851.H.9

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE V. E. II ROMA
8
51 F
9

Digitized by Google

8-51-F-9

Digitized by Google

R. P. M. JOAN. BAPTISTÆ DE LEZANA, HISP. MATRITENSIS,

SOCII GENERALIS CARMELITARUM,
S. CONGR. INDICIS CONSVLTORIS, BENEFICIORVM Examinatoris, ac in Romana Sapientia Publici Lectoris;

SVMMA QUÆSTIONUM REGVLARIVM,

SEV

DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

Ad Regulares vtriuſque ſexus valdè ſpectantibus.

Iuxta Decreta, Conſtitutiones, & Declarationes Summorum Pontificum; & ſacrarum Congregationum, ac ſacræ Rotæ Romanæ Deciſiones, ipſorúmque Regularium Priuilegia; ex tota fermè Theologia Morali deprompta.

TOMVS TERTIVS duabus Partibus comprehenſus.

Super Mare Magnum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum cum ipſorum Regula, Seruitarum, Minimorum, Ordinis SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum.

EDITIO NOVISSIMA, ET AVCTIOR.

LVGDVNI,
Sumptibus LAVRENTII ARNAVD, PETRI BORDE, IOANNIS, & PETRI ARNAVD.

M. DC. LXXVIII.
CVM PRIVILEGIO REGIS.

EMINENTISSIMO PRINCIPI,
ET REVERENDISSIMO DOMINO,
D. CARDINALI CORRADO
SS. D.N. ALEXAND. VII. DATARIO DIGNISSIMO.

FR. IOANNES BAPTISTA DE LEZANA, Carmelita humilis cliens.

PIETATEM ad omnia vtilem *eſſe, Apoſtolico Pauli præconio docetur Eccleſia. Et iure ſanè, cum ea virtus ſecundùm Chryſoſtomum* rectiſſimæ viæ norma *ſit*, & conuerſationis optimæ diſciplina. *Colludit namque cum ſancto Dei Timore, qui omnium chariſmatum apex veluti eſt. Idcirco enim ſeptuaginta illi ſeniores*, Interpretes *vulgò nuncupati*, pietatem & *Dei* timorem *ſic conſociant, vt vnum pro alio, Iob 28. & Prouerb. 9. vertendum arbitrentur.* Pietas *verò* cum ſufficientia *copulata*, Quæſtus magnus *ab eodem Apoſtolo in eadem Epiſtola prædicatur.* Quæ Tibi, EMINENTISSIME PRINCEPS, *concinnè aptari, nullus qui* Te *nouit, neſcire poterit. Pietas etenim animo* Tuo *ab incunabulis penè inſita, omnibus* Te *amabilem, venerabilem etiam, ne admirabilem dicam, meritò exhibuit; quo* Tibi *aditus ad ſumma Eccleſiæ faſtigia conſcendenda patefactus eſt. Hac enim* Te *ad S. Rotæ ſubſellia meritis coruſcantem, & vtriuſque Iuris litteraturâ exuberantem, Vrbano VIII. ſummo Hierarcha auſpicante, ex Ferraria inclyta vrbe, vbi ſapientiæ radiis collucebas, condignè prouexit. Rapuit & Innocentij X. Vrbani ſucceſſoris mentem, ſola Dei obſtetricante gratia, vt Cardinalitia dignitate decoraret, quem tot chariſmatum dona, non mundi lenocinia, aut aliqua humanitatis ſcintillula, promouendum vrgebant. Etenim (vt cum Tullio dicam)* Suis Te oportet illecebris ipſa virtus trahat ad verum decus. *Obſtrinxit*

& ſanctum SS. Alexandri VII. fœliciter nunc regnantis zelum, ut Te *etiam Datarij munere cohoneſtaret. In quo ſic* Te *geris, ſoletti ingenio, pia induſtria, & diligentia, ut æquitatis, & iuſtitiæ ſpeculum, quin & idea conſpiciaris. Etſi enim Romana Curia virtutum omnium ſatellitio ſtipatus illuceas; Aſtræa tamen illa è cœlo demiſſa* Tibi *præ oculis ſemper adeſt, quæ radiis ſuis omnia illuſtrans, in Eccleſiarum muniis diſtribuendis, quid in unoquoque ſolidum, quid ſincerum, & quid fucatum ſit, agnoſcit; & ſic unicuique ſuum, omnibus pondus, & menſuram conſtituit. Optatum ſanè illud Senecæ in* Te *idcirco completum cernitur,* In eo ſtatu ſis, quo ſemper beneficia diſtribuas, nunquam deſideres.

Porrò, ſi pietatis *nomine eo loco Pauli, cum Ambroſio & aliis miſericordiam, & beneficentiam capiamus,* Tibi *etiam aptari, quòd* pietas ad omnia vtilis *ſit, in propatulo eſt; cum præter ſingularem illam, & benignam comitatem, qua cunctos audis, neminem reſpuis, omnes ſed recipis, quæſtuoſiſſima illa omnium ars eleemoſyna, Antiſtitum corona, ſic tuam Purpuram cohoneſtat, ut veluti ſydus fulgentiſſimum in S. Eccleſiæ firmamento collucere faciat. Experta loquitur S. Maria Tranſpontina* Tibi *Titulari optimo Eccleſia concredita, in qua huius tuæ munificentiſſimæ virtutis pretioſa ſigna reſplendent: loquuntur & plures egeni, quorum indigentiis ſubueniendis, boni & ſancti Epiſcopi partes exequendo, compatiens opitulator adſuiſti.*

Hæc igitur, PRINCEPS EMINENTISSIME, annexa quoque ſingulari in me beneuolentia, qua meis precibus ſæpius inclinatus, poſtulata elargiendo, benignè annuiſti, Tibi *bonarum literarum Aſylo, has meas lucubrationes ſacrandas coëgerunt; eo vel etiam, quod in eis plura ſunt ex Pontificiis & Imperatoriis iuribus excerpta, quæ in* Tui *pectoris ſcrinio, veluti ditiſſimo gazophylacio, recondita ſeruantur. Excipe iam eas benignitate qua ſoles, & qui cuncta ingenij præſtantia deſpicis, ne deſpicias, ſed tui nominis ſplendore ut Orbi clareſcant, illuſtrari patiaris. Foue, & protege.*

Fr. Leo

Fr. Leo Bonfilivs, *Magiſter, ac humilis Prior Generalis Carmelitarum antiquæ Obſeruantiæ Regularis.*

AVthoritate noſtra, tenore præſentium, licentiam concedimus R. adm. P. M. Ioanni Baptistæ de Lezana noſtræ Prouinciæ Caſtellæ profeſſo Sacerdoti, Prouinciali Terræ ſanctæ, in Romana Sapientia Sapientiæ Profeſſori, & Socio noſtro, vt typis mandare valeat librum cui titulus eſt, *Tomus Tertius Quæſtionum Regularium*, à Magiſtris Theologis, quibus id commiſimus, lectum, & approbatum. Horum fide. Datum Meſſanæ die 26. Maij 1646.

Fr. Leo Bonfilivs Generalis antiq. Obſeru. Regul.
Fr. Æmilivs Iacomelli, Secret. Ordinis.

T*OMVM Tertium Summæ Quæſtionum Regularium, qui eſt Commentarius ſuper Mare Magnum Ordinum Regularium*, Authore adm. Reu. P.M. *IOAN. BAPT. DE LEZANA* Prouinciali Terræ ſanctæ, & Aſſiſtente Generali noſtri Ordinis Carmelitarum, Sacræ Congregationis Indicis Conſultore, & in Romana Sapientia publico Lectore, ſedulâ, qua potui, & debui diligentiâ perlegi, & accuratè euolvi. In hoc, vt in cæteris operibus, ſibi ſemper ſimilem inueni authorem, ſanam, & ſolidam eius doctrinam, Vrbi, & Orbi ſæpius probatam, genuinè exarantem. In quo pariter veri ſoluit Regularis partes, & magno cum Regularium, an dicam fructu, aut verius debito? hæreo. Habent enim hinc Regulares vnde poſſint ſuos, & alios ſanè erudire, & contradicentes ſecurè arguere, & ſecurius concludere. Concludam, omnibus de Republica præſertim Regulari benemeritis cenſeo fore perutile, ſi Typis mandetur. Romæ die 28. Martij 1646.

Fr. Hypp. Sesoldi, Procur. & Commiſſ. Gen. Carm.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſimo P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

A. Sacratus Epiſcopus Comacl. Viceſgerens.

IVſſu Reuerend. P. F. Vincentij Candidi S.P.A. Magiſtri Vidi *Tomum Tertium Quæſtionum Regularium*, à Reuer. adm. P. M. Ioanne Baptista de Lezana Sacri Ordinis Carm. &c. compoſitum, qui doctrinam continet ſolidam, vtilem, & ſecuram, Authoris propriam, ſæpe iam Tomis præcedentibus commendatam; & quod mirabile eſt, multa Maria, non quidem contracta, ſed explicata bene, in loco paruo & breui libro concludit. Quare dignum judico, quod publici juris fiat, ex eo vel maximè, ut hic etiam euidenter appareat cumulatiſſimum præmium, quo religioſi labores impenſi fructuosè in Vinea Domini à Sede Apoſtolica compenſantur. In Collegio Soc. Iesv Pœnitent. DD. PP. die 10. April. anno Domini 1646.

Franciscvs Gonzalez Soc. Iesv Pœnit. Hiſp.

Imprimatur.

Fr. Vincentivs Candidvs Sacr. Pal. Apoſt. Mag.

* 3 *APPROBA*

APPROBATIO.

ADDITIONES ad *Tertium Tomum Summæ Quæſtionum Regularium*, à Reuerend. adm. P. M. IOANNE-BAPTISTA DE LEZANA Prouinciali Terræ ſanctæ factas, iuſſu Reuerendi adm. P. M. Roccij Procuratoris, & Commiſſarij Generalis legere potui, nihilque in ipſis reperi, quominus typis mandari poſſint. In fidem, &c. Romæ apud Tranſpontinam, 26. Decembris 1655.

Fr. CAROLVS BONNOMEVS Prouincialis Hiberniæ.

FACVLTAS ORDINIS.

FRATER Benedictus Roccius S. T. D. ac Procurator, & Commiſſarius Generalis Carmelitarum, Antiquæ Obſeruantiæ Regularis, auctoritate noſtra, & harum ſerie facultatem concedimus, vt ſeruatis aliàs ſeruandis, Typis mandari poſſint additiones ad *Tertium Tomum Summæ Quæſtionum Regularium*, à Reuerendo Adm. P. M. IOANNE BAPTISTA DE LEZANA, Prouinciali Terræ Sanctæ factæ, & ex Commiſſione noſtra recognitæ, & approbatæ. In quorum fidem præſentes dari iuſſimus. Romæ die 26. Decembr. 1655.

Fr. BENEDICTVS ROCCIVS Procurator, & Commiſſarius Generalis Carmelitarum, Antiquæ Obſeruantiæ Regularis.

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſimo P. Mag. Sac. Pal. Apoſt.

M. A. ODDVS Viceſg.

Imprimatur.

Fr. GEORGIVS RAYNOLD. Mag. & Reu. P. Fr. RAYMONDI CAPISVCCII Sacr. Apoſt. Palat. Mag. Socius Ord. Prædic.

INDEX

SERIES CONTENTORVM
Tam in prima quàm ſecunda hujus Voluminis Parte.

MARE magnum Ordinis Fratrum Prædicatorum, à Sixto IV. compilatum. pag. 1
Commentarius in idem. 9
Mare magnum Ordinis Fratrum Minorum, ab eodem Sixto IV. compilatum. 43
Commentarius in idem. 51
CAPUT I. Regula Fratrum Minorum. 53
II. De his qui volunt vitam iſtam accipere, & qualiter recipi debeant. 54
III. De Divino Officio, & quomodo Fratres debeant ire per mundum. ibid.
IV. Quod Fratres non recipiant pecuniam. ibid.
V. De modo laborandi. ibid.
VI. Quod Fratres nihil ſibi approprient; & de eleemoſyna petenda, & de Fratribus infirmis. ibid.
VII. De Pœnitentia Fratribus peccantibus imponenda. ibid.
VIII. De electione Generalis Miniſtri huius Fraternitatis, & de Capitulo Pentecoſtes. 55
IX. De Prædicatoribus. ibid.
X. De admonitione, & correctione Fratrum. ibid.
XI. Quod Fratres non ingrediantur Monaſteria Monachorum. ibid.
XII. De euntibus inter Saracenos, & alios infideles. ibid.
De vivæ vocis oraculis conceſſis Ordini Minorum. 82
Quinquaginta vivæ vocis oracula conceſſa à Sixto IV. ibid.
Bulla aurea vocata. 85
Commentarius in eandem. 88
Mare magnum Eremitarum S. Auguſtini. 91
Commentarius in idem. 100
Regula S. Auguſtini Epiſcopi Hipponenſis, & Eccleſiæ Doctoris. 115
Vivæ vocis oracula conceſſa Ordini Eremitarum S. Auguſtini. 131

PARS SECVNDA.

MARE magnum Carmelitarum à Sixto IV. compilatum. pag. 132
Commentarius in idem. 164
De Regula prima, & primitiva Carmelitarum. 176
Finis ejuſdem. 177
Expoſitio ejuſdem. 179
CAPUT I. De Priore habendo, & tribus illi promittendis. 180
II. De receptione locorum. 182
III. De cellulis Fratrum. 183
IV. De communi refectione. 184
V. De non mutando, aut permutando cellulas. ibid.
VI. De cellula Prioris. ibid.
VII. De manſione in cellulis, & jugi oratione. 185
VIII. De Horis Canonicis. 187
IX. De non habendo proprium. 189
X. De oratione, & audienda Miſſa quotidie. 191
XI. De Capitulo & correctione. 192
XII. De jejunio. 193
XIII. De abſtinentia carnium. 195
XIV. De armis ſpiritualibus. 197
XV. De aſſiduitate operationis ad vitandam otioſitatem. ibid.
XVI. De Silentio. 198
XVII. De humilitate: ad Priorem exhortatio. 199
XVIII. De honorando Priorem: ad Fratres exhortatio. ibid.
Tractatus de conformitate Regulæ Carmelitarum cum vita SS. Virginis Mariæ. 200
Forma habitus Tertiariarum Carmelitarum.

rum. 247
Regula, & modus viuendi Sororum tertij Ordinis Carmelitarum, ſeu de earum obligationibus, à Reuerendiſſimo Stratio Generali edita. 248
De Fratribus Tertij Ordinis Carmelitarum. 249
Viuæ vocis oracula Ordini Carmelitarum conceſſa. 262
Alia pro Carmelitis Congregationis Mantuanæ. 263
Mare magnum Seruitarum ab Innocentio VIII. compilatum. ibid.
Commentarius in idem. 280
Mare magnum Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula. 313
Commentarius in idem. ibid.
Decretum Sacræ Congregationis de propaganda Fide. 317
Viuæ vocis oraculum pro Ordine Minimorum. 333
Bulla vocata Mare magnum priuilegiorum, & gratiarum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis. 334
Commentarius in eandem. 336
Regula Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis. 337
Bulla Clementis VII. quæ eſt veluti Mare magnum Ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum. 345
Commentarius in eandem. 348
De fundatione Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum. 350
Dubia aliqua circa præfatam Bullam Clementis VII. Mare magnum à nobis appellatam. 358

SVMMÆ

SVMMÆ QVÆSTIONVM REGVLARIVM,

SEV

DE CASIBVS CONSCIENTIÆ, AD REGVLARES VTRIVSQVE ſexus valde ſpectantibus.

TOMVS TERTIVS.

MARE MAGNVM FF. Ordinis Prædicatorum, A SIXTO IV. COMPILATVM.

SVMMARIVM.

1 *Quod Magiſter Ordinis poſtquam electus fuerit, plenè exerceat officium Magiſterij.*

2 *Quod Magiſter Ordinis Prædicatorum à diffinitoribus Capituli generalis amoueri poſſit, & num. 3.*

4 *Quod Fratres deputati in Lectores poſſint liberè legere in domibus, niſi ibi fuerit ſtudium generale.*

5 *Quod circa Statuta nullum præiudicium Fratribus eueniat à diœceſanis.*

6 *De prouiſione Prioris Conuentus, vel Prouincialis, quando electio electi ex aliqua cauſa contingit, non confirmari.*

7 *Quod non coarctantur Fratres electores Prouincialium, & generalis regulis iuris in tempore electionis.*

8 *Quòd poſſint Fratres ordines recipere per quoſcunque Epiſcopos abſque examinatione, & promiſſione aliqua.*

9 *Quod poſſint habere in Oratoriis ſuis altare portatile.*

10 *De celebratione diuinorum, & adminiſtratione Sacramentorum tempore generalis interdicti.*

11 *De familiaribus circa ſepulturam, & ſacramentorum adminiſtrationem.*

12 *Quod pueri, & negotiorum procuratores poſſint audire diuina, tempore interdicti.*

13 *Quod inter excommunicatos poſſint Fratres morari, & ab excommunicatis neceſſaria recipere.*

14 *De authoritate Prælatorum circa abſolutionem, & diſpenſationem Fratrum.*

15 *De authoritate Confeſſorum Fratrum circa abſolutionem, & diſpenſationem Prælatorum.*

16 *De authoritate circa abſolutionem, & diſpenſationem volentium Ordinem intrare.*

17 *Quod non poſſint cogi Fratres ad comparendum coram aliquo, neque conueniri, nec ad colligendas pecunias, & ad alia pleraque etiam per literas Apoſtolicas non facientes mentionem de hoc indulto, & ordine.*

18 *De Fratribus prouiſis, vel prouidendis Prælatis, & aliis in ſocios.*

19 *De Fratribus deputatis ad prædicandum Cruciatam, vel inquirendum de hæretica prauitate.*

20 *De Fratribus egreſſis ab Ordine poſt profeſſionem, & de retinentibus eos ſine licentia.*

21 *De Fratribus habentibus licentiam tranſeundi ad alios Ordines, ſi intra duos, vel tres menſes non tranſierint, & habitum ſumpſerint, ſed ante profeſſionem reſilierint, vel poſt profeſſionem ad laicos, vel ſæculum reuerſi fuerint, & n. 22.*

23 *De apoſtatis incarcerandis.*

Digitized by Google

24 *Quod eiecti, vel egreſſi ab Ordine non poſſint prædicare, docere, nec confeſſiones audire.*

25 *Quod non liceat ferre habitum Prædicatorum, aut ei ſimilem, ita vt Frater Prædicator credi poſſit.*

26 *De decimis non ſoluendis, de hortis, & virgultis.*

27 *Quod bona reſtituenda incertis perſonis ab ingredientibus Ordinem liceat Magiſtro, Priori & Vicario in pios vſus conuertere.*

28 *De libertate ſepulturæ & celebratione in Eccleſia Fratrum.*

29 *Quod non ſit licitum Fratribus confiteri peccata, niſi Prælatis, vel deputatis à Prælatis.*

30 *De libertate, & exemptione Fratrum à Prælatis Eccleſiæ.*

31 *Quod non prohibeantur Fratres accedere ad loca, & ibi ædificare.*

32 *Exemptio a ſolutione Canonicæ portionis.*

33 *Quod materiam ædificiorum, & ſupellectilem omnia ſecum transferre Fratribus licet, cum ad alia loca ſe transferunt; & ædificia cum ſolo præter Eccleſiam vendere.*

34 *Inhibetur Eccleſiarum Prælatis, & aliis talia ſibi vendicare.*

35 *Quod non teneantur Fratres ad ſolutionem quarumcunque exactionum, & prætextu litterarum Apoſtolicarum, niſi de indulto, & ordine fecerint mentionem.*

36 *Quod ratione delicti, contractus, ſeu rei, de qua agitur non poſſint Fratres coram Ordinariis conueniri.*

37 *Declaratio huius clauſulæ,* ſalua tamen iuſtitia Eccleſiarum, *à quibus corpora aſſumuntur, proponitur.*

38 *Confirmatio, & de nouo conceſſio omnium prædictorum.*

39 *De extenſione conceſſionis altaris portatilis ad loca congruentia & honeſta.*

40 *Licet admittere ad diuina tempore interdicti Fratres, & ſorores tertij Ordinis.*

41 *Declaratio caſuum, propter quos ſunt Fratres meritò ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi.*

42 *De patientibus defectum natalium, & irregularibus diſpenſandi.*

43 *De expoſitione huius clauſulæ,* ſalua tamen iuſtitia Parochialis Eccleſiæ, *& de libertate ſepulturæ.*

44 *De candelis quæ ad manus dantur.*

45 *Quod per litteras Apoſtolicas non eſt detrahenda decima à piis legatis, & relictis ipſis Fratribus.*

46 *Quod nulla ratione locorum Ordinarij aliquam iuriſdictionem, vel ſuperioritatem ſibi vendicent, etiam eorum exemptione non aliter allegata.*

47 *Quod poſſint Fratres, Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis ſibi confitentibus miniſtrare, Eccleſiarum Rectoribus negantibus, vel malitiosè differentibus.*

48 *De bonis Monaſteriorum Monialium deſtructorum.*

49 *De eligentibus ſepeliri cum habitu Ordinis.*

50 *Exemptio Capellani, & Eccleſiarum curatarum, apud quas conſtruuntur domus Fratrum.*

51 *De extenſione facultatis ad inquiſitores hæreticæ prauitatis contra aſſerentes confeſſos Fratribus ad confeſſionem Rectoribus Eccleſiarum faciendam teneri.*

52 *De communicatione priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores.*

53 *Pœna quas incurrunt moleſtatores Fratrum.*

54 *Auctoritas conſeruatorum Ordinis ad prædicta, & alia quæcunque.*

55 *Ponuntur non obſtantia multa.*

56 *Facultas tranſumendi has literas proponitur.*

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ meritis licet inſufficientibus diſponente Domino præſidentes curis vrgemur aſſiduis, vt iuxta creditæ nobis deſuper diſpenſationis officium, quieti ſubditorum quorumlibet, præſertim ſub Religionis Prædicatorum habitu ſtudio vacantium piæ vitæ, in quorum vtique proſperitate reficimur, iugi quantùm nobis ex alto conceditur, ſolicitudinis ſtudio intendamus, & vt ea, quæ pro diuini cultus dictæ Religionis incremento, animarúmque ſalute à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus prouidè facta ſunt, ſublatis ambiguitatibus, quæ exinde emerſiſſe noſcuntur, in ſua integritate perſiſtant, noſtri miniſterij partes interponimus efficaces. Dudum ſiquidem à felicis recordationis Eugenio Papa IV. prædeceſſore noſtro emanauerunt litteræ tenoris ſequentis, Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex in quo poteſtatis plenitudo conſiſtit, ad ſtatum Eccleſiaſticarum perſonarum ſuarum, præſertim mundanis abiectis illecebris, ſub ſacro Religionis iugo Altiſſimo vota reddentium, & circa fidelium animarum ſalutem, necnon hæreticorum, & aliorum infidelium quorumlibet debitam conuerſionem prædicationibus & doctrina continuè laborantium libenter intendens, nonnunquam per ſuos prædeceſſores in earum fauorem geſta innouat, & approbat, & confirmat, prout illud conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Hinc eſt, quòd vos dilecti filij Bartholomæi Ordinis Fratrum Prædicatorum, ac Theologiæ profeſſores, necnon Generalis totius Ordinis huiuſmodi Magiſtri deuotis in hac parte ſupplicationibus inclinati quaſdam felicis recordationis Gregorij XI. ad inſtar nonnullorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum ſuorum dilectis filiis Magiſtro, Prioribus, & Fratribus vniuerſis eiuſdem Ordinis per eum conceſſas, necnon alias Martini V. prædeceſſorum noſtrorum, & conceſſas huiuſmodi confirmatorias literas, quas diligenter inſpici, & examinari, quarúmque tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa ſcientia innouamus, & confirmamus: ac præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenor verò ſingularum prædictarum litterarum talis eſt. Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Magiſtro, Prioribus, & Fratribus vniuerſis Ordinis Prædicatorum ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ex Apoſtolicæ Sedis prouiſione, ac perſonarum Deo deuotarum, præſertim ſub Regulari obſeruantia, & in fauorem fidei Catholicæ Domino famulantium ſtudio piæ vitæ, deuotione prouenire dignoſcitur, vt Romanus Pontifex quandoque prædeceſſorum ſuorum, Romanorum Pontificum geſta innouet, & innouatione reſtauret, & authoritate fulciat innouata. Hinc eſt, quòd nos de veſtris deuotis in hac parte ſupplicationibus inclinati, quaſdam literas felicis recordationis Gregorij Papæ XI. prædeceſſoris noſtri ad inſtar nonnullorum Pontificum aliorum prædeceſſorum noſtrorum vobis, & Ordini veſtro conceſſas, quas diligenter inſpici, & examinari, quarúmque tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, authoritate Apoſtolica tenore præſentium ex certa noſtra ſcientia innouamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenor verò dictarum literarũ talis eſt. Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei. Dilectis filiis Magiſtro, Prioribus, & Fratribus, & vniuerſis Ordinis Prædicatorum ſalutem & Apoſtolicam benedictionẽ.

Virtute conſpicuos ſacri veſtri Ordinis profeſſores,
qui contemplationi cœleſtium ferventer inuigilant,
& piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant, decet
per Apoſtolicæ circumſpectionis auxilium ſic proui-
dè, ac ſolicite confoueri, vt alicuius prætextu calum-
niæ nullum internæ pacis excidium, nullumq; Reli-
gioſi ſtatus perferant detrimentum, ſed in his robur,
& vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini
nominis deuotis, & quietis mentibus inualeſcant.
Hinc eſt, quod cum, ſicut à nobis exponere curauiſtis,
tu fili Generalis Magiſter & prædeceſſores tui, iuxta
einſdem Ordinis conſuetudinem obſeruatam hacte-
1 nus, ac à Sede Apoſtolica toleratam, ſtatim poſtquam
electi ſecundum prædicti Conſtitutiones Ordinis ex-
titiſtis, Fratrum curam geſſeritis, magiſterij officium
plenè ac liberè in omnibus exercentes, iidemque Fra-
tres vobis deuotè, ac humiliter obedierint, & inten-
derint reuerenter, ac in eodem Ordine ſit ſtatutum, vt
2 Magiſter ipſius, qui pro tempore fuerit, à Magiſterij
officio amoueri valeat à Diffinitoribus Capituli Ge-
neralis. Nos volentes ambiguitatis ſcrupulum de hac
parte de veſtris cordibus amputare, ac Ordinem ipſum
præfatæ Sedi immediatè ſubiectum à Sede Apoſtoli-
ca approbatum eadem honeſtate floridum, præclarum
ſcientia, & virtute fœcundum priuilegio Apoſtolicæ
gratiæ attollere ſingulari, veſtris ſupplicationibus
inclinati deuotioni veſtræ adinſtar fel. record. Bonifa-
cij VIII. & Benedicti XI. Romanorum Pontificum
prædeceſſorum noſtrorum, vt ſucceſſores tui, fili Ma-
giſter, qui erunt pro tempore, ſtatim poſtquam electi
ſecundum Conſtitutiones fuerint ſupradictas, eo ipſo
veri eiuſdem Ordinis Magiſtri effecti curam anima-
rum Fratrum ipſius Ordinis planè habeant, & liberè
gerant: ipſoſque Fratres authoritate propria ligare,
ac ſoluere, nec non in eodem Ordine agere valeant,
quæ ipſi, & præfati Ordinis Diffinitores iuxta prædi-
ctas Conſtitutiones eidem Ordini, & Fratribus ſecun-
dum Deum viderint expedire, aliaſque poſſint offi-
cium Magiſterij in omnibus exercere, iidemque Fra-
tres tibi Magiſtro, & ſucceſſoribus tuis deuotè, &
humiliter obediant, & intendant. Et præfati ſucceſſo-
3 res, & tu Magiſter à Diffinitoribus Capituli Genera-
lis Ordinis ipſius ſecundum Ordinis Conſtitutiones
eiuſdem abſolui, & amoueri poſſitis, authoritate Apo-
ſtolica indulgemus, ratum habentes, & firmum, quid-
quid ſuper præmiſſis per te Magiſter, dictoſque præ-
deceſſores factum, & obſeruatum eſt hactenus, con-
ceſſa tibi exequendi Magiſterij officium quoad præ-
miſſa omnia, & alia libera facultate. Fratres verò de
Ordine veſtro, quos ſecundum Conſtitutiones ipſius
4 Ordinis Conuentibus veſtris deputandos duxeritis in
lectores, ſine alterius cuiuſcunq; licentia liberè in do-
mibus prædicti Ordinis legere, & docere valeant in
Theologica facultate, illis locis exceptis, in quibus vi-
get ſtudium generale, ac etiam quibus in facultate ipſa
5 docturus, vt magiſter incipere ſolẽniter conſueuit: Et
licet Epiſcopis, & diœceſanis debitã, & deuotam obe-
dientiã impẽdatis, nolumus tamẽ quod circa inſtituta,
& præcipuè ſuper inſtitutione, & deſtitutione Priorũ
eiuſdem Ordinis ex hoc præiudicium aliquod incur-
6 ratis. Quando verò in aliquo Capitulo, vel Conuentu
veſtri Ordinis de Prouinciali, vel Conuentuali Prio-
re occurrit electio facienda: ſi ex aliqua cauſa fa-
ctam electionem à Fratribus eiuſdem Ordinis, quo-
rum intereſt, non contingat forſitan confirmari, Su-
perior, ad quem confirmatio electionis huiuſmodi
pertinet, aliquem de illis Fratribus, quos ipſi ele-
ctores, vel maior pars eorum per literas ſuas ab eo pe-
tierint, quando ad ipſum pro electi confirmatione
tranſmittunt, eis de noſtra licentia concedere va-
leat in Priorem. In electionibus quoque eorundem
7 Magiſtri, & Priorum Prouincialium ipſius Ordinis
Fratribus, qui debent electionem huiuſmodi celebra-
re, cum eos frequentes de remotis partibus oporteat
conuenire, tempus ſuper hoc ſtatutum à iure non cur-
rat, nec ipſi in hac parte iuris regulis coarctentur. Et
quia eiuſdem Ordinis Fratres de locis ad loca ipſius 8
Ordinis ſæpius trãſmittuntur, propter quod ſtabilem,
& perpetuam in certis, & determinatis eiuſdem Or-
dinis Fratres domibus non faciunt manſionem, quia
etiam bonos, & idoneos, ac probatos à vobis Fratres
facitis ad ordines promoueri, liceat vobis ordinandos
Fratres eiuſdem ordinis quibuſcumque malueritis
Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam
Sedis Apoſtolicæ habentibus præſentare, ipſiſque
Pontificibus præſentatos à vobis Fratres ſine qualibet
examinatione per eoſdem Pontifices facienda, & abſ-
que omni promiſſione, vel obligatione ipſorum ordi-
nandorum Fratrum ad ordines promoueri. In locis 9
autem, in quibus degitis liceat vobis habere Orato-
ria, in quibus cum altari portatili poſſitis Miſſarum
ſolemnia, & alia diuina officia celebrare, ac etiam re-
cipere Eccleſiaſtica Sacramenta Cum autem generale
interdictum fuerit, in Eccleſiis, & Oratoriis veſtris, &
aliis quibuſque, cum ad loca perueneritis Eccleſiaſti-
co ſuppoſita interdicto, clauſis ianuis, interdictis, & 10
excommunicatis excluſis, non pulſatis campanis, &
ſubmiſſa voce liceat vobis celebrare diuina, & Eccle-
ſiaſtica recipere ſacramenta, dummodo cauſam non
dederitis interdicto, nec contingat vobis ſpecialiter 11
interdici, neque Eccleſiæ, vel Oratoria ipſa fuerint
ſpecialiter interdicta. His verò qui in veſtris moran-
tur obſequiis, cuncta liberè miniſtrare poſſitis Eccle-
ſiaſtica ſacramenta, & ipſos, cum decedunt in veſtris
Oratoriis ſepelire. Si quando autem in terras, in qui- 12
bus reſidetis, vel in earum perſonas excommunicatio-
nis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari,
pueri veſtris ſeruitiis deputati, negotiorumque ve-
ſtrorum procuratores, & operarij, qui in veſtris lo-
cis eorum operibus perſonaliter continuè inſtiterint;
huiuſmodi ſententiis obnoxij minimè habeantur:
ibique poſſint audire diuina iuxta formam, quæ
locis ipſis eo caſu a Sede Apoſtolica eſt conceſſa, niſi
iidem cauſam dederint, vel excommunicari ſpeciali-
ter, ſeu interdici contingat eoſdem. Et quia vos extre-
mam patientes pro Chriſti nomine paupertatem, &
hortationis pio ſtudio bonos ad potiora dirigitis, &
errantes in rectitudinis ſemitam laudabiliter reuoca-
tis, concedimus, vt in excommunicatorum terris libe- 13
rè commorari, & ab eis tunc etiam, cum vos per ipſas
tranſire contigerit, neceſſaria vitæ depoſcere, ac reci-
pere valeatis. Magiſter quoq; & ſinguli Priores Pro-
uinciales, Conuentuales, ac vices eorum gerentes in
prouinciis ac locis ſibi commiſſis prædictis Fratribus
conſtitutis ibidem, nec non & Fratribus aliis eiuſdem
Ordinis interdum ad eos declinantibus vndecumque 14
abſolutione, & diſpenſatione indigentibus, ſiue ante-
quam intrauerint Ordinem, poſt, in caſibus quibus
exceſſerint, pro quibus excommunicationis, vel inter-
dicti, aut ſuſpenſionis incurrerint ſententias à Iure,
vel à Iudice generaliter promulgatas, & huiuſmodi
ſententiis innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſti- 15
co interdicto diuina officia celebrantes, vel ſuſcipien-
tes ordines ſic ligati notam irregularitatis incurrerint,
abſolutionis, & diſpenſationis beneficium valeant
impartiri: niſi adeo grauis fuerit & enormis exceſſus,
quod ſint ad eandem Sedem merito deſtinandi. Fra-
tres etiam veſtri, quos pro tempore vos Magiſtri,
& Priores tam Prouinciales quam Conuentuales,
nec non & vices veſtras gerentes in proprios habue-
ritis confeſſores, abſolutionis & diſpenſationis be-
neficium vobis, cum expedierit, valeant impartiri
iuxta formam conceſſionis ſuper abſolutione, & diſ-
penſatione Fratrum eiuſdem Ordinis ſuperius vobis 16

factæ. Ad hæc volentibus veſtro aggregari Collegio,
qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel excommunica-
tionis ſententiis à iure vel à Iudice promulgatis ge-
neraliter ſunt legati, abſolutionis beneficium ſerua-
ta forma Canonica impartiri, ipſoſque in Fratres re-
cipere, atque vos qui poſt aſſumptum habitum vel
profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſecu-
lo fuiſſe ſententiis innodatos, ſecundum formam
ipſam vos Magiſtri, & ſinguli Priores, Prouincia-
les, ac Conuentuales, ac vices veſtras gerentes va-
leatis abſoluere, & cum irregularibus diſpenſare,
ſi forſan talibus innodati ſententiis, vel in locis in-
terdicto ſuppoſitis diuina præſumpſerint officia ce-
lebrare, vel ordines ſuſceperint; ita tamen quod
ſi aliqui ex huiuſmodi eiſdem ſententiis propter de-
bitum ſint adſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur. Porro
17 quieti veſtræ prouidere volentes, quod per litteras
Apoſtolicæ Sedis, aut legatorum, ſeu delegatorum
ipſius conueniri à quoque minimè valeatis, & quod
ad pecuniam colligendam cogi non poſſitis inuiti
per litteras ipſius Sedis de cætero impetrandas. Quod-
que nullus veſtrum correctionis ſeu viſitationis, vel
inquiſitionis officium Monaſteriis, ſiue quibuſcun-
que perſonis impedire, vel ad cognitionem cauſa-
rum, citationes partium, & denunciationes ſenten-
tiarum interdicti, & excommunicationum procedere,
aut recipere curam Monialium cuiuſcumque Ordinis
teneatur per Apoſtolicas litteras impetratas, aut in
poſterum impetrandas, niſi huiuſmodi Apoſtolicæ
de hoc indulto, & Ordine veſtro expreſſam fecerint
mentionem, authoritate vobis Apoſtolica indulge-
mus. Concedimus etiam, vt ad viſitandum aliqua
Monaſterij monialium cuiuſcunque Ordinis compel-
li aliquatenus, non poſſitis, aut recipiendum commiſ-
ſiones cauſarum, ſeu ſententiarum executionea, vel
alia contingentia cauſas ipſas per litteras præfatæ Se-
dis, in quibus facta non fuerit de indulgentia huiuſ-
modi mentio ſpecialis, ſiue per legatores; ſiue per
delegatos ipſius. Nullus inſuper Archiepiſcopus, vel
Epiſcopus, nulluſque alius Prælatus Eccleſiaſticus,
vel eorum Vicarij, vel officiales ad portandum, vel
deferendum litteras, vel exequendum, aut denun-
ciandum ſententias contra Principes ſæculares, com-
munitates, populos, ſeu quoſcunque benefactores ve-
ſtros, nulluſque delegatus vel ordinarius Iudex ad
faciendum citationes, vel commiſſiones recipres, ſiue
quod ſitis in cauſis aliquibus aſſeſſores, ſeu ad alia
contingentia lites, & controuerſias in cauſis, quæ co-
ram ipſis tractantur, quamquam veſtrum compelle-
re valeant ſine prædictæ Sedis mandato, vel licentia
ſpeciali, expreſſam facientes de hac indulgentia men-
tionem, nec quiſquam veſtrum parere, vel intendere
teneatur ſuper his monitionibus, & mandatis, aut iuſ-
ſionibus eorumdem, aut facere vel implere, quod in
18 hac parte duxerint iniungendum. Cæterum Magiſter,
& ſinguli Priores Prouinciales, ac ipſorum Vicarij
illos ex Fratribus, de quibus authoritate litterarum
Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum ipſius Archiepiſco-
pis, & Epiſcopis, vel aliis quibuſcunque prouiſum
extitit, vel in poſterum contigerit prouideri, corrigere
ac non obſtante contradictione aliqua, poſſint ad
ſuum Ordinem reuocare: neque per litteras eiuſdem
Sedis, ſeu legatorum ipſius tam obtentas, vel de cæ-
tero obtinendas aliquos de Fratribus ipſius Ordinis
præfatis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aut aliis tenean-
tur in ſocios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ
obtinendæ de indulto huiuſmodi, Ordine ipſo expreſ-
ſam fecerint mentionem, & aliàs id honeſtati Ordinis
& illorum ſaluti viderint expedire. Nullus autem le-
gatus niſi de latere noſtro miſſus authoritate littera-
rum Sedis Apoſtolicæ ſpecialem de hoc indulto, &
Ordine veſtro non faciente mentionem, nulluſque
Prælatus, aut aliqua perſona Religioſa ſeu ſæcularis
de Fratribus eiuſdem Ordinis, ſeu Cardinalis Roma-
næ Eccleſiæ, ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda,
vel ſecum manendo aliquos aſſumere valeat; niſi quos
Magiſter, vel Prior Prouincialis ipſorum tanquam
idoneos, & diſcretos ſibi duxerint aſſignandos: quos
etiam volumus ſubiacere Ordinis diſciplinæ. Illos ve-
rò Ordinis ipſius Fratres, qui ad prædicandum cru- 19
cem, vel inquirendum contra hæreticam prauitatem,
ſeu ad alia huiuſmodi negotia ſunt vel fuerint depu-
tati vbicunque; à Sede Apoſtolica, tu fili Magiſter,
tuique ſucceſſores remouere ſeu reuocare, & penitus
transferre, ipſiſque quod ſuperſedeant, iniungere,
alioſque ſubſtituere, cum expedire videritis, licitè, &
liberè valeatis, ac in eos, ſi contrauenerint, cenſuram
Eccleſiaſticam exercere, ac quilibet Prouincialis vel
eius Vicarius eiuſdem Ordinis illud ipſum in ſua
Prouincia circa Fratres ipſius Ordinis, quibus ab ea-
dem Sede ſimilia contigerit in illa committi, facere
poſſit, non obſtantibus aliquibus litteris vel indul-
gentiis Apoſtolicis impetratis, vel in poſterum impe-
trandis, quæ de hoc non fecerint mentionem. Inhi-
bemus quoque ne quis poſt profeſſionem in Ordine 20
veſtro factam, ab ipſo Ordine ſine ſui Magiſtri, ſeu
Prioris licentia decedat, decedentem vero abſque
exotione litterarum alterius ipſorum prætextu ali-
cuius priuilegij Apoſtolicæ Sedis nullus audeat reti-
nere, quod ſi fortè retinere præſumpſerint, vobis Ma-
giſter, & ſinguli Priores duntaxat, & veſtris Vicariis
licitum ſit in ipſos decedentes Fratres excommunica-
tionis ſententiam promulgare: detinentes verò eoſdem
ſecum vel Monaſteriis, ſeu Eccleſiis ſuis, niſi eos eie-
cerint poſtquam eis denunciatum fuerit, excommuni-
cationis ſententiæ volumus ſubiacere, non obſtanti-
bus quod excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non
poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, 21
& expreſſam de indulto huiuſmodi mentionem. Si ve-
rò aliqui de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam
licentiam à Sede prædicta: aut à vobis ad Religio-
nem aliam tranſeundi, infra duos, vel tres menſes ſe
ad illam Religionem ſuæ ſaluti congrua non contule-
rint, & ipſius non ſuſceperint habitum Regularem, li-
citum ſit vobis ſingulis Magiſtro, Prioribus, & vices
veſtras gerentibus, contra ipſos tanquam contra alios
veſtri Ordinis apoſtatas procedere, ſecundum quod
honeſtati dicti Ordinis videritis expedire. Illud idem 22
intelligi volumus de illis, qui poſt ſuſceptionem habi-
tus alterius Religionis intra tempus probationis nul-
la profeſſione facta, inde præſumpſerint reſilire, aut
etiamſi poſt profeſſionem huiuſmodi ad Religionem
laxiorem ſeu mitiorem Ordinem tranſierint, vel, quod
abſit, ad ſeculum reuertantur, vos volumus contra ip-
ſos rigorem veſtri Ordinis exercere. Apoſtatas quoque 23
veſtri Ordinis excommunicare, capere, ligare incarce-
rare vel alias ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis per vos
atque etiam alios, in quocunque habitu contigerit
eos inueniri, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio
brachij ſæcularis. Inhibemus etiam, vt Fratres, quos
ab Ordine veſtro pro ſuis culpis per Magiſtrum, & 24
Priores, ac eorum Vicarios expelli contigerit, vel
qui egreſſi fuerint proprio ſuo motu, prædicare,
confeſſiones audire, ſeu docere præſumant, niſi ad
alium Ordinem, in quo licitum huiuſmodi exer-
ceantur officia, tranſire de noſtra, vel Magiſtri, ſeu
Prioris, vel Vicariorum ipſorum licentia ſpeciali
contigerit: quod ſi forte ipſi contra huiuſmodi in-
hibitionem noſtram, aliquid ſuper præmiſſis te-
mere attentare præſumpſerint, vos Magiſtri, &
ſinguli Priores, vel veſtri Vicarij in illos, quos
infra fines prædicationis ſuæ iuxta conſuetudinem
Ordinis veſtri diſtractos inueneritis, talia præſu-
mentes monitione præmiſſa, authoritate noſtra
excom

excommunicationis ſententiam valeatis promul-
gare. Eiectos autem de Ordine veſtro, vel egreſſos,
qui receptione in eodem Ordine ſuis culpis exi-
gentibus reddiderint ſe indignos, & alios Fra-
tres eiuſdem Ordinis ex rationabili cauſa ad quoſ-
cumque Ordines approbatos, præterquam ad Bea-
ti Auguſtini, Hoſpitaliorum, & aliorum Religioſo-
rum arma portantium, ad vitandam occaſionem eua-
gandi vos Magiſter, & ſinguli Priores, ſeu veſtri Vi-
carij cum teſtimonialibus litteris authoritate noſtra
licentiandi liberam habeatis facultatem. Nos enim di-
ſtrictius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter
tranſire, val aliqui eos recipere ſeu retinere præſu-
mant abſque licentia ſpeciali Sedis Apoſtolicæ facien-
te de hoc plenam mentionem. Inhibemus etiam vt
25 nulli ſiue ſit in Religionis Ordine, ſiue extra Ordinem
conſtitutus, habitum veſtrum aut ita cõſimilem, quod
propter eum Frater Prædicator credi poſſit, referre li-
ceat abſque mandato Sedis Apoſtolicæ ſpeciali. Et vt
dicta inhibitio maiorem conſequatur effectum, ſta-
tuimus vt ſi, qui habitum veſtrum, aut ſibi conſi-
milem in prædicto modo deferre præſumpſerint, ad
deponendum ipſum per diœceſanos locorum, cum
à vobis requiſiti fuerint, monitione præmiſſa per
cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita com-
26 pellantur. Cæterum cum humilitas veſtra ſibi de
latitudine orbis terræ, nihil præter domos, &
hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœle-
ſtium duxerit reſeruandum, nos piè volentes, quod
illorum fructus veſtræ paupertatis vſibus appli-
centur: vt de dictis hortis, & virgultis veſtris
nulli decimam teneamini exhibere, vobis autho-
ritate præſentium Indulgemus, diſtrictius inhi-
bendo, ne quis à vobis de præmiſſis aliquid exigere
27 vel extorquere præſumat. Quia vero nonnulli ve-
ſtræ Religionis habitum aſſumentes diuerſis per-
ſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, aliqua
bona reſtituere interdum tenentur, vobis Magi-
ſtro, & Prioribus, ac Vicariis prædictis concedimus
vt ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis bona ipſa
in pios vſus conuertere valeant, prout ſecundum De-
28 um viderint expedire. Sepulturam quoque in locis,
cœmeteriis, & Eccleſiis veſtris concedimus, & eam
liberam eſſe cenſemus, vt eorum deuotioni, & extre-
mæ voluntati, qui ſe illic ſepeliri deſiderauerint (niſi
excommunicati, & interdicti, aut etiam publici vſu-
rarij fuerint) nullus obſiſtat, ſalua tamen iuſtitia il-
larum Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſ-
ſumuntur. Diſtrictius inhibentes, vt nulli Religioſi,
vel ſæculares, vobis inuitis, aliquorum corpora de-
functorum in veſtris cœmeteriis ſepelire, aut in Ec-
cleſiis veſtris Miſſarum ſolemnia, vel pro animabus
ipſorum, qui ad loca veſtra tumulandi feruntur, ibi-
que exequias celebrare ſine veſtro aſſenſu, & volun-
tate præſumant. Inhibemus inſuper vniuerſis Fratri-
29 bus Ordinis veſtri, ne aliqui eorum aliis, quàm Præ-
latis ſuis peccata ſua confiteri præſumant, niſi neceſ-
ſitatis vrgente articulo: vel niſi forte Magiſter, vel
Prior proprius alicui Fratri dederit Fratri alteri eiuſ-
dem Ordinis licentiam confitendi. Vniuerſis autem
30 Eccleſiarum Prælatis, & aliis inhibemus confeſſio-
nes veſtras vobis inuitis audire, vel compellere ad
Synodos, vel conuocationes ſuas accedere, vel cum
eis extra ciuitatem, vel intra proceſſionaliter exire,
aut ſuis Conſtitutionibus ſubiacere, vel Capitula,
Scrutinia, vel Inquiſitiones in locis veſtris vel ali-
bi de vobis facere, aut fidelitatem iuramento firma-
tam, & annualem obedientiam à Prioribus, & ſu-
perioribus veſtris exigere, aut de ipſorum inſtitutio-
ne, vel deſtitutione, ſeu ſtatutis veſtri Ordinis ſe
aliquatenus intromittere, ſeu prohibere, ne ad
ciuitates vel villas, vbi religiosè, & honeſtè com-
morari poſſitis, à populis euocati audiatis accedere, ibi-
que pro veſtris vſibus conſtruere ædificia, Eccleſias,
ſeu Oratoria, aut in accedentes Fratres ſeu conſtruen- 31
tes huiuſmodi, vel receptatores ipſorum excommu-
nicationis ſententiam ferre præſumant. Concedimus
quoque vobis, vt de illis, quæ in ornamentis, vel pro
eis aut libris, fabrica, aut luminaribus, anniuerſario,
ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo, ſiue aliis ad cultum di- 32
uinum, ſeu pro pitantiis, aut victu ad ſuſtentationem
veſtram, vel indumentis, nec non pro annuis cenſibus
redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus ve-
ſtri Ordinis obligari noſcuntur, vel de domibus, præ-
diis, & hortis, aliiſque locis veſtris ſecundum Inſti-
tuta veſtri Ordinis opportunis, aut de his, quæ pro
huiuſmodi domibus, prædiis, hortis, & locis emendis
vobis legantur (dummodo præmiſſa non conuertantur
in alios vſus, ſed in illos duntaxat, pro quibus relin-
quuntur, aut alios etiam, qui in hac conceſſione, vel
indulgentia continentur) nulli canonicam portionem
aliquam teneamini exhibere. Et ne quis à vobis vel
vltimarum executoribus voluntatum, ſeu deceden-
tium hæredibus de præmiſſis aut de his, quæ vobis in
vltimis voluntatibus abſolutè legantur, vel alias pro
veſtris neceſſitatibus conferantur, aliquid exigere, vel
extorquere præſumat, diſtrictius inhibemus. Ad hæc 33
liceat Fratribus veſtri Ordinis, cum de prioribus lo-
cis ſuis ad alia loca ſe transferunt, tam ædificia, quam
omnem ædificiorum materiam locorum, quæ dimit-
tunt (dedicatis Eccleſiis duntaxat exceptis) quam li-
bros, calices, & paramenta ſecum ad alia loca transfer-
re, ac ædificia ipſa cum loco, & aliis ad eadem loca per-
tinentibus, præter Eccleſias, per perſonas ad hoc à
Sede Apoſtolica deputatas vendere ipſorumque pre-
tium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres ſe trans-
ferunt, ædificationem, ſeu alias in eorum vtilitatem
conuertere, ſecundùm quod eis videbitur melius ex-
pedire. Et ne aliqui Epiſcopi, vel Archiepiſcopi, aut 34
alij Eccleſiarum Prælati, ſeu quæuis alia perſona Ec-
cleſiaſtica, vel ſæcularis prædicta loca, ſeu bona occu-
pare, accipere, vel vſurpare, aut quoque modo ſibi
vendicare præſumant abſque dictæ Sedis licentia ſpe-
ciali, diſtrictius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad
præſtationem procurationum legatorum prædictæ Se-
dis, vel nuntiorum ipſius, ſeu diœceſanorum locorum
aut exactionum vel collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel
prouiſionum quarumcumque minime teneamini, nec
aden ſoluenda per litteras dictæ Sedis, aut legatorum,
aut nunciorum eiuſdem, ſeu rectorum terrarum Eccle-
ſiæ Romanæ impetratas, ſeu in poſterum impetrandas
cuiuſcumque tenoris fuerint, in perpetuum compelli
poſſitis, niſi dictæ Sedis litteræ impetrandæ plenam, &
expreſſam de indulto huiuſmodi, & dicto ordine fe-
cerint mentionem. Cæterum cum felicis recordationis
Innocentius Papa IV prædeceſſor noſter olim duxerit 35
ſtatuendum, vt exempti quantacunque gaudeant li-
bertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſeu con-
tractus, aut res, de qua contra ipſos agitur, ritè poſ-
ſint coram locorum Ordinariis conueniri, & illi quo-
ad hoc ſuam in illis iuriſdictionem, prout ius exigit,
exercere. Nos vobis, vt occaſione Conſtitutionis hu-
iuſmodi nullum libertatibus, & immunitatibus vobis
& Ordini veſtro per priuilegia, & indulgentias à Se-
de Apoſtolica conceſſis, vel in poſterum concedeo-
dis præiudicium generetur, authoritate præſentium
indulgemus, decernentes vos, ſeu perſonas veſtri
Ordinis in prædictis caſibus Ordinariis ipſis mi-
nimè ſubiacere. Decernimus ergo irritum, & ina-
ne, quidquid contra tenorem conceſſionum, & in-
hibitionum huiuſmodi per quoſcumque fuerit at-
tentatum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommu-
nicationis ſententias, ſi quas contra conceſſiones,
conſtitutiones, & inhibitiones eaſdem in vos, vel

veſtrum aliquos vel loca veſtra, ſeu benefactores, vel
executores, aut hæredes prædictos, in poſterum pro-
mulgari contigerit, penitus non teneatur. Nulli er-
go omnino hominum liceat hanc paginam noſtra-
rum conceſſionum, & inhibitionum infringere, vel
ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc at-
tentare præſumpſerit, indignationem Omnipoten-
tis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum
eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenioni II.
36 Non. Martij Pontificatus noſtri anno IV. Cæte-
rum vt earundem litterarum tenor ſic inſertus om-
nimodam rei ſeu facti certitudinem faciat, autho-
ritate Apoſtolica decernimus, vt illud idem robur,
eamque vim, & eundem vigorem tenor ipſe per
omnia habeat, quæ haberent originales litteræ ſu-
pradictæ, & eadem prorſus huiuſmodi tenori fidea
adhibeatur, quandocunque & vbicunque ſiue in iu-
dicio, ſiue extra, vel alibi vbi fuerit exhibitus, vel
oſtenſus, & eidem ſtetur firmiter in omnibus, quæ eiſ-
dem originalibus litteris adhiberetur, ac ſicut eis ſtare-
tur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, neque per hoc ori-
ginales litteras dicti Gregorij, ſeu Bonifacij, aut Bene-
dicti, ad quarum inſtar illæ ſunt editæ, producere ſeu
oſtendere teneamini. Verum ne dubitationes ac con-
trouerſiæ, quæ aliàs vos pluribus laboribus, & expen-
ſis vexauerunt, de cætero vobis fiãt, & ex certa ſcien-
tia decernimus, vt dictum priuilegium Gregorij Papæ
XI. in iudicio, & extra in qualibet ſua diſpoſitione in-
uiolabiliter obſeruetur, non obſtantibus Conſtitutio-
nibus Apoſtolicis, illa præſertim felicis recordationis
Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri edita in Con-
cilio Viennenſi, quæ incipit, *Dudum*, necnon priuile-
giis, gratiis, & conceſſionibus Apoſtolicis genere vel
ſpecie quibuſcumque Eccleſiis, perſonis ſiue locis ſub
quavis forma vel expreſſione verborum; etiamſi de
his habenda eſſet in præſentibus mentio ſpecialis, ſeu
per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter de
verbo ad verbum non inſerta, earum in toto, ſeu in
aliqua parte ſui effectus poſſet aliqualiter impedire &
aliis contrariis quibuſcumque. Nos autem ex nunc
irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his aut
eorum aliquo à quoquam quavis authoritate ſcienter
vel ignoranter contigerit attentari. Declarantes clau-
37 ſulam illam, videlicet, *Salua tamen iuſtitia Eccleſia-
rum illarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur*, in
omnibus aliis debere intelligi, præterquam in illis, de
quibus in ipſo priuilegio ſpecialiter cauetur, quod ca-
nonica portio minime exigatur. Nulli ergo, &c. Da-
tum Romæ apud ſanctos Apoſtolos XII. Kal. Iulij.
Pontificatus noſtri anno X. Cæterum vt quarumlibet
litterarum earundem tenor ſic inſertus omnimodam
rei, ſeu facti certitudinem faciat, authoritate Apoſto-
lica prædicta decernimus, vt illud idem robur, ean-
démque vim, & eundem vigorem tenor ipſe om-
nia habeat, quæ haberent ſingolæ originales litteræ
ſupradictæ, & eadem prorſus huiuſmodi tenori fides
adhibeatur, quandocumque & vbicumque, ſiue in
iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, & oſtenſus ac
eidem ſtetur firmiter in omnibus, quæ ſingolis eiſdem
originalibus litteris adhiberetur, ac ſicut eis ſtaretur ſi
forent exhibitæ, & oſtenſæ, nec originales litteras
Gregorij, ſeu Bonifacij, Benedicti, vel Martini huiuſ-
modi præfati Magiſter, Priores, & Fratres producere
re, ſeu oſtendere teneantur, volens etiam autho-
ritate Apoſtolica, & ſcientia ſupradictis, harum
ſerie decernentes, quod priuilegium Gregorij Pa-
pæ XI. huiuſmodi in iudicio, & extra in qualibet
ſui diſpoſitione inuiolabiliter obſeruentur. Non ob-
ſtantibus Conſtitutionib. Apoſtolicis, illa præſer-
tim piæ memoriæ Clementis Papæ V. etiam præde-
ceſſoris noſtri in Concilio Viennenſi edita, quæ inci-
pit, *Dudum*, necnon priuilegiis, & gratiis, & conceſ-
ſionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie quibuſ-
cumque perſonis, Eccleſiis, ſeu locis ſub quauis for-
ma, aut verborum expreſſione conceſſis, etiamſi de il-
lis præſentibus habenda foret mentio ſpecialis, ſeu
per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non
inſerta earum, in toto, ſeu in aliqua parte ſui effectus
poſſet aliqualiter impediri, & aliis contrariis quibuſ-
cumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, &
inane, ſi ſecus ſuper his vel eorum aliqua à quoquam
quauis authoritate ſcienter vel ignoranter contigerit
attentari. Nulli ergo, &c. Datum Florentiæ anno In-
carnationis Domini milleſimo quadringẽteſimo qua-
drageſimo tertio Idib. April. Pontificatus noſtri anno
XI. Nos igitur qui dicti Ordinis FF. Prædicatorum, &
perſonarum eius ſtatum proſperum & tranquillum
propter vberes fructus, quos Ordo ipſe multa præful-
gens gloria meritorum, & gratia ſanctitatis in agro
militantis Eccleſiæ in propagationem fidei Orthodo-
xæ hactenus produxit vtiliter, ac producit, & in futu-
rum productum fore ſpe firma tenemus, palmites ſuos
à mari vſque ad mare, & etiam ad Barbaras extenden-
do nationes intenſis deſideramus affectibus, Gregorij,
Martini, & Eugenij, ac aliorum prædeceſſorum no-
ſtrorum, qui Ordinem prædictum Fratrum Prædica-
torum aliis variis priuilegiis non immerito decora-
runt, veſtigiis inhærentes, motu proprio non ad eo-
rum dicti Ordinis Fratrum, profeſſorum, vel alterius
ſuper eis, Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtan- 38
tiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione,
ac certa noſtra ſcientia prædictas Gregorij, & quaſ-
cunque alias quorumcumque Romanorum Pontifi-
cum prædeceſſorum noſtrorum litteras dicto Ordini
Fratrum Prædicatorum, & illius domibus, & profeſ-
ſoribus in genere, ſub quacunque verborum forma
conceſſas, quas ac ſi de verbo ad verbum vna cum
prædictis litteris Eugenij prædeceſſoris præfati inſer-
tæ forent, haberi volumus pro expreſſis, & omnia
ſingula in illis contenta authoritate Apoſtolica teno-
re præſentium approbamus, & robur perpetuæ firmi-
tatis obtinere decernimus, ac pro potiori cautela om-
nia, & ſignacula per Gregorium, & Martinum, & Eu-
genium, aliosque prædeceſſores prædictos in eiſdem
litteris pro & in fauorem dicti Ordinis Fratrum Præ- 39
dicatorum, quomodolibet ordinata, ſtatuta, decreta,
conceſſa, & indulta fieri, & conſeruari debere autho-
ritate, motu, ſcientia prædictis, de nouo ordinamus,
ſtatuimus, atque decernimus, & eidem Ordini Præ-
dicatorum, illiuſque domibus, & profeſſoribus con-
cedimus, & indulgemus. Et quia, ſicut accepimus,
noſque ipſi experientia didicimus in minoribus con-
ſtituti, circa litteras, & priuilegia huiuſmodi nonnul-
la dubia poſtmodum ſunt exorta, habita ſuper his
conſideratione decenti, motu, authoritate, & ſcientia
prædictis litteras eiuſdem Gregorij prædeceſſoris ea
in parte, in qua concedit dicti Ordinis profeſſori-
bus: vt liceat eis in locis, in quibus degunt, ha-
bere Oratoria, & in eis cum altari portatili etiam
tempore interdicti, ianuis clauſis, Miſſarum ſo-
lemnia, & alia diuina officia celebrare, quod eo-
rum inſiſtentes obſequiis cenſuris generaliter pro-
mulgatis non ligentur; cùm contingat eos perſæpe
requiri, vt etiam extra oratoria ſuper huiuſmodi
altari portatili celebrent officia diuina, & ad illa
interdicti tempore tertij Ordinis ſancti Domini-
ci de pœnitentia nuncupati Fratres & Sorores,
ac ſuos, & illorum procuratores admittant, exten-
dentes, concedimus eiſdem Fratribus, vt non ſolum
in Oratoriis, & locis, in quibus degunt, ſed
etiam in quovis alio loco congruenti, & honeſto poſ-
ſint ſuper altari portatili huiuſmodi Miſſas, & alia di-
uina officia liberè, & licitè celebrare: exceptis Ec- 40
cleſiis ab Ordinarij iuriſdictione non exceptis, nuo-

tics

Digitized by Google

ties illud eiſdem Fratribus per Ordinarios ex cauſa contingeret inhiberi. Et vt liceat eis tempore interdicti Fratres, & Sorores dicti Ordinis beati Dominici de Pœnitentia nuncupati, necnon ipſorum Fratrum Prædicatorum, ac Fratrum, & Sororum dicti tertij Ordinis procuratores, & negotia gerentes vtriuſque ſexus admittere ad diuina. Præ-
41 terea, quia idem Gregorius prædeceſſor in dictis ſuis litteris Magiſtro, & Prioribus Prouincialibus, & conuentualibus, & eorum Vicariis abſoluendi Fratres eiuſdem Ordinis, necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ipſe Magiſter, Priores Prouinciales, & Conuentuales habuerint pro tempore in Confeſſores abſoluendi ipſos Magiſtrum, Priores Prouinciales, & Conuentuales, ab exceſſibus, & cenſuris, niſi talia forent propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi; ac cum eis deſuper diſpenſandi concedit; & propterea qui ſunt deſtinandi, perſæpe reuocetur in dubium, vt abſoluentium, & abſoluendorum, diſpenſantium, & diſpenſatorum pro tempore puritati conſcientiæ conſulamus; declaramus hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, duntaxat eſſe ad Sedem Apoſtolicam meritò deſti-
42 nandos, reliquis verò omnibus etiam ſimoniæ qualitercunque irretitis poſſe per illos, quibus inibi conceditur abſolutionis beneficium, & diſpenſationis iuxta caſuum indigentiam impartiri. Et vt dicti Ordinis profeſſoribus omnibus vagandi tollatur occaſio, & ad Sedem Apoſtolicam recurrendi ſubtrahatur pro poſſe neceſſitas Magiſtro, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus ac illorum Vicariis defectum natalium ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem patientibus, necnon cum his, qui ex quauis cauſa præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares forent, diſpenſandi cum dicti Ordinis Prædicatorum profeſſoribus, poſtquam ipſum Ordinem profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante irregulares, ipſi ad quoſcunque etiam ſacros Ordines; & in illis etiam altaris miniſterio miniſtrantes, & tam ipſi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti ad quaſcunque adminiſtrationes & officia eligi, recipi, & aſſumi, illaque gere-
43 re, & exercere libere, & licite valeant, motu, ſcientia, & authoritate prædictis concedimus per præſentes. Eam verò partem litterarum eiuſdem Gregorij prædicti, in qua ſepulturam in Eccleſiis Fratrum dicti Ordinis liberam eſſe voluit, ſalua iuſtitia Eccleſiarum, à quibus corpora aſſumuntur, declarantes libertatem huiuſmodi intelligi debere etiam, quoad hoc, vt Fratres ipſi nullius ſuper hoc petita licentia, Parochias, in quibus corpora prædicta forent, cum cruce proceſſionaliter ingredi; & corpora ipſa leuare, & ad eorum Eccleſias ſepelienda deferre poſſint, vbi hoc conſuetum foret: vel Presbyteri de eleua-
44 tione requiſiti hoc facere recuſarent. Nec cogantur inuiti etiam prætexto cuiuſcunque conſuetudinis ipſi vel defunctorum conſanguinei illa ad Parochiales Eccleſias, vel ad alia loca deferre, & cum illis vel ſine inibi celebrare vel celebrari facere pro eiſdem defunctis aliqua diuina officia, ante, vel poſt ſepulturam eorundem. Iuſtitiam verò Eccleſiarum, à quibus corpora ipſa aſſumuntur, iuxta Martini prædicti prædeceſſoris noſtri voluntatem, ſaluam eſſe debere decernimus in omnibus aliis caſibus præter eos, in quibus eorundem Gregorij, Martini, & Eugenij prædeceſſorum noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres ipſi ab huiuſmodi ſolutione quartæ ſunt exempti. Nec in aliquo caſu de candelis, quæ ad manus Fratribus dantur, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis verò caſibus, quàm in præmiſſis, in quibus quarta ipſa ſoluenda venerit, conuentiones, ſi quæ ſunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, ac Eccleſiarum Rectores initæ laudabiles, & honeſtæ, in poſterum obſeruentur. Et ſi fortè per Nos, vel Sedem Apoſtolicam de piis legatis diſpoſitis, & relictis in genere, vel in ſpecie decima, vel alia portio, ſeu quarta alteri piæ vel non piæ cauſæ ex quauis cauſa hactenus conceſſa foret, aut in futurum concedi, & ſolui, aut dari mandari contingeret, Fratres prædictos, atque illorum domos, & eis legata, & relicta, aut alias in eorum fauorem expoſita in conceſſionibus, & mandatis huiuſmodi decernimus, atque volumus non includi, niſi de ipſis Fratribus, ac præſenti decreto, ac voluntate noſtris non per generales clauſulas, quæ etiam per ſpecialem mentionem importare viderentur, ſed vera, & ſpecifica mentio fiat de eiſdem. Indultum verò eiuſdem Gregorij prædeceſſoris de decimis non ſoluendis, ad quæcunque bona dictorum Fratrum, & quaſcunque decimas etiam quas vulgus Papales appellat, & Apoſtolica 45
Sedes pro Chriſtianæ fidei defenſione, aut aliis imminentibus perſæpe neceſſitatibus indicit, & quæcunque alia onera motu, & ſcientia prædictis extendimus. Decernentes Fratres ipſos Prædicatores, etiamſi per quaſcunque exemptos etiam Mendicantes ſolui mandarentur cum quibuſuis derogatoriis, & fortioribus clauſulis ad earum ſolutionem non teneri, & in illorum ſolutione ceſſandum cenſuras, & pœnas aliquas non incurrere, niſi præſentibus, non per generales, & alias clauſulas ſpecialem mentionem importantes, non aliàs ſit derogatum ſpecificè, eo- 46
rum de verbo ad verbum inſerto tenore. Et ne prætextu Conſtitutionis Innocentij III. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, *Volentes*, locorum diœceſani, & alij Ordinarij; ac alij quicunque in perſonas, & loca Fratrum Prædicatorum contra eiuſdem Gregorij prædeceſſoris ordinationem ſibi quamcunque iuriſdictionem, & ſuperioritatem vendicare præſumant diſtrictius inhibemus, ne quiſpiam abſque dictæ Sedis ſpeciali commiſſione, & authoritate in perſonas, domos, & loca dicti Ordinis Prædicatorum, vtpote prorſus exempta, aliquas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias ſpecialiter vel generaliter quomodolibet promulgare, aut in perſonas, domos, & loca huiuſmodi aliquam præeminentiam, ſuperioritatem, & iuriſdictionem quomodolibet exercere præſumat, etiam ratione contractus vel delicti, ſeu rei de qua contra ipſos ageretur, vbicunque ineatur contractus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtat. Decernimus quoque ex nunc quaſlibet excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, & quoſcunque proceſſus, quaſuis pœnas, & ſententias generales vel ſpeciales continentes, quos vel quas promulgari, vel haberi, & omnia quæ contra Fratres, domos, & loca dicti Ordinis quomodolibet fieri contigerit, etiam eorum exemptione, vtpote notoria non aliter allegata, nullius roboris, vel momenti eſſe, & pro infectis haberi debere. Præterea quia Parochialium Eccleſiarum 47
Rectores præfati erga illos, qui dicti Ordinis Prædicatorum Fratribus eorum peccata confitentur, perſæpe in exhibitione Euchariſtiæ, & extremæ vnctionis ſe reddunt difficiles, concedimus ipſius Fratribus Ordinis Prædicatorum, vt perſonis eis confeſſis, quibus Rectores præfati ſine rationabili cauſa denegarent, ſeu malitioſè diſtulerint Euchariſtiæ, & Extremæ vnctionis Sacramenta miniſtrare (ſuper quo eorundem confeſſorum aſſertioni ſtari debeat) illa petentibus poſſint impunè exhibere. Et cum aliquando

contingat Monaſteria Monialium ſācti Auguſtini ſub
cura, habitu, & Conſtitutionibus Fratrum Prædica-
torum degentium Monialibus deſtitui, adeovt de eo-
rum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conuenientiuſ-
que ſit, quod illorum ſic deſtitutorum bona ad ipſos
Fratres deueniant, quorum erant curæ commiſſa,
quàm ad alios, illa quæ ſic deſtituta exiſtunt, & de-
ſtrui contigerit in futurum cum eorum bonis omni-
bus in perpetuis vſibus Fratrum dicti Ordinis Præ-
dicatorum, quibus ex forma regiminis ipſius Ordinis
competit, applicamus, itavt Fratres ipſi poſſint de illis
& eorum Monaſteriorum ſtructuris, & ædificiis pro
eorum voluntate diſponere, prouiſo, quod illorum Ec-
cleſiæ, & Oratoria ad profanos vſus non redigantur,
ſed in illis quandoque diuina celebrentur officia. In-
ſuper cum nonnulli ad Ordinem prædictum Fratrum
Prædicatorum ſpecialem gerentes deuotionis affectū
ordinent eorum cadauera cum habitu Fratrum dicti
Ordinis Prædicatorum, aut ſororum dicti Ordinis de
Pœnitentia ſepeliri: ne ex eorum corporum delatione
ad aliqua loca, Ordini, & Fratribus prædictis iniuria
irrogetur, decernimus tales apud Fratres ipſos eſſe ſe-
peliendos, etiamſi alibi ſuam elegiſſent ſepulturam: nec
poſſe etiam in loco per eos electo cum habitu prædi-
cto quomodolibet ſepeliri, aut ad ſepeliendum portari,
abſque Fratrum domus, loci, in quo tales deceſſe-
49 rint expreſſa licentia, & aſſenſu. Cæterùm, ne ſi ratio-
ne Parochialium Eccleſiarum, apud quas eorum Fra-
trum domus conſtructæ fuere aut conſtruerentur, in
poſterum locorum Ordinarij in eorum Fratres aliquā
ſuperioritatem ſibi vendicare tentarent, Fratrum eo-
rundem quies in aliquo perturbaretur, concedimus
eiſdem Fratribus, vt in ſic conceſſis, & quas eis conce-
di contigerit, curatis Eccleſiis poſſint per Capellanum
per eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum
curam huiuſmodi exercere, qui quandiu capellanatus
huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti Ordinis Præ-
dicatorum profeſſor exiſteret, dictorum Fratrum Præ-
dicatorum libertate, & exemptione vbique fruatur:
Eccleſiæ verò prædictæ, & illarum bona illa, qua do-
50 mus dicti Ordinis prærogatiua lætentur. Rurſus in-
telleximus, quod & ſi bonæ memoriæ Ioannes vige-
ſimus ſecundus prædeceſſor noſter illorum opinio-
nem, qui aſſerebant, quod confeſſi Fratribus prædi-
ctis, vel aliorum Mendicantium ad audiendas con-
feſſiones iuxta Iuris diſpoſitionem deputatorum pro
tempore, tenebantur eorum peccata Rectori eorum
Parochialis Eccleſiæ iterum confiteri, reprobauerit,
& deinde præfatus Eugenius prædeceſſor reproba-
tionem huiuſmodi approbans contra talia aſſerentes,
tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Ordinarios
inquiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè piæ
memoriæ Nicolaus Papa V. ſimiliter prædeceſſor
noſter geſta in præmiſſis à Ioanne, & Eugenio præ-
deceſſoribus robur perpetuæ firmitatis obtinere de-
bere decreuerit, nihilominus adhuc nonnulli eo-
rum adhærentes proteruiæ, opinionem prædictam,
& deſuper factos damnatos, & malè ſonantes, ac
reprobos articulos veros eſſe affirmare non verentur:
vt talium ſuperſtitioſa temeritas tanto minus inualeſ-
cat, quanto eſt ſuperiorum correctione damnata, con-
ceſſam contra tales per eiuſdem Eugenij prædeceſſoris
litteras locorum Ordinariis facultatem ad inquiſito-
res hæreticæ prauitatis extendimus, ac volumus, quod
inquiſitores ipſi quicunque fuerint, eadem qua Or-
51 dinarij contra tales authoritate fungantur. Poſtremo
cum Fratres Ordinis Minorum, ſicut & prædicti Præ-
dicatorum Ordinis profeſſores pro fidei Catholicæ di-
latione continuò indefeſſi laborent, fructuſque affe-
52 rant in Dei Eccleſia ſalutares, & propterea fuerint va-
riis per Sedem prædictam priuilegiis decorati, vt quos
par labor, pariaque merita coniungunt, paria con-
iungant priuilegia, & fauores, concedimus eiſdem
profeſſoribus Ordinis Prædicatorum, vt conceſſis
Fratribus Minoribus, & eiſdem Ordinis Minorum
Fratribus præmiſſis, & aliis conceſſis prædictis
Fratribus Prædicatoribus priuilegiis, indulgentiis,
gratiis, fauoribus, & indultis, tam ſpiritualibus
quam temporalibus à prædictis, & aliis Romanis
Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut aliis au-
thoritatem habentibus, quæ omnia ac ſi nomina-
tim exprimerentur, haberi hic volumus pro ex-
preſſis, & noſtræ approbationis munimine ſolida-
mus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis ob-
tinere, potiri, & gaudere poſſint, & debeant per-
petuis futuris temporibus in omnibus, & per om-
nia prorſus, & ſine vlla differentia, proinde ac ſi
quæ vni ex Ordinibus prædictis ſunt conceſſa, vtri-
que ſimul nominatim conceſſa fuiſſent aut conce-
derentur in poſterum. Et quæ de Magiſtro Generali,
& de Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus
ac eorum Vicariis, necnon Monaſterio Monialium
ſancti Auguſtini ſub eorundem Fratrum Prædica-
torum cura, & ſecundum ipſius Ordinis Prædica-
torum inſtituta viuentium ſunt inſtituta, in Ge-
nerali, & Prouincialibus Miniſtris, ac Vicariis
dicti Ordinis Fratrum Minorum, necnon & Mo-
naſteriorum Sororum ſanctæ Damiani nuncupata-
rum cenſeantur eſſe inſtituta. Diſtrictius inhiben-
tes eiſdem locorum Ordinariis ſub interdicti in- 53
greſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & ad-
miniſtratione ſuarum Eccleſiarum, & Parochia-
lium Eccleſiarum, Rectoribus, & aliis quibuſcun-
que ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & pri-
uationis earundem Parochialium Eccleſiarum, ac
omnium aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum,
quæ obtinent, necnon inhabilitatis ad illa, & alia
in poſterum pœnis eo ipſo per eos, qui contra fece-
rint, incurrendis, ne Ordines prædictos Fratrum
Prædicatorum, & Minorum ac illorum domos, &
profeſſores præter, aut contra Martini, Gregorij, &
Eugenij aut aliorum quorumcumque prædeceſſo-
rum noſtrorum, & præſentium noſtrarum littera-
rum tenorem inquietare, ſeu moleſtare, & eos, aut
teſtamentorum, vltimarumque voluntatum execu-
tores, & hæredes prædictos ſeu quoſcunque alios
directè, vel indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ
Parochialis ſeu Canonicæ, vel alterius portionis,
ſeu oneris; & faciendum celebrari aliquod officium
in eorum Eccleſiis, vel alibi; dum apud ipſos Fra-
tres decedentium cadauera tumulantur, ante vel poſt
eorum ſepulturam cogere, nec confeſſis dictis Fra-
tribus Prædicatoribus, & Minoribus pro tempore
Euchariſtiæ, ſeu Extremæ vnctionis Sacramenta ſine
rationabili cauſa denegare, vel illorum exhibitio-
nem malitioſè differre: aut eorum Parochianis, ne
dictis Fratribus Prædicatoribus, vel Minoribus con-
fiteantur, prohibere, vel perſuadere; nec etiam ad
præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum auxilium, conſi-
lium, vel fauorem directè, vel indirectè quoquo mo-
do dare præſumant. Et nihilominus cuilibet in digni- 54
tate Eccleſiaſtica conſtituto & Metropolitanæ, vel
alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonico per vniuerſum
orbem, qui deſuper per prædictorum Ordinum Prio-
res, Guardiones, & Fratres, ac illorum, ſeu ad commo-
dum eorum Romanæ Eccleſiæ Syndicos deſuper fue-
rint requiſiti per Apoſtolica ſcripta in ſolidum man-
damus, quatenus per ſe, vel alium ſeu alios præmiſſa,
vbi, & quando opus fuerit, publicantes; ac eiſdem
Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus, ac
illorum domibus, & profeſſoribus, in præmiſſis effi-
cacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eos paci-
fica poſſeſſione, vel quaſi, priuilegiorum, & conceſ-
ſionum huiuſmodi gaudere: non permittentes eos,
ſeu

Digitized by Google

ſeu teſtamentorum executores, & hæredes prædictos
contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores
prædictos, & quoſcunque alios indebite moleſtari,
aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri,
ſeu quomodolibet irrogari; ac etiam ſummariè, &
de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti ve-
ritate inſpecta contra quoſcunque cuiuſcunque qua-
litatis, vel conditionis exiſtant, & quacunque Ec-
cleſiaſtica, & Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſ-
copali, vel mundana forent dignitate & exemptio-
ne muniti, in quibuſcunque cauſis per eos mouen-
dis quacunque ratione vel cauſa, quæ excogitari
poſſit, eis miniſtrent iuſtitiæ complementum, exe-
quendo quod per eos fuerit ordinatum. Et illos quos
cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit,
irretitos eſſe declarent, ac faciant, & mandent in-
terdictos, ſuſpenſos, & excommunicatos publicè
nunciari, ac ab omnibus arctius euitari; ac legiti-
mis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos quo-
ties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procu-
rent. Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam,
appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato ad
hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non
obſtantibus conſtitutionibus Bonifacij, quibus caue-
tur, ne quis extra ſuam ciuitatem, & diœceſim, niſi in
certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam
à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur; ſeu, ne Iu-
dices à Sede Apoſtolica deputati extra ciuitates, &
55 diœceſes, in quibus deputati fuerint, contra quoſ-
cunque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas com-
mittere præſumant; & de duabus dietis in Concilio
generali, necnon quæ incipit, *Super Cathedram* Bo-
nifacij, & *Dudum* Viennenſis Concilij, ac Calliſti
Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtri litteris, aliiſque
Apoſtolicis, ac etiam in Prouincialibus, & Syno-
dalibus Conciliis editis ſpecialibus vel generalibus;
necnon Othonis, & Othuboni olim in Regno An-
gliæ Apoſtolicæ Sedis legatorum Conſtitutionibus;
Eccleſiarum quoque atque locorum quorumlibet
ſtatutis, & conſuetudinibus, & inter quoſcunque
dictorum Ordinum Fratrum Prædicatorum, & Mi-
norum profeſſores, atque locorum Ordinarios, ſeu
Rectores prædictos initis, & concluſis, ac hactenus
obſeruatis pactis, & conuentionibus, etiam iuramen-
to, confirmatione Apoſtolica, vel quauis alia firmita-
te roboratis, necnon omnibus illis, quæ Gregorius,
Martinus, & Eugenius præfati prædeceſſores in præ-
dictis eorum litteris voluerunt, non obſtantibus con-
trariis quibuſcunque: quibus omnibus illa ac ſi de
verbo ad verbum insererentur, ac derogatoriarum de-
rogatorias clauſulas in ſe continerent, præſentibus
pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore per-
manſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe de-
rogamus. Aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſco-
pis, & Rectoribus præfatis, ſeu quibuſvis aliis com-
muniter, & diuiſim à Sede præfata indultum exiſtat,
quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut vltra
vel extra certa loca ad iudicium euocari non poſſint,
per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & ex-
preſſam ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmo-
di mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgen-
tia generali, vel ſpeciali, cuiuſcunque tenoris exiſtat,
per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter
non inſertam effectus earum impediri valeat quomo-
dolibet, vel differri, & de qua cuiuſque tenore haben-
da ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Nos enim ex
nunc illa, & quæcunque alia, quæ in futurum per
Nos, vel Sedem Apoſtolicam quomodolibet concedi,
ſtatui, decerni, vel ordinari contigerit contra Grego-
rij, Martini, & Eugenij, aliorumque prædeceſſorum
noſtrorum prædictorum, & præſentium litterarum
huiuſmodi tenorem; necnon ſi ſecus ſuper his à
quoquam quauis authoritate ſcienter vel ignoranter
attentari contigerit, irrita, ac inania, ac nullius
roboris, vel momenti eſſe decernimus. Et quia dif- 56
ficile foret præſentes litteras ad ſingulas Prouincias
originaliter deſtinare, volumus, & dicta authori-
tate decernimus, quod tranſumptis earum manu
notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apo-
ſtolicæ, aut alicuius Archiepiſcopi, vel Epiſcopi,
ſeu dictorum Ordinum Magiſtri, & Generalis Mi-
niſtri ſigillo munitis, eæ protſus in iudicio & ex-
tra vbicunque exhibitæ, vel oſtenſæ forent, fi-
des adhibeatur, ac ſi ipſæ originales litteræ forent
exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo hominum liceat
hanc paginam noſtræ ordinationis, inhibitionis &
conſtitutionis, &c. Datum Romæ apud Sanctum
Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo
quadringenteſimo ſeptuageſimo quarto, pridie
Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri anno
quarto.

COMMENTARIVS
In Mare Magnvm
FF. Prædicatorum.

SVMMARIVM.

Mare magnum Prædicatorum vbi extat.n.1.
Cur vocetur hæc Bulla Mare magnum.*n.2.*
De Antiquitate, Inſtitutione, Excellentia, & Laudibus Ordinis Prædicatorum.n.3.
Sixtus IV. Author huius Maris magni quis, & quando ad Papatum aſſumptus.n.4.
Generalis Prædicatorum ſtatim ac eſt electus, eſt confirmatus.n.5.
Idem priuilegium habent alij Mendicantes. ibid.
Caſu quo non vtantur illo, confirmatio debet peti à Papa num.6.
De iis, quæ ſpectant ad confirmationem electionum remiſſiuè.n.7.
Generales abſolui, & amoueri poſſunt à diffinitoribus Capituli generalis n.8.
Attendendum ad conſtitutiones Ordinum, ibid.
An Generales, vel ſaltem Capitulageneralia poſſint erigere, diuidere, aut vnire Prouincias.n.9.
Generales nequeunt facere, niſi cum Capitulo generali, num.10.
Erectio Prouinciæ Patrum Primi Inſtituti *appellatorum. ibid.*
Diuidi debent Prouinciæ, quando commodè viſitari non poſſunt, & propter alias rationes.n.11.
Priuilegium de Lectoribus pro Theologia non impediendis à ſuo munere.n.12.
Alia circa tales Lectores. ibid.
Alia remiſſiuè.n.13.
Priuilegium de Ordinariis non ſe intromittendis in iuſtitutis, & Prælatis Ordinis.n.14.
Facultas ad prouidendum de Prælatis ſine electione, quando ipſorum electio confirmanda non venit.n.15.
An extendatur ad Prouinciales.n.16.
In electionibus faciendis non obligantur Fratres omnibus iuris Regulis n.17.
Priuilegium de Dimiſſoriis concedendis pro Ordinum receptione à quocunque Epiſcopo Catholico.n.18.
An reuocatum ſit per Concilium Tridentinum, & ſacram Congregationem. ibid.
Quas pœnas incurrunt contra talem reuocationem aliquid facientes.n.19.
Præſentati ad Ordines ſuſcipiendos, non ſemper examinandi.n.20.
Abſque omni promiſſione, vel obligatione admittendi.n.21.
Alia

Digitized by Google

Alia remiſſiuè.n.22.
Priuilegium de habendis Oratoriis, & in ipſis celebrando cum altari portatili.a.23.
Nomine diuini Officij quid intelligatur.ibid.
Priuilegium celebrandi,& recipiendi Sacramenta tempore interdicti.n.24.
De miniſtrandis Sacramentis, & concedenda ſepultura familiaribus.n.25.
Quomodo id intelligendum.ibid.
Alia remiſſiuè.n.26.
Quod familiares non comprehendantur cenſuris, & ſententiis generalibus.n.27.
Dictio continuò, vel continuè, quomodo intelligenda, num.28.
Alia remiſſiuè.n.29.
De facultate commorandi inter excommunicatos, & ab eis neceſſaria vita poſtulandi,n.30.
De quibus excommunicatis id intelligendum. ibid.
Quomodo liceat ab eis neceſſaria vita poſtulare, numero 31.
Qualiter ſe gerere debeant Religioſi cum hæreticis in eorum terris commorantes,n.32.
Quid ſi ſint nominatim excommunicati. n.33.
An poſſint ire Religioſi ad terras hæreticorum, ſeu infidelium.n.34.
An Hieroſolymam ſine Papæ licentia.ibid.
Priuilegia Religioſorum pro conuerſione Infidelium laborantium,n.35.
Alia ſpecialia pro Indiis, & Religioſis in Indorum conuerſione occupatis. n.36.
De facultate abſoluendi Religioſos à cenſuris, & diſpenſandi cum illis in irregularitatibus.n.37.
De facultate abſoluendi, & diſpenſandi circa volentes ingredi religionem. n.38.
An extendatur ad vtrumque Forum. n.39.
Quid intelligatur per clauſulam, Seruata forma canonica,n.40.
De exemptione Fratrum Prædicatorum à Litteris Apoſtolicis, à Collectis,acceptatione viſitationis Monialium,& ſimilibus.n.41.
Per Litteras Apoſtolicas,quid intelligatur,n.42.
Quomodo eximi poſſint Religioſi ab ipſis exequendis. num.43.
Ordinarij iudicis nomine qui veniant.n.44.
An Legati, aut Nuncij Apoſtolici. ibid.
Legati ſunt in triplici differentia.n.45.
Alia remiſſiuè.n.64.
Facultas Prælatorum ſupra Religioſos pro ſeruitio quarumcunque perſonarum extra religionem viuentium.n.47.
Alia pro Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede. ibid.
Congruit iuri communi, & præſertim Concilio Tridentino.n.48.
Nequeunt Religioſi commorari extra clauſtra ſine approbatione Sedis Apoſtolicæ,num.49.
Alia remiſſiuè.num.50.
Facultas Prælatorum ſupra Fratres deſignatos pro Cruce prædicanda,vel inquiſitione contra hæreticos facienda,num.51.
An Commiſſarius generalis Cruciatæ poſſit applicare Religioſum ad ſui obſequium. num.52.
Nequeant Prælati hoc tempore remouere Inquiſitores Regulares à ſuo munere.num.53.
Aut ſubſtituere alios pro ipſis.ibidem.
An Inquiſitores ex Regularibus aſſumpti poſſint ab eorum Prælatis ſi deliquerint puniri.num.54.
Alia remiſſiuè.num.55.
Facultas Prælatorum ad promulgandum ſententias contra Fratres ab Ordine decedentes.num.56.
An excommunicationem incurrant eos detinendo. num.57.
De Apoſtaſia,remiſſiuè. num.58.
Apoſtatæ an excommunicationem incurrant, ſaltem ex priuilegiis. ibid.
An ex Paulo IV.& Pio IV.num.59.
Quid ſentiendum de excommunicatione impoſita contra detinentes Fratres apoſtatas.num.60.
Excommunicatio impoſita contra Religioſos ſine licentia diſcedentes, vbicunque ſint, illos comprehendit. num.61.
Facultas Prælatorum ad procedendum contra Religioſos exeuntes cum licentia tranſeundi ad aliam Religionem,& id non facientes.num.62.
Iure communi videtur conceſſa.num.63.
Quid nouo iure S. Congregationis ſub Vrbano VIII. propterea ſtatutum ſit,num.64.
Alia remiſſiuè. num.65.
Facultas procedendi contra Apoſtatas, quo iure competat Prælatis. num.66.
Praxis, & modus procedendi contra illos, capiendi, ligandi,&c.num.67.
Clauſula, inuocato auxilio brachij ſæcularis, implicitè continetur in litteris Apoſtolicis. n.68.
Alia remiſſiuè.num.69.
Electi ab Ordine non prædicant, aut docent, aut confeſſiones audiunt.num.70.
Licentiari an poſſint ad alias Religiones. n.71.
An ad laxiorem Religionem licentiari aliqui poſſint. num.72.
Proceſſus facti pro eiectione an comburendi, vel lacerandi.num.73.
Habitus huius Religionis ab aliis non importandus,numero 74.
Exemptio à decimis. num.75.
Quid ſit hortus,& virgultum.num.76.
Religioſi omnes exempti ſunt à decimis de noualibus. num.77.
Derogatio cap. nuper, de decim. neceſſaria pro exemptione à decimis.num.78.
Quæ Religiones id habeant.ibid.
Alia remiſſiuè.num.79.
Fratres Prædicatores ſuccedere poſſunt in temporalibus bonis.ibid.
Bona incerta Nouitiorum applicanda Monaſteriis. ibid.
Iure communi an id ſit conceſſum.n.80.
Nouitij grauati debitis incertis an recipiendi. n.81.
Alia remiſſiuè.num.82.
De ſepulturæ libertate.num.83.
An poſſint Regulares intrare Parochias cum Cruce non expectato Parocho.num.84.
Qui poſſint pro filiis impuberibus ſepulturam eligere. num.85.
Alia remiſſiuè.num.86.
Fratrum confeſſiones ſolùm Prælatis, & aliis ab eis deſignatis facienda.num.87.
Prælatorum Regularium hæc iuriſdictio à quo ipſis competat.num.88.
Delegabilis etiam Fratribus aliarum Religionum. num.89.
Alia remiſſiuè.num.90.
Prælati ſæculares non audiunt confeſſiones Fratrum,numero 91.
An illos compellere poſſint ad Synodos,proceſſiones,&c. ibid.
Qui regulares tenentur accedere ad Synodos Epiſcopales.num.92.
De exemptione Regularium declaratio ſacræ Congregationis. num.93.
De Canonica portione non ſoluenda. num.94.
Quomodo id intelligendum iuxta Concilij Tridentini Decretum.num.95.
Legata an conuertenda in alios vſus,donanda,ſeu transferenda. num.96.

Alia

Alia remiſſinè num. 97.
Bona Monaſteriorum deſertorum quibus applicanda. num. 98.
Non occupanda à prælatis Eccleſiarum. n. 99.
Tranſlata Eccleſia iura ad quem pertineant. n. 100.
Non cogendi Religioſi ad onera præſtanda pro Legatis, Nuntiis, Diœceſanis, &c. n. 101.
Procurationes, exactiones, collecta, quid importent, num 102.
Suffragantur priuilegia Religioſis poſſidentibus bona contra ſua inſtituta. num. 103.
Alia remiſſinè. num. 104.
Exemptio à conſtitutione cap. volentes. n. 105.
Quid ſtatuerit Innocentius IV. in eo cap. volentes. num. 106.
An ſint reuocata priuilegia iſta per Concilium Tridentinum. n. 107.
Alia remiſſinè. n. 108.
Clauſula, ſalua iuſtitia Eccleſiarum, quid importet. num. 107.
Quantitas Canonica portionis quæ ſit. n. 110.
Quis ſit ſenſus dictæ clauſulæ, ſalua iuſtitia, &c. num. 111.
Approbantur à Sixto IV. priuilegia Prædicatoribus conceſſa, n. 112.
Clauſula, motu proprio, quid importet. n. 113.
Clauſula, ex certa ſcientia, quantum valeat. n. 114.
Clauſula, moto proprio, certa ſcientia, de plenitudine poteſtatis, an habeat vim ſpecialis expreſſionis. num. 115.
Alia remiſſinè. n. 116.
De priuilegio celebrandi in Oratoriis cum altari portatili. n. 117.
An abrogatum per Concilium Tridentinum. n. 118.
Alia priuilegia ad intentum. ibid.
De facultate admittendi ad diuina tempore interdicti aliquas perſonas. n. 119.
Alia remiſſinè. n. 120.
Facultas conceſſa Prælatis ad abſoluendum ſibi ſubditos ab omnibus caſibus, paucis exceptis. n. 121.
An abſoluant ab hæreſi, aut alio caſu Bullæ Cœnæ. num. 122.
An ſchiſmaticos. n. 123.
An falſarios litterarum Apoſtolicarum. n. 124.
An deferentes ad infideles prohibita. n. 125.
Alia remiſſinè. n. 126.
De facultate diſpenſandi in irregularitatibus. n. 127.
An extendatur ad illam, quæ incurritur propter homicidium. n. 128.
An ad bigamiam. n. 129.
An ad eam quæ incurritur propter mutilationem membrorum. n. 130.
Alia remiſſinè. n. 131.
De iuſtitia Eccleſiarum ſalua conſeruanda. n. 132.
Per eam donatur quarta funeralis. n. 133.
Quid de illa Sacra Rota deciderit. n. 134.
Alia remiſſinè, n. 135.
Quomodo non ſoluenda de candelis, quæ ad manus Fratrum dantur, & pacta circa ipſum obſeruanda. num. 136.
Quid de candelis habeatur ex iure communi. n. 137.
Quomodo pacta, & conuentiones ſeruari debeant. num. 138.
Alia remiſſinè. n. 139.
Portio non ſoluenda de piis legatis, ac de exemptione à decimis etiam Papalibus. n. 140.
Legata Fratribus relicta libera ſunt, & exempta. num. 141.
A quibus decimis eximantur Fratres Prædicatores, num. 142.
Alia remiſſinè n. 143.
Quid Sacra Rota in materia Quartæ, decreuerit. n. 144.
De exemptione iſtorum Religioſorum ab Ordinariis. num. 145.
Quam antiqua ſit in Eccleſia. n. 146.
Iura Epiſcopalia quæ ſint. n. 147.
Authoritas Epiſcopalis diuina in legem Diœceſanam & legem iuriſdictionis. n. 148.
Quid vtraque ſit. ibid.
Qualiter non poſſint Ordinarij cenſuras in religioſos priuilegiatos ferre, etiam eorum exemptione notoria non allegata. n. 149.
Quid de hoc habeatur iure communi. 150.
De facultate adminiſtrandi Euchariſtiam, & Vnctionem ſecularibus ſibi confeſſis. n. 151.
De ſchedulis atteſtatricibus confeſſionis. n. 152.
Dictio ſine quid importet. n. 152.
An in articulo mortis, vel quando inſtat neceſſitas communicandi in Paſcha. ibid.
De bonis monaſteriorum Monialibus deſtitutorum. num. 153.
Dictio quandoque quid importet. n. 154.
Alia remiſſinè. n. 155.
De iis, qui volunt ſepeliri cum habitu huius religionis. num. 156.
Alia remiſſinè, n. 157.
De Capellano inſtituendo in Eccleſiis Parochialibus huius Ordinis. n. 158.
An Eccleſiæ Parochiales illis concedi poſſint. n. 159.
Capellanus ille qualis eſſe debeat n. 160.
Cum Eccleſia conceditur Regularibus cum omnibus ſuis pertinentiis, quid hac clauſula denotetur. num. 161.
Inquiſitores hæreticæ prauitatis procedunt contra dicentes quod confeſſi Mendicantibus teneantur iterum Parocho confiteri. n. 162.
Errores Ioannis de Poliaco, quoad hoc qui fuerint. num. 163.
Quid alij Doctores ſenſerint de hac materia. n. 164.
Alia remiſſinè. n. 165.
Communicatio priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores. n. 166.
Notanda circa illam. n. 167.
An extendatur ad priuilegia concedenda. n. 168.
Quæ ſint priuilegia Minorum. n. 169.
Ordinarij poſſunt impedire vſum iſtorum priuilegiorum, num. 170.
Qui intelligantur Ordinariorum nomine. n. 171.
Quid per Rectores Eccleſiarum parochialium intelligatur. n. 172.
Alia remiſſinè. n. 273.
Facultas conceſſa procedendi contra contradictores. priuilegiorum. n. 174.
Eccleſia Metropolitana nomen quid importet, numero 175.
Syndici Romanæ Eccleſiæ qui ſint. ibid.
Alia remiſſinè. n. 176.
Non obſtantia ponuntur. n. 197.
Conciliis Generalibus, excepto Tridentino, non derogatur niſi cum expreſſione. n. 178.
Per clauſulam, in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, non derogatur Conciliis Generalibus. n. 179.
Fides adhibenda tranſumptis. n. 180.
Quid notandum circa tranſumpta litterarum Apoſtolicarum. n. 181.
Ad valorem priuilegij num requiratur ſcriptura. num. 182.
Tranſumpto adhibetur eadem fides, quæ Originali, quando eſt authenticum. n. 183.
Quæ ſolemnitates pro eo ſint requiſitæ. ibid.
Tranſumptis authenticis alicuius Bullæ, ſeu priuilegij adhibetur fides, etiamſi non reperiantur in regiſtris. num. 184.

Quid

Quid ſacra Rota contra hoc deciderit.n.185.
Extractæ ex Archiuis Monaſteriorum fidem faciunt. num.186.
Scriptura antiqua recognitione non egent.n.187.
De Sigillo,n.188.

1 HAbetur hæc Bulla *Maris Magni* Prædicatorum authenticata per Auditorem Cameræ apud Rodriguez in Bullario inter Bullas Sixti IV. *num.* 33. Eámque ſæpius referunt Caſarubius Confettius, Miranda, Ioannes de Cruce, Peirinis, Portellus, vterque Rodriguez, Archangelus Romanus & alij, qui de priuilegiis Regularium ſcripſerunt. Specialiter extat præfata Bulla per extenſum apud dictum Confettium *in Collect. litterarum Apoſt.in Sixto IV.n.*1. & in Bullario communi Laertij Cherubini *tom.*1. *in Sixto IV. n.*7.

2 Vocatur *Mare Magnum*, quia eſt compilatio multorum priuilegiorum. Quo ſenſu tam hæc Bulla, quam aliæ, de quibus in ſequentibus, eo nomine vocantur. Cordubа in *Annot.ad Compend priuileg Mendicant.verb. priuilegia,§. tandem.* Pallarellus *in priuileg. Minim n.*7. Rodriguez *tom.*1.*q.Regul.q.*7.*art.*4. Vbi etiam de Religionibus, quæ tale *Mare magnum* habent De quibus ſuo loco.

3 De antiquitate, inſtitutione, excellentia, laudibus, & prærogatiuis huius ſacri, & illuſtriſſimi Ordinis Prædicatorum agunt Bartholomæus Caſſaneus *in Catalog gloriæ mundi p.*4. *Conſid.*68. Polydorus Virgil. *de Inuentor. rerum lib.*7. *cap.*3. Hieronymus Romanus *de Republica,lib.*6.*cap.*26. Platus *de bono ſtat Relig.lib.*2.*cap* 21. Rodriguez *tom.*1. *Quæſt.Regul.q* 2. *art.*2. Miranda *in Man. Prælat.tom.*1.*q.*4.*art.*3. Azor. *inſtit. Moral.tom.*1. *lib* 12.*cap.*21.*& lib.*13.*cap.*55. Caſſarubius *in Compend priuil. Mendicant.in princip.* Barboſa *lib.*1.*iuris Ecleſiaſt. cap* 41.*n.*117. & eiuſdem Ordinis Hiſtorici, ſpecialiter ſanctus Antonius, Ferdinandus del Caſtello, Abrahamus Bzouius, & alij nobiles authores.

4 Sixtus IV. qui hoc *Mare Magnum*, ſicut & alia Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum, compilauit, & conceſſit, natione fuit Italus, patria Sauonenſis ex villa *Albizola*, nomine Franciſcus de Ruuere, piſcatoris filius, Petro piſcatori in Apoſtolica Sede ſucceſſor ann. 1471. die 9. Auguſti Romæ pronunciatus Pontifex Pius, liberalis, & deuotus Mendicantium Ordinum benefactor fuit, ex quorum vno (Minorum videlicet Conuentualium) aſſumptus erat, vt propterea memoria ipſius apud illos in benedictione ſemper eſſe debeat, ſi ue ad exemplum in eadem Sede ſucceſſorum, vt ſimili benignitate tam benemeritas de tota Dei Eccleſia familias foueant, protegant, proſequantur.

Circa §.1. & 2.

5 NOta priuilegium hoc Gregorij XI. (quod etiam habetur in Bullario communi Laertij Cherubini inter Bullas huius Pontificis *num.*7.) præſertim continere, quod Generalis Prædicatorum eo ipſo, quod eſt electus ſecundum Conſtitutiones Ordinis, abſque alia confirmatione exercere poteſt ſuum officium: ita vt eius electio cum ſuo ſolo conſenſu ſit confirmatio eo facto, prout ex Conſtitutionibus eiuſdem Ordinis, & praxi illius refert nouiſſimè Franciſcus Maria Samuellius *de Canon.elect.tract.*1.*contr.*1. *concl.*5. & ex noſtris Conſtitutionibus *part.*2.*cap.*1. & conformiter ad ſimile priuilegium Alexandri IV. & Sixti IV. in Mari magno Carmelitarum §. 30. & 68. dixi *tom.*1.*Summ*,*q.regul.cap.*15.*n.*15. Idem priuilegium conceſſit Minoribus Clemens IV. in Bulla *Virtute conſpicuos* in Bullario Laertij *n.*4. & confirmauit Eugenius IV. in Bulla *licet debitum*, ac Sixtus IV. in Mari magno Minorum §.5. ac Iulius II. Minimis in eorum Mari magno §.1. item ſatis ample Sixtus IV. Eremitis Auguſtinianis in eorum Mari magno §.49. ac Clemens VI. Seruitis in ipſorum Mari magno §.8, confirmauitque Innocentius VIII. in eodem mari magno §. 40. Vnde Generalis ſic electus intelligitur authoritate Apoſtolica confirmatus eo ipſo prout expreſsè habetur in dicto priuilegio pro Carmelitis, Auguſtinianis, & Seruitis. Sicque practicari credo in omnibus Religionibus, Mendicantium præſertim. De quo Rodriguez *tom.*1.*q.*52.*art.*3. Miranda *in manual tom.*1.*q.*23.*art.*35.*concl.*3. & ex ipſis Sigiſmundus de Bononia *de Elect. Prælatorum.dub.*46. *n.*3.*& dub.*101.*n.*3. Peirinis *in formulario littera C. cap.*18.*n.*2.

Caſu verò quo Mendicantes, aut aliæ Religiones non vtantur hoc priuilegio, debet peti confirmatio electionis Generalis à Papa, vtpote immediato, & proximo ſuperiori Generalis iuxta id quod dixi *eo cap.*15.*n.*36. & iuxta terminos *cap.cupientes de Elect. in* 6. iuncto *cap ſi poſtquam* ibid Rota in Treuerenſi *Abbatia ſancti Maximiani* 20. Nouemb. 1624. coram D. Coccino. Ubi cus *inſtit. maior. lib.*4. *tit. de confirmat.à n.*13. Sigiſmundus *ſupra n.*4. Samuellius *ſupra concl.*6. 6

De iis verò quæ ſpectant ad materiam confirmationis electionis, ſeu electi, latè egi *tom.*1. *Summa*, *cap.*15.*n.*35.*&* 36.*& tom.*2. *cap.*15. *à n.*39. & tractant relati Rodriguez, Miranda, Peirinis, Sigiſmundus, & Samuellius. Aliqua etiam infra in Mari magno Minorum *circa §.*1. 7

Circa §.3.

COntinetur etiam in eodem priuilegio Gregorij XI. hoc loco poſito, ſicut in alio ſimili Minorum in ipſorum Mari magno §.5. Carmelitarum §. 30. Seruitarum §.8. & Minimorum §.5. quod huius Ordinis Generales abſolui, & amoueri poſſint à diffinitoribus Capituli generalis ſecundum Ordinis Conſtitutiones. Quod etiam tetigi, *tom.*1.*Summa, cap.*12. *n.*7. ex Suarez. Simile priuilegium conceſſit Prouincialibus, & Cuſtodibus Ordinis Minorum Clemens IV. in Bulla *Virtute conſpicuos* relata, & approbauit Eugenius IV. in Bulla *licet debitum* etiam relata, ac Sixtus IV. in Mari magno Minorum §.5. Ac Iulius II. Minimis in ipſorum Mari magno §.2. Quia tamen Conſtitutiones Religionum ſunt quoad hoc diuerſæ, ideo quælibet Religio ad proprias Conſtitutiones attendere debet. In noſtro autem Ordine, prout patet ex *part.*4. *Conſtit. cap.*5.*n.*1. ſic obſeruari debet. *Exceſſus propter quos Generalis eſt abſoluendus, ſunt quatuor, videlicet pro hæreſi, pro incorrigibilitate, pro peccato notorio, quod ſine ſcandalo Ordinis non poſſit tolerari, vltimo ſi omnino ſit inutilis.* Ita ibi, vbi etiam de modo, quo contra Generalem eſt procedendum. An autem deponi etiam poſſit Generalis, ſi in decurſu temporis inſufficiens appareat ad id munus, tractat Sigiſmundus *ſupra dub.* 102. & dicam inferius circa Mare magnum Minorum §. Vbi etiam alia ad intentum. Alia quoque in Mari magno Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum locis relatis. 8

Quia tamen tam in hoc quam in præcedenti priuilegio, aliiſque multis ſimilibus huius Ordinis, & aliorum ſæpius fit mentio de authoritate tum Generalis, tum Capituli generalis, ideo operæ pretium duxi tractandum, an tanta ſit, vt poſſint Prouincias ſui Ordinis de nouo erigere, ſeu fundare, vnire, ſeu diuidere, aut ſeparare. Et quidem plurimorum ſententia 9

eſt

Digitized by Google

eſt hoc non poſſe fieri ſine Papæ authoritate. Rodriguez *tom. 1. qq. regul. quæſt. 23. art. 8. & tom. 3. q. 43. art. 1.* Fernandez *in ſua exam. 1. part. cap. 15. §. 2. n. 1. diſt. 14.* Caſarubius *in compend. priuileg. Mendicant. verbo Prouincia, numero 1.* Miranda *tom. 2. man. q. 7. art. 11.* & alter Rodriguez *in Compend. reſolut. 121. numero 1.* Fundamentum ſumitur ex *Can. Felix. 16. quæſt. 1. can. de locorum Conſecratione diſtinct. 1.* & aliis iuribus, in quibus facultas erigendi, inſtituendi, vniendi, vel ſeparandi Epiſcopatus ſolum conceditur Sedi Apoſtolicæ; Prouinciæ autem in Religionibus æquiparantur Epiſcopatibus. Alij verò è contra teneant id fieri poſſe ſine Sedis Apoſtolicæ licentia. Peirinis *tom. 3. Priuileg. Minimor. in Additam. ad Conſtitut. Iulij II. c. 3. n. 23.* Sanctorus *in Commentariis ſuper Conſtitut. Fratrum Minorum, c. 12. ſtatut. 12.* aſſerens etiam Conſtitutionem quandam Nicolai IV. in qua fundantur Authores contrarij, eò quòd in ipſa id prohibebatur Minoribus, antiquatam eſſe, nec eſſe in vſu Trimarcus apud Peirin. relatum *in ſua Iuridica lucubratione circa hoc punctum.* Quorum fundamentum eſt, quia iura præfata ſolum loquuntur de Epiſcopatibus, non ergo extendi debent ad Prouincias Religionum in quibus valde diſſimilis ratio procedit.

Mihi autem videtur dicendum, quod loquendo
10 de Generalibus Religionum ſine Capitulis generalibus, non poſſunt id facere, prout dixi ex iuribus relatis, Syluestro, & Miranda *tomo 1. capite 18. numero 24.* Et ratio eſt, nam erigere Prouincias, vnire, ſeu ſeparare illas, eſt vnum ex grauiſſimis negotiis, quæ in Religionibus contingere poſſint, & ſolet eſſe occaſio multarum litium, & in eo reperiri plures difficultates, ac per conſequens nullatenus id competere poteſt ſoli Generali. Nec video quomodo oppoſitum ſit probabile, prout Peirinis, & Trimarcus exiſtimare videntur. Loquendo autem de Generali cum Capitulo generali valde probabile eſt poſſe id facere. Ratio eſt, quia Capitulum generale omnimodam, & pleniſſimam authoritatem habet in Ordine, tum ex iure communi, quia repræſentat totam Religionem, tum ex priuilegiis ſummorum Pontificum, quæ retuli *tom. 2. cap. 12. num. 6.* iuxta dicta, ibidem ex Rodriguez, & Suarez. Neque argumentum adductum ex iuribus relatis magni momenti eſt, multum enim, valdéque differunt, quoad præſens negotium, Epiſcopatus, & Prouinciæ Religionum: quia Epiſcopatuum inſtitutio, vnio, vel ſeparatio ſolet maximam alterationem in Eccleſiâ cauſare, tum propter iuriſdictionem Epiſcoporum, quæ valde in hoc alteratur, tum propter Principes ſæculares, qui propter temporale ipſorum intereſſe turbari ſolent huiuſmodi mutationibus, vt propterea iure, meritóque id reſeruetur maturiori iudicio Sedis Apoſtolicæ. Hæc autem non contingunt in erectione, vnione, ſeu diuiſione Prouinciarum; &, ſi aliqui rumores inde naſcuntur, facilè à Capitulo generali in quo capita Religionis congregantur, ſedari poſſunt. Adde, quod cum Epiſcopi ſint perpetui, nec mutari poſſint ſine beneplacito Sedis Apoſtolicæ; Prouinciales autem non ſint perpetui, ſed triennales vel quadriennales, non videtur eſſe eadem ratio de Prouinciis ac Epiſcopatibus. Accedit vſus Religionum. De Minimorum Religione id teſtantur Trimarcus, & Peirinis relati: de Franciſcana id affirmat Sanctorus relatus ex Annalibus Lucæ Vvadingui. Ex noſtra etiam Carmelitana Religione id quoque teſtari poſſum. Etſi enim his vltimis annis huiuſmodi mutationes factæ non ſint ſine Sedis Apoſtolicæ conſenſu, prout nouiſſimè contigit hoc anno 1646. in quo inſtitutio Prouinciæ Patrum *primi inſtituti* vocatorum facta in Capitulo Generali de anno 1645. approbata eſt, annuente SS. D. N. Innocent. X. à ſancta Congregatione Epiſcop. & Regular. pro 16. Februarij; *cum obligatione tamen* (inquit eadem ſancta Congregatio) *obſeruandi in ea Regulam primatiuam ab Innocent. IV. confirmatam ſub qua ipſi Fratres primi inſtituti profitentur:* tempore tamen anteriori, & antiquo, quamuis viderim inſtitutiones, & mutationes Prouinciarum ſæpius factas in Generalibus Capitulis, non memini tamen vidiſſe id factum ex Sedis Apoſtolicæ conſenſu. De illuſtriſſimo etiam Prædicatorum Ordine, de quo in præſenti, audio à R. admod. Procuratore Generali ipſius, ſolitus fieri huiuſmodi mutationes in Capitulis Generalibus. Addit Peirinis id conceſſum eſſe à Clemente VIII. Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede *tom. 3. Bullarij in hoc Pontifice Conſtitut. 112.* Sed hoc non eſt ad intentum, quia ibi ſolum approbat Pontifex diuiſionem quarundam Prouinciarum factam vigore litterarum eiuſdem Clementis VIII. Similiter non eſt ad intentum, quod affert Sanctorus ex Sorbo *in additionibus ad compend. priuileg. Mendicantium verbo ædificare in §. 18.* ibi enim ſolum ait Sorbus Gregorium XIII. conceſſiſſe Capucinis poſſe recipere nouas Prouincias, nam aliud eſt recipere nouas Prouincias (hoc enim intelligo de Prouinciis fundatis Ordinum Minorum) aliud verò eas fundare, vnire ſeu diuidere. Ad minus tamen non mihi conſtat de ſubſtantia huius priuilegij.

Imò addendum, quod quando Prouinciæ fuerint 15
tam amplæ, vt commodè viſitari non poſſint, aut propter Religioſos diuerſarum nationum in eis commorantes, aut quia qui in eis commorantur, etiamſi ſint eiuſdem nationis, nequeunt tamen quietè, & pacificè viuere; tunc poſſunt, & debent in Capitulis generalibus diuidi, & ſeparari, ſicut propter eandem cauſam diuidi poſſunt Parochiæ, iuxta doctrinam Concilij Trident. *ſeſſ. 21. de Reformat. cap. 4.* & alia iura antiqua, Rotæ deciſiones, & Doctores apud Barboſam *de officio, & poteſtate Epiſcopi alleg. 68. n. 1.* & Peirinis *ſup.* Conſule Rotam in vna Aquilana *Nullitatis erectionis* coram Pirouano ann. 1613.

Circa §. 4.

NOta quod priuilegium iſtud de lectoribus inſti- 13
tutis pro Theologica facultate, quod ſcilicet impediri non poſſint à ſuo munere exequendo, non ſolum conceſſum fuit Prædicatoribus à Gregorio XI. in Bulla relata, ſed etiam Minoribus à Clement. IV. in Bulla etiam iam relata, & habetur in eorum Mari magno §. 4. & Carmelitis à Sixto IV. in Mari magno ipſorum §. 85. ac Minimis à Iulio II. in eorum quoque Mari magno §. 5. Excipiuntur tamen loca illa, in quibus viget *ſtudium generale,* vniuerſitates videlicet. Sed adhuc in iis locis, prout conſuetudine obtinetur, Regulares ſuos lectores deſignant, qui liberè, & ſine vllius contradictione in Theologica facultate legunt. Idem dico de Logica, Philoſophia, Metaphyſica, &c. Præfatos autem lectores non debere examinari ad id munus ab Epiſcopis, vel Ordinariis colligo à ſimili ex iis, quæ dixi ex declaratione ſanctæ Congregationis, de lectoribus ſacræ Scripturæ, *tom. 1. c. 9. n. 48. & tom. 3. verbo Epiſcopus quoad Regulares, n. 16. & tom. 4. verbo lectio quoad Regulares, n. 2.* Poſſe autem, imo & debere Prælatos Regulares inſtituere tales lectores, habetur ex Clement. V. in Conc. Vienn. & refertur in Clementina. *Ne in agro §. ad ampliationem de ſtat. Monach.* vbi Gl. *verbo facultates.* Conſonat etiam *cap. de quibus, diſt. 37.* Panormitanus *c. non magnopere, num. 7. ne Clerici, vel monachi.* Tamburinus *de iure Abb. tom. 3. diſp. 2. quæſt. 1.* vbi etiam quomodo expediat id munus Religioſis. De quo etiam ego latè *in tr. de Reformat. Regular.* De vacantia tamen à lectionibus menſibus Iulij, Augusti, & Septembris

dixi ex declaratione ſanctæ Congregationis, *tom.5. verbo lectio quoad Regulares, n.7.* vbi etiam alia ad intentum. Pro lectoribus verò Romæ degentibus vide edictum D. Rectoris Sapientiæ Romanæ, quod ſingulis annis publicari ſolet.

13 Vide alia ad intentum infra *in Mari magno Minorum, circa §.4.* Carmelitarum *circa §.85.* ac Minorum *circa §.5.*

Circa §.5.

14 PRiuilegium hoc de Ordinariis non ſe intromittendis in iis, quæ peccant ad inſtituta Ordinis, præſertim circa inſtitutionem, & deſtitutionem Prælatorum, conforme eſt aliis generalibus priuilegiis circa exemptionem Regularium à iuriſdictione Ordinariorum, de quibus dixi *tom.1.cap.11.* fere per totum, & *tomo 3.verbo Epiſcopus, quoad Regulares, & verbo Exemptio Regularium, & verbo cauſa iudicialis Regularium, & verbo immunitatis Eccleſiaſtica Regularium.* Conſonat etiam Bulla Pij V. *Etſi Mendicantium*, quam refero *tom.2.cap.1.* Illud tamen de debita, & deuota obedientia à Regularibus præſtanda DD. Epiſcopis tetigi *cap.v1.* relato *num.3.* Alia infra in Mari magno Carmelitarum *circa §.75. & 98.*

Circa §.6.

15 DE hoc priuilegio, ſeu facultate conceſſa Prælatis Prædicatorum ad prouidendum de aliquibus Prælatis, quando eorum electio confirmari non debet, dixi *tom.2.cap.12.num.41.* Eſtque ſatis vtile pro Religionibus, ad tollendas inquietudines, quæ ſæpius in ipſis oriri ſolent, occaſione electionum. Cùm enim controuerſia fuerit circa validitatem alicuius electionis, poterit Confirmator illud officium prouidere in perſonam illius, quem electores, vel maior pars ipſorum ab eo per litteras petierint. Quod intelligo etiamſi talis electio aliàs omnino inualida fuerit.

16 Quamuis autem Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.114.n.3.* & Samuellius *de elect can.tr.3. diſp.4. cont.1.n.4.* ſolum videantur intelligere hoc priuilegium de Prioribus Conuentualibus, ita vt quando eorum electio ob aliquam cauſam non contingat confirmari, poſſitis, ad quem talis electionis confirmatio pertinet, prouidere in Priorem localem aliquem de Fratribus, quos electores petierint, nihilominus extenditur etiam ad Prouinciales, ita vt Generalis, vel alius, ad quem ſpectat confirmatio electionis Prouincialium, poſſit in caſu dicto aliquem Prouincialem deſignare. Id enim conſtat ex verbis illis priuilegij: *Quando in aliquo Capitulo, vel Conuentu de Prouinciali, vel Conuentuali Priore occurrit electio.* Vnde illud, quod eſt in fine; *concedere valeat in Priorem*, intelligitur tam de Priore locali, quam de Prouinciali.

Circa §.7.

17 PRo huius priuilegij de exemptione ab obſeruantia regularum iuris in electionibus faciendis intelligentia nota, quod circa tempus faciendi electiones (de quo aliqua dixi *tom.1.cap 15.n.19. & tom.2.cap.12. n.5.*) multa à iure ſtatuta ſunt ſcilicet circa terminum faciendi illas poſt obitum prædeceſſoris, circa ſpatium ad præſentandum electionem electo, & ad præſtandum conſenſum electioni, & ad obtinendum confirmationem, *cap.bonæ.2.ne pro defectu de elect. cap. quam ſit, cap. cupientes, & cap.ſi compromiſſarius eodem tit.in 6. cum ibi notatis à DD.* De quibus Sigiſmundus *ſup. dub.17.* & aliis locis ibi ab eo relatis, Circa hæc ergo procedit præſens priuilegium, vt habent Caſſarrubius *in Compendio priuileg. Mendicant. verbo Electio, n.4.* Rodriguez *tom.2.quaſt.53. art.17.* Miraodà *in Manuali, tom.2.q.23.art.10.* Sigiſmundus *ſup.* vbi etiam alia ad intentum. Vide dicenda infra circa Mare magnum Minorum §.2. Vbi iterum de hac re agetur; & maximè in Mari magno Minimorum *circa §.7.*

Circa §.8.

NOta, priuilegium hoc, quod eſt de facultate conceſſa Prælatis ad dandum dimiſſorias ſuis ſubditis pro recipiendis Ordinibus à quocunque Epiſcopo Catholico vacare his temporibus. Nam primò quod attinet ad ſuſceptionem Ordinum à quocunque Epiſcopo, prout hic conceditur Prædicatoribus, & antea conceſſum erat à Clem.IV. in Bulla relata Minoribus, imo ab Eugenio IV. Caſſinenſibus, & Iulio II. Valliſumbroſanis, vt refert Tambur. *de Iure Abbatum, tom.2.q.18.in princ.* & Ioanne XXII. Carmelitis, vt patet ex eorum Mari magno §.24. & à dicto Iulio II. Minimis in eorum Mari magno §.6. reuocatum videtur per Concil. Trident. *ſeſſ.23.c.8.* & clariùs per decretum ſanctæ Congregationis iuſſu Clem.VIII. quod retulit *tom.1.c.14.n.12.* & per extenſum adduxit, *tom.3.v. Dimiſſoria, n.5.* ex Piaſego, Campanili, Barb. Nouario, & aliis. Ibi enim præcipitur omnibus Superioribus Regularium, ne concedant ſuis ſubditis dimiſſorias ad Ordines ſuſcipiendos, niſi *ad Epiſcopum Diœceſanum, nempe illius Monaſterij, in cuius familia ab iis ad quos pertinet is Regularis* (ſcilicet qui Ordines ſuſcepturus eſt) *poſitus fuerit.* Etſi enim in hoc decreto non videam clauſulam aliquam, qua dicatur id fieri debere etiam *non obſtantibus priuilegiis*, ita vt proinde dici poſſet Regulares habentes priuilegia in contrarium illis vti poſſe; nihilominus quia communiter ſupponunt Doctores hoc decretum obligare etiam Regulares illos, qui habent talia priuilegia, ideo illis aſſentiendum. Vide Sorbum *in addit. ad Compend priuil. Mendic. verb. Ordines ſacri, verſus finem*, Naldum *in ſum. verbo Ordo n.26.* Peirinis *tom.1. Priuil. Minim. in Conſt.2. Sixti IV. n.33.* & Tamburinum *ſup.n.1.* Vnde quod aiunt Peregrinus *in Comp. priuil. ſui Ordinis, part.2.tit. Ordines, §.1.* & Diana *3. part. tr.2. de dub. Reg. reſol.7.* ſcilicet Prælatos ſuæ Religionis concedere poſſe huiuſmodi dimiſſorias pro ſuſcipiendis Ordinibus à quocunque Epiſcopo, intelligi ſolum id debet, iuxta id quod habetur in præfato decreto, & tenet ſumma Diana *verbo Ordo. n.14.* ac dixi eo *cap.14.n.12.* videlicet in caſu quo *Diœceſanus abfuerit, vel non eſſet habiturus ordinationes*, quo caſu ſubſiſtere videntur relata priuilegia, & aliud Clem. VIII. pro Benedictinis Valliſolen, quod refert Diana dicta *reſol.7.* & ante ipſum Peregrinus. Imo etiam tunc, iuxta dicta eo *n.12.* & prout in ipſo decreto habetur, Superior Regularis concedens dimiſſorias ſubditis ad recipiendum Ordines à quocunque Epiſcopo debet exprimere in eis *cauſam abſentia diœceſani Epiſcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum.* Tenentur autem Epiſcopi ſtare quoad hoc atteſtationi Superioris Regularis, vt ſupponitur in ipſo decreto. Batiola *in Aphor. littera R, verſ. Regulares ad ordinationem.* Peirinis loco inferius referendo *num.5.* Nec poſſunt Superiores de induſtria differre *conceſſionem dimiſſoriarum in id tempus quo Epiſcopus diœceſanus vel abfuturus, vel nullas habiturus eſſet ordinationes.* Ita enim habetur in dicto decreto, & dixi eo *n.12.* Vnde aliter facientes peccarent mortaliter, quia in re graui contraueniunt præcepto Papali, & præiudicant diœceſano Epiſcopo, Niſi bona fide, vel rationabili aliqua cauſa moti id facerent, vt puta, ſi diœceſanus eſſet male affectus Regularib; & nimis rigidus in eis examinãdis 18

Digitized by Google

aut approbandis ad Ordines. Peirinis loco referendo *num* 4. Tamburinus *ſuprà quæſit.* 18. *num.* 6. Pœnæ autem, quæ in præfato decreto ſtatuuntur contra Superiores aliter quam dictum eſt dimiſſorias concedentes, ſunt priuatio *officij, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ*, ac aliæ arbitrio Papæ reſeruatæ. De quibus an & quomodo incurrantur latè dixi *tom.* 4. *verbo pœna Eccleſiaſtica*, cum locis ibi relatis, & tractant Peirinis, & Tamburin. *ſupra.*

19 Cum autem præfatum decretum ſit odioſum, & contra antiqua Religionum priuilegia, ideo ſi caſus eſſet, quod Prælatus concederet præfatas dimiſſorias contra tenorem illius, & ſubditus de facto ob aliquem caſum non ſuſcepiſſet Ordines, probabile eſt non incurrere Prælatum dictas pœnas, eò præſertim, quia iuxta dicta *tom.* 3. *verbo caſus reſeruati Regularium*, & habetur ex *leg.* 1. §. *hæc verba ff. quid quiſque iuris cap. relatum de cleric. non reſidente. cap. qualiter de pact. cap. ſi à iudice de appellat. in* 6. verba intelligenda ſunt cum effectu. Peirinis *tom.* 1. *de Prælato, quæſt.* 3. *capit.* 7. *num.* 6. Tamburinus *ſuprà n.* 7. contra Ricciuin 4. *part. prax. dec.* 118. *n.* 10. Subditos autem ordinatus propter tales dimiſſorias, etſi non incurreret pœnas dicti decreti, quia illæ ſolum comprehendunt Prælatos dimiſſorias concedentes, incurreret tamen pœnas illas, quæ impoſitæ ſunt contra ſuſcipientes Ordines ſine legitimis dimiſſoriis; quia reuera tales dimiſſoriæ non ſunt legitimæ, vtpote conceſſæ à Prælato contra Papæ prohibitionem. Quæ vero ſint iſtæ pœnæ, collige ex Conſtitutionibus Pij II. & Sixti V. quas retuli eo *cap.* 14. *num.* 1. 2. 3. *& ſeqq.* Addit Peirinis *ſupra n.* 7. ex Bariola *in Aphor. littera R, verbo Regularis ordinatus*, quod Regularis ordinatus contra præfatum decretum excommunicatur edicto per Epiſcopum ordinantem promulgato, in quo dicitur quòd nullus accedat qui ſit à iure prohibitus, nam iſte prohibitus eſt à dicto decreto. Quomodo autem Regulares ordinati incurrant excommunicationem impoſitam ab Epiſcopo ordinante, dixi eo *c.* 14. *n.* 22. An autem maneat ordinatus in caſu quo Epiſcopus dixerit ſe non habere intentionem ordinandi tales, dixi 4. *tom. verbo Ordines ſacri, n.* 20. Quid autem dicendum de Regularibus degentibus in Monaſteriis ſitis in locis nullius Diœceſis, dixi eo *c.* 14. *n.* 12. ex declaratione ſanctæ Congregationis quam refert Naldus *ſupra.* Similiter quid dicendum pro caſu, quo Diœceſanus non habens ordinationes committat alicui Epiſcopo per ſuam Diœceſim tranſeunti, vt illas habeat, an tunc teneantur Prælati Regulares dare dimiſſorias ſuis ſubditis pro illo Epiſcopo ſubſtituto, an verò vt poſſent dictis priuilegiis mittendo illos ad quemcunque alium Epiſcopum, tractant Peirinis *ſupra n.* 8. & Tamburinus etiam *ſupra quæſit.* 18. *n.* 3. *&* 4. Contendit autem Peirinis *n.* 7. quod ſi Prælati mitterent ſuum ſubditum ad aliquem locum ea ſolum ratione, vt ibi Ordines recipiat, & ſecuta ordinatione ab eo recedat, facerent contra præfatum decretum; eò quod eſſet legem deludere quod vetatur *c. conſtitutus de conceſſ. præbend.* Sed ego credo id fieri poſſe, ſicut & poteſt quis ire de vna ciuitate ad aliam ea ſolum ratione, vt effugiat præceptum aliquod ſeu legem, quæ in ea ciuitate, a qua recedit, & non in alia, viget. Quia hoc non eſt eludere legem, ſed vti iure ſuo, eximendo ſe ab obligatione legis, prout fieri poteſt. Quod maximè procedit in Regularibus habentibus priuilegia, de quibus ſupra.

20 Quod verò attinet ad illud de Fratribus præſentatis pro ſuſceptione Ordinum admittendis ab Epiſcopis ſine examine vllo, prout habetur in hoc priuilegio Greg. XI. pro Prædicatoribus, & in aliis Clem. IV. pro Minoribus in Bulla relata, Eugenij IV. pro Benedictinis Italiæ reuocatum eſt, primò per Leonem X. in Concilio Lateranenſi, vbi habetur, quod *fratres ad Ordines promouendi poſſint per Ordinarios de grammatica, & ſufficientia examinari.* Secundò, per Concil. Trid. *ſeſſ.* 23. *de reform. c.* 7. *&* 8. & maximè *cap.* 12. illis verbis: *Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur, priuilegiis quibuſcunque quoad hoc penitus excluſis.* Tertiò, ex decreto ſanctæ Congregationis ſub Clemente VIII. ſuperiùs relato, illis verbis: *Dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam.* Et ita ſupponunt communiter Doctores, ſpecialiter Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regular. quæſt.* 18. *articul.* 6. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi, allegat.* 7. *num.* 31. Vaſquez *in* 3. *part. tom.* 5. *diſp.* 246. *cap.* 6. *num* 55. Extenditur hoc ad Ieſuitas, non obſtante priuilegio Gregorij XIII. quod dicitur ipſis eſſe conceſſum, vt ſine vllo examine ab Epiſcopis admittantur ad Ordines. Tum ex dicto decreto ſacræ Congregationis ſub Clemente VIII. tum maximè propter Conſtitutionem *ſanctum & ſalutare* Sixti V. *num.* 91. in Bullario, quam retuli *dicto cap.* 14. *n.* 91. Rodriguez & Barboſa *ſupra*, Peirinis *dicta cap.* 7. *num.* 11. Miranda *tom.* 1. *quæſt.* 39. *art.* 4. vbi id generaliter dicit de omnibus aliis priuilegiis quoad hoc punctum Regularibus conceſſis. Verum quidem eſt, quod iuxta dicta *tom.* 4. *verbo Ordines ſacri, n.* 13. ex Villalobos, Portello, & Peirinis, poſſunt Domini Epiſcopi ſine vllo examine admittere Regulares ad Ordines, non ſolum quando notoriè litterati fuerint, ſed etiam quando tales non fuerint, ſi tamen Prælati ipſorum ſpecialiter teſtentur eos eſſe ſufficientes, quod intelligo, quando non eſt ſufficiens fundamentum ad non credendum dictis Prælatis, quod rarius continget. Vide Tamburinum *ſupra quæſito* 20.

Id autem quod additur in prædicto priuilegio Gregorij XI. quod etiam antea conceſſerat Clemens IV. Minoribus, ſcilicet Epiſcopos ordinare debere Religioſos *abſque omni promiſſione, vel obligatione ipſorum*, omnino manet in ſua vi, nec vllatenus reuocatum, & in vſu receptum. 21

Vide alia ad intentum horum priuilegiorum infra *in Mari magno Minorum circa* §. 6. Carmelitarum *circa* §. 24. & Minimorum *circa* §. 6. 22

Circa §. 9.

Priuilegium hoc de habendis Oratoriis, in quibus cum Altari portatili Miſſarum ſolemnia, & officia diuina celebrari poſſint, conceſſum etiam eſt Minoribus à Clem. IV. in Bulla relata: & Carmelitis, prout ex eorum Mari magno §. 36. 37. & 87. conſtat: item Minimis à Iulio II. in ipſorum Mari magno §. 7. Sed quia valde ampliatum, & extenſum eſt à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 39. ideo ibi commodiùs de ipſo dicetur. Interim nota cum Vincentio Candido huius Religionis Prædicatorum egregio doctore tum doctrina, tum vitæ probitate, *tom.* 4. *diſquiſit.* 4. *art.* 24. *dubit.* 19. 20. 21. *&* 22. nomine diuini officij intelligi omne illud, quod fit in Eccleſia à miniſtro Eccleſiaſtico ſeu perſona ad illud deputata, vt ſunt non ſolum diuiniſſimum Miſſæ Sacrificium, ſed etiam Horæ Canonicæ, exercitia maiorum Ordinum Sacramentalia, & ſimilia; non verò alia officia quæ licet diuina ſint, quia ad Dei cultum ſpectant, non tamen ſunt perſonis Eccleſiaſticis applicata, vt ſunt aliquæ litaniæ, vel preces, quæ à ſecularibus dici ſolent, etiam in Eccleſiis. Pro quo vide dicta *tom.* 4. *v. Interdictum quoad Regulares n.* 20. & dicenda in Mari magno aliorum Mendicantium locis relatis. 23

Digitized by Google

Circa §.10.

24 PRiuilegium quoque iſtud de celebratione diuinorum, & receptione Sacramentorum tempore interdicti generalis, quod etiam conceſſum fuit Minoribus à Clem. IV. in relata Bulla, & habetur in eorum Mari magno §.8. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 20. Carmelitarum §. 33. 36. & 50. & Minimorum §. 13. ampliatum etiam eſt, & extenſum à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 40. & idcirco de eo ibi loquendum, maximè cum iuri communi *cap. Alma Mater, de ſent. excommunicationis in 6.* conforme ſit.

Circa §.11.

25 COnceditur in hoc priuilegio Prædicatoribus, quod ipſorum famulis poſſint miniſtrare Eccleſiaſtica Sacramenta, & cum decedunt, in Oratoriis eos ſepelire. Conceſſerat autem Clem. IV. Minoribus ſimile priuilegium, eo excepto, quod Gregorius dixit. *Et eos, cum decedunt, in veſtris Oratoriis ſepelire.* Clemens verò dixerat: *Et ipſos cum deceſſerint, in veſtris cœmeteriis ſepelire.* Itam Sixtus IV. conceſſit Carmelitis idem quod Clemens Minoribus, vt ex noſtro Mari magno conſtabit. De hoc tamen, & aliis familiarium, & ſeruitorum Regularium priuilegiis plura latè dixi *tom. 2. cap. 16.* per totum, vbi etiam qualiter moderata ſint à Leone X. in Concil. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 11.* & ſacra Congregatione, & qualiter hoc tempore ſubſiſtant, ſpecialiter, an aliqui Religioſi poſſint miniſtrare Euchariſtiam ſuis familiaribus tempore Paſchatis, dixi non ſolùm eo *capitulo 16. num. 19.* ſed etiam latius *3. tom. verbo Euchariſtia quoad Regulares, num. 8.* vbi etiam *num. 9.* quid dicendum ſit de adminiſtratione Euchariſtiæ per modum viatici in articulo mortis. Nota autem pro hoc, & ſimilibus priuilegiis aliquos inſinuare, etiam illis ſeclusis, poſſe Regulares prædicta facere cum ſuis familiaribus, prout habet Nouarius *in Lucerna Regularium verbo Familiaro, num. 2.* ex Gratiano, Graſſis, & aliis Authoribus, quos etiam retuli *tom. 3. verbo Gabella quoad Regulares, num. 11.* dum egi, an tales familiares Regularium exempti ſint à gabellis. Clarius id habet Rodriguez *tom. 2. quaſt. regular. quaſt. 67. art. 1.* dicens ad hoc intentum de priuilegiis familiarium Regularium, quod attento ſolo iure communi priuilegium alicui conceſſum pro ſe, extenditur etiam ad miniſtros, ſine quibus illud ſtare non poteſt: *argum. l. adminiſtrantes in princip.* & ibi Bartolus *ff. de excuſ. tut.* & tenet Baldus *in Authent. habita col. 1. cap. ne filius pro parte*, de quo aliqua dixi *tom. 1. cap. 16. num. 30.* Addens etiam ex Oldrado, quòd pauperum appellatione veniant etiam ij, qui pauperibus ſeruire ſolent. Quibus denotare videtur, quod quemadmodum Monaſteria Regularium miniſtrant ipſis Sacramenta, & mortis tempore tribuunt ſepulturam; ſic etiam poſſint facere cum familiaribus. Fauet *Clementina Religioſi.* Vbi poſtquam multa priuilegia tolluntur à Regularibus, declaratur in fine nullum ex hoc præiudicium generari Religioſis, quibus eſt conceſſum, vt ſuis familiaribus Sacramenta miniſtrent.

26 Alia habes infra *in Mari magno Minorum circa* §. 9. & in Mari magno Carmelitarum, *circa* §. 51.

Circa §.12.

27 DVo continet hoc priuilegium hic à Gregorio XI. conceſſum Prædicatoribus, & olim Minoribus à Clem. V. in bulla relata. Alterum eſt, quod quando ſententia generalis, vel interdicti in terras, vbi præfati Religioſi viuunt, vel in eorum perſonas promulgatur, talis ſententia non tangat familiares eorum, aut ipſorum Procuratores, ſeu operarios. Alterum eſt, quod, præfatis ſententiis non obſtantibus poſſint dicti familiares, Procuratores, & operarij audire diuina, niſi cauſam dederint tali excommunicationi, vel interdicto, aut niſi ipſi excommunicati, vel interdicti ſpecialiter eſſent. De vtroque autem latè dixi in ſumma. De primò quidem *tom. 2. cap. 16. num. 13. & cap. 17. n. 8.* De ſecundo autem eo *cap. 16. num. 27. 28. & ſequentibus, & eo cap. 17. num. 9.* Alia verò quæ ſpectant ad interdictum, habes ex dictis *tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares*, cum locis ibi relatis. Similiter an hæc priuilegia familiarium Religioſorum ſuſpendantur in locis, vbi publicatur Bulla cruciatæ, dixi *eo cap. 16. n. 29.*

Pro illa tamen particula, ſeu dictione *continuè*, aut *continuè*, quæ ponitur in præfatis priuilegiis, dum eſt ſermo de operariis, obſeruandum, quod licet illa denotetur, quod obſequium talium operariorum debeat eſſe perpetuum, vt ratione illius potiri poſſint dictis priuilegiis; id tamen intelligendum eſt non mathematicè, aut metaphyſicè, ſed ciuiliter, id eſt horis, ſeu temporibus opportunis, prout probat Barboſa *in tractatu de dictionibus, dict. 68.* ex variis Doctoribus. Vnde quemadmodum obligatus ad continuam chori reſidentiam intelligitur ſolùm obligatus pro horis congruis, & ſalua neceſſitate, vel infirmitate, prout ex Calderino, & Tuſcho comprobat Barboſa ſupra, ſic ad intentum intelligendum eſt continuum hoc operariorum obſequium ad potiendum talibus priuilegiis neceſſarium. 28

Alia ad intentum damus infra *in Mari magno Minorum circa* §. 9. & in Carmelitarum *circa* §. 52. 29

Circa §.13.

HAnc eandem conceſſionem de facultate commorandi inter excommunicatos, & ab eis neceſſaria vitæ poſcendi fecit pro Minoribus Clemens IV. in Bulla relata, & Carmelitis Sixtus IV. in eorum etiam Mari magno §. 53. ac Minimis Iulius II. in eorum etiam Mari magno §. 8. & vt notatur in margine dictæ Bullæ in Mari magno Minorum apud Rodriguez in Bullario *Bull. 14.* Innocentius IV. dedit pro eadem materia Bullam, quæ habetur in Conuentu ſancti Franciſci Salmanticenſis. Notat autem Rodriguez *tom. 2. q. Reg. q. 61. art. 1.* hanc conceſſionem, & aliam ſimilem Gregorij IX. parum deſeruire, niſi ſolùm ad pacandos ſcrupuloſorum animos. Ratio eſt, quia vel tales excommunicati ſunt illi, qui vocantur *tolerati*, videlicet qui non ſunt notorij percuſſores Clerici, vel nominatim denunciati, ſeu publicati, vel non ſunt *tolerati*, quia ſcilicet ſunt vel notorij percuſſores Clerici, aut nominatim denunciati, ſeu publicati. Si ſint prioris generis, procul dubio nullus tenetur ipſos vitare, ſed omnes poſſunt cum illis communicare, eſto ipſi excommunicati non poſſint, niſi in certis caſibus cum aliis communicare, iuxta dicta *tom. 3. verbo Excommunicatio quoad Regulares n. 5. & 43.* & Extrauag. Martin. V. *Ad euitanda*, Concil. Conſtantienſi, & communi Doctorum ſententia, ſpecialiter Suarez, Corneyo, & Layman, quos ibi retuli. Si autem tales excommunicati ſint poſterioris generis, etſi cum illis alij regulariter communicare non poſſint, nihilominus cum agitur de ipſorum vtilitate ſpirituali, qualis eſt ea, quæ tangitur in hac conceſſione, vtique poſſunt, prout habetur ex *c. quoniam multos 11. q. 3.* & ex communi Doctorum, ſpecialiter Silueſtro, Nauarro, Vaſquez, Corneyo, & Bonacina dixi loco relato *n. 45.* & circa ſimile priuilegium Minimorum Peirinis *tom. 1. priu. Min. in Conſt. 2. Iulij II. n. 25.* Dici tamen 30

poteſt

poteſt hanc, & ſimiles conceſſiones, ſeu priuilegia deſeruire poſſe Regularibus prædictis ad communicandum cum præfatis excommunicatis non toleratis, ſeu vitandis, quando in eorum terris commorantur, non ſolum in eis, quæ pertinent ad ipſorum excommunicatorum conuerſionem, aut ſalutem ſpiritualem, neque in proximè illa concernentibus, qualia ſunt ſalutationes, & allocutiones, quæ inter ea admiſceri ſolent, iuxta dicta eo *num.* 45. ex Silueſtro, Nauarro, & tenet Rodriguez loco relato; ſed etiam in aliis, quæ ſolum remotè, & mediatè conducunt ad prædicta. Colligo id primò ex verbis huius conceſſionis, videlicet, *In excommunicatorum terris liberè commorari*, ea enim denotant facultatem, ſeu licentiam ad communicandum, ſeu habendum communioné, aut communicationem cum ipſis, quatenus politicè eſt neceſſaria inter eos, qui ſimul commorantur. Colligo ſecundò ex eo, quod priuilegia Regularibus conceſſa ea præſertim, quæ non ſunt in præiudicium alterius, quale eſt iſtud de quo in præſenti, latiſſimè explicanda ſunt, Nam *ſumma ratio eſt, quæ pro Religione facit*, vt dicitur *in l. ſunt perſonæ ff. de Relig. & ſumpt. funer.* de quo *dixi tom.* 4. *verbo priuilegia Regularium num.* 9. ex Silueſtro, Tiraquello, & Suarez. Tertiò id maximè colligo ex generali principio, ſcilicet, quod priuilegium debet aliquid operari vltra commune ius, quod ſine priuilegio non liceret, quia aliàs eſſet inutile, *cap. Si Papa, de priuileg. in* 6. ibi, *Cum verba aliquid operari debeant*, De quo Suarez *de legib. lib.* 8. *cap.* 28. *num.* 2. Ioannes de Cruce *lib.* 2. *de priuileg. Regular. cap.* 2. *in* 4. *Regul.* & alij. Cum ergo iure communi liceat communicare cum excommunicatis etiam vitandis, ſeu non toleratis in iis, quæ ſpectant ad ipſorum ſpiritualem ſalutem, vel proximè concernentia, ideo ne dicamus hoc priuilegium eſſe inutile, ſed aliquid operari, dicere debemus per illud concedi præfatis Religioſis facultatem communicandi cum dictis excommunicatis vitandis etiam iis, quæ ſolum mediatè, aut remotè conducunt ad ipſorum ſalutem ſpiritualem, qualia ſunt colloquia, conuictus, & ſimilia.

De alia conceſſione, quæ in hoc priuilegio habe-
31 tur, ſcilicet, quod poſſint dicti Religioſi in terris excommunicatorum commorantes *ab eis neceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere*, cum id liceat iure communicatis toleratis, quia cum talibus permiſſa eſt communicatio cuilibet, vt dictum eſt, & colligitur ex *cap. ſi verè de ſentent. excommunicat.* & aliis Doctoribus, quos ibi affert Barboſa, ideo vt hoc priuilegium aliquid operetur, & ne inutile reddatur, extendi debet etiam pro caſu quo tales excommunicati eſſent vitandi, aut non tolerati. Etſi enim iuxta dicta eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares num.* 49. ex Sairo, Auila, & Bonacina licitum ſit poſtulare eleemoſynam etiam ab excommunicato vitando propter neceſſitatem poſtulantis, & quia eleemoſynam poſtulare alicui eſt ſuadere illi opus charitatis, vel miſericordiæ, quod non eſt prohibitum etiam cum excommunicato vitando; nihilominus, quia in dicto *cap. quoniam multos*, ſolum id videtur permiſſum, quando non ſunt alij, à quibus ea haberi poſſint, & ad tollendum ſcrupulorum occaſionem valde vtile eſt præfatum priuilegium. Præſertim quia ſæpius in priuilegiis conceduntur aliqua iure communi non prohibita, ad pacandum conſcientias; notat inter alios Nauarrus *in ſumm. cap.* 25. *num.* 85. *& cap. quando latinè cap.* 3. *num.* 57. *& cap.* 19. *num.* 84. *& c.* 21. *n.* 51. Rodriguez *tom.* 1. *ſumm. in* 2. *edition. capit.* 220. *num.* 2. & Sanchez *l.* 2. *de Matrimon. diſputat.* 37. *in fin.*

32 Si autem quæras, quomodo Religioſus ſe debeat gerere cum hæreticis caſu quo in terris eorum commoretur, quamuis plura dici poſſent, breuiter dicendum primò, ſi tales hæretici non ſunt denunciati nominatim, non tenemur eos vitare. Ratio eſt, quia etſi tales ſint excommunicati, vtpote quia verè hæretici, nihilominus fauor Extrauagantis *Ad euitanda*, & Concilij Conſtantienſis, de quo ſupra, conceſſus omnibus fidelibus non vitandi excommunicatos niſi nominatim denunciatos, aut notorios percuſſores clericorum, cum generalis ſit, extenditur etiam ad hæreticos. Suarez *tom.* 5. *in* 3. *p. quæſt.* 65. *art.* 4. *diſp.* 28. *ſect.* 1. *not.* 3. Azor *tom.* 1. *inſt. moral. lib.* 8. *c.* 13. *q.* 7. Sanchez *l.* 2. *in Decalog. cap.* 9. *num.* 3. Nec cenſentur nominatim denunciati aut vitandi Lutherani, Caluiniſtæ, aut alij ſpecialium ſectarum expreſſi ſpecialiter in Bulla Cœnæ *excommunicat.* 1. quia tales ſolum ſunt generaliter denunciati, non nominatim. Sanchez *ſuprà*, ex Sairo, Toleto, & aliis. Qui etiam *num.* 4. addit nec cenſeri nominatim denunciatos ad effectum vitandi eos, illos, qui declarati ſunt vt hæretici, quia per hoc non exprimitur cenſura excommunicationis, quod videtur requiri, cum fauor illius Extrauagantis ampliari debeat. Idem etiam dicit de illis, qui declarati ſunt vt hæretici, & incurriſſe omnes pœnas hæreticorum. Quia adhuc per hoc non eſt ſpecialiter, & expreſsè denunciata excommunicatio. Cum talibus ergo hæreticis non denuntiatis nominatim vt excommunicatis licitè poteſt Religioſus in eorum terris exiſtens communicare tum in humanis, tum etiam in diuinis, orando cum eis, diuinis officiis ſimul coaſſiſtendo, eorum funus comitando ad ſepulturam in loco prophano ipſis dandam, & alia omnia cum eis facere, quæ cum aliis non excommunicatis. Ratio eſt, quia ex vi priuilegij conceſſi cunctis fidelibus in dicta Extrauaganti poſſunt ſiue in humanis, ſiue in diuinis communicare cum excommunicatis quibuſcumque, exceptis nominatim denunciatis, & notoriis percuſſoribus Clerici. Nauarrus *lib.* 5. *Conſil. tit. de hæretic. in* 1. *edit. conſ.* 15. *&* 16. *in* 2. *conſ.* 10. *&* 12. Azor *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 8. *cap.* 11. *quæſt.* 4. Sanchez *ſupr. num.* 7. noſter Thomas de Ieſu *de conuerſ. omn. gent. procul. lib.* 8. 2. *part.* §. 4. Trullenc. *in Decalog. lib.* 1. *cap.* 3. *dub.* 2. *n.* 4. limita tamen, dummodo hæc non fiant animo fauendi hæreticis vt talibus, aut cum ſcandalo Catholicorum, quia hoc eſt intrinſecè malum, & illicitum, vt iidem authores fatentur. Idemque dicendum de communicatione cum illis in rebus aliàs prohibitis, quales ſunt eis dare, vel ab eis accipere Sacramenta, cooperari ritibus ipſorum, & ſimilia, quia hæc etiam ſunt illicita. An verò liceat ingredi ipſorum templa, dixi eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares n.* 42. Similiter an pro eis offerri poſſit Miſſæ Sacrificium, dixi eo loco *n.* 12. An ſepeliri poſſint in loco ſacro *ibid.* 53. *&* 4. *tom.* ... *verbo ſepultura quoad Regulares n.* 23. Caſu verò quo hæretici ſepulti fuerint in loco ſacro, an liceat in illo diuina officia, & Sacrum facere, tractat Thomas de Ieſu *ſupra* ex Nauarro, & aliis.

Si verò tales hæretici ſint nominatim denunciati 33
vt excommunicati, ac per conſequens ſint excommunicati vitandi, tunc non ſolum prohibitum eſt communicare cum illis in eis, in quibus communicare non poſſumus cum aliis excommunicatis toleratis, ſed etiam in eis, in quibus dixi communicari poſſe cum ipſis. Vnde non poteſt eſſe talis communicatio cum illis contentis in illo verſu: *Os, orare, vale, communio, menſa negatur.* niſi pro caſibus, de quibus illo alio verſu: *Vtile, lex, humile, res ignorata, neceſſe*, iuxta dicta eo verbo *Excommunicatio quoad Regulares num.* 45. Ex priuilegio tamen iſto pro Prædicatoribus, & Clem. IV. pro Minoribus, & Sixti IV. pro Carmelitis in ipſorum Mari magno §. 53. ac Iulij II. pro Minimis in eorum quoque Mari magno §. 8. videtur quod poſſint iſti Religioſi, & qui cum ipſis habent participationem

priuilegiorum, in terris excommunicatorum commorari, ac per conſequens habere cum illis, etiamſi ſint excommunicati vitandi, eam communionem, quæ neceſſaria omnino eſt ad ſimul politicè conuiuendum iuxta dicta ſuperius. Hæc tamen ſolum intra limites opinionis probabilis dicta ſint, nullum enim authorem de hoc puncto agentem videri potui. Habet tamen Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.* 62. *num.* 12.

34 Si etiam petas, an Religioſi poſſint ire ad terras hæreticorum, aut aliorum infidelium. Reſpondeo iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 32. *& cap.* 18. *num.* 99. in Extrauag. *Ad noſtrum de Regularibus* impoſitam eſſe à Ioanne XXII. excommunicationem Papæ reſeruatam contra quoſcunque Religioſos euntes *ad partes transmarinas, quibus pauci fideles reſpectu infidelium commorantur, abſque ſuperioris Ordinis ſui licentia ſibi per ipſius litteras patentes conceſſa.* Item contra Superiores ipſos huiuſmodi licentiam impertiri præſumentes, *niſi dumtaxat viris litteratis, prouidis, & expertis.* Explicant hanc excommunicationem inter alios Filliucius *in quæſt. moral. tom.* 1. *tr.* 15. *cap.* 8. *n.* 191. Bonacina *de clauſula quæſt.* 2. *punct.* 4. §. 4. *& de cenſuris extra Bullam Cœna, diſp.* 2. *quæſt.* 9. *punct.* 8. Præter dicta autem à me loco relato, & alia de quibus hi autores, nota primò, hanc excommunicationem non incurri niſi à tranſgreſſoribus huius legis ex præſumptione. Quid verò per præſumptionem denotetur, habes ex dictis *tom.* 1. *cap.* 10. *n.* 33. Nota ſecundò, præcipi in eadem Extrauaganti in virtute ſanctæ obedientiæ Prælatis Eccleſiarum, ne Religioſis ad partes illas tranſeuntibus ſine præfata licentia, *ad prædicationis officium, vel diuinorum celebrationem admittant, ſed ipſos potius velut apoſtatas capiant, ſeu capi faciant, eos carcerali cuſtodia detinendo.* Accedentes etiam ad ſepulchrum Domini ſitum Hieroſolymis ſine licentia Papæ ſunt excommunicati excommunicatione Papæ reſeruata. Etſi enim pro hac excommunicatione nullus textus afferatur, nihil minus creditur in hoc ſancto Antonio, qui 3. *part. tit.* 24. *cap.* 30. *in fin.* dicit eam vidiſſe in libro Pœnitentiæ Summi Pœnitentiarij, & ita id admittunt Nauarrus *in Man. cap* 27. *num.* 110. Filliucius *ſupra cap.* 5. *in fin.* Suarez *de cenſ. diſp.* 21. *ſect.* 6. *n.* 9. Bonacina *ſupra dict. diſp.* 2. *quæſt.* 3. *punct.* 39. Theſaurus *in prax. part.* 2. *verbo peregrinantes cap.* 1. Hæc autem excommunicatio cum ſit generalis, comprehendit omnes, etiam Religioſos; & cum ſit contra accedentes ad dictum ſanctum Sepulchrum, ſitque in materia odioſa, requirit actum conſummatum illuc perueniendi; imo cum ſit contra accedentes ad eum locum deuotionis gratia, non comprehendit euntes Hieroſolymam ob mercaturam, vel alia negotia. De quibus relati authores, & alij. Item Clem. VIII. in Bulla *Cum ſicut in* 3. tom. Bullar. *num.* 42. prohibet Italis, vt extra Italiam non habitent in locis, vbi liber, & publicus cultus, ſiue vſus Catholicæ Religionis non extat. Quamuis hæc Conſtitutio non videatur tangere niſi ſeculares. De alia excommunicatione Alexander Sextus contra euntes ad Indias ſine licentia Regis Catholici, agit Rodriguez *tom.* 1. *q. regular. quæſt.* 69. *art.* 7. & eius Compendiator, alter Rodriguez *reſolut.* 78. *num.* 8. Extat etiam prohibitio Gregorij XIII. omnibus Religioſis, Patribus Ieſuitis exceptis, accedendi ad Zapponium, vel Regiones propinquas, iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 16. *n.* 28. licet ea ſit limitata poſtea à Clem. VIII. & Paulo V. vt *ibidem* dixi.

35 Maximè nota, quod pro Religioſis in partibus hæreticorum, ſeu infidelium, in ipſorum conuerſione laborantibus, varia, & multa ſunt à ſummis Pontificibus conceſſa priuilegia. Id patet ex Bulla *Pij II.* & Sixti IV. pro Prædicatoribus, quam refert Thomas de Ieſu *ſupra lib.* 12. & ex Bulla Innocent. IV. pro eiſdem Prædicatoribus, quæ habetur apud Confettium *pag.* 6. & Thomam de Ieſu *ſuprà*, apud quem etiam extant pro eiſdem Bullæ Gregorij XI. & Innocentij VI. ac Vrbani VI. Pro Fratribus etiam Minoribus extat alia Bulla Leonis X. apud Rodriguez *in Bullar.* & Thom. de Ieſu *ſupra.* Item pro noſtris Patribus Carmelitanis Diſcalceatis alia Clem. VIII. apud eundem Thomam de Ieſu, qui etiam *ibidem* habet breuem collectionem horum priuilegiorum ordine alphabetico digeſtam, in qua ſingula referuntur. Præter quæ etiam ſancta Congregatio de propaganda fide Religioſis miſſionariis, ſeu ad Euangelij prædicationem ad infidelium partes miſſis, ſpecialiora aliqua, ac notabilia conferre ſolet priuilegia, vt ad ſanctum opus feruentius exequendum animentur.

36 Præter dicenda autem infra in Mari magno Minorum *circa* §. 11. Carmelitarum *circa* §. 53. & Minorum *circa* §. 8. ſpecialiter notandum, quod Religioſi pro conuerſione Indorum laborantes habent plura priuilegia ex Leone X. in Bulla apud Rodriguez in Bullario in hoc Pontifice *num.* 3. ex Adriano VI. in Bulla apud eundem Rodriguez in Bullario in hoc Pontifice *num.* 1. vbi etiam confirmantur alia à prædeceſſoribus conceſſa. De quibus Rodriguez *tom.* 1. *quæſt regular. quæſt.* 31. *ab art.* 3. *vſque ad* 6. *& q.* 35. *per tot. & quæſt.* 56. *art.* 11. *& tom.* 2. *quæſt.* 99. alter Rodriguez *in Compend. Reſolut.* vbi hæc omnia refert. Primò, quòd Religioſi ad terras Indorum peruenientes poſſint eis Euangelium prædicare, eoſque baptizare. Secundò, vt Sacerdotes poſſint promouere conuerſos vſque ad quatuor minores Ordines. Tertiò, vt poſſint diſpenſare cum illis, qui in gradibus non prohibitis lege diuina contraxerunt ad manendum in matrimonio. Quartò, vt poſſit diſpenſare cum patientibus defectum naturalium ad Ordines. Quintò vt poſſint cognoſcere de cauſis matrimonialibus. Sextò, vt in ordinatè viuentes de ſuis exceſſibus poſſint corrigere. Septimò, vt poſſint ibidem diuina officia celebrare, cœmeteria benedicere, & vota commutare, exceptis Religionis, & peregrinationis vltramarinæ, ac indulgentias concedere. Octauò, vt valeant altare conſecrare, ſi illud non poſſunt habere portatile, & ſimiliter corporalia, vbi non eſt Epiſcopus. Nonò, vt poſſint omnia alia facere, quæ ad augmentum diuini nominis, ampliationem Catholicæ fidei, ac ad irritationem, & reprobationem eorum quæ ſacris traditionibus contradicunt, ſicut pro loco, & tempore viderint expedire. Hæc Hieronymus Rodriguez *ſupra.* Quibus ſimilia aliqua affert *Reſol.* 126. *num.* 10. 11. *&* 12. Additur etiam in Bulla Leon. X. inter alia notabilia priuilegia, quòd *in caſu neceſſitatis Epiſcopis in prouincia non exiſtentibus, confirmationis Sacramentum* poſſint impartiri, quod eſt valde ſingulare Priuilegium. De quo Quintana-Duennas in ſuis Singularibus *Tract.* 2. *de Confirmationis Sacramento Singul.* 6. Vide etiam alia priuilegia Pauli III. pro Ieſuitis in Bulla *licet debitum* in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice *num.* 8. & pro praxi horum, & ſimilium Prouinciarum, & an aliqua illorum ſolum per viuæ vocis oraculum conceſſa fuerunt, quia his temporibus reuocata erunt iuxta ſæpius dicta.

Circa §. 14. *&* 15.

37 DE materia huius priuilegij, ſcilicet de facultate ad abſoluendum Religioſos à cenſuris, & an diſpenſandum cum illis in irregularitatibus copioſè dixi *tom.* 1. *cap.* 18. *à num.* 31. *vſque ad* 45. tam propter hoc, quam propter alia priuilegia Religionibus conceſſa.

Digitized by Google

Specialiter etiam de facultate Prælatorum Regularium ad abſoluendum ſuos ſubditus à cenſuris, plura dixi *3.tom.verbo Abortus num.8.verbo Cenſura Eccleſiaſtica num.12. verbo Clauſula num.10.verbo Clericus num.12.& ſeqq.verbo Dare ſeu donare num.39. & verbo Interdictum quoad Regulares num.41.* & 4. *tomo verbo Prælatus Regularis n.10.* Similiter quod attinet ad diſpenſationem in irregularibus plura dixi eo 3. *tom.verbo irregularitas*, præſertim *num.72*.cum locis ibi relatis. Extenſionem quoque huiuſmodi priuilegij ac declarationem illius circa illa verba: *Niſi adeo grauis fuerit, & enormis exceſſus, quod ſint ad Sedem Apoſtolicam merito deſtinandi*, habes in hoc eodem Mari magno §.41. ſicut in ſimili priuilegio pro Minoribus in eorum Mari magno §.40. vbi etiam alia ad intentum. Et quod attinet ad facultatem diſpenſandi cum irregularibus, vide dicenda infrà in hoc Mari magno §.42.& in Mari magno Minorum §.49. Eremitarum S. Auguſtini §.44. & Carmelitarum §.63.ac Seruitutum §.35.& 36.

Circa §.16.

38 DE priuilegio *in hoc* §. contento, videlicet de facultate ad abſoluendum à peccatis, & cenſuris eos, qui Religionem ingredi volunt, ſimulque cum illis diſpenſandi in aliquibus irregularitatibus, ſufficienter dixi *tom.1.c.24.n 8.9.& 10.& 4. tom. verbo Nouitij, & Nouitia Religion.num.34.& maxime n.36. & verbo Prælatus Regularis num.9.* ex hoc, & aliis priuilegiis plurium Religionum. Circa illa verba: *Ita tamen, vt ſi aliqui ex huiuſmodi ſententiis propter debitum ſunt aſtricti, ſatisfaciant vt tenentur*, nota quæ dixi *3. tom verbo Abſolutio num.9.* vbi de modo quo fieri debet hæc ſatisfactio, & ante abſolutionem ſaltem quoad partem, an verò ſufficiat cautio pignoratitia aut ſimiliter. De quæſtione autem illa, ſcilicet an Nouitij ſemel abſoluti, ſeu diſpenſati, ſi è Religione diſcedant, incidant in pœnas illas, cenſuras, à quibus abſoluti, & diſpenſati fuerant, dixi eo verbo *Nouitij, & Nouitia Religionum n.36.* Quid verò ſi habitum ſuſceperunt ſolum in fraudem talis cenſuræ, aut pœnæ, collige ex dictis *tom.1. verbo Gabella quoad Reg.num.9.& 4.tom.eo verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num.34.* Pro difficultate porrò illa de illis, qui nondum habitum Religionis ſuſceperunt, ſed breui tempore illum recepturi ſunt, an potiri poſſint dictis priuilegiis, conſule dicta eo verbo *Nouitij, & Nouitia* &c. *num.43.* Si caſus eſſet, quod ſatisfactio facienda ab iis, qui Religionem ingredi volunt, ſed perſonis incertis, an poſſint talia bona conuerti à Prælatis in pios vſus Religionis deſeruiunt quæ *tom.1.eo c.24. num.39.* dixi ex priuilegio Sixti IV. pro Carmelitis, & Iulij II. pro Minimis, de quo etiam in Mari magno Carmelitarum §.96. & infra in iſto Mari magno Prædicatorum §.17.

39 Maximè nota, quod cum in hoc priuilegio concedatur facultas abſoluendi, & diſpenſandi volentes ingredi Religionem veluti generalis, & indefinita, non determinata ſolùm ad forum conſcientiæ, ideo ſatis probabiliter extendi poteſt ad vtrumque forum, ſiue internum, ſiue externum. Præſertim, cum beneficium Principis latiſſimè interpretari debeat *l. Beneficium ff.de Conſt.Principum.* Peirinis *tom.1.priuil. Minim.in Conſtitutio 2.Iulij II.§.9,n.30.* Vide Candidum *tom.1.diſquiſ.22.art.48.n.7.*

40 Circa verba autem illa *Seruata forma Canonica*, & poſtea *ſecundum formam ipſam*, nota per illa denotari abſolutionem à cenſuris, præſertim excommunicatione, impertiendam illis, qui Religionem ingredi volunt, debere fieri cum flagellatione, & orationibus, iuxta formam præſumptam *in c. à nobis 21 de ſent.excommunic.* Imò etiam cum iuramento, iuxta ea, quæ dixi *tom.3.verbo Abſolutio num.8.& 10.* Quod intelligo quando abſolutio daretur publicè aut pro foro externo, iuxta dicta eo *num.8.* Rodriguez *tom.1. Quæſt.Regular.q.20. art.21.* Peirinis *ſupra num.31.* Sanctorus *in Comment.ſup.ſtatut. Minorum c.2. ſtat.14.§.* Addit etiam Minores non teneri ad huiuſmodi ſolemnitates, propter priuilegium Leonis X. quod refert Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo abſolutio quoad ſeculares 1.n.13.* Sed animaduertere debuit hoc priuilegium Leonis parum iuuare ad intentum, non ſolùm quia eſt viuæ vocis oraculum, ſed quia ſolum eſt pro foro conſcientiæ, pro quo vt dixi, non ſunt neceſſariæ tales ſolemnitates. Vide alia infra *in Mari magno Minorum* §.14.

Circa §.17.

41 HVic etiam priuilegium Prædicatorum ſimile aliud conceſſit Clem.IV.Minoribus, vt paret ex ipſorum Mari magno §.15.16. & 17. & Carmelitis Inn.IV. in eorum Mari magno §.35. & Sixtus §.6. & 88. & Seruitis Innocent. VIII. in ipſorum Mari magno §.60. & minimis Iulius II.etiam in Minimorum Mari magno §.10.Continet autem multa.Primò quod per litteras Apoſtolicæ Sedis Ieſu Legatorum aut Subdelegatorum ipſius conueniri non poſſint.Secundò, nec cogi ad colligendam pecuniam. Tertiò nec teneri ad acceptandum officia viſitationis, vel inquiſitionis Monialium, aut Monaſteriorum, vel ad cognitiones cauſarum, citationes, &c. Quartò, nec ad acceptandam curam ipſarum Monialium, &c. Quinto nec ad viſitanda ipſarum Monaſteria, aut recipiendum commiſſiones, &c. Sextò, nec ab vllo Ordinario, vel Prælato compelli ad deferendum litteras contra aliquos, vel faciendum citationes, &c. Quæ latius in bulla continentur.

42 Circa quæ nota primò, nomine litterarum Apoſtolicarum, de quibus in præſenti eſt ſermo, intelligi illas, quæ expediuntur in Curia Romana per Papam, & eius officiales; ſiue Bullæ, ſiue Breuia, ſiue Signaturæ, aut Mandata Apoſtolica, ſeu Reſcripta, iuxta dicta *4.tom verbo littera Apoſtolica num.1.* appellentur. De quibus ibidem, quando dicantur ſubreptitiæ, de pœnis tales litteras falſificantium, & an à Religioſis impetrari poſſint contra ſuæ Religionis ſtatuta. Vide etiam dicenda in Mari magno Minimorum *circa* §.33.

43 Secundò nota, quod quamuis Religioſi quicunque teneantur ad obediendum Summis Pontificibus, eorumque Miniſtris, non ſolum iuxta dicta *tom.1. cap.4.num.31.32.& 33.* obligatione generali, qua tenentur reliqui fideles, ſed etiam ſpeciali ratione voti obedientiæ circa ea, quæ Regulam concernunt; nihilominus ipſi Summi Pontifices, veluti iuri ſuo cedentes, ac *quieti Religioſorum prouidere cupientes*, vt dicitur in præfato priuilegio, eximunt illos ab obedientia debita litteris à Sede Apoſtolica Legatis, vel ſubdelegatis ipſius emanantibus, in cauſis, & negotiis aſſignatis in dicto priuilegio. Illud tamen ſolùm intelligendum eſt de litteris Apoſtolicis generalibus, & communibus, non de illis, quæ ſpecialiter directè ſint ad ipſos. Pro huiuſmodi namque litteris Apoſtolicis ad ipſos ſpecialiter directis nihil ſuffragatur præfatum priuilegium. Pro vt tenent Rodriguez *tom.2. quæſtionum Regularium, quæſt.119.art.2.* & Peirinis *tom.1. priuilegiorum Minimorum in Conſtitutione 2 Iulij II. §.10.num.37.38. & 40.* Poſſunt tamen ſine præiudicio obedientiæ debitæ Summo Pontifici in tali caſu ipſi ſupplicare, vt cauſam, vel negotium alteri committatur, & interim ſuperſedere, & expectare ſecundum reſponſum, iuxta deciſionem

capitis. Si quando de reſcriptis, & ea quæ dixi *tom. 4. verbo leges Regularium, n. 19. Et verbo littera Apoſtolica, num* 8. Rodriguez *ſuprà*, Peltrinis etiam *ſuprà num. 40.*

44 Circa illa verba *Vel ordinarius Iudex*, nota, quod iuxta dicta *tom. 1. cap. 11. num. 18.* per illa non intelliguntur Legati à latere, propter ampliſſimam facultatem in litteris ſuæ legationis, & quia, vt dixi *tom. 3.* verbo *Exemptio Regularium, num. 6.* ex *cap. Abbatem de elect. in 6. & cap. 1. de verborum ſignif. etiam in 6.* quoad iuriſdictionem in exemptos pariſicari videntur Legati à latere cum Papa. Intelliguntur tamen omnes alij Legati, qui non ſunt à latere, iuxta dicta eo *num. 5.* Conſequenter etiam intelliguntur Nuncij Apoſtolici, niſi alias ſint Legati à latere, quia ſunt Cardinales, vel habeant facultatem Legatorum à latere. Ratio eſt, quia Nuncij Apoſtolici ſunt Ordinarij, & nomine Ordinariorum veniunt, vt habent Rodriguez *tom. 2. Quæſt. Reg. q. 63. art. 3.* Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap. 25.* Peltrinis *ſupra in Conſtit. 2. Sixti IV. n. 8. §. 7. & in d. Conſtit. Iulij II. n. 41.* Sanchez *tom. 2. conſil. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num. 14.* & colligitur ex *cap. 2. de offic. leg. in 6.* Eſto tales Nuncij dicantur Ordinarij *extraordinariè*, vt ex Panormitano & Henriquez habet Sanchez *ibidem*. Nec obſtat contra id quod dico de huiuſmodi Legatis, & Nunciis Apoſtolicis, ſcilicet quod nomine Ordinariorum veniant ac per conſequens, quod ab illorum iuriſdictione exempti ſint Regulares tam propter hæc, quam propter alia priuilegia; non inquam, obſtat contra hoc, quod ſecundum praxim ipſi velint à Religioſis obedientiam tam in prædictis cauſis, quam in alijs. Hoc ex eo procedere poteſt, quod litteræ ipſorum commiſſionis ad id extendantur (licet de hoc viderim dubitare Romæ etiam Papæ miniſtros, ad quos ſpectat tales litteras conficere.) Illud credendum, ipſos vtpote viros grauiſſimos, non extendere ſuam authoritatem vltra id quod poſſunt, maximè erga Regulares, contra quos procedere ſine legitima authoritate eſt incidere in pœnas, & cenſuras, quas ſummi Pontifices, in ipſorum priuilegiis imponunt contra illa impedientes, aut non exequentes. Hinc forſan prouenit, vt ſecundum conſuetudinem illis credatur, etiamſi non oſtendant litteras ſuæ commiſſionis. Pro quo faciunt Gloſſa *in c. placuit vt ſi quando 6. quæſt. 2. verbo ſi ſoli*, Speculator *tit. de leg. to §. ſupereſt videre num. 15.* & Peltrinis *ſupr. num. 42.* Eſto de rigore iuris facienti aliquid, quod iure communi nequit facere, ſed ex ſpeciali commiſſione, non credatur, niſi oſtenderit litteras ſuæ commiſſionis, Panormitanus *cap. Conſtitutum de appellat. num. 12.* Gregorius Lopez *part. 1. tit. 9. l. 33.* Hoſtienſis *tit. de legato num. 3.* ſpecialiter loquens in cauſis exemptorum, Sanchez *ſupra num. 21.* & Peltrinis *ſupra*, ac Portellus *in reſponſionibus moral. tom. 2. caſu 92. n. 2.* ſpecialiter etiam loquentes de Regularibus Apud quos alia ad intentū.

45 Nota etiam pro dictis, quod Legati Papæ ſunt in triplici differentia. Quidam dicuntur Legati à latere, quia ſunt Cardinales, qui ſunt veluti de latere Papæ. Alij dicuntur Legati nati, quia ſcilicet legationis officium eſt illis veluti natum, quia annexum dignitati, quam habent, vt ſunt aliqui Archiepiſcopi, aut Epiſcopi in Germania. Alij ſunt Legati miſſi quales ſunt alij communes Legati, ſeu Nuncij. Sic Francus *cap. 1. de offic. legat. in 6. num. 1.* Hoſtienſis *in Summ. tit. de offic. leg. num. 2.* Panormitanus *cap. 1. de offic. leg. & cap. ad eminentiam. de ſent. excommunicat. num. 2.* Mandoſius *Regul. 13. Cancellar. q. 5. num.* & alij, quos refert & ſequitur Sanchez *ſuprà n. 15.*

46 Alia ad intentum horum priuilegiorum habes infra *in Mari magno Minorum circa* §. 15. 16. & 17. Carmelitarum §. 35. 46. & 88. Seruitarū §. 60. & Minimorū §. 10.

Circa §. 18.

PRiuilegium hoc de facultate Prælatorum circa correctionem, reuocationem, & deputationem Religioſorum pro ſeruitio quarumcumque perſonarum extra Religiones viuentium, etiam eſt conceſſum à Clem. IV. Minoribus, prout ex eorum Mari magno §. 18. & 19. habetur, & à Sixto IV. Carmelitis, prout ex eorum etiam Mari magno §. 89. conſtat, & a Iulio II. Minimis in eorum Mari magno §. 11. Congruit etiam priuilegium Gregorij XIII. pro Societatis Ieſu Religioſis, quod refert Rodriguez *tom. 2. Quæſt. Regul. quæſt. 64. art. 1.* vbi etiam alia ad intentum refert priuilegia. De quibus etiam dixi aliqua *tom. 1. cap. 15. num. 33. & 34.* Plura quoque refert Ioannes de Cruce *lib. 1. cap. 6 dub. 7. concl. 3.* Defertur etiam priuilegium quoddam Alexandri IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede, quod habetur *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 3.* & quo etiam credo vti poſſe alias Religiones habentes communicationem generalem priuilegiorum aliarum quarumcumque; prout habent Mendicantes. In hoc ergo priuilegio præcipit Pontifex omnibus Ordinariis, vt Fratres exiſtentes extra Religionem, & officia aliqua exercentes contra ſuorum Superiorum voluntatem cogant per excommunicationis cenſuram ad Religionem reuerti, & officia illa relinquere. 47

48 Circa ea autem nota primò, congruere ſatis iis, quæ iure communi habentur *cap. Quanto, de offic. Ordin. & Clem. Ne in agro, §. Quia verò, & de ſtat. monach.* ac maximè Concil. Trident. *ſeſſ. 25. de Regularib. cap. 4.* vbi ſic: *Prohibet S. Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cuiuſuis operis pij prætextu, ſubjiciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis, vel Vniuerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cuiuſcumque perſonæ, ſeu loci, neque ei aliquod priuilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contra fecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur.* Vide Portellum *in Reſponſion. mor. tom. 1. caſ. 92.*

49 Nota Secundò, quod licet in præfatis priuilegiis videatur concedi facultas Prælatis dictorum Religioſorum ad dandum illis licentiam commorandi extra clauſtra pro obſequio præfatarum perſonarum, nihilominus ex decretis Clem. VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ habentur inter Conſtitutiones ipſius *num. 60.* quæ etiam retuli ad hoc intentum eo *c. 16. num. 23. & 25.* ſuntque confirmata à S. Congregatione ſub Vrbano VIII. vt ibi dixi, habetur ſic: *Nec de cætero niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica approbanda huiuſmodi facultates* (ſcilicet commorandi extra clauſtra) *concedi poſſunt.* Iure ergo nouo talium decretorum, vltra Superiorum licentiam requiritur approbatio illius à Sede Apoſtolica. Bartholomæus à S. Fauſto *Theſaur. Relig. lib. 6. q. 162.*

50 Præter iſta vide dicenda infra in Mari magno Minorum *circa* §. 18. 19. & 20. Carmelitarum §. 89. & Minimorum §. 11.

Circa § 19.

PAriter etiam priuilegium hoc §. contentum de facultate conceſſa Prælatis Prædicatorum ad remouendum, reuocandum, transferendum, ſeu tollendum Fratres eiuſdem Ordinis à Sede Apoſtolica deſignatos pro Cruce prædicanda, vel inquiſitione contra hæreticos facienda, alioſque loco ipſorum ſubſtituendum, conceſſit Clem. IV. Minoribus in Bulla relata, & conſtabit ex eorum Mari magno §. 20. & Sixtus IV. Carmelitis, prout etiam ex noſtro Mari magno §. 90. conſtabit; & Iulius II. Minimis in 51

eorum

eorum Mari magno §.12. Eſt etiam ad intentum huius priuilegij, & alterius §.18. relati, aliod Gregorij XIII. pro Religioſis Ieſuitis, qood referr Rodriguez *tom.2. Quæſt. Regul.q.81. art.5.* in quo eiſdem conceſſit, vt non poſſit cogi ad quodcunque muuus, & officium exercendom, à quaconque perſona in qualibet dignitate conſtituta, non accedente conſenſu Superioris Societatis.

52 Circa hæc verò, & ſimilia priuilegia nota primò meritò Portellum *dicto caſ.92.* reſoluiſſe, non potoiſſe quendam Commiſſariom Generalem Crucinæ applicare Religioſum quendam Religionis fruentis dictis priuilegiis ad ſuum obſequinm, aut detinere illum in tali obſequio contra voluntatem ſui Superioris, niſi oſtendiſſet litteras Papales ſuæ commiſſionis cum reuocatione talium priuilegiorom.

53 Nota ſecundò, priuilegia hæc quoad facultatem remouendi Inquiſitores ab officio, quod gerunt, vacare his temporibus propter priuilegia, vel ſaltem conſuetudinem huius Sancti Officij, vt referunt Penna *in Directoria Inquiſit. part.3.q.21. commentar.61.* Peirinia *ſuprà num.40.& in Conſtitutione 4. Sixti IV. §.11.num.49.* & fauet Rodriguez *ſupra dict. art.5.* Solum ergo ab Inquiſitoribus generalibus remoueri poſſunt. Farinacius *de hæreſi quæſt.186.num.32.* Caſtrus Palaus *in opere morali tractat.4.diſp.8.punct.12. §.2.* Cætera *de officio S.Inquiſit. part.1. titul.5.§.14. num.104.& 105.* Idem dico de alia parte horum priuilegiorum, in qua conceditor præfatis Prælatis facultas ad ſubſtituendum alios pro Fratribus exercentibus munos Inquiſitorom contra hæreticam prauitatem. Hoc enim priuilegium etiam vacat his temporibus, cũ ſolũ ad Dominos Inquiſitores generales ſpectet tales ſubſtituere. De quo Carena *ſupra §.3.* poſt alios.

54 Si autem petas, an præfati Inquiſitores Regulares delinquentes puniri poſſint à Prælatis Regolaribus. Reſpondeo, in ſpectantibus ad Officium S. Inquiſitionis minimè ſubiectos eſſe Prælatis ſui Ordinis, ſed ſolis ſupremis Inquiſitoribus. Ita Penna *in 3. p. comment.60. verſ. Hoc autem priuilegium,* vbi id à Summis Pontificibus ſtatotum eſt, vt Sanctum Officium in cauſis ad illod ſpectantibus liberè, & abſque vllo impedimento poſſet procedere. Diana *part.4. tract.8. de reſolut.53.* Carena *ſupra §.8. num.69.* Quod verò ad alia ſpectantia ad hoc Tribunal, vtpote concernentia obſeruantiam Regolarem, vtique ſubſunt Prælatis Ordinum ſuorum, & ab eis de Iuris rigore poſſunt puniri, ſi delinquant, dummodo pœnas non imponant, quæ manus Sanctæ Inquiſitionis poſſint impedire. Ita Zanardus *in director. Theol. part.2.cap.6. quæſt.43.* Santarellus *de hæreſi cap.40. dub.1.* Diana *ſupra.* Carena *ſupra num.70.& 71.* Er æquitate tamen conueniens eſt vt, prædicti Inquiſitores Regulares delinquentes non in Officiis Inquiſitorom, ſed in aliis ſpectantibus ad Prælatos ipſorum, non puniantur ab ipſis, inconſultis Dominis Inquiſitoribus generalibus, ſed eiſdem conſultis, & tranſmiſſis informationibus à Prælatis aſſumptis contra præfatos Inquiſitores. Farinacius *dict. quæſt.186. num.132.* Caſtrus Palaus, & Diana *ſupra,* ac Catena *n.72.*

55 Nota etiam dicenda inferius in Mari magno Minorom *circa §.18.19.& 20.* in Bulla Aurea *circa §.8.* in Mari magno Carmelitarum *circa §.90.* & Minimorum *circa §.12.*

Circa §.20.

56 Similiter priuilegium hoc de facultate conceſſa Prælatis Prædicatorum ad promolgandum excommunicatione contra Fratres ab Ordine decedentes, conceſſum etiam fuit Minoribus à Clem. IV. in Bulla relata, prout conſtat ex eorum Mari magno §.21. & ab Innocentio IV. Eremitis S. Auguſtini in eorum Mari magno §.15. à Sixto IV. Carmelitis etiam in eorum Mari magno §.74.& 91. & à Iulio II. Minimis pariter in Mari magno §.13. Eſt verò diſcrimen inter huiuſmodi priuilegia, nam id quod conceditur Prælatis Prædicatorum conceditur Generali, Prouincialibus, Prioribus, & eorum Vicariis; quod conceditur autem Minoribus ſolum eſt pro Generali, & prouincialibus dumtaxat, vt notauit Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Apoſtata ab Ordine num.7.* Etſi, vt ipſe animaduertit, etiam Guardiani Minorum poſſint per communicationem cum Dominicanis vti eo priuilegio. Priuilegium etiam Eremitarum S. Auguſtini, ad Generalem, Prouincialem, & Priores, videtur extendi. Quamuis autem priuilegium Carmelitarum eo §.74. contentum indefinitum ſit, & vniuerſale videatur pro Prælatis Ordinis; contentom verò eo §.91. Maris magni Carmelitarum, reſtrictum eſt ad Generalem, & Prouinciales dumtaxat. In priuilegio autem Minimorom comprehenduntor Generales, & Prouinciales, Correctores, & eorum Vicarij.

Alia verò pars huius priuilegij, de excommunicationis ſententia incurrenda ab illis, qui detinuerint tales Fratres, non habetur in Bulla Clem. IV. relata, aut Mari magno Minorum, ſed in Bulla Iulij II, ſeu Mari magno Minimorum §.13. Vide etiam priuilegia alia ad intentum apud Rodriguez *tom.1. q. Regul.q.30. art.9.* Specialiter Leonis X. pro Camaldulenſibus, & Iulij II. Oliuetanis, Innocent. VIII. pro Seruitis eorum Mari magno §.74. Dicit etiam Caſarubius *ſupra,* quòd in noſtro Mari magno habeatur poſſe Prælatos Ordinis promolgare ſententiam in taliter retinentes, quod dicit eſſe magnam authoritatem Prælatis conceſſam, & quod alibi non inueniatur ſimilis. Cæterum etſi hoc habeatur in priuilegio contento *d.§.74.* non tamen habetur in alio priuilegio contento *in §.91.* Differentiam autem, quæ eſt in vtroque priuilegio, aſſignabo infra in Mari magno Carmelitarum circa *d.§.74.* 57

De materia autem horum priuilegiorum ſufficienter dixi *tom.1. cap.26.num.12.13.14.15.& 16.& 3. verbo Apoſtata, & Apoſtaſia num.10. & 11.* qualiter apoſtaſia à Religione ſit caſos reſeruabilis, & de eo qui poteſt ab ipſo abſoluere. Specialiter tamen nota primò, ex vi horum priuilegiorum non eſſe ipſo facto excommunicatos Religioſos decedentes ab Ordine, ſiue apoſtatas, ſiue fugitiuos; ſed ſolùm eſſe excommunicandos, aut excommunicari poſſe à Prælatis prædictis. Verba enim illa *licitum ſit vobis excommunicationis ſententiam promulgare* ſolom denotare videntur excommunicationem ferendam non latæ ſententiæ. Portellus *in Dub. Regul. verbo apoſtata in addit. num.4.* Cenſura enim quæ ponitur verbis obliquis denotantibus opem; ſeu manum hominis, Superioris videlicet, ſolum eſt cenſura ferendæ ſententiæ, non latæ. Theſaurus *in praxi part.1.cap.3.* An verò tales decedentes incurrant de facto, aut ipſo iure excommunicationem, iam dixi eo *cap.16. n.12.* non incurrere aliquam ipſo facto, ſtando in iure communi, & *num.13.* incurrere illam propter aliqua priuilegia Religionom, Minores videlicet, propter priuilegium Innocent. VIII. confirmantia literas Sixti IV. & Prædicatores, propter priuilegium Iulij II. ac Augoſtinienſes, propter priuilegium eaſdem Iulij II. ſi tamen poſt mandatum Generalis ipſorum Auguſtinienſium infra octo dies, non redierint. Caſſarubius *ſupra num.21.25.& 29.* Portellus *ſupra* Miranda *tom.1. Man. quæſt.51. art.1.* Coriolanus *de caſ. reſeru. part.2. caſ.2. num.14.* Naldus *in ſumma verbo Religioſus num.31.* Item Ieſuitæ, pro- 58

pter

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

pter priuilegium Pij V. & Gregorij VIII. quod refert Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. n.11.* Vide Hieronymum Rodriguez *in Compendio Reſol.* 11. *num* 21. Pro apoſtatis autem ab Ordine noſtro, quamuis nulla videatur expreſſa excommunicatio ipſo facto illis inflicta, quin potius oppoſitum colligi poſſit ex *part. 3. Conſt. cap.* 1.§.4. vbi tales dicuntur à Iure excommunicati, ſi habitum reliquerunt, quo denotatur, quòd ſi illum non reliquerunt, non ſint excommunicati, & ex *part. 5. cap.* 11. vbi cum agatur de ſententia excommunicationis, & *cap.* 12. de pœnis apoſtatarum, nihil de hoc declaratur: nihilominus tamen quia vſu Religionis obtentum eſt, quòd tales abſoluantur vt veri excommunicati, imo dictis capitibus 11. & 12. dicatur eorum abſolutio reſeruata Generali, vel Prouincialibus, ideo credo ipſos eſſe excommunicatos latæ ſententiæ propter communicationem priuilegiorum Religionum, quæ, vt dixi, id habent. Etſi enim, iuxta dicta *tom.2. cap.1. num.*52. communicatio priuilegiorum non extendatur ad communicationem cenſurarum, & pœnarum, tamen quia impoſitio iſtius cenſuræ eſt valde fauorabilis Religioni, ideo illam acceptaſſe videtur Ordo noſter. Dixi autem 3. *tomo, verbo Apoſtata, & Apoſtaſia num.*11. me putare crimen hoc, ac per conſequens excommunicationem illam annexam reſeruatam non eſſe Superioribus, nihilominus modò autem, propter ea, quæ adduxi ex *cap.*11. & 12.5. *part. Conſtit.* oppoſitum videtur dicendum, vel ſaltem neceſſariam in hoc eſſe declarationem Religionis. Idem porrò quod dixi de apoſtatis, intelligendum etiam eſt de fugitiuis, aut vagis, propter dicta eo *cap.16.n.*11.

59 Nota ſecundò, Mirandam *ſupra* ſignificare apoſtatas omnes eſſe ipſo facto excommunicatos à Paulo IV. & Pio IV. in Bullis, quas retuli eo *c.16.n.*12. Sed præterquam non video aliquam excommunicationem in dicta Bulla Pauli IV. illis imponi, niſi in caſu quo moniti à Prælatis, vt ad Monaſteria redeant, obedire noluerint, ea reducta à Pio IV. in alia Bulla ad terminos iuris communis; vt eo loco dixi. Si ergo iure communi, vt dixi, tales apoſtatæ excommunicati ipſo facto non ſunt, nec erunt ex vi illarum Bullarum.

60 Circa excommunicationem autem illam, quæ ponitur in priuilegiis relatis contra detinentes Fratres apoſtatas, notat primò Peirinis *in d.Conſt.*2. *Iulij II.* §.13. quod ante admonitionem ſolum eſt ſententiæ ferendæ, poſt admonitionem verò latæ ſententiæ propter verbum illud *ſubiacere*, quod denotat illam, iuxta Sairum *de cenſuris lib.1. cap.*11. *num.*8. poſt alios, & Theſaurum *in praxi part.*1. *verbo Iudex cap.*2. referentem Caietanum, Nauarrum, Suarez. Toletum, & Molinam. Aliquando tamen verbum *ſubiaceati*, ſeu *ſubiacere* denotare ſolum ſententiam ferendam, licet regulariter latam ſententiam, tenet idem Theſaurus *ibid.* ex Tiraquello *in l. ſi vnquam, verbo Reuertatur num.*148. & 149. Nota ſecundò ex Rodriguez *tom.*1. *Quæſt. Regular.q.*30.*art.*9. quam ſequitur alter Rodriguez *in Compend.Reſol.*11.*num.*7. quod non incurreret illam excommunicationem, qui retinet aliquem Religioſum non tanquam fugitiuum, & apoſtatam, ſed tanquam conſanguineum, amicum, & familiarem, &c. ſicut, iuxta plurium ſententiam excommunicatio contra detinentes hæreticos, non comprehendit niſi ſolum retinentes, vt hæreticos, non alio titulo, conſanguinitatis videlicet, aut amicitiæ, &c. Cæterùm notandum, quòd licet hoc ſit verum, quoad forum internum, in quo ſola veritas perſpicitur *cap. tua de ſponſ.* quoad forum tamen externum attendendum eſt ad circumſtantias, an ſcilicet ſit aliqua, quæ prudenter excuſare poſſit tales detentores. Nauarrus *in Man. cap.*27. *numero* 55. Rodriguez *ſupra*.

Nota præterea facultatem iſtam conceſſam Prælatis ad excommunicandum ſuos ſubditos ſine licentia diſcedentes, aut aliquod delictum committentes, eos comprehendere, etiamſi ſint extra loca, vbi ſunt Monaſteria, aut ipſi Prælati. Ratio eſt, quia, iuxta dicta *tom.3. verbo Cenſura Eccleſiaſtica num.*9. ex Siluestro, & Corneyo, eſto quod Prælati ſæculares non poſſint ferre cenſuras extra proprium territorium, Prælati autem Regulares non habent territoria diuiſa, ſed habent iuriſdictionem ſupra ſuos ſubditos, vbicumque fuerint, ratione voti obedientiæ, quod emiſerunt; & Monachus vbicumque eſt, cenſetur eſſe ſub iuriſdictione Abbatis, & fictione iuris ſemper cenſetur eſſe in Clauſtro *cap. ſtatuimus* 19. *quæſt.3. cap. ſi Religioſus de electione in* 6. Angelus *Summ. verbo ſententia, n.*5. Auila *de Cenſur.p.*2.*cap.*3. *diſp.*2. *dub.*4. Perinis *tom.*1. *priuileg. Minimorum in Conſt.*7. *Pij V. num.*20. & 21. Caſtrus Palaus *p.*3. *Tract.*16. *diſp.*4. *punct.*16.*n.*14. 61

Circa §.21. & 22.

HOc quoque priuilegium de facultate Prælatorum Regularium ad procedendum contra eos Religioſos, qui de eorum Religionibus exeunt cum licentia tranſeundi ad aliam Religionem, & id non faciunt, vel poſtquam habitum ſuſceperunt, ab ea reſiliunt, habetur etiam fere ad verbum in Mari magno Iulij II. pro Minimis §.14. in Mari magno antem Minorum, ſeu Bulla Clem. IV. §.12. & in Mari magno Carmelitarum §.91. habetur quidem vſque ad illa verba *inde præſumpſerint reſilire*; non verò quoad illa, *aut etiamſi poſt profeſſionem*, &c. Cum tamen Mendicantes omnes in priuilegiis communicationem habeant, poterunt tam Minores, quam Carmelitæ conceſſione iſta facta Prædicatoribus, & Minimis vti 62

Circa quæ, præter dicta *tom.*1. *cap.*22. & *tom.*4. *verbo Tranſeuntes Regulares* nota primo, facultatem hanc Prælatis conceſſam ad procedendum contra Religioſos ex eorum Religionibus exeuntes cum licentia ingrediendi in aliam, & moroſos in executione illius, videri eſſe iure communi conceſſam. Tum quia taliter tranſeuntes, donec in Religione ad quam tranſeunt, incorporentur, manent ſub iuriſdictione Prælatorum illius, à qua diſcedunt, & ſunt membra illius Religionis, iuxta dicta eo *cap.*22. *n.*18. & 23. Tum etiam quia cum non ſint manomiſſi, nec licentiati ad vagandum, ſed ſolùm ad tranſeundum, adhuc cenſentur eſſe ſub poteſtate prioris Religionis, Bordonus *in reſolutionibus reſol.*59.*num.*80. Idem dico de facultate prædictis Prælatis conceſſa ad puniendum eos, qui ex Religione, ad quam tranſierunt, tempore Nouitiatus diſcedunt, non reuertentes ad propriam. Ratio eſt, quia iure communi Religioſi tranſeuntes ex vna Religione ad aliam ante profeſſionem in ſecunda factam ſemper remanent membrum primæ Religionis, iuxta dicta eo *c.*22.*num.*18. & 19. relatis. Nec cenſentur perfectè tranſlati, ſed Religioſi prioris Religionis. Rodriguez *tom.*1. *quæſt. Regul.q.*79. *art.*2. Sanchez *l.7. in Decal. cap.*32. *num.*9. Bonacina *q.*2. *de clauſura punct.*9.§.4. *difficultate* 2. *n.*2. Eſt tamen talis conceſſio verum priuilegium quantum ad vltimum illud, quod ſcilicet dicti Prælati poſſint procedere contra eos, qui ex ipſarum Religionibus exeuntes ad aliam tranſierunt, & ex ipſo poſt emiſſam profeſſionem ad laxiorem Ordinem, vel ſeculum reuerſi ſunt. Cum etiam tales poſt profeſſionem emiſſam in ſecunda Religione fiant membrum ipſius, ideo iure communi ad Prælatos talis Religionis ſpectet eos punire, ſi ab ea receſſerint; non autem ad Prælatos prioris Religionis, ſub cuius poteſtate iam non ſunt. 63

Nota

64 Nota ſecundò, quoad ad hoc, vt prædictis tranſeuntibus præripiatur opportunitas vagandi, nouo iure Sacræ Congregationis Concilij *de Regularibus apoſtatis*, *& eiectis* ſub Vrbano VIII. provt retuli eo *cap.25.num.15.* ſic §. 2. habetur: *Deinde vt apoſtatandi opportunitas Regularibus præcipiatur, ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi prius Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis recta via ſe transferat ad arctiorem. Quod vt ipſa adimpleretur, idem Superior omni ſtudio, ac diligentia inuigilet.* Notaui autem ibidem hoc decretum obligare etiam in caſu, quo Religioſus tranſiret ad aliam Religionem æquè ſtrictam vel etiam laxiorem, propter eandem, vel maiorem rationem. Sacra enim Congregatio ſolùm vſa eſt verbo illo *ad arctiorem*, vel loco exempli, vel quia, ſaltem regulariter, Prælati Regulares non poſſunt talem facultatem concedere niſi ſolum ad arctiorem Religionem. Debent etiam ſic tranſlati, ire in habitu ſuæ Religionis ad ſecundam Religionem, vt ibi nouo habitu induantur, & remittatur habitus priori Religioni, aut retineatur vſque ad diem profeſſionis, ſi forſan non profiteantur. Bordonus *ſu. n.91.* An autem ſic tranſeuntes, ſi dimittant habitum prioris Religionis, antequam induantur habitu poſterioris, incidant in excommunicationem iure latam contra relinquentes habitum propriæ profeſſionis, conſule dicta *tom.1.cap.13.præſertim num.6.* Bordonum *ſuprà reſol. 35.num 15.* poſt Rodriguez, Sanchez, Bonacinam, & alios.

65 Alia ad intentum dicam infra in Mari magno Minorum *circa* §.12. Carmelitarum *circa* §.91. & Minorum *circa* §.24.

Circa §. 23.

66 Simile indultum de facultate procedendi contra apoſtatas habetur in Clem. IV. & Mari magno Minorum §.13. & in Mari magno Carmelitarum, §.28. ac in Mari magno Iulij II. pro Minimis §.15. Aliudque ſimile pro Societate Ieſu ex Pio V. refert Caſtrus Palaus *p.3. Tract.16 diſp.4. punct.16.n.14.* in quo etiam conceditur fieri poſſe figura iudicij. Non videtur autem continere priuilegium aliquod ſupra ius commune, ſiquidem, ſuppoſita iuriſdictione ordinaria, quam Prælati Regulares habent in ſibi ſubditos, poſſunt facere id, quod verba relatis Pontifices ipſis concedunt. Præſertim, quia iura permittunt hoc modo poſſe capi ſeruum fugiendum vbicunque ſit, & illum, qui alteri eſt obligatus. *l.ſi quis §. differenti ff. de acquir.poſſeſ.l.1.§.per ſeruum, qui in fuga.ff.eod.* iuxta dicta *tom.2.cap.16.n.16.* Sic maritus vxorem, Prælatus ſubditum vbique capiunt, Gloſſa *in l.1.§.ff.de rei vind.verbo vendicare.* Etiamſi ſint in Eccleſia, iuxta dicta *tom.3.verbo Immunitas Eccleſiarum num.6.* Naldus *in ſumma verbo Clericus n.26.* Peirinis *tom.1.Priuileg.Minim.in Conſtit.7. Pij V.num.20.* Et ratio eſt, quia eorum iuriſdictio nullis finitur locis Silueſter *verbo excommunicatio 1.num.15. & verbo ſententia num.7.* Candidus *tom.1.diſquiſ.2 x. art.2.num.6.* Dici tamen poteſt, quod licet ex vi iuris communis poſſint Prælati in ſuos ſubditos prædicta facere, Prouinciales videlicet, & Priores in Fratres ſuæ Prouinciæ, aut Conuentus, non tamen in Fratres omnes ſui Ordinis, qui ſunt alterius Prouinciæ, aut Monaſterij, & hoc concedi veluti priuilegium in præfatis Bullis Rodriguez *tom.1. Quæſt. Regular.q.30. art.4.* dicens ita obſeruari ex vſu, & conſuetudine Religionum, idque conceſſiſſe Leonem X. Camaldulenſibus, Eugenium IV. Oliuetanis, Clementem III. Clem.IV.& Greg.IX. Carthuſienſibus.

Vide etiam Caſarubium *in Compend.priuileg. Mendicant.verbo Apoſtata ab Ordine.* & Cerdulam ac Sorbum in *Annotat.ad dict.Compendium.*

67 Pro praxi tamen præfatorum priuilegium, & præter dicta circa illa eo *c.16.* præſertim *num.10. & 17.* nota primò, Superiores Ordinum habentium ea, prius debere monere apoſtatam, vel vagabundum, vt renertatur ad Religionẽ. Deinde tali monitione præmiſſa, ſi redire noluerit, excommunicare, vel excommunicatum declarare, iuxta hæc, & alia priuilegia, de quibus in ſuperioribus. Peirinis *in Conſt.1.Iulij II. §.38.num.96.* Quando verò nullum aliud remedium ſpirituale profuerit, capi, ligari, & incarcerari poteſt (imo & debet) tum ex vi prædictorum priuilegiorum, tum ex alio Leonis X. pro Minimis, quod refert idem author *in Conſt. Leon.X. num.13.* tum ex alio Innoc. VIII. pro Seruitis, quod habetur infrà in ipſorum Mari magno §.32. per proprios Religioſos, ſi fieri poteſt, ſiue per ſeculares, ſi id fuerit neceſſarium, provt conceditur in dictis priuilegiis. Maximè per familiares ipſorum Religioſorum, vt habetur in dicto priuilegio Leonis X. Nec propter præfatam captionem, ligationem, aut incarcerationem incurrent aliquam excommunicationem præfati Superiores id præcipientes, aut miniſtri ipſorum, ſiue Religioſi ſiue ſeculares id exequentes; tum ex præfatis priuilegiis, tum maximè ex illo Leonis X. vbi ſic: *Ita quod captionem Fratrum per vos vel laicos faciendam huiuſmodi, nullus ex facientibus cenſuras, aut aliquam excommunicationis ſententiam incurrat.* Incurrent tamen illam tam Religioſi, quàm ſeculares, ſi præmiſſa faciant pugnis, calcibus, aut alio modo apoſtatam percutientes, ſi quiete, & ſine tali percuſſione id facere poſſint. Secus verò ſi apoſtata reſiſtat, nec permittat ſe carcerari, ligari, duci, & c. iuxta dicta *tom.3.verbo Clericus num.9.* ex *cap.ſi Clericus, de ſent. excommunicat.in 6.* vbi Gloſſa *verbo excedatur*, & alij. Dum tamen iſta violentia amplius non ſe extendat, quam defenſio, vel rebellio apoſtatæ poſtulauerit. Peirinis *dicto §.48.n.95.*

68 Maxime circa illud, quod habetur in dictis priuilegiis, & in illo Leonis X. *inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis*, nota quæ dixi *tom.3. verbo clauſula n.39.* videlicet, id implicitè contineri in litteris Apoſtolicis, eſto ſtylo Curiæ in aliquibus exprimatur; & quòd Magiſtratus ſeculares teneantur præſtare tale auxilium, ita vt ſi illud non præſtent, cogi ad id poſſint, & forſan cenſuris. De quo præter authores ibi relatos Farinacius *in prax. crim. q.97.n.82.* Barboſa *de offic.& poteſt. Epiſ. Alleg.107. n.25.* Caſtrus Palaus *p.1.Tract.3.diſp.4 punct.2.§.10. n.7. & 8.* poſt alios.

69 Vide alia ad intentum huius priuilegij Infra in Mari magno Minorum *circa* §.13. in Mari magno Carmelitarum *circa* §.33.74. & 92. in Mari magno Seruitarum *circa* §.34. Minimorum *circa* §.13. & 15.

Circa §.24.

70 Ea etiam, quæ in hoc §. habentur circa eiectos ab Ordine, continentur quoque in Mari magno Minorum §.24.& 15. & Bulla Clem. IV. relata, & in Mari magno Carmelitarum §.93.& 94. & Minimorum §.16. ac ex parte etiam in Mari magno Seruitarum §.49. & Minimorum §.25. Quorum ſingula ſpeciali diſcuſſione egent. Primò enim quod attinet ad inhibitionem factam eiectis de non prædicando, aut docendo, aut confeſſiones audiendo, dum in ſeculo ſteterint, quod etiam tetigi *tom.1.cap.13.n.18.* propter priuilegium Innocentij IV. quod ibi ex Caſarubio retuli, corroboratum eſt à S. Congregatione Concilij ſub Vrbano VIII. iuxta dicta eo *cap.25. num.8.*

Digitized by Google

num.8. & tom.3.verbo Eiecti Regulares ab Ordine n.3. In hoc enim decreto, quod etiam refert P. Candidus *tom.4.diſq.4.art.22. num.43.* declarantur *perpetuò, ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublata facultate Ordinariis locorum dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.* Cum autem per ſuſpenſionem *ab exercitio Ordinum* non intelligatur prædicare, aut concionari, quia hoc non eſt actus Ordinis, iuxta dicta *tom.3. verbo Concionari, & concionator num.4.& verbo Excommunicatio quoad Regulares num.17.* nec docere, propter eandem, imo & maiorem rationem; ideo hæc inhibitio poſita in his priuilegiis eſt maior illa, quæ habetur in decreto S. Congregationis relato. Quoad apoſtatas verò, quibus etiam fit eadem prohibitio in his priuilegiis, conſonant ea, quæ dixi *tom.1.cap.15. num.12.& 13.* & ſupra circa §.20. huius Mari magni, vbi de excommunicatione, quam incurrunt huiuſmodi apoſtatæ, ſpecialiter etiam conſonat decretum Concil. Trident. *ſeſſ.5.cap.2.* quod retuli eo *cap.16. num.30.* vbi prohibentur Epiſcopi permittere prædicare eos Regulares, qui *extra clauſtra, & obedientiam Religionum ſuarum viuunt*, excipitur tamen *niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati.* De quo Miranda *tom.1. Man.q.56.art.7.* Hieronymus Rodriguez *in Reſolutionibus Reſolut.112.num.13.* & alij. Contra hos ergo omnes facultas datur præfatis Prælatis ad eos excommunicandos. Dicitur tamen *infra fines prædicationis ſuæ*, prout habetur in iſto Mari magno apud Rodriguez, & Confettium: credo tamen id eſſe propter ſcriptorum errorem, cum nullum verum ſenſum faciant hæc verba, & in aliis Bullis, quas retuli, non habeantur niſi iſta: *Quos intra fines Prouinciarum diſtractos.*, &c. quæ meliorem ſenſum reddunt.

71 Facultas etiam in his priuilegiis conceſſa præfatis Prælatis licentiandi eiectos, vt ad alios Ordines approbatos, præter exceptos, tranſire poſſint, de quo etiam memini *1.tom. cap.23.n.10.* ex priuilegio alio Innocentij IV. & Rodriguez, ac Sanchez, etſi vt ibi dixi, credam, quod non ſit in vſu, nihilominus in rigore loquendo exiſtimo, quod maneat in ſua vi; neque enim video aliquo modo reuocatam eſſe. Nec obſtat quod in decretis Sacræ Congregationis Concilij de apoſtatis, & eiectis Regularibus, cuius memini dicto *cap.23.num.vltimo*, prohibeatur Superioribus, ne *Religioſis expulſis litteras teſtimoniales concedant illos ad Sedem Apoſtolicam remittentes vel iubentes aliam ingredi Religionem*: nam ibi ſolum prohibetur, ne præcipiant talibus eiectis, vt ad aliam Religionem tranſeant, non autem quod illis concedant facultatem ad id faciendum, ſi velint.

72 Ex eo autem, quod præfatis priuilegiis dicatur, *& alios fratres eiuſdem Ordinis ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines approbatos, præterquam, &c. licentiandi liberam habeatis facultatem*, infert Peirinis *in dicta Conſtitutione 2. Iulij II.§.17. num.52.* quod videantur Pontifices concedere, quod poſſint dicti Prælati, rationabili exiſtente cauſa, licentiare ſuos Religioſos ad tranſeundum ad laxiorem Religionem quod eſſet maximum priuilegium, de quo dixi eo *tom.1.cap.22. num.11. & 4.tomo, verbo Tranſeuntes Regulares num.11.* Illud certius, taliter licentiatos ad tranſeundum ad aliquem Ordinem non poſſe tranſire ad alium, neque ab alio recipi, ſeu retineri abſque licentia Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem huius indulti, prout in eiſdem priuilegiis habetur. Quod ad minus certiſſimum eſt, ſi velint ad alium Ordinem laxiorem, quam ſibi deſignatum tranſire, licet dubium eſſe poſſit, an prohibeatur illis tranſitus ad ſtrictiorem vel perfectiorem Religionem ſine dicta licentia ex vi horum priuilegiorum, de quo alibi.

De his autem alia dabo infra in Mari magno Minorum *circa §.24.25.& 26.* & in Mari magno Carmelitarum *circa.§.93.& 94.* & Minimorum *circa §.16.* Vide etiam dicta *tom.1.cap.23.& tom.3.verbo Eiecti Regulares*, & maximè nota circa proceſſum faciendum pro iſtorum eiectione, quò in Congregatione S. Saluatoris dicitur eſſe conſuetudinem capiendi informationes pro delicto, & quod conſtito de eo, expellitur Religioſus, ac comburitur, & laceratur proceſſus, ne de cauſa eiectionis appareat. Quæ conſuetudo approbari videtur à Rota, vt patet inter deciſiones Putei *deciſ.108.& 276.* & eſt ſatis vtilis pro conſeruanda bona fama Religionum. 73

Circa §.25.

Conceſſio etiam hæc de habitu Religionis nõ portando niſi à proprijs Religoſis, & de authoritate diœceſanorum ad compellendum oppoſitum, etiam habetur in Bulla Clementis IV. pro Minoribus, & Mari magno ipſorum §.27.& in Mari magno Carmelitarum §.95. & Seruitarum §.50.ac in Mari magno Minimorum §.18. de qua etiam aliqua dixi, alia quoque priuilegia referendo *tom.1.cap.13. num.12. & tom.3. verbo Habitus Regularis num.3.* Quibus etiam addi aliud priuilegium Cæleſtini V. pro Ciſtercienſibus *in Compend. Ciſtercienſ. verbo habitus §.1.* & Clem. VIII. pro Auguſtinianis Diſcalceatis *in 3. tom. Bullar. inter Conſt. huius Papæ n.2.* & Gregorij XIV. pro Capucinis *in 2.tom. Bullar. inter Conſtit. ipſius num.11.* Alia etiam infra in Mari magno Minorum *circa §.27.* & in Mari magno Carmelitarum *circa §95.* relatum vbi aliqua etiam circa ſimilem conceſſionem quam ex Sixto IV. & Vrbano VIII. habent noſtri RR.PP. Diſcalceati. Vide & dicenda in Mari magno Seruitarum propter magis amplum, & ſingulare priuilegium, quod habent §.50. 74

Circa §.26.

Similis conceſſio de decimis non ſoluendis, de virgultis, & hortis Religioſorum facta etiam fuit à Clem. IV. in Bulla relata, & Mari magno Minorum §.28. & Eremitis S. Auguſtini in ipſorum Mari magno §.13. ab Innocentio IV. Et Seruitis ab Innoc. VIII. in eorum Mari magno §.44.ac Minimis à Iulio II. in Mari magno Minimorum §.29. & 30. Multóque copioſior, & extenſior Carmelitis, vt patebit ex eorum Mari magno §.46.& 72. à diuerſis Summis Pontificibus. Plura quoque priuilegia circa hoc retuli tum *tom.1.cap.3.n.14.& 15.& tom.2.cap.1.n.32.* tum maximè *tom.3. verbo Decima quoad Regulares n.23.& 4.* quæ etiam referunt Caſarubius, Rodriguez, Miranda, Barboſa, Tamburinus, & Nouarius eius locis adducti. 75

Quamuis autem de hac materia plura dixerim locis relatis, præſertim *tom.3. eo verbo Decima quoad Regulares*, aliqua tamen quoad præſens addenda. Primò quidem, quòd enim *hortus*, iuxta Calpinum, & Theſaurum Linguæ Latinæ ſit *locus ſiue in vrbibus, ſiue villis, ſiue agris, in quo arbores, & olera oriuntur*, virgulta autem, iuxta eundem Calpinum *Multitudo virgarum pullulantium*, ideo de fructibus prædictorum non tenentur præfati Religioſi ſoluere decimas. Quod etiam videtur dicendum de vineis, oliuetis & ſimilibus, cum iuxta traditam definitionem nomine hortorum comprehendantur. 76

Secundò nota, quòd iure communi, & ſecluſis prælatis priuilegiis Religioſi omnes exempti ſunt à ſolutione decimarum de noualibus ſuis, id eſt, vt dixi eo verbo *Decima quoad Regulares n.12.* de prædiis 77

de

de nouo cultis, qui alias culta non erant, ac de hortis & nutrimentis animalium. *cap. ex part. 1. de decimis*, & ibi Gloſſa, & DD. quorum plures referunt, & ſequuntur Hieronymus Rodrig. *in Compendio Reſol. 50. num. 3.* Caſtrus Palaus *p. 2. tract. 10. punct. 12. num. 3.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 1. diſp. 15. q. 18. n. 1.* & Barboſa *in Collectan. DD. in d. cap. ex part.* Quare præfata priuilegia iam primitus iure communi, conceſſa videbantur. Vt etiam ſupponit Rota in Carthaginenſi *Decimarum* coram Dunozetto 17. Februarij 1615. vbi ſtatuit Religioſos omnes comprehendi d. *cap. ex parte*, ac proinde exemptos eſſe à gabellis de dictis noualibus, nec poſſe cogi ad illas ſoluendas, niſi ex Papæ authoritate per ſpecialem derogationem talis iuris.

78 Tertiò nota quod cum *in cap. nuper. de decimis* quod eſt deſumptum ex Innocent. III. & Concilio Generali Lateranenſi ſtatuatur, quod omnes Regulares teneantur ad ſoluendas decimas de terris alienis poſtea acquirendis, etiamſi propriis manibus aut ſumptibus eas excolerent, illas videlicet decimas quas terrarum illarum domini antea ſoluebant, & tale ſtatutum, cum ſit Conciliare, & Concilij Generalis, habere cenſeatur clauſulam derogatoriam ad futuras diſpoſitiones, adeo quod ſit neceſſaria illius expreſſa derogatio, vt ſæpius determinauit Rota, præſertim *deciſ. 122. & 123. part. 1.* & in vna Otiolenſi, *Decimarum 21. Maij 1589.* coram Orano ac in alia coram Coccino *l. 2. deciſ. 192.* ideo ad hoc quod præfata priuilegia, & alia ſimilia, quatenus fuerint contraria dicto decreto Concilij ſubſiſtere poſſint, debent habere ſpecialem, & expreſſam derogationem illius. Barb. *in tract. de offic. paroc. cap. 28. num. 37.* Tamburinus *ſupr. num. 38.* Franciſcus Ferentillius *in Annotat. ad deciſ. 74.* Burat. *n. 13.* ex variis etiam Rotæ deciſionibus. Habent tamen Regulares aliquot priuilegia cum tali expreſſa derogatione *de cap. nuper*, vt videre eſt apud Rodriguez *tom. 2. q. regular. q. 44. artic. 4.* vbi refert priuilegium Sixti V. pro Monaſterio S. Laurentij Eſcurialis cum ea, quodque dicit poſtea ab eodem Sixto extenſum ad alia Monaſteria eiuſdem Ordinis: maxime autem ex priuilegio Gregorij XIII. pro Societate Ieſu, quod ibi refert, & habetur Bulla in Bullar. eiuſdem Authoris in Gregorio XIII. Bulla 21. vbi expreſsè Pontifex derogat *d. cap. nuper*, & vult, quod alia priuilegia in ſimili materia à ſuis prædeceſſoribus conceſſa eidem Societati valeant, ac ſi in illis ſpecialiter derogatum eſſet. Eſt autem hoc priuilegium Ieſuitarum canonizatum a Rota præcipuè in vna *Decimarum* Ciuitatis Caſtelli coram Ghiſilerio anno 1629 vbi tale priuilegium omnino approbatur, & extenditur ad bona poſtea acquiſita, non obſtante poſſeſſione quam habebant Rectores Parochialium Eccleſiarum ciuitatis Caſtelli. Notant tamen Ferentillius *ſup. n. 14.* & Tamburinus *n. 39. & 40.* quod licet *d. cap. nuper*, non cenſeatur derogatum per clauſulas derogatorias, in quibus fit ſolum mentio de Conciliis Prouincialibus, aut Synodalibus, vel de Conſtitutionibus generalibus, aut ſpecialibus in illis editis, vt fuit reſolutum in vna Cæſaraugustana *Decimarum* 17. Iulij 1611. coram D. Pamphilio, nunc S. D. N. Innocentio X. cenſetur tamen derogatum ſufficienter, ſi in clauſulis derogatoriis priuilegij facta ſit mentio generalium Conciliorum per hæc verba: *Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis etiam Concilij generalis, &c.* Quod etiam video deciſum in Toletano *Decimarum* coram Iuſto, anno 1605. Nota etiam *d. cap. nuper* ſolum loqui de decimis prædialibus, non de decimis gregum. Rota in Cordubenſi *Dec.* coram Manzanedo anno 1616. ex Brutio.

79 Alia ad intentum habes infra *circa* §. 45. & in Ma-

ri magno Minorum *circa* §. 28. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 13. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 18. 19. 46. & 72. Specialiter tamen nota, quod licet in hoc priuilegio de Prædicatoribus dicatur: *Cum humilitas veſtra ſibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis, &c. duxerit reſeruandum*, nihilominus ex conceſſione, ſeu potius declaratione Clem. IV. in Bulla *Obtentu*, quæ habetur in Bullario Rodriguez *in hoc Papa, n. 2.* poſſunt ſuccedere in temporalibus bonis in quibus in ſæculo exiſtentes ſuccederent, & bonorum ipſorum poſſeſſionem apprehendere, ac vendere liberè bona ipſa, eorumque pretium in propriam vtilitatem conuertere. De qua materia aliquid dicam, infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 72. me remittendo ad alia loca, in quibus de eadem etiam dictum eſt. Poſſe etiam inſtitui hæredes declarauit Rota in vna Romana *Hæreditatis* anno 1591. Pro quo, vide dicta *tom. 3. verbo Hæreditas quoad Regulares, & 4. tom. verbo Legata Regularibus relicta.*

Circa §. 27.

Simile quoque indultum de bonis incertis Nouitiorum applicandis in pios vſus, ac proinde ipſis Monaſteriis, habetur in Bulla relata Clem. IV. & Mari magno Minorum §. 29. & in Carmelitarum Mari magno, §. 96. & Minorum §. 20. De quo etiam aliquid egi *tom. 1. cap. 24. n. 39.* 80

Pro ipſo tamen nota, iure communi videri permiſſum id, quod iſtis priuilegio conceditur, præſertim propter *cap. Cum tu, de vſuris*, vbi vſuræ dicuntur reſtituendæ pauperibus, ſi veri domini non inueniantur. Et ita tenent Henriquez *lib. 7. cap. 22. n. 7. in fine*, Nauarrus *in Man. cap. 17. n. 92.* Leſſius *lib. 2. de iuſt. cap. 14. dub. 6.* Bonacina *de Cont. diſp. 1. q. 3. punct. 4. n. 8. & 9.* & Card. Lugo *de iuſt. & iur. tom. 1. diſp. 6. ſect. 12.* poſt alios Nihilominus vtile erit præfatum indultum, tum pro Fratribus Minoribus, vt ait Rodriguez *tom. 3. q. 56. art. 4.* quia ipſi hoc facere nequeunt; tum aliis Religionibus ad tollendas controuerſias, & lites quæ poſſunt eſſe circa hoc, præſertim propter ſententiam aliquorum aſſerentium talem reſtitutionem fieri debere per Epiſcopum. Rodriguez *ſup.* Addo ego quod cum dubium ſit, & controuerſia inter Doctores, an huiuſmodi pauperes, quibus facienda eſt reſtitutio incertorum, debeant eſſe pauperiores, aut meliores, an ſufficiat, quòd ſint veri pauperes, item an debeant eſſe eius ciuitatis, aut oppidi, vbi habitant ij, qui retinent illa bona incerta, an verò ſufficiat quòd ſint alterius; vt huiuſmodi dubiis, & ſimilibus, diuerſiſque Doctorum opinionibus non obſtantibus, poſſit fieri reſtitutio Monaſteriis, proculdubio tale indultum priuilegium aliquod continet, & vtile Religionibus. Vide alia *tomo 2. cap. 19. n. 48. & 49.* 81

Nota ſecundò, per hoc priuilegium videri concedi facultatem dictis Prælatis ad recipiendum Nouitios grauatos debitis incertis, ſiquidem datur ipſis facultas ea conuertendi in pios vſus, ſupponendo ſic grauatos admitti ad Religionem. Cui conſonant quæ dixi *tomo 1. cap. 14. n. 17.* ex Miranda, & aliis. Nec hoc eſt reuocatum per Bullam Sixti V. quam eo *cap. 24. n. 12.* retuli in qua ære alieno grauatos inhabiles fecit ad Religionem ſuſcipiendam: aut per Bullam Clem. VIII. quam ibi *n. 15.* retuli, & in qua, etſi tales habiles eſſe ad Religionem concedat, prohibet tamen ipſorum receptionem pœnis aſſignatis à Sixto V. in Bulla relatis. Nam in huiuſmodi Bullis non comprehenduntur iſti grauati debitis incertis, ſed certis, & liquidis. Vechius *in tr. de Nou. diſp. 2. dub. 13. n. 15.* Summa Diana *verb. deb. n. 7.* maximè Sanch. *t. 1. in Decal. lib. 4. c. 19. n. 3. & 14.* quē ſequitur Peirinis *t. 2. de Præl. q. 3. c. 1. n. 71.* 82

82 Alia habebis infra in Mari magno Minorum *circa* §.29.& in Mari magno Carmelitarum *circa* §.41. ex priuilegio Vrbani IV. *&* 96. ex priuilegio Sixti IV. ac Minimorum *circa* §.20.

Circa teſtamenta à Nouitiis facta placuit in hoc loco breuem reſolutionem à Docto quodam traditam adiungere, vberiorem rei enucleationem, & quid de huiuſmodi reſolutione ſentiendum ſit ad alibi dicenda, remittentes. Reſolutio autem huius Doctoris talis fuit. Reſpódeo primò, quod Nouitius valide cōdere poteſt teſtamentum, & ſine licentia ſuperioris. Eſt certa ſententia *cap. ſi qua mulier* 19.q.3. Sanchez *in Decalog. lib.7.cap.3.num.5.* Et tale teſtamentum per profeſſionem firmum manet, nec reuocari poteſt. Sanchez *num.* 34. cum magis communi. (Pro quo videndus Laymanus *lib.3. de iuſtit. tract.5. cap. .num.3.*) Neque tenetur Nouitius diſponens per viam teſtamenti, ſeruare conditiones, & formam Trident. Concil. *ſeſſ. 25. de regul. cap.*16. Sanchez *lib.7.cap.3.num.*13. vbi ait indubitatum, Trident. non loqui de teſtamento, ſed de diſpoſitione inter viuos.

Poteſt autem Nouitius reuocare teſtamentum ſuum quandocunque ante profeſſionem. Clarus *tractat. de teſtam. quæſt.94. in princ.* Amplia, etiamſi Nouitius iuraſſet illud non reuocare; nam peccaret quidem, vt periurus, tamen teſtamentum validè reuocaretur, & ſecundum teſtamentum validum eſſe; vt de communi DD. teſtatur Clarus *loco cit.* cum Gloſſ. *in cap. vltima voluntas* 13. *quæſt* 2. Coruarr. *in rubr. de teſtam. part.* 2. *poſt tom.* 15. & aliis plurimis, quos ibi allegat Clarus *verſ. ſed quod ſi.* Barboſa *in dict. cap. vltima voluntas.* Poſſet autem Nouitius licitè reuocare teſtamentum iuratum, ſi prius peteret abſolutionem à iuramento, vt de communi teſtatur Clarus ibi, *verſ. ſed nunquid.* Aduertit tamen Clarus ibi, *in fin. verſ. vnum tamen* quod licet iuramentum non faciat primum teſtamentum irreuocabile, habet tamen vim clauſulæ derogatoriæ, vt per ſecundum teſtamentum non cenſeatur ſufficienter reuocatum, niſi in eo ſecundo adſit clauſula derogatoria, non obſtante quocunque alio teſtamento cum derogatoria indiuiduali dicti iuramenti Quod ſi primum teſtamentum eſſet cum clauſula derogatoria quidem, ſed non iuratum, requireretur in ſecundo derogatoria ſpecialis non indiuidualis. Burat. *deciſ.* 901 *numera* 12. *&* 23. Aduertit etiam Barboſa, ſecundum aliquorum opinionem, quod ſi non teſtamentum, ſed donationem cauſa mortis quis iuraſſet, tunc eſſet irreuocabilis, quia ſic cenſetur tranſiſſe in donationem inter viuos, Barboſa *in d. cap. vltima voluntas. num.* 2 cum ibi allegatis.

Circa §. 28.

83 Similiter habetur hoc priuilegium de ſepulturæ libertate in Mari magno Minorum §.30. propter conceſſionem Clement. IV. & Eremitarum S. Aug. §.2. *&* 3. *&*.24. maximè in Mari magno Carmelitarum propter priuilegium Ioan. XXII. Eugenij IV. & Caliſti III § 57. vbi latiùs, & copioſiùs explicatur libertas ſepulturæ in locis eorum. Simile item priuilegium habent Seruitæ in ipſorum Mari magno §.24. & 29. Fratres quoque Minimi etiam in ipſorum Mari magno §.21. fere ſimile priuilegium ac prædicatores, & Minores habent. De quo plura dixi non ſolum *tom. 2. cap. 1. num.* 31. ſed maximè *tom 4. verba ſepultura quoad Regulares*, & aliqua etiam *t. 3. verbo Defunctus.*

84 Nihilominus pro maiori luce nota, quòd licet ad libertatem ſepulturæ conceſſam præfatis Regularibus videretur pertinere intrare ipſos Regulares proceſſionaliter, & cruce eleuata in parochias ad efferenda corpora defunctorum, non expectato Parocho ipſorum defunctorum; prout ex *capite in noſtra de ſepult.* colligit Hieronymus Rodriguez *in compend. reſolut.* 128. *de ſepult. num.* 3. & quia aliàs impediri poſſet dicta libertas, ſi Parochus noluiſſet venire, aut non permitteretur dicta Regularibus id facere; nihilominus modò non poſſunt. *Parochias cum cruce proceſſionaliter, aut alias ad afferenda corpora defunctorum intrare, vel illa leuare, aut afferre niſi vocata, & expectata propria defuncti Parocho, eaque ibidem præſenti, ſi tamen ipſa aliter fieri non conſentiat, & permittat, vel niſi requiſitus vanira expreſsè omnino recuſet.* Ita enim decretum eſt à ſancta Congregatione Epiſcoporum, & Regularium 12. Ianuarij 1604. conformiter ad decretum Concilij Lateranenſis, vt retuli *tom. 2. cap.* 1. *num.* 55. *&* 46. *& tom. 3. verba defunctus, numero* 2. *& tom. 4. verbo ſepultura, quoad Regulares num.* 4. Quibus locis alia etiam ad intentum. Quia tamen Regulares Regni, & Inſulæ Maioricæ conſuetudine antiquiſſima, concordia ipſorum cum Rectoribus Parochiarum & Breui Pij V. 24. Februarij 1567. Romæ dato, muniti, oppoſitum ſemper fecerunt, procedentes per ſeipſos tantum proceſſionaliter, & cruce eleuata ad afferenda cadauera defunctorum, qui in ipſorum Eccleſiis ſepulturam elegerunt; ideo non obſtante contradictione Parochorum eiuſdem Regni, re acriter etiam eadem ſacra Congregatione vtrinque agitata, in ipſorum Fratrum fauorem iudicatum eſt 19. Iunij 1643. nihil innouari debere procuratoribus RR. PP. Ioanne Baptiſta Maſtre, & Michaele Veyn Ordin. Minorum.

Nota etiam hanc ſepulturæ libertatem quoad Re- 85
gulares non ſolum conſiſtere in hoc, quod adulti, & puberes pro ſeipſis ſepulturam in eorum Eccleſiis eligere poſſint, ſed etiam, iuxta dicta *tomo 4. verbo ſepultura, quoad Regulares, num.* 4. in hoc quod parentes pro filiis impuberibus habeant eandem facultatem eligendi ſepulturam, prout ibi retuli ex declaratione ſacræ Congregationis. Cui etiam conſonat alia pro 21, Februarij 1641. in qua ordinatum fuit. vt Epiſcopus Placentinus faceret reſtitui à quodam Curato ſuæ diœceſis Patribus Minoribus cadauer cuiuſdam puellæ, cui pater ipſius elegerat ſepulturam in ipſorum Eccleſia, cum omnibus eleemoſynis funeris. Nouiſſimè etiam, cùm conſuetudo eſſet immemorabilis in regno, & diœceſi Maioricenſi, quod matres præmortuo patre, ſi non extat ſepulchrum maiorum, eligerent ſepulturam pro filiis impuberibus, ortaque eſſet controuerſia à quodam Parocho contra Patres Dominicanos, facta congregatio die 20. menſis Ianuarij anno 1640. edidit hoc decretum Romæ impreſſum. *Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Regularium præpoſita ſæpiùs cenſuit licere parentibus in quacunque Eccleſia voluerint, etiam Regularium eorum filiis minoribus, qui ad annos pubertatis nondum peruenerunt, eligere ſepulturam; nec à Parochis locorum impedire poſſe, aut debere, præſertim verò, ſi in dictis Regularium Eccleſiis ſepeliri conſueuerint, vel in eis habeant ſepulchrum maiorum. Romæ 20. Ianuarij 1640. Fr. Antonius Card. S. Honuph. loco † ſigilli L. A. Epiſcopus Theb. Secretarius.* Ex verbo autem illo *parentibus*, quo vtitur ſacra Congregatio, colligitur non ſolum id eſſe dicendum de patribus, ſed etiam de matribus, ſiquidem appellatione parentum venit etiam mater. De quo Molina *de iuſtitia, & iure, tract. 2. diſputatione* 214. *columna* 3. §. *Idem videtur*, & tradunt Armilla *verba Sepultura, numero* 8. & Syluester *ibidem, quæſtione* 7. Laymanus *lib. 3. tractatu* 1. *cap.* 9. *num.* 15. Lauorius *tomo* 1. *variarum lucubrationum, tit. 2. cap.* 11. *num.* 119. & alij, quos refert, & ſequitur Paſqualigus *deciſione* 593. Alia ad intentum de ſepultura impuberum in Eccleſiis Regularium apud Portellum, *tom. 2. Reſponſionum moralium, cap.*68.

De hac etiam materia alia habes infrà *circa* §. 41. 86

&

Digitized by Google

& in Mari magno Minorum *circa* §. 30. *&* 31. *ac* 41. & Eremitarum ſancti Auguſtini *circa*. §. 23. *&* 24. Extat quoque Rotæ deciſio in vna Seguntina *Iuris ſepeliendi* coram Manzanedo anno 1613. vbi pro RR. Patribus noſtri Ordinis Diſcalceatis declaratur, quod poſſint ſepelire cadauera defunctorum in ſuis Eccleſiis, abſque alicuius licentia, & abſque eo, quod ipſi nec defunctorum conſanguinei prætextu cuiuſcunque conſuetudinis poſſint cogi ad dicta corpora deferenda ad Parochialem vel alia loca.

Circa §. 29.

87 SImilis conceſſio de Religioſorum confeſſionibus ſolum à Prælatis ipſorum audiendis, etſi verbis aliquantulum mutatis habetur in Mari magno Minorum §. 24. Carmelitarum §. 97. Minimorum §. 24. eſt autem de iure communi. Cùm enim, iuxta dicta *tom. 1. cap.* 18. *num.* 21. *&* 56. Prælati Religioſorum ſint eorum Paſtores Ordinarij, & in quos eſt tranſlata cura, quam Epiſcopi, & parochi habent circa ſæculares, ita vt eandem habeant ipſi circa Religioſos, ideo ſolum ipſi, vel quibus ipſi id munus delegauerint, poſſunt eſſe Religioſorum Confeſſarij. Nec ad id requiritur aliqua approbatio Ordinariorum, iuxta dicta *ibidem*, *num.* 57. vbi etiam, & in ſequentibus plura ad intentum. A quibus autem caſibus, ſeu cenſuris abſoluere poſſint Confeſſarij iſti Religioſorum ipſos Religioſos habes ex dictis, *tom. 3. verbo Confeſſarius Regularis*, *num.* 11. *& ſeqq.*

88 Si autem quæras, à quo habeant Prælati Regulares hanc iuriſdictionem. Reſpondeo quod licet aliqui, quos referam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 68. velint dicere illam habere a Chriſto Domino iure diuino; quidquid tamen de hac ſententia ſit, de qua alibi, illud certum eſt, ſaltem illam habere a Papa. Tum quia ab illo approbant Religiones, *cap. ne nimia de Relig. domibus*, *cap. Religioſ. eod. in 6.* ex quo prouenit authoritas hæc Prælatis. Tum à ſimili de aliis Prælatis, Epiſcopis. Abbatibus, Curatis, &c. Bellarm. *lib. 4. de Rom. Pontif. cap.* 23. Megala *lib. 1. de pœnit. cap. 7. n. 2.* Bordonus *reſolut. 2. numero 3.* poſt alios, Omnes autem illi habent eam immediate a Papa, ita vt Papa immediate illam tribuat Generali, Prouinciali, Priori, &c. & non Generalis Prouinciali, aut Prouincialis Priori. Tum quia iſto modo eam accipiunt à Papa Prælati ſæculares: tum quia Papa eſt generalis, Prouincialis, & Prior Religioſorum, ergo immediate ſingulis hanc poteſtatem communicat. Sotus *lib. 8. de iuſt. q. 1. art. 1.* Fagundez *in 2. Eccleſ. præcept. lib. 8. cap. 4. n. 1.* Megala *ſupra.* Bordonus *ſupra & n. 4. & n. 9.* Quo non obſtante ſuperiores Prælati poſſunt limitare, & coarctare authoritatem Prælatorum inferiorum, v.g. Generales Prouincialium, & Prouinciales Priorum; eo quod licet ſinguli habeant à Papa præfatam authoritatem, id tamen eſt cum ſubordinatione, & dependentia inferiorum Prælatorum a Prælatis ſuperioribus. Fagundez & Bordonus *ſuprà.* Ceſſante autem Prælatura non habent vlterius hanc facultatem audiendi confeſſiones Religioſorum, niſi illis à Prælatis ipſorum delegetur. Quia talis facultas annexa erat, & veluti acceſſorium Prælaturæ, & ſublato principali ceſſat acceſſorium *argum. cap. cum Paulus 2. q. 1.* Bordonus *ſuprà, n. 10.*

89 Quamuis autem in his priuilegiis, & ſimilibus ſolum concedatur facultas Prælatis ad delegandum ſuam authoritatem pro excipiendis confeſſionibus Religioſorum Fratribus ſui Ordinis, nihilominus poſſunt etiam delegare eam Fratribus alterius Religionis, concedendo illis licentiam ad audiendum confeſſiones Religioſorum ſubditorum ipſis Prælatis, vel ipſis ſubditis ad eligendum ſibi confeſſores extraneos, iuxta dicta eo *cap. 18. num. 27.* Tum quia iure communi omnis proprius Sacerdos poteſt dare licentiam ſubdito ad confitendum cum alio *cap. omnis 12. de pœnit.* Tum quia hic videtur vſus Religionum. Tum denique quia iſta priuilegia videntur loqui ſolum de deputatione ordinaria Confeſſariorum pro Religioſis, quæ debet eſſe regulariter de propriis Religioſis, non de extraordinaria, & pro caſibus ſpecialibus prout hic loquimur. Diana eo *num.* 27. relatus, Bordonus *ſupra num.* 25.

90 De materia huius priuilegij alia dicam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 31. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 97. De qua etiam Reuerendiſſimus Vincentius Candidus *tom. 2. diſq. 24. art. 57. & 58.* De ſufficientia autem neceſſaria pro iſtis confeſſariis Religioſorum dicam loco relato ex Mari magno Minorum.

Circa §. 30. *&* 31.

91 COntenta in his duobus §§. videlicet de prohibitione facta Prælatis Eccleſiarum ne audiant confeſſiones Regularium, aut eos compellant ad veniendum ad ſynodos ſuas, aut ad proceſſiones, quas faciunt, aut ipſis obediendum, &c. habentur quoque in Bulla Clement. IV. & Mari magno Minorum §. 53. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 16. & Carmelitarum §. 75. & 98. ac Minimorum. §. 25. De quorum ſingulis aliqua dixi in ſumma, vel in præcedentibus. Etenim de prohibitione facta Prælatis Eccleſiarum, & aliis audiendi confeſſiones Regularium dictum eſt conſequenter in §. *præcedenti.* Cùm enim in ipſo declarent Pontifices potius, quam concedant, Fratres non poſſe confiteri ſua peccata niſi ſuis Superioribus, aut ab illis deſignatis, conſequenter etiam declaratur Prælatos Eccleſiarum, aut quoſcumque alios non poſſe ipſorum confeſſiones excipere. Deinde de prohibitione compellendi Regulares ad Synodos Epiſcoporum dixi *tom. 1. cap 11. n. 20.* conformiter ad Concil. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 2.* ſolum ad id obligari poſſe Regulares curam animarum in parochiis habentes, non verò alios, qui Capitulis Generalibus ſubduntur, prout deciſum refert Armendariz *in Addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. n. 54.* & ex eo Barboſa *in d. cap. Concilij, n. 25.* Illud verò de prohibitione compellendi Regulares ad proceſſiones, moderatum eſt à Concil. Trident. *ſeſſ. 25. de Regular. cap. 13.* iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. n. 47.* & Conſtitutionem Pij V. *Etſi Mendicantium*, prout dixi *tom. 2. capit. 1. n. 50.* & maximè *4. tom. verbo proceſſio quoad Regulares, n. 2. & ſeqq.* Similiter illud de non cogendis Regularibus ad obediendum Conſtitutionibus Synodalibus quomodo limitandum, aut intelligendum dixi *tom. 1. cap. 11. num. 13.* Illud autem de prohibitione facta Ordinariis, ne poſſint vllo modo de Regularibus inquirere, conforme eſt aliis priuilegiis omnimodam exemptionem concedentibus ipſis à prædictorum Ordinariorum iuriſdictione. De quo plura dixi *tomo 1. cap. 11.* fere per totum & *tom. 3. verbo Cauſa iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, *&* verbo *Exemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Eccleſiaſtica Regularium*. Idem dico de prohibitione non petendi fidelitatem, aut obedientiam à Superioribus Regularium, aut non ſe intromittendi circa eorum inſtitutionem, aut deſtitutionem, aut circa ſtatuta Religionum. De quo etiam aliqua dixi ſupra circa §. 5. huius Maris magni. Quomodo autem illud de non prohibenda conſtructione Eccleſiarum, aut Monaſteriorum ab Epiſcopis limitatum ſit tum à Concilio, tum ab aliis Summis Pontificibus poſterioribus, & decretis ſanctæ Congregationis, conſtat ex dictis *tom. 2. capite 9. numero 34.*

& ſequentibus, & maximè, *tom. 3. verbo Epiſcopus quoad Regulares*, *n. 4. & 5.* latiúſque *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium, n. 2. & ſeqq.*

92 Præter dicta autem locis relatis, & dicenda circa Mare magnum aliorum Mendicantium, nota quod quamuis, iuxta dicta, teneantur accedere ad Synodos Epiſcopales illi Regulares, qui habent curam animarum ſecularium, nihilominus tamen Synodo diœceſanæ intereſſe non tenetur Abbas Monachus, cuius Eccleſiæ, vel Monaſterio imminet cura animarum ſi illi deſeruire faciat per Vicarium ſecularem ab Epiſcopo approbatum, quia ſufficit mittere dictum Vicarium, cum curam per ipſum exerceat. Sceillus *in Selectis canonicis*, *cap. 25. n. 32.* Bordonus *Reſol. 7. n. 5.* Quod tamen ſic explicuit Rota in Caietana *iuriſdictionis* coram Seraphino anno 1575. his verbis: Si habet curam animarum, quam per Vicarium perpetuum exercet, non teneri per ſe accedere; ſed ſufficere, quod Vicarius perpetuus accedat, penes quem actu reſidet cura. Abb. antiq. 13. *cap. quod ſuper his de maior. obed.* ſecus vero ſi per ſe, vel per capellanos ad nutum amouibiles curam exerceat, cum hoc caſu cura reſideat penes ipſum Abbatem, cuius ratione tenetur, vt tradit Abb. *in dicto cap. quod ſuper his circa medium.* Innocent. *in cap. veniens*, *n. 8. de verb. ſignif.* Petrus de Vbald. *de can. Epiſc. cap. 2. quaſt. 10. n. 2. prima part.* Hucuſque Rota. Nota ſecundò, quod dicti Regulares curam animarum ſecularium habentes poſſunt compelli accedere ad dictas Synodos ab Epiſcopo per cenſuras Eccleſiaſticas. *cap. Quod ſuper his de maioritate, & obedientia*, Maſſobrius *de Synodo diœceſana, cap. 3. dub. 2. n. 7.* Peirinis *in Conſtitutione 2. Iulij II. §. 25. num. 65.*

93 Vide alia in Mari magno Minorum *circa* §. 33. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 16. & Carmelitarum *circa* §. 75. 76. & 98. & generaliter loquendo pro exemptione Mendicantium ab Ordinariorum iuriſdictione, ſeu viſitatione, tam in ciuilibus, de qua in his & ſimilibus priuilegiis ſæpius fit ſermo præterquam in caſibus conceſſis per Concil. Trid. animaduertenda antiqua, & authentica declaratio ſanctæ Congregationis Regularium de an. 1576. pro die 10. Octobris, quam refert Gaſpar Paſſarellus *in formul. prouiſion. in principio*, & alij poſt ipſum, talis tenoris: *Ordinarij in cognitionibus cauſarum Fratrum Mendicantium tam ciuilium, quam criminalium minimè ſe ingerant: pariter nec in viſitatione eorundem Fratrum, vel Eccleſiarum ſuarum, niſi quatenus eis per Concil. Trident. decreta conceditur.*

Circa §. 32.

94 HOc quoque priuilegium de non ſoluenda canonica portione ſimiliter continetur in Bulla Clement. IV. pro Minoribus, & in eorum Mari magno §. 34. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 38. 39. & 40. & in Mari magno Carmelitarum §. 16. 17. 59. & 99. & Minimorum §. 16. de quo ſufficienter dixi *tom. 1. cap. 3. num. 12. tom. 2. cap. 1. num. 19. & 30. & tom. 3. verbo Canonica portio, & t. 4. verbo Quarta funeralis.*

95 Nunc addendum primò, contenta in huiuſmodi priuilegiis de non ſoluenda canonica portione omnino manere in ſua vi, nec derogata eſſe à Concilio, quod ſolùm *ſeſſ. 25. cap. 3.* derogat priuilegiis iſtis, & Mari magno quantum ad ſolutionem quartæ funeralium pro illis Conuentibus, in quibus ante annos 40. ſolita erat perſolui, vt patet illis verbis Concilij: *Decernit ſancta Synodus, vt quibuſcumque in locis tam ante annos 40. quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolui, ac poſtea fuerit ex quocunque priuilegio aliis Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut quibuſcunque locis piis conceſſa eadem poſthac integro iure, & eadem portione, qua antea ſolebat Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ perſoluatur, non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, priuilegiis: etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuſcunque.* Imo potius confirmata ſunt à Pio V. in Bulla *Etſi Mendicantium* quam retuli *tom. 2. cap. 1.* ibi enim poſtquam declarauit Mendicantes teneri ad ſolutionem quartæ funeralium, iuxta dictum tenorem Concilij & ſolum ceræ, & aliorum, *quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de miſſis, ſeu legatis, vel aliis Fratribus ipſis, ſeu Monialibus huiuſmodi relictis*, ſubiungit: *Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiamſi pro victu Fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur.* Quibus verbis confirmat Pontifex ea, quæ in his antiquis priuilegiis Maris magni contenta erant. Non eſſe reuocatam hanc Bullam Pij V. per aliam Gregorij XIII. niſi quatenus contraria poterat eſſe Concilio Tridentino, dixi eo *cap. 1. n. 16. & tom. 3. verbo Quarta funeralis, n. 5.* ex declarationibus ſacræ Congregationis, Rotæ deciſione, & variis authoribus. Vide etiam Barboſam *in Collectaneis Doctorum ſuper ſeſſione 25. cap. 13. Concilij*, & aliam deciſionem Rotæ quam affero infra circa §. 43. huius Maris magni.

Circa limitationem illam poſitam in huiuſmodi priuilegiis, videlicet quod legata Religioſis *non conuertantur in alios vſus, ſed in illos duntaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac conceſſione, vel indulgentia continentur*, nota quæ dixi circa commutationem legatorum Regularium *tom. 1. cap. 18. num. 94. & tom. 2. cap. 19. num. 47. & tom. 4. verbo legata Regularibus relicta n. 35. & 36.* An verò prædicta legata poſſint donari ſeu transferri de vno Monaſterio ad aliud, ſaltem cum licentia Prælatorum, conſule dicta *tom. 2. cap. 19. n. 56. & tom. 3. verbo Alienare ſeu alienatio, n. 11.* Peirinis *in Conſtit. 2. Iulij II. §. 76.* & Tamburinum *de iure Abbatum, tom. 3. diſp. 13. quaſ. 2. n. 19.* ac Bordonum *in reſolutionibus*, *reſol. 27.* ac dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. Quid verò dicendum de permutatione præfatorum legatorum, dixi eo *verbo Alienare ſeu alienatio, n. 12.* & dicam loco relato ex Mari magno Minimorum. 96

Alia ad intentum habes infra in Mari magno Minimorum circa §. 34. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum locis relatis, maximè in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. relatum, vbi agam, an bona Monaſteriorum obligari poſſint ſumpta, occaſione ex illis verbis huius, & ſimilium priuilegiorum, *Necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus veſtri Ordinis obligari noſcuntur.* 97.

Circa §. 33. & 34.

PRiuilegia etiam contenta in his §§. de bonis Monaſteriorum deſertorum applicandis aliis Monaſteriis, ad quæ Fratres transferuntur, nec ab Epiſcopis accipiendis, habentur in Bulla Clem. IV. & Mari magno Minorum §. 35. Carmelitarum §. 100. & Minimorum §. 27. De quibus egi *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium*, *num. 32. 37. & 38.* Quibus modò addendum, quod cum, vt in iſtis priuilegiis ſupponitur, quando transferuntur Monaſteria de vno loco ad alium, Eccleſiæ dedicatæ non debeant transferri; ideo vel vendi poterunt, cum licentia tamen Sedis Apoſtolicæ, iuxta dicta eo *verbo Monaſteria Regularium. numero 38.* vel applicari Confraternitatibus, vel locis piis prout conceſſit Vrbanus VIII. Generali Minimorum in Conſtitutione, quam refert Peirinis *t. 3. priuilegiorum* 98

Google

giorum Minimorum inter Conſtitutiones Vrbani, *Conſtitutione* 14. *alias* 24. Quod priuilegium dicit *ibi num.6.* eſſe reale, & tranſire ad ſucceſſores, omnes ſcilicet Generales pro tempore futuros. Caſu verò, quo vendantur perſonis ſecularibus; & ad vſos profanos, execrari debent tales Eccleſiæ per Ordinarios quidem locorum, ſi Eccleſiæ fuerint conſecratæ; per Prælatos verò Regulares, ſi ſolum fuerint benedictæ. Per eaſdem enim cauſas reſoluitur contractus, per quas fit, Sylueſter *in Summa verbo Eccleſia ſecund. q.1.5.num.7.dicto* 3. Angelus *verbo Altare.num.6.* Roſella *ibidem*, *num.* 2. Quomodo autem execretur Eccleſia, vide *apud* Angelum *ſuprà num.*2. Tobienuam verbo Altare *n.* 5. Quod ſi Eccleſia ſit conſecrata, & Epiſcopus nolit eam execrare, poteſt ad id cogi per Epiſcopum, vel per ſacram Congregationem. *cap. Nullus*, *de Iure patr.* Azor *tom.*2. *inſtit. Moral. lib.9.cap.3.q.8.* Peirinis *ſupra n.*3.

99 Cum autem Pontifices in præfatis priuilegiis prohibeant Epiſcopis, vel Archiepiſcopis, aut aliis Eccleſiarum Prælatis, ne prædicta bona Monaſteriorum deſertorum a Religioſis occupare, vſurpare, vel ſibi vendicare præſumant, videtur dicendum, quod ſi aliter faciant, incurrant in pœnas contra vſurpantes bona Religioſorum in eorum priuilegiis deſignatis, de quibus Rodriguez *tom.*1. *queſt.*19. *artic.*7. & ego *tom.*2.*c.*19.*num.*51. Imo ſi hoc fiat cum fractione aut violentia Eccleſiarum, aut Monaſteriorum, incurrere etiam videntur in pœnas, quas ex aliis etiam priuilegiis Regularium adduxi *tom.*4.*verbo Monaſteria Regularium*, *n.*24.

100 Nota tamen quod conceſſum iſto priuilegio videtur eſſe Ius commune. Etenim facta tranſlatione alicuius Eccleſiæ ab habente poteſtatem, omnia iura ad ipſam pertinentia pertinent ad eam, in quam fit tranſlatio *cap. & hoc diximus* 16. *quaeſt.*7. & ibi Gloſſa *cap. Abbati in fine*, & ibi Gloſſa *de verb ſignif.* Gloſſa vnica, *in cap. ſi quis vult.*16.*queſt.*7. Ioan. Andr. *in cap. cum. perſona col.*2. *de priuileg.n.*6. & ibi Anch. *notab.*13. *Rebuff. in praxi benef. tit. de tranſlat. Epiſc. num.*19. Lap. *allegat.*68. Rota in Bergomenſi *Legati* coram Seraphino anno 1595. Fauet. & Rot. in vna Colonienſi *Monaſterij* coram Vbaldo.

Circa §. 35.

101 SImile indultum de non cogendis præfatis Religioſis ad dicta onera præſtanda pro Legatis Sedis Apoſtolicæ, Nunciis, aut diœceſanis, habetur in Bulla Clementis IV. & Mari magno Minorum §. 36. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 34. Carmelitarum §.46.&.80. ac 100. Seruitarum §.31.& 44.& Minimorum §.18. De quo in ſimili ferme priuilegio dictum eſt ſupra *circa* §.17.

102 Pro maiori tamen intelligentia explicandæ ſunt voces illæ *procurationes*, *exactionum*, *collectarum*, *ſubſidiorum*, *prouiſionem*, de quibus in præſentibus priuilegiis. Primò enim *procurationes*, iuxta quandam ſignificationem verbi *procuro*, qua accipitur pro *ſuſtento*, ſuſtentationes, vel expenſa, quæ debentur Ordinariis ratione viſitationis, vel Legationis. *cap. conquerente*, *de offic. Ordin. capit. procurationes*, *de cenſibus*, *capit. cum ex officij de præſcript. capit. accedentes eod. capit. cum inſtantia de cenſibus*, *& Clem.* 1. *eod.* Azor. *tom.*2.*inſtit. moral. lib.*4.*cap.*1.42 *in princip.* Peirinis *tom.*1. *priuil. Minim. in Conſtit.*2. *Iulij II.n.*86. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.*130. *n.*1. *&* 2. Sunt iure communi debitæ etiam à Monaſteriis, niſi habeant priuilegium in contrarium *c.*1. *& vlt. de cenſibus*, *in* 6. Azor. *ſupra q.*2. An verò contra illas præſcribi poſſit, Barboſa *ſupra* poſt alios *Exactiones* important idem quod onera, tributa, ſicut *exactor*, qui ea petit. *Collectæ* ſimiliter important idem, quod *talia*, ſeu *præſtatio*, vt ait Fillincius *tr.*16. *c.*5. *n.*103. etſi ſub nomine eleemoſynarum, prout colligitur ex 1. *Corinth.*16. Deinde *ſubſidia* etſi generaliter importent idem quod auxilia alicui præſtita, hic tamen importare videntur *charitatiuum ſubſidium*, id eſt, auxilium quoddam, quod datur Epiſcopis, quando redditus propriæ Eccleſiæ non ſufficiunt pro oneribus incumbentibus, vel alia iuſta, & rationabili cauſa interueniente. Menochius *lib.*2. *de arb. caſu* 178. Azorius *d. tom.*2.*lib.*9.*c.*14. Peirinis *ſupra*. Ad illud ſoluendum cogi poſſunt omnes *c. conquerente*, *de offic. Ordin. c. cum Apoſtolus*, *de cenſibus*, Menochius, & Azor. *ſup.* Barboſa *ſupr. alleg.*87.*n.*7. Non verò Monaſteria, aut Eccleſiæ exemptæ, niſi habeant populum non exemptum ſibi ſubditum, Barboſa *ſupr. n.*45. 46. *&* 47. ex pluribus aliis DD. Quomodo autem id non procedit in Regnis Hiſpaniarum, dicam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* 46. Alia etiam ad illud ſpectantia habes apud Azorium, Menochium, Barboſam, & Peirinis relatos. Prouiſiones etiam importare, videntur idem quod *ſubſidia*, vel *exactiones*. Ab iis ergo omnibus liberantur præfati Regulares in dictis priuilegiis. Quibus etiam conſonat Pius V. in Bulla *Etſi Mendicantium*, quem retuli, *tom.*2.*cap.*1. Conſonant etiam plura alia priuilegia variis Religionibus conceſſa, quæ refert Rodriguez *tom.*2. *q.*65. *art.*2. *&* 4. *& queſt.*66.

Nota tamen quod etſi caſus eſſet, quod præfati Regulares poſſiderent aliqua bona contra ſui Ordinis inſtituta, & adhuc ſuffragarentur ipſis dicta priuilegia; cùm ea ſint abſoluta, indefinita, & vniuerſalia, & non contineant aliquam conditionem, aut limitationem. Rodriguez *ſuprà d.q.*65.*art.*3. contra Ancharanum, & alios. Pro quo vide dicenda infra in Mari magno Minorum *circa* §. 11. 103

Alia habes infra circa §. 36. Maris magni Minorum, & locis relatis ex Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum. 104

Circa §. 36.

PRiuilegium quoque hoc §. contentum de exemptione a Conſtitutione Innocent. IV. quæ incipit 105 *Volentes*, habetur in Bulla Clement. IV. pro Minoribus, ipſorumque Mari magno §.37. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 32. Carmelitarum §.71. Minimorum §.51. Continuantque dicta *tom.*1.*c.*11.*n.*10. *& tom.*3. *verbo cauſa iudicialis Regularium*. & verbo *Delinquens Regularis*, & verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, ac verbo *Exemptio Regularium*.

Sed pro ipſorum intelligentia nota, quod Innocent. IV. in Concilio Generali Lugdunenſi, & refertur *in cap. Volentes de priuileg. in* 6. volens aliquo 106 modo limitare priuilegia antiquiora Regularibus, & aliis exemptis conceſſa, declarauit, quod *quantumcunque ſic exempti gaudeant libertate*, *nihilominus tamen ratione delicti*, *ſiue contractus*, *aut rei*, *de qua contra ipſos agitur ritè poſſunt coram locorum Ordinariis conueniri*. Hi ergo Pontifices in his priuilegiis concedunt præfatis Regularibus oppoſitum cum expreſſa derogatione *dicto cap. volentes*, prout erat neceſſarium iuxta ſæpiùs dicta, eo quod eſſet diſpoſitio Concilij Generalis, cui non derogatur, niſi per expreſſam ipſius nominationem. Permanent autem in ſua vindicta priuilegia, quia licet poſtea Concilium Tridentinum *ſeſ.*4.*cap.*14. dixerit: *In exemptorum cauſis Conſtitutio Inn. IV. quæ incipit.* Volentes *in generali Concilio Lugdunenſi edita ſeruetur*, *quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſuit*, *& innouat*; nihilominus, iuxta dicta eo *cap.*13.*n.*10. & eo verbo *Cauſa iudicialis Regularium*, *n.*6. ex Paulo V. & decretis ſanctæ Congregationis

doctrina Sanchez,& aliorum, in dicto decreto Concilij non comprehenduntur Regulares, Pro quo etiam præter Authores ibi relatos, ſunt Narbona *leg. 59. gloſſ.num. 1.230.* Aldrete *in alleg.pro omnimoda Regular. exempt. part. 1.cap.7.num. 2.* Nonarius *in lucern. Regular.verbo cauſa, num.3. & 4.* quos nouiſſimè refert,& ſequitur Barboſa *in Collectan.DD.in dicto cap. 14.Concilij*

107 Sunt tamen reuocata dicta priuilegia, ſi præfati Regulares extra Monaſterium degant, *in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum*, iuxta dicta eo *cap. 11.num. 10.* ex dicto *cap. 14.ſeſſ. 7.* Concilij; in talibus enim cauſis non obſtantibus dictis, aut aliis quibuſcunque priuilegiis conueniri poſſunt coram Ordinariis tanquam à Sede Apoſtolica delegatis, niſi forſan iudicem habuerint, De quo iudice dixi *tom.2. cap.10.num.6. & 7.* qui autem ſint iſtæ miſerabiles perſonæ dixi eo *cap. 11.num. 20.*& tractat Sanchez *tom.2. conſil.mor.lib.6.cap.9. dub.2.num.6.* vbi ex Syluestro, Tabiena, & Armilla generaliter dicit eſſe eas, quarum natura mouetur ad miſerandum. Dicuntur cauſæ ciuiles mercedum eæ quæ mouentur propter ſolutionem ſtipendij debiti operariis. Henriquez *lib.7.de indulg. cap.25.num.5.* Sanchez *ſuprà dub.5.* Quando verò Regulares dicantur eſſe extra Monaſterium, habes ex dictis eo *n.10.& 3. tom. verbo Cauſa iudicialis Regularium, n.6.*

108 Vide alia circa §.46. huius Mari magni,& in Mari magno Minorum §.37. & 44. Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum locis relatis, ac etiam in Mari magno Seruitarum §.15. & 32, vbi aliquo modo ſimilia reperiuntur,

Circa §.37.

109 HOc loco Papa Martinus declarat clauſulam illam in Bulla Greg.XI. poſitam, & de qua in §.18. huius Maris magni, videlicet, *ſalua tamen iuſtitia Eccleſiarum illarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur*, quam dicit intelligi debere *præterquam in illis, de quibus in ipſo priuilegio ſpecialiter cauetur, quod canonica portio minimè exigatur*, id eſt de contentis in priuilego eiuſdem Gregorij XI. de quibus egi *in* §.32.huius Maris magni. Quia tamen vt ibid. dixi ea non ſunt reuocata à Conc.ſed potius confirmata à Pio V. in Bulla *Etſi Mendicantium*, ideo ea manent modò in ſuo vigore.

110 Circa quam clauſulam, præter dicta *tom. 3. v. clauſula n.63.* ex Ioan.de Cruce, Tamburino, & Barboſa, nota, quòd, licet, prout habetur ex *c. certificari de Sepult.* quantitas canonicæ portionis debitæ Eccleſiæ parochiali ſit ex Leone III. tertia pars, & ex Vrbano quarto, & ex Clem. III. ſit iuxta loci conſuetudinem, nunc tamen iuxta dicta *in d.§.32.* attendendum eſt ad Conc.Trid.decretum,& declarationem Pij V. ibi adductam, quod ſcilicet ſit quarta, & *ſolùm ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur*, non alterius rei prout ibi decernit Pontifex.

111 Nota etiam pro prædicta clauſula, per eam denotari non cenſeri Pontifices velle concedere exemptionem à ſolutione quartæ funeralium, cùm alias non eſſet ſalua iuſtitia Eccleſiæ Parochialis, vt reſoluit Rota in vna Valliſoletana *funeralis* 19. Aprilis 1606.coram Iosto.Licet ſi in priuilegio adſit expreſſa exemptio à ſolutione dictæ quartæ cum ſpecifica derogatione Clementinæ, *dudum, de ſepult.* oppoſitum ſit dicendum, quia tunc dicta clauſula intelligi debet de aliis, quàm de expreſſis, vel de materiis compatibilibus cum expreſſis in priuilegio, non verò vt tollat expreſſe conceſſa. Tamburinus de *Iure Abbatum tom. 11, diſp. 15. quæſt. 17. n. 11. & ſeqq.* ex Rotæ deciſionibus, & aliis Authoribus. Pro quo vide dicenda infrà *circa* §.43. & in Mari magno Minorum *circa* §.41. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §.38, 39. & 40. Carmelitarum *circa* §.58. & Seruitarum *circa* §.29.

Circa §.38.

HOc loco Pontifex Sixtus IV. approbat & confirmat omnia priuilegia Ordinis Prædicatorum conceſſa à Gregorio, Martino, Eugenio prædeceſſoribus, & aliis quibuſcunque Romanis Pontificibus, eaque robur perpetuæ firmitatis obtinere decernit, Circa quam confirmationem, & approbationem aliqua notanda. 112

Primò quod cum dicatur ea omnia approbare *motu proprio*, & non ad inſtantiam alicuius, &c, denotatur etiam hanc conceſſionem eſſe magis voluntariam, & maius beneficium, & ideo ampliandam, quantum proprietas verborum patitur, & quod nunquam retorqueri poſſit contra prædictum Ordinem Prædicatorum, cui eſt data, ſicut interdum retorqueri poteſt conceſſio ad inſtantiam. De quo dixi *3. tom. v. Clauſula, n.41.* ex variis DD. Secundò, quod etiamſi ſit contra Ius commune, ampliari debet, & in ordine ad interpretationem cenſeri fauorabilis, iuxta *c. Si motu proprio, de præbend. in 6.* DD. quos retuli *tom. 4. v. Priuilegia Regularium, n.9.* Vnde habet hæc conceſſio talem vim, quod etiamſi Pontifex non appoſuiſſet clauſulam *non obſtantibus*, eo ipſo quod eſt ex motu proprio, includit illam, prout ex Baldo, Socino, Moneta, & aliis tenet Barb. *in tr. de clauſulis, clauſ. 79. n.13.* Tertiò, quod intelligenda eſt, prout iacet & ſonat, vt dictum eſt à Rota *in vna Romana menſæ nummularia 3. Iunij 1614. coram Coccino* inter deciſiones Farinacij *part. 1. deciſione 663. n. 24.* & reſoluit Barboſa *ſuprà numerum 24.* ex Surd, Felino & aliis, 113

Deinde cùm dicatur eſſe *ex certa ſcientia*, confert nouum ius priuilegiis confirmatis, & æquiualet conceſſioni, adeo vt per ipſam actus aliàs nullus validus reddatur, ſi Papa de tali nullitate veriſimiliter habebat notitiam, iuxta dicta *tom. 3. verbo clauſula, n.29.* Tollit etiam omne iuris obſtaculum. Franciſcus Leo *in theſauro fori Eccleſiaſtici, part. 4. cap. 1. num. 55.* Moneta *de commutatione vlt. volunt. cap. 7. n. 10.* Barboſa *tract. de clauſulis, clauſ. 39. num. 17.* Facit etiam quod nullus audiatur contra Papam illam concedentem vt poſt Ioannem de Anan. & Cardinalem Tuſcum reſoluit idem Barboſa *ſuprà n.22.* 114

Præterea clauſulas *motu proprio, certa ſcientia, de plenitudine poteſtatis*, habere vim ſpecialis expreſſionis colligitur ex Angel. *l. ſed & ſi quis §. quæſitum ff. ſi quis cauſ.* Decio *in l. certum col. 2. ff. ſi cert. petat*, Archidiacon. *capitulo præſentium 7. q. 2.* Oldrado *conſ. 257. n. 13.* Siluano *conſ. 64. n. 4.* Peregrin. *de iure fiſci lib. 1. tit. 3. num. 4.* De quo infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini loco citando. 115

Nota alia ad intentum in Mari magno Fratrum Minorum *circa* §.38. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §.33.& Carmelitarum §.44. & Seruitarum, 116

Circa §.39. & 40.

PRiuilegium hoc Sixti IV. pro Fratribus Ordin. Prædicatorum ampliatiuum eſt priuilegij Gregorij XI.de quo ſupra §.9.10.11. & 12. Etenim in priuilegio Gregorij ſolum ipſis concedebatur, quod poſſent in locis, in quibus degerent, habere Oratoria, & in ipſis cum altari portatili celebrare diuina officia, 117

officia, & recipere ſacramenta; ac tempora interdicti generalis ianuis clauſis eadem facere; ac ſimiliter quòd eorum inſiſtentes obſequiis cenſuris generalibus non ligentur, &c. In priuilegio autem Sixti vlterius ipſis conceditur, vt etiam in quouis alio loco congruenti poſſint ſuper altari portatili eadem facere, exceptis Eccleſiis ab Ordinarij iuriſdictione non exceptis, quando id inhibitum ab ipſis fuerit, & quod poſſint tempore interdicti non ſolum fratres, & ſorores ſancti Dominici de Pœnitentia nuncupatos, ſeu eorum procurationes, & negotia gerentes admittere ad diuina. Simile autem priuilegium conceſſit idem Sixtus Minoribus, vt patebit ex eorum Mari magno §.39. & Carmelitis, prout etiam ex eorum Mari magno §.50. & 51. conſtabit. Partim etiam ſimile priuilegium habent Seruitæ propter conceſſionem Innocent. VIII. in ipſorum Mari magno §.54. De qua materia quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *tom.*1. *cap.*21. *num.*14. & 15. *& tom.*3. *verbo Altare*, *numero* 13. 14. *&* 15. *ac* 16. vbi plura de huiuſmodi altaribus ac *t.*4. *verbo Oratoria quoad Regulares*, *præſertim*, *n.*6. ſub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiuſmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus Interdicti, de eo dixi *tom.*1. *c.*21. *n.*19. *&* 20. *& tom.* 2. *c.*1. *n.*11. *& tom.*3. *verbo Interdictum quoad Regulares*, *num.*28. *& ſeqq.* Similiter quod attinet ad fratres, ac ſorores ſancti Dominici de Pœnitentia nuncupatos, ſeu Tertiarios, plura dixi *tom.*2. *cap.*14. Specialiter de priuilegiis ipſorum pro tempore interdicti, *n.*36. Demum de procuratoribus, & negotia gerentibus Religioſorum dixi *tom.*2. *cap.*17. præſertim *num.*6. Quibus alia adddenda.

118 Primò, quod probabilius illius ſententiæ, quòd ſcilicet per Concilium Trident. *ſeſſ.*22. *in decret. de obſeruand. & vit.in celebrat. Miſſ.* non ſunt abrogata hæc priuilegia celebrandi cum altari portatili in loco honeſto, & congruenti, in caſu quo Epiſcopi id permittant, aut non prohibeant, non ſolum defenditur à Rodriguez, Ioanne de Cruce, Portello, & Ledeſma, quos 3. *tom. verbo Altare*, *n.*13. retuli, ſed etiam à Villobos *in ſumma*, *part.*1. *tract.*8. *difficult.*23. *n.*6. Hieronymo Rodriguez *in Compend. regular. reſolut.*9. *n.*4. & Cardinali Lugo *de Euchariſt. diſput.*20. *ſect.*2. *num.*51. ac per conſequens etiam in praxi ſuſtineri poteſt, vel propter authoritatem iſtorum Doctorum, & aliorum Salmanticenſium, quos ipſe Cardinalis Lugo refert. Quibus etiam adde Marchinum *de Sacramento Ordinis*, *tract.*3. *part.*2. *cap.*9. *num.*12. & Paſqualigum *in deciſ. moral. deciſ.*54. *n.*3. *&* 4. Qui bene id probat ex eo quod decretum Concilij non eſt prohibitiuum actus, ſed conceſſiuum facultatis eum prohibendi, & dirigitur tantum ad Epiſcopos. An verò etiam extendantur hæc priuilegia ad celebrandum cum altari portatili in Oratoriis, quæ fieri ſolent in grangiis, & prædiis Religioſorum, & pro caſu extraordinario in cameris eorum, dum infirmantur; & quomodo non in cameris ſecularium dixi eo verbo *Altare n.*14. 15. *&* 16. De priuilegio Gregorij XIII. conceſſo Societati ad celebrandum in miſſionibus ſuper altari portatili in quocunque loco honeſto dixi eo *cap.*21. *n.*14. & de ipſo agunt Lugo & Paſqualigus *ſupra*. Notans *n.*8. non poſſe Epiſcopos prohibere præfatis miſſonariis vſum talis priuilegij. De alio etiam priuilegio eiuſdem Gregorij XIII. quòd ſcilicet Patres Societatis in Oratoriis, & Capellis, quæ ipſius Societatis Prouinciales per ſe in domibus, Collegiis, & aliis locis, vbi aliqui Societatis reſidebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Miſſæ, & alia diuina officia celebrari poſſint, dixi eo *numero* 14. communicari etiam aliis Religionibus, quod etiam tenent Azor. *tom.*1. *inſtit. moral. lib.*10. *cap.*26. *quæſt.*9. Fagundez *de* 5. *Eccleſiæ præceptis*, *part.*1. *lib.*3. *cap.*13. *num.*17. Marchinus *ſuprà*, *num.*13. Priuilegium autem illud Nicolai Franci Nuncij Sixti IV. prò benedictinis Valliſſoletanis, de quo eo *num.*14. dubitaui, an ſit viuæ vocis oraculum, modo reperio fuiſſe indultum ſcriptum, & ſignatum ab eo, prout conſtat ex Bullario Rodrig. in Sixto IV. *Bulla* 44. In eo auté, cùm à prædicto Legato poſtularetur, quod in tali Monaſterio, *& in aliis eidem ſubiectis poſſent. Monachi tamen in firmariis, quam in quibuſcunque aliis locis honeſtis intra ſepta Monaſterij habere altaria portatilia*, Legatus reſpondit, *fiat vt petitur*, & ponitur Signatura, *Nicolaus Francus Legatus*. Non autem ſtatuta, aut indulta facta à Legato Papæ eſſe perpetua. *cap. nemini*, *de offic. Legati*, & ibi Doctores communiter. Rodriguez *tom.*2. *quæſt. regular. quæſt.*97. *art.*1. Barboſa *in d. c. nemini*. Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Innoc. VI. Bulla* 1.

Circa facultatem illam admittendi ad diuina tempore interdicti non ſolùm Fratres tertij Ordinis, ſed etiam eorum Procuratores, nota eam limitandam eſſe iuxta dicta *tom.*1. *cap.*21. *num.*19. *& tom.*2. *cap.*1. *num.*21. & *tom.*3. *verbo Interdictum quoad Regulares*, præſertim *num.*28. pro feſtiuitatibus eis locis relatis, & cum conditionibus ibi poſitis, & ſuppoſita doctrina ibi tradita, ſcilicet quod prædicta priuilegia non ſint contraria Conc. Tridentino pro illis feſtiuitatibus, & caſibus, prout tenent non ſolum authores eo loco relati, ſed etiam Bonacina *de cenſuris extra Bullam Cœnæ d.*2. *quæſt.*8. *punct.*14. *num.*11. & Homobonus *de examine Eccleſiaſtico tract.*51. *c.*12. *q.*25. *reſol.*1. eo quòd Concilium cum præcipit Regularibus *ſeſſ.*25. *c.*12. obſeruare interdicta etiam poſita ab Ordinariis, & *cap.*22. *eiuſdem ſeſſ.* reuocat omnia priuilegia Religionum, ſolum loqui videtur de priuilegiis generalibus non obſeruandi vlla interdicta, non de ſpecialibus, pro aliquibus feſtiuitatibus, prout in præſenti loquimur. Vide inter alios Sairum *de cenſuris lib.*5. *c.*13. *n.*24. *&* 25. Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſol.*80. *n.*25. *& ſequentibus* & quæ dixi *tom.*1. *c.*21. *n.*19. 119

Nota etiam dicenda infra in Mari magno minorum *circa* §.39. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. Seruitarum *circa* §.54. 120

Circa §.41.

PRiuilegium hoc circa facultatem conceſſam Prælatis ad abſoluendum ſibi ſubditos ab omnibus caſibus, paucis exceptis, quod etiam eſt declaratiuum, & ampliatiuum alterius de quo ſupra §.14. habetur etiam in Mari magno Minorum §.40. ad verbum, & Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §.43. Seruitarum §.35. Minimorum §.29. maxime Carmelitarum §.54. & 62. etſi aliqualiter diuerſum. De cuius materia latè dixi ſupra locis relatis *in d.* §.14. 121

Nunc addendum primò, quod cum in his priuilegiis ſolum abſolutio hæreticorum relapſorum negetur Prælatis prædictis reſpectu ſuorum ſubditorum Regularium, datur intelligi poſſe abſoluere hæreticos non relapſos, quod eſt verum ſtando in præfatis priuilegiis, prout ſupponitur Rodriguez *tom.*1. *quæſt. regular. q.*20. *art.*9. Alter Rodriguez *in compend. reſolut.*9. *num* 3. & Portellus *in dub. regular. verbo Abbas*, *num.*11. quia tamen in Bulla Cœnæ reuocantur omnia priuilegia conceſſa Regularibus ad abſoluendum ab hæreſi, aut quocunque alio caſu in dicta Bulla contento, ideo hoc tempore, nec propter hæc, nec propter alia priuilegia poſſunt Prælati præ- 122

num.8. & tom. 3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine n. 3. In hoc enim decreto, quod etiam refert P. Candidus *tom. 4. diſq. 4. art. 12. num. 43.* declarantur *perpetuò, ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublata facultate Ordinariis locorum dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.* Cum autem per ſuſpenſionem *ab exercitio Ordinum* non intelligatur prædicare, aut concionari, quia hoc non eſt actus Ordinis, iuxta dicta *tom. 3. verbo Concionari, & concionator num. 4. & verbo Excommunicatio quoad Regulares num. 17.* nec docere, propter eandem, imo & maiorem rationem; ideo hæc inhibitio poſita in his priuilegiis eſt maior illa, quæ habetur in decreto S. Congregationis relato. Quoad apoſtatas verò, quibus etiam fit eadem prohibitio in his priuilegiis, conſonant ea, quæ dixi *tom. 1. cap. 15. num. 12. & 13.* & ſupra circa §. 20. huius Mari magni, vbi de excommunicatione, quam incurrunt huiuſmodi apoſtatæ, ſpecialiter etiam conſonat decretum Concil. Trident. *ſeſſ. 5. cap. 2.* quod retuli eo *cap. 16. num. 30.* vbi prohibentur Epiſcopi permittere prædicare eos Regulares, qui *extra clauſtra, & obedientiam Religionum ſuarum viuunt*, excipitur tamen *niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrina probati.* De quo Miranda *tom. 1. Man. q. 56. art. 7.* Hieronymus Rodriguez *in Reſolutionibus Reſolut. 112. num. 13.* & alij. Contra hos ergo omnes facultas datur præfatis Prælatis ad eos excommunicandos. Dicitur tamen *infra fines prædicationis ſuæ*, provt habetur in iſto Mari magno apud Rodriguez, & Confettium: credo tamen id eſſe propter ſcriptorum errorem, cum nullum verum ſenſum faciant hæc verba, & in aliis Bullis, quas retuli, non habeantur niſi iſta: *Quos intra fines Prouinciarum diſtractos*, &c. quæ meliorem ſenſum reddunt.

71 Facultas etiam in his priuilegiis conceſſa præfatis Prælatis licentiandi eiectos, vt ad alios Ordines approbatos, præter exceptos, tranſire poſſint, de quo etiam memini *1. tom. cap. 23. n. 10.* ex priuilegio alio Innocentij IV. & Rodriguez, ac Sanchez, etſi vt ibi dixi, credam, quod non ſit in vſu, nihilominus in rigore loquendo exiſtimo, quod maneat in ſua vi; neque enim video aliquo modo reuocatam eſſe. Nec obſtat quod in decretis Sacræ Congregationis Concilij de apoſtatis, & eiectis Regularibus, cuius memini dicto *cap. 23. num. vltimo*, prohibeant Superioribus, ne *Religioſis expulſis litteras teſtimoniales concedant illos ad Sedem Apoſtolicam reiicientes vel iubentes aliam ingredi Religionem*: nam ibi ſolum prohibetur, ne præcipiant talibus eiectis, vt ad aliam Religionem tranſeant, non autem quod illis concedant facultatem ad id faciendum, ſi velint.

72 Ex eo autem, quod præfatis priuilegiis dicatur, *& alios fratres eiuſdem Ordinis ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines approbatos, præterquam, &c. licentiandi liberam habeatis facultatem*, infert Peirinia *in dicta Conſtitutione 2. Iulij II. §. 17. num. 52.* quod videantur Pontifices concedere, quod poſſint dicti Prælati, rationabili exiſtente cauſa, licentiare ſuos Religioſos ad tranſeundum ad laxiorem Religionem quod eſſet maximum priuilegium, de quo dixi eo *tom. 1. cap. 22. num. 11. & 4. tomo, verbo Tranſeuntes Regulares num. 11.* Illud certius, taliter licentiatos ad tranſeundum ad aliquem Ordinem non poſſe tranſire ad alium, neque ab alio recipi, ſeu retineri abſque licentia Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem huius indulti, provt in eiſdem priuilegiis habetur. Quod ad minus certiſſimum eſt, ſi velint ad alium Ordinem laxiorem, quam ſibi deſignatum tranſire, licet dubium eſſe poſſit, an prohibeatur illis tranſitus ad ſtrictiorem vel perfectiorem Religionem ſine dicta licentia ex vi horum priuilegiorum, de quo alibi.

De his autem alia dabo infra in Mari magno Minorum *circa §. 24. 25. & 26.* & in Mari magno Carmelitarum *circa §. 93. & 94.* & Minorum *circa §. 16.* Vide etiam dicta *tom. 1. cap. 23. & tom. 3. verbo Eiecti Regulares*, & maximè nota circa proceſſum faciendum pro iſtorum eiectione, quò in Congregatione S. Saluatoris dicitur eſſe conſuetudinem capiendi informationes pro delicto, & quod conſtito de eo, expellitur Religioſus, ac comburitur, & laceratur proceſſus, ne de cauſa eiectionis appareat. Quæ conſuetudo approbari videtur à Rota, vt patet inter deciſiones Putei *deciſ. 108. & 276.* & eſt ſatis vtilis pro conſeruanda bona fama Religionum. 73

Circa §. 25.

Conceſſio etiam hæc de habitu Religionis nõ portando niſi à proprijs Religoſis, & de authoritate diœceſanorum ad compellendum oppoſitum, etiam habetur in Bulla Clementis IV. pro Minoribus, & Mari magno ipſorum §. 27. & in Mari magno Carmelitarum §. 95. & Seruitarum §. 50. ac in Mari magno Minimorum §. 18. de qua etiam aliqua dixi; alia quoque priuilegia referendo *tom. 1. cap. 13. num. 12. & tom. 3. verbo Habitus Regularis num. 3.* Quibus etiam addi aliud priuilegium Cæleſtini V. pro Ciſtercienſibus *in Compend. Ciſtercienſ. verbo habitus §. 1.* & Clem. VIII. pro Auguſtinianis Diſcalceatis *in 3. tom. Bullar. inter Conſt. huius Papæ n. 2.* & Gregorij XIV. pro Capucinis *in 2. tom. Bullar. inter Conſtit. ipſius num. 11.* Alia etiam infra in Mari magno Minorum *circa §. 27.* & in Mari magno Carmelitarum *circa §. 95.* relatum vbi aliqua etiam circa ſimilem conceſſionem quam ex Sixto IV. & Vrbano VIII. habent noſtri RR. PP. Diſcalceati. Vide & dicenda in Mari magno Seruitarum propter magis amplum, & ſingulare priuilegium, quod habent §. 50. 74

Circa §. 26.

Similis conceſſio de decimis non ſoluendis, de virgultis, & hortis Religioſorum facta etiam fuit à Clem. IV. in Bulla relata, & Mari magno Minorum §. 28. & Eremitis S. Auguſtini in ipſorum Mari magno §. 13. ab Innocentio IV. Et Seruitis ab Innoc. VIII. in eorum Mari magno §. 44. ac Minimis à Iulio II. in Mari magno Minimorum §. 19. & 30. Multóque copioſior, & extenſior Carmelitis, vt patebit ex eorum Mari magno §. 46. & 72. à diuerſis Summis Pontificibus. Plura quoque priuilegia circa hoc retuli tum *tom. 1. cap. 5. n. 14. & 15. & tom. 2. cap. 1. n. 32.* tum maximè *tom. 3. verbo Decima quoad Regulares n. 23. & 4.* quæ etiam referunt Caſarubius, Rodriguez, Miranda, Barboſa, Tambutinus, & Nouarius eius locis adducti. 75

Quamuis autem de hac materia plura dixerim locis relatis, præſertim *tom. 3. et verbo Decima quoad Regulares*, aliqua tamen quoad præſens addenda. Primò quidem, quòd cum *hortus*, iuxta Calpinum, & Theſaurum Linguæ Latinæ ſit *locus ſiue in vrbibus, ſiue villis, ſiue agris, in quo arbores, & olera oriuntur*, virgulta autem, iuxta eundem Calpinum *Multitudo virgarum pullulantium*, ideo de fructibus prædictorum non tenentur præfati Religioſi ſoluere decimas. Quod etiam videtur dicendum de vineis, oliuetis & ſimilibus, cum iuxta traditam definitionem nomine hortorum comprehendantur. 76

Secundò nota, quòd iure communi, & ſecluſis prælatis priuilegiis Religioſi omnes exempti ſunt à ſolutione decimarum de nooalibus ſuis, id eſt, vt dixi eo verbo *Decima quoad Regulares n. 12.* de prædiis 77

de

Digitized by Google

de nouo cultis, qui alias culta non erant, ac de hortis & nutrimentis animalium. *cap. ex part. 1. de decimis*, & ibi Gloſſa, & DD. quorum plures referunt, & ſequuntur Hieronymus Rodrig. *in Compendio Reſol. 50. num. 3.* Caſtrus Palaus *p. 2. tract. 10. punct. 12. num. 5.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 1. diſp. 15. q. 18. n. 1.* & Barboſa *in Collectan. DD. in d. cap. ex part.* Quare præfata priuilegia iam primitus iure communi, conceſſa videbantur. Vt etiam ſupponit Rota in Carthaginenſi *Decimarum* coram Dunozetto 17. Februarij 1615. vbi ſtatuit Religioſos omnes comprehendi d. *cap. ex parte*, ac proinde exemptos eſſe à gabellis de dictis noualibus, nec poſſe cogi ad illas ſoluendas, niſi ex Papæ authoritate per ſpecialem derogationem talis iuris.

78 Tertiò nota quod cum *in cap. nuper. de decimis* quod eſt deſumptum ex Innocent. III. & Concilio Generali Lateranenſi ſtatuatur, quod omnes Regulares teneantur ad ſoluendas decimas de terris alienis poſtea acquirendis, etiamſi proprijs manibus aut ſumptibus eas excolerent, illas videlicet decimas quas terrarum illarum domini antea ſoluebant, & tale ſtatutum, cum ſit Conciliare, & Concilij Generalis, habere cenſeatur clauſulam derogatoriam ad futuras diſpoſitiones, adeo quod ſit neceſſaria illius expreſſa derogatio, vt ſæpius determinauit Rota, præſertim *deciſ. 122. & 123. part. 1.* & in vna Oriolenſi, *Decimarum* 21. *Maij* 1589. coram Orano ac in alia coram Coccino *l. 2. deciſ. 192.* ideo ad hoc quod præfata priuilegia, & alia ſimilia, quatenus fuerint contraria dicto decreto Concilij ſubſiſtere poſſint, debent habere ſpecialem, & expreſſam derogationem illius. Barb. *in tract. de offic. paroc. cap. 28. num. 37.* Tamburinus *ſupr. num. 38.* Franciſcus Ferentillius *in Annotat. ad deciſ.* 74. Burat. *n. 13.* ex varijs etiam Rotæ deciſionibus. Habent tamen Regulares aliquot priuilegia cum tali expreſſa derogatione *de cap. nuper*, vt videre eſt apud Rodriguez *tom. 2. q. regular. q. 44. artic. 4.* vbi refert priuilegium Sixti V. pro Monaſterio S. Laurentij Eſcurialis cum ea, quodque dicit poſtea ab eodem Sixto extenſum ad alia Monaſteria einſdem Ordinis: maximè autem ex priuilegio Gregorij XIII. pro Societate Ieſu, quod ibi refert, & habetur Bulla in Bullar. eiuſdem Authoris in Gregorio XIII. Bulla 21. vbi expreſsè Pontifex derogat *d. cap. nuper*, & vult, quod alia priuilegia in ſimili materia à ſuis prædeceſſoribus conceſſa eidem Societati valeant, ac ſi in illis ſpecialiter derogatum eſſet. Eſt autem hoc priuilegium Ieſuitarum canonizatum à Rota præcipuè in vna *Decimarum* Ciuitatis Caſtelli coram Ghiſilerio anno 1619 vbi tale priuilegium omnino approbatur, & extenditur ad bona poſtea acquiſita, non obſtante poſſeſſione quam habebant Rectores Parochialium Eccleſiarum ciuitatis Caſtelli. Notant tamen Ferentillius *ſup. n. 14.* & Tamburinus *n. 39. & 40.* quod licet *d. cap. nuper*, non cenſeatur derogatum per clauſulas derogatorias, in quibus ſit ſolum mentio de Concilijs Prouincialibus, aut Synodalibus, vel de Conſtitutionibus generalibus, aut ſpecialibus in illis editis, vt fuit reſolutum in vna Cæſarauguſtana *Decimarum* 17. Iulij 1611. coram D. Pamphilio, nunc S. D. N. Innocentio X. cenſetur tamen derogatum ſufficienter, ſi in clauſulis derogatorijs priuilegij facta ſit mentio generalium Conciliorum per hæc verba: *Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis etiam Concilij generalis, &c.* Quod etiam video deciſum in Toletano *Decimarum* coram Iuſto, anno 1605. Nota etiam *d. cap. nuper* ſolum loqui de decimis prædialibus, non de decimis gregum. Rota in Cordubenſi *Dec.* coram Manzanedo anno 1616. ex Brutio.

79 Alia ad intentum habes infra *circa* §. 45. & in Ma- *Summ. Lezana. Tom. III.*

ri magno Minorum *circa* §. 28. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 13. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 18. 19. 46. & 72. Specialiter tamen nota, quod licet in hoc priuilegio de Prædicatoribus dicatur: *Cum humilitas veſtra ſibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis, &c. duxerit reſeruandum*, nihilominus ex conceſſione, ſeu potius declaratione Clem. IV. in Bulla *Obtentu*, quæ habetur in Bullario Rodriguez *in hoc Papa, n. 2.* poſſunt ſuccedere in temporalibus bonis in quibus in ſæculo exiſtentes ſuccederent, & bonorum ipſorum poſſeſſionem apprehendere, ac vendere liberè bona ipſa, eorumque pretium in propriam vtilitatem conuertere. De qua materia aliquid dicam, infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 72. me remittendo ad alia loca, in quibus de eadem etiam dictum eſt. Poſſe etiam inſtitui hæredes declarauit Rota in vna Romana *Hæreditatis* anno 1593. Pro quo, vide dicta *tom. 3. verbo Hæreditas quoad Regulares, & 4. tom. verbo Legata Regularibus relicta.*

Circa §. 27.

Simile quoque indultum de bonis incertis Nouitiorum applicandis in pios vſus, ac proinde ipſis Monaſterijs, habetur in Bulla relata Clem. IV. & Mari magno Minorum §. 29. & in Carmelitarum Mari magno, §. 96. & Minorum §. 20. De quo etiam aliquid egi *tom. 1. cap. 24. n. 39.* 80

Pro ipſo tamen nota, iure communi videri permiſſum id, quod iſtis priuilegio conceditur, præſertim propter *cap. Cum tu, de vſuris*, vbi vſuræ dicuntur reſtituendæ pauperibus, ſi veri domini non inueniantur. Et ita tenent Henriquez *lib. 7. cap. 22. n. 7. in fine*, Nauarrus *in Man. cap. 17. n. 92.* Leſſius *lib. 2. de iuſt. cap. 14. dub. 6.* Bonacina *de Cont. diſp. 1. q. 3. punct. 4. n. 8. & 9.* & Card. Lugo *de iuſt. & iur. tom. 1. diſp. 6. ſect. 12.* poſt alios Nihilominus vtile erit præfatum indultum, tum pro Fratribus Minoribus, vt ait Rodriguez *tom. 3. q. 56. art. 4.* quia ipſi hoc facere nequeunt; tum alijs Religionibus ad tollendas controuerſias, & lites quæ poſſunt eſſe circa hoc, præſertim propter ſententiam aliquorum aſſerentium talem reſtitutionem fieri debere per Epiſcopum. Rodriguez *ſup.* Addo ego quod cum dubium ſit, & controuerſia inter Doctores, an huiuſmodi pauperes, quibus facienda eſt reſtitutio incertorum, debeant eſſe pauperiores, aut meliores, an ſufficiat, quòd ſint veri pauperes, item an debeant eſſe eius ciuitatis, aut oppidi, vbi habitant ij, qui retinent illa bona incerta, an verò ſufficiat quòd ſint alterius; vt huiuſmodi dubijs, & ſimilibus, diuerſiſque Doctorum opinionibus non obſtantibus, poſſit fieri reſtitutio Monaſterijs, procoldubio tale indultum priuilegium aliquod continet, & vtile Religionibus. Vide alia *tomo 2. cap. 19. n. 48. & 49.* 81

Nota ſecundò, per hoc priuilegium videri concedi facultatem dictis Prælatis ad recipiendum Nouitios grauatos debitis incertis, ſiquidem datur ipſis facultas ea conuertendi in pios vſus, ſupponendo ſic grauatos admitti ad Religionem. Cui conſonant quæ dixi *tomo 1. cap. 24. n. 17.* ex Miranda, & alijs. Nec hoc eſt reuocatum per Bullam Sixti V. quam eo *cap. 24. n. 12.* retuli in qua ære alieno grauatos inhabiles fecit ad Religionem ſuſcipiendam: aut per Bullam Clem. VIII. quam ibi *n. 15.* retuli, & in qua, etſi tales habiles eſſe ad Religionem concedat, prohibet tamen ipſorum receptionem pœnis aſſignatis à Sixto V. in Bulla relata. Nam in huiuſmodi Bullis non comprehenduntur iſti grauati debitis incertis, ſed certis, & liquidis. Vechius *in tr. de Nou. diſp. 2. dub. 13. n. 15.* Summa Diana *verb. deb. n. 7.* maximè Sanch. *t. 1. in Decal. lib. 4. c. 19. n. 3.* & 24. quē ſequitur Peirinis *t. 2. de Præl. q. 3. c. 1. n. 71.* 82

82 Alia habebis infra in Mari magno Minorum *circa* §.59.& in Mari magno Carmelitarum *circa* §.41. ex priuilegio Vrbani IV. *&* *96.* ex priuilegio Sixti IV. ac Minimorum *circa* §.20.

Circa teſtamenta à Nouitiis facta placuit in hoc loco breuem reſolutionem à Docto quodam traditam adiungere, vberiorem rei enucleationem, & quid de huiuſmodi reſolutione ſentiendum ſit ad alibi dicenda, remittentes. Reſolutio autem huius Doctoris talis fuit. Reſpódeo primò, quod Nouitius valide cõdere poteſt teſtamentum, & ſine licentia ſuperioris. Eſt certa ſententia *cap. ſi qua mulier* 19.*q*.3. Sanchez *in Decalog. lib.* 7.*cap.* 3.*num.* 3. Et tale teſtamentum per profeſſionem firmum manet, nec reuocari poteſt. Sanchez *num.* 34. cum magis communi. (Pro quo videndus Laymanus *lib.* 3.*de iuſtit. tract.* 5. *cap.* 1.*num.* 3.) Neque tenetur Nouitius diſponens per viam teſtamenti, ſeruare conditiones, & formam Trident. Concil. *ſeſſ.* 25.*de regul. cap.* 16. Sanchez *lib.* 7.*cap.* 5.*num.* 13. vbi ait indubitatum, Trident. non loqui de teſtamentu, ſed de diſpoſitione inter viuos.

Poteſt autem Nouitius reuocare teſtamentum ſuum quandocunque ante profeſſionem. Clarus *tractat. de teſtam. quaſt.* 94.*in princ.* Amplia, etiamſi Nouitius iuraſſet illud non reuocare; nam peccaret quidem, vt periurus, tamen teſtamentum validè reuocaretur, & ſecundum teſtamentum validum eſſe; vt de communi DD teſtatur Clarus *loco cit.* cum Gloſſ. *in cap. vltima voluntas* 13.*quaſt* 2. Cotuart. *in rubr. de teſtam. part.* 2. *poſt num.* 15.& aliis plurimis, quos ibi allegat Clarus *verſ. ſed quod ſi.* Barboſa *in dict. cap. vltima voluntas.* Poſſet autem Nouitius licitè reuocare teſtamentum iuratum, ſi prius peteret abſolutionem à iuramento, vt de communi teſtatur Clarus ibi, *verſ. ſed nunquid.* Aduertit tamen Clarus ibi, *in fin. verſ. vnum tamen* quod licet iuramentum non faciat primum teſtamentum irreuocabile, habet tamen vim clauſulæ derogatoriæ, vt per ſecundum teſtamentum non cenſeatur ſufficienter reuocatum, niſi in eo ſecundo adſit clauſula derogatoria, non obſtante quocunque alio teſtamento cum derogatoria indiuiduali dicti iuramenti Quod ſi primum teſtamentum eſſet cum clauſula derogatoria quidem, ſed non iuratum, requireretur in ſecundo derogatoria ſpecialis non indiuidualis. Burat. *deciſ.* 901 *numero* 12.*&* 13. Aduertit etiam Barboſa, ſecundum aliquorum opinionem, quod ſi non teſtamentum, ſed donationem cauſa mortis quis iuraſſet, tunc eſſet irreuocabilis, quia ſic cenſetur tranſiſſe in donationem inter viuos, Barboſa *in d. cap. vltima voluntas. num.* 2 cum ibi allegatis.

Circa §. 28.

83 Similiter habetur hoc priuilegium de ſepulturæ libertate in Mari magno Minorum §.30. propter conceſſionem Clement. IV. & Eremitarum S. Aug. §.5. *&* 3. *&*. 54. maximè in Mari magno Carmelitarum propter priuilegium Ioan. XXII. Eugenij IV. & Caliſti III §57. vbi latiùs, & copioſiùs explicatur libertas ſepulturæ in locis eorum. Simile item priuilegium habent Seruitæ in ipſorum Mari magno §.24. & 59. Fratres quoque Minimi etiam in ipſorum Mari magno §.21. fere ſimile priuilegium ac prædicatores, & Minores habent. De quo plura dixi non ſolum *tom.* 2.*cap.* 1.*num.* 31. ſed maxime *tom* 4.*verbo ſepultura quoad Regulares*, & aliqua etiam *t.* 3.*verbo Defunctus.*

84 Nihilominus pro maiori luce nota, quòd licet ad libertatem ſepulturæ conceſſam præfatis Regularibus videretur pertinere intrare ipſos Regulares proceſſionaliter, & cruce eleuata in parochias ad efferenda corpora defunctorum, non expectato Parocho ipſorum defunctorum; prout ex *capite in noſtra de ſepult.* colligit Hieronymus Rodriguez *in compend. reſolut.* 128.*de ſepult. num.* 3.& quia aliàs impediti poſſet dicta libertas, ſi Parochus noluiſſet venire, aut non permitteretur dicta Regularibus id facere; nihilominus modò non poſſunt. *Parochias cum cruce proceſſionaliter, aut alias ad efferenda corpora defunctorum intrare, vel illa leuare, aut efferre niſi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem praſente, ſi tamen ipſe aliter fieri non conſentiat, & permittat, vel niſi requiſitus venire expreſsè omnino recuſet.* Ita enim decretum eſt à ſancta Congregatione Epiſcoporum, & Regularium 12. Ianuarij 1604. conformiter ad decretum Concilij Lateranenſis, vt retuli *tom.* 2.*cap.* 1. *num.* 35.*&* 46. *&* *tom.* 3. *verbo defunctus, numero* 2. *&* *tom.* 4. *verbo ſepultura, quoad Regulares num.* 4. Quibus locis alia etiam ad intentum. Quia tamen Regulares Regni, & Inſulæ Maioricæ conſuetudine antiquiſſima, concordia ipſorum cum Rectoribus Parochiarum & Breui Pij V. 24. Februarij 1567. Romæ dato, muniti, oppoſitum ſemper fecerunt, procedentes per ſeipſos tantum proceſſionaliter, & cruce eleuata ad efferenda cadauera defunctorum, qui in ipſorum Eccleſiis ſepulturam elegerunt; ideo non obſtante contradictione Parochorum eiuſdem Regni, re acriter coram eadem ſacra Congregatione vtrinque agitata, in ipſorum Fratrum fauorem iudicatum eſt 19. Iunij 1643. nihil innouari debere procuratoribus RR. PP. Ioanne Baptiſta Maſtre, & Michaele Veyn Ordin. Minorum.

Nota etiam hanc ſepulturæ libertatem quoad Regulares non ſolum conſiſtere in hoc, quod adulti, & puberes pro ſeipſis ſepulturam in eorum Eccleſiis eligere poſſint, ſed etiam, iuxta dicta *tomo* 4. *verbo ſepultura, quoad Regulares, num.* 4. in hoc quod parentes pro filiis impuberibus habeant eandem facultatem eligendi ſepulturam, prout ibi retuli ex declaratione ſacræ Congregationis. Cui etiam conſonat alia pro 22. Februarij 1641. in qua ordinatum fuit. vt Epiſcopus Placentinus faceret reſtitui à quodam Curato ſuæ diœceſis Patribus Minoribus cadauer cuiuſdam puellæ, cui pater ipſius elegerat ſepulturam in ipſorum Eccleſia, cum omnibus eleemoſynis funeris. Nouiſſimè etiam, cùm conſuetudo eſſet immemorabilis in regno, & diœceſi Maioricenſi, quod matres præmortuo patre, ſi non extat ſepulchrum maiorum, eligerent ſepulturam pro filiis impuberibus, ortaque eſſet controuerſia à quodam Parocho contra Patres Dominicanos, ſacra congregatio die 20. menſis Ianuarij anno 1640. edidit hoc decretum Romæ impreſſum. 85

Sacra Congregatio Cardinalium negotiis Regularium præpoſita ſæpius cenſuit licere parentibus in quacunque Eccleſia voluerint, etiam Regularium eorum filiis minoribus, qui ad annos pubertatis nondum peruenerunt, eligere ſepulturam; nec à Parochis locorum impediri poſſe, aut debere, præſertim verè, ſi in dictis Regularium Eccleſiis ſepeliri conſueuerint, vel in eis habeant ſepulchrum maiorum. Romæ 20. *Ianuary* 1640. *Fr. Antonius Card. S. Honuph. loco* † *ſigilli L. A. Epiſcopus Theb. Secretarius.* Ex verbo autem illo *parentibus*, quo vtitur ſacra Congregatio, colligitur non ſolum id eſſe dicendum de patribus, ſed etiam de matribus, ſiquidem appellatione parentum venit etiam mater. De quo Molina *de iuſtitia, & iure, tract.* 2. *diſputatione* 214. *columna* 3. §. *Idem videtur*, & tradunt Armilla *verbo Sepultura, numero* 8. & Syluester *ibidem, quaſtione* 7. Laymanus *lib.* 3. *tractatu* 5. *cap.* 9. *num.* 15. Lauorius *tomo* 1. *variarum lucubrationum, tit.* 5. *cap.* 11. *num.* 519. & alij, quos refert, & ſequitur Paſqualigus *deciſione* 393. Alia ad intentum de ſepultura impubetum in Eccleſiis Regularium apud Portellum, *tom.* 2. *Reſponſionum moralium, cap.* 68.

De hac etiam materia alia habes infrà *circa* §. 41. 86

&

& in Mari magno Minorum *circa* §. 30. *&* 31. *ac* 41. & Eremitarum ſancti Auguſtini *circa*. §. 53. *&* 24. Extat quoque Rotæ deciſio in vna Seguntina *Iuris ſepeliendi* coram Manzanedo anno 1613. vbi pro RR. Patribus noſtri Ordinis Diſcalceatis declaratur, quod poſſint ſepelire cadauera defunctorum in ſuis Eccleſiis, abſque alicuius licentia, & abſque eo, quod ipſi nec defunctorum conſanguinei prætextu cuiuſcunque conſuetudinis poſſint cogi ad dicta corpora deferenda ad Parochialem vel alia loca.

Circa §. 29.

87 Similis conceſſio de Religioſorum confeſſionibus ſolum à Prælatis ipſorum audiendis, etſi verbis aliquantulum mutatis habetur in Mari magno Minorum §. 24. Carmelitarum §. 97. Minimorum §. 24. eſt autem de iure communi. Cùm enim, iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 18. *num*. 25. *&* 26. Prælati Religioſorum ſint eorum Paſtores Ordinarij, & in quos eſt tranſlata cura, quam Epiſcopi, & parochi habent circa ſæculares, ita vt eandem habeant ipſi circa Religioſos, ideo ſolum ipſi, vel quibus ipſi id munus delegauerint, poſſunt eſſe Religioſorum Confeſſarij. Nec ad id requiritur aliqua approbatio Ordinariorum, iuxta dicta *ibidem*, *num*. 27. vbi etiam, & in ſequentibus plura ad intentum. A quibus autem caſibus, ſeu cenſuris abſoluere poſſint Confeſſarij iſti Religioſorum ipſos Religioſos habes ex dictis, *tom*. 3. *verbo Confeſſarius Regularis*, *num*. 11. *& ſeqq*.

88 Si autem quæras, à quo habeant Prælati Regulares hanc iuriſdictionem. Reſpondeo quod licet aliqui, quos referam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 68. velint dicere illam habere à Christo Domino iure diuino; quidquid tamen de hac ſententia ſit, de qua alibi, illud certum eſt, ſaltem illam habere a Papa. Tum quia ab illo approbant Religiones, *cap. ne nimia de Relig. domibus*, *cap. Religioſ. eod. in* 6. ex quo prouenit authoritas hæc Prælatis. Tum à ſimili de aliis Prælatis, Epiſcopis, Abbatibus, Curatis, &c. Bellarm. *lib*. 4. *de Rom. Pontif. cap*. 23. Megala *lib*. 1. *de pœnit. cap*. 7. *n*. 2. Bordonus *reſolut*. 2. *numero* 3. poſt alios. Omnes autem illi habent eam immediate a Papa, ita vt Papa immediate illam tribuat Generali, Prouinciali, Priori, &c. & non Generalis Prouinciali, aut Prouincialis Priori. Tum quia iſto modo eam accipiunt à Papa Prælati ſæculares: tum quia Papa eſt generalis, Prouincialis, & Prior Religioſorum, ergo immediatè ſingulis hanc poteſtatem communicat. Sotus *lib*. 8. *de iuſt. q*. 1. *art*. 1. Fagondex *in* 2. *Eccleſ. precept. lib*. 8. *cap*. 4. *n*. 1. Megala *ſupra*. Bordonus *ſupra & n*. 4. *& n*. 5. Quo non obſtante ſuperiores Prælati poſſunt limitare, & coarctare authoritatem Prælatorum inferiorum, v.g. Generales Prouincialium, & Prouinciales Priorum; eo quod licet ſinguli habeant à Papa præfatam authoritatem, id tamen eſt cum ſubordinatione, & dependentia inferiorum Prælatorum a Prælatis ſuperioribus. Fagundez & Bordonus *ſuprà*. Ceſſante autem Prælatura non habent vlterius hanc facultatem audiendi confeſſiones Religioſorum, niſi illis à Prælatis ipſorum delegetur. Quia talis facultas annexa erat, & veluti acceſſorium Prælaturæ, & ſublato principali ceſſat acceſſorium *argum. cap. cum Paulus* 1. *q*. 1. Bordonus *ſuprà*, *n*. 10.

89 Quamuis autem in his priuilegiis, & ſimilibus ſolum concedatur facultas Prælatis ad delegandum ſuam authoritatem pro excipiendis confeſſionibus Religioſorum Fratribus ſui Ordinis, nihilominus poſſunt etiam delegare eam Fratribus alterius Religionis, concedendo illis licentiam ad audiendum confeſſiones Religioſorum ſubditorum ipſis Prælatis, vel ipſis ſubditis ad eligendum ſibi confeſſores extraneos, iuxta dicta eo *cap*. 18. *num*. 27. Tum quia iure communi omnis proprius Sacerdos poteſt dare licentiam ſubdito ad confitendum cum alio *cap. omnis* 15. *de pœnit*. Tum quia hic videtur vſus Religionum. Tum denique quia iſta priuilegia videntur loqui ſolum de deputatione ordinaria Confeſſariorum pro Religioſis, quæ debet eſſe regulariter de propriis Religioſis, non de extraordinaria, & pro caſibus ſpecialibus prout hic loquimur. Diana eo *num*. 27. relatus, Bordonus *ſupra num*. 13.

De materia huius priuilegij alia dicam infra in Mari magno Minorum *circa* §. 31. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 97. De qua etiam Reuerendiſſimus Vincentius Candidus *tom*. 2. *diſq*. 24. *art*. 57. *&* 58. De ſufficientia autem neceſſaria pro iſtis confeſſariis Religioſorum dicam loco relato ex Mari magno Minorum. 90

Circa §. 30. *&* 31.

Contenta in his duobus §§. videlicet de prohibitione facta Prælatis Eccleſiarum ne audiant confeſſiones Regularium, aut eos compellant ad veniendum ad ſynodos ſuas, aut ad proceſſiones, quas faciunt, aut ipſis obediendum, &c. habentur quoque in Bulla Clement. IV. & Mari magno Minorum §. 33. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 16. & Carmelitarum §. 75. & 98. ac Minimorum. §. 25. De quorum ſingulis aliqua dixi in ſumma, vel in præcedentibus. Etenim de prohibitione facta Prælatis Eccleſiarum, & aliis audiendi confeſſiones Regularium dictum eſt conſequenter in §. *præcedenti*. Cùm enim in ipſo declarent Pontifices potius, quam concedant, Fratres non poſſe confiteri ſua peccata niſi ſuis Superioribus, aut ab illis deſignatis, conſequenter etiam declaratur Prælatos Eccleſiarum, aut quoſcumque alios non poſſe ipſorum confeſſiones excipere. Deinde de prohibitione compellendi Regulares ad Synodos Epiſcoporum dixi *tom*. 1. *cap* 11. *n*. 20. conformiter ad Concil. Trident. *ſeſſ*. 24. *cap*. 2. ſolum ad id obligari poſſe Regulares curam animarum in parochiis habentes, non verò alios, qui Capitulis Generalibus ſubduntur, prout deciſum refert Armendariz in *Addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib*. 2. *tit*. 18. *l*. 7. *de Relig. n*. 34. & ex eo Barboſa *in d. cap. Concilij*, *n*. 25. Illud verò de prohibitione compellendi Regulares ad proceſſiones, moderatum eſt à Concil. Trident. *ſeſſ*. 25. *de Regular. cap*. 13. iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 9. *n*. 47. & Conſtitutionem Pij V. *Etſi Mendicantium*, prout *dixi tom*. 2. *capit*. 1. *n*. 50. & maximè 4. *tom. verbo proceſſio quoad Regulares*, *n*. 2. *& ſeqq*. Similiter illud de non cogendis Regularibus ad obediendum Conſtitutionibus Synodalibus quomodo limitandum, aut intelligendum dixi *tom*. 1. *cap*. 11. *num*. 13. Illud autem de prohibitione facta Ordinariis, ne poſſint vllo modo de Regularibus inquirere, conforme eſt aliis priuilegiis omnimodam exemptionem concedentibus ipſis à prædictorum Ordinariorum iuriſdictione. De quo plura dixi *tomo* 1. *cap*. 11. fere per totum & *tom*. 3. *verbo Cauſa iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, *&* verbo *Exemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Eccleſiaſtica Regularium*. Idem dico de prohibitione non petendi fidelitatem, aut obedientiam à Superioribus Regularium, aut non ſe intromittendi circa eorum inſtitutionem, aut deſtitutionem, aut circa ſtatuta Religionum. De quo etiam aliqua dixi ſupra circa §. 5. huius Maris magni. Quomodo autem illud de non prohibenda constructione Eccleſiarum, aut Monaſteriorum ab Epiſcopis limitatum ſit tum à Concilio, tum ab aliis Summis Pontificibus poſterioribus, & decretis ſanctæ Congregationis, conſtat ex dictis *tom*. 1. *capite* 9. *numero* 34. 91

& ſeqq.

& ſequentibus , & maximè , *tom. 3. verbo Epiſcopus quoad Regulares , n. 4. & 5.* latiúſque *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium, n. 2. & ſeqq.*

92 Præter dicta autem locis relatis , & dicenda circa Mare magnum aliorum Mendicantium , nota quod quamuis, iuxta dicta, teneantur accedere ad Synodos Epiſcopales illi Regulares, qui habent curam animarum ſecularium , nihilominus tamen Synodo diœceſanæ intereſſe non tenetur Abbas Monachus , cuius Eccleſiæ , vel Monaſterio imminet cura animarum ſi illi deſeruire faciat per Vicarium ſecularem ab Epiſcopo approbatum , quia ſufficit mittere dictum Vicarium, cùm curam per ipſum exerceat. Seillus *in Selectis canonicis , cap. 25. n. 32.* Bordonus *Reſol. 7. n. 5.* Quod tamen ſic explicuit Rota in Caietana *iuriſdictionis* coram Seraphino anno 1575. his verbis: Si habet curam animarum, quam per Vicarium perpetuum exercet, non teneri per ſe accedere ; ſed ſufficere , quod Vicarius perpetuus accedat , penes quem actu reſidet cura. Abb. antiq. 13. *cap. quod ſuper his de maior. obed.* ſecus vero ſi per ſe, vel per capellanos ad nutum amouibiles curam exerceat, cum hoc caſu cura reſideat penes ipſum Abbatem, cuius ratione tenetur, vt tradit Abb. *in dicto cap. quod ſuper his circa medium.* Innocent. *in cap. venimus , n. 8. de verb. ſignif.* Petrus de Vbald. *de can. Epiſc. cap. 2. quaſt. 10. n. 2. prima part.* Hucuſque Rota. Nota ſecundò, quod dicti Regulares curam animarum ſecularium habentes poſſunt compelli accedere ad dictas Synodos ab Epiſcopo per cenſuras Eccleſiaſticas. *cap. Quod ſuper his de maioritate , & obedientia* , Maſſobrius *de Synodo diœceſana, cap. 3. dub. 1. n. 7.* Peirinis *in Conſtitutione 2. Iulij II. §. 25. num. 65.*

93 Vide alia in Mari magno Minorum *circa* §. 33. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 16. & Carmelitarum *circa* §. 75. 76. & 98. & generaliter loquendo pro exemptione Mendicantium ab Ordinariorum iuriſdictione, ſeu viſitatione, tam in ciuilibus, de qua in his & ſimilibus priuilegiis ſæpius fit ſermo præterquam in caſibus conceſſis per Concil. Trid. animaduertenda antiqua , & authentica declaratio ſanctæ Congregationis Regularium de an. 1576. pro die 10. Octobris, quam refert Gaſpar Paſſarellus *in formul. prouiſion. in principio*, & alij poſt ipſum, talis tenoris: *Ordinarij in cognitionibus cauſarum Fratrum Mendicantium tum ciuilium, quam criminalium minimè ſe ingerant : pariter nec in viſitatione eorundem Fratrum, vel Eccleſiarum ſuarum , niſi quatenus eis per Concil. Trident. decreta conceditur.*

Circa §. 32.

94 HOc quoque priuilegium de non ſoluenda canonica portione ſimiliter continetur in Bulla Clement. IV. pro Minoribus , & in eorum Mari magno §. 34. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 38. 39. & 40. & in Mari magno Carmelitarum §. 16. 17. 59. & 99. & Minimorum §. 16. de quo ſufficienter dixi *tom. 1. cap. 3. num. 12. tom. 2. cap. 1. num. 19. & 30. & tom. 3. verbo Canonica portio, & t. 4. verbo Quarta funeralis.*

95 Nunc addendum primò , contenta in huiuſmodi priuilegiis de non ſoluenda canonica portione omnino manere in ſua vi , nec derogata eſſe à Concilio, quod ſolùm *ſeſſ. 25. cap. 1.* derogat priuilegiis iſtis, & Mari magno quantum ad ſolutionem quartæ funeralium pro illis Conuentibus, in quibus ante annos 40. ſolita erat perſolui, vt patet illis verbis Concilij: *Decernit ſancta Synodus, vt quibuſcumque in locis tam ante annos 40. quarta , quæ funeralium dicitur, Cathedrali , aut Parochiali Eccleſia ſolita eſſet perſolui , ac poſtea fuerit ex quocunque priuilegio aliis Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut quibuſcunque locis piis conceſſa eadem poſthac integro iure, & eadem portione, qua antea ſolebat Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſia perſoluatur, non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, priuilegiis: etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuſcunque.* Imo potius confirmata ſunt à Pio V. in Bulla. *Etſi Mendicantium* quam retuli *tom. 2. cap. 1.* ibi enim poſtquam declarauit Mendicantes teneri ad ſolutionem quartæ funeralium , iuxta dictum tenorem Concilij & ſolum ceræ, & aliorum, *quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de miſſis, ſeu legatis, vel aliis Fratribus ipſis, ſeu Monialibus huiuſmodi relictis*, ſubiungit : *Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum , planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Eccleſiis relinqui vel dari contigerit, etiamſi pro victu Fratrum, aut alias relinquantur , aliquid contribuere teneantur.* Quibus verbis confirmat Pontifex ea, quæ in his antiquis priuilegiis Maris magni contenta erant. Non eſſe reuocatam hanc Bullam Pij V. per aliam Gregorij XIII. niſi quatenus contraria poterat eſſe Concilio Tridentino, dixi eo *cap. 1. n. 16. & tom. 3. verbo Quarta funeralis, n. 5.* ex declarationibus ſacræ Congregationis , Rotæ deciſione , & variis authoribus. Vide etiam Barboſam *in Collectaneis Doctorum ſuper ſeſſione 25. cap. 13. Concilij* , & aliam deciſionem Rotæ quam affero infra circa §. 43. huius Maris magni.

Circa limitationem illam poſitam in huiuſmodi priuilegiis, videlicet quod legata Religioſis *non conuertantur in alios vſus, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac conceſſione, vel indulgentia continentur*, nota quæ dixi circa commutationem legatorum Regularium *tom. 1. cap. 18. num. 94. & tom. 2. cap. 19. num. 47. & tom. 4. verbo legata Regularibus relicta n. 35. & 36.* An verò prædicta legata poſſint donari ſeu transferri de vno Monaſterio ad aliud, ſaltem cum licentia Prælatorum, conſule dicta *tom. 2. cap. 19. n. 56. & tom. 3. verbo Alienare ſeu alienatio, n. 11.* Peirinis *in Conſtit. 2. Iulij II. §. 76.* & Tamburinum *de iure Abbatum, tom. 3. diſp. 13. quaſ. 2. n. 19.* ac Bordonum *in reſolutionibus , reſol. 27.* ac dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. Quid verò dicendum de permutatione præfatorum legatorum, dixi eo *verbo Alienare ſeu alienatio, n. 12.* & dicam loco relato ex Mari magno Minimorum. 96

Alia ad intentum habes infra in Mari magno Minimorum circa §. 34. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum locis relatis, maximè in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. relatum, vbi agam , an bona Monaſteriorum obligari poſſint ſumpta , occaſione ex illis verbis huius , & ſimilium priuilegiorum, *Necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliqua domus veſtri Ordinis obligari noſcuntur.* 97

Circa §. 33. & 34.

PRiuilegia etiam contenta in his §§. de bonis Monaſteriorum deſertorum applicandis aliis Monaſteriis , ad quæ Fratres transferuntur, nec ab Epiſcopis accipiendis, habentur in Bulla Clem. IV. & Mari magno Minorum §. 35. Carmelitarum §. 100. & Minimorum §. 27. De quibus egi *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium , num. 32. 37. & 38.* Quibus modò addendum, quod cum , vt in iſtis priuilegiis ſupponitur, quando transferuntur Monaſteria de vno loco ad alium, Eccleſiæ dedicatæ non debeant transferri : ideo vel vendi poterunt, cum licentia tamen Sedis Apoſtolicæ, iuxta dicta eo *verbo Monaſteria Regularium. numero 38.* vel applicari Confraternitatibus , vel locis piis prout conceſſit Vrbanus VIII. Generali Minimorum in Conſtitutione, quam refert Peirinis *t. 3. priuilegiorum* 98

Digitized by Google

giorum Minimorum inter Conſtitutiones Vrbani, Conſtitutione 14. alias 24. Quod priuilegium dicit *ibi num.6.* eſſe reale, & tranſire ad ſucceſſores, omnes ſcilicet Generales pro tempore futuros. Caſu verò, quo vendantur perſonis ſecularibus; & ad vſos profanos, execrari debent tales Eccleſiæ per Ordinarios quidem locorum, ſi Eccleſiæ fuerint conſecratæ; per Prælatos verò Regulares, ſi ſolum fuerint benedictæ. Per eaſdem enim cauſas reſoluitor contractus, per quas fit, Syluester *in Summa verbo Eccleſia ſecund. q.2.5.num.7.dicto 3.* Angelus *verbo Altare.num.6.* Roſella *ibidem, num. 2.* Quomodo autem execretur Eccleſia, vide *apud* Angelum *ſuprà num.2.* Tabienuam verbo Altare *n. 5.* Quod ſi Eccleſia ſit conſecrata, & Epiſcopus nolit eam execrare, poteſt ad id cogi per Epiſcopum, vel per ſacram Congregationem. *cap. Nullus, de Iure patr.* Azor *tom.2. inſtit. Moral. lib.9 cap.3.q.8.* Peirinis *ſupra n.3.*

99 Cum autem Pontifices in præfatis priuilegiis prohibeant Epiſcopis, vel Archiepiſcopis, aut aliis Eccleſiarum Prælatis, ne prædicta bona Monaſteriorum deſertorum a Religioſis occupare, vſurpare, vel ſibi vendicare præſumant, videtur dicendum, quod ſi aliter faciant, incurrant in pœnas contra vſurpantes bona Religioſorum in eorum priuilegiis deſignatis, de quibus Rodriguez *tom.1. quæſt.29. artic.7.* & ego *tom.2.c.19.num 51.* Imo ſi hoc fiat cum fractione aut violentia Eccleſiarum, aut Monaſteriorum, incurrere etiam videntur in pœnas, quas ex aliis etiam priuilegiis Regularium adduxi *tom.4.verbo Monaſteria Regularium, n.24.*

100 Nota tamen quod concesſum iſto priuilegio videtur eſſe ius commune. Etenim facta tranſlatione alicuios Eccleſiæ ab habente poteſtatem, omnia iura ad ipſam pertinentia pertinent ad eam, in quam fit tranſlatio *cap. & hoc diximus 16. quæſt.7.* & ibi Gloſſa *cap. Abbati in fine,* & ibi Gloſſa *de verb.ſignif.* Gloſſa vnica, *in cap.ſi quis vult.16.quæſt.7.* Ioan. Andr. *in cap. cum. perſona col.2. de priuileg.n.6.* & ibi Anch. *notab.13. Rebuff.in praxi benef. tit. de tranſlat. Epiſc. num.19.* Lap. *allegat.68.* Rota in Bergomenſi *Legati* coram Seraphino anno 1595. Fauet. & Rot. in vna Colonienſi *Monaſterij* coram Vbaldo.

Circa §. 35.

101 SImile indultum de non cogendis præfatis Religioſis ad dicta opera præſtanda pro Legatis Sedis Apoſtolicæ, Nunciis, aut diœceſanis, habetur in Bulla Clementis IV. & Mari magno Minorum §. 36. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 34. Carmelitarum §.46.&.80. ac 100. Seruitarum §.31.& 44.& Minimorum §.28. De quo in ſimili ferme priuilegio dictum eſt ſupra *circa §.17.*

102 Pro maiori tamen intelligentia explicandæ ſunt voces illæ *procurationes, exactionum, collectarum, ſubſidiorum, prouiſionum,* de quibus in præſentibus priuilegiis. Primò enim *procurationes,* iuxta quandam ſignificationem verbi *procuro,* qua accipitur pro *ſuſtento*, ſuſtentationes, vel expenſa, quæ debentur Ordinariis ratione viſitationis, vel Legationis. *cap. conquerente, de offic. Ordin.capit. procurationes. de cenſibus, capit.cum ex officij de præſcript. c.ſpir. accedentes eod.capit. cum inſtantia de cenſibus, & Clem.1. eod.* Azor. *tom.2.inſtit. moral.lib.4.cap.t.42 in princip.* Peirinis *tom.1. priuil. Minim.in Conſtit.2. Iulij II.n.86.* Barboſa *de offic.& poteſt. Epiſc.alleg.130. n.1. & 2.* Sunt iure communi debitæ etiam à Monaſteriis, niſi habeant priuilegium in contrarium *c.1. & vlt.de cenſibus, in 6.* Azor. *ſupra q.2.* An verò contra illas præſcribi poſſit, Barboſa *ſupra* poſt alios *Exactiones* important idem quod onera, tributa, ſicut *exactor*, qui ea petit. *Collecta* ſimiliter important idem, quod *talia*, ſeu *præſtatio*, vt ait Fillincius *tr.16.c.5. n.103.* etſi ſub nomine eleemoſynarum, prout colligitur ex *1.Corinth.16.* Deinde *ſubſidia* etſi generaliter importent idem quod auxilia alicui præſtita, hic tamen importare videntur *charitatiuum ſubſidium*, id eſt, auxilium quoddam, quod datur Epiſcopis, quando redditus propriæ Eccleſiæ non ſufficiunt pro oneribus incumbentibus, vel alia iuſta, & rationabili cauſa interueniente. Menochius *lib.2.de arb.caſu 178.* Azorius *d.tom.2.lib.9.c.14.* Peirinis *ſupra.* Ad illud ſoluendum cogi poſſunt omnes *c.conquerente, de offic. Ordin.c.cum Apoſtolus, de cenſibus*, Menochius, & Azor. *ſup.* Barboſa *ſupr. alleg.87.n.7.* Non verò Monaſteria, aut Eccleſiæ exemptæ, niſi habeant populum non exemptum ſibi ſubditum, Barboſa *ſupr.n.45. 46.& 47.* ex pluribus aliis DD. Quomodo autem id non procedit in Regnis Hiſpaniarum, dicam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* 46. Alia etiam ad illud ſpectantia habes apud Azorium, Menochium, Barboſam, & Peirinis relatos. Prouiſiones etiam importare, videntur idem quod *ſubſidia*, vel *exactiones*. Ab iis ergo omnibus liberantur præfati Regulares in dictis priuilegiis. Quibus etiam conſonat Pius V. in Bulla *Etſi Mendicantium*, quem retuli, *tom.2.cap.1.* Conſonant etia plura alia priuilegia variis Religionibus concesſa, quæ refert Rodriguez *tom.2. q.65. art.1.& 4. & quæſt.66.*

Nota tamen qood etſi caſus eſſet, quod præfati Regulares poſſiderent aliqua bona contra ſui Ordinis inſtituta, & adhuc ſoffragarentur ipſis dicta priuilegia; cùm ea ſint abſoluta, indefinita, & vniuerſalia, & non contineant aliquam conditionem, aut limitationem. Rodriguez *ſuprà d.q.65.art.3.* contra Ancharanum, & alios. Pro quo vide dicenda infra in Mari magno Minorum *circa* §.11. 103

Alia habes infra circa §.36. Maris magni Minorum, & locis relatis ex Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum. 104

Circa §. 36.

PRiuilegium quoque hoc §. contentum de exem- 105
ptione a Conſtitutione Innocent.IV. quæ incipit *Volentes*, habetur in Bulla Clement. IV. pro Minoribus, ipſorumque Mari magno §.37. Eremitarum ſancti Auguſtini §.32. Carmelitarum §.71. Minimorum §.31. Conſonantque dicta *tom.1.c.11.n.10.& tom.3.verbo cauſa iudicialis Regularium.* & verbo *Delinquens Regularis*, & verbo *Epiſcopus quoad Regulares,* ac verbo *Exemptio Regularium.*

Sed pro ipſorum intelligentia nota, quod Inno- 106
cent.IV. in Concilio Generali Lugdunenſi, & refertur *in cap. Volentes de priuileg. in 6.* volens aliquo modo limitare priuilegia antiquiora Regularibus, & aliis exemptis conceſſa, declarauit, quod *quantumcunque ſic exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſiue contractus, aut rei, de qua contra ipſos agitur ritè poſſunt coram locorum Ordinariis conueniri.* Hi ergo Pontifices in his priuilegiis concedunt præfatis Regularibus oppoſitum cum expreſſa derogatione *dicto cap.volentes,* prout erat neceſſarium iuxta ſæpius dicta, eò quod eſſet diſpoſitio Concilij Generalis, cui non derogatur, niſi per expreſſam ipſius nominationem. Permanent autem in ſua vindicta priuilegia, quia licet poſtea Concilium Tridentinum *ſeſ.4.cap.14.* dixerit: *In exemptorum cauſis Conſtitutio Inn.IV. quæ incipit.* Volentes *in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur, quam eadem ſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat;* nihilominus, iuxta dicta eo *cap.11.n.10.* & eo verbo *Cauſa iudicialis Regularium,n.6.* ex Paulo V. & decretis ſanctæ Congregationis

doctrina Sanchez, & aliorum, in dicto decreto Concilij non comprehenduntur Regulares, Pro quo etiam præter Authores ibi relatos, ſunt Narbona *leg. 59. gloſſ. num. 1. 2 30.* Aldrete *in alleg. pro omnimoda Regular. exempt. part. 1. cap. 7. num. 2.* Nouarius *in lucern. Regular. verbo cauſa, num. 3. & 4.* quos nouiſſimè refert, & ſequitur Barboſa *in Collectan. DD. in dicto cap. 14. Concilij*

107 Sunt tamen reuocata dicta priuilegia, ſi præfati Regulares extra Monaſterium degant, *in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum*, iuxta dicta eo *cap. 11. num. 10.* ex dicto *cap. 14. ſeſſ. 7.* Concilij; in talibus enim cauſis non obſtantibus dictis, aut aliis quibuſcunque priuilegiis conueniri poſſunt coram Ordinariis tanquam à Sede Apoſtolica delegatis, niſi forſan iudicem habuerint. De quo iudice dixi *tom. 2. cap. 10. num. 6. & 7.* qui autem ſint iſtæ miſerabiles perſonæ dixi eo *cap. 11. num. 20.* & tractat Sanchez *tom. 2. conſil. mor. lib. 6. cap. 9. dub. 2. num. 6.* vbi ex Syluestro, Tabiena, & Armilla generaliter dicit eſſe eas, quarum natura mouetur ad miſerandum. Dicuntur cauſæ ciuiles mercedum eæ quæ mouentur propter ſolutionem ſtipendij debiti operariis. Henriquez *lib. 7. de indulg. cap. 25. num. 5.* Sanchez *ſuprà dum. 5.* Quando verò Regulares dicantur eſſe extra Monaſterium, habes ex dictis eo *n. 10. & 3. tom. verbo Cauſa iudicialis Regularium, n. 6.*

108 Vide alia circa §. 46. huius Mari magni, & in Mari magno Minorum §. 37. & 44. Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum locis relatis, ac etiam in Mari magno Seruitarum §. 15. & 32. vbi aliquo modo ſimilia reperiuntur.

Circa §. 37.

109 HOc loco Papa Martinus declarat clauſulam illam in Bulla Greg. XI. poſitam, & de qua in §. 28. huius Maris magni, videlicet, *ſalua tamen iuſtitia Eccleſiarum illarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur*, quam dicit intelligi debere *præterquam in illis, de quibus in ipſo priuilegio ſpecialiter cauetur, quod canonica portio minimè exigatur*, id eſt de contentis in priuilego eiuſdem Gregorij XI. de quibus egi *in §. 32.* huius Maris magni. Quia tamen vt ibid. dixi ea non ſunt reuocata à Conc. ſed potius confirmata à Pio V. in Bulla *Etſi Mendicantium*, ideo ea manent modò in ſuo vigore.

110 Circa quam clauſulam, præter dicta *tom. 3. v. clauſula n. 63.* ex Ioan. de Cruce, Tamburino, & Barboſa, nota, quòd, licet, prout habetur ex *c. certificari de Sepult.* quantitas canonicæ portionis debitæ Eccleſiæ parochiali ſit ex Leone III. tertia pars, & ex Vrbano quarto, & ex Clem. III. ſit iuxta loci conſuetudinem, nunc tamen iuxta dicta *in d. §. 32.* attendendum eſt ad Conc. Trid. decretum, & declarationem Pij V. ibi adductam, quod ſcilicet ſit quarta, & *ſolùm ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur*, non alterius rei prout ibi decernit Pontifex.

111 Nota etiam pro prædicta clauſula, per eam denotari non cenſeri Pontifices velle concedere exemptionem à ſolutione quartæ funeralium, cùm alias non eſſet ſalua iuſtitia Eccleſiæ Parochialis, vt reſoluit Rota in vna Valliſoletana *funeralis* 19. Aprilis 1606. coram Iuſto. Licet ſi in priuilegio adſit expreſſa exemptio à ſolutione dictæ quartæ cum ſpecifica derogatione Clementinæ, *dudum, de ſepult.* oppoſitum ſit dicendum, quia tunc dicta clauſula intelligi debet de aliis, quàm de expreſſis, vel de materiis compatibilibus cum expreſſis in priuilegio, non verò vt tollat expreſsè conceſſa. Tamburinus de *Iure Abbatum tom. 11. diſp. 15. quæſt. 17. n. 11. & ſeqq.* ex Rotæ deciſionibus, & aliis Authoribus. Pro quo vide dicenda infrà *circa §. 43.* & in Mari magno Minorum *circa §. 41.* Eremitarum ſancti Auguſtini *circa §. 38. 39. & 40.* Carmelitarum *circa §. 58.* & Seruitarum *circa §. 29.*

Circa §. 38.

112 HOc loco Pontifex Sixtus IV. approbat & confirmat omnia priuilegia Ordinis Prædicatorum conceſſa à Gregorio, Martino, Eugenio prædeceſſoribus, & aliis quibuſcunque Romanis Pontificibus, eaque robur perpetuæ firmitatis obtinere decernit. Circa quam confirmationem, & approbationem aliqua notanda.

113 Primò quod cum dicatur ea omnia approbare *motu proprio*, & non ad inſtantiam alicuius, &c. denotatur etiam hanc conceſſionem eſſe magis voluntariam, & maius beneficium, & ideo ampliandam, quantum proprietas verborum patitur, & quod nunquam retorqueri poſſit contra prædictum Ordinem Prædicatorum, cui eſt data, ſicut interdum retorqueri poteſt conceſſio ad inſtantiam. De quo dixi *3. tom. v. Clauſula, n. 41.* ex variis DD. Secundò, quod etiamſi ſit contra Ius commune, ampliari debet, & in ordine ad interpretationem cenſeri fauorabilis, iuxta *c. Si motu proprio, de præbend. in 6.* DD. quos retuli *tom. 4. v. Priuilegia Regularium, n. 9.* Vnde habet hæc conceſſio talem vim, quod etiamſi Pontifex non appoſuiſſet clauſulam *non obſtantibus*, eo ipſo quod eſt ex motu proprio, includit illam, prout ex Baldo, Socino, Moneta, & aliis tenet Barb. *in tr. de clauſulis, clauſ. 79. n. 13.* Tertiò, quod intelligenda eſt, prout iacet & ſonat, vt dictum eſt à Rota *in vna Romana menſa nummularia 3. Iunij* 1614. *coram Coccino* inter deciſiones Farinacij *part. 1. deciſione. 663. n. 24.* & reſoluit Barboſa *ſuprà numerum* 24. ex Surd. Felino & aliis.

114 Deinde cùm dicatur eſſe *ex certa ſcientia*, confert nouum ius priuilegiis confirmatis, & æquiualet conceſſioni, adeo vt per ipſam actus aliàs nullus validus reddatur, ſi Papa de tali nullitate veriſimiliter habebat notitiam, iuxta dicta *tom. 3. verbo clauſula, n. 29.* Tollit etiam omne iuris obſtaculum. Franciſcus Leo *in theſauro fori Eccleſiaſtici, part. 4. cap. 1. num. 55.* Moneta *de commutatione vlt. volunt. cap. 7. n. 10.* Barboſa *tract. de clauſulis, clauſ. 39. num. 17.* Facit etiam quod nullus audiatur contra Papam illam concedentem vt poſt Ioannem de Anan. & Cardinalem Tuſcum reſoluit idem Barboſa *ſuprà n. 22.*

115 Præterea clauſulas *motu proprio, certa ſcientia, de plenitudine poteſtatis*, habere vim ſpecialis expreſſionis colligitur ex Angel. *l. ſed & ſi quis §. quæſitum ff. ſi quis cauſ.* Decio *in l. certum col. 2 ff. ſi cert. petat.* Archidiacon. *capitulo præſentium 7. q. 2.* Oldrado *conſ. 257. n. 13.* Siluano *conſ. 64. n. 4.* Peregrin. *de iure fiſci lib. 1. tit. 3. num. 4.* De quo infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini loco citando.

116 Nota alia ad intentum in Mari magno Fratrum Minorum *circa §. 38.* & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §. 13. & Carmelitarum §. 44. & Seruitarum.

Circa §. 39. & 40.

117 PRiuilegium hoc Sixti IV. pro Fratribus Ordin. Prædicatorum ampliatiuum eſt priuilegij Gregorij XI. de quo ſupra §. 9. 10. 11. & 12. Etenim in priuilegio Gregorij ſolum ipſis concedebatur, quod poſſent in locis, in quibus degerent, habere Oratoria, & in ipſis cum altari portatili celebrare diuina

officia,

Digitized by Google

officia, & recipere ſacramenta; ac tempora interdicti generalis ianuis clauſis eadem facere; ac ſimiliter quòd eorum inſiſtentes obſequiis cenſuris generalibus non ligentur, &c. In priuilegio autem Sixti vlterius ipſis conceditur, vt etiam in quouis alio loco congruenti poſſint ſuper altari portatili eadem facere, exceptis Eccleſiis ab Ordinarij iuriſdictione non exceptis, quando id inhibitum ab ipſis fuerit, & quod poſſint tempore interdicti non ſolum fratres, & ſorores ſancti Dominici de Pœnitentia nuncupatos, ſeu eorum procurationes, & negotia gerentes admittere ad diuina. Simile autem priuilegium conceſſit idem Sixtus Minoribus, vt patebit ex eorum Mari magno §. 39. & Carmelitis, prout etiam ex eorum Mari magno §. 50. & 51. conſtabit. Partim etiam ſimile priuilegium habent Seruitæ propter conceſſionem Innocent. VIII. in ipſorum Mari magno §. 54. De qua materia quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *tom. 1. cap. 21. num. 14. & 25. & tom. 3. verbo Altare, numero 13. 14. & 15. ac 16.* vbi plura de huiuſmodi altaribus ac *t. 4. verbo Oratoria quoad Regulares, præſertim, n. 6.* ſub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiuſmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus Interdicti, de eo dixi *tom. 1. c. 21. n. 19. & 20. & tom. 2. c. 5. n. 21. & tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares, num. 28. & ſeqq.* Similiter quod attinet ad fratres, ac ſorores ſancti Dominici de Pœnitentia nuncupatos, ſeu Tertiarios, plura dixi *tom. 2. cap. 14.* Specialiter de priuilegiis ipſorum pro tempore interdicti, *n. 36.* Demum de procuratoribus, & negotia gerentibus Religioſorum dixi *tom. 2. cap. 17.* præſertim *num. 6.* Quibus alia adddenda.

118 Primò, quod probabilitas illius ſententiæ, quòd ſcilicet per Concilium Trident. *ſeſſ. 22. in decret. de obſeruand. & vit. in celebrat. Miſſ.* non ſunt abrogata hæc priuilegia celebrandi cum altari portatili in loco honeſto, & congruenti, in caſu quo Epiſcopi id permittant, aut non prohibeant, non ſolum defenditur à Rodriguez, Ioanne de Cruce, Portello, & Ledeſma, quos *3. tom. verbo Altare, n. 13.* retuli, ſed etiam à Villobos *in ſumma, part. 1. tract. 8. difficult. 23. n. 6.* Hieronymo Rodriguez *in Compend. regular. reſolut. 9. n. 4.* & Cardinali Lugo *de Euchariſt. diſput. 20. ſect. 2. num. 51.* ac per conſequens etiam in praxi ſuſtineri poteſt, vel propter authoritatem iſtorum Doctorum, & aliorum Salmanticenſium, quos ipſe Cardinalis Lugo refert. Quibus etiam adde Marchinum *de Sacramento Ordinis, tract. 3. part. 2. cap. 9. num. 12.* & Paſqualigum *in deciſ. moral. deciſ. 54. n. 3. & 4.* Qui bene id probat ex eo quod decretum Concilij non eſt prohibitiuum actus, ſed conceſſiuum facultatis eum prohibendi, & dirigitur tantum ad Epiſcopos. An verò etiam extendantur hæc priuilegia ad celebrandum cum altari portatili in Oratoriis, quæ fieri ſolent in grangiis, & prædiis Religioſorum; & pro caſu extraordinario in cameris eorum, dum infirmantur; & quomodo non in cameris ſecularium dixi eo verbo *Altare n. 14. 15. & 16.* De priuilegio Gregorij XIII. conceſſo Societati ad celebrandum in miſſionibus ſuper altari portatili in quocunque loco honeſto dixi eo *cap. 21. n. 14.* & de ipſo agunt Lugo & Paſqualigus *ſupra*. Notans *n. 8.* non poſſe Epiſcopos prohibere præfatis miſſonariis vſum talis priuilegij. De alio etiam priuilegio eiuſdem Gregorij XIII. quòd ſcilicet Patres Societatis in Oratoriis, & Capellis, quæ ipſius Societatis Prouinciales per ſe in domibus, Collegiis, & aliis locis, vbi aliqui Societatis reſidebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Miſſæ, & alia diuina officia celebrari poſſint, dixi eo *numero 14.* communicari etiam aliis Religionibus, quod etiam tenent Azor. *tom. 1. inſtit. moral. lib. 10. cap. 26. quæſt. 9.* Fagundez *de 5. Eccleſiæ præceptis, part. 1. lib. 5. cap. 13. num. 17.* Marchinus *ſuprà, num. 13.* Priuilegium autem illud Nicolai Franci Nuncij Sixti IV. pro benedictinis Valliſſoletanis, de quo eo *num. 14.* dubitaui, an ſit viuæ vocis oraculum, modo reperio fuiſſe indultum ſcriptum, & ſignatum ab eo, prout conſtat ex Bullario Rodrig. in Sixto IV. *Bulla 44.* In eo autẽ, cùm à prædicto Legato poſtularetur, quod in tali Monaſterio, *& in aliis eidem ſubiectis poſſent.* Monachi *tamen in firmariis, quam in quibuſcunque aliis locis honeſtis intra ſepta Monaſterij habere altaria portatilea*, Legatus reſpondit, *fiat vt petitur.* & ponitur Signatura, *Nicolaus Francus Legatus.* Non autem ſtatuta, aut indulta facta a Legato Papæ eſſe perpetua. *cap. nemini, de offic. Legati*, & ibi Doctores communiter. Rodriguez *tom. 2. quæſt. regular. quæſt. 97. art. 1.* Barboſa *in d. c. nemini.* Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Innoc. VI. Bulla 2.*

Circa facultatem illam admittendi ad diuina tempore interdicti non ſolùm Fratres tertij Ordinis, ſed etiam eorum Procuratores, nota eam limitandam eſſe iuxta dicta *tom. 1. cap. 21. num. 19. & tom. 2. cap. 5. num. 21.* & *tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares*, præſertim *num. 28.* pro feſtiuitatibus eis locis relatis, & cum conditionibus ibi poſitis, & ſuppoſita doctrina ibi tradita, ſcilicet quod prædicta priuilegia non ſint contraria Conc. Tridentino pro illis feſtiuitatibus, & caſibus, prout tenent non ſolum authores eo loco relati, ſed etiam Bonacina *de cenſuris extra Bullam Cœnæ d. 2. quæſt. 8. punct. 14. num. 11.* & Homobonus *de examine Eccleſiaſtico tract. 11. c. 12. q. 25. reſol. 1.* eo quòd Concilium cum præcipit Regularibus *ſeſſ. 25. c. 12.* obſeruare interdicta etiam poſita ab Ordinariis, & *cap. 22. eiuſdem ſeſſ.* reuocat omnia priuilegia Religionum, ſolum loqui videtur de priuilegiis generalibus non obſeruandi vlla interdicta, non de ſpecialibus, pro aliquibus feſtiuitatibus, prout in præſenti loquimur. Vide inter alios Sairum *de cenſuris lib. 5. c. 13. n. 24. & 25.* Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſol. 80. n. 25. & ſequentibus* & quæ dixi *tom. 1. c. 21. n. 19.* 119

Nota etiam dicenda infra in Mari magno minorum *circa* §. 39. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. Seruitarum *circa* §. 54. 120

Circa §. 41.

PRiuilegium hoc circa facultatem conceſſam Prælatis ad abſoluendum ſibi ſubditos ab omnibus caſibus, paucis exceptis, quod etiam eſt declaratiuum, & ampliatiuum alterius de quo ſupra §. 14. habetur etiam in Mari magno Minorum §. 40. ad verbum, & Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §. 43. Seruitarum §. 35. Minimorum §. 29. maximè Carmelitarum §. 54. & 62. etſi aliqualiter diuerſum. De cuius materia latè dixi ſupra locis relatis *in d. §. 14.* 121

Nunc addendum primò, quod cum in his priuilegiis ſolum abſolutio hæreticorum relapſorum negetur Prælatis prædictis reſpectu ſuorum ſubditorum Regularium, datur intelligi poſſe abſoluere hæreticos non relapſos, quod eſt verum ſtando in præfatis priuilegiis, prout ſupponitur Rodriguez *tom. 1. quæſt. regular. q. 20. art. 9.* Alter Rodriguez *in compend. reſolut. 3. num. 3.* & Portellus *in dub. regular. verbo Abbas, num. 12.* quia tamen in Bulla Cœnæ reuocantur omnia priuilegia conceſſa Regularibus ad abſoluendum ab hæreſi, aut quocunque alio caſu in dicta Bulla contento, ideo hoc tempore, nec propter hæc, nec propter alia priuilegia poſſunt Prælati præ- 122

fati ſuos ſubditos abſoluere ab hæreſi, aut quocunque alio caſu in Bulla Cœnæ contento, iuxta dicta *tom. 1. capit. 18. num. 38. & tom. 3. verbo Bulla Cœna numero 54.* Et nouiſſimè tenet Freitas *in Schol. ad Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Benedicto XIII. Bulla 5. & Bordonus in ſuis reſolutionibus reſol. 3. num. 4.* nec relato eum Sigiſmundo de Bononia, Naldo, Vecchio, Cruce, Sorbo, Tamburino, Diana, & aliis Quia verò in his priuilegiis ponitur differentia inter hæreticos, & hæreticos relapſos, obiter nota in eo diſtingui, quod *hæretici* dicuntur illi qui errorem aliquem in fide ſigno aliquo externo manifeſtant, iuxta dicta *tom. 3. verbo Hæreſis, & hæreticus num. 2.* cum conditionibus ibi aſſignatis, *hæretici* verò *relapſi* dicuntur illi, qui vel primò abiurarunt hæreſim formalem, & poſtea inciderunt in vehementem ſuſpicionem, vel qui primò abiurarunt ſuſpicionem, vel qui primò abiurarunt de vehementi, & poſtea inciderunt in hæreſim formalem, vel qui primò abiurarunt vnam vel plures ſpecies hæreſis, & poſtea in eas inciderunt. De quo Santarellus *tractatu de hæreſi capit. 42.* Farinacius *de hæreſi quæſt. 195.* Carena *de offic. Sanct. Inquiſit. part. 2. tit. 2. §. 5. de relapſis*, cum aliis quos refert.

123 Schiſmatici autem neque ex vi horum priuilegiorum, cum expreſſe excludantur, neque ex vi aliorum quorumcunque, cum ipſorum abſolutio in Bulla Cœnæ, reuocatis omnibus priuilegiis Regularibus conceſſis, Papæ reſeruatur, à Prælatis Regularibus abſolui poſſunt, eſto per Bullam Cruciatæ poſſunt abſolui, iuxta dicta *tom. 3. verbo Bulla Cruciata n. 33.* Qui verò ſint aut dici debeant ſchiſmatici, aut quid ſit ſchiſma, habes ex dictis eo *tom. 3. verbo Bulla Cœna n. 9.* & de eo doctè tractat P. Candidus *tom. 4. diſquiſ. 4. art. 18. n. 23. & ſequentibus.*

124 Idem quoque dicendum de falſificantibus litteras Apoſtolicas, propter idem fundamentum, & quia caſus iſte continetur in Bulla Cœnæ iuxta dicta *3. tom. verbo Bulla Cœna n. 20.* qui autem dicantur falſificantes litteras Apoſtolicas, habes ex dictis eo *tom. 3. verbo Falſarius num. 2.*

125 Demum idem dicendum de deferentibus ad infideles prohibita, propter idem fundamentum. Qui autem ſint tales, qui ad infideles prohibita deferunt, habes etiam ex dictis eo *verbo Bulla Cœna n. 21.* vbi numerantur omnes illi, *qui ad Saracenos, Turcas, & alios Chriſtiani nominis hoſtes, & inimicos vel hæreticos per noſtras ſiue huius Sanctæ Sedis ſententias expreſſè, & nominatim declaratos, deferunt ſeu tranſmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, ſtannum, chalybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes tam ex ipſo canape, quam alia quacunque materia, & ipſam materiam, aliáque huiuſmodi, quibus Chriſtianos, & Catholicos impugnant.*

126 Alia infra in Mari magno Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum, locis relatis. Sed maximè notanda, quæ dicam in Mari magno Minorum *circa §. 40.* videlicet facultatem conceſſam in hoc priuilegio eſſe non ſolùm pro foro Pœnitentiali, ſed etiam pro contentioſo, prout determinauit Rota anno 1541. inter deciſiones Putei *num. 90.* in ſpecie loquens de hoc Mari magno Fratrum Prædicatorum. Item, quæ eodem loco dicam circa facultatem delegandi authoritatem hoc loco dictis Prælatis conceſſam. Qui verò ſint illi Vicarij, quibus etiam conceditur hoc priuilegium, conſule dicta *tom. 1. cap. 18. n. 3. & tom. 2. cap. 13. n. 40. & tom. 4. verbo Vicarij Religionum*

Circa §. 42.

HOc etiam priuilegium habetur in Mari magno 127
Minorum §. 49. Eremitarum S. Auguſtini §. 44. Seruitarum §. 36. Minorum §. 39. & maximè Carmelitarum §. 54. & 63. & de materia ipſius dixi *tom. 1. cap. 28. n. 40. & ſequentibus, & tom. 3. verbo irregularitas*, præſertim, *n. 72.* cum aliis locis ibi relatis, vbi etiam de aliis ſpeciebus irregularitatis, ad quarum diſpenſationem extenduntur hæc priuilegia, & alia, de quibus ibidem.

Cæterùm circa tres illas ſpecies irregularitatis, 128
ſcilicet *homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum*, in quibus Prælati non poſſint diſpenſare ex vi eorum priuilegiorum, nota, quòd homicidium voluntarium in præſenti non importat homicidium iuſtè factum, quale eſt illud, quod committunt iudices & miniſtri iuſtitiæ, ac milites in bello iuſto, quia in irregularitate, quæ propter hoc homicidium contrahitur, quæ vocari ſolet ex defectu lenitatis, diſpenſare poſſunt dicti Prælati Regulares, iuxta dicta *tom. 1. capit. 18. num. 43. verbo Bullam n. 22.* ex vi horum priuilegiorum, prout tenent Authores eo loco relati, & alij, quos refert, & ſequitur Diana *4. Tract. 2. Reſol. 69.* & Bordonus *Reſol. 13. n. 14.* referens etiam alia priuilegia. Nec etiam intelligitur homicidium factum ex defenſione cum moderamine inculpatæ tutelæ; quia per tale homicidium non incurritur aliqua irregularitas, iuxta dicta ex definitione Eccleſiæ *in Clem. ſi furioſus, de homicid.* dicto verbo *Irregularitas num. 65.* Nec etiam intelligitur homicidium factum ex defenſione, etiam non ſeruato moderamine inculpatæ tutelæ, quæ cum illud non cenſeatur voluntarium, ſed caſuale, ſicut in eo diſpenſat Epiſcopus virtute Concil. Trid. *ſeſſ. 24. n. 6.* ſi caſus eſt occultus, ſic Prælati ſæculares habentes præfata priuilegia, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas n. 69.* Vnde etiam propter idem fundamentum non intelligitur homicidium caſuale, iuxta dicta eo verbo *Irregularitas num. 83.* Quod præter authores ibi relatos teneant Vechius *d. 9. dub. 18.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 71. in fin.* & Bordonus *ſuprà n. 17.* Homicidium ergo, quod in his priuilegiis nominatur, & quod negatur Prælatis præfatis quantùm ad diſpenſationem in irregularitate propter ipſum contracta, ſolum eſt homicidium in ſe voluntarium, & illicitum, prout authores relati ſupponunt. An verò propter alia priuilegia id poſſint facere, conſule dicta eo *cap. 18. num. 44. & tom. 3. verbo Abortus num. 14. & verbo Irregularitas n. 72.* & Dianam *7. part. Tract. 11.* cum aliis, quorum tamen doctrinam accipiendam cenſeo ſolum iuxta dicta locis relatis.

Nomine etiam *Bigamiæ*, cuius diſpenſatio negatur 129
in his priuilegiis Prælatis præfatis, non intelligitur bigamia purè ſimilitudinaria, vt ſi caſus eſſet, quo Religioſi eorum ſubditi contraherent, & conſummarent matrimonium, quia diſpenſatio in illa iure ordinario competit Epiſcopis, ac per conſequens etiam Prælatis habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, iuxta dicta *tom. 3. verbo Bigamus, & Bigamia num. 6.* quod præter authores ibi relatos tenent Sigiſmundus *ſupra num. 1.* & Bordonus etiam *ſub Reſol. 11. num. 31.* Solum ergo intelligitur bigamia vera 130
quæ contingit, quando quis contraxit, & conſummauit duo matrimonia; & interpretatiua, quæ contingit quando quis iuris fictione cenſetur contraxiſſe illa iuxta dicta verbo *Bigamus, & Bigamia n. 1.* hæ enim duæ bigamiæ cenſentur negatæ in dictis priuilegiis præfatis Prælatis, iuxta dicta eo verbo *n. 3.* Quod etiam tenet Sigiſmundus, & Bordonus relati. An verò ex vi aliorum priuilegiorum poſſint in eis diſpenſare,

conſule dicta eo *n.3.* & præfatos Sigiſmundum, & Bordonum.

Nomine quoque *mutilationis membrorum* quid intelligatur, dixi eo verbo *Irregularitas num. 74. & 75.* Cum autem ſuperius dixerim nomine *homicidij voluntarij*, cuius diſpenſatio quoad irregularitatem propter illud contractam negatur præfatis Prælatis ſolum intelligi homicidium in ſe voluntarium, & illicitum, ideo idem videtur dicendum de mutilatione membrorum, dicamus Pontifices fuiſſe magis liberales in diſpenſatione irregularitatis ob homicidium, quam in diſpenſatione irregularitatis ob mutilationem membrorum, quæ eſt quid minus quam homicidium, nihilominus quia id non video in aliquo authore, ideo aliorum iudicio in hoc me remitto. Illud magis compertum, quod iuxta dicta eo verbo *irregularitas numero 76.* ex vi Priuilegij Pij V. quod eo loco retuli poſſunt Prælati Regulares, qui cum Dominicanis communicant in priuilegiis per ſe ipſos, & in foro conſcientiæ, quando caſus fuerit occultus, cum ſubditis in hac irregularitate diſpenſare. Prout etiam tenent Sigiſmundus *ſupra n.5.* Bordonus *de Reſol. 13. n. 13.* ex Vecchio, & aliis. Apud quos etiam an id fieri poſſit virtute aliorum priuilegiorum.

131 Alia ad intentum habes infra in Mari magno Minorum §. 49. Eremitarum S. Auguſtin. §. 44. Carmelitarum §. 54. & 65. Seruitarum §. 36. & Minimorum §. 29.

Circa §. 43.

132 PRiuilegia hoc §. contenta habentur etiam in Mari magno Minorum §. 41. excepto, quod cum in hoc Mari magno dicitur de iuſtitia Eccleſiarum: *Saluam eſſe debere decernimus in omnibus aliis caſibus, præter eos in quibus eorundem Gregorij, Martini, & Eugenij Prædeceſſorum noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres ipſi ab huiuſmodi ſolutione quartæ ſunt exempti.* Cæterum in Mari magno minorum ſic dicitur de eadem iuſtitia Eccleſiarum: *Saluam eſſe debere decernimus eo caſu, quo dumtaxat apud loca ipſorum Fratrum corpora ipſa ſepeliuntur.* In Mari magno autem Eremitarum S. Auguſtini §. 38. & Carmelitarum habentur eadem, quæ in Mari magno minorum, etſi cum aliqua variatione, vt conſtabit ex ipſo §. 58. Quia ergo priuilegia hæc ampliatiua, & declaratiua ſunt eorum, quæ ſuperius in hoc eodem Mari magno Prædicatorum §. 28. continentur, ideo quæ ibi addicta ſunt, deſeruiunt etiam ad interitum; maximè ea, quæ dixi *tom. 2. cap. 1. n. 31. & tom. 3. verbo Defunctus & tom. 4. verbo ſepultura quoad Regulares* fere per totum, & ſupra in hoc etiam Mari magno §. 37.

133 Vlterius etiam nota per *iuſtitiam Eccleſiarum*, de qua agitur in his priuilegiis, denotari quartam particularem, ſeu funeralem, vt habet Rota in vna Valliſoletana *funeralis* 19. Aprilis 1606. coram Iuſto, agens de hoc, & aliis priuilegiis conceſſis Ordini Prædicatorum. Cum enim de iure communi iſta quarta debita ſit Eccleſiis, & ſpectet ad Epiſcopum, vel Parochum iuxta Clem. *Dudum de ſepult. cap. 1. & 4. cum aliis eod. tit. & cap. cum quis pariter eod. tit. n. 6.* & Rotam in vna Litrenſi *Quarta funeralium* 15. Ianuarij 1618. coram Coccino quam affero infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 58. adeo vt præfati habeant intentionem de iure communi fundatam prout etiam habet d. Roſa Valiſoletana *funeralis*, ideo vocatur *iuſtitia Eccleſiarum*, quia ſcilicet de iuſtitia eſt debita. Cæterum qualiter, & quomodo, à quibus Conuentibus, & de quibus rebus debeantur, habetur ex Concil. Trid. Bulla Pij V. & aliis relatis ſupra *circa* §. 32.

134 In fauorem etiam horum priuilegiorum, & pro dictis, & dicendis de quarta funerali, notanda hic eſt deciſio Rotæ in vna Elnenſi *Iurium Parochialium* 6. Iunij 1631. coram D. Queipo, in qua pro Patrib. Dominicanis, pro quibus ſunt præfata priuilegia, Rota decernit, qualiter Parochiano ſolùm ſit debita dicta quarta, & de quibus, & cur *funeralis* dicatur his verbis: Parochus Cocolibri Elnens: Diœceſis vrgebat hæredes, & executores teſtamentarios eorum qui in Monaſterio Prædicatorum eiuſdem loci ſepulturam elegerunt, ad celebrandum *Nouennarium*, & *Cap. anni* in Eccleſia Parochiali, poſtquam in dicto Monaſterio Prædicatorum celebratum extiterat. Super quo orta controuerſia, & cauſa ad Rotam deuoluta, & mihi commiſſa, propoſui dubium, an Parocho liceat cogere hæredes ſeu executores teſtamentorum defunctorum, qui ſepeliuntur in Eccleſia Fratrum, ad celebrari faciendum in Eccleſia Parochiali diuina Officia *Nouennalia*, ſeu *Cape d'anno*, quæ iam in Eccleſia Fratrum fuerant celebrata, & dominis viſum fuit id Parocho non licere: quia iure communi, quo libera cuilibet ſepulturæ electio permiſſa eſt, dumtaxat quarta canonica Parocho reſeruatur, *cap. 1. cap. Is qui cap. In noſtra. cap. Certificari. cap. Cum nuper. de ſepult.* quæ non generaliter, ſed cum reſtrictione, de qua *in cap. vlt. de teſtament.* competebat, quamuis per text. *in Clement. Dudum de ſepult.* fuerit ampliata, vſu tamen, & conſuetudine generali, ad quartam funeralium reſtricta fuit, vt poſt Card. *in d. Clem. Dudum §. Verum tradunt.* Couar. *in d. cap fin. de teſtam. n. 6.* Molina *de iuſt. & iure tract. 2. diſp. 217.* Rodriguez *q. Reg. tom. 1. q. 39. art. 2. in fin.* & de ea tantum loquitur Concilium Tridentinum *cap. 13. ſeſſ. 25. de Reform.* Funeralia autem ſunt, quæ cum funere deferuntur, vt tradit Gloſſ. *verbo Funeralibus in d. Clement. Dudum, de Sepulturis*, & Pet. de Vbald. de Canonica *Epiſcopo, & Parocho debita part. 2. cap. 4. n. 10. & 16.* quam dumtaxat conſiſtere in cera, & in aliis oblationibus, quæ deferuntur tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur; non autem de Miſſis, & legatis aut aliis oblationibus eorum, qui apud dictos Fratres ſepeliuntur, declarauit ſanctæ memoriæ Pius V. 17. Kalend. Iulij anno Domini 1567. vt referunt Gut. *de iuramento confirm. 2. part. cap. 4. num. 3.* Rodriguez *in dicta q. 39. art. 2.* vnde cum iure communi ex oblationibus factis, aut relictis Monaſterio non deberetur niſi quarta Eccleſiæ Parochiali, & hoc vſu, & conſuetudine ad quartam funeralium fuerit reſtrictum, & ex Conſtitutione ſanctæ memoriæ Pij V. declarantis Concil. Trident. *in dicto cap. 13.* fuerit conſtitutum vt à Fratribus non deberetur, niſi quarta eorum funeraliũ, quæ tẽpore ſepulturæ fuerint oblata, idque Sixtus IV. ad Fratrum fauorem iam conſtituerat, vt refert Silueſter *in Summa verbo Canonica, in fin.* prætenſio dicti Parochi omni iure deſtituta videtur, præcipuè, quia ſanctæ memoriæ Pius V. die 9. Iulij 1571. in Statuto directo ad Principatum Cathaloniæ prohibuit, ne Parochi à Fratribus vltra quartam Funeralium quidpiam exigerent. Et cum hæc omnia fuerint tam fauore liberæ ſepulturæ, quam Fratrum conſtituta, omnino indirectè impugnantur per Parochos agentes contra hæredes, & teſtamentarios eligentium ſepulturam in Monaſteriis, cum per hoc grauamen ab huiuſmodi ſepulturæ electione fideles auerterentur, atque ita finis dictarum Conſtitutionum fraudaretur: quod licere non debet per regul. text. *in L. Non dubium C. de legibus. cap. Quod vna via. de reg. iur. in 6.* Hæc in dicta Rotæ deciſione congrua ſatis ad intentum, & magiſtralia.

Alia infra in Mari magno Minorum *circa* §. 41. & 42. & Carmelitarum *circa* §. 58. 135

Digitized by Google

Circa §.44.

136 HÆc duo priuilegia de non ſoluenda quarta de candelis, quæ ad manus Fratrum dantur, & quod circa eam obſeruari debeant pacta inita inter Ordinarios, & ipſos Fratres, habentur etiam in Mari magno Minorum §.42. & Eremitarum S. Auguſtini §.40. Carmelitarum §.58. Seruitarum §.30. & de priori *tom.2.c.1.num.*48. *& tom.4. verbo Quarta funeralis n.*7. De ipſo autem, & poſteriori alia in præſenti addenda.

137 Et primò quidem de præfatis candelis, quæ Fratribus dantur pro aſſociandis cadaueribus defunctorum, non deberi quartam funeralem non ſolùm, habetur ex præfatis priuilegiis, ſed etiam iure communi ex Benedicto XI. in Extrauaganti *Inter cunctas verſ. de funeralibus de priuileg.* & ex eo quod illæ non offeruntur Eccleſiæ, in qua electa eſt ſepultura, ſed Religioſis ipſis. Megala *in inſtruction. confeſſ. lib.*2. *cap.*14.*num.*12. Molfeſſius *in ſu m.*1. *p.tract.*13. *cap.*9.*n.*; a Bonacina 2.*tom.de contract. diſp.*3.*q.*21. *punct.*2 *§ ſecundò ſequitur.*

138 Deinde circa id quod ſubiungunt Pontifices de ſeruandis pactis, & conuentionibus, quæ circa ſolutionem quartæ fuerint inter Ordinarios & Regulares, quod licet hoc ſit de Iure naturali, iuxta *l.*1.*ff. de pact.* vbi dicitur: *Quid tam congruum fidei humanæ, quam ea quæ inter eos placuerunt ſeruare?* & Lege canonica, prout *cap.*1. *de pact.* refert Leſſius *lib.*2.*de iuſt. cap.*17.*dub.*4.*num.*27. adeo vt in foro conſcientiæ etiam obligent talia pacta, prout habet Baldus *in rubr. C. de rerum permutat.* Couar. *in cap. Quamuis pactum.*2.*part.*§.4.*num.*13. & alij, quos refert, & ſequitur Cardinalis Lugo *de Contractibus in genere diſp.*22.*ſect.*5.*num.*55. nihilominus ad maiorem firmitatem talium contractuum, & ne contrahentes contrauenire poſſint, priuilegium hoc conceditur Religioſis.

139 Alia ad intentum infra in Mari magno Minorum *circa* §.42. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §.58. maximè prout ſpectat ad conuentiones, & pacta inita inter Ordinarios, Regulares de ſoluenda, ſeu non ſoluenda huiuſmodi quarta funerali. Alia etiam in Mari magno Seruitarum §.30. relato.

Circa §.45.

140 HÆc etiam priuilegia de non ſoluenda aliqua portione de piis legatis, ac de exemptione a decimis, etiam Papalibus, habentur in Mari magno Minorum §.43. in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini §.41. Carmelitarum §.59. Seruitarum §.31. Quamuis autem de ipſorum materia plura dixerim ſupra *circa* §.26.& 32. huius Maris magni, & locis ibi relatis, alia nihilominus in præſenti addenda.

141 Et primò quidem, etſi legata Regularibus relicta priorum cauſarum priuilegiis gaudeant, ita vt ab ipſis non debeat detrahi Falcidia, Trebellianica, aut alia pars, aliis etiam priuilegiis potiantur, de quibus 4. *tomo verbo legata Regularibus relicta num.*29. dixi Similiter, licet iuxta dicta *tom.*3. *verbo Canonica portio num* 6. Monaſteria, ſeu Eccleſiæ Regularium, & alia loca exempta non debeant ſoluere Epiſcopis, aliquid de legatis, aut relictis eiſdem, eo quod cum ea ſint immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiecta nullam in eis ſuperioritatem habent Epiſcopi, nec in illis procedunt rationes, propter quas aliæ Eccleſiæ, & loca non exempta debent ipſis ſoluere hanc canonicam portionem de præfatis legatis; vt propterea varia etiam priuilegia circa hoc à Sede Apoſtolica obtinuerint, iuxta dicta eo verbo *Canonica portio num.*7. nihilominus, quia quandoque Summi Pontifices ſolent concedere, vt de piis aliquot legatis aliqua pars aliis tribuatur, ideo in gratiam iſtorum Religioſorum in præſentibus priuilegiis ſtatuunt, vt ipſi non cenſeantur comprehenſi niſi ſpecifica mentio fiat de eiſdem in præfatis conceſſionibus.

Circa indultum autem de exemptione à decimis 142
nota illud eſſe ampliatiuum alterius, de quo ſupra §.26. ibi enim ſolum eximebantur à ſolutione decimarum de fructibus hortorum, & virgultorum; in hoc autem priuilegio eximuntur à ſolutione decimarum de fructibus quorumcunque bonorum. Dicitur enim *ad quæcunque bona ipſorum Fratrum, &c. extendimus.* Vnde videtur huiuſmodi priuilegium dici debere reale, & non perſonale, iuxta dicta *tom.*3.*verbo Decima quoad Regulares, num.*7. Ex Azor, Henriquez, Rodriguez, Petrinis, & aliis, dum de ſimilibus priuilegiis loquuntur. Et extendi non ſolum ad noualia, ſed & ad agros, & poſſeſſiones Monaſteriis acquiſitas, quæ alias ſoluebant decimas, iuxta dicta eo loco *n.*11. Extenditur quoque hoc indultum ad decimas extraordinarias, quas vulgus *Papales* appellat, cum tamen illud, de quo §.26. ſolum videatur eſſe de decimis ordinariis, & communibus. Vbi nota, quod regulariter loquendo priuilegium eximens à ſolutione decimarum, niſi aliud ex ipſo colligatur, ſolum intelligitur de decimis extraordinariis non de ordinariis. Prout ex Baldo *in l. fiſſui'as, §. frumenta, ff de contrah. empt.* & Franco de Crema, *ſing. ſuo,*107. & Felino *in cap. ſedes, colum.*3. *in fin.* tenet Puteus *dec.*65. & Rota apud ipſum in vna Burgenſi *Decimarum* coram Proſpero 1547. & alia Rota in vna Carthaginenſi *Decimarum* coram Orano 1591. ac alia Toletana *Decimarum* coram Iuſto 1605. nihilominus tamen priuilegia tam ampla ſicut iſta etiam ad decimas ordinarias extenduntur.

Vide alia in Mari magno Minorum circa §.43. & 143
Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §.41. & Carmelitarum *circa* §.59. Maximè verò circa exemptionem à ſolutione alicuius quartæ, ſeu portionis de legatis huic ordini relictis expendenda eſt Rotæ deciſio magiſtralis in hac materia in vna Syracuſana *Quartæ* coram Seraphino anno 1586. vbi ſic ad intentum.

Circa propoſitum dubium plures conſideratæ fuerunt difficultates, prima fuit an RR. Epiſcopo Syracuſano debeatur quarta ex relictis pro maritandis, ſeu Monachandis puellis pauperibus, & pro pane præſtando qualibet hebdomada pauperibus, & circa hunc articulum Domini dixerunt, regulam eſſe quòd de relictis pauperibus in genere nulla debetur quarta. Gloſſa *in cap. in verbis Decreuit,* & ibi Innoc. *n.*1. *Abb. n.*8. *de ſep.* Bald. *in leg. id quod pauperibus, n.*30. *verſ. addo tertiam rationem. Cod. de Epiſcop. & Cler.* Roman. *in conſ.*233.*num.*2. *verſ. tertiò fallit.* Petrus de Vbald. *de can. Epiſcop. cap.*5.*num.*10. *&* 11. *& capit.*7. *num.*15. *&* 50. Et ratio eſt, quia quando relinquitur pauperibus in genere, relinquitur perſonis non autem piis locis. De relictis autem perſonis non detrahitur quarta Epiſcopalis, iuxta *text. in cap. ex parte in textu de verb. ſign.* Imal. Abb. Petr. de Vbald. *vbi ſupra.* Fallit autem hæc regula in relicto facto pauperibus certi loci, quia tunc legatum videtur factum intuitu illius loci, & ſic factum loco pio, vt poſt Ioannem Andr. limitat Abbas *in dicto cap.* 2. *num.*8. & Petrus de Vbald. *vbi ſuprà.* Secunda difficultas eſt, an de relictis pro reſtauratione Eccleſiæ matricis; ædificatione, & reparatione Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum locorum piorum debeatur quarta, & Domini cenſuerunt non deberi, iuxta text. *in cap. vlt. ibi ſeu fabrica, de teſtament. & in d. cap. ex part. ibi vel ad fabricam.* Rom. *in conſ.*233. *in princ.* Caput. *dec.*23.*num.*4. Sed circa

hunc

hanc articulum inſurgit alia difficultas. An hoc caſu debeatur quarta, quando de præſenti non indigent reſtaurationu, nam affirmatiuam tenuerunt Hoſtien. Ioan. Andr. & Archar. *in dicto cap. vltimo de teſtam,* vbi Couar. exiſtimat eſſe magis communem opinionem. Contrarium verò tenent Goffred. Card. Barbat. & ipſe Couuar per text. *in cap. nobis* 12. *quæſt.* 2. quia legatum, Eccleſia non indigente, ſeruandum eſt in futuram Eccleſiæ refectionem, & reſtaurationem; ideo in hoc conflictu attendenda eſt forma legati; ſi enim teſtator vult ſtatim, vel ſingulos annos ſolui aliquid pro reſtauratione Eccleſiæ, quæ reparatione non indigeat, tunc ſeruari poterit communis ſententia; ſi verò legat pro reſtauratione Eccleſiæ, quoties ea indigebit, tunc contraria ſententia erit ſequenda, & ſub hoc articolo cadunt etiam relicta pro ſubuentione Eccleſiæ reſpectu luminarium, ornamentorum, & aliorum ad cultum diuinum pertinentium, ex his nam que non debetur quarta *dict. cap. fin.* ſi verò vſus eſt indeterminatus, & non deſtinatus perpetuo cultui diuino, tunc debetur quarta *dicto cap. ex parte*, & *cap. requiſiti de teſtament.* Tertia difficultas eſt; an de relictis pro alus operibus piis in genere detrahatur quarta, & hæc pendet à futuro euentu, ſi enim executores diſtribuerint legatum in fabricam, luminaria, & ornamenta Eccleſiæ, vel in concernentia diuinum cultum, tunc quarta non deducitur *dicto cap. fin.* & *dict. cap. ex parte*, & Couar. *in dict. cap. fin. num.* 7. quia diſtributio, quam facit executor, cenſetur facta ab ipſo teſtatore *leg. vnum ex familia* §. 1. Vbi Dyn. Bart. & Doct. *de legatiua.* 1. Secus ſi executores diſtribuerint legatum in vſum non priuilegiatum locorum piorum. Quarta difficultas verſatur circa legatum factum pro maritandis duabus puellis ſingulis annis, & pro vna puella conſanguinea, & concluſum fuit, neque etiam hoc caſu deberi quartam, quia aut ſunt pauperes, & non debetur quarta, vt ſupra dictum eſt, cum legatum ſit factum perſonis, & non locis; aut non ſunt pauperes, & vltra prædictam rationem, militat alia ratio, quod tale legatum non dicitur pium, & ideo ex eo quarta non debetur. Tiraquellus *de priuilegio piæ cauſa in princ p.* Quare concluſum ſecundum legatorum differentias, & diſtinctiones ſupra deductas eſſe in hac cauſa pronunciandum. Hucuſque Rota notanda pro ſimilibus caſibus, etſi aliqua animaduerſione digna, vt alibi dicetur.

Circa §.46.

145 PAriter etiam priuilegia in hoc §. contenta habentur in Mari magno Minorum §. 44. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 32. & 42. & Carmelitarum §. 6. & 101. Sunt autem ampliatiua, & declaratiua eorum, quæ Gregorius XI. eiſdem Fratribus Prædicatoribus conceſſerat circa eorum exemptionem ab Ordinariis, & de quibus in §. 36. eſt dictum. De quorum materia dixi non ſolum eo loco, ſed etiam in aliis Summæ ibi relatis. Pro maiori tamen eorum notitia:

146 Vlterius nota exemptionem hanc Religioſorum a iuriſdictione Ordinariorum antiquam valde eſſe in Eccleſia Dei. Conſtat enim an. 509. conceſſam fuiſſe Monaſterio ſancti Germani Pariſienſis, quam diuus Gregorius magnus Papa poſtea confirmauit, teſte Aymoin *rer. Franc. lib. 6. cap.* 2. & Renato Choppin. *Monaſtic. lib.* 1. *tit.* 2. *num.* 19. Deinde Monaſterio ſancti Medardi apud Sueſſones à Ioanne III. Papa circa annum 559. teſte eodem Choppin. *ſuprà lib.* 2. *tit.* 1. *num.* 4. Poſtea Abbatiæ ſanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli Dorombernıæ à Bonifacio IV. teſte Clemente Rainero *de antiquitat. Benedict. in Anglia*, §. 13. *circa fin.* Item poſtea Abbatiæ Caſſinenſi à Zacha. . . Papa anno 7. ſui Pontif. teſtante Leone Hoſtienſi *in fin.* 4. *lib. Chronic. Caſſin.* Sunt etiam qui teneant Regularium Monaſteria a diuo Gregorio I. exempta fuiſſe à poteſtate Epiſcoporum, *cap. quam ſit neceſſarium* 18. *quæſt.* 2. de quo quid ſit ſentiendum dixi 3. *tom. verb. Exemptio Regularium, num.* 1. Illud certius præfatas antiquas exemptiones Monaſteriorum à iuriſdictione Ordinariorum æmulatos fuiſſe poſteriores Pontifices, maximè à tempore Clem. IV. omnibus fermè religioſis domibus eas concedentes, vt conſtat ex dictis eo verbo *Exemptio Regularium, num.* 4. & ex Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. allegatione* 105. *à numero* 11. ac Tamburino *de Iure Abbatum, tomo* 3. *diſputatione* 5. *quæſt.* 11. Quomodo autem ſit limitata hæc exemptio, & in quibus Regulares omnes ſubiecti ſint Epiſcopis, maxime à Concilio Tridentino conſtat ex dictis eo 3. *tomo, verbo Epiſcopus quoad Regulares*, & dicto verbo *Exemptio Regularium* cum aliis locis ibi relatis.

Pro quorum etiam maiori luce nota, quod intra 147 Epiſcopalia, quæ ſcilicet competunt Epiſcopis in omnibus Eccleſiis ſibi ſubiectis, ſunt, canonica obedientia, ſubiectio, & reuerentia, inſtitutio, & deſtitutio, correctio, & reformatio, cenſura Eccleſiaſtica, iuriſdictio cauſarum omnium ad forum Eccleſiaſticum ſpectantium, pœnitentiæ, collatio ſacrorum; Synodus, Synodaticum, ſeu Cathedraticum, quarta, decimatio, viſitatio, & procuratio. Ita enim habetur ex Honorio III. *in cap. conquerent. de officio iud. Ordin.* DD. communiter, ſpecialiter D. Antoninus 3. *part. tit.* 9. *cap.* 5. Syluestro *in ſumma, verbo Epiſcopus, quæſt.* 6. A quibus omnibus Religioſi habentes præfata, aut ſimilia priuilegia ſunt exempti, exceptis iis rebus, de quibus locis relatis dixi, maximè ex Concilio Tridentino, excepta etiam ſacrorum Ordinum receptione; in qua ſubiiciuntur Epiſcopis, iuxta dicta eo verbo *Epiſcopus quoad Regulares, num.* 15. illis etiam quæ ſpectant ad Ordinem Epiſcopalem exceptis, iuxta ibidem dicta; excepta quoque reuerentia, quam eiſdem Epiſcopis ſemper exhibere debent, iuxta dicta, *tom.* 1. *c.* 11. *num.* 3.

Rurſus etiam nota, quòd authoritas Epiſcopalis 148 communiter diuiditur à Doctoribus in legem *Diœceſanam*, & legem *Iuriſdictionis*, prima dicitur, quod conſiſtat in recipiendo, ſecunda verò in dando, ſeu conferendo. Ad primam pertinet perceptio Cathedratici, pars oblationum, charitatiuum ſubſidium, & ſimilia. Ad ſecundam verò correctio, iuriſdictio, cauſarum audientia, & ſimilia. A prima exempti ſunt præfati Religioſi non ſolum propter priuilegia, ſed etiam iure communi, iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium, num.* 3. à ſecunda verò non niſi ex priuilegiis, & cum limitationibus adductis. De hac duplici lege non ſolum Syluester, & Sanchez eo *num.* 5. relati, ſed etiam Gloſſa *in cap. dilectus de offic. Iud. Ordin.* Azor. *tom.* 2. *inſt. moral. lib.* 3. *c.* 32. *q.* 2. Rodriguez *t.* 2. *Quæſt. Regular. q.* 63. *art.* 2. & Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. p.* 1. *tit.* 1. *c.* 1. *n.* 15. & aliis.

Qualiter conformiter ad hæc, & alia priuilegia 149 non poſſint Ordinarij cenſuras præfatos Religioſos, & alios ſimiliter priuilegiatos ferre, conſule dicta eo verbo *Exemptio Regularium, n.* 8. & *ſequentibus.* Qualiter etiam conformiter ad dicta priuilegia illis verbis: *Eorum exemptione vtpote notoria non aliter allegata*, non teneantur dicti religioſi coram Ordinariis exhibere ſua priuilegia exemptionis, vide dicta eo loco, *n.* 14. Et quomodo tunc ſe gerere debeant, præter dicta eo loco, habebis ex dicendis infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 60.

Specialiter nota, quòd ſecluſo hoc, & aliis priui- 150 legiis, ſtando in iure communi *cap. ne aliqui, de priuileg. in* 6. quamuis Ordinarij poſſint excommunicare, & interdicere quoſcunque priuilegiatos, ne excom-

manti

municentur, aut interdicantur; excipiuntur tamen Reges, & Reginæ, eorumque filij, & Religioſorum Ordines, aut loca, prout Doctores communiter *in dict. cap. ne aliqui*, Henriquez *lib. 7. capit. 14. §. 2. & lib. 13. capit. 24. §. 1.* Sairus *de cenſur. lib. 5. capit. 10. num. 8.* Peirinis *tomo 3. priuileg. Minim. capit. 3. num. 38.* Barboſa *in dict. capit. ne aliqui, num. 3.* Similiter generaliter loquendo, quod exempti à iuriſdictione Ordinariorum nequeant ab ipſis excommunicari, &c. firmauit Rota in vna Toletana *Iuriſdictionis* coram Buratto anno 1616. vbi alia ad intentum. Item in alia Barchinonenſi *Incurſus cenſurarum* coram Mantica anno 1691. vbi expreſſe habetur, quod exemptus non poteſt excommunicari ab Epiſcopo, à cuius iuriſdictione eſt exemptus, & conformiter ad *capit. 2. de integr. reſtit. & capit. quanto, de priuileg. Clemene. 1. §. nonnullis de exceſſibus Pralat.* Imolam, Bellameram, & Natiam ibi relatos.

Circa §. 47.

150 SImile priuilegium adminiſtrandi Euchariſtiam & Vnctionem habetur pro Minoribus in eorum Mari magno §. 45. & pro Eremitis S. Aug. in Mari magno ipſorum §. 45. & Carmelitis etiam in eorum Mari magno §. 64. De eo autem egi *tom. 1. c. 21. n. 10, & tom. 3. v. Euchariſtia quoad Regulares, num. 5. & v. Extrema Vnctio, num. 1.* Vbi notaui illud limitatum fuiſſe à Leone X. in Bulla *Dum intra* ibi relata ita videlicet, vt poſſint præfati Religioſi Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis ſecularibus ſibi confeſſis adminiſtrare, quando Parochi ſine rationabili cauſa noluerint, aut malitioſè diſtulerint id facere; ſi tamen *talis negatio ſine legitima cauſa vicinorum teſtimonio comprobata, aut requiſitio coram publico notario facta doceretur.* Ita enim moderatus eſt Leo Papa hoc priuilegium.

151 Circa illud autem, præter dicta illis locis nota, quòd cùm dictio illa *ſine* poſita tam in dictis priuilegiis, quam in Bulla Leonis X. ad hoc quod verificetur, requirat *carentiam*, ſeu priuationem *omnimam*, vt habent Cenedus *poſt. lib. canonic. & pract. q. ſing. 100, n. 5.* & Barboſa *in tr. de dictionib. dict. 371.* ideo ad hoc quod in præſenti verificetur, oportet vt nulla omnino ſubſiſtat cauſa dictæ negationis adminiſtrationis eorum Sacramentorum, ſi enim aliqua cauſa (intellige) legitima ſubſiſtat, non poterunt præfati Religioſi vti dicto priuilegio. Similiter cum in hoc priuilegio ſolum ſit ſermo pro caſu, quo Parochi ſe exhibeant difficiles in adminiſtrandis prædictis Sacramentis perſonis, quæ ſua peccata confeſſi fuerint dictis Religioſis, ideo ſi hoc contingat reſpectu aliarum perſonarum, non poterunt illis Sacramenta adminiſtrare ex vi huius priuilegij. Dixi *ex vi huius priuilegij*, quia in articulo mortis, abſente Parocho, propter conſenſum ipſius, imo & Eccleſiæ, præſumptum, poteſt id fieri; iuxta dicta eo *cap. 21. num. 8.* & dicto *verbo Euchariſtia quoad regulares, num. 4.* Quod etiam dico pro caſu quo in illo articulo mortis Parochus ſe difficilem exhiberet in adminiſtratione Euchariſtiæ. Talis enim mala voluntas Parochi pro abſentia ipſius merito reputanda eſt. Henriquez *lib. 8. de Euchariſtia, cap. 55. num. 1, littera H,* Fagundez *de 3. Eccleſ. precepto, lib. 3, cap. 2. num. 20.* referens etiam Pium V. conceſſiſſe hoc priuilegium, non obſtante diſpoſitione Concilij Tridentini ad petitionem Cardinalis de Ara cœli teſte Claudio *verb. Concilium Tridentinum, §. 3.* Vide P. Candidum *tom. 3. diſquiſ. 2. de Euchariſtia, art. 20. dub. 33.*

153 Eſt tamen graue dubium, an poſſint iſti religioſi vti hoc priuilegio miniſtrandi Euchariſtiam ſibi confeſſis pro caſu quo Parochi tempore Paſchæ nollent dare illis communionem, niſi oſtenderint ſchedulas atteſtatrices confeſſionis factæ cum ipſis. Ad quod reſpondetur ſub diſiunctione. Si enim ſic confeſſi fuerint publici peccatores, malæ famæ, aut ſuſpecti de mendacio, tunc nequeunt dicti religioſi vti hoc priuilegio. Quia, cum tales non ſint fide digni, prudenter facient Parochi non credendo illis, niſi oſtenderint probationem aliquam confeſſionis ab ipſis factæ, ſcilicet ſchedulam confeſſarij, ac per conſequens habent legitimam cauſam negandi illis communionem, non præoſtenſa tali ſchedula; & ideirco procedet in hoc caſu limitatio huius priuilegij facta à Leone X. de qua ſupra ea enim declaratur non poſſe dictos religioſos vti iſto priuilegio, quando ob legitimam cauſam Parochi negarent Euchariſtiam confeſſis cum eiſdem religioſis, tunc namque adeſt talis cauſa legitima. Nec obſtat, ſi dicatur, quod nemo præſumitur ſuæ ſalutis immemor. *leg. Sancimus, Cod. de ſacroſanct. Eccleſ. cap. penult. 1. quaſt. 7. cap. ſignificaſti 2. de homicid.* Bartolus *in leg. rationes in princip. Cod. de probat. & in leg. admonend. num. 27. ff. de iureiur.* Caſtrenſis *conſil. 301. num. 4. lib. 1.* Abbas *in capit. 1. num. 9. de fid. inſtrument.* Mantica *deciſ. 363. num. 5.* hoc enim præterquam dici poteſt ſolùm procedere, quando non ſunt indicia in contrarium, prout contingit in propoſito. Ad ſummum ſolum intelligitur in rebus ſpectantibus ad forum conſcientiæ duntaxat, non in iis, quæ pertinent ad externam Eccleſiæ gubernationem, ſeu forum externum, qualis eſt confeſſio propter communionem Paſchalem, ad quam obligantur fideles ita vt tranſgreſſores huius præcepti puniantur ab Eccleſia. Sicut propter eandem rationem *cap. ſicut, de ſententia excommunicationis*, dicitur, non eſſe adhibendam fidem excommunicato dicenti ſe abſolutum eſſe ab excommunicatione *niſi litteras abſolutionis oſtendat, aut alio modo legitimè de eius abſolutione conſtet.* Quando tamen tales confeſſi dictis religioſis perſonæ fuerint bonæ, & opinionis, nec de illis prudenter ſuſpicio eſſe poſſit, quod velint Parochos ſuos decipere, ita vt de hoc nulla ſit prudens ratio dubitandi, & tunc nolint Parochi ipſis exhibere Euchariſtiam, niſi tales ſchedulas teſtatrices confeſſionis à ſe factæ deferant, cum in hoc caſu nulla adſit cauſa legitima negandi ipſis communionem, tunc poterunt dicti religioſi vti hoc priuilegio, cum moderatione tamen facta à Leone X, ſupra ſcilicet, quod talis negatio ſine legitima cauſa *vicinorum teſtimonio comprobata, aut requiſitio coram publico notario facta doceatur.* Sic Colligo ex ſancto Thoma *quod lib. 1. art. 12.* Sylueſtro *in ſumma, verbo confeſſor. 1. quaſt. 17.* Ioanne Valerio *de different. inter vtrumque forum verbo Pœnitentia, different. 5.* Sanchez *lib. 3. de matrimonio, diſp. 37.* Bonacina *de Sacramentis, diſp. 5. quaſt. 5. ſect. 2. punct. 4. num. 36.* Barboſa *de offic. Parochi, part. 2. cap. 19. num. 31. & 32.* & Morono *in reſponſ. 21.* licet etiam in hoc caſu conſulerem attendendum eſſe ad conſuetudines, quæ in diuerſis Prouinciis circa hoc obſeruantur. An verò Epiſcopi poſſint præcipere confeſſariis regularibus, vt dent dictas ſchedulas ſibi confeſſis; & ſi non fecerint illos ſuſpendere, tractat Moronus ſupra apud quem alia concernentia hoc priuilegium. An verò pro caſu quo inſtet neceſſitas communicandi in Paſcha; nec adſit Parochus, poſſit Euchariſtia, ſecluſo omni priuilegio, à regularibus adminiſtrari, negant Doctores ſpecialiter Fagundez *de 3. Eccleſiæ precepto lib. 3. cap. 2. n. 21.* & Cardinalis Lugo *de Sacramento Euchariſtia, diſp. 18. ſect. 2. num. 53.* de quo dicam inferiùs in Mari magno Minorum. §. 45.

Digitized by Google

Circa §. 48.

153 SImile priuilegium pro Monaſteriis Monialibus deſtitutis habetur in Mari magno Minorum §.46. Eremitarum S.Aug.§.46. Carmelitarum §.65. Seruitarum §.37. etſi cum aliqua variatione. De materia ipſius egi *tom.*1.*c.*19.*n.*50. Conſonant etiam dicta, *tom.*4.*v. Monaſteria Regularium, præſertim, numero* 32.37. *&* 38. & ſupra in hoc Mari magno *circa*.§.33. & 34.

154 Nunc nota circa dictionem, illam *quandoque* quæ ponitur in prædicto priuilegio, dum dicitur, *ſed in illis quandoque diuina celebrentur officia*, illam dictionem ſignificare idem quod *aliquo tempore*. Notat Decius *in l ſi quis*, *n.*4. *ff. quod quiſque iuris*, *& in cap. Quoniam contra*, *n.*6. *de probat.* & Barboſa *in tract. de dictionibus, dict.* 109 *n.*1. Nota etiam per clauſulam illam *diuina officia*, quæ iubentur celebrare in illis Monaſteriis Monialibus deſtitutis denotari laudes, & preces ab Eccleſia inſtitutas ad laudandum Deum, quales ſunt horæ canonicæ, iuxta dicta, *tom.*4.*verbo officium diuinum*, *n.*6. conformiter ad mentem, *cap. dolentes de celebrat. Miſſa, & Clem.*1.*eod.tit.* ac Concilij Trident. *ſeſſ.* 24.*cap.*12.*de Reform.* Conſonantque Definitores officij diuini, quas tradunt Bellarm. *tom.*4.*lib.*1.*cap.*10. & Toletus *lib.*2.*cap.*10.

155 Vide dicenda in Mari magno Minorum *circa* §.46. Eremitarum ſancti Auguſtini, §.46. & Carmelitarum §.65. ac Seruitarum, §.37. vbi habetur magis amplum priuilegium quam illud pro Prædicatoribus conceſſum, ſiquidem extenditur ad Monaſteria Pynzochetarum, ſeu Mantellatarum.

Circa §. 49.

156 PAriter etiam hoc quoque priuilegium pro iis, qui volunt ſepeliri cum habitu huius Ordinis, habetur in Mari magno Minorum, §.47. Eremitarum ſancti Auguſtini, §.47. Carmelitarum, §.66. Seruitarum, §.38. De quo dixi, *tom.*3.*verbo Habitus Regularis*, *n.*6. reuocatum eſſe à Leone X. in Concilio Lateranenſi in Bulla *Dum intra*. Ibi enim decernit Pontifex tales ſepeliri volentes cum habitu Fr. Mendicantium poſſe eligere ſepulturam in quacunque Eccleſia voluerint, ac per conſequens ibi ſepeliri debere, & non neceſſariò in Eccleſiis Religionum, cum quarum habitu ſepeliuntur. Non tamen ſunt reuocata, ſed manent in ſua vi alia, quæ eodem verbo *habitus regularis*, *n.*5. dixi ex conceſſione Sixti IV. pro Minoribus apud Caſarubium, Rodriguez, & Confettium, videlicet, ſeculares volentes ſepeliri in habitu religioſo poſſe id facere, etiam contradicentibus Parochis. Nec quæ ex conceſſione eiuſdem Sixti pro Prædicatoribus, & Minoribus apud eoſdem Authores dixi eo loco *num.*7. videlicet, de tali habitu concedendo ſolùm à Superiori eorundem ordinum, vel ab eo, cui ipſe iniunxerit, & de deferendis cadaueribus indutorum tali habitu diſcoopertis non obſtante ordinariorum prohibitione. Nec etiam alia quæ ibidem, *numero* 8.9. *& ſeqq.* dixi circa indulgentias decendentium cum habitu religionum, aut ipſum oſculantibus. De quibus etiam nouiſſimè Quintana Dueñas *in tract.*7.*de Iubilæo dub. vltimo*, *n.*5.*&* 6.

157 Alia infra in Mari magno Minorum circa §.47. Eremitarum ſancti Auguſtini §.47. Carmelitarum §.66. & Seruitarum §.38.

Circa §. 50.

158 HOc quoque priuilegium de Capellano inſtituendo in Eccleſiis Prouincialibus Ordinis Prædicatorum habetur in Mari magno Minorum & Eremitarum ſancti Auguſtini §.48. Mari magno, Carmelitarum §.67. Seruitarum §.39. Pro qua vide dicta *tom.*2.*cap.*18. vbi plura de beneficiis, ſiue regularibus, ſiue ſecularibus reſpectu regularium, De quo etiam *tom.*3.*verbo Beneficium, & Beneficiati.*

Nota autem ex his priuilegiis elici poſſe, quod Ec- 159
cleſiæ etiam Parochiales concedi poſſint Regularibus ita enim ſupponitur in ipſis, in illis verbis: *Ne ſi ratione Parochialium Eccleſiarum, apud quas eorum Fratrum domus conſtructa fuere, aut conſtruerentur in poſterum.* Nec hoc video reuocatum aliquo modo, prout dixi *tom.*4.*verbo Monaſteria Regularium*, *n.*21. loquens ſpecialiter de priuilegio alio Iulij II. pro Eremitis ſancti Auguſtini, quod etiam refert Laurentius Empoli *in Bullario Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini in Iulio II. Conſtitutione* 3. ibi enim concedit Pontifex Generali huius Ordinis facultatem recipiendi etiam Parochiales Eccleſias. Idemque colligitur ex Rota in vna Callienſi *vnionis* coram Buratto anno 1625. vbi etiam deciditur beneficium vnitum Monaſterio ad illud ſpectare; & ex alia Auguſtana *decimarum* coram Vbaldo anno 1631. Nec obſtat quod Concilium Tridentinum *ſeſſione* 22.*de ref.* prohibeat ne *Eccleſiæ Parochiales Monaſteriis quibuſcumque aut Abbatis, &c. vniantur.* Quia aliud eſt vnire Eccleſiam Parochialem alicui Monaſterio, ſeu illud annectere tali Monaſterio, quod eſt illud vnire ipſi, & quod prohibetur à Concilio, aliud verò concedere alicui religioni aliquam Eccleſiam Parochialem, vt in ipſa maneant, & habeant Monaſterium ad ſeruiendum tali Parochiæ religioni talis religionis, quod non prohibetur à Concilio. Hoc tamen intellige iuxta dicta eo, *n.*21. ſeruatis ſeruandis ex decretis Cõcilij Tridentini Clem. VIII. Gregorij XV. & Vrbani VIII. dum agunt de erectione, ſeu conſtructione nouorum Monaſteriorum. Eſt quidem verum, quod cum iuxta dicta ſæpius præſertim *tom.*2.*c.*2.*n.*12.*& c.*3.*n.*17.*c.*18.*n.*1. Religioſi quãuis capaces ſint retinendi beneficia ſæcularia, de facto tamen ipſis non conferuntur ſine Papæ licentia vel diſpenſatione; ideo vacare videntur his temporibus præfata priuilegia, ita vt ſine Papæ licentia recipere nõ valeant præfati regulares Eccleſias Parochiales. Vacant etiam quoad exemptionem in eis conceſſã Capellanis ſeruientibus dictis Eccleſiis. Etenim caſu quo dictæ Eccleſiæ Parochiales regularibus concederentur, obſeruari deberet id quod ex Conc. Trid. *ſeſſ.* 25.*c.*11. dixi *tom.*1.*c.*11.*n.*9. Concilij verba: *In Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quam ſæculares huiuſmodi curam exercentes ſubſint immediatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt iſta. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles deputentur niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine per eum, aut eius Vicarium faciendo, exempto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitationibus, & exceptis etiam iis Monaſteriis ſeu locis, in quibus Abbates, Generales aut capita ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monaſteriis ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alij Regularium Superiores iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent, ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent.* Conſonant etiam declaratio ſacræ Congregationis, quam retuli eo *c.*18.*n.*9. & maximè Conſtitutio Greg. XV. ibi relata, etſi ea pro regnis Hiſpaniarum ſuſpenſa ſit prout eo loco dixi, & ſupponit Ioannes Sancius *in Selectis, diſp.*49.*n.*17.

160 Dubitari poteſt an talis Capellanus conſtituendus à præfatis Regularibus in dictis Parochialibus Eccleſiis caſu quo ipſis legitimè concederentur, deberet eſſe regularis eiuſdem ordinis, an verò ſæcularis? Et dicendum, priuilegium non loqui de Capellano regulari, ſed de ſæculari, ac proinde ſecularem poſſe eſſe, ſiquidem de eo dicitur, *ac ſi dicti ordinis prædicatorum profeſſor exiſteret*, quo ſupponitur poſſe eſſe ſæcularem. Et ita ſupponunt Ioannes de Cruce *in Epitome, lib. 1. cap. 6. dub. 5. concluſ. 2.* loquens de hoc priuilegio. De quo etiam Stephanus Daluin. *de poteſtate Epiſcoporum, cap. 14. n. 2.* relatus à Barboſa *in Collectaneis Doctorum, in Concilium Tridentinum, circa cap. 11. relatum*, vbi plura etiam ſpectantia ad intelligentiam talis decreti Concilij. De quibus etiam in Mari magno Minorum *circa* §. 48. aliqua dicam. Alia etiam ad intentum in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 48. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 67. ac in Mari magno Seruitarum *circa* §. 39.

161 Obiter etiam nota, quod cum aliqua Eccleſia conceditur regularibus *cum omnibus ſuis pertinentiis*, quæ clauſula ſæpius reperitur in priuilegiis ipſorum, *pertinentiarum* nomine venire etiam curam animarum tali Eccleſiæ annexam. Ita expreſſe Rota in vna Ianuenſi *parochialis* coram Coccino 21. Februarij 1631. vbi etiam referuntur, Innocent. *in cap. cùm ad Sedem, num. 2. & 3. de reſtitut. ſpol.* Calder. *conſ. 6. de verb. ſignif.* Lap. *alleg. 13. quæſt. 9. n. 18.* & fuit dictum in cauſa Lomachen. & Ferrarien. *Præpoſituræ, & Beneficij* 15. Decembr. 1625. coram Remboldo.

Circa §. 51.

162 FAcultas etiam iſta conceſſa Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis ad procedendum contra eos, qui dicerent, quod confeſſi Fratribus Mendicantibus tenebantur eorum peccata iterum Rectori Parochialis Eccleſiæ confiteri, habetur etiam in Mari magno Minorum §. 50. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 50. & Carmelitarum §. 12. & 69. cum maiori extenſione, etiam ad protectores Mendicantium, & auditorem Cameræ Apoſtolicæ. Habetur quoque, etſi non cum dicta extenſione, in Mari magno Seruitarum §. 42.

163 Pro qua nota Ioannem de Poliaco Doctorem Pariſienſem tres erroneos articulos docuiſſe. Primus erat, quod confeſſi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confeſſiones, teneantur eadem peccata iterum Parocho confiteri. Secundus, quòd ſtante *cap. omnis vtriuſque ſexus de pœnis*, Romanus Pontifex non poteſt facere, imo nec Deus, quod parochiani non teneantur omnia peccata ſua ſemel in anno proprio Parocho confiteri. Tertius quòd Papa non poteſt dare poteſtatem generalem audiendi confeſſionem (imo nec Deus) alicui, quin confeſſus teneatur eadem peccata iterum confiteri proprio ſacerdoti. Refert & damnat hos errores Ioannes XXII. in Extrauag. *Vas electionis, de Hæretic*, quem alij poſteriores Pontifices ſecuti ſunt, ſpecialiter Nicolaus V. primum errorem aſſeuerantes ab Ordinariis tanquam de hæreſi ſuſpectos puniri præcepit. Sed Sixtus IV. in hoc priuilegio ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis id extendit. Vide etiam Bullam Alexandri V. in noſtro *Speculo Ordinis, fol. 76.* vbi hoc, & alios ex eis ortos errores damnat, & contra illos aſſeuerantes ab Ordinariis procedendum præcipit. Pro quo etiam videndus ex antiquioribus Ioannes Bacconius noſter *in 4. ſent. diſt. 15. q. 1.* Item noſter Ioannes Beetz *in præcept. Decalog. præcept. 3. expoſit. 4. cap. 6.*

164 Nota etiam quod quamuis alij Doctores, videlicet Henricus Gandauenſis, Bernardus, Hoſtienſis, Ioannes Monachus, Archidiaconus, & alij, vt citant Adrianus *in 4. de confeſſ. q. 5.* & Sotus *in 4. diſt. 17. q. 4. art. 3.* dixerint priuilegia Mendicantium ad audiendas confeſſiones non eſſe tam amplè explicanda, vt ſint contra ius Parochorum; nihilominus non ita deſipuerunt, ſicut iſte Ioannes de Poliaco, de quo in præſenti, ſiquidem dicebat nec ſummum Pontificem potuiſſe concedere tam ampla priuilegia; idcirco damnatus eſt, coactus palinodiam cantare, vt colligitur ex dict. Extrauaganti *Vas electionis*, & propterea pro ipſius extirpando errore priuilegia hæc conceſſa fuerunt. De quo Bocconius *ſupra*, Ioannes Beetz etiam *ſupra*, Azorius *tom. 1. inſtitut. moral. lib. 13. cap. 1. q. 1.* Miranda *tom. 1. q. 45. art. 3.* Ludouicus Beia *in Reſp. caſ. conſc. part. 2. caſ. 31.* poſt Sotum ſupra relatum.

165 De hac eadem re iterum redibit ſermo locis ſupra relatis, videlicet, in Mari magno Minorum §. 50. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 50. Carmelitarum §. 12. & 69. Seruitarum §. 42.

Circa §. 52.

166 HOc etiam priuilegium de communicatione priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores habetur etiam in Mari magno Minorum §. 1. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 52. & de cõmunicatione tam cum ipſis quam Eremitanis ſancti Auguſtini in Mari magno Carmelitarum §. 105. ac de Seruitis cum aliis quoque Mendicantibus in eorum Mari magno §. 67. De qua materia plura dixi *tom. 1. c. 3. num. 17.* & maximè *tom. 2. c. 1. n. 52. 53. 54. & ſeq.* ac *tom. 4. v. Priuilegia Regularium, n. 24.*

167 Animaduerſione tamen dignum cenſeo propter aliquos parum liberales in ſacrarum Religionum profeſſores, quod communicatio priuilegiorum Mendicantium inter ſe eſt quaſi noua conceſſio illorum ei religioni cui communicantur, talis qualis eſſet, ſi ipſi nominatim, & expreſſe conceſſa eſſent. Colligitur id primò, ex verbis iſtius priuilegij *Proinde ac ſi quæ vni ex Ordinibus prædictis ſunt conceſſa, vtrique ſimul nominatim conceſſa fuiſſent, aut concederentur in poſterum.* Secundò, ex Leone X. in Bulla *Dudum in 1. tom. Bullar.* inter Conſtitutiones ipſius 32. vni concedens communicationem omnium priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum ordinibus mendicantibus dicit: *Illaque omnia, & ſingula inter dict. Ordinum perſonas pariformiter communia fuiſſe, & eſſe volumus*, verbum enim *pariformiter* denotat omnimodam æqualitatem, & vt habet Rota *dec. 194. n. 32. p. 5. rec.* denotat omnimodam communicationem iurium. Ex quo ſequitur quod quemadmodum vni eorum Ordinum dicuntur conceſſa, ita & aliis, quibus communicantur. Fauet Rota in vna Valentina *Decimarum* coram Lancellotto 28. Nouemb. 1603. vbi dicit virtutem communicationis priuilegiorum eſſe vt illi ad fauorem, cuius emanauit, tribuat illa, *perinde ac ſi ſpecificè conceſſa fuiſſent.* Item in vna Bononienſi *exemptionis* coram Veroſpio 25. Maij 1618. vbi alia ad intentum. De quibus etiam Oldradus *conſ. 200.* Cord. *in annot. ad compend. priuil. mendicant. v. communicatio Priuileg.* Sorbus *ibid.* Tamburinus *de Iure Abb. tomo 1. diſp. 15. q. 18. n. 11.* Suarez *de leg. lib. 8. c. 16. n. 15.* dicens quod *communicatio eſt veluti conceſſio noui priuilegij*, & quod poteſt dici *multiplicatio numerica eiuſdem priuilegij.*

168 Secundò nota quod quãuis in hoc indulto Sixti IV. ſolum concedatur Mendicantibus communicatio omnium priuilegiorum conceſſorum; cæterum etiam habent illam reſpectu concedendorum ex Leone X. in Bulla relata & noſtri Carmelitæ *ex Cl. in 1. t. Bul. n. 32.* vbi ipſis concedit communicationem omnium priuilegiorũ conceſſorũ, & concedendorũ quibuſcũque ordinibus ſiue mendicãtibus. Pro aliis autẽ religionibus

vide

vide Mirandum *tom.quæſt.46.art.2.* & quæ dixi locis relatis, ac dicenda infra in Mari magno Minorum circa §.55. Bulla *Aurea* dicta *circa* §.9. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §.52. Carmelitarum *circa* §.205. Seruitarum *circa* §.67.

169 Quæ autem ſint hæc priuilegia Minorum, quæ hoc loco communicantur Prædicatoribus, habes ex eorum Mari magno, Bulla *Aurea* dicta. Compendiis huius religionis, eo præſertim, quod Caſarubius ſcripſit, & ex Bullario Rodriguez. vbi plura conſpiciuntur. Video etiam in libro, cui titulus eſt *Mare magnum Seruitorum part.*100. opuſculum quoddam de priuilegiis Minorum.

Circa §. 53.

170 CОntenta etiam in hoc § vbi præcipitur ſub grauibus pœnis Ordinariis, & Parochis, ne vllo modo impediant religioſos prædicatores, & minores vti priuilegiis in hoc Mari magno contentis, habentur in Mari magno Minorum §.52. Eremitarum S. Auguſtini §.53. & Carmelitarum §.106. De quorum materia quamuis plura ſparſim per totam Summam Quæſtionum Regularium dixerim, hic tamen ſpecialiter notandum, qui ſint iſti Ordinarij, & Rectores Eccleſiarum, quibus in particulari tam rigidè prohibetur impedire præfatos Religioſos, ne vtantur dictis priuilegiis.

171 Et quod attinet ad Ordinarios, cum Ordinariorum nomine veniant omnes illi, qui Ordinaria iuriſdictione ex vi ſui officij, canone, priuilegio, vel præſcriptione vtuntur, vt habent Panormit. *cap. vt famæ n.6. de ſent. excommunic.* Zabarella *Clement. quia Regulares num.12. verſ. octauò quæres de ſupplend. negligent. Prælator.* Minſinger. *capit. poſt ceſſionem n.1. de probat.* Ægid Bellam. *conſ.10.* Decius *conſ.121. lib.2.* Nauarrus *conſ.9. de priuileg.* & alij, ideo in præſenti, & quocumque alio loco, vbi eſt ſermo de Ordinariis, Ordinariorum nomine veniunt non ſolùm Patriarchæ, Archiepiſcopi, cum omnes, iſti habeant ordinariam iuriſdictionem modo dicto, vt colligitur ex præfatis DD. & aliis, quos refert, & ſequitur Barboſa *in Tract. de Appellat. verb. iur. ſignificat. Appellat.* 177. *num.1.* Sed etiam Vicarij Epiſcoporum, propter eandem rationem Nauarrus *lib.4. conſ. in 2. edit. tit. de ſpo. ſ. conſ.5. num.2.* Sanchez *lib.3. de matrim. diſp.19. num.5.* Barboſa *ſupra num* 5. & alij communiter. Imò Priores S. Ioannis Hieroſolymitani, vt cenſuit Rota *dec.491. num.5. p.2. recent.* Barboſa *num.3.* Item Abbates habentes iuriſdictionem Epiſcopalem in populum propter eandem etiam rationem Tamburinus *de Iure Abbat. tom.2. diſp.1. q.4.* An verò etiam comprehendantur Legati, & Nuncij, videtur quòd ſic, propter dicta *tom.3. verbo Exemptio Regularium n.5.* & ſupra *circa* §.17. quia ſcilicet tales ſunt verè Ordinarij. Quia tamen ſunt Ordinarij *extraordinariè* vt habent Panormitan. *c.1. de offic. leg. n.3.* Henriquez *lib.7. de Indulgent. cap.25. num.3.* & Sanchez *tom.2. Conſil. moral.6. c.9. dub.1. num.14.* ideo non videntur comprehendi in iis odioſis Ordinariorum nomine. Idem dico de Legatis à latere, propter dicta eo *n.3.* ex Sanchez *ſupra num.19.*

172 Quod verò ſpectat ad Rectores Eccleſiarum Parochialium, contra quos etiam plures, & valde graues pœnæ imponuntur in Dictis priuilegiis, ſi eorum executionem impediant; cum *Rectores* à regenda Eccleſia, dicantur *cap.1. de Capellis monach. cap.3. de vit. & honeſt. Cleric.* eorum nomine veniunt it omnes, qui curam Parochialibus Eccleſiis exhibent, ſiue dicantur *Plebani*, vt *in cap. ſcriptum eſt de elect.* ſiue *Parochi, Curati*, aut *Presbyteri Parochiales*, vt *in Clem. dudum §. Cæterum de ſepult. & in Clem.2. de priuileg.* appellentur, ſiue etiam *Archipresbyteri*, cum omnes iſti Eccleſias Parochiales regant. Vnde ſub *Rectorum* Parochialium Eccleſiarum veluti ſub titulo magis generali in priuilegiis iſtis continentur.

Alia ad intentum huius priuilegij dicam infra in 173
Mari magno Minorum §.52. in Bulla *Aurea* vocata *circa* §.10. in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §.53. & Carmelitarum *circa* §.106.

Circa §. 54.

SImiliter hæc facultas conceſſa præfatis in dignita- 174
te Eccleſiaſtica conſtitutis, & Canonicis Eccleſiarum ad procedendum contra contradictores præfatorum, & ad defendendum dictos Religioſos in executione ipſorum, continetur etiam in Mari magno Minorum §.51. Eremitarum S. Auguſtini §.54. Seruitarum §.69. & cum extenſione ad Protectorem Ordinis in Mari magno Carmelitarum §.107. Quia verò ex vi huius facultatis conſtituuntur prædicti Conſeruatores Religionum, quoad contenta ſaltem in præfatis priuilegiis, ideo pro illis videnda ſunt, quæ dixi *tom.2. capit.10.* per totum, vbi *num.3.* de ſimili indulto, prout in Mari magno Carmelitarum pro ipſis habetur. Ex dictis enim toto eo capite conſtat, qualiter iſtorum Conſeruatorum authoritas declarata, & modificata eſt, maximè poſt Leonem X. in Concilio Lateranenſi. Congregationem ſub Gregorio XIII. Clem. VIII. & Gregorium XV. in ſpecialibus Conſtitutionibus de ea re editis. Quid importent dictiones ſeu clauſulæ illæ *Summariè, de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicii, ſola facti veritate inſpecta*, dixi *tom.1. cap.27. num.26.* De quo etiam inter antiquiores Ordinis noſtri Scholaſticos Ioannes Bacco *in 4 ſent. diſt.25. q.15.* Quid illa clauſula *Appellatione poſtpoſita*, dixi *tom.3. verbo Clauſula n.10.* Quid illa *Inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis*, dixi eo verbo *Clauſula num.34.* & ſupra *circa* §.13.

Nota tamen nomine Eccleſiæ *Metropolitanæ*, cu- 175
ius Canonicis facultas hæc conceditur, denotari Eccleſiam Archiepiſcopalem, Archiepiſcopus enim, & Metropolitanus idem ſunt, vt innuit Ordo Romanus *titulo Qualiter Epiſcopus in Romana Eccleſia ordinetur*, & expreſsè tradit Bartolus *in l. vnica num.2. de conſtit. lib.6.* Rebuffus *in concord. tit. de collat. §.1. in princ.* Azor. *tom.2. inſtit. moral. lib.3. cap.33. quæſt.4.* & alij. Nomine autem Eccleſiæ *Cathedralis*, cuius etiam Canonicis hæc facultas conceditur, intelligitur Eccleſia Epiſcopalis, quia Epiſcopi Eccleſia dicitur Cathedralis, quia ibi Cathedra Epiſcopalis, & ſedes ſita eſt. Archid. *in c. ſtatutum. col. de reſcript. lib.6.* Flamin Pariſ. *de confident. q.15. num.3. & 4.* & quia eius ratione Epiſcopus recipit Cathedralium, *cap. Conquerente, de offic. Ordinar. cap. Paſtoralis, de donat.* Rebuff. *in concord. rub. de collat. §.1. ſuper verbo Statuimus.* Flamin Pariſ. *vbi ſup. n.5.* Quomodo autem his temporibus ad hoc, quod prædicti Canonici in Conſeruatores (ordinarios videlicet, & communes) eligantur, requiratur etiam, quod fuerint Iudices Synodales inſtituti, dixi *tom.2. c.10. num.53.* Nomine quoque *Syndicorum Romanæ Eccleſiæ*, de quibus eſt ſermo in dictis priuilegiis, denotantur Procuratores ipſorum Religioſorum, iuxta dicta *tom.2. capit.17. num.12. & 13.* Eſt enim *Syndicus* Procurator in cauſis iudicialibus ab vniuerſitate ſeu collegio electus. Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico lib.1. c.46. num.3.* Vnde Syndici officium eſt cauſas, & lites Eccleſiaſticos tractare, ne Clerici aut Monachi rebus huiuſmodi ſe immiſceant. Rodriguez *tomo 3. quæſtione Regular. quæſtione 42. articul.1.* Barboſa *ſupra numero 13.*

176 Alia ad intentum dabitur in Mari magno Minorum §. 53, Eremitarum S. Auguſtini §. 54. Carmelitarum §. 107. & Seruitarum §. 69.

Circa §. 55.

177 HVinſmodi etiam non obſtautiæ babentur in Mari magno Minorum §. 54. Eremitarum S. Auguſtini §. 55. Seruitarum §. 70. & Carmelitarum etiam cum maiori ampliatione §. 108. Quam porrò vim habeat clanſula *non obſtantibus* multi dixi *3. tomo, verbo clauſula num. 42. & ſequentibus* ex Martha, Gonzales, Menochio, Tamburino, Barboſa, Naldo, & aliis.

178 Nota tamen pro huiuſmodi, & aliis ſimilibus non obſtantiis in Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſeu priuilegiis Regularium repertis, id quod ſæpius dixi, præſertim ſupra circa §. 26. videlicet Conſtitutionibus Conciliaribus ſeu Conciliorum Generalium, non derogari per clauſulas generales *non obſtantibus Conſtitutionibus Apoſtolicis*, aut ſimiles, niſi fiat expreſſa mentio, vel ſaltem per æquipollentia ipſorum Conciliorum Generalium, quia vt ibi dixi, diſpoſitiones Conciliares habent tacitam derogationem ad futuras conceſſiones illis contrarias, provt ex variis Rotæ deciſionibus, & authoribus probaui eo loco, & ex aliis etiam probat Barboſa *in Tract. de clauſul. clauſul. 83. num. 31. & 32.* Propterea ergo Pontifex in huiuſmodi priuilegiis mentionem facit expreſſam Conſtitutionis Clem. V. quæ incipit *Dudum*, quia eſt facta in Concilio Generali Viennenſi, & Conſtitutionis Bonifacij VIII. quæ incipit *Super Cathedram*, quia etſi à ſolo Bonifacio edita fuerit, fuit tamen inouata in dicto Concilio Viennenſi in cap. *Dudum* relato. Excipitur tamen ab iſta communi regula Concilium Generale Tridentinum, quia etiamſi de illo fiat expreſſa mentio, cenſetur derogari per communes, & generales Clauſulas poſitas in Conſtitutionibus Apoſtolicis; eo quòd ipſummet Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. cap. 21. de reformat.* præſeruauit, & excepit authoritatem Summi Pontificis. Mareſcot. *lib. 1. var. reſol. cap. 38. num 41.* referens ſic reſoluiſſe Rotam in vna Vlyſſipponen. *Decimarum* 27. Nouembris 1572. coram Robuſterio, & in vna Oriolenſi *Decimarum* 8. Februarij 1588. coram Orano. Gonzales *ſuper Regul. 8. Cancellar. Gloſſ. 6. num. 120.* Filiucius, & alij, quos refert, & ſequitur Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub. 5. num. 3.* Iunge & Barboſam *ſupra num. 33* Quod maximè procedit, ſi Conſtitutiones ſint propria manu Papæ ſignatæ, provt ex declaratione Pij V. & S. Congregationis refert ex Garzia idem Sigiſmundus *ſupra n. 2. & 3.* Quod verò dicta clauſula generalis non *obſtantibus*, &c. non ſufficiat pro derogatione regularum Cancellariæ, niſi de illis fiat expreſſa mentio, tenet ex variis Doctoribus Barboſa *ſupra n. 36.*

179 Notandum etiam per clauſulam illam *ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus*, non derogari Conciliis Generalibus, ſed ſolum ſtatutis ſeu Conſtitutionibus ſiue generalibus editis in dictis Conciliis Prouincialibus, ſeu Synodalibus. Hæc etiam eſt mens huius clauſulæ, vt aſſerit Rota in vna Cæſaraoguſtana *Decimarum* ann. 1611. coram D. Pamphilio nunc SS. D. N. Innocentio X. Vide alia in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 108.

Circa §. 56.

180 PRiuilegium etiam hoc de fide adhibenda tranſumptis huius Maris magni etſi non cum ea amplitudine ad ſigillum Generalis habetur in Mari magno Minorum §. 54. & cum ea in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini §. 56. & Carmelitarum §. 108. Soletque apponi ſimilis clauſula in pluribus litteris Apoſtolicis ad maiorem ipſarum firmitatem.

Pro quo nota, quòd quamuis litterarum Apoſto- 181
licarum via ſit executiua *c. ſi. cap. 5. de conceſſ. preb.* & Rota in Ouetenſi *Canonicatus* 30. Martij 1607. coram Marquemontio, & in Ciuitatenſi *Confirmationis concordia* April. 1611, coram Manzanedo, & in Eugubina *Canonicatus* 14. Februarij 1613. coram eodem. Paratamque habeant executionem *cap. ſuper litteris de reſcript.* Mohedanus *dec. 9. de cauſ. poſſeſſ. & dec. 13. vt lit. pendent.* Gigas *de penſionibus quæſt. 8. numero 2.* Sarocoſia *in Tract. Breuium num. 4.* Nihilominus quia hæc veniunt intelligenda tantum in litteris Apoſtolicis iuſtificatis, vt habet Rota in Portugallenſ. *Diſmembrationis* 16. Iunij 1595. coram Blanchetto, & in Nouarienſi *Canonicatus* 14. Decemb. 1612. coram Manzanedo, & in Aſtoricenſi *Archidiaconatus* 9. Nouemb. 1602. coram Lancellotto. Paritius *Conſ. 138. numero 1. lib. 4.* Graſſis *deciſ. 12. num. 4. de probat.* & Barboſa *de clauſulis clauſul. 160. num. 6.* Pontifex ad iuſtificationem, & valorem harum litterarum, quæ *Mare magnum* dicuntur, vult, vt ipſarum tranſumptis adhibeatur eadem fides, quæ ipſarum originali adhiberi deberet.

Pro quo vlterius notandum, quod licet iuxta dicta 182
tom. 3. verbo Gratia pro Regularibus, num. 13. & tomo 4. verbo Priuilegia Regularium num. 6. ad valorem cuiuſcumque priuilegij non requiratur ſcriptura, ſeu Bulla, ſed ſufficiant verba Papæ, vel alterius priuilegium concedentis, vt probat textus *in Clement. Dudum, verſ. Nos etenim, de ſepultur.* Nauarr. *conſ. 1. num. 1. de priuilegiis.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. 7. art. 5.* Gonzalez *ad reg. 8. Cancellar. gloſſ. 12. à num. 45.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 1. diſp. 16. quæſt. 2. num. 8.* ex prædictis Authoribus, variiſque Rotæ deciſionibus; nihilominus quia iuxta dicta eo *num. 6.* pro foro externo, & vt probentur priuilegia, ſcriptura requiritur, adeò vt illa veluti informia habeantur, provt etiam ex Rotæ deciſionibus, & Doctoribus probat idem Tamburinus *num. 3. & 4.* ideo Pontifex in his litteris, in quibus tot tantaque priuilegia Regularibus conceduntur, ſolicitè curat, quod ipſarum tranſumptis fides adhibeatur.

Nota tamen, quod tranſumpto adhibetur eadem 183
fides quæ ipſi originali, etiam ſtando in iure communi, quando conſtat quòd in tranſumptione obſeruatæ fuerunt ſolemnitates requiſitæ *cap. fin. de fide inſtrum.* Abb. *ibidem* notabili ſecundo, & communiter Doctores. Item Rota in Veronenſi *Iurium Parochialium*, de qua infra, vbi plura ad intentum. Sunt autem huiuſmodi ſolemnitates, vt tranſumptio fiat authoritate Ordinarij, & per tabellionem, ſeu Notarium publicum. Provt inferunt communiter Doctores ex *dicto cap. fin.* Quamuis autem citatio partis, intereſt non tranſcribi exemplar, videatur neceſſaria pro ipſius authenticatione, provt colligitur ex *cap. penult. de fid. inſtrum.* ea tamen citatio non requiritur in aliquibus caſibus. Primò, in exemplatione Principis authoritate facta. Feli *in cap. fin. num. 9. de fide inſtrument.* Maſcard. *de probat. concl. 741. n. 67. & 90.* Caualer. *deciſ. 205. num. 1.* quæ eſt inter recent. *deciſ. 422. num. 3. part. 1.* Secundo in exemplatione facta ex protocollo, quando non pendet lis. Nenis *conſ. 25. num. 13.* Seraph. *dec. 1236. n. 3.* & fuit Dictum in Bonauentura *Domus* 28. Iunij 1613. coram Pamphilio ſeniori. Tertiò, in exemplatione inſtrumenti facta per eundē, qui illud rogauit Rot. *dec. 148. ſub n. 2. par. vol. 2. conſ. Far.* Quartò, in iuribus exemplatis per ſucceſſorem in officio, quæ etiam ſine citatione partis, & aliis ſolemnitatibus probant, Decius *in aut.*

quis

Digitized by Google

quis in aliquo n.26.cap.de edendo. Verallius *Dec.* 224. *n.3 part.* 2. Rota *dec.* 351. *n.7. poſt vol.* 5. *conſ. Farin.* & *inter recent. dec.* 22. *n.1.* & *dec.* 389. *n.1. part.* 1. & *deciſ.* 581. *n.4. part.* 1. & *in Romana cenſus* 4. *Iunij* 1621. *coram Vbaldo ſen.* Quintò, in exemplatione facta in præſentia partis aduerſæ vt fuit dictum in Sulmonan. *beneficij* 7. Iunij 1627. coram Durano. Sextò, quando exemplatio fit ex ſola vetuſtate originalis, non autem ad alicuius inſtantiam, qui ſuſpicaretur futuras ſibi aduerſarias certas perſonas in ea cauſa, cuius gratia priuilegium ex antiquo originali extrahebatur. Bald. *in l. nequaquam* 8. *vbi decretum num.* 22. *ff. de offic. Proconſ.* & *leg.* Menoch. *conſ.* 745. *num.* 6. Rota in vna Veronenſi *Iurium Parochialium* coram Veroſpio 26. Iunij 1630. Adde, quod exemplatio præſumitur facta ſolemniter, quando eſt multum antiqua, vel quando eſt facta à tabellione notæ fidei, & in eo enunciantur factæ ſolemnitates à Iure requiſitæ. Barboſa *in d. cap. penult. de fide inſtrument.* ex aliis Doctoribus. Quæ omnia valde neceſſaria ſunt pro priuilegiis Regularium, & eorum authenticatione.

184 Maximè nota pro hac Bulla, & ſimilibus, aliiſque priuilegiis Regularium, quòd tranſumptis authenticis alicuius Bullæ ſeu priuilegij debet fides adhiberi, etiamſi caſu dato illæ non reperiantur in regiſtris ſupplicationum Bullarum, ſeu Breuium. Nam vt optimè Rota in vna Ianuenſi *Abbatia* coram Ghiſilerio 14. Martij 1635. *num.* 73. Gratiæ Apoſtolicæ olim non omnes regiſtrabantur, nec in regiſtris ſupplicationum, nec in regiſtris Bullarum, & Breuium, & multæ expediebantur cum derogatione Regulæ de non regiſtrandis, ac etiam de non expediendis. Sicut etiam & aliud, quod in eadem deciſione habetur, videtur, quod etiam ſi, diligentia facta pro reperiendo aliquo regiſtro aliquarum litterarum Apoſtolicarum, non reperiatur, nihilominus non propterea perdunt ſuum valorem dictæ litteræ, vel quia multis modis expediri potuerunt, vel quia conſtare deberet, quod ex regiſtris non fuerint aliqua folia ſublata, vel quia plures ſcripturæ propter Vrbis excidium, quod contigit de anno 1527. deperditæ fuerunt. Quod omnia quia vtilia ſatis pro multis occaſionibus, ipſius Sacræ Rotæ verbis hic danda.

185 Quartum, & vltimum principale fundamentum ſupradictæ reſolutionis conſiſtit in eo, quod DD. cenſuerunt iſtam multiplicitatem titulorum non tolli ex diligentiis factis ad inſtantiam prouiſi Apoſtolici in regiſtris publicis ſupplicationum, & Bullarum Apoſtolicarum per eorum Cuſtodes atteſtantes per totum Pontificatum Leonis X. non reperiri aliquam aliam conceſſionem, ſeu priuilegium concernens iſtud Monaſterium, ſeu Abbatiam Sancti Antonij, niſi prædictum priuilegium Leonis anni 1513. & illius confirmationem de anno 1514. Quia licet vera ſit concluſio, quòd negatiua alterius tituli probatur per diligentias factas in regiſtris, quibus conſueuerunt prouiſiones huiuſmodi regiſtrari. Corn. 191. *n.* 2. *lib.* 1. Mohed. *deciſ.* 4. *de cauſ. poſſeſſ.* & *propriet.* Caputaq. *deciſ.* 45. *ad fin.* & *deciſ.* 192. *num.* 5. *part.* 3. Caſſad. *ſuper reg. dec.* 5. *n.* 5. & *dec.* 8. *n.* 2. Creſcent. *dec.* 7. *de probat.* San. mem. Greg. XV. *dec.* 287. *n.* 1. vbi addent. *n.* 10. & ita fuit reſolutum in Romana *Præpoſitura* 6. Iunij 1633. confirmata 17. Martij 1634. coram R.P.D. Pirouano, in quibus firmatur, quod iſta modus probandi negatiuam per diligentias quotidie ſeruetur, & huiuſmodi diligentiis factis, & nihil reperto, excluditur præſumptio alterius tituli, ita vt non poſſit induci ex quacumque temporis diuturnitate. Felin. *in cap. illud ſub num.* 7. *ad fin. verſ.* & *idem ſi fortè probaretur de præſ.* Caputaq. *deciſ.* 335. *in manuſcript.* San. mem. Gregorij XV. *dec.* 242. *n.* 6.

Nihilominus ad hoc, vt huiuſmodi diligentiæ ſuffragentur, & ad effectum vt per eas probetur negatiua, debent fieri in omnibus ſcripturis, officiis, & locis, vbi expeditio fieri potuit, præſertim cum multis modis expediri potuerit, vt notum eſt. Corn. *conſ.* 210. *circa fi. vol.* 4. Crauet. *conſ.* 111. *num.* 7. Ruin. *conſ.* 35. *num.* 19. *lib.* 1. Rota *deciſ.* 636. *num.* 2. & 3. *part.* 1. *diuerſ.* 356. *num.* 3. *inter impreſſ. penes Farinac. poſt* 2. *lib. conſ.* & *dec.* 333. *n.* 4. *part.* 2. *recent.* Et vt diligentiæ ſuffragentur, quod ſeruari debent, tradunt Addent. *ad dec.* 287. Sanctæ mem. Greg. XV. & ſignanter debet conſtare de exiſtentia librorum, illorumque continuatione, & quod in eis nulla deficiant folia, maximè vbi prout hic excentenaria ſupra relata eſt probatum priuilegium coæqualis dotationis, & propterea cum ob temporis antiquitatem varios caſus, & propter Vrbis excidium quod contigit de anno 1527. multæ ſcripturæ confectæ ante dictum annum ſint deperditæ, diligentiæ ex poſt non poſſunt probare negatiuam, quæ ſuffragetur, cum gratia fuerit habita ante dictum annum 1527. vt fuit conſideratum in Albanen. *Prioratus* 17. Nouemb. 1603. coram bon. mem. Penia, & in hac cauſa 2. Decemb. 1633. in deciſione in ſecunda inſtantia facta, & in fortioribus terminis, quando defuit vnus liber, vel aliqua folia, quod diligentiæ non ſuffragentur, cum potuerit gratia eſſe deſcripta vel in libro deperdito, vel in foliis ab altero libro extractis, dixit Rot. in Hiſpalen. *Iuriſdictionis ſeu iuris votandi* 16. Iunij 1591. coram Orano. Vbi cum apparet diligentias non fuiſſe factas in Archiuio Cameræ Apoſtolicæ, vt atteſtatur Præfectus, & tamen in eo aſſeruantur Breuiaria Apoſtolica, nec in regiſtro ſecreto Bullarum, & in regiſtris, in quibus fuerunt factæ diligentiæ, iidem Officiales, qui fecerunt diligentias, teſtantur in libro duodecimo anni Leonis X. deeſſe 140. folia, & pariter in rubricellis deeſſe folia 140 folia, & pariter in rubricellis deeſſe folia 140. & quod libri conſtant folus 300. vnde benè intrat ſupradicta deciſio Orani, cum ſufficiat aliquid eſſe poſſibile, vt probatio negatiua non exiſtentiæ non concludat. Quinimò, cum ex atteſtatione Archiuiſtæ pateat in Archiuio non extare rubricellas Breuium Apoſtolicorum tempore Pontificatus Leonis X. ac etiam probetur in libro anni 1513. & 1514. Bullarum expeditarum per regiſtrum Secretariorum Apoſtolicorum deficere multa folia, & deeſſe tertiam partem libri, nec extare rubricellam, fruſtratoria erat in illis locis diligentia. Non obſtet defectum in regiſtro ſupplicationum non releuare, dum non eſt in Regiſtro Bullarum cum non detur communiter clauſula, quod ſola Signatura ſufficiat; quia in contrarium facit deciſio San. mem. Greg. XV. 362. & *d. dec.* Hiſpalen. coram Orano, nam ſufficit, quod probatio negatiuæ non concludat per neceſſe, dum poſſibile eſt in contrarium iuribus vulgatis, immo probatio omnino confunditur ex eo quod in dictis Regiſtris, & rubricellis, in quibus diligentiæ factæ fuerunt, nec ſupplicatio dicti priuilegij Leonis X. anni 1513. ex dotis augmento, cuius exiſtentia eſt indubitata, fuerit reperta, nam eodem modo deperdita, vel non regiſtrata, quoque eſſe poteſt ſupplicatio conceſſionis ex coæquali dotatione, maximè quia de illo tempore non omnes gratiæ regiſtrabantur, nec in Regiſtris ſupplicationum, nec in Regiſtris Bullarum, & Breuium, & multæ expediebantur derogatione regulæ de non regiſtrandis, ac etiam de non expediendis, vt practici teſtantur. Vnde ſicut illa ſupplicatio ob augmentum tertiæ partis non fuit regiſtrata, vel ſi fuit regiſtrata, regiſtrum fuit deperditum, ita potuit eſſe deperditum, vel non regiſtratum priuilegium ratione coæqualis dotationis, de quo agitur. Hæc hucuſque S. Rota, ſatis vtilia, vt

dixi, Regularibus, qui pluta habent priuilegia, quæ tamen noo reperiuntur in Papæ Regiſtris, non enim proptera infirmari debent, ſi alias ipſorum tranſumpta authenticè conſtant.

186 His addendom qoòd cùm ſæpius contingat huiuſmodi tranſumpta priuilegium produci ex Archiuis Monaſteriorum, & talia Archiuia pro publicis habeantur, ideò fidem, & vim probationis tribuunt dictis priuilegiis. Rota in vna Sorana *Beneficij* coram Merlino 8. Martij 1627. iuxta auth. *ad hac C. de fid. inſtrum.* cum plenè notatis per Felin. *in cap. ad audientiam, de praſcript.* Ioann. Andr. *ad ſpeculum §. nunc videndum verſ. quintum ſupplementum. de edit. inſtr.* Soc. Sen. *conſ.* 253. *num.* 6. *l.* 2. Crauetr. *conſ.* 159. *num.* 1. Rot. *deciſ.* 581. *num.* 3. *p.* 2. *recent.* Si enim ſcripturæ extractæ ex Archiuio Epiſcopali dicuntur extractæ ex Archiuio publico, & plenè probant. *cap.* 1. *de fide inſtrum.* & ibi Card. & Hoſtien. Franciſcus Marc. *deciſ.* 439. *num.* 2. 3. & 4 *p.* 1. Aloarez *inter conſ. Alberti Brun. conſ.* 12. *num.* 3. Moder. Patauin. *de priuat. ſcript. lib.* 5. *cap.* 1. *num.* 31. Rota relata coram Merlino, cur non idem de priuilegiis extractis ex Archiuiis Monaſteriorum dici poterit; Adde, quòd libris cenſualibus Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum fides adhibetur contra Cenſuarios, & Emphyteutas in eis deſcriptos, vt ex *l. cenſus, & monument. ff. de probat. auth. ad hac. C. de fid. inſtrum.* firmant Felinus *in* 5. *comment. de praſcript.* Romanus *conſ.* 127. *col.* 2. Baldus *in l. fin. C. ſine cenſu.* Thuſcus *littera L. concl.* 345. Quintana Dueñas *in ſing. Tractat.* 2. *ſingul.* 12. *num* 5. & alij.

187 Addendum quoque, in ſcripturis antiquis non requiritur recognitio, nec ipſa egent. Puteus *dec.* 350. *num.* 6. *lib.* 2. & *dec.* 151. *lib.* 1. item Rota in Feſulana *Prioratus* coram Pamphilio nunc Sanctiſſimo Domino noſtro Innocentio X. 17. Nouembris 1615. vbi dicitur ſæpiſſimè id fuiſſe deciſum. Notatur etiam Bart. *in l.* 2. *num.* 25. *verſ. num. teſtis ff. de appel. recept.* per Caputaq. *dec.* 206. *num.* 6. & *dec.* 208. *p.* 2. Quæ valde deſeruiunt pro antiquis priuilegiis Religionum.

188 Pro ſigillo autem, de quo in hoc, & aliis priuilegiis fit mentio, ad authenticationem conſulendus Rebuffus *in l.* 39. *de verbor. ſignif.* Quintana Duennas *de Iubilao Tract.* 3. *dub. vlt.* Nobis enim ſufficias dicere Sigilli nomine in præſenti venire ſignum continens arma, vel ſtemmata alicuius, quod imprimitur alicui ſcripturæ ad ipſam authorizandam *l. videamus §. qui vnum. l. cuius ff. de pignor. act.* 12. *q.* 1. *cap. cum redemptor.* Quid autem intelligatur in hoc, & ſimilibus priuilegiis nomine *Notarij publici*, de quo in illis eſt ſermo dicam inferius in Mari magno Seruitarum *circa* §. 71.

De aliquibus viua vocis oraculis conceſſis Ordini Pradicatorum.

Libet in calcere huius Maris magni Ordinis Prædicatorum adiungere aliqua viuæ vocis oracula à Sede Apoſtolica ipſis conceſſa. De quorum tamen validitate, ſeu valore; vel an potius reuocata ſint per ſummos Pontifices ſucceſſores, ſeu per generales reuocationes ſimilium viuæ vocis oraculorum factas per Gregorium XV. & Vrbanum VIII. iudicandum eſt ex dictis *tract.* 1. *c.* 3. *num.* 21. ac Maximè *tract.* 4. *verbo oracula viua vocis* per totum; & aliis locis meæ Summæ, vbi de materia harum conceſſionum ſcripſi.

Primum viua vocis oraculum
Innoc. VIII.

Petrus miſeratione Diuina Sanctorum Coſmi, & Damiani Romanæ Eccleſiæ Diaconus Cardinalis de Fox nuncupatus, Vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem in Domino ſempiternam. Ratio exigit, & æquitas perſuadet, vt teſtimonium veritati perhiberi valeat. Igitur notum facimus per præſentes, quod nuper, ſanctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus noſter, Dominus Innocentius, Diuina prouidentia Papa octauus, conſolatione noſtra ac volens Vicario generali, & ſingulis Prioribus, ac fratribus vniuerſarum domorum, Ordinis Prædicatorum, de obſeruantia reformatorum nuncupatorum Congregationis Prouinciæ Hiſpaniæ præſentibus, & futuris, & perpetuò, ſcrupulum conſcientiarum ipſorum, auferre, viuæ vocis oraculo nobis facto, motu proprio, & certa ſcientia diſpenſauit cum dictis Fratribus, ſuper poſſeſſionibus & redditibus habendis, alias iuxta formam Bullæ *Mare magnum* nuncupatæ, auferendo maledictionem Sancti Dominici, & non obſtantibus conſtitutionibus dicti Ordinis prohibentibus, ne Fratres eiuſdem ordinis habere poſſeſſiones poſſent. Item quoniam, cum in partibus Hiſpaniæ pro maiori parte medici Iudei exiſtant, nec facile poſſint in aliquibus locis reperiri medici Chriſtiani, idem Dominus noſter concedit licentias eiſdem Fratribus præſentibus, & futuris, etſi magnam neceſſitatem non habeant, cum Iudæis ſe medicandi, non obſtantibus quibuſcumque prohibitionibus, & cenſuris Eccleſiaſticis in genere, vel in ſpecie ſuper hoc edictis. Item conceſſit quod Fratres dictæ Congregationis in conuentibus ſuis, & aliis locis, vbi eis concelebrare contingat, per horam ante diem, & horam poſt meridiem, præſertim quando prædicatur in conuentibus, vel ſunt ſolemnia officia, miſſam celebrare poſſint. Et quia non modicum periculum imminet animarum Fratrum dictæ Congregationis ſi iidem Fratres gauderent perpetuò confeſſionali in Bulla Cruciatæ contra Saracenos Regni Granatæ contento. Idem Dominus noſter declarauit Fratres dictæ Congregationis non poſſe gaudere confeſſionali prædicto, ne detur Fratribus occaſio peccandi, & ab obedientia ſe ſobtrahendi, præſertim cum tempore felicis recordationis Sixti Papæ IV. cùm ſimilis gratia prædicaretur in Italia in ſimili caſu fuerit declaratum per eundem Sixtum. Item quia nonnulla dubia occurrunt Fratribus, & occurrere poſſunt ſuper gratiis & priuilegiis tam Ordini, quàm Congregationi prædictis. Idem Dominus noſter pro ſecuritate conſcientiarum ipſorum Fratrum concedit facultatem Vicario generali dictæ Congregationis pro tempore exiſtenti cum aliqua perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, & duobus aliis Iuriſconſultis, interpretandi huiuſmodi dubia, & quod fratres dictæ Congregationis ſecure poſſint ſtare declarationibus per eoſdem faciendis. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præſentes patentes literas per infraſcriptum Notarium noſtrum fieri mandauimus, & nomine noſtro ſubſcripſimus, noſtrique magni ſigilli iuſſimus, & fecimus appenſione communiri. Datum Romæ in domibus noſtræ habitationis, & ſolitæ reſidentiæ ſub anno à natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimo nono, indictione ſeptima, die verò vltima menſis februarij, Pontificatus eiuſdem ſanctiſſimi Domini noſtri Innocentij VIII. anno 5. P. Cardinalis de Fox Habetur hoc viuæ vocis oraculum in Bullario Rodriguez inter Bullas Innocentij VIII. in fine.

Alia

Google

Alia Pauli IV.

POntifex iſte conceſſit Fratri Dominico de S. Thoma, Ordinis Prædicatorum Prouinciali Prouinciæ del Peru, ſequentia. Primò omnia, & ſingula priuilegia eiſdem fratribus Prouinciæ Sanctæ Crucis Hiſpaniolæ, S. Iacobi in noua Hiſpania, S. Vincentij de Chiapa, Sancti Ioannis Baptiſtæ del Peru, ac ſancti Antonij noui Regni Granatenſis, omnibuſque aliis Prouinciis, Inſulis, & locis maris Oceani per quoſcunque ſummos Pontifices eius Prædeceſſores quomodolibet conceſſa, & confirmata. Et præſertim quod poſſint omnia ſacramenta fidelibus nouiter conuerſis miniſtrare auctoritate Apoſtolica de nouo roborauit, conceſſit, & confirmauit, non obſtantibus, & cætera. Datis Romæ die ſeptimo Iunij, anno 1557. Secundò præcipit Paulus quartus quod dies feſti ex antiquiſſimis ritibus in Indiis, partim in honorem Solis, idolorum ſuorum multifariæ celebrari, in honorem veri Solis, Chriſti, illius Genitricis, & ſanctorum ſuorum commutentur. Tertiò conceſſit idem Paulus quartus prædicto Fratri Dominico de ſancto Thoma, vt quoſcunque aduenientes, cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ in præfatis Indiarum partibus inuentatum, & inueniendarum, à quibuſcunque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, & cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati extiterint, nec non à quibuſuis eorum peccatis, criminibus, & exceſſibus, ac delictis, quantumcunque grauibus, & enormibus; de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiã ſi talia ſint propter quæ ſedes Apoſtolica merito foret conſulenda, & de reſeruatis etiam ſub Bulla Cœnæ Domini contentis, & eis pro commiſſis pœnitentiam iniungere. Ac ſuper quacunque irregularitate, quauis cauſa, vel occaſione contracta cum quibuſuis perſonis in foro conſcientiæ tantum abſoluere, ac diſpenſare: vota verò quæcunque, vltramarino, viſitationis liminum Apoſtolorum, Beatorum Petri, & Pauli de Vrbe (caſtitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare ac diſpenſare ſuper tertiò, & vlterioribus gradibus occultis, ac etiam in impedimento publicæ honeſtatis. Hoc totum habetur apud Rodriguez in Pio IV. ad finem.

Aliud Iulij II.

FRatres, & Sorores Ordinis Prædicatorum viſitantes quinque altaria, vel vnum quinquies, & dicendo quinque pſalmos pro pace Eccleſiæ, vel quinque *Pater noſter*, conſequuntur Indulgentias Vrbis Romæ ex conceſſione Iulij II. vt conſtat ex literis Cardinalis Oliuerij, quæ ſic habent. Oliuerius miſeratione diuina Epiſcopus Hoſtien. S.R.E. Cardinalis Neapolitanus, & ſacri Ordinis Prædicatorum protector, Reuerendo in Chriſto Patri Fratri Vincentio Bandello ſacræ Theologiæ profeſſori, ac dicti Ordinis Magiſtro Generali ſalutem in Domino ſempiternam. Hodie ſupplicauimus ſancto Domino noſtro Iulio, diuina prouidentia Papæ II. Et ſua ſanctitas viuæ vocis oraculo gratioſe conceſſit, vt Fratres, & Sorores Ordinis veſtri, viſitando quinque altaria Eccleſiæ apud quam moram trahunt, vel quinquies vnum altare, ac quinque pſalmos pro pace Eccleſiæ, vel quinque pater noſter, Indulgentias ſtationum Vrbis Romæ, conſequantur, quam rem in præſentiarum his litteris Paternitati veſtræ ſignificamus. Datum Romæ in domibus ſolitæ noſtræ reſidentiæ, die 14. menſis Nouembris anno Domini 1505. Hanc conceſſionem prædictus Pater Vincentius Badello de Caſtro nouo, Magiſter Ordinis tranſmiſit, ad omnes Prouincias anno 1505. die 15. Nouembris ex conuentu S. Mariæ ſuper Mineruam, in literiſque apud Dominicanos vulgariter patentes dicuntur. Ita Rodriguez in Bullario, in fine Bullarum Iulij II.

IN MARE MAGNVM FF. MINORVM.

SVMMARIVM.

Clemens Papa Quartus ponit formam electionis, & confirmationis Miniſtri Generalis. n. 1.

Determinat quod tempus electionis à Iure ſtatutum non currat, nec Electores regulis iuris coarctentur. num. 2.

Quod Cuſtodes, & Guardiani curam habeant animarum. num. 3.

Concedit quod Lectores poſſint legere in domibus noſtris num. 4.

Concedit quod Miniſtri poſſint Fratres ad officium Prædicationis in Capitulis promouere. n. 5.

Concedit quod Miniſtri poſſint Fratres ordinandos quibuſcunque Epiſcopis præſentare. num. 6.

Quod poſſint Fratres habere Oratoria in locis, &c. & ibidem celebrare. num. 7.

Quod tempore Interdicti liceat Fratribus Diuina celebrare. num. 8.

Quod tempore Interdicti liceat Fratribus miniſtrare Sacramenta ſuis ſeruitoribus. n. 9.

In locis in quibus Fratres reſident, ſi contingat excommunicationis, vel Interdicti ſententiam promulgari pueri Fratrum minime obnoxij habeantur. num. 10.

Quod in terris excommunicatorum liberè poſſint Fratres commorari, & ab eis neceſſaria recipere. n. 11.

Quod Miniſtri, & cuſtodes valeant abſoluere ſuos ſubditos, & diſpenſationis beneficium eiſdem impartiri. num. 12.

Quod Generales, & Prouinciales, ac eorum Commiſſarij poſſint abſoluere volentes aggregari conſortio Fratrum num. 13.

Quod non poſſint Fratres à quocumque conueniri etiam per litteras Apoſtolicæ Sedis aut Legatorum, nec compelli ad pecuniam colligendum, & ad plura alia. num. 15.

Quod non poſſint compelli ad vitandum Monaſteria Monialium, nec ad audiendas confeſſiones earum, num. 16.

Quod nullus Prælatus ad deferendas litteras, nec aliquis ad faciendum citationes, & plura alia quemquam compellere valeant. n. 17.

Quod Generales, & Prouinciales poſſint, corrigere, & reuocare Fratres, de quibus fuerit prouiſum Epiſcopis in ſocios. n. 18.

Quod nullus Legatus niſi de latere, nulluſque Prælatus alius aliquem Fratrem aſſumere valeat in ſocium, niſi aſſignatum à Generali, & Prouinciali num. 19.

Quod Generalis poſſit deputare Fratres ad prædicandum Crucem, vel contra hæreticam prauitatem reuocare. num. 20.

Quod nullus poſt profeſſionem poſſit diſcedere ab Ordine, & quod excommunicari poſſint tales. n. 21.

Quod licitum ſit Generali, & Prouincialibus procedere contra Fratres habentes licentiam transeundi ad aliam Religionem, ſi infra tres menſes ad eam non ſe transferunt. n. 22.

Quod Prælati poſſint excommunicare, & capere apoſtatas, in quecunque habitu inueniantur. 23.

Quod expulſi ab Ordine, vel egreſſi proprio motu, non poſſint prædicare, neque confeſſiones audire. numero 24.

Quod Generalis, & Prouinciales poſſint dare licentiam Fratribus ab Ordine expulſis tranſeundi ad alios Ordines approbatos. n. 25.

Quod nullus poſſit tranſire ad alium Ordinem, nec tranſeuntem recipere abſque ſpeciali Sedis Apoſtolicæ auctoritate. num. 26.

Quod nulli liceat habitum Ordinis portare. n. 7.

Quod de hortis, & virgultis nulli teneantur decimam exhibere. num. 28.

Quod bona ingredientium Ordinis reſtituenda, poſſint in vſus pios conuertere non inuentis creditoribus. num. 29.

Concedit Fratribus licentiam ſepeliendi quoſcumque, & plura circa hoc. n. 30.

Quod nullus, inuitis Fratribus, poſſit ſepeliri in eorum cœmeteriis. n. 31.

Quod Fratres non confiteantur, niſi ſuis Prælatis. num. 32.

Quod Prælati Eccleſiarum non præſumant audire confeſſiones Fratrum ipſis inuitis, & conſtitutionibus ſuis eos obligare. num. 33.

Quod Fratres non teneantur de ornamentis, & pluribus aliis exhibere canonicam portionem. n. 34.

Quod liceat Fratribus ad alia loca ſe transferentibus omnia bona ſecum deferre, & vendere præter Eccleſias, & plura alia. n. 35.

Quod non teneantur Fratres ad ſolutionem ſubſidiorum quarumcumque perſonarum. n. 36.

Quod non teneantur Fratres pro quibuſcunque caſibus vel delictis locorum Ordinariis ſubiacere. n. 37.

Approbat priuilegia, & gratias Ordini conceſſa à ſuis prædeceſſoribus. n. 38.

Extendit particulam de Altari portatili ad alia loca honeſta extra Oratoria Fratrum n. 39.

Determinat caſus propter quos Fratres ad Sedem Apoſtolicam ſunt merito deſtinandi. n. 40.

Declarat libertatem Fratrum circa ſepulturam in Eccleſiis ſuis. n. 41.

Fratres omnino eximit à quarta funerali. n. 42.

De Decimis non ſoluendis à Fratribus Minoribus declarat etiamſi omnes Mendicantes teneantur ſoluere. n. 43.

Quod Fratres, & domus non poſſunt excommunicari, nec interdici ab Ordinariis. n. 44.

Quod poſſint Fratres Sacramentum Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis ſibi confeſſis miniſtrare, negantibus Parochialibus. n. 45.

Quod bona Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum applicentur vſibus Conuentuum Fratrum Minorum. n. 46.

Quod nullus cum habitu Fratrum poſſit extra Eccleſias eorum ſine ipſorum licentia ſepeliri. n. 47

Quod ratione Parochialis Eccleſiæ apud domus Fratrum conſtructæ, nullam ſuperioritatem ſibi ſuper eas vendicent Ordinarij. n. 48.

Quod Miniſtri, & Vicarij poſſint diſpenſare irregularibus, & defectum natalium patientibus. num. 49.

Quod confeſſi Fratribus non teneantur iterum ſuis Curatis eadem peccata confiteri. n. 50.

Quod Fratres Prædicatores gaudeant eiſdem priuilegiis quibus Minores, & è contra. n. 51.

Pœna quæ ponuntur Prælatis, & aliis turbantibus, ſeu moleſtantibus Fratres. n. 52.

Concedit Conſeruatores Fratribus ad procedendum in cauſis ſuis. n. 53.

Ponuntur non obſtantia. n. 54.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ meritis licet in ſufficientibus diſponente Domino præſidentes, curis perurgemur aſſiduis, vt innata creditæ Nobis deſuper diſpenſationis officium quieti ſubditorum quorumlibet (præſertim ſub religionis habitu ſtudio vacantium piæ vitæ in quorum vtique proſperitate reficimur) iugi, quantum Nobis ab alio conceditur ſolitudinis ſtudio intendamus, & vt ea, quæ pro diuini cultus, & Religionis incremento, & animarum ſalute à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus prouidè facta ſunt, oblatis ambiguitatibus, quæ exinde emerſæ noſcuntur, in ſua integritate perſiſtant noſtri miniſterij partes interponimus efficaces. Dudum ſiquidem à felicis recordationis Eugenio Papa IV. prædeceſſore noſtro litteræ emanarunt tenoris ſequentis: Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Licet debitum paſtoralis officij omnibus Regularem vitam profeſſis, vt in ſuis conſeruentur priuilegiis nos reddat fauorabiles, & benignos: ad ſacrum tamen Ordinem Fratrum Minorum, quorum præclara Religio velut ager fertilis in Domino multiplices ac vberes fructus animarum ad laudem Dei, & fidei incrementum ſemper attulit, & affert quotidie verbo, & exemplo in populo Chriſtiano dirigentes, præcipue velut pios pater oculos mentis noſtræ dignum cenſemus, & debitum, vt ipſum Ordinem, eiuſque in odorem ſuauitatis Altiſſimo ſeruientes perſonas in ſuis priuilegiis, præſertim per Romanos Pontifices conceſſis, debitè conſeruemus, ac illa, ne de eorum robore vllatenus hæſitari valeat, Apoſtolicæ confirmationis munimine roboremus. Hinc eſt, quod nos dilectorum filiorum Guillelmi de Caſali Generalis Miniſtri Ordinis, & Fratrum prædictorum ſupplicationibus inclinati litteras quaſdam felicis recordationis Clementis Papæ IV. prædeceſſoris noſtri dicto Ordini conceſſas, quarum tenorem ad verbum inferius deſcribi fecimus, ac omnia & ſingula in eis contenta pro ipſarum ſubſiſtentia firmiori authoritate Apoſtolica ex certa ſcientia tenore præſentium confirmamus: & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenor verò prædictarum litterarum ſequitur, & eſt talis Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Dilectis filiis Generalis, & Prouincialibus Miniſtris ac vniuerſis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Virtute conſpicuos Sacri Ordinis profeſſores, qui contemplationi celeſtium frequenter inuigilant, & piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant, decet per Apoſtolicæ circumſpectionis auxilium ſic prouidè conſoueri, vt alicuius prætextu calumniæ nullum internæ pacis excidium, nullumque Religioſi ſtatus perferant detrimentum, ſed in his robur, & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini nominis deuotis & quietis mentibus inualeſcant. Hinc eſt quod cum ſicut Nobis exponere curauiſtis tu fili Generalis Miniſter, & prædeceſſores tui iuxta eiuſdem Ordinis conſuetudinem conſeruatam hactenus, & à Sede Apoſtolica toleratam, ſtatim poſtquam electi ſecundum prædicti Regulam, & Conſtitutiones Ordinis extitiſtis, Fratrum ipſius curam geſſeritis, miniſterium officij plenè, & liberè in omnibus exercentes, iidemque Fratres vobis deuotè, & humiliter obedierint reuerenter, & in eadem Regula ſit expreſſum, vt Generalis Miniſter, qui pro tempore fuerit, à miniſterij officio amoueri valeat à Prouincialibus miniſtris, & cuſtodibus in generali Capitulo congregatis. Nos volentes ambiguitatis ſcrupulum in hac parte de veſtris cordibus amputare, ac Ordinem ipſum à Sede approbatum eadem, honeſtate floridum, præclarum

ſcientia,

ſcientia, & virtute fœcundum priuilegio Apoſtoli-
cæ gratiæ attollere ſingulari. Veſtris ſupplicationi-
bus inclinati, deuotioni veſtræ, vt ſucceſſores tui fi-
lij Generales miniſtri, qui erunt pro tempore, ſtatim
poſtquam electi ſecundum Regulam, & Conſtitu-
tiones fuerint ſupradictas, eo ipſo veri eiuſdem Ordi-
nis Generales Miniſtri effecti curam animarum Fra-
trum ipſius Ordinis plenam habeant, & liberè gerant
ipſoſque Fratres authoritate propria ligare, ac ſolue-
re; nec non in eodem Ordine agere valeant, quæ ip-
ſi Miniſtri, & Diffinitores ad hoc electi, iuxta præ-
dictas Conſtitutiones eidem Ordini, & Fratribus ſe-
cundum Deum viderint expedire, aliáſque poſſint
officium miniſterij licitè in omnibus exercere. Iidem-
que Fratres tibi Generali miniſtro, & ſucceſſoribus
ipſis deuotè, & humiliter obediant, & intendant. Et
præfati ſucceſſores, & tu generalis Miniſter à Prouin-
cialibus Miniſtris, & cuſtodibus ſecundum Regulam,
& conſtitutiones ipſius abſolui; & amoueri poſſitis
authoritate Apoſtolica indulgemus ratum habentes,
& firmum quidquid ſuper præmiſſis per te Generalis
Miniſter dictoſque prædeceſſores Fratres, & diffinito-
res factum, & obſeruatum eſt hactenus, conceſſa
tibi exequendi officium Miniſterij, quoad præmiſſa
omnia, & alia libera facultate. In electione quoque
Generalis, & Prouincialium Miniſtrorum ipſius Or-
2 dinis, Fratres, qui debent electionem huiuſmodi
celebrare: cum eos frequenter de remotis partibus
oporteat conuenire: tempus ſuper hoc à Iure ſtatu-
tum non curat, nec ipſi in hac parte Iuris huiuſmodi
3 Regulis coarctentur. Cuſtodes verò, & Guardiani,
qui ſecundum ſtatuta eiuſdem Ordinis aliter quam
per electionem inſtituuntur, poſt ipſam inſtitutio-
nem ſeu prouiſionem de ipſis factam, coram anima-
rum Fratrum ſibi ſubditorum ipſius Ordinis habeant
ipſoſque ligare, & abſoluere poſſint, iuxta ipſius Or-
4 dinis inſtituta. Fratres verò de Ordine veſtro, quos
ſecundum Conſtitutiones ipſius Ordinis Conuenti-
bus veſtris deputandos duxeritis in Lectores ſine cu-
iuſcunque alterius licentia liberè in domibus prædi-
cti Ordinis legere ac docere valeant in Theologica fa-
cultate, illis locis exceptis, in quibus viget ſtudium
generale, ac etiam quibus in facultate ipſa doctorus
5 ſolemniter incipere conſueuit. Et quia prohibente
Regula veſtra nulli Fratrum veſtrorum eſt licitum
populo prædicare, niſi à Generali Miniſtro veſtri Or-
dinis examinatus, & approbatus fuerit, & ſibi officium
prædicationis ab ipſo fuerit conceſſum, Nos prædi-
ctorum Fratrum laboribus, & periculoſis diſcurſibus
euitandis: necnon vt animarum ſaluti poſſit inde fa-
cilius prouenire ſuper prohibitione huiuſmodi, op-
portunæ prouiſionis remedium apponentes: vt ſinguli
Prouinciales Miniſtri in ſuis Prouinciis cum Diffini-
toribus in Prouinciali Capitulo congregatis Fratres
in ſacra pagina eruditos examinare, & approbare, &
eis officium prædicationis Deum habendo præ oculis
committere valeant (ſicut ex forma Regulæ Mini-
ſter poterat Generalis) plenam authoritate præſen-
6 tium concedimus facultatem. Et quia eiuſdem Ordi-
nis Fratres de locis ad loca ipſius Ordinis ſæpius
tranſmittuntur, propter quod ſtabilem, & perpe-
tuam in certis, & determinatis eiuſdem Ordinis do-
mibus non faciunt manſionem, quia etiam bonos, &
idoneos, ac probatos à vobis Fratres facitis ad Ordi-
nes promoueri, liceat vobis ordinandos Fratres eiuſ-
dem Ordinis quibuſcumque malueritis Catholicis
Pontificibus communionem, & gratiam Apoſtolicæ
7 Sedis habentibus præſentare. Ipſiſque Pontificibus
præſentatos à vobis Fratres ſine qualibet examinatio-
ne per eoſdem Pontifices facienda, & abſque omni
Prouiſione vel obligatione ipſorum ordinandorum
Fratrum ad Ordines promouere. In locis quoque in
quibus degitis, liceat vobis habere Oratoria, in qui-
bus cum altari portatili poſſitis Miſſarum ſolemnia,
& alia diuina officia celebrare, ac etiam Eccleſiaſtica
recipere Sacramenta. Cum autem generale interdi- 8
ctum terræ fuerit, in Eccleſiis, & Oratoriis veſtris
ac aliis quibuſcumque, cum ad loca perueniritis Ec-
cleſiaſtico ſuppoſita interdicto, clauſis ianuis, inter-
dictis, & excommunicatis excluſis, non pulſatis
campanis, & ſubmiſſa voce vobis liceat celebrare
diuina, & Eccleſiaſtica recipere Sacramenta, dum-
modo cauſam non dederitis interdicti, nec contingat
id vobis ſpecialiter interdici, niſi Eccleſiæ, & Ora-
toria eadem fuerint ſpecialiter interdicta. His verò,
qui in veſtris immorantur obſequiis, cuncta liberè 9
miniſtrare poſſitis Eccleſiaſtica Sacramenta, & ipſos
cum decedant, in veſtris cœmeteriis ſepelire. Si quan- 10
do terras, in quibus reſidetis, vel earum perſonas
excommunicationis ſeu interdicti ſententias contige-
rit promulgari, pueri veſtris ſeruitiis deputati, ne-
gotiorumque veſtrorum procuratores, & operarij
qui in veſtris locis eorum operibus perſonaliter con-
tinuò extiterint, huiuſmodi ſententiis minimè ob-
noxij habeantur, ibique poſſint audire diuina iuxta
formam, quæ in ipſis locis in eo caſu à Sede Apoſto-
lica eſt conceſſa: niſi iidem cauſam dederint, vel ex-
communicati ſpecialiter, ſeu interdici contigerit eoſ-
dem. Et quia vos extremam patientes pro Chriſti no- 11
mine paupertatem exhortationis pro ſtudio bonos ad
potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis ſemitam
laudabiliter reuocatis, concedimus, vt in excommu-
nicatorum terris liberè commorari, & ab eis tunc
etiam quando per ipſas vos tranſire contigerit, ne-
ceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere valeatis. Gene- 12
ralis quoque, & ſinguli Prouinciarum Miniſtri, &
eorum Vicarij etiam Cuſtodes in Prouinciis, & Cu-
ſtodiis ſibi commiſſis prædictis Fratribus conſtitutis
ibidem, necnon Fratribus aliis eiuſdem Ordinis in-
terdum ad eos declinantibus vndecumque abſolutio-
ne, & diſpenſatione indigentibus: ſiue priuſquam
intrauerint Ordinem, ſiue poſt, in caſibus exceſſe-
rint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti
aut ſuſpenſionis incurrant ſententias à Iure, vel à Iu-
dice generaliter promulgatas, & huiuſmodi ſententiis
innodari, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdi-
cto diuina officia celebrantes, vel ſuſcipientes Ordi-
nes ſic ligati notam irregularitatis incurrerint; abſo-
lutionis, & diſpenſationis beneficium valeant im-
partiri, niſi adeo fuerit grauis, & enormis exceſſibus
quod ſint ad eandem Sedem merito deſtinandi. Fra-
tres etiam veſtri, quos pro tempore vos Generalis, 13
& Prouinciales Miniſtri, nec non vices veſtras ge-
rentes, ac etiam Cuſtodes in proprios habueritis
Confeſſores, abſolutionis, & diſpenſationis benefi-
cium vobis, cum expedierit, valeant impartiri, iuxta
formam confeſſionis ſuper abſolutione, & diſpenſa-
tione Fratrum eiuſdem Ordinis ſuperius vobis facta.
Ad hæc volentibus veſtro aggregari Collegio, qui 14
ſuſpenſionis aut interdicti, vel excommunicationis
ſententiis à Iure vel ab homine promulgatis gene-
raliter ſunt ligati abſolutionis beneficium obſeruata
forma canonica impartiri, ipſoſque in Fratres recipe-
re, ac eos qui poſt aſſumptum habitum vel profeſſio-
nem amiſſam recoluerint, ſe talibus in ſæculo fuiſſe
ſententiis innodatos: ſecundum formam ipſam vos
Generales, & Prouinciales miniſtri, & præfati Cu-
ſtodes, ac vices veſtras gerentes valeatis abſoluere,
& cum irregularibus diſpenſare, ſi forſan talibus in-
nodati ſententiis, vel in locis interdicto ſuppoſitis
diuina præſumpſerint officia celebrare, vel Ordines
receperint, ita tamen quod ſi aliqui ex huiuſmodi
ſententiis eiſdem propter debitum ſint aſtricti; ſatiſ-
faciant vt tenentur. Volumus autem nihilominus.
quod

quod poſtquam fuerint abſoluti, huiuſmodi volen-
tes aggregari Collegio ſupradicto, niſi mox ordinem
intrauerint (etiamſi ſuper hoc induciæ eis à Prælatis
eiuſdem Ordinis concedantur) eo ipſo in priſtinas
ſententias, à quibus eos totaliter abſolui contigerit, re-
labant. Cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, vt
Apoſtolicæ Sedis, aut Legatorum, & Ordinariorum
locorum in abſolutionibus huiuſmodi ſcandalum
euitetur. Porrò quieti veſtræ prouidere volentes, quod
15 per litteras Apoſtolicæ Sedis, aut legatorum, delega-
torum ipſius conueniri à quoque minimè valeatis
& quod ad pecuniam colligendam cogi non poſſitis
inuiti per litteras ipſius Sedis de cætero impetrandas,
quodque nullus veſtrum correctionis aut viſitationis
vel Inquiſitionis officium Monaſteriis vel Eccleſiis
ſeu quibuſcumque perſonis impendere, vel ad cogni-
tiones cauſarum, citationes partium, & denunciatio-
nes ſententiarum interdicti, & excommunicationum
procedere, aut recipere curam Monialium, ſeu Re-
ligioſorum quarumlibet perſonarum teneantur per
Apoſtolicas litteras impetratas, & impetrandas in
poſterum, niſi huiuſmodi Apoſtolicæ litteræ de hoc
indulto, & Ordine veſtro expreſſam fecerint men-
16 tionem, authoritate vobis Apoſtolica indulgemus.
Concedimus etiam vt ad viſitandum aliqua Monaſte-
ria Monialium cuiuſcunque Ordinis, vel ad audien-
dum confeſſiones earum compelli ad quatenus non
poſſitis; neque ad recipiendum commiſſiones cauſa-
rum, ſeu ſententiarum executiones, vel alia contin-
gentia cauſas ipſas per litteras præfatæ Sedis, in qui-
bus non facta fuerit de indulgentia huiuſmodi men-
tio ſpecialis ſiue per legatos, ſeu delegatos ipſius, vel
17 etiam per quoſcomque. Nullus inſuper Archiepiſco-
pus, vel Epiſcopus, nulluſque alius Prælatus Eccle-
ſiaſticus, nec eorum Vicarij, vel officiales ad por-
tandum ſeu deferendum litteras, vel exequendum,
vel denunciandum ſententias contra Principes ſæcu-
lares, communitates; populos, ſeu quoſcumque be-
nefactores veſtros, nulliuſque delegatus, vel ordina-
rius index ad faciendum citationes, vel commiſſio-
nes recipiendas, ſiue quod ſint in cauſis aliquibus
aſſeſſores, ſeu ad alias lites, aut controuerſias contin-
gentia in cauſis, quæ coram ipſis tractantur; quem-
piam veſtrum compellere valeant ſine prædictæ Se-
dis mandato, vel licentia ſpeciali expreſſam faciente
de hac indulgentia mentionem, ne quiſpiam veſtrum
parere, vel intendere teneatur ſuper his monitionibus
mandatis, aut iuſſionibus eorundem, aut facere, vel
implere, quod in hac parte duxerint iniungendum.
Cæterùm Generalis, & Prouinciales miniſtri, & ip-
18 ſorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus autho-
ritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum ip-
ſius, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac aliis quibuſ-
cunque prouiſum extitit, vel in poſterum contigerit
prouidere, corrigere, ac etiam non obſtare contra-
dictione aliqua poſſint ad ſuum Ordinem reuocare,
nec per litteras eiuſdem Sedis, aut legatorum ipſius
iam obtentas vel de cætero obtinendas, aliquos de
Fratribus ipſius Ordinis præfatis Archiepiſcopis, &
Epiſcopis; aut aliis teneantur in ſocios deputare, niſi
dictæ litteræ obtinendæ de indulto huiuſmodi, de
Ordine ipſo expreſſam fecerint mentionem, & alias
id honeſtati Ordinis, & eorum ſaluti viderint expe-
19 dire. Nullus autem Legatus niſi de latere noſtro miſ-
ſus authoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ ſpecia-
lem de hoc Indulto, & Ordine veſtro non facien-
tium mentionem, nulluſque Prælatus, vel aliqua per-
ſona Religioſa, vel ſæcularis de huiuſmodi Fratribus
ad ſua vel alterius negotia procuranda, vel ſecum
manendum aliquos aſſumere valeat niſi quos genera-
lis, vel Prouincialis Miniſter ipſorum tanquam ido-
neos, & diſcretos, ſibi duxerit aſſignandos: quos

etiam ſubiacere volumus Ordinis diſciplinæ. Illos 20
verò ipſius Ordinis Fratres, qui ad prædicandum
Crucem, vel inquirendum contra prauitatem hære-
ticam, ſeu ad alia huiuſmodi negotia ſint, vel fue-
rint à Sede Apoſtolica deputati, tu fili Generalis Mi-
niſter, tuique ſucceſſores remouere, ſeu reuocare, &
penitus transferre, ipſiſque quod ſuperſedeant, in-
iungere, alioſque ſubſtituere, cum expedire videbi-
tis, liberè ac licitè valeatis, & in eos, ſi contraue-
nerint, cenſuram Eccleſiaſticam exercere, ac quilibet
Miniſter Prouincialis vel eius Vicarius eiuſdem Or-
dinis, id ipſum in ſua Prouincia circa Fratres ipſius
Ordinis, quibus ab eadem Sede ſimilia contigerit in
illa committi, facere poſſit: non obſtantibus aliqui-
bus litteris vel indulgentiis Apoſtolicis impetratis,
vel etiam in poſterum impetrandis, quæ de hoc non
fecerint mentionem. Inhibemuſque ne quis poſt pro-
feſſionem in Ordine veſtro factam ſine generalis, vel
Prouincialis ſui licentia diſcedat ab ipſo, diſceden-
tem verò abſque cautione litterarum alterius ipſo-
rum prætextu alicuius priuilegij Apoſtolicæ Sedis
nullus audeat retinere, quod ſi fortè retinere præ-
ſumpſerint, vobis Generalis, & Prouinciales Miniſtri
duntaxat licitum ſit in ipſos diſcedentes Fratres ſen-
tentiam excommunicationis promulgare. Si verò ali- 21
quid de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licen-
tiam à Sede Apoſtolica, aut à vobis ad Religionem
aliam tranſeundi, intra duos vel tres menſes ſe ad il-
lam Religionem ſuæ ſaluti congruam non contule-
rint, & ipſius non ſuſceperint habitum Regularem,
licitum ſit vobis Generalis, & Prouinciales miniſtri
ac vices veſtras gerentibus contra ipſos tanquam
contra alios Ordinis veſtri apoſtatas procedere ſecon-
dum quod honeſtati ipſius Ordinis videritis expedire.
Illud idem intelligi volumus de illis, qui poſt ſuſcep-
tionem habitus alterius Religionis infra tempus pro-
bationis nulla profeſſione facta inde præſumpſerit re-
ſilire. Apoſtatas quoque veſtri Ordinis excommuni- 22
care, capere, ligare, incarcerare, & aliàs ſubdere diſ-
ciplinæ rigoris poſſitis, per vos ac etiam alios, in quo-
cumque habitu eos contigerit inueniri; inuocato ad
hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Inhi- 23
bemus etiam ne fratres, quos ab Ordine veſtro pro
ſuis culpis per Generalem ſeu Prouinciales miniſtros
aut Cuſtodes expelli contigerit, vel qui egreſſi fue-
rint proprio motu, prædicare, confeſſiones audire,
ſeu docere præſumant, niſi ad alium Ordinem, in
quo licitè exercentur huiuſmodi officia, tranſierint
de veſtra, vel dictorum miniſtrorum licentia ſpeciali,
quod fortè ipſi contra huiuſmodi inhibitionem no-
ſtram aliquid ſuper præmiſſis temerè attentare præ-
ſumpſerint, Miniſtri ac Cuſtodes, atque eorum Vi-
carij in illos, quos intra fines ſuarum Prouinciarum
& Cuſtodiarum iuxta conſuetudinem Ordinis veſtri
diſtractos inuenerint talia præſumentes monitione
præmiſſa authoritate veſtra excommunicationis ſen-
tentiam valeant promulgare. Electos autem ab Ordi- 24
ne veſtro, vel egreſſos, qui receptione in eodem Or-
dine ſuis culpis exigentibus reddiderint ſe indignos,
& alios Fratres eiuſdem Ordinis ex rationabili cauſa
ad quoſcumque Ordines approbatos (præterquam
ad Beati Auguſtini, Templariorum, Hoſpitalario-
rum, & aliorum Religioſorum arma portantium)
ad vitandam occaſionem euagandi, Generalis, &
Prouinciales miniſtri cum ſuis teſtimonialibus litte-
ris authoritate noſtra licentiandi liberam habeant fa-
cultatem. Nos enim diſtrictius inhibemus, ne tales 25
ad alium Ordinem aliter tranſire; vel aliqui eos re-
cipere, ſeu retinere præſumant abſque licentia ſpe-
ciali Sedis Apoſtolicæ faciente de hoc plenariam
mentionem. Inhibemus, vt nullus ſiue in aliquo Re- 27
ligionis Ordine, ſiue extra conſtitutus habitum ve-
ſtrum

Digitized by Google

ſtrum aut ita conſimilem, quod propterea etiam Frater Minor credi poſſit, deferre liceat abſque mandato Sedis Apoſtolicæ ſpeciali. Et vt dicta inhibitio maiorem conſequatur effectum, ſtatuimus vt hi, qui habitum veſtrum, vel ſibi prædicto modo conſimilem deferre præſumpſerint, ad deponendum ipſum per Diœceſanos locorum, cum à vobis requiſiti fuerint monitione præmiſſa per cenſuram Eccleſiaſticam ap-
28 pellatione poſtpoſita compellantur. Cæterùm cum humilitas veſtra ſibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœleſtium duxerit reſeruandum, nos pie volentes, quod illorum fructus integræ veræ paupertatis vſibus applicentur, vt de dictis hortis, virgultis veſtris nullis decimam teneamini exhibere, vobis authoritate præſentium indulgemus: diſtrictius inhibentes, ne quis à vobis de præmiſſis aliquid exige-
29 re, vel extorquere præſumat. Quia verò nonnulli veſtrum, Religionis habitum aſſumentes diuerſis perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum aliqua bona reſtituere tenetur, vobis Miniſtro, Cuſtodibus, ac prædictis Vicariis concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis bona ipſa in pios vſus conuertere valeant, prout ſecundum Deum
30 viderint expedire. Sepulturam quoque in Eccleſiis veſtris concedimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui ſe illic ſepelire delibetauerint (niſi excommunicati aut interdicti, aut etiam publici vſurarij fuerint, nullus obſiſtat, ſalua tamen iuſtitia Eccleſiarum illarum à quibus corpora mortuorum aſſu-
35 muntur. Diſtrictius inhibemus, vt nulli Religioſi vel ſæculares vobis inuitis aliquorum corpora defunctorum in veſtris cœmeteriis ſepelire, aut in Eccleſiis veſtris Miſſarum ſolemnia, vel pro animabus eorum qui ad loca veſtra tumulandi deferuntur, ibidem exequias celebrare ſine veſtro aſſenſu, & voluntate præſumant. Inhibemus inſuper vniuerſis Fratribus
32 veſtri Ordinis, ne aliquis eorum (niſi neceſſitatis vrgentis articulo) aliis quam Prælatis ſuis peccata ſua confiteri præſumant, vel eiuſdem Ordinis Sacerdotibus ſecundum Regulam, & ipſius Ordinis inſti-
33 tuta. Vniuerſis autem Eccleſiarum Prælatis, & aliis iubemus, ne confeſſiones veſtras vobis inuitis audire vel compellere vos ad Synodos ſeu conuocationes ſuas accedere, vel cum eis extra ciuitates, vel intra proceſſionaliter exire, aut ſuis conſtitutionibus ſubiacere, vel Capitula ſcrutinia, & inquiſitiones in locis veſtris, vel alibi de vobis facere, aut fidalitatem iuramento firmatam, aut manualem obedientiam à miniſtris, cuſtodibus, vel Guardianis veſtris exigere, aut de ipſorum inſtitutione, vel deſtitutione, ſiue de ſtatutis veſtri Ordinis ſe aliquatenus intromittere: prohibere, ne ad ciuitates, vel villas, vbi religioſè, & honeſte morari poſſitis, à populis euocati audeatis accedere, ibique pro veſtris vſibus conſtruere ædificia ſeu Eccleſias, oratoria, aut in accedentes Fratres, ſeu in conſtruentes huiuſmodi, vel acceptatores ipſorum excommunicationis ſententiam
34 ferre præſumant. Concedimuſque vobis, vt de his, quæ in ornamentis, aut pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus, anniuerſario, ſeptimo vigeſimo, trigeſimo, aut aliis ad perpetuum cultum diuinum, ſeu pro pitantiis, aut victu ad ſuſtentationem veſtram, vel indumentis nec non pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus veſtri Ordinis obligatæ noſcuntur, & de domibus, prædiis, & hortis, aliiſque locis vobis ſecundum inſtituta veſtri Ordinis opportunis, aut de his, quæ pro huiuſmodi domibus, prædiis, locis, & hortis emendis vobis legantur, (dummodo præmiſſa non conuertantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut aliis etiam, qui in hac conceſſione continentur) nulli canonicam iuſtitiam, aut portionem aliquam teneamini exhibere, & ne qui à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum ſeu decedentium hæredibus de præmiſſis aliquid exigere, vel extorquere præſumant, diſtrictius inhibemus. Ad hæc, 35
liceat Fratribus veſtri Ordinis cum de prioribus locis ſuis ad alia loca ſe transferunt, tam ædificia, quam omnem ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt (dedicatis Eccleſiis dumtaxat exceptis) quam libros, calices, paramenta ſecum ad alia loca transferre, ac ædificia ipſa cum ſolo, & aliis ad eadem loca pertinentia (præter Eccleſias) per perſonas ad hoc a Sede Apoſtolica deputatas vendere, ipſorumque pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres ſe transferunt ædificationem, ſeu alias, in illorum vtilitatem conuertere, ſecundum quod eis melius videbitur expedire: cum ipſa, & alia loca Fratrum ad nos, & Sedem Apoſtolicam ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur. Et ne aliqui Archiepiſcopi vel Epiſcopi, aut alij Eccleſiarum Prælati, ſeu quæuis alia perſona Eccleſiaſtica, ſeu ſæcularis prædicta loca ſeu bona occupare accipere, vel vſurpare, aut quoquomodo ſibi vendicare præſumant abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali diſtrictius inhibemus. Indulge- 36
mus vobis ut ad præſtationem procurationum legatorum prædictæ Sedis vel Nunciorum ipſius ſeu diœceſanorum locorum, aut exactionum, vel collectarum, ſeu ſubſidiorum, vel prouiſionum quorumcumque minimè teneamini, nec ad ea ſoluenda per litteras Sedis Apoſtolicæ, aut Legatorum, vel Nunciorum eiuſdem, ſeu Rectorum terrarum Eccleſiæ Romanæ impetratas, ſeu in poſterum impetrandas cuiuſcumque tenoris fuerint in perpetuum compelli poſſitis, niſi dictæ Sedis litteræ impetrandæ plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi, & dicto Ordine fecerint mentionem. Cæterùm cum felicis recorda- 37
tionis Innocentius, Papa prædeceſſor noſter olim duxerit ſtatuendum, vt exempti quacumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſeu contractus, vel rei, de qua contra ipſos agitur, ritè poſſint coram locorum Ordinariis conueniri, & illi quoad hoc ſuam in ipſo iuriſdictionem, prout ius exigit exercere; nos vobis, vt occaſione Conſtitutionis huiuſmodi nullum libertatibus, immunitatibus vobis & Ordini veſtro per priuilegia, & indulgentias a Sede Apoſtolica conceſſas, præiudicium generetur, authoritate præſentium indulgemus. Decernimus ergo irritum, & inane, quidquid contra tenorem conceſſionum, & inhibitionum huiuſmodi per quoſcunque fuerit attentatum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententia, ſi quas contra Conſtitutiones, conceſſiones, & inhibitiones eaſdem, in vos, vel veſtrum aliquos, aut loca veſtra ſeu executores, aut hæredes prædictos in poſterum promulgari contigerit, penitus non tenere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum Conſtitutionum, conceſſionum, & inhibitionum infringere, vel ei auſu temerario contraire: ſi quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli ſe nouerit incurſurum. Datum Peruſij 12. Kalendas Auguſtini, Pontificatus noſtri anno primo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, & communitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Florentiæ anno incarnationis Dominicæ 1439. quarto Idus Nouembris, Pontificatus noſtri anno IX. Nos igitur, qui dicti Ordinis Fratrum Minorum, in quo Generalis Miniſtri fungebamur officio, dum ad Cardinalatus honorem aſſumpti

38 aſſumpti fuimus, & perſonarum eius ſtatutum proſ-
perum, & tranquillum propter vberes fructus, quos
Ordo ipſe, multa refulgens gloria meritorum, & gra-
tia redolens ſanctitatis, in agro Eccleſiæ militantis in
propagationem Religionis, & Orthodoxæ hactenus
produxit vtiliter, & producit, ac in futurum etiam
productum ſpe firmiſſima tenemus: palmites ſuos à
mari vſque ad mare, & etiam ad barbaras extendens
nationes, intenſis deſideramus affectibus Clementis,
& Eugenij prædictorum, & prædeceſſorum noſtro-
rum aliorum, qui Ordinem prædictorum Fratrum Mi-
norum altis variis priuilegiis non immerito decora-
runt, veſtigiis inhærentes, motu proprio, non ad eo-
rundem dicti Ordinis Fratrum Minorum profeſſo-
rum, vel alterius pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ pe-
titionis inſtantiam, ſed de noſtra mera voluntate, &
deliberatione, & ex noſtra ſcientia prædictas Cle-
mentis, & alias quorumcumque aliorum Romano-
rum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum litteras
dicto Ordini Fratrum Minorum, & illius domibus,
& profeſſoribus in genere ſub quacumque forma
verborum conceſſas, quas ac ſi de verbo ad verbum
vnà cum prædictis litteris Eugenij prædeceſſoris
præfati præſentibus inſertæ forent, haberi volumus
pro expreſſis, ac omnia, & ſingula in eis contenta au-
thoritate Apoſtolica tenore præſentium approba-
mus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere
decernimus: ac pro potiori cautela omnia, & ſingula
per Clementem ac Eugenium, alioſque prædeceſſores
prædictos in eiſdem litteris pro, & in fauorem dicti
Ordinis Fratrum Minorum, quomodolibet ordinata,
ſtatuta, decreta conceſſa, & indulta fieri, & ſeruare de-
bere authoritate Apoſtolica, motu, & ſcientia præ-
dictis de nouo ordinamus, ſtatuimus, atque decerni-
mus, ac eidem Ordini Minorum, illiuſque domibus,
& profeſſoribus concedimus & indulgemus. Et quia,
39 ſicut accepimus, noſque ipſi experientia didicimus in
minoribus conſtituti præfati Ordinis curam gerentes,
circa litteras, & priuilegia huiuſmodi nonnulla dubia
poſtea ſunt exorta, habita ſuper illis conſideratione
decenti, motu, & authoritate ſimilibus litteras
eiuſdem Clementis prædeceſſoris in parte, in qua
concedit dicti Ordinis profeſſoribus, vt liceat eis in
locis, in quibus degunt, habere Oratoria, & in eis
cum altari portatili etiam tempore interdicti ianuis
clauſis, excommunicatis, & interdictis excluſis Miſſa-
rum ſolemnia, & alia diuina officia celebrare; & quod
eorum inſiſtentes obſequiis, cenſuris generaliter pro-
mulgatis non ligentur cum contingat eos perſæpe
requiri, vt etiam extra Oratoria ſuper huiuſmodi
altari portatili celebrent diuina officia, & ad illa in-
terdicti tempore tertij. Ordinis Sancti Franciſci
de Pœnitentia nuncupati Fratres, & Sorores, ac
ſuos, & illorum procuratores admittant: extenden-
tes concedimus eiſdem Fratribus, vt non ſolum in
Oratoriis, & locis, in quibus degunt, ſed etiam in
quibus alio loco congruenti, & honeſto poſſint ſuper
altari portatili huiuſmodi Miſſas, & alia diuina officia
celebrare, exceptis Eccleſiis ab Ordinarij iuriſdictio-
ne non exemptis quoties id eiſdem Fratribus per Or-
dinarios contigerit inhiberi, & vt liceat ei tempore
interdicti Fratres, & Sorores dicti Ordinis, & Monia-
les Sanctæ Claræ procuratores, & negotia gerentes
vtriuſque ſexus admittere ad diuina. Præterea quia
40 idem Clemens in dictis ſuis litteris Generali, & Pro-
uincialibus Miniſtris, & eorum Vicariis, & Cuſtodi-
bus abſoluendi Fratres eiuſdem Ordinis, nec non Fra-
tribus dicti Ordinis, quos ipſi Miniſtri Vicarij, & Cu-
ſtodes habuerint pro tempore in Confeſſores abſol-
uendi ipſos Miniſtros Vicarios, & Cuſtodes ab exceſ-
ſibus, & cenſuris (niſi talia perpetraſſent, propter quæ
eſſent merito ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi) ac
cum eis deſuper diſpenſandi facultatem concedit. Et
propterea, qui ſunt deſtinandi, perſæpe reuocetur in
dubium, vt abſoluentium, & abſoluendorum, diſpen-
ſantium, & diſpenſandorum pro tempore puritati con-
ſcientiæ conſulamus, declaramus hæreticos relapſos,
ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent,
aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad
Sedem Apoſtolicam merito deſtinandos, reliquis verò
omnibus, etiam ſimoniæ prauitate qualitercumque ir-
retitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur abſo-
lutionis, & diſpenſationis beneficium, & gratiam
iuxta caſuum exigentiam impartiri. Eam verò partem 41
litterarum eiuſdem Clementis prædeceſſoris, in qua
ſepulturam in Eccleſiis Fratrum dicti Ordinis libe-
ram eſſe voluit, ſalua iuſtitia Eccleſiarum, à quibus
corpora mortuorum aſſumuntur, declarantes, liberta-
tem huiuſmodi intelligi debere, etiam quoad hos, vt
Fratres ipſi nullius ſuper hoc petita licentia, Paro-
chias, in quibus corpora prædicta forent, cum cruce
proceſſionaliter ingredi ac corpora ipſa leuare, & ad
eorum Eccleſias ſepelienda deferre poſſint, vbi hoc
fieri conſuetum foret: vel presbyteri de leuatione re-
quiſiti id facere recuſarent; nec cogantur inuiti, etiam
prætextu cuiuſcumque conſuetudinis, ipſi, vel defun-
ctorum conſanguinei illa ad Parochiales Eccleſias,
aut alia loca deferre: vel cum illis, vel ſine inibi ce-
lebrare, vel celebrari facere pro eiſdem defunctis alia
diuina officia ante, vel poſt ſepulturam eorumdem.
Iuſtitiam autem Eccleſiarum, à quibus corpora ipſa
ſumuntur, iuxta eiuſdem Clementis prædeceſſoris
voluntatem ſaluam eſſe debere decernimus, eo caſu,
quo dumtaxat apud loca ipſorum Fratrum corpora
ipſa ſepeliuntur. Si verò non apud eos, ſeu alios Men- 42
dicantium Ordinum profeſſores corpora ipſa con-
tingeret ſepeliri: ex his, quæ ad Fratres prædictos,
apud quos tunc corpora ipſa non ſepelirentur de
bonis defunctorum, quomodolibet conuenient quo-
uis particulari, vel vniuerſali titulo, directè vel per
obliquum nullam canonicam, aut Parochialem por-
tionem dare teneantur: nec ſimiliter aliqua portio
debeatur de iis, quæ ad certos, & determinatos vſus
eiſdem Fratribus, vel eorum domibus in genere, vel
in ſpecie etiam de bonis ipſorum, quorum corpora
apud eos contigerit ſepeliri, nec etiam in caſibus, in
quibus per eiuſdem Clementis, & aliorum præ-
deceſſorum noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres ipſi
ab huiuſmodi ſolutione quartæ ſunt exempti, nec
aliquo caſu de candelis, quæ ad manus Fratribus
dantur, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In
reliquis verò caſibus quam in præmiſſis, in quibus
quarta ipſa ſoluenda veniret: conuentiones (ſi quæ
ſunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios,
ac Eccleſiarum Rectores initæ) laudabiles, & honeſtæ
in poſterum obſeruentur. Etſi forte per Nos, vel Se-
dem Apoſtolicam de piè legatis diſpoſitis, & relictis 43
in genere vel in ſpecie decima, aut alia portio ſeu
quarta, alteri piæ vel non piæ cauſæ ex quauis cauſa
hactenus conceſſa foret aut in poſterum concedi, &
ſolui, aut dari mandari contingeret Fratres prædictos
& illorum domos, ac eis legata, & relicta aut alias
in illorum fauorem diſpoſita in conceſſione, & man-
datis huiuſmodi decernimus, & volumus non includi
niſi de ipſis Fratribus, & præſenti decreto, ac volun-
tate noſtra, non per generales clauſulas, quæ etiam
ſpecialem mentionem importare viderentur, ſed vera,
& ſpecifica mentio fiat in eiſdem. Indultum verò
eiuſdem Clementis prædeceſſoris de decimis non
ſoluendis ad quæcumque bona dictorum Fratrum, &
quaſcumque decimas etiam quas vulgus *Papales* ap-
pellat, & Apoſtolica Sedes pro Chriſtianæ fidei defen-
ſione, aut aliis imminentibus perſæpe neceſſitatibus
indicit, & quæcumque alia onera motu, & ſcientia
prædi

prædictis extendimus Decernentes ipſos Fratres Mi-
nores etiamſi per quoſcumque exemptos & Men-
dicantes ſolui mandarentur, cum quibuſuis deroga-
toriis, & fortioribos elauſulis, ad illarum ſolutionem
non teneri: & in illarum ſolutione ceſſando cenſuras,
& pœnas aliquas non incurrere: niſi præſentibus)
non per generales, & alias clauſulas ſpecialem men-
tionem noo importantes) ſed aliàs ſit derogatum ſpe-
cificè earum de verbo ad verbum inſerto tenore. Et
44 ne prætextu Cõſtitutionis Innocentij Papæ IV. præde-
ceſſoris noſtri, quæ incipit *Volentes*, locorum diœce-
ſani & alij Ordinarij, & alij quicunque in perſonas
aut loca Fratrum prædictorum contra eiuſdem Cle-
mentis prædeceſſoris in fine litterarum prædictarum
ordinationem: ſiue quæcunque iuriſdictionem aut
ſuperioritatẽm vendicare præſumat, diſtrictius inhi-
bemus, ne quiſpiam abſque dictæ Sedis ſpeciali com-
miſſione aut authoritate in perſonas, domos, & loca
dicti Ordinis Fratrum Minorum, vtpotè prorſus
exempta, aliquas excommunicationis, ſuſpenſionis, &
interdicti ſententias generaliter, & ſpecialiter quo-
modolibet promulgate; aut in perſonas, domos aut
loca huiuſmodi aliquam præeminentiam, ſuperiorita-
tem, & iuriſdictionem quomodolibet exercere præ-
ſumant, etiam ratione contractos, vel delicti, ſeu rei
de qua ageretur, vbicumque ineatur contractus,
committatur delictum, & res ipſa conſiſtat. Decer-
nimus quoque ex nunc quaſlibet excommunicatio-
nis, ſupenſionis, & interdicti ſententias, & quoſcum-
que proceſſus, quaſuis pœnas, & ſententias genera-
les, vel ſpeciales continentes, quos & quas promul-
gari vel haberi, & omnia quæ contra Fratres, domos
& loca dicti Ordinis, quomodolibet fieri contigerit,
etiam eorum exemptione, vtpotè notoria, non aliter
allegata, nullius roboris vel momenti eſſe, & pro in-
fectis prorſus haberi debere. Præterea, quia parochia-
lium Eccleſiarum Rectures præfati erga illos, qui
45 dictis Fratribus Ordinis Minorum eorum peccata
confitentur, perſæpe ſe reddunt in exhibitione Eu-
chariſtiæ, & Extremæ Vnctionis difficiles: concedi-
mus ipſis Fratribus Ordinis Minorum, vt eiſdem
perſonis eis confeſſis, quibus Rectores præfati ſine
rationabili cauſa denegauerint, ſeu malitioſè diſtu-
lerint Euchariſtiæ, ſeu Extremæ Vnctionis Sacra-
menta miniſtrare (ſuper quorumdem confeſſorum
aſſertioni ſtare debeat) illa petentibus poſſint impu-
nè exhibere. Et cum aliquando contingat Monaſte-
ria Monialium S. Claræ, & Minoriſtarum, ſeu Sancti
Damiani nuncupatarum Monialibus deſtitui, adeo
vt de eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, con-
uenientiúſque ſit, quod eorum deſtitutorum bona ad
ipſos Fratres deueniant: quorum erant curæ com-
miſſa; quam alios: illa quæ ſic deſtiruta exiſtunt,
& deſtitui contigerit in futurum, cum eorum bo
nis omnibus, perpetuis vſibus Fratrum domus dicti
Ordinis Minorum eiuſdem deſtitutis Monaſteriis
propinquioribus applicamus: ita vt Fratres ipſi poſ-
ſint de illis, & eorundem Monaſteriorum ſtructu-
ris, & ædificiis pro eorum voluntate diſponere, pro-
uiſo quod illorum Eccleſiæ, & Oratoria ad profa-
nos vſus non redigantur, ſed in illis quandoque diui-
na celebrentur officia. Inſuper, cum nulli ad Ordi-
nem prædictum Fratrum Minorum ſpecialem geren-
tes deuotionis affectum ordinent eorum cadauera
47 cum habitu Fratrum Minorum, aut Sororum dicti
Ordinis de Pœnitentia ſepeliri: ne ex illorum cor-
porum delatione ad alia loca Ordini, & Fratribus
prædictis iniuria irrogetur, decernimus tales apud
Fratres ipſos eſſe ſepeliendos, etiamſi alibi ſuam elegiſ-
ſent ſepulturam: nec poſſe etiam in loco per eos ele-
cto cum habitu quomodolibet ſepeliri, aut ad ſepe-
liendum portari abſque Fratrum domus loci, in quo

tales deceſſerint expreſſa licentia, & aſſenſo. Cæterùm
ne ſi ratione Parochialium Eccleſiarum apud quas 48
domus eorumdem Fratrum conſtructæ fuere, aut cõ-
ſtruentur in poſterum, locorum Ordinarij in eoſdem
Fratres aliquam ſuperioritatem vendicare tentarent,
Fratrum eorumdem quies in aliquo perturbaretur,
concedimus eiſdem Fratribus, vt in ſic conceſſis, &
quas eis concedi contigerit curatis Eccleſiis poſſint
per capellanum per eos pro eorum nutù ponendum,
& amouendum curam huiuſmodi exercere, qui quan-
diu capellanus huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti
Ordinis Minorum profeſſor exiſtat, dictorum Fra-
trum Minorum libertate, & exemptione fruatur. Ec-
cleſiæ verò prædictæ, & illarum bona illa quæ do-
mus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua lætentur. Et 49
vt dicti Ordinis profeſſoribus omnino vagandi tol-
latur occaſio, & ad Apoſtolicam Sedem recurrendi
ſubtrahatur pro poſſe neceſſitas: Generali, & Pro-
uincialibus Miniſtris dicti Ordinis pro tempore exi-
ſtentibus, & illorum Vicariis diſpenſandi cum dicti
Ordinis Minorum profeſſoribus defectom natalium
ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, aut quouis alio nefa-
rio, & illicito coitu prouenientem patientibus: nec
non cum his, qui ex quauis cauſa præterquam homi-
cidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membro-
rum irregulares forent, poſtquam Ordinem ipſum
profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſ-
modi non obſtantibus, irregulares ipſi ad quoſcum-
que etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis etiam
in altetius miniſterio miniſtrare, & tam ipſi irregula-
res, quam defectum naturalium patientes prædicti ad
quaſcumque adminiſtrationes, & officia dicti Ordinis
eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere libe-
rè valeant, motu, ſcientia, & authoritate prædictis
concedimus per præſentes. Rurſus intelleximus quod
etſi bonæ memoriæ Ioannes Papa XXII. prædeceſ- 50
ſor noſter illorum opinionem, qui aſſerebant, quod
confeſſi Fratribus prædicti Ordinis, & aliorum Ordi-
num Mendicantium ad audiendas confeſſiones iuxta
loris diſpoſitionem deputatorum pro tempore, tene-
bantur eadem peccata Rectori eorum Parochialis Ec-
cleſiæ iterum confiteri, reprobauerit: deinde præfa-
tus Eugenius prædeceſſor reprobationem huiuſmodi
approbauerit, & contra talia aſſerentes tanquam de
hæreſi ſuſpectos per locorum Ordinarios inquiri, &
procedi mandauerit: ſucceſſiuè piæ memoriæ Nico-
laus Papa V. ſimiliter prædeceſſor noſter geſta in
miſſis ab eodem Ioanne, & Eugenio prædeceſſori-
bus robur perpetuæ firmitatis obtinere debere de-
creuerit, nihilominus adhuc nonnolli eorum inhæ-
rentes proteruiæ, opinionem prædictam, & deſuper
factos, damnatos, malè ſonantes, ac reprobos arti-
culos veros eſſe affirmare non verentur: vt talium
præſumptuoſa temeritas tanto minus inualeſcat,
quanto plurium erit ſuperiorum correctioni ſubiecta,
conceſſam contra tales per eiuſdem Eugenij præde-
ceſſoris litteras locorum Ordinariis facultatem, ad
Inquiſitores hæreticæ prauitatis extendimus, ac vo-
lumus, quod Inquiſitores ipſi quicumque fuerint,
eadem qua Ordinarij contra tales authoritate fun-
gantur. Poſtremò, cum Prædicatorum, ſicut & præ-
dicti Minorum Ordinum profeſſores pro fidei Catho-
licæ dilatatione continuò indefeſsè laborent, fructúſ-
que afferant in Dei Eccleſia ſalutares, & propterea
fuerint variis per Sedem Apoſtolicam priuilegiis de-
corati, vt quos par labor, pariaq; merita coniungunt,
paria coniungant priuilegia, & fauores, concedimus
eiſdem Ordinis Minorum profeſſoribus, vt conceſſis
Fratribus Prædicatoribus, & eiſdem Prædicatorum
Ordinis Fratribus, vt præmiſſis aliis conceſſis prædi-
ctis Fratribus Minoribus, priuilegiis, indulgentiis,
gratiis, fauoribus, & indultis, tam ſpiritualibus, quàm

temporalibus à prædictis, & aliis Romanis Pontifici-
bus prædeceſſoribus noſtris, & aliis authoritatem ha-
bentibus, quæ omnia ac ſi nominatim exprimerentur,
haberi volumus his pro expreſſis, & noſtræ appro-
bationis munimine ſolidamus, ac decernimus robur
perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere
poſſint & debeant perpetuis futuris temporibus in
omnibus, & per omnia prorſus & ſine vlla differen-
tia, perinde ac ſi quæ vni ex Ordinibus prædictis ſunt
conceſſa, vtrique ſimul nominatim conceſſa fuiſſent,
52 aut concederentur in poſterum; & quæ de Magiſtro
Generali, & Prouincialibus Prioribus dicti Ordinis
Prædicatorum, ac Monaſteriis Monialium ſub co-
rundem Fratrum Prædicatorum cura, & ſecundum
ipſius Ordinis Prædicatorum inſtituta viuentium
ſunt ſtatuta, Generali, & Prouincialibus Miniſtris, &
Vicariis dicti Ordinis Fratrum Minorum, & Mona-
ſteriis Monialium dicti Ordinis Sanctæ Claræ, & Mi-
noriſſarum, & Sancti Damiani nuncupatarum, & è
contra cenſeantur eſſe ſtatuta. Diſtrictius inhibentes
eiſdem locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus
Eccleſiæ, ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione
ſuarum Eccleſiarum, ac Rectoribus, & aliis quibuſ-
cunque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, &
priuationis earundem Eccleſiarum parochialium, &
omnium aliorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent,
nec non inhabilitationis ad illa, & alia in poſterum
obtinenda, pœnis eo ipſo per eos, qui contra fece-
rint, incurrendis: Ne Ordines prædictos Fratrum
Prædicatorum, & Minorum & illorum domos, &
profeſſores præter aut contra prædictorum Clementis
aut Eugenij, & aliorum quorumcumque prædeceſſo-
rum noſtrorum, & præſentium litterarum noſtrarum
tenorem inquietare, ſeu moleſtare, & eos, aut teſta-
mentorum, vltimarumque voluntatum executores, &
hæredes prædictos, ſeu quoſcumque alios directè, vel
indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ parochialis,
ſeu canonicæ vel alterius portionis, ſeu oneris, & ad
faciendum celebrari aliquod officium in eorum Ec-
cleſiis, vel alibi, dum apud ipſos Fratres decedentium
cadauera tumulantur, antè vel poſt eorum ſepulturam
cogere: nec confeſſis dictis Fratribus Prædicatori-
bus, & Minoribus pro tempore Euchariſtiæ, ſeu Ex-
tremæ Vnctionis Sacramenta, ſine rationabili cauſa
denegare, & illorum exhibitionem malitioſè differre
aut eorum Parochianis, ne dictis Fratribus confitean-
tur, prohibere vel perſuadere: nec etiam ad præmiſſa,
ſeu aliquod præmiſſorum auxilium, conſilium, vel
fauorem dare directè vel indirectè quoquomodo præ-
ſumant. Et nihilominus cuilibet in dignitate Eccle-
ſiaſtica conſtituto, & Metropolitanæ, vel alterius ca-
thedralis Eccleſiæ canonico per vniuerſum orbem,
qui deſuper per dictorum Ordinum Priores & Guar-
dianos, & Fratres, ac illorum, ſeu ad commodum eo-
rum Romanæ Eccleſiæ Syndicos etiam requiſitus
53 fuerit, per Apoſtolica ſcripta in ſolidum mandamus,
quatenus per ſe vel alium, ſeu alios præmiſſa, vbi, &
quando opus fuerit, ſolemniter publicantes, & iidem
Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus, &
illorum domibus ac profeſſoribus in præmiſſis effica-
cis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos paci-
ficè poſſeſſione vel quaſi priuilegiorum, & conceſſio-
num huiuſmodi gaudere; non permittentes eos, ſeu
teſtamentorum executores, & hæredes prædictos con-
tra illorum tenorem per Ordinarium, & Rectores
prædictos, aut quoſcumque alios indebitè moleſtari,
aut eis grauamina, iniurias, aut damna inferri, ſeu
quomodolibet irrogari. Ac etiam ſummariè, & de
plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſola facti ve-
ritate inſpecta contra quoſcumque cuiuſcumque
conditionis, vel qualitatis exiſtant, & quacun-
que Eccleſiaſtica etiam Patriarchali, Archiepiſco-
pali, & Epiſcopali, vel mundana forent dignitate,
& exemptione muniti, in quibuſcumque cauſis per
eos mouendis quacumque ratione vel cauſa, quæ
excogitari poſſit, miniſtrent eis iuſtitiæ complemen-
tum, exequendo quod per eos fuerit ordinatum: &
illos, quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe
conſtiterit, irretitos eſſe declarent, & faciant, & man-
dent, interdictos, ſuſpenſos, & excommunicatos pu-
blicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari: & le-
gitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos
quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procu-
rent. Contradictores authoritate noſtra appellatio-
ne poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus
fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus
Conſtitutionibus recolendæ memoriæ Bonifacij
VIII. quibus cauetur, ne quis extra ſuam ciuita- 54
tem, & diœceſim niſi in certis caſibus exceptis, &
in illis vltra vnam dietam à fine ſua diœceſis ad iu-
dicium vocetur: ſeu ne iudices à Sede Apoſtolica
deputati extra diœceſim, & ciuitatem, in quibus de-
putati fuerint contra quoſcumque procedere aut
aliis ſuas vices committere præſumant: & de duabus
dietis in Concilio Generali: necnon, quæ incipit:
Super Cathedram Bonifacij, & *dudum* Viennenſis
Concilij, ac recolendæ memoriæ Calixti Papæ III.
etiam prædeceſſoris noſtri litteris, aliiſque Apoſtolis,
atque etiam Prouincialibus, & Synodalibus Conci-
liis editis ſpecialibus, vel generalibus: necnon Otto-
nis, & Octoboni olim in regno Angliæ Apoſtolicæ
Sedis Legatorum Conſtitutionibus, Eccleſiarumque,
atque locorum quorumlibet ſtatutis, & conſuetudi-
nibus: & inter quoſcumque dictorum Ordinum
Fratres Prædicatorum, & Minorum profeſſores, ac
locorum Ordinarios, ſeu Rectores prædictos initis, &
concluſis, atque hactenus obſeruatis pactis, conuen-
tionibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſto-
lica, vel quauis firmitate alia roboratis, non omni-
bus, & ſingulis, quæ Clemens, & Eugenius præfati
in prædictis eorum litteris voluerunt non obſtare
contrariis quibuſcumque. Quibus omnibus (illa ac
ſi de verbo ad verbum inſererentur, & derogatoria-
rum derogatorias clauſulas in ſe continerent (præ-
ſentibus pro expreſſis habentes (illis aliàs in ſuo ro-
bore permanſuri) quoad præmiſſa ſpecialiter, & ex-
preſsè derogamus. Aut ſi Patriarchis, Archiepiſco-
pis, Epiſcopis, & Rectoribus præfatis, ſeu quibuſuis
aliis communiter vel diuiſim à Sede Apoſtolica præ-
fata indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel
excommunicari, aut vltra, vel extra certa loca ad
iudicium euocari non poſſint per litteras Apoſto-
licas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo
ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem: &
qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel
ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præ-
ſentibus non expreſſam, & totaliter non inſertam ef-
fectus earum, & conceſſæ in eis iuriſdictionis execu-
tio impediri poſſit quomodolibet, vel differri, & de
qua, cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris lit-
teris mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc illa, & quæ-
cumque alia, quæ in futurum per Nos vel Sedem
Apoſtolicam, quomodolibet concedi, ſtatui, decidi,
vel ordinari contigerit contra Clementis, Eugenij,
aliorumque prædeceſſorum prædictorum, & præſen-
tium litterarum huiuſmodi tenorem: necnon ſi ſecus
ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter,
vel ignoranter attentari contigerit; irrita, & inania,
nulliuſque roboris vel momenti eſſe decernimus. Et
quia difficile foret præſentes litteras ad ſingulas Pro-
uincias originaliter deſtinare; volumus, & dicta au-
thoritate decernimus, quod tranſumptis earum ma-
nu notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apo-
ſtolicæ, aut alicuius Epiſcopalis, vel Archiepiſcopalis
ſigillo

ſigillo munitis ea prorſus in iudicio, & extra vbicunque exhibita, vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur, ac ſi originales litteræ forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum approbationis, conſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, conceſſionis, indulti, voluntatis, applicationis, inhabitationis, extenſionis, ſolidationis, mandati, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1474. pridiæ Kalend. Septembris, noſtri Pontificatus anno. 2.

COMMENTARIVS IN MARE MAGNVM FF. MINORVM.

SVMMARIVM.

Vbi habetur hoc Mare magnum Minorum, n. 1.
De excellentia, inſtitutione, & prærogatiuis Ordinis Minorum n. 2.
Generales poſtquam ſunt electi, poſſunt abſque alia confirmatione ſuum officium exercere. n. 3.
Ipſorum confirmatio non conſiſtit in verbis. n. 4.
Amoueri poſſunt à ſuis officiis, & quando. n. 5.
Quid ex decreto Concilij Lateranenſis ſub Alexandro. num. 6.
Regula S. Franciſci. n. 7.
Eximuntur Minores in electionibus à quibuſdam regulis iuris. n. 8.
An id ſuffragetur pro electione aliorum Superiorum. num. 9.
Cuſtodes, ſeu Guardiani etiam ſine electione inſtituti exercere poſſunt ſuum officium. n. 10.
In Ordine Minorum plures ſunt officiales. ibid.
Iure communi electio Prælati Monaſterij pertinet ad Monaſterium. n. 11.
Priuilegium pro Lectoribus in hoc Ordine. n. 12.
Quid importet munus Lectoris. n. 13.
Pro Concionatoribus priuilegium. n. 14.
Quomodo moderatum per Concilium Tridentinum. numero 15.
Conſuetudine Religionis quid habeatur. n. 16.
Conditiones pro Concionatoribus. n. 17.
De facultate ſuſcipiendi Ordines ſine examine quomodo hoc tempore non ſubſiſtat. n. 18.
Quid ſi Ordinandus ſit doctor. n. 19.
An non callentes linguam Latinam ordinari debeant, num. 20.
Qualitates pro ſingulis Ordinibus requiſitæ. n. 21.
De dimiſſoriis pro ipſis. n. 22.
De facultate habendi Oratoria, & altare portatile, num. 23.
Ad miniſtrandum Sacramenta familiaribus, & eos ſepeliendum. n. 24.
An ipſorum Confeſſarij abſoluant illos à reſeruatis. num. 25.
An ligentur caſibus reſeruatis. n. 26.
Eximuntur ab aliquibus cenſuris communibus. n. 27.
Alia remiſſiuè. n. 28.
De facultate commorandi inter excommunicatos & ab eis neceſſaria vitæ poſtulandi. n. 29.
An priuilegium ceſſet, quando cauſa conceſſionis illius ceſſauerit. n. 30.
Non quando ceſſat cauſa impulſiua. n. 31.
Quid in dubio de cauſa finali, aut impulſiua. n. 32.
In priuilegiis Regularium quid ſit ſpeciale quoad hoc. num. 33.
Specialiter quoad prædictam facultatem. n. 34.
Facultas abſoluendi, & diſpenſandi circa venientes ad Ordinem. n. 35.
Quomodo intelligenda. n. 36.
Ex vi aliorum priuilegiorum. n. 37.
An pro caſibus in Bulla Cœnæ contentis. n. 38.
Quid importent verba illa ſi ſuper hoc inductæ, &c. *num. 39.*
De eadem materia alia remiſſiuè. n. 40.
De exemptione iſtorum Religioſorum. n. 41.
Officialium nomine qui veniant. n. 42.
Clauſula illa niſi de hoc indulto, & Ordine expreſſa fiat mentio, *& ſimiles quomodo intelligenda. numero 43.*
An requirant ſpecificam, aut indiuidualem expreſſionem, ibid.
Quomodo ad intelligendum ex noua conſtitutione Vrbani VIII. n. 44.
Quando intelligatur Pontificem velle reuocare aliqua priuilegia. n. 45.
De authoritate Prælatorum in ſibi ſubditos. n. 46.
Quid de Religioſis obtinentibus aliqua beneficia. numero 47.
Maximè beneficia curata, ſeu Parochialia. n. 48.
De habentibus aliquas gratias, ſeu præeminentias à Sede Apoſtolica. ibid.
De Capellanis Papæ. n. 49.
De Religioſis non aſſumendis in ſocios à quibuſcunque ſine licentia Prælatorum. n. 50.
Alia remiſſiuè. n. 51.
Inhibitio recedendi ab Ordine, & facultate procedendi contra ſic facientes. n. 52.
Non ad permittendum ſine cautione literarum Prælatorum, n. 53.
De retinentibus tales, n. 54.
De Religioſis licentiatis ad tranſeundum ad alios Ordines, & id omittentibus. n. 55.
A quo poſſit concedi talis licentia ad tranſitum numero 56.
An requiratur etiam conſenſus Monaſterij. n. 57.
Facultas procedendi contra apoſtatas. n. 58.
An ad apoſtaſiam requiratur dimiſſio habitus. numero 59.
De Religioſo tranſeunte qui antequam admittatur, ſuſcipit habitum Ordinis, ad quem vult tranſire, num. 60.
Minores denunciant certis annis diebus excommunicatos ſuos apoſtatas. n. 61.
De expulſis, & egreſſis non permittendis prædicare, audire confeſſiones, vel docere. n. 62.
Quomodo id intelligendum. ibid.
Electi ſunt infames. n. 63.
Alia circa ipſos. n. 64.
Ad quos Ordines non permittitur tranſitus n. 65.
Ordinis B. Auguſtini *nomine* Hoſpitalariorum *&* arma portantium, *qui veniant. n. 66.*
Quid ſi ad alium Ordinem tranſierint. n. 67.
Prohibitio vtendi habitu proprio huius Religionis, num. 68.
Quomodo intelligenda. n. 69.
De exemptione à decimis. n. 70.
An hæc vel ſimilia priuilegia perdantur, ſi Religioſi laxè viuant. n. 71.
Bona incerta Nouitiorum quibus applicari poſſunt. num. 72.
Quæ computentur inter bona incerta. n. 73.
An inuenta, ſeu reperta, quorum dominus ignoratur num. 74.

An debita alicui qui ignoratur vbi habitat.n.75.
Debita hac incerta applicantur aliquibus piis operibus & Religionibus.n.76.
De libertate ſepultura.n.77.
Concordia, & inſtrumentum pro Religioſis Regni Maiorica n.78.
Alia ad intentum.n.79.
Confeſſiones Fratrum non audienda niſi à Pralatis ipſorum, vel de eorum commiſſione.n.80.
Confeſſarias Religioſorum eget ſolum approbatione ſui Pralati n.81.
Quibus Pralatis competat dare hanc licentiam.n.82.
Qualis eſſe debeat.n.83.
Poſſunt Religioſi nihilominus confiteri Pænitentiariis Papa.n.84.
Quid de Fratribus itinerantibus.ibid.
Confeſſiones Religioſorum facta aliis quam approbatis à ſuis Superioribus quomodo inualida.n.85.
Quid ſi Pralati ſuperiores limitent hanc facultatem Pralatis inferioribus.n.86.
Pralati Eccleſiarum prohibentur audire confeſſiones Fratrum n.87.
Inualida erunt tales confeſſiones, niſi pro aliquibus caſibus.n.88.
Quando Pralati Religionis conſentiunt, valida erunt. num.89.
Exemptio à canonica portione.n.90.
Alia remiſſiuè pro ipſa.n.91.
Facultas transferendi bona Monaſteriorum qua deſeruntur n.92.
Bona Religioſorum Mendicantium ad Sedem Apoſtolicam ſpecialiter pertinent.ibid.
Maximè bona Fratrum Minorum.ibid.
Exemptio à ſubſidiis, exactionibus, & collectis.n.93.
Praxis pro caſu quo Religioſi compellerentur ad prædicta.n.94.
An debeant oſtendere ſua priuilegia.ibid.
Quid ſi domini Ordinarij prætenderent id facere ex vi alicuius priuilegij.n.95.
Priuilegium de exemptione cum reuocatione. capit. volentes. *n.96.*
Clauſula irritum, & inane *quid importet n.97.*
Exemptus non poteſt conſentire in non ſuum iudicem, quia hoc eſt in præiudicium Superioris.ibid.
Dictio attentatum *quid denotet. n.98.*
Priuilegium quod cenſuræ lata contra iſtos Religioſos non teneant, iuri communi conforme eſt.n.99.
Confirmantur priuilegia præfata motu proprio, & certa ſcientia.n.100.
Verba illa habeti volumus pro expreſſis *quam vim habeant.n.101.*
Clauſula ac potiori cautela *quid operetur.n.102.*
Permiſſiuè alia.n.103.
Priuilegium de habendo Oratorio, & de altari portatili.num.104.
Clauſula ſicut accepimus *quid importet.n.105.*
Priuilegium hoc habendi Oratorii ad quid conceſſum. num.106.
De facultate celebrandi cum altari portatili ex voluntate Epiſcopi.n.107.
Pro tempore interdicti an dimitti poſſint Tertiarij & Procuratores.n.108.
An Confratres Confraternitatum Ordinum.ibid.
Facultas conceſſa Pralatis ad abſoluendum ſubditos, & ad recipiendum ab ipſis abſolutionem.n.109.
Pralati an teneantur audire confeſſiones ſubditorum. num.110.
Facultas Pralatorum, vt abſoluantur à ſuis confeſſariis cur poſita in hoc priuilegio.n.111.
Pralati an poſſint vti facultatibus, quas ſubditis concedunt.ibid.
Hac facultas an vti poſſint pro foro externo.n.112.
An ſit aliis delegabilis.n.113.
Non obſtat capit.fin.de offic. & poteſt. iudic. deleg. *num.114.*
Quid quando ſolum conceditur nudum miniſterium, aut eligitur induſtria perſona.ibidem.
De libertate ſepultura, & delatione defunctorum ad Eccleſias Fratrum.n.115.
Non poſſunt inducere aliquos ad vouendum, vel iurandum de ſepultura eligenda.n.116.
Quilibet qui ſit ſui iuris, eligere poteſt ſepulturam. num.117.
An filij etiam, Religioſi præſertim.ibid.
De exemptione à canonica portione.c.118.
Dictio Quomodolibet *quid importet.n.119.*
Portio non ſoluenda de piis legatis.n.120.
Fratres Minores qualiter ſint capaces legatorum, numero 121.
Maximè ex Rota deciſione.ibid.
Non poſſunt excommunicari, interdici, &c. ab Ordinariis.n.122.
Ipſorum etiam loca exempta ſunt ab Ordinariorum iuriſdictione.n.123.
Quomodo id intelligendum.ibid.
Loca ipſorum etiam ratione ſui ſunt exempta, numero 124.
Exemptio quotuplex ſit.n.125.
Qualis ea qua Mendicantibus competit.ibid.
An delinquens in Monaſterio Regularium ſubijciatur pœnis impoſitis ab Ordinario.n.126.
Nomine Monaſterij qua veniant.n.127.
Alia ad intentum remiſſiuè.n.128.
Miniſtrant Euchariſtiam, & Vnctionem confeſſis ipſis, quando, &c.n.129.
An tempore Paſchatis propter abſentiam Parochi. numero 130.
Per Eccleſiarum parochialium Rectores qui intelliguntur.n.131.
An melius ſit recipere Sacramenta à Parochis, quam à Religioſis priuilegiatis.n.132.
De bonis Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum quibus applicanda.n.133.
Bonorum nomine qua veniant.n.134.
Stando in iure communi cui applicari deberent. numero 135.
De cadaueribus defunctorum cum habitu Religioſorum ſepeliri volentium.n.136.
De exemptione Regularium pro caſu, quo Parochiales Eccleſia ipſis concederentur.n.137.
Quid iuxta limitationem Concilij Tridentini.n.138.
An Domini Epiſcopi viſitent altaria, aut loca, vbi aſſeruatur ſanctiſſima Euchariſtia, vel audiuntur Confeſſiones.n.139.
De Capellano ponendo in Parochialibus Fratrum. numero 140.
De facultate Pralatorum ad diſpenſandum in irregularitatibus.n.141.
Quid cum illegitimis.n.142.
An incluſa illa irregularitates, qua procedunt ex enormi corporis, vel animæ vitio, quod ſcandalum generare poſſet.n.142.
An diſpenſent cum ſodomita, enormiter leproſo, gibboſo &c.n.144.
Cum carente vſu rationis, omnino illiterato non diſpenſant.n.145.
Quid de energumenis, furioſis, morbo caduco laborantibus lunaticis, & ſimilibus.ibid.
An cum infamibus, & qui damnati fuerunt ad triremes.n.146.
Tales ſunt irregulares.n.147.
Proceditur contra dicentes, quod confeſſi Mendicantibus, teneantur iterum confiteri parocho. numero 148.

Veluti

Veluti contra de hæreſi ſuſpectos. ibid.
Qui ſint de hæreſi ſuſpecti. n. 149.
Propoſitiones malè ſonantes quæ ſint. n. 150.
Alia remiſſiuè. n. 151.
Communicantur Minoribus priuilegia Prædicatorum. num. 152.
De clauſula illa, In omnibus, & per omnia *numero* 153.
De dictione Prorſus. *n.* 154.
De dictione Sine. *n.* 155.
De dictione Perinde. *n.* 156.
Quæ ſint priuilegia Prædicatorum, quæ Minoribus hoc loco communicantur. n. 157.
Prohibitio facta Ordinariis, ne inquietent iſtos Religioſos in executione ſuorum priuilegiorum. n. 158.
An id facientes, mortaliter peccent. n. 159.
de Clauſula illa Auxilium, conſilium, *vel* fauorem dare. *n.* 160.
Facultas conceſſa cuilibet in dignitate conſtituto ad defendendum Minores in priuilegiis huius Maris magni. n. 161.
Clauſula Pacifica poſſeſſione, vel quaſi, *quid importet. num.* 162.
De Clauſula Auctoritate noſtra. *n.* 163.
Dictio Contradictores, *quos tangat. n.* 164.
Syndici Romanæ Eccleſiæ qui dicantur. n. 165.
Sunt Procuratores ibid.
Non obſtantia n. 166.

1 HABETVR hæc Bulla *Mare magnum Minorum* appellata in Bullario Rodriguez inter Bullas Sixti IV. *n.* 14. Dicitur que reſeruaſi authenticam in Conuentu ſancti Franciſci Salmantini. Extat etiam in Bullario communi Laërtij *tom.* 1. *in Sixto IV. n.* 6. Eamque ſæpius commemorant Caſſerubius, Confettius, Miranda, Ioannes de Cruce, Peirinis, Portellus, vterque Rodriguez, Archangelus Romanus, & alij, qui de priuilegiis Regularium, præſertim Mendicantium, ſcripſerunt. Cur vocetur *Mare magnum* habes ex dictis à ſimili *in Commentario ſuper Mare magnum Prædicatorum, n.* 2. vbi etiam *n.* 4. quis fuerit Sixtus IV. qui hoc *Mare magnum* compilauit.

2 De excellentia porrò, antiquitate, inſtitutione, laudibus, & prærogatiuis huius ſacri, & Seraphici Ordinis Minorum plures, ipſique grauiſſimi Authores ſcripſerunt. Specialiter Caſſoneus *in Catalog. glor. mund. part.* 4. *conſider.* 69. Polydorus *de Inuent. rer. lib.* 6. *cap.* 4. Petrus Murigia *de orig. Relig. lib.* 1. *capit.* 33. *&* 34. Syluester Maturus *in Ocean. Relig. libro* 4. & alios refert Barboſa *de Iure Eccleſiaſt. lib.* 1. *capit.* 41. *num.* 180. Et ex eadem Religione plurimi quoque ea de re ſcripſerunt, quos nouiſſimè ſuperauit Lucas Vvagioghus Hibernus doctiſſimus, & diligentiſſimus author, qui in variis tomis Annalium à ſe editis, quæ Rodulphus, Gonzaga, alij Chroniſtæ dixerant, ſimulque totam, & ampliſſimam Minorem familiam mirificè illuſtrat.

Circa §. 1.

3 INdulget Pontifex hoc loco Minoribus, vt Generales Miniſtri, ſtatim poſtquam ſunt electi, ſine alia confirmatione Ordinem poſſint regere, ac gubernare, Fratres ſoluere, ac ligare, & ſuum officium in omnibus exercere; Fratreſque teneri ipſis obedire; & nihilominus, quod abſolui, & amoueri poſſint à Prouincialibus, & Cuſtodibus ſecundum Regulam, & Conſtitutiones Ordinis. Simile indultum habent Prædicatores, Auguſtini, & Carmelitæ, ac Minimi, & Seruitæ, iuxta, dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 1. 2. *&* 3. Imo etiam ex parte ſaltem, Ciſtercienſes ex Eugenio IV. Vallisumbroſani ex Paulo III. & Cæleſtini ex Cæleſtino V. vt refert Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 1. *diſp.* 6. *q.* 2. *n.* 3.

Prædicta autem eis locis nota vlterius, quod cùm Generalis eſt electus legitimè, cùm ex vi iſtius priuilegij maneat confirmatus, forma confirmationis ipſius non conſiſtit in verbis aliquot, nec ea erunt neceſſaria, vt cenſeatur confirmatus. Præſertim quia ſtando in iure communi nulla verba requiruntur pro forma confirmationis, ſed ſufficit factum aliquod, quo declaratur talis electus, vt legitime electus; quale eſt adoratio, Inſtallatio, inthronizatio, & ſimilia, Oldradus *conſ.* 146. *n.* 6. Rota *deciſ.* 16. *de con. eſſ. præbend. in nou. ff. & dec.* 261. *n.* 3. *coram Mantica*, & ratio eſt, quia quando verba non ſunt de ſubſtantia, non minus valet factum quam verba. Panormitanus *in cap. Eccleſia veſtra* 1. *num.* 3. *de elect.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 46. *n.* 5. *&* 6. 4

Specialiter etiam circa id quod tangitur in priuilegio, ſcilicet, quod Generalis poſſit amoueri, & abſolui ab officio ſecundum Regulam, & Conſtitutiones Ordinis, animaduertendum, quod ſi infra officij ſui tempus appareret defectuoſus famulatus, & communi vtilitati Religionis, poſſet etiam ſtando in Iure communi abſolui, & amoueri. Ita Gloſſa *in cap.* 1. *Verbo Inſufficientem, de renunciat. in* 6. communiter recepta vt habet Sigiſmundus *ſupra, dub.* 102. *num.* 1. Inſurgit autem huiuſmodi defectus ex multis, primò, ſi ſit notorius ſuæ Regulæ tranſgreſſor, *cap. Cum ad Monaſterium, verſ. Quod ſi præuaricator, de ſtatu Monachorum.* Secundò, ſi ſit notoriè criminoſus, & ſcandaloſus. *can. ſi quis Abbas* 18. *quæſtione* 2. Tertiò ſi notabiliter negligens in officio ſuo. *can. Dictum, diſtinct.* 81. *can.* 1. *diſtinct.* 86. *can. Quoniam, diſt.* 100. & aliis pluribus, quod præcipuè procedit, quando eſt incorrigibilis, prout habet Rota *dec.* 234. *num.* 12. *part.* 1. *in recent.* Quartò, ſi ſit ita ſenio confectus vel ita ægrotus, vel ad regimen ſit inhabilis *can.* 1. *diſtinct.* 85. *can. Alius* 15. *quæſt.* 6. de quibus, & aliis concernentibus Sigiſmundus *ſupradicto dub.* 102. Samuellius *de Canonic. elect. tract.* 3. *contr.* 3. & ego infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 30. dum de ſimili priuilegio eiſdem conceſſo agam.

Adde etiam quod ex decreto Concilij Lateranenſis ſub Alexandro, quod refert Creſpatius *in Summa Catholicæ fidei, verbo Prior*, & ex ipſo Peirinis *tom.* 3. *priuileg. Minim. cap.* 3. *in addit. ad Conſtitutiones Iulij II. num.* 4. poſſint Prælati deponi *pro manifeſta cauſa, & rationabili, videlicet, ſi fuerint dilapidatores, nec continenter vixerint, aut aliquid tale egerint, pro quo amouendi meritò videantur.* Quæ facile reduci poſſint ad cauſas aſſignatas. 6

Quia verò in hoc priuilegio ſermo fit de Regula Minorum, ideo in gratiam huius ſacri Ordinis ſanctiſſimique Fundatoris diui Franciſci eam hic placuit inſerere. 7

CAPVT I.

Regula Fratrum Minorum.

REgula, & vita Minorum Fratrum hæc eſt: ſcilicet, Domini noſtri Ieſu Chriſti ſanctum Euangelium obſeruare, viuendo in obedientia, ſine proprio & in caſtitate. Frater Franciſcus promittit obedientiam, & reuerentiam Domino Papæ Honorio, ac ſucceſſoribus eius canonicè intrantibus, & Eccleſiæ Romanæ. Et alij Fratres teneantur Fratri Franciſco, & eius ſucceſſoribus obedire.

Capvt II.

De iis qui volunt vitam iſtam accipere, & qualiter recipi debeant.

SI qui voluerint hanc vitam accipere, & venerint ad Fratres noſtros, mittant eos ad ſuos Miniſtros Prouinciales, quibus ſolummodo, & non aliis, recipiendi Fratres licentia concedatur. Miniſtri verò diligenter examinent eos de fide Catholica, & Eccleſiaſticis Sacramentis: & ſi hæc omnia credant, & velint ea fideliter confiteri, & vſque in finem firmiter obſeruare: & vxores non habent, vel ſi habent, & iam Monaſterium intrauerint vxores, vel licentiam eis dederint, auctoritate Diœceſani Epiſcopi, voto continentiæ iam emiſſo; & illius ætatis ſint vxores, quod de eis non poſſit oriri ſuſpicio: dicant eis verbum ſancti Euangelij: quòd vadant, & vendant omnia ſua, & ea ſtudeant pauperibus erogare. Quod ſi facere non potuerint, ſufficit eis bona voluntas. Et caueant Fratres, & eorum Miniſtri, ne ſoliciti ſint de rebus ſuis temporalibus, vt liberè faciant de rebus ſuis quidquid Dominus inſpirauerit eis. ſi tamen conſilium requiratur, licentiam habeant Miniſtri mittendi eos ad aliquos Deum timentes, quorum conſilio bona ſua pauperibus erogentur. Poſtea concedant eis pannos probationis, videlicet, duas tunicas ſine capucio, & cingulum, & braccas, & caparonem vſque ad cingulum (niſi eiſdem Miniſtris aliud ſecundum Deum aliquando videatur.) Finito verò anno probationis, recipiantur ad obedientiam, promittentes vitam iſtam ſemper, & regulam obſeruare. Et nullo modo licebit eis de iſta religione exire, iuxta mandatum Romani Papæ; quia ſecundùm Euangelium, *Nemo mittens manum ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus eſt regno* Dei. Et illi, qui iam promiſerunt obedientiam, habeant vnam tunicam cum capucio, & aliam ſine capucio, qui voluerint habere. Et qui neceſſitate coguntur, poſſint portare calceamenta. Et Fratres omnes veſtimentis vilibus induantur. Et poſſint ea repeciare de ſaccis, & aliis peciis, cum benedictione Dei. Quos moneo, & exhortor, ne deſpiciant, neque iudicent homines, quos viderint mollibus veſtimentis, & coloratis indutos, vti cibis, & potibus delicatis, ſed magis vnuſquiſque iudicet, & deſpiciat ſemetipſum.

Capvt III.

De diuino officio, & ieiunio: & quomodo Fratres debeant ire per mundum.

CLerici faciant diuinum officium ſecundum Ordinem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, excepto Pſalterio, ex quo habere poterunt Breuiaria. Laici verò dicant vigintiquatuor Pater noſter pro matutino; pro laudibus quinque; pro prima, tertia, ſexta, & nona, pro qualibet iſtarum horarum, ſeptem: pro veſperis autem duodecim: pro Completorio ſeptem, & orent pro defunctis. Et ieiunent à feſto omnium Sanctorum vſque ad Natiuitatem Domini. Sanctam verò Quadrageſimam, quæ incipit ab Epiphania vſque ad continuos quadraginta dies, quam Dominus ſuo ſancto ieiunio conſecrauit, qui voluntariè eam ieiunant, benedicti ſint à Domino: & qui nolunt, non ſint adſtricti, ſed aliam vſque ad reſurrectionem Domini ieiunent. Aliis autem temporibus non teneantur niſi ſexta Feria ieiunare. Tempore verò manifeſtæ neceſſitatis, non teneantur Fratres ieiunio corporali. Conſulo verò, moneo, & exhortor Fratres meos in Domino Ieſu Chriſto, vt quando vadant per mundum, non litigent, neque contendant verbis, nec alios iudicent; ſed ſint mites, pacifici, modeſti, manſueti, & humiles, honeſtè loquentes omnibus, ſicut decet. Et non debeant equitare, niſi manifeſta neceſſitate, vel infirmitate cogantur. In quamcunque domum intrauerint, primum dicant; *Pax huic domui.* Et ſecundum ſanctum Euangelium, de omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare.

Capvt IV.

Quod Fratres non recipiant pecuniam.

PRæcipio firmiter Fratribus vniuerſis, vt nullo modo denarios, vel pecuniam recipiant per ſe, vel interpoſitam perſonam. Tamen pro neceſſitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, per amicos ſpirituales, Miniſtri tantum, & Cuſtodes ſolicitam curam gerant, & ſecundùm loca, & tempora, & frigidas regiones, ſicut neceſſitati viderint expedire: eo ſemper ſaluo, vt (ſicut dictum eſt) denarios, vel pecuniam non recipiant.

Capvt V.

De modo laborandi.

FRatres illi, quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter, & deuotè, ita quòd excluſo otio animæ inimico, ſanctæ orationis, ac deuotionis ſpiritum non extinguant, cui debent cætera temporalia deſeruire. De mercede verò laboris pro ſe, & ſuis Fratribus, corporis neceſſaria recipiant, præter denarios vel pecuniam: & hoc humiliter, ſicut decet ſeruos Dei, & paupertatis ſanctiſſimæ ſectatores.

Capvt VI.

Quòd Fratres nihil ſibi approprient; & de eleemoſyna petenda: & de Fratribus infirmis.

FRatres nihil ſibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem: ſed tanquam peregrini, & aduenæ in hoc ſeculo, in paupertate, & humilitate Domino famulantes, vadant pro eleemoſyna confidenter. Nec oportet eos verecundari; quia Dominus pro nobis ſe fecit pauperem in hoc mundo. Hæc eſt illa celſitudo altiſſimæ paupertatis, quæ vos chariſſimos Fratres meos hæredes & Reges Regni cœlorum inſtituit: pauperes rebus fecit, virtutibus autem ſublimauit. Hæc ſit portio veſtra, quæ perducit in terram viuentium, Cui dilectiſſimi Fratres, totaliter inhærentes, nihil aliud pro nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti in perpetuum ſub cœlo habere velitis. Et vbicumque ſunt, & ſe inuenerint Fratres, oſtendant ſe domeſticos inuicem inter ſe, & securè manifeſtet vnus alteri neceſſitatem ſuam: quia ſi mater nutrit, & diligit filium ſuum carnalem, quantò diligentiùs debet quis diligere, & nutrire Fratrem ſuum ſpiritualem? Et ſi quis eorum in infirmitatem ceciderit, alij Fratres debent ei ſeruire, ſicut vellent ſibi ſeruiri.

Capvt VII.

De Pœnitentia Fratribus peccantibus imponenda.

SI qui Fratrum, inſtigante inimico, mortaliter peccauerint, pro ipſis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter Fratres, vt recurratur ad ſolos Miniſtros Prouinciales, teneantur prædicti Fratres ad eos recurrere quam citiùs poterunt ſine mora. Ipſi verò

Mini

Miniſtri, ſi Presbyteri ſunt, cum miſericordia iniungant illis pœnitentiam; ſi verò Præsbyteri non ſunt, iniungi faciant per alios Sacerdotes Ordinis, ſicut eis ſecundùm Deum, meliòs videbitur expedire. Et cauere debent, ne iraſcantur, & conturbentur propter peccatum alicuius, quia ira, & conturbatio in ſe, & in aliis, impediunt charitatem.

Capvt VIII.

De electione Generalis Miniſtri huius Fraternitatis, & de Capitulo Pentecoſtes.

Vniuerſi Fratres vnum de Fratribus iſtius Religionis teneantur ſemper habere in Generalem Miniſtrum, & ſeruum totius Fraternitatis. Et ei teneantur firmiter obedire. Quo decedente electio ſucceſſoris fiat à Miniſtris Prouincialibus, & Cuſtodibus in Capitulo Pentecoſtes. In quo Prouinciales Miniſtri teneantur ſemper inſimul conuenire, vbicunque à Generali Miniſtro fuerit conſtitutum: & hoc ſemel in tribus annis, vel ad alium terminum maiorem, vel minorem, ſicut à prædicto Miniſtro fuerit ordinatum. Et ſi aliquo tempore appareret vniuerſitati Miniſtrorum Prouincialium, & Cuſtodum, prædictum Miniſtrum non eſſe ſufficientem ad ſeruitium, & communem vtilitatem Fratrum: teneantur prædicti Fratres (quibus electio data eſt) in nomine Domini alium ſibi eligere in Cuſtodem. Poſt Capitulum verò Pentecoſtes, Miniſtri, & Cuſtodes poſſint ſinguli, ſi voluerint, & eis expedire videbitur, eodem anno in ſuis Cuſtodiis ſemel Fratres ſuos ad Capitulum conuocare.

Capvt IX.

De Prædicatoribus.

Fratres non prædicent in Epiſcopatu alicuius Epiſcopi, cùm ab eo illis fuerit contradictum. Et nullus Fratrum populo penitus audeat prædicare, niſi à Miniſtro Generali huius fraternitatis fuerit examinatus, & approbatus, & ab eo ſibi officium prædicationis conceſſum. Moneo quoque, & exhortor eoſdem Fratres, vt in prædicatione, quam faciunt, ſint examinata, & caſta eorum eloquia, & ad vtilitatem, & ædificationem populi, annunciando eis vitia, & virtutes, pœnam, & gloriam cum breuitate ſermonis, quia verbum abbreuiatum fecit Dominus ſuper terram.

Capvt X.

De admonitione, & correctione Fratrum.

Fratres, qui ſunt Miniſtri, & ſerui aliorum Fratrum viſitent, & moneant Fratres ſuos, & humiliter, & charitatiuè corrigant eos, non præcipientes eis aliquid, quod ſit contra animam ſuam, & Regulam noſtram. Fratres verò, qui ſunt ſubditi, recordentur, quòd propter Deum abnegauerunt proprias voluntates. Vnde firmiter præcipio eis; vt obediant ſuis Miniſtris in omnibus, quæ promiſerunt Domino obſeruare, & non ſunt contraria animæ ſuæ, & Regulæ ſuæ. Et vbicunque ſunt Fratres, qui ſcirent, & cognoſcerent ſe non poſſe Regulam ſpiritualiter obſeruare, ad ſuos Miniſtros debeant, & poſſint recurrere. Miniſtri verò charitatiuè, & benignè eos recipiant, & tantam familiaritatem habeant circa ipſos, vt dicere poſſint eis, & facere ſicut Domini ſeruis ſuis: nam ita debet eſſe, quòd Miniſtri ſint ſerui omnium Fratrum. Moneo verò, & exhortor in Domino Ieſu Chriſto, vt caueant Fratres ab omni ſuperbia, vana gloria, inuidia, auaritia, cura, & ſolicitudine huius ſeculi, à detractione, & murmuratione. Et non curent neſcientes literas, literas diſcere; ſed attendant, quòd ſuper omnia deſiderare debent, habere ſpiritum Domini, & ſanctam eius operationem, orare ſemper ad Deum puro corde; & habere humilitatem, & patientiam in perſecutione, & infirmitate, & diligere eos, qui nos perſequuntur, reprehendunt, & arguunt, quia dicit Dominus. *Diligite inimicos veſtros, & orate pro perſequentibus, & calumniantibus vos. Beati, qui perſecutionem patiuntur propter iuſtitiam; quoniam ipſorum eſt Regnum Cœlorum. Qui autem perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit.*

Capvt XI.

Quòd Fratres non ingrediantur Monaſteria Monachorum.

Præcipio firmiter Fratribus vniuerſis, ne habeant ſuſpecta conſortia, vel conſilia mulierum. Et ne ingrediantur Monaſteria Monachorum, præter illos, quibus à Sede Apoſtolica conceſſa eſt licentia ſpecialis. Nec fiant compatres virorum, vel mulierum, ne hac occaſione, inter Fratres, vel de Fratribus ſcandalum moueatur.

Capvt XII.

De euntibus inter Saracenos, & alios infideles.

Quicunque Fratrum, diuina inſpiratione, voluerit ire inter Saracenos, & alios infideles; petant inde licentiam à ſuis Miniſtris Prouincialibus. Miniſtri verò nullis eundi licentiam tribuant, niſi eis, quos viderint eſſe idoneos ad mittendum. Ad hæc per obedientiam iniungo Miniſtris, vt petant à Domino Papa vnum de ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, qui ſit Gubernator, Protector, & Corrector iſtius fraternitatis; vt ſemper ſubditi, & ſubiecti pedibus eiuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, ſtabiles in fide Catholica, paupertatem, & humilitatem, & ſanctum euangelium Domini noſtri Ieſu Chriſti, quod firmiter promiſimus, obſeruemus.

Explicit Regula, & Vita Fratrum Minorum.

Circa §.2.

Hoc etiam priuilegium habetur *in Mari magno Prædicatorum* §.7. Præter dicta autem eo loco notandum, quod per *Regulas iuris*, à quibus eximuntur Minores in electione Generalis, & Prouincialis non intelliguntur eſſentialia electionis, nec formæ inductæ à Iure, præſertim *cap. Quia propter* & Concilio Tridentino; ſed hæ ſolemnitates, quæ non ſunt de eſſentia, nimirum quod ſtatuitur *cap. Bona memoria* 2. *de elect.* ſcilicet, quod electio non fiat ante ſepulturam prædeceſſoris, & quod *in cap. Ne pro defuncto, de electione* ſtatuitur, videlicet quod intra tres menſes prouideatur de Prælato, & quod *cap. Cupientes, de elect. in 6.* videlicet, quod præſentetur electio intra octo dies, & quod *cap. Quam ſit, de elect. in 6.* nempe quod intra menſem electus conſentire teneatur, & intra tres menſes confirmationem petere, Miranda *tomo* 2. *Manualis, quæſt.* 13. *art.* 10. Sigiſmundus de Bononia *ſupra dubio* 19. *num.* 5. Peitinis

 tom. 1.

tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. Iulij II. n. 6. Sanctorus *in Commentariis moralibus in Statuta, & Conſtitutiones Minorum, cap. 8. Statuto* 13. numerat inter iſta iuramentum de eligendo magis idoneo. Cæterum ex nouis decretis Clementis VIII. & Vrbani VIII. ſimile iuramentum præſtari debet, vt patet ex talibus Decretis. Melius id dicit de Miſſa Spiritus ſancti præmittenda, iuxta dicta *tom. 3. verbo Electio inter Regulares, n.* 10. quo etiam verbo plura alia ad intentum.

9 Nota tamen, quod quemadmodum eo *num.* 10. dixi, cùm hoc priuilegium ſolum ſit pro electione Generalis, & Prouincialium, ideo in electione Superiorum prædictæ Regulæ, & ſolemnitates accidentales ex vi præcepti Iuris Canonici obſeruari debent; maximè cùm in eis non procedat ratio, propter quam Pontifex concedit dictum priuilegium pro electione Generalis, & Prouincialium, ſcilicet, quod in ipſia *frequenter de remotis partibus oporteat conuenire* Fratres. Et quia illi inſtitui ſolent *aliter quam per electionem*, vt conſtabit ex dicendis *circa* §. 3.

Circa §. 3.

10 IN hoc indulto declarat Pontifex Cuſtodes, & Guardianos aliter quam per electionem inſtitutos exercere poſſe ſuum officium ligando, & abſoluendo Fratres. Pro quo ſuppono, quod in Ordine Minorum præter Generales, Prouinciales, Commiſſarios, Viſitatores, Diffinitores, & alios Officiales, de quibus Portellus *in dub. Regular. verbo Prælatus, n.* 1. & Sanctorus *ſupra cap. 8. ſtatut.* 1. eſſe etiam Cuſtodes, & Guardianos. Ex quibus Cuſtodes aliquando ſumuntur pro veris Prælatis habentibus ſub ſe Cuſtodias, Conuentus, & Guardianos, aliquando verò ſolùm pro electis ad habendum vocem in Capitulis generalibus. De quibus non ſolum Portellus, & Sanctorus relati, ſed etiam Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. vlt. art.* 2. Miranda *tom. 2. quæſt. 18. art.* 1. alter Rodriguez *Reſol. 50. num.* 7. In præſenti ergo indulto eſt ſermo de Cuſtodibus primi generis, qui ſcilicet ſunt verè Prælati, prout ſupponitur in ipſo indulto, & tenent Corduba *in annot. ad Compend. priuil. Mendicant. verbo Guardianus*, & Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 108. Guardiani autem ſunt immediati Prælati Monaſteriorum, quales ſunt Priores in Ordinibus trium aliorum Mendicantium, & de quibus dixi *tom. 2. cap. 13. n.* 36.

11 Nota ſecundò, ex vi iuris communis electionem Prælati Monaſterij ſpectare ad ipſum Monaſterium, Monachos ſcilicet, vel Fratres illius. *cap. congregatio 16. quæſt. 7. cap. Abbatem 2. cap. Abbas 2. 18. q. 1. cap. fin. quæſt. vlt. cap. cum terra, & cap. 1. de elect. cap. cum dilectus, de conſuetud. cap. 2. §. fin. de ſtat. Monach.* Rota *deciſ. 65. part. 1. in recent. & dec. 296. num.* 5. coram Coccino. Verallus *dec. 296. p.* 1. Nauar. *comment. 3. de Regularibus, num. 2. & lib. 1. conſ. 3. n. 3. tit. de elect. in nouis.* Sigiſmundus *ſupra dub. 14. n.* 2. Barboſa *in collect. DD. in cap. 1. de elect.* poſt alios. Quia ergo Communitates Religioſorum nullo modo poſſunt facere leges, aut ſtatuta iuri communi contraria, niſi ad hoc habeant Sedis Apoſtolicæ priuilegium, *cap. ſuper his de maioris. & obedient.* Rota *dec. 267. num. 7. & 8.* coram Ludouiſio, *& dec. 101. n. 7. & 8. part. 2. diuerſ.* Panormit. & Dec. *in cap. ſi duobus de appellat.* Nauarrus *lib. conſil. 3. num. de elect. in nouis*, Rodriguez *tom. 3. quæſt. reg. quæſt. 11. art. 1.* Suarez *de legibus, lib. 6. cap. 26. n.* 7. Sigiſmundus *ſupra, dub. 108. num.* 2. ideo ad hoc, quod Minores poſſint inſtituere Cuſtodes, & Guardianos aliter quam per electionem Fratrum, iuuat hoc priuilegium. Cùm enim in illo concedat Pontifex, quod dicti Cuſtodes & Guardiani inſtituti ſecundum Ordinis ſtatuta aliter quam per electionem, *curam animarum fratrum ſibi ſubditorum habeant*, conſequenter etiam approbat talia ſtatuta, ex vi quorum inſtituti erant & non per electionem Fratrum. Ita intelligit hoc priuilegium Sigiſmundus *dict. dub. 108. n. 7. & 8.* & fauet Corduba *ſupra*, ac maximè Rodriguez *tom. 2. q. reg. q. 53. art.* 1. Quomodo autem inſtituantur dicti Guardiani, conſule Rodriguez *ibidem*, & Sanctorum ſupra *cap. 8. ſtatut.* 42. Et quia ipſe Rodriguez dicit hoc etiam obſeruari in Ordine Carmelitarum, vnde dicenda circa Mare magnum Carmelitarum §. 68. ex priuilegio Sixti IV. Quomodo etiam hi Prælati inſtituti non indigeant confirmatione, collige ex iis, quæ dicam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 68. relatum. Idque admittit de Guardianis electis Sanctorus ſupra *ſtatut.* 13. ex Gregorio XIII.

Circa §. 4.

PRiuilegium hoc circa Lectorum inſtitutionem ſimile eſt alteri, quod pro Ordine Prædicatorum habetur in eorum Mari magno §. 4. Circa quod præter ibi, & locis inibi relatis dicta, nota primò, verba illa. *Ac etiam quibus in facultate ipſa docturus ſolemniter incipere conſueuit*. denotare quòd in illis locis, in quibus conſuetudine obtentum eſt, vt aliquis ſolemnis Magiſter incipiat ante alios legere Theologiam, non poſſint dicti Religioſi incipere. Veruntamen quia in Mari magno Carmelitarum §. 85. vbi eſt ſimile priuilegium, non apponitur talis limitatio, ideo ſine illa ſubſiſtere poterit, ſicut etiam tam in dictis, quam in aliis quibuſcumque locis, quantum ad facultatem legendi Theologiam ſine licentia alicuius, non obſtante quod aliter ſupponi videatur *in cap. 1. 2. & 3. de Magiſtris*, quia priuilegium generaliter loquitur. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Iulij II. num.* 15. Pro quo vide dicenda in Mari magno Minorum *circa* §. 5. Nota 2. quod quamuis in his priuilegiis nihil dicatur de facultate legendi Logicam, Philoſophiam, vel Metaphyſicam; nihilominus conſuetudine habetur, vt Religioſi legere poſſint etiam huiuſmodi ſcientias in ſuis Monaſteriis, nullius licentia ad hoc requiſita. Id etiam ex eo ſuaderi poteſt, quia cui conceditur maius, & minus concedi videtur *leg. filius familias §. fin. ff. de donationibus l. Marcellus, ff. de donat. cauſa mortis, l. non debet, ff. de Regul. Iuris, cap. ex parte, de decim.* Ioan. Maria Nouar. *quæſt. forenſ. lib. 1. quæſt. 24. n.* 5. minus enim ſemper ineſt in eo, quod plus eſt, *l. in eo, ff. de regul. iuris.* Farin. *in praxi crimin. part. 4. dec. 10. n.* 6. Barboſa *in Axiomatibus iuris, axioma* 140. quod præſertim procedit, quando minus eſt annexum, vel incluſum in maiori, vel ab eo inſeparabile, prout in ſimili de diſpenſationibus probat ex DD. multis Sanchez *lib. 8. de Matr. diſp. 1. num.* 35. Adde, quod cum Iure communi *cap. 1. 2. & 3.* de Magiſtris ac in Concilio Tridentino *ſeſſ. 5. de reform. cap.* 1. ſolùm ſupponi videatur, quod nullus poſſit alios docere Theologiam, vel ſacram Scripturam ſine licentia, permitti id videtur de aliis ſcientiis inferioribus. 12

Nota prætetea pro huiuſmodi lectoribus, quod ſi ſolum importet titulus Lectoris munus legendi, tunc Lectoratus erit merum officium etſi honorificum in Religionibus. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. n.* 129. Bordonus *reſol. 19. n.* 114. Si autem talis titulus importet gradum aliquem in Religione, prout importat in Ordine noſtro in partibus Italiæ, & eſſe lectorem Iubilatum in Ordine Minorum, tunc Lectoratus non erit merum officium, ſed veluti perſonatus in Religione, cum importet præeminentiam ſeu præcedentiam ſine iuriſdictione, iuxta dicta *tom. 2. cap. 13. n. 6. & tom. 3. verbo Illegitimi Regulares, num.* 8. Vide Bordonum 13

donum *ſuprà*, & pro Lectoribus Iubilaris Minorum, Sanctorum *ſupra c. 5. ſtatuto* 13. ac pro illis, qui habent peculiaria ad legendum, in propriis Monaſteriis non ſolum Philoſophiam, & Theologiam, ſed etiam alias facultates videnda eſt S. Rotæ deciſio in vna Cracouienſi *Iuris legendi* coram Ghiſilierio anno 1629. in fauorem PP. Ieſuitarum Regni Poloniæ, vbi multa ſpectantia ad huiuſmodi lecturas, ſicut in alia eiuſdem tituli, & materiæ coram Coccino.

Circa §. 5.

14 COncedit hoc loco Pontifex Minoribus, vt approbati à Prouincialibus cum Diffinitoribus in Capitulo Prouinciali poſſint exercere munus concionandi, etiamſi ex vi regulæ ſolum à Generali concedi poſſet tale munus. Simile etiam priuilegium habetur in Mari magno Carmelitarum §. 85. Et ferme ſimile in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini §. 1.

15 Nota tamen circa illud moderatum eſſe à Concilio Tridentino. Etenim *ſeſſ. 5. cap. 2.* ſic habet: *Regulares verò cuiuſcunque Ordinis niſi à ſuis ſuperioribus de vita moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum prædicare non poſſint, cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis verò, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint.* Item *ſeſſ. 24. cap. 4. Nullus autem ſæcularis etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum contradicente Epiſcopo prædicare præſumat.* Itaque facultas conceſſa in præfato priuilegio Minoribus ad prædicandum generaliter populo limitata eſt à Concilio, ita vt ad prædicandum intra proprias Eccleſias ſufficiat licentia Superiorum, & benedictio Epiſcopi aut quod non contradicat; ad prædicandum vero extra illas requiratur tum licentia Superiorum, tum Epiſcopi. De qua materia latè dixi *tom 1. cap. 10. & tom. 1. cap. 1. n. 17. & tom. 1. verbo Concionari, & Concionator Regularis.* Vide Barboſam *in collectan. DD ſuper ſeſſ. 5. cap. 1. Concilij*, vbi ſpecialiter *num. 19.* affert ex Aldana *tit. 4. num. 10.* declarationem S. Congregat. Epiſcop. & Regular. pro die 20. Ianuarij, quam ego retuli dicto verbo *Concionari, & Concionator Regularis n 7.* ex qua habetur poſſe Regulares in Eccleſiis ſui Ordinis prædicare, etiam contradicente Epiſcopo. Quod videtur limitandum iuxta alias declarationes ſacræ Congregationis pro die 21. Auguſti 1615. & pro die 9. Nouembris 1635. ac pro 11. Ianuarij 1641. & 14. Februarij 1642. qualiter talis contradictio Epiſcopi fuerit ſine cauſa. Notat autem Bordonus *in reſolut. 7. num. 15. 6. vſum* eſſe vſum apud Regulares prædicandi in propriis Eccleſiis extra Aduentum, & Quadrageſimam. Sed quidquid de hoc vſu oppoſitum habetur ex declaratione ſacræ Congregationis quam ex Gauanto retuli eo verbo *Concionari, & Concionator Regularis, n. 7.* vbi etiam qualiter id ſpeciali decreto Romæ præcipiatur.

16 Nota etiam quod quamuis in præfato priuilegio ſolum concedatur facultas Prouinciali cum Diffinitoribus in Capitulo Prouinciali congregatis ad dandum licentiam Fratribus ad prædicandum; conſuetudine tamen Religionum habetur, vt Prouinciales per ſe ſoli illam præſtent. Imo id videtur eſſe conforme Concilio, ſiquidem loco relato ſolum petit licentiam *Superiorum.* Conformiter etiam ad Cõcilium Lateranenſe ſub Leone X. *ſeſſ. 11.* vbi ſolum petitur examen *per Superiorem* factum. Nihilominus in Capitulo Generali, vel Prouinciali eligi debent *aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuſlibet Prouinciæ ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei diligenter examinent*, iuxta dicta ex decretis pro *Reformatione Regularium* Clement. VIII. & Vrbani VIII. *tom. 2. capit. 12. num. 33.* Ex quo proinde ſequitur, quod ex vi iſtorum decretorum hoc examen faciendum eſt à prædictis tribus deſignatis, non autem à Prouinciali, & Diffinitoribus, vt habetur in præfato priuilegio, nec à ſolo Prouinciali Sanctorus *ſupra capitul. 9. ſtatut. 1. §. 5.* Vbi etiam de pœnis, quas incurrunt Concionatores non ritè approbati. De quo etiam Bordonus *ſupra n. 28.*

Nota præterea quod Regulares admittendi ad prædicationem verbi Dei debent eſſe ex vi præfati priuilegij *in S. Pagina eruditi.* ex Concilio Lateranenſi loco relato, *morum honeſtate, doctrina, probitate, prudentia, & vitæ exemplaritate* apti, & idonei, ex Concilio Tridentino loco etiam relato, *vita, moribus, & approbati.* De quibus conditionibus Sanctorus *d. c. 9.* & Mare magnum Carmelitarum §. 85. & 86. quo loco etiam alia ad intentum. 17

Circa §. 6.

DE hoc priuilegio, ſeu de alio conceſſo Ordini Prædicatorum in eadem forma verborum, in quo conceditur facultas ſuſcipiendi Ordines à quocumque Epiſcopo, dixi ſupra *circa* §. 8. *Maris magni Prædicatorum*, illud non ſubſiſtere his temporibus, non ſolùm propter decretum Concilij Trident. *ſeſſ. 23. cap. 8.* ſed maximè propter declarationem S. Congregationis, quam eo loco, & aliis ibi relatis adduxi. Et quod attinet ad illud de Religioſis admittendis ad Ordines ſacros ſine vllo examine, reuocatum eſſe dixi tum ex decretis Concilij Lateranenſis, & Tridentini, tum ex declaratione S. Congregationis, & Conſtitutione Sixti V. eo loco relatis. 18

Pro huiuſmodi tamen examine conſequenter ad dicta 4. *tomo verbo Ordines ſacri n. 13.* & loco relato nota, quod ſi contingat Religioſum Doctorem velle ordinari, examinare, non debere: quia ſupponitur notoriè litteratus. Henriquez *in Summa lib. 10. capit. 18. in principio.* Cenedus *ad decretum collect. 15. num. 3.* Barboſa *de clauſul. clauſula 151. num. 4.* ex aliis. Nota etiam quod ſemel reprobatus, & reiectus ab ordinatione, poteſt iterum admitti ad examen. Prout colligo ex multis Rotæ deciſionibus, quas affert Barboſa *ſupra n. 4.* quia nouum examen videtur neceſſarium ad probandam ſcientiam ſemel reprobati, & ad videndum, an grauamen aliquod ſit illi ab examinatoribus illatum. 19

Quamuis etiam iuxta dicta *tom. 1. ſummæ cap. 13. num. 14.* Regulares non callentes linguam Latinam, ordinari non debeant, nihilominus Domini Epiſcopi animaduertere debent quod minor ſcientia requiritur in Regularibus quam in ſæcularibus ad Ordines ſuſcipiendos; quia Regulares ob continuum commercium, & exercitium cum Fratribus doctis facilius addiſcere poſſunt ea quæ ſunt neceſſaria pro ſacrorum Ordinum exercitio, quam ſæculares. Ita ex Rodriguez, Miranda, Graffio, & aliis ſequuntur Marchinus *tractat. 1. de Sacramento Ordinis, part. 5. capite 1. num. 9. 10. & 11.* & Sanctorus *ſuprà cap. 2. Statuto 52.* 20

Ordinandi autem Regulares non eundem gradum ſcientiæ neque eaſdem qualitates ad ſingulos Ordines requirunt. Etenim ad primam tonſuram ſolum requiritur, quod Sacramentum Confirmationis ſuſceperint, & fidei rudimenta ſciuerint, & legere ac ſcribere. Ad Ordines autem minores linguæ Latinæ intelligentia eſt neceſſaria. Ad Subdiaconatum, & Diaconatum vlteriùs requiritur peritia eorum, quæ ad 21

dictos

dictos Ordines exercendos eſt neceſſaria. Ad Preſbyteratum verò vt poſſint docere populum ea, quæ ſcire omnibus eſt neceſſarium ad ſalutem, & miniſtrandum Sacramenta. Ita enim habetur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.23.cap.4.11.13.& 14.* ac notant Sanctorus *ſupra*, & Candidus *tom.4.diſquiſ.4.art.12. n.3.& ſeqq.* Vide ipſum, & Azorium *tom.2.inſtit. moral l.6.c.6.*

22 Hic tamen aduertendum, quod quamuis Rodriguez *tom.1.quæſt. Regular.q.18.art.5.& 6.* & Laymanus *lib.5.tract.9.c.9.* quos refert Candidus *tom.4. diſquiſ.4.art.4.num.58.* commemorent priuilegia aliqua Regularium, quibus ipſis conceditur facultas dandi dimiſſorias ſuis ſubditis ad ſuſcipiendum Ordines à quocumque Epiſcopo, & dicant ea non eſſe derogata per Concil. Trident. nihilominus modo ſtandum eſt decreto S. Congregat. ſub Clem. VIII. quod retuli in Mari magno Prædicatorum *circa* §.8. & aliis locis ibi relatis.

Circa §. 7. & 8.

23 HÆc priuilegia habendi Oratoria, in quibus cum altari portatili Miſſarum ſolemnia, & alia diuina officia celebrentur, ac Eccleſiaſtica recipiantur Sacramenta, etiam tempore interdicti, ampliata ſunt à Sixto IV. in hoc eodem Mari magno §.39. & ideo eo loco de ipſis dicendum, ſicut in ſimili dixi de iiſdem priuilegiis Prædicatoribus conceſſis in ipſorum Mari magno §.9.10.39.& 40. Maximè cum priuilegium hoc pro tempore interdicti conforme iam ſit iuri communi. *cap. Alma mater. de ſentent. excommunic. in 6.* quod eſt Bonifacij VIII.

Circa §. 9.

24 DE hoc priuilegio conceſſo Minoribus ad miniſtrandum Eccleſiaſtica Sacramenta ſuis familiaribus, & eos ſepeliendum, cum deceſſerint dixi ſupra circa Mare magnum Prædicator. §.11. & locis ibi citatis. Nunc ſpecialiter addendum conformiter ad dicta *tom.2.cap.16.num.1.* quod familiarium, ſeu ſeruitorum nomine ſolum veniunt illi, qui continuò Regularibus deſeruiunt, non illi, qui caſualiter aut ex arbitrio id faciunt. Id enim colligitur ex verbo illo, quod eſt in hoc priuilegio, *Immorantur obſequiis*, quod denotat permanentiam. Et ita tenent Ægidius Bullam. *Conſ.6. num.10. & ſeq.* quem refert Card. Tuſch. *pract. concl. tom.8. litt. V. concl.92.num.3.* & Barboſa *in tract. de appellat. verb. Iuris appellat. 143. num.4.* qui etiam *num.5.* ex Rebuffo, & Stephano Gratiano tenet ſeruitorum appellatione venire etiam illos, qui præſunt viridariis. Specialiter quod attinet ad miniſtrationem Euchariſtiæ tempore Paſchalis, aut articulo mortis, vide dicta *tom.3. verbo Euchariſtia, quoad Regulares n.8.& 9.* Et quod attinet ad conditiones requiſitas, vt iis, & ſimilibus priuilegiis vti poſſint dicti familiares, vide dicta *tom.5.cap.16.* per totum.

25 Quod ſi ſpecialiter, prout ad Sacramentum Pœnitentiæ ſpectat, quæras, an Religioſis, qui illud adminiſtrant ſuis familiaribus habentibus dictas conditiones, poſſint illos abſoluere à caſibus reſeruatis, ſicut abſoluunt Religioſos. Reſpondeo, quod a caſibus reſeruatis Ordinario, vel à caſibus contentis in Bulla Cœnæ non poſſunt illos abſoluere; propter dicta eo *cap.16.num.17.* contra Peirinis, ex decretis S. Congregationis ibi relatis. Ab aliis autem caſibus reſeruatis Papæ, Bordonus *Reſol.3.num.8.* tenet abſoluere illos poſſe, propter priuilegia quædam Eugenij IV. & Nicolai V. conceſſa ſuæ Religioni. Sed prætetquam ea habent aliquas limitationes, vt legenti conſtabit, reuocata videntur propter decreta S. Congregationis, quæ retuli *tom.1.cap.19.num.15.* prout in ſimili dixi de alio priuilegio Vrbani IV. pro Carmelitis *tom.2.c.16.n.17.* relato. Etſi non cenſeam improbabilem hanc Bordoni ſententiam, cui etiam fauet Peirinis *tom.1. priuil. Minim. in conſtit. 1. Iulij II. §.5. num.14.* eo ſcilicet, quod familiares Religioſorum, de quibus in præſenti, ſunt illi, qui iuxta dicta eo *capitulo 18.num.15.* actualiter ſeruiunt illis, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt, vt propterea cenſeantur veluti membra earum religionum. Vnde ſimiliter de huiuſmodi familiaribus commenſalibus Religioſorum dixi eo *capit.16.num.16.* non carere probabilitate aſſerere poſſe confiteri ſua peccata Religioſis ſolum approbatis à ſuis Prælatis, prout tenent non ſolum Ioannes de Cruce, & Peirinis ibi relati, ſed etiam Megala, Fernandez, Homobonus, & alij, quos referunt Barboſa *in Collectan. Concil. ſeſſ.23.cap.15.num.11.* & Bordonus *reſolut.34.num.41.*

Addit prætereà idem Bordonus *reſol.58.n.5.* huiuſmodi familiares commenſales Regularium ſi ſint perpetui, ligari caſibus reſeruatis à Prælatis dictorum Regularium; eo quòd habent domicilium intra clauſtra, ac proinde quemadmodum ſæculares, qui ſunt in diœceſi alicuius Epiſcopi, ſubiiciuntur caſibus reſeruatis ab illo, ita de iſtis familiaribus videtur dicendum. Sed quamuis hoc admitti poſſit de Tertiariis, iuxta dicta ex Reuerendiſſimo Stratio, & Patre Diana *tom.4. verbo Tertiarij, & Tertiaria, num.6.* ſed non de familiaribus, qui ſunt mere, & omnino ſæculares, & ſolum manent ſub obedientia ſeruili Religioſorum, & ſimpliciter ſubiecti Epiſcopis, quoad omnia, præterquam in illis, circa quæ habent priuilegia à Sede Apoſtolica. Vide dicenda circa §.19. 26

Circa §.10.

DE ſimili priuilegio exemptionis familiarium ab aliquibus cenſuris Ordini Prædicatorum conceſſo dixi in ipſorum Mari magno §.12.& aliis locis ibi relatis. Et præter ibi dicta, nota ex verbis illis, *Niſi excommunicari ſpecialiter ſeu interdici contigerit eoſdem*, colligi poſſe duo ad intentum, primò huiuſmodi familiares Regularium ſimpliciter ſubiici Ordinariis, iuxta dicta §. *præcedenti*, ſiquidem vt in hoc priuilegio ſupponitur, poſſunt ab illis *excommunicari, ſeu interdici.* Secundò, quod cùm aliqui authores, ſpecialiter Portellus *in dub. Regul. verbo famuli, n.4.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. reſol.65.num.9.* & Peirinis *tom.1. priuil. Minimor. in Conſtitut. 1. Iulij II. §.15.num.13.* dicunt, familiares Religioſorum non poſſe ab Epiſcopis excommunicari, intelligendum id eſt de excommunicatione generali, qua ſcilicet, plures perſonæ alicuius oppidi, vel terræ in communi excommunicantur, ab hac enim excommunicatione incurrenda eximuntur præfati familiares; non de excommunicatione particulari, aut ſpeciali, quia, vt patet ex verbis huius priuilegij, ab ipſa non eximuntur. Neque aliud probant priuilegia Alexandri IV. & Leonis X. quæ ibi refert idem Peirinis. Idem dico de alio priuilegio Alexand. IV. pro ſeruitoribus Fratrum Hoſpitalis S. Ioannis, quod retuli *tom.2.cap.26. num.4.* iuxta dicta eodem *cap.n.23.* Quod autem intelligi debeat hoc pacto priuilegium hoc pro ſeruitoribus Fratrum Hoſpitalis ſancti Ioannis, quod retuli *tom.2.cap.16.num.4.* iuxta dicta eodem *cap.n.23.* Quod autem intelligi debeat hoc pacto priuilegium hoc pro ſeruitoribus Fratrum Hoſpitalis ſancti Ioannis, collige ex iis, quæ habent Zerola *in prax. Epiſcop. part.1. verbo Exemptio, quæſt.3.* & Stephanus Vveyms *ad Conſtitut.54. ex antiq. iur. de prompt. &* 27

Concil,

Concil. Trident. innouat. Conſtitut. 21. *num.* 9. & Barboſa *in Collect. DD. ad Concil. ſeſſ.* 24. *cap.* 11. *num.* 10. Nota etiam dictionem *Specialiter* æquipollere dictioni *Expreſſe*, vt *in leg. fin.* vbi Gloſſa *Cod. de neg. geſt.* & *in leg. fin.* vbi etiam Gloſſa verbo *Specialiter C. quod cum eo.* Pariſius *conſ.* 45. *n.* 9. *lib.* 3. Ceuallos *com. contra com. q.* 780. *n.* 240. Barboſa *de dictionib. dict.* 381.

28 Alia habes in Mari magno Carmelitarum, §. 52. circa ſimile priuilegium ipſis conceſſum, vbi etiam de aliquibus, quæ alij notant circa ipſius intelligentiam.

Circa §. 11.

29 DE ſimili priuilegio etiam conceſſo Prædicatoribus pro facultate commorandi inter excommunicatos, & ab eis neceſſaria poſtolandi, dixi non pauca ſupra *in Mari magno Prædic. circa* §. 13. quæ etiam præſenti deſeruire poſſunt.

30 Specialiter autem circa illa verba, *Et quia vos extremam patientes pro Chriſti nomine paupertatem, exhortationis pie ſtudio benos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis ſemitam laudabiliter reuocatis*, & in quibus cauſæ aſſignātur conceſſionis huius priuilegij, dubium eſſe poteſt tam pro hoc quam pro alijs priuilegiis, in quibus etiam cauſæ conceſſionis illorum deſignantur, an in caſu, quo prædictæ cauſæ, ſeu rationes ceſſent in Ordine Minorum, aut alijs, qui habent communicationem priuilegiorum cum ipſo, ceſſet etiam hoc priuilegium, vel alia habentia ſimiles cauſas. Ad quod, conſequenter ad dicta *tom.* 4. *verbo Priuilegia Regular. n.* 14. dicendum primò, quod quando cauſa finalis priuilegij non ceſſat adæquatè, ſed inadæquatè tantum, ita vt maneant ſaltem aliquæ reliquiæ ipſius, tunc non extinguitur priuilegium. Ratio eſt, quia tunc remanet aliquid, propter quod Princeps prudenter potuit concedere illud priuilegium, & cum deceat beneficium Principis permanere, in quantum fieri poteſt. *Reg. decet. de Reg. iur. n.* 6. & ex alia parte minor cauſa deſideretur ad conſeruationem priuilegij, quam ad eius conceſſionem. *cap. ſuper his, de accuſ.* 2. profectò quando inadæquatè ſaltem perſeuerat cauſa finalis priuilegij, ipſum quoque permanere cenſendum eſt. Gloſſa *in Reg. Decet relata*, Dinus ibi *n.* 3. Rolandus *conſ.* 52. *n.* 55. *vol.* 2. quos refert, & ſequitur Sanchez *lib.* 8. *de Matr. diſput.* 30. *n.* 8. Dicendum ſecundò, quando cauſa finalis priuilegij ceſſat adæquatè, ita vt nihil ipſius maneat, tunc extinguitur priuilegium. Colligitur primò ex *capitulo generaliter* 16. *q.* 1. *& c. tua de Cler. non reſid. & c. Abbate in fin. de verb. ſign.* vbi habetur gratiam, & priuilegium extingui ceſſante fine conceſſionis. Secundò ex *c. cum ceſſante, de appell.* vbi dicitur, quod *ceſſante cauſa ceſſat effectus*, quod maxime de cauſa adæquatè intelligendum venit, Accedente etiam *l. Vranius* 72. *verſ. ſed cum duo ff. de fideiuſ.* & ratione, ſcilicet, quod cùm valor priuilegij pendeat à tali cauſa finali in fieri, & conſeruari, ſicut non conceſſum fuit niſi propter illam, ſic nec durare, aut perſeuerare poterit illa cadente, Panormit. *in c. ſu geſtum de decim. n.* 5. *& in c. recolentes de ſtat. Monachorum, n.* 1. *in fin.* Felinus *in cap. qua in Eccleſiarum de Conſt. n.* 29. Barboſa ſenior. *leg.* 1. *parc.* 1. *n.* 85. *ff. de ſol. matr.* & alij, quos referunt, & ſequuntur Sanchez *lib.* 8. *de matrim. diſp.* 30. *n.* 14. & Suarez *de legib. lib.* 8. *c.* 30. *n.* 1.

31 Dixi ceſſare priuilegium, quando ceſſat adæquatè cauſa finalis conceſſionis ipſius, quia loquendo de cauſa impulſiua talis conceſſionis, etiamſi illa ceſſet, non ceſſabit priuilegium. Ratio ſumitur ex differentia quæ eſt inter cauſam finalem, & impulſiuam, cauſa enim finalis ea dicitur, qua non exiſtente Princeps non concederet priuilegium: impulſiua verò ea quæ impulit eum ad priuilegij conceſſionem, ſine qua tamen illud concederet. Ex hoc enim infertur, quod ſicut priuilegium non pendet in fieri à cauſa impulſiua ſic nec in conſeruari, ac proinde quod etiamſi ceſſet cauſa impulſiua, non propterea ceſſet priuilegium. Ita etiam colligitur ex *c. dudum, verſ. nos igitur, de præbend. in* 6. *cap. fin. de fil. preſbyt. in* 6. & alijs iuribus, & Doctoribus, quos refert, & ſequitur Sanchez *lib.* 8. *de Matrimonio, diſp.* 21. *n.* 11. *&* 17. Fauet Suarez *d. c.* 30. *num.* 1.

In dubio tamen quando attentis omnibus circumſtantiis dubitatur, an cauſa aſſignata à Principe in conceſſione priuilegij, ſit finalis, aut impulſiua, quamuis aliqui finalem eſſe cenſendam credant, verius tamen eſt ſolum cenſendam impulſiuam; eo quod valori actus iura fauent, atque in dubio eum præſumunt valere. *c. Abbate de verb. ſig. & l. quoties ff. de rebus dubiis.* Corduba *in Summa, q.* 45. *opin.* 1. *punct.* 5. *in* 2. *rat.* Sanchez, *ſupra n.* 20. Trulenc. *in Dec. lib.* 2. *c.* 2. *dub.* 4. *n. vlt.* poſt alios plures. 32

Adhuc tamen circa ceſſationem cauſæ finalis conceſſionis priuilegij, propter quam dixi ceſſare etiam priuilegium, nota id quod dictum eſt eo verbo *Priuilegia Regularium, n.* 14. ex Suarez ibi relato, quod etiam ſequitur Bonacina *de legibus, diſp.* 1. *q.* 3. *punct.* 8. §. 2. *n.* 5. videlicet hunc modum deciſionis priuilegij propter ceſſationem cauſæ finalis adæquatæ non habere locum in priuilegiis, quæ non ſunt contra ius commune, aut ius alicuius tertij, ſed meræ gratiæ, & beneficium Principis, propter ibi dicta. Notat etiam idem Suarez eo *c.* 30. *n.* 6. *& ſeqq.* quod ad hoc vt ceſſet priuilegium ob ceſſationem cauſæ neceſſarium eſt quod illa ceſſet non ſolum negatiuè, idest: quod non ſubſiſtat, ſed etiam contrariè, id eſt, quod vſus priuilegij factus ſit iniuſtus, vel iniquus. De quo à ſimili dixi *tom.* 4. *verbo Leges Regularium, n.* 59. videatur Salas *de legib. diſp.* 20. *ſect.* 6. *n.* 67. & Bonacina *ſupra*. 33

Ex iis autem patet ſolutio ad dubium propoſitum de ceſſatione huius priuilegij, propter ceſſationem cauſæ aſſignatæ à Pontifice in conceſſione illius. Si enim dicatur, vt dici poteſt, illam ſolum eſſe cauſam impulſiuam, non finalem, conſequenter dicendum non ceſſare priuilegium, etiamſi illa ceſſet. Si autem dicatur eſſe cauſam finalem, adhuc non ceſſabit priuilegium ob ceſſationem illius, non ſolum, quando inadæquatè ſolum ceſſauerit, ſed etiamſi adæquatè ceſſet, cum tale priuilegium non ſit contra ius commune aut alicuius tertij, iuxta dicta loco relato circa Mare magnum Prædicatorum cum limitatione ibi aſſignata. 34

Circa §. 12. 13. *&* 14.

SImilia fermè de facultate abſoluendi, & diſpenſandi circa venientes ad Religionem, habentur in Mari magno Prædicatorum §. 14. 15. & 16. & eorum extenſio, ſeu declaratio in §. 41. eiuſdem Maris magni quæ etiam habetur in hoc eodem Mari magno Minorum §. 40. De quorum materia latè egi in Summa locis relatis in dictis §. 14. 15. 16. & 41. 35

Specialiter autem circa abſolutionem, ſeu diſpenſationem volentium ingredi Religionem, de quo in §. 14. notandum primò quod non obſtante quod in hoc priuilegio ſolum concedatur facultas abſoluendi volentes ingredi Religionem à cenſuris vel ſententiis à iure, vel ab homine *promulgatis generaliter*, nihilominus Sanctorus *in Com. ſupra ſtat. Min. ſtat.* 14. *c.* 2. §. 1. *con.* 3. tenet poſſe etiam præfatos abſolui ex vi huius priuilegij à ſententiis, ſeu cenſuris ſpecialiter cōtra eos promulgatis, vt ſi ſint nominatim excōmunicati, ſatisfacta tamen parte. Citat pro ſe Ludouicum à Cruce 36

ſefrien

referentem, & ſequentem *in tr. de exp. Bullæ Cruciatæ diſp. cap. 4. dub. 1. n. 5.* Guttiertez, Rodriguez, Sotum, Henriquez, Acoſtam & Rebuff. Sed omnes iſti non loquuntur de hoc priuilegio, ſed de priuilegio Bullæ Cruciatæ, vnde non video quomodo afferri poſſint pro hac parte. Fundatur hic author in eo quod poſt plura alia dicit Pontifex in hoc priuilegio ſcilicet, *Ita tamen quod ſi aliqui ex huiuſmodi ſententiis eiſdem propter debitum ſint aſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur*, per hos enim *propter debitum* adſtrictos intelligit eos, qui nominatim ſunt declarati, vt dicitur, per *Cedulones*, Sed fundamentum hoc eſt infirmum, nam per tales ſic adſtrictos intelliguntur omnes illi, qui ſunt debitores aliis, ſiue ſint declarati nominatim, ſiue ſolum in generali, prout contingeret in caſu quo furtum v.g. eſſet publicum, & delinquentes occulti, & contra illos poneretur cenſum. Sine dubio ergo dicendum eſt ex vi huius priuilegij non poſſe abſolui nominatim, & expreſſe excommunicatos, ſed ſolum generaliter. Tum ex verbo *Generaliter*, quo Pontifex vtitur, quod id denotat. Tum quia cenſura ſpecialis non tollitur niſi à Iudice, qui eam impoſuit, aut ipſius Superiori, ne perturbetur ordo iudicandi, iuxta dicta *tomo 3. verbo Cenſura Eccleſiaſtica, num.* 12. vel ſaltem per priuilegium, in quo id declaretur, propter ſpecialitatem talis cenſuræ, quod non contingit in propoſito Rodriguez *tomo 1. quæſt. regul.* 420. *art.* 4. Suarez 5. *tom. de Cenſuris, diſp. 7. ſeſſ. 2. n.* 30. Tamburinus *de Iure Abb. tom. 2. diſp. 14. quæſ. 8. num. 4. & 5.* Bordonus *reſolut. 3. num.* 20.

37 Dixi *ex vi huius priuilegij*, quia ſunt alia priuilegia Religionibus conceſſa, propter quæ tam ipſæ, quam aliæ, quæ cum ipſis communicationem priuilegiorum habent, poſſunt abſoluere venientes ad religionem à cenſuris, etiam ſpecialiter, & nominatim latis. Quare eſt vnum Eugenij IV. pro Ciſtercienſibus, quod referunt Rodriguez, & Tamburinus ſupra. Et aliud Pauli III. pro Ieſuitis, quòd referunt Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 15. num. 5.* & Tamburinus ſupra, de quo etiam aliquid dixi *tom. 1. c. 18. num.* 37. Sciens omitto priuilegium aliud Martini V. pro Benedictinis, quod refert Rodriguez *ſupr.* & Suarez loco relato ex *tomo 5. de Cenſuris*, illud enim fuit viuæ vocis oraculum, ac per conſequens hoc tempore vacat, niſi aliunde per Bullam confirmatum fuerit. In vſu autem horum priuilegiorum attendi debet, quibus perſonis, & quomodo conceſſa fuerint; & quod, quando aliquis abſoluendus eſſet à cenſura ſpecialiter contra illum lata, non ſolum parti læſæ ſed etiam Iudici, qui talem ſententiam protulit, ſatisfactio exhiberi debet, ſaltem certiorem ipſum reddendo de obedientia ſibi, & Eccleſiæ reddita ac abſolutione obtenta, vt bene Suarez *ſuprà d. cap. 25. n. 7.* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 2. Iulij II. num.* 28. & Tamburinus *ſuprà*.

38 Contenditur etiam præfatis Sanctorum *ſuprà concluſ.* 4. poſſe prædictos volentes ingredi religionem abſolui etiam à caſibus contentis in Bulla Cœnæ. Sed ex dictis *tom. 3. v. Bulla Cœna, num.* 54. nullatenus id admittendum, maxime poſt tempora Vrbani VIII. Facilius tamen admittitur, id quod habet *concl.* 7. ſcilicet quod licet hæc abſolutio regulariter præſtari debeat ſolum pro foro interno; nihilominus quod poſſit etiam dari pro externo. Pro quo vide dicta *in Mari magno Prædicator §. 16. num.* 39. Quod autem addit *§. 4. dub.* 5. videlicet valere abſolutionem, & diſpenſationem generalem, quæ dari ſolet Nouitiis in ſuſceptione habitus, admitti non poteſt ſtando in vi huius priuilegij, niſi ſeruetur forma canonica requiſita ad abſolutionem ab excommunicatione, ſcilicet pſalmo, oratione, flagellatione, & iuramento (ſi eſſet ob magna crimina) de non committendo illo delicto, iuxta dicta *tom. 3. verbo Abſolutio num. 8. & 10. ex cap. A nobis 2. de ſent. excommunic. & c. ex tenore, & c. de cætero eod. tit.* Quia in ipſo expreſsè habetur dari debere *obſeruata forma canonica*. Ex vi autem aliorum priuilegiorum, ſi quæ fuerint, conferri poteſt talis abſolutio, & diſpenſatio iuxta tenorem ipſorum, & tunc validæ erunt, iuxta *t. 1. c. 18. num. 93. & tom. 3. d. verbo Abſolutio n.* 10. ſicut etiam validæ ſunt ſimiles abſolutiones, & diſpenſationes datæ ante electiones ad effectum illas legitimè faciendi, prout in noſtro Ordine habetur ex forma celebrandi capitula Prouincialia à Reuerendiſſ. Generali Theodoto Stratio edita, quæ extat in *tomo 2. mea Summa, cap.* 12. De quo etiam Peirin. *tom. 2. de Prælato, quæſt. 2. cap. 5. num.* 9. & Sanctorus *ſuprà* referentes Nauarrum, Garxiam, & alios. Vide Rodriguez *tom. 1. quæſt. regular. quæſt. 20. art.* 26. & eius compilationem *reſolut. 3. num.* 14.

Quid ſignificent verba illa in hoc priuilegio po- 39
ſita, *Etiamſi ſuper hoc induciæ eis à Prælatis eiuſdem Ordinis concedantur*, dicendum, quod hæc verba, quæ etiam habentur in Mari magno Minorum §. 9. denotant non eſſe in poteſtate Prælatorum Ordinis dare dilationem aliquam volentibus ſuſcipere habitum, vt poſtquam abſoluti ſunt à cenſuris, &c. non intrent mox in Religionem. Induciæ enim, etiamſi aliquando ſumantur pro pace caſtrenſi, ſeu belli feriis, etiamſi aliquando ſumuntur pro qualibet dilatione. *leg. 3. Cod. de Vſuris rei iudicat.* Vnde in Mari magno Carmelitarum, §. 36. loco iſtius clauſulæ eſt hæc, *Quacunque etiam Prælatorum huius Ordinis licentia non obſtante*, quæ idem importat. Lege Sanctorum. *ſupra* §. 7. q. 3.

Alia habes infra in Mari magno Carmelitarum 40
circa §. 36. 62. & 63. Minimorum *circa* §. 9. vbi etiam quid importetur clauſula illa, quæ etiam ponitur in hoc priuilegio, ſcilicet. *Cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, vt Apoſtolicæ Sedis aut legatorum eius, & Ordinariorum locorum in abſolutionibus huiuſmodi ſcandalum euitetur.*

Circa §. 15. 16. & 17.

CONtenta in his priuilegiis habentur etiam in 41
Mari magno Prædicatorum §. 17. & Carmelitarum §. 35. & 46. 88. ac Minimorum §. 10. continent autem plura pertinentia ad exemptionem Religioſorum ab Ordinariis. Ac perinde ad ea ſpectant, quæ de exemptione ipſorum dixi *tomo 1. Summa, cap.* 11. fere per totum, & circa Bullam *Etſi Mendicantium* Pij V. *tomo 2. cap.* 1. præſertim *num.* 23. 35. 33. 36. 37. 38. & 39. & *tomo* 3. verbo *Cauſa iudicialis Regularium*, verbo *Clericus*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, & verbo *Exemptio Regularium*. Aliqua etiam dixi circa Mare magnum Prædicatorum *dict.* §. 17. Alia nihilominus in præſenti addenda.

Et primò quidem *Officialium* nomine; qui à Pa- 42
pa in his priuilegiis §. 17. prohibentur compellere Religioſos Minores ad faciendum ea, quæ ibi denotantur, primò veniunt Vicarij Epiſcoporum, *Officialis* enim, & *Vicarius* ſunt ſynonyma, & idem ſignificant, prout colligitur ex Concilio Tridentino *ſeſſ. 24. de reformat. c. 16.* illis verbis, *Officialem, ſeu Vicarium*, & docent Ioannes Andreas, Mendoſus, & alij, quos refert, & ſequitur Barboſa *in tract. de appellat. verbo iur. appellat. 175. num.* 9. ac colligitur ex ſtylo Curiæ: etenim in expeditionibus ſeu reſcriptis, quæ mittuntur ad Vicarios Epiſcoporum pro aliquibus nationibus vocantur *Vicarij*, pro aliis verò *Officiales*, vt notat idem Barboſa ex Mandoſo, & Sbroſſa; ex quo infertur nomen *Officialium* competere etiam

Vicariia

Vicariis. Quod non ſolum eſt verum loquendo de Vicariis generalibus Epiſcoporum (his ſcilicet, qui ab Epiſcopis conſtituuntur, vt eius vices gerant in tota diœceſi, vel in tribunali, aut loco, quo ipſi reſident (provt habent Ancharanus *conſil*. 240. & 241. Thuſcus *tomo* 5. *littera O*, *concluſ*. 86. *n*. 2. & ex variis iuribus, ac experientia probat Sanchez *lib*. 8. *de Matrimonio, diſput*. 27. *n*. 29. Sed etiam loquendo de Vicariis Foraneis, (illis videlicet, qui ab Epiſcopis conſtituuntur extra ciuitatem, vbi reſident, in aliquibus locis, vel certa Diœceſis parte) provt habet idem Barboſa *ſupra n*. 10. ex aliis. Veniunt etiam nomine *Officialium* in præſenti, eo quod ſi materia fauorabilis, omnes Miniſtri Epiſcoporum, etiamſi iuriſdictionem non habeant, vt præfati Vicarij habent, quia in tali materia etiam non habentes iuriſdictionem dicuntur largo modo officiales, vt probat idem Barboſa *ſuprà n*. 3. & 4. ex aliis Doctoribus. Omnes ergo iſti comprehendi poſſunt in præſenti *Officialium* nomine.

43 Circa clauſulas illas in his priuilegiis poſitas, ſcilicet §. 15. *Niſi huiuſmodi Apoſtolica littera de hoc indulto, & Ordine veſtro expreſſam fecerint mentionem*, & §. 16. *in quibus non facta fuerit de huiuſmodi indulgentia mentio ſpecialis*; & §. 17. *Expreſſam faciente de hoc indulto mentionem*, & alias ſimiles, quæ paſſim habentur in hac, & aliis Bullis, ſeu priuilegiis, eſt dubium graue, vtrum ad derogationem talium priuilegiorum ipſorum mentio requiſita ſit. Pro quo noto, huiuſmodi mentionem poſſe eſſe triplicem, ſcilicet genericam, vt ſi dicatur. *Non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis*, ſpecificam, vt ſi dicatur, *Non obſtantibus quibuſque priuilegiis etiam petentibus expreſſam mentionem pro ipſorum derogatione*, & indiuidualem, vt ſi dicatur, *Non obſtantibus talibus, vel talibus priuilegiis*, ea nominando. Quo poſito, dico primò conſequenter ad dicta *tom*. 4. *verbo priuilegia regul*. *n*. 21. ad derogationem iſtorum priuilegiorum non ſufficit generica ipſorum mentio. *Non obſtantibus quibuſcumque priuilegiis*. Ratio eſt, quia dum Papa concedens talia priuilegia petit ad ipſorum derogationem *expreſſam*, & *ſpecialem* mentionem, non eſt contentus generali derogatione, per quam non expreſſe, & ſpecialiter, ſed implicitè, & generaliter derogantur, vnde nec Papa reuocans ſolum clauſula iſta generali priuilegia prius conceſſa, cenſetur velle reuocare priuilegia habentia talem qualitatem. Azor *tom*. 1. *inſtitut. moral. libro* 5. *cap*. 22. *quaeſt*. 12. Bonacina *de legibus, diſp*. 1. *q*. 3. *punct*. 8. §. 3. *num*. 11. Sanchez *tom*. 1. *conſil. moral. lib*. 6. *cap*. 9. *dub*. 8. *num*. 5. Barboſa *in tract. de Clauſul. Clauſul*. 83. *n*. 7. *in fin*. Dico ſecundò, non tamen ad derogationem iſtorum priuilegiorum requiritur indiuidualis eorum mentio. Ratio eſt, primò, quia ita habet ſtylus Curiæ, vt docent plures, quos affert Couarruvias *in Rub. de teſtam*. 1. *p*. *n*. 20. Secundò quia ita fuit à Rota ſæpius iudicatum, vt habet Gomezius *in Compend. reg. Cancell*. *q*. 6. Vide ſpecialiter vnam Barenſem, ſeu nullius *Archipreſbyteratus, ſeu Prioratus* coram Sacrato anno 1615. Tertiò, quia cum priuilegia conſiſtant in facto, & Papa non poſſit habere omnium memoriam, nec eſt ei poſſibile de talibus priuilegiis mentionem facere, nec Papa præcedens poteſt ad id ipſum obligare, aut eius voluntatem reſtringere. Syluester *in Summa verbo Teſtamentum* 1. *q*. 12 *in fin*. Sanchez ſupra. Vnde tertiò dicendum conſequenter etiam ad dicta eo verbo *Priuilegia Regularium num*. 21. ſufficere ad derogationem talium priuilegiorum mentionem illam ſpecificam, mediam inter generalem, & indiuidualem, illam ſcilicet per quam aliquo modo ſpecificentur, vt dicendo non obſtantibus *quibuſuis priuilegiis etiam petentibus expreſſam ipſorum mentionem*, vel quid ſimile. Ratio eſt ex dictis, cum enim ad præfatorum priuilegiorum reuocationem non ſufficiat mentio generalis ipſorum, nec requiratur indiuidualis, ſufficiet ſanè media iſta ſpecifica. Sanchez ſupra, Silueſter, Soares, Bonacina, & Naldus eo *numero* 21. relati. Ex quo etiam patet, quid dicendum ſit in iſtis priuilegiis poneretur iſta clauſula *niſi de ipſis fiat mentio de verbo ad verbum*. De quo Sanchez *d. dub*. 8. Barboſa *d. Clauſula* 83. poſt plures alios, quos referunt, & ſpecialiter Caſſatubius *in Compend. priuilegiorum Mendicant. verbo priuilegia Fratrum*. §. *Prima quæſtio* loquens in terminis de huiuſmodi priuilegiis.

Nota tamen id quod dixi eo *numero* 21. ex Bulla, ſeu Conſtitutione ab Vrbano VIII. edita 5. Nouembr. 1631. videlicet ex præfata Conſtitutione haberi, quòd quæuis generales Conſtitutiones, diſpoſitiones & Ordinationes Apoſtolicæ in concernentibus fidem Catholicam, illiuſque propagationem, ac S. Inquiſitionis officium, hactenus editæ comprehendant omnes, & quoſcumque Regulares quantumvis priuilegiatos per priuilegia habentia præfatas clauſulas; edendæ verò impoſterum ab eodem Vrbano, & ſucceſſoribus tam in præfata materia, quam in quacumque alia re comprehendant etiam illos, *niſi* (inquit Vrbanus) *in edendis Conſtitutionibus huiuſmodi ſpecialiter, & expreſsè excipiantur, etiamſi ipſi priuilegiati forent magis ſpeciali nota, & expreſſione digni, eiuſque priuilegia, gratia, & indulta à Sede Apoſtolica præfata etiam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis*, &c. Ex quo habetur Clauſulas in hoc, & aliis priuilegiis Regularium poſitas nihil deſeruire ipſius quoad exemptionem à Conſtitutionibus Apoſtolicis ſpectantibus ad materiam fidei Catholicæ, aut officium S. Inquiſitionis ſiue editis, ſiue edendis; licet illis deſeruire poſſint quoad exemptionem à Conſtitutionibus Apoſtolicis in aliis materiis editis, vſque ad dictam quintam Nouembris 1631. non verò in poſterum edendis. 44

Ex dictis autem infero, quomodo intelligendum id quod aliqui in hoc puncto dicunt, ſcilicet, quod per verba quamtumvis generalia, ſi conſtet de mente Pontificis, quod reuocare velit efficaciter aliqua priuilegia, cenſeantur reuocari per illa, provt Peirinis *tomo Priuilegior. Minim. in Conſtitut*. 2. *Iulij II. numero* 135. ex Caſſarubio, Felino, & Rodriguez affert: intelligendum namque eſt iuxta dicta; & iuxta illa, & non aliter, credendum eſt Papam habere voluntatem efficacem reuocandi dicta priuilegia. 45

Circa §. 18. 19. & 20.

Contenta etiam in huiuſmodi tribus §. §. §. habentur in Mari magno Prædicatorum §. 18. & 19. Carmelitarum §. 89. & 90. & Minimorum §. 11. & 12. Simul autem à nobis coniungi debuerunt, quia ſpectant ad eandem materiam Regularium in ſibi ſubditos. Præter dicta autem in præfato Mari magno Prædicatorum *circa* §. 18. & 19. vlterius notandum. 46

Primò quidem, quod licet in huiuſmodi priuilegiis non fiat mentio de Religioſis ſeruientibus beneficiis Regularibus, nihilominus idem ferme de illis reſpectiuè dicendum, ſcilicet poſſe Prælatos Regulares ipſos cogere ad ſuum Ordinem reuocare, & remouere à præfatis beneficiis. Etenim cum iuxta dicta *tomo* 2. *capit*. 18. *numero* 9. & 16. *tom*. 2. *verbo Beneficium*, & *Beneficiati*, *n*. 19. beneficiati Regulares, etſi in iis, quæ ſpectant ad munus quod gerunt, certam videlicet, & adminiſtrationem Sacramentorum

ſubiiciantur Epiſcopis propter decretum Concilij Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 11. & declarationes S. Congregationis, quas ibi aſſerit Barboſa, in aliis tamen, quæ pertinent ad ſtatum Religioſum, & obſeruantiam Regularem, ſeu quæ non contradicunt tali muneri, ſubdantur Superioribus ſuis, ideò poſſunt illos corrigere, & punire quoad iſta, ſicut alios Religioſos. Sic colligo ex Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 19. Sanchez *lib.* 9. *in Decalog. cap.* 6. *n.* 36. & aliis apud ipſum. Vnde ſimiliter iuxta dicta eo *cap.* 18. *num.* 17. poſſunt ab eiſdem Superioribus remoueri à præfatis beneficiis, & ad Ordinem reuocari, cum limitationibus tamen adductis eo *n.* 17. 20. 21. *&* 22. De quo præter alios authores ibi relatos Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *diſp.* 9. *q.* 14. Quid verò dicendum, ſi talia beneficia Regularia concеſſa fuerint dictis Religioſis à Papa, dixi eo *n.* 21. quod niſi id fuerit cum clauſula vt retineantur pro toto vitæ tempore, potuerunt remoueri, de quo etiam Tamburinus *ſup. q.* 15. & fauet Extrauagans illa Benedicti 12. relata ibidem *n.* 23.

48 Cæterùm loquendo de Religioſis habentibus ex diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ, vel alio modo beneficia ſæcularia curata, ſeu parochialia nullo modo ſubiecta Superiori Religionis, aliter dicendum eſt, tales etiam, etſi iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 16. *n.* 16. teneantur votis Religionis, obſeruantiis Regularibus, & Conſtitutionibus, &c. nihilominus quia ſunt exempti à iugo Religionis, & ſubiecti Epiſcopi, ideò ſolum ab Epiſcopis corrigi, & remoueri poſſunt. Suarez *ſuprà n.* 28. Sanchez *ſuprà & lib.* 7. *in Decalog.* 29. *n.* 120. *&* Tamburinus *ſuprà quæſt.* 14. *num.* 13. Addit Suarez oppoſitum eſſe dicendum de Religioſis ex diſpenſatione Apoſtolica habentibus aliquam penſionem, nam ex vi illius non liberatur quis ab obedientia ſuæ Religionis, niſi quoad adminiſtrationem penſionis, nec ſeparatur à corpore Religionis, ex qua ſeparatione naſcitur exceptio ab actuali obedientia. Idem credo dicendum de habentibus beneficia ſimplicia, propter eandem rationem, licet quoad oblationem talis penſionis, aut beneficij ſimplicis attendi debeat ad litteras, quibus à Papa hæc conceduntur. Si enim in ipſis non tollatur facultas Prælatis ad limitandum, ſeu tollendum tales gratias iis quibus conceduntur, poterunt id facere, propter dicta præſertim ex priuilegiis Summorum Pontificum *tom.* 1. *c.* 18. *n.* 56. *&* *t.* 4. *verbo Priuilegia Regularium, n.* 13. De quo præter authores ibi relatos Ioannes de Cruce loco inferius referendo *concl.* 4. Notanda valde ad intentum quæ dixi *tom.* 4 *verbo Litteræ Apoſtolicæ n.* 7. *&* 8. Vide etiam priuilegium Leonis X. pro Fratribus Prædicatoribus, quod extat in Bullario Rodriguez inter Bullas huius Pontificis *n.* 32. & de quo meminit Ioan. de Cruce *in Epitome de ſtat. Relig. lib.* 1. *c.* 6. *dub.* 7. *concl.* 2.

49 De Religioſis autem Capellanis Papæ iam dixi *tom.* 1. *cap.* 17. *n.* 10. ex conceſſione Gregorij XI. ibi relata, quæ etiam habetur in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice *n.* 1. eſſe ſubiectos Superioribus ſuarum Religionum, ac ſi tales Papæ Capellani non eſſent. Idem dixit Ioannes de Cruce *ſuprà* conceſſiſſe Bonifacium IX. & haberi in Compendio Prædicatorum Bulla. 58. Quod etiam refert Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regular. q.* 34. *art.* 1. ex libro nuncupato *Monumenta Ordin.* Conceſſa autem videntur hæc priuilegia ad derogationem aliquorum antiquiorum, quibus concedebatur, quod Capellani aliquorum principum à iuriſdictione ſuorum Prælatorum eſſent exempti, ſicut contingebat in Capellanis Ducis Burgundiæ *cap. cum Capella, de priu.* Rodriguez *t.* 2. *q.* 62. *art.* 4. Dixi autem eo *cap.* 17. *n.* 10. relato ex Flauio Cherubino illam conceſſionem Gregorij XI. etiam extendi ad Capellanos Regum. Ad quod deſeruit decretum Concilij Trident. *ſeſſ.* 25. *Regul. cap.* 4. vbi prohibet, *ne quis Regularis ſine ſui Superioris licentia ſubiiciat ſe obſequio alicuius Prælati, Principis*, &c. De quo dixi *tom.* 1. *cap.* 16. *n.* 31. Alia de huiuſmodi Capellanis Papæ dicam inferius in Mari magno Minorum *circa* §. 11.

50 Circa illud quod tangitur *in* §. 18. de Religioſis non aſſumendis in ſocios à quocunque ſine licentia ſuorum Prædicatorum, nota hanc conceſſionem maximè deſeruire poſſe ſtante opinione quorundam aſſerentium Epiſcopos poſſe propria authoritate aſſumere ſibi in ſocium aliquem Regularem etiam exemptum, inuito Prælato ipſius, de qua Rodriguez *tom.* 2. *q. Reg. q.* 64. *art.* 1. vbi refert authores pro hac, & pro contraria opinione. Vt ergo Prælati Regulares contra hanc opinionem poſſent ſe defendere, meritò præfatum priuilegium, & alia, quæ referunt Rodriguez ſupra, Ioannes de Cruce etiam ſupra *Concl.* 3. à Sede Apoſtolica ipſis conceſſa ſunt.

51 Vide alia dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 89. *&* 90. & in Mari magno Minimorum *circa* §. 11. maximè verò in Bulla Autea *circa* §. 7. & in Mari magno Seruitarum *circa* 47.

Circa §. 21.

52 DE materia huius priuilegij, ſcilicet inhibitione recedendi ab Ordine, & facultate procedendi contra id facientes, dixi aliqua in ſimili, & ampliori priuilegio Prædicatoribus conceſſo in Mari magno *circa* §. 20. vbi etiam qualiter hoc quoque priuilegium habeatur in Mari magno Carmelitarum, & Minimorum. Præter quæ, & alia ibi dicta, duo in præſenti notanda.

53 Primò quidem verba illa *Abſque cautione litterarum alterius ipſorum* denotare nullum poſſe retinere profeſſum diſcedentem à Religione, niſi per litteras Generalis, vel Prouincialis oſtendatur eum eſſe legitimè emiſſum, ſeu eiectum ab Ordine. Etſi enim verbum *Cautio* aliquando ſumatur pro ſola verbali promiſſione videlicet. *l. Sancimus, C. de verb. ſignificat.* Felinus *in cap. ad noſtram. n.* 5. *de iureiur.* Oldradus *conſil.* 68. Baldus *conſ.* 410. *in pr. lib.* 3. Tuſchus *pract. concl. tom.* 1. *litt.* C. *concl.* 167. *n.* 1. *& tom.* 7. *litt. S. concl.* 40. *n* 8. & alij apud Barboſam *de Appell. Verb. iuris ſignificat. appell.* 45. nihilominus cum præſenti addatur *litt.* &c. ideo notatur requiri: quod id ſit per litteras patentes Superiorum, quibus conſtet talem Religioſum eſſe dimiſſum, ſeu eiectum ab Ordine. Has verò litteras patentes, ſeu teſtimoniales non eſſe dandas huiuſmodi eiectis, eos ad Sedem Apoſtolicam reiicientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem, conſtat ex dictis *tom.* 1. *c.* 25. *n.* 8. propter decretum S. Congregationis ibi relatum. Debent ergo eiectionis ſententiam continere, & illam ordinariis denunciari, iuxta dicta ibidem *n.* 10. Pro forma autem harum litterarum vide Peirinis *in Formulario littera* E, *cap.* 7. 38. *&* 39.

54 Secundò animaduertenda verba illa *Prætextu alicuius priuilegij Apoſtolicæ Sedis*, quibus denotatur neminem poſſe retinere profeſſum diſcedentem à Religione *prætextu alicuius priuilegij* dicto retinenti conceſſi à Sede Apoſtolica. Ex quo proinde ſequi videtur, quod ſi illum retineat, non ex vi alicuius priuilegij, ſed iuxta dicta loco relato ex Mari magno prædicatorum *n.* 60. tanquam conſanguineum, amicum, familiarem, &c. non contraueniat tali legi. Iuxta modum quo plures Doctores aſſerunt Conſtitutiones Pij V. & Gregorij XIII. contra fœminas ingredientes Monaſteria virorum, ſolum comprehendere illas, quæ prætextu aliquorum facultatum ingrediuntur, non verò ingredientes ſimpliciter ſine tali prætextu. Quæ quidem ſententia eſto, quoad rem ipſam

falſa

falſa ſit propter declarationes factas ab eiſdem Pontificibus, & de quibus dixi *tom.* 1. *cap.* 10. *n.* 9. ſtando tamen in terminis dictarum Conſtitutionum probabiliter ſatis defenditur à Suarez 5. *tom. in* 3. *p. diſp.* 22. *ſect.* 6. *n.* 11. Zerola *in praxi Episc. in edit. p.* 1. *verbo Moniales ad* 8. *quæſit.* Philiarco *de offic. Sacer. tom.* 1. *p.* 1. *lib.* 3. *cap.* 30. Sayro *de cenſur. lib.* 3. *cap.* 31. *n.* 10. & Rodriguez *tom.* 2. *q.* 47. *art.* 1. *&* *q.* 48. *art.* 2. & loquendo de Conſtitutione Gregorij XIII. à Sanchez *lib.* 6. *in Decalog.* 16. *n.* 79. Sic ergo in præſenti de iſta prohibitione dici poteſt.

55 Quia autem prædicta verba *prætextu alicuius priuilegij Apoſtolicæ Sedis* etiam accommodari poſſunt Religioſis venientibus Romam anno Sancto, eo prætextu, quòd omnes generaliter inuitentur à Pontifice in Bulla Iubilæi illius anni, vt Romam veniant ad ipſum lucrandum; ideo dicendum, non poſſe Romam eo anno venire Religioſos ſine ſuorum Superiorum licentia. Tum ex vi huius priuilegij, tum etiam, quia talis conuocatio generalis Papæ debet intelligi ſaluo iure tertij, & ſeruato debitæ obedientiæ ordine, qui ſine dubio magnum detrimentum pateretur, ſi ſine licentia venirent. De quo dixi *tom.* 3. *verbo Iubilæum n.* 4. & latè Quintana. Dueñas *in tract.* 8. *de Iubilæo dub.* 4.

Circa §. 22.

56 DE ſimili priuilegio Prædicatorum, Carmelitarum, & Minorum, ad procedendum contra Religioſos licentiatos ad tranſeundum ad alios Ordines, & non id exequentes, prout ea eorum Mari magno habetur, dixi ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 21. *&* 22. Iure communi videri conceſſum propter authoritatem, quam habent Prælati in ſibi ſubditos, donec in alia Religione, ad quam tranſeunt, legitimè profeſſionem emittant. Vbi etiam, qualiter propterea iure nouo S. Congregationis ſub Vrbano VIII. prouiſum ſit, ne tranſeuntibus de vna Religione ad aliam concedatur licentia ad hunc tranſitum, niſi Superiori conſtet Religionem, ad quam tanſire volunt, paratam eſſe ad illos recipiendum. Alia ergo præſenti addenda.

57 Et primò notandum, quod licet in huiuſmodi priuilegio ſupponi videatur licentiam tranſeundi ad aliam Religionem ſolum concedi poſſe vel à Sede Apoſtolica, vel maioribus Prælatis Religionis, quales ſunt Generalis, & Prouincialis, cum de illis ſolum loqui videtur Pontifex illis verbis, *Aut à nobis*, prout patet ex priuilegio præcedenti §. 21. relato, nihilominus cum hoc ſtat probabilitas eius, quod dixi *tom.* 1. *Summæ cap.* 22. *n.* 10. ſcilicet, quod quando eſt tranſitus ad Religionem ſtrictiorem, poſſit Prælatus inferior v. g. Prior, vel Guardianus hanc licentiam concedere, propter fundamentum eo loco adductum. Et ita tenent non ſolùm Nauarrus, & Rodriguez ibi relati, ſed etiam Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 7. *n.* 59. Bonacina *de Clauſura q.* 2. *punct.* 9. §. 3. *diffic.* 1. *n.* 9. & Bordonus *in Reſol.* 29. *n.* 16. poſt alios, licet in Religione dicat aliter contingere, prout etiam tenet Sanctorus *in Comment. in ſtat. Minor. c.* 2. *ſtat.* 5. Vbi id probat ex eo, quòd cum admittere ad Religionem non ſpectet ad Prælatum immediatum, nec etiam ſpectare debet ad illum dimittere è Religione. Quæ ratio non concludit, poſito, quod ius commune *cap. licet de Regul.* id videatur concedere etiam Prælato immediato Conuentus, vt dixi eo *num.* 10. Ad quod etiam affert Bordonus ſupra *cap. ſtatuimus* 19. *q.* 1. vbi dicitur non debere fieri hunc tranſitum *Sine Patris permiſſione*. Nomine enim *Patris* intelligi videtur Abbas S. Ruffini, ad quem ſcribebat Vrbanus II. in hoc decreto, qui Abbas erat Prælatus localis. Quod etiam non concludit, tum quia non conſtat talem Abbatem non habuiſſe ſub ſe alios Abbates, tum quia, vt notatur in notis ad huiuſmodi decretum, in tribus vetuſtis codicibus legebatur *Patris totius Congregationis*, quo denotatur Prælatus mediatus, aut ſuperior, non immediatus, aut inferior. Illud certius, quod ſi ageretur de Moniali transferenda ad ſtrictiorem Religionem, non ſufficere licentia Abbatiſſæ. Tum quia Abbatiſſa non eſt verè Prælata, propter dicta *tom.* 1. *cap.* 26. *&* *tom.* 3. *verbo Abbatiſſa* ſæpius. Tum quia dimittere Monialium eſt res grauiſſima, non ſolùm propter violationem clauſuræ, ſed etiam quia hoc debet fieri iudicando eam moueri ex inſtinctu Spiritus Sancti, & non ex leuitate, &c. quæ ſuperare videntur captum fœminarum. Vnde a S. Congregatione ſpecialiores conditiones requiruntur pro iſtu tranſitu Monialis, iuxta dicta *tom.* 4. *verb. Tranſeuntes Regul. n.* 12. & aliis locis ibi relatis. Rodriguez *tom.* 3. *quæſt. Reg q.* 52. *art.* 6. Sanchez *ſuprà num.* 61. Bonacina *ſupra n.* 12. Barboſa *in cap. licet de Regular. n.* 3.

Deinde ſecundò, quod licet pro tranſitu concedendo Religioſo ex vna Religione ad aliam ſtrictiorem, nulla fiat mentio in hoc priuilegio de conſenſu Monaſterij, & in hoc attendi debeat vſus, & ſtylus Religionis, iuxta dicta eo verbo *Tranſeuntes Regulares num.* 11. nihilominus aliquos exiſtimare talem conſenſum eſſe neceſſariò requiſitum, eo quod ita decidi videatur *d. cap. ſtatuimus*, illis verbis *ſine Patris, & totius Congregationis permiſſione*, & quia hoc negotium eſt commune toti Monaſterio; cum per talem tranſitum alienetur Religioſus ab illo. Ita tenent Turrecremata *in d. cap. ſtatuimus*, & alij, quos refert, & ſequitur Barboſa *ſuprà num.* 17. Sed cum *in d. cap. licet de Regul.* nulla fiat mentio de conſenſu Conuentus, vt propterea dici poſſit limitatum fuiſſe *d. cap. ſtatuimus*, vbi requiritur & ex alia parte iure naturali, & diuino licitum ſit vnicuique maiorem perfectionem procurare; ideo probabilius eſt contrarium, niſi, vt dixi, ſtylus, & vſus Religionum contradicat. Et ita tenent Nauarrus *Comment.* 4. *de Regul. n.* 10. Rodriguez *tom.* 3. *q.* 52. *art.* 3. Sanchez *ſuprà n.* 62. Bartholomæus à S. Fauſto *lib.* 5. *q.* 33. Bonacina *ſupra n.* 10. & alij apud Barboſam *in d. cap. licet n.* 10. Pro quo etiam eſt notandum id quod ſuperius dixi, ſcilicet, quod in tribus vetuſtis codicibus legebatur *in cap. ſtatuimus* relato *Patris totius congregationis*, non verò. *Patris, & totius congregationis*, quo denotatur adhuc in terminis *d. cap. ſtatuimus* non requiri conſenſum Monaſterij ad tranſitum Religioſi ad ſtrictiorem Religionem. 58

Circa §. 23.

SImile etiam priuilegium de facultate procedendi contra apoſtatas Ordinis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 23. Carmelitarum §. 28. & Minimorum §. 15. iuxta dicta *circa* §. 23. Maris magni Prædicatorum, præter quæ, & alia, quæ ibi notaui, vlterius notandum. 59

Primò quidem circa illa verba *in quocunque habitu eos contigerit inueniri*, ex eis colligi impertinenter ſe habere ad rationem apoſtaſiæ dimiſſionem, ſeu retentionem habitus: nam vt dixi *tom.* 1. *cap.* 13. *num.* 3. poteſt aliquis eſſe verus apoſtata, etiamſi habitum non dimittat; eo quod iuxta dicta eo *tom.* 1. *cap.* 16. *num.* 7. *&* 12. ratio apoſtaſiæ ſolum conſiſtit in retroceſſione à Religione animo illam deſerendi, ſeu ad illam non reuertendi. Prout docent communiter Theologi cum S. Thoma 2. 2. *q.* 12. *art.* 1. & tractant etiam illi, qui de caſibus reſeruatis iuxta decretum Clementis VIII. agunt, ſcilicet, Graffius, 60

Coriolanus, Quaranta, & aliis communiter. Secundò, iure, meritóque Pontifices in hoc priuilegio concedere Prælatis Ordinum facultatem excommunicandi, capiendi, &c. apoſtatas ſui Ordinis in quocunque habitu fuerint reperti, quia, iuxta dicta *tom.1. cap.13. n.6.* Religioſus qui habitum ſuæ Religionis dimittit, etiamſi alterius Religionis habitum induat, excommunicationem incurrit impoſitam à Iure *c.2. Ne Clerici, vel Monachi in 6.* prout tenent non ſolùm Bañez, & Sayrus eo loco relati, ſed etiam D. Antoninus, Roſella, Caietanus, Armilla, Rodriguez, & alij, quos ſequitur Sanchez *lib.6. in decalog. c.8. num.65.* Quod tamen limitandum eſt, iuxta dicta eo *cap.12. num.6.* ſi talis aſſumptio habitus alterius Religionis fiat propter rationalem cauſam, vt ſcilicet, quia debet eſſe in illa Religione per aliquod tempus, vel in ea prædicare, docere, &c. vel ob aliam iuſtam, & honeſtam cauſam. Eo quod textu illius *cap.2. Ne Clerici.* ſolùm loquitur de temeraria dimiſſione proprij habitus, non de rationabili, & honeſta. Ita Bañez, & Axor eo loco relati. Dixi *propter rationabilem cauſam*, quia id fiat ad malum finem, puta ad vagandum liberius, ad decipiendum aliquos; vel quid ſimile, proculdubio in excommunicationem præfatam incurret, ſiquidem temere dimittit habitum propriæ Religionis. Bordonus *Reſolut. 35. n.16.*

60 Si autem petas, quid ſentiendum ſit de Religioſo, qui tranſit ad aliam Religionem, & antequam in ipſa admittatur, aut ſuſcipiat habitum à Prælato, ipſe ſe induit illo. Reſpondeo, quod licet iſte malè in hoc faciat, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa §.22. num.64.* nihilominus nec eſt apoſtata, cum non habeat animum deferendi Religionem, ſed potius eundi ad illam; nec etiam fugitiuus, quia recedit à priori Religione, vt ſuppono, legitimè, & cum licentia requiſita. Nec etiam, vt credo, incurrit excommunicationem latam *in d. cap.2. Ne clerici* contra Religioſos deſerentes habitum propriæ Religionis. Ratio eſt, tum quia ea dimiſſio habitus videtur in hoc textu excommunicationi ſubiici, quæ attentis circunſtantiis apta eſt ad vagandum, quod non competit huiuſmodi dimiſſioni, tum etiam quia non eſt ſimpliciter temeraria, cum fiat animo aſſumendi eam Religionem, cuius habitus tunc aſſumitur. Tabiena *verbo Excommunicatio 5.* Sayrus *de cenſuris lib.3. cap.38.* & plures alij, quos refert, & ſequitur Sanchez *ſupra n.68.* Quibus iunge Bonacinam *de Clauſura q.2. punct.2. n.16.* & Bordonum *Reſol.35. num.15.* Quid verò dicendum, ſi aſſumat habitum alterius Religionis, ad quam vult tranſire illegitimè, & contra ius, dixi *tom.1. cap.13. num.6.* relato, & tractant in terminis Sanchez eo n.68. & Bonacina *ſupra n.17.*

61 Nota præterea, laudabilem videri morem Religionis Minorum de Obſeruantia, qui conformiter ad hoc, & alia priuilegia ac ſtatuta Capitulorum Generalium, Romani, Pariſienſis, Valliſoletani, & aliorum, certis anni diebus denunciant excommunicatos apoſtatas ſui Ordinis. Per hoc enim criminis apoſtaſiæ grauitas præ oculis ponitur Religioſis, vt magis illud execrentur, & ab eo ſe immunes cuſtodiant. Vide Sanctorum in *Comment. ſtatut. Ord. Minor. cap.2. ſtat.62.* ac dicenda infra in Mari magno Carmelitarum, & Minimorum locis relatis.

Circa §. 24.

62 HOc quoque priuilegium de expulſis, & egreſſis ab Ordine non permittendis prædicare, aut confeſſiones audire, vel docere, habetur in Mari magno Prædicatorum §.24. item Carmelitarum, & Minimorum, vt eo loco dixi. Circa quod, præter ibi notata, expendenda modo ſunt verba illa; *De veſtra, vel dictorum miniſtrorum licentia ſpeciali.* Quibus denotari videtur, quod ſi caſus eſſet quod aliqui expulſi, vel exeuntes à Religione Minorum tranſierint ſine licentia ipſius ad aliam Religionem, poſſint etiam ſub excommunicationis pœna impediri, ne prædicent, confeſſiones audiant, aut doceant. Sed credo non eſſe hunc horum verborum ſenſum, ſed eis ſolùm denotari prædictos eiectos ab Ordine, ad hoc quod in alia Religione recipiantur, debere obtinuiſſe licentiam à Prælatis Religionis, à qua recedunt, prout eſt de iure, iuxta dicta *tom.1. c.13. n.10.* & conformiter ad ea, quæ ex *c. licet, de Regularib.* dixi eodem *1. tomo c.12. n.4.* loquens de tranſeuntibus ex vna Religione ad aliam. Solent enim Summi Pontifices in ſuis Conſtitutionibus, & priuilegiis loquentes de aliquo actu, referre ea ſine quibus ſaltem licitè fieri poteſt; ad quod intentum poni potuerunt prædicta verba.

63 Circa illud, quod tangitur in huiuſmodi priuilegio de eiectis ab Ordine, quod ſcilicet non poſſint prædicare, confeſſiones audire, ſeu docere, &c. de quo etiam aliquid dixi *d. cap.13. n.18.* nota meritò hæc prohiberi ſic expulſis, quia vt dixi eo *num.18.* ſunt infames, infamia facti ſaltem; vtpote eiecti non ſolùm propter grauia delicta, ſed etiam propter incorrigibilitatem, iuxta dicta *tom.3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine num 4.* Dicuntur porro infames infamia facti, quia iuxta dicta eodem *3. tom. verbo Infamia num.1.* infamia facti eſt, quæ oritur ex graui aliquo delicto, propter quod ex ipſo facto ſine aliquo actu iudiciario delinquens apud bonos, & graues viros malè audit, quod contingit in iſtis. Cum autem iuxta dicta eo verbo *Infamia num.13.* vnus ex effectibus infamiæ eſt repellere hominem ab actibus legitimis, & publicis muneribus, ideo, vt dixi merito repelluntur iſti eiecti à munere concionandi, confeſſiones audiendi, & docendi, quia ſunt actus publici muneris. Rodriguez *tom.1. quæſt. Regul. q.30. art.21.* Miranda *tom.1. Man. q.52. art.5.* Spatharius *de modo corrigendi Regulares tract.10. p.3. c.20. n.9.* Peirinia *tom.1. de ſubdito q.1. cap.25. §.1.* apud quem plura de iſtis eiectis, qualiter ſcilicet illis non ſit credendum, cum aliquid in Religiones, à quibus ſunt expulſi, effutiunt, & quomodo Religioſi debeant ſe habere ad iſtorum calumnias, & conuitia.

Alia ad intentum habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa §.93.* Seruitarum *circa §.49.* & Minimorum *circa §.16.* Quibus addendum, quod iuxta dicta *tom.1. cap.13. num.19.* his eiectis non tenetur Religio prouidere de alimentis. Quod etiam video à S. Rota deciſum, eo quòd ſic eiectis non ſint in poſſeſſione Monachatus, inter deciſiones; Putei *deciſione 202.* 64

Circa §. 25. & 26.

COntenta in his duobus §§. habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §.24. Carmelitarum §.94. & Minimorum §.17. De quibus aliqua dixi *in d. §.24.* Maris magni Prædicatorum. 65

Nunc addendum primo, nomine *Ordinis S. Auguſtini*, ad quem non permittitur tranſitus aliorum Religioſorum, in hoc, & ſimilibus priuilegiis, non intelligi Ordinem Eremitarum S. Auguſtini; cum enim is ſit vnus ex Mendicantibus non multum diſtans in vitæ arctitudine ab aliis, non eſt cur dicamus Pontifices noluiſſe, quod ad eum tranſire poſſint alij Mendicantes ex vi horum priuilegiorum, ſicut tranſire poſſunt ad alios ex vi ipſorum. Intelligi ergo videtur nomine Ordinis S. Auguſtini Canonicorum Regularium Ordo, qui iuxta dicta *tom.2. cap.3. num.8.* 66

*num.*8. minus auſterior reputatur *cap.quod Dei timorem ad fin. de ſtat. monachar. Templariorum* etiam nomine,ad quos prædictos tranſitus interdicitur, denotatur Ordo iſtorum iam à tempore Concilij Vienneniſis, & Clem. V. extinctus, qui tamen perſeuerabat tempore Clem. IV.qui hoc priuilegium Minoribus conceſſit. *Hoſpitalariorum* quoque nomine, ad quos etiam præfatus tranſitus prohibetur, veniunt illæ Religiones,quæ principaliter hoſpitalitati,ſeu curæ infirmorum incombunt, quales ſunt Fratres S. Spiritus in Sazia,& alij,de quibus egi *d.tom.2.cap.6. per totum.* At verò *Religioſorum arma portantium* nomine,ad quos ſimiliter tranſitus iſte prohibetur, proculdubio veniunt Ordines militares, ij enim arma geſtant,& eſto Religiones ſint, viuunt tamen ſæculari modo, vtpote addicti ad bella contra infideles gerenda,vel ſimiles pias actiones,de quibus dixi *tom.2. c.5. per totum.* Conſonat his priuilegiis declaratio quædam S.Congregationis,quam referunt Quaranta *in Summ. Bullar. verbo Monaſteria, & Cammentus §. quoad tranſitus*, & Barboſa *in Collectan. Bull: verbo Clauſtrales*, de qua etiam dixi *d. tom.2. c.5. n.44. & cap.6.n.*18. ex qua habetur, per licentias, quæ conceduntur Religioſis clauſtralibus ad ingrediendum quamcunque Religionem, non poſſe ingredi Religiones non clauſtrales, quales ſunt Militares, & plures Hoſpitalariæ. Vide Sanchez *lib.6.in Decalog.c.7. num.75.*

67 Deinde circa illud, quod dicitur *in §.16.* ſcilicet: *Diſtrictius inhibemus, ne tales ad alium Ordinem aliter tranſire, vel aliqui eas recipere, ſeu retinere præſumant abſque licentia ſpeciali Sedis Apoſtolicæ*, &c.dubium mouet Rodriguez *tom.1.q. Regul.q.30.art.22.* an ſcilicet, ſi tales eiecti contra huiuſmodi prohibitionem ad alios Ordines tranſierint ſine licentia Generalis, aut Prouincialis; aut ſi ſine Sedis Apoſtolicæ licentia in illis recepti, & profeſſi fuerint, talis receptio, aut profeſſio irritæ ſint & reſpondet affirmatiuè, eo quod talis licentia videatur pertinere ad formam talis actus tranſeundi ad dictas Religiones, ac per conſequens quod ſine illa ſit inualidus, iuxta doctrinam Felini *cap. ex parte de Conſt.* & Fauet Gloſſa *in Clem.1. verſ. Inhibemus de iur. pat.* ac ſequitur alter Rodriguez *in Compend. Reſolut.57. num.*10. Cæterùm cum Pontifex in his priuilegiis nullam clauſulam irritantem poſuerit, & verbum *inhibemus* ſolam prohibitionem videatur indicare, non video cur ſi tales eiecti ad Religiones ſtrictiores tranſierint, receptio, & profeſſio ipſorum irritæ ſint. Dixi *ad Religiones ſtrictiores*, quia ſi tranſitus eſſet ad minus ſtrictas, omni iure eſſet irritus, & profeſſio,& receptio nullæ. Pro quo vide dicta *tom.1. c.2. n.7. & tom.3.verbo Tranſeuntes Regulares n.*5.ad Bordonum *Reſol.*29.*n.*18. maximè 46. ac dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa §.22.23.& 94.* & pro caſu quo Religio iuſtè, vel iniuſtè aliquem eiectum iam emendatum nollet recipere, dicenda etiam infra in Mari magno Minimorum *circa §.6.* vbi etiam an iuſtè damnatum ad triremes, vel carcerem perpetuum poſſit Religio has pœnas commutando cogere ad ingrediendum in aliam Religionem.

Circa § 27.

68 SImile priuilegium de prohibitione vtendi habitu huius Religionis habetur in Mari magno Prædicatorum §.21. Carmelitarum §.95. Minimorum §.18.De quo etiam nonnulla dixi *tom.1.Summ. c.13. n.12. & tom.3. verbo Habitus Regularis n.3.* Præter quæ vlterius notandum, iure, meritòque in his priuilegiis præſcribi, ne vna Religio habitu alterius vtatur. Etenim diuerſa profeſſio, diuerſaque Religio, diuerſitatem quoque habitus exigit. *arg.c. quod Deo 33. quæſt.5. & Clem.1.de elect.* Et quia licet habitus non faciat monachum. Concil. Trid: *ſeſſ.14.c.6. cap. porrectum de Regular.* vbi Gloſſa *verbo Non faciant.cap.conſuluit qui clerici,vel vouentes:* Tuſcus *pract.concl. tom.4. litt.H. concl.10. n.1.* Campanile *diuerſar.Iur.canon.Rubr.12.cap.4.num.5.* Verbios *in prax. Nouit. diſp.11. dub.10.* in dubio tamen facit præſumptionem, vt iudicetur quis talis, qualis eſt habitus, quem defert. *l. item apud, §. ſi quis, ff. de iniur.* Federicus de Senis *conſ.13.n.3.* Barboſa *in Axiomati iuris, axiom.109.* vbi alia. Id quoque neceſſarium videtur,ne Religioſi in quærendis eleemoſynis ſibi præiudicent. Vide Rodriguez 2. *tom.q. Regul.q.76. art.1.* & Bordonum *Reſolut.35. n.44.*ac ea quæ dixi *tom.2.Summæ cap.6.n.13.& 14.* de habitu deferendo à Fratribus B.Ioannis de Deo ex decretis Summorum, & S.Congregationis ea de cauſa emanatis,quòd habitum ſimilem Fratribus Minoribus geſtarent.

Merito etiam id prohibetur *abſque mandato Sedis* 69 *Apoſtolicæ*, nam ad illam ſpectat habitum Religioſum concedere. *cap. vnic. de Religioſ. domib. in 6.* Quamuis autem Nauarrus *in Man. cap.27. n.227.* Saytus *de cenſuris lib.3. cap.33. n.5.* & alij poſt Silueſtrum, & Angelum,exiſtiment aſſumentes habitum nouæ Religionis incurrere excommunicationem *in d.cap.vnic.* impoſitam,melius tamen Caietanus *verbo Excommunicatio cap.5.* Suarez *de Cenſur. diſp.13. ſect.4. n.10.* Filiucius *tract.14. cap.8.n.132.* & Bonacina *de excommunicat. extra Bullam Cœnæ diſp.2. q.8.p.1.* dicunt excommunicationem eo *cap.vnic.* poſitam non afficere iſtos, ſed alios eo loco relatos; qui alia ibi prohibita exercuerint, prout ex textu ipſo conſtare poterit. Agerent tamen contra præfatam prohibitionem,ſi id ſine licentia Sedis Apoſtolicæ facerent. Imo etiamſi aliquis in particulari, deuotionis, aut humilitatis cauſa nouum aliquem habitum priuatim geſtaret, non nouum Ordinem inueniendo, non faceret contra hanc prohibitionem. Ea enim ſolum eſt contra eos, qui id facerent animo nouam Religionem inueniendi Gloſſa *in d. cap. vnic. verbo Habitum*, Nauarrus *ſupr.* Saytus *ſupr.n.6.* Bonacina *ſupr.n.6.* Alia habes locis relatis ex Mari magno Carmelitarum,& Minimorum.

Circa §. 28.

DE materia huius priuilegij, quod eſt de exem- 70 ptione à decimis, plura dixi ſuprà in ſimili priuilegio pro Prædicatoribus in ipſorum Mari magno *circa §.26.*& aliis locis Summæ ibi relatis. Nunc notanda illa verba, *Cum humilitas veſtra ſibi de latitudine Orbis terræ nihil præter domos,& hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœleſtium duxerit reſeruandum*, &c.quibus denotatur cauſa,propter quam Pontifex concedit Minoribus exemptionem à decimis. Ex ea enim ſequi videtur, quod ſi aliqua Monaſteria ipſorum, redditus, capellanias, & alios prouentus præſertim annuos, habuerint, potiri non poſſint iſto priuilegio. Etenim iuxta Iuris Axioma: *Datum ex cauſa ceſſare debet cauſa ceſſante l.1. ff. de condict.cauſa dat.* Calderin. *conſ.56.n.2.* Federi.de Senis *conſ.164.* Gemin.*conſ.96.n.9.* Tuſchus *tom.1.conſ.137. littera C.* Similiter, *cauſa ceſſante ceſſat eius effectus, l. adigere §. quamuis ff.de iure patron. l. ſi pater, ff. de hæred.inſtit.l. generaliter C.de Epiſcop.& cleric.l.cum te C. de pactis interempt. cap. magna in fin. de voto*, & præſertim *cap.cum ceſſante de appellat.*latè Tiraquellus *in ſpeciali tractatu de hac re, & de iure primog. q.40.n.170.* & alij plures apud Barboſam *de Axiom. iur, axiom.40. ferè per tot.* Sed ex dictis ſuprà in

Digitized by Google

hoe Mari magno *circa §.* 1 1. conſtàt hoe eſſe verum ſolum loquendo de cauſa finali, non de impulſiua; ruſſus de cauſa formali adæquata, non de inadæquata. Vbi etiam [illegible] ad intentum. Pro quo ſimiliter conſulenda [illegible] Rota in vna Conehenſi *Decimarum S.Clementis coram* Buratto anno 1623. quæ valde vtilis eſt pro caſu, quo iſta priuilegia de exemptione à Decimis ſint conceſſa titulo paupertatis; & an, aut quando perdantur per vſum contrarium vel non vſum.

71 Generaliter etiam an hæc, vel alia priuilegia amittantur à Religioſis, ſi ipſi irreligioſè, & laxe viuant, dubium commune eſſe poteſt. Ad quod dicendum, quod licet communiter Doctores affirmatiuè reſpondeant, tum propter axiomata adducta, tum propter illud vulgare: *Si nomine priueris, nec rem habere mereris*, de quo ſpecialiter Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 9. art.* 10. Miranda *tom. 2. Man. q. 43. art. 3.* nihilominus, vt aduertunt iidem, hoc ſolum intelligitur in foro conſcientiæ, non in foro externo; ruſſus neque in foro interno, aut externo id erit verum, quando talis irreligioſus, & laxus modus viuendi fuerit in aliquibus ſolum particularibus, in tota familia, aut Religione; nam ad hoe, quod priuilegium ceſſet neceſſe eſt, quod ratio, ſeu cauſa ipſius ceſſet in communi, non in particulari, aut eſt accidenti. *l. nam ad ea ff. de legat. l. ſi à Fratre Cod. qui teſtamentum facere poſſ.* Vide Couarruviam *in cap. cum eſſet de teſtament.* & Sarum *lib. 4. de inſt. & iur. q. 5. art. 3.* Ad quod deſeruit notabilis deciſio Rotæ coram Bubalo in vna Neapolitana *Profeſſionis*, vbi loquens de Monaſterio quodam Monialium, in quo laxè viuebatur, & Moniales habebant proprium de licentia Abbatiſſæ, nec Regula obſeruabatur nihilominus, quia in ipſo tales Moniales nominabantur de Ordine S. Benedicti, & promittebant ſeruare Regulam, ac in eo clauſura erat & viſitabatur, & corrigebatur à ſuis Superioribus, aderantque aliæ cæremoniæ religioſæ, dicitur tale Monaſterium eſſe Regulare. Quæ omnia ad ſimiles caſus iure applicari poſſunt.

Circa §. 29.

72 EX dictis circa Mare magnum Prædicatorum §. 27. conſtat priuilegium hoc de bonis incertis nouitiorum applicandis in pios vſus conceſſum eſſe etiam Prædicatoribus, Carmelitis, & Minimis. De quo etiam aliqua dixi non ſolum circa illud §. 27. ſed etiam *tom. 1. Summa capitulo* 24. *num.* 39. *& tom. 2. cap.* 19. *num.* 48. *&* 49.

73 Adde vlterius, inter huiuſmodi bona, ſeu debita incerta nouitiorum, ſeu eorum, qui habitum Religionis ſumere volunt, non eſſe computanda illa, quæ habent aliqui mercatores, ratione diuerſorum contractuum mutui, locationis, cambij, &c. illa enim potius ſunt debita certa, quam incerta. Sanctorus *in Comment. ſtatut. Miner. cap. 2. ſtat. 1. §. 6.* Nec etiam illa debita, quæ ſolum ſunt incerta ex parte debitoris, vt ſi aliquis dubitet, an verè debeat, quia in hoc priuilegio ſolum eſt ſermo de debitis incertis ex parte creditorum, dicitur enim, *diuerſis perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum aliqua bona reſtituere tenentur*. Debita autem incerta ſolum ex parte debitoris non obligant ad reſtitutionem, cum in dubio *melior ſit conditio poſſidentis*. Cardinalis Lugo *tom. 1. de Iuſt. diſp. 20. ſect. 1. n. 1.* ex communi. Nec etiam illa debita, quæ non ſolùm ſunt certa ex parte creditorum, disiunctim tamen, & interminatè, vt ſi quis ſciat certo ſe debere aliquid Petro, vel Paulo, ignoret tamen cui illorum debeat. Tale enim debitum reputatur pro certo, ſaltem disiunctim, ſcilicet Petro, vel Paulo. Caietanus 2. 2. *quæſt. 62. art. 5.* Sotus 4. *de inſt. q. 3. art. 1. ad 3.* Lugo ſupra. Vt propterea diuidi debeat inter vtrumque. Leſſius *lib. 2 de inſt. c. 15. dub. 1. n. 3.* Bonacina *de reſtit. diſp. 1. q. 8. punct. 2. num. 7.* Lugo *ſupra*.

Computari tamen poſſunt inter huiuſmodi debita incerta, iuxta ea, quæ dixi *tom. cap* 19. *n.* 48. ea quæ vocantur inuenta, ſeu reperta, ea videlicet, quorum dominus facta ſufficienti diligentia inueniri non poteſt. Hæc enim cum iure communi applicari debeant pauperibus, iuxta dicta eo *n.* 48. ex Molina, & Leſſio etiam tenent Rebellus, Turrianus & alij plures, quos referunt, & ſequuntur Cardinalis Lugo *ſupra diſp. 6. ſect. 12. n. 139.* & Bonacina etiam *ſupra q. 3. punct. 4. num. 3.* poterunt etiam applicari Religioſorum pauperum domibus, aut Monaſterijs; imò ex vi huius priuilegij applicari poterunt à Prælatis ipſorum in pios vſos *prout ſecundum Deum viderint expedire*. Multo magis id fieri poteſt ſtando in opinione eorum, qui aſſerunt talia inuenta poſſe retineri ab inuentore, ſi poſt factum ſufficientem diligentiam non inueniatur ipſorum dominus; prout tenent Sotus 5. *de inſt. q. 3. art. 9. ad 2.* Petrus Nauarra *lib. 4. de reſt. c. 2. num. 75.* Trullen. *in Decalog. lib. 7. cap. 14. dub. 5.* Diana *part. 2. tract. 3. Miſcellan. Reſol. 5.* vbi hoe probabile cenſet cum Megala, & aliis, quod etiam ſentit Cardin. Lugo *ſupra* poſt Vazquez *de reſtit. cap. 5. §. 4. num. 43.* Si enim inuentor talium rerum poteſt ſibi eas retinere, melius, & ſecurius applicari poterunt piis operibus Religioſorum, maxime in vi huius priuilegij. 74

Loquendo etiam de debitis alicui perſonæ, quæ etſi cognita ſit, ignoratur tamen vbi habitat, vel ita eſt abſens, vt ei commodè non poſſit fieri reſtitutio, cum plures Theologi dicant tuta conſcientia poſſe dari pauperibus, ſi credatur non reditura, nam proinde eſt creditorem ignorari, ac non poſſe debitum illi reſtitui, prout habent Nauarrus *in Man. cap. 17. num. 29.* Molina *diſp. 748. numero 5.* Vazquez *ſupra cap. 52. n. 4.* & Bonacina *ſupra de punct. 4. numero 12.* conſequenter etiam dici poteſt computari poſſe inter debita incerta, ac proinde ex vi huius priuilegij applicari poſſe pauperibus Religioſis in vſus pios. Monet tamen Bonacina *ſupra* dominum prius admonendum eſſe, ſi admoneri poteſt, vt reſpondeat, quid fieri velit de re illa ſibi debita; quod verum exiſtimo. De quo, & aliis in praxi penſandis circa reſtitutionem incertorum latè authores relati. 75

Illud non prætermittendum, quod quamuis iuxta dicta loco ex 1. *tom. Summa*, debita incerta, ſeu inuenta in aliquibus locis applicata ſint aliquibus piis operibus, vel perſonis, nihilominus quia, circa obligationem legum poſitiuarum talem applicationem præſcribentium plures, ac diuerſæ ſunt Doctorum ſententiæ: alij enim putant ſolum obligare dictas leges pro foro externo, alij ſi petantur talis debita incerta, ſeu inuenta, & alij dicunt non eſſe receptas; ideo attendendum eſt tum ad verba legum, tum ad vſum, & conſuetudinem inter timoratos. De quo Molina *d. 749. & 750.* Petrus Nauarra *ſupra cap* 2. *n.* 82. & Lugo *dict. ſect. 12. n. 152.* maximè verò Hieronymus Rodriguez, qui *in Compend. Reſol. 17. num. 4.* ex altero Rodriguez, Nauarro, Aragonio, Henriquez dicit ius petendi bona, & res deperditas, quorum dominus inueniri non poteſt quod alias Prætori competebat, applicatum eſſe à Regibus Hiſpaniæ Ordinibus SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede pro Redemptione captiuorum, & in foro tantum externo, & quoad res animatas ſolum, v.g. animalia. 76

Circa §. 30. *&* 31.

DE materia huius priuilegij, quæ eſt de libertate ſepulturæ in Eccleſiis Regularium plura dixi non ſolùm ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28 77

ca §.28.*&* 43. ſed etiam in plutibus locis Summæ noſtræ ibi relatis. Quia tamen nouiſſimè S. Congregatio Epiſcopor.& Regul.25.Nouembr. 1644, & S. Congregatio Concilij 3. Februarij 1645. ac tandem SS.D.N. Innocentius X. litteris datis in forma breuis 22. Februarij 1645. approbarunt, & confirmarunt concordiam quandam initam inter Clerum, & Religioſos inſulæ, & Regni Maioricenſis, ideo quæ ex tali concordia, & inſtrumento pro ipſo facto elici poſſunt vtilia ad intentum, hic placuit inſerere.

78 Primò ergo in dicto Inſtrumento refertur declaratio quædam S. Congregationis, in qua dum quæreretur, *An filij impuberes, dum alibi ſepulchra maiorum non extant, debeant ſepeliri in eorum propria Parochiali Eccleſia.* S. Congregatio reſpondit: *Si non extant ſepulchra maiorum, ſepeliendos eſſe in propria Parochiali Eccleſia.* Similiter cum quæreretur, *An maior pro filiis impuberibus poſſit eligere ſepulturam.* S.Congregatio etiam reſpondit, *Non licere matribus eligere ſepulturam pro filiis impuberibus, ceſſante legitima conſuetudine.* Quod forſan declaratum fuit ſolum pro Regno Maioricenſi, neque enim tamen declarationem authenticam vidi, & ea, quæ dixi ſupra *circa* §.28. Maris magni Prædicatorum, oppoſitum ſatis probabiliter ſuadent. Præcipuè tamen circa id quod eo loco retuli de controuerſia inter Clerum, & Regulares dicti Regni, ſic à partibus concordatum fuit approbantibus S.Congregatione, & Sanctiſſimo, in Breui relato. *Quod omnes Regulares poſſint per ſeipſos tantum abſque interuentu Parochi, atque Clericorum ſæcularium proceſſionaliter Cruce eleuata incedere, & Parochis non vocatis, nec requiſitis eorum Parochias ingredi, indeque ad ſua Monaſteria leuare, & efferre corpora defunctorum, qui apud ipſos ſeculare ſe legerint ſepeliri, prout hactenus conſuetum fuit, atque adeo in hoc nihil eſſe innouandum: exceptis Regularibus ſex Conuentuum: ſcilicet Ordinis Prædicatorum S. Dominici locorum de Manacor, Pollenſa, & Inca, ac Minorum S.Franciſci de Petra, S.Auguſtini de Salanig, & Minimorum S. Franciſci de Paula de Campos, qui iuxta pacta in limine fundationis non poſſunt abſque interuentu Parochi, & Cleri exire ad ſupradicta. Et in ſix prædictis locis, & ſi in aliis extra hanc Ciuitatem* (Maioricam videlicet) *fuerint vocati Parochus, & Clerus ſæcularis ad aſſocianda cadauera in Eccleſiis Regularium ſepelienda, Regulares adeant Eccleſiam Parochialem, fiatque proceſſio ſicut in Cathedrali in funeribus generaliſſimis, & quando Parochus, & Clerici ſæculares voluntariè vocabuntur pro aſſociatione funeris ſinguli Clerici non poſſunt pluſquam duos ſolidos, & miniſtri ſcilicet Hebdomadarius, Diaconus, Subdiaconus, & duo Primicerij quatuor ſolidos pro ſuis ſtipendiis recipere.* Extat quinque in eodem inſtrumento declaratio S.Congregationis, in qua dum quæreretur, *An liceat Regularibus ſepelire in ſuis Eccleſiis Confratres Laicos qui ſepulturas non elegerunt*, Reſpondit: *Confratres Laicos, ſi non præcedat eorum electio ſepulturæ, ſepeliendos eſſe in eorum propria Parochiali Eccleſia.* Hæc in prædicto Breui Sanctiſſimi, quæ etſi propria videantur pro Regno Maioricæ, vtilia tamen ſunt generaliter pro Regularibus, & ſepulturæ in eorum Eccleſiis libertate, de qua in præſenti priuilegio.

79 Vide alia infra circa Mare magnum Eremitarum S. Auguſtini §.2.5.& 24. Carmelitarum §.57. Seruitarum §.2.4.& 29. & Minimorum §.21.

Circa §.32.

80 NOnnulla circa huiuſmodi conceſſionem de confeſſionibus Fratrum non audiendis niſi à Prælatis ipſorum, vel ab eis, quibus Prælati id commiſerint, dicta ſunt ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §.29. vbi etiam qualiter ſimile priuilegium habeatur in eodem Mari magno Prædicatorum, Carmelitarum, & Minimorum. His etiam aliqua addenda in præſenti.

Et primo quidem notandum, quod licet, iuxta dicta *tom.*1.*c.*18.*num.*26.*&* 27.*ac tom.*2.*verbo Confeſſarius Regularis num.*11. ad audiendas confeſſiones Religioſorum requiratur, quod Confeſſarius ipſorum ſit approbatus ab Epiſcopo, vel Ordinario, requiritur tamen, quod talis Confeſſarius ſit approbatus, vel deſignatus à ſuo Superiori, adeo vt non ſtante tali approbatione vel deſignatione, confeſſio ſit irrita, & nulla, etiamſi contingat talem Confeſſarium approbatum eſſe ab Epiſcopo. Ratio huius eſt præter dicta illis locis, quod cum abſolutio ſit actus iudicialis, non poteſt ſine iuriſdictione exercere, & cum Sacerdos ex vi ſuæ Ordinationis non habeat, niſi tantum poteſtatem Ordinis, neceſſe eſt ad hoc, vt abſoluere poſſit, & confeſſiones aliorum audire, quod ab aliquo ſit illi conceſſa iuriſdictio ſuper illos; quia ergo, iuxta dicta ex *cap.*18.*num.*25. Prælati Religioſorum habent iuriſdictionem ordinariam ſupra illos, quia ſunt illorum Paſtores ordinarij, in quos tranſlata eſt cura, quam Epiſcopi, vel Parochi habent ſupra ſæculares propter ea neceſſe etiam eſt, quod Confeſſarius Religioſorum habeat ab ipſorum Prælatis approbationem, vel deſignationem, ratione cuius competat ipſi habere iuriſdictionem in illos. Rodriguez *tom.*1.*q. Regular.quæſt.*62.*art.*4. Portellus *in dub.Regular.verbo Confeſſor.erga Religioſos num.*10. Alter Rodriguez *in ſuo Compend. Reſolut.*32.*num.*21. Bordonus *Reſolut.*4.*num.*2.*&* 3.Sanctorus *in Comment.ſup.Conſtit. Minor.cap.*7.*ſtat.*1.*quæſt.*1. Seraphinus Freites *in Scholis ad Bullarium Ordin. S. Mar. de Mercede in Bullar.*2.*Benedict. XIII. pſeudo Papa.* Vide Candidum *tom.*1.*diſp.*3.*art.*19.*num.*2. Hac ergo de cauſa prohibent Pontifices in hoc, & ſimilibus priuilegiis ne Fratres, aliis, quam ſuis Superioribus ab ipſis deſignatus peccata ſua confiteri præſumant. Et in priuilegio §.*ſequenti* referendo, ne Eccleſiarum Prælati confeſſiones Fratrum, ipſorum Prælatis inuitis audire poſſint. Fauet Extrauagans *Inter cunctas, de priuileg.* ac maximè, quod alij Summi Pontifices ſæpius declararunt Religioſos quoad Sacramentum Pœnitentiæ ſuorum ſuperiorum diſpoſitioni ſubiectos eſſe, prout conſtat ex Clemente VIII. Vrbano VIII. & aliis, quos retuli *tom.*1.*c.*19.*n.*29. 81

Si autem petas qui ſint Prælati, quibus competat hæc facultas abſoluendi Religioſos, vel dandi licentiam aliis ad id faciendum. Reſpondeo, quod ſi Conſtitutiones, aut ſtatuta particularium Religionum non contradicant, ſtando in iure communi, & ſecluſis his & ſimilibus priuilegiis, Generalis poteſt id facere pro tota Religione, Prouincialis pro tota Prouincia & Prior, ſeu Guardianus pro ſuo Monaſterio. Ratio eſt, quia omnes iſti ſunt veri Prælati, Paſtores ordinarij, & proprij Sacerdotes, ac per conſequens poſſunt id per ſemetipſos facere, vel aliis delegari. Bordonus *ſupr.n.*4. Candidus *ſupra num.*4. Sanctorus *ſupr.q.*1.*&* 2. ex aliis. De Cuſtodibus, qui ſunt in Ordine Minorum id negat Sanctorus *ſuprà*, *q.*3. ex Corduba, & aliis, quod intellige de illis, qui ſolum habent munus ſuffragandi in Capitulis, non de illis, qui ſunt veri Prælati iuxta dicta ſupr. *circa* §.1. huius Maris magni. De Viſitatoribus autem id affirmat *q.*4. Attendendum tamen eſt, an ſint veri Prælati; ſi enim tales fuerint, procul dubio id poterunt facere; ſi autem ſolum ſunt miſſi pro aliqua cauſa ſpectante ad forum externum, aut ad formandum aliquem proceſſum, cum tales non ſint veri Prælati, ſed iudices delegati, non habent prædictam facultatem. Ex quo etiam patet; quid dicendum de Commiſſariis. Pro quibus 82

vide dicta, *tom. 2. Summæ cap. 13. à num. 16. & tomo tertio, verbo Commiſſio, & Commiſſarius Regular. & tomo quarto, verbo Vicarij Religionum.*

83 Si præterea quæras, qualis debeat eſſe iſta licentia Prælati; vt Religioſus poſſit audire aliorum Religioſarum confeſſiones, an ſcilicet debeat eſſe expreſſa, & explicita, an verò ſufficiat implicita, vel præſumpta. Reſpondeo conſequenter ad dicta *tomo quarto, verbo Licentia quoad Regulares num. 15.* ſufficere licentiam implicitam, & præſumptam, ſi fundetur in aliquibus ſignis, quibus iudicetur, quod Prælatus de præſenti concedit talem licentiam, & ratam habet de præſenti abſolutionem datam; vt ſi Prælatus videt Religioſum à ſe non deſignatum in confeſſarium audire aliorum Religioſorum confeſſiones, & tacet nil dicens; non verò ſufficere licentiam implicitam, ſeu præſumptam fundatam ſolum in eo quod talis Religioſus credat Prælatum approbaturum de futuro abſolutionem ab eo datam, & illam ratam habiturum. Ratio primæ partis eſt, quia ſcientia, & patientia in iis quæ ſunt modici præiudicij, arguit conſenſum, & ratihabitio ſe præſenti comparatur mandato, & tribuit iuriſdictionem. Ratio verò ſecundæ, quia tale indicium eſt tantum exiſtimatio de futuro conſenſu Superioris, non de præſenti conſenſu, ac proinde abſolutio data cum tali ſpe non eſt valida, ſiquidem pro tempore quo datur, abſoluens non habet iuriſdictionem. Suarez *tom. 4. in 3. p. 93. art. 2. dub. 2.* Candidus *ſupr. art. 9. num. 3.* & plures alij, quos referunt, & ſequuntur Bonac. *de pænitentia diſp. 5. q. 7. punct. 4. §. 1. num. 13. & 14.* & Diana *part. 3. Tractat. 2. de dub. Reg. Reſol. 11.* apud quos alia.

84 Quomodo autem non obſtantibus iis, & ſimilibus priuilegiis poſſint Religioſi confiteri ſua peccata Pœnitentiariis Papæ: dixi eo *tom. 1. cap. 18. n. 26.* & me relato cum aliis tenet Bordonus *Reſol. 34. n. 59.* Similiter quomodo Fratres itinerantes poſſint confiteri cuilibet Sacerdoti ſiue ſæculari, ſiue Regulari, etiamſi approbationem non habuerint ab aliquo Ordinario, ex vi licentiæ ſaltem implicitæ incluſæ in licentia itinerandi, vt habet Portellus *in Dub. Reg. verbo Confeſſor. Regularis num. 12.* dixi eo *cap. 18. n. 27.* Ad quod deſeruit priuilegium Innocent. VII. pro Prædicatoribus, quod affert Rodriguez *in Bullar. in hoc Pontifice num. 1.* & Confettius *in Collect. litt. Apoſtol. in hoc Pontific. num. 1.* & aliud Sixti IV. pro Minoribus reformatis Caſtellæ, & Legionis *in eodem Bullar. Rodriguez in Sixto VI. num. 30.* & apud Confettium *ſupra in Sixto IV. num. 5.* Item aliud ſatis amplum Martini V. pro Hieronymianis Hiſpaniæ quod refert Portellus *ſupra num. 14.* quamuis ignorem an hoc priuilegium ſit ſolum viuæ vocis oraculum, ac per conſequens his temporibus reuocatum. Dixi etiam eo *numero 27.* quod licet Religioſi hoſpites in aliquo Conuentu ſui Ordinis debeant confiteri Prælato illius Conuentus, vel alij, qui habuerit ab ipſo facultatem, nihilominus quod ſi tales hoſpites habuerint facultatem à proprio Prælato confitendi cui voluerint, poſſint id facere in dicto Conuentu, vbi ſunt hoſpites. Tunc verò Sacerdos audiens iſtorum hoſpitum confeſſiones id faciet ex vi electionis ipſorum hoſpitum, vel Superioris illorum, non ex vi delegationis à proprio Superiori. Bordonus *Reſolut. 4. numero 6.* Pariter etiam quomodo Religioſi poſſint de ſuorum Superiorum licentia confiteri etiam alteri Religioſo diuerſæ Religionis, etſi non ex vi huius priuilegij, ſiquidem ibi dicitur *vel aliis eiuſdem Ordinis Sacerdotibus*, ſaltem ex priuilegio conceſſo Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 29. dixi ibidem, & 1. *tomo Summæ capit. 18. numero 27.* relato. Notaui autem ibi generaliter loquendo huiuſmodi Confeſſarium quicunque ille fuerit, ad minus debere eſſe idoneum. Quamuis autem Diana *3. part. Tractat. 2. de dub. Regular. Reſolut. 2. in fine*, huiuſmodi idoneitatem Confeſſarij ſolum videatur reſtringere ad hoc quod non ſit ſuſpenſus, vel excommunicatus, & ad id referat Ioannem de Cruce *de ſtatu. Relig. lib. 2. capit. 6. dub. 11. concluſ. 1. in fin*, tamen nec hoc video in præfato Ioanne de Cruce eo loco, nec exiſtimo verum, cum certum ſit apud omnes, quod etiam in iure naturali, & diuino ſtando, neceſſe ſit quod Confeſſarius cum ſit medicus, & Iudex ſpiritualis, habeat ſcientiam, & prudentiam proportionatam tali muneri, nec ſufficere ipſi, quod non ſit ſuſpenſus aut excommunicatus. De quo Nauarrus *in Manual. c. 4. num. 12.* Toletus *in Summ. lib. 3. capit. 15.* Suarez *tomo 4. de pænit. diſp. 28. ſect. 2.* Reginaldus *lib. 1.* Ioannes Sanchez *in ſelect. diſp. 48. n. 40.* & communiter Summiſtæ *verbo Confeſſor, aut Confeſſarius.*

Quamuis autem confeſſiones Religioſorum factæ aliis, quam Confeſſariis deſignatis à ſuis Superioribus, vel de eorum licentia electis inualidæ cenſeri debeant, iuxta dicta *tom. 1. capit. 18. num. 26. & tomo 3. verbo Confeſſarius Regularis num. 20.* prout etiam tenent Coriolanus eo *num. 20.* adductus, & Bordonus *Reſolut. 4. num. 9.* nihilominus ſi Religioſus ſolum habeat confiteri peccata venialia, aut etiam mortalia alias confeſſa, poterit validè abſolui à quocumque Sacerdote, etiam ſecluſa quacumque deſignatione, aut licentia Superioris, etſi peccat confeſſarius ipſum audiens, ſi contra præceptum Superioris id faciat, iuxta dicta *tom. 1. capit. 21. num. 12.* & propter fundamentum ibi adductum, ſcilicet quod ad abſolutionem venialium, & mortalium alias confeſſorum ſufficiat iuriſdictio generalis, & quam habent omnes ſimplices Sacerdotes, Diana *5. part. tr. 14. Reſ. 86.* poſt Suarez, Henriquez, Granadum, Fagundez, & alios, quos refert. Quibus iunge Megalam *l. 1. c. 9. ad fin.* & Sanctorum *ſupr. q. 5.* Etſi oppoſitum multis contendat Bordonus *ſupra Reſ. 6. n. 24. & Reſol. 36. n. 57.* poſt Philippum Fabrum, qui acriter id defendit. 85

Nota præterea, quod quamuis, vt dictum eſt, licentia iſta ad confitendum peccata aliis poſſit concedi Religioſis à ſuis etiam Prælatis localibus, & immediatis, hoc tamen limitandum eſt, niſi maiores Prælati reſtrinxerint, aut coarctauerint hanc facultatem; prout poſſunt facere ex iuſta, & rationabili cauſa; ſiquidem facultas ipſa conceſſa eſt talibus Prælatis ordine Hierarchico, id eſt, taliter vt in executione illius minores pendeant à maioribus, Rodriguez *t. 1. q. Reg. q. 17 art. 7.* Candidus *t. 1. diſq. 3. art. 39. n. 5.* Vide illum *in toto hoc articulo 38.* vbi de hac materia. 86

Circa §. 33.

QVæ in hoc §. continentur de prohibitione facta Prælatis Eccleſiarum, ne confeſſiones Fratrum audiant, conceſſa etiam ſunt Prædicatoribus, Carmelitis, & Minimis, vt patet ex eorum Mari magno, & dixi in Mari magno Prædicatorum *circa §. 20. & 31.* Præter dicta autem eo loco, & aliis relatis vlterius animaduertendum. 87

Primò quidem, quod ſi Prælati aliqui Eccleſiarum aut alij quicumque audierint confeſſiones Religioſorum inuitis ipſorum Superioribus, procul dubio tales confeſſiones, abſolutiones inualidæ erunt; ob defectum iuriſdictionis in dictos Religioſos; nullus enim habet iuriſdictionem ſupra ipſos niſi ipſorum Prælati, & quibus ipſi eam commiſerint. Peirinis *in Conſtit. 2. Iulij II. §. 25. n. 61.* Longus *de caſib. reſeru. 1. p. ſect. 3. art. 13. num. 1.* Candidus *tom. 1. diſq. 24. art. 56. n. 4.* 88

poſt

poſt Armillam, Ioannem de Cruce, & Laymanum Limita tamen hoc pro caſu quo Superior iniuſtè negaret abſolutionem alicui Religioſo, nec ipſe haberet intra Ordinem, à quo illam obtinere poſſent, tunc enim poſſet recurrere ad Epiſcopum, & ab illo, ſeu alio, cui ipſe commiſerit, abſolutionis beneficium obtinere. Quia pro iſto caſu vel per epicheiam præſumitur hanc eſſe voluntatem Papæ, & Religionis, ac Superiorum maiorum ipſius. Sic colligo ex Molina *tom. 4. de iuſt. diſp. 61. num. 5.* & Sanchez *in præcept. Decalog. lib. 4. cap. 39. num. 36.* & expreſsè tenet Bordonus *Reſol. 34. num. 22.* Licet, vt bene aduertunt Molina, & Sanchez, tunc eſſet neceſſarium, quòd certo conſtet dictum Superiorem iniuſtè denegare abſolutionem, quia in dubio iudicandum eſt in fauorem Prælati. In caſu etiam quo Superior, & alij Religioſi haberent impedimentum ad abſoluendum, vt puta quia eſſent excommunicati vitandi, tunc Religioſus indigens abſolutione poteſt illam ab Epiſcopo, vel alio per ipſum delegato obtinere, propter idem fundamentum. Sic etiam colligo ex Sanchez *ſupra num. 35.* & ex D. Antonio, Silueſtro, & Henriquez, quos ipſe refert, quibus etiam fauet Bordonus ſupra. Idem crederem pro caſu, quem adduxi *tomo 3. Summa verbo Clericus num. 17.* quando ſcilicet Religioſi alicuius Conuentus mutuò ſe (ſaltem publicè) percuſſiſſent, nec eſſet alius intra Ordinem à quo de proximo obtinere poſſent abſolutionem. Pro quo etiam iuuant modò dicenda.

89 Secundò etiam nota, quòd ex illis verbis priuilegij iſtius, ſcilicet, *vobis inuitis*, colligitur, quòd ſi Superiores inuiti non fuerint, ſed conſenſerint tacitè, vel interpretatiuè, poſſint ipſi Religioſi confiteri Eccleſiaſticis Prælatis, eo quòd poſſint Superiores dictam facultatem eiſdem Prælatis delegare, prout expreſsè Bordonus *Reſol. 34. n. 19.* referens Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 62. art. 4.* vbi nihil tale reperio. Tenent tamen Molina *ſupra num. 3.* & Sanchez *ſupra num. 28.* Quod non ſolùm eſt verum reſpectu caſuum, à quibus Superiores Regularium eos abſoluere poſſunt; ſed etiam reſpectu eorum caſuum, à quibus non poſſunt aliqui ex reſeruatis Sedi Apoſtolicæ iuxta dicta *tom. Summ. cap. 11. num. 6. & tom. 3. verbo Clericus num. 16. & verbo Epiſcopus, quoad Regulares num. 6.* Et ratio eſt, tum ex *cap. luminoſo 18. q. 2.* vbi habetur Epiſcopum de conſenſu Abbatis poſſe exercere iuriſdictionem in Monaſterio exempto. Tum ex eo, quòd cum exemptio Religioſorum introducta ſit in fauorem ipſorum, non debet cedere in damnum eorum, nec debent eſſe peioris conditionis quam alij de Diœceſi, in iis præſertim quæ ſpectant ad maiorem quietem conſcientiæ illorum, & in quibus præſumitur totam Religionem conſentire. Sanchez *ſupra num. 32. & 33.* poſt Cordubam, Rodriguez, Molinam, Suares, & alios, & Bordonus *ſupra num. 21.* referens Nauarrum, Bonacinam, & alios. Hoc tamen intellige de Epiſcopis locorum, in quibus Religioſi degunt, quia ipſi ſunt, qui in ea diœceſi habent iuriſdictionem iure communi. Sanchez *ſupr. num. 39.* Portellus *in dub. Regul. verbo Epiſcopus in Addit. n. 4.* Bordonus *d. num. 21.* Intellige etiam, niſi Superior, v.g. immediatus Religionis prohibitus eſſet concedere talem facultatem ſuis ſubditis ad confitendum extraneis, à Regula, Conſtitutionibus, vel Prælatis maioribus. Molina *d. num. 3.* Sanchez *ſupra num. 38.* Pro quo vide dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 25.

Circa §. 34.

90 EX dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 32. conſtat ſimile priuilegium de exemptione à canonica portione contineri non ſolùm in præfato Mari magno Prædicat. ſed & Eremitarum S. Auguſtini, Carmelit. & Minim. Quia tamen de ipſo plura dixi tum *eo* §. 30. tum maxime in locis Summæ noſtræ ibi relatis, ideo ſolum hic annotare libet quæ nouiſſimè SS. D. N. Innocentius X. litteris datis ſub 22. Februarij 1645. poſt decretum S. Congregationis de ea re editum approbauit, & confirmauit pro Regularibus Regni Maioricæ, conformiter ad concordiam quandam inter clerum, & dictos Regulares initam, vbi ſic: *Concordatum fuit; quod ea Regularium prædictorum Monaſteria, quæ ſunt ædificata à quadraginta annis ante confirmationem Tridentini, & ſunt in conſuetudine ſoluendi tantum quartam partem ex interſtitiis, tandem ſoluant, & quartam partem de pane, & candelis, quæ dum Miſſa Conuentualis præſente cadauere cantatur, offeruntur, cum quinque ſolidis pro Rectore cera, quæ comburitur, dum Miſſa canitur, vt vſque adhuc ſolutum eſt. Et nunc de nouo additur, vt deinceps de panno: quod dicitur.* Drap de eos de friſſeta negra, *de libris, caſibus, & habitibus militaribus quartam partem dare teneantur, & etiam de quatuor cereis, quos quatuor Regulares iuxta pheretrum defuncti deferre ſolent. De reliquis autem obuentionibus, nempe de habitu Regulari, de ſudario, de ſiadono, de arma, de panno ſerico, ſeu de alia particulari & Confraternitatum Laicorum, ſeu Conuentuum ipſorum Regularium, duobus cereis duorum Acolythorum Crucem comitantium, de aliis cereis, ſeu candelis, quæ dantur ad manus Regularium, de eleemoſynis pro Miſſis, Anniuerſariis, Reſponſis, vel aliis diuinis officiis, piiſque deprecationibus pro defunctis eiſdem celebrandis, de legatis abſolutè, vel ad certos vſus, vel etiam datis qualitercumque donatis toti Monaſterio, ſeu alicui ex Regularibus & de quauis alia re particulari, nihil omnino ſoluere teneantur. Illa verò Monaſteria, quæ ſunt ædificata poſt Concilium Tridentinum, nihil ſoluere teneantur, niſi aliter concordatum fuerit cum ipſis à principio fundationis Monaſteriorum, aut poſtea, quo caſu ſtandum erit concordiæ legitimæ.* Hæc ibi, ex quibus, etſi propria Maioricæ Regno, plura elici poſſunt pro dictis, & dicendis generaliter de hac materia.

Alia ad intentum habes infra *circa* §. 43. & in Mari magno Minimorum *circa* §. 26. vbi affero aliud priuilegium Pauli III. pro exemptione Ordinis Minorum à ſolutione cuiuſcumque perſonis legatorum ipſis relictorum. 91

Circa §. 35.

HOc quoque priuilegium de facultate transferendi bona Monaſteriorum, quæ deſeruntur, habetur in Mari magno Prædicatorum, Carmelitarum, & Minimorum, eo excepto, quòd in Mari magno Prædicatorum non habetur ea clauſula, *Cum ipſa & alia loca Fratrum ad Nos, & Sedem Apoſtolicam ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur.* Habetur tamen, & magis ampla in Mari magno Carmelitarum §. 100. illis verbis: *Cum ipſa priora, & alia loca Fratrum ad Apoſtolicam Sedem, & ad prædictum Ordinem Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur.* Fere ſimiliter in Mari magno Minimorum illis etiam verbis: *Cum ipſa priora, & alia loca Fratrum ad Nos & Apoſtolicam Sedem ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur.* Prætermiſſis autem iis, quæ ad alias Religiones, quoad hoc priuilegium ſpectant, de Minoribus, quorum eſt hoc Mare magnum, loquendo, dicendum eſt maiori ſpecialitate verificari de Minoribus de Obſeruantia illa verba quam de aliis Religionibus. Ratio eſt, quia iuxta dicta *tom. 1. cap. 6. num. 40.* quidquid præfati Minores de Obſeruantia 92

adqui

adquirunt, ſub Papæ Dominio venit, cum ipſi capaces non ſint nec in particulari, nec in communi dominij alicuius rei. Si enim habetur ex *cap. Exiit, quò ſeminat de verb. ſignificat in 6. §. Ad hæc cum Fratribus* Et ita tenent non ſolum Thomas de Ieſu eo *num.* 40. relatus ſed etiam Sotus *lib. de Iuſt. q.* 1. *art.* 1. Ledeſma 2. *p.* 4. *q.* 18. *art.* 1. *dub.* 3. Rodriguez *tom. quæſt. Regul. quæſt.* 125. *art.* 6. & alij, quos refert, & ſequitur Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 18. *num.* 15. Quibus iunge Caſſarubium in Compend. *priuileg. Mendicat verbo Paupertas num.* 6. Portellum *in dub. Regul. verbo Bona in Addit num.* 2. & Sanctorum *in Comment. ſupr. ſtat. Min. c.* 4. *ſtat.* 4. Quod extende etiam ad pecunias donatas eiſdem Fratribus, ita vt illæ etiam ſint ſub dominio Sedis Apoſt. Etſi enim ex *d. c. Exiit, §. cæterum cum in eadem Regula*, habeatur earum dominium pertinere ad dantem, ſeu donantem dictas pecunias Fratribus, prout dixi *tom.* 1. *eo c.* 6. *num.* 5. hoc tamen moderatum eſt à Summis Pontificibus poſterioribus, præſertim Martino V. & Paulo III. quos ibi retuli, Alexandro VI. & alij quos refert Caſſarubius *ſupra*, qui declararunt etiam dominium pecuniarum ipſis donatarum pertinere ad Sedem Apoſtolicam, Rodriguez *ſupra*, Sanchez *ſup. num.* 21. Habere autem præfatos Minores hunc modum paupertatis quòd nec communi aliquid poſſideant, ſed eorum, quæ poſſident, dominium ad Sedem Apoſtolicam pertineat; *Ad tria potiſſimum poteſt deſeruire* (inquit Portellus ſupra) *Primò, vt Minoritæ ſint ſecuriores in conſcientia, & puriores in voto paupertatis, alieni omnino à dominio rerum temporalium, & illarum tantum vſum habentes neceſſarium. Secundò, vt videant Minoritæ Prælati ſe grauius peccare, ſi bona prædicta indebitè alienent, cum non ſint bona ſua, ſed Sedis Apoſtolicæ. Tertio, vt videant ſæculares, qui prædicta bona Minorum indebitè vſurpant, vel furantur, ſe grauius peccare, maximè quando fuerint immobilia, cum vſurpent bona Eccleſiæ.* Hæc Portellus. Alia circa Minorum paupertatem ex S. Bonauentura, Piſano, Aluaro Pelagio, & aliis habet Sanctorus *ſupra cap.* 6. *ſtat.* 1.

Circa §. 35.

93 HAbetur etiam hoc priuilegium exemptione à ſubſidiis, exactionibus, collectis, &c. in Mari magno Prædicatorum §. 35. Eremitarum S. Auguſtini §. 54. Carmelitarum §. 46. & 80. ac 100. & Minimorum §. 20. Præter dicta autem eo §. 35. & dicta ſupra in hoc Mari magno circa §. 15. 16. & 17. pro intelligentia huius clauſulæ, *Niſi dictæ Sedis litteræ impetrandæ plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi & dicto ordine fecerint mentionem*: vlterius circa dictionem illam, *indulgemus*, nota, illam quandoque ſignificare ſolùm id quod prius de iure competebat, quandoque verò conceſſionem priuilegij, vt *in cap. ſi terra, de priuileg.* de quo Geminianus *conſ.* 72. *n.* 2. *verſ. non obſtat. verbum indulgemus.* Tuſchus *practic. concl. tomo* 2. *littera D. concluſ.* 293. *n.* 1. *&* 2. & Barboſa *in tr. de dictionibus vſufrequent. dict.* 158. Quomodocumque autem ſumatur ſiue in priori, ſiue in poſteriori ſenſu, vtile eſt hoc indultum pro Religioſis, & valde explicatiuum exemptionis illorum.

94 Specialiter autem, & quoad praxim nota, quòd ſi caſus contingeret, quod Domini legati, Nuncij, aut alij Diœceſani compellere vellent præfatos Religioſos ad aliquas procurationes, vel collectas contra hoc priuilegium, tunc iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Exemptio Regularium, num.* 14. docens eſſet comparere coram ipſis, & humilitate, ac modeſtia debitis allegare hoc, & alia ſimilia priuilegia, quibus ab eorum iuriſdictione ſunt exempti. Non tamen debent exhibere talia priuilegia, quia ea ſunt adeo notoria, vt nullus præfatorum Dominorum poſſit prætendere illorum ignorantiam, & quia hoc eſſet facere illos iudices in cauſa propria, iuxta dicta eo *num.* 14. ex Silueſtro, Sanchez, & Tamburino. Quibus iunge Nauarrum, Henriquez, & alios quos refert idem Sanchez *tom.* 2. *Concil. moral. cap.* 9. *dub.* 4. *num.* 1. *&* 2. *&* 3. Adde, id etiam colligi ex priuilegio Sixti IV. pro Carmelitis in eorum Mari magno §. 60. & 71. vbi ex eo, quod ipſorum exemptio *notoria* ſit, colligit Pontifex etiam ipſa non allegata ſententias quaſlibet contra ipſos datas nullius roboris vel momenti eſſe, & pro infectis haberi. Verba Pontificis ſunt hæc: *Decernimus quoque ex nunc, quaſlibet excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, quoſcumque proceſſus, quaſuis pœnas, & ſententias generales vel ſpeciales continentes, quos, & quas promulgari, vel haberi, & omnia quæ contra Fratres, domos, & loca dicti Ordinis quomodolibet fieri contigerit, etiam eorum exemptione, vtpote notoria, aliter allegata nullius roboris vel momenti eſſe, & pro infectis prorſus haberi debere.* Lege eundem Sixtum IV. in eodem Mari magno §. 60. vbi ſimilia ferme; & extenſa ad Oblatas, & Mantellatas perſonas Ordinis reperies. Vide etiam Caſſarubium *in Compendio priuilegior. Mendicant. verb. Exemptio num.* 24. & Sorbum *in annotat. ad idem verbum § Vbi etiam* referentem ex Iacobo Caſſinenſi, quòd ſi exempti citarentur ab Ordinario, & eſſent notorie exempti, non tenerentur comparere. Pro quo etiam Sanchez *ſuprà n.* 3. refert Panormitanum, Imolam, Angelum, Syluestrum, Tabienam, Cordubam, & alios.

Caſu autem, quod ex vi alicuius priuilegij, ſeu facultatis ſpecialis prætenderent dicti Domini Ordinarij facere contra hoc vt alia Regularium priuilegia, recurrere habent ipſi ad Sedem Apoſtolicam pro explicatione, & interim ſuperſedere prout colligitur ex quadam declaratione Sacræ Congregationis ex bibliotheca Cardinalis Bellarmini *ad ſeſſ.* 22. *Concilij Trident. cap.* 9. & Franciſco Leone in Theſauro *fori Eccleſiaſtici part.* 2. *cap.* 14. *num.* 13. Quod à fortiori procedit, ſi à Conſeruatoribus ſint inhibiti: nam inhibitio facit quod geſta contra illam ſint attentata, & nulla, *cap. non ſolum*, &c. *Romana § quod ſi abiiciatur de appel. in* 6. Decius *conſ.* 103. *initio.* Federicus de Senis *conſ.* 300. *num.* 1. Menochius *conſ.* 557. *num.* 13. Lancellottus *de attent. cap.* 20. *part.* 2. *num.* 226. Si autem prætenderit id facere propter ſpeciale reſcriptum Papæ, vel ſpecialem Papæ authoritatem ſibi conceſſam, tunc debent illam oſtendere, aliàs ipſis non parendum, iuxta dicenda infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 98. Magna tamen humilitate, modeſtia, & reuerentia procedere debent Religioſi erga Dominos Epiſcopos in caſibus ſimilibus, ſua nihilominus iura defendendo. 95

Circa §. 37.

CVm hoc priuilegium de exemptione omnimoda 96
Ordinis cum reuocatione Conſtitutionis *Volentes* Innoc. IV. *de priuileg. in* 6. habeatur pro prædicatoribus in ipſorum Mari magno §. 36. ideo dicta deſeruiunt ad intentum ſicut, & ea, quæ ex *tom.* 1. *&* 3. *noſtra Summæ* eo loco retuli. Addendum tamen cenſeo pro intelligentia ipſius, & ſimilium priuilegiorum, quid importent clauſula illa *Irritum, & inane quiquid*, & dictio *Attentatum*, quæ in ipſis ponuntur.

Clauſula ergo *Irritum, & inane*, &c. denotat in- 97
ualiditatem eorum, quæ geſta fuerint contra prædicta priuilegia, propter dicta *tom.* 4. *Summæ, verbo Leges Regularium num.* 45. Ad quod etiam deſeruiunt, quæ dixi *tom.* 3. *verbo Cauſa iudicialis Regularium num.* 15.

Digitized by Google

num.15.& verbo Exemptio Regularium num 8. Vnde etiam in vtroque foro debent cenſeri inualida, quia ſunt contra legem irritantem obligantem in vtroque foro Leſſius *lib. 2. de Iuſt.c.17.dub.6.* Salas *de legibus d.16.ſect.4.* & alij, quos refert, & ſequitur Bonacina *de leg.d.1.q.1.punct.7.§.3.n.2.* Etiamſi talia facientes ignoranter egerint ipſa iuxta dicta eo *num.8.* Quod etiam tenet Naldus *in Summ. verbo Clauſula §. Irritans*, addent id etiam verificari, quamuis talis ignorans ſit executor Apoſtolicus. *cap. 1. verſ. adiiciebatur inſuper de conceſſ. præbend.* Maximè ſi dicamus, prout dicendum videtur, irritationem in iis caſibus non habere rationem pœnæ, ſed legis diffinitiuæ, hæc enim irritat geſta in contrarium quantumuis ignoranter. Theſaurus *in praxi part. 1. cap. 35.§. Reſpondeo 3.* ex aliis. Vide alia apud Naldum *ſupra.* Et Rotam coram Creſcentio *in tit. de foro competent. dec. 3.* vbi habetur exemptum à iuriſdictione Ordinarij non poſſe prorogare iuriſdictionem, nec in non ſuum iudicem conſentire, cum non de ſuo tantum, ſed etiam Superioris præiudicio tractetur, iuxta doctrinam Abbat. *in c.cum tempore §. nos. de arbit.*

98 Circa dictionem illam *Attentatum*, nota eam denotare conatum ad faciendum aliquid; quod fieri non poteſt. Quia ergo nequit aliquid fieri contra præfata priuilegia, ideo Pontifex aliter factum vocat *Attentatum*. Quia etiam agitur in his priuilegiis de vſorpatione poteſtatis, ſeu de exercitio actus nulli, & irriti; eſt intelligendum de actu conſummato, iuxta doctrinam Theſauri *in praxi p. 2. verbo Indulgentias c. 2. §. limita ſecundò.*

99 Nota præterea gratiam conceſſam in hoc priuilegio, videlicet quod cenſuræ latæ contra iſtos Religioſos non teneant, eſſe iure communi confirmatam, *cap. 1. de priuileg. in 6. §. in eos autem.* Vbi cum decretum fuiſſet Epiſcopos habere iuriſdictionem in exemptos in aliquibus caſibus, ſubiicitur: *In eos autem quibus interdici, ſuſpendi, vel excommunicari à quoquo valeant. à Sede Apoſtolica eſt indultum (quales ſunt Religioſi quam plures) in quorum priuilegiis continetur, ne quiſpiam Epiſcopus, vel Archiepiſcopus Monaſteriorum ſuorum Monachos pro vlla cauſa, vllóve loco, interdicere, ſuſpendere, vel excommunicare præſumat, iidem Ordinarij iuriſdictionem ſuam quantum ad iſta, vbicumque illi fuerint, penitus exercere non poſſint.* Sanchez *lib. 7. de Matrimon. diſp. 73. num. 23.* ex variis Doctoribus. Iunge Seraphinum Freitam *in Scholiis ad Bullarium Ordin. S. Mariæ de Mercede in Bullam 3. Alexand. IV.* ex aliis etiam. Vide etiam dicta *circa §. præcedentem.*

Circa §. 38.

100 IN hoc §. confirmat motu proprio, & ex certa ſcientia Sixtus IV. literas Clem. IV. Eugenij IV. & alias quorumque Pontificum, in quibus Ordini Minorum aliqua priuilegia conceſſa erant, ac pro maiori cautela ea de nouo concedit, & indulget. Pro quo vide dicta in ſimili confirmatione priuilegiorum Fratrum Prædicatorum in ipſorum Mari magno §. 38. & locis Summæ ibi citatis.

101 Maximè notandum verba illa, in quibus approbantur, & confirmantur præfata priuilegia, ſcilicet *Habere volumus pro expreſſis*, maximam vim habere, ita vt, iuxta dicta *tom. 3. verbo Clauſula n. 31.* habeant vim ſpecialis, & indiuiduæ expreſſionis, & tollant neceſſitatem inferendi tenorem illorum. Vnde continere talem expreſſionem, vt alia opus non ſit, dixit Felinus *c. in noſtra Corol. 2. ſub n. 15. de reſcriptis.* Decius *conſ. 375. col. 2. n. 9.* Rebuffus *in Concordat. tit. forma mandat. Apoſtol. verbo pro expreſſis littera* A. Gemінian. *conſ. 120. verſ. ad idem facit*, vbi ait, paria eſſe ſcribere extenſè, & particulariter per ſe, vel referre ſe ad aliam certam, & determinatam ſcripturam. Ruinius *conſ. 218. n. 7. vol. 1.* vbi cum aliis ait paria eſſe, quod aliquid exprimatur ſufficienter, vel quod Papa velit illud habere pro expreſſo. Caputaquenſis in terminis de confirmatione Pontificia *dec. 204. n. 4. p. 1.* vbi ait quod dicta clauſula operatur, vt totus tenor confirmatus exiſtat. Alia apud Barboſam *de Clauſulis clauſul. 102.*

102 Similiter circa Clauſulam illam *Ac pro potiori cautela*, &c. præter dicta *tom. 3. verbo Clauſula n. 28.* nota, quod quamuis ea non videatur neceſſaria, eò quòd nihil plus tribuat, quam ipſa confirmatio priuilegiorum, vt deciſum eſt à Rota in vna Toletana *Admiſſionis* 17. Iunij 1609. coram Pamphilio impreſſa per Farinacium *diſ. 192. n. 2. p. 1. recent.* nihilominus vtilis eſt; eo quod abundans cautela non nocet. Tuſchus *tom. 1. littera A. concl. 67.* Gonzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloſ. 6. à n. 26.* Stephanus Gratianus *diſceptat. forenſ. cap. 141. n. 12.* & alij apud Barboſam *ſupr. Clauſul. 105.*

103 Alia habes infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 33. Carmelitarum *circa* § 44. Seruitarum *circa* §. 28.

Circa §. 39.

104 HOc priuilegium de facultate habendi Oratoria, & in eis celebrandi, &c. cum altari portatili amplatiuum eſt alterius eiſdem Minoribus conceſſi à Clemente IV. de quo ſupra *circa* §. 7. 8. & 10. huius Maris magni, vbi aliqua de eo dixi; maximè verò in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 39. & 40. in quo etiam habetur, & aliis locis Summæ ibi relatis. Præter quæ, pro maiori rei notitia alia ſubiungenda cenſeo.

105 Primò quidem clauſula illam *Sicut accipimus*, qua refert Pontifex circa priuilegia olim conceſſa Minoribus nonnulla dubia fuiſſe exorta, non egere iuſtificatione, ſeu probatione, eo quòd quando ponitur in gratia Motus proprij, qualis eſt iſta, non eget illa, iuxta dicta *tom. 3. verbo clauſula n. 66.* quod etiam ſequitur Barboſa *in tract. de clauſul. Clauſul. 148.* & Marta *de clauſulis part. 1. clauſ. 154.* plures Rotæ deciſiones pro eo afferentes.

106 Deinde, cum in hoc priuilegio concedatur facultas Minoribus habendi Oratoria, & hoc videatur iure communi conceſſum, iuxta dicta *tom. 4. verbo Oratoria quoad Regulares n. 6.* ex *cap. vnicuique, de conſecrat. diſt. 1.* ideo ſolum id poſitum fuiſſe à Pontifice ad maiorem ſecuritatem conſcientiæ credendum eſt. Sicut propter eandem cauſam ſæpius Pontifices ſolent Religioſis concedere illa, quæ iure communi ipſis competunt.

107 Præterea circa facultatem celebrandi cum Altari portatili præter dicta locis relatis, nota, quod cum Epiſcoporum priuilegium ſit celebrata, & facere ſibi celebrari vbicumque, etiam extra proprias diœceſes, cum altari viatico, & portatili, *capit. quoniam Epiſcopi, de priuileg. in 6.* & hoc priuilegium non ſit reuocatum à Concilio Tridentino *ſeſſ. 22. in decret. de obſeruand. & vitand. in celebrat. Miſſar.* prout tenent Azor *tomo 1. Inſtitut. moral. libro 10. capit. 26. quæſtione 4.* referens ita declaraſſe S. Congregat. anno 1586. Fagundez *in Eccleſiæ præcepta præcept. 1. libro 3. capit. 13. numero 19.* referens etiam ad verbum S. Congregationis declarationes id affirmantes, Marchinus *de Sacrament. Ordin. part. 1. tractat. 3. capit. 9. numero 12.* & Cardinalis Lugo *de Euchariſt. diſp. 20. ſect. 9. n. 49.* & alij, quos refert, & ſequitur Paſqualigus *deciſ. 35.* ideo in Eccleſiis Regularium poterunt id facere. Similiter; quia non

obſtant

obſtante decreto Concilij Trid. *loco relato.* poſſunt Epiſcopi in propria diœceſi facere celebrari etiam extra locum ſacrum cum altari portatili, rationabili aliqua cauſa ſubſiſtente, & in loco honeſto, provt tenent Fagundez *ſupr. num.* 14. Bonacina *de Euchar. diſp.* 4. *q. vlt. punct.* 9. *n.* 10. Barboſa *in d. c. quoniam n.* 6. & alij apud ipſos, ideo Regulares ſi confirmati nolint probabilitati illius ſententiæ, quæ aſſerit id facere poſſe virtute horum, & ſimilium priuilegiorum, iuxta dicta *tom.* 3. *Summa verbo Altare n.* 13. *& ſequentibus*, poterunt ex Epiſcopi diſpenſatione id facere. An verò etiam extra propriam diœceſim id facere poſſint Epiſcopi, agit Paſqualigus *diſp.* 56.

108 Circa id verò quod habetur in his priuilegiis pro tempore interdicti, ſcilicet quod eo tempore poſſint admitti Tertiarij, & procuratores (intellige pro caſibus, in quibus ipſi Religioſi poſſunt non ſeruare interdicta, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 19. *& tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. *& tom.* 3. *verbo Interdictum, quoad Regulares, præſertim num.* 28. *& ſupra in Mari magno Prædicatorum circa* §. 39. *&* 40.) quæri poteſt, an etiam poſſint admittere Confratrea Confraternitatum ſuarum Religionum. Et reſpondendum, ex vi horum priuilegiorum, non poſſe id facere, quia in illis non comprehenduntur, & ex *cap. licet, de priuilegiis in* 6. conſtat non poſſe admitti tempore interdicti niſi priuilegiatos; præſertim quia priuilegia tantum valent quantum ſonant, & ſolum extenduntur ad perſonas in eis expreſſas, vel quæ in eis comprehenduntur propter ſignificationem vocis, propter materiæ connexionem, aut propter iuris diſpoſitionem, nec in eis attenditur ad ſimilitudinem caſuum, vel perſonarum, iuxta doctrinam plurium DD. quos refert, & ſequitur Bonacina *de legibus diſp.* 1. *quæſt.* 3. *punct.* 7. §. 2. Dixi, *ex vi horum priuilegiorum*, vt excludam particularia priuilegia ipſorum Confratrum, vel Confraternitatem, de quibus alibi dicetur, vt de noſtræ Confraternitatis Scapularis Confratribus dixi *tom.* 1. *c.* 15. *n.* 36. *&* 37. propter priuilegium Clem. VII. in Bulla *Ex Clement. in* 1. *tom. Bullar.* Laërtij in hoc Papa *num.* 31. De quo etiam priuilegio Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.* 80. poſt Nauarrum, Henriquez, & Villalobos, quos refert.

Circa §. 40.

109 HOc ſimiliter priuilegium de facultate conceſſa Prælatis Minorum ad abſoluendum ſuos ſubditos, de faciendum ſe abſolui ab ipſis, declaratiuum etiam eſt alterius, de quo ſupra §. 12. 13. *&* 14. Cum enim ibi dictum eſſet hanc facultatem non extendi ad caſus, in quibus *adeo fuerit grauis, & enormis exceſſus*, quòd ſint (delinquentes) *ad eandem Sedem* (ſcilicet Apoſtolicam) *merito deſtinandi*, modo declarat Pontifex. *Hæreticos relapſos, ſchiſmaticus. & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem Apoſtolicam merito deſtinandos.* Quia verò ſimilis priuilegij declaratio habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 41. ideo quæ ibi dicta ſunt, huic etiam intentu deſeruiunt.

110 Addendum tamen primò, quòd cum in hoc, & ſimilibus priuilegiis concedatur Prælatis facultas abſoluendi ſuos ſubditos etiam à caſibus reſeruatis, illis exceptis, quos retulit, imò iure communi competat ipſis iſta facultas quoad caſus non reſeruatos, etiam quoad reſeruatos ab ipſis Prælatis; ideo tenentur illos in confeſſione audire, quoties ipſi ſubditi id petierint. Ratio eſt, tum quia ſubditi habent ius ad id petendum, & Prælati ex vi ſui officij tenentur ſubditorum ſaluti conſulere, per ea præſertim media, quibus ad perfectionem peruenire poſſunt, qualia ſunt Sacramenta, tum etiam a ſimili de Parocho, qui ſecundum communiorem opinionem, quoties pœnitens petit ab ipſo audiri in confeſſione, tenetur id facere. Coriolanus *part.* 2. *de caſibus reſeruat. ſect.* 1. *art.* 10. *num.* 8. Bonacina *de pœnitent. diſp.* 5. *quæſt.* 7. *punct.* 4. §. 2. *num.* 23. poſt Nauarrum, Sotum, Suarez, Henriquez, & alios. Excipe tamen caſus, in quibus, vel propter magnam occupationem Prælatis; vel propter aliam rationabilem cauſam, Prælatus non poſſet, aut non deberet id facere. Sicque ſupponunt relati authores, & Bordonus *Reſol.* 2. *num.* 25.

Secundò nota, quod quamuis in huiuſmodi priuilegio expreſſe declaretur eandem facultatem concedi Prælatis, vt abſolui poſſint à ſuis confeſſariis, quam ipſis Pontifex concedit ad abſoluendum ſuos ſubditos, nihilominus id ſolum videri factum pro maiori explicatione, & ad tollendos ſcrupulos. Ratio eſt, quia iuxta dicta ſæpius, præſertim *tom.* 4. *verbo Prælatus Regularis num.* 19. poſſunt Prælati vti illis facultatibus, ſeu licentiis, quas ſuis ſubditis conferre poſſunt, ne ſint peioris conditionis, quam ipſi. De quo non ſolùm Cardinalis Lugo eo loco relatus, ſed Sanchez *lib.* 8. *de Matrimon. diſp.* 13. Bordonus *Reſolut.* 3. *num.* 23. Boſſius *de Iubilæo ſect.* 1. *caſ.* 10. *num.* 188. & Paſqualigus *deciſ.* 86. poſt plures alios, quos referunt. Illud etiam quod ibi dicitur de eiſdem Prælatis, *quos ipſi habuerint pro tempore in Confeſſarios*, ſufficienter intelligitur de Confeſſariis ab ipſis Prælatis, etiam ad hunc ſolum effectum abſoluendi illos à reſeruatis electis, provt in ſimili habet Sanchez *ſuprà*. 111

Maximè tertiò nota, quod cum in hoc, & ſimilibus priuilegiis non reſtringatur abſolutio ad forum conſcientiæ, vel Sacramentale, ſed generaliter concedatur Prælatis facultas ad abſoluendum à caſibus reſeruatis, exceptis illis, quos diximus, ideo talis abſolutio dari poteſt ab ipſis, quod attinet ad cenſuras, etiam pro foro externo, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Abſolutio num.* 6. Quæ maximè roborantur ex Rotæ deciſione in hac cauſa inter deciſiones Putei *num.* 90. in qua id fuerit determinatum pro Ordine Prædicatorum propter ſimile priuilegium, quod in ipſorum Mari magno §. 41. habetur. Idem etiam colligitur ex eo quod Principis beneficium latiſſimè eſt interpretandum, *cap. Cum olim de verborum ſignificat. l. Beneficium ff. de conſtit. princip.* Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 17. *num.* 43. Purtellus *dub. Regul. verbo Prælati poteſtas num.* 15. Vuchius *diſp.* 9. *dub.* 8. *num.* 3. Bordonus *Reſolut.* 3. *num.* 19. poſt alios. Quid verò eſſet dicendum, ſi reſtringeretur ad forum conſcientiæ, vel Sacramentale, dixi eo *num.* 6. Quæ etiam forma obſeruari debeat, quando daretur hæc abſolutio publicè, aut pro foro externo, dixi ibidem *num.* 8. Quomodo autem abſolutio à peccatis nullo modo poſſit dari, nec vi huius, nec alterius priuilegij extra Sacramentum Pœnitentiæ, communis eſt Doctorum ſententia, vt propterea neceſſe non ſit illos referre. 112

Similiter, cum in hoc & ſimilibus priuilegiis facultas iſta conceſſa Prælatis ad abſoluendum ſuos ſubditos à prædictis caſibus non reſtringatur ſolum ad ipſos Prælatos per ſeipſos, provt in aliis fieri ſolet, (quale eſt illud Pij Quinti, quod retuli *tom.* 1. *Summa c.* 18. *n.* 31. in quo Pontifex facultatem conceſſam Epiſcopis in Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. extendit ad Prælatos Ordinis Prædicatorum, dicens tamen, *vt ipſi per ſe ipſo*, &c. ideo facultas in talibus priuilegiis conceſſa Prælatis poteſt aliis, iuxta dicta eo *c.* 18. *n.* 4. ex Cordubia, & Suarez. Eſt enim facultas competens ex priuilegio perpetuo, ac per conſequens eſt veluti ordinaria, & delegabilis, præſertim cum non ſit conceſſa perſonæ, ſed dignitati, vel officio. Caſtarubius 113

in

in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Abſolutio ordinaria quoad Fratres in fin. dub. 2. Paſſarellus *in Compend. Minimor. cap.* 15. Henriquez *lib.* 13. *de excommunic. cap.* 14. *num.* 2. & Sanchez *lib.* 2. *de Matrimon. diſp.* 40. *num* 14. poſt plures alios, quos refert. Quibus iunge Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 4. *num.* 14. & Bordonus *Reſolut.* 3. *num.* 29. Cùm quo adde, etiam extraneis eſſe delegabilem. Quod intellige, niſi Ordinum Conſtitutiones contradicant.

114 Nec obſtat, ſi dicatur hoc eſſe contra *cap. fin. de offic. & poteſt. Iudic. delegat.* 9. *cæterum*, vbi dicitur: *Nulli cui commiſſum fuerit prædicare crucem; excommunicare, vel abſoluere aliquos; diſpenſare cum irregularibus, vel iniungere pœnitentias, licent hæc de cætero aliis demandare.* Quia ibi ſolum eſt ſermo de illo, commiſſum eſt nudum miniſterium, vt patet ex verbis ſequentibus, *Quia non ſibi iuriſdictio, ſed certum miniſterium potius committitur in hac parte.* Tunc enim eſt electa induſtria perſonæ, vt docet Bald *l. vnica §. at autem, C. de caducitat. tollend.* quem ſequitur Menochius *conſ.* 93. *n.* 16. in caſu autem noſtro non eſt conceſſum nudum miniſterium, nec electa induſtria perſonæ, ſed conceditur priuilegium perpetuum annexum dignitati, & perſonis Prælatorum, ac per conſequens delegabile, iuxta *cap. fin. de offic. Ordin.* Nauarrus *conſ.* 15. *in fin. de ſentent. excommunic. in antiq. alias* 11. *de priuileg in nouis*, & Sanchez *de Matrim. lib.* 2. *diſp.* 40. *num.* 13. *cum ſequentib. præcipuè, num.* 17. Quod maximè procedit, quia in dubio non cenſetur electa induſtria perſonæ, vt per Peregrinum *variar. lib.* 1. *ad cap. fin. de offic. & poteſt. Iud. delegat. num.* 7. affert Barboſa *in collect. Doctor. ad d. cap. fin. num.* 4. Vide alia ad intentum in Mari magno Seruitarum *circa* §. 65.

Circa §. 41.

115 SImile priuilegium de libertate, & delatione defunctorum ad proprias Eccleſias Fratrum, etſi cum aliqua variatione, habetur in Mari magno Prædicatorum §. 43. Et de eius materia plura dixi in eodem Mari magno §. 28. *&* 43. relato, ac iſto Minorum *circa* §. 40. *&* 31. Quibus ſi adiungas dicta in Summa *tom.* 2. *c.* 1. *n.* 31. *& tom.* 3. *verbo Defunctus*, ac *t.* 4. *verbo Sepultura quoad Regulares per totum*, ſufficienter ſatisfactum videbitur huic materiæ de libertate Sepulturæ in Eccleſiis Regularium. Sed pro copioſiori rei notitia aliqua in præſenti addenda.

116 Et primò, quod iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *n.* 25. ex *Clem. cupientes de pœnis, §. ſanè.* (quod etiam ad libertatem ſepulturæ ſpectat) Religioſi, & Clerici ſæculares, qui aliquos *ad vouendum, iurandum, vel fide interpoſita, ſeu aliàs promittendum* inducunt, *vt ſepulturam apud eorum Eccleſias eligant, vel iam electam vlterius non immutent*, excommunicationem Papæ reſeruatam incurrunt. Similiter incurrunt pœnas ſtatutas à Bonifacio VIII. *in cap.* 1. *de Sepulturis in* 6. quas retuli *tom.* 4. *verbo Sepultura quoad Regulares, n.* 6. 7. *&* 8. Circa quæ præter dicta eo loco vlterius animaduertendum, etiam eſſe tranſgreſſores huius legis eos, qui prædicto modo inducunt alios ad eligendam, vel non mutandam ſepulturam, in qua aliàs de iure communi ſepeliri deberent, vt ſi in ea ſepulti eſſent eorum maiores. Ratio eſt, quia ſic inducentes etiam faciunt contra intentionem Eccleſiæ in præfatis Conſtitutionibus, quæ eſt, non ſolum obuiare auaritiæ Religioſorum, vel Clericorum ſæcularium, ſed etiam conſeruare illæſam liberalitatem decedentium è vita ad eligendum ſibi ſepulturam, vbicumque voluerint, etiã ſi aliàs alibi de iure ſepeliri deberent. Portell. *in dub. Regul. verbo Sepultura, n.* 4. & Paſqualigus *dec.* 375. contra Rodriguez *tom.* 4. *Sum. c.* 130. *n.* 3. & alterum Rodriguez *in Comp. reſ.* 128. *n.* 6. *in fin.* Credo tamen ſic inductos ſepeliri debere in dicta Eccleſia, in qua eligunt ſepulturam, etiamſi *in dict. capit.* 1. *de ſepult.* ſtatuatur, ne inducti dicto modo ad eligendum ſepulturam in ea ſepeliri poſſint. Quia textus intelligi debet, quando electio ſepulturæ eſt in Eccleſia, in qua alias de iure ſepeliri non deberent. Rodriguez *tomo* 3. *quæſt. regular. quæſt.* 58. *art.* 7. *dub.* 1. Alter Rodriguez *ſuprà*, Paſqualigus *dec.* 378.

Nota præterea (quod etiam pro libertate ſepulturæ facit) quemlibet, qui ſit ſui iuris, ſiue Clericum, ſiue Laicum, poſſe ſibi eligere ſepulturam, imo etiam inter eos, qui non ſunt ſui iuris, vxorem filiumfamilias, pubem, & etiam ſeruum. Ratio eſt, quia ita iura ſtatuunt, & Eccleſiæ conſuetudine firmatur. De quibus Syluester *in verbo Sepultura, q* 6. Lauorius *tomo* 1. *variarum lucubrat. tit.* 2. *capit.* 11. Belletus *part.* 1. *diſquiſit. Cleric.* §. 3. *de Cleric. debit.* Layman *lib.* 3. *tract.* 5. *cap.* 12. *num.* 5. Portellus *ſupra numero* 6. *&* 7. Paſqualigus *deciſ.* 381. & alij communiter. Qualiter autem Religioſi, qui ex oppoſito non ſunt ſui iuris, ſepulturam eligere non poſſint, dixi *tomo* 3. *Summa, cap.* 9. *n.* 10. *tom.* 4. *verbo Sepultura quoad Regulares, n.* 16. Secus dicendum de Nouitiis habes ex dictis eo 4. *tomo, verbo Nouitij, n.* 41. De illis autem, qui pro aliis eligere poſſunt ſepulturam, agunt Silueſter *ſuprà, q.* 7. Belletus *ſuprà.* Diana 5. *part. tr.* 3. *reſ.* 108. Paſqualigus *dec.* 389. *& ſeqq.* 117

Circa §. 42.

DE materia huius priuilegij, ſcilicet de exemptione à ſolutione canonicæ portionis quartæ, vel ſimilis, plura dixi in Summa *tomo* 1. *cap.* 3 *n.* 12. *& tom.* 2. *c.* 5. 29. *&* 30. *& tom.* 3. *verbo Canonica portio, & tom.* 4. *verbo Legata Regularibus relicta, & verbo Quarta funeralis*, & in hoc opere in Mari magno Prædicatorum, § 32. 43. 44. & 45. Et in hoc eodem Mari magno Minorum §. 31. 118

Nihilominus ad maiorem ampliationem nota dictionem illam *quomodolibet*, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio, non ſolum comprehendere omnia de quibus ſatis eſt in genere eſſe cogitatum, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Dictio, num.* 35. ſed etiam comprehendere quemcumque modum, qui comprehendi poteſt, idemque portare ac *quocumque modo.* Cenedus *poſt. lib. pract. & can. quæſt. ſing.* 95. *numero* 5. & Barboſa *in tract. de dictionibus, dict.* 330. *n.* 4. poſt alios, quos ipſi referunt. Comprehendit propterea omne ius directum, ſiue indirectum, ac etiam impropriè, ſiue iure communi, ſiue iure ſpeciali, conſuetudine, præſcriptione, aut priuilegio competens, prout ex Rotæ deciſionibus, & Doctoribus aliis tenet Barboſa *ſuprà, num.* 2. *&* 3. Apud quem alia circa vim, & energiam huius dictionis. Quæ notatione digna duxi pro maiori intelligentia huius ampliſſimi priuilegij. De quo alibi iterum redibit ſermo. 119

Circa §. 43.

HOc etiam priuilegium de non ſoluenda aliqua portione de piis legatis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 45. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 41. & Carmelitarum §. 59. Quamuis autem de illo, vel illi concernentibus plura dixerim in Mari magno Prædicatorum §. 26. & 32. & in hoc Mari magno Minorum §. 28. 34. & 36. & in locis etiam Summæ ibi relatis. Specialiter tamen pro Regnis Hiſpaniæ nota ex conceſſione Summorum Pontificum, præſertim Pij V. & Gregorij XIII, impoſitum eſſe quoddã ſubſidiũ pro expeditione belli contra infideles 120

ſuper bona Eccleſiaſtica etiam Regularium, cum derogatione quorumcumque priuilegiorum, ac proinde ad ipſius ſolutionem teneri non obſtante hoc, & aliis priuilegiis. Notat autem Rodriguez *tom. 3. quæſtionum regularium, quæſt. 74. art. 1.* poſſe cogi per excommunicationem, & alias cenſuras ad ipſius ſolutionem, non obſtantibus etiam ipſorum priuilegiis. Notat inſuper poſſe ad id cogi, inuocato etiam auxilio brachij ſæcularis; tum quia ita habetur in præfatis conceſſionibus Pontificis; tum quia delegatus à
51 Papa qualis eſt Nuncius Apoſtolicus in hac cauſa, poteſt iure communi implorare auxilium brachij ſæcularis ad executionem illius, quod ſibi à Papa committitur exequendum, prout tenent Innocentius, Panormitanus Imola, Felinus, Decius, Archidiaconus Federicus, & Nauarrus, quos ipſe Rodriguez refert *ibidem §. Tertiò notandum.* Quo ſimili modo, proportione ſeruata, intelligi debent ſimiles Conſtitutiones Summorum Pontificum, quæ varias ob cauſas emanare ſolent ad impoſitionem ſimilium ſubſidiorum etiam reſpectu Regularium, & cum reuocatione priuilegiorum ipſorum.

52 Supponitur autem in huiuſmodi priuilegio Fratres Minores capaces eſſe legatorum, ita vt ipſis legari aliqua poſſint, ita tamen, vt iuxta dicta *4. tom. 1. verbo Legata Regularibus relicta* talia legata non ſint tantæ quantitatis, vt hæreditas appellari poſſint, nec ſint perpetua, & quatenus ita fuerint, non ſine pro ipſorum Fratrum victu, ſed potius pro aliquo vſu pio determinato, & cum aliis conditionibus ibi deſignatis. Quæ quia firmata ſunt à ſacra Rota in vna Romana *Computorum* decimo Aprilis 1630. coram Merlino, quam affert Tamburinus *de iure Abbat. tomo 3. diſp. 11. quæſito 1.* placuit eam hic referre: quia per ipſam valde confirmantur dicta eo loco. Sacræ Rotæ verba ex prædicta deciſione extracta, ea ſcilicet, quæ ad præſens intentum deſeruiunt, ſunt hæc: Quoniam viſum fuit Dominis in propoſito caſu non applicari dictas Conſtitutiones *in cap. Exiit*, & Clem. *Exiui*, & non obſtare validitati prædicti legati, pro quarum Conſtitutionum intelligentia cum multa inculcarentur ab informantibus, congruum putarunt Domini aliquas firmare concluſiones. Prima eſt concluſio, quod Fratres Minores Ordinis ſancti Franciſci, tam de familia, quam Reformati, ſunt capaces legatorum, quæ vnica ſolutione ſeu præſtatione adimplentur tam in pecunia numerata, quam in aliis ſpeciebus, vt puta frumenti, vini, olei, & ſtabilium: dummodo tamen duo copulatiue concurrant. Primò, quod legatum fiat modo licito, atque ipſis Fratribus iuxta eorum Conſtitutiones permiſſo, hoc eſt, vt in eorum neceſſitates conuertantur, vt nullus explicetur vſus, ſed abſolutè illis legetur, quo caſu præſumitur legatum eo modo, qui ad legati valorem neceſſarius eſt, non autem fiat modo illicito, & illis prohibito, vt puta ſi legentur bona ſtabilia ad excolendum, vel locandum, tunc enim cùm legatum capiat ſubſtantiam à modo (ſiquidem Fratres Minores ex ſe non ſunt rei immobilis relictæ capaces, ſed ratione ſolius modi illis liciti capaces redduntur) vtique legatum corruit, nec etiam æſtimatio debetur.
53 Secundò, quòd legati quantitas non ſit ingens, & immoderata, quæ ſapiat theſaurizationem, & inde violetur votiua paupertas, & videatur fieri in fraudem, hoc eſt relinqui hæreditatem ſub nomine legati, ſed modica, & ſuppetens ad ſolam neceſſitatem, vel executionem officiorum ſui Ordinis, quod relinquitur arbitrio Superioris, attenta perſonarum, & temporum qualitate, & conditione locorum, atque aliis circunſtantiis. Ita ad normam Regulæ ſancti Franciſci ſanxerunt ſummi Pontifices, Nicolaus III. *in dicto capit. Exiit*, & Clement. V. *in dicta Clement. Exiui, de verborum ſignificatione*, & tradunt Bartolus *in tract. Minor. lib. 2. diſtinct. 1. n. 1. & ſeqq.* Baldus *in authent. ingreſſi, n. 59. Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* Card. Vabarell. *in dict. Clem. Exiui. §. Proinde, n. 11.* & ibidem Anchatan. *n. 13. & 25.* Butr. *in cap. in præſentia, n. 25.* vbi & Felin. *n. 52. ad fin. id probat.* Gabr. *concl. 1. n. 4. de Legat.* Nauar. *conſil. 8. n. 1. & 2. de teſtam.* Peregrinus *de iure fiſc. lib. 3. tit. 14. n. 1. & concluſ. 10. & 11.* Menoch. *conſil. 1014. n. 41. & ſeq. vſque ad fin.* Rodericus *de Regul. tom. 2. quæſt. 127. art. 1. per tot.* Corduba *ſuper Regul. ſancti Franciſci, cap. 6. q. 8. ſuper 2. punt.* Hier. à Polit. Capucin. *ſuper dicta Regula, cap. 6. n. 62. & 72.* Bene Sanchez *ſuper Decalog. lib. 7. q. 26. à n. 10. ad 19. & n. 28.* Nec deficit ratio, quoniam per receptionem huiuſmodi legatorum non prouidetur totali neceſſitati Fratrum, nec excluditur mendicitas, ita vt precario, & oſtiatim ſibi quærere victum non cogantur, vt præcipitur *in cap. 1. de Relig. Domib. in 6. capit. nimis ii. 2. de exceſſibus Prælat.* ſed hæc legata ſunt quædam eleemoſynæ, quæ nullum tribuunt dominium, proprietatem, aut poſſeſſionem, quæ repugnent eorum ſtatui, nec tollunt, quin Fratres diuinæ innitantur prouidentiæ, & quemadmodum Fratres ſunt capaces donationis ſub modo licito, ita etiam legati, quod eſt quadam donatio *§. legatum Inſtit. de legat.* Sanchez *ſuper Decal. dicto lib. 7. c. 26. n. 10.* Sanctes Capucinus *ſuper Regula. ſancti Franciſci, c. 6. fol. 105.* Secunda eſt concluſio, quod Fratres Minores non ſunt capaces annuorum redditnum perpetuorum, etiamſi illa relinquantur adiecto onere perpetuo celebrationis Miſſarum. Ita videtur decidere text. *in dict. Clem. Exiui, verſ. Cumque annui reditus, de verborum ſign. in 6.* & idem voluit Gloſ. *in c. Quorundam verb. Mendicantium de elect. in 6. & in c. 10. De Relig. Domib. eodem lib.* Abbas *in c. nimis, il. 2. ſub n. 2.* & ibidem Ioan. Andr. Anchar. *num. 2. de exceſſibus Prælat.* Geminian. *conſ. 40 n. 4 & ſeqq.* quod eſt etiam inter conſ. Fulgoſ. 104. Bald. *in dicta authent. ingreſſi, n. 59. C. de Sacr. ſanct. Eccleſ.* Bartol. *in l. legatum, n. 2. ff. de cap. diminut.* Zabarell. *in dict. Clement. exiui, d. §. cumque annui per tot.* Feder. de Sen. *conſ. 12. n. 4. & 5.* Nauar. *conſil. n. 3. & ſeqq de teſtam.* Polit. Capucin. *ſuper Regul. ſancti Franciſci, cap. 6. n. 59.* vbi teſtatur Capucinos non admittere huiuſmodi legata. Sanctes Capucinus *ſuper dicta Regula, c. 6.* Sanchez *ſuper Decalog. dicto cap. 26, num. 34.* Quæ quidem concluſio illa potiſſimum ratione ſubnititur, quia nihil eſt, quod magis arctiſſimæ paupertati Minorum repugnet, quam reditus annui, qui ſunt certi, & determinati, & ſapiunt nimiam proprietatem, atque inter immobilia connumerantur *in dicta Clem. Exiui, §. cumque annui.* & ibidem notant Doctores, & latè in his terminis Borell. *conſ. 17. num. 23.* per quorum poſſeſſionem in perpetuum prouideretur Fratrum neceſſitati, & penitus excluderetur mendicitas, vel in ea certè mentirentur, quod eſt abſonum, vt ex *leg. ſi quis C. de Cenſibus, & cenſit. lib. 11.* dedicit in propoſito Bald. *in dict. authent. Ingreſſi, num. 60. ad fin. C. de ſacroſanctis Eccleſiis.* Si qui Fratres reciperent huiuſmodi annua legata & obligationes perpetuas etiam pro Miſſis, & Anniuerſariis, celebrandis, tractu temporis nedum mendicitatem deſererent, ſed conflatis pluribus annuis redditibus, qui ſuperabundarent ad alimenta, & vitæ ſuſtentationem, apertè diteſcerent, quod eſſet magnum abſurdū eorum ſtatui repugnans, vt perpendit Nauar. *dicto conſ. 8. num. 6.* & Sanct. *Theſaur. Capucin. ſuper Regulam ſancti Franciſci, c. 6. fol. 308.* Qui ampliùs aſſerit ſuper hoc emanaſſe Conſtitutionem Leonis X. prohibentem receptionem huiuſmodi legatorum, & demum modus ſimilis legati, vt quotannis aliquid ſoluatur; ſemper ſecundum

eorum

eorum Conſtitutiones eſt illicitus. A modo autem capere ſubſtantiam legata facta Minoribus dixit Baldus *dicta authent. Ingreſſi, num.* 59. Sanchez *ſuper Decal. dicto lib. 7. cap. 26. num.* 18. Et quamuis ab hac opinione, quoad Anniuerſaria perpetua relicta Minoribus in ſtipendium Miſſarum, & diuinorum officiorum celebrandorum diſſentire videatur Silueſt. *in Summa, verbo Legatum, il 2. ſub n. 4. verſ. Tertium Petrus*, quem ſequitur Roderic. *quæſt. regular. tom. 2. quæſt.* 127. *art.* 4. & Frater Thomas à Ieſu Maria Diſcalceat. Carmelit. *in expoſit. Regular. ſancti Franciſci, p. 5. c. 3. verſ. poſſunt præterea.* Attamen etiam quoad iſta Anniuerſaria bene procedit ſupra firmata concluſio, & militant præallegatæ rationes, annuuſque redditur ex eo, quod ſit debitus intuitu Miſſarum, non deſinit eſſe annuus redditus, qui ſemper Minoribus eſt interdictus. Et ſententiam Silueſtri, atque aliorum doctè reprobat Sanchez *dicto c. 26. num.* 42. contra quam refert per duo Capitula generalia ita fuiſſe definitum, & capitulares Ordinationes teſtatur ſe vidiſſe Surdus *de aliment. tit. 3. quæſt. 4. num.* 13. addens quod in vim huiuſmodi Ordinationum Guardianus, vel alius Prælatus proteſtari debet, quod non intendit legatum acceptare, imo abſolute repudiat, & concordat Cordoba *ſuper Regula ſancti Franciſci, c. 6. quæſt. 11. art. 4. verſ. ſi verò legatum.* Nec aduerſantur Federic. de Sen. *conſil.* 12. Abb. *conſil.* 63. *lib.* 2. Zabarel. *in Clement. Exiui, §. cumque annui, de verb. ſignif.* Menoch. *conſil.* 1014. *num.* 41. & alij. Quoniam Federic. de Sen. & Abb. quorum dicto cæteri innituntur, firmant, quod Fratres Minores ſunt capaces annui redditus non perpetui, ſed ad tempus, vt puta ad vitam vnius Fratris, maximè annoſi, vt inquit Abbas. Et hæc opinio Federici temperanda eſt, vt procedat ſolum quando legatum annuum continet præſtationem modicæ, ſeu minimæ quantitatis, & eſt ad modicum tempus, quod reputatur decennium, vel minus. Ita declarat Abb. *dicto conſil. 63. ſub num. 6. verſ. Sed ego hanc opinionem ſequor.* Hieronymus à Polit. *ſuper Regul. ſancti Franciſci, cap. 6. num. 68. ad fin. verſ. Ego verò credo.* Cordub. *ſuper dicta Regula, c. 6. q. 11. punct.* 3. vbi quod licet huiuſmodi opinio in rigore litteræ poſſit videri contra Clement. *Exiui*, tamen in ſenſu æquitatis non eſt contra eam. Sorb. *in Compend. priuileg. Mendicantium verb. Legata in ſuis annotationibus, verſ. Modicum autem tempus.* Et cum hoc temperamento opinionem, Federic. de Sen. & Abb. videtur etiam amplecti Sanchez *dict. c. 38. ad fin.* Imo quod Minores ſint incapaces cuiuſcunque annui redditus etiam exigui, tenet Gemin. *conſil.* 40. quod eſt inter *conſil.* Fulgoſ. 104. Dec. *in cap. in præſentia, n.* 273. & probat Tiraq. *in tr. de Iudic. in rebus exig. n. 158. verſ. Quinquageſimo quinto.* Queſada *diuerſ. q. iur. c. 22. n.* 39. Socin. *de oblat. libell. 8. n. 35. & ſeqq.* In quam ſententiam videtur etiam declinare Bart. *in tract. Minoricar. lib. 2. diſt. 6. c.* 3. vbi monet Fratres, vt ab huiuſmodi legatis penitus abſtineant. Tertia eſt concluſio, quòd legatum annui redditus perpetui factum Fratribus, ſeu potius Eccleſiæ, & Sacriſtiæ Fratrum Minorum non ad ipſorum victum; ſed ad certum diuini cultus vſum, vt ad frumentum vel vinum, neceſſaria materiæ conſecrationis, oleum pro lampadibus, ornamenta altarium, caliceſque, omnino ſuſtinetur, vt apertè docuit Federic. de Sen. *conſ. 12. n.* 4. & ibi addeo. Butr. *in cap. in præſentia, n. 25. de probat.* Abb. *conſ. 63. n. 4. lib.* 2. Card. Zabarell. *in Clement. Exiui, num. 13. & 25. de verb. ſignif.* Bald. *in authent. Ingreſſi, n. 59. Cod. de Sacroſ. Eccleſ.* Anan. *conſil. 30. n. 3. & ſeqq.* Menoch. *conſ. 1014. n. 36. & 37.* Cordub. *in Regula ſancti Franciſci, cap. 6. q. 11. punct.* 3. Roderic. *q. regular. tomo 2. quæſt. 117. art.* 5. Sanchez qui alios congerit ſuper *Decalog. lib. 7. cap. 26. num.* 41. Frater Thomas de Ieſu Maria *ſuper Regula ſancti Franciſci, part. 5. cap. 3. col. 3. verſ. ſed an fieri poſſit* Frater Hieronymus Polit. Capucinus *ſuper dicta Regula, cap. 6. num.* 70. Et eſt ratio, quia legatum non concernit commoditates Fratrum, ſed diuinum cultum, nec aduerſatur eorum paupertati; ſiquidem cùm mendicitas Fratrum Minorum in eo verſetur, vt quotidie ex pietate Chriſti fidelium alimenta mendicent, quorum nomine veniunt ſolum corporis neceſſaria, vt eorum potus, habitatio, veſtes *leg. legatis, ff. de aliment. & cibar. legat. leg verbo Victus, ff. de verb. ſignif.* vtique huiuſmodi legato non infringitur, nec tollitur hæc eorum mendicitas, vtpote, quod non in alimenta, ſeu victum, & veſtitum ipſorum cedere debeat, ſed in neceſſaria cultui diuino, vt bene ratiocinatur Bart. *in tract. Minoric. lib. 1. num.* 18. Abbat. *dict. conſil. 63. n.* 2. & alij ſupra allegati, & præſertim Sanchez *dicto cap. 26. n.* 42. & tale legatum nullibi reperitur prohibitum, quod non dicitur Fratribus relictum, ſed ſacris ædibus, & templis: atque illud eſt Eccleſia, aliud Monaſterium, vt per Syluestrum *in verbo Legatum il ſecund. n.* 4. Nauar. *conſ. 9. de teſtament.* Roderic. *q. regul. cap. 127. art.* 5. Ex quo male ſenſiſſe videtur Azor. *inſtit. moral. lib. 12. cap. 25. q.* 151 negans ſuſtineri ſimile legatum, qui reprobatur per Sanchez *vbi ſupra, num.* 42. Hæc in dicta deciſione Rotæ intento noſtro valde vtilia, & multum conformia iis, quæ dixi loco relato, videlicet *tomo 4. verbo Legata Regularibus relicta*, præſertim *n.* 6.

Circa §. 44.

DE hoc quoque priuilegio, quod non poſſint Fratres excommunicari, interdici, &c. plura dicta ſunt in Mari magno Prædicatorum circa §. 36. & 46. & in hoc Mari magno Minorum §. 37. Quibus etiam locis alia ex Summa noſtra retuli, in quibus de eadem materia egi. 122

Nunc verò pro maiori ipſius notitia addendum, ex hoc, & ſimilibus priuilegiis clarè haberi non ſolum perſonas Religioſorum Minorum (idem dico de aliis habentibus ſimilia priuilegia, vel communionem cum iſtis) ſed etiam ipſorum loca, Monaſteria, aut Eccleſias, exempta omnino eſſe à iuriſdictione cuiuſcunque Ordinarij. Ita enim habetur in hoc priuilegio illis verbis, *aut loca Fratrum*, & ruſus, *Domos, & loca dicti Ordinis*, & iterum *Domos aut loca huiuſmodi*, ac tandem, *Domos, & loca dicti Ordinis*; Item *in* §. 37. illis verbis, *aut loca veſtra.* Quibus ſimilia verba habentur in Mari magno Prædicatorum §. 36. & 46. relatis. Conſonant etiam alia priuilegia aliarum Religionum circa ipſarum Mare magnum inferius ſuis locis referenda: Specialiter etiam conſonat priuilegium Nicolai V. pro Minoribus apud Confettium *in Collect. litter. Apoſt.* in hoc Pontifice *Bulla* 2. vbi in narratiua habentur hæc verba: *Licet ipſi Fratres, ipſorumque domus, aut loca per ſpeciale Sedis Apoſtolicæ priuilegium ab omni iuriſdictione, & ſuperioritate quorumcunque Ordinariorum ſint exempti pariter, & immunes, & duntaxat Rom. Pontifici, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecti exiſtant.* Fauet & priuilegium Bonifacij IX. pro Prædicatoribus apud eundem Confettium *in hoc Pontifice Bulla* 1. vbi excommunicationis latæ ſententiæ Papæ reſeruatæ pœna punit illos, qui *Eccleſias, ſiue loca quæcunque dicti Ordinis violare, ſeu in eis violentiam damnabilem exercere præſumpſerint.* Hoc enim priuilegium in exemptione dictorum locorum fundari videtur. Colligitur id etiam ex dictis *tomo 1. Summa, c. 11. n.* 7. vbi ex declarationibus ſacræ Congregationis dixi non poſſe Ordinarios viſitare Monaſteria, aut Eccleſias Regularium, rectè infertur ea loca exempta eſſe à iuriſdictione 123

Ordinatiorum. Confirmatur ex alia deciſione, quam afferunt Armendariz *in addit.ad recopil.Leg.Nanar. lib.1.tit.6.n.93.* & Barboſa *in collect.DD.in Concil. Trid ſeſſ.7.cap.8.n.15.* in ea enim habetur, quod licet Epiſcopi poſſint viſitare Eccleſias, in quibus imminet cura animarum, non tamen Monaſteria, & Eccleſias Regularium, ſanè propter exemptionem talium locorum.

124 Quamuis autem Suarez *5.tomo de cenſuris, diſp.4. ſect.4.n.6.* & Cornexo *tract.de Cenſuris,diſp.6.dub.1. §.Inferè ſecundò,* dicant Eccleſias, ſeu Monaſteria Regularium non eſſe exempta ratione ſui, ſed ratione perſonarum, nihilominus oppoſitum eſt tenendum. Tum quia verba ſummorum Pontificum in præfatis priuilegiis allata æque omnino tribuunt hanc exemptionem Monaſteriis, ac locis Regularium, ſicut Regularibus ipſis. Tum etiam, quia ſi ſolum eſſent exempta ratione perſonarum, & non ratione ſui, procul dubio viſitari poſſent ſaltem ratione ſui, cuius oppoſitum habetur ex declarationibus allatis. Bordonus in reſolutionibus, *reſol.7.n.4.* & fauent Graffius, Reginaldus, & Naldus infra referendi.

125 Pro quorum maiori luce nota, quod exemptio eſt triplex. Prima eſt perſonalis, qua ſcilicet eximitur perſona, vt à nullo, neque etiam Legato Sedis Apoſtolicæ, vel Iudice delegato ex communicari, ſuſpendi, vel interdici poſſit. Secunda eſt localis, quæ fit loco, ſeu Monaſterio, vel Eccleſiæ, ita vt non ſolum Monaſterium, ſeu Eccleſia ſit exempta, ſed etiam res Monaſterio, & Eccleſiæ annexæ, & propriæ. Tertia eſt exemptio vniuerſalis, quæ perſonas, res, & loca eximit ab Ordinariorum iuriſdictione, & ſubiicit immediatè Papæ. Ioannes de Baccone illuſtris, & antiquus Ordinis noſtri Doctor *in 4. ſentent. diſtinct.25. quæſt.14.* Hoſtienſis *in Summa, lib.5.tit.de priuileg. §. Quot ſpecies.* Syluester *verbo Exemptio, n.2.* Henriquez *lib.7.de Indulgentiis,cap.24.n.4.* Peirinis *tom.1. priuilegior Minimor. in Conſtitut.2. Sixti IV.§.7.n.8.* Regulares ergo, Mendicantes præſertim, hac triplici exemptione fruuntur, prout colligitur ex præfatis priuilegiis, & ſpecialiter ex alio Bonifacij VIII. pro Eremitis ſancti Auguſtini, vt conſtabit ex eorum Mari magno §.31.& ex Sixto IV.in dicto Mari magno §.42. & pro Carmelitis ex priuilegiis Sixti IV. & aliorum in Mari magno ipſorum. §.60. & 71. Item ex Vrbano VI. pro Seruitis in eorum Mari magno §.15. Ac ex alio Sixti IV. pro Minimis in Conſtitutione relata illis verbis: *Et inſuper vos, & veſtrum quemlibet, ac Eremiterium, ſiue Eccleſiam ſancti Franciſci de Paula prædictum, cæteraque omnia, & ſingula Eremitoria, Eccleſias, & loca per vos in quibuſcunque Ciuitatibus, & diœceſibus, ac vbilibet hactenus recepta, & in poſterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, Eremitaſque, & perſonas in illis pro tempore degentes, ac res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia, ad vos, & Eremitas, & perſonas, ac veſtrum quemlibet, ac loca. Eremitoria, & Eccleſias huiuſmodi quomodolibet communiter, vel diuiſim ſpectantia, & pertinentia ab omni iuriſdictione, dominio, poteſtate, viſitatione, correctione, & ſuperioritate prædicti, ac pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi, & aliorum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Ordinariorum, Iudicum, & Superiorum quorumcunque, etiam illorum, in quorum iuriſdictione, ciuitatibus, & diœceſibus Eremitoria, loca, Eccleſia, vos & Eremita, ac perſonæ, res & bona huiuſmodi conſiſtunt, & conſiſtere poterunt quomodolibet in futurum, authoritate, & ſcientia prædictis de ſpeciali gratia tenore præſentium prorſus eximimus, & totaliter etiam liberamus, ac ſub beati Petri, & Sedis memoratæ, ac Romanæ Eccleſiæ, & noſtra protectione ſuſcepimus, ac exempta, & immunia eſſe volumus, nobiſque, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonicè intrantibus, ac dictæ Sedi immediatè ſubiacere, &c.*

Ex hac autem exemptione locorum Regularium 126
à iuriſdictione Ordinariorum colligitur id quod *tome 1.cap.11.n.19.* etſi non reſolutoriè dixi, videlicet, quod delinquens in Monaſteriis Regularium non ſubiiciatur pœnis impoſitis ab Epiſcopo, verbi gratia, ſi Epiſcopus Salmanticenſis præcipiat ſuis Clericis, ne ludant taxillis, aut chartis, ſub pœna excommunicationis ipſo facto, & ipſi ludant in aliquo Monaſterio Regularium, quod non incidant in præfatam excommunicationem. Ratio eſt, nam præfata Monaſteria licet ſint in diœceſi talis Epiſcopi, ſunt tamen ratione propriæ exemptionis extra illius iuriſdictionem, ac proinde quoad hoc ſe habent ac Parochiæ, & Monaſteria extra diœceſim exiſtentia. Quare quemadmodum Clerici dictæ diœceſis Salmanticenſis ſi luderent in diœceſi Segobienſi, non incurrerent pœnam impoſitam à proprio Epiſcopo, ita neque ſi luderent in præfatis Monaſteriis diœceſis Salmanticenſis: quia licet illi materialiter non ſint extra diœceſim, ſunt tamen extra eam formaliter. Azor & Peirinis eo loco relati. Syluester *in Summa, verbo Excommunicatio 2.§.circa prædicta magis,* ex Ioanne de Lignano, & aliis. Graffius *1. part. dec.aur. lib.4. cap.8. n.39.* Reginaldus *lib.9.cap.8. n.154.* Zerola *1.part. Praxis, verbo Excommunicationis cauſa materialis §.4.* Naldus *in Summa, verbo Exemptio, n.5.* expreſſe loquens de hoc caſu. Quæ ſententia ad minus eſt vera loquendo de pœna impoſita per modum Statuti, prout ſupponunt dicti Authores, quibus adde Dianam *3. part. tract. 3. Miſcellan. reſolut.74.* ex Couarruuia, Bonacinam *de cenſuris, diſp.1.q.2.punct.11. n.8.* ex Auila, Vgolino, & aliis. Addunt etiam alij id eſſe verum, etiamſi pœna lata ſit per modum ſententiæ, prout tenent Auila *de cenſuris, p.2. cap.3.diſp.2. dub.5.* Coninch. *de Sacramentis, diſp.13.dub.7.concl.6.n.1.* Henriquez *lib.13.c.26.n.1.* Sayrus *de cenſur. lib.5.c.6.n.40.ex leg. vlt. ff. de iuriſdict. omnium Iudicum.* Diana *ſuprà.* Quod tamen admitti non debet propter differentiam, quæ eſt inter cenſuram, ſeu pœnam latam per modum ſtatuti, ac quæ fertur per modum ſententiæ: nam illa obligat ſolum exiſtentes, & delinquentes in territorio legiſlatoris, quia Statutum reſpicit directè territorium; iſta verò reſpicit, & afficit perſonas ſubditas ſecundum ſe, ac per conſequens vbicunque exiſtentes Suarez *ſuprà ſect.5. num.15.* Bonacina *ſuprà, n.2.* ex Vgolino, & aliis.

Si autem quæras nomine Monaſterij in præſenti 127
quæ veniant. Reſpondet Graffius *ſuprà* ex Syluestro *verbo Exemptio, quæſt.2.* venire cœmeterium, & domus, & theatrum cum hortis, & arcus, qui ſunt extra Eccleſiam, & dormitorium. Addit idem Syluester idem eſſe dicendum de dormitorio & domibus Clericorum, quæ ſunt iuxta Eccleſiam cum eorum hortis. Sed de his alias.

Vide alia ad intentum ſuper Mare magnum Ere- 128
mitarum S.Auguſtini *circa* §.42.& ſuper Mare magnum Carmelitarum *circa* §.60.& 71. & 75. Seruitarum *circa* §.15.& Minimorum *circa* §.25.

Circa §. 45.

HViuſmodi etiam priuilegium de miniſtranda 129
Euchariſtia, & extrema-Vnctione confeſſis cum Fratribus pro caſu, quo id malitioſè non velint facere Curati, habetur in Mari magno Prædicatorum §.47. vbi etiam loca retuli, in quibus de eadem materia in Summa egi. Præter dicta autem iis locis, vlterius animaduertendum.

Quod licet iuxta dicta eo §.47. ex Fagundez, & 130
Cardinali Lugo (quod etiam alij tenent) non poſſint

Regu

Regulares ex vi huius priuilegij miniſtrare Euchariſtiam in Paſcha ea ſolum ratione, quod Parochus abſens eſt, eo quod in tali caſu non obligat præceptum communionis, nihilominus ſi in tali caſu præſumi poſſit voluntas Parochi circa talem adminiſtrationem Euchariſtiæ, poterunt illam tunc adminiſtrare iure communi ſine hoc, aut alio priuilegio, ſicut à ſimili dixi de Peregrinis *tomo 3. Summæ, verbo Euchariſtia, quoad Regulares, n.7.* quod ſcilicet illi accipere poſſint Euchariſtiam à Regularibus, quia talis cenſetur voluntas Parochi, ſaltem præſumpta. Suarez *tomo 3. de Euchariſtia, diſp. 72. ſect. 2. § hinc ſequitur.* Clariùs Portellus *in dub. regul. verbo Sacramentorum adminiſtratio, num. 7.* Diana *3. part. tract. 2. de dub. regul. reſol. 12. in fine,* & Lugo *de Euchariſtia, diſp. 18. ſect. 2. num. 51.* referens Fagundez, & Laymanum. Notat tamen; non ita facilè debere præſumi talem voluntatem, aut conſenſum parochi, ad communionem Paſchalem: quia vt in plurimum parochi volunt, vt paſtores fidelium retinere ius ſuum pro illo tempore, vt recognoſcantur ab illis. An verò pro caſu, quo prædicti parochi ſine rationabili cauſa, ſeu malitioſè diſtulerint Sacramentum Euchariſtiæ miniſtrare præfato tempore Paſchæ, iis qui dictis Religioſis ſua peccata confeſſi fuerint, poſſint id facere ex vi huius priuilegij; dubiæ quæſtionis eſt, & ſatis probabilis pars affirmatiua, iuxta dicta ſuprà in Mari magno Prædicatorum loco relato, & poſita limitatione, ſeu reſtrictione huius priuilegij, quam attuli *3. tomo, verbo Euchariſtia, quoad Regulares, num. 5.* Ex Leone X. ibi relato; quando ſcilicet *talis negatio Euchariſtiæ ſine legitima cauſa vicinorum teſtimonio probata, aut requiſitio coram Notario publico facta doceretur.* Notat autem Fagundez *de 3. Eccleſ. præcept. lib. 3. cap. 2. num. 20.* tam vrgentem poſſe eſſe caſum, vt nullo modo poſſit id probari coram Notario. Quod tamen negari poteſt, ſi quidem tunc, iuxta dicta ſuperiùs, ceſſaret præceptum communionis, ac per conſequens non eſſet tam vrgens neceſſitas. Addendum etiam, quod in caſu, quo conſtaret certò, quòd Parochus ex ſua nequitia negaret Euchariſtiam in tempore Paſchatis, poſſet adminiſtrari à Religioſis, & quibuſcumque aliis Sacerdotibus, etiam ſecluſo omni priuilegio. Quia pro tali caſu adeſſet voluntas interpretatiua Epiſcopi, vel ſummi Pontificis. Ita Pater Candidus *3. tomo, diſquiſit. 2. de Euchariſtia, artic. 20. dub. 34.*

531 Circa clauſulam illam in hoc priuilegio poſitam, videlicet, *Eccleſiarum Parochialium Rectoris*, nota quod licet illi diſtinguantur à perpetuis Vicariis earundem Eccleſiarum in eo quod illi ſint principales perſonæ in Eccleſia, quibus principalis cura incumbit, Vicarij verò perpetui ſint minus principales, & coadiutores ad tale munus, vt notat Gloſſa vlt. *in cap. Ad hæc, de offic. Vicar. & in cap. fin. verbo Annexa, de præbend. in 6.* recepta communiter per Doctores *ibidem*, nihilominus quia, quæ dicuntur de beneficio curato, habent etiam locum in Vicaria perpetua, vt tenent Pariſ. *de reſignat. benefic. lib. 3. quæſt. 1. n. 115. cum ſequentibus* Campan. *in diuerſ. Iur. Can. rubr. 7. capit. 6. num. 114.* Nauar. *conſil. 1. n. 3. de ſtatu reg. in nouis, &* Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico, lib. 3. cap. 6. n. 59.* Ideo quæ in hoc priuilegio dicuntur de Eccleſiarum Parochialium Rectoribus, intelligi etiam videntur de Vicariis perpetuis; propter dicta, & æqualem rationem in vtriuſque repertam.

532 Occaſione autem huius, & ſimilium priuilegiorum dubitari poteſt cum aliquibus, an melius ſit recipere Sacramenta à Parochis, quam Religioſis priuilegiatis, de quo Michaël Lochmarius Eccleſiæ Pataurenſis Canonicus *in ſuo parochiali, cap. 4. concl. 11.* & Barboſa *6. de officio Parochi in 3. editione Lugdunenſi, part. 2. cap. 19. num. 23.* & ego infra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa § 50.*

Circa §.46.

DE huius priuilegij materia, ſcilicet de bonis Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum applicandis Fratribus, nonnulla dixi in Summa, *tom. 2. cap. 19. n. 50. & tom. 4. verbo Monaſteria Regularium præſertim num. 32. 37. & 38.* & in Mari magno Prædicatorum §. 48. vbi ſimile priuilegium habetur. Conſonantque dicta in eodem Mari magno Minorum *circa §. 35.* Pro quorum maiori luce notandum. 533

Quod cum in hoc priuilegio generaliter ſit ſermo de bonis præfatorum Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum applicandis Fratribus eiuſdem Ordinis, ideo bonorum nomine veniunt non ſolùm mobilia, ſed etiam immobilia, iura, & actiones dictorum Monaſteriorum: hæc enim omnia bonorum ſimpliciter nomine veniunt. *leg. bonorum 49. in fine, leg. rei appellatione 23. ff. de verb. ſignificat. leg. ſi legat. 30. § 1. ff. ad Trebel. leg. Nom. Cod. quæ res pignori,* Gloſſ. *in leg. Princeps 21. de verb. ſignific.* Abbas *conſ. 43. Videtur primò num. 3. lib. 1.* Couarruuias *in cap. relatum, 2. n. 1. de teſtament.* Rebuffus *in compend. alienat. ad cap. ſine except. 12. quæſt. 2. n. 54.* & alij plures, quos refert, & ſequitur Barboſa de appellatiuis verborum iuris, *appellat. 35. num. 1.* Vnde etiam bonorum appellatione venit etiam pecunia. *leg. Cum tabernam § final.* vbi Bart. *ff. de pignor.* Rota *in vna Bonauenturæ cenſus 18. Martij 1613. coram Coccino,* & alij DD. apud Barboſam *ſuprà, num. 9.* Non tamen venit æs alienum: qui bona non dicuntur niſi deducto ære alieno, prout ex iuribus, & Rectoribus probat idem Barboſa *ſuprà, num. 17.*

Præterea nota, quod ſtando in iure communi, & 534 ſecluſo hoc, & aliis quibuſcumque priuilegiis, bona dictorum Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum pertinent ad ea Monaſteria, ad quæ præfatæ Moniales transferuntur. Tum quia illa bona non poſſunt manere in dominio Monaſteriorum deſtructorum, *argum leg. vlt. ff. quando dies.* Ergo illorum, ad quæ transferuntur, nam illa ſuccedunt in loco ipſorum. Tum quia ſubrogatum ſapit naturam illius in cuius locum ſubrogatus, *argum. cap. Eccleſia ſancta Maria 1. vt lite pendent.* & tenet Tiraquellus *de iure primogenit. quæſt. 40. n. 43.* Euerardus *in Topic. legal.* & Barboſa *in dict. cap. Eccleſia S. Maria n. 4.* Tum denique, quia iuxta Regulam iuris in 6. n. 55. *Qui ſentit onus, ſentire debet commodum.* Cum ergo Monaſteria illa, ad quæ transferuntur dictæ Moniales, ſentiant onus ſuſtentationis illarum, etiam debent ſentire commodum. Sic fermè Rodriguez *tomo 3. q. regul. q. 5. art. 4. & 6.* Tamburinus *de iure Abbatiſſarum diſp. 21. quæſ. 9.* ex aliis.

Circa §. 47.

PRiuilegium hoc de cadaueribus defunctorum volentium cum habitu Religioſorum ſepeliri, quòd 535 ſcilicet neceſſariò ſepeliri debeant apud ipſos Religioſos, etiamſi alibi ſuam elegiſſent ſepulturam, reuocatum à Leone X. iuxta dicta *tomo 3. Summæ, verbo Habitus Regularis, n. 6.* & ſuprà in Mari magno Prædicatorum §. 49. circa ſimile priuilegium Prædicatoribus conceſſum. Quamvis autem Caſſarub. *in compend. priuileg. Mendicant. verbo Habitus, n. 9.* videatur dicere limitationem dictam Leonis X. ſolum pro foro externo debere obſeruari; cæterùm etiam pro foro conſcientiæ obſeruandam exiſtimo, cùm Leo X. id præcipiat in Bulla locis relatis adductæ, & ita conſuetudine obtineatur, in Hiſpania maximè, vbi

vbi crebrius fideles habitu Carmelitarum, aut alterius Religionis, ſepeliri volunt. Idque ſupponit Rodriguez *tom. 2. quaſt. regular. quaſt. 76. artic.* 8. Quia tamen idem Leo in ea Bulla dum ſtatuit, quod volentes ſepeliri cum habitu Mendicantium poſſint ſibi eligere ſepulturam etiam apud alias Eccleſias, expreſsè loquitur de illis, qui in propriis domibus habitant, & extra clauſtra degunt, vt patet ex verbis relatis eo verbo *Habitus Regulares*, *num.* 6. Ideo ſi caſus eſſet, quòd aliqui ſæculares degerent intra clauſtra, & illi vellent cum habitu Religioſorum ſepeliri, deberent in ipſorum Eccleſiis, non autem in aliis, in quibus ſepulturam elegiſſent, ſepeliri; quia quoad iſtos non videntur reuocata priuilegia, de quibus in præſenti, & in quibus habetur, quod ij qui volunt ſepeliri cum habitu Religioſorum, debeant in eorum Eccleſiis ſepeliri etiamſi alibi ſepulturam elegiſſent. Quod etiam verum videtur pro caſu, quo illi ſæculares inducti eſſent à Religioſis ad volendum ſepeliri cum habitu religioſo, ſi non fuerint inducti ad id vouendum, vel iurandum (iuxta dicta ſupra in hoc Mari magno §. 41. & aliis locis ibi relatis.) Quia talis inductio non irritat electionem ſepulturæ, vt contra Belletum, & alios probat Paſqualigus *decſ.* 579. eo quòd nec ſit contra ius, nec de ſe illicita. Vide Rodriguez *tom. 3. quaſt. regul. q.* 74. *art.* 8.

Circa §. 48.

137 NOnnulla dixi ſpectantia ad hoc priuilegium de exemptione Regularium etiam pro caſu, quo Parochiales Eccleſiæ ipſis concederentur, dum ſermo eſſet de ſimili alio Prædicatoribus conceſſo in ipſorum Mari magno § 60. Alia tamen in præſenti addenda.

138 Et primò quidem, quòd caſu quo tales Parochiales Eccleſiæ concederentur Religioſis, licet hoc, & ſimilia priuilegia ſubſiſtant, & maneant in vi ſua quantum ad perſonas, & bona ipſorum Religioſorum, propter communia etiam priuilegia ipſorum, in quibus generaliter ipſis conceditur hæc exemptio, vacant tamen hæc, & alia quæcunque priuilegia quoad illas perſonas, ſiue Regulares, ſiue ſæculares, quæ in prædictis Eccleſiis curam animarum ſæcularium exercent; illæ enim *in iis quæ ad dictam curam & Sacramentorum adminiſtrationem pertineant, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita*, immediatè ſubiiciuntur. Ita enim habetur ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *capit.* 11. iuxta dicta *tomo* 1. *capit.* 11. *numero* 9. *& tomo* 2. *capit.* 1. *numero* 28. *& capit.* 18. *numero* 9. *& tomo* 3. *verbo Epiſcopus quoad Regulares, numero* 26. *& ſupra in Mari magno Prædicatorum* §. 50. Item in dependentibus à tali cura, vel quæ ipſam reſpiciunt, veluti ſi Epiſcopus inquirat, quomodo conſeruetur ſanctiſſimum Sacramentum, & Eccleſiaſtica ornamenta. Ita enim deciſum eſt à Rota *in vna Ciuitatenſi Iuriſdictionis* 11. *Februarij* 1594. *coram Seraphino*, inter deciſiones ipſius *num.* 1067. Vbi etiam dicitur hoc conſonare deciſioni ſacræ Congregationis. Sic etiam tenent Campanile *in diuerſ. iur. Canon. rubr.* 12. *capit.* 13. *numero* 51. Tamburinus *de Iure Abbatum, tom.* 3. *diſput.* 5. *quæſit.* 11. *numero* 50. Barboſa *in Collectan. DD. in Concil. Trid.* circa præfatum *cap.* 11. *n.* 15. poſt alios etiam quos refert. Vbi etiam *n.* 16. licere Epiſcopis, ſi, dum ingredi volunt ad prædictam viſitationem faciendam, tenuant Regulares illos intromittere oſtia Monaſterij claudendo illa infringere. Nota etiam iuriſdictionem, de qua in hoc decreto in perſonas exercentes curam animarum, & adminiſtrationem Sacramentorum competere etiam Ordinario inferiori habenti iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. Rota in Piſcien. *Iuriſdictionis* 16. Octobris 1580. & 5. Maij 1589. coram Gipſio, & in eadem 20. Octobris 1593. coram Penia. & 15. Iulij 1590. coram Plato. De quibus Barboſa *ſuprà*, *n.* 28. Notandum tamen facultatem in hoc decreto datam Ordinariis ad viſitandum perſonas curam animarum exercentes in Monaſteriis virorum, aut mulierum, intelligi datam cumulatiuè, non autem priuatiuè ad eam, quæ competit Abbati, & aliis Superioribus Regularibus. Ita Rota in Piſcien. *Iuriſdictionis* 15. Iulij 1590. coram Plato, & in eadem 20. Octobris 1595. coram Penia, & in Ciuitatenſi *Iuriſdictionis* coram Seraphino iam relata, vbi etiam additur, *ita tamen vt decreta Ordinarij præualeant, vbi datur aliqua contrarietas, vel incompatibilitas*. Quando ergo talis contrarietas, aut incompatibilitas non fuerit, poterunt Prælati Regulares viſitando præfatas perſonas curam animarum gerentes ſtatuere, & ordinare quidquid ſibi circa prædictam curam conueniens videbitur. Hoc enim denotat dictio illa *Cumulatiuè*, ſeu accumulatiuè. Pro qua vide dicta *tom.* 1. *Summa, verbo Dictio*, *n.* 4.

Quomodo autem non obſtante præfatu decreto Concilij nequeant Epiſcopi viſitare Altaria Regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum ſæcularium non incumbit, aut loca, vbi in eiſdem Eccleſiis aſſeruatur ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones perſonarum ſæcularium, conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 11. *n.* 7. ex declaratione ſacræ Congregationis quam etiam affert Tamburinus *ſuprà*, *numero* 47. conformiter ad Conſtitutionem Gregorij XV. de quibus ibi. 139

Circa Capellanum, de quo ſermo in hoc & ſimilibus priuilegiis, nota illum poni debere ad arbitrium Superiorum Ordinis, non verò Epiſcoporum, licet ab ipſis Epiſcopis debeat approbationem obtinere. Ita enim reſolutum teſtantur Piacecus *in praxi Epiſcop. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 46. Gonzalez *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. §. 3. *num.* 34. Conſonat etiam Viuianus poſt praxim Iuriſpatr. *dec.* 86. *num.* 17. & Stephanus Daluinus *de poteſtate Epiſc. & Abbat. cap.* 14. *num.* 2. dicens ſacram Congregationem cenſuiſſe, quod nominatio, ſeu electio Vicarij ſpectat ad Abbatem ſiue Rectorem, approbatio verò ad Epiſcopum. Specialiter id video deciſum à Rota in vna Ianuenſi *Parochialis* coram Durano 19. Aprilis 1627. vbi refertur id a pluribus annis declaraſſe ſacram Congregationem; & ſupponi in aliis eiuſdem tituli coram Coccino 1. Iulij 1633. & 21. Februarij 1631. & in alia Engubina *Beneficij* coram Buratto, anno 1619. Similiter nota Regulares curam prædictam exercentes prohiberi poſſe ab Epiſcopo in percipiendis emolumentis, ne excedant taxam ab ipſo præſcriptam. Ita enim declaraſſe ſacram Congregationem teſtatur Tamburinus *ſuprà num.* 52. ex Barboſa. Inſuper nota, quod ſi declaratio quædam ſacræ Congregationis, quam refert Armendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarra, leg.* 1. *tit.* 6. *num.* 8. & ex ipſo Barboſa *in Collect. ad Concil. Trid. ſeſſ.* 6. *cap.* 8. *de reform. n.* 9. *& de offic. & poteſt. Epiſc. allegat.* 84. *n.* 14. ac nos *tom.* 2. *cap.* 18. *n.* 27. eſt vera, & authentica, poſſet Epiſcopus in Eccleſiis Curatis vnitis Monaſteriis ponere Vicarios perpetuos, ſiue temporaneos, prout ei expedire videbitur. Sed, vt dixi *circa* §. 10. Maris magni Prædicatorum, aliud eſt Eccleſiam Curatam vniri Monaſterio, aliud verò dari Religioſis pro Monaſterio, caſus autem de quo loquitur hoc priuilegium, eſt iſte poſterior, non ille prior. Et adhoc de illo procedere videntur Rotæ deciſiones relatæ, & authores citati. Vide alia in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 67. & Seruitarum *circa* §. 39. 140

Circa §. 49.

141 DE hoc etiam priuilegio, ſeu facultate conceſſa Generali, & Prouincialibus, ipſorumque Vicariis ad diſpenſandum cum ſibi ſubditis in irregularitatibus, plura dixi *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 40. *& ſequentibus*, *& 3. tomo, verbo Irregularitas*, *n.* 72. & in Mari magno Prædicatorum §. 42. & aliis locis ibi relatis.

142 Præter quæ notandum primò facultatem in hoc priuilegio conceſſam ad diſpenſandum cum illegitimis ad Officia Religionum reuocatam eſſe à Sixto V. in duabus Conſtitutionibus, de quibus dixi *tom.* 1. *Summa, cap.* 18. *num.* 60. *& tomo* 2. *cap.* 12. *num.* 22. *& tomo* 3. *verbo Illegitimi regulares*, *n.* 17. Nihilominus iuxta dicta eo *num.* 6. poſſunt aliqui Prælati regulares vti illa ſecundum moderationem factam à Gregorio XIV. in alia Conſtitutione, & iuxta aliud priuilegium eiuſdem Gregorij pro Congregatione Clericorum regularium miniſtrantium infirmis, de qua ibidem dixi. An verò extent alia priuilegia propter quæ id etiam fieri poſſit, dixi eo *num.* 17. *ex* 3. *tomo* relato. De quo etiam Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 76. & Bordonus *reſolut.* 12. alia quoque priuilegia referentes, quæ ſigillatim, & attentè inſpicienda ſunt, dum caſus occurrerit ſimilis diſpenſationis, ne in re tam graui cæco modo procedant illam conceſſuri. Quæ verò ſint officia religionum, pro quibus requiritur hæc diſpenſatio in illegitimis, habes ex dictis *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 62. *& tomo* 2. *cap.* 13. *num.* 50. *& 3. tomo, verbo Illegitimi regulares*, *n.* 8. *& 4. tomo, verbo Officia religionum*, *n.* 4. 5. *&* 6. Quibus etiam locis alia ſpectantia ad illegitimos, eorumque diſpenſationem dixi.

143 Nota ſecundò, quòd non obſtante generali conceſſione in hoc priuilegio, & ſimilibus conceſſa Prælatis religionum ad diſpenſandum cum ſibi ſubditis in omnibus irregularitatibus, exceptis illis tribus, ſcilicet, *homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum*; & quòd exceptio illarum trium confirmare videatur, quod in omnibus aliis præter illas poſſint concedere talem diſpenſationem iuxta iuris axioma, *Exceptio firmat regulam in contrarium*, quod ſumitur ex *leg. quæſitum*, §. *denique*, *ff. de fund. Inſtr.* Gloſſa *in rubr. de reg. iur. in* 6. Dyno, Bartulo, Decio, & aliis apud Barboſam *in tract. de axiomat. iur. axiom.* 85. nihilominus iuxta dicta *tom.* 5. *cap.* 18. *num.* 42. intelligi debent excluſæ ab hac generali conceſſione, nec in illa incluſæ illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio, quod poſſet ſcandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, prout ex Miranda *tomo* 1. *Mand. Prælat. quæſt.* 8. *art.* 5. dixi, quod etiam tenent Rodriguez *tomo* 1. *quæſt. regular. quæſt.* 24. *art.* 6. Vecchius *in prax. Nouit. diſp.* 9. *dub.* 20. *num.* 3. Portellus *in dub. regul. verbo Diſpenſatio, num.* 5. Villalobos *in Summa, tomo* 1. *tract.* 22. *diff.* 9. *num.* 21. Summa Diana *verbo Prælati regularis iuriſdictio in diſpenſando*, *num.* 17. & ipſe Diana 4. *part. tract.* 2. *reſolut.* 73. & alij. Ratio huius eſt non ſolum ea, quam adduxi eo *num.* 42. quia cùm iſti caſus ſint ſpecialiſſimi, non eſt exiſtimandum Pontifices voluiſſe illos comprehendere in generalibus conceſſionibus, propter regulam iuris 81. in 6. *In generali conceſſione non veniunt ea, quæ quis non eſſet veriſimiliter in ſpecie conceſſurus*, ſed etiam quia in ſimilibus irregularitatibus, nec etiam Papa diſpenſat, vt bene Auila *de cenſuris, part.* 7. *diſp.* 3. *dub.* 5. & Layman *tract.* 5. *de Irregular. cap.* 9. *num.* 3. Non ergo credendus eſt talem facultatem aliis concedere voluiſſe.

Hinc primò, non poterunt diſpenſare, vt ſodo- 144
mita notorius ab irregularitate, quam propter infamiam talis delicti contraxit, liberetur: prout benè Rodriguez, & Miranda *ſuprà*, ac Portellus etiam *ſuprà*, *num.* 6. quibus iungitur Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 87. *num.* 2. ſupponens committentem tale delictum ipſo iure eſſe infamem: *leg. Cum vir, Cod. de adult. & leg.* 1. *Cod. de ſecund. nupt. & cap. Infames* 3. *q.* 7. Notorium enim ſodomitam ad alterius miniſterium aſſumi, proculdubiò ſcandaloſum eſt. Deinde ſecundò, non poterunt diſpenſare cùm enormiter leproſo, deformiter gibboſo, aut notabiliter affecto morbo Gallico apparente, propter eandem rationem, & iuxta dicta 3. *tomo, verbo Irregularitas*, *n.* 12.

Præterea etiam nec poterunt diſpenſare ex vi 145
huius aut alterius priuilegij, etiam in caſu, quo non eſſet ſcandalum, cum carente omnino vſu rationis, iuxta dicta eo verbo Irregularitas *num.* 9. De quo etiam Bordonus *reſolut.* 11. *dub.* 2. Nec cum omnino illiteratis, iuxta dicta eo verbo Irregularitas, *num.* 10. De quo ſimiliter Bordonus *ibidem*. Nec cum amentibus, furioſis, mente captis, morbo caduco laborantibus, Epilepticis, Lunaticis, Energumenis, &c. Tales enim nec congruè, nec decenter poſſunt altaris miniſterio deſeruire: De quo Filiucius *de Irregularitate, cap.* 7. *num.* 187. & Sigiſmundus *ſuprà*, *dub.* 89. Nota autem, quod ſi iſtorum defectus non ſit perpetuus, aut continuus, ſeu habitualis, eo tranſacto poterunt dicti Prælati Regulares cùm illum patientibus diſpenſare ex vi huius, aut ſimilium priuilegiorum, vel ſaltem declarare ſublatum eſſe, aut iam ceſſaſſe, ſicut Epiſcopi id facere poſſunt, *cap. communiter, diſtinct.* 33. Layman *lib.* 1. *tract.* 5. *part.* 5. *cap.* 7. *num.* 3. Candidus *tomo* 4. *diſquiſ.* 4. *art.* 8. *num.* 5. Sigiſmundus *dict. dub.* 89. *num.* 14. & Bordonus *ſuprà*, *num.* 19. Quod maximè procedit in ordine ad exercitium ordinum iam ſuſceptorum, quia per Ordinationem adquirit ordinatus ius ad exercendum ordinem ſuſceptum, & ideo non poteſt per ſuperuenientem cauſam perdere illud, niſi ea durante. Suarez *tomo* 5. *de cenſuris, diſput. vlt. ſect.* 1. *num.* 5. Filiucius *ſuprà*. Iudicium autem de ceſſatione talis defectus pertinet ad dictos Prælatos regulares, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas*, *num.* 12. ex Soarez, Auila, Layman, & Cornexo, quos citat, & ſequitur Diana *dicta reſolut.* 73. ac probabile putat Candidus *ſuprà*, *num.* 7. Eò quòd eiuſdem eſt iudicium ferre, ac diſpenſare. Bordonus *dicto num.* 18. ex aliis. Quamuis autem inhærendo *in dicto cap. communiter*, videtur neceſſarium ad hoc iudicium faciendum ſpatium vnius anni, vt eo tempore certior capiatur experientia de ceſſatione illius defectus, nihilominus, vt Suarez ſupra eo *num.* 5. dicit, hoc non eſt in vſu, ſed prudenti arbitrio relinquitur, quod etiam non diſplicet Filiucio *ſuprà*, & Bonacinæ *de cenſuris, diſp.* 7. *q.* 2. *punct.* 2. *num.* 12. & fauet Sigiſmundus eo *n.* 14. Idem porrò quod de iſtis amentibus, furioſis, &c. dictum eſt, ſcilicet non poſſe diſpenſari à Prælatis Regularium ex vi huius, aut alterius priuilegij, dicendum etiam de Hermaphroditis, iuxta dicta eo *verbo Irregularitas*, *num.* 13. Fœminis in viros conuerſis, iuxta dicta ibid. *num.* 14. Seruis profeſſis, iuxta dicta *ibid. n.* 18. pro caſu videlicet (ſi dari poteſt) quo validè profeſſionem emiſiſſent manente ſeruitute. Quid verò dicendum de iis, qui carent legitima ætate ad Ordines requiſita, an ſcilicet à Prælatis Religionum ex vi priuilegiorum diſpenſari poſſint, dixi eo loco *n.* 17.

Ex quo etiam fit, quod licet iuxta dicta eo 3. *tomo*, 146
verbo Infamia, *n.* 17. poſſint Prælati Regulares in ea, & in irregularitate, quæ ex illa oritur, diſpenſare

Digitized by Google

propter præfata priuilegia, cùm vniuerſalia ſint (quibus etiam iunguntur alia ſpecialia aliquibus Religionibus conceſſa, de quibus eo loco) nihilominus tamen iuxta dicta etiam ibidem, *num.* 18. ex Rodriguez, Miranda, & Portellu, id fieri non poteſt in caſibus, in quibus eſſet ſcandaloſum, id eſt, in caſibus in quibus ſcandalum aliquod timeri prudenter poſſet ſi tali infamia notati ad altaris miniſterium aſſumerentur, propter dicta ſuperius. Vnde conſequenter, licet iuxta dicta, *tom.* 1. *cap.* 16. *num.* 32. probabile ſit poſſe prædictos Prælatos Regulares diſpenſare cum ſuis ſubditis, qui triremibus damnati fuerunt, vt poſtquam reuerſi ſint, ad altaris miniſterium aſſumantur, id tamen intelligi debet, prout eo loco indicaui, & iuxta dicta ſuperius, quando non eſſet, aut timeretur aliquod ſcandalum, ex eo quod tales viderentur celebrare, prout contingeret in caſu, quo illi pergerent ad loca remota, vbi nullus eos cognoſceret, aut ſciret tali infamia notatos eſſe: perſeuerante enim tali ſcandalo, aut in loco, in quo nota eſt aliis talis infamia, nullatenus debent, aut poſſunt Prælati præfati cum ipſis diſpenſare, non obſtante vniuerſitate ſuorum priuilegiorum, propter dicta. Vnde eſto, quod antiquitus aliquando cum talibus à Papa diſpenſatum ſit vt audio, modo tamen his temporibus non conceditur hæc diſpenſatio, ita vt veluti in prouerbium abierit dicere: *A triremibus ad altare non datur regreſſus.* Supponimus autem taliter ad triremes damnatos eſſe irregulares, propter infamiam iuris, iuxta dicta eo *num.* 32. & eo verbo Infamia, *num.* 7. Quod etiam ſupponunt Rodriguez, Toletus, & Peirinis eo *n.* 32. relati clarius Theſaurus *in praxi part.* 1. *cap.* 33. §. *Quinto modo, & part.* 2. *verbo Miſſa, cap.* 5. §. *Item ſi eſſet*, poſt alios, quos ibi refert, & Barboſa *de offic. & poteſtate Epiſcopi, allegat.* 43. *num.* 15. referens Nauarrum, Cardinalem, & Molfeſium quibus etiam iungitur Campanile *in diuerſ. iur. can. rubr.* 13. *cap.* 18. *n.* 16. *& ſeq.*

147 Nec obſtat, quod obiicit Diana *part.* 4. *tract.* 2. *reſolut.* 83. ex Riccio, & Homobono, quòd non inueniatur expreſſa in iure iſta irregularitas, ac per conſequens, quod non ſit: ſiquidem ex *cap. Is qui, de ſententia excommunicationis in* 6. nulla eſt irregularitas, quæ in iure non ſit expreſſa. Reſpõdeo enim, quod etſi non inueniatur expreſſa ſub nomine pœnæ triremium, inuenitur tamen ſub nomine deportationis, ſeu damnationis ad opus publicum, ſeu ad metallum *leg. ad tempus, Cod. ex quibus cauſis infam. irrog. leg. capitalium ibi Gloſſa, ff. de pœnis, & leg. quidam ibi Gloſſa, ff. eod.* eo quod pœna triremium ſucceſſerit in loco iſtarum, quibus annexa eſt infamia. Follerius *part.* 2. *prax. cap.* 9 *num.* 9. Diaz *in praxi, capit.* 146. *num.* 3. Salzedo *ad Diaz*, *c.* 140. *prax.* §. *ſic equidem*, Farinacius *queſt* 142. *n.* 165. & ex ipſis Theſaurus *d. c.* 33. §. *Talis eſt*, & loco relato *ex part.* 1. *prax.* addens remanere infames præfatos ad triremes damnatos, etiam poſtquam liberati fuerint, peracto tempore ſuæ pœnæ per dictam legem, *Ad tempus.* Reſpondeo 2. quod etſi non reperiatur expreſſa hæc irregularitas in Iure ſub nomine præfatæ pœnæ triremium, reperitur tamen ſufficienter expreſſa in cauſa talis pœnæ, quæ præſertim inter Regulares ſemper eſt famoſa, id eſt crimen inferens infamiam, latrocinium v. g. & ſimilia. Certum enim eſt infamiam iuris ipſo facto incurri per ſententiam condemnatoriam in cauſa famoſa. *Can. infames* 3. *q.* 7. §. *Porrò l.* 1. §. *Qui in iudicio, ff. de his qui not. infam.* Molin. *tr.* 4. *de Iuſt. diſp.* 9. *à n.* 1. Bernard. Diaz *in prax. cap.* 88. *num.* 3. Sanchez *opuſc. lib.* 6. *capit.* 3. *dub.* 6. *n.* 14. *& n.* 20. Barboſa *ſuprà n.* 14. & Theſaurus *dicto cap.* 33. §. *Tertiò modo.* Addo tertiò, adeo vilem, abiectam, & contemptibilem eſſe conditionem remigantium in triremibus, vt ipſa ſola inſpecta, vel in ſolo lumine rationis ſtando, haberi debeant vt infames, ac per conſequens irregulares. De quo Viualdus *tract. de depoſitione, & degradatione ſub num.* 38. *pag.* 84. & Peirinis *tomo* 1. *de ſubdito, quaſt.* 1. *cap.* 27. Vide alia infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 51. vbi dicam quid ſtatutum fuerit in ipſorum Conſtitutionibus contra ipſos ad triremes damnatos.

Circa §. 50.

DE ſimili priuilegio prædicatoribus conceſſo di- 148
xi in ipſorum Mari magno §. 51. vbi etiam, qui fuerint illi, qui dixerint, quod confeſſi Fratribus Mẽdicantibus iterum teneantur ſua peccata confiteri Parochis, contra quos Pontifices volunt veluti contra de hæreſi ſuſpectos procedi. Nunc verò addendum, ſermonem eſſe in hoc, & ſimilibus priuilegiis de iis; qui talia dixerint de Confeſſariis Mendicantium *ad audiendas confeſſiones iuxta iuris diſpoſitionem* deputatis *pro tempore*, vt dicitur in ipſis. Vnde ſi talia affirmauerint contra Confeſſarios non deputatos *iuxta iuris diſpoſitionem*, non ſubiicientur tali pœnæ. Dicentur autem Confeſſarij deputati *iuxta iuris diſpoſitionem* illi, qui ſecundum ius approbati fuerint, his videlicet temporibus non ſolum licentiam à ſuis Prælatis habentes, ſed etiam ab Ordinariis approbati, iuxta decretum Concil. Trid. *ſeſſ.* 23. *c.* 15. Etenim inter alias ſignificationes dictionis *Iuxta*, vna eſt quod ſit idem quod *ſecundum* Abbas *in c. Abbate, n.* 20. *de verſ. ſign.* Cenedus *poſt libr. pract. & can. quaſt. ſing.* 22. *n.* 3. & alij apud Barboſam *in tract. de dictionibus, d.* 187. *n.* 6. Idem ergo erit dicere *iuxta iuris diſpoſitionem*, ac *ſecundum iuris diſpoſitionem.*

Circa illa verba *tanquam de hæreſi ſuſpectos* nota 149
quæ dixi *tom.* 3. *Summæ, verbo Hæreſis, & Hæreticus, n.* 3. *& ſeqq.* & præter authores ibi citatos lege Caſtrum Palaum *in oper. moral. part.* 1. *tract.* 4. *diſp.* 7. *punct.* 1. Souſam *in Alphor. Inquiſit. lib.* 2. *c.* 40. Card. Lugo *de fide diſp.* 15. *ſect.* 2. & Cæſarem Carenam *de offic. SS. Inquiſit. p.* 3. *tit.* 12. §. 3. Ex eis enim conſtabit qualiter, & quomodo tales ſuſpecti denunciari debeant S. Officio, iuxta decretum, ſeu edictum S. Inquiſitionis, quod retuli eodem 3. *tom. verbo Accuſare, & Accuſator, n.* 7.

Quia verò Pontifex in huiuſmodi priuilegio vo- 150
cat propoſitiones aſſerentium, quod confeſſi confeſſariis Mendicantium iterum teneantur ſua peccata Parochiis confiteri *male ſonantes*, ideo notandum, quod propoſitio malè ſonans eſt ea, quæ licèt nudè ſumpta videatur Catholica, iuncta tamen cum circumſtantiis loci & temporis, & perſonarum, malè ſonat Carena *ſupr. tit.* 16. §. 3. *num.* 10. ex Patamo, Suarez, & Molfeſſio. Exemplum ponitur in hac propoſitione *fides iuſtificat.* & in iſta *plures ſaluantur in ſtatu ſeculari quam in Regulari.* Poteſt etiam poni exemplum in propoſitione, de qua in præſenti priuilegio, ſcilicet *Confeſſi Fratribus Mendicantibus teneantur eadem peccata Parocho iterum confiteri.* Siquidem talis vocatur à Pontifice. Quo tamen non obſtante poteſt maiores cenſuras mereri, cum conſtans ſit apud Doctores non repugnare, imò ſæpè euenire, vt vni propoſitioni ſecundum diuerſas rationes plures gradus cenſuræ conueniant. De quo, & gradibus cenſurarum propoſitionum Simanchas *de Cathol. inſtit. tit.* 54. Ludouicus à Patamo *de Orig. S. Inquiſ. lib.* 4. *queſt.* 3. Albertinus *de agnoſcend. aſſertionib. q.* 6. Ricciullus *de iure perſon. extra Eccleſ. grem. exiſt. lib.* 5. Batiola *in Florib. director. tit. de var. propoſit. gradib.* Suarez *de fide diſp.* 19. *ſect.* 2. Molfeſſius *in Summ. tom.* 1. *tract.* 11. *c.* 2. Carena *d. tit* 16. & nouiſſimè Cardinalis Lugo *de fide diſp.* 20. *ſect.* 3.

Vide

151 Vide alia in Mari magno Eremitarum S.Auguſtini §.50. Carmelitarum §.52. & 69. & Seruitarum §.42.

Circa §. 51.

152 DE ſimili communicatione priuilegiorum facta Prædicatoribus dixi ſupra in ipſorum Mari magno §.52. & de hac materia plura *tom.1. cap. 3. numero 17.& tomo 2.cap.1. num.51.& ſequentib. & tom.4. verbo priuilegia Regularium num.24.* Aliqua etiam ſparſim variis in locis. In præſenti tamen explicandæ ſunt clauſulæ, & dictiones illæ quæ habentur in iis priuilegiis, ſcilicet *in omnibus, & per omnia, prorſus, & ſine vlla differentia perinde, &c.* quod non ſolum pro hac, ſed & pro aliis quoque materiis vtile erit.

153 Ergo Clauſula illa *In omnibus, & per omnia* propter eius vniuerſalitatem facit, vt comprehendantur ea, quæ aliàs non comprehenderentur *l.Balliſta ff. ad Trebell.l.cum ſcimus C.de agricol.& cenſitis lib.11.* Rota in Tirafonen. *Canonicatus* 28. Ianuarij 1575. coram Cantuccio. Marta *de clauſul.p.1. clauſ.62.* & Barboſa *de clauſul.clauſul.53.n.3.* Habet etiam vim ſpecialis ſpecificationis. Marta dicta *Clauſula 62.n.4.* Tuſchus *pract. concluſ. tomo 1.litter.C. concluſ.354. num.1.* Barboſa *ſupra num.7.* etiam poſt alios. Importat omnimodam adæquationem, Rota *deciſ.398.n.9. p.2.in poſthum. Farinac.* aliàs *p.4.recent.* Adeò vt nulla ſit penitus differentia. Tuſchus *ſup.n.6.* Barboſa *n.10.* poſt alios, apud quos alia.

154 Dictio etiam *Prorſus* excludit omnia, & ſingula quæ in contrarium excogitari poſſunt, *cap.Statutum,§. Prouiſurus, de reſcript. in 6.* ibi *nihil prorſus exigat*, & ſic denotat idem quod *Penitus*, ſecundum Stephanum Gratian. Marchiæ *deciſ.188.n.8.* Item habet vim præciſæ naturæ, vt *in cap. Ad aures*, ibi, *omnem prorſus actionem excludit, de præſcript. dicto cap. Statutum, §. Prouiſurus, c. Præſentium, § Præterea, de teſtib. lib.6.* notant Dec. *conſ.113.n.5.tomo 1.* Octauian. Vulpel. *de prepoſ.& ad verb. ſignific. ſub hac dict. pag.83.* Barboſa *in tract.de diction. dict.294.*

155 Item dictio illa *Sine*, cum ſit idem quòd *abſque*, eſt negatiua, & excluſiua, ac ſeparatiua, *cap. Qui generaliter.* vbi Archid. *num. 3.verſ. Abſque de procuratoribus, lib.6.* & ibi Ioan. Andr. *n.1.* & Dominic. *in verſ. Quæro quæ ſit natura huius dictionis Abſque.* Coſm. *in pragmat. Sanction. tit. de collation.§. Item inſuper, v. Abſque.* Bald. *in lib.data opera, col.pen.n.96.* Vulpel. *ſub hac dict.pag.3.* Cened. *poſt lib.Canonicar.& practicar.q.ſingular.2.n.1.* Barboſa *ſupra diction.2.* Vnde ad intentum denotabit nullam omnino differentiam eſſe debere in vſu priuilegiorum inter Prædicatores, & Minores.

156 Præterea dictio *Perinde* denotat omnimodam ſimilitudinem, vt *in l.Cum hæres, in princ.ff.de acquirend. hæred.& l.qui à Patre*, vbi Bart. *ff.de confirm. tutor. & in §. Item nobis in fin.Inſtit. per quas perſonas nobis acquiratur.* Idem Bart. *in Extrauag.ad reprimend.verſ. Perinde.* Roland. *conſ.47.num.3.tom.4.* & alij, quos refert, & ſequitur Barboſa *ſupra dict.252.* Vnde tam ex illa, quam ex præcedentibus infertur mentem Pontificum eſſe vt in vſu priuilegiorum pares omninò, ſimiles, & æquales ſint Prædicatores, & Minores.

157 Quæ autem ſint hæc priuilegia Prædicatorum, quæ Minoribus communicantur hoc loco, colligi poteſt ex eorum Mari magno, *Bulla Aurea* dicta Compendiis huius Ordinis, Diuo Antonino *3. p. Summa titul.9.* Caſſarubio *in ſuo Compendio priuileg. Mendicant.* & Rodriguez *in Bullario*, vbi plura referuntur.

Circa §. 52.

158 HÆc etiam inhibitio facta Ordinariis, & Rectoribus Eccleſiarum ſub iſtis grauiſſimis pœnis, ne Prædicatores, aut Minores inquietare, ſeu moleſtare præſumant in executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum, habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 53. Circa quæ præter dicta eo loco.

159 Vlterius notandum ex verbis huius priuilegij inferri Dominos Ordinarios & Rectores Eccleſiarum impedientes præfatos Religioſos in vſu dictorum priuilegiorum mortaliter peccare. Quod non ſolum colligitur ex grauiſſimis illis pœnis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis officiorum, & beneficiorum, &c. quæ neceſſario ſupponunt peccatum mortale, iuxta dicta ſæpius in Summa; ſed etiam ex dictione illa *diſtrictius*, quæ iuxta dicta 3. *tomo verbo Clauſula num. 14.* importat peccatum mortale, quando cadit ſupra materiam grauem, prout contingit in propoſito ſiquidem obſeruantias priuilegiorum Religioſorum res valdè grauis eſt concernens multum ipſorum commodum.

160 Deinde circa clauſulam illam: *Nec etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum auxilium, conſilium, vel fauorem dare, &c. præſumant*, qua prohibetur dare tale *auxilium, conſilium, vel fauorem* impedientibus executionem dictorum priuilegiorum, nota quod *auxilium* tam in præſenti; quam in aliis ſimilibus caſibus denotat actionem, qua quis opem fert ad aliquid faciendum; *Conſilium* verò actionem, per quam quis verbis impellit ad idem *l. in actio ff. de furt. & l.ſæpè ff.de verb.ſignificat.* Fauor autem denotat id quòd confert, & iuuat ad præfatum finem. Ita ferme, etſi ad aliud intentum loquentes videlicet de vndecima excommunicatione in Bulla Cœnæ poſita vbi ſimilia verba habentur, Vgolinus, Duardus, Alterius, & Souſa, quos ſequitur Bonacina *ibidem num. 26. 27. 28.& 29.* Obſeruans etiam *numero 28.& 29.* requiri ad hoc, quod propter prædictas actiones incurratur cenſura, quòd illæ influant in effectum: quia regulariter loquendo, crimen non intelligitur niſi quando eſt completum, & conſummatum, ac cum effectu *cap. hac autem dict.1. de pœnitent. iuncta Gloſſa ibidem, & leg.1. §. hæc verba ff. quid quiſque iuris.*, iuxta dicta *tom.3. verbo Caſus reſeruati Regularium numero 121.* Vide & dicta eod. *tom.3. verbo Irregularitas numero 71.*

Circa §. 53.

161 SImilis facultas conceſſa cuilibet in dignitate conſtituto, aut Canonico, ad procedendum pro defenſione priuilegiorum huius Maris magni, habetur in Mari magno Prædicatorum §.54. & præter dicta ibi etiam relatis, vlterius pro explicatione illius dictionis ſeu clauſulæ *In ſolidum* nota, quod quemadmodum in inſtrumentis fideiuſſionum poſita denotat; quod quilibet fideiuſſorum teneatur ad ſolutionem debiti, vt habent Molina *de iuſt. tract.2. diſp.545.* Rebellus *de Obligat. iuſt.p.2.lib.16.q. vnica de fideiuſſor. à num.18.* & alij plures; ita etiam in præſenti denotat, quod quilibet iſtorum, qui in hoc priuilegio numerantur, ſcilicet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, & Canonici, &c. poſſint, & teneantur munus Conſeruatoris pro executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum exercere, quando requiſiti fuerint. Facit enim hæc clauſula, vt quilibet ad totum teneatur, Rota apud Zach. *poſt tract. de obligatione Camer.deciſ.22.n.1.& deciſ.23.n.3.* vbi fuit dictum hanc clauſulam importare ac ſi dictum eſſet, *Quilibet eorum.*

eorum. Attribuit namque totum vnicuique *l. 3. de fideiuſſ. l. ſi non ſingula C. ſi cert. pet. l. ſi diuiſ. C. locat.* Bertazolus *de clauſ. inſtrumentat. clauſ. 39. gloſſ. 7. n. 1.* Barboſa *de Clauſulis Clauſul. 75. in fin.*

162 Circa illa verba *pacifica poſſeſſione, vel quaſi,* &c. nota, poſita ad denotandum præfatos Conſeruatores *efficacis defenſionis præſidio* aſſiſtere debere dictis Religioſis, ſiue in rebus corporalibus, ſiue in incorporalibus, aut iuribus. Etenim iuxta definitionem poſſeſſionis, quam tradunt Silueſter *in Summa verbo Dominium, quæſt. 1.* Couarruuias *in Regula Poſſeſſor. 2. initio, num. 1.* & Molina *tom. 1. tract. 2. de iuſt. diſp. 11.* poſſeſſio eſt *detentio rei corporalis corporis, animi, Iuriſque adminiculo.* Rerum autem incorporearum, ſiue Iurium non eſt propria poſſeſſio, ſed quaſi poſſeſſio, iuxta *l. 3. ff. eod. tit. l. Seruus §. Incorporales, ff. de acquirend. rerum domin. & l. ſequitur §. Si viam, ff. de vſurpationibus, & vſucapionibus,* & conſonat *c. Cum Eccleſia, de cauſ. poſſeſ. & propriet.* iuncta Gloſſ. *verb. quaſi poſſeſſionem.* Molina *ſupra §. dicitur.* Layman *lib. 3. Theologiæ moralis ſect. 5. tract. 1. cap. 7. num. 1.* Etſi vſu aliquando huiuſmodi rerum incorporearum detentio dici ſoleat poſſeſſio. Molina, *ſupra.* Vt ergo Pontifex declararet præfatum priuilegium ſuffragari dictis Religioſis in quibuſcumque bonis, aut iuribus, ideo vel ad maiorem rei explicationem dictis verbis vſus eſt.

163 Circa eam clauſulam *Authoritate noſtra,* &c. nota quod licet ipſa non importet iuriſdictionem ordinariam, ſed delegatam iuxta dicta *tom. 3. verb. Clauſul. num. 12.* & reſoluunt Menoch. *de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 16. n. 18.* Marches *de Commiſſ. p. 1. pag. 64. num. 226. & pag. 802. n. 325. & pag. 416. num. 204. in vlt. impreſſ.* quos cum aliis refert Barboſ. *in tract. de clauſulis clauſula 12.* ac per conſequens ex vi huius priuilegij Conſeruatores iſti non habere videantur, niſi ſolùm iuriſdictionem delegatam, nihilominus iuxta dicta *tom. 2. c. 10. n. 25.* ex aliis priuilegiis Religionum, quæ ibi adduxi, præfati Conſeruatores ſunt, & dicuntur Iudices Ordinarij.

164 Nota præterea verbum illud *Contradictores* appoſitum in illa clauſula *Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita,* &c. non comprehendere contradictores de Iure, id eſt illos qui agunt coram Iudice, ſed ſolum contradicentes de facto, prout ſæpius Rota firmauit, cuius plures deciſiones affert Garzias *de beneficiis part. 6. cap. 1. n. 115. cum ſequentib.* & Barboſa *de clauſulis clauſula 33. num. 2.* poſt plures alios DD. vbi etiam *num. 1.* poſt plures alios DD. vbi etiam *num. 9.* quod extenditur etiam ad turbantes iuriſdictionem executionis litterarum Apoſtolicarum.

165 Maximè nota, quod ea quæ dicuntur hoc loco de Romanæ Eccleſiæ Syndicis, quod ſcilicet ad eorum requiſitionem teneantur Iudices conſeruatores manutenere Religioſos in iis priuilegiis, quamuis etiam habeantur in Mari magno aliorum Mendicantium, proprius tamen conueniunt Minoribus, illi enim habent iſtos Syndicos nomine Papæ, ſeu Sedis Apoſtolicæ deſignatos ad cauſas ipſorum peragendas, & recipiendum ea, quæ Fratribus competunt, propter priuilegia multorum Pontificum, de quibus, & aliis ad ipſos ſpectantibus Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Procuratores,* Rodriguez Sorbus, & Portellus, quos retuli *tom. 1. cap. 7. num. 12.* dum de iis Syndicis agerem, & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.* 119. In aliis autem Religionibus iſti vocantur *Procuratores,* iuxta dicenda infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa §. 54.* & in Mari magno Seruitarum *circa §. 69.*

Circa §. 54.

EÆ quæ hic apponuntur à Pontifice non obſtan- 166
tiæ ac firmitates poſitæ etiam ſunt ferè ad verbum in Mari magno Prædicatorum, *§. 55. & 56.* & ideo ibi dicta deſeruiunt etiam ad intentum. Alia tamen habes in Mari magno Carmelitarum *circa §. 108.* & Seruitarum *circa §. 70.*

De viuæ vocis oraculis conceſſis Ordini Minorum.

INnumera ſunt viuæ vocis oracula per ſummos 167
Pontifices conceſſa Ordini Minorum S. Franciſci, quæ ſparſim in Compendiis priuilegiorum eiuſdem Ordinis referuntur; maximè apud Caſſarubium *in Compend. Priuilegiorum Mendicantium,* quæ etiam referuntur a Rodriguez, Miranda, Portello, & aliis authoribus huius Religionis, quæ de eadem materia ſcripſerunt; ac præcipue habentur apud eundem Rodriguez in ſuo Bullario, vbi poſt Summorum Pontificum Bullas collocat ſæpius viuæ vocis oracula conceſſa Religioni Minorum. Quia tamen hoc Mare magnum editum à Sixto IV. ſicut & alia quatuor Mendicantium, ideo ad finem ipſius placuit apponere 55. viuæ vocis oracula ab eodem Pontifice Minoritis conceſſa, prout ab eodem Rodriguez in dicto Bullario poſt Bullas Sixti IV. appoſita fuerunt. Animaduertendo tamen quæ circa illorum reuocationem, vel permanentiam dixi in variis locis meæ Summæ, dum de ea materia ſcripſi. Ac maximè quæ circa reuocationes generales viuæ vocis oraculorum, factas per Gregorium XV. & Vrbanum VIII. ſcripſi *tom. 2. cap. 3. num. 22.* ac præſertim *tom. 4. verbo oracula viua vocis, per totum.*

Quinquagintaquinque viuæ vocis oracula conceſſa à Sixto IV.

SIxtus IV. anno Domini milleſimo quadringenteſ- 1
ſimo octuageſimo primo, die octauo Ianuarij, ad requiſitionem Venerabilis Patris Fratris Ludouici de Vincentia conceſſit, quod Prælati noſtri poſſint commutare legata facta locis noſtris ad vnum vſum in alium; ſine ſcandalo tamen illorum, ad quos ſolutio talium legatorum pertinet.

Item quod illi, qui ſunt in ſeruitio Sororum S. 2
Claræ, & Fratrum habeant indulgentiam plenariam in morte; & ſemel in vita de reſeruatis.

Idem Sixtus IV. die ſeptima Martij conceſſit om- 3
nibus Monialibus S. Claræ, & Sororum Tertij Ordinis curæ Fratrum commiſſis, quod poſſint tangere, & lauare ſacros pannos, exceptis corporalibus. Et poſtmodum die ſeptimo Ianuarij, anno Domini milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſecundo, ad ſupplicationem Fratris Franciſci de Placentia conceſſit idem vt omnes Sorores ſupra dictæ ſub Clauſura & Congregatione viuentes etiam corporalia & purificatoria tangere poſſint, dummodo ſteterint lota à Fratribus & benignè conceſſit.

Idem Sixtus IV. ſeptimo die Martij anno Domini 4
milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſecundo conceſſit omnibus Fratribus noſtris non valentibus perſoluere diuinum officium bene & diligenter in Choro (vt tenentur) per defectum auditus vel viſus, ſi quid prætermittitur, quod non teneantur illud omiſſum iterum perſoluere, ſed dicant vnum Pſalmum in fine Horarum, & ſufficiat eis.

Idem Sixtus IV. eodem die conceſſit quod non 5
poten

potentes ieiunare bono modo pro infirmitate vel debilitate non teneantur.

6 Idem Sixtus IV. die quinto Martij declarauit, quod mulieres ingredientes Monaſteria S. Claræ, & S. Dominici, non teneantur ire ad Curiam pro abſolutione ab excommunicatione, ſed eas poſſint abſoluere noſtri Confeſſores, etiamſi tales mulieres ingrediantur mala intentione.

7 Idem Sixtus IV. ad petitionem reuerendi Patris Vicarij Generalis præſente Fratre Ludouico de Vincentia conceſſit quod Vicarius Generalis, & Prouinciales poſſint diſpenſare cum Fratribus ſibi ſubditis in irregularitate homicidij: dummodo tales homicidæ non ſint certi, quod ipſi actualiter occiderant, nec pro certo ſciant quod fuerunt tales mandatores, vel auxiliatores homicidij, quod ſine illis nullo modo fuiſſet tale homicidium perpetratum.

8 Idem Sixtus IV. conceſſit quod Fratres poſſint tuta conſcientia tenere, recipere paramenta argentea, & aurea, & alia ad diuinum cultum pertinentia, & habere campanas magnas: & diuerſas quando à Capitulo prouidebitur, quod ſine ſcandalo poteſt fieri, conceſſit.

9 Idem Sixtus IV. conceſſit quod in receptione habitus cuiuſlibet trium Ordinum ſancti Franciſci, ſit indulgentia plenaria recipienti, & ſimiliter in die obitus.

10 Idem Sixtus IV. conceſſit, quod ſeruitiales Monialium ſanctæ Claræ portent honeſta ſecundum diſpoſitionem, & conſtitutionem Reuerendi Patris Vicarij Generalis.

11 Idem Sixtus IV. eodẽ anno M. CCCC LXXXII. 13. Nouembris ad ſupplicationem Fratris Andreæ Teutonici Commiſſarij in Curia Romana conceſſit quod quilibet Catholicus Epiſcopus poſſit celebrare Ordines ſacros temporibus ad hoc ab Eccleſia deputatis in locis Fratrum de Familia, pro Fratribus de Familia dumtaxat.

12 Idem Sixtus IV. conceſſit, quod Fratres ſacerdotes Familiæ noſtræ poſſint benedicere paramenta altaris, & miſſalia indumenta, exceptis corporalibus duntaxat.

13 Idem Sixtus IV. ſuppleuit omnes defectus commiſſos in receptione locorum abſque dolo, & quod Fratres ſecura conſcientia poſſint tenere, & inhabitare loca, etiamſi non reperirentur Bullæ, & quod poſſint abſolui ad cautelam.

14 Idem Sixtus IV. ad ſupplicationem Iacobi de Angelo conceſſit, quod ſacerdotes Familiæ noſtræ cauſa neceſſitatis poſſint & poſt horam ſtatutam ab Eccleſia celebrare.

15 Idem Sixtus IV. conceſſit, quod Fratres in die ſancti Franciſci, & ſtigmatum eiuſdem poſſint dicere præfationem propriam in Miſſa.

16 Idem Sixtus IV. ad ſupplicationem Fratris Alberti de Peruſio conceſſit, quod Fratres Familiæ noſtræ præſentes, & futuri poſſint audire confeſſiones ſæcularium vndique venientium, ea authoritate quam habent ab Epiſcopo in cuius diœceſi conſiſtentur.

17 Idem Sixtus IV. conceſſit, quod non obligantur FF in conſcientia ſi non recipiunt loca, vel Monaſteria tam Conuentualium, quam etiam de nouo erigenda, vel alia quæcunque, etiamſi eis præcipiatur per obedientiam, & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis cenſuris.

18 Idem Sixtus IV. conceſſit, quod Confeſſores dum ſunt in itinere, & requiruntur, poſſint audire confeſſiones, ſicut Parochiani, etſi non fuerint præſentati ſecundum formam Clementinæ.

19 Idem Sixtus IV. ad ſupplicationem R. P. Vicarij Generalis Petri de Neapoli die quinta Auguſt, anno Domini 1481. conceſſit, quod omnes indulgentias ſtationum Romæ, & Portiunculæ conceſſas Fratribus in locis ſuis Sorores noſtræ, ſiue Moniales in earum Eccleſiis ab intra eo modo, & forma quo fratres, videlicet cum quinque Pater noſter, & totidem Aue Maria cum Gloria Patri, & earum ſeruitrices in Eccleſia exteriori habeant.

Idem Sixtus IV. declarauit, quod per octauam 20
Omnium Sanctorum ſemper fiat idem officium quod in die, & dicatur officium beatæ Virginis ſine aliquo alio feſto, ſicut fit in Octaua beati Franciſci.

Idem Sixtus IV. conceſſit, quod poſſumus dicere 21
commemorationes Omnium Sanctorum noſtri Ordinis ſub vna Antiphona.

Idem Sixtus IV. die penultimo ad ſupplicationem 22
ſocij Vicarij Generalis Fratris Ioannis Franciſci de Herraria conceſſit, quod Fratres poſſint legere lectiones de Chronicis Ordinis noſtri in ſolemnitate quinque martyrum de Marrochio, & dicere miſſam propriam, quam compoſuit R. D. V. Generalis, & dicere Credo.

Idem Sixtus IV. conceſſit, quod poſſumus dicere 23
Credo in ſolemnitatibus Sanctorum noſtri Ordinis, & ſanctæ Claræ.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod Fratres poſſint 24
dicere officium proprium ſancti Ludouici Epiſcopi, & Confeſſoris noſtri Ordinis.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod ſæculares labo- 25
rantes in Monaſteriis ſanctæ Claræ, ac aliarum poſſint ibi comedere in loco honeſto.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod ſorores ſanctæ 26
Claræ intromittere non teneantur, quando Medicus intra clauſuram, aliquem de ſeruitoribus ſuis; ſed ſufficiat quod a tribus, vel quatuor Monialibus de antiquioribus aſſocietur.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod Monialium con- 27
feſſores, & ſocij eorum habeant omnes indulgentias vbi adeſſe eos contigerit, quas habebant in Eccleſiis ſuis, & ſimiliter Fratres, maximè Prædicatores, & ſocij eorum.

Hæc viuæ vocis oracula quæ ſequuntur reperit Frater Bernardinus de Guaza, dum eſſet in officio Commiſſarius Romæ, quæ fuerunt impetrata per Fratrem Natalem de Pomer à felicis recordationis Sixto IV. mediante quodam ipſius cubiculario Gregorio nomine & Fratre Archangelo.

Conceſſit ſanctiſſimus Dominus Papa Sixtus IV. 28
Fratribus Minoribus Ciſmontanis de Obſeruantia nuncupatis ſub obedientia Vicariorum viuentibus, nec non ſeruitoribus, & ſeruitricibus eorum omnium quod poſſunt promereri omnes, & ſingulas gratias, & indulgentias conceſſas Fratri Angelo de Clauſio, & Fratri Petro de Neapoli Vicariis Vltramontanis pro Fratribus, & Sororibus ſibi commiſſis dicendo in eorum Eccleſiis orationes, & ſuffragia conſueta, modo & forma Vicariis Vltramontanis conceſſis. Et hoc conceſſit ad ſupplicationem Vicarij generalis Ciſmontani, tunc temporis.

Item placuit ſanctiſſimo Domino noſtro commu- 29
nicare Sororibus ſanctæ Claræ viuentibus ſub obedientia præfati Vicarij Ciſmontani declarationes primæ Regulæ ſanctæ Claræ, quarum principium eſt, *quam admiranda Virginis Clara*, quas quondam Magiſter Guillelmus de Caſſali generalis Miniſter Ordinis Minorum, authoritate Apoſtolica compoſuit: citra tamen obligationis vinculum: ſed ſicut fuerit viſum præfato Vicario generali cum conſilio aliquorum proborum Fratrum.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod Fratres qui ſunt 30
deputati ad ſeruitium prædictarum Sororum, poſſint accedere ad Eccleſiam, & loca vbi habitant Fratres earum regimini deputati, habita ſuper hoc licentia à ſuis ſuperioribus.

Idem

31 Idem Sixtus IV. conceſſit Fratribus Minoribus de Obſeruantia nuncupatis, Sororibus ſanctæ Claræ, & tertiarum vtriuſque ſexus Ciſmontanis, necnon domeſticis, & familiaribus eorum omnium omnia indulta, & priuilegia ſub quacunque forma, & verborum genere, quæ conceſſerat Monialibus ſanctæ Claræ, & Tertiariis vtriuſque ſexus Vltramontanis, & ſeruitoribus, & familiaribus eorum, & quod poſſint vti dictis gratiis, tanquam ſi eis fuiſſent conceſſa.

32 Eidem Sixto IV. propter diuerſitatem opinionum placuit confirmare caſus Epiſcopales, tam de Iure, quàm de conſuetudine, quos ponit fælicis recordationis Bonifacius XI. in ſua Extrauaganti quæ incipit *Inter cunctas*, & quod Fratres debite præſentati, vel gratioſè à Prælatis recepti poſſint etiam extra diœceſim ſubditos illorum audire, cùm hoc poſſint curati de Iure.

33 Idem Sixtus IV. conceſſit quod Vicarius Generalis Ciſmontanus habeat eandem authoritatem quæ conceſſa fuit Vicario Generali Vltramontano, quoad diſpenſationem irregularitatis illorum qui in bellis, vel in aliis cauſis ſanguinis interfuerunt ſecundum quod ſupra expreſſum eſt, & quod tales ſi qui ſunt, dummodo aliàs ſufficientes fuerint, poſſint promoueri vſque ad ſacerdotium, & quod in caſu in quo aliqui propter Iuris ignorantiam de tali caſu non aduertentes promoti fuiſſent, poſſint in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, Ita placuit ſanctiſſimo Domino noſtro.

34 Item conceſſit idem Papa Sixtus IV. omnibus Fratribus de Obſeruantia, ſub cura Vicariorum exiſtentibus, præſentibus, & futuris, tam profeſſis, quàm Nouitiis, qui tamen habent propoſitum profitendi, necnon Sororibus ſanctæ Claræ, & tertiariis vtriuſque ſexus, & famulis. & ſeruitoribus omnium prædictorum in partibus Ciſmontanis, quod quilibet eorum poſſit eligere Confeſſorem de Familia, qui audita eius confeſſione pœnitentiam ſalutarem ei iniungendo abſoluat eum ab omnibus criminibus, exceſſibus, & cenſuris Eccleſiaſticis, & diſpenſet cum eo in omnibus irregularitatibus, ſi quas fortè contraxerint (homicidio voluntario, & mutilatione membri ſemper exceptis) & ei remiſſionem generalem, & plenariam omnium peccatorum impartiri valeat. Et hoc idem poſſit in articulo mortis.

35 Idem Sixtus IV. conceſſit ad ſupplicationem Fratris Angeli de Clauaſio poſſe dici Credo in Octaua beati Franciſci.

36 Idem Sixtus IV. conceſſit liberè, quòd omnes gratiæ, & indulta, ſeu priuilegia conceſſa ſub quacunque forma, & verborum in genere Patribus Obſeruantiæ Ciſmontanæ, Sororibus ſanctæ Claræ, ac Tertiariis extendantur ad Fratres Vltramontanos, Sorores ſanctæ Claræ, ac Tertiarios ſub cura Vicariorum Domino famulantes, ac ſi pro eis, & ſuis ſeruitoribus domeſticis fuiſſent in ſpeciali conceſſa, dicendo: ex quo ſunt vnum corpus Obſeruantiæ, volumus, quod gaudeant eiſdem priuilegiis.

37 Idem Sixtus IV. conceſſit eiſdem Fratribus, & Sororibus ſanctæ Claræ, atque Tertiariis vtriuſque ſexus indulgentiam ſanctæ Mariæ de Angelis, atque omnes alias indulgentias generales, tam plenarias, quàm non plenarias almæ Vrbis dicendo 5. Pater noſter, cum totidem Aue Maria in Eccleſiis ſuis, ac ſi viſitarent loca perſonaliter, vbi ſunt iſtæ indulgentiæ diebus ſuis.

38 Idem Sixtus IV. confirmauit omnia priuilegia à ſua ſanctitate, vel à ſuis anteceſſoribus conceſſa Ordini noſtro, exceptis indulgentiis generalibus quoad viſitantes loca Fratrum, aut Sororum de conceſſis in genere, addendo, quod non intendit ſua ſanctitas, quod indulgentiæ nobis conceſſæ pro perſonis noſtris, ſiue ſint generales, ſiue non reuocentur per quaſcunque litteras Apoſtolicas, etiam Cruciatæ, & idem de aliis priuilegiis, niſi de talibus litteris Apoſtolicis fiat expreſſa mentio de indulto huiuſmodi, & Ordine.

Idem Sixtus IV. conceſſit quod confeſſores Sororum S. Claræ poſſint abſoluere à ſententiis latis eos, qui non malitioſè, ſed ex quadam curioſitate, ſeu leuitate, vel ignorantia intrant in Monaſteria earum, ſeu aliarum Religioſarum incluſarum, & hoc, tam actiuè, quàm paſſiuè. Alias tamen conceſſit, quod omnes Confeſſores noſtri poſſint abſoluere omnes mulieres, etiamſi malo animo intrarent. 39

Idem Sixtus IV. conceſſit, quòd omnes Fratres exeuntes, & ſeruitrices Monialium pro quæſtu euntes habeant omnes indulgentias, quas lucrari poterunt modo ſupradicto in Eccleſiis, vbi adeſſe contigerit, ſicut in Eccleſiis ſuis. 40

Idem Sixtus IV. conceſſit, quòd Fratres cauſa viſitandi reliquias Sanctorum, vt caput B. Ioan. Baptiſtæ ad S. Syluestrum Romæ, & ſanguinem S. Franciſci Aſſiſij, & huiuſmodi de licentia Guardiani illius loci, aut alterius Prælati poſſint, duntaxat accedere ad Eccleſias Monialium S. Claræ, & tempore ſtationum, & generalium proceſſionum. 41

Idem Sixtus IV. conceſſit, vt poſſint Fratres veſtes & pannos prophanos in paramenta, & alios vſus Eccleſiaſticos conuertere ſecuta conſcientia. 42

Idem Sixtus IV. conceſſit Sororibus ſanctæ Claræ ſub cura noſtra viuentes omnibus priuilegiis, gratiis, & exemptionibus in genere Sororibus collectaneis factis gaudeant. 43

Idem Sixtus IV. conceſſit, quòd dictæ Moniales collectaneæ poſſint abſolui à Miniſtris viſitatoribus, & eorum Confeſſoribus ab omnibus criminibus, pœnis, & cenſuris etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis quoties opus fuerit, & ipſæ, & earum Nouitiæ poſſint promereri omnes indulgentias almæ Vrbis viſitando Eccleſias. 44

Idem Sixtus IV. conceſſit, quod Fratres debitè præſentati Prælatis Eccleſiarum, vel ab eis gratioſè recepti, poſſunt audire confeſſiones ſubditorum extra ſuam diœceſim, etiamſi eſſent extra montes. Suprà oraculo XXXII. hoc etiam conceditur. 45

Idem Sixtus IV. conceſſit, quòd omnes Fratres Clerici, & Laici poſſint tangere ſine ſcrupulo conſcientiæ calices, & corporalia, & alia paramenta, cum reuerentia tamen. Sed quomodo ſorores poſſint tangere, & lauare ornamenta ſuperius habes oraculo tertio. 46

Idem Sixtus IV. conceſſit quod Confeſſores noſtri poſſint abſoluere omnes confitentes ab omnibus ſacrilegiis: dummodo non fiant in ſacris, ita quod ſcandala orirentur, ſi Fratres abſoluerent. Hæc conceſſio cum aliis quorum in ſuperioribus fecimus mentionem, fuerunt aſportatæ à Capitulo generali Baſilienſi anno Domini 1481. 47

Item anno Domini 1471. conceſſit Fratri Marco de Bononia Vicario generali, & Fratri Alberto de Peruſio, vt omnes Moniales, & Dominæ tertij Ordinis præſentes, & futuræ in Congregatione viuentes, indulgentiam plenariam in articulo mortis conſequantur, & rogauit, vt dicerent aliqua pſalteria ſecundum quòd Vicario generali videbitur. 48

Item Fratri Angelo de Clauaſio Vicario generali in ſecundo triennio ſui officij conceſſit, quod fiat officium tranſlationis S. Bernardini die 27. Maij, quemadmodum fit de SS. Antonio, & Ludouico. 49

Item quod Moniales, & de tertio Ordine in Congregatione viuentes habeant Iubileum ſi 50. Pater noſter, & totidem Aue Maria dicantur pro ſalute ſuæ ſanctitatis, & totius Eccleſiæ. 50

Item ad ſupplicationem Fratris Alberti Floriani 51

ſocij

ſocij Fratris Angeli de Clauaſio Vicarij generalis die 19. Nouembris 1480. conceſſit in primis, quòd de Ioſepho nutritio Saluatoris, & de S. Anna faciamus feſta duplicia maiora.

52 Item ſecundò quod Fratres totius Familiæ Citramontanæ futuris temporibus prioribus habeant indulgentiam Portiunculæ, ſiue S. Mariæ de Angelis in Eccleſiis locorum ſuorum eo tempore, quo eſt Aſſiſij, & eandem indulgentiam obtineant ingrediendo Eccleſias locorum vbi habitant, ac ſi ingrederentur Eccleſiam S. Mariæ de Angelis.

53 Item idem Papa conceſſit, quod fiat feſtum Præſentationis Virginis Mariæ 21. die Nouembris, & fiat duplex maius, & accipiatur officium Natiuitatis ſuæ mutato nomine.

54 Item conceſſit, quod faciamus feſtum Viſitationis, vt antea fiebat de Natiuitate, & quod nouum officium dimittatur.

55 Idem ſummus Pontifex ad requiſitionem Fratris Petri de Neapoli die 5. Auguſti hora 16. 1481. conceſſit quod in Matutinis, & Veſperis, quando fiunt commemorationes SS. noſtrorum poſſint dicere vnam antiphonam pro omnibus ſanctis Ordinis noſtri cum vna oratione.

De Bulla Aurea.

Bulla hæc *Aurea* nuncupata veluti appendix eſt ad Mare magnum Prædicatorum, & Minorum, ac proptereà inſeri hoc in loco debuit, & quibuſdam annotationibus veluti Commentario, pro ipſius intelligentia, & operis intento, illuſtrari.

BVLLA AVREA VOCATA.

SVMMARIVM.

Concedit plures gratias, & exemptiones Ordinibus Mendicantium in hac Bulla quæ dicitur *Aurea*.

Indulgentia conceſſa viſitantibus Eccleſias noſtras in feſtiuitatibus Sanctorum Ordinis Minorum. n. 1.

Indulgentia plenaria ſemel in vita, & in mortis articulo conceſſa Fratribus. n. 2.

Reſtrictio circa poteſtatem abſoluendi, & diſpenſandi cum Fratribus. n. 3.

Communicantur priuilegia Mendicantium Tertiariis, Oblatis, Syndicis, & Procuratoribus. n. 4.

Prohibet, ne aliquis impediat dare eleemoſynas Fratribus. n. 5.

Quod habitus Ordinis Minorum non dentur, niſi per Prælatos, & teneantur mortui ſepeliri in Eccleſiis Ordinis Minorum, & deferantur corpora diſcooperta. n. 6.

Quod Fratres habentes beneficia, vel pro Capellanis ſeruientes, non gaudeant facultatibus Ordinis. n. 7.

Concedit, quod Magiſter Prædicatorum, & Miniſter Minorum poſſint examinare, & corrigere Inquiſitores hæreticæ prauitatis. n. 8.

Concedit, quod præfati Ordines, ſcilicet Prædicatorum & Minorum gaudeant priuilegiis, & indultis aliorum Ordinum. n. 9.

Ponit pœnas, quas incurrunt Prælati, & alij non obedientes, ſeu aliquid in contrarium mandantes. n. 10.

Ponit non obſtantias. n. 11.

Sixtus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Sacri Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordines inſtar duorum primorum fluminis, & cœleſtium voluptatum, & amœnitatum à Paradiſo egredientium, Sacroſanctæ Vniuerſalis Eccleſiæ terram, ne mundanarum cupiditatum, & vitiorum calore areſcat, præclaræ doctrinæ, virtuoſorumque operum multiplicium meritorum imbribus irrigantes, magis, atque magis illam in dies fructuoſam efficiunt. Hi ſunt duo Seraphim, qui in ſublime contemplationis, & Seraphici amoris alis eleuati, à terreniſque rebus abſtracti, aſſiduo diuinarum laudum clamore, & immenſorum beneficiorum humano generi à Summo Opifice Deo exhibitorum declaratione, feruentiſſimis prædicationibus populos inſtruendo, & ad cœleſte iter dirigendo inſiſtentes, multiplicata talenta eis erodita Domino Deo mundæ ſegetis animarum, ſcilicet Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti pretioſi Sanguinis effuſionem redemptarum copioſos in horrea Sanctæ Eccleſiæ manipulos referunt. Hi ſunt duæ tubæ per quas Dominus præcipit ad pabulum ſacri Euangelij populum vniuerſum aſſiduis prædicationibus aduocare, vt in omnem terram exiret ſonus eorum, & redderet ſibi populum acceptabilem, bonorum operum ſectatorem. Ad Prædicatorum igitur, & Minorum Fratrum Ordines, quos pro eorum ampliſſimis meritis, & vberrimis fructibus, quos in Dei Eccleſia continuè afferunt, præ cæteris paterna charitate diligimus, noſtræ conſiderationis intuitum dirigentes: illa eis libenter concedimus, quæ in eis optatæ quietis fructum inducant, & ſtatum eorum faciant pacificum, & tranquillum. Dudum ſiquidem, vt Ordinum eorundem profeſſorum ſtatui, & quieti conſuleremus, motu proprio nonnullas litteras diuerſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum dictis Ordinibus conceſſas, & in illis contenta approbauimus & quoad aliqua declarauimus, ampliauimus, & extendimus, ac nonnulla eis de nouo conceſſimus, prout in diuerſis noſtris litteris deſuper confectis plenius continetur. Cum autem, ſicut poſtmodum accepimus per huiuſmodi ampliationes, declarationes, extenſiones adhuc totali eorundem Ordinum, & illorum profeſſorum quieti planè (vt expedit) non conſulatur, aſſeraturque à nonnullis per caſdem litteras omnes gratias ſpirituales, & temporales dictis Ordinibus, & eorum domibus, & Fratrib. à prædeceſſorib. noſtris conceſſas approbatas non fore. Nos attenta meditatione penſantes quantum vtilitatis ad exaltationem Chriſtianæ fidei, & Euangelicæ veritatis Ordinum prædictorum profeſſores hactenus attulerunt, & afferre valeant adiuuante Domino in futurum, ac propterea volentes, vt tenemur, eorum tranquillitati vberius prouidere, motu ſimili non ipſorum Fratrum, & ſororum, aut alterius pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia quaſcunque litteras, & gratias ſpirituales, & temporales conceſſiones, & indulgentias, ac peccatorum remiſſiones in genere, vel in ſpecie Fratribus & Sororibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum, & domorum eorumdem, nec non viſitantibus eorum Eccleſias, capellas, & Oratoria conceſſas: quarum tenorem ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſo: præſentium tenore approbamus, & robur firmitatis perpetuæ obtinere decernimus. Proque potiori cautela Apoſtolica authoritate de nouo iuxta litterarum deſuper conceſſarum continentiam, & tenorem concedimus, & largimur. Et vt Eccleſiæ, domus, & Oratoria Prædicatorum, & Minorum Ordinum prædictorum per vniuerſum Orbem conſtructæ, & ædificatæ, & quæ conſtrui, & ædificari contingat in

futurum , congrua deuotione à Chriſti fidelibus vi-
ſitentur, ac quæ imperfectæ ſunt,perficiantur , & ad
complementum deducantur,ac completæ conſeruen-
tur, & manuteneantur : nec non paramentis, & aliis
ad diuinum cultum neceſſariis debitè ornentur : ip-
ſiuſque Chriſti fideles ad dictas Eccleſias colliben-
tius confluant,& ad præmiſſa manus promptius por-
rigant adiutrices , quo ex hoc ibidem dono cœleſtis
gratiæ conſpexerint ſe refectos, de omnipotentis Dei
miſericordia , ac Beatorum Apoſtolorum eius Petri
& Pauli authoritate confiſi , vniuerſis , & ſingulis
Chriſti fidelibus vtriuſque ſexus verè pœnitentibus,
& confeſſis , qui Eccleſias , & Oratoria domorum
Fratrum prædictorum in ſingulis Sancti Dominici
& Sancti Franciſci centum annos , & totidem qua-
dragenas, & in Sanctorum Petri Martyris , Thomæ
de Aquino, Vincentij, & S.Catharinæ de Senis, ac
Sanctorum Antonij de Padua, & Ludouici Epiſcopi
Bernardini , & Sanctæ Claræ , & Beatæ Eliſabeth
feſtiuitatum diebus à primis veſperis , & per totum
diem ipſarum feſtiuitatum quinquaginta annos , &
totidem quadragenas deuote viſitauerint annuatim,
& manus ad præmiſſa, aut eorum aliqua porrexerint
adiutrices de iniunctis pœnitentiis eis nunc relaxa-
mus præſentibus perpetuis futuris temporibus vali-
2 turis. Et vt prædictorum Prædicatorum , & Mino-
rum Ordinum Fratres tanto feruentius diuinis bene-
placitis inſiſtant , quanto maioribus ſe viderint gra-
tiis fore munitos, omnibus,& ſingulis Prædicatorum
& Minorum Ordinum prædictorum profeſſoribus,
qui nunc,& pro tempore erunt perpetuò, vt confeſ-
ſor idoneus eorundem Ordinum, quem quilibet pro
ſe , de ſui Superioris licentia duxerit eligendum eo-
rumdem confeſſione diligenter audita, pro commiſſis
per eos exceſſibus, & peccatis ſemel in vita , in for-
ma confeſſionalis per Nos edita , & in mortis articu-
lo plenariam abſolutionem , & peccatorum huiuſ-
modi remiſſionem impendere valeat, etiamſi ante fa-
ctam eorundem Ordinum profeſſionem eos decede-
re contingeret, ſimilibus motu, ſcientia, & authori-
3 tate indulgemus. Facultatem verò à prædeceſſoribus
noſtris conceſſam Magiſtro Generali, Prioribus Pro-
uincialibus , & Conuentualibus , ac eorum Vicariis
Prædicatorum;Generali, ac Prouincialibus Miniſtris
ac eorum Vicariis , nec non Cuſtodibus Minorum
Ordinum prædictorum ſuper abſolutione Fratrum
eorundem Ordinum ſuorum, diſpenſatione cum eiſ-
dem in quibuſdam caſibus(præterquam illis pro qui-
bus eſſent ad Sedem Apoſtolicam mittendi) & per
Nos approbatam cum declaratione caſuum,pro qui-
bus mittendi ſunt , perſtringentes : volumus , quod
Magiſter, & Miniſter Generales, eorumque Vicarij,
& illi quibus ipſi pro tempore duxerint committen-
dum dumtaxat , & non alij facultate prædicta de cæ-
tero vti poſſint:illam omnibus aliis penitus adimen-
tes. Et ne propter Monaſteria Monialium ſeu ſoro-
rum ſub cura, & inſtitutis Ordinis prædicti Fratrum
4 Prædicatorum,& Sanctæ Claræ,ſeu Sancti Damiani
Ordinum ſub eiuſdem Fratrum Minorum Ordinis
cura degentia: S.Dominici & S.Franciſci de Pœniten-
tia nuncupatorum Ordinum vtriuſque ſexus perſonas
contingat eorundem Fratrum turbari, motu proprio,
ſcientia,& authoritate prædictis ſtatuimus, quod hu-
iuſmodi Monaſteria , & loca , eorumque Abbatiſſæ
Prioriſſæ,Procuratores,Syndici, Oblati,& vtriuſque
tertij Ordinis prædicti de pœnitentia nuncupatæ
perſonæ prædictæ, eiſdem priuilegiis , & immunita-
tibus , gratiis , fauoribus , conceſſionibus , indultis
ſpiritualibus , & temporalibus prædictis Fratrum
Prædicatorum Ordinibus , & illorum profeſſoribus,
domibus , & locis , ac Procuratoribus , Syndicis,
Oblatis , & Conuerſis , ſeu aliis quomodolibet per
prædeceſſores noſtros aut Nos hactenus conceſſis,
& in poſterum concedendis,quauis authoritate(qua-
tenus earum ſexui, & ſtatui non contradicant) libe-
rè,& licitè vti poſſint,& debeant in omnibus,& per
omnia, prorſus , & ſine vlla differentia, ac ſi eiſdem
Monaſteriis, locis,& perſonis,Syndicis,Procuratori-
bus, Oblatis, & conuerſis Sororum , & Monialium
eorundem ac perſonis vtriuſque ſexus de Pœnitentia
huiuſmodi nominatim conceſſæ forent , & concede-
rentur expreſsè. Præterea,quia,vt intelleximus,exor-
tis nonnunquam controuerſiis inter locorum Ordi-
narios, eorumque Vicarios ſeu Officiales,& Curatos 5
& Fratres prædictorum Ordinum variis occaſioni-
bus locorum Ordinarij,eorumque Vicarij, ſeu Offi-
ciales,& Curati prædicti ,ne Chriſti fideles Fratribus
ipſis pias eleemoſynas erogare præſumant , ac etiam
ſub cenſuris inhibere,ac erogantes excommunicatos
fore prædicare, ſeu prædicari facere , ſeu pronuncia-
re præſumunt : locorum Ordinariis , eorumque Vi-
cariis,ſeu Officialibus,& Curatis prædictis, ac etiam
aliis quibuſcumque dicta authoritate mandamus, vt
ab huiuſmodi perſuaſionibus,inhibitionibus,& man-
datis de cætero prorſus , & omnino abſtineant : de-
cernentes inhibitiones ipſas,& mandata nullius exi-
ſtere firmitatis, & illis contrauenientes cenſuris hu-
iuſmodi minimè ligari,ac eoſdem perſuadentes,& in-
hibentes , mandatoque obtemperare non curantes
(niſi pœnituerint,& perſuaſiones,ac inhibitiones, &
prædicta reuocauerint intra triduum poſtquam deſu-
per requiſiti fuerint) eo ipſo Ordinarios interdictum
ingreſſus Eccleſiæ,ac ſuſpenſionem à regimine,& ad-
miniſtrationem ſuarum Eccleſiarum,alios verò infe-
riores ab eis excommunicationis ſententiam incur-
rere. Cum autem nonnulli ad Ordines prædictos 6
Prædicatorum,& Minorum ſpecialem gerentes deuo-
tionis affectum,eorum cadauera cum habitu FF.Præ-
dicatorum, vel Minorum. ſeu Fratrum, vel Sororum
de Pœnitentia vtriuſque Ordinis prædictorum ſepe-
liri mandent : & perſæpè antequam moriantur , ha-
bitum huiuſmodi eis poſtulant exhiberi, decernimus
habitum huiuſmodi per Priorem Ordinis Prædicato-
rum , & Guardianum domus Ordinis Minorum loci
in quo tales decedere contingeret , vel Superiorem
Prælatum ipſorum Ordinum , ſeu Prioratus , vel
Guardianiæ , vel cui illi duxerint committendum
dumtaxat , & non per alium quauis authoritate, vel
prælatione fungentem exhiberi debere , qui præ-
dictum habitum recipientibus declarare teneantur
apud eorum Eccleſias debere ſepeliri in eorum habi-
tu, quorum habitum ſuſcipiunt, & illorum ſic indu-
torum cadauera ſic diſcooperta nullo pallio, vel argu-
mento ſuperimpoſito , cum habitu huiuſmodi ad ſe-
pulturam deferri poſſe:Ordinariorum etiam ſub cen-
ſuris prohibitione, & ordinatione locorum, qualibet
in contrarium editæ non obſtante , quas quoad hoc
modificamus. Et ne ex habilitationibus ad vnum vel 7
plura beneficia Eccleſiaſtica in titulum,vel commen-
dam obtinenda cum facultate , vt interim donec illa
aſſequātur pro Capellanis aliorum in beneficiis deſer-
uire,& quod etiam poſtquam beneficia huiuſmodi aſ-
ſecuti fuerint in domibus dicti Ordinis reſidere,came-
ras habere in illis,& in generalibus Capitulis Fratrum
eorundē Prædicatorum, & Minorum Ordinum vocē
actiuam paſſiuā habere , ac priuilegiis , & fauoribus,
gratiis,& indultis conceſſis ipſorū Ordinum profeſſo-
ribus gaudere poſſint, præfatis Ordinibus, & illorum
profeſſoribus grauamen inferatur , eiſdem motu , &
authoritate decernimus huiuſmodi conceſſas,& quas
eis concedi contigerit, habilitationis litteras intelligi,
& interpretari debere, vt Fratres ipſi, quibus litteræ
huiuſmodi conceſſæ ſunt, & concederentur in poſte-
rum quandoque per Sedem prædictam, poſtquam ali-
quod

quod beneficium adepti fuerint pacificè, aut pro Capellanis in aliquibus Eccleſiis deſeruire, conceſſionibus prædictis (prout vocem actiuam, & paſſiuam, reſidentiam in domibus Ipſorum Ordinum, ac retentionem dictarum domorum, camerarum, & alia, quæ Ordinum Præfatorum ſunt, concernunt) de eorum Ordinum Prælatorum conſenſu dumtaxat gaudere 8 poſſint, & non alias, nec alio modo. Idem ſtatuentes de promotis ad Cathedrales etiam titulares appellatas Eccleſias, & alias dignitates Eccleſiaſticas. Cæterum vt dictorum Ordinum profeſſores, qui Inquiſitores hæreticæ prauitatis pro tempore diuerſis mundi partibus deputantur: tantò diligentius eorum officia ſtudeant exercere, ac ab illicitis, & eis prohibitis abſtinere, quanto cognouerint poſſe eorum errores faciliùs corrigi, & puniri, quod Magiſter Prædicatorum, & Miniſter Minorum Ordinum prædictorum Generales præfati, nunc, & pro tempore exiſtentes, geſta pro tempore per ipſos Inquiſitores ſuorum Ordinum reſpectiuè examinare, & querelas contra ipſos propoſitas audire, ac ſuper illis, quantum eis iuſtum, & æquum videbitur, ſtatuere, & ordinare, & ſi eos in aliquo deliquiſſe inuenerint, illos iuxta exceſſuum exigentiam, etiam per eorum ab officio amotionem, ac alias corrigere, & punire, dictoſque Inquiſitores ſecundum quod æquum, & iuſtum aut neceſſarium videbitur (non tamen in vna eademque diœceſi) multiplicare liberè, & licitè valeant. Et prædicatorum in Minorum, & è contra Minorum Ordinum prædictorum Inquiſitores in Prædicatorum Ordinum huiuſmodi profeſſores quoſcumque, officio Inquiſitionis huiuſmodi fungi; illúdque exercere nullatenus poſſint abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, de præſentibus litteris ſpecificam, & expreſſam 9 faciente mentionem. Poſtremò, quia Prædicatorum, & Minorum Fratrum, prædictorum Ordinum profeſſores pro fidei Catholicæ dilatatione, incremento, & defenſione continuò indefeſsè laborant, & eorum exemplari vita, prædicationibus verbi Dei, audientia confeſſionum, ſana doctrina, aſſidua ſacrarum Litterarum inſtructione, & deuota diuinorum officiorum celebratione, hæreticorum extirpatione, aliiſque innumeris piis operationibus præ cæteris Ordinum Mendicantium profeſſoribus, fructus in Eccleſia Dei ſalutares copioſius attulerunt hactenus, & continuò afferre non ceſſant, atque allaturos in futurum, Deo propitio, ſpe firma tenemus, & propterea conuenit vt ipſi ampliores præ cæteris fauores, & gratiarum prærogatiuas à præfata Sede recipiant, & reportent, aliorumque Ordinum Mendicantium indultis, & priuilegiis apud Sedem præfatam gaudeant ne illis inferiores eſſe videantur, omnes & ſingulas gratias, conceſſiones, & peccatorum remiſſiones, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta ſpiritualia, & temporalia, qualiacumque ſint, Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum, & Seruorum Beatæ Mariæ Fratrum Ordinibus, & illorum Eccleſiis, & Oratoriis, domibus, Prioribus, Fratribus, & Sororibus, Conuerſis, & Oblatis, & vtriuſque ſexus perſonis de Pœnitentia nuncupatis à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus prædictis, & à nobis, aut aliis authoritatem habentibus (quæ omnia ſi nominatim exprimerētur, haberi nunc volumus pro ſufficienter expreſſis) coniunctim, vel diuiſim, in genere, vel in communi conceſſa, eiſdem, & eorum cuilibet Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordinibus, Eccleſiis, Oratoriis, Generali Magiſtro, Miniſtro, Prioribus, & Miniſtris Prouincialibus, Conuentualibus Prioribus, & Guardianis, Sororibus, oblatis, conuerſis, vtriuſque ſexus tertij Ordinis, ſeu de Pœnitentiæ nuncupatis, & aliis eorundem Ordinum perſonis de nouo concedimus, & in eis locum habere volumus, ac ſi eiſdem nominatim, directè & expreſsè conceſſa fuiſſent. Mandantes etiam motu, ſcientia, & authoritate prædictis; vt dum priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, conceſſionum, exemptionum, immunitatum, facultatum, & indultorum dictorum Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini, Carmelitarum, & Seruorum Sanctæ Mariæ originales litteræ, ſeu tranſumpta authentica ex illis pro, & in fauorem Eccleſiarum, domorum, & Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinum adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia, adhibeatur tam in iudicio, quam extra iudicium, & aliis locis quibus opus fuerit, ac ſi pro, & in fauorem dictorum Ordinum, Eccleſiarum, domorum Fratrum Prædicatorum, & Minorum à Sede Apoſtolica emanaſſent, ac eis, & cuilibet ipſorum fuiſſent immediatè conceſſa. Inhibentes 10 diſtrictius ipſis locorum Ordinariis ſub interdicto ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, & Parochialium ab Eccleſiarum Rectoribus, & aliis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, priuationis earundem Eccleſiarum Parochialium, & omnium aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum quæ obtinent, necnon inhibitionis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis eo ipſo quod contra fecerint, incurrendis, ne perſonis quibuſlibet Eccleſiaſticis vel ſæcularibus in genere vel in ſpecie, directè vel indirectè aliquid inhibeant, præcipiant, ordinent, vel ſtatuant, quominus Ordines prædicti, illorum domos, & profeſſores prædictis gratiis ſibi conceſſis liberè vti 11 poſſint. Non obſtantibus quibuſcumque Apoſtolicis ſuſpenſionibus, reuocationibus, reſtrictionibus, ac in Prouincialibus, Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, nec non Pariſienſis, & aliorum locorum generalium ſtudiorum Vniuerſitatis, & Curiæ Vicegerenti Aueniones, & quibuſvis Ordinariis Prælatis, & perſonis conceſſis, & concedendis litteris, & priuilegiis, ac per illos deputatis in eis Conſeruatoribus priuilegiorum, & huiuſmodi facultatibus, & iuriſdictione cum quibuſvis clauſulis etiam derogatoriarum derogationis, ac fortioribus, & inſolitis, quibus omnibus illa etiamſi de eis, eorumque totis tenoribus, & datis non per huiuſmodi generales, clauſulas etiam ſpecialem mentionem importantes, ſed ſpecifica, & indiuidua ac de verbo ad verbum, ſeu quævis alia mentio habenda eſſet, præſentibus pro expreſſis habentes: illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecificè, & nominatim derogamus, & ea nemini in præiudicium præmiſſorum ſuffragari poſſe, aut debere, & irritum aut inane quidquid ſecus contigerit attentari decernimus nec non omnibus illis, quæ in dictis litteris noſtris præfatis Ordinibus conceſſis volumus non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Verùm quia difficile foret, præſentes litteras ad ſingulas Prouincias originaliter deſtinare volumus, & dictà authoritate decernimus, quod tráſumptis eorum manu Notarij publici, & Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, vel Protectoris, qui eſt vel pro tempore erit, aut alicuius Archiepiſcopalis, vel Epiſcopalis, ſeu cuiuſcumque in dignitate conſtituti ſigillo munitis, eadem prorſus in iudicio, & extra, vbicumque exhibita vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur indubia, ac ſi ipſæ originales litteræ forent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1479. ſeptimo kalend. Auguſti Pontificatus noſtri anno octauo.

IN BVLLAM AVREAM.

SVMMARIVM.

Bulla hæc Aurea *dicta, vbi habeatur. n.* 1.
De ipſius Procemio. n. 2.
De laude, & commendatione Ordinum Prædicatorum, & Minorum. ibidem.
Motiuum conceſſionis huius Bulla. ibidem.
Proœmium Bulla ; ſeu priuilegij notandum pro ipſius intelligentia. n. 3.
Indulgentia hoc loco conceſſa viſitantibus Eccleſias horum Religioſorum an maneant modo in ſua vi. n. 4.
De priuilegio vt abſolui poſſint ſemel in vita, & in morte, &c. n. 5.
Per plenariam abſolutionem quid intelligatur. ibid.
Reſtrictio facultatis vt poſſint abſolui. n. 6.
Sublata eſt poſtea hæc reſtrictio. ibid.
Priuilegia Fratrum, extenduntur ad Moniales. n. 7.
An Moniales Mendicantium Ordinum nomine Mendicantium veniant. ibid.
Priuilegium contra Ordinarios prohibentes dari eleemoſynas iſtis Religioſis. n. 8.
Alia illi ſimilia. ibid.
Declaratio Sacræ Congregationis pro Diſcalceatis Carmelitis. ibid.
An teneantur Mendicantes petere licentiam ab Ordinariis ad quæſtuandum. n. 9.
Alia remiſſiuè. n. 10.
De ſepeliendis cadaueribus defunctorum cum habitu Fratrum. n. 11.
A quo dandus talis habitus. ibid.
De habentibus beneficia, &c. extra Ordinem non admittendis in capitulis ſine ſuorum Superiorum conſenſu. n. 12.
De ſimilibus priuilegiis, & priuilegiatis. ibid.
Facultas Prælatorum ſuprà Inquiſitores hæreticæ prauitatis n. 13.
An ſubſiſtat his temporibus. ibid.
An Inquiſitores Ordinis Prædicatorum procedere poſſint contra Inquiſitores Ordinis Minorum, & è contra. 14.
Communicantur his Ordinibus priuilegia aliorum Mendicantium. n. 15.
Canonizata eſt in Rota huiuſmodi Communicatio priuilegiorum. ibidem.
Inhibitio facta Ordinariis, ne impediant Religioſos iſtos vti libere ſuis priuilegiis. n. 16.
Non obſtantia. n. 17.

1 HABETVR hæc Bulla (quæ *Aurea* vocatur, quaſi prætioſa, & magnæ æſtimationis, ſicut alia Caroli IV. Imperatoris apud Belgas, propter eandem rationem Aurea etiam vocata) in Bullario Rodriguez inter Bullas Sixti IV. *num.* 20. & apud Confettium *in Collect. litter. Apoſtolic. in Sixto IV. numero* 2. & in Bullario communi Laërtij Cherubini inter Conſtitutiones Sixti IV. *numero* 19. Dicitur etiam in dicto Bullario Rodriguez reperiri originaliter in Conuentu S. Franciſci Salmanticenſis. Eam etiam commemorant alij authores, qui de priuilegiis Regularium Mendicantium præſertim, ſcripſerunt, & Peirinis *tom.* 1. *Priuileg. Minorum, in Sixto IV. Conſtitut.* 1.

Circa Proœmium, ſeu Præfationem Bullæ Aureæ.

DVo continentur in hoc Procemio ; alterum pertinet ad laudem ſeu commendationem Ordinum Prædicatorum, & Minorum, de quo dixi ſuprà in ipſorum Mari magno, & latè tractant Authores ibi relati. Alterum verò ad rationem ſeu motiuum, propter quod Pontifex Sixtus hanc Bullam in fauorem dictorum Ordinum edi fecerit, ſcilicet, quod cum ipſe in Mari magno relato conceſſa prædictis Ordinibus à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus approbauerint, & quoad aliqua declarauerit, & ampliauerit ac extenderit, nonnullaque de nouo conceſſerit, nihilominus per huiuſmodi ampliationes, declarationes, extenſiones, & conceſſiones totali eorundem Ordinum quieti non eſſet conſultum, aſſererentque nonnulli per dictum Mare magnum non fuiſſe approbata omnia, quæ prædeceſſores conceſſerant, propterea eorum tranquillitati vberius prouidere motu proprio, & certa ſcientia quaſcumque litteras, & gratias ſpirituales, & temporales conceſſiones, & indulgentias, ac peccatorum remiſſiones in genere, vel in ſpecie Fratribus, & Sororibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum, & domorum eorundem, nec non viſitantibus eorum Eccleſias, & Capellas & Oratoria conceſſas : quarum tenorem ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur, haberi voluit pro expreſſo, approbauit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decreuit, & pro potiori cautela, Apoſtolica authoritate de nouo conceſſit. 2

Eſt autem vtile pro intelligentia huius, & aliorum priuilegiorum attendere ad Proœmium, & præfationem, quia ea vt in plurimum cauſam finalem legis continent, *l. fin. ff. de hæred. inſtit. l. Titia, §. Idem reſpondit ff. de verb. obligat. & l. Item quia §. fi. ff. de pactis* iuxta dicta 4. *tom. Summa verbo Leges Regul. n.* 57. ex Bart. Baldo. Panormit. & Granado. Vnde in ſpecie priuilegij ſeu indulti ipſius initium attentè conſiderandum eſt : quia iuxta illud ſolent adiungi omnia ſubſequentia, vt ſumitur *ex l. vlt. ff. de hæred. inſtit.* & notant Bart *in l. Ambitioſa, C. de decretis ab Ordine facien.* & Panormit. *in cap. Aduerſus, de immunit. Eccleſ. numero* 2. ac Suarez *lib.* 8. *de legibus cap.* 28. *numero* 19. 3

Circa §. 1.

INdulgentiæ in iſto §. conceſſæ viſitantibus Eccleſias Prædicatorum, & Minorum in diebus præfatorum Sanctorum permanent modo in ſua vi. Etſi enim, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Indulgentia, quoad Regulares n.* 7. Indulgentiæ perſonales Regularium, quæ ante tempora Pauli V. conceſſæ erant, reuocatæ fuerint ab eo in Bulla *Romanus Pontifex*, quam eo loco, *& tom.* 1. *cap.* 3. *n.* 19. retuli, Indulgentiæ tamen locales, quales ſunt iſtæ, de quibus in præſenti, reuocatæ non ſunt à Paulo V. aut alio Pontifice, iuxta dicta tum eo *num.* 19. tum eo verbo *Indulgentia quoad Regulares num.* 8. Notandum tamen, quòd, cum iſtæ Indulgentiæ ſint ex numero illarum, quæ conceſſæ ſunt exhibentibus manus adiutrices, vt ex ipſis patet, & ſimiles indulgentiæ reuocatæ ſint à Pio V. in Bulla *Etſi Dominici gregis*, quam retuli eo verbo *Indulgentia quoad Regulares n.* 14. ideo ex hac parte reuocatæ videntur, niſi iuxta commutationem factam à Gregorio XIII. in Bulla *Vt laudes* eo loco relata, quæ etſi ſolum pro Carmelitis edita fuerit, per communicationem tamen priuilegiorum Mendicantium ad eos extendi videtur, iuxta dicta eo *n.* 14. & conſequenter ad dicta ibidem *num.* 8. Nota etiam 4

dicendi

dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §.59. de indulgentiis ſtationum Vrbis, & an illæ ſint reuocatæ per Bullam relatam Pauli V. & an in illis etiam intret communicatio Religionum.

Circa §. 2.

5 DE priuilegio hoc conceſſo Fratribus prædicatoribus,& Minoribus, vt poſſent abſolui ſemel in vita, & in morte ab omnibus exceſſibus, &c. dixi *tom.1.Summa cap.*19.*num.*7.*&* a 8. vbi etiam ex Caſarubio, quid ſit Confeſſionale illud, de quo loquitur Pontifex, & iuxta cuius formam vult concedi talem abſolutionem. De eo etiam Rodriguez *tom.1.q.Regul.q.*62.*art.*6. Extenditur etiam ad Nouitios, prout patet ex illis verbis. *Etiamſi ante factam eorundem Ordinum profeſſionem*,&c. Per illa autem verba *Plenariam abſolutionem, & peccatorum remiſſionem impendere valeat.* denotatur Confeſſarium electum ad præfatam abſolutionem dandam poſſe etiam indulgentiam plenariam in articulo mortis concedere dictis fratribus, quod ſi ita eſt, talem indulgentiam reuocatam non eſſe à Paulo V. collige ex dictis *tom.3. verbo Indulgentia quoad Regulares n.*10. Quid verò per articulum mortis intelligatur conſule dicta *tom.3. verbo Bulla Cœna n.*53. de quo præter authores ibi relatos Rodriguez *tom.1.q.Reg.q.*62 *art.*7.

Circa §.3.

6 REſtringit hoc loco Pontifices conceſſionem à ſe factam Prædicatoribus in eorum Mari magno §.14.*&* 15.*ac* 41. & Minoribus in eorum Mari magno §.12.*&* 40. circa facultatem abſoluendi Religioſos horum Ordinum,& cum illis diſpenſandi, ita ſcilicet, vt ea ſolum competat Generalibus, & eorum Vicariis,& ab ipſis deſignatis, non autem aliis, Hæc tamen reſtrictio poſtea ſublata eſt ab eodem Pontifice in duabus Bullis per modum Breuis, quas refert Rodriguez in Bullario *in Sixto IV. Bulla* 21. *&* 22. In priori enim concedit Prædicatoribus Obſeruantiæ Hiſpaniæ, & Lombardiæ facultatem, quam in Mari magno illis conceſſerat quantum ad abſolutionem,& diſpenſationem; in poſteriori verò concedit Generalibus,& Prouincialibus, ipſorumque Vicariis,& iis, quibus ipſi commiſerint, eandem quoque facultatem, non tamen Prioribus Conuentualibus. Vide tamen priuilegia, quoad hoc Eremitarum ſancti Auguſtini, Carmelitarum, Seruitarum,& Minimorum ſuis locis afferenda, quia eis vti etiam poſſunt Prædicatores, & Minores per communicationem.

Circa §.4.

7 EXtendit Pontifex, in loco priuilegia conceſſa à ſe, & aliis Summis Pontificibus, ac in poſterum concedenda Fratribus Prædicatoribus & Minoribus, ad Moniales eorumdem Ordinum,& perſonas eiſdem Monialibus annexas, reſpectiuè quidem ad earum ſexum. Vnde iam propter hoc, quàm propter alia priuilegia eiuſdem Sixti IV. Bonifacij VIII. Leonis X.& Clem. VII. quæ refert Caſarubius *in Compend. Priuil. Mendicant.verb. Communicatio priuilegiorum, n.*2.3.4.5.6.17.18. *&* 19. & alia etiam quæ referunt Rodriguez *tom.1.q.Regular.q.*55.*art.*13.*&* 14. & Tamburinus *de Iure Abbatum tom.*1. *diſp.*17.*q.*1.*& de Iure Abbatiſſarum diſp.*17. *ferè per totam*, communiter tenent Doctores, Moniales gaudere priuilegiis Religionum, quas profitentur. De quo D. Antoninus 3. *part.tit.*16.*cap.*3. Palud. *in* 4.*diſt.*38.*q.*2.*n.*17. Syluester *verb. Religio* 3.*q.*3. *dict.*4. Angelus *verbo Nouitius,n.*6. Tamburinus *ſuprà*, poſt hos,& alios authores. An autem propterea Moniales Mendicantium Ordinum nomine Mendicantium veniant in diſpoſitionibus, quæ de Mendicantibus loquuntur, agunt poſt alios Sanchez *lib.*6.*in Decalog. cap.*7.*num.*116. & Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico lib.*1.*cap.*41.*num.*217. Tangit etiam in hoc loco Pontifex priuilegia quæ competunt Tertiariis,& Oblatis, de quibus egi *to.*2. *cap.*8. *&* 14. & aliqua dicam infra in Mari magno Eremitarum S.Auguſtini §.8.9.35.& 36.& Carmelitarum §.33.47.48.& 49.

Circa §.5.

PRiuilegium hoc continens mandatum, ſeu præceptum contra Ordinarios prohibentes dari eleemoſynas iſtis Religioſis, & ſimilia, conformia ſunt iis quæ adduxi *tom.*1. *Summa cap.*6.*n.*43.*&* 44.*& to.*2. *cap.*1.*n.*4.*&* 5.*& tom.*4.*verb. Quæſtuarij Regulares*, & ſpecialiter quoad oblationes, *eo tom.*4.*verb. Oblatio facta Regularibus, n.*2. Conſonat etiam priuilegium aliud Bonifacij VIII. pro Prædicatoribus, quod refert Corduba *in annotat. ad Compend. priuileg. Mendicant.verb. Eleemoſyna*, §.9. Rodriguez *tom.*2. *q.Regul.q.*57.*art.*8. & Peirinis *tom.*1. *priuileg. Minim.in Conſtit.*4.*Sixti IV.*§.8.*n.*40. Maximè conſonat priuilegium Sixti IV. pro Eremitis S. Auguſtini in eorum Mari magno §.51.& pro Carmelitis, *in eorum Mari magno* §.70. quod retuli *tomo* 2.*cap.*1.*n.*4. in eo 8

enim habetur, quod contra Ordinarios inhibentes dari eleemoſynas Fratribus, Protectores, & Auditor Cameræ, imò & Inquiſitores hæreticæ prauitatis veluti contra hæreticos procedere poſſint. Extat etiam pro RR. PP. Diſcalceatis noſtri Ordinis hæc declaratio ſacræ Congregationis: *Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſita cenſuit Fratres Carmelitas Diſcalceatos non eſſe moleſtandos, neque impediri poſſe in quæſtuatione eleemoſynarum, non obſtante quod alij Fratres Mendicantes eadem die eleemoſynas quærere ſoleant, qua iſti quærunt, & ita decreuit ac ab omnibus Regularibus Mendicantibus, & præſertim à Fratribus ſancti Franciſci de Obſeruantia, obſeruari, et exequi mandat. Romæ 9. Ianuarij* 1608. *A. Mar. Card. Gallus. Locus † ſigni A. Hortenſius ſecretarius.* Item pro Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede extat Bulla Alexandri IV. *in Bullario huius Ordinis, n.*4. in qua præcipit Ordinariis, vt iniungant Presbyteris ſibi ſubiectis ſub pœnis priuationis officij, & beneficij, vt prædictos Fratres eleemoſynas quærere permittant.

9 Conſequenter etiam addicta 4. *tomo*, *verbo Quæſtuarij regulares, n.*2. dicendum, quod regulares, præſertim priuilegiati hoc,& ſimilibus priuilegiis, quales ſunt Mendicantes, non tenentur petere facultatem ad quæſtuandum ab Ordinariis, pro diœceſibus, in quibus morantur, cùm in erectione Monaſteriorum hæc licentia eis tacitè ab Ordinariis impartita cenſeatur. Aldana *in Compend. Canonic. reſol. lib.*3.*titul.*8. *num.*6. atteſtans ita cenſuiſſe S. Congreg. Epiſcoporum, & Regularium in Venet. 6. Octobr. 1597. Barboſa *in Collectan. Concil. ſeſſ.* 21. *c.*9.*n.*6. Bordonus *in reſolut. reſol.*7.*n.*119. ex Bariola *verbo Regulares, pag.* 267. dicente idem fuiſſe deciſum Epiſcopo Papienſi. Conſonant etiam aliæ declarationes ſacræ Congregationis, quas refert idem Bordonus *ibidem, n.*120. Sufficit ergo ad quæſtuandum in Diœceſibus, vbi habent Conuentus, licentia ſuorum Prælatorum, nec illam tunc Ordinariis oſtendere tenentur, iuxta dicta eo *n.*2. licet conueniens ſit ita facere, vt ab ipſis confirmetur, quia ſic fideles liberalius Religioſis eleemoſynas elargientur,& magis certificentur eas quærere pro ſuis Conuentibus, nec eſſe fugitiuos, qui pro ſeipſis illas quærere ſolent, Peirinis *ſupra, n.*43. Bordonus *ſupra, n.*119.

10 Alia pro hoc intento inuenies infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 53. & 70. & in Mari magno Seruitarum. *circa* §. 23. *&* 61.

Circa §. 6.

11 DE materia huius priuilegij (quod eſt de ſepeliendis cadaueribus defunctorum cum habitu Fratrum, & de Superiori, à quo ii habitus concedi debet, & quomodo tales ad Eccleſias Fratrum deferri poſſint, & in eis ſepeliri) plura dixi in Mari magno Prædicatorum circa §. 49. & in Mari magno Minorum circa §. 43. Quibus ſi adiungas, quæ de ea etiam materia dicta ſunt *tom. 3. Summa, verbo Habitus Regulares, num. 5. 6. 7. & ſequentibus*, ſufficienter de illa dictum erit. Iuuant etiam ad intentum dicenda infra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 47. Carmelitarum *circa* §. 66. & Seruitarum *circa* §. 38.

Circa §. 7.

12 MEns Papæ in hoc priuilegio eſſe videtur moderari priuilegia aliquibus Religioſis particularibus conceſſa, nempe quòd quamuis aliquod beneficium extra Religionem obtinuiſſent, aut alieni Eccleſiæ pro Capellania deſeruiſſent, nihilominus habere poſſent reſidentiam, aut cameras in eorum Conuentibus, aut vocem actiuam ſeu paſſiuam in Capitulis; quæ quidem ſic moderatur Papa, vt ſolum de ſuorum Superiorum conſenſu illis gaudere poſſit, & non aliàs, nec alio modo. Cui priuilegio conſonat aliud Leonis X. *in Bullario Rodriguez in hoc Pontifice Bulla* 4. vbi Minoribus concedit, quod nullus Ordinis huiuſmodi Obſeruantiæ profeſſor de cætero exemptionem, aut indultum Apoſtolicum obtinere poſſit ſine Superiorum aſſenſu, & ſi illa impetrauerit, nullatenus ſibi ſuffragantur. Item aliud Innocent. VIII. pro Prædicatoribus *in eodem Bullario in hoc Pontifice Bulla 3. n. 15.* De quo Ioannes de Cruce *de ſtat. Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 7. conc. 4.* Conſonant etiam ea, quæ dixi *tom. 1. Sum. cap. 17. num.* 18. videlicet aſſumptos ex Religionibus non gaudere priuilegiis ipſorum, quæ in illarum damnum, aut incommodum redundant; etſi gaudeant priuilegiis commodum priuatim concernentibus. Vide etiam ad intentum aliud priuilegium Innocentij VIII. pro Seruitis in eorum Mari magno §. 66. vbi etiam affero aliud Iulij III. pro eiſdem Seruitis hanc eandem materiam concernens. Item in Mari magno Minimorum *circa* §. 18. vide priuilegium Pauli III. quo prohibet, ne reſidentes extra clauſtra portent habitum omnino ſimilem illi quem portant, qui intra clauſtra ipſa viuunt.

Circa §. 8.

13 DE materia huius priuilegij dictum eſt ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 19. vacare his temporibus quoad facultatem conceſſam Prælatis ad remouendum Inquiſitores Regulares, & ſubſtituendum alios pro ipſis, ſolum enim ab Inquiſitoribus id fieri poteſt, iuxta ibidem dicta, vbi etiam an dicti Inquiſitores Regulares à Prælatis ipſorum puniri poſſint, caſu quo deliquerit. Pro quo nota, quod cum olim Inquiſitores Regulares eligerentur ad hoc munus à Prælatis ipſorum ex priuilegiis Apoſtolicis Innocent. IV. Alex. IV. & Clement. IV. de quibus in Bullario S. Officij, & non nimiant Eimericus *in direct. part. 3. quæſt. 3. verſ. irregulariter tamen*, Axorius *tomo 1. inſtitut. Moral. lib. 8. capit. 18. quæſit.* Farinacius *de hæreſ. quæſt.* 186. *numero* 3. Sanctarellus *de hæret. capit. 40. dub. 1. concluſ. 6. numero* 6, & alij quos refert, & ſequitur Catena *de offic. S. Inquiſit. p. 1. tit. 5. §. 3. num.* 10. ideo non immerito pro illis temporibus priuilegium hoc à Sede Apoſtolica emanauit. Cum autem hoc tempore non eligantur ab ipſis, ſed vel a Summo Pontifice, S. Congregatione, vel Inquiſitoribus generalibus, ideo quoad prædicta non ſubduntur propriis Prælatis. Cuius ſignum eſt, quod contra illos procedere poſſunt etiamſi ſint Generales ſuorum Ordinum vt habent Freitas *ad Roderic. de confeſſ. ſolic. q. 17. n. 10.* & Catena *ſuprà* §. 9. *n.* 78. Licet æquo, & bono decens videtur, vt antequam contra proprios procedant, Generales præſertim, ſupremum inquiſitorem conſulant, vt obſeruant Zanardus *in direct. Theol. p. 2. c. 6. q.* 23. Peirinis *tom. Priuil. Minim. in Conſt. 9. Pauli V.* §. 1. *n.* 2. Diana 4. *p. tr.* 8. *Reſol.* 23. Catena *ſupr.* Hoc enim dumtaxat ſenſu accipiendi ſunt.

Circa id quod habetur in hoc priuilegio, ſcilicet Inquiſitores Ordinis Prædicatorum non poſſe procedere contra Inquiſitores Ordinis Minorum, neque è contra, notat Rodriguez *tom. 5. quæſt. Regul. quæſt.* 81. *articul.* 2. & eius Conditor aliter Rodriguez *in Compend. Reſol. 73. numero* 2. id non obſeruari in Hiſpania, quia in ea Prouincia tales Religioſi non exercent munus Inquiſitorum. Notari etiam poteſt, nec in aliis Prouinciis id obſeruari, propter vniuerſalem facultatem, quam habent procedendi contra omnes, & quoſcumque iure non exceptuatos. De qua Molina *de Iuſt. & Iur. tractat. 5. tomo 6. diſputat.* 28. Caſtrus Palaus *tract. 4. d. 8. punct. 12. §. 2. num.* 5. Souſa *in Aphoriſm. Inquiſit. lib. 1. cap. 4. n.* 5. Zanardus *c.* 6. *quæſt.* 19. & Catena *ſuprà* §. 9. *num.* 73. Vide priuilegium hoc vocare hoc tempore propter Bullam Pauli V. de ann. 1606. quæ incipit *Romanus Pontifex*, tenet Peirinis in margine huius Bullæ Aureæ *circa* §. 55. 14

Circa §. 9.

IN Mari magno Prædicatorum, vt conſtat ex iis, quæ ibi dixi *circa* §. 52. & in Mari magno Minorum, vt etiam conſtat ex ibi dictis *circa* §. 51. conceſſa eſt iis duobus Ordinibus communicatio priuilegiorum dumtaxat eorundem Ordinum; cæterum in hoc priuilegio ipſis etiam conceditur communicatio priuilegiorum Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & Seruitarum. Vnde conceſſio amplior eſt, & extenſior, vt de ſe patet. De qua plura dixi tum locis relatis, tum aliis quoque ibi adductis. Additur autem in hoc priuilegio mandatum illud, ſeu præceptum Papæ, quod ſcilicet exhibentibus priuilegia dictorum Ordinum ſiue originalia, ſiue tranſumpta authenticè eadem fides indubia adhibeatur, ac ſi propriis eorum Ordinibus eſſent conceſſa. Ex quo magis corroborantur ea, quæ in præfatis locis de huiuſmodi communicatione priuilegiorum dicta ſunt. Præſertim cum eadem clauſula habeatur etiam in Mari magno Carmelitarum §. 105. Adde quod communicatio hæc priuilegiorum ſæpius fuit in Rota canonizata, videlicet in Burgenſi *Iuriſdictionis S. Ioannis* 20. Decembr. 1596. coram Orano, & in Burgeñ. *Procurationum* 11. Martij 1598. coram eodem, & *in Exemptionis* coram Veroſpio 25. Maij 1618. Pro authoritate autem tranſumptorum Bullarum, ſeu priuilegiorum conſule dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 56. & pro notabili priuilegio Minorum, ſcilicet quod poſſint priuilegiis aliorum Mendicantium vti mutatis eorum nominibus in nomen Fratrũ Minimorum; & alio eidem Ordini conceſſo de priuilegio dato pro vno Monaſterio communicando aliis, vide dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 34. Hæc enim, & alia Mendicantium priuilegia ipſorum Ordinibus communia ſunt. 15

Circa

Circa §. 10.

16 INhibet hoc loco Ordinariis Pontifex ſub grauibus cenſuris, & pœnis, ne aliquid faciant, quo minus prædicti Ordines præfatis priuilegiis liberè vti poſſiot. De qua re in ſimili inhibitione aliqua dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 53. & in Mari magno Minorum *circa* §. 52. Expendenda tamen eſt dictio illa *Liberè*, quæ ponitur ibi *gratiis ſibi conceſſis liberè vti poſſint*. Ea enim denotat talem vſum priuilegiorum debere eſſe ſpontaneum, & ſine alterius licentia, authoritate, Panormitao. *in cap. ſi pro debilitate num. 1. de offic. delegat.* Tiraquellus *in l. ſi vnquam verb. Reuertatur num. 135. C. de reuocat. donat.* Menochius *de arbitr. lib. 1. quæſt. 7. n. 34.* & plures apud Barboſam *in tract. de dictionib. dict. 190. n. 2.* Denotat etiam tamen vſum debere eſſe ſine impedimento, contradictione, onere, grauamine, vel obſtacolo, aut diminutione, prout idem Barboſa *ibid. num. 3.* ex variis iuribus, & Doctoribus affert. Expendendum etiam has pœnas imponi contra ſimpliciter aliquid facientes contra dicta priuilegia, vnde etiamſi id non fiat ex præſumptione, incurrentur, iuxta dicenda infra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 53.

Circa §. 11.

HIc ponuntur non obſtantiæ ampliſſimæ. Sed quia de illis, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, aliqua dixi, quæ ad hoc intentum deſeruiunt; ad illa remitto lectorem. De aliquibus clauſulis, aut dictionibus, quæ in eis ſunt, aliqua etiam dixi, & dicam in diſcurſu Operis. 17

MARE MAGNVM EREMITARVM S. Auguſtini.

SVMMARIVM.

Quod Priores Generales per ſe, & prouinciales in Capitulo Prouinciali cum Diffinitoribus poſſint instituere Prædicatores, & Confeſſores. n. 1.
Quod in Eccleſiis Fratrum libera ſit ſepultura. n. 2.
Quod ſepelire, & celebrare Fratribus inuitis in ſuis Eccleſiis nullus poſſit. n. 3.
Conſtitutio de Confeſſoribus, & Prædicatores edita pro Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus extenditur ad Eremitas. n. 4.
Vrbanus confirmat omnia priuilegia, & libertates à ſuis prædeceſſoribus Fratribus conceſſa. n. 5.
Alexander concedit Fratribus, vt ad receptionem vel prouiſionem in penſionibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis, aut ad ſolutionem collectarum, exactionum, &c. cogi non poſſint, etiam per litteras Apoſtolicas, &c. num. 6.
Quod Priuilegia conceſſa domibus deuiſem ante vnionem ſint communia omnibus domibus. n. 7.
Quod poſſint Fratres recipere mantellatas, & Pinzocheras inſtar mantellatarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum. n. 8.
Quod tales mantellatæ gaudeant omnibus priuilegiis conceſſis Ordini, & Fratribus Eremitarum. n. 9.
Domus Fratrum aſſumuntur ſub protectione Romani Pontificis. n. 10.
Quod Ordo canonicus perpetuò obſeruetur. n. 11.
Omnes poſſeſſiones præſentes, & futuræ liberè, & integrè Fratribus firmantur. n. 12.
De decimis non ſoluendis. n. 13.
Authoritas recipiendi fugientes à ſæculo. n. 14.
Quod non liceat profeſſoris ab Ordine decedere. n. 15.
Quod nullus Epiſcopus valeat conuocare Fratres ad Synodos. n. 16.
De conſecrationibus, & ſimilibus gratiis concedendis num. 17.
Quid pro Sede vacante. n. 18.
Quid quando non eſt copia Epiſcoporum. n. 19.
De tempore Interdicti. n. 20.
De Chriſmate, & conſecrationibus. n. 21.
De Capella, & Oratorio non conſtruendis in locis Fratrum ſine eorum aſſenſu. n. 22.
De nouis exactionibus non admittendis. n. 23.
De ſepultura libertate. n. 24.
De hortis, & ſiluis reſtituendis. n. 25.
De electione Generalis mortuo prædeceſſore. n. 26.
De non inferenda ipſis violentia. n. 27.
De libertatibus, & exemptionibus. n. 28.
Prohibitio violentiæ faciendæ. n. 29.
Pœna contra impedientes. n. 30.
De omnimoda exemptione Ordinis. n. 31.
Quod ratione contractus, aut delicti conuenari non poſſint. n. 32.
Confirmatio Priuilegiorum. n. 33.
De non ſoluendis decimis. n. 34.
De priuilegiis Pinzocherarum. n. 35.
De oblatis & commiſſis ipſorumque priuilegiis. n. 36.
Priuilegiorum pro tempore Interdicti. n. 37.
De intelligentia illius clauſulæ, Salua Iuſtitia Eccleſiarum. n. 38.
De canonica portione. n. 39.
De candelis, quæ manus dantur. n. 40.
De quarta non ſoluenda ex piis legatis. n. 41.
De omnimoda exemptione Ordinis. n. 42.
De facultate abſoluendi ſubditos à cenſuris. n. 43.
De facultate diſpenſandi cum illis in irregularitatibus, num. 44.
De Sacramentis miniſtrandis, quando Rectores Eccleſiarum id diſtulerint facere malitioſè. n. 45.
De bonis Monaſteriorum Monialium applicandis Fratribus. n. 46.
De volentibus ſepeliri cum habitu Religioſorum. n. 47.
De exemptione Eccleſiarum, apud quas domus Fratrum conſtructæ ſunt, & Capellani per quem Eccleſiæ reguntur. n. 48.
Confirmatio Prioris Generalis poſt electionis præſentationem, & aſſenſum. n. 49.
Extenſio ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis facultatis procedendi contra aſſerentes confeſſos Fratribus teneri ad confeſſionē Rectoribus iterum faciendā. n. 50.
De impedientibus eleemoſynas Fratrum. n. 51.
Communicatio priuilegiorum Prædicatoribus, & Minoribus conceſſorum. n. 52.
Pœna quas incurrunt facientes contra prædicta. n. 53.
De Conſeruatoribus. n. 54.
non obſtantia. n. 55.
De authoritate extrahendi transſumpta. n. 54.

SIXTVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam. Dum fructus
vberes, quos Sacer Ordo Fratrum Eremita-
rum S. Auguſtini in agro militantis Eccleſiæ in pro-
pagatione Religionis, & fidei ortodoxæ hactenus
produxit vtiliter, & producit atque in futurum pro-
ducturum fore indubitanter ſperamus, diligenter at-
tendimus, dignum cenſemus, & debitum Nos ad illa
noſtros debere dirigere cogitatus, per ea, quæ pro
diuini cultus, & dicti Ordinis incremento, anima-
rum ſalute à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus
ſublati ambiguitatibus, quæ ex inde emerſiſſe noſcun-
tur, in ſua integritate perſiſtant, vt tanto firmius ob-
ſeruentur, quanto erunt ſæpius Sedis Apoſtolicæ mu-
nimine ſtabilita. Dudum ſiquidem à felicis recorda-
tionis Nicolao Papa V. prædeceſſore noſtro emana-
uerunt litteræ tenoris ſequentis. Nicolaus Epiſcopus
ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, Pro-
uincialibuſq; Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremi-
tarum S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam bene-
dictionem. Sinceræ deuotionis affectus, quem ad
Nos, & Romanam geritis Eccleſiam promeretur, vt
petitionibus veſtris in his præſertim, quæ commo-
dum, & vtilitatem Ordinis veſtri concernunt, quan-
tum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus.
Nuper ſiquidem pro parte veſtra Nobis fuit humili-
ter ſupplicatum vt quaſdam per felicis recordationis
Bonifacium VIII. Vrbanum VII. Alexandrum IV.
Martinum V. & Eugenium IV. Romanos Pontifices
prædeceſſores noſtro vobis & Ordini veſtro conceſ-
ſas litteras, quæ incipiant vetuſtate conſumi, & quas
difficile eſſet ad diuerſa loca pro diuerſis incumben-
tibus vobis negotiis deſtinare, confirmare, & ex certa
ſcientia, & cum illarum inſertione approbare, & in-
nouare de benignitate Apoſtolica dignamur. Qua-
rum quidem litterarum tenores ſunt tales. Bonifacius
Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Dilectis filiis Gene-
rali, & Prouincialibus Prioribus Fratrum Ordinis
Sancti Auguſtini præſentibus, & futuris ſalutem, &
Apoſtolicam benedictionem. Inter ſolicitudines no-
ſtras illa debet eſſe præcipua, vt ſuper Dominicum
gregem commiſſum Nobis obſeruemus vigilias, in-
defeſſam exerceamus curam, & exactam diligentiam
apponamus, ne illum lupus rapax inuadat, & eius
ſanguis ſecundum Prophetam, quod abſit, de noſtris
manibus requiratur. Hoc autem benè fit, ſi oleo dul-
cedinis verbi Dei foueantur ſubditi, increpationis
vino peccatorum ſuorum mordeantur vulnera, &
pœnitentiæ acrimonia purgata regantur. Ad id vero
exequendum ſcientia diuinæ legis expoſcitur, deſide-
ratur ordo, & vitæ integritas flagitatur, ſcriptum eſt
enim: *Tu ſcientiam repuliſti, & ego te repellam ne Sa-
cerdotio fungaris mihi*; quia labia Sacerdotum cuſto-
diunt ſcientiam, & legem requirunt ex ore eius.
Aliàs prout ad eum pertinet inter lepram, & lepram
non poſſet diſcernere, nec peccator exiſtens Dei de-
beret narrare iuſtitias, & teſtamentum ipſius aſſume-
re per òs ſuum, nam cuius vita deſpicitur, conſequens
eſt, vt eius prædicatio contemnatur. Quapropter vt
ipſi gregi eadem cura noſtra eo plenior impendatur,
quo plures operarij in agro Domini fuerint conſti-
tuti, veſterque Ordo, qui Sacerdotibus abundat, & in
ſuis Fratribus viget ſcientia, & vitæ ſinceritate per
Dei gratiam pollet, in eodem agro fructus vberes af-
1 ferat. Tibi fili Prior Generalis per te, vobis Prouin-
ciales Priores in Prouincialibus Capitulis cum Diſ-
finitoribus ipſorum Capitulorum, Fratribus eiuſdem
veſtri Ordinis Sacerdotibus in Sacra pagina eruditis,
examinatis, & approbatis à vobis prædicationis, &
tam ipſis quam aliis Fratribus dicti Ordinis ad id
idoneos audiendi confeſſiones, abſoluendi pœniten-
tes, iniungendi eis pœnitentias ſalutares, officia au-
thoritate Apoſtolica committendi; eiſdem quoque
Fratribus, quibus dicta officia per vos taliter commiſ-
ſa fuerint, quod liberè valeant exercere, plenam te-
nore præſentium damus, & concedimus facultatem,
diſtrictiùs inhibentes, ne quis Fratres ipſius Ordinis,
quibus dicta officia totaliter committenda duxeritis
in executione officiorum ipſorum audeant quomodo-
libet impedire. Ad hæc ſepulturam in Eccleſiis, & lo- 2
cis veſtris liberam eſſe cenſemus, vt eorum deuotio-
ni, & extremæ voluntati, qui ſe illic ſepelire delibe-
rauerint, niſi excommunicati, vel interdicti, aut etiam
publicè vſurarij fuerint, nullus obſiſtat, ſtatuentes, vt
nulli Religioſi, vel ſæculares vobis inuitis, aliquorum
corpora defunctorum in veſtris cœmeteriis ſepelire,
aut in Eccleſiis veſtris Miſſarum ſolemnia, vel pro
animabus eorum qui ad loca veſtra tumulandi forent,
ibidem exequias celebrare ſine veſtro conſenſu, &
voluntate præſumant. Cæterùm Conſtitutionem no- 3
ſtram, quam ſuper prædicationibus faciendis, & con-
feſſionibus audiendis, iniungendis pœnitentiis, abſo-
lutionibus impendendis, ſepultura, & quarta portione 4
obuentionum tam funeralium, quam relictorum, da-
torum, & donatorum in perſonis Fratrum Prædica-
torum, & Minorum Ordinum olim edidimus, in vo-
bis, & veſtri Ordinis Fratribus per omnia volumus
integraliter & inconcuſſe ſeruari. Ita quod cõſiderata
perſonarum, quas ad id habueritis idoneas, & Cleri, &
populi quantitate eorum, quos ad huiuſmodi audien-
darum confeſſionũ elegitis metiamini numerum, vos
infra modum congruum continentes, & nunquam
in aliquo excedentes, vt ſic moderatione ſeruata nec
alios quibus per eandem Conſtitutionem conceſſimus
ad inuidiam vel ſcandalum, nec locorum Epiſcopus,
quibus à vobis electos præſentare debetis, ad repul-
ſam prouocetis ipſorum. Nulli ergo omnino homi-
num liceat hanc, &c. Datum Lateran. 17. Kalendas
Februarij Pontificatus noſtri anno VIII. Vrbanus
Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori 5
Generali, & Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti
Auguſtini, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.
Solet annuere Sedes Apoſtolica piis votis, & honeſtis
iuſta petentium deſideriis fauorem beneuolum im-
partiri. Ea propter dilecti in Domino filij veſtris iu-
ſtis poſtulationibus grato occurrentes aſſenſu: om-
nes libertates, & immunitates à prædeceſſoribus no-
ſtris Romanis Pontificibus per priuilegia, ſiue per
alias indulgentias vobis, & Ordini veſtro conceſſas
nec non libertates, & exemptiones ſæcularium exa-
ctionum à Regibus, & Principibus rationabiliter
vobis, & Ordini prædicto indultas, ſicut ea iuſtè, &
pacificè obtinetis, vobis, & per vos eidem Ordini
authoritate Apoſtolica confirmamus, ac præſentis
ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam, &c. Datum Peruſij
pridie Kalend. Maij Pontificatus noſtri anno 11. Ale-
xander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis 6
Priori Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus
Eremitarum Ordinis Sancti Auguſtini ſalutem, &
Apoſtolicam benedictionem. Quanto ſtudioſius diui-
næ contemplationi vacatis Domino famulando, tan-
to quieti veſtræ libentiùs prouidemus. Cum igitur,
ſicut pro parte veſtra fuit propoſitum coram Nobis
nonnulli veſtri grauaminis auidi frequenter ſuper
penſionibus, & exactionibus indebitis vos, & man-
ſiones veſtras multipliciter inquietent. Nos deuotio-
nis veſtræ precibus inclinati authoritate Apoſtolica
vobis tenore præſentium indulgemus, vt ad recep-
tionem, vel prouiſionis alicuius in penſionibus, vel
beneficiis Eccleſiaſticis, aut ad ſolutionem collecta-
rum, ſeu exactionum quarumlibet, vel viceſimæ cogi
à nemine valeatis per litteras Apoſtolicas impetratas,
vel etiam impetrandas abſque mandato Sedis Apo-
ſtolicæ

ſtoliecæ ſpeciali faciente plenam, & expreſſam de verbo ad verbum de vobis, veſtro Ordine; & hac indulgentia mentionem. Nulli ergo omnino, &c. Datum Neapoli 13. Kalend. Aprilis Pontificatus noſtri anno 1.
7 Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus Prioribus, ac vniuerſis Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sinceræ deuotionis affectus; quam ad Nos, & ad Romanam geritis Eccleſiam, non indignè meretur, vt petitionibus veſtris, illis præſertim per quos iura veſtri Ordinis vtilius conſeruentur, fauorabiliter annuamus. Sanè pro parte veſtra Nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt priuilegium conceſſum vobis per litteras felicis recordationis Alexandri Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, quas in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, quarumque tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, cum iam incipiant vetuſtate conſumi, innouare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Quarum quidem litterarum tenor eſt talis. Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus, Prioribus, ac vniuerſis Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Oblata Nobis ex parte veſtra petitio continebat, quod Sedes Apoſtolica nonnullas domos Ordinis veſtri, antequam eſſetis in vnius Religionis corpus de mandato noſtro redacti, diuerſis priuilegiis, & indulgentiis per ſpeciales litteras decorauerit, vt igitur vobis per diuina, & noſtram diſpoſitionem, in vna obſeruantia vno profeſſionis fœdere coniunctos omnino perficiat, quod diuiſim aliquibus domibus veſtris ante vnionem huiuſmodi fuerit ab eadem ſede conceſſum. Nos veſtris precibus inclinati, priuilegia, & indulgentias huiuſmodi eiſdem domibus ſingulariter olim indulta, ad omnes, & ſingulos extendentes, vtendi eis, quoties opus fuerit, liberam vobis omnibus concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Datum Lateran. 12. Kalend. Maij Pontificatus noſtri an. 3. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinat, præfatas litteras authoritate Apoſtolica innouamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus: per hoc autem nullum ius de nouo vobis acquiri volumus, ſed antiquum, ſi hoc habetis, tantummodo conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum quarto Kalend. Maij Pontificatus noſtri anno 6. Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ex clementi prouiſione Sedis Apoſtolicæ, necnon Religioſarum perſonarum præſertim ſub Regulari obſeruantia Altiſſimo famulantium ſtudio piæ vitæ denotione, & meritis dignoſcitur prouenire, vt Romanus Pontifex quandoque prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum geſta corroboret, & indulto confirmet. Sanè pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum Eremitarum S. Auguſtini Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod felicis recordationis Martino Papæ V. prædeceſſori noſtro expoſito, qualiter quondã Bonifacius in ſua tunc obedientia Nonus nuncupatus propagatione, & augmento dicti Ordinis quaſdam ſuas litteras Apoſtolicas, nonnullas conceſſiones, ordinationes, & ſtatuta, immunitates, & gratias continentes ſuper receptione quarumcumque mulierum aliàs ad hoc idonearum, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad inſtar
8 mantellatarum, ſeu pinzocherarum Fratrum Minorum, & Prædicatorum Ordinum recipere vellent, & geſtare indulſerat, ac demum eidem prædeceſſori ſupplicato, vt præfatas conceſſiones, & indulta de ſpeciali gratia confirmare authoritate Apoſtolica dignaretur, præfatus prædeceſſor huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus venerabili Fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Briocenſi tunc in Romana Curia reſidenti, eius proprio nomine non expreſſo, per ſuas certi tenoris litteras mandauit vt ſuper eiuſmodi expoſitis informaret, & ſi conceſſa, & indulta prouide facta fuiſſe reperiret, ea authoritate confirmaret, prout in eiſdem prædeceſſoris litteris, in quibus verbo ad verbum litteræ præfati Bonifacij inſertæ ſunt, plenius continetur. Idemque Epiſcopus in litterarum prædeceſſoris executione procedens poſt habitam ſuper indulto huiuſmodi plenariam informationem, & fidelem, conceſſiones, & indulta præfata authoritate Apoſtolica confirmauit, prout inſtrumento deſuper confecto, & ipſius Epiſcopi ſigillo munito, cuius tenorem habere volumus præſentibus pro expreſſo, dicitur plenius contineri. Quare pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt litteras prædictas, & proceſſus deſuper confectos, ac contenta in eis (pro eorum ſubſiſtentia firmiori) robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque qui Religionis, & Ordinis huiuſmodi proſperum incrementũ, quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter procuramus, huiuſmodi ſupplicationibus litteras & proceſſus huiuſmodi, atq; omnia inde ſecuta, prout prouidè facta ſunt, authoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, tenorem verò litterarum prædeceſſoris cum inſertione præfata præſentibus de verbo ad verbum inſeri fecimus, & eſt talis. Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabili Fratri Guilhelmo Epiſcopo Briocenſi in Romana Curia reſidenti ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Dum fructus vberes, quos Sacer Ordo dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum S. Auguſtini in agro Eccleſiæ militantis in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in poſterum producturum ſpe firma ſperamus, diligenter attendimus, dignum cenſemus, & congruum, vt circa ea, quæ ipſius Ordinis incrementum concernere poterunt, benignis fauoribus intendamus. Exhibita ſiquidem Nobis nuper ex parte dilectorum filiorum Prioris Generalis eiuſdem Ordinis, & Fratrum prædictorum petitio continebat, quod dudum quondam Bonifacius in ipſius obedientia Nonus nuncupatus præmiſſa prouida conſideratione recenſens quaſdam litteras Apoſtolicas, nonnulla ſtatuta, conceſſiones, & ordinationes, atque alias immunitates, & gratias continentes eis conceſſit, prout ipſis litteris, quarum tenorem de verbo ad verbum præſertim inſeri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte Prioris, & Fratrum prædictorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt litteras prædictas, & contenta in eis pro ipſorum ſubſiſtentia firmiori authoritate Apoſtolica confirmare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ac de præmiſſis certam notitiam non habentes, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus, & mandamus, quatenus de litteris, & contentis huiuſmodi authoritate noſtra te diligenter informes, & ſi per eandem informationem ea prouide ſtatuta, ordinata, & conceſſa repereris (ſuper quo tuam conſcientiam oneramus) litteras, & contenta huiuſmodi authoritate præfata approbes, & confirmes. Tenor autem dictarum litterarum talis eſt, Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In ſinu Sedis Apoſtolicæ Sacer Ordo Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini conſiſtens ſic ſplendet per incrementa virtutum, quod dignè meretur præcipuè attolli fauoribus, & ſpiritualibus gratiis conforueri, & Nos equidem Ordinem ipſum libenter proſequimur prærogatiua fauoris, & augmenta ſuorum ſucceſſuum,

ſuum, præſertim in his, quæ diuini cultus augmen-
tum, & Sacræ Religionis propagationem recipiunt,
paternis affectibus promouemus. Hinc eſt, quod Nos
dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum di-
cti Ordinis precibus annuentes, ac cupientes vt Or-
do prædictus eo proficiat felicioribus incrementis,
quo maioribus fuerit gratiis a Sede Apoſtolica com-
munitus, authoritate Apoſtolica præſentium tenore
ſtatuimus, concedimus, volumus, & ordinamus, quod
de cætero perpetuis temporibus tam Generali, quam
cuilibet Officiali Priori dicti Ordinis ſecundum mo-
rem, & inſtituta eiuſdem Ordinis in quibuſcumque
Prouinciis conſtitutis tam præſentibus, quam futuris
ſit licitum, ac permiſſum, qualcumque mulieres, ſi
alias ſint idoneæ, & aliud canonicum non obſiſtat,
quo habitum Regularem prædicti Ordinis ad inſtar
mantellatarum, ſeu pinzocherarum Ordinum Fratrum
Minorum, & Prædicatorum habere voluerint, & ge-
ſtare tam virgines, ac matronas, quam viduas, imman-
tellatas, ſeu pinzocheras dicti Ordinis Eremitarum
recipere, & admittere, ſe earum ſingulis habitum
Regularem, ac Regulam eiuſdem Ordinis Eremita-
rum ad inſtar huiuſmodi mantellatarum, ſeu pinzo-
cherarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædica-
torum præfatorum, prout ſecundum Deum ſaluti ani-
marum earundem ſalubrius viſum fuerit expedire,
9 etiam exhibere. Quæ ſic recipiendæ authoritate præ-
fata gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant tam
exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitati-
bus, libertatibus, indulgentiis, ac aliis priuilegiis
quibuſcumque præfato Ordini Eremitarum, eiuſque
Fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam con-
ceſſis, & quæ in futurum concedentur, quatenus hu-
iuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, li-
bertates, indulgentiæ, ac quæcumque alia priuilegia
ipſis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum
competunt, ſeu competere poſſunt, ſeu poterunt, &
Priores, & Fratres, ac loca ipſa eſſe capacia eorun-
dem. Volentes inſuper, & authoritate prædicta de-
cernentes, quod exemptionis præfatæ priuilegium,
immunitates, libertates, & alia ſupradicta, etiam ad
iam per ipſos, & Fratres eiuſdem Eremitarum recep-
tas, & mantellatas, ſeu pinzocheras huiuſmodi ple-
nariè ſe extendant, ipſæque illis gaudere poſſint, &
debeant, prout de recipiendis mantellatis, & pinzo-
cheratis huiuſmodi ſuperiùs eſt expreſſum. Conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, ac Statutis, & conſuetudini-
bus, tam veſtri, quam aliorum Ordinum quorum-
cumque, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſ-
cumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam, &c. Datis Romæ apud Sanctum Petrum
ſeptimo Idus Nouembris Pontificatus noſtri anno no-
no Datum Romæ apud Sanctos Apoſtolos quarto
Idus Iulij Pontificatus noſtri anno nono. Nulli ergo
omnino hominum liceat, &c. Datum Florentiæ an-
no Incarnationis Dominicæ 1434. decimo tertio
Kalend. Auguſti Pontificatus noſtri anno quarto.
Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futu-
ram rei memoriam. Ex Apoſtolicæ prouiſione Sedis,
& humilium deuotione perſonarum prouenire dig-
noſcitur, vt Romanus Pontifex quandoque prædeceſ-
ſorum ſuorum geſta innouet, & innouationem reſtau-
ret, ac authoritate Apoſtolica fulciat innouata. Hinc
eſt quod Nos ad inſtantiam dilectorum filiorum Ge-
neralis, & aliorum Priorum; necnon Fratrum Ere-
mitarum Ordinis Sancti Auguſtini, quaſdam felicis
recordationis Innocentij Quarti, Alexandri Quarti,
& Bonifacij Octaui, necnon Clementis Sixti Roma-
norum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum literas
in Cancellaria Apoſtolica inſpici, & examinari dili-
genter, & earum (cum incipiant vetuſtate conſumi)
tenores ſubſcriptionibus, & characteribus omiſſis
de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, qui
talis eſt Innocentius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.
Dilectis filiis Priori Generali Ordinis Eremitarum,
ac aliis Prouincialibus, & Conuentualibus Priori-
bus, Conuentibuſque ac aliis Fratribus vniuerſis ſibi
ſubiectis, tam præſentibus quam futuris Eremiticam
vitam profeſſis in perpetuum ſalutem, & Apoſtoli- 10
cam benedictionem Religioſam vitam eligentibus
Apoſtolicum conuenit adeſſe præſidium, ne forte cu-
iuſlibet temeritatis incurſus, aut eos a propoſito vo-
cet, aut robur, (quod abſit) Sacræ Religionis infrin-
gat. Ea propter, dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis
ſupplicationibus clementer annuimus, & domos ve-
ſtras, in quibus Domini mancipati eſtis obſequio, ſub
Beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, & præ-
ſentis ſcripti priuilegio communimus. In primis qui- 11
dem ſtatuimus, vt ordo canonicus, qui ſecundum
Deum, & Beati Auguſtini Regulam in domibus ipſis
inſtitutus eſſe dignoſcitur, perpetuis ibidem tempori-
bus inuiolabiliter obſeruetur. Præterea quaſcumque 12
poſſeſſiones, quæcumque bona prædictæ domus in
præſentiarum iuſte ac canonicè poſſident, ac in futu-
rum Pontificum conceſſione, largitione Regum, vel
Principum oblatione fidelium, ſeu aliis iuſtis modis
præſtante Domino poterunt adipiſci, firma vobis,
veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant. In
quibus hæc duximus propriis exprimenda vocabulis,
loca ipſa, in quibus præfatæ domus ſitæ ſunt cum
pertinentiis ſuis, videlicet cum Eccleſiis, hortis, pra-
tis, nemoribus, vſuagiis, paſcuis in boſco, & plano,
in aquis, & molendinis, in viis, & ſemitis, ac omni-
bus aliis libertatibus & immunitatibus ſuis. Sane no- 13
ualium veſtrorum, quæ propriis manibus, aut ſum-
ptibus colitis, de quibus aliquis hactenus non perce-
pit, ſiue de hortis, virgultis, & piſcationibus veſtris
nullus a vobis decimas exigere vel extorquere præſu-
mat. Liceat quoque vobis clericos, vel laicos liberos,
& abſolutos à ſæculo fugientes ad conuerſionem re-
cipere, & eos abſque contradictione aliqua retinere.
Prohibemus inſuper, vt nulli Fratrum veſtrorum poſt
factam in domibus veſtris profeſſionem fas ſit ſine
Prioris ſui licentia de eiſdem locis diſcedere, diſce-
dentem verò abſque communium litterarum veſtra-
rum cautione nullus audeat retinere, Quod ſi quis
forſan retinere præſumpſerit, licitum ſit vobis in ip-
ſos Fratres clericos, vel laicos Regularem ſententiam
promulgare. Inſuper authoritate Apoſtolica prohi-
bemus, vt nullus Epiſcopus, vel quælibet alia perſo-
na ad Synodos, vel Conuentus forenſes vos ire, vel
in iudicio ſæculari de propria ſubſtantia, vel de
poſſeſſionibus veſtris ſubiacere compellat, vel ad do-
mos veſtras cauſa Ordines celebrandi, cauſa tractan-
di, vel aliquos Conuentus publicos conuocandi ve-
nire præſumat, nec Regularem Prioris veſtri electio-
nem impediat, aut de inſtituendo, vel remouendo eos,
qui pro tempore fuerint, contra inſtituta Ordinis ve-
ſtri ſe aliquatenus intromittat. Illud adiicientes, vt
ſcilicet Priores ipſi Epiſcopo (ſaluo Ordine ſuo)
obedire debeant, & contra inſtituta ſui Ordinis au-
thoritate Sedis Apoſtolicæ confirmatam nullam obe-
dientiam facere compellantur. Pro conſecrationibus 17
verò altarium ſeu Eccleſiarum, pro Oleo ſancto; quo-
libet Eccleſiaſtico Sacramento nullus à vobis ſub ob-
tentu conſuetudinis, vel alio modo quidquam audeat
extorquere, ſed hæc omnia gratis vobis Epiſcopi
diœceſani impendant, alioquin liceat vobis, quoſ-
cumque malueritis, Epiſcopos Catholicos adire, gra-
tiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ habentes,
qui noſtra freti authoritate vobis, quod poſtulatis,
impendat. Quod ſi ſedes diœceſanorum Epiſcopo- 18
rum forte vacauerit, interim omnia Eccleſiaſtica Sa-
cramenta à vicinis Epiſcopis accipere liberè, &
abſque

Digitized by Google

19 abſque contradictione poſſitis, ſic tamen, vt ex hoc
in poſterum propriis Epiſcopis nullum præiudicium
generetur. Quia verò interdum propriorum Epiſco-
porum copiam non haberis, ſi quos Epiſcopos Ro-
manæ Sedis (vt diximus) gratiam, & communio-
nem habentes, & de quibus plenam notitiam babea-
tis, per vos tranſire contigerit, ab eis benedictionem
vaſorum, & veſtium, & conſecrationem altarium au-
20 thoritate Sedis Apoſtolicæ percipere valeatis. Cum
autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis
clauſis ianuis, excluſis excommunicatis, & interdi-
ctis, non pulſatis campanis, dummodo cauſam non
dederitis interdicto, ſuppreſſa voce diuina officia ce-
lebrare. Chriſma verò, Oleum, conſecrationem
altarium ſeu baſilicarum, ordinationes à diœceſanis
21 ſuſcipiatis Epiſcopis, ſiquidem catholicè, & ritè gra-
tiam, & communionem ſacro-ſanctæ Romanæ Sedis
habuerint, & vobis voluerint ſine prauitate aliqua
exhibere. Prohibemus inſuper, quod infra fines lo-
22 corum veſtrorum, nullus ſine aſſenſu diœceſani Epiſ-
copi, & veſtro capellam, & Oratorium de nouo con-
ſtruere audeat ſaluis priuilegiis Pontificum Romano-
rum. Ad hæc nouas, & indebitas exactiones ab Ar-
chiepiſcopis, Epiſcopis, Archidiaconis, ſeu Decanis,
23 aliiſque hominibus Eccleſiaſticis, vel ſæcularibus,
perſonis à vobis omnino fieri prohibemus. Sepultu-
ram, quoque in Eccleſiis veſtris liberam decernimus,
vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui ſe illis
24 ſepeliri deſiderauerint, niſi fortè excommunicati, vel
interdicti ſint, aut etiam publicè vſurarij, nullus ob-
ſiſtat, ſalua tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum, à qui-
bus mortuorum corpora aſſumuntur. Præterea hor-
25 tos, & ſyluas ad ius Eccleſiarum veſtrarum ſpectan-
tes, quæ à Laicis detinentur, redimendi, & legitimè
liberandi de manibus eorum, & ad Eccleſias, ad quas
pertinent, reuocandi, libera ſit vobis de noſtra autho-
ritate facultas. Obeunte verò venerabili veſtro Prin-
re, vel ſuorum quolibet ſucceſſorum nullus ibidem
qualibet ſubreptionis aſtutia, ſeu violentia prepona-
26 tur, niſi, quem Fratres communi conſenſu, vel eorum
maior pars conſilij ſenioris ſecundum Deum, & Bea-
ti Auguſtini Regulam prouiderint eligendum. Paci-
que, & tranquillitati veſtræ paterna in poſterum ſoli-
citudine prouidere volentes, authoritate Apoſtolica
prohibemus, vt intra clauſuras locorum nullus rapi-
27 nam, vel furtum facere, ignem apponere, ſanguinem
fundere, hominem temere capere, vel interficere, vel
violentiam audiat exercere. Præterea omnes liberta-
tes, immunitateſque noſtris Romanis Pontificibus lo-
28 cis veſtris conceſſas, necnon libertates, & exemptio-
nes ſæcularium exactionum à Regibus, Principi-
bus, & alus fidelibus rationabiliter vobis indultas
authoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis
29 ſcripti priuilegio communimus. Decernimus ergo,
quod nulli omnino hominum liceat præfatas domos
temerè perturbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel
oblatas retinere, minuere, ſeu quibuſlibet vexatio-
nibus fatigare, ſed omnia integrè conſeruentur, eorum
pro quorum gubernatione, & ſuſtentatione conceſſa
ſunt, vſibus omnimodis pro futura, ſalua Sedis Apo-
ſtolicæ authoritate, & diœceſanorum Epiſcoporum
canonica iuſtitia. Si quæ igitur in futurum Eccle-
ſiaſtica, vel ſæcularis perſona banc noſtræ conceſſio-
30 nis paginam ſcienter contra eam temerè contraire
tentauerit, ſecundò, tertióve comonits niſi reatum
ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis, bo-
noriſque ſui careat dignitate, reumque ſe diuino iudi-
cio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à
ſacratiſſimo corpore, & ſanguine Domini Redempto-
ris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in diſtricto exa-
mine diſtrictæ ſubiaceat vltioni. Cunctis autem eiſdem
domibus ſua iura ſeruantibus ſit pax Domini Ieſu
Chriſti, quatenus, & hic fructum bonæ actionis per-
cipiant, & apud diſtrictum iudicium præmia æterna
pacis inueniant. Amen. Datis Anagniæ per manum
Guilielmi magiſtri ſcholarum Parmen. Sanctæ Ro-
manæ Eccleſiæ Vicecancellarij 7. Idus Septembris
indictione 12. Incarnationis Dominæ anno 1254.
Pontificatus verò Innocentij Papæ IV. anno 12.
Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei: Dilectis
filus Generali, & Prouincialibus Prioribus, ac vni-
uerſis Fratribus Ordinis Eremitarum Sancti Augu-
ſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Vt eò
fortius diuinis inſiſtatis obſequiis, quo à Nobis po-
tiorem gratiam vos noueritis aſſecutos, deuotionis
veſtræ precibus inclinati authoritate præſentium di-
ſtrictius inhibemus, ne quis de virgultis, vel hortis
veſtris, aut veſtrorum animalium nutrimentis, nec
non de terris, vineis, & poſſeſſionibus nuper quibuſ-
dam domibus veſtris de mandato Apoſtolico reſerua-
tis, quas propriis manibus, vel ſumptibus colitis, deci-
mas à vobis exigere, aut extorquere præſumat: Nulli
ergo omnino, &c. Datum Laterani pridie Idus Apri-
lis Pontificatus noſtri anno ſecundo. Bonifacius Epiſ-
copus ſeruus ſeruorum Dei: Dilectis filiis Priori Ge-
nerali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Ordinis
Eremitarum D. Auguſtini, tam præſentibus quam
futuris Religioſam vitam profeſſis ſalutem, & Apo-
ſtolicam benedictionem. Sacer Ordo veſter in agro
Dominico diuina diſpoſitione plantatus Apoſtolicis
gratiis dignè meretur attolli, cuius profeſſores mun-
danis à ſe relegatis illecebris cœleſtium contem-
plationi vacantes inſiſtunt iugiter profectibus ani-
marum. Nos autem ad dictum Ordinem, quem 31
in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili decernimus, & volu-
mus permanere, Apoſtolicæ confirmationis intuitu
dirigentes ad ea libenter intendimus, per quæ profeſ-
ſores iam dicti nullum internæ pacis patiantur excl-
dium, nullumque Religionis ſtatus perferant detri-
mentum, ſed eo deuotius diuino cultui, ac ſalutis in-
ſiſtant operibus, quo quietior ſtatus fuerit eorundem,
ipſique ampliori fuerint libertate donati. Ea propter,
dilecti in Domino filij, deuotionis veſtræ precibus
fauorabiliter annuentes vos, & prædictum Ordinem,
perſonas, & Eccleſias, Oratoria, domos, & res alias, &
loca veſtra, ac ſpectantia ad eadem, in quibus inha-
bitatis ad præſens, vel inhabitabilis in futurum, cum
omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, ac perſonis de-
gentibus in eiſdem, in ius, & proprietatem B. Petri,
& Apoſtolicæ Sedis aſſumimus, illaque à cuiuſcun-
que diœceſani alterius poteſtate, iuriſdictione, & do-
minio omnino in perpetuum, prorſus eximimus de
gratia ſpeciali. Decernentes ex nunc vos, & Ordinem
veſtrum, ac perſonas, Eccleſias, & Oratoria, domos, &
loca præfata, ac pertinentia ad eadem ſoli Romano
Pontifici, & dictæ ſedi, tam in ſpiritualibus, quam
in temporalibus, abſque vllo medio ſubiacere. Ita
quod nec locorum Ordinarij, nec aliqua quæuis per-
ſona Eccleſiaſtica in vos, & Ordinem, perſonas, Ec-
cleſias, & Oratoria, domos, & loca prædicta, vtpote
prorſus exempta, poſſint excommunicationis, ſuſpen-
ſionis, aut interdicti promulgare ſententias, vel aliàs
poteſtatem, ſeu iuriſdictionem aliquam exercere.
Quod ſi forſan quidquam in contrarium à quoque
fuerit attentatum, illud omnino ſit irritum, & inane.
Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Laterani
12. Kalend. Februarij Pontificatus noſtri anno 4. Cle-
mens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis
Generali, ac aliis Prioribus, & Fratribus Ordinis
Eremitarum ſancti Auguſtini ſalutem, & Apoſtoli-
cam benedictionem, Ad fructus vberes, quos ſacer
Ordo veſter in agro militantis Eccleſiæ, cœleſtis
agricolæ diſpoſitione plantatus indeſinenter produ-
cit, conſiderationis aciem conuertentes, & conſide-
rantes

rantes attentè, quod vos voluntariam eligentes pro Chriſti nomine paupertatem, ſub arctæ Religionis iugo deuotum Deo inceſſanter obſequium exhibetis, dignum duximus, vt vos & Ordinem veſtrum ſpecialibus Sedis Apoſtolicæ libertate, ac priuilegio muniamus. Sanè petitio veſtra Nobis exhibita continebat, quod licet felic. record. Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter tunc in humanis agens, vos & Ordinem veſtrum, ac perſonas, Eccleſias, Oratoria, domos, res alias, & loca veſtra, ac ſpectantia ad eadem, in quibus inhabitabatis tunc, vel inhabitaretis in poſterum, tum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, ac perſonas degentes in eiſdem in ius, & proprietatem Beati Petri Apoſtolorum Principis, ac Sedis Apoſtolicæ aſſumpſiſſet, illaque à cuiuſque diœceſani, & cuiuſcunque alterius poteſtate, iuriſdictione, & dominio in perpetuum exemiſſet, omnino decernens ex tunc vos, & Ordinem ipſum, ac perſonas, Eccleſias, Oratoria, domos, & loca præfata, necnon pertinentia ad eadem ſoli Romano Pontifici, & eidem Sedi in ſpiritualibus, & temporalibus abſque vllo medio ſubiacere: ita quod nec locorum Ordinarij; nec vlla quæuis perſona Eccleſiaſtica in vos, & Ordinem, perſonas, & Eccleſias, Oratoria, domos, & loca prædicta, vtpotè protſus exempta, poſſent excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti promulgare ſententias, vel alias poteſtatem, vel iuriſdictionem aliquam exercere, ac omnino irritum, & inane, ſi quid foret in contrarium attentatum. Tamen; quia indulto exemptionis huiuſmodi non cauetur, quòd vos ratione delicti, ſeu contractus, aut rei de qua ageretur, conueniri minime valeatis, vos timentes ſuper hoc forſitan in poſterum moleſtari, Nobis humiliter ſupplicaſtis, vt prouidere vobis ſuper hoc de opportuno

32 remedio dignaremur. Nos igitur, qui vos, & Ordinem ipſum ſpeciali proſequimur in Domino charitate, cupientes attentè, vt eo ſit quietior ſtatus veſter, quo ampliori dictæ Sedis donati fueritis libertate, ſupplicationibus veſtris in perpetuum authoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, vt huiuſmodi eiuſdem indolis, in ſuo robore permanente coram quibuſuis diœceſanis, & locorum Ordinariis, ac aliis Iudicibus quibuſcunque ratione delicti, contractus, aut rei de qua agitur, conueniri, vel impeti nullatenus valeatis, felicis recordationis Innocentij Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, & aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Decernentes nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper hoc à quoque quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino, &c. Datum Auenioni decimo quarto Kalend. Auguſti Pontificatus noſtri anno ſexto. Nos igitur ipſorum Priorum, & Fratrum in hac parte ſupplicationibus inclinati, litteras ac tenores huiuſmodi authoritate prædicta innouamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, per hoc autem nullum ius de nouo volumus acquiri, ſed antiquum, ſi quod eſt, tantummodo conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c. Datis Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo trigeſimo nono, tertio Kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri anno nono. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati prædictas litteras, quas in Cancellaria noſtra diligenter inſpici fecimus, ex certa ſcientia authoritate Apoſtolica ratificamus, approbamus, confirmamus, & innouamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus, ſi qui forſitan interuenerint in eiſdem. Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno

33 Incarnationis Dominicæ 1450. Pridie Kalend. Maij. Pontificatus noſtri anno quarto. Nos igitur attendentes, quod dictus Ordo multa refulget gloria meritorum, & gratia redolet ſanctitatis, ac propterea illius ſtatum proſperum, & tranquillum intenſis zelantes affectibus, Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Vrbani, Clementis, Eugenij, & Nicolai prædictorum, aliorumque diuerſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui Ordinem prædictum variis priuilegiis non immerito decorarunt, inhærentes veſtigiis motu proprio, non ad eorundem dicti Ordinis Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini, vel alterius pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera voluntate, & deliberatione, ac ex certa noſtra ſcientia prædictas Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Clementis, necnon Martini, Eugenij, Nicolai, & aliorum Romanorum Pontificum, prædeceſſorum noſtrorum litteras etiam indulgentiarum, & aliarum gratiarum quarumlibet ſpiritualium, & temporalium, dicto Ordini, & illius domibus, aut Fratribus in genere, & in ſpecie quomodolibet conceſſas, quas etſi de verbo ad verbum vna cum præfatis litteris Nicolai prædeceſſoris præfati inſertæ forent præſentibus habere volumus pro expreſſis, ac omnia, & ſingula in eis contenta authoritate Apoſtolica tenore præſentium innouamus, approbamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus, proque potiori cautela, omnia, & ſingula per Innocentium, Bonifacium, Vrbanum, Alexandrum, Clementem, Martinum, Eugenium, Nicolaum, alioſque Prædeceſſores noſtros, & Nonum nuncupatum Bonifacium prædictos in eiſdem litteris pro, & in fauore dicti Ordinis, & illius domorum, & perſonarum, etiam oblatarum, commiſſarum, & mantellatarum, atque aliarum quarumlibet Eccleſias domorum huiuſmodi viſitantium, & illis pias eleemoſynas erogantium quomodolibet ordinata, ſtatuta, & decreta, conceſſa, & indulta, vim, vigorem, & efficaciam habere, atque fieri, & obſeruari debere motu, ſcientia, & authoritate prædictis de nouo ordinamus, ſtatuimus atque decernimus, dictoque Ordini, & illius domibus, & profeſſoribus concedimus, & indulgemus. Et quia, ſicut acce- 34

pimus (Noſque ipſi in minoribus conſtituti experientia didicimus) circa litteras, & priuilegia huiuſmodi nonnulla dubia poſtmodum ſunt exorta, habita ſuper illis conſideratione decenti motu, ſcientia, & authoritate ſimilibus prædicta, & in præfati Eugenij litteris inſertas, alias Alexandri, per quas dicti Ordinis profeſſoribus conceditur, quod ad ſolutionem collectarum, ſiue exactionum quarumlibet, vel viceſimæ cogi à nemine valeant, & in præfatis Eugenij præfati, & inſertis Innocentij prædeceſſorum prædictorum litteras prædictas, in ea parte, in qua idem Innocentius prædeceſſor concedit dictis Fratribus, vt de noualibus eorum, quæ propriis manibus, aut ſumptibus colunt, ac de hortis, virgultis, & piſcationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præſumat, ad quæcunque bona dictorum Fratrum, & quæcunque onera, quæ etiam ſub cuiuſuis alterius quotæ, vel ſubſidij etiam charitatiui, aut datij, pedatij, aut gabellæ, ſeu alio quouis nomine indicerentur, & per Apoſtolicæ Sedis Legatos, locorum Ordinarios, vel Clerum, aut populum, vel ſæculares Principes, & dominos temporales, aut alios quoſcunque exigerentur, quamuis etiam Apoſtolica authoritate, necnon ad quaſcunque decimas etiam quas vulgus Papales appellat: & Apoſtolica Sedes pro fidei Chriſtianæ defenſione, aut aliis imminentibus ei perſæpe neceſſitatibus indici, extendimus. Et decernimus dicti Ordinis profeſſores etiamſi decimæ, & onera huiuſmodi per quoſcunque exemptos, etiam Mendicantium Ordinum profeſſores ſolui mandarentur, cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac fortioribus, & efficacioribus clauſulis ad decimarum, & onerum huiuſmodi ſolutionem non teneri, & in illorum

ſolu

ſolutione ceſſando cenſuras, & pœnas aliquas non
incurrere, niſi præſentibus non per generales, aut
alias clauſulas ſpecialem mentionem importantes, ſed
aliàs ſit derogatum ſpecificè earum de verbo ad ver-
35 bum, inſerto tenore. Et vt virgines, viduæ, & coniu-
gatæ perſonæ, mantellatæ, ſeu Pinzocheræ dicti Or-
dinis nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta ea-
rum viuendi ritum, & morem ſub certa, & ſecundum
ſtatuta dicti Ordinis, ac ordinata per præfatum Boni-
facium Nonum nuncupatum in dictis ſuis litteris, vt
præfertur, authoritate Martini, & Eugenij prædeceſ-
ſorum prædictorum confirmata diuinis ſtudeant va-
care beneplaciti quanto maioribus priuilegiis & fa-
uoribus præfatæ Sedis, propterea ſe cognouerint fore
refectas, motu, ſcientia, & authoritate præfatis volu-
mus, & eiſdem perſonis concedimus, quod omnibus,
& ſingulis priuilegiis, immunitatibus, & fauoribus,
gratiis, & indultis ſpiritualibus, & temporalibus
Ordini, & Fratribus prædictis conceſſis, & conce-
dendis, & quibus illi in genere quomodolibet po-
tiuntur, & gaudeant tam in vita, quàm in mortis ar-
ticulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & iniun-
ctarum pœnitentiarum relaxationem, vti, potiri, &
gaudere, ac participes eſſe poſſint, & debeant, liceat-
36 que Fratribus prædictis eiſdem Pinzocheris, & man-
tellatis perſonis in illarum etiam domibus, quoties
opus fuerit, Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis Sa-
cramenta miniſtrare, & dum eas decedere contigerit,
illarum cadauera ad eorundem Fratrum Eccleſias en-
mulanda deferre etiam Parochialium Eccleſiarum
perſonarum earundem Rectorum licentia deſuper
minime requiſita, & contradictione qualibet non ob-
ſtante. Et ne oblati eiuſdem Ordinis, quorum Bonifa-
cius VIII. prædeceſſor præfatus in dictis ſuis litteris
merito conſiderationem habuiſſe videretur eorum
piæ deuotionis ad Ordinem ipſum fruſtrentur effe-
ctu: omnia, & ſingula circa Fratres, & Sorores de
Pœnitentia, ac mantellatas, & Pinzocheras nuncupa-
tas perſonas prædictas in prædictis, & præſentibus
litteris ſtatuta, conceſſa, & ordinata, aut illis, & Fra-
tribus prædictis in earum commodum, & fauorem
indulta ad eaſdem dicto Ordini nunc, & pro tempore
oblatas, & commiſſas vtriuſque ſexus perſonas, eiſdem
ſcientia, motu, & authoritate extendimus, & amplia-
mus, ac in eis locum habere debere perinde, ac ſi pro
eiſdem oblatis, & perſonis, & circa illas emanaſſent,
37 decernimus, volumus, & ordinamus. Et quia ex con-
ceſſione dicti Innocentij prædeceſſoris, quod liceat
eis, cùm interdictum generale terræ fuerit, dummodo
non cauſam dederint interdicto, clauſis ianuis, ex-
communicatis, & interdictis excluſis, ſubmiſſa voce
Miſſas, & alia diuina officia celebrare, eorundem Fra-
trum deuotioni non plenè conſulitur: conceſſionem
eandem extendendo eiſdem Fratribus, vt liceat eis
habere altare portatile cum debita reuerentia, & ho-
nore, ſuper quo ad hoc in locis conuenientibus, &
honeſtis, præterquam in Eccleſiis ab Ordinarij obe-
dientia non exemptis, quoties id eis contigerit inter-
dici, poſſint Miſſas, & alia diuina officia in quorun-
cumque præſentia celebrare, & interdicti tempore ad
diuina huiuſmodi cum eis mantellatas, & Pinzoche-
ras, ac oblatas, commiſſaſque perſonas, & ipſorum
Fratrum, & Monaſteriorum Monialium Ordinis præ-
dicti Procuratores, Syndicos, & negotia gerentes
vtriuſque ſexus admittere præfatis ſcientia, motu, &
38 authoritate indulgemus. Prætereà cum perſæpè reuo-
cetur in dubium, quatenus intelligatur pars illa di-
ctarum litterarum Bonifacij VIII. & Innocentij præ-
deceſſorum, in qua ſepulturam in Eccleſiis Fratrum
dicti Ordinis liberam eſſe voluerint. *Salua iuſtitia
Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora ſumuntur*, vt
litibus, quæ exinde oriuntur, obuiemus, motu, ſcien-
tia, & authoritate prædictis declaramus libertatem
huiuſmodi intelligi debere etiam quoad hoc, vt Fra-
tres ipſi nullius ſuper hoc petita licentia, Parochias,
in quibus corpora prædicta forent, cum cruce pro-
ceſſionaliter ingredi, ac corpora ipſa leuare, & ad eo-
rum Eccleſias ſepelienda deferre poſſint, vbi hoc con-
ſuetum foret, vel Presbyteri de leuatione requiſiti id
facere recuſarent. Nec cogantur inuiti etiam præ-
textu cuiuſvis conſuetudinis ipſi, vel defunctorum
conſanguinei illa ad Parochiales Eccleſias, vel ad
alia loca deferre, & cum illis, vel ſine inibi cele-
brare, vel celebrari facere pro eiſdem defunctis ali-
qua diuina officia ante vel poſt ſepulturam eorun-
dem, Iuſtitiam autem Eccleſiarum, à quibus cor-
pora ipſa ſumuntur, iuxta eorundem Bonifacij VIII.
& Innocentij prædeceſſorum voluntatem ſaluam eſ-
ſe debere decernimus eo caſu, quo dumtaxat apud
loca ipſorum Fratrum corpora ipſa ſepelientur. Si 39
verò non apud eos, ſed etiam mendicantium Or-
dinem profeſſores corpora ipſa contigerit ſepeliri,
ex his, quæ ad Fratres prædictos, apud quos tunc
corpora ipſa non ſepelirentur, ex bonis, defuncto-
rum quomodolibet obuenirent, quovis particula-
ri, vel vniuerſali titulo, directè vel per obliquum
nullam canonicam, aut parochialem portionem da-
re teneantur, nec ſimiliter aliqua portio debeatur
de his, quæ ad certos determinatos vſus eiſdem Fra-
tribus, vel eorum domibus in genere, aut ſpecie etiam
de bonis eorum, quorum cadauera apud eos contin-
geret ſepeliri, nec etiam in caſibus, in quibus per eo-
rundem Bonifacij VIII. & Innocentij, & aliorum
prædeceſſorum noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres
ipſi ab huiuſmodi ſolutione quartæ ſunt exempti. 40
Nec aliquo caſu de candelis, quæ dantur ad manus
Fratribus, quarta aliqua quomodolibet detrahatur, in
reliquis verò caſibus, quam in præmiſſis, quibus
quarta ipſa ſoluenda veniret, conuentiones ſi quæ
ſunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios,
ac Eccleſiarum Rectores initæ laudabiles, & hone-
ſtæ, in poſterum obſeruentur. Et ſi forte per Nos, vel 41
Sedem Apoſtolicam de piè legatis, diſpoſitis, & reli-
ctis in genere, vel in ſpecie decima, vel alia portio, ſeu
quarta alteri piæ, vel non piæ cauſæ ex quavis cauſa
hactenus conceſſa foret, vel in poſterum concedi, &
ſolui, aut dari, vel mandari contingeret, Fratres præ-
dictos, & illorum domos, ac eis legata relicta, aut
alias in illorum fauorem diſpoſita in conceſſione, &
mandatis huiuſmodi decernimus, & volumus non
includi, niſi de ipſis Fratribus, & præſenti decreto, &
voluntate noſtra non per generales clauſulas, quæ
etiam ſpecialem mentionem importare viderentur,
ſed vera, & pacifica mentio fiat. Exemptionem quo- 42
que Ordinis domorum Fratrum, & bonorum prædi-
ctorum per Innocentij & Bonifacij prædeceſſorum
eorundem litteras prædictas conceſſam, & illius ap-
probationem, & extenſionem in Clementis præfatis
litteris prædictis contentam, vtpote notorias allega-
tione, & approbatione non indigere, ac quaſlibet ex-
communicationis, ſuſpenſionis, interdicti ſententias,
& quoſcunque proceſſus, quaſvis pœnas, & ſenten-
tias generales, vel ſpeciales continentes, quos, & quas
promulgari, vel haberi, & omnia, quæ contra Fra-
tres, domos, & loca, atque perſonas oblatas, & man-
tellatas dicti Ordinis, & in illius exemptione huiuſ-
modi quomodolibet comprehenſas, etiam ratione cuiuſ-
cunque contractus, vel delicti, vel rei de qua agere-
tur, vbicunque ineatur contractus, committatur deli-
ctum, & res ipſa conſiſtat, fieri, vel haberi contige-
ſis, etiam exemptione huiuſmodi aliter non allegata,
vtpote notoria nullius roboris vel momenti, & pro
infectis haberi debere, paſi motu, ſcientia, & autho-
ritate decernimus. Litteras verò felicis recordatio- 43

nis Benedicti Papæ XI. etiam prædeceſſoris noſtri,
per quas dicti Ordinis Generali Priori facultatem
conceſſit, vt illius profeſſores ab exceſſibus, & de-
lictis per eos commiſſis, niſi talia forent, propter quæ
merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, ac
etiam à cenſuris, & pœnis, quas illorum occaſione in-
curriſſent, abſoluere, & ſuper irregularitate per eos
contracta diſpenſare, & Prioribus Prouincialibus di-
cti Ordinis facultatem huiuſmodi communicare va-
leret, cum perſæpe renocetur in dubium, quæ ſunt il-
la, propter quæ Fratres ipſi ſunt ad Sedem Apoſtoli-
cam deſtinandi, vt abſoluentium, & abſoluendorum
& diſpenſantium, & diſpenſandorum pro tempore pu-
ritati conſcientiæ conſulamus, hæreticos relapſos,
ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent,
aut ad infideles prohibita detuliſſent dumtaxat ad Se-
dem Apoſtolicam merito deſtinandos, reliquis verò
omnibus etiam ſimoniæ prauitate qualitercunque ir-
retitis poſſe per illos, quibos inibi conceditur, abſolu-
44 tionis beneficium, & gratiam iuxta caſuum exigen-
tiam impartiri. Et nihilominus vt dicti Ordinis pro-
feſſoribus omnis vagandi tollatur occaſio, & ad Se-
dem Apoſtolicam recurrendi ſubtrahatur pro poſſe
neceſſitas, Generali, & Prouincialibus dicti Ordinis
pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis, diſpen-
ſandi cum dicti Ordinis Eremitarum diui Auguſtini
profeſſoribus defectum natalium ex adulterio, ſacri-
legio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu
prouenientem patientibus, necnon cum his, qui ex
quauis cauſa præterquam homicidij voluntarij, bi-
gamiæ, & mutilationis membrorum irregulares fo-
rent, poſtquam Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt
defectu & irregularitate huiuſmodi non obſtantibus,
irregulares ipſi ad quoſcunque etiam ſacros Ordines
promoueri, & in illis etiam in altaris miniſterio mini-
ſtrare, & tam ipſi irregulares, quam defectum nata-
lium patientes prædicti ad quæcumque adminiſtra-
tiones, & officia dicti Ordinis, eligi, recipi, & aſſumi
illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant
45 motu, ſcientia, & authoritate prædictis concedimus
per præſentes. Et quoniam Parochialium Eccleſia-
rum Rectores præfati erga illos, qui dictis Fratribus
Eremitarum ſancti Auguſtini eorum peccata confi-
tentur, perſæpe ſe reddunt in exhibitione Euchariſtiæ
& Extremæ Vnctionis difficiles, concedimus ipſis
Fratribus Eremitanis, vt eiſdem perſonis eis confeſſis
quibos Rectores præfati ſine rationabili cauſa dene-
gauerint, ſeu malitiosè diſtulerint Euchariſtiæ, ſeu
Extremæ Vnctionis Sacramenta miniſtrare, ſuper
46 quo eorundem confeſſorum aſſertione ſtare debeat,
illa petentibus poſſit imponè exhibere. Et cum ali-
quando contingat Monaſteria Monialium dicti Ordi-
nis Monialibus deſtitui, adeo vt de eorum reforma-
tione ſpes nulla ſuperſit, conuenientiúſque ſit, quod
illorum ſic deſtructorum bona ad illos Fratres deue-
niant, quorum erant curæ commiſſa, quàm ad alios;
illa quæ ſic deſtituta exiſtunt, & deſtitui contigerit in
futurum cum eorum bonis omnibus perpetuis vſibus
Fratrum domos dicti Ordinis eiſdem deſtitutis Mo-
naſterij propinquorum applicamus: ita vt Fratres il-
li poſſint de illis, & de eorum Monaſteriorum ſtructu-
ris, & ædificiis pro eorum voluntate diſponere, proui-
ſo quod illorum Eccleſiæ, & Oratoria ad profanos
47 vſus non redigantur, ſed in illis diuina celebrentur
officia. Inſuper cum nonnulli ad Ordinem prædictum
Eremitarum diui Auguſtini ſpecialem gerentes deuo-
tionis affectum, ordinent eorum cadauera cum habi-
tu Fratrum Eremitarum dicti Ordinis, aut Sororum,
ſeu mantellatarum prædictarum ſepeliri, ne ex illo-
rum corporum delatione ad alia loca Ordini, & Fra-
tribus prædictis iniuria irrogeretur, decernimus tales
apud ipſos eſſe ſepeliendos, etiamſi alibi ſuam elegiſ-
ſent ſepulturam, nec poſſe etiam in loco per eos ele-
cto cum habitu prædicto quomodolibet ſepeliri, aut
ad ſepeliendum portari abſque Fratrum domus, loci,
in quo tales deceſſerint, expreſſa licentia, & aſſenſu.
Cæterum ne ſi ratione Parochialium Eccleſiarum, 48
apud quas domus Fratrum conſtructæ fuere, aut con-
ſtruentur in poſterum, locorum Ordinarij in eoſdem
Fratres aliquam ſuperioritatem vendicare tentarent,
Fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur, con-
cedimus, ipſis Fratribus, vt ſic conceſſis, & quas eis
concedi contigerit curatis Eccleſiis poſſint per Ca-
pellanum per eos pro eorum nutu ponendum &
amouendum, curam huiuſmodi exercere, qui quandiu
Capellanatus huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti
Ordinis Eremitarum exiſteret profeſſor, dictorum
Fratrum Eremitarum libertate & exemptione frua-
tur Eccleſiæ verò prædictæ, & illarum bona, illa, qua 49
domus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua lætetur. Il-
li prætereà particulæ litterarum prædictarum Inno-
centij prædeceſſoris præfatis, in qua Patribus prædi-
ctis eligendi Generalem Priorem dicti Ordinis facul-
tatem concedit, adiicimus motu, ſcientia, & authori-
tate prædictis, quod idem Generalis Prior ſic electus,
poſtquam electionis ſibi præſentato decreto conſen-
ſerit, intelligatur authoritate Apoſtolica confirmatus
eo ipſo, & liberè adminiſtret, & exerceat, quæ ad ſuum
Prioratus pertinent officium, reiecta quauis profeſſo-
rum dicti Ordinis, & aliorum ſibi ratione dicti officij
ſubditorum appellatione, quæ ab eius præceptis, mo-
nitionibus, ordinationibus, mandatis, & decretis Re-
gularis diſciplinæ eorundem quomodolibet interponi 50
continget. Rurſus quia intelleximus, quod etſi bonæ
memoriæ Ioannes Papa XXII. prædeceſſor noſter
illorum opinionem, qui aſſerebant, quod confeſſi Fra-
tribus prædictis, & aliorum Ordinum Mendicantium
ad audiendas confeſſiones iuxta iuris diſpoſitionem
deputatorum pro tempore tenebantur eadem peccata
Rectori eorum Parochialis Eccleſiæ iterum confite-
ri, reprobauerit, & deinde præfatus Eugenius repro-
bationem huiuſmodi approbando contra talia aſſeren-
tes tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Ordi-
narios, inquiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè
Nicolaus prædeceſſor prædictus geſta in præmiſſis
ab eiſdem Ioanne, & Eugenio prædeceſſoribus robur
perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit, nihi-
lominus adhuc nonnulli eorum inhærentes poten-
tiæ, opinionem prædictam, & deſuper factos, damna-
tos, & male ſonantes, ac reprobatos articulos veros
eſſe affirmare non verentur, vt talium præſumptuoſa
temeritas tantò minus inualeſcat, quanto plurium erit
Superiorum correctio ſubiecta, conceſſum contra ta-
les per eiuſdem Eugenij prædeceſſoris litteras loco-
rum Ordinariis facultatem ad Inquiſitores hæreticæ
prauitatis extendimus, ac volumus, quod Inquiſito-
res ipſi, quicunque fuerint, eadem qua Ordinarij
contra tales authoritate fungantur. Quod ſi per quoſ- 51
cunque proceſſus, lites, & controuerſias quomodoli-
bet inter ipſos Fratres prænominatos, & Eccleſiarum
Rectores, ac Ordinarios emergentes Ordinarij ipſi,
ſeu quicunque alij inhibitionem eleemoſynarum
per Chriſti fideles Fratribus ipſis faciendarum quo-
cunque modo fuerint, prolapſi: volumus, & præ-
ſenti patrocinio decernimus omnes, & ſinguli ta-
les inhibentes ipſo facto excommunicationis incur-
rant ſententiam, & contra tales ipſi Inquiſitores
hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fratrum requi-
ſitionem poſſint, & debeant ſicut contra hæreticos,
procedere. Poſtremo cum prædictorum, ſicut & Præ- 52
dicatorum, & Minorum Fratrum Ordinum profeſ-
ſores pro fidei Catholicæ dilatatione continuè in-
defeſſe laborent, fructuſque afferant in Dei Eccleſia
ſalutares, ac propterea fuerit variis per Sedem Apo-
ſtoli

ſtolicam prædictam priuilegiis decorati, aut quos par
labor, patiaque merita coniungant priuilegia, & fa-
uores; eiſdem Fratrum Eremitarum profeſſoribus, vt
conceſſis eiſdem Fratribus Prædicatoribus, & Mino-
ribus priuilegiis, indulgentiis, & gratiis, & fauori-
bus, ac indultis, tam ſpiritualibus, quàm temporali-
bus à prædictis, & aliis Romanis Pontificibus præ-
deceſſoribus noſtris, aut aliis authoritatem habenti-
bus, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur, ha-
beri volumus pro expreſſis, & noſtræ approbationis
munimine ſolidamus, ac decernimus robur perpetuæ
firmitatis obtinere, potiri, & gaudere poſſint, & de-
beant perpetuis futuris temporibus in omnibus, &
per omnia protſus, & vlla differentia, perinde ac ſi,
quæ eiſdem Prædicatorum, & Minorum Fratrum Or-
dinibus prædictis ſunt conceſſa, præfato Ordini Fra-
trum Eremitarum diui Auguſtini nominatim fuiſſent
conceſſa, aut concederentur in futurum; & quæ de
Magiſtro Prædicatorum, & Miniſtro Generali Mino-
rum, ac de Prouincialibus, Prioribus, Prædicatorum, &
Miniſtris Minorum Fratrum, necnon Monaſteriis Mo-
nialium ſub eorundem Prædicatorum, & Minorum
Ordinum Fratrum cura, & ſecundum ipſorum Prædi-
catorum, & Minorum Fratrum Ordinum inſtituta
viuentium ſunt ſtatuta in Generali, & Prouinciali-
bus Prioribus, & Vicariis dicti Ordinis ſancti Augu-
ſtini ſub eorum cura, & ſecundum ipſius Ordinis
Eremitarum inſtituta viuentium vice verſa ſtatuta
53 ſunt, & eſſe cenſeantur. Diſtrictius inhibentes eiſdem
locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ,
& ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarum
Eccleſiarum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectori-
bus, & aliis quibuſcunque ſub excommunicationis
latæ ſententiæ, & priuationis earundem Parochialium
Eccleſiarum, ac omnium beneficiorum Eccleſiaſtico-
rum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, &
alia in poſterum obtinenda pœnis eo ipſo per eos, qui
contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti Fra-
trum Eremitarum domos; & profeſſores præter, aut
contra prædictarum Innocentij, Bonifacij, Alexan-
dri, Martini, Eugenij, & Nicolai, & benedicti præ-
dictorum, & aliorum quorumcunque prædeceſſorum
noſtrorum, & præſentium litterarum tenorem in-
quietare, ſeu moleſtare; & eos, aut teſtamentorum,
vltimarumque voluntatum executores, & hæredes
prædictos, ſeu quoſcunque alios directè, vel indirectè
ad ſolutionem alicuius quartæ Parochialis, ſeu Cano-
nicæ, vel alterius portionis, ſeu oneris, & ad facien-
dum celebrari aliquod officium in eorum Eccleſiis,
vel alibi dum apud ipſos Fratres decedentium cada-
uera tumulantur, ante vel poſt eorum ſepulturam co-
gere; nec confeſſis dictis Fratribus Eremitarum pro
tempore, Eucharistiæ, ſeu Extremæ Vnctionis Sacra-
menta ſine rationabili cauſa, denegare, vel illorum ex-
hibitionem malitiosè differre, aut eorum Parochianis,
ne dictis Fratribus confiteantur, prohibere vel per-
ſuadere, neque etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod præmiſ-
ſorum auxilium, conſilium, vel fauorem dare directè,
54 vel indirectè quoquomodo præſumant. Et nihilomi-
nus cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, &
Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Ca-
nonico, qui deſuper prædicti Ordinis Eremitarum
Priores, & Fratres, ac illorum, ſed commodum eorum
Romanæ Eccleſiæ Syndicos deſuper requiſitus fuerit,
per Apoſtolica ſcripta in ſolidum mandamus, quate-
nus per ſe vel alium, ſeu alios, præmiſſa, vbi, & quan-
do opus fuerit, ſolemniter publicantes, ac eiſdem
Fratrum Eremitarum Ordinis illiuſque domibus, &
profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præ-
ſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel
quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi
gaudere, non permittentes eos, ſeu teſtamentorum
executores, & hæredes prædictos; aut quoſcunque
alios contra illorum tenorem per Ordinarios, aut Re-
ctores prædictos, aut quoſcunque alios indebitè mo-
leſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna in-
ferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè,
& de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti
veritate inſpecta contra quoſcunque cuiuſcunque
qualitatis, vel conditionis exiſtant, & quacunque
etiam Eccleſiaſtica Patriarchali, Archiepiſcopali, &
Epiſcopali, & mundana forent dignitate, & exemptio-
ne muniti, in quibuſcunque cauſis per eos mouendis,
quacunque ratione, vel cauſa, quæ excogitari poſſit,
eis miniſtrent iuſtitiæ complementum, exequentes;
quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos cenſu-
ras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, illis irre-
titos eſſe declarent, & faciant, & mandent interdictos,
ſuſpenſos, & excommunicatos publicè denunciari, &
ab omnibus arctiùs euitari, ac legitimis ſuper his ha-
bendis ſeruatis proceſſibus, illos, quoties opus fuerit,
iteratis vicibus aggrauare procurent, contradicto-
res authoritate noſtra appellatione poſtpoſita com-
peſcendo; inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio bra-
chij ſæcularis. Non obſtantibus præfati Bonifacij
Octaui Conſtitutionibus, quibus cauetur, ne quis 55
extra ſuam ciuitatem, & diœceſim, niſi in certis ex-
ceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam a fine
ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à
Sede Apoſtolica deputati extra ciuitatem, & diœce-
ſim; in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque
procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præ-
ſumant, & de duabus dietis in Conc. Generali, necnon
quæ incipiunt *Super cathedram*, præfati Bonifacij, &
Dudum Viennenſis Concilij, ac recolendæ memoriæ
Caliſti Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtris litteris,
aliiſque Apoſtolicis, ac etiam in Prouincialibus, &
Synodalibus Conc. editis ſpecialibus, vel generalibus;
necnon Othonis, & Othuboni olim in Regno Angliæ
Apoſtolicæ Sedis Legatorum Conſtitutionibus Ec-
cleſiarum, vel locorum quorumlibet ſtatutis, & con-
ſuetudinibus, & inter quoſcunque dicti Ordinis Fra-
trum Eremitarum profeſſores, ac locorum Ordinarios
ſeu Rectores prædictos initis, & concluſis, ac hacte-
nus obſeruatis pactis, & conſuetudinibus, etiam iura-
mento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis etiam
alia firmitate roboratis, necnon omnibus illis, quæ In-
nocentius, Bonifacius, Alexander, Clemens, Martinus,
Eugenius, & Nicolaus, & alij noſtri prædeceſſores
præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non ob-
ſtare contrariis quibuſcunque, quibus omnibus illa, ac
ſi de verbo ad verbum inſererentur, & derogatoria-
rum derogatorias clauſulas in ſe continerent præſen-
tibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore
permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſè
derogamus, aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſco-
pis, & Rectoribus præfatis, ſeu quibuſuis aliis com-
muniter, vel diuiſim a Sede Apoſtolica indultum exi-
ſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut
extra, vel vltra ad certa loca ad iudicium euocari non
poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam,
& expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſ-
modi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis Indul-
gentia generali, vel ſpeciali cuiuſcunque tenoris exi-
ſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter
non inſertam effectus earum, & conceſſorum in eis iuriſdi-
ctionis executio impediri poſſit quomodolibet, vel dif-
ferri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in
noſtris litteris mentio ſpecialis, non enim ex nunc illa,
& quæcunque alia, quæ in futurum per Nos, vel Se-
dem Apoſtolicam quomodolibet concedi, ſtatui, & or-
dinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Ale-
xandri, Clementis, Martini, Eugenij, & Nicolai, ac
aliorum prædeceſſorum prædictorum, & præſentium

litterarum huiuſmodi tenorem, necnon ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nolliuſque
56 roboris, vel momenti eſſe decernimus. Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingulas Prouincias originaliter deſtioare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quod tranſumptis earum manu notarij publici, & Coriæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, vel Protectoris, qui eſt, & qui pro tempore erit, aut alicuius Epiſcopalis, vel Archiepiſcopalis ſigillo, ſeo dicti Ordinis Prioris Generalis muoitis, ea prorſus in iudicio, & extra, vbicunque exhibita, vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur iodubia, ac ſi ipſæ litteræ origioales forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino homioum liceat hanc pagioam noſtræ approbationis, innouationis, Conſtitutionis, ordinationis, applicatioois, Statuti, conceſſionis, indulti, extenſionis voluntatis, ampliatioois, declarationis, coofirmationis ſuppletionis, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si qois hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1474. ſeptimo Idus Februarij Pontificatus noſtri anno quarto.

COMMENTARIVS

IN MARE MAGNVM Eremitarum S. Auguſtini.

SVMMARIVM.

Hoc Mare magnum vbi extat. num. 1.

De antiquitate, inſtitutione, laudibus, & excellentia Ordinis Eremitarum S. Auguſtini. n. 2.

Alia pertinentia ad nomen Mare magnum *remiſſiuè. num.* 3.

Facultas ad deſignandum Confeſſores, & Concionatores. num. 4.

An, & quomodo ſit reuocata per Concilium Tridentinum. ibid.

An Clementina Dudum de Sepult. *quoad Religioſos Confeſſarios ſit reuocata per Concilium Tridentinum. ibid.*

Quæ ſit forma deſignata pro Confeſſariis Regularibus in d. Clementina Dudum. *ibid.*

De præſentatione, & approbatione Confeſſariorum. n. 5.

Audire poſſunt confeſſiones infirmorum in ipſorum domibus. ibid.

Quomodo id faciendum ex decreto ſacræ Congregationis, ibid.

An ad præſentationem requiratur atteſtatio ſub iuramento. ibid.

An audiant ſine approbatione confeſſiones familiarium, Tertiariorum, Oblatorum, &c. num. 6.

De *facultate deſignandi Concionatores. n.* 7.

De libertate ſepulturæ.

Ab ea omnibus concedenda. ibid.

In Eccleſiis Fratrum nullus ſepeliendus ipſis inuitis. num. 9.

Exequiæ à quibus facienda. ibid.

Extrauagans Super Cathedram *extenditur ad hos Religioſos. n.* 10.

Alia remiſſiuè n. 11.

Libertates, & exemptiones huic Ordini conceſſa à Principibus ſæcularibus confirmantur. n. 12.

An poſſit illis priuari ab eiſdem Principibus. ibid.

Exemptio circa receptionem, vel promiſſionem in penſionibus, beneficiis, &c. n. 13.

Penſiones an poſſint poni à Prælatis religionis. n. 14.

Rotæ deciſio circa hoc refertur. n. 15.

Quid in alia deciſione Rotæ habeatur. n. 16.

Communicatio priuilegiorum quorundam Monaſteriorum ad alia. n. 17.

An priuilegia conceſſa vni Monaſterio aliis communicentur. n. 18.

De iure communi non communicantur. n. 19.

Secus vero propter priuilegia aliqua Religionum. n. 20.

Quomodo id limitandum. ibid.

Facultas recipiendi Tertiarias, ſeu pynzocheras. n. 21.

De Regula, & habitu ipſarum. ibid.

Ipſarum priuilegia. n. 22.

An extendantur ad viros Tertiarios. ibid.

De aliis remiſſiuè. n. 23.

Domus bonorum Religioſorum ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ protectione. n. 24.

An ex hoc inferatur exemptio Ordinis. ibid.

De clauſulis. Et præſentis ſcripti patrocinio communimus. *n.* 25.

Ordo Canonicus conſeruandus in domibus Fratrum. numero 26.

Poſſeſſio quorumcunque bonorum confirmatur. n. 27.

Donationes ipſis factæ à Principibus validæ ſunt. ibid.

Poſſeſſionis nomine quæ veniant. ibid.

Clauſula Quaſcunque poſſeſſiones, *&c. quem effectum producat. n.* 28.

Exemptio à decimis. n. 29.

Priuilegia religionum circa hoc. ibid.

Alia remiſſiuè. n. 30.

Facultas recipiendi in Nouitios tam Clericos quàm Laicos. n. 31.

De iure communi competit religionibus. n. 32.

Quomodo intelligenda. ibid.

Clerici ſiue in maioribus, ſiue in minoribus, an recipi poſſint. n. 33.

Non Epiſcopi, etiam Titulares. ibid.

Quid de Abbatibus, aut aliis Prælatis. ibid.

Serui an recipi poſſint. n. 34.

An coniugati, aut ære alieno grauati. ibid.

An illi qui habent parentes in graui, vel extrema neceſſitate. n. 35.

Valida eſt talium profeſſio. n. 36.

Contraria fundamenta diluunt. n. 37.

In aliquibus etiam caſibus poſſunt filij licitè etiam religionem ingredi, parentibus in graui, aut extrema neceſſitate conſtitutis. 38.

Alia ad intentum. n. 39.

Prohibitio ad non diſcedendum ſine licentia. n. 40.

Litterarum, ſeu patentium diuerſa genera. ibid.

Per Regularem ſententiam *quid intelligatur. n.* 41.

Eadem habentur in Bulla Innoc. IV. n. 42.

Fratres non cogendi ad Synodos. n. 43.

Conuentus *appellatione quæ veniant. ibid.*

Epiſcopi an celebrare poſſint Ordines in domibus Regularium. n. 44.

An erigere baldachinum. ibid.

An prædicare. n. 45.

Contentioſam iuriſdictionem ibi non exercent. n. 46.

Nec ſe intromittunt in electionibus, aut remotionibus Prælatorum. n. 47.

Altarium conſecrationes, Oleum ſanctum, & Eccleſiaſtica Sacramenta, à quo Epiſcopo petenda. n. 48.

Oleum ſanctum pro infirmis concedi debet ab Epiſcopis. n. 49.

In qua quantitate. ibid.

Eccleſiaſtici Sacramenti nomine quid veniat. n. 50.

Alia pro intento. n. 51.

Vacante Sede Epiſcopali à quo accipienda. n. 52.

Benedictio vaſorum, veſtium, conſecratio altarium, &c. an à quocumque Epiſcopo poſtulanda. n. 53.

Priuilegia circa hoc an reuocata per Conc. Trid. n. 54.

facul

Facultas ad celebrandum tempore Interdicti.n.55.
Ad recipiendum Ordines, Chriſma, Oleum, conſecrationes, &c. ab aliis quam Diœceſanus.n.56.
Qui dicantur Epiſcopi gratiam, & communionem S.R.Sedis habentes.n.57.
An heretici, ſchiſmatici, &c.ibid.
Illi maximè.n.58.
An à talibus peti poſſint prædicta.n.59.
Quid quando ea nolunt exhibere Catholici Epiſcopi ſine prauitate aliqua.n.60.
Intra fines iſtorum Religioſorum nullus Capellam, aut Oratorium conſtruit. n.61.
An cum aſſenſu Diœceſani.n.62.
Dictio & aliquando ponitur pro ſeu.n.63.
Immunes ſunt hi Religioſi ab exactionibus, & oneribus. num.64.
Sepultura libertas in eorum Eccleſiis.n.65.
Facultas redimendi bona ipſorum de manibus eorum, à quibus detinentur.n.66.
Alienatio arborum quomodo prohibita Regularibus. ibid.
Arbores quæ dicantur.n.67.
Sunt in duplici differentia.n.68.
Arborum inciſio ſpecies eſt alienationis.n.69.
Prohibita.ibid.
In quibus caſibus licita.n.70.
Si ſunt in parua quantitate.ibid.
Si ſunt inutiles fundo.n.71.
Quando loco earum reponuntur fructiferæ.n.72.
Quando nona reponerentur.n.73.
Quid quando arbores ſunt caduæ.n.74.
Non ſemper eſt licita arborum caducarum inciſio. numero 75.
An earum venditio licita.n.76.
An beneficiarius poſſit incidere aliquas arbores prædij ſeu beneficij.n.77.
Priuilegium reducendi hæc ad Eccleſiam.n.78.
Conforme priuilegio Iuris communis de reſtitutione in integrum.ibid.
De Generali à Fratribus eligendo.n.79.
Quæ forma ſeruanda in electione ipſius.n.80.
Alia ſpectantia ad electionem.n.81.
Regula S. Auguſt.n.82.83.
In domibus Fratrum prohibetur rapina, furtum, ignis appoſitio, hominis captio, violentia, &c.n.84.
Praxis Regularium circa reos ad eorum Eccleſias confugientes.n.85.
An immunitas Eccleſiæ ſuffragetur violenter extractis è manibus ſatellitum, aut è carceribus confugientibus.n.86.
Proſequi fabricam Monaſterij an prohiberi poſſit Religioſis.n.87.
Confirmatio libertatum, immunitatum, exemptionum, &c.num.88.
Priuilegia irrationabilia non ſubſiſtunt.ibid. Maximè ſi ſunt contra ſtatuta religionum.ibid.
Ius commune concedit Principibus ſæcularibus dare poſſe exemptiones regularibus.n.89.
Damnum non inferendum domibus religioſorum.n.90.
Clauſula Salua Sedis Apoſtolicæ authoritate. n.91.
Alia circa hoc priuilegium.n 92.
Peccatum detrahentium religionibus grauiſſimum. ibid.
Pœna carendi communione Chriſtiana, ſeu ſacratiſſimo Corpore Chriſti.n.93.
Exempti Ordinis ab Ordinariorum iuriſdictione. numero 94.
Clauſula In ius, & proprietatem B.Petri, Sedis Apoſtol. &c. an arguat exemptionem.n.95.
Immediatè ſubiacere Sedi Apoſtolicæ quid importet. num.96.
Non poſſunt Fratres excommunicari, ſuſpendi, &c. ab Ordinariis.n.97.
De ſimili priuilegio aliorum Mendicantium.n.98.
Nec ratione delicti, contractus, &c. conueniri poſſunt coram Ordinariis.n.99.
Clauſula nullum ius de nouo volumus adquiri quid importet. n.100.
Confirmatio priuilegij in forma communi quæ.ibid.
Sixtus IV. confirmat relata priuilegia.n.101.
Qui ſint effectus confirmationis in forma communi, numero 102.
Qui effectus confirmationis ex certa ſcientia, ſeu motu proprio.n.103.
Quando cenſetur Papa confirmare ex certa ſcientia. num.104.
An ad id requiratur, quod inſeratur tenor priuilegij. ibid.
Alia ex Rota deciſionibus.n.105.
Extenſio exemptionis à decimis.n.106.
Quota, ſubſidium charitatiuum, Cathedraticum, Decimum, & ſimilia quid importent.n.107.
Quid de eo S. Rota decideris.n.108.
An ad hoc deſeruiat communicatio priuilegiorum, quæ eſt inter religioſos.ibid.
Quomodo litteræ ex motu proprio ſint magis qualificata.num.109.
Per remiſſionem peccatorum an denotetur Indulgentia. ibid.
Clauſula Et iniunctarum Pœnitentiarum relaxatio quid denotet.n.110.
An cum Indulgentia ponitur cum iſta clauſula, ſatisfiat per ipſam pœnitentia impoſita à Confeſſario. ibid.
Priuilegia de miniſtranda Euchariſtia, & Extrema Vnctione, tribuendáque ſepultura Pinzocheris. numero 111.
Extenduntur ad perſonas oblatas.n.112.
Priuilegium habendi altare portatile tempore Interdicti.num.113.
An etiam ſit facultas audiendi Miſſam.ibid.
Alia priuilegia.n.114.
Circa quartam funeralem.n.115.
S.Rota deciſio circa illam.n.116.
An pro illa deſeruiat communicatio priuilegiorum. ibid.
De non ſoluenda portione de legatis piis.n.117.
Conformiter ad ius commune.ibid.
Quod dicatur legatum ad cauſas pias.n.118.
Omnimoda exemptio Ordinis confirmata.n.119.
Exemptio alia loci, alia perſona.n.120.
Non infirmantur hæc priuilegia exemptionis quod Papa in illis non exprimat ſe derogare iuri tertij. numero 121.
Alia circa ſimilia priuilegia.n.122.
Prælati abſoluunt ſubditos ab omnibus cenſuris, exceptis paucis.n.123.
Et diſpenſant in irregularitatibus, paucis etiam exceptis.ibid.
An etiam diſpenſent in pœnis priuationum, inhabilitationum, &c.n.124.
Pœnæ an tollantur per abſolutionem, vel diſpenſationem.n.125.
Inhabilitates an ſint irregularitates.n.126.
Tempore viſitationum, & ſolemnitatibus maioribus an uti poſſint Prælati iſta facultate.n.127.
Facultas miniſtrandi Sacramenta quædam conceſſis huius Ordinis Fratribus, quando parochi nollent id facere.n.128.
An liceat religioſis baptizare.n.129.
An aſſiſtere Matrimonij ſolemnizati.n.130.
An ſepelire eos, qui alibi ſuam ſepulturam elegerint. num.131.
Bona Monaſteriorum Monialium ſi deſerantur, cui applicanda.n.132.

Monialium nomine multa fœminæ veniunt. ibid.
Quæ in hoc priuilegio. ibid.
De exemptione, & ſubiectione Monialium. n. 133.
Vbi ſepeliendi qui cum habitu Fratrum ſepeliri volunt. n. 134.
De domibus Fratrum conſtruendis apud Eccleſias parochiales. n. 135.
Qualiter regulares adminiſtrent Sacramentum Pœnitentiæ. n. 136.
An ſine conſenſu Parochi. ibid.
Euchariſtia an adminiſtretur ab illis. n. 137.
An Extrema Vnctio. n. 138.
An aſſiſtant Matrimonij Sacramento. n. 139.
De obligatione ad ſoluendam quartam funeralem. numero 140.
Quas functiones Parochorum facere poſſint regulares in ſuis Eccleſiis. n. 141.
Quid de benedictionib. proceſſionibus, & ſimilibus. ibid.
Generalis electus eo ipſo confirmatus. n. 142.
Decretum electionis an ſit de ſubſtantia illius. n. 143.
Quando facit plenam fidem. ibid.
Exercet Generalis ſuum officium reiecta appellatione. n. 144.
An ſit requiſitum neceſſario, vt poſt electionem inſtalletur electus, ſeu poſſeſſionem accipiat. n. 145.
Facultas cognoſcendi de errore aſſerentium, quod confeſſi Mendicantibus tenentur eadem peccata confiteri Parocho ad Inquiſitores extenſa. n. 146.
An expediat accipere ſemper Sacramenta à Parochis potius quàm à regularibus. n. 147.
Maximè quando accipiantur ex præcepto. n. 148.
Quibus limitationibus id tenendum. n. 149.
Quid reſpondendum ad Extrauagantes Summorum Pontificum. ibid.
Pœna contra inhibentes fieri eleemoſynas Fratribus. num. 150.
Inquiſitores contra illos procedant. n. 151.
In quibus cauſis procedant Inquiſitores. n. 152.
Communicatio priuilegiorum Prædicatorum, & Minorum. n. 153.
Pœna contra ſe opponentes dictis priuilegiis. n. 154.
Quando incurrentur. ibid.
An ſi id faciant ex metu. n. 155.
Iudices Conſeruatores pro his priuilegiis. n. 156.
Non obſtantia. n. 157.
Tranſumptis priuilegiorum fides adhibetur. ibid.

1 EXTAT hoc Mare magnum in Bullario Rodriguez *tomo* 1. inter Bullas Sixti IV. *Bulla* 34. à Cameræ Auditore authenticatum. Et in Bullario Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini à Laurentio Empoli eiuſdem Ordinis edito inter Bullas, ſeu Conſtitutiones Sixti IV. *n.* 5. Vbi dicitur extractum ex Tranſumpto authentico, quod aſſeruatur Romæ in Archiuio ſanctæ Mariæ de Populo, & haberi in libro *Compendij priuilegiorum Ordinis, pag.* 26. De eo etiam ſæpius Authores, qui de priuilegiis Regularium, Mendicantium præſertim, loquuntur.

2 De antiquitate porrò, inſtitutione, excellentia, laudibus, & prærogatiuis huius grauiſſimi Ordinis agunt ſanctus Antoninus 3. *p. tit.* 24. *c.* 21. Pelagius *de planct. Eccl. c.* 23. & 51. Caſſanæus *in Catalogo gloriæ mundi, p.* 4. *conſid.* 71. Naucleros *vol.* 3. *gener.* 41. *an. Chriſti* 1215. Garibai *in Compend. lib.* 7. *c.* 57. *anno* 398. Rodriguez *tom.* 1. *q. regul. q.* 2. *art.* 4. Azorius *tom.* 1. *Inſt. moral. lib.* 12. *c.* 23. Miranda *in Man. Prælat. to.* 1. *q.* 4. *art.* 6. & ex Authoribus eiuſdē familiæ Arnoldus Duſent *in tr. de viris illuſtribus Ordin. Eremit.* Hieronymus Romanus *in Chronic. Eremit.* Ioãnes Marquez vir doctiſſimus *de Orig. Eremit. S. Auguſtini*, & alij plures, quos refert Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico, lib.* 1. *c.* 41. *n.* 94.

Alia quæ pertinent ad nomen *Maris magni*, quo hæc Bulla appellatur, & ad Sixtum IV. qui eius Compilator fuit, habes ex dictis circa Mare magnum Prædicatorum.

Circa §. 1.

CONceditur in hoc priuilegio facultas Generali 3
Eremitarum ſancti Auguſtini, & Prouincialibus cum Diffinitoribus in Capitulis Prouincialibus ad deſignandum Confeſſores, & Concionatores, qui in talium munerum executione à nullo impediri poſſint. Quod quidem priuilegium, & aliud ſimile, quod habetur in Mari magno Carmelitarum §. 85. quod attinet ad Confeſſarios (intellige ſæcularium perſonarum) reuocatum eſt his temporibus poſt Concilium Tridentinum, *ſeſſ.* 23. *cap.* 15. vbi cum reuocatione priuilegiorum, & conſuetudinum etiam immemorabilium in contrarium ſtatuitur, *Nullum etiam Regularem poſſ. confeſſiones ſæcularium etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, idoneus iudicetur.* Vnde non ſolum hoc priuilegium, ſed & alia Bonifacij VIII. & Benedicti XI. quæ retuli *tom.* 1. *Summæ, cap.* 19. *numero* 1. item alia aliorum Pontificum apud Bordonum *in reſolut. reſolut.* 6. *num.* 1. vacant his temporibus, vt communiter ſupponunt Doctores. Imo etiam à tempore Leonis X. qui in Bulla, *Dum intra mentis* in Bullario Laërtij *in Leone X. Bulla* 22. ſtatuit poſſe dictos Regulares ab Epiſcopis *ſuper ſufficienti litteratura, & aliqua ſaltem huiuſmodi Sacramenti* (ſcilicet Pœnitentiæ) *peritia dumtaxat examinari.* Bordonus *ſuprà, num.* 1. Quamuis autem Pius V. in Bulla, *Etſi Mendicantium*, ſtatuerit Mendicantes ſolùm cum approbatione ſuorum Superiorum poſſe audire confeſſiones ſæcularium; qui tamen iuxta dicta *tom.* 2. *Summæ, cap.* 1. *n.* 16. hæc Bulla Pij V. reuocata eſt à Gregorio XIII. in alia, quæ incipit *In tanta*, quantum ad ea quæ in ipſa conceduntur contra Concilium Tridentinum, cum hoc ſit contra dictum Concilium, ideo nullo modo ſubſiſtit, prout eo loco *n.* 18. dixi. Nec video eſſe aliquod priuilegium his temporibus perſeuerans, ratione cuius poſſint Regulares ſine dicto examine Epiſcoporum confeſſiones ſæcularium excipere, maximè propter Conſtitutionem Vrbani VIII. quam *tom.* 1. *cap.* 19. *n.* 2. retuli. De quo etiam Bordonus *ſuprà, n.* 2. An autem in caſu raro quo Epiſcopi ex indeuotione, odio, mala voluntate, aut ſine iuſta cauſa voluerint illis facultatem ad id concedere, poſſint ſine illa id facere, affirmant non ſolum Nauarrus, & Miranda, quos retuli *dicto cap.* 19. *n.* 3. ſed etiam Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. regul. q.* 59. *art.* 2. & 3. Eraſmus Cochier *de iuriſdict. Ordin. in exempt. part.* 4. *quæſt.* 77. Layman. *in Theolog. moral. lib.* 4. *tract.* 6. *cap.* 11. *n.* 4. Finellus *de caſibus reſeruat. c.* 3. *n.* 3. Villalobos *in ſum. tom.* 1. *tract.* 1. *diff.* 53. *n.* 3. Hieronymus Rodriguez *in compend. reſolut.* 32. *num.* 2. Ioannes de Cinee *in Epitom. religioſ. ſtat. lib.* 2. *cap.* 6. *dub.* 1. *concl.* 2. Cœleſtinus *in compend. Theolog. moral. tract.* 1. *cap.* 16. *num.* 1. & *cap.* 14. *quæſt.* 2. *num.* 4. & alij, quos referunt Fagnndez *de* 2. *Eccleſ. præcept. lib* 7. *cap.* 2. *num.* 15. & Diana 3. *part. tract.* 2. *reſ.* 24. & *part.* 5. *tract.* 13. *reſol.* 45. Eo quòd in Clem. *Dudum de ſepult.* Id conceditur, imo in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. in Bulla relata, dum dicitur: *Talibuſque præſentatis admiſſi, vel etiam indebitè recuſatis confitentes Conſtitutioni, quæ incipit*: Omnis vtriuſque ſexus, *quoad confeſſionem dumtaxat ſatisfeciſſe cenſeantur.* Vnde inferunt plures ex illis Epiſcopos tantum habere nudum miniſterium in approbatione religioſorum, nec illis tribuere iuriſdictionem, ſed eam habere à iure communi, ſeu à Papa in dicta

Cle

Clement. *Dudum*, quæ non eſt derogata per Conc. Trid quia cùm ſit lex inſerta in corpore iuris, neceſſariò deberet fieri mentio de illa, vt derogaretur. De quo ſpecialiter Mirand. *tom.* 1.*man.q.*45.*art.*5.*&* 6. Hieronymus Rodriguez *dicta reſol.*32.*n.*1.2.*&* 3.& Ioannes de Cruce *ſuprà*. Alij verò negant, quales ſunt Suarez *in* 3.*part.tom.*4.*diſp.*28.*ſect.*5.*n.*6. Conincb. *de ſacram.diſp.*8.*dub.*7.*num.*58. Filiucius *tom.*1.*tr.*7. *cap.*19.*num.*257. Barboſa *in Collectan tom* 3.*part.*2. *lib.*2. *Clem.tit.*7.*Clem.dudum, num.*8.*& in Collect.ad Concil.Trid.ſeſſ.*23.*cap.*15.*num.*31. Syluius *in addit. ad* 3.*part. quæſt.*8.*art.*5. *quæritur* 4. Vaſquez *in* 3. *part. tom.*4.*q.*93.*art.*3. *dub.*3.*n.*2. Pitigianus *in* 4. *ſent.tom.*2.*diſt.*17.*q.vnica,art.*4.*dub.*4. Sancius *in ſelectu,diſp.*48.*n.*16. Reginaldus *in praxi,tom.*1.*lib.*1. *n.*192. Fernandez *in exam. Theol.mor.part.*3.*c.*9.§.8. *n.*2. & alij: quia Conc.ſtatuens nullum niſi habentem Parochiale beneficium, aut approbatum ab Epiſcopo idoneum eſſe audiendis confeſſionibus, ſatis indicata ad eam idoneitatem requiri approbationem actu datam. Nam particula conditionalis, *Niſi*, eam vim habet, vt ſi conditio requiſita non ponatur, ipſa non ſequatur effectus. Duo tamen certiora ſunt in præſenti. Primum grauiter peccare Epiſcopos talibus Religioſis ſine iuxta cauſa huiuſmodi approbationem negantes; cùm ita illos impediant vti priuilegio à Sede Apoſtolica conceſſo, quod tenentur integrum ipſis ſeruare, iuxta *cap.*4.*de priuilegio*, Suarez *dicta ſect.*5.*n.*15. Reginaldus *dicto lib.*1.*n.*195. Coninch. *dicta diſp.*8.*n.*59. Tamburinus *de Iure Abbatum, tom.*2. *diſp.*6. *quæſit.*12.*n.*6. Secundum eſt, quod niſi clarè conſtet Epiſcopum iniuſtè, & ſine cauſa hanc approbationem negare, credendum eſt iuſtè id feciſſe; quia ſemper Ius Superioris integrum manet, iuſtéque feciſſe præſumitur, quando oppoſitum non conſtat. Suar. *dicto n.*5. Tambur. *ſupà n.*5.

Quæ autem ſit forma præſcripta pro confeſſariis Regularibus in dicta Clementina *Dudum* & de qua Authores primæ ſententiæ dicunt non eſſe reuocatam per Concilium Tridentinum, ex verbis ipſius Clementinæ ſic habetur: *ſtatuimus etiam, & ordinamus auctoritate prædicta, vt in ſingulis ciuitatibus, & diœceſibus, in quibus loca fratrum ipſorum conſiſtere dignoſcuntur, vel in ciuitatibus, & diœceſibus locis ipſis vicinis, in quibus loca huiuſmodi non habentur, Magiſtri, Priores prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, & Prouinciales, Miniſtri, & Cuſtodes Minorum, & Ordinum prædictorum ad præſentiam Prælatorum eorundem locorum ſe conferant per ſe, vel per Fratres, quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt fratres, qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus, & diœceſibus confeſſiones ſubditorum ſuorum confiteri ſibi volentium audire liberè valeant, & huiuſmodi confitentibus (prout ſecundum Deum expedire cognouerint) pœnitentias imponere ſalutares, atque eiſdem abſolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundem. Ac deinde præfati Magiſtri, Priores Prouinciales, & miniſtri Ordinum prædictorum eligere ſtudeant perſonas ſufficientes, idoneas, vita probatas, modeſtas, atque peritas ad tam ſalubre miniſterium, & officium exequendum, quas ſic ab ipſis electas repræſentent, vel faciant præſentari Prælatis, vt licentia, gratia & beneplacito in ciuitatibus, & diœceſibus eorundem huiuſmodi perſonæ ſic electæ confeſſiones confiteri ſibi volentium audiant, imponant pœnitentias ſalutares, & beneficium abſolutionis in poſterum impendant, prout ſuperius eſt expreſſum, extra ciuitates, & diœceſes, in quibus fuerint deputatæ, per quas eas volumus, & non per prouincias deputari confeſſiones nullatenus audituræ. Numerus autem perſonarum aſſumendarum ad huiuſmodi officium exercendum, eſſe debet prout vniuerſitas cleri, & populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorundem. Etſi iidem Prælati petitam licentiam confeſſionum huiuſmodi audiendarum conceſſerint, illam præfati Magiſtri, Miniſtri, & alij cum gratiarum recipiant actione dictæque perſonæ ſic electæ commiſſum ſibi officium exequantur; quod ſi forte iam dicti Prælati quenquam ex dictis fratribus præſentatis eiſdem ad huiuſmodi officium nollent habere, vel non ducerent admittendum, eo amoto, vel ſubtracto loco ipſius ſimiliter eiſdem præſentandus Prælatis poſſit, & debeat alius ſubrogari. Si verò iidem Prælati Prælatis Fratribus ad confeſſiones, vt præmittitur, audiendas electis, huiuſmodi exhiberi licentiam recuſarint, nos ex nunc ipſis, vt confeſſiones ſibi confiteri volentium, liberè, licitéque audire valeant, & eiſdem pœnitentias imponere ſalutares, atque eiuſdem beneficium abſolutionis impartiri gratiosè concedimus de plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis. Per huiuſmodi autem conceſſionem nequaquam intendimus perſonis, ſeu Fratribus ipſis ad id aliter deputatis poteſtatem in hoc impendere ampliorem, quàm in eo curatis, vel parochialibus Sacerdotibus eſt à iure conceſſa, niſi forſan eis Eccleſiarum Prælati vberiorem in hac parte gratiam ſpecialiter ducerent faciendam.* Hæc ibi maximè, & pro omni euentu ponderanda Religioſis.

An verò præſentatio Confeſſariorum Regularium facta in vno Epiſcopatu, ſufficiat pro alijs, dixi eo *cap.*19.*num.*4. *&* 5. qualiter etiam Regulares graduati ſiue Lectores debeant examinari, & approbari ab Epiſcopis, dixi *ibidem, num.*6. Pro quo etiam conſule dicenda infrà in Mari magno Seruitarum *circa* §.16. *num.*55. An hæc approbatio ſit perpetua, reſtringibilis, aut expiret morte concedentis, dixi eo loco *num.*7.*& ſequentibus*. Nunc addendum ſpecialiter, Ordinarios locorum non poſſe impedire Regulares approbatos ad audiendas confeſſiones quominus audire illas poſſint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur, verum poſſunt iidem Ordinarij ſub pœna ſuſpenſionis à facultate audiendi confeſſiones præcipere, quod Regulares huiuſmodi infirmorum Parochos de audita confeſſione eodem die certiores reddant; vt cenſuit ſacra Congregatio Cardinalium negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum ſub die 1. Iulij 1606. Et ideo cùm Curatus quidam apud eandem ſacram Congregationem conquereretur, quod Fratres ſancti Franciſci iunioris obſeruantiæ Reformati confeſſiones Parochianorum ſuorum ægrotantium abſque eius licentia audirent, ipſa ſacra Congregatio reſpondit, dictis Fratribus id prohiberi non poſſe, dummodo ab Ordinario prius approbati exiſtant, & poſteaquam infirmorum Confeſſiones audiuerint, ſtatim dictum Curatum certiorent. *In vna Senogallien.* 22. *Ianuarij* 1616. Barboſa *de Iure Eccleſiaſt.lib.*1.*cap.*43.*n.*214. Tamburinus *ſuprà, num.*10. Vide & dicta *eo cap.*19. *num.*31. *&* 32. Nota autem huiuſmodi certiorationem poſſe eſſe ſolum relinquendo ſchedulam in domibus infirmorum de ipſorum confeſſione audita. Ita enim declarauit ſacra Congregatio Concilij 13. Septembris 1641. Romæ autentice, etiam ſubſcriptione Cardinalis ſancti Honuphrij, & Secretarij ſacræ Congregationis. Alia infra in Mari Magno Seruitarum *circa* §.16. propter nouam declarationem ſacræ Congregationis in quadam epiſtola tranſmiſſa ad Epiſcopum Piſcurienſem.

Eſt verò dubium, an Ordinarij poſſint obligare Superiores Regulares, vt quando præſentant ipſis aliquos Religioſos, vt examinentur pro Confeſſionibus audiendis, atteſtentur ſub iuramento de ſufficientia, idoneitate, vel morum probitate ſic præſentatorum. Reſpondeo negatiuè. Tum quia hoc eſt contra vſum Eccleſiæ vix ab vno, vel altero tentatum, & non ſine notabili querela. Tum quia neque in Clem.

ideo, dubio ad Papam propoſito, reſpondit priuilegia, & indulta prædictis domibus conceſſa ad totum Ordinem extendi debere, quod etiam confirmauit Martinus V. in Bulla hic relata.

18 Huius occaſione grauis quæſtio, & valde neceſſaria priuilegiis Regularium, præſertim Mendicantium, hic occurrit, an ſcilicet priuilegia, an indulta vni domui, Conuentui, vel Monaſterio conceſſa extendantur ad alia Monaſteria eiuſdem Ordinis.

19 Et quidem de Iure communi loquendo certa eſt pars negatiua. Primò, ex illo principio, quod priuilegia tantum valent, quantum ſonant, & non amplius, quæ Regula non ſolùm intelligitur, quoad res conceſſas, ſed etiam, quoad eos, quibus conceduntur: cum eadem ſit vtriuſque ratio, ergo priuilegia, tantum valent illis, quibus expreſsè conceduntur, quia illis tantum ſonant (vt ſic dicam) in ipſo priuilegio. *Secundò*, quia illis tantum conceditur priuilegium, ad quos dirigitur intentio concedentis, cum ex eius voluntate pendeat conceſſio, & extenſio priuilegij, ſed intentio tantùm extenditur ad eos, qui verbis concedentis exprimuntur, quia non poteſt nobis aliter de illius intentione conſtare. Ergo, &c. Tertio, quia priuilegium eſt ſtricti Iuris, & ideo extendi non debet vltra verba formalia, & expreſſa. Ita Suarez *de legib. l. 8. c. 10. n. 2.*

20 Propter priuilegia tamen aliquas Religionibus conceſſa, priuilegium, quod vni aut quibuſdam Monaſteriis eiuſdem Ordinis conceſſum eſt, ad alia eiuſdem Ordinis Monaſteria extenditur, iuxta dicta *tom. 8. Summ. c. 1. n. 52.* ex priuilegio Pij IV. & Sixti V. pro Hieronymianis in Hiſpaniæ, Iulij II. & Clementis VII. pro Minimis. Imo & Leonis X. pro eiſdem Minimis, iuxta dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 34. Item ex priuilegio Alexandri VI. pro Congregatione S. Iuſtinæ conceſſo, & à Iulio II. extenſo ad Congregationem Valliſumbroſæ, prout refert Tamburinus *de Iure Abbatum, tom. 1. diſp. 17. quæſit. 2. num. 1.* Similiter ex priuilegio Clementis VIII. pro Præmoſtratenſibus, quod refert Rodriguez *in Bullario in Clem. VIII. Bulla* 20. & eiuſdem Clementis pro Congregatione S. Benedicti Valliſoleti, apud eundem Rodriguez *ibidem Bulla* 22. Alia autem priuilegia ad intentum refert Ioannes de Cruce *de priuilegiis Regular. lib. 2. cap. 4. concl. 3. §. Ex dictis ſequitur.* Quia tamen hoc valde exorbitat à Iure communi, ideo iuxta ea, quæ dixi eo *num.* 52. limitandum id eſt, vt ſolum verum ſit, quando in aliis Conuentibus militat eadem ratio, vel ſaltem ſimilis aut æquiualens illi, propter quam Pontifex illud priuilegium conceſſit. Limitandum id etiam eſt, vt non teneat verum in iis, quæ ſunt ſpeciali nota digna, & quæ valde exorbitant à Iure communi, prout ex variis Rotæ deciſionibus probat Tamburinus *ſuprà num. 5. & 6.* Et ſpecialiter id non procedere in indulgentia plenaria, quæ concedi ſolet aliquibus Altaribus priuilegiatis alicuius Eccleſiæ vel Monaſterij, & dixi *3. tom. verbo Altare, n. 19.* & tenet non ſolùm Peirinis eo loco relatus, ſed etiam Tamburinus *ſuprà num. 4.* Etiamſi Ioannes de Cruce *ſuprà* oppoſitum tenere videatur.

Circa §. 8.

21 HOc loco concedit Eugenius IV. Martinum V. & Bonifacium IX. ſequens, Eremitis S. Auguſtini facultatem, quaſcumque mulieres aliàs idoneas tam virgines, quam matronas, ſeu viduas in Pinzocheras, ſeu Mantellatas ad inſtar Pinzocherarum, ſeu Mantellatarum Ordinis Prædicatorum, ſeu Minorum ad habitum Ordinis recipiendi, ac Regulam S. Auguſtini eis communicandi. Quod etiam colligitur ex Iulio II. in Bulla, quam retuli *tom. 2. Summa cap. 14. n. 10.* vbi etiam notaui, quod licet in his priuilegiis ſolùm ſit ſermo de fæminis Tertiariis, non de viris, ex aliis tamen priuilegiis id etiam de viris haberi. Quomodo autem intelligatur id quod in hoc priuilegio habetur, ſcilicet de habitu Regulari, ad quem huiuſmodi Tertiariæ admittuntur, dixi eo *cap. 14. num. 15.* Similiter id, quod etiam habetur de exhibitione Regolæ Ordinis, explicatum quoque manet ibidem *num. 15.* de Regula ſcilicet Ordinis, quatenus accommodari, & aptari poteſt iis, qui verè Religioſi non ſunt. Alia etiam ſpectantia ad huiuſmodi perſonas habes ex dictis eo *cap. 14.* per totum, & *tom. 4. verbo Tertiarij, & Tertiaria* etiam per totum. Nota autem idem priuilegium, & magis extenſum, videlicet etiam pro viris Tertiariis conceſſum eſſe Ordini Carmelitarum, vt patet ex eorum Mari magno §. 47. & 48. Quæ verò ſit iſta Regula S. Auguſtini, quæ hoc loco dicitur communicari poſſe huiuſmodi mulieribus, conſtabit ex dicendis *circa* §. 2[illegible] huius Maris magni.

Circa §. 9.

22 IN hoc priuilegio, quod eſt veluti appendix ad præcedens, concedit Pontifex præfatis pinzocheris Ordinis Eremitarum S. Auguſtini communicationem priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum Fratribus, & perſonis eiuſdem Ordinis. Quamvis autem ſolum in eo ſermo ſit de prædictis pinzocheris ſeu de fœminis Tertiariis, nihilominus Paulus II. in Bulla *Expoſcit* in Bullario Empoli in hoc Pontifice *Conſt. 2.* concedit viris Tertiariis eiuſdem Ordinis in Prouincia Lombardiæ communicationem priuilegiorum Ordinis, & Congregationis. Idem autem habetur pro pinzocheris, ſeu Tertiariis Ordinis Carmelitarum in eorum Mari magno §. 47. Quomodo autem huiuſmodi priuilegia moderata ſint primò à Leone X. in Concilio Lateranenſi, & deinde à S. Congregat. Concilij de anno 1608. & poſtea à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium de anno 1616. habes ex dictis *tom. 2. c. 14. n. 87. & ſequentibus* ſpecialiter quod attinet ad ſepulturam, præter dicta *ibid. n. 33. & tom. 4. verbo Tertiarij, & Tertiaria n. 2. & 4.* Expendendæ etiam ſunt duæ declarationes Sacræ Congregationis, vna pro 25. Ianuarij 1541. vbi cadauer cuiuſdam Tertiariæ præcipitur reſtitui quibuſdam Regul. & alia pro 3. Octob. 1642.

23 Alia ad intentum habet infra *circa* §. 35. huius Maris magni, & in Mari magno Carmelitarum loco relato, & Seruitarum *circa* §. 25 & 26.

Circa §. 10.

24 COnceditur in hoc priuilegio ab Innocent. IV vt domus Fratrum Eremitarum S. Auguſtini ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ protectione maneant, prout etiam Innocentius IV. conceſſit Carmelitis in ipſorum Mari magno §. 3. & Clementis IV. in eodem Mari magno §. 19. & Vrbanus VI. Seruitis in eorum etiam Mari magno §. 15. De quorum verborum ſignificatione aliqua dixi *tom. 3. verbo Exemptio Regularium, num. 6. & 7.* Nunc ſpecialiter audiendum, quod licet ex ſimilibus verbis inferri exemptionem Regularium ab ordinariis teneat Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. quæſt. 63. art. 3. in fine*, nihilominus eſt tenendum iuxta dicta *eo verbo Exemptio Regularium num. 7.* propter ibi dicta, & prout tenent Barboſa, & Tamburinus ibi relati. Quibus iungitur Sanchez *tom. 2. conſilior. moral. lib. 6. c. 9. dub. 2. n. 4.* poſt Panormit. Soccin. & alios. Nec obſtat, quod indicat

Rodri

Rodriguez ſupra, quod ſcilicet ex *c. ſolicitud. cap. dilecti, & cap. ad audientiam, de appellat.* colligi, quod quando aliquis propter grauamen ſibi illatum in aliqua cauſa ſubmittit ſe protectioni Sedis Apoſtolicæ, eximitur à poteſtate Ordinarij, & ſuſpendit iuriſdictionem ipſius. Hoc enim non prouenit ex eo, quod talia verba habeant hanc vim eximendo aliquem ab Ordinarij iuriſdictione, ſed quia habent in tali caſu vim tacitæ, & virtualis appellationis, prout Barboſa, & Tamburinus eo loco relati. Quamvis autem ex vi horum verborum non habeat hæc Religio talem exemptionem à iuriſdictione Ordinariorum, habet tamen illam propter alia priuilegia, vt conſtabit ex dicendis.

25 Addit Pontifex in hac exemptione illa verba, *Et præſentis ſcripti patrocinio communimus*, quæ, prout habet Seraphinus Freitas *in Scholiis ad Bullarium Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede ſuper eadem verba eiuſdem Innocentij IV. in Bulla prima*, Pontifex conſtituit immediatum Patronum, Superiorem, Iudicemque Ordinarium, eximitque Religioſos à cuiuſcunque alterius iuriſdictione.

Circa §. 11.

26 PRæcipit hoc loco idem Pontifex, vt Ordo canonicus, qui in domibus, de quibus §. *præcedenti* dixerat inſtitutus erat, perpetuis temporibus conſeruetur. Quis verò dicatur *Ordo Canonicus*, de quo in præſenti, dubitari poteſt. Et videtur dicendum nomine *Ordinis Canonici* intelligi eum, qui communiter *Ordo Canonicorum Regularium S. Auguſtini* vocatur, huic enim, & non *Ordini Eremitarum* videtur tribuendum nomen *Ordini Canonici*. Video tamen in margine huius Bullæ notari in Bullario Empoli in Innocentio IV. cuius eſt hæc Bulla, quod ipſe Ordo S. Auguſtini enuncietur *Canonicus*, quo denotetur nomen Ordinis canonici tam tribui Ordini Canonicorum Regularium, quam Ordini Eremitarum, idemque colligitur ex eo, quod in Bulla eiuſdem Innocentij pro Ordine B. Mariæ de Mercede, qui ſub Regula S. Auguſtini militat, habentur eadem verba. Hoc tamen huius Sacri Ordinis grauiſſimis ſcriptoribus remittendum. Sicut de antiquitate, nobilitate, & inſtitutione Canonicorum Regularium ad ea, quæ Gabriel Pennotus *in Hiſtoria ſua tripart. Cleric. Reg.* præſertim *lib. 2. cap. 4.* ſcripſit, vbi mira ſanè reperies lector, quorum aliqua in noſtris Annalibus, ſi Deus dederit, expendemus.

Circa §. 12.

27 COnfirmatur, & conſolidatur his Patribus in hoc priuilegio poſſeſſio quorumcunque bonorum iuſtè, & canonicè poſſeſſorum, ac in futurum poſſidendorum. Pro quo notandum primò donationes Caſtrorum, & Villarum factas per Reges, vel Principes Monaſteriis Regularibus validas eſſe, prout inter alia firmat Rota in vna Iacenſi *Vicariæ* coram Buratto anno 1604. & in alia Terraconenſi *Primiciarum* anno 1637. Nota ſecundo occaſione nominis poſſeſſionis, de quo in præſenti, poſſeſſionis appellatione, vbi ſimpliciter profertur, venire propriam & veram poſſeſſionem, quæ importat ius detinendi aliquam rem, quia verba in dubio ſemper in principaliori ſignificatu ſunt accipienda *l. 1. §. qui in perpetuum ff. ſi ager, vectig. c. penult. de ſent. excommunic.* Mantica *de coniectur. vlt. volunt. lib. 5. tit. 1. num. 6.* Menochius *de præſumpt. lib. 2. præſ. 39. à num. 8.* Barboſa *de appell. verb. iur. ſignific. Appell. 170. num. 1.* Principale autem ſignificatum poſſeſſionis eſt poſſeſſio propria, & vera, quæ poſſeſſio *iuris* appellatur, non poſſeſſio impropria, qualis eſt poſſeſſio *facti*, quæ eſt detentio quædam in ſolo facto conſiſtens. Gregorius Tholoſan. *lib. 1. Syntagm. c. 13. n. 21.* Leſſius *lib. 2. de iuſt. c. 3. dub. 9. n. 41.* Laymanus *lib. 3. ſect. 5. tract. 1. c. 7. n. 4. in fine.* Barboſa ſupra ex variis iuribus, & Doctoribus in præſenti autem ſermonem eſſe de poſſeſſione propria, & vera, non de impropria, quæ *facti* dicitur, colligitur clarè ex verbis illis *Iuſtè ac Canonicè*, quibus vtitur Pontifex. Nota etiam verbum *Vſuagiis*, quo etiam Pontifex vtitur, eſt enim idem ac *Vſuariis*, & importat res, quæ vſui noſtro deſeruiunt, prout ex Martiano habent Calepinus, & Theſaurus linguæ Latinæ.

Notat etiam Seraphinus Freitas ſuper ſimilia verba, quæ habentur in ſimili priuilegio eiuſdem Innocentij IV. pro Ordine B. Mariæ de Mercede clauſulam illam *Quaſcumque poſſeſſiones, quæcunq. bona, &c.* magnum effectum producere, quoniam etſi titulus acquiſitionis fuerit inualidus, confirmatioque in forma communi, attamen præbet cauſam præſcribendi intra tempus legitimum, ex Rebuf. *de decimis q. 13. n. 90. cum ſeqq.* quod eſt planius reſpectu futurorum Religioſorum, qui bona fide, & illo titulo poſſident, Maſcard. *conclu. 25. n. 12.* 28

Circa §. 13.

COnceditur hic iſtis Patribus exemptio à ſolutione decimarum de noualibus, aut hortis, virgultis, ſeu piſcationibus. Imò, prout in hac Bulla Innocentij IV. apud Empol. *inter Conſtitutiones huius Papa conſtit. 4.* habetur, additur etiam, *ſiue de veſtrorum animalium nutrimentis.* Similia quoque reperies in Bulla Innocentij eiuſdem pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præſentibus dixi. Cui priuilegio, quod attinet ad exemptionem à ſolutione decimarum de hortis, aut virgultis ſimile eſt aliud, quod pro Prædicatoribus adductum eſt in ipſorum Mari magno §. 26. & pro Minoribus in ipſorum Mari magno §. 28. Quod attinet verò ad nonaria, quæ ſint talia, patet ex dictis *tom. 3. verbo Decima quoad Regulares n. 11.* & in dicto Mari magno Prædicatorum *circa §. 26.* & ſufficienter explicatur in hoc priuilegio, dum dicuntur ea, *de quibus aliquis hactenus non percepit*, intellige, fructum. Quamvis autem iuxta dicta *to §. 26.* de Iure communi *cap. Ex part. 1. de decim.* Religioſi exempti ſint à ſolutione decimarum de illis, nihilominus ferè omnes Religiones habent circa hoc ſpecialia priuilegia, prout de Monachis Cœleſtinis, Cluniacenſibus, Caſſinenſibus, ſi Iuſtinæ, & Valliſoletanis, Camaldulenſibus, Silueſtrinis, ac de Fratribus S. Mariæ de Mercede, S. Antonij Viennenſis, Cruciferis, Carthuſianis, & aliis pluribus affert Barboſa *in Collectan. Doctor. in d. cap. Ex parte n. 5.* De quo etiam Rebuff. *de decim. q. 14. n. 45.* Moneta *de decim. c. 4. n. 56.* Renat. Cophin. *Monaſticon. lib. 2. tit. 1. n. 5.* Quod attinet etiam ad animalium nutrimenta, iam dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum de Iure communi exemptos eſſe Religioſos à ſolutione decimarum de illis, propter *capitulum Ex parte 1. de decim.* Nutrimenta portò animalium, ſunt hordeum, grana, ſemina, palea, fœnum, & ſimilia, quibus ea veſcuntur. 29

Alia ad intentum huius priuilegij habes ex dicendis infra in Mari magno Carmelitarum *circa §. 46.* 30
Conſule etiam pro hoc, & ſimilibus priuilegiis Mandoſium *de priuilegiis ad inſtar. Gloſſa 15. n. 40.* Caſtrum Palaom *p. 1. tract. 10. diſp. vnic. punct. 12.* Hieronymum Rodriguez *in Compendio reſol. 150.* poſt alios.

circa

nis Benedicti Papæ XI. etiam prædeceſſoris noſtri,
per quas dicti Ordinis Generali Priori facultatem
conceſſit, vt illius profeſſores ab exceſſibus, & de-
lictis per eos commiſſis, niſi talia forent, propter quæ
merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, ac
etiam à cenſuris, & pœnis, quas illorum occaſione in-
curriſſent, abſoluere, & ſuper irregularitate per eos
contracta diſpanſare, & Prioribus Prouincialibus di-
cti Ordinis facultatem huiuſmodi communicare va-
leret, cum perſæpe reuocetur in dubium, quæ ſunt il-
la, propter quæ Fratres ipſi ſunt ad Sedem Apoſtoli-
cam deſtinandi, vt abſoluentium, & abſoluendorum
& diſpenſantium, & diſpenſandorum pro tempore pu-
ritati conſcientiæ conſulamus, hæreticos relapſos,
ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent,
aut ad infideles prohibita detuliſſent dumtaxat ad Se-
dem Apoſtolicam merito deſtinandos, reliquis verò
omnibus etiam ſimoniæ prauitate qualitercunque ir-
retitis poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolu-
tionis beneficium, & gratiam iuxta caſuum exigen-
44 tiam impartiri. Et nihilominus vt dicti Ordinis pro-
feſſoribus omnis vagandi tollatur occaſio, & ad Se-
dem Apoſtolicam recurrendi ſubtrahatur pro poſſe
neceſſitas, Generali, & Prouincialibus dicti Ordinis
pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis, diſpen-
ſandi cum dicti Ordinis Eremitarum diui Auguſtini
profeſſoribus defectum natalium ex adulterio, ſacri-
legio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu
prouenientem patientibus, necnon cum his, qui ex
quauis cauſa præterquam homicidij voluntarij, bi-
gamiæ, & mutilationis membrorum irregulares fo-
sent, poſtquam Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt
defectu & irregularitate huiuſmodi non obſtantibus,
irregulares ipſi ad quoſcunque etiam ſacros Ordines
promoueri, & in illis etiam in altaris miniſterio mini-
ſtrare, & tam ipſi irregulares, quam defectum nata-
lium patientes prædicti ad quæcumque adminiſtra-
tiones, & officia dicti Ordinis, eligi, recipi, & aſſumi
illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant
45 motu, ſcientia, & authoritate prædictis concedimus
per præſentes. Et quoniam Parochialium Eccleſia-
rum Rectores præfati erga illos, qui dictis Fratribus
Eremitarum ſancti Auguſtini eorum peccata confi-
tentur, perſæpe ſe reddunt in exhibitione Euchariſtiæ
& Extremæ-Vnctionis difficiles, concedimus ipſis
Fratribus Eremitanis, vt eiſdem perſonis eis confeſſis
quibus Rectores præfati ſine rationabili cauſa dene-
gauerint, ſeu malitiosè diſtulerint Euchariſtiæ, ſeu
Extremæ-Vnctionis Sacramenta miniſtrare, ſuper
quo eorundem confeſſorum aſſertione ſtare debeat,
46 illa petentibus poſſit impunè exhibere. Et cum ali-
quando contingat Monaſteria Monialium dicti Ordi-
nis Monialibus deſtitui, adeo vt de eorum reforma-
tione ſpes nulla ſuperſit, conuenientiúſque ſit, quod
illorum ſic deſtructorum bona ad illos Fratres deue-
niant, quorum erant curæ commiſſa, quàm ad alios:
illa quæ ſic deſtituta exiſtunt, & deſtitui contigerit in
futurum cum eorum bonis omnibus perpetuis vſibus
Fratrum domus dicti Ordinis eiſdem deſtitutis Mo-
naſterij propinquorum applicamus: ita vt Fratres il-
li poſſint de illis, & de eorum Monaſteriorum ſtructu-
ris, & ædificiis pro eorum voluntate diſponere, proui-
ſo quod illorum Eccleſiæ, & Oratoria ad profanos
47 vſus non redigantur, ſed in illis diuina celebrentur
officia. Inſuper cum nonnulli ad Ordinem prædictum
Eremitarum diui Auguſtini ſpecialem gerentes deuo-
tionis affectum, ordinent eorum cadauera cum habi-
tu Fratrum Eremitarum dicti Ordinis, aut Sororum,
ſeu mantellatarum prædictarum ſepeliri, ne ex illo-
rum corporum delatione ad alia loca Ordini, & Fra-
tribus prædictis iniuria irrogaretur, decernimus tales
apud ipſos eſſe ſepeliendos, etiamſi alibi ſuam elegiſ-
ſent ſepulturam, nec poſſe etiam in loco per eos ele-
cto cum habitu prædicto quomodolibet ſepeliri, aut
ad ſepeliendum portari abſque Fratrum domus, loci,
in quo tales deceſſerint, expreſſa licentia, & aſſenſu.
Cæterum ne ſi ratione Parochialium Eccleſiarum, 48
apud quas domus Fratrum constructæ fuere, aut con-
ſtruentur in poſterum, locorum Ordinarij in eoſdem
Fratres aliquam ſuperioritatem vendicare tentarent,
Fratrum eorundem quies in aliquo perturbaretur, con-
cedimus, ipſis Fratribus, vt ſic conceſſis, & quas eis
concedi contigerit curatis Eccleſiis poſſint per Ca-
pellanum per eos pro eorum nutu ponendum &
amouendum, curam huiuſmodi exercere, qui quandiu
Capellanatus huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti
Ordinis Eremitarum exiſteret profeſſor, dictorum
Fratrum Eremitarum libertate & exemptione frua-
tur. Eccleſiæ verò prædictæ, & illarum bona, illa, qua 49
domus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua lætetur. Il-
li præterea particulæ litterarum prædictarum Inno-
centij prædeceſſoris pia fatis, in qua Patribus prædi-
ctis eligendi Generalem Priorem dicti Ordinis facul-
tatem concedit, adiicimus motu, ſcientia, & authori-
tate prædictis, quod idem Generalis Prior ſic electus,
poſtquam electionis ſibi præſentato decreto conſen-
ſerit, intelligatur authoritate Apoſtolica confirmatus
eo ipſo, & liberè adminiſtret, & exerceat, quæ ad ſuum
Prioratus pertinent officium, reiecta quauis profeſſo-
rum dicti Ordinis, & aliorum ſibi ratione dicti officij
ſubditorum appellatione, quæ ab eius præceptis, mo-
nitionibus, ordinationibus, mandatis, & decretis Re-
gularis diſciplina eorundem quomodolibet interponi 50
contingat. Rurſus quia intelleximus, quod etſi bonæ
memoriæ Ioannes Papa XXII. prædeceſſor noſter
illorum opinionem, qui aſſerebant, quod confeſſi Fra-
tribus prædictis, & aliorum Ordinum Mendicantium
ad audiendas confeſſiones iuxta iuris diſpoſitionem
deputatorum pro tempore tenebantur eadem peccata
Rectori eorum Parochialis Eccleſiæ iterum confite-
ri, reprobauerit, & deinde præfatus Eugenius repro-
bationem huiuſmodi approbando contra talia aſſeren-
tes tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Ordi-
narios, inquiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè
Nicolaus prædeceſſor prædictus geſta in præmiſſis
ab eiſdem Ioanne, & Eugenio prædeceſſoribus ſobur
perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit, nihi-
lominus adhuc nonnulli eorum inhærentes poten-
tiæ, opinionem prædictam, & deſuper factos, damna-
tos, & male ſonantes, ac reprobatos articulos veros
eſſe affirmare non verentur, vt talium præſumptuoſa
temeritas tantò minus inualeſcat, quanto plurium erit
Superiorum correctio ſubiecta, conceſſum contra ta-
les per eiuſdem Eugenij prædeceſſoris litteras loco-
rum Ordinariis facultatem ad Inquiſitores hæreticæ
prauitatis extendimus, ac volumus, quod Inquiſito-
res ipſi, quicunque fuerint, eadem qua Ordinarij
contra tales authoritate fungantur. Quod ſi per quoſ- 51
cunque procaſtos, lites, & controuerſias quomodoli-
bet inter ipſos Fratres prænominatos, & Eccleſiarum
Rectores, ac Ordinarios emergentes Ordinarij ipſi,
ſeu quicunque alij inhibitionem eleemoſynarum
per Chriſti fideles Fratribus ipſis faciendarum quo-
cunque modo fuerint, prolapſi: volumus, & præ-
ſenti patrocinio decernimus omnes, & ſinguli ta-
les inhibentes ipſo facto excommunicationis incur-
rant ſententiam, & contra tales ipſi Inquiſitores
hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fratrum requi-
ſitionem poſſint, & debeant ſicut contra hæreticos, 52
procedere. Poſtremo cum prædictorum, ſicut & Præ-
dicatorum, & Minorum Fratrum Ordinum profeſ-
ſores pro fidei Catholicæ dilatatione continuè in-
defeſsè laborent, fructuſque afferant in Dei Eccleſia
ſalutares, ac propterea fuerit variis per Sedem Apo-
ſtoli

ſtolicam prædictam priuilegiis decorati, aut quos par labor, pariaque merita coniungant priuilegia, & fauores; eiſdem Fratrum Eremitarum profeſſoribus, vt conceſſis eiſdem Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus priuilegiis, indulgentiis, & gratiis, & fauoribus, ac indultis, tam ſpiritualibus, quam temporalibus à prædictis, & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut alila authoritatem habentibus, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur, haberi volumus pro expreſſis, & noſtræ approbationis munimine ſolidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere poſſint, & debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorſus, & vlla differentia, perinde ac ſi, quæ eiſdem Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordinibus prædictis ſunt conceſſa, præfato Ordini Fratrum Eremitarum diui Auguſtini nominatim fuiſſent conceſſa, aut concederentur in futurum; & quæ de Magiſtro Prædicatorum, & Miniſtro Generali Minorum, ac de Prouincialibus, Prioribus, Prædicatorum, & Miniſtria Minorum Fratrum, necnon Monaſteriis Monialium ſub eorundem Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum cura, & ſecundum ipſorum Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordinum inſtituta viuentium ſunt ſtatuta in Generali, & Prouincialibus Prioribus, & Vicariis dicti Ordinis ſancti Auguſtini ſub eorum cura, & ſecundum ipſius Ordinis Eremitarum inſtituta viuentium vice verſa ſtatuta

53 ſunt, & eſſe cenſeantur. Diſtrictius Inhibentes eiſdem locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & aliis quibuſcunque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & priuationis earundem Parochialium Eccleſiarum, ac omnium beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis eo ipſo per eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratrum Eremitarum domos; & profeſſores præter, aut contra prædictarum Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Martini, Eugenij, & Nicolai, & benedicti prædictorum, & aliorum quorumcunque prædeceſſorum noſtrorum, & præſentium litterarum tenorem inquietare, ſeu moleſtare; & eos, aut teſtamentorum, vltimarumque voluntatum executores, & hæredes prædictos, ſeu quoſcunque alios directè, vel indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ Parochialis, ſeu Canonicæ, vel alterius portionis, ſeu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium in eorum Eccleſiis, vel alibi dum apud ipſos Fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel poſt eorum ſepulturam cogere; nec confeſſis dictis Fratribus Eremitarum pro tempore, Eucbariſtiæ, ſeu Extremæ-Vnctionis Sacramenta ſine rationabili cauſa, denegare, vel illorum exhibitionem malitioſè differre, aut eorum Parochianis, ne dictis Fratribus confiteantur, prohibere vel perſuadere, neque etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum auxilium, conſilium, vel fauorem dare directè,

54 vel indirectè quoquomodo præſumant. Et nihilominus cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonico, qui deſuper prædicti Ordinis Eremitarum Priores, & Fratres, ac illorum, ſed commodum eorum Romanæ Eccleſiæ Syndicos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica ſcripta in ſolidum mandamus, quatenus per ſe vel alium, ſeu alios, præmiſſa, vbi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicantes, ac eiſdem Fratrum Eremitarum Ordinis illiuſque domibus, & profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere, non permittentes eos, ſeu teſtamentorum executores, & hæredes prædictos; aut quoſcunque alios contra illorum tenorem per Ordinarios, aut Rectores prædictos, aut quoſcunque alios indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri; ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta contra quoſcunque cuiuſcunque qualitatis, vel conditionis exiſtant, & quacunque etiam Eccleſiaſtica Patriarchali; Archiepiſcopali; & Epiſcopali, & mundana fulgeant dignitate, & exemptione muniti, in quibuſcunque cauſis per eos mouendis; quacunque ratione, vel cauſa, quæ excogitari poſſit, eis miniſtrent iuſtitiæ complementum, exequentes; quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, illis irretitos eſſe declarent, & faciant, & mandent interdictos; ſuſpenſos, & excommunicatos publicè denunciari, & ab omnibus arctiùs euitari, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent, contradictores authoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo; inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præfati Bonifacij

Octaui Conſtitutionibus, quibus cauetur, ne quis 55
extra ſuam ciuitatem, & diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede Apoſtolica deputati extra ciuitatem, & diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcunque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Conc. Generali, necnon quæ incipiunt *Super cathedram*, præfati Bonifacij, & *Dudum* Viennenſis Concilij, ac recolendæ memoriæ Caliſti Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtris litteris; aliiſque Apoſtolicis, ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Conc. editis ſpecialibus, vel generalibus; necnon Otbonis, & Othoboni olim in Regno Angliæ Apoſtolicæ Sedis Legatorum Conſtitutionibus Eccleſiarum, vel locorum quorumlibet ſtatutis, & conſuetudinibus, & inter quoſcunque dicti Ordinis Fratrum Eremitarum profeſſores, ac locorum Ordinarios ſeu Rectores prædictos initis, & concluſis, ac hactenus obſeruatis pactis, & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis etiam alia firmitate roboratis, necnon omnibus illis, quæ Innocétius, Bonifacius, Alexander, Clemens, Martinus, Eugenius, & Nicolaus, & alij noſtri prædeceſſores præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obſtare contrariis quibuſcunque, quibus omnibus illa, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, & derogatoriarum derogatorias clauſulas in ſe continerent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſè derogamus, aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Rectoribus præfatis, ſeu quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim à Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra ad certa loca ad iudicium euocari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis Indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectos earum, & conceſſa in eis iuriſdictionis executio impediri poſſit quomodolibet, vel differri, & de qua cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, non enim ex nunc illa, & quæcunque alia, quæ in futurum per Nos, vel Sedem Apoſtolicam quomodolibet concedi, ſtatui, & ordinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Clementis, Martini, Eugenij, & Nicolai, ac aliorum prædeceſſorum prædictorum, & præſentium

ſtris

litterarum huiuſmodi tenorem, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliuſque
56 roboris, vel momenti eſſe decernimus. Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingulas Prouincias originaliter deſtinare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quod tranſumptis earum manu notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, vel Protectoris, qui eſt, & qui pro tempore erit, aut alicuius Epiſcopalis, vel Archiepiſcopalis ſigillo, ſeu dicti Ordinis Prioris Generalis munitis, ea prorſus in iudicio, & extra, vbicunque exhibita, vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur indubia, ac ſi ipſæ litteræ originales forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, Conſtitutionis, ordinationis, applicationis, Statuti, conceſſionis, indulti, extenſionis voluntatis, ampliationis, declarationis, confirmationis ſuppletionis, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1474. ſeptimo Idus Februarij Pontificatus noſtri anno quarto.

COMMENTARIVS

IN MARE MAGNVM Eremitarum S. Auguſtini.

SVMMARIVM.

Hoc Mare magnum vbi extat. num. 1.

De antiquitate, inſtitutione, laudibus, & excellentia Ordinis Eremitarum S. Auguſtini. n. 2.

Alia pertinentia ad nomen Mare magnum *remiſſiuè. num. 3.*

Facultas ad deſignandum Confeſſores, & Concionatores. num. 4.

An, & quomodo ſit reuocata per Concilium Tridentinum. ibid.

An Clementina Dudum de Sepult. *quoad Religioſos Confeſſarios ſit reuocata per Concilium Tridentinum. ibid.*

Quæ ſit forma deſignata pro Confeſſariis Regularibus in d. Clementina Dudum. *ibid.*

De præſentatione, & approbatione Confeſſariorum. n. 5.

Audire poſſunt confeſſiones infirmorum in ipſorum domibus. ibid.

Quomodo id faciendum ex decreto ſacræ Congregationis, ibid.

An ad præſentationem requiratur atteſtatio ſub iuramento. ibid.

An audiant ſine approbatione confeſſiones familiarium, Tertiariorum, Oblatorum, &c. num. 6.

De *facultate deſignandi Concionatores. n. 7.*

De libertate ſepulturæ.

Ab ea omnibus concedenda. ibid.

In Eccleſiis Fratrum nullus ſepeliendus ipſis inuitis. num. 9.

Exequiæ à quibus faciendæ. ibid.

Extrauagans Super Cathedram *extenditur ad hos Religioſos. n. 10.*

Alia remiſſiuè. n. 11.

Libertates, & exemptiones huic Ordini conceſſæ à Principibus ſæcularibus confirmantur. n. 12.

An poſſit illis priuari ab eiſdem Principibus. ibid.

Exemptio circa receptionem, vel prouiſionem in penſionibus, beneficiis, &c. n. 13.

Penſiones an poſſint poni à Prælatis religionis. n. 14.

Rotæ deciſio circa hoc refertur. n. 15.

Quid in alia deciſione Rotæ habeatur. n. 16.

Communicatio priuilegiorum quorundam Monaſteriorum ad alia. n. 17.

An priuilegia conceſſa vni Monaſterio aliis communicentur. n. 18.

De iure communi non communicantur. n. 19.

Secus vero propter priuilegia aliqua Religionum. n. 20.

Quomodo id limitandum. ibid.

Facultas recipiendi Tertiarias, ſeu pynzocheras. n. 21.

De Regula, & habitu ipſarum. ibid.

Ipſarum priuilegia. n. 22.

An extendantur ad viros Tertiarios. ibid.

De aliis remiſſiuè. n. 23.

Domus horum Religioſorum ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ protectione. n. 24.

An ex hoc inferatur exemptio Ordinis. ibid.

De clauſulis. Et præſentis ſcripti patrocinio communimus. *n. 25.*

Ordo Canonicus conſeruandus in domibus Fratrum. numero 26.

Poſſeſſio quorumcunque bonorum confirmatur. n. 27.

Donationes ipſis factæ à Principibus validæ ſunt. ibid.

Poſſeſſionis nomine quæ veniant. ibid.

Clauſula Quaſcunque poſſeſſiones, *&c. quem effectum producit. n. 28.*

Exemptio à decimis. n. 29.

Priuilegia religionum circa hoc. ibid.

Alia remiſſiuè. n. 30.

Facultas recipiendi in Nouitios tam Clericos quàm Laicos. n. 31.

De iure communi competit religionibus. n. 32.

Quomodo intelligenda. ibid.

Clerici ſiue in maioribus, ſiue in minoribus, an recipi poſſint. n. 33.

Non Epiſcopi, etiam Titulares. ibid.

Quid de Abbatibus, aut aliis Prælatis. ibid.

Serui an recipi poſſint. n. 34.

An coniugati, aut ære alieno grauati. ibid.

An illi qui habent parentes in graui, vel extrema neceſſitate. n. 35.

Valida eſt talium profeſſio. n. 36.

Contraria fundamenta diluuntur. n. 37.

In aliquibus etiam caſibus poſſunt filij licitè etiam religionem ingredi, parentibus in graui, aut extrema neceſſitate conſtitutis. 38.

Alia ad intentum. n. 39.

Prohibitio ad non diſcedendum ſine licentia n. 40.

Litterarum, ſeu patentium diuerſa genera. ibid.

Per Regularem ſententiam *quid intelligatur. n. 41.*

Eadem habentur in Bulla Innoc. IV. n. 42.

Fratres non cogendi ad Synodos. n. 43.

Conuentus *appellatione quæ veniant. ibid.*

Epiſcopi an celebrare poſſint Ordines in domibus Regularium. n. 44.

An erigere baldachinum. ibid.

An prædicare. n. 45.

Contentioſam iuriſdictionem ibi non exerceat. n. 46.

Nec ſe intromittant in electionibus, aut remotionibus Prælatorum. n. 47.

Altarium conſecrationes, Oleum ſanctum, & Eccleſiaſtica Sacramenta, à quo Epiſcopo petenda. n. 48.

Oleum ſanctum pro infirmis concedi debet ab Epiſcopis. n. 49.

In qua quantitate. ibid.

Eccleſiaſtici Sacramenti nomine quid veniat. n. 50.

Alia pro intento. n. 51.

Vacante Sede Epiſcopali à quo accipienda. n. 52.

Benedictio vaſorum, veſtium, conſecratio altarium, &c. an à quocumque Epiſcopo poſtulanda. n. 53.

Priuilegia circa hoc an reuocata per Conc. Trid. n. 54.

facul

Facultas ad celebrandum tempore Interdicti.n.55.
Ad recipiendum Ordines, Chriſma, Oleum, conſecrationes, &c. ab aliis quam Diœceſanis.n.56.
Qui dicantur Epiſcopi gratiam, & communionem S.R.Sedis *habentes.n.57.*
An hæretici, ſchiſmatici, &c.ibid.
Illi maximè.n.58.
An à talibus peti poſſint prædicta.n.59.
Quid quando ea nolunt exhibere Catholici Epiſcopi ſine prauitate *aliqua.n.60.*
Intra fines iſtorum Religioſorum nullus Capellam, aut Oratorium conſtruit. n.61.
An cum aſſenſu Diœceſani.n.62.
Dictio & *aliquando ponitur pro* ſeu.*n.63.*
Immunes ſunt hi Religioſi ab exactionibus, & oneribus. num.64.
Sepultura libertas in eorum Eccleſiis.n.65.
Facultas redimendi bona ipſorum de manibus eorum, à quibus detinentur.n.66.
Alienatio arborum quomodo prohibita Regularibus. ibid.
Arbores quæ dicantur.n.67.
Sunt in duplici differentia.n.68.
Arborum inciſio ſpecies eſt alienationis.n.69.
Prohibita.ibid.
In quibus caſibus licita.n.70.
Si ſunt in parua quantitate.ibid.
Si ſunt inutiles fundo.n.71.
Quando loco earum reponuntur fructifera.n.72.
Quando non reponerentur.n.73.
Quid quando arbores ſunt caduca.n.74.
Non ſemper eſt licita arborum caducarum inciſio. numero 75.
An earum venditio licita.n.76.
An beneficiarius poſſit incidere aliquas arbores prædij ſeu beneficij.n.77.
Priuilegium reducendi hæc ad Eccleſiam.n.78.
Conforme priuilegio Iuris communis de reſtitutione in integrum.ibid.
De Generali à Fratribus eligendo.n.79.
Quæ forma ſeruanda in electione ipſius.n.80.
Alia ſpectantia ad electionem.n.81.
Regula S. Auguſt.n.82.83.
In domibus Fratrum prohibetur rapina, furtum, ignis appoſitio, hominis captio, violentia, &c.n.84.
Praxis Regularium circa reos ad eorum Eccleſias confugientes.n.85.
An immunitas Eccleſiæ ſuffragetur violenter extractis è manibus ſatellitum, aut è carceribus confugientibus.n.86.
Proſequi fabricam Monaſterij an prohiberi poſſit Religioſis.n.87.
Confirmatio libertatum, immunitatum, exemptionum, &c.num.88.
Priuilegia irrationabilia non ſubſiſtunt.ibid. Maximè ſi ſunt contra ſtatuta religionum.ibid.
Ius commune concedit Principibus ſæcularibus dare poſſe exemptiones regularibus.n.89.
Damnum non inferendum domibus religioſorum.n.90.
Clauſula Salua Sedis Apoſtolicæ authoritate. *n.91.*
Alia circa hoc priuilegium.n 92.
Peccatum detrahentium religionibus grauiſſimum. ibid.
Pœna carendi communione Chriſtiana, ſeu ſacratiſſimo Corpore Chriſti.n.93.
Exempti Ordinis ab Ordinariorum iuriſdictione. numero 94.
Clauſula In ius, & proprietatem B.Petri, Sedis Apoſtol.&c.*an arguat exemptionem.n.95.*
Immediatè ſubiacere Sedi Apoſtolicæ quid importet. num.96.
Non poſſunt Fratres excommunicari, ſuſpendi. &c. ab Ordinariis.n.97.
De ſimili priuilegio aliorum Mendicantium.n.98.
Nec ratione delicti, contractus, &c. conueniri poſſunt coram Ordinariis.n.99.
Clauſula nullum ius de nouo volumus adquiri *quid importet. n.100.*
Confirmatio priuilegij in forma communi quæ.ibid.
Sixtus IV. confirmat relata priuilegia.n.101.
Qui ſint effectus confirmationis in forma communi.numero 102.
Qui effectus confirmationis ex certa ſcientia, *ſeu motu* proprio.*n.103.*
Quando cenſetur Papa confirmare ex certa ſcientia. *num.104.*
An ad id requiratur, quod inſeratur tenor priuilegij. ibid.
Alia ex Rota deciſionibus.n.105.
Extenſio exemptionis à decimis.n.106.
Quota, ſubſidium charitatiuum, Cathedraticum, Datum, *& ſimilia quid importent.n.107.*
Quid de eo S.Rota decideris.n.108.
An ad hoc deſeruiat communicatio priuilegiorum, quæ eſt inter religioſos.ibid.
Quomodo litteræ ex motu proprio *ſint magis qualificata.num.109.*
Per remiſſionem peccatorum an denotetur Indulgentia. ibid.
Clauſula Et iniunctarum Pœnitentiarum relaxatio *quid denotet.n.110.*
An cum Indulgentia ponitur cum iſta clauſula, ſatisfiat per ipſam pænitentia impoſita à Confeſſario. ibid.
Priuilegia de miniſtranda Euchariſtia, & Extrema Vnctione, tribuendáque ſepultura Pinzocheris. numero 111.
Extenduntur ad perſonas oblatas.n.112.
Priuilegium habendi altare portatile tempore Interdicti.num.113.
An etiam ſit facultas audiendi Miſſam,ibid.
Alia priuilegia.n.114.
Circa quartam funeralem.n.115.
S.Rota deciſio circa illam.n.116.
An pro illa deſeruiat communicatio priuilegiorum. ibid.
De non ſoluenda portione de legatis piis.n.117.
Conformiter ad ius commune.ibid.
Quod dicatur legatum ad cauſas pias.n.118.
Omnimoda exemptio Ordinis confirmata.n.119.
Exemptio alia loci, alia perſonæ.n.120.
Non infirmantur hæc priuilegia exemptionis quod Papa in illis non exprimat ſe derogare iuri tertij. numero 121.
Alia circa ſimilia priuilegia.n.122.
Prælati abſoluunt ſubditos ab omnibus cenſuris,exceptis paucis.n.123.
Et diſpenſant in irregularitatibus, paucis etiam exceptis.ibid.
An etiam diſpenſent in pœnis priuationum, inhabilitationum, &c.n.124.
Pœnæ an tollantur per abſolutionem, vel diſpenſationem.n.125.
Inhabilitates an ſint irregularitates.n.126.
Tempore viſitationum, & ſolemnitatibus maioribus an uti poſſint Prælati iſta facultate.n.127.
Facultas miniſtrandi Sacramenta quædam conceſſis huius Ordinis Fratribus, quando parochi nollent id facere.n.128.
An liceat religioſis baptizare.n.129.
An aſſiſtere Matrimonij ſolemnitati.n.130.
An ſepelire eos, qui alibi ſuam ſepulturam elegerint. num.131.
Bona Monaſteriorum Monialium ſi deſtruantur, cui applicanda.n.132.

Monialium nomine multa fœmina veniunt. ibid.
Qua in hoc priuilegio. ibid.
De exemptione, & ſubiectione Monialium. n. 133.
Vbi ſepeliendi qui cum habitu Fratrum ſepeliri volunt. n. 134.
De domibus Fratrum conſtruendis apud Eccleſias parochiales. n. 135.
Qualiter regulares adminiſtrent Sacramentum Pœnitentia. n. 136.
An ſine conſenſu Parochi. ibid.
Eucharistia an adminiſtretur ab illis. n. 137.
An Extrema Vnctio. n. 138.
An aſſiſtant Matrimony Sacramento. n. 139.
De obligatione ad ſoluendam quartam funeralem. numero 140.
Quas functiones Parochorum facere poſſint regulares in ſuis Eccleſiis. n. 141.
Quid de benedictionib. proceſſionibus, & ſimilibus. ibid.
Generalis electus ec ipſo confirmatus. n. 142.
Decretum electionis an ſit de ſubſtantia illius. n. 143.
Quando facit plenam fidem. ibid.
Exercet Generalis ſuum officium reiecta appellatione. n. 144.
An ſit requiſitum neceſſario, vt poſt electionem inſtalletur electus, ſeu poſſeſſionem accipiat. n. 145.
Facultas cognoſcendi de errore aſſerentium, quod confeſſi Mendicantibus teneantur eadem peccata confiteri Parocho ad Inquiſitores extenſa. n. 146.
An expediat accipere ſemper Sacramenta à Parochis potius quàm à regularibus. n. 147.
Maximè quando accipiuntur ex pracepto. n. 148.
Quibus limitationibus id tenendum. n. 149.
Quid reſpondendum ad Extrauagantes Summorum Pontificum. ibid.
Pœna contra inhibentes fieri eleemoſynas Fratribus. num. 150.
Inquiſitores contra illos procedunt. n. 151.
In quibus cauſis procedant Inquiſitores. n. 152.
Communicatio priuilegiorum Pradicatorum, & Minorum. n. 153.
Pœna contra ſe opponentes dictis priuilegiis. n. 154.
Quando incurrentur. ibid.
An ſi id faciant ex metu. n. 155.
Iudices Conſeruatores pro his priuilegiis. n. 156.
Non obſtantia. n. 157.
Tranſumptis priuilegiorum fides adhibetur. ibid.

s EXTAT hoc Mare magnum in Bullario Rodriguez *tomo* 1. inter Bullas Sixti IV. *Bulla* 34. à Cameræ Auditore authenticatum. Et in Bullario Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini à Laurentio Empoli eiuſdem Ordinis edito inter Bullas, ſeu Conſtitutiones Sixti IV. *n.* 5. Vbi dicitur extractum ex Tranſumpto authentico, quod aſſeruatur Romæ in Archiuio ſanctæ Mariæ de Populo, & haberi in libro *Compendij priuilegiorum Ordinis, pag.* 26. De eo etiam ſæpius Authores, qui de priuilegiis Regularium, Mendicantium præſertim, loquuntur.

a De antiquitate porrò, inſtitutione, excellentia, laudibus, & prærogatiuis huius grauiſſimi Ordinis agunt ſanctus Antoninus 3. *p. tit.* 24. *c.* 21. Pelagius *de planct. Eccl. c.* 23. & 51. Caſſanæus in *Catalogo gloria mundi, p.* 4. *conſid.* 71. Naucletus *vol.* 3. *gener.* 41. *an. Chriſti* 1215. Garibai *in Compend. lib.* 7. *c.* 57. *anno* 398. Rodriguez *tom.* 1. *q. regul. q.* 2. *art.* 4. Azorius *tom.* 1. *Inſt. moral. lib.* 12. *c.* 13. Miranda *in Man. Pralat. to.* 1. *q.* 4. *art.* 6. & ex Authoribus eiuſdē familiæ Arnoldus Duſcus *in tr. de viris illuſtribus Ordin. Eremit.* Hieronymus Romanus *in Chronic. Eremit.* Ioãnes Marquez vir doctiſſimus *de Orig. Eremit. S. Auguſtini*, & alij plures, quos refert Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico, lib.* 1. *c.* 41. *n.* 94.

Alia quæ pertinent ad nomen *Maris magni*, quo hæc Bulla appellatur, & ad Sixtum IV. qui eius Compilator fuit, habes ex dictis circa Mare magnum Prædicatorum.

Circa §. 1.

CONceditur in hoc priuilegio facultas Generali 3
Eremitarum ſancti Auguſtini, & Prouincialibus cum Diffinitoribus in Capitulis Prouincialibus ad deſignandum Confeſſores, & Concionatores, qui in talium munerum executione à nullo impediri poſſint. Quod, quidem priuilegium, & aliud ſimile, quod habetur in Mari magno Carmelitarum §. 85. quod attinet ad Confeſſarios (intellige ſæcularium perſonarum) reuocatum eſt his temporibus poſt Concilium Tridentinum, *ſeſſ.* 23. *cap.* 15. vbi cum reuocatione priuilegiorum, & conſuetudinum etiam immemorabilium in contrarium ſtatuitur, *Nullum etiam Regularem poſſ. confeſſiones ſacularium etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari, niſi aut parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, idoneus iudicetur.* Vnde non ſolum hoc priuilegium, ſed & alia Bonifacij VIII. & Benedicti XI. quæ retuli *tom.* 1. *Summa, cap.* 19. *numero* 1. item alia aliorum Pontificum apud Bordonum *in reſolut. reſolut.* 6. *num.* 1. vacant his temporibus, vt communiter ſupponunt Doctores. Imo etiam à tempore Leonis X. qui in Bulla, *Dum intra mentis* in Bullario Laërtij *in Leone X. Bulla* 22. ſtatuit poſſe dictos Regulares ab Epiſcopis *ſuper ſufficienti litteratura, & aliqua ſaltem huiuſmodi Sacramenti* (ſcilicet Pœnitentiæ) *peritia dumtaxat examinari.* Bordonus *ſuprà, num.* 1. Quamuis autem Pius V. in Bulla. *Etſi Mendicantium*, ſtatuerit Mendicantes ſolùm cum approbatione ſuorum Superiorum poſſe audire confeſſiones ſæcularium; qui tamen iuxta dicta *tom.* 2. *Summa, cap.* 1. *n.* 16. hæc Bulla Pij V. reuocata eſt à Gregorio XIII. in alia, quæ incipit *In tanta*, quantum ad ea quæ in ipſa conceduntur contra Concilium Tridentinum, cum hoc ſit contra dictum Concilium, ideo nullo modo ſubſiſtit, provt eo loco *n.* 18. dixi. Nec video eſſe aliquod priuilegium his temporibus perſeuerans, ratione cuius poſſint Regulares ſine dicto examine Epiſcoporum confeſſiones ſæcularium excipere, maximè propter Conſtitutionem Vrbani VIII. quam *tom.* 1. *cap.* 19. *n.* 2. retuli. De quo etiam Bordonus *ſuprà, n.* 2. An autem in caſu raro quo Epiſcopi ex indeuotione, odio, mala voluntate, aut ſine vlla cauſa voluerint illis facultatem ad id concedere, poſſint ſine illa id facere, affirmant non ſolum Nauarrus, & Miranda, quos retuli *dicto cap.* 19. *n.* 3. ſed etiam Rodriguez *tom.* 1. *quaſt. regul. q.* 59. *art.* 2. & 3. Eraſmus Cochier *de iuriſdict. Ordin. in exempt. part.* 4. *quaſt.* 77. Layman. *in Theolog. moral. lib.* 4. *tract.* 6. *cap.* 11. *n.* 4. Finellus *de caſibus reſeruat. c.* 3. *n.* 3. Villalobos *in ſum. tom.* 1. *tract.* 1. *diff.* 53. *n.* 3. Hieronymus Rodriguez *in compend. reſolut.* 32. *num.* 2. Ioannes de Cruce *in Epitem. religioſ. ſtat. lib.* 1. *cap.* 6. *dub.* 2. *concl.* 2. Cœleſtinus *in compend. Theolog. moral. tract.* 1. *cap.* 16. *num.* 1. & *cap.* 14. *quaſt.* 2. *num.* 4. & alij, quos referunt Fagnndez *de* 2. *Eccleſ. pracept. lib.* 7. *cap.* 2. *num.* 15. & Diana 3. *part. tract.* 2. *reſ.* 24. & *part.* 5. *tract.* 13. *reſol.* 45. Eo quòd in Clem. *Dudum de ſepult.* Id conceditur, imo in Concilio Lateranenſi ſub Leone X. in Bulla relata, dum dicitur: *Talibuſque praſentatis admiſſi, vel etiam indebitè recuſatis confitentes Conſtitutioni, qua incipit*: Omnis vtriuſque ſexus, *quoad confeſſionem dumtaxat ſatisfeciſſe cenſeantur.* Vnde inferunt plures ex illis Epiſcopos tantum habere nudum miniſterium in approbatione religioſorum, nec illis tribuere iuriſdictionem, ſed eam habere à iure communi, ſeu à Papa in dicta

Cle

Clement. *Dudum*, quæ non eſt derogata per Conc. Trid quia cùm ſit lex inſerta in corpore iuris, neceſſariò deberet fieri mentio de illa, vt derogaretur. De quo ſpecialiter Mirand. *tom. 1. man. q. 45. art. 5. & 6.* Hieronymus Rodriguez *dicta reſol. 32. n. 1. 2. & 3.* & Ioannes de Cruce *ſuprà*. Alij verò negant, quales ſunt Suarez *in 3. part. tom. 4. diſp. 28. ſect. 5. n. 6.* Coninch. *de ſacram. diſp. 8. dub. 7. num. 58.* Filiucius *tom. 1. tr. 7. cap. 19. num 257.* Barboſa *in Collectan tom. 3. part. 2. lib. 1. Clem. tit. 7. Clem. dudum, num. 8. & in Collect. ad Concil. Trid. ſeſſ. 23. cap. 15. num. 31.* Syluius *in addit. ad 3. part. quæſt. 8. art. 5. quæritur 4.* Vaſquez *in 3. part. tom. 4. q. 93. art. 3. dub. 3. n. 2.* Pitigianus *in 4. ſent. tom. 2. diſt. 17. q. vnica. art. 4. dub. 4.* Sancius *in ſelectis, diſp. 48. n. 16.* Reginaldus *in praxi, tom. 1. lib. 1. n. 192.* Fernandez *in exam. Theol. mor. part. 3. c. 9. §. 8. n. 2.* & alij: quia Conc. ſtatuens nullum niſi habentem Parochiale beneficium, aut approbatum an Epiſcopo idoneum eſſe audiendis confeſſionibus, ſatis indicata ad eam idoneitatem requiri approbationem actu datam. Nam particula conditionalis, *Niſi*, eam vim habet, vt ſi conditio requiſita non ponatur, reipſa non ſequatur effectus. Duo tamen certiora ſunt in præſenti. Primum grauiter peccare Epiſcopos talibus Religioſis ſine iuxta cauſa huiuſmodi approbationem negantes; cùm ita illos impediant vti priuilegio à Sede Apoſtolica conceſſo, quod tenentur integrum ipſis ſeruare, iuxta *cap. 4. de priuilegio*, Suarez *dicta ſect. 5. n. 15.* Reginaldus *dicto lib. 1. n. 195.* Coninch. *dicta diſp. 8. n. 59.* Tamburinus *de Iure Abbatum, tom. 2. diſp. 6. quæſt. 12. n. 6.* Secundum eſt, quod niſi clarè conſtet Epiſcopum iniuſtè, & ſine cauſa hanc approbationem negare, credendum eſt iuſtè id feciſſe; quia ſemper Ius Superioris integrum manet, iuſtéque feciſſe præſumitur, quando oppoſitum non conſtat. Suar. *dicto n. 5.* Tambur. *ſupà n. 5.*

3 Quæ autem ſit forma præſcripta pro confeſſariis Regularibus in dicta Clementina *Dudum* & de qua Authores primæ ſententiæ dicunt non eſſe reuocatam per Concilium Tridentinum, ex verbis ipſius Clementinæ ſic habetur: *ſtatuimus etiam, & ordinamus auctoritate prædicta, vt in ſingulis ciuitatibus, & diœceſibus, in quibus loca fratrum ipſorum conſiſtere dignoſcuntur, vel in ciuitatibus, & diœceſibus locis ipſis vicinis, in quibus loca huiuſmodi non habentur, Magiſtri, Priores prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, & Prouinciales, Miniſtri, & Cuſtodes Minorum, & Ordinum prædictorum ad præſentiam Prælatorum eorundem locorum ſe conferant per ſe, vel per Fratres, quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt fratres, qui ad hoc electi fuerint in eorum ciuitatibus, & diœceſibus confeſſiones ſubditorum ſuorum confiteri ſibi volentium audire liberè valeant, & huiuſmodi confitentibus (prout ſecundum Deum expedire cognouerint) pœnitentias imponere ſalutares, atque eiſdem abſolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundem. Ac deinde præfati Magiſtri, Priores Prouinciales, & miniſtri Ordinum prædictorum eligere ſtudeant perſonas ſufficientes, idoneas, vita probatas, moleſtas, atque peritas ad tam ſalubre miniſterium, & officium exequendum, quas ſic ab ipſis electas repræſentent, vel faciant præſentari Prælatis, vt licentia, gratia & beneplacito in ciuitatibus, & diœceſibus eorundem huiuſmodi perſonæ ſic electæ confeſſiones confiteri ſibi volentium audiant, imponant pœnitentias ſalutares, & beneficium abſolutionis in poſterum impendant, prout ſuperius eſt expreſſum, extra ciuitates, & diœceſes, in quibus fuerint deputatæ, per quas eas volumus, & non per prouincias deputari confeſſiones nullatenus audituræ. Numerus autem perſonarum aſſumendarum ad huiuſmodi officium exercendum, eſſe debet prout vniuerſitas cleri, & populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorundem. Etſi iidem Prælati petitam licentiam confeſſionum huiuſmodi audiendarum conceſſerint, illam præfati Magiſtri, Miniſtri, & alij cum gratiarum recipiant actione dictæque perſonæ ſic electæ commiſſum ſibi officium exequantur; quod ſi fortè iam dicti Prælati quenquam ex dictis fratribus præſentatis eiſdem ad huiuſmodi officium nollent habere, vel non ducerent admittendum, eo amoto, vel ſubtracto loco ipſius ſimiliter eiſdem præſentandus Prælatis poſſit, & debeat alius ſubrogari. Si verò iidem Prælati Prælatis Fratribus ad confeſſiones, vt præmittitur, audiendas electis, huiuſmodi exhiberi licentiam recuſarent, nos ex nunc ipſis, vt confeſſiones ſibi confiteri volentium, liberè, licitéque audire valeant, & eiſdem pœnitentias imponere ſalutares, atque eiuſdem beneficium abſolutionis impartiri gratiosè concedimus de plenitudine Apoſtolicæ poteſtatis. Per huiuſmodi autem conceſſionem nequaquam intendimus perſonis, ſeu Fratribus ipſis ad id aliter deputatis poteſtatem in hoc impendere ampliorem, quàm in eo curatis, vel parochialibus Sacerdotibus eſt à iure conceſſa, niſi forſan eis Eccleſiarum Prælati vberiorem in hac parte gratiam ſpecialiter ducerent faciendam.* Hæc ibi maximè, & pro omni euentu ponderanda Religioſis.

An verò præſentatio Confeſſariorum Regularium facta in vno Epiſcopatu, ſufficiat pro aliis, dixi eo *cap. 19. num. 4. & 5.* qualiter etiam Regulares graduati ſiue Lectores debeant examinari, & approbari ab Epiſcopis, dixi *ibidem, num. 6.* Pro quo etiam conſule dicenda infrà in Mari magno Seruitarum *circa §. 16. num. 55.* An hæc approbatio ſit perpetua, reſtringibilis, aut expiret morte concedentis, dixi eo loco *num. 7. & ſequentibus.* Nunc addendum ſpecialiter, Ordinarios locorum non poſſe impedire Regulares approbatos ad audiendas confeſſiones quominus audire illas poſſint in domibus pœnitentium ægrotorum, quando ab eis vocantur, verum poſſunt iidem Ordinarij ſub pœna ſuſpenſionis à facultate audiendi confeſſiones præcipere, quod Regulares huiuſmodi infirmorum Parochos de audita confeſſione eodem die certiores reddant; vt cenſuit ſacra Congregatio Cardinalium negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum ſub die 1. Iulij 1606. Et ideo cùm Curatus quidam apud eandem ſacram Congregationem conquereretur, quod Fratres ſancti Franciſci iunioris obſeruantiæ Reformati confeſſiones Parochianorum ſuorum ægrotantium abſque eius licentia audirent, ipſa ſacra Congregatio reſpondit, dictis Fratribus id prohiberi non poſſe, dummodo ab Ordinario prius approbati exiſtant, & poſteaquam infirmorum Confeſſiones audiuerint, ſtatim dictum Curatum certiorent. *In vna Senogallien. 22. Ianuarij 1616.* Barboſa *de Iure Eccleſiaſt. lib. 1. cap. 43. n. 214.* Tamburinus *ſuprà, num. 10.* Vide & dicta *eo cap. 19. num. 31. & 32.* Nota autem huiuſmodi certiorationem poſſe eſſe ſolum relinquendo ſchedulam in domibus infirmorum de ipſorum confeſſione audita. Ita enim declarauit ſacra Congregatio Concilij 13. Septembris 1641. Romæ autentice, etiam ſubſcriptione Cardinalis ſancti Honophrij, & Secretarij ſacræ Congregationis. Alia infra in Mari Magno Seruitarum *circa §. 16.* propter nouam declarationem ſacræ Congregationis in quadam epiſtola tranſmiſſa ad Epiſcopum Piſcurienſem.

Eſt verò dubium, an Ordinarij poſſint obligare Superiores Regulares, vt quando præſentant ipſis aliquos Religioſos, vt examinentur pro Confeſſionibus audiendis, atteſtentur ſub iuramento de ſufficientia, idoneitate, vel morum probitate ſic præſentatorum. Reſpondeo negatiuè. Tum quia hoc eſt contra vſum Eccleſiæ vix ab vno, vel altero tentatum, & non ſine notabili querela. Tum quia neque in Clem.

Dudum, vbi eſt ſermo de modo, quo Prælati debent præſentare ſuos Religioſos Ordinatus, & de modo, quo ipſi Ordinarij illos debent admittere; talis facultas ipſis conceditur, neque in Concilio Tridentino, aut alibi de ipſa fit mentio. Tum præterea quia obligare ad iurandum ſolum pertinet ad Superiorem reſpectu ſubditorum non exemptorum, Epiſcopi autem non ſunt Superiores Religioſis exemptis, aut ſuper illos habent aliquam iuriſdictionem. Moronus *reſp.* 85. *num.* 55.

6 Quinimò non obſtante præfato decreto Concilij Tridentini, in quo ſtatuitur nullum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſæcularium audire, niſi beneficium habuerit, aut ab Epiſcopo examinatus fuerit, probabiliter dici poteſt iuxta dicta *tom.* 2. *Summa capit.* 16. *num.* 16. poſſe Religioſos, quibus hoc priuilegium, de quo in præſenti, conceditur, & alios qui cum ipſis in priuilegiis communicant, ſola ſuorum Superiorum, & ſine aliqua Epiſcoporum approbatione audire confeſſiones ſæcularium, qui ſunt de ipſorum familia, & habent conditiones requiſitas à Concilio Lateranenſi, & Tridentino iuxta dicta eo *cap.* 16. *num.* 13. *&* 14. propter dicta ibi eo *num.* 16. ex variis authoribus. Quibus iunge Fernandez *in exam Theolog. Mor. part.* 3. *cap.* 9. §. 8. *num.* 1. Homobonum *de exam. Eccleſ. tract.* 8. *cap.* 2. *quaſt.* 7. & deciſionem, quam affert Armendatiz *in addit. ad recopil. leg. Nauarra*, *lib.* 1. *tit.* 18. *leg.* 7. *de Relig. num.* 53. *& lib.* 4. *tit.* 18. *lib.* 1. §. 1. *de confitendo ſemel in anno*, *num.* 10. Quos non reiicit Barboſa *Collectan. in Concil. Tridens. ſeſſ.* 23. *cap.* 15. *num.* 11. An verò idem ſit de Tertiariis, conſule dicta eo *tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 34. & Barboſam *ſuprà*, *num.* 13. Similiter an idem dicendum ſit de Oblatis, ſeu Commiſſis Religionum, conſule etiam dicta eo *tom.* 2. *capit.* 8. *num.* 30. *& ſequentibus.*

7 Circa alterum quod tangitur in hoc priuilegio, de facultate ſcilicet conceſſa Prælatis Eremitarum ſancti Auguſtini, ad deſignandum, ſeu creandum Concionatores, qui in ipſorum munere à nemine impediri poſſint, conſtat ex dictis *ſuprà in Mari magno Minorum*, *circa* §. 5. priuilegium hoc moderatum eſſe à Concilio Tridentino *ſeſſ.* 5. *capit.* 2. *& ſeſſ.* 24. *cap.* 4. vbi etiam aliqua ſpectantia ad huiuſmodi Concionatores Regulares, ipſorumque examen, & approbationem. De quo etiam aliqua infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 85.

Circa §. 2.

8 DE hoc priuilegio, quod eſt de libertate ſepulturæ in domibus, ſeu Eccleſiis Eremitarum ſancti Auguſtini nonnulla dixi in ſimili priuilegio Prædicatorum *in eorum Mari magno*, *circa* §. 28. & Minorum *in eorum etiam Mari magno*, *circa* §. 30. ac aliis locis ibi relatis. Solum ergo in præſenti addendum videtur quod cum in hoc, & ſimilibus priuilegiis concedatur libera ſepultura in Eccleſiis Regularium pro omnibus fidelibus, qui ibi ſepeliri elegerint, *Niſi excommunicati, vel interdicti, aut etiam publicè, vſuarij fuerint*, ideo videtur dicendum, quod alij omnes quibus ſepultura de iure communi negatur, quos retuli *tom.* 4. *verbo Sepultura quoad Regulares*, *num.* 23. poſſint etiam in domibus ſeu Eccleſiis prædictorum Regularium ſepeliri, ſeu ſepulturam eligere. Exceptio enim illa *Niſi*, *&c.* firmare videtur regulam in contrarium, ita ſcilicet, vt omnes alij præter excommunicatos, interdictos, aut publicos vſurarios ſi ſepulturam elegerint in Eccleſiis horum Religioſorum, ſepeliri in eis valeant. Quia tamen, vt in plurimum ſcandaloſum erit plures ex illis, quos eo loco retuli, in Eccleſiis ſepeliri, imo & contra praxim Eccleſiæ, ideo cautius in hac re procedendum, de qua nullum Doctorem vidi in terminis agentem maximè cum multa etiam licita dimitti debeant ſcandali vitandi cauſa, imo à iure ipſo recedendum. Cardinal. *Clem.* 1. *in princ. de pœn.* Panormitanus *c. conſideranimus*, *n.* 5. *de elect.* Additionatur eius *ibid.*

Circa §. 3.

DE hoc priuilegio etiam dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. & Minorum *circa* §. 28, & Minorum *circa* §. 31. Et quidem primò, id quod in eo cauetur, ſcilicet quòd nullus ſiue Religioſus, ſiue ſæcularis præſumat in Cœmeteriis Fratrum ipſis inuitis aliquem ſepelire, confirmatum eſt ex decreto ſacræ Congregationis, quod retuli *tom.* 4. *verbo Sepultura*, *num.* 12. vbi etiam dicitur id non licere *non obſtante contraria conſuetudine*. Deinde id quod etiam cauetur in hoc priuilegio, ſcilicet quòd nullus ex prædictis præſumat in Eccleſiis Fratrum Miſſarum ſolemnia, aut exequias pro defunctis facere, etiam eſt confirmatum à ſacra Congregatione, iuxta dicta *tom.* 1. *Summa, cap.* 12. *num.* 38. *& tom.* 2. *capit.* 1. *num.* 7. ex declarationibus ſacræ Congregationis ibi relatis, & ab Auditore Cameræ authenticatis. Et conſonat alia etiam declaratio ſacræ Congregationis adducta loco relatò ex 4. *tom.* ac Rotæ deciſiu in Veronenſi *Iurium Parochialium* coram Virili anno 1629. vbi ex decretis ſacræ Congregationis, Concilij, & Rituum deciditur, quod dum cadauera defunctorum ſepeliuntur in Eccleſiis Regularium, vel ipſis vnitis, non poſſit Parochus ſe intromittere, nec aliquos actus ibi exercere, quia non habet iuria aſſiſtentiam, etiamſi ſint intra ſuos limites ſitæ. 9

Circa §. 4.

COnceditur in hoc priuilegio Bonifacius VIII. Eremitis ſancti Auguſtini extenſionem Extrauagantis *ſuper Cathedram* (inter Extrauagantes communes *lib.* 3. *cap.* 2.) quæ edita erat in fauorem Prædicatorum, & Minorum. In ipſa autem multa habentur circa conciones ipſorum, & præſentationem Ordinariis ad audiendas confeſſiones ſæcularium, libertatem ſepulturæ in eorum Eccleſiis, & quartam funeralium, quæ prætermitto, tum quia in Conc. Trid. partim moderata, partim verò explicata ſunt; tum quia de illis ſæpius in hoc opere egi, & qualiter hoc tempore ſubſiſtant, aut non, ſcripſi. 10

Alia ad hoc intentum dabo infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 11. propter ſimilem extenſionem factam pro Carmelitis à Ioan. XXII. 11

Circa §. 5.

COncedit hoc loco Vrbanus VI. Eremitis Auguſtinianis omnes libertates, & immunitates à prædeceſſoribus ſuis ipſis conceſſas necnon libertates & exemptiones ſæcularium exactionum à Regibus & Principibus illis indultas rationabiliter, ſicut ea iuſtè, & pacificè obtinebant. Pro quorum luce primò ſciendum, non ſolum Summos Pontifices, ſed etiam ſæculares Principes ſupremos poſſe fauores, & priuilegia Regularibus concedere, in ſua videlicet, materia, & ditione; nimirum in rebus, immunitatibus, honoribus ac poteſtatibus temporalibus. Regula enim generalis eſt quod quicunque poteſt legem concedere, quales ſunt tales Principes ſupremi, poteſt etiam priuilegium concedere; cùm priuilegium ſit quædam lex priuata, ac per conſequens ab eo pendens, qui legam communem condit. D. Antoni. 1. *part. tit.* 19. *cap.* 1. *in princip.* Syluester *in ſumma*, 12

verbo

verbo Priuilegium, quaſt. 2. Angelus *quaſt.* 3. Tabiena *quaſt.* 2. Armilla *num.* 3. Suarez *de legibus, lib.* 8. *c.* 8. *num.* 2. *&* 12. Miranda *in Man. tom.* 2. *quaſt.* 41. *art.* 3. Præfata autem priuilegia concedi poſſe Regularibus, & de facto ipſis concedi à præfatis principibus ſupremis, ex hoc, & ſimilibus priuilegiis manifeſtè conuincitur, praxi Eccleſiæ habetur, & communiter tenent Doctores. Secundò ſciendum conformiter ad dicta, *tom.* 4. *verbo Priuilegia Regularium, num.* 20. quod licet priuilegia Regularibus conceſſa à Summis Pontificibus reuocari poſſint iuxta modum ibi, *num.* 19. relatum, conceſſa tamen à Principibus ſæcularibus, qui Regularium Superiores non ſunt, reuocari ab eis minimè poſſunt, quia iuxta dicta eo *num.* 10. ex Suarez, Laymano, & Diana, (quod etiam eſt communis ſententia Canoniſtarum *in cap. Nouit. de Iudic.*) talia priuilegia poſtquam Regularibus acceptata ſunt, tranſeunt in contractum, ac per conſequens habent ius ad illa conſeruanda, & ne ipſis inuitis tollantur. An verò in hoc ſit aliqua Inouatio, ibidem dixi. Illud certum, quod cum talia priuilegia à Sede Apoſtolica fuerint confirmata, maiorem vim habent, ita vt amplius à Principibus ſæcularibus reuocari non poſſint, vt propterea meritò hæc confirmatio ab hoc Pontifice poſtulata fuerit: Similiter certum, quod priuilegium à pluribus Pontificibus, Principi ſuo confirmatum, difficilius cenſetur tolli. Decius *conſil.* 165. *num.* 3. Barboſa *in tract. de clauſ. vſufrequent. clauſ.* 83. *num.* 25. Præſertim cùm accedit fauor piæ cauſæ, vel religionis, iuxta tradita per eundem Dec. *dict. conſ.* 165. *num.* 1. & Alexand. *conſil.* 123. *num.* 16. *lib.* 4. Marc. Anton. de Amu *deciſ.* 17. *num.* 6. geminatio enim manifeſtè monſtrat Principis voluntatem, *leg. baliſta*, cum ibi notatis, *ff. ad Trebell.* Pariſ. *conſ.* 94. *n.* 4. *vol.* 2. Crauett. *conſil.* 101. *num.* 42. Menoch. *conſil.* 10. *num.* 1. *&* *conſil.* 255. *num.* 41. & actus geminati cenſentur geſti cum maiori animi deliberatione, *cap. Etſi Chriſtus de Iur. iur.* Rolandus à Vall. *conſ.* 61. *num.* 39. *& ſeqq. volum.* 2. Oſſaſc. *dec.* 38. *num.* 16. Barboſa *dict. clauſ.* 83. *num.* 27. Tamburinus *de Iur. Abbatum, tomo* 1. *diſput.* 16. *quaſt.* 13. *num.* 3.

Circa §. 6.

13 PRiuilegium hoc Alexandri IV. eximit Eremitas ſancti Auguſtini a coactione, quæ poſſet ipſis fieri circa receptionem, vel prouiſionem in penſionibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis, vel circa ſolutionem collectarum, vel ſimilium exactionum. Quod quia eſt ſimile aliis priuilegiis Prædicatorum in ipſorum Mari magno §. 17. 30. *&* 35. & Minorum in ipſorum etiam Mari magno §. 15. 16. *&* 36. Ideo quæ ibi dicta ſunt, ad hoc etiam intentum deſeruiunt. Nota etiam dicenda inferius in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 46. dum eſt ſermo de ſimili fermè priuilegio illis à Sixto IV. conceſſo.

14 Quia verò in hoc priuilegio mentio fit de beneficiis, & penſionibus, notandum, quòd id, quod dixi *tomo* 2. *cap.* 18. *num.* 37. ſcilicet, poſſe Prælatos Regulares imponere aliquam penſionem impropriam ſuper beneficium aliquod regulare ab ipſis prouidendum, & rationabili cauſa ſoluendam alicui Religioſo, prout fieri dixi in Religione Sancti Spiritus, poſtea firmatum vidiſſe à ſacra Rota in vna Troiana *penſionis* coram Pitonano anno 1610. his verbis hoc loco referendis, quia pro plurium Religioſorum praxi neceſſaria.

15 Quæ pro fundamento deciſionis bonæ memor. Scoti deducta fuere ſolo Fratre Ioanne informante, nunc dubio iterum propoſito, & agentibus pro Hoſpitali ſancti Spiritus informantibus, cenſuerunt Domini non obſtare, quin à deciſis ſit recedendum. Eo prius præſuppoſito beneficia, quæ Fratribus Ordinis ſancti Spiritus per generalem Præceptorem ſolent conferri, ſiue ſint præceptoriæ, ſiue Prioratus, manualia eſſe beneficia, & ad nutum amouibilia, cùm regularia ſint, nec adminiſtrationem, aut iuriſdictionem contineant. Belam. *deciſ.* 103. Pariſ. *conſil.* 44. *num.* 3. *lib.* 4. & de beneficiis Hoſpitalis ſancti Spiritus Rota reſoluit in vna Aquilana *Prioratus* 1. Februarij 1584. inter impreſſas 771. *part.* 1. *num.* 1. Perſonæ autem, quibus conferuntur, teneantur præſtare obedientiam Generali Præceptori tanquam Religioſi, & profitentes tria vota, qui propterea nihil ſibi poſſunt appropriare, ſed omnia diſpoſitioni Superioris relinquere, vt in Authent. *ingreſſi, Cod. de ſacroſ. Eccleſ.* Mohed. *dec.* 10. *de cauſis poſſeſſ. & propriè*, à quo nec quicquam Fratribus poteſt concedi in perpetuum, vbi Abb. *de ſtatu Monach* Mohed. *ead. dec.* 10. *n.* 2. Quo ſtante dicebant Domini ſuſcipientem præceptoriam, vel Prioratum non poſſe excipere contra præſeruationem, cùm nihil contra voluntatem Superioris habeant proprium; ſed nudam duntaxat fructuum adminiſtrationem, vt fuit reſolutum de Commendatario Ordinis Hieroſolymitanæ Religionis in Militenſi *impoſit.* coram Illuſtriſſimo Mantica 20. Maij 1563. & in Meliten. *Penſionis* coram Seraphino, quos Fratres Reuerendiſſimus Generalis Commendatarius, prout & Abbas poteſt inter Fratres diuidere non perpetuò, ſed ad tempus, vel eorum loco penſionem reſeruare ſecundum Card. *Clement.* 1. *de ſupl neglig. Prælat. num.* 4. *verſ.* 5. *Oppono.* Vt etiam ſoluatur alteri Fratri eiuſdem Ordinis, vt voluit Abbas *in cap. niſi eſſent, n.* 12. *de præbend. & dign.* Non enim repugnat paupertati habere penſionem ex permiſſu Superioris, quæ ad nutum ſit amouibilis, vt dictum fuit in allegata Aquilana *Prioratus, num.* 2. Nec obſtare videtur, quod cùm de iure communi Ordinarius collator non poſſit ſine cauſa penſionem reſeruare, Gig. *de penſ. quaſt.* 6. *per tot.* ita nec Generalis Præceptor, qui fungitur loco Ordinarij collatoris, idem potuerit niſi cauſa expreſſa, de qua non conſtare fuit dictum in deciſione bonæ mem. Scoti. Quia pro reſolutione fuit dictum, non defuiſſe iuſtam cauſam, ſcilicet, vt talis penſio alteri Fratri aſſignetur pro indumentis, & aliis neceſſariis, pro quibus alias Religio eſſet grauanda, ſtante voto paupertatis, ſed & præterea concluſionem non procedere in beneficiis Regularibus ad nutum amouibilibus, quæ reſpectu proprietatis non tranſeunt ad Religioſum, in quem beneficium confertur, vt ſupra dictum fuit. Hæc in dicta Rotæ deciſione pro multis caſibus vtilia.

Eam verò confirmat altera Rotæ deciſio Romana *Hæreditatis*, ſeu Militenſis *Impoſitionis* coram Mantica, vbi decernitur Religionem Hieroſolymitanam habere facultatem imponendi onus ſoluendi aliquam partem fructuum communi theſauro ſuper Prioratus, Baiuliuatus, & Præceptorias. Idem ergo dici debet de facultate imponendi onera ad modum penſionis ſuper beneficia Regularia. 16

Circa § 7.

EX hiſtoriis huius Ordinis, & Bulla Alexandri IV. de qua in præſenti, conſtat eum auctum, & 17
locupletatum eſſe variis Conuentibus, & Monaſteriis Regulam B. Auguſtini profitentibus, ſub Innocentio IV. primùm, & poſtea ſub Alexandro IV. prout ex Laurentio Empoli *in Bullario Ordinis Eremitarum S. Auguſtini in Catalogo, & Priorum Generalium*, & ex Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico lib.* 1. *cap.* 41. *n.* 88. habetur. Quia ergo dubitari poterat, an priuilegia illis Conuentibus, ſeu Monaſteriis primitus conceſſa communicarentur etiam toti Ordini Eremitarum,

idem,

ideo, dubio ad Papam propoſito, reſpondit priuilegia, & indulta prædictis domibus conceſſa ad totum Ordinem extendi debere, quod etiam confirmauit Martinus V. in Bulla hic relata.

18 Huius occaſione grauis quæſtio, & valde neceſſaria priuilegijs Regularium, præſertim Mendicantium, hic occurrit, an ſcilicet priuilegia, an indulta vni domui, Conuentui, vel Monaſterio conceſſa extendantur ad alia Monaſteria eiuſdem Ordinis.

19 Et quidem de Iure communi loquendo certa eſt pars negatiua. Primò, ex illo principio, quod priuilegia tantum valent, quantum ſonant, & non amplius, quæ Regula non ſolùm intelligitur, quoad res conceſſas, ſed etiam, quoad eos, quibus conceduntur: cum eadem ſit vtriuſque ratio, ergo priuilegia, tantum valent illis, quibus expreſsè conceduntur, quia illis tantum ſonant (vt ſic dicam) in ipſo priuilegio. Secundò, quia illis tantum conceditur priuilegium, ad quos dirigitur intentio concedentis, cum ex eius voluntate pendeat conceſſio, & extenſio priuilegij, ſed intentio tantùm extenditur ad eos, qui verbis concedentis exprimuntur, quia non poteſt nobis aliter de illius intentione conſtare. Ergo. &c. Tertio, quia priuilegium eſt ſtricti Iuris, & ideo extendi non debet vltra verba formalia, & expreſſa. Ita Suarez *de legib. l.* 8. *c.* 10. *n.* 2.

20 Propter priuilegia tamen aliqua Religionibus conceſſa, priuilegium, quod vni aut quibuſdam Monaſteriis eiuſdem Ordinis conceſſum eſt, ad alia eiuſdem Ordinis Monaſteria extenditur, iuxta dicta *tom.* 2. *Summ. c.* 5. *n.* 52. ex priuilegio Pij IV. & Sixti V. pro Hieronymianis in Hiſpania, Iulij II. & Clementis VII. pro Minimis. Imo & Leonis X. pro eiſdem Minimis, iuxta dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 34. Item ex priuilegio Alexandri VI. pro Congregatione S. Iuſtinæ conceſſo, & à Iulio II. extenſo ad Congregationem Valliſumbroſæ, prout refert Tamburinus *de Iure Abbatum, tom.* 1. *diſp.* 17. *quæſit.* 2. *num.* 1. Similiter ex priuilegio Clementis VIII. pro Præmoſtratenſibus, quod refert Rodriguez *in Bullario in Clem. VIII. Bulla* 20. & eiuſdem Clementis pro Congregatione S. Benedicti Valliſoleti, apud eundem Rodriguez *ibidem Bulla* 22. Alia autem priuilegia ad intentum refert Ioannes de Cruce *de priuilegiis Regular. lib.* 2. *cap.* 4. *concl.* 3. §. *Ex dictis ſequitur*. Quia tamen hoc valde exorbitat à Iure communi, ideo iuxta ea, quæ dixi eo *num.* 52. limitandum id eſt, vt ſolum verum ſit, quando in aliis Conuentibus militat eadem ratio, vel ſaltem ſimilis aut æquiualens illi, propter quam Pontifex illud priuilegium conceſſit. Limitandum id etiam eſt, vt non teneat verum in iis, quæ ſunt ſpeciali nota digna, & quæ valde exorbitant à Iure communi, prout ex variis Rotæ deciſionibus probat Tamburinus *ſuprà num.* 5. *&* 6. Et ſpecialiter id non procedere in indulgentia plenaria, quæ concedi ſolet aliquibus Altaribus priuilegiatis alicuius Eccleſiæ vel Monaſterij, & dixi 3. *tom. verbo Altare*, *n.* 19. & tenet non ſolùm Peirinis eo loco relatus, ſed etiam Tamburinus *ſuprà num.* 4. Etiamſi Ioannes de Cruce *ſuprà* oppoſitum tenere videatur.

Circa §. 8.

21 HOc loco concedit Eugenius IV. Martinum V. & Bonifacium IX. ſequens, Eremitis S. Auguſtini facultatem, quaſcumque mulieres aliàs idoneas tam virgines, quam matronas, ſeu viduas in Pinzocheras, ſeu Mantellata ad inſtar Pinzocheratum, ſeu Mantellatarum Ordinis Prædicatorum, ſeu Minorum ad habitum Ordinis recipiendi, ac Regulam S. Auguſtini eis communicandi. Quod etiam colligitur ex Iulio II. in Bulla, quam retuli *tom.* 2. *Summa cap.* 14. *n.* 10. vbi etiam notaui, quod licet in his priuilegiis ſolùm ſit ſermo de fœminis Tertiariis, non de viris, ex aliis tamen priuilegiis id etiam de viris haberi. Quomodo autem intelligatur id quod in hoc priuilegio habetur, ſcilicet de habitu Regulari, ad quem huiuſmodi Tertiariæ admittuntur, dixi eo *cap.* 14. *num.* 15. Similiter id, quod etiam habetur de exhibitione Regulæ Ordinis, explicatum quoque manet ibidem *num.* 15. de Regola ſcilicet Ordinis, quatenus accommodari, & aptari poteſt iis, qui vere Religioſi non ſunt. Alia etiam ſpectantia ad huiuſmodi perſonas habes ex dictis eo *cap.* 14. per totum, & *tom.* 4. *verbo Tertiarij*, *&* *Tertiaria* etiam per totum. Nota autem idem priuilegium, & magis extenſum, videlicet etiam pro viris Tertiariis conceſſum eſſe Ordini Carmelitarum, vt patet ex eorum Mari magno §. 47. *&* 48. Quæ verò ſit iſta Regula S. Auguſtini, quæ hoc loco dicitur communicari poſſe huiuſmodi mulieribus, conſtabit ex dicendis *circa* §. 2[illegible] huius Maris magni.

Circa §. 9.

IN hoc priuilegio, quod eſt veluti appendix ad præcedens, concedit Pontifex præfatis pinzocheris Ordinis Eremitarum S. Auguſtini communicationem priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum Fratribus, & perſonis eiuſdem Ordinis. Quamvis autem ſolum in eo ſermo ſit de prædictis pinzocheris ſeu de fœminis Tertiariis, nihilominus Paulus II. in Bulla *Expoſcit* in Bullario Empoli in hoc Pontifice *Conſt.* 2. concedit viris Tertiariis eiuſdem Ordinis in Prouincia Lombardiæ communicationem priuilegiorum Ordinis, & Congregationis. Idem autem habetur pro pinzocheris, ſeu Tertiariis Ordinis Carmelitarum in eorum Mari magno §. 47. Quomodo autem huiuſmodi priuilegia moderata ſint primò à Leone X. in Concilio Lateranenſi, & deinde à S. Congregat. Concilij de anno 1608. & poſtea à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium de anno 1616. habes ex dictis *tom.* 1. *c.* 14. *n.* 27. *& ſequentibus* ſpecialiter quod attinet ad ſepulturam, præter dicta *ibid. n.* 53. *& tom.* 4. *verbo Tertiarij*, *& Tertiaria n.* 1. *&* 4. Expendendæ etiam ſunt duæ declarationes Sacræ Congregationis, vna pro 25. Ianuarij 1541. vbi cadauer cuiuſdam Tertiariæ præcipitur reſtitui quibuſdam Regul. & alia pro 3. Octob. 1642. 22

Alia ad intentum habes infra *circa* §. 35. huius Maris magni, & in Mari magno Carmelitarum loco relato, & Seruitarum *circa* §. 25 *&* 26. 23

Circa §. 10.

COnceditur in hoc priuilegio ab Innocent. IV vt domus Fratrum Eremitarum S. Auguſtini ſub B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ protectione maneant, prout etiam Innocentius IV. conceſſit Carmelitis in ipſorum Mari magno §. 3. & Clementis IV. in eodem Mari magno §. 19. & Vrbanus VI. Seruitis in eorum etiam Mari magno §. 15. De quorum verborum ſignificatione aliqua dixi *tom.* 3. *verbo Exemptio Regularium*, *num.* 6. *&* 7. Nunc ſpecialiter audiendum, quod licet ex ſimilibus verbis inferri exemptionem Regularium ab ordinariis teneat Rodriguez *tom.* 2. *quæſt. Regular. quæſt* 63. *art.* 3. *in fine*, nihilominus eſt tenendum iuxta dicta *eo, verbo Exemptio Regularium num.* 7. propter ibi dicta, & prout tenent Barboſa, & Tamburinus ibi relati. Quibus iungitur Sanchez *tom.* 2. *conſilior. moral. lib.* 6. *c.* 9. *dub.* 2. *n.* 4. poſt Panormit. Soccin. & alios. Nec obſtat, quod indicat 24

Rodri

Rodriguez ſupra, quod ſcilicet ex *c. ſolicitud. cap. dilecti, & cap. ad audientiam, de appellat.* colligi, quod quando aliquis propter grauamen ſibi illatum in aliqua cauſa ſubmittit ſe protectioni Sedis Apoſtolicæ, eximitur à poteſtate Ordinarij, & ſuſpendit iuriſdictionem ipſius. Hoc enim non prouenit ex eo, quod talia verba habeant hanc vim eximendo aliquem ab Ordinarij iuriſdictione, ſed quia habent in tali caſu vim tacitæ, & virtualis appellationis, prout Barboſa, & Tamburinus eo loco relati. Quamvis autem ex vi horum verborum non habeat hæc Religio talem exemptionem à iuriſdictione Ordinariorum, habet tamen illam propter alia priuilegia, vt conſtabit ex dicendis.

25 Addit Pontifex in hac exemptione illa verba, *Et præſentis ſcripti patrocinio communimus*, quæ, prout habet Seraphinus Freitas *in Scholiis ad Bullarium Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede ſuper eadem verba eiuſdem Innocentij IV. in Bulla prima*, Pontifex conſtituit immediatum Patronum, Superiorem, Iudicemque Ordinarium, eximitque Religioſos à cuiuſcunque alterius iuriſdictione.

Circa §. 11.

26 PRæcipit hoc loco idem Pontifex, vt Ordo canonicus, qui in domibus, de quibus §. *præcedenti* dixerat inſtitutus erat, perpetuis temporibus conſeruetur. Quis verò dicatur *Ordo Canonicus*, de quo in præſenti, dubitari poteſt. Et videtur dicendum nomine *Ordinis Canonici* intelligi eum, qui communiter *Ordo Canonicorum Regularium S. Auguſtini* vocatur, huic enim, & non *Ordini Eremitarum* videtur tribuendum nomen *Ordini Canonici*. Video tamen in margine huius Bullæ notari in Bullario Empoli in Innocentio *I V.* cuius eſt hæc Bulla, quod ipſe Ordo S. Auguſtini enuncietur *Canonicus*, quo denotetur nomen Ordinis canonici tam tribui Ordini Canonicorum Regularium, quam Ordini Eremitarum, idemque colligitur ex eo, quod in Bulla eiuſdem Innocentij pro Ordine B. Mariæ de Mercede, qui ſub Regula S. Auguſtini militat, habentur eadem verba. Hoc tamen huius Sacri Ordinis grauiſſimis ſcriptoribus remittendum. Sicut de antiquitate, nobilitate, & inſtitutione Canonicorum Regularium ad ea, quæ Gabriel Pennotus *in Hiſtoria ſua tripart. Cleric. Reg.* præſertim *lib. 2. cap. 4.* ſcripſit, vbi mira ſanè reperies lector, quorum aliqua in noſtris Annalibus, ſi Deus dederit, expendemus.

Circa §. 12.

27 COnfirmatur, & conſolidatur his Patribus in hoc priuilegio poſſeſſio quorumcunque bonorum iuſtè, & canonicè poſſeſſorum, ac in futurum poſſidendorum. Pro quo notandum primò donationes Caſtrorum, & Villarum factas per Reges, vel Principes Monaſteriis Regularibus validas eſſe, prout inter alia firmat Rota in vna Iacenſi *Vicariæ* coram Buratto anno 1604. & in alia Terraconenſi *Primitiarum* anno 1637. Nota ſecundo occaſione nominis poſſeſſionis, de quo in præſenti, poſſeſſionis appellatione, vbi ſimpliciter profertur, venire propriam & veram poſſeſſionem, quæ importat ius detinendi aliquam rem, quia verba in dubio ſemper in principaliori ſignificatu ſunt accipienda *l. 1. §. qui in perpetuum ff. ſi ager, vectig. c. penult. de ſent. excommunic.* Mantica *de coniectur. vlt. volunt. lib. 5. tit. 1. num. 6.* Menochius *de præſumpt. lib. 1. præſ. 59. à num. 8.* Barboſa *de appell. verb. iur. ſignific. Appell. 270. num. 1.* Principale autem ſignificatum poſſeſſionis eſt poſſeſſio propria, & vera, quæ poſſeſſio *iuris* appellatur, non poſſeſſio impropria, qualis eſt poſſeſſio *facti*, quæ eſt detentio quædam in ſolo facto conſiſtens. Gregorius Tholoſan. *lib. 1. Syntagm. c. 13. n. 22.* Leſſius *lib. 1. de iuſt. c. 3. dub. 9. n. 41.* Laymanus *lib. 3. ſect. 5. tract. 1. c. 7. n. 4. in fine.* Barboſa ſupra ex variis iuribus, & Doctoribus in præſenti autem ſermonem eſſe de poſſeſſione propria, & vera, non de impropria, quæ *facti* dicitur, colligitur clarè ex verbis illis *Iuſtè ac Canonicè*, quibus vtitur Pontifex. Nota etiam verbum *Vſuagijs*, quo etiam Pontifex vtitur, eſt enim idem ac *Vſuariis*, & importat res, quæ vſui noſtro deſeruiunt, prout ex Martiano habent Calepinus, & Theſaurus linguæ Latinæ.

Notat etiam Seraphinus Freitas ſuper ſimilia verba, quæ habentur in ſimili priuilegio eiuſdem Innocentij I V. pro Ordine B. Mariæ de Mercede clauſulam illam *Quaſcumque poſſeſſiones, quæcumq. bona*, &c. magnum effectum producere, quoniam etſi titulus acquiſitionis fuerit inualidus, confirmatioque in forma communi, attamen præbet cauſam præſcribendi intra tempus legitimum, ex Rebuf. *de decimis q. 13. n. 90. cum ſeqq.* quod eſt planius reſpectu futurorum Religioſorum, qui bona fide, & illo titulo poſſident, Maſcard. *concl. 225. n. 18.* 28

Circa §. 13.

COnceditur hic iſtis Patribus exemptio à ſolutione decimarum de noualibus, aut hortis, virgultis, ſeu piſcationibus. Imò, prout in hac Bulla Innocentij I V. apud Empol. *inter Conſtitutiones huius Papæ conſtit. 4.* habetur, additur etiam, *ſiue de veſtrorum animalium nutrimentis*. Similia quoque reperies in Bulla Innocentij eiuſdem pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præſentibus dixi. Cui priuilegio, quod attinet ad exemptionem à ſolutione decimarum de hortis, aut virgultis ſimile eſt aliud, quod pro Prædicatoribus adductum eſt in ipſorum Mari magno §. 26. & pro Minoribus in ipſorum Mari magno §. 28. Quod attinet verò ad nouaria, quæ ſint talia, patet ex dictis *tom. 3. verbo Decima quoad Regulares n. 11.* & in dicto Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. & ſufficienter explicatur in hoc priuilegio, dum dicuntur ea, *de quibus aliquis hactenus non percepit*, intellige, fructum. Quamvis autem iuxta dicta eo §. 26. de Iure communi *cap. Ex part. 1. de decim.* Religioſi exempti ſint à ſolutione decimarum de illis, nihilominus ferè omnes Religiones habent circa hoc ſpecialia priuilegia, prout de Monachis Cœleſtinis, Cluniacenſibus, Caſſinenſibus, ſi Iuſtinæ, & Valliſolitanis, Camaldulenſibus, Silueſtrinis, ac de Fratribus S. Mariæ de Mercede, S. Antonij Vienneſis, Cruciferis, Carthuſianis, & aliis pluribus affert Barboſa *in Collectan. Doctor. in d. cap. Ex parte n. 5.* De quo etiam Rebuff. *de decim. q. 14. n. 45.* Moneta *de decim. c. 4. n. 56.* Renat. Cophin. *Monaſticon lib. 2. tit. 1. n. 5.* Quod attinet etiam ad animalium nutrimenta, iam dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum de Iure communi exemptos eſſe Religioſos à ſolutione decimarum de illis, propter *capitulum Ex parte 1. de decim.* Nutrimenta porrò animalium, ſunt hordeum, grana, ſemina, palea, fœnum, & ſimilia, quibus ea veſcuntur. 29

Alia ad intentum huius priuilegij habes ex dicendis infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 46. Conſule etiam pro hoc, & ſimilibus priuilegiis Mandoſium *de priuilegiis ad inſtar. Gloſſa 15. n. 40.* Caſtrum Palauin *p. 1. tract. 10. diſp. vnic. punct. 12.* Hieronymum Rodriguez *in Compendio reſol. 150.* poſt alios. 30

Circa §. 14.

32 IN hoc priuilegio conceditur facultas eiſdem Patsibus Eſemitis S. Auguſtini ad ſecipiendum in nouitios quoſcumque iam clericos, quam laicos liberos, & abſolutos. Quæ quidem facultas licet in Mari magno Prædicatorum, §. 14. conceſſa ſupponatur iis Ordinibus, non tamen id ibi expreſsè conceditur, ſicut in hoc loco. Prout etiam habetur in Bulla eiuſdem Innocentij pro Oſdine S. Mariæ de Mercede, in Bullario huius Ordinis *in Innocent. IV. Bulla* 1. *n.* 3. & pro noſtris Carmelitatis ex Sixto IV. in Mari magno §. 73. eiſdem etiam veſbis, de ea aliquid dictum eſt *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 25. & maximè *cap.* 18. *num.* 60. ac 4. *tom. verbo Prælatus Regularis, numero* 9, nihilominus aliqua vlterius addenda, vel pro maiori sei notitia.

33 Et primò quidem banc facultatem de iure communi competere cuilibet Religioni à Sede Apoſtolica approbatæ, imo in ipſius approbatione contineri; cum approbare Religionem ſit virtualites, & implicitè ipſi concedere, quidquid pertinet ad conſeruationem ipſius, qualis eſt iſta facultas, quia ſine illa non poſſet Religio conſeruari, Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *diſp.* 6. *q.* 1. *num.* 5. Competit autem hæc facultas de iure communi cuilbet Conuentui, ſeu Monaſterio Religionis approbatæ, iuxta dicta *tom.* 4. *verbo Nouitij, & Nouitia Religionem num.* 2. licet propter Statuta particulasium Religionum reſtricta ſit, & meritò, ſolùm ad Conuentus, in quibus magis viget Reformatio, ſeu obſeruantia Religionis. Imo etiam iuxta dicta eo *num.* 2. & *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 13. propter decretum Clementis VIII. innouatum à Sacra Congregatione Concilij ſub Vrbano VIII. non poſſunt Religiones (quibuſdam exceptis) intra Italiæ, & inſularum adiacentium fines Nouitios ſecipere niſi in Conuentibus authoritate Apoſtolica approbatis, ita vt receptiones, & profeſſiones alites factæ irritæ omnino ſint & tranſgreſſores varias pœnas incurrant. An verò hæc facultas competat Prælatis talium Conuentuum, ita vt ſine Religioſorum conſenſu Nouitios recipere valeant, dixi *tom.* 1. *c.* 13. *num.* 66. & *tom.* 4. *eo verbo Prælatus Regularis num.* 9. Diſtinguitur autem hæc facultas ſecipiendi Nouitios à facultate illos profeſſandi, ſicut receptio ad babitum, & receptio ad profeſſionem: etſi enim hoc poſterius ſupponat ipſius, nihilominus cerum eſt diſtingui, nam receptio ad profeſſionem eſt contractus formalis, & purus, quo incorporatur receptus in membrum Religionis, ita vt deinceps neque Religio eum expellere, neque ipſe Religionem deſerere, rebus immutatis, poſſit. At verò receptio ad habitum eſt contractus mutabilis, & quaſi conditionalis, quo ſcilicet receptus ſecipitur probandus, an manere velit in Religione, vel Religio eum retinere. Peirinis *tom.* 2. *de Prælato q.* 1. *c.* 1. *n.* 3.

34 Cum autem in hoc priuilegio conecdatur facultas prædictis Religioſis recipiendi ad Ordinem *Clericos*, ideo generaliter loquendo Clerici ſiue in minoribus, ſiue in maioribus conſtitui poſſunt ad Religionem admitti, cum ea vi huius priuilegij generaliter id concedatur, nec aliquo iure contrarium ſtatuatur, imo etiam iure naturali, & diuino aditus ad maiorem perfectionem nulli præcludi debeat, & ſtatus Religioſorum perfectior ſit ſtatu Clericorum. Excipiuntur Epiſcopi, qui nequeunt ad Religiones admitti ſiue licentia Papæ, iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 24. *num.* 11. non ſolùm *ex capit. Niſi cum pridem de renunciat. & cap. licet de Regul.* ſed etiam, quia ſtatus Epiſcoporum eſt perfectior ſtatu Religioſorum. Quod maxime procedit in Epiſcopo confirmato, & conſecrato, actualiter habente ſuam Eccleſiam. Nam de hoc maximè loquitur d. *capitulum, Niſi cum pridem,* & in eo præcipuè locum habet omnis ratio, quæ in hoc impedimento aſſignari poteſt. Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 6. *c.* 8. *n.* 1. Peirinis *dicto cap* 1. §. 2. *n.* 47. Tamburinus *de Iure Abb. tom.* 3. *diſp.* 6. *quæſtio.* 3. *num.* 5. Epiſcopus autem electus cum non ſit ſimpliciter Epiſcopus, ſed ſecundum quod, id eſt electus, vt ſi Epiſcopus, & ius *dicti capitis Niſi cum pridem* ſolum loquatur de Epiſcopo ſimpliciter, & iam diſpenſato ſuæ Eccleſiæ, poteſt Religionem ingredi. Suarez & Peirinis *ſuprà.* Epiſcopus verò confirmatus licet non conſecratus cum iam ſit verè Epiſcopus, habeatque poteſtatem iuriſdictionis, ſitque ſponſus ſuæ Eccleſiæ, excluditur etiam ab ingreſſu in Religionem. Suarez *ſupra n.* 2. Peirinis ſupra. Idem dic de Epiſcopis Titularibus, propter eandem rationem, & qui ſolum per accidens non poſſunt exercere ſuum munus. Suarez *num.* 5. Peirinis *ſuprà.* Loquendo autem de clericis beneficiatis, illi quidem poſſunt ad Religionem admitti ſine Papæ licentia, cum iura ſolum de Epiſcopis loquantur, & tales beneficiati non obligentur ſpeciali voto perpetuo ad munus ſuum. Suarez *n.* 13. Tamburinus *n.* 8. Peirinis *n.* 48. Addunt tamen requiri pro eis, quod petat licentiam ab Ordinario, cui ſubduntur, etſi illam non obtineant. Id tamen negat Suarez *lib.* 4 *in Decalog. cap.* 25. *n.* 48. Ad minus tamen, vt puto, requiritur, vt moneant illum de ſuo diſceſſu, vel vt ſciat beneficia illa vacare, ſaltem tranſacto Nouitiatu, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 2. *n.* 17. & *cap* 24. *n.* 37. De Abbatibus autem. & Prælatis Epiſcopo inferioribus habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem in diœceſi ipſis pleno Iure ſubiecta, idem prorſus dicendum eſt, quod ſupra de Epiſcopis, aſſerui. quia in his militat eadem prorſus ratio, quæ Epiſcopis: nam cum in omnibus ad iuriſdictionem pertinentibus cenſeantur Epiſcopi, ſolaque conſecratione ab eis differant, ſunt veri Eccleſiarum ſuarum ſponſi ad inſtar Epiſcoporum: quare, Romano Pontifice inconſulto, nequeunt ad Religionem tranſire, niſi eo modo, quo poſſunt, & debent Epiſcopi, vt dictum eſt. Ita Sanchez *diſp.* 25. *n.* 49. Tamburinus *ſupra n.* 8.

Ex eo autem quod in hoc priuilegio concedatur facultas recipiendi ad Religionem *laicos liberos, & abſolutos*, denotatur ſeruos recipi non poſſe, niſi iuxta modum præſcriptum *tomo* 1. *cap.* 2. *num.* 21. & *eo cap.* 24. *num.* 20. Neque etiam Coniugatos, niſi iuxta modum etiam præſcriptum eo *cap.* 2. *num.* 35. & *eo cap.* 24. *num.* 19. De quibus etiam impedimentis, & Authoribus de ipſis agentibus, dixi aliqua *tom.* 4. *verbo Pontifex Regularis, num.* 15. De ære alieno grauatis, ſeu debitis, & ratiociniis obligatis dixi eo *cap.* 24. *num.* 17. & agunt Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 19. Bartholomæus Vecchius *in prax. Nouit. d.* 2. *dub.* 13. Peirinis *tom.* 2. *de Prælato q.* 3. *cap.* 1. §. 5. *n.* 75. & *ſequentibus.* Tamburinus *ſupra num.* 9. & *ſequentibus* poſt alios. De grauatis autem debitis incertis quid ſentiendum, dixi *ſuper Mare magnum Prædicatorum circa* §. 27. & *ſuper Mare magnum Minorum circa* §. 29. 34

Specialiter tamen inquiri poteſt, an per *liberos, & abſolutos*, qui ſolum ex vi huius priuilegij admitti permittuntur in Religione, intelligi etiam poſſint illi, qui habent parentes in graui aut extrema neceſſitate conſtitutos, & idem eſt de parentibus habentibus filios in eadem neceſſitate poſitos. Nec quæſtio eſt, an licitum ſit tales ad Religionem admittere, quia cum iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 1. *n.* 13. & *cap.* 24. *num.* 40. non liceat prædictis in Religionem ingredi, neque etiam licebit illos admittere. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 101. *art.* 4. & *q.* 189. *art.* 6. & *quodlibeto* 3. *art.* 16. Paſſarellus *in Nota. ad priuileg. Minim.* 35

ulm. not. 41. Peirinis *tom* 1. *de ſubdita q.* 1. *cap.* 9. §. *limitas tamen*, & *tom.* 2. *q.* 3. *cap.* 1. §. 10. *n.* 69. Tamburinus *ſuprà num.* 6. Sanctorus *Statut. Minor. c.* 2. *ſtat.* 1. §. 2. Solùm ergo procedit quæſtio de validitate profeſſionis talium, ſpecialiter propter quoddam dubium modo Romæ agitatum de quodam Religioſo, qui poſt profeſſionem ſolemnem factam in quadam Religione, iam caſſari & irritari prætendebat, propterea quod emiſſa fuerit ab ipſo, matre in extrema neceſſitate conſtituta. Fundamentum ipſius erat quod ſubuenire parentibus eſt præceptum naturale, & diuinum; ergo cedere illi debet ſtatus Religioſus, qui ſolùm eſt de conſilio, itavt non valeat in tali caſu. Confirmatur, quia in illo non obligaret votum ſimplex Religionis, ergo nec ſolemne, quia eadem eſt vtriuſque ratio.

36 Nihilominus dicendum eſt talium profeſſionem in Religione validam eſſe. Ita enim communiter Doctores, nullo quem viderim, excepto, Nauar. *lib.* 3. *conſ. de Reg. conſ.* 3. *in* 2. *edit. in* 1. *verb. conſ.* 26. Rodriguez *tom.* 3. *q. Regul. quæſt.* 1. *art.* 5. *dicto* 4. & *tom.* 2. *Sum. cap.* 6. *n.* 4. Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 17. *art.* 8. *concluſ.* 4. Sanchez 4. *in dec. cap.* 20. *n.* 10. Leſſius *lib.* 2. *de iuſt. cap.* 41. *dub.* 3. *n.* 34. Suarez *cit. lib.* 6. *cap.* 9. *n.* 2. Vecch. *d.* 13. *dub.* 1. *n.* 9. Portellus *in Dub. Regul. verba Nouitq. n.* 16. Peirinis *loco relato ex tomo* 2. *num.* 70. non bene referens pro contraria ſententia Portellum, Sanctorus *ſuprà*, Fagundez *in* 4. *precept. Decalog. lib.* 4. *cap.* 2. *n.* 30. Candidus *tom.* 2. *diſq.* 25. *art.* 15. *n.* 6. Tamburinus *ſuprà n.* 18. Commune fundamentum, quia id nullo iure eſt prohibitum. Non Eccleſiaſtico, quia nullus textus pro eo extat: non naturali, aut diuino, quia illud facit homines quoad hoc ſui iuris, & capaces Religionis, præſertim cum bonum ſpirituale huius ſtatus præponderet bono temporali aliorum, & quia vt dixi *tom.* 1. *c.* 2. *num.* 13. & 2. 24. *n.* 40. adhuc perſeuerante ſtatu Religioſo liberum eſt præfatis exire Religionem ad ſubueniendum parentibus, vel filiis in tali neceſſitate conſtitutis. Probant etiam Nauarrus, & Miranda, quia profeſſio Religionis facta ab excommunicato, etiamſi ſit illicita, & valida *cap. cum illorum de ſent. excommunicat.* ſimiliter profeſſio debitoris in magna quantitate, & obligati ad ratiocinia etiam eſt valida, quamuis ſit illicita *cap.* 2. *de obligat. ad ratiocin.* Pariter ergo talium profeſſio valida erit, etſi illicita, & peccaminoſa. Adde, profeſſio Epiſcopi in Religione ſine licentia Papæ facta illicita eſſet, vt dictum eſt, non tamen inualida, ſaltem quoad vinculum, vt habet Suarez *cap.* 8. *n.* 8. idem ergo erit in præſenti. Similiter matrimonium illius, qui ſe contrahendo impotentem ſe redderet ad ſubueniendum parentibus, vel filiis in neceſſitate extrema vel graui conſtitutis, illicitum eſſet, & tamen validum. Pariter ergo in præſenti, profeſſio illorum, qui parentes vel filios in extrema, vel graui neceſſitate conſtitutos habent, quamuis ſit illicita, valida eſſe poterit.

37 Nec fundamentum in contrarium viget. Ex eo enim ſubuenire parentibus ſit de iure naturali, & diuino (idem dico de obligatione parentum erga filios) ſtatus autem Religionis ſolùm ſit de conſilio, ſequitur quidem quod illicitè præponatur ſtatus Religioſus tali obligationi, non quod inualide. Etenim iuxta tritum illud ex *cap. Ad Apoſtolicæ de Regularibus* depromptum, *Multa illicitè fiunt, quæ tamen facta tenent.* Idque conſtat in exemplis adductis. Confirmatio etiam inefficax eſt, quia cum votum ſimplex Religionis extra illam factum ſit ſimplex promiſſio ipſius, multo minoris efficaciæ eſſe debet, quàm profeſſio in Religione, quæ vltra profeſſionem includit etiam traditionem promittentis ipſi Religioni. Si autem inſtes, promiſſio de re illicita non ſolùm eſt illicita, ſed etiam inualida. Ergo profeſſio talium, cum illicita ſit, etiam erit inualida. Reſpondeo cum Sanchez *diſt. cap.* 20. *n.* 17. *in ſolutione ad* 1. id ſolum intelligi de voto, aut promiſſione, quæ ſolum promiſſionem continent, non autem de iis, quæ continent etiam traditionem, prout contingit in profeſſione.

Pro maiori etiam materiæ notitia nota, aliquos eſſe caſus, in quibus, non obſtante parentum graui, imo & extrema neceſſitate, poſſint filij licitè Religionem profiteri. Idem dico de parentibus reſpectu filiorum in ſimili neceſſitate poſitorum. Primus eſt quando filius non poteſt extra Religionem viuere abſque periculo peccandi mortaliter, quia ordo charitatis poſcit ſalutem propriam ſpiritualem anteferre temporali parentum bono. D. Thomas *quodlibeto* 10. *art.* 9. Toletus *in Summa lib.* 5. *cap.* 1. *n.* 6. Sanchez *d. c.* 20. *n.* 11. poſt Roſſellam, Angelum, Silueſtrum Tabienam, Cordubam, & Paſſarellum, Fagundez *ſuprà numero* 21. Vecchius *de Nouitiatu diſtinc.* 2. *dub.* 8. *num.* 17. poſt Suarez, Saytum, & Graſſium, Candidus *ſuprà numero* 3. poſt alios etiam. Secundus eſt quando parentes prouocarent filios ad peccandum, itavt probabiliter filiorum lapſus timeretur, propter eandem rationem. S. Thomas 2. 2. *quæſt.* 101. *art.* 4. *ad* 1. & 3. Caietanus *ibidem*. Sanchez *numero* 12. Fagondez, & Candidus *ſuprà*, Vecchius *numero* 15. poſt Mirandam & alios. Tertius eſt, quando pater vel mater habent alios filios, vel alium modum, quo ſuæ neceſſitati ſuccurrere poſſint: quia tunc eximitur filius à tali obligatione, & poteſt proſpicere propriæ vtilitati, maximè ſpirituali. D. Thomas *d. art.* 4. *ad* 2. *eo quodlibet.* 3. *art.* 6. Sanchez *ſuprà n.* 3. Vecchius *num.* 14. poſt alios. Quartus, cum filios non habet ſpem probabilem ſubueniendi neceſſitati parentum manendo in ſæculo, quia tunc impoſſibile reputatur tale adiutorium, iuxta gloſſam *in l. in condemnatione, in princip. ff. de reg. iur.* Saytus *in clau. Regia, l.* 7. *cap.* 6. *num.* 9. Vecchius *ſuprà, n.* 5. alios etiam referentes. Quid verò dicendum pro caſu dubij talis excuſationis, habes apud Bartholomæum a S. Fauſto *lib.* 5. *de Religioſo ſint. quæſt.* 142. & Candidus *ſuprà*. 38

Alia pro hac materia de facultate recipiendi Nouitias, habes infrà in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 71. & pro prædictis volentibus intrare Religionem habentibus parentes, vel filios, fratres, aut ſorores, &c. in graui aut extrema neceſſitate conſtitutos, aut id vouentibus, habes multa apud P. Candidum eo *art.* 15. 16. & 17. 39

Circa §. 15.

DE ſimili priuilegio ac prohibitione facta profeſſis ad non diſcedendum ſine licentia pro Prædicatoribus dixi ſuper eorum Mare magnum, *circa* §. 20. & pro Minoribus etiam ſuper eorum Mare magnum *circa* § 21. vnde dicta ibidem, & locis ibi relatis ad huius etiam priuilegij maiorem intelligentiam ſpectant. Expendenda verò ſunt illa verba *Abſque communium litterarum veſtrarum cautione*, quæ non habentur in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum, vbi ſolum ſic, *Abſque cautione litterarum alterius ipſorum*, quæ idem important, ſcilicet litteras patentes Prælatorum, quibus conceditur facultas Religioſis ad eundum aliquo. Dicuntur autem, vt puto, litteræ *communes* ad diſtinctionem litterarum quarundam, quæ *formatæ* dicebantur, de quibus *diſt.* 73. *c.* 1. & 2. & *de conſecrat. diſt.* 5. *cap. non oportet*, ac inter Doctores Gratianus *in princip. d. diſt.* 73. Suarez *de Relig. tom.* 1. *lib.* 3. *de voto c.* 4. *n.* 19. & Barboſa *in collect. DD. in d. diſt.* 73. Dicebantur autem *formatæ* 40

qoia certa ac præſcripta forma litterarum Græcarum, ſcribebant,& per eas mittebantur clerici ad alis loca, vt ex præfatis iuribus inferunt relati authores. Quibus iungitur Barooius *tom.2. Annal.ann.Chriſti.142.* vbi de variis generibus litterarum, quæ olim erant in vſu Eccleſiæ. Vt ergo Pontifex innueret, quod ad mittendum aliquem Religioſum ad alium locum non ſint neceſſariæ dictæ litteræ *formata*, aut ſimiles, ſed ſolum ordinariæ, & communes Prædicatorum, ideo, vt puto, in hoc priuilegio dicitur *Abſque communium litterarum veſtrarum cautione.*

41 Per verba illa *Regularem ſententiam* intelligitur etiam, vt credo, excommunicatio; tum quia ea exprimitur in ſimilibus priuilegiis aliorum Mendicantium, tum quia cum ea variis nominibus vocetur in ſacris canonibus & diplomatibus Pontificiis, ſcilicet *diſtrictio Eccleſiaſtica, anthema, maranatha, mors, medicina, mucro, virga ferrea, neruus Eccleſiaſtica diſciplina,* de quibus Sayrus, Vgolinos, Bonacina,& alij Authores, qui de ea loquuntur, potuit etiam hoc nomine à Papa in hoc priuilegio appellari. An verò denotent iſta verba aliam cenſuram præter excommunicationem; dicam inferius in Mari magno Carmelitarum *circa* §.74.

42 Nota præterea contenta in hoc §. haberi etiam in Bulla Innocentij pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præcedentibus, eo excepto, quod in alia non ponitur illa Clauſula: *Quod ſi quis forſan retinere præſumpſerit,* &c. ſicut habetur hoc loco vide alia infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.74. & 91.& Minimorum *circa* §.53. Vbi ſimilia priuilegia habentur.

Circa §. 16.

43 PLura dici poſſunt circa contenta in hoc priuilegio, niſi de ipſis, alia in Superioribus dicta fuerint; alia nihilominus addenda pro maiori rei notitia. Et primò quidem priuilegium de non cogendis Fratribus ad Synodos, explicatum eſt non ſolùm *tom.1. cap.11. n.20.* ſed etiam ſuper Mare magnum Prædicatorum *circa* §.30. & 31. Per *Conuentus forenſes* ad quos vt Pontifex præcipit, non poſſunt cogi ab Epiſcopis iſti Religioſi, intelligi videntur *Conuocationes* ipſorum Epiſcoporum de quibus fit ſermo *in Mari magno Prædicatorum* §.30. & *in Mari magno Minorum* §.33. Etſi enim Conuentus appellatione veniat Congregatio Regularium, Panormit. *in cap. Edoceri notab. vltimo, de reſcript.* & *in cap. Cum Eccleſia, notab.3. de cauſ. poſſeſſ. & propr.* Philip. Franc. *in cap. Si Relig. verſ. nota, de elect. lib.6.* quod refert, & ſequitur Rebuff. *ad l.3. verſ. Inſuper. ff. de verb. ſignificat. pag.* 30. Nihilominus aliquando in proprio ſignificatu appellatione Conuentus venit ſæcularium Congregatio. Card. Tuſch. *pract. concl. tom.5. litter. C. concluſ.* 103 5. & *tom.6. litter. P. concl.706. n.5. & 3.* Barboſa *de appell. verb. Iur. appellat.* 61. Vocantur autem Conuentus *Forenſes*, quia ad forum iudiciale pertinent. Ab illis autem eximit Pontifex iſtos Religioſos quoad perſonas, & bona, prout colligitur etiam ex verbis ſequentibus, *vel in iudicio ſæculari de propria ſubſtantia, vel poſſeſſionibus veſtris ſubiacere Compellat.* De qua materia dixi *tom.1. cap.51.* fere per totum, & *tom.3. verbo Cauſa iudicialis Regularium, verbo Delinquens Regularis,* verbo *Epiſcopus quoad Regulares,* & verbo *Exemptio Regularium,* & verbo *Immunitas Eccleſiaſtica Regularium.*

44 Circa priuilegium illud hoc loco conceſſum, ſcilicet, quod Epiſcopi non poſſint venire ad domos præfatorum Religioſorum *cauſa Ordines celebrandi*, nota, quod quamvis Bordonus *Reſolut.7. num.108.* dicat *ex Clem.1. de priuileg. iuncta gloſſ. ibidem, verb. Celebrare,* & quadam declaratione Sacræ Congregationis, ſeu decreto Clementis VIII. haberi, poſſit Epiſcopum in domibus Regularium tenere ordinationes; nihilominus ex *dict. Clement.* ſolum habetur poſſe Epiſcopum in locis ſuæ diœceſis *populo benedicere, laudare diuina officia, & ea etiam celebrare, & in ſua præſentia facere celebrari*; Gloſſa etiam nihil habet ad intentum; declaratio quoque illa, ſeu decretum parum fauet illi, quia ſolum ibi habetur Epiſcopum poſſe erigere Baldachinum in Eccleſiis Regularium, dum Pontificalia exercet, id eſt, caſo dato quod illa exerceat ibi, *tam ex conſuetudine, priuilegio, quam ex ſacrorum canonum Conſtitutionibus, & Pontificalis Romani præſcripto aut alio Iure,* vt videre eſt in ipſa declaratione, ſeu decreto, quod attuli *tom.3. verb. Baldachinum n.3.* Ideo, etſi credam Religioſos morem gerere Dominis Epiſcopis volentibus in eorum Monaſteriis ordinationes facere; nihilominus exiſtimo ad id non teneri, propter priuilegium adductum, quod etſi Eremitis S. Auguſtini & Carmelitis in Mari magno §.75. conceſſum tantum ſit, alij etiam Mendicantes cum ipſis communicationem priuilegiorum habentes, eo vti poſſunt, præſertim quia *in d. Clem.* expreſsè cauetur, ne Epiſcopus *perſonis exemptis vel priuilegiatis moleſtiam inferat vel grauamen, nullumque exemptionibus, vel priuilegiis eorumdem aliud præiudicium generetur.* Accedit quod locus exemptus, & locus extra diœceſim indicantur à pari Doct. *in c.1.* vbi Anchar. *n.10.* Gemin. *n.17.* & Franc. *in §. Statuto, n.10. de conſtitut.* cum aliis per Roland. *conſ.33. n.23. vſque ad finem, & ſeqq. lib.3.* Henriq. *in Summ. lib.7. cap.15. §.4.* vbi *gloſſ. litt. F.* Eraſmus Cochier. *de iuriſdiction. Ordin. in exempt. part.1. q.1.* Barboſa de *offic. & poteſt. Epiſcop. part.3. allegat.* 80. *n.9.* Roſa *dec.107. n.3. ad fin. & ſeqq. part.1. diuerſ.* & Conſtantien. *iuriſdict.* 30. *Maij* 1611. *coram Ottemborgo.* Cum ergo Epiſcopi non poſſint Ordinationes facere aut Pontificalia exercere extra ſuam diœceſim, iuxta doctrinam Concilij Trident. plureſque S. Congregationis declarationes, neque etiam id facere poterunt in Eccleſiis Regularium exemptorum. Vnde in terminis Iuris communis dictæ Clementinæ, & ſine priuilegio, de quo in præſenti, id tenent Portellus *in dub. Regul. verbo Proceſſionibus,* n.10 Peirinis *in Conſt.16. Leonis X. n.*45. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.1. diſp.*25. *quæſ.*15. *n.*10. & Diana *tract.2. de dubiis Regularium reſol.* 109. Quare quod dixi *tom.1. cap.11. n.3.* ex Eraſmo Cochiero, ſcilicet poſſe Epiſcopum in locis exemptis exercere Pontificalia, intelligi debet, vbi eſt talis conſuetudo, & Religioſi non reſiſtunt.

45 Poſſe tamen Epiſcopum in Eccleſiis Regularium prædicare propter declarationem quandam Sacræ Congregationis diai *tom.3. verbo Baldachinum. n.4.* contra Peirinum, & Tamburinum. Hanc quoque reſolutionem propter Sacræ Congregationis declarationem tenent Gauantus *in Manuali Epiſcopor. verb. Concio. Sacra, n.1.* Barboſa *in Collect. DD. in Concil. Trident. ſeſſ.24. de Reform. cap.4. n.3.* & Bordonus *ſupra, n.25.*

46 Non poſſe tamen in Regularium prædictorum Eccleſiis contentioſam iuriſdictionem exercere, habetur non ſolùm ex hoc priuilegio illis verbis *cauſas tractandi, vel aliquos Conuentus publicos conuocandi,* ſed etiam ex Iure communi, *cap. Cùm Epiſcopus de offic. Ordin. in 6.* Gloſſa *in Clem. quamuis, verb. aut eo de foro competen.* Sebaſtianus Vant. *tit. de nullit. art. ex defectu iuriſd. Ordin. n.*108. Nauarr. *conſ.* a. *in antiq. alias 4. in nouis, tit. de offic. Ordin.* Gonzal. *ad reg.8. Cancell. Gloſſ.43. num.*180. Campanille *in diuerſ. Iur. Canon. rubr.*11. *cap.*53. *n.*151. *verſic. Limitatur.* Tamburinus *ſuprà quæſit.*14. *num.*2. Bordonus

dicta

dicta reſolut. 7. num. 105. ea vsriis iuribus, & Doctotibus.

47 Id quod additur in dicto priuilegio, ſcilicet de Epiſcopo non ſe iotromittendo in electione Priorum aut eorum remotione, non ſolùm conforme eſt generali exemptiooi Religioſorum, ſed etiam aliis priuilegiis Regularium, præſettim Prædicatorum Mari magno §. 5. & Minornm in eorum etiam Mari magno §. 3. quibus etiam locis aliqua dixi ad intentum. Alia quoque infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 75. vbi de ſimili priuilegio agetur, & *circa* §. 98. in ſimilibus priuilegiis, aliqua etiam *circa* §. 76.

Circa §. 17.

48 PRiuilegium hoc ad habendum conſecrationes Altarium, ſeu Eccleſiarum, Oleum Sanctum, & quodlibet Eccleſiaſticum Sacramenttum à quocumque Epiſcopo Catholieo in caſu quo diœceſani nollēt iſta concedere gratis præfatis Religioſi, habetur etiam in Mari magno Carmelitarum §. 24. Cæterum reuocatum videtur à Concilio Tridentino *ſeſſ. 6. de reform. c. vlt.* vbi dicitur: *Nulli Epiſcopo liceat cuiuſuie priuilegij prætexta Pontificalia in alterius diœceſi exercere niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantum.* Poteſt tamen dici reuocatum non eſſe, ſed manere in ſua vi, maxime iuxta limitationem traditam à Leone X. in Concilio Lateranenſi pro Mendicantibus, videlicet quando *Ordinarius bis, aut ter requiſitus debitis reuerentia, & inſtantia ſi legitima cauſa id recuſauerit*, iuxta dicta a ſimili 3. *tom. verbo Altare num.* 5. & *verbo Eccleſiā ſeu templum. num.* 5. quia dici poteſt Concilium generaliter loqui, non autem in caſu particulari, de quo in præſenti, in quo ſcilicet diœceſani prædicta facere recuſauerint gratis vt debent, vel ad fugiendum ſimoniæ notam, quæ incurritur, ſi prædicta fiant propter pretium iuxta dicta 4. *tomo verbo Simonia quoad Regulares, num.* 7. Pro quo facit *cap. cum ſit Romana de Simonia, cap. ſtatuimus* 1. *quaſt.* 1. Rodriquez *tom.* 1. *q Regular. q.* 19. *art.* 5. Barboſa *de iure Eccleſiaſt. lib.* 1. *c.* 2. *n.* 38. Alter Rodrig. *in Compendio Reſol.* 53. *a.* 4. poſt Mirandam 2. *tom. Man. q.* 40. *art.* 5. *&* 6.

49 Specialiter quoad Oleum Sanctum, ſcilicet infirmorum, conſtat ea dictis 4. *tom. verb. Oleum Sanctum quoad Regulares, num.* 4. concedi debere ab Epiſcopis Prælatis Regularibus pro vſu ſuorum Monaſterium in adminiſtratione Sacramenti Extremæ Vnctionis, tum quia ipſi Prælati ſunt veluti Parochi ſuorum Religioſorum; tum ex declaratione Sacræ Congregationis ibi adducta, maximè verò pro Carmelitis ex Bulla Clementis VIII. & pro Cruciferis ex conceſſione Vrbani III. iuxta ibi dicta, vbi etiam quid in caſu, quo Epiſcopus proprius abſit, vel Sedes vacauerit: Nota etiam debere Dom. Epiſcopos dare iſtud Oleum Sanctum in ea quantitate, quæ ſufficiat pro toto anno, abſque eo quòd propter ipſius defectum cogantur Religioſi addere ipſi aliud oleum non benedictum. Ratio eſt, quia licet id fieri poſſit, iuxta dicta *tom.* 4. *verbo Oleum Sanctum num.* 5. ſi tamen quantitas, quæ additur, ſit minor, quam Oleum ipſum benedictum, quia tamen in materia Sacramentorum ſemper quantum fieri poteſt, obſeruari debet, quod ſit certa, & indubia, ideo cōgruum eſt, vt tale Oleum, quod eſt materia Sacramenti Extremæ Vnctionis, in ea quantitate concedatur, vt non ſit neceſſarium addere ipſi aliud oleum non benedictum. Pro quo videndus Quintana Dueñas *in Singul. tract.* 5. *ſingul.* 1. & 2.

50 Nomine autem Eccleſiaſtici Sacramenti, quo vtitur Pontifex in hoc priuilegio, cum loquatur de illis Sacramentis quæ ab Epiſcopis recipere debent Religioſi, intelligi videtur Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, cum ſolum iſta ab ipſis recipere teneantur.

Vide dicenda infra *circa* §. 21. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 64. vbi permittitur dari refectionem, vel prandium Epiſcopis in conſecrationibus Eccleſiarum, vel altarium. Maxime vide dicenda in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 24. 51

Circa §. 18.

PRiuilegium hoc veluti appendix eſt ad præcedens, pro caſu videlicet, quo vacaret Sedes Epiſcoporum diœceſanorum, vt ſcilicet pro eo caſu à vicinis Epiſcopis accipere poſſint Eccleſiaſtica Sacramenta præfati Religioſi. Quod quidem quatenus attinet ad Sacramentum Ordinis, qualiter ſit his temporibus practicandum, conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 14. *num.* 12. *& tom.* 3. *verbo dimiſſoria num.* 5. Et ſuper Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 8. & ſuper Mare magnum Minorum *circa* §. 6. Maximè propter decretum Clementis VIII. quod retuli ad extenſum loco relato ex 3. *tom.* Nota etiam ſimile priuilegium habere Carmelitas ea Sixto IV. in ipſorum Mari magno §. 77. & dicenda in Mari magno Seruitarum *circa* §. 64. 52

Circa §. 19.

HOc etiam priuilegium de benedictione vaſorum, & veſtium, ac conſecratione Altarium recipienda à quocumque Epiſcopo bene noto, & gratiam ac communionem S. R. Sedis habente, quando non eſt copia propriorum Epiſcoporum, appendix etiam eſt ad præcedentia. Simile aliud Nicolai V. pro Regularibus Tertij Ordinis S. Franciſci video apud Bordonum *reſol.* 57. *num.* 11. Extat etiam ſimile in Mari magno Carmelitarum §. 77. Aliud quoque adhuc magis amplum, & extenſum pro Congregatione S. Hieronymi Feſulani, refert Sorbus *in addit. ad compend. priuileg. Men. verbo Benedicere Eccleſiaſtica*, quod dicit à Martino V. conceſſum. Illud tamen non vidi, nec ſcio an ſit ſolum viuæ vocis oraculum. Alia quoque retuli 3. *tom. verbo Eccleſia n.* 5. Videntur autem illa omnia vacare his temporibus propter decretum Concilij Tridentini ſuperius adducti *n.* 48. vbi decernitur nullum Epiſcopum poſſe Pontificalia in alterius diœceſi exercere niſi de licentia proprij Epiſcopi diœceſani. An verò ſubſiſtant pro caſu quo diœceſani bis, aut ter requiſiti ſine legitima cauſa id facere recuſauerint, tractat Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 19. *art.* 4. & reſoluit probabilem ſibi eſſe partem affirmatiuam. Quod etiam ſequitur Miranda *tom.* 1. *Manualis Prælator. quæſt.* 39. *art.* 1. quorum fundamentum eſt, quia ita videtur eſſe iure communi conceſſum, *cap.* 1. *de ſupplen. neglIgen. Prælator.* prout etiam dixi *tomo* 3. *verbo Altare. num.* 5. *& verbo Eccleſia, ſeu templum numero* 5. Vbi alia ad intentum. 53

Adde nec videri reuocatum à Concilio priuilegium, de quo in præſenti, pro caſu, quo loquitur Pontifex, ſcilicet, quando non eſt copia Epiſcoporum, vt eſt, quando Fratres ſunt in locis remotis ab illis, in quibus degunt Epiſcopi diœceſani, vt contingere poterit in Indiis, Braſiliæ, &c. tunc enim ſi eſſet neceſſitas celebrandi, & non eſſet Altare aliquod conſecratum, ſi tranſiret aliquis Epiſcopus Catholicus benè notus ipſis Fratribus, is poſſet eorum Altaria conſecrare, iuxta dicta etiam eo *verbo altare, num.* 4. 54

Circa §. 20.

55 DE facultate hic iſtis Religioſis conceſſa ad celebrandum diuina officia tempore interdicti generalis, plura dicta ſunt in præcedentibus, dum de ſimili, & ampliori priuilegio loquerer, ſuper Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 10. *&* 40. & ſuper Mare magnum Minorum *circa* §. 8. *&* 30. ac *tom. 1. cap. 21. n. 17. & tom. 2. cap. 1. n. 21. & tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares, præſertim n.* 28. Nota autem, quod, prout in ſimili dixi de priuilegiis Prædicatorum, & Minorum, priuilegium hoc conforme iam eſt poſt tempora Bonifac. VIII. iuri communi *cap. Alma mater, de ſent. excommunicat. in 6.* Hoc verò priuilegium, & alia contenta in hoc Mari magno ab hoc §. vſque ad 30. habentur etiam in Bulla Innocentij IV. pro Ordine S. Mariæ de Mercede, de qua in præcedentibus diximus.

Circa §. 21.

56 HOc priuilegium appendix etiam eſt ad ea, de quibus ſupra §. 17. 18. *&* 19. nihilominus aliquid ſpeciale continet explicatione dignum: videlicet, facultatem recipiendi Ordines, Chriſma, Oleum, conſecrationem altarium, & baſilicarum ab aliis, quam ab Epiſcopis Diœceſanis, in caſu quo ipſi ritè, & catholicè S. R. Eccleſiæ communionem non habuerint, aut ſine aliqua prauitate ea exhibere noluerint. In quo duo continentur, alterum explicitè, alterum verò implicitè. Explicitè quidem, quod extra prædictos caſus talia recipi debeant ab Epiſcopis Diœceſanis. Quod eſt de iure communi non ſolùm propter decretum Concilij Trident. relatum *ſupra*, ſed propter *cap. venitns, de præſcrip.* vbi Abbas *not. 2.* Gloſſa *in cap. Abbatibus* 17. *q.* 2. Francus *in capitul. 1. n. 7. de priuil. in 6.* Barboſa *in d. c. vtmens n. 2. & de offic. poteſt. Epiſcop. Allegat.* 105. *n.* 65. Quibus iunge Eraſmum Cochiet, & Nonarium, quos ad hoc intentum retuli *tom. 3. verbo Epiſcopus quoad Regulares num.* 15. & declarationem S. Congregationis, quam ipſe Nouarius affert. Implicitè autem, quod ſi prædicti Epiſcopi communionem S. R. Eccleſiæ non habuerint, aut illa conferre noluerint dictis Regularibus *ſine aliqua prauitate*, non teneantur ab ipſis ea petere. Hæc etiam eſt natura dictionis *Si*, vt maximè iuncta verbo futuri temporis (prout hic contingit) habeat vim conditionis vt *in l. 1. ff. de cond. & demonſtr. & in l. quibus diebus §. quidam Tertio, ff. eod. tit. & in l. quis ff. de verb. obligat.* notant communiter Doctores, quorum plures cum Rotæ deciſionibus affert Barboſa *in tract. de dict. dict.* 364. *num.* 1. Conditio autem talis etiam naturæ ſit, vt ipſa omiſſa; diſpoſitio non ſortiatur effectum *l. qui hæred. l. Manius ff. de condit. & demonſtr.* Tiraq. *de retractu, tit.* 26. §. 1. *Gloſ. 1. art. 2. &* 4. Menoch. *conſ.* 60. *n.* 48. *& conſ.* 69. *n.* 72. Garc. Giſonda *de explicat. priuileg. & exempt. num.* 667. Cald. Pereira *de poteſt. eligendi c. 2. n.* 16. *& cap. 4. n.* 30. Guttiet. *pract. lib. 1. q. 17. n.* 11. Sanchez *de matrim. lib. 3. diſp. 5. num.* 2. Rota *deciſ.* 315. *num. 3. apud Farin. part. 1. recent.* Grat. *Conſ.* 12. *num. 22. vol. 2.* Pariſ. *conſ. 97. num. 86. lib.* 2. Card. Tuſch. *pract. concl. tom. 2. liter. C. concl.* 483. *n.* 8. & alij apud Barboſam *in axiomatibus Iuris. axiom.* 48. *num.* 1. Plura etiam in ſequentibus.

57 Qui verò in præſenti priuilegio ſint Epiſcopi, qui *catholicè, & ritè gratiam, & communionem S. R. Sedis habuerint*, inquirendum eſt. Et dicendum primò, eſſe alios, qui non ſunt hæretici, ſed Catholici; illi enim non habent *ritè, & Catholicè* communionem S. Romanæ Sedis. Pro quibus vide, quæ dixi *tom. 3. verbo Hæreſis, & Hæreticus.* Dico 2. intelligi etiam illos, qui non ſunt ſchiſmatici, ſed viuunt ſub obedientia Summi Pontificis, cum recognoſcentes vt caput vniuerſalis Eccleſiæ. Ratio eſt, quia ſchiſmatici è contra eum ſe ſubtrahant ab obedientia Summi Pontificis, non poſſunt dici habere communionem cum Sacroſancta Romana Eccleſia. Pro quo vide dicta eodem *3. tomo, verbo Bulla Cœnæ num.* 9. Vnde fit primò, illum Epiſcopum, qui contempto Summo Pontifice facit, aut tentat facere Synodos generales, creare Epiſcopos, & ſimilia, eſſe ſchiſmaticum, ac per conſequens non habere communionem cum Sacroſancta Romana Eccleſia. Farinacius *de hæreſi q.* 184. *n.* 8. Santarellus *de hæreſi c.* 43. Duardus *in Bulla Cœnæ lib. 2. can. 1. quæſt. 56. num.* 7. Carena *de officio S. Inquiſit. part. 2. tit. 3. §. 10. num.* 28. Fit etiam 2. illum Epiſcopum dicendum eſſe Schiſmaticum, & non habere communionem cum Sacroſancta Romana Eccleſia, qui renuerit communicare cum Catholicis, & veris membris eiuſdem Eccleſiæ. Farinacius *ſupra n.* 9. Duardus etiam *num.* 9. Sanchez *lib. 2. Summæ cap.* 36. *n.* 2. Carena *ſupra, n.* 29. Quia ergo ſchiſmatici ſunt in triplici differentia. Alij enim ſunt diuiſi ab Eccleſia quoad obedientiam ſolùm; vtpote quia cum nullum habeant in fide errorem, moti malitia, ſuperbia, vel auaritia deuiant ab obedientia Eccleſiæ. Alij verò ſunt diuiſi ab Eccleſia & quoad obedientiam, & quia nolunt determinationibus Eccleſiæ credere, & hi propriè ſunt hæretici. Alij verò illi, qui probabili, & inſuperabili ignorantia ducti putant aliquem eſſe Summum Pontificem, qui rectè electus non eſt prout contingere ſolet, complures de Papatu diſputant, & non eſt certum in Eccleſia, quis eorum ſit legitimus Papa (de qua diſtinctione Farinarius *dicta quæſt.* 184. *num.* 14. Ricillius *de Iure perſonarum lib. 8. cap. 1. n. 17. & ſequentib.* & Carena *ſupra n.* 32. *&* 33. poſt alios idcirco etſi ſchiſmatici primi, & ſecundi generis non poſſint dici habere communionem cum S. R. Eccleſia propter dicta; ſchiſmatici tamen tertij generis poſſunt dici habere illam, nec eſſe propriè ſchiſmaticos; quia iuxta dicta eo verbo *Bulla Cœnæ n.* 9. illi non recedunt ab obedientia Summi Pontificis formaliter vt talis, ſed huius perſonæ, quam credunt non eſſe talem. Valentia, & Naldus eo loco relati, ac Carena *ſupra num.* 33. Idem dico de Epiſcopis excommunicatis, aut qui nolunt obedire Summo Pontifici, vel ob odium particulare quod contra ipſius perſonam habent, vel ob grauitatem rei quam præcipit, vel tamquam domino temporali, & in re temporali. Iſti enim non ſunt ſchiſmatici, aut ſe ſubtrahentes obedientiæ Summi Pontificis, vt talis eſt. Duardus *ſupra n.* 4. Sanctarellus *n.* 9. Sanchez *n. 3. &* 4. Carena *num.* 30.

Ergo ad intentum, cum in hoc priuilegio conceditur Eremitis S. Auguſtini facultas ad non ſuſcipiendum ea, quæ ſpectant ad Ordinem Epiſcopalem, ab Epiſcopis, qui non habent communionem S. R. Sedis; per tales Epiſcopos intelliguntur hæretici, vel ſchiſmatici primi, & ſecundo modo ex adductis, non tamen alij, etiamſi ſint excommunicati, inobedientes, aut infenſi perſonæ Summi Pontificis, vt dictum eſt. 58

Si verò petat an poſſunt præfati Religioſi petere aut accipere prædicta, quæ pertinent ad Ordinem Epiſcopalem, ab illis Epiſcopis, qui non habent communionem cum S. R. Eccleſia hæreticis videlicet, vel ſchiſmaticis primo, & ſecundo modo relatis. Reſpondeo primò, ſi prædicta ab ipſis accipiantur, validè recipiuntur. Ratio eſt, quia quamuis hæretici, & ſchiſmatici priuentur omni Eccleſiaſtica poteſtate *cap. didici* 24. *q.* 1. hoc tamen intelligitur quantum ad poteſtatem iuriſdictionis, non quantum ad poteſtatem 59

Ordinis

Digitized by Google

Ordinis, ad quam pertinent prædicta; nam poteſtas Ordinis indelebilis eſt, & inamiſſibilis, S. Thom. 2. 2. *q.* 19. *art.* 3. noſter antiquus Doctor Michael de Bonom. *in* 4. *diſt.* 25. *quaſt.* 4. Bañez *ibid.* Azotius 1. *p. Inſtit. moral. lib.* 8. *cap.* 10. 3. 9. Bonacina *de Conſ. in Bull. Cœna contentis diſp.* 1. *quaſt.* 2. *punct.* 5. *n.* 8. Marchinus *de Sacrament. Ordin. Tract.* 1. *part.* 8. *c.* 15. Vnde in ſpecie huius difficultatis conſecrationes, vel benedictiones receptas ab excommunicato vitando, eò quod pertineant ad poteſtatem Ordinis, tenet Bonacina *de Sacrament. diſp.* 2. *q.* 2. *punct.* 2. §. 4. *n.* 5. ex Silueſtro, Tabiena, Sayro, & aliis quibus iunge Candidum *tom.* 4. *diſquiſit.* 4. *art.* 3. *num.* 40. Reſpondeo ſecundò, ſi prædicta ab ipſis petantur in caſu, quo ſequatur ſcandalum, aut nota communicationis cum illis in ſchiſmate, vel hæreſi, illicitè id fiet; maximè ſi adſit periculum peruerſionis. Etenim ius etiam naturale, & diuinum iubet euitari ſcandalum, aut ſimilem notam, ſeu periculum, iuxta doctrinam communem Theologorum loquentium de communicatione cum ſimilibus perſonis in talibus caſibus. Reſpondeo tertiò, ceſſantibus tamen præfato ſcandalo; nota, aut periculo poſſunt licitè prædicta à talibus poſtulari, in caſibus neceſſitatis, quantumuis illi ſint excommunicati, etiam non tolerati. Ratio etiam ſumitur ex communi doctrina Theologorum aſſerentium Sacramenta poſſe poſtulari à ſimilibus perſonis, quantumuis cenſura, & impedimento affectis, etiam non toleratis, propter neceſſitatem poſtulantium, & quia Eccleſia non præcipit contrarium. De quo Bonacina *loco relato de Sacram. num.* 7. ex aliis.

60 Ex dictis autem intelligi poteſt, cur in iſto priuilegio, de quo in præſenti, Pontifex dicat; *Et ea vobis voluerint ſine prauitate aliqua exhibere.* Ad denotandum videlicet, quando præfata Sacramenta, Conſecrationes, &c. noluerint Epiſcopi Diœceſani dictis Religioſis exhibere niſi ſimoniacè, iuxta dicta ſuperius *circa* §. 17. aut ſuadendo ad aliquid malum, præſertim contra authoritatem, & communem cum S. R. Eccleſia, vt dictum eſt, poſſint ea ab aliis poſtulare.

Circa §. 22.

61 PRiuilegium hoc loco Fratribus Eremitanis conceſſum, quòd ſcilicet nullus intra fines locorum ipſorum poſſit ſine aſſenſu illorum Capellam, & Oratorium de nouo conſtruere, Ius commune videtur; cùm in fundo alterius nullus poſſit ædificare ſine Domini fundi conſenſu; ſi autem ædificauerit, etiamſi propria materia id fecerit, ædificium erit illius, cuius eſt ſolùm *l. adeo,* §. *cum in ſuo, & §. ex diuerſo, & Inſtit. de rer. diuiſ.* §. *Cum in ſuo.* Laymanus *lib.* 3. *ſect.* 5. *tract.* 1. *cap.* 5. *num.* 8 c. §. *Dico quinto,* & alij communiter. Videtur etiam inutile poſitis priuilegiis tam huius, quam aliarum Religionum, quibus cauetur, ne alij circa Monaſteria Regularium Eccleſias aut ſimilia ædificent. Si enim iuxta illa id facere nequeunt, multò minus intra fines illorum id poterunt. De his autem priuilegiis dixi 4. *tom. verbo Monaſteria Regularium, num.* 19. Deinde, ſi iuxta dicta eodem verbo *Monaſteria Regularium, num.* 23. ſæculares prohibentur erigere domos circa Monaſteria Regularium, ita vt ab ipſis cerni poſſint Religioſi, multò ergo magis prohibitum erit fabricare aliquid intra terminos Monaſteriorum, prout in hoc priuilegio conceditur. Accedit quod nullus poteſt nouam Eccleſiam conſtruere cum præiudicio alterius, *cap. Eccleſia, cum ſeqq.* 16. *q.* 1. & ſi cum tali præiudicio Eccleſia conſtrueretur, eſſet deſtruenda. *cap.* 1. & per totum, *de nou. oper. nunciat.*

62 Dicitur in hoc priuilegio nullum *ſine aſſenſu Diœceſani Epiſcopi* poſſe intra fines locorum dictorum Religioſorum *Capellam, & Oratorium de nouo conſtruere,* quia ſine illius conſenſu Eccleſiam aut aliquid huiuſmodi ædificari non poſſe, probant *text. in cap. Nemo, & in cap. Placuit. de conſecr. diſt.* 1. *& in cap. Adhæc, de Religioſ. domib. & in cap. Cum olim,* 14. *verſ. Inſuper de priuil. Auth. de Eccleſ. tit.* §. *Si quis autem collat.* 9. & *auth. de Monachis, verſ. Illud igitur, coll.* 1, notant Roch. *de iure patron. verb. Conſtruxit, n.* 8. Lamb. *eod. tr. art.* 3. 2. *q. princ.* 1. *p. lib.* 1. *n.* 3. *cum ſeqq.* Petrus Gregorius *in ſuis partit. lib.* 1. *tit.* 4. *c.* 5. Selu. *de beneſic. part.* 1. *q.* 6. *à n.* 9. Paulus Fuſc. *de viſit. lib.* 2. *c.* 10. *n.* 2. Zerola *in prax. Epiſc. part.* 1. *verb. Eccleſia in princ.* Idem Petr. Greg. *Synt. iuris lib.* 2. *c.* 1. *n.* 10. Piaſec. *in praxi noua Epiſc. part.* 1. *c.* 5. *à n.* 1. & alij apud Barboſam *de officio, & poteſtate Epiſcopi p.* 2. *alleg.* 26. *n.* 1. De quo etiam aliqua dixi *eo verb. Monaſt. Regular. n.* 3.

Quod dicitur in hoc priuilegio *Capellam, & Oratorium*, idem eſt, ac Capellam ſeu Oratorium. Tum quia iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Dictio n.* 19. dictio hæc *Et*, aliquando ponitur pro *Seu*. Tum quia in huiuſmodi Bulla, prout à Laurentio Empoli copiata fuit, expreſsè dicitur *Capellam, ſeu Oratorium.* 63

Circa §. 23.

PRiuilegium hoc de immunitate horum Religioſorum ab exactionibus quibuſcumque imponendis à quibuſvis perſonis ſiue Eccleſiaſticis, ſiue ſæcularibus communiſſimum eſt inter Regulares, & de eo plura dicta ſunt non ſolum ſupra Mare magnum Prædicatorum *circa* 35. & ſupra Mare magnum Minorum *circa* §. 36. ſed etiam 3. *tomo verbo Gabella quoad Regulares, & verbo Immunitas Eccleſiaſtica Regularium, & 4. tom. verbo Statuta.* Et ita ſufficienter pro hac materia, præſertim cum de illa iterum agere debeam circa Mare magnum Carmelitarum §. 46. vbi etiam alia. 64

Circa §. 24.

DE hoc quoque priuilegio ad libertatem ſepulturæ in Eccleſiis huius Religionis plura dicta ſunt ſupra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 28. & ſupra Mare magnum Minorum *circa* §. 30. 31. 41. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 2. *&* 3. Quibus ſi adiungas, quæ de eadem materia dixi 3. *tom. verbo defunctus, & 4. tom. verbo Sepultura quoad Regulares*, abundè ſatis de hac materia dictum erit. Alia etia dabo in Mari magno Carm. *circa* §. 57. *&* 80. 65

Circa §. 25.

PRiuilegium hoc de facultate redimendi hortos, & ſiluas ad Eccleſias iſtorum Religioſorum ſpectantes de manibus eorum, à quibus detinentur, amplam nobis tribuit materiam diſſerendi de bonis Regularium, capacitate ad ea poſſidenda, prohibitione ad ea alienanda, & aliis huiuſmodi. De quibus latè egi *tom.* 2. *c.* 19. *per tot. &* 3. *tom. verbo Adminiſtratio, & verbo Alienare, & alienatis, & verbo Bona Regularium num.* 9. *&* 10. Specialiter tamen, quoad intentum huius priuilegij qualiter damnificantes, ſeu occultantes bona Regularium variis pœnis, & cenſuris dantur, propter varia etiam Religionum priuilegia dixi *eo capit.* 19. *numero* 51. *& eo verbo Bona Regularium numero* 9. Quia verò in præſenti ſermo videtur eſſe de huiſmodi bonorum alienatione, ita vt ea non obſtante, reſtitui præcipiantur à Papa Religioſis domibus, ad quas ſpectabant: ideo operæ pretium videtur, agere de arboribus, quæ in 66

huiuſmodi hortis, & ſilnis naſcuntur, an ſcilicet poſſint, vendi, aut alienari à Regularibus, non obſtantibus Bullis; ſeu decretis Pontificiis prohibentibus alienationem bonorum Regularium. Dubium ſanè vulgare ſatis inter illos, & de quo non ſemel con.ultus ab pſis fui.

67 Pro cuius maiori luce notandum primò, arborem dici, quæ ſolo radices egit, & durioris ligni eſt. Vulpianus *l. vitem ff. arbor. furt. caſ.* Montolonius *in promptuar. iur. verb. Arbor. litter. D.* Filiucius *tract. 44. de alienat. rer. Eccleſiaſtic. c. 4. dub. 7.* Vnde infert primò, quod id quod ſolo infixum eſt, & radices non egit, vt ſunt trabes, pedamentum, arundices ſiccæ, &c. arbores non eſſe. Secundò, quòd id quod eſt tenerum, & molle, etiamſi radices egerit, arborem non eſſe, ſed herbam, aut fruticem. Tertiò arbores eſſe dicendas, vites, oleas, hederas, & ſimilia. Vulpianus *ſupr.* & cum eo Doctores *ibid. & ff. de arbor. cæd.* Filiucius *ſupra.*

68 Nota ſecondò, arbores eſſe in duplici differentia, aliæ enim ſunt fructiferæ, vt oleæ, ficus, pirus, &c. aliæ verò infructiferæ, vt vlmus, ſalices, & ſimilia. An verò quercus dici debeant fructiferæ, vel infructiferæ, Bonacina *de contractibus diſp. 3. q. 8. punct. 4. n. 19.* refert ex Afflicto, & Quaranta partem affirmatiuam, quam non impugnat. Et tamen parti adhæreo, quia quercus fructificant glandes, quibus veſcuntur aliqua animalia, & etiam homines.

69 His poſitis dico primò, incifio arborum quarumcunque eſt propria ſpecies alienationis, ac proinde prohibita Eccleſiaſticis, & Regularibus eo iure, quo prohibita eſt alienatio bonorum Eccleſiæ, & ſub eiſdem pœnis, & cenſuris. Ita communiter DD. *l. ſi fundum. §. fin. l. ſeqq. ff. de vſufruct. l. diuortio §. ſi fundum ff. ſoluto matrimonio*, ex quibus plures refert, & ſequitur Filiucius *ſuprà dub. 6.* Quibus etiam iunguntur Nauarrus *lib. 3. conſil. de reb. Eccleſ. alien. conſil. 7. num. 5.* Quaranta *in Summ. Bullarij verbo Alienatio rer. Eccleſ. num. 33.* Bonacina *ſuprà*, Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 9. Iulij II. num. 23.* Ratio eſt, quia inciſio arborum eſt quædam deſtructio illarum, ſicut deſtructio domus, ergo eſt propriè alienatio ipſarum; nihil enim magis alienatur, quam id, quod deſtruitur, cum illud amplius in poteſtate domini non maneat. Quia ergo arbores iſtæ ſunt res immobiles, prout ex variis Doctoribus tenet Filiucius *ſupra*, & ſequitur Peirinis, ad minus ſunt res mobiles pretioſæ, prout indicat Nauarrus *ſupra*, & ſequitur Bonacina etiam *ſupra*, manifeſtè ſequitur, eas incidentem tranſgredi iura prohibentia alienationem rerum Eccleſiæ, & incidere in eaſdem pœnas, & cenſuras. Ea enim iura omnino interdicunt alienationem bonorum immobilium, ſeu mobilium pretioſorum Eccleſiæ, vt conſtat ex iis, quæ adduxi *tom. 1. cap. 10. à n. 1. & tom. 2. cap. 19. n. 59. & tom. 3. verbo Alienatio, ſeu alienare.* Vnde fit incidi non poſſe arbores quaſcumque ex ſiluis, hortis, aut ſimilibus locis ſine ſolemnitate de iure requiſita ad alienationem bonorum Eccleſiæ, ac præſertim ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, prout in prædictis iuribus cauet.:s.

70 Sunt autem aliqui caſus, in quibus id fieri poteſt. Primus, ſi arbores inciſæ ſiue non fructiferæ, ſiue etiam fructiferæ, ſint in parua quantitate, vna ſcilicet, vel duæ, aut tres. Ratio eſt non ſolum, quia hoc cenſetur paruitas materiæ inſufficiens ad incurrendas graues pœnas; quæ impoſitæ ſunt contra alienantes bona Eccleſiæ; ſed etiam, quia in æquiualentibus eadem ratio ſeruatur. *l. 1. ff. leg. 1.* conſtat autem ex dictis eo verbo *Alienatio, ſeu alienare n. 7.* poſſe alienari ſine licentia, aut ſolemnitate requiſita terrulas exigui valoris, minus vtiles, aut longe poſitas, ſi adſit neceſſitas, ergo idem dici poteſt de inciſione arborum. Rota in vna Melitenſi *Beneficij* cnſam Andrea *in 2. part. dec. Farinacij tom. 4. deciſ. 533.* Filiucius *ſupra. dub. 8.* Peirinis *ſupra n. 22.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. diſp. 23. q. 3. num. 5.* Secus tamen eſſet, ſi arbores illæ, etſi numero paucæ, eſſent tamen inſignæ æſtimationis, vel quia extraordinariæ, ſingulares, aut propter aliam rationem; quia tunc non cenſerentur parua materia. *l. æquiſſimum, C. de vſufruct.* Filiucius *ſupra q. 10.* Peirinis, & Tamburinus *ſupra.*

71 Secundus, etiam quando eſſent in magna quantitate, ſi tamen illæ eſſent inutiles, aut nociuæ fundo, vel prædio, quia videlicet ob nimiam denſitatem, vel vmbroſitatem impedirent, ne aliæ arbores creſcerent, aut fructum facerent; nam talium cæſio vtilis eſt, & bona, *ſupra*, Nauarrus *ſupra, conſ. 6.* Rodriguez *tom. 1. q. Reg. q. 27. art. 4.* Quaranta, *ſupra*, Peirinis *n. 18.* Tamburinus *n. 2.* & ego *tom. 1. cap. 10. n. 4. & tom. 3. verbo Alienatio, ſeu alienare n. 16.*

72 Tertius, iuxta dicta *eo n. 16.* quando loco earum arborum, quæ inciduntur, reponuntur aliæ fructiferæ, ſeu magis fructiferæ; tunc enim eſſet vtilis fundo talis inciſio. Quaranta *ſupra*, Peiſinis *n. 19.* Tamburinus *n. 3.* contra Filiucium *ſupra q. 14.*

73 Quartus, quando inciderentur arbores veteres, vt earum loco reponantur nouæ eiuſdem, vel alterius qualitatis, vtiliores tamen, quam inciſæ; propter eamdem rationem. Rota *ſup.* Peirinis *n. 20.* Tamburinus *n. 4.* plures alios referens.

74 Quintus, & præcipuus caſus, in quo incidi poſſunt arbores ſine prædicta licentia, aut ſolemnitate, eſt quando arborea ſunt cæduæ. Pro quo ſuppono, arbores cæduas dici illas, quarum totus, vel præcipuus fructus conſiſtit in inciſione ipſarum, quòd tantum ſunt vtiles ad liguandum, quales ſunt arbores infructiferæ, & ſteriles, & quæ ſunt in nemore, arundineto, &c. inutiles, niſi ſolum, vt ex illis fiant ædificia, fabricæ, &c. *l. Silua, ff. de verb ſignificat*, Caius *ibid.* Filiucius *ſupra, q. 11.* Peirinis *num. 21.* Tamburinus *num. 7.* De iis ergo loquendo dico incidi poſſe ſine ſolemnitate, aut licentia Sedis Apoſtolicæ, ſolum pro vtilitate Eccleſiæ. Ratio eſt, quia quemadmodum poſſumus vti fructu arborum fructiferarum ſine periculo alienationis, ita & incidere iſtas arbores, cæduas, ſeu infructiferas, quia fructus earum conſiſtit in ipſarum inciſione, eum per inciſionem ſint in fructu, & poſtea renaſcantur; adeo quod per ipſarum inciſionem non deteriorentur fundos *l. diuortio §. ſi fundum. cum ſeq.* vbi Bartol. Laſſo *ff. ſol. mat. l. qui fundum §. cum fundum ff. de contrah. empt. l. Silua ff. de verbor. ſignific.* Quaranta *ſupra.* Bonacina *ſupra*, Peirinis *n. 21.* Tamburinus *num. 7.*

75 Nota tamen valde non omnem inciſionem arborum iſtarum cæduarum eſſe permiſſam, ſed eam ſolum, quæ fit cum triplici modificatione, ſcilicet temporis, quantitatis, & modi. *Temporis* quidem, vt fiat eo tempore, quo ſecundum regulas agriculturæ fieri debet, quando ſcilicet hæ arbores ad ſuam altitudinem peruenerunt, vel iuxta patriæ conſuetudinem. *Quantitatis* etiam, vt non omnes, ſed pars illarum cædatur, in quo ſimiliter, vt credo patriæ mos obſeruari debet. *Modi* præcipuè, qui in hoc conſiſtit, vt ita cædantur, vt in eundem, vel æquiualentem ſtatum repullulare poſſint. Baldus *l. diuortio §. ſi fundum ff. Sol. matr.* Curtius *conſ. 70.* Alciatus *l. Sylua*, *ibi* Rebuffus *ff. de verb. ſignificat.* Aretinus *d. §. ſi fundum.* Filiucius, & Peirinus *ſupra.* Triplex autem hæc modificatio ad vnum reducitur, ſcilicet, quod huiuſmodi arborum cæduarum inciſio fiat ſolum eo modo, vt

nihil

nihil agriculturæ,& arboribus noceat, & proprietas fundi non deterioretur. Quaranta *ſuprà.*

76 Nota tandem, quod quoties licita eſt arborum inciſio, licita etiam erit earum venditio, diſtractio vel combuſtio, poſtquam inciſæ ſunt. Quia iam non ſunt bona immobilia, aut mobilia pretioſa. Nauarrus *d. conſ.6.* Rodriguez *ſuprà,* Tamburinus *n.* 2. Burdunus *Reſol.* 27. *num.* 18.

77 Ex quibus omnibus elicitur, quid dicendum de beneficiario habente in prædijs ſui beneficij aliquas arbores, an ſcilicet illas poſſit incidere, quod quia non multum ad Regulares ſpectat, ideo tantum dico ex dictis ſolui id poſſe, & conſulendos Quarantam *ſupra,* Filiucium *ſupr. quæſt.* 12. *& ſeqq.* ac Bonacinam *ſuprà.* Elicitur etiam ſecundò, quid dicendum de vineæ, aut nemoris inciſione, an ſit vel non alienatio Eccleſiaſticis prohibita, de quo Burdunus *ſupra n.* 14. *&* 18. Ea enim, quæ ibi dicit, vt verum teneant ad communem ſententiam, quam ſequor, reduci debent, & iuxta eam accipienda.

78 Pro his ergo hortis, & ſiluis redimendis de manibus eorum, qui ea tenent, & ad Eccleſias horum Religioſorum ad quas ſpectant, reducendi, ſeu reuocandi, conceſſum eſt præſens priuilegium. Conforme ſatis Iuri communi, quod concedit reſtitutionem in integrum Eccleſiis, & locis pijs. *cap.* 1. *&* 2. *de reſtitut in integrum in 6.* Molina *tom.* 1. *de iuſt diſp.* 574. Bonacina *de contract. diſp.* 3. *q.* 1. *punct. vlt.* Tiullenc. *in Decalog.* 7. *cap.* 16. *dub.* 7. *n.* 3. Barboſa *in dict. cap.* 1. *&* 2.

Circa §. 26.

79 PRiuilegium hoc de nemine ſe intromittendo in officium Generalis, ſed à Fratribus legitimè eligendo ſupponi videtur in alio conceſſo Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 2. & Minoribus in ipſorum etiam Mari magno §. 1. *&* 2. & cum ipſo cohærent dicta *tom.* 1. *cap.* 13. *num.* 10. *&. tom.* 4. *verbo Prælatus Regularis, num.* 2. Spectare autem electionem Generalis ad totum Ordinem, conſtat ex iis quæ dixi *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 1. & habetur ex *cap. fin.* 56. *q.* 7. *cap. Abbatem.* 12. *&* 18. *q.* 2. *cap. cum dilectus de conſuetud. §. iubemus Authent. de Sanctiſſ. Epiſcop.* Doctores *in d. cap. cum dilectus,* maximè Butrius *in* 1. *lect. num.* 7. *& in* 2. *lect. num.* 38. *&* 45. Cardinal *n.* 9. *q.* 1. Rota *deciſ.* 65. *num.* 1 *p.* 1. *in recent.* & alij apud Sigiſmundum de Bonacina *de elect. Prælat. dub.* 101. *num.* 1. & Franciſcum Mariam Samuellium *de elect. tract.* 3. *diſp.* 1. Congregationis autem Capitulum pro electione Generalis ſpectat ad eum, quem ita, conſuetudo, aut priuilegia Religionum deſignant. *cap. quia inter vniuerſos, cap. quia propter, & cap. coram dilecto,* vbi Gloſſa *verbo Prouincia,* Imola, & Panorm. *n.* 3. *de elect.* Rota *deciſ.* 188. coram Mantica. Sigiſmundus *ſup. n.* 7. *& dub.* 9. *n.* 1. Samuellius *ſupr. concl.* 6.

80 Cum autem dicatur in hoc priuilegio electionem Generalis fieri debere *ſecundum B. Auguſtini Regulam,* & ex alia parte dixerim ſæpius ſcilicet *tom.* 1. *cap.* 15. *n.* 11. *& tom.* 2. *cap.* 2. *n.* 26. *maximè tom.* 4. *verbo Electio inter Regulares num.* 3. *& tom.* 4. *verbo Prælatus Regularis n.* 2. ſeruandam eſſe in electionibus Prælatorum Regularium formam præſcriptam *in cap. quia propter, de elect.* Ideo dubium eſſe poteſt quam formam ſeruare debeant Eremitæ S. Auguſtini in electione Generalis. Et dicendum proculdubio obſeruare debere formam *d. cap. quia propter,* tum quia non eſt contraria Regulæ B. Auguſtini, tum quia eſto contraria eſſet, illi ſtandum erat, cum ſit deciſio Concilij Generalis Lateranenſis ſub Innoc. III. quæ obligat ſuper omnes Regulas, & Conſtitutiones Ordinum.

De aliis ſpectantibus ad electionem Generalium dixi locis relatis. De quo etiam agunt Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Electio,* Sorbus *in Annotationibus ad idem Compendium verbo electio.* Rodriguez *tom.* 2. *q. Regul. q.* 52. & alij quos in dictis locis retuli. Alia quoque circa huius priuilegij ampliationem habes infra *in* §. 49. huius maris magni; & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 81.

Quia tamen tam in hoc, quàm in aliis Priuilegiis 82
huius Maris magni ſermo eſt de Regula Sancti Auguſtini, eamque huius Religionis Profeſſores præ manibus deſiderent, operæ pretium duxi eam hoc loco afferre.

Regula Sancti Auguſtini Epiſcopi Hipponenſis, & Eccleſiæ Doctoris.

ANte omnia, Fratres chariſſimi, diligatur Deus; 83
deinde proximus, quia iſta præcepta ſunt principaliter nobis data. Hæc igitur ſunt, quæ vt obſeruetis, præcipimus, in Monaſterio Conſtituti. Primum, propter quod in vnum eſtis congregati, vt vnanimes habitetis in domo, & ſit vobis anima, & cor vnum in Deo. Et non dicatis aliquid proprium, ſed ſint vobis omnia communia. Et diſtribuatur vnicuique veſtrum à præpoſito veſtro victus, & tegumentum, non æqualiter omnibus, quia non æqualiter valetis omnes, ſed potius vnicuique, prout cuique opus fuerit. Sic enim legitis in Actibus Apoſtolorum, quia *erant illis omnia communia, & diſtribuebatur vnicuiq. prout cuiq. opus erat.* Qui verò aliquid habebant in ſæculo, quando ingreſſi fuerint Monaſterium, libenter velint illud eſſe commune. Qui autem non habebant, non ea quærant in Monaſterio, quæ nec foris habere potuerint. Sed tamē eorum infirmitati, quod opus eſt, tribuatur, etiamſi paupertas eorū, quando foris erant, nec ipſa neceſſaria poterat inuenire. Nō tamen ideo putent ſe eſſe felices, quia inuenerunt victum, & tegumentum, quale foris inuenire non potuerunt. Nec erigant ceruicem, quia ſociantur eis, ad quos foris accedere non audebant, ſed ſurſum cor habeant, & terrena vana non quærant, ne incipiant Monaſteria diuitibus eſſe vtilia, non pauperibus, ſi diuites illic humiliantur, & pauperes illic inflantur. Rurſus etiam illi, qui aliquid eſſe videbantur in ſæculo, non habeant faſtidio Fratres ſuos qui ad illam ſanctam ſocietatem ex paupertate venerunt. Magis autem ſtudeant non de parentum diuitum dignitate, ſed de pauperum Fratrum ſocietate gloriari. Nec extollantur, ſi communi vitæ aliquid de ſuis facultatibus contulerunt, nec de ſuis diuitiis magis ſuperbiant, quia eas in Monaſterio partiuntur quam ſi eis in ſæculo fruerentur. Alia quippe quæcumque iniquitas in malis operibus exercetur, vt fiant; ſuperbia verò etiam in bonis operibus inſidiatur, vt pereant. Et quid prodeſt diſpergendo dare pauperibus, & pauperem fieri; cum anima miſera ſuperbior efficitur diuitias contemnendo, quàm fuerat poſſidendo? Omnes ergo vnanimiter, & concorditer viuite, & honorate in vobis Deum inuicem, cuius templa facti eſtis.

Orationibus inſtate horis, & temporibus conſti 84
tutis. In Oratorio nemo aliquid agat, niſi ad quod factum eſt, vnde & nomen accepit, & ſi fortè aliqui etiam præter horas conſtitutas (ſi eis vacat) orare voluerint, non eis ſint impedimento, qui ibi aliquid agendum putauerint. Pſalmis, & Hymnis cum oratis Deum, hoc verſetur in corde, quod profertur in ore. Et nolite cantare, niſi quod legitis eſſe cantandum. Quod autem non ita ſcriptum eſt, vt cantetur, non cantetur.

Carnem veſtram domate ieiuniis, & abſtinentia 85

eſcæ, & potus, quantum valetudo permittit. Quando autem aliquis non poteſt ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum ſumat, niſi cum ægrotat. Cum acceditis ad menſam, donec inde ſurgatis, quod vobis ſecundum conſuetudinem legitur, ſine tumultu, & contentione audite, ne ſolæ vobis fauces ſumant cibum, ſed & aures eſuriant verbum Dei. Qui infirmi ſunt ex priſtina conſuetudine ſi aliter tractantur in victu, non debet aliis moleſtum eſſe, nec iniuſtum videri eis, quos fecit aliqua conſuetudo fortiores. Nec illos feliciores putent, quia ſumunt quod non ſumunt ipſi, ſed ſibi potius gratulentur, quia valent, quod non valent illi. Etſi eis, qui venerunt ex moribus delicatioribus ad Monaſterium, aliquid alimentorum, veſtimentorum, operimẽtorumve datur, quod aliis fortioribus, & ideo felicioribus non datur, cogitare debent quibus non datur, cogitare debent quibus non datur, quantum de ſua ſæculari vita illi ad iſtam deſcenderint, quamuis vſque ad aliorum, qui ſunt corpore firmiores frugalitatem peruenire non potuerint. Nec debent velle omnes, quòd paucos vident amplius (non quia honorantur, ſed quia tolerantur) accipere: ne contingat deteſtanda peruerſitas, vt in Monaſterio, vbi quantum poſſunt, fiunt diuites laborioſi, fiant pauperes delicati. Sanè quemadmodum ægrotantes neceſſe habent minùs accipere, ne grauentur, & ita poſt ægritudinem tractandi ſunt, vt citiùs recreentur, etiamſi de humillima ſæculi paupertate venerint, tanquam hoc eis contulerit recentior ægritudo, quod diuitibus anterior conſuetudo. Sed cùm vires priſtinas reparauerint, redeant ad feliciorem conſuetudinem ſuam, quæ famulos Dei tantò ampliùs decet, quanto minus indigent, ne cibi eos teneat voluptas iam vegetatos, quos neceſſitas leuarat infirmos. Illos ſanè exiſtiment ditiores, qui in ſuſtinenda parcitate fuerint fortiores. Melius eſt enim minùs egere, quam plus habere. Non ſi notabilis habitus veſter, nec affecteris veſtibus placere, ſed moribus. Quando proceditis, ſimul ambulate, cum veneritis quò itis ſimul ſtate. In inceſſu, ſtatu, habitu, & in omnibus motibus veſtris nihil fiat, quod cuiuſquam offendat aſpectum, ſed quod veſtram deceat ſanctitatem. Oculi veſtri, etſi iaciantur in aliquam fœminarum, in nullam figantur. Neque enim quando proceditis, fœminas videre prohibemini, ſed appetere, vel ab ipſis appeti velle, criminoſum eſt. Nec ſolo tactu, & affectu, ſed & aſpectu quoque appetitur, & appetit concupiſcentia fœminarum. Nec dicatis vos habere animos pudicos, ſi habeatis oculos impudicos, quia impudicus oculus impudici cordis eſt nuncius. Et cum ſe inuicem ſibimet etiam tacente lingua conſpectu mutuo corda nunciant impudica, & ſecundùm concupiſcentiam carnis, alterutro delectantur ardore, etiam intactis ab immunda violatione corporibus fugit caſtitas ipſa de moribus. Nec putare deb*t, qui in fœminam figit oculum, & illius in ſemetipſum diligit ſuum, ab aliis ſe non videri, cum hoc facit. Videtur omnino, & à quibus, ſe videri non arbitratur. Sed etſi lateat & à nemine hominum videatur, quid faciet de illo de ſuper inſpectore, quem latere nihil poteſt? An ideo putandus eſt non videre, quia tanto videt patientius, quantò ſapientius? Illi ergo vir ſanctus timeat diſplicere, ne velit fœminæ malè placere. Illum cogitet omnia videre, qui velit fœminam malè videre. Illius namque & in hac cauſa commendatus eſt timor, vbi ſcriptum eſt: Abominatio eſt Domino defigens oculum. Quando ergo ſimul eſtis in Eccleſia, vel vbicumque fœminæ ſunt, inuicem veſtiam pudicitiam cuſtodite. Deus enim, qui habitat in vobis, etiam iſto modo cuſtodiet vos ex vobis.

Etſi hanc, de qua loquor, oculi petulantiam in aliquo veſtrum aduerteritis, ſtatim admonete, ne malè cœpta progrediantur, ſed de proximo corrigantur: ſi autem & poſt admonitionem iterum, vel alio quoque die idipſum facere videritis, iam velut vulneratum, ſanandum prodat, quicumque hoc potuerit inuenire. Prius tamen eſt alteri, vel tertio demonſtrandum, vt duorum, vel trium poſſit ore conuinci, & competenti ſeueritate coërceri. Nec vos iudicetis eſſe maleuolos, quando hoc indicatis. Magis quippè innocentes non eſtis, ſi Fratres veſtros, quos indicando corrigere poteſtis, tacendo perire permittitis. Si enim Frater tuus vulnus habet in corpore, quod velit occultari, dum timet ſecari, nonne crudeliter à te ſileretur, & miſericorditer iudicaretur? Quantò ergò potius debes manifeſtare, ne deterius putreſcat in corde? Sed antequam aliis demonſtretur, per quos conuincendus eſt, ſi negauerit, prius Præpoſito debet oſtendi, ſi admonitus neglexerit corrigi, ne fortè poſſit ſecretius correctus, non innoteſcere cæteris. Si autem negarit, tunc neganti adhibendi ſunt alij (etiã coram omnibus) vt poſſit non ab vno teſte argui, ſed à duobus, vel tribus conuinci. Conuictus verò, ſecundùm Præpoſiti, vel etiam Preſbyteri (ad cuius diſpenſationem pertinet) arbitrium, debet emendatoriam ſubire vindictam, quam ſi ferre recuſauerit (etiamſi ipſe non abſceſſerit) de veſtra ſocietate proiiciatur. Non enim crudeliter hoc fit, ſed miſericorditer, ne contagione peſtifera plurimos perdat. Et hoc quod dixi de oculo non figendo, etiam in cæteris inueniendis, prohibendis, indicandis, conuincendis, iudicandiſque peccatis, diligenter, & fideliter obſeruetur cum dilectione hominum, & odio vitiorum. Quicunque autem in tantum progreſſus fuerit malum, vt occultè literas ab aliquo vel quodlibet munus acceperit, ſi hoc vltrò confitetur, parcatur illi, & oretur pro eo. Si autem deprehenditur, & conuincitur ſecundùm arbitrium Preſbyteri, vel Præpoſiti grauiùs emendetur.

Veſtes veſtras in vnum habeatis ſub vno cuſtode, vel duobus, vel quot ſufficere poſſint ad eas excutiendas, ne à tinea lædantur. Et ſicut paſcimini ex vno cellario, ſic induamini ex vno veſtiario. Si fieri poteſt, ad vos non pertineat, quod vobis indumentum pro temporum congruentia proferatur, vtrum hoc recipiat vnuſquiſque, quod depoſuerat, an aliud, quod alter habuerat, dum tamen vnicuique, prout cuique opus eſt, non negetur. Si autem hinc inter vos contentiones, & murmura oriuntur, & conqueritur aliquis ſe deterius accepiſſe quàm prius habuerat, & indignum ſe eſſe, quod non ita veſtiatur, ſicut alius Frater veſtiebatur: hinc vos probare, quantum vobis deſit in illo interiori ſancto habitu cordis, qui pro habitu corporis litigatis; tamen ſi veſtra toleratur infirmitas, vt hoc recipiatis, quod poſueritis, in vno tamen loco ſub communibus cuſtodibus habete, quod ponitis: ita ſanè quod nullus ſibi aliquid operetur, ſed omnia opera veſtra in vnum fiant, maiori ſtudio, & frequentiori alacritate, quàm ſi vobis ſinguli propria faceretis. Charitas enim, de qua ſcriptum eſt, quòd *Non quærit, quæ ſua ſunt*, ſic intelligitur, quia communia propriis non propria communibus anteponit. Et ideo quantò ampliùs rem communem, quam propria veſtra curaueritis tantò ampliùs vos proficere noueritis, vt in omnibus, quibus vtitur tranſitoria neceſſitas, ſuperemineat quæ permanet Charitas. Conſequens ergo eſt, vt etiam quis filiis ſuis, aut aliqua neceſſitudine ad ſe pertinentibus, in Monaſterio conſtitutis, aliquam contulerit veſtem, ſiue quodlibet aliud inter neceſſaria deputandum, non occultè accipiatur, ſed in poteſtate Præpoſiti, vt in rem communem redactum, cui neceſſe fuerit, præbeatur. Quod ſi aliquis

quis rem ſibi collatam celauerit, furti iudicio condemnetur.

Indumenta veſtra ſecundùm arbitrium Præpoſiti lauentur, ſiue à vobis, ſiue a fullonibus, ne interiores animæ ſordes contrahat mundæ veſtis nimitis appetitus. Lauacrum etiam corpori, cum infirmitatis neceſſitas cogit, minimè denegetur. Fiat ſine murmure de conſilio medici, ita vt (etiamſi nolit) iubente Præpoſito faciat, quod faciendum eſt pro ſalure. Si autem velit, & fortè non expedit, ſuæ cupiditati non obediatur. Aliquando enim (etiamſi noceat) prodeſſe creditur, quod delectat. Denique ſi latens eſt dolor in corpore, famulo Dei diceoti, quid ſibi doleat, ſine dubitatione credatur. Sed tamen vtrum ſanando illi dolori, quod delectat, expediat, ſi non eſt certum, medicus conſulatur. Nec eant ad balnea, ſiue quocumque ire neceſſe fuerit minus quam duo, vel tres. Et ille, qui habet aliquò eundi neceſſitatem, cum quibus Præpoſitus iuſſerit ire debet, Ægrotantium cura, ſiue poſt ægritudinem reficiendorum, ſiue aliqua imbecillitate (etiam ſine febribus) laborantium, vni alicui debet iniungi, vt ipſe de cellario petat, quod cuique opus eſſe proſpexerit. Siue autem, qui cellario, ſiue qui veſtibus, ſiue qui codicibus præponuntur, ſine murmure ſeruiant Fratribus ſuis. Codices certa hora ſingulis diebus petantur. Extra horam, qui petierit, non accipiat. Veſtimenta verò, & calceamenta quando fuerint indigentibus neceſſaria, dare non differant, ſub quorum cuſtodia ſunt quæ poſcuntur. Lites aut nullas habeatis, aut quam celerrime finiatis, ne ira creſcat in odium, & trabem faciat de feſtuca, & animam faciat homicidam. Sic enim legitur: *Qui odit Fratrem ſuum, homicida eſt*. Quicunque conuitio, vel maledicto, vel etiam criminis obiectu aliquem læſerit, meminerit ſatisfactione quantocyus curare quod fecit, & illo, qui læſus eſt, ſine diſceptatione dimittere. Si autem inuicem ſe læſerint, inuicem ſibi debita relaxare debent propter orationes veſtras, quas vtique quanto crebriores habetis, tantò ſanctiores habere debetis. Melior eſt autem, qui quamuis ira ſæpe tentetur, tamen impetrare feſtinat, vt ſibi dimittat, cui ſe feciſſe agnoſcit iniuriam, quàm qui tardius iraſcitur, & ad petendam veniam tardiùs inclinatur. Qui autem nunquam vult petere veniam, aut non ex animo petit, ſine cauſa eſt in Monaſterio, etiamſi inde non proiiciatur. Proinde vobis durioribus parcite; quæ ſi emiſſa fuerint ex ore veſtro, non pigeat ex ipſo ore proferre medicamenta, vnde facta ſunt vulnera. Quando autem neceſſitas diſciplinæ in moribus coercendia dicere vos dura verba compellit, etiamſi ipſi modum vos exceſſiſſe ſentitis, non à nobis exigitur, vt à vobis ſubditis veniam poſtuletis, ne apud eos, quos oportet eſſe ſubiectos, dum nimium ſeruatur humilitas, regendi frangatur authoritas. Sed tamen petenda venia ab omnium Domino, qui nouit eos quos plus iuſto fortè corripitis, quanta beneuolentia diligatis. Non autem carnalis, ſed ſpiritualis inter vos debet eſſe dilectio.

Præpoſito tanquam Patri obediatur, multò magis Presbytero, qui omnium veſtrum curam gerit. Vt ergo cuncta iſta ſeruentur, & ſi quid minus ſeruatum fuerit, non negligenter prætereatur, ſed vt emendandum, corrigendumque curetur, ad Præpoſitum præcipuè pertinebit, vt ad Presbyterum, cuius eſt apud vos maior authoritas, referat quod vires, vel modum eius excedit. Ipſe verò qui vobis præeſt, non ſe exiſtimet poteſtate dominante, ſed Charitate ſeruiente felicem. Honore coram vobis prælatus ſit vobis, timore coram Deo ſubſtratus ſit pedibus veſtris. Circa omnes ſeipſum bonorum operum præbeat exemplum. Corripiat inquietos, conſoletur puſillanimes, ſuſcipiat infirmos, patiens ſit ad omnes. Diſciplinam libens habeat, metuendus imponat. Et quamuis vtrumque ſit neceſſarium, tamen plus amari à vobis appetat, quàm timeri, ſemper cogitans Deo ſe pro vobis redditurum eſſe rationem. Vnde & vos magis obediendo, non ſolum veſtri, ſed etiam ipſius miſeremini, qui inter vos quanto in loco ſuperiori, tanto in periculo maiori verſatur.

Monet Dominus, vt obſeruetis hæc omnia tanquam ſpiritualis pulchritudinis amatores, & bono Chriſti odore de bona veſtra conuerſatione fragrantes, non ſicut ſerui ſub lege, ſed ſicut liberi ſub gratia conſtituti. Vt autem vos in libello hoc tanquam in ſpeculo poſſitis inſpicere, ne per obliuionem aliquid negligatur, ſemel in ſeptimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis ea, quæ ſcripta ſunt, facientes, agite gratias Domino bonorum omnium largitori. Vbi autem ſibi quicunque veſtrum viderit aliquid deeſſe, doleat de præterito; caueat de futuro; orans vt ſibi debitum dimittatur, & in tentationem non inducatur.

Finis Regulæ Sancti Auguſtini.

Circa §. 27.

84 DE priuilegio in hoc §. conceſſo, in quo prohibetur rapina, furtum, ignis appoſitio, ſanguinis effuſio, hominis captio, aut aliqua violentia in domibus horum Religioſorum, aliqua dixi *tom. 2. cap. 19. num. 51. & tom. 4. verbo Monaſteria Regularium num. 24.* Vbi alia etiam priuilegia ad intentum, ſpecialiter circa id quod in eo tangitur de captione alicuius in dictis domibus, quod pertinet ad immunitatem Eccleſiarum, dixi *tom. 3. verbo immunitas Eccleſiarum, tom. 4. eo verbo Monaſteria, Regularium n. 25. & 26.* & limitandum eſt tam hoc quam ſimilia priuilegia iuxta moderationem factam à Gregorio XIV. de qua latè dixi locis immediate relatis.

85 Pro praxi tamen Regularium circa reos confugientes ad eorum Eccleſias, præter dicta eo verbo *Immunitas Eccleſiarum, num. 2. & ſequentibus*, noui confugas, qui commiſerunt delicta, propter quæ non priuantur immunitate Eccleſiaſtica, ſed poſſunt illa gaudere (de quibus eo loco dixi) non debere expelli, ſed potius recipi in domibus Regularium, *cap. miror. cap. rerum, capit. id conſtitutum, cap. Sicut antiquitus 17. queſt. 4. capit. de raptoribus 36. part. 1. cap. inter alia, de immunit. Eccleſ. & l. præſenti C. de his qui ad Eccleſ. confug.* Et ratio eſt, quia eo ipſo quod leges dant talibus reis ius ad confugiendum in loca ſacra conſequenter prohibent, ne ab ipſis excludantur, ne priuentur iure quod habent quod eſt contra iuſtitiam. Paſqualigus *deciſ. 469.* Quod ſi tales rei in dictis locis immodeſtè ſe gerant, aut aliquid agant contra ipſorum reuerentiam, monendi ſunt vt modeſtè, & religioſè agant, alioquin ſi inemendabile videantur, eiici poterunt, quia ius conſeruandi propriam habitationem eſt naturale, & proprium Perſonarum Regularium, ac per conſequens præponi debet iuri conſeruando incolumitatem reorum. Præſertim quia quod ob gratiam alicuius *fit*, non debet in alterius documentum retorqueri, iuxta Regulam iuris in 6. Paſqualigus *ſupr. dec. 470.* referens S. Congregat. declarationem, Nauarrum, & Farinacium.

86 Pro hac etiam materia de immunitate Eccleſiarum an ſcilicet ſuffragetur Religioſis delinquentibus, dicam infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 57. & animaduerte probabile valde eſſe hanc immunitatem ſuffragari etiam illis delinquentibus, qui violenter extrahuntur è manibus ſatellitum, aut è carcere etiam

iuſtè

iuſtè detenti ad Eccleſias confugiunt, in caſibus videlicet, in quibus immunitas Eccleſiarum fauet reis iuxta moderationem Conſtitutionis Gregorij XIV. de qua ſupra. Ratio eſt, quia prædictis reis competit ius ad libertatem, & vitam ſuam tuendam in quocunque ſtatu verſentur, cuius ſignum eſt, quod poſſunt ipſi è carceribus, in quibus iuſtè detinentur, fugere de ſaluandum vitam, & libertatem; & ex alia parte Eccleſia debet præbere ſuum patrocinium reis ad illam quoquomodo venientibus, quia iura, quæ hanc immunitatem concedunt, & quæ retuli. *tomo 3. verbo Immunitas Eccleſiarum numero* 1. generaliter loquuntur, concedi ergo debet immunitatem præfatam illis ſuffragari etiam in caſu relato. Et ita credo in Hiſpania practicari, prout ſæpius intellexi, & refert Gutierrez *in quæſtionibus pract. lib. 3. quæſt. 4. num.* 10. De hoc puncto late Pater Diana *part. 6. tract. 8. reſolut.* 5. doctis aliis viris conſultis, contra Paſqualigum, & Nouarium. Ioannes Sancius autem *in ſelectis, diſput. 44. num.* 52. vtramque ſententiam probabilem putat, & vtriuſque defenſores refert. An verò idem ſit dicendum pro caſu, quo in carcere detentus ex eo exeat promittens ſub iuramento cuſtodi ſe reuerſurum, tractat Trullenc. *in Decalog. lib. 1. cap. 11. dub. 1. num.* 11. poſt alios.

87 Vide alia infra *circa* §. 29. Et nota, quòd violentia probibita in hoc priuilegio fieri domibus Religioſorum ſufficienter complerur, ſi impediantur Religioſi facere, aut proſequi aliquam fabricam in proprio ſolo, inhibendo cæmentarius, ne id faciant, aut alio modo. Hoc enim eſt contra iura Religionis, & immunitatem Eccleſiaſticam. *cap. eos qui, de immunit. Eccleſiaſt. in 6.* Reginaldus *lib. 9. prax. c. 24. n.* 158. Filiucius *tomo 1. tract. 16. cap. 10. num.* 271. Diana *part. 1. tract. 2. reſolut.* 54. Bonacina *tomo 3. diſp. 2. de cenſur. q. 10. punct. 4. num.* 2. & alij plures. Imò ſi hoc fiat per modum ſtatuti, incurret ſic faciens in excommunicationem Bullæ Cœnæ *cap.* 15. Vgolinus *de Cenſur. in Bulla Cœnæ ibid.* Bonacina *ſuprà, diſp. 2. quæſt. 16. puncto 1. n.* 2. poſt alios.

Circa §. 28.

88 CONfirmantur hoc loco à Pontifice iſtis religioſis omnes libertates, & immunitates, ac exemptiones à ſæcularibus exactionibus à Summis Pontificibus prædeceſſoribus, Regibus, & Principibus aliàs conceſſæ. Pro quo vide dicta ſuprà, circa ſimile priuilegium Vrbani VI. in hoc Mari magno §. 5. Et nota, quòd, cùm tam in hoc, quàm in relato priuilegio Vrbani VI. vtantur Pontifices verbo *Rationabiliter*, denotant ſanè ſolùm confirmari iuſta & rationabilia priuilegia, non inutilia, & iniuſta, vt notatur in margine huius priuilegij in Bullario Rodriguez, & habet ipſe in *tomo 1. quæſt. regular. quæſt. 10. art.* 9. Imo talia priuilegia irrationabilia, inutilia, aut iniuſta non ſunt proprie priuilegia, cùm priuilegium ſit *priuata lex*, & de ratione legis ſit quod ſit iuſta, rationabilis, & honeſta, iuxta dicta *tomo 4. verbo leges regularium, num.* 7. Quod maxime dixerim propter aliqua priuilegia, quæ quandoque impetrari ſolent à Religioſis particularibus contra ſtatuta ſuorum Ordinum. De quibus, & de modo, quo ſe gerere debeant Prælati circa impediendum vſum talium priuilegiorum, dixi eo verbo *leges regularium, n. 19. & verbo Litteræ Apoſtolicæ, num. 7. &* 8. Et pro eo videndus Miranda *tom. 1. Man. Prælat. quæſt. 43. art.* 4. confirmationem porrò non extendi ad illicita, colligitur etiam *ex cap. ad noſtram, de confirm.* vt per Alexand. *conſ. 39. n. 10. vol.* 4. Auiles ad cap. 17. *Pretorum, verbo Prouerb. numer.* 7. Ioſeph. Seſſe *Aragonia; deciſ. 93. numer.* 5. colligit Barboſ. *in Collectan. ad dictum cap. num.* 2. *& ſeqq.* vbi multa ad intentum ex DD. & Sac. Rot. *dec.*

89 Quia tamen in hoc priuilegio confirmantur libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum huic Ordini conceſſæ à Regibus, Principibus, & aliis fidelibus; ideo notandum, illud tanto magis validum eſſe, quantò eſt conforme iuris communis diſpoſitioni. *cap. Quanquam, de cenſibus in 6. cap. 1. de immunitate Eccleſiæ in 6. Clem. præſente, eod. tit. cap. 1. de Decimo. cap. non minus, & cap. aduerſus, de immunitate Eccleſ.* Cardin. *in d. cap. non minus, eod. tit.* Abb. *in cap. innouamus de cenſibus, num. 4. & conſ. 13. part.* 2. Bald. *in leg. 1. num. 9. Cod de contrahend. empt.* Bertazzol. *de gabell. ſeu vectigal §. 7. princ. num.* 10. Et fuit dictum à Rota in Cortegienſi *Gabellæ* coram Iuſto 27. Nouembris 1607. & in Valentina *Gabella* 4. Decembris 1595. coram Cardinali Pamphilio & in Brunduſina *Gabella* 13. Februarij 1604. coram Penia, & in Bononienſi *Exemptionis* coram Veroſpio 25. Maij 1618. Pro qua re maximè iuuat illa Brunduſina *Gabella* coram Penia, vbi non ſolum generaliter de Eccleſiaſticis perſonis, quod non teneantur ad ſoluendas gabellas, & alia onera à laicis impoſita, ſed etiam quod laici ad id cogentes, ſint excommunicati. Legenda eſt deciſio, quia magiſtralis valde cum omnibus exceptionibus neceſſariis. Item alia Albenſis *gabella* ſeu *onerum* coram Merlino, vbi id etiam magiſtraliter deciditur. Et ſpecialiter quod hæc immunitas ſit de iure diuino ex teſtimoniis, vel exemplis ex ſacra Scriptura, vel traditione Eccleſiæ deducta, & quod bona aliqua dum Eccleſiis traduntur, eo ipſo eximuntur à dominio, & poteſtate laicorum, & ex ſpeciali iure ſub dominio Chriſti Domini noſtri conſtituuntur.

Circa §. 29.

90 PRiuilegium hoc de non inferendo damno, vel præiudicio aliquo domibus vel poſſeſſionibus iſtorum Religioſorum ampliatiuum eſt alterius, de quo ſuprà *circa* §. 27. De ipſius tamen materia aliqua dixi *tomo 4. verbo Monaſteria Regularium, n.* 24. Adde tamen vtrumque priuilegium iuri communi conforme eſſe; in eo namque contra bonorum Eccleſiaſticorum raptores, inuaſores, aut vſurpatores pœnæ plurimæ ſtatuuntur, *cap. nulli liceat in fin. & in cap. prædia, cap. hac huius in fin. & in cap. in legibus 12. quæſt. 2. & in cap. qui oblationes 2. in fin. 13. quæſt.* 2. Decianus *in tract. crim. leg. 6. cap. 30. in prim. & n. 18. &* 20. Petrus Gregorius *Syntag. iur. lib. 33. cap. 18. num.* 2. Tuſcus *tomo 7. lit. S. concl. 6. à num.* 4. Nauarrus *in Man. cap. 27. n.* 94. Suarez *tomo 5. de cenſur. diſp. 22. à num.* 4. Sairus *de cenſur. lib. 3. cap. 29. à n.* 14. & Barboſa *de iur. Eccleſiaſt. lib. 3. cap. 29. num. 6. 7. & ſeqq.* vbi *numer.* 9. qualiter hoc etiam extendatur ad Prælatos, vel Rectores Eccleſiarum qui à propriis Eccleſiis aliqua ſurripiunt, vel auferunt, Et *num. 10. & ſeqq.* ad clericos bona Prælatorum decedentium ſurripientes Quæ omnia Regularibus quoque applicari debent.

91 Circa illud autem quod dicitur in hoc priuilegio *Salua Sedis Apoſtolicæ authoritate*, quo denotatur Summum Pontificem derogare poſſe prædictis priuilegiis conceſſis Regularibus, & eorum domibus, aut poſſeſſionibus, nota quod licet hoc ita ſit, iuxta dicta *tomo 4. verbo Priuilegia Regularium, num.* 19. & talis ſit vis clauſulæ *Saluo, &c.* quæ tuetur ius illæſum quod quis habet, prout ſentit Rota *dec. 610. in fin. in 1. collect. nouiſſ.* nihilominus tamen Summus Pontifex nunquam tollit, aut tollere cenſendus eſt priuilegia Eccleſiis, aut Regularibus conceſſa, ſine cauſa. *cap. priuilegia cum ſeqq. 25. quæſt. 2. & cap. quanto in fin. 63. diſt.* Papæ enim iure applicatur, quantum

Digitized by Google

tum ad conſtantiam in priuilegiis conceſſis illud quod debeat eſſe ſicut lapis angularis; aut ſicut polus in cœlo. Baldus *conſil.* 377. *ſub num.* 4. *volum.* 1. & alij apud Barboſam *de Iure Eccleſiaſt. lib.* 1. *capit.* 2. *num.* 115.

92 Alia habes infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 83. in ſimili ipſorum priuilegio. Quibus adde, quòd inferens iniuriam particulari Eccleſiæ, aut Monaſterio, infert etiam illam quodammodo toti Eccleſiæ, & Summo Pontifici, qui eſt caput ipſius *leg.* 1. *Cod. de Sum. Trinit. & fid. Cathol.* vbi Baldus Alban. *in lucubrat. ad Barth. in leg.* 1. *num.* 10. *Cod. de Summa Trinit. & fid. Cathol.* Paſqualigus *in Centur. quæſt. moral. q.* 64. *in fin.* Quod notandum pro detractoribus Religionum, quorum peccatum grauiſſimum eſſe, & ſapere hæreſim, tenet Trullenc. *in Decalog. lib.* 7. *cap.* 10. *dub.* 14. *n.* 3.

Circa §. 30.

93 PRo pœnis in hoc priuilegio contentis conſulenda ſunt, quæ dixi *tomo* 4. *verbo pœna Eccleſiaſtica*, & quæ circa Mare magnum Prædicatorum §. 53. & Minorum §. 52. & Bullam Auream §. 10. in ſuperioribus dicta ſunt ſpecialiter circa illa verba: *Et à ſacratiſſimo corpore, & ſanguine Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat*, ſcilicet perſona contrauenicns dictis priuilegiis; dubitari poteſt, an per ea denotetur interdictum partiale, quod ſcilicet priuat ſolum receptione venerabilis Sacramenti Euchariſtiæ; an potius excommunicatio, quæ a præcipuo ipſius effectu, ſcillicet ſeparatione ab Euchariſtia talis dicitur; alibi dicetur. Obiter tamen nota pœnam impoſitam illis verbis: *Communione careat Chriſtiana*, prout habetur in aliquibus diſpoſitionibus Pontificiis, præſertim *cap. ſi quis Romipetat* 24. *quæſt.* 3. & *cap. Innouamus de conſ.* cui ſimilis videtur iſta, de qua in præſenti, denotare pœnam excommunicationis. Molina *diſp.* 666. *in fin. tract.* 2. *de iuſt.* Alterius *tomo* 1. *lib.* 5. *diſp.* 6. *capitulo* 2. Cardinalis *in dicto cap. innouamus num.* 2. & Theſaurus *in prax. part.* 2. *verbo Peregrinus, n.* 1. & *verbo Vectigalia*, §. *nota*. Imo & excommunicationem latæ ſententiæ, vt approbat idem Theſaurus *ibid.* ex Butrio, Tiraquello, Felino, Azorio, & Alterio, licet Odienſis, Turrecremata, Angelus, Syluester, Armilla, & alij ſolum credant denotare pœnam excommunicationis ferendæ. De quo etiam aliàs.

Circa §. 31.

94 COncedit ſub hoc §. Bonifacius VIII. Eremitis ſancti Auguſtini (quod etiam poſtea conceſſit Ioannes XXII. Carmelitis, prout patet in eorum Mari magno §. 7. & Vrbanus VI. Seruitis in ipſorum Mari magno §. 15.) eorumque bonis omnimodam exemptionem à cuiuſcunque Diœceſani iuriſdictione, declarans ipſos, & ipſa ſoli Romano Pontifici, & Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiacere, in ius, & proprietatem Beati Petri, & prædictæ Sedis illa aſſumendo, ita quod nullus poſſit in ipſos, aut ipſa cenſuras aliquas promulgare. De qua materia plura dixi *tom.* 1. *cap.* 11. & *tomo* 3. *verbo Cauſa iudicialis Regularium*, & *verbo Clericus*, & *verbo Delinquens Regularis*, & *verbo Epiſcopus*, maximè verbo *Exemptio Regularium*, an in hoc Opere *ſupra Mare magnum Prædicatorum*, §. 36. & 46. & *ſupra Mare magnum Minorum*, §. 37. & 44.

95 Specialiter circa illa verba, *In ius & proprietatem Beati Petri, & Apoſtolica Sedis aſſumimus*, nota, ex illis ſufficienter probari prædictam exemptionem. Ita enim habetur expreſsè *in cap. Si Papa de priuileg. in* 6. Panormitanus *in cap. recepimus*; *num.* 1. vbi etiam Soccin. *num.* 7. & 31. *de priuileg.* Eraſmus à Cokier. *de Iuriſd. Ordin. in exempt. part.* 1. *quæſt.* 9. *n.* 1. *verſ. in primis*, Maſcardus *de probat. concl.* 713. Et ratio eſt, quia vt dicitur in *dicto cap. Si Papa*, communiter etiam receptum, *Cum iure communi omnes Eccleſia per Orbem diffuſa ad Romanam Eccleſiam pertineant, ſi id alicui concedatur Eccleſia, vel de ea per ſententiam iudicetur, ex hoc ipſius comprobatur exemptio, &c. cùm verba aliquid operari debeant, &c.* Gonzalez *ad Regul.* 8. *Cancellar.* §. 7. *proœm. num.* 127. & *Gloſſa* 6. *à numero* 16. Barboſa *de officio, & poteſtate Epiſcopi, allegat.* 123. *num.* 15. & *in dicto cap. Si Papa, num.* 3. & *in cap. recepimus de priuileg. num.* 1. Nec obſtat quod *in cap. recepimus de priuileg.* dicatur per prædicta verba non probari dictam exemptionem à iuriſdictione Ordinariorum, niſi vlterius concurrat ſolutio cenſus in ſignum ſubiectionis facta. Omiſſis enim multis, quæ latè, & doctè proſequitur idem Barboſa loco allegato *de officio, & poteſtate Epiſcopi, n.* 16. & *ſequentibus*, quæ etiam refert, & ſequitur Tamburinus *de Iure Abbatum, tomo* 1. *diſput.* 15. *quæſit.* 5. *num.* 5. & *ſequentibus*, Breuiter dico, quod quando priuilegium, ſententia, aut ſcriptura non fiunt principaliter ſuper exemptione, ſeu libertate, ſed incidenter propter aliud; tunc ſi enuntient aliquod Monaſterium, ſeu Eccleſiam, vel perſonam eſſe iuris diui Petri, vel ad Eccleſiam Romanam pertinere, vtique huiuſmodi enunciatiuæ exemptionem non probant; vt decidit *text. in dicto cap. Si Papa*, & conſtat ex generalibus principiis, quod verba narratiua, quæ non proferuntur principaliter propter ſe plenam probationem non efficiunt, *leg. ex hac*, vbi id notant omnes *ff. de donat. leg. ex his verbis. Codic. de teſtam. milit.* cum ſimilibus, de quibus Maſcardus *concluſ.* 612. Menoch. *de præſumpt. lib.* 3. *præſumpt.* 133. Mant. *de coniect. vltim. volunt. lib.* 3. *tit.* 12. Rota *dec.* 176. *num.* 4. *part.* 1. *Recent.* & ita enunciatiua Summi Pontificis probat generaliter *Clement.* 1. *de probat.* Quandò verò è contra dicta verba, quod Eccleſia, Monaſterium, aut perſona ſit iuris Beati Petri, &c. vel ſimilia enunciantur à Papa exemptionis priuilegium concedente, aut à iudice ſuper exemptione ſententiam proferente, tunc vtique probant exemptionem, propter dictum *cap. Si Papa*, & rationem in illo aſſignatam, & ſupra adductam, vt ſcilicet prædicta verba aliquid operentur, & ne maneant ſine effectu, quemadmodum remanerent, ſi non concederetur per illa ſpecialis exemptio ab Ordinariorum imperio, cùm omnes mundi Eccleſiæ ad Beati Petri ius pertineant, & Romanæ Eccleſiæ ſubiectæ eſſe noſcantur, *cap. cuncta per mundum* 9. *quæſt.* 2. Barboſa *ſuprà, num.* 16. & 17. & *in dicto cap. recepimus, n.* 3. Tamburinus *ſuprà, num.* 5. & 6. Cum autem in præſenti Papa Bonifacius nihil aliud in hac Bulla intendens expreſsè de præfatis Fratribus, Eccleſiis, domibus, & rebus dicat, *In ius, & proprietatem B. Petri, & Apoſtolica Sedis aſſumimus, illaque à cuiuſcunque Diœceſani alterius poteſtate, iuriſdictione, & dominio omnino in perpetuum prorſus eximimus*, manifeſtè ex illis colligitur dicta exemptio.

Eadem etiam exemptio ab Ordinariorum, & quorumcunque aliorum iuriſdictione colligitur ex verbis illis ſequentibus. *De gratia ſpeciali decernentes ex nunc vos, & Ordinem veſtrum, ac perſonas, Eccleſias, & Oratoria, domos, & loca præfata, ac pertinentia ad eadem ſoli Romano Pontifici, & dicta Sedi tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus abſque vllo medio ſubiacere*, iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium, n.* 6. ex Syluestro, & Sanchez ibi relatis, quibus etiam iunguntur Diuus Antoninus, Angelus, & Tabiena ab eodem Sanchez citati. 96

Ire

97 De illo autem priuilegio, quod ſubiungitur, ſcilicet, quod à nemine poſſint excommunicari, ſuſpendi, vel interdici ſub pœna irritationis, & inanitatis, dixi in ſimili priuilegio Prædicatorum *circa* §.46. eorum Maris magni, & Minorum ſuper eorum etiam Mare magnum § 44.

98 Alia quoque ad intentum habes in ſimili priuilegio Carmelitarum in ipſorum Mari magno §. 5. 60. & 71. & Seruitarum *circa* §. 15. Specialiter, qualiter non obſtante, quod in hoc, & ſimilibus priuilegiis dicatur Ordinem, & domos, ſeu Monaſteria illius eſſe ſubiecta *immediatè*, ſeu *ſine medio* Sedi Apoſtolicæ, non propterea comprehendantur ſub diſpoſitione Concilij Tridentini *ſeſſ.* 25. *de Regularibus*, *cap.* 8. *&* 9. vbi Monaſteria immediatè ſubiecta Sedi Apoſtolicæ ſubduntur viſitationi Epiſcoporum, dicam infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 25. *num.* 84.

Circa §. 32.

99 DEclaratio etiam, ſeu extenſio præcedentium priuilegiorum, quæ in hoc paragrapho continetur, quod ſcilicet nec ratione delicti, contractus, aut rei de qua agitur, conueniri poſſint dicti Religioſi coram Ordinariis, aut aliis quibuſcunque Iudicibus non obſtante conſtitutione Innocentij Quarti, aut aliis Apoſtolicis, habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 36. & Minorum §. 37. ideo quæ ibi dixi, ad hoc etiam propoſitum deſeruiunt.

100 Circa verba illa ab Eugenio Papa in confirmationem præfatorum priuilegiorum poſita, & ſub hoc paragrapho contenta, videlicet. *Per hoc autem nullum ius de nouo volumus adquiri, ſed antiquum (quod eſt) tantummodo conſeruari*, nota ex his haberi hanc confirmationem ſolum eſſe in forma communi, iuxta dicta *tomo* 4. *verbo priuilegia Regularium*, *num.* 23. non verò ex certa ſcientia, iuxta ibidem dicta. Præter quæ notandum primò, quod in dubio nunquam præſumitur confirmatio facta ex certa ſcientia. Rota *dec.* 192. *num.* 3. *part.* 1. *recent.* & in Cæſarauguſtana *Camerariæ* 26. Nouembris 1632. coram Pitouano Barboſa *in Collect. ad cap. cum dilecta*, *num.* 13. *de confirmat. vtil.* Tamburinus *de Iure Abbatum*, *tomo* 1. *diſput.* 18. *quæſt.* 1. *num.* 5. Nota ſecundò, quod confirmatio in forma communi non ſuffragatur ſi non conſtet de priuilegiis confirmatis, & intelligitur, ſaluo iure tertij, & quatenus valida ſunt, & recipit eandem interpretationem, & obiectiones, quas priuilegia confirmata, Caſſad. *deciſ.* 1. *de confirmat. vtil. de inutil.* Bertrand. *conſil.* 181. *num.* 3. *lib.* 3 *part.* 3. Rota *deciſ.* 702. *num.* 6 *part.* 1. *diuerſ.* cum aliis in d. Cæſarauguſtana *Camerariæ*, *num.* 5. Tamburinus *ſuprà*, *n.* 9. Pro quo vide dicenda infrà *circa* §. 33. *ſequentem*, & quæ in ſimili clauſula dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 38.

Circa §. 33.

101 AB hoc §. incipit Sixtus IV. author huius Maris magni confirmare primò priuilegia Innocentij, Alexandri, Bonifacij, Clementis, Martini, Eugenij, & Nicolai Prædeceſſorum Ordini Eremitarum ſancti Auguſtini conceſſa, & cum magna amplitudine, prout ex verbis relatis in Bulla manifeſtè conſtat. Eſt autem huiuſmodi confirmatio non in forma communi, prout dixi §. *præcedenti* de ea, quæ facta fuit per Eugenium IV. ſed ex motu proprio, mera voluntate, deliberatione, & certa ſcientia Pontificis, prout ex verbis Bullæ conſtat. Vnde habebit hæc confirmatio illos effectus, quos ſimiles aliæ habere ſolent. De quibus plura dicta ſunt *ſupra Mare magnum Prædicatorum* §. 38. & *ſupra Mare magnum Minorum*, §. *etiam* 36. vbi ſimiles confirmationes priuilegiorum reperiuntur, & locis aliis ibi etiam relatis.

Pro maiori tamen luce declarandi hic ſunt effe- 102
ctus, quos confirmatio in forma communi, & quos confirmatio alia ex *certa ſcientia*, *motu proprio*, *&c.* producunt. In primis enim confirmatio in forma communi facit actum, ſeu rem confirmatam maioris authoritatis, & vt magis timeatur, *cap. quamquam* 23. *diſtinct.* quia funiculus triplex difficilè rumpitur *cap.* 1. *de tregua, & pace*, & quia Princeps per talem confirmationem actum illum ſuum facere videtur, iuxta *leg.* 1. *Cod. de iur. vet. enuclean.* Deinde, quod in idem recidit, confirmatio hæc priuilegiorum poteſt dici ipſorum roboratio. Suar. *lib.* 8. *de Legibus*, *cap.* 18. *n.* 8. An verò confirmatio hæc in forma communi iuſtam præſtet cauſam præſcriptionis, aut interrumpat præſcriptionem inceptam contra priuilegium, agit Barboſa *in cap. cum dilecta*, *de confirmat.* à *n.* 23. poſt Suarez, & alios contra Cordubam, & Rodriguez.

Confirmatio autem *ex certa ſcientia*, ſeu *motu pro-* 103
prio, habet hos effectus. Etenim ex eo quod ſit *ex certa ſcientia*, iuxta dicta *tomo* 3. *verb. Clauſula*, *n.* 29. & ſupra Mare magnum Prædicatorum, *circa* §. 38. non ſolum confert nouum ius priuilegiis confirmatis, & æquiualet conceſſioni, adeo vt per ipſam actus alias nullus validus efficiatur, ſi Papa de tali nullitate veriſimiliter notitiam habebat, ſed tollit omne iuris obſtaculum, & facit quod nullus audiatur contra Papam illam concedentem. Ex eo etiam quod ſit *ex motu proprio*, habet quod ſit magis voluntaria, maius beneficium, & ideo ampliandum quantum proprietas verborum patitur; & nunquam reuocanda contra eum cui conceditur, & quod tollat aliquam ſubreptionem, iuxta dicta *eo verbo Clauſula*, *n.* 41. Item quod intelligi debeat, prout iacet, & ſonat, iuxta dicta *eo* §. 38.

Nota etiam Papam cenſeri debere confirmare ali- 104
quid *Ex certa ſcientia* non ſolum quando id exprimit in reſcripto, ſed etiam, & multo magis, quando in ipſo reſcripto narrat ſubſtantiam rei, ſeu gratiæ confirmatæ. Ita enim expreſſit Rota *in vna Toletana admiſſionis* 17. Iunij 1609. coram D. Pamphilio, nunc SS. D. N. Innocentio X. apud Farinac. *dec.* 192. *n.* 3. *part.* 1. *recent.* ex alia Rotæ deciſione & Doctoribus quæ omnia refert Barboſa *ſuprà in d. cap. cum dilecta*, *n.* 15. Num verò è contra quando Papa dicit in reſcripto ſe confirmare *ex certa ſcientia*, & tamen tenor priuilegij, vel contractus, aut rei confirmatæ inſertus non eſt, cenſeatur talis confirmatio in forma communi ſolum, aut in forma ſpeciali, ſcilicet ex certa ſcientia, diſquirunt Doctores. Et communis ſententia tenet iudicari debere *ex certa ſcientia*, vt verificetur dicta clauſula. Ita Abbas, Romanus, & Decius, ac Rota in vna Abulenſi, & alia Burgenſi apud Nicolaum Garziam *de Beneficiis*, *part.* 5. *c.* 2. *n.* 230. Quibus etiam iungitur Suarez *d. cap.* 18. *n.* 6. alios etiam referens. E contra verò alij tenent non eſſe dicendam talem confirmationem ex certa ſcientia, ſed in forma communi, propter plures deciſiones Rotæ, quas refert idem Garzia *ibid. num.* 231. Conciliant tamen vtramque ſententiam idem Garzia *num.* 233. Barboſa *in dicto cap. cum dilecta*, *num.* 17. & Tamburinus *de iure Abbat. tom.* 1. *diſput.* 18. *q.* 1. *n.* 6. Ita vt prior ſit vera quantum ad effectum confirmandi actu de iure nullum, ſeu inſolidum, poſterior verò quantum ad effectum tollendi defectum intentionis, & ſurreptionis. Cæterum ex Rotæ deciſione in Leodienſi *Collectarum*, de qua infra habetur abſolutè confirmationem cenſeri *ex certa ſcientia*,

quando

quando in illa narratur ſubſtantia rei, quæ confirmatur, etiamſi totus ipſius tenor non referatur.

105 Alia dabo infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.44.& Seruitarum *circa* §.28.Interim pro prædicta clauſula. *Ex certa ſcientia* conſulenda S. Rotæ deciſio in vna Leodienſi *Collectarum* coram Coccino 7. Aprilis 1628. quam refero infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.44.*num.*299. vbi plura ad intentum,& in vna Cæſarauguſtana *Cameraria* coram Pirouano anno 1635. vbi pulchra hæc, quando agitur de confirmatione ex certa ſcientia, *Quæ valuerunt, approbantur; quæ valida non ſunt, recipiunt robur ex confirmatione; & quæ nullam habent relationem ad ea, quæ præceſſerunt, de nouo conceduntur. Ità magiſtraliter declarat Dec. conſil.*341. *n.*7. *Quod tamen prius in ſubſtantia fuit dictum per Rotam penes Caſ. dict. dec. vnica de Confirm. vtil. vel inutil. & nunc abſque vlla hæſitatione pro indubitato admittitur. Seraph. dec.*1432.*n.*1. *& in eadem dec.*192.*n.*2. *part.* 1. *rec.* Hæc in d.Rotæ deciſione.

Circa §. 34.

106 PRiuilegium hoc §. contentum ampliatiuum eſt illius, de quo in §.13. dictum eſt. Cum enim ibi ſolum conceſſum fuerit his Religioſis exemptio à ſolutione decimarum de noualibus, quæ propriis manibus colunt, ſeu de hortis, virgultis,& piſcationibus; hic tamen ad quæcunque bona ipſorum, & ad quæcunque onera etiam Apoſtolica authoritate impoſita eximuntur. Præter dicta autem eo loco, & aliis ibi relatis vlterius pro maiori explicatione exponendi ſunt aliqui termini, quibus vtitur Pontifex in hoc priuilegio.

107 Et primò *quota* nomen, quantum ex Calepino, Theſauro linguæ Latinæ, & aliis colligi poteſt, ſignificat Summam portionem, quantitatem, vel partem alicuius oneris, *Subſidij* etiam nomen, iuxta dicta ſupra Mare magnum Prædicatorum §.35. generaliter loquendo importat idem quod auxilium alicui conceſſum, maximè quando propria illi deficiunt, ſicut ſubſidiaria actio datur, quando deficit propria, vt §.*fin.Inſtit.ad leg. Aquil.* & *in* §.*fin.inſtit. de Interdict.* Nomen verò *Charitatiui* ſignificat ſpeciale quoddam ſubſidium, quod datur Epiſcopis, quando proprij redditus non ſufficiunt pro oneribus incumbentibus iuxta dicta eo §.35. de quo aliqua ibidem, plura etiam Azorius,& Barboſa locis ibi relatis. Cùm autem vtatur Pontifex dictione *etiam*, dum dicit *Etiam Charitatiuis* ſitque hæc ampliatiua, augmentatiua,& extenſiua, ac ampliatiua, Baldus *conſ.*209.*lib.*3. Gem. *conſil.*275.*num.*10. & plures ſacræ Rotæ deciſiones & DD. apud Barboſam *in tract. de dictionibus dict.* 153. ideo per illam denotatur iſtam diſpoſitionem extendi ad omne, & quodcunque onus, ſiue ſubſidium, quodcunque illud ſit. Vnde multò magis extenditur ad ſubſidium illud *Cathedraticum* vocatum, quod etiam dari ſolet Epiſcopis *cap. conquerente, de offic.Ordin.cap paſtoralis de donat.* Prætérquam quod illud non tenentur ſoluere Regulares in iure communi ſtando, propter *cap.inter cætera* 10.*quæſt.*3.Barboſa *de officio, & poteſtate Epiſc. alleg.*86.*n.vlt.* Nomen *datij* idem importat, quod *datio* ſeu *donatio*. Vox verò *pedatq*, ſeu *pedagij*, iuxta dicta *tom.*3.*verbo Bulla Cœnæ, num.*17.eſt id quod datur pro aptandis viis, ſeu pontibus, per quos inceditur, ſicut *Gabella*, iuxta ibidem dicta, eſt tributum publicum à Principe in communem vtilitatem exactum. Ab iis ergo omnibus, & ſimilibus oneribus eximuntur Eremitæ ſancti Auguſtini ex vi iſtius priuilegij, imo tam ipſi quàm alij Regulares ex iure communi, iuxta dicta eo *tom.*3.*verbo Gabella quoad Regulares, num.*5. ex

Ioanne Beetz. Proſpero Auguſtino, Tamburino, & aliis ibi relatis.

Ad quod etiam deſeruit ſacræ Rotæ deciſio in vna 108 Bononienſi *Exemptionis* 25. Maij 1618. coram Veroſpio, vbi non ſolum huiuſmodi exemptio à Datiis, Gabellis, vel Vectigalibus, aut ſimilibus oneribus eximuntur aliqui Religioſi, & ab illis declarantur exempti, ſed quod magis eſt, firmatur ad id deſeruire communicationem priuilegiorum Religionis hiſce verbis. Lite coram me inter nonnullos Regulares, & regimen Bononienſe ſuper exemptionibus introducta ad inſtantiam Canonicorum Regularium Lateranenſium,& ſancti Saluatoris; dubitaui, circumſcriptis pro nunc coram laboratoribus, Colonis, & Emptoribus, necnon ſubſidio triennali: An ipſi ſint ab aliis datiis, gabellis, vectigalibus,& oneribus, tam realibus, quàm perſonalibus exempti. Et Rotæ viſum fuit affirmatiuè reſpondendum, cùm iſtis Regularibus, tam ex iuris communis diſpoſitione competat hæc exemptio. *c.quanquam, de cenſibus in Sexto, cap.*1.*de immunitate Eccleſiæ in Sext.Clem.præſenti eodem titulo cap.*1.*de Decimis, cap.non minus, & c. aduerſus, de immunitate Eccleſiæ.* Cardinalis *in dicto c.non minus eodem titulo:* Abbas *in cap. inuocamus de cenſibus, num.*4. *& conſil.*13.*part.*2.Baldus *in leg.* 1. *num.*9.*Cod.de contrahend.empt.* Bertazzol. *de Gabellis, ſeu Vectigalibus.* §.7.*princ.n.*10. & fuit dictum in Corregienſi *Gabella* coram bon. memor. Iullo 27. Nouembris 1602. & in Valentina *Gabella* 4. Decembris 1595. coram Cardinali Pamfilio & in Brundiſina *Gabella* 13. Februarij 1604. coram Penia. Quam vigore priuilegij ab Eugenio IV. ſub datum Florentiæ 7. Kalendas Martij 1434. motu proprio conceſſi Monachis Caſſinenſibus,& per Sixtum IV. Congregationi Lateranenſi, necnon per Iulium II. Congregationi ſancti Saluatoris communicati. Quæ communicatio idem operatur, ac ſi dictis Congregationibus fuiſſet in ſpecie talis exemptio conceſſa, Oldr.*conſ.*300.*n.* 8. *& verſ.præſertim in facto.* Bertrandus *conſ.*149. illud eſt generale *n.*2. *lib.* 1.*in antiq.* Pariſ. *conſ.*22 *n.*5.*lib.*4. DD.communiter *in leg.*1.*ff.de lege* 1. vbi Ioannes Crot. *n.*13. *verſ. vltima concluſio* Iacob.de Nigr. *n.*5. *&* 6.*in fin.* Roman. *conſil.*383. *poſt n.*2. Nat.*conſ.*432.*n.*9.*&* 15.*lib.* 1. Creſcen. *deciſ.*9.*n.*5.*verſ.ſecundo, quia de priuileg.* Rot.*dec.*8.*n.*5. *part.*2.*diuerſ.* Stantibus præſertim clauſulis ampliſſimis in eadem communicatione appoſitis, Aym. *conſ.* 294.*n.*1. Roland. *conſ.*60.*n.*2. *& ſeq.* Ioannes Crott *vbi ſuprà num.*13. Iacobus de Nigr. *ibid.num.*15. Vnde pluries dicta communicatio fuit in Rota canonizata, videlicet in Burgen. *Iuriſdictionis ſancti Ioannis* 20. Decembris 1596.coram Oſano,& in Burgen. *Procurationum* 9. Martij 1598. coram eodem. Nec poteſt controuerti priuilegium huiuſmodi eſſe ampliſſimum, vti conceptum per verba ampliatiua, & generaliſſima, nimirum ab omnibus gabellis, talliis, & datiis, collectis, impoſitionibus, & oneribus, etiam ad Pontium refectionem, & viarum reparationem, aut ab alio quocunque grauamine quouis nomine cenſeatur. Quæ verba ſunt apta pleniſſimam exemptionem quoad onerum, collectarum, & impoſitionum ſpecies importare. Ioannes Andr. *in cap. Epiſcoporum,ſub n.*7. vbi Geminian. & Archid. *de priuileg.in* 6. Nec valet dicere communicationem ſuffragari non poſſe tanquam expreſsè non facta mentione de exemptionibus ab oneribus realibus. Nam ſatis fuit generalis mentio, cùm ſimus in materia fauorabili. Pariſ. *conſ.*2.*n.*5.*& ſeq.lib.*4. Dec. *conſ.*153.*num.*4. *&* 5. cum aliis ſupra allegatis. Tanto magis quia fuerunt appoſitæ clauſulæ. *In omnibus, & per omnia &c.* & *abſque vlla prorſus differentia, &c,* Ripa *in leg.* 1.*n.*1.*de leg.*1. & ibi Scribi.Rot.

dec.8.num.5.part.2.diuerſ. Creſc. *dec.9.n.5.de priui. leg.* Hæc ſatis ad intentum dicta deciſione Rotæ, quæ extat apud Tamburinum *de iure Abbatiſſarum inter Rotæ deciſiones, num.31.* & ex illa roborantur ſæpius dicta de hac materia.

108 Extat quoque alia Rotæ deciſio Bononienſis *Exemptionis* coram Veroſpio 3. Iulij 1617. vbi canonizatur notabile aliud priuilegium Carthuſianorum de exemptione a gabellis, & vectigalibus, non ſolum pro ipſis Carthuſianis, ſed etiam pro emptoribus, & contrahentibus cum illis, à Nicolao V. impetratum, quod Rota eo loco approbat, & dat mandatum de manutenendo, non obſtante contradictione Regiminis Bononienſis.

Circa §. 35.

109 PRiuilegium etiam hoc declaratiuum eſt, & ampliatiuum aliorum, de quibus *ſuprà* §.8. *&* 9. Ea enim ſunt, & fuerunt conceſſa ad inſtantiam Generalis, & Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini, hoc verò eſt ex motu proprio, & certa ſcientia prout patet ex tenore ipſarum litterarum. Quomodo autem litteræ Apoſtolicæ ex certa ſcientia, ſeu motu proprio magis qualificatæ ſint, quàm ea, quæ ſunt ad inſtantiam, collige ex dictis in ſuperioribus, & ex iis, quæ dixi *3.tomo, verbo clauſula, num.19. & 41.* Similiter in his poſterioribus litteris exprimitur magis communicatio priuilegiorum Ordinis, & Fratrum, vt patet ex verbis ipſarum, præſertim ex illis, *& quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent tum in vita quàm in mortis articulo.* Per clauſulam illam, *Etiam circa peccatorum remiſſionem* denotari videtur idem, quod in prioribus litteris denotabatur verbo illo *Indulgentia.* Etenim iuxta communem doctrinam indulgentia vocatur *remiſſio peccatorum*, quia etiamſi per illam ſolum pœna temporalis remittatur, nihilominus, iuxta ſacræ Scripturæ phraſim 2. *Machab.12.* verbis illis, *vt à peccatis ſoluantur*, peccatorum nomine pœnæ pro ipſis debitæ deſignantur.

110 Specialiter quid importent verba illa, *Et iniunctarum pœnitentiarum relaxationem*, conſequenter ad dicta *tom.3.verbo Indulgentia quoad Regulares, n.3. & verbo Iubileum, n.21.* dicendum eſt importare remiſſionem tantæ pœnæ, quanta remitteretur per pœnitentias taxatas à confeſſariis, & à ſacris Canonibus pro illis peccatis impoſitas. De quo non ſolum Sotus, Nauar. Valent. Gratian. noſter Layman. & Bonacina eo loco relati, ſed etiam Suar. *de indulgent. diſputat.50.ſect.2.* ex Theologis, Summiſtis, & Canoniſtis. Pro quorum maiori luce nota primo iuxta dicta eo *verbo Iubileum n.21.* ex plurium ſententia, quod quando indulgentia ponitur cum iſta clauſola, *De iniunctis pœnitentiis*, qui eam lucratur, ſatisfacit etiam pœnitentiæ iniunctæ ſibi à confeſſario iuxta modum ſeu quantitatem ipſius indulgentiæ, & pœnitentiæ iniunctæ. Ratio eſt, quia pœnitentia non imponitur à confeſſario, niſi vt pœnitens ſatisfaciat pro pœna debita, cùm ergo per indulgentiam remittatur pœna, & per conſequens etiam tollatur debitum, & reatus talis pœnæ, ideo ipſo facto tollitur pœnitentiæ iniunctæ obligatio, iuxta vtrinſque quantitatem, Suarez *ſuprà n.5.* Bonacina etiam *de pœnit. diſp.5.q.5.ſect.3. punct.4 n.7.* poſt alios, quos referunt. Qui ſimul animaduertunt ſolum ceſſare per lucrationem indulgentiæ huiuſmodi obligationem ſatisfaciendi pœnitentiæ impoſitæ à confeſſario in ratione ſatisfactionis, ſeu vindictæ pro peccatis commiſſis, non in ratione medicinæ præſeruatiuæ, quia hoc modo ſemper permanet etiam ſublata, ſeu extincta pœna temporali, pro qua impoſita eſt, Gratianus, & Stratius noſtri eo loco relati. Quomodo autem nihilominus adimpleri oporteat pœnitentias impoſitas à confeſſariis, tum propter incertitudinem lucratæ indulgentiæ, tum ad maius augmentum gratiæ, tum ad integritatem Sacramenti pœnitentiæ, dixi eo *n.11.* ex Toleto, Bonacina, & aliis. Vbi etiam alia ad intentum. Nota ſecundò, clauſulam iſtam *de iniunctis pœnitentiis* cùm apponitur in conceſſione indulgentiæ, non eſſe reſtrictiuam, ſed potius ampliatiuam; ita vt ſenſus talis indulgentiæ ſit, eam non ſolum valere pro iniunctis pœnitentiis, ſed etiam ad remiſſionem pœnarum debitarum pro peccatis, etiamſi pro illis nullæ pœnitentiæ iniunctæ ſint. Ratio eſt, quia maius quid videtur remittere pœnas, pro quibus pœnitentia iam eſt iniuncta, quam illas, pro quibus non eſt iniuncta. Ergo cui conceditur indulgentia de pœnis iniunctis conceditur etiam de non iniunctis, ſicut cui conceditur facultas ad abſoluendum à reſeruatis, etiam conceditur ad abſoluendum à non reſeruatis: etenim *cap.ex parte de decimis* 17. pro regula habetur, quod *vbi maius conceditur, minus conceſſum eſſe videtur*, quæ maximè procedit in his, quæ ſunt eiuſdem Ordinis, & per ſe ad idem priuilegium, ſeu poteſtatem ſpectant, qualia ſine dubio ſunt ea, de quibus nunc agitur. Suar. *dictu diſp.50.ſect.3. n.14. & ſeqq.* ex D.Thom. Palud. Antonin. & aliis Layman. *de Sacram. lib.5.tract.7.cap.3. num.2.* ex aliis etiam.

Circa priuilegia illa de miniſtranda Euchariſtia, 111 & Extrema-Vnctione, ſepulturaque concedenda ſine licentia Rectorum Eccleſiarum dictis Pinzocheris, qualiter moderata, & declarata ſint his temporibus poſt Leonem decimum, & declarationes ſacrarum Congregationum, vide dicta, *tomo 2.cap.14. à num 27. & tomo 4.verbo Tertiarij, & Tertiaria,* & ſuper hoc Mare magnum §.9. Eamdem etiam communicationem priuilegiorum Ordinum Prædicatorum, & Minorum ipſorum Tertiariis ſeu Fratribus de Pœnitentia nuncupatis habes in Bulla aurea §.4.

Circa §.36.

COncedit hoc loco Pontifex priuilegia Pinzo- 112 cheris *in §. præcedenti* conceſſit extendi etiam debere ad Oblatas, ſeu Commiſſas perſonas Ordinis Eremitarum Sancti Auguſtini. Ita vt quemadmodum Pinzocheræ, ſeu Tertiariæ eiuſdem Ordinis potiuntur priuilegiis eidem conceſſis, ita etiam Oblati ſeu Oblatæ ipſis quoque priuilegiis fruantur. Extat autem ſimile priuilegium pro Oblatis ſeu Commiſſis Carmelitarum in ipſorum Mari magno §.49. Qui autem ſint tales Oblati ſeu Commiſſi, qui etiam donati appellari ſolent, & an ſint veri Religioſi, dixi *tom. 2.cap.8. num.1.2.3. & 4.* Siue autem ſint veri Religioſi, ſiue non, dici tamen debere perſonas Eccleſiaſticas gaudere priuilegio canonis *Si quis ſuadente*, imo & priuilegio fori, & exemptione à gabellis ſeu tributis ſæcularibus, ſeruatis tamen aliquibus conditionibus propter declarationes Sacræ Congregationis Concilij, dixi etiam eo *cap.8.n.5.6.& 7.& ſeqq.* An ſint capaces proprij, cui acquirant, & an poſſint teſtari, dixi *ibidem n.12.& ſeqq.* De officiis, quæ poſſunt habere in Religionibus, dixi etiam ibidem *n.18.& ſeqq.* De ſpecialibus ipſorum priuilegiis *n.30 & ſeqq.* Maximè declarationes Sacræ Congregationis circa Oblatas, ſeu Donatas fœminas Monaſteriorum Monialium adduxi *ibidem n.29.* Alia etiam circa huiuſmodi perſonas eo capite adduxi, per quæ ſufficienter ea, quæ ad ipſas ſpectant, declarata videntur. Adiunctis maximè, quæ *4.t.verbo Oblati, ſeu commiſſi* de eiſdem dixi. Vbi *n.2.* de ipſorum diuerſitate, & *n.3.* de obedientia, ad quam tenentur, & *num.4. & ſequentibus* de ipſorum priuilegiis, & quomodo accipienda. Alia etiam habes infra in Mari magno

Car

Carmelitarum *circa* §. 49. De illis quoque Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.* 104. poſt alios Quæ etiam expendentur infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 46. vbi ſimile priuilegium ab Innocent. VIII. ipſis conceditur.

Circa §. 37.

113 SVb hoc §. extenditur priuilegium celebrandi tempore interdicti, ita vt eo tempore poſſint Religioſi iſti habere altare portatile, & ſuper illo in locis conuenientibus, & honeſtis, Miſſas, & alia officia diuina celebrare, admiſſis etiam Pinzocheris, & Oblatis, Procuratoribus, & Syndicis Monaſteriorum. Simile ferme priuilegium extat pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 39. & pro Minoribus etiam in eorum Mari magno §. 39. Videtur autem, priuilegium hoc Eremitarum S. Auguſtini eſſe magis amplum, quam illud quod eſt conceſſum Prædicatoribus, & Minoribus, ſiquidem in eo conceditur ipſis facultas celebrandi in dicto altari portatili Miſſas, & alia diuina officia *in quorumcumque præſentia,* extra tempus videlicet interdicti, quæ clauſula non extat in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum. Licet dici poſſit eam clauſulam non tam continere priuilegium, quamuis commune. Siquidem eo ipſo quo alicui conceditur facultas celebrandi in aliquo loco, conceditur etiam facultas alij, aſſiſtendi tali celebrationi, imò etiam ſatisfaciendo præcepto audiendi Miſſam. *cap. vt dominicis, de parochiis, cap. ſi quis de conſecrat. diſt.* 1. *cap. Miſſas, de conſecrat. diſt.* 1. Concil. Trid. *ſeſſ.* 22. *in decr. de Obſeru. in celebrat. Miſſ.* Vbi præcipit *monendum* eſſe populum, *vt frequenter ad ſuas parochias, ſaltem diebus Dominicis & maioribus feſtis accedant.* Verbum enim *monendum* denotat nullam eſſe in hoc obligationem. Suar. *tom.* 3. *in* 3. *part. diſp.* 88. *ſect.* 2. §. 2. *dicendum* Tolet. *lib.* 6. *Summa cap.* 7. *num* 1. *inſtit. moral. lib.* 7. *cap.* 6. *q.* 6. Fagundez *de primo Eccleſiæ præcepto lib.* 2. *cap.* 3. referens ex Azorio relato declarationem Sacræ Congregationis ad intentum. Fauent etiam priuilegium Alexandr. Quarti, quod refert Coſſarub. *in compendio priuilegiorum Mendicantium, verbo Miſſa prime quoad locum n.* 2. *&* 3. & aliud Bonifacij Noni, quod refert Corduba *in annotationibus ad dictum Compendium.* Item aliud Leonis X. quod ex Nauarro, & Azorio, refert Fagundez *de ſecundo Eccleſiæ præcepto lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 10. Refert etiam Zerola *in prax. Epiſcop. part.* 2. *verbo Parochia, & p.* 1. *verbo Miſſa,* §. 6. & ex ipſo Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. Allegat.* 24. *num.* 17. eſſe deciſum non poſſe Epiſcopum cogere populum mulctis, & pœnis, etiam in caſu notabilis negligentiæ, ire ad audiendam Miſſam in parochia.

Circa §. 38. 39. *&* 40.

114 PRiuilegia hoc loco relata ſimilia ſunt aliis conceſſis Ordini Prædicatorum in ipſorum Mari magno §. 43. *&* 44. & Ordini Minorum in ipſorum Mari magno §. 41. *&* 42. Vnde dicta circa illa ad intentum deſeruiunt, adiunctis præcipuè iis, quæ dixi in locis aliis ibi relatis.

115 Quia autem hoc loco fit mentio de quarta funeralium, pro qua non ſoluenda, niſi iuxta limitationem à Concilio Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 13. *de reformat.* multa extant priuilegia Regularium, & Sac. Sac. Rotæ deciſiones, de quibus locis relatis egi, ideo operæ pretium duxi ſpecialem quamdam eiuſdem Rotæ deciſionem in vna Licienſi *quarta funeralium* coram Coccino, quam refert Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi, allegat.* 86. *n.* 17. *& ſeqq.* hic apponere. Quæ talis eſt.

Domini cenſuerunt Monaſterium Clericorum 116
Regularium non teneri ad ſolutionem quartæ funeralium Reuerendiſſimo Epiſcopo, nam, etſi de iure communi iſta quarta ſpectet ad Epiſcopum, vel Parochum, Clement. *dudum de ſepul. cap.* 1. *&* 4. cum aliis eodem *tit. cap. cum quis pariter. eodem tit. in* 6. attamen ſecus eſt, quando Monaſterium eximitur a dicta ſolutione ad text. *in cap. priuilegia diſtinct.* 3. *cap. in noſtra de ſepult.* in caſu autem, de quo agitur, nedum prædictum Monaſterium, ſed etiam tota Religio eſt exempta à dicta ſolutione quartæ funeralium, cum Paulus Quartus, & Gregorius XIV. dictis Clericis Regularibus communicauerint omnia priuilegia aliis Regularibus conceſſa, quare cenſentur etiam communicata priuilegia eximentia a dicta ſolutione quartæ, inter quæ adeſt priuilegium Iulij II. conceſſum Minimis de anno 1506. & aliud eiuſdem Pontificis conceſſum Minoribus de obſeruantia anno 1511. ſui Pontificatus VIII. & aliud Pauli III. conceſſum Minoribus anno 1544. & poſtremò aliud Pauli IV. conceſſum Ordini Prædicatorum anno 1556. quæ per extenſum refert Archangelus Caracia de *quarta funeralium c.* 1. Neque obſtat Concilium Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 13. *de reform.* quia cum iſtud Monaſterium ſit fundatum poſt publicationem Concilij, & quatenus eſſet fundatum ante, cum non eſſet ſolitum ſoluere dictam quartam, Concilium ei non obſtat, vt declarauit ſanctiſſimus Pontifex Pius V. in ſua conſt. de anno 1567. quam refert Archangelus Caracia *loco citato.* Guttierrez *de iuramento confirmatorio,* 1. *part. cap.* 2. *n.* 3. Emanuel Rodriguez *in q. Regul. tom.* 1. *q.* 41. *art.* 2. & ita etiam reſoluit Congreg. Illuſtriſſimorum Interpretum, vt refert Rodriguez *loco prædicto.* Quod autem hoc Monaſterium fuerit fundatum poſt confirmationem Concilij, ex eo probatur, quia Concilium fuit confirmatum die 23. Ianuarij 1564. Religio autem Clericorum Regularium fuit confirmata à Clem. VII. 14. Iulij 1520. vnde per neceſſe inferendum eſt quod hoc Monaſterium ſit fundatum intra quadraginta annos, de quibus loquitur Concilium, & quatenus eſſet fundatum citra dictos quadraginta annos, non probatur, quod eſſet ſolitum ſoluere quartam funeralium. Neque eſt verum, quod prædicta Conſtitutio Pij V. fuerit reuocata per Gregor. XIII. vt in eius Bulla, quam refert Nauar. *in manuali, c.* 27. *in fine,* quia cum dicta Bulla Pij plura contineret, per Gregorium redacta fuit ad terminos Concilij, vt cenſuit Congregatio Illuſtriſſimorum Interpretum, vt refert Caracia loco citato, qui etiam in fine tractatus refert ipſam declarationem, & bene aduertit Gutierrez *loco citato.* Hæc in dicta Rotæ deciſione, ex quibus plura habentur pro hac materia valde neceſſaria, imo pro aliis; ſiquidem ex ea conſtat communicationem priuilegiorum Regularium etiam deſeruire pro hac, & ſimilibus materiis, item Bullam illam Pij V. anno 1567. editam, quæ incipit *Etſi Mendicantium,* non fuiſſe reuocatam à Gregorio XIII. in alia, quæ incipit *In tanta* ſed reductam ad terminos Concilij Trid. iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 1. *n.* 16. *&* 50. & aliam etiam Rotæ deciſionem in Tarentina *Quarta funeralis* coram Querpo 31. Decembr. 1629.

Circa §. 41.

HOc etiam priuilegium de non ſoluenda aliqua 117
portione de piis legatis habetur in Mari magno Prædicatorum §. 45. & Minorum §. 43. quibus in locis, & aliis ibi relatis plura dixi de iſta materia. Nunc addendum, illud eſſe ſatis conforme iuri communi, non ſolum propter dicta *tom.* 4. *verbo leg. à Regularibus relicta, num.* 29. ſcilicet quod cum iure,

ſaltem magna ex parte, ſint ad cauſas pias, ideo ab illis non poteſt detrahi aliqua pars, ſiue Falcidia, ſiue Trebellianica vocata, ſed integra debent reddi iis Regularibus, quibus legata fuerunt; ſed etiam quia legatum factum Eccleſiæ, ſeu in cauſam piam non recipit interpretationem, quæ illud minuat, ſed abſolutè eſt præſtandum, cui legatum. Calderinus *conſ.* 342. Barboſa *de Iure Eccleſ. lib.* 2. *c.* 13. *n.* 33. Imo etiam, quia ſi legatum relinquatur loco exempto (qualia ſont regulariter Monaſteria) non debetur ex eo portio canonica. Syluester *in Summa, verbo Portio canon ca, q.* 3. *n.* 4. Angelus *ibid. n.* 7. Miranda *in Man. Pral. tom.* 2. *q.* 48. *art.* 1. Barboſa *ſuprà lib.* 3. *c.* 19. *n.* 11. *&* 12. vbi rationem huius rei aſſignat quod Epiſcopus, noc exigit, nec percipit iura Epiſcopalia in locis exemptis. *c. luminoſo* 18. *q.* 2. *c. cum Epiſc.* 7. *de offic. Ordin. in* 6. Apud quem, & Eraſmum Cuchierum *de iuriſd. Ord. in exempt. p.* 4. *q.* 6. *n.* 5. ac Tamburinum *de iure Abb. tom.* 1. *diſp.* 16. *q.* 13. *in fine* quid dicendum, ſi Eccleſia exempta habuerit capellas, vel populum non exemptum.

118 Quia tamen tam in hoc priuilegio, quàm alibi ſæpius mentio fit dum eſt ſermo de huiuſmodi legatis, de cauſa pia, propter quam ſolent fieri; ideo notandum, legatum ad pias cauſas dici quidquid in vltima voluntate intuitu Dei relinquitur. Abbas *in proœm. decretal. in §. Gregorius diuiditur, n.* 25. *&* 26. Felinus *ibid. n.* 26. Tiraquellus *in tract. de priuil. pia cauſa in præfat. n.* 3. Sanchez *de matrimonio, lib.* 1. *diſputatione* 4. *num.* 9. Vnde relictum pro anima dicitur legatum ad piam cauſam. Gloſſa 1. *in leg. ſi quis Titio* 17. *ff. de legat.* 1. Tiraquellus *ſuprà §. item relictum.* Molina *de iuſt. tractatu* 2. *diſput.* 134. Et quod legatur Eccleſiæ, aut piis locis, pro celebratione Miſſarum alimento Clericorum, vel Religioſorum, conſtructione, ſeu ornamentis Eccleſiæ, Romanus *conſil.* 235. *num.* 6. Federicus de Senis *conſil.* 217. agens de legato relicto Prædicatoribus, vel Minoribus. Item quod legatur ad pia opera, vt puta redemptionem captiuorum, excarcerationem carceratorum, maritandum pauperes puellas, pupillos ſuſtentandos, conſtruendam ſepulturam, & ſimilia. De quibus relati Authores, & ex illis, & aliis Barboſa latè *de Iure Eccleſiaſtico, lib.* 3. *cap.* 27. Trullenc. *in Decalog. tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 18. *dub.* 12. *num.* 2. & Diana 7. *part. tract.* 6. *reſol.* 29. Maximè verò de pietate cauſæ redemptionis captiuorum plura ex ſacris canonibus, Bullis Pontificiis, & Doctoribus habet Seraphinus Freitas *in Scholis ad Bullarium Ordinis beatiſſima Maria de Mercede*, de quibus etiam aliquid dicetur infra in Mari magno Carmelitarum *circa* 59. *&* 99. dum de ſimili priuilegio ipſis conceſſo erit ſermo.

119 Placuit ad intentum præſens hic tranſcribere quoddam breue conſultum à me ſcriptum circa legatum quoddam celebrandi in certo altari, ſi commodè fieri poſſet, de cuius obligatione quærebatur. Et tale fuit. Credo hoc legatum eſſe conditionale, ita vt obligatio celebrandi illas Miſſas in dicto Altari ſanctiſſimæ Conceptionis ſolum obliget, quando commodè id fieri poteſt. Ratio eſt, quia regulariter dictio *ſi* denotat conditionem, maximè iuncta verbo futuri temporis, vt *in leg.* 1. vbi Doctores, *ff. de cond. & demonſtrat. & in leg. quibus diebus, §. quidam Titio, ff. eodem. titul. & in leg. quis, ff. de verborum obligat.* notant Bart. *in dicta leg.* 1. *num.* 2. *&* 3. & alij. Cùm ergo diſpoſitio conditionata non obliget, niſi conditione ſubſiſtente, eo quòd conditio ſuſpendit actionem, & obligationem, *l. cum in ſecundo de iniur. teſtam.* & Baldus *in rubr. Cod. de inſt. & ſubſt. ſub cond. fac. in princ.* & Ioan. de Perin. *in l. quacunque de verborum ſignif.* Bertachin. *in repert. verb. Conditio,* ideo obligatio dicendi tales miſſas ſolum ſubſiſtet, quando id commodè fieri poterit. Præſertim, quia hac videtur expreſſa mens teſtatoris, ſeu legatoris, & quotieſcumque diſponens reſtringit, etiam nos reſtringendo debemus eum interpretari, Baldus *in vlt. num.* 1. *de poſth. hared. inſtit.* Cùm autem id dicatur fieri *commodè*, quod ſine incommodo fieri poteſt. *leg. Nepos procul. ff. de verborum ſignif.* Barboſa *de d. dict.* 62. *num.* 1. Idcirco tunc commodè dici poterunt Miſſæ in illo altari, quando nullum adfuerit incommodum, & quia incommodum eſt idem quod damnum, ſeu detrimentum, iuxta Calepin. & Grammaticos, tunc non obligabit talis celebratio, quando huiuſmodi damnum, ſeu detrimentum ſequatur. Deinde quia iuxta ſigno. de Homo *in conſ.* 49. *&* Bertachin. *in Repertorio, verbo Commodum*, illud dicitur commodè fieri, quod ſine difficultate fit, ideo quando talis difficultas adfuerit ſiue ex parte celebrantis, ſiue aliunde, nec etiam obligabit talis celebratio. Ad hæc, cùm commoditas dicatur reſpectu vſus *l. cùm in rem*, & ibi Bert. *de rei vendit.* Bertachinus *ſuprà, verbo Commoditas*, tunc commodè poterit fieri celebratio, quando in actuali celebratione nullum incommodum, vt dictum eſt, contingat. Quod quia ex variis circunſtantiis oriri poteſt, prudentis arbitrio videtur relinquendum.

Ad id quod dicitur, quod non adſit memoria de huiuſmodi legato, & quod non ſit certum quod adſint dicta verba, ſed ſolum reperitur in illa notula, reſpondeo, quod ad hoc, quod ſcriptura priuata qualis eſt iſta, probet ſemiplane non requiritur teſtium, aut ſubſcriptionis adminiculum. quia in antiquis priuata, ſcriptura ſemiplena inducit probationem ſine iſtis, prout ex multis Doctoribus probat Maſcardus *de probat. vol.* 3. *concl.* 1294. Inſuper, ſi præſumptio ſumpta ex dicta notula aliis adminiculis fulcitur, etiam plenè probat, ſecundum Crauet. *in tract. de antiq. temp.* & ſanè quando partes, videlicet ſacerdotes illius Eccleſiæ, ita conuenerunt, vt tali ſcripturæ credatur, vtique ipſi erit videndum, iuxta eundem Maſcardum *ſuprà n.* 14. poſt Crauet. qui & ſubiungunt valere conſuetudinem quod credatur ſcripturæ priuatæ de communi DD. ſententia. Ex quo etiam patet ad id, quod dicitur de incertitudine talis notulæ. 120

Circa §. 42.

CONcedit, & confirmat hoc loco Pontifex Innocentij, Bonifacij, & Clementis Prædeceſſorum veſtigiis inhærendo omnimodam exemptionem Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini quoad Fratres, domos, & bona, ac perſonas oblatas, & mantellatas; declaratque cenſuras, & ſententias contra ipſos, & ipſas latas nullius eſſe roboris, vel momenti, ac huiuſmodi exemptionem eſſe notoriam, ac propterea allegatione, ac probatione non egere. Extat autem ſimile priuilegium pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 46. & pro Minoribus in eorum Mari magno §. 44. quibus locis, & aliis ibi relatis de hoc exemptionis priuilegio latè egi, ita vt pro materiæ complemento ſufficere poſſint. 121

Ad maiorem tamen notitiam habendam, cùm in hoc, & ſimilibus priuilegiis non ſolum concedatur præfatis religioſis omnimoda exemptio ratione loci, ſcilicet Monaſterij, ſed etiam ratione perſonarum, iuxta dicta *ſuper Mare magnum Minorum, circa* §. 44. ideo notanda eſt differentia præcipua, quæ eſt inter exemptionem datam ratione loci, & ratione perſonæ. Ea enim eſt, quod exemptione data ratione loci non poteſt quis vti extra talem locum, priuilegium enim locale reſtringitur ad locum, & cenſetur potius reale, quam perſonale. Exemptione verò ratione perſonæ 122

poteſt

poteſt quis vti vbique,& in quocunque loco; quia ſequitur perſonam, & non reſtricta ad aliquem locum. De quo bene Panormitanus *in cap.tuarum, de priuilegiis, & cap.cum capella,eodem tit.* Rodriguez *tom.1.q. Regularium, q.60.art.7.* Tamburin. *de iure Abb.tom.3.diſp.6.quæſito 13.n.4.* & conſonant, quæ dixi *tom.4.verb.Priuilegia Regularium,n.2.& 4.*

121 Nota etiam non infirmari hoc priuilegium exemptionis,& alia ſimilia Regularibus conceſſa, quamuis Papa in ipſis non exprimat ſe derogare Regulæ de iure tertij quæſito non tollendo. Quia cùm exemptio ſit gratia de ſui natura præiudicialis, ac per conſequens Papa illam concedens ſciat verificari non poſſe, niſi cum magno præiudicio Ordinariorum, ideò cùm illam concedit, cenſetur neceſſario iuri illi derogari velle, Dec. *conſ.123.n.7. verſ. non obſtat.* Corn.*conſ.83.num.16.verſ.3.reſpondetur,lib.5.*Gonzalez *ad regul.8.Cancell gloſſ.36.n.48.* Caſſador. *deciſ.5.de priuileg.* Seraphin. *dec.72.n.4.& dec.1445.n.7.* Rota *dec.240.n.22. part.1.diuerſor. & dec.48. num.1.per tot. & dec.174. n.2.p.1.recent.* in Mantuana *penſionis* 4. Decembris 1626. coram Merlino, & in Romana *dotis de Ballapanis* 7.Maij coram Dunozetto iuniore, quas refert, & ſequitur Ferentill. *in addit.ad loc.577.Burat.n.13.* & in Adrien. *decimarum.* Decembris 1607. coram Patriarcha Manzanedo, & in Bononien. *vſusfructus* 23. Maij 1635. coram Coccino, in Albanen. *beneficium* 17. Iulij 1614.coram Pirouano, & in Cæſaraugustana *Camerariæ* 16.Nouembris 1633. De quibus etiam Tamburinus *de iure Abb.tom.1.diſp.15.q.4.n.31.*

122 Alia pro ſimili priuilegio Carmelitarum habes infra in eorum Mari magno *circa* §.60. vbi ſpecialiter de modo,quo Regulares poſſunt defendere ſuam exemptionem caſu quo domini Ordinarij illos citarent,vel priuilegia ipſorum non admitterent,aut vellent interpretari, & agere contra ipſa.

Circa §. 43. & 44.

123 PRiuilegium hîc conceſſum Generali, & quibuſdam aliis Prælatis Ordinis Eremitarum S. Auguſtini ad abſoluendum ſibi ſubditos à quibuſcunque cenſuris etiam Papæ reſeruatis, quibuſdam dumtaxat exceptis,conceſſum etiam fuit Prædicatoribus in eorum Mari magno §.14.25. ac 41. & Minoribus in eorum etiam Mari magno § 12.& 30. Et licet reſtrictum fuerit à Sixto IV. in Bulla *Aurea* nuncupata, poſtea tamen ſublata eſt hæc reſtrictio, iuxta dicta ſuper eandem Bullam §.3. Priuilegium etiam hoc de facultate diſpenſandi cum ſubditis in omnibus irregularitatibus, tribus illis exceptis, ſcilicet homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, conceſſum etiam fuit Prædicatoribus in eorum Mari magno §.41. & Minoribus in ipſorum etiam Mari magno §.49. Quibus locis multa de iis, & ſimilibus priuilegiis dixi referens me etiam ad alia loca,in quibus de eadem quoque materia dixeram.

124 Vnum tamen ſpeciale video in hoc priuilegio abſolutionis pro Eremitis ſancti Auguſtini, quod non extat in Mari magno Prædicatorum, aut Minorum, aut Bulla *Aurea* dicta videlicet, quod in eo concedi etiam videtur facultas Generalis, & ex commiſſione ipſius Prouincialibus, ad abſoluendum ſibi ſubditos non ſolum à cenſuris, ſed etiam à pœnis, quas occaſione delictorum,& exceſſuum ab ipſis commiſſorum incurriſſent. Ex quo probabiliter elici poteſt poſſe præfatos Prælatos relaxare in ſibi ſubditis priuationes,& inhabilitationes ad officia,vocem,&c.ea enim ſunt quædam pœnæ, iuxta dicta *tom.1.cap.18.n.40.* ac proinde comprehenſæ dicto priuilegio; nequ enim eſt aliud,quod nomine pœnarum intelligi poſſit & oportet verba priuilegij aliquid ſignificare, & operari, ne dicantur eſſe otioſa. Quod etiam Theſaurus *in praxi, part.1.cap.15.quare* dicit verba illa *à pœnis* in ſimilibus priuilegiis eſſe ſynonima,ſeu æquipollentia cum *cenſuris*, & idem ſignificare, non placet,tum quia certum eſt pœnam,& cenſuram diuerſum quid eſſe, & diuerſa ſignificare, & pœnam eſſe quid ſuperius ad cenſuram, cùm omnis cenſura ſit pœna, & non è contra; tum quia communiter Doctores,ſpecialiter Gottierrez,Henriq Nauarrus,Sanchez, Suarez, Layman, & alij,quos ipſe Theſaurus refert,ſupponunt dictam dictionem *à pœnis* in talibus priuilegiis poſitam non eſſe ſynonymam,aut æquipollentem cum dictione *à cenſuris*, quæ ibidem etiam ponitur,etiamſi laborent in explicando, quid importetur per dictionem *à pœnis*. Has autem pœnas priuationum, & inhabilitationum, &c. tolli per priuilegia habentia talem dictionem *à pœnis* docent Sorbus *in addit.ad compend.Priuileg. Mendicant.verbo ingredi Monaſteria Fratrum, §.nunc autem.* Ioannes de Cruce *de ſtatu Relig.lib.1. cap.6.dub.13.concl.1.& dub.15.concl.5.* Sanchez *lib.6.in Decalog.c.p 15.in fin.* Portellus *in dub.Regular.verbo Diſpenſare in addit. num.4.* Bartholomæus à ſancto Fauſto *de paupertate religionis,l.8.quæſt.232.* Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtit.6.Iulij II.n.24.* quos ſequitur *tom.1. capitulo 10.n.35.& 36.& cap.18.num.46.& tom.3. verbo Confeſſarius regularis,num.8.* & fauet Tambur. *de iure Abbat. tom.3.diſp.4.quæſt.11.num.10.& 11.* referens Portellum loco citato. Maximè fauet Cand. *tom.4.diſquiſ.5.art.2.dub.26.27.& 28.* loquens de pœnis inhabilitationum, & priuationum impoſitis contra violantes clauſuram, ſeu ingredientes Monaſteria Monialium,ſeu introducentes fœminas in Monaſteria virorum. Videatur idem Candidus *tom.1.diſquiſit.22.art.49.dub.13.*

Eſt tamen difficultas contra hoc, nam Pontifex in 125
hoc,& ſimilibus priuilegiis dum loquitur de pœnis, concedit facultatem abſoluendi ab illis, aut verò prædictæ priuationes, & inhabilitates, &c. non tolluntur per abſolutionem, ſed per diſpenſationem, vt habent Suarez de Relig.*tom.1.tract.3.lib.4.cap.61. num.3.& tom.4. tract.8.lib.2. cap.21.n.13.& 14. & tract.10.lib.9.cap.2.n.49.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælator.dub.97.* Samoellius *de canonic. elect.tract.3.contr.8.* & alij, abſolutio etiam, & diſpenſatio in multis differunt, vt probat Theſaurus *ſuprà latè* 20. & ſupponunt relati authores. Non ergo in his priuilegiis pœnarum nomine veniunt prædictæ priuationes, inhabilitates, &c. Reſpondeo tamen ex doctrina Suarez *dicto cap.22.n.16.* in præfatis priuilegiis verbum *abſoluendi* ſumi latius pro verbo *abolendi*, ſeu *tollendi*, quæ verba abſtrahunt à propria abſolutione, & diſpenſatione. Sicut enim ſub poteſtate ſoluendi includitur poteſtas diſpenſandi,ita verbum abſoluendi poteſt ſumi pro verbo diſpenſandi. Adde, quod cum huiuſmodi priuationes,& inhabilitates ſaltem lato modo dicantur ſuſpenſiones prout ſupponit Nauar. *lib.1.conſil.de elect.conſil.8.*& Rodriguez *tom.1.q.reg.q.19.art.vlt.*ac ſequitur Sorbus *ſuprà* 6.*Sed dicet aliquis*,referens etiam Innocentium,ac alios,& clarè docet Alterius *de cenſur.tom.2. diſputat.13.c.9. ſed de prima*, poterunt etiam lato modo tolli per abſolutionem, ſicut tolluntur ſuſpenſiones.

Addendum tamen, quod cum aliqui Authores 126
graues appellent huiuſmodi inhabilitates quaſdam, prout refert Sigiſmundus *ſuprà n.9.* cum in hoc priuilegio concedatur facultas ad diſpenſandum in omni irregularitate, exceptis illis tribus, ideo qui crediderit eas eſſe irregularitates, poterit ea vi huius priuilegij,quatenus conceditur per illud facultas

ad diſpenſandum in irregularitatibus, in prædictis pœnis diſpenſare.

127 Quomodo autem poſſint Prælati Regulares bis priuilegiis vti tempore viſitationum, & in maioribus ſolemnitatibus, dicam infra in Mari magno Carmelitarum §. 54. Pro quo etiam videndi Sigiſmundus *ſupra dub. 99. n. 3.* Tamburinus etiam *ſuprà n. 12. & 15.* Samuellius *ſupr. contr. 10*

Circa §. 45.

128 DE ſimili priuilegio Prædicatoribus conceſſo in eorum Mari magno §. 47. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 45. de facultate videlicet ad miniſtrandum Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis iis, qui ipſis ſunt confeſſi, quando parochi noluerint id facere, dixi eis locis, referendo me etiam ad alia, in quibus de eadem egeram materia. Præter quæ vlterius dubitari poteſt, an hoc priuilegium extendi poſſit ad ſimilia, in caſibus videlicet, in quibus Rectores Eccleſiarum, ſeu Curati malitioſè diſtulerint aut noluerint facere ea, quæ ad ipſorum officium ſpectant, videlicet non baptizare aliquem, non ſolemnizare matrimonium illi aſſiſtendo, aut non tribuendo ſepulturam cadaueribus fidelium, an ſcilicet hæc poſſint facere Regulares, quando Parochi malitioſè hæc nolunt aut differunt facere.

12 Et quoad primum de Baptiſmo, certum, & indubitatum eſt, iuxta ea quæ indicaui *tom. 1. cap. 9. n. 13. & tom. 2. verbo Baptiſmus n. 1. & 2.* licere Religioſis baptiſmum miniſtrare in caſu neceſſitatis, ac proinde quod ſi pro tali caſu parochus malitioſè noluerint, aut diſtulerint id facere, poſſint Religioſi id efficere. *cap. in neceſſitate, cap. Romanus, cap. Sanctum, cap. à quodam de conſecrat. diſp. 4. ad limina 30. quæſt. 1. cap. ſuper quibus 30. q. 3.* Extra caſum tamen prædictæ neceſſitatis, etiamſi præfati Curati malitioſe nolint, aut differant baptiſmi adminiſtrationem, non tamen propterea poterunt Regulares id facere. Neque ex vi huius priuilegij, cum ſolum loquatur de adminiſtratione Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis reſpectu eorum, qui confeſſi fuerint præfatis Regularibus, neque ex vi iuris communis, quia in iure communi ſtando miniſtrare hoc Sacramentum extra neceſſitatem eſt proprium Epiſcoporum, & Parochorum munus, quod per Baptiſmum homines introducuntur in Eccleſiam, quod ſolum ſpectare videtur ad Paſtores. Sot. *in 4. diſtinct. 4. q. vnic. art. 4. concl. 2.* Suar. *tomo 3. in 3. part. diſp. 23. ſect. 2.* Maximè, quia Monachis ſpecialiter eſt interdictum à iure illud miniſtrare *cap. placuit. 2. 16. q.* Tambur. *de iure Abb. tomo x. diſp. 4. quæſito 1.* Si tamen in prædicto caſu non neceſſitatis religioſi adminiſtrarent Baptiſmum, non propterea incurrerent aliquam pœnam, vel cenſuram, cum nulla talis pœna ſit à iure impoſita; & excommunicatio poſita in Clement. 1. *de priuilegiis* non loquatur de miniſtrante Baptiſmum Suar. *tomo 3. in 3. part. diſp. 31. ſect. 4.* Filiuc. *tract. 15. cap. 8. q. 2. n. 118.* Bonacina *de excom. extra Bullam Cœnæ, diſp. 2. q. 9. puncto 5. n. 11.* Barboſa *in dictam Clem. n. 16.*

130 Quod ſecundum de Matrimonio dicendum eſt etiam caſu quo parochi malitioſè nolint illud ſolemniзare, aut id differant facere, non licere religioſis id munus exercere, neque ex vi huius priuilegij, cum, vt dixi, non loquatur de matrimonio, nec ex vi iuris communis, cum potius ius commune Conc. Tridentin. *ſeſſ. 24. de Matr. cap. 1.* dicat matrimonium aliter fieri non poſſe, quàm præſente parocho, & aliter contractum eſſe nullum, contrahentes inhabiles reddendo. Vnde Sanchez *lib. 3. de Matr. diſp. 17. num. 4.* poſt Sotum, Mendinam, & Henriquez tenet in articulo mortis, & in quacunque neceſſitate contractum matrimonium abſque parocho irritum eſſe, & nullum. Quare conſequenter dicendum eſt, Regulares in quacunque neceſſitate ſolemnizantes matrimonium, aut illi aſſiſtentes ſine licentia parochi incurrere excommunicationem, poſitam in dicta Clem. 1. *de priuilegiis,* iuxta dicta *tomo 1. cap. 9. num. 31.* Imo etiam ſuſpenſionem ad arbitrium Ordinarij, iuxta decretum dicti Concilij loco relato, prout dixi *eo num. 31.* ex Rodriguez, & Barboſa. Quibus iunge Sanchez *ſuprà diſp. 48. num. 8. & 9.* & plures alios, quos ibi refert, & ſequitur Barboſa *in dicta Clem. 1. de priuilegiis, n. 7.* Quamvis Henriquez, Suarez, Sayrus, Bonac. & alij oppoſitum teneant, exiſtimantes antiquam illam excommunicationem *dicta Clem. 1.* correctam eſſe, ſeu mitigatam per ſuſpenſionem illam impoſitam à Conc. Trid. quia noua pœna mitior lege noua ſtatuta corrigit rigidiorem antiquæ legis.

Quoad tertium de ſepultura dicendum, quod licet ex vi huius priuilegij non poſſint Prælati regulares quacunque neceſſitate data ſepelire in propriis Eccleſiis cadauera defunctorum, ſi in alia Eccleſia ſepeliri deberent, cùm priuilegium non loquatur de hoc caſu; nihilominus quia ex obligatione charitatis, & miſericordiæ tenemur fidelium corpora ſepelire, & vt ſepeliantur, habent ius omnes fideles, niſi impedimento aliquo ſepultura priuandi veniant, *cap. nullus 13. q. 2. cap. Eccleſiam 2. de conſecrat. diſt. 1.* Ideo quo caſu quo parochi malitioſè nollent, aut differrent corpora defunctorum ſepelire poſſent, imo deberent id facere prædicti Religioſi. Sic colligo ex Bañez 2. 2. *q. 32. art. 2. concl. 3.* Valentia *tom. 3. diſp. 3. q. 9. p. 2.* Sa *in Sum. verb. Sepultura prope fin.* & Layman. *lib. 3. tr. 5. ſect. 7. c. 12. n. 2.* 131

Circa §. 46.

SImile etiam priuilegium de bonis Monaſteriorum Monialibus deſertorum applicandis Fratribus conceditur Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 48. & Minoribus §. 46. quibus in locis, & aliis ibi relatis de hac materia dixi. Sed addendum quod cùm Monialium nomine venire poſſint primò, illæ quæ contemplatiuæ, ſeu cœnobitiſſæ vocari ſolent, in Monaſteriis viuentes ſub cura Prioriſſarum, vel Abbatiſſarum, ſiue Sedi Apoſtolicæ immediatè ſint ſubiectæ, ſiue immediatè Ordinario, aut Prælato Religionum, ſcilicet Generali, vel Prouinciali; ſecundò, illæ, quæ Tertiariæ, aut Pinzocheræ, ſeu Mantellatæ dicuntur, quæ etiam in Italia vocari ſolent *Monache di caſa,* & in Hiſpania vocantur *Beatæ*; tertiò, illæ, quæ *Canoniſſæ* vocari ſolent, & degunt in Germania, Flandria, & Lotharingia, communiter inſtar Canonicorum Regularium, diuinas laudes, & preces recitantes, & cantantes, ac vni Prioriſſæ, ſeu Abbatiſſæ obedientes, de quibus Azor *tom. 1. inſtit. moral. lib. 13. cap. 9.* Barboſa *in Collect. DD. lib. 3. Clem. tit. 10. Clement. Attendentes, n. 5.* & Tamburinus *de iure Abbatiſſarum, diſp. 7. q. 4.* quartò, illæ, quæ oblatæ, ſeu donatæ vocantur, de quibus dixi *tomo 2. cap. 8. n. 29.* & agunt Nauarrus *lib. 2. conſ. de ſtat. Monach. conſ. 6.* Rodriguez *tom. 1. q. regul. q. 44. art. 4.* & Tamburinus *ſup. q. 5.* quales etiam videntur eæ, quæ Romæ Moniales *Turris ſpeculorum* vocantur, de quibus idem Tamburinus ex Azorio, & Andrea Victorello; ac denique quintò, illæ, quæ *Conuertitæ,* aut *Pœnitentes* vocantur, de quibus Tamburinus *ſuprà q. 6.* poſt alios quæri poteſt, an cum in hoc priuilegio, & ſimilibus conceditur viris religioſis, vt bona Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum ipſis applicentur. Monialium nomine veniant ſolum Moniales primo modo, an aliæ etiam ſecundo, tertio, quarto, & quinto, ita vt iſtorum etiam Monaſteriorum, ſic deſtitutorum 132

bona

bona prædictis religioſis applicentur. Et probabiliter ſatis reſponderi poteſt affirmatiue, dummodo concurrant duæ illæ conditiones in hoc, & ſimilibus priuilegiis aſſignatæ, ſcilicet, quod tales Moniales ſint eiuſdem Ordinis, aut inſtituti, & quod fuerint curæ ipſorum Fratrum commiſſæ; iis enim conditionibus concurrentibus, cùm priuilegium ſit fauorabile, & latè in fauorem ipſorum Fratrum explicandum, poſſitque hoc modo explicari, ſeruata etiam proprietate verborum, fieri ita debet.

133 Reſtat dicendum de exemptione Monialium, & ſubiectione, quam habent ad Prælatos Religionum, quarum ſunt Moniales. Sed de hoc commodiùs dicetur in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 33. *&* 65. vbi etiam qualiter Moniales ſubditæ Religionibus non facilè dimitti debeant, aut tradi Ordinariorum iuriſdictioni, & quando id non ſolum illicitè, ſed etiam inualidè fiat. Quid de illis Monialibus, quæ ſpecialiter dicuntur eſſe immediatè ſub protectione Sedis Apoſtolicæ, dicam infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 25. *n.* 84.

Circa §. 47.

134 HOc quoque priuilegium de non ſepeliendis illis, qui cum habitu Fratrum Eremitarum S. Auguſtini ſepeliri volunt, in alio loco, niſi in ipſorum Fratrum Eccleſiis, habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 49. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 46. cui etiam conſonat aliud pro eiſdem Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla Aurea vocata §. 6. Quibus in locis, & aliis ibi citatis, qualiter hoc priuilegium, & ſimilia moderata iis temporibus ſint, qualiter etiam ſubſiſtant, & alia ad illud ſpectantia, dixi. Quæ videntur ſufficere pro materiæ complemento. Præſertim propter dicenda inferius in Mari magno Carmelitarum §. 66. circa ſimile priuilegium illis conceſſum.

Circa §. 48.

135 DE hoc quoque priuilegio pro domibus Fratrum conſtructis, aut conſtruendis apud Eccleſias Parochiales dixi aliqua in ſimili priuilegio Prædicatorum in ipſorum Mari magno poſito §. 50. & Minorum in ipſorum etiam Mari magno §. 48. referendo me etiam ad alia loca, in quibus de eadem materia egeram. Nunc autem, vel compendioſè tractandum de iis, quæ ſine licentia Parochorum poſſunt Regulares in ſuis domibus facere, aut in quibus ab ipſis dependent, aut non.

136 Et primò quidem quoad Sacramenta Pœnitentiæ adminiſtrationem, conſtat ex dictis *tom.* 1. *c.* 19. *n.* 2. Poſſe Regulares confeſſarios ab Ordinariis approbatos audire confeſſiones ſæcularium, etiam Parocho non conſentiente. Quod etiam olim docuit noſter Ioannes Beetz antiquus Scholaſticus *in præcept. Decalog. præcept.* 3. *expoſit.* 4. *cap.* 6. alios etiam referens. Quamuis autem ibi dixerim hoc intelligendum, niſi acceperit facultatem audiendi confeſſiones independenter à Parochis, nihilominus Rodriguez *in explicat. Bullæ cruciatæ*, §. 9. *num.* 145. *&* §. 12. *num.* 9. *cum ſeqq. & quæſt. regul. tom.* 1. *quæſt.* 60. *art.* 4. Ioan. a Cruce *de ſtatu relig. lib.* 2. *cap.* 6. *dub.* 1. *concl.* 3. Tamburinus *de iure Abbatum*, *tom.* 2. *diſp.* 6. *quæſt.* 13. quos ſequitur, & non impugnat Barboſa *de offic. Parochi*, *part.* 2. *cap.* 19. *n.* 22. *in* 3. *editione Lugdunenſi* oppoſitum probabiliter tenent. Quorum fundamentum eſt, quod Alexander IV. conceſſit Minoribus facultatem audiendi confeſſiones, quando approbati ſunt ab Ordinariis, Sacerdotum parochialium aſſenſu minimè requiſito, vt habet Ioannes Beetz *ſuprà*. & Caſſarubius *in Compendio priuilegiorum Mendicantium*, *verbo Abſolutio quoad ſæculares num.* 1. quo priuilegio tam Minores, quam alij, qui cum ipſis communicant in priuilegiis frui poterunt. Ex eo autem ſequi videtur non poſſe Ordinarios ponere talem reſtrictionem Regularibus ab ipſis approbatis, cùm non poſſint tollere, aut limitare priuilegia ipſis à Papa conceſſa. Refert etiam pro hac ſententia Barboſa *ſuprà* Mirandam, & Fagundez in quibus nihil tale reperio. Quomodo autem Regulares approbati pro confeſſionibus audiendis poſſint illas audire etiam in domibus ipſorum ſæcularium ægrotantium, dum tamen ante, vel poſt confeſſionem certiorem reddant Parochum, conſtat ex declarationibus ſacræ Congregationis, quas refero eo *cap.* 19. *n.* 31. *&* 32. prout etiam facit Barboſa *ſuprà n.* 23.

137 Quoad Sacramentum Euchariſtiæ ad miniſtrandum conſtat ex dictis *tomo* 1. *cap.* 9. *num.* 32. *& cap.* 21. *num.* 8. *& tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 20. *& tom.* 3. *verbo Euchariſtia quoad Regulares*, *num.* 1. quod licet ſtando in iure communi non poſſint Regulares adminiſtrare ſæcularibus hoc Sacramentum abſque Parochi licentia, propter Clem. 1. *de priuilegiis* ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, nihilominus propter priuilegia Religionum id poſſe facere extra diem Paſchatis, etiam per alios. De quo præter authores ibi relatos legendi Tamburinus *de iure Abb. tom.* 2. *diſp.* 5. *quæſito* 3. Portellus *in dub. Regul. verbo Sacramentorum adminiſtratio*, *num.* 8. Hieronymus Rodriguez *in compend. reſol.* 127. & Barboſa *ſuprà cap.* 20. *num.* 7. *&* 8. Quomodo etiam intelligendum ſit id quod dixi de die Paſchatis, egi locis relatis, & tractant Authores relati. Qualiter etiam Regulares priuilegiati poſſint miniſtrare illud Sacramentum ſæcularibus ſibi confeſſis caſu, quo Parochi ſine rationabili cauſa illud noluerint adminiſtrare ipſis, aut malitioſe diſtulerint id facere, conſtat ex dictis ſupra, *circa* §. 45. huius Maris magni, & aliis locis ibi relatis.

138 Similiter quoad miniſtrationem Sacramenti Extremæ-Vnctionis, quamuis iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 31. *& cap.* 21. *num.* 10. *& tom.* 3. *verbo Extrema-Vnctio*, *num.* 1. Regulares non poſſint illud adminiſtrare extraneis ſine licentia Parochi ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, propter dictam Clementinam 1. *de priuilegiis*, nihilominus in aliquibus caſibus, & pro aliquibus perſonis id fieri poſſe conſtat ex dictis *ibid.* & aliis locis ibi etiam relatis. De quo etiam præter Authores ibi citatos Tambur. *ſuprà diſp.* 7. *quæſt.* 3. Hieronymus Rodriguez *ſuprà reſol.* 64. & Barboſa *ſuprà c.* 20. Vide etiam dicta circa §. 45. huius Maris magni.

139 De Matrimonij Sacramento loquendo etiam conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 31. *& cap.* 2. *n.* 9. non poſſe Regulares aſſiſtere illi, ipſumve ſolemnizare ſine Parochi licentia, cuius eſt hoc munus proprium ſub pœna non ſolum excommunicationis latæ in dicta Clementina 1. *de priuilegiis*, ſed etiam ſuſpenſionis arbitrariæ à Conc. Trid. deſignatæ, iuxta dicta ſupra *d.* 45. etiam quacumque neceſſitate data, iuxta ibidem dicta. In partibus tamen Indiarum id munus exercere poſſunt aliqui Religioſi, iuxta dicta *eo cap.* 9. *num.* 31. ex Pio V. ibi relato. De quo Miranda *in Manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 42. *art.* 6. Hieron. Rodriguez *in compend. reſol.* 126. *n.* 10. cum limitationibus tamen in ea Bulla poſitis. De quo Sanchez *lib.* 3. *de Matr. diſp* 26. Portellus modo referendus *n.* 6. Eodem priuilegio gaudent Fratres Minores in Braſilia per conceſſionem Sixti V. cuius tranſumptum vidiſſe authenticum teſtatur Portel. *in addit. ad dubia regularia*, *verbo Matrimonium*, *num.* 9. *in fin.* vbi etiam addit eandem conceſſionem (vt arbitra-

tur) factam eſſe pro India Orientali, vbi Fratres aſſiſtunt conuerſioni Indorum in locis ſibi aſſignatis adminiſtranda Sacramenta. Vide Hieron. Rodriguez ſupra.

140 De obligatione regularium ad ſoluendam quartam funeralem Parocho pro defunctis, qui in eorum Eccleſiis ſepeliuntur, plura dixi multis in locis, ſpecialiter 4. *tom. verb. Quarta funeralis*, & ſuper Mare magnum Prædicatorum, & Minorum, & ſuper hoc Eremit. S. Auguſt. & aliis locis ibi relatis. Vbi etiam iuxta doctrinam Concilij Tridentini, & eorum priuilegia, à quibus monaſteriis, quomodo, & de quibus ſit ſoluenda. De quibus inter alios DD. ibi relatos Barboſa *ſupra part. 3. cap. 25. latè*.

141 Qualiter etiam functiones aliquas Parochorum proprias, vt puta benedictionem domorum, ſeu illarum aſperſionem in Sabbatho ſancto Palmarum, in Dominica Palmarum, Candelarum in die Purificationis beatæ Mariæ, Cinerum in feria quarta Cinerum, mulierum poſt partum, ouorum, cadauerum, & ſimilia exercere poſſint Regulares, dixi, *tom. 3. verbo Benedictio, & benedicere, n. 13. & ſeqq.* De quo, & aliis concernentibus vide, quæ dixi *tom. 1. c. 12. n. 41.* propter declarationes ſacræ Congregationis Concilij miſſas ad Archiepiſcopum Bononienſem anno 1620. Maximè quomodo Regularibus non ſit prohibitum inter miſſarum ſolemnia vertere ſe ad populum, & generalem confeſſionem pro eo facere, atque in medio altaris ſiſtendo, eleemoſynas, & oblationes ab offerentibus recipere, dummodo à perambulationibus, & eleemoſynarum extorſionibus abſtineant, poſſe etiam recipere triticum, vuas, ligna, & ſimilia, antequam Parochus recipiat ſuas primitias, conſtat ex dictis eo loco, propter relatas ſacræ Congregationis declarationes. Quas etiam recipit Barboſa *ſupra part. 1. cap. 11. n. 22. & part. 3. cap. 27. n. 11.* Quid verò dicendum de proceſſionibus, an ſcilicet fieri poſſint à Regularibus extra clauſtrum, Eccleſiam propriam, conſtat ex dictis *tom. 4. v. proceſſio quoad Regul. n. 8. & ſeqq.* Similiter de proceſſionibus mortuorum, ſeu de aſſociatione ipſorum, quando ſepeliuntur, qualiter fieri non poſſint ſine Parochi præſentia, plura dixi *t. 2. c. 1. n. 31. & 46. & tom. 3. v. defunctus, & tom. 4. v. Sepultura quoad regulares*, & ſæpiùs in hoc Opere, præſertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. & aliis locis ibi relatis.

Circa §. 49.

142 AMpliatur hoc loco priuilegium his religioſis conceſſum pro electione Generalis ſupra *circa* §. 26. ita videlicet, vt ſic electus Generalis eo ipſo cenſeatur Apoſt. authorit. confirmatus, & poſſit ſuum officium in Ordine exercere, non obſtante quacunque appellatione à ſibi ſubditis facta. Cui in aliquo modo ſimile eſt aliud priuilegium Prædicatoribus conceſſum in eorum Mari magno §. 1. 2. & 3. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 1. & 3. circa quod, præter dicta eis locis, & aliis ibi citatis.

143 Vlterius notandum, quòd decretum electionis, de quo Pontifex in hoc priuilegio loquitur, dicitque præſentandum Generali electo, eſt, iuxta dicta *tomo 1. cap. 12. n. 47.* ſcriptum continens ſeriem, ſiue formam electionis celebratæ cum expreſſione nominis electi, & numeri eligentium. Quamvis autem diſquiri ſoleat, an tale decretum ſit de ſubſtantia electionis; quibuſdam affirmantibus; aliis negantibus, quos referunt Sigiſmundus de Bononis *de electione Prælatorum, dub. 43. num. 2.* & Franciſcus Maria Samuellius *de canonica electione tract. 1. controuerſ. 6. n. 5.* nihilominus, iuxta dicta à nobis eo *n. 49.* dici poteſt eſſe de neceſſitate electionis prout confirmandæ, quia ſi confirmator eſt abſens, nullo alio modo poteſt ipſi legitime conſtare de electione, aut eam confirmare. Et ſi non prout acceptandæ, ſiquidem quomodocunque conſtet electo de ſua electione, ſi legitime id illi conſtat, poteſt haberi intentum talis decreti. Illud certius, tale decretum, ſiue mittatur ad Electum, ſiue ad confirmatorem, plenam fidem facere, quando illud continens ſigillum, & ſubſcriptionem omnium eligentium ſit ſcriptum à publica manu teſtante omnia geſta fuiſſe in ſua præſentia, & ſit roboratum aliis requiſitis ad ſcripturæ publicæ ſubſtantiam, vt puta teſtium præſentia, & huiuſmodi. Rota in Treuerenſi *Abbatiæ ſancti Maximini* 20. Nouembris 1624. coram Coccino. Speculat. *in tit. de elect. §. 1. verſ. celebrata*, vbi latè de hac materia, Innoc. *in cap. innotuit, num.* .. Ioan. Andr. *n.* 20. Card. *n. 7. verſ. 6. quæro.* Ant. à Butr. Panor. *n. 5.* Bellamer. *num. 10. verſ. item dicit.* Marc. *quæſt. 1359. num. 2. part. 1.* Burſat. *conſ. 159. num. 15. lib. 2.* Syluest. *tit. electio, 1. q. 18.* Biax. *in direct. elect. part. 3. cap. 41.* Cuch. *inſtit. maior. lib. 4. tit. de elect. 282.* Sigiſmundus *ſuprà, n. 3.* Samuellius *n. 10.* Nota tamen nomina eligentium non debere exprimi in tali decreto propter Concilium Trident. *ſeſſ. 25. cap. 6.* & declarationem ſacræ Congregat. quam referunt Sigiſm. *ſupra, n. 7.* & Samuel. *n. 8.* poſt Caſtellinum, & alios. Nota etiam publicam illam manum, à qua, vt dixi, ſcriptum debet eſſe tale decretum, denotare manum notarij, prout iidem authores tenent. Quamvis autem dubitent Doctores, an talis notarius poſſit eſſe Laicus ſæcularis, quibuſdam affirmantibus, aliis negantibus; quidquid de hoc ſit, cùm ex dictis *tomo 4. verbo Notarius regularis, n. 1. & 9.* eſtque praxi Religionum obſeruatum, ſuperiores ipſarum inſtituere poſſint notarios pro ſuis cauſis, quos *Secretarios* vocant, procul dubio hos munus ad prædictos ſecretarios ſpectabit, ac proinde ſecretarius Capituli id exequi poterit. Addit Sigiſmundus *ſuprà, n. 12.* ad id deſeruire priuilegium Pij V. pro Ordine Prædicatorum, quod retuli dicto verbo *Notarius regularis*. Sed id mihi incertum eſt, quia tale priuilegium ſolum videtur eſſe pro intimandis mandatis, ſeu priuilegiis Apoſtolicis perſonis extra religionem exiſtentibus.

Circa id quod tangitur in hoc priuilegio, de facultate videlicet Generalis electi ad exercendum ſuum officium, *reiecta quavis appellatione*, videnda ſunt, quæ dixi *tomo 3. verbo appellare, ſeu appellatio*, & locis ibi relatis, vbi multa de appellatione Regularium, an ſcilicet, quando, & quibus circunſtantiis, licita ſit, vel non. 144

Nota etiam quòd quamvis iure communi, requiratur quod poſtquam aliquis eſt electus, in poſſeſſionem introducatur ſolemniter; ſeu inſtalletur, *cap. ad hæc, de offic. Archidiacon. cap. cum Bertholdus de ſent. & re iudic.* vbi DD. communiter, huic tamen ſolemnitati, & aliis ſimilibus derogari videtur per hoc priuilegium, quo Generalibus conceditur, quod poſtquam ſunt electi, & à Sede Apoſtolica confirmati, poſſint exercere ſuum officium, &c. vel ſaltem ſimilibus ſolemnitatibus ſuccedit in Religione vſus qui eſt oſculandi manus Prælati electi, cum deferendo ad Eccleſiam, cantando *Te Deum*, &c. vel alio modo, iuxta Ordinum ſtatuta. Vide Laymanum *in qq. canonic. de Prælat. elect. cap. 10. q. 113. & 114.* 145

Circa §. 50.

DE priuilegio hoc loco Religioſis iſtis conceſſo, 146
in quo facultas cognoſcendi de errore aſſerentium, quod confeſſi Fratribus Mendicantium ad audiendas confeſſiones approbatis tenerentur eadem peccata Curatis Parochialium Eccleſiarum iterum

confi

confiteri, extenditur ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, ſicut & olim propter alia priuilegia pertinebat ad Ordinarios locorum, nonnulla dicta ſunt in ſimili priuilegio Prædicatoribus conceſſo in ipſorum §. 51. & Minoribus in eorum Mari magno §. 50. Præter quæ addendum eſt in præſenti.

147 Dubium eſſe poſſe tam ſpeculatiuum, quàm practicum, an conuenientius ſit fidelibus Sacramenta à Parochis recipere, quàm à Religioſis priuilegiatis, Mendicantibus præſertim. Et præcipua difficultas eſt de Sacramento Pœnitentiæ, nam alia ſacramenta, vel non recipi poſſunt à parochis, aut regularibus, ſi Epiſcopi non ſunt, ſcilicet ad Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, vel ſi recipi poſſunt, vt dixi in ſuperioribus de Euchariſtia, eadem ratio eſt illa, ac de Sacramento Pœnitentiæ. Poſſumus autem loqui de receptione horum Sacramentorum ſolum ea deuotione, vel de receptione eorum ex præcepto, prout contingit in confeſſione annua, vel in Communione tempore Paſchatis. Et quidem ſi ſermo ſit de receptione horum Sacramentorum ea deuotione cum illa ſit omnino libera, & ſpontanea, & ſolum ex mera deuotione, ideo nulla alia regula generalior aſſignari poſſe videtur, niſi quod conuenientius ſit quòd fiat in illa Eccleſia parochiali, vel regulari, ad quam vnuſquiſque fidelis maiorem habet deuotionem, vel propter probitatem, aut doctrinam miniſtrorum, faciliorem adminiſtrationem Sacramentorum, ſolemniorem celebrationem diuinorum officiorum, cultum Dei, & Sanctorum, aut ſimiles cauſas, propter quas etiam piè, & religioſè aliqui maiorem habent deuotionem ad vnam Eccleſiam, quàm ad aliam; & ab illis Sacerdotibus, erga quos propter probitatem, vitam exemplarem, aut doctrinam, rationabiliter maior deuotio habetur. Hoc enim & recta ratio dictat, & eſt conforme vſui, & praxi piorum fidelium, ac intentioni Eccleſiæ, quæ ſemper deſiderat miniſtros ſuos idoneos eſſe ad ædificandum populum.

148 Loquendo autem de receptione horum Sacramentorum ex præcepto, quod attinet ad Euchariſtiam tempore Paſchatis ſuſcipiendam, certum eſt, vel ex vſu, & conſuetudine Eccleſiæ recipi debere in Parochia à Parocho, vel ab aliis ab ipſo deſignatis, præſertim cum priuilegia Regularium, quibus conceditur facultas miniſtrandi in propriis Eccleſiis Euchariſtiam (quorum aliqua adduxi *tom. 1. c. 21. n. 8.* expreſsè excludant diem Paſchatis. Tota ergo difficultas eſt de confeſſione annua, per quam fideles adimplent præceptum confeſſionis. De qua plurium ſententia eſt conuenientius eſſe, quod fiat cum Parocho, quam cum Religioſis priuilegiatis. Hanc partem tuetur Michaël Lochmarius Eccleſiæ Pataurenſis Canonicus *in ſuo Parochiali c. 4. concl. 11.* dum ait: *Curatus ſecurius, vtilius, & iuſtius eligitur, quantum eſt de per ſe, & cæteris paribus, pro confeſſione Sacramentali facienda à Parochianis, quam Frater priuilegiatus*, &c. Cuius etiam ſententiam, & verba refert, & non impugnat Barboſ. *de offic. Parochi in 3. impreſſione Lugdunenſi p. 2. cap. 19. num. 23.* fauet etiam Fagundez *de ſecundo Eccleſiæ præcepto lib. 1. cap. 5. num. 9.* dicens: *Non eſt tamen negandum optimum eſſe conſilium, ſi fideles ſuis Parochis ſaltem ſemel in anno confiteantur: maxima enim vtilitas illis inde enaſcetur.* Præſertim fauet Benedictus XI. in Extrauaganti. *Inter cunctas, §. verum quia* dicens: *Diſtrictè iniungimus, vt Fratres ipſis confitentes attentè moneant, & in ſuis prædicationibus exhortentur, quod ſuis Sacerdotibus ſaltem ſemel confiteantur in anno, aſſerendo id ad animarum profectum proculdubio pertinere.* Et Martinus V. in alia Extrauaganti *ad vberes*, quæ, licet non habeatur in corpore iuris, refertur tamen ab Henrico, Adriano, Maiori, Medina, Suarez, & aliis. In qua declarat fideles, quamuis confeſſi ſint Fratribus priuilegiatis, nihilominus teneri ſemel in anno confiteri ſuis Parochis, iuxta decretum Concilij generalis, & ipſoſmet Fratres debere fideles ad hoc exhortari. Item Sixtus IV. in Extrauaganti *Vices de tregua, & pace*, vbi præcipit, quòd *Mendicantes deſiſtant prædicare, quod Parochiani non ſint obligati ſaltem in Paſchate proprio confiteri ſacerdoti, quia de iure tenetur Parochianus ſaltem in Paſchate proprio confiteri ſacerdoti.* Fauet quoque quod cum Parochus ſit proprius Sacerdos, & paſtor fidelium ſuæ Parochiæ, & qui pro ſubditis rationem reddere debet in extremo Iudicio, ac per conſequens agnoſcere debeat vultum pecoris ſui, & ne à ſubditis contemnatur, conuenientius videtur, vt ſaltem ſemel in anno ipſi confiteantur Parochiani.

Et ita tenendum, cum duplici tamen limitatione: 149
Prima quidem, vt id intelligatur *cæteris paribus*, id eſt, vt fideles credant in ſuo Parocho eam probitatem, experientiam, & doctrinam eſſe, vt poſſint æquè commodè, ac Religioſi priuilegiati ipſorum ſaluti ſpirituali prouidere. Secunda, vt non ſit periculum aliquod ſollicitationis ad illicita, detectionis ſigilli confeſſionis, vel ſimilium inconuenientium: Sic enim intelligo communem doctrinam Theologorum, ſpecialiter S. Thom. *in ſupplement. q. 8. art. 4. ad 5.* Adriani *in 4. de confeſſ. q. 5. dub. 3.* Syluestri *in Summa, verbo Confeſſor. 1. q. 6.* Nauarri *in Summa, lib. 6. cap. 13. §. 3.* & aliorum.

Quomodo autem deciſiones Benedicti, Martini, 150
& Sixti Summorum Pontificum relatæ non contradicant doctrinæ, quæ ſupponitur in hoc priuilegio, ſcilicet, quod confeſſi Mendicantibus non teneantur iterum ſua peccata Parochis confiteri, dicam infra *circa Mare magnum Carmelitarum* §. 12. agens de ſimili priuilegio ipſis conceſſo, Quid autem faciendum ſi Parochus idiota ſit, aut ignorans, conſulendus etiam inter Authores relatos noſter Ioannes Bacconius doctor, tum antiquitate, tum doctrina venerabilis *in 4. ſent. diſt. 15. q. 3.* vbi latè de hoc puncto.

Circa §. 51.

Hoc priuilegium, quod Fratribus iſtis conceditur, vt ſcilicet, quicũque inhibuerint eleemoſynis illis fieri propter proceſſus, lites, aut controuerſias inter ipſos, & locorum Ordinarios, ſeu Parochos emergentes, non ſolum in ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrant, ſed etiam, quod contra ipſos Inquiſitores hæreticæ prauitatis procedant, ſicut contra hæreticos, magis amplum eſt, quàm aliud ab hoc eodem Pontifice conceſſum Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* vocata §. 5. In eo enim cõgnitio talis delicti non remittitur Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, quod fit in hoc priuilegio, & alio ſimili Carmelitarum, de quo in eorum Mari magno §. 70. vbi etiam Ordinis Protectori, & Auditori Cameræ id committitur. 151

Eſt autem hoc priuilegium valde notabile. Primò quidem, & præcipue, quia cum ipſo conceditur, quòd Inquiſitores hæreticæ prauitatis poſſint contra quoſcunque Ordinarios inhibentes dari eleemoſynas iſtis Religioſis procedere; cùm Ordinariorum nomina præſertim veniant Epiſcopi, vt habet Gloſſa *verbo ordinariorum in cap. Vt animarum de conſtit. in 6. & verbo Locorum in cap. Ordinarij*, vbi Gemin. *num. 5.* Francus *num. 3. de offic. Ordinarij, eodem lib.* Abbas *in cap. poſt ceſſionem, num. 2.* vbi Felinus *num. 1.* Decius *num. 1.* Mynſingerius *num. 12. de probat.* Zabarella *in Clement. quia Regulares, not. 10* & alij plures apud Barboſam *in tract. de appellat.* 152

verbo

verbo Iur.ſignificat.appellat. 277.*num.* 1. ideo videtur quod etiam contra Epiſcopos poſſint in iſta cauſa dicti Inquiſitores procedere. Cùm tamen in iure communi ſtando Inquiſitores non poſſint contra Epiſcopos procedere, iuxta diſpoſitionem textus *in cap. Inquiſit. de hæret. in 6.* de quo Molina *de Iuſt. & iure Tract.* 5.*tom.*6. *diſp.*28.*n.*19. Caſtrus Palaus *tract.*4. *diſput.*8.*puncto* 12.§.8.*n.*6. Sanctarellus *de hæreſ.c.*40. *dub* 4.*n.*26. Diana 4.*part.tract.*9.*reſolut.* 21. Carena *de offi. ſacra Inquiſitionis*, *p.*1.*tit.*5.§.9.*n.*75. & alij apud ipſos.

153 Secundò, quia cùm Domini Inquiſitores iure communi non poſſint procedere contra aliquos, niſi in cauſa hæreſis, ſuſpicionis illius, aut de connexis, & dependentibus ab illa, vt tenent Decianus *in tract. crimin.lib.*5.*cap.*25.*num.*12. Aretinus *conſil* 83. Eimericus *in Direct. Inquiſit.part.*3. & ibi Peña *Comment.*10. cum inhibere ne concedantur eleemoſynæ Fratribus, maximè occaſione ſumpta propter lites, & controuerſias, non videatur aliquod ex prædictis, ideo, vt dixi, notabile valde eſt hoc priuilegium, in quo hæc cauſa Inquiſitoribus committitur. Maximè ſi expendantur verba illa *poſſint, & debeant ſicut contra hæreticos procedere*, illis enim denotari videntur, quod inhibentes dari eleemoſynas talibus Religioſis, vt hæretici haberi debeant, vel ſaltem, vt de hæreſi ſuſpecti.

Circa §. 52.

154 COntinentur in hoc priuilegio communicatio priuilegiorum Prædicatoribus, & Minoribus conceſſorum Ordini Eremitarum S. Auguſtini, eodem tenore eiſdemque ſimilibus verbis, ac habetur in Mari magno Prædicatorum §.52. & Mari magno Minorum §.51. quibus in locis, & aliis ibi citatis ſufficienter de hac materia egi. Aliqua etiam de illa in Bulla *Aurea* dicta §.9. vbi Prædicatoribus, & Minoribus communicantur aliorum Mendicantium priuilegia, dixi. Alia etiam infra in Mari magno Carmelitarum *circa* §.105. Quæ ſufficient pro hoc puncto.

Circa §. 53.

155 POenæ in huiuſmodi §. contentæ contra eos, qui priuilegiis ſuprapoſitis contrauenerint, ſimiles ſunt aliis, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum §.53. Minorum §.52. in Bulla *Aurea n.*10. & ideo dicta illis locis, & aliis ibi citatis, ad intentum præſens deſeruire poſſunt. Addendum tamen, quod cum Pontifex in pœnis iſtis impoſitis in hoc Mari magno, & Prædicatorum, ac Minorum, vtatur verbo *præſumant*, cum loquitur de trangreſſoribus: ideo illæ non incurrentur ab iis, qui ex ignorantia etiam culpabili contrauenerunt dictis priuilegiis. Etenim, iuxta dicta *tom.*1. *cap.*10. *num.*33. verbum Præſumptionis ſignificat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caietanus, & Nauarrus eo loco relati, Sanchez *lib.*9.*de matr.diſp.* 38. poſt alios, quos refert. Quibus iunge Theſaurum *in praxi part.verbo Cenſura cap.*7.§.*limita* 3. & Suarez *tom.*3. *in* 3.*part.diſp.*4.*ſect.*10. *num.* 2. addentem *num.* 3. doctrinam traditam non procedere in tranſgreſſoribus legis ex ignorantia affectata, qua videlicet ignorans eligit neſcire, quo liberius delinquat: quia talis ignorantia æquiualet ſcientiæ ipſius legis, & tantum abeſt, vt inuoluntarium actum efficiat, culpamve minuat vt potius voluntarium, culpamque augeat, cum directè, & per ſe eligatur, teſte D.Thoma 1.2.*q.*6. *art.*4. *corp.* Et ita tenet Sanchez *ſupra n.*40. poſt Graffium, Henriquez, Ledeſmam, & alios. Imo etiam ad incurrendas pœnas poſitas in Bulla *Aurea* aduerſus contrauenientes priuilegiis Prædicatorum, & Minorum ibi contentis ſufficit ignorantia quæcumque culpabilis. Quia Pontifex non vtitur in Bulla verbo *Præſumant*, ſed ſimpliciter prohibet, ne aliquid fiat contra præfata priuilegia quo caſu ignorantiam culpabilem excuſare à culpa vel pœna dixi *eo n.*33. *& tom.* 3. *verbo Cenſura Eccleſiaſtica n.*11.

Similiter propter eamdem rationem, ſcilicet, 156
quod Pontifex dum ponit pœnas, & cenſuras aduerſus eos, qui contrauenerint priuilegiis contentis in hoc Mari magno (idem dico de Mari magno Prædicatorum, & Minorum) vtitur verbo *Præſumant*, ideo non incurrentur à contrafacientibus ex metu graui, ſeu cadenti in virum conſtantem. Quia talis metus excuſat à tranſgreſſione præcepti Eccleſiaſtici. Iuxta dicta loco relato *ex* 3. *tom.* & prout tenent Corneyo ibi relatus, Nauar. Suarez, Auila, Filiucius, & alij, quos refert, & ſequitur Bonacina *de cenſuris diſp.*1. *quæſt.*2. *punct.*3. *n.*2. Loquendo autem de metu leui quamvis ex doctrina Theſauri dicto *c.*7. *& c.*10.§.*requiritur* videatur dicendum etiam excuſare tranſgreſſores; probabilius tamen eſt contrarium, quia metus leuis nec à culpa, neu à pœna propter illam impoſita excuſat.

Circa §. 54

COnſtituit hoc loco Pontifex Iudices Conſer- 157
uatores pro executione priuilegiorum in hoc Mari magno contentorum eadem ſerie verborum, ac in Mari magno Prædicatorum §.54. & Minorum §.53. conturritur; ideoque dicta iis locis, maximè *tom.*2. *cap.*10. verbo latè de huiuſmodi conſeruatorum auctoritate dixi, ad hoc intentum deſeruiunt. Adde, quod etſi in hac Religione, & aliis Mendicantium, Franciſcana excepta, non ſint iſti Syndici Romanæ Eccleſiæ, de quibus eſt ſermo in hoc priuilegio, & quibus conceditur, vt ad requiſitionem teneantur Iudices Conſeruatores defendere Religioſos in executionem ſuorum priuilegiorum, ſunt tamen Procuratores, quibus hoc minus competit, conſtituti à Superioribus Religionum. Portellus *in dub. Regul. verbo Syndicus num.*1. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.*119.*n.*1.*&* 8. De eorum autem authoritate dixi *tom.*4. *verbo Procuratores Religionum.* Vide & dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §.69.

Circa §. 55. & 56.

NOn obſtantiæ poſitæ à Pontifice in hoc loco ſi- 158
miles ſunt poſitis in Mari magno Prædicatorum §.55. & Minorum §.54. De quibus eis locis egi. De fide etiam adhibenda tranſumptis huius Maris magni, de qua Pontifex *hic* §.56. loquitur, ſicut in Mari magno Prædicatorum §.56. & Minorum §.54. dixi etiam *eo* §.56. Maris magni Prædicatorum, & ad ipſius ampliationem deſeruis, quod cum ea priuilegio huiuſmet Pontificis Sixti IV. conceſſo Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §.9. poſſint Prædicatores ipſi, & Minores exhibere priuilegia aliorum Mendicantium ſiue originalia, ſiue tranſumpta authentice in iudicio, & extra in fauorem ſuarum Religionum; & eis debeat fides indubia adhiberi; & Eremitæ S. Auguſtini potiantur priuilegiis aliis Mendicantium conceſſis, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 1. *num.*52. ex Leone X. & Pio V. ideo præfati Patres Eremitani non ſolùm poterunt vti tranſumptis huius Maris magni in fauorem ſuæ Religionis, ſed etiam tranſumptis Maris magni, aut aliorum priuilegiorum reliquorum Mendicantium. Etiam pro

caſu

caſu quod Bullæ origlnales non reperiantur in regiſtris ſupplicationum Bullarum, ſeu Breuium, iuxta dicta ea Rotæ deciſione in Mari magno Prædicatorum *circa §. 56.* De alio etiam ampliori priuilegio pro Minimis ad vtendum priuilegiis aliorum Ordinum, mutatis nominibus eorum, quibus conceſſa ſunt, in propria ipſorum Minorum, dicam in Mari magno eorum *circa §. 34.*

Aliqua viuæ vocis oracula conceſſa Ordini Eremitarum S. Auguſtini.

IN fine huius Maris magni Ordinis Eremitarum S. Auguſtini placuit adiungere aliqua viuæ vocis oracula huic Religioni conceſſa, quæ iuuant ad notitiam aliorum priuilegiorum eiuſdem Ordinis. De quorum tamen validitate, ſeu valores, vel an potius reuocata ſint per ſucceſſores ſummos Pontifices, ſeu per generales reuocationes ſimiliom viuæ vocis oraculorum factas per Gregorium XV. & Vrbanum VIII. indicandum eſt ex dictis *tom. 1. cap. 3. n. 21.* ac maximè *tom. 4. verbo oracula viua vocis per totum*, & aliis locis meæ ſummæ, vbi de materia harum conceſſionum ſcripſi.

Innocentij VIII.

Primum viuæ vocis Oraculum.

FRater Benignus de Ianua Vicarius Generalis Congregationis Lombardiæ Fratrum Eremitarum S. Auguſtini obſeruantiæ, Omnibus & ſingulis præſentes litteras inſpecturis, ſalutem. Significamus in teſtimonium veritatis, ſanctiſſimum Dominum Innocentium VIII. anno Domini 1490. die 3. Iulij, viuæ vocis oraculo conceſſiſſe, vt ſuſcipientis habitum Mantellatorum, ſiue Mantellatarum Ordinis noſtri, licet habitum illum cum licentia Prioris loci non retineant, neq; continuo deferant, corrigiam tamen detinentes ac deferentes eiſdem priuilegiis, gratiis, immunitatibus, & indulgentiis gaudeant, quibus ipſi Mantellati gaudent, & gaudere poſſunt, & hanc conceſſionem, & gratiam fecit, vt ſupra viuæ vocis oraculo, præſentibus Reuerendiſſimo Domino D. A. tituli ſanctorum Ioannis, & Pauli Presbytero Cardinali magnifico, Florentinorum oratore, me fratre Benigno ſupra ſcripto, præſente reuerendo magnifico Martino de Genellano ſacræ Theologiæ profeſſore, Patre fratre Bart. de Palaciolo, S. Mariæ de Populo Romæ Priore, fratre Thadæo de Hiporeccio Priore Iaurini. Quare pro ſatisfactione deuotionis earum perſonarum, quæ pro bono animarum, hunc habitum, corrigiamque ſuſcipere voluerint, hanc atteſtationem fecimus, & Dei veritati teſtimonium reddere volumus, cum impenſione ſigilli noſtræ Congregationis. Datum in Conuentu noſtro ſanctæ Mariæ de Populo Almæ Vrbis, prima Auguſti 1490.

Secundum viuæ vocis oraculum.

IDeo Innocentius VIII. conceſſit Fratribus Auguſtianenſibus certarum Congregationum, quod Vicarij generales illarum, & Viſitatores poſſint benedicere ornamenta Eccleſiaſtica, & etiam corporalia. Et quod omnes Fratres illarum Congregationum, expleto matutinali officio, etiam ante lucis auroram poſſint celebrare; Quæ conceſſis cum aliis habetur in libris magnis priuilegiorum præfati Ordinis per Bullam, quæ incipit, Innocentius Epiſcopus, &c. *folio 89.* quam cum aliis extendit Iulius II. ad totum Ordinem prædictum, & ſic iam non eſt particularis, ſed totius Ordinis. Ita Rodriguez *in ſuo Bullario in Innocentis VIII. in fine.*

Alexandri VI.

Tertium.

BEatiſſime Pater, humiliter ſupplicat Deuotus Orator S. V. Frater Thadeus de Hipporegia Congregationis obſeruantium Fratrum Eremitarum D. Auguſtini Vicarius generalis, vt dignetur veſtra ſanctitas indulgentias ſtationum conceſſas Fratribus prædictæ Congregationis, etiam his concedere, qui tempore Interdicti generalis clauſis ianuis, poſſunt ex priuilegiis Ordini conceſſis intereſſe diuinis, & hoc de gratia ſpeciali S. V. quam conſeruet Altiſſimus. Fiat vt petitur, & quod ſola ſignatura ſufficiat, fiat. Idem Rodriguez *ſuprà.*

Quartum eiuſdem Alexandri.

BEatiſſime Pater, humiliter ſupplicat deuotus Orator S. V. Vicarios generalis Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini Congregationis Lombardiæ, vt pro conſeruatione dictæ Congregationis, quod Fratres prædicti abſque ſuorum ſuperiorum conſenſu à quibuſcunque Apoſtolicis pœnitentiariis, Prælatis, & ſedis Apoſtolicæ legatis, etiam à latere deputatis ab eorum peccatis, & caſibus reſeruatis abſolui non poſſint, nec Confeſſionalibus impetratis, aut impetrandis vti; nec etiam ad officia, & dignitates valeant aſſumi S. V. de gratia ſpeciali dignetur prohibere: omnia in contrarium quomodolibet hactenus obtenta reuocando. Non obſtantibus quibuſcunque conſtitutionibus in contrarium facientibus. Fiat, vt petitur. Ita etiam Rodriguez vt *ſuprà.*

Iulij II.

Conceſſio.

IVlius ſecundus conceſſit Fratribus Auguſtianenſibus per literas in forma Breuis ſub datis Romæ apud S. Petrum, die 3. Iunij 1508. Pontificatus ſui anno 6. ſequentes clauſulas. Decernimus communicationem aliorum Ordinum mendicantium, ad ſe etiam extendi, quæ viuæ vocis oraculo ab illis impetrata, aut eis in genere donata ſunt. Volentes vt quidquid alicui eorundem, & hoc modo, aut quovis alio conceſſum eſt hactenus, aut in poſterum concedidtur, ſiue Conuentualibus, ſiue Obſeruantibus nuncupatis, id omne motu proprio, & certa ſcientia vobis eſſe conceſſum. Volumus denique, & ſtatuimus, vt quæ Ordini veſtro tempore generalis Interdicti conceſſa ſunt, ea omnia in ſpeciali interdicto conceſſa eſſe, in quo licere vobis volumus eadem omnia, quæ in generali licere dictum eſt.

SVMMÆ

SVMMÆ QVÆSTIONVM REGVLARIVM,

TOMI TERTII. PARS POSTERIOR.

PER

P. M. IOANNEM BAPTISTAM DE LEZANA HISPANVM
Matritenſem, S. Congregationis Indicis Conſultorem, ac in Romana
Sapientia publicum Lectorem.

MARE MAGNVM
Carmelitarum.
A SIXTO IV. COMPILATVM.

SVMMARIVM.

Nicolaus Papa VI. & Bonifacius VIII. confirmant omnia priuilegia, libertates, ſeu exemptiones à quibaſcumque Ordini Carmelitarum conceſſa. num. 1.

Clemens Papa IV. mandat Ordinariis, ne permittant Fratres circa conſtructionem ædificiorum ab aliquibus impediri. n. 2.

Innocentius Papa IV. & Alexander Papa IV. conceduut Fratres tempore interdicti, Iuris ſolemnitate ſeruata poſſe diuina celebrare. n. 3.

Gregorius XI. coaſirmat Bullam Innocentij VI. qua concedit Fratribus declinantibus ad loca interdicto ſuppoſita diuina ibidem celebrare poſſe, ſeruata Iuris ſolemnitate. a. 4

Ioannes Papa XXII. concedit Fratribus exemptioaem ab Ordinariis. n. 5.

Clemens Papa vltra conceſſa per Ioannem XXII. concedit Fratres non poſſe coram Ordinariis conueniri ratione delicti, contractu, ſeu rei, de qua agitur. num. 6.

Nicolaus Papa V. coaſirmat Regulam datam Fratribus ab Innocentio IV. n. 7.

Eugenius Papa IV. diſpenſat in ſupradicta Regula circa ieiunia, & alia. n. 8.

Pius Papa II. concedit Prælatis licentiam diſpenſandi circa ieiunia Regulæ. n. 9.

Vrbanus Papa IV. concedit Fratribus poſſe recipere loca ſibi ad habitandum conceſſa, & inibi diuina celebrare. n. 10.

Ioannes Papa XXII. Conſtitutionem incipientem Super Cathedram *Bonifacij VIII. Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus conceſſam extendit ad Fratres Carmelitas. n. 11.*

Calliſtus Papa III. confirmat Bullam Eugenij IV. & Nicolai V. approbantium Conſtitutionem, Super Cathedram *Bonifacij VIII. & reprobantium errores exortos ſuper illam.*

Alexander Papa IV. concedit Fratres poſſe Sacramenta Eccleſiaſtica ſuis familiaribus miniſtrare, ac eos ſepultura Eccleſiaſtica tradere. n. 13.

Vrbanus Papa IV. concedit Fratres poſſe confeſſiones ſuorum familiarium, & aliarum perſonarum de licentia ſuorum Superiorum audire. n. 14.

Eugenius Papa IV. concedit Fratribus in his, quæ concernunt ſalutem animarum, talem poteſtatem, qualem Minores Pænitentiarij in Curia Romana habent. n. 15.

Clemens Papa concedit Fratres non teneri ad ſolutionem canonicæ portionis de ſibi erogatis pro cultu diuino aut aliis cauſis. n. 16.

Nicolaus Papa V. concedit idem, quod in præcedenti conceditur. n. 17.

Innocentius Papa concedit, vt Bulla Clementis VI. continens Fratres non teneri ad ſolutionem decimæ de his quæ intra eorum ſepta creſcunt, faciat fidem vbique. n. 18.

Clemens Papa IV. concedit idem, quod in præcedenti Bulla recipiens ſub protectione Romanæ Eccleſiæ loca, & alia bona. n. 19.

Ioannes XXII. prohibet profeſſos in Ordine Carmelitarum recipi in alio Ordine Mendicantium. numero 20.

Vrbanus Papa VI. concedit vt Bulla Benedicti XII. inhibentes profeſſores Ordinum Mendicantium tranſire

Digitized by Google

ſire ad Ordinem Ciſtercij vel Monachorum Nigrorum, faciat fidem vbique. n. 21

Nicolaus Papa V. concedit, vt Bulla Martini V. inhibentes Fratres Ordinum Mendicantium tranſire poſſe ad alios Ordines, excepto Carthuſienſi, faciat fidem vbique. n. 21.

Alexander Papa IV. prohibet Fratres Ordinis Carmelitarum tranſire ad alium Ordinem paris arctitudinis, vel minoris. n. 23.

Ioannes Papa XXII. concedit Fratribus poſſe cœmeteria ſua conſecrare per quemcumq. Antiſtitem, ipſorum locorum Ordinariis recuſantibus, & Ordines ſuſcipiendi à quocunque Catholico Antiſtite. numero 24.

Clemens Papa V. inhibet Religionibus Ordinem Mendicantium poſſe conſtruere ædificia iuxta loca Fratrum Carmelitarum infra ſpatium centum quadraginta cannarum. n. 25.

Pius Papa concedit licentiam Fratribus reformandi Ordinem ſuum ac proteruos puniendi. n. 26.

Paulus Papa II. approbat ſtatutum editum inter Fratres, & hic expreſſum circa electionem vel amotionem Priorum, prout in litteris Callisti III. & Pij II. continetur. & alia addens. n. 27.

Alexander Papa IV. concedit Fratres poſſe excommunicare, capere, & punire apoſtatas ſui Ordinis. n. 28.

Alexander Papa VI. concedit Prælatos poſſe viſitare, corrigere, atque mutare Fratres, & Nouitios recipere, num. 29.

Alexander Papa IV. concedit, quod Priores Generales ſtatim vt electi fuerint, habeant curam animarum ſibi ſubditorum Fratrum. n. 30.

Pius Papa II. concedit quod Prælati poſſint incarcerare, & punire Fratres apoſtatas, & criminoſos. num. 31.

Calliſtus Papa III. prohibet, ne Fratres habentes beneficia Eccleſiaſtica ad Officia Ordinis admittantur. 32.

Nicolaus Papa V. concedit Moniales Carmelitarum recipi poſſe, ſicut Moniales Ordinis Prædicatorum, & Eremitarum D. Auguſtini. n. 33.

Eugenius Papa IV. concedit Bullam Bonifacij IX. approbatam per Martinum V. concedentem Prælatos Ordinis S. Auguſtini poſſe recipere Mulieres ſub cura, & habitu ſuo quæ gaudeant priuilegiis eiuſdem Ordinis. n. 34.

Innocentius Papa IV. concedit Fratres non teneri ad cognitionem cauſarum, etiam à Sede Apoſtolica commiſſarum. n. 35.

Clemens Papa concedit Fratres poſſe diuina celebrare in locis ſuis cum altari viatico. n. 36.

Vrbanus Papa concedit Fratres poſſe diuina celebrare vbique cum altari portatili. n. 37.

Alexander Papa IV. inhibet, vt nullus Prælatus poſſit à Fratribus obedientiam recipere contra tenorem priuilegiorum Apoſtolicæ Sedis. n. 38.

Nicolaus Papa IV. concedit Fratribus poſſe in Oratoriis ſuis diuina celebrare. n. 39.

Bonifacius Papa VIII. concedit Prælatis licentiam inſtituendi ſubditos Prædicatores. n. 40.

Vrbanus Papa IV. concedit Fratribus poſſe de rapinis & malè acquiſitis ac relictis incertis vſque ad centum Marchas recipere. n. 41.

Vrbanus Papa IV. concedit Prælatis licentiam abſoluendi à quacumque excommunicatione ingredientes Religionem, ac etiam profeſſos. n. 42.

Alexander Papa IV. concedit Prælatis licentiam abſoluendi venientes ad Ordinem. n. 43.

Reualidantur omnia priuilegia conceſſa Ordini Carmelitarum. n. 44.

Supplentur omnes defectus, qui forte interuenerint in eiſdem. n. 45.

Eximuntur Fratres à ſolutione decimarum. n. 46.

Virgines, Viduæ, & Coniugatæ perſonæ, ſeu Pinzocheræ dicti Ordinis gaudent priuilegiis conceſſis, & concedendis Ordinibus Mendicantibus. n. 47.

Quod liceat Fratribus eiſdem perſonis Sacramenta conferre. n. 48.

Quod perſonæ Oblatæ huic Ordini gaudeant priuilegiis, quibus Mantellatæ, & Pinzocheræ. n. 49.

Quod liceat Fratribus cum altari viatico celebrare in locis honeſtis, & tempore interdicti Mantellatas ad diuina officia admittere. n. 50.

Quod Fratres poſſunt familiaribus adminiſtrare Sacramenta, & concedere ſepulturam. n. 51.

Quod pueri, & alij ſeruitijs Fratrum deputati poſſunt audire diuina tempore interdicti. n. 52.

Quod poſſunt Fratres in terris excommunicatorum commorari, & ab eis neceſſaria petere. n. 53.

Quod Generalis in toto Ordine, & Prouinciales in ſuis prouinciis poſſint Fratres abſoluere, & cum eis diſpenſare in irregularitate. n. 54.

Fratres electi in Confeſſores proprios à Generalè, & Prouincialibus poſſunt abſoluere eos, & cum eis diſpenſare. n. 55.

Poſſunt Fratres abſoluere volentes Religioni aggregari, & cum eis diſpenſare ſatisfactione præmiſſa. num. 56.

Concedit Fratribus in Eccleſiis ſuis habere ſepulturam liberè, & declaratur talis libertas. n. 57.

Declaratur ſaluam debere eſſe iuſtitiam Eccleſiarum circa quartam. n. 58.

Quod ſi per Sedem Apoſtolicam mandatur dari quartam de piis legatis cauſa alicui pia, vel non pia, non intelligatur includi legata Fratribus conceſſa. num. 59.

Approbatur exemptio Ordinis ab Ordinario ampliſſima. n. 60.

Licentiam à ſuis Prælatis habendam ab his, qui volunt Fratribus confiteri, declarat illam eſſe, quam Prælati dare tenentur per Conſtitutionem Concilij Viennenſis. n. 61.

Quod Generalis, & ab eo deputatus poſſit abſoluere dictos Fratres, & Sorores ea authoritate, quam habent Minores Pœnitentiarij, & quæ ſint illa, propter quæ eſſent merito ad Sedem Apoſtolicam declinandi. num. 62.

Quod Generalis poſſit cum Fratribus defectum natalium patientibus, & cum irregularibus diſpenſare. num. 63.

Quod Fratres poſſint miniſtrare Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ-Vnctionis perſonis ſibi confitentibus, ſi Rectores negauerint, vel malitioſè diſtulerint. num. 64.

Quod bona Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum, ſint Monaſteriorum Fratrum propinquorum. num. 65.

Quod non poſſit aliquis cum habitu Carmelitarum ſepeliri, vel ad ſepulturam deferri extra Eccleſias prædictorum Fratrum abſque eorum licentia: contrafacientes excommunicantur. n. 66.

Eccleſia, apud quas domus Fratrum conſtruuntur, & Capellanus tali Eccleſiæ deſeruiens gaudeant priuilegiis, quibus Eccleſia, & Fratres ipſi gaudent. num 67.

Quod Generalis ſtatim poſt electionem cenſeatur confirmatus, & Prouinciales, & locales Priores poſt inſtitutionem, & prouiſionem, etiam ſine electione facti à Generali habentur pro Prælatis. n. 68.

Extenditur authoritas conceſſa Ordinariis procedendi contra tenentes, quod confeſſi Fratribus Mendicantibus teneantur iterum ſuis Curatis confiteri, tanquam contra ſuſpectos de hæreſi, ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, & ad Protectores Ordinum

Mendicantium, & ad Auditores Cameræ.n.69.

Ordinarii vel alij inhibentes dari eleemoſynam Fratribus ipſo facto incurrunt ſententiam excommunicationis, & contra tales mandatur procedi tanquam contra hæreticos.n.70.

Quod nullus Ordinarius prætextu Conſtitutionis, Volentes Innocentij IV. quamcunque ſuperioritatem ſibi vendicare præſumat, nec aliquis abſque ſpeciali commiſſione Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem de verbo ad verbum, valeat promulgare aliquas excommunicationes, &c. Et proceſſus contra Fratres pro infectis habentur, etiam eorum exemptione, vtpotè notoria, non allegata.n.71.

Exemptio de non ſoluendis de certis rebus extenditur ad ſingula bona Fratrum Carmelitarum. numero 72.

Quod nullus Frater recedat à Conuenientibus poſt profeſſionem, alias contra recedentes, & recipientes poſſunt ſententiæ promulgari.n.74.

Prohibetur ne aliquis Epiſcopus cogat Fratres ad Synodos ire, & plura alia.n.75.

Quod non teneantur Priores obedire Epiſcopis. numero 76.

Quod pro conſecratione Altaris, & pro Oleo ſancto nullus audeat à Fratribus extorquere aliquid, & plura alia concernentia.n.77.

Quod Fratres præſentati quibuſcunque Epiſcopis abſque examinatione, & promiſſione ſunt ordinandi. num.89.

Extenditur priuilegium de non conſtruendis Monaſteriis Mendicantium apud Monaſteria Fratrum ad quoſcunque Ordines, & ad quaſcunque perſonas Eccleſiaſticas, & contrafacientes ipſo facto incurrunt excommunicationem.n.79.

Prohibet ne aliquis nouas, & indebitas exactiones à Fratribus exigat, & plura alia concedit.n.80.

Prohibetur, ne aliquis præponatur, niſi electus à Fratribus pro Generali, & ne aliquis rapinam, & alia intra clauſuras Fratrum faciat.n.81.

Omnes gratias, & libertates, & indulgentias confirmat.n.82.

Quod nulli liceat domos Fratrum infringere, & poſſeſſiones auferre.n.83.

Quod poſſint Generales, & Prouinciales recipere vtriuſque ſexus perſonas, qui voluerint habitum prædicti Ordinis habere, inſtar Mantellatarum, & Pinzocherarum Ordinis Fratrum Minorum, Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſtini, & quod prædictæ perſonæ gaudeant priuilegiis, quibus prædicti Fratres gaudent.n.84.

Quod Generalis per ſe, Prouinciales verò in Capitulo cum Diffinitoribus Capituli poſſint inſtituere Prædicatores, & Confeſſores, & Lectores, qui ab aliquibus non poſſunt impediri.n.85.

Extenditur facultas inſtituendi Prædicatores ad Prioris Prouinciales cum Diffinitoribus Capituli. numero 86.

Quod poſſunt Fratres in quibuſcunque locis honeſtis coram quibuſcunque perſonis cum altari viatico diuina celebrare ſine præiudicio Parochi. numero 87.

Quod nullus poſſit compellere Fratres ad cognoſcendum cauſas, & alia pleraque id genus etiam per litteras Apoſtolicas non facientes de indulto hoc ſpecialem mentionem n.88.

Quod Generalis, ac Prouinciales, & ipſorum Vicarij poſſint corrigere Fratres, de quibus prouiſum fuerit Prælatis Eccleſiæ, & plura circa hoc. numero 89.

Quod Generalis, & Prouinciales poſſint corrigere Fratres ad prædicandum Cruciatam vel inquirendum de hæretica prauitate deputatos. num.90.

Quod Fratres profeſſione facta in Ordine Carmelitarum non poſſint recedere ab Ordine, aliàs excommunicentur.n.91.

Quod Fratres poſſint per ſe vel per alios capere, & ligare apoſtatas Ordinis vbique, &c. Super quod deputantur Ordinarij.n.92.

Quod eiecti vel egreſſi proprio motu ab Ordine non poſſint prædicare niſi ad alium Ordinem tranſierint, in quo poſſint talia exercere.n.93.

Generalis, & eius Vicarius poſſunt Fratribus eiectis vel egreſſis vel aliis ex rationabili cauſa dare licentiam tranſeundi ad alios Ordines approbatos. num.94.

Quod nullus deferat habitum Religionis vel conſimilem. num.95.

Quod bona reſtituenda incerta per aſſumentes habitum Religionis, poſſint conuertere Prælati in pios vſus. num.96.

Quod nullus Frater confiteatur extra Ordinem. n.97.

Inhibetur, ne quis Prælatorum audeat confeſſiones Fratrum inuitis ipſis, & plura circa exemptionem. num.68.

Quod nullus exigat quartam à Fratribus de his, quæ illis legantur, vel ab executoribus teſtamentorum, vel hæredibus.n.99.

Quod Fratres poſſint ſecum ducere materiam ædificiorum locorum, quæ dimittunt, & ad loca transferre, nec illa ab aliis occupari poſſint, aut Fratribus imponi præſtationes, collectæ, & ſimilia. numero 100.

Quod ratione delicti, contractus, ſeu rei, de qua agitur, non poſſint coram Ordinariis Fratres conueniri, irritanturque omnia facta in contrarium contra Fratres, aut benefactores.n.101.

Approbatur Regula, datur facultas Generali diſpenſandi circa eſum carnium, ac ieiunia, ac confertur indulgentia plenaria Fratribus ſemel in vita, & in mortis articulo.n.102.

Quod poſſint Fratres de licentia recipere loca quæcumque ad habitandum, & in eis Eccleſias, & Oratoria conſtituere.n.103.

Quod nullus Frater habens beneficium ſæculare vel Regulare, etiamſi Archiepiſcopali, vel Epiſcopali dignitate fulgeat, admittatur ad officia Ordinis, & admittens, & admiſſus ipſo facto incurrunt ſententiam excommunicationis.n.104.

Conceduntur omnia priuilegia conceſſa Ordinibus Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum D. Auguſtini, & Monialibus viuentibus ſub eorum cura Ordini glorioſæ V. M. de Monte Carmelo, ac Monialibus ſub cura Fratrum eiuſdem Ordinis viuentibus. num.105.

Pœna quas incurrunt inobedientes ad prædicta. numero 106.

Concedit Conſeruatores, Protectorem Ordinis, & quemlibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutum, & quemlibet Canonicum Eccleſiæ Metropolitanæ, vel Cathedralis Eccleſiæ ad prædicta omnia. numero 107.

Non obſtantia ſufficientiſſima proponuntur, & quod tranſumptis authenticis fides indubia adhibeatur. num.198.

SIxtvs Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Dum attenta meditatione penſamus, quòd virga venuſtiſſima, & omnium virtutum floribus inſignita Virgo Dei Genitrix glorioſiſſima, cuius plenitudinem Sol, & Luna mirantur, cuiuſque precibus iuuatur populus Chriſtianus, & quæ florem pretioſiſſimum, immarceſcibilem, & æternum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ineffabili San-

ctí

Digitized by Google

cti Spiritus cooperante virtute genuit, produxitque ſacrum Ordinem B. M. de Monte Carmeli, à Sede Apoſtolica pluribuſque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris approbatum quem eiuſdem glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ ſpeciali titulo voluit inſigniri; vt ob eius Virginis reuerentiam Ordo ipſe a Chriſti fidelibus, merito peramplius veneraretur, ipſique fideles propterea eiuſdem V. Mariæ adiuti ſuffragijs æternæ retributionis præmia facilius conſequi mererentur; dumque ſublimium dicti Ordinis vtriuſque ſexus perſonarum virtutum merita, Deo quidem gratia, & in conſpectu Apoſt. Sedis accepta digna memoria recenſemos, ac Ordinem ipſum, & illius perſonas ſub Sedis Apoſt. & Eccleſiæ Romanæ protectione immediatè exiſtentes, & inter cæteros Regularium Ordinum profeſſores in firmamento Catholicæ fidei militantes, tanquam Religionis ſpeculum, & exemplar ſpeciali charitate fulgentes, ſanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſei, & aliorum Patrum, qui Montem Sanctum Carmeli, iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenentes, fructus quoque vberes, quos dictus Sacer Ordo, in agro militantis Eccleſiæ in propagatione Religionis, & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum indubitanter ſperamus, paterna charitate intuemur; dignum potius, quinimo & debitum reputamos. Nos ad illa noſtros dirigere debere cogitatus, per quæ ea, quæ pro diuini cultus, & dicti Ordinis incremento, animarumque ſalute a quamplutibus Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtri ſublatis ambiguitatibus, quæ exinde emerſiſſe noſcuntur, in ſua integritate perſiſtant, & tanto firmiùs obſeruentur, quanto erunt ſæpius Sedis Apoſtolicæ munimine ſtabilita. Dudum ſiquidem à fel. rec. Nicolao IV. Bonifacio VIII. Clem. IV. Innoc. IV. Alexandro etiam IV. Greg. XI. Ioanne XXII. Clem. VI. Eugenio IV. Pio II. Vrbano IV. Calliſto III. Nicolao V. Benedicto XIII. Iun. VI. & Paulo II. Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris emanarunt litteræ, quas in Cancellaria noſtra diligenter inſpici, quarumque tenorem de verbo ad verbum præſentibus inſeri fecimus, cum incipiant vetuſtate conſumi, & quas, & earum tenores innouamus, confirmamus, & approbamus, ac præſentis ſcripti patrocinio perpetuo communimus, quarum quidem litterarum tenor talis eſt.

Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratrib. Ordinis B Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Solet annuere Sedes Apoſtolica piis votis, & honeſtis petentiũ precibus fauorem beneuolum impartiri, eapropter, dilecti in Domino filij, veſtris poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu omnes libertates, & immunitates à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſiue per priuilegia, ſeu per indulgentias vobis vel Ordini veſtro conceſſas, nec non libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum à Regibus, & Principibus, & aliis Chriſti fidelibus rationabiliter vobis indultas, ſicut eas iuſte, & pacifice obtinetis, vobis & per Nos eidem Ordini authoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum, &c. Datum Reate. 2. Idus Augoſti Pontificatus noſtri anno primo.

Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Fratribus Ordinis B. M. de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum à nobis petitur, quod iuſtum eſt, & honeſtum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, vt id per ſollicitudinem Officij noſtri ad debitum perducatur effectum; ea propter dilecti in Domino filij, &c. (Reliqua in Bulla præcedenti) Dat. Romæ apud S. Petrum 2. Kal. Aprilis Pontificatus noſtri anno 3.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ad quos litteræ iſtæ peruenerint ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ex parte dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum Ordinis S. Mariæ de Monte Carmeli, fuit propoſitum coram Nobis, quod cum malitia temporis excreſcente oportuerit eos de loco, quem habebant in Monte ipſo, fugere ante faciem perſequentium Paganorum, velintque cellas, & Eccleſias conſtruere, & habere cœmeterium & campanam ad opus ipſorum in veſtris ciuitatibus, & diœceſibus, in locis ad hoc ipſis pia fidelium liberrate conceſſis, vt ibi diuina celebrare, ac debitum Domino reddere valeant famulatum, nonnulli eos ſuper hoc impedire præſumunt, exiguntque nihilominus nonnulla indebitè ab eiſdem. Quia igitur ipſis in hac parte tam Apoſtolicus, quam noſter fauor eſt miſericorditer impendendus, ad inſtar felic. recordationis Innoc. Papæ IV. prædeceſſoris noſtri Vniuerſitatem veſtram rogandam duximus, & admouendam per Apoſtolica vobis ſcripta mandantes, quatenus habentes ad eos debitæ compaſſionis affectum illos ſuper præmiſſis veſtro pro impenſo ipſis ſuffragio, permittatis, quantum in vobis eſt, ab aliquibus indebitè moleſtari, preces, & mandatum noſtrum in hac parte taliter impleturi, quod deuotionem v[illegible] ram poſſimus exinde in Domino commendare merito. Dat. Peruſij 2. Kalend. Nouembris Pontificatus noſtri anno.

Innocentius Epiſcopus, &c. Dilectis filiis Priori & Fratribus Eremitis B. Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Religionis veſtræ meretur honeſtas, vt vos in Chriſti viſceribus amplectentes ſupplicationibus veſtris quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus. Ea propter dilecti in Domino filij veſtris precibus inclinati, perſonas veſtras & locum, in quo diuino eſtis obſequio mancipati, ſub B. Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, auctoritate vobis præſentium indulgentes, vt cum generale terræ fuerit interdictum, liceat vobis clauſis ianuis excommunicatis excluſis, diuina officia celebrare, dummodo cauſam non dederitis interdicto, nec id vobis contingat ſpecialiter interdici. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ protectionis, & conceſſioni, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, &c. Datum Lugduni, Idibus Iunij Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalut. & Apoſtol. benedict. Religionis veſtræ meretur honeſtas, vt vos in charitatis viſceribus amplexantes petitionibus veſtris, quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus. Hinc eſt quod Nos veſtris deuotis ſupplicationibus inclinati ad inſtar felic. record. Innoc. Papæ IV. prædeceſſoris noſtri, authoritate præſentium vobis indulgemus, vt cum generale terræ fuerit interdictum, liceat vobis in Eccleſiis veſtris, ianuis clauſis, non pulſatis campanis, ſubmiſſa voce, excommunicatis, & interdicti excluſis, diuina celebrare officia, dummodo cauſam non dederitis interdictu, nec id vobis contingat ſpecialiter interdici. Nulli ergo hominum liceat, &c. Si quis autem, &c. Dat. Lateran. 5. Idus Febr. Pontificat. noſtri an. 2.

Gregorius Epiſcopus ſeruus, &c. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de

Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet conſeruetur, hinc eſt, quod Nos tenorem quarundam litterarum fel. record. Innocentij Papæ VI. prædeceſſoris noſtri in regiſtro ipſius prædeceſſoris reperto, pro eo quod, ſicut veſtra petitio Nobis nuper exhibita continebat, dicto tenore vos aſſeritis indigere, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam præſentibus annotari fecimus, qui talis eſt.

Innocentius Epiſcopus, &c. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis B. Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sacræ veſtræ Religionis, in qua relictis ſæculi vanitatibus, ſub Regulari habitu deuotum, & ſedulum impenditis famulatum, promeretur honeſtas, vt votis veſtris, in his præſertim, quæ animarum veſtrarum ſalutem reſpiciunt, quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus. Sanè petitio pro parte veſtra Nobis exhibita continebat, quod cùm interdum vos, vel aliquem veſtrum ad loca generaliter interdicto ſubiecta declinare contigerit, Clerici, ſæculares, & Regulares eorundem locorum, ibidem excommunicatis, & interdictis excluſis, & aliàs iuxta Conſtitutiones canonicas diuina officia celebrantes, vos ad huiuſmodi diuina audienda, & inibi celebranda, & Sacramenta Eccleſiaſtica recipiendum admittere recuſant, propter quod vos abſque celebratione, & auditione diuinorum, & perceptione Sacramentorum Eccleſiaſticorum plures dies multoties tranſire contingit. Nos igitur ſuper his vobis prouidere, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati vobis authoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, vt in locis ſic generali interdicto ſuppoſitis, cum ad ea declinaueritis, ad huiuſmodi diuina officia celebrandum, & audiendum, ac recipiendum Eccleſiaſtica Sacramenta ibidem recipi, & admitti, ianuis tamen clauſis, & excommunicatis, & interdictis excluſis, non pulſatis campanis, & voce ſubmiſſa poſſitis, & valeatis, dum tamen vos, vel huiuſmodi declinantes cauſam non dederitis interdicto, nec id vobis vel eis contigerit ſpecialiter interdici. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum apud Villam Nouam Auenion. diœceſis. 5. Kal. Aug. Pontificatus noſtri ann. 8. Cæterum, vt earundem litterarum Apoſtolicarum tenor prædictus, ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, authoritate Apoſtolica decernimus, vt illud idem robur, eamque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ ſupradictæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur quandocumque, & vbicunque ſiue in iudicio, vel alibi, fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & eidem ſtetur firmiter in omnibus ſicut eidem originalibus ſtaretur, ſi exhibitæ forent vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum Ius vobis de nouo volumus adquiri, ſed antiquum, ſi quod habetis, tantummodo conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ Conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum apud Pontem Sorgiæ Auenionenſis diœceſis ſecundo Kalend. Iunij Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Dilectis filiis Priori Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, tam præſentibus, quam futuris Religioſam vitam profeſſis, ſalutem; & Apoſtolicam benedictionem. Sacer Ordo veſter in agro Dominico diuina diſpoſitione plantatus, & glorioſæ V. M. titulo ſpecialiter inſignitus Apoſt. gratiis dignè meretur attolli, cuius profeſſores mundanis a ſe relegatis illecebris, cæleſtium contemplationi vacantes inſiſtunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad dictum Ordinem, quem in ſtatu firmo, & ſolido, & ſtabili decernimus, & volumus permanere Apoſtolicæ conſiderationis intuitum dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ profeſſores iam dicti nullum internæ pacis patiantur excidium, nullumque Religionis ſtatus perferant detrimentum, ſed eo deuotius diuino cultui, ac ſalutis inſiſtant operibus quo quietior fuerit ſtatus eorundem, ipſique ampliori fuerint libertate dotati: ea propter dilecti in Domino filij deuotionis veſtræ precibus fauorabiliter annuentes, vos, & prædictum Ordinem, perſonas, & Eccleſias, Oratoria, domos, res alias, & loca veſtra, ac ſpectantia ad eadem, in quibus inhabitatis, ad præſens, vel inhabitabitis in futurum, cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, ac perſonis degentibus in eiſdem in Ius, & proprietatem B. Petri, & Apoſt. Sedis aſſumimus, illaque à cuiuſcunque diœceſani, & cuiuſlibet alterius poteſtate, iuriſdictione, & dominio omnimodè in perpetuum prorſus eximimus, de gratia ſpeciali decernentes ex nunc vos, & Ordinem veſtrum, ac perſonas, Eccleſias, & Oratoria, domos, & loca præfata, ac pertinentia ad eadem ſoli Romano Pontifici, & dictæ Sedi, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus abſque vllo medio ſubiacere, ita quod nec locorum Ordinarij, nec alia quauis perſona Eccleſiaſtica in vos, & Ordinem veſtrum, perſonas, & Eccleſias, Oratoria, domos, & loca prædicta, vtpote prorſus exempta poſſint excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti promulgare ſententias, vel alias poteſtatem ſeu iuriſdictionem aliquam exercere, quod ſi forſan quidquam in contrarium à quocunque fuerit attentatum, illud omnino ſit irritum, & inane. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ aſſumptionis, exemptionis, & Conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire, &c. Dat. Auenionis 3. Idus Martij Pont. noſtri anno 1.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilectis filiis Generali, ac aliis Prioribus, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem & Apoſtolicam benedictionem. Sacer Ordo veſter in agro Dominico diuina diſpoſitione plantatus, & glorioſæ Virginis Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus, Apoſtolicis gratiis dignè meretur attolli, cuius profeſſores mundanis à ſe relegatis illecebris, cæleſtium contemplationum vacantes inſiſtunt iugiter profectibus animarum; Nos autem ad dictum Ordinem, quem in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili, volumus permanere, Apoſtolicæ conſiderationis intuitum dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ confeſſores iam dicti nullum internæ pacis patiantur excidium, nullumque ſtatus Religionis perferant detrimentum, ſed eo deuotius diuino cultui, ac ſalutis inſiſtant operibus, quo quietior ſtatus eorundem fuerit, ipſique ampliori fuerint libertate dotati. Sanè petitio pro parte veſtra, Nobis nuper exhibita, continebat, quod licet fel. record. Ioannes XXII. prædeceſſor noſter tunc in humanis agens, vos, & prædictum Ordinem, ac perſonas, Eccleſias, Oratoria, domos, & loca veſtra, ac ſpectantia ad eadem, in quibus inhabitabatis tunc vel inhabitaretis in futurum, cum omnibus iuribus, & pertinentiis ſuis, ac perſonis degentium in eiſdem Ius, & proprietatem Beati Petri, & Sedis Apoſtolicæ

aſſump

aſſumpſiſſet, illáque à quibuſcunque diœceſanis, & cuiuſcunque alterius poteſtate, iuriſdictione, ac domino omnimodè prorſus in perpetuum exemiſſet, decernendo ex tunc vos, & Ordinem, ac perſonas, Eccleſias, Oratoria, domos, & loca præfata, & pertinentia ad eadem ſoli Romano Pontifici, & dictæ Sedi tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus, abſque vel vllo medio ſubiacere, ita quod nec locorum Ordinarij, nec alia quæuis perſona Eccleſiaſtica in vos, & Ordinem veſtrum, perſonas, Eccleſias, & Oratoria, domos, ac loca prædicta, vtpote prorſus exempta, poſſint excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti promulgare ſententias, vel alias poteſtatem ſeu iuriſdictionem aliquam exercere. Quod ſi forſan quidquam in contrarium à quocunque attentatum eſſet, illud omnino eſſet irritum, & inane. Tamen quia indulto huiuſmodi exemptionis non cauetur, quod vos ratione delicti ſeu contractus, aut rei, de qua agitur, conuinci coram Ordinariis minimè valeretis, Vos timentes ſuper his poſſe forſan in poſterum moleſtari, Nobis humiliter ſupplicaſtis, vt prouidere vobis ſuper hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur, qui vos, & Ordinem ipſum ſpeciali proſequimur in Domino charitate, veſtris ſupplicationibus inclinati vobis, & ſucceſſoribus veſtris in perpetuum authoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus, vt præfato indulto in ſuo robore permanente, coram quibuſcunque diœceſanis, & locorum Ordinariis ratione delicti contractus, ſeu rei, de qua agitur, conueniri, vel impeti (alias compelli) nullatenus valeatis, fel. record. Innoc. Papa IV. prædeceſſoris noſtri, & aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & Conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenioni quartodecimo Kalend. Auguſti Pont. noſtri anno 6.

7 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Dilectis filiis Priori Generali, & fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum à Nobis petitur, quod iuſtum eſt, & honeſtum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis vt id per ſolicitudinem officij noſtri ad debitum perducatur effectum. Cum itaque fel. rec. Inn. Papa IV. prædeceſſor noſter ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam per bonæ memoriæ Hugonem tituli S. Sabinæ Presbyterum Cardinalem, & bonæ memoriæ Guilielmum Antheradenſem Epiſcopum quædam Regulæ veſtræ dubia declarari, & corrigi, se quædam ipſius gratia miſericorditer fecerit mitigari, prout in litteris inde confectis plenius continetur: Nos veſtris precibus inclinati declarationem, & correctionem, ac mitigationem huiuſmodi ad inſtar ipſius Innocentij, ac piæ memoriæ Alexandri Papæ VI. prædeceſſorum noſtrorum auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus tenorem litterarum eiuſdem prædeceſſoris Innocentij, prout in regiſtro ipſius continetur, de verbo ad verbum præſentibus inſeri facientes, qui talis eſt.

Innocentius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori, & Fratribus Eremitis Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quæ honorem Conditoris omnium & profectum continent animarum, roboris præſidio ſunt fulcienda perpetui, ſed præcipue ſuper quibus Apoſtolicæ Sedis authoritas ſalubris prouidentiæ ſtudium noſcitur habuiſſe. Cum itaque Nos ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam per dilectum filium noſtrum Hugonem tituli S. Sabinæ Presbyterum Cardinalem, & Venerabilem virum Fratrem noſtrum Guilielmum Antheradenſem Epiſcopum quædam Regulæ veſtræ dubia declarari, & corrigi ac etiam quædam ipſius gratia miſericorditer fecerimus mitigari; prout in litteris inde confectis plenius continetur. Nos veſtris piis deſideriis annuentes declarationem, & correctionem ac mitigationem huiuſmodi authoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, tenorem autem litterarum ipſarum de verbo ad verbum fecimus præſentibus annotari, qui talis eſt. Frater Hugo miſeratione diuina tituli S. Sabinæ Presbyter Cardinalis, & Frater Guilielmus eadem miſeratione Antheradenſis Epiſcopus, chariſſimis in Chriſto filiis Priori Generali, & Diffinitoribus Capituli Generalis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmelo ſalutem in omnium ſalutari. Accedentes, ad Apoſtolicam Sedem Fratres clerici Reginaldus, (alias Renaldus, ſeu Raynaldus) & Petrus Ordinis veſtri ex parte veſtra à Domino Papa humiliter poſtulauerunt, vt quædam, quæ in veſtro priuilegio, & Regula olim vobis à felicis memoriæ Albertino Patriarcha Hieroſolymitano tradita continentur dubia, declarare, corrigere, & quædam gratia mitigare miſericorditer dignaretur. Cum igitur Dominus Papa eorum deuotis ſupplicationibus annuendo, nobis commiſerit, vt declarationem, correctionem, & mitigationem huiuſmodi faceremus vice ipſius ſecundum quod bono ſtatui Ordinis, Fratrum ſaluti expediens videremus, Religioni veſtræ, qua fungitur authoritate mandamus, quatenus Regulam à Nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire videmus, deuote recipientes eam firmiter obſeruetis, & ad inſtar eiuſdem alias veſtras Regulas corrigatis, quam vobis per eoſdem Fratres ſub ſigillis noſtris mittimus in hac forma. Albertus Dei gratia Hieroſolymitanæ Eccleſiæ vocatus Patriarcha dilectis in Chriſto filiis Brocardo, & cæteris Eremitis qui ſub eius obedientia iuxta fontem Eliæ in monte Carmeli morantur, in Domino ſalutem, & Sancti Spiritus benedictionem. Multifarie multiſque modis Sancti Patres inſtituerunt, qualiter quiſque in quocunque Ordine fuerit, vel quemcumque modum Religioſæ vitæ elegerit, in obſequio Ieſu Chriſti viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire. Verum, quia requiritis à Nobis, vt iuxta, propoſitum veſtrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in poſterum debeatis; illud in primis ſtatuimus, vt vnum ex vobis habeatis priorem qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel maioris, & ſanioris partis ad hoc officium eligatur, cui obedientiam promittit quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare cum caſtitate, & abdicatione proprietatis. Loca autem habere poteritis in Eremis vel vbi donata vobis fuerint ad veſtræ Religionis obſeruantiam apta, & commoda ſecundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire. Præterea iuxta ſitum loci, quem inhabitare propoſueritis, ſinguli veſtrum ſingulas habeant cellulas ſeparatas, ſicut per diſpoſitionem Prioris ipſius, & de aſſenſu aliorum Fratrum, vel ſanioris partis, eædem cellulæ cuique fuerint aſſignatæ. Ita tamen vt in communi Refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter aliquam Lectionem Sacræ Scripturæ audiendo, vbi commodè poterit obſeruari, ſumatis; nec liceat alicui Fratrum, niſi de licentia Prioris, qui pro

tempore fuerit, deputatum ſibi mutare locum, vel cum alio permutare. Cellula Prioris ſit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat, & de arbitrio, & diſpoſitione ipſius poſtmodum, quæ agenda ſunt, cuncta procedant. Maneant ſinguli in Cellulis ſuis, vel iuxta eas die ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur. Hi qui horas canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant ſecundum Conſtitutionem Sanctorum Patrum, & Eccleſiæ approbatam conſuetudinem. Qui eas non nouerunt, vigintiquinque vicibus *Pater noſter* dicant in nocturnis vigiliis, exceptis Dominicis, & ſolemnibus diebus, in quorum vigiliis prædictum numerum ſtatuimus duplicari, vt dicatur Pater noſter vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur Oratio in Laudibus Matutinis; in aliis quoque horis ſepties ſimiliter eadem ſigillatim dicatur Oratio præter officia veſpertina, in quibus ipſam quindecies dicere debeatis. Nullus Fratrum aliquid eſſe ſibi proprium dicat, ſed ſint vobis omnia communia, & diſtribuantur vnicuique per manum Prioris, id eſt per Fratrem ab eodem ad id officium deputatum, prout vnicuique opus erit, inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum. Aſinos autem ſiue mulos, prout veſtra expoſtulauerit neceſſitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium, ſiue volatilium nutrimentum. Oratorium prout commodius fieri poterit, conſtruatur in medio cellularum, vbi mane per ſingulos dies ad audiendum Miſſarum ſolemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri poteſt. Dominicis quoque diebus vel aliis, vbi opus fuerit, de cuſtodia Ordinis, & animarum ſalute tractetis, vbi etiam exceſſus, & culpæ Fratrum ſi quæ in aliquo deprehenſæ fuerint charitate media corrigantur. Ieiunium ſingulis diebus exceptis Dominicis obſeruetis, à feſto Exaltationis S. Crucis vſque ad diem Reſurrectionis Dominicæ, niſi infirmitas, vel debilitas corporis aut alia iuſta cauſa ieiunium ſolui ſuadeant, quia neceſſitas non habet legem. Ab eſu carnium abſtineatis, niſi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio ſumantur, & quia vos oportet frequentius mendicare itinerantes, ne ſitis hoſpitibus oneroſi, extra domos veſtras ſumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus, ſed & carnib. ſupra mare veſci licebit. Quia verò tẽtatio eſt vita hominis ſuper terrã, & omnes, qui piè volũt viuere in Chriſto, perſecutionem patiuntur, aduerſarius quoque veſter diabolus, tanquam leo rugiens circuit, quærens quem deuoret, omni ſolicitudine ſtudeatis indui armatura Dei, vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias inimici. Accingendi lombi cingulo caſtitatis, moniendum eſt pectus ſanctis cogitationibus: ſcriptum eſt enim cogitatio ſancta ſaluabit te, induenda eſt lorica iuſtitiæ, vt Dominum Deum noſtrum ex toto corde, & ex tota anima, & ex tota virtute diligatis, & proximum veſtrum, tanquam vos ipſos. Sumendum eſt in omnibus ſcutum fidei, in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, ſine fide enim impoſſibile eſt placere Deo. Galea quoq; capiti imponenda eſt, vt de ſolo Saluatore ſperetis ſalutem qui ſaluum fecit populum ſuum à peccatis eorum: gladius autem ſpiritus, quod verbum eſt Dei, abundanter habitet in cordibus veſtris, & quæcunque vobis agenda ſunt, in verbo Domini fiant. Faciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper vos diabolus inueniat occupatos, ne ex otioſitate veſtra aliquem intrandi aditum ad animas veſtras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apoſtoli magiſterium pariter, & exemplum; in cuius ore Chriſtus loquebatur, qui poſitus eſt, & datus à Deo prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate: quem ſi ſecuti fueritis, non poteritis aberrare: in labore, inquit, & fatigatione fuimus inter vos, die, ac nocte operantes, ne quem veſtrum grauaremus, non quaſi nos non haberemus poteſtatem, ſed vt noſmetipſos formam daremus vobis ad imitandum nos: nam cum eſſemus apud vos, hoc denunciabamus vobis, quoniam ſi quis non vult operari, non manducet. Audiuimus enim inter vos quoſdam ambulantes inquiete nihil operantes, hi autem, qui huiuſmodi ſunt, denunciamus, & obſecramus in Domino Ieſu Chriſto, vt cum ſilentio operantes ſuum panem manducent, hæc via ſancta eſt, & bona, ambulate in ea. Commendat autem Apoſtolus ſilentium, cum eo præcipit operandum, & quemadmodum Propheta teſtatur: cultus iuſtitiæ ſilentium eſt, & rurſus, in ſilentio, & ſpe erit fortitudo veſtra; ideoque ſtatuimus, vt dicto completorio ſilentium teneatis, vſque ad primam dictam ſequentis diei. Alio autem tempore licet ſilentij non habeatur obſeruatio tanta, diligentiùs tamen à multiloquio caueatur, quia ſicut ſcriptum eſt, & non minus experientia docet, in multiloquio peccatum non deerit, & qui inconſideratus eſt ad loquendum, ſentiet mala. Item qui multis vtitur verbis, lædit animam ſuam, & Dominus in Euangelio: De omni verbo otioſo, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Faciat ergo vnuſquiſq; ſtateram verbis ſuis, & frænos rectos ori ſuo, ne fortè labatur, & cadat in lingua, & inſanabilis caſus eius ſit ad mortem: Cuſtodiens cum Propheta vias ſuas, vt non delinquat in lingua ſua, & ſilentium, in quo cultus iuſtitiæ eſt, diligenter, & cautè ſtudeat obſeruare. Tu autem Frater B. & quicumque poſt te inſtitutus fuerit Prior, ſemper illud habeatis in mente, & ſeruetis in opere, quod Dominus ait in Euangelio, quicumque voluerit inter vos maior fieri erit miniſter veſter, & quicumque voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter ſeruus. Vos quoque cæteri Fratres, Priorem veſtrum honorate humiliter, Chriſtum potius cogitantes, quàm ipſum, qui poſuit illum ſuper capita veſtra, & Eccleſiarum Præpoſitus ait, qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit, vt non veniatis in iudicium de contemptu, ſed obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter ſcripſimus vobis conuerſationis veſtræ formulam ſtatuentes, ſecundum quam viuere debeatis, ſi quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus, cum redierit reddet ei, vtamini tamen diſcretione, quia virtutum eſt moderatrix. Actum Lugduni Anno Domini milleſimo ducenteſimo quadrageſimo ſeptimo, Domini Papæ Innocentij Quarti, Anno Quinto Kalendis Septembris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ Confirmationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerint incurſurum. Datum Lugduni Kalend. Oct. Pontific. noſtri an. 4. Si quis autem, &c. Reate, Kalendis Iulij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia circumſpecta nonnunquam ea, quæ ad propagationem Religionum quarumcunque, & in illa diuinis obſequiis mancipatarum perſonarum proſperum ſtatum conſeruandum, ac animarum ſalutem earumdem ſalubriter inſtituta fuerant, ſi fructum non afferant exoptatum, reformat, & moderatur, & vt Religiones ipſæ, præſertim à Sede Apoſtolica approbatæ, in ſuo vigore perdurent, prout temporum qualitate penſata in Domino proſpicit expedire, liberaliter impendit ſolitudinis ſuæ partes. Sanè cum ſicut nobis pro parte dilectorum filiorum Ioannis Faci magiſtri generalis, & prouin-

cialium

cialium, ac clauſtralium Priorum, & vniuerſorum Fratrum Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nuper fuit expoſitum, quod cum in certis Capitulis regulæ Fratribus dicti Ordinis per bonæ memoriæ Albertum Patriarcham Hieroſolymitanum traditæ inter cætera caueatur expreſsè, quod Fratres Ordinis prædicti ab eſu carnium abſtineant, niſi pro infirmitatis, aut debilitatis remedio ſumantur, eiſdem etiam, quòd ſingulis diebus (Dominicis dumtaxat exceptis) à feſto Exaltationis Sanctæ Crucis vſque ad feſtiuitatem Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ieiunare teneantur. Quodque etiam ſinguli eorum manere debeant in cellulis ſuis die, ac nocte, in lege Domini meditantes, ac in Orationibus vigilantes præcipitur. Et propterea nonnulli ipſius Ordinis profeſſores propter arctitudinem, & rigoroſitatem Regulæ huiuſmodi, tam ex fragilitate humana, quam ex debilitate corporea nequeuntes eamdem Regulam obſeruare, diſpendium ſuæ ſalutis incurrunt; quam plures etiam aſperitatem huiuſmodi pertimeſcentes ab ingreſſu eiuſdem Ordinis retrahuntur. Nos verò, qui & plantare ſacram Religionem, & plantatam modis omnibus fouere intenſis deſideriis affectamus, ſuper hoc quantum nobis eſt poſſibile prouidere ſalubriter cupientes, & rigorem huiuſmodi quadam temperie mitigantes, ac Regulam ipſam moderantes authoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, ac concedimus, quod dicti Ordinis profeſſores, qui tunc ſunt, & qui pro tempore erunt tribus duntaxat diebus ſingularum ſeptimanarum, etiam quibus, vt præfertur, ieiunare iuxta eandem regulam ſunt aſtricti, præterquam in Aduentu, & Quadrageſima, & aliis generaliter prohibitis diebus, carnibus veſci; ac horis congruis in eorum Eccleſiis, & illorum clauſtris, ac per eorum ambitus manere, & deambulare liberè, licitè valeant. Decernentes, & eorum ſingulos circa præmiſſa ad arctiorem obſeruantiam, quæ ſupra exprimitur occaſione profeſſionis in dicto Ordine emiſſæ, vel in poſterum emittendæ; minimè teneri. Et nihilominus Fratribus iiſdem, qui Regulam ipſam, itavt præmittitur, moderatam obſeruauerint, quod eis in remiſſionem proficiat peccatorum, ac omnibus & ſingulis priuilegiis, indulgentiis, immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus, protectionibus, & prærogatiuis eidem Ordini à Sede Apoſtolica per antea conceſſis vti & gaudere poſſint, eadem authoritate concedimus per præſentes. Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & prædictis, ac aliis Ordinis, ac Regulæ prædictorum Capitulis, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia quavis firmitate vallatis, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Et vt Fratres ipſi in humilitatis, paupertatis ſpiritu, ac caſtimonia virtutum Domino famulantes ad huiuſmodi mitigatam Regulam obſeruandam feruentiùs animentur, omnibus, & ſingulis Fratribus dicti Ordinis præſentibus, & futuris duntaxat, qui Regulam ipſam, ſicut præmittitur, moderatam deuotè obſeruauerint, ſeu in obſeruantia ipſius vixerint, vt Superiores ipſorum, dicti Ordinis profeſſorum, vel alius quicunque idoneus dicti Ordinis ſacerdos omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, ſemel tantum in mortis articulo plenam remiſſionem eis in ſinceritate fidei, vnitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & deuotione noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium, necnon obſeruantia prædicta perſiſtentibus authoritate Apoſtolica concedere valeant, deuotioni eorum tenore præſentium indulgemus. Sic tamen quod iidem Superiores de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio imponenda, iiſdem Fratribus per ipſos, ſi ſuperuixerint, vel per alios, ſi fortè tunc tranſierint faciendam iniungant, quam ipſi Fratres facere teneantur vt præfertur. Et ne (quod abſit) propter huiuſmodi gratiam prædicti Fratres reddantur procliuiores ad illicita in poſterum committenda, volumus, quod ſi ex confidentia remiſſionis huiuſmodi prædicti Fratres aliqua forte committerent, quoad illa prædicta remiſſio eis nullatenus ſuffragetur. Et inſuper, quod per vnum annum, ex quo præſens noſtra conceſſio ad eorumdem Fratrum pro tempore exiſtentium notitiam peruenerit computandum, ſingulis ſextis Feriis, impedimento legitimo ceſſante ieiunent. Quod ſi prædictis Feriis ex præcepto Eccleſiæ, Regulari Obſeruantia, iniuncta pœnitentia, voto, vel aliàs ieiunare teneantur vna alia die ſingulatim Septimanarum eiuſdem anni, qua ad ieiunandum non ſunt aſtricti, ieiunent. Et, ſi in dicto anno, vel aliqua eius parte eſſent legitimè impediti, anno ſequenti, vel aliàs, quamprimum poterunt, modo ſimili ſupplere huiuſmodi ieiunium teneantur. Porro ſi forſan aliàs prælibatum ieiunium in toto, vel in parte, quandocumque adimplere commodè non poterunt, eo caſu ſuperiores ipſorum ieiunium ipſum in alia pietatis opera, prout animarum illorum ſaluti viderint expedire, commutare valeant, quæ ipſi pari modo debeant adimplere, alioquin huiuſmodi noſtra præſens conceſſio, quoad non obſeruantes dumtaxat nullius ſit roboris vel momenti. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrorum ſtatuti, Ordinationis, Conſtitutionis, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Apoſtolorum eius Petri, & Pauli, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum an. Incarnat. Dominicæ milleſimo quadringenteſimo trigeſimo primo, quinto decimo Kalendas Martij Pontificatus noſtri anno primo.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ad hoc diuina miſeratio in Apoſtolica Sede plenitudinem poteſtatis conſtituit, vt Romanus Pontifex, qui claues à Beato Petro poteſtatis, & diſcretionis accepit, erga ſingulos fideles præſertim Altiſſimo ſub Regulari habitu famulantes, clementia vtatur, & gratia, ac in benigniorem inclinando ſententiam, rigori manſuetudinem anteponat. Cum autem ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, felicis recordationis Eugenius Papa IV. prædeceſſor noſter vobis, & aliis eiuſdem Ordinis profeſſoribus, qui pro tempore eſſent, quod tribus dumtaxat diebus ſingularum ſeptimanarum ſiue hebdomadarum, etiam quibus ieiunare iuxta ipſius veſtri Ordinis inſtituta Regularia eſſetis aſtricti; præterquam in Aduentu Domini, & Quadrageſima, ac aliis generalibus diebus, carnibus veſci liberè poſſetis gratioſè conceſſerat. Et ſicut eadem petitio ſubiungebat, à nonnullis eiuſdem Ordinis profeſſoribus reuocetur in dubium, an illis diebus, quibus eſus carnium vobis conceditur, ieiunare teneamini, pro eo, quod in conceſſione prædicta non ſolùm mitigationem abſtinentiæ, ſed & relaxationem ieiunij petitam fuiſſe conſpicitur, quo fit vt duorum dierum in hebdomada, quibus extra diem dominicum vobis eſus carnium indulget, huiuſmodi ieiunium fuerit relaxatum. Nos volentes conſcientiarum veſtrarum quieti, & tranquillitati conſulere, & ambiguitati

prædictæ ſcrupulum imputare, quod tu, dilecte fili Prior Generalis, & qui pro tempore erunt tui in dicto officio ſucceſſores, perſonarum, locorum, & temporum qualitate attenta, cum Fratribus dicti Ordinis iuxta conſcientiæ tuæ arbitrium ſuper præmiſſis diſpenſare valeas, authoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatem concedimus, & etiam poteſtatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Mantuæ, Anno Incarnationis Domini milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo nono, Nonis Decembris, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, ac cæteris Prioribus, ac Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virgin. Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſt. benedict. Speciali gratia, & fauore vos illa de cauſa dignos potiſſimè reputamus, quia toto cordis affectu ad hoc intenditis, vt per Sanctæ conuerſationis, & vitæ ſtudium in conſpectu Dei, & hominum placeatis. Hinc eſt quod nos veſtris ſupplicationibus annuentes, præſentium vobis authoritate concedimus, vt ſi aliqui Chriſti fideles aliqua loca ad ſe ſpectantia, quæ feudalia, ſeu cenſualia non exiſtant vobis contulerint intuitu pietatis liceat vobis de conſenſu Diœceſanorum illa recipere, ac in eorum ſingulis Eccleſiam, aut Oratorium cum campanili ad opus veſtrum conſtruere, & inibi diuina officia celebrare, nec non in huiuſmodi campanili pro conuocandis veſtris Fratribus campanam iuxta Eccleſiam, vel Oratorium ipſum, cœmeterium, & liberam ſepulturam habere, canonica iuſtitia, & parochiali iure paſchialium, & vicinarum Eccleſiarum in omnibus ſemper ſaluis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Paul. Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Viterbij decimo ſexto Kal. Iunij Pontif. noſtri, anno primo.

Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virg. Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſt. benedict. Inter cæteros Ordines in agro plantatos Eccleſiæ ſacrum veſtrum Ordinem claris ſuis exigentibus meritis gerentes in viſceribus charitatis; ad ea vigilantes intendimus, ac opem, & operam ſolitam impartimur per quæ ſtatus eiuſdem Ord. ad diuini nominis gloriam, & exaltationem Catholicæ fidei, & honorem Ordinis ſupradicti proſperis ſemper ſucceſſibus fluat, tranquillis foueatur euentibus, & votiuis proficiat incrementis. Sanè pro parte veſtra fuit in conſiſtorio propoſitum coram nobis, quod Ordo veſter, cuius inſtitutio Concil. Generale præceſſit, ab antiquo per Sedem Apoſt. approbatus in diuerſis mundi partibus in Sacræ paginæ Magiſtris, Bachalaureis, Lectoribus, ſcholaribus, & quam plurimis ſacerdotibus eruditis, ac ſufficienter inſtructis in prædicationis officio verbi Dei noſcitur reflorere, ac in eiſdem partibus Fratres ſufficientes, & vtiles ad irrigandum agrum fidelium rore verbi Diuini, & excolendum eorundem fidelium mentes non ſolùm eruditione ſermonis, ſed confeſſionum auditione & pœnitentiarum impoſitione ſalutarium exiſtere dignoſcuntur, quodque à nonnullis prælatis, Rectoribus, ſacerdotibus, & clericis parochialium Eccleſiarum per diuerſas orbis prouincias conſtitutis vobis ſuper præmiſſis impedimenta præſtantur, & faciendi prædicta licentia voluntaria denegatur. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt prouidere vobis ſuper hoc de opportuno remedio dignaremur. Nos igitur ob ſpecialem dilectionis affectum, quem ad Ordinem gerimus ſupradictum volentes vos ſuper præmiſſis, & aliis proſequi gratiosè; veſtris ſupplicationibus inclinati de Fratrum noſtrorum conſilio authoritate Apoſt. conſtitutionem, quæ incipit: *Super Cathedram* dudum per piæ memoriæ Bonif. Papam VIII. editam, & poſtmodum per fel. rec. Clem. Papam V. prædeceſſores noſtros in Viennenſi Concil. innouatam ſuper prædicationibus faciendis iniungendis pœnitentiis, abſolutionibus impendendis, ac ſepultura, & obuentionibus funeralium, quam relictorum, datorum, & donatorum, ac cæteris aliis in eadem Conſtitutione contentis, ſicut eadem Conſtitutio Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinum, de quibus dumtaxat ſpecialis habetur in ea mentio comprehendit, ad Ordinem veſtrum, & Fratres ipſius decernimus extendendam, volentes etiam, & eadem authoritate decernentes, quod præfata Conſtitutio ſuper omnibus, & ſingulis iam ſuperius deſignatis, quàm aliis quibuſcunque in eadem conſtitutione contentis, quæ omnia authoritate præſentium Fratribus veſtri prædicti ordinis competere volumus, ſicut per conſtitutionem ipſam iidem Prædicatoribus, & Minoribus competunt in vobis, & præfati Ordinis Fratribus inconcuſſe, & integraliter obſeruetur, ita quod conſiderata perſonarum conditione, quas ad id habueritis idoneas, ac cleri, & populi quantitate, eorundem Fratrum, quos ad huiuſmodi audiendarum confeſſionum officium elegeritis, metiamini numerum vos infra modum congruum continentes, & nunquam in aliquo excedentes, vt ſic moderatione ſeruata, nec aliis, quibus hoc per eandem conſtitutionem conceditur ad inuidiam, vel ſcandalum, nec locorum Ordinarios, quibus Fratres Ordinis veſtri, à vobis electos præſentare debebitis, contra vos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum conſtitutionum & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenioni, vndecimo Kalendas Decembris Pontificatus noſtri anno vndecimo.

Calliſtus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad per- 12
petuam rei memoriam. Inter cætera, quæ noſtræ paſtorali curæ competunt, ea ipſa proculdubio potiſſima eſſe decernimus, quibus Chriſti fideles cunctis propulſis erroribus in vnitate fidei, ac pacis, quiete viuere, gloriamque proſequi beatam conſpicimus, ſed & acceptabile Deo multum id eſſe non ambigimus, quo religioſæ perſonæ Chriſto famulantes noſtræ vigilantiæ miniſterio, ac iuſtitiæ fauore priuilegiis iiſdem à ſancta Sede Apoſtolica matura cum deliberatione conceſſis nullo colore impediti, ſed liberè frui intuemur. Nuper ſiquidem non ſine quadam animi diſplicentia ex relationibus plurimorum fide dignorum percepimus, quod quanquam felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter in ſua conſtitutione, quæ incipit: *Super Cathedram*; quam conſtitutionem, ſiue decretalem poſtmodum piæ memoriæ Clemens Papa V. etiam prædeceſſor noſter in Concilio Viennenſi innouauit, & quæ ſubſequenter ad Eremitarum ſancti Auguſtini, & glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordinum Fratres per Sedem Apoſtolicam extenſa fuit, inter cætera ſtatuerit, &

ordi

ordinauerit, quod in ſingulis ciuitatibus, & Diœceſibus, in quibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum loca conſiſterent, at in locis ipſis vicinis, in quibus loca huiuſmodi non haberentur magiſtri, & Priores, Prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij Generales, ac Prouinciales Miniſtri, necnon cuſtodes Minorum Ordinum prædictorum ad præſentiam Prælatorum ibidem ſe conferrent per ſe, vel Fratres quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt Fratres, qui ad hoc forent electi, in eorum ciuitatibus, & Diœceſibus confeſſiones ſuorum ſubditorum confiteri ſibi volentium audire valerent, ac iiſdem confitentibus, prout ſecundum Deum expedire cognoſcerent pœnitentias imponere ſalutares, ac beneficium abſolutionis impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundem: præfatique Magiſtri, Priores, & Miniſtri ſtuderent eligere perſonas idoneas, ac ſufficientes, vitæ probatæ, diſcretas, modeſtas, atque peritas ad tam ſalubre miniſterium, & officium exequendum, quas ſic electis Prælatis ipſis præſentarent, vel facerent præſentari, vt de illorum licentia, & beneplacito, in ciuitatibus, & Diœceſibus eorundem, perſonæ ſic electæ huiuſmodi confeſſiones ſibi confiteri volentium audirent, & eis imponerent pœnitentias ſalutares, ac beneficium abſolutionis impenderent, ac etiam bonæ memoriæ Ioannes Papa XXII. prædeceſſor noſter certos errores damnauerit, & reprobauerit de aſſenſu Fratrum ſuorum Eccleſiæ Romanæ Cardinal. necnon celebris recordationis Eugenius Papa IV. etiam prædeceſſor noſter errores ipſos pro falſis, erroneis, & aduerſantibus ſacris canonibus damnatos, reprobatoſque declarauerit cum quibuſdam aliis, ac decreuerit. Et ſubſequenter piæ memoriæ Nicolaus Papa V. ſimiliter prædeceſſor noſter de Fratrum ſuorum conſilio, de quorum numero tunc eramus, dicti Eugenij prædeceſſoris litteras in omnibus, & per omnia approbauerit, & confirmauerit prout in ſingulis Eugenij, & Nicolai prædeceſſorum litteris huiuſmodi plenius continetur, quarum, quidem tenor ſequitur, & eſt talis.

13 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei vniuerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis electis, & Abbatibus vbilibet conſtitutis ad quos præſentes litteræ peruenerint, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ea, quæ à bonæ memoriæ prædeceſſoribus noſtris in Religionis augmentum vtiliter geſta ſunt, illæſa permaneant, & ab omnibus inuiolabiliter obſeruentur, Hinc eſt, quod nos tenores quarundam literarum felicis recordationis Eugenij Papæ IV. prædeceſſoris noſtri in ipſius regiſtro repertos, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & præſentibus annotari fecimus, qui ſunt tales.

14 Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Vniuerſis & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & dilectis Electis, & Abbatibus vbilibet conſtitutis, ad quos præſentes litteræ peruenerint, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Gregis nobis crediti curam gerentes peruigilem, ſtudiis efficere conamur aſſiduis, vt pro quorum ſalute languores humanos Altiſſimi Filius perpeti voluit, fideles execrandis non inuoluantur erroribus, ſed noſtri directione miniſterij, prout ſuperna gratia contulerit, à noxiis, ac diſpendiis iugiter præſeruentur, & vt etiam vos in partem ſollicitudinis vocati prædictis extirpandis erroribus opem, & operam feruentiùs impendatis, vos pro iniuncto nobis officio excitamus. Dudum ſiquidem felicis recordationis Bonifacius Papa VIII. prædeceſſor noſter in ſua, quæ incipit *Super Cathedram* Conſtitutione, ſiue decretali, quam poſtea piæ memoriæ Clement. Papa V. etiam prædeceſſor noſter in Viennenſi Concilio innouauit; & quæ ſubſequenter ad Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordinum Fratres per Sedem Apoſtolicam extenſa fuit, inter cætera ſtatuit, & ordinauit, quòd in ſingulis ciuitatibus, & Diœceſibus, in quibus Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratrum loca conſiſterent, ac in locis ipſis vicinis, in quibus huiuſmodi loca non haberentur, magiſtri, & Priores Prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, ac Prouinciales Miniſtri, necnon Cuſtodes Ordinum prædictorum ad præſentiam Prælatorum ibidem ſe conferrent per ſe, vel per Fratres, quos ad hoc idoneos fore putarent, humiliter petituri, vt Fratres, qui ad hoc electi forent, in eorum ciuitatibus, & Diœceſibus confeſſiones ſuorum ſubditorum confiteri ſibi volentium audire liberè valerent, & huiuſmodi confitentibus, prout ſecundum Deum expedire cognoſcerent, pœnitentias imponere ſalutares, ac beneficium abſolutionis impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorundem; præfatique Priores, & Miniſtri ſtuderent eligere perſonas idoneas, ſufficientes, vitæ probatæ, diſcretas, modeſtas, atque peritas ad tam ſalubre miniſterium, & officium exequendum, quas ſic electas Prælatis ipſis præſentarent, vel præſentari facerent, vt de eorum licentia, & beneplacito in ciuitatibus, vel Diœceſibus eorundem perſonæ ſic electæ huiuſmodi confeſſiones ſibi confiteri volentium audirent, & eis imponerent pœnitentias ſalutares, ac beneficium abſolutionis impenderent, prout in ipſa Conſtitutione, ſiue decretali plenius continetur. Et licet poſtmodum ad piæ recordationis Ioannis Papæ XIII. etiam prædeceſſoris noſtri notitiam deducto, quod quondam Ioannes de Poliaco Magiſter in Theologia ſequentes articulos tenuerat, publiceque docuerat, quod confeſſi Fratribus licentiam generalem confeſſiones audiendi habentibus, eadem peccata, quæ confeſſi fuerant, iterum proprio ſacerdoti confiteri tenerentur, ac ſtante ſtatuto *omnis vtriuſque ſexus* in Conc. generali, nec Deus, nec Romanus Pontifex facere poteſt, quod parochiani non tenerentur omnia peccata ſua ſemel in anno proprio ſacerdoti, velut parochiali curato confiteri; quodque non poſſet Papa Generalem dare poteſtatem audiendi confeſſiones, imo nec Deus, quin confeſſus generalem habenti licentiam teneretur eadem iterum proprio Sacerdoti, veluti parochiali curato confiteri, dictus Ioannes prædeceſſor à verbis, quæ vos electionis protulit, exordium ſumens, habita inde per plures ſacræ Paginæ profeſſores examinatione diligenti, necnon de venerabilium Fratrum ſuorum Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu præfatos articulos tanquam falſos, & erroneos, & à ſana doctrina deuios auihoritate Apoſtolica damnauerit, & reprobauerit; ipſeque Ioannes de Poliaco veris rationibus opinioni quam dudum habuerat, contrariis, & quibus reſpondere non poterat, demonſtratis, eoſdem articulos non eſſe veros affirmans, illos in conſiſtorio publico, necnon ipſorum Ioannis Papæ, & Cardinalium præſentia reuocauerit; tamen ſicuti nuper Fratrum Ordinum eorundem lamentabili querela ad noſtrum non ſine diſplicentia graui peruenit auditum, plures Eccleſiaſticæ, necnon aliæ, vtriuſque ſexus perſonæ reprobos, ſuperſtitioſoſque articulos huiuſmodi amplectantes, fideliumque animos inficere, ac eos, vt Fratribus Ordinum huiuſmodi non confiteantur, & ab eorum deuotione retrahere molientes, nedum prædictos, ſed & alios etiam ſacris canonibus omnino contrarios articulos aſtruere publicè non verentur, videlicet, quod confeſſio Fratribus ſic electis,

Digitized by Google

& admiſſis facta dubitabilis ſit, & incerta, vnde tenentur omnes incertum dimittere, & ſic ſolum confiteri ſuis ſacerdotibus curam animarum habentibus ſub pœna peccati mortalis, ac quamuis ipſi Fratres ad nulli authoritatem habeant confeſſiones audiendi, & abſoluendi, tamen ad eos accedendi populus ſubiectus ſine licentia proprij ſacerdotis non haber poteſtatem. Fratres quoque priuilegia pro confeſſionibus audiendis, & ſepulturis habendis petentes in peccato mortali, & Romani Pontifices illa Mendicantibus concedentes, ſiue confirmantes etiam in ſimili peccato, & excommunicati ſunt, ac dicti Fratres Mendicantes non paſtores, ſed fures, latrones, & lupi cenſentur; ſacerdos autem curatus Mendicantibus confeſſiones audiendi licentiam dans magis ſuper iſto ſtatuto *Omnis vtriuſque ſexus* diſpenſat, quam Papa Fratribus licentiam tribuens, iuxta formam decretalis antedictæ. Nos igitur animarum, & alia, quæ præmiſſorum articulorum occaſione, niſi prodeuntes inde confut rentur errores, ſuccedere poſſent pericula trepidantes, ac illis quantum in nobis foret, obuiare cupientes, omnes articulos vna cum venerabilibus Fratribus noſtris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus mature inſpeximus, & per diuerſos in iure Canonico Doctores, & ſacræ Paginæ profeſſores diligenter examinari fecimus, & quia protinus illos falſos, & erroneos, ac eiſdem canonibus aduerſos fore reperimus, illos de dictorum Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu authoritate Apoſtolica pro falſis, & erroneis; & aduerſantibus ſacris canonibus damnatos, reproboſque declaramus, & decernimus. Quocirca vniuerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ſinguli veſtrum, qui ſuper his à quocunque prædictorum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Auguſtinienſium, & glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperq; Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſuper præmiſſis priuilegiatorum Magiſtro generali, & Prouinciali Miniſtro, Vicario, vel alio gerente officium fueritis requiſiti ad confutandos, & reprimendos, ac penitus tollendos huiuſmodi errores, prout in præfatis decretali, ſiue conſtitutione *Super Cathedram*; ac Extrauagante *Vas electionis* continetur, diligenti ſtudio, ac cura prouideatis, & intendatis, præfatáſque Conſtitutiones integrè ſeruantes faciatis ab omnibus inuiolabiliter obſeruari. Etſi quos forſan huiuſmodi damnatos, vt præfertur, articulos, aut aliquem, ſeu aliquos eorum pertinaciter aſſerere, vel temerè prædicare inueneritis, contra illos communiter, vel diuiſim tanquam contra hæreticos, & de Catholica fide ſuſpectos procedere, necnon ipſos, & eorum quemlibet iuxta tantorum exceſſuum qualitatem per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia opportuna iuris remedia authoritate prædicta compeſcere ſtudeatis. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc noſtram paginam noſtræ declarationis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire, ſi quis autem hoc attentare præſumſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſexto. Decimo ſeptimo Kalendas Februarij, Pontificatus noſtri anno ſextodecimo. Cæterùm vt earundem litterarum tenores maioris roboris, & efficaciæ cenſeantur; nos de venerabilium Fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu eaſdem prædeceſſoris noſtri litteras in omnibus, & per omnia innouantes approbamus, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, approbationis, confirmationis, & communicationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo octauo, tertio Kalendas Iunij, Pontificatus noſtri anno 2. Verumtamen dum pridem in vigilia Pentecoſtes proximè præterita præfatæ litteræ Nicolai prædeceſſoris noſtri venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Pariſienſi, ſeu in eius Epiſcopali curia præſentatæ forent, dilectus filius Guillelmus Rineti pro tunc rector vniuerſitatis Pariſienſis eaſdem impedire fecit, aſſerens dicti Nicolai prædeceſſoris noſtri litteras de falſo plurimum ſuſpectas, pacis in eadem vniuerſitate ſolemniter iuratæ, & ſtatur hierarchici in Eccleſia Dei plurimum turbatiuas, & ſcandoloſas, & aduerſas iuris communis Sanctionibus ſacris, & pragmaticæ ſanctioni, & quod ſuper illis renuntiando, & illarum reuocatoria impetrando religioſi quatuor ordinum Mendicantium fuerint attentius ſummati, quod facere renuerant, & diſtulerant, per ſuas patentes litteras vniuerſis notum fecit, quod ex cauſis præmiſſis, & aliis rationabilibus de mandato, ac ſpeciali, & matura deliberatione, & concluſione dictæ Vniuerſitatis omnes, & ſinguli illius iurati de dictis quatuor Ordinibus mendicantium, à gremio præfatæ Vniuerſitatis erant perpetuo, non iurati autem ab eiuſdem Vniuerſitatis conſortio, & graduum in eadem ſuſceptione ſimiliter reſecati. Si tamen dictis ſuis obtemperarent concluſionibus cum effectu eadem vniuerſitas cum eiſdem miſericorditer agere intendebat. Et etiam cum in ſtatutis, & priuilegiis dictæ Vniuerſitatis, & præcipuè felicis recordationis Alexandri IV. inter cætera cõtineri dicatur, quod ſi fortè Magiſtris, & ſcholaribus dictæ Vniuerſitatis hoſpitiorum ſubtrahatur taxatio, aut eis, vel alicui ipſorum iniuria, vel exceſſus inferrentur enormes, vtpote mortis, vel membri mutilatio, niſi congrua monitione præmiſſa infra quindecim dies foret ſatisfactum, liceat eiſdem Magiſtris, & ſcholaribus vſque ad ſatisfactionẽ condignam ſuſpendere lectiones, & ſi aliquem eorum indebitè incarcerari contingeret, fas eſſet ipſis (niſi monitione præhabita ceſſaret iniuria) à lectione ceſſare, quodque ſi pro aliqua ex cauſis in conſtitutione piæ memoriæ Gregorij Papæ VIII. contentis eadem Vniuerſitas lectiones duceret ſuſpendendas, omnes Magiſtri tam Regulares, quàm ſeculares ipſas ſuſpendere tenerentur, eas niſi cum vniuerſitate minimè reſumpturi, eueniatque interdum, vt ex cauſis præmiſſis ab huiuſmodi Lectionibus ceſſatio fiat, Rector, & vniuerſitas religioſos prædictos (vt de aliis taceamus) non ſolum à lectionibus huiuſmodi, verum etiam à prædicationibus verbi Dei ceſſare compellunt in Sedis Apoſtolicæ irreuerentiam, & fidei Chriſtianæ diſpendium, ac perturbationem dictorum Religioſorum, necnon malum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Quare pro parte dictorum religioſorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt in præmiſſis opportunè prouidere paterna diligentia curaremus. Nos igitur, ad quos ex officio nobis commiſſo pertinet in præmiſſis vigilantiæ noſtræ curas adhibere ſcientes, quod prædictæ Nicolai litteræ matura cum deliberatione proceſſerunt, & quod nullo capite reputandæ ſunt de falſitate, aut ſubreptione, vel obreptione ſuſpectæ, nec ſtatus hierarchici in Eccleſia Dei turbatiuæ, vel ſcandaloſæ, nec ſacris canonibus aduerſantes, ſed potiùs conſonæ, & ſaluti

animarum Chriſti fidelium plurimum profuturæ, eaſque de venerabilium Fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu innouamus, confirmamus, & approbamus ſerie cum præſenti mandantes illas, ac omnia, & ſingula in eis, necnon Eugenij prædeceſſoris litteris huiuſmodi contenta, ſub excommunicationis, & alijs diuerſis ſententijs, cenſuris, & pœnis firmiter obſeruari. Quodque idem Rector præfatos quatuor Ordinum mendicantium Fratres, pro eo, quod determinationibus ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ in materia fidei renunciare noluerunt, reſecatos, atque priuatos, vt præfertur, notificauit, ſtatutum quoque & priuilegium Alexandri IV. huiuſmodi ſolum de ceſſatione à lectionibus, & non à prædicationibus mentionem fecit, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ne tam celebres Ordines, quatum illa præclara ſuppoſita illam Vniuerſitatem, Franciæque Regnum, ac vniuerſalem Eccleſiam ſuis doctrinis, & exemplis decorauerunt, atque decorant tam ſubito, tamque repente fuerint ab eadem vniuerſitate remaneant, & ſint, & cenſeantur quoquomodo reſecati, quinimo, ibidem perpetuo vigeant, & notabilia membra facultatis ſacræ Theologiæ fuerint, & exiſtant, priuationem, reſecationem, & litteras Rectori huiuſmodi, ac in eis contenta, & inde ſecuta, quaſcunque de dictorum Fratrum noſtrorum conſilio & aſſenſu, authoritate Apoſtolica, & ex certa, ſcientia, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe decernimus, ipſoſque quatuor Ordines mendicantium in priſtinum, & eum ſtatum, in quo ante notificationem, priuationem, & reſecationem prædictas exiſtebant, reſtituimus, & reponimus, eoſque in aliquo caſuum, niſi hoc in ipſis litteris Alexandri, & ſtatutis antedictis caueatur expreſſe ad ceſſandum à prædicatoribus verbi Dei, nec ad id per Rectorem pro tempore dictæ vniuerſitatis, vel quemcunque alium, ſeu alios compelli poſſe declaramus, ſed ipſos quatuor Ordinum Mendicantium Fratres tam iuratos, & alios prælatos, doctores, & rectores Eccleſiarum ad quos ſpectat verbum Dei, in ſuis Eccleſijs, & alijs locis, vbi fuerint requiſiti, prædicare liberè, & licitè poſſe, & debere in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi huiuſmodi ceſſatio non foret in caſibus antedictis, & ita litteras Alexandri, & ſtatuta huiuſmodi, vti iuri conſona debere intelligi declaramus. Nihilominus omnibus, & ſingulis Fratribus quatuor Ordinum Mendicantium prædictorum, qui in dicta vniuerſitate debitos, & conſuetos curſus in Theologia inceperint, continuauerint, & perfecerint, & in futurum incipient, continuabunt, & perficient, durante huiuſmodi, aut ſimili reſecatione, vt licentiæ gradus, & doctoratus inſignia cancellarius dictæ vniuerſitatis pro tempore, vt moris eſt, ſibi impendat, & ſi forſan dictus cancellarius ad id requiſitus gradus licentiæ, & magiſtri inſignia eis impendire contradiceret, ex tunc liceat antiquiori magiſtro in Theologia prædictorum quatuor Ordinum Mendicantium, vel vni ad hoc deputatio ab eorundem quatuor Ordinum magiſtris illis, qui dictos curſus perfecerint gradus, & inſignia huiuſmodi prout ſeruatis alijs ſolemnitatibus, & examine conſueto meruerint abſque alicuius ſpiritualis pœnæ incurſu liberè impendere. Quodque Fratres ſic per eoſdem Magiſtros promoti omnibus, & ſingulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, exemptionibus, indultis, & immunitatibus gaudeant, & vtantur, ac vti, & gaudere poſſint, ſicut illi, quibus idem Cancellarius huiuſmodi gradus, & inſignia iuxta ſtatuta, & conſuetudines dictæ vniuerſitatis impendit in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi gradus, & inſignia prædicta ab eodem Cancellario recepiſſent, eadem authoritate concedimus pariter, & indulgemus. Præterea, quia prætextu priuilegiorum dictæ vniuerſitatis occaſione, ſeu ex cauſis prædictis, quidam Fratres Prædicatorum Ordinum citati fuerunt, atque moleſtati durante huiuſmodi reſecatione, præfato, & pro tempore exiſtenti Rectori, conſeruatoribus, necnon Magiſtris, ſcholaribus dictæ vniuerſitatis in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna latæ ſententiæ à qua niſi in mortis articulo per alium, quam per Romanum Pontificem, abſolui non poſſint, ſi ſecus egerint, promulgamus, ne prætextu priuilegiorum ſupradictorum occaſione, ſeu ex cauſis prædictis ipſos Fratres, ſeu aliquem ipſorum, niſi apud Sedem Apoſtolicam dumtaxat directè vel indirectè, vel alio quouis quæſito colore per ſe vel per alium, ſeu alios tam ſuper reſecatione à prædicationis ceſſatione, quam gradus impoſitione, quam alias occaſione, ſeu ex cauſa prædicta moleſtare, vexare, ſeu perturbare præſumant, eadem authoritate diſtrictè inhibemus. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoque quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum innouationis, confirmationis, approbationis, mandati, renouationis, caſſationis, irritationis, annullationis, conſtitutionis, reſtitutionis, repoſitionis, declarationis, conceſſionis, indulti, promulgationis, inhibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringenteſimo quingenteſimo ſexto, decimo Kalendas Aprilis Pontificatus noſtri anno ſecundo.

14 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus Prioribus, & Fratribus Eremitis Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Deuotionis veſtræ precibus inclinati miniſtrandi Eccleſiaſtica ſacramenta familiaribus veſtris, ac tradendi eos ſepulturæ Eccleſiaſticæ, cùm deceſſerint, vobis authoritate præſentium ſine alieni iuris præiudicio concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum, liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Laterani quinto Nonas Martij Pontificatus noſtri anno ſecundo.

15 Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, ac cæteris Prioribus, & Fratribus presbyteris Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Vobis ad hoc tanta mente ſolicitis, vt æterno Regi per vitæ religioſæ ſtudium placeatis, quæ animarum ſalutem pariunt credimus, benigno fauore concedere debemus. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus annuentes præſentium vobis authoritate concedimus, vt confratrum, & familiarium veſtrorum, ac aliorum Chriſti fidelium cauſa deuotionis ad vos recurrentium de ſuorum licentia prælatorum confeſſiones audire, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere valeatis, niſi fortè talia commiſerint, propter quæ Sedes Apoſtolica ſit merito conſulenda. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu

temu

temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Viterbij Idibus Maij Pontificatus noſtri anno primo.

15 Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Sacræ religionis, ſub qua dilecti filij Ioannes Faci Prior Generalis, & vniuerſi Fratres Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, mundanis abiectis illecebris, deuotum, & ſedulum exhibent Altiſſimo famulatum, promeretur honeſtas, vt illa ex fauore beneuolo concedamus, per quæ Fratres ipſi conſcientiæ pacem, & animæ ſalutem Deo propitio facilius conſequantur. Hinc eſt quod nos deuotis præfati Generalis in hac parte ſupplicationis inclinati, eidem, ac quibuſcunque ſucceſſoribus ſuis pro tempore exiſtentibus generalibus Prioribus, necnon ab eo, vel ab eis pro tempore deputandis ad id Vicariis Prouincialibus, Prioribus, ac Fratribus Ordinis prædicti in confeſſionibus audiendis, in abſolutionibus impendendis, & pœnitentiis iniungendis, aliiſque ſalutem animarum duntaxat concernentibus exequendis omnium, & ſingulorum dicti Ordinis Fratrum præſentium, & futurorum eandem, & talem poteſtatem, & facultatem, qualem in præmiſſis minores pœnitentiarij noſtri in Romana Curia præſentes ex officio habent, & exercent, authoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus, atque damus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo trigeſimo quinto, ſeptimo Kalendas Maij, Pontificatus noſtri anno 5.

16 Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali & cæteris Prioribus, ac Fratribus ſacri Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Neceſſitatibus veſtris paterno compatientes affectu, vt de his, quæ vobis in ornamentis, vel pro eis, libris, fabrica, luminaribus, anniuerſario, ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo, ſiue aliis ad perpetuum cultum diuinum, ſeu pro pitantiis, aut victu ad ſuſtentationem veſtram, vel indumentis, aut calceamentis veſtris pietatis intuitu erogantur, vel legantur in vltima voluntate, necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus prædicti Ordinis obligatæ noſcuntur, nulli canonicam iuſtitiam, ſeu portionem aliquam ſoluere teneamini, dummodo præmiſſa non conuertantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, authoritate vobis præſentium, quandiu ſine poſſeſſionibus extra ſepta Monaſteriorum ſitis, & in paupertate viueritis, indulgemus. Diſtrictius inhibentes, ne quis à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, ſeu decedentium hæredibus de præmiſſis aliquid exigere, vel extorquere præſumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Peruſij Nonis Aug. Pontificatus noſtri anno 1.

17 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis vniuerſis Prioribus, & Conuentibus Fratrum Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Inter cætera noſtræ ſolicitudinis ſtudia id propenſioribus curis proſequimur, vt noſtræ prouiſionis ope religioſæ perſonæ Deo ſeruire deſiderantes, à ſingulis, quibus eorum poſſet ſeruitium impediri, oneribus ſubleuentur, eiuſque neceſſariorum copia non deſit in ſeculo, quibus cœleſtia præparantur. Hinc eſt, quod nos veſtris deuotis ſupplicationibus inclinati, vobis, & dicto Ordini veſtro perpetuò concedimus, vt de illis, quæ vobis pro fabrica Eccleſiarum, & Conuentuum veſtrorum Eccleſiaſticis ornamentis, luminaribus, anniuerſariis, ſeptimo, vigeſimo, trigeſimo, & aliis diuinis cultibus, pitantiis, indumentis, calceamentis emendis, celebrandis, & habendis in eiſdem, necnon annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem, aliquæ domus, prædiaque cum hortis, & aliis locis Ordinis eiuſdem obligata noſcuntur, per Chriſti fideles eleemoſynæ pietatis intuitu, ſiue in funeralibus, oblationibus, ſepulturis, vltimis voluntatibus, legatis, aut aliis quoquo modo etiam abſolutè iam erogatæ ſunt, & in poſterum forſan erogentur bonis, & etiam abſolutè elargientur; nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere, aut ad id valeatis coarctari, & ne quis à vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, ſeu decedentium hæredibus de præmiſſis bonis, aliquid extorquere, vel exigere præſumat, diſtrictius inhibemus. Non obſtantibus piæ memoriæ Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri in Concilio Viennenſi edita, quæ incipit *Dudum*, & in aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon priuilegiis, gratiis, & conceſſionibus Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie, quibuſvis perſonis Eccleſiaſticis, ſeu locis ſub quacunque forma, aut expreſſione verborum conceſſis, etiamſi de illis præſentibus habenda foret mentio ſpecialis, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter de verbo ad verbum non inſerta eorum in toto, vel in parte effectus valeat aliqualiter impedire, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoque quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, inhibitionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo nono, decimo Kalendas Martij, Pontificatus noſtri anno tertio.

Innocentius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet conſeruetur, hinc eſt, quod nos tenorem quarundam litterarum fel. record. Clem. Papæ VI. prædeceſſoris noſtri in regiſtro ipſius prædeceſſoris repertum, pro eo quod ſicut veſtra petitio nobis nuper exhibita continebat, prædictæ originales litteræ caſualiter ſunt amiſſæ, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum ad veſtræ petitionis inſtantiam præſentibus annotare fecimus, qui talis eſt. 18

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabilibus Fratribus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis, & rectoribus vbilibet conſtitutis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Dilectos filios Priorem generalem, & Fratres Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virgi-

nis

nis Mariæ de Monte Carmeli ſuis exigentibus meritis, & ſtudiis fructuoſis bonorum operum eorundem paternæ dilectionis plenitudine proſequentes, libenter eos ab iis, quæ poſſunt eis afferre damna, vel grauamina præſeruamus. Sane dictorum Priorum, & Fratrum petitio nuper nobis exhibita continebat, quod nonnulli ex vobis à dilectis filiis Prioribus, & Fratribus domorum, & locorum eiuſdem Ordinis de his, quæ creſcunt infra loca huiuſmodi, nitimini exigere decimas, & etiam extorquere, ac ſi magnas poſſeſſiones haberent, & priuilegiati, non eſſent. Quare præfati Prior Generalis, & Fratres nobis humiliter ſupplicarunt, vt prouidere ipſis ſuper his de opportuno remedio dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, vniuerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de iis quæ creſcunt infra ſepta murata locorum ipſius Ordinis, quæ ipſe Ordo, & Fratres iuſtè nunc poſſident, & in poſterum obtinebunt, decimas petere, aut exigere nullatenus præſumatis, quacunque conſtitutione Apoſtolica, in contrarium edita non obſtante. Datum apud Villam Nouam Auenionenſis Diœceſis, decimo Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri anno primo. Cæterum, vt earundem litterarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, authoritate Apoſtolica decernimus, vt illud idem robur, eandemque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ ſupradictæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur, quandocunque, & vbicunque, ſiue in iudicio, vel alibi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & ei ſtetur firmiter in omnibus, ſicut eiſdem originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum ius de nouo vobis acquiri volumus, ſed antiquum (ſi quod habetis) tantummodo conſeruare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione ſeptimo Kalendas Iunij, Pontificatus noſtri, anno decimo.

19 Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Prouincialibus Prioribus, ac Fratribus vniuerſis Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Speciali gratia, & fauore vos illa de cauſa dignos potiſſimè reputamus, quia, ſicut accepimus, toto cordis affectu ad hoc ſemper intenditis, vt per ſanctæ conuerſationis, & vitæ ſtudium in conſpectu Dei, & hominum placeatis. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus grato concurrentes aſſenſu perſonas veſtras, & loca, in quibus eſtis diuino obſequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ in præſentiarum obtinent, aut in futuro iuſtis modis præſtante Domino poterunt adipiſci, ſub beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, ſpecialiter autem loca iſta, Eccleſias, domos, oratoria, hortos, & alia bona veſtra, ſicut ea omnia iuſtè, & pacificè poſſidetis, vobis, & per vos Ordini veſtro ad inſtar fel. rec. Alexandri Papæ prædeceſſoris noſtri authoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, diſtrictius inhibentes, vt nullus de hortis, & virgultis veſtris ad vſus proprios deputatis, quæ propriis manibus, aut ſumptibus colitis, decimas à vobis exigere, vel extorquere præſumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Peruſij ſexto Kalendas Octobris, Pontificatus noſtri anno primo.

Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis 21
filiis Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sacræ religionis, in qua virtutum Domino deuotum, & ſedulum exhibetis obſequium, promeretur honeſtas, & quo ſtudioſius diuinæ contemplationi vacatis, eo libentius veſtræ prouidere quieti paterna diligentia ſtudeamus. Pro parte ſiquidem veſtra fuit expoſitum coram nobis, quod licet fel. record. Alexander Papa IV. prædeceſſor noſter duxerit inhibendum, ne aliqui Religioſi profeſſos veſtrum ordinem, abſque Prioris Generalis ipſius veſtri ordinis, qui tunc erat, & qui pro tempore foret, petita licentia, & obtenta reciperent ad aliquem ordinum eorundem, prout in litteris prædeceſſoris ſuper hoc confectis plenius continetur. Quia tamen Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini ordinum Fratres, plerunque profeſſores eiuſdem veſtri ordinis, abſque prædeceſſorum tuorum Priorum Generalium dicti veſtri ordinis, vel tua, fili Prior Generalis, licentia ad eorundem receperunt, inter vos, & eoſdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini Ordinum Fratres fuerint contentiones, & iurgia ſuſcitata. Intendentes igitur veſtræ, ipſorumque ordinum Fratrum prouidere quieti, paci conſulere, ac huiuſmodi contentionibus, & iurgiis obuiare, veſtris in hac parte deuotis ſupplicationibus inclinati de Fratrum noſtrorum conſilio prodidimus inhibitionem innouare huiuſmodi, & pœnarum adminiculis adiuuare. Authoritate igitur præſentium diſtrictius inhibemus, ne deinceps dictorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſt. ordinum Fratres præfatum Ordinem veſtrum profeſſos, ad ordinem eorum, vel ordines recipiant, vel in eis retineant ſine tuæ prædictæ, Prior Generalis, vel tuorum ſucceſſorum Priorum Generalium veſtri dicti ordinis, qui pro tempore fuerint, petita licentia, & obtenta, ſtatuentes authoritate prædicta, quod receptio, & retentio huiuſmodi eo ipſo viribus non ſubſiſtant, & talis ſuſcipiens, & retinens quolibet officio, vel adminiſtratione ſui ordinis ſit ipſo facto priuatus; ac inhabilis ad quoduis officium, vel quamuis adminiſtrationem in huiuſmodi ſuo ordine in poſterum obtinendum, ac etiam obtinendam; quodque prælibati Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſt. ordinum Fratres ad requiſitionem tui præfate Prior, vel Prioris Prouincialis ipſius ordinis veſtri illius Prouinciæ, in qua idem receptus tunc fuerit, vel Prioris loci dicti veſtri ordinis, cuius quidem loci receptus conuentualis extiterat, ſeu illis, cui Prior Prouincialis, vel Prior huiuſmodi loci præfati veſtri ordinis id duxerit committendum, eundem ſic receptum illi ex eis eum taliter requirenti ſine difficultate aliqua reſtituere teneantur, illum ſic teſtitutum ex tunc nullatenus recepturi. Non obſtantibus, quibuſcunque priuilegiis, litteris, & indulgentiis Apoſtolicis contrariis iiſdem Prædicatorum Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini ordinum Fratrum, ſeu ipſis ordinibus, vel quibuſuis aliis communiter, vel diuiſim ſub quacunque forma, vel expreſſione verborum conceſſis, ſeu quibuſcunque conſtitutionibus à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus in contrarium editis, de quibus quorunque totis tenoribus oporteret plenam, & expreſſam fieri in præſentibus mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, & ſtatuti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indigna-

tionem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione octauo Idus Auguſti, Pontificatus noſtri an. ſexto.

21 Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſt. benedict. Prouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet ſeruetur illæſum. Hinc eſt, quòd nos tenorem cuiuſdam conſtitutionis fel. record. benedicti Papæ XII. prædeceſſoris noſtri in regiſtro ipſius repertum, pro eo, quod ſicut veſtra petitio nobis nuper exhibita continebat, vos, & ordo veſter beatæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli eadem conſtitutione indigere noſcimini, de regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, & ad veſtræ ſupplicationis inſtantiam præſentibus annotari fecimus, quæ talis eſt.

Benedictus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Regularem vitam profeſſis, ſic expedit ſubtrahi omnem inquietudinis, & turbationis materiam, quod in contemplationis ſuauitate quieſcere valeant, & tranquillum Domino reddere famulatum. Cùm igitur ex eo, quod profeſſores ordinum mendicantium ad monachorum nigrorum, & Ciſtercienſium ordines conſueuerunt plerunque tranſire, multas in dictis ordinibus turbationes, infeſtationes, moleſtias, damna, & ſcandala prouenisse experientia doceat manifeſta. Nos iis ex debito paſtoralis officij pro futuro tempore occurrere cupientes, de conſilio Fratrum noſtrorum decernimus, ne quis cuiuſuis Ordinis Mendicantium profeſſor ad aliquem dictorum duorum ordinum quoquomodo tranſire valeat ſine Romani Pontificis licentia ſpeciali plenam, & expreſſam faciente de conſtitutione huiuſmodi mentionem. Non obſtantibus priuilegiis Apoſt. quibuſcunque conceſſis in contrarium editis ordinibus Mendicantium, ſeu ipſorum Prælatis, aut aliquibus eorundem, quæ quoad hoc nullius ex nunc fore decernimus firmitatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione quarto Nonas Iulij, Pontificatus noſtri anno 1.

22 Cæterum vt eiuſdem conſtitutionis tenor ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, Apoſt. authoritate decernimus, vt illud idem robur, eandemque vim, eundemque vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent originales litteræ dicti prædeceſſoris, ſi appareret ſuper eadem conſtitutione confectæ, & eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur, quandocunque, & vbicunque ſiue in iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, vel oſtenſus, & eidem ſtetur firmiter in omnibus, ſicut eiſdem originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Datum Lucæ 11. Kal. Sept. Pont. noſtri anno 10.

23 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Romanorum geſta Pontificum, illa præſertim per quæ religioſis euagandi materia præcluditur, recenſeri conuenit, vt illa omnibus innoteſcant. Hinc eſt quod nos tenorem conſtitutionis fel. record. Martini Papæ V. prædeceſſoris noſtri per eum dudum editæ, & ſucceſſiuè per piæ mem. Eugenium Papam IV. etiam prædeceſſorem noſtrum innouatæ, & per nos poſtea confirmatæ, & in quinterno Cancel. Apoſt. de ipſius mandato deſcriptæ, ad dilecti filij Pauli de Sicilia Ordin. Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, & ſacræ Theologiæ profeſſoris eiuſdem ordinis in Rom. Procuratoris generalis, de ipſo tenore indigere aſſerentis ſupplicationis inſtantiam de quinterno ipſo extrahi, & præſentibus, per quos illi plenam fidem adhibendam, ac in iudicio, & extraque vbicunque fuerit exhibitus, vel oſtenſus in omnibus, & per omnia ſtandum fore decernimus, vt narationi cuilibet relinquatur, annotari fecimus, qui ſequitur in hæc verba.

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futuram rei memoriam. Viam ambitioſæ cupiditatis religioſis potiſſimè Mendicantibus præcludere cupientes, ad alios ordines præſertim monaſticos, fucatis tamen coloribus aſſerent hus ad frugem melioris vitæ, aut arctioris obſeruantiæ tam ſancti Benedicti, quàm Ciſtercienſis, Camaldulenſis, Vallis Vmbroſæ, Canonicorum regularium ſancti Auguſtini, vel aliorum Monaſticorum ordinum conuolare nitentibus, licentia à Sede Apoſtolica, ſeu legatis, aut nuntiis eiuſdem ſedis de transferendo ſe à Mendicantium ordinibus, ea ratione præſertim, vt veriſimiliter, aut facti experientia docet, eſt putandum, quod liberius degant, dignitateſque & beneficia Monaſtica conſequi valeant, vt ex certis aliis cauſis honeſtati non conſonis obtinentibus, ac volentes conſeruationi ordinum mendicantium etiam prouidere, authoritate Apoſt. ex certa ſcientia, tenore præſentium declaramus, ac decernimus, ſtatuentes, quod de cætero nullus religioſus de ordinibus mendicantium quorumcunque ſtatus, conditionis, vel religionis exiſtat, quomodocunque, aut qualitercunque poſſit, vel debeat virtute cuiuſcunque licentiæ, aut indulti Apoſtolici, ſeu pœnitentiariæ noſtræ curam gerentis, aut alia quauis authoritate hactenus etiam per Bullas Apoſt. facultatem quantumuis tam legatorum, & nuntiorum Sedis Apoſt. necnon pœnitentiariæ huiuſmodi pro tempore curam gerentis, quàm aliorum quorumcunque ſub quauis poteſtate, vel authoritate, maxime de transferendis Fratribus, aut aliquibus præſertim ordinum mendicantium, profeſſoribus in genere, vel in ſpecie ab ordinibus huiuſmodi mendicantium, ad monaſticos ſub quacunque verborum conceptione appareant admitti, aut recipi per aliquos etiam Superiores ordinis, vel monaſterij, aut loci monaſtici, ſeu aliàs in monachum, vel fratrem alicuius ex ordinibus monaſticis prædictis, vel aliis expreſſis, & non expreſſis (ordine Carthuſienſi duntaxat excepto) ſub pœna excommunicationis, in quam tam recipientes, quàm recepti ipſo facto incurrant, & quam ex nunc prout ex tunc contra quemlibet tranſgreſſorem, quomodolicet in præmiſſis ſcientia, & authoritate præfatis proferimus in his ſcriptis, & à nemine niſi duntaxat à Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) excommunicati huiuſmodi abſolutionis beneficium poſſint quomodolibet obtinere. Et nihilominus ſecus, vel aliter facta non teneant, aut nullius exiſtant efficaciæ, roboris, vel momenti. Decernentes etiam, & volentes, quod ſi quis adhuc virtute cuiuſuis licentiæ, vel indulti huiuſmodi fuiſſet receptus ad aliquem ordinem monaſticum, & habitum conſuetum geſtari per monachos talis ordinis ſuſcepiſſet, ſiue profeſſionem emiſerit, ſiue non, ſub dicta pœna teneatur in monaſterio, in quo receptus fuit, etiamſi beneficia Eccleſiaſtica, ſeu rectorias Eccleſiarum, quarumuis obtineat ſtare in eius totali vocatione in huiuſmodi ordine monaſtico, & Altiſſimo deſeruire. Si quis autem

prætextu

prætextu huius licentiæ cum habitu, vel ſine quomodolibet vagando incederet, monitione præuia teneatur, & debeat infra terminum quindecim dierum à die monitionis huiuſmodi computandurum ad eius religionem, & ordinem, vnde cum licentia, vel ſine receſſerat, remeare, quod ſi efficere neglexerit, poſt ipſum terminum tanquam notorius Apoſtata, & excommunicatus in omnibus, & per omnia debeat per quemlibet reputari, & tractari, etiam per inuocationem auxilij brachij ſecularis quoties fuerit opportunum. In futurum autem nullus ex profeſſoribus alicuius ex ordinibus mendicantium huiuſmodi ad aliquem monaſticum ordinem (Carthuſienſi duntaxat excepto) poſſit aut debeat per quemcunque recipi, vel admitti virtute cuiuſuis licentiæ, vel indulti abſque Sedis eiuſdem licentia ſpeciali ſub dictis pœnis, & nihilominus ſecus facta non teneant ipſo iure, huiuſmodi licentiis, & indultis, necnon conſtitutionibus Apoſtolicis, & mendicantium ordinum prædictorum, etiamſi de bis ſpecialis, & expreſſa mentio, ac de verbo ad verbum in noſtris litteris habenda foret, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcunque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtrorum declarationis, decreti, ſtatuti, prolationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſorum. Datum Geben. Quarto Kalendas Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ, milleſimo quadringenteſimo quarto, tertio Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno 8.

23 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis generali, & vniuerſis Prioribus prouincialibus, ac Fratribus ordinis glorioſiſſimæ Virginis Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quieti veſtræ prouidere volentes authoritate præſentium diſtrictius inhibemus, ne aliqui religioſi profeſſores ordinis paris arctitudinis, vel minoris aliquem de Fratribus ordinis veſtri profeſſum præſumat recipere ſine tua, fili Prior generalis ſpeciali licentia, & conſenſu, & ſi forſan aliquem aliter receperint, illum vobis reſtituere teneantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Anagniæ Idibus Februarij, Pontificatus noſtri anno quinto.

24 Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori generali Fratribus ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Merita veſtræ religionis, in qua virtutum Domino militans, expoſcunt, vt vos paterna beneuolentia proſequentes veſtris fauorabiliter annuamus precibus, & neceſſitatibus conſulamus. Sanè pro parte veſtra nobis humiliter ſupplicatum eſt, vt cùm plerumque contingat, quod locorum Ordinarij, ſeu diœceſani in locis, quæ iuſtè, & pacificè obtinetis, cœmeteria veſtra benedicere, & conſecrare indebitè contradicunt, prouidere vobis ſuper hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati, vt in quibuſcunque locis, quæ nunc obtinetis, & in poſterum iuſto titulo, dante Domino, obtinebitis, ſi locorum ipſorum Ordinarij à vobis ſuper hoc humiliter requiſiti noluerint, aut recuſauerint indebitè cœmeteria veſtra benedicere, ſeu etiam conſecrare, poſſitis huiuſmodi cœmeteria per aliquem Antiſtitem gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habentem, quoties opus fuerit facere benedici, & etiam conſecrari, idemque Antiſtes huiuſmodi cœmeteria authoritate noſtra benedicere, & conſecrare valeat, ſine iuris præiudicio alieni, deuotioni veſtræ tenore præſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione 8. Idus Ianuarij, Pontificatus noſtri anno 15.

Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Priori generali Ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Religionis tuæ ſinceritas promeretur, vt te, & ordinem tuum Apoſtolicæ benignitatis gratia proſequentes, petitiones tuas quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Tuis itaque ſupplicationibus inclinati, vt Fratres tui ordinis tui, ſeu Priorum ſuorum Prouincialium licentia à quocunque maluerint Catholico Archiepiſcopo, vel Epiſcopo gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habente, omnes tam minores, quàm ſacros ordines ſtatutis à iure temporibus recipere valeant, tibi, & eiſdem Prioribus præſentandi, & eiſdem Fratribus recipiendi, dictoque Archiepiſcopo, vel Epiſcopo conferendi dictos ordines, quacunque conſtitutione in contrarium edita non obſtante, authoritate præſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis attentare hoc præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione quinto Kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri anno ſeptimo.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis generali, aliiſque prouincialibus Prioribus, ac vniuerſis Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ Dei genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Statum religionis veſtræ tranquillum, & proſperum affectantes, ad ea libenter intendimus, ex quibus materia ſub mola grauaminis, quietis, & pacis vobis commodum procuretur. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati authoritate Apoſtolica inhibemus, quemadmodum pro nonnullis religioſis de ordinibus Mendicantibus per Apoſtolicam Sedem inhibitum fore dignoſcitur, ne aliqui religioſi de prædictis ordinibus Mendicantibus Eccleſias, ſeu quæuis loca de nouo ædificare, ſeu conſtruere, aut per alios contracta, ſeu ædificata de nouo recipere, aut inhabitare iuxta loca veſtri ordinis infra ſpatium centum quadraginta cannarum menſurandarum etiam per aera, vbi alias rectè non permitteret loci diſpoſitio menſurari, quoquo modo præſumant. Decernentes, ſi ſecus autem fuerit, irritum, & inane. Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum in Prioratu de Gauſello prope Malauſanam Baſionenſis Diœceſis, Nonis Nouembris Pontificatus noſtri anno quarto.

Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis 25

filiia generali, ac vniuerſis prouincialibus Prioribus ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Pontificalis authoritas nos admonet, vt regularium exceſſus perſonarum quæ cæteris caſtius, & honeſtius ex voto profeſſionis viuere ſunt aſtrictæ, eo diligentius puniamus, quo eorum culpæ remaneant damnabilius incorrectæ, & ab aliis trahuntur facilius in exemplum. Cùm itaq; ſicut accepimus, nonnulli veſtri ordinis profeſſores ſuorum ſtatus, & ſalutis immemores exceſſus committere, ac regularibus dicti ordinis inſtitutis, quæ iuxta eorum profeſſiones efficaciter ſeruare promiſerunt, obuiare, necnon domorum dicti ordinis, in quibus degunt, reformatione, & ad ſtatum priſtinum reductione per vos faciendæ non ſolum contradicere minimè vereantur, verum etiam pro ſua rebellionis defenſione parentea, amicos, & etiam laicales perſonas, ac dominos temporales adire, eoſque ad ſuæ obſtinationis, & tergiuerſationia fauorem commouere, ipſorumque præſidia flagitare præſumunt, propter quæ, ac huiuſmodi inordinatos fauorea, quibus illi, & nonnulli alij eos minus debitè proſequuntur, ipſos punire, & emendare nequitis, ac domorum earundem, & in eis degentium perſonarum reformatio retardatur, ac exceſſus remanent incorrecti; nos quorum intereſt ſuper iis de opportuno remedio prouidere, diſcretioni veſtræ tenore præſentium committimus, & mandamus, quatenus iuxta conceſſam vobis à Domino gratiam, & officiorum veſtrorum exigentiam omnes, & ſingulos dicti ordinis profeſſores iuxta ſanctorum Patrum, veſtra regularia inſtituta in vita, & in moribus reformare, ac regulari diſciplinæ ſubdere, & ad meliorem vitam reducere procuretis, ita quod per veſtræ laudabilis diligentiæ ſtudium in dicto veſtro ordine regularis diſciplinæ, & vitæ caſtimonia laudabiliter obſeruetur, ac in eo deuotæ ſolicitudinis ſtudio benedicatur Altiſſimus, & odor bonæ famæ perſonarum illius vtiliter diffundatur. Et ne (quod abſit) peruerſorum eorundem proteruitas, qui paterna, & proficua veſtra, correctiones, & monita ſubire recuſant, in ſuæ profeſſionis tranſgreſſione damnabiliter perſeueret, aut ſatore zizaniæ, & hoſte humani generis procurante in deterius prolabatur, & eorum impunitas trahi poſſit ab aliis in exemplum. Vniuerſos, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & cæteros locorum ordinarios, necnon Duces, Marchiones, Comites, Varones, Seneſcalloa, iudiciarios, poteſtates, capitaneos, cæteroſque Dominos temporales, & eorum loca tenentes, vniuerſitateſque, & communitates ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum quoruncumque locorum rogamus, requirimus, & hortamur attentè; ſobditis verò noſtris iniungimus, & mandamus, quatenus pro tam ſaluberrimi operis complemento vobis efficacis fauoris, & adiumenti præſidia, quoties opportunum fuerit, & pro veſtri parte fuerint requiſiti, aſſiſtant, & fauores præbeant opportunos, ita quod vos, & veſtrum quilibet quoſcunque incorrigibiles, dyſcolos, & delinquentes ipſius veſtri ordinis profeſſores puniri, corrigere, & iuxta ſuam profeſſionem vitam ducere, compellere valeatis. Cæterum vt optata ipſius ordinis, illiuſque domorum, & perſonarum reformatio, abſque alicuius impedimenti, aut obſtaculi machinatione ſuccedat, vniuerſis, & ſingulis tam profeſſoribus prædictis, quam aliis quibuſcunque Eccleſiaſticis, & ſecularibus perſonis cuiuſcunque dignitatis, gradus, ſtatus, ordinis, vel conditionis exiſtant, diſtrictius inhibemus, ne reformationi domorum, vel perſonarum ordinis antedicti quovis quæſito colore ſe opponere, aut illam impedire præſumant ſub excommunicationis pœna, quàm ſi ſecus fecerint, eos, & eorum quemlibet incurrere volumus ipſo facto, & à qua, donec à præmiſſis reſipuerint cum effectu abſolui nequeant, prætetquam in mortis articolo conſtituti. Non obſtante ſi aliquibus à Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datum Mantuæ anno incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo nono, nonis Decembr. Pont. noſtri.

Paulus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad futu- 27
ram rei memoriam, circa quorumlibet regularium ordinum profeſſores, eo diligentiùs laboramus, quo fœcundius illorum religionum fructum videmus afferre ſalubriorum, eoſque poſſe ex noſtris inſtitutis laudabilibus proficere iugiter incrementis. Sanè pro parte dilecti filij Ioannis Soreth Prioris generis Ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd olim ne in ipſo ordine ſciſſuram aliquam pullulare contingeret, & vt Fratribus dicti ordinis ſub arctiori obſeruantia regulæ, etiam per felicis recordationis Eugenium Papam IV. prædeceſſorem noſtrum mitigatæ Altiſſimo famolantibus, fauor debitus impenderetur, & vt quietius abiecto omni timore humano id efficere poſſent, & in vnitate fraternæ charitatis in præmiſſa obſeruantia permanerent, in quibuſdam generalibus, & prouincialibus in ipſo ordine celebratis capitulis, promouente dicto generali, inter cætera ſtatutum exiſtit, vt Priores prouinciales, aut prouinciale Capitulum non poſſent pro libito eiſdem præficere Priores, vel etiam amouere ſine eorum conſenſu, ſed quos elegiſſent, confirmare; Fratres etiam eorum, abſque Prioris, & Fratrum aſſenſu extraponere, ſiue alios præter eorum conſenſu ipſorum adiungere nequirent conſortio; quod quidem ſtatutum, & nonnulla tunc expreſſa per piæ memoriæ Calliſtum III. confirmata ſunt, necnon per Pium II. Romanos Pontifices ſimiliter prædeceſſores noſtros etiam deſuper adiunctum, ne quis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna reformationem conuentuum dicti ordinis impediret, aut ſe illi opponeret quovis quæſito colore, à qua quidem ſententia abſolutionem, niſi reſipiſcerent, Sedi Apoſtolicæ duntaxat, præterquam in mortis articulo, reſeruauit. Quare pro parte dicti generalis nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſtatuto aliis præmiſſis pro eorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac aliàs ſuper iis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui dicti ordinis ſtatum proſperum, & tranquillum paterno zelamus affectu, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſtatutum prædictum ratum habentes, & gratum illud prout in litteris Calliſti, & Pij prædeceſſorum huiuſmodi continetur, authoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, ac plenum robur obtinere decernimus. Adiicientes nihilominus ad præmiſſa, quod nullus prouincialis Conuentus dicti ordinis reformatos poſſit per Vicarium viſitare, niſi talem Conuentus ipſe requirat, ſed perſonaliter teneatur eos viſitare cum ſocio, qui fuerit perſeuerans in vita conſimili. Item quod pro communibus expenſis ordinis Conuentus hactenus reformati, aut etiam, qui in poſterum reformabuntur, vltra ſummam conſuetam, quam antea perſoluebant, taxari, vel compelli nó poſſint. Voléteſque, & diſtrictius iniungétes,

quod

quod omnis Prior tam in Conuentibus reformatis prædictis, quam de cætero reformandis promittat tam confirmanti, quam conuentui, in quo recipietur, fideliter obſeruare, & obſeruari facere regulam ſecundum ipſius Eugenij prædeceſſoris mitigationem, vt præmiſſum eſt. Si verò in hoc deſes, ſeu negligens notabiliter repertus fuerit, Prior generalis, ſeu prouincialis teneatur eum abſoluere, ſub pœnis & cenſuris contra impedientes reformationem, vt ſupra dicitur, latis. Cæterùm, vt prouinciales ad plantandum in dicti ordinis Conuentibus, ſuiſque prouinciis, confouendamque regularem obſeruantiam per amplius animentur, volumus, vt Conuentus, quos iam reformarunt, aut in poſterum reformabunt, ſub eorum obedientia ſeruatis præmiſſis conditionibus perſeuerare debeant, nec Vicarius cuiuſcunque hoc impedire præſumat. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dicto ordine, & illius profeſſionibus per Sedem Apoſtolicam ſub quauis verborum forma conceſſis priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiamſi de illis, & eorum totis tenoribus de verbo ad verbum ſpecialis, & expreſſa mentio foret habenda, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus dicti ordinis, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis, confirmationis, approbationis, conſtitutionis, adiectionis, voluntatis, & iniunctionis, infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinto, poſtridie Kalendas Februarij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

28 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & vniuerſis Prioribus ordinum Fratrum glorioſiſſimæ, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Prouiſionis noſtræ cupimus prouenire ſubſidiis, vt religio veſtra ſemper in melius Deo propitiante proficiat, & ſi quid obſtare dignoſcitur, ſolicitè corrigatur. Vobis itaque quos in diuini nominis amore vigiles delectar extirpare vitia & plantare virtutes vt apoſtatas, & inſolentes ordinis veſtri, niſi veſtris ſalubribus monitis acquieſcant, excommunicare, capere, ligare, & carceri tradere, ſi videbitur expedire, poſſitis, authoritate præſentium concedimus facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Anagniæ quinto decimo Kalendas Aprilis Pontificatus noſtri anno 5.

29 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & prouincialibus Prioribus ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Religionis veſtræ meretur honeſtas, vt vos ſincera diligentes in Domino charitate petitionibus veſtris, quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus inclinati authoritate vobis præſentium indulgemus, vt tu Prior Generalis, & qui ſucceſſerit tibi vbique, ac vos Priores prouinciales, & alij, qui pro tempore fuerint in ſuis prouinciis, in Eccleſiis, ac domibus veſtri ordinis cum libero ingreſſu, & exitu viſitationis, & correctionis officium exercere, mutare Fratres, & recipere nouitios liberè valeatis alicuius contradictione irrationabili non obſtante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Laterani decimo octauo Kal. Februarij, Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dile- 30
ctis filiis Priori Generali, & Fratribus ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Qui ex Apoſtoli cura tenemur officij circa religionis augmentum prompti, & vigiles inueniri, ſuper his veſtris votis libenter annuimus, in quibus honorem veſtri ordinis, & animarum profectum contineri ſentimus. Lecta ſiquidem coram nobis veſtra petitio continebat, quod in regula veſtri ordinis per Sedem Apoſtolicam confirmata dignoſcitur eſſe ſtatutum, vt Fratres ipſius ordinis vnum ex eis Priorem habeant, qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel eorum maioris, & ſanioris partis ad Prioratus officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate obſeruare, cum caſtitate, & abdicatione proprietatis, ac etiam ſecundum conſtitutiones eiuſdem ordinis Prior ipſius, qui pro tempore fuerit, à Prioratus officio abſolui & amoueri poteſt à Diffinitoribus Capituli generalis. Et licet tu fili Prior, & prædeceſſores tui iuxta eiuſdem ordinis conſuetudinem obſeruatam hactenus, & à Sede toleratam eadem ſtatim, poſtquam electi ſecundum ſtatutum huiuſmodi extitiſtis, curam geſſeritis Fratrum ordinis memorati, officium, Prioratus plenè, & liberè in omnibus exercentes, iidemque Fratres vobis deuotè, atque humiliter obedierint, intenderintque reuerenter. Quia tamen de præmiſſis dubitationis ſcrupulus in veſtris, & plurimis dictorum Fratrum conſcientiis eſt exortus, humiliter petiſtis vobis ſuper hoc de prouidentia Sedis Apoſtolicæ ſubueniri. Nos itaque volentes omnis ambiguitatis ſcrupulum in hac parte de veſtris cordibus amputare, & ordinem ipſum à Sede approbatum eadem, honeſtate floridum, & virtute fœcondum, priuilegio Apoſtolicæ gratiæ attollere ſpeciali, ac veſtris ſupplicationibus inclinati, quidquid ſuper præmiſſis per te Prior, veſtroſque prædeceſſores Fratres, & Diffinitores factum, & obſeruatum eſt hactenus ratum habentes, & firmum, vobis authoritate præſentium indulgemus, vt ſucceſſores tui, Prior, qui erunt pro tempore ſtatim poſtquam electi fuerint ſecundum regulam, & conſtitutiones ordinis veſtri eo ipſo veri eiuſdem ordinis effecti Priores curam animarum Fratrum ipſius ordinis plene habeant, & liberè gerant, ipſoſque Fratres authoritate propria ligare, & ſoluere valeant, necnon in eodem ordine agere, quæ ipſi, & præfati Diffinitores, iuxta memoratam regulam, & conſtitutiones ſecundum Deum eiſdem ordini, & Fratribus viderint expedire, aliaſque Prioratus officium licitè in omnibus exercere, iidemque Fratres tibi, Prior, ac ſucceſſoribus ipſis deuotè, ac humiliter obediant, & intendant, & præfati ſucceſſores, & tu Prior à Diffinitoribus Capituli generalis ipſius Ordinis ſecundum conſtitutiones iam dicti ordinis abſolui, & amoueri poſſitis, conceſſa tibi, Prior, tuiſque ſucceſſoribus ante abſolutionem, & amotionem huiuſmodi exequendi Prioratus officium, quoad præmiſſa omnia, & alia nihilominus libera facultate. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis infringere, vel auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius

eius ſe nouerit incurſurum. Datum Lateran. ſexto Kal. Martij Pontif. noſtri anno ſecundo.

31 Pius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Solicitudo paſtoralis officij nobis licet immeritis ſuperna diſpoſitione commiſſi continua nos perurget inſtantia, vt religioſorum exceſſus, quos antiquus hoſtis eo ſolicitus ſuſcitat, quo eorum vitæ meritoriæ ardentius æmulatus, tanto amplius deteſtantes, quanto ex illis maiora ſcandala in membris fidelium generantur, reprimere, & caſtigatione debita coercere curemus. Nuper ſiquidem pro parte tua nobis fuit expoſitum, quod licet tu prout ex debitò tibi commiſſi Generalatus tenoris officij ſolienè cures ordinem iuxta ſanctorum Patrum, & ipſius regularis inſtituta moribus honeſtatis ornare illiuſque profeſſores vitæ ſubdere regulari, quia tamen in multis ipſius ordinis domibus reperiri contingit nonnullos ex dictis profeſſoribus huiuſmodi bono, laudabilique propoſito calcitrare, & rebelli animo contraire, tu, pro commiſſis per eos exceſſibus, & delictis præmiſſis eos caſtigatione debita cohibere, & ad frugem melioris vitæ reuocare non poteſt; quo fit vt tam ipſi quam nonnulli alij dicti ordinis Fratres dyſcoli, atque proterui ſalutaria ſuorum ſuperiorum correctiones, & caſtigamenta, videlicet ieiuniorum in pane, & aqua, diſciplinarum, incarcerationes, & cætera huiuſmodi aut contemnant, aut ſubire recuſent, indéque ad iniurias, aut minas, & verbera quandóque prorumpant, interdum verò in apoſtaſia audacius prolabantur. Quare pro parte tua fuit nobis humiliter ſupplicatum, vt ſuper his de opportuno remedio prouidere paterna diligentia curaremus. Nos igitur attendentes quod ſi ad reprimendum inſolentias tranſgreſſorum, & eorum præſumptiones temerarias ſuperiorum diſciplina senteſcat, eorum voluntas fit procliuior ad peccandum, & impunitatis exemplum periculoſius in alios deriuatur, volentes temerariis auſibus talium delinquentium opportunis remediis obuiare, quod tu, tuique ſucceſſores, & quos tu & ipſi idoneos ſenſeritis, & diſcretos prouinciales Priores, omnes, & ſingulos apoſtatas, criminoſos, incorrigibiles, aut delinquentes præfatos, qui tuam, & ſuperiorum ſuorum ſatagunt emendationem, & correctionem effugere, & quos præmiſſis impedimentis cauſantibus tu, aut alij eorum ſuperiores prædicti iuxta ipſius ordinis ſtatuta, & conſuetudines commodè punire nequibitis non ſolum in eiſdem ſtatutis contentis, ſed ſi eorum demerita, & exceſſus id exegerint arctioribus pœnis tam per vos quàm locorum ordinarios, eorumque vicarios, & eorum officiales ſiue alios miniſtros capi, & carceris cuſtodiæ mancipare, torquere, & torqueri facere, & punire poſſitis; ita tamen quod ſi eorundem Fratrum exceſſus adeo graues fuerint, & enormes, quod illorum occaſione quæſtionibus ſubdi debeant, vel tormentis, circa tamen vltimi ſupplicij, mutilationiſque membrorum pœnas quæſtionibus huiuſmodi ſubiici nequeant, vel torqueri, niſi cum duobus ex tribus antiquioribus dicti ordinis ad ſuper ſuperiores ſuos deputatorum præſentia, & aſſenſu. Quocirca vniuerſos, & ſingulos Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, locorum ordinarios, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Seneſcalos, iudiciarios, poteſtates, Capitaneos, Balinos, cæteroſque Dominos temporales, & eorum loca tenentes, vniuerſitateſque, & communitates ciuitatum, terrarum, caſtrorum, & aliorum quorumcunque locorum rogamus, requirimus, & hortamur attentè, quatenus tibi, & dictis ſucceſſoribus, necnon prouincialibus Prioribus præfatis efficaci præſidio aſſiſtentes, vt tu, & ſucceſſores, ac prouinciales Priores prædicti apoſtatas, dyſcolus, & delinquentes Fratres huiuſmodi corrigere, & iuxta ipſorum exigentiam delictorum eos paterna caſtigatione punire valeatis, pro Regis æterni, & Sedis Apoſtolicæ reuerentia vobis auxilium, conſilium, & fauorem opportuno impendant, necnon ad requiſitionem veſtram vobis familiam præbeant opportunam, ita quod apoſtatas, dyſcolos, & delinquentes prædictos ad reſtitutionis viam reducere valeatis, ipſorumque ſaluti proſpicere. Et ſi quando opus fuerit illos ad eandem requiſitionem capi, detineri, torqueri, & puniri facere, vt præfertur, non poſtponant. Quibus omnibus, & ſingulis præmiſſis ad requiſitionem veſtram huiuſmodi dumtaxat faciendi, ac exequendi, abſque alicuius ſententiæ cenſura, vel pœnæ incurſu, tenore præſentium litterarum concedimus, & etiam facultatem, non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus prædictis, etiam confirmatione Apoſtolica, vel quacunque alia firmitate vallatis, cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo, Nonis Decembris Pontificatus noſtri anno ſecundo.

Calliſtus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ad Romanum Pontificem non dubium pertinere dignoſcitur, quemcunque errantem ad rectam viam reducere, & præſertim illis, qui colla ſua in alterius arbitrio ſubmiſerunt, cum in auaritiæ abyſſum dilabi incipiunt, ne religionis obſeruantiæ laxatis habenis, in tenebras ruant exteriores, totius viribus reſiſtere, & vt ſaltem formidine pœnæ illos retrahat ab inceptis, ſtatuit, & decernit prout melius, ac ſalubrius in Domino conſpexit expedire. Cùm itaque, ſicut accepimus, nonnulli ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli profeſſores votis per eos emiſſis contrauenire non erubeſcentes per diuerſas Prouincias, & nationes, vt extra domos, & religionem huiuſmodi commodius vagari valeant, nonnulla beneficia Eccleſ. tam ſecularia, quàm regularia viis exquiſitis, & diuerſorum induli. ſiue diſpenſationum Apoſt. obtentu, tam in titulum, quàm in commendam ſibi conferri, & aliàs concedi obtinuerunt, & nihilominus in officiis, & adminiſtrationibus dicti ordinis in Generalibus, & Prouincialibus Capitulis, cùm opulentiores, & ditiores contra eorum ſubſtantiale votum ſint, volunt, & cupiunt præeſſe, & aliis, qui ſub regulari obſeruantia in domibus dicti ordinis deſeruiunt, fræna imponere. Nos igitur attendentes, quod quis ponens manum ad aratrum, & proſpiciens retro regnum cœlorum non adipiſcitur, ac conſiderantes, quod qui in ſe regularem diſciplinam, quam ſuſcipere pollicitus eſt, non recipit, alios ad illam reducere nequit, volentes quoque ordinis, & profeſſorum huiuſmodi indemnitatibus prouidere, hac irrefragabili conſtitutione valitura conſtituimus, ſtatuimus, ac etiam ordinamus, quod nullus dictorum profeſſorum beneficia ſæcularia, ſeu etiam regularia, ex noſtra, vel prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, aut Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum conceſſione, vel indulto, aut alias, quouis modo in titulum, vel commendam pro tempore obtinentium, aut qui futuris temporibus quælibet obtinebunt, etiamſi illa ſimpliciter, vel alio quouis modo dimiſerint in prædictis capitulis generalibus 32

vel

vel prouincialibus, aut congregationibus, ſeu negotiis, officiis, vel aliis adminiſtrationibus dicti ordinis (niſi generalis pro tempore conſenſu interueniente) quomodolibet admittantur, ſub excommunicationis pœna, quàm admiſſi, & admittentes, prout in his ſcriptis ferimus, incurrant ipſo facto. Et ſi dicti beneficiati vltro admitti quouis quæſito colore contra voluntatem Generalis prædicti procurauerint, ſimili modo irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant, beneficiiſque per eos obtentis ipſo facto priuati exiſtant, & aliis perſonis idoneis per illos, ad quos ipſorum collatio pertinere dignoſcitur, conferantur, dictaque beneficia, ſeu officia ambientes, vel procurantes perpetuo inhabiles, & ineligibiles, abſque alicuius regreſſus ſpe maneant & pro talibus perpetuo habeantur. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis, quibuſcunque ſpecialiter, vel generaliter conceſſis, & in futurum concedendis, etiamſi de præſentibus expreſſam fecerint mentionem, & his expreſſo fuerit derogatum; ac etiam de dictis conceſſis, & concedendis litteris, earumque totis tenoribus ſpecialis mentio ſit habenda, & quibus præſentium tenore derogamus, & derogatum eſſe volumus, etiamſi in illis expreſſe caueatur, quod eis nequeat quoquo modo derogari, necnon dicti ordinis iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his, à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum conſtitutionis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo quinto, Idibus Martij, Pontificatus noſtri anno primo.

33 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum nulla fidelium conuentio ſub aliquo religionis colore, abſque Summi Pontificis poteſtate fieri valeat, ne conuentos religioſarum virginum, viduarum, bighinorum, mantellatarum, aut aliquæ particulares ex his ſub habitu, & protectione ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli degentium, aut quæ in poſterum offerentur, abſque Apoſtolicæ autoritatis munimine viuere videantur, harum tenore decernimus, vt ordo præfatus, ac eiuſdem ordinis Magiſter Generalis, Priores prouinciales circa præfatarum receptionem, vitæ modum, admiſſionem, & protectionem illis eiſdem, & prorſus ſimilibus priuilegiis gaudeant, quibus ordines Prædicatorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini gaudent, & vtuntur, dummodo virgines, viduæ, bighinæ, & mantellatæ prædictæ continenter, & honeſte viuant, ieiuneutque, ac alia omnia faciant, & obſeruent, quæ virgines, viduæ, bighinæ, & mantellatæ ordinum Prædicatorum continenter, & honeſtè viuentes ſecundum earum ordinationes, & ſtatuta faciunt, & obſeruant. Nulli omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quinquageſimo ſecundo, Nonis Octobris, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Eugenius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ex clementi prouiſione Sedis Apoſtolicæ, necnon religioſarum perſonarum, & præſertim ſub regulari obſeruantia Altiſſimo famulantium ſtudio præ vitæ deuotionis, & meritis dignoſcitur prouenire, vt Romanus Pontifex quandoque prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum geſta corroboret, & indulta confirmet. Sanè pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim felicis recordationis Martino Papæ V. Prædeceſſori noſtro expoſito, qualiter quondam Bonifacius in ſua tunc obedientia IX. nuncupatus, pro propagatione, & augmento ordinis dicti quaſdam ſuas litteras Apoſtolicas nonnullas conceſſiones, ordinationes, ſtatuta, immunitates, & gratias continentes ſuper receptione quarondam mulierum ad hoc idonearum, quæ habitum regularem prædicti ordinis ad inſtar mantellatarum, ſeu Pinzochetarum Fratrum Minorum, & Prædicatorum ordinum reciperent, velle & geſtare indulſerat, ac demum eidem prædeceſſore ſupplicato, vt præfatas conceſſiones, & indulta de ſpeciali gratia confirmare authoritate Apoſtolica dignaretur, præfatus prædeceſſor huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus, venerabili Fratri noſtro Ioanni Epiſcopo Briocenſi tunc in Romana curia reſidenti, eius proprio nomine non expreſſo, per ſuas certi tenoris litteras mandauit, vt ſe ſuper eiſdem expoſitis informaret, et ſi conceſſa, & indulta proinde facta fuiſſe reperiret, ea authoritate Apoſtolica confirmaſſet, prout in eiſdem prædeceſſoris litteris, in quibus de verbo ad verbum litteræ præfati Bonifacij inſertæ ſunt, plenius continetur. Idemque Epiſcopus ad huiuſmodi prædeceſſoris litterarum executionem procedens poſt habitam ſuper indulto huiuſmodi plenariam informationem, & fidelem, conceſſiones, & indulta præfata authoritate Apoſt. confirmauit, prout in inſtrumento deſuper confecto, & ipſius Epiſcopi ſigillo munito, cuius tenorem habere volumus præſentibus pro expreſſis, dicitur plenius contineri. Quare pro parte Prioris, Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt litteras prædictas, & proceſſus deſuper confectos, ac contenta in eis pro eorum ſubſtantia firmiori robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque qui Religionis, & Ordinis huiuſmodi proſperum incrementum, quantum cum Deo poſſumus honorabiliter procuramus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati litteras, & proceſſus huiuſmodi, & omnia inde ſecuta, prout prouidè facta ſunt, authoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Tenorem verò litterarum Prædeceſſoris, cum intentione præfata præſentibus de verbo ad verbum inſeri fecimus, & eſt talis. 34

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabili Fratri Guillielmo Epiſcopo Briocenſi in Romana Curia reſidenti, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Dum fructus vberes, quos ſacer Ordo dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum Sancti Auguſtini in agro Eccleſiæ militantis propagatione Religionis, & fidei orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, produxit, atque in poſterum producturum ſpe firma ſperamus, diligenter attendimus, dignum cenſemus, & congruum, vt circa ea, quæ ipſius Ordinis incrementum concernere poterunt, benignis fauoribus intendamus. Exhibitæ ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis

Digitized by Google

eiuſdem Ordinis, & Fratrum prædictorum petitio
continebat, quod dudum quondam Poniſacius in
ipſius obedientia IX. nuncupatus præmiſſa prouida
conſideratione recenſens quaſdam litteras Apoſtoli-
eas,nonnulla ſtatuta, conceſſiones, & ordinationes,
& alias immunitates, & gratias continentes eis con-
ceſſit, prout in ipſis litteris,quatum teoorem de ver-
bo ad verbum præſentibus inſerri fecimus, plenius
continetur. Quare pto parte Priorum, & Fratrum
prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt
litteras prædictas, & contraria in eis pro ipſorum
ſubſiſtentia firmiori, authoritate Apoſtolica confir-
mare de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos
itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ac de
præmiſſis certam notitiam non habentes, fratetnitati
tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus, & manda-
mus, quatenus de litteris, & contentis in eis hu-
iuſmodi authoritate noſtra te diligenter informes,
& ſi per eamdem informationem ea prouidè ſta-
tuta, & ordinata, ac conceſſa repereria, ſuper
quo tuam conſcientiam oneramus, litteras, & con-
tenta huiuſmodi authoritare præfata apptobes, &
confirmes. Tenor autem dictarum litterarum ta-
lis eſt.

Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad
perpetuam rei memoriam. In ſinu Sedis Apoſtolicæ
ſacer Ordo Fratrum Eremit.S.Auguſt. conſiſtens ſic
ſpondet per incrementa virtutum, quod dignè me-
retur præcipuis attolli fauoribus, ac ſpiritualibus
gratiis confoueri, & nos equidem Ordinem ipſum
libenter proſequimur prærogatiua fauoris, & aug-
menta ſuorum ſucceſſuum, in iis præſertim, quæ di-
uini cultus augmentum, & Sacri Ordinis propa-
gationem reſpiciunt, paternis affectibus promoue-
mus. Hinc eſt quod nos dilectorum filiorum Prio-
ris Generalis, & Fratrum dicti Ordinis precibus
annuentes, ac cupientes, vt Ordo prædictus eo pro-
ficiat felicioribus incrementis, quo maioribus fuerit
gratiis à Sede Apoſt. communitus authoritate Apoſt.
præſentium tenore ſtatuimus,concedimus,volumus,
& ordinamus,quod de cætero perpetuis ſuturis tem-
poribus, tam Generali, quam cuilibet officiali Prio-
sibus dicti Ordinis ſecundum morem,& ſtatuta eiuſ-
dem Ordinis, in quibuſcunque prouinciis conſtitu-
tis tam præſentibus, quam futuris ſit licitum, ac
permiſſum, quaſcunque mulieres, ſi aliàs ſint ido-
neæ, & aliud canonicum non obſiſtat, quæ habitum
Regularem prædicti Ordinis ad inſtar mantellata-
rum, ſeu Pinzocherarum Ordinum Fratrum Mi-
norum,& Prædicatorum habere,& geſtare voluerint
tam virgines, & matronas, quam viduas, & man-
tellatas, ſeu Pinzocheras dicti Ordinis Eremitarum
recipere, & admittere, ac earum ſingulis habitum
Regularem, ac regulam eiuſdem Ordinis Eremita-
rum,ad inſtar huiuſmodi mantellatarum,ſeu Pinzo-
cheratum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædica-
torum præfatorum, prout ſecundum Deum ſaluti
animarum earundem ſalubrius viſum fuerit expedi-
re, etiam exhibere: quæ ſic recipiendæ authoritate
præfata gaudeant, & gaudere poſſint,& debeant,tam
exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitati-
bus, libertatibus, indulgentiis, ac aliis priuilegiis
quibuſcumque præfato Ordini Eremitarum,eiuſque
Fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam iam
conceſſis, & quæ in poſterum concedentur:quatenus
huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates,
libertates,indulgentiæ,ac quæcumque alia priuilegia
ipſis Prioribus, & Fratribus Ordinis Eremitarum
competunt, vel competere poſſint,ſeu poterunt, &
Priores, & Fratres, ac loca ipſa eſſe capacia eorum-
dem. Volentes inſuper, & authoritate prædicta de-
cernentes, quod exemptionis præfatæ priuilegium,
immunitates, & alia ſupradicta etiam ad iam per ip-
ſos,& Fratres Ordinis Eremitarum receptas,& man-
tellatas, ſeu Pinzocheras huiuſmodi plenario ſe ex-
tendant, ipſæque illis gaudere poſſint, & debeant,
prout de recipiendis Mantellatis, & Pinzocheris
huiuſmodi ſæpius eſt expreſſum. Conſtitutionibus
Apoſtolicis, & ſtatutis,& conſuetudibus tam veſtri,
quam aliorum Ordinum quorumcumque, & aliis
non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis,
decreti,ſtatuti,voluntatis,& conſtitutionis infringe-
re, vel ei auſu temerario contraire. Si quis au-
tem hoc attentare præſumpſerit, indignationem
Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pau-
li Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ
apud Sanctum Petrum ſeptimo Idus Nouembris,
Pontif. noſtri anno vndecimo. Datum Romæ apud
Sanctos Apoſtolos quarto Idus Iulij Pont.noſtri an-
no nono.Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam noſtræ confirmationis,& communicationis
infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis
autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem
Omnipotentis Dei,ac Beatorum Petri,& Pauli Apo-
ſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Flo-
rentiæ an. Incarnationis Dominicæ milleſimo qua-
dringenteſimo trigeſimo quarto, tertio decimo Kal.
Auguſt. Pont. noſtri anno quarto.

Innocentius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. 35
Dilectis filiis Priori, & Fratribus Ordinis Glorioſi-
ſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de
Monte Carmeli,ſalutem,& Apoſtolicam benedictio-
nem. Deuotionis veſtræ precibus inclinati, autho-
ritate vobis præſentium indulgemus, ne de cauſis
aliquibus de cætero vobis à Sede Apoſtolica com-
mittendis inuiti cognoſcere teneamini, niſi litteræ
huiuſmodi plenam de hac indulgentia fecerint men-
tionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare
præſumpſerit,indignationem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe noue-
rit incurſurum. Dat. Lugduni tertio Idus Iulij Pont.
noſtri anno 4.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis 36
filiis Generali, ac cæteris Prioribus,& Fratribus Or-
dinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Vir-
ginis Mariæ de Monte Carmeli, Salutem, & Apo-
ſtolicam benedictionem, Deuotionis augmentum
Deo propitio vobis prouenire confidimus, ſi ſem-
per iis, quæ pie cupitis, nos benignos ad gratiam
habeatis. Hinc eſt quod nos humilitatis veſtræ pre-
cibus inclinati, authoritate præſentium vobis indul-
gemus,vt in locis,& Oratoriis veſtris, quæ ex con-
ceſſione Romanorum Pontificum prædeceſſorum
noſtrorum, aut Diœceſanorum locorum pacificè ob-
tinetis,cum altari viatico poſſitis Miſſarum ſolemnia,
& alia diuina officia celebrare, omni parochiali iure
parochialib. Eccleſiis reſeruato. Et ne de iure huiuſ-
modi poſſit aliqua quæſtio ſuboriri, illud circa obla-
tiones,decimas,& primitias intelligimus,quæ à Lai-
eis ſolent clericis exhiberi, quibus defraudari nolu-
mus parochiales Eccleſias occaſione indulgentiæ ſu-
pradictæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu
temerario contraire. Si quis autem hoc attentare
præſumpſerit,indignationem Omnipotentis Dei, ac
Beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe noue-
rit incurſurum. Datum Peruſij quatto nonas Iunij
Pontif.noſtri an.primo.

Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.Dilectis 37
filiis Priori Generali, & Fratribus Ordinis Glorioſiſ-
ſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ
de

de Monte Carmeli, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Deuotionis veſtræ, qua Deum, nos, & Romanam Eccleſiam reueremini, ſinceritas promeretur, vt petitionibus veſtris, quantum cum Deo poſſumus, fauorabiliter annuamus. Hinc eſt quod nos veſtris deuotis ſupplicationibus inclinati, vt vbicunque in locis tamen ad hoc congruentibus, & honeſtis, extra loca, & Oratoria veſtra, coram Prælatis, Principibus, & Magnatibus, cum ſuper hoc per eos, vel pro parte ipſorum fueritis requiſiti, ſuper altari portatili Miſſas, & alia diuina officia celebrare, abſque tamen iuris parochialium Eccleſiarum præiudicio valeatis, quibuſcumque conſtitutionibus Apoſtolicis, & ſtatutis, ac conſuetudinibus veſtri Ordinis, & aliis contrariis, nequaquam obſtantibus, vobis tenore præſentium de ſpeciali gratia indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione tertio decimo Kal. Martij Pontif. noſtri an. primo.

38 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Partiarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, in quorum Diœceſibus Priores, & Fratres Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, conſiſtunt, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum Prælatos Eccleſiarum, & plantare Sacram Religionem, & plantatam deceat modis omnibus confouere, authoritate præſentium diſtrictius inhibemus, vt aliquis veſtrum à dilectis filiis Prioribus, & Fratribus Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, qui conſiſtunt in veſtris Diœceſibus, vel conſiſtent, obedientiam contra tenorem priuilegiorum, & indulgentiarum Apoſtolicæ Sedis exigere, vel accipere non præſumat. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Laterani decimo octauo Kal. Febr. Pontif. noſtri anno 2.

39 Nicolaus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis in quorum ciuitatibus, & Diœceſibus Fratres Ordinis glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis M. de Monte Carmeli conſiſtunt, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ad audientiam noſtram peruenit, quod licet dilecti filij Fratres Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, in omni patientia, & humilitatis ſpiritu ſe vobis deuotos, & placidos ſtudeant exhibere, mandatis veſtris in omnibus, quæ ſtatutis eiuſdem Ordinis non obuiant, prompta deuotione parendo, nihilque velint facere, per quod Eccleſiis, in quarum morantur parochiis, aliquod præiudicium, vel diſpendium generetur: nihilominus, quidam veſtrum Fratres eoſdem nimium comprimentes ipſos in Oratoriis ſui Ordinis in eorum ciuitatibus, vel Diœceſibus conſtitutis, diuina officia celebrare pro ſuæ voluntatis arbitrio non permittunt, aliàs graues exiſtentes eiſdem plurimum, & infeſti; propter quod duxerunt ad Apoſtolicæ Sedis auxilium recurrendum; Cum igitur indignum exiſtat, vt iidem Fratres eos moleſtos ſentiant, qui ipſos ſuæ Religionis obtentu tenentur in viſceribus gerere charitatis, non circa Religionis augmentum, & animarum profectum vigiles inueniri volentes, Fraternitati veſtræ ad inſtar felicis record. Alexandri, & Clementis IV. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum per Apoſtolica ſcripta firmiter præcipientes quatenus quamdiu prædicti Fratres mandatis veſtris, iuxta præmiſſum modum deuotè obedire curauerint, ab ipſorum moleſtiis, & grauaminibus deſiſtentes, ac ſubditos veſtros ab ipſorum inquietatione penitus compeſcentes, permittatis ipſos, maximè cum iam oratoria, & collegia habeant in ciuitatibus, & Diœceſibus veſtris, prout decet viros Religioſos approbati Ordinis, diuina officia in eiſdem Oratoriis liberè celebrare, ita vt Fratres prædicti propter hoc ad nos recurrere vlterius non cogantur. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem quinto Kal. Maij Pontificatus noſtri an. tertio.

Bonifacius Epiſcopus, ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Prioribus Prouincialibus Fratrum Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Mont. Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Religionis veſtræ promeretur honeſtas, vt petitionibus veſtris præſertim animarum ſalutem concernentibus fauorabiliter annuamus. Ex parte ſiquidem veſtra fuit propoſitum coram nobis, quod plures Fratres veſtri Ordinis in Theologica facultate inſtruct. deſiderant Chriſti fidelibus proponere verbum Dei. Nos igitur veſtris ſupplicationibus inclinati tenore præſentium vobis authoritatem concedimus, vt illis ex prædictis Fratribus, quos ad hoc idoneos eſſe cognoueritis proponendum Chriſti fidelibus prædictis verbum Dei, de Diœceſanorum tamen aſſenſu, licentiam valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Anagniæ decimo Kalend. Auguſt. Pont. noſtri anno primo. 40

Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Prioribus, & Fratribus Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Meritis veſtræ Religionis inducimur, vt vos proſequamur gratia, quæ veſtris neceſſitatibus eſſe dignoſcitur opportuna. Hinc eſt, quod nos veſtris ſupplicationibus annuentes, vt de vſuris, rapinis, & alias malè adquiſitis, ſi quibus harum reſtitutio fieri debeat omnino inueniri, & ſciri non poſſint, necnon de quibuſcumque legatis indiſtinctè ad pios vſus relictis, dummodo executorum teſtamentorum ad id accedat aſſenſus, ac redemptionis votorum, quæ fuerint authoritate Diœceſanorum Pontificum commutata (Hierosolymitano dumtaxat voto excepto) vſque ad ſummam centum marcharum argenti recipere valeatis, authoritate vobis præſentium duximus concedendum, ſi pro ſimilium receptione alias non ſitis à Sede Apoſtolica huiuſmodi gratiam conſecuti. Ita quod ſi aliquid de ipſis centum marchis dimiſeritis, vel reſtitueritis, aut dederitis illis, à quibus eos receperitis, huiuſmodi dimiſſum, vel reſtitutum, ſiue datum nihil ad deliberationem proſit eorum, nec quantum ad illud habeantur aliquatenus abſoluti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Viterbij ſexto decimo Kal. Octob. Pontificatus noſtri anno primo. 41

Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilecto filio Priori Generali Fratrum Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem 42

ctionem. Exigentibus Sacræ tui Ordinis Religionis meritis dignum duximus, vt tuis petitionibus, maximè, quæ ſalutem continent animarum, fauore beneuolo annuamus, tuis itaque precibus inclinati, vt eos ex Fratribus tuis, qui pro iniectione manuum in ſe ipſos excommunicationis laqueum ante, vel poſt ſuſceptum habitum incurrerunt; necnon & illos, qui ſæculi vanitate relicta cupientes veſtræ humilitatis collegio aggregari ſe aſſeruerint excommunicatione legatos, ne ipſorum ad Deum poſſit conuerſio impediri, per te, & alios abſoluere valeas, & cum illis, qui irregularitatis contraxerunt maculam diſpenſare plenam tibi, & eis, quibus ſuper hoc vices tuas commiſeris, concedimus authoritate præſentium facultatem, niſi adeo graues, & enormes fuerint exceſſus, qui meritu ſint ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi. Ita tamen, quod ſi ipſi Ordinem veſtrum exiuerint, vel dimiſerint, eo ipſo prædicti ſententiis ſint aſtricti, & huiuſmodi diſpenſatio nullius penitus ſit momenti, & ſi aliqui ex eis propter debitum, ſeu alias pro iure alterius fuerint ſententiis prædictis ligati, ſuper his ſatisfaciant, vt teneantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum apud Montem Fiaſconem quinto Kal. Pontif. noſtri anno primo.

43 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Ex Apoſtolici cura tenemur officij circa Religionis augmentum attenti, & vigiles inueniri, ſuper iis dignè veſtris votis annuimus, in quibus honorem veſtri Ordinis, & animarum profectum contineri ſentimus. Hinc eſt, quod nos veſtræ precibus deuotionis inducti, vt volentes veſtro aggregari collegio, & profeſſionem facientes in Ordine veſtro, qui ſuſpenſioni, aut interdicti, vel excommunicationis ſententiis ſunt ligati, vos filij Priores abſolutionis beneficium iuxta formam Eccleſiæ impartiri, & ipſos in Fratres recipere valeatis, authoritate præſentium indulgemus. Ita tamen, quod ſi aliqui propter delictum ex eiuſdem, vel quocunque modo alterius iure ſententiis huiuſmodi ſunt aſtricti, ſuper his ſatisfaciant, vt tenentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Lateran. tertio Kalendas Aprilis Pont. noſtri anno ſeptimo.

44 Cum autem, ſicut dilecti filij Chriſtophori Martignoni Generalis Magiſtri dicti Ordinis relatione intelleximus, noſque etiam experientia didicimus in minoribus conſtituti, circa litteras, & priuilegia huiuſmodi, eorumque vim, & efficaciam, nonnullæ dubia ſunt exorta, attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo, vt prædiximus multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens ſanctitatis in agro militantis Eccleſiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum ſpe firma tenemus, ac illius ſtatum proſperum, & tranquillum palmites ſuos à mari, vſque ad mare, & etiam ad barbaras extendendo nationes, propter illius antiquitatem, in Monte Carmelo primariam fundationem, intenſis zelantes affectibus, ac cupientes, vt litteræ, & priuilegia prædicta, ſublatis quibuſlibet dubitationibus inuiolabiliter obſeruentur, prædictorum quoque, & aliorum diuerſorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, qui Ordinem prædictum variis priuilegiis non immerito decorauerunt inhærentes veſtigiis, Motu proprio, non ad eorum Chriſtophori Generalis, aut dicti Ordinis Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de monte Carmeli profeſſorum, vel alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera voluntate, & deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia prædictas litteras Nicolai IV. Bonifacij VIII. Clem. IV. Innoc. IV. Ioan. XXII. Alexand. IV. Greg. XI. Clem. VI. Eugenij IV. Pij II. Vrbani IV. Calliſti III. Nicolai V. Benedicti XIII. Innoc. IV. Vrbani VI. Clem. V. Pauli. II. & aliorum plurimorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum litteras, etiam indulgentiarum, & aliarum quarumlibet gratiarum ſpiritualium, & temporalium dicto Ordini Beatæ Mariæ de Monte Carmeli, & illius domibus, aut Fratribus in genere, vel in ſpecie, quomodolibet conceſſas, quas ac ſi de verbo ad verbum, vna cum litteris prædictorum Pontificum inſertæ forent præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac omnia & ſingula in eis contenta, authoritate Apoſtolicæ tenore præſentium approbamus, & innouamus, & de nouo concedimus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere, debere decernimus. Supplentes ex certa ſcientia, & 45
proprio motu omnes defectus, ſi qui quoquo modo interuenerint in eiſdem, proque potiori cautela omnia, & ſingula per Nicolaum IV. Bonifacium VIII. Clem. IV. & Nicolaum V. alioſque prædeceſſores prædictos in eiſdem litteris pro & in fauorem dicti Ordinis Carmelitarum, & illius domorum, & perſonarum, & etiam Oblatarum, Commiſſarum, & Mantellatarum, ac aliarum, vtriuſque ſexus, quomodolibet etiam confratrum, & ſororum Eccleſias, ac domos huiuſmodi viſitantium, ac illis pias eleemoſynas erogantium, quomodolibet ordinata, ſtatuta, decreta, conceſſa, & indulta, vim, & vigorem, & efficaciam haberi, & fieri obſeruari debere motu, ſcientia, & authoritate prædictis de nouo ordinamus, & ſtatuimus, atque decernimus, dictoque Ordini, & illius domibus, & profeſſoribus concedimus, & indulgemus. Et quia, ſicut accepimus, noſque ipſi in minoribus conſtituti experientia didicimus, circa litteras, & priuilegia huiuſmodi nonnullæ dubia poſtmodum ſunt exorta, habita ſuper illis conſideratione decenti, motu, auctoritate, & ſcientia ſimilibus, primo litteras Innocentij IV. 46
Clementis IV. & Innoc. VI. & Alexandri IV. per quas dicti Ordinis Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli profeſſoribus conceditur, quod ad ſolutionem collectarum, ſeu exactionem quarumlibet, vel vigeſimæ cogi à nemine valeant, & in præfatis Clementis IV. & Alexandri IV. Romanorum Pontificum præfatorum, etiam prædeceſſorum noſtrorum, litteris prædictis in ea parte, in qua concedunt dictis Fratribus de noualibus eorum, quæ propriis manibus, aut ſumptibus colunt, ac de hortis, virgultis, & piſcationibus eorum nullus ab eis decimas exigere præſumat, ad quæcunque bona dictorum Fratrum, & quæcunque onera, quæ etiam ſub cenſuris alterius quotæ, vel ſubſidij, etiam charitatiui, aut datij, vel pedagij, vel gabellæ, ſeu alio quovis nomine indicerentur, etiam per Apoſtolicæ Sedis Legatos, locorum Ordinarios, vel clerum, aut populum, ſæculares principes, & dominos temporales, & alios quoſcunque exigerentur, quavis etiam Apoſtolica authoritate, necnon ad quaſcumque decimas, etiam quas vulgus Papales appellat,

Google

lar, & Apoſtolica Sedes pro Chriſtianæ fidei defen-
ſione, aut aliis imminentibus ei periæpe neceſſita-
tibus indicit, extendimus, ac decernimus dicti Or-
dinis profeſſores, etiamſi decimæ, & onera huiuſmo-
di per quoſcumque exemptos etiam Mendicantium
Ordinum profeſſores ſolui mandarentur, cum qui-
buſdam etiam derogatoriam derogatoriis, ac fortio-
ribus, & inſolitis clauſulis, ad decimarum, & one-
rum huiuſmodi ſolutionem non teneri, & in eorum
ſolutione ceſſando cenſuras, & pœnas aliquando
non incurrere, niſi præſentibus non per generales,
aut alias clauſulas ſpecialem mentionem importan-
tes, ſed alias ſit derogatum ſpecifice earum de verbo
ad verbum inſerto tenore. Et vt virgines, & viduæ,
& coniugatæ perſonæ Mantellatæ, ſeu Pinzoche-
ræ dicti Ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruen-
tius iuxta earum viuendi ritum, & morem ſub cu-
ra, & ſecundum inſtituta dicti Ordinis, ac ordina-
ta per Bonifacium IX. in ſua obedientia nuncupa-
47 tum, & Martinum V. ac Eugenium IV. prædeceſ-
ſores prædictos confirmata, quoad moniales, vir-
gines, & viduas, coniugatas, & mantellatas, Pin-
zocheras Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, & per
præfatum Nicolaum V. etiam prædeceſſorem no-
ſtrum, quod omnia, & ſingula indulta, priuilegia,
& indulgntias Ordinum Prædicatorum, & Eremi-
tarum ad virgines, viduas, & coniugatas perſonas
mantellatas Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſem-
perque Virginis Mariæ de Monte Carmeli extenſa,
& ad quas virgines mantellatas Pinzocheras à di-
cti Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque
Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſingula priuile-
gia, & indulgentias Ordini Minorum conceſſa, &
indulta motu, & ſcientia ſimilibus, quoad omnia
extendimus, & extenſa volumus, & mandamus,
vt eo attentius diuinis ſtudeant vacare beneplacitis,
quanto maioribus priuilegiis, & fauoribus prædi-
ctæ ſedis cognouerint ſe fore refectas motu, ſcien-
tia, & authoritate prædictis volumus, & eiuſdem
perſonis concedimus, quod omnibus, & ſingulis
priuilegiis, immunitatibus, fauoribus, gratiis, &
indultis in ſpiritualibus, & temporalibus prædictis
Ordinibus, videlicet Prædicatorum, Minorum,
Eremitarum Sancti Auguſtini, & eorum Fratribus,
& pro Fratribus Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemper-
que Virginis Mariæ de Monte Carmeli conceſſis,
& concedendis, & quibus illi in genere, quomodo-
libet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in
mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem
& iniunctarum pœnitentiarum relaxationem, vti,
potiri, & gaudere, ac participes eſſe poſſint, & de-
beant. Liceatque Fratribus prædictis eiuſdem Pinzo-
cheris, & Mantellatis perſonis in earum etiam do-
mibus, quoties opus fuerit, confeſſionibus diligen-
ter auditis, de abſolutionis beneficio prouidere, &
48 Eucharistiæ, ac Extremæ-Vnctionis Sacramenta mi-
niſtrare, & dum eos, vel eas decedere contigerit, il-
lorum cadauera ad eorumdem Fratrum Eccleſias tu-
mulanda deferre etiam parochialium perſonarum eo-
rumdem Rectorum licentia minime requiſita, &
contradictione quacumque non obſtante. Et ne obla-
ti, & oblatæ eiuſdem Ordinis ſuorum iure deuotio-
49 nis ad Ordinem ipſum fruſtrentur effecto, omnia, &
ſingula circa Fratres, & Sorores Mantellatas, ſeu
Pinzocheras nuncupatas perſonas prædictas in præ-
ſentib. litteris ſtatuta, conceſſa, & ordinata, aut illis,
& Fratrib. prædictis in eorum commodum, & fauo-
rem indulta, ad eaſdem dicti Ordini nunc, & pro
tempore oblatas, & commiſſas vtriuſque ſexus per-
ſonas eiuſdem ſcientia, motu, & authoritate exten-
dimus, & ampliamus, ac in eis locum habere de-
bere, perinde ac ſi pro eiſdem oblatis, & commiſ-
ſis perſonis, & circa illas emanaſſent, decernimus,
volumus, & ordinamus. Et quia ex conceſſione
continetur dictorum Innocentij, & Alexandri IV.
& Gregorij Vndecimi, prædeceſſorum, quod liceat
eis, cum interdictum generale terræ fuerit, dum-
modo cauſam non dederint interdicto, clauſis ia-
nuis, excommunicatis, & interdictis excluſis,
ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia officia diuina ce-
lebrare, eorumdem Fratrum deuotioni non plene
conſulitur conceſſionem eamdem extendendo eiſ-
dem Fratribus, vt liceat eis habere altare portà-
tile cum debitis reuerentia, & honore, ſuper
quo in locis ad hoc conuenientibus, & honeſtis,
præterquam in Eccleſiis ab Ordinarij obedientia non
exemptis, quoties id eis contigerit interdici, poſſint
Miſſas, & alia diuina officia, in quorumcumque
præſentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina
huiuſmodi cum eis mantellatas, & Pinzocheras, ac
oblatas, commiſſaſque perſonas, & ipſorum Fra-
trum, ac Monaſteriorum monialium Ordinis pro-
curatores, aduocatos prædictos, & negotia gerentes,
vtriuſque ſexus admittere, præfatis, ſcientia, motu, & 51
authoritate indulgemus. Iis vero, qui veſtris immi-
rantur obſequiis, cuncta libere miniſtrare poſſitis
Eccleſiaſtica Sacramenta & ipſos cum decedunt, in
veſtris cœmeteriis ſepelire. Si quando autem in ter- 52
ris, in quibus reſidetis, vel in earum perſonas ex-
communicationis ſeu interdicti ſententias contigerit
promulgari, pueri veſtris ſeruitiis deputati, negotio-
rumque veſtrorum procuratores, & operarij, qui in
veſtris locis eorum operibus perſonaliter continuo
inſtiterint, huiuſmodi ſententiæ obnoxij minimè ha-
beantur, ibique poſſint, quemadmodum Fratres diui-
na audire iuxta formam, quæ locis ipſis, & eorum
vtriuſque ſexus perſonas in eo caſu à Sede Apoſtolica
eſt conceſſa, niſi eidem interdicto cauſam dederint,
vel excommunicari specialiter, vel interdici contin-
gat. Et quia vos voluntariam patientes paupertatem, 53
exhortationis piæ ſtudio bonos ad potiora dirigitis, &
errantes in rectitudinis ſemitam laudabiliter reuoca-
tis, concedimus, vt in excommunicatorum terris, libe-
re commorari, & ab eis tunc, & etiam, quando per
ipſos vos tranſire contigerit, neceſſaria, vitæ depoſ-
cere, ac recipere valeatis. Generalis quoque in toto 54
Ordine liberè, & ſinguli Prouinciales, in totum, &
de ſuis Prouinciis prædictis Fratribus conſtitutis ibi-
dem, necnon & Fratribus aliis eiuſdem Ordinis in-
terdum ad eos declinantibus vndecumque, abſolu-
tione, & diſpenſatione indigentibus, ſiue priuſquam
intrauerint Ordinem, ſiue poſt in caſibus exceſſerint,
pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut
ſuſpenſionis incurrant ſententias à iure, vel à Iudice
generaliter promulgatas, & huiuſmodi ſententiis in-
nodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto
diuina officia celebrantes; vel ſuſcipientes Ordines ſic
ligati notam irregularem incurrant, abſolutionis,
& diſpenſationis beneficium valeant impartiri, niſi
in caſibus in præſentibus litteris, quas vulgus Ma-
re magnum appellat, exceptis. Fratres quoque 55
veſtri, quos pro tempore vos Generalis, & Pro-
uinciales, necnon & vices veſtras gerentes in pro-
prios habueritis confeſſores, abſolutionis, & diſ-
penſationis beneficium vobis, cùm expedierit, va-
leant impartiri, iuxta formam conceſſionis ſuper
abſolutione, & diſpenſatione Fratrum eiuſdem
Ordinis in præſentibus litteris vobis facta. Ad hoc 56
valentes veſtræ aggregari Sacræ Religioni, qui ſuſ-
penſionis, aut interdicti, vel excommunicationis
ſententiis à iure, vel à Iudice promulgatis gene-
raliter ſunt ligati, abſolutionis beneficium, obſer-
uata forma canonica, impartiri, ipſoſque in Fratres
recipere, ac eos, qui poſt aſſumptum habitum, &
proſe

Digitized by Google

profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſæcu-
lo fuiſſe ſententiis innodatos, ſecundum formam ip-
ſam vos Generalis magiſter, & Provinciales Prio-
res, ac vices veſtras gerentes valeatis abſoluere, &
cum irregularibus diſpenſare, ſi forſan talibus in-
nodati ſententiis, vel in locis interdictæ ſuppoſitis
divina præſumpſerint officia celebrare, vel Ordines
receperint, ita tamen, quod ſi aliqui ex eiſdem ſen-
tentiis propter debitum ſunt aſtricti, ſatisfaciant, vt
tenentur. Volumus autem nihilominus, quod poſt-
quam fuerint abſoluti huiuſmodi volentes aggrega-
ri prædictæ Religioni, niſi mox Ordinem veſtrum
intrauerint, quacunque etiam prælatorum eiuſdem
Ordinis licentia non obſtante, eo ipſo in priſtinas
ſententias, à quibus eos taliter abſolui contigerit,
relabantur. Cæterum veſtra diſcretio cautè provi-
deat, vt Apoſtolicæ Sedis, legatorum ipſius, &
Ordinariorum locorum in abſolutionibus huiuſmo-
di ſcandalum euitetur. Præterea Ioannes XXII. &
57 Eugenij IV. & Calliſti III. prædeceſſorum veſti-
giis inhærentes, conſtitutionem Viennen. Conci-
lij, per quam nonnullis Mendicantium Ordinum
profeſſoribus conceditur, vt in eorum Eccleſiis, &
cœmeteriis liberam poſſint habere ſepulturam, ſalua
iuſtitia Eccleſiarum, Parochialium, à quibus cor-
pora mortuorum aſſumuntur, ad eoſdem Fratres
Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli
per Ioannem XXII. extenſam, & quam per præſentes
motu, ſcientia, & voluntate ſimilibus extendimus, &
per præſentes in perpetuum vobis ſepulturam in Ec-
cleſiis, & cœmeteriis veſtris concedimus, eam libe-
ram eſſe cenſemus, vt eorum devotioni, & extremæ
voluntati, qui ſe illic ſepeliri deliberauerint, niſi
excommunicati, aut interdicti, aut etiam publicè
vſurarij fuerint, nullus obſiſtat. Vt igitur litibus,
quæ exinde oriuntur, aut quomodolibet in futurum
oriri poterunt, motu, ſcientia, & authoritate præ-
dictis obuiemus, declaramus libertatem huiuſmodi
intelligi debere etiam quoad hoc, vt Fratres ipſi nul-
lius ſuper hoc petita licentia, parochias, in quibus
corpora prædicta forent cum Cruce proceſſionaliter
ingredi, & corpora ipſa leuare, & ad eorum Eccle-
ſias ſepelienda deferre poſſint, vbi hoc fieri conſue-
tum foret, vel preſbyteri de leuatione requiſiti id
facere recuſarent, nec cogantur inuiti, etiam præ-
textu cuiuſvis conſuetudinis ipſi, vel defunctorum
conſanguinei, illa ad parochiales Eccleſias, aut alia
loca deferre, & cum illis, vel ſine inibi celebrare,
vel celebrari facere pro eiſdem defunctis aliqua di-
uina officia ante, vel poſt ſepulturam eorundem.
58 Iuſtitiam autem Eccleſiarum, à quibus corpora ipſa
ſumuntur, iuxta eorundem prædeceſſorum noſtro-
rum, & noſtram voluntatem, ſaluam eſſe debere de-
cernimus, eo caſu, quo dumtaxat apud loca ipſorum
Fratrum corpora ipſa ſepeliuntur, ſi vero non apud
eos, ſed alios etiam Mendicantium Ordinum profeſ-
ſores corpora ipſa contigerit ſepeliri, ex iis, quæ
ad Fratres prædictos, apud quos tunc corpore ipſa
non ſepelirentur, & de bonis defunctorum quomo-
libet eis obueniret quovis particulari, vel vniuerſali
titulo, directè, vel per obliquum nullam canoni-
cam, vel parochialem portionem dare teneantur,
nec ſimiliter aliqua portio debeatur de iis, quæ ad
certos, & determinatos vſus eiſdem Fratribus, vel
eorum domibus in genere, vel in ſpecie dantur,
etiam de bonis eorum, quorum cadauera apud eos
contigerit ſepeliri, nec etiam in caſibus, in quibus
per eorundem Clementis IV. Benedicti XI. & Ni-
colai VI. ac aliorum prædeceſſorum noſtrorum ſpe-
cialia priuilegia Fratres ipſi ab huiuſmodi ſolutione
quartæ ſunt exempti, nec aliquo caſu de candelis, quæ
dantur ad manus Fratribus, quarta aliqua quomodo-
libet detrahatur. In reliquis vero caſibus, quam in
præmiſſis, in quibus quarta ipſa ſoluenda veniret,
conuentiones ſi quæ ſunt inter Fratres prædictos, &
locorum Ordinarios, & Eccleſiarum rectores initæ
laudabiles, & honeſtæ in poſterum obſeruentur. Et- 59
ſi forte per nos, aut Sedem Apoſtolicam de piæ le-
gatis relictis, & diſpoſitis in genere, vel in ſpecie
decima, vel alia portio ſeu quarta alteri piæ, vel non
piæ cauſæ ex quavis cauſa hactenus conceſſa foret,
aut in poſterum concedi, & ſolui, aut dari, vel man-
dari contingeret, Fratres prædictos, & illorum do-
mos, ac eis legata, & relicta, aut alias in eorum fa-
uorem diſpoſita in conceſſione, & mandatis huiuſ-
modi decernimus, & volumus non includi, niſi de
ipſis Fratribus, & præſenti decreto, & voluntate no-
ſtra non per generales clauſulas, quæ etiam ſpecia-
lem mentionem importare viderentur, ſed vera, &
ſpecifica mentio fiat in eiſdem. Exemptionem quo-
que Ordinis domorum Fratrum, & bonorum præ- 60
dictorum per Innoc. IV. Alexandri IV. Innocentij
VI. Gregorij XI. Ioannis XXII. & Clementis
VI. prædeceſſorum eorundem litteras prædictas
conceſſam, & illius approbationem, & extenſionem
in Clementis VI. præfati litteris prædictis conten-
tam, vtpote notorias allegatione, & probatione non
indigere, ac quaſlibet Excommunicationis, ſuſpenſio-
nis, & interdicti ſententias, & quoſcunque proceſſus,
qualvis pœnas, & ſententias generales, vel ſpecia-
les continentes, & quas promulgari, vel haberi, &
omnia, quæ contra Fratres, domos, loca, ac perſonas
oblatas, & Mantellatas dicti Ordinis, & in illius
exemptione huiuſmodi quomodolibet comprehenſa
etiam ratione cuiuſcunque contractus vel delicti,
ſeu rei de qua ageretur, vbicunque iniatur contra-
ctus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtant
fieri, vel haberi contigerit, etiam exemptione hu-
iuſmodi aliter non allegatas, vtpote notoria nullius
roboris, vel momenti, & pro infectis haberi de-
bere pari motu, ſcientia, & authoritate decernimus.
Litteras vero felicis recordationis Vrbani. IV. præ- 61
deceſſoris præfati, per quas conceditur indultum,
quo cauetur, quod Fratres prædicti ſuorum conſta-
tium, & familiarium, & aliorum Chriſti fidelium
cauſa devotionis ad eos recurrentium de licentia ſuo-
rum Prælatorum confeſſiones audire, & eis pro com-
miſſis pœnitentias iniungere valeant, niſi forte talia
commiſerint, propter quæ Sedes Apoſtolica merito
eſſet conſulenda, declaramus licentiam ſuorum Præ-
latorum illam intelligi debere, quam Ordinarij præ-
ſentatis ad confeſſiones audiendas iuxta eiuſdem
Concilij Viennenſis Conſtitutionem date ſunt aſtri-
cti. Ruſus quia præfatus Eugenius prædeceſſor con- 62
ceſſit Generali, vel ab eo deputatis, vt habeant circa
omnes ſui Ordinis Fratres in conceſſionibus eorum
audiendis, & pœnitentiis iniungendis aliiſque dum-
taxat ſalutem animarum concernentibus exequen-
dis eamdem poteſtatem, & facultatem, qualem in
præmiſſis minores pœnitentiarij, & facultatem,
qualem in præmiſſis minores pœnitentiarij Papæ in
Romana Curia præſentes ex officio exercebant, &
habebant, & in huiuſmodi conceſſione eis concorda-
tur ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere
exceſſibus, cenſuris, & pœnis, niſi talia forent propter
quæ merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinan-
di, & cum ſæpè revocetur in dubium, vt abſoluen-
tium, & abſoluendorum, diſpenſantium, & diſpen-
ſandorum pro tempore puritati conſcientiæ conſula-
mus, declaramus hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, &
qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent; aut ad infideles
prohibita detuliſſent, dumtaxat ad Sedem Apoſtolic.
merito deſtinandos. Reliquis verò omnibus etiam
Simoniæ prauitate qualitercumque irretitis poſſe

per

per illos, quibus inibi conceditur abſolutionis bene-
ficium, vel diſpenſationis gratiam iuxta caſuum exi-
gentiam impartiri, & quod in prædicta Eugenij præ-
deceſſoris noſtri conſtitutione de Fratribus ſit men-
63 tio ad omnea vtriuſque ſexus dicti Ordinis profeſ-
ſores, nos de dono ſpecialis gratiæ etiam proprio mu-
tu extendimus. Et nihilominus, vt dicti Ordinis pro-
feſſoribus omnis vagandi tollatur occaſio, & ad Se-
dem Apoſtolicam recurrendi ſubtrahatur pro poſſe
neceſſitas Generali dicti Ordinis, pro tempore exi-
ſtenti diſpenſandi cum dicti Ordinis Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli profeſſori-
bus defectum natalium ex adulterio, ſacrilegio, ince-
ſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu proue-
nientem patientibus, nec non cum iis, qui ex quauis
cauſa præter homicidij voluntarij, bigamiæ, & mu-
tilationis membrorum irregulares forent, poſtquam
Ordinem ipſum profeſſi fuerunt, vt defectu, & ir-
regularitate huiuſmodi non obſtante irregulares ip-
ſi ad quoſcumque etiam Sacros Ordines promoueri,
& in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, &
tam ipſi irregulares quam defectum natalium pa-
tientes prædicti ad quæcumque adminiſtrationes, &
officia dicti Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaque
gerere, exercere liberè, & licitè valeant motu, ſcien-
tia, & authoritate prædictis concedimus per præſen-
64 tes. Et quoniam Parochialium Eccleſiarum rectores
præfati erga illos, qui dictis Fratribus Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eorum pec-
cata confitentur, perſæpe ſe reddunt in exhibitione
Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis difficiles, con-
cedimus ipſis Fratribus Glorioſiſſimæ Dei Genitricis
Mariæ de Monte Carmeli vt eiſdem perſonis eis
confeſſis, quibus rectores præfati ſine rationabili
cauſa denegauerint ſiue malitioſe diſtulerint Eu-
chariſtiæ, ſeu Extremæ Vnctionis Sacramenta
miniſtrare ſuper quo eorumdem confeſſorum aſſer-
tioni ſtari debeat, illa petentibus poſſint impune ex-
65 hibere. Et cum aliquando contingat Monaſteria in
Monalium dicti Ordin. Monialibus deſtitui, adeo vt
de eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conue-
nientiuſque ſit, quod illorum ſic deſtitutorum bona
ad ipſos Fratres deueniant, quorum erat curæ com-
miſſa, quam ad alios quæ ſic deſtituta exiſtant, &
deſtitui contigerit in futurum, cum eorum bonis om-
nibus perpetuis vſibus Fratrum domus dicti Ordinis
eiſdem deſtitutis Monaſteriis propinquioribus ap-
plicamus, ita vt, Fratres illi poſſint de illis, & de
eorum Monaſteriorum ſtructuris, & ædificiis pro
eorum voluntate diſponere, prouiſo, quod illorum
Eccleſiæ, & Oratoria ad profanos vſus non redigan-
tur, ſed in illis quandoque diuina celebrentur offi-
66 cia. Inſuper cum nonnulli ad Ord. prædictum Glo-
rioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis M. de
Monte Carmeli ſpecialem gerentes deuotionis affe-
ctum ordinent eorum cadauera cum habitum dicti
Ord. Glorioſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte
Carmeli, aut Sororum Mantellatarum prædictarum
ſepeliri, ne ex illorum corporum delatione ad alia lo-
ca Ordini, & Fratribus prædictis iniuria irrogetur,
decernimus tales apud ipſos eſſe ſepeliendos, etiamſi
alibi ſuam elegiſſent ſepulturam, nec poſſe etiam in
loco per eos electo cum habitu prædicto quomodo-
libet ſepeliri, aut ad ſepeliendum portari abſque Fra-
trum dictæ domus, vel loci, in quo tales deceſſerint
expreſſa licentia, & aſſenſu, contradictores verò ex-
communicamus. Cæterum, ne ſi ratione Parochia-
67 lium Eccleſiarum apud quas domus Fratrum eorum-
dem conſtructæ fuerint, aut conſtruentur in poſte-
rum locorum Ordinarij in eoſdem Fratres aliquam
ſuperioritatem vendicare tentarent, Fratrum [illegible]
quies in aliquo perturbaretur, concedim[illegible]

tribus, vt in ſic conceſſis, & quas eis concedi con-
tigerit curatis Eccleſiis, poſſint per capellanum per
eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum cu-
ram huiuſmodi exercere, qui quandiu capellanatus
huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti Ord. Glorio-
ſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli
profeſſor exiſteret, dictorum Fratrum Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli libertate, &
exemptione fruatur. Eccleſiæ vero prædictæ, illorum
bona illa, qua domos Fratrum dicti Ord. prærogatiua 68
lætentur. Illi præterea particulæ literarum prædicta-
rum Alexandri IV. prædeceſſoris præfati, in qua Fra-
tribus prædictis eligendi Priorem Generalem dicti
Ord. facultatem concedit motu, ſcientia, & autho-
ritate prædictis adiicimus, quod idem Generalis Prior
ſic electus poſtquã electionis ſibi præſentato decreto
conſenſerit, intelligatur auth. Apoſt. confirmatus eo
ipſo, & liberè adminiſtret & exerceat quod ad ſui
Prioratus generalis pertinet officium reiecta quan a
profeſſorum dicti Ord. & aliorum ſibi ratione dicti
officij ſubditorum appellatione, quæ ab eius præcep-
tis, monitionibus, Ordinationibus, mandatis, & de-
cretis, regulari diſciplina eorumdem quomodolibet
interponi contingat; Priores verò Prouinciales, &
locales, & alij officiales, qui ſecundum eiuſdem Ord.
ſtatuta aliter quam per electionem à præfati Ord.
magiſtro Generali inſtituuntur poſt ipſam inſtitutio-
nem ſeu prouiſionem de ipſis factam curam anima-
rum Fratrum ſibi ſubditorum habeant, ipſoſque li-
gare, & ſoluere poſſint iuxta ipſius Ord. ſtatuta.
Rurſus quia intelleximus, quod etſi bonæ mem. Ioan-
nes XXII. prædeceſſor noſter illorum opinionem,
qui aſſerebant, quod confeſſi Fratribus prædicti
Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Mon- 69
te Carmeli, & aliorum Ordinum Mendicantium ad
audiendum confeſſiones iuxta Iuris diſpoſitionem
deputatorum pro tempore, tenebantur eadem peccata
Rectori eorum parochialis Eccleſiæ iterum confiteri
reprobauerit. Et deinde præfatus Eugenius reproba-
tionem huiuſmodi approbando contra talia aſſeren-
tes tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Or-
dinarios inquiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè
Nicolaus V. prædeceſſor prædictis geſta in præmiſ-
ſis ab eiuſdem Ioanne, & Eugenio prædeceſſoribus,
robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuit.
Nihilominus adhuc nonnulli eorum inhærentes
proteruæ opinioni, deſuper falſos, damnatos, ac malè
ſonantes, ac reprobatos articulos veros eſſe affirmare
non verentur, vt talium præſumptuoſa temeritas
tanta minus inualeſcat, quanto plurium erit ſupe-
riorum correctioni ſubiecta, conceſſam contra ta-
les per eiuſdem Eugenij prædeceſſoris litteras loco-
rum Ordinariis facultatem, ad Inquiſitores hære-
ticæ prauitatis, & ad Protectores dicti Ordinis
Glorioſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Car-
meli, & aliorum Mendicantium, videlicet Præ-
dicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Augu-
ſtini qui ſunt, & qui pro tempore erunt, & Audito-
rum Cameræ Apoſtol. & ad quemlibet prædictorum
de per ſe extendimus, & volumus, quod prædicto-
rum quatuor Ordinum Mendicantium protectores,
necnon Auditor Cameræ Apoſtol. & Inquiſitores
ipſi quicunque fuerint eadem, qua Ordinarij con- 70
tra tales auth. fungantur. Quod ſi per quoſcumque
proceſſus, lites, controuerſias quomodolibet inter
ipſos Fratres prænominatos, & Eccleſiarum recto-
res, & Ord[illegible] gentes [illegible] ipſi, ſeu quicun-
que aliis [illegible] arum per Chri-
[illegible] quocunque
[illegible] præſentis qa-
[illegible] ſinguli tales
[illegible] onis incurrant
ſenten

ſententiam, ac contra tales ipſi Carmelit. Prædic.
Minor & Erem. S. Aug. protectores & Auditor Ca-
meræ Apoſt. qui ſunt, & qui pro tempore erunt, &
Inquiſitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum
Fratrum requiſitionem poſſint, & debeant quilibet
eorumdem per ſe ſicut contra hæreticos procedere.
Et ne prætextu conſtitutionis Innoc. IV. prædeceſſoris
71 noſtri, quæ incipit volentes, locorum Diœceſani, &
alij Ordinarij, ac alij quicunque legati, aut quæuis
aut hoc, vtentes in perſonas, aut loca, & alia quæuis
bona dictorum Fratrum quouis iuſto titulo ad eos
pertinentia contra Ioannis vigeſimi ſecundi, & Cle-
mentis Sixti prædeceſſorum noſtrorum Ord. ſibi
quācunque iuriſdictionem, vel ſuperioritatem ven-
dicare præſumant, diſtrictios inhibemus, ne quis abſ-
que Sedis Apoſt. ſpeciali commiſſione, & auth. de
huiuſmodi, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum
non in genere, ſed verbo ad verbum ſpecialem faci-
ente mentionem, in perſonas, domos, loca, aut alia di-
ctorum Fratrum Beatiſſimæ Dei Genitricis ſemper-
que Virg. M. de Monte Carmeli bona, vtpote prorſus
exempta, aliquas excommunicationis, ſuſpenſionis, &
interdicti ſententias ſpecialiter, vel generaliter quo-
modolibet promulgare, aut in perſonas, domos, aut
loca huiuſmodi aliquam præeminentiam, aut ſuperio-
ritatem, & iuriſdictionem quomodolibet exercere
præſumant, etiam ratione contractus, vel delicti, ſeu
rei de qua ageretur, vbicunque ineatur contractus,
committatur delictum, vel res ipſa conſiſtat. Decer-
nimus quoque ex nunc quaſlibet excommunicatio-
nis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, & quoſ-
cumque proceſſus, quaſuis pœnas, & ſententias ge-
nerales, vel ſpeciales continentes quos, & quas pro-
mulgari, vel haberi, & omnia, quæ Fratres, domos,
loca dicti Ord. quomodolibet fieri contigerit etiam
eorum exemptione, vtpotè notoria, non aliter allega-
ta, nullius roboris, vel momenti eſſe, & pro infectis
prorſus haberi deberi. Inſuper Innocentij VI. &
72 Clem. IV. ac Clem. VI. prædeceſſorū noſtrum indoltæ
de decimis non ſoluendis de hortis, virgultis nouali-
bus ad eorum vſum pertinentibus, & quæ propriis
manibus, & ſumptibus colunt ſpeciali priuilegio (vt
eorum vtamur verbis.) Ea propter dilecti in domino
filij veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annui-
mus, & domos veſtras, in quibus diuino eſtis man-
cipati obſequio ſub Beati Petri, & noſtra protectio-
ne ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio com-
munimus, & quæ de nominatis rebus præfati præ-
deceſſores priuilegia conceſſerunt, ad ſingula bona
dictorum Fratrum extendimus, videlicet quoſcum-
que hortos, & ſyluas, ac quæcumque alia bona præ-
dictæ domus, & Ord. quæ in præſentiarum iuſtè, ac
canonicè poſſident, aut in futurum conceſſionas
Pontificum, largitione Regum, vel Principum obla-
tione, aut fidelium deuotione, ſiue hæreditaria ſuc-
ceſſione, quam in ſæculo exiſtentes tam de iure quam
de conſuetudine ad ſuccedendum fuiſſent habiles,
ſeu aliis quibuſcumque iuſtis modis præſtante Do-
mino poteritis adipiſci, firma vobis, veſtriſque ſuc-
ceſſoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc
propriis duximus exprimenda vocabulis, loca ipſa in
quibus præfatæ domus ſitæ ſunt cum pertinentiis
ſuis, videlicet cum Eccleſiis, hortis, pratis, nemori-
bus, vſuagiis, paſcuis in boſcho, & plano, in aquis,
& molendis, in viis, & ſemitis, ac omnibus aliis
libertatibus, ac immunitatibus ſuis. Sanè noualium
veſtrorum, quæ propriis manibus, aut ſumptibus co-
litis, ſiue de hortis, virgultis, vineis, & piſcationibus
veſtris, nullus à vobis decimas exigere, vel extor-
73 quere præſumat. Liceat quoque vobis clericos, &
Laicos, liberos, & abſolutos à ſæculo fugientes ad

conuerſionem recipere, & eos, abſque contradictione 74
aliqua retinere prohibemus inſuper, vt nulli Fratrum
veſtrorum. poſt factam in domibus veſtris profeſ-
ſionem, fas ſit ſine Prælati ſui licentia de eiſdem lo-
cis diſcedere, diſcedentem verò abſque communium
litterarum cautione nullus audeat retinere, quod ſi
quis forſan retinere præſumpſerit, licitum ſit vobis
in ipſos Fratres, & eos, qui dictos Fratres retinent,
clericos, vel laicos regularem ſententiam promul-
gare. Inſuper auth. Apoſt. prohibemus, vt nullus 75
Epiſcopus, vel quælibet alia perſona ad Synodos,
vel conuentus Forenſes, vos ire, vel in iudicio ſæcu-
lari de propria ſubſtantia, vel poſſeſſionibus veſtris,
ſubiacere compellat, nec ad domos veſtras cauſa Or-
dines celebrandi, cauſas tractandi, vel aliquos con-
uentus publicos conuocandi venire præſumat, nec
regularem Magiſtri veſtri Generalis electionem
impediat, aut de inſtituendo, vel remouendo eos,
qui pro tempore fuerint contra ſtatuta Ordinis ve-
ſtri ſe aliquatenus intromittat, & Nicolai IV. & 76
Alex. IV. inhærentes veſtigiis, & illud adiicientes, vt
Priores ipſi Epiſcopo ſaluo Ordine ſuo obedire
debeant, & contra ſtatuta ſui Ordinis auth. Sedis
Apoſt. confirmata, nullam obedientiam facere con-
pellantur. Pro conſecrationibus verò altarium, ſeu 77
Eccleſiarum, pro oleo Sancto, & quolibet Eccleſia-
ſtico Sacramento, nullus à vobis ſub obtentu cuiuſ-
vis conſuetudinis, vel alio modo, quicquam au-
deat extorquere, ſed hæc omnia vobis gratis Epiſco-
pi Diœceſani, vt tenentur, liberè, & gratioſè im-
pendant, alioquin liceat vobis quoſcunque volue-
ritis Catholicos adire Antiſtites, gratiam, & com-
munionem Apoſt. Sedis habentes, qui Apoſt. fre-
ti authoritate vobis, quod poſtulatis impendant.
Qui, ſi ſedes Diœceſanorum Epiſcoporum fortè
vacauerit, interim omnia Eccleſiaſtica Sacramenta
vicinis Epiſcopis liberè, & abſque contradictione
ſuſcipere poſſitis, ſic tamen, vt ex hoc in poſterum
propriis Epiſcopis nullum præiudicium generetur.
Quia verò interdum propriorum Epiſcoporum co-
piam non habetis, ſi quos Epiſcopos Rom. Sedis, vt
diximus communionem, & gratiam habentes, &
de quibus plenam notitiam habeatis, per vos tranſi-
re contigerit, ab eis benedictionem vaſorum, & ve-
ſtium, & conſecrationem altarium, auth. Sedis
Apoſtol. recipere valeatis. Chriſma verò, Oleum
ſanctum, conſecrationem altarium, ſeu baſilica-
rum, ordinationes clericorum, qui ad Ordines fue-
rint promouendi, à Diœceſanis ſuſcipietis Epiſco-
pis, ſiquidem Catholicè, & ritè gratiam, & commu-
nionem Sacroſanctæ Romanæ Sedis habuerint, & 77
ea vobis voluerint ſine prauitate aliqua exhibere in-
dulgentes. Præterea quia veſtri Ordinis Fratres de
locis ad loca ipſius Ordinis ſæpius tranſmittuntur,
propter quod ſtabilem, & perpetuam in certis, &
determinatis eiſdem Ordinis domibus, non fa-
ciunt manſionem, quia etiam bonos, & idoneos,
ac approbatos à vobis Fratres faciatis ad Ord. pro-
moueri, propterea, quæ de ordinationibus ſuſcipien-
dis Ioannes XXII. prædeceſſor præfatus Fratribus
præfati Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis ſem-
perque Virg. Mariæ de Monte Carmeli præſenta-
tis ordinaria indulſit, declarando, volumus, quod
liceat vobis ordinandos Fratres eiuſdem veſtri Or-
dinis quibuſcumque malueritis Catholicis Ponti-
ficibus communionem, & gratiam Apoſt. Sedis ha-
bentibus præſentare, ipſiſque Pontificibus præſen-
tatos a vobis Fratres, ſine qualibet examinatione,
per eoſdem Pontif. facienda & abſque omni pro-
miſſione, vel obligatione ipſorum Ordinandorum
Fratrum ad Ord. promouere, & eiſdem Fratribus
Ord.

79 Ord. etiam ſacros liberè conferre. · Et vt quieti eo-
rumdem Fratrum dicti Ord. vberius conſulatur,
conſtitut. recolendæ me. Clem. Papæ V. etiam præ-
deceſſoris noſtri ſuper domibus profeſſorum Ordin.
Mendicantium prope domos aliorum Ord. Mendi-
cantium profeſſorum infra ſpatium centum qua-
draginta cannarum, de nouo non recipiendis, ad om-
nes alios Religioſos, aliorum Ord. tam Mendican-
tium quam non Mendicantium vtriuſque ſexus, &
quaſcumque alias Eccleſiaſticas perſonas prope do-
mos Fratrum dicti Ordin. de Monte Carmeli nouas
Eccleſias, & loca conſtruere, vel alias de nouo reci-
pere & habere, volentes, extendimus: ita vt nulli
eorum infra prædictum ſpatium centum quadragin-
ta cannarum, etiam per aerem menſurandarum, vbi
aliàs commodè per terram menſurari non poſſent,
ædificare de nouo, ſeu conſtruere, aut ædificata,
ſeu conſtructa de nouo recipere, aut inhabitare
iuxta loca prædictorum Fratrum de Monte Car-
meli præſumant. Si quis verò cuiuſuis conditionis
ſtatus, aut dignitatis fuerit, qui contra prædicti
Clem. prædeceſſoris constitutionem, & noſtram
ampliationem venire, aut agere præſumpſerit tam
ipſi, quam auxilium, vel fauorem præſtantes ip-
ſo facto ſententiam excommunicationis incurrant,
80 & quam ferimus in his ſcriptis, & nihilominus
cuncta, & ſingula ab eis facta pro infectis ha-
beantur. Ad hæc nouas, & indebitas exactiones
ab Archiepiſcopis, Epiſcopis, Archidiaconis ſeu
Decanis, aliiſque omnibus Eccleſiaſticis, ſæculari-
bus ſiue perſonis, à vobis omnino fieri prohibemus,
ſepulturam quoque vt ſupra in Eccleſiis veſtris li-
beram eſſe decernimus. Præterea hortos, & ſyluas,
ad ius Eccleſiarum veſtrarum ſpectantes, quæ à lai-
cis detinentur, redimendi, & legitimè liberandi de
manibus eorum, & ad Eccleſias ad quas pertinent re-
81 uocandi, libera ſit vobis auth. Apoſt. facultas: Obeun-
te verò veſtro Generali magiſtro, vel ſuorum quoli-
bet ſucceſſorum, nullus ibidem qualibet ſubreptionis
aſtutia, ſeu violentia proponatur, niſi quam Frat.
communi conſenſu, vel eorum maior pars conſilij ſa-
nioris ſecundum Deum, & Beatiſſimæ Dei Genitri-
cis M. de Monte Carmeli regulam, & conſtitutio-
nes prouiderint eligendum. Paci quoque, & tran-
quillitati veſtræ paterna in poſterum ſolicitudine
prouidere volentes, auth. Apoſt. prohibemus, vt in-
frà clauſuras locorum veſtrorum nullus rapinam, ſeu
furtum facere, ignem apponere, ſanguinem funde-
re, hominem tenere, capere, vel interficere, ſeu vio-
lentiam quancumque valeat exercere. Præterea Ni-
82 colai IV. Bonif. VIII. & Clem. IV. prædeceſſorum
noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhæ-
rentes, omnes libertates, indulgentias, peccatorum
remiſſiones, immunitatéſque à prædeceſſoribus no-
ſtris Roman. Pontif. locis veſtris conceſſas, necnon
libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum
à Regibus, & Principibus, & quaſcumque res vo-
bis, vel aliis fidelibus rationabiliter indultas Auth.
Apoſtol. confirmamus, & præſentis ſcripti priuile-
83 gio communimus. Decernimus ergo quod nulli om-
nino hominum liceat præfatas domus temerè per-
turbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas
quoquomodo retinere, ſeu quibuſlibet vexationibus
fatigare, ſed omnia integrè conſeruantur eorum pro
quorum gubernatione, & ſubſtentatione conceſſa
ſunt, vſibus omnimodis profuturis ſalua Sedis Apo-
ſtol. authoritate, & Diœceſanorum Epiſcoporum ca-
84 nonica iuſtitia in præſentibus litteris declarata, Sta-
tuentes præterea Apoſtol. auth. & præſentium teno-
re concedentes, volumus, & ordinamus, quod de
cætero perpetuis futuris temporibus, tam magiſtro
Generali, quam cuilibet dicti Ordinis officiali, Prio-
ribus dicti Ordinis ſecundum morem, & Inſtituta
eiuſdem Ordinis in quibuſcumque prouinciis con-
ſtitutis, tam præſentibus, quam futuris, ſit licitum,
atque permiſſum, quaſcumque mulieres, & vtriuſ-
que ſexus perſonas, ſi alias ſint idoneæ, & aliud
Canonicum non obſiſtat, quæ habitum regularem
prædicti Ordinis ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pin-
zocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Or-
dinis Fratrum Minorum, & Prædicator. necnon &
Eremitarum S. Auguſt. habere voluerint, & geſtare
tam virgines, & matronas, quam & Mantellatas, ſeu
Pinzocheras, & vtriuſque ſexus perſonas dicti Ord.
Carmelit. recipere, & admittere, ac earum ſingulis
habitum regularem, ac Regulam eiuſdem Ord. Car-
melitarum, ad inſtar huiuſmodi Mantellatarum, ſeu
Pinzocherarum, vtriuſque ſexus Ordinis, & vtriuſ-
que ſexus perſonarum Ordinum Fratrum Minorum,
& Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſt. præfa-
torum, provt ſecundum Deum ſaluti animarum ea-
rundem perſonarum ſalubrius viſum fuerit expedi-
re, etiam exhibere. Quæ ſic receptæ, & in poſte-
rum recipiendæ, authoritate præfata gaudeant, &
gaudere poſſint, & debeant, tam exemptionis priui-
legio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus,
indulgentiis, & aliis priuilegiis, quibuſcumque præ-
fato Ordini Beatæ Dei Genitricis, ſempérque Vir-
ginis M. de Monte Carmeli, eiuſque Fratribus, ſe
perſonis per Sedem Apoſtol. iam conceſſæ, & in po-
ſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptio-
nis priuilegium, immunitates, libertates, indulgen-
tiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipſis Prioribus, &
Fratribus Ordinis de Monte Carmelit. competunt,
vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & Priores, &
Fratres, & loca ipſa eſſe capacia eorundem conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, ac conſuetudini-
bus, tam veſtri, quam aliorum Ordinis quorumcun-
que, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcun-
que. Præfati quoque Bonif. VIII prædeceſſoris no- 85
ſtri conceſſionem veſtram, per quam, voluit, quod
Prouinciales dicti Ordinis poſſint licentiam dare
Fratribus idoneis ad Chriſti fidelibus proponendum
verbum Dei de licentia Diœceſanorum, petitioni
eorum non planè ſatisfacit, propterea declaran-
do volumus, & hoc, quia inter ſolicitudines no-
ſtras illam decet eſſe præcipuam, vt, ſuper Domi-
nicum gregem nobis commiſſum obſeruemus vi-
gilias, indefeſſam exerceamus curam, & exactam
diligentiam apponamus, ne illum lupus rapax in-
uadat, & eius ſanguis ſecundum Prophetam, quod
abſit, de noſtris manibus requiratur, hoc autem be-
ne fit ſi oleo dulcedinis verbi Dei foueantur ſub-
diti, & increpationis vino peccatorum ſuorum me-
deantur vulnera, & pœnitentiæ acrimonia purga-
ta tegantur, ad id verò exequendum ſcientia diui-
næ legis expoſcitur, deſideratus ordo, & vitæ inte-
gritas flagitatur; Scriptum eſt enim, Tu ſcientiam
repuliſti, & ego te repellam, ne Sacerdotio funga-
ris mihi, quia labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam,
& legem requirunt ex ore eius, aliàs provt ad eum
pertinet, inter lepram, & lepram non poſſet diſcer-
nere, nec peccator exiſtens Dei deberet narrare iu-
ſtitias, & teſtamentum illius aſſumere per os ſuum,
nam cuius vita diſplicet conſequens eſt, vt eius
prædicatio contemnatur. Quapropter vt ipſi gre-
gi eadem cura noſtra plenior impendatur, quo plu-
res operarij in agro Domini fuerint conſtituti,
ſacerque veſter Ordo, qui ſacerdotibus abundat, &
in ſuis Fratribus viget ſcientia, & vitæ ſinceritate
per Dei gratiam pollet, in eodem agro fructus vbe-
res afferat, tu fili Prior Generalis per te, vos verò
Prouinciales Priores in Prouincialibus veſtris ca-
pitulis cum Diffinitoribus ipſorum capitulorum,

Digitized by Google

Fratribus eiuſdem veſtri Ord. ſacerdotibus in ſacra
pagina eruditis, examinatis, & approbatis a vobis,
prædicationis, & iam ipſis, quam alijs Fratribus di-
cti Ord. ad id idoneis audiendi confeſſiones, abſol-
uendi confitentes, iniungendi eis pœnitentias ſa-
lutares officia, author. Apoſt. committendi, eiſdem
quoque Fratribus, quibus dicta officia per vos taliter
commiſſa fuerint, quod illa liberè valeant exercere
plenam tenore præſentium damus, & concedimus
facultatem. Ac volumus quod Fratres dicti Ord.
86 quos ſecundum illius conſtitutiones in domibus ſuis
deputari contigerit in lectores cum dicti Ord. magi-
ſtri Generalis licentia, liberè in domibus prædicti
Ord. legere, & docere valeant in facultate Theo-
logica, & principia ſolemniter facere, illis locis ex-
ceptis in quibus ſtudia vigent generalia; diſtrictius
inhibentes, ne quis Fratres ipſius Ord. quibus dicta
officia taliter committenda duxeritis, in executione
officiorum ipſorum audeat quomodolibet impedire.
Et quia prohibentibus Conſtitutionibus veſtri nul-
li Fratrum veſtrorum eſt licitum populo prædicare
niſi à Magiſtro Generali veſtri Ord. examinatus,
& approbatus fuerit, & ſibi ipſi prædicationis of-
ficium ab ipſo conceſſum, nos prædictis Fratrum
laboribus, & periculoſis diſcurſibus euitandis, nec
non, vt animarum ſalus poſſit inde facilius prouenī-
re, ſuper prohibitione huiuſmodi opportunæ pro-
uiſionis remedium apponentes, vt ſinguli Priores
Prouinciales in ſuis prouinciis cum Diffinitoribus
in Prouincialibus capitulis congregatis Fratres in
ſacra pagina eruditos examinare, & approbare, &
eis officium prædicationis (Deum habendo præ
oculis) committere valeant, ſicut ex forma prædi-
cti Ord. Conſtitutionum Magiſter poterat gene-
ralis, plenam authoritate præſentium concedimus
87 facultatem. Cumque per conceſſiones Clem. IV. &
Vrb. etiam IV. prædeceſſorum prædictorum qui-
bus cauetur, quod liceat Fratribus Beatiſſimæ
Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Mon-
te Carmeli, tam in locis, & Oratoriis ſuis, quàm in
aliis decentibus locis extra loca, & Oratoria ſua,
coram prælatis, & principibus, & magnatibus, dum
ab eis, vel eorum ex parte fuerint requiſiti, cum al-
tari portatili celebrare, deuotioni eorum non plenè
conſulitur, conceſſionem eandem extendentes, eiſ-
dem Fratribus, vt coram quibuſcumque perſonis,
cuiuſcumque ſtatus, vel ſtatus, tam in eorum do-
mibus, quàm extra, dum tamen loca ſint honeſta,
liberè poſſint, cum altari portatili, Miſſas, & alia
diuina officia celebrare, & in locis publicis popu-
lo prædicare, abſque tamen iuris parrochialium Ec-
cleſiarum præiudicio. Et ne de iure huiuſmodi poſ-
ſit aliqua quæſtio ſuboriri, iuris huiuſmodi ap-
pellatione intelligimus decimas, & primitias dum-
taxat, vt à locis ſolent clericis exhiberi. Cæterum
cum non obſtante conceſſione Innocentij IV. præ-
dictis Fratribus facta, qua cauetur ne de aliquibus
88 cauſis à Sede Apoſt. committendis, inuiti cognoſ-
cere teneantur, ſuper huiuſmodi cauſis audiendis
ab aliquibus moleſtentur, quieti eorum, & paci
prouideri volentes, eis motu, ſcientia, & author.
prædictis, quod ad id per litteras Apoſt. Sedis, aut
legatorum à latere, ſeu quorumcumque aliorum le-
gatorum, vel ſubdelegatorum ipſius, & ad pecuniam
colligendam, inuiti compelli non poſſint, quodque
nullus eorum collectorum, vel viſitatorum vel in-
quiſitorum officium monaſteriis, vel Eccleſiis, ſeu
quibuſcumque perſonis impendere, ad cognitiones
cauſarum, citationes partium, & denuntiationem ſen-
tentiarum interdicti, excommunicationum procede-
re, aut recipere curam monialium, ſeu religioſarum
quarumlibet perſonarum teneantur per Apoſtolicas
litteras impetratas, vel in poſterum impetrandas, niſi
huiuſmodi Apoſtolicæ litteræ, de hoc indulto, &
Ordine prædicto expreſſam fecerint mentionem præ-
dictis motu ſcientia, & auth. Apoſt. indulgemus.
Concedimus quoque eiſdem etiam ad viſitandum
aliqua monaſteria monialium cuiuſcumque Ord. vel
ad audiendum confeſſiones eorum compelli aliquate-
nus non poſſint, vel ad recipiendum commiſſiones
cauſarum, ſeu ſententiarum executiones, vel alia con-
tingentia cauſas ipſas per litteras Apoſt. Sedis, in qui-
bus facta non fuerit de indulgentia huiuſmodi men-
tio ſpecialis. Nullus inſuper legatus, vel ſubdelega-
tus, Patriarcha, Archiepiſcopus, Epiſcopus, nulluſ-
que alius Prælatus Eccleſiaſticus, vel eorum Vicarij,
aut Officiales ad portandum, ſeu deferendum litteras,
exequendum, vel denuntiandum ſententias contra
principes ſæculares, communitates, populos, ſeu quoſ-
cunque benefactores eorum, nulluſque delegatus,
vel ordinarius iudex ad faciendum citationes, vel
commiſſiones recipiendas, ſiue quod ſint in cauſis
aliquibus aſſeſſores, ſeu ad alia, lites, aut controuer-
ſias contingentia in cauſis, quæ coram ipſis tra-
ctantur, quempiam ipſorum dicti Ordinis Fratrum
compellere valeant ſine prædictæ Sedis mandato,
vel licentia ſpeciali expreſſam faciente de hac in-
dulgentia mentionem, nec quiſquam eorum pa-
rere, vel intendere teneantur ſuper iis monitioni-
bus, mandatis, aut iuſſionibus eorundem, aut face-
re, vel implere, quod in hac parte duxerit iniun-
gendum. Cæterum generalis Magiſter, vel Priores
Prouinciales, ac ipſorum Vicarij illos ex Fratribus, 89
de quibus authoritate litterarum Sedis Apoſt. vel
legatorum ipſius Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac aliis
quibuſcumque prouiſum extiterit, vel in poſterum
contigerit prouideri, corrigere, ac etiam non ob-
ſtante contradictione aliqua poſſint ad ſuum Ord.
reuocare, nec per litteras eiuſdem Sedis, ſeu legato-
rum ipſius iam obtentas, vel de cætero obtinen-
das, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis præfati
Archiepiſcopis, Epiſcopis, aut aliis teneantur in ſo-
cios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ obti-
nendæ de indulto huiuſmodi, & Ord. ipſo expreſ-
ſam fecerint mentionem, & alias id honeſtati Or-
dinis, & illorum ſaluti viderint expedire. Nullus
autem legatus etiam de latere noſtro miſſus au-
thoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ ſpecialem
de hoc indulto, & Ordine veſtro non facientes men-
tionem, nulluſque Prælatus, nec aliqua perſona re-
ligioſa, vel ſæcularis de Fratribus eiuſdem Ordinis
ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda, vel ſecum
manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos Ge-
neralis Magiſter in toto Ord. & Priores Prouin-
ciales in ſuis prouinciis ipſos tanquam idoneos, &
diſcretos ſibi duxerint aſſignandos, quos etiam ſub-
iacere volumus Ord. diſciplinæ. Illos verò ipſius
Ord. Fratres, qui ad prædicandum crucem, vel in- 90
quirendum contra prauitatem hæreticam, ſeu ad
illa huiuſmodi negocia ſunt, vel fuerunt, vbicum-
que à Sede Apoſt. deputati, tu fili Generalis Magi-
ſter, tuique ſucceſſores, remouere, ſeu reuocare pe-
nitus transferre, ipſiſque quod ſuperſedeant iniunge-
re, aliosque ſubſtituere, cum expedire videritis, li-
berè, & licitè valeatis, & in eos ſi contrauenerint
cenſuram Eccleſiaſticam exercere, & quilibet Pro-
uincialis, vel eius Vicarius eiuſdem Ord. id ipſum
in ſua prouincia circa Fratres ipſius Ordinis, quibus
ab eadem Sede ſimilia contigerit in illa commit-
ti, facere poſſit, non obſtantibus aliquibus lit-
teris, vel indulgentiis Apoſt. impetratis, vel etiam
in poſterum impetrandis, quæ de hoc non fecerint
mentionem. Inhibemus quoque ne quis poſt pro-
feſſionem in Ord. veſtro factam ſine Generalis,
vel

Digitized by Google

91 vel ſui Prouincialis licentia diſcedat ab ipſo, diſce-
dentem verò abſque cautione litterarum alterius
ipſorum, prætextu alicuius priuilegij Apoſt. Sedis
nullus audeat retinere, quod ſi forte retinere præ-
ſumpſerit, Generali Magiſtro in toto Ord. & Pro-
uincialibus Prioribus in ſuis prouinciis dumtaxat
licitum ſit in ipſos diſcedentes Fratres ſententiam
excommunicationis promulgare. Si verò aliqui de
Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam à
Sede prædicta, aut Magiſtro Carmeli ad religionem
aliam transeundi infra duos, vel tres menſes ſe ad
aliam religionem ſaluti congruam non contulerint,
& ipſius non ſuſceperint habitum Regularem, lici-
tum ſit tibi fili Generalis, ac voces tuas gerentes
contra ipſos tanquam contra alios Ordinis veſtri
apoſtatas procedere ſecundum quod honeſtati ipſius
Ordinis videritis expedire, idem illud intelligi vo-
lumus de illis, qui poſt ſuſceptionem habitus alte-
sius religionis infra tempus probationis nulla pro-
feſſione facta inde præſumpſerint reſilire. Apoſtatas
92 quoque veſtri Ordinis iuxta Alexandri IV. Conſti-
tionem, & noſtram præſentem conceſſionem ex-
communicare, capere, ligare, incarcerare, & alias
ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis, per vos, ac etiam
per alios à vobis deputatos in quocumque habitu, &
loco, etiamſi in Curia noſtra inueniri eos contigerit,
in qua, ſicut extra nos, ſuper veſtros ſubditos ra-
tione profeſſionis tam tacitæ, quam expreſſæ Ordi-
natios proprio motu, & ſcientia, ſimilibus authori-
tate Apoſtolica deputamus, inuocato ad hoc ſi opus
fuerit brachij ſæcularis auxilio. Inhibemus etiam ne
Fratres, quos ab Ordine veſtro pro ſuis culpis Ge-
93 neralem magiſtrum expelli contigerit, vel qui egreſſi
fuerint proprio ſuo motu prædicare, confeſſiones
audire, ſeu docere præſumant niſi ad alium Ordinem
in quo licitè huiuſmodi exerceantur officia, tranſie-
rint de noſtra, vel dicti Generalis magiſtri ſpeciali
licentia. Quod ſi fortè ipſi contra huiuſmodi inhi-
bitionem noſtram aliquid ſuper præmiſſis temerè at-
tentare præſumpſerint, Prouinciales Priores, & lo-
cales, & eorum Vicarij in illos, quos infra fines ſua-
rum prouinciarum iuxta conſuetudinem Ordinis ve-
ſtri exiſtentes inuenerint talia præſumentes, monitio-
ne præmiſſa authoritate Apoſtolica excommunica-
94 tionis ſententiam valeant promulgari. Eiectos au-
tem de Ordine veſtro, vel regreſſos, qui à receptio-
ne in eodem Ordine, ſuis culpis exigentibus, reddide-
sint ſe indignos, & alios Fratres eiuſdem Ordinis
ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines appro-
batos prætcrquam ad Beati Auguſtini, Templa-
riorum, Hoſpitaliorum, & aliorum religioſorum,
arma portantium ad euitandam occaſionem euagan-
di, Generalis Magiſter tantum, vel eiuſdem Vica-
rius de ſuo ſcitu cum ſuis teſtimonialibus litteris au-
thoritate noſtra licentiandi liberam habeant facul-
95 tatem. Nos enim diſtrictius inhibemus, ne tales ad
alium Ordinem, aliter tranſire, vel aliqui eos reci-
pere, ſeu retinere præſumant, abſque licentia ſpecia-
li Sedis Apoſtolicæ faciente de hac inhibitione ple-
nariam mentionem. Inhibemus etiam, vt nullus
ſit ſiue in religione, & Ordine, ſiue extra Ordi-
nem conſtitutus habitum veſtrum, aut ita conſi-
milem, quod propter eum Frater Carmelitarum
credi poſſit, deferre audeat, abſque Sedis Apoſtoli-
cæ mandato ſpeciali. Et vt dicta inhibitio maiorem
conſequatur effectum, ſtatuimus, vt ij, qui habitum
veſtrum, vel ſibi prædicto modo conſimilem defer-
re præſumpſerint, ad deponendum ipſum per Diœ-
ceſanos locorum, cum à vobis requiſiti fuerint, mo-
nitione præmiſſa per cenſuram Eccleſiaſticam appel-
latione poſtpoſita compellantur. Quia verò nonnul-
li veſtræ Religionis habitum ſumentes diuerſis per-
ſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum
aliqua bona reſtituere tenentur, vobis Magiſter Ge- 96
neralis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus loca-
libus concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi
commiſſis bona ipſa in pios vſus conuertere valeant
prout ſecundum Deum viderint expedire. Inhibe-
mus inſuper vniuerſis Fratribus veſtri Ordinis ne 97
aliqui eorum niſi neceſſitate vrgente aliis, quam
Prælatis peccata ſua confiteri præſumant, vel aliis
eiuſdem Ordinis ſacerdotibus ſecundum Regulam,
& ipſius Ord. inſtituta. Vniuerſis autem Eccleſia- 98
rum Prælatis, & aliis inhibemus, ne confeſſiones
veſtras vobis inuitis audire, vel compellere eos ad
Synodos, ſeu conuocationes ſuas accedere, vel cum
eis extra Ciuitates, vel intra proceſſionaliter exire,
aut ſuis conſtitutionibus ſubiacere, vel iuramento
firmatam, vel manualem obedientiam à Prioribus,
Prouincialibus, vel localibus, vel quibuſcumque
aliis noſtris Fratribus exigere, aut de ipſorum inſti-
tutione, vel deſtitutione, ſiue de ſtatutis veſtri Or-
dinis, ſe aliquatenus intromittere, ſeu prohibere ne
ad ciuitates, vel villas, vbi religioſe, ac honeſtè
morari poſſitis à populis euocati ſudeatis accedere,
ibique pro veſtris vſibus conſtruere ædificia, Eccle-
ſias, ſeu oratoria, aut in accedentes Fratres, ſeu in
conſtruentes, huiuſmodi, vel receptatores ipſorum
excommunicationis ſententiam ferre præſumant.
Concedimus quoque vobis motu, & ſcientia ſimi- 99
libus, vt de illis, quæ in ornamentis, vel pro eis, aut
libris, fabrica, luminaribus, anniuerſario, ſeptimo,
vigeſimo, trigeſimo, aut aliis ad perpetuum cultum
diuinum, ſeu pro pitantiis ſeu victu ad ſuſtentatio-
nem veſtram, vel indumentis: nec non pro annuis
cenſibus, ad quorum ſolutionem aliquæ domus ve-
ſtri Ordinis obligatæ noſcuntur, vel de domibus,
prædiis, & hortis, aliiſque locis vobis ſecundum in-
ſtituta veſtri Ordinis opportunis, aut de iis, quæ pro
huiuſmodi domibus, prædiis, hortis, & locis emen-
dis vobis legantur, dummodo præmiſſa non conuer-
tantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro qui-
bus relinquuntur, aut alios etiam, qui in Nicolai V.
conceſſione, & hac noſtra indulgentia continentur,
nulli canonicam iuſtitiam, ſeu portionem aliquam
teneamini exhibere, & ne quis à vobis vel vltima-
rum executoribus voluntatum, ſeu decedentium
hæredibus, de præmiſſis aliquid exigere, vel extor-
quere præſumat diſtrictius inhibemus. Adhæc liceat 100
Fratribus veſtri Ordinis cum de prioribus locis ſuis
ad alia loca ſe transferant, tam ædificia, ſeu omnem
ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt, dedi-
catis Eccleſiis dumtaxat exceptis, quam libros, cali-
ces, & paramenta ſecum ad alia loca transferre, ac
ædificia ipſa, cum ſolo, ac aliis ad eadem loca perti-
nentibus, præterquam Eccleſias, per perſonas ad
hoc à Sede Apoſtolica deputatas vendere, ipſorum-
que pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fra-
tres ſe transferunt, ædificationem, ſeu aliàs in eorum
vtilitatem conuertere, ſecundum quod eis melius vi-
debitur expedire, cum ipſa priora, & alia loca Fra-
trum ad Apoſtolicam Sedem, & ad prædictum Ordi-
nem Beatiſſ. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carme-
li ſpecialiter, & immediate pertinere noſcantur. Et
ne aliqui Archiepiſcopi, & Epiſcopi, aut aut alij Ec-
cleſiarum prælati, ſeu quæuis alia perſona Eccleſiaſtica
vel ſæcularis prædicta loca, ſeu bona occupare, ac-
cipere, vel vſurpare, aut quoquomodo ſibi vendica-
re præſumant abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali,
diſtrictius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præ-
ſtationem procurationum legatorum prædictæ Se-
dis, vel nunciorum ipſius, ſeu Diœceſanorum lo-
corum, aut exactionum, vel collectarum, ſeu ſub-
ſidiorum, vel prouiſionum quorumque minimè

teneamini, nec ad ea ſoluenda per litteras dictæ Se-
dis, aut legatorum, vel nuntiorum eiuſdem, ſeu re-
ctorem terrarum Eccleſiæ Romanæ, impetratas, ſeu
in poſterum impetrandas, cuiuſcumque tenoris fue-
rint, in perpetuum compelli poſſitis, niſi dictæ Se-
dis litteræ impetrate, aut in poſterum impetrandæ
101 plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi, & dicto
Ordine fecerint mentionem. Cæterùm cum felicis
recordationis Innoc. Papa IV. prædeceſſor noſter,
olim duxerit ſtatuendum, vt exempti quacumque
gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione de-
licti, ſeu contractus, aut rei de qua agitur contra
ipſos, ritè poſſint coram locorum Ordinariis conue-
niri, & illi quoad hoc ſuam in ipſos iuriſdictionem,
prout ius exigit, exercere, nos vobis, vt occaſione
conſtitutionis huiuſmodi nullum libertatibus, & im-
munitatibus vobis, & Ordini veſtro per priuilegia,
& indulgentias ab Apoſtolica Sede conceſſas præiu-
dicium generetur, authoritate præſentium indulge-
mus. Decernimus ergo irritum, & inane quidquid
contra tenorem conceſſionum, conſtitutionum, &
102 inhibitionum huiuſmodi per quoſcumque fuerit at-
tentatum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommu-
nicationis ſententias, ſi quas contra conceſſiones,
conſtitutiones, inhibitiones eaſdem in vos, vel ve-
ſtrum aliquos, aut loca veſtra, ſeu benefactores
veſtros, vel executores, aut hæredes prædictos, in
poſterum promulgare contigerit, penitus non tenere.
Et quia in Regula eorundem Fratrum Carmelita-
rum eis ab Alberto Patriarcha Hieroſolymitano tra-
dita, & ab Innocentio IV. Alexandro etiam IV. Ni-
colao ſimiliter IV. Romanis Pontificibus prædeceſſo-
ribus noſtris approbata, & confirmata, & quam nos
per præſentes motu, & ſcientia ſimilibus approba-
mus, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio, au-
thoritate Apoſtolica, perpetuo communimus, inter
cætera cauetur expreſſe, quod Fratres Ordinis prædi-
cti ab eſu carnium abſtineant, niſi pro infirmitatis
remedio, aut debilitatis ſumatur. Et eiſdem etiam
præcipitur, quod ſingulis diebus Dominicis duntа-
xat exceptis, a feſto Exaltationis Sanctæ Crucis, vſ-
que ad feſtiuitatem Reſurrectionis Dominicæ ieiu-
nare teneantur, & ab Eugenio Papa Quarto præde-
ceſſore præfato, quodam tempore huiuſmodi rigorem
mitigante, conceditur, ſtatuitur, & ordinatur, quod
dicti Ord. profeſſores, qui pro tempore forent tribus
diebus ſingularum ſeptimanarum, etiam quibus, vt
præfertur, ieiunare iuxta eandem regulam erant aſtri-
cti, carnibus veſci poſſent, præterquam in Aduen-
tu, & Quadrageſima, & aliis generaliter prohibitis
diebus; cum, vt etiam accepimus, ab aliquibus
reuocetur in dubium, an illis diebus quibus eis eſus
carnium conceditur, ieiunare teneantur pro eo
quod in conceſſione prædicta Eugenij non ſolùm
mitigationem abſtinentiæ, ſed relaxationem ieiu-
nij ab eodem Eugenio prædeceſſore penitum fuiſſe
conſpicitur, & propterea piæ memoriæ Pius Papa
II. prædeceſſor noſter præfatus conceſſit vt Prior
generalis prædicti Ord. qui pro tempore foret in
huiuſmodi poſſet ieiunio diſpenſare. Nos etiam mo-
tu, & ſcientia ſimilibus litteras prædictas Alberti
Patriarchæ Hieroſolymitani, & Innocentij IV. Ale
xandri IV. Nicolai IV. & Pij II. innouamus, &
confirmamus, & approbamus, & perpetuæ firmi-
tatis eſſe volumus, & mandamus concedentes,
quod, tu fili Generalis, & qui pro tempore erunt
tui in dicto officio ſucceſſores, perſonarum, loco-
rum, & temporum qualitate penſata cum vtriuſque
ſexus dicti Ord. profeſſoribus, iuxta tuæ conſcientiæ
arbitrium, ſuper præmiſſis tam ieiunio, quam car-
nium eſu diſpenſare valeas, atque tres dies, plures,
vel pauciores ad ieiunium faciendum nominare, &
remittere vt poſſitis liberè indulgemus, ac illis ex eis,
qui iuxta huiuſmodi regularia inſtituta dicti Ordinis
Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis
Mariæ de Monte Carmeli, & eiuſdem mitigationem
antedictam, noſtramque declarationem huiuſmo-
di vixerint, vt confeſſor idoneus, quem quilibet eo-
rum, vtriuſque ſexus de ſuorum Superiorum conſenſu
duxerit eligendum, eorum conceſſione diligenter au-
dita ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam
omnium ſuorum peccatorum remiſſionem, & indul-
gentiam impendere valeat authoritate Apoſtolica te-
nore præſentium gratioſè concedimus. Et quia in ea- 103
dem regula conceditur, quod eiuſdem Ordinis pro-
feſſores poſſint habere loca in Eremis, vel vbi eis
donata forent ad eorum Religionis Obſeruantiam
apta, & commoda, ſecundum quòd eiſdem Priori, &
Fratribus videbitur expedire, & ea conceſſione præfa-
ti Vrbani IV. prædeceſſoris noſtri, ſi qui Chriſti
fideles aliqua loca ad ſe ſpectantia, quæ feudalia,
ſeu cenſualia non exiſtant, eis contulerint, pieta-
tis intuitu, liceat eis de licentia diœceſanorum, illa
ſuſcipere, & in eorum ſingulis Eccleſiam, vel Ora-
torium conſtruere, deuotioni, ac petitioni eorum non
plenè videtur ſatisfactum, conceſſionem prædictam
ad alia quæcumque loca, domos, & Eccleſias, etiam
parochiales, motu, ſcientia, & authoritate prædictis
extendimus, ac conceſſionem prædictam effectum
ſortiri volumus, non obſtante conſtitutione felicis
recordationis Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter præde-
ceſſores noſtri prohibitione, ne cuiuſvis Ordinum
mendicantium Fratres ad habitandum noua loca re-
cipere, vel recepta mutare præſumant ſine dictæ Se-
dis licentia ſpeciali facientе ſpecialem, & expreſſam
de prohibitione huiuſmodi mentione. Et ſi contin-
gat locorum Ordinarios in domos prædictorum Fra-
trum in ſuis diœceſibus conſtructas aliquam iuriſdi-
ctionem vel ſupereminentiam ſibi vendicare, &
Fratrum eorundem quietem in aliquo perturbare, li-
ceat tunc dictis Fratribus capellanum, in dictas do-
mos, & Eccleſias inſtituere, & amouere prout ſupe-
rius in præſentibus litteris diximus, & expreſſimus.
Prouidam verò Calliſti Papæ III. prædeceſſoris noſtri
conſtitutionem, quæ incipit: *Ad futuram rei memo-* 104
riam ad Romanum Pontificem, qua voluit, quod nul-
lus dicti Ordinis profeſſor beneficia ſecularia, ſeu
etiam regularia quorumvis Romanorum Pontificum
aut Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum eius conceſſio-
ne vel indulto quouis modo in titulum, vel in com-
mendam pro tempore obtinentium, aut quæ futuris
temporibus quomodolibet obtinebunt, & ſi illa ſim-
pliciter, vel alio quouis modo dimiſerint, in capi-
tulis generalibus, vel prouincialibus, aut congre-
gationibus ſeu negotiis, officiis, vel aliis admini-
ſtrationibus dicti Ordinis, niſi Generalis pro tem-
pore conſenſu interueniente, quomodolibet admit-
tatur, ſub excommunicationis pœna, quam admiſ-
ſi, & admittentes ipſo facto incurrant, authoritate,
ſcientia, & motu prædictis, etiam in Archiepiſco-
pali, & Epiſcopali dignitate fulgentibus, aut Mo-
naſteria aliqua, vel prouinciam in commendam ob-
tinentibus locum habere decernimus, atque prædi-
ctas litteras, & omnia, & ſingula in eis contenta
ad eos qui in dignitatibus huiuſmodi ſunt conſtituti
extendimus. Diſtrictè præcipientes ſub pœnis in
dicta conſtitutione contentis omnibus, & ſingulis
prædicta beneficia, aut dignitates quauis authorita-
te, vel indulto obtinente, vt nullo modo admini-
ſtratione Fratrum, aut domorum, aut prouinciarum
ſeu Conuentuum, aliorumque bonorum, ſe impediant
abſque dicti Ordinis Magiſtri generalis expreſſa
licen

licentia, non obſtantibus quibuſcumque litteris etiam à Sede Apoſtolica impetratis, vel in poſterum impetrandis, quibus ex certa ſcientia, & motu proprio derogamus, & per præſentes derogari volumus, etiamſi de illis habenda foret mentio ſpecialis vt ſingula bona Ordinis, videlicet prouinciæ, Eccleſiæ, domos, & ſuppoſita, & vtriuſque ſexus profeſſi, vt tenentur, ſub integra Magiſtri generalis exiſtant obedientia. Poſtremo, cum prædictorum Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, ſicut & Prædictorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini Fratrum Ordinum profeſſores pro fidei Catholicæ dilatione continuè, indefeſſeque laborent, fructuſque afferant in Eccleſia Dei ſalutares, & propterea fuerunt variis per Sedem prædictam priuilegiis decorati, vt quos par labor, pariaque merita coniungunt, paria coniungant priuilegia, & fauores eiſdem Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli profeſſoribus, vt conceſſis eiſdem Fratribus Prædicatoribus, Minoribus, & Eremitis S. Auguſtini priuilegiis, indulgentiis, gratiis, & fauoribus, ac indultis, tam ſpiritualibus quam temporalibus à prædictis, & aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & quomodolibet etiam à nobis, aut aliis authoritatem habentibus, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur, haberi hic volumus pro expreſſis, & noſtræ approbationis munimine ſolidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere poſſint, & debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorſus, & ſine vlla differentia, proinde, ac ſi quæ eiſdem Prædicatorum Minorum Eremitarum S. Auguſtini Fratrum Ordinibus prædictis ſunt conceſſa prædicto Ordini Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli nominatim conceſſa fuiſſent, aut concederentur in futurum. Et quæ magiſtro Prædicatorum, & miniſtro generali Minorum, & Priori generali Eremitarum S. Auguſtini prouincialibuſque Prioribus Prædicatorum, & Miniſtris Minorum Fratrum ac Prouincialibus prioribus Eremitarum S. Auguſtini, necnon Monaſteriis Monialium ſub eorumdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini Fratrum Ordinum cura ſecundum ipſorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini Fratrum Ordinem inſtituta viuentium ſunt ſtatuta in Magiſtro Generali, & in Prouincialibus Prioribus, & Vicariis dicti Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, & Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis inſtituta viuentium vice verſa ſtatuta ſunt, & eſſe cenſeantur. Mandantes etiam ſcientia, & motu & authoritate prædicti præcipiendo, vt dom priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, exemptionum, indultorum, immunitatum dictorum Fratrum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini originales litteræ, aut tranſumpta authentica pro parte, & in fauorem Fratrum dictorum Beatiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio, quàm extra iudicium, & aliis locis, quibus opus fuerit, ac ſi in fauorem dictorum Fratrum Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli è Sede Apoſtolica emanaſſent, & eis fuiſſent immediatè conceſſa. Diſtrictius inhibentes eiſ-
506 dem locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarũ Eccleſiarum Parochialium, ac aliorũ beneficiorum Eccleſiaſticorũ, quæ obtinent, nec non inhabilitationis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis eo ipſo per eos, qui contra fecerint, incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, domos, & ſingula bona, & profeſſores præter, aut contra prædictorum Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Nicolai, Clementis IV. & VI. & aliorum quorumcunque prædeceſſorum noſtrorum, & præſentium tenorem litterarum inquietare, ſeu moleſtare, & eos, aut teſtamentorum, vltimarumque voluntatum executores, & hæredes prædictos, ſeu quoſcumque alios directè, vel indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ parochialis, ſeu canonicæ, vel alterius portionis, ſeu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium, nec prædicari in eorum Eccleſiis, vel alibi dum apud ipſos Fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel poſt eorum ſepulturam, nec confeſſis dictis Fratribus Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmeli pro tempore Eucharistiæ, ſeu Extremæ-Vnctionis Sacramenta ſine rationabili cauſa denegare, & illorum exhibitionem malitioſe differre, aut eorum parochianis ne dictis Fratribus confiteantur prohibere, vel perſuadere, nec etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod ad præmiſſorum auxilium, conſilium, vel fauorem dare directè, vel indirectè quocumque modo præſumant. Et nihilominus dicti Ordinis protectori, qui pro tempore 167
erit, & cuilibet in Eccleſiaſtica dignitate conſtituto, & Metropolitanæ, vel alterius cathedralis Eccleſiæ Canonico per vniuerſum orbem, qui deſuper, per dicti Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ Priores, & Fratres, ac illorum, ſeu ad commodum eorum Romanæ Eccleſiæ Syndicos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica ſcripta inſolidum mandamus, quatenus per ſe, ſeu alium, vel alios præmiſſa, vbi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicantes, ac eiſdem Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiuſque domibus, ac profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere, non permittentes eos, ſeu teſtamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per ordinarios, & rectores prædictos, aut quoſcumque alios indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta quoſcumque cuiuſcumque qualitatis, vel conditionis exiſtant, & quacumque Eccleſiaſtica etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, aut Epiſcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuſcumque cauſis per eos mouendis quacumque ratione, vel cauſa, quæ excogitari poſſit, eis miniſtrantes iuſtitiæ complementum, exequentes, quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, irretitos eſſe declarent, ac faciant, & mandent interdictos, ſuſpenſos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis ſuper iis habendis ſeruatis proceſſibus, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauari procurent, contradictores authoritate Apoſt. appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis: non obſtantibus præfati Bonifacij Octaui conſtitutionibus, quibus cauetur ne quis extra ſuam ciuitatem, & diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, vltra vnam diætam à fine ſuæ diœceſis, ad iudicium euocetur, ſeu ne iudices à Sede Apoſtolica deputati extra ciuitatem,

profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſæculo fuiſſe ſententiis innodatos, ſecundum formam ipſam vos Generalis magiſter, & Prouinciales Priores, ac vices veſtras gerentes valeatis abſoluere, & cum irregularibus diſpenſare, ſi forſan talibus innodati ſententiis, vel in locis interdictæ ſuppoſitis diuina præſumpſerint officia celebrare, vel Ordines receperint, ita tamen, quod ſi aliqui ex eiſdem ſententiis propter debitum ſunt aſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus, quod poſtquam fuerint abſoluti huiuſmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, niſi mox Ordinem veſtrum intrauerint, quacunque etiam prælatorum eiuſdem Ordinis licentia non obſtante, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos taliter abſolui contigerit, relabantur. Cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, vt Apoſtolicæ Sedis, legatorum ipſius, & Ordinariorum locorum in abſolutionibus huiuſmodi ſcandalum euitetur. Præterea Ioannes XXII. &
57 Eugenij IV. & Calliſti III. prædeceſſorum veſtigiis inhærentes, conſtitutionem Viennen. Concilij, per quam nonnullis Mendicantium Ordinum profeſſoribus conceditur, vt in eorum Eccleſiis, & cœmeteriis liberam poſſint habere ſepulturam, ſalua iuſtitia Eccleſiarum, Parochialium, à quibus corpora mortuorum aſſumuntur, ad eoſdem Fratres Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli per Ioannem XXII. extenſam, & quam per præſentes motu, ſcientia, & voluntate ſimilibus extendimus, & per præſentes in perpetuum vobis ſepulturam in Eccleſiis, & cœmeteriis veſtris concedimus, eam liberam eſſe cenſemus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui ſe illic ſepelire deliberauerint, niſi excommunicati, aut interdicti, aut etiam publicè vſurarij fuerint, nullus obſiſtat. Vt igitur litibus, quæ exinde oriuntur, aut quomodolibet in futurum oriri poterunt, motu, ſcientia, & authoritate prædictis obuiemus, declaramus libertatem huiuſmodi intelligi debere etiam quoad hoc, vt Fratres ipſi nullius ſuper hoc petita licentia, parochias, in quibus corpora prædicta forent cum Cruce proceſſionaliter ingredi, & corpora ipſa leuare, & ad eorum Eccleſias ſepelienda deferre poſſint, vbi hoc fieri conſuetum foret, vel presbyteri de leuatione requiſiti id facere recuſarent, nec cogantur inuiti, etiam prætextu cuiuſvis conſuetudinis ipſi, vel defunctorum conſanguinei, illa ad parochiales Eccleſias, aut alia loca deferre, & cum illis, vel ſine inibi celebrare, vel celebrari facere pro eiſdem defunctis aliqua diuina officia ante, vel poſt ſepulturam eorumdem.
58 Iuſtitiam autem Eccleſiarum, à quibus corpora ipſa ſumuntur, iuxta eorumdem prædeceſſorum noſtrorum, & noſtram voluntatem, ſaluam eſſe debere decernimus, eo caſu, quo dumtaxat apud loca ipſorum Fratrum corpora ipſa ſepeliuntur, ſi vero non apud eos, ſed alios etiam Mendicantium Ordinum profeſſores corpora ipſa contigerit ſepeliri, ex iis, quæ ad Fratres prædictos, apud quos tunc corpora ipſa non ſepeliuntur, & de bonis defunctorum quomolibet eis obuenirent quovis particulari, vel vniuerſali titulo, directè, vel per obliquum nullam canonicam, vel parochialem portionem dare teneantur, nec ſimiliter aliqua portio debeatur de iis, quæ ad certos, & determinatos vſus eiſdem Fratribus, vel eorum domibus in genere, vel in ſpecie dantur, etiam de bonis eorum, quorum cadauera apud eos contigerit ſepeliri, nec etiam in caſibus, in quibus per eorumdem Clementis IV. Benedicti XI. & Nicolai VI. ac aliorum prædeceſſorum noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres ipſi ab huiuſmodi ſolutione quartæ ſunt exempti, nec aliquo caſu de candelis, quæ dantur ad manus Fratribus, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis vero caſibus, quam in præmiſſis, in quibus quarta ipſa ſoluenda veniret, conuentiones ſi quæ ſunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, & Eccleſiarum rectores initæ laudabiles, & honeſtæ in poſterum obſeruentur. Et- 59
ſi forte per nos, aut Sedem Apoſtolicam de piæ legatis relictis, & diſpoſitis in genere, vel in ſpecie decima, vel alia portio ſeu quarta alteri piæ, vel non piæ cauſæ ex quavis cauſa hactenus conceſſa foret, aut in poſterum concedi, & ſolui, aut dari, vel mandari contingeret, Fratres prædictos, & illorum domos, ac eis legata, & relicta, aut alias in eorum fauorem diſpoſita in conceſſione, & mandatis huiuſmodi decernimus, & volumus non includi, niſi de ipſis Fratribus, & præſenti decreto, & voluntate noſtra non per generales clauſulas, quæ etiam ſpecialem mentionem importare viderentur, ſed vera, & ſpecifica mentio fiat in eiſdem. Exemptionem quoque Ordinis domorum Fratrum, & bonorum præ- 60
dictorum per Innoc. IV. Alexandri IV. Innocentij VI. Gregorij XI. Ioannis XXII. & Clementis VI. prædeceſſorum eorumdem litteras prædictas conceſſam, & illius approbationem, & extenſionem in Clementis VI. præfati litteris prædictis contentam, vtpote notoriam allegatione, & probatione non indigere, ac quaſlibet Excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, & quoſcunque proceſſus, qualvis pœnas, & ſententias generales, vel ſpeciales continentes, & quas promulgari, vel haberi, & omnia, quæ contra Fratres, domos, loca, ac perſonas oblatas, & Mantellatas dicti Ordinis, & in illius exemptione huiuſmodi quomodolibet comprebenſa etiam ratione cuiuſcunque contractus vel delicti, ſeu rei de qua ageretur, vbicunque ineatur contractus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtant fieri, vel haberi contigerit, etiam exemptione huiuſmodi alter non allegatas, vtpore notoria nullius roboris, vel momenti, & pro infectis haberi debere pari motu, ſcientia, & authoritate decernimus.
Litteras vero felicis recordationis Vrbani. IV. præ- 61
deceſſoris præfati, per quas conceditur indultum, quo cauetur, quod Fratres prædicti ſuorum confratrum, & familiarium, & aliorum Chriſti fidelium cauſa deuotionis ad eos recurrentium de licentia ſuorum Prælatorum confeſſiones audire, & eis pro commiſſis pœnitentias iniungere valeant, niſi fortè talia commiſerint, propter quæ Sedes Apoſtolica merito eſſet conſulenda, declaramus licentiam ſuorum Prælatorum illam intelligi debere, quam Ordinarij præſentans ad confeſſiones audiendas iuxta eiuſdem Concilij Viennenſis Conſtitutionem date ſunt aſtricti. Rurſus quia præfatus Eugenius prædeceſſor con- 62
ceſſit Generali, vel ab eo deputatis, vt habeant circa omnes ſui Ordinis Fratres in confeſſionibus eorum audiendis, & pœnitentiis iniungendis aliiſque dumtaxat ſalutem animarum concernentibus exequendis eamdem poteſtatem, & facultatem, qualem in præmiſſis minores pœnitentiarij, & facultatem, qualem in præmiſſis minores pœnitentiarij Papæ in Romana Curia præſentes ex officio exercebant, & habebant, & in huiuſmodi conceſſione eis concordatus ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere exceſſibus, cenſuris, & pœnis, niſi talia forent propter quæ merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, & cum ſæpè reuocetur in dubium, vt abſoluentium, & abſoluendorum, diſpenſantium, & diſpenſandorum pro tempore puritati conſcientiæ conſulamus, declaramus hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat ad Sedem Apoſtolic. merito deſtinandos. Reliquis verò omnibus etiam Simoniæ prauitate qualitercunque irretitus poſſe

per-

per illos, quibus inibi conceditur abſolutionis bene-
ficium, vel diſpenſationis gratiam iuxta caſuum exi-
gentiam impartiri, & quod in prædicta Eugenij præ-
deceſſoris noſtri conſtitutione de Fratribus ſit men-
63 tio ad omnes vtriuſque ſexus dicti Ordinis profeſ-
ſores, nos de dono ſpecialis gratiæ etiam proprio mo-
tu extendimus. Et nihilominus, vt dicti Ordinis pro-
feſſoribus omnis vagandi tollatur occaſio, & ad Se-
dem Apoſtolicam recurrendi ſubtrahatur pro poſſe
neceſſitas Generali dicti Ordinis, pro tempore exi-
ſtenti diſpenſandi cum dicti Ordinis Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli profeſſori-
bus defectum natalium ex adulterio, ſacrilegio, ince-
ſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prone-
uientem patientibus, nec non eum iis, qui ex quauis
cauſa præter homicidij voluntarij, bigamiæ, & mu-
tilationis membrorum irregulares forent, poſtquam
Ordinem ipſum profeſſi fuerunt, vt defectu, & ir-
regularitate huiuſmodi non obſtante irregulares ip-
ſi ad quoſcumque etiam Sacros Ordines promoueri,
& in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, &
tam ipſi irregulares quam defectum natalium pa-
tientes prædicti ad quæcumque adminiſtrationes, &
officia dicti Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaque
gerere, exercere liberè, & licitè valeant motu, ſcien-
tia, & authoritate prædictis concedimus per præſen-
64 tes. Et quoniam Parochialium Eccleſiarum rectores
præfati erga illos, qui dictis Fratribus Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eorum pec-
cata confitentur, perſæpe ſe reddunt in exhibitione
Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis difficiles, con-
cedimus ipſis Fratribus Glorioſiſſimæ Dei Genitricis
Mariæ de Monte Carmeli vt eiſdem perſonis eis
confeſſis, quibus rectores præfati ſine rationabili
cauſa denegauerint ſiue malitioſe diſtulerint Eu-
chariſtiæ, ſeu Extremæ Vnctionis Sacramenta
miniſtrare ſuper quo eorumdem confeſſorum aſſer-
tioni ſtari debeat, illa petentibus poſſint impune ex-
65 hibere. Et cum aliquando contingat Monaſteria in
Monalium dicti Ordin. Monialibus deſtitui, adeo vt
de eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conue-
nientiuſque ſit, quod illorum ſit deſtitutorum bona
ad ipſos Fratres deueniant, quorum erat curæ com-
miſſa, quam ad alios quæ ſic deſtituta exiſtant, &
deſtitui contigerit in futurum, cum eorum bonis om-
nibus perpetui vſibus Fratrum domus dicti Ordinis
eiſdem deſtitutis Monaſteriis propinquioribus ap-
plicamus, ita vt, Fratres illi poſſint de illis, & de
eorum Monaſteriorum ſtructuris, & ædificiis pro
eorum voluntate diſponere, prouiſo, quod illorum
Eccleſiæ, & Oratoria ad profanos vſus non redigan-
tur, ſed in illis quandoque diuina celebrentur offi-
66 cia. Inſuper cum nonnulli ad Ord. prædictum Glo-
rioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis M. de
Monte Carmeli ſpecialem gerentes deuotionis affe-
ctum ordinent eorum cadauera cum habitum dicti
Ord. Glorioſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte
Carmeli, aut Sororum Mantellatarum prædictarum
epeliri, ne ex illorum corporum delatione ad alia lo-
ca Ordini, & Fratribus prædictis iniuria irrogetur,
decernimus tales apud ipſos eſſe ſepeliendos, etiamſi
alibi ſuam elegiſſent ſepulturam, nec poſſe etiam in
loco per eos electo cum habitu prædictu quomodo-
libet ſepeliri, aut ad ſepeliendum portari abſque Fra-
trum dictæ domus, vel loci, in quo tales deceſſerint
expreſſa licentia, & aſſenſu, contradictores verò ex-
communicamus. Cæterum, ne ſi ratione Parochia-
67 lium Eccleſiarum apud quas domus Fratrum eorum-
dem conſtructæ fuerint, aut conſtruentur in poſte-
rum locorum Ordinarij in eoſdem Fratres aliquam
ſuperioritatem vendicare tentarent, Fratrum eorum
quies in aliquo perturbaretur, concedimus ipſis Fra-
tribus, vt in ſic conceſſis, & quas eis concedi con-
tigerit curatis Eccleſiis, poſſint per capellanum per
eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum cu-
ram huiuſmodi exercere, qui quandiu capellanatus
huiuſmodi fungetur officio, ac ſi dicti Ord. Glorio-
ſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli
profeſſor exiſteret, dictorum Fratrum Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli libertate, &
exemptione fruatur. Eccleſiæ vero prædictæ, illorum
bona illa, qua domus Fratrum dicti Ord. prærogatiua 68
lætentur. Illi præterea particulæ literarum prædicta-
rum Alexandri IV. prædeceſſoris præfati, in qua Fra-
tribus prædictis eligendi Priorem Generalem dicti
Ord. facultatem concedit motu, ſcientia, & autho-
ritate prædictis adiicimus, quod idem Generalis Prior
ſic electus poſtquã electionis ſibi præſentato decreto
conſenſerit, intelligatur auth. Apoſt. confirmatus eo
ipſo, & liberè adminiſtret & exerceat quod ad ſui
Prioratus generalis pertinet officium reiecta quauis
profeſſorum dicti Ord. & aliorum ſibi ratione dicti
officij ſubditorum appellatione, quæ ab eius præcep-
tis, monitionibus, Ordinationibus, mandatis, & de-
cretis, regulari diſciplina eorumdem quomodolibet
interponi continget; Priores verò Prouinciales, &
locales, & alij officiales, qui ſecundum eiuſdem Ord.
ſtatuta aliter quam per electionem à præfati Ord.
magiſtro Generali inſtituuntur poſt ipſam inſtitutio-
nem ſeu prouiſionem de ipſis factam curam anima-
rum Fratrum ſibi ſubditorum habeant, ipſoſque li-
gare, & ſoluere poſſint iuxta ipſius Ord. ſtatuta.
Ruſſus quia intelleximus, quod etſi bonæ mem. Ioan-
nes XXII. prædeceſſor noſter illorum opinionem,
qui aſſerebant, quod confeſſi Fratribus prædicti
Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Mon- 69
te Carmeli, & aliorum Ordinum Mendicantium ad
audiendum confeſſiones iuxta Iuris diſpoſitionem
deputatorum pro tempore, tenebantur eadem peccata
Rectori eorum parochialis Eccleſiæ iterum confiteri
reprobauerit. Et deinde præfatus Eugenius reproba-
tionem huiuſmodi approbando contra talia aſſeren-
tes tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Or-
dinarios inquiri, & procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè
Nicolaus V. prædeceſſor prædictis geſta in præmiſ-
ſis ab eiuſdem Ioanne, & Eugenio prædeceſſoribus,
robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuit.
Nihilominus adhuc nonnulli eorum inhærentes
proternæ opinioni, deſuper falſos, damnatos, ac malè
ſonantes, ac reprobatos articulos veros eſſe affirmare
non verentur, vt talium præſumptuoſa temeritas
tanta minus inualeſcat, quanto plurium erit ſupe-
riorum correctioni ſubiecta, conceſſam contra ta-
les per eiuſdem Eugenij prædeceſſoris litteras loco-
rum Ordinariis facultatem, ad Inquiſitores hære-
ticæ prauitatis, & ad Protectores dicti Ordinis
Glorioſiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Car-
meli, & aliorum Mendicantium, videlicet Præ-
dicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Augu-
ſtini qui ſunt, & qui pro tempore erunt, & Audito-
rum Cameræ Apoſtol. & ad quemlibet prædictorum
de per ſe extendimus, & volumus, quod prædicto-
rum quatuor Ordinum Mendicantium protectores,
necnon Auditor Cameræ Apoſtol. & Inquiſitores
ipſi quicunque fuerint eadem, qua Ordinarij con-
tra tales auth. fungantur. Quod ſi per quoſcumque 70
proceſſus, lites, controuerſias quomodolibet inter
ipſos Fratres prænominatos, & Eccleſiarum recto-
res, & Ordinis emergentes Ordin. ipſi, ſeu cuicun-
que aliis in inhibitionem eleemoſynarum per Chri-
ſti fideles Fratribus ipſis faciendarum quocunque
modo fuerint prolapſi, volumus, & præſentis pa-
trocinio decernimus. quod omnes, & ſinguli tales
inhibentes ipſo facto excommunicationis incurrant

ſententiam, ac contra tales ipſi Carmelit. Prædic.
Minor & Erem.S.Aug. protectores & Auditor Ca-
meræ Apoſt. qui ſunt, & qui pro tempore erunt, &
Inquiſitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum
Fratrum requiſitionem poſſint, & debeant quilibet
eorumdem per ſe ſicut contra hæreticos procedere.
Et ne pretextu conſtitutionis Innoc.IV.prædeceſſoris
71 noſtri, quæ incipit volentes, locorum Diœceſani, &
alij Ordinarij, ac alij quicunque legati, aut quauis
aut hoc, vtentes in perſonas, aut loca, & alia quæuis
bona dictorum Fratrum quouis iuſto titulo ad eos
pertinentia contra Ioannis vigeſimi ſecundi, & Cle-
mentis Sixti prædeceſſorum noſtrorum Ord. ſibi
quacunque iuriſdictionem, vel ſuperioritatem ven-
dicare præſumant, diſtrictius inhibemus, ne quis abſ-
que Sedis Apoſt. ſpeciali commiſſione, & auth. de
huiuſmodi, & aliorum prædeceſſorum noſtrorum
non in genere, ſed verbo ad verbum ſpecialem faci-
ente mentionem, in perſonas, domos, loca, aut alia di-
ctorum Fratrum Beatiſſimæ Dei Genitricis ſemper-
que Virg.M.de Monte Carmeli bona, vtpote prorſus
exempta, aliquas excommunicationis, ſuſpenſionis, &
interdicti ſententias ſpecialiter, vel generaliter quo-
modolibet promulgare, aut in perſonas, domos, aut
loca huiuſmodi aliquam præeminentiam, aut ſuperio-
ritatem, & iuriſdictionem quomodolibet exercere
præſumant, etiam ratione contractus, vel delicti, ſeu
rei de qua ageretur, vbicunque ineatur contractus,
committetur delictum, vel res ipſa conſiſtat. Decer-
nimus quoque ex nunc quaſlibet excommunicatio-
nis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententias, & quoſ-
cumque proceſſus, quaſuis pœnas, & ſententias ge-
nerales, vel ſpeciales continentes quos, & quas pro-
mulgari, vel haberi, & omnia, quæ Fratres, domos,
loca dicti Ord. quomodolibet fieri contigerit etiam
eorum exemptione, vtpotè notoria, non aliter allega-
ta, nullius roboris, vel momenti eſſe, & pro infectis
prorſus haberi debeti. Inſuper Innocentij VI. &
72 Clem.IV.ac Clem.VI.prædeceſſorū noſtrum indulta
de decimis non ſoluendis de hortis, virgultis nouali-
bus ad eorum vſum pertinentibus, & quæ propriis
manibus, & ſumptibus colunt ſpeciali priuilegio (vt
eorum vtamur verbis,) Ea propter dilecti in domino
filij veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annui-
mus, & domos veſtras, in quibus diuino eſtis man-
cipati obſequiu ſub Beati Petri, & noſtra protectio-
ne ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio com-
munimus, & quæ de nominatis rebus præfati præ-
deceſſores priuilegia conceſſerunt, ad ſingula bona
dictorum Fratrum extendimus, videlicet quoſcum-
que hortos, & ſyluas, ac quæcumque alia bona præ-
dictæ domus, & Ord. quæ in præſentiarum iuſtè, ac
canonicè poſſident, aut in futurum conceſſiones
Pontificum, largitione Regum, vel Principum obla-
tione, aut fidelium deuotione, ſiue hæreditaria ſuc-
ceſſione, quam in ſæculo exiſtentes tam de iure quam
de conſuetudine ad ſuccedendum fuiſſent habiles,
ſeu aliis quibuſcumque iuſtis modis præſtante Do-
mino poteritis adipiſci, firma vobis, veſtriſque ſuc-
ceſſoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc
propriis duximus exprimenda vocabulis, loca ipſa in
quibus præfatæ domus ſitæ ſunt cum pertinentiis
ſuis, videlicet cum Eccleſiis, hortis, pratis, nemori-
bus, vſuagiis, paſcuis in boſcho, & plano, in aquis,
& molendis, in viis, & ſemitis, ac omnibus aliis
libertatibus, ac immunitatibus ſuis. Sanè noualium
veſtrorum, quæ propriis manibus, aut ſumptibus co-
litis, ſiue de hortis, virgultis, vineis, & piſcationibus
veſtris, nullus à vobis decimas exigere, vel extor-
73 quere præſumat. Liceat quoque vobis clericos, &
Laicos, liberos, & abſolutos à ſæculo fugientes ad
conuerſionem recipere, & eos, abſque contradictione 74
aliqua retinere prohibemus inſuper, vt nulli Fratrum
veſtrorum. poſt factam in domibus veſtris profeſ-
ſionem, fas ſit ſine prælati ſui licentia de eiſdem lo-
cis diſcedere, diſcedentem verò abſque communium
litterarum cautione nullus audeat retinere, quod ſi
quis forſan retinere præſumpſerit, licitum ſit vobis
in ipſus Fratres, & eos, qui dictos Fratres retinent,
clericos, vel laicos regularem ſententiam promul-
gare. Inſuper auth. Apoſt. prohibemus, vt nullus 75
Epiſcopus, vel quælibet alia perſona ad Synodos,
vel conuentus Forenſes, vos ire, vel in iudicio ſæcu-
lari de propria ſubſtantia, vel poſſeſſionibus veſtris,
ſubiacere conpellat, nec ad domos veſtras cauſa Or-
dines celebrandi, cauſas tractandi, vel aliquos con-
uentus publicos conuocandi venire præſumat, nec
regularem Magiſtri veſtri Generalis electionem
impediat, aut de inſtituendo, vel remouendo eos,
qui pro tempore fuerint contra ſtatuta Ordinis ve-
ſtri ſe aliquatenus intromittat, & Nicolai IV. & 76
Alex.IV. inhærentes veſtigiis, & illud adiicientes, vt
Priores ipſi Epiſcopo ſaluo Ordine ſuo obedire
debeant, & contra ſtatuta ſui Ordinis auth. Sedis
Apoſt. confirmata, nullam obedientiam facere con-
pellantur. Pro conſecrationibus verò altarium, ſeu 77
Eccleſiarum, pro oleo Sancto, & quolibet Eccleſia-
ſtico Sacramento, nullus à vobis ſub obtentu cuiuſ-
vis conſuetudinis, vel alio modo, quicquam au-
deat extorquere, ſed hæc omnia vobis gratis Epiſco-
pi Diœceſani, vt tenentur, liberè, & gratiosè im-
pendant, alioquin liceat vobis quoſcunque volue-
ritis Catholicos adire Antiſtites, gratiam, & com-
munionem Apoſt. Sedis habentes, qui Apoſt. fre-
ti authoritate vobis, quod poſtulatis impendant.
Qui, ſi ſedes Diœceſanorum Epiſcoporum fortè
vacauerit, interim omnia Eccleſiaſtica Sacramenta
vicinis Epiſcopis liberè, & abſque contradictione
ſuſcipere poſſitis, ſic tamen, vt ex hoc in poſterum
propriis Epiſcopis nullum præiudicium generetur.
Quia verò interdum propriorum Epiſcoporum co-
piam non habetis, ſi quos Epiſcopos Rom. Sedis, vt
diximus communionem, & gratiam habentes, &
de quibus plenam notitiam habeatis, per vos tranſi-
re contigerit, ab eis benedictionem valorum, & ve-
ſtium, & conſecrationem altarium, authent. Sedis
Apoſtol. recipere valeatis. Chriſma verò, Oleum
ſanctum, conſecrationem altarium, ſeu baſilica-
tum, ordinationes clericorum, qui ad Ordines fue-
rint promouendi, à Diœceſanis ſuſcipietis Epiſco-
pis, ſiquidem Catholicè, & ritè gratiam, & commu-
nionem Sacroſanctæ Romanæ Sedis habuerint, & 77
ea vobis voluerint ſine prauitate aliqua exhibere in-
dulgentes. Præterea quia veſtri Ordinis Fratres de
locis ad loca ipſius Ordinis ſæpius tranſmittuntur,
propter quod ſtabilem, & perpetuam in certis, &
determinatis eiſdem Ordinis domibus, non fa-
ciunt manſionem, quia etiam bonos, & idoneos,
ac approbatos à vobis Fratres faciatis ad Ord. pro-
moueri, propterea, quæ de ordinationibus ſuſcipien-
dis Ioannes XXII. prædeceſſor præfatus Fratribus
præfati Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis ſem-
perque Virg. Mariæ de Monte Carmeli præſenta-
tis ordinariis indulſit, declarando, volumus, quod
liceat vobis ordinandos Fratres eiuſdem veſtri Or-
dinis quibuſcumque malueritis Catholicis Ponti-
ficibus communionem, & gratiam Apoſt. Sedis ha-
bentibus præſentare, ipſiſque Pontificibus præſen-
tatos a vobis Fratres, ſine qualibet examinatione,
per eoſdem Pontif. facienda & abſque omni pro-
miſſione, vel obligatione ipſorum Ordinandorum
Fratrum ad Ord. promouere, & eiſdem Fratribus
Ord.

79 Ord. etiam ſacros liberè conferre. Et vt quieti eo-
rumdem Fratrum dicti Ord. vberius conſulatur,
conſtitut. recolendæ me. Clem. Papæ V. etiam præ-
deceſſoris noſtri ſuper domibus profeſſorum Ordin.
Mendicantium prope domos aliorum Ord. Mendi-
cantium profeſſorum infra ſpatium centum qua-
draginta cannarum, de nouo non recipiendis, ad om-
nes alios Religioſos, aliorum Ord. tam Mendican-
tium quam non Mendicantium vtriuſque ſexus, &
quaſcumque alias Eccleſiaſticas perſonas prope do-
mos Fratrum dicti Ordin. de Monte Carmeli nouas
Eccleſias, & loca conſtruere, vel alias de nouo reci-
pere & habere, volentes, extendimus: ita vt nulli
eorum infra prædictum ſpatium centum quadragin-
ta cannarum, etiam per aërem menſurandarum, vbi
aliàs commodè per terram menſurari non poſſent,
ædificare de nouo, ſeu conſtruere, aut ædificata,
ſeu constructa de nouo recipere, aut inhabitare
iuxta loca prædictorum Fratrum de Monte Car-
meli præſumant. Si quis verò cuiuſuis conditionis
ſtatus, aut dignitatis fuerit, qui contra prædicti
Clem. prædeceſſoris. conſtitutionem, & noſtram
ampliationem venire, aut agere præſumpſerit tam
ipſi, quam auxilium, vel fauorem præſtantes ip-
ſo facto ſententiam excommunicationis incurrant,
80 & quam ferimus in his ſcriptis, & nihilominus
cuncta, & ſingula ab eis facta pro infectis ha-
beantur. Ad hæc nouas, & indebitas exactiones
ab Archiepiſcopis, Epiſcopis, Archidiaconis ſeu
Decanis, aliiſque omnibus Eccleſiaſticis, ſæculari-
bus ſiue perſonis, à vobis omnino fieri prohibemus,
ſepulturam quoque vt ſupra in Eccleſiis veſtris li-
beram eſſe decernimus. Præterea hortos, & ſyluas,
ad ius Eccleſiarum veſtrarum ſpectantes, quæ à lai-
cis detinentur, redimendi, & legitime liberandi de
manibus eorum, & ad Eccleſias ad quas pertinent re-
81 uocandi, libera ſit vobis auth. Apoſt. facultas: Obeun-
te verò veſtro Generali magiſtro, vel ſuorum quoli-
bet ſucceſſorum, nullus ibidem qualibet ſubreptionis
aſtutia, ſeu violentia proponatur, niſi quam Frat.
communi conſenſo, vel eorum maior pars conſilij ſa-
nioris ſecundum Deum, & Beatiſſimæ Dei Genitri-
cis M. de Monte Carmeli regulam, & conſtitutio-
nes prouiderint eligendum. Paci quoque, & tran-
quillitati veſtræ paterna in poſterum ſolicitudine
prouidere volentes, auth. Apoſt. prohibemus, vt in-
frà clauſuras locorum veſtrorum nullos rapinam, ſeu
furtum facere, ignem apponere, ſanguinem funde-
re, hominem tenere, capere, vel interficere, ſeu vio-
lentiam quancumque valeat exercere. Præterea Ni-
82 colai IV. Bonif. VIII. & Clem. IV. prædeceſſorum
noſtrorum Romanorum Pontificum veſtigiis inhæ-
rentes, omnes libertates, indulgentias, peccatorum
remiſſiones, immunitatéſque à prædeceſſoribus no-
ſtris Roman. Pontif. locis veſtris conceſſas, necnon
libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum
à Regibus, & Principibus, & quaſcumque res vo-
bis, vel aliis fidelibus rationabiliter indultas Auth.
Apoſtol. confirmamus, & præſentis ſcripti priuile-
83 gio communimus. Decernimus ergo quod nulli om-
nino hominum liceat præfatas domus temerè per-
turbare, aut eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas
quoquomodo retinere, ſeu quibuſlibet vexationibus
fatigare, ſed omnia integrè conſeruentur eorum pro
quorum gubernatione, & ſubſtentatione conceſſa
ſunt, vſibus omnimodis profuturis ſalua Sedis Apo-
ſtol. authoritate, & Diœceſanorum Epiſcoporum ca-
84 nonica iuſtitia in præſentibus litteris declarata, Sta-
tuentes præterea Apoſtol. auth. & præſentium teno-
re concedentes, volumus, & ordinamus, quod de
cætero perpetuis futuris temporibus, tam magiſtro
Generali, quam cuilibet dicti Ordinis officiali, Prio-
ribus dicti Ordinis ſecundum morem, & inſtituta
eiuſdem Ordinis in quibuſcumque prouinciis con-
ſtitutis, tam præſentibus, quam futuris, ſit licitum,
atque permiſſum, quaſcumque mulieres, & vtriuſ-
que ſexus perſonas, ſi aliàs ſint idoneæ, & aliud
Canonicum non obſiſtat, quæ habitum regularem
prædicti Ordinis ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pin-
zocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Or-
dinis Fratrum Minorum, & Prædicator. necnon &
Eremitarum S. Auguſt. habere voluerint, & geſtare
tam virgines, & matronas, quam & Mantellatas, ſeu
Pinzocheras, & vtriuſque ſexus perſonas dicti Ord.
Carmelit. recipere, & admittere, ac earum ſingulis
habitum regularem, ac Regulam eiuſdem Ord. Car-
melitarum, ad inſtar huiuſmodi Mantellatarum, ſeu
Pinzocherarum, vtriuſque ſexus Ordinis, & vtriuſ-
que ſexus perſonarum Ordinum Fratrum Minorum,
& Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſt. præfa-
torum, prout ſecundum Deum ſaluti animarum ea-
rundem perſonarum ſalubrius viſum fuerit expedi-
re, etiam exhibere. Quæ ſic receptæ, & in poſte-
rum recipiendæ, authoritate præfata gaudeant, &
gaudere poſſint, & debeant, tam exemptionis priui-
legio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus,
indulgentiis, & aliis priuilegiis, quibuſcumque præ-
fato Ordini Beatæ Dei Genitricis, ſempérque Vir-
ginis M. de Monte Carmeli, eiuſque Fratribus, ac
perſonis per Sedem Apoſtol. iam conceſſæ, & in po-
ſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptio-
nis priuilegium, immunitates, libertates, indulgen-
tiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipſis Prioribus, &
Fratribus Ordinis de Monte Carmelit. competunt,
vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & Priores, &
Fratres, & loca ipſa eſſe capacia eorundem conſtitu-
tionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, ac conſuetudini-
bus, tam veſtri, quam aliorum Ordinis quorumcun-
que, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcun-
que. Præfati quoque Bonif. VIII prædeceſſoris no- 85
ſtri conceſſionem veſtram, per quam, voluit, quod
Prouinciales dicti Ordinis poſſint licentiam dare
Fratribus idoneis ad Chriſti fidelibus proponendum
verbum Dei de licentia Diœceſanorum, petitioni
eorum non planè ſatisfacit, propterea declaran-
do volumus, & hoc, quia inter ſolicitudines no-
ſtras illam decet eſſe præcipuam, vt, ſuper Domi-
nicum gregem nobis commiſſum obſeruemus vi-
gilias, indefeſſam exerceamus curam, & exactam
diligentiam apponamus, ne illum lupus rapax in-
uadat, & eius ſanguis ſecundum Prophetam, quod
abſit, de noſtris manibus requiratur, hoc autem be-
ne fit ſi oleo dulcedinis verbi Dei foueantur ſub-
diti, & increpationis vino peccatorum ſuorum me-
deantur vulnera, & pœnitentiæ acrimonia purga-
ta regantur, ad id verò exequendum ſcientia diui-
næ legis expoſcitur, deſideratus ordo, & vitæ inte-
gritas flagitatur; Scriptum eſt enim, Tu ſcientiam
repuliſti, & ego te repellam, ne Sacerdotio funga-
ris mihi, quia labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam,
& legem requirunt ex ore eius, aliàs prout ad eum
pertinet, inter lepram, & lepram non poſſet diſcer-
nere, nec peccator exiſtens Dei deberet narrare iu-
ſtitias, & teſtamentum illius aſſumere per os ſuum,
nam cuius vita diſplicet conſequens eſt, vt eius
prædicatio contemnatur. Quapropter vt ipſi gre-
gi eadem cura noſtra plenior impendatur, quo plu-
res operarij in agro Domini fuerint conſtituti,
ſacerque veſter Ordo, qui ſacerdotibus abondat, &
in ſuis Fratribus viget ſcientia, & vitæ ſinceritate
per Dei gratiam pollet, in eodem agro fructus vbe-
res afferat, tu fili Prior Generalis per te, vos verò
Prouinciales Priores in Prouincialibus veſtris ca-
pitulis cum Diffinitoribus ipſorum capitulorum,

Fratribus eiuſdem veſtri Ord. ſacerdotibus in ſacra pagina eruditis, examinatis, & approbatis à vobis, prædicationis, & tam ipſis, quam alijs Fratribus dicti Ord. ad id idoneis audiendi confeſſiones, abſoluendi confitentes, iniungendi eis pœnitentias ſalutares officia, author. Apoſt. committendi, eiſdem quoque Fratribus, quibus dicta officia per vos taliter commiſſa fuerint, quod illa liberè valeant exercere plenam tenore præſentium damus, & concedimus facultatem. Ac volumus quod Fratres dicti Ord.

86 quos ſecundum illius conſtitutiones in domibus ſuis deputari contigerit in lectores eum dicti Ord. magiſtri Generalis licentia, liberè in domibus prædicti Ord. legere, & docere valeant in facultate Theologica, & principia ſolemniter facere, illis locis exceptis in quibus ſtudia vigent generalia; diſtrictius inhibentes, ne quis Fratres ipſius Ord. quibus dicta officia taliter committenda duxeritis, in executione officiorum ipſorum audeat quomodolibet impedire. Et quia prohibentibus Conſtitutionibus veſtri nulli Fratrum veſtrorum eſt licitum populo prædicare niſi à Magiſtro Generali veſtri Ord. examinatus, & approbatus fuerit, & ſibi ipſi prædicationis officium ab ipſo conceſſum, nos prædictis Fratrum laboribus, & periculoſis diſcurſibus cauendus, nec non, vt animarum ſalus poſſit inde facilius prouenire, ſuper prohibitione huiuſmodi opportunæ prouiſionis remedium apponentes, vt ſinguli Priores Prouinciales in ſuis prouincijs cum Diffinitoribus in Prouincialibus capitulis congregatis Fratres in ſacra pagina eruditos examinare, & approbare, & eis officium prædicationis (Deum habendo præ oculis) committere valeant, ſicut ex forma prædicti Ord. Conſtitutionum Magiſter poterat generalis, plenam authoritate præſentium concedimus

87 facultatem. Cumque per conceſſiones Clem. IV. & Vrb. etiam IV. prædeceſſorum prædictorum quibus cauetur, quod liceat Fratribus Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli, tam in locis, & Oratorijs ſuis, quàm in alijs decentibus locis extra loca, & Oratoria ſua, coram prælatis, & principibus, & magnatibus, dum ab eis, vel eorum ex parte fuerint requiſiti, cum altari portatili celebrare, deuotioni eorum non plenè conſulitur, conceſſionem eandem extendentes, eiſdem Fratribus, vt coram quibuſcumque perſonis, cuiuſcumque ſexus, vel ſtatus, tam in eorum domibus, quàm extra, dum tamen loca ſint honeſta, liberè poſſint, cum altari portatili, Miſſas, & alia diuina officia celebrare, & in locis publicis populo prædicare, abſque tamen iuris parochialium Eccleſiarum præiudicio. Et ne de iure huiuſmodi poſſit aliqua quæſtio ſuboriri, ipſis huiuſmodi appellatione intelligimus decimas, & primitias dumtaxat, vt à locis ſolent clericis exhiberi. Cœterum cum non obſtante conceſſione Innocentij IV. prædictis Fratribus facta, qua cauetur ne de aliquibus

88 cauſis à Sede Apoſt. committendis, inuiti cognoſcere teneantur, ſuper huiuſmodi cauſis audiendis ab aliquibus moleſtentur, quieti eorum, & paci prouideri volentes, eis motu, ſcientia, & author. prædictis, quod ad id per litteras Apoſt. Sedis, aut legatorum à latere, ſeu quorumcumque aliorum legatorum, vel ſubdelegatorum ipſius, & ad pecuniam colligendam, inuiti compelli non poſſint, quodque nullus eorum collectorum, vel viſitatorum vel inquiſitorum officium monaſterijs, vel Eccleſijs, ſeu quibuſcumque perſonis impendere, ad cognitiones cauſarum, citationes partium, & denuntiationem ſententiarum interdicti, excommunicationum procedere, aut recipere curam monialium, ſeu religioſarum quarumlibet perſonarum teneantur per Apoſtolicas litteras impetratas, vel in poſterum impetrandas, niſi huiuſmodi Apoſtolicæ litteræ, de hoc indulto, & Ordine prædicto expreſſam fecerint mentionem prædictis motu ſcientia, & auth. Apoſt. indulgemus. Concedimus quoque eiſdem etiam ad viſitandum aliqua monaſteria monialium cuiuſcunque Ord. vel ad audiendum confeſſiones eorum compelli aliquatenus non poſſint, vel ad recipiendum commiſſiones cauſarum, ſeu ſententiarum executiones, vel alia contingentia cauſas ipſas per litteras Apoſt. Sedis, in quibus facta non fuerit de indulgentia huiuſmodi mentio ſpecialis. Nullus inſuper legatus, vel ſubdelegatus, Patriarcha, Archiepiſcopus, Epiſcopus, nulluſque alius Prælatus Eccleſiaſticus, vel eorum Vicarij, aut Officiales ad portandum, ſeu deferendum litteras, exequendum, vel denuntiandum ſententias contra principes ſæcolares, communitates, populos, ſeu quoſcunque benefactores eorum, nulluſque delegatus, vel ordinarius iudex ad faciendum citationes, vel commiſſiones recipiendas, ſiue quod ſint in cauſis aliquibus aſſeſſores, ſeu ad alia, lites, aut controuerſias contingentia in cauſis, quæ coram ipſis tractantur, quempiam ipſorum dicti Ordinis Fratrum compellere valeant ſine prædictæ Sedis mandato, vel licentia ſpeciali expreſſam faciente de hac indulgentia mentionem, nec quiſquam eorum parere, vel intendere teneantur ſuper iis monitionibus, mandatis, aut iuſſionibus eorundem, aut facere, vel implere, quod in hac parte duxerit iniungendum. Cœterum generalis Magiſter, vel Priores

Prouinciales, ac ipſorum Vicarij illos ex Fratribus, 89
de quibus authoritate litterarum Sedis Apoſt. vel legatorum ipſius Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac alijs quibuſcumque prouiſum extiterit, vel in poſterum contigerit prouideri, corrigere, ac etiam non obſtante contradictione aliqua poſſint ad ſuum Ord. reuocare, nec per litteras eiuſdem Sedis, ſeu legatorum ipſius iam obtentas, vel de cætero obtinendas, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis præfati Archiepiſcopis, Epiſcopis, aut alijs teneantur in ſocios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ obtinendæ de indulto huiuſmodi, & Ord. ipſo expreſſam fecerint mentionem, & alias id honeſtati Ordinis, & illorum ſaluti viderint expedire. Nullus autem legatus etiam de latere noſtro miſſus authoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ ſpecialem de hoc indulto, & Ordine veſtro non facientes mentionem, nulluſque Prælatus, nec aliqua perſona religioſa, vel ſæcularis de Fratribus eiuſdem Ordinis ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda, vel ſecum manendum aliquos aſſumere valeat, niſi quos Generalis Magiſter in toto Ord. & Priores Prouinciales in ſuis prouincijs ipſos tanquam idoneos, & diſcretos ſibi duxerint aſſignandos, quos etiam ſubiacere volumus Ord. diſciplinæ. Illos verò ipſius

Ord. Fratres, qui ad prædicandum crucem, vel in- 90
quirendum contra prauitatem hæreticam, ſeu ad illa huiuſmodi negocia ſunt, vel fuerunt, vbicumque à Sede Apoſt. deputati, tu fili Generalis Magiſter, tuique ſucceſſores, remouere, ſeu reuocare penitus transferre, ipſiſque quod ſuperſedeant iniungere, alioſque ſubſtituere, cum expedire videritis, liberè, & licitè valeatis, & in eos ſi contrauenerint cenſuram Eccleſiaſticam exercere, & quilibet Prouincialis, vel eius Vicarius eiuſdem Ord. id ipſum in ſua prouincia circa Fratres ipſius Ordinis, quibus ab eadem Sede ſimilia contigerit in illa committi, facere poſſit, non obſtantibus aliquibus litteris, vel indulgentijs Apoſt. impetratis, vel etiam in poſterum impetrandis, quæ de hoc non fecerint mentionem. Inhibemus quoque ne quis poſt profeſſionem in Ord. veſtro factam ſine Generalis,

vel

91 vel ſui Prouincialis licentia diſcedat ab ipſo, diſce-
dentem verò abſque cautione literarum alterius
ipſorum, prætextu alicuius priuilegij Apoſt. Sedis
nullus audeat retinere, quod ſi forte retinere præ-
ſumpſerit, Generali Magiſtro in toto Ord. & Pro-
uincialibus Prioribus in ſuis prouinciis dumtaxat
licitum ſit in ipſos diſcedentes Fratres ſententiam
excommunicationis promulgare. Si verò aliqui de
Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam à
Sede prædicta, aut Magiſtro Carmeli ad religionem
aliam tranſeundi infra duos, vel tres menſes ſe ad
aliam religionem ſaluti congruam non contulerint,
& ipſius non ſuſceperint habitum Regularem, lici-
tum ſit tibi fili Generalis, ac voces tuas gerentes
contra ipſos tanquam contra alios Ordinis veſtri
apoſtatas procedere ſecundum quod honeſtati ipſius
Ordinis videritis expedire, idem illud intelligi vo-
lumus de illis, qui poſt ſuſceptionem habitus alte-
rius religionis infra tempus probationis nulla pro-
feſſione facta inde præſumpſerint reſilire. Apoſtatas
92 quoque veſtri Ordinis iuxta Alexandri IV. Conſti-
tionem, & noſtram præſentem conceſſionem ex-
communicare, capere, ligare, incarcerare, & alias
ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis, per vos, ac etiam
per alios à vobis deputatos in quocumque habitu, &
loco, etiamſi in Curia noſtra inueniri eos contigerit,
in qua, ſicut extra nos, ſuper veſtros ſubditos ra-
tione profeſſionis tam tacitæ, quam expreſſæ Ordi-
narios proprio motu, & ſcientia, ſimilibus authori-
tate Apoſtolica deputamus, inuocato ad hoc ſi opus
fuerit brachij ſæcularis auxilio. Inhibemus etiam ne
Fratres, quos ab Ordine veſtro pro ſuis culpis Ge-
93 neralem magiſtrum expelli contigerit, vel qui egreſſi
fuerint proprio ſuo motu prædicare, confeſſiones
audire, ſeu ducere præſumant niſi ad alium Ordinem
in quo licitè huiuſmodi exerceantur officia, tranſie-
rint de noſtra, vel dicti Generalis magiſtri ſpeciali
licentia. Quod ſi fortè ipſi contra huiuſmodi inhi-
bitionem noſtram aliquid ſuper præmiſſis temerè at-
tentare præſumpſerint, Prouinciales Priores, & lo-
cales, & eorum Vicarij in illos, quos infra fines ſua-
rum prouinciarum iuxta conſuetudinem Ordinis ve-
ſtri exiſtentes inuenerint talia præſumentes, monitio-
ne præmiſſa authoritate Apoſtolica excommunica-
94 tionis ſententiam valeant promulgari. Eiectos au-
tem de Ordine veſtro, vel regreſſos, qui à receptio-
ne in eodem Ordine, ſuis culpis exigentibus, reddide-
rint ſe indignos, & alios Fratres eiuſdem Ordinis
ex rationabili cauſa ad quoſcumque Ordines appro-
batos præterquam ad Beati Auguſtini, Templa-
riorum, Hoſpitaliorum, & aliorum religioſorum,
arma portantium ad euitandam occaſionem euagan-
di, Generalis Magiſter tantum, vel eiuſdem Vica-
rius de ſuo ſcitu cum ſuis teſtimonialibus literis au-
thoritate noſtra licentiandi liberam habeant facul-
95 tatem. Nos enim diſtrictius inhibemus, ne tales ad
alium Ordinem, aliter tranſire, vel aliqui eos reci-
pere, ſeu retinere præſumant, abſque licentia ſpecia-
li Sedis Apoſtolicæ faciente de hac inhibitione ple-
nariam mentionem. Inhibemus etiam, vt nullus
ſit ſiue in religione, & Ordine, ſiue extra Ordi-
nem conſtitutus habitum veſtrum, aut ita conſi-
milem, quod propter eum Frater Carmelitarum
credi poſſit, deferre audeat, abſque Sedis Apoſtoli-
cæ mandato ſpeciali. Et vt dicta inhibitio maiorem
conſequatur effectum, ſtatuimus, vt ij, qui habitum
veſtrum, vel ſibi prædicto modo conſimilem defer-
re præſumpſerint, ad deponendum ipſum per Diœ-
ceſanos locorum, cum à vobis requiſiti fuerint, mo-
nitione præmiſſa per cenſuram Eccleſiaſticam appel-
latione poſtpoſita compellantur. Quia verò nonnul-
li veſtræ Religionis habitum ſumentes diuerſis per-
ſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum
aliqua bona reſtituere tenentur, vobis Magiſter Ge- 96
neralis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus loca-
libus concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi
commiſſis bona ipſa in pios vſus conuertere valeant
prout ſecundum Deum viderint expedire. Inhibe-
mus inſuper vniuerſis Fratribus veſtri Ordinis ne 97
aliqui eorum niſi neceſſitate vrgente aliis, quam
Prælatis peccata ſua confiteri præſumant, vel aliis
eiuſdem Ordinis ſacerdotibus ſecundum Regulam,
& ipſius Ord. inſtituta. Vniuerſis autem Eccleſia- 98
rum Prælatis, & aliis inhibemus, ne confeſſiones
veſtras vobis inuitis audire, vel compellere eos ad
Synodos, ſeu conuocationes ſuas accedere, vel cum
eis extra Ciuitates, vel intra proceſſionaliter exire,
aut ſuis conſtitutionibus ſubiacere, vel iuramento
firmatam, vel manualem obedientiam à Prioribus,
Prouincialibus, vel localibus, vel quibuſcumque
aliis noſtris Fratribus exigere, aut de ipſorum inſti-
tutione, vel deſtitutione, ſiue de ſtatutis veſtri Or-
dinis, ſe aliquatenus intromittere, ſeu prohibere ne
ad ciuitates, vel villas, vbi religioſe, ac honeſtè
morati poſſitis à populis euocati audeatis accedere,
ibique pro veſtris vſibus conſtruere ædificia, Eccle-
ſias, ſeu oratoria, aut in accedentes fratres, ſeu in
conſtruentes, huiuſmodi, vel receptatores ipſorum
excommunicationis ſententiam ferre præſumant.
Concedimus quoque vobis motu, & ſcientia ſimi- 99
libus, vt de illis, quæ in ornamentis, vel pro eis, aut
libris, fabrica, luminaribus, anniuerſario, ſeptimo,
vigeſimo, trigeſimo, aut aliis ad perpetuum cultum
diuinum, ſeu pro pitantiis ſeu victu ad ſuſtentatio-
nem veſtram, vel indumentis: nec non pro annuis
cenſibus, ad quorum ſolutionem aliquæ domus ve-
ſtri Ordinis obligatæ noſcuntur, vel de domibus,
prædiis, & hortis, aliiſque locis vobis ſecundum in-
ſtituta veſtri Ordinis opportunis, aut de iis, quæ pro
huiuſmodi domibus, prædiis, hortis, & locis emen-
dis vobis legantur, dummodo præmiſſa non conuer-
tantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro qui-
bus relinquuntur, aut alios etiam, qui in Nicolai V.
conceſſione, & hac noſtra indulgentia continentur,
nulli canonicam iuſtitiam, ſeu portionem aliquam
teneamini exhibere, & ne quis à vobis vel vltima-
rum executoribus voluntatum, ſeu decedentium
hæredibus, de præmiſſis aliquid exigere, vel extor-
quere præſumat diſtrictius inhibemus. Adhæc liceat 100
Fratribus veſtri Ordinis cum de prioribus locis ſuis
ad alia loca ſe transferant, tam ædificia, ſeu omnem
ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt, dedi-
catis Eccleſiis dumtaxat exceptis, quam libros, cali-
ces, & paramenta ſecum ad alia loca transferre, ac
ædificia ipſa, cum ſolo, ac aliis ad eadem loca perti-
nentibus, præterquam Eccleſias, per perſonas ad
hoc à Sede Apoſtolica deputatas vendere, ipſorum-
que pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fra-
tres ſe transferunt, ædificationem, ſeu aliàs in eorum
vtilitatem conuertere, ſecundum quod eis melius vi-
debitur expedire, cum ipſa priora, & alia loca Fra-
trum ad Apoſtolicam Sedem, & ad prædictum Ordi-
nem Beatiſſ. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carme-
li ſpecialiter, & immediate pertinere noſcantur. Et
ne aliqui Archiepiſcopi, & Epiſcopi, aut aut alij Ec-
cleſiarum prælati, ſeu quæuis alia perſona Eccleſiaſtica
vel ſæcularis prædicta loca, ſeu bona occupare, ac-
cipere, vel vſurpare, aut quoquomodo ſibi vendica-
re præſumant abſque dictæ Sedis licentia ſpeciali,
diſtrictius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præ-
ſtationem procurationum legatorum prædictæ Se-
dis, vel nuntiorum ipſius, ſeu Diœceſanorum lo-
corum, aut exactionum, vel collectarum, ſeu ſub-
ſidiorum, vel prouiſionum quorumque minimè

teneamini, nec ad ea ſoluenda per litteras dictæ Se-
dis, aut legatorum, vel nuntiorum eiuſdem, ſeu re-
ctorem terrarum Eccleſiæ Romanæ, impetratas, ſeu
in poſterum impetrandas, cuiuſcumque tenoris fue-
rint, in perpetuum compelli poſſitis, niſi dictæ Se-
dis literæ impetratę, aut in poſterum impetrandæ
101 plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi, & dicto
Ordine fecerint mentionem. Cæterùm cum felicis
recordationis Innoc. Papa IV. prædeceſſor noſter,
olim duxerit ſtatuendum, vt exempti quacumque
gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione de-
licti, ſeu contractus, aut rei de qua agitur contra
ipſos, ritè poſſint eoram locorum Ordinariis conue-
niri, & illi quoad hoc ſuam in ipſos iuriſdictionem,
prout ius exigit, exercere, nos vobis, vt occaſione
conſtitutionis huiuſmodi nullum libertatibus, & im-
munitatibus vobis, & Ordini veſtro per priuilegia,
& indulgentias ab Apoſtolica Sede conceſſas præiu-
dicium generetur, authoritate præſentium indulge-
mus. Decernimus ergo irritum, & inane quidquid
contra tenorem conceſſionum, conſtitutionum, &
102 inhibitionum huiuſmodi per quoſcumque fuerit at-
tentarum, & interdicti, ſuſpenſionis, & excommu-
nicationis ſententias, ſi quas contra conceſſiones,
conſtitutiones, inhibitiones eaſdem in vos, vel ve-
ſtrum aliquos, aut loca veſtra, ſeu benefactores
veſtros, vel executores, aut hæredes prædictor, in
poſterum promulgate contigerit, penitus non tenere.
Et quia in Regula eorundem Fratrum Carmelita-
rum eis ab Alberto Patriarcha Hieroſolymitano tra-
dita, & ab Innocentio IV. Alexandro etiam IV. Ni-
colao ſimiliter IV. Romanis Pontificibus prædeceſſo-
ribus noſtris approbata, & confirmata, & quam nos
per præſenter motu, & ſcientia ſimilibus approba-
mus, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio, au-
thoritate Apoſtolica, perpetuo communimus, inter
cætera cauetur expreſſè, quod Fratres Ordinis prædi-
cti ab eſu carnium abſtineant, niſi pro infirmitatis
remedio, aut debilitatis ſumatur. Et eiſdem etiam
præcipitur, quod ſingulis diebus Dominicis dunta-
xat exceptis, a feſto Exaltationis Sanctæ Crucis, vſ-
que ad feſtiuitatem Reſurrectionis Dominicæ ieiu-
nare teneantur, & ab Eugenio Papa Quarto præde-
ceſſore præfato, quodam tempore huiuſmodi rigorem
mitigante, conceditur, ſtatuitur, & ordinatur, quod
dicti Ord. profeſſores, qui pro tempore forent tribus
diebus ſingularum ſeptimanarum, etiam quibus, vt
præfertur, ieiunare iuxta eandem regulam erant aſtri-
cti, carnibus veſci poſſent, præterquam in Aduen-
tu, & Quadrageſima, & aliis generaliter prohibitis
diebus; cum, vt etiam accepimus, ab aliquibus
reuocetur in dubium, an illis diebus quibus eis eſus
carnium conceditur, ieiunare teneantur pro eo
quod in conceſſione prædicta Eugenij non ſolùm
mitigationem abſtinentiæ, ſed relaxationem ieiu-
nij ab eodem Eugenio prædeceſſore petitum fuiſſe
conſpicitur, & propterea piæ memoriæ Pius Papa
II. prædeceſſor noſter præfatus conceſſit vt Prior
generalis prædicti Ord. qui pro tempore foret in
huiuſmodi poſſet ieiunio diſpenſare. Nos etiam mo-
tu, & ſcientia ſimilibus litteras prædictas Alberti
Patriarchæ Hieroſolymitani, & Innocentij IV. Ale
xandri IV. Nicolai IV. & Pij II. innouamus, &
confirmamus, & approbamus, & perpetuæ firmi-
tatis eſſe volumus, & mandamus concedentes,
quod, tu fili Generalis, & qui pro tempore erunt
tui in dicto officio ſucceſſores, perſonarum, loco-
rum, & temporum qualitate penſata cum vtriuſque
ſexus dicti Ord. profeſſoribus, iuxta tuæ conſcientiæ
arbitrium, ſuper præmiſſis tam ieiunio, quam car-
nium eſu diſpenſare valeas, atque tres dies, plures,
vel pauciores ad ieiunium faciendum nominare, &
remittere vt poſſitis liberè indulgemus, ac illis ex eis,
qui iuxta huiuſmodi regularia inſtituta dicti Ordinis
Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis
Mariæ de Monte Carmeli, & eiuſdem mitigationem
antedictam, noſtramque declarationem huiuſmo-
di vixerint, vt confeſſor idoneus, quem quilibet eo-
rum, vtriuſque ſexus de ſuorum Superiorum conſenſu
duxerit eligendum, eorum conceſſione diligenter au-
dita ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam
omnium ſuorum peccatorum remiſſionem, & indul-
gentiam impendere valeat authoritate Apoſtolica te-
nore præſentium gratioſè concedimus. Et quia in ea- 103
dem regula conceditur, quod eiuſdem Ordinis pro-
feſſores poſſint habere loca in Eremis, vel vbi eis
donata forent ad eorum Religionis Obſeruantiam
apta, & commoda, ſecundum quòd eiſdem Priori, &
Fratribus videbitur expedire, & ex conceſſione præ fa-
ti Vrbani IV. prædeceſſoris noſtri, ſi qui Chriſti
fideles aliqua loca ad ſe ſpectantia, quæ feudalia,
ſeu cenſualia non exiſtant, eis contulerint, pieta-
tis intuitu, liceat eis de licentia diœceſanorum, illa
ſuſcipere, & in eorum ſingulis Eccleſiam, vel Ora-
torium conſtruere, deuotioni, ac petitioni eorum non
plenè videtur ſatisfactum, conceſſionem prædictam
ad alia quæcumque loca, domos, & Eccleſias, etiam
parochiales, motu, ſcientia, & authoritate prædictis
extendimus, ac conceſſionem prædictam effectum
ſortiri volumus, non obſtante conſtitutione felicis
recordationis Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter præde-
ceſſores noſtri prohibitione, ne cuiuſvis Ordinum
mendicantium Fratres ad habitandum noua loca re-
cipere, vel recepta mutare præſumant ſine dictæ Se-
dis licentia ſpeciali faciente ſpecialem, & expreſſam
de prohibitione huiuſmodi mentione. Etſi contin-
gat locorum Ordinarios in domos prædictorum Fra-
trum in ſuis diœceſibus conſtructas aliquam iuriſdi-
ctionem vel ſupereminentiam ſibi vendicare, &
Fratrum eorundem quietem in aliquo perturbare, li-
ceat tunc dictis Fratribus capellanum, in dictas do-
mos, & Eccleſias inſtituere, & amouere prout ſupe-
rius in præſentibus literis diximus, & expreſſimus.
Prouidam verò Calliſti Papæ III. prædeceſſoris noſtri
conſtitutionem, quæ incipit: *Ad futuram rei memo-* 104
riam ad Romanum Pontificem, qua vòluit, quod nul-
lus dicti Ordinis profeſſor beneficia ſecularia, ſeu
etiam regularia quorumvis Romanorum Pontificum
aut Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum eius conceſſio-
ne vel indulto quouis modo in titulum, vel in com-
mendam pro tempore obtinentium, aut quæ futuris
temporibus quomodolibet obtinebunt, & ſi illa ſim-
pliciter, vel alio quouis modo dimiſerint, in capi-
tulis generalibus, vel prouincialibus, aut congre-
gationibus ſeu negotiis, officiis, vel aliis admini-
ſtrationibus dicti Ordinis, niſi Generalis pro tem-
pore conſenſu interueniente, quomodolibet admit-
tatur, ſub excommunicationis pœna, quam admiſ-
ſi, & admittentes ipſo facto incurrant, authoritate,
ſcientia, & motu prædictis, etiam in Archiepiſco-
pali, & Epiſcopali dignitate fulgentibus, aut Mo-
naſteria aliqua, vel prouinciam in commendam ob-
tinentibus locum habere decernimus, atque prædi-
ctas litteras, & omnia, & ſingula in eis contenta
ad eos qui in dignitatibus huiuſmodi ſunt conſtituti
extendimus, Diſtrictè præcipientes ſub pœnis in
dicta conſtitutione contentis omnibus, & ſingulis
prædicta beneficia, aut dignitates quauis authorita-
te, vel indulto obtinente, vt nullo modo admini-
ſtratione Fratrum, aut domorum, aut prouinciarum
ſeu Conuentuum, aliorumque bonorum, ſe impediant
abſque dicti Ordinis Magiſtri generalis expreſſa
licen

licentia, non obſtantibus quibuſcumque litteris
etiam à Sede Apoſtolica impetratis, vel in poſterum
impetrandis, quibus ex certa ſcientia, & motu pro-
prio derogamus, & per præſentes derogari volumus,
etiamſi de illis habenda foret mentio ſpecialis vt ſin-
gula bona Ordinis, videlicet prouinciæ, Eccleſiæ,
domos, & ſuppoſita, & vtriuſque ſexus profeſſi,
vt tenentur, ſub integra Magiſtri generalis exiſtant
obedientia. Poſtremo, cum prædictorum Fratrum
Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis
Mariæ de Monte Carmeli, ſicut & Prædictorum,
Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini Fratrum Or-
dinum profeſſores pro fidei Catholicæ dilatione con-
tinuè, indefeſſeque laborent, fructuſque afferant in
Eccleſia Dei ſalutares, & propterea fuerunt variis
per Sedem prædictam priuilegiis decorati, vt quos
par labor, paraque merita coniungunt, paria con-
iungant priuilegia, & fauores eiſdem Fratrum Glo-
rioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Ma-
riæ de Monte Carmeli profeſſoribus, vt conceſſis
eiſdem Fratribus Prædicatoribus, Minoribus, &
Eremitis S. Auguſtini priuilegiis, indulgentiis,
gratiis, & fauoribus, ac indultis, tam ſpiritualibus
quam temporalibus à prædictis, & aliis Romanis
Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, & quomodo-
libet etiam à nobis, aut aliis authoritatem habenti-
bus, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur,
haberi hic volumus pro expreſſis, & noſtræ appro-
bationis munimine ſolidamus, ac decernimus robur
perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, & gaudere poſ-
ſint, & debeant perpetuis futuris temporibus in
omnibus, & per omnia prorſus, & ſine vlla diffe-
rentia, proinde, ac ſi quæ eiſdem Prædicatorum Mi-
norum Eremitarum S. Auguſtini Fratrum Ordinibus
prædictis ſunt conceſſa prædicto Ordini Glorioſiſſi-
mæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de
Monte Carmeli nominatim conceſſa fuiſſent, aut
concederentur in futurum. Et quæ magiſtro Prædi-
catorum, & miniſtro generali Minorum, ac Priori
generali Eremitarum S. Auguſtini prouincialibuſque
Prioribus Prædicatorum, & Miniſtris Minorum Fra-
trum ac Prouincialibus prioribus Eremitarum S.
Auguſtini, necnon Monaſteriis Monialium ſub eo-
rumdem Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum
Sancti Auguſtini Fratrum Ordinum cura ſecundum
ipſorum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum
Sancti Auguſtini Fratrum Ordinem inſtituta viuen-
tium ſunt ſtatuta in Magiſtro Generali, & in Prouin-
cialibus Prioribus, & Vicariis dicti Ordinis Glorio-
ſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de
Monte Carmeli, & Monaſteriorum Monialium dicti
Ordinis inſtituta viuentium vice verſa ſtatuta ſunt,
& eſſe cenſeantur. Mandantes etiam ſcientia, & motu
& authoritate prædicti præcipiendo, vt dum priuile-
giorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, exemptio-
num, indultorum, immunitatum dictorum Fratrum
Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Au-
guſtini originales litteræ, aut tranſumpta authentica
pro parte, & in fauorem Fratrum dictorum Beatiſ-
ſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de
Monte Carmeli adducerentur, vel exhiberentur,
eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio,
quàm extra iudicium, & aliis locis, quibus opus
fuerit, ac ſi in fauorem dictorum Fratrum Beatiſſimæ
Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Mon-
te Carmeli è Sede Apoſtolica emanaſſent, & eis fuiſ-
ſent immediate conceſſa. Diſtrictius inhibentes eiſ-
106 dem locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Ec-
cleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione
ſuarũ Eccleſiarum Parochialium, ac aliorũ beneficio-
rũ Eccleſiaſticorũ, quæ obtinent, nec non inhabili-

tationis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœ-
nis eo ipſo per eos, qui contra fecerint, incurrendis,
ne Ordinis prædicti Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Ge-
nitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Car-
meli, domos, & ſingula bona, & profeſſores præter,
aut contra prædictorum Innocentij, Bonifacij, Ale-
xandri, Nicolai, Clementis IV. & VI. & aliorum
quorumcunque prædeceſſorum noſtrorum, & præ-
ſentium tenorem litterarum inquietare, ſeu mole-
ſtare, & eos, aut teſtamentorum, vltimarumque
voluntatum executores, & hæredes prædictos, ſeu
quoſcumque alios directè, vel indirectè ad ſolutio-
nem alicuius quartæ parochialis, ſeu canonicæ, vel
alterius portionis, ſeu oneris, & ad faciendum cele-
brari aliquod officium, nec prædicari in eorum Ec-
cleſiis, vel alibi dum apud ipſos Fratres decedén-
tium cadauera tumulantur, ante vel poſt eorum ſe-
pulturam, nec confeſſis dictis Fratribus Ordinis
Beatæ Mariæ de Monte Carmeli pro tempore Eu-
chariſtiæ, ſeu Extremæ-Vnctionis Sacramenta ſine
rationabili cauſa denegare, & illorum exhibitionem
malitioſe differre, aut eorum parochianis ne dictis
Fratribus confiteantur prohibere, vel perſuadere,
nec etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod ad præmiſſorum
auxilium, conſilium, vel fauorem dare directè, vel
indirectè quocumque modo præſumant. Et nihilo-
minus dicti Ordinis protectori, qui pro tempore 167
erit, & cuilibet in Eccleſiaſtica dignitate conſtituto,
& Metropolitanæ, vel alterius cathedralis Eccleſiæ
Canonico per vniuerſum orbem, qui deſuper, per
dicti Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemper-
que Virginis Mariæ Priores, & Fratres, ac illorum,
ſeu ad commodum eorum Romanæ Eccleſiæ Syndi-
cos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica ſcripta
inſolidum mandamus, quatenus per ſe, ſeu alium, vel
alios præmiſſa, vbi, & quando opus fuerit, ſolemni-
ter publicantes, ac eiſdem Fratrum Glorioſiſſimæ
Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Mon-
te Carmeli Ordini, illiuſque domibus, ac profeſſori-
bus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſi-
ſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel quaſi
priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere,
non permittentes eos, ſeu teſtamentorum executores,
& hæredes prædictos contra illorum tenorem per or-
dinarios, & rectores prædictos, aut quoſcumque alios
indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, at-
que damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac
etiam ſummariè, & de plano, ſine ſtrepitu, & fi-
gura iudicij, ſola facti veritate inſpecta quoſcum-
que cuiuſcumque qualitatis, vel conditionis exi-
ſtant, & quacumque Eccleſiaſtica etiam Patriar-
chali, Archiepiſcopali, aut Epiſcopali, aut mundana
forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuſ-
cumque cauſis per eos mouendis quacumque ratio-
ne, vel cauſa, quæ excogitari poſſit, eis miniſtrent
iuſtitiæ complementum, exequentes, quod per eos
fuerit ordinatum, & illos, quos cenſuras, & pœ-
nas prædictas incurriſſe conſtiterit, irretitos eſſe de-
clarent, ac faciant, & mandent interdictos, ſuſpen-
ſos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab om-
nibus arctius euitari, ac legitimis ſuper iis habendis
ſeruatis proceſſibus, illos, quoties opus fuerit, itera-
tis vicibus aggrauari procurent, contradictores au-
thoritate Apoſt. appellatione poſtpoſita compeſcen-
do, in vocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij
ſecularis: non obſtantibus præfati Bonifacij Octa-
ui conſtitutionibus, quibus cauetur ne quis extra
ſuam ciuitatem, & diœceſim, niſi in certis exce-
ptis caſibus, & in illis, vltra vnam diætam à fi-
ne ſuæ diœceſis, ad iudicium euocetur, ſeu ne
iudices à Sede Apoſtolica deputati extra ciuitatem,

& diœceſim in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus diætis in Concilio generali, necnon quæ incipit *Super Cathedram* Bonifacij præfati, & *Dudum* Viennenſis Concilij, ac recolendæ memoriæ Calliſti Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtri litteris, aliiſque Apoſtolicis, ac etiam in prouincialibus, ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus, & generalibus, necnon Othonis, & Ottobonis olim in Regno Angliæ Apoſt. Sedis legatorum conſtitutionibus, Eccleſiarumque & locorum quorumcumque ſtatutis, & conſuctudinibus, & inter quoſcumque dicti ordinis Fratrum glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli profeſſores, & locorum ordinarios, ſeu rectores prædictos, initis, & concluſis, ac hactenus obſeruatis pactis, & conuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, necnon omnibus illis quæ Innocentius, Bonifacius, Alexander, Ioannes, Clemens I V. & V I. ac Nicolaus I V. & V. alijque prædeceſſores præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque, quibus omnia illa, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriam derogatoriis clauſulas in ſe continerent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac Rectoribus Prælatis, ſeu quibuſvis aliis communiter, vel diuiſim, à Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari non poſſint per litteras Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & quælibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cuiuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus earum, & conceſſæ in eis iuriſdictionis executione impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cuiuſque tenore habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcunque alia, quæ in futurum per nos, & Sedem Apoſtolicam quomodolibet concedi, ſtatui, decerni, & ordinari contigerit contra Innocentij, Bonifacij, Alexandri, Ioannis, Clementis I V. & V I. Nicolai I V. & V. & aliorum prædeceſſorum prædictorum, & præſentium litterarum huiuſmodi tenorem, necnon ſi ſecus ſuper his à quocunque quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe decernimus. Si qua igitur in futurum Eccleſiaſtica, ſæculariſve perſona hanc noſtram conceſſionis, declarationis, inhibitionis, indulti, decreti, ſtatuti, voluntatis, conſtitutionis, derogationis, reſeruationis, caſſationis, reſtitutionis, irritationis, & annullationis paginam ſcienter, vel ignoranter contra eam temere contraire attentauerint, primo, ſecundo, tertiove commonita, niſi reatum ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatis, honoriſque ſui careat dignitate, reumque ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à ſacratiſſimo corpore, & ſanguine Domini redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena fiat, atque in diſtricto examine diſtrictæ ſubiaceat vltioni, ac indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Cunctis autem dictis Fratribus glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli ſua iura ſeruantibus ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructus bonæ actionis percipiunt, & apud diſtrictum iudicium præmia æternæ pacis inueniant. Amē. Et quia difficilè foret præſentes litteras ad ſingulas prouincias originaliter deſtinare, volumus, & dicta authoritate decernimus, quod tranſumptis earum manu notarij publici, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ auditoris, vel protectoris, qui eſt, & qui pro tempore erit, aut alicuius Archiepiſcopalis, vel Epiſcopalis, vel cuiuſcunque in dignitate conſtituti etiam dicti Ordinis magiſtri generalis pro tempore exiſtentis ſigillo munitis, ea prorſus in iudicio, & extra, vbicunque exhibitæ, vel oſtenſæ fuerint, fides adhibeatur indubia, ac ſi ipſæ originales litteræ forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, approbationis, conſtitutionis, ordinationis, applicationis, ſtatuti, conceſſionis, indulti, extenſionis, voluntatis, ampliationis, declarationis, confirmationis, ſuppletionis, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo ſeptuageſimoſexto, 4. Kal. Dec. Pontificatus noſtri anno 6.

COMMENTARIVS IN MARE MAGNVM & Regularum Carmelitarum.

SVMMARIVM.

Bulla hæc, quæ eſt Mare magnum, vbi habeatur authentica. num. 1.
Quare Mare magnum *dicta. ibid.*
Quis author ipſius. ibid.
De excellentia, antiquitate. &c. Carmelitani Ordinis. num. 2.
Prærogatiua ipſius à Papa in proœmio Bullæ aſſignata. num. 3.
Quomodo ea intelligenda. ibid.
Alia ipſius prærogatiua. num. 4.
Verba narratiua Papæ quam vim habeant. ibid.
Bulla Bonifacij VIII. confuſa cum alia Clement. IV. num. 5.
Confirmationis in forma communi effectus. n. 6.
Priuilegium confirmatorium priuilegium. n. 7.
Littera commendatitia Clem. IV. pro Ordine noſtro. num. 8.
An contineant facultatem fundandi Monaſteria. ibid.
Religioſorum cauſa piiſſima tractanda. n. 9.
Monaſteriorum erectio etiam à Regibus iure curanda. ibid.
Suſcipitur ordo ſub beati Petri, & Papæ protectione. num. 10.
Facultas celebrandi tempore interdicti. ibid.
Quomodo ea accipienda. ibid.
Extenſio prædictæ facultatis. n. 11.
Differentia inter priuilegium locale, & perſonale. num. 12.
Clauſula indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Apoſtolorum, *&c. an denotet culpam mortalem. n. 13.*
De ſimilibus priuilegiis. num. 14.
Ampliſſima exemptio Ordinis. num. 15.
Clauſula In ſtatu firmo & ſolido, *&c. quid denotet. num. 16.*
Confirmationem Ordinis continet. ibid.

Verba

Verborum idem ſignificantium geminatio magnam vim habet. ibid.
Clauſula Pertinentiis ſuis quid denotet. n. 17.
Clauſula In ius, & proprietatem Beati Petri, & Apoſtolicæ Sedis an probet exemptionem. numero 18.
Clauſula Soli Romano Pontifici, & Sedi Apoſtolicæ abſque vllo medio ſubiacere an illam probet. ibid.
Clauſula tam In ſpiritualibus, quam in temporalibus. num. 19.
Clauſula Ac perſonis degentibus in eiſdem, ad quas perſonas extendatur. n. 20.
Priuilegium Clem. VI. Confirmatorium præcedentis. num. 21.
Vtitur eiſdem verbis ac Ioannes XXII. in priuilegio alio. num. 22.
Alia remiſſiuè. n. 23.
Confirmatio Regulæ Carmelitarum. n. 25.
Regula primæua, & primitiua Carmelitarum. ibid.
De authore, Confirmatione, data ipſius, & aliis ad eam ſpectantibus. n. 26.
Quæ tractanda circa ipſam. n. 27.
In quibus declarata, correcta, & mitigata fuerit ab Innocentio. n. 28.
In aliquibus punctis alterata, moderata, & correcta. num. 29.
Non propterea deſinit eſſe eadem regula. n. 30.
S. Rotæ deciſio ad intentum. ibid.
De obligatione ad illam obſeruandam remiſſiuè. numero 31.
Obligatio ad regulam ex triplici prouenit capite. numero 32.
Quantitas obligationis ex materia, verbis, intentione legiſlatoris, & acceptatione religionis. n. 33.
In ea alia ſub præcepto, alia quoad vota, alia vt obſeruantia, alia vt conſilia. n. 34.
Quando ſub præcepto, ad quod peccatum obligat. num. 35.
Quando ad veniale graue. n. 36.
Tranſgreſſio illius ex contemptu peccatum eſt mortale. num. 37.
Expoſitio ipſius. n. 38.
Prologus regulæ beati Alberti. n. 39.
Quid ex illo colligatur. n. 40.
Finis vitæ religioſæ. ibid.
Patriarchæ titulus quam excellentiam denotet. n. 41.
Beatus Albertus cur eam tradiderit. n. 42.
De Priore, & tribus illi promittendis. n. 43.
Prior ex ipſis Fratribus eſſe debet. n. 44.
In vno conuentu vnus tantum Prior. n. 45.
Forma ſeruanda in electione ipſius. n. 46.
Forma cap. Quia propter, de elect. ibid.
Quomodo inſtituantur Priores in ordine. ibid.
Qua de cauſa fieri poſſint ſine electione. n. 47.
Quid de conſuetudine, & conſtitutionibus ordinis. ibid.
Maior pars quæ ad illam concurrere debet. n. 48.
Sanior pars quæ cenſenda. n. 49.
Forma poſſeſſionis in religione ſub tribus votis. n. 50.
An ſufficiat ſolum cum expreſſione Obedientiæ. ibid.
Alia remiſſiuè. n. 51.
De receptione locorum. n. 52.
In quibus locis recipi poſſint monaſteria. n. 53.
An in vrbibus, & locis populatis extra eremos. n. 54.
Nicolaus Gallicus ordinis generalis quid de hoc ſentiret. ibid
Quæ loca commoda pro noſtro ordine. n. 55.
Finis & ſcopus ordinis, & regulæ, eſt vita contemplatiua & actiua. ibid.
Vtraque exercenda à Carmelitis. ibid.
Iudicium Prioris, & fratrum in receptione laicorum quærendum. n. 56.
Ordinis regimen an monarchicum, ſeu potius mixtum. ib.
De conſenſu Fratrum remiſſiuè. n. 57.
De Cellulis Fratrum. n. 58.
Cellulæ Fratrum quales, & quam breues eſſe debeant. num. 59.
An ſeparatæ, ſeu potius coniunctæ. n. 60.
Ex diſpenſatione Prioris, & fratrum aſſenſu. n. 61.
Seniorum aſſenſus an requiſitus. ibid.
Quando requiritur conſilium, vel aſſenſus, qualiter haberi debeat. ibid.
De communi refectione. n. 62.
Aliter erat in regula primitiua. n. 63.
Nihil extra refectorium comedendum. n. 64.
Comedendum ſimul in illo. n. 65.
Ciborum particularitas fugienda. n. 66.
Lectio ſanctæ Scripturæ habenda in menſa. n. 67.
Tranſgreſſio huius puncti an venialis. n. 68.
De non mutandis cellulis. n. 69.
Extenditur ad non mutandum conuentus, vel prouincias ſine licentia, &c. n. 70.
De cellula Prioris. n. 71.
Quid in hoc puncto quoad litteram, & ſpiritum notandum. n. 72.
Eremus ordinis in Prouincia Vaſconia. ibid.
Monaſterij negotia an ſolum per Priorem tractanda. num. 73.
De manſione in cellis, & iugi oratione. n. 74.
Duo magni momenti hæc. n. 75.
Verba illa Die ac nocte ad quæ referenda. n. 76.
Iugis, & continua oratio noſtris impoſita. n. 77.
Conformiter ad praxim priſcorum monachorum. ibid.
Quid de aliis regulis. n. 78.
An continua oratio pro Carmelitis mitigata ſit à Papa. ibid.
Non obligantur ad continuam orationem mathematicè. num. 79.
Sed moraliter. ibid.
Non eſt propterea valde difficile hoc præceptum. n. 80.
Qualiter, aut quomodo adimpleatur. n. 81.
Per quodcunque genus orationis mentalis. n. 82.
Solum obligat ad venialem culpam. n. 83.
Non datur præceptum diuinum per ſe obligans religioſos ſolum ad orationem mentalem. n. 84.
An ſaltem per accidens. ibid.
An ex vi religioſi ſtatus. n. 85.
Datur præceptum diuinum naturale orandi, ſiue mentaliter, ſiue vocaliter. n. 86.
Quomodo regula poſſit obligare ad orationem mentalem num. 87.
De horis canonicis. n. 88.
De oratione vocali. n. 89.
Quid per horas canonicas intelligatur. n. 90.
Quid per dictionem Clericis. n. 91.
Clauſula Conſtitutionem SS. Patrum, quid denotet. num. 92.
Clauſula Per Eccleſiæ approbatam conſuetudinem. num. 93.
Qui teneantur hoc præcepto. n. 94.
An profeſſi non conſtituti in ſacris ordinibus. n. 95.
De obligatione Conuerſorum ad dicendum iteratis vicibus Pater noſter, & Aue Maria. n. 96.
Quomodo declarata in nouiſſimo Capitulo genera. num. 97.
De non habendo proprium. 98.
Modus paupertatis religionis. n. 99.
Vita communis in quo conſiſtat. n. 100
Quomodo ad illam teneantur religioſi. n. 101.
Ex vi regulæ Carmelitanæ tenentur religioſi ad arctiſſimam paupertatem. n. 102.
Sunt Carmelitæ mendicantes ex regula. n. 103.
Quid his temporibus ex decreto Concil. Tridentini. num. 104.

An

An religioſus dicere poſſit eſſe aliquid ſibi proprium. num.105.
Quomodo aſinos, ſiue mulos, ſimiliáve animalia, habere poſſit ordo noſter.n.106.
De modo obſeruando in diſtributione bonorum. numero 107.
De oratorio, & audienda miſſa quotidie.n.108.
Oratorium in medio cellularum antiquitus.n.109.
Oratorij qualitates.n.110.
Audire miſſam quotidie obligantur Carmelitæ. numero 111.
Quanta eſt hæc obligatio.ibid.
Quid de miſſa cantata, ſeu conuentuali.n.112.
Vſus chori in religione.n.113.
Cantus Eccleſiaſticus in ordine.n.114.
De capitulo, & correctione.n.115.
Quæ tradenda circa hoc punctum regula.n.116.
Capituli culparum vtilitas.n.117.
De tempore illud faciendi.n.118.
Quam culpam committat Prælatus non faciendo capitulum.ibid.
Modus celebrandi illud.n.119.
Quæ in illo tractanda.n.120.
Quomodo corrigendi in ipſo fratres.n.121.
Charitate media.n.122.
De ieiunio Regulæ.n.123.
Cur ſit eo modo aſſignatum.n.124.
Non pro diebus Dominicis.n.125.
An in illis ieiunare liceat.ibid.
Quid de feſto Natalis Domini.n.126.
An in ipſo feſto Exaltationis ſanctæ Crucis obliget ieiunium regulæ.n.127.
Non in die Dominico Reſurrectionis.n.128.
Obligatio ieiunij regulæ eſt ſub veniali.n.129.
An obliget fratres iuuenes.ibid.
Poſſunt à Prælatis facilè diſpenſari.ibid.
Obligantur ad hoc ieiunium fratres etiam extra conuentum.ibid.
Quæ ſunt quæ excuſent ab illo.n.130.
Mitigatio Eugenij IV. circa illud.n.121.
De abſtinentia carnium.n.132.
Quomodo mitigata.n.133.
Abſtinentia à carnibus licita, & honeſta.n.134.
Quomodo non abbreuietur vita per illam.n.135.
Carnium nomine quæ veniant.n.136.
Num oua, & lacticinia.n.137.
Num ſanguis, ſagimen, lardum, &c.ibid.
Num ius, & quæ cum carnibus coquuntur.n.138.
Quibus caſibus licitus ſit eſus carnium.n.139.
Pro debilitatis remedio ſumuntur.n.140.
Palmeata cocta cum illis manducantur extra monaſteria propter tollendum faſtidium hoſpitum.n.141.
Quale peccatum ſit tranſgreſſio regulæ in hoc puncto. ibid.
An ſuprà mare liceat carnium eſus.n.141.
Excuſantur pro aliquibus diebus fratres propter mitigationem Eugenij Papæ.n.143.
Quid pro feſto Natalis Domini ſi venerit in feriam ſextam, vel ſabbatum.n.144.
De armis ſpiritualibus.n.145.
Religioſi vita velati militia.n.146.
Armorum ſpiritualium vſus an obliget ad culpam.numero 147.
Verbum Dei *quo ſenſu dicatur debere abundare in ore.n.148.*
An per illud intelligatur munus concionandi.ibid.
De aſſiduitate operationis.n.150.
Otioſitas quomodo fugienda.n.149.
Quanta ſit obligatio, & an ad culpam, huius puncti regulæ tranſgreſſio.n.151.
De labore manuali.n.152.
Quæ comprehendantur ſub illo.ibid.
Quomodo præcipiatur in conſtitutionibus ordinis.n.153.
Verba illa Audiuimus quoſdam inter vos ambulantes inquietè, nihil operantes, *à quo dicta.n.154.*
De ſilentio.n.155.
Quomodo in aliis regulis præcipiatur.n.156.
Obligatio ſilentij eſt ad culpam.n.157.
Obligat tam Prælatos quam ſubditos.n.158.
Quod poſt completorium obliget.n.159.
Locutio ſubmiſſa an frangat ſilentium regulæ.ibid.
Quæ pœna imponatur frangenti ſilentium.n.160.
In hoc puncto mitigata eſt ab innocent.IV. regula Alberti.n.161.
De humilitate ad Priorem exhortatio.n.162.
Quid in aliis regulis.n.163.
De honorando Priore.n.164.
Quid de hoc in aliis regulis.n.165.
Ad quam culpam obliget.n.166.
Quid ſit contemptus.n.167.
De operibus ſupererogationis.n.168.
De diſcretione.n.169.
Excitantur Carmelitæ ad deuotionem B. Virginis Mariæ.num.170.
Tractatulus de conformitate regulæ noſtræ cum vita B. Virginis Mariæ.n.171.
De authore huius opuſculi.n.172.
De Bulla Eugenij IV. pro mitigatione regulæ.n.173.
Circa manducationem carnis.n.174.
Circa manſionem in cellis.n.175.
Non eſt mitigata regula quoad iugem orationem.ibid.
Quomodo intelligenda plenaria remiſſio peccatorum pro articulo mortis poſita in regula.n.176.
An ſit reuocata per Paulum V.n.177.
Obligatio ieiunij annui poſita in regula non eſt præ vitando priuilegio mitigationis, ſed pro indulgentia conſequenda.n.178.
Maximè propter conceſſionem Sixti IV.n.179.
Et Pauli V.ibid.
Quomodo ſit concedenda.ibid.
Bulla Pij II. pro mitigatione regulæ.n.180.
Clauſula Conſcientiæ tuæ arbitrium *quid denotet. num.181.*
Ieiunia alia Ordinis velati in commutationem ieiunij Regulæ mitigari.n.182.
Facultas recipiendi loca non feudalia.n.183.
Cur non concedantur feudalia.n.184.
Campanile in Eccleſiis noſtris habendum.n.185.
An pro campanis, ſeu pro vna tantum campana.ibid.
Alia remiſſiuè n.186.
Extenſio Conſtitutionis Super Cathedram *ad Carmelitas.n.187.*
Habetur in iure hæc extenſio in Extrauaganti Frequentes.*n.188.*
De aliis, quæ in dicta Extrauagant habentur. numero 189.
Damnantur errores Ioannis de Poliaco.n.190.
Qui erant tales errores.n 191.
Poliaci iſtius ſcientia damnata.n.192.
Extrauagantes Benedicti, & Martini quomodo accipienda.n.193.
An mendicantes poſſint dici proprij Sacerdotes.ibid.
Sententia Poliaci nullo modo defenſibilis.n.194.
Gradus recipi poſſunt à mendicantibus.n.195.
Alia remiſſiuè.n.196.
Priuilegia pro familiaribus.n.197.
Pro audiendis confeſſionibus recurrentium ad Fratres. num.198.
Quid Confratrum *nomine intelligatur.n.199.*
Facultas minorum Pœnitentiariorum pro Fratribus conceſſa.n.200.
Eſt variabilis hæc facultas.n.201.
De canonica portione non ſoluenda de legatis.n.202.
Quomodo ſubſiſtat.n.203.

Extemp

Exemptio ab eadem canonica portione.n.204.
Quid in Clementina Dudum *circa eam ſtatutum. numero 205.*
De decimis non ſoluendis.n.206.
Suſcepitur Ordo ſub Beati Petri, & Papæ protectione. num.207.
Confirmantur bona Ordinis.ibid.
Exemptio à decimis.ibid.
Quid ſit vſusfructus, vſus facti.n.208.
Qualis ipſorum ſint capaces Religioſi.ibid.
Religioſi non tranſeunt ad alios Ordines ſine licentia Generalis.n.209.
Licentia hæc petita debet eſſe & obtenta.n.210.
Non tranſeunt ad Ordines Monachorum ſine licentia. num.211.
Qui ſint Monachi Nigri.ibid.
Qui Ciſtercienſes.ibid.
Prohibitio tranſitus ſub excommunicatione.n.212.
Eſt pro Mendicantibus ſolum.n.213.
Extenditur ad Mendicantes nouos.ibid.
Eſt pro tranſitu ad monachales Ordines.n.214.
Carthuſianis exceptis, & quare.n.215.
De tranſeuntibus ad Carthuſianos an priuentur voce actiua, ſeu paſſiua, &c.ibid.
Religioſus eiectus an poſſit tranſire ad dictos ordines. num.216.
De aliis ad intentum.n.217.
Nullus Ordo paris, vel minoris arctitudinis poteſt Fratres noſtros recipere.n.218.
Aliud eſt arctitudo, aliud perfectio Religionis.n.219.
An poſſit concedi licentia ad tranſitum ad æquè, vel minus ſtrictum Ordinem.n.220.
Benedictio, ſeu conſecratio cœmeteriorum à quo poſtulanda.n.221.
Minores, & maiores Ordines à quo habendi.ibid.
Quomodo hoc priuilegium maneat, aut non, in ſua vi. num.222.
Genere per ſpeciem derogatur.ibid.
Clauſula Sine iuris præiudicio alieni *quam vim habeat.n.223.*
Intelligitur de alio præiudicio quàm expreſſo.ibid.
Facultas ſuſcipiendi Ordines à quocunque Epiſcopo reuocata.n.224.
De aliis remiſſiuè.n.225.
Loca ab aliis non recipienda infra ſpatium. 140. cannarum à noſtris domibus. n.226.
Notanda circa hoc priuilegium.n.227.
De aliis ad intentum.n.228.
Bulla Pij II. pro reformatio Ordinis.n.229.
Summi Pontifices maximè Zelatores reformationis Ordinum.n.230.
Illam ſæpius inculcant.ibid.
Exhortantur Ordinarios vt ad id tribuant auxilium. num.231.
Mendicantes ſunt cooperatores Prælatorum Eccleſiæ. ibid.
Exhortantur etiam ad id dominos temporales.n. 232.
Excommunicantur impedientes reformationem. numero 233.
Qualiter facienda ſit reformatio.n.234.
Confirmantur à Paulo II. ſtatuta edita in capitulis pro reformatione.n.235.
Priores Conuentuum reformatorum ſolum à Fratribus dictorum Conuentuum eligendi.ibid.
Tales Conuentus à quibus viſitandi.ibid
Quid promittere debeant tales Priores.ibid.
Dicti Priores meritò ſolùm à Conuentibus eligendi. num 236.
Quid ſi tota Prouincia eſſet reformata.ibid.
De excommunicatione circa hoc poſita.n. 237.
Cur Prouinciales ſolum permittantur viſitare Conuentus reformatos.num.238.
Taxa an imponi poſſit Conuentibus viſitatis.n.239.
De promiſſione facienda à Prioribus reformatorum. num.240.
Ad quid obliget promiſſio, an ſub veniali, an verò ſub mortali peccato.ibid.
Quid intelligat Pontifex in hoc priuilegio per illa verba, Nec Vicarius cuiuſcunque, *&c.n.241.*
Bulla Calliſti III. Confirmantur ſtatuta edita pro reformatione.ibid.
Facultas procedendi contra apoſtatas.n.242.
Facultas viſitandi, mutandi Fratres, recipiendi Nouitios.num.243.
Clauſula Cum libero ingreſſu, & exitu *quid denotet. num.244.*
De facultate mutandi Fratres.n.245.
Ad quos Prælatos extendatur.n.246.
De facultate recipiendi Nouitios.n.247.
Quomodo intelligenda.ibid.
Generalis electus ſtatim exercet ſuum officium.n.248.
Alia ſimilia priuilegia.n.249.
Generalis quando, & quomodo abſolui poteſt ab officio. ibid.
Quomodo id fiat propter hæreſim.n.250.
Quomodo propter incorrigibilitatem.n.251.
De aliis cauſis, & quomodo practicandis.ibid.
De diſcolis capiendis, incarcerandis, torquendis, &c. num.252.
Quibus pœnis puniendi n.253.
An triremium pœna.n.254.
An per torturam.n.155.
De incarceratione talium.n.256.
Religioſi ad beneficia aſſumpti non admittuntur ad officia Ordinis.n.257.
Quomodo beneficia conferri poſſint Religioſis.n.158.
Quæ pœna ſint illa irregularitatis, & inhabilitatis *in hoc priuilegio poſita.n.259.*
Alia remiſſiuè.n.260.
Facultas recipiendi Moniales.n.261.
Semper fuit in vſu Religionis.n.262.
Priuilegia Religionum circa hoc.ibid.
Non debent Moniales quæ ſub gubernio Religionum ſunt, faciliè tradi Ordinariorum regimini.n.263.
Nec facere id poſſunt Prælati.n.264.
Moniales exemptæ ſunt immediatè ſub Sede Apoſtolica. ibid.
Quid habeatur ex Rota deciſione.n.265.& 266.
Quid ex alia Rota deciſione.n.267.
Quæ Monialium nomine in præſenti veniant.n.268.
Facultas recipiendi mulieres ad habitum Ordinis. num.260.
Non tenentur Fratres ad cauſarum cognitiones. numero 270.
Nomine cauſæ *quid veniat in præſenti.n.271.*
Quot modis ſumatur cauſa.ibid.
De Altari viatico in Oratoriis.n.272.
Ius Parochiale in tribus.ibid.
Vbi habeantur ſimilia.n.273.
Parochialis Eccleſia quæ requirat.n.274.
Iurium Parochialium nomine quæ veniant.ibid.
Extenſio facultatis celebrandi cum altari portatili. num.275.
An in Oratoriis priuatis domorum ſæcularium. numero 276.
Sacræ congregationis decretum circa hoc.ibid.
Notanda circa illud.n 277.
An quando conceditur facultas alicui cum ſua familia, poſſit ea vti illa familia ſine domino.n.278.
Prohibitio Ordinariis ne petant obedientiam à Religioſis.n.279.
Quomodo debeatur obedientia DD. Epiſcopis, ab Exemptis.n. 280.
Religioſi ſolum ſubiecti Papæ.ibid.

An

An poſſint huic exemptioni renunciare. ibid.
De celebrando in Oratoriis. n. 281.
Papa immediatus Superior quorundam Religioſorum, num. 282.
Sunt ſub protectione ipſius. ibid.
Illos propterea defendit. ibid.
Per ant pendus dies, & aſtus. ibid.
Sunt cooperatores, & coadiutores Epiſcoporum. ibid.
Clementina Dudum ad intentum. ibid.
Titulo Sacerdotij, quod eſt inter Religioſos, honorari debent n. 283.
Intereſt Eccleſia habere plures Sacerdotes. ibid.
Facultas pro concionatoribus. n. 284.
Facultas recipiendi vſque ad ſummam centum marcarum argenti de vſuris, rapinis, & male acquiſitis. num. 285.
De aliis ſimilibus conceſſionibus. n. 286.
De facultate accipiendi dictam ſummam de legatis piis n. 287.
Item de commutatione quorundam votorum. n. 288.
De conditionibus aſſignatis à Papa. n. 289.
Qui authores circa hoc conſulendi. n. 290.
Facultas Prælatorum ad abſoluendum excommunicatos propter iniectionem manuum in clericos. numero 291.
Aliqua remiſſiuè circa id priuilegium. n. 292.
Ampliatio huius facultatis, n. 293.
Confirmat Sixtus IV. præfata priuilegia. n. 294.
Encomia Ordinis noſtri à Sixto prolata. n. 295.
An ex motu proprio. n. 296.
Motus proprius an dici poſſit, vbi adeſt inſtantia partis. ibid.
De effectibus Clauſulæ Motu proprio. n. 297.
De Clauſula ex certa ſcientia. n. 298.
Ex Rota deciſione. n. 299.
Supplentur defectus ex certa ſcientia, & motu proprio. num. 300.
Qui defectus ſuppleantur. n. 301.
Exemptio à ſolutione collectarum, exactionum, decimarum, &c. n. 302.
Clauſula Sicut accepimus an egeat iuſtificatione. numero 303.
De excommunicatione impoſita contra poteſtatem ſæcularem imponentes collectas, &c. n. 304.
De charitatiuo ſubſidio. n. 305.
Exemptio à decimis de noualibus. n. 306.
Priuilegia pro Pinzochers, ſeu Tertiariis, n. 307.
Quomodo practicanda. ibid.
Quæ Sacramenta illis miniſtranda. n. 308.
Cum qua moderatione. n. 309.
De ſepultura ipſarum. n. 310.
Sermo eſt de Tertiariis vtriuſque ſexus. n. 311.
De priuilegiis Oblatorum. n. 312.
Notanda circa ipſa. n. 313.
Ampliatio facultatis celebrandi tempore interdicti, num. 314.
An reuocata per Conc. Trid. n. 315.
Conceſſio pro Fratribus Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede, n. 316.
Priuilegia pro familiaribus. n. 317.
Qui cenſeantur tales. n. 318.
An ſuſpenſa per Bullam Cruciata. ibid.
An ſepeliri poſſint in Eccleſiis. n. 319.
Alia ſpectantia ad illos. n. 320.
Quomodo non ſint obnoxij cenſuris generaliter latis. num. 321.
Secus de cenſuris ſpecialibus. ibid.
An limitatum ſit hoc per Concilium Trident. n. 322.
Excommunicari, & interdici qui poſſint. n. 323.
In excommunicatorum terris quomodò liberè commorandum. n. 324.
An hoc priuilegium contineat aliquid ſupra ius commune. n. 325.
Num liceat Religioſis prædicare hæreticis. ibid.
An etiam armata manu ne impediantur. ibid.
Facultas conceſſa Generali, & Prouincialibus ad abſoluendum ſubditos, & diſpenſandum cum illis, exceptis quibuſdam caſibus. n. 326.
De hac facultate remiſſiuè. n. 327.
Caſus hoc loco excepti qui ſint. n. 328.
Valet dicta abſolutio etiam pro ignorantibus illam. num. 329.
Abſolutio, & diſpenſatio datur in Ordine noſtro in viſitationibus, Capitulis, & magnis ſolemnitatibus. num. 330.
Forma illam concedendi. ibid.
Valde vtiles ſunt huiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes. n. 331.
Quæ ſint ſolemnitates, in quibus dentur. n. 332.
Quid pro caſu quod Prælatus nollet cùm poſſet abſoluere ſubditum, ſeu diſpenſare cum illo. n. 333.
An hæc priuilegia ſuffragentur peccantibus in contemptum clauium, vel ex confidentia ipſorum. numero 334.
Facultas conceſſa Prælatis vt ipſi abſolui, & diſpenſari poſſint. n. 335.
An includatur hoc priuilegium in præcedenti. n. 336.
An competat Prælatis immediatis, ſeu Prioribus. numero 337.
Facultas abſoluendi, & diſpenſandi circa venientes ad Ordinem noſtrum. n. 338.
Quid requiratur pro praxi huius priuilegij. n. 339.
An competat etiam Prioribus localibus. n. 340.
De Clauſula illa, Sthuiuſmodi ſententiis propter debitum ſunt aſtricti ſatisfaciant, n. 341.
D Clauſula, En ipſo incidant in priſtinas ſententias. n. 342.
De libertate ſepulturæ, & leuatione cadauerum, numero 343.
Libertati Sepulturæ non derogatur per Synodalem conſtitutionem. n. 344.
An extendatur ad loca alia annexa Eccleſiis. n. 345.
Aliqua obſeruanda circa praxim horum priuilegiorum. n. 346.
Confirmata à Sixto IV. n. 347.
De iuſtitia Eccleſiarum canonica portione, ſeu quarta funerali. n. 348.
A quibus debeatur his temporibus poſt Conc. Trident. num. 349.
Conuentiones quomodo obſeruandæ. n. 350.
Non perditur hoc priuilegium propter aliquam contrauentionem. n. 351.
Paulus V. quid circa hoc decreuerit per ſuum Breue pro Carmelitis. n. 352. & 353.
De piis legatis non ſoluenda portio. n. 354.
An huic priuilegio derogetur per aliquos actus contrarios. n. 355.
Regularibus legari poteſt. n. 356.
Priuilegium Fratrum Ordinis S. Mariæ de Mercede. ibid.
An aliis communicabile. ibid.
Alia circa ipſum. ibid.
Legata particularibus Religioſis an inter pia connumeranda. n. 457.
Legata pro redemptione captiuorum maximè priuilegiata. n. 358.
Alia ad intentum. n. 359.
Exemptio Ordinis à iuriſdictione Ordinariorum, numero 360.
Exemptio Regularium quotuplex. n. 361.
Sententiæ datæ contra Religioſos ab Ordinariis, exceptis caſibus ipſis permiſſis, ſunt nulla. n. 362.

Quid

Quid facere debent ſi à prædictis Ordinariis citentur. num, 363.
An teneantur comparere. n. 364.
Quid de declaratione quadam ſacra Congregationis. num. 365.
Quæ reuocata ſint per Conc. Trid. c. 366.
Quid pro caſu quo domini Epiſcopi prætenderent ſe habere poſſeſſionem. n. 367.
Declaratio concesſionis ad abſoluendum recurrentes ad Religioſos de licentia ſuorum Prælatorum. numero 368.
Declaratio conceſſionis facultatis minorum pœnitentiariorum. num. 369.
Quid ſi deliquerint in contemptum clauium, vel ex confidentia priuilegiorum. n. 370.
Extenditur hoc priuilegium ad Moniales. n. 371.
Confeſſarij ipſarum approbari debent ab Ordinariis. ibid.
Quid de Generali Religionis pro audiendis confeſſionibus Monialium ſibi ſubditarum ibid.
Quid pro tempore Iubilæi, aut ex priuilegio Bullæ Cruciatæ. n. 372.
Simoniæ prauitas an abſoluatur propter iſta priuilegia. num. 373.
Facultas diſpenſandi cum illegitimis, & aliis irregularibus. n. 374.
An etiam pro foro externo. n. 375.
Illegitimi an recipi poſſint ad habitum. n. 376.
Quibus conceditur hoc priuilegium. n. 377.
Facultas ad miniſtrandum aliqua Sacramenta confeſſis Fratribus quando Rectores Eccleſiarum malitioſe id nolunt facere. n. 378.
Quomodo vtendum ſit hac facultate. n. 379.
Illa non includitur in facultate adminiſtrandi Sacramenta pœnitentiæ. n. 380.
Extrema Vnctio quando adminiſtrari poſſit à Fratribus. n. 381.
An Parochi poſſint petere ſchedulas confeſſionis vt miniſtrent Euchariſtiam. ibid. remiſſiuè.
Bona Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum quibus applicanda. n. 382.
Monialium Monaſteria quibus olim ſubiiciebantur. num. 383.
Quibus modo ex priuilegiis. n. 384.
Moniales gaudent priuilegiis Religionum. n. 385.
An etiam illæ quæ ſubiecta ſunt Ordinariis. ibid.
Subduntur legibus, & ſtatutis ſuorum Ordinum. numero 386.
De Monaſteriis ſuppreſſis, & poſtea ad priſtinam formam reductis. n. 387.
An extendatur hoc priuilegium ad Monaſteria Pinzocherarum. n. 388.
Qui cum habitu Ordinis ſepeliri volunt, vbi ſepeliendi. n. 389.
De excommunicatione contra id impedientes. n. 390.
An hoc priuilegium derogatum ſit per Conc. Lateranenſe. n. 391.
De dantibus eleemoſynam pro tali habitu. n. 392.
In Parochiis Fratribus conceſſis Capellanum conſtituunt. n. 393.
Notanda pro priuilegio. n. 394.
An ſit reuocatum. n. 395.
De priuilegiis dicti Capellani. n. 396.
De Generali electo quod ſtatim ſit confirmatus. n. 397.
Prouinciales, & Priores aliter quàm per electionem à Generali inſtituti ſua officia exercere poſſunt. ibid.
Quæ notanda ex Ordinis Conſtitutionibus circa hoc priuilegium. n. 398.
An Prouinciales, & Priores ſic electi indigeant alia confirmatione. ibid.
Prælati Regulares quantam, & qui iure autoritatem in ſubditos habeant. n. 399.
Facultas conceſſa Inquiſitoribus ad procedendum contra dicentes quod confeſſi Fratribus teneantur eadem peccata Parochis confiteri. n. 400.
Extenditur etiam ad Protectorem, & Auditorem Cameræ. ibid.
Eſt magis amplum hoc priuilegium quàm alia conceſſa aliis Religionibus. n. 401.
Quomodo intelligendum. n. 402.
De autoritate dominorum Eminentiſſimorum Protectorum ex SS. D. N. Innocentio. n. 403.
Excommunicatio contra inhibentes dari eleemoſynam Fratribus. n. 404.
Procedunt contra iſtos Protector Ordinis, Auditor Cameræ, & Inquiſitores. ibid.
Amplitudo huius priuilegij. n. 405.
Notanda circa ipſum. n. 406.
Ampliatio exemptionis Ordinis ab Ordinariis. n. 407.
Derogatur. cap. volentes, de priuileg. in 6. n. 408.
Alia ſimilia priuilegia. n. 409.
Exemptio à decimis, ſuſceptio Ordinis ſub protectione, & confirmatio bonorum. n. 410.
An Religioſi capaces ſint ſucceſſionis hæreditariæ. numero 411.
De exemptione à decimis cum derogatione cap. nuper num. 412.
Facultas ad recipiendum Clericos, & Laicos. n. 413.
De caſibus in quibus licet contradicere, ne in Religionibus recepti retineantur. n. 414.
Facultas procedendi contra diſcedentes à Conuentibus, vel illos retinentes. n. 415.
Duæ conceſſiones de hac materia. n. 416.
Notanda circa illas. n. 417.
Religioſi non coguntur ad Synodos, Conuentus forenſes, aut iudicia, nec Domini Epiſcopi veniunt ad domos ipſorum ad procurata. n. 418.
Quando cogi poſſint Religioſi ad Synodos. n. 419.
Quid intelligatur per Conuentus Forenſes. n. 420.
An Domini Epiſcopi habeant iuriſdictionem in Religioſos ratione poſſeſſionis in hoc acquiſitæ. ibid.
An poſſint venire ad Monaſteria cauſa celebrandi Ordines. n. 421.
Non impediunt Generalis electionem. n. 422.
An conuocent proceſſiones ad Eccleſias Regularium. num. 423.
Quomodo Prælati Ordinis Epiſcopis obedire debeant. num. 424.
In pertinentibus ad iura, & dignitatem Epiſcopalem. num. 425.
Quomodo teneantur ipſos uereri. ibid.
Conſecrationes altarium, receptio Sacramentorum, & ſimilia à quibus Epiſcopis poſtulanda. n. 426.
An hoc priuilegium reuocatum ſit per Conc. Trident. n. 427. & 428.
De priuilegio ſuſcipiendi Ordines ſine examine quomodo ſit derogatum. n. 429.
De priuilegio non fundandi iuxta domos noſtras infrà ſpatium 140. Cannarum. n. 430.
Quæ notanda circa illud. n. 431.
An ſuffragetur circa tranſlationem, ſeu mutationem Conuentuum intra eandem Ciuitatem. n. 432.
Per Eccleſiaſticas perſonas, quæ intelligantur. numero 433.
Iure communi Eccleſia non fundatur cum alterius præiudicio. n. 434.
Libertas ab exactionibus, pro ſepultura, & pro redimendis poſſeſſionibus, quæ à Laicis detinentur. numero 435.
De hac materia remiſſiuè. n. 436.
Quomodo hæc facultas redimendi dictas poſſeſſiones ſit de iure communi. n. 437.
Solùm electus à Fratribus habendus in generalem. numero 438.

 Nul

Nullus violentiam aliquam intra clauſuram noſtram exercere audeat.ibid.
De hac materia remiſſiuè.n. 439.
*An excommunicationem incurrat talem violentiam committens.n.*440.
*Priuilegium Fratrum ſanctæ Mariæ de Mercede.n.*441.
*Confirmatio libertatum, indulgentiarum, immunitatum. num.*242.
*Similia priuilegia.n.*443.
*Quales indulgentiæ reuocatæ ſint à Paulo V. n.*444.
*Nomine exactionum quid intelligatur.n.*445.
*Contra perturbatores, vel occupatores noſtrarum domorum, ſeu poſſeſſionum.n.*446.
*Conformiter ad ius commune, & ad protectionem quam habemus ſub Sede Apoſtolica.n.*447.
*Bona ſic confirmata an habeant cauſam præſcribendi. num.*448.
*An extendatur hoc priuilegium ad grangias. n.*449.
De pœnis contra oppoſitum facientes.n. 450.
Circa receptionem Tertiariorum, ſeu Tertiariarum. numero 451.
*Forma habitus Tertiariarum.n.*452.
*Regula ipſarum.n.*453.
*Pro viris Tertiariis.n.*454.
*Alia ad hanc materiam ſpectantia.n.*455.
*Facultas inſtituendi Confeſſores, Concionatores, & Lectores. n.*456.
*Quomodo moderata quoad Concionatores.n.*457.
Clauſula Aothoritate Apoſtolica, *quid importet. numero* 458.
Conſtitutio Gregorij XV. circa Concionatores.ibid.
Littera Vrbani VIII. ad Eminentiſſ. Card. Sandoual. ibid.
*Quid de Facultate inſtituendi Confeſſarios.n.*459.
An maneat modo in ſua vi.ibid.
Maximè propter Clementinam Dudum, de Sepult. *ibid.*
*De facultate inſtituendi Lectores.n.*460.
*Declaratio priuilegij ad inſtituendum Concionatores. num.*461.
*Quænam notanda circa ipſum n.*462.
Ordinis Conſtitutiones de eo.ibid.
Ampliatio facultatis celebrandi cum altari portatili. num. 463.
*Iura parochialia in hoc priuilegio tantum ſunt duo, ſcilicet decima, & primitiæ.n.*464.
Quid de Oblationibus.ibid.
*Notanda circa hoc priuilegium.n.*465.
*Facultas prædicandi in locis publicis.n.*466.
Quando, & quomodo practicanda.ibid.
Exemptio à collectis, cauſis, viſitationibus aliorum Ordinum Monialium, &c.n. 467.
*An huic priuilegio derogatum ſit à Conc. Trid. n.*468.
Interdicta quando à Fratribus promulganda.ibid.
*Aſſeſſorum munus an permiſſum Regularibus.n.*469.
*Facultas ad corrigendum Fratres prouiſos ad aſſiſtendum quibuſcunque perſonis.*470.
Non tenentur Prælati aliquos Fratres in Socios quarumcunque perſonarum deſignare.ibid.
Nullus aſſumere illos poteſt ad ſua negotia ſine licentia Prælatorum ibid.
*Similia priuilegia aliorum.n.*471.
*Conformia ſunt iuri communi.n.*472.
*Religioſi an poſſint eſſe Cubicularij Epiſcoporum, Magnatum, &c.n.*473.
*Aſſumi poſſunt ab Inquiſitoribus in Notarios.n.*474.
*Facultas remouendi, & mutandi Concionatores Cruciatæ, & Inquiſitores n.*475.
*Crux, ſeu Cruciata quid importent. n.*476.
An maneat hoc priuilegium in ſua vi.ibid.
*Prohibitio non diſcedendi ab Ordine ſine licentia, aut diſcedentem retinendi.n.*477.
Facultas procedendi contra egreſſos ab Ordine ad tranſeundum ad alios, ſi id non fecerint.ibid.
*De quibus egreſſis eſt ſermo.n.*478.
*An iſta competant Prælatis iure ordinario.n.*479.
Competit ipſis iuriſdictio tanta quanta Epiſcopis in ſubditos.ibid.
Priuilegium Eugenij IV. quoad hoc.ibid.
*Impedire etiam poſſunt Prælati ne aliqui Fratres ad Epiſcopatus aſſumantur, niſi Papa oppoſitum præceperit.n.*480.
Priuilegia circa hoc.ibid.
*Apoſtatæ capiuntur in quocunque habitu, etiam in Curia Rom. reperti.n.*481.
*Prælati noſtri ſubduntur immediatè Papæ.n.*482.
*Alia de hoc priuilegio.n.*483.
*Expulſi ab Ordine non prædicant, nec audiunt confeſſiones, aut docent.n.*484.
*Poſſunt cogere Religionem ad eos recipiendos quando emendati fuerint.n.*485.
*Quid faciendum cum illis, qui ex induſtria ſiunt inobedientes, vt eiiciantur ab Ordine.n.*486.
*Eiecti an poſſint licentiari ad alios Ordines. n.*487.
*Similia priuilegia aliorum ordinum.n.*488.
*An ipſi eiecti poſſint propria authoritate ad alios Ordines tranſire. n.*489.
*De litteris teſtimonialibus iſtorum.n.*490.
*An poſſint Ordinarij illas examinare.n.*491.
*Nullus poteſt ſimilem habitum noſtri Ordinis deferre. num.*491.
Patrum Diſcalceatorum priuilegia quoad hoc. numero 493.
Quomodo intelligenda.ibid.
*Qualis ſit habitus noſter iuxta Ordinis Conſtitutiones. num.*494.
*Seruitarum priuilegium extenſum ad habitum Tertiariarum.n.*495.
*Bona incerta aſſumentium noſtrum habitum quibus applicanda.n.*496.
*An etiam de Tertiariis hoc intelligendum. num.*497.
Fratres ſolùm ſuis Prælatis, vel de eorum licentia confiteri poſſunt.n. 498.
*Quid de Monialibus.n.*499.
*Recapitulatio præcedentium priuilegiorum.n.*500.
*Praxis Regularium pro defenſione ſuorum priuilegiorum.n.*501.
Quid quando Ordinarij vellent viſitare ipſorum monaſteria.ibid.
*De legatis non danda canonica portio.n.*502.
*Quomodo id procedat in Oblationibus. n.*503.
*An legata poſſint conuerti in alios vſus.n.*504.
*Quid de legatis pro victu, & veſtitu.n.*505.
*Libertas Fratrum ad transferendum bona ex vno Monaſterio ad aliud, & quoad procurationes, exactiones, &c.n.*506.
*Bona Ordinis immediatè ſub protectione, & iuriſdictione Sedis Apoſtolicæ.n.*507.
*An bona Fratrum Monaſteriorum tranſlatorum vendi poſſint.n.*508.
Derogatio cap. Volentes.*n.*509.
*Notanda circa hoc priuilegium.n.*510.
*Regula noſtra approbatio.n.*511.
*Mitigatio eiuſdem.n.*512.
Quomodo recepta in Ordine.ibid.
*Qui illam non recipiunt.n.*513.
*Facultas recipiendi quæcunque loca, etiam parochialia. num.*514.
*Etiam feudalia, ſeu cenſualia.n.*515.
*An etiam parochias.n.*516.
*De Capellano inſtituendo.n.*517.
*Licentia Papæ an requiſita.n.*518.
An de Eccleſiis ſolum dedicatis non conſecratis poſſit celebrari feſtum dedicationis Eccleſiæ.ibid.

Obti

Obtinentes beneficia non admittuntur in Capitulis. num.519.
Rationi conſonat hoc priuilegium.n.520.
Non ſe ingerunt in adminiſtratione bonorum Ordinis, num.521.
Ampliſſima communicatio priuilegiorum Mendicantium.num.522.
Aduertenda circa illam.n.523.
Alia communicatio noſtrorum PP. Diſcalceatorum. num.524.
Quæ ſint priuilegia Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, &c.n.525.
Pœna contra impedientes executionem priuilegiorum. num.526.
Benedictio pro illa protegentibus.n.527.
Iudices Conſeruatores conſtituti pro obſeruantia priuilegiorum.n.528.
Facultas Domin. Cardinal. Protectorum quoad hoc. ibid.
An poſſint per cenſuras procedere.ibid.
Conſtitutia Gregorij XV. moderatiua.n.529.
De Syndicis, & Procuratoribus.n.530.
Non obſtantia ampliſſima.n.531.
Tranſumptis adhibetur fides.ibid.
Quæ Concilia generalia egeant ſpeciali derogatione. num.532.
An Tridentinum.ibid.
Quæ mentia ipſarum requiratur.n.533.
Quid requiratur pro authenticatione tranſumptorum. num.534.

1 BVLLA hæc, quæ *Mare magnum* Carmelitarum dicitur, habetur in Bullario Rodriguez *tom.1.in Sixto IV. Bulla 37.* dicitur que ibidem haberi authenticam in Conuentu ſancti Franciſci Salmanticenſi per Dominum Ioannem de Caſtella Salmanticenſis Cathedralis Epiſcopum. Habetur etiam pars illius in Bullario communi Laërtij, Cherubini *in Sixto IV. n.11.* Extat etiam in pluribus noſtri Ordinis Conuentibus, antiquis eiuſdem monumentis inſerta, in libro præſertim quod *Speculum Ordinis* appellatur *à fol.84.* Inſuper Ioannes Maria de Poluc is Bachalaureus eam in vnum volumen redegit, quod extat in Archiuio Tranſpontinæ authenticatum per Ioannem Alouiſium Tuſcanum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem ſub anno 1477. Vidi etiam aliud eiuſdem Bullæ ſolemne tranſumptum in Archiuio conuentus ſancti Chryſogoni de Vrbe. noſtrorum Patrum Congregationis Mantuanæ. Maximè verò ſub anno 1595. iuſſu Clementis VIII. inſtantibus Reuerendis Patribus noſtri Ordinis Diſcalceatis extractum eſt hoc Mare magnum *de regiſtro ipſo de verbo ad verbum*, vt pontifex inquit, adiungens in fine hæc: *Cæterum vt earundem litterarum tenor præfatus ſic inſertus omnimodam rei, ſeu facti certitudinem faciat, Apoſtolica authoritate præfata decernimus, vt illud idem robur, eandemque vim, & eundem vigorem dictus tenor per omnia habeat, quæ haberent Originales litteræ ſupradictæ, ac eadem prorſus eidem tenori fides adhibeatur, quandocunque, & vbicunque, ſiue in iudicio, & extra, ſiue alibi, vbi fuerit exhibitus vel oſtenſus, ac eidem tenori firmiter ſtetur in omnibus ſicuti eiſdem Originalibus litteris ſtaretur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Per hoc autem nullum ius eniquam de nouo acquiri volumus, ſed antiquum tantummodo conſeruari. Nulli ergo omnino hominum liceat, &c.* Extat hæc Bulla Clementis VIII. cum præfato Mari magno ex Regiſtro Sixti IV. extracto in libro priuilegiorum præfatorum RR. PP. Diſcalceatorum Hiſpaniæ. Quare hæc Bulla *Mare magnum* vocetur, & quis fuerit Sixtus IV qui illud, ſicut & aliud ſimile Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini compilauit, dixi *in Commentario in Mare magnum Prædicatorum.n.2.& 4.*

De excellentia porro, antiquitate, inſtitutione, laudibus, & prærogatiuis huius ſacri Carmelitarum Sodalitij, exteri multi, & proprij plura ſcripſerunt, quos etiam imitari ſatagimus in noſtris Annalibus, prout facere cœpimus *in tom.1.* ipſorum nuper in lucem edito. De exteris ergo hunc Ordinem commendant Bartholomæus Caſſanæus *in Catalogo gloriæ mundi p.4. conſiderat.70.* Ioannes Trithemius Abbas Benedictinus *in lib de laudib. Carmelitar.* Iodocus Clictouæus *in Concion.habita in comit. Prouincialibus.* Paulus Morigia Ieſuatus *in hiſtor. Relig. lib.1.c.30.* Syluester Marulus Ciſtercienſis *in Mar. Ocean. Relig.lib.4.* Franciſcus Suarez Doctor egregius huius temporis *tom.4. de Relig. lib.2. capit.10.* Laurentius Beyerlinck *in Theatr.vitæ hum. tom.6.littera R, verbo Religioſus Religio.* Iacobus Salianus *in Annalib.4.tom.* dum de Elia, Eliſeo, & filiis Prophetarum agit. Petrus Caluus Dominicanus *in defenſ. Rel.* latè, & copioſè Ioannes Carragena Minorita *4.tom.hom.lib.17.* Carolus de Tapia *in Aut. ing.verb. Monaſteria*, & plures alij. Ac de proprijs authoribus Ioannes Hieroſolymitanus, B.Cyrillus Conſtantinopolitanus, Guillelmus de Sannieo, Ioannes de Bacco, Philipus Ribboti, Thomas Waldenſis, venerabilis Ioannes Sorets Baptiſta, Mantuanus, Ioannes Palæonydorus, Petrus Lucius Belga, Didacus, Coria, Michaël Munotius, Petrus Thomas Sarrazanus, Marcus Antonius Caſſanate, ac de Illuſtriſſimis Patrum Diſcalceatorum Congregationibus Thomas à Ieſu, Thomas Aquinas, Franciſcus à S.Maria, Gregorius Nazianzenus, & alij non pauci in diuerſis libris, & tractatibus. 2

Duæ tamen præcipuæ prærogatiuæ huius ordinis, quæ in prœmio huius Bullæ, ſeu Maris magni à Pontifice Sixto tanguntur, maximè expendendæ. Sic autem loquitur (& eadem repetit in alia Bulla, quæ eſt confirmatio Indulgentiarum, & habetur etiam in Bullario Rodriguez *dicto tom.1 in Sixto IV.n.38.*) & his verbis: *Dum attenta meditatione penſamus, quod virga venuſtiſſima, & omnium virtutum floribus inſignita Virgo Dei Genitrix glorioſiſſima, cuius plenitudinem Sol, & Luna mirantur, cuiuſque precibus iuuatur Populus Chriſtianus, & quæ Florem pretioſiſſimum, immarceſcibilem, & æternum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum ineffabili Sancti Spiritus cooperante virtute genuit; produxitque ſacrum Ordinem Beatæ Mariæ de Monte Carmeli à Sede Apoſtolica, pluribuſque Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris approbatum, quem eiuſdem glorioſiſſima Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ ſpeciali titulo voluit inſigniri, vt ob eius Virginis reuerentiam Ordo ipſe à Chriſti fidelibus meritò propenſius veneraretur, ipſique fideles propterea eiuſdem Virginis Mariæ adiuti ſuffragiis æternæ retributionis præmia faciliùs conſequi mererentur, dumque ſublimium dicti Ordinis vtriuſque ſexus perſonarum virtutum merita Deo quidem grata, & in conſpectu Apoſtolicæ Sedis accepta digna memoria recenſemus, ac Ordinem ipſum, & illius perſonas ſub Sedis Apoſtolica, & Eccleſia Romana protectione immediatè exiſtentes, & inter cæteros Regularium Ordinum profeſſores in firmamento Catholicæ fidei militantes tanquam Religionis ſpeculum, & exemplar ſpeciali charitate fulgentes, Sanctorumque Prophetarum Eliæ, & Eliſei, & aliorum Patrum, qui Montem ſanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenentes, fructus quoque vberes, quos dictus ſacer Ordo in agro militantis Eccleſiæ, in propagatione Religionis, & Fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum indubitanter ſperamus, paterna charitate* 3

inueniemur, dignum potius, quinimo & debitum reputamus Nos ad illa noſtros dirigere debere cogitatus, &c. Quibus verbis duæ maximæ prærogatiuæ huius Ordinis à Pontifice deſignantur. Prima ibi, dum ſermo eſt de Dei Genitrice Virgine Maria. *Produxitque ſacrum Ordinem Beata Maria de Monte Carmeli.* Secunda ibi, dum loquitur de Fratribus eiuſdem Ordinis: *Sanctorumque Prophetarum Eliæ & Eliſei, & aliorum Patrum, qui Montem ſanctum Carmeli iuxta Eliæ fontem inhabitarunt, ſucceſſionem hæreditariam tenentes.* Quæ duo quomodo inter ſe, & cum veritate ipſa cohæreant, diſquiri poteſt. Si enim hic ordo ab Elia, & Eliſeo, & aliis Patribus Montem ſanctum Carmeli habitantibus hæreditariam tradit ſucceſſionem (vt Pontifex inquit) quomodo de illo dici poteſt à Beata Virgine productum, prout idem etiam Pontifex ait illis verbis, *Produxitque ſacrum Ordinem Beata Maria de Monte Carmeli.* Sed nodus facilè ſoluitur, ſi aduertamus, quòd etſi huius Ordinis primordialis inſtitutio) eo videlicet modo, quo in veteri lege ante Euangelij perfectionem, & complementum fieri potuit) ab Elia originem ducat, prout Pontifex iſte fatetur, & tam ex ipſo, quàm ex aliis Summis Pontificibus, ſcilicet Iulio II. in Bulla, *Ad ſacram Ordinem*, Gregorio VIII. in Bulla, *vt Laudes*, Clemente VIII. in Diplomate *In Apoſtolica dignitatis*, & in alio *Dominici gregis*, litteris miſſis ad Perſarum Regem, aliiſque teſtimoniis, tum, præcipuè Eccleſiæ ſanctæ in Officiis ab ipſa approbatis, tum etiam aliis Hiſtoricorum, Doctorum, & Authorum monumentis quampluribus probauimus *in Apparatu ad tomum primum Annalium noſtri Ordinis, capite 6.* nihilominus, quia iuxta dicta *eo tomo primo Annalium, circa annum Mundi 4086, præſertim, numero 43. & 44.* Primordiatus ab Elia fuit in Virginis ſanctiſſimæ (quam ſub typo nubeculæ paruæ de mari aſcendentis præuiderat) honorem, itaut proinde eadem puriſſima Virgo cauſa veluti finalis, ſeu exemplaris ipſius Ordinis dici poſſit, meritò propterea de ea inquit Pontifex *Produxitque ſacrum Ordinem Beata Maria de Monte Carmeli.* Cauſa enim finalis, & exemplaris inter eas, quæ effectum dici poſſunt producere, à Philoſophis recenſentur. Niſi velimus dicere, ideo Sixtum Papam ea verba protuliſſe, quia, vt indicat illis, *Quem eiuſdem glorioſiſſima Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ ſpeciali titulo voluit inſigniri*, hic Ordo ſpeciali eiuſdem Virginis ſanctiſſimæ voluntate ipſius titulo inſignitur, quod quadamtenus eſt ipſum veluti produxiſſe. Eam ſcilicet ob cauſam *vt ob eius Virginis reuerentiam* (vt etiam Pontifex ſubiungit) *Ordo ipſe à Chriſti fidelibus merito per amplius veneraretur, &c.*

4 Alias Ordinis prærogatiuas, quas hoc loco Pontifex recenſet, præſertim de fructibus vberibus, quos in agro militantis Eccleſiæ, ac in propagatione fidei Catholicæ produxit in noſtris Annalibus, ſi Deus dederit, enumerabimus. Ea autem omnia, quæ Pontifex refert magnæ authoritatis pondus Ordini afferre pro comperto euictis eſt. Etſi enim verba narratiua Papæ, quæ non principaliter propter ſe proferuntur, plenam probationem non efficiant, prout ex iuribus, & Doctoribus attuli ſupra Mare magnum Eremitarum ſancti Auguſtini §. 31. *num. 95.* & generaliter loquendo verba narratiua Papæ proprium factum non referentis plenam fidem non faciant, prout ex Clement. 1. *de Probatione* colligunt Doctores: nihilominus narratiuæ Papæ etiam de facto alieno motu proprio factæ & in qua fundat ſuam intentionem, ſtandum eſt. Cardinalis *in Clementina 1. de Probatione in 10. quæſtione*, Petrus Ancharanus *ibi, in 1. quæſtione.* Imola *ibidem, in 4. columna, verſ. prædicta limitatione eſſe vera*, & Alexander conſilio 112. *vol. 7.* Curtius Iunior *conſilio 61.* quos ſequitur Puteus *deciſione 101. aliàs 100. libro 3. deciſ.* Cùm ergo, quæ hic narrat Pontifex, ea referat ex motu proprio, & vt in eis fundet intentionem conferendi priuilegia, quæ in hoc Mari magno concedit, procul dubio ipſius narratiuæ ſtandum erit. Præſertim, quia in antiquis enunciatiua Papæ etiam in facto alieno plene probat Ioannes de Imola, & alij in Clementina 1. *de Probatione.* Alexander *conſilio 15. incip. viſis narratis, num 2. libro 4.* Ruinus *conſilio 108. in capite viſa, ac bene intellecta, num. 20. libro 2.* Gabriel *de Probatione, concluſione 2. numero 54.* quos refert, & ſequitur Rota *deciſione 142. numero 6.* apud Farinacium *in Collectanea 1. nouiſſimar. alias part. 4. diuerſor.* & tenet Barboſ. *in dict. Clem. 1. de Probat. num. 9.*

Circa §. 1.

5 NOta primò Bullam Bonifacij VIII. *in hoc §.* contentam confundi in Mari magno iſto, prout in Bullario Rodriguez reperitur, cum Bulla Clem. IV. de qua *in §. ſequenti*, Quod notatione dignum cenſeo pro hoc, & aliis pluribus erroribus, qui in hoc Bullario cernuntur, non Authoris, vt credo, ſed typographorum incuria.

6 Nota ſecundò, quod cùm confirmationes immunitatum, ſeu priuilegiorum Ordini conceſſorum factæ à Nicolao IV. & Bonifacio VIII. & in hoc §. contentæ, ſolum ſint in forma communi, cùm nec verbum habeant, quo denotetur eas eſſe in forma ſpeciali, ideo ſolum habebunt eos effectus, quos ſimiles confirmationes in forma communi habere ſolent. De quibus dixi ſuper Mare magnum Prædicatorum, §. 38. & ſuper Mare magnum Minorum, §. etiam 38. & maximè ſuper Mare magnum Eremitarum ſancti Auguſtini §. 35. Vbi etiam alia ad intentum. Præſertim, quia ex dictis ibi elici poteſt huiuſmodi confirmationes in forma communi inutiles non eſſe, ſed fructuoſas.

7 Nota tertiò, hoc idem priuilegium confirmatorium priuilegiorum, ſeu indultorum aliàs conceſſorum haberi etiam ferè ad verbum ex Vrbano VI. in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §. 5. Vide ibi dicta, & circa §. 28. eiuſdem Maris magni, ac dicenda inferius in aliis confirmationibus magis amplis, & extenſis.

Circa § 2.

8 LItteræ iſtæ Clementis IV. *hoc §.* contentæ commendatiuæ ſunt Ordinis noſtri ad omnes Archiepiſcopos, vt ſcilicet Fratribus ſuffragarentur ipſis loca ad habitandum concedentes, impedientesque ne quoad hoc ab aliquibus indebitè moleſtarentur. Notat autem Scholiaſtes huius Maris magni *inter priuilegia noſtrorum Patrum Diſcalceatorum* priuilegium hoc ſolum eſſe meram commendationem, non verò facultatem fundandi Monaſteria, cùm prohibitio in contrarium ſolum reperiatur in iure poſt tempora huius Pontificis Clementis IV. ſcilicet tempore Bonifacij VIII. *in cap. vnico, de exceſſibus Prælatorum in Sexto.* Sed quod attinet ad primum, cum iſtæ litteræ ſint commendatitiæ pro fundandis Monaſteriis noſtri Ordinis, conſequentes etiam facultatem concedere videntur ad id faciendum, ſiue antea fuerit, ſiue non fuerit prohibitio. Quod attinet verò ad ſecundum, prohibitionem illam illius *capitis vnic. de Exceſſ. Prælat.* non extendi ad omnes Religioſos, ſed ſolum ad Mendicantes, dixi *tomo 4. verbo Monaſteria Regularium, n. 4.* Quamvis etiam idem Scholiaſtes addat nunc temporis quoad fundationem Monaſteriorum eorundem Patrum Diſcalceatorum ſtandum eſſe

eſſe priuilegio Pauli V. nihilominus iuxta dicta *tomo* 1.*cap*.9. *à num*.34. & loco relato *ex* 4.*tom*.propter conſtitutionem Vrbani VIII.ibi relatam,reuocatum eſt tale priuilegium Pauli V. An verò generaliter loquendo ad fundationem Monaſteriorum quorumcunque Regularium requiratur Papæ licentia, dial loco relato *ex* 4.*tomo*.

9 Porrò ex huiuſmodi commendatitiis Clementis IV. litteris & aliis Innocentij IV. quas ipſe refert, pluribuſque aliis in antiquioribus Pontificum Annalibus repertis, & in fauorem Religioſorum datis, colligi primò videtur, Religioſorum cauſas, vtpote valde fauorabiles piiſſimè tractandas eſſe,*cap.in præſentia,de probat.cap.quia circa de priuileg.leg. locum*, & ibi Gloſſa *verbo Relig.ff de vſufruct. Authent. ingreſſi, Cod.de Sacroſanct. Eccleſ.* Couarruuias *lib*.1. *variar.cap*.19.Gotierrez *lib*.1. *canonic.quæſt.cap*.32. Secundò ſpecialiter in fundatione Monaſteriorum, de qua in præſentibus litteris agitur, etiam à Regibus, & Principibus curanda. Quia vt bene, & piè Ludouicus Pius Imperator apud Flodoardum *lib*.2. *hiſtor. Eccleſ. Rhemenſ.cap*.19.dicebat: *Si locis venerabilibus ea, quæ à prædeceſſoribus noſtris Regibus,vel Imperatoribus ad Reipublicæ vſus exigebantur,religioſa libertate in vtilibus,& neceſſitatibus ſanctorum locorum expendendis remittimus, & fidelium noſtrorum ſaluberrimis pro hoc eadem repetitionibus benignum accommodamus aſſenſum,maximè animæ noſtræ,& Regi,& Regno prouidemus conſultum; quia nihil ternitur imminutum, quidquid piis actibus, locis religioſis,ac Eccleſiarum Dei vtilitatibus,ſeu ſeruorum Dei fuerit commoditati indultum.* Et Rangolios in 4. *cap.lib*.1. *Regum, cap*.19. contra politicam Bodini, & Coneri dicens poſt alia. *An putas Principem meritò reprehendi poſſe, ſi Collegia inſtituat, ſi Religioſas domos ædificet, quibus è Republica neceſſaria ſtipendia ſuppeditet? Non poſſunt diſſipata, aut etiam diſtructa videri, quæ in communem Reipublicæ vtilitatem impenduntur.* Alia ad intentum de protectione ſummorum Pontificum erga Religioſos, præſertim Mendicantes, inferius *circa* §.39. huius Maris magni. Plura etiam ſpectantia ad Monaſteriorum extructionem, etiam pro caſu, in quo aliqui prætenderent ea talium conſtitutione aliquod damnum inferri, habentur in variis Rotæ deciſionibus,ſcilicet Gerundenſi *altius non tollendi* coram Coccino 24.Nouembris 1636.& eiuſdem tituli coram Domino Panzirolo 15. Ionij 1637. & aliis ſimilibus, quæ ibi referuntur. Vide etiam Maronum *reſponſ*.60. Libet ad intentum afferre reſolutionem quorundam dubiorum mihi propoſitorum circa clauſuram cuiuſdam Monaſterij quod fabricabatur, & ad illud ingrediendum admiſſæ fuerunt quædam fœminæ, & quidam iuuenis,quæ talis fuit. Ad primum de ingreſſu iſtarum fœminarum in dictum Monaſterium omnino videtur dicendum hunc Religioſum illas admittentem transgreſſum fuiſſe Bullas Pontificias,& conſtitutiones ſuæ religionis, in quibus prohibetur introductio, vel admiſſio iſtarum fœminarum intra clauſuram. Primò ex motu proprio Pij V. edito anno 1570. qui incipit *Regularium perſonarum*. Secundò ea conſtitutione Gregorij XIII. quæ incipit. *Vbi gratiæ*. Quamuis enim in illis ſolum videatur prohibitum ingredi fœminas Monaſteria virorum, aut Religioſos, illas admittere, virtute, & prætextu aliquorum indultorum, ſeu facultatum, tamen etiam extenditur ad eos, qui permittunt illas quomodolibet intrare, etiam ſine prætextu, aut virtute alicuius facultatis, ſeu indulti. Tum quia Pius V. hanc eſſe ſuam mentem declarauit in alia conſtitutione, quæ incipit: *Decet Romanum Pontificem*, quam refert Confettius *in priuilegiis Ordinum Mendicantium, folio mihi* 147. vbi explicans ſuum priorem motum proprium declarat mentem ſuam ex intentione fuiſſe, quod dictæ litteræ non ſolum comprehenderent mulieres, habentes, & prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcunque mulieres alias, tam in genere, quàm in ſpecie. Tum quia ipſe Gregorius XIII. explicuit iſto modo ſuam mentem, vt refert Villagura *tract.de vſur.quæſt*.35.*num.vlt*. Tum etiam quia ita praxi receptum eſt in pœnitentia Romana (quod pro lege haberi debet, maximè, cùm agatur de interpretatione ſanctionis Apoſtolicæ) Nauarr. *in ſumma Iur.cap*.27. *n*.105. *excom*.62. Azor.*tom*.1. *Inſtit. mor.lib*.13.*c*.8.Vnde Suarez *tom*.4. *de Relig. tract*.8.*lib*.1.*c*.7.*n*.9.propter hanc conſtitutionem Pij V.retractat quod alibi dixerat,ſcilicet in priori conſtitutione eiuſdem Pij V. ſolum prohiberi ingreſſum fœminarum in monaſteria virorum prætextu facultatum obtentarum. Ita ſcripſi *tom*.5. *meæ ſummæ quæſt. regular.ex num*.9. & conſentit Theſaur.*in praxi p*.2. *cap*.3.

Nec videtur excuſandus iſte religioſus ex eo quòd dicat introduxiſſe dictas fœminas, quia viderat ſuum prædeceſſorem ita etiam feciſſe. Etenim factum non extenditur, ſed quod debuit fieri.*l.nemo.Cod.de ſent. & interlocut*.Cranet.*conſ*.320.*n*.5. Federic.de Senis, *conſ*.152.*n*.3. Et factum contra ius pro non ſua haberi debet. *leg.iubemus*, §.*prædia, Cod.de ſacroſ. Eccleſ.cap.quæ contra Ius*.64. *de reg.Iur.in* 6. Azor. *inſtit. moral.part*.1.*lib*.5.*c*.16.*q*.7. Tulchos *littera F, concluſ*.12. *num*.3. Certum autem eſt, & reus iſte ſciebat, quod Pontificiis conſtitutionibus,& ſtatutis huius religionis prohibita erat talis introductio fœminarum in clauſuram monaſterij. Præſertim etiam, quia exemplis non eſſe iudicandum ſed legibus, habetur ex *l.ſed licet, ff.de offic. Præſid. l.nemo, Cod.de ſent.& interlocut. cap*.1. *de poſtulat. Prælat.* Socinus *reg*.8. Barboſ. cum aliis *in axiomat. Iur. axiom*.86. *num*.3.

Nec etiam eſt excuſabilis, ſi dicat non ex dolo,ſed bona fide id egiſſe. Non ſolum quia qui non facit quod non facere tenetur,præſumitur doloſus Farinac. *in praxi crimin.part*.3.*q*.89.*à n*.91.Barboſ.*axiom*.92. *num*.6.ſed etiam quia,vt in caſu ſupponitur,admonitus eſt à duobus Theologis eius monaſterij,ne id faceret; eo quod eſſet contra dictas conſtitutiones Pontificias, & religionis,& quod eſſet ſcandaloſum. Ex hoc enim elicitur non ex ignorantia, aut bona fide,ſed ex dolo id egiſſe.

Ad ſecundum autem caſum dico, quod ſi iuuenis ille erat malæ famæ, aut opinionis ſit materia honeſtatis,rectè poteſt nomine pueri comprehendi in conſtitutione eius religionis in qua præcipitur, ne pueri ſæculares ſub quocunque prætextu in monaſteriis commorentur.Etſi enim pueri nomen ſolum denotare videatur eum, qui pubes eſt, *leg.mala, in princip.* & ibi Bartholus *in* 1. *not ff.de aliment. & cibar. leg. pueri,ff.de verbor.ſignificat*.Berthachinus *in repertor. verb.pueri*. Nihilominus aliquando etiam extenditur vſque ad 18. annos,qualis eſt 15.de quo in præſenti. Abbas *in Rubric. de dilect.puer.* Bertachinus *ſupra*, quod maximè procedit in materia honeſtatis, in qua imberbes præcipuè in tali ætate pueri dicuntur. Caſu tamen quod iſte religioſus puniendus non ſit in virtute conſtitutionis religionis, nihilominus iure naturali dictante puniri grauiter debet, quia ſecundum illud nullatenus permitti debent ingredi in interiora loca monaſteriorum perſonæ,quæ religioſis anſam,ſeu occaſionem peccandi præbere poſſunt. Peliſſarius *in Manual. Regul.tom*.1.*tract*.5.*c*.6.*n*.25.

Circa §. 3.

10 DVo continet priuilegium hoc Innocentij I V. in iſto §. contentum. Alterum & perſonas Fratrum, & locorum Montis Carmeli, in quo tunc manebant, ſub B. Petri, & Papæ protectione ſuſcipere. Alterum verò eſt facultatem concedere, vt cùm generale fuiſſet interdictum, liceret illis clauſis ianuis, excommunicatis excluſis, diuina officia celebrare, dummodo cauſam interdicto non dederint, nec id ſpecialiter eſſet ipſis interdictum. Et quidem de primo loquendo iam dixi in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §. 10. circa ſimile priuilegium ex tali indulto non inferri exemptionem religioſorum. Eam tamen habent noſtri ex copioſioribus aliis priuilegiis, de quibus infra in hoc eodem Mari magno, præſertim §. 5. *&* 6. loquendo autem de ſecundo, quod etiam conceditur ab Alexandro I V. in Bulla ſub hoc eodem §. relato (quæ per typographi negligentiam omittitur in Mari magno, quod extat in Bullario Rodriguez) non multum de eo curandum, cùm iam ſit jus cõmune poſt tempora Bonifac. VIII. ex *c. Alma mater, de ſent. excom. in 6.* vt notaui circa Mare magnum Prædicatorum §. 10. Minorum §. 8. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 20. Nota etiam, quod in priuilegio Innocentij IV. non habetur, quod id debeat fieri *campanis non pulſatis*, ſicut habetur in priuilegio Alexandri I V. & *in dict. cap. Alma mater.* Præcipuè nota, ideo religionem impetraſſe hoc priuilegium Alexandri IV. (vt videtur) quia priuilegium illud Innocentij IV. ſolum videbatur eſſe pro monaſterio Montis Carmeli, vt patet ex illis verbis *Priori, & Fratribus Eremitis beatæ Mariæ de Monte Carmeli*, ſeu, vt in exemplari alio authentico habetur, *Eremi beatæ Mariæ*, &c. & poſtea *locum in quo*, &c. quibus denotari videtur tale priuilegium ſolum fuiſſe conceſſum monaſterio Montis Carmeli, & Fratribus in ipſo exiſtentibus. Priuilegium autem Alexandri IV. eſt pro tota religione, vt patet ex illis verbis *Prioribus, & Fratribus Ordinis glorioſiſſimæ*, &c. & rurſus *in Eccleſiis veſtris*. Extenditur autem hoc priuilegium infra §. *ſequenti, &* §. 50. 51. *&* 52. Pro hoc autem, & ſimilibus priuilegiis, & qualiter eo tempore Interdicti ſe gerere debeant. Regulares, conſule Sorbum *in Addit. ad Compend. priuileg. Mendicantium verbo interdictum* 3. §. *Primo ſtatim*, Mirandam *in Manuali Prælat. tom.* 2. *q* 38. *art.* 11. & Ioannem de Cruce *in lib.* 3. *de ſtat. relig. cap.* 7. *dub.* 2.

Circa §. 4.

11 COntinetur hic priuilegium Innocentij VI. confirmatum, & relatum à Gregorio VI. per quod extenditur priuilegium Innocentij IV. & Alexandri IV. de quo in §. præcedenti. Cùm enim hi Pontifices facultatem dederint Fratribus noſtris celebrandi diuina officia tempore interdicti generalis, ſeruata Iuris ſolemnitate, ſcilicet ianuis clauſis, &c. nihilominus cùm interdictum ad aliquem locum generaliter interdum irent, in quo Eccleſiæ, ſeu monaſteria Ordinis non eſſent, clerici ſæculares, & aliqui Regulares eos ad diuina admittere recuſabant, vt propterea ad Sedem Apoſtolicam confugere compulſi ſunt. Papa ergo Innocentius VI. ipſis in hoc priuilegio concedit (quod & refert, & confirmat Gregorius XI.) vt cum ad talia loca declinarent, poſſent in eis ad diuina audienda, & celebranda admitti, ac ad receptionem Sacramentorum, cum ſolemnitate communis iuris ſcilicet ianuis clauſis, &c.

12 Circa quod nota, quod cum hæc differentia verſetur inter priuilegium locale, & perſonale, quod perſonale ſequatur perſonam, vbicumque fuerit; locale verò ſequatur locum, cum priuilegia conceſſa noſtris Fratribus ab Innoc. IV. & Alex. IV. ambiguè fuerint, nam Innoc. IV. generaliter illis conceſſit, vt tempore interdicti liceret illis diuina officia celebrare, non determinando locum talis celebrationis, Alexander autem IV. è contra illis conceſſerit, vt tempore talis interdicti dicta officia poſſent celebrare, determinando locum, ſcilicet *in Eccleſiis veſtris*, ideo attentè conſiderando verba horum priuilegiorum, (prout faciendum eſſe docet Suarez *lib. 8 de l. c.* 30. *n.* 10. ad intelligendum naturam vtriuſque priuilegij) ex vi prioris priuilegij Innoc. IV. cum eſſet abſque determinatione loci, ac per conſequens perſonale, poſſent dicti Fratres vbique terrarum celebrare tempore interdicti ex vi autem poſterioris Alex. IV. cùm eſſet locale, & determinatum ad proprias Eccleſias, non poſſent id facere extra illas. Iure ergo & merito vel pro maiori declaratione priuilegij Innoc. IV. hinc aliud magis amplum, clarum & expreſſum ab Innoc. VI. impetrare debuerunt. Quæ autem ſint prohibita, vel conceſſa tempore interdicti, & de culpa, & pœnis, quas contrahunt violantes interdictum, vt propterea meritò Patres noſtri has conceſſiones à Papa poſtulauerint, dixi late *t.* 1. *verb. Interdictum quoad Regulares.*

Circa clauſulam illam in his, & ſimilibus Bullis Pontificiis poſitam *Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Apoſtolorum*, &c. iam dixi *tom.* 3. *verbo Clauſula n.* 34. *&* 35. *ac tom.* 4. *verbo Pœna Eccleſiaſtica n.* 16. quod etſi denotet culpam mortalem in contrauenientibus prædictis Bullis; non tamen denotare excommunicationem, aut priuationem Beneficiorum, ſed ſolum pœnam arbitrariam, & beneplacitum Papæ. 13

Vide alia in hoc Mari magno *circa* §. 50. 51. *&* 52. Vbi hoc, & ſimilia priuilegia ampliantur, & extenduntur à Sixto III. 14

Circa §. 5.

COncedit hic Summus Pontifex Ioannes XXII. Religioni noſtræ ſpecialiter deuotus (vt patet ex Bulla vulgo *Sabbatina* nuncupata, aliiſque priuilegiis, ab ipſo Ordini noſtro conceſſis) ampliſſimam exemptionem Fratribus Eccleſiis, Domibus, & rebus noſtris, ac ad illa ſpectantibus, ita vt via ſimilis alia aliis Religionibus conceſſa fuerint; accedente præſertim conceſſione Clem. VI. de qua *in* §. *ſequenti*, & aliis, de quibus infra, vt propterea ſigillatim enucleari debeat. 15

Et primò quidem verba illa de noſtro Ordine prolata: *Quem in ſtatu firmo, & ſolido, & ſtabili decernimus, & volumus permanere*; poſita ſunt ab hoc Pontifice ad tollendum quemdam ſcrupulum ex eo ortum, quod Gregorius X. in Concil. Lugdunenſi, dum quaſdam Religiones extingui iubet, Prædicatorum, & Minorum Ordines in hoc non includendo propter euidentem vtilitatem Eccleſiæ ex ipſis prouenientem; de Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum Ordinibus loquens dixerit: *Cæterum Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum Ordines, quorũ inſtitutio dictum Concilium Generale* (ſcilicet Concilium Lateranenſe ſub Innocentio tertio) *præceſſit, in ſolito ſtatu*, ſeu, *in ſuo ſtatu volumus permanere, donec de ipſis aliter fuerit ordinatum*; ex iis enim verbis minus pij Gloſſatores intelligere volebant hos duos Ordines à Concil. Lugdunenſi, & Gregorio X. confirmatos non iri, ſeu ſolum ipſis conceſſum permanere, donec quid de illis faciendum decerneretur. Quamuis autem gloſſema hoc falſum eſſet, & à Bonifacio VIII. *cap. vnic. de Relig. domib.* 16

domib. in Sexto. omnino reiectum, ſiquidem ibi referens ad verbum Concilij Lugdunenſis, & Gregorio X. verba, ſolum dixit: *Cæterum Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum Ordines, quorum inſtitutio dictum Concilium generale præceſſit, in ſolido ſtatu volumus permanere*, non adiungens, ſed potius expungens verba illa, *Donec de ipſis*, &c. & pro *ſolito ſtatu*, vel *ſuo ſtatu* ponens *ſolido ſtatu*, quo verbo, vt Ioannes Monachi, Guido, & alij intelligunt, Ordines iſti confirmantur, & conſolidantur; & verba *ſolito ſtatu*, ſeu *ſuo ſtatu* denotent ſtatum probationis, & confirmationis, cùm certum ſit Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum Ordines ante Concilium Lugdunenſe ſæpiùs approbatos, & confirmatos fuiſſe à Sede Apoſtolica, nec verba illa *donec ipſis*, &c. obſtarent, cum vt dictum ſit à Bonifacio VIII. fuerint reiecta, ipſeque Bonifacius in Bulla, quæ habetur in priuilegio ſexti decretalium probibeat recipi alias decretales *in Iudiciis, & Scholis* præter ab eo inſertas, & caſu quo ſubſiſterent, plures, & congruas paterentur expoſitiones (de quo noſter antiquus Doctor Ioannes de Baccone *l. 3. quodlib. quæſt.6.* noſter etiam Philippus Ribbotus *lib. 10. de inſtit. & pecul. geſtis Carmel. cap.* 8. in Speculo Ordinis *fol.* 14. Ioannes Marquez *in lib. de Origine Ordinis Sancti Auguſtini, cap.* 2. §. 4. Ægilius à Præſentatione *in lib. cui titulus* Primas Auguſtinianus *l. 7. cap. 5. in fine.* Thomas de Ieſu *ſup. Regul. Carmel. p. 2. dub. 3. circa titulum Regula*, & nos in noſtris Annalibus *circa ann. Chriſti* 1274.) nihilominus, ad tollendum, vt dixi, tunc ſcrupulum, Pontifex iſte vtitur illis verbis *ſtatu firmo, & ſolido, & ſtabili*, quæ idem important, & ſunt veluti ſynonyma ad maiorem rei firmitatem ab ipſo adiuncta. Verborum enim idem ſignificantium multiplicatio, ſeu geminatio maiorem deliberationem, & enixam voluntatem denotat. *l. baliſta. ff. ad Trebell.* Bartholus *in l. cum ſcimus, num. 7. cap. de agric. & cenſibus, lib.* 11. Decius *in l. 1. num. 3. cap. de pactis, & conſ.* 51. *col.* 2. *& conſil.* 180. *col.* 3. Guttierrez *pract. q. l. 3. q. 17. n.* 134. Tuſchus *pract. concl. tom 4. conc.* 28. & plures alij apud Barboſam *in tract. de Axiom. iur. axiomate* 103. *n.* 1. præſertim quia verba geminata operantur, quod nihil poſſit opponi. Curtius *in conſ.* 278. *n.* 18. Tuſchus *ſuprà* Barboſa *ſupr. n.* 8.

17 Deinde verba illa *Pertinentiis ſuis* denotant non ſolum eximi à iuriſdictione cuiuſcumque ſub Papa Ordinem, perſonas, Eccleſias domos, & res alias noſtras, ſed etiam acceſſoria ipſis. Hoc enim ſignificat verbum *Pertinentia*, prout tradit Innoc. *c. cum ad Sedem num.* 1. *& 2. de reſtit. ſpoliat.* vbi Abbas *n.* 11. Baldus *in l. cætera §. item hoc*, Socinus *conſ.* 47. *col.* 3. *& conſ.* 23. *à n.* 6. *lib.* 3. *n.* 4. *& 5. vol.* 1. *& reg.* 295. Tuſchus *pract. concl. tom.* 6. *littera.* P. *concl.* 323. & alij apud Barboſam *de App. verb. appellat.* 20. *num.* 1. Vt talium pertinentiarum nomine veniant ea, quæ per viam neceſſitatis, ſeu æquitatis, aut naturalis inhærentiæ accedunt dictis rebus, ſiue ſtatuto, lege, conſuetudine, aut communi vſu accedant, ſiue conſiſtant in poſſeſſione, ſiue in iure, aut iuriſdictione, molendina, furni, prædia, fouea, horti, viridaria, & ſimilia. Sic enim colligo ex variis iuribus, & Doctoribus apud Barboſam relatum *dict. Appell.* 20.

18 Præterea verba illa *In ius, & proprietatem Beati Petri, & Apoſtolica Sedis aſſumimus*, quomodo probent præfatam exemptionem iſtorum Religioſorum ab Ordinariorum iuriſdictione, dixi ſuper Mare magnum Eremitarum S. Auguſt. circa §. 31. Vbi etiam idem dictum manet de verbis illis: *De gratia ſpeciali decernentes ex nunc vos, & Ordinem veſtrum, ac perſonas, Eccleſias, & Oratoria, domos, & loca præfata, ac pertinentia ad eadem ſoli Romano Pontifici, & dictæ Sedi tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus abſque vllo medio ſubiacere.* De eo quoque priuilegio, quod adiungitur illis verbis. *Ita quod nec locorum Ordinary, nec alia quæuis perſona Eccleſiaſtica in vos, & Ordinem veſtrum, perſonas, Eccleſias, Oratorium, domos, & loca prædicta, vtpote prorſus exempta, poſſint excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti promulgare ſententias* ſub pœna inanitatis, & irritationis actuum, ſimiliter eſt dictum *eo* §. 31. & aliis locis ibi relatis ex Mari magno Prædicatorum, & Minorum.

Expendenda autem ſunt verba illa, *Tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus*, quibus denotatur omnimoda etiam exemptio Religioſorum noſtri Ordinis ab Ordinariis in omnibus, & quibuſcumque cauſis. Dictiones enim *tam*, & *quam* accipiuntur augmentatiuè. Aymon *conſil.* 227. *num.* 9. Menochius *conſ.* 195. *n.* 7. Vulpella *de præpoſ. & ad verb. Significat. ſub hac dict. pagina* 121. Barboſa *de dictionibus dict.* 400. ex Rotæ deciſionibus. Implicant etiam caſum magis dubitabilem. Surdus *conſ.* 317. *n.* 17. Barboſa *ſupra n.* 6. 19

Expondere etiam oportet clauſulam illam: *Ac perſonis degentibus in eiſdem*, per ipſam enim denotatur non ſolùm concedi hanc exemptionem perſonis Religioſorum, de quibus id dixerat per illa verba, *vos, perſonas*, ſed etiam reſpectiuè, & quatenus ſunt capaces, aliis ſecularibus degentibus inter ipſos, vt ſunt non ſolum Tertiarij, Oblati, & familiares, ſed etiam (quod quandoque contingit) ſæculares aliij in domibus noſtris propter aliquam cauſam commorantes. Vnde in facti contingentia, cum quidam ſæcularis hic Romæ infirmaretur, & deuotionis cauſa ad ſe curandum in quoddam Monaſteriorum noſtrum veniſſet; ex vi huius priuilegij Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis a Fratribus ipſi miniſtrata fuerunt. Ad quod etiam deſeruire potuit priuilegium Pij IV. & Pij V. pro Theatinis, quod retuli *tom.* 3. *verb. Euchariſtia quoad Regulares n.* 10. Quoad Tertiarios verò, Oblatos, & familiares quomodo hoc, & alia priuilegia intelligenda ſint, conſule dicta *tom.* 2. *c.* 8. 14. *&* 16. 20

Circa §. 6.

PRiuilegium Clem. VI. hoc §. contentum ampliatiuum eſt, & confirmatorium alterius Ioan XXII. *præcedenti* relati. Confirmatorium quidem, quia referens illud inquit, *prædicto indulto in ſuo robore, permanente*; ampliatiuum verò, quia cum in illo non eſſet declaratum, an *ratione delicti, ſeu contractus aut rei, de qua agitur*, conueniri nequirent Fratres coram Ordinariis, in iſto id exprimit Clemens cum derogatione expreſſa, *capitul. volentes de priuileg. in* 6. quod eſt Conſtitutio Innoc. IV. De qua materia egi ſupra Mare magnum Prædicatorum *circa* §. 46. Minorum *circa* §. 44. Eremitarum Sancti Auguſtini, *circa* §. 32. *&* 42. cum aliis locis ibi relatis. Semper tamen animaduertendum eſt tam pro hoc, quam pro ſimilibus priuilegiis exemptionis Regularium attendendum eſſe ad limitationes traditas a Conc. Trident. ita vt in caſibus à Concilio determinatis talis exemptio nullatenus ipſis ſuffragetur. Qui autem ſint ij caſus, dixi *tom.* 3. *verbo Epiſcopus quoad Regulares*, & *verbo Exemptio Regularium*, & aliis locis ibi citatis. 21

Nota præterea hunc Pontificem in ſuo priuilegio pro Ordinis noſtri confirmatione vti iiſdem illis verbis, quibus vſum fuiſſe Ioannem XXII. in priuilegio relato §. *præcedenti* dixi ad tollendum ſcrupulum qui poterat eſſe propter Concilium Lugdunenſe, 22

& Greg.X. ſcilicet *Ordinem veſtrum, quem in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili volumus permanere.* Vnde temerè nimis hanc eſſe mentem Eccleſiæ vel in dubium reuocari poteſt.

23 Alia ad intentum habes infra in ſimili priuilegio à Sixto IV. conceſſo 101. vbi etiam de limitatione illius facta à Concilio Tridentino, pro caſu videlicet, quo Religioſi etiamſi infra clauſtra Monaſterij degunt, extra illa tamen notoriè, & ſcandaloſè delinquant. De quo ſimiliter locis relatis ex 3. *tom.*

Circa §. 7.

Vbi de Regula Carmelitarum.

24 COntinetur in hoc §. confirmatio Regulæ Carmelitarum à B. Alberto Hieroſolymitano Patriarcha traditæ, & ab Innoc. IV. iam pridie declaratæ correctæ, & mitigatæ, & poſtea ab Alexandro IV. approbatæ, & confirmatæ, & à Nicolao IV. in iſta Bulla inſertæ, approbatæ, & confirmatæ. Quæ quia res eſt non mediocriter ſpectans ad noſtros Carmelitas, ideo accuratiùs tractanda, Regula ipſa exponenda, & dubia, quæ circa ipſam ſunt, enodanda. Vt autem quid factum ſit ab Innoc. IV. aliiſque Summis Pontificibus ſucceſſoribus circam Regulam meliùs innoteſcat, operæ pretium erit, illam prout à B. Alberto tradita primum fuit referre, ac poſtea declarationes, & mitigationes à Pontificibus circa illam factam adducere. Regula ergo B. Alberti pura, primæua, & primitiua hæc eſt.

Regula prima, & primitiua Carmelitarum.

25 ALbertus Dei gratia Hieroſolymitanæ Eccleſiæ vocatus Patriarcha dilectis in Chriſto filiis Brocardo, & cæteris Eremitis, qui ſub eius obedientia iuxta fontem in Monte Carmeli morantur, in Domino ſalutem, & ſancti Spiritus benedictionem. Multifariè, multiſque modis Sancti Patres inſtituerunt qualiter quiſque in ſuo Ordine fuerit, vel quemcumque modum religioſæ vitæ elegerit, in obſequio Ieſu Chriſti viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire. Verùm quia requiritis à nobis, vt iuxta propoſitũ veſtrum tradamus vobis vitæ formulã, quam tenere in poſterũ debeatis,

Illud in primis ſtatuimus, vt vnum ex vobis habeatis Priorem, qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel maioris, & ſanioris partis ad hoc officium eligatur, cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare.

Præterea iuxta ſitum loci, quem inhabitare propoſueritis, ſinguli veſtrum ſingulas habeant cellulas ſeparatas, ſicut per diſpoſitionem Prioris ipſius, & de aſſenſu aliorum Fratrum vel ſanioris partis eædem cellulæ cuique fuerint aſſignatæ.

Nec liceat alicui Fratrum, niſi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit deputatum ſibi locum mutare vel cum alio permutare.

Cellula Prioris ſit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat, & de arbitrio, & diſpoſitione ipſius poſtmodum, quæ agenda ſunt, cuncta procedant.

Maneant ſinguli in cellulis ſuis, vel iuxta eas die ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur.

Hi qui litteras norunt, & legere Pſalmos, per ſingulas horas eos dicant, qui ex inſtitutione Sanctorum Patrum, & Eccleſiæ approbata conſuetudine ad horas ſingulas ſunt deputati. Qui verò litteras non norunt, viginti quinque vicibus dicant *Pater noſter* in Nocturnis vigiliis, exceptis Dominicis, & ſolemnibus diebus, in quorum vigiliis prædictum numerum ſtatuimus duplicari, vt dicatur *Pater noſter* vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus Matutinis: in aliis quoque horis ſepties ſimiliter eadem ſigillatim dicatur oratio, præter officia veſpertina, in quibus ipſam quindecies dicere debeatis.

Nullum Fratrum dicat ſibi aliquid eſſe proprium, ſed ſint vobis omnia communia. Et ex his quæ vobis Dominus dederit, diſtribuatur vnicuique per manum Prioris, id eſt per hominem ab eo ad idem officium deputatum, prout cuique opus fuerit inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum; ita tamen vt ſicut præmiſſum eſt, in deputatis cellulis ſinguli maneant, & ex his, quæ ſibi diſtributa fuerint, ſingulariter viuant.

Oratorium prout commodius fieri poterit, conſtruatur in medio cellularum: vbi mane per ſingulos dies ad audienda Miſſarum ſolemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri poterit.

Dominicis quoque diebus, vel aliis, vbi opus fuerit de cuſtodia Ordinis, & animarum ſalute tractetis, vbi etiam exceſſus, & culpæ Fratrum, ſi quæ in aliquo deprehenſæ fuerint, charitate media corrigantur.

Ieiunium ſingulis diebus, exceptis Dominicis, obſeruetis à feſto Exaltationis Sanctæ Crucis, vſque ad diem Dominicæ Reſurrectionis, niſi infirmitas, ſeu debilitas corporis, aut alia iuſta cauſa ieiunium ſolui ſuadeat, quia neceſſitas non habet legem.

Ab eſu carnium ſemper abſtineatis, niſi infirmitatis, & nimiæ debilitatis remedio ſint ſumendæ.

Quia verò militia eſt vita hominis, & omnes, qui piè volunt viuere in Chriſto, perſecutionem patiuntur, aduerſarius quoque veſter diabolus tanquam leo rugiens circuit quærens, quem deuoret, omni ſolicitudine ſtudeatis indui armatura Dei, vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias inimici. Accingendi ſunt lumbi veſtri cingulo caſtitatis. Muniendum eſt pectus cogitationibus ſanctis: ſcriptum eſt enim *Cogitatio Sancta ſeruabit te.* Induenda eſt lorica iuſtitiæ, vt Dominum Deum veſtrum ex toto corde, & tota anima, & ex tota virtute diligatis, & proximos veſtros tanquam vos metipſos. Sumendum eſt in omnibus ſcutum fidei, in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. Sine fide enim eſt impoſſibile placere Deo, & hæc eſt victoria fides noſtra. Galea quoque ſalutis capiti imponenda eſt, vt de ſolo Saluatore ſperetis ſalutem, qui ſaluum facit populum ſuum à peccatis eorum. Gladius autem ſpiritus, quod eſt verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus veſtris. Et quæcumque vobis agenda ſunt, in verbo Domini fiant. Faciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper vos diabolus inueniat occupatos, ne ex otioſitate veſtra aliquem intrandi aditum ad animas veſtras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apoſtoli magiſterium pariter, & exemplum, in cuius ore Chriſtus loquebatur, qui poſitus eſt, & datus à Deo prædicator, & doctor Gentium in fide, & veritate, quem ſi ſecuti fueritis, non poteritis aberrare. *In labore (inquit) & fatigatione fuimus inter vos nocte, ac die operantes, ne quem veſtrum grauaremus, non quaſi nos non habemus poteſtatem, ſed vt noſmetipſos formam daremus ad imitandum nos. Nam cum eſſemus apud vos, hæc denunciabamus vobis quoniam ſi quis non vult operari non manducet. Audiuimus enim inter vos quoſdam ambulantes inquietè nihil*

ope-

operantes. His autem, qui huiuſmodi ſunt, denunciamus, & obſecramus in Domino Ieſu Chriſto, vt cum ſilentio operantes ſuum panem manducent. Hæc via ſancta, & bona, ambulate in ea. Commendat autem Apoſtolus ſilentium, cum in eo præcipit operandum. Et quemadmodum Propheta atteſtatur, *Cultus Iuſtitiæ ſilentium eſt*; & turſus *in ſilentio, & ſpe erit fortitudo veſtra.* Ideoque ſtatuimus, vt ab hora veſpertina, vſque ad horam tertiam ſequentis diei ſilentium teneatis, niſi fortè neceſſitas, vel cauſa rationabilis, aut licentia Prioris ſilentium interrumpant. Alio vero tempore licet ſilentij non habeatur obſeruatio tanta, diligentius tamen à multiloquio caueatur, quoniam ſicut ſcriptum eſt, & non minus experientia docet, *in multiloquio non deerit peccatum, & qui inconſideratus eſt ad loquendum, ſentiet mala.* Item, *qui multis verbis vtitur lædit animam ſuam.* Et Dominus in Euangelio, *de omni verbo otioſo quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij.* Faciat ergo vnuſquiſque ſtateram verbis ſuis, & frænos rectos ori ſuo, ne fortè labatur, & cadat in lingua ſua, & inſanabilis ſit caſus eius ad mortem, cuſtodiens cum Propheta vias ſuas, vt non delinquat in lingua ſua; & ſilentium in quo eſt cultus iuſtitiæ, diligenter, & caute ſtudeat obſeruare, Tu autem Frater Brocarde, & quicumque poſt te inſtitutus fuerit Prior, illud ſemper habeaтis in mente, & Sertis in opere, quod Dominus in Euangelio: *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, erit veſter miniſter, & quicumque voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter ſeruus.* Vos quoque cæteri Fratres Priorem veſtrum humiliter honorate, Chriſtum potius cogitantes, quàm ipſum, qui poſuit illum ſuper capita veſtra. Et Eccleſiarum præpoſitis ait: *Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit,* vt non veniatis in iudicium de contemptu, ſed de veſtra obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter ſcripſimus vobis conuerſationis veſtræ formulam ſtatuentes, ſecundum quam viuere debeatis. Si quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum redierit, reddet ei. Vtatur tamen diſcretione, quæ virtutum eſt moderatrix.

Finis Regulæ primitiuæ.

26 Circa hanc porro B. Alberti Regulam dubia aliquot eſſe poſſunt. Primum, de Authore ipſius; quis ſcilicet is Albertus fuerit: ſecundum, de Brocardo illo, cui cum cœteris Eremitis Carmeli data fuit; tertium, de tempore datæ ipſius; quartum de illius confirmatione, à quo videlicet approbationem, vel confirmationem meruerit; quintum de excellentiis, & prærogatiuis ipſius Regulæ. Quia tamen hæc potius ad hiſtoriam, quam ad moralem doctrinam, quam in hoc opere intendimus, ſpectant, & quia de ipſis latè in noſtris Annalibus dicimus, ad ea ipſa referimus, in lucem edenda, ſi Deus conceſſerit. Sub compendio tamen dicimus Authorem huius fuiſſe Albertum Hieroſolymitanum Antiſtitem ab Inn. III. ex Vercellenſi Epiſcopo ad terram Sanctam miſſum, quem officio canonico vt beatum Ordo noſter veneratur. Brocardum verò illum, ad quem Regula dirigitur, fuiſſe B. Brocardum Ordinis Generalem, inter Latinos ſecundum. Tempus datæ credimus in re incomperta fuiſſe circa ann. Domini 1205. vel paulò pòſt. Confirmatam autem Regulam primò aſſerimus ab eodem Alberto poteſtate tum ordinaria Patriarchæ, qua fungebatur, & quæ ad id ſufficiebat ante Concilium Lateranenſe quod id prohibuit; tum extraordinaria Legati Apoſtolici, deinde à Concilio Lateranenſi, ſeu Innoc. III. Honorio III. Gregorio IX. & Innocent. IV. ſub anno 1245. duobus annis ante iſtam ſolemniorem confirmationem in Mari magno inſertam. De quo inter alios noſter antiquus Doctor Ioannes de Baccone *lib. 3. quodlib. q. 6.* Eius autem excellentiam maxime commendat, quod breuitate, & claritate ea omnia, quæ ad finem, & media perfectionis Religioſæ ſpectant, mirificè continet. Sed de iis, vt dixi latè in Annalibus noſtris.

Alia tamen ad noſtrum intentum magis vtilia in præſenti de ipſa inquirenda ſunt. Primum quidem, qualiter, & in quibus Summis Pontificibus declarata, correcta, moderata, & mitigata fuerit. Secundum, de obligatione ipſius, qualiter ſcilicet, & ſub quali culpa ad ipſam obſeruandam teneantur Carmelitæ. Tertium, quod pertinet ad ipſius expoſitionem, de dubiis, quæ circa ipſam eſſe poſſunt, prout ad materiam moralem, & ad conſcientiam Fratrum ſpectare poſſunt; omiſſis multis, quæ circa ipſius ſpiritualem ſenſum tradunt plurea ex noſtris; ſpecialiter venerabilis, & antiquus noſtri Ordinis Pater Ioannes Soreth Generalis *in expoſit. parænet. Regul.* Hieronymus Gratianus *in Diſcipl. Regular.* Thomas de Ieſu *de Regul. Carmel.* 27

Et, quod attinet ad primum, ex collatione iſtius Regulæ, quam vocamus primæuam, puram, & primitiuam cum ea, quæ iuſſu Innocentij IV. correcta eſt, quæ iſto Mari magno eſt inſerta, colligitur manifeſte in quibus declarata, correcta, moderata, & mitigata fuerit. Et primò quidem, cum in capite primo Regulæ primitiuæ diceretur, quod Fratres promitterent obedientiam Priori, in iſta declaratum eſt id fieri debere *cum caſtitate, & abdicatione proprietatis.* Deinde quia in Regula primitiua nihil dicebatur de locis, ſeu habitationibus Fratrum, quin potius, vt aliqui dicebant, ſolum illis permiſſum erat, vtpotè Eremitis in eremis habitare; ad tollendum dubium declaratum id eſt hoc modo. *Loca autem habere poteritis in eremis, vel vbi vobis donata fuerint ad noſtræ Religionis Obſeruantiam apta, & commoda, ſecundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire.* Præterea, quia *in cap. 7.* Primitiuæ Regulæ dicebatur: *In deputatis cellulis ſinguli maneant, & ex iis, quæ ſibi diſtributa fuerint, ſingulariter viuant*; His verbis deletis, & rigorem, qui in ipſis erat, mitigando, additum eſt poſt illa verba capitis ſecundi, *eadem cellula, cuique fuerint aſſignata* quod ſequitur: *Ita tamen vt in communi Refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter aliquam Lectionem Sacræ ſcripturæ audiendo, vbi commodè poterit obſeruari ſumatis.* Item quia *in cap. 6.* primitiuæ Regulæ dicebatur: *Hi qui litteras norunt, & legere Pſalmos, per ſingulas horas eos dicant, qui ex inſtitutione Sanctorum Patrum, & Eccleſiæ approbata conſuetudine ad horas ſingulas ſunt deputati*; cum hoc Fratribus dubium generaret, an illi tenerentur ad alias horas canonicas prætterquam ad Pſalmos dicendos, propterea hanc clauſulam corrigendo, & declarando ſic poſitum fuit. *Hi qui horas canonicas cum clericis dicere norunt, eas dicant ſecundum conſtitutionem Sanctorum Patrum, & Eccleſiæ approbatam conſuetudinem.* Id quoque quod *in c. 7* primæuæ Regulæ dicebatur. *Ex his, quæ vobis Dominus dederit, diſtribuatur vnicuique per manum Prioris, id eſt, per hominem ab eo ad idem officium deputatum*, ſic fuit in hac recentiori Regula declaratum, & correctum. *Sint vobis omnia communia, & diſtribuantur vnicuique per manum Prioris, id eſt, per Fratrem ab eodem ad idem officium deputatum, prout vnicuique opus erit, &c.* Poſt quæ etiam (cum ſimilia in primitiua Regula non haberentur) in poſteriori hac priorem declarando conformiter etiam ad declarationem Gregorij IX. & eiuſdem Innoc. IV. in Bulla *Ex officij noſtri* in Speculo Ordinis *lib. 8. cap. 5. & fol. 61.* 28

fol.61. additum eſt: *Aſinos autem ſiue mulos prout veſtra expoſtulauerit neceſſitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium ſiue volatilium ad nutrimentum.* Seu quod in idem fere recedit; *Et aliquot animalium, ſiue volatilium ad nutrimentum.* Prout ſæpiùs legitur. Maximè verò prima illa Regula mitigata eſt in poſteriori iuſſu Innocentij alterata in eo quod habetur *in cap. vndecimo.* Cum enim in illa haberetur: *Ab eſu carnium ſemper abſtineatis niſi pro infirmitatis, & (aliàs aut) nimia debilitatis remedio ſint ſumenda,* cum rigidiſſima viderentur, mitigata hoc modo ſunt: *Ab eſu carnium abſtineatis niſi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio ſumantur,* deletis particulis *ſemper, & nimis,* quæ erant in primitiua Regula. Quin additum eſt: *Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne ſitis hoſpitibus onerosi, extra domos veſtras ſumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus: ſed & carnibus ſuprà mare veſci licebit.* Maximè etiam moderata eſt & mitigata prior illa Alberti Regula per hanc poſteriorem authoritate Innoc. IV. quoad ſilentij obſeruantiam. Cum enim in primitiua Regula diceretur. *Ideoque ſtatuimus, vt ab hora veſpertina vſque ad horam tertiam ſequentis diei ſilentium teneatis, niſi fortè neceſſitas, vel cauſa rationabilis, aut licentia Prioris ſilentium interrumpant;* quod ſanè duriſſimum videbatur, mitigatum ſic eſt hac poſteriori Regula: *Ideoque ſtatuimus, vt dicto Completorio ſilentium teneatis vſque ad primam dictam ſequentis diei.* Tollendo videlicet verba illa *Niſi fortè neceſſitas,* &c. & temperando tempus ſilentij, ſcilicet *à Completorio vſque ad primam ſequentis diei;* cum antea eſſet *ab hora veſpertina, vſque ad horam tertiam ſequentis diei.*

29 Reſumendo ergo dicta ex iis colligitur primam illam, primitiuam, ſeu primæuam Alberti Regulam declaratam, ſeu correctam fuiſſe in hac poſteriori authoritate Innocentij altera in quinque punctis, ſcilicet in obſeruantia caſtitatis, & proprietatis; in locis, ſeu habitationibus Fratrum; in officio diuino recitando; in eo, per cuius manus diſtributio fieri deberet Fratribus de neceſſariis, in poſſeſſione aſinorum, mulorum, nutrimento, &c. Moderatam autem, ſeu mitigatam fuiſſe in tribus, ſcilicet in comeſtione in cellulis, in eſu carnium, & ſilentio. De quibus Philippus Ribboti antiquus Ordinis Scriptor *in Speculo Ordinis libro 8. capite 6.* & nos in noſtris Annalibus.

30 Ne tamen aliquis credat ob huiuſmodi Regulæ alterationem, ipſam, vel Religionem diuerſam exiſtimari debere, audiat S.R. deciſionem in vna Oriolenſi *præcedentiæ* Veneris decimo Martij 1600. coram Litta, quæ habetur inter deciſiones recentiorum per Farinacium collectas *part. 2. deciſ. 26.* in qua reſoluitur præcedentiam deberi Ordini prius inſtituto, ac approbato, etiamſi Regula ſit aliquantulum immutata, dummodo non ſit mutata in ſubſtantialibus, his verbis: Domini ſoluerunt, Carmelitas Monaſterij Oriolen. præcedere debere Fratres de Mercede in eadem Ciuitate exiſtentes, eo moti fundamento, quia conſtat, quod Ordo Carmelitarum fuit inſtitutum ante Concilium generale, vt legitur *in cap. fin. §. Sanè ad Prædicatorum, de Religioſis domibus in 6.* & probatur ex pluribus authoribus hic relatis per informantes, & quia fuit approbatus per Honorium Tertium ann. 1225. vt conſtat ex Bulla eiuſdem Honorij, quæ ſupponitur pro nunc in forma approbanti, de qua in ſummario iurium, *num.* 1. in conceſſo autem eſt, Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede fuiſſe inſtitutum poſt dictum Concilium generale, & fuiſſe approbatum per Gregorium Nonum anno octauo ſui Pontificatus, qui Gregorius Nonus fuit Pontifex creatus poſt d. Honorium, quo fit, ſiue ſpectetur initium Ordinis, ſiue approbatio illius, vti prior tempore Carmelitarum Ordo præcedere omnino debeat, ad not. per Doct. *in l. honores, ff. de decurio, in l. fin.* vbi Bart. *C. de Tironibus l. 5.* cum aliis, de quibus Caſſan. *in Catalogo glor. mund. part. 4. conſiderat. 52. verſ. 5. ergo modo,* & per Tob. Non. *conſil. 71. num. 35.* per Nauar. *conſ. de ſtat. Monach.* & ad illud deductum per informantes contra Carmelitanos, quod ſcilicet Regula prædictorum non ſit eadem, quæ fuit inſtituta ab Alberto Patriarcha in Terra Sancta Apoſtolicæ Sedis Legato de anno 1280. vel circiter, & poſtmodum approbata per Honorium Tertium fuit reſponſum non probari mutationem huiuſmodi, & in dubio eam non debere præſumi. Alc. *de præſumpt. 1. & 2.* & licet in aliquibus Regula prædicta fuerit tam per Honorium Tertium, quam per Innocentium Quartum reformata, ac moderata, non tamen apparet alterata circa ſubſtantialia ipſius Regulæ, nec priores, & originales conſtitutiones illius fuerunt turbatæ, quo caſu poſſet dici mutata forma illius ad text. *cap. Recolentes de ſtat. Monach.* & ita ex his, & aliis hic latius deductis per Informantes, fuit reſolutum, vt ſupra, &c. Hæc in iſta deciſione ad intentum ſatis vtilia, ſiquidem ex ea habetur per reformationem, & moderationem huius Regulæ factam ab Innoc. IV. non fuiſſe alteratam circa ſubſtantialia, ac per conſequens vnam, & eandem ſubſtantialiter eſſe cum ea quam Albertus fecit, & Honorius Papa confirmauit.

31 Quoad ſecundum, de obligatione ſcilicet, qua aſtringuntur Carmelitæ ad obſeruantiam iſtius Regulæ, quamuis ſufficienter de eo dictum fuerit *tom. 2. cap. 7. per tot.* nihilominus doctrinam generalem ibi traditam de Regulis Religionum ad ſpecialem hanc Regulam applicando, per aliquot puncta rem decidimus.

32 Primum. Obligatio ad Regulam Carmelitarum ex triplici capite prouenit. Primo, ex profeſſione ipſorum. In ea enim expreſsè promittunt obedientiam, paupertatem, & caſtitatem *ſecundum Regulam Ordinis.* Modus enim profeſſionis Carmelitarum talis eſt. *Ego Frater N. facio Profeſſionem meam, & promitto Obedientiam, Paupertatem, & Caſtitatem Deo, & Beatæ Mariæ Virgini de Monte Carmeli, & Reuerendiſſimo Patri N. Priori Generali Fratrum Ordinis eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmeli, ſuiſque ſucceſſoribus Regulam prædicti Ordinis, vſque ad mortem.* Secundo ex vi confirmationis ipſius Regulæ à Summis Pontificibus factæ. Et vt omittam confirmationem primitiuæ Regulæ ab Honorio III. Greg. IX. & Innoc. IV. factam, in qua Pontifices iſti illam iniungunt, ſeu præcipiunt obſeruari, vt patet in Bullis ipſorum, quæ habentur *in Speculo Ordinis fol. 31. 32. 60. & 61.* Id clarè conſtat in eadem Regula, prout in præſenti declarata, correcta, & mitigata iuſſo eiuſdem Innocentij IV. Commiſſarij enim Apoſtolici qui id fecerunt, prout dixi eo *cap. 1. num. 4.* ſic dicunt: *Qua fungimur authoritate, mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes eam firmiter obſeruetis.* Tertio ex Conc. Trid. *ſeſſ. 25. de Regularibus, cap. 1.* vbi ſic ad intentum: *Hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares tam viri quàm mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, & componant: atque in primis, quæ ſuæ profeſſionis perfectionem, vel obedientiæ, paupertatis, caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam necnon ad communem vitam, victum, & veſtitum obſeruanda, pertinentia fideliter obſeruent.* Quod etiam inculcant ſæpius poſteriores Pontifices in ſuis Bullis, ac decretis; ac Sacræ Congreg. Eminentiſſimorum Dominorum Cardinalium in ſuis etiam decretis, deciſionibus, &

decla

declarationibus Regularium materiam concernentibus.

33 Secundum, iuxta dicta *eo cap.7.* quantitas obligationis Regulæ attendenda eſt, primò, ex parte materiæ, quam præcipit. Secundò ex intentione inſtitutoris ipſius. Tertiò, ex verbis quibus vtitur. Quartò, ex communi acceptatione Religionis. Ex iis enim iuxta ibidem dicta, colligi poteſt, an Regula obliget ad mortale peccatum, an ſolum ad veniale, vel ad nullam culpam. De quo non ſolùm Sanctus Thomas, Caietanus, Nauar. Sanchez, Valentia, & alij eo loco relati, ſed etiam Laiman *lib.4. tract.5. cap.8.* & Caſtrus Palaus *p.3. tract.16. diſp.4. punct.3.* & ex noſtris circa huius Regulæ expoſitionem Hieronymus Gratianus *in diſciplina Regulari cap.1. de obedientia circa illa verba de Obedientia mereamini vita æterna mercedem §.4.* Thomas de Ieſu *ſuper Regulam Carmelit. part.2. dub.8.* Ioannes de Ieſu Maria *in tract. de inſtit. Relig. not.8.* & Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelitana tract.2. c.23.*

34 Tertium iuxta dicta etiam *eo cap.7.* ea quæ præſcribuntur in Regula, quædam ſunt, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, vt diligere Deum, & proximum, dicere horas canonicas, &c. quædam quæ pertinent ad obſeruantiam votorum eſſentialium Religionis, ſcilicet, obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis; quædam, quæ proponuntur vt mera conſilia, & ad maiorem charitatem exercendam; quædam verò quæ non proponuntur vt mera conſilia, neque ſunt directè de votis promiſſis, aut de rebus aliàs præceptis, ſed ſunt obſeruantiæ quædam externæ ad obſeruantiam votorum eſſentialium, v.g. ieiunia, ſilentium, abſtinentia à carnibus, &c.

35 Quartum, iuxta dicta etiam *eo cap.7.* quomodo Regula præſcribit aliqua, quæ alias ſunt ſub præcepto, obligat ad mortale, vel veniale, ſicut res illa obligabat. Quando præcipit aliquid pertinens ad obſeruantiam votorum, ex genere ſuo obligat ad mortale, ſicut & ipſa vota licet ratione paruitatis materiæ poſſit ſolum ad veniale obligari. Quando præſcribit aliquid ſolum ſub conſilio, ad nullam culpam obligare. Quando verò præcipit obſeruantias Regulares, ſcilicet conducentes ad obſeruantiam votorum, vt ſunt ieionia, ſilentia, abſtinentiam à carnibus, &c. tunc licet ſecundum ſe obligare poſſet ad mortale; cum vtatur verbis præceptiuis, quæ ſuppoſita grauitate materiæ peccatum mortale indicant (præſertim, quia in confirmatione Regulæ ab Innocent. IV. facta, & Concilio Tridentino, vt vidimus ea verba præceptiua reperiantur) nihilominus, quia communis conſenſus, ſolum ſub veniali tales obſeruantias acceptauit, ideo ſolum ad veniale obligant. Prout *eo cap.7. num.14.* ex D. Thoma de Ieſu, & Ioanne Pinto de Victoria, dixi. Quibus iunguntur Hieronymus Gratianus, & Ioannes de Ieſu Maria *ſupra*. Quæ omnia magis conſtabunt ex iis, quæ circa ſingula Regulæ puncta inferius dicentur.

36 Quintum iuxta dicta *eo cap.7. num.15.* ex Thoma de Ieſu, & Ioanne Pinto de Victoria, tranſgreſſio præceptorum Regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites venialis culpæ graue peccatum eſt, tum quia, vt ibi dixi, talis offenſa eſt circa illa, quæ maximè pertinent ad Religioſum, & quæ ſunt illi maximè propria. Ad quod præſertim deſeruiunt, quæ *in tract. de Reformatione Regularium c.5. & 6.* ſcripſi, vbi pluribus, variiſque SS. Patrum, & Doctorum teſtimoniis, aliquotque etiam horrendis caſibus, ſeu exemplis oſtendi obſeruantiam Regulæ, etiam quoad minima quæque valde ad fulcimentum Religionum iuuare; è contra verò defectus in hoc ipſas euertere. De quo etiam inter neotericos Ioannes Euſebius *in doctr. aſcetic. lib.6. doctr.8. per tot.* Tum quia vt tenet noſter venerabilis Ioannes Soreth *in expoſit. huius Regul. text.19. cap.2.* tenentur Religioſi noſtri *ex iuſtitia debito* ad ipſius obſeruantiam. Iuſtitiæ autem debitum grauem culpam inducit.

Sextum iuxta dicta etiam *tom.1. cap.8. num.17.* 37
dum de obſeruantia Conſtitutionum, ſeu ſtatutorum Ordinis loquerer, tranſgreſſio Regulæ ex contemptu ipſius, vel legiſlatoris, aut Prælati, culpam mortalem arguit. Prout ibidem ex D. Thoma, Caietano, & aliis oſtendi. Quod etiam ſpecialiter de Regula noſtra loquentes tenent ex noſtris relatus venerabilis P. Ioannes Soreth *in expoſit. huius Regulæ circa tex. 2. cap.4.* & Hieronymus Gratianus ſupra. Idem dic de tranſgreſſione Regulæ cum ſcandalo, iuxta dicta *in capite 8. numero 18.* quod & tenet Gratianus *ſupra*.

Circa tertium verò quod promiſi hic tractandum 38
circa præfatam Regulam, prout ab Innocentio. IV. & eius iuſſu declarata, correcta, & mitigata eſt, & in iſto Mari magno noſtrorum Carmelitarum inſerta, ſcilicet de expoſitione ipſius, & dubiis, & quæ circa ipſam oriri poſſunt, de iis in præſenti agendum, eam Regulam, vel maioris claritatis gratia, in 18. capita diuidendo, prout in noſtris Conſtitutionibus cernitur, licet alij in plura, alij in pauciora capita, ſeu textus eam diuidant.

Expoſitio Regulæ Carmelitarum in hoc Mari Magno inſerta.

Prologus Regulæ B. Alberti.

ALbertus Dei gratia Hieroſolymitanæ Eccleſiæ vocatus Patriarcha, dilectis filiis Brocardo, & cæteris Fratribus Eremitis, qui ſub eius obedientia iuxta fontem Eliæ in Monte Carmeli morantur, in Domino ſalutem, & ſancti Spiritus benedictionem. Multifariè, multiſque modis Sancti Patres inſtituerunt, qualiter quiſque in quocumque Ordine fuerit, vt quemcunque modum Religioſæ vitæ elegerit, in obſequio Ieſu Chriſti viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire. Verum quia requiritis à nobis, vt iuxta propoſitum veſtrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in poſterum debeatis. 39

Ex præfatione, prooemio, ſeu (quod idem eſt,) prologo legis, ſeu Conſtitutionis, colligi poſſe, imo debere, ipſius intelligentiam, cum ibi cauſa finalis talis legis, ſeu Conſtitutionis contineatur, dixi *tomo 4. verbo Legis Regularium numero 37.* Ex Bartholo, Baldo, Panormitano, & aliis iuriſtis, aliquibuſque Theologis. Ex hoc ergo prologo elicitur huius Regulæ finem eſſe: *In obſequio Ieſu Chriſti viuere, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire.* Imo & eundem finem eſſe vitæ Religioſæ, & innuitur illis verbis. *Vt iuxta propoſitum veſtrum.* Quia etenim Idem eſt *viuere in obſequio Ieſu Chriſti, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire*, ac tendere ad perfectionem Religioſam, quæ principaliter in actibus charitatis, erga Deum, & proximos, minus principaliter verò in actibus aliarum virtutum conſiſtit, iuxta dicta *tom.1. cap.1. n.7.* & ad quam procurandam Religioſi tenentur, iuxta dicta *eo cap.1.* propterea vocatur *propoſitum veſtrum*, id eſt finis, ſcopus & totum negotium veſtrum. Quomodo autem Religioſi teneantur ad hunc finem perfectionis procurandum, quantaque huius 40

vel

fol.61. additum eſt: *Aſinos autem ſiue mulos prout veſtra expoſtulauerit neceſſitas, vobis habere liceat, & aliquod animalium ſiue volatilium ad nutrimentum.* Seu quod in idem fere recedit, *Et aliquot animalium, ſiue volatilium ad nutrimentum.* Prout ſæpiùs legitur. Maximè verò prima illa Regula mitigata eſt in poſteriori iuſſu Innocentij alterata in eo quod habetur *in cap.vndecimo.* Cum enim in illa haberetur: *Ab eſu carnium ſemper abſtineatis niſi pro infirmitatis, & (aliàs aut) nimia debilitatis remedio ſint ſumenda,* cum rigidiſſima viderentur, mitigata hoc modo ſunt: *Ab eſu carnium abſtineatis niſi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio ſumantur,* deletis particulis *ſemper, & nimia,* quæ erant in primitiua Regula. Quin additum eſt: *Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne ſitis hoſpitibus oneroſi, extra domos veſtras ſumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus: ſed & carnibus ſuprà mare veſci licebit.* Maximè etiam moderata eſt & mitigata prior illa Alberti Regula per hanc poſteriorem authoritate Innoc. IV. quoad ſilentij obſeruantiam. Cum enim in primitiua Regula diceretur. *Ideoque ſtatuimus, vt ab hora veſpertina vſque ad horam tertiam ſequentis diei ſilentium teneatis, niſi fortè neceſſitas, vel cauſa rationabilis, aut licentia Prioris ſilentium interrumpant;* quod ſanè duriſſimum videbatur, mitigatum ſic eſt hac poſteriori Regula: *Ideoque ſtatuimus, vt dicto Completorio ſilentium teneatis vſque ad primam dictam ſequentis diei.* Tollendo videlicet verba illa *Niſi fortè neceſſitas,* &c. & temperando tempus ſilentij, ſcilicet *à Completorio vſque ad primam ſequentis diei;* cum antea eſſet *ab hora veſpertina, vſque ad horam tertiam ſequentis diei.*

29 Reſumendo ergo dicta ex iis colligitur primam illam, primitiuam, ſeu primæuam Alberti Regulam declaratam, ſeu correctam fuiſſe in hac poſteriori authoritate Innocentij altera in quinque punctis, ſcilicet in obſeruantia caſtitatis, & proprietatis; in locis, ſeu habitationibus Fratrum; in officio diuino recitando; in eo, per cuius manus diſtributio fieri deberet Fratribus de neceſſariis, in poſſeſſione aſinorum, mulorum, nutrimento, &c. Moderatam autem, ſeu mitigatam fuiſſe in tribus, ſcilicet in comeſtione in cellulis, in eſu carnium, & ſilentio. De quibus Philippus Ribboti antiquus Ordinis Scriptor *in Speculo Ordinis libro 8. capite 6.* & nos in noſtris Annalibus.

30 Ne tamen aliquis credat ob huiuſmodi Regulæ alterationem, ipſam, vel Religionem diuerſam exiſtimari debere, audiat S.R. deciſionem in vna Oriolenſi *præcedentia* Veneris decimo Martij 1600. coram Litta, quæ habetur inter deciſiones recentiorum per Farinacium collectas *part.5.deciſ.26.* in qua reſoluitur præcedentiam deberi Ordini prius inſtituto, ac approbato, etiamſi Regula ſit aliquantulum immutata, dummodo non ſit mutata in ſubſtantialibus, his verbis: Domini ſoluerunt, Carmelitas Monaſterij Orſolen. præcedere debere Fratres de Mercede in eadem Ciuitate exiſtentes, eo moti fundamento, quia conſtat, quod Ordo Carmelitarum fuit inſtitutum ante Concilium generale, vt legitur *in cap.fin.§.Sanè ad Prædicatorum, de Religioſis domibus in 6.* & probatur ex pluribus authoribus hic relatis per informantes, & quia fuit approbatus per Honorium Tertium ann. 1225. vt conſtat ex Bulla eiuſdem Honorij, quæ ſupponitur pro nunc in forma approbanti, de qua in ſummario iurium, *num.1.* in conceſſo autem eſt, Ordinem Beatæ Mariæ de Mercede fuiſſe inſtitutum poſt dictum Concilium generale, & fuiſſe approbatum per Gregorium Nonum anno octauo ſui Pontificatus, qui Gregorius Nonus fuit Pontifex creatus poſt d. Honorium, quo fit, ſiue ſpectetur initium Ordinis, ſiue approbatio illius, vti prior tempore Carmelitarum Ordo præcedere omnino debeat, ad not. per Doct. *in l.honores, ff.de decurio.in l.fin.* vbi Bart. *C.de Tironibus l.1.* cum aliis, de quibus Caſſan. *in Catalogo glor. mund.part.4. conſiderat.58. verſ.§.ergo modo,* & per Tob. Non. *conſil.71.num.35.* per Nauar. *conſ.de ſtat. Monach.* & ad illud deductum per informantes contra Carmelitanos, quod ſcilicet Regula prædictorum non ſit eadem, quæ fuit inſtituta ab Alberto Patriarcha in Terra Sancta Apoſtolicæ Sedis Legato de anno 1280. vel circiter, & poſtmodum approbata per Honorium Tertium fuit reſponſum non probari mutationem huiuſmodi, & in dubio eam non debere præſumi. Alc. *de præſumpt.1.& 8.* & licet in aliquibus Regula prædicta fuerit tam per Honorium Tertium, quam per Innocentium Quartum reformata, ac moderata, non tamen apparet alterata circa ſubſtantialia ipſius Regulæ, nec priores, & originales conſtitutiones illius fuerunt turbatæ, quo caſu poſſet dici mutata forma illius ad text. *cap.Recolentes de ſtat. Monach.* & ita ex his, & aliis hic latius deductis per Informantes, fuit reſolutum, vt ſupra, &c. Hæc in iſta deciſione ad intentum ſatis vtilia, ſiquidem ex ea habetur per reformationem, & moderationem huius Regulæ factam ab Innoc. IV. non fuiſſe alteratam circa ſubſtantialia, ac per conſequens vnam, & eandem ſubſtantialiter eſſe cum ea quam Albertus fecit, & Honorius Papa confirmauit.

Quoad ſecundum, de obligatione ſcilicet, qua 31
aſtringuntur Carmelitæ ad obſeruantiam iſtius Regulæ, quamuis ſufficienter de eo dictum fuerit *tom.2. cap.7.per tot.* nihilominus doctrinam generalem ibi traditam de Regulis Religionum ad ſpecialem hanc Regulam applicando, per aliquot puncta rem decidimus.

Primum. Obligatio ad Regulam Carmelitarum ex 32
triplici capite prouenit. Primo, ex profeſſione ipſorum. In ea enim expreſsè promittunt obedientiam, paupertatem, & caſtitatem *ſecundum Regulam Ordinis.* Modus enim profeſſionis Carmelitarum talis eſt. *Ego Frater N. facio Profeſſionem meam, & promitto Obedientiam, Paupertatem, & Caſtitatem Deo, & Beatæ Mariæ Virgini de Monte Carmeli, & Reuerendiſſimo Patri N. Priori Generali Fratrum Ordinis eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmeli, ſuiſque ſucceſſoribus Regulam prædicti Ordinis, vſque ad mortem.* Secundo ex vi confirmationis ipſius Regulæ à Summis Pontificibus factæ. Et vt omittam confirmationem primitiuæ Regulæ ab Honorio III. Greg. IX. & Innoc. IV. factam, in qua Pontifices iſti illam iniungunt, ſeu præcipiunt obſeruari, vt patet in Bullis ipſorum, quæ habentur *in Speculo Ordinis fol.31.32.60.& 61.* Id clarè conſtat in eadem Regula, prout in præſenti declarata, correcta, & mitigata iuſſu eiuſdem Innocentij IV. Commiſſarij enim Apoſtolici qui id fecerunt, prout dixi eo *cap.1.num.4.* ſic dicitur: *Qua fungimur authoritate, mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes eam firmiter obſeruetis.* Tertio ex Conc. Trid. *ſeſſ.25. de Regularibus, cap.1.* vbi ſic ad intentum: *Hoc decreto præcipit, vt omnes Regulares tam viri quàm mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, & componant: atque in primis, quæ ſuæ profeſſionis perfectionem, vel obedientiæ, paupertatis, caſtitatis, ac ſi qua alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam necnon ad communem vitam, victum, & veſtitum obſeruanda, pertinentia fideliter obſeruent.* Quod etiam inculcant ſæpius poſteriores Pontifices in ſuis Bullis, ac decretis; ac Sacræ Congreg. Eminentiſſimorum Dominorum Cardinalium in ſuis etiam decretis, deciſionibus, &

declarationibus Regularium materiam concernentibus.

33 Secundum, iuxta dicta *eo cap.7.* quantitas obligationis Regulæ attendenda eſt, primò, ex parte materiæ, quam præcipit. Secundò ex intentione inſtitutoris ipſius. Tertiò, ex verbis quibus vtitur. Quartò, ex communi acceptatione Religionis. Ex iis enim iuxta ibidem dicta, colligi poteſt, an Regula obliget ad mortale peccatum, an ſolum ad veniale, vel ad nullam culpam. De quo non ſolùm Sanctus Thomas, Caietanus, Nauar. Sanchez, Valentia, & alij eo loco relati, ſed etiam Laiman *lib.4. tract.5. cap.8.* & Caſtrus Palaus *p.3. tract.16. diſp.4. punct.3.* & ex noſtris circa huius Regulæ expoſitionem Hieronymus Gratianus *in diſciplina Regulari cap.1. de obedientia circa illa verba de Obedientia merebimini vita æterna mercedem §.4.* Thomas de Ieſu *ſuper Regulam Carmelit. part.2. dub.8.* Ioannes de Ieſu Maria *in tract. de inſtit. Relig. not.8.* & Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelitana tract.2. c.23.*

34 Tertium iuxta dicta etiam *eo cap.7.* ex quæ præſcribuntur in Regula, quædam ſunt, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, vt diligere Deum, & proximum, dicere horas canonicas, &c. quædam quæ pertinent ad obſeruantiam votorum eſſentialium Religionis, ſcilicet, obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis; quædam, quæ proponuntur vt mera conſilia, & ad maiorem charitatem exercendam; quædam verò quæ non proponuntur vt mera conſilia, neque ſunt directè de votis promiſſis, aut de rebus aliàs præceptis, ſed ſunt obſeruantiæ quædam externæ ad obſeruantiam votorum eſſentialium, v.g. ieiunia, ſilentium, abſtinentia à carnibus, &c.

35 Quartum, iuxta dicta etiam *eo cap.7.* quomodo Regula præſcribit aliqua, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, obligat ad mortale, vel veniale, ſicut res illa obligabat. Quando præcipit aliquid pertinens ad obſeruantiam votorum, ex genere ſuo obligat ad mortale, ſicut & ipſa vota licet ratione paruitatis materiæ poſſit ſolum ad veniale obligari. Quando præſcribit aliquid ſolum ſub conſilio, ad nullam culpam obligare. Quando verò præcipit obſeruantias Regulares, ſcilicet conducentes ad obſeruantiam votorum, vt ſunt ieiunia, ſilentia, abſtinentiam à carnibus, &c. tunc licet ſecundum ſe obligare poſſet ad mortale; cum vtatur verbis præceptiuis, quæ ſuppoſita grauitate materiæ peccatum mortale indicant (præſertim, quia in confirmatione Regulæ ab Innocent. IV. facta, & Concilio Tridentino, vt vidimus ea verba præceptiua reperiantur) nihilominus, quia communis conſenſus, ſolum ſub veniali tales obſeruantias acceptauit, ideo ſolum ad veniale obligant. Prout *eo cap.7. num.14.* ex D. Thoma de Ieſu, & Ioanne Pinto de Victoria, dixi. Quibus iunguntur Hieronymus Gratianus, & Ioannes de Ieſu Maria *ſupra.* Quæ omnia magis conſtabunt ex iis, quæ circa ſingula Regulæ puncta inferius dicentur.

36 Quintum iuxta dicta *eo cap.7. num.15.* ex Thoma de Ieſu, & Ioanne Pinto de Victoria, tranſgreſſio præceptorum Regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis culpæ graue peccatum eſt, tum quia, vt ibi dixi, talis offenſa eſt circa illa, quæ maximè pertinent ad Religioſum, & quæ ſunt illi maximè propria. Ad quod præſertim deſeruiunt, quæ *in tract. de Reformatione Regularium c.5. & 6.* ſcripſi, vbi pluribus, variiſque SS. Patrum, & Doctorum teſtimoniis, aliquotque etiam horrendis caſibus, ſeu exemplis oſtendi obſeruantiam Regulæ, etiam quoad minima quæque valde ad fulcimentum Religionum iuuare; è contra verò defectus in hoc ipſas euertere. De quo etiam inter neotericos Ioannes Euſebius *in doctr. aſcetic. lib.6. doctr.8. per tot.* Tum quia vt tenet noſter venerabilis Ioannes Soreth *in expoſit. huius Regul. text.19. cap.2.* tenentur Religioſi noſtri *ex iuſtitia debito* ad ipſius obſeruantiam. Iuſtitiæ autem debitum grauem culpam inducit.

Sextum iuxta dicta etiam *tom.1. cap.8. num.17.* 37
dum de obſeruantia Conſtitutionum, ſeu ſtatutorum Ordinis loqueret, tranſgreſſio Regulæ ex contemptu ipſius, vel legiſlatoris, aut Prælati, culpam mortalem arguit. Prout ibidem ex D. Thoma, Caietano, & aliis oſtendi. Quod etiam ſpecialiter de Regula noſtra loquentes tenent ex noſtris relatus venerabilis P. Ioannes Soreth *in expoſit. huius Regula circa text. 2. cap.4.* & Hieronymus Gratianus ſupra. Idem dic de tranſgreſſione Regulæ cum ſcandalo, iuxta dicta *in capite 8. numero 18.* quod & tenet Gratianus *ſupra.*

Circa tertium verò quod promiſi hic tractandum 38
circa præfatam Regulam, prout ab Innocentio. IV. & eius iuſſu declarata, correcta, & mitigata eſt, & in iſto Mari magno noſtrorum Carmelitarum inſerta, ſcilicet de expoſitione ipſius, & dubiis, & quæ circa ipſam oriri poſſunt, de iis in præſenti agendum, eam Regulam, vel maioris claritatis gratia, in 18. capita diuidendo, prout in noſtris Conſtitutionibus cernitur, licet alij in plura, alij in pauciora capita, ſeu textus eam diuidant.

Expoſitio Regulæ Carmelitarum in hoc Mari Magno inſertæ.

Prologus Regulæ B. Alberti.

ALbertus Dei gratia Hieroſolymitana Eccleſiæ vocatus Patriarcha, dilectis filiis Brocardo, & cæteris Fratribus Eremitis, qui ſub eius obedientia iuxta fontem Eliæ in Monte Carmeli morantur, in Domino ſalutem, & ſancti Spiritus benedictionem. Multifariè, multiſque modis Sancti Patres inſtituerunt, qualiter quiſque in quocumque Ordine fuerit, vel quemcunque modum Religioſæ vita elegerit, in obſequio Ieſu Chriſti viuere debeat, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire. Verum quia requiritis à nobis, vt iuxta propoſitum veſtrum tradamus vobis vitæ formulam, quam tenere in poſterum debeatis. 39

Ex præfatione, prooemio, ſeu (quod idem eſt,) 40
prologo legis, ſeu Conſtitutionis, colligi poſſe, imo debere, ipſius intelligentiam, cum ibi cauſa finalis talis legis, ſeu Conſtitutionis contineatur, dixi *tomo 4. verbo Lege Regularium numero 37.* Ex Bartholo, Baldo, Panormitano, & aliis iuriſtis, aliquibuſque Theologis. Ex hoc ergo prologo elicitur huius Regulæ finem eſſe: *In obſequio Ieſu Chriſti viuere, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire.* Imo & eundem finem eſſe vitæ Religioſæ, & innuitur illis verbis. *Vt iuxta propoſitum veſtrum.* Quia etenim idem eſt *viuere in obſequio Ieſu Chriſti, & eidem fideliter de corde puro, & bona conſcientia deſeruire,* ac tendere ad perfectionem Religioſam, quæ principaliter in actibus charitatis, erga Deum, & proximos, minus principaliter verò in actibus aliarum virtutum conſiſtit, iuxta dicta *tom.1. cap.1. n.7.* & ad quam procurandam Religioſi tenentur, iuxta dicta *eo cap.1.* propterea vocatur *propoſitum veſtrum*, id eſt finis, ſcopus & totum negotium veſtrum. Quomodo autem Religioſi teneantur ad hunc finem perfectionis procurandum, quantaque huius

rei

rei ſit obligatio, quandóve contra illam peccent, ſæpiùs etiam mortaliter, dixi eo *cap.1. per totum*, & ad hoc intentum deſeruiunt.

Circa titulum Patriarchæ, quo B. Albertus vtitur, nota quoad etymologiam, *Patriarcham* idem eſſe ac *Summum*, ſeu *Principem Patrum*, vt habet Iſidorus *lib. Etymolog. cap. 12.* Qui propterea multis priuilegiis, etiam Summorum Pontificum propriis, vtitur iuxta text. *in cap. renouantes 22. diſt.* Et inter ea, quod ad ipſum in omnibus cauſis ſuarum Prouinciarum poſſit appellari ſine medio prætermiſſis aliis inferioribus Prælatis. *c. antiqua, de priuil.* Et quod Regibus, aliiſque Principibus ſuperiorem non habentibus æquiparentur, cum eorum inſtar multarum Prouinciarum regimina ſubeant. Baldus *in l. 1. §. in cunabulis. 3. ff. de offic. præf. prætor.* Et quod inſigniis, & ornamentis Pontificiis ornati, veſte rubea indui, equo albo phalerato incedere, fræno, & calcaribus deauratis vti poſſit. Abb. Panormit. Oſtienſ. & alij DD. *in d. cap. antiqua.* Quatuor autem ſunt in Orbe præcipui hi patriarchæ præter Papam, qui eſt Patriarcha Patriarcharum, ſcilicet Conſtantinopolitanus, Alexandrinus, Antiochenus, & Hieroſolymitanus Durand. *in ration. diuin. offic. lib. 2. cap. 1. n. 18.* Oſtienſ. *in Summ. tit. de authoritat. & vſu pallij num. 3.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. tit. 3. cap. 1. de Patriarchis, n. 1.* poſt plures alios. Etſi alij ſunt, qui vel Romani Pontificis indulgentia, vel inueterata conſuetudine Patriarchale nomen retinent, videlicet Aquileienſis, Gradenſis, Patriarcha Indiarum, & Æthiopiæ. De quibus Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. gloſſ. 41.* & Barboſa *de Iure Eccleſiaſtic. lib. 1. cap. 6. n. 41. & ſeqq.* poſt alios.

42 Tanta ergo huius B. Alberti dignitate, accedente viri ſanctitate, & quod ad ipſum poteſtate ordinaria Carmeli locus ſpectabat, vel ſaltem ob extraordinariam, qua fungebatur, legati; forſan etiam ob ſpecialem Innocentij III. Papæ commiſſionem, Eremitæ Carmeli, qui eum locum à ſeculis tenuerant, & ſub Ioannis Patriarchæ inſtitutionibus Latinitati per Aymericum Antiochenum traditis religiosè vixerant (quod indicant etiam illa *iuxta propoſitum veſtrum*) etiam ſub vnius Præpoſiti obedientia (provt manifeſtè etiam denotant *Brocardo, & Fratribus, qui ſub eius obedientia*, &c.) permoti, ad eum Accone morantem (eò quod Ieroſolyma ipſius Sedes in Turcarum manus deuenerat) acceſſerunt poſtulantes, *vt iuxta propoſitum* ſuum, ſcilicet vitam Religioſam, quam gerebant, & prædicti Ioannis inſtitutiones, quas obſeruabant, quia in eis non continebantur expreſsè, breuiter, & ſuccinctè aliqua, de quibus inter ipſos dubietas, & opinionum diuerſitas erat, tráderet eis *vitæ formulam*, id eſt, breuem, & compendioſam Regulam, *quam tenere in poſterum* deberent. Præfatus ergo Albertus eorum iuſta petitione viſa, Ioanniſque inſtitutionibus recognitis (forſan etiam aliia, quas Brocardus eorum Prior ipſis tradiderat) hanc Regulam ipſis dedit, De quibus latè Hiſtorici noſtri, noſque in noſtris Annalibus.

De Priore habendo, & tribus ſibi promittendis.

CAPVT I.

43 ILlud in primis ſtatuimus, vt vnum ex vobis habeatis Priorem, qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel maioris, & ſanioris partis ad hoc officium eligatur; cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare, cum caſtitate, & abdicatione proprietatis.

Vnum ex vobis, &c. Circa hæc nota, ex illis haberi Ordinis Prælatum debere eſſe eiuſdem profeſſum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. num. 25. & cap. 18. n. 5.* Eſtque hoc de iure communi *c. nullus de elect. in 6. Clem. 1. de elect.* Pontifex aſſignat, pro ratione, non congruere, vt homines diſparis profeſſionis, vel habitus ſimul in eodem Monaſterio ſocientur. Maximè *ex c. cum cauſam, de elect.* vbi etiam redditur pro ratione, quòd ſecundum legem diuinam *non ſit arandum in boue, & aſino, nec quiſquam debeat induere veſtem de lana, linoque contextam*, & Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 21. de Regul.* Vnde Regulares vnius Ordinis vel habitus non poſſe eligi in Prælatos alterius Ordinis, niſi id ex diſpenſatione Apoſtolica habeatur, docent Zerola *in praxi Epiſcop. p. 1. verb. Abbatiſſa*, Gonzales *ad reg 8. Cancel. gloſſ. 8. num. 78.* afferens declarationem S. Congregat. circa hoc Azor. *inſtit. moral. p. 1. lib. 12. cap. 13. q. 11.* Suarez *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 3. c. 2. n. 11.* Iulius Lauorius *var. lucub. tom. 1. tit. 4. c. 16. num. 117.* & alij plures. Conſuetudine tamen introduci poteſt, vt rationabili ſubſiſtente cauſa, puta, ſi aliqua Religio careat perſonis idoneis ad Prælaturas, vt ad illas aſſumantur ea alio ordine. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 52. art. 8.* Aliàs non, provt colligitur *ex d. cap. cum cauſam.* Vide Tambur. *de Iure Abbat. tom. 1. diſp. 5. quæſit. 10. & 11.*

Vnum, &c. Hic etiam nota hoc verbo denotari in vno Monaſterio, ſeu Conuentu non poſſe eſſe niſi vnum Prælatum. Quod maximè cauetur in noſtris Conſtitutionibus *p. 2. c. 4. num. 4.* etiam pro caſu, quo in Conuentibus præter Prælatorum immediatum ſint aliqui Commiſſarij Prouinciales, vel Generales. Vnde Ioannes Soreth. *Super hunc locum* rectè: *In naui vnus eſt gubernator, in domo vnus dominus in quovis grandi exercitu vnius ſignum expectatur; ita ſi viuendum eſt in quocumque Ordine, ſub vnius diſciplina Priores in multorum conſortio neceſſe eſt eſſe.* Fauet etiam ius commune *c. in apibus 7. q. 1.* vbi ad hoc intentum habetur: *In apibus princeps vnus eſt, graues vnam ſequuntur ordine litterario, Imperator vnus, iudex vnus Prouinciæ, Roma, vt condita eſt, duos Fratres, ſimul habere Reges non potuit, & parricidio dedicatur. In Rebecca vtero Eſau, & Iacob bella geſſerunt*, &c. Barbatius *conſ. 40. n. 68. & 72. vol.* Rota in Montis Regalis *Iuriſdictionis* coram Coccino anno 1604. *n. 2.* & alia eiuſdem tit. & coram eod. Coccino 1605. *n. 7.* ex Butrio *in c. cum ignores n. 4. de prabend.* Doctores *in d. c. In apibus*, quos ibi affert Barboſa.

Qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel maioris, & ſanioris partis ad hoc officium eligatur. His verbis traditur forma ſeruanda in electione Prioris ſcilicet quod fieri debeat ex conſenſu omnium, vel maioris, & ſanioris partis Fratrum. Thomas de Ieſu *ſuper hunc loc.* Quia ergo hæc forma electionis conformis eſt ei, quæ traditur *in c. quia propter, de elect.* ex Innoc. III. in Concil. Lateranenſi, vbi etiam habetur: *Is eligatur, in quem omnes, vel maior, & ſanior pars Capituli conſentit.* Ideo in electione Priorum noſtræ Religionis, & aliorum Prælatorum ipſius obſeruari debet forma præſcripta *in d. c. quia propter*, iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. num. 11. & tom. 2. cap. 12. num. 25. & tomo 3. verbo Electio quoad Regulares numero 2. & tomo 4. verbo Prælatus Regularis numer. 2. & in Relectione ſuper validitate cuiuſdam Capituli addita eidem 4. tom. dub. 7.* Quod maximè procedit in

electio

Google

electionibus Priorum Generalium, & Prouincialium; ac ita quoad electionem Generalis practicatum eſt in nouiſſimo Capitulo Generali, hoc ann. 1645. Romæ celebrato, præſente, & Præſidente Eminentiſſ. & Reuerendiſſ. D. Cardinali Ginetti Ordinis Protectore; & quoad electiones Prouincialium, & aliorum Prælatorum iuſſum in eodem Capitulo obſeruari debere in poſterum, non obſtantibus Conſtitutionibus non ſatis clarè in hac re loquentibus. Imò etiam in electionibus Priorum, quando eorum inſtitutio fit per electionem, obſeruari debere dictam formam *c. quia propter* conſequenter ad dicta in locis relatis tenendum eſt, maxime propter S. Rotæ deciſiones allatas loco relato *ex 3. tomo.* Dixi quando eorum inſtituto fit per electionem, quia iuxta Ordinis conſtitutiones, & inueteratam ipſius conſuetudinem, Priorum conſtitutio ſæpius poteſt fieri ſine electione, ſaltem à Conuentibus facta, non obſtante hoc capite Regulæ. Etenim Generalis ſaltem ſi abſens fuerit, habet facultatem in quocumque Conuentu carente Priore ipſum inſtituere, prout habetur ex Conſtitutionibus Sorethi à Clem. 7. approbatis & in poſterioribus aliis Conſtitutionibus Caffardi, & Canalis, *p. 2. c. 1. num. 2.* ac in Conſtitutionibus Canalis *part. 2. c. 2. n. 4.* vbi cautè adiungitur *ex cauſa vtili, & neceſſaria*, ad denotandum ſanè, tali cauſa non ſubſiſtente, non debere vti hac facultate. Eam etiam habet reſpectu Priorum Romanæ Curiæ, & aliorum Conuentuum, qui ſub eius regimine immediatè conſtituti ſunt. Ex eiſdem Conſtitutionibus Sorethi, Caffardi, & Canalis *p. 2. cap. 1. num. 3.* Item in caſu depoſitionis Priorum ab ipſo factæ ex iiſdem Conſtitutionibus *num. 2.* Similiter Diffinitorium Capituli Prouincialis habet etiam facultatem eligendi Priores pro Conuentibus Prioribus carentibus exceptis Conuentibus Reformatis, ex Conſtitutionibus Sorethanis *p. 5.* dum eſt ſermo de Capitulo Prouinciali *c. 10. num. 1.* & ex Conſtitutionibus Caffardi *p. 4. cap. 19. n. 1.* vbi id limitatur, niſi ſit conſuetudo in contrarium; & ex Conſtitutionibus Canalis etiam *p. 4. c. 19. n. 1.* vbi etiam id limitatur, ſicut in Sorethanis Conſtitutionibus, vt non poſſit id fieri in Conuentibus efficaciter ſub obſeruantia viuentibus, ſeu reformatis; neque in Conuentibus maioribus, ſcilicet, in quibus ſunt octo Fratres vocem, & locum habentes, vltra Priorem. Licet quoad hoc vltimum de iſtis Conuentibus maioribus prædicta Conſtitutio in vſu recepta non ſit, ſaltem generaliter in Ordine, vt dixi *in præfata Relig. dub. 8. num. 76.*

47 Si autem quæras, quo pacto fieri poteſt, vt conſtitutio Priorum Conuentualium fiat aliter quam per electionem Conuentuum, ſiue à Generali, ſiue à Diffinitorio Capituli Prouincialis; cum hoc ſit contra Regulam noſtram in hoc capite; imò contra ius commune *cap. 1. de elect. &c. Congregatio 15. quæſt. vlt.* & aliis iuribus, quæ retuli ſupra in Mari magno Minorum *circa §. 3.* Reſpondeo, quod attinet ad Regulam, facilè dici poteſt non eſſe contra illam, ſed eam loqui ſolum de electione Prioris Generalis, iuxta dicta in præfata *Relect. cap. 8. n. 73.* eo ſcilicet quod loquitur cum B. Brocardo, qui Prior Generalis Ordinis fuit, etſi ſimul Prior Montis Carmeli; & quia loquitur de electione illius Prioris; *cui obedientiam promittet quilibet aliorum*, vt in ipſa Regula dicitur, quo ſolum verificatur de Priore Generali, cum ſoli ipſi, non autem locali promittatur expreſſa obedientia, iuxta dicta ſupra. Dato etiam quod Regula loqueretur de electione cuiuſcumque Prioris etiam localis, cum tamen conſuetudine (latis etiam rationabili, vt infra dicetur) Conſtitutionibus etiam à Sede Apoſtolica approbatis, quæ iam relatæ ſunt, oppoſitum habeatur, illis ſtandum, iuxta dicta *eo num. 73.* Ex quo etiam patet ad illud de iure communi, eo namque admiſſo, cum conſuetudo, & Conſtitutiones à Sede Apoſtolica approbatæ oppoſitum præſcribant, per illa derogatum eſt iuri communi, iuxta dicta *eo cap. 8. num. 73. & 74.* Eſſe verò hanc conſuetudinem ſatis rationalem, ac Conſtitutiones iuſtas, ex eo conſtat, quod iuxta dicta *eo dub. 8. n. 86.* conformia ſunt tum vſui, & praxi ferè communi Religionum, tum rationi, ob vitanda inconuenientia magna, quæ paſſim ob temporum malitiam oriuntur ex electionibus, ſi fiant à Conuentibus, tum Patrum doctrinæ ibi relatorum. Vnde Generalis Chizzola Viſitator Apoſtolicus Hiſpaniarum authoritate Clem. VIII. *in c. 10. Statutor.* pro illis Prouinciis editorum ſic habet: *Priorum electiones deinceps non fiant niſi à Capitulo Prouinciali; ita etiam exiſtimamus Fratres noſtros maiori cum quiete Domino ſeruire, & à multis moleſtiis, & iciuniis liberari*, &c. Adde, quod iuxta dicenda infra *circa §. 68.* huius Maris magni, ſtatuta Ordinis concedentia facultatem Generali ad inſtituendum alios Superiores ſine electione approbata etiam videntur à Sixto IV. eo §. 68. fauent quoque dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa §. 41.* propter priuilegium Innoc. VIII. illis conceſſum, & nobis communicabile.

Circa illa verba *vel maioris partis*, quæ etiam habentur *in c. quia propter* relato, nota illis denotari maiorem partem ad electiones non eſſe cenſendam comparatione minoris quomodocumque, ſed reſpectu totius Capituli, ita vt ſi ſint v. g. viginti ſuffragatores, non ſufficiat, vt quis dicatur electus, quæcunque maioritas numeri, ſed requiratur maioritas reſpectu, & in ordine ad totum Capitulum, ita ſcilicet, vt debeat habere ſaltem vndecim ſuffragia. Prout tenent communiter Doctores, ſpecialiter Felinus. Panormitanus, & alij, quos referunt, & ſequuntur Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 1. diſp. 5. quæſt. 6. numero 27.* & Barboſa *in Collectan. DD. in d. cap. quia propter num. 27.* poſt Rotæ deciſiones, & alios Doctores. Conſonantque noſtræ Conſtitutiones *part. 4. cap. 6. num. 3. & c. 23. num. 2.* Vnde ſi maior pars vocalium in vnum non conſenſerit, de iure communi iterari debet electio, ſeu ſcrutinium, quouſque maior pars ſuffragiorum in vnum conueniat, *argum. c. cum terra, de elect.* Tamburinus *ſuprà num. 28.* Sigiſmund. de Bononia *de elect. dub. 38. numero vlt.* Ne autem ſcrutinia, aut electiones protrahantur multum, ſtatuitur in locis relatis Conſtitutionum noſtrarum quod ſi tertia vice contigerit non concordare electores dando vni plura vota, quam omnibus aliis ſimul, tunc habeatur pro electo ille, qui habuerit plura vota, quam aliquis alius, etiamſi non habuerit plura, quam omnes alij ſimul. Quod etiam eſt conforme Conſtitutionibus Sorethanis authoritate Apoſtolica approbatis *p. 5. de Capitulo Generali capite 6. num. 1. de electione Prouincialis cap. 6. num. 1. & cap. 7. num. 2.* Quid verò in eo caſu agendum ſit ſtando in iure communi, tractat Sigiſmund. ſupra *dub. 47. per totum.* 48

49 Circa verba illa *ſanioris partis*, quæ etiam habentur in *d. c. quia propter*, conſequenter ad dicta *tom. 1. c. 15. num. 10.* nota modò poſt Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 6.* maiorem partem ſemper haberi debere pro ſaniori, ita vt quoties maior pars in aliquem conſenſerit, ſanior etiam pars in ipſum conſenſiſſe cenſeri debeat; eo quod Concilium prohibet eo loco, vt eligentium nomina publicentur, & ſine iſta publicatione non poteſt conſtare, an ſanior pars in aliquem conſenſerit. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5. num. 13.* Sigiſmundus *ſupra dub. 38. num. 7.* Tamburinus *ſup. n. 18.*

Barboſa ſupra poſt Rotæ deciſionem, & alios Doctores.

50 *Cui obedientiam promittat quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare cum caſtitate, & abdicatione proprietatis.* Nota hic ſtatui formam profeſſionis faciendæ à noſtris Religioſis, ita ſcilicet, vt cum profeſſionem emittunt, debeant promittere obedientiam Generali Priori Ordinis. Quamvis autem Thomas de Ieſu *ſuprà hunc locum* exiſtimet hic præcipi vt dum profitentur, obedientiam cum caſtitate, & abdicatione proprietatis expreſsè promittant. Hoc tamen contrariatur textui Regulæ, quæ non dicit *Obedientiam promittant*, caſtitatem, & paupertatem; ſed ſolùm *Obedientiam promittant, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare cum caſtitate, & abdicatione proprietatis*, conſtruendo ſcilicet verba *cum caſtitate, & abdicatione proprietatis* cum illis *operis veritate ſeruare*, & non cum verbo *Promittat*. Ex vi ergo Regulæ noſtræ ſolùm ſufficit promiſſio expreſſa obedientiæ; non tamen caſtitatis, & paupertatis, cuius ſignum eſt, quod in forma profeſſionis, quæ olim erat in Religionis vſu, prout patet ex Conſtitutionibus Sorethanis *p. 4. de cap. Conuentuali cap. 6. n. 1.* ſolum exprimebatur obedientia, non tamen caſtitas, aut paupertas. Idque ſufficere conſtat non ſolùm ex eo quod in obedientia, maximè ea, quæ eſt ſecundum Regulam, continentur etiam caſtitas, & paupertas; etiam ex eo quod in aliquibus Religionibus, vt in Benedictina, profitens ſolum dicit: *Promitto ſtabilitatem meam, & conuerſionem morum meorum, obedientiam ſecundum Regulam S. Benedicti*, &c. Quod etiam ſeruatur apud Carthuſienſes, & Dominicanos. Imo in aliquibus, vt in Regione Minorum Conuentualium nulla facta mentione obedientiæ, caſtitatis, aut paupertatis, ſolum dicit profitens: *Promitto ſeruare Regulam Fratrum Minorum.* Fauet. *cap. porrectum, de Regularibus* & maximè Rota in vna Neapolitana *Profeſſionis* coram Buhalo *in 2. p. deciſ. diuerſ. deciſ. 216. n. 10.* vbi ſic: *Promiſſio obedientia cum ſuſceptione habitus monachalis in manibus Superioris, & reſpectu certa, & determinata Regula approbata, &c. Operatur profeſſionem expreſſam quoad votum Obedientia, & tacitam quoad alia vota.* Et ita tenent expreſsè Thomas de Ieſu *ſuprà*, Azorius *tom. 1. Inſt. moral. lib. 12. cap. 4. q. 2.* Rodriguez *in Summ. p. 2. cap. 8. n. 23.* Sà *in Summ. verb. Relig. n. 18.* Bartholomæus de Vechiis *de nouit. diſp. 13. dub. 2. n. vlt.*

51 Quamvis autem circa hoc caput Regulæ plurima dici poſſent ſpectantia tum ad profeſſionem Religioſam, tum ad vota Obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis; quia tamen de iis ſufficienter dictum eſt *tom. 1. cap. 2. 4. 5. & 6. & 24. ac tom. 4. verbo Nouitij, & Nouitia Regularium, & verbo Profeſſio Regularis*, ac in opere *de Reformatione Regularium*, ideo ad ea loca, & ad Commentatium in iſtam Regulam Ioannis Soreth. Thomæ de Ieſu, & Hieronymi Gratiani lectorem remittimus.

De receptione locorum.

CAPVT. II.

52 *LOca autem poteritis in Eremis, vel vbi donata vobis fuerint ad veſtra Religionis obſeruantiam apta, & commoda, ſecundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire.*

Ex hoc capite Regulæ tria deduci poſſunt. Primum, non ſolum in eremis, ſed alis quoque locis, puta, vrbibus, oppidis, aut villis Ordinis noſtri Monaſteria conſtrui poſſe. Secundum, ea debere eſſe ad Religionis obſeruantiam apta, & commoda. Tertium id relinqui iudicio Prioris, & Fratrum. Thomas de Ieſu *hic*.

Et quidem circa primum, licet Nicolaus Gallicus 53
Ordinis quondam Generalis Antiſtes, & vitæ ſanctimonia celebris ann. Dom. 1270. librum ſcripſerit *Ignea Sagitta* nuncupatum, in quo valde, & acriter nimis deplorat ſtatum Ordinis, eo quod Eremos reliquerit, & in vrbibus, locisque popularis habitare elegerit, nihilominus, quia authoritate Apoſtolicarum Innocentij IV. hoc concedentis in Regula ab ipſo mitigata, tum Nicolai IV. & aliorum Pontificum, qui eam confirmarunt, id factum eſt; & ex eo quod iſto proximiorem vtilitati confeſſiones audiendo, & concionibus incumbendo fructuoſius Deo, & Eccleſiæ deſeruire Fratres noſtri poſſent, damnandi in eo non ſunt, ſed licitè id feciſſe exiſtimandi. Quamvis etiam ex vi præfatæ conceſſionis ab hoc, & aliis Pontificibus Regulæ confirmatoribus factæ poſſent noſtri Religioſi præfata loca, ſeu Monaſteria vbique recipere; quia tamen his temporibus, tum à Concilio Tridentino, tum à Clem. VIII. Gregorio XV. & Vrbano VIII. plures quoad hoc modificationes, & reſtrictiones, priuilegiorumque reuocationes prodierunt, ideo illis ſtandum, & in nouorum Monaſteriorum erectione ſeruanda ea, quæ dixi *tom. 1. cap. 9. n. 34. 35. & 36.* maximè verò *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium n. 2. & ſeqq.*

Circa ſecundum de locis, quæ apta, & commo- 54
da cenſeri debent pro noſtræ Religionis obſeruantia, quamvis plura dici poſſent; illud tamen non prætermittendum; quod cum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. n. 1.* noſtræ Regulæ, ac Religioſis ſcopus, & finis ſit, tum vita contemplatiua, tum etiam actiua, quæ ad proximorum ſalutem, & ipſorum conuerſionem attendit, ideo ea loca cenſeri debent apta, & commoda noſtræ Religioni, in quibus, quoad fieri poſſint, præfata vita actiua, & contemplatiua exerceri poſſint. De quo Thomas de Ieſu *ſuper hunc locum Regula Gloſſa* 2. ex D. Baſilio, & Nazianzeno, Ne tamen credat Religioſus impoſſibile eſſe vitæ contemplatiuæ in medio vrbium extra Eremi ſolitudinem attendere, aut ſolos Eremi cultores contemplatiuos eſſe poſſe, audiant D. Bernardum *ſerm. 40 in Cantica*, quem ad huius capitis Regulæ intentum affert noſter Sorethius: *O ſancta anima ſola eſto, vt ſoli omnium ſerues te ipſam, quem ex omnibus tibi elegiſti. Fuge publicum, fuge, & ipſos domeſticos, ſecede ab amicis, & intimis, etiam & ab illo, qui tibi miniſtrat.* Quomodo autem ſit faciendum, & adiungit ſic: *Secede ergo, ſed mente, non corpore, ſed intentione, ſed deuotione, ſed ſpiritu. Spiritus enim ante faciem tuam Chriſtus Dominus, ſpiritumque requirit, non corporis ſolitudinem, quamquam & corpore interdum non otiosè te ſeparas, cum opportunè potes, præſertim in tempore Orationis.* Apte etiam infrà. *Solus es, ſi non communia cogitas, ſi non affectes præſentia, ſi deſpicias quod multi ſuſpiciunt, ſi faſtidias quod omnes deſiderant, ſi iurgia deuites, ſi damna non ſentias, ſi non recorderis iniuriarum. Alioquin nec ſi ſolus corpore es, ſolus es. Videſne poſſe eſſe te, & ſolum, cum inter multos, & inter multos, cum ſolus es; Solus es in quantacunque hominum verſeris frequentia, tantum caue aliena conuerſationis eſſe, aut curioſus explorator, aut temerarius iudex.* Hæc ruminent Religioſi noſtri, ſi volunt in mediis vrbibus quieti, & contemplationi Regulari vacare. Nihilominus, quantum ſine diſpendio charitatis fieri poſſit, turbas, & tumultus hominum, ſecularium præſertim, eſſe Religioſis fugiendos, ex iis, quæ ſcripſi in libro de *Reformatione Regularium cap. 9.* ſatis habebit lector, conformiter ad Patrum, & Doctorum ſententiam.

Circa

56 Circa tertium de iudicia Prioris, & Fratrum in receptione locorum, adiuncto etiam, quod capite ſequenti habetur de aſſenſu etiam Fratrum requiſito ad diſtributionem cellularum Monaſterij, nota iuxta dicta alibi, ex iis haberi, regimen noſtræ Religionis, ex vi Regulæ non eſſe monarchicum, ſed mixtum ex monarchico, & democratico, id eſt, ex regimine vnius Prioris, quod denotat monarchiam, & ſubditorum communitate, quod eſt democratia, ſiquidem ad receptionem locorum, & diſtributionem cellarum tam Prioris, quam Fratrum ſenſus requiritur. Tamburinus *de Iure Abbat, tom. 3. diſputat. 1. quæſtionib. 2. n. 20.* Ex vi tamen vſus, ſeu conſuetudinis potius videtur eſſe mixtum ex monarchico, & ariſtocratico, id eſt, ex regimine vnius Prioris, ac aliorum non vulgarium, ſed principalium. Siquidem Generalis cum Sociis, Prouincialis cum Diffinitoribus, & Prior localis cum clauariis Ordinem gubernant. Quem eſſe communiſſimum, in Religionibus præſertim, aptiſſimum, & conuenientiſſimum regiminis modum (eſto monarchicus optimus communiter cenſeatur à Diuo Thom. Ariſtotele, & aliis) tenent Nauarrus *in c. nullam 18. q. 2. n. 10. & 15.* Bellarminus *tom. 1. Tract. de Rom. Pontific. poſt initium*, Thomas de Ieſu *Super Reg. Carm. c. 1. gloſſ. 1.* Tamburinus *ſuprà n. 1. 2. & 3.*

57 Circa conſenſum verò Fratrum, qui ex vi huius Capitis Regulæ videtur requiſitus ad receptionem locorum, vide quæ dixi *tom. 3. verbo Littera Apoſtolica n. 21.* & dicenda inferius *c. ſequent.*

De Cellulis Fratrum.

Cap. III.

58 *PRÆTEREA iuxta ſitum loci, quem inhabitare propoſueritis, ſinguli veſtrum ſingulas habeant cellulas ſeparatas, ſicut per diſpoſitionem Prioris ipſius, & de aſſenſu alterum Fratrum, vel ſanioris partis eadem cellula cuique fuerint aſſignare.*

59 Circa hoc caput Regulæ primo notant Expoſitores ipſius ex vi noſtræ Regulæ cellulas Fratrum potiùs *cellulas*, quam cellas eſſe dicendas, id eſt, breues, arctas, & ſtrictas, paupertatis, humilitatis, & ſimplicitatis indices. Ædificiorum namque vanitas & ſuperfluitas reprehenſibilis eſt valde inter Regulas. De quo multa congeſſi ex Patribus in opere *de Reformatione Regularium c. 17.* Clariora ſunt illa S. Bernardi *in Apolog. ad Guillelmum*, vbi ſic: *Abſit vt credam tantas Sanctos Patres, quantas video in pleriſque Monaſteriis vanitates, ac ſuperfluitatis percepiſſe, vel conceſſiſſe.* Inter quas enumerat intemperantiam *in conſtruendis ædificiis.* Clarius ipſe, vel qui nomen ipſius præfert, *in Serm. ad Fratres de Monte Dei* ſic: *Iam ſubintrauit de ære alieno ſumptuoſa, & quantum pudor ſinit, ambitioſa ædificatio, & abiecta ſimplicitate, & ruſticitate, ſicut Salomon dixit, ab Altiſſimo creata, quaſi Religioſas quaſdam nobis creamus habitationes honeſtas, in quibus tantum compaſſum eſt à talibus, vt penè omnes in hoc effecti ſimus animales.* Et infra: *Verum decorem demus Dei alienantes à nobis, & à cellis noſtris, per manus artificum exquiſitorum, cellas non tam eremiticas, quam aromaticas ædificamus nobis de eleemoſynis pauperum.* Item *in Serm. 4. ſuper miſſus eſt* valde reprehendit. *Cum magna cura erigere muros, & negligere mores.* Optime etiam S. Bonauentura *in Quæſtionib. circa Regul. quæſt. 6.* ſic: *Cum ſecundum Patres laudentur monachi in caſellis, & in vilibus habitaculis habitaſſe, quid eſt quod altas, & magnas domos erigitis, oratoria ſumptuoſa, & areas latas magno pretio comparatas.* Et infra: *Vbi autem ſuperfluitas, curioſitas, & irreligioſitas, & Regula, & paupertati noſtrà derogantes eſſent ſtructurà, reprehendo.* Alia ex ipſo, & aliis Doctoribus, ac Patribus eo loco videnda, ſicut & Ioannes Soreth, Hieronymus Gratianus, & Thomas de Ieſu hunc locum Regulæ exponentes.

Notat idem Thomas, ideo dici in hoc textu Re- 60
gulæ *cellulas ſeparatas*, quia antiqui noſtri Patres Carmeli cultores, quibus Regula hæc data eſt ſolitariè, & ſigillatim in cellulis locali diſtanti inter ſe diuiſis, & veri Eremitæ, prout etiam apud Camaldulenſes, & alios nunc cernitur, degebant; licet modò tam Patres Diſcalceati quam noſtri de Obſeruantia in cellulis coniunctis cœnobitarum more degamus, antiquo Regulæ rigore correcto, vt idem fatetur. Adde, quod ex nouis decretis pro *Reformatione Regularium* ſub Clem. VIII. editis, & ſub Vrbano VIII. confirmatis præcipitur iſta cellarum coniunctio, illis verbis: *Nullus etiam ſuperior cellas ſiue in clauſtro, ſiue alibi ſeparatas à communi dormitorio habeat, ſed vnuſquiſque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta.* Et infra: *Cellæ, ſiue adiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut alias ad communem vſum, & commoditatem Conuentus religuntur.* His ergo temporibus tum ex vſu, & praxi Religionis, tum ex Pontificum præcepto cellulas non *ſeparatas*, ſed potius coniunctas habere debemus.

Verba illa, *Sicut per diſpoſitionem Prioris ipſius,* 61
& de aſſenſu aliorum Fratrum, vel ſanioris partis eadem cellula cuique fuerint aſſignata, ſatis indicant Priorem in hoc, & ſimilibus negotiis ad communitatem Ordinis ſpectantibus cum conſilio Fratrum agere debere. Quia tamen, iuxta dicta *ſuper c. 2.* modus iſte regiminis democratici mutatus iam eſt in ariſtocraticum, ideo conſilium hoc, ſaltem à ſenioribus, & Superiorum conſiliariis habendum erit. Pro hoc tamen, & ſimilibus caſibus nota, quod regulariter loquendo in iis, quæ pertinent ad prudentiam, maximè indiget homo ab alio conſilium accipere, & præcipuè à ſenibus, qui ſanum intellectum circa operabilia habent. S. Th. 2. 2. *quæſt. 49. art. 3.* & Ariſtoteles *Ethic lib. 6. c. 11.* Quod confirmat Sanctus Doctor illa *Prou. 3.* ſententia, *Ne innitaris prudentiæ tuæ:* & alia *Eccleſ. 6. In multitudine presbyterorum*, idest, *ſeniorum* (exponit idem Sanctus) *prudentium ſta, & Sapientiæ illorum ex corde coniungere.* Quamuis autem non ſemper quis teneatur ſequi conſilium ſibi datum *cap. 1. de monach. & c. in veteri de elect.* Panorm. *ibid.* Syluester *in Summ. verbo Conſilium q. 1.* Sigiſm. de Bononia *de elect. dub. 11. n. 1.* Aliquando tamen, ſaltem quando petitur conſilium ab eo, qui eſt particeps officij, tenetur illud ſequi, Paleotus *de Sacro Conſ. p. 1. q. 3. art. 8. circa medium* loquens de Summo Pontif. Sigiſmundus *ſupra n. 14.* Iuſſus etiam facere aliquid cum conſilio alterius, teneatur eius conſilium ſequi, Butrius *in c. Cum olim, de Arbitris*, Panormitan. *ibi n. 5.* Dominicus *c. Vnico 5. vbi verò n. 9. de Sede Vacante in 6.* Francus, Gonzalez, Nauarr. Sanchez, & alij, quos refert, & ſequitur Bartholomæus Vecbius *de Nouiciatu diſp 7. dub. 2. n. 5. & diſp. 12. dub. 1. n. 10.* maximè tamen id requiritur, prout in præſenti *c.* Regulæ, quando dicitur aliquid fieri debere cum conſenſu, ſeu aſſenſu aliorum. Clauſula enim iſta facit conditionem, & deficiente conditione deficit actus, vt dixit Rota *deciſ. 282. n. 2. lib. 3. in prima edit.* coram Puteo. De quo etiam *c. Nouit.* adiuncta Gloſſ. *de his, quæ fiunt à Prælat. ſine conſenſu c.* Bart. *in l. 1. §. ſi plures n. 3. ff. de exercit. action.* cum aliis ibi per eum adductis, Burſat. *lib. 1. Conſil. 90.* Panorm. *in cap. Porrectum n. 5. & 6. & c. ad Apoſtolicam n. 4. & 12. de Regul.* Pro quo vide dicta *tom. 4. verbo Littera Apoſtolica, n. 21.*

De communi refectione.

Capvt. IV.

62 *ITA tamen, vt in communi refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, communiter ſumatis, aliquam lectionem Sacræ Scripturæ audiendo, vbi commodè poterit obſeruari.*

63 Nota cum Thoma de Ieſo *ſuper hoc cap. Regulæ*, quòd olim in Regula Alberti communis menſa Anachoretis noſtris omnino erat interdicta, vt patet ex illis verbis: *Ita tamen, vt in deputatis cellulis ſinguli maneant, & ex his, quæ ſibi diſtributa fuerint ſingulariter viuant.* Innocent. verò præcauens incommoda, quæ in futurum ex hac tam ſingulari vita poſſent oriri, vel fortè quia iam Fratres tam arctam vitæ eremiticæ ſemitam perficere non ſufficiebant, prædictis verbis commune refectorium indixit. Notat id etiam Ioannes Soreth *hic*. Vnde in hoc Alberti Regulam fuiſſe ab Innocentio mitigatam dixi *ſup n.*28. Ex iis autem nobis præcipi quatuor colligitur. Primum, quod extra refectorium nihil comedamus. Secundum, quod in ipſo refectorio ſimul fiat comeſtio. Tertium, quòd in tali loco non detur alicui peculiaris cibus. Quartum, quòd tempore comeſtionis lectio aliqua S. Scripturæ recitetur; *vbi commodè poterit obſeruari.*

64 Primum de nihil comedendo extra refectorium, commune veluti eſt Patrum documentum, ſpecialiter Caſſiani, qui *lib.4.inſtit.c.*16.*&* 18. de monachis Ægypti (quos ex Eſſenis Eliæ proſapia oriundos in Annalibus noſtris demonſtramus) loquens, dicit apud eos veluti ſacrilegium eſſe plagis emendandum contrarium. Similiter S. Benedictus *in ſua Regula cap.*43. dicens: *Nec quiſquam præſumat ante ſtatutam horam, vel poſtea, quidquam cibi, aut potius ſumere.* Idem etiam habetur in Regula Minimorum *c.*7.*§.*33. vbi plura Peirinis. Sequitur idem intentum Concilium Oxonenſe *decr.*45. Et fauet decretum Clem. VIII. & Vrbani VIII. de quo *infra*.

65 Secundum de comeſtione ſimul in refectorio ab omnibus habenda præterquam ratio vitæ communis id poſtulare videtur, commune etiam eſt Patrum, & Conciliorum præceptum. Specialiter Chryſoſtomi *Hom.*58.*ad populum*, Auguſtini *in Sua Regul.c.*8. illis verbis: *Quando autem aliquis non poteſt ieiunare, non tamen extra horam prandij aliquid alimentorum ſumat.* Caſſiani *ſuprà*, Baſilij *in Reg. breuior.interrogat.*236. Benedicti *eo cap.*43. quos ſequuntur Concilium Colonienſe *tit.de Monach.* Concil. Moguntinum *c.*9. Concil. Oxonenſe *n.*48. Concil. Cameracenſ. *tit.de Monaſt.c.*3. *&* 4. & Synodus Hydruntina *tit.de Monaſt.c.*4. De quibus Thomas de Ieſu *ſuper hunc locum Regulæ gloſſ.*4.

66 Pariter & tertium de ciborum particularitate, ſeu peculiaritate in refectorio vitanda præſcribitur à Chryſoſtomo *loco relato*, & Concil. Oxonenſ. *c.*42. ſic *Omnem ſingularitatem interdicimus in refectorio, vt cibus alter vni, quam alteri præparetur.* Item à Summis Pontificibus Clem. VII. & Vrbano VIII. *in decret.pro reformat.Regular.* vbi ſic: *Omnes etiam Superiores quicunque illi ſint eodem pane, eodem vino, eodemque obſonio, ſiue eadem (vt aiunt) pitantia, in communi menſa prima, vel ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti fuerint, veſcantur, neque ſingulare aliquid, quo priuatim quiſque in cibum, vtatur, vllo modo afferri poſſit. Si quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, niſi panem, & aquam.* Nota tamen meritò adiunctum eſſe *niſi infirmitatis cauſa*, &c. qua ratione illius poteſt hæc peculiaritas ciborum concedi, prout Baſilius, Auguſtinus, & Benedictus expreſsè in ſuis Regulis admittunt, imo id eſſe faciendum præcipit Concilium Oxonenſe eo *num.*42. ſubiungens: *Sed qui præeſt, videat, vt ſcilicet interdum alia præparentur, de quibus aliorum debilitas, vel infirmitas valeat releuari.* Licet in hoc cauendum eſſe vanum prætextum infirmitatis, aut debilitatis prætenſæ ea, quæ adduxi *in opere de Reformatione Regularium cap.*22. *num.*16. *&* 17. *& cap.*16.*num.*25. *& ſequentib.* ex variis Doctorum teſtimoniis, & exemplis ſatis confirment. De quo etiam Sorethius noſter *hunc locum cap.*1.

67 Similiter quantum de lectione S. Scripturæ habenda tempore comeſtionis valdè à Patribus commendatur, dum Monachos inſtruunt. Specialiter de hac re Caſſiano *lib.*4.*inſtit.cap.*17. S. Baſilio *in Breuior. Regul.*1. *Regul.*180. S. Auguſt. *in Regul.cap.*8. S. Benedicto *in Reg.cap.*38. Quod etiam proſequitur Synodus Hydruntina *c.*4. *relata*. Hinc bene Thomas Malleolus in *Epitaphio, ſeu Enchiridio monachor.* inquiens: *Inſipida refectio ſi deſit Sacra Lectio.* De quo etiam ex noſtris Sorethius *ſupp.c.*2. & Thomas de Ieſo *d.gloſſ.*4. ac de modo, quo Religioſus ſe gerere debeat in menſa aut refectorio, Ioannes Euſebius *Doct.aſcetic.l.*5.*doct.*4.*c.*37. ex D. Bonauentura, & Dauide de Augoſta.

68 Nota præterea tranſgreſſionem huius capitis Regulæ communiter loquendo ſolum poſſe eſſe culpam venialem, niſi adſit ſcandalum, contemptus aut alia ſimilis praua circumſtantia. Ita enim, communi acceptatione Religionis habetur. Cui maximè adhærendum, cum nullus ſit fidior legis interpres, quàm conſenſus populi conſuetudine firmatus *Cap. Dilectus, de conſuetud.* D. Thomas *p.*2.*q.*67.*art.*3. Caietanus 2.2.*q.*186.*art.*9. Summiſtæ *verbo Conſuetudo.* & alij communiter.

De non mutando, aut permutando Cellulas.

Capvt. V.

69 *NEC liceat alicui Fratrum, niſi de licentia Prioris, qui pro tempore fuerit, deputatam ſibi mutare locum, vel cum alio permutare.*

Hoc ſtatutum Regulæ licet ſolum videatur loqui de mutatione cellulæ non facienda ſine licentia Prioris localis, iure tamen optimo extenditur etiam ad mutationem Conuentus non faciendam ſine licentia Prouincialis, & ad mutationem Prouinciæ etiam non faciendam ſine facultate Generalis. Sic enim illud intelligunt ex noſtris Ioannes Soreth *ſuper hoc cap.* & Hieron. Gratianus *in diſcipl. Regul. p.*2.*c.*5.*§.*1. Pertinet autem id non ſolum ad obedientiæ obſeruantiam; & quodammodo ad Paupertatis cuſtodiam; ſed maximè ad quietem mentis, & corporis Religioſorum conſeruandam; ea enim valde perturbatur ſimili locorum mutatione, vt bene Sorethius *ſuprà*. Iuuat etiam ad euagationem religioſorum fugiendam, quam regularem obſeruantiam, Monachiſmumque fœdare latius ex Patribus, & Doctoribus comprobaui *in opere de Ref. Reg.c.*7. *&* 8. legatur S. Baſilius *in Conſtit. Monaſt.c.*8.

De Cellula Prioris.

Capvt. VI.

70 *CELLVLA Prioris ſit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primas occurrat, & de arbitrio, diſpoſitione ipſius poſtmodum quæ agenda ſunt, cuncta procedant.*

In

Digitized by Google

72 In hoc puncto Regulæ duo conſiderare licet; alterum quod ad litteram ipſius ſpectat, videlicet quod *Cellula Prioris ſit iuxta introitum loci, vt venientibus ad eundem locum primus occurrat*; alterum quoad ſpiritum, imo quod eſt finis primi; ſcilicet, quod *de arbitrio, & diſpoſitione ipſius poſtmodum, quæ agenda ſunt, procedant.* Et quidem quoad primum, certum eſt ceſſaſſe obligationem hanc Regulæ; id enim ſtatutum fuit propter Carmeli Montis manſionem, in qua cellulæ Fratrum per Eremum diſperſæ erant, & forſan neque ſæpe circumcluſæ, provt in eremis Camaldulenſium modo etia cernitur; tunc enim conueniens erat, vt Superioris cellula ſita eſſet iuxta introitum loci, vt venientibus primus occurreret; quod quidem his temporibus ceſſat, cum iam Ordinis Monaſteria cœnobitico, & clauſtrali modo conſtructa ſint. Thom. de Ieſu *hic gloſſ.* 5. Poterit tamen modus iſte ſeruari in eremis, quæ ſunt in Ordine noſtro, imo debet id fieri, vt Regula, quantum fieri poteſt, ad vnguem obſeruetur. Quod dixerim propter Eremum, quam Ordinis noſtri Patres in Galliæ partibus habitant in Prouincia Vaſconiæ, vbi Regulam omnino primæuam, & primitiuam ſine vlla mitigatione Innocent. IV. Eugenij IV. aut aliorum Pontificum obſeruant, ex conceſſione Vrbani VIII. iuxta dicenda infra *circa* §. 102. huius Maris magni.

73 Quoad ſecundum verò, obſeruat idem Thomas ex iis verbis Regulæ inferri poſſe Monaſterij negotia omnia arbitrio ſolum Prioris peragenda eſſe, quod dicit eſſe de de iure communi *cap. nullam* 18. *quæſt.* 1. de quo Nauarrus, *ibidem num.* 4. *& conſcientia,* 76. *de Regularibus.* Cæterùm quod attinet ad verba Regulæ, ex iis ſolum colligi poteſt, quod res minoris momenti, quales ſunt, an aliquis veniens ad Monaſterium ſit illi aditus pandendus, an claudendus potius (provt Sorethius hic indicat) idem eſt, an volenti alloqui aliquem Religioſum, id ſit ipſi permittendum, aut interdicendum, vel ſimilia negotia, quæ facile expediri poſſunt, ſolum Superiori pro tempore arbitrio decernenda ſint; non verò quod res maioris momenti. Cum conſtet Regulam *cap.* 2. *&* 3. ad receptionem locorum, & diuiſionem cellularum Fratrum, etiam conſenſum Religioſorum requirere. Quod verò attinet ad ius commune *in d. cap. nullam*, licet ſatis id colligatur ex ipſo texto, provt dixi etiam *tom.* 1. *c.* 18. *n.* 23. *& tom.* 2. *c.* 19. *n.* 52. *& tom.* 3. *verbo adminiſtratio, & adminiſtrator. n.* 1. vſus tamen, conſuetudo, imo ius commune Religionum eſt, vt ſaltem grauia negotia ſine conſenſu aut ſaltem conſilio Fratrum non peragantur, iuxta dicta, *ſup. cap.* 2. *&* 3. Eſtque conforme Regulis fundatorum videlicet Sancti Baſilij *in Breuiorib. q.* 48. & S. Benedicti *c.* 3. *Regula.* Et patet in receptione Nouitiorum ad habitum, vel profeſſionem, iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 2. *n.* 23. *& c.* 18. *n.* 66. De quo Vechius *in prax. Nouit. diſp.* 12. *dub.* 1. *n.* 10. quoad monachos Tambur. *de iur. Abbat. tom.* 3. *diſp.* 1. *q* 6. & generaliter Thomas de Ieſu *ſuprà.*

De Manſione in Cellulis, & iugi Oratione.

CAP. VII.

MANEANT *ſinguli in cellulis ſuis, vel iuxta eas, die, ac nocte, in lege Domini meditantes, & in Orationibus vigilantes, niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur.*

74 Duo magni ponderis, & momenti puncta in hoc capite præcipiuntur. Alterum eſt de manſione in cellulis, vel iuxta eas *die, ac nocte.* Alterum verò de continua, & iugi meditatione, in lege Domini, & orationis exercitio; quæ propterea diligentius expendenda ſunt.

Et primò inquirendum, an verba illa *die, ac nocte*, referenda ſint ad anteriora illa, ſcilicet *maneant ſinguli in cellulis ſuis, vel iuxta eas*, an ad poſteriora, ſcilicet *in lege Domini meditantes, & in Orationibus vigilantes, niſi, &c.* an verò ad vtraque tam anteriora, quam poſteriora. Ad quod reſpondet P. Thomas de Ieſu *hic gloſſ.* 6. *dub.* 1. ad vtraque referenda, quia ita tenet communis conſenſus Ordinis & contextus id petit, ac quia propterea poſtulata fuit ab Eugenio IV. iſtius puncti Regulæ mitigatio. Sed quod attinet ad communem conſenſum Ordinis, nullum affertur pro ea teſtimonium, atque ita non concludit intentum. Quod attinet verò ad contextum Regulæ, & poſtulationem mitigationis eius, facilè negari poteſt aſſumptum, & dici contrarium. Melius ergo id ſuadet is author ex eo quod in iure receptum eſt, quod determinatio reſpiciens plura determinabilia, pariformiter ea debet determinare. Sed quia de hoc nec textum, nec rationes, aut Doctores affert, ideo a nobis id faciendum, ac dicendum cauſam quare illa clauſula *die, ac nocte* referri debeat tam ad antecedentia, quam ad ſubſequentia, eſſe, quia iuxta dicta *t.* 3. *verb. Clauſ. n.* 4. Clauſula poſita in vna parte diſpoſitionis, ſiue in principio, ſiue in medio, ſiue in fine, refertur ad omnia contenta in illa, quando omnium eadem eſt ratio, provt dixi eo loco ex Decio, Nauarro, Sanchez, & alij, & contingit in præſenti. Similiter, quia Clauſula reſpiciens plura determinabilia debet pariformiter determinare. *leg. iam de iure, ff. de vulg. & papill. l. quamuis, & l. hereditatem, Cod. de impub. ſubſtit. l. ſi legatarius*, vbi Bartol. *de legat.* 3. Rota in vna Vrbeuetana *Caſtrorum* 19. Ianuarij 1579. coram Blanchetto. Menochius *conſ.* 170. *num.* 20. *vol.* 2. Marta *de clauſulis* 4. *part. clauſul.* 5. *&* 28. 75

Nunc iam ad illud *Maneant ſinguli in cellulis ſuis vel iuxta eas die, ac nocte, &c.* Hic præcipitur noſtris iugis habitatio, ſeu manſio in cellulis, vel iuxta eas, intellige, *niſi alij iuſtis occaſionibus occupentur* provt habetur in fine capitis. Eſt autem præceptum hoc conforme praxi Ægyptiorum monachorum à quibus, vtpote Eſſeni instituti, Elianum Propheticum continuatum fuiſſe in lege noua, Annales noſtri demonſtrant. Apud ipſos enim magna circa hoc obſeruantia erat, vt habet Caſſianus *lib.* 2. *inſtit. cap.* 5. *lib.* 4. *cap.* 10. *&* 16. & alibi ſæpius. Commendatur autem valde à D. Baſilio *ſerm.* 1. *exercitat. & in Conſt. Monaſtic. c.* 7. *&* 8. Sancto Ephrem Syro *parœneſi* 1. *& paræneſi* 44. *& adhort.* 1. *ac in ſerm. aſcetico*, & Caſſiano relato *lib.* 10. *inſt. & col.* 24. D. Bernardo *ſerm. de modo bene viuendi, & ſerm. de ſeptem oneribus*, Auctore apud ipſum *de vita ſolitaria ad Fratres de Monte Dei.* Diuus Bonauentura *in Alphabetico*; noſtro Nicolao Gallico, & aliis multis, quorum teſtimonia, exemplis etiam confirmata, retuli in opere *de Reformatione Regularium capit.* 7. *&* 8. Sed pro omnibus vnus ſanctus Antonius Abbas non eſt prætermittendus, de quo celebris illa ſententia refertur. *Monachus extra cellam, aut ſolitudinem eſt ſicut piſcis extra aquam.* Item illud, quod habetur *in Apophthegmatibus Patrum* 8. *tomo Bibliotheca libro de quiete*, ſic dicens: *Sicut piſces, ſi tardauerint in ſicco, moriuntur, ita & Monachi tardantes extra cellam, aut cum ſæcularibus immorantes, à propoſito reuoluuntur. Oportet ergo ſicut piſcem in mari, ita & nos ad cellam recurrere, ne fortè foris tardantes obliuiſcamur interioris cuſtodiæ.* Nota tamen hoc punctum Regulæ mitigatum, ſeu potius declaratum eſſe ab 76

Eugenio IV. in Bulla referenda §. *ſequenti*. Ibi enim concedit Religioſis noſtris, vt *horis congruis in eorum Eccleſiis, & eorum clauſtris, ac per earum ambitus manere, & deambulare libere, & licitè valeant*. Dixi autem iis Eugenij verbis potius declaratum, quàm mitigatum fuiſſe hoc punctum regulæ, quia cum in regula diceretur, *maneant in cellulis ſuis, vel iuxta eas*, & poſtea *niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur*, dici ſanè poſſet illud Eugenianæ, *horis congruis in eorum Eccleſiis, & eorum clauſtris, ac per earum ambitus manere, & deambulare licitè, & liberè valeant*, fuiſſe quaſi explicationem illorum verborum, *vel iuxta eas*, & eorum *niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur*, præſertim cùm dictio *iuxta* importet vicinitatem cum aliqua diſtantia, & verificetur nedum in contiguis, ſed etiam in aliqualiter diſtantibus. Baldus *in leg. 1. Cod. de ſacroſ. Eccleſ.* Gratianus *conſ. 112. num. 22. lib. 1.* Pariſ. *conſ. 58. num. 58. vol. 1.* Alexander *conſ. 120. num. 6. vol. 1.*

78 Illud autem *die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes*, licet non inueniatur in alia regula præter noſtram tam expreſſe, ſub nomine tamen commonis orationis habetur quodammodo in regulis ſancti Auguſtini, Hieronymi, Benedicti, & Franciſci, & in regula Saluatoris, *in Reuelationibus ſanctæ Brigittæ, cap. 19.* ac in regula Minimor. *cap. 8. §. 35.* Iuge etiam, & continuum orationis exercitium Religioſis maximè neceſſarium eſſe pluribus, & grauiſſimis Patrum, & Doctorum teſtimoniis probant in opere de *Reformatione Regularium cap. 3. & 4.* ſpecialiter Baſilij *in Moralibus regul. 66. cap. 1.* Hieronymi *ad Ruſticum*, Ephremi. *in adhort. in doctr. de humilit. & in tract. de Timore Domini*, Caſſiani *collat. 9. cap. 2.* Nihil *in paraneſibus*, Antiocheni *homil. 106.* Iſaiæ Abbatis *Orat. 1. & 21.* Ioannis Cumaci *grad. 1.* Laurentij Iuſtiniani *in lib. de grad. perfect. cap. 2.* noſtræ ſanctæ Thereſiæ *de itiner. perfect. cap. 4.* Thomas à Kempis *in lib. 2. de Ordinat. & diſcipl. clauſtral. & alibi ſæpè*, Ioannis Lanſpergij *in Dialogo cum Lutherano*, & aliorum. Notaui autem *cap. 4. relato, num. 2.* circa hæc verba regulæ noſtræ, quod etſi ipſa ab Eugenio IV. in Bulla relata ſuperius mitigata, ſeu correcta ſit quantum ad manſionem continuam in cellis, non tamen quantum ad continuam orationem, ac proinde Carmelitas ſemper, & vbique debere eſſe *in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes, niſi aliis, &c.* Qualiter autem hoc præceptum obliget, operoſius inueſtigandum eſt.

79 Et quidem certum primò eſt illud non obligare ad orationem iugem, continuam, & perpetuam, veluti mathematicè, aut metaphyſicè, ſed ſolum moraliter, & humano modo, id eſt, quantum per alia negotia humanæ vitæ neceſſaria licet. Sic Thomas de Ieſu *ſuper hunc locum Regulæ, dub. 2.* idque colligit ex Vvaldenſi noſtro *de Sacramentalibus, tit. 9. cap. 76. num. 3.* Clarius id colligitur primò ex ipſis verbis Regulæ, *niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur*, quo clarè denotatur huiuſmodi continuitatem orationis non phyſicam, ſed moralem eſſe debere. Secundò ex eo quòd phyſica, aut metaphyſica perſeuerentia in oratione impoſſibilis eſt homini carnis fragilitate circumdato, vt eſt Caſſianus *collat. 1. c. 3. & collat. 23. cap. 5.* Tertiò, quia ſimiles locutiones ſacræ Scripturæ, in quibus etiam commendatur iugis, & continua oratio, qualis eſt illa Ioſue 1. *Non recedat volumen legis huius ab ore tuo, ſed meditaberis in eo diebus, ac noctibus*. Et Eccleſiaſt. 18. *Ne impediaris orare ſemper*. maximè *Lucæ* 18. *Oportet ſemper orare, & non deficere*, cui ſimilis eſt illa 1. Theſſalonicenſ. 5. *ſine intermiſſione orate*. Item illa ad Coloſſ. 4. *Orationi inſtate vigilantes in ea*, & aliæ communiter à Patribus, & Doctoribus, eorumque locorum Expoſitoribus intelliguntur de oratione continua ſolum morali modo. Quibus iunge Suarez *tom. 2. de Relig. tract. 4. leg. 1. cap. 1. n. 4.* Leſſium *lege 2. de iuſt. & iure, cap. 37. dub. 2. n. 10.*

80 Ex quo fit præceptum hoc iſto modo intellectum non eſſe valde difficile, ſiquidem non eſt oratione iugi, & continua phyſicè, aut metaphyſicè, vt dixi, ſed ſolum moraliter. Secundò, quia ſimilia dicta fuerunt non Religioſis, aut viris Deo ſpecialiter dedicatis, ſed præliatoribus, militibus, & in negotiis belli occupatis *Ioſuè* 1. verbis relatis, prout notat Gratianus *in locum iſtum regulæ*. Adde Chriſtum Dominum, & Apoſtolum locis etiam relatis cum omnibus fidelibus loqui, quod arguit non eſſe rem valde difficilem.

81 Colligitur etiam ſecundò, quod quamuis hoc præceptum ſecundum aliquos adimpleatur per exercitium cuiuſcunque boni operis, quia putant eos ſemper orare, qui bene ſemper operantur, prout docent ſanctus Baſilius *homil in Iulittam Martyr.* Beda, Gloſſa, & alij communiter relati ab Expoſitoribus ſuper loca ſanctæ Scripturæ adducta; nihilominus quia tam in præfatis locis, quàm in iſto Regulæ ſermo eſt de oratione propria, vt ex verbis ipſius conſtat, non eſt cur ad minus propriam orationem recurramus, qualis eſt iſta, prout importat omnem bonam operationem. Suarez *ſup. num. 3. & capit. 30. num. 3.*

82 Illud ſecundò certius eſt, adimpleri hoc præceptum, ſiue per orationem mentalem, quæ denotatur illis verbis *in lege Domini meditantes*, cum meditatio ſit actus, ſiue diſcurſus intellectus in veritatis inquiſitione occupati, iuxta ſanctum Thomam 2. 2. *q. 180.* ſiue per vocalem, quæ etiam denotatur illis verbis, *Et in orationibus vigilantes*; ſiue per orationes iaculatorias, vt vocant, examen conſcientiæ, propriarum culparum conſiderationem, iudiciorum Dei, & aliorum ad ipſum ſpectantium humilem ſpeculationem; imo & per Dei præſentiam actualem, qualem Elias Parens noſter habebat, dum dixit 3. Reg. 17 *Viuit Dominus Deus Iſrael, in cuius conſpectu ſto*; cum iſta etiam ſint ſpecies orationis. Item quodammodo per quodcunque Theologiæ, & ſacræ Scripturæ ſtudium, cùm etiam ſit diuinorum conſideratio. De quibus Thomas de Ieſu *ſupra dub. 1.*

83 Certum tertiò, huius præcepti orandi continuò, moraliter, vt dictum eſt, tranſgreſſionem, quantum eſt ex vi Regulæ, ſolum eſſe venialem culpam. Vt enim dixi in ſuperioribus commonis conſenſus, & acceptatio religionis nunquam ſub mortali culpa hoc punctum, & alia ſimilia regulæ recepti. Et ita ſupponunt communiter authores noſtri, qui de hoc regulæ præcepto loquuntur, ſpecialiter Thomas Vvaldenſis, Ioannes Soreth, Hieronymus Gratianus, & Thomas de Ieſu relati, & Suarez *tom. 2. de Relig. tract. 4. lib. 2. cap. 4. num. 2.* loquens generaliter de Regularium obligatione. Dixi autem, *quantum eſt ex vi Regulæ*, quia dubium eſſe poteſt, an aliunde obligentur Religioſi ad orationis exercitium ſub peccato mortali. Nec eſt ſermo de recitatione officij canonici, & orationum *Pater noſter* laicis à Regula præſcriptæ, quia de illis inferius dicetur; ſed de alia oratione, ſiue mentali, ſiue vocali, & de præcepto diuino.

84 In quo, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. num. 24.* dicendum, nullum datur præceptum diuinum per ſe obligans Religioſos ad orationem ſolum mentalem. Ratio eſt, quia nullibi extat tale præceptum, neque generaliter pro omnibus hominibus, neque ſpecialiter pro Religioſis, aut Deo ſpecialiter dicatis; cùm loca ſacræ Scripturæ adducta non loquantur determinatè

minatè de oratione mentali, ſed de oratione, ſiue vocali, ſiue mentali; ac per conſequens præceptum diuinum orandi, quod in illis habetur, adimpleatur tam oratione vocali, quàm mentali. Suarez *dicto c. 4. num. 5. & 7.* Fillincius *tract. 23. de Relig. cap. 2. dub. 3 §. ex his ſequitur.* Bonacina *de hor. canonic. diſput. 1 quæſt. 2. punct. 1. num. 11.* Diai *per ſe obligans*, quia per accidens, ſcilicet, propter adimpletionem aliquorum præceptorum diuinorum, ſcilicet fidei, ſpei, charitatis, aut contritionis obligantur generaliter omnes ad aliquam recogitationem, ſeu conſiderationem internam circa obiecta illorum actuum, quæ recogitatio, ſeu conſideratio mentalis, oratio appellari poteſt; quod etiam continget tempore, quo currat præceptum diuinum confeſſionis, cùm ad illam ſit etiam neceſſaria recogitatio aliqua peccatorum, imo & quando occurrat præceptum diuinum orandi vocaliter, cùm oratio vocalis aliquam mentalem orationem, ſeu attentionem requirat. Suarez *ſupra num. 4.* In prædictis autem caſibus, & ſimilibus obligatio orandi mentaliter præfato modo, quatenus neceſſarium id fuerit ad impletionem talium præceptorum, erit etiam ſub veniali, vel mortali, ſicut & obligatio ipſorum.

85 An verò aliunde, ſcilicet ex vi Religioſi ſtatus, teneantur Religioſi ad orationem mentalem ſub mortali; eo quòd ſub mortali tenentur tendere ad perfectionem, quæ obtineri non poteſt ſine tali oratione; affirmare videntur ſanctus Bonauentura *in opuſc. de perfect. vit. cap. 5.* dicens. *Reuera Religioſus orationem non frequentans* (loquitur autem de mentali) *aſſiduè, non ſolum eſt miſer, & inutilis, quinimo coram Deo fert animam mortuam in corpore viuo.* Et *in opuſc. de proceſſ. Relig. lib. 7. cap. 11.* aiens: *Vita Religioſi ſine ſtudio deuotionis internæ ſicut fauus ſine melle, ſicut marus abſque temperamento, & ſicut cibus abſque condimento.* Et infra: *Omnis Religio arida, & imperfecta eſt, & ad ruinam promptior, quæ ſpiritum diuinæ ſuauitatis non quærit, & præcipuum conamen ad ſtudium internæ puritatis non impendit.* Et Caietanus *2. 2. quæſt. 82. art. 3.* dicens: *Non poſſe vocari Religioſum, qui ſaltem ſemel in die ad huiuſmodi exercitium* (ſcilicet orationis mentalis) *ſe non transfert.* Clarius, imo clariſſimè id tenet Sanctorus *ſuper Conſtit. Minim. cap. 5. ſtat. 2. §. reſpondeo*, alius etiam referens. E contra verò Nauarrus *de Oratione, cap. 20. num. 61.* & Suarea *ſuprà, numer. 7.* id negant, ea eo quod licet Religioſi teneantur tendere ad perfectionem, non tamen tenentur tendere ad illam per omnia media, ſed ſolum per vota, quæ promiſerunt, vel per ea, quæ continentur in Regula, iuxta modum, quo in illa continentur, oratio autem mentalis non eſt promiſſa per Religioſorum profeſſionem, nec continetur in Regula ſub obligatione ad culpam mortalem. Quidquid tamen de hoc ſit, illud in hac re certum, quod diai *tomo 1. cap. 7. num. 24.* ſcilicet exercitium orationis mentalis moraliter loquendo eſſe medium neceſſarium ad religioſam perfectionem conſequendam, vt admittit Suarea *num. 7.* quia vt inquit *num. 8.* multum illuminat animam in his, quæ ad Deum, & ſalutem pertinent, & præparat illam ad vincendas tentationes, & pericula peccandi euitanda. De quo etiam Peirinis, *in Regul. Minim. c. 8. §. 35. quæſt. 1.*

86 Datur tamen præceptum diuinum naturale orandi oratione indeterminata, ſiue vocali, ſiue mentali, obligans ad id ſub mortali culpa omnes viatores, ſiue Religioſi ſint, ſiue non; primò quidem per ſe, & ex virtute Religionis, ad quam pertinet ipſa oratio, aliquoties in vita, & in articulo mortis; ſecundò per accidens, ſcilicet ratione adimpletionis aliorum præceptorum, videlicet quando peccator ſe diſponere debet ad gratiam, vel quando imminet vehemens tentatio, ſeu periculum peccandi mortaliter, vel quando eſt magnum periculum alicuius mali etiam alterius, præſertim Communitatis. Hoc enim colligitur ex teſtimoniis ſacræ Scripturæ adductis *ſuprà, n. 79.* & ex eo, quod cùm homo indigeat auxilio Dei ad ea quæ pertinent ad ipſius ſalutem, & tale auxilium regulariter, ſecundum communem, & ſuauem Dei diſpoſitionem, & vt in plurimum (eſto ſæpius aliter contingat) non concedatur à Deo niſi mediante oratione, iuxta illud Matth. 7. *Petite, & dabitur vobis, quærite, & inuenietis, pulſate, & aperietur vobis. Omnis enim, qui petit, accipit; & qui quærit, inuenit; & pulſanti aperietur*, & Matth. 26. *Vigilate, & orate, vt non intretis in tentationem*; rectè ſequitur orationem eſſe neceſſariam præcepto diuino naturali omnibus. Sanctus Thomas *2. 2. quæſt. 83. art. 3. & in 4. diſtinct. 15. quæſt. 4. art. 2. quæſt. 3.* Paludan. *ibid. quæſt. 5. art. 1.* Durandus *quæſt. 12.* Nauarrus *de Oratione, capit. 3.* Medina *de Oratione, quæſt. 3.* Suarez *dicto lib. 1. c. 26. & 30.* Laymanus *lib. 4. tract. 1. cap. 1.* Trullenc. *in Decalog. lib. 1. c. 7. dub. 4.* Bonacina *ſuprà, num. 10. & ſeqq.* poſt alios.

Si autem quæras quomodo per Regulam poſſit 87
Religioſis præcipi oratio mentalis etiam ſub ſola culpa veniali, cùm certum ſit per legem humanam non poſſe præcipi actus merè internos. Reſpondeo quod licet ex vi iuriſdictionis humanæ præcisè non poſſint præcipi actus merè interni, ex vi tamen voti, vel promiſſionis ſicut quis poteſt obligari ad actus internos, ſic etiam ad obediendum Regulæ, vel ſuperiori illos præcipienti, quod contingit in præſenti, cum Religioſi ex vi profeſſionis maneant obligati ad obediendum Regulæ, vel ſuperiori præcipienti ſecundum illam. Suarea *lib. 2. de Orat. ment. cap. 4. numero 2.* Thomas de Ieſu *ſupra, dub. 2. in ſolut. ad 2.*

De Horis Canonicis.

CAP. VIII.

HI, qui Horas Canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant ſecundum Conſtitutionem ſanctorum Patrum, & Eccleſiæ approbatam conſuetudinem. Qui eas non nouerunt, viginti quinque vicibus Pater noſter *dicant in nocturnis vigiliis, exceptis Dominicis, & ſolemnibus diebus, in quorum vigiliis prædictum numerum ſtatuimus duplicari, vt dicatur* Pater noſter *vicibus quinquaginta. Septies autem eadem dicatur oratio in laudibus matutinis. In aliis quoque horis ſepties ſimiliter eadem ſigillatim dicatur oratio præter officia veſpertina, in quibus ipſam quindecies dicere debeatis.* 88

Agitur ſpecialiter in hoc capite de oratione vocali, cùm in præcedenti etiam de mentali actum ſit. 89
Hoc verò præceptum de horis canonicis, vel certis orationibus à Fratribus dicendis habetur etiam in Regula ſancti Auguſtini, *cap. 3.* Sancti Benedicti, *cap. 16.* Sancti Franciſci, *cap. 3.* & in Regula Saluatoris apud ſanctam Brigittam, *cap. 5.* De quo plura dixi, *tom. 1. cap. 12. tom. 3. verbo Breuiarium, & tomo 4. verbo Officium diuinum.* Quare ſolùm in præſenti ea afferam, quæ ad huius capitis Regulæ intelligentiam neceſſaria ſunt.

Primò ergò per *Horas Canonicas* intelliguntur pre- 90
ces ab Eccleſia, ſeu canonibus inſtitutæ pro certis diei horis, ſcilicet matutinum; primas, tertia, ſexta, nona, veſperæ, completorium. Hugo de ſancto Victore *lib. 2. de offic. Eccleſiaſt. cap. 1* Thomas de Ieſu *ſuper hoc cap. Regul. gloſſ. 7.* Vnde non dicuntur *Horæ* ab orando, prout Panormitanus, & aliqui alij Canoniſtæ exiſtimant, ſed ab hora, quæ eſt

pars temporis, prout tenent Nauarrus *in tract. dict. cap. 3. n. 26.* Azorius *parte 1. inſtit. moral. lib. 10. cap. 1. q. 1.* Sanchez *tomo 2. conſil. moral. lib. 7. cap. 2. dub. 1.* Annellus *de Horis Canonicis, cap. 1. dub. 2. n. 6.* poſt alios. Dicuntur etiam Canonicæ, vel quia iuxta Canonum ſanctiones dicendæ ſunt, prout habent Nauarrus, Sanchez, & Thomas de Ieſu relati, & Bonacina *de Horis Canonicis, q. 1. punct. 1. n. 5.* vel (quod in idem recidit) quia ſunt veluti regula Eccleſiaſticorum, qua vti debent in publicis orationibus (*canon* enim eſt idem, quod regula) vt putant plures tam antiqui quàm moderni, quos refert Annellus *ſuprà num. 7.*

91 Circa nomen *Clericis*, quo vtitur Regula, nota, quod licet, iuxta dicta *tomo 3. verbo Clericus, numero 1.* aliquando, ſaltem in fauorabilibus, denotet quemcunque religioſum, ſiue choriſtam, ſiue laicum; hoc tamen loco cum regula videatur illos diſtinguere, ſolum ſumi videtur pro religioſo, qui choro deſtinatus eſt, & communiter dicitur choriſta. Sicque video ſupponere Ioannem Soreth, Hieronymum Gratianum, & Thomam de Ieſu huius Regulæ expoſitores.

92 Illud *Conſtitutionem ſanctorum Patrum* denotare videtur vſum antiquum recitandi preces, quem monachi, & præſertim antiquiores Carmelitæ, tum in ipſo Carmelo, tum in tota Palæſtina, imò Ægypto, & Thebaida, vbi Eſſeni eorum progenitores habitarunt, obſeruare ſoliti erant. De quo Caſſianus *lib. 2. inſtit. cap. 2. & 3. & lib. 3. fere per totum.* Sic intelligit hunc textum Thom. de Ieſu *ſuper illum, dub. 2.*

93 Per *Eccleſia approbatam conſuetudinem*, vel intelligi poteſt conſuetudo Eccleſiæ Hieroſolymitanæ, prout Sorethius, & Thom. *ſuprà* illud intelligunt; eo quòd cùm maiores noſtri in partibus illis Palæſtinæ cœperint, & vixerint ſemper, Eccleſiam illam maxime reuerti viderint; vel intelligitur Eccleſiæ vniuerſalis conſuetudo, quod conformius videtur menti Innocentij IV. & aliorum Pontificum Regulæ confirmatorum. Quidquid autem de eo ſit, quamvis vſque ad annum 1584. Religio ſemper vſa fuerit Breuiariis, & Miſſalibus iuxta Eccleſiæ Hieroſolymitanæ conſuetudinem, ab eo tamen tempore, propter decretum Generalis Capituli Romæ celebrati, non vtitur niſi Breuiariis, & Miſſalibus ad normam Breuiarij Romani à Ioanne Baptiſta Caffardo Generali correctis, & à Gregorio XIII. approbatis. Noſtri autem Patres Diſcalceati anno 1586. Sixto V. approbante Breuiarium Romanum receperunt. Notant Thom. de Ieſu *ſuprà*, & Ioannes de Matre Dei *in annotat. ad priuileg. Patrum Diſcalceatorum circa Bullam 1. Sixti V.* Præterea per *Eccleſia approbatam conſuetudinem* Sorethius *hic cap. 2.* intelligit vſum chori, ita vt ex vi Regulæ non ſufficiat Carmelitis noſtris horas canonicas dicere, niſi eas ſimul in choro dicant. De quo tamen infra circa *cap. 10.* dicetur, vbi etiam de cantu Eccleſiaſtico.

94 Cùm autem dicatur in hoc capite Regulæ: *Hi, qui horas canonicas cum Clericis dicere norunt, eas dicant, &c.* denotari videtur, eos omnes, qui officium diuinum recitare ſciunt, ſiue Clerici ſint, ſiue laici, teneri ad illud. Et ita tenendum eſt, ſtando in vi Regulæ, & iuxta textum ipſius, prout tenent Sorethius *hic cap. 1. §. licet*, & Thomas *ſuprà. dicta Gloſſa 7.* Iuxta conſuetudinem tamen Religionis, quæ conformis eſt vſui aliarum, ſolum tenentur ad horas canonicas cum clericis ij, qui ſunt choro deſtinati, & propterea vocantur choriſtæ, non autem laici, etiamſi contingat aliquando eos ſcire, & poſſe dicere horas cum clericis; hi enim ſolùm obligantur dicere *Pater noſter* iuxta Regulæ præſcriptum.

Inſurgit tamen hoc loco vulgare dubium, an ſcilicet ad horas canonicas, ſeu officium diuinum teneantur Fratres profeſſi clerici, qui non ſunt in ſacris conſtituti. Dixi *profeſſi*, quia loquendo de Nouitiis certum eſt ad id non teneri, niſi aliàs in ſacris conſtituti ſint iuxta dicta *tom. 1. cap. 15. n. 5. & tom. 5. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum, n. 44.* Dixi etiam, *qui non ſunt in ſacris conſtituti*, quia certum, & indubitatum eſt omnes in ſacris conſtitutos, id eſt, ordinibus maioribus initiatos ad id obligari, iuxta dicta, eo *cap. 15. num. 5. ex cap. preſbyter de Celebrat. Miſſ. & c. dolentes ad tit.* Solum ergo dubium præſens eſt de profeſſis clericis non ordinatis maioribus Ordinibus. Ad quod dicendum primò, ratione Regulæ obligari præfatos ad officium diuinum, ſeu horas Canonicas. Ratio eſt; quia Regula obligat ad id faciendum omnes Clericos, vt patet ex illis verbis: *Hi qui cum Clericis, &c.* iſti autem profeſſi ſunt Clerici. Ergo. Deinde illi non obligantur ad *Pater noſter* illis vicibus repetendum, quas Regula aſſignat; quia hoc ſolum obligat laicos. Ergo obligantur ad officium, ſeu horas Canonicas; ne dicamus Regulam nullam de ipſis mentionem feciſſe. Ioannes Soreth *hic cap. 1.* Thomas de Ieſu *hic dub. 1.* Hæc autem obligatio Regulæ; quantum eſt ex vi ipſius, ſolùm eſt ſub veniali culpa, iuxta dicta in ſuperioribus. Sorethius *ſuprà*. Dicendum ſecundò, obligari dictos profeſſos ad officium, & horas Canonicas ratione conſuetudinis Religionis, iuxta dicta eo *cap. 12. num. 3.* ex Caietano, & Medina, quod etiam tenent Sotus, Ledeſma, Angles, Suarez, Vaſquez, & Sanchez cum pluribus aliis, quos citat, & ſequitur Annellus *de horis Canonicis, cap. 5. dub. 13.* & ex noſtris Thomas de Ieſu *ſuprà dub. 1.* Addit etiam Gratianus noſter *in diſcipl. Regular. 3. part. cap. 4. §. 1.* etiam oriri hanc obligationem ex eo, quod tales profeſſi viuunt ex bonis Eccleſiæ, & ſunt dicati cultui diuino, quod etiam Doctores alij tenuerunt. Sed hi tituli communiter non admittuntur, vt ſufficientes ad introducendam hanc obligationem, quia multis aliis occupationibus ipſis ſatisfieri poſſet, vt oſtendunt authores relati. Illud certum hanc obligationem eſſe ſub mortali. Quia talis conſuetudo eſt receptiſſima, & habet vim legis obligantis ad mortale. Angles *in floribus quæſt. Theologic. 1. part. de horis Canonicis.* Sanchez *tomo 2. conſil. moral. lib. 7. cap. 2. dub. 3. num. 6.* Annellus *ſuprà*, poſt alios, & Thomas de Ieſu *ſuprà*. Licèt probabiliter ſatis excuſari poſſint à peccato mortali, quando ſemel aut bis propter aliquam notabilem occupationem officium non recitauerint. Non enim videtur hæc conſuetudo cum maiore rigore introducta, cuius ſignum eſt, quod Summi Pontifices plura circa hoc priuilegia dictis profeſſis conceſſerunt, ſaltem per viuæ vocis oracula, vt referunt Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Officium diuinum*, & ibi Sorbus *in Annotationibus*. Etſi enim talia viuæ vocis oracula reuocata ſint his temporibus, niſi forſan per bullam confirmata fuerint, ex illis tamen arguitur, non exiſtimaſſe ſummos Pontifices obligationem iſtam eſſe tam ſtrictam ſicut illam, quam habent ij, qui in ſacris conſtituti ſunt. Vide Aragonium 2. 2. q. 83. *art. 15. dub. 4. concl. 3.* Sotum 10. *de Iuſtit. q. 5. art. 3.* & Thomam de Ieſu *dub. 1. relato*. Quomodo autem conſequenter dicendum ſit, quod in Religione, vbi non eſt talis conſuetudo, qualis dicitur eſſe Societas Ieſu, non ſit talis obligatio, dixi eo, *numero 3.* de quo etiam Sanchez *ſuprà numero 8.* poſt Angles, Medinam, Henriquez, 95

&

& alios, & Annellus *ſuprà dub.* 24. Similiter, qualiter ſi contingat, profeſſum choro deſtinatum ad conuerſorum ſtatum deiici, non teneri ad officium, dixi etiam eodem *num.* 3. & tractat idem Annellus *dub.* 25.

96 Circa aliud quod tangitur in hoc capitulo Regulæ, ſcilicet de obligatione, quam habent conuerſi, ſeu laici Religionis ad dicendum *Pater noſter* vicibus illis in illa in Regula deſignatis, conſtat ex dictis eo *cap.* 12. *num.* 4. hanc obligationem non eſſe ſub mortali, quia non eſt ex vi profeſſionis, aut præcepto aliquo Eccleſiaſtico, aut etiam conſuetudine Religionis ſub mortali obligante, ſed ſolum ex vi regulæ, quæ duntaxat ad veniale obligat, vt ſæpe dictum eſt. Sanchez *ſuprà numero* 13. Thomas de Ieſu *dicto dub.* 1. *§. contrariam tamen.* Licet aliter dicendum eſſe de Conuerſis Fratrum Minorum, eo *num.* 4. indicauerim. Addendum modò, iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 8. *num.* 23. in noſtris Conſtitutionibus *part.* 1. *cap.* 16. *num.* 3. præcipi, vt ſingulis *Pater noſter* ſubiungatur *Aue Maria*, in honorem proculdubio tantæ Virginis Ordinis Patronæ. Hæc autem obligatio dicendi *Aue Maria*, cum non ſit ex vi Regulæ, ſed ex vi Conſtitutionum, credo quòd ad nullam obligat, ſicut nec ipſæ Conſtitutiones, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 8. Quia tamen aliqui conuerſi per recitationem officij Beatæ Virginis, aut aliud quodcunque exemptos ſe eſſe credebant ab huius puncti Regulæ onere, ideo in nouiſſimo Capitulo Generali Romæ 1645. celebrato hoc editum fuit decretum. *RR. admin. PP. Prouinciales iniungant Conuerſis obligationem, habent ex Regula ad dicendas ſuas horas per orationes* Pater noſter, &c, *&* Aue Maria, &c. *& quod nullo modo ſatisfaciant Regulæ, & ſuæ obligationi, ſi officium B. Virginis, aut aliud aliquid recitent.*

97 Pro modo piè, & deuotè recitandi tum horas Canonicas, tum prædictas preces *Pater noſter, & Aue Maria*, ac de myſteriis Chriſti Paſſionis, Reſurrectionis, &c. eo tempore meditandis, legant noſtri Religioſi Gratianum noſtrum *ſupra dict. cap.* 4. *per totum.*

De non habendo proprium.

CAPVT IX.

98 *NVllus Fratrum aliquid eſſe ſibi proprium dicat, ſed ſint vobis omnia communia, & diſtribuantur vnicuique per manum Prioris, id eſt, per Fratrem, ab eodem ad id officium deputatum, prout vnicuique opus erit, inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum. Aſinos autem, ſiue mulos, prout veſtra expoſtulauerit neceſſitas, vobis habere liceat, & aliquot animalium, ſiue volatilium ad nutrimentum*; ſeu, vt legitur in multis exemplaribus, *aliquod animalium, ſiue volatilium nutrimentum*, aut prout in aliis, *aliquod animalium, ſiue volatilium ad nutrimentum.*

99 In hoc capite præſcribitur modus paupertatis in noſtro Ordine ſeruandus, qui conſiſtit in non habendo proprium, ſed in perfecta vitæ communis obſeruantia. Similis ſanè illi, quem SS. Auguſtinus, Benedictus, & Franciſcus in ſuis Regulis præſcripſerunt. Quod etiam cernitur in Regula Saluatoris apud ſanctam Brigittam, *cap.* 2.

100 Pro cuius luce nota vitam hanc communem in eo conſiſtere, vt nullus Religioſus aliquid ſibi proprium, ſiue peculiare retineat, ſed omnia, quæ adquirit, Superiori tradat, vt ex illis tam ipſi, quàm aliis æqualiter prouideatur, inſpecta tamen neceſſitate ſingulorum. Ita enim colligitur ex actibus Apoſtol. *cap.* 4. vbi ſic: *Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna, nec quiſquam eorum, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia.* Et infra: *Neque enim quiſquam egens erat inter illos. Quotquot enim poſſeſſores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum, quæ vendebant. Et ponebant ante pedes Apoſtolorum. Diuidebatur autem ſingulis prout cuique opus erat.* Item ex D. Baſilio *ſerm* 4. *excitat.* Auguſt. *ſerm.* 27. *de verb. Apoſt. & in regula c.* 3. *ac lib.* 6. *confeſ. c.* 14. D. Benedicto *in Regul. c.* 33. Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. c.* 1. *&* 2. Concil. Coloniensi *titul. de monach. c.* 3. Concil. Mediolanenſi *part.* 3. *titul. de commun. vita vſu.* Concil. Cameracenſ. *tit. de Monach. c.* 9. 10. *&* 11. Clem. VIII. Vrbani VIII. *in decretis pro reformatione Regular.* & aliis, quæ adduxi *tomo* 1. *c.* 6. *n.* 7. 8. *& ſequent.* De quo etiam Ioannes Soreth. *ſuper hoc c. regulæ*, Hieronymus Gratianus *in diſcipl. regular. parte* 2. *c.* 3. *&* 2. *præſertim §.* 1. Thomas de Ieſu *ſuper hunc textum dubio* 2.

Nota tamen, quòd, licet iuxta dicta eo *numero* 7. 101
tam noſtri, quam alij quicunque Religioſi teneantur ad vitam communem præfatam obſeruandam; eo quòd iſta, licet ſimpliciter non ſit neceſſaria pro obſeruantia paupertatis voti, nihilominus ab Eccleſia indicta eſt ob facilem, & ſecurum modum obſeruandi dictum paupertatis votum, tamen non obſtante, plures Doctores tenent licitè poſſe concedi à Prælatis peculium aliquod ſuis ſubditis in ordine ad vſus licitos, & honeſtos, & dependenter ab ipſorum Prælatorum voluntate, & cum quibuſdam conditionibus. Hi ſunt Nauarrus, Rodriguez, Bcia, Azor, Miranda, Sanchez, Ledeſma, Petrus Bartholomæus a S. Fauſto, & alij, quos refert Barboſa *in Collectan. Concilij Trident. ad c.* 2. *ſeſſ.* 25. *de regul. n.* 2. *&* 3. quibus iunge Dianam 1. *part. Tract.* 6. *Reſolut.* 32. & Bordonom *Reſolution.* 43. *numero* 48. *& ſequentibus*, Quibus tamen non aſſentior, propter dicta eo *cap.* 6. *numero* præſertim eo decretis Summorum Pontificum. & SS. Congregationum, in quibus, vt ibi dixi, niſi cæci ſimus, manifeſtè præcipitur incorporatio, & confuſio bonorum, quæ Religioſi adquirunt cum bonis Monaſteriorum, ita vt non obſtante quacunque licentia Superiorum nullum omnino peculium obtinere poſſint. Quod etiam nuper ſequitur Trullenc. *in Decalog. lib.* 7. *c.* 2. *dub.* 5. *n.* 7. poſt Leſſium. Quo tamen non obſtante, an in illis Monaſteriis; in quibus præfata vita communi obſeruari non poteſt, vel ſaltem ob aliquorum negligentiam, vel malitiam non obſeruatur, poſſit id permitti, dixi eo *c.* 6. *n.* 21. *&* 22. Quod etiam ſentiendum de depoſitis, quæ in aliquibus Religionibus permittuntur, dixi *ibid. n.* 23. Et cum quibus conditionibus *n.* 24. Similiter quando Religioſus peccat mortaliter contra paupertatem, & ſit proprietarius, aut quando non, aliaque ad hoc intentum ſpectantia habes ex dictis eo *c.* 6.

Cum autem in Regula dicatur, *Nullus Fratrum* 102
aliquid eſſe ſibi proprium dicat, ſed ſint vobis omnia communia, & diſtribuantur, &c. ac poſtea ſolum permittatur habere *aſinos, ſiue mulos, & nutrimentum* &c. ideo rectè infertur ex vi Regulæ ipſius nos tam in particulari, quam in communi arctiſſimam paupertatem profiteri, quæ conſiſtit in abdicatione dominij & alterius cuiuſlibet iuris ad res temporales, non ſolum in particulari, ſed etiam in communi, prout Minores de Obſeruantia, & Capucini etiam poſt Concilij Tridentini conceſſionem obſeruant. Ratio eſt, quia prout habetur ex Siberto de Beke antiquo Ordinis ſcript. *in Tract. de conſider. ſuper Reg. Carm.* & Speculo Ordinis *lib.* 8. *cap.* 5. cum in Regula primitiua ſolùm diceretur. *Nullus Fratrum ſibi dicat*

dicat aliquid eſſe proprium, ſed ſint vobis omnia communia, & ex his, quæ vobis Dominus dederit, &c. orta eſt contentio inter Carmeli Eremitas, an illis liceret in communi habere poſſeſſiones, domus, & loca, quibuſdam aſſerentibus, quibuſdam verò negantibus; res ergo deducta eſt ad Gregorium IX. Papam, qui anno 3. ſui Pontificatus in Bulla *ex Officij noſtri in* Speculo Ordinis, *vt ſuprà*, & apud Palæonydorum *lib. 3. cap. 5.* declarando prædictum dubium dixit: *Authoritate præſentium diſtrictius inhibemus, ne in proprietatem de cætero Eremi veſtra loca, vel poſſeſſiones, ſeu domos, aut redditus alios recipiatis nullo modo, vel præſumatis habere, præter aſinos, mulos, & aliquod animalium, ſeu volatilium nutrimentū.* Quod ſimiliter, & eiſdem verbis fecit Innocentius IV. in alia Bulla etiam *ex Officij noſtri* ſexto Idus Iunij. Pontificatus ſui, anno 2. in ſpeculo Ordinis, *vt ſuprà, & fol.* 61. Idemque ſupponit idem Pontifex Innocentius in alia Bulla *Quoniam, vt ait*, Idibus Iunij eodem anno 2. data, quæ etiam habetur in Speculo Ordinis *fol.* 61. in qua aut Religioſos noſtros *Nullas poſſeſſiones, neque proprium per quod ſuſtentari valeant*, poſſidere; ex iis enim rectè infertur ex vi Regulæ prout declaratæ ab iis Pontificibus Religioſos nonnullas habere poſſe poſſeſſiones, aut proprium etiam in communi. Idem quoque colligitur ex eadem Regula, prout ab eodem Innocentio IV. correcta, & mitigata eſt, & de qua in præſenti, vbi cùm dicat conformiter ad declarationem Gregorij IX à ſeipſo etiam anno 1. ſui Pontificatus, vt dictum eſt, confirmatam, poſſe habere Religioſus noſtros, *aſinos, & mulos, & aliquod nutrimentum animalium*, &c. manifeſtum eſt hac exceptione declarare voluiſſe nos, non obſtante quod ex Regula noſtra nullas poſſeſſiones habere poſſimus, poſſe nihilominus dicta animalia, & nutrimenta poſſidere; alias prorſus inutilis, imò ridicula eſſet iſta conceſſiu, aut declaratio. Idem quoque pariter confirmat, quod idem etiam Innocentius in Bulla *Sacroſancta* in eodem Speculo Ordinis *fol.* 61. dum concedit quod non teneamur dare decimas de hortis, & virgultis noſtris, pro ratione aſſignat. *Quod Ordo veſter nullas poſſeſſiones habeat, ſed vos de fidelium eleemoſynis dumaxat elegeritis ſub Regulari habitu ſuſtentari.* Data autem eſt hæc Bulla anno vndecimo Pontificatus, aliquibus ſcilicet annis poſt correctionem, & mitigationem Regulæ, de qua in præſenti. Ex quo colligitur hunc modum paupertatis ſine dominio aliquarum poſſeſſionum etiam in communi eo tempore in vſu fuiſſe. De his Thomas de Ieſu *ſuper hunc textum Regulæ, gloſſa* 8.

103 Ex quo rectè colligit *ibidem, dub* 6. iuxta ea, quæ diximus *tom. 2. cap. 1. num.* 1. contra Axotium ibi relatum, ex Abbate Lappo, Carmelitas Mendicantes eſſe ex Regula, non ex Conſtitutionibus, aut priuilegiis ſolùm; prout etiam colligitur ex hac Regula *cap.* 13. illis verbis. *Et quia vos oportet frequenter mendicare*, verbum enim *oportet* ſiue ſumatur præceptiuè, ſiue ſecundum honeſtatem, & decentiam (de quo Barboſa *in tract. de dictionibus, dict.* 242.) denotat modum viuendi ſine vlla proprietate, etiam in communi.

104 Nota tamen, quod, iuxta ea, quæ diximus eo *tomo 1. cap. 1. num.* x. his temporibus poſt Concilium Tridentinum, propter conceſſionem ab ipſo factam licitum eſt nobis, & aliis Mendicantibus, exceptis Minoribus de Obſeruantia, & Capucinis, bona immobilia, & poſſeſſiones in communi poſſidere. Quod quamuis Carmelitis non licere dicat idem Thomas à Ieſu eo *dubio* 6. oppoſitum tamen eo loco probaui ex Rodriguez, & Sanchez.

Eſt autem vulgare dubium circa illa verba: *Nullus Fratrum aliquid eſſe ſibi proprium dicat*, an ſcilicet ſolùm interdicatur iis verbis Religioſo nihil habere proprium, an etiam id dicere, ita vt peccet ſaltem contra Regulam, dicens *hic liber eſt meus.* Eſt autem eadem difficultas propter ius commune *cap. non dicatis* 12. *quæſt.* 1. vbi etiam habetur pro omnibus Regularibus *Non dicatis aliquid proprium*, &c. Ad quam conſequenter ad dicta *tomo 1. cap. 6. num.* 11. dicendum, quod Religioſus dicens etiam ore tenus aliquid eſſe ſuum, intendens habere dominium illius, aut vſum irreuocabilem, aut independentem à ſuo ſuperiori, peccat mortaliter (intellige poſita grauitate materiæ, & perfecta aduertentia) contra paupertatem, & eſt proprietarius ratione talis intentionis. Graffius eo loco relatus, & Hieronymus Gratianus *in diſcip. Regul. part. 2. c. 8. §. 3.* Si autem non habeat talem animum, aut intentionem, quamuis aliqui Canoniſtæ, ſcilicet Archidiaconus, Cardinalis, & Alexander *in d. c. non dicatis*, & alij Expoſitores Regulæ Sancti Auguſtini dicant peccare venialiter peccato mendacij prout etiam tenet Thomas de Ieſu *hic dub. 1. & de voto paupertatis p. 2. c. 1.* nihilominus etiam à peccato mendacij excuſari poteſt, ſi velit dicere ſolùm rem illam eſſe ſuam quoad vſum dependentem à voluntate Superioris, ſicut, qui eſt in xenodochio, vel aliquo hoſpitio, poteſt ſine mendacio dicere, hic eſt meus lectulus, meus cultellus &c. quia ſcilicet ſibi conſignati ſunt à domino xenodochij, vel hoſpitij ad vſum. Nauarrus eo loco relatus, Gratianus *ſupr.* An verò ſaltem contra Regulam peccet venialiter ſic loquens; Thomas de Ieſu *ſuprà* reſpondet affirmatiuè, eo quod talia tranſgreditur præceptum Regulæ, quæ habet *Nullus dicat aliquid eſſe ſibi proprium*, quod eſt ſatis conforme S. Scripturæ vſui Act. 4. illis verbis *nec quiſquam eorum quæ poſſidebat aliquid eſſe ſuum dicebat*, & doctrinæ Sanctorum Patrum, Baſilij *interrogat.* 85. Auguſtini *ſerm. 1. de vit. Comm. cleric. & epiſt.* 109. Chryſoſt. Caſſiani, & aliorum. Mihi tamen videtur dicendum, aliud eſſe dicere, *hic liber proprius mihi*, aliud dicere, *hic liber eſt meus*; prima locutio eſt contra Regulam, & peccaminoſa, vt bene Thom. ſecunda verò non eſt contra illam, & communi modo loquendo habet bonum ſenſum, & ita non eſt peccaminoſa.

Circa illa *Aſinos autem ſiue mulos vobis habere liceat* &c. nota per illos denotari animalia apta ad vecturam, ſeu laborem, prout ſunt non ſolum aſini & muli, ſed etiam equi, prout notat Sorethius *hic c.* 6. 106
Notant etiam quod *hic non conceditur vſus phaleratorum equorum ad vanitatem.* Per illud etiam *animalium ſiue volantium nutrimentum*, licet non intelligantur arietum, ſiue caprarum greges, quia iſti computantur inter bona ſtabilia, & poſſeſſiones, quæ diximus ex vi Regulæ prohiberi, & poſt Concilium Tridentinum permitti, intelliguntur tamen paucæ aliquot oues, capræ, gallinæ, &c. pro lacte, caſeo, ouis &c. Sibertus de Beke *ſuprà* apud Speculum Ordinis *lib. 8. c.* 5. Sorhetius *ſupra.* Gratianus *ſupra parte 1. c. 10. §. 4.* Thomas ſuper hunc textum. Et hoc ſiue legamus cum aliquibus *& aliquot animalium, ſiue volatilium ad nutrimentum*, ſiue *& aliquod animalium ſiue volatilium nutrimentum*, ſiue etiam, *& aliquot animalium ſiue volatium ad nutrimentum*, hæ enim diuerſæ lectiones ad idem tendunt, & important ea, quæ dixi.

Circa illud *Et diſtribuantur vnicuique per manum Prioris, &c. inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum*, iam dixi *dicto cap. 6. n.* 16. de modo obſeruando, à Superiori in taxatione ſeu diſpenſatione rerum neceſſariarum Religioſis. De quo latius Sorethius *ſupra c.* 3. Hieronymus Gratianus etiam *ſupra §. 3.* & Thomas de Ieſu *ſuprà dub. 3. 4. &* 5. 107

Et

De Oratorio, & audienda Miſſa quotidie.

Capvt. X.

108 O*Ratorium, provt commodius fieri poterit, conſtruatur in medio cellularum, vbi mane per ſingulos dies ad audienda Miſſarum ſolemnia conuenire debeatis, vbi hoc commodè fieri poterit.*

109 Duo continentur in hoc capite; alterum, de habendo Oratotio in medio cellularum Fratrum; alterum verò de audienda Miſſa quotidie in ipſo; ſicet pro vtroque, commoditatis habendam eſſe rationem ſimul præſcribatur. Quod maximè notatur in Regula, eo quòd Monaſteria noſtra, illud præſertim, quod erat in Carmelo, non erant ſic fabricata, vt cellulæ, dormitoria, & Eccleſia contigua, aut coniuncta eſſent; non enim talia erant, ſed potius ſic fabricata, vt iſta omnia diuiſa, & à ſe inuicem ſeparata eſſent, modo eremitico, iuxta dicta ſupra circa *capit*. 3. Propter quod dicitur quod *conſtruatur Oratorium provt commodius fieri poterit in medio cellularum*, vt ſcilicet ad illud Fratres commodè conuenire poſſent. Additur etiam in fine *vbi commodè fieri poterit* ad denotandum, quod in illis eremis, in quibus cellulæ eſſent tam diſtantes ab Oratorio, vt propter inclementiam temporis, vel aliam cauſam illuc accedere non poſſent Fratres *ad audiendu Miſſarum ſolemnia*, ad id non tenerentur. Thomas de Ieſu *ſuper hunc textum, gl*. 9.

110 Quod ergo attinet ad primum de Oratorio, conſtat ex dictis 4. *tomo, verbo Oratoria quoad Regulares, num*. 1. Oratorium eſſe *locum aptum ad orandum*, cùm ergo Regula præcipiat conſtrui Oratotium, per illud, locum aliquem ad orandum aptum intellexi; qualis etiam ſolet vocati *Capella*, ſeu *Eccleſia*. Notat etiam Sorethius noſter *ſuper hoc cap. Regula* dictum eſſe in Regula *Oratorium*, non *Templum*; quod eſt *amplum tectum*, ad denotandum, quod Religioſa loca debent eſſe moderata. De quo aliqua dixi *in tract. de Reformat. Regul. cap*. 17. Aliqua etiam Sorethius *ſuprà*. Quæ omnia eo tendunt; vt tam in Eccleſiis, quam in Monaſteriis vanitas, ſuperfluitas euitetur. De Oratorio autem non ſolum fit mentio in Regula noſtra, ſed etiam in Reg. S. Aug. *c*. 3. S. Benedicti, *c*. 52. Saluatoris apud S. Brigit. *c*. 20. etſi ſub nomine Eccleſiæ. Alia quæ ſpectant ad Oratoria ſiue publica, ſiue priuata, ſiue erecta authoritate Ordinarij, ſiue non, habes ex dictis eo verbo *Oratoria quoad Regulares per totum*.

111 Quoad ſecundum verò de Miſſa audienda à Fratribus quotidie in dicto Oratorio, communis ſenſus Religionis eſt, obligari illos ex vi huius capitis Regulæ ad audiendam Miſſam quotidie, & non ſolum in Dominicis, aut Solemnioribus diebus, provt ſæculares obligantur. Sic colligo ex Sorethio, & Thoma de Ieſu *ſup*. Hæc autem obligatio ſolùm eſt extra dies ab Eccleſia præſcriptos, ſub veniali, quia vt dixi ſæpius, Regula noſtra ad veniale ſolum obligat in iis præceptis, quæ non ſunt de votis eſſentialibus Religionis, & ita ſupponit Soreth. *ſuprà*. Si verò Religioſus non audiret Miſſam in diebus Dominicis, & feſtis ab Eccleſia determinatis, tunc non ſolum peccaret contra hoc caput Regulæ, ſed etiam contra commune præceptum Eccleſiæ *cap. omnes fideles de conſecr. diſtinct*. 1. praxim, & vſum Eccleſiæ. Suarez *tom. in 3. part. diſp*. 88. *ſect*. 4. 6. *iam verò*. Fagundez *de primo Eccleſiæ precepto, lib*. 2. *cap*. 2. *n*. 4. ac per conſequens peccaret etiam mortaliter, ſicut generaliter omnes alij fideles talibus diebus Miſſam non audientes peccant, provt communis doctrina Theologorum docet. Sacerdotes autem celebrantes huic præcepto Eccleſiæ pro diebus Dominicis, & feſtis impoſito. Perfectius enim Miſſam audiunt, & ad illam attenti ſunt quàm ſimpliciter eam audientes. Suarez *ſuprà*. Azor. *tomo* 1. *Inſtit. Moral. cap*. 3. *q*. 4. Fagundez *ſuprà num*. 5.

112 Ex eo autem quod in hoc Regulæ textu dicatur. *Ad audienda Miſſarum ſolemnia conuenire debeatis*, infert Thomas de Ieſu *ſuprà* ipſam loqui de Miſſa Conuentuali, ſolemni, aut cantata, ita vt ad ipipſam omnes conuenire debeant ex vi huius textus Regulæ. Cæterum, etſi Miſſam ſolemnem, ſeu Conuentualem in omnibus Eccleſiis etiam Regularium celebrari debere dixerim *tom*. 1. *cap*. 21. *n*. 19. quod etiam colligitur ex aliquibus declarationibus ſacræ Congregationis, quas retuli *tom*. 4. *verbo Miſſa, num*. 48. Nihilominus quod ad ipſam ex vi Regulæ teneantur conuenire noſtri Religioſi, non video ſufficiens fundamentum. Tum quia Regula non dicit ad dicenda, cantanda, aut celebranda *Miſſarum ſolemnia*, ſed *Ad audienda*. Tum quia iuxta praxim, & vſum Religionis quomodocunque aliquis audiat, ſiue dicat Miſſam priuatam, aut non ſolemnem, ſatisfacere cenſetur Regulæ. Dixi *ex vi huius textus Regulæ*, quia aliunde, ſcilicet ex Decretis ſummorum Pontificum Clem. VIII. & Vrbani VIII. cùm iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 50. *num*. 20. teneantur choro aſſiſtere omnes Regulares, conſequenter etiam tenebuntur aſſiſtere Miſſæ Conuentuali. Vide dicta *tom*. 1. *cap*. 12. *num*. 9. *& tom*. 4. *verbo officium diuinum, num*. 2. 3. 4. *&* 5. & Conſtitutiones noſtras *part*. 1. *cap*. 19. *num*. 10. Vbi nullus niſi actu prædicans, vel legens, infirmus, &c. à ſeruitio chori cenſetur immunis.

113 Ex hoc autem puncto Regulæ colligi poteſt ſecundum ipſam vſum chori in Ordine noſtro debere eſſe. Cùm enim in illo præcipiatur Fratribus conuenire ad Oratorium pro audienda Miſſa quotidie, ne dicamus confuſim cum ſæcularibus, & extraneis, qui ad eandem Miſſam audiendam ad Oratorium etiam conuenire poterant, in eodem loco eam audire debere, quod indecens eſt, maximè Religioſis, qui vitam Eremeticam profitebantur; dicendum videtur ab eiſdem ſæcularibus ſeparatos, & loco diſtincto poſitos id agere conſueuiſſe. Qui locus, ſecundum vſum Religionis, eſt chorus. Idque ſupponere videtur Vvalden. noſter *tom*. 3. *de Sacramentalibus, titul*. 9. *cap*. 75. de hoc Oratorio loquens. Similiter, ſi, vt Thomas de Ieſu putat, illud *Miſſarum ſolemnia*, intelligitur ſolum Miſſa Conuentualis, ſolemnis, & cantata, procul dubio in hoc denotatur chorus, qui eſt locus, in quo clerici cantantes deſeruiunt Miſſæ quàm Sacerdos dicit in Altari. Deinde Religioſos noſtros ex vi regulæ teneri adire chorum pro diuino officio recitando probat idem Author ſuper illũ textum Regulæ, *Hi qui horas Canonicas cum Clericis, &c. dub*. 1. *§. vlt. dico* ex iis verbis. Ea enim ſignificant horas Canonicas *cum Clericis* dici fuiſſe ſolitas, ac proinde omnes ſimul, & in choro. Secundò, ex *cap. de ſilentio*, vbi dicitur: *ſtatuimus, vt d. Completorio ſilentium teneatis vſque ad primam dictam ſequentis diei*, hoc enim non eſt intelligendum de Completorio, aut Prima ſingulariter dictis, aliàs non eſſet determinatum tempus pro ſilentio, cum has horas poſſit priuatim quiſquam, ſaltem ob rationabilem cauſam nimis protrahere. Supponit erg. Regula, eas, & alias horas Canonicas communiter ab omnibus ſimul eodem tempore, & loco recitari ſolitas, ac per conſequens in choro, qui eſt locus ad id munus deputatus. Colligit præterea vſum Chori ex Regula noſtra Ioannes Soreth. *ſup textum* 9. *dub*. 1. tum ex illis verbis *cum Clericis*, vt dictum eſt, tum ex illis

quæ

quæ habentur in eodem textu Regulæ, ſcilicet, *ſecundum Eccleſia approbatam conſuetudinem*, & proptetea *non ſufficis* (inquit) *ſigillatim dicere pſalmodiam ſed pariter, & in conuentu.* Supponens ſanè Eccleſiæ approbatam conſuetudinem eſſe, vt Clerici dicant horas ſimul, & coniunctim in choro, prout etiam ſupponit Thomas de Ieſu *ſuprà*.. Porrò eſſe hanc Eccleſiæ approbatam conſuetudinem, vt Clerici ſimul in choro horas dicant, imo eſſe antiquiſſimam, in Eccleſia veteri inchoatam aliquo modo, & in lege gratiæ ab ipſo Chriſto, eiuſque diſcipulis demonſtratam, & executioni mandatam, communis eſt ſententia Doctorum. De quo ſanctus Iſidorus *lib. 1. de Eccleſiaſt. offic. cap. 3.* Amalarius Fortunatus *lib. 3. de Eccleſ. offic. c. 3.* noſter Thomas Vvaldenſis *tom. 3. de Sacramentalibus, tit. 3. cap. 17. & 18.* Dominicus Sotus *lib. 10. de Iuſt. q. 5. art. 2. arg. 4.* Alfonſus de Caſtro *lib. 4. aduerſ. hær. verbo Cantus.* Bellarminus *tom. 4. cont. lib. 3. de bonis operibus, cap. 16. exempl. 3. & 2.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de horis Canonicis, cap. 7.* Peirinis *in Regula S. Franciſci de Paula, c. 4. §. 12. q. 1.* Aunellus Tractat. *de horis Canon. c. 3. dub. 1. & 2.* & alij plures.

114 Ex eiſdem quoque verbis *cum Clericis*, & *ſecundum Eccleſia approbatam conſuetudinem* colligi etiam poteſt vſum cantus Eccleſiaſtici etiam eſſe de mente noſtræ Regulæ: ſiquidem ille eſt in vſu clericorum, & *ſecundum Eccleſia approbatam conſuetudinem*, vt probant prædicti authores, imo ferè pro vno, & eodem accipiunt chori, & cantus vſum, ita vt chorus dupliciter ſumatur, ſcilicet pro loco in quo diuinæ laudes canuntur, & pro ipſo cantu, & pſalmodia, quæ ibi exercetur, lege Annellum ſupra ex relatis authoribus; & Vvaldenſem *ſuprà tit. 9. cap. 75.* de hoc Oratorio loquentem.

De Capitulo, & correctione.

Capvt XI.

115 *Dominicis quoque diebus, vel aliis, vbi opus fuerit, de cuſtodia Ordinis, & animarum ſalute tractetis, vbi etiam exceſſus, & culpa Fratrum, ſi quæ in aliquo fuerint deprehenſa, charitate media corrigantur.*

116 Agit in hoc cap. Regula noſtra de Capitulo habendo, & correctione Fratrum in ipſo facienda, quod etiam video tractari in Regula S. Aug. *c. 7.* S. Bened. ſæpius præſertim, *capit. 46. 69. & 70.* Sancti Franciſci *c. 7.* & in Regula Saluatoris apud S. Brigittam *c. 18.* Circa illud etiam aliqua nobis breuiter dicenda. Primò de vtilitate talis Capituli; ſecundò, de tempore illud celebrandi; tertiò, de modo, qua fieri debet; quartò, de iis, quæ in ipſo tractanda ſunt; quintò, de correctione in ipſo facienda; ſextò, de modo talis correctionis.

117 Quoad primum, Capituli culparum vtilitas ſufficientiſſimè commendatur ex doctrina communi Patrum, qui Religioſorum correctionem maximè commendant. Hi ſunt S. Baſilius *in Reg. Breu. interrogat. 47. & in Reg. fuſioribus interrog. 46.* S. Hieronymus *in Reg.* S. Auguſtinus *in Reg.* S. Cæſarius *in Monial. Reg.* Antiochus Monachus *hom. 67.* Hugo Victorinus *in Comment. ſuprà Reg. S. Aug.* Smaragdus Abbas *ſuprà Reg. S. Benedicto*, S. Thomas *quodlib. 15. art. vlt.* Humbertus *ſup. Reg. Aug.* commendatur etiam ex viſione facta Patriarchæ S. Dominico, in qua vidit diabolum nolentem intrare locum, in quo Capitulum fieri ſolebat, ob magnam iacturam, quam ex illo ſibi comparare dicebat. Facit & illud, quod de Abbate de Maniburgo *Alphab. 12. cap. 9. memb. 4.* refertur, ſcilicet, quod in Capitulo *diabolus amittit quidquid aliis locis lucratur.* Item Sorethius noſter *hic cap. 1.* dicens: *Attende in Samaritano Prælatum, & in ſtabulo Capitulum in effuſione vini, & olei fomentum conſolationis, & aſperitatem correctionis. Hæc eſt piſcina compunctionis in qua ſanatus eſt infirmus poſt commotionem vera confeſſionis.* Gratianus quoque noſter *in diſcip. Reg. 3. part. cap. 5. 1.* dum inquit locum Capituli vocari Capitulum, quia ſit caput, & principalior inter alia locus Monaſterij, eo quòd in illo agatur de puritate animæ tam neceſſaria Religioſis. Vide eundem Gratianum §. 2.

Quoad ſecundum de tempore faciendi Capit. culparum, ex verbis allatis Regulæ habetur debere eſſe ſingulis ſeptimanis, *diebus Dominicis, vel aliis vbi opus fuerit*; id eſt, aliis etiam diebus, ſi id neceſſarium fuerit. Ex vſu tamen Religionis, forſan, quia Dominici dies, impediti eſſe ſolent confeſſionibus, prædicationibus, & ſolemnioribus officiis diuinis, fieri ſolet tale Capitulum diebus Veneris, vel aliis. Gratianus *ſuprà §. 2.* Vnde in Conſtitutionibus noſtris *part. 4. cap. 21. num. 1.* ſolum dicitur: *Capitulum Conuentuale in qualibet ſeptimana per Priorem, Superiorem, aut Vicarium, ad minus ſemel celebretur.* Velle autem Regulam, quod nulla excuſatione admiſſa Capitulum ſaltem ſemel in hebdomada celebretur, & ex eo colligitur, quòd non adiicit illam clauſulam, *vbi commodè fieri poterit*, quàm aliis locis adiicere ſolet Thomas de Ieſu *hic dub. 1.* Vnde Prælatus non celebrans ſemel in hebdomada Capitulum iſtud, non excuſatur à veniali peccato, vtpote Regulæ tranſgreſſor, quæ ad hanc culpam obligat. Aliunde etiam peccabit mortaliter, ſi in Capitulo, vel extra illud omittat corrigere ſubditos non ſolum in peccatia mortalibus, ſed etiam in venialibus, quibus introducuntur conſuetudines contrariæ Religioni, quibus detrimentum graue patitur in obſeruantia Regulari, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. n. 15.* ex Thoma de Ieſu & Diana, quod etiam tenent Miranda *de Ordine iudiciario, tom. 1. q. 10. art. 1. concl. 5.* Tanarus *in 2. 2. diſp. 1. q. 5 dub. 4. n. 76.* Villalobos *in Summ. tomo 2. tract. 4. diff. 2. n. 5.* & alij quos referunt, & ſequuntur Diana *tom. 3. tract. 2. dub. 38.* & Ioannes Euſebius *doctrinar. aſcetic. lib. 2. doctr. 14. cap. 97.* Quibus fauet Ioannes Pintus de Victoria *in Hierarchia Carmelitana, tract. 2. cap. 23.* Quod ſaltem videtur indubitatum, ſi talia peccata venialia ſint, aut poſſint eſſe occaſio peccati mortalis. Rodriguez *de Ordin. iudiciar. cap. 9. n. 7.* 118

Quod attinet ad tertium, ſcilicet de modo celebrandi hoc Capitulum culparum, is præſcribitur in noſtris Conſtitutionibus loco relato ſupra. Quibus addendum, tum ex vſu Religionis, tum ea magna congruentia eſſe, quod Prælatus Capitulum faciens ſermonem aliquem opportunum habeat, quo ſubditorum mentes ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, vel ad aliorum virtutum exercitium adhortetur. Thomas de Ieſu *ſuprà*. Tenetur etiam ex vi iuris communis Clementinæ *ne in agro, de ſtat. Monach.* is qui præeſt huic Capitulo, exponere, etiam vulgariter, propter iuniores, Regulam, iuxta dicta *tom. 2. cap. 2. num. 31. & cap. 12. num. 24.* De quo Thomas *ſuprà*. De authoritate autem huius Capituli aliqua dixi eo *cap. 12. num. 24.* 119

Loquendo de iis, quæ in hoc Capitulo tractanda ſunt, manifeſtò habentur in Regula illis verbis, *De cuſtodia Ordinis, & animarum ſalute tractetis, vbi etiam exceſſus, &c. corrigantur.* Hæc ergo tria in Capitulo agenda, Gratianus, & Thomas de Ieſu *ſuprà*. Imo Sorethius noſter *hic cap. 1.* condemnare videtur, quod in hoc Capitulo culparum agatur de exterioribus negotiis, aut temporalibus Monaſteriorum; 120

Digitized by Google

rum; etſi enim hoc in Capitulis Conuentualibus tractari debeant, ſed non in Capitulis culparum, de quibus in præſenti, niſi aliqua rationabilis cauſa oppoſitum ſuadeat, & tunc tranſitoriè, aut perfunctoriè, cùm Capitulorum iſtorum ſcopus ſit præcipuus, non de iis, ſed *de Cuſtodia Ordinis*, *& animarum ſalute* tractare. Thomas de Ieſu *ſuprà. dub.* 3.

121 Circa quintum de correctione facienda in his Capitulis, nota dupliciter fieri poſſe; primò quidem, dum Religioſi ſeipſos coram omnibus humiliter de culpis, & exceſſibus ſe accuſant; ſecundò verò, cùm à Prælato, vel ab alio de Capitulo accuſantur. Primus modus conformior eſt tum noſtris Conſtitutionibus, tum vſui Patrum antiquorum, vt videre eſt in D.Baſilio *ſerm.4.exercitat.& in Reg. fuſior. interrogat.* 37. D. Hieronymo *in Reg. Monac. c.*9. Caſſiano *lib.4.inſt.cap.*16. D.Bened. *in Reg.c.*46. & Hugone Victorin. *de inſtit.monaſt.ſerm.*53. Secundus autem modus etiam eſt licitus, ſeruatis tamen iis, quæ diximus ſeruari debere in accuſatione, ſeu enunciatione defectuum aliorum *tom.1.cap.27.& tom.3.verb. Accuſare, & accuſator, & verbo Denunciatio, & denunciare, & verbo Index, & iudicium Regulare.* Quibus adde, quod cùm aliquis ſe accuſat, id faciendum de peccatis, ſeu defectibus notabilem famæ iacturam non inferentibus, aut ſcandalum non generantibus, ſed de leuioribus, niſi forſan grauiora tam publica ſint. Ita enim ſupponunt Patres relati, qui de accuſatione propria loquuntur, & docent Thomas de Ieſu *ſup.* & Sanctorus *in Conſtit. ſui Ordinis, cap.*8. *ſtat.*61. Similiter, cùm aliquis non ſe accuſat de commiſſis, accuſari poſſe ab aliis, imò quandóque id fieri debere habent D.Baſilius *in Reg. fuſioribus interrogat.*46. D. Hieron. *in Reg.* S. Thomas *quodlib.*11. *& 2.2.q.33. art.7. ad 4. & in 4.diſt.19.q.2. art.3. q.1.ad 3.* Hugo Vict. in Comment. *ſup.Reg. S.Aug.* Smaragdus Abbas *in Reg. S. Benedicti.* Humbert. *in Reg. S. Auguſt.cap.*95. Idque colligitur ex Chryſoſt. *Orat.1.contr. Iudæos*, & D.Bernardo *ſerm.de Natiuitate ſancti Ioannis Baptiſtæ*, & ſupponunt ex noſtris Sorethius, Gratianus, & ſanctus Thomas relati.

122 De ſexto, ſcilicet de modo correctionis à Prælato tenendo ſatis clarum habemus Regulæ documentum illis verbis: *Charitate media corrigantur*, id eſt, quod defectus, ſeu culpæ Fratrum de quibus ipſi ſe accuſant, ſeu ab aliis accuſantur, corrigi debeant non ex rancore, ira, aut ſimili paſſione, animi ve perturbatione. De quo D. Baſilius *in Reg. Breuior. interrog.*99. D.Benedictus *in Reg.cap.*64. Dionyſius Carthuſianus *leg. de modo corripiendi, & iudicandi c.*10. & noſtri huius Regulæ Commentatores Sorethius, Gratianus, & Thomas relati. Apud quos etiam de modo, quo ſubditi accuſati ſe gerere debeant, dum accuſantur. Vide Sanctorum *ſuprà.* & Ioan. Euſebium *etiam ſup.c.*98. noſtraſque conſtitutiones loco relato.

De ieiunio.

CAP. XII.

123 *IEiunium ſingulis diebus, exceptis Dominicis, obſeruetis à Feſto Exaltationis Sanctæ Crucis, vſque ad diem Dominicæ Reſurrectionis; niſi infirmitas, vel debilitas corporis, aut alia iuſta cauſa ieiunium ſolui ſuadeat, quia neceſſitas non habet legem.*

124 Commendatur Religioſis omnibus in ipſorum Regularium obſeruantia ieiunij, vt videre eſt in Regula Sancti Auguſtini *c.*3. Sancti Benedicti *c.*4. Sancti Franciſci *c.*3. in Regula Saluatoris apud Sanctam Brigittam *c.*9. & in Regula Sancti Franciſci de Paula *capit.7.* §.29. Et meritò ſanè quia ex ieiunio prodeunt innumeri effectus ſpirituales animæ, vtiles valde Religioſis perſonis. De quibus Patres ſæpius, quorum plures congerit Peirinis *in Reg. Sancti Franciſci de Paula loco citato.* in nulla vere Regula niſi in noſtra determinatur hoc tempus, ab Exaltatione ſcilicet S.Crucis, quæ contingit 14. Septembris vſque ad diem Paſchæ, quod regulariter eſt ſeptem menſium vel circiter continuorum. Quare verò Regula non protraxerit ieiunij præceptum vltra diem Paſchæ, vix ratio alia aſſignari poteſt, niſi quia ex Eccleſiæ conſuetudine non admittuntur ieiunia toto tempore Paſchali ob lætitiam Dominicæ Reſurrectionis *c.poſt Paſcha, c. ſcire debet diſt.*76. *& c.conſilium de obſeruat.ieiun.* Paſqualigus *de ieiun. diſp.178.num.2.* Imò hoc videtur ſumptum ex antiqua Apoſtolorum traditione. Tamburinus *de iur. Abbat. tom.3. diſp.12. quæſit.1. num.3.* Thomas de Ieſu *ſuper hoc caput. Regulæ dub.2.§.quoad ſecundam* id confirmans ex Caſſiano, Epiphano, & Hilario. Reliquo verò tempore poſt finitum tempus Paſchale propter nimium caloris rigorem proculdubio tam in noſtra, quam in aliis Regulis ieiunium non præcipitur. Thomas de Ieſu *ſuprà.*

Excluduntur etiam ab hoc præcepto ieiunij dies 125 Dominici, quia etiam in illis propter Eccleſiæ conſuetudinem, *c.ieiun. de conſec. diſt.3.cap.ſi quis tanquam, c.ſi quis preſbyter diſt.30.& c.ſacerdos 26.q.6.* fundatam in Apoſtolica traditione ieiunium non admittitur; prout ex Patribus, & Doctoribus probat Thom.ſupra §. *quoad primam partem.* Quare iis diebus ieiunare Eccleſiæ conſuetudinem contemnendo aut ex ſuperſtitione, ſcandalo vel errore, prout faciebant Manichæi, qui teſte D.Hieronymo *in Mat. c.*9. Dominicis diebus ieiunabant malè ſentientes de Chriſti Reſurrectione proculdubio peccatum eſſe mortale. S. Thom. *2.2. quæſt.147.art.5.& in 4. diſtinct.15.quæſt.3.artic.1.quæſt.2.* noſter Ioan.Boetz *in præcept. Decalog. præcept.3. expoſit.4.c.x.* Caietanus *2.2.q.92 art.1.* Nauar. in *Summ.c.11.num.41.* Fagund. *de 4. Eccleſ.præcept.lib.1.c.5.n.3.* Sanchez *lib.2.in Decal.c.37.n.12.* Paſqualigus *ſup.n.3.* Qui autem hoc faceret ſolum ex quadam ſingularitate, ceſſante ſcandalo, aut alio malo mortaliter fine, ſeu praua circumſtantia, ſolum, vt credo, peccaret venialiter, vt habet Sanchez *ſup.n.*13. Imò etiam, ſi ceſſantibus prædictis, ieiunaret quis diebus Dominicis propter aliquem bonum finem, ſcilicet deuotionem, profectum ſpiritualem, domationem carnis, & c. nullo modo peccaret, ſed faceret actum meritorium, quia ieiunium eſt opus virtutis, ex ſe laudabile, & meritorium. Et ita colligitur ex D.Aug. *epiſt.86. ad Caſulam.* D.Hieron. *epiſt.59. ad Lucinum, & refertur.c. viſnam diſt.76.* vbi hoc ieiunium approbat exemplo Apoſtolorum. Eſtque communis ſententia Doctorum, quos referunt, & ſequuntur Sanchez *ſup.num.12.* Fagundez *d.num.5.* Paſqualigus *num.4.* De quo etiam noſter Beetz *ſuprà.*

Quamuis autem in Regula non excludatur feſtum 126 Natalis Domini, ſi extra Dominicam venerit, ita vt ex vi Regulæ ea die ieiunari debeat, cum exceptio illa *Exceptis Dominicis*, firmet illam pro quibuſcunque aliis diebus, & quia Eccleſia, cum talem diem excipit, ſi fuerit feria 6. ab obſeruantia abſtinentiæ à carnibus *c fin.obſ.ieiun.* manifeſte declaret ſe non loquitur illis, qui voto aut Regula ſunt adſtricti, de quo inter alios relatus Ioan. Beetz *ſup.* nihilominus quia talis dies Natalis ex Eccleſiæ conſuetudine videtur exceptus, & propter ipſius ſolemnitatem, ac in abominationem Priſcillianiſtarum, qui eo die ieiunare ſolebant, ipſa quoque æquitate ſuadente, in tota Religione introductum eſt, ne ea die Fratres ieiunent, propterea Regula pro tali die non obligat. Vide Bellarminum *tomo 3. de bonis operibus in*

*particular.l.2.c.23.*Thomam de Ieſu *ſup.contrarium*, & Peirinis *ſupra.*

127 Quæri autem ſolet, an ipſa dies Exaltationis S. Crucis includatur in hac lege ieiunij Regulæ, ita vt etiam ea die ieiunari debeat. Et quidem, licet iuxta dicta *tomo 3.verbo dictio,num.*2. de huiuſmodi dictionibus *A, Ab*, an ſcilicet ſignificantes terminum debeant intelligi incluſiuè; an excluſiuè, includendo videlicet diem termini, vel illum excludendo, res ſit dubia, quia vt ibidem dixi, nihil clarius (aut breuius dici poteſt, quam quod in odioſis ſtetit excluſiuè, ita vt dies termini non includatur in termino, in fauorabilibus tamen è contra ſtent incluſiuè, ita vt dies termini includatur in ipſo; dubitati autem poteſt, an hæc lex ieiunij accipienda ſit, vt odioſa, quia eſt pœnalis Religioſis, an verò vt fauorabilis, quia eſt talis toti Religioni, propterea recurrendum cenſeo ad conſuetudinem, quæ eſt optima legum interpres. Quia ergo conſuetudine Religionis habetur talem diem Exaltat. S. Crucis includi in obligatione ieiunij Regulæ, ideo ita eſt aſſerendum. Thomas de Ieſu *ſup. dub.*1. quod idem obſeruari dicit in Ordine Prædicatorum, in quo à Conſtitutionibus *indictum* eſt ſimile ieiunium incipiens ab hac die. Dicit etiam eſſe ex mente Nauarri *conſ.*18. *de prabend.n.6.* aſſerentis, quod quando præpoſito A, adiicitur à lege alicui diei determinato, tunc includit ipſum Cœterum, quia communior modus loquendi Doctorum eſt, quod dies termini non clauditur *in* termino, prout habetur ex *l.vbi lex.ff. de regul.iur.c.*1. *de reſt. ſpoliat.l.6.* & docent plurimi, quos refert, & ſequitur Barboſa *de Axiomatib. iuris. Axiomat.*71.*n.5.* ideo vt dixi, ad conſuetudinem Religionis attendendum eſt.

128 Quod attinet verò ad Diem *Dominicæ Reſurrectionis*, certum eſt illum ſtare excluſiuè, nec includi in obligatione ieiunij. Etſi enim diceretur, quod dies vltima termini includi deberet in ipſo, hoc ſolum poſſet ſtare, vbi abſurdum aliquod vel inconueniens non eſſet, prout contingeret in propoſito; magnum ſiquidem inconueniens, & abſurdum eſſet, quod Religioſi ex vi Regulæ tenerentur ieiunare die Paſchæ, cum hoc eſſet contra Eccleſiæ conſuetudinem in Apoſtolica etiam traditione fundatam, vt dictum eſt. Sic colligo à ſimili ex doctrina Cyni *in l.à Caligato, C. de nupt.* Tiraquelli *de retr. lignan. in gloſſ.* 11. *numer.*13. ac Baldi *in Summ. littera A. Ab.* §. *ſecundò fallit.*

129 Quoad obligationem huius ieiunij Regularis dicẽdum primò, illam ſolum eſſe ſub veniali, ſecluſo tamen ſcandalo, contemptu, aut ſimili alia circumſtantia mortali; quia vt ſæpe dictum eſt, & ſupponunt Regulæ noſtræ Expoſitores, ipſa non obligat in huiuſmodi Obſeruantiis, quæ non pertinent ad vota eſſentialia, niſi ſolum ad veniale. Dicendum ſecundò, hac lege ieiunij Regularis obligari omnes profeſſos ſiue Choriſtas, ſiue laicos ante vigeſimum primum annum, iuxta dicta *tomo* 1. *capit.* 7. *numero* 26. *& tomo* 3. *verbo Aetas numero* 8. *& verbo. Annus num.9. & verbo Ieiunium numero 6.* quia etſi tales ad ieiunium Eccleſiaſticum commune toti Eccleſiæ non obligentur, quia illud ſolum obligat vigeſimum annum complentes; cum tamen ipſi per profeſſionem ad ſtrictiorem obſeruantiam ſe aſtrixerint, quam Eccleſia tenet, ſcilicet ad Obſeruantiam Regulæ, cum in ipſa præcipiatur hoc ieiunium, ad illud tenebuntur tales profeſſi. Prout tenent non ſolum Azor, & Sanchez, quos retuli loco citato ex *primo tomo*, ſed etiam Corduba, Ledeſma, Rodriguez, Filiucius, Fagundez, Sancius, & alij, quos referunt Paſqualigus *de ieiunio deciſ.*254. Peirinis *ſupra*, & Bordonus *Reſolut.*18.*num.6.* contra aliquos oppoſitum tenentes. Poſſe tamen facilè in hoc præcepto diſpenſari à Prælatis, vt conſeruatis viribus melius ſeruire poſſint Religioni, tenent Martinus de Ledeſma 2. *part.4.qu.17.art.3.verſ. præterea*, Paſqualigus *ſupra num.6.* & Bordonus etiam *ſuprà.* Qualiter etiam dicti profeſſi non habentes vigeſimum primum annum obligentur ad ieiunia Eccleſiæ, ſi Regula, vel Conſtitutiones Ordinis id ipſis præcipiunt, & iuxta modum, quo Regula, vel Conſtitutiones obligant, dixi locis relatis, licet Paſqualigus *deciſ.*253. id non admittat, niſi hoc præceptum cum illis expreſſè loquatur. Dicendum tertiò quod cum hoc ieiunium Regulæ ſit Eccleſiaſticum, vtpote quia à Prælato Eccleſiaſtico Indictum, & à Papa confirmatum, ideo in ipſo obſeruari debent conditiones ieiunij Eccleſiaſtici, de quibus dixi *tomo 3.verbo ieiunium*, præſertim *num.2.3.4.& 5.* ac proinde in ipſo debet obſeruari ciborum delectus, ſcilicet abſtinentia à carnibus; vna tantum comeſtio, etſi non excludat refectionem nocturnam; & quod comeſtio fiat tempore competenti, ſcilicet circa meridiem. De quo etiam Peirinis *ſuprà.* Quia tamen iuxta dicta eo *num.* 3. abſtinentia ab ouis, & lacticiniis ſolum eſt neceſſaria in ieiuniis quadrageſimalibus, in aliis verò ieiuniis iuxta patriæ conſuetudinem, ideo in hoc etiam aſſimilari debet hoc ieiunium Regulæ cum ieiunio communi Eccleſiæ. Ita a ſimili de ieiunio Fratrum Minorum Sanctorus *Super Conſtitutiones ſui Ordin. c. 3.ſtat.*13. *dub.*2. Fauet Thomas de Ieſu *ſup.dub.* 3. Pro ieiuniis autem, quæ nullo modo ſunt ab Eccleſia inſtituta ſic habetur in noſtris Conſtitutionibus *p.*1. *cap.*4. *numero* 5. *Poterunt Priores, exceptis ieiuniis inſtitutis ab Eccleſia, & Aduentu de eſu lacticiniorum, vel abſtinentia ſecundum varias locorum conſuetudines ordinare.* Ad quod iuuat priuilegium quoddam Eugenij IV. quod ex Corduba, & Caſſarubio referunt Sanctorus, & Thomas relati. Addendum quartò, hac obligatione ieiunij obligari Religioſos etiam extra ſua Monaſteria exiſtentes. Quia hæc obligatio non eſt localis, ſed perſonalis orta ex voto ſecundum Regulam. Nec habet limitationem *extra domos veſtras*, vt eſt illa de abſtinentia à carnibus, de qua inferius. Bordonus *ſup. n.4.* Paſqualigus *ſupra deciſ.* 205.*n.6.*

Circa excuſationem autem ab obligatione hu- 130
ius præcepti præter dicta de ieiunio communi Eccleſiæ eo *verbo Ieiunium num.*8. *& ſequentib.* vlterius notanda verba illa Regulæ, *Niſi infirmitas, vel debilitas corporis, vel alia iuſta cauſa ieiunium ſolui ſuadeat, quia neceſſitas non habet legem.* Quæ enim amplisſima ſint, ampliſſimam quoque habent explicationem. Ita vt plurimæ cauſæ ſint, propter quas Religioſi ab iſta lege ieiunij excuſari poſſint. Prima eſt *infirmitas, vel debilitas corporis*, prout Regula dicit. Ad quam etiam reducitur infirma complexio, talia ſcilicet, vt capitis dolorem, vertiginem, aut ſimile incommodum ex ieiunio ortum participet. Seconda notabilis labor corporalis, quando ſimul cum ieiunio ſic debilitat corpus, vt impediatur Religioſus eidem, vel ſimili corpori labori aſſiſtere. Tertia, labor etiam ſpiritualis concionandi, legendi, audiendi confeſſiones, &c. quando ieiunium ea opera impedierit. Nomine etiam *iuſta cauſa* maximè intelligitur ea, quæ pertinet ad charitatem, ſeu pietatem, ita vt harum virtutum operibus cedat obligatio ieiunij, quando cum illo non ſunt compatibilia. De quibus, & ſimilibus, Sorethus *ſuper hunc textum cap.vnico.* Gratianus *in diſciplina regulari part.3.cap.7.§.2.* & Thomas de Ieſu *ſuprà dub.*4. conformiter ad doctrinam Caietani, Nauarri, & aliorum.

Nota demùm hunc punctum Regulæ mitiga- 131
tum eſſe à Summis Pontificibus Eugenio IV. Pio II. & Sixto IV. vt in ſequentibus videbitur. Vnde licet

Patres

Patres Diſcalceati, & Patres Primi Inſtituti, ſeu de *Monte Sancto* vocati ad præfatum ieiunium omnibus diebus, exceptis Dominicis, ac Exaltatione Sanctæ Crucis, vſque ad diem Reſurrectionis teneantur, eo quod profitentur Regulam, prout ab Innocentio IV. correcta, & mitigata eſt, quòd potiori ratione dico de Eremitis noſtræ Prouinciæ Vaſconiæ in Galliis, cum ipſi obſeruent primæuam, & omnino primitiuam Alberti Regulam, iuxta dicenda infra *circa* §. 101. nihilominus reliquum corpus Religionis ſolum tenetur ad ieiunium Feria quarta, ſexta, & ſabbato iuxta diſpenſationem dictorum Pontificum, & ad ieiunia Aduentus, & Quadrageſimæ.

De abſtinentia carnium.

Capvt XIII.

132 *AB eſu carnium abſtineatis, niſi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio ſumantur. Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes, ne ſitis hoſpitibus onerosi, extra domos veſtras ſumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus. Sed & carnibus ſuprà mare veſci licebit.*

133 Quoad hunc punctum Regulæ mitigata eſt primæua, & primitiua illa Alberti Carmeli Eremitis data. Cum enim in illa haberent: *Ab eſu carnium ſemper abſtineatis, niſi pro infirmitatis, &* (aliàs *aut*) *nimia debilitatis remedio ſint ſumenda*, cum rigidiſſima viderentur, mitigata hoc modo ſunt in hac Innoc. IV. mitigatione. *Ab eſu carnium abſtineatis, niſi pro infirmitatis, vel debilitatis remedio ſumantur*, deletis particulis *ſemper*, & *nimia*, quæ erant in primitiua Regula. Quin additum eſt: *Et quia vos oportet frequenter mendicare itinerantes ne ſitis hoſpitibus onerosi extra domos veſtras ſumere poteritis pulmenta cocta cum carnibus, ſed & carnibus ſuprà mare veſci licebit.* Quod autem in eo præcipitur, ſcilicet abſtinentia à carnibus, conforme eſt Regulæ Sancti Benedicti *Capit. 36. & 39.* & Regulæ Saluatoris apud Sanctam Brigittam *c. 9.* & conſentiunt etiam aliæ conſtitutiones Religionum, in quibus eſt ſimilis obſeruantia Specialiter Carthuſianorum *2. part. c. 10. n. 24.*

134 Suppono autem primò contra Iouinianum apud D. Hieronymum *lib. 1. contra ipſum*, & Lutherum, Caluinum, Brentium, Centuriatores, & Chemnitium apud Bellarminum *tom. 3. de bonis operibus in particulari lib. 2. cap. 1.* abſtinentiam à carnibus licitam, & honeſtam eſſe; ac proinde iure optimo in Regula præcipi poſſe. Colligitur primò ex Sacra Scriptura *Danielis* 10. vbi dicitur, carnem tribus hebdomadis non comediſſe, & *Danielis* 10. vbi dicitur, carnem tribus hebdomadis non comediſſe, & *Matthæi* 3. de Ioanne Baptiſta dicitur: *Eſca autem eius erat locuſta, & mel ſilueſtre.* Ac *ad Roman.* 14. Apoſtolus ait: *Bonum eſt manducare carnem.* Colligitur ſecundò ex Concilio Toletano primo *in aſſertione fidei*, & Braccarenſi *can.* 14. & *c. cum ad Monaſterium de ſtat. monach.* vbi monachis carnium comeſtio prohibetur. Idem habetur, ex *can. carnem, de conſecr. diſt.* 5. Tertiò, ex doctrina Patrum, ſpecialiter Chryſoſtomi *Homilia* 14. *in epiſtola ad Timotheum.* Hieronymi *de cuſtodia virginitatis.* Diui Auguſtini *de moribus Eccleſ. c.* 30. Baſilij *in Reg. fuſior. inter.* 19. & 20. Caſsiani *l. 4. inſtit. c. 11. & lib. 5. c. 23.* D. Bernardi *ſerm 66. in Cant.* D. Bonauenturæ *lib. 2. Pharet. c. 23.* & aliorum. Quartò, ex vſu plurium Religionum. Minimi enim non ſolum carnibus, ſed etiam lacticiniis veſci prohibentur. Carthuſiani, etiam imminente morte, à carnibus abſtinent. Camaldulenſes, ſolùm tempore Infirmitatis illis vtuntur. Dominicali quoque, ſaltem in refectorio, illis non vtuntur. Imò etiam antiquitus filij Seth. & cæteri, qui ab aliis ſegregatam vitam gerebant, à carnibus abſtinuerunt, vt probat Antonius Perez *in Reg. S. Benedicti c. 39. num. 9.* Denique quintò, quia cum eſus carnium ſit ſeminarium libidinis, vt habet D. Hieronymus *lib. 1. aduer. Iouin.* & Religio ſit ſchola virtutum, pœnitentiæ præſertim, ad quam pertinet abdicatio voluptatum, quæ caſtitati contrariæ ſunt, proculdubio non niſi cum magna temeritate dici poteſt vſum carnium prohiberi non poſſe, aut eſſe contra rationem legem eas prohibentem.

Nec obiici poteſt abſtinentiam à carnibus illicitam eſſe, eo quod per illam abbreuiatur vita. Hoc enim generaliter loquendo falſum eſſe conſtat, cum exemplo antiquorum PP. Antonij, Hilarionis, Pachomij, Honufrij, & aliorum; tum plurimorum, qui in Religionibus hac obſeruantia vtentibus, ad decrepitam vſque ætatem peruenerunt, à carnibus ſemper abſtinentes; tum ex eo, quod carneus cibus cum ſit ſolidioris ſubſtantiæ, difficiliùs concoquitur, & digeritur, ac per conſequens, eſt minus congruus Religioſis, qui orationibus, ſtudiis, & functionibus mentis, pluſquam corporis, attendere debent. Pro quo legendus Leſſius *in opuſc. de ver. rat. valetud. conſer.* & Peirinis *tom. 1. de ſubdito q. 4. c. 4.* probans vitam quadrageſimalem non abbreuiare vitam. Legendus etiam Ioannes Sancius *in ſelectis diſp. 3. n. 7.* & illis vetuſtior noſter Ioannes Beetz *in præcept. Decal. præcept. 3. expoſit. 4. c. 2.* conformiter ad doctrinam Arnoldi de Villanoua dicentis languentibus ob defectum cibi plus competere vinum mediocre, & vitella ouorum mediocriter mollia, quæ velociſſima digeſtione conuertuntur in ſanguinem, quam carnem. 135

Suppono ſecundò, nomine carnium in præſenti ſicut etiam in præcepto communi Eccleſiæ, intelligi illas, quæ à piſcibus contradiſtinguuntur iuxta communem Chriſtianorum vſum, aut medicorum iudicium. Neque enim melior illa regula, quo ad hoc aſſignari poteſt. Bonac. *diſp. vlt. de præcept. Eccl. quæſt. 1. part. 2. num. 1.* Trullench. *lib. 7. in decal. c. 1. dub. 2. num. 2.* Tamburinus *tom. 2. de iure Abbatum, diſp. 11. q. 9. n. 9.* Paſqualigus *de ieiunio diſp. 67.* Vnde infero, quod ſi dubitetur de aliquo animali an ſit caro, vel piſcis, conſulendus eſt communis vſus fidelium; quod ſi nihil certi ex vſu conſtet, conſulendi ſunt medici. Bonac. & Tamburinus *ſup.* Hinc etiam cochleas, ranas, & teſtudines, carnes non eſſe, ſed piſces, ex communi vſu fidelium accipitur. Bonac. & Tamb. *ſup.* ex Azorio, Reginaldo. Quia tamen aliqua ſunt, quæ verè carnes non ſunt, ex carnibus tamen ortum, & originem trahunt; vt ſunt oua, & lacticinia; & alia quæ licet propriè carnes non poſſint dici, tamen maximam cum eis propinquitatem habent, vt ſunt ſanguis, lardum, ſagimen, ſiue pinguedo; alij verò, quæ licet à carnibus originem non habeant, ex coniunctione tamen ad illas magnam earum virtutem, & ſubſtantiam participant, vt ius, in quo carnes decoquuntur, & denique alia ſunt, quæ licet carnium ſubſtantiam in ſe non ſuſcipiant, & ſimultanea tamen decoctione aliquam qualitatem, & excellentiam acquirunt; qualia ſunt legumina cum carnibus cocta: ideo de ſingulis diſquirendum eſt, an ſub prohibitione carnium contineantur. 136

Et primò, non contineri oua, & lacticinia certum eſt, tum quia propriè carnes, non ſunt, ſed veluti ipſarum excrementum, tum quia hic eſt vſus non ſolum plurium Religionum, in quibus etiam eſt prohibitio comedendi carnes, ſcilicet Carthuſianorum, & Dominicanorum, ſed etiam totius Eccleſiæ, 137

quæ, quamvis *in cap. de eſu de conſecrat. d. 5.* caueatur, vt feria 6. Chriſtiani omnes à carnibus abſtineant, huiuſmodi nihilominus cibis ea die vtitur. Id etiam colligitur ex hac noſtra Regula, propterea enim *cap. 9.* illis conceditur habere aliquot animalia, oues ſcilicet, gallinas, &c. propter oua, & lac, iuxta communem ſenſum Religionis. Sorethus *in cap. 10. Regular. capitul. 9.* Thomas de Ieſu *hic dub. 2.* De ſanguine loquendo, dicendum eſt eum nomine carnis comprehendi, quia licet propriè caro non ſit, eſt tamen in proximo ſtatu, vt conuertatur in illam, & communi vſu fidelium eodem genere cum carne cenſetur. Paſqualigus *ſuprà diſputation. 75.* De lardo etiam id eſt magis certum, eſt enim caro pinguior, aut craſſior, aut caro mixta cum pinguedine einſdem fere ſaporis cum carne, & pro carne communiter habetur. Fagundez *in 4. Eccleſ. præcept. libro 1. capitul. 3. in fin.* Thomas *ſuprà* Paſqualigus *ſuprà diſputat. 74. numero 5.* De ſagimine autem, ſiue pinguedine eſt maior difficultas. Et ſane licet ſtando in iure ſatis probabile ſit nomine carnis non venire, eò quod ſagimen, ſeu pinguedo non ſit caro, licet ex carne originem trahat, ſed perinde ac oua, & lac, ſit quoddam veluti excrementum, vt habet Ariſtoteles 1. *de generat. animal. c. 18. circ. fin.* & ita teneant Layman *lib. 4. Tract. 8. c. 1. num. 5.* Ludouicus à Cruce *de expoſit. Bullæ Cruciatæ diſp. 1. cap. 5. dub. 16. numero 2.* Diana *part. 1. Tractat. 9. de ieiun. Reſolut. 21.* & Paſqualig. *ſupra numero 6.* poſt alios, quos referunt; nihilominus ratione conſuetudinis ferme generalis totius Eccleſiæ, & ſpecialis noſtræ Religionis ſagimen, ſeu pinguedo habetur vt caro, quia verè multo magis accedit ad carnem, quam oua, & lacticinia, & ita nomine carnis in præſenti comprehenditur. Layman *ſuprà*, Ludouicus à Cruce *ſupra, numero 4.* Thomas de Ieſu etiam *ſuprà*. Vnde infert, quod ſi in aliqua Regione conſuetudine receptum ſit, quod ſagimen ſeu pinguedo pro carne non habeatur, prout dicitur eſſe in Regno Siciliæ, tunc licitè poterit eſſe vſus illius, quia talis conſuetudo potuit legem communem abrogare. Diana *ſupra* Paſqualigus *ſupra n. 11.*

138 De aliis verò, quæ etſi caro non ſint, neque ex carne ortum trahant, ab ipſa tamen participant aliquam qualitatem, virtutem, vel etiam ſubſtantiam, vt ſunt ius, legumina, & herbæ, quæ cum carne coquuntur, certa res eſt pro carne haberi in iſta Regulæ prohibitione. Tum ex vſu totius Eccleſiæ, quæ ſimiliter illa pro carne cenſet in prohibitione communi manducandi carnes Feria ſexta. Tum ex vſu Religionis noſtræ, quæ ſemper de iis ſimilem habuit exiſtimationem. Tum denique ex ipſamet Regula, nam cum in ipſa concedatur eſus pulmentorum cum carnibus coctorum ſolum extra domos noſtras, & ne ſimus hoſpitibus oneroſi manifeſtè ſupponit pulmenta eſſe carnem, aut pro carne haberi; pulmenta autem ſunt legumina, herbæ, & ſimilia cum iure carnis decocta, vt dicetur inferius. Thomas de Ieſu *ſupra.*

139 Excipit tamen Regula aliquos caſus, in quibus licitus eſt Religioſis noſtris eſus carnium. Primus eſt, *ſi pro infirmitatis remedio ſumantur.* In quo prudentis, & timorati medici iudicio ſtandum eſt, iuxta illud Eccleſ. 38. *Honora medicum propter neceſſitatem &c.* Gratianus in *Diſciplina Regulari p. 3. c. 7. §. 3. ſuper hunc textum.* Dixi *timorati*, quia aliquando tam laxiores medici ſunt, vt non ſemper illis credi debeat. Maximè ſi alioqui religioſi procliuiores ſint ad carnes comedendas contra Regulæ præceptum, de quibus loquitur D. Bernardus *in apologia ad Gulielm.* E contra verò quando infirmitas euidenter apparet, non eſt opus medico, ſed ſufficit licentia ad carnes manducandas diebus prohibitis à Regula, Thomas de Ieſu *ſupra dub. 3.*

Secundus caſus eſt, ſi *pro debilitatis remedio ſumantur.* Per quam intelligere debemus corporis languorem, vel imbecillitatem, Gratianus, & Thomas de Ieſu *ſupra*. Nota tamen non eſſe neceſſarium, quod huiuſmodi debilitas ſit nimia. Propterea enim cum in Regula primitiua haberetur *nimis debilitatis*, Pontifex abſtulit verbum *nimia*. Thomas ſup. 140

Tertius eſt, quando Religioſi mendicant itinerantes, & ſunt extra domos ſuas. Tunc enim ipſis permittitur ſumere *pulmenta cocta cum carnibus*. Per *pulmenta* autem, omiſſis variis ipſorum ſignificationibus ad Varronem, Athenæum, Calepinum & Theſaurum linguæ Latinæ, ſecundum vſum, & conſuetudinem Religionis, intelliguntur legumina, herbæ, offæ, & quidquid aliud cum carnibus coquitur, dummodo non ſit caro ipſa, imò ipſum ius, ſeu brodium, cum quo carnes coquuntur. Gratianus, *ſupra* Thomas de Ieſu *ſupra hunc Tex.* Notat Gratianus verbum illud, *ne ſitis hoſpitibus oneroſi*, dicens, quòd ſi illi non ſumant faſtidium ex Fratrum abſtinentia à carnibus quia habent piſces, tunc piſcibus, & non pulmentis vti debeant. Sed contrarium dicit Thomas, quia licet ceſſet ratio Regulæ in particulari, non tamen ceſſat in vniuerſali. Addit, quòd licet ex vi Regulæ non poſſint Fratres vti hoc priuilegio, niſi itinerantes, conſuetudine tamen receptum ſit, quòd etiam non itinerantes extra Conuentus Ordinis manducantes pulmentis vti poſſint. Nota vlterius *dub. 4.* quod licet hoc præceptum Regulæ de non edendis carnibus niſi in prædictis caſibus, ex ſe tantùm obliget ad venialem culpam, etſi grauiſſimam, & dignam, vt à Prælatis ſeuerè, & acriter puniatur, ratione tamen contemptus Regulæ, ſeu ſcandali (quale ſæpius eſt in ſæcularibus videntibus Fratres comedere carnes contra ſuam Regulam) poſſet eſſe peccatum mortale, iuxta dicta etiam à nobis in ſuperioribus. 141

Quartus caſus à Regula exceptus eſt illis verbis 142
ſed & carnibus ſupra mare veſci licebit. Qui intelligitur pro tempore nauigationis. Propter penuriam ciborum. Soreth. *hic c. 1. ad finem*, Gratianus *ſup.* Thom. *ſup. hunc Text.* Qui propterea animaduertunt non poſſe vti hoc priuilegio illos, qui cum in terra degunt, naues ingrediuntur recreationis cauſa, vel ad manducandum ibi, quia hoc eſt contra Regulæ intentionem, quæ plus inſpicienda eſt, quàm nuda verba illius. An autem poſſint Religioſi in domibus Principum, cum ab ipſis inuitantur, vti eodem priuilegio carnes comedendi diebus prohibitis à Regula, tractat idem Thomas, & reſpondet negatiuè. Cæterum exiſtimo id ſolum habere locum, quando tales Principes non ægrè ferant huiuſmodi abſtinentiam Fratrum. Tunc enim, ſi ſimiliter id ægrè non ferant, poterunt pulmentis vti. Si verò vtrumque moleſtum illis ſit, vel per epicheiam credendum eſt Regulam non obligare, ſed charitatem illi præponendam. Quod maximè procedit, ſi Principes illi priuilegium aliquod habeant à Sum. Pontifice. Fauet Gloſſ. *in can. carnem de conſecrat diſt. 5.*

Maximè excipiuntur à Regulæ obligatione, 143
quoad hunc punctum illi ex noſtris, qui obſeruant illam ſecundum mitigationem ab Eugenio IV. factam, & aliis Pontificibus confirmatam. Etenim ſecundum illam poſſunt ter, aut quater in hebdomada carnes comedere. Quare ad iſtam Regulam ſecundum dictum rigorem ſolum tenentur noſtri Patres Diſcalceati, & illi, qui vocantur de primo Inſtituto, qui profitentur Regulam ſolum, prout ab Innocentio IV. correcta, & mitigata eſt. Imo & Eremitæ Prouinciæ

Vaſco

Vaſconiæ, qui iuxta dicenda infra *circa §. 102.* obſeruant primæuam Alberti Regulam. Et ſic ſupponunt Sorethus, Gratian. & Thom. Regulæ Expoſitores.

144 Quid verò dicendum in caſu quo Natiuitas Domini inciderit in feriam ſextam, aut ſabbatum, & an Religioſi illis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune, aut ſolùm contra Regulam, habes ea dictis *tom. 1. c. 7. num. 27.* Vbi etiam quid dicendum, ſi tale feſtum Natalis Domini in feriam quartam inciderit.

De armis ſpiritualibus.

CAPVT XIV.

145 *QVia verò tentatio eſt vita hominis ſuper terram, & omnes, qui piè volunt viuere in Chriſto, perſecutionem patiuntur. Aduerſarius quoque veſter Diabolus, tanquam leo rugiens circuit quærens: quem deuoret, omni ſolicitudine ſtudeatis indui armatura Dei, vt poſſitis ſtare aduerſus inſidias inimici. Accingendi ſunt lumbi veſtri cingulo caſtitatis. Muniendum eſt pectus cogitationibus Sanctis: ſcriptum eſt enim: Cogitatio ſancta ſeruabit te. Induenda eſt lorica iuſtitiæ, vt Dominum Deum veſtrum ex toto corde, & ex tota anima, & virtute diligatis, & proximum veſtrum tanquam voſmetipſos. Sumendum eſt in omnibus ſcutum fidei, in quo poſſitis omnia tela nequiſſimi ignea extinguere. Sine fide enim impoſſibile eſt placere Deo. Galea quoque ſaluti, capiti imponenda eſt, vt de ſolo Seruatore ſperetis ſalutem. Qui ſaluum facit populum ſuum à peccatis eorum. Gladius autem ſpiritus, quod eſt verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus veſtris: & quæcunque vobis agenda ſunt, in verbo Domini fiant.*

146 Religioſi vitam militiam veluti eſſe ex S. ſcriptura manifeſtè elicitur Iob. 7. & 14. Ad Rom. 7. ad Galat. 5. Matthæi 11. & alibi ſæpius. Propterea arma ipſi tribuuntur etiam ſæpius, præſertim ad Eph. 6. illis verbis: *Induite vos armaturam Dei.* Et infra: *Accipite armaturam Dei.* De qua etiam armatura plura, vt itaque S. Antonius apud S. Athanaſium *in vita ipſius.* D. Baſilius *in illa verba Deuteron. 15.* iuxta ſeptuaginta. *Attende tibi ipſi.* D. Chryſoſtomus *hom. 22.* D. Bernardus *ſerm. 3. in Cant.* Chryſoſtomus *ſerm. 12. 53. 15. & 28.* Laurentius Iuſtinianus *in opuſc. de interiori conflictu.* D. Antoninus *3. part. Summæ tit. 4. c. 1. §. 3. 4. & 5.* & inter omnes Caſſian. cæteris clarius, loquens *lib. 4. cap. 38. & coll. 7. c. 5.* Sic ergo Albertus noſter in iſto capite Religioſum militem eſſe ſupponens, arma neceſſaria præſcribit. Caſtitatis videlicet cingulum, ſanctam cogitationem loricam iuſtitiæ, ſeu charitatem, ſcutum fidei, ſpem pro galea, verbum Dei pro gladio, & veluti pro continuo exercitio, quod omnia *in verbo Domini fiant.* Similia fermè aliarum Regularum fundatores faciunt, videlicet Sanctus Auguſtinus *in Regula præſertim cap. 1. 6. & 8.* S. Benedictus *præſertim etiam c. 4.* S. Franciſcus *præſertim c. 1.* Regula Saluatoris apud Sanctam Brigittam *c. 3.* De illis etiam inter noſtræ Regulæ Expoſitores optimè, & quoad ſpiritualem Religioſorum inſtructionem, Ioannes Soreth. *ſuper hoc cap.* & Hieronymus Gratianus *in diſciplina Reg. p. 3. c. 8.* Quibus omiſſis nos, quoad moralem, quam nunc intendimus animaduertenda alia exiſtimamus.

147 Et primò quidem, quod, cum iuxta dicta *ſuprà n. 34.* in Regula alia ſunt, quæ proponuntur vt præcepta, alia quæ proponuntur vt conſilia; alia verò quæ ſolum ſunt veluti intimationes præceptorum ſiue diuinorum; ſiue Eccleſiaſticorum alias obligantium; & denique alia, quæ pertinent ad obſeruantiam votorum eſſentialium: ex quibus etiam ſuprà dixi quod ea quæ proponuntur vt intimationes præceptorum alias obligantium obligant, ſicut & ipſa præcepta aliàs obligabant; & quod ea, quæ pertinent ad vota eſſentialia, obligabant, ſicut & ipſa vota; quæ verò ponuntur vt præcepta Regulæ, obligent ſolum ad venialem culpam; & quæ proponuntur ſolum ſub conſilio ad nullam culpam obligent: ideo, & iuxta traditam doctrinam, manifeſtè colligitur, quanta ſit obligatio noſtrorum Religioſorum ad faciendum ea, quæ in hoc capite præſcribuntur. Etenim quod attinet ad caſtitatem, id obligat quantum ipſum caſtitatis votum obligare dixi *tom. 1. c. 51.* Quoad præcepta fidei, ſpei, & charitatis, de quibus etiam in hoc capite ſit mentio, ipſæ obligant, ſicut & præcepta diuina harum virtutum, de quibus Theologi communiter cum S. Thoma *in 2. 2.* Illud de cogitatione ſancta conſilium videtur, & exhortatio quædam; ac per conſequens ad nullam culpam obligare, ſecluſo contemptu legis, aut Legiſlatoris. Idem dicendum de illo *Quæcunque vobis agenda ſunt, in verbo Domini fiant.* Quo ſenſu etiam video in Regula S. Franciſci inculcatum, quod Fratres faciant aliqua *In nomine Domini*, & in documentis Sancti Ignatij Ieſuiticæ Societatis patriarchæ, *Ad maiorem Dei gloriam.*

148 Difficilius eſt, an idem quoque dici debeat de illo *Verbũ Dei abundanter habitet in ore, & cordibus veſtris.* Si enim id intelligatur ſolũ de cõmunibus colloquiis aut ſermocinationibus Religioſorũ ita vt Regula velit illa debere ſæpe eſſe de rebus diuinis, iuxta illud *1. Petri 4. Si quis loquitur quaſi ſermones Dei*, & de quo Iſaias Abbas *orat. 5.* Antiochus Monachus *hom. 35.* D. Bernardus *ſerm. 7. de ſpirit.* & alij Religioſæ diſciplinæ inſtructores facilè dici poteſt ſolum eſſe exhortationem, ſeu conſilium, ac per conſequens ad nullam culpam obligare. Si verò prout Ioannes Bacco *in tract. ſuper Regul. Carmelit.* Speculum Ordin. *fol. 51.* Sorethus, & Gratian. *ſuprà* exiſtimare videntur, his verbis intelligatur prædicationis, ſeu concionationis officium à noſtris exercendum, maior obligatio in illis intimari videtur. Attenta enim conditione Fratrum Mendicantium, & quòd cooperatores ſimus Epiſcoporum, & aliorum Eccleſiæ Prælatorum: veluti ex officio obligari videmur ad prædicationis, & diſſeminationis verbi Dei munus exercendum. De quo nonnulla dixi *tom. 1. c. 1. n. 17. & tom. 2. c. 1. n. 9. 10. & 11.*

De aſſiduitate operationis ad euitandam otioſitatem.

CAPVT. XV.

149 *FAciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper vos diabolus inueniat occupatos, ne ex otioſitate veſtra aliquem intrandi aditum ad animas veſtras valeat inuenire. Habetis in hoc Beati Pauli Apoſtoli magiſterium pariter, & exemplum, in cuius ore Chriſtus loquebatur. Qui poſitus eſt, & datus à Deo prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate; quem ſi ſecuti fueritis, non poteritis aberrare: In labore, inquit, & fatigatione fuimus inter vos, die, ac nocte operantes, ne quem veſtrum grauaremus. Non quaſi nos non haberemus poteſtatem, ſed vt noſmetipſos, formam daremus vobis ad imitandum nos. Nam cum eſſemus apud vos, hoc denuntiabamus vobis, quoniam ſi quis non vult operari, non manducet. Audiuimus enim quoſdam inter vos ambulantes inquietè, nihil operantes. His autem qui eiuſmodi ſunt, denuntiamus, & obſecramus*

in Domino Ieſu Chriſto, vt cum ſilentio operantes, ſuum panem manducent. Hæc vita ſancta eſt, & bona, ambulate in ea.

Commendatur hoc loco labor, ſeu operatio otioſitati contraria, conformiter ad mentem non ſolùm Apoſtoli Pauli in Regula relati, ſed etiam Patrum, & Doctorum, ſpecialiter S. Pachomij *in ſua Regul. à n. 35.* D. Hieronymi *in Epiſt. ad Ruſtic.* D. Baſilij *in ſuis Regulis inter. 37. 38. 39. 40. & 41.* D. Auguſtini etiam *in ſua Regula*, Caſſiani *lib. 2. inſtit. c. 3. & 5. & lib. 5. c. 37. 38. & 39. maximè vero lib. 10. fermè per totum, & collat. 24. c. 11. & 12.* D. Benedicti *in ſua Regula c. 48. 57. & 66.* D. Bernardi, ſeu auctoris, qui Bernardi nomen habet, *in epiſt. ad Fratres de Monte Dei.* S. Franciſci *c. 5. ſuæ Regulæ.* S. Bonauenturæ *in Reg. Nouit. c. 8. & de informat. Nouit. c. 4.* S. Ignatij de Loyola *3. part. Conſtit. c. 1. n. 6.* Dauidis Auguſtini *in form. Nouit. c. 14.* Gerardi Zutphanienſis *de Reformat. c. 39.* & aliorum, quorum plura teſtimonia retuli *in opere de Reformatione Regularium c. 10. per totum.* Alia etiam aſſerunt Sorethius, & Gratianus hic.

150 Videtur autem hæc inſtitutio de labore aliquo ſemper faciendo *ad euitandam otioſitatem* non eſſe merum conſilium, ſeu exhortationem, ſed continere præceptum, prout tenet Thom. de Ieſu *in initio p. 4. ſup. Regul. & ſuper hoc c. gloſſ. 2.* qui id videtur colligere ex Vvaldenſi noſtro inter præcipuas inſtitutiones noſtræ Regulæ iſtam deſignantis. Colligitur etiam ex fine ipſius, qui eſt vitare *otioſitatem.* Cum enim vitare otium iure naturæ præceptum ſit, ita vt quodcumque verbum, ſiue opus otioſum peccatum ſaltem veniale ſit, prout communiter colligunt Doctores ex illo *Matthæi 12. Dico autem vobis, quoniam omne verbum otioſum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij*, rectè ſequitur etiam ipſum laborem, qui ordinatur ad otium fugiendum, præcipi ſub aliqua culpa, ſaltem veniali. An autem, & quomodo Religioſi aliquando peccent etiam mortaliter otiosè viuendo, & nihil operando, dixi *tom. 1. c. 1. num. 16. & c. 6. n. 43. & c. 7. num. 23.*

151 Quamvis autem in Regula non exprimatur, quod labor iſte debeat eſſe manualis, ita vt laborare manibus neceſſarium ſit ad adimplendum hoc præceptum Regulæ, cum in illa ſolùm dicatur, *Faciendum eſt vobis aliquid operis*; nihilominus conſenſus communis Expoſitorum Regulæ eſt hic præcipi laborem manualem. Id enim colligitur, tum ex exemplo S. Pauli, de quo in ipſa Regula, & quem manibus laboraſſe certum eſt, habetur ex illo *primæ Corinth. 4.* (quod etiam de illis Apoſtolicis intelligitur) *laboramus operantes manibus noſtris*, & colligitur *ex Actor. 18.* exercuiſſe artem ſcenofactoriam, vt habent Origines *hom. 17. in Num.* Cornelius *in 2. ad Theſſalon. c. 4. ver. 8.* & Gratianus noſter *in Diſcipl. Regul. part. 1. c. 9. §. 2.* tum etiam exemplo aliarum Regularium. Etenim D. Benedicti *Regula c. 48.* ſic habet: *Tunc Monachi ſunt, ſi per laborem manuum ſuarum viuunt, ſicut & patres noſtri, & Apoſtol.* Regula etiam S. Franciſci laborem manuum commendat, & ipſe in ſuo teſtamento dixit: *laborent Fratres manibus, quia ego manibus laborabam.* Quod etiam habetur ex Patribus, & Doctoribus relatis, illis præſertim, qui Monachos inſtituunt. Hic autem labor manualis non ſolùm comprehendit omnia officia humana, ex quibus homines licitè victum quærunt, ſiuè manibus, ſiuè pedibus, ſiuè lingua fiant, iuxta doctrinam S. Thomæ *2. 2. q. 187. art. 3. in corpore*, ſed etiam, quod attinet ad Religioſos, alia miniſteria, in quibus præcipuè corporis labor exercetur, ſunt officia Procuratoris, Expenditoris, Ianitoris, Sacriſtæ, Infirmarij, &c. Imo etiam Lectiones ſiue Theologicæ, ſiue Philoſophicæ, ſiue Grammaticæ ſint; nam lingua in hoc caſu iuxta doctrinam S. Thomæ relati, nomine manus comprehenditur. Thomas de Ieſu *hic dub. 3.* Iuxta dicta etiam *eo c. 7. num. 23.* ſufficienter adimpletur hoc præceptum laboribus, & exercitiis ſpiritualibus, vt ſunt audire confeſſiones, prædicare, legere, ſcribere, docere, &c. prout ex Vvaldenſi, & Miranda eo loco retuli. Iunge Gratianum noſtrum *in Diſciplina Regulari pars. 3. c. 9. §. 3.* verba illa D. Hieronymi ad intentum recitantis: *Qui communi omnium ſtatu; vel ſeruis vacant ſtudiis, abſurdum profectò foret eos ad labores redigere, non enim eſt melius fiſcellas iunco texere, palmarum complicare folia, quam ſacris operam dare ſtudiis.*

152 Generaliter etiam loquendo, qualiter ſit hic labor ex ſpecialibus Conſtitutionibus Religionum id determinantibus colligitur. In noſtris autem Conſtitutionibus ſanctè ſatis *pars. 1. cap. 16. num. 7.* ſic ſtatuitur: *Mandamus Prioribus localibus, & præſidentibus Conuentuum, quod omnes Fratres ſuos; tam clericos, quam laicos, per ſanctæ Obedientiæ meritum moneant, inducant, & ſi opus ſit, compellant ad aliquid operandum, & ſemper eos in aliqua bona occupatione ponant ac teneant, ſub pœna grauis culpæ per duos, tam Priori, quam otioſis, aut vagè diſcurrentibus infligenda, cum in Regula mandetur, ſemper aliquid boni operari. Nec volumus quod Priores, aut quicunque Maiores; permittant quoquomodo ſuos ſubditos otiosè diſcurrere, vel vagari. Clerici ſtudeant, ſecundum quod fuerint diſpoſiti, & ſemper poſt diuina peracta occupentur circa virtutes. Fratres vero laici, & ſemifratres ad arbitrium ſui Prioris laborent, non ſolum intra Conuentum, ſed etiam extra, quilibet in arte ſua, & opere ſuo, vel quocunque alio ſub pœna inobedientium eis infligenda. Et Fratres tam clerici, quam laici, & ſemifratres, ſine murmure operentur, vbi & quando aliquid diſpenſandum, & laborandum eſt, proprietatis vitio penitus abdicato.*

153 Notent iuniores, verba illa Regulæ, *audiuimus quoſdam inter vos ambulantes inquietè, nihil operantes*, &c. non poni ab Alberto quaſi inter Carmeli Eremitas, quibus Regulam dedit, tales inuenirentur, ſed ea poſuiſſe referendo verba Apoſtoli 2. *ad Theſſalon.* 4. qui ea ſcripſit, & à quo ſumpta ſunt plura verba huius capitis.

De Silentio.

Cap. XVII.

154 *Commendat autem Apoſtolus ſilentium, cum in eo præcipit operandum. Et quemadmodum Propheta teſtatur: Cultus iuſtitiæ ſilentium eſt. Et rurſum: In ſilentio, & ſpe erit fortitudo veſtra. Ideoque ſtatuimus, vt dicto Completorio ſilentium teneatis, vſque ad primam dictam ſequentis diei. Alio verò tempore, licet ſilentij non habeatur obſeruatio tanta, diligentiùs tamen à multiloquio caueatur. Quoniam ſicut ſcriptum eſt, & nihilominus experientia docet: In multiloquio non deerit peccatum: Et qui inconſideratus ad loquendum, ſentiet mala. Item, Qui multis vtitur verbis, lædit animam ſuam. Et Dominus in Euangelio: De omni verbo otioſo, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij. Faciat ergo vnuſquiſque ſtateram verbis ſuis, & frenos rectos ori ſuo, ne fortè labatur, & cadat in lingua, & inſanabilis caſus eius ſit ad mortem, cuſtodiens cum Propheta vias ſuas, vt non delinquat in lingua ſua. Et ſilentium, in quo cultus iuſtitiæ eſt, diligenter, & cautè ſtudeat obſeruare.*

155 Commendatur hic etiam ſilentium, conformiter,

quo

quoque ad doctrinam Patrum, & Doctorum, eorum præcipuè, qui Regulas pro Monachis ediderunt. Vt videre eſt Regula S. Auguſtini *c.* 10. S. Benedicti *c.* 3. Saluatoris apud S. Brigittam *c.* 6. & Minimorum *c.* 8. §. 36. De quo etiam D. Auguſtin. *ad Fratres in Eremo in ſermon. de ſilentio* D. Chryſoſtomos *hom.* 17. *in epiſt. ad Epheſ.* D. Gregorius *lib.* 7. *moral. c.* 17. Petrus Damian. *ſerm.* 2. *de vitio linguæ.* D. Bernardus *in ſerm. de tripl. cuſt.* D. Bonauentura *lib.* 3. *phar. c.* 3. De eo etiam ex aliis Patrum, & Doctorum teſtimoniis aliqua dixi in opere de *Refor. Regularium c.* 5. *à* a. 12. & agunt Regulæ noſtræ, & aliarum Expoſitores.

157 Eſt etiam obſeruantia ſilentij vna ex illis, quæ in Regula noſtra proponuntur; non vt mere conſilia, ſed vt præcepta ad culpam venialem obligantia. Ita enim ſupponunt Regulæ Expoſitores, ſpecialiter Gratianus *ſuprà c.* 10. *maximè* §. 3. Thomas de Ieſu *hic. Gloſſa* 3. Id probans ex verbo illo, *Idcoque ſtatuimus*, quod denotat præceptum & non merum conſilium; ſecundò, ex eo quod propterea hic punctus Regulæ mitigatus fuerit ab Innocentio IV. tertiò, quia ita conſuetudine, & communi Ordinis conſenſu receptum eſt, vt nullus vnquam de eo dubitauerit. Quibus adde, quòd cum obſeruantia ſilentij iure communi præcipiatur Monachis *c. cum ad Monaſt. de ſtat. Monach.* mirum etiam non erit, quòd à Regula, maximè prout ab Innocent. IV. confirmata, qui fuit poſterior Innocent. III. qui dictum caput *cum ad Monaſteriorum* edidit, ſtatuatur etiam ſub obligatione præcepti, iuxta ea quæ dixi *tom.* 1. *cap.* 7. *num.* 25. ex Gratiano ibi relato.

158 Obligat autem hoc præceptum tam Prælatos, quàm ſubditos ſicut & alia Regulæ documenta. Vnde quamuis in Conſtitutionibus permittantur colloquia aliqua tempore ſilentij, id tamen intelligendum eſt, quando ea commodè in aliud tempus differri non poſſint. Nomine quoque ſilentij à Regula præcepti non ſolum intelligitur ceſſatio à locutione, ſed à quolibet alio ſtrepitu, qui alios poſſet inquietare. Vnde in Conſtitutionibus *p.* 1. *c.* 6. *num.* 3. dicitur: *Neque in verbo, vel alio modo ſtrepitum faciant, vnde dormientes poſſint inquietari, ſub pœna grauis culpæ per tres dies.* De his Thomas de Ieſu ſupra.

159 Nota vlterius, quòd cum Regula præcipiat obſeruantiam ſilentij poſt Completorium, cum id nequeat obſeruari, ſi poſt Completorium fiat cœna, aut refectiuncula, ideo in Conſtitutionibus *p.* 1. *c.* 5. *num.* 1. ſtatutum eſt, vt quando fieri poteſt ſine ſcandalo, dicetur Completorium poſt dictam cœnam, ſeu refectiunculam; quando verò id non poterit obſeruari (prout regulariter contingit, quia ſemper populus deſiderat, vt Completorium dici poſſit hora competenti, vt illi poſſit aſſiſtere, & ita ante cœnam, vel refectiunculam) vel in Conuentibus ſtudiorum propter conferentias ſtudentium; tunc iuxta mentem earundem Conſtitutionum omnia debent fieri *ſilenter*; per quod, quantum fieri poteſt, ſatisfit intentioni Regulæ. Idque conforme eſt Sacræ Script. *Ioannis* 11. vbi dicitur, quòd Martha *vocauit Mariam ſororem ſuam ſilentio dicens, Magiſter adeſt, & vocat te.* Vbi pro eodem habetur ſilentium, ac ſecretè loqui. Sic colligo ex Gratiano *ſup. c.* 10. §. 3. Maximè ex S. Franciſco de Paula, qui cum in Regula Minimorum ipſis præcepiſſet obſeruantiam ſilentij *à Completorio vſque ad primam* prout etiam præcipitur in noſtra Regula, ſubiungit immediatè, *ac religioſè loqui ſtudentes*, ſatis denotans Regulare ſilentium non frangi ſubmiſſa locutione. Prout etiam id explicat in ſequentibus.

160 Maximè notandum tanti haberi in Religione obſeruantiam ſilentij, vt illud frangenti imponatur in Conſtitutionibus *vt ſupra* pœna comedendi in terra panem, aquam per tres dies. Propter quam fortè cauſam, cum in primitiua Regula Alberti poſt ſtatutum ſilentium decerneretur. *Niſi fortè neceſſitas, vel cauſa rationabilis, aut licentia Prioris ſilentium interrumpant*, ſublata ſunt hæc verba ab Innocentio IV. in correctione, & mitigatione, de qua in præſenti. Ad excludendum videlicet faciles excuſationes fractionis ſilentij, vt maiori cum cautione, & ſolitudine obſeruetur. Licet hoc non obſtante, ſi talis neceſſitas, vel cauſa rationabilis verè ſubſiſtant, aut legitima Prioris licentia, frangi poſſit ſilentium ſine fractione Regulæ. Grat. *ſup.*

Quomodo Innocentius in hac Regula correctione mitigauerit rigorem primitiuæ, eo quod in primitiua obſeruari deberet ſilentium à dictis veſperis *vſque ad dictam tertiam ſequentis dies*; in iſta verò ſolum à dicto completorio *vſque ad primam ſequentis diei*, conſtat ex dictis *ſupra* a. 28. & 29. 161

De humilitate, ad Priorem exhortatio.

Capvt. XVII.

Tv autem, Frater Brocarde, & quicunque poſt te inſtitutus fuerit Prior, illud ſemper habeatis in mente, & ſeruetis in opere, quod Dominus ait in Euangelio: Quicunque voluerit inter vos maior fieri, erit miniſter veſter, quicunque voluerit inter vos primus eſſe, erit veſter ſeruus. 162

Continet hoc caput exhortationem B. Brocardo tunc temporis Generali Ordinis, & aliis ſuis ſucceſſoribus, vt non cum imperio, ſed cum humilitate ſubditos gubernent. Quod etiam faciunt alii Regularum conditores, videlicet S. Baſilius *in Regulis fuſioribus interrog.* 3. S. Auguſtinus *in Regula c.* 43. S. Benedictus *c.* 7. S. Franciſcus *c.* 10. Saluator in Regula apud S. Brigittam *c.* 3. Quod ſatis colligitur ex teſtimonio Chriſti in Regula adducto, & ex doctrina Patrum, præſertim D. Gregorij 2. *parte paſtor. cap.* 6. & aliorum, dum exponunt locum illum Euangelij in Regula relatum, & illud 1. Petri 5. *Paſcite qui in vobis eſt gregem, &c. neque, vt dominantes in cleris, ſed forma gregis ex animo.* 163

De honorando Priorem, ad Fratres exhortatio.

Capvt. XVIII.

Vos quoque cæteri Fratres, Priorem veſtrum honorate humiliter: Chriſtum potius cogitantes, quàm ipſum, qui poſuit illum ſuper capita veſtra: & Eccleſiarum præpoſitis etiam ait: Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit, vt non veniatis in iudicium de contemptu, ſed de obedientia mereamini vitæ æternæ mercedem. Hæc breuiter ſcripſimus vobis, conuerſationis veſtræ formulam ſtatuentes, ſecundum quam viuere debeatis. Si quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum rediens, reddet ei: vtatur tamen diſcretione, quæ virtutum eſt moderatrix. 164

Hoc ſimiliter caput continet exhortationem ad Fratres, vt Priorem ſuum humiliter honorent, *Chriſtum potius cogitantes, quàm ipſum.* Quod etiam video admoneri in Regula S. Auguſt. *cap.* 2. & 23. & in Regula S. Benedicti *cap.* 5. & 72. & in Regulam S. Franciſci *cap.* 10. ac in Regula Societatis Ieſu 3. *p. cap.* 1. *num.* 25. Hic autem honor multis modis præſtari poteſt. Primò, diligenter præſtando auditum loquentibus. Secundò, reuerenter alloquendo. 165

Tertiò, venientibus aſſurgendo. Quartò, ſedentibus decenter ſtando. Quintò, incedentes comitando. Sextò, tranſeuntibus, vel alibi inclinando. Septimo, propriam operam in ſeruitiis exhibendo. Octauò, honorabiliora vt fercula, veſtes, &c. conferendo. Nonò, propriam magnificentiam ad illorum præſentiam deponendo, vt caputium, pileum, &c. Decimò, ipſos præferendo in omnibus, vt in eundo, deſcendendo, loquendo, ſedendo. D. Antoninus 4. *parte tit. 5. cap. 10. §. 1.* Aluarez *de vita Religioſa lib. 6. c. 9. §. Exterias verò*, Peirinis *tom. 1. de ſubdito, q. 1. cap. 2. §. dico 5.*

166 Quamvis autem præfatum capitulum Regulæ de honorando Priore, quantum ad illud de ipſo honorando *Chriſtum potius cogitando, quam ipſum*, merum conſilium videatur, ad nullam culpam obligans; quatenus tamen eſt intimatio obligationis iure naturali, & diuino debitè reuerendi, & honorandi Superiores, non eſt merum conſilium, ſed continet præceptum ad culpam obligans. Ratio eſt, quia Prælatis debetur à ſuis ſubditis ex debito legali iuſtitiæ honor, & reuerentia. Ita enim colligitur ex Sacra Scriptura *ad Rom. 13. Cui honorem*, habita relatione ad poteſtatem, de qua initio dixerat; *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. 1. ad Timoth. 5. Qui bene præſunt Presbyteri duplici honore ſunt digni.* Quod declarans Gloſſa, ait: *Non ſolùm ſublimi honore, ſed terreno.* Et *ad Rom. 12. Honore inuicem præuenientes.* Quod exponens ad *Philip. 2.* ait. *Superiores inuicem arbitrantes*; quaſi dicat; vos honore inuicem præuenire propriè poteſtis, quia ſinguli ſingulos inuicem Superiores arbitrari debetis. Item ex *can. quamquam omnes diſt. 23. & cap. debent. de offic. Iud. ord.* Maximè ex Fratribus, videlicet S. Ignatio *epiſt. ad Smyrnenſes*, Cypriano *lib. 3. epiſt. 9.* & refertur *can. Deo noſtro diſt. 93.* D. Gregorio *3. paſt. adm. 5.* D. Thom. 2. 2. q. 102. *art. 2.* D. Antonino *vt ſupra.* De quo etiam Expoſitores S. Thomæ ibidem, Nauarr. *cap. int. ver. concl. 5.* Summiſtæ *ver. honor.* Aluarez *ſuprà dicto cap. 9.* & alij, quos refert, & ſequitur Peirinis *dict. cap. 28.* Adde, huiuſmodi obligationem eſſe aliquando ſub mortali, vt ſi ex ſuperbia, vel contemptu omittatur; aliquando ſub veniali, ſi id ſolum fiat ex inaduertentia, vel negligentia, ſeu in re parui momenti. Peirinis *ſupra §. dico 6.*

167 Quid ſit contemptus, de quo Regula in hoc capite loquitur, habes ex dictis *tom. 1. c. 8. n. 17.* Eum verò ſic definit, *ſuper hunc textum Regulæ c. 1.* noſter Soreth. *Contemptus & quædam Religionis ſubuerſio, verè venenum inſanabile, nam contemptus tradit hominem impœnitentiæ: impœnitentia obſtinatione firmatur; & hoc peccatum neque in hoc ſeculo remittitur, nec in futuro.* Sano modo hoc intellige, lector. Plura etiam de illo Gratian. *ſuprà cap. 11. §. 4.*

168 Circa illud, *ſi quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum redierit, retribuet ei*; nota id quod dixi t. 2. *cap. 7. n. 22.* opera ſupererogationis non eſſe prohibita Religioſis noſtris, ſed potius illis permiſſa; maximè accedente conſenſo Prælati; iuxta dicta *ibidem* ex D. Baſilio, & Benedicto. Conſonant etiam alia, quæ Soreth. ſuper hunc *text. cap. 3.* Grat. *ſupra cap. 12.* & Thom. de Ieſu *ſupra epilogum Reg. dub. 2.* ex Patribus ſcribunt.

169 Pro diſcretione tamen, qua vtendum, quia *eſt virtutum moderatrix*, legantur *c. præſentiam 1. q. 5. & c. 1. de offic. cuſtod.* Sorethius *ſup. dub. 3.* Gratianus *ſup. §. 3.* Thom. de Ieſu *etiam ſup. dicto dub. 2.* apud quos plurium Patrum teſtimonia. Quibus iunge D. Gregorium *lib. 1. moral. cap. 24.* D. Bernardum *ſerm. 58. in cant.* & Laurentium Iuſtinianum *de lign. vita c. 3.*

Hæc de Regulæ expoſitione.

VT tamen feruentius Fratres noſtri ad ipſius obſeruantiam excitentur, eò magis quòd ſpecialiori titulo filij Virginis Deiparæ Mariæ dicuntur, libet in præſenti quaſi quoddam parergon nequaquam importunum attexere Tractatulum quendam breuem de Analogia, ſeu conformitate noſtræ Regulæ cum vita eiuſdem Sanctiſſimæ Virginis, qui eſt in Speculo Ordinis *pag. 51.* & affertur in fine expoſitionis Regulæ Soreth, & in Diſciplina Regulari Gratiani *p. 1. c. 2. §. 2.* Quamvis autem author ipſius ſine nomine ponatur in Speculo Ordinis, & Gratianus putet eſſe Ioannem de Cimineto, antiquum Ordinis Theologum, credo tamen non eſſe niſi Ioannem de Baccone celeberrimum, & antiquum Doctorem, quia in Catalogo operum ipſius hoc opuſculum recenſetur. 170

Tractatus de conformitate Regulæ Carmelitarum cum vita SS. Virginis Mariæ.

CVIuſlibet Religionis titulus ortum habet à loco, vel à Sancto. A loco quidem, vt à Ciſtertio Ciſtercienſes: quomodo Ordo noſter à loco Carmeli eſt intitulatus. A Sancto; vt eum ſucceſſores vitam, & Regulam ſibi eligunt obſeruandam, quam aliquis Sanctorum ſibi elegerit, prout Canonici nigri dicuntur de Ordine S. Auguſtini. Et iſto modo Fratres Ordinis Beatæ Mariæ in Bullis Apoſtolicis ſumus nominati. Elegimus enim Regulam, cuius multa ſimilia puncta Beata Virgo Maria in vita ſua ſeruare curauit. In primis conſtat eam perfectè obedientem fuiſſe. Angelo enim nuncianti reſpondit: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundum verbum tuum:* Et de hoc in Regula: *Priori obedientiam promittant quilibet aliorum, & promiſſam ſtudeat operis veritate ſeruare.* Conſtat etiam eam proprium abdicaſſe. Abſit enim à Regula Apoſtolica, quæ via perfectionis nuncupatur, excluſam fuiſſe. De qua Regula ſcriptum eſt Actuum 11. *Omnes, qui credebant erant pariter, & habebant omnia communia.* Et infra capitulo quinto: *Et nullus ſuam eſſe dicebat.* Et de hoc in Regula: *Nullus Fratrum aliquid ſibi eſſe proprium dicat, ſed ſint vobis omnia communia*, &c. Conſtat eam caſtitatem fideliter ſeruaſſe, de qua ſcriptum eſt: *Ecce Virgo concipiet, & pariet filium.* Et de hoc in Regula. *Accingendi ſunt lumbi cingulo caſtitatis.* Secundò idem patet per ſpecialia capitula. Legitur de ea, quod frequenter viſitauit loca Baptiſmi Chriſti, & vbi Chriſtus ieiunauit; quæ ſunt loca deſerta ſecundum Magiſtrum in hiſtoriis, & ſic eremiticæ vitæ apta. Viſitauitque loca habitata, Nazareth ſcilicet, & Bethleem. Et quia loca eremitica, & alia erant ſibi cara, ideo ſimile dicitur in Regula: *Loca autem habere poterit. poteritis in eremis, vel vbi nobis donata fuerint, &c.* Item concordant Sancti, quod cùm Angelus nunciabat Filij Dei incarnationem, eam in ſeparata camera contemplantem inuenit. Et de hoc in Regula: *Iuxta ſitum loci, quem inhabitare propoſueritis, ſinguli veſtrum ſingulas habeant cellulas ſeparatas.* Præter hæc cum edentibus, & bibentibus vixit in communi loco, vt in Nazareth in parentum domo, in quo communem commendauit refectionis locum. Propter quod dicitur in regula: *In communi refectorio ea, quæ vobis erogata fuerint, ſumatis.* Legitur quoque de ea in libro *de floribus Sanctorum*, quod cùm ad Templum à parentibus fuerat ducta, non ſolitaria, ſed cum aliis virginibus in Templo erat dimiſſa. Vnde quoad 171

com

Digitized by Google

commune oratorium ſubditur in Regula: *Oratorium conſtruatur in medio cellularum.* Collegium tenuit cum Ioſeph laico, & cum Ioan. Euangeliſta ſummo Clerico, vtroque in ſuo ſtatu viro deuoto. Sic Ordinem noſtrum in laicis, & clericis conſtitui voluit, & vtriſque in Regula horas deuotionis diſtinguit. Vnde de clericis dicitur. *Hi qui horas Canonicas cum Clericis dicere norunt, &c.* De laicis quoque ſubiunctum eſt: *Qui verò eas non nouerunt, &c.* Hieronymus in quadam Epiſtola *ad Chromatium, & Eliodorum* dicit, quòd beata Virgo hanc Regulam ſibi ſtatuit, vt à mane vſque ad tertiam orationibus inſiſteret, à tertia vſque ad nonam textrino operi vacaret; à nona ab oratione non recedebat, quouſque Angelus apparens eſcam ſibi dabat. Propter aſſiduitatem orandi, quam exercuit, dicitur in Regula: *Maneant ſinguli in cellulis ſuis, vel iuxta eas die, ac nocte in lege Domini meditantes, & in orationibus vigilantes.* Propter continuitatem operandi dicitur ibidem: *Faciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper diabolus vos inueniat occupatos, ne ex otioſitate veſtra aliquem intrandi aditum ad animas veſtras valeat inuenire.* Quod vſque ad nonam ieiunauit, de ieiunio nos introduxit. Vnde in Regula. *Ieiunium ſingulis diebus à feſto Exaltationis ſanctæ Crucis, &c.* Quod cibum ab Angelo ſuſcepit, nos introduxit, cibis tantum ſobriis, quæ vitæ congruunt ſpirituali, non carneis, & laſciuitote veſcendum. Vnde ibi: *Ab eſu carnium abſtineatis, niſi infirmitas, vel debilitas, &c.* Silentium multum ſeruauit. Non enim legitur in Euangelio locuta fuiſſe niſi quater, vt dicit Bernardus, ſcilicet Angelo in annunciatione, Elizabeth in ſalutatione; in nuptiis, in Cana Galilææ, & Filio in eius inuentione. De hoc in Regula, & primò in generali: *Commendat autem Apoſtolus ſilentium, cùm in eo præcipit operandum, &c.* Et in ſpeciali cùm ſubditur: *Ideoque ſtatuimus, vt dicto Completorio ſilentium teneatis vſque ad primam dictam ſequentis diei.* Conſtat eam ſimplicitatem dilexiſſe. Quando enim fuit in Betbleem, vbi Filium pareret, in adiutorium, non equum, ſed aſinum ſecum duxit, vt dicitur in hiſtoriis. De hac noſtra ſimplicitate dicitur in Regula: *Aſinos, ſiue mulos habere poteritis, &c.* Conſtat etiam eam in magna fide, ſpe, & charitate ſtabilem fuiſſe, cùm in Filij ſui paſſione permanſit, alij verò eo relicto fugerunt. De perfectione charitatis dicitur in Regula: *Induenda eſt lorica iuſtitiæ, vt Dominum Deum veſtrum ex toto corde veſtro diligatis, &c. & proximum veſtrum, &c.* De fide ſubiunctum eſt: *In omnibus ſumendum eſt ſcutum fidei, vt poſſitis, &c.* De ſpe ſequitur: *De ſolo Saluatore ſperetis ſalutem.* Ad ſtatum veluti prædicatoris peruenit. Poſtquam enim Dei Filium conceperat, magnum ſermonem fecit. Primò, Deum laudando, & dicendo: *Magnificat anima mea Dominum, &c.* Secundò, ad mores applicando ibi, *Et miſericordia eius à progenie in progenies.* Tertiò ad propoſitum modo ſermonis in fine Prophetias allegando, dicens: *Sicut locutus eſt ad Patres noſtros, &c.* Vnde in Regula; *Gladius autem ſpiritus, quod eſt verbum Dei, abundanter habitet in ore, & in cordibus veſtris, &c.* humilitatem ſeruauit ad Deum dicens: *Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ, &c.* Sic in Regula debent ſubditi ad Prælatum. Vnde ibi. *Vos quoque cæteri Fratres Priorem veſtrum honorate humiliter.* Humilitatem tenuit ad minorem. Cùm enim eſſet Mater Dei; tribus menſibus miniſtrauit matri ſui Præconis. Vnde in Regula inſtruuntur Priores de humilitate ſic: *Illud ſemper habeatis in mente quod Dominus ait in Euangelio: Quicunque inter vos voluerit maior eſſe, erit miniſter veſter.* Et quia ſuper omnes virtutes prædictas adhuc alias habuit innumeras præter has, quæ in Regula ponuntur, ideo ſupererogatio nobis indulgetur. De hac in Regula: *Si quis autem ſupererogauerit, Dominus cùm redierit, reddet ei.* Sic igitur, patet quòd meritò Regulæ Ordo titulum habet beatæ Mariæ. Vnde idem *Innocentius IV.* qui Regulam declarauit, dans licentiam confitendi, & prædicandi, ſic ſcripſit citò poſt: *Dilectis filiis Priori Generali, & Prouincialibus Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.* Ex tunc Romani Pontifices vſque in hodiernum diem ſuis Bullis, & litteris in principio prædictum titulum *Beatæ Mariæ* conſcribunt. Et Ioannes XXII. in priuilegio exemptionis perhibet teſtimonium ſuper iſtis dicens: *Sacer Ordo veſter in agro Domini plantatus, & Glorioſæ Virginis Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus, Apoſtolicis gratiis digne meretur attolli.*

Hæc Author huius opuſculi, deuotè ſanè, vel ad 172 hoc quòd Fratres noſtri maiori in ſanctiſſimam Virginem deuotione accendantur, ea tamen ſimplicitate ſermonis, quàm tempora, in quibus ſcripſit, tolerabant, nec eum ex proprietate, quàm rigor Theologicus expoſtulare videtur hac tempeſtate. Nunc iam ad noſtri Maris magni expoſitionem reuertendum.

Circa §.8. Maris Magni.

CONtinetur in hoc §. Bulla Eugenij IV. per quam 173 moderantur Capitula Regulæ Alberti confirmatæ ab Innocentio IV. & aliis Pontificibus, quoad duo, ſcilicet, quoad abſtinentiam carnium, ita ſcilicet, quòd non obſtante, quod in Regula prædicta caueretur expreſsè, quod Fratres abſtinerent à carnibus, *niſi pro infirmitatis, aut debilitatis remedio ſumantur*, poſſent nihilominus *tribus diebus ſingularum ſeptimanarum, præterquam in Aduentu, & Quadrageſima, & aliis generaliter prohibitis diebus, carnibus veſci.* Item quoad manſionem continuam in cellulis, ita ſcilicet, quod non obſtante, quòd in Regula præciperetur quod Religioſi manere deberent *in cellulis ſuis die, ac nocte in lege Domini meditantes, ac in orationibus vigilantes*, poſſent nihilominus *horis congruis in eorum Eccleſiis, & illorum clauſtris, ac per earum ambitus manere, & deambulare.* Obſeruantibus etiam Regulam ſic mitigatam facultatem concedit Pontifex, vt ipſis plenaria remiſſio concedi poſſit in articulo mortis. Ponit tamen ad hoc duas conditiones; Prima, quod Fratres propter huiuſmodi gratiam ad illicita in poſterum committenda procliuiores non fuerint. Secunda, quòd per vnum annum ſingulis feriis ſextis ieiunent.

Circa primam conceſſionem de manducatione car- 174 nium tribus diebus nota; quòd cùm in ipſa non exprimeretur an, illis diebus, quibus carnibus veſci poſſunt Fratres: ieiunare tenerentur, propterea id poſtulatum eſt à Pio II. & ab ipſo in Bulla, de qua §. *ſequenti* dicetur, data eſt facultas Generalibus ad diſpenſandum in hoc puncto.

Circa ſecundam conceſſionem de manſione, ſeu 175 deambulatione in Eccleſiis, clauſtris, aut per earum ambitus nota primò, quòd, iuxta dicta *ſuprà num. 77.* cùm in Regula, dum præcipitur talis manſio in cellulis, dicatur; *Niſi aliis iuſtis occaſionibus occupentur*, dici poteſt hanc Eugenij conceſſionem fuiſſe veluti explicationem Regulæ, & dictorum verborum Ioannes Pintus de Victoria inferius referendus. Præſertim, cùm iuxta dicta ibidem, dictio *Iuxta*, quæ ponitur in Regula, dum dicitur; *Maneant ſinguli in cellulis ſuis, vel iuxta eas*, importet vicinitatem cum aliqua diſtantia, & verificetur etiam in aliqualiter diſtantibus. Nota ſecundò, quòd, cùm Pontifex in hac conceſſione nullum verbum habeat de moderatione, ſeu mitigatione Regulæ quantùm ad exercitium iugis, & continuæ orationis, ſed ſolùm quantùm

ad

ad manſionem in cellulis, propterea, iuxta dicta in Opere de Reformatione *cap. 4. num. 2. & ſuprà, n. 78.* exercitum iugis, & continuæ orationis a Regula præceptum, non eſt vllo modo Fratribus noſtris diſpenſatum, aut mitigatum, ſed manet in ſua vi, & rigore. Nec id mirum, ſiquidem non eſt tale præceptum de continuitate phyſica, aut metaphyſica, ſed ſolum morali, iuxta dicta etiam *ſupra n. 79.* Et tale præceptum adimpletur, ſiue per orationem vocalem, ſiue per mentalem, examen conſcientiæ, orationes iaculatorias, aut pias aliàs conſiderationes, ſiue ſpeculationes, iuxta dicta etiam *ſuprà num. 82.* Eo etiam præſertim, quòd prædictum orationis exercitium haberi poteſt in omni, & quocunque loco, iuxta illud Pſalm. 102. *In omni loco dominationis eius benedic anima mea Domino*, & illud 2. ad Timoth. 2. *Volo viros orare in omni loco*, & Patrum doctrinam. Nec Patres noſtri poſtulauerunt mitigationem Regulæ, quoad orationem, vt ex Bulla Eugenij patet, & ea mente Sorethi, Coræ, & aliorum noſtrorum Authorum docet Ioannes Pintos de Victoria *in Hierarchia Carmelitarum, tract. 2. cap. 54.* reprehendens Thomam de Ieſu oppoſitum dicentem *lib. 1. antiquit. cap. 4. & in expoſitione Regul. part. 1. dub. 4. § tertio accedunt & parte 3. dub. 1.* nec poſtulare debebant, cùm tale exercitium potiſſimus noſtræ Religionis ſcopus ſit. De quo bene ipſe Thomas *dict. dub. 4.*

176 Quoad remiſſionem illam plenariam peccatorum, quam Pontifex concedit pro articulo mortis obſeruantibus Regulam ſic ab eo moderatam, nota eam denotare tum plenariam abſolutionem peccatorum ipſis tribuendam à Superiori, vel alio idoneo Sacerdote, vt dicitur in Bulla; tum etiam indulgentiam plenariam. Ita enim communiter eſt intellecta hæc conceſſio, ſeu gratia, & circumſtantiæ ipſius, ſcilicet articulus mortis, pro obſeruantibus tantum eſſe conceſſam, & onus ieiunij impoſitum per annum, id manifeſtant. Et quidem quatenus hæc conceſſio importat plenariam abſolutionem peccatorum quamvis videatur inutilis, eo quod quilibet Confeſſarius, imo ſimplex ſacerdos in caſu neceſſitatis poſſit in prædicto articulo eam concedere, iuxta communem doctrinam Doctorum; nihilominus inutilis non eſt, eo quòd peccata confeſſa, & abſoluta etiamſi ſint reſeruata, ex vi talis priuilegij pro articulo mortis conceſſi, non debent iterum confiteri, etiamſi in tali articulo mortis conſtitutus tum non moriatur. In quo differt hic modus abſolutionis per ſimilia priuilegia ab ea, quæ fieret à quocunque ſacerdote, ſeu alio confeſſore ſine illis; iuxta dicta *tomo 1. cap. 19. n. 28.* ex Soto, & Suarez illic relatis.

177 Quatenus verò prædicta conceſſio importat indulgentiam plenariam nota, quòd iuxta dicta *tom. 3. verbo indulgentia quoad Regulares, num. 10.* non obſtante, quod Paulus V. omnes indulgentias Regularibus conceſſas reuocauerit, aliquas de nouo concedendo; nihilominus pium, & probabile eſt per talem reuocationem reuocatam non eſſe hanc, vel ſimiles indulgentias pro articulo mortis Regularibus conceſſas. Eo quòd ſpeciali nota dignæ eſſe videantur, & non nominentur à Paulo V. in præfata reuocatione, iuxta dicta etiam *tom. 1. cap. 3. n. 19.* Quod etiam tenent Peirinis dictis locis à me relatus & Alphonſus Leo *dict. n. 10.* citatus, ac Reuerendiſſimus Theodorus Stratius *in Inſtructione pro Fratribus Carmelitis Romæ impreſſa, cap. 10. n. 9.*

178 Maximè notandum obligationem illam annui ieiunij ſolum eſſe, vt Fratres noſtri potiri poſſint gratia huius conceſſionis, non vt vti, aut gaudere poſſint priuilegio mitigationis Regulæ, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. num. 5.* ex Ioanne Pinto de Victoria ibi relato. Quod maximè confirmat Reuerendiſſimus Stratius *dicto cap. 10. num. 5.* vbi ad ſedandas conſcientias Fratrum declarauit prædictum ieiunium iniunctum fuiſſe ab Eugenio in hac Bulla ſolum pro obtinenda dicta gratia plenariæ remiſſionis ſuorum peccatorum, ſeu indulgentia plenaria, non verò vt poſſint vti prædicta Regulæ mitigatione. Quod colligit primò ex contentu Bullæ. Secundò, ex eo quod ſi tale ieiunium iniunctum eſſet pro potienda gratia mitigationis Regulæ, proculdubio in Conſtitutionibus Ordinis, maximè illis, quæ poſt dictam mitigationem editæ fuerunt Bruxellis anno 1466. id declaratum eſſet; cùm tamen nec ibi, nec alibi mentio facta ſit talis ieiunij. Tertiò ex ſimili conceſſione eiuſdem Eugenij pro Ciſtercienſibus Caſtellæ, vbi pro conſecutione indulgentiæ plenariæ cuiuſdam eadem conditio ieiunij annui, & eiſdem ferme verbis ponitur. Quibus adde, quòd cùm Sixtus IV. infra in hoc Mari magno §. 102. retuliſſet, & confirmaſſet hanc mitigationem ab Eugenio factam, nullatenus refert dictam conditionem annui ieiunij, ac proinde clarè denotare videtur eam non fuiſſe poſitam ab Eugenio pro potienda gratia dictæ mitigationis. Imo addendum, quòd caſu dato quòd Eugenius voluiſſet dictum ieiunium annuum neceſſarium eſſe pro potienda gratia dictæ mitigationis, cùm tamen Sixtus hanc conditionem non poſuerit, & ſine illa confirmauerit, imo innouauerit Eugenij mitigationem, exiſtimandum eſt illam neceſſariam non eſſe. Solum ergo, vt dixi, conditio talis ieiunij neceſſaria eſt pro conſecutione gratiæ dictæ plenariæ remiſſionis peccatorum.

Addendum præterea, neque ad hanc gratiam potiendam neceſſarium eſſe modo tale ieiunium, eò quod ſimilem gratiam; & clarioribus verbis conceſſit Sixtus relatus obſeruantibus dictam Regulam mitigatam, nullam apponens conditionem ieiunij. Prout patet *ex d. §. 102.* huius Maris magni. Præſertim, quòd plures aliæ Religiones ſimilem conceſſionem habent pro articulo mortis, prout retuli *eo verbo Indulgent. quoad Regulares num. 10.* & in huiuſmodi gratiis probabile ſit dari communicationem priuilegiorum, iuxta dicta *ibid. num. 8. & 21.* Similiter Paulus Quintus omnibus Religioſis pro articulo mortis ſine vllo onere, aut conditione indulgentiam plenariam conceſſit his verbis. *In cuiuſlibet vero mortis articulo, ſi pariter verò pœnitens, & confeſſus, ac Sacra Communione refectus, vel quatenus id facere nequiuerit, ſaltem contritus nomen Ieſu ore, ſi potuerit, ſin autem corde deuotè inuocauerit, etiam Plenariam.* Formula autem, qua vti poteſt Confeſſarius abſoluens Fratrem in articulo mortis conſtitutum, & indulgentiam plenáriam dictam, aut aliam ſimilem illi communicans, talis eſt, abſolutione peccatorum prius conceſſa. *Authoritate etiam Domini noſtri Ieſu Chriſti, & Beatorum Petri, & Pauli tibi indulta, & mihi commiſſa concedo tibi omnem illam indulgentiam peccatorum tuorum, quam poſſum concedere virtute priuilegiorum Apoſtolicorum noſtro Ordini conceſſorum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.* Vide Stratium *ſup. cap. 9.* & alia, quæ ſpectant ad intelligentiam huius Bullæ Eugenij IV. *dict. cap. 10.* ac dicenda infra *circa §. 102.* huius Maris magni, ac aliam conceſſionem Innocent. VIII. pro Seruitis, quam habes infra in ipſorum Mari magno §. 53. quæ eſt non ſolùm pro articulo mortis, ſed etiam pro vna vice in vita. 179

Circa

Circa §. 6.

180 COntinetur ſub hoc §. Bulla quædam Pij II. in qua cum ab ipſo peteretur, an ſcilicet cum Eugenius IV. in Bulla. §. *præcedenti* relata conceſſit eſum carnium, tribus diebus ſingularum Septimanarum: ieiunij quoque obſeruantiam à Regula præſcriptam pro illis diebus relaxauerit; & Pontifex facultatem concedit Priori Generali pro tempore exiſtenti, vt *perſonarum, locorum, & temporum qualitate attenta cum Fratribus* ſuper hoc *iuxta ſuæ conſcientiæ arbitrium* diſpenſare valeat. Circa quod illud animaduertendum, quod ſæpius timorati Religioſi pro illis, quæ iure communi facere poſſunt nihilominus ad maiorem conſcientiæ tranquillitatem ad Sedem Apoſtolicam recurrunt. Quod contingit in propoſito; cum enim, iuxta probabilem multorum ſententiam, quam tenent non ſolùm Caietanus, Henriquez, Toletus, Sanchez, & Diana, quos retuli *tom. 3. verb. Ieiunium num.* 11. ſed etiam Medina, Suarez, Azor, Ledeſma, & alij, quos citat, & ſequitur Paſqualigus *de Ieiunio diſp.* 267. diſpenſatus ad carnes, eſt etiam diſpenſatus à ieiunio pro illis diebus, quibus comedi carnes Religioſi noſtri potuiſſent tribus illis diebus, quibus carnes comedere poterant, non ieiunare, eo præſertim, quod à Papa Eugenio non ſolùm petiiſſent diſpenſationem in carnium comeſtione, ſed etiam in ieiunio, & dum diſpenſationem in primo conceſſerat, virtualiter etiam conceſſum videbatur pro ſecundo, nihilominus pro maiori ſuarum conſcientiarum quieti ad Papam recurſum habuerunt, dubij ſolutionem expectantes. Qui propterea prudentiſſimè rem Ordinis Generali decidendam commiſit pro ſuæ conſcientiæ arbitrio.

181 Pro verbis autem illis *conſcientiæ ſuæ arbitrium* nota, illis denotari idem, quod arbitrium boni viri, id eſt, quòd ſecundum rectam prudentiam fieri debet. Menoch. *de arbitr. lib. 1. quæſt. 8. num. 40.* Maſcard. *de probat. concl.* 414. Moneta *de commut. vlt. volunt. cap. 7. num. 46.* Vnde tale arbitrium ſemper debet eſſe regularum ſecundum ius commune. Alexan. *conſ. 65 n. 2. vol. 1.* Marta *de clauſulis p. 1. clauſ.* 305. Et per talem clauſulam nihil poteſt fieri contra æquitatem naturalem. Conſtantin. Rogerius *in repetitione l. ſi ſic, ff. de legibus* & *in tract. de iuris interpretatione verſicul. 12. & vltimo.* Marta *ſuprà.* Vide alia ad intentum apud Barboſ. *in tractat. de clauſ. Clauſula* 24.

182 Nota etiam, quòd quamuis ex vi facultatis hoc loco conceſſæ à Pio II. Ordinis Generalibus ad diſpenſandum, ſeu potius declarandum, ieiunium Regulæ non obligare tribus illis diebus, quibus iuxta Eugenianam conceſſionem carnibus veſci licebat, id actum ſit; nihilominus veluti in commutationem talium ieiuniorum Religio obſeruat alia ieiunia, quæ non continentur in Regula, nec ſunt inſtituta ab Eccleſia, quæ æquiualere videntur ieiuniis, in quibus diſpenſata eſt. Quæ porrò ſunt hæc ieiunia, conſtat ex Conſtitutionibus Ordinis *p. 1. cap. 4. §. 1.* vbi ſic. *Statuimus, quòd Fratres noſtri ieiunent omnibus vigiliis inſtitutis ab Eccleſia. In vigilia Corporis Chriſti, in ſingulis diebus præcedentibus quodlibet feſtum B.V. Mariæ, per Quadrageſimam, & Aduentum, in Quatuor anni temporibus, in Litania maiori, idest, in die S. Marci, ſi non in Dominica venerit, in tribus diebus Rogationum ante Aſcenſionem Domini, necnon in omnibus ſextis feriis, excepta illa, quæ eſt infra hebdomadam Paſchæ, cuius ieiunium in arbitrio Fratrum relinquimus.* Pariter etiam veluti compenſationem permiſſæ comeſtionis carnium in eiſdem Conſtitutionibus §. 2. ſic rigoroſè ſtatuitur contra Prouinciales, vel Priores comeſtionem carnium permittentes in Aduentu, & Feriis Quartis per totum annum. *Priores verò Prouinciales, & locales in Aduentu, includendo etiam primam Dominicam, ac Feriis quartis per totum annum comeſtionem carnium permittentes, teneantur abſolui ab eorum officiis, niſi euidenti neceſſitate, & manifeſtè cognouerint eos cum quibus diſpenſant, indigere.* Inſuper in prædicto §. 1. prohibetur in Aduentu eius lacticiniorum, prout in Italia, Romæ præcipuè, cum magno rigore obſeruari video.

Circa §. 10.

COncedit hoc loco Pontifex Vrbanus IV. facul- 183
tatem recipiendi loca, quæ feudalia, ſeu cenſualia non ſint, de conſenſu Diœceſanorum, ac in illis habere Eccleſias, campanile, & officia diuina, ac liberam ſepulturam, *Canonica iuſtitia, & Parochiali iure Parochialium, ac vicinarum Eccleſiarum in omnibus ſemper ſaluis.*

Circa quæ nota, ideo Pontificem nolle concedere 184
in hoc priuilegio receptionem locorum feudalium; nam bona feudalia non ſunt ſub dominio illius, qui ea poſſidet, ſed ſolùm, quoad vſum. Vnde propter hanc rationem bona feudalia non veniunt in confiſcatione bonorum, vt colligitur ex Iulio Claro *leg. 5. ſent. §. fin. q. 78. n. 7.* Neque etiam in generali obligatione bonorum veniunt feudalia propter eandem rationem. Andr. Gaill. *lib. 2. obſeruat.* 154. Similiter nec concedit bona cenſualia, tum quia illa ſunt aliis obligata: tum ne Religioſi illa recipientes obligati manerent ad cenſus ſolutionem, prout neceſſarium erat, ſiquidem onus cenſuale per ſe, ac directè tranſit ad quemvis rei, ſuper qua cenſus locatus eſt emptorem, legatarium, aliumque poſſeſſorem, qui proinde actione confeſſaria ſtatim conueniri poteſt. Quomodo autem à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 103. facultas iſta Vrbani IV. extenſa etiam videatur ad loca feudalia, ſeu cenſualia, eo loco dicetur.

Nota ſecundò, in hoc priuilegio concedi Reli- 185
gioſis noſtris poſſe habere in Eccleſiis, aut Oratoriis ſuis campanile, id eſt locum vbi ſunt campanæ. Conceditur etiam habere poſſe in huiuſmodi campanili *pro conuocandis Fratribus* campanam. Sed quod attinet ad verbum illud *pro conuocandis Fratribus* vſu etiam obtinetur, vt per illas vocetur populus ad conueniendum in templis, qui eſt principalis ipſarum finis. Quia tamen hic ſolum conceditur habere campanam, non campanas, notandum eſt, quòd, etſi per Extrauagantem, *Quia cunctos de officio cuſtodis* prohibeatur, ne Religioſi Mendicantes poſſint habere plures campanas, ſed tantum vnam, quia tamen ibi permittitur plures etiam habere, ſi id ſine lite, & contradictione conſuetum fuerit, ideo conſuetudine rationabili introductum eſt, vt plures etiam campanas habere poſſint. Imo etiam plures campanas pro refectoriis, Sacriſtiis, Capitulis, &c. Verba extrauagantis ſunt hæc. *Hoc edicto perpetuo ordinamus, quod Religioſi dictorum Ordinum Mendicantium in nullo Conuentu ſuo, ſeu loco plures campanas habeant ſine Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, ſed vna tantummodo pro loco quolibet ſint contenti.* Et inferius. *Cæterum Religioſis eiſdem permittimus, quod vbi hactenus plures campanas ſine lite, & contradictione qualibet in vſus duntaxat proprios habuerint, & nunc habent, illis etiam deinceps liberè vti poſſint. Aliis quibuſcunque per eos habitis intra trium menſium ſpatium de ſuis locis ſeu campanilibus deponendis, & nullatenus iterum reponendis.*

Verum

Digitized by Google

Verum campanulas, quæ in refectoriis, ſacriſtiis, capitulis, & aliis forſan officiis Religioſorum ipſorum conſueuerint habere, ſub iſta noſtra ordinatione nolumus comprehendi. Nec obſtat ſi contra hoc dicatur, quòd in *cap. patentibus de priuileg.* prohibentur Religioſi Templarij, Hoſpitalarij, & alij habere campanas in Oratoriis priuatis ſuarum domorum, quia, vt ibi notatur, hoc eſt contra iuſtitiam aliorum, Parochorum ſcilicet, quia ſolis Eccleſiis parochialibus id videtur permiſſum, cùm campana ſit vnum ex ſignis Eccleſiæ Curatæ, vt habent Alciatus *lib. 8. parerg. cap. 12.* Selua *de benef. part. 1. quæſt. 5. n. 82.* Valenzuela *conſ. 26. num. 1. & 2. tom. 1.* Reſpondeo enim hunc textum loqui ſolùm de priuatis Oratoriis Religioſorum, in iis enim non licet habere campanas, bene tamen campanulam aliquam. Sic intelligit hunc textum, & illum concordat cum *cap. nimis de exceſſibus Prælator.* Barboſa in Collect. *in dict. cap. patentibus, num. 6.* ex aliis Doctoribus. A quo benedicti debeant huiuſmodi campanæ, habes ex dictis *3. tom. verbo Benedictio, & benedicere, n. 14.* Non poſſe impediri Religioſis Mendicantibus pulſationem campanarum, etiam antequam pulſentur campanæ Maioris Eccleſiæ, præterquam in Sabbatho Sancto, habes etiam ex dictis *tom. 2. cap. 1. n. 43. & 44.* vbi etiam aliquas declarationes ſacræ Congregationis ad intentum addnxi. An, & quomodo pulſari poſſint campanæ tempore interdicti, conſtat ex dictis *tom. 3. verbo interdictum quoad Regul. præſertim, n. 26.* Campanas præterea inſtitutas eſſe, & pulſari debere, vt timeant dæmones, eoque ſonitu territi abſcedant, & vt repellantur procul hoſtiles exercitus, & vt fragor grandinum, procellæ turbinum, impetus tempeſtatum, & fulgurum, infeſta tonitrua, & ventorum flamina ſuſpendantur, ſpiritus procellarum & aeriæ tempeſtates proſternantur, habet Concilium Colonienſe *tit. de Conſtit. & conſuetudinibus, cap. 14.* Fuſch. *de viſitatione, lib. 1. cap. 14. n. 7.* Delrius *diſquiſit. Magic. lib. 6. cap. 3. q. 33. ad fin.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi, alleg. 26. n. 48.* apud quos etiam alia de campanis.

186 De aliis, quæ in hoc priuilegio continentur, ſcilicet de conſenſu Diœceſanorum requiſito ad receptionem Eccleſiarum; de libera ſepultura illis habenda; & de canonica iuſtitia, ſeu parochiali iure plura dicta ſunt in præcedentibus, & aliis locis Summæ ibi relatis, & propterea ab ipſis ſuperſedendum modò.

Circa §. 11.

187 Conceditur hoc loco à Ioanne XXII. Fratribus noſtris extenſio Conſtitutionis *Super Cathedram* à Bonifacio VIII. editæ, & à Clemente V. in Clementina *dudum de ſepult.* confirmatæ Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus ſuper prædicationibus faciendis, iniungendis pœnitentiis, abſolutionibus impendendis, ac ſepultura, & obuentionibus tam funeralium, quàm relictorum, datorum, & donatorum, & cæteris aliis in eadem Conſtitutione contentis. Ita vt eodem modo poſſent Prælati noſtri Ordinis præſentare aliquos Fratres idoneos pro audiendis confeſſionibus, & illi eas audire ſine approbatione, aut licentia. Quod tamen priuilegium vacare his temporibus propter reuocationem factam à Concilio Tridentino *ſeſſ. 23. cap. 15.* iuxta dicta *tomo 1. cap. 19.* & ſequentibus, communis ſententia tenet, niſi forſan in caſu raro, quo Epiſcopi ſine rationabili cauſa Religioſis idoneis ad audiendas confeſſiones ſibi præſentatis facultatem ad id negarent, iuxta dicta eo *cap. 19. num. 3.* De quo etiam in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini latè *circa* §. 1. & alia inferius *circa* §. 16. Maris magni Seruitarum, propter quandam Epiſtolam nomine ſanctæ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium ad Epiſcopum Piſanienſem tranſmiſſam.

Aduerte tamen cum Scholiaſte huius Maris magni inter priuilegia noſtrorum Patrum Diſcalceatorum *in Scholio ſuper iſtam Bullam* cauendum eſſe à Nauarro *in cap. placuit à n. 184. de pœnit. diſtinct. 6.* & Rodriguez *tom. 1. Quæſt. Regul. q. 59. art. 6.* quibus iunge alterum Rodriguez *in Compend. Reſol. 32. n. 6.* aſſerentibus diuerſo modo priuilegium hoc competere Prædicatoribus, & Minoribus, quàm Auguſtinianis, & Carmelitis, eo quod quoad illos inſertum eſt in corpore Iuris, non quoad iſtos. In quo manifeſtè falluntur, ſiquidem in Extrauagant. *frequentes de Iudiciis*, quæ eſt in corpore iuris, manifeſtè declarat Pontifex Ioannes XXII. qui eſt author illius, hoc priuilegium, quo quatenus pertinet ad Prædicatores, & Minores, habetur expreſsè in Extrauaganti *Super Cathedram*, & Clementina *Dudum*, extenſum fuiſſe à Bonifacio VIII. pro Auguſtinianis, & ab ipſo Ioanne XXII. pro Carmelitis, & ita præcipit pro omnibus illis obſeruari debere. Vnde ceſſant aliqua, quæ præfati Nauarrus, & vterque Rodriguez dicunt ad intentum, cum non videantur legiſſe huiuſmodi Extrauagantem *frequentes*. Exiſtimat etiam idem Scholiaſtes Ioannem de Cruce cum Nauarro, & Rodriguez ſentire. Sed oppoſitum in ipſo video. Etenim *lib. 3. cap. 4. dub. 1. conc. 2. §. ad hoc dico*, tenent ex iure communi competere hoc priuilegium Auguſtinianis, & Carmelitis. Sed, vt dixi, priuilegium hoc vacat his temporibus poſt Concilium Tridentinum, iuxta communem ſententiam, & ita quæ addoai, non ſunt valde neceſſaria. Eſſent tamen, ſi vera eſſet ſententia Nauarri, Ioannis de Cruce, & aliorum, quos refert, & ſequitur Barboſa, in Clement. *Dudum, de ſepult. n. 6. & 7.* & ego retuli loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini, exiſtimantium Concilium Tridentinum non derogaſſe ipſi. Quod tamen impugnant Suarez *tom. 4. de pœnit. diſp. 28. ſect. 5. n. 13.* & alij communiter. 188

189 De aliis, quæ in prædicta Extrauaganti, & Clementina continentur circa ſepulturam, funeralia, relicta, ſeu donata, &c. quia plura dicta ſunt in præcedentibus, & alia dicentur in ſequentibus, pro nunc omittuntur; ſicut in ſimili dixi de ſimili priuilegio extenſionis conceſſo à Bonifacio VIII. Eremitis S. Auguſtini in ipſorum Mari magno §.

Circa §. 12.

190 Multa priuilegia continentur ſub hoc §. Summorum Pontificum, ſcilicet Eugenij IV. Nicolai V. & Caliſti III. Omnia vero eo tendunt, vt damnent errores Ioannis de Poliaco, circa confeſſiones factas Mendicantibus, & ad compeſcendum alios, qui poſtquam prædicti errores damnati fuerant, eos ſuſcitare auſi ſunt, & Rectorem Vniuerſitatis Pariſienſis, qui litteras huiuſmodi Apoſtolicas non ſolùm recipere recuſauerat, ſed etiam occaſione ex illis ſumpta, contra prædictos Mendicantes procedere auſus fuerat.

191 Pro quorum maiori luce, præter dicta ſuperius in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 31. Minorum §. 50. Eremitarum S. Auguſtini §. 50. notandum, errorem Ioannis de Poliaco prædicti aſſerentis, quod confeſſi Fratribus Mendicantibus tenerentur etiam confiteri eadem peccata ſuo Parocho ſemel in anno, fundatum ab illo fuiſſe *in c. omnis vtriuſque, de pœnit. & remiſſ. §.* Vbi dicitur omnes fideles teneri omnia ſua peccata proprio ſacerdoti confiteri, aut alicui alteri de eius licentia atqui proprius ſacerdos

eſt

eſt ſolus Parochus: ergo huic, vel alicui de eius licentia tenentur omnes fideles ſua peccata confiteri. Fundari etiam potuit in Extrauagantibus Benedicti XI. Martini V. & Sixti IV. quas retuli loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini, in illis enim clarè videtur ſupponi id quod Ioannes ille de Poliaco intendebat.

192 Nihilominus huius Poliaci ſententia omnino reprobata eſt ab Eccleſia, propter Bullas Summorum Pontificum, ſcilicet Ioannis XXII. Eugenij IV. Nicolai V. Calliſti III. & Sixti IV. quos retuli in Mari magno Prædicatorum loco ſuperius relato, & qui huiuſmodi Bullis, de quibus in præſenti, referuntur, & in ſequentibus referentur. Colligitur etiam ex Conc. Trid. dicente *in ſeſſ. 14. c. 5.* quòd Eccleſia *in c. omnis vtriuſque*, nihil noui præcipit circa materiam, aut miniſtrum confeſſionis; ſed tantum præſcribit certum tempus, quo teneamur diuinum præceptum implere: ergo per eam confeſſionem, qua ſatisfacimus præcepto diuino, per eandem etiam ſatisfacimus præcepto Eccleſiaſtico, ſi ſingulis annis eam facimus. Sed qui confitetur in fine anni omnia ſua peccata mortalia alicui ex dictis Religioſis, ſatisfacit præcepto diuino, (quia hoc nos ſolum obligat, vt omnia peccata mortalia confiteamur ei, qui poteſt nos directè ab iis abſoluere, quod talis facit) ergo etiam ſatisfacit præcepto Eccleſiaſtico. Confirm. *in capit. omnis vtriuſque*, dicitur, fideles debere confiteri proprio Sacerdoti, aut alteri cum eius licentia. Et ſi autem propriè per proprium ſacerdotem ſignificetur Parochus, tamen per eum potiore iure intelligitur etiam Epiſcopus, aut Papa, quia aliàs, qui bis in Paſchate confiteretur, non ſatisfaceret præcepto Eccleſiæ, quod eſt abſurdiſſimum. Atqui præfati Religioſi habent hanc facultatem à Papa. Ergo qui ipſis confitetur, ſatisfacit dicto *cap. omnis vtriuſque*. Deinde, quia priuilegia Religionibus conceſſa dant iuriſdictionem ſimpliciter, & abſolutè in foro conſcientiæ, abſque onere iterum confitendi: ergo confirmatur, quia alioqui nullius eſſet momenti, vel vtilitatis eiuſmodi priuilegium, nullus enim fidelium vellet confiteri cum eo onere. Denique vſus ipſe tot annorum confirmat ſenſum prædictorum priuilegiorum. Ex quo patet ad *cap. omnis vtriuſque* relatum.

193 Extrauagans autem Benedicti XI. ſolum intendit confeſſos Religioſis teneri ſemel in anno confiteri proprio Parocho, ſi confiteri indigeant, non autem ſi confeſſione non egeant. Vnde qui tunc non habent materiam confeſſionis, non tenentur ipſi confiteri, ſed ſolùm reddere certum ſuum Parochum de confeſſione legitima ab ipſis eodem anno facta, vel quod non habeant conſcientiam peccati, quæ ipſos ad confitendum obliget. Quo etiam modo intelligi debet Extrauagans Sixti IV. ibi relata, ita ſcilicet vt fideles etiam confeſſi Mendicantibus teneantur in Paſchate proprio ſacerdoti confiteri, ſi confeſſione egeant. Similiter Martini V. Extrauagans eundem ſenſum habet. Adde huiuſmodi omnes Extrauagantes intelligi debere de confeſſione facienda proprio Parocho, ita vt aliis non habentibus priuilegium fieri non poſſit, non tamen ita vt excludantur etiam habentes priuilegia à Sede Apoſtolica, qualia habent Mendicantes, quia ius commune non excludit priuilegia Sedis Apoſtolicæ, cum hæc ſit ſupra illud. De his Suarez *tom. 4. in 3. p. d. 26. ſect. 2.* Vaſq. *in 3. p. q. 93. art. 1. d. 6.* Fillіucius *tract. 7. c. 8. l. 6.* Coninch. *de pœnit. d. 7. d. 9.* & Cardinalis Lugo *de Sacram. pœnit. d. 19. ſect. 1. n. 15.* ac alij apud Bonacinam *de pœnit. d. 5. q. 5. ſect. 2. p. 4. num. 15.* Addit ad intentum huius quæſtionis noſter Ioannes Bretz antiquus Scholaſticus *in præcept. Decalog. præcept. 3. expoſit. 4. c. 6.* Ex Hoſtienſi, Petro de Tarantaſia, &

aliis, Religioſos Mendicantes, ſeu priuilegiatos poſſe dici proprios ſacerdotes, vel parochos ex authoritate non quidem ordinaria, ſed delegata, cum habeant ex priuilegio tantam authoritatem, ſicut illi. *Clem. dudum de ſepult.* Quidquid tamen de hoc loquendi modo ſit, quoad rem ipſam iam conſtat ex dictis quid ſentiendum.

Ex dictis, quoque infertur, ſententiam aſſerentem confeſſos Fratribus Mendicantibus non teneri eadem peccata Parocho in Paſchate confiteri, adeo certam eſſe, vt qui talem confeſſionem dubitabilem, & incertam dixerit, falſum, erroneum, ac contrarium ſacris canonibus dixiſſe comprobetur, provt Eugenius IV. in Bulla hoc loco relata declarat, & decernit. Imò vt Coninck *ſupra* refert, & approbat Cardinalis Lugo, cum hæc difficultas ab aliquibus his temporibus moueretur, veritatem hanc diffiniuit Clemens Octauus anno 1592. pro die 22. Decembris. 194

Ex eo etiam, quod Calliſtus tertius in Bulla hoc loco relata concedat Mendicantes recipere poſſe gradus, & Doctoratus inſignia in vniuerſitate Pariſienſi, infertur id quod dixi *tom. 1. c. 13. n. 42.* contra Rebuffum ibi relatum, ſcilicet huiuſmodi gradus, & inſignia iure optimo Religionis concedi poſſe. De quo etiam D. Bonauentura *in Opuſcul. ad Magiſtrum Innominat.* vbi inter alia: *Damno pompoſum, ſed commendo ſtudioſum*, intellige Magiſtrum Religioſum. Quod quidem non ſolum intelligitur de gradibus in Theologia, & Iure Canonico, ſed etiam de gradibus in Iure Ciuili, aut Medicina, in caſu videlicet, quòd Religioſus, ſiue licitè, ſiue illicitè ius ſcientus vocauerit, provt tenet Sanchez *tom. 2. in Decalog. lib. 6. cap. 14. n. 45. & 46.* poſt Calderinum, Felin. Nauar. Salzed. & Rodriguez, quibus etiam iungitur Caſtrus Palaus *p. 3. tract. 16. diſp. 4. punct. 13. §. 6.* Quamuis oppoſitum tenent quoad gradus in iure Ciuili, & Medina Tambur. *de iure Abb. tom. 3. diſp. 1. q. 6. n. 38.* cui fauet alter Rodriguez *in compend. Reſol. 80. num. 1.* 195

Nota etiam dicenda infra *circa* §. 69. huius Maris magni, vbi Sixtus IV. facultatem conceſſam Ordinariis ad procedendum contra aſſerentes tales propoſitiones, extendit ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, Protectores Ordinis, & Auditorem Cameræ Apoſtolicæ. Et pro graduum receptione dicenda in Mari magno Seruitarum *circa* §. 19. 196

Circa §. 13.

NOtatur hic priuilegium Alexandri IV. quo conceditur facultas Fratribus noſtris miniſtrandi Eccleſiaſtica Sacramenta ſuis familiaribus, & eos tradendi ſepulturæ Eccleſiaſticæ, cum deceſſerint. De quo priuilegio non ſolùm dixi *tom. 1. cap. 16. n. 3.* ſed etiam in mari magno Prædicatorum *circa* §. 11. & Minorum *circa* §. 9. Confirmatur etiam, & innouatur hoc priuilegium à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 51. vt ibi dicetur. Notat autem circa illud Scholiaſtes noſtrorum PP. Diſcalceatorum conceſſionem hanc intelligi etiam pro die Paſchatis, & articulo mortis. Sed de iis, aliiſque concernentibus hoc, & ſimilia priuilegia eorumque moderationibus per Concil. Lateranenſe ſub Leone X. & Concil. Tridentinum factis latè: *eo cap. 1.* dictum manet, & alia dicentur *circa* §. 51. relatum. 197

Circa §. 14.

COncedit hoc loco Papa Vrbanus IV. Fratribus noſtris Presbyteris, vt Confratrum, & familiarium ſuorum, ac aliorum fidelium, cauſa deuo- 198

tiunis ad eos recurrentium, confeſſiones audire poſſint, de ſuorum licentia Prælatorum. De quo priuilegio Caſatubius *in Compendio priuilegiorum Mendicantium, verbo Abſolutio quoad ſæculares primo n.* 19. dicit non reperiri ſimile in priuilegiis Mendicantium. Illud autem ſic exponit Sixtus Quartus in hoc Mari magno §. 61. *Litteras verò felicis recordationis Vrbani IV. prædeceſſoris præfati, per quas concedit indultum, quo cauetur, quod Fratres prædicti ſuorum Confratrum, & familiarium, & aliorum Chriſti fidelium cauſa deuotionis ad eos recurrentium de licentia ſuorum Prælatorum confeſſiones audire, & eis pro commiſſis pœnitentias iniungere valeant, niſi fortè talia commiſerint, propter quæ meritò Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda. Declaramus licentiam ſuorum Prælatorum illam intelligi debere quam Ordinarij præſentatis ad confeſſiones audiendas iuxta eiuſdem Concilij Viennenſis Conſtitutionem dare ſunt aſtricti.* Ex vtroque autem Pontifice colligitur confeſſarios noſtros exiſtentes in Diœceſibus, vbi ſunt approbati, poſſe omnium ex quacunque Diœceſi ad ipſos venientium confeſſiones audire, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 11. Pro quo videndi Miranda, & Suarez eo loco relati. Cum autem Pontifex Vrbanus hoc loco dicat *de ſuorum licentia Prælatorum*, per quod denotari videntur Prælati illorum fidelium, qui ad ipſos recurrunt, videtur etiam hæc concedi facultas dictis confeſſariis ad audiendum confeſſiones dictorum fidelium ad ipſos venientium, etiamſi tales confeſſarij approbati non ſint ab Ordinariis illarum Diœceſum, in quibus morantur, dummodo tales à ſuis Prælatis licentiam ad hoc obtinuerint. Sed quia id eſt contrarium Concilio Tridentino volenti, vt Regulares non audiant confeſſiones ſæcularium, niſi approbationem obtineant ab Ordinariis locorum in quibus reſident, ideo non poſſunt Religioſi noſtri vti hoc pacto iſto priuilegio.

199 Circa verbum illud *Confratrum*, per quod intelligi videntur ſæculares illi, qui vulgo *Confratres* appellantur, vide dicta *tom.* 2. *cap.* 15. vbi multa circa Confratrum priuilegia, eorumque limitationem pro his temporibus. Nota etiam obiter antiquitatem noſtræ Confraternitatis, ſiquidem Vrbanus IV. hoc priuilegium pro ipſis conceſſit anno primo ſui Pontificatus, qui correſpondet anno Chriſti 1261. ſed de hoc, ac maiori antiquitate huius Confraternitatis vide dicta *eo cap.* 15. *n.* 32. Quid intelligatur per clauſulam illam *propter quæ Sedes Apoſtolica ſit meritò conſulenda* vide dicta in Mari magno Prædicatorum §. 41. Minorum §. 40. Eremitarum Sancti Auguſtini §. 42. & dicenda infra §. 62. Quomodo etiam ſit intelligenda facultas noſtrorum confeſſariorum circa abſolutionem à caſibus Papæ reſeruatis vide dict. *tom.* 1. *c.* 19. *n.* 15. 16. 17. Contendit etiam Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. quæſt.* 61. *art.* 3. ex vi huius priuilegij poſſe abſoluere Confeſſarios Regulares, noſtros ſcilicet, & qui cum eis communicant in priuilegiis, à caſibus Epiſcopalibus. Sed circa hoc videnda ſunt decreta S. Congregationis in contrarium, quæ adduxi loco relato, & Rodriguez non vidit.

Circa §. 15.

200 CONceditur in hoc priuilegio ab Eugenio IV. Fratribus noſtris: ſcilicet Generalibus, vel eorum Vicariis, Prouincialibus Prioribus, ac Fratribus, vt circa confeſſiones audiendas aliáque ſalutem animarum Fratrum noſtrorum concernentia, habeant eam facultatem, quam habent minores Pœnitentiarij in Curia præſentes. Quod eſt magnum priuilegium, & forſan ſpeciale noſtræ Religionis. Confirmatum etiam à Sixto IV. in hoc Mari magno, ſolum excludendo abſolutionem hæreticorum relapſorum, Schiſmaticorum, & eorum qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, vt videre eſt infra §. 62.

Nota tamen, quod iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Confeſſarius Regularis, num.* 17. circa hoc priuilegium, excipiendi etiam ſunt omnes caſus Bullæ Cœnæ, propter annuam reuocationem omnium priuilegiorum, quæ quotannis fit in ipſa Bulla. Nota etiam, id quod eo loco notauit, & animaduertit Scholiaſtes huius Bullæ *inter priuilegia Patrum noſtrorum Diſcalceatorum ex* Authore *Compendij priuilegiorum Sancti Hieronymi, verbo Abſolutio quoad omnes*, videlicet, quod facultas, ſeu poteſtas minorum Pœnitentiariorum eſt incerta, & varia iuxta beneplacitum Summorum Pontificum, & maiorum Pœnitentiariorum, ac proinde vix conſtare poterit de ea, quam habebant minores Pœnitentiarij tempore Eugenij IV. qui fecit dictam conceſſionem. Lege Sanctorum vnum ex his Pœnitentiariis *ſuprà ſtatuta, & conſtitut. Ordinis Minorum, c.* 1. *ſtat.* 14. vbi refert caſus, à quibus abſoluere poſſunt Pœnitentiarij minores, & quomodò reſtricta ſit eorum facultas, tum à Pio IV. tum ab Vrbano VIII. Notat etiam, quod priuilegium hoc Eugenij IV. pro noſtris Carmelitis non ſit reuocatum, cum non ſit reuocata authoritas Pœnitentiariorum minorum, ad cuius formam conceditur. Nota præterea plures caſus prohibitos eſſe Pœnitentiariis minoribus, quoad abſolutionem, qui cõfeſſariis Regularibus non ſunt prohibiti, ſed permiſſi. Vt inde colligatur, etſi tales Pœnitentiarij non poſſint abſoluere à dictis caſibus, non propterea infertur idem eſſe dicendum de confeſſoribus Regularibus, ſed attendendum ad ipſorum priuilegia, ſi alias reuocata non fuerint.

Circa §. 16.

PRiuilegium hoc loco relatum eſt Clem. IV. & per ipſum conceditur noſtris Carmelitis, vt de erogatis, ſeu legatis ipſis nulli canonicam iuſtitiam, ſeu portionem aliquam ſoluere teneantur, dummodo præmiſſa non conuertantur in alios vſus, niſi in eos, pro quibus relinquuntur, & quamdiu in paupertate, & ſine poſſeſſionibus viuant. De quo priuilegio non ſolùm *tom.* 1. *cap.* 3. *n.* 11. & *tom.* 2. *cap.* 4. *num.* 29. & 30. & *tom.* 3. *verbo Canonica portio*, & *tom.* 4. *verbo Quarta funeralis*, dictum eſt, ſed etiam ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 32. & 43. Minorum *circa* §. 34. & 42. & Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 38. 39. & 40. *ac* 41. Quia tamen in ſequentibus ampliora priuilegia circa hanc materiam afferentur, præſertim Nicolai V. in § *ſeq.* & Sixti IV. iuxta dicenda infra *circa* §. 59 & 99. iden ad ea loca remitto lectorem. Interim etiam videatur inter priuilegia noſtrorum RR. PP. Diſcalceatorum, quæ Scholiaſtes huius Maris magni, & P. Ioan. à Matre Dei ſuper Bullas Clement. VIII. & Pauli V. de hac materia ſcribunt. 202

Solùm eſt animaduertendum hoc priuilegium prout iacet parum deſeruire noſtris, aut aliis Religioſis, ſiquidem illud conceditur, vt in ipſo dicitur, *quamdiu ſine poſſeſſionibus intra ſepta Monaſteriorum* ſint. Conſtat autem his temporibus poſt Concilium Tridentinum licere omnibus Mendicantibus (Minoribus de Obſeruantia, & Capuccinis exceptis) poſſeſſiones tenere, iuxta dicta *tom.* 2. *c.* 1. *n.* 2. deſeruiebat tamen pro tempore, quo conceſſum fuit, ſcilicet circa annum 1265 quo tempore dictis poſſeſſionibus carebant, iuxta dicta ſupra *in Expoſitione Regulæ circa cap.* 9. *ipſius*. Quid verò nomine poſſeſſionis importetur, habes ex dictis in Mari magno Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 12. 203

Circa

Circa §. 17.

204 PRiuilegium Nicolai V. hoc loco relatum de eadem materia eſt ac præcedens Clementis IV. ſcilicet de exemptione noſtrorum Fratrum à Canonica portione in quibuſcunque rebus ſibi erogatis, cum derogatione vniuerſaliſſima, præſertim Clementinæ *Dudum*. Ex quo proinde colligitur magis amplum, & extenſum, quàm illud Clementis IV. eſſe iſtud Nicolai V.

205 Quæ autem in dicta Clementina *Dudum* circa huiuſmodi canonicam portionem ſoluendam ſtatuatur, quia id neceſſarium eſt pro dictis, & dicendis in hac materia, hic apponendum. *Verum ne parochiales Eccleſiæ, & ipſarum Curati, ſiue Rectores, qui miniſtrare habent Eccleſiaſtica Sacramenta, quibus noſcitur de iure competere, prædicare, ſeu proponere verbum Dei, & confeſſiones audire fidelium, debitis, & neceſſariis beneficiis defraudentur, cum operariis mercedis exhibitio debeatur, authoritate Apoſtolica conſtituimus, & ordinamus eadem, vt dictorum Ordinum Fratres de obuentionibus omnibus tam funeralibus, quam quibuſcunque, & quomodocunque relictis diſtinctè, vel indiſtinctè ad quoſcunque certos, vel determinatos vſus, de quibus etiam quarta, ſiue canonica portio dari, ſiue exigi non conſueuit, vel non debet de iure, necnon de datis, vel qualitercunque donatis in morte, ſeu mortis articulò in infirmitate donantis, vel dantis de qua deceſſerit quomodocunque directè, vel indirectè Fratribus ipſis, vel aliis pro eiſdem quartam partem, quam auctoritate Apoſtolica taxamus, & etiam limitamus parochialibus Sacerdotibus, & Eccleſiarum rectoribus, ſeu curatis largiri integrè teneantur.* Huic ergo ſtatuto, derogatur expreſsè per dictum priuilegium Nicolai V. prout videtur neceſſarium, cùm dictum ſtatum Conciliare ſit, factum videlicet à Clemente V. in Concilio generali Viennenſi. Quomodo autem hæc quarta, & à quibus Conuentibus ſolui debeat, maximè poſt decretum Concilij Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 13. ſæpius dictum eſt, & dicetur in hoc opere.

Circa §. 18.

206 COntinetur hoc loco Bulla Innocentij VI. referentis aliam Clementis VI. in qua Clemens concedit Fratribus noſtris, vt de iis, quæ creſcunt infra ſepta murata locorum noſtri Ordinis, nullus petere, aut exigere decimas præſumeret. Videtur autem priuilegium hoc diuerſum eſſe ab eo, quod habetur in Mari magno Prædicatorum §. 26. Minorum §. 58. Eremitarum Sancti Auguſtini §. 13. In illis enim conceditur dictis Religioſis exemptio à ſolutione decimarum de virgultis, & hortis ipſorum; in iſto autem de iis quæ naſcuntur infra ſepta murata locorum Ordinis. Cùm autem ſepta iuxta Calepinum, & alios, denotent generaliter omnia loca munita, ſeu ſepimento vallata, vt ſunt villæ, ſtabula pecorum, boum caprarum, & ſimilia, ideo omnia iſta in hoc priuilegio comprehenduntur, ac proinde videtur magis amplum quam illa, quæ ſolum concedunt talem exemptionem à ſolutione decimarum eorum, quæ naſcuntur in hortis. Quod etiam colligitur ex verbo illo *creſcunt*, quo vtitur Pontifex, illud enim non ſolum accomodatur leguminibus, granis, & fructibus, quæ naſcuntur ex plantis, & arboribus, etiam animalibus, ouibus videlicet, bobus, capris, & ſimilibus. Sed de hac materia, præter dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini, alia quoque dicentur inferius *circa* §. 46.

Circa §. 19.

TRes continet gratias priuilegium Clementis IV. hoc loco relatum. Prima eſt, de ſuſceptione perſonarum, locorum, & honorum Ordinis ſub Beati Petri, & Papæ protectione. Secunda eſt, de confirmatione prædictorum bonorum Fratrum noſtrorum. Tertia, de exemptione à decimis, de hortis, & virgultis noſtris, quæ propriis manibus, aut ſumptibus colimus. Et quidem quoad primam gratiam ex dictis *tomo* 3. *verbo Exemptio Regularium, num.* 6. & 7. in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 11. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 3. conſtat quid importet, quamve vim habeat ſuſceptio alicuius ſub protectione Beati Petri, & Papæ. De ſecunda etiam aliquid dixi in ſimili priuilegio Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 12. De tertia conſtat ex dictis *circa* §. 18. *præcedentem* gratiam ſimilem eſſe aliis conceſſis Prædicatoribus, Minoribus & Eremitis S. Auguſtini locis relatis ibidem ex eorum Mari magno. Alia etiam in ſequentibus de his omnibus dicentur. 207

208 Nunc animaduertendum clauſulam illam *ad vſus proprios deputatis*; quia vtitur Pontifex, dum exemptionem à decimis, de hortis, & virgultis Fratribus noſtris concedit, quæ etiam ſæpius ſolet apponi in aliis Pontificis priuilegiis, poſſe denotari tria, ſcilicet vſum fructum, vſum iuris, & vſum facti. Eſt autem iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 6. *n.* 2. vſusfructus facultas vtendi, & fruendi alienare, ſalua illius ſubſtantia, *lib.* 1. *ff. de vſufructu*, Vſus autem iuris eſt, facultas ſolum vtendi aliena re, ſalua illius ſubſtantia *Inſtit. de vſu, & habitat. in princip.* vnde non eſt vſus iuris facultas fruendi ſicut vſusfructus. Ex quo oritur quod vſufructuarius poteſt diſponere de illa re ad libitum, & in vſum etiam aliorum, habens autem vſum iuris non poteſt de illa re diſponere niſi in ordine ad vſus proprios *Inſtit. de vſu* relata *l. plenum* 12. §. 1. *ff. de vſu & habitat.* & *l.* 1. & 2. *ff. eod. tit. l. ſi alij* 42. *ff. de vſufruct.* vſus verò facti eſt ipſe actus vtendi, vt equitatio eſt vſus equi. De iis non ſolùm Leſſius, & Azorius eo loco relati, ſed etiam Sotus 4. *de iuſt.* q. 1. *art.* 1. Sairus *in clau. Reg. lib.* 9. *cap.* 3. *n.* 6. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 13. *num.* 2. Bordonus *Reſol.* 43. *n.* 7. Sanctorus *in Conſt. & ſtat. Minor. c.* 6. *ſtat.* 1. §. *vſus verò*. Quia ergo, iuxta dicta eo *c.* 6. *n.* 2. & perſonæ Religioſæ ratione voti paupertatis non ſunt capaces habendi vſum fructum, aut vſum iuris, ſed ſolum, vſum facti, prout non ſolùm tenent Azor. Leſſius, Sanchez, & Rodriguez eo loco relati, ſed etiã Sotus *ſupra*, Nauarrus *apolog. ad lib. de redditibus q.* 1. *monit.* 14. & *comment.* 1. *num.* 15. & *comm.* 2. *n.* 2. & *Regul.* 2. 2. *q.* 62. *init. tract. de domin. q.* 1. *dub.* 1. Bordonus, & Sanctorus relati, ac alij communiter; ideo talis clauſula prout applicata Religioſis perſonis ſolum importare poterit vſum facti. Similiter, quia iuxta dicta etiam *eo cap.* 6. *n.* 5. è contra Religioſi in communi poſſunt habere dominium, & proprietatem rerum temporalium, prout communiter etiam authores relati tenent; ideo prædicta clauſula illis in communi applicata denotare poterit non ſolùm vſum facti, ſed etiam vſum iuris, ſeu vſum fructum. Quomodo autem ſit applicanda, ex verbis diſpoſitionis perſonis, cum quibus loquitur, & aliis circunſtantiis peti debet. Nota tamen, quod cum dicitur, Monaſteria habere dominium bonorum in communi, non ſic accipiendum eſt, vt omnes Religioſi ſint domini ſinguli alicuius quotæ pro indiuiſo, ſicut contingit in fundo multis communi. *leg. per fundum ff. de ſeruitute ruſt. præd. l. Sabinus ff.*

commun.diuid. ſed quod habent tale dominium per modum communitatis, & collectiuè. Naoarrus *comm* 2.*n.* 3.*&* 8.*de Regularibus*, Rodriguez *tom.* 1. *quaſt.Regularium quaſt.* 28.*art.* 4. Sanchez *d.lib.*7. *cap.* 18 *num.* 11.

Circa §. 20.

209 PRiuilegium hoc loco ſelatum eſt Ioannis XXII. confirmatis priuilegium aliud Aleaandri IV. qoo inhibuit ne aliqui Religioſi profeſſos noſtri Ordinis ſine licentia Prioris Generalis petita, & obtenta reciperent. Ioannes ergo Pontifex dictam Alexandri inhibitionem innouat, & præcipit, ne Prædicatorum, Minorum, aut Eremitarum S. Auguſtini Fratres profeſſos noſtri Ordinis recipiant, vel retineant, ſine Generalis noſtri licentia petita, & obtenta, ſub pœna inualiditatis talis receptionis ſeu retentionis, ac priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa recipientis, ſeu retinantis, & quod prælibati Fratres Prædictorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſt. ad requiſitionem noſtrorum Religioſorum ſic receptus teneantur reſtituere.

210 De materia huius priuilegij dicetur §. 21. 22. *&* 23.*ſeqaent.* tunc enim aduertendum, verba illa, quibus vtitur Pontifex, ſcilicet, *licentia petita, & obtenta* denotare non ſufficere, quod petatur, ſed requiri, quod obtineatur. Non ſolùm propter generalem doctrinam, quam affert Caſſaneus *in conſuetud. Burgundia rab.* 1. §. 8. *in verbis* Sans congé, *n.* 5. & Barboſa *in tract. de dict.* 371. ſed etiam propter expreſſionem illam à Papa factam, ſcilicet, *petita*, *& obtenta*, quæ includit vtrumque. Imò talis licentia debet præcedere tranſitum, iuxta dicta *tom.* 4.*verb. Licentia quoad Regulares n.* 8. Adde ex dictis *ibid.n.* 3. *&* 4. requiri, quod talis licentia ſit voluntaria, & legitima. Cum autem non dicatur ibi, quod debeat eſſe in ſcriptis, ſufficiet, quòd ſit ore tenus conceſſa, ſaltem pro foro interno, iuxta dicta *ibid.num.* 9.

Circa §. 21.

211 REfert & confirmat hoc loco Papa Vrbanus VI. conſtitutionem Benedicti Duodecimi, in qua prohibuit ne Fratres Mendicantes ad Ordinem Monachorum Nigrorum, vel Ciſtercienſium tranſire poſſint ſine Papæ licentia ſpeciali expreſſam faciente de Conſtitutione huiuſmodi mentionem. De qua aliquid dixi *tom.* 1.*cap.* 22.*num.* 6. alia etiam in ſequentibus. Solum hic notandum Monachos Nigros appellari Benedictorum Religionem, quæ hodie diuiſa eſt in quinque celebriores Congregationes, ſcilicet Caſſinenſem, ſeu S. Iuſtinæ de Padua, Germanicam ſeu Burſfeldenſem; Gallicam, ſeu Caſalenſem; Hiſpanicam, ſeu Valliſoletanam, Luſitanicam, ſeu S. Martini de Tibes. Ciſtercienſium autem nomine veniunt monachi ſancti Bernardi titulo inſignes, & à ſancto Roberto Monacho Benedictino inſtituti. De quibus Hiſtorici. Quia autem ſub nomine Ciſtercienſium veniunt etiam Eolienſes, qui ſunt Ciſtercienſes Diſcalceati, & Reformati, ideo dubitari poteſt an prohibitio hæc facta Mendicantibus de non tranſeundo ad Ciſtercienſes extendatur etiam ad iſtos Ciſtercienſes reformatos. Et quidem licet probabilis ſit pars affirmatiua, eo quod ſint verè Ciſtercienſes, & monachi, vt propterea Clement. VIII. in Bulla *Regis pacifici* anno 1599. in Bullar. Laertij præcedentiam illis conueniet ſupra Mendicantes, ac proinde comprehenti in hoc priuilegio Benedicti XII. nihilominus probabilius mihi eſt, non comprehendi, ſed quantum eſt ex vi huius inhibitionis, poſſe tranſire Mendicantes ad ipſorum Ordinem, eo quòd arctiorem, & ſtrictiorem vitam, magiſque reformatam tenent, quàm ipſi Mendicantes, aut alij communes Ciſtercienſes. Dixi autem quantum eſt ex vi huius inhibitionis, quia propter Extrauagantem *Viam* Martini V. de qua in §. *ſequenti* dicetur, prohibitus eſt tranſitus Mendicantium ad alium quemcunque Ordinem, Carthuſienſi excepto, iuxta dicta *tomo* 1.*capite* 22. *numero* 6. ſelato. Quomodo autem intelligatur illa clauſula *plenam & expreſſam faciente de Conſtitutione huiuſmodi mentionem*, qua vtitur Benedictus in hac Bulla, collige ex dictis ſopra in Mari magno Minorum. *circa* §. 15. 16. *&* 17. vbi etiam habes, quàm vim habeat his temporibus.

Circa §. 10.

EXtat hoc loco Bulla Nicolai V. reſerentis, & 212
confirmantis aliam Martini V. quæ eſt Extrauagans *Viam de Regularibus, & tranſeuntibus*; in qua Martinus prohibet Religioſis Mendicantibus tranſitum ad quemcunque Ordinem monaſticum ſub pœna excommunicationis Papæ reſeruatæ, quàm incurrunt tam tranſeuntes, quàm illos recipientes. Decernit autem quòd ſic recepti maneant in ſua vocatione, & Ordine, in quo ſunt recepti. Si verò vagari vellent, cogantur ad Ordinem redire, alioquin tanquam Apoſtatæ, & excommunicati habeantur.

Nota primò, hanc prohibitionem ſolum eſſe pro 213
Mendicantibus, quia ſolum in fauorem ipſorum facta eſt. Suarez *tomo* 5.*in* 3.*parte, diſp.* 12.*ſect.* 5.*num,* 16. Cùm autem ſit priuilegium, & fauor Mendicantium, extenditur ad omnes Mendicantes, non ſolum ad eos, qui tempore Martini V. exiſtebant, ſed etiam ad alios, qui poſtea prodierunt, Patres videlicet Societatis. Quia lex ſemper loquitur *leg. Arriaa. Cod. de heret.* & agit de Mendicantibus. Suarez *ſupra*, Bonacina *de cenſuris extra Bullam, diſput.* 2. *quaſt.* 9. *punct.* 1. Bordonus *reſol.* 29. *n.* 27. Intelligi tamen debet de iis, qui tranſeunt ex vi alicuius licentiæ, aut indulti Apoſtolici, prout colligitur ex ipſa Bulla. Vnde tranſeuntes ſine dicto prætextu non incurrunt excommunicationem in ipſam poſitam. Bonacina, & Bordonus *ſupra*, Conformiter etiam ad dicta *tom.* 1.*cap.* 22. ex Leſſin, & Sanchez probabile eſt non comprehendere tranſeuntes cum diſpenſatione, & cauſa legitima etiam à Papa non conceſſa. Licet oppoſitum ſatis etiam probabiliter teneant D. Antonin. 3. *part. tit.* 16. *c.* 4. §. 4. Sairus *de cenſuris, lib.* 3.*cap.* 30.*a.* 8. & alij, quos refert, & ſequitur Vechius *in prax. diſp.* 15.*dub.* 5.*num.* 9. Quibus iungitur Barboſa *in Collectaneis ſuper iſtam Extrauagant. n.* 2.

Quoad illos verò Ordines, ad quos prohibetur 214
tranſitus Mendicantium, nota, illos eſſe omnes Monaſticos, præſertim Benedictos, Ciſtercienſes, Camaldolenſes, Vallis Vmbroſanos, & Canonicos Regulares ſancti Auguſtini, hi enim ſpecialiter nominantur. Suarez *ſup.num.* 17. & Bonacina *ſupr.* Quare ſi tranſitus fiat ab vno Ordine Mendicantium ad alium, ex vi huius iuris non incurretur excommunicatio. Licet ex particularibus priuilegiis ſingularium Religionum ea incurri poſſit. Suarez, & Bonacina *ſuprà*. Si autem tranſeant Mendicantes ad Monachos nigros, vel Ciſtercienſes, facient quoque contra prohibitionem Benedicti XII. de qua *ſupra* §. 21. Specialiter quoque ſi Fratres noſtri tranſeant de Ordine noſtro ad alium paris, vel minoris arctitudinis ſine licentia Generalis, facient etiam contra prohibitionem Alexandri IV. de qua inferius §. *ſequenti* dicetur. Quomodo etiam, ſi iidem Fratres noſtri ad alios Mendicantes tranſeant, contra Conſtitutionem

Ioannis

Ioannis XXII. faciant, ſi ſine licentia Generalis id fiat, profeſſióque, ſeu receptio ſit nulla, & recepti ſint reſtituendi, conſtat ex dictis *ſuprà, circa* §. 20.

215 Cur autem in hac Martini V. Conſtitutione, aliiſque ſimilibus Carthuſiani excipiantur, Ioannes Maior *in 4. diſtinct. 28. quæſt. 21.* quem ſequitur Bonacina ſuprà, reſpondere videtur, quia *Carthuſia Religionum optima.* Sed quia hoc pendet ex quæſtione illa, in qua quæritur an perfectio Religionis ſumenda ſit ex arctitudine, & rigoroſitate, an verò ex fine, & mediis ad ipſum, de qua dixi *cap. 22. relato, n. 5. & tom. 4. verbo Tranſeuntes Regulares, num. 5. & 6.* ideo pro nunc dicendum, cauſam huius eſſe, quia Carthuſianorum Religio inter Mendicantes, & Monachales auſterior, & aſperior putatur. Sanchez *dict. cap. 7. num. 21.* Bordonus *ſup. n. 23.* & ego *d. num. 5.* An verò ſit hæc religio perfectior Eremiticis, præſertim cùm dicatur Leonem X. conceſſiſſe tranſitum ex illa ad Camaldulenſem Eremiticam, lege Thomam de Ieſu *de variis Reg. Carmel. part. 2. circa tit. Reg. dub. 7. §. 2. conſtituto.* Nota autem, quod quamuis iuxta declarationem ſacræ Congregationis, quam adduxi *tom. 1. cap. 22. num. 21.* Religioſi legitimè tranſlati ad Carthuſienſes poſſint in ea Religione eſſe Priores, & Procuratores, nihilominus video modo in Aldana. *in Compendio canonicarum reſolutionum, lib. 3. tit. 16. num. 3.* & Barboſa *in Collect. Doctorum in Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regularibus, cap. 19. num. 34.* ex conſtitutione Clementis VIII. & reſcripto ſacræ Congregationis ad Generalem Carthuſianorum, Mendicantes ad Carthuſienſes tranſlatos voce actiua & paſſiua carere, ac ad quæuis officia, miniſteria, ac gradus perpetuo inhabiles exiſtere.

216 Quæri autem ſolet cum D. Antonio, an Religioſus Ordinis Mendicantis ab illo eiectus, poſſit non obſtante huiuſmodi Extrauaganti (idem dico de aliis prohibitionibus) ad quemcunque Ordinem, etiam Monachalem tranſire ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Reſpondet D. Antoninus affirmatiuè; quia alias cogeretur in ſæculo remanere. Suarez autem *ſup. n. 25.* reſpondet negatiuè, quia hoc dicit eſſe particulare priuilegium Gregorij XIII. pro Societate aliis non communicabile, & quia ſic eiectus eſt verè Religioſus Religionis, à qua eiicitur. Bonacina verò *etiam ſup.* cum Suarez ſentit, quando eiectus eſt aliquis ſolum ad tempus, & cum D. Antonino, quando in perpetuum. Sed, vt ab hoc vltimo incipiamus, nunquam eiicitur aliquis taliter in perpetuum, vt reuocari non poſſit, imo debeat, quando eſt emendatus, adeo vt Religio teneatur illum quærere, iuxta dicta *tom. 1. c. 23. num. 7. & 9.* & propterea ſic eiectus teneatur morigeratè viuere, iuxta dicta *tom. 3. verbo Eiecti Regulares num. 2.* Deinde dico conformiter ad dicta *cap. 23. num. 10.* Eiectus non poteſt tranſire ad aliam Religionem ſine licentia ſuorum Superiorum, propter rationem ibi aſſignatam, quæ eſt eadem ac ea, quàm Suarez adducit, ſcilicet, quia adhuc tempore eiectionis perſeuerat Religioſus Religionis, à qua fuit eiectus. Ex quo colligo, & dico tertiò, non poteſt facere contra hanc prohibitionem in hac Extrauaganti poſitam, nec alias ſimiles magis, quam poterat, dum erat in Religione. Eſt enim, vt dixi Religioſus Religionis, à qua fuit eiectus, & non melioris conditionis, quàm ſi eſſet in clauſtro. Vnde patet ad fundamenta contraria. Conſtat enim fundamentum D. Antonini non ſubſiſtere, cùm ſic eiectus poſſit reuocari in propriam Religionem, & tranſire ad aliam cum debitis licentiis. Addit Suarez poſſe tranſire ad arctiorem, vel æqualem Religionem Mendicantium. Sed hoc non eſt admittendum, ſi ſit eiectus ex noſtra, propter dicta §. 20. ex Ioannis XXII. priuilegio. Priuilegium autem illud Gregorij XIII. quod Suarez adducit, nihil probat contra nos; ſiquidem dicimus taliter eiectum non poſſe tranſire ad aliam Religionem niſi de licentia ſuorum Superiorum. Addit Bonacina *ſuprà* hoc priuilegium Gregorij pro Societate non eſſe ſpeciale Societatis quantum ad hoc punctum de licentia Superiorum requiſita pro eiectis, vt ad alium Ordinem tranſeant, ſed quantum ad alia, quæ in ipſo continentur.

Alia concernentia hanc materiam habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 20. 21. 22. & 24. & Minorum §. 21. 22. 25. & 26. ac Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 15. & ex dicendis §. *ſequenti, &* 94. ac maximè in Mari magno Minorum *circa* §. 16. 217

Circa §. 23.

HOc priuilegium Alexandri IV. pro fratribus noſtris conceſſum, vt ſcilicet nullus Ordo paris arctitudinis, vel minoris aliquem Ordinis noſtri profeſſum ſine Generalis licentia recipere poſſit, & ſic receptum teneatur reſtituere, eſt illud, quod relatum eſt, & confirmatum, ac ampliatum à Ioanne XXII. in priuilegio relato ſupra *circa* §. 20. Vnde dicta eo loco, & aliis ibi relatis ad intentum deſeruiunt. 218

219 Circa illud tamen nota primò, non curare Pontificem in hoc priuilegio de maiori, vel minori perfectione Religionis, ad quam eſt tranſitus, ſed de maiori, vel minori arctitudine, ſeu rigoroſitate illius, vt hinc colligatur, aliud eſſe vnam Religionem eſſe perfectiorem alia; aliud verò eſſe ſtrictiorem; & poſſe vnum ſtare ſine alio, iuxta dicta 4. *tomo, verbo Tranſeuntes Regulares, num. 5. & 6.* Quomodo autem in iudicando, quæ Religio ſit ſtrictior, non ſolum ſit inſpicienda externa corporis aſperitas, aut votorum multitudo, verum etiam alia vitæ ratio, videlicet exacta paupertas, propriæ voluntatis maior abnegatio, & ſimilia, dixi eo loco *num. 8.*

220 Maximè nota, quod cùm Pontifex eo loco prohibeat, ne Fratres noſtri tranſeant ad alium Ordinem paris arctitudinis, vel minoris, aut quod idem eſt in eo recipiantur, ſine Generalis licentia; clarè concedere videtur poſſe generalem concedere facultatem ad tranſitum ad Ordinem æquè, vel minus ſtrictum. Quod, non obſtante dicto decreto Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. de Regularibus, cap. 19.* tenent Nauarrus, Miranda, Rodriguez, Bartholomæus de ſancto Fauſto, Sanctarellus, & Vecchius, quos refert Barboſa *in Collect. Concilij loco relato, n. 29. & 30.* De quo tamen quid ſentiam, dixi loco adducto ex 4. *tom. n. 11.* Conſule etiam dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 24.

Circa §. 24.

221 DVo notabilia priuilegia Ioannis XXII. noſtræ Religioni denotiſſimi, in hoc loco referuntur. Alterum, circa benedictionem, ſeu conſecrationem cœmeteriorum, ita vt eam obtinere poſſimus à quocunque Antiſtite gratiam Apoſtolicæ Sedis habente, in caſu, quo Ordinarij locorum indebitè noluerint id facere. Alterum verò, circa facultatem recipiendi tam minores, quàm maiores Ordines à quocunque ſimili Antiſtite. Circa quæ aliqua in præſenti notanda.

222 Et primò circa primum, quod, licet iuxta dicta in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. *decimum ſeptimum*, dum de ſimili priuilegio eiſdem Eremitis conceſſo agerem, illud videatur reuocatum à Concilio Tridentin. quatenus *ſeſſ. 6. de reformatione, cap. vlt.* prohibet, ne aliquis Epiſcopus in aliena

in aliena Diœceſi Pontificalia exercere poſſit ſine licentia Ordinarij, nihilominus dici poteſt non fuiſſe reuocatum, ſed manere in ſua vi, iuxta limitationem tamen traditam à Leone X. in Concilio Lateran. pro Mendicantibus, videlicet quando Ordinarius bis, aut ter requiſitus debitis reuerentia, & inſtantia ſine legitima cauſa id recuſauerit, iuxta dicta à ſimili *3. tom. verb. Altare, num. 5. & verbo Eccleſia, ſeu Templum, num. 5.* quia dici poteſt Concilium generaliter loqui, non autem in caſu præſenti, in quo ſcilicet Diœceſani prædicta facere recuſauerint indebitè, & humiliter requiſiti, prout dicitur in Bulla. Et ita tenet Scholiaſtes huius Maris magni ex noſtris Patribus Diſcalceatis, dicens etiam hoc eſſe de iure communi, ac per conſequens non derogari à Concilio. Quod maximè fulcitur ex communi axiomate iuris, ſcilicet, quod *generi per ſpeciem derogatur*, de quo ex variis iuribus, & Doctoribus Barboſa *in tract. de axiomatibus iuris, axiomat. 107.* vbi *num. 17.* id dicit etiam intelligendum in opinionibus DD. quia communis opinio in genere derogatur per opinionem in ſpecie in caſu indiuiduo. Ruminna iunior. *conſ. 165. n. 5. & 6. lib. 3.* quem refert Thuſc. *Pract. concluſ. tom. 4. litt. G. concl. 36. n. 71.* Quæ ad hoc intentum valde deſeruiunt. Vide Mirandam *2. tom. Man. quæſt. 40 art. 5. & 6.* & Hieronymum Rodriguez *Compend. Reſol. 13. num. 4.*

223 Circa clauſulam illam *ſine Iuris præiudicio alieni* nota, intelligi debere de alio præiudicio, quàm expreſſo; alias inutilis eſſet conceſſio, & ſibi contradiceret Pontifex. Vnde ſemper intelligi debere de alio præiudicio, quàm expreſſo colligitur ex Oldrad. *conſ. 330. in fine.* Pariſ. *conſ. 70. num. 12. lib. 1.* Gabriele *conſ. 151. num. 19. & ſeq. lib. 1.* Theod. de rubr. *dict. clauſ. 754. num. 9.* Verall. *dec. 7. in fin. de inrepatr.* Hondedo *conſ. 86. num. 47. tom. 1.* Stephan. Gratian. *diſcept. forenſ. cap. 867. num. 19.* Cæſare Argello *de contradict. legitimo, quæſt. 12. n. 9.* Rebuffo *in praxi benef. in forma non promiſ. in verbis dummodo, num. 6.* Cenedo *poſt. lib. practic. quæſt. ſing. 100. num. 3.* & dictum fuit in Toletana *admiſſionis* 17. Iunij 1609. coram Pamphilio, impreſſa per Farinacium, *deciſ. 192. num. 16. part. 1.* ac proinde operatur tantum ſuper non expreſſis in eodem contractu, vt per Rebuff. *in prax. tit. de erect. in Collectan. ad fin.* Mandoſo *conſil. 10. num. 14.* Matta *de clauſulis, part. 1. clauſ. 157. num. 3. & 9. in vltim. impreſſ.* Rota *deciſ. 720. num 8. part. 1. in poſth.* Farin. *alias part. 3. recent.* vbi quod non extenditur ad expreſſa. Quæ omnia affert ad intentum Barboſ. *in tractat. de clauſul. clauſul. 157.*

224 Circa ſecundum verò priuilegium nota, illud eſſe reuocatum a Concilio Tridentino *ſeſſ. 23. cap. 8.* & maximè propter decretum ſacræ Congregationis iuſſu Clementis VIII. editum, quod retuli *tomo 1. cap. 14. num. 12.* & per extenſum adduxi *tomo 3. verbo Dimiſſoria, num. 5.* vbi præcipitur omnibus Superioribus Regularium, ne concedant ſuis ſubditis dimiſſorias ad Ordines ſuſcipiendos, niſi ad Epiſcopum Diœceſanum, *nempe illius Monaſterij, in cuius familia ab iis, ad quos pertinet is Regularis* (ſcilicet, qui Ordines ſuſcepturus eſt) *poſitus fuerit.* Vbi etiam ponuntur aliæ circunſtantiæ harum dimiſſoriarum, de quo latè dixi *ſuprà* in Mari magno Prædicatorum *circa §. 8.* & in Mari magno Minorum *circa §. 6.* Vnde eſto tale priuilegium derogatum non eſſet ab eodem Concilio *ſeſſ. 7. cap. 11.* prout ex declaratione Pij V. & Paſſarello refert Scholiaſtes huius Maris magni ex noſtris Patribus Diſcalceatis, nihilominus reuocatum eſt à Concilio loco relato, & maximè à Decreto ſacræ Congregationis adducto. Imo ex textu ipſius capituli colligitur reuocatum eſſe. Dicitur enim ibi: *Facultates de promouendo à quocunque non ſuffragentur niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam à propriis Epiſcopis ordinari non poſſint in litteris exprimendam: & tunc non ordinentur niſi ab Epiſcopo in ſua Diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine.*

Vide alia ad intentum infra *circa §. 77.* & in Mari magno Seruitarum *circa §. 64.* vbi aliqualiter ſimile priuilegium reperitur, & in Mari magno Minimorum *circa §. 6.* 225

Circa §. 25.

NOtabile etiam eſt priuilegium Clementis V. (non IV. vt communiter aliqui exiſtimant) hoc loco relatum. In eo enim Fratribus noſtris concedit, vt nulli alij ex Mendicantibus *Eccleſias, ſeu quanis loca de nouo ædificare, ſeu conſtruere, aut per alios conſtructa, ſeu ædificata de nouo recipere, aut inhabitare iuxta loca noſtra infra ſpatium centum quadraginta cannarum menſurandarum etiam per aëra, vbi alias rectè non permitteret loci diſpoſitio menſurari,* præſumerent decernens etiam irritum, & inane, quidquid ſecus actum fuerit. 226

Circa illud autem notat Scholiaſtes huius Maris magni ex noſtris Patribus Diſcalceatis, primò quidem, cannam eſſe menſuram quandam continentem octo palmos; ſecundò, hoc priuilegium, non eſſe in vſu inter Monaſteria Mendicantium prout habet Sorbus dicens ſic ſæpius iudicatum fuiſſe à Sede Apoſtolica; tertiò, Patres noſtros Diſcalceatos habere indultum Gregorij XV. ad fundandum Monaſteria, non obſtante priuilegio aliis Religionibus conceſſo de diſtantia cannarum. Ex quibus, primum eſt certum, prout ex Miranda, & Barboſa dixit *2. n. Monaſteria Regularium, n. 20.* Secundum verò limitatione eget, iuxta dicta eo loco, Etſi enim in aliquibus ciuitatibus hoc priuilegium non ſit in vſu, nihilominus, prout ibi dixi, & experientia Romæ didici, quando Religioſi reclamant hoc aut ſimilia priuilegia oſtendentes, à Sede Apoſtolica audiuntur. Vnde iuxta ibidem etiam adducto in impreſſione Veneta, cum Neapoli vellent Præsbyteri ſæculares S. Caroli Borromæi transferre ſuam Eccleſiam prope Eccleſias Dominicanorum Minor. & Theatinorum, prohibiti ſunt id facere à Sacra Congregatione Epiſcopi, & Reg. 16. *Februarij* 1643. intra ſpatium 140. cannarum. Circa tertium autem nota, dubitari poſſe, an hoc priuilegium Gregorij XV. deroget iſti alij priuilegio Clementis V. (quod etiam confirmatur a Sixto IV. in hoc Mari magno, vt dicetur §. 79.) cùm enim priuilegium Gregorij XV. ſolum ſit contra priuilegia aliarum Religionum, præſertim Mendicantium, Religio autem noſtra diuerſa non ſit ab ea, quàm Patres Diſcalceati profitentur, ſed eadem, & ſub eadem Regula, licet magis, vel minus mitigata, vt dictum eſt in ſuperioribus, maximè *num. 30.* ex Rotæ deciſione; & ipſa Religio Patrum Diſcalceatorum ſit vna ex quatuor Mendicantibus, Ordinem *videlicet Carmelitarum,* vt declarauit Clemens VIII. in Bulla *Romanum Pontificem,* videtur quod quemadmodum d. priuilegium Gregorij XV. non ſuffragatur iſtis Reuerendis Patribus contra monaſteria ſuarum Congregationum, ſic neque contra Ordinis noſtri Monaſteria, nam ſunt eiuſdem Ordinis Mendicantium cum illis. Illud tamen certius Priuilegium aliud Clementis VIII. in fauorem Collegij Mexicani, & Pauli V. in fauorem monaſterij Bononienſis, & Cracouienſis, cùm ſint pro particularibus monaſteriis edita, vt notat Ioan. à Matre Dei *ſuper dictum priuilegium Gregorij XV.* non eſſe contraria priuilegio Clementis V. de quo in præſenti.

Alia

Google

228 Alia dicam infra in hoc eodem Mari magno *circa* §.79. vbi priuilegium hoc Clementis V. declaratur, & extenditur à Sixto IV. Vide & Rotæ deciſionem coram Palæoto anno 1559. in vna Cæſaraugustana *Erectionis Capellæ.*

Circa §. 26.

229 BVlla Pij II. hoc loco relata fauorabilis ſatis eſt pro reformatione introducenda, & conſeruanda in noſtris Monaſteriis. Primo, enim Generali; ac Prouincialibus Prioribus committit, mandat, vt omnes ſibi ſubditos iuxta Regularia inſtituta reformare procurent. Deinde monet, & hortatur omnes locorum Ordinarios, ac dominos, temporales, vt efficacia fauoris præſidium, quoties opus fuerit; & requiſiti ſint, illis præbeant. Præcipit etiam ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, & a ſolo Papa relaxanda, omnibus tam Religioſis noſtris quàm quibuſcunque aliis Eccleſiaſticis, ſeu ſecularibus perſonis, nè reformationi prædictæ quouis quæſito colore ſe opponere, aut illam impedire præſumant. Circa quæ, vtpote valde Ordinis neceſſaria, aliqua animaduertenda.

230 Et primò quidem tam huiuſmodi Papam Pium, quam Paulum ſecundum §.*sequenti* referendum, & generaliter omnes, maximos eſſe zelatores reformationis Regularium, eo quòd maximè quoque neceſſarium ſit Regulares ipſos reformatè viuere, prout ea variis fundamentis comprobaui *in Opere de reformatione Regularium cap.*1. *&* 2. plura præcipuè teſtimonia tum SS. Patrum, tum grauiſſimorum aliorum Authorum referens, quibus acerrimis etiam verbis contra non reformatos Religioſos inuehuntur. De qua etiam materia poſt me ſcripſit Ioannes Euſebius *in doctrinis Aſceticis, lib.*1. *doctr.* 4. *cap.* 36. *& lib.* 3. *doct.* 8. *cap.* 61. 63. 64. 65. *& ſeqq. & lib.* 6. *doctr.* 5. *fermè per totum.* Deinde circa id quod præcipit Pontifex Generali, & Prouincialibus, vt iuxta officiorum ſuorum exigentiam omnes Ordinis profeſſores reformare procurent, conſulenda ſunt, quæ dixi *tomo* 4. *verbo Reformat. Regulares, num.* 3. conformiter ad doctrinam Conc. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regularibus, c.* 1. Conſtitutionem Sixti IV. eo loco relatam, vbi etiam de aliis locis Summæ, in quibus de iis egi. Conſonant etiam Decreta *pro Reformatione Regularium* ſub Clemente VIII. & Vrbano VIII. quæ ſæpius retuli.

231 Quoad ſecundum de exhortatione, qua Pontifex monet Dominos Ordinarios, vt efficacis fauoris præſidio aſſiſtant Prælatis Ordinis ad reformationem ipſius, nota iure optimo id facere Pontificem. Primò quidem, quia Religioſi Mendicantes ſunt cooperatores Prælatorum Eccleſiæ, prout his verbis determinat Clemens V. *Clem. Dudum de ſepulturis*, ex Concilio Viennenſi. *Eos in prædicationis officio, & propoſitionibus verbi Dei, ac in omnibus aliis ſupradictis, tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum ſuorum participes promptà benignitate recipiant.* Et ex hoc textu colligunt communiter Doctores, ſpecialiter Rodriguez *tomo* 3. *quæſt. Regular. quæſt.* 31. *art.* 4. §. *quod ego.* Fauet etiam *cap. inter cætera de offic. iudic. Ordin. in fin.* Si autem Prælatorum Eccleſiæ Mendicantes cooperatores ſunt, iure optimo ab illis fauoris præſidium, in iis præſertim, quæ ad ipſorum Religionum reformationem ſpectant, obtinere debent. Secundò, ex Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regularibus, cap.* 22. vbi Epiſcopi conſtituuntur executores eorum, quæ præcipiuntur in Concil. ipſo, quorum vnum eſt, *cap.* 1. *eiuſdem ſeſſ.* vt vetus, & Regularis diſciplina, *vbi collapſa eſt, inſtauretur.* Ad Epiſcopos ergo pertinet in hac cauſa adiuuare Prælatos Religionum.

Quod verò etiam ad hoc exhortetur Pontifex dominos temporales, ſeu Principes ſæculares, etiam eſt valde conſonum rationi. Tum quia iure communi Eccleſiaſtici implorare poſſunt auxilium brachij ſæcularis *cap.* 1. *de offic. Ordinar. cap. dilecto de ſent. excommunicat.* 6. Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regularibus, cap.* 5. dum ſermo eſt de clauſura Monialium. De quo Menochius *de arbit. caſu* 452. *n.* 4. Stephanus Gratianus *diſceptat. forenſ. cap.* 66. *n.* 8. *cum ſequentibus*, & alij apud Barboſam *de offi. & poteſtat. Epiſcop. allegat.* 107. *n.* 24. Imò ad id poſſunt ſæculares compelli. Menochius *ibidem*, Farinachius *in praxi criminal. q.* 97. *n.* 82. & plures apud relatum Barboſam *n.* 25. & in ſequentibus, an ad hoc faciendum cauſæ cognitio dari debeat ſæcularibus. Tum etiam ex Concilio Trident. *dict. ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 22. vbi hæc: *Hortatur etiam S. Synodus omnes Reges, Principes, Reſpublicas, & Magiſtratus, & in virtute S. Obedientiæ præcipit, vt velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris præfectis in ſuperius contenta reformationis executione ſuum auxilium, & authoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti.* Cùm autem inter illa, quæ Concilium præcipit, vnum ſit *de Regulari diſciplina inſtauranda*, ita vt *Omnes Regulares tam viri, quàm mulieres ad Regulam, quam profeſſi ſunt, præſcriptam vitam inſtituant, & componant, atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, vti obedientiæ, paupertatis, caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad communem vitam, victum, & veſtitum obſeruanda, pertinentia fideliter obſeruent*, prout habetur in eodem Concilio *dicta ſeſſ.* 25. *cap.* 1. ideo ad tale auxilium præſtandum tenentur dicti domini temporales, quando requiſiti fuerint à Prælatis Regularibus ſuas Religione reformare volentibus. Vide dicta 3. *tomo, verbo Clauſula, num.* 39. circa clauſulam illam *Inuocato, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.* 232

Quoad tertium verò de excommunicatione latæ ſententiæ fulminata ab hoc Pontifice contra eos, qui reformationi ſe opponunt, aut illam impediunt, nota primò, illam comprehendere omnes, & quoſcunque Religioſos noſtri Ordinis, & omnes etiam extraneos, ſiue Eccleſiaſtici ſint, ſiue ſæculares, vt patet illis verbis Bullæ: *Vniuerſis, & ſingulis, tam profeſſoribus prædictis, quàm aliis quibuſcunque Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cuiuſcunque dignitatis, gradus, ſtatus, ordinis, vel conditionis exiſtant.* Nota tamen ſecundò, illam non incurri niſi ab illis, qui id fecerint ex dolo, vel malitia, non ex ignorantia. Hanc etiam vim habet verbum *præſumat*, quo vtitur Pontifex, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 33. Circa illud verbum *ſe opponere.* Nota tertiò, per illud denotari hanc excommunicationem incurri ab illo, qui contra reformationem dictis, vel factis contrarium ſe oſtenderit. Verbum enim *oppono* idem eſt, vt ait Calepinus, ac *contra pono.* De verbo illo *impedire*, quid denotetur per ipſum, quamuis multa dici poſſent, conſulendi tamen ſunt Caietanus, Graffius, Vgolinus, Duardos, Alterius, Bonacina, & alij Expoſitores Bullæ Cœnæ Domini, dum ſimile verbum ſæpius in ea Bulla repetitum explicant, & exponunt. Nota præterea, quod quamuis dicta excommunicatio ſit Papæ reſeruata, nihilominus ab ea abſoluere poſſunt Prælati noſtri propter priuilegia Ordinis, quorum plura retuli *tom.* 1. *cap.* 18. *à num.* 31. Nota demum excommunicationem iſtam ſemper perſeuerare non ſolum, quia verba Papæ generalia ſunt, & comprehendentia ſtatum Ordinis, qui eo tempore erat, ſed eum, qui poterat eſſe in futurum; ſed etiam quia ita intellecta eſt huiuſmodi excommunicatio in noſtris Conſtitutionibus *parte* 3. *cap.* 2. §. 4. illis 233

Digitized by Google

verbis; *Item quicunque Prælatus, quouis quæſito colore, impedimentum tribuunt, aut procurant, quo minus corrigere inſolentes, & reformare loca noſtra valeant, incurrunt ſententiam excommunicationis, auctoritate Pij Papæ II. à qua donec reſipiſcant, non valeant abſolui, niſi per Summum Pontificem.* Item *part. 5. cap. 11.* §. 4. dum eſt ſermo de caſibus, in quibus incurritur ſententia excommunicationis ipſo facto, dum dicitur: *Si impedierit correctionem regularem, & reformationem Conuentuum, & hoc per indultum Pij Papæ II.*

234 Pro modo autem, quo facienda eſt huiuſmodi reformatio, & authoritate Prælatorum ad illam faciendam, vide Rodriguez *tomo* 2. *quæſt. Regular. quæſt. 73. per tot.* & dicenda infra. *circa §. ſequentem*, ac in Mari magno Seruitarum *circa* §. 59.

Circa §. 27.

235 AD promotionem reformationis, quam piiſſimus Generalis noſtri Ordinis Io. Soreth procurabat, hanc Bul. Pauli II. hoc loco relatam impetrauit, in qua Pontifex confirmat primò decretum, ſeu ſtatutum, in aliquibus Capitulis editum, in quo cauebatur, ne Prouinciales, aut Capitulum prouinciale poſſent pro ſuo libito præficere Priores pro Conuentibus reformatis, vel eos amouere; ſed quos elegiſſent, confirmare tenerentur; nec etiam poſſent Fratres dictorum Conuentuum extraponere, aut alios in ipſis collocare. Secundò, confirmat excommunicationem contra impedientes reformationem à Pio II. latam, de qua §. *præcedenti.* Adiicit tertiò, quod nullus Prouincialis poſſit Conuentus reformatos viſitare per Vicarium, ſed perſonaliter cum ſocio etiam reformato, taxam aliquam illis imponere vltra conſuetam. Item adiicit, quòd Priores Conuentuum reformatorum promittant fideliter obſeruare, & obſeruari facere Regulam Ordinis ſecundum Eugenianam mitigationem; alioquin à ſuis officiis deponantur. Addit quoque, vt Conuentus reformati ſeruatis præmiſſis conditionibus ſub obedientia Prouincialium perſeuerent, & quod Vicarius cuiuſcumque hoc impedire non præſumat. Circa quæ præter dicta *tom. 4. verbo Reformari regulares n. 5. & 6.* alia addenda in præſenti.

236 Et primò quidem, circa primum de Prioribus Conuentuum reformatorum non promouendis niſi per electionem Fratrum ipſorum Conuentuum, nota, id non ſolùm eſſe conforme Iuri communi, propter plura iura ſtatuentia, quod Prælati eligantur à ſubditis Monaſteriorum, quibus præficiuntur, quorum aliqua retuli *tom. 4. in Religione cuiuſdam capituli num. 86.* & alia refert Barboſa *in collect. Doctor. ſuprà cap. 1. de elect.* ſed etiam Regulæ noſtræ *cap. 1. ipſius*, iuxta dicta ſupra in eius expoſitione, præſertim cum in ea dicitur: *Vnum ex vobis Priorem habeatis, qui ex vnanimi omnium aſſenſu, vel maioris, & ſanioris partis ad hoc officium eligatur.* Eſt quoque conforme conſtitutionibus tam nouis, quàm antiquis; vbi licet Diffinitorio Capituli prouincialis conceditur facultas eligendi Priores in Conuentibus Prioribus carentibus, excipiuntur tamen Conuentus reformati, vt patet in conſtitutionibus Sorethanis *p. 5.* dum eſt ſermo de Capitulo prouinciali *cap. 10. n. 1.* & Conſtitutionibus Canalis *p. 4. cap. 19. num. 1. & p. 2. cap. 2. num. 4.* Quod etiam inſinuatur in Conſtitutionibus Caffardi *p. 4. cap. 19. num. 1.* Nota tamen hoc priuilegium videri ceſſare, in caſu, quo tota Prouincia reformata eſſet; tunc enim cum tam Prouincialis, quam Diffinitores Capituli eſſent ex Reformatis, proculdubio non niſi Reformatos Priores eligerent pro Conuentibus Reformatis, quod eſt intentum Summi Pontificis, & Religionis in hoc decreto. Licet etiam tunc, quantum fieri poſſet, ſtandum eſſe iuri communi, quo electio Priorum conceditur Monaſteriis ipſis. Maximè notandum, præcipuam cauſam, propter quam dictum decretum a Religione editum fuit, & ab hoc Pontifice confirmatum, illam videri eſſe, vt Conuentus Reformati haberent etiam ſemper Priorem Reformatum. Quod eſt conforme non ſolùm Regulæ in verbis illis relatis c. 1. ſcilicet, *vnum ex vobis*, id eſt, ſimilem vobis, vt exponit Gratianus noſter *in Diſcipl. Regul. ſuper hunc locum*, ſed etiam iuri communi, *Clem. 1. de elect. cap. cum cauſam, de elect.* vbi dicitur, non eſſe in boue, & aſino arandum, id eſt, vt Gloſſa exponit, quod homines diuerſæ profeſſionis non ſunt ſociandi, de quo etiam *cap. in noua actione 16. quæſt. 7. & cap. diuerſis fallaciis, de cleric. coniugat.* vbi dicitur quod male conueniunt citharæ cum pſalterio.

Ex eo etiam, quod Pontifex Paulus, confirmet in hac Bulla excommunicationem à Pio impoſitam contra eos, qui ſe opponunt Reformationi, aut illam impediunt, de qua *in §. præcedenti*, eſt dictum, præſertim, addat illa verba: *Conuentus hactenus reformatos, aut etiam, qui in poſterum reformabuntur.* Et illa: *Tam in Conuentibus reformatis prædictis, quam de cætero reformandis*, ac illa: *Vt Prouinciales ad plantandum in dictis Ordinis Conuentibus, ſuiſque Prouinciis, conſouendamque Regularem obſeruantiam per amplius animentur, &c.* colligitur id quod etiam dictum eſt *circa §. præcedentem*, ſcilicet hanc excommunicationem eſſe perpetuam, & reſpicere tam ſtatum illius temporis, quàm futuri. 237

Merito etiam ſtatuit Pontifex in hac Bulla, ne Prouincialis poſſit viſitare Conuentus Reformatos niſi per ſe ipſum, tum quia hoc pertinet ad maiorem authoritatem illorum conſeruandam; tum quia maior confidentia haberi debet in negotio reformationis Conuentuum de Prouinciali, ad quem iure communi id ſpectat, quàm de alio quocumque. Statuit quoque quod Prouincialis non viſitet dictos Conuentus Reformatos niſi cum ſocio etiam reformato, tum vt adiuuet illum in negotio reformationis, tum quoque, vt impediat ſi forſan aliquid contra bonum illius moliri prætendat. Hæc porro omnia in eo fundantur, quod Prælatorum, ſeu Viſitatorum munus præcipuum eſt bonum ſpirituale ſubditorum procurare. De quo ſanè ex Sacra Scriptura, Patribus, Doctoribus, & Philoſophis, Peirinus *tom. 2. de Prælato q. 2. cap. 7.* 238

Ex eo quoque, quod Pontifex hic ſtatuit, ne Conuentibus reformatis aliqua taxa imponatur præter ſolitam, approbari videtur conſuetudo tam noſtræ, quàm aliarum Religionum, vt ſcilicet Prouincialibus, vel Viſitatoribus, aliqua taxa, vel quota pecuniarum deſignetur. Non quidem ad eos ditandos, ſed pro expenſis itineris, communibuſque ipſorum neceſſitatibus. De quo *cap. Romani de cenſibus §. procurationes in 6. cap. ſi Epiſcopus, de offic. Ordinar. etiam in 6.* Surdus *de aliment. tit. 4. quæſt. 22.* Azor. *tom. 2. Inſtit. moral. lib. 3. cap. 42. quæſt. 9.* Zerola *in prax. p. 2. verbo Viſitatio* §. 6. Obiter tamen nota, quod ſi Prælatus v. g. Generalis, vel Prouincialis non viſitat, ſed tantummodo mittit Viſitatorem, non poteſt talis Prælatus accipere à viſitatis dictam ratam vel quotam. Ita enim habetur *ex d. capitulo ſi Epiſcopus, & capit. relata eſt 10. quæſt. 3.* vbi reprehenduntur quidam Epiſcopi, qui non viſitantes ſuas Diœceſes pecunias aliquas poſtulabant. Peirinus *in Formular. littera P. cap. 9. num. 2. & tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtitution. 24. Leon. X. num. 10.* vbi etiam, quid dicendum, quando talis Prælatus, Generalis videlicet, haberet aliquos redditus ab Ordine, & in quibus tales redditus ſint expendendi. 239

Circa

Digitized by Google

240 Circa promiſſionem, quam Pontifex in hac Bulla fieri vult à Prioribus Conuentuum reformatorum, ſcilicet de obſeruanda, & obſeruari facienda Regula noſtra ſecundum Eugenij mitigationem, nota, quòd cum ibi non declaret Pontifex hanc promiſſionem debere eſſe voto, vel iuramentum neceſſarium non videri, ſed ſufficere ſimplicem promiſſionem ea fidelitate obligantem. Pro huius autem promiſſionis tranſgreſſione, quanta videlicet ſit, an venialis, an etiam mortalis, nota, quod licet loquendo de obligatione ſimplicis promiſſionis ſint variæ ſententiæ Doctorum; quibuſdam aſſerentibus ſolum eſſe ſub veniali culpa, quos refert Diana *tom. 1. p. 2. tract. 3. Miſcellan. reſolution.* 122. aliis dicentibus eſſe ſub mortali, quos refert Diana *ſupra*, & Sanchez *lib. 1. de matrim. diſp. 5. num.* 20. quibus iunge Candidum *tom. 2. diſquiſit. Moral. 26. art. 16. dub. 2. concl. 4.* referentem Armillam, Sylueſtrum, Lopez, Sayrum, & Salonem; aliis vero dicentibus id pendere ex animo promittentis, ita vt ſi ea iuſtitia ſe velit obligare, tranſgreſſio promiſſionis ſit mortalis, ſin verò ſolum ex fidelitate, ſit venialis, prout nouiſſimè ex Molina, & Leſſio tenet Cardinalis Lugo *tom. 2. de iuſt. & iur. diſp. 23. ſect. 6. num.* 90. de qua controuerſia alibi; nihilominus quia hæc promiſſio reſpicit honorem Dei, & magnum bonum communitatis, cuius valde intereſt, quod adimpleatur, ideo Prior negligens notabiliter in ipſius adimpletione, & obſeruantia dictæ Regulæ grauiter ſine dubio peccabit, & ſæpius mortaliter. Cuius ſignum eſt pœna, quam Pontifex ſtatuit contra illum, ſcilicet, quod debeat deponi ab officio ſub cenſuris, & pœnis contra impedientes reformationem latis, quarum vna eſt excommunicatio maior, vt dictum eſt.

241 Quid vero intelligat Pontifex in hoc priuilegio, dum loquitur de permanentia Conuentuum Reformatorum ſub obedientia Prouincialium dicens: *Nec Vicarius cuiuſcunque hoc impedire præſumat*, dubitari poteſt. Et primo dicendum intelligi debere de Vicario generali, hic enim ſolus poteſt circa ſubiectam materiam intelligi, cum ipſe ſit ſupra Prouinciales. Adde, quod Ioannes Maria de Nouario, qui huic Mari magno Indicem, ſeu Repertorium adiunxit, *in verbo Reformatos Conuentus*; ea verba intelligi etiam de Vicario Apoſtolico. Dicit enim: *Nec Vicarius cuiuſcunque perſonæ ſit, etiamſi haberet Bullam Apoſtolicam gratia viſitandi dictos Conuentus.* Quod eſt notabile priuilegium, & ſatis fauorabile reformationi.

242 Quia tamen in præfata Bulla Pauli Secundi, & ſæpius in Ordine noſtro fit memoria de quadam Bulla Calliſti Tertij, in fauorem reformationis, data ſub anno Incarnationis 1457. Idibus Aprilis, & ea non facilè reperitur, niſi in Conuentu noſtro Mechlinienſi in vetuſto libro ſcripto manu Ioannis Palæonydori Ordinis Hiſtoriographi, vnde nouiſſimè ad me his diebus Dei ſpeciali prouidentia à viro graui noſtræ Religionis eſt tranſmiſſa, aliqua in ipſa contenta ad intentum ſpectantia hoc loco tranſcribi decreui in Reformatorum gratiam. *Pro parte veſtra nobis exhibita petitio continebat, quod olim, videlicet in proximo Capitulo Generali, per vos in Ciuitate Pariſienſi celebrato pro ſtatu proſpero, & felici dicti Ordinis, & quiete veſtra inter alia ſtatuiſtis, & ordinaſtis, quod Fratres dicti veſtri Ordinis, qui de Obſeruantia appellantur, in domibus, quas de præſenti habere noſcuntur, & in poſterum, largiente Domino, poterunt adipiſci, per canonicam electionem Priores ſuos locales aſſumere poſſint, & debeant, ac eoſdem Priores, vt præfertur, electos, Prouinciale Capitulum, vel Prior Prouincialis ſecundum morem dicti Ordinis pro tempore exiſtens teneantur ſine difficultate aliqua confirmare, ita quod alios præter electos nequeant, iiſdem Fratribus inuitis præficere in Priores; quod nullus ex Fratribus Obſeruantia dicti ordinis per aliquem Prouincialem Priorem à domibus, ſeu Conuentibus huiuſmodi amoueri, ſeu in eos, quouis modo intromitti valeat, niſi de Prioris, & Conuentus, domus huiuſmodi expreſſo conſenſu; ipſique Priores, & Conuentus ſub Regulari obſeruantia viuentes quoſcunque dicti ordinis Fratres conuentuales, ſiue de laxiori vita ad huiuſmodi Obſeruantiam Regularem tranſire, & vnà cum iiſdem Obſeruantibus Altiſſimo famulari cupientes, recipere, ac retinere poſſint, nec obſtante quacunque pœna à dicto Ordine impoſita pro quocunque delicto, à qua Obſeruantia ſi recedunt, ſub dicta regulari Obſeruantia non perſeuerantes, eo ipſo incidant in eandem, necnon alia ſalubria, & honeſtas Ordinationes, & ſtatuta fauorem vitæ Regulares huiuſmodi, augmentum diuini cultus, ac etiam animarum ſalutem concernentia edidiſtis. Quare pro veſtra parte fuit nobis humiliter ſupplicatum, vt tam præmiſſis quam aliis quibuſcunque huiuſmodi ordinationibus, & ſtatutis per vos in ſimilibus Capitulis robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos itaque huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, ordinationes, & ſtatuta prædicta, dummodo rationabilia ſint, & canonica, authoritate Apoſtolica tenore præſentium ratificamus, confirmamus, & approbamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, ſupplentes omnes defectus; ſi qui forſan interuenerint in eiſdem. Nulli ergo hominum liceat, &c.*

Circa, quod priuilegium Calliſti, præter notata in Superioribus, vlterius animaduertendum, ex eo haberi, quod ſi Religioſi viuentes in Conuentibus non reformatis commiſiſſent aliqua delicta, propter quæ pœnam aliquam ab Ordine impoſitam ſuſtinere deberent, eo ipſo, quod tranſeunt ad Conuentus Reformatos, talis pœna eis remittitur omnino: niſi fortè ab illis Conuentibus reformatis recedant, quia tunc incidunt de nouo in eandem pœnam. Quod eſt magnum priuilegium præfatorum Conuentuum, quia videntur æſtimari quaſi aſylus, & locus ſacer vel refugium delinquentium in Ordine. 243

Dubitari autem poteſt circa ſtatuta in his Bullis Calliſti, & Pauli contenta an Religio poſſit illa alterare, ſeu mutare, in alio videlicet Capitulo Generali habente tantam authoritatem ſicut & Pariſienſe, vbi edita fuerunt. Quia tamen de hoc puncto deque ſimili confirmatione ſtatutorum dixi *tom. 1. cap. 8. num.* 22. & plura dicam infra in Mari magno Scultatum *circa* §. 5. *&* 25. ideo ad ipſa me remitto. Illud tamen prætereundum non eſt, quod ſtatuta illa poſita in Bulla Pauli Secundi, ab illis verbis, *Adiicientes nihilominus ad præmiſſa*, &c. ſcilicet de Conuentibus Reformatis non viſitandis niſi per Prouincialem, de non ſoluenda ab illis taxa aliqua vltra ordinariam, de promiſſione facienda à Priore dictorum Conuentuum, quod obſeruabit Regulam ſecundum Eugenij mitigationem, & de dictis Conventibus permanſuris ſub obedientia Prouincialis, qui eos reformauit, cum ſint ſtatuta mere Papalia, à ſolo Papa, & à Religione edita, mutari, aut alterari non poſſint ab ipſa Religione, iuxta communem Doctorum ſententiam, & axioma illud iuris. *Inferior non poteſt tollere legem Superioris.* De quo axiomate *l. formam Cod. de offic. præfect. cap. cum inferior de maioritate, & Obedient. Clem. ne Romani de elect.* Gonzalez *ad regul. 8. Cancellar. gloſſa 45. §. 1. num.* 69. & alij plures apud Barboſam *in tract. de Axiomat. iur. Axiom. 124. num. 1. & ſeqq.* 244

Circa

Digitized by Google

Circa §. 28.

242 PRiuilegium Alexandri I V. hoc loco contentum, de facultate conceſſa Prælatis Ordinis ad excommunicandum, capiendum ,ligandum, & incarcerandum Apoſtatas, & inſolentes, ſimile eſt aliis conceſſis Prædicatoribus in eorum Mari magno §.23. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §.23. vnde dicta eo loco ad intentum deſeruiunt. Plura quoque in ſequentibus de ea re dicentur, præſertim *circa* §.31. vbi priuilegium aliud Pij II. ad puniendum, carcerandum, & torquendum flagitioſos Religioſos habetur, & *circa* §.74. *&* 92. vbi alia etiam priuilegia Sixti IV. pro eadem materia referemus. Alia etiam in Mari magno Seruitarum *circa* §.34.

Circa §. 29.

243 TRia conceduntur ab eodem Alexandro IV. in priuilegio Generali, & Prouincialibus, pro tempore exiſtentibus. Primum eſt, facultas exercendi officium viſitationis cum libero ingreſſo, & exitu in Eccleſiis, & domibus, noſtri Ordinis. Secundum facultas ad mutandum Fratres. Tertium ad recipiendum Nouitios. De primo, ſcilicet facultate viſitandi, dicendum, quod cum ea competat iure communi omnibus Prælatis Ordinariis, prout habetur ex *cap.fin.de ſtat. Monach.cap.mandamus de offic. Archidiacon.cap. Epiſcopum, & cap.decreuimus* 10. *quæſt.* 1. ac aliis iuribus, quæ retuli *tom.* 4. *verbo Viſitator Regularis, num.* 2. ideo facultas hæc non tam videtur priuilegium, quàm declaratio iuris communis. Hinc conſequenter eo loco *num.*3. dixi Generales, & Prouinciales teneri iure naturali, & diuino viſitare Monaſteria ſibi ſubiecta, per ſeipſos quidem, ſi impediti non fuerint, alioquin per alios. Ita vt omittere perſonalem viſitationem ex otioſitate, aut negligentia videatur peccatum mortale. Plura etiam ſpectantia ad Viſitatores Regulares habes ex dictis eo *verbo Viſitator Regularis per totum, & tom.* 2. *capit.* 13. *& tom.* 3. *verb. Commiſſarius, & tom.* 4. *v. Mandatum, & v. Vicarius Religionum.*

244 Clauſola illa *Cum libere ingreſſu, & exitu* denotat etiam abſolutam, & independentem authoritatem, quàm Generalis, aut Prouinciales habent ad talem viſitationem faciendam. Prout colligitur ex Panormitano *cap. ſi pro debilitate n.*5. Decio *n.*45. *&* 46. *de offic.deleg.cap.*2. *de locato cap. ſtatuimus de Regularibus, cap. cùm plures de offic. deleg. in ſexto.* & aliis iuribus ac Doctoribus loquentibus de dictione *liberè*, quos refert, & ſequitur Barboſa *in tract. de dictionibus dict.* 199. *n.* 1. Denota, etiam ea clauſula talem viſitationem faciendam à prædictis Prælatis ſine impedimento, contradictione, onere, grauamine, vel obſtaculo, aut vlla diminutione, vt *in Clem. fin. de atate, & qualit. & in cap.* 1. *in princip. verbo Liberè de de Reg. Iuris, lib.* 6. *& in c. cùm Epiſcopus, verbo Liberè e offic. Ordin. eod. lib.* Notant Gloſſa *verbo Liberè in dicta Clement. dudum.* Alex. *conſ.* 214. *num.* 4. *vol.* 6. Roland. *conſ.* 42. *num.* 18. Nauar. 530. *n.* 10. *vol.* 3. Pariſ. *conſ.* 81. *num.* 3. *l.* 3. Curt. *iun. conſ.* 2. *num.* 3. & alij apud Barboſam *ſuprà num.* 3.

245 De facultate etiam mutandi Fratres de vno loco ad alium, de qua Pontifex in hac Bulla, dici etiam poteſt non continere priuilegium, ſed ius commune, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 91. Itaque colligitur, iuxta, ibid. dicta, ex authoritate quaſi Epiſcopali, quam Prælati habent in ſubditos. De quo etiam Nauarrus *comm.* 4. *de Regul. num.* 21. *& l.* 1. *de conſtit. conſ.* 9. *num.* 11. & Peirinis *tom.* 1. *de ſubdito, quæſt.* 5. *cap.* 12. Dixi autem eo *num.* 91, Prælatos non debere vti hac facultate (intellige contra voluntatem, aut vtilitatem, ſubditorum) ſine rationabili cauſa, quia hoc eſſet contra charitatem, & bonum regimen Religionis. De quo Nauarrus *ſuprà*, Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Reg. quæſt.* 23. *art.* 3. & Peirinis *ſuprà*. Qui etiam addunt, iuxta dicta ibidem, Religioſum ſine cauſa mutatum de vno loco ad alium habere propterea iuſtam cauſam recurrendi ad Sanctiſſimum, vel Dominum Protectorem. Quod intellign, quando certò conſtat nullam cauſam habere Superiorem in tali mutatione ſubditi. Quomodo autem Religioſi ſic mutari teneantur obedire ſuis Superioribus eos mutantibus, ſaltem quando res eſt dubia, an ſcilicet ſubſiſtat, vel non cauſa rationabilis talis mutationis dixi, eo *n.* 91. De quo etiam Peirinis *ſuprà*.

Circa hanc tamen facultatem nota, quoad Generalem eſſe ſatis vniuerſalem, & ita receptam in Religione, vt patet ex *p.* 2. *conſtitut. c.* 1. §. 1. illis verbis: *De Prouincia ad Prouinciam; & de Conuentu ad Conuentum Fratres transferre liberè poteſt ſine contradictione cuiuſcunque.* Quoad Prouinciales verò limitata videtur in eiſdem *conſtitut. part.* 4. *cap.* 23. *num. ſecund.* Cùm enim ibi præcipiatur, quod nullus Frater, qui non habuerit adminus ſex menſes conuentualitatis in aliquo Conuentu, habeat vocem ſiue actiuam, ſiue paſſiuam in electione in ipſo facienda, conſequenter limitatur authoritas Prouincialis, vt non poſſit intra ſex menſes, antequam Capitulum Prouinciale celebrandum ſit, mutare Fratres vocem habentes ex vno Conuentu ad alium. De quo circa ſimilem Conſtitutionem, quam ex Clemente VIII. habent Minimi, latè tractat Peirinis *de priuilegiis Minimorum circa conſtitutionem ſecundum Clementis VIII.* § 2. *num.* 6. *& ſeqq.* 246

De facultate hic etiam conceſſa ab hoc Pontifice ad recipiendum Nouitios idem dici poteſt, ſcilicet eam competere Prælatis Regularibus iure communi, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 66 *& tom.* 4. *verbo Nouitiu, & Nouitia, num.* 2. *ac verbo Prælat. Reg. num.* 9. Quibus etiam locis, maximè *tom. cap.* 14. plura dixi ſpectantia ad Nouitiorum receptionem; aliqua etiam *ſuprà*, in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 14. dicta ſunt, dum de ſimili priuilegio eiſdem Eremitis conceſſo agerem. Alia etiam in ſequentibus. Specialiter tamen notandum, quod cùm iuxta dicta iiſdem locis, recipere Nouitios non pertineat ad Prælatos, niſi ſimul conſentientibus Conuentibus, in quibus recipiuntur; ideo dubitari poteſt, an facultas hoc loco conceſſa Generali, & Prouincialibus ad recipiendum Nouitios intelligenda ſit eodem modo, ſcilicet cum conſenſu Conuentuum. Et quidem, quod attinet ad Generalem, tam ex conſtitutionibus antiquis, quàm modernis *in cap. de Officio Generalis*, conſtat id facere poſſe *ſine aſſenſu cuiuſcunque*, vt ibi dicitur. Quia tamen hæc clauſula non ponitur in dictis conſtitutionibus, dum eſt ſermo de officio Prouincialis, ideo videtur dicendum, Prouinciales non poſſe id facere ſine conſenſu Monaſteriorum, cùm hoc ſit de iure communi, vt locis relatis dictum eſt. Et certa ſit Regula, quam affert Rota in vna Tulkenſi *Monaſterij* inter recent. *part.* 1. *dec.* 234. *num.* 8. quod quælibet diſpoſitio recipit interpretationem paſſiuam à iure communi. Anchar. *conſ.* 6. *num.* 8. Butr. Abb. Dec. & alij *in c. cauſam quæ, de reſcr.* Roman. *conſ.* 350. *num.* 4. Alex. *conſ.* 46. *n.* 3. *lib.* 6. Angel. Aret. *conſ.* 95. *n.* 11. *& ſeq.* Cald. *conſ.* 11. *de conſt. & conſ.* 2. *n.* 2. *de reſcr.* Ruin. 123. *n.* 12. *verſ. vbi com. vol.* 2. Maximè quando agitur de præiudicio tertij, cui nulla cadit veriſimilitudo, quod Princeps maximè Eccleſiaſticus intendat derogare. *cap. Super eo*, vbi Gloſſa *in verbo Intentionis*, Butr. *n.* 8. Hoſtien. *n.* 4. Ægid. *num.* 2. *de offic.* 247

de

de leg. cap. licet de offic. Ordin. Felin. *in cap. cauſam quæ, num. 6. de reſcript.* Roman. *conſ.* 334. *n.* 2. Abb. *conſ.* 101. *num.* 2. *ver. moueor.* 1. *part.* 1.

Circa §. 30.

248 COntinetur hoc loco priuilegium aliud eiuſdem Alexandrini IV. quo Ordini noſtro concedit quod Prior Generalis, eo ipſo quod ſecundum Regulam, & Conſtitutiones Ordinis electus eſt, curam gerat animarum Fratrum, eoſque ligare, & abſolvere poſſit, ac agere alia, quæ iuxta Regulam, & Conſtitutiones viderit expedire. Fratres etiam teneantur eidem obedire, & ipſe Generalis poſſit à Diffinitoribus Capituli generalis ſecundum Ordinis Conſtitutiones abſolui, & amoueri.

249 Pro quibus nota ſimile priuilegium, quod attinet ad electionem Generalis, magis declaratum, & confirmatum fuiſſe à Sixto IV. infra §. 68. Haberi etiam pro Prædicatoribus in ipſorum Mari magno §. 1. 2. & 3. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 1. & pro Eremitis ſancti Auguſtini ſimiliter in ipſorum Mari magno §. 49. Præter dicta autem eis locis, quæ etiam ad hoc intentum deſeruiunt, vlterius notandum, Generalem Ordinis noſtri, quamuis iuxta præfatum priuilegium abſolui poſſit ab officio, hoc tamen fieri non poſſe, niſi in Capitulo generali, & à diffinitoribus generalibus, iuxta modum præſcriptum in noſtris Conſtitutionibus *part.* 4. *cap.* 5. *num.* 1. vbi ſic inter alia: *Deinde præſidente Diffinitore illius prouinciæ, in qua Capitulum celebratur, diligenter audiant Diffinitores culpas Prioris Generalis, quibus auditis determinent, an in officio ſit permittendus, vel ab eo abſoluendus: declarantes, quod exceſſus, propter quos Generalis eſt abſoluendus, ſunt quatuor, videlicet pro hæreſi, pro incorrigibilitate, pro peccato notorio, quod ſine ſcandalo Ordinis non poſſit tolerari, vltimo, ſi omnino ſit inutilis.*

250 Pro quibus etiam animaduertendum, primò quidem, quod cùm in his Conſtitutionibus detur facultas Diffinitoribus Generalibus abſoluendi, vel deponendi Generalem pro hæreſi, non ſic eſt id accipiendum, quaſi (hoc tempore ad minus) poſſint iudicare ipſum de cauſa hæreſis. Conſtat enim ex dictis *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 18. *& tom.* 3. *verbo Hæreſis, & Hæreticus num.* 1. propter Conſtitutionem Pauli V. ibi relatam, hæreſis cauſam ſolum pertinere ad S. Officium Inquiſitionis; & illi denunciari debere omnes, & quoſcunque hæreticos, ſeu de hæreſi ſuſpectos, facultatibus in contrarium reuocatis, Generales ergo hæretici, vel de hæreſi ſuſpecti denunciari debent S. Officio, etiam ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ propter edictum eiuſdem S. Inquiſitionis, de quo eo loco dixi, & per extenſum retuli *t.* 3. *v. Accuſare, & accuſator, num.* 7. Qui autem ſint cenſendi hæretici, vel de hæreſi ſuſpecti, habes ex dictis eo *v. hæreſis, & hæreticus, num.* 2. *& ſeq.* Quomodo etiam recurrentes ad S. Officium, vel in eo teſtimonium veritati perhibentes non poſſint à Superioribus ſuis per quinquennium inquietari, ſeu moleſtari, inconſultis Dominis Inquiſitoribus conſtat ex decreto Pij V. quod *d. c.* 18. *num.* 8. retuli. Quod etiam habetur per extenſum apud Barboſ. *in Sum. Apoſt. dec. v. Inquiſitionis S. officium.* Facultas ergo hoc loco Conſtitutionum noſtrarum Diffinitoribus conceſſa ad deponendum Generalem pro delicto hæreſis, ſolum ſubſiſtere videtur hoc tempore, quantum ad hoc, quod ſi Generalis iudicatus, & declaratus eſſet ab Inquiſitoribus, depoſitus non eſſet illis maximè conſentientibus.

251 Circa incorrigibilitatem, pro qua etiam Conſtitutiones declarant poſſe Generalem deponi, nota, quòd iuxta dicta *t.* 1. *c.* 23. *num.* 2. cùm ad hoc, quod aliquis ſit, & cenſeatur incorrigibilis, tria iure communi requirantur, ſcilicet, quod crimina grauia ſæpius commiſerit; quod monitus ſæpe non deſtiterit; & quod pœnitentiam pro illis non acceptauerit; ideò hæc tria etiam requirentur, vt Generalis ſit, aut cenſeatur incorrigibilis. Crimina autem grauia videntur eſſe peccata contra honeſtatem commiſſa, rapinæ ſeu furta de bonis Religionis; ſæuitia, aut crudelitas in ſubditos; ebrietas, aut ſimilia. Vt autem dicatur ſæpius ea commiſiſſe, aut ab eis monitum non deſtitiſſe ſufficit, quòd ter id contigerit, *Argum. cap. contig.* 2. *de ſentent. excommunicat, &c. conſt. eod. tit. in* 6. Hoſtienſis *in c. cùm in Eccleſ. de maioritate, & obedien.* Petrinia 1. 1. *de ſubdito, q.* 1. *c.* 25. §. *hic ſolum.* Iuxta Rotam etiam in vna Tullenſi *Monaſterij* inter recentiores *part.* 5. *dec.* 234. *num.* 12. Prælati Regularis incorrigibilitas in eo conſiſtit, vel quod non obſtantibus monitionibus fuerit ſolitus ad eoſdem defectus reuerti, Abb. *in cap. cùm non ab homine, n.* 30. *verſ. quæro qualiter, & ibi Butr. n.* 22. Dec. *n.* 78. *de Iud.* vel quod pertinaciter conetur ſuſtinere culpam, verè non eſſe culpam. Card. Iacob. *de Conc. lib.* 4. *cap.* 4. *n.* 8. Sigiſmundus de Bonoia *de electione Prælatorum dub.* 102. Samuellius *de electione canonica, tract.* 3. *contron.* 3. *concl.* 3. Quid verò denotetur in conſtitutionibus relatis per *peccatum notorium* collige ex dictis 4. *tom. verb. Notorium.* Quæ etiam ſufficiant ad hoc quod dicatur Generalis inſufficiens, ſeu inutilis ad munus, quod gerit, habes ex dictis ſupra in Mari magno Minor. circa §. 1. Nota tamen, quod quamuis in dictis Conſtitutionibus ad deponendum Generalem neceſſariò requiratur, quod id fiat in capitulo generali, & à Diffinitoribus ipſius; nihilominus tamen, ſi vel capitulum generale celebrandum non eſſet, vel ipſe Generalis congregare illud nollet, tunc poſſent Religioſi præſertim grauiores Religionis ad Sedem Apoſtolicam recurrere vt de opportuno remedio prouideret. Sigiſmundus, & Samuellius *ſupra.* Cæterum, quantum fieri poteſt, cauendum piis Religioſis, ne ſimiles ſint Cham patri Chanaam, qui *Gen.* 9. Noë patris verenda nudata eſſe aliis nunciauit, prout monet S. Gregorius *lib.* 25. *Moral. cap.* 22. & ſuo exemplo docuit Conſtantinus Imperator, dum chartas accuſationum contra Epiſcopos ſibi oblatas igne combuſſit, vt refert Theodor. *lib.* 1. *Hiſt.*

Circa §. 31.

HOc loco continetur Bulla Pij II. qua ad reprimendum dyſcolos, & proteruos Religioſos, concedit Generali, & Prouincialibus facultatem ad eos per locorum Ordinarios, & alios miniſtros, capiendos, incarcerandos, & torquendos; monens etiam omnes Ordinarios, ac dominos temporales, vt illis ad hæc auxilium præbeant, abſque alicuius cenſuræ, vel pœnæ incurſu. Circa quam conceſſionem ſatis amplam, vt ex ipſa patet, aliqua notanda. 252

Primò quidem ex ea haberi poſſe dictos Prælatos præfatos delinquentes coërcere, & punire non ſolum pœnis contentis in Religionis Conſtitutionibus; ſed etiam *arctioribus pœnis*, vt ibi dicitur. Id eſt, aliis extraordinariis, etiam maioribus. Quod intellige, de pœnis proportionatis perſonarum Religioſarum ſtatui, ita ſcilicet, vt in earum taxatione Iudex Regularis in partem benigniorem, & magis fauentem reo inclinet. Sairus *in Clau. Reg. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 22. *in non. addit.* Portellus *in Reſponſionibus moral. to.* 2. *caſ.* 40. Et quod, iuxta dicta *tomo* 3. *verbo Iudex, & iudicium Regularium, num.* 10. non ſolum præfetur, 253

&

& anteponat opinionem magis piam, & conformiorem religioſæ perfectioni ei, quæ talis non fuerit, ſed etiam, quod quantum fieri poteſt, eligat illam, quæ ſoluit potius quam quæ ligat, & reo magis, quàm actori faueat.

254 Ex illis etiam verbis *arctioribus pœnis* colligi poteſt id, quod dixi *tomo 1. cap. 16. num. 32. & tom. 4. verbo Triremium pœna, præſertim, num. 3. & 4.* quod licet triremium pœna indigna valde ſit, quod Religioſis imponatur, nihilominus, quia cùm ex vſu, tum ex priuilegiis aliquarum Religionum conceſſum id eſt, eò præſertim, quia aliqui criminoſi vix alia pœna puniri poſſunt, ideo ea applicari poteſt à Prælatis Regularibus, etiam noſtri Ordinis, quando videlicet ſubditos delinquentes aliter caſtigare non poſſunt, iuxta dicta *ibid. num. 5.* Hoc enim etiam videtur conceſſum ab hoc Pontifice illis verbis *arctioribus pœnis*, & ſtatutum in noſtris Conſtitutionibus Caſſardi *part. 4. cap. 20. num. 12.* & Canalis *part. 4. cap. 21. num. 12.* etſi in antiquis Sorethanis nihil de hoc inueniam. An verò tales ad triremes damnati habitu priuari poſſint, etiam quando ab illis reuertuntur, & an maneant irregulares, & à quibus diſpenſari poſſint, ac de aliis ad ipſos ſpectantibus, habes ex dictis locis relatis, maximè etiam ſupra in Mari magno Minorum circa §. 49. Notanda etiam ſupra in Mari magno Minorum circa §. 49. Notanda etiam valde ea; quæ circa illos in noſtris Conſtitutionibus Canalis *parte 4. cap. 21. num. 12.* his verbis ſtatuuntur: *Item quia nonnulli Fratres, ita inſtigante humano hoſte, adeo facinoroſè viuunt, vt non erubeſcant ſe tam enormibus immiſcere delictis, quod neceſſe ſit ad exemplum, & timorem aliorum, & ad ſatisfaciendum publico ſcandalo ex eorum perditis moribus exorto, eis acerbam triremium pœnam infligere, ſtatuimus, vt iuſtè damnati, & deducti ad triremes, in perpetuo arceantur ab Altari, & ſacris Miniſteriis, Officiis præterea omnibus, & dignitatibus, ac gradibus, locoque, & voce careant, itaut R. P. Ordinis non poſſit ſuper præmiſſis cum illis gratioſè diſpenſare: poterit tamen, ſi quis iniuſtè condemnatus, & eo deductus fuerit, innocentem declarare, & de iure abſoluere.*

255 Circa illa verba *torquere, & torqueri facere*, quæ habentur in hoc priuilegio Pij *II.* nota, ex illis colligi poſſe, id quod dixi *tomo 1. cap. 18. num. 17. & cap. 27. num. 16. & tom. 4. verbo Tortura Regularium,* præſertim *num. 1.* poſſe Prælatos noſtros ſubditos ſuos non plenè conuictos de aliquo crimine atrociori, & grauiori per torturam cogere ad illud fatendum. Vbi etiam de modo talis torturæ, & quæ indicia ad illam amplificandam requirantur, & alia ad hanc materiam ſpectantia. Nunc ſolum addendum, tam in Conſtitutionibus Sorethanis *parte 5. cap. 1. de cap. Conuentuali, num. 4.* quam in Conſtitutionibus Caſſardi *parte 4. cap. 20. num. 32.* ſic haberi conformiter ad iſtud priuilegium Pij II. *Per nullum tamen Præſidentem in Ordine cogatur aliquis per incarcerationem, aut torturam violentam ad cognoſcendum, vel fatendum aliquod crimen ſibi, vel alteri impoſitum, nec pro huiuſmodi puniatur, niſi crimen fuerit euidens, aut ſufficienter probatum, vel niſi violenta ſuſpicio habeatur, quàm ſuſpicionem habeant iudicare violentam, vel non violentam Præſidens cum quatuor, aut quinque Fratribus de diſcretioribus Conuentus. Et ſi tunc talis ſuſpicio habeatur, indicetur ei purgatio canonica, prout in capite de diuiſionibus, & partialitatibus dicitur. Veruntamen apoſtatas, criminoſos, defectuoſos, & incorrigibiles, poterunt per indultum Pij Papæ II. Prior Generalis, & Prouincialis per eos, quos ad hoc diſcretos, & idoneos iudicauerit, torquere, & torqueri facere, ſcilicet per Fratres, aut ſæculares clericos, aut etiam miniſtros ſæcularis poteſtatis: dummodo præſentes ſint duo fratres antiquiores, & de eorum fiat aſſenſu, abſque cuiuſcunque cenſuræ incurſu.* Quod adhuc clarius, & expreſſius decernitur in nouis Conſtitutionibus Canalis *parte 4. cap. 21. num. 11.* his verbis: *Quoniam interdum in grauiſſimis delictis cognoſcendæ veritatis neceſſitas compellit Superiorem, vt quam ſponte non poteſt habere confeſſionem, diuerſis cruciatibus è latebris eruere contendat, & ob id licitum ſit nonnunquam Sacerdotem, etiam Regularem, torturæ ſubiicere, ſtatuimus, vt ſi quis ex noſtris Religioſis præſumpſerit committere aliquod crimen, quod in ſæcularibus iudiciis vltimo ſupplicio, aut grauiſſima alia pœna corporali ſolent puniri (licet alia pœna imponenda ſit in Eccleſiaſtico foro) poſſit à Præſidente in Ordine, in præſentia duorum Fratrum ex antiquioribus, & de eorum aſſenſu torqueri per Fratres, ac per miniſtros etiam ſæcularis poteſtatis, ſi Fratres non fuerint periti in arte quæſtionandi, dummodo tamen contra illum probata ſint in plenario iudicio indicia, quæ magis, quam ſemiplenè probent delictum, & ea ipſe non deleuerit, neque purgauerit.*

Pro eo quod tangitur in hoc indulto, ſcilicet de incarceratione Religioſorum delinquentium nota, idcirco ſtatutum fuiſſe in noſtris Conſtitutionibus, in Sorethanis quidem *part. 4. cap. 8. num. 4.* & in Conſtitutionibus Caſſard. & Canalis *part. 5. cap. 6. num. 6.* quod *In quolibet Conuentu carcer conſtruatur, quod ſi Prior fuerit in conſtruendo carcerem negligens repertus, ab executione ſui Officij ſuſpendatur, ſubiacendo pœnæ grauis culpæ, quouſque carcerem procurauerit conſtrui.* Hoc quoque iure communi pro omnibus monaſteriis ſtatutum eſſe dixi *tom. 1. cap. 9. num. 41.* Ex decreto etiam ſacræ Congregationis, quod retuli eodem *tom. 1. cap. 23. num. 3.* ſaltem in qualibet Prouincia debet haberi carcer. Barboſa *in Summa Apoſtolicarum deciſionum, verbo Carcer. n. 2.* ex Ioanne Maria Nouario. 256

Circa §. 32.

STatuit in hac Bulla, & priuilegio Calliſtus III. vt Regulares ex Ordine noſtro ad aliquos beneficia, ſiue ſæcularia, ſiue etiam Regularia in titulum, vel commendam, quomodolibet, etiam authoritate Papæ aſſumpti quantumuis ea dimiſerint, aſſumi non poſſint in capitulis Generalibus, vel Prouincialibus ad officia Ordinis ſine Generalis conſenſu, ſub pœna excommunicationis, quàm tam ipſi, quàm admittentes ad talia officia ipſo facto incurrant. Item quod ſi dicti beneficiati admitti contra voluntatem Generalis procurauerint, irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant. Pro quibus nota. 257

Supponere hoc loco Pontificem Regulares capaces eſſe non ſolum beneficiorum Regularium, ſed etiam ſæcularium, ſaltem ex diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ. De quo, & multis aliis dicta beneficia, ipſaque poſſidentes tangentia dixi *tom. 1. cap. 18. per tot. & tomo 3. verbo Beneficium, & beneficiati* etiam per totum. Quibus locis plura quoque ſpectantia ad differentiam, quæ eſt inter beneficia Regularia, & ſæcularia. Supponit etiam Pontifex beneficia dupliciter concedi poſſe, ſcilicet, in titulum, & in commendam. Beneficium titulum collatum eſt illud, quod alicui confertur modo ordinario, & vt ſit ſuum Beneficium verò in commendam collatum dicitur illud quod alicui confertur, non vt ſit ſuum, ſed in cuſtodiam, & adminiſtrationem. Eo quod commendare nihil aliud eſt, quàm deponere, *leg. commendare, ff. de verb. ſignif. leg. Lucius 24. ff. depoſiti, cap ne quis arbitretur 22. quæſt. 2. cap. 1.* Corral. *de benef. 5. part. cap. 6. num. 1. & 4.* Gonzalez *ad regul. de menſibus, gloſſ. 5. §. 2. num. 38.* Garzia *de benef. part. 4.* 258

part.4. cap.4. num.1. & 6. apud quos, & alios de differentia, quæ eſt inter vtrumque beneficium, & diuerſis modis ipſorum. An autem Monachatos dici poſſit beneficium, prout includit ius exigendi certos fructus ad arbitrium proprium expendendos, prout contingit in aliquibus partibus Germaniæ, & Galliæ, dicam infrà in Mari magno Seruitarum circa §. 18. ex Filliucio, & Candido ibi referendis. Quia ergo ex eo, quod Religioſi noſtri præfata beneficia habentes, illis nihilominus abutentes (propter quod Soretbius noſter venerabilis ea appellat *maleficia* potius quam beneficia) volebant etiam potiri officiis Religionis, ea in Capitulis Generalibus ambientes, ideo Pontifex hoc prohibuit in hac Bulla. Cùm autem in narratiua ſolum loquatur de procurantibus dicta officia *in Generalibus, & Prouincialibus Capitulis*, ideo videtur hæc prohibitio, & pœna excommunicationis per eam poſita non comprehendere eos qui talia officia procurauerint extra dicta Capitula. Quia tamen etiam loquitur poſtea, dum talem prohibitionem, & cenſuram ſtatuit de admiſſis ad talia officia, & illos admittentibus *in Congregationibus, ſeu negotiis*, ideo probabilius videtur eam extendi debere ad admiſſos, & admittentes ad ea quomodocunque etiam extra Capitula, id enim denotari videtur illis verbis. Saltem id videtur certum ex vi confirmationis huius priuilegij à Sixto IV. factæ, quia generaliter ſtatuit, vt *nullo modo* in dictis officiis *ſe impediant*, vt patebit ex verbis ipſius Sixti infra §. 404. referendis. Loquitur Pontifex de beneficiatis Fratribus extra Monaſteria noſtra & Regularem obſeruantiam viuentibus, vt patet ex illis verbis: *Vt extra domos, & Religionem huiuſmodi commodius vagari valeant*, & rurſus: *Volunt, & cupiunt præeſſe, & aliis, qui ſub Regulari obſeruantia in domibus dicti Ordinis deſeruiunt, fræna imponere.* Quare ſi tales beneficiati intra domos, & monaſteria noſtra, & ſub Regulari Obſeruantia viuant (quales ſunt plures, qui habent beneficia Regularia in Monaſteriis noſtris, quæ ſunt Parochiæ) non comprehenduntur hoc ſtatuto. Quomodo autem intelligenda ſint illa, quæ ſubiicit Pontifex ab illis verbis: *Etſi dicti beneficiati*, dixi *tom. 2. cap. 18.* relato *n. 56.* vbi etiam de explicatione illorum verborum: *Dict. que benefi ia, ſeu officia ambientes, &c.*

259 Ingerit tamen difficultatem, quòd Pontifex, dum de talibus beneficiatis, admitti procurantibus loquitur, dicit: *Irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant.* Cùm tamen irregularitas nunquam ſit ab homine, ſed tantum à iure impoſita, iuxta dicta *to. 3. verbo Irregularitas n. 3. & 4.* ex *cap. is, qui de ſentent. excommunicat. in 6.* & ex Soto, Suarez, & Cornexo ibi relatis. Reſponderi tamen poteſt primo nomine *irregularitatis*, intelligere Papam idem quod nomine *inhabilitatis* ad maiorem emphaſim duplici nomine vtendo. Geminatio enim verborum maiorem deliberationem, & enixam voluntatem indicat. *leg. Baliſta ff. ad trebell.* Barthol. *in leg. cum ſcimus. n. 7. cap. de agricol. & cenſibus, lib. 11* & alij plures, quos refert Barboſa *in tract. de axiomat. iur. axiom.* 104. Quod maximè habet verum in ſententia aliquorum exiſtimantium inhabilitates eſſe irregularitates, quos referunt Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 97. n. 9.* & Samuellius *de elect. canon. tract. 2. contr. 8. n. 10.* Vel dic ſecundò, quòd, quamuis regulariter loquendo non detur aliqua irregularitas ab homine, ſed ſolum à iure, nihilominus negari non poſſe, quin Summus Pontifex poſſit irregularitatem per ſententiam, ſeu ab homine ferre, quando ipſi placuerit, cum iuri communi derogare poſſit. Vt bene Bonacina *de cenſ. diſp. 7. de irregul. q. 1. punct. 2. n. 5.* & Cornexo *tract. 5. de irregul. diſp. 2*

Vide alia ad intentum ſupra in Bulla *Aurea* vocata *circa* §. 7. & infra *circa* §. 104. vbi Sixtus IV. confirmat, & extendit hoc priuilegium, vt ibi dicetur, & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 66. vbi maius priuilegium ipſis conceditur in hac materia. Extenditur enim non ſolum ad habentes Beneficia, ſed etiam ad habentes penſiones, ſeu Capellanias, & prohibetur talibus habere aliquam prouiſionem à Conuentibus. Quomodo autem Prælati Regulares imponere poſſint aliqua onera ad modum penſionis ſupra beneficia Regularia, quæ prouident, conſule dicta in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 6. 260

Circa §. 33.

Conceditur in hac Bulla Pontifex Nicolaus V. Generali, & Prouincialibus Ordinis noſtri, vt *circa receptionem, vitæ modum, admiſſionem, & protectionem* Monialium, eiſdem, & ſimilibus priuilegiis vtantur, ſicut Ordines Prædicatorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini. 261

Pro quo priuilegio nota, in eo non tam concedi, quam ſupponi Prælatos Ordinis noſtri poſſe recipere ad Religionis conſortium Moniales. Id enim colligitur ex proœmio Bullæ illis verbis *Degentium, aut in poſterum offerentur.* Et meritò ſanè, quia, vt in Annalibus noſtris, Deo dante oſtendemus, ab antiquiſſimis temporibus Moniales in Ordine fuerunt. Imò id competere iure communi Religioſis Ordinibus, quod ſcilicet, ſicuti in eis ſunt viri Religioſam vitam, profitentes, ſic & fœminæ, colligi videtur, tum ex vſu omnium fermè Religionum, antiquarum præſertim; tum ex eo, quod iſte mos in lege Euangelica à tempore Chriſti, & Diſcipulorum ipſius viguit. Conſtat ſiquidem S. Marcum in Ægypto, vtriuſque ſexus Monaſteria inſtituiſſe, prout ex Philone, Euſeb. Cæſarienſi, & Baron. affert Tamburinus *tom. 5. de Iure Abbatiſſ. diſp. 2. quæſt. 10.* Erant autem iſti ex Eſſeno, & Eliano inſtituto, vt in noſtris etiam Annalibus dicimus. Fuiſſe quoque in Eccleſia ab antiquis Apoſtolorum temporibus fœminas Deo ſacratas etiam conſtat ex hiſtoria ſancti Matthæi Apoſtoli, vita S. Teclæ, D. Hieronymo *in epiſtola ad Sabinianum, & in epiſtola ad Euſtochium*, Diuo Chryſoſtomo, *hom. 8. in Matth.* Tertulliano *in lib. de velandis virginibus*, & aliis. De quibus Suarez *tomo tertio de Religione lib. capitulo quarto, numero decimo* Victorellus *de orig. & clauſura Monialium*, & Tamburinus *de iure Abbatiſſarum diſp. 7. q. prima*, & nos in noſtris Annalibus. Quæ etiam ſint huiuſmodi priuilegia Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſtini, quæ Pontifex hoc loco communicat Ordini noſtro, ex compendiis, & Mari magno ipſorum, ac ex iis, quæ afferunt Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendic. v. Moniales, & verbo Communicatio priuilegior.* Corduba, & Sorbus *ibid.* Rodriguez *in tomo 1. Quæſt. Reg. q. 55. art. 13.* Portellus *in dub. Reg. verbo Moniales, & verbo Communicatio priuilegiorum, n. 3. & 4.* deſumi poteſt. Vide etiam Mirandam *in tract. de Monialibus, q. 5. art. 1.* Hieronymum Rodriguez *in Com. reſol. 98. &* Sanctorum *in Conſt. ſui Ordinis, c. 11. ſtat. 6.* dum loquuntur de Monialibus Minorum & cura, quam de ipſis habent Prælati eius Ordinis. Alia etiam ad intentum dabimus infra circa §. 65. Et quod Moniales potiantur priuilegiis ſuarum Religionum, dixi ſuprà in Bulla Aurea circa §. 4. 262

Illud hic non prætermittendum, quod ſcilicet, cùm Moniales Ordinis ſub Prælatorum gubernio, & protectione ſint, vt vel ex hoc priuilegio Papæ Nicolai habetur, non bene facere dictos Prælatos, cùm 263

Digitized by Google

eas relinquunt, aut Ordinariis tradunt, ob leues cauſas, & præſertim ob laborem, & curam fugienda. Quia cùm illæ ſint filiæ Religionis, & in eiuſdem diſciplina educatæ, non facilè tradi debent Presbyteris ſæcularibus qui in Regula, & Conſtitutionibus Ordinum verſati non ſunt, & qui eas veluti extraneas tractare debent. Præſertim, quia cum iuxta *cap. cùm cauſam, de elect.* ſecundum legem diuinam *non ſit in boue arandum, & aſino, nec quiſquam debeat veſtem induere de lana, lineoque contextam* (vt ait Pontifex ibi) Superiores diſparis profeſſionis non debent dari perſonis Religioſis. Fauet etiam *cap. in decima* 18. *quæſt.* 2. vbi præcipitur, vt Moniales ſint ſub cura Monachorum *quorum non ſolum gubernaculis tueri, ſed etiam doctrinis ædificari poſſint.* Fauet quoque Concil. Trident. *ſeſſ.* 14. *cap.* 10. *de Reformatione.* Vbi præcipitur quòd beneficia Regularia ſolum Regularibus eiuſdem Ordinis conferantur. De quo Sanctorus *ſuprà* aſſerens peccare mortaliter Superiores contra charitatem, & iuſtitiam, ſi ob leues cauſas Moniales renunciant. Non ergo eſt id faciendum, niſi ob graues valde cauſas, vel ob Sedis Apoſtolicæ mandatum.

264 Imo addendum ſatis probabile eſſe non ſolum licitè, ſed nec validè etiam poſſe Prælatos Regulares Moniales ſibi ſubiectas renunciare, & Epiſcoporum iuriſdictioni ſubiicere. Ratio eſt, quia huiuſmodi Moniales exemptæ à iuriſdictione Epiſcoporum ſunt immediatè ſubiiciuntur Papæ, ſpecialiter ex Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §. 31. propter priuilegium Bonifacij Papæ confirmatum à Sixto IV. *ibidem* §. 42. & ex hoc Mari magno Carmelitarum propter priuilegia Ioannis XXII. & Clementis VI. ibidem §. 5. & 6. relata, & approbata à Sixto IV. §. 60. Ex hoc enim infertur contra ius Papæ eſſe dictas Moniales relinquere, ac iuriſdictioni immediatæ Epiſcoporum ſubmittere, ſicut neque clerici immediatè ſubiecti alicui Epiſcopo poſſunt alij ſubiici *cap. ſignificaſti de for. compet.* ad quod maximè iuuat ſacræ Rotæ deciſio in vna Saliſburgenſi *Exemptionis Præpoſituræ* coram Seraphino anno 1593. vbi ex eo, quod aliquod Monaſterium fundatum ſit ſub tuitione Sedis Apoſtolicæ infertur acquiſitum fuiſſe Monaſterium Eccleſiæ Romanæ cui oblatum fuit, ad text. *in cap. dilectiſſimi* §. *omnes vero, &c. videntes* 12. *quæſt.* 1. ac proinde eſſe effectum iuris beati Petri, & Eccleſiæ Romanæ ſpecialiter per hanc oblationem, ita quod aliam Eccleſiam ſpectare non poteſt. Oblata enim efficiuntur eius Eccleſiæ, cui offeruntur *cap.* 1. *de ſtatu Monachorum, cap. cùm inter vos de verb. ſignificatione.* Fauet valde *cap. cum tempore de arbitr. in fin. & cap.* 1. *de in integrum reſtitut. & cap. cùm olim de priuileg.* Gloſſa fin. *in Clement. penul. de ſentent. excommunicationis,* Butrius *in cap. ſignificaſti, num.* 12. vbi etiam Panorm. *num.* 10. & 11. Socinus *d. cap. ſignificaſti, num.* 42. Felinus *cap. cùm acceſſiſſent in princ. de conſtit.* Ioannes Andreas *in Regul. ſcient. de Regul. iur.* Iaſon. *in l. ſi quis in conſcribendo,* Mandoſius *deſignatur, verbo Exemptiones ab Epiſcopo,* §. *exemptæ à iuriſdictione,* Tuſchus *verbo Renunciare, concl.* 171. *n.* 9. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt. regul. q.* 63. *art.* 10. Cochier. *de iuriſdictione Ordin. in exempt. p.* 3. *q. vlt.* Tamburinus *de Iure Abbatiſſ. diſp.* 17. *q.* 4. Fauent etiam dicenda infrà *circa* §. 38.

265 Maximè fauet Rotæ deciſio in vna Vlyſſiponenſi *Monaſterij* coram Coccino 19. Nouemb. 1625. vbi in caſu huius dubij, ſcilicet renunciationis cuiuſdam Monaſterij Monialium Ordinis Minorum latè deciditur, & probatur Prælatum Regularem illius Monaſterij nullo pacto potuiſſe dimittere illud, & ſubiicere Ordinario, multoque minus id potuiſſe facere ipſas Moniales, prout etiam probant Authores relati, quos refert & ſequitur Tamburinus ſuprà. Quia tamen hæc deciſio pro hoc, & ſimilibus valde neceſſaria eſt, ideo illam hic apponimus quoad ea, quæ huic concernunt intento. In ea ergo ſic habetur.

Ad primam partem fuit dictum, quod quidquid ſit de Iuriſdictione Commiſſarij Generalis, etiam quod in Religione ipſe haberet ampliſſimam facultatem, nihilominus nec ipſe, imò nec ipſemet Generalis, ac tota Religio has moniales poterat dimittere, cùm agatur de Monialibus S. Claræ, quæ ſunt exemptæ a iuriſdictione Ordinariorum, & ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectæ, vt patet ex Bulla Eugenij IV. ſub datum Florentiæ anno 1439. Idus Auguſt. anno Pont. 9. quæ eſt apud Rodriguez 29. & fuerunt poſitæ ſub gubernio, & obedientia Generalis, & Prouincialium Minorum, ſublatis Protectoribus, quorum authoritate regebantur; vt in Conſtitutione eiuſdem Eugenij ſub datum Bononiæ an. 1427. Id. Decembr. an. 7 apud eundem Rodrig. *conſtit.* 27. quæ licet anterior, non tamen fuit per ſequentem reuocata, cùm in poſteriori expreſſe dicatur, quod Summus Pont. non intendit per illam, præiudicare gubernio, quod Generales Miniſtri, aliique Officiales dictarum Monialium habent. Quare cùm Summus Pontifex has Moniales ſubiecerit curæ Regularium, & poſtmodum a iuriſdictione Ordinariorum exemerit, & immediatè Sedi Apoſt. ſubiecerit, non potuit Commiſſarius eas dimittere, ſine licentia Pontificis, cuius authoritas immenſa eſt, *c. ad honorem, de auth.* & vt Bald. Gemin. *conſ.* 14. *in princ. n.* 2. Roman. *conſ.* 396. *col.* 2. *in princ.* & in ſpecie ſubiectio Religioſorum erga ſuos Prælatos à Sum. Pont. dependet, ſine cuius miniſterio, & intentione, Prælati Regulares nullam haberent iuriſdictionem. Medina *de indulg. cap.* 24. Sotus *de Iuſt. & iure, lib.* 10. *q.* 5. *art.* 4. & *lib.* 8 *q.* 3. *art.* 5. Victoria *in relect. de poteſtate Eccleſ. q.* 2. *n.* 28. Alphonſ. de Caſtro *lib.* 2. *de iuſt. hæret. pœnit. cap.* 24. & *contra hæreſes, in verbo Epiſcopus.* Ipſe nimirum Summus Pontifex eſt Summus Prælatus cuiuſcunque Religionis, vt bene aduertit Suar. *de Relig. tom.* 4. *lib.* 3. *cap.* 14. *n.* 1. & *lib.* 6. *c.* 4. *n.* 21. *ante finem.* Quapropter, cum Papa gubernium dictarum Fratribus demandaſſet, & illas ab Ordinariorum iuriſdictione exemerit, & immediate Sedi Apoſtolicæ ſuppoſuerint, cuius nomine Fratres gubernant, non potuerunt illas, inconſulta Sede Apoſtolica, dimittere. Angel. *conſ.* 367. *num.* 7. Vbi quod adminiſtratores Apoſtolici, non poſſunt præiudicare Summo Pontifici, nec poterunt dimittendo dictas Moniales ponere os in cœlum, & Summi Pontificis coarctare poteſtatem; cum ipſi ſint ſubditi, quibus imminet neceſſitas ſola patendi, vt pulchrè dicit Bald. *Conſ.* 131. *ante med. verſu nec poſſunt, lib.* 14. Non aduerſatur quod Commiſſarius potuerit renunciare huic priuilegio, vt quiſque poteſt iuri ſuo renunciare *ad l. ſi quis in conſcribendo, cap. de pactis,* quia motiuum poſſit conſiderari, ſi priuilegium ſimpliciter fuiſſet conceſſum fauore Fratrum, ſed cum Pontifex ſub protectione Sedis Apoſtolicæ eas receperit, & ea occaſione gubernium confirmauerit, hoc fuit actum non ſolùm fauore Fratrum, ſed ipſius etiam Sedis, cuius intereſt multos habere immediatè ſubiectos. Clement. *Paſtoralis de re iudic.* Rebuffus *conſ.* 142. Ideo non potuerunt dicto priuilegio renunciare Felin. *in cap. cum acceſſiſſent, num.* 29. *de conſtit.* & ibi Dec. *columna penult. verſiculo ſecundo prædicta concluſio, & n.* 18. *colum. vlt. concluſ. ſexta* generaliter de renunciatione. Gallerat. *tomo* 1. *lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 4. *verſicul. Et ideo,* 266

& num.63.ex l. Non videtur, ff. de regulis Iuris, & l.ſi quæramus ff.de teſtament. Bald *ſtulo. Qualiter de feud. alien. gloſſ.§. Porrò, num.1.* Caſt. *in l.pen. col.fin.* & ibi Iaſon. *num. 54. Cod.de pact.* Non obſtat conſtitutio Bonifacij VIII. apud Rodriguez IV. quam etiam refert *tom.1. qq. Regul. q.17. art.8.* quia, etſi Bonifacius concedat facultatem Miniſtris per ſe, vel per alios viſitandi, corrigendi, & reformandi tam in capite quam in membris, ea, quæ correctionis, & reformationis indigent; nihilominus iſta facultas procedit quoad viſitationem, & correctionem morum, non autem quoad mutationem ſtatus renunciando gubernio, vt bene ad propoſitum Bart. *in l. edicta num.8. C. de eden.* vbi quod nec mutatio actionis, nec ſubſtantia facti eſt mutabilis in libello, ſed ſolum augmentum, vel diminutio condemnationis, firma remanente actione, & ſubſtantia; namque facultas intelligitur conceſſa ſecundum leges, non autem ſecundum voluntatem Superiorum, Decius *conſ.146.num.9.* & in terminis clauſulæ facultatis addendi, vel minuendi fuit dictum coram me, in cauſa Montis Regalis *iuriſdictionis* 4.Maij, & 15. Nouembris 1604. Non obſtat, quod Monachus incorrigibilis poteſt eiici à Monaſterio. Nauarr. *conſilio 80.num.1.de Regul. & in tract.de Regul.commene. ſecundo, num.36. verſic. Pro parte, verbo Negante,* quod motiuum fuit deductum in alta poſitione, cui Domini nihil reſponderunt, quia non meretur allegari, ſed quoniam hodie vociferabatur hoc tollere omnem difficultatem, ideo fuit reſponſum, hic non applicari materiam eiectionis. Primò, quia agitur de monialibus, licet enim Monachus incorrigibilis poſſit ejici à Monaſterio, & habitu priuari, ad hunc tamen effectum requiritur vltra incorrigibilitatem, quod defectus non ſolùm innoteſcant Fratribus, ſed etiam ſæcularibus & quod ex iis alij de facile poſſunt corrumpi, vt eſt originale dictum S. Bonauenturæ *q.14. ſuper Regul. Sancti Franciſci,* quod certè non militat in Monialibus, quæ propter incorrigibilitatem non ſunt eiiciendæ ſimpliciter à Monaſterio, ſed niſi ibi puniantur, poſſunt ad aliud transferri, vt eſt Conſtitutio Vrbani IV. quæ loquitur in puncto de Monialibus S. Claræ, quam referri Rodriguez *qq. reg. tomo 1. q 49. art.1. poſt. princip.* & Miranda *de Monialibus q.1. art.2.* quæ Conſtitutio in hac parte neque per Conſtit. Pij V. neque per Conc.Trid.licet ſtrictiora ſint,cenſetur reuocata,vt per Rodrig.*ibid.art.5.verſiculo 5.non refertur,*& Miranda *loco citato verſ.4.caſus.* Secundò fuit dictum hic non applicari: quia agitur de toto Conuentu ejiciendo, & iure non reperitur cantum, neque aliquis eſt, qui dicat integrum Conuentum poſſe ejici, ſed quando Monaſterium delinquit in caſu, quo Monachus particularis ejiceretur, Monaſterio prouidetur per mutationem Superiorum *cap. Quoniam de ſimon,* ibi, quod ſi forte propter nimiam multidinem alibi nequiuerint commodè collocari, ne damnabiliter in ſæculo euagentur, recipiantur in eiſdem monaſteriis, mutatis prioribus locis, & inferioribus aſſignatis, Quantum attinet ad ſecundum caput, an Moniales potuerint ſe ſubmittere obedientiæ Ordinarij, negatiuè fuit reſolutum, quia exemptus ſine licentia Summi Pontificis non poteſt renunciare exemptioni, vt eſt textus rotundus *in cap. cum tempore Cod de arbitr.* vbi Abbas *num 2. & per iſtum text.* Gloſſa fin. *in Clementina penult. de ſentent. ex communicat,* quam Abbas *ibidem, & in d. cap. Cum tempore,* dicit ſingularem. Ratio eſt, quia intereſt Romani Pontificis, qui eſt ſuperior, ſubditos ſuos ab alio non iudicari. Idem Abbas *in cap. 1. num.19. de re iudic. & in cap. Si de terra, num.5. de priuil.& in cap. ſignificaſti 17. n.8 in fine, & n. ſeq de for.compet.* Ioan. Andr. *in cap. Scienti 27.in fin.verſ. Si verò reperitur,* & ibi Franch. *num.4. de reg.iur.6.* Felin. *in cap. cum olim num.3. de praſcript.* Armil. *in Summa in verbo exemptionum num.8.* Gaill. *obſeruat.40. num.2. lib.1.* Gall. *de renunc. tomo 2. renunc.144. n.18.* Eraſmus à Cokier. *de iuriſdict.Ord. in exempt. lib.2. q.7. & lib.3. cap.34. per totum* & per dictum text.*in cap.Cum tempore,*& per alias rationes in terminis exemptionis Regularium eſt *conſil.* Caſtr.432. incipit: *Videtur dicendum n.3. lib.1.* vbi *in verſ.Quod autem,* ponderat,quod per priuilegium exemptionis effecti ſunt immediatè ſubiecti D.Papæ, & Eccleſiæ Romanæ. Quamobrem ſine illius licentia in alium conſentire non poſſunt, hoc nempe tenderet in derogationem iuriſdictionis Pontificiæ. Conſiderat vlterius, quod priuilegium videtur fuiſſe in odium Ordinariorum, qui dictis Religioſis erant nimis infeſti, eoſque nimium grauabant, & concludit, quod ideo non poſſunt ſe ſubjicere iuriſdictioni Ordinariorum: & quamvis in caſu Caſtr. legeretur in priuilegio, quod ipſi Ordinarij erant nimis infeſti, hæc tamen eſt vna ex rationibus, ex quibus Papa cenſetur concedere priuilegium exemptionis, vt dicit Bald. *de priuileg. in tract. exempt. lib.1. cap.1.num.4.* Rebuff. *conſil.141. colum.2.in princip.* Eraſm.à Cochier *de iuriſdict. Ordin,in exempt. lib.1. cap.1. num.17. & lib.2. q.7. num.3 in fin. & lib.3. quaſt.34.* & in terminis Regularium Rom. *conſ 369. num.18.* quem vltra Caſtr. *loco cit. num.5.* ſequitur Felin. *cap. cum olim n.3. de praſcript.* Non obſtat quod priuilegio poſſit renunciari in præiudicum exempti,ſecus verò eximentis.Gloſſa fin.*in dicto cap. cum tempore, de arbitr.* quia vt dixit Abbas *ibidem n.7.* non poteſt conſiderari aliquis effectus quantum ad exemptum, nam ius libertatis eſt ita coniunctum inter exemptum & Superiorem vt commodè ſeparatio fieri non poſſit. Neque eſt verum, quod ait Albericus *in l. ſi quis in conſcribendo 35. num.6. C. de Epiſcop. & Cleric.* quod ſcilicet poſſit renunciari priuilegio ſpecialis exemptionis, quando motu proprio non fuit conceſſum, quia Silu. *in Summa in verbo exemptio §. Decimo,* dicit contrarium eſſe verius euidentiſſima ratione, ſcilicet quia exemptio fit gratia exemptoris: quod dictum ſequitur Armil. *in eodem verbo num,8.* Rebuff. *d. conſ.142. col.2. verſ. exempta.* Cochler. *loc. cit. n.17. lib.1.* & licet in aliis non Eccleſiaſticis poſſit dari iuriſdictio in præiudicium eorum, quos ſubmittunt, non tamen in Superiorum præiudicium. Archid. *in cap. Conqueſtus ſub n.4. q.3.* Bald. *in l. ſi quis ex conſenſu, n.8. C. de Epiſcop. aud.* Afflict. *de prohib. feud. alien. per Feder. §. praterea inter duos n.2.3.* cum allegatis per Surd. *conſil.47. num.15.* Nihilominus vt aduertit Abbas *in d. cap. Cum tempore in fine.* hoc indiſtinctè non procedit in Eccleſia, ſeque remittit ad not. per Innocent. *in cap. accidentibus, de priuileg.& praſcription.in cap. veniens, de praſcription.* vbi *n.31.* dicit quod Prælatus poteſt conditionem Eccleſiæ facere meliorem, non autem deteriorem, vt *in cap. Fraternitatem, de donat.* & ſubdit poſt Innocent. quod per vnum vel plures actus non cenſetur renunciatum fauori Eccleſiæ, tum etiam expreſsè non poſſit renunciari. Et rurſus addit, quod ſi omnes vellent facere contra priuilegium, vnus ſolus poſſit contradicere, prout euenit in caſu iſto, vbi magna pars Monialium, licet non maior contradixit. Suarez *de leg. lib.8. cap.31.num.2.*& quamvis idem Abbas *num 22.*dicat prædicta non procedere, quando per renunciationem reuertitur ad ius commune, hoc tamen dictum quatenus verum in hac facti ſpecie non officit propter præiudicium Sedis Apoſtolicæ, cuius intereſt habere exemptos, vt ſupradictum eſt, & benè Gaill.

obſerv.40.num.2. lib.1. Quapropter merito Ordinarius noluit ſimpliciter recipere dictas Moniales, ſed reſeruato beneplacito.

267 Hæc in hac deciſione vtilia valde tum ad intentum, tum ad alia ſimilia, de quibus ſæpius in hoc Opere agetur. Cui ſimilis eſt alia de eadem materia coram Remboldo ann. 1625. vbi etiam decernitur præfatum Commiſſarium Generalem non potuiſſe renunciare dictas Moniales, nec ipſas ſe ſubiicere Ordinario, propter rationes in alia deciſione coram Coccino tactas.

268 Nota præterea ex hac conceſſione Nicolai V. non ſolùm haberi præfatos Ordinis Prælatos poſſe recipere ad conſortium Ordinis veras Moniales quas vocant Velatas, ſed etiam Pinxocheras, ſeu Tertiarias, aut Mantellatas. De vtriſque enim intelligi poteſt; de Monialibus quidem illis verbis; *Conuentus Religioſarum Virginum*, de Tertiariis autem illis: *Bizzinarum Mantellatarum*, & de poſterioribus intelligitur à Sixto IV. in hoc Mari magno §.84. iuxta ea quæ dixi *tom.1.c.14.num.11.*

Circa §. 34.

269 POnitur hoc loco conceſſio quædam Bonifacij IX. relata, & confirmata à Martino V. & Eugenio IV. per quam indulgetur Ordini Eremitarum S. Auguſtini facultas ad recipiendum quaſcunque mulieres alias idoneas ad habitum Ordinis, eiſque exhibendum Ordinis eiuſdem Regulam ad inſtar mantellatarum ſeu pinxocheratum Ordinum Minorum, & Prædicatorum. Quibos etiam Pontifices iſti concedunt communicationem priuilegiorum eiuſdem Ordinis. Ex eo autem huiuſmodi conceſſio pro Eremitarum S. Auguſtini Ordine in noſtro Mari magno inſeritur, quòd Sixtus IV. infra in hoc eodem Mari magno §.84. eam expreſsè ad Ordinem noſtrum extendit. Quia autem de hac materia non ſolùm egi *tom.2.cap.14. & tom.4. verbo Tertiarij, ſeu Tertiariæ*, ſed etiam ſupra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §.8. & 9. Vbi iſtæ Bullæ Bonifacij, Martini, & Eugenij etiam inſeruntur, ſed etiam latius dicam infra circa prædictum §.84. ideo pro nunc ſuperſedendum.

Circa §. 35.

270 HOc loco habetur conceſſio Innocentij IV. pro fratribus noſtris, vt ſcilicet de cætero non teneantur de cauſis eiſdem committendis inuiti cognoſcere, niſi litteræ commiſſionis huiuſmodi mentionem plenam feciſſent de hac conceſſione. De cuius priuilegij materia aliqua dicta ſunt in Mari magno Prædicatorum *circa* §.17. & in Mari magno Minorum *circa* §.15.16. & 17. ac in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §.6. alia quoque dicentur inferius in hoc eodem Mari magno *circa* §.88.

271 Nunc ſolum addendum pro hoc, & ſimilibus priuilegiis, nomine cauſæ, in ipſis non intelligi id quod apud Philoſophos, ſcilicet, *principium per ſe influens in aliud*; nec ſumi pro occaſione, aut motiuo, prout ſæpius vſurpari ſolet; ſed ſolùm pro cauſa iudiciali, aut forenſi, lite, aut controuerſia. Hoc enim ſenſu ſæpiſſimè ſumitur hoc nomen cauſæ, præſertim apud Canoniſtas, & Legiſtas. Quæ diuiditur in ſpiritualem, & ſæcularem, Spiritualis v.g. de decimis, matrimonio, iure patronatus, &c. Sæcularis, quæ eſt de re ſæculari, vel ad Iudicem ſæcularem ſpectanti. Deinde cauſa etiam diuiditur in criminalem, & ciuilem. Criminalis appellatur illa, in qua agitur de delicto puniendo corporaliter ad vindictam publicam, ita Clar. §.*fin.quæſt.1. verſ.ex quorum omnium.* Marant. *in pract. part.4. diſtinct.1. in princip. & numero 17.* Cardin. Tuſch. *pract.conc.tom.2. littera C, Concluſ.1083. num.1.* Vel quando agitur de pœna pecuniaria applicanda fiſco, quæ proueniat ex delicto. Anchar. *concluſ.73. viſis omnibus in princip.* Roman. *concluſ.152. Præſens accuſatio, numero 2.* Clar. *dicta quæſt.1. num.2.* Boër. *deciſ.349.num.2.* Bald. *conſ.226. Quamquam num.1.* Maſcard. *de probat. concluſ.463.* Card. Tuſch. *d.littera C, concluſ. 1084.num.3.* Cauſa verò ciuilis eſt illa, in qua agitur non de delicto aliquo, ſed de re aliqua; pecunia v.g. ad vendicationem eius, aut damni; vel intereſſe ſatisfactionem. *c.ſap. prudent.12 quæſt.2.* Summiſtæ *verb.cauſa*, Sanchez *tom.2.conſ. moral.lib.6.cap.3. dub.8.* Vbi cauſæ pecuniariæ appellatione tantùm venit cauſa ciuilis, non autem criminalis, *auth. vt Iudices ſine quoque ſuffragio, in princip.leg.ſi quando*, vbi gloſſa *verb.cauſis, C.de teſtibus.* cum aliis citatis per Lancellottum & Conradum, ac Barboſam *de appell.verb.iur. appell.44.num.3.* Nota etiam aliam eſſe cauſam, quæ mixta dicitur, quia partim eſt criminalis, & partim ciuilis, quæ eſt quando agitur de aliquo crimine non criminaliter, ſed ciuiliter; quia non proceditur ad vindictam publicam, ſed ad ſatisfactionem, & recompenſationem damni, & iniuriæ in bonis temporalibus, *cap. tua de procurator.* Summiſtæ, & Sanchez *ſuprà*. Ex vi ergo huius priuilegij fratres noſtri liberantur à cognitione harum cauſarum, etiam à Sede Apoſtolica committendarum, niſi litteræ commiſſionis plenam huiuſmodi priuilegij fecerint mentionem. Pro cuius clauſulæ intelligentia, maximè ſecundùm Curiæ ſtylum, conſule dicta *ſuprà* in Mari magno Minorum *circa* §.15.16. & 17. Alia verò quæ ad cauſas Regularium ſpectant, habes ex dictis *3. tomo verbo cauſa iudicialis Regularium.*

Circa §. 36.

COncedit hoc loco Papa Clemens IV. Fratribus noſtris, vt in locis, & Oratoriis poſſint cum altari viatico Miſſarum ſolemnia, & alia diuina officia celebrare, Parochiali iure Eccleſiis Parochialibus reſeruato. Quod declarat Pontifex conſiſtere in oblationibus, decimis, & primitiis, quæ à Laicis ſolent Clericis exhiberi. 272

Duo continentur in hoc priuilegio; alterum eſt de celebrando Miſſam, & diuina officia in noſtris Oratoriis, ſolum cum altari portatili; alterum vero eſt declaratio iuris Parochialis, quod ſcilicet, tria tantum importet reſpectu noſtrorum Fratrum, ſcilicet oblationes, decimas, primitias. De primo dictum eſt in ſuperioribus circa ſimile priuilegium eiuſdem Clementis quarti pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §.9. & pro Minoribus in eorum etiam Mari magno §.7. & locis relatis. 273

Circa ſecundum vero nota, Parochialem Eccleſiam illam dici, quæ habet ius conſiſtens in cura animarum parochianorum certis limitibus conſtituta, ipſis Sacramenta miniſtrans, & proprium habens Rectorem, Abbas *in Rubric. de paroch.* Cabas. *de iuribus paroch. titul.1. capit.3.* Guttierrez *allegat.8.num 6.* Barboſa *de offic. & poteſt.paroch. parte 1.capit.1.num.26.* Vnde probare volens Eccleſiam eſſe parochialem, quatuor debet probare. Primum eſt, poteſtas fori pœnitentialis. Secundum, locus certis finibus conſtitutus. Tertium, parochum curam exercere nomine ſuo, non ratione Eccleſiæ. Quartum parochum nomine ſuo ſingulariter & non cum aliis regimen Eccleſiæ adminiſtrare. Rota *dec.2.p.2.* & in Florentina *Parochialis* coram Coccino *p 5.diuerſ. dec.380.* Maſcardus *de probat. concl.469.* Zerola *in* 274

pra

Digitized by Google

praxi Epiſc. p. 1. verbo parochia §. 1. Gonzales *ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 6. num.* 34. Barboſa *ſupra n.* 27. *& ſequentibus.* Iurium etiam parochialiom nomine quamuis veniant plura, ſcilicet oblationes, quarta funeralis, ſepultura, funeralia, primitiæ, decimæ, benedictiones, ſacramentorum adminiſtratio, habere campanas, fontem Baptiſmi, Cœmeterium, &c. de quibus inter alios relatos Hieronymus Carac. *in opuſ. de Iurib. paroch.* nihilominus ex vi præſentis priuilegij Fratres noſtri non tenentur ad alia iura parochialia conſeruanda, niſi ad illa tria. An verò ad alia teneantur, ex alibi dictis, & dicendis haberi poteſt. Alia ſpectantia ad parochias habes ex dictis 4. *tom. verb. Parochus, & Parochia Regularis*, & de ampliatione huius priuilegij, & alterius §. ſequenti referendi infra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 87. vbi Sixtus IV. declarat ius parochialium Eccleſiarum ſolum conſiſtere in decimis, & primitiis nulla facta mentione de oblationibus.

Circa §. 37.

274 PRiuilegium hoc Vrbani IV. Papæ eſt veluti extenſio alterius præcedentis ex Clemente IV. relati. Cum enim Clemens conceſſiſſet Fratribus noſtris, vt in ſuis Oratoriis poſſent Miſſarum ſolemnia & alia officia diuina celebrare cum altari portatili, Vrbanus modò hoc extendit ad quæcumque loca congruentia, & honeſta extra loca propria ipſorum *eorum Prælatis, Principibus & Magnatibus* (vt inquit Pontifex,) cum ſuper hoc fuiſſent requiſiti. De cuius priuilegij materia plura dixi *tom. 1. cap.* 21. *n.* 14. *&* 15. *& tom. 3. verbo Altare num.* 13. 14. 25. *&* 16 *& tom. 4. verbo Oratoria quoad Regulares. & ſupra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 39. & in Mari magno Minorum *circa* §. 19.

275 Nunc verò ſpecialiter notandum, quod cum iuxta dicta *tom. 3. eo verbo Altare num.* 13. Concilium Tridentinum *ſeſſ. 22. in decret. de obſeruand. & vitand. in celebrat. Miſſæ*, præceperit Epiſcopis, ne permitteretur, quod Sacrificium Miſſæ *in priuatis domibus* celebretur, ſed ſolum in Oratoriis ab Ordinariis deſignandis, & ex alia parte, iuxta *ibidem num.* 16. dicta à S. Congregatione declaratum eſt, licentias celebrandi in priuatis Oratoriis non poſſe ab alio quam à Sede Apoſtolica concedi, pro quo etiam Sellus *in ſelect. Canonic. cap. 3. num.* 53. 54. *&* 56. refert alias S. Congregationis declarationes, ideo conſequenter ad dicta *eo num.* 16. *&* 4. *tom. verbo Oratoria quoad Regulares num.* 3. *&* 5. dicendum eſt priuilegium hoc quantum ad facultatem celebrandi in domibus ſæcularium, etiam in priuatis ipſorum Oratoriis omnino vacare, niſi ad hoc accedat Sedis Apoſtolicæ licentia; in domibus autem & priuatis Oratoriis Epiſcoporum aut aliorum Prælatorum Eccleſiaſticorum credo poſſe Fratres noſtros celebrare ex vi huius priuilegij, & quia illæ domus ſunt perſonarum Deo dicatarum, in quibus non eſt ea indecentia, quæ in domibus mere ſæcularibus reperitur. Decretum porro S. Congregationis iuſſu Pauli V. editum anno 1615. de quo *ſuprà* tale eſt: *Perilluſtris, ac Reuerendiſſime Domine uti Frater. Tametſi S. Cardinalium Congregatio Concil Trident. interpretum optimis innixa rationibus ſupiſſimè reſponderit, celebrandi licentias in priuatis Oratoriis non niſi à Sede Apoſtolica eſſe concedendas, compertum eſt, tamen per plures Antiſtites, eiuſdem Concilij verba in alium ſenſum detorquentes, paſſim illas, ac nullo prope delectu impertiri. Qua quidem facilitate nedum ipſi Pontificiam ſibi authoritatem adſciſcunt, aliarumque Eccleſiarum & frequentiam minuunt, & dignitatem, verum etiam (quod ſumme dolendum eſt) tremendum illud myſterium, quo nullum aliud apud adeo ſanctum, atque diuinum à Chriſti fidelibus tractari poteſt, intra domeſticos parietes plerumque cum tanta irreuerentia peragitur, vt nihil ferè inter profanam, & diuinam domum intereſſe videatur. Quod ſanè teterrimum exemplum vt de Chriſtiana Repub. euellant, Illuſtriſſimi Patres Amplitudini tuæ, cæteriſque Archiepiſcopis, atque Epiſcopis vniuerſis, Sanctiſſimi D. N. iuſſu ſignificandum duxerunt, facultatem huiuſmodi licentias dandi ipſius Concilij decreto vnicuique ademptam eſſe, ſolique Beatiſſimo Romano Pontifici eſſe reſeruatam; proindeque Amplitudini tuæ abſtinendum eſſe ab illis, vtcunque tribuendis; ac ſi quas hactenus, vel à tuis Anteceſſoribus, aut alias quoquomodo, quam ab ipſo Summo Pontifice conceſſas repereris, nullas, atque irritas eſſe quamprimum decernas, atque enixè curandum, ne vlla illarum ratio impoſterum habeatur. Quam quidem Sacræ Congregationis, atque adeo Sanctitatis ſuæ voluntatem libenter Amplitudo tua perſpiciet, harumque litterarum exemplum in actu publico primo quoque tempore referendum, ac deinde ad ſingulos iſtius Prouinciæ Epiſcopos, &c. Romæ die 10. Mart. anno 1615.*

Refert hoc decretum Paſqualigus *in Deciſ moru-* 277
libus deciſ. 165. Et notat quod, cum editum ſit iuſſu Pontificis, vim legis obtineat, ac quod non ſolùm loquitur de licentiis celebrandi in priuatis Oratoriis. Item quod conſuetudine receptum ſit. In ſequentibus etiam deciſionibus tractat, an Epiſcopus poſſit licentiam concedere ad celebrandum in priuatis domibus, non obſtante Concilio Tridentino. Maximè de Regularibus, quoad celebrandum in loco decenti ſui Monaſterij ſeu grangiis, vel cameris infirmorum agit *deciſ.* 174. 175. *& ſeqq.* De quibus etiam nos locis relatis. Vide Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſol.* 9. *per totam* & Quintana Duñas *in ſingularibus tract.* 7. *ſing.* 31. 32. *&* 33.

Quia tamen ſæpius a Sede Apoſtolica concedi ſolet 278
facultas audiendi Miſſam in aliquo Oratorio priuato alicui perſonæ *in ſua, & familiæ ſuæ præſentia*; ideò quæri poteſt, an ſi contingat dominum, cui conceſſum eſt tale priuilegium, non intereſſe Miſſæ, poſſit nihilominus ea Miſſa dici præſente ſola familia. Quod dubium etiam deſeruire poteſt pro priuilegiis, quæ habent Regulares ad celebrandum tempore interdicti in præſentia ſuorum familiarium. Et reſpondendum eſt, quod licet attendi debeat ad verba priuilegij, vel reſcripti, ſi tamen ea fuerint qualia dicta ſunt, vel ſimilia, tunc poterit celebrari Miſſa in ſola præſentia familiæ, vel familiarium. Ratio eſt, tum quia licet dictio *Et*, ſit de ſe copulatiua, aliquando tamen habet vim diſiunctiuæ, ita vt ſit idem quod *ſeu*, aut *vel*, prout probaui *tom. 3. verbo Dictio num.* 19. idque iuxta ſubiectam materiam intelligendum, maximè ſi ſit fauorabilis, vt in præſenti. Tum etiam, quia & ſi admitteretur, quod dictio *Et*, ſumatur ſolum copulatiuè, adhuc ſtat quod priuilegium ſeruire poſſit pro ſola familia, quia in virtute copulationis trahitur familia ad participandum in priuilegio De ſui enim natura æqualiter coniungit, vt ex variis iuribus tenent Nauarr. *conſ.* 573. *num.* 14. *lib.* 2. Socin. ſen. *conſ.* 40. *n.* 8. *lib.* 4. Ruin. *conſ.* 108. *lib.* 2. Aneh. *conſ.* 137. *num.* 2. Crauet. *conſ.* 208. *num.* 5. Alex. *conſil.* 9. *num.* 5. *lib.* 5. & ideò cum familia æqualiter participet dictum priuilegium ipſi ſoli ſuffragari poterit. Megalla *tom. 2. reſol. var. reſol.* 161. *num.* 18. Diana *p. 4. tract. 4. reſol.* 13. & quidam alij apud Ludouicum de Cruce *de Bulla Cruciata diſp. 1. cap. 5. dub. 3. num.* 5. quos ſequitur Paſqualigus *in Centuria quæſt. moral. q.* 2. apud quem alia ad intentum.

Circa §. 38.

579 PRohibet hoc loco Alexander Papa IV. ne Epiſcopi, aut alij Ordinarij à Fratribus noſtris in eorum Diœceſibus commorantibus obedientiam contra ipſorum priuilegia, aut exigere, aut recipere præſumant.

280 Circa quòd priuilegium, præter dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §.46. Minorum *circa* §.44. Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §.31. & 42. nota, quod licet obediantia debebatur Dominis Epiſcopis, quia illa eſt vnum ex iuribus Epiſcopalibus, quæ ipſis debentur, iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum; nihilominus tamen Religioſi exempti non tenentur ad iſtam obedientiam præſtandam: cum ad id non teneantur neque ea vi voti obedientiæ, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 11. *n.* 2. neque ex vi ſubiectionis, cum ſint ab ipſorum ſubiectione exempti. Exempti autem habentur inſtar extraneorum, locáque exempta parificantur locis extraneis. *Can. luminoſo* 18. *q.* 2. Antonius de Roſellis *in tract. de Indulg. n.* 525. Imò locus exemptus, & locus extra diœceſim pro eodem habentur. Henriquez *in ſumma lib.* 7. *cap.* 15. §. 4. *lit. f.* Gonxalez *ad regul.* 8. *Cancellaria Gloſſ.* 43 *n.* 182. Nota etiam ex hoc priuilegio haberi Epiſcopos non poſſe recipere talem obedientiam à noſtris Religioſis etiam in caſu, quo illi eam eiſdem dare velint. Quia non ſolùm eſt illis probibitum in hac Bulla *exigere* dictam obedientiam ab ipſis, ſed etiam *recipere*, provt patet ex verbis ipſius Bullæ. Adde, quòd iuxta dicta *ee cap.* 15. *n.* 5. huic priuilegio exemptionis non poſſunt renunciare Religioſi, quia vt ibi dictum eſt, illud eſt conceſſum in honorem ſtatus Religioſi, cui non poſſunt ipſi Religioſi præiudicare, & per illud ſunt ſubiecti immediatè Papæ, ac proinde Papa eſt quaſi Epiſcopus ipſorum, & immediatus illorum Superior, eſſentque propterea Papæ iniutij ab eorum ſe immediata ſubiectione ſubtrahendo. Vnde caſu quo renunciare vellent hic priuilegio exemptionis, id deberet eſſe non in manibus Epiſcopi, ſed in manibus Papæ, quia hic ſolum eſt illorum Superior. Sic Mandoſius *in Signatura gratia, tit. reſignationes verſ. exempti, & tit. exemptiones ab Epiſcopis verbo exempti*, & ex ipſo Sanchez *tom.* 2. *conſ. moral. lib.* 6. *cap.* 9. *dub.* 1. *n.* 35. Fauet *cap. fin. de renunciat. & c. cum Venerabilis de conſuetud.* Sanchez *ſuprà*. Caſu etiam quo ex negligentia patiantur ſubjici Epiſcopis, adhuc poſſent reſilire, & in ſe tueri ex iure quo Papæ competit, contra quem non præſcribitur niſi per ſpatium centum annorum *cap. ad audientiam de præſcript.* Vbi Panormitanus *num.* 12. Mandoſius ſupra, Hieronymus Rodriguez *in Compendio Reſol.* 63. *n.* 23. ex iis, & aliis. Vide Rotæ deciſionem ſupra *circa* §. 33. relatam valde vtilem ad intentum.

Circa §. 49.

281 COntinet hic §. litteras Nicolai Papæ, quibus omnibus Ordinariis præcepit, vt Fratres noſtros in eorum diœceſibus commorantes permitterent diuina officia in propriis Oratoriis celebrare, ab eorum moleſtiis, & grauaminibus deſiſtentes, & ſubditos ab eorum inquietatione penitus compeſcentes.

282 Pro quibus nota iure optimo Summos Pontifices defenſionem Religioſorum, Mendicantium præcipuè, ſolitos eſſe ſuſcipere. Primò quidem, quia iuxta dicta paulò ante *in* §. *præced.* Religioſi iſti ratione exemptionis ab Epiſcopis, & Ordinariis, ita ſunt Papæ ſubditi, vt ipſe ſit veluti ipſorum Epiſcopus, & immediatus Superior, ac proinde veluti tenetur eos defendere ab iniuriis, & grauaminibus; quod eſt proprium Epiſcopi, & Superioris munus, provt ex Gregorio Nazianzeno, Baſilio, & aliis Patribus habetur. Secundò, quia ſunt ſub protectione Papæ, & Sedis Apoſtolicæ, provt conſtat ex multis priuilegiis ipſorum, quæ adducemus. Tertiò, quia Mendicantes portant *pondus diei, & æſtus* (provt Pius Quintus, in Bulla *Romanus Pontifex*, & in Bulla, *Et Mendicantium*) *tam in prædicationibus, quam in cæteris ſpiritualibus muneribus*, ac proinde tanquam palmites fructiferi in agro Domini colendi, vt vberiores in dies fructus producant. Quartò, quia vt habetur in Clementina *Dudum, de ſepult.* ipſi ſunt coadiutores, ſeu cooperatores Epiſcoporum, vt Prælatorum Eccleſiæ, vt propterea Pontifex meritò in his litteris dixerit, quod *Indignum exiſtat; vt ijdem Fratres eos moleſtos ſentiant, qui ipſos ſua Religionis obtentu tenentur in viſceribus gerere ſua charitatis.* Ad quod valde iuuant, quæ Clemens Quintus in Concilio Generali Viennenſi, provt habetur *in cap. Dudum, de ſepultur.* relato in fauorem Mendicantium Eccleſiæ Prælatis his verbis inſinuauit. *Cæterum vniuerſos Eccleſiarum Prælatos cuiuſcumque præeminentiæ ſtatus, vel dignitatis exiſtant, ac Sacerdotes Parochiales, & curatores, ſiue rectores prædictos præſentium tenore rogamus, & hortamur attentè, nihilominus, quæ eis diſtrictè præcipiendo mandamus, quatenus pro diuina, & Apoſtolica Sedis reuerentia prædictos Ordines, & profeſſores eorum habentes affectu beneuolo commendatos, fratribus ipſis non ſe difficiles, graues, duros, aut aſperos, ſed potius fauorabiles, propitios, ac benignos, piaque munificentia liberales ſe ſtudeant exhibere; ſic eos in prædicationis officio, & propoſitionibus verbi Dei, ac in omnibus aliis ſupradictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum ſuorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non omittant, vt proinde illis æterna beatitudinis præmium augeantur, & animarum ſalutis incrementa felicia proſequentur. Nec ipſos lateat quod ſi ſecus ab eis agi fortaſſe contigerit in hac parte, Apoſtolica Sedis benignitas, quæ Ordines, & profeſſores eoſdem vbere fauore proſequitur, & gerit in viſceribus charitatis, contra eos non immeritè turbaretur, nec eodem æquanimiter pati poſſet, quin ſuper hoc proviſionis opportunæ remedium adhiberet, ipſoſque nihilominus cæleſtis indignatio Principis digna pro meritis reſpondentis, cuius obſequia Fratrum ipſorum, ſedulitas curioſa proſequitur, minime præteriret.* Vide alia ad intentum ſupra *circa* §. 1. Et nota non ſolùm verba, quæ ſinguli Pontifices Summi in conceſſione priuilegiorum Mendicantibus conceſſorum dicunt, ſed maximè quæ Sixtus IV. harum Bullarum, quæ *Mari magnum* appellantur in ipſarum exordio, ſeu proœmio dicit, ea præſertim quæ in hoc Mari magno §. 44. pro noſtris Carmelitis recitantur; ex eis enim planè demonſtratur Summos Pontifices veluti ſupremos, & immediatos Ordinum Mendicantium Superiores ipſorum defenſionem, ac protectionem libenti animo ſuſcipere ſolitos eſſe.

Ad id quoq; faciendum iure optimo excitari poſſent vel propter dignitatem Sacerdotij inter ipſos Mendicantes maximè vigentis, cum magna ipſorum pars ſacro huic miniſterio deſeruiat. Intereſt enim Chriſtianæ Reipublicæ plures miniſtros habere per quos Deo ſacrificia pro populi reconciliatione offerantur, quod Sacerdotum munus eſſe habet textus *in cap. ipſi Sacerdotes* 1. *quæſt.* 1. & *in Authent. quo oport. Epiſcop. in princ. collat.* 1. Vnde Vlpianus Iureconſultus *in l.* 1. §. *fin. ff. de iuſt. & iur.* dicit publicum ius, id eſt, vtilitatem publicam in Sacerdotibus verſari. Hoc ergo publicum ius, publicam 283

vtilita

vtilitatem, & Chriſtianæ Reipub. intereſſe Summi Pontifices fouens, dum Religioſos protegunt, tuentur defendunt, ac priuilegiis contra aduerſantes communiunt.

Circa §. 40.

284 COnceſſio hæc Bonifacij VIII. pro Fratribus noſtris, quòd ſcilicet Prouinciales poſſent dare facultatem ipſis, quos cognouerint idoneos ad proponendum verbum Dei populo, Diœceſanorum tamen locorum aſſenſu, parum, aut nihil hoc tempore iuuat, cum iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 10. & *tom.* 2. *cap.* 1. *n.* 12. ac maximè *tom.* 3. *verb. Concionari, & Concionator Regularis num.* 6. ex doctrina Concilij Tridentini *ſeſſ.* 5. *cap.* 2. ad concionandum in Eccleſiis Ordinum requiritur benedictio Epiſcoporum; ad concionandum verò in Eccleſiis, quæ non ſunt ſuorum Ordinum, requiritur licentia. Iuuare tamen poſſet, ſi *Diœceſanorum locorum* nomen tribui poteſt Parocho, & pro caſu, quem aliqui admittunt, dicentes, quod Parochus poſſit Regularem doctum, & idoneum permittere ſine aliqua licentia per aliquot vices. De quo alias. Interim vide dicta *cap.* 10. *num.* 4.

Circa §. 41.

285 NOtabilis eſt hæc Vrbani conceſſio Fratribus noſtris facta, pluráque notabilia continens. Primò ſcilicet quòd tam de vſuris, rapinis, vel alias malè acquiſitis, de quibus reſtitutio fieri debeat, & ſciri non poſſit, quibus ſit facienda, recipere valeant vſque ad ſummam centum marcarum argenti. Secundò, quod de quibuſcumque legatis indiſtinctè ad pios vſus relictis, dummodo executorum teſtamentorum ad id accedat aſſenſus; poſſint etiam eandem ſummam centum marcarum agenti recipere. Item tertiò, de commutatione votorum factá authoritate Diœceſanorum, excepto dumtaxat voto Hieruſymitano. Ponit tamen duas conditiones Pontifex. Prima eſt, ſi aliàs non habeant à Sede Apoſtolica ſimile priuilegium. Secunda, quod ſi aliqui de illis centum marchiis diuiſerint, reſtituerint, vel dederint illis, à quibus eos receperint, nihil illis proſit quantum ad obligationem, quam habent ſatisfaciendi.

286 Quoad primum tamen nota primò, ſimilem conceſſionem, immò maiorem haberi pro Minoribus ex Alexandro IV. vt referunt Caſſarub us *in Compend. priuil. Mendican. verb. bona n.* 2. & Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 38. *art.* 1. In ea enim ipſi conceditur, vt de malè acquiſitis, & incertis relictis poſſint recipere quæcunque eis data fuerint, Pro quo etiam alia priuilegia Societati Ieſu conceſſa, refert idem Rodriguez *ibid.* Vbi etiam aliud Innoc. IV. pro Seruitis in libro, cui titulus eſt *Mare magnum Fratrum Seruorum B. M. V. pag.* 145. Nota ſecundò, eam videri iure communi permiſſam, ſecluſo quocunque priuilegio, propter dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 27. ex Nauar. Henriquez, Bonacina, & Card. Lugo. Vtilis tamen erit, iuxta *ibidem* dicta, tum pro Minoribus, quia ſine illa non poſſent ſemper id facere; tum pro noſtris, & aliis Religioſis noſtra priuilegia participantibus ad tollendum ſcrupulos, & fugiendam varietatem opinionum, quæ ſunt in hac materia de incertorum reſtitutione. Quæ verò bona computari debeant inter huiuſmodi incerta, habes etiam ex dictis in Mari magno Minorum *circa* §. 29.

287 Secundum de facultate accipiendi eandem ſummam centum marcharum argenti (dummodo executorum teſtamentorum ad id accedat aſſenſus, delegatis ad pios vſus indiſtinctè) etiam videtur contineri in illo priuilegio Alexandri IV. pro Minoribus, vt patet ex duabus Bullis ipſius apud Rodriguez *in tom.* 1. *Bullar. in Alexand. IV. num.* 16. & 17. Quamuis autem etiam hoc videatur iure communi conceſſum, iuxta dicta *tom.* 4. *verbo legata Regularibus relicta, num.* 35. ex aliquorum ſententia cum aliquibus conditionibus, nihilominus præſens conceſſio deſeruiet, vt dixi tum ad tollendum ſcrupulos, tum etiam ad fugiendam varietatem opinionum, quæ quoad hoc ſunt inter Doctores.

Tertium verò de facultate accipiendi dictam ſummam centum marcharum argenti ex commutatione votorum videtur procedere poſſe in caſu quo aliqua vota commutata eſſent aliquibus in eleemoſynas, quod ſcilicet tunc poſſent Fratres noſtri ex illis accipere vſque ad d ſummam. Et quidem ſi talis commutatio facta ſit in eleemoſynas indiſtinctè faciendas pauperibus aut pro cauſis piis indeterminatè, pauperes non determinando aut dictas cauſas pias, tunc vtique iure communi hoc poſſet fieri, & propterea quantum ad hoc priuilegium iſtud nihil iuuaret. Pro quo vide dicta à ſimili *tom.* 1. *cap.* 6. *n.* 19. & *tom.* 4. *verbo legata Regularibus relicta num.* 39. & 40. Si verò talis commutatio facta ſit in opus pium determinatum, aut in eleemoſynam determinato pauperi faciendam, tunc vtique dubitari valde poſſet, an pro eo caſu poſſent Fratres noſtri vti iſto priuilegio. Et quamuis videatur probabilis pars affirmatiua, ne dicamus Pontificem nullam gratiam in hoc priuilegio conceſſiſſe, nihilominus non audeo id affirmare, quia ſolum videtur eſſe hanc conceſſionem pro caſibus, & debitis incertis, & indeterminatis, prout patet in duabus aliis in hac eadem Bulla contentis, non pro caſu, & debito certo, & determinatò, prout hic loquimur. Excipit autem Pontifex hoc loco votum Ieroſolymitanum, quia illud ſolum eſt commutandum in ſubſidium Terræ ſanctæ, vt patet *ex cap. magna, cap. quod ſuper his, & cap. ex multa de voto.* Quamvis hoc non procedat hoc tempore, ſed procederet olim, quando vrgebat neceſſitas ſuccurrendi expeditioni bellicæ in illius terræ ſubſidium. Vt docent Suarez *tom.* 2. *de Relig. tractat. de voto, lib.* 6. *cap.* 19. *num.* 16. & 17. & Suarez *lib.* 4. *in De. aleg. cap.* 36. *num.* 26. 288

Quoad conditiones aſſignatas à Pontifice nota, 289 primam videri poſitam ad limitandam ne Fratres noſtri acciperent vltra illam ſummam centum marcharum ex vi alterius priuilegij ipſis conceſſi; per quod tamen non videtur tolli quo minus ex vi priuilegiorum alterius Religionis, quibus propter communicationem vti poſſunt, (quale videtur illud Alexandri IV. pro Minoribus) id poſſit facere. Secundum verò, ad tollendam fraudem, quæ poſſet eſſe in præſenti dando, vel remittendo aliquid de prædictis centum marchis illis, qui tenebantur facere dictam reſtitutionem, aut adimplere dicta legata, aut votorum commutationes.

Pro multis autem difficultatibus, quæ ſolent eſſe 290 circa huiuſmodi incertorum, inuentorum, aut dubiorum bonorum reſtitutionem, vel applicationem, conſulendi ſunt authores, qui Bullam, quam vocant *Compoſitionis*, exponunt, ſpecialiter Henriquez *lib.* 7. *de indulg* Rodriguez *in expoſitione huius Bullæ*, & Ludouicus à Croce *in diſput.* 3. *ſuper eandem Bullam.*

Circa §. 42.

COncedit hoc loco Papa Vrbanus IV. Gene- 291 rali, & ab ipſo deſignatis facultatem abſoluendi ſubditos ſuos excommunicatos propter iniectionem manus in ſeipſos, & volentes ingredi Religionem

gionem à quacunque excommunicatione, niſi merito eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, & cum illis in irregularitate diſpenſare. Ita tamen quod ſi Ordinem poſtea exiuerint, vel dimiſerint, eo ipſo prædictis ſententiis ſint aſtricti, & dummodo etiam, ſi aliis ſunt debitores, ſatisfacere teneantur.

291 De quo priuilegio, quia in ſequentibus extenſum, ampliatum, & magis declaratum eſt, eis locis dicemus. Interim conſule dicta *tom.* 1. *ſ.* 18. & 24. *ac tom.* 3. *verbo Clericus, & verb. Irregularitas*, ac dicta *ſupra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 16. Minorum *circa* §. 14. ac Eremitarum Sancti Auguſtin. *circa* §. 43. & 44. quibus in locis ad alia, in quibus de hac materia aliquid tangitur, me remiſi.

Circa §. 43.

292 CONceſſio hæc Alexandri IV. extenſio eſt præcedentis ab Vrbano factæ. Siquidem illa Vrbani ſolum erat pro Generali, & ab ipſo deſignatis, & pro ſententia excommunicationis; hæc vero Alexandri eſt pro Generali, & vniuerſis Prioribus. Quia tamen in ſequentibus etiam eſt ampliata, & magis declarata, propterea de ipſa modo nihil dicendum. Vide tamen loca relata §. *præcedenti*.

Circa §. 44.

292 AB hoc loco incipit Sixtus IV. huius Maris magni, ſicut & trium aliorum Mendicantium, author, ſeu compilator, approbare, innouare, & de nouo concedere omnia, & ſingula, quæ in prædictis, & ſuperius relatis priuilegiis Nicolai IV. Boniſacij VIII. Clem. IV. Innoc. IV. Io. XXII. Alexandri IV. Greg. XI. Clem. VI. Eugenij IV. Pij II. Vrbani IV. Caliſti III. Nicolai V. Benedicti XIII. Innocentij VI. Vrbani VI. Clement. V. Pauli II. & aliorum continentur; motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de ſua mera voluntate, deliberatione, & certa ſcientia.

294 Circa quæ in primis expendenda verba illa Ordini noſtro ſatis honorifica: *Attendentes vberes fructus, quos dictus Ordo vt prædiximus, multa refulgens gloria meritorum, & gratia redolens ſanctitatis, in agro militantis Eccleſiæ in propagatione Religionis, & fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, & producit, ac in futurum producturum ſpe firma tenemus; ac illius ſtatum proſperum, & tranquillum palmites ſuos à mari vſque ad mare, & etiam ad Barbaras extendendo nationes, propter illius antiquitatem, in Monte Carmeli primariam fundationem, intenſis zelantes affectibus.* Quamuis enim circa illa plura ad ipſorum explicationem, & corroborationem dici poſſent, quia tamen ea ad hiſtoriam potius, quam ad moralem doctrinam, & inſtructionem Religioſorum, quam modo intendimus, ſpectant, ideo de illis, ſingulisque ipſorum in noſtris Annalibus, Deo dante, latius dicemus. Interim nota ex illis inferri id quod ſupra *circa* §. 39. dicemus de defenſione, & protectione Mendicantium Ordinum à Summis Pontificibus ſæpius benigniſſimè ſuſcepta.

295 Deinde circa illa verba *motu proprio, non ad eorum Chriſtophori Generalis, aut dicti Ordinis Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli profeſſorum, vel alterius pro eis, nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam*, nota clauſulam iſtam non infirmari ex eo, quòd in principio huius proœmij Pont. dixerit: *Cum autem ſicut dilecti filij Chriſtophori Martignoni Generalis Magiſtri dicti ordinis relatione intelleximus.* Primò, quia huiuſmodi relatio non eſt petitio, aut inſtantia facta Papæ, vt præfata priuilegia innouaret, aut confirmaret, ſed ſolum propoſitio quædam, quod ſcilicet, *circa litteras, & priuilegia huiuſmodi, eorumque vim, & efficaciam nonnulla dubia exorta* eſſent, ac proinde potuit Pontifex nihilominus ea ex proprio motu innouare, & conformare. Præſertim quia (vt ipſe Pontifex ait) *Noſque etiam experientia didicimus in minoribus conſtituti*, ſatis declarans, id quod à Martignono ipſi proponebatur, ſibi alias compertum eſſe. Secundò, quia eſto talis propoſitio Generalis Martignoni inſtantia, aut ſupplicatio eſſet Pontifici facta pro innouatione, aut confirmatione priuilegiorum præfatorum, nihilominus hoc non tolleret, quod gratia non diceretur facta ex motu proprio. Etenim quamuis in gratia facta a Papa præcedat petitio aut inſtantia, ſi tamen Pontifex non facit illam intuitu talis petitionis, ſed ex mera ſua voluntate, aut liberalitate dici debet facta ex motu proprio, iuxta dicta *t.* 3. *v. Clauſula, n.* 42. & ita tenent Decius *in cap.* 2. *num.* 23. *de reſcript. & conſil.* 51. *num.* 3. *vol.* 1. & *conſ.* 602. *num.* 2. *vol.* 5. Rebuff. *in concord. inform. mandat. Apoſtol. in verb. Motu proprio §. notandum, & in prax. benefic. tit. de mandat. Apoſtol. c. in clauſul. mandator. num.* 21. & Menochius *de arbitr. caſ.* 210. *num.* 79. Propterea Motus proprius conceſſus ad inſtantiam partis operatur idem, quod motus proprius ex mera liberalitate conceſſus. Vt ſæpæ firmauit Rota apud Seraphin. *deciſ.* 365. *numer.* 1. & 2. & in vna Aſtenſi *penſionis* coram Coccino *p.* 2. *dec. recent. deciſ.* 656. *num.* 1. Diciturque hoc eſſe quotidianam practicam Curiæ Rom. vt contra aliquos ſcribit Barboſa *in tract. de clauſul.* 79. *num.* 7. Maxime etiam tertio id conuincitur, quia quoties Pontifex dicit ſe ex motu proprio concedere aliquam gratiam prout hoc loco dicit, etiamſi ea ab aliquo poſtulata ſit, dici debet ex motu proprio conceſſa; quia illis verbis declarat Pontifex, ſe non ex tali poſtulatione, ſed ex ſua liberalitate motum fuiſſe ad illam concedendam. Tum quia ita habetur *cap. ſi motu proprio, de præben. in* 6. Tum quia oppoſitum eſſet Pontificem mendacij redarguere. Sanchez *lib.* 8. *de matr. diſp.* 1. *num.* 6. poſt Baldum, Decium, Rebuffum, & alios.

Pro effectibus quos hæc clauſula *Motu proprio* producit, dicta *tom.* 3. *verbo clauſula, n.* 41. & ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 38. Minorum *circa* §. 38. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 33. ac Authores ibi locis relatos. 297

Circa clauſulam illam *Ex certa ſcientia*, qua vtitur Pontifex in confirmatione dictorum priuilegiorum, vide etiam dicta eo *verbo clauſula, numero* 29. & ſupra in Mari magno Prædicatorum §. 38. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 33. cum Authoribus ibi relatis. Vbi etiam de effectibus, quos hæc clauſula producit. De quibus etiam late infrà in Mari magno Seruitarum circa §. 28. Quia tamen plura ex iis, quæ iis locis, & ab iis Authoribus dicuntur, firmata ſunt à ſacra Rota in vna Leodienſi *Collectorum* 7. Aprilis 1628. coram Coccino, ideo placuit ipſius Rotæ verba ad vnguem hic ponere. Quæ ſunt talia. 298

Quod autem confirmatio fuerit ex certa ſcientia, ſatis deprehenditur ex verbis ipſarum Conſtitutionum. In eis enim narrantur ſingulariter priuilegia conceſſa Religioni, videlicet Leonis X. Clementis VII. Pauli III. Pij IV. Pij V. & narrantur exemptiones in eis contentæ, ſcilicet *à ſolutione, & exactione decimarum, cenſuum, iurium, & ſynodalium, & Canonicarum portionum, ſeu charitatiui ſubſidij, ac inuendi aduentus, ſeu quartæ, aut alias quomodolibet, aut aliorum quorumcunque onerum*, ſub certis modis & forma, *exemerint, & liberauerint*, ſcilicet Pontifices prænominati, prout in diuerſis *Prædeceſſorum deſuper confectis litteris plenius continetur, &c.* Tandem 299

ſubdi

Google

ſubditur *Motu proprio, Non ad Magiſtri, &c. ſed ex certa ſcientia, & mera noſtra liberalitate, ac Apoſtolica poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula priuilegia, indulta, facultates, exemptiones, immunitates, libertates, & alias gratias eidem Magiſtro, & conuentui quomodolibet conceſſas Apoſtolica authoritate tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & ſingulos tam iuris, quàm facti defectus, ſi qui forſan interuenerint; ſupplemus*, &c. vnde attento tenore non poteſt ambigi, quod confirmatio priuilegiorum fuerit facta ex certa ſcientia. Nam licet aliqui velint quod ad hunc effectum debeat narrari totum factum, vel inſeri totus tenor priuilegij. Abbas *in capit. quia diuerſitatem, num. 9. in fin. de conceſſ. præbend.* Cardinalis *conſil. 43. num. 6.* attamen tutior eſt opinio Gloſſ. *in cap. 1. verſic. de quæſtione, de confirmatione vtili, vel inutili*, quod confirmatio ex certa ſcientia tunc dicitur, quando eſt facta cum cauſæ cognitione; in forma verò communi dicitur facta, quando non adeſt cauſæ cognitio, & idem dicit Affl. *in titul. de iure ſuæ curiæ obſeru. n. 5. Reſ. 4. lib. 3.* Barbat. *inter conſil.* Alexand. *conſil. 123. n. 18. vol. 4.* & idem Alex. *conſ. 15. n. 2. in fin. & n. 3. lib. 5.* vbi quod quando ex præcedentibus, & ſequentibus conſtat Papam fuiſſe informatum, ſi dicatur poſtmodum, *ex certa ſcientia*, prout in caſu noſtro confirmatio præſumitur ex certa ſcientia, in prædictis autem confirmationibus fuit inſerta ſubſtantia priuilegiorum confirmatorum, quæ oſtendit cauſæ cognitionem. Gloſſ. *in cap. Paſtoralis, §. Præterea, in verſic. ex certa ſcientia de offic. deleg.* Felin. *in cap. cùm inter col. 1. & 2. de except.* Decius *in cap. porrecta, num. 15. de confirmatione vtili, vel inutili.* Roman. *conſil. 427. num. 7.* Gabriel *conſil. 183. num. 14. lib. 2.* & fuit dictum in cauſa Abulen. *Iuriſdictionis* 25. Ianuarij 1588. coram Orano, & in ſimilibus terminis fuit reſolutum in cauſa Toletana *Admiſſionis* 17. Iunij coram Reuerendiſſimo Domino meo Patriarcha Antiocheno. Ita Rota relata ad intentum noſtrum vtilia. Vide dicta ſupra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 33.

Circa §. 45.

300 IN hoc §. ſupplet Pontifex ex *certa ſcientia, & motu proprio* defectus, ſi qui interuenerunt in priuilegiorum præfatorum conceſſione, & pro potiori cautela illa *vim, vigorem, & efficaciam* habere debere concedit, & indulget.

301 Circa quod notanda ſunt, quæ dixi *tom. 3. verb. clauſula, num. 70.* circa clauſulam illam *ſupplentes defectus*, illam ſcilicet, ſupplere defectus iuris poſitiui, ſaltem accidentales, & qui ſolum pertinent ad iuris ſolemnitatem, & aliquando etiam ſubſtantiales, vt ibi dictum eſt. Pro quo, præter Authores ibi relatos lege Martam *in tract. de clauſul. part. 1. clauſul. 73. num. 14. & clauſul. 181. per tot.* Nota tamen quod quamuis hic Author referens Abbatem teneat, quod hæc clauſula non operetur expreſſa obreptione, & falſitate (quod etiam ſequitur Barboſa *in tract. de clauſ. clauſ. 177. n. 17.* nihilominus ex Rota deciſ. apud Mantic *inter deciſ. ipſius num. 225. non obſtant* quod etiam videtur ſequi ex alia Rotæ deciſ. coram Orano in vna Abulenſi *Iuriſdictionis* colligi videtur etiam tollere vitium ſubreptionis. De quo alibi.

Circa §. 46.

302 HOc loco, conformiter ad priuilegia Innocentij IV. Clementis IV. Innocentij VI. & Alexandri IV. quæ Sixtus IV. confirmat, concedit Fratribus noſtris exemptionem à ſolutione collectarum, exactionum, decimarum, & quarumcunque quotarum, declarans, & decernens, quod etiamſi decimæ, ſeu onera huiuſmodi impoſita eſſent quibuſcunque exemptis, etiam Mendicantibus, nihilominus ad ea non teneri Fratres noſtros.

Pro quibus primò notanda clauſula illa, *ſicut ac-* 303
cepimus, qua vtitur Pontifex in principio huius §. ad denotandum ſe accepiſſe nonnulla dubia exorta fuiſſe circa priuilegia relata. Ea namque iuxta dicta *tom. 3. verbo Clauſula, n. 66.* & ſupra in Mari magno Min. *circa* §. 39. non eget iuſtificatione, ſeu probatione eò quòd ponitur in gratia motu proprio conceſſa, prout eſt illa, de qua in præſenti etiamſi requireretur talis iuſtificatio, ſi gratia hæc ſolum eſſet ad inſtantiam partis; ſicuti docent Put. *dec. 190. lib. 3. in correct.* Seraph *dec. 1371. n. 4.* Rota *dec. 447. n. 1. & 2. p. 1. Diuerſ. & dec. 656. n. 3. p. 2. Recent.*

Pro exemptione autem a ſolutione collectarum, 304
ſeu exactionum quarumlibet nota, quod ſi ea ſunt impoſita a poteſtate ſæculari imponentes ea, ſunt excommunicati *cap. non minus, & cap. aduerſus de immun. Eccleſ.* & aliis iuribus relatis *3. tom verbo Gabella quoad Regulares, num. 5. & 23* Fillincios *tr. 14. num. 43.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. Alleg. 50. num. 127.* Eſtque hæc excommunicatio Papæ reſeruata in Bulla Cœnæ *caſ. 18.* iuxta dicta eo *3. tom. verb. Bulla Cœnæ, num. 46.* & tractant Filliucius, Vgolinus, Duardus, Alterius, Bonac. & alij Bullæ Cœnæ Expoſitores. Eſt autem *collecta* idem quod tallia, vel præſtatio, quod ſoluitur à ciuibus pro rebus, Filliucius *tr. 26. c. 5. n. 103.* Exactionum autem nomine veniunt generaliter omnia illa onera, quæ exiguntur, vt ſunt gabella, tributum, pedagium, guidagium, & ſimilia, de quibus dixi eo *verbo Bulla Cœnæ, n. 17. 46. & 47.* & tractat Filliuc. *ſup.* Ab iis ergo omnibus oneribus eximuntur Religioſi noſtri ex vi huius priuilegij, etiamſi imponantur non ſolùm à ſæcularibus Principibus, vel dominis, ſed etiam à Sedis Apoſtolicæ legatis. Pro quo, præter dicta locis relatis, & ſupra circa ſimilia priuilegia in Mari magno Prædicatorum §. 17. & 35. Minorum §. 15. 16. 17. & 36. Vide Ferrerum *tr. de Gabell. & vectigalib. n. 564.* Suar. *de leg. b. lib. 5. c. 13. & de cenſ. diſp. 21. ſect. 2. à n. 99.* Comitolum *lib. 1. reſponſ. moral. q. 95.* Portell. *in dub. Regul. verbo Tributum*, ac Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſol. 63. à n. 29.*

Pro charitatiuo ſubſidio, à quo ſpecificè eximuntur 305
Religioſi noſtri in hoc priuilegio, præter dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. nota, quod quamuis propter hoc, & alia priuilegia, præſertim Gregorij XI. Eugenij IV. Sixti V. & Gregorij XIII. exempti ſint noſtri, & plures alij Religioſi ab ipſius ſolutione, nihilominus in Regnis Hiſpaniarum propter reuocationem dictorum priuilegiorum factam à Pio V. & Gregorio XIII. debet ſolui Rodriguez *in Add. Sum. t. 4. c. 142. n. 4.* Portellus *in dub. Regularium, verbo Tributum, n. 2.* alter Rodriguez *in compen. Reſolut. n. 63. 33. & Reſolut. 137. n. 2.* & Scholiaſtes huius Maris magni *hic*.

Pro exemptione autem à decimis de noualibus 306
propriis manibus, aut ſumptibus laboratis, & de hortis, virgultis, piſcationibus, &c. nota quæ dixi *tom. 1. cap. 3. num. 14. & 15. & tom. 2. cap. 1. n. 12. & tomo 3. verbo Decima quoad Regulares, num. 2. 3. & 4. & ſupra* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. Minorum *circa* §. 28. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 13. Nota etiam decimam Papalem appellari tam in hoc, quàm in aliis ſimilibus priuilegiis, decimam partem fructuum de beneficiis Eccleſiaſticis, quam Summi Pontifices reſeruare ſolebant ad neceſſitates Eccleſiæ ſubleuandas, & ad expeditionem belli contra infideles, ad inſtar doni ſolui ſoliti à Leuitis ſummo

Sacerdoti, Numerorum *cap.* 18. *&* 2. Eſdræ *cap.* 10. & refertur *cap.* 1. *de decimis*, Rebuffus *de decimis*, *quæſtione* 13. Hieronymus Rodriguez loco relato *ex reſolut.* 137.

Circa §. 47.

307 CONtinetur ſub hoc §. ampliſſimum priuilegium Sixti conceſſum Ordini noſtro pro Pinxocheris ſeu Tertiariis noſtris, communicando videlicet illis omnia, & ſingula indulta, priuilegia, & indulgentias Ordinum Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini; conformiter etiam ad conceſſionem Nicolai V. de qua ſupra §. 33. & Eugenij IV. Martini V. & Bonifacij IX. pro Ordine Eremitarum ſanctis Auguſtini, quæ habetur *ſuprà* §. 34. Circa quam materiam, quia plura dicta ſunt *tom.* 2. *cap.* 14. *& tomo* 4. *verb. Tertiarij*, *& Tertiaria*, & in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 8. alia quoque dicemus inf. *circa* §. 84. huius Maris magni, *&* §. *ſeq.* ideo alia ad properandum, ſolum animaduertendo huiuſmodi priuilegia Pinzocheris, & Tertiariis conceſſa limitanda eſſe iuxta limitationem traditam à Leone X. in Conc. X. in Concilio Lateranenſi, de qua dixi eo *cap.* 14. *n.* 27. ita ſcilicet vt ſolum *viri collegialiter viuentes, ſeu cum clauſtralibus habitantes, ac mulieres virginalem, ſeu cœlibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto, & ſub dicto habitu* (ſcilicet Ordinis) *vitam ducentes, priuilegiis, quibus Fratres Ordinis, cuius tertia Regula habitum geſtant, gaudere debeant.* Et iuxta explicationem Sacræ Congregationis, quam ibidem, *num.* 28. retuli. Vbi etiam *num.* 29. de aliis conditionibus pro eiſdem à S. Congregatione requiſitis Ex quibus etiam colligi poteſt quid ſentiendum de iis, quæ ex variis Doctoribus afferunt Carrillo *lib.* 3. *Tertiariorum*, & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 136. Reducenda enim ad prædictas limitationes Concilij, & S. Congregationis.

Circa §. 48.

308 COnceditur hoc loco à Sixto IV. facultas Fratribus noſtris ad miniſtrandum Sacramentum Pinxocheris, ſeu Tertiariis, & eorum cadauera poſt mortem ſepeliendum, & ad proprias Eccleſias portandum, etiam ſine Parochorum licentia.

309 Hæc porrò omnia limitanda ſunt iuxta dicta *to.* 2. *cap.* 14. relato. Etenim iuxta dicta *ibidem num.* 34. quoad Sacramentorum adminiſtrationem, licet *viri collegialiter viuentes, aut cum Clauſtralibus habitantes, & fœmina virginalem, cœlibem, aut caſtam vidualem vitam ex voto ducentes, poſſint vti priuilegiis ſuorum Ordinum*, tamen viri ſeparatim viuentes, aut fœminæ prædictam vitam non gerentes, quales ſunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Euchariſtiam in die Paſchatis, Extremam Vnctionem, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta (Sacramento Pœnitentiæ dumtaxat excepto) in proprio Sacerdote ſuſcipere tenentur. Ita enim habetur ex Bulla Leonis X & declarationibus Sacræ Congregationis, quas retuli, *eo cap.* 14. *num.* 27. *& ſeqq.* & ex Caſſarubio, Rodriguez, & Gauanto *eo num.* 34. relatis. Ex quo, vt ibidem dixi, ſequitur, quod Euchariſtiam vltra diem Paſchatis, & Sacramentum Pœnitentiæ ſemper, poſſint recipere ab alio, quam à proprio Sacerdote, iuxta ſua priuilegia. An verò ad miniſtrandum Sacramentum Pœnitentiæ tam viris, quam fœminis Tertiariis requiratur approbatio Ordinariorum, ita vt quoad hoc etiam ſit limitatum hoc priuilegium Sixti IV. dixi quid ſentiendum *eo num.* 34.

310 Circa ſepulturam quoque, & cadauerum portationem ad Eccleſias, etiam licentia parochorum non requiſita, vide limitationem ex Bulla Leonis X. & S. Congregationis declarationibus adductis *eo cap.* 14. *num.* 33. *&* 4. *tom. verbo Tertiarij*, *& Tertiaria n.* 1. 3. *&* 4. præſertim iuxta vltimam editionem Venetam anni 1645.

311 Ex eo autem, quod in hoc priuilegio Sixti IV. dicatur: *Dum eos, vel eas decedere contigerit*, conſtat id quod diximus *eo cap.* 14. *num.* 10. *&* 11. Pontificem ſcilicet loqui de Tertiariis vtriuſque ſexus tam viris, quam fœminis, eoſque in noſtro Ordine admitti, prout clarius, & expreſſius conſtabit ex §. 84. huius Maris magni, vbi idem Pontifex vtitur illis verbis. *Vtriuſque ſexus perſonas*, quæ etiam retulimus *eo num.* 11.

Circa §. 49.

312 HOc loco Pontifex extendit priuilegia conceſſa Pinzocheris, ſeu Tertiariis, imò etiam Fratribus, & ſororibus Ordinis, ad oblatos, ſeu oblatas, commiſſos, ſeu commiſſas ipſius, ac ſi pro illis eſſent conceſſa. De illis autem latè egi *tom.* 2. *cap.* 8. *& tom.* 4. *Verbo Oblati*, *ſeu Commiſſi*, & ſupra in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 36.

313 Notat præterea Scholiaſtes huius Maris magni Donatos, ſeu Oblatos noſtrorum Patrum Diſcalceatorum, qui ſolum trium votorum ſimplicium profeſſione ſunt aſtricti, eſſe perſonas Eccleſiaſticas, & gaudere priuilegio fori, & Canonis. De quo etiam nos *eo cap.* 8. *d. num.* 5. *&* 4. *tom. eo verbo Oblati, ſeu Commiſſi à num.* 4. Nota præterea, quòd etiam perſonæ oblatæ, ſeu commiſſæ Monaſteriis Monialium Ordinum Prædicatorum, & Minorum, ſeu aliorum, qui communicant in priuilegiis cum ipſis, gaudent Priuilegiis conceſſis, & concedendis ſuis Ordinibus, ex conceſſione huiuſmet Pontificis Sixti IV. in Bulla aurea *circa* §. 4.

Circa §. 50.

314 AMpliat, & extendit Pontifex Sixtus Priuilegia à ſuis prædeceſſoribus Innocentio IV. Alexandro IV. & Gregorio XI. noſtris Fratribus conceſſa circa celebrationem tempore interdicti, ita ſcilicet, vt liceat illis eo tempore habere altare portatile, & ſuper illo in locis conuenientibus Miſſas, & diuina officia coram quibuſcunque celebrare, admittendo etiam ſecum Tertiarias, & Oblatas perſonas ac Procuratores, & Aduocatos Monaſteriorum. De qua materia non ſolùm dixi *ſuprà* §. 3. *&* 4. *ac* 36. ſed etiam ſæpius. Etenim quod attinet ad altare portatile, & cum eo celebrandum in quouis loco congruenti, dixi *to.* 1. *cap.* 21. *num.* 14. *&* 15. *& tom.* 4. *verbo Altare n.* 13. 14. *&* 15. ac 16. vbi plura de huiuſmodi Altaribus, *ac tom.* 4. *verbo Oratoria quoad Regulares*, præſertim *num.* 6. ſub quo verbo plura etiam pertinentia ad huiuſmodi Oratoria. Quod attinet autem ad tempus Interdicti, de eo dixi *tom.* 1. *cap.* 21. *num.* 19. *&* 20. *& tom.* 2. *cap.* 2. *num.* 21. *& tom.* 3. *verbo Interdictum quoad Regulares num.* 28. *& ſequent.* Similiter, quod attinet ad Tertiarias perſonas dixi *tom.* 2. *cap.* 14. *& tom.* 4. *verbo Tertiarij*, *& Tertiaria*, & quod ſpectat ad perſonas Oblatas, plura etiam dixi ad intentum *to.* 2. *cap.* 8. *& tom.* 4. *verbo Oblati ſeu Commiſſi.* Præterea de Procuratoribus, & negotia gerentibus Religionum dixi *tom.* 2. *cap.* 17. Alia etiam habes in ſimilibus priuilegiis Prædicatorum, in ipſorum Mari magno *circa* §. 39. *&* 40. Minorum §. 39. Eremitarum S. Auguſtini §. 37.

315 Notat vlterius noſter Scholiaſtes priuilegium hoc admittendi iſtas perſonas tempore interdicti ad officia

diuina

diuina dubium eſſe an ſit derogatum per Concil. Tridentinum, & Nauarrum id affirmare, eſſe tamen communem fermè ſententiam contrariam. Sed de hoc iam dixi locis relatis, quid ſentiendum. Notat etiam hæc priuilegia ſuſpendi in Hiſpania per Bullam Cruciatæ. Sed, cum iuxta dicta *tom. 3. verbo Bulla Cruciatæ num. 38.* ac præcipuè *tom. 1. cap. 1. n. 59.* per Bullam Cruciatæ ſolùm ſuſpendantur priuilegia conceſſa Monaſteriis, Eccleſiis, Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Vniuerſitatibus, piis locis, & ſingularibus perſonis; hoc autem priuilegium, & ſimilia conceſſa ſint Ordinibus, & Religionibus ipſis, ideo videtur dicendum non ſuſpendi per illam. Præſertim cum ſint conceſſa in ordine ad ſæculares, quos non comprehendi in dicta ſuſpenſione eis locis dixi. Vide Sanchez, Dianam, Ludouicum à Cruce, & Cardinal. Lugo eis locis relatos.

316 Extat etiam ſpecialis quædam conceſſio pro Fratribus Ordinis SS. Trinitatis ex Clem. VII. in Bulla recitata à Rodriguez *in Bullario in Clem. VII. Bulla 6.* vbi Pontifex hæc habet: *volumus inſuper ac præcipimus, quod cum dicti Fratres procuratores, vel eorum nuntij ad aliquas Eccleſias aduenerint interdictas, in eorum iucundo aduentu Eccleſiæ aperiantur, ac campanæ pulſentur, ac quod ibidem campanis pulſatis, & ianuis apertis diuina officia celebrentur, ac corpora mortuorum ibidem Eccleſiaſtica tradantur ſepulturæ, niſi excommunicati nominatim fuerint, aut publici vſurarij.* Notant hoc priuilegium Portellus *in dub. Reg. verbo interdictum in Addit. num. 4.* & Hieronymus Rodriguez *in Compend. verbo Interdictum Reſol. 80. num. 55.* Notare etiam oportet circa illud, ſimile priuilegium conceſſiſſe Innocentium IV. Ordini B. Mariæ de Mercede, vt patet ex Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 2. Vbi Notat eius ſcholiaſtes Seraphinus etiam Freitas hoc etiam priuilegium conceſſum fuiſſe Temelatus, eſſeque reuocatum per *cap. Alma mater*, prout tenent Gloſſa, Rodriguez, & Collector, licet poſtea idem Scholiaſtes in Bullam 2. Bonifacij VIII. dicat eſſe reualidatum, & de hoc iterum ſe acturum, quamuis non videam hanc reualidationem. Priuilegium autem Clem. VII. pro Trinitariis non patitur hanc exceptionem.

Circa §. 51.

317 CОnceditur hoc loco facultas noſtris Religioſis ad adminiſtrandum Sacramenta iis, qui in noſtris immorantur obſequiis, & eos ſepeliendum in cœmeteriis noſtris, cum deceſſerint, in confirmationem priuilegij Alexandri IV. de quo in §. 13.

318 Circa quod notat Scholiaſtes huius Maris magni per iſtos famulos, ſeu familiares, qui noſtris immorantur obſequiis, intelligi illos, qui ſub gubernatione Prælati in noſtris Conuentibus aſſiſtunt, etiamſi aliquando extra Monaſteria ſint in eorum negotiis occupati. Quod latè probaui *tom. 2. cap. 16. num. 1. & 14.* maximè propter decretum Concil. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 11.* De quo etiam Ludouicus à S. Ioanne *in Summa tom. 1. quæſt. 8. art. 9. de Euchariſtia dub. 3.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut. 63.* Villalobos *in Summ. tract. 10. de Extrema-Vnction. dub. 6. num. 3.* & Quintana Dueñas *in ſingul. tract. 5. ſingul. 3. & 4.* Notat etiam idem Scholiaſtes dubium eſſe an hoc priuilegium ſuſpendatur in Regnis Hiſpaniæ per Bullam Cruciatæ, dicit cum Rodriguez *in Additionibus ad Bullam §. 5. in fin.* vtendum eſſe cum moderatione. Sed quamuis moderatio, & modeſtia maximè conſulenda ſit Religioſis, nihilominus, iuxta dicta *circa §. præcedentem* videtur dicendum non ſuſpendi hoc priuilegium per Bullam Cruciatæ.

Dubitari autem poteſt, an cum in hoc priuilegio ſolùm concedatur facultas Fratribus noſtris ad ſepeliendum dictos familiares in cœmeteriis noſtris, poſſimus eos ſepelire etiam in Eccleſiis. Et videtur dicendum, quod ex vi huius priuilegij non poſſint ſepeliri niſi in cœmeteriis. Ratio eſt, quia aliud eſt cœmeterium, de quo in hoc priuilegio, aliud verò Eccleſia, aut Oratorium, de quibus hic nulla fit mentio; & Eccleſia ſeu Oratorium nobiliora loca ſunt quam cœmeteria quæ ſunt veluti acceſſoria illis, *de conſecrat. Eccleſ. in 6. cap. vnic.* Vnde antiquitus ſolùm Epiſcopi ſepeliebantur in Eccleſiis, reliquus verò populus fidelium in cœmeteriis, licet poſtea conſuetudine introductum ſit vt fideles omnes poſſent in Eccleſiis ſepeliri. Stephanus Durant. *de ritib. Eccleſ. lib. 1. cap. 23.* Villalobos *in Summ. p. 2. tract. 31.* & alij apud Barboſam *de iure Eccleſiaſt. lib. 2. c. 10. n. 6. 7. & 8.* Ad intentum ergo cum Pontifex ſolùm concedat facultatem ſepeliendi dictos familiares in cœmeteriis, videtur voluiſſe limitare locum ſepulturæ, & quod non eſſet Eccleſia. Dixi autem *ex vi huius priuilegij*, nam ex vi alterius Alexand. IV. de quo in §. 13. cum in illo indefinitè, & indeterminatè concedatur facultas tradendi dictos familiares *Eccleſiaſtica Sepulturæ*, non determinando ſepulturæ locum; poſſumus illos etiam in Eccleſiis ſepelire, ſiquidem Eccleſia ex vſu fidelium eſt locus ſepulturæ pro omnibus *a. nullus 13. quæſt. 2. cap. Eccleſiam de conſecrat. d. 1. cap. ex parte, cap. cum liberum de ſepult.*

De aliis porro quæ ſpectant ad adminiſtrationem 319 Sacramentorum pro iſtis familiaribus vide dicta ad *cap. 14.* relato, & ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 11.* & Minorum *circa §. 9.* & obſerua, quod dictum iſtis locis, ſcilicet, quod ad miniſtrandum familiaribus (intelligere iuxta Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 11.* ſi actu ſeruiunt Monaſteriis, & intra eorum ſepta, & obedientia viuunt) Sacramentum Pœnitentiæ non requiri approbationem ab Ordinario, ſed tantum à Prælato Religionis declaratum eſſe à S. Congregatione nouiſſimè etiam approbat Barboſa *in Summ. Apoſtolic. verbo Familiares num. 18.* ex Armendariz.

Circa §. 52.

PRiuilegium, de quo in hoc §. agitur, conceſ- 320 ſum etiam eſt Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 12. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 10. Conſiſtit autem in hoc, quòd familiares, Procuratores, & operarij noſtri non ſint obnoxij cenſuris, quæ generaliter promulgantur in terris in quibus reſident Fratres noſtri. Sed quod poſſint diuina audire ſicut iidem Fratres, niſi ſpecialiter excommunicati, vel interdicti fuerint.

Circa quod priuilegium, præter dicta locis citatis 321 in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, & locis ibi relatis, vlterius notandum, priuilegium iſtud (prout notat etiam Scholiaſtes huius Maris magni) limitatum eſſe à Concilio Trident. *ſeſſ. 24. cap. 11.* ita vt prædicti familiares, Procuratores, & operarij noſtri non poſſint potiri ipſo, niſi actu ſeruiant Monaſteriis, & inter eorum ſepta, & ſub eorum obedientia viuant. Quod intellige, probabiliter, iuxta dicta *tom. 2. cap. 16. num. 14.* (quod etiam deſeruit pro his, quæ ſuperius diximus de familiaribus) quatenus priuilegium *perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere* cognoſcetur, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit, & nos eo loco ex Rodriguez notauimus. Notat etiam alter Rodriguez *in Comp. verbo Excommunicatio Reſ. 62. n. 9.* requiri etiam ad hoc quod dicti familiares fruantur dicto priuilegio,

quod

quòd ſub Regula Religionis viuant, quia Concilium hoc requirit. Sed nec hoc eſt verum; nec Concilium id requirit; loquitur etiam ſub diſiunctione, ſcilicet dicen. *Exceptis iis qui prædictis locis,* (Monaſteriis) *alta ſeruiunt & intra eorum ſepta ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt.* Subdit poſtea ſub diſiunctione. *Siue iis, qui legitimè, & ſecundum Regulam earundem militiarum profeſſionem fecerint.* Vbi de veris profeſſis eſt ſermo, & de quibus etiam intelligo id quod ſubdit Concilium *De qua Ordinario conſtare debeat.* Nota etiam moderatum eſſe hoc priuilegium ante Concilium Tridentinum à Concilio Lateranenſi, & Leone X. iuxta dicta *eo cap. 16. num. 13.* ita ſcilicet, quòd operarij noſtris ſeruitiis inſiſtentes ſententiis excommunicationis promulgatis illaqueati eſſent, & eſſe cenſerentur, ſi illis cauſam dediſſent, aut dantibus conſilium, auxilium, vel fauorem præſtitiſſent.

323 Notandum etiam, ex eo Pontificem in proprio huius §. dixiſſe: *Si quando autem in terris, in quibus reſidetis, vel in eorum perſonas excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari,* de indefinitè, & indeterminatè, quia ſcilicet, ea debent intelligi ſecundum diſtributionem accommodam, vt dicitur. Etenim, iuxta dicta *tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares num.* 8. licet excommunicari nequeant Vniuerſitates, Collegia, Eccleſiæ, & ſimilia, ſed ſolùm perſonæ; interdici tamen poſſunt tam perſonæ, quam prædictæ Vniuerſitates, Collegia, &c. prout Nauarrus, & Toletus eo loco relati, & communiter Doctores tenent. Propterea ergo Pontifex indeterminatè, & indiſtinctè loquitur de huiuſmodi cenſuris. Non verò nominat ſuſpenſionem, quia hac cenſura non afficiuntur ſæculares, ſed ſolùm Eccleſiaſticæ perſonæ, iuxta dicta *tom. 4. verbo ſuſpenſio quoad Regulares n. 1. & 3.* dicti autem familiares, ſeu operarij Fratrum perſonæ ſæculares, ſaltem regulariter loquendo, ſolent eſſe.

Circa §. 53.

324 COnceditur hoc loco vt in excommunicatorum terris liberè commorari poſſint Fratres noſtri, & ab eis tunc, & etiam quando per ipſos tranſierint, neceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere.

325 Circa quam conceſſionem notat Scholiaſtes noſter ferè nihil habere præter ius commune. Sed, vt dixi in ſimili priuilegio Prædicatoribus conceſſo in eorum Mari magno *circa §. 13.* dici poteſt hanc, & ſimiles conceſſiones, ſeu priuilegia continere aliquam gratiam ſuprà ius commune, deſeruire poſſe Regularibus prædictis ad communicandum cum præfatis excõmunicatis non toleratis, ſeu vitandis, quando in eorũ terris commorantur, non ſolùm in eis, quæ pertinent ad ipſorum excommunicatorum conuerſionem; aut ſalutem ſpiritualem, neque in proximè illa concernentibus, qualia ſunt ſolutiones & allocutiones, quæ inter ea admiſceri ſolent, iuxta *tom. 3. verbo Excommunicatio quoad Regulares, num. 45.* ex Syluestro, Nauarro, Rodriguez, & Bonacina, ſed etiam in aliis, quæ ſolùm remotè, & mediatè conducunt ad prædicta. Similiter, iuxta dicta ibidem, conceſſio iſta de poſtulando, ac recipiendo neceſſaria vitæ ab excommunicatis, extendi etiam debet, ne inutilis reddatur, etiam pro caſu quo tales excommunicati eſſent vitandi, aut non tolerati. Vide alia eo §. 13. & in Mari magno Minorum *circa §. 11.* præcipuè, quod attinet ad cauſam huius conceſſionis, quam exprimit Papa illis verbis: *quia vos voluntariam patientes paupertatem, &c.* an ſcilicet quando ceſſat cauſa finalis priuilegij, ceſſet ipſum priuilegium, quæ eſt difficultas communis tam pro iſto quàm pro multis aliis priuilegiis.

Quia verò contingere poteſt, quod iſti excommunicati ſint hæretici, ideo quæri poteſt, an liceat Religioſis apud illos exiſtentes prædicare pro ipſorum conuerſione ad fidem. Et dicendum, quod licet, iuxta dicta *tom. 3. verbo Concionari, & Concionator Regularis num. 3.* concionandi munus ſolùm conueniat Prælatis Eccleſiarum, & Religioſis non niſi ex priuilegio, nihilominus exiſtentes in terris hæreticorum poſſunt id munus exercere ex voluntate præſumpta Papæ, & Paſtorum Eccleſiæ, ſi expreſſa illorum licentia haberi non poſſit. Sic colligo ex Cardinali Lugo *de fide diſp. 19. ſect. 1. num. 46.* Et ex eo, quod cum Mendicantes ſint cooperatores, ſeu coadiutores Epiſcoporum, prout ſæpiùs dixi, & colligitur ex Clementinis *Dudum, de ſepult.* procul dubio debent præſumere pro tali caſu neceſſitatis, ſeu vtilitatis Eccleſiæ, poſita ipſorum capacitate ad id munus exercendum ſe habere licentiam ad id faciendum à præfatis Eccleſiæ Paſtoribus. An verò id fieri poſſit etiam cum cuſtodis armatorum, ne impediatur ab hæreticis talis prædicatio, tractant Caſtrus Palaus *p. 1. tract. 4. diſp. 2. punct. 5. num. 9.* Diana *6. p. tract. 4. Reſolut. 15. &* Lugo *ſuprà ſect. num. 52. & 53.* & aliis. De quo etiam Rodriguez *tom. 3. quæſt. 32. art. 4.* 326

Circa §. 54.

COncedit hoc loco Papa Sixtus Generalis, & Prouincialibus facultatem ad abſoluendum Fratres, & diſpenſandum eum illis, in quibuſcunque caſibus in quibus in cenſuras, vel irregularitates incurrerint, niſi in caſibus (inquit Pontifex) *in præſentibus litteris exceptis.* 327

De qua facultate multa diximus non ſolùm in præſenti opere in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 14. 15. 41. & 42. & in Mari magno Minorum §. 12. 40 & 49. Eremitarum Sancti Augustini §. 43. & 44. ſed etiam in multis aliis locis ibi relatis, quæ quidem ſufficere poſſent ad intentum; alia tamen pro maiori notitia rei valde neceſſariæ addenda. 328

Et primò quidem caſus excepti à Pontifice in hoc priuilegio, & in quibus declarat ſe non concedere facultatem ad abſoluendum ſeu diſpenſandum, ſunt iuxta dicenda infra §. 62. quoad abſoluendum, hæreſis cum relapſu, ſchiſma, falſificatio litterarum Apoſtolicarum, & delatio prohibitorum ad infideles, ſicut etiam in Mari magno Prædic. §. 41. Minorum §. 40. & Eremitarum S. Auguſtini §. 43. Quoad diſpenſandum verò, iuxta dicenda infra *circa* §. 63. ſunt, irregularitas propter homicidium voluntarium, bigamiam, ſeu mutilationem membrorum, quæ etiam irregularitates exceptæ ſunt in Mari magno Prædicatorum §. 42. Minorum §. 49. Eremitarum Sancti Auguſtini §. 44. 329

Pro vſu autem horum priuilegiorum nota abſolutionem datam à Prælatis, quibus conceduntur, valere, etiamſi ipſi ignorent illa. Iuxta iuris regulam, *Si non valet, quod ago vt ago, valet vt valere poteſt.* Quæ interpretanda eſt, quod ſemper quis vult valere actum omnimodo quo valere poteſt. Imò, & in dubio hoc præſumendum eſt de intentione abſoluentis. Panormitanus *in cap. licet de offic. ord. & in cap. cum ſuper de offic. deleg. num. 12.* Portellus *in dub. Regularium verbo Prælatus num. 34.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. reſol. 3. num. 13.* poſt alterum Rodriguez. Deſeruiet autem hæc regula, præſertim pro abſolutione, & diſpenſatione, quæ concedi ſolent à Prælatis Regularibus tempore viſitationum, de qua dixi ſuprà in Mari magno Eremitar. §. 44. Valebunt namque, etiam ſi Prælati ignorent hæc, vel alia priuilegia. 330

Pro quo vlterius notandum huiuſmodi abſolutionem 331

nem ſeu diſpenſationem in Ordine noſtro dari debere non ſolum in viſitationibus, & capitulis, ſed etiam in magnis ſolemnitatibus. Ita enim habetur in Breuiariis noſtris etiam a Sede Apoſtolica, & Gregorio XIII. approbatis, in quibus talis forma aſſignatur. Dicto *Confiteor Deo* & *Miſereatur*, Prælatus dicit: *Si tenemini aliquo vinculo excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, in quantum ſe extendunt gratia, & priuilegia Ordini noſtro indulta, mihi commiſſa, & vobis conceſſa: ego abſoluo vos, & reſtituo vos Sacroſanctis Sacramentis Eccleſiæ, communioni, & vnitati fidelium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. Eadem authoritate ego diſpenſo vobiſcum ſuper omni irregularitate, ſi quam contraxiſtis; & habilito vos executioni Ordinum, & officiorum veſtrorum. Item eadem authoritate facultatem vobis damus, vt poſſitis abſolui à Confeſſoribus per nos, vel alios ſuperiores veſtros approbatis, pro hac vice eligendis, ab omnibus caſibus nobis reſeruatis, & ab omni tranſgreſſione Regulæ, & Conſtitutionum, & admonitionum maiorum veſtrorum, & ab omni pœnitentia obliua, & neglecta. Item remittimus vobis pœnas quaſcunque vobis debitas propter tranſgreſſionem Regulæ, fractionem ſilentij in Choro, Sacriſtia, Capitulo, Clauſtro, Refectorio, & Dormitorio.* Additur etiam pro Prouinciali, vel eius Vicario. *Et quæcunque alia de quibus conſueuit fieri remiſſio in conſimilibus ſolemnitatibus, vel capitulis; & precamur vt ſitis abſoluti hic, & ante Tribunal Domini noſtri Ieſu Chriſti: habeatis vitam æternam, & viuatis in ſæcula ſæculorum. Amen.* Subiungitur poſtea debere iniungi pœnitentiam ad libitum Prælati. Quia id eſt omninò neceſſarium, ſaltem propter vſum, & praxim Curiæ in ſimilibus abſolutionibus, & diſpenſationibus, iuxta dicta *tomo tertio, verbo Irregularitas, num.* 86.

331 Præterea notandum, huiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes valdè, magnique habendas, & æſtimandas eſſe. Primò quidem, quia, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 93. illæ deſeruiunt non ſolum pro cenſuris, & irregularitatibus dubiis, oblitis, ſeu ignoranter incurſis, ſed etiam pro cenſuris, & irregularitatibus; certis, & manifeſtis, ſaltem pro foro conſcientiæ, iuxta ibidem dicta. Secundò, quia adeò vtiles ſunt, vt Religioſi per illas abſoluti, aut diſpenſationem quærere, ſed ſatisfaciant confitendo peccata ob quæ illas incurrerunt. Nauarrus *in Manu. cap.* 26. *num.* 13. Peirinis *tomo* 1. *priuilegiorum Minimorum conſt.* 1. *dub.* 2. *num.* 42. Candidus *tom.* 1. *diſquiſit. moralium diſquiſit.* 3. *art.* 40. *num.* 5. Tamburinus *de iure Abbatum diſp.* 4. *quæſt.* 12. *num.* 12. Tertiò, quia, ſi caſus eſſet, quod illæ cenſuræ, a quibus Religioſi tunc abſoluuntur, & peccata propter quæ illas incurrerunt, eſſent reſeruata, cum cenſuræ ipſæ tunc ſunt ablatæ, peccata illa iam reſeruata non manent, ſed poteſt illa confiteri Confeſſario non habenti authoritatem abſoluendi à reſeruatis. Ita etiam habent Nauarrus, & Peirinis relati, & ſequitur ex communi doctrina, quam attuli *tom.* 3. *verbo caſus reſeruati Regularium num.* 17. & *verbo Bulla Cruciata num.* 21. quod ſcilicet, ablatis cenſuris caſuum reſeruatorum, iam peccata non manent amplius reſeruata, ita vt poſtea poſſint à quocunque Confeſſario abſolui. Quartò, quia non ſolùm deſeruiunt pro tollendis cenſuris, & irregularitatibus, ſed etiam pro tollendis pœnis, quæ impedire poſſent executionem officiorum Ordinis, prout colligitur ex illis verbis formæ relatæ: *Et habilito vos executioni Ordinum, & Officiorum veſtrorum.* Et ita ſupponunt Sigiſmundus de Bononia *de electione Prælatorum dub.* 99. *num.* 3. & Sanfelicius *de Canonica Elect. tract.* 2. *contr.* 10. *concl.* 3. poſt Sylueſtrum, Nauarrum, Sayrum,

& Coriolanum. Quintò, quia huiuſmodi facultas extendi poteſt etiam ad abſentes, ita vt Prælati ex vi horum priuilegiorum abſoluentes, & diſpenſantes ſuos ſubditos in prædictis Capitulis, viſitationibus, aut feſtiuitatibus, poſſunt etiam illam extendere ad ſubditos abſentes, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Abſolutio, num.* 16. ex Auila, & Laymano ibi relatis. Suffragatur etiam Tamburinus *ſupra num.* 15. id quoque extendens etiam reſpectu ſubditorum inuitorum, & non petentium talem abſolutionem, ſeu diſpenſationem. Semper tamen præſupponendum eſt Prælatum illum, qui diſpenſat, & abſoluit, habere facultatem, vel iure communi, vel ex priuilegio aliquo ad tales cenſuras, irregularitates, vel pœnas tollendas.

Cum autem non ſit determinatum, quænam ſint illæ magnæ ſolemnitates, in quibus talis abſolutio, & diſpenſatio dari poteſt, ideò ſtandum eſt vſui Religionis, qui eſt quod feria quinta Maioris hebdomadæ id fiat. Quia etiam Commemoratio ſolemnis Beatiſſimæ Virginis eſt præcipuum feſtum Religionis, ideò tali die etiam dari poteſt. Imò etiam in Natali Domini, Epiphania, Paſchate, Pentecoſte, Annunciatione, & Aſſumptione B. Virginis, feſto Apoſtolorum Petri, & Pauli, omnium Sanctorum, quia iſtæ feſtiuitates cenſentur ſolemniores, iuxta dicta ex declaratione etiam S. Congreg. *tomo* 2. *capite* 21. *num.* 5. & *tom.* 4. *verbo Oratoria quoad Regul. num.* 1. 332

Vlterius etiam pro praxi Regularium circa priuilegia relata, nota quod ſi Prælatus iuſtè, vel iniuſtè non vult vti hac authoritate ad abſoluendum, vel diſpenſandum ſubditum, non propterea ipſe ſubditus poteſt abſolui à quocunque confeſſario ex licentia præſumpta Prælati, ſiquidem talis licentia cum ſit expreſsè negata, non poteſt vllo modo dici præſumpta. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. regul. quæſt.* 20. *art.* 30. & *quæſt.* 2. *art.* 5. alter Rodriguez *in Compen. reſol.* 3. *num.* 16. Quomodo autem regulariter loquendo Superiores potius ſe faciles, quam difficiles exhibere debeant in auctoritate iſta concedenda, vel vtenda, dixi 1. *tom. verbo Caſus reſeruati Regularium, num.* 7. ex Cardinali Lugo, & Patre Candido. Vbi etiam alia ad intentum. Quod etiam facere debeat ſubditus cui authoritas abſolutionis à caſibus reſeruatis denegata eſt, & ipſe non poſſit ceſſare à celebratione, vel communicatione ſine ſcandalo, aut infamia, habes ex dictis eo verbo *Caſus reſeruati Regularium, numero* 24. De quo etiam vterque Rodriguez ſupra, ac Villalobos 1. *part. Summæ tractat.* 9. *difficult.* 40. 333

An hæc priuilegia ſuffragari poſſint illis, qui in hos caſus inciderunt in contemptum clauium, vel ex confidentia ipſorum, dicetur infra *circa* §. 62. Vide etiam dicenda *circa* §. 55. ſequentem. 334

Circa §. 55.

COncedit vlterius hoc loco Pontifex, vt Prælati ipſi, videlicet Generales, & Prouinciales, ipſorumque vices gerentes poſſint abſolui, & diſpenſari iuxta formam priuilegij, de quo *in* §. *præcedenti*. Habetur etiam hoc priuilegium in Mari magno Prædicatorum §. 15. & Minoris §. 13. 335

Nota tamen circa illud, videri conceſſum ex vi priuilegij §. *præcedenti* relati, non ſolum quia iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 18. *n.* 52. & *tom.* 4. *verb. Prælatus Regul. num.* 19. eas facultates, quas Prælati habent erga ſuos ſubditos, habent etiam circa ſeipſos, ne ſint peioris conditionis Prælati, quam ſubditi (iuxta limitationem tamen traditam eo *num.* 19. ex Cardinali Lugo) ſed etiam, quia iuxta dicta etiam eo 4. 336

tom. verbo Priuilegiu Regularium, num. 5. ex Rodriguez, & Tamburino, priuilegia, ſiue realia, ſiue perſonalia conceſſa Religioſis extenduntur etiam ad Prælatos, etiamſi in illis non exprimantur. Eò etiam præſertim, quod priuilegia conceduntur Religioſis ob labores, quos patiuntur pro Eccleſia Catholica, & propter eorum merita, in quibus Prælati non ſunt inferiores ſuis ſubditis. Rodriguez *tom. 1. quæſt. regul. quæſt. 2. art.* 8. poſt Caietanum, & Sylueſtrum, Coriolanus *part. 1. de caſibus, ſect. 1. art.* 22. Miranda 2. *tomo Man. quæſt. 34. art. 14.* Boſſius *ſect. 1. de Iubileo, caſu* 10. *num.* 188. Freitas *in Scholio ad Bullarium Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede in Benedicto VIII. Bulla* 5. & Bordonus *Reſolut.* 3. *num.* 23. Addens bene intelligi de illis facultatibus, quæ conceduntur Prælatis indiſtinctè in ordine ad ſubditos: non verò de facultate ſpeciali pro caſu, & perſona particulari, quia tunc cenſetur electa perſonæ induſtria, ac proinde non poteſt alteri communicare nec pro ſe, nec pro alio.

337 Maximè nota, quod quamvis in hoc priuilegio, ſicut neque in alio, quod §. *præcedenti* relatum eſt, non fiat mentio immediatorum Prælatorum, ac per conſequens noſtri Priores non habeant ex vi illius hanc authoritatem abſoluendi, & diſpenſandi erga ſubditos, nec ipſorum confeſſarij erga ipſos Priores; nihilominus tamen, quia in Mari magno Prædicatorum §. 14. & 15. conceditur hæc facultas Prioribus Conuentualibus, ideo per communicationem priuilegiorum, qua fruuntur Mendicantes, poſſunt etiam vti hac facultate Priores locales noſtri Ordinis. Idem dico propter communicationem priuilegij Iulij II. pro Minimis in eorum Mari magno §. 9. ibi enim conceditur ſimilis facultas Correctoribus huius Ordinis, qui correſpondent noſtris Prioribus localibus. Adde etiam, quod ex priuilegio Eugenij IV. de quo ſupra §. 15. confirmato, & ampliato à Sixto IV. infra §. 62. videtur quod etiam Priores locales habeant eandem facultatem.

Circa §. 56.

338 PRiuilegium ſub hoc §. contentum ſimile eſt aliis conceſſis Prædicator. Ordini in ipſorum Mari magno §. 16. & Minorum §. 14. Per illud autem conceditur Generali, & Prouincialibus, ac eorum vices gerentibus, vt volentes ingredi Religionem poſſint abſoluere à cenſuris à iure, vel à Iudice generaliter promulgatis, & diſpenſare cum illis in irregularitatibus contractis ab ipſis propter celebrationem vel Ordinum ſuſceptionem cum talibus cenſuris vel quia in locis interdictis celebrauerint. Quod etiam priuilegium extendit Pontifex erga eos, qui poſt aſſumptum habitum, & profeſſionem emiſſam recoluerint ſe in ſæculo talibus ſententiis innodatos fuiſſe.

339 Circa quod priuilegium nota cum Scholiaſte huius Maris magni, quoad præbendum, vel dandum huiuſmodi abſolutionem, ſeu diſpenſationem Nouitiis non ſit neceſſarium, quod habitum Ordinis antea ſuſceperint, ſed ſufficere, vt eum poſtea recipiant. Id enim manifeſtè colligitur ex verbis illis. *Volentibus veſtra aggregari Religioni*, ea enim denotant loqui etiam de illis ante habitus ſuſceptionem. Clarius colligitur ex illis, quæ ſubiunxit Pontifex ſcilicet: *Volumus autem nihilominus, quod poſtquam fuerint abſoluti huiuſmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, niſi mox Ordinem veſtrum intrauerint, quacunque etiam eiuſdem Ordinis Prædicatorum licentia non obſtante, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quibus eos taliter abſolui contigerit relabantur.* Pro quo vide dicta *tom. 4. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum, num.* 43.

Nota etiam, quod quamuis in hoc priuilegio nulla fiat mentio de Prioribus localibus, ſed ſolum de Generali, Prouincialibus, & eorum vicem gerentibus, nihilominus, quia in Mari magno Prædicatorum §. 16. relato id conceditur etiam Prioribus localibus, & in Mari magno Minimorum §. 9. id quoque conceditur Correctoribus, qui ſunt Prælati locales, ideo ſaltem per communicationem priuilegiorum poſſunt noſtri Priores locales hac facultate vti, iuxta dicta ſupra, *num.* 337.

Quomodo intelligenda clauſula illa. *Ita tamen, vt ſi aliqui ex huiuſmodi ſententiis propter debitum, ſunt aſtricti ſatisfaciant vt tenentur*, vide quæ dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 16. Vbi etiam quid dicendum de illis, qui habitum ſuſcipiunt in fraudem cenſuræ aut pœnæ, & an hoc priuilegium extendatur ad vtrumque forum, & quomodo intelligenda clauſula illa *ſeruata forma canonica*. Pariter etiam an Nouitij poſſint etiam abſolui à ſententiis, ſeu cenſuris ſpecialiter contra ipſos promulgatis, & à caſibus in Bulla Cœnæ Domini contentis, dixi in Mari magno Minorum *circa* §. 14. vbi etiam alia ad intentum. 340

Circa clauſulam etiam de illis ſic abſolutis, & poſtea Ordinem non ingredientibus, ſcilicet. *Eo ipſo incidant in priſtinas ſententias*, conſule dicta *tomo* 4. *verbo Nouitij, & Nouitia Religionum n.* 36. & dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa* §. 9. in ſimili priuilegio ipſi conceſſo. Quid etiam importet clauſula illa. *Quacumque etiam eiuſdem Ordinis Prælatorum licentia non obſtante*, dixi in Mari magno Minorum *circa* §. 14. Quid verò illa, *Cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, &c. vt ſcandalum euitetur*, dicam in Mari magno Minimorum *circa* §. 9. relatum. 341

Circa §. 57.

COntenta in hoc §. habentur etiam etſi non tam expreſſa in Mari magno Prædicator. §. 28. & 45. Minor. §. 30. 31. & 41. Eremitarum S. Auguſtini §. 2. 3. & 24. Continent autem priuilegia Ioan. XXII. Eugenij IV. & Calliſti III. ampliata à Sixto IV. quantum ad libertatem ſepulturæ in Eccleſiis & cœmeteriis noſtris, reſpectu omnium, qui illic ſepeliri voluerint, exceptis excommunicatis, interdictis, aut publicis vſurariis. Etiam quoad hoc, vt Fratres noſtri poſſint intrare parochias cum Cruce proceſſionaliter, nullius ſuper hoc petita licentia, & cadauera defunctorum leuare, & ad proprias Eccleſias deferre, nec cogi poſſint ad alias deferre, aut ibi celebrare officia diuina. De quibus priuilegiis, & materiis, quas concernunt, quamuis multa dicta ſint circa loca relata ea Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum, & aliis locis, quæ ibi retuli. Vbi etiam qualiter, aut quomodo his temporibus ſubſiſtant, qualitérve ſint modificata, aut moderata; alia nihilominus in præſenti addenda *circa* huiuſmodi Sepulturæ libertatem in Eccleſiis noſtris. 342

Et primo quidem, illam eſſe talem, ac tantam, vt nulla Synodali, aut Epiſcopali Conſtitutione illi contrauenire poſſit, ita vt etiamſi tali Conſtitutione caueatur, quod nulli detur ſepultura in quacunque Eccleſia ſine Epiſcopi licentia, tali Conſtitutioni non tenantur obedire noſtri Religioſi, aut alij habentes ſimilia priuilegia; eo quod ex vi illorum, cum ſint priuilegia Apoſtolica, habent liberam facultatem admittendi ad ſepulturam in ſuis Eccleſiis quoſcunque fideles ſine alicuius contradictione, nec Synodus, aut Epiſcopus poſſunt facere leges præiudicantes priuilegiis Apoſtolicis Regularium, cum iſti ſint exempti ab ipſorum iuriſdictione, & veluti extra ipſorum territorium, *cap. vt animarum de conſtitution. in* 6. *leg.* 344

leg. fin. de iuriſdict. omnium iudic. Rodriguez *tomo 3. Quæſtionum Regular. quæſt. 58. artic. 9. in Addit. ad ſumm. cap.* 130. *n.* 14. & eius Compendiator alter Rodriguez *in Compend. Reſol.* 128. *n.* 11. ex aliis.

345 Secundò nota, quod quamvis in huiuſmodi priuilegiis, aut ſimilibus ſolum videatur conceſſa libertas ſepulturæ *in Eccleſiis & cœmeteriis* noſtris, tamen id etiam extenditur ad loca alia illis annexa, vt ſunt Sacriſtia, Capitulum, Clauſtrum, &c. tum quia ſunt veluti partes, aut acceſſoria Eccleſiæ, tum quia ita habetur vſu, & conſuetudine, tum præcipuè, quia ita videtur conceſſum non ſolum in aliquibus priuilegiis, de quibus infra in Mari magno Minimorum §. 21. ſed etiam iure communi *cap. eam quis de ſepult. in 6. §. ſi quis*, vbi dicitur: *Si quis antiqua dimiſſa aouam etiam in loco minus religioſo elegerit ſepulturam, electionem huiuſmodi licet iura ſuper hoc videantur diuerſa, nequaquam volumus impugnari.* Sic expendunt verba illa *loco minus religioſo* ad intentum hoc Hieronymus dico Veneto *in exam. Epiſcop. lib. 3. c.* 12. *num.* 2. Paſqualigus *dec.* 381. *num.* 1. Multo magis hoc procedit de capellis ſiue in Eccleſiis, ſiue iuxta illas poſitis, de quibus *tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares, numero* 15. Nota tamen, quod id quod dicto de ſepultura in clauſtris, non videtur procedere in Monaſteriis Monialium; propter declarationem Gregorij XIII. apud Marzillam *lib. 1. cap.* 10 declarantis, quòd corpora volentium ſepeliri in Monaſterio Monialium debent ſepeliri in Eccleſia exteriori, & non intra clauſtra. Portellus *in dub. Regul. verbo Sepultura, num.* 14.

346 Notat autem Scholiaſtes huius Maris magni ex noſtris Patribus Diſcalceatis, quod quamuis ex vi horum priuilegiorum libera ſit Sepultura in noſtris Eccleſiis, non tamen licere Religioſis noſtris perſuadere alicui, vt pacto, vel promiſſione, aut iuramento ſe aſtringat ad eligendam ibi ſepulturam ex *cap. animarum de ſepult. in 6.* Sed de hoc puncto latè egi *tomo 1. cap. 9. num. 25. ex Clement. cup ientes de pœnis, & tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares, n. 6. 7. & 8.* ac ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 41. Obſeruat deinde non eſſe vtendum his priuilegiis, quatenus in illis conceditur, quod quando Parochus requiſitus non vult deferre corpora defunctorum ad noſtras Eccleſias, poſſimus Cruce erecta intrare in parochiam, & illa efferre, quia hoc eſt, inquit, contra Conſtitutiones Ordinis Conſtitutionibus, ſtando in iure communi his temporibus poſt Concilium Lateranenſe, & decretum ſacræ Congregationis ſuper hoc re editum, *non poſſunt Regulares Parochias cum Cruce proceſſionaliter, aut alias ad efferenda corpora defunctorum intrare, vel illa leuare, aut efferre, niſi vocato, aut expectato proprio defuncti parocho, eoque ibidem præſente, ſi tamen ipſe aliter fieri non conſentiat, & permittat, vel niſi requiſitus venire omnino expreſsè renſet.* De quo late etiam dixi *tom. 2. cap. 1. n. 31. & 46. & tom. 3. verbo Defunctus, num. 2. & tom. 4. verbo Sepultura quoad Regulares, num* 4. & ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. Notat prætetea ex Conſtitutione Pij V. quod defunctorum corpora non debent poni ſupra terram; ſed infra ipſam in tumbis profundis, & ex declaratione ſacræ Congregationis, quod nullus debeat ſepeliri prope altaria, ſeu ſub bradellis. De quo dixi *tom. 4, verbo Sepultura quoad Regulares, numero* 26. *& tomo 3. verbo Altare, numero* 17. Denum obſeruat quod ex conceſſione Leonis X. poſſunt Prælati in ſuis Monaſteriis exhumare corpora defunctorum, & illa transferre ad aliam ſepulturam in ſuis Eccleſiis ſine Ordinarij licentia. Cæterum obſeruari debet hanc conceſſionem ſolo vocis oraculo fuiſſe factam, ac proinde his temporibus nihil valere, niſi de nouo fuerit confirmata, iuxta dicta *tomo 4. verbo Sepultura quoad Regulares, numero* 21. Adde. In hoc viuæ vocis oraculo, quod refert Rodriguez inter oracula Leonis X. in Bullario vlterius adiunctum eſſe, quod talis tranſlatio fiat de conſenſu illorum quorum intereſt, ſcilicet conſanguineorum, vel illius cui funeris cura demandata eſt. De quo Nauarrus *lib. 3. conſil. 5. de Sepult. in 2. edit.* Villalobos *in Sum. tract. 21. diff. 6. num.* 4. & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol* 128. *n.* 25.

Nota propterea hoc priuilegium de libertate Sepulturæ in domibus noſtris confirmatum eſſe à Sixto IV. in hoc Mari magno §. 80. vt ibi notabimus. Vide dicenda infra in Mari magno Seruitarum §. 24. & 29. & Minimorum §. 21. 347

Circa §. 58.

TOtum, quod in hoc §. & priuilegiis in ipſo recitatis continetur, ſpectat ad ſolutionem iuſtitiæ Eccleſiarum, canonicæ portionis, ſeu quartæ funeralis, conformiter etiam ad alia priuilegia Mendicantium, videlicet Prædicatorum §. 43. & 44. Minorum §. 41. 42. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 38. 39. & 40. Quibus in locis, & aliis ibi relatis ex quatuor tomis Summæ plura de hac materia dicta manent, quæ, quamuis ſufficere poſſent, ampliari tamen debent ſequentibus notabilibus. 348

Primum eſt, quod quamuis huiuſmodi quarta funeralis debita ſit his temporibus à quibuſcunque Monaſteriis, quæ quadraginta annis ante Concilium Tridentinum ſolita erant ſoluere illam, non ab aliis, ſiue fundatis poſt Concilium, ſiue ante illud circa quadraginta annos, aut quæ illam ſoluere ſolita non erant, iuxta dicta locis relatis tam ex decreto Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap.* 13. quam ex diuerſis Bullis Summorum Pontificum, declarationibus S. Congregationis, & Rotæ deciſionibus eis locis adductis, nihilominus quando Nouitius alicuius Monaſterij in ipſius Eccleſia ſepelitur, nullam debent dare Religioſi talis Monaſterij Parochiali Eccleſiæ portionem etiamſi caſus eſſet, quod talis Nouitius de licentia ſui Prælati curaretur in domo ſua, & ibi moreretur. Ratio eſt; quia per Nouitiatum mutauit domicilium ſuæ parochiæ, & effectus eſt veluti parochianus Monaſterij. Azor. *tomo 2. inſtit. moral. lib. 9. cap. 13. q.* 4. Miranda *tom. 2. Man. quæſt. 48. art. 9. concluſ.* 3. Villalobos 1. *parte Summ. tract. 31. diff. 7. num.* 10. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut. 18. n. 5. & 15.* Idem dico ſi quis ingrediatur Monaſterium animo mutandi vitam, & ibi moretur per aliquod tempus, & ante ſuſceptionem habitus moriatur durante tali animo. Quia per illum etiam animum cenſetur mutaſſe domicilium, & effici parochianus Monaſterij. Azor. *ſupra*, Portellus *in dub. regular. verbo Canonica portio in addit. n.* 3. ex aliis. 349

Secundum eſt circa illa verba huius priuilegij: *Conuentiones ſi quæ ſunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, & Eccleſiarum Rectores initæ laudabiles, & honeſtæ, in poſterum obſeruentur.* Circa illa enim notandum, quod quamuis iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 44. huiuſmodi conuentiones etiam in iure naturæ ſtando debeant obſeruari, nihilominus, vt in iſto priuilegio dicitur, debent illæ eſſe *laudabiles, & honeſtæ*, non verò ſi ſint irrationabiles, & iniuſtæ Obſeruari autem debent etiamſi ſint contrariæ, aut repugnantes. *Clement. Dudum de ſepult. §. Verum*; quia licet ibi reuocentur ſimiles conuentiones in hac materia, id intelligitur de præteritis non de futuris. Azor *ſupra cap.* 12. *q.* 4. Portellus *dicto verbo Canonica portio, num.* 10. Barboſa 350

de Iure Eccleſiaſtico, lib. 3. num. 3. 4. ex vtroque Rodriguez; maximè ea Leone X. in Concilio Lateranenſi approbante huiuſmodi pacta, & conuentiones factas inter Fratres, & Prælatos, niſi poſtea per ſubſequens Capitulum generale, vel prouinciale fuerint refutata. Caſſarubius *in Compend. priuil. Mendicant. verbo conuentiones, num. 3.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. regular. quæſt. 39. art. 8.* Renunciatio autem canonicæ portionis in damnum Eccleſiæ Cathedralis, vel Parochialis facta, nullius eſt valoris, niſi fiat cum proteſtatione, quod per hoc non fiat præiudicium iuri Eccleſiæ. Portellus *ſuprà num. 9.* Barboſa *ſuprà* poſt alios.

351 Tertium, quod è contra, quamuis Regulares contra ſua priuilegia, decretum Concilij, Bullas Pontificias, & declarationes ſacræ Congregationis, aliquando ſoluerint huiuſmodi quartam, non ex eo perdunt ius ad illam non ſoluendam. Quia renunciatio priuilegij non valet niſi fiat ab habente facultatem ad id faciendum, quales non ſunt priuatæ perſonæ Religioſorum, iuxta vulgatum iuris, *delictum perſonæ, &c. lib. 6.* & quæ notantur *in cap. vlt. de confeſſis*, atque ita tradunt Abbas *in cap. cùm acceſſiſſent de Conſtitut. num. 6. &* 8. Felin. *n. 28.* & in terminis Rodriguez *tom. 3. quæſt. Reg. quæſt. 46. art. 2.* & alter Rodriguez *reſol. 18. num. 20.* Et caſu quo id facere poſſent, niſi hoc fieret per ſpatium quadraginta annorum, iuxta diſpoſitionem iuris *in cap. accedentibus, cap. ſi terra de priuilegiis.* Item etiamſi per dictum ſpatium quadraginta annorum ſoluta ſit quarta, adhuc præſcriptio non tenet: quia contra bona, & iura Regularium non niſi ſexagenaria valet præſcriptio propter priuilegium Eugenij IV. pro Benedictinis, quod retuli *tom. 2. cap. 19.* Imo non niſi centenaria currit præſcriptio ad inſtar Eccleſiæ Romanæ, ex quodam ſingulari priuilegio eiuſdem Eugenij IV. pro Conuentu ſancti Pauli extra muros Vrbis, quod habetur in Bullario Rodrig. *in Eugenio IV. Bulla 17. n. 15.* quo gaudere poſſe Mendicantes tenent ipſe Rodriguez *tom. 3. Quæſt. Reg. q. 35. art. 2.* Portellus *in dub. Reg. verbo Præſcriptio, num. 2.* & alter Rodriguez *in Compend. Reſol. 115. n. 2.* & Barboſa *ſuprà num. 35.* Maximè vide, quæ dico ad hoc intentum 4. *tomo, verbo Priuilegia Regularium, num. 16. &* 17. & nota id præcipuè procedere in caſu, quo Religioſi etiam per plures vices dictam quartam ſoluerint, per vim, & violentiam ad id compulſi, facientes ſemper de eo iuridicam proteſtationem. Tunc enim nec poſſeſſio, nec quaſi poſſeſſio huius ſolutionis acquiri potuit ea his quæ in materia penſionis per vim extortæ cum proteſtatione non ſolutæ, reſoluit adductis pluribus Rotæ deciſionibus Garcia *de beneficiis 1. p. 5. à num. 451.* Gratianus *1. tomo diſcept. forenſ. cap. 13. num. 10. & 2. tomo, cap. 310. num. 38. & ſequentibus.* Hercules Maſcarotus *lib. 2. variarum, cap. 21. à numero* 22. Hieronymus Rodriguez *ſuprà num. 20. Reſol. 18.* Vide alia ad intentum *in § ſequenti* pro caſu, quo ex ignorantia, aut inaduertentia Fratres ſoluerent dictam quartam funeralem.

353 Quia tandem in hac materia de exemptione à quarta funerali extat Breue Pauli V. ſpecialiter pro Fratribus noſtris ab illa eximendis *in 5. tom. Bullarij Laërtij in Paulo V. num. 4.* ideo pro ipſorum commoditate in hoc loco illud apponere libuit. Quod eſt talis tenoris.

354 Decet Romanum Pontificem, quæ Sacris Ordinibus à Sede Apoſtolica dudum conceſſa ſunt, ſarta tectaque tueri. Inter quos adeſt Ordo Beatæ, & Glorioſæ, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmelo, cui inter alia, ſicut accepimus, diuerſi Romani Pontifices conceſſerunt illius Domos, ſeu Monaſteria ante annos quadraginta ædificata non teneri ad ſolutionem Quartæ funeralium, idque etiam à Concilio Tridentino de prædicto, & aliis ſacris Ordinibus decretum fuit. Cùm autem quæreretur, an eadem poſtea à quadraginta annis ædificata deberent dictam Quartam ſoluere, venerabiles Fratres noſtri ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales Decretorum dicti Concilij interpretes cenſuerunt, Monaſteria ædificata à quadraginta annis citra non teneri ad ſolutionem Quartæ funeralium huiuſmodi, ſi modò ſint eius Religionis, cui à dicta Sede ante quadraginta annos indultum ſit, vt eandem quartam non teneantur ſoluere Epiſcopo. Quare ne dicti Ordinis Carmelitani Monaſteria, ſeu Domus in diuerſis mundi partibus à quadraginta annis ædificata indebitè cogantur ſoluere dictam quartam funeralium, eorumque indemnitati proſpicere cupientes, ac tenores litterarum conceſſionum huiuſmodi forſan confectarum præſentibus pro expreſſis habentes, dilecti filij Procuratoris Generalis dicti Ordinis Carmelitani illius nomine nobis porrectis ſupplicationibus adducti, volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula huius Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmelo Monaſteria, ſeu Domos in quibuſcunque mundi partibus à quadraginta annis ædificata, illorumque Conuentus, & Fratres nullo modo, nullave ratione teneri ad ſolutionem dictæ Quartæ funeralium, & ob non ſolutionem huiuſmodi aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas incurrere poſſe. Inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, ac aliis quos id concernit, ne ab ipſis Fratribus Monaſteriorum, ſeu domorum, à quadraginta annis ædificatorum dicti Ordinis Carmelitani Quartam funeralium huiuſmodi quoquomodo exigere aut eos deſuper moleſtare audeant, ſeu præſumant. Quod ſi quis contradicere præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius nouerit ſe incurſurum. Sicque per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, ac diffiniri debere, necnon irritum, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, & nunc, & pro tempore exiſtentibus, noſtris, ac dictæ Sedis Nunciis in Regnis, ſeu locis, aut Terris, vbi dictæ Domus ædificatæ fuerint, exiſtentibus mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes litteras, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, ac Fratribus prædictis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant præmiſſa omnia obſeruari, nec permittant eos deſuper à quoquam moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, & præmiſſis non parentes per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus quibuſuis Conſtitutionibus Apoſtolicis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autē per clauſulas generales idem importantes, mētio

ſeu

ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus. Aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam ſe de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Et quia difficilè foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, ac ſi præſentes forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die 20. Auguſti milleſimo, ſexcenteſimo quinto Pontificatus noſtri anno primo.

Circa §. 59.

354 AGitur in hoc priuilegio de piis legatis noſtris Religioſis relictis, & ſtatuit Pontifex quod de illis nulla portio, ſeu pars detrahatur ex quacumque cauſa, etiam à Sede Apoſtolica determinanda, niſi de prædictis Religioſis, & præſenti decreto vera, & ſpecifica mentio fiat. De qua materia in ſimili priuilegio Mendicantium dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 45. Minorum *circa* §. 43. & Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 41. & aliis locis ibi citatis.

355 Addendum tamen in præſenti, priuilegium hoc ampliatiuum, & confirmatorium eſſe illorum, quæ conceſſerant Clemen. IV. & Nicolaus V. iuxta dicta ſupra §. 16. & 17. Obſeruat etiam Scholiaſtes huius Maris magni, quod ſi contra illud fuerit factum per plures etiam actus, nihil propterea ipſi derogari, propter conceſſionem Eugenij IV. quam refert Rodriguez pro Ciſtercienſibus. Sed ego affero aliam eiuſdem Eugenij IV. pro Benedictinis, quam retuli *tomo 4. verbo Priuilegia Regularium, num.* 17. ibi enim habetur, quod nullum præiudicium illius Religionis generetur, etiamſi contra illa per vnum, aut plures actus ex ignorantia, vel negligentia fiat.

356 Prætetea nota, in hoc & ſimilibus priuilegiis ſupponi id quod certum eſt, & de quo dixi *tomo 4. verbo Legata Regularibus relicta, præſertim num.* 5. & 9. ſcilicet Regularibus legari poſſe. Vt ergo prædicta legata integra maneant his Regularibus, propterea Summi Pontifices hoc, & alia ſimilia ipſis concedunt priuilegia. Imo aliquando iubent, vt impedientes talia legata etiam excommunicationis ſententia cogantur ad deſiſtendum. Pro quo notabile extat priuilegium Alexandri IV. & Bonifacij VIII. pro Fratribus Ordinis Beatiſſimæ Mariæ de Mercede, quod habetur *in Bullario huius Ordinis Bulla 4. in Alexandro IV. & Bulla 1. in Bonifacio VIII.* vbi Pontifex eum Ordinariis loquens ſic habet. *Peruenit præterea ad audientiam noſtram, quod ſi quando Parochiani veſtri præfatis Fratribus de rebus ſuis quicquam in teſtamento relinquunt, hæredes eorum, vel illi, qui res illas penes ſe habent ipſum legatum eis ſoluere, contradicunt, qui grauem culpæ maculam contrahunt, & non mediocriter oculos diuinæ Maieſtatis offendunt, quia ea quæ Sanctis Dei Eccleſiis, & viris Religioni, & honeſtati deditis rationabiliter in teſtamento legantur detinere præſumunt. Vniuerſitati veſtræ per Apoſtolica ſcripta præcipiendo mandamus, quatenus, ſi quando prædicti Fratres apud vos querimoniam exinde depoſuerint, illos, quos vobis nominauerint (ſi vobis ita eſſe conſtiterit) monentes ardentius, & diſtrictius compellatis, vt ea quæ prædictis Fratribus ſunt in teſtamento legata, remoto appellationis obſtaculo; ſine malitioſa dilatione, abſque diminutione perſoluantur, vel in præſentia veſtra appellatione remota exhibeant iuſtitiæ complementum. Quod ſi monitis veſtris parere contempſerint, eos (appellatione ceſſante) vſque ad condignam ſatisfactionem, excommunicationis vinculo adſtringatis.* Circa quod priuilegium nota, illud, vt credo, communicabile eſſe aliis Religionibus, Mendicantibus videlicet; propter communicationem vniuerſalem, quam habent priuilegiorum aliarum Religionum. Notat etiam Seraphinus Freitas Scholiaſtes huius Bullæ ex variis iuribus, & DD. quod legata Religioſis relicta cenſeantur relicta Monaſterio, ita vt conſuetudo in contrarium nihil valeat, & quod legatum relictum Monacho, eo inuito, acceptari poſſit per Prælatum, nec Monachus poſſit adire hæreditatem ſine licentia Prælati. De quibus, & ſimilibus diximus eo verbo *Legata Regularibus relicta, numero* 9. ſpecialiter iuxta editionem Venetam nouiſſimam. Notat præterea idem Freitas in *Scholiis ad Bullam primam Bonifac. VIII.* ex Gomezio, Couarruuia, Valaſco, & Tiraquello, quod legata ad piam cauſam, (qualia ſunt regulariter ea, quæ Religioſis relinquuntur) habent hypothecariam, dominiumque ipſo iure in Eccleſiā transferant. De quo alias dicetur.

Nota etiam quod legata relicta Religioſis particularibus ad ſua ſtudia, & ad alias neceſſitates titulo pietatis inter opera pia connumerari debent, etiam pro caſu quo Fratres ipſi illa procuraſſent. Ac per conſequens in ſimilibus legatis procedere poſſunt tum ea, quæ diximus eo verbo *Legata Regularibus relicta*, tum etiam priuilegia, de quibus in præſenti. De quo Hieronymus Rodriguez *in Compend. reſolut.* 88. *num.* 8. & 9. Semper tamen animaduertendum, quod illa omnia adquiruntur Monaſterio. Quia vt habet Rota in vna Romana *fideicommiſſi* coram Litta anno 1604. Monaſterium habet fundatam intentionem in omnibus, quæ ad Monachum deferuntur. *leg. Deo nobis §. hoc autem Cod. de Epiſcop. & Clericor. & Authent. ingreſſi, Cod. de Sacroſanct. Eccl. & in cap. in præſentia de probat.* 357

Notandum quoque, quod legata Religioſis relicta pro redemptione captiuorum ſunt maximè priuilegiata, ita vt in illis maximè procedant tam dicta eo loco, quàm priuilegia adducta. Etenim, vt conſtat ex Bullis Ioannis XX. *in Bullario Ordinis beatæ Mariæ de Mercede, Bulla* 2. & 3. talis redemptio captiuorum præfertur recuperationi Terræ Sanctæ. Vnde vocatur *ornatus Sacramentorum* à Diuo Ambroſio, & refertur *cap. aurum* 12. *quæſt.* 2. Et pro ipſa permittitur alienatio bonorum Eccleſiæ, *leg. ſancimus* 17. *cap. de Sacroſancta Eccleſia, cap. & ſacrorum, cap. ſacrorum, cap. ſicut omnino, & dicto cap. aurum*, ac aliis iuribus. Adeo vt Tiraquellus *ad leges connub. gloſſ.* 6. *num.* 177. eam vocet *Summam pietatem, Reipublicæ Chriſtianæ maximè vtilem, & præclarum munus iuſtitiæ.* De quo etiam Maſcardus *de probation. concluſ.* 277. *num.* 5. Menochius *de præſumptionibus, lib.* 4. *præſumpt.* 115. *num.* 13. Stephanus Gratianus *diſcept. forenſ. cap.* 108. Couarruuias 2. *variar. capite* 16. *num.* 8. & Molina 2. *de Iuſtitia, diſput.* 468. *concluſ.* 2. Quod intellige, etiamſi tales captiui effecti fuerint propria culpa. Prout ex Gloſſa, Couarruuia, & aliis tuetur Seraphinus Freitas *in Bullario relato in Scholiis circa* 1. *Bullam Alex. IV.* 358

Alia ad intentum habes infra *circa* §. 99. & in Mari magno Trinitariorum *circa* §. 31. vbi ſpecialiter agam de legatis relictis alicui Religioſo, qui omnia bona, & iura ſua tam præſentia, quàm futura renunciauerat in fauorem alicuius extra ſuam Religionem 359

an ſcilicet illa acquirantur Religioni, vel illi in euios faoorem facta fuit talis renunciatio.

Circa §. 60.

360 COntinetur ſub hoc priuilegio ampliſſima exemptio Ordinis à Iuriſdictione Ordinariorum, quorumcunque quoad Fratres, domos, loca, & perſonas oblatas, & Mantellatas, confirmando ea quæ Innocentius IV. Alexander IV. Innocentius VI. Gregorius XI. Ioannes XXII. & Clemens VI. in ſuperioribus conceſſerant. De cuius priuilegij materia ſæpiſſimè actum eſt, præſertim *tom.* 1. *c.* 51. ferè per totum, *& tom.* 3. *v. Cauſa iudicialis Regularium*, verbo *delinquens Regularis*, verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, verbo *xemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Eccleſiaſtica Regularium* In hoc etiam opere vbi de Mari magno Mendicantium eſt ſermo, ſæpè etiam de eadem materia actum, ſcilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 36. *&* 46. & in Mari magno Minorum *circa* §. 37. *&* 44. & in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 42. & in hoc Mari magno *circa* §. 5. 5. 7. *&* 38.

361 Pro maiori tamen ipſius enucleatione vnica, quamuis iuxta dicta eo verbo *Exemptio Regularium*, *numero* 2. exemptio noſtra ſit duplex, alia ab Ordinariorum, ſeu Prælatorum Eccleſiaſticorum iuriſdictione, alia à ciuili, ſeu ſæculari poteſtate, in præſenti tamen præſertim eſt ſermo de illa priori, vt patet ex verbis iſtius priuilegij. Eſt autem hæc exemptio, iuxta ibidem dicta, idem quod liberatio à poteſtate Ordinarij inferioris, ſtante ſubiectione immediata ad Romanum Pontificem. Socinus *in cap. recipimus, num.* 2 *priuileg.* Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regular. quæſt.* 6 2. *art.* 2. Cùm etiam hæc exemptio ſit duplex, alia perſonalis, alia localis, ſeu realis; rurſus alia vniuerſalis, alia particularis, præterea alia quoad principalia, alia etiam quoad acceſſoria: hæc exemptio à Pontificibus noſtro Ordini conceſſa hæc omnia comprehendit. Eſt enim perſonalis, vt patet ex illis verbis *Fratrum, Fratres*. Eſt etiam perſonalis, ſeu realis, vt patet ex illis *domorum, bonorum, domos, loca*. Item eſt vniuerſalis, vt etiam patet ex illis verbis *quaſlibet ſententias, & quoſlibet proceſſus, quaſuis pœnas, &c.* Eſt quoque non ſolum quoad principalia, ſed etiam quoad acceſſoria, vt conſtat ex illis *Fratres, domos, loca, perſonas Oblatas, & & Mantellatas*.

362 Ex iſtis autem priuilegiis infertur quod ſententiæ quæcunque contra noſtros Religioſos ab Ordinariis datæ in quacunque cauſa, & inde ſecuta ſunt ipſo iure nulla ex defectu Iuriſdictionis, vt conſtat ex tenore priuilegiorum ſupra relatorum, & colligitur *ex cap. dilecto.* vbi Gloſſa *verb. clauſul. de prabend.* quæ irritatio tenet, etiam data ignorantia ipſorum in iudice. *cap. at ſi Clerici de iudiciis l. priuatorum de iuriſdictione omnium iudicium.* Vnde talis ſententia nec tranſit in rem iudicatam, nec debet executioni mandari. De quo Federicus *conſil.* 14. *n.* 4. *q.* 2. Cald. *conſil.* 13. *de iudiciis.* Caſtr. *conſ.* 342. *num.* 2. *lib.* 1. Couar. *pract. cap.* 6. *&* 7. Nauar. *cap.* 23. *num.* 13. Villalobos 2. *part. ſumma tract.* 35. *difficul.* 4. Hieronymus Rodriguez *in Compend. reſ.* 63. *num.* 17. & nos *tom.* 3. *dicto verbo Exemptio Regularium n.* 8.

363 Vnde conſequenter ad dicta eo verbo *Exemptio Regularium, num.* 14. caſu quo Religioſi noſtri ab Ordinariis citentur, poſſunt ſuam exemptionem defendere reſpondendo ſe illos audire, vel ſe ab illorum iuriſdictione exemptos eſſe, ac proinde illa declinare, & recurrere ad Conſeruatores, vt dictos Ordinarios inhibeant, prout ex Sanchez, & Tamburino eo loco dictum manet. Vbi etiam quod nullo modo tenentur coram ipſis priuilegium exemptionis exhibere; prout colligitur ex verbis huius priuilegij videlicet *Exemptionem, approbationem, & extenſionem, vtpote notorias allegatione, & probatione non indigere.* Caſu autem quod Ordinarij priuilegia noſtra non admiſerint, vel explicare voluerint, iuxta dicta etiam *eo numero* 14. ex Tamburino, agere poſſunt contra illos ex aliis priuilegiis, videlicet Clementis I V. Pauli III. & aliorum, de quibus egi *tom.* 4. *verbo Priuilegia Regularium, num.* 12. & refert Hieronymus Rodriguez *ſuprà num.* 18. in his enim priuilegiis prohibentur Ordinarij priuilegia Regularium interpretari. Quod ſi adhuc præfati Ordinarij vellent hæc priuilegia interpretari, agendum eſt contra ipſos ex iure communi, vbi interpretatio priuilegiorum Sedis Apoſtolicæ committitur ſoli illi qui ea conceſſit, ſcilicet Papæ. *cap. cùm veniſſent de iudic. & cap. inter alia de ſententia excommunicationis, & lege ſi imperialis maieſtas, leg. leges ſacratiſſimo, Cod. de legibus, leg. non ambigitur, ff. eodem.* iuxta dicta eo verbo *Priuilegia Regularium, num.* 11. ex Syluestro, Barboſa, & Tamburino De quo plura idem Barboſa *in cap. cùm veniſſent relato.*

Generaliter etiam loquendo nullo pacto, neque 364
ratione contractus, vel delicti, ſeu rei de qua ageretur, tenentur noſtri Religioſi comparere, prout colligitur ex verbis huius priuilegij, & notat Scholiaſtes huius Maris magni ex noſtris Patribus Diſcalceatis, niſi tantum ad proponendum declinatoriam fori, prout dictum eſt. De quo Couarruuias *Regula poſſeſſor.* 2. *parte*, §. 5. *num.* 1. *&* §. 10. *num.* 9. Sanchez *de Matrim. lib.* 7. *diſp.* 33. *num.* 23. Henriquez *lib.* 7. *de Indulgentiis, cap.* 25. *num.* 7. *& litt. F. & litt.* 1. Niſi forrè in citatione exprimerent Ordinarij cauſam, quæ fundat iuriſdictionem ipſorum, videlicet ſpeciale reſcriptum Papæ, vel authoritatem ab ipſo delegatam tanquam Papæ delegatis. Clementina *Quia contingit de Religioſis domibus.* Rodriguez *tom.* 2. *q. Reg. q.* 63. *art.* 7. alter Rodriguez *ſuprà*. Vide dicenda infra *circa* §. 98.

Neque contra dicta obſtat declaratio quædam ſa- 365
cræ Congregationis in vna Placentina, quam refert Aldana *in Compend. canon. reſol. lib.* 3. *tit.* 1. *num.* 25. & ex ipſo Barboſa *in Summa Apoſtolicarum deciſ. verbo exemptio, num.* 3. quod ſcilicet exemptio Eccleſiæ debet probari per ſcripturas, & inſtrumenta legitima. Nam id intelligitur, quando non eſt notoria exemptio prout contingit in propoſito, & declarant Pontifices in priuilegiis relatis, ac habetur ex dictis in locis adductis.

Obſeruat præterea Scholiaſtes noſter ex iis quæ 366
continentur in his priuilegiis reuocata eſſe per Concilium Tridentinum, alia verò non. Quæ autem ſint iſta, quæ per Concilium reuocantur, quæ verò maneant in ſua vi, collige ex dictis locis relatis, præſertim ex 3. *tom.* & ſpecialiter etiam, quod ſint reuocata huiuſmodi priuilegia caſu quo Religioſi noſtri extra Monaſteria degant, in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum, conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 11. *num.* 10. *& ſuprà* in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 36. vbi etiam, & locis ibi relatis alia ad intentum.

Quomodo autem exemptio Regularium ſubſiſtere 367
debeat etiam pro caſu quo Epiſcopi prætenderent eſſe in poſſeſſione iudicandi de illis, dicam infra *circa* §. 75. interim conſule Barboſam *de offic. & poteſtate Epiſcopi, alleg.* 103. *n.* 76. Rotæ deciſionem allegantem, & Dianam 3. *part. tract.* 2. *de dub. regular. reſol.* 134. ac Bordonum *reſ.* 7. *n.* 100. poſt alios quos referunt. Vide & dicenda infra circa §. 98. pro caſu quo Domini Ordinarij prætendant ſe ex ſpeciali Papæ priuilegio procedere poſſe contra Religioſos.

Circa

Circa §. 61.

369 DEclarat hoc loco Pontifex Sixtus conceſſionem factam noſtris ab Vrbano IV. & de qua ſuprà *in* §. 14. ſcilicet ad abſoluendum confratres, & familiares, ac alios ad ipſos recurrentes de licentia ſuorum Prælatorum, intelligi debere de ea licentia, quam Ordinarij præſentatis ad confeſſiones audiendas tenentur dare, iuxta Conſtitutionem Concilij Vienneuſis. De vtroque autem priuilegio dixi eo §. 14. Vbi etiam an, & quomodo ſit hoc priuilegium moderatum per Concilium Tridentinum, prout notat Scholiaſtes huius Maris magni hoc loco.

Circa §. 62.

370 HOc etiam priuilegium declaratiuum eſt alterius conceſſi ab Eugen. IV. de quo ſuprà §. 15. Cum enim Eugenius per illud conceſſiſſet Generalibus noſtris, eorum Vicariis, Prouincialibus, & Prioribus, ac Fratribus, vt circa confeſſiones Fratrum audiendas, aliaque ſalutem animarum ipſorum concernentia haberent eandem facultatem, quam habebant Pœnitentiarij in Curia præſentes, nunc Sixtus declarat hanc authoritatem extendi ad omnes caſus, & delinquentes, exceptis hæreticis relapſis, ſchiſmaticis, litterarum Apoſtolicarum falſariis, & qui ad infideles prohibita detuliſſent, iſtos enim ad Sedem Apoſtolicam deſtinandos ſtatuit, non alios quoſcunque etiam Simoniæ prauitate irretitos. Extendit etiam Eugenij conceſſionem non ſolùm ad Fratres, prout Eugenius fecerat, ſed *ad omnes vtriuſque ſexus Ordinis profeſſores*. De materia huius priuilegij plura dicta ſunt in præcedentibus, ſcilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 14. *&* 41. Minorum *circa* § 12. 13. & 14. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 15. 54. & 55. alia nihilominus addenda.

371 Ex primò quidem inquiri poteſt, an huiuſmodi priuilegia ſuffragentur etiam illis, qui in tales caſus inciderunt in contemptum clauium, vel ex confidentia horum priuilegiorum. Et dicendum, conformiter ad dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 41. etiam ſuffragari ipſis. Ratio eſt, quia in talibus priuilegiis non apponitur hæc limitatio; ſicut ponitur in aliis Bonifacij IX. Eugenij IV. quæ refert Rodriguez inferius, & Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 10. *ex Monument. Minor.* ergo ſignum eſt Pontifices velle valere dicta priuilegia etiam eo modo delinquentibus, alias ſi oppoſitum vellent, apponerent eam limitationem. Et confirmatur, quia intentio Pontificum in iis priuilegiis eſt ſuccurrere ſpirituali neceſſitati Relioſorum, & tollere illis occaſionem diuagandi ad quærendum beneficium abſolutionis à Sede Apoſtolica, quæ ratio etiam procedit, quando talia crimina commiſſa ſunt, in contemptum clauium, aut ſub ſpe horum priuilegiorum. Syluester *in Summa verbo Indulgentia, quæſt.* 10 *punct.* 5. Suarez *ſuprà num.* 11. *&* 12. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. q.* 20. *art.* 15. Portellus *in dub. Regul. verbo Prælatus, num.* 31. & alter Rodriguez *in Compend. Reſol.* 3. *num.* 9. *&* 10. etſi cum aliqua limitatione, prout etiam loquitur Bordonus *Reſolut.* 3. *num.* 32. *&* 33. Nota tamen quod ſi peccans in contemptum clauium dicatur ille, qui peccat iudicans non eſſe in Eccleſia hanc poteſtatem clauium ad ligandum, abſoluendum, iſte talis eſt hæreticus, cum diſſenſum præbeat propoſitioni, quæ eſt de fide; & ſi hunc errorem externè manifeſtet, non poteſt abſolui, neque ex vi horum priuilegiorum, neque aliorum quorumcunque, propter annuam reſeruationem huius caſus in Bulla Cœnæ, reuocatis omnibus priuilegiis, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum circa §. 41. & locis ibi relatis. Si autem peccans in contemptum clauium ille dicatur, qui ſine vllo errore, aut hæreſi, non vult ſubiicere ſe poteſtati Eccleſiæ ex ira, odio, paſſione, &c. vel ex eo, quod putet imponentem talem cenſuram, vel tale præceptum imprudenter, & indiſcretè id feciſſe, iſte eſt, de quo dicimus poſſe abſolui ex vi horum, vel ſimilium priuilegiorum. Et iuxta hanc doctrinam moderandi ſunt Corduba *lib.* 5. *de Indulgentiis q.* 57. Bordon. *ſupra*, & alij.

Circa extenſionem illam factam à Sixto priuilegij Eugenij IV. ſcilicet *ad omnes vtriuſque ſexus profeſſores*, nota, ex ea haberi, poſſe Prælatos illos, quibus conceditur vti illo etiam cum Monialibus Ordinis, ſiquidem ipſæ comprehenduntur verbis relatis. Eſt tamen animaduertendum, quod licet ſtando in iure communi ad audiendum confeſſiones Monialium, ac per conſequens ad vtendum cum ipſis facultate conceſſa in huiuſmodi priuilegiis, vel ſimilibus non requiratur in Confeſſario approbatio Ordinarij, ſed ſufficiat licentia, & approbatio Prælatorum Religionis, cui ſubditæ ſunt Moniales, prout declarauit S. Congregatio, apud Armendariz *in Addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib.* 4. *tit.* 28. *l.* 1. §. 1. Sorbum *in Annotat. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo Moniales* §. *quod præter*. & Barboſam *in Collectan. ad Concil. Tridentinum, ſeſſ.* 25. *de Regularibus, cap.* 10. *num.* 4. de quo etiam *Azor tomo* 1. *Inſtitut. moral. lib.* 13. *c.* 9. *quæſt.* 2. & Campanile *in Diuerſ. iur. Can. Rubric.* 12. *c.* 16. *num.* 5. hodie tamen poſt Conſtitutionem Gregorij XV. *de Exemptorum priuilegiis*, quam refero *tomo* 1. *capite* 19. *num.* 35. *& cap.* 25. *num.* 45. aliter res ſe habet. Etenim vt in hac Conſtitutione habetur: *Confeſſores, ſiue Regulares, ſiue ſæculares quomodocunque exempti tam Ordinarij, quàm extraordinarij ad confeſſiones Monialium etiam Regularibus ſubiectarum audiendas nullatenus deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo diœceſano idonei iudicentur, & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant.* Quod adeo obſeruari vult ſacra Congregatio Concilij, vt cùm ab ipſa quæreretur, an Superiores Regulares indigeant etiam dicta approbatione pro confeſſionibus Sanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis, reſponderit, iuxta relata *eo cap.* 25. *num.* 46. in hunc modum: *Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius Conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum poſſe, durante eorum officio, pergere, ſine alia Epiſcopi approbatione, in confeſſionibus audiendis, illarum tantum, quæ ſponte, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt Conſtitutionem eligentur, aut quoquomodo deputabuntur, vel qui in eorum officiis, ſeu dignitatibus, expleto iam tempore à Conſtitutionibus cuiuſcunque Ordinis, vel alias legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe Sanctimonialium confeſſiones audire, niſi prius à Diœceſano Epiſcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.* Ex quibus patet, qualiter hoc tempore requiratur approbatio Ordinarij pro Confeſſariis Monialium Regularibus ſubiectarum, etiamſi ſint Superiores illarum Religionum, quibus Moniales ſunt ſubiectæ. Quod adeo etiam rigoroſè obſeruari vult eadem ſacra Congregatio, vt referentibus Sellio *in Select. canon, capite* 30. *num.* 18. & Barboſa *ſuprà num.* 17. declarauerit, non licere Generali Religionis confeſſiones Monialium ſui Ordinis audire abſque Epiſcopi ſpeciali deputatione. Notat autem Bordonus *Reſolut.* 5. *num.* 1. non deberi exponi examini Generalem Ordinis, tum quia idoneus præſumitur ratione eminentiæ ſui officij, tum quia deferendum eſt ſupremæ ipſius dignitati, ne vileſcat, & primarius Magiſter Or- 372

dinis cogatur fieri diſcipulus. Hæc ille, & ſatis rationabiliter. Hæc verò dicta ſunt, ſuppoſito, quod dicta declaratio S. Congregationis à Sellio, & Barboſa relata vera, & authentica ſit, illa enim ſecluſa, poſſet probabiliter dici Generalem Ordinis non debere approbationem obtinere ab Ordinario, vt Monialium ſibi ſubiectarum confeſſiones audire poſſit, quia ſicut iuxta dicta *t. 3. v. Abbas n. 6.* & admittit Bord. *ſuprà* nomine monachi non venit Abbas, ita etiam nomine Superiorum Religionis non venit ſupremus Prælatus ipſius, ſcilicet Generalis, propter dicta. Quod intellige, iuxta dicta *eo num. 6.* niſi aliud conſtet ex verbis imponentis legem. Nota tamen valde, quod iuxta dicta locis relatis *ex 1. tom.* Conſtitutio illa Gregor. XV. propter quam eſt mota huiuſmodi difficultas in Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſa eſt. Addit nouiſſimè Quintana Duenas *in ſingularibus, tract. 3. ſingul.* a 5. *n. 7.* non eſſe improbabile Prælatos Regulares habentes approbationem generalem pro tota Diœceſi non indigere noua alia ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubditarum, cum id non prohibeatur, expreſsè, & conſuetudine firmetur.

372 An verò ſaltem tempore Iubilei, aut ex priuilegio Bullæ Cruciatæ poſſint Moniales Regularibus ſubiectæ confiteri peccata ſua confeſſario ſolum approbato à ſuo Superiori Regulari, an neceſſe ſit, quod ſit approbatus ab Ordinario. Reſpondeo debere eſſe approbatum ab Ordinario, tum generaliter ex dicta Conſtitutione Gregorij XV. quæ declarat nullum poſſe confeſſiones Sanctimonialium audire, niſi prius à Diœceſano Epiſcopo idoneus iudicatus, & approbatus fuerit; tum ſpecialiter de priuilegio Bullæ Cruciatæ ex declaratione ſacræ Congregationis, quam ex Nicolao Garxia refert Barboſa *ſuprà n. 14.* Alphonſus Leo *de Iubileo p. 2. q. 19. num.* 130. Molfeſius *tom. 2. Summ. tract. 7. cap. 6. num. 28. & 29.* Peirinus *tom. 3. cap. 4. num...* Bordonus *reſolut. 4. 34. numero 52.*

373 Circa id verò quod tangitur in his priuilegiis illis verbis *Etiam ſimonia prauitate qualitercunque irretitis,* an ſcilicet iis temporibus poſſint dicti Prælati abſoluere ſimoniacos, conſule dicta *tom. 1. cap. 18. num. 39. & tom. 4. verbo Simonia quoad Regulares, num. 30.* in nouiſſima editione Veneta, & infra in Mari magno Minimorum *circa §. 29.*

Circa §. 63.

374 COncedit hoc loco Papa Sixtus IV. Generali noſtro facultatem diſpenſandi cum noſtris Fratribus in illegitimitate, & quibuſcunque aliis irregularitatibus, exceptis illis, quæ proueniunt ex homicidio voluntario, bigamia, aut mutilatione membrorum. Quod priuilegium etiam habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 42. pro Minoribus §. 49. pro Eremitis ſancti Auguſtini §. 44. Quibus in locis multa dicta ſunt circa huiuſmodi priuilegium.

375 Nunc addendum, quod cùm irregularitates, de quibus agitur in hoc priuilegio, non tollantur per abſolutionem, ſed per diſpenſationem, iuxta dicta in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 43. & 44. Ideo ad vtendum illo, maximè in foro externo (prout probabile eſt fieri poſſe, cum illud non limitetur à Pontifice ſolùm pro foro interno) obſeruanda eſt conditio requiſita ad legitimam diſpenſationem, ſcilicet, quod detur ex legitima cauſa, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. num. 42.* Quæ autem cauſa cenſeri debeat legitima, dixi *tomo 3. verbo Diſpenſare, & diſpenſatio, num. 2.* vbi plura ad intentum neceſſaria.

Notat etiam Scholiaſtes noſter non requiri hanc diſpenſationem pro illegitimis recipiendis ad habitum Ordinis, & quod etiam ſi ea requiratur pro prædictis illegitimis admittendis ad officia Ordinis, nec poſſit dari ex vi horum priuilegiorum, eo quod ea reuocata ſint à Sixto V. licet moderata à Greg. XIV. propter priuilegium tamen eiuſdem Greg. XIV. pro Clericis miniſtrantibus infirmis eam poſſe dari a Generalibus etiam extra Capitulum. Sed quid ſentiendum ſit de primo iſtorum quoad receptionem illegitimorum ad habitum Ordinis, dixi *tom. 1. cap. 24. n. 21. & tom. 3. verbo Illegitimi Regul. n. 10. & tom. 4. verbo Nouitij & Nouitia Religionum n. 10.* De ſecundo autem, ſcilicet an Generalis poſſit modo diſpenſare cum illegitimis ad officia Ordinis, dixi *tom. 1. cap. 18. à n. 60. & tom. 2. cap. 12. n. 21. & cap. 13. n. 50. & tom. 3. eo verbo illegitimi Regulares, n. 17.* Quibus in locis alia etiam pro hoc intento neceſſaria. 376

Maximè nota, quod quamvis hoc priuilegium ad diſpenſandum cum irregularibus, non ſit conceſſum Prouincialibus aut Prioribus localibus noſtri Ordinis, ſed tantummodo *Generali pro tempore exiſtenti*, vt dicitur in Bulla; quia tamen in ſimili priuilegio pro Prædicatoribus in ipſorum Mari magno §. 42. id conceditur Generali, *& Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac illorum Vicariis*, & in Mari magno Minorum §. 49. Generali, *& Prouincialibus Miniſtris dicti Ordinis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis* (quod etiam habetur in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini §. 44.) in Mari magno etiam Minimor. §. 29. id conceditur *Omnibus Superioribus, & eorum Vicariis*, ideo non ſolum Generalis noſter, ſed etiam Prouinciales, locales Priores, & ipſorum Vicarij poſſunt per communicationem generalem qua fruuntur in priuilegiis aliarum Religionum, Mendicantium præſertim, vti hac facultate. Quod etiam dicam infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 36. vbi ſimile priuilegium ipſi conceditur cum dicta reſtrictione ad Generalem. Cæterum pro his, qui poſſunt cum illegitimis diſpenſare, ſpecialiter conſulenda ſunt dicta locis relatis. 377

Circa §. 64.

COnceditur hoc loco facultas Religioſis noſtris ad miniſtrandum Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis perſonis eiſdem confeſſis, quibus Rectores Eccleſiarum *ſine rationabili cauſa denegauerint, ſiue malitioſè diſtulerint* ea miniſtrare; & quod in hoc *eorumdem confeſſorum aſſertione ſtari debeat*. De quo priuilegio dixi in ſuperioribus, dum de ſimili alio ſermonem agerem, in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47. Minorum *circa* §. 45. & Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 45. 337

Præter quæ vlterius notat Scholiaſtes noſter hac conceſſione cautè eſſe vtendum, præcipue cum infirmis, eo quod ſit odioſa, niſi tamen caſus vrgeat neceſſitatis. Sed, vt credo, ſufficiens cautio adhibetur in vſu illius à Leone X. in Concilio Lateranenſi, & Bulla *Dum intra*, vbi, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47. præſcribitur, ad hoc quod Religioſi iſti priuilegiati vti poſſint hac gratia adminiſtrandi Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis ſæcularibus ſibi confeſſis, non quomodolibet conſtare ipſis debere, quod Parochus ſine cauſa rationabili id negat, aut malitioſè differt facere: ſed requiri etiam quod *talis negatio ſine legitima cauſa vicinorum teſtimonio comprobata, aut requiſito coram publico notario facta* doceatur. Hæc enim videtur cautio ſufficiens poſitis etiam iis, 379

quæ

quæ eo loco, & *tomo 3. verbo Euchariſtia quoad Regulares num. 5. & verbo Extrema Vnctio n. 1.* dictum manet.

380 Nota præterea, quod ex eo quod in hoc priuilegio ſpecialiter concedatur facultas ad adminiſtrandum Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis confeſſis ſua peccata noſtris Religioſis pro caſu quo id malitiosè nollet facere Parochi, colligitur rectè quod facultas miniſtrandi hæc Sacramenta non includatur in facultate miniſtrandi Sacramentum Pœnitentiæ, nec valere in hoc Regulam illam, *qui poteſt ad maius poteſt, ad minus*, cum illa ſolum intelligatur quando vnum continetur in alio, non quando ſunt diuerſa, prout contingit in præſenti. Vt bene Candidus *tom. 3. diſquiſit. 2. de Euchariſtia art. 20. dubit. 35.*

381 Animaduertendum præterea, quod attinet ad Sacramentum Extremæ Vnctionis, eſſe valde probabile adminiſtrari poſſe à Religioſis, ſecluſo hoc, & aliis quibuſcunque priuilegiis, pro caſu quo infirmus eſſet in periculo mortis, & parochus ex malitia nollet id facere, dum tamen certo conſtaret de parochi nequitia. Ratio eſt, quia licet iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. num. 31. & c. 21. num. 10.* in Clementina *Religioſi de priuilegiis*, impoſita ſit excommunicatio contra Religioſos adminiſtrantes hoc Sacramentum ſine licentia parochi, & illud non ſit Sacramentum neceſſitatis, quia tamen Clementina illa, ſolum videtur edita contra Religioſos, qui hoc Sacramentum adminiſtrant audacter, & temerè, ac ſine magna cauſa, & illud poſſit aliquando homini faciendo illum de attrito contritum eſſe cauſam ſalutis æternæ; ideo pro illo caſu id fieri poteſt. Sotus *in 4. diſt. 23. q. 2. art. 1. §. verum verò* & P. Candidus *ſuprà d. tom. 2. diſquiſ. 3. de Extrema Vnctione art. 4. dub. 3.* Fauet etiam Naldus *in Summa verbo extrema Vnctio n. 10.* & Summa Diana *verbo Extrema Vnctio n. 23.* ex Fernandez *p. 3. cap. 10. §. 1. n. 8.* contra Gauantum *verbo Extrema Vnctio.*

An autem Parochi poſſint petere ſchedulas de confeſſione facta Regularibus, vt ſic confeſſis dent communionem, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 47.

Circa §. 65.

382 ETiam hoc priuilegium de bonis Monaſteriorum Monialium Monialibus deſtitutorum applicandis Monaſteriis Fratrum eiſdem Monaſteriis deſtitutis proximioribus habetur in Mari magno Prædicatorum §. 48. Minorum §. 46. & Eremitarum S. Aug. §. 46. Quibus in locis nonnulla circa illud dixi, & *tomo 2. cap. 19. n. 50.* ac ſuprà *circa* §. 33. Quibus etiam alia addenda circa exemptionem, & ſubiectionem Monialium.

383 Prius ſupponendū, quod quemadmodum Monaſteria omnia virorum antiquitus, & ex vi iuris communis Epiſcopis, & Ordinariis ſubiecta erant, vt habetur *cap. quo verò 15. quæſt. 1. cap. omnes Baſilicæ, & cap. domus 16. quæſt. 7. cap. viduitatis 27. quæſt. 1. cap. venerabilis de Religioſis domibus*, & aliis iuribus apud Rodriguez *tomo 2. Quæſt. Regular. quæſt. 63. art. 1.* Campanile *in Diuerſor. iur. canon. Rubric. 12. cap. 13. num. 1.* Tamburinum *de Iure Abbatum, tomo 3. diſp. 5. quæſit. 11. num. 1.* ſic quoque Monaſteria fœminarum, ſeu Monialium antiquitus, & ex vi iuris communis Epiſcopis, & Ordinariis ſubiecta erant, iuxta tradita in Concilio Arelatenſi 5. ſub anno 554. ex Iacobo Sirmondo *tom. 1. Conc. antiq. Galliæ, cap. 5. ſub his verbis: Epiſcopi de puellarum Monaſteriis, quæ in ſua ciuitate conſtituta ſunt, curam gerunt.* Tambur. *de Iure Abbatiſſar. diſp. 14. q. 1. n. 9.*

384 Nihilominus propter ſpecialia priuilegia Sedis Apoſtolicæ Moniales ſubiici ſolent Prælatis eiuſdem Religionis & eximi à ſubiectione Epiſcoporum, vt conſtat de Monialibus Benedictinis ex Gregorij XIII. Bulla, quæ incipit. *Ex noſtri*, & ex Rotæ deciſione in Marſicana *Iuriſdictionis* coram Comitolo ann. 1589. inter deciſiones ipſius *numero* 83. vbi expreſſè deciditur illas eſſe ſub gubernio Abbatis priuatiuè quoad Epiſcopum. Item de Ciſtercienſibus ex Bulla Pij V. quæ incipit *In eminenti*, Fullienſibus reformatis ex Bulla Pauli V. quæ incipit *Quæ Regulares*, referente Tamburino *d. diſput. 14. quæſit. 1. n. 1.* Vbi etiam *num. 8.* Idem aſſerit de Monialibus Vallis Vmbroſanis ex multis Pontificum Conſtitutionibus. De Monialibus autem Mendicantium præter alia priuilegia id conſtat ex priuilegio, ſiquidem in illo dicitur: *Cum aliquando contingat Monaſteria Monialium d. Ordinis, &c.* & poſtea: *Illorum ſic deſtitutorum bona ad ipſos Fratres deueniant, quorum erant curæ commiſſa.* Deinde de Monialibus Prædicatorum ex eorum Mari magno §. 52. Minorum §. 51. & de vtriſque ex Bulla *Aurea* dicta §. 4. Eremitarum Sancti Auguſt. §. 55. & Carmelitarum §. 33. Specialiſſimè etiam de ſubiectione Monialium Ordinis Minor. Prælatis ipſius, & exemptione ab Ordinariis ex diuerſis priuilegiis Summorum Pontificum apud Confeſtium *in Collectaneo priuilegiorum in Eugenio IV. Bulla 1. & 5.* Rodriguez *tom. 2. Quæſt. Regul. q. 17. art. 8.* Lucam Vvadingum *tom. 2. Annal. in pa. in regiſtr. Pontificat. quaſt. 35. Innocent. IV.* & Tamburin. *d. quæſit. 1. n. 4. 5. 6. & 7.* Maximè verò ex S. Rotæ deciſione in vna Vlysbonen. *Monaſterij* coram Coccino 19. Nouembr. 1635. vbi expreſsè habetur Moniales S. Claræ eſſe exemptas à iuriſdictione Ordinarij, Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectas, & ſub gubernio Prælatorum Ordinis.

Ex hac autem ſubiectione Monialium ad Prælatos ſui Ordinis, & exemptione ab Epiſcopis, & Ordinariis duo inferuntur, alterum fauorabile, alterum verò odioſum pro ipſis Monialibus. Primum quidem eſt, gaudere priuilegiis Religionum ſuarum, prout non ſolum colligitur ex locis relatis ex Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ſed ex iis quæ diximus in Bulla *Aurea circa* §. 4. ex variis Doctoribus. Quibus iunge Mirandam *in tract. de Monialibus, quæſt. 9. art. 4. & 5. quæſt. 10. art. 2.* Portellum *in dub. Regular. verbo Moniales, num. 12.* Hieron. Rodriguez *in Comp. Reſol. 98. num. 1. & 2.* & Freitas *in Bullar. Ordinis beatæ Mariæ de Mercede in Bulla 2. Clem. IV.* referentem Nauarr. Adde, id non ſolum competere Monialibus ſubiectis Prælatis ſuorum Ordinum, ſed etiam illis, quæ ſubiiciuntur Ordinariis, ita vt etiam iſtæ gaudeant priuilegiis ſuorum Ordinum, cùm de ſimilibus, & connexis idem ſit iudicium *cap. inter cætera de reſcript. cap. tranſlato de conſtit. c. in cauſa de re iudic.* & vbicunque eſt eadem ratio, ibi debet eſſe eadem iuris diſpoſitio *l. illud, ff. l. Aquil. l. à Titio ff. de verbo obligat.* Tamb. *de iure Abb. tom. 1. diſp. 17. quæſ. 1. in fin. & de iure Abb. diſp. 18. q. 2.* Quod maximè procedit, quando Moniales alicuius Monaſterij prius erant ſub obedientia Religionis, & poſtea ſubiiciuntur Epiſcopis. Cùm propter ablationem priuilegij exemptionis non auferantur alia priuilegia Religionis, quia vno priuilegio ablato non aufertur aliud, Tambur. *eo quæſt 2.* referens Syluestrum, Sanchez, & Bartholomæum a S. Fauſto. 385

Alterum eſt odioſum, ſcilicet ſubiici legibus, Conſtitutionibus, & ſtatutis ſuorum Ordinum, Capitulorum ipſius, in iis, & in quibus ſexus non repugnat, iuxta dicta *tom. 1. cap. 25. num. 1.* & tenent Suarez ibi relatus. Miranda *ſup. quæſt. 5. art. 5.* Hier. Rodrig. *ſup. n. 150.* 386

num. 53.*& reſol.* 90.*num.* 4. Boſdonus *reſal.* 38.*n.* 6. & Tambur. *ſap.diſp.* 12.*q.*2.*n.* 3. *& diſp.* 53, *quaſ.* 4. *præſertim*, *n.* 9. Aduertens bene *n.* 6. neceſſarium eſſe, vt tales leges, & Conſtitutiones ſpecialiter eis intimentur, qui alias ſupponi debet eas ignorare. Hinc etiam infert Bordonus ſupra, teneri caſibus reſeruatis in ſua Religione, quod etiam intelligi debet, ſi illis ſpecialiter talis reſeruatio intimetur.

387 Merito ergo propter hanc connexionem quæ intercedit, inter moniales, & ipſarum Ordines decernunt Pontifices, in hoc, & ſimilibus priuilegiis, vt bona Monaſteriorum ipſarum, ſi Monialibus deſtituantur, applicari debeant Religioſis viris ſuorum Ordinum. Vbi obiter nota, quod ſi talia Monaſteria ſuppreſſa poſtea ad priſtinam formam reducantur, recuperant iura, ac priuilegia, quæ primitus habebant, prout firmat Rota in vna ſanctæ Agatæ Gothorum *præcedentia*, coram Motmanno 29. Ianuarij 1629. Ea quo colligitur talia bona reſtitui debere præfatis Monaſteriis, ſi ad priſtinam formam reducantur.

388 Nota etiam dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 37. Ibi enim habetur ſimile priuilegium imo magis amplum, non ſolum videlicet pro Monaſteriis Monialium Monialibus deſtitutorum, ſed etiam pro Monaſteriis pinaocheratum, ſeu Mantellatarum, & pro omnibus domibus, & locis ipſarum ac proinde ea vi communicationis priuilegiorum, quæ eſt inter Mendicantes, poſſe noſtros, & alios Mendicantes vti dicto priuilegio Seruitarum cum ea amplitudine, quam ipſi.

Circa §. 66.

389 CONcedit hoc loco Pontifex Sixtus Fratribus noſtris, vt volentes ſepeliri cum habitu noſtro, apud ipſos Fratres ſepeliri debeant, *etiamſi alibi ſuam ſepulturam elegiſſent*, nec poſſe alicubi ſepeliri ſine Fratrum licentia, & aſſenſu, contradictores excommunicando.

390 Pro quo nota ſimile priuilegium haberi in Mari magno Prædicatorum §. 49. Minorum §. 47. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 47. eo excepto, quod iſtarum Religionum priuilegia non continent excommunicationem contra contradictores, ſicut ponitur in iſto priuilegio noſtro. Cùm autem excommunicatio ponatur per verba directa, & de præſenti, quæ non requirunt opem, ſeu factum alterius ſcilicet *excommunicamus*, ideo talis excommunicatio eſt latæ ſententiæ, & non ferendæ, aut comminatoria, iuxta communem doctrinam Doctorum, ſpecialiter D. Antonini 3. *parte*, *tit.* 24. *cap.* 74. Sylueſtri *verbo excommunicatio* 1.*num.* 15. Tabienæ *verbo excommunicatio* 2. Armillæ *ibidem num.* 27. Nauarri *in Man.cap.* 27.*num.* 12. Henriquez *lib.* 13.*de excommunicat.cap.* 20.§. 2. Sayri *de cenſuris lib.* 1.*cap.* 11. *num.* 6. Nota etiam aliam ſimilem excommunicationem, imò Papæ reſeruatam impoſitam eſſe à Sixto IV. contra impedientes ſepelire volentes cum habitu Religioſo. De qua agit Rodrig. *tom.* 2. *Quaſt. Regul.queſt.* 47.*artic.* 8.& alter Rodrig. *in Compend. Reſol.* 71.*num.* 8. & nos *tom.* 3. *verbo habitus Regularis num.* 5.

391 Obſeruat etiam Scholiaſtes noſter hanc conceſſionem derogatam eſſe in Concilio Lateranenſi in Bulla *Dum intra*. Quod eſt verum, iuxta dicta *tom.* 3. *eo verba Habitus Regularis n.* 6. & ſupra *circa* §. 49. Maris magni Prædicatorum, vbi diximus Leonem X. in Concilio Lateranenſi, & dicta Bulla decreuiſſe, ſepeliri volentes cum habitu Fratrum Mendicantium poſſe eligere ſepulturam in quacunque Eccleſia, & ibi ſepeliri. Quomodo autem non ſint reuocata alia priuilegia circa volentes ſepeliri cum habitu noſtro, vel circa illos, à quibus dari debet, aliaſve circumſtantias illius dixi locis relatis, & per totum illud verbum *Habitus Regularis*.

Obſeruat vlterius idem Scholiaſtes, quod dantes 392
eleemoſynam pro conſequenda indulgentia, quæ obtinetur ab illis, qui ſepeliuntur cum habitu Regulari, non conſequuntur illam, ſi talis eleemoſyna datur pro ipſa. Sed de hoc iam dixi eo *verbo Habitus Regularis*, *num.* 10. & circa id eſt notandum, quod licet Pius V. reuocauerit omnes indulgentias, propter quas conſequendas tribuitur aliqua eleemoſyna, nihilominus Gregorius XIII. in Bulla *Vt Laudes*, Indulgentias conceſſas ordini noſtro reualidauit, commutando dictam eleemoſynam in alia opera, quæ retuli *tom.* 2. *cap.* 15. *num.* 19. qui ergo talia opera egerit, conſequi poterit dictas indulgentias, Reuerendiſſimus Theodorus Stratius *in inſtruct.pro Carmelit. cap.* 17.*& nos tomo* 3.*verbo indulgentia quoad Regulares*. *num.* 14. vbi etiam diximus hac gratia potiri poſſe eas Religiones, quæ cum noſtra communicant in priuilegiis.

Circa §. 67.

STatuit hoc loco Pontifex Sixtus, vt in Eccleſiis 393
Parochialibus Fratribus noſtris conceſſis, aut in poſterum concedendis poſſint illam curam per Capellanum aliquem pro eorum nutu ponendum, & amouendum, exercere: & quod dictus Capellanus durante tali munere fruatur libertate, & exemptione Religioſorum, & Eccleſiæ ipſæ, illarumque bona Ordinis prærogatiua latentur.

Omnino ſimile priuilegium habetur in Mari ma- 394
gno Prædicatorum §. 50. Minorum §. 48. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 48. quibus in locis, & aliis ibi relatis plura concernentia hanc materiam dicta ſunt. Quia tamen Scholiaſtes noſtri Maris magni dum de hoc priuilegio ageret, dicit illud eſſe reuocatum per Conc. Trident. *ſeſſ.* 7. *de reformatione*, *cap.* 8.*& ſeſſ.* 24. *cap.* 11. ideo notandum quod *cap. illo* 8. *ſeſſ.* 7. ſolum præcipit Concilium, quod Ordinarij teneantur viſitare ſingulis annis Eccleſias qualcunque quomodolibet exemptas. Cæterum ibi ſolum loquitur Concilium de Eccleſiis ſæcularibus exemptis, non de Regularibus, ſeu Regularibus annexis. Sicut etiam *ſeſſ.* 24. *de reform.c.* 9. Ita enim habetur ea declaratione ſacræ Congregationis quam refert Marzilla *lib.* 4.*tit.* 1.*pag.* 539. his verbis: *Beneficia ſæcularia tantum*, *non autem Regularia in vim huius decreti ab Ordinariis viſitari poſſunt.* Rodriguez *tom.* 1. *quaſt. regul.q.* 36.*art.* 3. & alter Rodriguez ipſius Compendiator *in Compend.Reſ.* 15.*n.* 15. Caſu autem, quod Concilium debeat intelligi de Eccleſiis etiam Curatis Regularibus, ſeu Regularibus annexis, prout colligi videtur ex aliquibus declarationibus ſacræ Congregationis; quas referunt Armendariz *in Addit.ad recopilat.l.Nauarra lib.* 1.*tit.* 6. *n.* 85.86.87.88.*&* 89. & Barboſa *in Collect.ad d.locum Concilij*, *& de Offic.& poteſt.Epiſc.alleg.* 74.*n* 52. *&* 54. id ſolum eſſet verum quantum ad hoc quod poſſet Epiſcopus viſitare dictas Eccleſias curatas, ſiue regulares, ſiue regularibus annexas ſolum *in iis quæ ad curam*, *& Sacramentorum adminiſtrationem pertinent*, iuxta dicta ex Conc. Trid. *ſeſſ.* 25.*c.* 11. ſæpius præſertim ſumpta circa §. 50. Maris magni Prædicatorum, & §. 58. Maris magni Minorum. Similiter *c. illo* 11. *ſeſſ.* 24. *de ref.* ſolum præcipitur, vt ſeruientes Monaſteriis non fruantur priuilegiis ſibi conceſſis, niſi actu ſeruiant, & intra eorum ſepta reſideant, ac ſub eorum obedientia viuant, quæ poſſunt verificari de Capellanis, de quibus eſt ſermo in præſenti priuilegio. Et caſu quod ea de ipſis non verificentur,

ſatis

Google

ſatis probabile eſt, iuxta dicta *tom.7. c.16. n.14.* ex Rodriguez ibidem relato, ſolum loqui Concilium, prout colligi videtur ex principio illius capitis, de illis tantum priuilegiis, quæ *perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & occaſionem laxioris vitæ præbere* poſſunt, non de aliis priuilegiis. Non ergo, vt ad intentum redeamus, priuilegia, de quibus in præſenti, ſunt ſimpliciter, & totaliter reuocata à Concilio, prout Scholiaſtes noſter notat.

395 Clauſula quoque illa illorum priuilegiorum *Capellanum per nos* (ſcilicet Fratres) *pro eorum nutu ponendum, & amouendum* non eſt reuocata per Concilium. Etſi enim admitteremus veram, & authenticam eſſe declarationem quandam ſacræ Congregationis, quam referunt Armendariz *ſuprà num.85.* & Barboſa *etiam ſuprà n.14.* & in qua dicitur Epiſcopum viſitantem dict. Eccleſias poſſe ponere in eis Vicarios perpetuos, ſiue temporarios, prout ipſi videbitur expedire, adhuc tamen datur locus huic priuilegio & ſimiliter Fratres id poſſint facere, ſaltem conſentiente Epiſcopo, iuxta decretum Conc. Trid. *ſeſſ.25. c.11.* relatum; vel pro caſu, quo Epiſcopus id negligat facere. Vide tamen dicta in Mari magno Minorum *circa* §.48.*n.*149. ex eiuſdem ſacræ Congregationis, & Rotæ deciſionibus.

396 Præterea clauſula illa horum priuilegiorum, *Eccleſia verò prædicta, & illarum bona, illa, quæ domus Fratrum dicti Ordinis prærogatiua lætantur*, non video quomodo derogata, aut reuocata ſit, niſi ſolum quoad ea, quæ retulimos. Pro congruo autem ſalario tribuendo huiuſmodi capellano, & quantum debeat eſſe, conſulenda ſacræ Rotæ deciſio in vna Ianuenſi *Parochialis* coram Coccino die primo Iulij 1633. Vide etiam dicta *tom.2.cap.*18.*n.*27.

Circa §. 68.

397 DVo præcipuè priuilegia continentur ſub hoc §. Alterum eſt circa electionem Generalis, de qua Pontifex declarat, quod poſtquam illius decretum Generali præſentatum fuerit, ipſeque conſenſerit electioni, intelligatur eo ipſo confirmatus authoritate Apoſtolica, & poſſit ſuum officium exercere, reiecta quacunque appellatione. Alterum verò circa prouinciales, & alios officiales aliter quam per electionem à Generali inſtitutos, quos etiam declarat, poſt inſtitutionem, & prouiſionem de ipſis factam, poſſe curam animarum ſuorum ſubditorum exercere, ipſoſque ligare, ac ſoluere, iuxta Ordinis ſtatuta.

398 Et quidem primum priuilegium conforme eſt aliis quæ conceſſa ſunt Prædicatoribus in eorum Mari magno §.1. Minoribus etiam §.1. & clarius, ac expreſſius, imo eiſdem verbis Eremitarum ſancti Auguſtini §.49. circa quæ loco, & aliis ibi relatis, plura dicta ſunt ipſum concernentia. Secundum verò (cùm per illud declaretur, quod Prouinciales, & Priores locales, ac alij Officiales ſecundum ſtatuta Ordinis aliter quàm per electionem à Generali prouiſi poſſint poſt dictam prouiſionem ſuum officium exercere) videtur eſſe confirmatorium noſtrarum Conſtitutionum, earum ſcilicet, quæ tunc temporis erant, ſcilicet Sorethanæ (quas etiam imitantur aliæ poſteriores) in quibus, quoad Prouincialium electionem ſpectat, concedi videatur Generali poſſe inſtituere Prouinciales, pro caſu, quo non poſſet fieri electio. Dicitur enim in *cap. de officio Prioris Generalis* ſic: *Committimus eidem* (ſcilicet Generali) *quod poſſit omnia facere, quæ nos Diffinitores* (videlicet Capituli Generalis) *facere poſſumus, abſolutionibus Priorum prouincialium liberè, & ſine culpa, & eorum inſtitutionibus pro libito, vbi poteſt fieri electio*, Expendendo enim hæc vltima verba *vbi poteſt fieri electio*, colliguntur ex illis, quod quando fieri non poteſt electio, poſſit illos inſtituere. Quoad Priores verò locales pro caſibus, in quibus eidem Generali conceditur facultas illos inſtituendi, de quibus ſuprà in hoc eodem Mari magno circa §.7. *in expoſitione, cap.*12 *Regulæ.* Pro prædictis autem caſibus, in quibus aliqui, ſiue Prouinciales, ſiue Priores, ſiue alij officiales inſtituuntur à Generali, nota, pro talibus caſibus non requiri aliam confirmationem præter ipſam inſtitutionem. Quia quoties ad eligentem, ſeu inſtituentem ſpectat etiam confirmatio, eo ipſo quòd eligit, ſeu inſtituit, cenſetur etiam confirmare. Rota in vna Nouarienſi *Præpoſitura* 28. Iunij 1638. coram Pitonano, & in antiquis *deciſ.*1. *de elect.* & in nouis *deciſ.*6. *de elect.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælatorum, dub.*519. *num.*6. & Tamburinus *de Iure Abbatum, tomo* 3. *diſp.*6. *q.*1. *n.*22. & *q.*2.*n.*4. poſt plures alios, quos referunt. Quod quidem neceſſarium eſt non ſolum pro caſu huius priuilegij, ſed etiam pro Prioribus, & officialibus, qui eliguntur in Capitulis à Diffinitoribus, & Præſidentibus, imo etiam pro caſu, quo confirmator eſſet præſens electioni, & in ea ſuffragium dediſſet pro aliquo.

Circa vtrumque verò priuilegium nota, iure, meritoque Pontificem hoc loco declarare dictos Prouinciales, & Priores inſtitutos poſſe curam animarum ſuorum ſubditorum habere, ipſoſque ligare, & abſoluere, quia, iuxta dicta *tom.*1. *cap.*18. *n.*52 Prælati Regulares habent ſupra ſuos ſubditos non ſolum poteſtatem dominatiuam, qualem habent Patres familias in ſuos, ſed etiam ſpiritualem iuriſdictionem, imo veluti Epiſcopalem, ſaltem de iure Eccleſiaſtico, & à Summis Pontificibus deriuatam. Addunt aliqui, ſcilicet Rodriguez *tomo* 1. *Quæſt. Regul.q.*57. *art.*2. & 6. Miranda *in Man. tomo* 1.*q.*13. *art.*4. *concluſ.*1. quod probabile etiam cenſeat Peirinis *tom.*2. *de Prælat.q.*1.*cap.*5.§.2. Hieronymus Rodriguez *Reſolut.*68. *n.*9. referentes etiam Sotum, Victoriam, & alios, iure quoque diuino competere hanc iuriſdictionem Prælatis Regularibus, adeo, vt quemadmodum, (inquit Hieronymus Rodriguez) ſicut Epiſcopi ſi non eſſent prohibiti, potuiſſent in ſua Diœceſi quidquid poteſt Papa in tota Eccleſia, ita Prælati Religionum. Sed quia hanc ſententiam nouam, & falſam vocat Suarez *tomo* 4. *de Relig.tract.*8. *lib.* 2. *cap.* 1. *num.*8. & ideo quid de illa ſentiendum, alibi dicetur. 399

Circa §.69.

FAcultatem Ordinariis conceſſam ab Eugenio IV. procedendi contra aſſerentes, quod illi, qui confeſſi ſunt Fratribus Mendicantibus teneantur eadem peccata Parocho confiteri, extendit hic Pontifex non ſolum ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, ſed etiam ad Ordinum Protectores, & Auditorem Cameræ. 400

Hinc collige priuilegium hoc magis amplum eſſe, quàm alia ſimilia conceſſa Prædicatoribus in eorum Mari magno §.51. Minorum §.50. & Eremitis ſancti Auguſtini §.50. In eis enim facultas procedendi contra talia aſſerentes non extenditur ad Protectores Ordinis, & Auditorem Cameræ, ſicut in hoc priuilegio conceditur. 401

Præter dicta autem circa illud in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini locis relatis, & ſupra in hoc eodem Mari magno *circa* §.12. nota circa authoritatem Dominorum Cardinalium Protectorum ea, quæ dixi *tomo* 2. *c.*9. præſertim *num.*13. 14. & 59. Item circa clauſulam illam. *Et ad quemlibet prædictorum de per ſe* 402

protest

proculdubio eſſe idem ac clauſulam, ſeu dictionem *in ſolidum*, quæ attribuit totum vnicuique *l. 3. de fideiuſ. leg. ſi non ſingula, Cod. ſi cer. pet. leg. ſi diuiſa. C. locat.* Bertazolus *de clauſ. inſtr. clauſ. 39. gl. 7. n. 1.* Barb. *de cl. clauſ. 72. n. 14.* ac proinde per ipſam denotari quemlibet ex prædictis, ſcilicet non ſolum Inquiſitores, ſed etiam vel Dominum Protectorem, vel Auditorem Cameræ etiam ſeparatim, & diuiſim poſſe procedere contra aſſerentes propoſitiones illas damnatas de confeſſione iterum facienda Parocho ab illis, qui Fratribus Mendicantibus ſua peccata confeſſi fuerint. Vide Martam *de clauſulis, clauſul. 188. n. 8.* & Thuſcum *verbo Clauſula, conc. 321.* ac Peiſinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 7. Iulij II. §. 4.* circa ſimilem clauſulam *Quatenus ipſi, vel alter eorum.*

403 Specialiter etiam pro authoritate Dom. Cardin. Protectorem præter dicta *tom. 2. cap. 9.* relato, & dicenda infra *circa* §. 107. huius Maris magni, nota eam veluti moderatam, ſeu potius declaratam eſſe his temporibus à SS. D. N. Innocentio X. qui in litteris pro huiuſmodi DD. Protectoribus conceſſis, vt patet ex datis 20. Septembris anno 1645. pro Protectore Ordinis ſancti Hieronymi Feſulani hæc habet, diuerſa ſane ab iis, quæ in litteris ſimilibus ſub Paulo V. & Vrbano VIII. concedi dixi eo *capite 9.* relato. *Volumus autem, vt Congregationem prædictam foueas, & protegas, ac tibi in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, vt Superiorum dictæ Congregationis authoritatem; quantum fieri poterit, conſeruare cures, ac propterea ipſis ſuperioribus regimen, & gubernium ſubditorum penitus relinquas, nec in negotiis eorum Fratrum te immiſceas, niſi ab ipſis Superioribus requiſitus fueris, vt in eiſdem negotiis authoritatem tuam interponas, & tunc ſi omnino neceſſarium fore cognoueris, vt eandem authoritatem tuam in eiſdem negotiis exerceas, tunc id facere poſſis, ſed quoad potueris per te ipſum hoc facere cures, adhibito ad ſcribendum, quando opus fuerit, in iiſdem negotiis, ſeu cauſis, loco Notarij aliquo ex Fratribus dictæ Congregationis.*

Circa §. 70.

404 HAbetur in hoc priuilegio, quod quicunque inhibuerint dari eleemoſynam Fratribus noſtris *ipſo facto excommunicationis incurrant ſententiam*, & contra illos ſicut contra hæreticos poſſint procedere Protector Ordinis, Auditor Cameræ, & Inquiſitores, etiam quilibet eorum per ſe.

405 Eſt autem priuilegium hoc magis amplum quàm alia, quæ ab eodem Pontifice conceſſa ſunt Prædicatoribus, Minoribus, & Eremitis ſancti Auguſtini. Etenim quod idem Sixtus IV. conceſſit Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 5. eſt quod impedientes dari ipſis eleemoſynas, niſi intra triduum poſtquam admoniti fuerint, reſipuerint, Ordinarij incurrant interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ, & ſuſpenſionem à regimine ſuarum Eccleſiarum; alij verò inferiores excommunicationem. Eremitis autem ſancti Auguſtini in eorum Mari magno §. 41. conceſſit, vt impedientes ipſis dari eleemoſynas ipſo facto excommunicationis ſententiam incurrant, & quod contra illos poſſint Inquiſitores, veluti contra hæreticos procedere. Cæterum Carmelitis noſtris in hoc priuilegio vltra hoc concedit, quod non ſolum Inquiſitores, ſed etiam Protector Ordinis, & Auditor Cameræ contra talia facientes poſſint priuilegium hoc magis amplum eſſe quàm aliud Prædicatoribus, Minoribus, & Eremitis ſancti Auguſtini. Etſi propter communicationem priuilegiorum poſſint etiam vti hoc noſtro, & cum eadem ampliatione.

406 Circa, quod præter dicta in Bulla *Aurea* dicta circa §. 5. & in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 51. ac etiam circa alia priuilegia in Superioribus relata de facultate petendi eleemoſynas ab excommunicatis, de quibus ſupra, in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 13. & in Mari magno Minorum *circa* §. 11. & in noſtro *circa* §. 53. notat noſter Scholiaſtes tria, primum, hanc eandem excommunicationem impoſitam eſſe contra prohibentes dari eleemoſynas Auguſtinianis. De quo iam dixi ſupra, & loco relato in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini. Secundum, quod Patres noſtri Diſcalceati impediri non poſſunt à quæſtuationibus eleemoſynarum, propter decretum ſacræ Congregationis. Hoc tamen decretum relatum eſt ſuprà in Bulla *Aurea*; *circa* §. 5. *citatum.* Tertium, quod hoc priuilegium non eſt derogatum per Concilium Tridentinum *ſeſſ. 21. cap. 9.* De quo etiam egi *tom. 2. cap. 1. num. 4. & tom. 4. verbo Quæſtuarij Regulares* ex declaratione Pij V. & ſacræ Congregationis. Quibus adde Clementem VI. in Bulla quæ eſt Bullario Ordinis ſanctæ Mariæ de Merecde *in hoc Pontifice, num. 6.* declaraſſe Religioſos huius Ordinis non eſſe *Quæſtores* illos damnatos per Clementem V. in Concilio Lateranenſi in Conſtitutione, quæ incipit *Abuſionibus*, ſed quod *ſunt Religioſi, ſacrum habitum portantes, &c.* Quæ etiam, vel per communicationem priuilegiorum optari poſſunt Mendicantibus eleemoſynas petentibus. Vide Barboſam *in Collectan. ad ſeſſ. 21. cap. 9. de reformat. Concilij Tridentini*, & Freitam *ſuper dictam Bullam Clement. VI.* Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſolution. 59. num. 5. & 6.* vbi refert alia priuilegia, præſertim Benedicti XII. pro Ordine ſanctiſſ. Trinitatis.

Circa §. 71.

AMpliatur hoc loco, & declaratur magis omnimoda exemptio Ordinis noſtri, ipſiuſque perſonarum, locorum, & bonorum à iuriſdictione quorumcumque Diœceſanorum, Ordinariorum, ſeu legatorum, conformiter ad priuilegia Ioannis XXII. & Clementis VI. cum derogatione *cap. volentes*; inhibendo etiam, ne contra dictas perſonas, domos, loca, aut bona Ordinis, *vtpote prorſus exempta* (vt inquit Pontifex) aliquas cenſuras promulgare, aut aliquam iuriſdictionem exercere aliquis præſumat, ea irrita declarando, etiam *exemptione* (inquit) *vtpote notoria non aliter allegata.* 407

Circa quæ notandum, derogationem illam *cap. volentes de priuileg. in 6.* quod eſt Innocentij IV. haberi etiam in Mari magno Prædicatorum §. 36. & 46. Minorum §. 37. & 44. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 32. quibus in locis, & aliis ibi citatis late diximus, quæ erant ordinata ab Innocentio IV. *in dicto cap. volentes*, & quæ ſunt conceſſa in iſtis priuilegiis, & qualiter ſint, aut non ſint reuocata per Concilium Tridentinum, cum aliis ipſa concernentibus. De priuilegiis etiam Ioannis XXII. & Clementis VI. quorum meminit hoc loco Papa Sixtus, late quoque diximus ſupra in hoc Mari magno circa §. 5. & 6. vbi plura etiam ſpectantia ad huiuſmodi exemptionem. De priuilegio quoque illo, vt nullus poſſit contra Ordinis noſtri perſonas, loca, domos, aut bona cenſuram aliquam promulgare, aut iuriſdictionem exercere, dictum etiam eſt circa ſimile priuilegium Prædicatorum in eorum Mari magno §. 46. Minorum §. 37. & 44. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 35. Quomodo autem id debeat intelligi etiam pro caſibus, in quibus facultas conceditur Ordinariis ad procedendum contra Religioſos, niſi ſimul declaretur poſſe id facere etiam per cenſuras, dixi *tom. 1. capit. 12. num. 14. & 15. ac 3. tomo, verbo* 408

Exemp

Digitized by Google

Exemptio Regularium, *n*.11. De illa ſimiliter patre priuilegij huius, *exemptione vtpote notoria non allegata*, & quomodo ſe gerere debeant Religioſi, cùm ab Ordinariis citarentur ad comparendum coram ipſis in cauſis, in quibus ſunt exempti, diximus *tomo* 3. *verbo Exemptio Regularium*, *n*.14. & ſupra in hoc Mari magno *circa* §.60. vbi alia etiam ſpectantia ad huiuſmodi exemptionem. Notandæ tamen ſunt, quod hæc, & ſimilia exemptionis priuilegia, aliquas exceptiones, ſeu aliqui caſus, in quibus non ſuffragantur, propter decreta Concilij Tridentini, de quibus egi *tomo* 1. *cap*.11. *& tomo* 3. *verbo Cauſa Iudicialis*, & verbo *Delinquens Regularis*, & verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, & verbo *Exemptio Regularium*.

409 Solum videtur notandum, plures Religiones habere fere ſimilia priuilegia, vt de Ieſuitis ex Paulo III. dixi eo *verbo Exemptio Regularium*, *n*.8. & de Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede *in Bullario Ordinis in Alexand. IV. Bulla* 3. conſtat, ac ex Compendiis aliarum Religionum, præſertim ex Caſſarubio, & Sorbo *in Comp. priuil. Mendicant. verbo Exemptio*. Lege etiam priuilegium Vrbani V I. pro Seruitis in eorum Mari magno §.15. & aliud Innoc. VIII. pro eiſdem in ipſorum etiam Mari magno §.32.

Circa §. 72.

410 AMpliſſimis his priuilegiis *ſub hoc* §. contentis ſimilia ex parte ſunt alia, quibus in ſuperioribus dictum manet. Etenim quoad exemptionem à decimis de hortis, virgultis, nonalibus, & aliis ad vſum Fratrum pertinentibus ſimile habent priuilegium Prædicatores ex eorum Mari magno § 26. Minores §.28. & Eremitæ S. Auguſtini §.12. ac pro Carmelitis conſonant alia, quæ habentur in hoc Mari magno §.18. & 19. ac 46. De ſuſceptione etiam Ordinis, & eorum quæ ad ipſum ſpectant ſub B. Petri, & Summorum Pontificum protectione, ſimile etiam priuilegium habent Eremitæ Sancti Auguſtini in eorum Mari magno §.10. & 31. Cui etiam conſonat aliud pro noſtris Fratribus conceſſum à Clem. IV. §.19. De confirmatione bonorum adeptorum conceſſione Pontificum, largitione Regum, &c. ſimile quoque priuilegium habent iidem Eremitæ S. Auguſtini §.5. & 28. & Carmelitæ noſtri ex Nicolao IV. & Bonifacio VIII. in hoc Mari magno §. 1. Circa quæ loca de iis, quæ concernunt huiuſmodi priuilegia, dictum eſt.

411 Illud ſpecialiter animaduertendum, in hac extenſione exemptionis bonorum noſtri Ordinis ab hoc Pontifice facta nominaliter, & expreſsè contineri vnum illis verbis: *Siue hæreditaria ſucceſſione, quam in ſæculo exiſtentes tam de iure, quam de conſuetudine ad ſuccedendum fuiſſent habiles*, quibus non ſolùm exemptionem talium bonorum concedit, ſed etiam approbat talem adquiſitionis modum per hæreditariam ſucceſſionem. Conſonat etiam priuilegium Clem. IV. pro Prædicatoribus, quod etſi non habeatur in eorum Mari magno; refertur tamen in Bullario Rodriguez *in Clem. IV. Bulla* 2. & de eo dixi ſupra in ipſorum Mari magno *circa* §.26. Item aliud Sixti IV. Leon. X. & Pauli III. pro Minoribus Conuentualibus, quod refert Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut*.89. *n*.1. Ex iis autem, & aliis priuilegiis colligitur, id quod dixi *tom*.1. *cap*.6 *n*.45. *& tom*, 2. *cap*.19. fere per totum, *& tom*. 3. *verbo hæreditas quoad Regulares n*.1. poſſe noſtros, & alios Religioſos (aliquibus exceptis) ſuccedere vt hæredes in bonis temporalibus, quæ ad illos ſpectant, vel ipſis legantur. De quo latè Seraphinus Freitas *in Scholiis ad Bullam quandam Vrbani IV.* qua ſimiliter conceditur Fratribus Ordinis S. Mariæ de Mercede facultas ſuccedendi in bonis, in quibus ſi in ſæculo exiſtiſſent, ſucceſſiſſent, *in Bullario huius Ordinis in Vrban. IV. Bulla* 2. Vnde iuxta dicta etiam eo verbo *hæreditas quoad Regulares*, in vltima editione Veneta, ſunt capaces dicti Religioſi ſucceſſionis hæreditariæ, ſiue ab inteſtato, ſiue ex teſtamento, ſiue bonorum mobilium ſiue immobilium, prout ſpecialiter colligitur ex verbis huius priuilegij relatis. Illis enim ſupponitur tam capaces eſſe ſucceſſionis hæreditariæ, quam ſi eſſent in ſæculo. Quod intellige, non quidem quòd ipſi Religioſi in particulari ea bona ſibi acquirant, ſed quod pertineant ad Monaſteria, ipſorum nomine, iuxta dicta alibi ex communi illa Regula, *Quæ nec monachus adquirit*, *Conuentui adquirit* qua habent ex *Authent. nunc autem Co. de Epiſc. & Cleric. Auth. ſi qua mulier C. Auth. ingreſſi Cod. de ſacroſanc. Eccleſ. cap. ſi qua mulier, & c. ingredientib*. 19. q. 3. Quare probabilior ſententia tenet hæreditatem competentem monacho adeo immediate Monaſterio adquiri, vt ipſius monachi aditio neceſſaria non ſit, cum omnia iura ipſius tranſlata ſint in Monaſteriorum, & ipſo inſcio, & inuito poſſint illam adire, etiamſi, dato caſu, ipſe moriatur; quamuis etiam conſenſu Abbatis id poſſit facere. De quibus, & aliis concernentibus Molina *tom*. 1. *de iuſtitia diſp*.140. Rodriguez *tom*. 2. *quæſt. Regul*. *q*.77. *art*. 1. Sanchez *lib*. 7. *in Decalog. cap*. 12. *à n*. 36. Cardinal. Lugo *de Iuſt. & iure tom*. 1. *diſp*. 3. *ſect*. 5. Tamburinus *de iure Abbat. tom*. 3. *diſp*. 11. *ſect*. 4. & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut*. 72. *n*. 1.

Obſeruat præterea noſter Scholiaſtes videndum eſſe circa hoc priuilegium de exemptione à decimis conceſſionem Gregorij XIII. pro Societate Ieſu vbi expreſſe derogatur *capitulo nuper de decim*. De quo & qualiter erat neceſſarium, ſiquidem *d. cap. nuper* eſt diſpoſitio Concilij Generalis Lateranenſis, dixi in Mari magno Prædicatorum *circa* §.26. Circa verò hoc, & alia priuilegia, quæ ibi tetuli, non poſſunt ſuffragari aliis Religionibus, niſi propter communicationem priuilegiorum, & hæc priuilegiorum communicatio non procedat, vt plures exiſtimarunt, in hac materia de exemptione à decimis, ideo videnda, quæ dixi *tom*. 3. *verbo Decima quoad Regul*. *n*.8. 412

Pro hac etiam materia hæreditatis, ſeu legatorum Regularibus relictorum congruè deſeruire poteſt breue quoddam conſultum à me factum in fauorem cuiuſdam Monaſterij. Quod eſt huius tenoris. Pietas, æquitas, & rigor iuſtitiæ cauſæ, quæ vertitur inter Monaſterium N. & Dom. N. veluti funiculus triplex, qui Eccleſ. 4. *difficile rumpitur*, pietatem, & æquitatem, & iuſtitiam illuſtriſſimorum iudicum implorant. Eſt *pietas* in cauſa, quia agitur de bonis piæ cuiuſdam Virginis, Pyzochoatæ, Deo deuotæ, & ordin. N. Tertiariæ, & de Eccleſia ſanctiſſimæ Deiparæ, cui ea bona relicta ſunt, & quæ eſt creditrix talium bonorum; ac de bono animarum, tum defunctæ, tum aliorum, pro quorum æterna ſalute, ſunt Deo, & eius miniſtris oblata. Cauſa etenim *pia* eſt, quæ pro animarum, & remiſſione peccatorum eſt inſtituta. Abbas *conſ*. 11. *colum*. 2. Alexand. *conſ*. 209. *n*. 5. *vol*. 2. eſt & in ea *æquitas* ſumma; ſiquidem certo conſtat partem aduerſam impoſuiſſe cenſum 700. ſcutorum, ad fauorem di. Pyzochuiæ, quæ ipſa ſoluit, & cui titulo hæredis ſuccedit d. Eccleſia: eamque pecuniam acceptam, ſolutam & realiter verſam fuiſſe, in meliorationem, & vtilitatem quarundam domorum partis aduerſæ, in quibus habitabat & in quibus conſequi debebat ſuam dotem; prout de facto illam conſecuta eſt. Nulla autem maior æquitas eſſe poteſt, quam quod res reſtituatur Domino ſuo: & quod nemo cum alterius iactura locupletetur, *l. nam*

Digitized by Google

hoc natura, ff de condict.indeb.l.iure natura ff.de reg. iur. Guido Pap. *dec.362.*

Eſt præterea in cauſa *rigor iuſtitiæ*, qui eſt ſtrictus ordo iuris, *cap.ſi clericus laicum de foro compet.* & ibi Abbas *in 2.col.* & *cap.in lit. de reſtitut. ſpoliat.* Etenim impoſitio cenſus facta à parte contraria celebrata fuit, iuxta conſtitutionem felic. recordat. Pij V. ſuper præfatis domibus melioratis, coram iudice, notario, & teſtibus, aliiſque conditionibus, & ſolemnitatibus iure gentium, & communi requiſitis; & propterea in poſſeſſionem dictarum domorum cenſitarum vigore inſtrumenti executiui, & obligationis cameralis immiſſi fuerint fratres eius Eccleſiæ. Si autem in hac cauſa *pietas* reperitur, dotis priuilegiis gaudere debet. Euerardus *in c.topilegalibus loco à dote ad piam cauſ.* Priuilegiis quoque fiſci temporalis; vt per *l. fin.de ſacros. Eccleſ.* docent Tiraquell. *de priuileg.pia cauſa priuil.143.* & Genneuſis *in practicabilibus. Eccleſ.tricenario 9.q.252.* Iure etiam Minoris in reſtitutione conſequenda. Menochius *conſ.1199.num.5.* Priuilegiis etiam, & iure imperij. Gloſſ. *verb.iure minor.in cap. auditis de integrum reſtit.* Et licet poſſeſſio ſine traditione non transferatur, tamen fauore cauſæ piæ dominium transfertur in Eccleſiam abſque traditione *l.vlt.c.de ſacros. Eccleſ.* Ac denique in dubio pro ipſa eſt iudicandum, vt per textum *in l.ſunt perſona in fin.ff.de Relig. & ſumptibus funer.cap. vlt.de re iudicat.* Alexand. *conſ.121.in fin.lib.2.* & *conſ.71. num.4.lib.6.* Ancharan. *conſ.46.num.2.* Addo quod in diuerſis opinionibus illa præualere debeat, quæ fauet piæ cauſæ Eccleſiæ; & communis opinio DD. non ſit attendenda, quando contraria fauet piæ cauſæ. Romanus *in Auth.ſimiliter C.ad l.falc.* Alex. *conſ.204. num.12.lib.6.* Boerius *conſil.40.num.89.* & meritò quidem, quia pro pia cauſa ſemper præſumitur, prout ex iuribus, & DD.affert.Maſcard. *de probationibus volum.3.conſil.1171. num.1.* dicens hoc eſſe maximè generale & inſigne priuilegium piæ cauſæ. Quæ vtinam illuſtriſſimi Iudices ruminare vellent. Si etiam in cauſa præſenti æqoitas ſumma relucet, omnis ergo interpretatio ſecundum ipſam fieri debet, iuxta Socinum, *conſil.159. num.18.lib.2.* Et illa quæ fuerit iuxta, ac naturali conſona æquitati ſumenda, iuxta Romanum. *conſ.16. num.3.* Barboſa *in axiomat.axiom.15.num.2.* Et veriſimilitudo ex ea interpretatione deſumenda, quæ æquitatem ſapit. Tuſchus *Tom.4.l.1.concl.330.num.35.* poſt Baldum *conſil.486.circa fin.lib.1.* Quoniam æquitas eſt mater exceptionis, & parit illam *l.qui æquitate,* & Gloſ. *ff.de doli mali exceptione,* Bartol. *in l.ſi vnus §.pactus ne peteret n.6.ante finem ff.de pactis.*

Maximè vero ſi rigor iuſtitiæ, ſeu iuris in hac cauſa pro parte dicti Monaſterij conſpicitur, quid aliud deſideratur, cum rigor propriè ſit quidam exceſſus iuris, & quædam auſteritas facta ad terrorem? Bertachin. *in repertorio verb.rigoris.* Nec ſit neceſſarius in iudiciis aut Iudicibus, quin potius vitandus. Specul. *de ſenteat. §. vt autem in 22. colum.* Bertachin. *ſuprà.*

At pars aduerſa in huiuſmodi cenſus impoſitione non adfuerit ſolemnitas iuxta ſtatuta Vrbis neceſſaria; ſcilicet, interuentus conſanguineorum, qui reqoiritur *cap.151.talium ſtatutor.* Plurima enim ſunt, quæ huiuſmodi obiectum elidunt. Et primo prudentiſſimi Iudices expendant, quod quantum eſt ex vi iſtius ſtatuti ſolum prohibetur ſine dicta ſolemnitate contractus gratuiti, non verò oneroſi, & lucratiui, qualis eſt iſte. Dicitur enim in eo ſtatuto. *Statuimus, vt pacta de non petendo refutationes, quietationes, & donationes, quæ à quibuſcunque mulieribus,* &c. En quomodo ſolum gratuiti contractus prohibentur non oneroſi, & lucratiui. Expendantur etiam prima verba huius ſtatuti, ſcilicet, *volentes etiam fraudibus obuiare.* Quibus manifeſtè denotatur ſolum illos contractos prohiberi, qui ſuſpecti eſſe poſſunt de fraude, aut dolo: quæ non adfuiſſe in huiuſmodi contracto luce meridiana clarius eſt. Quis enim prudens, vel imaginari poterit, Tertiariam illam, Virginem, mulierculam, miſerabilem perſonam, & peregrinam voluiſſe decipere feminas illas, cum quibus contraxit; Romanas videlicet ſagaciſſimas, & ditiſſimas? Cum potius ab ipſis fuiſſe circumuentam iure, meritóque credi debeat. Deinde, hoc ſtatutum non procedere, quando mulier ſeu minor vtiliter contraxerunt, habet Galganet. eius gloſſator *verſ.item ſexto* ex variis Iuribus & Doctoribus. Atqui hunc contractum vtilem fuiſſe fœminis illis, qui cenſum impoſuerunt, ſiquidem propter pecuniam illius domos ſuas ampliarunt, pro comperto eſſe debet. Præterea nec procedere in caſu quo mulier cum muliere contraxerit, prout contingit in præſenti, probat idem Galganet. *verſ.Item decimo* ex iuribus, Doctoribus, & S.Rotæ deciſionibus, & in aliis ſcriptis pro hac cauſa oſtenſum eſt a procuratore, & Aduocato ipſius.

Ad hæc cum hic contractus celebratus fuerit per Yſabellam tanquam Tutricem, & pro tempore Curatricem Cyriaci, & Angelæ filiorum ipſius, vtique etiam ſuſtineri debet, prout idem Galganet. *verſ. Item trigeſimo* ex DD. comprobat. Emitto, quod nec procedit in donatione remuneratoria, iuxta Rotam in Romana *Vineæ, & bonorum* coram Robuſterio 11. Iunij, 1568. quam affert, idem Galganet. *ſuprà. verſ.Item 35.*

Ad hæc: neceſſitas impedit, quominus talis ſolemnitas adhiberetur. Celebratus enim eſt contractus à dicta Tertiaria fœmina ſimpliciſſima, & talis ſtatuti ignara: hæc autem ignorantia, cum ſit omnino excuſabilis, facit, quod neceſſario excuſet. Quando verò neceſſitas impedit quominus forma tradita præcisè ſeruetur, omitti poteſt. Prout Fenzonius alter Gloſſator eiuſdem ſtatuti *n.17. & 18.* latè confirmat. Vbi etiam ex variis Rotæ deciſionibus cum probat *num.30.* quod in obligationibus mulierum ſufficiat, quod cauſa obligationis fuerit cognita, & vera.

Demum nullitatem iſtam conſiderabilem non eſſe patet ex eo quod, vt ex dictis conſtat, pecunia in ipſo actu Inſtrumenti ſoluta fuit in fauorem fœminarum partis contrariæ. Quoties enim conſtat de verſione, ſuſtinetur contractus, etiam ſine ſolemnitatibus celebratus, prout noſtri Aduocatus, & Procurator probant ex Simoncello *de decret. lib 9. tit.7. num.20.* Rota recent. *part.5.dec.109.n.8.9.& 10.* Qui etiam thecnis, & cauilloſis reſponſionibus partis contrariæ, vt effugiant talem verſionem, ſe opponont.

Duo præterea ſapientiſſimis Iudicibus proponam. Alterum quidem, quod iuxta plurium, grauiſſimorumque DD. ſententiam, ſi in humanis contractibus, vel actionibus, puta teſtamenti, alienationibus, electionibus, & ſimilibus ſeruantur ea quæ iure naturali, & iure gentium ſeruari debent, & ſi aliqua ſolemnitas à lege humana introducta, non ſolùm in foro poli, ſed & in foro fori: quia hæc duo fora mutuò conueniunt, niſi quando forum fori indicat ex præſumptione, quod non aptatur caſui præſenti, propter dicta. Eo quod, vt dixi, æquitas eſt mater exceptionis, & per ipſam ſicut per legem naturalem infringitur, & limitatur quælibet lex generalis. Abbas *capite vt debitus honor. numero 36. de appellat.* Et quia omnia verba legis, vel ſtatuti, quamuis ſint generalia, & præciſa,

reſpi

reſpiciunt modificationem, & limitationem ab æquitate, vel cauſa iuxta ſuadente, *l. licet autem is. ff. de arbitr. l. Diuus ff. de integ. reſt.* Gloſſ. *verb. continuo in l. ſtipulatus ſum.* vbi poſt Bart. Ang. & alios plene tradit Iaſon *num. 2. & 3.* Gloſſ. *verb. cogam in l. ſi filius familias §. fin. ff. de procur.* Gloſſ. *in cap. licet 6. verſ. abſque vlla exceptione de elect.* & ibi omnes, Ripa *in l. admonendi n. 50. ff. de Iureiur.* Rota *dec. 475. num. 5. p. 2. diuerſ.* vbi plura Gonzalez *in Reg. 8. Cancell. gloſ. 43. n. 73. & 74.* Vbi concludit hæc omnia eſſe notanda pro interpretatione ſtatutorum, & regularum Cancellariæ. Alterum, quod etiamſi omnino gratis admittatur hoc ſtatutum rigidiſſimè, & nulla limitatione adimpleri debere, nihilominus pecuniam illam verſam in vtilitatem partis contrariæ reſtituendam eſſe parti d. Pioxocheræ, & d. Monaſterio clariſſimè elicitur ex *l. ſi me & Titium ff. de reb. cred.* vbi Gloſſa *verb. peruenit* ex aliis Iuribus, & iuxta communem DD. ac ſupponit Galganet. *ſupr. verſ. Item & 18.* ex aliis.

Circa §. 73.

413 COnceditur hoc loco facultas noſtris Religioſis ad recipiendum Clericos, ſiue Laicos, liberos, & abſolutos in Religione, & *eos abſque contradictione aliqua retinere.* Quod etiam, & eiſdem verbis conceſſum video ab Innocentio IV. Eremitis S. Auguſtini, & Fratribus S. Mariæ de Mercede, iuxta dicta in Mari magno eorundem Eremitarum *circa* §. 14. quo loco, & aliis ibi relatis plura ad intentum. Habetur etiam ferre ſimilis conceſſio pro Generalibus, & Prouincialibus Minorum ex Nicolao IV. *in cap. exiit de Paradiſ. de verb. ſignific. in 6.* Rodriguez *tom. 3. q. Reg. q. 9. art. 1.*

414 Expendendo tamen illa verba, *Et eos abſque contradictione aliqua retinere*, notandum eſt eſſe aliquos caſus, in quibus licitum eſt contradicere, ne aliqui in Religionibus recepti in eis detineantur. Primus eſt, cum quis ingreditur Religionem ante annos pubertatis (qui in viris ſunt quatuordecim; & in fœminis duodecim) poſſunt enim parentes infra annum reclamare *cap. ſi quis de Regular. & cap. puella 20. quæſt. 2.* vbi id dicitur poſſe fieri intra annum, & diem, & extenditur etiam ad tutores & *cap. ſi in qualibet 20. quæſt. 2.* vbi id dicitur, fieri debere *mox.* Intelligitur tamen hoc, quando impubes ingreſſus eſt abſque parentum, vel tutorum conſenſu, & talis annus incipit à die ſcientiæ ingreſſus impuberis. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 12. art. 1.* Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 18. num 10.* Barboſa *in d. cap. ſi quis* poſt alios quos referunt. Apud quos etiam alia de iſto caſu. Secundus eſt, cum maritus ingreditur Religionem ſine vxoris licentia; poteſt enim ab ipſa reuocari, niſi ipſe obiiciat, & probet adulterum *cap. conſtitutus de conuerſat. coniugat.* Imò etiam, ſi talis licentia fuit metu graui extorta. Sanchez *lib. 10. de Matrim. diſp. 11. & lib. 7. diſp. 35.* Barboſa *in Collectan. D D. ad d. capita*, Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut. 101. num. 26.* poſt alios, quos referunt. Vide dicta *tom. 1. cap. 2. num. 31.* Tertius eſt, cum ſeruus ingreditur Religionem ſine ſui domini licentia; poteſt enim intra triennium repeti ab illo *cap. ſi quis ingenuitatis 17. quæſt. 2.* De quo etiam dixi *tom. 1. cap. 2. num. 21. & cap. 24. num. 20.* ex D. Antonino, Sylueſtro, Sanchez & Miranda, quibus iunge Azorium, Vechium, & Tamburinum, quos retuli *tom. 4. verbo Profeſſio Regularis n. 15.*

Circa §. 74.

PRæcipit hoc loco Pontifex Sixtus, vt nullus no- 415
ſtri Ordinis profeſſus poſſit ſine ſui Prælati licentia de noſtris Conuentibus diſcedere, alias licitum ſit tam contra diſcedentem, quam contra retinentes regula ſententiam promulgare.

Notat Scholiaſtes ex noſtris P P. Diſcalceatis, 416
quod Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Apoſtata num. 7.* hanc conceſſionem laudet, eo quod ex illa ſequitur noſtros Prælatos poſſe excommunicare retinentes noſtros apoſtatas. Addit etiam idem Caſſarubius: *Et credo, quod alibi non inueniatur ſimilis.* Sed notandum eſt duas conceſſiones haberi de hac eadem materia in noſtro Mari magno à Sixto IV. factas. Aliam in hoc §. 74. aliam verò in §. 91. In priori, de qua in præſenti, ſolùm videtur eſſe ſermo de profugis Fratribus, qui à Conuentibus diſcedunt ſine licentia ſui Prælati, contra quos, & ipſos retinentes Pontifex concedit Prælatis noſtris poſſe promulgare *regularem ſententiam*, id eſt, excommunicationem, prout explicauimus ſimilia verba in ſimili priuilegio Eremitar. Sancti Auguſtini *circa* §. 15. In poſteriori autem priuilegio, de quo infra *circa* §. 91. non eſt ſermo de diſcedentibus à Conuentibus, ſeu de profugis; ſed de diſcedentibus ab Ordine, qui ſunt veri apoſtatæ; imò non de omnibus iſtis, ſed de illis, qui diſcedunt ab Ordin. *prætextu alicuius priuilegij Apoſtolicæ Sedis*, vt ibi dicitur, vel prætextu tranſeundi ad alium Ordinem, vt ex contextu colligitur. Et contra tales diſcedentes conceditur facultas Generali, Prouincialibus excommunicationem promulgandi, quæ non conceditur contra retinentes.

Quid denotent in priuilegio, de quo in præſen- 417
ti, verba illa, *Abſque communi litterarum cautione*, habes ex dictis in Mari magno Minorum in ſimili priuilegio ipſorum *circa* §. 1. Maximè verò ex dictis in Mari magno Eremit. S. Auguſtini in ſimili priuilegio *circa* §. 15. Similiter verba illa *Regularem ſententiam* denotare excommunicationis ſententiam dixi loco relato ex Mari magno Eremitarum *S. Aug.* Dubitari autem poteſt, an etiam denotent aliam cenſuram, ſuſpenſionem videlicet, vel interdictum. Et ſanè reſponderi poteſt affirmatiuè, & cum verbum illud *ſententiam* non reſtringatur ad excommunicationem, ſed commune ſit omni cenſuræ. Præſertim, cum cenſura, iuxta multorum ſententiam, originem trahat à verbo *cenſeo*, quod ſignificat ferre ſententiam, teſte Cicerone *in Catilinam*, & omnis ſententia correctiua Iudicis Eccleſiaſtici vocetur cenſura, vt notat Sairus *de cenſuris lib. 1. cap. 1. n. 3.* & fauet Corneio *tract. 5. de cenſuris q. 1. diſp. 1.* Alia verò, quæ ad hoc priuilegium ſpectant, dicta ſunt in ſimili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *circa* §. 20 & alia dicentur in Mari magno Seruitarum *circa* §. 47. & Minorum *circa* §. 13. Specialiter etiam, qualiter diſceſſus iſte à Conuentibus ſine Prælatorum licentia prohibitus ſit etiam pro caſu Iubilæi anni Sancti, & pro illo Romæ lucrando, dixi *tom. 5. verbo Iubilæum num. 4.* & maximè ſuprà in Mari magno Minorum *circa* §. 21.

Circa §. 75.

PRohibet hoc loco Pontifex Sixtus ne aliquis 418
Epiſcopos, vel quælibet alia perſona cogere poſſit Religioſo noſtros ire ad Synodos, vel conuentus forenſes, aut in iudicio ſæculari ſubiacere; vel ad domos noſtras cauſa Ordines celebrandi, cauſas tractandi, vel aliquos Conuentus conuocandi, venire

præſumant, aut electionem Generalis impedire, vel in hoc ſe aliquatenus intromittere.

419 De horum priuilegiorum materia plura dicta ſunt in præcedentibus in ſimilibus aliorum Mendicantium priuilegiis, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 30. *&* 31. & in Mari magno Minorum *circa* §. 33. & Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 56. Ea quibus & ex dictis *tom. 1. cap. 11. num.* 20. & in Mari magno Prædicatorum loco relato, colligitur Regulares, compelli non poſſe venire ad Synodos Epiſcoporum, niſi quando curam animarum in Parochiis exercent. Vbi etiam, quid dicendum de Abbate, qui Eccleſiæ Curatæ ſeruit per Vicarium. Adde etiam, quod etſi curam animarum exercentes debent intereſſe Synodo Diœceſanæ; id verò intelligitur, *Dum tamen ſint intra Diœceſim Epiſcopi*, & non debent tali Synodo intereſſe illi Regulares, qui, & ſi curam habeant Parochialium Eccleſiarum, in illis tamen *vtramque iuriſdictionem Spiritualem, & temporalem in Parochos, & Parochianos* exercent. Ita enim habetur ex declarationibus Sacræ Congregationis, quas ex Sellio *in Selectis canonicis cap.* 25. *num.* 8. *&* 12. refert Barboſa *in Summa Apoſtolicarum deciſionum verbo Synodus num.* 2. *&* 3. vbi etiam ex aliis Sacræ Congregationis declarationibus habetur, an ſolus Epiſcopus, vel eius Vicarius, ſine conſenſu, aut conſilio capituli poſſit Synodum Diœceſanam indicere, aut celebrare.

420 Quid intelligatur per *Conventus Forenſes*, & cur tales appellentur in priuilegio, dum Pontifex prohibet, ne Epiſcopi, aut aliqui alij ad illos cogere poſſint Religioſos noſtros, conſule dicta in Mari magno Eremit. *loco relato.* Vbi etiam, quid importent illa verba *vel in iudicio ſæculari de propria ſubſtantia, vel de poſſeſſionibus veſtris ſubiacere.* Adde, quod id quod tangitur in hoc priuilegio, & habetur in multis aliis, ſcilicet, de exemptione perſonarum, & rerum Ordinis ab Epiſcoporum iuriſdictione, ſubſiſtere debere etiam pro caſu, quo ipſi eſſent in poſſeſſione iudicandi de illis, eo quod tunc viderentur Regulares renunciaſſe iuri ſuo. Nam cum illi non poſſint renunciare expreſsè ſine Papæ licentia ſuæ exemptioni, iuxta dicta in ſuperioribus, præſertim in hoc Mari magno *circa* §. 33. quia hoc etiam eſſet contra ius Papæ, cui intereſt, habere plures immediatè ſibi ſubiectos, neque etiam id poterunt facere ſimpliciter Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop.* 3. *p. Allegat.* 105. *num.* 76. ex Rotæ deciſione, quam affert, Diana 3. *p. tract.* 2. *de dub. Regular. Reſol.* 134. Bordonus *Reſol.* 7. *n.* 100. poſt alios.

421 Dixi etiam loco relato ex Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini, an priuilegium illud, de quo in præſenti, ſcilicet, quod Epiſcopus non poſſit ad domos noſtras venire cauſa Ordines celebrandi, ſit reuocatum, an verò maneat in ſuo vigore. Quomodo etiam intelligatur illud *cauſas tractandi, vel aliquos Conuentus publicos congregando* de iuriſdictione contentioſa, & qualiter id etiam iure communi prohibitum, ſit eodem quoque loco dictum manet.

422 Porrò illud priuilegium, quod Epiſcopus non poſſit impedire *Regularem Generalis electionem*, conſtat eſſe conforme vniuerſali exemptioni noſtri Ordinis, & Prælatorum ipſius; ſicut & aliud etiam de Epiſcopis non ſe intromittendis in deſtituendo, vel remouendo Prælatos Ordini noſtro contra ipſius ſtatuta. Ad quod etiam iuuat priuilegium Prædicatorum in eorum Mari magno §. 5. relatum.

423 Si autem quæras an poſſit Epiſcopus conuocare proceſſiones ad Eccleſias Regularium. Reſpondeo affirmatiuè contra Portellum *in dub. Regular. verb. Proceſſiones n.* 50. & Tambur. *t.* 1. *de Iure Abb. d.* 15. *quæſt.* 15. *num.* 22. Ratio eſt, quia hoc videtur ius Epiſcopale, iuxta dicta *tom.* 4. *verb. Proceſſio quoad Regul. num.* 4. & priuilegium, de quo in præſenti, & alia ſimilia, quibus prohibentur Epiſcopi *Conuentus publicos* in Regularium domibus conuocare, intelligi debent de Conuentibus odioſis, contentioſis, aut præiudicialibus, non de illis, qui cedunt in honorem, & æſtimationem Religionum, quales ſunt proceſſiones. Bordonus *d. reſolut.* 7. *n.* 132. licet ratio ipſius, ſcilicet, quod Epiſcopus Pontificalia exercere poſſit in dictis domibus Religioſorum, ſit inefficax, iuxta dicta in mari magno Eremit. S. Auguſt. circa §. 26.

Circa §. 76.

STatuit hoc loco Pontifex, vt Priores Ordinis, 424
Epiſcopis, ſaluo Ordine ſuo, obedire debeant; contra ſtatuta autem ſui Ordinis authoritate Apoſtolica confirmata nullam obedientiam facere compellantur.

Huius porrò priuilegij mens eſt, vt Prælati noſtri 425
obediant Epiſcopis in iis, quæ ad Epiſcopalia iura, & dignitatem ſpectant, non verò in aliis. De quo plura dicta ſunt, non ſolum *tom.* 1. *cap.* 11. *& tom.* 3. *verbo Epiſcopus quoad Regulares*, & verbo *Exemptio Regularium*, ac aliis locis ibi relatis. Quia tamen eo *cap.* 11. *num.* 3. dixi non obſtante priuilegio exemptionis Regularium teneri reuereri, & honorare Epiſcopos, eo quod exemptus à iuriſdictione non eſt exemptus à reuerentiali iure, ideo notandum primò, hanc regulam ſolum intelligi à pluribus doctoribus de iis, qui ſunt exempti ex priuilegio ipſorum Epiſcoporum, non verò de iis, qui ſunt exempti ex priuilegio Papæ, quales ſunt Regulares. Flaminius *de reſignat. lib.* 3. *quæſt.* 11. *num.* 4. Felinus poſt Abbatem *in c. p. cum inter num.* 3. *de re iudicata.* Mandoſius *de ſignatura gratia tit. de exempt. ab Epiſc. part.* 2. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 63. *num.* 21. poſt alterum Rodriguez. Sed de omnibus credo intelligendum tum propter dignitatem Epiſcopalem, tum propter humilitatem, quam Regulares profiteri debent. Et ita tenent plures alij quos refert Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. Allegat.* 105. *n.* 75. Nota tamen ſecundò, non propterea teneri Regulares obedire Epiſcopis in iis, quæ ſpectant ad proprias Religiones, & ſtatuta illarum. Tum propter generalem exemptionem ab ipſis, tum propter hoc & ſimilia priuilegia; præſertim quia aliud reuereri, aliud eſt obedire, cum illud primum debeatur omnibus in dignitate conſtitutis, hoc ſecundum verò, non niſi Prælatis. Adde cum Villalob. 2. *part. Summa Tract.* 35. *diff.* 3. quem ſequitur Hieronymus Rodriguez *ſuprà* quod in caſu quo Regulares non reuerentur Epiſcopos, debere puniri non ab ipſis Epiſcopis, ſed à propriis Prælatis. Hoc enim eſt conſequens ad exemptionem, qua fruuntur.

Circa §. 77.

PLura inculcantur in hoc § quæ Pontifex Sixtus 426
noſtris Fratribus concedit. Primum eſt, prohibere ne quis pro conſecrationibus altarium, ſeu Eccleſiarum, Oleo Sancto, aut Sacramentis aliquid ab ipſis expoſcat, alioquin liceat illis adire quoſcunque alios Antiſtites Catholicos, qui ea impendant. Secundum, quod vacante Sede Epiſcopali, poſſint Eccleſiaſtica Sacramenta à vicinis Epiſcopis accipere. Tertium, quod quando non habeant copiam propriorum Epiſcoporum, & per ipſos tranſeant alij Epiſcopi Catholici, & bene noti, poſſint ab ipſis benedictionem vaſorum & veſtium, & conſecrationem

altarium

altarium ſuſcipere. Quartum, quod Chriſma, Oleum ſanctum, conſecrationem altarium, ſeu Eccleſiarum, & Ordines ſuſcipiant à Diœceſanis Epiſcopis, ſi gratiam, & communionem S. R. Sedis habuerint, & ea ſine prauitate aliqua exhibere voluerint. Circa quæ generaliter notat Scholiaſtes noſter partim eſſe derogata per Concilium Tridentinum *ſeſſ.6. de reformat. cap. 5.* Sed quia non explicat quomodo aut in quibus derogata ſint, ideo incumbit nobis id oſtendere.

427 Et quod attinet ad primum ex dictis ſupra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini circa §.17. vbi ſimile priuilegium pro ipſis habetur, conſtat poſſe dici reuocatum non eſſe per Concilium Tridentinum dum loco relato prohibet ne Epiſcopi exerceant Pontificalia in aliena diœceſi, quia Concilium videtur loqui generaliter, non pro caſu præſenti, maximè iuxta limitationem factam à Leone X. eo loco relatam. Vide etiam dicta ſupra *circa* §. 24. huius Maris magni.

418 De ſecundo autem, & tertio, quid ſentiendum ſit, habes ex dictis circa ſimilia priuilegia Eremitarum ſancti Auguſtini in ipſorum Mari magno *circa* §.18. *&* 19. & aliis locis ibi relatis. De quarto etiam videtur idem ſentiendum, ac de primo. Pro illis autem vide dicenda infra in Mari magno Seruitarum circa §. 64. vbi aliquo modo ſimilia priuilegia reperies.

Circa §.78.

429 DEclarat hoc loco Pontifex Sixtus conceſſionem, noſtris Religioſis factam à Ioanne XXII. & de qua actum eſt ſupra circa §.24. ita ſcilicet, vt poſſint Ordines ſuſcipere à quibuſcunque voluerint Catholicis Epiſcopis, ſine aliquo examine ab eis faciendo, & abſque aliqua promiſſione, ſeu obligatione. Circa quod priuilegium notat noſter Scholiaſtes derogatum eſſe per Concilium Tridentinum *ſeſſ. 23. cap. 12.* dum conceditur Epiſcopis, quod poſſint Regulares examinare. Sed quamuis derogatum ſit circa hoc, imo circa illud de ſuſcipiendis ſacris Ordinibus à quibuſcunque Epiſcopis, non tamen eſt derogatum, ſed potius conforme iuri communi, quantum ad aliud quod in eo dicitur, ſcilicet, de ordinandis Regularibus ab Epiſcopis abſque vlla obligatione, ſeu promiſſione. Pro quibus vide dicta non ſolum *circa* §.24 relatum, ſed etiam in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 8. & Minorum *circa* §. 6. & locis ibi relatis.

Circa §. 79.

430 EXtendit hoc loco Pontifex Sixtus conceſſionem Clementis Papæ V. (de qua ſupra *circa* §. 25.) Fratribus noſtris factam de profeſſoribus aliorum Mendicantium non recepturis, aut inhabitaturis Conuentus prope domos noſtras infra ſpatium centum quadraginta cannarum, ad omnes alios Religioſos tam Mendicantium, quàm non Mendicantium vtriuſque ſexus, & quaſcunque alias perſonas Eccleſiaſticas; excommunicationem ipſo facto incurrendam contra transgreſſores, eorumque fautores, ſeu auxiliatores promulgans.

431 De hoc priuilegio, & aliquibus, quæ circa illud obſeruat noſter Scholiaſtes, aliqua dixi ſupra circa §. 25. De multis aliis etiam ſimilibus aliarum Religionum priuilegiis, ipſorumque intelligentia egi *tomo 4. verbo Monaſteria Regularium, num. 19. & 20.* Quæ omnia ad intentum præſentis priuilegij deſeruiunt.

432 Dubitari tamen circa illud poteſt, an ipſum, & ſimilia priuilegia Religionum ſuffragentur ipſis non ſolùm quoad nouam receptionem, aut conſtructionem Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum, in vna ciuitate vel oppido, ſed etiam quoad illorum, ſeu illarum tranſlationem, ſeu mutationem, intra eandem ciuitatem, vel oppidum, ita ſcilicet, vt nec transferri, aut mutari poſſint Monaſteria, ſeu Eccleſiæ intra ſpatium cannarum in dictis priuilegiis contentum. Et conſequenter ad dicta *eo tom. 4. verbo Monaſteria Regularium num. 33.* dicendum, quod quando ex tali mutatione ſeu tranſlatione Monaſterij, ſeu Eccleſiæ intra eandem ciuitatem vel oppidum de vno loco ad aliam, alij Eccleſiæ vel Monaſterio fit aliquod præiudicium, ſeu grauamen, tunc ſuffragantur dictæ Eccleſiæ, vel Monaſterio priuilegia prædicta, ita vt non poſſit fieri talis mutatio intra ſpatium cannarum contentum in dictis priuilegiis, ſecus verò ſi nullum præiudicium, aut grauamen de nouo illi fit. Colligo id primò, ex intentione Summorum Pontificum concedentium hæc priuilegia, ad quam præcipuè attendi debet in ipſorum explicatione, iuxta dicta ex variis iuribus *tom. 4. verbo Leges Regularium num. 36.* hæc autem intentio Pontificum ſine dubio ſolum eſt in huiuſmodi priuilegiis conſulere indemnitati, aut commodo illarum Religionum, quibus conceduntur. Secundò, quia in legum, & priuilegiorum interpretatione attendendum maximè eſt ad id, quod eſt veriſimile, voluntas enim hominis à veroſimili indagatur *l. non eſt veroſimile ff. de eo quod metus cauſa*, & qui arguit à veroſimili, arguit a ratione naturali cum ſimilitudo ſit cognata naturæ, & pro lege habeatur, Baldus *conſ. 180. num. 3. volum. 3.* Ordeadus *conſ. 13.* Atqui veroſimile valde eſt huiuſmodi priuilegia conceſſa ſolum eſſe Religionibus ad euitandum damnum ſeu nocumentum ipſarum, ergo ſolùm ſubſiſtunt dicta priuilegia ſubſiſtente hoc damno, ſeu nocumento. Tertiò, quia iuxta dicta eo verbo Leges Regularium *num. 37.* ex variis iuribus, & Doctoribus in legis, ſeu priuilegij explicatione maximè attenditur ad procemium, ſeu præfationem ipſius, in huiuſmodi autem priuilegiis, ipſorumque procemio denotatur concedi intuitu euitandi grauamen, ſeu præiudicium illorum Religioſorum, quibus conceduntur, vt patet ex illis verbis Clement. VI. in Bulla: *Ad ea libenter intendimus, ex quibus materia ſubmota grauaminis, quietis, & pacis vobis commodum procuretur.* Ergo, Vnde infero, quod cum S. Congregatio Epiſcoporum, & Regularium de anno 1643. Februarij 16. prohibuit ne Presbyteri ſæculares S. Caroli Borromæi, transferrent ſuam Eccleſiam in Ciuitate Neapolis ſitam prope Eccleſias Dominicanorum, Franciſcanorum & Theatinorum intra ſpatium centeſimum quadrageſimum cannarum, ideo id feciſſe, quia ex præfata tranſlatione detrimentum aliquod ſequeretur dictis Religioſis.

Circa clauſulam illam, *Et quiſcunque alias Eccleſiaſticas perſonas*, ad quas extendit Pontifex prohibitionem fundandi, ſeu habendi Monaſteria, ſeu Eccleſias intra ſpatium 140. cannarum prope domos noſtras, non ſolùm denotare Religioſos quoſcunque *vtriuſque ſexus*, vt Pontifex declarat, & Presbyteros, ſiue Regulares, ſiue ſæculares, vt per ſe patet, ſed etiam eos, qui ſolum clericali charactere ſunt inſigniti *cap. cum contingat de ætat. & qualitat.* & ibi Doctores. Rota in vna Veronenſi *penſionis* 23. Februar. 1600. coram Lancellotto, & in Ferrarienſi *penſionis* 14. Iunij 1624. coram Remboldo Barboſa *de Appel. verb. Iur. ſignific. appellat. 198. num. 13.* Denotat autem præcipuè collegium communitatem, ſeu vniuerſitatem dictarum perſonarum, quæ etiam in ſimili materia veniunt nomine perſonarum, prout ex iuribus, & Doctoribus affert Barboſa *ſuprà num. 9. 10. & 11.* 433

434 Notandum præterea, quod ſecluſis his, & aliis priuilegiis ſtando in iure communi Eccleſia non debet fundari in loco, qui præiudicet aliis iam primo conſtructis. *Canon. quacunque Canon. Eccleſia* 17. *quæſt.*1.*cap.*2.*de Eccleſ.ædific.Card.conſil.*8. *num.*13. Rota in vna Ciuitatenſi coram Seraphino *Conſtructionis Capellæ*, anno 1588. Quare priuilegia in iure communi fundantur, & ipſius ſunt explicatiua.

Circa §. 80.

435 TRia indulget Pontifex hoc loco Fratribus noſtris. Primum eſt, exemptio ab exactionibus nouis, & indebitis factis à quibuſcunque perſonis. Secundum eſt, libertas ſepulturæ in Eccleſiis noſtris. Tertium verò, quod bona temporalia noſtrarum Eccleſiarum, hortos videlicet, & ſyluas, quæ à laicis detinentur, authoritate Apoſtolica redimere, & ad Eccleſias reuocare poſſint.

436 Et quidem de primo ſatis dictum, videtur in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. Minorum *circa* §. 36. Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 23. *&* 34. & noſtro *circa* §. 46. & locis aliis ibi relatis. De ſecundo etiam plura dicta ſunt in ſuperioribus, & præſertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. *&* 43. Minorum *circa* §. 30. *&* 31. Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 23. *&* 24. & in hoc eodem Mari magno *circa* §. 46. *&* 57. aliiſque locis ibi relatis. De tertio quoque dixi in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini circa ſimile priuilegium ipſorum in §. 25. vbi nonnulla ſpectantia ad alienationem bonorum Regularium ipſis prohibitam dicta ſunt.

437 Nunc verò ſpecialiter addendum conceſſionem hanc, in qua Pontifex ſtatuit, vt Fratres noſtri poſſint hortos, & ſyluas ad eorum Eccleſias ſpectantes redimere de manu laicorum, à quibus detinentur, & ad Eccleſias reuocare; cui ſimilis alia habetur ex Innocent. IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullar. huius Ordinis in Innocent. IV. Bulla* 1. videri eſſe ius commune. Si enim laici vſurparunt talia bona, vtique ad reſtitutionem tenentur, & poſſunt ipſis ſpoliari. Prout colligitur *ex cap. nulli liceat in fin. c. prædia, cap. hac huius in fin. cap. in legibus, cap. quicunque militum cum ſequentibus c. de reb. c. cum deuotiſſimam* 12. *quæſt.* 2. *cap. qui oblationes* 2. *in fin.* 13. *quæſt.* 2. *cap. ſi quis Eccleſiam* 27. *q.* 4. Decianus *in tract. crim. lib.* 6. *cap.* 30. *&* 33. Petrus Gregorius *Syntagm. iur. lib.* 33. *cap.* 18. Tuſchus *tom.* 7. *litter. S. conſ.* 6. Barboſa *de iure Eccleſiaſtic. lib.* 3. *cap.* 29. *num.* 6. *& ſequent.* Si autem talia bona detinebantur à laicis, ſub prætextu venditionis, aut alterius contractus alienationis, cum id ſit iure communi vetitum 10. *quæſt.* 2. *per tot. cap. res in Epiſcopatu cap. diaconi cum multis ſequentibus* 12. *quæſt.* 2. & per totum titul. *de rebus Eccleſiæ non alienand.* & iure ciuili *l. alienat. verb. ff. de verbor. ſignificat. l. fin. C. de reb. alien. l.* 1. *C. de fun. dotal.* adeo quod talis contractus ſit ipſo iure irritus, & inualidus, ſi fiat ſine debita ſolemnitate iuxta plurium præſertim opinionem, quos refert, & ſequitur Bonacina *de contractibus diſputat.* 3. *quæſt.* 8. *punct.* 4. *numero* 10. *&* 20. fauet Burdonus *Reſolut.* 27. *numero* 33. *&* 35. ideo ſtando in ipſo iure communi talis contractus reſcindi poſſet, & prædicta bona Eccleſiæ redimi. Nihilominus, vt ſæpè diximus, ſolent Pontifices concedere ea, quæ iure communi ſunt conceſſa, ad maiorem ſecuritatem, & firmitatem.

Circa §. 81.

DVo prouidet Pontifex in hoc loco. Primum, ne 438
obeunte Generali aliquis ſubſtituatur, niſi electus à Fratribus, vel ſaltem, à maiori ipſorum parte, ſecundum Regulam, & Conſtitutiones Ordinis. Secundum, ne aliquis intra clauſuram noſtrorum locorum, rapinam, furtum, ſeu incendium facere, ſanguinem fundere, hominem temerè capere, vel interficere, ſeu violentiam aliquam exercere audeat.

Ex quibus primum habetur ad verbum in Mari 439
magno Eremitarum S. Auguſtini §. 26. ac in §. 7. huius Maris magni *cap.* 1. *Regul. Carmel.* quibus locis, & aliis ibi relatis ſufficienter de hoc puncto actum eſſe. De ſecundo verò etiam ad ſufficientiam etiam dixi *tom.* 2. *cap.* 19. *num.* 51. *& tom.* 4. *verbo Monaſteria Regularium, num.* 24. & quod attinet ad immunitatem reorum confugientium ad Eccleſias noſtras *tom.* 3. *verbo immunitas Eccleſiarum, & tom.* 4. *eo verbo Monaſteria Regularium, num.* 25. *&* 26. ac ſuprà in ſimili priuilegio Eremitarum S. Auguſt. in ipſorum Mari magno *circa* §. 17. *&* 29.

Aduertit vlterius circa ſecundum horum priui- 440
legiorum noſter Scholiaſtes, quod ex priuilegiis Prædicatorum, & Minorum, qui præſumpſerit Eccleſias, vel loca noſtra infringere, vel in eis violentiam damnabilem exercere, Papalem excommunicationem incurrit Papæ reſeruata. Sed de hoc puncto latè dixi. *tom.* 4. *verbo Monaſteria Regularium num.* 14. hæc, & alia priuilegia ad intentum referens. Quod etiam facit Ioannes de Cruce *in Epitome de ſtat. relig. lib.* 2. *cap.* 5. *dub.* 7. §. *ſi obiicias.*

Vide alia infra *circa* §. 83. & nota vtrumque pri- 441
uilegium adductum haberi etiam pro Fratribus S. Mariæ de Mercede ex Innocentio IV. *in Bullario huius Ordin. in Innocent. IV. Bulla* 1. imò illud de non exercenda rapina, furto, &c. intra clauſuram locorum noſtrorum eſt magis extenſum ſeu declaratum, ſiquidem additur, *ſeu grangiarum veſtrarum.* De quo *circa* §. 83.

Circa §. 82.

COnfirmantur hoc loco à Papa Sixto conformi- 442
ter ad conceſſiones ſuorum prædeceſſorum Nicolai IV. Bonifacij VIII. & Clem. IV. omnes libertates, indulgentiæ, peccatorum remiſſiones, & immunitates à ſuis prædeceſſoribus conceſſæ, ac libertates, exemptiones ſæcularium exactionum à Regibus vel Principibus indultæ, reſque omnes Fratribus noſtris rationabiliter conceſſæ.

Simile priuilegium habetur in Mari magno Ere- 444
mitarum S. Auguſt. §. 28. & pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordin. in Innocent. IV. Bulla* 1. *& in Innoc. VI. Bulla* 1. De quo plura dixi *eo* §. 28. Maris magni Eremitarum, vbi quid intelligatur per dictionem illam *rationabiliter*, & alia ad intentum.

Notat præterea noſter Scholiaſtes ſæpiùs relatus 445
huic conceſſioni de Confirmatione indulgentiarum non derogari per Bullam Pauli V. quæ incipit *Romanus Pontifex*, vbi reuocantur omnes indulgentiæ Religionibus conceſſæ, quia ſolùm reuocantur illæ, quæ Religioſis ipſis conceſſæ fuerunt, vt declarauit S. Congregatio apud Naldum *in Summ. verbo Indulgentia, num.* 16. Vult dicere iſte Author per reuocationem illam à Paulo V. factam non reuocari Indulgentias locales conceſſas Eccleſiis noſtris, aut illas viſitantibus, ſed tantum perſonales Fratribus conceſſas. De quo latè dixi *tom.* 1. *cap.* 3. *n.* 19. *& tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares, n.* 8.

Quid

445 Quid nomine *actionum* intelligatur, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. & in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 34. Quomodo etiam Principes ſæculares poſſint priuilegia, & immunitates Religioſis concedere, & in qua materia, dixi in eodem Mari magno Eremitarum *circa* §. 5.

Circa §. 83.

446 EST hoc priuilegium ampliatiuum alterius, de quo in §. 81. Quia etenim ibi ſtatuit hic Pontifex, vt infrà clauſuras noſtrorũ locorum nullus rapinam, ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, aut violentiam aliquam exercere auderet, ideo in hoc loco ampliando, quod dixerat, ſtatuit, vt nulli omnino hominum liceat perturbare prædictas domos poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, ſeu vexationibus fatigari, ita vt omnia integrè conſeruentur pro vſibus eorum, quibus conceſſa ſunt, *ſalua* (inquit Pontifex) *Sedis Apoſtolica authoritate, & Diœceſanorum Epiſcoporum Canonica iuſtitia in præſentibus litteris declarata.*

447 Circa quæ nota ſimile prorſus priuilegium haberi in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini §. 29. & pro Fratribus S. Mariæ de Mercede ex Innocentio IV. *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla* 1. Nota etiam, quod iuxta dicta eo §. 29. quibus etiam conſonant dicta *circa* §. 80. priuilegium hoc eſt conforme iuri communi, ſiquidem in eo pluribus pœnis impoſitis prohibetur inuaſio, ſeu vſurpatio bonorum Eccleſiaſticorum. Eſt etiam conforme aliis priuilegiis Summorum Pontificum, de quibus in ſuperioribus dictum eſt, quibus ſe conſtituunt Protectores bonorum noſtri Ordinis, & aliorum, dum ea ſub ſua protectione ſuſcipiunt, proptereà enim ea tuetur, & defendit, vt ſubindicat Seraphinus Freitas *in Scholiis ad dictam Bullam Innocent. IV. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede* §. *hac autem exemptio.* Quare autem Pontifex addiderit clauſulam illam *Salua Sedis Apoſtolicæ authoritate*, dictum eſt loco relato ex Mari magno Eremitarum S. Auguſtini.

448 Notat prætereà relatus Freitas loco adducto ex Bullario Fratrum Ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede §. *quaſcunque poſſeſſiones* ex hoc priuilegio ſequi præfatas domos, earumque bona ſic confirmari, vt habeant cauſam præſcribendi tempus legitimum. Ex Rebuff. *de decimis q.* 13. *n.* 90. *cum ſequentibus.* Quod eſt, quid minimum, & planius reſpectu Religioſorum qui bona fide, & illo titulo poſſident. Maſcardus *concl.* a 25. *n.* 12. Sed de hoc alibi.

449 Maximè nota, quod quamvis in hoc noſtro priuilegio, ſicut neque in alio relato pro Eremitis Sancti Auguſtini fiat mentio de grangiis Fratrum, ea tamen fit, vt dixi *circa* §. 81. in conceſſione Innocentij Quarti facta Fratribus S. Mariæ de Mercede, ita vt ex vi huius priuilegij grangiæ dictorum Fratrum, & noſtrorum ac aliorum, qui cum illis communicationem priuilegiorum habent, liberæ eſſe debeant à rapina, furto, ignis appoſitione, ſanguinis effuſione, hominis captione, vel interfectione, ſeu violentia. Quod notandum eſt pro iis, quæ dixi *tom.* 4. *verbo Monaſteria Regularium, num.* 25. circa immunitatem, quam Peregrinus, Portellus, & Bordonus tribuunt huiuſmodi grangiis Religioſorum. Eſt etiam ad intentum priuilegium aliud Eugenij Quarti, quod ex Compendio Ciſtercienſium *titulo gratia* §. 2. refert Ioannes de Cruce *in Epitome lib.* 2. *cap.* 5. *dub.* 7. §. *ſi obiicias*, vbi Pontifex ſtatuit Ciſtercienſium grangias, ſicut Eccleſiarum atria à prauorum hominum incurſu & violentia debere eſſe liberas, & quietas, ita vt in eis nemo poſſit hominem capere, ſpolium, aut rapinam exercere, quod ſtatuit Pontifex in virtute Spiritus ſancti. Notat tamen idem Ioannes à Cruce ſuprà dictas grangias inter loca Religioſorum computari. Ex quo magis confirmantur ea, quæ diximus, & ex eo colligitur nomine *locorum noſtrorum*, quibus vtitur Pontifex in priuilegio relato §. 81. & nomine domorum, ſeu poſſeſſionum, quibus vtitur in hoc priuilegio comprehendi dictas grangias.

Circa præceptum verò de non perturbando, auferendo, aut retinendo poſſeſſiones noſtras nota, quod quamvis in hoc loco nulla pœna contra id facientes ab hoc Pontifice ſtatuatur: nihilominus, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 19. *n.* 51. *& tom.* 3. *verbo bona Regularium num.* 9. conſtat contra ſic facientes impoſitam eſſe excommunicationem Papalem. De quo etiam Hieronymus Rodriguez *in Compendio reſol.* 17. *n.* 8. Notat etiam inferius §. *quoad tria*, ſic facientes incurrere poſſe excommunicationem in Bulla in Cœna Domini latam contra ſurripientes bona Eccleſiæ. Quod etiam animaduertit Portellus *in dubiis Regularium verbo bona in additionibus n.* 2. 450

Circa §. 84.

COntinetur hoc loco ampliſſimum priuilegium circa receptionem perſonarum, vtriuſque ſexus ad habitum Regularem, ac Regulam Ordinis adinſtar Tertiariorum, ſeu Tertiariarum Ordinum Minorum, Prædicatorum, & Eremitarum Sancti Auguſt. cum ampliſſima etiam communicatione priuilegiorum Ordinis. De qua materia, quia latiſſimè dictum eſt *tom.* 2. *cap.* 14. *& tom.* 4. *verbo Tertiarij, & Tertiaria*, & in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 8. ac in hoc eodem Mari magno *circa* §. 47. *&* 48. ideo in præſenti ſolum notanda, quæ Reuerendiſſimus Theodorus Stratius noſtri Ordinis Generalis in opuſculo *Tertiariis noſtri Ordinis* circa habitum, & Regulam Ordinis illis concedenda, iuxta hoc priuilegium, ſcripſit, ea in hoc loco de verbo ad verbum referendo. 451

Forma habitus Tertiariarum.

HAbebunt igitur Sorores noſtri Tertij Ordinis tunicam ex humili lana coloris griſei, vel ad nigredinem tendentis ad talos vſque deſcendentem, ſine filis de ſerico, tum in manicis, tum in collo, vel alibi, eiuſdem formæ cuius eſt tunica ipſorum Fratrum, vel Monialium in clauſura degentium, eſſeque debent accinctæ ſuper tunica zona de corio nigro ad latitudinem duorum digitorum per tranſuerſum, & non artificiali colore colorata, nec munita, vel ferrata oſſe quocunque, aut fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi parum poterit eſſe de oſſe nigro. 452

Quoad ſcapulare ſeu patientiam in Decreto Congregationis Epiſcoporum, & Regularium præcipitur omnibus Tertiarij cuiuſcunque Ordinis, vt ſe abſtineant à patientia. Cæterum, quia eſt ſententia noſtra Regularis habitus non ſolùm tunica, ſed etiam ſcapulare, vt obſeruetur dictum Decretum, & ſimul noſtræ Sorores Tertiariæ habitum noſtrum Regularem integrum geſtent quoad eſſentialia, habebunt ſcapulare ſub tunica, vt regulariter deferunt Conſorores Sodalitatis ſcapularis, vel etiam ſuper tunica, modo apparenter ſit diſſimile illi, quod geſtant Moniales clauſtrales, iſtud enim ſolum cenſemus fuiſſe Tertiariis à S. Congregatione prohibitum non tamen ob id noſtra intentio eſt reprobare conſuetudinem, ſi in aliquibus locis permiſſa, & tole-

tantia Ordinatiorum poſt dictum decretum Congregationis ſit legitimè introducta, quod mulieres Tertiariæ deferant ſcapulare ſicut prius.

Interdicit etiam illis prædictum Decretum, ne vtantur velo ſuper caput, quod *Superiorum* vocant, & pectorale, quod vulgo *Sottogolla* nuncupatur. Cæterum non eſt credendum, quod Sacra Congregatio illis prohibeat velum, quod geſtare ſolent in capite aliæ mulieres honeſtæ, cum eas Apoſtolus hortetur ingredi Eccleſias capite velato propter Angelos. Exiſtimandum igitur eſt Sacram Congregationem Sororibus Tertiariis prohibere vſum illius veli, quod eſt proprium Monialium clauſarum. Deferre igitur poterunt Tertiariæ noſtræ velum album, quod geſtant aliæ mulieres honeſtæ ex ſimplici tela, nullo artificio laboratum, quod totum caput vſque ad frontem, aures, & ſpatulas cooperiat.

Quoad cappam autem, ſiue chlamydem, licet nos cenſeamus eam non eſſe de eſſentia noſtri Regularis habitus, alioquin ſicut nos tenemur ſemper deferre totum noſtrum habitum integrum, etiam teneremur ſemper deferre cappam, & nihilominus noſtræ Conſtitutiones nos non obligant deferre cappam, niſi extra Conuentum, & in choro, atque in Eccleſia in nonnullis diebus feſtis; Eſt nihilominus de eius ornamento, & de integritate; quare noſtræ Tertiariæ extra ſuas domos in Ciuitatibus, Caſtris, & locis habitatis, & præſertim in Eccleſia deferent chlamydem albi coloris ad formam non cappæ Fratrum, ſed mantelli aliarum mulierum, qua caput, & corpus totum decenter cooperiant. Et quia in nonnullis locis vſus obtinuit, quod noſtræ Sorores Tertiariæ vtantur chlamyde coloris nigri, talem vſum non reprobamus, ſubuculas lineas habere poterunt, collum tamen earum non habebunt apparens, & reuolutum ad collum tunicæ, niſi fuerit laneum Denique in buſis, calceamentis, & cæteris omnem humanam vanitatem ſecabunt.

Pro Regula autem ipſarum hæc habet idem Reuerendiſſimus Stratius *in d. Opuſculo c. 6.*

Regula, & modus viuendi Sororum Tertij Ordinis Carmelitarum, ſeu de earum obligationibus à Reuerendiſſ. Theodoro Stratio Generali edita.

453 QVia Superior Religionis, ſicut ex indulto Sixti Quarti patet, poteſt Sororibus noſtris Tertiariis præſcribere habitum Regularem, poteſt etiam eiſdem tradere Regulam Ordinis, ſecundum quod earum ſtatui, conditioni, & ſaluti conueniens, & expediens viſum fuerit, in præſenti capite aſſignabimus illis infraſcriptam Regulam, & modum viuendi.

In primis ſtudeant promiſſam obedientiam, & caſtitatem operis veritate ſeruare, & continuo habitum Regularem deferant, etiam noctis tempore, ſaltem ipſum ſcapulare, ſeu patientiam. Quotidie accedant ad Eccleſiam ad audiendam Miſſam, & etiamſi commodè poterunt, ad audienda Diuina Officia, & dum Miſſa celebratur, & Diuinum Officium cantatur, ſilentium ſeruare ſtudeant, Miſſæque, ac diuino Officio intendant, niſi ex aliqua ſpeciali occurrente neceſſitate ſilenter loquantur. Et quia *in multiloquio non deeſt peccatum*, & *qui inconſideratus eſt ad loquendum, ſentiet mala*, vt dicit Scriptura, & Dominus in Euangelio, *De omni verbo otioſo quod loquuti fuerint homines, reddent rationem de eo in die iudicij*; faciat vnaquæque Soror ſtateram verbis ſuis; & fræna rectas ori ſuo, ne fortè labatur, & cadat in lingua, & inſanabilis caſus eius ſit ad mortem.

Dicant quotidiè ad honorem Beatæ Mariæ ſemper Virginis omnes horas canonicas, niſi infirmitate impediantur, videlicet in Vigiliis, ſeu Matutinis vigintiquinque vicibus *Pater noſter*, & *Aue Maria*, exceptis Dominicis, & ſolemnibus diebus, in quibus dictum numerum multiplicare debent, dicendo quinquaginta vicibus *Pater noſter*, & *Aue Maria*, & ſepties eaſdem Orationes dicant in Laudibus, Prima, Tertia, Sexta, & Nona, & in Completorio; & in Veſperis quindecies. Pro benedictione menſæ dicant vnum *Pater noſter*, & vnum *Aue Maria*; & cum ſurgunt à menſa, dicant ſimiliter vnum *Pater noſter*, & vnum *Aue Maria*, pro gratiarum actione.

Omnes in ſingulis feſtis Beatæ Virginis, necnon in feſtis Natiuitatis Domini, Reſurrectionis ipſius, Pentecoſtes, Corporis Chriſti, & Omnium Sanctorum peccata ſua confiteantur diligenter, & Euchariſtiæ Sacramentum ſtudeant deuotè recipere; niſi forſan ex aliqua rationabili cauſa alicui ex ipſis à ſuis Confeſſoribus ſit interdictum. Quæ autem ex deuotione ſua ſæpius voluerint communicare infra annum petita, & obtenta à Prælato licentia deuotionem ſuam cum Dei benedictione poterunt executioni mandare.

Ieiunabunt non ſolùm ieiunia ab Eccleſia inſtituta, & præcepta; ſed etiam per totum Aduentum in omnibus Vigiliis B. Virginis, & ab Exaltatione Sanctæ Crucis vſque ad Paſcha Reſurrectionis, Feria quarta, Sexta, Sabbato, & octaua Reſurrectionis, vſque ad Exaltationem Sanctæ Crucis in omni Feria ſexta; & abſtinebunt ab eſu carnium in omni Feria quarta, & Sabbato, & ſi voluerint amplius ieiunare, ſeu auſteritatem aliam facere, poterunt, habita licentia à ſuo Prælato, vel de conſilio Confeſſaria diſcreti.

Quia honeſtati mulierum eſt valde oppoſitum, quod per vrbes, & plateas, locaque publica vagentur non exeant Sorores è ſuis domibus, niſi rarò, & ſi iuniores, nunquam ſolæ, ſed cum aliqua muliere graui ſociatæ: vagos, curioſóſque diſcurſus per loca publica fugiant, ad nuptias, & choræas, ſiue ad diſſoluta, & mundana conuiuia, ſiue ad vana ſpectacula non accedant. De Ciuitate, Caſtro, aut Terra, vbi habitant, cauſa peregrinationis non exeant, abſque ſpeciali licentia Prælati. Omnes in Domino ſe mutuò diligant, & corde; ſeque viciſſim adiuuent in attinentibus ad animæ ſalutem, quare ſi vna animaduerterit alteram eſſe negligentem, & deficere in mandatis Dei, & obſeruantia Regulæ, & præſertim, ſi in ea die deprehenderit actionem aliquam, quæ puritatem caſtitatis commaculare poſſit, eam corripiat media charitate, & ſi expediens iudicauerit, Prælatum, ſeu Prioriſſam admonebit, quo ab eis de opportuno remedio prouideatur.

Si aliqua conuincatur (quod abſit) vel publicè diffametur de peccato contra votum caſtitatis, vel ita licentiosè viuat, quod volenter ſuſpecta reddatur, ſtatim per Superiorem habitu Regulari priuabitur, & extra fraternitatem ponetur. Quando continget aliquam ex Sororibus ex hac vita emigrare, cæteris in eadem Ciuitate, vel Terra exiſtentibus nuncietur per Superiorem, vel Prioriſſam, vt ſingulæ curent intereſſe defunctæ exequiis, à quibus non recedant, donec corpus Sepulturæ traditum ſit, & pro illius anima omnes dicant ſemel officium vnius diei feſti, videlicet centum ſeptem *Pater noſter*, & totidem *Aue Maria*, addendo in fine cuiuſlibet *Requiem æternam*, &c. ſimiliter in octaua immediatè diem Sepulturæ ſequenti iterum dicant centum ſeptem

Pater

Pater noſter, & totidem *Aue Maria*, cum *Requiem æternam* in fine cuiuſlibet, & denique ſemel in anno celebrare faciant tres Miſſas pro omnibus Sororibus tam viuis, quam defunctis. Et licet per ſua priuilegia ſint exemptæ à iuriſdictione Ordinarij loci, vt infra videbimus; nihilominus Eccleſias, quarum Parochianæ exiſtunt, iuxta Canonicas ſanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione ſtudeant viſitare, & Eccleſiarum ſuarum Prælatos, videlicet Epiſcopos; & inferiores ſumme reuereantur, ipſorumque iura abſque omni diminutione, & fideliter eis ſoluant, & hoc tam in decimis, quam in oblationibus alias quomodolibet conſuetis.

Facere debent Sorores ſemper aliquid operis imitando Pauli Apoſtoli magiſterium pariter, & exemplum, qui poſitus, & datus à Deo Prædicator, & Doctor gentium in fide, & veritate, quem ſequendo non poſſumus errare die, ac nocte operabatur, & laborabat manibus ſuis, quo Diabolus eas ſemper inueniat occupatas, & ne ea otioſitate valeat inuenire aliquem aditum intrandi ad earum animas.

Debitum exhibeant honorem ſuo Superiori, & Prioriſſæ, illiſque humiliter obediant, in Priore Chriſtum, & in Prioriſſam Beatam Virginem cogitantes, ita vt cum Superiorem, & Prioriſſam audiunt, ſe audire exiſtiment ipſum Chriſtum Dominum, & B. Virginem, qui non veniant in iudicium de contemptu, ſed de obedientia in vitæ æternæ mercedem. Ea quæ inſtituta fuerit Prioriſſa, illud ſemper habeat in mente, & ſeruet in opere, quod Dominus ait in Euangelio: *Quicunque voluerit inter vos primus eſſe, erit miniſter veſter.*

Omnia, & ſingula in præſenti Regula ſunt conſilia ad facilius ſaluandas animas viatorum, & nulla ſunt obligatoria ad peccatum mortale, niſi Eccleſiaſtico, vel Diuino iure aliqua, alias eſſet obligata, tenentur tamen ſub mortali ad obſeruandum votum caſtitatis, ſiue Virginalis, ſiue Vidualis, & ad obediendum ſuo Prælato illis præcipienti in virtute S. Obedientiæ de attinentibus ad Regulam.

Hæc breuiter ſcripſimus Tertiariis noſtris conuerſationis earum formulam ſtatuentes ſecundum quam viuere debeant, ſi qua autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum redierit reddet ei, vtetur tamen diſcretione, quæ eſt virtutum moderatrix.

Finis Regulæ Tertiariarum.

454 Pro Tertiariis autem viris hæc ſtatuit idem Reuerendiſſimus Stratius *in d. Opuſculo cap.* 11.

De Fratribus Tertij Ordinis Carmelitarum.

LIcet Sacra Epiſcoporum, & Regularium Congregatio mulieribus admittendis ad habitum Tertij Ordinis præſcripſerit ætatem, veſtitum, & nonnullas alias conditiones, de viris nihilominus nihil ſtatuit. Quare ipſi ad habitum noſtri Tertij Ordinis, nulla requiſita Ordinarij loci licentia, admitti poſſunt in quacunque ætate ſint conſtituti, non conuenit tamen, vt admittantur iuniores quatuordecim annis, debent etiam eſſe probæ, & laudabilis vitæ & ex parentibus honeſtis, & bonæ famæ procreati, de hæreſi nullatenus ſuſpecti, quinimo veritatis Catholicæ fidei iuxta ſuum modulum æmulantes, & zelatores, habereque debent de proprio, vnde viuant, vel ſaltem aliquam exercere artem pro victu, & veſtitu ſibi comparando, non vilem, & abiectam ſecundum patriæ exiſtimationem.

Geſtare debent habitum noſtrum Regularem, ſecundum tamen, quod decet eorum ſtatum, & conditionem, & iam vſus obtinuit, veſtimenta, & mantellum ſint quoad formam, quibus vtuntur aliæ perſonæ ſæculares, & quoad colorem, vt Fratres noſtri, & quoad materiam, eorum indumenta non debent in valore pretioſitatem prætendere, quapropter erunt ex lana, ſimpliciterque cenſura, abſque omni ornamento ſerico, vel alio prophanitatem redolente, niſi cum aliquo ob magnam eius nobilitatem pretioſitate per Superiorem fuerit diſpenſatum. Tenentur etiam continuò deferre ſcapulare, vel ſupra, vt Fratres, vel ſubtus veſtes, ſicut eis placuerit, & vſus fuerit in locis, nec illud tempore noctis dimittere, & tandem deponere debent, iuxta Diui Petri Apoſtolorum Principis ſalubre conſilium, omnia vana huius ſæculi ornamenta.

Quoad Regulam Fratres noſtri Tertiarij tenentur ſeruare Regulam à nobis traditam pro Sororibus, exceptis iis, quæ propriè ſpectant ad ſtatum mulierum, & ſine obligatione ſimiliter ad vllam culpam, niſi ipſi veniant contra votum Caſtitatis, vel Obedientiæ, vt etiam dictum eſt de Sororibus.

Adiungit præterea idem Reuerendiſſimus alia, 455
quæ ſpectant ad priuilegia iam Tertiariarum, quam Tertiariorum, quæ nos omittimus, quia de ipſis ſufficienter dictum eſt locis relatis ex 2. 4. *tom.* Alia etiam habes infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 25. & 26. dum eſt ſermo de Regula Tertiariorum, & Tertiariarum huius Religionis à Martino V. approbata. Et ſpecialiter quod ius conferendi habitum huiuſmodi Tertiariis non pertineat ad ipſos, ſed ad Prælatos Ordinis, deciſum eſt à Rota in duplici deciſione Vliſſiponenſi *Iuris conferendi habitum* coram Pirouano 25. Maij. & 17. Septembris 1635. in cauſa Tertiariorum Ordinis S. Franciſci. Maximè verò ex alia eiuſdem tituli coram Merlino 23. Iunij 1636. vbi non ſolùm idem deciditur, ſed etiam Dominicanos, Carmelitas, Auguſtinianos, & Minimos poſſe recipere, & conferre habitum Tertiatus, conformiter etiam ad decretum, ſeu declarationem S. Congreg. Concilij.

Circa §. 85.

DEcernit hoc loco Pontifex, vt Prior Generalis 456
per ſe ſolum, Prouinciales verò in Capitulis Prouincialibus cum Diffinitoribus poſſint Fratribus idoneis, prædicandi, & audiendi confeſſiones officia authoritate Apoſtolica committere. Item quod Lectores ſecundum Ordinis Conſtitutiones in domibus noſtris conſtituti legere poſſint in facultate Theologica, aliis locis exceptis, in quibus ſtudia generalia vigent.

Quod priuilegium, quod attinet ad concionato- 457
res, ea dictis in Mari magno Minorum *circa* §. 5. vbi ſimile priuilegium habetur, conſtat eſſe moderatum à Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 2. *& ſeſſ.* 24. *c.* 4. ita vt his temporibus non poſſint Religioſi prædicare extra ſuas Eccleſias ſine licentia Epiſcoporum; neque in ſuis Eccleſiis ſine benedictione ab eis petita aut ipſis contradicentibus. De qua materia latè dixi ſæpius, ſcilicet *tom.* 1. *c.* 20. *& tom.* 2. *c.* 1. *n.* 17. *& t.* 3. *verbo Concionari, & Concionator Regularis*, ac ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 5. relatum. Notat autem circa illud Scholiaſtes noſter, quod quamuis in hoc priuilegio ſolum concedatur facultas approbandi pro Concionandi munere Sacerdotes, nihilominus ex priuilegio conceſſo Societati Ieſu poſſunt Regulares prædicare etiamſi non ſint Ordinis Sacri, & prædicatores itinerantes ſemel approbati poſſunt vbique prædicare non contradicente parocho. Sed de primo dixi *tom.* 3. *verbo Concionatori, & Concionator Regularis num.* 5. & de ſecundo *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 4.

Modo autem ſpecialiter notanda illa clauſula *Au-* 458
thoritate

Digitized by Google

thoritate Apoſtolica, quæ habetur in hoc priuilegio, & in alio ſimili Eremitarum S. Auguſtini in ipſorum Mari magno §. 1. ex ea enim colligitur Concionatores a Religione deſignatos exercere poſſe hoc munus ex Papæ authoritate, ac per conſequens illud eſſe firmius, & ſolidius; ita vt illud exercere in propriis Eccleſiis poſſint etiam contradicente Epiſcopo; ſi ſine rationabili cauſa contradicat, ſecus autem ſi cum rationali cauſa id faciat, puta, quia ipſe vult prædicare, aut quod coram ipſo ſolemniter prædicetur, iuxta dicta non ſolum *circa* §. 5. Maris magni Minorum, ſed etiam *tom. 3. verbo Concionator Regularis num. 6.* ex Rodriguez, Miranda, Tamburino, & Nonatio, quos ſequitur Barboſa *in Collectaneis Doctorum in Concil. Trident. ſeſſ. 5. de reformat. c. 2.* & imitatur alter Rodriguez *in Compend. Reſol.* 112 *n.* 2. pluribus aliis relatis, dicenſque ita declaratum eſſe in quodam Capitulo Generali ſui Ordinis. Quo etiam ſenſu, & iuxta eandem explicationem intelligi debet Conſtitutio Greg. XV. quam retuli *tom. 1. cap.* 20. *n.* 3. vbi Pontifex ſtatuit, quod Epiſcopus tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus habeat auctoritatem coërcendi, ac puniendi quoſcunque exemptos tam ſæculares, quam Regulares, qui in alienis Eccleſiis, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia, & in Eccleſiis ſuis, aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente, prædicare præſumpſerint. Intelligi namque debet, quantum attinet ad contradictionem Epiſcopi, modo dicto, ſcilicet propter rationabilem cauſam, verbi gratia, illam aſſignatam, Bordonus *Reſol. 7. num.* 18. & 21. Ad quod conſonat declaratio Vrbani VIII. per ſuas litteras in forma Breuis directas ad Eminentiſſimum Cardinalem Sandoual Epiſcopum Giennenſem ſub datis 30. Ianuarij 1629. quas refert Barboſa *ſupra in Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reformat. cap. 4. num.* 23. & quæ ſic habent. *Ad hæc, quod in eiſdem præinſertis litteris dicitur, Regulares non poſſe verbum Dei prædicare ſine Epiſcopi licentia, id locum ſibi vendicare in iis tantum Eccleſiis, quæ ſui Ordinis non ſunt, cum in aliis Eccleſiis ſui Ordinis ſufficiat Epiſcopi benedictio petita, licet non obtenta, ita tamen, vt ſi Epiſcopus non modo benedictionem ſimpliciter non conceſſerit, verum etiam Regularibus prohibuerit quominus prædicent, tunc illo contradicente, in ſui quidem Ordinis Eccleſiis liceat illis prædicare, quemadmodum S. Trid. Concil. decretis ſalubriter eſt cautum. Quod ſi Regulares ſiue in Confeſſionibus audiendis, ſiue in prædicando aduerſus ea, quæ ſuperius declarauimus, quoquomodo deliquerint, in vim earundem præinſertarum litterarum ab Epiſcopo Giennen. coërceri, & puniri poſſunt etiam cenſuris Eccleſiaſticis*, &c.

459 Quod attinet etiam ad confeſſarios, id eſt limitatum à Concil. Trident. *ſeſſ. 23. cap.* 15. vbi cum reuocatione priuilegiorum, & conſuetudinum immemorabilium ſtatuitur, illum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſæcularium etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficium, aut per Epiſcopos per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, idoneus iudicetur. De qua materia latè egi *tom. 1. cap. 19. & tom. 3. verb. Confeſſarius Regularium*, ac ſupra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 1. Vbi & ſpecialiter an in caſu raro quo Epiſcopi ſine iuſta cauſa negauerint Religioſis facultatem ad audiendum confeſſiones ſæcularium, poſſint id facere ſine ipſorum approbatione, prout tenent plures authores ibi relati, quibus maximè fauet clauſula illa *Authoritate Apoſtolica*, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio, iuxta dicta *ſub*. Pro quo nota, quod quamuis hoc, & ſimilia priuilegia reuocata ſint, vt dixi, à Concil. Trid. eſt tamen magna controuerſia an etiam reuocata ſit per idem Concil. Clem. *Dudum de Sepultur.* quam retuli ſupra loco relato ex Mari magno Eremit. S. Auguſt. vbi etiam Authores id affirmantes, & negantes adduxi. Etſi autem in d. Clementina ſolum ſit ſermo de Prædicatoribus, & Minoribus, nihilominus illa extenſa eſt ad Auguſt. a Bonifacio VIII. & ad Carmelitas a Ioanne XXII. imò ad vtroſque ab ipſo Ioanne XXII. in Extrauaganti *Frequentes de iudiciis*, ita vt ſicut priuilegia d. Clementinæ competunt iure communi Prædicatoribus & Minoribus, ſic etiam iure communi competant Auguſtinianis, & Carmelitis, iuxta dicta *circa* § 11. huius Maris magni de Ioanne de Cruce, & Scholiaſte noſtro contra Nauarrum, & vtrumque Rodriguez, de quo in hac re non bene loquuntur.

De alio etiam priuilegio, ſcilicet facultate inſti- 460
tuendi lectores, qui in Conuentibus Sacram Theologiam legere poſſint, dictum eſt ſupra circa ſimile priuilegium Prædicatorum, & Minorum in ipſorum Mari magno §. 4. Vide etiam dicta *tom. 3. verbo Gradus, & graduati, & tom. 4. verbo Lectio quoad Regulares*, & Bullam Calliſti III. de qua ſupra in hoc Mari magno § 12. & quæ circa illam diximus. Maximè etiam quandam ſacræ Rotæ deciſionem in vna Cracouien. *Iuris legendi* coram Ghiſleſio 3. Decembris 1629. vbi conformiter ad alias ſententias Rotales pronunciatum eſt Rectori, ac Partibus, & Præceptoribus, ſeu Profeſſoribus Societatis Ieſu, licuiſſe, & licere in eorum Collegio Craconienſi vltra humaniores litteras publicè, ac libere legere etiam liberales artes, Theologiam, & alias facultates, quibus ad dictum Collegium accedentibus iuxta formam priuilegiorum eidem Societati conceſſorum; ac Vniuerſitati ſtudij generalis eiuſdem ciuitatis non licuiſſe, neque licere impedire illos in hoc munere. Vbi etiam plura ad hoc, & ſimilia priuilegia pertinentia.

Circa §. 86.

HOc priuilegium declaratiuum eſt præcedentis, 461
quod enim in præcedenti dictum eſt circa facultatem conceſſam Prouincialibus in Capitulis Prouincialibus ſimul cum Definitoribus, ad inſtituendum Concionatores, in hoc priuilegio declaratur id etiam concedi non obſtante, quod in Conſtitutionibus noſtris hæc facultas ſolum ſit conceſſa Generali. Simile priuilegium extat in Mari magno Minorum §. 5. vbi, & locis ibi relatis, ac *circa* §. præcedentem de eo dixi.

Nunc ſpecialiter notandum non conſtare, quæ 462
nam Ordinis Conſtitutiones ſint iſtæ, de quibus Pontifex dicit, quod ex illis habeatur, quod non liceat alicui Fratri noſtro prædicare niſi à Generali examinatus, & approbatus fuerit Nam in Conſtitutionibus Sorethanis, quæ tempore huius Pontificis erant in vſu Religionis, non erat talis limitatio ſolum pro Generali. In ipſis enim *p. 1. c. 9. num.* 7. ſic dicebat. *Nullus Frater prædicare præſumat niſi à Priore Generali, vel Capitulo Prouinciali examinatus fuerit, & licentiatus, ſub Pœna carceris infligenda.* Sed credo dicendum in prædictis Conſtitutionibus Sorethanis, vt à Generali Soretho editæ fuerunt, non fuiſſe illam clauſulam, *vel Cap. Prouinciali*, ſed ipſam additam fuiſſe in Capit. Generali Venetiarum anno 1524. ſub Generali Nicolao Audet conformiter ad Breue Clementis VII. In iſto enim capite præfatæ conſtitutiones Sorethanæ correctæ, emendatæ fuerunt, prout patet ex Conſtitutionibus Audet in titulo ipſarum, & Epiſtola ipſius in principio illarum poſita. Quid autem in Ordine noſtro in aliis Conſtitutionibus poſterioribus circa Concionatores habeatur, ſic damus. In Conſtitutionibus Cafardi *parte*

prima

prima cap. 10. num. 7. hæc ſunt. *Item nullus Frater prædicare præſumat, niſi à Priore Generali, vel Prouinciali, rigoroſe de vita, moribus, & ſcientia examinatus fuerit, approbatus, & licentiatus, & niſi à Reuerendiſſimo Ordinario benedictionem perſonaliter, ſiue licentiā (ſecundum Decreta Sacri Concilij Tridentini) petieris, vel obtinueris, ſub pœnas carceris infligenda.* In Conſtitutionibus autem nouiſſimis Gregorij Canalis *p. 1. c. 10. n. 7.* ſic habetur declarando præcedentes. *Item nullus Frater prædicare præſumat, niſi à Priore Generali, vel Prouinciali, rigoroſè de vita, moribus, & ſcientia examinatus fuerit, approbatus, & licentiatus: & niſi à Reuerendiſſimo Ordinario benedictionem perſonaliter in Eccleſiis noſtri Ordinis, in aliàs vero, niſi eiuſdem Reuerendiſſimi Ordinarij licentiam (ſecundum Decreta Sacri Concilij Tridentini) petierit, & obtinuerit, ſub pœna carceris infligenda.*

Circa §. 87.

463 AMpliat hoc loco Pontifex Sixtus conceſſiones Ordini noſtro factas à Clemente IV. & 37. ita ſcilicet, vt poſſint Fratres, tam in locis, & Oratoriis ſuis, quam in aliis dicentibus, non ſolùm coram Prælatis Principibus, & Magnatibus; ſed etiam coram quibuſcunque perſonis cum altari portatili Miſſas, & diuina officiā celebrare, & in locis publicis populo prædicare, abſque Eccleſiæ Parochialis præiudicio, quod Pontifex declarat ſolum conſiſtere in decimis, & primitiis, quæ à laicis ſolent clericis exhiberi.

464 Circa quam conceſſionem, præter notata ſuperius circa alia priuilegia de eadem materia, ſcilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 9 & 39. & in Mari magno Minorum *circa* §. 7. & 39. ac ſupra in hoc eodem Mari magno *circa* §. 36. & 37. ac aliis locis ibi relatis, notandum etiam eſt id quod Pontifex declarat in hoc priuilegio circa iura parochialium Eccleſiarum, etſi enim Clemens IV. in priuilegio hic relato, quod habetur ſub §. 36. dixerit ea conſiſtere in oblationibus, decimis, & primitiis, nihilominus Sixtus in hoc priuilegio dicit duntaxat conſiſtere in decimis, & primitiis nulla facta mentione de oblationibus. Et ita praxi, & conſuetudine obſeruatur. Omnes enim oblationes datæ Regularibus inter Miſſarum ſolemnia, vbicunque illa celebrant, ipſis cedunt, non parochis. De quo latè dixi *tom. 4. verbo Oblatio facta Regularibus*, præſertim *num. 2.* tum ex iure communi *cap. 1. de ſtat. Monachor. cap. nimis iniqua de exceſſibus Prælat.* tum ex priuilegio Bonifac. VIII. pro Ciſtercienſibus, tum etiam ex declarationibus Sacræ Congregationis. De quo nouiſſimè Barb. *in Summa Apoſtolicarum deciſ. verbo Oblatio num. 3.* Adde etiam Bonifacium IX. conceſſiſſe Fratribus Prædicatoribus, quod nullus illis prohibeat oblationes in Miſſis recipere ſub pœna excommunicationis Papæ reſeruata. Corduba *in Annotationibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo Eleemoſyna §. quoad* §. 9. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut. 59. in fin.* poſt alterum Rodriguez, referens etiam Vvaldenſem noſtrum, Caſtrum, & Sanchez. Vide dicenda *infra n. 503.*

465 Notat vlterius Scholiaſtes noſter, litem eſſe inter Doctores an hoc priuilegium de celebrando coram quibuſcunque perſonis cum altari portatili ſit reuocatum per Concil. Trid. *ſeſſ. 22. in decret. de ſeruand. & euitand. in Miſſ.* idque affirmare Azorium, & Mirandam, negare verò Ledeſmam; & Ioan. de Cruce cum aliis. Patreſque Societatis Ieſu habere priuilegium de hac re. Sed de his latè egimus locis relatis, præſertim in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 39. Minorum *circa* §. 39. Notat vlterius maxima moderatione vtendum eſſe priuilegio, quod fuerit in hac materia, præcipuè in celebratione ad cameras ſæcularium vbi ipſi dormiunt. At de hoc etiam dictum eſt ſupra in hoc Mari *circa* §. 37. præſertim ex declaratione S. Congregationis ſub Paulo V.

Animaduertere etiam oportet Pontificem in priuilegio, de quo in præſenti, concedere etiam Fratribus noſtris poſſe *in locis publicis prædicare*, id eſt, extra Eccleſias, & loca ſacra, viis ſcilicet, & plateis. De quo, & ſimilibus priuilegiis dixi *tom. 1. cap. 26. num. 5.* ac de eorum intelligentia his temporibus poſt Concil. Trident. tam *eo num. 5. quam 3. tom. verbo Concionari, & Concionator Regularis num. 6. & ſuprà circa* §. 85. Specialiter autem id non fieri poſſe contradicente Epiſcopo dixi *eo num. 5.* & tenet Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol. 112. num. 9.* Meritò etiam dicens *num. 7.* non debere verbi Dei prædicatores in cubilibus ſecretis, aut in occultu ſermocinari, ſed palam, & in publico, Chriſti, & Apoſtolorum exemplum imitari. Modus autem iſte prædicandi in locis publicis maximè videtur habere poſſe locum, quando Religioſi prædicant in terris infidelium, iuxta dicta *ſuprà n. 325.* quia inter illos non tam facilè erit locus alienus, in quo id fieri poſſit. Imò etiam tunc licebit quandoque in cubilibus ſecretis, & occultis ſermocinari ad confirmandum fideles in fide Catholica, & etiam conuertendos ad illam aliquos ex infidelibus, qui forſan alio modo audient verbum Dei. 466

Circa §. 88.

PLura concedit Pontifex ſub hoc priuilegio, ſpectantia ſanè ad exemptionem noſtrorum Fratrum à Prælatis Eccleſiarum, ſeu Ordinariis, aut legatis Apoſtolicis. Eximuntur enim à cognitionibus cauſarum, collectionibus pecuniarum, citationibus, denuntiationibus, executionibus, viſitationibus Monaſteriorum Monialium alterius Ordinis, & ſimilibus negotiis, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ, & ſpeciali expreſſione huius conceſſionis. De quo priuilegio plura dicta ſunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 17. & Minorum *circa* §. 15. 16. & 17. ac etiam hoc noſtro §. 35. & 46. 467

His addit Scholiaſtes noſtri Ordinis ex Fratribus noſtris Diſcalceatis huic conceſſioni aliquantulum derogatum eſſe per Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 12.* quatenus ibi præcipitur Regularibus omnibus non ſolùm ſeruare, ſed etiam publicare in ſuis Eccleſiis cenſuras, & interdicta omnia etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo. Cæterùm licet hoc ſit verum, dubium tamen quæſtionis eſt, an pro illis diebus, in quibus iuxta ſua priuilegia non reuocata per Concilium ſecundum plurium ſententiam, quam retuli *tom. 1. cap. 21. num. 19. & tom. 2. cap. 1. n. 21. & tom. 3. verbo Interdictum quoad Regulares num. 58.* non tenentur ſeruare interdicta, v. g. pro feſtis ſanctorum ſui Ordinis, adhuc teneantur illa publicare. De quo alibi. Probabile etiam eſt poſſe cogi Regulares ab Epiſcopo, non obſtantibus his, & ſimilibus priuilegiis, iuxta dicta *tom. 3. verbo Feſti dies quoad Regulares num. 5.* ad annunciandum in ſuis Eccleſiis feſtiuitates in hebdomada occurrentes, ne propter ignorantiam harum feſtiuitatum fideles tranſgrediantur Eccleſiæ præceptum circa illas obſeruandas. Rodrig. & Barboſa eo loco relati. Portellus *in dub. Regular. verbo Epiſcopus, numero 7.* alter Rodriguez *in Compend. Reſolution. 25. numero 5. & Reſolution. 60. numero 10.* Idem dico de ieiuniis Eccleſiaſticis, propter eandem rationem, prout tenent iidem Authores. 468

Notat

469 Notat prætereà plura ex iis, quæ in hoc priuilegio continentur, licita eſſe, & permiſſa Religioſis, puta curam gerere Monialium, ipſarum confeſſiones audire, & ſimilia: imò etiam aſſeſſorum munus exercere, iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. n. 14.* ex Sanchez ibi relato: non autem omnia, quia non poſſunt Religioſi eſſe iudices, ſaltem cum auctoritate Ordinaria, in cauſa Laicali, iuxta dicta *tom. 3. verbo Iudex, & Iuditium Regularium, num. 22.* Pontifex ergo in hoc priuilegio non derogat facultati, quam habent Religioſi ad faciendum ea, de quibus eſt mentio, ſed ſolùm vult, ne cogantur ad illa, præſertim ſine conſenſu ſuorum Prælatorum.

Circa §. 89.

470 CONceditur in hoc priuilegio Generali, & Prouincialibus, ac ipſorum Vicariis, vt Fratres prouiſos authoritate Sedis Apoſtolicæ ad aſſiſtendum quibuſcunque Archiepiſcopis, Epiſcopis, aut perſonis poſſint corrigere, & ad Ordinem reuocare, non obſtante aliqua contradictione. Item quod per litteras eiuſdem Sedis non facientes ſpecialem mentionem de hoc indulto non teneantur aliquos Fratres prædictis in locis deputare. Prætereà quod nullus Legatus etiam a latere virtute litterarum Apoſtolicarum non facientium de huiuſmodi indulto ſpecialem mentionem, nulluſque Prælatus, aut quæcunque alia perſona poſſit aſſumere aliquos ex Fratribus ad ſua, vel Eccleſiæ negotia procuranda, ſeu ſecum manendum, niſi quos Generalis, & Prouinciales eis aſſignauerint, quos etiam ſubiacere Ordinis diſciplinæ pontifex decernit.

471 Contenta ſub iſto priuilegio habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §. 18. & Minorum §. 18. & 19. hac tamen differentia, quod cum agitur de legato quantum ad facultatem aſſumendi ſibi aliquos ex Fratribus ad ſua, vel Eccleſiæ negotia procuranda, excipitur legatus à latere in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, non autem in noſtro. E contra verò cum dicitur nullum Prælatum poſſe id facere, exprimitur in Mari magno Prædicatorum Cardinalis S. Rom. Eccleſiæ, quod non ſit in Mari magno Minorum, neque in noſtro.

472 Præter dicta autem eis locis, & *tom. 1. cap. 16. num. 33. & 34.* nota facultatem hîc conceſſam Prælatis ad reuocandum quoſcunque ſui Ordinis Fratres aſſignatos, vel prouiſos Archiepiſcopis, eſſe etiam conformem iuri communi in Clementina *1. de ſtatu Monach. §. ad hæc.* & notandi ibi Doctores. Quibus adde Hieron. Rodrig. *in Comp end. reſol. 63. n. 25.* Notat etiam, caſu quo Prælati concedant facultatem ſuis ſubditis ad prædicta, debere eſſe ex magna cauſa, puta pro authoritate Monaſterij, vel Religionis, iuxta *Can. non paſtoris 2. q. 7.* Rod. *tom. 2. q. Regul. q. 94. art. 1.* alter Rodriguez *ſupr.*

473 Nota prætereà Religioſum poſſe eſſe cubicularium Epiſcopi, vel alicuius Prælati Eccleſiaſtici, etiam ſtando in iure communi & cum licentia ſui Superioris. Habetur ex Synodo Generali *cap. 2.* & refertur *can. cum paſtoris 2. q. 1.* & tradit Abbas relato Hoſtien. *c. cum primo*, eò quod id non ſit abſque Monaſterij vtilitate, cum negotia Monaſterij iſto modo facilius apud dictum Prælatum promoueri poſſint. Atque ita docent Abbas *ibi, & cap. quanto n. 1. de Offic. Ordinarij.* Bald. *rubr. de maior. & obedient. numero 1.* Decius *in cap. in præſentia noua editione numero 71. de iudiciis.* Romanus *in antiqua editione ſingulari 500. in noua ſingulari 506.* Nauarrus *tomo 4. de Regular. numero 25. verſic. 9.* Gregor. Lopez *lib. 59. fine tit. 5. part.* Sanchez *lib. 6. in Decalogum, cap. 13. numero 98.* Addens cum Abbate, & Decio poſſe eſſe etiam eum eadem licentia cubicularium alicuius magni Principis intellige ſæcularis quia hoc in magnam Monaſterij vtilitatem cedit. Sed quia indecens videtur Religioſum ſæculari Principi in corporalibus miniſtrare, propterea non facile admittendum eſt id, quod volunt iſti Doctores.

Non obſtantibus etiam præfatis priuilegiis Re- 474
ligioſi quorumuis Ordinum aſſumi poſſunt ab Inquiſitoribus authoritate Apoſtolica in notarios, propter priuilegium Pij IV. quod retuli *tomo 1. capite 9. numero 13.* De quo Peña *in director. Inquiſit. parte 3. comment. 67.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. reſolut. 73. n. 7.* poſt alterum Rodrig.

Circa §. 90.

PRiuilegium hoc §. contentum eſt extenſiuum 475
præcedentis, per ipſum enim conceditur Generali, & Prouincialibus facultas remouendi, & mutandi Fratres ad prædicandum Crucem, ſeu Cruciatam à Sede Apoſtolica deſignatos, vel hæreticæ prauitatis Inquiſitores. Simile ſanè aliis priuilegiis conceſſis Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 19. & Minoribus §. . o.

Nota Crucem ſeu Cruciatam appellari in præſen- 476
ti eam expeditionem, quam olim faciebant Chriſtiani contra Turcas, Mahometanos Cruce rubea inſigniti, pro recuperatione Terræ Sanctæ, multis indulgentiis ab Eccleſia incitati. Tiraquellus *libro 1. de bello ſacro capite 17.* Platina *in vita Vrbani II.* Henriquez *libro 7. de Indulgentiis, capite 29.* Per illos autem, qui præſenti priuilegio dicuntur *deputati ad inquirendum contra prauitatem hæreticam*, intelliguntur Inquiſitores, ſeu Iudices in cauſa fidei. Quos omnes quantumuis a Sede Apoſtolica deſignatos ſubiicit Pontifex Prælatis præfatis ſui Ordinis, quantum ad remotionem, reuncationem, tranſlationem, & aliorum ſubſtitutionem, etiam mediis cenſuris Eccleſiaſticis. Etſi autem hoc priuilegium, quantum attinet ad prædicatores Cruciatæ maneat modo in ſua vi, cum nullatenus de eius derogatione conſtet, quod attinet tamen ad Inquiſitores, prædictos, non manet, propter priuilegia, vel ſaltem conſuetudinem ſancti officij, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 19. Imo etiam quamuis ex priuilegio Prædicatorum, & Minorum in Bulla *Aurea* vocata §. 8. poſſent Generales illorum Ordinum, & aliorum, qui cum ipſis communicationem habent priuilegiorum contra Fratres Inquiſitores ſuorum Ordinum procedere, eos puniendo, & corrigendo, id tamen nullo modo colligi debet in ſpectantibus ad Officium Sanctæ Inquiſitionis, ſed in aliis ad obſeruantiam Regularem attinentibus, & iuxta limitationes adhibitas loco relato ex Mari magno Prædicatorum, & *circa* §. 8. Bullæ *Aureæ*. Nec tales inquiſitores tenentur obedire ſuis Prælatis in iis, quæ ad exercitium ſui muneris ſpectant, & poſſint liberè pergere ad Curiam Romanam cum ſocio ſui Ordinis ad libitum aſſumpto etiam non petita, vel non obtenta ſuorum Superiorum licentia, prout ex priuilegiis ipſorum dicit Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolution. 73. num. 5*

Circa §. 91.

INhibet hoc loco Pontifex, ne aliquis in Ordine 477
noſtro profeſſus ab ipſo diſcedat ſine Generalis vel

vel Prouincialis licentia, & ne quis talem diſcedentem prætextu alicuius Apoſtolici priuilegij, retinere audeat, alias contra ipſum diſcedentem poſſit per cenſuram procedi. Item ſtatuit, quod ſi aliqui profeſſi poſt obtentam licentiam à Sede Apoſtolica, vel Generali ad transeundum ad aliam Religionem, non ſe contulerint infra duos, vel tres menſes ad illam, vt contra illos vti veros apoſtatas procedatur, quod etiam intelligi vult de illis, qui poſt ſuſceptionem habitus alterius Religionis intra tempus probationis nulla facta profeſſione, reſilierint.

478 Loquitur Pontifex in hoc priuilegio de diſcedentibus ab Ordine, maximè prætextu alicuius priuilegij Apoſtolici, ſeu tranſitus ad alium Ordinem, vt ex contextu patet, & dixi ſupra *circa* §. 74. in alio priuilegio quod ſimile iſti apparet. Et contra taliter diſcedentes ſine licentia ſtatuit procedi poſſe per cenſuram; ac veluti contra Apoſtatas, ſi poſtquam licentiam habuerint ad aliam Religionem tranſeundi, infra duos, aut tres menſes non id fecerint, aut habitum ante profeſſionem factam dimiſerint. Quibus ſimilia fermè habentur in Mari magno Prædicatorum §. 20. 21. *&* 22. Minorum §. 21. & 22. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 15. quibus in locis de hac materia dictum eſt conſequenter etiam ad alia dicta locis relatis. Aliqualiter etiam ſimile priuilegium pro Monachis Benedictinis Congregationis ſanctæ Iuſtinæ ab Eugenio IV. illis conceſſum habetur in Bullario Rodrig. *in hoc Pontifice Bulla* 9.

479 Specialiter circa id quod dixi *circa* §. 21. *&* 22. Maris magni Prædicatorum, ſcilicet, quod ea, quæ in his priuilegiis continentur, iure ordinario competunt dictis Prælatis, nota id confirmari ex eo, quod præfati Prælati habent in ſubditos tantam poteſtatem (quod iuriſdictionem intellige) quantam habent Epiſcopi in ſuas oues. Prout etiam colligitur ex Bulla relata Eugenij IV. pro Benedictinis, in qua illis concedit, quòd in omnibus caſibus, in quibus illis eſſet neceſſaria auctoritas Ordinarij ſi exempti non eſſent, poſſint ea vti. Per hæc verba, *Quin etiam ne prædictæ Congregationis Monachi ab eorum quiete diſtracti Romanam Curiam pro crebris obtinendis licentiis frequentare cogantur, quod in omnibus caſibus, in quibus de iure communi Prælatis, & Monachis dictæ Congregationis authoritas ſine licentia, ſeu diſpenſatio Ordinarij eſſet neceſſaria, ſi ab eiſdem exempti non eſſent, Prælatis, Abbatibus, Prioribus, & Rectoribus huiuſmodi, qui pro tempore fuerint vna cum eorum Conuentibus authoritate Apoſtolica, abſque eo, quod ad Sedem Apoſtolicam habeant recurſum, huiuſmodi licentiam, & authoritatem tenore præſentium indulgemus.* Ex quo colligitur, quod ea, quæ in iure communi de nouo conceduntur Epiſcopis, conſequenter cenſentur conceſſa dictis Prælatis pro ſibi ſubditis, niſi oppoſitum exprimatur. Panormit. *in cap. ut ſi Clerici* §. *de adult. n.* 18. *de iudiciis*, ſequendo Benedictum, & Federicum. Alias ſubditis iſtorum Prælatorum non eſſet ita, ac ſæcularibus prouiſum. Cùm alias ne cogantur egredi extra ſepta monaſterij, debeant eſſe melioris conditionis. Ioannes de Cruce *in Epitome lib.* 1. *cap.* 6. *d.* 7. *concl.* 1.

480 Nota præterea facultatem iſtam Prælatorum Regularium ad impediendum ſuorum ſubditorum diſceſſum ab Ordine ſine ipſorum licentia, extendi etiam ad eos, qui ad Epiſcopatum aſſumuntur; ita vt, niſi adſit præceptum Papæ, non poſſint ſine Prælatorum ſuorum licentia, ad id munus aſſumi. Ita enim conceſſit Alexander IV. Miniſtro Generali Ordinis Minorum in Bullario Rodriguez *in hoc Papa Bulla* 4. his verbis. *Authoritate præſentium de ſpeciali gratia inhibemus, vt nulli præfati Ordinis Fratres, ſi eos in Epiſcopos eligi, aut poſtulari contigerit, electioni, ſeu poſtulationi de ſe factæ audeant conſentire; nec vllus Archiepiſcopus, ſeu quicunque alius Prælatus, vel etiam legatus ſedis ipſius, niſi fuerit Cardinalis, dictos Fratres, niſi tua, vel ipſorum Fratrum Prouincialium Miniſtrorum, qui pro tempore fuerint, licentia, & aſſenſu, aut Sedis Apoſtolicæ eiuſdem ſpeciali mandato ad Epiſcopatus, vel alias dignitates extra dictum Ordinem aſſumere, vel ordinare præſumant. Nos autem decernimus irritum, & inane, quidquid contra inhibitionem huiuſmodi à quibuſcunque contigerit attentari.* In Conſtitutionibus etiam Ordinis Prædicatorum habetur tres Summos Pontifices conceſſiſſe, ne quis Religioſus eius Ordinis ſine licentia Generalis, vel Prouincialis, vel mandato Sedis Apoſtolicæ electioni, vel poſtulationi ad quamuis dignitatem extra Ordinem de ſe factæ audeant conſentire, aliter factum ſit irritum, Ioannes de Cruce *ſuprà dub.* 7. *concluſ.* 5. Hæc porrò priuilegia Minorum, & Prædicatorum noſtro Ordini, & aliis eum ipſis communicationem priuilegiorum habentibus communia ſunt.

Circa §. 92.

COnceditur hoc loco Prælatis noſtris authoritas amplisſima contra Apoſtatas, in quocunque habitu, & loco, etiam in Romana Curia inuentos; deputanturque à Pontifice Ordinarij ſupra ſimiles, & alios ſubditos Ordinis. De qua conceſſione multa dicta ſunt circa alias, etſi non tam amplas, in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. Minorum §. 13. & in hoc noſtri Ordinis Mari magno *circa* §. 28. 31. *&* 74. Dixi *non tam ampla*, quia non video in illis expreſſionem illam de Curia Romana, quæ in hoc priuilegio habetur, & in alio Seruitarum in ipſorum Mari magno §. 48. 481

Cùm autem in hoc priuilegio habeantur illa verba: *in qua* (ſcilicet Curia Romana) *ſicut extra nos, ſuper veſtros ſubditos ratione profeſſionis tam tacitæ, quam expreſſæ emiſſæ Ordinarios, &c. deputamus*, non ſolum colligitur, id quod ſupra §. *præcedenti* dicebamus, ſcilicet, quod noſtri Prælati habent tantam poteſtatem in ſuos ſubditos, quantam habent Epiſcopi in ſuas oues, ſed etiam, prout colligitur ex verbis illis *extra nos*, quod dicti Prælati ſubſunt Pontifici Romano immediatè, ſeu *abſque vllo medio*, vt habetur in priuilegio Ioannis vigeſimi-ſecundi pro noſtro Ordine, quod habes in hoc Mari magno §. 5. & ex alio priuilegio conceſſo Eremitis ſancti Auguſtini in ipſorum Mari magno §. 31. Eſt etiam hæc conceſſio conformis iuri communi *capite fin. de Regularibus*, vbi præcipitur præſidentibus Capitulorum, ſeu Abbatibus, vt fugitiuos ſuos annuatim quærant, & recipiant, iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 16. *num.* 16. vbi plura ad intentum, maximè *n.* 17. qualiter Epiſcopi teneantur etiam illos incarcerare, & ipſorum Superioribus puniendos tradere Vide Tamburinum de *Iure Abbat. tom.* 3. *diſp.* 8. *quæſt.* 3. 482

Alia pertinentia ad hoc priuilegium habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & noſtro locis relatis, & aliis, quæ ibi citauimus, ac in Mari magno Seruitarum *circa* §. 48. 483

Circa §. 93.

PRohibet hoc loco Pontifex, ne expulſis ab Ordine noſtro, aut qui ſponte ab illo egreſſi fuerint, poſſint prædicare, confeſſiones audire, ſeu docere, niſi ad alios Ordines tranſierint, vbi hæc licitè gerere queant, aliàs excommunicari poſſint. 484

485 Et hoc priuilegium ſimile aliis, quæ extant in Mari magno Prædicatorum §. 24. & Minorum etiam §. 24. Quibus locis, & aliis ibi relatis de hac materia dixi. Nunc addendum, immeritò Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſolut. 57. num. 7.* dicere, quod cùm huiuſmodi eiecti, ſeu expulſi ab Ordine ſint infames, non poſſunt cogere Religionem, vt illos admittat, additque ex Miranda *tom. 1. Man. quæſt. 52. articul. 7.* caſu, quo eos recipere conueniat, id debere eſſe cum Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione. Oppoſitum namque colligitur tum ex *cap. fin. de Regularibus*; vbi expreſſe habetur Prælatos teneri quærere *ſollicitè annuatim* huiuſmodi eiectos, & eos recipere, *ſalua Ordinis diſciplina*, ac eos excommunicare, & vt excommunicatos denunciari facere, *donec ad mandatum ipſorum humiliter reuertantur.* Tum etiam ex decretis ſacræ Congregationis Concilij *de Apoſtatis, & Eiectis* ſub Vrbano VIII. vbi nouatur prædictum *capit. fin. de Regularibus*, & declaratur illud habere locum etiam in iis, qui legitimè expulſi fuerunt, *dummodo tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis, &c.* Quando ergo talis ſpes ſubſit, tenentur eos reducere ad Religionem, ac propterea eiecti ipſi ſic emendati poſſunt eam cogere, vt admittantur. Neque ad hoc requiritur Sedis Apoſtolicæ licentia, cùm hoc ſit de iure communi innouato in dictis ſacræ Congregationis. Nec obſtat quod eiecti ſint infames, quia non ſunt infames, niſi dum manent in ſæculo non emendati, & ſolum ſunt infames infamia facti quæ iuxta dicta *tom. 3. verbo infamia, num. 16.* tollitur per pœnitentiam, ſeu emendationem vitæ. Vide dicta *tom. 1. capit. 23. num. 7. & 9. & tom. 3. verbo Eiecti Regulares ab Ordine præſertim, num. 2.* Et nota decretum quoddam cuiuſdam Capituli Generalis Minorum, quod refert relatus Rodriguez *num. 8.* & ante ipſum Portellus *in dub. Regular. verbo Eiicere ab Ordine, num. 6.* quo ordinatum fuit, vt eiecti non poſſint iterum recipi ad Ordinem, etiamſi id petant, moderandum eſſe, iuxta dicta ſolum pro caſu, quo illi eiecti non ſint emendati, aut non ſit ſpes emendationis.

486 Nota quoque, quod quamuis ex hoc priuilegio, alioque referendo §. *ſequenti*, aliiſque pluribus conſtet poſſe incorrigibiles ejici ab Ordine, iuxta modum tamen, & limitationes traditas à Sacra Congregatione in decretis adductis, de quibus latè egi *tom. 1. cap. 23. & tom. 2. verbo Eiecti Regulares*; nihilominus, quia experientia comprobatum eſt plures ex induſtria fieri inobedientes, & incorrigibiles, vt eam ob cauſam à Religionibus expellantur, & liberius viuant, ideo tales perpetuo carceri potius damnandi, vel ad triremes mittendi, prout Paulus V. conceſſit Canonicis Regularibus S. Crucis Conimbricæ, anno 1613. teſtantibus Portello ſupra *n. 4.* & Hieronymo Rodriguez *ſuprà num. 9.* Quo priuilegio dicunt potiri alias Religiones. Addo ego, maximè, quia iure communi eſt etiam conceſſum.

Circa §. 94.

487 STatuit Pontifex in hoc priuilegio, vt eiecti, vel egreſſi ab Ordine, & alij quicunque Fratres poſſint à Generali, vel eius Vicario licentiari ad quoſcunque alios Ordines præterquam Beati Auguſtini, Templariorum, Hoſpitaliorum, & aliorum arma portantium; inhibens etiam ne ad alium Ordinem tranſeant, aut ibi recipiantur, aut retineantur ſine licentia Sedis Apoſtolicæ.

488 Extat ſimile priuilegium pro Prædicatoribus in Mari magno ipſorum §. 24. & pro Minoribus §. 25. & 26. Quibus locis, & aliis ibi relatis plura ad materiam huius priuilegij ſpectantia dixi. Nunc addendum, ex illis verbis Papæ: *Eiectos autem ab Ordine veſtro, vel egreſſos, quin receptione in eodem Ordine ſuis culpis exigentibus, reddiderint ſe indignos,* expendendo hæc poſteriora, colligitur id quod *circa §. præcedentem* dicebamus, videlicet, quod quando tales eiecti *reddiderint ſe* dignos receptione, eo quod emendati fuerint, debent recipi ad Religionem.

Quod verò tales eiecti non poſſint propria authoritate ad alios Ordines tranſire, conſtat ex dictis *tom. 1. c. 23. n. 10.* propter rationem ibi adductam, ſcilicet, quia adhuc tempore electionis perſeuerant ſubiecti Religioni, à qua fuerunt expulſi; nec cenſentur omnino, aut perpetuo derelicti à Religione, niſi ſolum pro tempore, quo non ſe emendauerint aut correxerint, iuxta dicta *tom. 3. verbo Eiecti Regulares num. 3.* Cuius ſignum eſt, quod S. Congregatio Concilij *§. præcedenti*, relata innouando *cap. fin. de Regularibus* præceperit, vt Prælati *ſolicitè annuatim* requirant eiectos quoſcunque, & illos recipiant, ſi ſubſit *ſpes emendationis.* Quia ergo talis ſpes poteſt eſſe de quocunque quantumuis proteruo peccatore, ideo nunquam cenſeri debet illorum expulſio perpetua abſolutè; ſed ſolum conditionatè, id eſt ſi non ſe emendauerint. Quod dico contra Sanchez & alios ab ipſo relatos *lib. 6. in Decalog. cap. 9. n. 36.* qui non viderunt dictam innouationem *c. fin. de Regularibus*, à ſacra Congregatione factam. 489

Circa verba autem illa huius priuilegij, *Cum ſuis teſtimonialibus litteris*, quibus dicitur Generalem, vel eius Vicarium poſſe concedere licentiam dictis expulſis ad tranſeundum ad alios Ordines, præter illos relatos cum litteris ipſius, dubitat Rodriguez, an ſi tranſeant ſine dictis litteris, profeſſio illorum ſit valida, & reſpondet *tom. 1. Quæſt. Regul. quæſt. 3. art. 21.* quem ſequitur alter Rodriguez *in Compend. Reſolut. 57. num. 10.* eſſe irritam, & inualidam, eo quòd talis licentia requiratur, vt forma talis tranſitus, deficiente autem forma deficit valor actus. Conſequenter tamen ad dicta ſupra in Mari magno Minorum circa §. 25. & 26. dicendum, quod ſi illi tranſeant ad Religionem ſtrictiorem, valida erit tranſlatio, ſeu profeſſio, quia iuxta dicta *tom. 1. capit. 22. num. 7.* defectus licentiæ non irritat tranſitum ad ſtrictiorem, ſeu perfectiorem Religionem, licet illum illicitum reddere poſſit, nec Pontifex in hoc caſu irritat talem profeſſionem, aut tranſitum nec petit illas litteras teſtimoniales tãquam formam, ſed tanquam rem præceptam, vt conſtet de legitimitate actus. Sanchez *ſuprà n. 39.* Caſtrus Palaus *p. 3. tr. 16. diſp. 4. punct. 22. n. 4.* Si verò illi tranſeant ad minus ſtrictam, aut æquè ſtrictam Religionem, cùm id ſit omni iure irritum, & prohibitum, iuxta dicta *cap. 22. num. 7.* relato, procul dubio tranſitus, & profeſſio in illa Religione irrita erunt. Quid porrò dicendum ſi tranſirent ad Ordines Prædicatorum, Minorum, aut Eremitarum ſancti Auguſtini conſule dicta ſupra *circa* §. 20. huius Maris magni, propter priuilegium Ioannis XXII. ibi relatum. 490

Nota præterea, quod ex priuilegio Iulij II. pro Minoribus, quod habetur in Bullario Rodriguez *in hoc Pontifice Bulla* 12. poſſunt Ordinarij litteras teſtimoniales, etiam à Sede Apoſtolica conceſſas, quas habere ſolent ij, qui ex Religione exierunt ſub variis prætextibus, inſtante Religione, examinare & de illis iudicare, & ſi non ſunt veræ, reuocandi, & annullandi; ac etiamſi fuerint de incedendo in habitu ſæculari, quod id non ſit locis, vbi ſunt Monaſteria Religionis, inhibendi. Quod eſt notabile priuilegium communicabile aliis Religionibus propter communionem 491

priui

Digitized by Google

priuilegiorum, & vtile valde ipſis pro hoc, & multis aliis caſibus.

Circa §. 95.

492 HIc ſtatuit Pontifex, vt nullus habitum noſtri Ordinis, aut ipſi ſimilem deferre debeat, alioquin ad illum deponendum per Diœceſanos locorum per cenſuram Eccleſiaſticam compelli poſſit. De quo etiam priuilegio in ſimili alio Prædicatorum in eorum Mari magno §. 25. & Minorum in eorum etiam mari magno §. 27. aliiſque locis ibi relatis dictum manet.

493 Notat præterea huius Maris magni Scholiaſtes idem priuilegium per duplicem conceſſionem Apoſtolicam indultum eſſe noſtris Patribus Diſcalceatis. Circa vtramque tamen conceſſionem notat Reuerendus Pater Joannes à Matre Dei *en Scholiis ad illas* prohibitionem in ipſis contentam comprehendere etiam Fratres noſtros de Obſeruantia, etiamſi calceati incedant, habitum tamen ſimilem eiſdem Patribus Diſcalceatis geſtant. Hoc tamen cum duplici moderatione accipiendum. Prima, vt non ſit in alia differentia, niſi ſolum in calceamentis; ſi enim præter eam fuerit notabilis aliqua differentia in habitu, tunica videlicet, ſcapulari, & caputio, ac etiam cappa alba, & caputio albo, procuIdubio ſaluabitur diſtinctio Religionum, quam Pontifex intendunt in dictis conceſſionibus. Secunda, vt talis habitus quam Fratres de Obſeruantia deferunt, non ſit conformis ſuis Conſtitutionibus, ſed ſupra, aut contra illas, ſi enim conformis ſuis Conſtitutionibus fuerit; nullo pacto credi debet, quod Pontifices prohibeant ipſum deferre. Præſertim Vrbanus VIII. in Bulla, vbi continetur vna ex dictis conceſſionibus Fratribus de Obſeruantia præcipit, vt habitum geſtent iuxta Ordinis Conſtitutiones.

494 Qualis autem ſit noſter habitus, ſic habetur ex Conſtitutionibus Ioannis Soreth. *part. 1. capitul. 11.* approbatis à Clement. VII. *Veſtimenta Fratrum lanea ſint einſdem forma, vt habeant tunicas amplas, griſeas, nigras, vel ſaltem ad nigredinem tendentes, rotundas vſque ad talos deſcendentes. Et habeant ipſas ſatis latas, non nucleatas, & ſine filis de ſerico, tam in manicis, quàm in collo, & alibi. Habeant etiam ſcapularia breuiora tunica vno palmo, eiuſdem coloris cum ea, ſine filis de ſerico; aut alterius coloris à panno. Sint etiam accincti ſuper tunicam zonis ſatis latis de corio nigro, ſcilicet, ad latitudinem duorum digitorum per tranſuerſum, & non artificiali coloratis, non munitis, nec ferratis eſſe quocunque, vel fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi poterit eſſe parum de oſſe. Nullus Frater portet veſtes de alio panno vel lana, alio quam dictum eſt, colore, tinctis ſub pœna priuationis vſus illius, & grauis culpa rigidè infligenda. Exceptis conuerſis, & laicis, qui vbique vtantur griſeis ſui natiui coloris, vbi haberi poterunt, ad nigredinem tendentibus.* Quoad cappam autem ſic habetur: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam talis longitudinis, vt breuior ſit ſuperiori tunica vno palmo.* Parum differunt, quæ in Conſtitutionibus Caffardi *p. 1. cap. 12.* habentur. *Veſtimenta Fratrum lanea ſint eiuſdem formæ, vt habeant tunicas amplas, griſeas, nigras, vel ſaltem ad nigredinem tendentes, rotundas, vſque ad talos deſcendentes. Habeant ipſas ſatis latas, non nucleatas, & non apertas à parte anteriori, niſi vno palmo cum dimidio, & ſine filis de ſerico, tam in manicis, quàm in collo, & alibi. Habeant etiam ſcapularia breuiora tunica eiuſdem coloris cum ea ſine filis de ſerico, aut alterius coloris à panno. Sint etiam accincti ſuper tunicam zonis de corio nigro ad latitudinem duorum digitorum per tranſuerſum, & non artificiali colore coloratis, non munitis, nec ferratis eſſe quocunque vel fulgente metallo, præterquam in extremitatibus, vbi poterit eſſe parum de oſſe. Nullus Frater portet veſtes de aliquo panno, vel lana, alio quam dictum eſt colore, tinctis, ſub pœna priuationis loci, & vocis, & grauis culpa rigidè infligenda. Exceptis conuerſis, & laicis, qui vbique vtantur griſeis ſui natiui coloris, vbi haberi poterunt, ad nigredinem tendentibus.* Quoad cappam verò ſic ibi habetur: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam conſutam à parte anteriori, talis longitudinis, vt breuior ſit ſuperiori tunica.* Parum quoque diuerſa ſunt, quæ in nouiſſimis Conſtitutionibus Concilij, *part. 1. capite 12. num. 1.* de eadem re dicuntur, videlicet; *Veſtimenta Fratrum lanea ſint, eiuſdem forma, vt habeant tunicas amplas, griſeas, nigras, vel ſaltem ad nigredinem tendentes, rotundas, vel vſque ad talos deſcendentes. Habeant ipſas ſatis latas, non nucleatas & non apertas à parte anteriori, niſi vno palmo cum dimidio, & ſine filis de ſerico tam in manicis, quam in collo, & alibi. Habeant etiam ſcapularia breuiora tunica, eiuſdem coloris cum ea ſine filis de ſerico, aut alterius coloris à panno. Sint etiam accincti ſuper tunicam zonis de corio nigro, ad latitudinem duorum digitorum per tranſuerſum, & non artificiali colore coloratis, non munitis, nec ferratis eſſe quocunque, vel fulgenti metallo, præterquam in extremitatibus, vbi poterit eſſe parum de oſſe. Nullus Frater portet veſtes de alio panno, vel lana, alio quam dictum eſt colore, tinctas, ſub pœna priuationis loci, & vocis, & grauis culpæ rigidè infligenda. Exceptis conuerſis, & Laicis, qui vbicunque vtantur griſeis ſui natiui coloris, vbi haberi poterunt ad nigredinem tendentibus.* De cappa autem alba ſic habetur ibidem: *Quilibet autem Frater habeat cappam albam conſutam à parte anteriori, talis longitudinis, vt breuior ſit ſuperiori tunica quatuor digitis per tranſuerſum.* Ex quibus omnibus, & aliis, quæ in ſpecialibus Statutis pro Reformatis noſtri Ordinis editis extant, conſtat quis ſit proprius habitus Ordinis à Religioſis noſtris geſtandus, & & in quo à nemine moleſtari poſſint.

Nota præterea hoc priuilegium de non portando habitu Ordinis à quocumque extraneo haberi in Mari magno Seruitarum §. 50. cum maiori amplitudine, ita vt non ſolum prohibeatur geſtatio habitus Religioſorum, ſed etiam, & Pinzocherarum, ſeu Tertiariarum cum facultate etiam conceſſa Generali, & Prouincialibus Ordinis ad procedendum contra aliter facientes. Quod priuilegium quatenus competit dictis Seruitis, competere etiam poterit aliis Mendicantibus cum eiſdem communicationem priuilegiorum habentibus. 495

Circa §. 96.

INdulget Pontifex in hoc priuilegio, quod quando habitum Religionis noſtræ aſſumentes aliqua reſtituere tenentur incertis perſonis, poſſint Prælati bona ipſa in pios vſus conuertere, *prout ſecundum Deum viderint expedire.* De quo etiam priuilegio in ſimili alio Prædicatorum in ipſorum Mari magno *circa* §. 17. & Minorum, in ipſorum etiam Mari magno *circa* §. 29. aliiſque locis ibi relatis ſufficienter dictum eſt. 496

Præter quæ hic etiam addendum, hoc priuilegium etiam quatenus priuilegium eſt, & concedens aliquid ſupra ius commune, de quo in locis relatis poſſe extendi ad perſonas Tertiarias noſtri Ordinis tum quia illæ dicuntur pertinere ad Ordinem noſtrum, iuxta dicta *tom. 2. cap. 14. n. 7.* & aſſumere *Religionis habitum*, prout loquitur Pontifex in hoc priuilegio, tum quia illæ gaudent ampliſſima communicatione

catione priuilegiorum Religionis, illis conceſſa ab hoc eodem Pontifice in hoc Mari magno §. 84. illis verbis: *Quæ ſic receptæ* (ſcilicet perſonæ tertiariæ vtriuſq. ſexus) *& in poſterum recipiendæ authoritate præfata gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant, tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentiis, & aliis priuilegiis, quibuſcunque præfati Ordinis Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiuſque Fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam iam conceſſis, & quæ in poſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgentiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipſis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere poſſint, ſeu poterunt, & Priore, & Fratres, ac loca ipſa eſſe capacia.*

Circa §.97.

498 INhibet hoc loco Pontifex Fratribus noſtris, ne aliquis eorum, niſi neceſſitate vrgente, aliis quam ſuis Prælatis peccata ſua confiteatur, vel aliis Ordinis Sacerdotibus ſecundum Ordinis inſtituta. Quæ etiam inhibitio facta eſt Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 29. & Minoribus §. 32. quibus locis, & aliis ibi relatis de illa ſatis dictum eſt. Video tamen differentiam in inhibitione facta Prædicatoribus, & Minoribus ac in ea, quæ fit noſtris Fratribus, quod in illa dicitur *niſi neceſſitatis vrgente articulo*, in hac verò noſtra, *niſi neceſſitate vrgente*, quo denotatur non ſolum neceſſitate articuli mortis, ſed in alia neceſſitate vrgente, vt puta, iuxta dicta *circa* §. 32. relatum, in itinere, poſſe Religioſos confitêri ſua peccata aliis, quam ſuis Prælatis, aut Fratribus ſui Ordinis. Nota tamen in tali neceſſitate, niſi ſit articuli mortis (ſeu periculi mortis, iuxta dicta *tomo 3. verbo Bulla Cœnæ, n.* 53. *& verbo Bulla Cruciata, n.* 21.) non poſſe abſolui Religioſos extra Ordinem à caſibus in Ordine reſeruatis, niſi forſan à Prælatis ſuis, quibus incumbebat abſolutio à talibus caſibus reſeruatis, habuerint ad hoc expreſſam facultatem. Portellus *in dub. regular. Verbo Confeſſor erga Fratres n.* 12. Villalobus 1. *part. Summ. tract.* 9. *difficul.* 64. *n.* 7. Hieronymus Rodriguez *in compend. Reſol.* 31. *n.* 22. *&* 23. Quintana Dueñas *in ſingularibus, tract.* 3. *ſingul.* 9.

499 Nota præterea, quod quamvis hoc loco Pontifex non loquatur expreſsè de Monialibus, ſed ſolum de Fratribus, eadem tamen eſt ratio de vtriſque, ac proindè quemadmodum Fratres non poſſunt confiteri ſua peccata niſi ſolum ſuis Prælatis, aut deſignatis ab illis, ſic neque Moniales. Addit Hieronym. Rodriguez *ſuprà num.* 21. ex alio Rodriguez, & aliis authoribus, quod Confeſſarij pro Fratribus, à ſuis Prælatis non cenſentur approbati pro Monialibus. Addo ergo, quod his temporibus, propter Conſtitutionem Gregorij XV. & declarationes S. Congregationis relatas ſuprà *ſuper* §. 62. confeſſarij Monialium, etiamſi ſint ipſarum Prælati, non poſſunt illarum confeſſiones audire niſi ſint ab Epiſcopis approbati. Quamvis dicta Conſtitutio, vt ibi dixi, in Hiſpania ſit ſuſpenſa. Quod non animaduertit Quintana Dueñas author nouiſſimus *in ſingularibus, tract.* 3. *ſingular.* 25. *n.* 7. Supponens dictam Conſtitutionem Gregorij in Hiſpania habere vim.

Circa §. 98.

500 PRiuilegium hoc §. contentum eſt veluti ſummarium quoddam, aut recapitulatio plurium aliorum, quæ in præcedentibus conceſſa ſunt tam noſtris, quam aliis Mendicantibus, quantum ad exemptionem illorum. Etenim illa, quæ hic continentur, quod non poſſint cogere Prælati Eccleſiarum Fratres, vt ipſis confiteantur peccata ſua, aut quod aſſiſtant ipſorum Synodis, vel conuocationibus, aut illos comitentur extra Ciuitatem, vel intra, aut quod obediant Ipſorum Conſtitutionibus, vel ipſis obedientiam præſtent; aut ſe intromittere in ſtatutis, & Prælatorum inſtitutionibus, ſeu deſtitutionibus, vel impedire manſionem in aliqua ciuitate, vel villa, habentur etiam in Mari magno Prædicatorum. §. 30. & 31. & Minorum §. 33. ac Eremitarum Sancti Auguſtini §. 16. imò & in hoc noſtro Mari magno §. 75. Aliqua verò ipſorum ſparſim, & diuiſim habentur etiam in ſimilibus priuilegiis, vel quatenus omnimodam exemptionem Religioſis tribuunt, vel quatenus ſpecialiter loquuntur de eiſdem materiis.

Quamvis autem in locis relatis & aliis ibi citatis, de prædictis ſufficienter dictum videatur, adductis quoque limitationibus à Concilio Tridentino deſignatis, quoad aſſiſtentiam ad Synodos Epiſcopales, & ad proceſſiones indictas, & quoad conſtructionem Monaſteriorum; nihilominus pro praxi Regularium, quando caſus eſſet, quod Prælati Eccleſiarum, Epiſcopi v.g. vellent aliquid facere contra formam horum, & ſimilium priuilegiorum, notanda ſunt, quæ dixi *tomo 3. verbo Exemptio Regularium*, *n.* 14. & ſuprà in hoc Mari magno circa §. 60. ſcilicet non tenere obedire illis, ſed debere dicere ſe eſſe exemptos ab eorum iuriſdictione, ac proinde declinare ab illa, & recurrere ad Conſeruatores, nec poſſe ipſos interpretari ipſorum priuilegia, aut petere, quod ipſis oſtendantur; de quo ſimiliter ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 36. Caſu etiam quod Domini Epiſcopi, aut alij Ordinarij dicerent id facere poſſe propter ſpeciale reſcriptum Papæ, vel authoritatem ab ipſo delegatam, ſi hoc declaretur in citatione, poſſunt comparere coram ipſis, & petere reſcriptum. Si autem illud non oſtenderint, non eſt illis obediendum, prout colligitur clarè ex *cap. cum in iure de offic. & poteſt. iudic. delegat.* vbi expreſsè habetur neminem cogi exequi ea, quæ præcipiuntur à delegato, niſi conſtet, aut probetur delegatio. Vnde conſequenter excommunicatio, lata à delegato, qui copiam ſuæ delegationis petenti non dedit, eſt nulla, etiamſi aliàs ipſe verè delegatus ſit. De iis communiter Doctores *in d. capit. cum in iure* quorum plures refert Barboſa *ibi*, Sanchez *lib.* 8. *de Matrimon. diſputat.* 17. *numero* 17. *&* 18. id extendens etiam pro caſu, quo talis delegatus Cardinalis eſſet, Molina *de inſtitution. tomo* 6. *tractat.* 5. *d.* 25. *numero* 1. Riccius *in praxi aurea reſolution.* 414. Graffius *tomo* 2. *conſil. lib.* 1. *de offic. delegat. conſil.* 3. Peirinis *tom.* 1. *de ſubdito queſtione* 1. *capi.* 58. §. 2. *concluſ.* 7. Loquens pro caſu quo Epiſcopus vellet viſitare aliquod Monaſterium exemptum. Addit idem Graffius non poſſe Prælatum Regularem Epiſcopo volenti Monaſterium Regulare viſitare, nec oſtendenti litteras ſuæ commiſſionis, reſiſtere non ſolum verbis, ſed facto. Quod non conſulo, propter ſcandalum, & reuerentiam debitam dignitati Epiſcopali, & modeſtiam Religioſam. An verò ſint aliqui caſus, in quibus Ordinarij viſitare poſſint Monaſteria Regularium, conſule dicenda infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 15. *n.* 47. 501

Circa §. 99.

COncedit hoc loco Pontifex, vt de iis, quæ nobis legantur, dummodo ea non conuertantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relin- 502

relinquuntur, aut in illos, qui in Nicolai IV. conceſſione, de qua ſuprà §.17. continentur, nulli canonicam portionem exhibere teneamur, neque aliquid exigi, vel extorqueri de præmiſſis à nobis; vel ab executoribus teſtamentorum, aut hæredibus decedentium poſſit. Conformiter, ſanè ad alia priuilégia Prædicatorum in ipſorum Mari magno. §.32. & 43. Minorum §.34. & 42. Eremitarum Sancti Auguſt. §.38.39.40.& 41.& noſtrorum Carmelitarum *ſuprà* §.16.17.& 59. Quibus in locis, & quatuor tomis Summæ, ibi relatis de hac materia plura dicta ſunt.

503 Nunc addendum primo, conceſſionem hanc de non ſoluenda aliqua portione de iis, quæ nobis legata ſunt, maximè procedere in oblationibus, quæ fiunt noſtris Eccleſiis, aut Religioſis pro ipſorum neceſſitatibus, de illis enim nihilominus exigi poteſt ab Epiſcopo, vel parocho, iuxta dicta *tom. 4. verbo Oblatio facta Regularibus n. 2.* ex *cap. 1. de ſtatut. Monach. & c. nimis de exceſſibus Prælator.* ac Riccio, Ioanne de Cruce, & Nouario ibi relatis, quibus iungitur Seraphinus Freitas *in Bullar. Ordin. B. Mariæ de Mercede in ſcholiis ad Bullam 2. Clement. IV.* afferens etiam conceſſionem Bonifacij VIII. pro Ciſtercienſibus, quam eo loco retuli, & quæ deſeruit etiam pro caſu, quo Epiſcopi celebrarent in noſtris Eccleſiis, adhuc enim tunc oblationes factæ cedunt Religioſis. Pro quo etiam, vide dicta *ſuprà n. 464.*

504 Circa illud verò, quod tangitur in hoc, & ſimilibus priuilegiis de piis legatis non conuertendis in alios vſus, ſed, in illos dumtaxat pro quibus relinquuntur, præter dicta de hoc puncto *tom. 1. cap. 18. num. 94. & tomo 2. cap. 19. num. 47. & tom. 4. verbo Legata Regularibus relicta, num. 35. & 36.* Nota etiam, Leonem X. in Bulla *Dum gratia* in Bullario Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede, *Bulla* 3. ſtatuiſſe, vt oblata pro redemptione alicuius captiui in particulari Fratribus huius Ordinis ſolum in redemptionem eiuſdem perſonæ expendenda eſſe; erogata verò pro redemptione captiuorum in genere, in opus ipſius redemptionis dumtaxat exponi fideliter debere, & in nulla alia pia opera commutari poſſe, ſed conſeruanda in arca quatuor clauium. Concedit tamen Generali Ordinis facultatem diſponendi de tertia ſolum parte iſtorum, quæ pro redemptione in genere conferuntur, in ſubſidium neceſſitatum domorum pauperum, & aliorum, qui in hoc opere verſabuntur Cui conceſſioni, vt audio renunciauit hæc Religio in Comitiis Generalibus anno 1630. celebratis, & meritò ſanè, quia occaſio inde accipi poſſet minuendi valde eleemoſynas pro tam pio opere redemptionis captiuorum in poſterum conferendas. Vnde caſſant, quæ Freitas *in huius Bullæ Scholiis* pro iſtius conceſſionis explicatione dicit.

505 Notandum præterea, quod ſi legata aliqua fuerint facta Regularibus præcisè pro victu, & veſtitu, & aliarum neceſſitatum, comprehendatur etiam ſub illis neceſſitatibus habitatio ipſorum, & alia quæ non concernunt immediatè illorum perſonas *leg. victus de verborum ſignif.* Rebuff. *in leg. cætera 44. de verb. ſignif.* Rota in Zamorenſi *Emptionis decimarum* coram Seraphino anno 1592.

Circa §.100.

506 PLura quoque ſub *hoc* §. priuilegia Fratribus noſtris conceſſa continentur. Videlicet circa facultatem transferendi ſecum bona ſua ex vno Conuentu ad alium abſque eo, quod aliqui Eccleſiarum Prælati loca, & bona prædicta occupare poſſint. Item circa exemptionem à procurationibus, exactionibus, collectis, ſubſidiis, vel prouiſionibus, &c. Quæ omnia habentur etiam in Mari magno Prædicatorum §.33.34.& 35.& Minorum §.35. & 36. ac aliqua ipſorum in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini §.34. In quibus locis, & aliis ibi notatis de hac materia locuti ſumus.

Circa quæ notanda clauſula illa: *Cum ipſa prio* 507
ra, & alia loca Fratrum ad Apoſtolicam Sedem & ad prædictum Ordinem beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli ſpecialiter, & immediatè pertinere noſcantur. Sicut eam notaui in Mari magno Minorum circa §.35. Ex ea namque colligitur, id quod ſæpius dictum eſt, videlicet, Ordinem noſtrum, illiuſque bona immediatè eſſe ſub Eccleſiæ protectione, & iuriſdictione independenter à quibuſcunque Ordinariis. Expendenda etiam dictio illa *ſpecialiter,* quia vtitur Pontifex, cùm enim plus ſit aliquid ſpecialiter fieri quàm generaliter, *cap. 2. de offic. Ordinis, & cap. quamquam, diſtinct. 30.* ac notant Gloſſa *in dicto cap. 2.* Octauianus Vulpella *de præpoſ. & aduerb. ſignif. ſub dict. ſimul verſ. ſpecialiter,* & Barboſam *in tract. de dictionibus dict. 381. num. 2.* ideo per illam denotatur, non generali, aut communi ratione, ſicut alia bona Eccleſiaſtica ſpectant ad Papam, ſed ſpecialiori, ſcilicet titulo protectionis, & immediatæ iuriſdictionis bona Ordinis noſtri ad eundem ſpectare.

Notat vlterius noſtrorum Patrum Diſcalceato 508
rum Scholiaſtes ex priuilegio Leonis X. & Rodriguez, poſſe Prælatos Religionis quando transferunt ſua Monaſteria, vel Eccleſias de vno ad alium locum vendere locum priorem, etiam ad vſus humanos. Cæterum, iuxta dicta *tomo 4. verbo Monaſteria Regularium, n. 38.* cum maximè iis temporibus, propter decretum S. Congregationis Concilij, quod ibi retuli, omnis alienatio bonorum immobilium, imò & mobilium pretioſorum ſit prohibita Regularibus cum reuocatione omnium priuilegiorum ipſis alias conceſſorum, & venditio talium locorum, maximè ad vſus humanos, ſit quædam alienatio, ideo nequit fieri, inconſulta Sede Apoſtolica, provt in dicto decreto decernitur, & tale priuilegium Leonis X. & alia ſimilia vacabunt, etiamſi id fiat per *perſonas à Sede Apoſtolica ad hoc deputatas,* provt loquitur Pontifex in hoc priuilegio. Siue enim tales perſonæ ſint Syndici, vt Caſſarubius putat, vel Conſeruatores Ordinis, vt Peirinis exiſtimat, quod eo loco retuli, cùm decretum relatum abroget omnia priuilegia Regularibus quoad huiuſmodi alienationes faciendas conceſſa, etiam iſtud abrogaſſe cenſendum eſt.

Circa §.101.

DErogat hoc loco Pontifex *cap. volentes de pri-* 509
uil. in 6. ab Innocentio IV. edito, vbi ſtatuebatur exemptos omnes poſſe conueniri coram Ordinariis ratione delicti, ſeu contractus, aut rei, de qua agitur contra illos; ac vult Conſtitutionem iſtam in Fratribus noſtris locum non habere, irritans, & caſſans quidquid in contrarium effectum fuerit. Habent ſimile priuilegium Prædicatores in ipſorum Mari magno §.46. Minores §.44. Eremitæ ſancti Auguſtini §.32.& 42. & noſtri Carmelitæ ex Clement. VI. in hoc Mari magno §.6. Quibus in locis, & aliis ibi notatis, de hoc priuilegio, & ipſum concernentibus, maximè quoad limitationes ipſius à Concilio Tridentino factas, ſufficienter dictum eſt.

Solum ergo expendenda ſunt, quæ noſtri Or- 510
dinis Scholiaſtes ſuper hoc priuilegio notat. Primò quidem, quod quamvis non obſtante hoc, & ſimilibus priuilegiis, iuxta decretum Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. cap. 14. de Regularib.* Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra Monaſterij degens,

Digitized by Google

ſi extra illa notoriè, & ſcandaloſè deliquerit, ſit denunciandus ſuo Superiori ab Epiſcopo vt puniatur, imò Superior non illum puniens multis pœnis ſubiaceat propter Bullam *Suſcepti muneris* Clem. VIII. quam retuli *tom. 1. cap. 16. num. 26.* nihilominus, vt inquit dictus Scholiaſtes, non eſt detinendus in carcere Epiſcopi, ſed remittendus Superiori, ita declarante etiam ſacra Congregatione. Quia verò alij Doctores, quorum aliquos retuli *tom. 3. verbo Delinquens Regularis v, n. 2.* oppoſitum ſentiunt, ſcilicet poſſe talem Regularem in carcere ab Epiſcopo detineri, ideo, iuxta dicta eo loco, media via incedendum eſt dicendo, id poſſe facere Epiſcopum in caſu, quo timeret fugam dicti Religioſi, non verò quando non eſſet talis timor. Aduertit etiam idem Scholiaſtes Epiſcopum incarcerantem dictum Regularem, pro caſu ſcilicet, quod timeretur eius fuga eſſe excommunicatum iuxta *cap. ſi Clericos de ſententia excommunicationis in 6.* quod facile admitti poteſt, quia exercet iuriſdictionem iniurioſam, quam non habet in Religioſum contra *cap. ſi quis ſuadente 17. quæſt. 4.*

Circa §. 102.

511 APprobat, & confirmat hoc loco Pontifex Sixtus Regulam noſtram ab Alberto Patriarcha traditam, & confirmationes illius ab Innocent. IV. Alexand. IV. & Nicolao IV. factas, ſimulque moderationes ab Eugenio IV. & Pio II. etiam factas, & inſuper facultatem concedit Generalibus, vt poſſint diſpenſare in ieiunio, & eſu carnium in Regula contentis, tres dies in qualibet hebdomada plures, vel pauciores ad ieiunium faciendum nominando, & remittendo; ac ſingulis vtriuſque ſexus eiuſdem Regulæ profeſſoribus, vt ſemel in vita, & in morte plenariam omnium ſuorum peccatorum remiſſionem, & indulgentiam à confeſſore idoneo ab ipſis de ſuorum Superiorum conſenſu eligendo obtinendam.

512 De Regulæ noſtræ confirmationibus, quas Papa in hoc priuilegio commemorat, innouat, & confirmat, dixi ſupra *circa* §. 7. huius Maris magni, cum de eadem Regula ſermo eſſet, latiuſque dicam, Deo dante, in Annalibus Ordinis. De moderationibus etiam eiuſdem Regulæ ab Eugenio IV. & à Pio II. factis, quas, etiam hic Pontifex refert, actum eſt ſupra circa §. 8. & 9. vbi etiam alia ad intentum. Nunc addendum, quod cum Pont. Sixtus in hac conceſſione indulſiſſet Generalib. Ordinis, vt *perſonarum, locorum, & temporum qualitate penſata cum vtriuſque ſexus Ordinis profeſſoribus ſuper præmiſſis tam ieiunio, quàm carnium eſu diſpenſare valerent, ac tres dies, plures, vel pauciores ad ieiunium faciendum nominare, & remittere*, ideo virtute huius priuilegij Generalis Pontius Raymundi, re maturè cum Capitulo Generali diſcuſſa (licet ipſe ſe ſolo id facere poſſet, prout Sixtus conceſſerat) anno 1488. in Conuentu Rupeculæ Prouinciæ vocatæ *Prouincia* hoc decretum cum Capitulo Generali circa eſum carnium feria ſecunda fecit. *Ordinamus inſuper, & concedimus Prioribus Prouincialibus, vel eorum Vicariis, vt cum Fratribus Prouinciarum eis commiſſarum poſſint mitè agere ſuper eſu carnium feria ſecunda. Feria autem quarta omnibus præcipimus Prioribus Prouincialibus, localibus, ſeu eorum Vicariis, ne permittant priuatè, vel publicè eſum carnium* Ex eo autem, quod hoc decretum editum ſit duodecim annis poſt conceſſionem Sixti, quæ fuit facta cum hoc Mari magno anno 1476. & ex verbo illo *mitè agere*, quo vtitur Capitulum Generale relatum, quod ſolum denotat permiſſionem quandam, inferri poteſt, quanta cum circumſpectione, & modeſtia, prout Pontifex dixit *conſcientia tua arbitrium*, Religio, & Generalis vſi fuerint huiuſmodi priuilegio. Quomodo autem nec tota Religio hac conceſſione de vſu carnium feria ſecunda vſa tunc fuerit, nec hoc tempore vtatur, ex dicendis in Annalibus noſtris manifeſtum erit. Vide dicta *circa* §. 8. & 9.

Quibus adde, quod cum totum ferme corpus Religionis hanc Regulam ſic mitigatam obſeruet, Patres 513
autem noſtri Diſcalceati, & Patres *primi inſtituti* vocati eandem Regulam ſecundum declarationem, & mitigationem iuſſu Innoc. IV. iuxta dicta locis relatis; ne primæua, & omnino primitiua B. Alberti Regula nullo modo mitigata veluti ſepulta maneret, Dei prouidentia, & ſpeciali Virginis beatiſſimæ eiuſdem Matris Ordinis Patronæ actum eſt, vt, à paucis annis, anno videlicet 1639. currente, curantibus Henrico Epiſcopo Vaſatenſi, & Henrico de Gouanai Comite de Marcheuille (qui eam ob cauſam è Galliis ad Almam Vrbem magno impendio, & labore venit) annuente etiam Reuerendiſſimo Theodoro Stratio Ordinis Generali; ac confirmante Vrbano VIII. fel. rec. per litteras datas Romæ 4. Maij eius anni 1639. de conſenſu etiam S. Congregat. Epiſcoporum, & Regularium erecta, & fundata eſt in quodam receſſu, ſolitario loco ſeu eremo, quædam domus Regularis Ordinis noſtri, in qua præfata Regula prorſus primitiua ſine aliqua moderatione, aut mitigatione Innocentij, Eugenij, aut alterius Summi Pontificis obſeruaretur, prout vſque ad hoc tempus perſeuerat, & cum Dei gratia in futurum credimus. Extat hoc Eremitorium, Monaſterium ſeu domus noſtri Ordinis in Galliis in Prouinciæ Vaſconiæ loco Gratauilla Diœceſ. Vaſatenſis.

Circa §. 103.

PRiuilegium de quo in præſenti, declaratiuum, 514
& ampliatiuum eſt alterius conceſſi ab Vrbano IV. de quo ſupra. §. 10. Cum enim Vrbanus noſtris Fratribus conceſſiſſet facultatem recipiendi quæcunque loca, quæ feudalia, ſeu cenſualia non eſſent, de licentia Diœceſanorum, & in eis Eccleſias vel Oratoria conſtruere, cum poſtea Bonifacius VIII. prohibuiſſet ne Mendicantes reciperent noua loca, aut occupata mutarent ſine Sedis Apoſtolicæ licentia, ideo hic Pontifex conceſſionem Vrbani ad quæcunque loca, domos, & Eccleſias etiam parochiales extendit, ac derogat Conſtitutioni dicti Bonifacij. Adiungens præterea, quod ſi contingeret, quod locorum Ordinarij vellent habere aliquam iuriſdictionem, ſeu ſuperemineutiam in domibus noſtris, poſſint Fratres in eis capellanum inſtituere, & amouere, prout prius conceſſerat in hoc eodem Mari magno §. 67.

Ex hoc porrò priuilegio colligi poteſt primò poſſe 515
Fratres noſtros recipere etiam loca feudalia, ſeu cenſualia. Cùm enim Pontifex Vrbanus IV. conceſſiſſet facultatem recipiendi quæcunque loca, exceptis feudalibus, ſeu cenſualibus, Pontifex Sixtus dicens conceſſionem prædictam non plenè videri ſatisfacere *deuotioni, & petitioni eorum*, ſubiungit *conceſſionem prædictam ad alia quæcunque loca, &c. extendimus.* Ergo etiam ad loca feudalia, ſeu cenſualia, quæ comprehenduntur ſub illa clauſula *alia quæcunque loca*, & excluſa erant ab Vrbano IV. fauent ea, quæ dixi *tomo 2. c. 19. num. 4. & 14.* vbi oſtendi Regulares eſſe capaces feudi, quando ſeruitium per illud poſtulatum eſt tale, vt à Monaſteriis exhiberi poſſit; fauent etiam aliqua priuilegia, quæ ibi retuli, & alia, quæ affert Hieron. Rodriguez *in Compend. Reſolut. 7. num. 2. & 3.*

Colligi

515 Colligi etiam poteſt ſecundò ex hoc priuilegio poſſe Fratres noſtros ex vi illius recipere etiam Eccleſias parochiales, propter illa verba *Quæcumque loca, domos, & Eccleſias etiam Parochiales.* Quod eſt magnum priuilegium, iuxta dicta *tomo 4. verbo Monaſteria Regularium, num. 21.* in ſimili alio priuilegio Iulij II. pro Auguſtinianis. An verò illud ſit reuocatum his temporibus poſt Concilium Tridentinum, conſule dicta eo loco, & ſupra in Mari magno Prædicatorum circa §. 50. Similiter qualiter in caſu quo tales Eccleſiæ parochiales à Fratribus noſtris reciperentur, illi, qui curam animarum ſæcularium gerent in iis, quæ ad dictam curam ſpectant, ſubjici debere Epiſcopis, conſtat ex Concilio Trid. *ſeſſ. 25. c. 11.* & ex dictis ſupra in Mari magno Minorum circa §. 48. & aliis locis ibi relatis.

516 Circa id quod tangitur in hoc priuilegio de capellano inſtituendo in dictis domibus noſtris, conſule dicta ſupra circa §. 67. ad quod priuilegium Pontifex ſe remittit hoc loco, & in Mari magno Prædicatorum *d.* §. 50. Minorum circa §. 48. & Eremitarum S. Auguſtini circa §. 48.

517 Notat præterea Scholiaſtes noſter non obſtante hoc priuilegio requiri iis temporibus ad receptionem nouarum domorum, ſeu monaſteriorum licentiam Papæ, pro quo refert declarationem Sacræ Congregationis, & dicit RR. PP. Diſcalceatorum Congregationem habere priuilegium circa hoc Sixti V. & Gregorij XIII. Sed quod attinet ad primum de Papæ licentia an requiratur his temporibus poſt Tridentinum, ſufficienter diſcuſſum manet 4. *tom verba Monaſteria Regularium, n. 4.* vbi etiam, *& tom. 1. cap. 9. num. 34. 35. & 36.* aliqua dixi de ſecundo.

518 Maxime hic notandum, quod de Eccleſiis dedicatis Regularium, etiamſi conſecratæ non ſint, poteſt fieri quotannis officium cum Miſſa. Ita enim colligitur ex Conc. Oxonienſi anno 1261. *can. de feſt.* Colonienſ. 3. anno 1594. *c. 11.* Moguntino anno 813. *c. 36.* & Toletan. 3. Item ex *cap. ſolemnitates de conſecr. d. 1.* & ex eo, quod nec Miſſalis, nec Breuiarij Rubricæ contradicunt, quinimo plurium conſuetudo fauet. Quintana Dueñas *in ſingularibus, tract. 7. ſingular. 8.* & inſinuat Gauantus *in Rubric. Breuiar. ſect. 8. cap. 5. num. 5.* apud quos alios ad intentum. Maximè apud Peiritus *in Reg. Minim. cap. 4. §. 14. quæſt. vnica,* vbi hanc noſtram ſententiam tuetur.

Circa §. 104.

519 AMpliat, & extendit hoc loco Pontifex Sixtus priuilegium conceſſum Ordini noſtro à Calliſto III. vt ſcilicet Religioſi noſtri beneficia ſecularia, vel Regularia obtinentes, aut qui illa obtinuerint, non poſſint admitti in Capitulis, vel officiis Ordinis, ſine licentia Generalis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurrenda ab admiſſis, & admittentibus. Quod extendit Sixtus ad eos, qui in Archiepiſcopali, aut Epiſcopali dignitate conſtituti ſunt, vel aliqua Monaſteria, aut Prouinciam in Commendam obtinent.

520 De quo priuilegio iam dixi ſupra *circa* §. 32. & *tom 2. cap. 18. num. 35. & 36.* Quibus adde, illud ſatis conforme eſſe rationi, & iuri communi, cum æquum ſit, quod qui à iugo monaſticæ diſciplinæ, ſe ſubtrahunt, non potiantur illis priuilegiis ſuæ Religionis, quæ non tam ſalutem animæ, quam ſocietatem externam Religioſorum concernunt. Mandoſius *de priuileg. ad inſtar. Gloſſ. 3. num. 11.* Rodrig. *tom. 1. reg. q. 58. art. 4.* Sanchez *lib. 6. in decal. cap. 6. num. 33.* alter Rodrig. *in Camp. reſol. 15. num. 18.*

521 Quod Pontifex addit in hoc priuilegio, præcipiens ſub magnis pœnis, ne prædicti beneficia, aut dignitates obtinentes vllo modo de adminiſtratione bonorum Religionis ſe impediant, ſatis confirmat, id quod diximus *tom. 3. verbo adminiſtratio, & adminiſtrator* per totum, *& tom 1. capit. 18. num. 13. & tom. 2. capit. 19. num. 52.* ſcilicet, adminiſtrationem bonorum Ordinis ſpectare ad Prælatos ipſius, ipſorumque Monaſteria. Quod ſatis indicat Pontifex illis verbis; *Vt ſingula bona Ordinis, videlicet Prouincia, Eccleſia, domus, & ſuppoſita, & vtriuſque ſexus profeſſi, vt tenentur, ſub integra Magiſtri Generalis exiſtant obedientia.* Alia habes infra in Mari magno Seruitarum *circa* §. 66. in alio priuilegio ſimilis materiæ.

Circa §. 105.

COnceditur hoc loco ampliſſima Ord. noſtro communicatio Priuilegiorum, fauorum, indulgentiarum, ac indultorum conceſſorum Ordinibus Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini, præcipitque Pontifex, vt quandocumque litteræ originales, vel tranſumpta authentica dictorum priuilegiorum, indultorum, &c. tam in iudicio, quam extra illud oſtendantur, vel exhibeantur, eadem fides ipſis adhibeatur, ac ſi in fauorem noſtri Ordinis emanaſſent, aut ei fuiſſent immediatè conceſſa. De qua materia in ſimili priuilegio Prædicatorum in ipſorum Mari magno *circa* §. 52. & Minorum *circa* §. 51. & eiuſdem Sixti V. in Bulla *Aurea* pro vtroque Ordine *circa* §. 9. ac Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 52. aliiſque locis relatis plura dicta ſunt. 522

Præter quæ ſpecialiter hic occurrit animaduertendum, primò, quod iuxta dicta *tom. 4. verba Mendicantes Regulares, num. 3,* plures etiam Religiones ſunt tam Canonicorum, quam Monachorum, Fratrum, & Clericorum, qui noſtris, & aliorum Mendicantium priuilegiis vti poſſunt, ac propterea, quæ in hoc Opere de priuilegiis Mendicantium in Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, Carmelitarum, Seruitarum, & Minimorum dicta ſunt, & dicentur, præfatis etiam Religionibus, quæ Mendicantium priuilegiis fruuntur vtilia, & communia ſunt. Quæ porrò ſint dictæ Religiones habes ex dictis *ea n. 3. & 4.* Nota etiam ſecundò, quod quamuis in hac communicatione priuilegiorum noſtro Ordini facta non fiat mentio expreſſa priuilegiorum concedendorum aliis Mendicantibus, ac per conſequens priuilegia futura non cenſeantur conceſſa in hoc priuilegiorum communicatione, non cenſentur futura aut concedenda priuilegia, vt habent Mandoſius *de priuileg. ad inſtar. gloſſ. 4.* Rodriguez *tom. 3. Quæſt. Reg. q. 51. art. 2.* Miranda *tom. 2. Man. q. 40. art. 5.* Suarez *de legibus lib. 8. c. 17. n. 16.* Nihilominus, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* § 52. Mendicantes habemus iſtã communicationem priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum noſtris Ordinibus ex Leone X. in Bulla ibi relata. Specialiter Carmelitæ, iuxta dicta etiam eo loco habent ex Clem. VII. in Bulla *Ex Clementi in tom. Bull. n. 31.* communicationem omnium priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum quibuſcunque Ordinibus ſiue Mendicantibus, ſiue non Mendicantibus, illis verbis. *Ipſoſque Fratres, Moniales, Sorores, Perſonas, Monaſteria domos, & Eccleſias, & alia loca huiuſmodi omnibus, & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, indultis, Indulgentiis (citra tamen plenarias) peccatorum remiſſionibus, & gratiis quibuſcunque Congregationibus dictis, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium Fratribus, & perſonis ac confraternitatibus,* 533

ſuæ profeſſioni non contrariis, aliiſque Ordinibus etiam non Mendicantium, quomodolibet conceſſis, & concedendis in genere vti, frui, & gaudere poſſe, atque debere in omnibus, & per omnia; perinde, ac ſi eis conceſſa fuiſſent, decernimus, necnon pro potiori cautela ea omnia de nouo concedimus.

524 Obſeruat præterea noſter Scholiaſtes noſtros RR. PP. Diſcalceatos habere aliam communicationem priuilegiorum Mendicantium, & non Mendicantium ex Clem VIII. cuius verba *in Bullario eorundem PP. num.* 1. talia ſunt. *Nec non prædicta, & omnia videlicet priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, indulgentias, & gratias, & alia quæcunque dicta, & aliorum Ordinum etiam Mendicantium Fratribus, perſonis, bonis, confraternitatibus, & aliis piis locis vel alias quomodolibet præfatis Ordinibus, domibus, & eorum bonis conceſſa, & concedenda dummodo Sacroſancto Conc. Trident. Regulæ primitiuæ, & eorum Conſtitutionibus non aduerſentur prædictis Fratribus Diſcalceatis Ordinis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmeli, Domibus, & eorum bonis, eo cum omnino, ſimilique modo competere vere, & propriè, ac ſi eiſdem ſpecialiter conceſſa eſſent &c. decernimus, & ſtatuimus.*

525 Quæ porro ſint eiuſmodi priuilegia Prædicatorum, & Minorum, quæ Carmelitis communicantur, habes ex dictis in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 51. Quæ autem ſint priuilegia Eremitarum ſancti Auguſtini quæ etiam communicantur Carmelitis, collige ex Mari magno ipſorum, Compendiis eius Ordinis, ex Ambroſio Coriolano *in Chron.* 2. *part. cap.* 5. Compendio Ceſſarubij, & Bullario Rodriguez.

Circa §. 106.

526 HIc opponit Pontifex Sixtus pœnas multas contra inquietantes, ſeu moleſtantes, aut impedientes executionem priuilegiorum in hoc Mari magno tam ab ipſo, quam ab aliis ſuis prædeceſſoribus conceſſorum. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §. 54. Minorum §. 52 Bulla *Aurea* §. 10. & Mari magno Eremitarum S. Auguſt. §. 55. Quibus locis, & aliis ibi deductis de hac materia egi.

527 Addendum tamen, quod licet hoc loco contra inquietantes, ſeu moleſtantes Ordinem noſtrum in executione ſuorum priuilegiorum pœnæ grauiſſimæ imponantur, & è contra nihil dicatur de iis, qui illos protegunt, & defendunt in ipſorum priuilegiorum executione, nihilominus ſæpius id facere ſolent Pontifices, vt patet in Innoc. IV. qui in Bulla pro Ordine ſanctæ Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordinis in hoc Papa Bulla* 1. *ſeruantibus iura huius Religionis* (ait Summus Pontifex) *ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æterna pacis inueniant. Amen.* Quæ gratia, & benedictio Papæ, vel per communicationem priuilegiorum, & gratiarum competit noſtri Ordinis iura, & priuilegia defendentibus. Vide quæ dixi ſupra *circa* §. 2. & 39. huius Maris magni, maximè ex Clem. V. in Concilio Viennenſi, & *cap dudum de ſepultur.* ibi relato. Et Bullam pro Dom Protectoribus Ordinum, in quibus, iuxta exemplar editum à SS. D. N. Innoc. X. in litteris datis ann. 1645. pro 20. Septembris, vbi ſic. *Cæterum te in Domino hortamur, vt huiuſmodi Protectoris munus ita obire ſtudeas, vt apud Deum bonorum operum retributorem æternum præmium, & à vobis condignam laudem valeas promereri.*

Circa §. 107.

COnſtituit hoc loco Pontifex Iudices Conſerua- 528
tores pro priuilegiis in hoc Mari magno conceſſis executioni mandandis contra omnes, quoſcunque contradictores grauiſſimis pœnis coercendos. Prout etiam facit idem Pont. in Mari magno Prædicatorum §. 53. & Eremitarum S. Auguſt. §. 4. etſi cum hac differentia, quod in hoc noſtro Mari magno conſtituitur Iudex conſeruator pro prædictis etiam protector Ordinis, quod non fit in Mari magno Prædicatorum, Minorum, aut Eremitarum ſancti Auguſtini, licet prout notaui *tomo* 2. *c.* 9. *n.* 14. propter communicationem priuilegiorum, quæ eſt inter Mendicantes, poſſint aliorum Mendicantium Protectores hac gratia vti. Vbi etiam quomodo ſint tales Protectores iudices Conſeruatores pro omnibus cauſis, quæ Ordini contingere poſſunt, & qualiter probabile ſit, quod facultas hoc loco Protectoribus conceſſa non ſit limitata, aut coarctata his temporibus propter decretum Sacræ Congregat. Concilij ſub Gregorio XIII. & Conſtitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. eo *cap.* 9. *num.* 10. relata; etſi per ea auctoritas aliorum Conſeruatorum, qui non ſunt in tam ſuprema dignitate ſicut Cardinales Protectores conſtituti, & quorum authoritas pendet ex deſignatione, ſeu deputatione Religioſorum, valde moderata, & limitata ſit. Addendum etiam, quod licet Conſeruatores communes, & ordinarij non poſſint exercere ſuam iuriſdictionem niſi pro manifeſtis iniuriis, ſeu moleſtiis ſtando in iure communi *cap.* 1. *& vlt. de offic. delegat. in* 6. iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 10. *num* 22. nihilominus id procedit in nudis conſeruatoribus, non autem in aliis, quibus maior à Papa tributa eſt poteſtas, vt habet Rota in Oſcenſi *Iuriſdictionis* coram Vbaldo ann. 1614. ex variis iuribus, & Doctoribus. Quia ergo poteſtas hoc loco conceſſa ampliſſima eſt, prout patet illis verbis, *In quibuſcunque cauſis per eos mouendis quacunque ratione, vel cauſa, quæ excogitari poſſit*, ideo Dom. Protectores etiam extra manifeſtas iniurias, aut moleſtias exercere poterunt ſuam authoritatem. Vide dicta ſupra *circa* §. 69. *num.* 403.

Hic quæritur, an Dom. Cardinal. Protectores Re- 529
ligionum poſſint in cauſis Religioſorum earum procedere per cenſuras, in cauſis videlicet illis, in quibus ſe ingerere, aut intromittere poſſunt. Et reſpondendum affirmatiuè. Primo quidem quia licet, iuxta dicta *tomo* 2. *cap.* 9. *num.* 4. & 5. ipſi non ſint Prælati dictarum Religionum ſtricto modo loquendo de Prælatis, cùm non ſint Generales, Prouinciales, Priores, &c. ſunt tamen Prælati earum largo modo, quatenus ſunt commiſſarij Apoſtolici, Vicarij, & delegati Papæ pro talibus cauſis: quemadmodum ergo commiſſarij Apoſtolici, Vicarij, & delegati Papæ poſſunt in cauſis ſibi commiſſis per cenſuras procedere, prout colligitur ex communi Doctorum cum Gloſſa *in c. licet de offic. Vicar. capit.* 2 *de conſuetud. in* 6. *& cap. Romana de appellat. in* 6. *& capit. P. & G. & cap ſignificaſti, & capit. ſane de offic. & poteſt. Iudic. delegati*, ſpecialiter *Couarruu. in capit. Alma Mater p.* 2. §. 2. *num.* 7. *de ſentent. excommunic. lib.* 6. Nauar. *in Man. cap.* 27. prope *fin.* Miranda *in Man. Prælator. tom.* 2. *q.* 35. *art.* 8. *concluſ.* 1. dum agunt de Papæ delegatis; ita idem dicendum de præfatis Dom. Protectoribus. Secundò, quia quibus iuriſdictio, ſeu authoritas conceditur, ea quoque conceſſa videntur, ſine quibus talis iuriſdictio, ſeu authoritas executioni mandari non poteſt *lege* 2. *ff. de iuriſdict. omn. iudic. capite Paſtoralis, capite Præterea offic. delegat.* quod maximè procedit, quando talis autoritas, ſeu iuriſdi-

ctio

ctio eſt ad cogendum in foro externo, vt Doctores communiter *in tract. de Excommunicat.* Cum ergo authoritas, ſeu iuriſdictio Protectorum ſæpiùs executioni mandari non poſſit ſine præfata facultate imponendi cenſuras, dicendum habere illam. Alias inanis, & fruſtranea eſſet talis authoritas, cum non poſſent vti armis, quibus Eccleſiaſtici Iudices vti poſſunt, vt in ſimili dicit Gloſſa *cap. ſuper quæſtionem verbo executorem, & capit. ex Litteris verbo ſi Subdelegatus &c. fin. verb. Commiſſum de offic. indic. delegat.* Accedit quod cum Cardinales, iuxta dicta *tomo 3. verba Cardin.* propter eminentiam ſuæ dignitatis, quæ eſt prima poſt Paparum, ſint veluti membra, & pars ipſius, cum Papa vnum myſticum corpus conſtituentes, adeo quod inter Papam, & Cardinales, quædam veluti identitas intercedat; ſintque collaterales, coadiutores, & cooperatores ipſius, & inuiſcerati Papæ, vt loquuntur Hoſtienſis *in cap. Antiqua num. 5. verb. ſed qua de priuileg. & Præpoſ. in cap. quamquam numera 13. verſ. 3. patet. 2. quæſt. 7.* ſunt priuilegiatiſſimi, iuxta dicta eo loco, etiam loquendo de iis, qui aliquo modo præſunt Eccleſiis Regularium, quales ſunt Cardinales Titulares. Ex hoc enim infertur Papam in litteris Commiſſionalibus, quibus ipſis munus Protectorum concedit, non nudum, aut merum miniſterium illis tribuere, ſed facultatem etiam ad procedendum cenſuras in caſibus neceſſariis. Quod maximè confirmatur ex eo quod iuxta dicta *tom. 1. capitul. 9. numero 4. & tomo 2. capit. 9. numero 25.* ex decretis Summorum Pontificum, & S. Congregationum, poſſunt Regulares à ſuis Superioribus grauati recurrere via appellationis ad Dom. Protectores, & ipſi poſſunt talem recurſum, & appellationem admittere. Ex hoc enim colligitur poſſe dictos protectores procedere in tali caſu etiam per cenſuras, cum ſaltem in illis ſint ſuperiores Superioribus Religionum, eo quod appellatio eſt à minori ad maiorem prouocatio *2. quæſt. 9. capitulo omnis oppreſſus, & cap. ſi quis, & cap. placuit*, & abſurdum videatur, vt inferior, à quo appellatur, poſſit per cenſuras procedere, non autem Superior, ad quem appellatur. Item quia hic eſt vſus plurium ipſorum, cui ſuet declaratio Sacræ Congregat. Epiſcop. & Regular. 22. Februarij 1636. in qua præcipitur Religioſis Sylueſtrinis, vt Ordinationes D. Protectoris proponant in Capitulo Generali, & eas executioni mandent. Hæc autem maximè intelligi debent in eo quod ſpectat ad præcipuum Protectorum munus, quod eſt conſeruare authoritatem Superiorum Ordinis, iuxta dicta *tom. 2. c. 9. n. 8.* ex litteris Protectionis eorum antiquis, quæ etiam habentur in modernis emanatis à SS. D. N. Innocentio X. Præcipue etiam hæc procedunt in iis, quæ ſpectant ad defenſionem Religioſorum & eorum priuilegiorum, contra moleſtantes, vel contradictores, reſpectu Protectoris Carmelitarum, & aliarum Religionum communicantium cum illis in priuilegiis. Eo quod talis Protector eſt ſimul iudex Conſeruator Religionis, iuxta dicta *eo capite 9. num. 13. & 14.*

529 Obſeruat etiam noſter Scholiaſtes extare circa hanc conceſſionem ampliſſimum priuilegium Gregorij XIII. in Bulla *Æquum reputamus* in Bullario Rodriguez pro Societatis Ieſu Conſeruatoribus deſignandis tam in cauſis ciuilibus, quam criminalibus, ſiue Religioſi ſint rei, ſiue actores, cauſa incœpta, vel non incœpta. Sed de hac Bulla, ipſiuſque intelligentia, ac materia iſta de Iudicum Conſeruatorum authoritate maximè his temporibus poſt Clem. VIII. & Gregorium XV. latè dixi *tomo 2. capitulo 10.* præſertim *à n. 5.* ſolum aduertendum Scriptores aliquos ex Hiſpania, videlicet Ioannem de Cruce *in Epitome ſtat. Relig. lib. 2. capit. 10.* Portellum *in dub. Regular. verba Concionatores*, & Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſolut. 33.* etſi de hac materia ſcripſerint nullam tamen mentionem feciſſe Conſtitutionum prædictarum Clem. VIII. & Gregorij XV. Quibus, vt dixi, authoritas Conſeruatorum propter Religionum priuilegia conceſſa valde limitata eſt, & moderata. Nec video cauſam cur id fecerint, cum vix potuerint illas ignorare. Cæterum Seraphinus Freitas Scholiaſtes Bullarij Ordinis S. Mariæ de Mercede *in Gregor. XI. Bulla 2.* ſolum agnouiſſe videtur Conſtitutionem præfatam Clementis VIII. quam dicit ſolum fuiſſe regulam Cancellariæ, quæ per mortem Papæ expirat, & non fuiſſe receptam. Veruntamen ex ipſa Conſtitutione Clementis, & ex alia Gregorij XV. vſu, & praxi Romanæ Curiæ, & authoribus, qui de hac re poſtea ſcripſerunt, conſtat contrarium, omnes, ac ſingulas Iudicum conſeruatorum electiones ſeu nominationes, quæ factæ non ſunt iuxta dictarum Conſtitutionum formam pro irritis, nullis, & caſſis haberi.

Ea quæ pertinent ad Syndicos, ſeu potius Procuratores, de quibus eſt ſermo in hoc, & ſimilibus priuilegiis, tractata ſunt ſupra in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini locis relatis, de iis etiam redibit ſermo infra in Mari magno Seruitarum *circa §. 69.* 530

Circa §. 108.

DVo præcipue ſub hoc §. vltimo continentur. Alterum eſt, vniuerſaliſſimæ non obſtantiæ poſitæ à Pont. omnium eorum, quæ contentis in hoc Mari magno repugnant. Alterum eſt, decretum Pontificis, quo ſtatuit, vt tranſumptis huius Maris magni tanta fides adhibeatur, quanta adhiberetur literis originalibus ipſius. 531

Et quidem de primo, ſcilicet illis non obſtantiis, ſufficienter, dictum eſt ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa §. 35.* Minorum *circa §. 54.* & Eremitarum Sancti Auguſtini *circa §. 55.* maximè vero loco relato ex Mari magno Prædicatorum, vbi etiam de cauſa, propter quam Pontifex ſpecialiter derogat Concilio Viennenſi, nempe quia Generali Concil. nunquam cenſetur derogari niſi per expreſſam mentionem. Quod ſecus accidit, vt ibidem dixi, in Concilij Tridentini derogatione, illud enim non indiget ſpeciali derogatione, propter rationem ibi aſſignatam, & authores ibi relatos. Quibus iunguntur ferè omnes Doctores Romanæ Curiæ ſectatores, prout teſtatur Bonacina *de cenſuris diſp. 2. quæſt. 5. punct. 2. num. 7.* referens etiam plures Sacræ Rotæ deciſiones, & ſtylum Curiæ. Et ita magis ipſis ſtandum, quam auctoribus aliis, qui extra Curiam ſcripſerunt, & oppoſitum tenent, prout ſunt Sanchez, & alij quos refert, & ſequitur *lib. 3. de matrim. diſput. 26. num. 7.* Et ſanè ratio id ſuadet, quia Summus Pontifex non præſumitur ignorare decreta Concil. Trident. quod ſinguli Prælati præ manibus ſemper habere debent, prout teſtatur Bonacina *ſupra*, & quorum vnum eſt *ſeſſ. 25. cap. 21.* præſeruatio, & exceptio auctoritatis Summi Pontificis circa decreta ipſius Concilij. Video bene Reuerendum Patrem Ioannem à Matre Dei oppoſitum tenuiſſe *in Annotationib. ad viuæ vocis oracula*, propter quoddam viuæ vocis oraculum Clement. VIII. quod refert. Sed, vt dixi tenendum hoc noſtrum aſſertum, vel propter ſtylum Curiæ, & conſenſum DD. qui in ea ſcribunt, accedentibus præſertim plurimis S. Rotæ deciſionibus diſertè aſſerentibus, quod Concilio Tridentino derogetur ſine ſpeciali ipſius mentione facta à Papa aliquid ſtatuente, aut decernente. 532

Notat præterea Scholiaſtes noſter, quod vt con- 533
ceſſiones

ceſſiones aliquæ reuocentur, non eſt neceſſaria indiuidualis mentio ipſarum, ſed ſufficit, quod conſtet de mente Pontificis volentis contrarium ſtatuere, alias diminueretur poteſtas Papæ ſucceſſoris; nam cum priuilegia conſiſtant in facto, & Papa non habeat omnium memoriam, dicta indiuidualis mentio eſſet illi impoſſibilis. Sed de hoc latius dixi ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 15. 16. & 17. & dicam inferius in Mari magno Seruitarum *circa* §. 70.

553 De ſecundo, videlicet de fide adhibenda tranſumptis authenticis huius Maris magni, dictum eſt ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 56. & Minorum *circa* §. 54. & Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 56. in ſimili priuilegio huiuſmodi Ordinibus conceſſo. Video tamen, quod ſolum in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini, & noſtro nominetur Ordinis Protector, ad hoc quod huiuſmodi litteræ ipſius manu, & ſigillo munitæ habeant præfatam auctoritatem, ac haberent litteræ originales. Hoc etiam conceditur Generalibus Prædicatorum, Eremitarum Sancti Auguſtini, & Carmelitarum in his Bullis, quod non video concedi Generali Minorum in ipſorum Mari magno. In Mari magno autem Seruitarum hæc auctoritas conceditur etiam Protectori, Auditori Cameræ, & Generali Ordinis.

Aliqua viuæ Vocis Oracula Ordini Carmelitarum conceſſa.

PLacuit etiam, ſicut circa alias Bullas Maris magni Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini fecimus, aliqua viuæ vocis oracula Carmelitis conceſſa hic adiungere. Notando etiam circa eorum valorem, vel reuocationem iudicandum eſſe, ex dictis *tom. 1. c. 3. n. 21.* ac maximè, *tom. 4. verbo Oracula viuæ vocis*, ac ex dictis ſparſim per alia loca meæ ſummæ de materia ipſorum.

Duo Viuæ vocis Oracula Vrbani VI.

BArtholomæus miſeratione diuina tituli ſancti Marcelli Presbyter Cardinalis dilectis nobis in Chriſto venerabilibus Religioſis viris Priori Generali cæteriſque Fratribus Ordinis beatæ Mariæ genitricis de Monte Carmeli Brugis in capitulo generali congregatis ſalutem in Domino ſempiternam. Tenore præſentium vobis omnibus notum facimus ex parte veſtra ſanctiſſimo Domino noſtro Domino Vrbano, diuina prouidentia Papæ VI. fuiſſe duas ſupplicationes porrectas: quarum tenor talis erat, Sanctiſſime Pater, quia ſancti Romani Pontifices veſtræ Sanctitatis prædeceſſores, pauperes Religioſos mendicantes ab antiquo ſolebant in ipſorum capitulis generalibus, tam temporaliter, quàm ſpiritualiter viſitare, etiam in feſto Pentecoſtes proximo futuro, capitulum generale Fratrum Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli, pro conſeruatione, & augmento religionis, & diuini cultus in villa de Brugis in Flandria celebrabitur domino annuente, pro parte deuoti filij veſtri Prioris generalis, & ſingulorum Fratrum eiuſdem Ordinis, ſupplicat *Sanctitati* veſtræ, Frater Nicolaus de Luca veſter humilis, & deuotus Procurator Ordinis ſupradicti, quatenus omnibus, & ſingulis, Fratribus eiuſdem Ordinis dignemini concedere gratioſè, vt eis, & eorum cuilibet liceat ſemel confeſſorem eligere, qui eorum quemlibet, niſi talia commiſerint, propter quæ ſit ſedes Apoſtolica meritò conſulenda de omnibus peccatis ſuis verè confeſſis, & contritis auctoritate Apoſtolica poterit abſoluere, & eiſdem eadem auctoritate beneficia abſolutionis miſericorditer impartiri cum clauſulis neceſſariis, & opportunis. Secunda ſupplicatio talis eſt. Pater Beatiſſime, quia idem ordo Fratrum Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli, tam de iure poſitiuo, quàm per ſanctos Romanos Pontifices diuerſos, & fuerat ab antiquis temporibus confirmatus, & glorioſæ Virginis Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus: quidam tamen iniquitatis filij, & alumni, ſpiritu inuidiæ, & malitiæ agitati, non obſtantibus confirmatione, & intitulatione ſupradictis, eidem ordini detrahere non deſiſtunt, dicentes nec ipſum ordinem nec Fratres eiuſdem Ordinis eſſe, vel fuiſſe iure poſitiuo confirmatum, ſeu confirmatos: nec ipſos eſſe Fratres B. Genitricis Dei, ſed potius cuiuſdam Mariæ hæreticæ inhabitantis Montem Carmeli per Angel. conuerſæ, & iſta, & alia malitioſè confingunt, non ſolum in diſputationibus publicis, ſed etiam in determinationibus, & aliis actibus ſcholaſticis, & alibi indifferenter publicè, & priuatim, non ſolum contra iura canonica, & Sanctorum Patrum, ſummorum Pontificum canonicas ſanctiones, ſed & in detrimentum finale eiuſdem Ordinis, & grauamen. Supplicat igitur ſanctitati veſtræ Frater Nicolaus de Luca Procurator Ordinis ſupradictus, pro parte deuoti filij veſtri Prioris generalis, & omnium ſingulorum veſtræ Sanctitatis deuotorum Fratrum ordinis ſupradictis quatenus eadem Sanctitas veſtra contra taliter obloquentes, & detrahentes, in fauorem, & honorem ordinis ſupradicti dignetur de opportuno remedio prouidere, & omnibus Chriſti Fidelibus, qui ordinem ipſum, & Fratres eiuſdem ordinis, ordinem, ſeu Fratres beatiſſimæ Mariæ Genitricis Dei de Monte Carmeli vocauerint, ſeu appellauerint, ſi in gratia extiterint, indulgentiam trium annorum, & tot quadragenarum concedere dignetur gratioſè, temporibus perpetuis duraturum cum aliis clauſulis neceſſariis, & opportunis, ſine alia lectione. Quibus ſupplicationibus de benignitate Sedis Apoſtolicæ, paternali affectu annueos ipſas liberè in eadem forma conceſſit. Inſuper ampliorem gratiam faciens omnibus Fratribus eiuſdem Ordinis, qui auctoritate Apoſtolica confeſſi fuerint, & abſoluti, vt in prima petitione continetur, pro quolibet ipſorum tres annos indulgentiæ conceſſit. Vos ergo quantum poſſumus hortamur in Domino, quatenus pro Eccleſia ſancta Dei, & felici ſtatu præfati Domini noſtri, Domini Vrbani Papæ Sixti, per totum ordinem veſtrum faciatis ad Deum ſuppliciter deprecari, ac pro nobis, qui ad omnia veſtra beneplacita prompto animo intendere ſumus parati. In quorum omnium teſtimonium ſigillum noſtrum præſentibus eſt appenſum. Data Romæ in Hoſpitio habitationis noſtræ 7. Kalend. Maij, Pontific. Sanctiſſimi in Chriſto Patris, ac Domini, Domini Vrbani Papæ VI. anno 2. Extant hæc duo viuæ vocis oracula in ſpeculo Ordinis, for. 84.

Aliud Calixti III. *Circa cultum exhibendum S. Alberto.*

GVillielmus miſeratione diuina tituli ſancti Martini in montibus, ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ Presbyter Cardinalis Rothomagenſ. vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, præſentes literas inſpecturis ſalutem in eo, qui eſt vera omnium ſalus. Dignum, & conueniens iudicamus de his teſtimonium reddere, quæ pacem conſcientiæ multorum, & deuotionis argumentum concernere videntur. Notum igitur omnibus facimus, ac teſtamur per præſentes, quod ſanctiſſimus in Chriſto Pater Dominus noſter, Dominus Calixtus diuina prouidentia Papa III. nuper

viuæ

viuæ vocis oraculo, nobis præſentibus, & aſtantibus coram ſua ſanctitate, conceſſit, & indulſit reuerendo Patri Magiſtro Ioanni Soreth, Priori generali Fratrum Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli præſenti, & ſupplicanti, quod de beato Alberto de Drapono Inſulæ Siciliæ dicti Ordinis, dum in humanis ageret profeſſori, in cuius honorem, & reuerentiam plura altaria, & Eccleſiæ, vt idem Prior aſſeruit ædificatæ fuerunt, ac eius crebreſcentibus miraculis publico longo tempore per Christi fideles, tam in eorundem Fratrum, quam etiam in aliis Eccleſiis, nulla tamen ſecundum ritum ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, præcedente canonizatione, preces, ſuffragia publicè perſoluuntur, eadem reuerentia, & deuotio, vt præmittitur, ſine alicuius peccati labe, & tranſgreſſionis nota, ac conſcientiæ ſcrupulo, per eos, atque alios Christi fideles fieri poſſit, continuari, quouſque per Eccleſiam aliud ſolemnius decernatur. Quæ omnia, cùm ſic, vt præmittitur, verè, & rectè ſint acta ad cuiuſlibet notitiam deducimus, & deducenda fore cenſemus. In quorum teſtimonium præſentes literas per ſecretarium noſtrum infra ſcriptum fieri iuſſimus, & noſtri ſigilli fecimus appenſione communiri. Datum Romæ in domibus noſtræ reſidentiæ, apud ſanctum Apolinarem die 15. menſis octobris, anno Incarnationis dominicæ milleſimo, quadringenteſimo, quinquageſimo ſeptimo, Pontificatus eiuſdem Domini noſtri anno tertio.

Habetur hoc viuæ vocis oraculum confirmatum etiam per Bullam Sixti IV. in ſpeculo Ordinis, fol. 94.

Alia pro Carmelitis Congregationis Mantuanæ.

GVillelmus Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Rothomagenſis, &c. vniuerſis, & ſingulis, &c. monet Fratres Congregationis ad obſeruantiam Breuia Sixti IV. circa vniformitatem habitus nigri coloris. Comparentibus coram ipſo Cardinali Protectore, & coram Sanctiſſimo adiuncti fuere duo alij Cardinales pro cognitione huius cauſæ, ac tandem Sanctiſſimus viuæ vocis oraculo ſuſpendit Breue prædictum, quoad illam partem, in qua habetur mentio de habitu. Romæ 20. Aprilis 1474. Archiuium S. Chryſogoni.

Nicolaus de Friſco Cardinalis Viceprotector teſtatur quod Iulius II. conceſſerit viuæ vocis oraculo dictis Patribus Congregationis, vt poſſent morari, & celebrare in locis interdictis, & viſitari à ſuo Vicario generali Archiuium ſancti Chryſogoni pro 24. Octobr. 1511.

Cardinalis de Friſeo Nicolaus Viceprotector de ann. 1514. pro 28. Martij Romæ, &c. quod Papa Clement. VII. conceſſit viuæ vocis oraculo PP. Congregationis Mantuanæ, quod Priores qui per biennium non vacauerint ab officio, poſſint in Priores eligi, non obſtante Conſtitutione Leonis X. in contrarium. Archiuium ſancti Chryſogoni.

Dominicus Cardinalis Pinellus Ordinis Protector anno 1593. Martij 27. viuæ vocis oraculo à Clement. VIII. habito, ordinauit, vt Vicarius generalis Congregationis, qui vocem actiuam, & paſſiuam habet in Capitulo generali religionis ad illud accederet cum duobus ſocijs vocalibus, & gremialibus, ſicut aliæ Prouinciæ.

MARE MAGNVM SERVITARVM.

Per Innoc. VIII. compilatum.

SVMMARIVM.

Commendatur Ordo Seruitarum ab Innocentio VIII. num. 1.

Alexander IV. illis concedit liberam ſepulturam in cœmeteriis. n. 2.

Quod Generales poſſunt ſibi ſubditos corrigere, & ſuum officium circa illos exercere. n. 3.

Benedictus XI. confirmat Regulam; celebrationem Capituli, in quo electio fiat Generalis, & ſepulturam liberam concedens. n. 4.

Clemens VI. reformat Religionem. n. 5.

Generale Capitulum de triennio in triennium celebrandum, ex Generali, Prouincialibus, Prioribus, Lectoribus, Diſcretis. num. 6.

Prouinciale Capitulum quando, quomodo, & de quibus celebrandum. n. 7.

Generalis in Capitulo amouendus, vel eligendus, & quomodo ſtatim confirmatus. n. 8.

Diffinitores quando, & à quibus eligendi. numero 9.

Prouinciales quando; & qualiter eligendi, & confirmandi. n. 10.

Priores Conuentuales à Fratribus eligendi, & à Prouincialibus confirmandi. n. 11.

Prouinciales Diffinitores Generales, & Prouinciales, ac Priores quomodo vacare debent ab officiis, numero 12.

Iuramentum praſtandum à Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Diffinitoribus. n. 13.

Largitio ſeu receptio munerum, ſeu donariorum prohibita. n. 14.

Vrbanus V. ampliſſimam exemptionem ab Ordinariis tribuit n. 15.

Conſtitutionem Bonifacij VIII. Super Cathedram *circa confeſſiones audiendas pro Mendicantibus editam ad Seruitas extendit Vrbanus. n. 16.*

Bonifacius Papa IX. concedit priuilegia domorum Eremitis ſancti Auguſtini, domibus Seruitarum. num. 17.

Nullus aſſequi valet dignitatem, officium, ſeu beneficium ordinis abſque Generalis licentia. numero 18.

Generalis poteſt in quolibet Capitulo Generali vnum Magiſtrum inſtituere cum priuilegiis Magiſtrorum Pariſienſium. n. 19.

Ioan. XXIII. concedit facultatem recipiendi loca quæcunque Diœceſanorum licentia non requiſita. num. 20.

Exemptio à ſubſidiorum exhibitione ſicut Mendicantes. n. 21.

Martinus Papa confirmat literas ab Vrbano datas pro Ordine Seruitarum. n. 22.

Facultas petendi, & recipiendi eleemoſynas, & ſuffragia. num. 23.

Facultas recipiendi loca, vbique ſine conſenſu Diœceſanorum. num. 24.

Confirmatur Regula Fratrum, & Sororum de conſortio Seruitarum n. 25.

Regula dictorum Fratrum, ſeu Sororum de conſortio Seruitarum. n. 26.

Confirmantur pro hoc Ordine priuilegia Ordinis Eremitarum S. Auguſtini. n. 27.

Innocent

Innouantur, & approbantur ab Innocentio VIII. conceſſa à ſuis predeceſſoribus.n.28.

Declaratur priuilegium de ſepultura cum illa clauſula Salua tamen iuſtitia *&c.n.29.*

De non ſoluenda portione de legatis iſtis Religioſis. num.30.

Etiamſi per Sedem Apoſtolicam decima, vel portio aliqua ſoluenda ſtatuatur.n.31.

Omnimoda exemptio Ordinis confirmatur.n.32.

Etiam ab Iuriſdictione Inquiſitorum hæretica prauitatis.n.33.

Facultas conceſſa Prælatis ad corrigendum ſubditos ampliatur.n.34.

Facultas ad abſoluendum ſubditos, & cum eis diſpenſandi.n.35.

Facultas ad diſpenſandum cum illegitimis, & irregularibus.n.36.

Bona Monaſteriorum Monialium, ſeu Pinzocherarum defunctarum applicantur Fratribus.37.

Sepeliendi apud Fratres, qui cum habitu ipſorum ſepeliri ordinant.38.

Cappellanus conſtitui poteſt in Eccleſiis Fratrum cum priuilegio exemptionis.n.39.

Generalis electus ſtatim eſt authoritate Apoſtolica confirmatus.n.40.

Prouincialium, & Priorum electiones factæ in Capitulis approbantur.n.41.

Quod dicentes quod illi, qui Fratribus confeſſi ſunt iterum teneantur eadem peccata Parocho confiteri, puniantur etiam ab Inquiſitoribus.n.42.

Inhibentes fieri eleemoſynas Fratribus excommunicati, & ab Inquiſitoribus iudicandi.n.43.

Exemptio à ſubſidiis, collectis, decimis, & oneribus. numero 44.

Ordinis priuilegia communicantur pinzocheris, eiſque miniſtrari poſſunt Sacramenta.n.45.

Oblatorum, ſeu Commiſſorum priuilegia.n.46.

Fratres non admittendi in aliis Ordinibus, nec habilitandi ad beneficia.n.47.

Prælati compellunt vagos, & rebelles in quocunque habitu etiam in Curia Romana.n.48.

Apoſtatæ ab Ordine prohibentur confeſſiones audire, vel docere.n.49.

Habitum huius Ordinis, vel illi conſimilem nullus portare poteſt.n.50.

Duo Magiſtri promoueri poſſunt à Generali in Generali Capitulo.n.51.

Magiſtri, & Baccalaurei quomodo promouendi, & quibus expenſis.n.52.

Plenaria remiſſio peccatorum ſemel in vita, & ſemel in morte Fratribus conceſſa.n.53.

Altaris portatilis vſus, & in eo celebratio antequam illuceſcat dies, & tempore generalis interdicti. numero 54.

Interdicti tempore admittere poſſunt pinzocheras, oblatas, aliaſque perſonas.n.55.

Ampliſſima communicatio priuilegiorum, & indulgentiarum Ordinis Eremi.S. Aug.n.56.

Immunitas Eccleſiaſtica Eccleſiarum, & domorum huius Ordinis ad quæ loca extenditur.n.57.

Alia Eccleſia Regularium non fundanda intra ſpatium 140.cannarum.n.58.

Monaſteria aliis non tradenda, reformanda, vel ſubſtituenda, ſine generali conſenſu. n.59.

Compelli Fratres non poſſunt ad citationes, Commiſſiones, cauſas, &c.n.60.

Eleemoſynas, & ſuffragia recipere poſſunt Fratres, ſine vlla contributione facienda.n.61.

Communicantur ipſis prærogatiuæ quatuor Mendicantium Ordinum.n.62.

Sermocinantur in Capella Papæ in Epiphania, & Quinta Dominica Quadrageſimæ.n.63.

Conſecrationes, & Sacramenta recipiunt ab Ordinariis gratis, alias à propinquiori &c.n.64.

Facultas Generali conceſſa ad diſpenſandum in ieiuniis, donatis, relictis, &c.n.65.

Habentes beneficia, penſiones, capellanias non admittuntur ad Officia Ordinis, aut alia.n.66.

Communicatio ampliſſima priuilegiorum quatuor mendicantium.n.67.

Pœna grauiſſima impoſita contra inquietantes, ſeu moleſtantes Fratres in ſuis priuilegiis.n.68.

Conſeruatores Iudices conſtituuntur pro priuilegiorum executione.n.69.

Non obſtantia ponuntur.n.70.

Tranſumptis authenticis harum litterarum fides adhibenda.n.71.

INNOCENTII VIII. Summi Pontificis Bulla quam magnitudine, & numero Priuilegiorum vocant Mare magnum Fratrum Seruorum beatæ Mariæ Virginis.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam Apoſtolicæ Sedis intuitus, & ſinceræ deuotionis affectus, quem ad B. Dei Genitricem Mariam ſemper Virginem glorioſam omnium gratiarum, ac virtutum meritis ornatam gerimus; equidem mentem noſtram ſuper gregem dominicum nobis licet immeritis diuina diſpenſatione commiſſum, excitant, & inducunt, vt cultores Vineæ Domini Sabbaoth Apoſtolicis gratiis ſpecialius proſequamur: qui ſub præcipuo eiuſdem glorioſæ Virginis Mariæ titulo militantes diuino cultu intendunt, ac piæ vitæ ſtudio vacant. Et quoniam Profeſſores Fratrum ſeruorum B. Mariæ Ordinis S. Auguſt. à primæua Ordinis ſui conſtitutione Domino diſponente, & quaſi diuinitus Ex ore Infantium Serui Mariæ vocati, ob eius quidem reuerentiam hunc deuotum titulum ſemper coluerunt. Ac etiam ob memoriam Paſſionis eiuſd. in morte, quam filij ſui Domini Ieſu Chriſti ſuſtinuit, nigrum, & mœſtitiæ quippe habitum eligentes ſibi deputarunt. Sub quibus profecto, & Seruitutis titulo, & mœroris habitu Sacer Ordo præfatus ſic à ſuis primordiis plantatus in agro dominico laudum incrementis (Diuina cooperante clementia) ſucceſſiuè profecit in Eccleſia Dei, & inter alia plantaria Dominica, puritate conuerſationis, exercitio Euangelicæ prædicationis, dono ſcientiæ, virtutum nitore, & vitæ ſanctitate dignoſcitur ſpecialiter inſignitus, propter quæ ipſos in Agro prædicto cultores idoneos non immerito reputamus, meſſem ex cultu huiuſmodi afferentes gratiſſimam Creatori. Glorioſiſſimæ Dominicæ noſtræ Virgin. Mariæ deuoto intuitu, & præmiſſorum obtentu Ord. prædictum à pluribus Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris approbatum ſpeciali fauore proſequi proponentes, & intendentes, quod idem Sacer Ordo Sedis Apoſtolicæ gratia continuo roboratus maioribus ſemper (Deo tribuente, & B. Maria Seruorum ſuorum Patrona intercedente conſurgat, & dilatetur augmentis, vt ea quæ pro diuini cultus, & Religionis eorumdem Fratrum incrementa, animarumque ſalute à prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus proinde facta ſunt, ſublatis ambiguitatibus, quæ exinde noſcuntur emerſiſſe, in ſua firmitate perſiſtant, noſtri miniſterij partes interponimus efficaces. Dudum ſiquidem à fel. record. Alexand. IV. Benedicto XI. Clem. VI. Vrbano VI. Bonifacio IX. Ioanne XXII. 1

&

Digitized by Google

& Martino V. Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris emanarunt litteræ tenorum ſubſequentium.

2 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis..... Generali, & cæteris Prioribus, & Fratribus Ser. S. Mariæ Ordinis Sancti Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Religionis veſtræ meretur honeſtas, vt vos ſpeciali gratia, proſequentes votis veſtris fauorabiliter annuamus. Hinc eſt, quód nos veſtris ſupplicationibus inclinati auth. vobis præſentium indulgemus, vt illorum corpora, qui apud loca veſtra elegerint ſepulturam, in eorum locorum Cœmeteriis ſepelire liberè valeatis, ſalua tamen Iuſtitia illarum Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Anagniæ Kalen. Aprilis Pontificatus noſtri anno quinto.

3 Alexander Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis.... Generali Priori Fratrum Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Deuotionis tuæ precibus benignum impertientes aſſenſum, tibi, tuiſque ſucceſſoribus auth. præſentium indulgemus, vt tu, iidemque ſucceſſores, cæteros Priores, & Fratres Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Auguſtini vobis ſubiectos iuxta eiuſdem Ordinis Inſtituta corrigere, & alia circa eos, quæ ad veſtrum ſpectant officium exercere, & ea alij veſtris Fratribus committere ad hoc idoneis quoties expedierit liberè valeatis. Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis autem hoc attentare, &c. Datum Anagniæ 3. Idus Maij Pontificatus noſtri anno quinto.

4 Benedictus XI. Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Generali, & vniuerſis Prioribus, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordin. S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum leuamus in circuitu oculos noſtros, & gregem dominicum nobis, licet immeritis, diuina diſpoſitione commiſſum; vndique iuxta Paſtoralis officij debitum contemplamur, vigilem (quantum nobis ex alto permittitur) curam libenter impendimus, vt Cultores vineæ Domini Dei ſabaoth ſic cultui ſalutis intendant, quod eadem vinea palmites diffuſos extendens ſalutarium producat fructuum vbertatem. Et licet erga ſingulos cultores huiuſmodi, perſonás videlicet Eccleſiaſticas, Apoſtolica ſolicitudo verſetur, erga tamen viros Religioſos, qui contemplationi cæleſtium, mundanis relegatis illecebris, piæ vitæ ſtudio ſine intermiſſione deſudant, eo propenſiorem nos decet diligentiam adhibere, quo ipſi pro Religionis fauore ſunt amplius Apoſtolicæ præſidiis confouendi. Sanè vos, qui Ord. S. Auguſtini per Sedem Apoſtolicam approbatum profitemini, & ſeruatis, & deuotionis affectu, quem geritis ad B. Mariam Virg. Glorioſam, aſſumitis vobis vocabulum ab eadem, vos Seruos eiuſdem Virginis humiliter nominando, dictúmque Ordinem S. Auguſtini nihilominus iuxta pias, & honeſtas inſtitutiones veſtræ Regulæ in honorem ipſius Virginis editas laudabiliter ſeruaſtis hactenus, & ſeruatis, ac vobis per ſpecialia priuilegia dicta Sedes indulſit, quod celebrare poſſitis Capitulum Generale, ac in eodem Capitulo Priorem vobis Generalem eligere, qui in Fratres veſtri Ordinis correctionem, & alia, quæ ad ſuum ſpectant officium, liberè valeat exercere, quodque ad ſepulturam poſſitis recipere illos, qui apud loca veſtra elegerint. Ex quibus clarè inſpicientibus ſatis innuitur d. veſtram Regulam per eamdem Sedem exiſtere quodammodo confirmatam. Nos autem qui ad Virginem ipſam Dominam noſtram libenter deuotionem, quam poſſumus, exhibemus, nolentes, quod aliquis contra vos, & regulam ipſam quidquam poſſit detractionis impingere, quin eadem Regula plenam habeat Apoſtolici muniminis firmitatem, ad omnem hæſitationis materiam circa hæc de quorumvis animis amouendum, veſtris ſupplicationibus inclinati Regulam, & eius Inſtitutiones prædictas expreſsè authoritate Apoſtolica confirmamus, & etiam approbamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, eamque vobis concedimus, decernentes ipſam per vos fore perpetuis temporibus inuiolabiliter obſeruandam. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, appellationis, conſtitutionis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Later. 11. Id. Februar. Pontificatus noſtri anno primo.

Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuerſalis Eccleſiæ (quanquam immeriti) diſponente Domino præſidentes, curis continuis agimur, & aſſidua meditatione pulſamur, vt Religioſorum quorumlibet ſtatus auctore Domino ſalubriter dirigatur; & ne loca Religioſorum eorumdem, eorumque perſonæ propter altercationes, quas inter eos interdum ſuſcitari contingit, ſubeant ſpiritualiter, & temporaliter detrimenta, ſed potius quorumlibet Ordinum Profeſſores in tranquillitate mentis, & corporis deuotum, & gratum prout ad id ſe dedicarunt, impendant Domino famulatum: libenter noſtræ prouiſionis remedium adhibentes. Dudum ſiquidem pro parte quorumdam Fratrum Seruorum S. Mariæ Ordinis Sancti Auguſtini propoſito in Conciſtorio coram felicis recordationis Benedicto Papa XII. Prædeceſſore noſtro, quódque Petrus de Tuderto Prior Generalis Fratrum dictorum Seruorum in regimine, & adminiſtratione ſua malè, & partialiter ſe habebat, propter quod ſtatus prædictorum Fratrum in ſpiritualibus, & temporalibus reformatione non modica indigebat. Præfatus Prædeceſſor volens de his ſuper quibus eorumdem Fratrum Status reformandus exiſteret, plenius informari, prædictum Petrum, & nonnullos alios Priores, & Fratres eorumdem Seruorum, de quibus viſum ſibi fuit expedire pro reformat. huiuſmodi facienda ad Sedem Apoſtolicam fecit perſonaliter euocari, eiſque venientibus ad Sedem antedictam venerabilibus Fratribus noſtris Petro Præneſtino, & Bertrando Hoſtienſi Epiſcopis Card. commiſit oraculo viuæ vocis, vt partes ipſas ſuper iis, quæ ad reformationem prædictam ſpectarent, ad concordiam reducerent, & quæcunque ſuper his fierent, eidem Prædeceſſori poſtea fideliter referre curarent. Coram quibus Petro, & Bertrando Epiſcop. præfatis Petro Generali, & aliis Prioribus, ac Fratribus, vt præmittitur, euocatis perſonaliter comparentibus, & exhibentibus nonnulla Capitula, ſecundum quæ ſtatum dd. Fratrum Seruorum Reformatione indigere dicebant ſuper iis, quæ coram ipſis ſuper reformationem huiuſmodi dicere, & proponere voluerunt, dictoque Prædeceſſore noſtro poſtea, ſicut Domino placuit, ſublato de medio, nobiſque diuina fauente clementia ad apicem Summi Apoſtolatus aſſumptis, & præmiſſis pro parte dd. Patri Generalis, & aliorum Priorum, & Fratrum propoſitis coram nobis, nos ad reformationem ſtatus dd. Fratrum ſolicitis ſtudiis intendentes,

5

præfata Capitula cum eiſdem Petro, & Bertrando Epiſcopis examinauimus diligenter, & tandem nonnulla, quæ pro reformatione ſalubri ſtatus dictorum Fratrum ſuadente vtilitate, & neceſſitate vrgente expedire cognouimus, ſtatuenda prouidimus, & inter, ac per eoſdem Fratres Seruorum perpetuis futuris temporibus obſeruanda.

6 Statuimus igitur, quod per eoſdem Fratres, per quos omni anno celebrari conſueuit dd. Fratrum Capitulum Generale, ex nunc de triennio in triennium tantum Generale Capitulum celebretur, ad quod teneantur venire Prior Generalis, qui eſt, & pro tempore fuerit, & omnes Priores Prouinciales, necnon & ſtudiorum generalium Lectores in S. Theologia legentes, & etiam Priores Conuentuales & Diſcreti, prout pro commoditate ipſorum Fratrum Generale Capitulum de ipſius Conuentualibus Prioribus & perſonis diſcretis ſalubriter duxerit ordinandum.

7 Præterea ſtatuimus, quod in qualibet Prouincia eorundem Fratrum Prouinciale Capitulum anno quolibet celebretur, ad quod veniant Prouincialis, & Priores Conuentuales, ſeu locales, Lectoreſque in quacunque facultate legentes, & duo Fratres Diſcreti de ſingulis Conuentibus, ſiue locis illius Prouinciæ electi à maiori parte Conuentus. Qui duodecim Fratres tantum, vel minus habebunt vnum Fratrem Diſcretum duntaxat ad ipſa Capitula Prouincialia mittere teneantur. In his autem Prouincialibus Capitulis Prior Generalis intereſſe, vel ſuum Generalem Vicarium ad ea mittere valeat, ſicut eidem Priori viſum fuerit expedire, & eiſdem Capitulis aſſiſtat idem Prior, vel Vicarius in correctionibus, vel aliis opportunis. In eiſdem autem Capitulis Prouincialibus eligantur ſtudentes Pariſiis, quoties fuerit opportunum.

8 Statuimus etiam quod ex nunc Prior Generalis qui erit pro tempore in quolibet Generali Capitulo de triennio in triennium vt præmittitur in poſterum celebrando ſine requiſitione aliqua primo, & ante omnia ſuo officio renunciare teneatur in manibus Diffinitorum Generalis Capituli, quod ſi non fecerit, priuatus ſit eodem officio ipſo facto. Poſtquam verò renunciauerit, poſſit pro ipſius meritis Diffinitorum ipſius Capituli Generalis arbitrio in eodem Generalis Prioris officio admitti, vel ab eo penitus amouere, & in locum ipſius alius idoneus per d. Capitulum ſurrogari, & in caſu, quo (vt præmittitur) amoueretur, vel renunciare contemneret, per ipſum Capitulum alius in Priorem Generalem ſufficiens, & idoneus eligatur. Eiſdem Fratribus authoritate Apoſt. de ſpeciali gratia concedendo, quod Priores Generales dd. Fratrum, qui erunt pro tempore, poſtquam, vt præmiſſum eſt, & alias iuxta morem hactenus inter eos obſeruatum electi fuerint, & per Generale Capitulum approbati, eo ipſo veri Priores Generales dd. Fratrum ſint effecti, & adminiſtrandi licentiam, curamque animarum habeant, ac in omnibus pro ipſorum Fratrum Prioribus Generalibus perinde habeantur, ac ſi ab Apoſt. Sede confirmationis litteras habuiſſent. Nullus tamen niſi expreſsè profeſſus fuerit, & qui inter dictos Fratres non ſteterit ad minus per viginti annos continuos, in Priorem Generalem eorumdem Fratrum eligi valeat, aut aſſumi.

9 Ordinamus inſuper, vt à modo ſingularum Prouinciarum prædictarum Fratres eligant vnum Fratrem prouidum, & maturum in Diffinitorem pro Generali Capitulo, & fiat huiuſmodi electio in Prouinciali Capitulo, quod immediatè præcedet Capitulum Generale: Diffinitores verò pro Capitulis Prouincialibus eligantur à Fratribus in eiſdem Capitulis Prouincialibus congregatis.

10 Statuimus etiam quod Fratres cuiuſlibet Prouinciæ poſt primum Generale Capitulum per ipſos celebrandum, quam citius poterunt in aliquo loco eiuſdem Prouinciæ ad hoc apto, & idoneo ſuum celebrent Prouinciale Capitulum hac vice congregandum, prout in d. Generali Capitulo fuerit ordinatum, in quo vnum ex dictis Fratribus ſufficientem, & idoneum in ſuum Prouincialem Priorem eligant. Qui ſic electus, & conſtitutus infra menſem à tempore electionis, & conſtitutionis huiuſmodi conſentire, & confirmationem dicto Priore Generali, vel eius Generali Vicario petere humiliter non omittat, quam quidem electionem (ſi canonica fuerit) idem Prior Generalis, vel eius Generalis Vicarius, quem idem Prior Generalis iuxta modum infra dictum deputare habebit, vltra menſem à die, qua petita fuerit, non differat confirmare, quod ſi ex iuſta, & rationabili cauſa idem Prior Generalis, ſeu eius Vicarius munus confirmationis denegauerit, cauſam ſeu cauſas huiuſmodi ſuis publicis, & authenticis litteris teneatur exprimere, & electoribus, qui eum elegerunt, intimare, & de alio ſufficiente, & idoneo cum conſilio Conuentus loci, vbi d. Prior Generalis, vel eius Generalis Vicarius fuerit, vſque ad tunc immediatè ſequens Capitulum vtiliter prouidere. Circa confirmationes autem electionum Priorum Prouincialium in poſterum celebrandas modus prædictus per omnia obſeruetur. In primis verò Prouincialibus Capitulis dd. Fratrum celebrandis prouidè ordinetur de locis, temporibus, & Diffinitoribus, necnon & aliis opportunis pro ſubſequentibus Capitulis Prouincialibus celebrandis.

11 Statuimus Inſuper quod in quolibet loco Conuentuali dd. Fratrum vbi ad minus duodecim Fratres fuerint, ipſi ſibi eligant ſuum Priorem Conuentualem, qui infra quindecim dies poſt ſuam electionem immediatè ſequentes confirmationem à Priori ſuo Prouinciali deuote petere debeat, & ipſe Prior Prouincialis infra alios quindecim dies ſubſequentes electionem eandem, dum tamen ipſam canonicam reppererit, debeat confirmare, vel ſi ipſam minus canonicam inuenerit, cauſas propter quas eam confirmare omiſerit, exprimat, intimet, & vna cum conſilio Diſcretorum loci, vbi fuerit, prouideat prout ſupra proximè de Priore Prouinciali extitit ordinatum.

12 Volumus quoque quod Priores Prouinciales poſtquam tribus annis continuis in Prouincialatus officio præfuerint, abſoluantur, ſeu remoueantur penitus ab eodem, prohibentes, quod ad d. officium ſaltem in eadem Prouincia quouis modo per alios tres annos immediatè ſequentes nullatenus aſſumantur, vel ad id officium promoueantur. Similiter Diffinitores Generalis Capituli non eligantur ad idem Diffinitionis officium niſi demum elapſis duobus Generalibus Capitulis immediatè ſequentibus, poſſint tamen alias licitè in Diffinitores Prouincialis Capituli eligi pariter, & aſſumi. Diffinitores etiam Prouincialis Capituli ad idem officium niſi duobus elapſis Capitulis Prouincialibus nullatenus aſſumantur. Priores etiam Conuentuales anno vel ad longius biennio in ſuis Prioratibus habeant præſidere.

13 Statuimus etiam quod Prior Generalis dd. Fratrum, qui erit pro tempore in ſui nouitate, & antequam ſuum exequatur officium in præſentia Generalis Capituli corporale ad ſancta Dei Euangelia præſtare debeat Iuramentum, quod erit fidelis S. Rom. Eccleſiæ, Domino Papæ, ſuiſque ſucceſſoribus, & quod in prouiſionibus, promotionibus, confirmationibus, repulſionibus, deſtitutionibus,

&

& maioribus correctionibus faciendis ſine acceptione perſonarum ſecundum Deum, & rectam ſuam conſcientiam, & B. Auguſtini regulam, nec non & commdem Fratrum ſtatuta, & conſuetudinis laudabiliter, & fideliter ſe habebit, & ſuum officium exercebit, Priores quoque Prouinciales in ſuorum Prouincialium Capitulorum, & Priores Conuentualium, necnon & Diffinitores Generalium Capitulorum in ipſorum Capitulorum Generalium, & Diffinitores Capitulorum Prouincialium in ipſorum Capitulorum Prouincialium præſentia iurent, quod in prouiſionibus, & cæteris ſuperiùs expreſſis quantum ad ipſorum officium pertinuerit, fideliter ſe habebunt.

14 Hortamur inſuper, & monemus omnes, & ſingulos Fratres prædictos, vt nullus eorumdem, munera, ſeu donaria ſuis Superioribus per ſe, vel per alium audeant quomodolibet impertiri, ipſique Superiores illa recipere non præſumant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum, Ordinationum, conceſſionis, voluntatis, prohibitionis, & hortationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Auenioni 10. Kalend. Aprilis Pont. noſtri ann. quarto 1346.

15 Vrbanus Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Andreæ Priori Generali, & vniuerſis Fratribus ſeruorum S. Mariæ Ordinis S. Auguſt. præſentibus, & futuris ſalutem & Apoſt. benedict. Sacroſancta Rom. Eccl. mater cunctorum Chriſti fidelium, & Magiſtra in agro virtutum veſtri Ord. cui Altiſſimus Dominus benedixit, & in decore ſacræ Religionis, ſub qua eidem Domino, eiuſque Genitrici deuotum exhibetis, & ſedulum famulatum, exultat, & iubilet, præſertim dum proſpicit, quod vos ad alta virtutum gradatim per bonorum operum exercitium, & præclara ſanctitatis merita conſcendentes trahitis ad diuinæ maieſtatis obſequium alios non ſolùm per doctrinæ verba, ſed etiam per exempla vitam ducendo puriſſimam, & verbi prædicationibus inſiſtendo, ac diuinæ laudis, frequentiſque venerationis inſtantiæ, ex qua gloria Diuinæ Maieſtatis attollitur, deuotiſſime perſiſtendo. Propter quæ nos, & prædicta Eccleſia vos, & veſtrum Ordinem prædictum, quem erga nos, & eandem Eccleſiam deuotione prælucere conſpicimus, in clauſtra noſtri pectoris paternis affectibus amplectentes circa bonum ſtatum veſtrum totis ſtudiis vigilamus, vt Deo propitio à noxiis protegamini, & ſuſcipiatis ſemper ſalubria incrementa. Volentes igitur præmiſſorum intuitu vos, ac loca veſtra præſentia, & futura prærogatiua ſpecialis fauoris, & gratiæ inſignire, ac ſingulari priuilegio decorare, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vos, veſtraſque perſonas, ac omnia loca veſtra tam præſentia, quam futura omni Iuriſdictione, poteſtate, dominio, viſitatione, charitatiui ſubſidij ſubuentionum, & exactionum quorumlibet præſtatione, nec non à Synodalis, & alterius cuiuſvis Congregationis conuocatione omnium, & ſingulorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & quorumlibet aliorum Iudicum Ordinariorum de ſpeciali dono gratiæ plenariè eximimus, & totaliter liberamus, voſque ac perſonas, & loca ipſa in Ius, & proprietatem Beati Petri, & Sedis Apoſt. & ſub eorum, & noſtra protectione ſpeciali, & immediatè ſuſcipientes, decernimus vos, ac perſonas, & loca prædicta, & immediatè Sedi prædictæ ſubiacere. Volentes quod locorum Diœceſani, vel alia quævis perſona vos, vel loca prædicta, vtpote, prorſus exempta, & d. Sedi immediatè ſubiecta non poſſint authoritate ordinaria excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, aut alias ſententias ſpecialiter, vel generaliter, vel alias etiam ratione cuiuſlibet delicti, ſeu contractus, aut de qua ageretur, vbicunque committitur delictum, initur contractus, aut res ipſa conſiſtat, poteſtatem, dominium, aut iuriſdictionem aliquam quomodolibet exercere fel. rec. Innoc. Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri circa exemptos, quæ incipit *Volentes*, & aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis in contrarium editis non obſtantibus quibuſcunque. Nos enim quaſlibet excommunicationum, ſuſpenſionum, interdicti ſententias, & quoſcunque proceſſus, quaſvis pœnas, & ſententias generales, vel ſpeciales continentes, quas, ſeu quos contra vos, ſeu aliquem veſtrum, vel prædicta loca cum tenorem, & formam præſentium quomodolibet promulgari, vel haberi contigerit irritas decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ exemptionis, liberationis, ſuſpenſionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 7. Id. Aprilis Pontificatus noſtri anno ſecundo.

16 Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Andreæ Priori Generali, & Fratribus vniuerſis Seruorum B. M. Ordinis S. Auguſt. præſentibus, & futuris ſalutem, & Apoſt. Benedict. Sacer Ordo veſter in Agro Dominico Diuina diſpoſitione plantatus, & glorioſæ Virg. Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus, Apoſt. gratiis dignè meretur attolli, cuius Profeſſores, mundanis à ſe relegatis illecebris, cæleſtium contemplationi vacantes inſiſtunt iugiter profectibus animarum. Nos verò ad eumdem Ord. Apoſt. conſiderationis diligentes intuitum, libenter eum Apoſt. priuilegiis, in his maximè, quæ animarum profectum, & ſalutem conſpiciunt, decoramus, vobis Ord. prædicto ea libenter concedendo per quæ Ordo ipſe ad Diuini nominis, eiuſque glorioſæ Genitricis gloriam, & honorem proſperis ſemper ſucceſſibus gratuletur, & votiuis proficiat incrementis. Sanè, ſicut fide digna relatione percipimus, in diuerſis mundi partibus ſunt quamplures ex vobis in ſacerdotio conſtituti, & in ſacra pagina Magiſtri, & alias eruditi, & multa etiam diſcretione vigentes, & alia ſufficientes, & vtiles ad irrogandum mentes fidelium rore Verbi Dei non ſolum in eruditione ſermonis, ſed etiam in Confeſſionum auditione, & pœnitentiarum impoſitione, per quos poteſt cura animarum eorundem ſalutem magna in Dei Eccleſia Deo propitio vtilitas prouenire. Eapropter dilecti in Domino filij veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, Conſtitutionem, quæ incipit *Super Cathedram* dudum per fel. record. Bonifacium Papam VIII. editam, & poſtmodum per piæ mem. Clem. Papam V. Prædeceſſores noſtros in Viennenſi Conc. innouatam ſuper confeſſionibus audiendis, & iniungendis pœnitentiis, & abſolutionibus impendendis ſicut eadem Conſtitutio Fratres, Mendicantium Ord. de quibus dumtaxat habetur mentio in eadem comprehendi, ad vos extendimus per præſentes, volentes, & Apoſt. author. decernentes, quod prædicta Conſtitutio, & omnia in ea contenta ſuper Confeſſionibus audiendis, pœnitentiis imponendis, & abſolutionibus impendendis dumtaxat, quæ authorit. præſentium vobis competere volumus, ſicut prædictis Fratribus Mendicantium Ordin. competit inconcuſsè, ac integraliter obſeruetur, ita quod conſiderata perſonarum, quas ad id habueris idoneas, ac Clerici, & Populi quantitate eorundem Fratrum

quos ad huiuſmodi audiendarum Confeſſionum officium elegeritis, mettamini numerum congruentem, & minime in aliquo excedentem, vt ſic moderatione ſeruata, nec alios, quibus hoc per eandem Conſtitutionem conceditur ad inuidiam, vel ſcandalum, nec locorum Ordinarios, quibus Fratres Ordin. veſtri à vobis electos præſentare debetis contra vos aliquatenus prouocetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, voluntatis, & Conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 18. Kal. Maij Pont. noſtr. an. ſecundo.

17 Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Auguſt. ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sacra veſtra Religio ſub qua virtutum Domino deuotum impendentis famulatum, dignè nos excitat, & inducit vt illa vos gratia fauorabiliter proſequamur, quam veſtris fore conſpicimus neceſſitatibus opportunam. Hinc eſt quod nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati omnes libertates, immunitates, priuilegia, ac Indulgentias venerandis Domibus Ordinis Fratrum Eremitarum Ordinis S. Auguſtini ab Apoſt. Sede conceſſa Domibus veſtris concedimus, & vt eis vtamini liberè ſicut illi, vobis author præſentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, in indignationem Omnipotentis Dei Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum quarto Kal. Decembris Pontificatus noſtri anno quarto.

18 Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Paſtoralis Officij debitum, cui diſponente Domino præſidemus, expoſcit, vt circa ſtatum perſonarum Eccleſiarum præſertim Religioſarum ſalubriter intendamus, & vt eis materiæ vagandi, ac inſolentiarum, & inobedientiæ vitia ſubtrahantur, ſtudeamus ſollicitè prouidere. Cum itaque ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Ioannis Fratrum Seruorum B. Mariæ Ordinis S. Auguſt. Prioris Generalis petitio continebat, ſæpe cum contingat, quod Fratres d. Ordinis Prælaturas, Dignitates, Officia, & etiam alia beneficia Eccleſiaſtica, Priore Generali ipſius Ord. pro tempore exiſtente inſcio, ſibi conferri, vel aliàs ſe ad illa promoueri procurent, & propter collationes, vel promotiones huiuſmodi Fratres ipſi vt plurimum inſolentes, & vagabundi, ac reprobi reddantur, & non paucorum præbeant materiam ſcandalorum, pro parte d. Prioris nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ſuper hoc prouidere de opportuno remedio de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati authoritate Apoſtol. tenore præſentium ſtatuimus, & etiam ordinamus, quod de cætero perpetuis temporibus nullus Fratrum d. Ordinis (quacunque, etiam Apoſtolica author.) Prælaturam, ſeu dignitatem, aut Officium, vel quodcunque aliud Eccleſiaſticum beneficium per Fratres d. Ordinis gubernari, ſeu regi conſuetam, vel conſuetum, abſque Prioris Generalis d. Ordinis pro tempore exiſtentis licentia ſpeciali præterquam ex indulgentia Sedis Apoſtolicæ faciente plenam, & expreſſam, de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem aſſequi valeat quoquomodo. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis, Ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum Dat. Romæ apud S. Petrum 3. Kal. Februarij Pontificatus noſtri anno nono.

Bonifacius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Di- 19
lecto filio Priori Generali, & Prioribus B. Mariæ Ordinis S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sinceræ deuotionis affectus, quem ad nos, & ad Romanam geritis Eccleſiam non indignè promeretur vt petitionibus veſtris præſertim per quas, vt piè deſideratis, in Eccleſia Dei (cui licet immeriti diſponente Domino præſidemus) vtilitas poterit prouenire, fauorabiliter annuamus. Hinc eſt quod nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, vt Prior Generalis veſtri Ordinis, qui pro tempore fuerit in quolibet Capitulo Generali ipſius Ord. vnum Fratrem eiuſdem Ord. quem ad hoc duxerit eligendum, & qui in S. Theologia honorem Magiſterij recipere voluerit, quem ipſe Prior per ſuam, vel ſaltem quatuor aliorum in eadem S. Theologia Magiſtrorum diligentem examinationem ad hoc ſufficientem, ac aptum, & idoneum eſſe repererit (ſuper quo Prioris, ac Magiſtrorum huiuſmodi conſcientias oneramus) ad huiuſmodi Magiſterij honorem promouere, & ſibi docendi licentiam in facultate Theologica concedimus ſeruatis Conſtitutionibus Viennenſis Concilij, & aliis ſolemnitatibus in talibus fieri conſuetis, liberè, & licitè poſſit deuotionis veſtræ Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium elargimur. Nos enim eidem Fratri ſic promoto vt vti, & gaudere debeat quibuſcunque gratiis, & priuilegiis, libertatibus, & indulgentiis, quibus in d. facultate Pariſiis Magiſtrati gaudent, & quomodolibet potiuntur, authoritate prædicta concedimus per præſentes. Ita tamen quod ex hoc præfatus Ordo ad præſtandum eidem Fratri (ſic promoto) pro ſuis expenſis, vel aliis neceſſariis ratione d. Magiſterij vltra, quam antea minimè teneantur, eadem authoritate concedimus per præſentes, & eadem authoritate indulgemus, quod huiuſmodi Frater ſit promotus de illa Congreg. ſit, in qua promotus fuerit, ſi ibidem fuerit, ſtudium Generale. Alioquin de illa Congreg. cenſeatur, in qua huiuſmodi exiſtat, vel quæ proximior fuerit loco, in quo, vt præmittitur, Capitulum huiuſmodi extiterit celebratum. Non obſtant quibuſcunque Priuilegiis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus ſtudiorum, & Ordinis prædictorum contrariis, Iuramento, confirmatione Apoſt, vel quacunque firmitate, & alia roboratis, etiamſi de illis totis, & eorum tenoribus ſpecialis, & expreſſa de verbo ad verbum eſſet in noſtris litteris mentio facienda, quæ alias volumus in ſuo robore permanere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 3. Kal. Februarij Pontificatus noſtri anno nono.

Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dile- 20
ctis filiis Stephano Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ord. S. Auguſt. ſalutem, & Apoſt. benedict. Sacer Ordo veſter in agro Dominico diuina diſpoſitione plantatus, & glorioſæ Virg. Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus Apoſtol. gratiis dignè meretur attolli, cuius Profeſſores mundanis à ſe relegatis illecebris, & cœleſtium contemplationi vacantes, inſiſtunt iugiter profectibus animarum.

Nos

Digitized by Google

Nos autem ad d. Ord. quem in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili volumus permanere Apoſt. conſiderationis intuitum dirigentes ad ea libenter intendimus; per quæ Ordo ipſe, qui, vt aſſeritur, paucas domos, & loca reſpectiuè habet, vberius valeat propagari. Veſtris igitur in hac parte ſupplicationibus inclinati vobis, & ſucceſſoribus veſtris, qui erunt pro tempore, quaſcumque Domos, & loca, ad hoc tamen congrua, & honeſta, quæ in quibuſuis Regnis, Prouinciis, ac Terris vobis, & eidem ſucceſſoribus largitione Chriſti fidelium concedi, aut largiri canonicè contigerit (dote ſecundum ipſius Ordinis inſtitutionem pro Domibus, & locis ipſis concedendis primitus aſſignata) recipiendi, nec non apud illa de nouo fundandi, ædificandi, ſeu conſtruendi Eccleſias, campanilia cum Campanis, Cœmeteriis, domibus, hortis, hortalitiis, & aliis neceſſariis officinis, ac loca ipſa cum eiſdem domibus, hortis, hortalitiis, Cœmeteriis, Eccleſiis, Campanilibus, Campanis, & officiis pro vſu, & habitatione veſtris, ac eorumdem ſucceſſorum habendi, & perpetuo retinendi. Quacumque Sedis Apoſt. Conſtitutione contraria non obſtante, ac etiam Diœceſanorum locorum, & quorumlibet aliorum licentia, vel conſenſu ſuper hoc minimè requiſitis, Iure tamen Parochialium Eccleſiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus ſemper ſaluo, plenam, & liberam tenore præſentium largimur licentiam. Volentes nihilominus, & vobis authoritate Apoſt. concedentes, quod Fratres Ordinis veſtri qui pro tempore in eiſdem domibus reſidebunt, vtantur, & gaudeant omnibus priuilegiis, gratiis, exemptionibus, & libertatibus, quibus vos ex conceſſionibus Apoſtolicis vtimini, & gaudetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 9. Octobris Pontificatus noſtri anno tertio.

21 Ioannes Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, Super Gregem Dominicum licet immeriti diuina diſpoſitione conſtituti ſub humilitatis, & Religionis habitu Deo dicatas perſonas, vt liberius perpetuo Domino famulentur, ac earum votum cum maiori valeant animi adimplere quiete, fauoribus Apoſtolicis proſequentes, libenter ipſas ab oppreſſionibus releuamus, ac earum quantum poſſumus commoditati prouidemus. Sanè pro parte dilectorum filiorum Stephani Generalis ac aliorum Priorum, & Fratrum domorum, & locorum Seruorum Beatæ Mariæ Ord. S. Auguſtini in Ciuitate, & Diœceſibus, ac dominio Florentino conſiſtentium nuper nobis exhibita petitio continebat. Quod Collectores charitatiui ſubſidij nuper ſuper perſonis Eccleſiaſticis ſæcularibus, ac Regularibus Ordinum quorumcumque (Fratribus Ordinum Mendicantium dumtaxat exceptis) Ciuitatis, & Diœceſis, ac dominij prædictorum impoſiti certis tunc expreſſis terminis ab eiſdem perſonis exigendi, leuandi, recipiendi ab eiſdem Fratribus domorum, locorum Ciuitatis, Diœceſis, ac Dominij prædictorum eo prætextu; quod Domus, & loca eorumdem Priorum, & Fratrum Seruorum S. Mariæ ex ipſorum inſtitutione donari poſſunt, exigere, leuare, & recipere nixi fuerint, & nituntur, Epiſcopiſque propterea graues, & diuerſas intulerunt moleſtias, offenſas in eorum, & Ordinis ſui prædicti magnum præiudicium, atque damnum. Et ſicut eadem petitio ſubiungebat, licet Domus, & loca Priorum, & Fratrum Seruorum Beatæ Mariæ prædictorum ex eorum inſtitutione huiuſmodi poſſint dotari, vt præfertur tamen etiam ex inſtitutione prædicta ipſi ad inſtar huiuſmodi Fratrum Ordinum Mendicantium Chriſtianæ Religionis doctrinam & verbum Dei populo prædicant Chriſtiano, & à Chriſti fidelibus eleemoſynas petunt pro ſuis neceſſitatibus, & oneribus ſuſtinendis. Quare pro parte Priorum, & Fratrum Seruorum Beatæ Mariæ prædictorum, qui vt aſſerebant, ex domorum, & locorum fructum huiuſmodi dote onera ipſis incumbentia nequeant ſupportare, fuit nobis humiliter ſupplicatum, vt ipſis, ſuiſque ſucceſſoribus Prioribus, & Fratribus Domorum, & locorum, ac aliorum quorumcunque vbicunque conſiſtentium huiuſmodi circa prædicta, & quodcunque aliud ſimiliter imponendum ſubſidium prouidere de benignitate Apoſt. dignaremur. Nos igitur attendentes quod licet huiuſmodi domus, & loca Fratrum Seruorum Beatæ Mariæ prædictorum dotari poſſint, tamen ipſi priores, & Fratres ad inſtar Fratrum Prædicatorum viuunt, ac volentes ipſis, eorumque Ordini ſuper præmiſſis de opportuno remedio prouidere, authoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, & decernimus eoſdem Priores & Fratres qui ſunt, & erunt pro tempore domorum, & locorum huiuſmodi, & vbicumque conſiſtentium a prædictis, & cuiuſuis ſimilis, vel diſſimilis per nos, ſeu author. Apoſt. quandocunque ſuper perſonis Eccleſiaſticis vbicumque conſtituerint imponendi ſubſidij exhibitione ſicut eorumdem Ordinum Mendicantium Fratres forè exemptos penitus, & liberos, & ad aliquid ex ſubſidiis huiuſmodi ſoluendum non teneri, nec ad id per quoſcumque quauis author. poſſe compelli, aut quomodolibet moleſtari. Non obſtant. quod Domus, & loca prædicta donata exiſtant, vt præfertur, necnon Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſt. ac aliis in litteris ſubſidiorum huiuſmodi contentis cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Bononiæ 7. Kal. April. Pont. noſtri an. 4.

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Apoſt. Sedis prouidentia circumſpecta perſonas ſub Religionis obſeruantia vacantes aſſiduè ſtudio piæ vitæ benigno fauore proſequitur, & quæ pro diuini cultus augmento, & perſonarum ipſarum pace, commodo & quiete prouida deliberatione facta fuere, conſueuit Apoſt. munimine roborare. Dudum ſiquidem Vrbanus in ſua obedientia (de qua plures ex dilectis filiis Priore Generali, & Fratribus Seruor. B. Mariæ Ordin. Auguſt. tunc erant) VI. nominatus ſuas conceſſit litteras tenoris ſubſequentis. Vrbanus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, &c. 22

Cum itaque ſicut exhibita nuper nobis (execrabili alias vigentes, tandem cooperante Domino propulſato ſchiſmate) ad ſummi Apoſtolatus faſtigia diuina diſpoſitione vocatis pro parte dd. Magiſtri & Fratrum petitio continebat, ipſi poſt aſſumptionem eandem ſpiritu videlicet, & animo in vnitatis gloria poſiti, & vnicum Gregis Dominici intuentes Paſtorem ab eo pro ipſarum potiori ſubſiſtentia litterarum, illas Apoſtolicis peramplius fulciri deſiderent miniſteriis, vt impugnationum eos alias forſitan contingentium ſubductis materiis ipſi procedente tempore litterarum huiuſmodi tenoris commodo, & integritate lætentur. Nos itaque eorumdem Prioris, & Fratrum in hac parte ſuppli- 23

ſupplicatinnibus inclinati litteraa prædictas, ac omnia inde ſequnta rata habentes, & grata illa authoritate Apoſt. ex certa ſcientia confitmamus, præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, & communionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat Gebennia 6. Id. Iulij Pontificatus noſtri anno primo.

23 Martinus Epiſcopus ſeruns ſeruorum Dei. Dilectis filiis Priori Generali, & Fratribus Seruorum S. Mariæ Ordinis S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedict. Sacræ Religionis, ſub qua deuotum, & ſedulum exhibetis Domino famulatum, promeretur honeſtas, vt votis veſtris, illis præſertim, per quæ veſttis commodo, & vtilitati conſulitur, quantum cum Deo poſſumus fauorabiliter annuamus. Sanè pro parte veſtra nuper nobis exhibita petitio continebat, quod licet vos à tempore, cuius contrarij memoria non exiſtit, adinſtar aliorum Fratrum Mendicantium pro vitæ veſttæ neceſſariis eleemoſynas, & ſuffragia Chriſti fidelibus publicè per Ciuitatea, & loca, vbi moram trahitis, & alibi petere, & in eleemoſynam recipere conſueueritis, tamen nonnulli locorum Ordinarij aſſerentes vos, & veſtrum Ordinem Mendicantes non exiſtere, vobis inhibuerunt, & quotidie inhibere non ceſſant, ne in eorum Ciuitatibus, & Diœceſibus eleemoſynaa, & ſuffragia huiuſmodi petere, & exigere quoquomodo præſumatis, in non modicum veſtrum, & veſtri Ord. præiudicium, incommodum, atque damnum. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubiungebat, fructua, redditus, & prouentus ex poſſeſſionibus, & bonis immobilibus, quæ largitione fidelium in nonnullia Ciuitatibua, & Terris tenetis, & poſſidetis, & in quibus Domos cum Eccleſiis, & aliis neceſſariis habetia prouenientea pro vita, & ſuſtentatione Fratrum in eiſdem pro tempore commemorantium ſine eleemoſynis, & ſuffragiis huiuſmodi minimè ſufficiant, ipſique Fratres rerum inopia, & neceſſitate cauſantibus domos, & Eccleſiaa non ſine diuini cultus diminutione, & veſtri, & veſtræ Religionis opprobrio, & offuſcatione propter hoc relinquere cogerentur. Pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt vobis, & ſtatui veſtro ſuper præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui diuinum cultum noſtris temporibus non minui, ſed augeri intenſis deſideriis affectamus, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctor. Apoſt. decernimus, & declaramus, vobiſque quod in quibuſcunque Ciuitatibus, Terris, & locis in quibus Domos cum Eccleſiis, & aliia Officinis (poſſeſſiones tamen ſufficientea pro victu Fratrum in illis commorantium non habentes) ad præſens habere dignoſcimini, ac dante Domino ipſorum largitione fidelium vos habere continget in futurum, & alibi adinſtar Fratrum Ordinum Mendicantium eorundem mendicare, ac à fidelibus ipſis eleemoſynas, & ſuffragia pro victu, & ſuſtentatione veſtris perpetuis futuris temporibus publicè petere, & recipere, ac in vſus veſtros conuertere liberè & licitè valeatis eadem author. concedimus per præſentes. Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac aliia contrariis non obſtantibus, quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ Conſtitutionis, declarationis, & conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Mantuæ 3. Nonas Nouembris Pontificatus noſtri anno Primo.

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectia filiis Stephano Priori Generali, & Fratribua Seruorum S. Mariæ Ordinia S. Auguſtini ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Sacer Ordo veſter in agro Dominico diuina diſpoſitione plantatus, & Glorioſæ Virg. Mariæ titulo ſpecialiter inſignitus, Apoſt. gratiis dignè meretur attolli, cuius Profeſſores, mundania a ſe relegatis illecebris cœleſtium contemplatione vacantes inſiſtunt iugiter profectibus animarum. Nos autem ad d. Ordinem, quem in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili volumua permanere, Apoſtolicæ conſiderationia intuitum dirigentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Ordo ipſe, qui, vt aſſeritur, paucas domos, & loca reſpectiuè habet, vberius valeat prorogari. Veſtris igitur in hac parte ſupplicationibus inclinati vobis, & ſucceſſoribus veſtris, qui erunt pro tempore, quaſcumque Domos, & loca, ad hoc tamen congrua, & honeſta, quæ in quibuſuis Regnia, Prouinciis, & Terris vobis, & eiſdem ſucceſſoribus largitione Chriſti fidelium concedi, aut largiri canonicè contigerit (dote ſecundum ipſius Ordinia inſtitutionem pro domibus, & locis ipſis concedendis primitus aſſignata) recipiendi, necnon apud illa de nouo fundandi, ædificandi, ſeu conſtruendi Eccleſias, Campanilia cum campanis, cæmeteriia, hortis, domibus, hortaliciis, & aliis neceſſariis officinia, ac loca ipſa cum eiſdem domibus, Eccleſiia, Campanilibus, campanis, cœmeteriis, hortis, hortalitiia, & officinis pro vſu, & habitatione veſtri, & eorundem ſucceſſorum habendi, & perpetuo retinendi quacunque Sedis Apoſtolicæ Conſtitutione contraria non obſtante, ac etiam Diœceſanorum locorum, & quorumlibet aliorum licentia, vel conſenſu ſuper hoc minimè requiſita. Iure tamen Parochialium Eccleſiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus ſemper ſaluo, plenam, & liberam tenore præſentium licentiam elargimur. Volentes nihilominus, & auctoritate Apoſt. concedentes, quod Fratrea Ord. veſtri, qui pro tempore in eiſdem domibus reſidebunt, vtantur, & gaudeant omnibus priuilegiis, gratiis, exemptionibus, & libertatibus, quibus vos ex conceſſionibus Apoſt. vtimini & gaudetis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & voluntatis infringere. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem 2. Kal. Iulij Pontificatus noſtri anno ſexto. 24

Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Sedis Apoſt. prouidentia circumſpecta perſonas ſub regulari obſeruantia vacantes aſſiduè ſtudio piæ vitæ Benigno fauore proſequitur, & ea, quæ pro earum ſtatu ſalubriter dirigendo prouidè ordinata ſunt, vt illibata perſiſtant, Apoſt. conſueuit munimine roborare. Sanè petitio pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum, ac dilectarum in Chriſto filiarum Sororum Ordinia Seruorum S. Mariæ ſecundum regulam, & inſtituta Beati Auguſt. viuentium, qui quidem Fratres, & Sorores de conſortio Seruorum S. Mariæ nuncupantur, nobia nuper exhibita continebat, quod ipſi quandam Regulam ſiue Religioſè viuendi formam in qua nonnulla honeſta, & rationabilia, ac Regulari diſciplinæ congruentia ſtatuta, & ordinamenta fore noſcuntur, hactenus laudabiliter obſeruarunt, quandoque licet Fratres, Sorores, & Ordo huiuſmodi variis per Sedem Apoſtolicis ſint priuilegiis communiti, tamen pro ſolidiori eorum ſubſiſtentia, & vt clementia Altiſſimi operante de 25

virtute

virtute in virtutem gradientes deuotiorem reddere valeant Domino famulatum, deſiderant huiuſmodi Regulam, ſeu viuendi formam per ſedem eamdem approbari. Quare pro parte Prioris, & Fratrum, ac Sororum eorumdem nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt regulæ, ſiue viuendi formæ huiuſmodi robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, illamque per ipſos Fratres, & Sorores in perpetuum obſeruari mandare de benignitate Apoſt. dignaremur. Nos igitur, qui ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis relatione plenaria, & fideli fuimus clarius informati, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati Regulam, ſeu viuendi formam, quam per ſingula eius Capitula clarè, & diſtinctè, ac de verbo ad verbum præſentibus fecimus annotari, necnon ſtatuta, & Ordinationes prædicta rata habentes, & grata, illa auctoritate Apoſt. ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus, & nihilominus Regulam, ſiue viuendi formam eandem per ipſos Fratres, Sorores præſentes, & poſteros volumus, & mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiter obſeruari. Tenor verò regulæ, ſiue viuendi formæ huiuſmodi ſequitur, & eſt talis.

26 In primis vt hic Ordo continuum, & perpetuum de bono in melius recipere valeat incrementum, quod ex receptione perſonarum bene diſpoſitarum plurimum noſcitur dependere, volumus, & ordinamus, quod nullus recipitur ad Ordin. huius Fraternitatis, niſi de licentia Prioris Generalis eiuſdem, vel ipſius Vicarij, ſeu Correctoris Fraternitatis pro tempore deputati illius loci, præmiſſa tamen diligenti examinatione, quod ſit honeſtæ vitæ, & bonæ famæ, ac de hæreſi nullatenus ſuſpectus, quinimò ſit veritatis, & Catholicæ fidei zelator præcipuus, qui etiam antequam habitum huius Religionis recipiat, de alienis, ſi qua habuerit, ſatisfaciat ad plenum, & proximis reconcilietur, necnon paratum ſiue conditum Teſtamentum tenere ſtudeat iuxta conſilium, & Ordinationem Confeſſoris diſcreti, & eadem examinatio fiat de Mulieribus ingreſſum huius Ord. petentibus; habentibus tamen viros non pateat ingreſſus ac conſortium d. Fraternitatis, niſi de virorum ſuorum licentia, & conſenſu, fiat publicum Inſtrumentum. Idem quoad hoc ſeruari volentes in viris vxores habentibus, niſi obſtaret in ipſis, vel altera ipſorum aliqua cauſa, quæ legitima iudicaretur conſilio Diſcretorum.

27 Omnes autem tam Fratres, quam Sorores d. Fraternitatis induantur panno nigro, qui nec in colore, nec in valore nimiam pretioſitatem prætendat, ſicut conuenit honeſtati Seruorum Chriſti, & B. Mariæ. Tunicæ quoque habeant manicas vſque ad pugnum, & ſint ſtrictæ, & clauſæ, corrigias de corio tantum habeant, quibus Sorores cingantur. In burſis etiam, calceamentis, & cæteris omnem mundanam reſecent vanitatem: vela vero Sororum, & bindæ ſint alba de panno lineo, vel canapino.

3 Recipiatur recipiendus in loco Capituli Fraternitatis, vel ante Altare Eccleſiæ Fratrum illius loci, & à Priore Generali, ſiue Vicario, vel Correctore d. Ordin. Seruorum S. Mariæ prædictis, qui Prior, vel Vicarius, ſeu Corrector, exiſtente inducendo, & petente humiliter flexis genibus recipi præſentibus aliquibus aliis Fratribus Ordin. eiuſdem, quibuſdam de Confratria viris diſcretis, benedicat prius habitum eius, qui debet recipi hoc modo, videlicet. *Oſtende nobis Domine miſericordiam tuam, Dominus vobiſcum, Oremus. Domine Ieſu Chriſte, qui tegumen noſtra mortalitatis induere dignatus es*, &c. Poſtea verò tali habitu benedicto, & per receptum ſeorſum indutum, atque ad gradum Altaris reuerſo, & ante Priorem, ſiue Vicarium, vel Correctorem genuflexo dicit Prior, vel Vicar. ſeu Corrector, &c. *Veni Creator Spiritus*, & Fratres, qui ei aſſiſtent, ipſum proſequantur vſque ad finem. Deinde dicatur *Kyrie eleiſon, Pater noſter*, &c. *Emitte Spiritum tuum*, &c. *Saluum fac ſeruum*, &c. *Dominus vobiſcum*. &c. *Oremus Deus, qui corda fidelium ſancti Spiritus illuſtratione docuiſti*, &c. *& Prætende Domine famulo tuo*, &c. & reſponſo *Amen*, aſpergitur ſic indutus à Priore, vel Vicario ſeu Correctore *Aqua benedicta*. Deinde omnes Fratres Fraternitatis præſentes ipſum recipiant ad oſculum pacis, & eo modo ante Altare recipiantur Mulieres, quemadmodum eſt de Fratribus ſupradictum.

4 Completo anno, vel ante, ſi Priori, vel Vicario, ſeu Correctori prædictis, aut cui commiſerint, & etiam maiori parti Fratrum profeſſorum Fraternitatis viſus fuerit idoneus, ad profeſſionem recipiatur. Profitebitur autem hoc modo, videlicet: *Ad honorem Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus ſancti, & B. M. Virg. Ego N. coram vobis Priore*, ſeu *Vicario vel Correctore Fratrum Ordin. Seruorum S. Mariæ de Conſortio talis loci, profiteor velle me de cætero viuere ſecundum formam, & regulam Fratrum, & Sororum d. Ord. vſque ad mortem*, Mulieres verò eodem modo profiteantur coram Priore, vel vt ſuprà & Priorisſa, vel cui commiſerit.

5 Statuimus autem vt nullus Frater, nec Soror huius Fraternitatis, & Ord. poſt talem ſupradictam profeſſionem de hoc Ordiñ. egredi valeat, nec eiſdem ad ſæculum reuerti liceat, ſed bene liberè poſſint tranſire ad vnam de approbatis Religionibus tria voto ſolemnia profitentibus.

6 Fratres, & Sorores dicant quotidie omnes horas canonicas, niſi infirmitate impediantur. Pro matutinis dicant viginti Octo *Pater noſter*, pro Veſperis quatuordecim, & pro qualibet aliarum horarum ſeptem. Ad honorem vero B. M. ſemper Virginis pro qualibet hora tot *Aue Maria*. quot Pater noſter dicere teneantur. Pro benedictione autem menſæ dicant vnum *Pater noſter*, cum verò ſurgunt de menſa, ſimiliter dicant vnum *Pater noſter* pro gratiarum actione, vel Pſalmum *Miſerere mei Deus*, vel *Laudate*. qui ſciunt; omnes etiam, qui ſciunt ſymbolum Apoſtolorum, videlicet *Credo in Deum*, dicant illud ſemel in principio Matutinarum, & etiam ante Primam, & quando Completorium fuerit terminatum. Qui autem ſciunt, & dicunt horas Canonicas quemadmodum faciunt Clerici, prædicta *Pater noſter*, & *Aue Maria* dicere minimè teneantur.

7 Ad Matutinas Dominicis diebus, & feſtiuis à feſto Omnium Sanctorum, vſque ad diem Reſurrectionis Dominicæ omnes ſurgant. In Aduentu autem Domini, & Quadrageſima ſurgant omni nocte. Qui verò occupantur quotidiano opere manuali, horas ſuas dicere poterunt de mane vſque ad Veſperas excluſiuè, de ſero veſperas, & Completorium ſimul dicant.

8 Omnes quater in anno ad minus, videlicet in feſto Natiuitatis Domini, Reſurrectionis ipſius, Pentecoſtes, & Aſſumptionis, aut Natiuitatis B. Mariæ Virg. peccata ſua confiteantur diligenter, & Euchariſtiæ deuotè ſtudeant recipere Sacramentum, niſi forſan ex aliqua cauſa rationabili alicui ex ipſis eſſet à ſuis Confeſſoribus interdictum. Qui autem ex deuotione ſua ſæpius voluerint infrà annum communicare, petita à ſuo Prælato licentia, & obtenta deuotionem ſuam cum Dei benedictione poterit executioni demandare.

9 In Eccleſia dum celebrantur Miſſæ, vel decantatur Diuinum Officium, ſeu actualiter proponitur ibidem verbum Dei, omnes ſilentium ſeruare ſtudeant, & Orationi, ac diuino officio diligenter intendant,

Digitized by Google

niſi ex aliqua ſpeciali, & occurrenti neceſſitate aliquid ſubmiſſe loquantur.

10 Fratres, & Sorores Eccleſias, quarum Parochiani exiſtunt, iuxta canonicas ſanctiones, & bonos mores, & cum omni deuotione ſtudeant viſitare, & Eccleſiarum ſuarum Prælatos, videlicet Epiſcopos, & inferiores ſummè reuereantur, ipſorumque iura abſque omni diminutione fideliter eis ſoluant, & huc tam in decimis, quam in obligationibus alias quomodolibet conſuetis.

11 A Dominica prima Aduentus, vſque ad Natiuitatem Domini quotidie tam Fratres, quam Sorores ieiunent, Et ſimiliter à Dominica in Quadtageſima, vſque ad Paſcha Reſurrectionis Domini idem obſeruent. Ferias autem ſextas ieiunabunt omni tempore, & ieiunia omnia ab Eccleſia inſtituta. Qui autem voluerint amplius ieiunare, ſeu auſteritates alias facere, poterunt, habita licentia à ſuo Prælato, vel de conſenſu Confeſſoris diſcreti.

12 Fratres, & Sorores huiuſmodi fraternitatis vti poterunt carnibus diebus Dominicis, & tertia, & quinta feria. Cæteris vero diebus ſe abſtineant, niſi ſint infirmi, aut multum debiles, vel niſi præcipuum feſtum fuerit illa die, aut quia eſſent in itinere conſtituti.

13 Vagos, curioſoſque diſcurſus per Ciuitatem non faciant. Sorores verò ſolæ non diſcurrant, maximè Iuniores ad nuptias, & choreas, ſiue ad diſſoluta, & mundana conuiuia, ſiue ad vana ſpectacula nullo modo accedant; de Ciuitate verò, ſeu Caſtro, vel loco, vbi habitant, non exeant, etiam cauſa peregrinationis, abſque ſpeciali licentia Prioris, Vicarij, vel Correctoris d. Confraternitatis.

14 Inuaſionis, ſiue impugnationis Arma ſecum Fratres non deferant, niſi pro defenſione fidei Chriſtianæ, aut ex alia rationabili cauſa, & de ſuorum Prælatorum licentia.

15 Deputentur per Correctorem duo ex Fratrib. qui cum quempiam ex eiſdem nouerint infirmari, ipſum quamcitius poterunt, charitatiue ſtudeant viſitare, & ſtatim à principio ad recipiendum pœnitentiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta eundem efficaciter hortentur, & ſi neceſſe fuerit, miniſterium corporale, prout commodè poterunt, eidem ſtudeant exhibere, ſi verò fuerit pauper, neceſſaria de bonis propriis, vel communibus, prout facultas permiſerit ſibi miniſtrare procurent, & idem faciant Sorores circa infirmas ex eis.

16 Quando continget aliquem ex Fratribus ab hac luce migrare, cæteris Confratribus, qui ſunt in hac Ciuitate, vel Caſtro, nuncietur, vt procurent defuncti exequiis, perſonaliter intereſſe, à quibus non recedant, donec Corpus traditum fuerit ſepulturæ. Hoc idem inter Sorores decedentes volumus obſeruari. Præterea infrà octo dies poſt ipſius Defuncti ſepulturam immediatè ſequentes, quilibet Frater & Soror dicat pro animaeius Sacerdotis vnam Miſſam, ſciens verò Pſalterium Pſal. 50. Illiterati verò centum *Pater noſter* dicant, & in fine cuiuſlibet *requiem æternam*. Et præter hæc quilibet infrà annum pro Fratrum, & Sororum tam viuorum quam defunctorum ſalute tres Miſſas faciat celebrari, qui verò ſcient Pſalterium, illud dicant, & cæteri quinquaginta *Pater noſter* dicere teneantur.

16 Correctore Fraternitatis mortuo, vel amoto, Prior, ſeu Vicarius cum conſilio antiquorum de Fraternitate alium inſtituat Correctorem, ſingulis autem annis infrà octauas Paſchæ, vel alio tempore priuatim prædictus Prior, vel Vicarius habeat conſilium cum antiquioribus de Fraternitate ſuper amotione, vel confirmatione Correctoris. Sic eundem confirmare, amouere poterit, ſecundum quod ipſe cum præfatis iudicauerit expedire. Conſimiliter etiam de conſilio d. Prioris, vel Vicarij, & aliquorum de Fraternitate magis antiquorum poterit Corrector ordinare de ſubcorrectore, vel Vicario Fraternitatis, & etiam poſtmodum confirmare, & amouere ſecundum quod eis viſum fuerit expedire. Qui ſubcorrector, vel Vicarius tantam poteſtatem habeat, quantam Corrector ſibi concedet, & eadem forma in inſtitutione, & deſtitutione Priorißæ ſeruetur.

Correctoris officium erit cum omni diligentia ſeruare in ſe quæque in Regula deſcripta ſunt, & ſolicitam dare operam, vt ab iis Confratribus obſeruetur. Si quos verò viderit tranſgredientes, aut etiam negligentes charitatiuè corripiat, & emendet: vel ſi magis ſibi videsint expediens, Priori, vel Vicario prædictis, vt corrigat, poterit intimare. Priorißæ etiam erit officium ſolicitè Eccleſiam viſitari, cæteras etiam Sorores excitare ad obſeruantiam Regularem, diligenter etiam per ſeipſam, & aliàs, quibus imponet, obſeruare, quod in inceſſu, ſtatu, & habitu nihil per aliquam Conſororem fiat, quod cuiuſquam meritu turbare poſſit aſpectum, præcipue tamen attendat, vt Sorores cum quoquam viro cuiuſcunque conditionis exiſtat, familiaritatem non contrahant, maximè iuniores, niſi furſan talis vir Sorori illi attingat infra tertium Conſanguinitatis gradum ad longius, cum hoc quod ſit bonæ vitæ, & famæ. 17

Si quis notatus fuerit de aliqua familiaritate ſoſpecta, & ter admonitus per Prælatum non ſe emendauerit, excludatur ad tempus à capitulo, & conſortio cæterorum Confratrum, conſilio diſcretorum de ipſorum penitus conſortio publicè excludatur, nec admittatur de cætero, niſi cum Fratribus omnibus videatur eſſe correctos. Item ſi quis Confratri, vel alteri cuicunque opprobrium dixerit, quo ſonare infamiam videatur, aut ex ira quempiam percuſſerit, vel ad locum ſibi prohibitum ire præſumpſerit, ſeu inobedientiam quamcumque commiſerit, aut etiam Prælato mendacium ex induſtria duxiſſe deprehenſus fuerit, abſtinentia panis, & aquæ, vel excluſione à capitulo, aut etiam conſortio aliorum Fratrum plus, vel minus ſecundum conditionem perſonæ, & exigentiam delicti grauius, & leuius corrigatur. Item, ſi quis commiſerit peccatum carnale, talis de conſortio maioris partis profeſſorum fraternitatis illius loci ſecundum exigentiam culpæ, & conditionem perſonæ grauius, vel leuius puniatur, ſic tamen quod ſit cæteris in exemplum, quam punitionem ſi fortè recuſauerit, de conſilio diſcretorum de Ordine expellatur. Circa Sororum correctionem illud idem volumus in omnibus obſeruari. 18

In quolibet autem menſe ſemel certa die, & hora per ſupradictos Priores, vel Vicarios ad Eccleſiam Fratrum Seruorum S. Mariæ conuocentur Fratres omnes Confratriæ prædictæ, verbum Dei, & etiam Miſſam, ſi hora competens fuerit, pariter audituri, & tunc per ipſos Priores, vel Vicarios ipſis legatur Regula iſta, & exponatur, ac de agendis Fratres informent, & negligentes corrigant, & emendent, prout ſecundum Deum, & iſtam viuendi formam viderint expedire. In quolibet etiam menſe prima ſexta feria Sorores ad Eccleſiam huiuſmodi conueniant ſimiliter verbum Dei, & Miſſam communiter auditur æ, quibus etiam legatur hæc regula, & exponatur, de ſuiſque exceſſibus corrigantur, vt ſupra. Volumus quod in qualibet Ciuitate, & Terra, vbi fuerint Fratres, & Sorores Confratriæ huiuſmodi, habeant in Correctorem, vel Vicarium aliquem idoneum Fratrem ſacerdotem de Ordine prædicto, quem poſtulauerint à Prioribus præfatis; aut quem ipſi Priores, vel Vicarij pro ſe, vel per alios eis aſſignare decreuerint. Volentes inſuper, & ſtatuentes, vniuerſos Fratres, 19

tres, & Sorores huiuſmodi Confratriæ vbicunque exiſtant, directioni, & correctioni ipſius Generalis, vel Prioris Prouincialis pro eorumdem ampliori conſeruatione, & promotione totaliter ſubiacere, quantum ad illa videlicet, quæ eorumdem viuendi modi modum, & formulam concernere dignoſcuntur.

21 Corrector Fraternitatis cum Fratribus, & Prioriſſa cum Sororibus cum Vicario eis deputato cum ipſis in abſtinentiis, ieiuniis, auſteritatibus aliis in ſupradictis Capitulis contentis ex cauſa legitima, cum expedire viderint, poterunt diſpenſare. Demum quemadmodum in Conſtitutionibus Ordinis S. Auguſtini continetur.

22 Item volumus, & ordinamus, quod in iſta Regula, ſeu forma viuendi habeatur, videlicet. Quod præter diuina, & Eccleſiaſtica præcepta atque ſtatuta in ea contenta, in reliquis Regulæ huiuſmodi conſtitutionibus, ſiue ordinat. Fratres, & Sorores ad culpam nullatenus obligentur, ſed ſolum ad pœnam. Quæ cum à Prælato, vel Generali continget ex quauis tranſgreſſione imponi per tranſgreſſorem humiliter, & promptè ſuſcipiatur, & etiam opere perficiatur. Cooperante gratia Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti, qui cum Patre, & Spiritu ſancto viuit, & regnat per omnia ſæcula ſæculorum, amen. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, Indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud S. Petrum 7. Kal. Aprilis Pontificatus noſtri anno 7.

23 Martinus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Iniunctum nobis nuper Apoſtolicæ ſeruitutis officium tunc dignè peragere non ambigimus, ſi ad ea, quæ Religionis ad augmentum, & perſonarum, quæ mundanis propulſis illecebris Agnum immaculatum cum vero procomitantur, ſtatum fœliciter; & quiete dirigendum proceſſiſſe comperimus, vt potioris muniminis præſidio gratulentur, fauorem Apoſtolicum libenter extendamus. Sanè pro parte dilectorum filiorum Prioris Generalis, & Fratrum Seruorum Sanctæ Mariæ Ordinis Sancti Auguſtini nuper nobis exhibita petitio continebat, quod licet olim Bonifacius in ſua obedientia tunc Papa IX. nuncupatus, Priori, & Fratribus eiuſdem pro eorum Religionis augmento, ac pace, & quiete vt ipſi, & eorum Domus, ac loca omnibus, & ſingulis priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, & indulgentiis laudabilibus vti, & gaudere poſſent, & deberent, quibus Ordinis Fratres Eremitarum præfati S. Auguſt. quibuſuis ſuis domibus, atque locis commorantes eis Apoſtolica Sede conceſſis gaudebant, ſeu quomodolibet potiebantur, per ſuas litteras indulſerit, Ipſique Prior, & Fratres Seruorum indulto huiuſmodi in nonnullis eorum domibus, atque locis vſi fuerint. Tamen quia poſtea per nos, & Prædeceſſores noſtros, & qui pro Romanis Pontificibus ſe in eorum obedientiis tunc gerebant, nonnullæ Generales reuocationes de ſimilibus exemptionibus factæ fuerunt, ipſi Prior, & Fratres Seruorum propterea dubitant indultum huiuſmodi illibatum minimè permanſiſſe, aut de præſenti permanere in grauem ipſorum inquietudinem, atque grauamen. Quare pro parte eorumdem Prioris, & Fratrum Seruorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt ad huiuſmodi ambiguitatis tollendum dubium pro ſimilibus pace, & quiete eidem indulto robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur ad commoda, & profectus d. Ordinis Seruorum operoſa meditatione reſpicientes, ac huiuſmodi ſupplicationibus inclinati priuilegia, libertates, immunitates, exemptionas, & indulgentias huiuſmodi Priori, & Fratribus Seruorum antedictis, vt præmittitur, conceſſa, & conceſſas, rata, & gratas, ac grata, & ratas habentes illa, ac illas authorit. Apoſt. tenore præſentium confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Non obſtantibus præmiſſis, necnon Conſtitutionibus, & Ord. Apoſt. ac ſtatutis, & conſuetudinibus d. Ord. Fratrum Seruorum cæteriſque contrariis quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, & communionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtol. eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctos Apoſtolos 8. Kal. Nou. Pontificatus noſtri anno 8.

24 Nos igitur attendentes, quod dictus Ordo in agro Dominico diuina diſpoſitione plantatus, & Glorioſæ Virg. M. titulo à primæua ſua fundatione ſpecialiter inſignitus, ac illius aliquot Profeſſores mundanis à ſe relegatis illecebris cæleſtium contemplationi dediti multa refulgent gloria, & redolent gratiæ Sanctitatis, & propterea illius ſtatum proſperum, & tranquillum intenſi zelantes, affectibus Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioan. & Martini prædictorum veſtigiis inhærentes, motu proprio non ad infra ſcripti P. Generalis, vel eorumdem Fratrum Seruorum B. M. Ord. S. Aug. aut alterius pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera voluntatis deliberatione, ac ex certa noſtra ſcientia Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioannis & Martini Prædeceſſorum prædictorum litteras d. Ord. Fratrum Seruorum B. Mariæ & illius domibus, Eccleſiis, locis, & Profeſſoribus in genere, vel in ſpecie ſub quacumque verborum forma conceſſa, quas ac ſi de verbo ad verbum vna cum litteris Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioannis, Martini Prædeceſſorum huiuſmodi inſertæ forent, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac omnia, & ſingula in eis contenta sub. Apoſt. tenore præſentium innouamus, & approbamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus. Proque potiori cautela omnia, & ſingula per Alex. Benedictum Clementem, Vrbanum, Bonifacium, Ioannem, & Martinum, præfatos pro, & in fauorem d. Ord. Fratrum Seruorum B. Mariæ, & illius domorum, & perſonarum, etiam Oblatarum, Commiſſarum Mantellatarum, ac aliarum quarumlibet perſonarum Eccleſias Domorum prædictorum viſitantium, & illis pias eleemoſynas erogantium quomodolibet ordinata, ſtatuta, decreta, conceſſa, & indulta vim, vigorem, & efficaciam habere, & fieri, & obſeruari debere motu, ſcientia, & auth. prædictis de nouo ordinamus, ſtatuimus, pariterque decernimus, ac Ord. Domibus, & Profeſſoribus prædictis etiam concedimus, & indulgemus. Et quia ſicut ex dilecti filij Antonij Alabantis de Bononia Theologiæ Profeſſoris Prioris Generalis d. Ord. relatione percepimus, noſque ipſi in minoribus conſtituti experientia didicimus, circa litteras, & priuilegia huiuſmodi nonnulla dubia ſunt poſtmodum exorta, habita ſuper illis matura deliberatione, motu, ſcientia, & authoritate ſimilibus.

25 Primò d. Alexandri littera, per quas Generali, & cæteris Prioribus, ac Fratribus Seruorum prædictis indulgetur, vt Corpora eligentium apud eorum loca ſepulturam ſepeliri liberè valeant, in ea parte

in

in qua dicitur, *ſalua tamen Iuſtitia illarum Eccle-
ſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur*, vt
litibus, quæ exinde oriuntur, obuiemus, illuci-
dando declaramus indultum huiuſmodi intelligi
etiam debere, quoad hoc vt Fratres ipſi nullius ſu-
per hoc petita licentia Parochias, quibus Corpora
prædicta forent, cum Cruce proceſſionaliter ingre-
di, ac ipſa leuare, & ad eorum Eccleſias ſepelienda
deferre poſſint, vbi hoc conſuetum foret, vel preſ-
byteri de eleuatione requiſiti id facere recuſarent.
Nec cogantur inuiti etiam prætextu cuiuſuis con-
ſuetudinis ipſi, vel defunctorum Conſanguinei illa
ad Parochiales Eccleſias, aut alia loca deferre, & cum,
vel ſine illis inibi celebrare, vel celebrari facere pro
ipſis defunctis Diuina officia ante, vel poſt ſepultu-
ram eorumdem. Iuſtitiam verò Eccleſiarum à quibus
Corpora ipſa ſumuntur iuxta einſdem Alexandri
prædeceſſoris noſtri voluntatem ſaluam eſſe debere
decernimus eo caſu, quo dumtaxat apud loca ipſo-
rum Fratrum prædicta Corpora ſepeliuntur. Si verò
non apud eos, vel alios etiam Mendicantium Ordin.
Profeſſores corpora ipſa contingeret ſepeliri. Ex his,
quæ ad Fratres prædictos, apud quòs tunc Corpora
ipſa non ſepelirentur, & bonis defunctorum quomo-
dolibet obuenirent quouis particulari, vel vniuerſali
titulo directè, vel per obliquum nullam canonicam,
aut Parochialem portionem dare teneantur. Nec ſi-
militer aliqua portio debeatur de iis, quæ ad certos
determinatos vſus eiſdem Fratribus, vel eorum do-
mibus in genere, vel in ſpecie etiam de bonis eorum,
quorum Cadauera apud eos contingeret ſepeliri, re-
licta, & legata forent, nec etiam in caſibus, in quibus
per eiuſdem Alexandri, ac aliorum Prædeceſſorum
noſtrorum ſpecialia priuilegia Fratres ipſi à ſolutio-
ne quarta ſunt exempti. Nec alio caſu de candelis,
quæ dantur ad manus Fratrum quarta aliqua quo-
modolibet detrahatur. In aliis verò quam in præ-
miſſis caſibus, quibus quarta ipſa ſoluenda venirent.
31 Conuentiones, ſi quæ ſint inter Fratres prædictos, &
locorum Ordinarios ac Eccleſiarum Rectores initæ
laudabiles, & honeſtæ, ac illis ceſſantibus ius com-
mune ſeruetur in poſterum. Et ſi forte per nos, vel
Sedem Apoſt. de piè legatis, & relictis in genere, vel
in ſpecie decima, vel alia portio, ſeu quarta alteri piæ,
vel non piæ cauſæ quæuis ratione hactenus con-
ceſſa foret, aut in poſterum concedi, ſolui, aut dari, vel
mandari contingeret, Fratres prædictos, & illorum
domos, eiſque legata, & relicta, ſeu alias in eorum
fauorem diſpoſita in conceſſione, & mandatis huiuſ-
modi decernimus, & volumus non includi.
32 Exemptionem quoque Ord. Domibus, Fratribus
B. M. Seruorum & bonis eorumdem per Vrbani, &
Ioan. Prædeceſſorum huiuſmodi litteras prædictas, ac
illius, & inde ſequutorum quorumcunque confir-
mationem, & ſtabilitionem in Martini etiam Præde-
ceſſoris noſtri præfati litteris prædictis contentas,
vtpotè notorias allegatione, & probatione non in-
digere, ac quaſlibet excommunicationis, ſuſpenſio-
nis, & interdicti ſententias, quoſcunque proceſſus,
quaſvis pœnas, & ſententias generales, vel ſpecia-
les continentes, quos, & quas promulgari, vel ha-
beri, ac alia omnia contra Ord. Domos, Fratres, loca-
que prædicta, necnon perſonas Oblatas, & Mantella-
tas eiuſdem Ord. & ipſorum omnium bona quæcun-
que in ipſorum exemptionibus huiuſmodi quomo-
libet comprehenſa etiam ratione cuiuſcunque con-
tractus, vel delicti, ſeu rei de qua ageretur, vbicun-
que ineatur contractus, committatur delictum, & res
ipſa conſiſtat ferri, vel haberi contigerit etiam exemp-
tione huiuſmodi aliter non allegata, vtpotè notoria,
nullius roboris, vel momenti, ac pro infectis haberi
debere, ac Domos, Fratres, locaque, necnon perſonas
Oblatas, & Mantellatas d. Ordin. ipſorumque om-
nium bona prædicta ſub noſtra, ac B. Petri, & Apoſt.
Sedis protectione ſuſcepta etiam ab Inquiſitore hæ- 33
reticæ prauitatis pro tempore exiſtenti, eiuſque om-
nimoda iuriſdictione penitus eximimus exemptaque
perpetuo fore, & eſſe pari motu, ſcientia, & auct. de-
cernimus.
Litteras verò præfati Alexand. per quas tunc exi-
ſtenti, & ſucceſſoribus ſuis Fratrum Seruor. B. M.
prædictorum Generalibus indulſit, vt cæteros Prio-
res, & Fratres d. Ord. eis ſubiectos iuxta ipſius Ord.
inſtituta corrigere ac alia circa eos, quæ ad ipſorum
officia ſpectarent, quoties expediret exercere vale-
rent, cum ſæpè reuocetur in dubium pro quibus ex-
ceſſibus corrigi, & pœnis puniri debeant declaran- 34
tes, vt Fratres prædicti ab eiuſmodi exceſſibus abſti-
neant ac de illis correctionem, & punitionem meritas
facilius habeant & patiantur, ac viuant intra ipſo-
rum Ord. Regolaria Inſtituta, quod Generalis, &
quibus ipſe id ſpecialiter commiſerit, Prouinciales d.
Ord. Priores pro tempore exiſtentes cæteros Priores,
& Fratres eiuſdem Ord. etiam de obſeruantia tanquã
eidem Generali ſubiectos corrigere, & contra illos
pro commiſſis per eos exceſſibus, & delictis qoibuſ-
cunque procedere, illoſque propterea iuxta exceſ-
ſuum, ac delictorum commiſſorum huiſmodi exigen-
tiam etiam per Carceris intruſionem, & tortoram,
aliaque iuris opportuna remedia, ac inuocationem
brachij ſæcularis, quoties oportuerit quacunque ap-
pellatione non obſtante punire, vel puniri facere per
ſe, vel alios.
Quodque Prior Generalis eiuſdem Ord. pro tem- 35
pore exiſtens tam corrigendos, & puniendos, quam
reliquos Priores, & Fratres prædicti Ordin. Profeſ-
ſores ab huiuſmodi, aliiſque exceſſibus, & deli-
ctis per eos commiſſis, etiam ſimoniæ prauitate qua-
litercunque irretitos, ad Sedem prædictam prop-
terea deſtinandos, dummodo Priores, Fratres, pro-
feſſores prædicti hæretici relapſi, ſchiſmatici, litte-
rar. Apoſt. falſificatores, aut prohibitorum ad partes
Infidelium delatores non fuerint, ac à pœnis, quas il-
lorum occaſione incurriſſent abſoluere, ac cum illis
ſuper irregularitate ob præmiſſa contracta diſpen-
ſare, & Prioribus Prouincialibus d. Ord. abſoluen-
di, & diſpenſandi, vt præfertur, facoltatem com-
municare.
Et nihilominus, vt d. Ord. Profeſſoribus omnis va- 46
gandi tollatur occaſio, & ad prædictam Sedem recur-
rendi ſubtrahatur pro poſſe neceſſitas, Generali pro
tempore exiſtenti diſpenſandi cum eiuſdem Ord. B.
M. Seruor. Profeſſoribus ex adulterio, ſacrilegio,
inceſtu, & quouis alio nefando, & illicito coitu pro-
uenientem defectum patientibus, necnon cum iis,
qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij volun-
tarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregu-
lares forent, poſtquam Ordin. ipſum profeſſi fue-
rint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non ob-
ſtantibus irregularitates ipſi ad quoſconque etiam
Sacros Ordin. promoueri, ac in illis etiam in
Altaris miniſterio miniſtrare, & tam ipſi irregula-
res, quam defectum natalium patientes prædicti
ad quaſcunque adminiſtrationes, & officia d. Ord.
eligi, deputari, & aſſumi, illaque gerere, & exer-
cere liberè, & licitè valeant, motu, ſcientia, & aucto-
ritate prædictis facultatem concedimus pariter, & in-
dulgemus.
Et cum aliquando contingat Monaſteria, Domos, 37
& loca Monialium, Sororum, Mantellatarum & Pin-
zocherarum d. Ord. Monialibus ita deſtitui, vt de il-
lorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conuenien-
tiuſque ſit quod illorum ſic deſtitutorum bona ad
ipſos Fratres deueniant, quorum erant curæ commiſſa,
quam

quam ad alios, idcirca quæ ſic deſtituta exiſtunt, & deſtrui contingent in futurum Monaſteria, Domos, & loca prædicta cum eorum omnibus, & ſingulis bonis, & pertinentiis perpetuis vſibus Fratrum domus d. Ord. Monaſterij deſtitutis huiuſmodi propinquioris ex nunc prout ex tunc applicamus, ita quod Fratres ipſi de illis eorumdem Monaſteriorum ſtructuris, & ædificiis poſſint pro eorum voluntate diſponere, prouiſo quod illorum Eccleſiæ, & Oratoria ad profanos vſus non redigantur, ſed in illis celebrentur diuina officia conſueta, ac tam domorum, & locorum deſtitutorum huiuſmodi, quam omnes aliæ, & ſingulæ Sorores Mantellatæ Pinaocheræ prædictæ ad aliquem alium Ordin. tranſire nequeant prout d. Ord. Fratrum Seruorum Profeſſores ſunt adſtricti.

38 Inſuper cum nonnulli ad prædictum Fratrum Seruor. B.M. Ord. gerentes præcipuum deuotionis affectum ordinent eorum cadauera cum habitu Fratrum prædicti Ordin. aut Sororum, ſeo Mantellatarum eiuſdem ſepeliri, ne ex illorum corporum ad alia loca declaratione Ordin. & Fratrum prædictorum iuri, & Ordinationi eorumdem irrogetur iniuria, decernimus talium Cadauera cum tali habitu niſi apud Fratres ipſos in eorum Cœmeteriis, nec alibi poſſe abſque Fratrum Domus loci, in quo tales deceſſerint, expreſſa licentia, & aſſenſu ſepeliri.

39 Cæterum vt ſi ratione Parochialium Eccleſiarum, apud quas Domus Fratrum eorumdem conſtructæ fuere, vel conſtruentur in futurum, locorum Ordinarij in eoſdem Fratres aliquam ſuperioritatem vendicare tentarent, ne eorumdem Fratrum quies in aliquo perturbetur, ipſi Fratribus concedimus, vt in ſic conceſſis, & quas eis concedi contigerit in futurum Curatis, Eccleſiis poſſint per Capellanum à Generali, vel de illius commiſſione à Prouincialibus, ſeu aliis Prioribus d. Ord. pro eorum nutu eligendum, ponendum, & amouendum curam dd. Eccleſiarum exercere. Qui quandiu Cappellanatus huiuſmodi fungetur officio ac ſi d. Ordinis Fratrum Seruorum profeſſor exiſteret, eorumdem Fratrum libertate, & exemptione fruatur, Eccleſiæque prædictæ, & illarum bona eadem qua Domus Fratrum d. Ord. prærogatiua lætentur.

40 Illi præterea particulæ litter. Clement. Prædeceſſoris prædictis in qua Fratribus d. Ord. quod Priorem Generalem d. Ord. certo modo eligere poſſit, conceditur motu; ſcientia, & auctor. prædictis adiicimus, quod idem Generalis Prior ſit elector, poſtquam electionis ſibi præſentato decreto conſenſerit, intelligatur auctorit. Apoſt. confirmatus, ac eo ipſe liberè exerceat, & adminiſtret, quæ ad ſuum Generalatus pertinent officium. Reiecta quauis Profeſſorum d. Ord. & aliorum ſibi ratione d. Officij ſubditorum appellatione, quam ab eius præceptis, monitionibus, Ordinationibus, mandatis, & decretis Regularis diſciplinæ eorumdem quomodolibet interponi contingeret.

41 Attendentes inſuper quod Prouincialium, & Conuentualium Priorum electiones eo firmiores erunt, quo ſolemnius celebrabuntur, volumus, ac motu, ſcientia, & auctor. ſæpe dictis ſtatuimus quod Prouincialium, & Conuentualium quorumlibet Priorum d. Ord. electiones in Generali, vel Prouinciali Capitulis per Fratres d. Ord. fieri conſuetis perpetuis futuris temporibus fieri debeant, & Fratres prædictos ad electiones huiuſmodi ſic, & non aliter faciendas teneri, & obligatos eſſe declarantes, ac quidquid ſecus attentari contingeret, ſeu fieret, irritum, & inane decernentes.

42 Rurſus quia intelleximus quod etſi piæ mem. Ioan. Papa XXII. etiam Prædeceſſor noſter illorum opinionem, qui aſſerebant, quod confeſſis à prædictis, & aliis quorumcunque Mendicantium Ordin. Fratribus, ad audiendas confeſſiones iuxta Iuris diſpoſitionem deputatis pro tempore tenebatur eadem peccata Rectori eorum Parochialis Eccleſiæ iterum confiteri, reprobauerit, & deinde rec. mem. Eugenius Papa IV. ſimiliter Prædeceſſor noſter reprobationem huiuſmodi approbando contra talia aſſerentes tanquam de hæreſi ſuſpectos per locorum Ordinarios inquiri, ac procedi mandauerit, ac ſucceſſiuè Nicolaus Prædeceſſor præfatus à Ioan. & Eugenio Prædeceſſoribus huiuſmodi geſta in præmiſſis robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuerit, nihilominus nonnulli adbuc eorumdem inhærentes proteruiæ opinionem prædictam, & deſuper damnatos, & maleſonantes, ac reprobos factos articulos veros eſſe affirmare non verentur, vt talium præſumptuoſa temeritas tanto minus inualeſcat, quanto plurium erit Superiorum correctioni ſubiecta, conceſſam contra tales opinantes per eiuſdem Eugenij Prædeceſſoris litteras locorum Ordinariis facultatem ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis extendimus, ac volumus quod Inquiſitores ipſi quicunque fuerint, eadem qua Ordinarij contra tales auctoritate fungantur.

Quódque ſi ſuper quoſcunque proceſſus, lites & controuerſias inter Fratres Eccleſiarum Rectores, & Ordinarios prædictos emergentes Ordinarij ipſi, ſeu quicunque alij ad inhibitionem eleemoſynarum per Chriſti fideles Fratribus ipſis faciendarum quocunque modo fuerint prolapſi, volumus, & præſentium tenore decernimus, omnes, & ſingulos inhibentes huiuſmodi, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrere, ac contra eoſdem hæreticæ prauitatis Inquiſitores præfatos ad omnem ſimplicem dd. Fratrum requiſitionem tanquam contra hæreticos poſſe, ac debere procedere. 43

Ioannis quoque Prædeceſſoris prædicti declarationem, atque Decretum, quod Priores, & Fratres qui pro tempore eſſent domorum, & locorum præfati Ord. vbicunque conſiſtentium a quacunque etiam per ipſum, ſeu auctoritate Apoſt. quandocunque ſuper perſonis Eccleſiaſticis, vbicunque conſtitutis imponendi ſubſidij exhibitione, ſicut Mendicantium Ord. Fratres exempti penitus, & liberè ad aliquid huiuſmodi ſubſidij ſoluendum non tenerentur; ad non ſolutionem collectarum, ſeu exactionum quarumlibet, vel vigeſimæ, ac nullas noualium eorum quæ propriis manibus & ſumptibus colunt, ac hortorum, virgultorum, & piſcationum eorum decimarum exactiones, necnon quæcunque bona dd. Fratrum, & onera, quæ etiam ſub cuiuſuis alterius quartæ, vel charitatiui ſubſidij, quoad Eccleſias, vſque ad præſentem conceſſionem eiſdem Ord. vel eius domibus, aut locis vnitas, vel conceſſas, aut datij, pedagij, vel gabellæ; imbottati, aut alio quouis nomine inducentur per locorum Ordinarios, Clerum, aut Populum, ſiue Principes, & Dominos temporales, ac alios quoſcunque exigerentur etiam quavis auctoritate extendimus, dicti Ord. Fratrum Seruorum Profeſſores etiamſi decimæ, & onera huiuſmodi per quoſcunque exemptos etiam Mendicantium Ordin. profeſſores ſolui mandarentur, cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, ac fortioribus, & efficacioribus cautelis ad decimarum, & onerum prædictorum ſolutionem non teneri, ac in illorum ſolutione ceſſando cenſuras, aut pœnas aliquas non incurrere niſi præſentibus non per generales, aut alias clauſulas ſpecialem mentionem importantes, ſed aliàs ſit ſpecificè derogatum earumdem præſentium de verbo ad verbum inſerto tenore. 44

Et

45 Et vt Virgines, viduæ, & coniugatæ perſonæ, Sorores Mantellatæ, Pinzocheræ d. Ord. Fratrum Seruorum nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta eorum viuendi ritum, & morem ſub cura, & ſecundum Inſtituta eiuſdem Ordin. ac ordinata per prædictum Martinum Prædeceſſorem noſtrum diuinis ſtudeant vacare beneplacitis, quanto maioribus priuilegiis, & fauoribus prædictæ Sedis propterea cognouerunt ſe refertas, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis volumus, & eiſdem perſonis concedimus, quod omnibus, & ſingulis priuilegiis immunitatibus, fauoribus, gratiis, & indultis ſpiritualibus, & temporibus Ordin. & Fratribus prædictis conceſſis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in mortis articulo, & circa peccatorum remiſſionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem, ac quaſcunque temporales, & plenarias indulgentias potiri, & gaudere, ac participes eſſe poſſint, & debeant, liceatque Fratribus eiſdem Sororibus Pinzocheris, & Mantellatis perſonis prædictis etiam in domibus quoties opus fuerit, ac in Paſchate Eucharistiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramenta miniſtrare, & quando eas decedere contigerit illorum Cadauera ad eorumdem Fratrum Eccleſias tumulanda deferre, etiam Parochialium Eccleſiarum perſonarum, ſeu Rectorum licentia deſuper minimè requiſita.

46 Et ne Oblati d. Ordin. qui in illa adinſtar oblatorum Ord. Fratrum Eremitar. S. Auguſt. prædicti recepti fuerunt, & recipientur in futurum, prout vigore dd. Priuilegiorum dictis Fratribus Seruorum B. M. à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus conceſſorum recipi poterunt; & pro tempore poterunt, eorum cutæ deuotionis ad Ord. Fratrum Seruorum huiuſmodi fruſtrentur effectu, omnia, & ſingula circa Fratres, Sorores ſiue Pinzocheras, & Mantellatas nuncupatas, prædictas in quibuſcunque priuilegiorum prædictorum, & præſentibus litteris ſtatuta conceſſa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta ad eaſdem d. Ord. Fratrum Seruorum B. M. & pro tempore oblatas, & commiſſas, vtriuſque ſexus perſonas, ſcientia, motu, & auctorit. præfatis extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere perinde ac ſi pro eiſdem Oblatis perſonis, & circa illas emanaſſent, decernimus, volumus, & ordinamus.

47 Statuto verò litterarum Vrbani Prædeceſſoris antedicti cauenti, quod nullus ex prædictis Fratribus, qui in ſuo Ord. Regularem profeſſionem emiſiſſet, ad aliquem alium etiam ſancti Benedicti, quorumcumque Mendicantium Ordinis tranſire valeret, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis addimus, & volumus quod nullus cuiuſcunque alterius Ordinis Abbas Generalis, vel Prælatus, ſiue perſona ſæcularis cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, quauis etiam Apoſtolica, ac generali, vel ſpeciali auctoritate ſuffultus, aut ſuffulta prædictos Fratres Seruorum beatæ Mariæ recipere, vel retinere, nec aliqui Apoſtolicæ Sedis Legati etiam de latere, aut Maior Pœnitentiarius eiſdem Fratribus à prædicto ſuo ad aliquem alium Ordinem huiuſmodi ſe transferendi, ſiue beneficia aliqua recipiendi, vel retinendi habilitatem, vel diſpenſationem vllam concedere, aut Fratres eoſdem à Superiorum ſuorum regulari obedientia quomodolibet eximere poſſit, vel debeat abſque ſpeciali licentia in dicto ſtatuto contenta, & de verbo ad verbum exprimenda. Quodque nihilominus Abbates Generales, ſeu Prælati, vel perſonæ huiuſmodi, qui, aut, quæ tales Fratres contra ſtatuti prædicti, & præſentis noſtræ voluntatis formam, & tenorem aliquem ex Fratribus prædictis receepiſſent, vel recipient in futurum illos cum omnibus, & ſingulis bonis, quæ ſecum haberent, & à domu, ſeu à Conuentu, a quo tempore tranſlationis huiuſmodi diſceſſerant, ſecum attulerant ad domum, ſeu Conuentum prædictos remittere teneantur, ſententiam excommunicationis latæ ſententiæ de facto incurſuri, quoties monitione præmiſſa à Superioribus dictorum Fratrum requiſiti, illud facere recuſauerint, & nihilominus beneficia, quæ per Fratres prædictos habilitatis, aut diſpenſationis huiuſmodi prætexto obtinerentur, omnino vacare cenſeantur, & per illum ad quem illorum collatio pertinebit aliis, vel aliis idoneis perſonis tanquam vacantia libere & licitè conferri poſſit, & aſſignari. Quodque Fratrum prædictorum, qui a dicto Ordine diſceſſiſſent, ſiue diſcedent illius habitum relinquendo, & cenſuras Eccleſiaſticas incurrendo bona omnia per eos poſtquam profeſſionem dicti Ordinis emiſerint, quomodolibet acquiſita ad prædictum Ordinem deuoluantur, eo ipſo motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus ſtatuimus, atque decernimus.

48 Cupientes inſuper cunctos Chriſti fideles à norma rectitudinis, & rationis tramite deuios ad reconciliationis gratiam Domino propitio redire, Priori Generali Fratrum Seruorum beatæ Mariæ Ordinis ſancti Auguſtini prædicti nunc, & pro tempore exiſtenti, quod omnes, & ſingulos vagos, relapſos, & Apoſtatas dicti Ordinis, vt ad eundem Ordinem, prout tenentur, humiliter, & deuote redeant, & propria, quæ habent, Superioribus ſuis aſſignent, eiſque obedientiam, & reuerentiam, debitam exhibeant, & regulariter viuant iuxta eiuſdem Ordinis Seruorum ſalutaria inſtituta omnibus duris remediis opportunis compellere, & illos, qui ſuper iis inobedientes, ſiue rebelles fuerint excommunicare, capere, ligare, incarcerare, & aliis diſciplinæ Regularis rigoribus per ſeipſum, vel alios ab eo deputatos, in quocunque habitu, & loco, etiamſi in Romana Curia tales Apoſtatas contingeret inueniri, in qua prout extra eam Priorem prædictum ſuper illius ſubditos tam expreſſæ, quàm tacitæ profeſſionis emiſſæ vigore ordinarium auctoritate Apoſtolica deputamus, ſubdere liberè, & licitè poſſit, motu, ſcientia, authoritate prædictis concedimus facultatem. Inuocato ad hoc quoties opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Ac inhibemus ne Apoſtatæ prædicti confeſſiones audire, vel docere quoquomodo præſumant, niſi ad alium Ordinem, in quo licitè huiuſmodi exerceantur officia, de Prioris Generalis prædicti licentia ſpeciali ſe tranſtulerint.

49 Et præterea inhibemus, vt nullus ſiue in cuiuſuis Religionis Ordine, ſiue extra Ordinem conſtitutus habitum Fratrum Seruorum prædictorum, aut illi ita conſimilem, quod per illum Fratres Seruorum B. M. credi, nullaque mulier Pynzochera Soror, aut Mantellata, ſiue Monialis alterius Ordinis habitum conſimilem habitui Monialium, Sororum, Pinzocherarum, ſiue Mantellatarum dicti Ordinis Fratrum Seruorum, vel illi conſimilem, quod ipſius perſona cenſeri poſſit, deferre valeat abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali: itavt quicunque illum aliter geſtare repertus fuerit, correctioni Generalium, & Prouincialium Ordinis huiuſmodi iuxta illorum arbitrium puniendus ſubiiciatur.

50 Vt autem Capitulum Generale dicti Ordinis eo celebrius ſit, quo ibi plures ad Theologiæ gradum debeant promoueri, litteras Bonifacij prædicti, per quas Priori Generali, qui dict. Ordin. pro tempore fuerit, quod in quolibet eiuſdem Ordinis Capitulo Generali vnum illius Fratrem, quem duxerit eligendum ad id repertum idoneum ad huiuſmodi Magiſterij honorem promouendi licentiam elargitus eſt ampliando. Priori prædicto duos dumtaxat dicti Ordinis

dinis Fratres vnum Citramontanum, & alterum Vltramontanum, ſi tunc inueniatur, alias in Vltramontani defectum Citramontanum, & in Citramontani defectum Vltramontanum, alium ad Magiſterij Theologiæ gradum prædictum ordinatione litterarum dicti Bonifacij, necnon modo, & graduandorum prædicto Ordini datis, atque conceſſis citra præmiſſa ſeruata, promouendi licentiam, & facultatem motu, ſcientia, & auctoritate prædictis elargimus.

53 Ac præterea ne de ſufficientia promouendorum huiuſmodi hæſitetur, ſtatuimus, quod nullus Frater prædictorum ad Baccalaureatus, niſi per quinque annos continuos, & ad Magiſtri Theologiæ gradus niſi per tres alios annos poſt aſſecutionem Baccalaureatus huiuſmodi iuxta alicuius vniuerſitatis conſuetudinem in facultatibus huiuſmodi ſtuduerit, quomodolibet promoueri poſſit. Quodque Prouincia, & Conuentus, de qua promouendi ipſi fuerint oriundi, illis de congruis, & ſufficientibus expenſis in talibus promotionibus iuxta Vniuerſitatis, in qua promouebuntur, morem, vel conſuetudinem requiſitis, & opportunis totaliter prouidere teneantur, & quatenus in aliqua vniuerſitate, vbi ſtudium vigeat, aut in Capitulo dicti Ordinis Generali, & non alibi ad gradus prædictos ſe faciant promoueri. Decernentes, quod Fratres ipſi promouendi ad huiuſmodi gradus licentiam, vel indultum ab Apoſtolica Sede impetrare non debeant ſine ſpeciali, & expreſſa dicti Generalis licentia, ac irritum, & inane quidquid ſecus fieri contingeret, vel attentari.

54 Vt autem prædicti Fratres tanto feruentiùs diuinis beneplacitis inſiſtant, quanto maioribus ſe viderint ſpiritualibus gratiis fore munitos, omnibus & ſingulis d. Ord. Profeſſoribus præſentibus, & futuris concedimus, vt Confeſſor idoneus d. Ord. quem ipſorum quilibet pro ſe duxerit eligendum, eorumdem confeſſione diligenter audita pro commiſſis per eos exceſſibus, & peccatis, etiamſi talia forent, propter quæ Sedes Apoſtolica eſſet merito conſulenda, ſemel in vita, & ſemel in mortis articulo plenariam abſolutionem, & peccatorum huiuſmodi remiſſionem, etiamſi ante factam dicti Ordinis profeſſionem decedere contingeret, valeat concedere.

55 Quodque liceret eis habere altare portatile, ſuper quo in locis ad id congruis, & honeſtis pro ſeipſis, ſi Presbyteri fuerint, vel alias per idoneos Presbyteros Miſſas, & alia diuina officia, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diuinam lucem, & abſq. alieni iuris præiudicio. Et tempore generalis Interdicti Ordinaria ſolum, non autem auctoritate Apoſtolica appoſiti in locis prædictis, præterquam in Eccleſiis ab Ordinis obedientia non exemptis, quoties ab eis contigerit interdici.

56 Ac cum generale terræ fuerit interdictum in Eccleſiis, & locis præfati Ord. dummodo cauſam non dederint Interdicto, & clauſis ianuis, excommunicatis, & interdictis excluſis, & ſubmiſſa voce celebrare, ſeu celebrari facere, necnon eiuſdem Interdicti tempore ad diuina huiuſmodi cum eis Sorores Pinzocheras, Mantellatas, Oblatas, Commiſſaſque perſonas, ipſorum Fratrum, Monaſteriorum Monialium Ordin. prædicti procuratores, & negotia gerentes vtriuſque ſexus admittere prædictis motu, ſcientia, & auctoritate indulgemus.

57 Confirmationem quoque litterarum Bonifacij prædicti, qui Priori, & Fratribus Seruorum huiuſmodi, vt ipſi, & eorum domus, & loca omnibus, & ſingulis priuilegiis, libertatibus, Immunitatibus, exemptionibus, & indulgentiis laudabilibus vti poſſent, quibus Fratres Ord. Fratrum Eremitarum S. Auguſtini præfati eis ab Apoſtolica Sede conceſſis,

Summ. Lezan, Tom. I I I.

vſi fuerant, in Martini prædicti litteris inſertarum, per eundem Martinum factam, ad quaſcumque litteras, & gratias ſpirituales, & temporales, ac conceſſiones, indulgentias, peccatorum remiſſiones, Almæ Vrbis ſtationes in genere, vel in ſpecie Fratribus, & Sororibus Pinzocheris, ſeu Mantellatis, & aliis einſd. Ordinis, necnon eiuſd. Ordinis domorum, & locorum, Capellas, & Oratoria viſitantib. conceſſa, & quas in futurum ab Apoſtolica Sede concedi contigerit, ad Generalem, alioſque Priores, & Fratres, necnon Eccleſias, Oratoria, Domos, & loca Ordinis Fratrum Seruorum huiuſmodi, in quibuſcumque Prouinciis, Ciuitatibus, Terris, ſeu locis conſiſtentia, motu, ſcientia, & auctoritate ſæpe dictis extendimus, eiſdemque Prioribus, & Fratribus Seruorum, quod omnibus immunitatibus, libertatibus, & indulgentiis prædictis vbilibet locorum frui, & gaudere liberè poſſint, quibus d. Ord. Eremitarum Priores Generales, & Fratres, domos, atque loca, in quibuſvis prouinciis, ſiue locis vti, frui, & gaudere poſſunt, ſiue poterunt quomodolibet in futurum. Quodque vniuerſi Chriſti fideles verè pœnitentes, & confeſſi, qui Eccleſias, Oratoria, atque loca Fratrum Seruorum huiuſmodi pro tempore viſitabunt, illas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur ſi viſitarent ſingulas Eccleſias, Oratoria, atque loca Fratrum Eremitarum huiuſmodi, vbicunque ſita in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi immunitates, priuilegia, libertates, & indulta prædicta Prioribus, Fratribus, domibus, & locis Ordinis Seruorum huiuſmodi, ac indulgentiæ, & peccatorum remiſſiones prædictæ viſitantibus ipſius ordinis Seruorum Domos, Eccleſias, loca, & Oratoria pari modo à principio conceſſa fuiſſent, & in poſterum concederentur, ſimiliter indulgemus.

Cum inſuper ad Eccleſias eorumdem Fratrum Seruorum refugientes à Iure, & Apoſtolicis priuilegiis conceſſa ſecuritate gaudeant, & nonnulli in dubium reuocent interdum, quid Eccleſiæ appellatione contineatur, ad tale dubium ſubmouendum, domos ipſorum Fratrum Seruorum cum hortis, hortalitiis, clauſtris, Officinis, & locis omnibus, infra illorum ambitum comprehendi, & dicta immunitate gaudere pari motu, ſcientia, & auctoritate declaramus, immunitatem ipſam, quatenus expediat, ad illa etiam extendentes. 58

Præterea quieti dictorum Fratrum ſeruorum attendentes, ac ſcandala, & diſſentiones, quæ inter ipſos, & aliorum quorumcunque Ordinum Monachos ſiue Fratres occaſione recipiendorum, aut conſtruendorum locorum exorta ſunt, & poſſent pro tempore exoriri, tollere cupientes, motu, ſcientia, & auctoritate iam dictis prohibemus, ne aliqui ſancti Benedicti, vel aliorum non Mendicantium Monachi, ſeu Canonicis, quorumcunque Mendicantium reliquorum ordinum Fratres eorum domos, Eccleſias, Oratoria, ſiue loca quæcunque iuxta domos, Eccleſias, & Oratoria, vel loca eorundem Fratrum Seruorum niſi vltra ſpatium centum quadraginta Cannarum per aerem menſurandarum accipere, vel de nouo fundare, aut ædificare, nec fundata, vel ædificata recipere. 59

Ne vt tam Monachi, Canonici, & Fratres prædicti, quam etiam eiuſdem Ordinis Fratrum Seruorum de Obſeruantia Fratres nuncupati, necnon laici vtriuſque ſexus, cuius dignitatis, gradus, Ordinis, vel conditionis fuerint, etſi Marchionali, Ducali, Comitali, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & alia qualibet Eccleſiaſtica præfulgeant dignitate, & auctoritate Domos, Eccleſias, Oratoria, vel loca per Fratres Conuentuales Seruorum huiuſmodi habita, & poſſeſſa, aut Monaſteria Monialium, 60

vel Sororum curæ ipſorum Fratrum Conuentualium Seruorum beatæ Mariæ commiſſa aliis Fratribus, Monialibus, vel Sororibus etiam eiuſdem Ordinis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo toties quoties eos contra facere contigerit, incurrenda quouis nomine nuncupatis quomodolibet concedantur, aut quod amotis exinde Fratribus, & Sororibus illos, & illa inhabitantibus reformentur, & alij Fratres, alienæ Moniales, aut Sorores eorum loco ſubrogentur, & ſubſtituantur ibidem, ſeu quod Domus, Eccleſiæ, Oratoria, & Monaſteria prædicta aliis aſſignentur, vel committantur procurare, quærere, ſeu tentare, niſi apud Priorem Generalem dictorum Fratrum Seruorum pro tempore exiſtentium, qui teneatur, & debeat quoties opportunum fuerit, & fuerit requiſitos per ſe, vel ab ipſo deputandos, domos, Monaſteria, & loca ipſa debitè reformare, & quæ correctione, & emendatione indigerent corrigere, & emendare. Nec etiam ad effectum amotionis huiuſmodi à domibus ſuis eiſdem Fratribus Seruorum Conuentualibus, ac eorum curæ commiſſis Monialibus, & Sororibus iniurias, vel grauamina aliqua inferre, ſeu ab eiſdem Fratribus Seruorum, eorumque curæ commiſſis Monialibus, & Sororibus prædictis pro rebus, & bonis, quæ haberent, ac negotiationis cauſa non deberent pedagia, guidagia, gabellas, aut alia quouis nomine nuncupata noua opera petere, exigere, leuare quoquomodo præſumant. Ac volumus, motuque, ſcientia, & auctoritate prædictis ſtatuimus, & ordinamus, quod Fratres ipſi Conuentuales, ac Moniales Sorores, & alij quicumque Reformationibus quas fieri continget per Generalem, aut de illius ſpeciali commiſſione Prouinciales Priores Fratrum Seruorum prædictos acquieſcere, illaſque obſeruare omnino teneantur, & debeant, quodque Laici prædicti in faciendis reformationibus huiuſmodi alias, quam vt præfertur, nullatenus ſe intromittant, aut ne fiant, opponant, vel contradicant, nec quod poſtmodum factæ reformationes alterentur, vel mutentur, aut in eis aliquid vltra addatur, quærere audeant ſub eadem excommunicationis ſententia ſi contra fecerint, eo ipſo ex tunc incurrenda. Decernentes irritum, & inane ſi ſecus ſuper iis à quoquam quauis, etiam Apoſtolica auctoritate ſcienter, vel ignoranter harum non inſerto tenore contigerit attentari.

60 Porro dictorum Fratrum Seruorum quieti, & commoditatibus prouidere volentes, quod per litteras Apoſtolicæ Sedis, vel quorumcunque etiam de latere legatorum, aut ſublegatorum eiuſdem in poſterum ad litterarum ipſarum executionem, aut illarum vigore Citationes, commiſſiones, vel cenſurarum Eccleſiaſticarum promulgationes faciendas, nec cauſas aliquas audiendas à quoquam inuiti compelli poſſint, niſi de præſenti Indulto, & Ordine Fratrum Seruorum huiuſmodi ſpeciali, mentio in prædictis litteris habeatur, eiſdem Fratribus Seruorum motu, ſcientia, & auctoritate præfatis indulgemus.

61 Rurſus vt ex litteris Martini Prædeceſſores antedicti, qui Priori Generali, & Fratribus Seruorum prædictis, quod in quibuſcunque Ciuitatibus, Terris, & locis, in quibus Domos cum earum Eccleſiis, & officinis, poſſeſſiones tamen ſufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium non habentes adinſtar Fratrum Ordinis Mendicantium mendicare, ac eleemoſynas, & ſuffragia petere poſſint, concedit: ipſi Fratres Seruorum vberiorem fructum, & gratiam valeant reportare, ac ne rerum premantur inopia, illorum victui, & neceſſitatibus ſubuenire volentes, eiſdem motu, ſcientia, & authoritate decernimus, quod Fratres huiuſmodi in omnibus Ciuitatibus, Terris & locis prædictis abſque vlla quota, vel portione, aut oncie, ſeu ſolutione quovis nomine nuncupati de Iure, vel conſuetudine Ciuitatum, Terrarum, & locorum eorundem requiſitis danda, vel porrigenda mendicare, ac eleemoſynas, & ſuffragia pro ipſorum victu, & neceſſitate petere, & recipere liberè, & licitè valeant. Inhibentes omnibus, & ſingulis tam Eccleſiaſticis, quàm Laicis perſonis, quacunque dignitate fungentibus, ne ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo quo contra fecerint incurrenda, ne Fratres Seruorum prædictos ad dandum, vel ſoluendum aliquid ratione mendicitatis, & eleemoſynarum prædictarum cogere, aut ab eiſdem Fratribus petere, nec illos propterea impedire, quoquomodo præſumant.

62 Cæterum attenta meditatione penſantes quantum vtilitatis ad exaltationem Chriſtianæ Fidei, & Euangelicæ veritatis dicti Fratres Seruorum hactenus attulerint, & adiuuante Domino afferre valeant in futurum, ac propterea volentes, vt tenemur, illos conſimilibus Prædicatorum, Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, ac beatæ Mariæ de Monte Carmelo quatuor Ordinum Mendicantium Profeſſoribus conceſſis in ſimili prærogatiuis.

63 Quod de cætero Fratres Seruorum prædicti locum habeant ſermonem faciendi in Capella noſtra Epiphaniæ, & quintæ Dominicæ Quadrageſimæ de Paſſione nuncupatæ ſingulorum annorum diebus, locum ipſum eiſdem Fratribus Seruorum diebus prædictis ad huiuſmodi ſermonem faciendum prout alij dictorum Mendicantium Ordinum Fratres ſuis loco, & tempore habent, & faciunt, penitus aſſignantes paribus motu, ſcientia, & auctoritate ſtatuimus, atque decernimus.

64 Conſiderantes etiam quod pro Eccleſiarum, Altarium, & locorum omnium dicti Ordinis Seruorum conſecrationibus, & Eccleſiaſticis Sacramentis ab Ordinariis, ſiue Diœceſanis Epiſcopis habendis Fratres ipſi nullatenus ſunt grauandi, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis volumus, ſtatuimus, atque decernimus, quod nullus ab eiſdem Fratribus ſub cuiuſvis conſuetudinis prætextu, vel aliquo quovis modo pro conſecrationibus, Oleo Sancto, & aliis Eccleſiaſticis Sacramentis huiuſmodi, aliquid petere vel extorquere præſumat. Quinimo Epiſcopus conſecrationes, & omnia Sacramenta prædicta liberè, & gratiosè, abſque alicuius rei perceptione, vel ſolutione eiſdem Fratribus, quoties opportunum fuerit, impendere teneantur, ſalua tamen refectione conſueta in Prandio, vel in Cœna in conſecrationibus Eccleſiarum, vel Altarium. Quod ſi facere recuſauerint, aut Sedes Diœceſanorum vacauerint, liceat Fratribus prædictis conſecrationem, & omnia Sacramenta prædicta à propinquiori, ſeu quocunque alio maluerint Catholico Antiſtite gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habente abſque vlla contradictione petere, atque recipere.

65 Demum ſi præcepta ieiuniorum, & abſtinentiarum, quibus d. Ordinis Fratrum Seruorum Profeſſores iuxta illorum Regulam ſunt adſtricti ob diuerſitatem, multitudinem, ac compreſſ. Fratrum eorumdem relaxari, & mitigari debere, temporum, & locorum conditio expoſcerit ſiue diſcretio prædicti, & pro tempore exiſtentis Generalis Prioris Fratrum Ser. huiuſmodi id fieri debere cognouerit Priori Generali pro tempore exiſtenti, quod perſonarum, locorum, & temporum qualitate penſata vtriuſque ſexus d. Ordinis profeſſorib. iuxta ſuæ arbitrium conſcientiæ ſuper ieiuniis, & abſtinentiis prædictis, ac etiam præterquam tempore quadrageſimali eſu carnium, necnon propter Chriſti fidelium largitionem

ſuper

ſuper ipſis profeſſoribus relictis, ſeu donatis, vel hæreditario, aut alio quocumque iure ad eos pertinentibus pro illorum vſu quibuſcumque bonis per eoſdem, quibus relicta, ſeu donata fuerint, ſiue pertinuerit, percipiendis, & vſufructuandis diſpenſare valeat prædicta auctorit. concedimus, & indulgemus.

66 Demum ne Domus, & loca Profeſſorum B.M. Seruorum huiuſmodi ſuperfluis, & indebitis eorundem Fratrum profeſſorum oneretur impenſis, opportunum remedium adhibentes motu, ſcientia, & auctoritate, prædictis ſtatuimus, quod omnes, & ſinguli profeſſores huiuſmodi beneficia Eccleſiaſtica cum cura, vel ſine cura, aut ſuper illorum fructibus, redditibus & prouentibus penſiones annuas, vel capellanias ſeruitiales etiam parui valoris exiſtentia nunc, & pro tempore obtinentes locum, victum, & veſtitum in domibus, vel locis, ac in illis, & Ordinibus prædictis Officium, & adminiſtrationem, ſeu Prælaturam aliquam, necnon vocem actiuam, & paſſiuam in dicto Ordine Fratrum Seruorum quomodolibet habere non poſſint, nec debeant, niſi quoties, & quando generali prædicti Ordinis pro tempore exiſtenti videbitur, & eius arbitrio placebit, ſiue id ex ſpeciali Apoſtolicæ Sedis licentia eiſdem Profeſſoribus fuerit indultum.

67 Poſtremo cum prædicti ſicut Prædicator. Minor. Eremitarum Sancti Auguſt. & B. M. de Monte Carmelo Ordinis Profeſſorex huiuſmodi pro fidei Catholicæ dilatione continuè indefeſſe laborent fructúſque afferant in Dei Eccleſia ſalutares, & propterea fuerint variis per Sedem prædictam priuilegiis derogati, vt quos par labor, pariaque merita coniungunt, paria coniungant Priuilegia, & fauores, eiſdem Fratrum Seruorum Profeſſoribus, vt conceſſis dictis Fratribus Prædicatoribus, Minoribus, Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Mariæ de Monte Carmelo priuilegiis, Indulgentiis, gratiis, & fauoribus, & indultis tam ſpiritualibus, quam temporalibus à prædictis, & alias Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, aut aliis auctorit. habentibus, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimeretentur hic haberi volumus pro expreſſis, & noſtræ approbationis munimine ſolidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere, potiri, ac gaudere poſſint, & debeant perpetuis futuris temporibus in omnibus, & per omnia prorſus & ſine vlla differentia perinde ac ſi quæ eiſdem Prædicatorum, Minorum, Eremitarum, ſancti Auguſtini, & B. Mariæ de Monte Carmeli Ordinibus prædictis ſunt conceſſa præfato Ordini Fratrum Seruor. nominatim conceſſa fuiſſent, aut concederentur in futurum, & quæ pro Magiſtro Prædicator. & Miniſtro Generali Minorum, ac Prouincialibus Prioribus Prædicatorum, & miniſtris Minorum Fratrum, ac Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Mariæ de Monte Carmeli Priori, & Vicario Generali Ordinis Prædicator. necnon Monaſteriis Monialium ſub eorundem Prædicat. Minor. Eremitarum ſancti Auguſtini, & beatæ Mariæ de Monte Carmeli Ordinum cura, & ſecundum ipſorum quatuor Ordinum Inſtituta viuentium ſunt ſtatuta, pro Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Vicariis dicti Ordinis Seruorum, & Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis ſub eorum cura, & ſecundum ipſius Ord. Seruor. inſtituta viuentium vice verſa quoad præmiſſa omnia, & ſingula ſtatuta ſint, & eſſe cenſeantur.

68 Diſtrictius inhibentes eiſdem locorum Ordinariis ſub Interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis à regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & aliis quibuſcunque ſub excommunicationis, & priuationis earumdem Parochialium Eccleſiarum, ac omnium aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnis per eos, qui contra fecerint incurrendis, ne Ordinis prædicti Fratrum Seruorum Domus, Eccleſias, loca, & Profeſſores præter, aut contra prædictatum Alexandri, Benedicti, Clem. Vrban. Bonifacij, Ioannis, ac Martini prædictorum, & aliorum quorumcunque Prædeceſſorum noſtrorum, & præſentium noſtrarum tenorum inquietare, ſeu moleſtare, & eos, aut Teſtatorum, vltimarumque voluntatum executores, & hæredes, ſeu quoſcunque alios directè, vel indirectè ad ſolutionem alicuius quartæ Parochialis, ſeu Canonicæ, vel alterius portionis, niſi prout ſupra expreſſum eſt, ſeu oneris, & ad faciendum celebrari aliquod officium in eorum Eccleſiis, vel alibi dum apud ipſos Fratres decedentium cadauera tumulantur ante, vel poſt eorum ſepulturam cogere. Nec confeſſis dictis Fratribus Seruorum pro tempore Euchariſtiæ, ſeu Extremæ-Vnctionis Sacramenta ſine rationabili cauſa denegare, vel illorum exhibitionem malitioſe differre, aut eorum Parochianis, ne dictis Fratribus confiteantur prohibere, vel perſuadere, nec etiam ad præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum auxilium, conſilium, vel fauorem dare directè vel indirectè quoquomodo præſumant.

.. Et nihilominus cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica 69
conſtituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonico, qui à prædicti Ordinis Fratrum Seruorum Prioribus, & Fratribus, ac illorum, ſeu ad commodum eorum Romanæ Eccleſiæ Syndicis deſuper deputatis requiſitus fuerit per Apoſtolica ſcripta in ſolidum mandamus quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios præmiſſa vbi, & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, ac eidem Fratrum Seruorum Ordinis, illorumque domibus, Eccleſiis, locis, & Profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere, non permittentes eos, ſeu Teſtamentorum Executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoſcunque alios indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè, & de plano ſine ſtrepitu, & figura Iudicij ſola facti veritate inſpecta contra quoſcunque, cuiuſcunque qualitatis, & conditionis exiſtant, & quacunque Eccleſiaſtica etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuſcunque cauſis per eos mouendis quarunque ratione, vel cauſa, quæ excogitari poſſit, eis miniſtrent Iuſtitiæ complementum, exequentes, quod per eos fuerit ordinatum, & illos, quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, illis irretitos eſſe declarent, ac faciant, & mandent interdictos, ſuſpenſos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus illos quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctor. appellatione poſtpoſita compeſcendo inuocato ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtante piæ memor. Bonifacij Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri, quibus cauetur ne quis extra Ciuitatem ſuam, & diœceſim, niſi in certis, & exceptis caſibus, & in illis vltra dietam à fine ſuæ Diœc. ad Iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede Apoſtolica deputati extra Ciuitatem, & Diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcunque procedere, aut alij, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio Generali necnon quæ incipiunt *Super Cathedram* Bonifacij VIII.

præfati. Et *Dudum* Viennenſis Concilij, ac recolendæ memoriæ Caliſti Papæ III. etiam Prædeceſſoris noſtri litteris aliiſque Apoſtolicis, ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, necnon bonæ memoriæ Ottonis, & Ottoboni olim in Regno Angliæ Apoſtolicæ Sedis legatorum Conſtitutionibus, & Ordinationis, Eccleſiarum quoque, ac locorum quorumlibet ſtatutis, & conſuetudinibus, & inter quoſcunque dicti Ordinis Fratrum Seruorum Profeſſores, ac locorum Ordinarios, ſeu Rectores prædictos initis, & concluſis, ac hactenus obſeruatis pactis & conuentionibus etiam Iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon omnibus illis, quæ Alexander, Benedictus, Clemens, Vrbanus, Bonifacius, Ioannes, & Martinus præfati in dictis eorum litteris voluerunt, non obſtate, contrariis quibuſcunque, quibus omnibus illa, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, & derogatoriarum, quaſcunque derogatorias clauſulas in ſe continerent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Aut ſi Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Rectoribus, ac laicis præfatis, ſeu quibuſvis aliis communiter, vel diuiſim a Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca ad Iudicium euocari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, & qualibet dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cuiuſcunque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus earum, & conceſſæ in eis Iuriſdictionis executio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cuiuſque toto tenore habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcunque alia, quæ in futurum per nos, vel Sedem Apoſtolicam quomodolibet concedi, ſtatui, vel ordinari contra Alexandri, Benedicti, Clementis, Vrbani, Bonifacij, Ioannis, & Martini Prædeceſſorum prædictorum, ac præſentium litterarum huiuſmodi tenorem, necnon ſecus ſuper his à quoquam quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, paribus motu, ſcientia, & auctoritate irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe decernimus.

70 Et quia difficile foret præſentes litteras ad ſingulas Prouincias originaliter deſtinare, volumus, & vt præfertur, decernimus, quod tranſumptis earum manu cuiuſcunque Notarij publici, vel Protectoris, qui eſt, & qui pro tempore erit prædicti Ordinis Fratrum Seruorum, vel Cauſarum Cameræ Generalis Auditoris, aut alicuius Epiſcopalis, vel Archiepiſcopalis Curiæ, ſeu dicti Ordinis Prioris Generalis ſigillo munitis ea prorſus in Iudicio, & extra vbicunque exhibita, vel oſtenſa fuerint, fides adhibeatur indubia, quæ ipſis Originalibus litteris adhiberetur, ſi ipſæ actualiter forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

71 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innouationis, approbationis, conſtitutionis, Ordinationis, Statuti, decreti, declarationis, confirmationis, ampliationis, extenſionis indulti, voluntatis, additionis, inhibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, ſexto Kalend. Iunij Pontificatus noſtri anno tertio.

COMMENTARIVS IN MARE MAGNVM SERVITARVM.

SVMMARIVM.

Innocentius VIII. author Maris magni Seruitarum. num. 1.
Motiuum huius gratiæ quale. ibidem.
De inſtitutione, laudibus, &c. Ordinis Seruitarum. num. 2.
Hoc Mare magnum vbi extat. n. 3.
Commendatur hic Ordo à Pontifice. n. 4.
Verba narratiua Papæ quam fidem mereantur. ibid.
Hiſtoria de titulo Seruorum Beatiſſimæ Virginis. ibid.
Libertas Sepulturæ. n. 5.
An in eorum Eccleſiis. n. 6.
Quibus ſepultura concedatur. ibidem.
Clauſula Salua iuſtitia Eccleſiarum. ibid.
Priuilegium Benedicti Vndecimi de eadem re. numero 7.
Facultas corrigendi Fratres. n. 8.
Facultas delegandi authoritatem Generalis. n. 9.
Benedictus XI. hunc Ordinem commendat. n. 10.
Facultas celebrandi Capitulum Generale. ibid.
A quo primum conceſſa. n. 11.
Conceſſione priuilegiorum confirmatur Religio. n. 12.
Clemens VI. Ordinem reformat, & ſtatuta concedit. num. 13.
Summi Pontifices zelatores Reformationis Religionum. num. 14.
An ſtatuta iſta Papæ mutari poſſint à Religione. numero 15.
Capituli Generalis de triennio in triennium. n. 16.
Capitula celebranda. n. 17.
Quas ob rationes. ibid.
Qui veniant ad Capitula. n. 18.
Capitulum Prouinciale ſingulis annis celebrandum. num. 19.
Modus illud celebrandi. n. 20.
Tempus, & circumſtantia ipſius. ibid.
Generalis renunciat, amouetur, vel ſubſtituitur. numero 21.
An expediat Generales Ordinum eſſe perpetuos. numero 22.
Generalis eſt inferior Capitulo Generali. n. 23.
Eo ipſo quod eſt electus, eſt etiam confirmatus. n. 24.
Qualitates eligendi in Generalem. n. 25.
An illis non obſeruatis electio ſit nulla. ibid.
De Diffinitoribus. n. 26.
Diffinitorum authoritas magna. n. 27.
Quomodo debeant ſuum munus exercere. ibid.
Electio ipſorum an poſſit reſtringi à Præſide Capituli. num. 28.
Prouincialis electio. n. 29.
Tempus ad confirmandas electiones an ſit iure communi præfixum. n. 30.
Quod ſi confirmator ſine cauſa nolit confirmare electionem. n. 31.
Attendendum ad iura, vel conſuetudinem Religionis. num. 32.
Confirmatio eſt debita legitimæ electioni. n. 33.
Appellare poteſt electus à Confirmatore non confirmante. n. 34.

Priores

Priores à quibus eligendi.n.35.
Quid de iure communi, & ſtatutis Religionum. numero 36.
Prouinciales durant per triennium.n.37.
Mens Pontificis in hoc priuilegio.n.38.
Iuramentum præſtat Generalis in principio ſui Officij. num.39.
Diuerſum *à profeſſione fidei.num.*40.
*Quomodo explicandum.n.*41.
Dictio debeat *an denotet neceſſitatem præcepti. numero* 42.
*De Regula Sancti Auguſtini.num.*43.
*Munera, ſeu donaria ne recipiantur à Superioribus. num.*44.
*Exemptio ab Ordinariis.num.*45.
*An iuuet etiam pro caſu, quo Prælati huius Ordinis negligentes fuerint.num.*46.
Exempti hi Religioſi à viſitatione Ordinariorum. numero 47.
In quibus caſibus viſitant Epiſcopi Monaſteria.ibid.
*Quomodo in ius B.Petri, Sedis Apoſtolicæ protectione immediatè, &c.n.*48.
De vi illius Clauſula, Ab omni iuriſdictione, poteſtate, & dominio.*num.*49.
Extenſio Conſtitutionis, Super Cathedram *ad Seruitas num.*50.
*Quid in illa contentum.num.*51.
*Quid Epiſcopus Piſaurenſis in ſua Diœceſi ordinauerit.num.*52.*&* 53.
Quomodo ſacra Congregatio ea non acceptauerit. numero 54.
*Alia ad intentum.num.*55.
An notoriè ſufficientes ad confeſſiones audiendas examinari debeant.ibid.
An poſſint iſti ſine cauſa reuocari.ibid.
*Priuilegia domorum Eremitar.S.Auguſt. Seruitis conceſſa.num.*56.
*Quomodo intelligenda.n.*57.
*An extendantur ad concedenda.n.*58.
*Confirmatur à Martino V.n.*59.
*Nullus aſſequitur beneficium, vel officium Ordinis ſine licentia Generalis.num.*60.
*Valde vtile pro Religionibus hoc priuilegium.n.*61.
Quomodo ſe gerere poſſint Prælati contra oppoſitum facientes.ibid.
An Monachatus ſit beneficium.ibid.
*Facultas Generali conceſſa ad inſtituendum vnum Magiſtrum, in quolibet Capitulo Generali.n.*62.
Notanda circa hoc priuilegium.n. 63.
*An gradus ſuſcepti à Religioſis contra ſtatuta ſuorum Ordinum validi ſint.n.*64.
*Facultas recipiendi loca vbique.n.*65.
*Dotis aſſignatio pro fundatione Eccleſia.n.*66.
Clauſula In ſtatu firmo, ſolido, *&c.n.*67.
*An reuocata hæc facultas.n.*68.
Clauſula Iure Parochialium Eccleſiarum ſaluo. *numero* 69.
*Exemptio à charitatiuo ſubſidio.n.*70.
*Seruitæ inter Mendicantes.n.*71.
*Charitatiuum ſubſidium.n.*72.
*Confirmatio priuilegiorum Vrbani VI. à Martino V. num.*73.
*Bulla Pontificia habens vim legis.n.*74.
Nihilominus confirmantur vtiliter.ibidem.
*Facultas ad mendicandum n.*75.
*A quo Seruitæ inter Mendicantes relati.n.*76.
*Quando poſſint petere eleemoſynas, ſeu ſuffragia. num.*77.
*Suffragiorum nomine quæ veniant.n.*78.
De Miſſarum ſtipendio. ibidem.
Quid de reductione Miſſarum, an in hoc deſeruiat communicatio priuilegiorum.ibid.

***Ampliatur hoc priuilegium. num.*79.**
***Facultas recipiendi domos.num.*80.**
*Cur poſtulata à Papa.num.*81.
An de dedicatione Eccleſiarum non conſecratarum fieri poſſit officium.ibid.
*De Fratribus, & Sororibus Tertiariis.n.*82.
Cur dicti De Conſortio Seruorum. *n.*83.
*Statuta ipſorum à Papa approbata an mutari poſſint. num.*84.
*An ſaltem declarari, vel abrogari, quando eſſent inutilia.num.*85.
*Statuta Tertiariorum, & Tertiariarum.n.*68.
*Notanda circa ipſa.num.*87.
Illorum inſtitutum diuerſum à confraternitatibus numero 88.
*Qualitates recipiendi.num.*89.
*De habitu ipſorum.num.*90.
*De non egrediendo ex hoc Ordine poſt profeſſionem. num.*91.
*De eiectione delinquentium.n.*92.
*De obedientia, & priuilegiis ipſorum.n.*93.
*Ritus in receptione.num.*94.
*Confirmatio priuilegiorum Bonifacij IX. pro domibus Seruitarum.num.*95.
*Quomodo vtilis, etiamſi ſit in forma communi.n.*96.
*Innocentius VIII. dicta priuilegia confirmat.n.*97.
Effectus Clauſulæ Ex certa ſcientia. *n.*98.
*De aliis Clauſulis remiſſiuè. n.*99.
*Ampliatio priuilegij de libertate ſepulturæ. n.*100.
*De aliis ſimilibus priuilegiis. num.*101.
*Exemptio à portione ſoluenda de legatis.n.*102.
Quid intelligatur per factum*, & quid per* ius. *numero* 103.
*Quid præſcribitur iure communi circa hanc portionem. num.*104.
Ampliatio priuilegij etiamſi per Sedem Apoſt.præcipiatur ſolui. *num.*105.
*Quid ſit dicendum de Religioſo, qui renunciauit omnibus ſuis bonis, & poſtea ipſi aliqua legantur. num.*106.
*Exemptio vt non poſſint Seruitæ ab Ordinariis excommunicari, &c.num.*107.
*Notanda circa hoc priuilegium.num.*108.
Notoria exemptio.ibid.
*Exemptio Seruitarum in S.Rota recepta.n.*109.
*Quid Rota deciderit.num.*110.
*Quid in alia deciſione.num.*111.*&* 112.
*Exemptio Seruitarum à Iuriſdictione Inquiſitorum. num.*113.
Vacat his temporibus.ibid.
An etiam pro Generali Ordinis.ibid.
*Facultas ad puniendum delinquentes carcere, tortura, &c.num.*114.
*Quæ notanda circa illam.num.*115.
De Clauſula Iuris opportuna remedia. *n.*116.
De pœna triremium.ibid.
Clauſula Quoties opportuerit.*n.*117.
*Facultas ad abſoluendum Fratres in omnibus caſibus, paucis exceptis.num.*118.
Ad diſpenſandum cum illis in irregularitatibus, aliquibus exceptis.ibid.
*Quibus ſit conceſſa.num.*119.
Quid de diſpenſatione in pœnis.ibid.
*Amplior conceſſio pro ſemel in vita, & mortis articulo. num.*120.
***Ampliatio facultatis diſpenſandi in irregularitatibus. num.*121.**
***Quibus conceſſa.n.*122.**
***Bona Monaſteriorum Monialibus deſtitutorum quibus applicanda.num.*123.**
***An idem ſit pro Monaſteriis Mantellatarum. numero* 124.**

Notanda circa hoc priuilegium.ibid.
De tranſitu Seruitarum ad alios Ordines.ibid.
De volentibus ſepeliri cum habitu Ordinis.n.125.
De materia huius priuilegij remiſſiuè.n.126.
Facultas ad conſtituendum Capellanum in Eccleſiis Pa-chialibus.num.127.
Quis ſit iſte Capellanus.n.128.
An ille teneatur ſe conformare ritui, qui obſeruatur à Fratribus in celebrandis officiis diuinis. numero 129.
Ius decimarum cui debitum ſit in dictis Eccleſiis. numero 130.
Generalis electus ſtatim exercet ſuum officium, numero 131.
An poſſit opponi contra ipſius electionem.n.132.
Electiones Prouincialium, & Priorum quando facienda.n.133.
Notanda circa hoc priuilegium.n.134.
Electiones Priorum quando fiunt ſolemnius.n.135.
Extenſio facultatis procedendi contra dicentes, quod confeſſi Fratribus teneantur iterum eadem peccata confiteri, ad Inquiſitores.n.136.
Dictio Quicunque *valde vniuerſalis. n.137.*
Excommunicatio contra facientes inhibitionem de eleemoſynis Fratribus non dandis.n.138.
Similia alia priuilegia.n.139.
Exemptio à ſubſidiis, collectis,&c.n.140.
Notanda circa illam.n.141.
Vnio Eccleſiarum, ſeu beneficiorum quid & quotuplex. num.142.
S.Rota deciſio.num.143.
Priuilegia Tertiariarum huius Ordinis.n.144.
An ſubſiſtant hoc tempore.n.145.
Maximè ex Rota deciſione.ibid.
Priuilegia Oblatorum.num.146.
Similia alia. n.147.
An Oblati geſtent habitum Religionis.n.148.
An tranſire poſſint ad aliam Religionem.n.149.
Qualitates ipſorum ex Sacra Congregationis declaratione. num.250.
An ſi actu non obtulerint ſua bona, ſed in proximo ea oblata ſint, potiantur priuilegiis.151.
Prohibitio non tranſeundi Seruitas ad alios Ordines, & illos non recipiendi.num.152.
Etiam cum licentia maioris Pœnitentiarij.ibid.
Sub pœna excommunicationis.ibid.
Beneficia illis collata nulla ſunt.ibid.
Notanda circa hæc priuilegia.num.153.
Vacant quoad maiorem Pœnitentiarium.n.154.
Non recipiant Fratres beneficia aut exemptionem in Regulari obſeruantia ab aliquo legato, aut maiori Pœnitentiario.num.155.
Reſtitui debent cum bonis quæ habent.n.156.
Bona diſcedentium ab Ordine ad quem pertineant. num.157.
Facultas conceſſa Generali contra Apoſtatas. numero 158.
An Prælati teneantur quærere apoſtatas, & fugitiuos. num.159.
Inhibitio ne apoſtatæ Confeſſiones audiant, aut doceant. num.160.
An validè miniſtrent Sacramenta.n.161.
Prohibitio geſtandi habitum huius Ordinis. numero 162.
Etiam Tertiariarum.ibid.
Procedunt Prælati contra oppoſitum facientes. numero 163.
Creantur duo Magiſtri in Capitulis Generalibus. numero 164.
Citramontani qui vocentur.n.195.
An poſſint legere in Vniuerſitatibus, in quibus ſolum admittuntur Doctores ad legendum.ibid.
Conditiones promouendorum ad Baccalaureatum, & Magiſterium. num.166.
Inſufficientes, aut ignari merito repelluntur. numero 167.
Plenaria abſolutio ſemel in vita, & mortis articulo. num.168.
Etiam pro reſeruatis Sedi Apoſtolicæ.n.169.
Quomodo id intelligendum.ibid.
Facultas celebrandi cum altari portatili.n.170.
Similia alia priuilegia.n.171.
Facultas celebrandi antequam illuceſcat dies. numero 172.
Tempore interdicti.num.173.
An mittere poſſint iſti Religioſi reliquias extra Romam. num.174.
Priuilegia pro tempore Interdicti.n.175.
Extenſio priuilegiorum Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini.num.176.
De ſtationibus Almæ Vrbis.n.177.
An ſint reuocatæ ſimiles indulgentiæ.ibid.
Clauſula In genere, vel ſpecie. *num.178.*
Conceſſio Clem. VII. pro Minimis erga liberationem animarum Purgatorij.n.179.
Notanda circa illam.n.180.
De conceſſionibus altarium priuilegiatorum. numero 181.
Immunitas Eccleſiæ ad quæ loca extendatur.ibid.
An ea fruantur Regulares crimina aliqua perpetrantes.ibidem.
Prohibitio fundandi Eccleſias iuxta Seruitas. numero 182.
Alia priuilegia de eadem materia.num.183.
Extenſio facta à Iulio III.n.184.
Nullus procurare poteſt Eccleſiæ Seruitarum vt ſibi concedantur ſub excommunicationis pœna.num.185.
Notanda circa hoc priuilegium.n.186.
Alia ſimilia.num.187.
Reformatio Ordinis intimata Generali.n.188.
Prohibitio de non inferendis iniuriis Fratribus, vt amoueantur à ſuis domibus.n.189.
Præceptum Fratribus de acquieſcendo reformationibus. num.190.
Non compellendos ad executionem, citationem, commiſſiones, &c.n.191.
Eleemoſyna poſtulata à Fratribus ipſis cedunt abſque vlla quota, portione, &c.n.192.
Alia ſimilia priuilegia.n.193.
Vtilia Regularibus hæc priuilegia.n.194.
De Eleemoſynis num debeatur decima.n.195.
Conceſſio habendi ſermonem in Capella Papæ certis diebus.num.196.
Conſecrationes, Oleum Sanctum, Sacramenta, &c. gratis danda Fratribus.n.197.
Similia alia priuilegia.n.198.
Clauſula ſalua tamen refectione conſueta in prandio. num.199.
Facultas Generali conceſſa ad diſpenſandum in Regula. num.200.
An competat iure communi.n.201.
An poſſit tolli, vel coarctari à Capitulo Generali. ibidem.
De facultate conceſſa Generali vt poſſit concedere fratribus vſum ſibi relictorum, ſeu donatorum an reuocata per Conc.Trid.num.102.
An Fratres ſuccedant iure hæreditario.n.203.
Facultas conceſſa Generali an ſit delegabilis aliis. numero 204.
Aliqua concedantur dignitati, vel officio; alia vt nudum miniſterium.ibid.
Quæ illorum ſint delegabilia.ibid.
Nullus habens beneficium, penſionem, Capellaniam, &c. habet emolumenta Ordinis.num.205.

Simi

Similia priuilegia.n.206.
Obtinentes Capellanias qui dicantur.n.207.
Simile aliud priuilegium Iulij III.n. 208.
*Quid imponent ea, quibus priuantur iſti beneficiati, aut Pænitentiarij,&c.n.*209.
*Ampliſſima communicatio priuilegiorum Mendicantium.n.*210.
*An etiam priuilegiorum in poſterum concedendorum. num.*211.
*Extenſio ad viuæ vocis oracula.n.*212.
*Quomodo intelligenda hæc communicatio priuilegiorum.n.*213.
*Pœna contra inquietantes, ſeu moleſtantes in priuilegiorum vſu.n.*214.
Iudices Apoſtolici Conſeruatores conſtituuntur. numero 215.
*Syndici,& Procuratores qui ſint.n.*216.
*Non Obſtantia apponuntur.n.*217.
Clauſula Et quæcunque alia, quæ in futurum per nos, & Sedem Apoſtolicam quomodolibet, &c. *num.*218.
Par in parem quomodo non habeat imperium.ibid.
*Tranſumptis huius Maris magni fides adhibenda. num.*219.
Clauſula Volumus, & decernimus *quam vim habeat. num.*220.
*Notarij publici nomine qui veniant. n.*221.
An notarij Regulares. ibid.
*An Notarij fori ſæculares, n.*222.

COMMENTARIVS IN MARE magnum Ordinis Seruitarum, ſeu Seruorum Beatæ Mariæ.

1 PRÆTER dicta in ſuperioribus circa Mare Magnum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum, vlterius notandum, Innocentium VIII. natione Italum, patria Genuenſem, & ex familia Cibò ortum, Romæ creatum anno 1484. ſui prædeceſſoris immediati Sixti IV. pietatem erga Religioſas familias æmulatum, ſicut ille quatuor Mendicantium Mare magnum ex variis Summorum Pontificum prædeceſſorum diplomatibus,& priuilegiis concinnatum digeſſit, ſic ipſe hoc Seruitarum,ſeu Seruorum Beatæ Mariæ Virginis Religioſorum *Mare magnum* ex variis quoque Pontificiis Bullis,indultis,& priuilegiis in vnum concinnauit. Motiuum autem huius conceſſionis (prout indicat Scholiaſtes huius Maris magni in fine ipſius) fuit, quod hic Pontifex doloribus inteſtinis, & colicis laborans, ad Beatiſſ.Dei Genitricem confugiens, meruit ad priſtinam ſanitatem reuocari.

2 De cuius ſacræ Religionis inſtitutione, antiquitate, nobilitate, viris illuſtribus tam ſanctitate, tum doctrina,agere cùm ad hiſtoriam ſpectet,ad nos non attinet. De iis tamen agunt Paul.Morigia *in Origine Relig.lib.1.cap.*35. Syluest. Matul. *in Oceano Relig. lib.4.cap.*30. Gualter. *in tabul.Chronol. ſecul.*13.*anno* 1252.*pag.*679. Bozius *de Signis Eccleſiæ, lib.*9. *cap.*8.Polyd.or.Virgil. *de Inuent.rerum, lib.*-.*cap.*4. Illeſcas *in hiſtor. Pontif.lib.*5.*cap.*45. Platus *de bon. ſtat. Relig.lib.*2.*cap.*22. Cæſar Franciotti *de Eccleſ. Lucenſibus in Eccleſia ſancta Mariæ Seruitarum,pag.*362. Rodriguez *queſt.Regul.tom.*1.*q.*5.*art.*6. Azor. *Inſtit. Moral.p.*1.*lib.*13.*c.*11.*queſt.*8. *verſ. ſexdecim annis.* Bzouius *ann.Eccleſ.tom.*13.*anno Chriſti* 1231 *n.*7. Hieron.Rodrig.*in Comp.quæſt.Regul.reſol.*123 *num.*36. Tambur. *de Iure Abbat.tom.*2.*diſp.*24.*q.*4. & Barboſ. *de Iure Eccleſiaſt.lib.*1.*c.*41. *n.*135. *ac in ſumm. Apoſtol.deciſ.collect.*378. Ex profeſſo Auguſtino Florentinus,& Iacob.Laudoſilæus *in Chronico Seruorum*, Archangelus Gianus *Annalib.Seruorum beatæ Mariæ*, & alij tum de exteris,tum de eiuſdem Religionis alumnis.

3 Extat autem huiuſmodi Mare magnum in Annalibus prædicti Archangeli *centur.*3. vbi, etſi non omnes Bullæ in eo contentæ ad verbum referantur, refertur tamen locus, in quo reperiuntur in præfatis Annalibus. Aliquæ etiam illarum,qualis eſt ea Benedicti XI. & alia Martini V.quæ eſt de Regula Tertiariarum huius Ordinis, habentur in Appendice ad Bullarum Laertij in his Pontificibus. Extat quoque idem Mare magnum in libro alio eiuſdem tituli cum authenticatione Auditoris Cameræ, & Generalis Ordinis ſub an.1569.Nota tamen non omnia priuilegia huius Sacræ Religionis, in hòc Mari magno contineri, ſed aliqua dumtaxat,de aliis verò in dictis Annalibus agitur, & nos tetigimus *tom.*4.*verb. Priuileg. Regularium,n.*26.alioru que plura habentur in libro relato vocato *Mare magnum Fratrum Seruorum beatæ Mariæ Virginis.*Imo Iulius III. in Bulla *Exponi nobis* in dicto lib. *pag.*156. confirmat priuilegia huius Maris magni,& alia poſtea a Iulio II.Clement. VII.& Paulo III. conceſſa.

Circa §. 1.

4 COmmendat hoc loco Pontifex Innocent.VIII. Ordinem Seruorum Beatæ Mariæ, eò quod *quaſi diuinitus, & ex ore infantium Serui Mariæ* vocati fuerint,hunc deuotum titulum ſemper colentes, in memoria Filij ſui Ieſu Chriſti mortis habitum nigrum geſtantes, & quod plurimos fructus in Eccleſia Dei *puritate conuerſationis, exercitio Euangelicæ prædicationis, dono ſcientiæ, virtutum odore, vitæ ſanctitate* produxerit,vt propterea,quæ à Summis Pontificibus Prædeceſſoribus pro dictæ Religionis incremento prouiſa ſunt,approbare,& confirmare procuret. Quæ omnia magni ponderis, & auctoritatis eſſe in fauorem huius Religionis,conſtat ex dictis in Mari magno Carmelit. *in principio.* Quia, vt ibi oſtendi,ex iuribus, & Doctoribus, etſi verba narratiua Papæ, quæ non principaliter propter ſe proferuntur, aut quæ non ſunt de facto proprio, plenam fidem non faciant;nihilominus verbis narratiuæ Papæ etiam de facto alieno, motu tamen proprio prolatis, & in quibus fundat ſuam intentionem, qualia ſunt iſta,quæ hic referunt,cum in ipſis fundet priuilegia,quæ concedit,vel confirmat,tanquam fide dignis ſtandum eſt.Hiſtoria autem illa, quæ hic narratur à Pontifice de titulo Seruorum Beatiſſimæ Mariæ Virginis, eis quaſi diuinitus collato, ſic refertur à Bzouio *tomo* 13.*circa annum* 1231. ex Archangelo Gianio Florentino, loquente de ſeptem primis huius Ordinis fundatoribus. *Depoſitis ſæcularibus veſtibus, cilicio corpora nuda operuerunt, & inſuper tunicas laneas natiui coloris deſuper induerunt; donec aliquando poſt, Deipara Virgo apparens, & habitum pullum oſtendiſſet,& nomen ſeruorum ſuorum ſodalitati coaleſcenti cœlitus impoſuiſſet. Miraculum miraculo probatum eſt, quo enim primum die ſeptemuiri Florentiam ſqualentes introiuiſſent, & populum promiſcuum in ſui adm rationem excitum aſpexiſſent, infantes è brachiis matrum pendentes, quibus adhuc per ætatem loqui non erat conceſſum, mirabile dictu, illico dicebant:* Hi ſunt beatæ Mariæ ſerui. *Hæc cum protuliſſent, quaſi officio perfuncti, iterum obmutuerunt, nec prius loquendi vſum acceperunt,quàm per ætatem licuiſſet.* De ea quoque loquuntur alij huius Ordinis Authores.

Circa §. 2.

5 Concedit hoc loco Alexander IV. Fratribus Seruitis, vt in eorum locis poſſint dare ſepulturam eam eligentibus, ſalua iuſtitia Eccleſiarum, a quibus mortuorum corpora aſſumuntur. De cuius priuilegij materia plura dicta ſunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 28. *&* 43. Minorum *circa* §. 30. 31. & 41. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 2. 3. & 24. & Carmelitarum §. 51. 57. & 80. aliiſque locis ibi relatis.

6 Nota vlterius, quod cum in hoc priuilegio ſolum concedatur facultas his Religioſis ad ſepeliendum defunctos in eorum cœmeteriis, ideo quantum eſt ex vi huius priuilegij, non poſſunt eos ſepelire in Eccleſiis propter dicta à ſimili in Mari magno Carmelitarum circa §. 51. Dixi *ex vi huius priuilegij*, quia ex vi plurium aliorum, de quibus ſæpius diximus, & dicemus, poſſunt Regulares, Mendicantes præſertim. ſepelire corpora defunctorum etiam in ſuis Eccleſiis. Imò etiam in locis aliis illis annexis, vt ſunt Sacriſta, Capitulum, Clauſtrum, &c. iuxta dicta in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 57. Econtra verò, cum in hoc priuilegio non excludat Pontifex excommunicatos, interdictos, &c. prout in ſimilibus priuilegiis fieri ſolet, ideo poſſet aliquis exiſtimare, etiam dictos excommunicatos, interdictos, vel ſimiles poſſe ſepeliri apud iſtos Religioſos. Sed obſtant ea, quæ diximus non ſolum *tomo* 4. *verbo Sepultura quoad Regulares, num.* 23. recenſentes eos, quibus ſepultura denegatur iure communi; ſed etiam ea, quæ diximus ſupra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini circa §. 2. de ſcandalo videlicet, quod oriri poſſet ſimiles ſepeliendo, & de vſu, & praxi Eccleſiæ in contrarium. Vnde excommunicatos, interdictos, & vſurarios in Eccleſiis Regularium ſepultos poſſe exhumari ab Epiſcopo, & proiici extra Eccleſias, & etiam impedire funus ipſorum, tenet Hieron. Rodrig. *in Compend. reſol.* c. 28. *n.* 24. ex alio Rodrig. Suar. & Portello. Quid importet clauſula illa *ſalua tamen iuſtitia Eccleſiarum*, habes ex dictis ſæpiùs in locis relatis, & ex dicendis in hoc eodem Mari magno *circa* §. 29.

7 Nota etiam Benedictum XI. infra §. 4. meminiſſe huius priuilegij de Sepultura habenda in locis Fratrum, nulla facta mentione de cœmeteriis, ac proinde colligi poſſe, ſaltem ex vſu receptum fuiſſe, vt etiam in Eccleſiis darent ſepulturam eam eligentibus. Colligit etiam idem Benedictus ex hoc priuilegio Ordinis, & Regulæ ipſius approbationem, vt eo loco dicemus.

Circa §. 3.

8 Concedit idem Alexander IV. hoc loco Generali Seruitarum facultatem corrigendi ſubditos iuxta Ordinis inſtituta, & alia faciendi, quæ ad ſuum ſpectant officium, eaque aliis Fratribus idonei committendi. De quo etiam priuilegio (potius communi iure) plura dicta ſunt *tomo* 1. *capite* 18. *&* *tomo* 4. *verbo Prælatus Regularis*, ac ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. & Minorum etiam *circa* §. 23. ac Carmelitarum *circa* §. 31. 74. *&* 92. & aliis locis.

9 Expendenda ſolum videntur verba illa: *Et ea aliis veſtris Fratribus committere ad hoc idoneis, quoties expedieris, libere valeatis.* Illis enim generaliter conceditur facultas committendi aliis Fratribus idoneis ea omnia, quæ ſpectant ad officium Generalis; eos videlicet conſtituendo Vicarios, Commiſſarios, vel loco tenentes ipſius. Ad quod deſeruiunt dicta *tomo* 3. *verbo Commiſſio, Commiſſarius Regularis, &* 4. *tomo, verb. Vicarij Religionum, & verb. Viſitator Regularis.* Deſeruit etiam per priuilegiorum communicationem ſaltem, priuilegium Gregor. XIII. quo excommunicatione latæ ſententiæ Papæ reſeruata afficit non admittentes dictos Commiſſarios, vel contra eos rebellantes, Miranda *tom.* 2. *Man. q.* 15. *art.* 3. Portellus *in Dub. Regular. v. Commiſſarius in Addit. num.* 1. Hieronymus Rodrig. *in Compend. Reſolut.* 29. *num.* 13. Vide dicenda inferius *circa* §. 34. Vbi Innocent. VIII. declarat, & extendit hanc autoritatem Prælatorum.

Circa §. 4.

Hoc loco Benedictus XI. Religionem, & inſti- 10
tutum Patrum Seruitarum commendans, ipſorum etiam Regulam, & inſtitutiones expreſsè confirmat, etſi eam *quodammodo* confirmatam dicat à Sede Apoſtolica, eo ipſo quod eiſdem Religioſis conceſſerit, quod celebrare poſſint Capitulum Generale, ac in eo eligere Generalem; & habere in locis ſuis ſepulturam pro eis, qui illa elegerint.

Non conſtat quiſnam Pontifex fuerit, qui ante 11
hunc Benedictum conceſſerit dictam facultatem celebrandi Capitulum Generale, & in eo Generalem eligendi. Credi tamen poteſt id ſolitos facere iſtos Religioſos, vel ex inſtituto Ordinis ſancti Auguſtini quem profitentur, vel ex alio priuilegio veluti acceſſorio Ordinis inſtitutioni, & confirmationi, cùm ſine Generali Prælato non poſſint conſiſtere, & talis Generalis electio pertineat ad totam Religionem congregatam, *c. fin.* 16. *quæſt.* 7. *cap. Abbatem* 1. *&* 2. 18. *quæſt.* 2. *cap. cum dilectus de conſuet.* §. *Iubemus. Authent. de Sanctiſſ. Epiſc.* Vbi Doctores communiter, præcipuè Butrius, Cardinalis, Archidiaconus, Turrecremata. Item Rota *deciſ.* 65. *num.* 1. *part.* 1. *Recent.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub.* 101. *num.* 1.

Ex eo autem, quod Pontifex dicat in hoc priuile- 12
gio Regulam huius Ordinis *quodammodo exiſtere confirmatam*, eo quod priuilegia à Sede Apoſtolica ipſi conceſſa fuerint, infertur, præter alios modos confirmandi, aut approbandi Regulam ſeu Religionem aliquam à Doctoribus deſignatos, de quibus alibi dicetur, eſſe etiam hunc ſpecialem, videlicet priuilegia ipſi concedendo. Quomodo autem Religiones antiquitus confirmari ſolitas ab Epiſcopis, ſeu Diœceſanis, quandiu non fuerunt impediti à Papa, conſtat ex *Canon. in nono diſtinct.* 21. Azorio *tomo* 1. *inſtit. moral. lib.* 11. *cap.* 24. *quæſt.* 5. Vaſquez *part.* 2. *diſp.* 165. *c.* 4. *num.* 38. Sanchez *lib.* 5. *in decalog. cap.* . *num.* 15. *&* 20. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minimor. in conſtit. vnica Pyrrhi.*

Circa §. 5.

Hoc loco refertur Bulla Clementis Sexti, in 13
qua, occaſione ſumpta quod Petrus, de Tuderto Generalis iſtius Religionis, malè, & partialiter in regimine ſui officij ſe gereret, reformationem inceptam à Benedicto XII. prædeceſſore per Commiſſarios Petrum Præneſtinum, & Bertrandum Hoſtienſem Epiſcopos Cardinales, nunc aggreditur; ſtatura quædam à dictis Religioſis perpetuis futuris temporibus obſeruanda ſtatuens, & decernens.

Hic nota, quòd iuxta dicta ſupra in Mari magno 14
Carmelitarum circa §. 26. Summi Pontifices maximi zelatores Reformationis Religionum ſolent eſſe, vt conſtat ex Bullis Pij Secundi, Pauli Secundi, & Calliſti III. relatis in Mari magno Carmelitarum §. 26. *&* 27. vbi etiam alia ad intentum. Quibus iunge,

quæ

Digitized by Google

quæ diximus in opere de *Reformatione Regularium*, *& 4. tom. verbo Reformati Regulares*, & ea quæ habentur *in* §. 59. huius Maris magni, vbi Fratres, ac Moniales huius Religionis iubentur acquieſcere Reformationibus factis per Generalem, aut de illius commiſſione, & prohibentur laici ſub pœna excommunicationis ſe intromittere in illis, aut ipſis contradicere, aut procurare, quod alterentur, vel mutentur.

15 Nota etiam Statuta iſta, vtpote facta à Papa per modum decreti, Ordinationis, & prouiſionis perpetuæ, vt patet ex illis verbis: *Præfata Capitula, &c. examinauimus, &c. expedire cognouimus, ſtatuenda prouidimus, & inter, ac per eoſdem Fratres Seruorum perpetuis futuris temporibus obſeruanda*, non poſſe vllo modo mutari à Religione ſine Papæ conſenſu, iuxta dicta *tomo* 1. *cap*. 8. *num*. 22. Rodriguez *tom*. 1. *Quæſt. Regular. quæſt*. 10. *art*. 4. Miranda *tom*. 2. *Man. quæſt*. 29. *art*. 8. Bonacina *de legibus, diſput*. 1. *quæſt*. 2. *punct*. 1. *num*. 16. Tamburinus *de iure Abbat. tomo* 3. *diſp*. 3. *quæſ*. 7. *num*. 6. poſt alios, quos referunt. An verò poſſint explicari, aut abrogari pro caſu quo inutilia, aut illicita redderentur, dicam infra *circa* §. 25. in ſimili materia de ſtatutis à Papa confirmatis.

Circa §. 6.

16 STatuit hic Pontifex, quod Capitulum Generale, quod omni anno celebrabatur, non celebretur niſi de triennio in triennium, & quod ad ipſum teneantur venire Generalis, Prouinciales, ſtudiorum generalium Lectores, Priores Conuentuales, & Diſcreti Conuentuum.

17 Hinc nota, merito hunc Pontificem decernere Capitulorum Generalium celebrationem ſaltem de triennio in triennium. Cùm enim Generales Religionum, & Prouinciales ſint vocati in partem ſolicitudinis Apoſtolicæ, curare debent debitis temporibus congregare Capitula, vt de reformatione Religionis, morum correctione, ac Regularis Obſeruantiæ reparatione, & conſeruatione, agatur: ſecus negligentes ſe habentes circa id, à reatu mortalis culpæ non poſſunt excuſari: ſicut etiam Metropolitani ob eandem negligentiam ab hac noxa non liberantur. Præcipitur enim illis in Concilio Tridentino *ſeſſ*. 24. *c*. 2. vt ſingulis triennijs Synodos Prouinciales celebrare faciant, pro morum correctione, præceptorum obſeruatione, ac controuerſiarum determinatione; item, vt videatur quomodo Epiſcopi in ſuo munere exercendo ſe gerant, ac villicationis ſuæ reddant rationem, vt in eodem Concilio ſatis innuitur. Rationes autem, quæ militant, & vtilitates, quæ proueniunt ex celebratione Conciliorum Prouincialium ab Epiſcopis cum ſuo Metropolitano de triennio in triennium ad minus peragenda, eædem fere militant in Religionibus, vt in eis Capitula generalia celebrentur. Præcipua autem eſt, vt obſeruantia regularis obſeruetur, labefactata reparetur, vitia expurgentur, virtutes, & virtutum ſectatores augeantur, atque ita Religio tota reformata proficiat. Victoria *in relect. de poteſt. Papæ, & Concil.* Tamburin. *de Iure Abbat. tomo* 3. *diſp*. 1. *quæſt*. 1. & Rodriguez *tom*. 3. *Quæſt. Regular. quæſt*. 47. *art*. 2. *&* 3. piè deplorans, vt notaui *tom*. 2. *cap*. 11. *num*. 13. quod in dictis Capitulis omne tempus in electionibus, & prouiſionibus Prælatorum, & officialium expendatur, & parum in iis, quæ pertinent ad morum reformationem. Vnde propterea eo loco dixi Capitula generalia, in quibus parum, aut nihil de Ordinis reformatione agitur, ſed de aliis negotiis, præteoſionibus ſcilicet graduum, officiorum, &c. vix debere celebrari; eo quod pro huiuſmodi rebus tam graues expenſæ, & diſpendia Religioſorum in itinere admitti non expedit.

Circa eos, qui iuxta ſtatutum huius Pontificis, 18
venire debent ad capitulum Generale, nota, quod licet, iuxta dicta ſupra *circa* §. 4. electio Generalis, quæ præcipuè facienda eſt in Capitulo Generali, pertineat ad totam Religionem, nihilominus, quia incommodiſſimum eſſet, & fermè impoſſibile totam Religionem congregare, ideo vſu fermè neceſſario omnium Religionum cautum eſt, priuilegiiſque Pontificum roboratum, vt ſolum capita, ſeu principaliores perſonæ Religionum ad Capitulum generale conueniant. Et ita Pontifex in hoc ſtatuto ſolùm vult vt Generalis, Prouinciales, Priores, Lectores, &c. ad generale Capitulum accedant. Vnde omnes iſti vocandi ſunt, vt legitimè tale Capitulum celebretur, iuxta doctrinam communem DD. *in capit. quia propter de electione. cap. Cùm ana, cap. cum Eccleſia eodem tit. capit. cum dilectus de conſuet.* Summiſtarum *verbo Electio*, & aliorum, qui de materia electionis tractant, ſpecialiter Sigiſmundi de Bononia *de elect. dub*. 9. Franciſci Mariæ Samuellij *de elect. tract. primo, controuerſ*. 3. apud quos multa de iis, à quibus tales vocandi, quomodo, & vbi. De quibus etiam aliiſque conditionibus electorum, vel eligendorum latè diximus *tomo* 1. *cap*. 15. *tomo* 2. *cap*. 12. *&* 13. *tom*. 3. *verbo Capitulum, & verbo Electio inter Regulares, t*. 4. *v. Prælatos Regulares.*

Circa §. 7.

DEcernit etiam hoc loco Pontifex, vt Capitulum 19
Prouinciale ſingulis annis celebretur, præſente Prouinciali, Prioribus, Lectoribus, & duobus diſcretis Conuentuum, vel ſaltem vno pro minoribus Conuentibus; & quod ei aſſiſtat Generalis per ſe, vel per Vicarium, ac quod in tali Capitulo ſtudentes Pariſiis ſi opus fuerit, inſtituantur.

Huic annuæ celebrationi Capituli Prouincialis 20
applicari reſpectiuè poſſunt, quæ de celebratione Capitulorum Generalium ſuperius dicta manent, & quæ circa electiones ibi faciendas locis ſuperius relatis dicta ſunt. Addendum tamen; quod licet de tempore anni, quo dicta Capitula celebrari debent, nihil ſtatuatur à Pontifice, ſed relinquatur vſui, vel prudentiæ Prælatorum Ordinis; nihilominus, iuxta vſum Eccleſiæ antiquum, & morem plurimarum Religionum congruentius eſt celebrare Paſchali tempore, ieiuniis quadrageſimalibus tranſactis, & circa id tempus, quo Spiritus Sanctus Apoſtolorum congregationem adueniens illuſtrauit. Henricus Boteus *de Synod. part*. 1. *q*. 8. Gauantus *in praxi Synod. cap*. 2. Sanctorus de Melfi *in Commentar. in ſtat. Minorum, cap*. 8. *ſtat*. 38. Licet etiam ob rationabilem cauſam poſſint etiam autumnali tempore celebrari: *cap. propter Eccleſiaſticas diſt*. 18. ex Concil. Antiochen. *cap*. 20. & Concil. Trid. *ſeſſ*. 24. *c*. 2. *de reform.* idque obſeruant aliquæ Religiones, nec contradicunt relati Authores.

Circa §. 8.

IN hoc §. decernit Papa Clemens VI. quod in 21
quolibet generali Capitulo de triennio in triennium, vt præmiſſum eſt, celebrando, debeat Generalis renunciare ſuo officio, & poſtquam renunciauerit, arbitrio Diffinitorum ipſius Capituli ſit illum amouere, & alium ſubſtituere, vel de nouo admittere ad Generalatum. Indulget etiam, quod Generalis legitimè electus eo ipſo tanquam ſi eſſet Apoſto-

lica

lica Sede confirmatus, poſſit ſuum officium exercere. Declarat tamen nullum, niſi expreſſe profeſſum, & qui inter Fratres per viginti annos ſteterit, aſſumi poſſe in Generalem.

22 Circa primum iſtorum occurrit communis difficultas, an expediat Ordinum Generales perpetuos eſſe, ſeu potius temporaneos, triennales ſcilicet, quadriennales, &c. Et quamuis iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 10. ex Nauarro, Suarez, & Miranda, expedientius videatur, quod ſint perpetui propter rationes ibi adductas, provt etiam tenent Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *c.* 20. *quaſt.* 21. Samuell. *de elect. tract.* 3. *diſp.* 1. *contr.* 5. & ita eſſet in vſu in antiquioribus Religionibus olim, provt in noſtra, & in Franciſcana ante annum 1517. ſicut ex Chronicis conſtat, idque modo receptum ſit inter Prædicatores, & Patres Ieſuitas, nihilominus, quia propter aliqua inconuenientia, aut incommoda, quæ ſequi poſſunt ex diuturnitate Generalatus, Sedes Apoſtolica oppoſitum ſtatuit in multis Religionibus, provt in iſta Seruitarum, ideo ſtandum iudicio Sedis Apoſtolicæ præſertim, quia res videtur arbitraria, & vtrimque diſputabilis. Ioannes Baptiſta Antonucius *in Catecheſ. Neapolit. lib. primo de ſim. primat. capit.* 6. Layman *in queſtionibus canonic. cap.* 17. *quaſt.* 235. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 1. *diſp.* 23. *quaſt.* 3. *num.* 4. Diana *part.* 3. *tract.* 2. *de dub. Regal. Reſ.* 124. Samuell. *ſupra.*

23 Ex eo autem, quod in hoc ſtatuto decernat Pontifex, quod Generalis poſſit per Diffinitores Capituli Generalis iterum admitti ad Generalatum, vel amoueri, infertur Generalem eſſe inferiorem Capitulo generali, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 53. *num.* 12. Quod etiam tenent propter hanc rationem, & quia à Generali appellari poteſt ad Capitulum, Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 10. *num.* 9. & 10. & alij Expoſitores Regulæ ſancti Franciſci.

24 De ſecundo, ſcilicet, quod Generalis electus eo ipſo eſt confirmatus *ac ſi ab Apoſtolica Sede confirmationis litteras habuiſſet*, provt dicitur in hoc ſtatuto, imo ex communicatione priuilegiorum huius Religionis cum Prædicatoribus Minoribus, Eremitia Sancti Auguſtini, & Carmelitis, tanquam verè ab eadem Sede Apoſtolica confirmatus, conſtat ex dictis ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 1. 2. & 3. Minorum *circa* §. 1. Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 49. & Carmelitatum *circa* §. 30. & 68. Quibus in locis de hac materia actum eſt, & de alia, quæ etiam tangitur in hoc ſtatuto, ſcilicet de facultate quam habent Diffinitores in Capitulo generali deponendi Generalem, & propter quas culpas deponi poſſit.

25 Tertium verò quod etiam tangitur in hoc ſtatuto ſcilicet, quod non poſſit eligi in Generalem, qui non fuerit expreſſe profeſſus, conforme eſt iuri communi, iuxta dicta *tom. primo, cap.* 15. *num.* 25. & *cap.* 18. *num.* 5. præſertim ex *capit. nullus de elect. in* 6. Quartum autem de vigeſimo anno in Religione requiſito pro Generalatu obtinendo, ius eſt particolare huius Religionis; etenim, iuxta dicta eo *cap.* 18. *num.* 9 de iure communi non requiritur antiquitas in Ordine ad Officia, & Prælatutas. Cum autem Pontifex dicat, quod *nullus in Priorem Generalem eorundem Fratrum eligi valeat, aut aſſumi*, niſi habuerit dictas conditionea, ideo probabilius eſt electiones non habentis illas ipſo iure inualidas eſſe. Videtur enim Pontifex in hoc ſtatutu dare formam ſeruandam in electione Generalia, ac per conſeqnens inualidare actum contrarium, quia forma eſt indiuidua. Rota in vna Treuerenſi *Abbatia* 20. Nou. 1624. coram Coccino. Romanus *conſ.* 66. *anm.* 1. Garzia *de Benefic. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 59. Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 503. *num.* 3. provt etiam denotatur clauſula illa *nullus valeat.* Sanctorus *Commentariis in ſtatuta Minor. cap.* 8. *ſtat.* 36. *quaſt.* 2. me relato, poſt Syluestrum, Reginaldum, & alios. Quia autem Pontifex, dum loquitur de vigeſimo illo anno Religionis requiſito pro Generalatu obtinendu, dicit *Per viginti annos continuos*; ideo, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Annus, num.* 5. & dicenda infra *circa* §. 12. tales 20. anni debent eſſe completi.

Circa §. 9.

26 STatuitur hoc loco circa Diffinitores, quod in Capitulo Prouinciali immediatè præcedenti Capitulum Generale eligatur in Diffinitorem Capituli generalis, vnus Frater prouidus, & maturus; Diffinitores verò pro Capitulis Prouincialibus eligantur in eiſdem Prouincialibus Capitulis.

27 Prouidet iure optimo Pontifex hoc loco de Diffinitoribus tam Generalibus, quam Prouincialibus, poſtquam de Capitulis Generalibus, & Prouincialibus egerat, quia Diffinitores ſunt præcipua capita Religionum, Coadiutores, Collegæ, vel participes Generalatus, vel Prouincialatus, & ſine quibus decidi non poſſunt præcipuæ cauſæ Religionum. Vnde comparantur Romanis Senatoribus, à quibus cuncta Reipublicæ negotia expediebantur, & diffinitores dicuntur, quia cuncta diffiniunt. Rodriguez *tom.* 2. *quaſt. Regular. quaſt.* 45. *art.* 2. Miranda *tom.* 2. *Man. quaſt.* 17. *art.* 2. Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 111. *num.* 8. & 9. alter Rodriguez *in Compend, Reſolut.* 51. *num.* 5. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *diſp.* 1. *quaſt.* 2. *num.* 18. Samuellius *de elect. tract.* 3. *contr.* 5. Sanctorus *ſupra Conſtit. Minorum, cap.* 8. *ſtat.* 26. vbi eos vocat ſupremos Religionum Iudices, Aſſeſſores, Collegas, Syndicatores Prælatorum, &c. Quomodo autem debeant ij Diffinitores ſuum votum, vel conſilium dare, an incipiendo à maioribus, an à minoribus, & qualiter teneantur iuxta eorom conſcientiam liberè reſpondere, ac de aliis ad ipſos ſpectantibus egimus *tom.* 2. *capit.* 13. *num.* 20. & ſequentibus, & præter authores ibi relatos agunt etiam Hieron. Rodriguez *d. Reſolut.* 51. Samuellius *d. contr.* & Sanctorus *ſuprà.*

28 Dubitat autem idem Sanctorus circa electionem horum Diffinitorum quod etiam pro electione Generalis, Prouincialium, & aliorum, de quibus fit mentio in his ſtatutis deſeruire poteſt) an electio Diffinitorum, in qua Præſes Capituli nominat vocalibus ſiue per ſe, ſiue per alium, eos, quos vult eligi, ſit canonica. Et reſpondet negatiuè, eo quod id ſit contra libertatem electionis, cùm ex tali nominatione ſequatur, ſaltem moraliter loquendo, quod, vel ob timorem, ſeu reuerentiam Præſidis cogantur Vocales eligere, quos ipſe nominat; quod eſt contra ius commune *cap. vbi periculum* §. *caterum de elect. in* 6. *cap. cum locum*, & *cap. ge. ma de ſponſalibus*, Bullas, & decreta Pontificia, præſertim Clem. VIII. & Vrbani VIII. ſub grauibus pœnia prohibentia ſubordinationem, ſeu ſolicitationem votorum pro electionibus, pro quo etiam refert Nauarrum, Rodriguez, Mirandam, Caſtellinum, & alios. Sed quamuis huiuſmodi doctrina admitti debeat, quando talis nominatio eſt, vel fuerit aliquomodo coactio Gremialium ad eligendum eos quos Præſes vult, provt probant iura, & authores relati; ſi tamen ſolum fuerit per modum directionis, ſeu conſultationis (qualis eſt ſæpe neceſſaria, cum ſæpius non ſint dicti Gremiales bene informati de qualitatibus eligendorum, & Præſes, vtpote grauior, & expertior eas melius cognoſcat) valida, canonica erit talis electio, iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 15. *n.* 24. & *tom.* 2. *c.* 12. *n.* 32. & 35.

An

An autem idem ſit dicendum de coſtrctatione eligendorum ad certum numerum, tres ſcilicet, vel quatuor, conſule dicta *tom.* 1. *eo capit.* 15. *num.* 28. præſertim in editione vltima Veneta anni 1645. *in Additionibus.*

Circa §. 10.

29 DEterminat Pontifex prouincialis electionem faciendam in Capitulo prouinciali, & quòd ſic electus infra menſem a tempore electionis eidem conſentire, & confirmationem à Generali, vel eius Vicario petere debeat: quamque confirmationem vltra menſem non debeat Generalis differre, niſi ex iuſta cauſa id faciat; tuncque poſſit, cauſa huiuſmodi expreſſa, eam electoribus intimare, & de alio prouidere vſque ad immediatum Capitulum.

30 Hic notandum quod quamuis iure communi tempus trium menſium tribui videatur confirmatori ad diſquirendum de validitate electionis, iuxta dicta *tom.* 2. *cap.* 12. *n.* 42. ex *capit. quam ſit de elect. in* 6. & Caſtellino ibi relato, nihilominus iure optimo Pontifex ſtatuit, vt Generalis non differat confirmationem Prouincialis vltra menſem à die, qua petita fuerit, ad euitandum videlicet inconuenientia, quæ oriri ſolent ex dilatione confirmationis Prælatorum. Adde, probabile valde eſſe non eſſe iure communi tempus determinatum, & præfixum confirmatori ad diſquirendum de validitate electionis, nam *cap. quam ſit* relatum ſolum videtur requirere illos tres menſes ad hoc quod electus confirmationem petat; & *cap. nihil de elect.* quod Caſtellinus *de Can. elect. cap.* 14. *num.* 11. affert, ſolum dicit, quod confirmator *diligenter examinet* electionem, &c. nullo illi ad hoc præfixo termino. Et ita tenent Panormitan. *in cap. poſtquam in fin. de elect.* Sigiſmund. de Bonon. *de elect. dub.* 45. *num.* 3. & alij. Similiter ex eo quod Pontifex in hoc ſtatuto decernat, quod electus in Prouincialem non omittat petere à Generali *humiliter* confirmationem, infertur electum non notari ambitione ſi confirmationem ſuæ electionis petat, cum non tam proprium, quam Eccleſiæ negotium, confirmationem petendo, agere videatur, *cap. quam ſit*, *cap. cupientes de elect. in* 6. Panormitan. *in cap. exhibita*, *num.* 1. *de Iudic.* Cnch. *inſtit. maior. lib.* 4. *tit. de confirm. poteſt. num.* 8. Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 44. *num.* 3. Samuellius *de elect. tract.* 1. *diſp.* 7. *contr.* 8. *concl.* 2. Addit autem prudenter Pontifex verbum illud *humiliter*, quia, iuxta dicta eo *cap.* 12. *num.* 48. ſi electus importunè, & affectuosè inſtet pro confirmatione, non effugiet ambitioſi notam.

31 Occurrit tamen hic communis difficultas, an in caſu quo Generalis ſine cauſa iuſta, & rationabili negauerit confirmationem Prouincialis, vel caſu, quo illam dederit, non tamen peruenerit ad manus confirmati, ſeu electi, vel ex eo, quod in itinere perdita ſit, vel ab aliquibus ſublata, poſſit electus in Prouincialem ſuum munus exercere. Quæ difficultas etiam ſuo modo procedit in electionibus aliorum Prælatorum. Supponitur autem in hac quæſtione id, quod eſt certum, ſcilicet electum ad Prælatias non poſſe in earum exercitio ſe intromittere ante confirmationem, quia per electionem, ſolum datur ius ad Prælatiam, non autem exercitium iuxta dicta *tom.* 1. *c.* 15. *n.* 35. & 36. & communiter DD. teſte Mareſcotto *lib.* 2. *variar. reſol. c.* 34. *n.* 44. & probant Sigiſmundus *ſupr. num.* 1. & 2. ac Samuellius *num.* 1.

32 Et quidem, licet, vt credo, tam in hac, quam in aliis Religionibus per ſpecialia ſtatuta determinatum fuerit, quid faciendum illo caſu; dicendum nihilominus, quod ſi id determinatum per ſtatuta non fuerit, attendendum eſt ad conſuetudinem Religionis, ita ſcilicet, vt ſi in ea ſit talis conſuetudo, quod electi poſſint pro illo, aut ſimili caſu ſuum officium exercere antequam confirmationem obtinuerint, poſſint id facere. Ratio eſt, quia, iuxta dicta ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 1. ad confirmationis formam non requiruntur determinata verba, ſeu ſufficit aliquod factum, quo declaretur electus vt legitimè electus, conſuetudo autem eſt tale factum, tum quia ipſa eſt ſignum iuriſdictionis conceſſæ, quando Superior non contradicit, Bart. *in l.* 1. *ff. de aqua pluu. arcend.* Panormitan. *in cap. cum contingat. num.* 10. *de foro compet.* tum quia ipſa habet tacitum conſenſum, & poſſit iuri derogare, ac dare iuriſdictionem. Decius *in cap. licet num.* 46. *de elect.* Nauarrus *in cap. nullam* 18. *quæſt.* 2. *num.* 52. *ad finem per cap. duo ſimul de offic. Ordin.* & Suarez *de leg. lib.* 6. *cap.* 14. *num.* 11. Ergo conſuetudine ſola introduci poteſt, vt ſine alia confirmatione electus poſſit ſuum exercere officium. Prout tenent Ancharan. *conſ.* 51. *per tot.* Imola. *in cap. neſti de elect.* Tuſchus *litera E. concluſ.* 90. decius *in cap. poſt quam num.* 21. *de elect.* Oldrand. *conſ.* 146. Sigiſmundus *ſupra dub.* 44. *n.* 4. & 5. Samuellius *ſup. concl.* 3.

Si autem non adſit talis conſuetudo, nec ſit ratio dubitandi, ad credendum Generalem, vel confirmatorem non confirmaſſe electum, credendum eſt confirmaſſe, eſto confirmatio ad electi manus non peruenerit, ac proinde etiam ante habitam confirmationem poteſt electus ſuum officium exercere. Ratio eſt, quia cum confirmatio electionis legitimæ ſit debita ex parte Confirmatoris, ita vt ex iuſtitia, & non liberalitate teneantur illam concedere, *c. fin. de elect. in* 6. *cap. poſt quam de elect.* ibi Doctores, & Rota *deciſ.* 240. coram Greg. XV. quæ allegatur, & ſequuntur Sigiſmond. *ſub dub.* 45. *num.* 1. & Samuellius *diſp.* 8. *contrmicontrou.* 1. *concl.* 1. nec credendum ſit Generalem, vel confirmatorem peccaſſe, aut inique ſe geſſiſſe, exiſtimandum erit verè confirmaſſe, ac proinde electum poſſe ſuum munus exercere. 33

Si verò conſtat Generalem nolle confirmare electionem Prouincialis ſine aliqua rationabili cauſa, tunc appellare poteſt electus veluti iniuſtè grauatus ad Protectorem, vel S. Congregationem, aut Papam, vt Generalem cogant ad confirmandum dictam electionem, vel ipſi illam confirment. Generaliter enim loquendo ſi is, ad quem ſpectat confirmatio electionis, id iuuat ſine rationabili cauſa facere, compelli ad id poteſt à Superiori ipſius, cum confirmatio electione reguletur ſicut appellatio, quæ deuoluitur ab inferiori ad Superiorem. Rota *deciſ.* 615. *num.* 3. coram Seraphino, Sigiſmundo *ſupra num.* 2. & *ſeq.* Samuellius *ſupra concluſ.* 2. poſt Panormitanum, & alios Interim autem credo exercere poteſt ſuum officium, tum quia ita videtur colligi ex præfato ſtatuto, & ne maneat Prouincia ſine Paſtore; tum à ſimili de licentia, quæ iniuſtè denegata habetur pro conceſſa, tum etiam, quia ſæpius Summi Pontifices dum agunt de confirmatione requiſita, pro valida electione concedunt, quod petita habeatur pro obtenta, vt patet in Bulla Sixti Quinti, quam refert Bordonus pro ſua Religione. *Reſol.* 26. *num.* 92. 34

Circa §. 11.

DEcernitur hoc loco, vt Conuentus duodecim Fratres ad minus habentes eligant ſuum Priorem, qui infra quindecim dies poſt ſuam electionem à Prouinciali petere debeat, & ipſe Prouincialis, ſi eam canonicam repererit, confirmare aliàs procedere iuxta modum præſcriptum §. præcedenti de electione Prouincialis. 35

Hic

Hic notandum, ſtatutum hoc de Prioribus à Fratribus Conuentus eligendis conforme eſſe iuri communi, iuxta dicta ſæpius, præſertim *tom. 4. in fin. Recoll. circa electiones factas in quodam Capitulo n. 86.* & ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 3. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 7. *in expoſit. cap. 1. Regula Carmelit. circa* §. 27. Quia verò ſolùm loquitur Pontifex de Conuentibus habentibus ad minus duodecim Fratres, ideo aliorum Conuentuum minorem numerum Fratrum habentium Priores eligi poterunt vel à Diffinitorio Capituli Prouincialis, quod habet ſupremam poteſtatem in Prouincia, provt in noſtro Carmelitarum Ordine fit, vel inſtitui à Prouinciali, ſi ita conſuetudo Religionis fuerit. Maximè propter priuilegium Minorum in ipſorum Mari magno §. 3. & Carmelitarum in ipſorum etiam Mari magno § 68. vbi Prælatorum prouiſiones factæ aliter, quam per electionem, approbantur. Quod verò tunc non ſit neceſſaria alia confirmatio diſtincta ab electione, dixi *circa* §. 68. relatum. Quid autem ſentiendum pro caſu, quo Prouincialis nollet confirmare Priorem legitimè electum, intra quindecim dies à Papa in hoc ſtatuto poſito, vel eſto confirmaret, talis confirmatio ad manus Prioris electi non veniret, collige ex dictis *circa* §. præcedentem.

Circa §. 12.

36 SSatuit hic Pontifex, vt Prouinciales tantum durent per triennium, ita vt ad idem officium aſſumi non poſſit niſi poſt alios tres annos. Item quod Diffinitores Generales ad idem officium niſi poſt dua Capitula Generalia, nec Diffinitores Prouinciales poſt dua Capitula Prouincialia, aſſumantur. Præterea quod Priores Conuentuales ſolum per vnum annum, vel ad longius per duos durare debeant.

37 Mens Pontificis proculdubio in hoc ſtatuto eſt tollere perpetuitatem, aut continuationem officiorum in Ordine, ad euitanda incommoda, quæ ex oppoſito oriri poſſunt. Quia autem dum loquitur de tempore, quo vacare debent Prouinciales, antequam ad alium Prouincialatum aſſumantur, dicit debere eſſe *per tres annos*, ideo, iuxta dicta *tom. 5. verbo Annus num.* 5. ex Sylueſtro, Azorio, & Portello, intelligi debet de annis completis, eo quod particula *Per* coniuncta accuſatiuo id denotet. Præſertim quia ſignificare hanc particulam conſummationem, ſeu perfectionem rei, cui adjungitur, ex Iuribus, & DD. multis comprobat Barboſa *in tract. de diction. dict.* 250. *n.* 3. Idem etiam *ibidem n.* 2. ex pluribus quoque Doctoribus comprobat etiam dictam dictionem, ſeu particulam *Per* coniunctam tempori, ſignificare continuationem totius temporis. Quod etiam ad hoc intentum deſeruire poteſt.

Circa §. 13.

38 STatuitur hoc loco, vt Generalis in principio ſui officij debeat præſtare iuramentum, quod erit fidelis S. Romanæ Eccleſiæ, & quod in exercitio ſui muneris ſecundum Deum, rectam conſcientiam, Regulam S. Auguſt. & ſtatuta Ordinis ſe habebit fideliter. Item quod Prouinciales, Priores, & Diffinitores etiam iurare debeant ſe geſturos fideliter in executione ſuorum officiorum.

39 Circa hæc nota primò, hoc iuramentum diuerſum eſſe ab eo, quod fit in profeſſione fidei, de qua dixi *tom. 1. cap. 18. num. 102. in ſecunda, & tertia editione, & tom. ſecundo, cap. 15. num. 55. cap. 18. num. 38. & tom. 3. verbo Fidei profeſſio*, quibus in locis egi, an huiuſmodi fidei profeſſio requiſita ſit pro prouiſis de Prælaturis, aut beneficiis Regularibus. Hoc ergo iuramentum, de quo in præſenti, diuerſum eſt ab illo, quod fit in tali profeſſione fidei, nam hoc tantum eſt de obedientia præſtanda S. R. Eccleſiæ, & fidei executione officiorum, illud verò, quod continetur in tali profeſſione fidei, non eſt de fideli, aut recta executione officiorum, & extenditur ad articulos, & dogmata fidei.

Nota ſecundò circa hoc iuramentum, quod cùm ſit generaliter præſtitum, & ad nulla ſe extendat comprehenſa ſub fidelitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & fidei executione officiorum, ideo ne nimis propter ipſum grauentur conſcientiæ iurantium, reſtringendum eſt, vt quantum fieri poteſt, minus obliget, provt colligitur *ex cap. 1. de iureiurando in 6. l. quidquid aſtringenda ff. de verborum obligat.* & ex doctrina expreſſa Abbatis *cap. cum Clerici, fin. de verbor. ſignificat.* ſequitur Sanchez *lib. primo, de Matrim. diſp. 9. num. 11.* & Bonacina *de iuramento, diſp. 4. quæſt. 1. punct. 16. num. 3.* Hinc, licet violantes hoc iuramentum in materia graui, ſeu magni momenti peccent mortaliter iuxta communem DD. ſententiam; violantes tamen illud in re leui, aut parui momenti non peccant niſi venialiter, iuxta dicta *tom. 3. verb. Iuramentum quoad Regulares num.* 15. ex probabili doctrina Azorij, Suarez, Dianæ, & aliorum, vbi etiam alia ad intentum huius iuramenti. Hinc etiam, licet violantes huiuſmodi iuramentum, quatenus eſt de exercendo fideliter officio ſecundum ſtatuta Religionis, peccent mortaliter, quando talia ſtatuta ad mortalem culpam obligarent, non tamen peccabunt mortaliter, ſeu ſolùm venialiter, ſi ea ſolùm ad venialem culpam obligent, provt à ſimili colligitur *ex Clem. 1. §. cum igitur in primis verſ. declarantes de verb. ſignificat.* & tradunt Medina 1. 2. *quæſt. 69. art. 4. & lib. 5. Summa cap. 16. §. 11.* Sanchez *lib. 3. in Decalog. cap. 14. num. 1.* Fagundez *in 2. præcept. Decalog. lib. 2. cap. 23. num. 7.* poſt alios. Similiter an hoc iuramentum, quoad hoc punctum de ſtatutis intelligatur de ſtatutis tam editis, aut etiam de edendis, de ſtatutis, quæ ſunt in vſu, aut etiam de illis, quæ abrogata ſunt, & alia circa hoc intentum: vide Sanchez *d. c. 14 per totum.* & Fagundez *d. cap. 23. etiam per totum.* 40

Nota præterea, quod licet verbum *debeat* quo vtitur Pontifex, dum loquitur de Generali præſtituro iuramentum, ſæpius inducat neceſſitatem, & præceptum, vt multis relatis iuribus, & Doctoribus comprobat Barboſa *in tract. de dict. dict. 77. n. 1. 2. 3. & 4.* quia tamen, vt ipſemet *num.* 19. ex iuribus etiam, & Doctoribus confirmat, aliquando non importat neceſſitatem, ſed decentiam, ideo in præſenti ſtatuto ſolùm hoc poſteriori modo accipiendum credo, præſertim quia materia rigida, & odioſa videtur, ac per conſequens reſtringenda, & quia cum poſtea eſt ſermo de iuramento præſtando à Prouincialibus, Prioribus, & Diffinitoribus, non eſt tale verbum, ſed ſimpliciter dicit Pontifex *iureat*, quo denotatur non maiorem obligationem imponi Generali per verbum *debeat*. 41

Quæ ſit Regula S. Auguſtini, quam iſti Patres profitentur, & de qua fit mentio in iſto ſtatuto, dum præſcribitur Generali, quod debeat iurare, in executione ſui officij ſe habiturum ſecundum B. Auguſtini Regulam, habes ex Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 26. *num.* 83. vbi talis Regula extat. 42

Circa §. 14.

HOrtatur, & monet hoc loco Pontifex Fratres vt neque per ſe, neque per alios munera, ſeu donaria ſuis Superioribus impertiantur, & Superiores, ne illa recipiant. Circa quod nota, quod quamuis hæc largitio, ſeu receptio munerum inter Superiores 43

riores Regulares, & ſubditos, hoc loco ſolum ſit ſub conſilio, & non ſub præcepto, quia verba *hortamur, & monemur*, quibus vtitur Pontifex, conſilium, & non præceptum important; aliunde tamen, ſcilicet ex Conſtitutione Clement. VIII. *de largitione munerum*, confirmata, & declarata ſub Vrbano VIII. iuxta dicta *tomo 1. capite 6. numero 54. & tomo 3. verbo dare, vel donare quoad Regulares, numero 5.* ſub præcepto prohibetur dicta largitio, ſeu receptio munerum. Maximè quando Prælati munus iudicum exercent, iuxta dicta *eo 3. tom. verbo Iudex, & Iudicium Regularium, num. 16.* Vel viſitatorum, iuxta dicta *tomo 4. Viſitator Regularis, num. 11.* Poteſt etiam eſſe aliquando ſimoniaca iſta largitio, ſeu receptio munerum, ſi fiat pro conſequendis dignitatibus Ordinis, Prouincialibus, Prioratibus, &c. iuxta dicta *tom. 1. capite 15. numero 28. & tom. 4. verb. Simonia quoad Regulares num. 13.* vbi etiam *n. 29.* an propterea incurrantur pœnæ contra Simoniacos impoſitæ.

Circa §. 15.

45 COncedit hoc loco Papa Vrbanus VI. ampliſſimam exemptionem iſtis Religioſis, ipſorumque locis ab omnibus, & quibuſcunque Ordinariis, eos, & ea in ius, & proprietatem S. Petri, & ſub protectione ſpeciali, & immediata Sedis Apoſtolicæ ſuſcipiens, vt propterea ſuper ipſos, & ipſa nullam iuriſdictionem exercere poſſint, aut cenſuram imponere, cum derogatione *cap. volentes*, Innoc. IV. ac irritatione eorum, quæ in contrarium fierent. De quibus, quamuis in præcedentibus plura dicta ſint in ſimilibus priuilegiis aliorum Mendicantium, aliiſque locis ibi relatis, alia etiam dicenda in præſenti, pro maiori rei notitia.

46 Et primò circa illa verba *Omni iuriſdictione, poteſtate, dominio*, &c. nec etiam caſu dato, quod Prælati huius Religionis negligentes fuerint in corrigendis ſuis ſubditis, poſſe Domini Ordinarios exercere aliquam iuriſdictionem, poteſtatem, aut dominium in illos, corrigendo, vel puniendo ipſos. Etſi oppoſitum teneat Bordonus *Reſol. 7. num. 98.* eo quod delicta non debeant remanere impunita *l. ita vulneratus §. quod ſi quis ff. ad Legem Aquiliam cap. eſt iniuſta 23. quæſt. 4. cap. vt fama de ſent. excommunicat.* Ratio autem noſtræ doctrinæ eſt, quia, iuxta dicta *tom. 3. verbo cauſa Iudicialis Regularium num. 16.* propter negligentiam Prælatorum non deuoluitur cauſa correctionis Regularium ad Ordinarios, ſed ad Prælatos Superiores, quos monere debent ipſi Ordinarij, atque ita non manebunt impunita delicta. Gloſſa *cap. graui de offic. Ordin. verſ. corrigere*, & ibi Panormitanus, & Imola, Decius *cap ad hac numer. 8. de priuileg.* Henriquez *lib. 7. de indulgent. capite 25. num. 4.* Sanchez *tom. 1. conſ. moral. lib. 6. cap. 9. dub. 1. num 26.* Excipiens bene cum Henriquez caſum Concilij Trident. *ſeſſ. 25. de Regular. cap. 14.* quando ſcilicet Regularis extra Clauſtrum notoriè, & ſcandaloſè delinquit. De quo & nos *eo tom. 3. verbo Delinquens Regularis* per totum, & aliis locis ibi relatis.

47 Deinde circa verbum *viſitatione*, quo vtitur etiam Pontifex in hoc priuilegio, nota, nunquam poſſe Ordinarios viſitare Monaſteria Regularium habentium hoc, & ſimilia priuilegia, niſi quando habent curam animarum, & in iis, quæ pertinent ad dictam curam, iuxta dicta ſæpius, præſertim *tom. 1. cap. 11. num. 7. & 9. & tom. 1. cap. 5. n. 49.* & aliis locis. Vel quando ſunt commodata Monaſteria in quibus non viget Regularis Obſeruantia, aut ſi in eis viget, quando Superiores ipſorum admoniti ab Ordinariis, intra ſex menſes ea non viſitant, iuxta decretum Concilij Trident. *ſeſſ. 21. de reform capite 8.* Imò Epiſcopum non ſe debere interponere in Monaſteriis, in quibus viget Regularis obſeruantia refert deciſum à Sacra Congregatione Armendariz *in Additam. ad recopilat. Legum Nauarræ lib. 1. tit. 6. de viſitat. num. 98.* & ex ipſo Barboſa *de offic. & poteſtat. Epiſcop. part. 3. Allegat. 74. n. 16. & in locum Concilij relatum n. 10.* Stephanus Vveyms *Conſtitut. 57. num. 9.* Nouarius *Lucerna Regularium verbo Epiſcopus quoad Regulares numero 35.* Vide Hieronymum Rodriguez *in Compend. Reſol. 15. num. 15.* vel quando illa Monaſteria commendata ſunt perpetuo vnita aliis Eccleſiis, vel piis locis. Armendariz *ſupra numero 100.* Barboſa *d. numero 16. & ſupra locum Concil. relat. num. 3.* Vel denique quando Monaſteria non ſubſunt Generalibus Capitulis, aut Epiſcopis, nec ſuos habent Ordinarios Regulares Viſitatores, ſi monita in Congregationes non ſe redegerint, iuxta idem Concilium *ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 8.* Barboſa *d. allegat. 74. num. 17.* Bordonus *Reſol. 7. num. 95. & 98.* Vide dicta ſupra in Mari magno Carmelitarum *circa §. 98. num. 501.* & dicenda infra in Mari magno Minimorum *circa §. 23. n. 84.* dum eſt ſermo de Monaſteriis Regularibus, non viſitandis ab Ordinariis.

Quid importent verba illa huius priuilegij *in ius, & proprietatem B. Petri*, dixi ſupra in Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa §. 21.* Quid etiam illa *Sub noſtra protectione*, habes ex dictis in eodem Mari magno Eremitarum Sancti Auguſtini *circa §. 10. & 3. tomo* loco ibi relato. Et quid illa *ſpeciali, & immediatè*, ac illa *Soli, & immediatè Sedi prædictæ ſubiacere*, in eodem Mari magno Eremitarum §. 31. & 42. & Carmelitarum §. 5. 6. 33. 38. & 60. Derogatio etiam illa *cap. volentes de priuileg.* habetur quoque in Mari magno Prædicatorum §. 36. & 46. Minorum §. 37. & 44. Eremitarum S. Auguſt. §. 32. & Carmelit. §. 71. quibus locis, & aliis ibi relatis de hoc puncto egimus. De priuilegio etiam iſto, quatenus per illud conceditur non poſſe promulgare Ordinarios cenſuras contra iſtos Religioſos, dictum eſt in ſimili priuilegio Prædicator. in eorum Mari magno §. 46. Minorum §. 37. & 44. Eremit. Sancti Auguſt. §. 31. & Carmel. §. 71. Quomodo autem ſe gerere debeant iſti Religioſi, & alij habentes ſimilia priuilegia, ſi citentur ab Ordinariis ad comparendum coram ipſis, in cauſis, in quibus ſunt exempti, conſtat ex dictis *tom. 3. verbo Exemptio Regularium num. 14.* & in Mari magno Carmelit. *circa §. 60. & 98.* vbi etiam alia ad intentum huius priuilegij. 48

De vi illius clauſulæ *Ab omni iuriſdictione, poteſtate, & dominio* ſic habet Rota in vna Cæſarauguſtana *Cameraria* coram Pironsno anno 1631. in exemptione quadam ſimilibus verbis facta. *Ex quibus cum apertè legatur Cameraria perpetuo exempta, & totaliter liberata à iuriſdictione, & imperio Archiepiſcopi, ſemper remanet derogatum iuri Ordinario competenti. cap. Abbate vbi Panorm. num. 3. cap. allegat. 315. num. 7. Vital. de ſupplen. neglig. Prælat. in rubr. n. 16. Solo de Benef. p. 2. q. 22. n. 45. Gonzal. ſupra reg. 8. gloſſa 23. n. 20. Rot. in Ferrarien. Prioratus quæ eſt deciſ. 308. n. 4. p. 1. recent.* Hæc in hac Rotæ deciſione vtilia ad intentum. 49

Circa §. 16.

EXtendit hoc loco Papa Vrbanus VI. Conſtitutionem *Super Cathedram* à Bonifacio VIII. editam, & à Clemente V. in Concilio Viennenſi innouatam pro mendicantibus ad Religioſos Seruitas, ea 50

Digitized by Google

dumtaxat ex parte, quæ eſt de confeſſionibus audiendis, pœnitentiis imponendis, & abſolutionibus impendendis. Ita vt quantum ad hæc competat dicta Conſtitutio ipſis, ſicut competit aliis Mendicantibus.

51 Quid contineat hæc Conſtitutio *Super Cathedram*, quibus Mendicantibus conceſſa, quibus poſtea communicata, quomodo à Concilio Trident. moderata, & de aliis ipſam concernentibus, dictum in ſuperioribus, in Mari magno Eremit. S. Auguſt. *circa* §. 1. & 4. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 11. & 85.

52 Hic placuit adiungere, qui nouiſſimè diebus iſtis, & hæc ſcribebamus, contingere, ſpectantia ſanè ad confeſſarios Regolares, de quibus agitur in hoc priuilegio. Cum enim illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. Epiſcopus Piſaurenſis de anno præterito 1644. decreta quædam ediđiſſet circa confeſſarios non ſolùm ſæculares ipſi ſubiectos, ſed etiam Regulares exemptos ab ipſius iuriſdictione; & Procuratores Generales Ordinum S. Congregationi Epiſcoporum, & Regolarium conqueretentur, quod eſſent noua, ſingularia, inaudita, & contra ipſorum exemptionem, & priuilegia; eadem S. Congregatio, re maturè diſcuſſa, eam Eminentiſſ. ac Reuerendiſſ. D. Cardinali Ginetti noſtri Carmelitani Ordinis digniſſimo Protectori commiſit, qui, ſolita prudentia, cauens ne auchoritas illius Illuſtriſſimi peſſundaretur, & Regularium exemptio læderetur, quaſi media via procedens, eidem Illuſtriſſimo decretorum ab ipſo editorum moderationem, & declarationem præſcripſit, litteris datis Romæ 22. Septembris 1645. & in Typographia Cameræ Apoſtolicæ impreſſis.

53 Decreta illius Illuſtriſſimi Epiſcopi, aliquibus eorum relictis hæc erant. *Nullus Confeſſarius ſecularis, vel Regularis, cuiuſcunque Ordinis, gradus, & prærogatiua, ordinaria ſiue delegata poteſtate fultus, & alia ſpeciali nota, & mentione dignus, audiat Confeſſiones Sacramentales Pœnitentium vtriuſque ſexus, niſi per feneſtrellam Confeſſarij à noſtris deputatis infra menſem à die publicationis præſentium approbati, & in Eccleſia, ianuis apertis, ac ſi fuerit ſæcularis, indutus ſit ſuperpelliceo, Stola, & Bireto, Regularis vero ſtola, & habitu; quo vtitur in Choro, Sacerdotibus dumtaxat pœnitentibus, & infirmis non valentibus accedere ad Eccleſiam exceptis. Nec ob id confeſſarius vſum habitus prædicti dimittere poterit. In caſu vero magni concurſus populi ad aliquam Eccleſiam, vbi plures adeſſent Confeſſarij approbati quam Confeſſionaria, illorumque miniſterium neceſſarium, vel magnæ vtilitatis, & ſeruitij eſſe Curatus illius Eccleſiæ, vel Parochiæ arbitraretur, tunc Confeſſiones hominum dumtaxat extra Confeſſionarium audiri poterunt. Infirmis ſolus ipſorum Parochus, vel Curatus miniſtrabit Sacramentorum pœnitentiæ, vel ſi ægrotans alteri Confeſſario approbato ſuæ conſcientiæ latebras aperire voluerit, tunc noſtra vel Prælati Pœnitentis licentia, gratis, & in ſcriptis concedendas præcedere debebit, niſi forſan, neceſſitate vrgente, anticipatè fieri nequiuerit, ſub qua ante, vel poſt obtenta præcipimus eidem Confeſſario, vt ſcribat atteſtationem ſuam, quod tali die adminiſtrauit Sacramentum pœnitentiæ N. ægroto, vt Curatus per illam ſibi à Confeſſario illico, vel cum exactiſſima celeritate conſignatam, reddatur certus de ſtatu animæ ſibi commiſſæ. Mulierum, & iuuenum imberbium confeſſiones ante ſolis ortum, vel poſt ipſius occaſum, ſcilicet, cum incipit nocteſcere omnino prohibemur, & ſi infirmari contigerint, non alius Confeſſarius opus ſuum exercere valeat, quam ſi aperto oſtio ipſe, & ægrotans, vel ſi commodè fieri nequeat, omnino ipſemet Confeſſarius ab aſtantibus videri, non autem audiri poſſint. Reſtitutiones incertæ, vel eleemoſynæ pro ſatiſfactione per pœnitentes elargiendæ nullo pacto à Confeſſario, etiam requiſito de ipſius conſilio, ſuadeantur, nec proponantur, & multo minus percipiantur fieri ſibi ipſi, vel Conuentui, Monaſterio, ſiue Eccleſiæ, cui fuerit addictus, etiam ſub titulo eleemoſynæ, vel cum obligatione celebrandi certum numerum Miſſarum, vel aliud opus pium perficiendi, ſed relinquantur quoad electionem Eccleſiæ, loci pij, & miſerabilium perſonarum totali arbitrio pœnitentis. Confeſſarij eleemoſynas à pauperibus victum propriis laboribus, ſeu induſtria quærentibus, ſponte oblatas recuſare pro poſſe non deſignant, doceantque rudes opportunè non requiri ad integritatem ſeu validitatem Sacramenti pœnitentiæ eleemoſynarum ipſis faciendam elargitionem. A diuitibus verò eiuſ- preſbus oblatas nunquam propriis manibus recipiant, ſed indicato altari, vel alio in Eccleſia deſtinato loco, ibidem pietatis propriæ abſconditas eleemoſynas pœnitentes dimittere poterunt: meminerint tamen, quod Chriſti fideles tunc maximi faciunt monita ſalutis, ab Eccleſiaſticis emanata, & venerantur ſummopere Sacramentorum miniſtros, cum illos ab omni ſpe lucri, & ſuſpicione auaritiæ longè abeſſe animaduertant. Caueant præterea, ne vilibus, & terrenis inhiantes muneribus, grauioribus peccatis obiurgatione, & caſtigatione condignis conniuentes, Regni Cœleſtis, vna cum pœnitentibus ſua culpa non bene diſpoſitis, iacturam faciant. Confeſſionarium vt approbari poſſit, feneſtrellam habibit crate lignea munitam cum foraminibus ita anguſtis, vt auricularis digitus ob vna ad alteram partem penetrare nequeat; ſupra genuflexorium Pœnitentis appoſita erit aliqua imago picta vel typis excuſa, ſeu ex quauis materia ſculpta, vel constructa Sanctiſſimi Crucifixi, ſiue Beatiſſimæ Virginis, ſeu alterius Sancti, vel Sanctæ; in alia verò parte à lateribus ſedilis Confeſſarij in loco magis conſpicuo, & commodiori affixa extabunt Bulla Cœna Domini, ſeu ſaltem illius compendium, & caſus cum aliis præceptis, reſeruati. Quod ſi tractu temporis prædictorum alterum defecerit, vel feneſtrella deuaſtata ſiue vnum, vel plura foramina dilatata fuerint, tunc eandiu auctoritas Confeſſarij in dicto Confeſſionario exercenda ſuſpenſa ſit, donec ad integram præſcriptam formam Confeſſionarium huiuſmodi fuerit reſtitutum, vel reſtauratum.*

In litteris verò Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis Ginetti ad præfatum Illuſtriſſimum Epiſcopum pro moderatione, & declaratione præfatorum decretorum ſic habetur poſt alia, quæ omittimus. *Queſti Eminentiſſimi Signori han riſoluto ch'ella dichiari, è moderi il medeſimo Decreto nella ſequente forma, cioè. Che il Confeſſori coſi ſecolari come Regulari volendo amminiſtrare queſto Sacramento à perſone ſecolari di qualſiuoglia ſeſſo, à età ſi ſiano, debbano farlo in Chieſa con la ſtolà al collo alla feneſtrella del Confeſſionario, quali habbia i forami coſè anguſti che non poſſa paſſarui il dito auricolare eccettuati però è caſi d'infirmità, ò d'altra preciſa neceſſita, ò congruenza morale, ne quali poſſano confeſſare nella Sacreſtia, ò altro luogo decente col ſolo habito Regulare, e coſì anche per ſeruizio de gl'infermi nelle loro caſe ſenza del Parocho purche laſcino in ſcritto, ò notifichino al medeſimo dihauerlo fatto. Che la viſita de' Confeſſarij V. S. l'incarichi à i loro Superiori Regulari, e rimuoua dal ſuo Decreto quelle parole, che ſpecificano certo genere di perſone, come ancora le pene pecuniare non ſolite à praticarſi co' Regulari, e Mendicanti, e la pena della ſuſpenſione ipſo facto, ſtimata troppo rigoroſa, e facile à cagionare molti ſcrupoli. Coſì dunque eſequiſca: e quando habbia notizia, che alcun Regulare abuſi di queſto Sacramento, proceda contro di eſſo conforme nella facultà, che ſe le concede da Sacri Canoni, e dalle Conſtitutioni Apoſtoliche.*

54 Circa prædictas litteras nota primò, ex illis conjici

jici alia decreta feciſſe præfatum D. Epiſcopum, quæ inter prædicta non continentur, circa hanc materiam, & quod S. Congreg. omnibus illis vult moderationem relatam adhiberi. Secundo, decretum illud de non audiendis confeſſionibus ſine ſtola, &c. conforme eſſe alij edito Romæ a Congregatione Apoſtolicæ viſitationis, quod retuli *tom.* 1. *c.* 19. *n.* 32. inſuper illud de admonendo parocho, quando Confeſſarius audit confeſſiones ægrotorum, etiam eſt conforme alij, quod eo loco *num.* 31. retuli, quod explicatum eſt à S. Congregatione, vt dixi ſupra in Mari magno Eremit. S. Auguſtini *circa* §. 1.

Maximè notandum, quod cum prædictus Dominus Piſaurenſis Epiſcopus adhuc perſiſteret in procedendo rigidè contra Regulares, nouiſſimè dum hic tomus typis mandatur ſub die 4. Auguſti currentis anni 1646. litteræ prodierant ab Emin. Card. Carraſa nomine S. Congreg. Concilij ab ipſo, & ab Illuſtriſſ. D. Paulutio Secretario ſubſcriptæ, quibus eidem D. Epiſcopo ſtrictè iniungitur, vt circa examen, & approbationem Regularium ad confeſſiones ſæcularium audiendas, omninò, & adamuſſim obſeruet declarationes eiuſdem Sacræ Congregationis, eiſdem litteris adiunctas. Videlicet vnam Salernitanam 15. Auguſti 1591. in qua S. Congregat. declarauit Confeſſarios ſemel approbatos poſſe a ſucceſſore approbantis iterum examinari, ab eodem verò Epiſcopo approbante nequaquam, ſi noua non ſuperuenerit cauſa, iuxta Conſtitutionem Pij V. quæ à Gregorio XIII. reuocata non fuit. Item aliam Carcharenſem in qua idem deciditur. Item aliam Elborenſem, in qua S. Congreg. Conſilij cenſuit Bullam Pij V. quæ incipit *Romani Pontificis* de Approbat. Confeſ. Regul. ab Epiſcopis facienda non eſſe reuocatam per Bullam Gregor. XIII. qua priuilegia Ordinum Mendicantium reducta ſunt ad terminos S. Concilij; ſed ſecundum prædictam Bullam Pij V. Confeſſores Regulares, qui ad audiendas ſæcularium Confeſſiones ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate, & Diœceſi ſua præuio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo non eſſe iterum examinandos: ab Epiſcopo autem ſucceſſure pro maiori quiete conſcientiæ ſuæ examinari denuò poſſe. Item aliam Salernitanam 15. Auguſti 1597. vbi declaratur iuxta Conſtitutionem Pij V. Epiſcopum non debere Regularibus ad audiendas perſonarum ſæcularium Confeſſiones approbationem concedere cum aliqua temporis præfixione, ſed idoneos repellere. Item aliam pro 16. Ianuarij 1606. vbi declarauit Epiſcopum debuiſſe de rigore Regulares ſimpliciter ad Confeſſiones audiendas perſonarum ſæcularium approbare, vel reprobare. Cœterum ſi ad tempus approbati fuerint, non poſſe huiuſmodi Regulares eo tempore elapſo abſque noua approbatione confeſſiones perſonarum ſæcularium audire. Inſuper Dominos Ordinarios non poſſe facultatem audiendi Confeſſiones omnibus ſimul vnius Conuentibus Regularibus, eadem S. Cong. inconſulta adimere. Item aliam pro die 22. Ian. 1597. vbi cenſuit Confeſſarium ad audiendas confeſſiones idoneum repertum approbari ſimpliciter debere, non autem ad tempus, atque ſemel ab eo ad id muneris præuio examine approbatum, non poſſe ab eodem iterum examinari, niſi noua ſuperuenerit cauſa. Demum aliam pro die 8. Nouemb. 1596. in qua cenſuit Epiſcopum minimè poſſe facultatem Regularibus audiendi confeſſiones ſæcularium limitare, cum Regulares facultatem huiuſmodi ex priuilegiis à Sede Apoſtolica conceſſis obtinent; ideoque munus Epiſcopi ex decreto S. Cong. *c.* 15. *ſeſ.* 23. eſſe ipſos Regulares approbare, ſi idoneos illos iudicauerit, ſed minimè poſſe illis coarctare facultatem. Pro concordia autem huius declarationis cum aliis conſule dicta *t.* 1. *c.* 19. *n.* 8. Quo etiam loco alia ſpectantia ad hanc materiam.

Hic etiam nota, quod licet Domini Ordinarij poſ- 55
ſint examinare quoſcunque Religioſos ſibi præſentatos ad audiendas confeſſiones, etiamſi ſint Lectores, Doctores, Graduati, &c. iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 19. *num.* 6. hoc autem ſenſu intelligi debent eo loco dicta, nihilominus quando tales fuerunt notoriè ſufficientes, & hoc conſtiterit ipſis Ordinariis, poſſunt illos ſine vllo examine ad confeſſiones audiendas admittere. Tum quia id videtur concedere Concil. Trident. *ſeſſ.* 23. *cap.* 15. illis verbis *Si illis videbitur neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur.* Tum quia iſta eſt praxis plurium Epiſcoporum. Barboſa *in Collectan. Doctor. in Concilij locum relatum num.* 32. Diana 7. *part. tract.* 11. *reſolut.* 33. poſt Reginaldum, Coninch. Fagundez, & alios. Hos tamen ſine examine approbatos poſſe etiam ſine cauſa ab eo munere confeſſariorum amoueri, quia cum iſtud priuilegium fuerit gratioſum, per illud gratiſicari nullum ius adquiſierunt, tenent Bordonus in Reſolutionibus *Reſol.* 36 *num.* 9. & Diana ſupra poſt alios, & fauet declaratio S. Congreg. quam referunt Sellius *in ſelect. Can. cap.* 14. *num.* 17. Barboſa *ſupra num.* 40. & Gauantus *in Man. verbo Confeſſarius num.* 11. Sed de hoc merito dubitari poteſt, ſi, iuxta dicta ſupra in Mari magno Eremitarum Sancti Augoſtini *circa* §. 1. & in Mari magno Carmelit. *circa* §. 85. dicatur cum multis eis locis relatis Epiſcopos in approbatione Mendicantium ſolum habere nudum miniſterium, & non tribuere ipſis aliquam iuriſdictionem, ſed eam habere à iure communi in Clement. *Dudum de ſepult.* ex hoc enim videtur ſequi non poſſe approbationem ipſis datam reuocare, etiamſi examem non præceſſerit; præſertim cum Concil. Trid. verbis relatis id permittat.

Circa §. 17.

PRiuilegium hoc loco relatum eſt Bonifacij IX. 56
concedentis domibus Fratrum Seruitarum omnes libertates, immunitates, priuilegia, ac indulgentias à Sede Apoſtolica conceſſa domibus Fratrum Eremitarum S. Auguſt. Addit Pontifex, *Et vt eis vtamini liberè ſicut illi, vobis authoritate præſentium indulgemus.*

Circa quæ verba multa dici poſſent de communi- 57
catione priuilegiorum huius Religionis cum alia. De quo dixi *tom.* 2. *cap.* 1. *à num.* 52. *& tomo* 4. *verbo Priuilegia Regularium num.* 24. Quibus adde ex vi huius priuilegij cenſeri etiam conceſſa huic Ordini ea quæ domibus Eremitarum S. Auguſtini ſolum per communicationem conueniebant, etiamſi ipſis immediatè conceſſa non eſſent. Habens enim priuilegium *adinſtar* (quale eſt iſtud) alicuius priuilegiati, habet etiam illud priuilegium, quod talis priuilegiatus habet ad inſtar alterius priuilegiati. Oldradus *conſil.* 300 Mandoſus *de priuil. adinſtar gloſſa* 11. *à num.* Narbona *de appellat. à Vicar. ad conſil. Archiepiſcop.* 2. *part. fundam.* 1. *num.* 38. Seraphinus Freitas *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in Schol. ad Bull.* 2. *Adriani VI.* Apud quem alia de hac materia.

Dubitari autem poteſt, an hoc priuilegium exten- 58
datur etiam ad concedenda domibus Eremitarum S. Auguſtini, ita vt etiam intelligantur conceſſa domibus Seruitarum. Et quidem ita videtur dicendum, eo quod Bullæ habent vim legis, & regulariter in futurum diriguntur, *cap. vlt. de Conſtit.* & priuilegium recipiendi iura, & redditus comprehendit impoſitos, & imponendos. Brunus *de argument. concluſ.* 16. *num.* 5. *&* 6. Cauedo *dec.* 113. *num.* 1. *p.* 2.

Menochius *conſ.* 201. *num.* 150. *lib.* 3. *& conſ.* 1105. *num.* 5. *lib.* 11. Natta *conſ.* 594. *num.* 3. 4. *&* 5. *conſil. num.* 91. Freitas ſupra *in Schol. ad Bullam* 3. *Leon. X.* Quia tamen Pontifex vtitur clauſula illa *Ab Apoſtolica Sede conceſſa*, quæ videtur reſtrictiua ſolum ad conceſſa priuilegia, ideo non debet extendi ad concedenda, iuxta dicta ſupra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 105. ex Mandoſio, Rodriguez, Miranda, & Suarez.

59 Confirmata poſtea eſt hæc Bulla à Martino V. vt patebit ex dicendis infra *circa* §. 27. occaſione accepta ex nonnullis reuocationibus à Summis Pontificibus factis huiuſmodi, & ſimilium indultorum, priuilegiorum, Indulgentiarum, &c. Vide dicenda eo loco, & *circa* §. 56. vbi Innocentius VIII. hæc omnia confirmat, & extendit ad indulta concedenda dictis domibus Eremitarum S. Auguſtini.

Circa §. 18.

60 STatuit hoc loco idem Bonifacius IX. quod nullus Frater huius Religionis aſſequi valeat aliquam prælaturam, dignitatem, vel aliquod officium ſeu beneficium per Fratres dictæ Religionis gubernari, ſeu regi conſuetam, vel conſuetum, abſque Generalis pro tempore licentia, præterquam ex indulgentia Sedis Apoſtolicæ faciente plenam, & expreſſam mentionem de hoc indulto. Irritum, & inane decernens quidquid in contrarium actum fuerit.

61 Priuilegium hoc notabile eſt, & vtile ſanè huic, & aliis Religionibus communicationem priuilegiorum cum illa habentibus, ad reprimendum ambitionem illorum, qui officia, ſeu beneficia Religionum ab aliis, quam à propriis Prælatis aſſequi procurant. Etiamſi obtineant ea à Papa, ſeu Sede Apoſtolica, niſi cum tali expreſſa mentione huius indulti obtineantur. Quamuis autem inutile videatur hoc priuilegium, ſi in Papæ conceſſione ipſi derogetur; ſi tamen non derogatur, manet in ſua vi, & prouiſio quantumuis à Papa facta, cenſebitur nulla, & irrita, prout in hoc priuilegio habetur. Conſonant ipſi ea quæ diximus *tom.* 4. *verbo Littera Apoſtolica, num.* 7. propter multa priuilegia Religionum, videlicet, non poſſe Regulares impetrare indulta aliqua à Sede Apoſtolica contra ſuæ Religionis inſtituta, alias talia indulta pro nullis haberi debere. Cum enim impetrare officia ſeu beneficia Religionis à Papa, deficiente Prælato, proculdubio ſit contra inſtituta Religionis, quæ facultatem concedit dicto Prælato ad ea diſtribuenda, ideo talia priuilegia conformia ſunt iſti, de quo in præſenti. Vide etiam alia apud Ioannem de Cruce *in Epitome l.* 1. *cap.* 6. *dub.* 7. *concl.* 4. Et dicta ſupra in Mari magno Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 6. vbi oſtendi poſſe Prælatos Regulares imponere aliquas veluti penſiones ſuper beneficia regularia, quorum prouiſio ſpectat ad ipſos, præſertim propter Rotæ deciſionem eo loco relatam. Quomodo autem Prælati ſe poſſint gerere contra eos, qui ſimiles gratias à Sede Apoſt. ſine aſſenſu ſuorum Prælatorum obtinent, dixi eo verbo *littera Apoſtol. numero* 8. An verò Monachatus ſit beneficium (de quo ad intentum huius priuilegij dubitari poteſt) tractant Filiuc. *tom.* 3. *tract.* 41. *cap.* 1. *quæſt.* 3. *num.* 11. & Candid. *tom.* 1. *diſquiſ.* 18. *art.* 2. & reſoluunt, quod ſi per monachatum intelligatur ſolum cooptari in numerum Religioſorum, ius petendi alimenta, ingrediendi Capitulum, &c. non eſt beneficium, bene tamen, ſi, prout contingat in aliquibus Monaſteriis Galliæ, & Germaniæ, contra Concil. Trident. decreta, per illum habeat monachus ius ad exigendum aliquos fructus, ex aliquo prædio Monaſterij, expendendos poſtea ad ſui arbitrium.

Circa §. 19.

NOtabile quoque aliud priuilegium eiuſdem Bonif. IX. hoc loco continetur. Per ipſum enim conceditur Generali Seruitarum pro tempore exiſtenti, vt examine præmiſſo in quolibet Capitulo Generali eiuſdem Ordin. poſſint creare vnum Magiſtrum in Theologia, cum licentia docendi in ea facultate, & priuilegiis Magiſtrorum Pariſienſium, abſque eo tamen quod Religio teneatur illi aliquid vltra, quam antea tenebatur concedere. 62

Circa quod priuilegium notat Archangelus Gianius in Annalib. huius Ordinis *Centur.* 2. *lib.* 4. *c.* 5. poſtero anno a conceſſione illius celebrato Capitulo generali Taruiſij, Generalem vſum fuiſſe hoc indulto, indicatque hunc vſum perpetuò ſeruatum fuiſſe. Ex quo elici poteſt, tutiori conſcientia vti poſſe hoc priuilegio, & alio ſimili eiuſdem Bonifac. IX. pro Ordine Prædicatorum, quod retuli *tom.* 3. *verbo Gradus, & graduati Regulares n.* 5. alias Religiones, quæ cum illis communionem priuilegiorum habent, quales ſunt Mendicantes præſertim. Quomodo etiam intelligatur illa clauſula huius priuilegij, *Seruatis Conſtitutionibus* (ſeu potius *conditionibus*) *Viennenſis Concilij, & aliis ſolemnitatibus in talibus fieri conſuetis*, dixi eo *n.* 5. in ſimili clauſula alterius priuilegij pro Ordine Prædicator. Meminit etiam huius priuilegij pro Prædicatoribus, & alterius pro eiſdem Innocent. VIII. quod retuli loco relato *n.* 4. Hieron. Rodriguez *in Compend. Reſol.* 70. *n.* 1. vbi etiam *n.* 4. de priuilegio alio Societatis Ieſu ad conferendum gradus ſuis Scholaribus. Pro quo vide Bullam Pij IV. in Bullario Rodrigoez in hoc Pontifice *n.* 9. & Bullam Greg. XIII. in eodem Bullario in hoc pontifice *n.* 22. & Caſtrum Palaum *p.* 3. *tract.* 16. *diſp.* 4. *punct.* 13. §. 6. vbi de hac re. Ex quibus omnibus magis confirmatur id quod dixi in Mari magno Carmelit. *circa* §. 12. Religioſos videlicet, licitè poſſe recipere gradus, ſeruatis iuſtis conditionibus. Nota etiam hoc priuilegium Bonifacij pro Seruatis ampliatum eſſe ab Innocent. VIII. ad duos graduandos in quolibet Capitulo Generali, iuxta dicenda infrà *circa* §. 51. Maximè nota in talium graduum collatione obſeruandas eſſe conditiones præſcriptas in priuilegio. Pro quo videnda, quæ dixi in eo verbo *Gradus, & Graduati n.* 3. & Caſtrus Palaus *ſuprà*. 63

Si autem quæras, an gradus ſuſcepti à Religioſis contra voluntatem ſuorum Superiorum, Conſtitutiones ſuorum Ordinum, aut ſine conditionibus aſſignatis in priuilegiis, ratione quorum illos ſuſcipiunt, ſint validi. Reſpondeo, quod ſtando in iure communi valida eſt ſuſceptio gradus contra voluntatem Superioris, cum nullus ſit textus in contrarium; quoad Conſtitutiones verò Ordinum, attendendum eſt ad verba ipſarum; ſi enim ſolum id prohibeant, valida erit talis graduum ſuſceptio; ſi autem clauſulam irritantem contineant, omnino inualida erit. Pro quo vide dicta eo verbo *Gradus, & graduati n.* 3. Quoad priuilegia autem, quale eſt, de quo in præſenti, ſine dubio dicendum, quod ſi non obſeruantur conditiones in ipſis poſitæ, nihil ſuffragari, & facta eſſe irrita, tales enim conditiones ſunt veluti forma ſubſtantialis ipſorum, ſine qua nihil efficitur, *l. qui hæredem* §. *vlt. ff. de condit. & demonſtrat.* Suarez *de legibus lib.* 8. *cap.* 13. & alij communiter. Vide Caſtrum Palaum *ſuprà*, & Peirinis *in Regul. Minim. cap.* 9. §. 41. *quæſt. vnica*. 64

Circa

Circa §. 20.

65 COnceditur hoc loco his Religioſis à Ioanne XXIII. Summo Pontifice, vt poſſint recipere quaſcunque domos, ſeu loca vbique, & ea ædificare cum Eccleſiis, & aliis neceſſariis, ſine licentia Diœceſanorum, iure tamen Parochiali ſaluo, & quod Fratres in eis locis commorantes vti, & gaudere poſſint omnibus priuilegiis Religionis. Addit verò Pontifex huiuſmodi domos, & loca recipi poſſe, *doto ſecundum ipſius Ordinis inſtitutionem pro domibus, & locis ipſis concedendis primitus aſſignata.*

66 Circa quam clauſulam nota, ideo à Papa poſitam fuiſſe, quia de Iure communi neceſſario eſt dotis aſſignatio pro fundatione Eccleſiæ, iuxta dicta *tom. 3. verbo Eccleſia, ſeu Templum n. 8. ex c. nemo de conſecrat. diſt. 1.* & notatur *cap. 1. de cenſib.* Gloſſa *in c. ſecundum canonicam 23. q. 8.* Azor. *tom. 2. inſtit. mor. lib. 9. cap. 3. q. 7.* Barboſa *in d. c. nemo, & de offic. & poteſtat. Epiſcop. p. 3. Allegat. 64. n. 3. & de iure Eccleſiaſtico lib. 2. cap. 2. n. 20.* Quia ergo, quamvis Mendicantes licitè poſſint ædificare Eccleſias ſine dote, ex Eccleſiæ conſuetudine, vel quia ſic ſunt intellecta ipſorum priuilegia, prout dixi eo *n. 8.* & notat Barboſa loco relato *de Iure Eccleſiaſtico num. 23.* nihilominus quia Seruitæ eo tempore non habebantur pro Mendicantibus, vt etiam conſtabit ex dicendis §. ſeq. idcirco Papa exigit dotem pro fundatione domorum iſtius Ordinis.

67 Ex verbis illis in hoc priuilegio pro hoc ordine poſitis. *Quem in ſtatu firmo, ſolido, & ſtabili volumus permanere,* colligi poteſt per illa approbatum, & confirmatum cenſeri ab hoc Pontifice. Hanc enim eſſe vim iſtorum verborum dixi ſuprà in Mari magnò Carmel. *circa* §. 5. & 6.

68 Facultas porro conceſſa in hoc priuilegio ad fundandum Monaſteria ſine licentia Diœceſanorum reuocata manet his temporibus, propter decreta Conc. Trid. & aliorum Pontificum, & S. Congreg. iuxta dicta *tom. 4. verbo Monaſteria Regul. n. 2.* & ſuprà ſæpius in multis aliis priuilegiis aliorum Mendicantium ſimilibus iſtis.

69 Quid etiam importet clauſula illa *Iure Parochialium Eccleſiarum ſaluo*, habes ex dictis in Mari magno Prædic. *circa* §. 37. & 43. Minorum *circa* §. 41. Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 38. & Carmelitarum *circa* §. 57. & 87. & aliis locis ibi relatis. Nota etiam eandem conceſſionem impetraſſe poſtea iſtos Patres à Martino V. in Bulla referenda infrà §. 24. propter rationem ibi aſſignandam.

Circa §. 21.

70 CVm occaſione accepta ex eo quod Seruitæ haberent Eccleſias dotatas, prout ex priuilegio adducto §. *præcedenti* elicitur, collectores charitatiui ſubſidij ſuper omnibus etiam Eccleſiaſticis perſonis, Mendicantibus exceptis, illo tempore impoſiti, eos ad ſolutionem talis ſubſidij compellerent, habito ad Ioannem XXIII. Papam recurſu, ab ipſo in hoc priuilegio impetrarunt, vt non obſtante tali ſuarum Eccleſiarum dotatione, exempti eſſent, ſicut alij Mendicantes ab exhibitione illius, & ſimilis, vel diſſimilis ſubſidij à Sede Apoſtolica imponendi.

71 Nota priuilegium hoc iam non eſſe Patribus iſtis neceſſarium, ſiquidem ex Conſtitutione Pij V. quæ incipit *Romanus Pontifex* in Bullario Laërtij *num. 44.* habetur Seruitas inter Mendicantes comprehendi, *eorumque domos, Monaſteria, & loca etiamſi in communi propria bona, tam mobilia, quam*

immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcunque poſſederint, Mendicantium vocabulo, & omnibus & ſingulis Mendicantium priuilegiis eis quomodolibet conceſſis, vti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis vllo vnquam tempore moleſtari poſſe. Prout in eadem Conſtitutione habetur. Vbi etiam additur: *Ac tam Concilij Trident. quam omnia, & ſingula alia decreta, ſtatuta, Ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia ad omnes, & ſingulos Ordines præfatos, eorumque domos, & loca etiam propria bona, in communi tamen, retinentes, extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus.*

Quid importet charitatiuum ſubſidium, de quo in præſenti agitur, an ab Eccleſiis Regularibus, debitum & alia ad ipſum ſpectantia habes ex dictis Mari magno Prædicatorum *circa* §. 35. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 46. Cum autem nomine *Similis, vel diſſimilis* ſubſidij, quo Pontifex vtitur, intelligantur collectiones, impoſitiones, onera, &c. ideo pro illis videnda quæ circa ſimilia priuilegia Mendicantium in hoc Opere ſæpius dixi, dicenda infra *circa* §. 44. huius Maris magni, vbi hoc priuilegium ampliatur ab Innoc. VIII. 72

Circa §. 22.

COntinetur hoc loco confirmatio priuilegiorum Vrbani VI. ſuprà §. 15. & 16. relatorum, facta à Martino V. nuper in Pontificem ſummum Conſtantiæ electo poſt ſublatum ſchiſma trium Pontificum. 73

Hic nota, quod quamvis Bullæ Romanorum Pontificum habeant vim legis, *l. 1. ff. de Conſt. Princip. §. ſed, & quod Princips inſtit. de iure naturali c. ſi Romanorum d. 9.* Nauarr. *conſ. 43. num 2. de pœnit. & remiſ.* Ideoque perpetuæ ſint, quouſque ab ipſo Pontifice, ſucceſſoreve reuocentur, *l. Arriani, l. de hæretic.* Corduba *in Regul. Sancti Franciſci cap. 10. q. 3. punct. 1. parte 3.* Sanchez *lib. 8 de matrim. diſp. 18. q. 2. n. 47.* Vaſquez *1. 2. diſp. 151. cap. 3. n. 16.* Suarez *de legibus l. 1. c. 10. à num. 4.* Salas *eodem tract. diſp. 1. ſect. 9. à num. 60.* Nauarr. *cap. 27. num. 74.* Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis Sanctæ Mariæ de Mercede in proœmio*, nihilominus, quia tempore Vrbani VI. qui præfata priuilegia Seruitis conceſſerat, ortum fuit ſchiſma cuiuſdam Clementis VII. nuncupati, quem alij Pſeudo-Pontifices poſtea ſequuti ſunt ideo, & non obſtante, quod prædictus Vrbanus VI. legitimus Pontifex fuerat, vt *impugnationum eos aliàs forſitan contingentium*, (vt Pontifex inquit) ſubduceretur materia, Apoſtolicam confirmationem à Martino Papa poſtularunt iſti Religioſi. Et merito quidem, quia *factum non dicitur, quod non durat factum*, iuxta iuris axioma *l. fin. pro parte §. verſum ff. de in rem verſo*, Menochius *conſ. 334. n. 19.* Farinacius *in prax. crim. part. 4. conſ. 60. n. 72.* Gonzalez *ad reg. 8. cancel. gloſ. 63. num. 24. cum ſequentibus.* Barboſa poſt hos, & alios *in axiomat. iur. axiom. 93. num. 14.* Potuit etiam eſſe alia ratio cur Religio Seruitarum confirmationem præfatam à Martino Papa poſtulauerit, quia ſcilicet ipſe Martinus in Concilio Conſtantienſi *ſeſſ. 43. tit. de exempt.* reuocauit omnes exemptiones conceſſas ab obitu Gregor. XI. vſque ad illud tempus, ac per conſequens etiam conceſſas ab Vrbano VI. qui poſt Gregorium XI. Pontifex fuerat; merito ergo propterea nouam à Martino confirmationem Seruitæ poſtulare potuerunt. De hac re in caſu fere ſimili Rota in vna Ianuenſi *Iuriſdictionis* coram Ludouiſio anno 1611. 74

Circa §. 23.

75 IDem Martinus V. Fratribus Seruitis hoc loco concedit, vt in quibuſcunque Ciuitatibus, locis, & terris, in quibus habent Conuentus non habentes poſſeſſiones ſufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium, poſſint *adinſtar. Fratrum Ordinum Mendicantium*, mendicare, ac à fidelibus eleemoſynas, & ſuffragia pro victu, & ſuſtentatione petere, recipere, ac in vſus ſuos conuertere.

76 Notat hic Archangelus Gianius in Annalibus huius Ordinis *cent. 2. lib. 5. cap. 3. in tit. capitis*, ex vi ſanè huius priuilegij Martinum Papam omnium primum Seruorum Ordinum inter Mendicantes retuliſſe. Cæterum cum Pontifex non declaret hoc loco Religioſos iſtos eſſe Mendicantes, aut inter Mendicantes computandos, ſed ſolum *adinſtar. Mendicantium* poſſe petere, & recipere eleemoſynas, &c. & dictio *adinſtar* non importet identitatem, ſed ſimilitudinem, vt habet Baldus *conſ. 232. num. 2. verſ. præterea lib. 1. & in l. 1. Cod. de patr. qui fil.* Cardinalis *in Clement. 1. num. 5. notab. de indic.* Mand. *de priuileg. adinſtar. quæſt. 1. num. 2.* Tuſchus *pract. concl. tom 2. litt. D. concl. 296. num. 1.* & alij; ideo hoc non tribuitur huic Papæ, ſed Pio V. iuxta dicta ſupra *circa* §. 21. & ità ſupponunt Rodrig. *tom. 1. q. Reg. quæſt. 55. art. 3.* alter Rodrig. *in Compend. Reſolut. 94. num. 7.* Eraſmus à Cochier *de iuriſd. Ord. in exempt. p. 1. quæſt. 17. num. 16.* & Barboſa ſæpius, præſertim *in tract. de appell. verb. iur. appell. 147. num. 4.* Et meritò ſanè, quia cum Mendicantes dicantur illi, quibus Regula, vel Conſtitutio poſſeſſiones, ſeu redditus non permittit, cum Seruitæ tempore Martini ex ſuis Conſtitutionibus poſſeſſiones, ſeu redditus haberent nec in eo diſpenſari ſicut poſtea Mendicantes à Concilo Tridentino diſpenſati fuere, procuIdubio pro eo tempore Mendicantes non erant. Vide dicta *tom. 2. cap. 1. n. 1.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. 2. art. 9.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 7. num. 113. & 114.* & alter Rodriguez *ſup. num. 6.*

77 Ex Clauſula autem illa in hoc priuilegio poſita, videlicet *Poſſeſſiones tamen, ſufficientes pro victu Fratrum in illis commorantium non habentes*, inferri videtur ex vi huius priuilegij non poſſe iſtos Religioſos petere eleemoſynas, aut ſuffragia, illave recipere, niſi quando ipſorum Conuentus non habeant poſſeſſiones pro ipſorum victu. Hoc enim ex ipſa clarè denotari videtur. Pro quo vide dicta *tom. 1. cap. 6. num. 43.* & in noſtro Opere *de Reform. Regul. cap. 16. & 17.* Eo tamen non obſtante, ex vſu, & conſuetudine Eccleſiæ habetur, quod etiamſi iſti Religioſi, aut alij Mendicantes habeant neceſſaria pro victu poſſint nihilominus mendicare pro cultu diuino manutenendo, & conſeruando provt decet, aliiſque piis, & ſanctis, ac Eccleſiæ vtilibus exercitiis. Quod etiam includi videtur in hoc priuilegio cum Pontifex in motiuo conceſſionis illius, dicat: *Nos igitur, qui diuinum cultum noſtris temporibus non minui, ſed augeri intenſis deſideriis affectamus*, &c. An verò caſu, quo cultus diuinus ſufficienter celebris ſit, expediat magis eleemoſynas in egenorum neceſſitatibus ſubleuandis erogare, conſule Panormitanum *c. fin. de verbor. ſignif.* Syluestrum *in Summ. verbo Decima quæſt. 2.* Rodriguez *tom. 3. quæſt. Reg. q. 20. art. 2.* & eius Compendiatorem *reſol. 103. n. 1.* & pro Clauſula illa *Pro victu Fratrum* vide dicta in Mari magno Carmelitarum *n. 505*

78 Quid intelligatur in hoc priuilegio *Suffragiorum* nomine, dum Pontifex concedit his Religioſis facultatem illa petendi, & recipiendi, colligi poteſt ex dictis *4. tom. verbo Suffragia.* Credo nihilominus ſuffragiorum nomine in præſenti præcipuè intelligi ſtipendia, ſeu eleemoſynas, quæ pro Miſſis celebrandis dari ſolent, & ita colligi videtur ex Gianio relato, dum inquit, quod Auerardus de Medicis ea tempeſtate (quaſi propter hoc priuilegium) pro anima Ioannis Papæ tunc Florentiæ defuncti non modicam pecuniam Fratribus obtulerit, vt credo, pro Miſſis dicendis. Poſſe autem Sacerdotes etiam Regulares recipere ſtipendia pro Miſſis celebrandis, illa ſcilicet, quæ communi lege, aut conſuetudine taxata ſunt, conſtat ex dictis *tomo primo, capitulo 21. num. 4.* vſu Eccleſiæ, & communi doctrina Doctorum, qui id extendunt ad Sacerdotes etiam diuites, de quo Gloſſa, & Doctores *in capit. Clericos 1. quæſt. 2.* S. Thom. *quodlib. 6. art. 10.* Gabr. *ſup. can. Miſſ. lect. 28.* Sotus *de iuſt. & iur. lib. 9. quæſt. 6. art. 1.* Nauarr. *Man. cap. 23. num. 102.* Suar. *tom. 3. in 3. part. diſp. 86. ſect. 3. concl. 1. & 2.* Aragon. *de iuſt. & iure quæſt. 100. de Simon. a. 2. dub. de Cler. diuite.* Poſſeuin. *de offic. Cur. cap. 2. num. 20.* Molfeſ. *promptua. iur. com. 2. tract. 5. c. 16. num. 14.* & Fraxinellus *in diſſ. de Sacerd. obligationib. ſect. 3. prænot. 1. §. 4.* Ne autem ex eo quod Pontifex Martinus in hoc priuilegio concedat Fratribus facultatem recipiendi, & petendi dicta ſtipendia Miſſarum pro victu ipſorum, inferat aliquis poſſe ipſos, aut quoſcunque alios, pluſquam vnum ſtipendium pro vna Miſſa recipere, ratione paupertatis, vel indigentiæ, conſulat dicta *tom. 4. verbo Miſſa n. 10. & ſeqq.* vbi etiam *n. 21. & ſeqq.* an ſint aliqui caſus, in quibus id facere poſſint.

Hic obiter nota circa Miſſarum reductionem, 79
quod reductiones factæ à Sanctiſſimo, vel à Sacra Congregatione in aliquo Monaſterio, ſeu Conuentu, vel Eccleſia ſeruire non poſſint pro communicatione priuilegiorum quantumvis ampliſſima, aut alia quauis de cauſa pro aliis Monaſteriis, Conuentibus, ſeu Eccleſiis, provt dixi *tom. 4. verbo Miſſa num. 31.* in nouiſſima impreſſ. Venetiarum anni 1646. Immò ea de cauſa emanauit Decretum S. Congregationis Concilij die 10. Nouembris eiuſdem anni 1646. quod apud me habeo authenticè ſubſcriptum ab Eminentiſſimo D. Cardin. Carrafa, & Illuſtriſſimo D. Paulutio Secretario, qui pro ſua benignitate illud ad me miſit. In hoc autem decreto, conformiter ad aliud Sacræ Congregationis Indicis, per quod librum Philiberti Martini, in quo oppoſita doctrina continebatur, ſuſpendi fecit, declarat, & decernit eadem S. Congregatio Concilij. *Gratias huiuſmodi reductionis Miſſarum ad certum numerum, vel certam ſummam, aut quantitatem eleemoſynæ, non poſſe ſuffragari, niſi dumtaxat illis Monaſteriis, ſeu Eccleſiis, aut Ordini Regularium, quibus ex cauſis peculiaribus conceſſa fuerunt, & pro tempore conceduntur, non obſtante quacunque ampliſſima Communicatione priuilegiorum, etiam inter mendicantes (quam nullius valoris ad hunc effectum eſſe declarat, & decreuit.) Præcipiendo omnibus, & quibuſcunque Regularibus etiam ſpeciali nota dignis, vt ſi huiuſmodi ſcriptorum opinioni, vel priuilegio Communicationis innixi tales Miſſarum reductiones in ſuis Eccleſiis, aut Monaſteriis ſeu Ordinibus facere auſi fuerint, eis nullatenus vti poſſint, ſed aſtrictos, & obligatos remanere ad eundem Miſſarum numerum, ad quam antea tenebantur, reductiones prædictas irritas decernens, & inanes.*

Ampliat hoc priuilegium Innocent. VIII. infra 80
§. 61. vbi etiam alia ad intentum. De quo etiam in ferè ſimili materia pro Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 5. pro Eremit. S. Auguſt. in ipſorum Mari magno §. 51. & pro Carmelitis in ipſorum etiam Mari magno §. 70.

Circa

Circa §. 24.

80 POnitur hoc loco conceſſio alia Martini V. pro iſtis Religioſis, ſimilis omnino alij Ioann. XXIII. de qua ſuprà §. 20. ad recipiendum videlicet quaſcumque domos, & loca vbique, cum dote tamen competenti, ac in eis fundandi, ſeu ædificandi Eccleſias, & quod in eis degentes Religioſi omnibus priuilegiis ſuæ Religionis vti valeant.

81 Petita eſt hæc gratia à Pontifice non obſtante alia ſimilia Ioan. XXIII. ad obuiandum procul dubio calumniis illorum, qui dicere poſſent prædictum Ioannem, eo quod eius tempore ſchiſma fuerit, non fuiſſe legitimum Pontificem, ſicut in ſimili diximus in alia confirmatione priuilegium Vrbani VI. ab eodem Pontifice facta *ſuprà* §. 22. Adde, quod geminata Bulla, ſeu geminatæ litteræ habent vim motus proprij, qui exprimendus eſſet. Pariſ. *conſ.* 9. *n.* 21. *lib.* 3. Decian. *conſ.* 46. *n.* 43. *lib.* 2. Curt. *conſ.* 310. *num.* 131. vbi quod tollunt omnem ſubreptionem, refert Cardin. Tuſchus *concl.* 28. *num.* 49. De quo etiam ex aliis Doctoribus Seraph. Freitas *de Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Bulla ſeptima Vrbani VIII.* addens etiam cum aliis, confirmationes Bullarum per multos ſucceſſores habere vim iuramenti. De quo aliàs.

82 An autem de dedicatione harum Eccleſiarum Regularium poſſit fieri officium, & dici Miſſa, ſicut de Eccleſiis conſecratis fieri poteſt, dixi ſupra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 103. *n.* 316.

Circa §. 25.

83 REfert hoc loco idem Martinus V. qualiter Fratres, & Sorores *de conſortio Seruorum B. Virginis* nuncupati ſeruauerint quandam Regulam, ſiue religioſè viuendi formam cum quibuſdam honeſtis, & rationabilibus, ac regularis diſciplinæ congruentibus ſtatutis, eaque confirmat, ac præcipit perpetuis futuris temporibus à prædictis Fratribus, & Sororibus obſeruari.

84 Nota primò huiuſmodi Fratres, & Sorores *de conſortio Seruorum B. Virginis* nuncupatos eſſe idem, ac Tertiarios aliorum Mendicantium, prout colligitur ex Giani relato *in Annalibus huius Ordinis cent.* 2. *lib.* 5. *cap.* 7. Secundò, ex eo quod dicantur *de conſortio Seruorum*, colligi poteſt id quod diximus *tom.* 2. *cap.* 14. *num.* 14. ſcilicet, poſſe huiuſmodi Tertiarios, ſeu Tertiarias Fratres, ſeu Sorores tertij Ordinis appellari; ita vt primus Ordo ſit Fratrum Religioſorum, ſecundus fœminarum Religioſarum, ſeu Monialium. Tertius laicorum, qui ſunt de conſortio talis Religionis. Ex eo etiam quod Pontifex dicat in narratiua huius Bullæ dictos Fratres & Sorores obſeruaſſe quandam *religioſè viuendi formam*, ſeu ſtatuta *regulari diſciplinæ congruentia*, elicitur id quod diximus *cap.* 14. *num.* 7. ex Suarez ibi relato modum viuendi iſtorum aliquo modo, lata ſcilicet ſignificatione, & analogicè Religioſum appellari poſſe. Ordinem etiam appellari poſſe *eo num.* 7. dictum manet.

85 Nota præterea, quod cum huiuſmodi ſtatuta approbata, ſeu conformata ſint à Papa non per modum decreti, aut Ordinationis ipſius Papæ, ſed per modum cuiuſdam priuilegij, & in fauorem Religionis, ideo cum liberum ſit cuicunque priuilegiato recedere à proprio priuilegio, poteſt Religio mutare illa, addendo, vel diminuendo, iuxta *tom.* 1. *capite* 8. *numero* 22. ex Rodriguez & Miranda ibi relatis, quibus iunge Sigiſmundum de Bononia, Bonacinam, & Tamburinum relatos ſupra *circa* §. 5. Nec obſtat quod Papa dicat ea confirmare *ex certa ſcientia*, ex quo videtur colligi hanc confirmationem non eſſe accidentalem, & acceſſoriam, ſed eſſe veluti conceſſionem nouam à Papa immediatè editam, ac per conſequens talia ſtatuta alterari non poſſe. Reſpondeo enim quod etſi verum ſit clauſulam *ex certa ſcientia* poſitam in confirmatione priuilegiorum habere vim nouæ conceſſionis, iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Clauſula num.* 29. quod & ex Rotæ deciſionibus ſequitur Barboſa *in tract. de Clauſ. Clauſul.* 59. *n.* 19. *&* 20. qui fauet Hieron. Rodrig. *in Compend. Reſ.* 90. *num.* 35. nihilominus hoc debet intelligi, quando Princeps aliquid concedit ex ſeipſo, & non ad inſtantiam partis, prout habet idem Barboſa *ſupra n.* 47. ex Seraphino *de priu. iur. priuil.* 107. *num* 38. Quia ergo confirmatio horum ſtatutorum eſt ad inſtantiam partis, vt patet ex illis verbis Bullæ *huiuſmodi ſupplicationibus inclinati illa confirmamus*, &c. & ideo non habet vim nouæ conceſſionis, ſed vt aliquid acceſſorium *arg. l. omnium C. de teſt. & cap. cum acceſſiſſent de conſt. & c. dilecto de præb.* ac proinde, vt dixi, immutari poſſunt à Religione. Licet ſatis probabiliter dici poſſit oppoſitum, præſertim quia Papa loquens de ipſis addit *Regulam, ſiue viuendi formam eandem per ipſos Fratres, & Sorores præſentes, & poſteros volumus, & mandamus perpetuis futuris temporibus inuiolabiliter obſeruari.* Hoc enim denotant Papam velle hæc ſtatuta cenſeri velut ab ipſo edita.

Duo tamen ſunt certiora in hac parte, primum, quod eſto mutari non poſſint à Religione, nihilominus poſſunt ab ipſa declarari, & interpretari, tum iure communi, quia hoc videtur neceſſarium ad bonum regimen Religionis, tum propter aliqua priuilegia, quæ ad hoc adduci ſolent. Hier. Rod. *ſupra* ex alio Rod. *tom.* 1. *quaſt. Reg.* q. 68. *art.* 6. Sanctorus *in Comm. ſuper ſtatu. Min. c.* 12. *ſtatu.* 12. *dub.* 3. Secundum eſt quod caſu quod curſu temporis aliquod, vel aliqua ex huiuſmodi ſtatutis illicita, ſeu inutilia redderentur, non obſtante prædicta confirmatione, poſſe abrogari à Religione, imo cenſeri abrogata, quantumvis habeat ipſorum confirmatio clauſulam illam *ex certa ſcientia*. Ratio eſt, quia confirmatio Papæ nunquam extenditur niſi ad vtilia, & licita, & in illicitis, & inutilibus nihil operatur. Felinus *in cap. Eccleſ. S. Mariæ num.* 4. *in fin. de Conſtit.* Tuſchus *concl.* 340. *num.* 42. Surdus *conſ.* 47. *num.* 19. Rota *deciſ.* 780. *num.* 6. *p.* 1. *diuerſ.* & alij apud Barboſ. *ſup. n.* 52. *&* 53. 86

Circa §. 26.

COntinentur hoc loco ſtatuta prædicta pro Fratribus, & Sororibus de Conſortio Seruorum B. M. Virg. & quæ à Papa Martino V. confirmata diximus §. *præcedenti*. Primum eſt, de qualitatibus, & conditionibus requiſitis pro recipiendis ad hunc Ord. Secundum, de habitu, & indumentis tàm Fratrum, quam Sororum. Tertium, de modo, & cæremoniis obſeruandis in talium receptione. Quartum, de profeſſione facienda. Quintum, de prohibitione egrediendi ab hoc Ord. aut ad ſæculum reuertendi, non tamen de tranſeundo ad aliquam Religionem approbatam, vbi tria vota emittuntur. Sextum, de horis canonicis, ſeu precibus dicendis. Septimum, de ſurgendo ad Matutinum. Octauum, de confeſſione, & communione. Nonum, de ſilentio. Decimum, de reuerentia exhibenda Eccleſiarum Prælatis. Vndecimum, de ieiunio. Duodecimum, de abſtinentia à carnibus. Tertium decimum, de vagis diſcurſibus, ſeu deambulationibus vitandis. Quartum decimum, de armis non portandis. Quintum decimum, de infirmis viſitandis, & adiuuandis. Decimum 87

ſextum, de ſuffragiis pro defunctis. Decimum ſeptimum, de inſtitutione Superiorum. Decimum octauum de officio Correctoris, & Priorißæ. Decimum nonum, de correctione Fratrum, & Sororum. Vigeſimum, de ſubiectione illorum ad Prælatos Ordinis. Vigeſimum primum, de facultate ad diſpenſandum. Vigeſimum ſecundum, de obligatione horum ſtatutorum.

88 Circa quæ præter notata ab Archangelo Gianio Florentino ſpeciali tractatu ſuper iſtam Regulam, generaliter notandum, quod, cum plura illorum habeantur, vel ſint conformia iis, quæ habentur in Regulis Sancti Auguſtini, Beati Alberti, & S. Franciſci, ideo prædictæ Regulæ, quæ ſunt in Mari magno Eremitarum S. Auguſt. §. 26. Minorum §. 1. & Carmelitarum §. 7. ad hoc propoſitum deſeruiunt. Similiter pro Tertiariis Carmelitarum, de qua ſupra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 84. cum ſimiliter multa contineat conformia Regulæ iſti Fratrum, ſeu Sororum de conſortio Ordinis Seruitarum, ad hoc etiam intentum deſeruit. Iuuant quoque dicta *tom.* 2. *c.* 14. *per totum*, vbi de huiuſmodi Tertiariis Regularium dictum eſt.

89 Specialiter autem ex dictis eo loco *num.* 24. & ex iſtis ſtatutis, infertur hoc inſtitutum Tertiariorum valde, multumque differre à Congregationibus, ſeu Confraternitatibus merè, & purè laicalibus, quas habere ſolent Religiones. Cum conſtet horum Tertiariorum inſtitutum eſſe ſub Regula, & cæremoniis ab Eccleſia approbatis, cum profeſſione, vel promiſſione aliquorum votorum, vel alicuius Regulæ, præceptorum, &c. habitu etiam quaſi ſimili Religionibus, quarum ſunt Tertiarij, & obedientia ſub Prælatis earumdem Religionum, quæ omnia non competunt Congregationibus, ſeu Confraternitatibus Laicorum. Vt propterea ſæpius Summi Pontifices, vt patet ex dictis *cap.* 14. *num.* 7. & ſupra *circa* §. *præcedentem*, ac ex eadem hac Bulla ſæpius, hoc Tertiariorum inſtitutum Ordinem appellent. Quæ animaduertenda duxi propter aliquos parum doctos, qui huiuſmodi inſtituta confundunt.

90 Deinde, quod attinet ad qualitatea, ſeu conditiones requiſitas pro huiuſmodi Tertiariis, quæ ponuntur in primo ſtatuto, addendum illis eſt id, quod ex decreto Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium retuli *eo cap.* 14. *n.* 29. ſcilicet, fœminas Tertiarias admitti non poſſe ad habitum niſi *ſpectatæ vitæ fuerint, & annorum ſaltem* 40. *quæ de proprio habeant vt inde ſufficienter viuere poſſint, & non cum aliis viris, quam cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu ſibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat quam ſi ei de prædictis qualitatibus diligenti præuio examine conſtiterit.*

91 Præterea etiam quoad ſecundum ſtatutum de habitu quem prædicti Fratres, & Sorores Tertiarij, & Tertiariæ geſtare debent, addendum eſt id, quod eadem S. Congreg. prout loco relato dixi, videlicet quoad fœminas. *In habitu verò deferendo omnino abſtineant à velo ſupra caput quod* Superiorum *vocant*, *à pectorali vulgo* Soggola, *& à patientia.* Vide etiam pro hoc Regulam pro Tertiariis Carmelitarum in ipſorum Mari magno §. 84.

92 Quoad quintum verò ſtatum de prohibitione facta huiuſmodi Fratribus, & Sororibus non egrediendi ab hoc Ordine poſt profeſſionem in illo factam, niſi ſolum ſi velint ad aliquam Religionem ex approbatis tria vota ſolemnia profitentibus tranſire, nota, quod cum poſtea in 22. *ſtatuto* dicatur huiuſmodi Regulam, ſiue ſtatuta nullatenus ad culpam obligare, propterea videtur dicendum relinquentes huiuſmodi Ordinem non peccare, ſaltem mortaliter, licet vix excuſari poſſint a veniali, eo quod faciant contra ſuam profeſſionem, in qua quilibet eorum dicit: *Profiteor velle me de cætero viuere ſecundum formam, & Regulam Fratrum, & Sororum dicti Ordinis, vſque ad mortem.* Nihilominus non dici debere apoſtatas dixi *eo capite* 24. *num.* 23. *& tom.* 3. *verbo Apoſtata, & Apoſtaſia, num.* 5. Alia circa tranſitum Tertiariarum tanguntur infra *circa* §. 37.

Quoad decimum nonum de excluſione, ſeu eiectione obſeruari non debeant neceſſario conditiones requiſitæ à S. Congregatione ſub Vrbano VIII. in Decretis *de Apoſtatis, & eiectis*, quæ retuli *tom.* 1. *cap.* 23. *& tom.* 3. *verbo Eiecti Regulares ab Ordine*, cum talia decreta ſolum loquantur de eiectione, vel expulſione verorum Religioſorum, nihilominus, quando caſus iſte contigerit, conſulenda ſunt eis loeis dicta. 93

Maximè circa ſtatuta 20. 21. & 22. in quibus eſt ſermo de obedientia, ſeu ſubiectione debita ab huiuſmodi Tertiatiis Superioribus ſuæ Religionis. Vide dicta *eo cap.* 14. *num.* 41. *& tom.* 4. *verbo Tertiarij, & Tertiaria, num.* 6. Qualiter etiam aut quomodo, ſeu quibus cum conditionibus potiantur priuilegiis ſuæ Religionis, habes ex dictis *eo cap.* 14. *& eo verbo Tertiarij, & Tertiaria.* Specialiter tamen notandum, quod cum in huiuſmodi Regula *ſtatuto primo* ſupponatur poſſe recipi in Tertiarios, & Tertiarias perſonas coniogatas, ideo pro talibus animaduertendum non potiri dictis priuilegiis, propter dicta *eo cap.* 14. *n.* 32. Concilio Lateranenſi ſub Leone X. & aliis decretis S. Congregationis. 94

Alia quæ pertinent ad ritus recipiendi huiuſmodi Fratres, & Sorores, benedicendi ipſorum indumenta, & habitum, & emittendi profeſſionem, cum piis aliis, & deuotis precibus, & orationibus ad intentum habet dictus Gianius *centur.* 2. *Annalibus, lib.* 5. *cap.* 9. 95

Circa §. 27.

CVm Papa Bonifacius IX. domibus Ordinis Seruitarum conceſſiſſet omnia priuilegia, & indulgentias conceſſa domibus Ordinis Eremitarum S. Auguſtini vt patet ex priuilegio ipſius Bonifac. ſupra §. 17. relato; ac poſtea factæ fuiſſent nonnullæ renocationes generales talium priuilegiorum, & indulgentiarum, propterea ipſa de nouo confirmat Pontifex hoc loco. 96

Circa quam confirmationem nota, quod quamuis ſit in forma communi, neque enim eſt ex certa ſcientia, aut motu proprio, ſed ad inſtantiam Generalis, & Fratrum huius Ordinis, nihilominus vtilis eſt, quia dat robur authoritatis priuilegio, cui additur, iuxta principium *lib.* 1. *C. de veter. iurand. enuclean.* vbi dicitur *Superiorem id facere ſuum, quod authoritate ſua confirmat.* Quod etſi præcipuè intelligatur de confirmatione facta ex propria ſcientia, nihilominus etiam extenditur ad confirmationem iſtam factam in forma communi quando cadit in materiam habilem, prout hic contingit *de legibus lib.* 8. *cap.* 18. *num.* 10. Vnde propterea ſolent impetrari confirmationes in forma communi ad actus validos confirmandos *cap. ea quæ de re iudicat. lib.* 3. §. *miſſum ff de Carboniano.* Tiraquellus *in tract. de mort.* 6. *p. declarat.* 2. *à num.* 8. Rebuffus 2. *tom. ad leges Galliæ titul. de reſtit. act.* 1. *gloſſ.* 3. Seraphinus Freitas *in proœm. ad Bullar. Ordin. Sanctæ Mariæ de Mercede.* Quod eo maximè in præſenti procedit, cum Pontifex addat illam clauſulam loquens de præfatis priuilegiis, & gratiis. *Rata, & gratas, ac grata, & ratas habentes illa, & illas,* &c. Vide dicta ſupra in Mari magno Eremitarum 97

S.

S. Auguſtini *circa* §. 35. dum eſſet ſermo de confirmatione in forma communi.

Circa §. 28.

97 AB hoc loco incipit Papa Innoc. VIII. huius Maris magni Compilator priuilegia, gratias, & indulta Ordini Seruitarum concedere. Et primò, motu proprio ex ſua mera voluntate, deliberatione, & certa ſcientia, innouat, & approbat conceſſa per Alexandr. Benedictum, Clem. Vrbanum, Bonifac. Ioann. & Martinum Prædeceſſores Pontifices dicto Ordini, ac pro potiori cautela omnia, & ſingula per præfatos Prædeceſſores ſuos in fauorem dicti Ord. & illius domorum, perſonarum, etiam Oblatarum, & Mantellatarum, Eccleſiarum, eas viſitantium, aut illis eleemoſynas erogantium conceſſa, motu proprio, & ex certa ſcientia vim, & vigorem habere, decernit, & ſtatuit; ac nonnulla dubia, quæ circa ipſa orta fuerunt, in ſequentibus declarat.

98 Pro quorum maiori luce, præter dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 38. Minorum *circa* §. 38. Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 33. & Carmelitarum *circa* §. 44. dum de ſimili confirmatione priuilegiorum horum Ordinum, & de ſimilibus clauſulis eſſet ſermo, vlterius pro maiori ſoliditate eorum, quæ dicta ſunt illis locis circa iſtam clauſulam *ex certa ſcientia*, quam Pontifex bis ponit hoc loco, notandum eam habere omnes hos effectus. Primos, quod reddat actus aliàs nullos validos, ſaltem quando Papa de tali nullitate habebat notitiam, iuxta dicta loco relato ex Mari magno Prædicatorum, Secundo quod ſupplcat omnes defectus iuris poſitiui, iuxta dicta ibidem. De quo præter authores ibi relatos Decius *num. 5. in cap. 1. de confirmat. vtil. & conſil.* 341. Pariſ. *conſil. 1. num. 38. lib. 4.* Seraphinus Freitas *in proœm. ad Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede.* Tertius, vt nullus inferior Papa de illo priuilegio debeat iudicare, aut de ipſius validitate, iuxta dicta etiam eo loco, & de quo etiam Freitas *ſuprà* ex aliis Doctoribus. Quartus & præcipuus, quod habet vim nouæ conceſſionis. De quo; præter dicta locis relatis, latè Suarez *l. 8. de legibus cap. 18. à n. 12.* Quintus, quod faciat rem aliàs non ſolemnem. Tuſchus *concl. 341. n. 9.* Barboſa *in tract. de clauſ. Clauſ. 59. n. 13.* Sextus, quod conceſſio illo modo facta non extinguatur morte concedentis. Gabriel. *de clauſ. lib. 6. concl. 1.* Moneta *de commutat. vlt. volunt cap. 7. num. 106.* Septimus, quod quando additur reſcripto habenti illam clauſulam *Quatenus iuſtè poſſidetis*, faciat illam ſtare cauſaliter, non conditionaliter. Gabriel. *d. concl. 1. n. 33.* Moneta *d. cap. 7. n. 108.* Barboſa *ſuprà n. 16.* Octauus, quod tollat omnem erroris præſumptionem. Vt poſt Alexandrum, Socinum, Menochium, & alios idem Barboſa *ſuprà n. 25.* Nonus, quod Papa cenſeatur diſpenſare cum impetrante talem gratiam ſuper inhabilitate. Idem Barboſa *num. 21.* poſt Tuſchum, Martham, & alios.

99 Alia ſpectantia ad clauſulas in hoc priuilegio contentas, ſcilicet *motu proprio*, *potiori cautela*, *haberi pro expreſſis*, & ſimiles habes ex dictis locis relatis, & *tom. 3.* verbo *Clauſula.*

Circa §. 29.

80 AMpliat etiam in hoc loco priuilegium de libertate ſepulturæ ab Alexandro Papa conceſſum, ita ſcilicet, vt poſſint Fratres Parochias cum cruce ingredi, cadauera leuare, & in ſuis Eccleſiis ſepelire, ſine vllius licentia, ſi hoc conſuetum fuerit, vel Parochi recuſarent. Item quod non poſſint ab aliquibus cogi inuiti celebrare alicubi pro defunctis: Declarat etiam iuſtitiam Eccleſiarum ſolum eſſe debitam caſu, quo corpora defunctorum in Eccleſiis Fratrum ſepelirentur.

De ſimili priuilegio conceſſo Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 28. 37. & 43. Minoribus 30. 41. & 42. Eremitis S. Aug. 2. 3. 24. 38. & 39. Carmelitis §. 57. & 58. multa dixi eis locis, & aliis ibi relatis ex quatuor tomis Summæ. Quæ pro materiæ huius complemento ſufficere poſſunt. 81

Circa §. 30.

EXimuntur hoc loco Seruitæ à portione aliqua ſoluenda de legitimis, & à quarta, maximè de candelis, quæ ad manus ipſorum dantur. Subjicit tamen Pontifex, quod in aliis; quàm in præmiſſis caſibus; quibus quarta ſoluenda eſſet; obſeruentur conuentiones licitæ ſi quæ fuerint inter Fratres; & Ordinarios; & quòd *illis ceſſantibus ius commune ſeruetur in poſterum.* Quæ poſteriora verba non habentur in Mari magno Prædicatorum §. 44. nec Minorum §. 45. nec Erem. S. Auguſt. §. 40. aut Carmelitarum §. 50. quibus in locis conceſſa ſunt his Religionibus ſimilia priuilegia, & ideo circa ipſorum intelligentiam expendendum primo eſt quid intelligatur apud Doctores per *ius commune*, ſecundo, quid ſit in præſenti. 82

Et quoad primum dicendum, quod quemadmodum per *factum* intelligitur quicunque actus ſiue à Deo, ſiue ab homine, ſiue natura, ſic per *ius*, intelligitur omne illud, quod conſiſtit in deciſione, & authoritate legum, vt patet *ex l. 1. ff. de iuris, & facti ignor.* Nomine etiam iuris venit conſuetudo Bertazol. *de Clauſul. inſtrum. Clauſ. 4. gloſſ. 15. num. 2;* Tiraq. *infra* referendus. Vnde ius commune comprehendit quidquid à Deo, natura, vel hominibus inſtitutum eſt, quia comprehendit ius diuinum, ius naturale, & ius humanum, iuxta *tit. Inſtit. de iure natural.* Imo etiam ſtatuta municipalia locorum, ſeu etiam Synodalia, iuxta *§. 1. Inſtit. de iur. natural. & c. ius ciuile 1. diſt.* Gloſſ. *verb. Iuris in proœm. Clem.* Tiraq. *in tract. de mort. in præf. dec. 7. n. 5.* & alij apud Barb. *in tract. de appell. ver. Iur. ſignif. Appel. 124. num. 1. & 3.* Aliquando tamen iuris communis appellatione, venit ſolum ius commune Rom. Steph. Grat. *Diſc. forenſ. c. 99. num. 14.* Barb. *ſup. num. 8;* poſt alios. In præſenti autem cum agatur de cauſa Eccleſiaſtica, ſcilicet de ſolutione alicuius quartæ, ſeu portionis legatorum Eccleſiarum Rectoribus, vel Ordin. ideo principaliter nomine iuris communis intelligitur ius canonicum, Decreto, Decretalibus, Clementinis, & Extrauagantibus comprehenſum. 83

De ſecundo autem, ſcilicet, quid ſit hoc ius commune in præſenti, dicendum eſt eſſe id quod præcipit, quod Epiſcopis, vel parochis ſoluatur aliqua pars, ſeu portio de legatis relictis Eccleſiis, ſeu piis locis. *cap. conquerente de offic. Ord. cap. requiſiſti cap. vlt. de teſtam. cap. 1. cum ſequent. 10. q. 3. cap. quarta de præſcript. Clem. dudum de ſepult.* Concil. Trident. *ſeſſ. 26. cap. 13.* & aliis iuribus Syluest. *in Summ. verb. Canonica portio*, Azor. *tom. 2. inſtit. moral. lib. 9. capit. 12.* Franciſcus Leo *in Theſauro fori Eccleſiaſtic. p. 2. capit. 14.* Riccius *in prax. aurea Reſ. 209.* Mitan. *in Man. tom. 2. quæſt. 48. art. 1. & 3.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. Alleg. 86. à princip.* & alij communiter, cum quibus de hac materia ſæpius egi, ſpecialiter *tom. 3. verbo Canonica portio*, *& tom. 3. verbo Quarta funeralis*, ac ſuprà in Mari magno Prædicat. Minor. Eremit. S. Auguſt. & Carmelit. locis relatis, circa ſimilia priuilegia harum Religionum. Quibus locis, & aliis ibi relatis oſtendi, quomodo 84

his

his temporibus ſolummodo ſtandum ſit decreto Conc. Trident. ſuprà relato, quantum ad quartæ ſolutionem.

Circa §. 31.

105 AMpliat hoc loco Pontifex Innoc. VIII. conceſſionem §. *præcedenti* poſitam, ita ſcilicet, vt etiamſi per Sedem Apoſt. ſtatutum ſit, vt de legatis ſolui debeat aliqua portio, Fratres Seruitæ non comprehendantur in huiuſmodi mandato. De quo etiam priuilegio dictum eſt in ſuperioribus, dum de aliis ſimilibus ageretur in Mari magno Prædicator. *circa* §. 45. Minor. *circa* §. 43. Erem. S. Auguſt. *circa* §. 41. & Carmelit. *circa* §. 19. *&* 99.

106 Quia tamen in Mari magno Carmelit. *circa* §. *relatum*, ex Rotæ etiam deciſione dixi legata Religioſis particularibus cedere Monaſterio, eo quod habeat intentionem fundatam in omnibus, quæ ad monachum deferuntur, dubitari poteſt, an in caſu, quo Religioſus ante profeſſionem omnia bona ſibi quomodolibet competentia tam præſentia, quam futura renunciauerit in fauorem alicuius ſæcularis, & contingat, quod ipſi Religioſo iam profeſſo legentur aliqua bona, an inquam, illa pertineant ad Monaſterium, an verò ad illum ſæcularem, & dicendum, pertinere ad Monaſterium ſi illud capax ſit talium bonorum. Primò quidem, quia renunciatio ſtrictè interpretanda eſt *leg. poſtquam lit. C. de pact.* vbi Dec. *n.* 15. *& conſ.* 419. *in fin.* Crau. *conſ.* 257. *num.* 5. ergo non eſt extendenda niſi ſolùm ad ea, quæ ſunt ſub dominio renunciationis, qualia non ſunt iſta bona legata, quæ eo ipſo quod ſunt legata Religioſo, veniunt ſub dominio Monaſterij. Secundò, quia talis renunciatio ſolùm debet intelligi de iuribus, aut bonis, de quibus diſponere poteſt renuncians, Religioſus autem non poteſt diſponere de talibus bonis, cum tranſeant ad Religionem. Tertiò ad idem, quia renunciatio ſolum debet eſſe de illis, de quibus renuncians poteſt diſponere ſine præiudicio alterius, quod non contingit in propoſito, cum illa bona veniant non ſub dominio renunciantis, ſed Monaſterij, cui renuncians ſe, & omnia ſua donauit. De hac quæſtione Paſqualigus *in Centuria, quæſt. moral. quæſt.* 14.

Circa §. 32.

107 COnfirmat hoc loco idem Pontifex exemptionem Ordin. Seruitarum ab Vrbano VI. & Ioan. XXIII. ſupra §. 15. & 21. conceſſam, & à Martino V. approbatam, ita vt ſententiæ, ſeu cenſuræ contra ipſos latæ ſint nullæ, & eorum exemptio, vtpote notoria, allegatione non egeat, etiamſi ſit cauſa alicuius delicti, contractus, rei, &c. ſuſcipiturque Ordo ſub Sedis Apoſtolicæ protectione.

108 Inuoluuntur in hoc priuilegio plura, de quibus in præcedentibus actum eſt. Etenim illud de irritatione cenſurarum contra ipſos quomodolibet latarum diſcuſſum eſt in ſimili priuilegio aliis Mendicantibus conceſſo in Mari magno Prædic. *circa* §. 36. & 46. Minor. *circa* §. 37. & 44. Erem. S. Auguſt. *circa* §. 31. & Carmelit. *circa* §. 5. & 71. Illud etiam de exemptione tam notoria, vt allegatione non egeat, ſimile eſt alij priuilegio Carmelitarum in ipſorum Mari magno §. 71. vbi etiam, & *circa* §. 60. eiuſdem Maris magni, & aliis locis ibi relatis de ipſo, & aliis concernentibus actum eſt. Fundatur autem hoc priuilegium in communi illo prologuio *Notorium probatione non eget.* Illud quoque quod hæc exemptio intelligi debeat etiam ratione contractus, delicti, rei, &c. quod derogatio *cap. volentes de priuil.* tactum eſt in ſuperioribus in Mari magno Prædicator. & Minor. locis relatis, & Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 32. & Carmelitarum *circa* §. 71. & 101. Denique quartum illud de ſuſceptione Ordinis ſub protectione Sedis Apoſtolicæ non denotare exemptionem dixi ſæpius, præſertim *tom.* 3. *verbo Exemptio Regularium num.* 7. liceat oppoſitum videatur tenere Rota in vna Brixinenſi *Iuriſdictionis* 9. Iunij 1634. coram Pirouano, & prius in alia Salisburgenſi *exemptionis Præpoſituræ* coram Seraphino anno 1593.

Quia tamen in hac Rotæ deciſ. & in alia eiuſdem tituli coram eodem Pirouano 11. Dec. eiuſdem anni plura dicuntur ad intentum exemptionis Patrum Seruitar. ex vi priuilegiorum, de quibus in præſenti, operæ pretium duxi ea in præſenti referre. In prima ergo deciſ. pro 9. Iunij ſic habetur. 109

Domino Epiſcopo Brixinenſi petente manutentionem in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem Epiſcopalem ſuper Domo regulari, eiuſque RR. mulieribus, de quibus agitur; reſponſum non eſſe dandum, quia Patres Seruitæ exhibent titulum, & docent de poſſeſſione eorum iuriſdictionis ſuper prædicta Domo regulari. Nam etſi vera ſit concluſio, quod Ordinarij habent fundatam intentionem de iure communi in iuriſdictionem omnium Monaſteriorum Regularium intra ſuam diœceſim exiſtentium *cap. penul. de relig. domib.* Gloſ. *in cap. conquerente in verbo Iuriſdictionem de offic. Ordinarij.* Dec. *in cap. fin. num.* 6. *in* 4. *notab. de confir. vtil. vel inutil.* & etiam ex ſola iuris aſſiſtentia in iuriſdictionalibus non ſoleat denegari manutentio Ordinarijs *cap. cum perſonæ in* 6. *cap. deciſ.* 189. *num.* 7. Seraphinus *deciſ.* 1449. *n.* 1. *& in recent. part.* 2. *deciſ.* 382. *&* 493. cum aliis allegatis. Attamen vera etiam eſt declaratio, quod quando allegatur titulus exemptionis, vel priuilegium; & exhibetur, ac de poſſeſſione docetur, tunc Regulares dum cognoſcitur de releuantia titulorum in eorum libertatis, vel exemptionis legitima poſſeſſione turbari non poſſunt, vt admittitur in ſecunda parte eiuſdem Capituli, *cum perſonæ de priuil. in* 6. & comprobant Anchar. *ibi. num.* 2. Gemin. *in* §. *fin. num.* 3. *&* 4. Franciſ. *num.* 2. & Rot. hanc declarationem ſemper eſt ſequuta, vtroque concurrente, nempè titulo, & poſſeſſione, *dec.* 491. *num.* 4. & 5. *&* 682. *n.* 2. *p.* 1. *&* 681. *num.* 5. *p.* 2. *recent.* Seraph. *deciſ.* 1278. *in fin.* *&* 4. idem fuit dictum in Aprutina *Iuriſdictionis* 9. Iunij 1606. coram D. Cardinali Pamphilio in Conſtantienſi, & in Lauretano Iuriſdictionis 2. Maij 1631. coram D. Epiſcopo Vgellenſi, Titulus autem ad hunc effectum per Religionem exhibitus viſus fuit ſufficiens, cum deducatur ex Conſtitutionibus ſummorum Pontificum Vrbani VI. Innoc. VIII. & aliorum, in quibus nedum Fratres Seruitæ eximuntur à Iuriſdictione Ordinariorum, & immediatè ſub protectione Sedis Apoſtolicæ recipiuntur, ſed omnes ſorores Mantellatæ, Pinzocheræ, ac Tertiariæ nuncupatæ ſubijciuntur Generali, & Superiori Ordinis cum derogatione Concilij Generalis, quæ ſpecialis protectio ſemper eximit priuilegiatos à iuriſdictione Ordinariorum *cap. ex parte il* 1. ibi *priuilegium nobis Apoſtolicum oſtenderunt, de priuil. cap. ſi Papa eod. tit. in* 6. *cap.* 2. *de in integ. reſtit. cap. cum tempore de arbitr.* Dec. *conſilio* 152 *num.* 2. Pot. *deciſ.* 115. *in fin lib.* 3. Seraph. *dec.* 1025. *n.* 5. *& ſeq.* prætereà deſumitur idem titulus ex Conſtitutionibus huius Domus regularis à Sede Apoſtolica confirmatis, in quibus præſupponitur exemptio, & obedientia, & iuriſdictio debita Generali Ordinis, & eius Vicario, & aliis Superioribus aſſignata. 110

In

111 In alia autem deciſione eiuſdem tituli pro 11. Decemb. eiuſdem anni 1634. ſic ad intentum. Concluſum fuit ſtandum eſſe in decisis ſub die 9. Iunij prætenti, quia Religio Seruorum docet de titulo exemptionis ab Ordinario ex Conſtitut. Summorum Pontificum; & poſſeſſionem probat ex actibus in ſummario dans, cum quibus pendente iudicio ſuper exemptione, non debet priuari, aut turbari in eius poſſeſſione, ſecundum diſpoſitionem *Secunda partis c. cum perſona de priuil. in 6.*

112 Inferius autem fit etiam ad intentum. Titulum autem per Religionem exhibitum eſſe ſufficientem Domini exiſtimarunt; quandoquidem illum deducunt ex conſtitutionibus, & priuilegiis Summorum Pontificum; vt in prima deciſione fuit firmatum; nempè Vrbani VI. & Innocentij VIII. in quibus & Fratres Seruitæ, & omnes ſorores mantellatæ pinzocheræ, oblatæ, & tertiariæ nuncupatæ eximuntur à iuriſdictione Ordinarij, & ſubiiciuntur Generali, & Superiori Ordinis, & immediatè ſub protectione Sedis Apoſtolicæ recipiuntur. Vnde cum iſtæ mulieres ſint de genere Tertij Ordinis, ſiue ex vna ſpecie, quià pinzocheræ; ſiue ex alia, quia mantellatæ, ſemper ſub ſuo genere Tertij Ordinis comprehenduntur, & ſic priuilegiis exemptionum gaudent tanquam receptæ ſub protectione Sedis Apoſtolicæ *cap. ex parte il primo de priuil. cap. ſi Papa eod. tit. in 6. cap. cum tempore de arbitr.* cum aliis in eadem deciſione allegatis.

Circa §. 33.

113 EXimitur hoc loco Seruitarum Religio à Iuriſdictione Inquiſitorum hæreticæ prauitatis. Sed hoc priuilegium, & ſimilia vacant his temporibus, propter Conſtitutionem Pauli V. quam retuli *tomo* 1. *cap.* 18. *num.* 18. & praxim S. Inquiſitionis, quæ eſt procedere contra omnes, etiam Regulares, niſi à iure eſſent exempti, quales ſunt non ſolum Papa, ſed etiam Epiſcopi *cap. Inquiſit. de hæret. in 6.* & Nuncij, ac officiales Sedis Apoſtolicæ *Extrauag. cum Mattheus de hæret.* Sanctarellus *de hæreſ. c.* 40. *dub.* 3. Zanardus *in director. Theolog. p.* 1. *cap.* 6. *q.* 23. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 73. Diana *tomo* 4. *Tract.* 8. *Reſolut.* 23. Eraſmus Cochier *de iuriſdict. Ordin. in exemptos p.* 2. *quæſt.* 45. *n.* 58. Catena *de offic. S. Inquiſit. part.* 1. *tit.* 5. §. 9. *num.* 78. An verò ſaltem Generales huius Religionis, & aliarum habentium ſimile priuilegium, vel communicantium cum illis ſint exempti a Iuriſdictione Inquiſitorum, præſertim quia videntur gaudere priuilegio Epiſcoporum, iam dixi ſuprà in Bulla *Aurea, circa* §. 8. ex æquo & bono decens videri, vt antequam contra ipſos procedant, ſupremum Inquiſitorem conſulant, vt obſeruant non ſolum Zanardus, Peirinis, Diana, & Catena eo loco relati, ſed etiam Hieronymus Rodriguez *ſuprà* in rigore tamen iuris ſtando, & ampliſſimæ commiſſionis, quam dicti Inquiſitores habent, procedere poſſunt contra illos, eo quod exceptio *cap. Inquiſ.* relati ſolum loquitur de Epiſcopis, ac per conſequens non debet extendi ad alios quaſi Epiſcopos *leg. ſi quidem* §. *fin. ff. de penu. leg.* Alber. *in cap.* 1. *q.* 7. *de hæret. in 6.* Freitas *in Addit. ad tract.* Rod. de Acugna *de confeſſ. ſolic. q.* 12. *n.* 20.

Circa §. 34.

114 COnceditur hoc loco facultas Prælatis huius Religionis ad puniendum ſibi ſubditos, etiam *per carceris intruſionem, torturam, aliaque iuris opportuna remedia, ac innocationem brachij ſecularis, quoties oportuerit, quacunque appellatione non obſtante, per ſe, vel per alios.*

Ex quibus, quod attinet ad generalem facultatem corrigendi, vel puniendi ſubditos Religioſos, vide dicta ſuprà in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. Minor. *circa* §. 23. Carmelitar. *circa* §. 28. 31. 74. & 92. ac aliis locis ibi relatis. Specialiter quoad facultatem incarcerandi illos, etiam per alios, (ſæculares videlicet, quando Religioſi id facere nequeant) prout conceditur in hoc priuilegio, conſule dicta loco relato ex Mari magno Prædicat. & *circa* §. 31. Maris magni Carmelitar. Pro tortura, quæ in hoc priuilegio permittitur, conſule dicta *circa* §. 31. relatum noſtri Maris magni, & aliis locis ibi relatis. De inuocatione brachij ſæcularis, qualiter imbibatur implicitè in omnibus litteris Apoſtolicis, & qualiter ad illud præſtandum teneantur Magiſtratus ſæculares, dixi loco relato ex Mari magno Prædicat. & *tom.* 1. *verb. Clauſula, n.* 39. De illa Clauſula *Appell. non obſtante* dixi eo verbo *Clauſula, num.* 10. ac de materia appellationis inter Regulares eo *tom.* 1. *verbo Appellatio, & verbo Index, & iudicium Regul. num.* 11. 115

Nunc verò circa clauſulam illam *aliaque iuris opportuna remedia* nota per illa intelligi omnem pœnam, ſiue ſpiritualem, quales ſunt cenſuræ, ſiue corporalem qualemcunque prout communiter Doctores tenent. Quia ergo quando remedium ordinarium non ſufficit, applicari poteſt extraordinarium, ſi ſit vtilius, vt ex aliis Doctoribus affert Barboſa *in tract. de Axiomat. iur. Axiom.* 102. *n.* 2. ideo præſenti intento id applicando dicendum eſt, quod ſi pœna ordinaria Regularis non ſufficiat pro correctione, & punitione Religioſorum, applicari etiam poteſt grauior, & extraordinaria pœna triremium, iuxta dicta ſuprà in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 31. An verò cum talibus ad triremes damnatis poſt finitam pœnitentiam poſſint Prælati Regulares diſpenſare ad exercitium Ord. ſi quos aliàs habebant, dixi ſuprà in Mari magno Minor. *circa* §. 49. 116

Deinde circa verba illa *Quoties oportuerit*, nota, quod cum dictio *quoties* importet vniuerſalitatem, vt poſt Geminian. *conſ.* 97. *n.* 2. Tiraquell. *in leg. Boues* §. *hoc ſermone hmis.* 26. *n.* 1. *ff. de verborum ſignificat.* tenet Tuſchus *pract. concl. tom.* 2. *litt. D. concl.* 358. *n.* 1. ideo per illam denotatur hoc loco poſſe vti dictos Prælatos hac facultate *toties quoties* opus fuerit. De qua clauſula Gabriel *conſ.* 181. *in princ.* Hondedeus *conſ.* 11. *num.* 3. *tom.* 1. & Barboſa *in tract. de clauſul. clauſ.* 180. 117

Circa §. 35.

COnceditur hoc loco facultas Generali huius Ord. ad abſoluendum ſibi ſubditos ab omnibus caſibus etiam Sedi Apoſt. reſeruatis, exceptis hæreticis relapſis, ſchiſmaticis, litterarum Apoſt. falſificatoribus, aut prohibitorum ad partes infidelium delatoribus; & ad diſpenſandum cum illis in irregularitatibus propter delicta præmiſſa contractis. Quam etiam authoritatem abſoluendi, & diſpenſandi communicari poſſe à Generali Prouincialibus concedit etiam Pontifex. 118

De huius priuilegij materia plura dicta ſunt in præcedentibus, ſcilicet in Mari magno Prædicat. *circa* §. 14. & 41. Minor. *circa* §. 40. Erem. S. Auguſt. *circa* §. 45. & Carmel. *circa* 54. & 61. aliiſque locis ex quatuor Summæ tomis ibi relatis. Quæ proinde ſufficere poſſunt pro illa. Duo tamen animaduertenda pro hoc priuilegio Primum, in ipſo non concedi hanc facultatem Prouincialibus, multo 119

minus

minus Prioribus, ſed ſolum Generali, & quod illam poſſit communicare Prouincialibus. Vnde ſi illam ipſis non communicauerit, non poterunt dicti Prouinciales ea vti, ex vi huius priuilegij. Dico *ex vi huius priuilegij*, quia ſi aliunde id facere poſſunt, ex latiori priuilegio aliis Mendicantibus conceſſo, conſtat ex dictis locis relatis. Secundum clauſulam illam, *Ac à pœnis, quas illorum occaſione incurriſſent*, notabile continere priuilegium, quod non video in Mari magno Prædicatorum, Minorum, aut Carmelitarum, ſed ſolum in Mari magno Eremitar. ſancti Auguſtini, vt dixi *circa* §.43. relatum. Eſt autem, vt dixi, notabile hoc priuilegium, quia per ipſum videtur concedi dicto Generali, & ex commiſſione ipſius Prouincialibus, facultatem ad relaxandum in ſubditis ſuis priuationes, inhabilitates ad officia, vocem, &c. quæ imponi ſolent in Bullis, & decretis Pontificiis. Pro quo vide dicta *circa* §. 43. relatum Maris magni Eremitarum ſancti Auguſtini vbi fundamenta, & authores huius ſententiæ retuli, & qualiter non obſtet, quod dictarum pœnarum relaxationi non videtur accommodatum.

120 Nota præterea ampliorem conceſſionem habere hos Patres ſemel in vita, & in mortis articulo ab hoc eodem Pontifice infra in hoc eodem Mari magno §. 53. per eam enim ipſis conceditur etiam abſolutio ab illis caſibus in hoc priuilegio excluſis. Vide dicenda ibi.

Circa §. 36.

121 AMpliatur hoc loco facultas conceſſa Generali ad diſpenſandum cum ſuis ſubditis in irregularitatibus, ita ſcilicet vt poſſit id facere in omnibus irregularitatibus ex quavis cauſa contractis, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum, poſtquam Ordinem ingreſſi fuerint.

122 Nota priuilegium hoc Seruitarum magis reſtrictum eſſe, quam alia, quæ in Superioribus retulimus de eadem materia pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §.41. pro Minoribus §.49. & pro Eremitis ſancti Auguſt. §.44. hoc enim priuilegium, ſicut & aliud pro Carmelitis in eorum Mari magno §.63. ſolum eſt conceſſum Generali Ordinis, non autem Prouincialibus, aut aliis Superioribus, provt ſunt priuilegia relata Prædicator. & Minor. ac Eremitat. S. Auguſt. nihilominus, iuxta dicta *circa* §.63. relatum Maris magni Carmelitar. propter communicationem priuilegiorum Prædicator. Minor. & Eremitat. S. Aug. quam habent Seruitæ, poſſunt facere id, quod in hoc priuilegio conceditur Generali, Prouinciales, & Priores eorum. Similiter quantumvis facultas iſta diſpenſandi in irregularitatibus cum Religioſis ſolum intelligatur de irregularitatibus contractis ab illis *poſtquam Ordinem ſunt ingreſſi*, provt habetur in hoc priuilegio, tamen quia alij Mendicantes ſcilicet Prædicatores in eorum Mari magno §.16. Minores §.14. & Carmelitæ §.56. habent etiam facultatem diſpenſandi in aliquibus irregularitatibus in ſæculo contractis ab iis, qui ipſorum Ord. aggregari volunt, & habitum ſuſcipere, ideo etiam Seruitæ poſſunt vti ſimilibus priuilegiis, propter priuilegiorum communicationem, quam habent. Alia quæ ſpectant ad materiam huius priuilegij, habes ex dictis in Mari magno Prædicat. Minor. Eremit. ſancti Auguſt. & Carmelit. locis relatis, & aliis ibi adductis.

Circa §. 37.

COnceditur hoc loco Seruitis, vt quando contingat, Monaſteria, domos, & loca Monialium, & Pinzocherarum ita Monialibus deſtituti, vt de eorum reformatione nulla ſuperſit ſpes, ipſa, & illorum bona applicentur Monaſterio propinquiori Fratrum; ita tamen quod Eccleſiæ, & Oratoria ad prophanos vſus non redigantur, ſed in illis celebrentur diuina officia conſueta. Addit præterea, quod Pinzocheræ dd. Monaſteriorum non tranſeant ad alium Ord. provt ipſi Fratres ſunt adſtricti. 123

Plura circa hoc priuilegium animaduertenda occurrunt. Primum, ſimilia alia, etſi non omnino, haberi in Mari magno Prædicat. §.48. Minor. §.46. Eremitar. S. Auguſt. §.46. & Carmelitar. §.65. Secundum, quod hoc priuilegium eſt latius, & copioſius, quam alia dictis Religionibus conceſſa, ſiquidem in ipſis ſolum eſt ſermo de Monaſteriis Monialium Monialibus deſtitutis, in hoc autem etiam eſt ſermo de Monaſteriis Mantellatarum, & Pinzocherarum, licet, iuxta dicta in Mari magno Carmelitarum loco relato tam ipſi, quam alij Mendicantes poſſint vti iſto priuilegio cum ea amplitudine, quam Seruitæ. Tertium, in dd. priuilegiis aliorum Mendicantiũ ſolum eſſe ſermonem de Monaſteriis Monialibus deſtituti, in hoc autem etiam eſt ſermo de domibus, & locis ipſarum, vt patet ex contextu. Quartum, quod etſi in priuilegiis Prædicat. Minor. & Carmelitar. dum eſt ſermo de Eccleſiis, & Oratoriis Monialibus deſtitutis, dicatur *Prouiſo tamen &c. quod in illis quandoque diuina officia celebrẽtur, &* in priuilegio Eremitar. S. Auguſt. ſoblata dictione *quandoque* dicatur abſolutè *ſed in illis diuina officia celebrentur*, in hoc tamen Seruitarum priuilegio maiori cum ſtrictione dicitur. *Sed in illis celebrentur diuina officia conſueta.* Quo denotatur non ſufficere quamcunque officiorum diuinorum celebrationem faciendam in prædictis Eccleſiis, & Oratoriis deſertis, nec ſolum quod aliquando id fiat, quod denotatur dictione *quandoque*, ſed quod id ſit faciendum conſueto modo, id eſt, eo modo quo primitus fiebat, antequam hæ Eccleſiæ, ſeu Oratoria deſererentur. Quintum quod in hoc priuilegio Seruitarum ſupponitur Tertiarias eius Ordinis tranſire non poſſe ad alios Ordin. ad ſimilitudinem Fratrum. De quo, quod attinet ad tranſitum ipſarum Tertiariarum, iam dixi quid ſentiendum ſuprà in hoc eodem Mari magno *circa* §.26. dum eſſet ſermo de tranſitu prohibito iſtis Tertiariis, & iuxta ibidem dicta credo regulanda eſſe ea, de quibus in præſenti. Quod verò attinet ad tranſitum Seruitarum ad alios Ordines, ſtandum eſt iuri communi, de quo egi *tom. 1. cap. 22. & tom. 4. verbo Tranſeuntes Regulares*, & priuilegio Innoc. VIII. de quo infrà §.47. in quo prohibet ipſis tranſitum non ſolum ad Ordinem S. Benedicti, ſed etiam ad alios Mendicantes, etiam cum licentia alicuius legati de latere, aut Maioris Pœnitentiarij, quod vltimum qualiter intelligendum, eo loco dicetur. Item priuilegio Iulij de quo infrà *circa* §.66. vbi illis prohibet tranſitum ad Ordinem laxiorem. 124

Circa §. 21.

STatuit Pontifex hoc loco, quod cum aliqui voluerint ſepeliri cum habitu Fratrum huius Ordinis, ſepeliri non poſſint niſi in cœmeteriis Fratrum, vel cum eorum licentia, & aſſenſu. 125

De huius priuilegij materia plura dicta ſunt non ſolum 3. *tomo*, *verbo Habitus Regularis*, ſed etiam in 126

Digitized by Google

in ſimilibus, imo magis amplis priuilegiis Prædicatorum in eorum Mari magno *circa* §.49. Minorum *circa* §.47. & vtriuſque Ordinis in Bulla *Aurea* dicta *circa* §.6. & in Mari magno Eremitar. S. Auguſt. *circa* §.47. & Carmelitarum *circa* §.66. Quæ ſufficere poſſunt pro intento. Alia verò quæ ſpectant ad habitum huius Ordinis, babes ex Gianiu *in Annalib p.1.Centur.1.lib.1.cap.14.15.& 16.* Generaliter etiam babitui huius, & aliarum Religionum applicari poſſunt, quæ de babitu Fratrum Minorum ex Martino V. refert Corduba *in Regal. ſancti Franciſci, cap.2.quæſt.22. punct.3.* ſcilicet: *Non debent veſtes noſtra eſſe adeo pretioſa, vt videntes eas actare debeant curioſitatem, vel vanitatem, neque ita viles, & groſſa, quod videntes eas ad terrorem, horrorem, & deriſum iudicantur.*

Circa §. 39.

127 HOc etiam priuilegium de facultate conſtituendi Capellanum in Eccleſiis Parochialibus conceſſis, aut concedendis Seruitarum Ordini, qui curam dictarum Eccleſiarum exercere poſſit, & quandiu Capellanatus fungetur officio, priuilegiis vti Religionis, ſicut & dictæ Eccleſiæ, habetur etiam in Mari magnu Prædicatorum *circa* §.50. Minorum, & Eremitarum S.Auguſt. *circa* §.48. Carmelitarum *circa* §.67. Quibus in locis, & aliis ibi citatis de hac materia egi.

128 Nota vlterius, Capellanum in præſenti eſſe idem, ac Parochum, ſeu Curatum, prout colligitur ex dictis locis relatis, & præcipuè ex *cap.1. de capellis Monachor.* vbi rectorem Eccleſiæ parochialis vocat Vrbanus III. Capellanum. Item nota hoc priuilegium applicari poſſe etiam Monialibus, ita vt illæ quoque accipere poſſint dictas Eccleſias Parochiales regendas per alium. Felinus *in cap. cum venerabilis, num.36.de except.* Rota *dec.21.in fin. de prabend. in antiquior.* & in vna Iauuenſi *Parochialis* 29. Aprilis 1627. coram Dorano.

129 Si autem quæras, an præfatus Capellanus, ſeu Curatus præfectus dictis Eccleſiis teneatur ſe conformare ritui celebrandi officia diuina, qui eſt in vſu huius Religionis, & aliarum habentium ſimilia priuilegia, an verò ſequi debeat vſum Eccleſiæ Romanæ ſicut alij Presbyteri ſæculares. Reſpondeo, poſſe, & debere ſe conformare vſui illius Religionis, cui conceſſæ ſunt tales Eccleſiæ Parochiales. Ratio, quia tales Eccleſiæ ſunt verè Regulares, & illius Religionis, cui donatæ ſunt, & ſunt verè pars illius Monaſterij, vt habet Rota relata Ianuenſis *Parochialis*, ac proinde ſequi debet iura ipſius Religionis. Accedit quod in hoc, & ſimilibus priuilegiis dicitur, ſcilicet dictas Eccleſias potiri debere *Ord. prarogatiua.* Fauet etiam declaratio quædam ſacræ Congregationis apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verbo Capellanus*, vbi dicitur, Capellanos ſæculares Monialium poſſe celebrare *Miſſas occurreates de Sanctis ipſius Ordinis, cuius eſt Monaſterium, etiamſi ipſi non ſint eius Regulam profeſſi.* Item ſacræ Rotæ deciſio coram Coccino in vna Montis Regalis *Iuriſdictionis*, vbi decernitur, presbyteros ſæculares ſeruientes Eccleſiæ Cathedrali Regulari debere ſe conformare in diuinis officiis cum Regularibus. De hoc etiam Quintana Dueñas *in ſingular. Tr.8.ſing.6.& 8.*

130 Caſu verò quo dictis Eccleſiis ius decimandi debitum ſit, tale ius non pertinet ad præfatum Capellanum, ſeu Parochum, ſed ad Monaſterium, cuius eſt talis Eccleſia parochialis; prout ex deciſione Rotæ in vna Auguſtana *Decimarum* coram Maechiauello 19. Nouemb. 1635. & ex alia ibi relata, ex aliis quoque fundamentis ibi adductis, conſtat. Maximè id habetur in alia Tarraconenſi *Primitiarum* coram Pirouano anno 1637. & alia Auguſtana *Decimarum* coram Vbaldo 1631.

Circa §. 40.

ETiam priuilegium hoc loco contentum de Ge- 131
nerali electo ſtatim à Sede Apoſtolica confirmato, & quod ex tunc poſſit ea, quæ ad Generalatus officium pertinent, exercere, reiecta appellatione, &c. habetur in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini §.49. & Carmelitarum §.30. & 68. & aliquo modo in Mari magno Prædicat. & Minor. §.1. quibus in locis, & aliis ibi relatis de materia ipſius plura dicta ſunt, ſicut etiam ſupra in hoc eodem Mari magno *circa* §.8. vbi agitur de priuilegio Clem. VI. quod Innoc. VIII. hoc loco ampliat.

Si autem quæras, an poſtquam Generalis eſt ele- 132
ctus, & vt dictum eſt, à Sede Apoſtolica eo ipſo confirmatus, poſſit opponi contra ipſius electionem. Reſpondeo poſſe, ſi tamen obſeruentur conditiones, de quibus in ſimili materia dixi *t.4. in fin. in Relect. circa validit. cuiuſd. Capituli, dub.1. & 2.* ſcilicet, quod ſubſit magna, & notabilis cauſa ad id faciendum, & quod oppoſitores non conſenſerint electioni, niſi ex cauſis poſtea emergentibus, aut defectibus electi prius ignoratis, & quod ſeruetur forma alias ex iure requiſita ad talem oppoſitionem. De quibus, & aliis concernentibus eo loco dictum manet.

Circa §. 41.

STatuit hoc loco Pontifex, vt electiones Prouin- 133
cialium, & Priorum fiant ſemper in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, & Fratres ad huiuſmodi electiones faciendas iſto, & non alio modo teneri, & obligatos eſſe, & quidquid in contrarium actum ſit irritum, & nullum eſſe declarat, & decernit.

Hoc priuilegium etſi, quatenus agit de electioni- 134
bus Prouincialium, commune ſit omnibus fermè Religionibus, non enim aliu modo fieri poſſunt dictæ electiones, niſi in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, quatenus tamen eſt de electionibus omnium Priorum faciendis in dictis capitulis, ſingulare videtur, & valde notabile. Eo quod, iuxta dicta ſæpius, præſertim *t.4. Relect. ſup. validit. cuiuſdam Capitul. num.*86. & ſupra in Mari magno Carmelitar. *circa* §.7. *in expoſit.1.ei Regula*, electiones Abbatum, Priorum, ſeu Præpoſitorum Monaſteriis ſpectant ad Monachos, ſeu Fratres Monaſteriorum iuxta *cap.2. de elect.* & alia iura relata ſupra in Mari magno Minor. *circa* §.3. vt obſeruant Nauar. *Comment. 3. de Regular. num.* 2. Miranda *in Man. Pralat. tom.2.q.23.art.5.* Layman. *in qq. Canonic. de Pralat. Eccleſiaſtic. elect. c.3.q.17.* Barboſa *in dicto c.1. de elect. n.6.* Moronus *Reſponſ.72.* & alij communiter. Vnde hæc facultas Seruitis conceſſa ad celebràndum electiones Priorum Conuentualium in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, & non in Conuentibus, ſeu Monaſteriis, quibus præficiuntur, priuilegium continet ſupra ius commune. Quo, vt credo, vti poſſunt aliæ Religiones cum iſta habentes priuilegiorum communicationem, qualis eſt Carmelitarum. Et ita conſuetudo, quæ eſt in illa creandi Priores locales in Capitulis Prouincialibus, fundamentum etiam habet in hoc priuilegio Seruitarum.

Notanda etiam illa verba, quæ in hoc priuilegio, 135
& pro cauſa conceſſionis illius dicit Pontifex, ſcilicet: *Conuentualium Priorum electiones eo firmiores erunt quo ſolemnius celebrabuntur*, ex eis enim denotatur

electoines Priorum ſolemnius fieri in Capitulis Prouincialibus, quam in Conuentibus, ſeu à Conuentibus, quibus tales Priores præficiuntur. Ex quo etiam magis confirmatur id quod loco relato ex Mari magno Carmelitarum dixi circa maiorem conuenientiam, quæ eſt in hoc quod dictæ electiones Priorum non fiant à Conuentibus.

Circa §. 42.

136 PRiuilegium quoque hoc loco contentum de extenſione facultatis procedendi contra aſſerentes, quod confeſſi Mendicantibus tenebantur eadem peccata confiteri poſtea Parocho, ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, deſumptum videtur ex ſimilibus, potius eiſdem priuilegiis conceſſis Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 51. Minoribus, & Eremitis ſancti Auguſtini §. 50. & Carmelitanis §. 12. & 69.

137 Præter dicta autem iis locis vlterius expendenda eſt dictio illa *Quicunque*, qua vtuntur Pontifices in hoc, & ſimilibus priuilegiis, dum dictam facultatem extendunt ad Inquiſitores *quicunque fuerint*. Cum enim dictio illa ſit valde vniuerſalis, omnia includens, & nihil excludens, vt *in leg. à procuratore, Codice mandati, & in capite ſolita, de maiorit. & obed.* notant Gloſſa *verb. Quicunque, in cap. Quicunque de ſentent. excommunic. lib. 6.* Tiraquellus *de retr. l. g. §. 1. gloſſ. 2. num.* 20. Menochius *conſ. 600. num. 5. & conſ.* 1129. *num.* 28. Mandoſ. *in reg. 17. Cancel. quæſtion. 8. num. 1. & reg. 21. quæſtion. 5. num. 2.* & Sanctarell. *variar. reſolut. quæſtion. 2. num.* 21. adeo vt propter ſuam generalitatem extendatur etiam ad improprios caſus, vt tradunt Abbas *conſ. 3. dub. 3. num. 1.* & alij quos refert, & ſequitur Sanctarell. *ſuprà quæſtion. 48. num.* 29. & extendatur ad omnes caſus, & perſonas, vt per Menochium *de præſumption. lib. 4. præſumpt.* 198. *num.* 21. Farinac. *in prax. crimin. part. 4. conſ. 65. num.* 8. tradit Barboſa *in tract. de dictionibus, dict.* 317. *num.* 12. ideo facultas iſta videtur extendenda ad Inquiſitores tum Ordinarios, tum extraordinarios, tum generales, tum particulares, ſiue habeant iuriſdictiooem ordinariam, ſiue extraordinariam, &c.

Circa §. 43.

138 PRiuilegium hoc eſt veluti appendix ad præcedens, & in eo concedit Pontifex, quod ſi occaſione quorumcunque proceſſuum, & controuerſiarum inter Fratres, & Eccleſiarum Rectores, & Ordinariorum emergentium, ipſi Ordinarij, ſeu quicunque alij inhibitionem facientes excommunicationem ipſo facto incurrant, & contra eos Inquiſitores procedant veluti contra hæreticos.

139 Simile fermè eſt hoc priuilegium alio conceſſo Carmelitis in eorum Mari magno §. 70. etſi minus amplum, quam illud; ſiquidem facultas procedendi contra facientes talem inhibitionem, ſolum conceditur in hoc priuilegio Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, in priuilegio autem illo Carmelitarum ea etiam conceditur Protectori Ordinis, & Auditori Cameræ Apoſtolicæ. Qualiter etiam differat hoc priuilegium ab alio conceſſo Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* nuncupata §. 5. & Eremitis ſancti Auguſtini in eorum Mari magno §. 51. ibidem dictum eſt. Quibus etiam in locis, & aliis ibi relatis de materia huius priuilegij latè dixi.

Circa §. 44.

140 AMpliſſima hoc loco continetur exemptio data Seruitis ab onere ſoluendi ſubſidia, collectas, ſeu exactiones quaſcunque, aut decimas ex noualibus, hortis, virgultis, &c. etiamſi per alios Mendicantes ſoluenda iſta eſſent, niſi in tali dictorum onerum impoſitione ſpecialis mentio huius priuilegij fieret.

141 Plura indulget Pontifex ſub hoc priuilegio. Primum eſt, exemptio à ſolutione ſubſidiorum, collectarum, ſeu exactionum, ſicut etiam conceſſa eſt Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 35. Minoribus §. 36. Eremitis S. Aug. §. 34. & Carmelitis §. 46. 80. & 100. quibus in locis de hac materia egi, & ſupra in hoc eodem Mari magno § 21. circa priuilegium Ioannis XXIII. quod hoc loco extendit Innocent. VIII. Secundum eſt, exemptio à ſolutione decimarum de noualibus propriis manibus, & ſumptibus cultis, hortis, virgultis, &c. cui etiam priuilegio ſimile aliud extat in Mari magno Prædic. §. 26. Minorum §. 28. Eremitar. S. Aug. §. 13. & Carmelit. §. 46. & 71. Quibus etiam in locis, & aliis ibi relatis de hac materia egi. Pro qua etiam videndus Freitas *in Bullar. Ord. S. Mariæ de Mercede in Scholiis ad Bullam 1. Innoc. IV. & ad Bull. 4. Gregorij XI.* vbi plura ad intentum. Tertium eſt, priuilegium hoc extendi etiam ad Eccleſias eidem Ordini vnitas, quod non video in priuilegio aliorum Mendicantium contineri, etſi per communicationem priuilegiorum hoc priuilegio vti poſſint.

142 Pro cuius intelligentia nota, quod vnio eſt plurium beneficiorum, ſeu Eccleſiarum à legitimo Superiori facta annexio. Rebuff. *in prax. benefic. tit. de vnionib. benefic. num. 1. & ſequentib.* Hoxeda *de incompatibilit. benefic. 2. part. cap. 3. num. 1. & 2.* Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 29. num.* 145. Barboſa *de Iure Eccleſiaſt. lib. 3. cap. 16. num. 1.* ex aliis. Poteſt autem hæc vnio fieri tripliciter. Primò quidem, ex duobus beneficiis, vel Eccleſiis parochialibus vnum beneficium, vel Eccleſiam parochialem efficiendo. *cap. decimas ad fin. 16. quæſt. 1.* Secundò, vt vnum beneficium, ſeu vna Eccleſia alteri beneficio, ſeu Eccleſiæ ſubjiciatur veluti acceſſoriè, ita vt priuilegiis eius, cui ſubjicitur, frui poſſit. *cap. recolentes in fin. de ſtat. Monach.* Tertiò, vt vtraque Eccleſia ſit principalis, ſicut antea erat, maneat tamen ſub eodem Epiſcopo, Parocho, Prælato, &c. Rebuffus *ſuprà à num.* 11. Hoxeda *ſuprà num.* 2. Sanchez *ſuprà num.* 146. Barboſa *ſuprà num. 5. & ſequentibus* poſt alios etiam. Apud quos plura ſpectantia ad hanc vnionem beneficiorum, ſeu Eccleſiarum, quæ omittimus, quia ad rem noſtram non ſpectant: ſolum enim ad intentum priuilegij præſentis habemus quod Eccleſiæ vnitæ Fratribus Seruitis, & aliis, qui cum ipſis communicant in priuilegiis, exemptæ ſunt à prædictis oneribus. An autem modo poſt Conc. Trid. beneficium aliquod, ſeu Eccleſia Regularibus vniri poſſit, conſule dicta *tom. 1. cap. 18. n. 24. & ſequentibus*, & an vniones factæ viſitari poſſint ab Epiſcopis, conſule dicta eo *tom. 2. c. 1. n.* 41.

143 Animaduertenda præterea hic eſt Rotæ doctrina in Melitenſi *Collectarum* coram Vbaldo 7. Maij 1627. vbi ex eo, quod Religio Hieroſolymitana, & eius bona, & perſonæ ſint recepta ſub protectione B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, ac habeat priuilegia exemptionis ab exactionibus, & collectis, cum verbis generalibus, & vniuerſalibus, infert debere dicta priuilegia latiſſimè interpretari adeo vt dicātur comprehendere etiam illa, quæ alias non comprehenderentur, adeo vt comprehendant etiam caſum neceſſitatis,

ſeu

ſeu publicæ vtilitatis, provt comprobat ex aliis Rotæ deciſionibus, & Doctoribus. Hæc porò omnia applicari poſſunt huic Religioni Seruitarum, cum etiam ipſa, ipſiuſque bona, & perſonæ recepta ſint ſub S. Petri, & Sedis Apoſtolicæ protectione, vt patet ex §. 32. huius Maris magni; verba etiam huius priuilegij, de quo in præſenti, ſint generalia, & vniuerſalia valde.

Circa §. 45.

144 Conceduntur hoc loco ab Innocentio VIII. fœminis Tertiariis huius Ordinis, vt frui poſſint omnibus, & ſingulis priuilegiis conceſſis, & concedendis Ordini Seruitarum, & quod ab ipſis accipere poſſint Sacramenta, & ſepulturam, etiam non requiſita parochorum licentia.

145 Pro quo priuilegio nota ea, quæ dixi in ſimili alio Eremitarum ſancti Auguſtini in ipſorum Mari magno §. 8. 9. & 35. & Carmelitarum §. 47. 48. & 84. maximè dicta *tomo 2. cap. 14. per totum*, *& tomo 4. verbo Tertiarij, & Tertiariæ*, ac ſuprà in hoc eodem Mari magno *circa* §. 25. *& 26.* Quibus in locis habetur, quomodo hæc priuilegia his temporibus ſubſiſtant, aut reuocata maneant, maximè poſt Concil. Lateranenſe ſub Leone X. & declarationes ſacræ Congregationis ibi relatas. Qualiter etiam, eſto in hoc priuilegio ſolùm ſit ſermo de fœminis Tertiariis, nihilominus dari etiam viros Tertiarios in hoc Ordine, ex dictis eis locis inferri poteſt.

146 Notanda quoque maximè Rotæ deciſio in vna Brixinenſi *Iuriſdictionis* coram Pirouano 11. Decembris 1634. vbi conformiter ad priuilegia Vrbani VI. & Innocentij VIII. declaratur, fœminas illas Tertiarias gaudere priuilegiis exemptionis, & receptas eſſe ſub protectione Sedis Apoſtolicæ. Vbi etiam plura circa obedientiam, & Regulam, ac profeſſionem ipſarum.

Circa §. 46.

147 In hoc autem loco conceduntur priuilegia Fratrum, ſiue Pinzochetarum Ordinis Seruitarum Oblatis, ſeu commiſſis eiuſdem Ordinis, perinde, ac ſi pro ipſis conceſſa primitus eſſent.

148 Simile autem priuilegium habetur pro Eremitis ſancti Auguſtini in eorum Mari magno §. 36. & pro Carmelitis in eorum etiam Mari magno §. 49. quibus in locis, ac maximè *tom. 2. cap. 8. per totum, & tom. 4. verbo Oblati* plura de ipſis dixi.

149 Notat præterea Hieron. Rodrig. *in Compend. Reſol. 104. num. 1.* huiuſmodi Oblatos non ſuſcipere habitum Ordin. Hoc tamen moderandum eſt, iuxta dicta *ee c. 8. n. 8.* ex declaratione S. Congr. ibi adducta, etſi enim tales oblati non debeant ſuſcipere integrè, vt ita dicam, habitum Religionis, cui offeruntur, aut cuius ſunt oblati, debent tamen habitum ſæcularem *aliqualiter* mutaſſe, provt in dicta declaratione notatur, & praxi habetur, ad hoc quod frui poſſint priuilegiis Religionum. Vnde differentia, quam aſſignant aliqui, videlicet Abbas *in cap. non eſt, n. 2. de Reg.* & Sanchez *lib. 6. in Decaleg. c. 7. n. 9.* inter Conuerſos, & Oblatos, quod illi mutant habitum, non autem iſti, accipienda eſt modo dicto, quod ſcilicet Oblati non mutent habitum ſimpliciter, ſicut faciunt Conuerſi, benè tamen *aliqualiter*, provt dictum eſt.

150 Notat quoque idem Rodriguez poſt alterum Rodriguez, Sanchez, & alios, huiuſmodi Oblatos poſſe tranſire ad arctiorem Religionem. Cæterum, licet hoc verum ſit, iuxta dicta *ee cap. 8. num. 21.* nihilominus non eſt limitandum hoc ſolum ad tranſitum ad arctiorem Religionem, poſſunt enim tranſire ad quamcumque Religionem etiam minus ſtrictam, ſeu laxiorem ea cuius ſunt oblati, vt videlicet in ea Religioſi fiant, iuxta dicta *ee num. 11.* ex Suarez ibi relato. Cùm enim Oblati cuiuſcumque Religionis etiam ſtrictiſſimæ non ſint verè Religioſi, quæcumque alia Religio etiam laxior erit perfectior ſtatu quem habent, & ita potuerunt ad illam tranſire. Generalis enim Regula, & veriſſima eſt, quam ex pluribus comprobat Sanchez *lib. 4. Decal. cap. 19. n. 31.* quod in huiuſmodi obligationibus, ſeu oblationibus tacitè ineſt hæc conditio, videlicet, niſi tranſitus ad Religionem placeat.

151 Maximè etiam pro conditionibus requiſitis ad hoc quod iſti Oblati potiantur priuilegiis Religionis, præter dicta *tom. 2. cap. 8.* animaduertenda declaratio Sacræ Congregationis Concilij de anno 1627. quam refert Peirinis *tom. 3. priuileg. Minim. in Additam. ad Conſtit. Iulij II. cap. 3. n. 34.* Ea ea enim magis declarantur, quæ eo loco dicta ſunt. Cum namque propoſitum eſſet eidem S. Congreg. hoc dubium, Cæſar Carratinus de Homine frigido diœceſi Tropienſ. per donationem irreuocabiliter inter viuos obtuliſſe, & omnia bona ſua mobilia, & immobilia & ſe mouentia præſentia, futura, acquiſita, & acquirenda, nulla facta reſeruatione præfatorum bonorum, vſusfructus, neque proprietatis, neque in totum, neque in partem: item omnes actiones, & iura, quæ ipſi qualibet ex cauſa contingere poſſint in perpetuum conuentui, ſiue Monaſterio Sancti Franciſci de Paula Ciuitatis Paulæ, cui in oblatum ſemetipſum obtulit, habitumque ſæcularem in ſolitum, & conſuetum ab oblatis coniugatis eiuſdem Religionis deferri, mutauit quem defert, & de manibus ſuperioris Prælati conuentus ſuſcepit, & ab eodem in numero oblatorum acceptus fuit ſecundum priuilegia à pluribus Summis Pontif. præfatæ Religioni conceſſa, quorum ipſa Religio, & præcipue Prouincia Calabriæ eſt in poſſeſſione. Et cum omnia requiſita ipſe Cæſar impleuerit, petit obuiaè ſcire an fori priuilegio, & exemptionibus, immunitatibus, cœteriſque gratiis, & fauoribus gaudeat, quamuis matrimonio copulatus ſit, illudque ante præfatam donationem, & oblationem contraxerit: Etſi fori priuilegio, ac præfatis exemptionibus, immunitatibus, priuilegiis, gratiis, & fauoribus gaudet & gaudere debet. Cui dubio eadem ſacra Congregatio reſpondens dixit: *Oratorem quamuis matrimonio copulatum gaudere priuilegio fori, & exemptione à vectigalibus, ſi quemadmodum proponitur, in forma iuris valida perpetuo, & irreuocabiliter plenè, & cum effectu ſeipſum, & bona ſua omnia præſentia, & futura, nulla prorſus eorum portione, neque in proprietatem, neque in vſumfructum ſibi reſeruata, Religioni obtulerit, & habitum aliqualiter mutauerit. Quod ſi omnia præfata ſimul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à ſæcularibus exactionibus frui poſſe.*

152 Quærit vlterius Peirinis relatus, quid ſi dicti oblati nondum ſe, ſuaque obtulerint Religioni, ſed ſtatim ſunt oblaturi, & per ipſos non ſtetit quin obtulerint, gaudebúntne immunitate? Reſpondetque affirmatiuè. Quia quæ proximè inſtant, in eſſe videntur *l. lectn, verſ. decebam, ff. ſi certum petat.* paria que ſunt aliquid eſſe factum, vel proximè fieri deſtinatum *l. veſtimentum, ff. de auro, & argento.* Chokier *de exempt. part. 1. quæſt. 19. num. 3.* ſed ne laxius procedatur, vide dicta in ſimili materia de Nouitiis *tom. 4. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum, num. 43.*

Circa §. 47.

151 ADdit hoc loco Pontifex prohibitioni factæ Seruitis ab Vrbano anteceſſore tranſeundi ad aliquem alium Ordinem, quod nullus poſſit illos recipere, vel retinere, nec Apoſtolicæ Sedis legati etiam de latere, aut Maior Pœnitentiarius facultatem ipſis concedere poſſint ad tranſeundum ad aliquem Ordinem, ſiue recipiendum, vel retinendum aliquod beneficium, aut exemptionem à ſuis Superioribus. Adiungens præterea, quod recipientes dictos Fratres teneantur ipſos cum bona, quæ ſecum attulerant, ad Ordin. ſuum remittere, ſua excommunicationis latæ ſententiæ pœna incurrenda, ſi monitione præmiſſa illud facere recuſauerint. Item quod beneficia per prædictos Fratres habilitatos, aut diſpenſatos obtenta, omnino vacare cenſeantur, & prouideantur ab illis ad quos id ſpectat. Ac demum, quod bona omnia prædictorum Fratrum ab Ordine diſcedentium pertineant, & deuoluantur ad eorum Ordinem.

152 Multa, & notabilia ſub *hoc* §. priuilegia continentur. Primum, illud de prohibitione tranſitus ad alium Ordin. etiam *Mendicantium*, vt Pontifex ait. De qua materia, quia ſæpius dixi, videlicet *tom. 1. cap 22. & tom. 4. verb. Tranſeuntes Regulares*, ac ſup. in Mari magno Prædicat. *circa* §. 24. Minor. *circa* §. 24. 25. & 26. & Carmel. *circa* §. 20. 21. 22. & 23. & in hoc eod. Mari magno *circa* §. 37. in ea amplius non immorandum,

153 Secundum eſt, de prohibitione facta, quod nullus eos poſſit recipere, & retinere, nec ad licentiam concedere etiamſi ſint legati de latere Sedis Apoſt. aut Maior Pœnitentiarius. Quod vltimum hi temporibus vacat propter nouas facultates conceſſas Maiori Pœnitentiario, inter quas hæc eſt vna, vt habet Theſaurus *in prax. part. 2. verbo Religioſi, cap. 4. num. 4.* Vbi etiam animaduertit eum alias prohibitionem Extrauagant. *Viam de Regularibus* prohibentem, Mendicantibus tranſitum niſi ſolum ad Carthuſiam, intelligi de tranſitu abſque legitima cauſa, ea enim ſubſiſtente poſſunt à ſuis Superioribus ad hoc licentiari. Quod etiam dici poteſt circa præſens priuilegium. Vide dicta *tom. 4. verbo Tranſeuntes Regulares, num. 11.*

154 Tertium eſt de prohibitione etiam facta recipiendi aliqua beneficia, aut exemptionem in Regulari obedientia ſuis Superioribus debita ab aliquo etiam legato de latere Sedis Apoſtolicæ, aut maiori Pœnitentiario. Quod eſt notabile priuilegium, vtile valde his Religioſis, & aliis, qui cum ipſis communicationem priuilegiorum habent, & conforme aliis Bonifacij IX. relato ſupra §. 18. vbi de ipſius materia aliquid dixi remittendo me etiam ad dicta *tom. 4. verbo littera Apoſtolica. num. 7. & 8.* Facit etiam Bulla Vrbani VIII. pro Regnis Hiſpaniæ, quam retuli *tom. 1. c. 10. num. 26.* vbi ſimiles exemptiones caſſantur, & annullantur, & quod dixi ſupra in Mari magno Carmel. *circa* §. 91.

155 Quartum eſt de obligatione, quam habent recipientes, aut retinentes Seruitas, ad illos reſtituendos cum bonis, quæ habent, ſub excommunicationis pœna. Cui conſonant alia priuilegia aliquo modo ſimilia de quibus in ſuperioribus egi. Videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 20. & 21. Minorum *circa* §. 21. & 22. Eremitarum Sanct. Auguſtin. *circa* §. 15. & Carmelitar. *circa* §. 74. & 91.

156 Quintum eſt, de bonis illorum Religioſorum ab Ordin. diſcedentium deuoluendis ad Ordinem. Quod quidem conforme eſt iuri communi, cum bona quæcunque à Religioſis apoſtatis acquiſita, ſi tamen contra iuſtitiam acquiſita non ſint, pertineant ad Religionem, à qua apoſtatarunt, iuxta dicta *tomo 1. c. 16. num. 20. 21. & 31. & tom. 3. verbo Apoſtata, & apoſtaſia, num. 8.* Quod intellige, etiamſi in remotiſſimis regionibus, & per multum tempus apoſtatauerint. Cardinalis Lugo *tom. 1. de iuſt. & iur. diſp. 3. ſect. 11. num. 235.* Vnde Religio poteſt exigere talia bona è quibuſcunque ea poſſidentibus, etiam in iudicio. Rodriguez *tom. 1. quæſt. 30. art. 11.* Miranda. *in Man. Prælat. tom. 1. quæſt. 51. art. 7.* Portellus *in dub. Reg. verbo Apoſtata, n. 7.* alter Rodriguez *in Compend. Reſolut. 11. num. 9. & 10.* Quomodo autem ſi moriantur in apoſtaſia, eorum bona pertineant ad Cameram Apoſtolicam, dixi locis relatis. & 4. *tomo, verbo Spolia*, ac tractant Authores relati.

Circa §. 84.

QVæ continentur in hoc §. ſunt veluti appendicia ad dicta in præcedenti de apoſtatis. Primò 157
enim concedit Pontifex Generali Seruitarum facultatem ad compellendum apoſtatas, aut vagos, vt ad Ordinem redeant, ea quæ habent, ſuis Superioribus aſſignent, eiſque obedientiam, & reuerentiam exhibeant, omnibus iuris remediis, excommunicationis videlicet, incarcerationis, & aliis rigoribus, in quocumque habitu, & loco eos inuenerint, etiam in Romana Curia. De quo in ſimili conceſſione aliis Mendicantibus facta, dixi in ſuperioribus, ſcilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. Minorum *circa* §. 23. & Carmelitar. *circa* §. 28. 31. 74. 91. 92. Declarat etiam Pontifex Generalem præfatum ſuper ſuos ſubditos tam intra Curiam, quam extra Ordinarij authoritate potiri. De quo etiam in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 91. & 92. relatos dictum eſt. Adiungit præterea hac facultate vti poſſe Generalem, *Inuocato, quoties opus fuerit, auxilio brachij ſecularis*. De qua clauſula dixi *tom. 3. verb. Clauſula n. 39.* & ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 23. ineſſe in litteris Apoſtolicis. Quo tamen non obſtante, vel ad maiorem cautelam apponitur à Pontifice in hoc loco, & ſolet apponi in ſimilibus reſcriptis.

Si autem quæras an Prælati teneantur ſemper 158
quærere ſuos apoſtatas, vel fugitiuos. Reſpondeo per ſe, & regulariter loquendo ad id teneri ſemper. Quia ſunt paſtores, quibus incumbit quærere oues perditas, & facere totum, quod poſſunt pro ſalute ipſarum. Et quia ita præcipitur *in cap. fin. de Regularib.* innouato à S. Congregatione Concilij iuxta dicta *tom. 2. cap. 16. num. 16.* Caſu autem, quo id fieri non poſſet ſine ſcandalo aut iactura Religionis, non erunt obligati ad id faciendum, cum bonum commune Ordinis præferri debeat priuato bono Religioſi, præſertim ex malitia peccantis. Caſtrus Palaus *p. 3. tract. 16 diſp. 4. punct. 17. num. 1.* Quid verò ſtatutum ſit *in d. c. fin. de Reg.* & decreto S. Cong. relato circa detentionem iſtorum in aliquibus Monaſteriis, aut domibus, dixi eo *num. 16.*

Circa §. 49.

INhibet hoc loco Pontifex ne apoſtatæ prædicti 159
confeſſiones audire, vel docere quoquo modo præſumant, niſi ad alium Ordinem, in quo huiuſmodi officia licitè exerceantur, de licentia Generalis tranſierint. De qua etiam inhibitione in ſimili alia facta Mendicantibus dictum eſt in ſuperioribus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 24. Minorum *circa* §. 24. & Carmel. *circa* §. 93.

Præter dicta autem his locis vlterius quæri poteſt 160
an

an huiuſmodi apoſtatæ in apoſtaſia exiſtentes validè miniſtrent Sacramentum Pœnitentiæ. Ad quod reſpondendum ex generalibus principijs alijs locis traditis. Si enim tales apoſtatæ fuerint excommunicati vitandi, quod contingere poteſt non ſolum ſi ſint notorij percuſſores clericorum, ſed etiam caſu, quo fuerint à legitimo Superiori declarati vt excommunicati, tunc Sacramenta pœnitentiæ ab ipſis adminiſtrata inualida erunt, niſi in caſu, quo eſſet publicus error facti, & titulus præſumptus, iuxta dicta *tom. 3. verbo Excommunicatio quoad Regulares, numero* 7. Si autem ſolum fuerint excommunicati tolerati, ſeu occulti, quamuis grauiter peccent Sacramentum pœnitentiæ adminiſtrando, illud tamen valide miniſtrant, iuxta dicta eo loco *num.* 34. An verò omnes Apoſtatæ ſint excommunicati, conſule dicta in Mari magno Prædicatorum, circa §. 20. Quia tamen contingere poteſt quod tales Apoſtatæ audiant confeſſiones ſæcularium ſine approbatione Ordinarij, pro tali caſu dicendum, talia Sacramenta inualida eſſe, iuxta dicta *tom. 3. verbo Confeſſio, n.* 3. Si verò contingat, quod dictas confeſſiones audiant cum approbatione quidem Ordinarij, ſed ſine præſentatione ſuorum Superiorum, tunc licet illicitè, & peccaminosè id faciant, nihilominus ſatis probabilis eſt ſententia affirmans illas confeſſiones validas eſſe, & valide tales abſoluere, iuxta dicta *tom. 1. c. 19. n. 12. & tom. 3. v. Confeſſarius Regulares, n.* 2. cum limitationibus tamen, quas eo loco adduxi. Vide etiam dicta locis relatis ex Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Carmelitarum.

Circa §. 50.

162 INhibet etiam Pontifex hoc loco, vt nullus ſiue Religioſus, ſiue non Religioſus, geſtet habitum Seruitarum, aut illi ita conſimilem, quod per illum Seruita credi poſſit. Quod etiam extendit ad habitum Pinzocherarum, ſeu Tertiariarum eiuſdem Ordinis. Additque quemcunque tranſgreſſorem huius inhibitionis correctioni, & punitioni Generalium, & Prouincialium eius Ordinis, & iuxta illorum arbitrium ſubijci debere.

163 Hoc priuilegium quatenus ſolum continet prohibitionem non portandi habitum proprium iſtius Religionis commune eſt alijs, quæ habent Prædicatores, Minores, & Carmelitæ, vt conſtat ex dictis in ſuperioribus in Mari magno Prædicat. *circa* §. 25. Minor. *circa* §. 27. & Carmelit. *circa* §. 95. quibus in locis, & aliis ibi relatis de hac materia egi. Quatenus verò id extenditur ad portantes habitum Pinzocherarum, ſeu Tertiariarum non eſt commune dictis Religionibus, niſi ſolum propter generalem communicationem priuilegiorum. Illud autem, quod in hoc priuilegio additur, ſcilicet poſſe Generalem, & Prouinciales huius Ordin. procedere contra portantes ipſorum habitum, hoc enim denotatur illis verbis: *Itavt quicunque illum aliter geſtare repertus fuerit, correctioni Generalium, & Prouincialium Ordinis huiuſmodi iuxta illorum arbitrium puniendus ſubjiciatur*, eſt valde ſingulare, & cum valde exorbitet à iure communi, & praxi Religionum, quæ nunquam procedere ſolent contra alias Religiones puniendo Religioſos illarum, qui habitum ſuum non geſtant, ſed ſolum ad id faciendum recurrunt ad iudicem competentem, Papam ſcilicet, vel S. Congregationem, ideo hoc priuilegium ad hos terminos reduci debet, vel ſaltem, prout habetur in Mari magno Præd. Minor. & Carmel. recurrendum ad Diœceſanos, vt per cenſuram cogant deferentes habitum alienæ Religionis ad eum deponendum. Hæc dixi propter ſingularitatem huius priuilegij. Si enim aliquis contenderet, quod quemadmodum ex priuilegio Carmelitis conceſſo in ipſorum Mari magno §. 74. poſſunt procedere *regularem ſententiam*, vt ibi dicitur, promulgando, contra retinentes Fratres noſtros ſine licentia à Conuentibus diſcedentes, quantumuis tales retinentes, quantumuis tales retinentes ſint extranei, ita ſimiliter Generalis, & Prouinciales Seruitarum poſſint etiam eodem modo procedere contra quoſcunque extraneos ipſorum habitum geſtantes, & non valde contradicam.

Circa §. 51.

AMpliat hoc loco Innocent. VIII. priuilegium à Bonifacio IX. conceſſum Seruitis in hoc eodem Mari magno §. 19. ad creandum vnum Magiſtrum in quolibet Capitulo Generali cum priuilegijs Magiſtrorum Pariſienſium, ad duos Magiſtratus vnum Citramontanum, & alterum Vltramontanum & in defectum Vltramontani alium Citramontanum & è contra, ſeruatis iis, quæ præfatus Bonifacius ſeruari voluit. 164

Præter notata autem circa §. 19. relatum, vlterius nota, Citramontanos vocari Italos, Siculos, Sardos, Corſos *l. inſula, ff. de iud.* & qui citra Alpes commorantur; Vltramontanos verò eos, qui vltra eoſd. Alpes exiſtunt, Hiſpanos videlicet, Germanos, Gallos, &c. Quia verò contingit aliquos eſſe veluti medios, qui ſcilicet in ipſis Alpibus degunt, vt notant Campanile *in diu. iſ. iur. Rubr. 9. cap.* 1. & Theſaurus *in prax. p. 2. verbo Ordo cap.* 17. ideo an tales vocari debeant citramontani, vel vltramontani, attendendum eſt ad communionem populi opinionem, linguæ idioma, dominium, & ſingulas circunſtantias. 165

Maximè nota, quod tales graduati in Capitolis poſſunt publicè legere etiam in Vniuerſitatibus, in quibus cautum eſt, vt ſolum Doctores admittuntur ad legendum. Ratio eſt, vt ſolum Doctores admittuntur ad legendum. Ratio eſt, tum quia ſunt veri Doctores, tum quia gaudent priuilegijs Magiſtrorum Pariſienſium. Addit Peitinis *in Regul. Minim. cap. 9. §. 41. quæſt. vnic. num.* 7. etiam Religioſos, qui gradus non ſuſcipiunt, vt ſunt Minimi, poſſe legere in dictis vniuerſitatibus habentibus tale ſtatutum, propter priuilegium Iulij III. pro Ieſuitis, quod refert Rodriguez *tom. 2. quæſt. reg. quæſt. 74. art.* 1. & aliud priuilegium ſui Ordinis. Sed ego non video talia priuilegia. 166

Circa §. 52.

STatuit hoc loco Pontifex nullum promoueri debere ad Baccalaureatus gradum, niſi per quinque annos continuos, & ad Magiſterium niſi per tres alios annos iuxta alicuius vniuerſitatis conſuetudinem ſtuduerit, & Prouinciam, ac Conuentus, de quibus erunt oriundi illis de expenſis requiſitis in talibus promotionibus teneri prouidere; ita tamen vt præfatos grados in aliqua vniuerſitate, aut Capitulo generali ſuſcipiant. Declaratque indultum, ſeu licentiam ad talem promotionem à Sede Apoſtolica impetrari non debere ſine licentia Generalis, & irritum, ac inane eſſe quidquid ſecus actum fuerit. 167

Iure optimo prouidet Pontifex in hoc loco, vt nemo ad gradus præfatos admittatur, niſi habeat requiſitum illum annorum numerum in ſtudio, ea-uens ſanè ne inſufficientes, aut ignari ad illos promoueantur, etiamſi indultum à Papa obtinuerint ſine Generalis licentia. Pro quo vide dicta *tom. 3. verbo Gradus, & Graduati Regulares, n.* 3. ac declarationem 168

ſanctæ Congregationis 28. Septembris 1635. pro Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede, in qua habetur tales veluti indignos repellendos eſſe à gradibus, & priuilegiis ipſorum. Quod etiam ſtatutum video in quibuſdam ſtatutis Capituli Generalis confirmatis à Clem. VIII. *in Bullario huius Ordinis, Bulla prima.* Vide etiam Bullam Vrbani VIII. de anno 1625. pro Eremitis ſancti Auguſtini quæ incipit *Romanus Pontifex, in 4. tom. Bullar. n.* 40. & aliam *num.* 41. confirmatoriam alterius Clem. VIII. de eadem materia. Et pro noſtro Ord. Conſtitutiones Canalis de an. 1625. *part.* 1. *cap.* 17. *n.* 10. vbi gradus de gratia adeo prohibentur, quod nec Generalis poſſit illos concedere, ac nouiſſima decreta Capituli generalis Romæ celebrati an. 1645. vbi prædicta Conſtitutio obſeruari præcipitur.

Circa §. 53.

169 CONcedit præterea Pontifex Seruitis, vt ſemel in vita, & ſemel in articulo mortis plenariam abſolutionem ſuorum peccatorum à Confeſſore idoneo dicti Ordinis per eos eligendo valeant obtinere, etiamſi peccata talia eſſent, propter quæ merito Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda.

170 Priuilegium hoc notabile etiam eſt propter clauſulam illam *etiamſi talia forent propter quæ Sedes Apoſtolica eſſet merito conſulenda*, ea enim rarò ponitur inter priuilegia Religionum, cum potius in illis quamuis concedatur generalis facultas abſoluendi à peccatis, ſemper tamen excludi ſolent ea peccata, *propter quæ merito Sedes Apoſtol. eſſet conſulenda*, vt patet in hoc eodem Mari magno §. 35. & in Mari magno aliorum Mendicantium locis relatis *circa d.* §. 35. in hoc autem priuilegio non excluduntur, ſed potius expreſſe includuntur. Nota tamen illud vacare in abſolutione danda in vita quoad caſus contentos in Bulla Cœnæ, propter generalem reuocationem omnium priuilegiorum in ea factam, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 38. *tomo* 3. *verbo Bulla Cœnæ, n.* 54. & ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 41. vbi etiam authores huius ſententiæ retuli. Etſi videam Sanctorum *in Commentariis ſuprà ſtat. Minor. cap.* 2. *ſtatut.* 14. *concl.* 4. obnixè oppoſitam defendere, ex variis authoribus, & fundamentis. Nota etiam per clauſulam illam huius priuilegij *etiamſi ante factam d. dicti Ordinis profeſſionem eos decere contingeret* denotari Nouitios quoque vti poſſe hoc priuilegio, ſaltem pro articulo mortis. Quomodo autem clauſula illa *plenariam remiſſionem*, qua vtitur Pontifex in hoc priuilegio denotet indulgentiam plenariam, & quod ea his temporibus reuocata non ſit, dixi ſupra in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 8. vbi etiam quomodo hæc conceſſio abſoluendi plenariè pro articulo mortis inutilis non ſit, non obſtante, quod quilibet confeſſarius etiam ſimplex Sacerdos poſſit eam pro articulo concedere.

Circa §. 54.

171 INdulgetur Seruitis hoc loco facultas ad celebrandum locis congruis, & honeſtis in altari portatili, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, & tempore generalis interdicti Ordinaria ſolum, non Apoſtolica authoritate poſiti, præterquam in Eccleſiis non exemptis ab Ordinarij obedientia, ſi hoc eis interdicatur.

172 Primum iſtorum de facultate celebrandis locis congruis, & honeſtis in altari portatili, &c. habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 39. pro Minoribus etiam §. 39. & Carmelitis §. 37. quibus locis, ibi relatis de hac materia egi. Vbi etiam de aliis priuilegiis conceſſis aliis Religionibus. Quibus modo adiungam, Vrban. VIII. ann. 1638. conceſſiſſe Ioanni Cypriano Gener. Ordinis S. Mariæ de Mercede per Breue, quod extat in Bullario huius Ordinis *inter Bullas Vrbani VIII. n.* 10. facultatem, vt tempore viſitationis in Prouinciis, & Ciuitatibus, vbi non ſunt Eccleſiæ, vel vbi non eſt publicum exercitium Religionis Catholicæ, in locis congruis, & decentibus poſſet celebrari facere ſuper altare portatili.

De ſecundo, ſcilicet de facultate celebrandi *Etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem*, vide etiam *tomo* 1. *cap.* 21. *num.* 2. ad quæ aptari debent tam iſta, quam plura, quæ de hac materia tractant Portellus *in dub. regul. verbo Miſſa*, & Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 25. cum multa illorum ſint viuæ vocis oracula hoc tempore reuocata. 173

De tertio, quòd continet facultatem ad celebrandum tempore interdicti Ordinarij authoritate poſiti præter quam in Eccleſiis ab Ordinario non exemptis, ſi eis hoc interdicatur, dictum eſt etiam in præcedentibus in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Carmelitarum locis relatis, ac aliis quæ ibi citaui, & in Mari magno Eremitarum S. Auguſt. *circa* §. 37. 174

Notat vlterius Scholiaſtes huius Maris magni *in hoc loco*, quod Seruitæ poſſunt, propter communicationem priuilegiorum cum Minoritis, qui habent hoc priuilegium ab Alexandro VI. ſine aliquo ſcrupulo alicuius conſuetudinis mittere reliquias extra Vrbem pro conſecratione Altarium, & lapides cuiuſcunque generis, ſiue conſecratas, ſiue non. Pro quo tamen, & qualiter accipiendum hoc tempore, conſule dicta *tomo* 4. *verbo Reliquiæ Sanctorum*, & *verbo Sanctorum cultus*, & quæ de eadem materia habet Theſaurus *in prax. part.* 2. *verb. Reliquiæ capite* 1. 175

Circa §. 55.

SImiliter hoc priuilegium de facultate celebrandi tempore interdicti in locis, & Eccleſiis Ordinis, cum conditionibus generalibus ſimilium priuilegiorum, & de facultate admittendi pinzocheras, & oblatas perſonas, ac Procuratores Monaſteriorum, etiam eſt diſcuſſum in ſuperioribus in Mari magno Prædicatorum, Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum locis relatis *circa* §. præcedentem, ac aliis ibi citatis. 176

Circa §. 56.

EXtendit hoc loco Pontifex Innocentius Conceſſionem, quam fecerat Bonifacius IX. *ſupra* §. 17. & confirmauerat Martinus V. ſupra §. 27. pro Seruitis communicando illis priuilegia conceſſa domibus Eremitarum S. Auguſtini. Ita vt cuiuſcunque generis indulta conceſſa, aut concedenda dictis domibus Eremitarum, aut illas viſitantibus, conceſſa cenſeantur eodem modo Seruitarum Ordini, & illius domo pœnitentibus, & confeſſis viſitantibus. 177

Circa quæ expendendum primò etiam communicari in hoc priuilegio *Stationes Almæ Vrbis*, quæ continet plures, & maximas indulgentias, quas referunt Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. Verbo Indulgentia ſtationum quoad fratres.* Rodriguez *tomo* 2. *quæſt. regular. quæſt.* 88. *artic.* 2. & alter Rodriguez *in Compend. Reſolut.* 77. *à num.* 10. Quomodo autem intelligendæ ſint iſtæ ſtationes, ſeu indulgentiæ ſtationum, dixi *tom.* 3. *verbo indulgentia quoad Regulares, num.* 21. vbi etiam an ſint reuocatæ 178

per

per Paulum V. Pro quo nota, quod cum iuxta dicta eo loco *num*.8. Paulus V. non reuocauerit niſi ſolum indulgentias perſonales Religioſis conceſſas, non autem locales, id eſt, conceſſas viſitantibus loca, ſeu Eccleſias ipſorum, ideo licet indulgentiæ ſtationum conceſſæ Religioſis ipſis cenſeantur reuocatæ à Paulo V. non tamen indulgentiæ conceſſæ locis, ſeu Eccleſiis illorum, aut ipſas viſitantibus, ac proinde indulgentiæ ſtationum conceſſæ domibus Eremitarum ſancti Auguſtini, ſeu illas viſitantibus, conceſſæ etiam erunt ex vi huius priuilegij Eccleſiis Seruitarum, ſeu illas viſitantibus. Adde, Hieronymum Rodriguez *in Compend. d. Reſolut*. 77. *num*. 45. obnixè contendere contra Portellum *in dub. Regul. verbo indulgentia, num*. 12. *§. ſecundum principale* per confirmationem quandam factam ab eodem Paulo V. alterius Bullæ Clementis VIII. pro Minoribus viuificatas, & reualidatas eſſe indulgentias antiquas ab eodem Paulo, ac per conſequens etiam indulgentias perſonales pro Religioſis antiquitus conceſſas, propter communicationem priuilegiorum inter Religiones, quæ etiam in hac materia indulgentiarum detur talis communicatio, iuxta dicta *num*.8. relato. Quidquid tamen de hac ſententia Hieronymi Rodriguez ſit, quam etiam probabilem putat Quintana Dueñas *tract*. 4. *de ſubtil. dub*. 2. & de qua alias, ad intentum priuilegij, de quo in præſenti notanda eſt limitatio indulgentiarum Eccleſiæ S. Mariæ de Populo de Vrbe, quam ex Leone X. retuli *tom*. 1. *c*. 20. *n*. 9. cùm enim ea Eccleſia ſit Eremitarum S. Auguſt. ideo cum indulgentiæ huius Ordinis communicentur Seruitis, communicari debent cum dicta limitatione à Leone X. poſita.

179 Notanda etiam eſt illa clauſula huius priuilegij, ſcilicet *in genere, vel ſpecie*, ea enim decoratur communicari Ordini Seruitarum omnes indulgentias conceſſas tam *in genere*, id eſt, omnibus Eccleſiis Eremitarum S. Auguſtini, quam *in ſpecie*, id eſt, aliquibus Eccleſiis in particulari eiuſdem Ordinis. Fuit autem neceſſaria iſta clauſula, quia ſine illa non cenſerentur communicatæ Ordini Seruitarum, niſi ſolum indulgentiæ conceſſæ omnibus Eccleſiis Eremitarum, non illæ, quæ erant conceſſæ aliquibus in particulari, iuxta dicta eo *n*. 8. Quomodo autem non extendatur hoc priuilegium ad communicationem indulgentiarum plenariarum, id ſolum non plenariarum etſi oppoſitum aliqui probabiliter aſſerant, probabilius eſſe dixi eo loco *num*. 21. propter Curiæ ſtylum, & quia plenariæ indulgentiæ requirere videntur ſpecialem expreſſionem, quam non ponit Pontifex in hoc priuilegio, cum in illo nunquam exprimat indulgentias plenarias. Alia ſpectantia ad huiuſmodi priuilegium quod attinet ad indulgentias, habes ex dictis eo verbo *indulgentia quoad Regulares*; quid intelligatur per clauſulam illam *verè pœnitentes, & confeſſi*, habes etiam ex dictis eo *tomo* 3. *verbo Iubilæum, num*. 7. Ampliorem etiam communicationem priuilegiorum omnium Mendicantium Ordini Seruitarum conceſſam habes inferius in hoc eodem Mari magno §. 67.

180 Quia verò in hac generali communicatione priuilegiorum Mendicantium facta Seruitis dicto §. 57. etiam intrat expreſſè communicatio indulgentiarum, quia eas exprimit Pontifex, ideo pro pietate ac deuotione erga animas Purgatorij inter Religioſos augenda operæ pretium duxi animaduertere conceſſionem quandam Clementis VII. pro Minimis, quæ refertur à Paſſatello *in libro* cui titulus *Formula diuerſarum prouiſionum in principio*. Quæ talis eſt, prout ex relatione Cardinalis Sanctorum quatuor ac maioris Pœnitentiarij eo loco refertur. *Nos Laurentius Epiſcopus Albanenſis S. R. Eccleſiæ Cardinalis Sanctorum quatuor, ac maior Pœnitentiarius vniuerſis; & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes litteras noſtras inſpecturis, fidem facimus, & atteſtamur. Qualiter ſanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Clemens, diuina prouidentia Papa VII. ad humiles preces noſtras dilectis nobis in Chriſto venerabilibus Religioſis Correctori domus ſanctiſſimæ Trinitatis de Vrbe Ordinis Minorum ſancti Franciſci de Paula, ac aliis Fratribus domus ſanctiſſimæ Trinitatis duntaxat, Generali verò, ac zeloſe, necnon Prouincialibus, & localibus correctoribus, & aliis Superioribus Ordinis, etiam pro tempore exiſtentibus, ac vnicuiuſlibet ipſorum ſecundum religionis ingreſſum, antiquiori ſocie, vbicunque ſe transferre ex merita obedientia contigerit, vt ſingulis ſecundis, & quartis feriis cuiuſlibet hebdomada totius anni Miſſas pro animabus defunctorum celebrare volentes, eaſdem indulgentias pro animabus defunctorum huiuſmodi conſequantur, ac ſi in Eccleſia S. Sebaſtiani, Laurentij, & Scalacæli, etiam Gregorij, & Potentianæ, extra, & infra muros Almæ Vrbis, celebraſſent, ac pari modo Miſſæ huiuſmodi animabus defunctorum, pro quibus eas celebrandas duxerint, ſuffragentur, perinde ac ſi in præfatis, & aliis quibuſcunque etiam qualitercunque priuilegiatis Eccleſiis infra, & extra muros Vrbis celebraſſent, facto nobis deſuper viuæ vocis oraculo. Conceſſit pariter, atque indulſit præſentibus perpetuis, futuris temporibus duraturis, & in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque. In quorum omnium fidem litteras noſtras fieri, noſtrique ſigilli oblongi iuſſimus appenſione communiri. Datum Romæ in ædibus noſtris ſub anno à Natiuitate Domini* 1524. *Die verò* 10. *Menſis Iulij, Pontificatus ſanctiſſimi Domini in Chriſto Patris, & Domini noſtri Domini Clementis diuina prouidentia Papa VII. anno primo*.

Pro qua conceſſione nota, duo eſſe propter quæ videtur non ſubſiſtere. Primum, propter reuocationem generalem factam à Paulo V. indulgentiarum conceſſarum Regularibus, de qua dixi *tom*. 1. *cap*. 3. *num*. 19. *& tomo* 3. *verbo indulgentia quoad Regulares, num*. 8. *&* 9. Secundum, quia facta eſt viuæ vocis oraculo, omnes enim conceſſiones hoc modo factæ reuocatæ ſunt his temporibus non ſolum à Gregorio XV. ſed etiam ab Vrbano VIII. iuxta dicta *tom*. 1. *cap*. 3. *num*. 21: *& tom*. 4. *verbo Oracula viua vocis, num*. 2. *&* 3. Sed primum non obſtat, quia iuxta dicta eo Verbo *indulgentia quoad Regular. num*. 10. *&* 11. *præſertim num*. 12. indulgentiæ pro defunctis conceſſæ non cenſentur reuocatæ per illam reuocationem generalem à Paulo V. factam. De quo etiam nouiſſimè Quintana Dueñas *tract*. 4. *de Iubil. dub*. 2. Secundum verò non multum vrget, quia iuxta dicta eo verbo *Oracula viua vocis, num*. 5. Probabile eſt per illam reuocationem generalem viuæ vocis oraculorum non reuocari indulgentias, cùm ipſæ in dictis Conſtitutionibus Gregorij, & Vrbani non referantur expreſſè, prout neceſſarium videbatur propter ipſarum ſpecialitatem. Prout etiam tenet Quintana Dueñas *ſupra*. Probabile ergo erit huiuſmodi indulgentiam, de qua in præſenti, etiamſi viuæ vocis oraculo conceſſa fuerit, reuocatam non eſſe, ac propterea merito de ipſa hoc loco fieri debuiſſe mentionem. 181

Pro aliis indulgentiis Religioſorum, maximè pro liberatione animarum Purgatorij celebrando in altaribus ſuarum Eccleſiarum conſule Ioannem de Cruce in Epitome de ſtatu Religionis in fine iuxta impreſſionem Toleti anni 1631. vbi multa ad intentum ad quæ etiam applicari poſſunt dicta in ſuperioribus, aliqua præſertim. Nota tamen, quod iuxta dicta *tom*. 3 *verbo Altare, num*. 19. in huiuſmodi altaribus priuilegiatis non procedit generalis communicatio priuilegiorum. 182

Circa §. 57.

181 HOc loco Pontifex concedit, vt immunitas eccleſiaſtica Eccleſiarum Ordinis Seruitarum extendatur ad domos ipſorum Fratrum cum hortis, hortalitiis, Clauſtris, officinis, & locis omnibus infra illorum ambitum. De qua materia præſertim poſt limitationem factam à Gregorio XIV. dixi *tom. 3. verbo Immunitas Eccleſiarum præcipuè, num. 2. & 3. & tom. 4. verbo Monaſteria Regularium, n. 25.* & ſupra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini circa §. 27. quæ pro præſentis priuilegij notitia ſufficere poſſunt. Maximè pro quæſtione illa an Regulares gaudeant immunitate Eccleſiaſtica quando committunt aliqua delicta, præter dicta eo verbo *immunitas Eccleſiarum, num. 6. & tom. 1. cap. 18. num. 83.* notandum, opinionem negatiuam eo loco approbatam maximè procedere de immunitate propriarum Eccleſiarum, ſeu Monaſteriorum propter Eccleſiæ conſuetudinem, quæ nunquam reprehendit Prælatos regulares proceſſantes, & punientes Religioſos ſibi ſubditos quantumvis intra loca ſacra eos reperiant. Loquendo enim de Regularibus confugientibus ad extraneas Eccleſias, ſeu loca ſacra quæ non ſint ſui Ordinis Pater Candidus *tomo 4. diſquiſit. art. 4. num.* 28. aſſerit gaudere tunc immunitate eccleſiaſtica, ita vt nec capi, nec extrahi inde poſſint à ſuis ſuperioribus, niſi ſolum pro delictis exceptis in Conſtit. Gregorij XIV. eo quod non videtur talibus Superioribus conceſſa facultas ad id faciendum. Oppoſitum tamen forſan eſt verius, tum quia iuriſdictio Prælatorum Regularium nullis terminis clauditur, vt ſæpius dictum eſt, tum quia ita, vt credo, conſuetudo tenet, conformis multis priuilegiis Prælatorum Regularium ad capiendum, & extrahendum ſuos ſubditos ex quocunque loco, tum denique quia hic videtur communis ſenſus ipſorum Regularium, via enim aliquando contigit, vt ad alienas Eccleſias, ſeu loca ſacra recurrant, vt fugiant Prælatos ſuos ipſos punire volentes. Caſu autem quod Regulares delinquentes potiri poſſint immunitate Eccleſiaſtica, de qua in præſenti, id extendunt aliqui etiam ad illos, qui ſuum Generalem, aut Prælatum ſuperiorem occidiſſent. Caſtrus Palaus *tom. 2. tractatu 11. diſputatione vnica, puncto 9. num. 43.* Trullenc. *in Decalog. tomo 1. leg. 1. cap. 11. dubio 3. num. 14. &* Diana 7. *part. tract. 11. ſolut. 37.* contra alios. De quo alibi.

Circa §. 58.

182 PRohibet hoc loco Innocentius Papa ne Monachi ſancti Benedicti, Canonici, aut Fratres Mendicantes alij poſſint accipere, fundare, aut ædificare domos, Eccleſias, Oratoria, ſiue loca, aut fundata, vel ædificata recipere, iuxta domos, Eccleſias, vel loca Seruitarum, niſi vltra ſpatium 140. cannarum per aerem menſurandarum.

183 Pro quo nota magis amplum priuilegium etiam cum excommunicatione latæ ſententiæ contra transgreſſores huius prohibitionis haberi in Mari magno Carmelitarum §. 25. & 79. ac de illo, & aliis priuilegiis aliarum Religionum egiſſe *tomo 4. verb. Monaſteria Regularium, num. 19. &* ac. quæ ad intentum deſeruire poſſunt, ſimul cum aliis, quæ *circa d.* § 25. & 79. dicta ſunt. Solum videtur iungendum, quod cum tam in hoc, quam in aliis ſimilibus priuilegiis non ſolum ſit ſermo de Eccleſiis, & Oratoriis, ſed etiam de domibus & locis Religioſorum, ita vt circa domos, & loca ipſorum prohibeantur alij loca, ſeu domos ædificare, recipere, &c. ex quo videtur ſequi, quod ea priuilegia extendi etiam deberent ad poſſeſſiones, vineas, & alia loca, quæ ſunt extra clauſtra Monaſteriorum, & ab ipſis ſeparata, nihilominus cenſeo nomine domorum, & locorum ſolum intelligi Eccleſias, ſeu Monaſteria, aut clauſtralia loca, non autem ea, quæ ſunt ſeparata extra clauſtra, vbi ipſi Religioſi non habitant in communitate; quia hoc modo ſolum intelliguntur communiter, & id eſt conforme intentioni Summorum Pontificum ea concedentium, quæ ſolum videtur eſſe, ne Religioſi ſe impediant in eleemoſynis recipiendis pro eorum ſuſtentatione. Vt de nomine domus, aut loci intelligo in præſenti domum, aut locum ſacrum, vbi Religioſi communiter viuentes officia diuina celebrant. Sic colligo ex Reginaldo *in prax. for. pœnit. lib. 42. num. 16. ver. 2.* & Barboſa *in Collect. DD. in lib. 3. decret. in cap ſi Eccleſia de conſecrat. Eccleſ. num. 6.* etſi ad aliud intentum loquantur. Fateor ſanè ex priuilegio Innocentij IV. quod retuli *dicto num.* 19. pro Carthuſienſibus ea Caſſarubio ibi relato, videri colligi oppoſitum, cum ibi ſit ſermo de poſſeſſionibus. Credo tamen non eſſe receptum cum iſta amplitudine.

Nota præterea Iulium III. in Bulla *Exponi nobis,* 184
quæ habetur in libro cui titulus eſt *Mare magnum Fratrum Seruorum* B.M.V. *pag.* 156. extendiſſe hanc prohibitionem ad 300. cannas, ita vt intra ſpatium illarum nullus Mendicantium poſſit iuxta domos, & loca Seruitarum ædificare, vel conſtituere Monaſteria, aut conſtrui, vel ædificari facere.

Circa §. 59.

COnceditur hoc loco ne Monachi, Canonici, 185
Fratres etiam illi, qui in hac Religione vocantur *de Obſeruantia* aut laici, cuiuſcunque dignitatis, gradus, Ordinis, vel conditionis fuerint, Eccleſias, ſeu domos, aut loca à Seruitis poſſeſſa, aut Monaſteria Monialium, quod aliis Fratribus, vel Monialibus etiam eiuſdem Ordinis concedantur, procurare præſumant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda, aut quod amoris exinde Fratribus, & Sororibus reformentur, & alij Fratres, aut Moniales ſubrogentur, aut quod aliis aſſignentur, niſi hoc fiat apud Generalem dictorum Fratrum, qui teneatur loca ipſa debitè reformare, nec aliquas iniurias, vel grauamina inferre dictis Fratribus, & Monialibus pro rebus, & bonis, quæ habent. Vult etiam, & præcipit Pontifex vt Fratres, & Moniales acquieſcant reformationibus factis per Generalem, nec laici ſe opponant, aut illas alterare, vel mutare quærant ſub eadem excommunicationis ſententia.

Plura notatione digna ſub hoc priuilegio conti- 186
nentur. Primum eſt de prohibitione facta quibuſcunque ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna de non procurando, quod Monaſteria Seruitarum, aut Monialium ipſorum tradantur aliis etiam eiuſdem Ordinis. Quæ quidem prohibitio comprehendit omnes tam Regulares aliorum Ordinum, quam ſæculares quoſcunque, imo etiam Regulares eiuſdem Ordinis, quos Pontifex vocat *de Obſeruantia*, & Scholiaſtes huius Maris magni appellat *Congregationis*, & ſunt, vt credo, Reformati huius Religionis, diſtincti ab aliis, quos Pontifex poſtea vocat *Conuentuales.* Solent enim ij, qui *Reformati* in Religionibus vocantur variis viis, & modis procurare Conuentus aliorum, & propterea iſti obtinent talia priuilegia à Sede Apoſt. vt ſe defendant. Hinc in ſeparatione facta noſtrorum PP. Diſcalceatorum à corpore Religionis noſtræ Carmelitanæ an. 1593. in Capitulo Generali Cremonæ, confirmata, poſtea à

Clement.

Digitized by Google

Clement. VIII. in Bulla *Paſtoralis officij* eodem anno Decembris 20. die, pro conditione, & perſeuerantia talis ſeparationis cautum eſt de hac re his verbis. *Ita tamen, vt dicta Congregatio Diſcalceatorum, vel eius ſuperiores omnino in perpetuum non præſumerent accipere loca, vel Conuentus huius Religionis Mitigatorum, etiam ſponte à Ciuitatibus, vel Principibus, ſeu quibuſcunque alijs eis exhibenda, vel offerenda, quod ſi contrarium aliquando eos feciſſe compertum foret, nulla eſſe, & irrita iſta conceſſio, & nullum ius omnino acquiſitum eis intelligeretur.* Hæc in dicta Bulla Clement. VIII.

187 Secum eſt ſimili probibitione facta etiam quibuſcunque perſonis de non procurando, quod dicta Monaſteria Fratrum, & Sororum illis amotis reformentur, aut alij, vel aliæ ibi ſubrogentur; aut alis aſſignentur, vel committantur, niſi hoc fiat apud Generalem dicti Ordinis. Cui priuilegio conſonat aliud Leonis X. pro Minoribus, in quo in virtute S. Obedientiæ præcipit, vt de cætero nullæ nouæ reformationes fiant in Ordine abſque Generalis, aut Prouincialium aſſenſu. Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Reformatio, num. 3.* Rodriguez *tomo 3. Quæſt. Regul. quæſt. 41. art. 1. & tomo 5. quæſt. 73. art. 2. & 3.* alter Rodriguez *in Compend. Reſolut. 153. num. 50.*

188 Tertium eſt, de intimatione facta Generali ad reformandum Monaſteria Ordinis quoties opportunum fuerit. Pro quo etiam vide dicta à ſimili in Mari magno Carmelitarum circa §. 26. in alio priuilegio Pij II. vbi idem præcipit Superioribus Ordinis. Et circa ea, in quibus reformari debet Religio, conſule dicta à nobis *in Opere de Refor. Regul.* ac maximè decreta Clem. VIII. & Vrbani VIII. de hac eadem materia. Bonum etiam documentum pro hac re refert Sorb. *in Addit. ad Compend. Priuileg. Mendicant. verbo Reformatio*; quod ſcilicet *Reformatio fieri debet, non ſecundum vſum, ſed iuxta Regulam promiſſam.* Vide alia 41. *v. Reformati Regulares*, & quoad reformationem habitus Religioſorum Bordonum *Reſolution. 33. numero 63.*

189 Quartum, continet etiam probibitionem de non inferendo aliquas iniurias, vel grauamina Seruitis ad effectum amotionis à ſuis domibus. Per quæ poſſunt intelligi tam iniuriæ verbis illatæ, quam opere ipſo. Et pro Prioribus extat aliquo modo ſimile priuilegium Leonis X in Bulla vnionis pro Minoribus, vbi ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ipſo facto incurrenda, & Papæ reſeruata præcipit, ne aliquis ex Fratribus Minoribus appellet alium *Priuilegiatum, Collectaneum, Bulliſtam, Amadeitam, Clarenum, de Euangelio, ſeu de Caputio, ſeu Bigotum*, aut alio nomine irriſorio, aut iniurioſo. Caſſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Obſeruantes Fratres num. 7.* Corduba *in Annotat. ad idem Compend. verbo Reformatio.* Hæc ergo, & ſimilia iure optimo prohibentur à Summis Pontificibus ad compeſcendum aliquos reformatos, qui parum in humilitate, & charitate fundati alios non reformatos eiuſdem Ordinis nominibus iniurioſis, & nouis appellare ſolent, ſæpiuſque vt eorum occupent Monaſteria. Pro poſterioribus verò iniurijs, ſeu grauaminibus opere illatis, ſcilicet oneribus, & gabellis imponendis Religioſis, de quibus loquitur Pontifex in hoc priuilegio, conſule dicta *tom. 3. verbo Gabella quoad Regulares.* Vbi etiam *num. 19. & tom. 4. verbo Negotiatio quoad Regulares*, qualiter ad ſolutionem dictorum onerum, ſeu gabellarum teneantur quando negotiationem exercent, quod etiam tangit Pontifex in hoc priuilegio illis verbis, *Ac negotiationis cauſa non deberent.*

190 Quintum præterea, continet præceptum Seruitis factum de acquieſcendo Reformationibus factis à ſuis Prælatis, illaſque obſeruando, & laicis de non ſe intromittendo in ipſis, aut illis ſe opponendo, aut quærendo, vt poſtquam factæ ſunt, alterentur, vel mutentur ſub irritationis pœna, & dicta ſententia excommunicationis latæ ſententiæ. Pro quo vide dicta à ſimili in Mari magno Carmelitarum *d. §. 26.*

Circa §. 60.

191 CONcedit etiam Pontifex hoc loco, vt neque per litteras Sedis Apoſtolicæ, aut eiuſdem legatorum, vel ſubdelegatorum poſſint compelli Fratres Seruitæ ad litterarum ipſarum executionem, citationes, commiſſiones, promulgationes, &c. niſi de præſenti indulto, & ipſis Fratribus fiat ſpecialis mentio. Cui etiam ſimile priuilegium habent Prædicatores in eorum Mari magno §. 35. & 48. Vbi de hac materia actum eſt.

Circa §. 61.

192 CVm ſupra §. 13. Martinus V. conceſſiſſet Seruitis, quod in quibuſcunque locis, in quibus Monaſteria haberent poſſeſſiones ſufficientes pro victu Fratrum non habentes adinſtar Mendicantium eleemoſynas, & ſuffragia petere poſſent, hoc extendens Innocentius VIII. decernit, vt in prædictis locis poſſint id facere, abſque vlla quota, vel portione, vel onere ſoluendi; inhibens ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna omnibus tam Eccleſiaſticis, quam laicis ne cogant dictos Fratres ad aliquid ſoluendum ratione mendicitatis, aut eleemoſynarum prædictarum, aut illos propterea impedire præſumant.

193 Huic priuilegio ſaltem ex parte conſonant plura alia, de quibus egi in Bulla *Aurea* §. 5. pro Prædicatoribus, & Minoribus, & in Mari magno Eremitarum S. Auguſt. §. 15. & Carmelitarum §. 70. ac etiam Seruitarum §. 53. Quibus in locis, & alijs ibi citatis plura ad intentum. Maximè etiam conſonat priuilegium Alexandri IV. pro Fratribus ſanctæ Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordin. Bulla 4.* vbi Pontifex præcipit omnibus Ordinarijs, quatenus Presbyteris ipſorum poteſtati ſubiectis iniungant ſub pœna priuationis officij, & beneficij, vt de eleemoſynis ipſis Fratribus conceſſis *nihil ab eis exigere, vel extorquere præſumant.* Item priuilegium Leonis X. pro Minoribus, quod refert Caſſarubius *in priuilegijs Mendicantium verbo Eleemoſyna num. 15.* In quo ſub grauibus pœnis, & cenſuris præcipit, ne impediantur Fratres ad exigendum eleemoſynas, vel ipſarum medietatem alicui concedendam.

194 Vtilia valde eſſe huiuſmodi priuilegia pro Regularibus, præſertim quoad hoc quod de eleemoſynis ſibi conceſſis non teneantur partem aliquam, ſiue decimam, Prælatis Eccleſiarum exhibere, conſtat ex eo quod in ea quæſtione an de iis bonis, quæ per liberam donationem ſeu largitionem acquiruntur, debeantur decimæ; variæ, ac diuerſæ ſunt Doctorum ſententiæ, quibuſdam aſſerentibus, ſcilicet Hoſtienſi, Sylueſtro, & quibuſdam id negantibus, videlicet Valentia, Suarez, & alijs; quibuſdam verò media via procedentibus, vt Barboſa *lib. 3. Iur. Eccleſiaſt. cap. 26. §. 1.* & Fagundez *in quinto Eccleſiæ præcept. lib. 1. cap. 2.* apud quos de huiuſmodi quæſtione. Vt ergo in hac opinionum varietate Religioſi non moleſtentur in ſolutione alicuius decimæ, ſeu quotæ de eleemoſynis ſibi conceſſis, vtilia ſunt præfata priuilegia, quid ſit de prædictis opinionibus.

195 Adde ad maiorem abundantiam, quod quicquid ſit an liberaliter donantis debeatur, vel non dicta decima, vel quota, nihilominus, quòd de eleemoſynis conceſſis Religioſis non debeatur, adeò certum eſt,

Digitized by Google

eſt, vt oppoſitum videatur abſurdum, vtpotè à nemine aſſertum, & contra rationem, cum omnino inconueniens videatur pauperibus, ſeu ex eleemoſynis viuentibus talex onus imponere. Vt bene Suarez *tom.1.de Relig.lib.1.de Diuino cultu, c.31.num.9.* & Fagundez *ſupr.num.11.*

Circa §. 62. & 63.

196 COnceditur hoc loco Seruitis communicatio prærogatiuarum conceſſarum quatuor Ordinibus Mendicantium, videlicet Prædicatorum, Minorum, Eremitarum ſancti Auguſtini, & Carmelitarum. Quæ porrò ſint iſtæ prærogatiuæ, non explicatur à Pontificé alio modo, quam dicendo *quod de cætero fratres Seruorum locum habeant ſermonem faciendi in Capella noſtra Epiphania, & quinta Dominica Quadrageſima de Paſſione nuncupata diebus*, ex quo colligi videtur ex vi huius priuilegij ſolùm concedi ipſis facultas faciendi ſermonem in Capella Papæ dictis diebus ſingulorum annorum, ſicut etiam habent Prædicatores pro prima Dominica Aduentus, & Quadrageſimæ, Minores alternatiua ſeruata inter Conuentuales, & de Obſeruantia, pro ſecunda Dominica Aduentus, & etiam Quadrageſimæ, Eremitæ ſancti Auguſtini pro tertia Dominica Aduentus, & etiam Quadrageſimæ; ac Carmelitæ pro quarta Dominica Aduentus, & Quadrageſimæ. Iſti enim ſunt ſermones de iure, & conſuetudine aſſignati his Religionibus in Capella Papæ, prout ex verbis etiam Pontificis in hoc priuilegio deſumitur, dum dicit, Seruitis aſſignare dictos dies pro ſermone faciendo, *prout alij dictorum Mendicantium Ordinum fratres ſuis loco, & tempore habent.* Quod etiam priuilegium de Mendicantibus ſermonem habituris in Capella Papæ dictis diebus habetur in libro Rituum Eccleſiaſticorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſub Leone X.

Circa §. 64.

197 STatuitur hoc loco, vt nullius cuiuſvis conſuetudinis prætextu, vel aliquo quouis modo pro conſecrationibus Eccleſiarum, vel altarium, Oleo ſancto, & aliis Eccleſiaſticis Sacramentis aliquid petere, vel extorquere præſumat; quinimo Epiſcopi prædicta liberè & gratiosè impendere teneantur *(ſalua tamen refectione conſueta in prandio, vel in cœna in conſecrationibus Eccleſiarum, vel Altarium)* alioquin ſi id facere recuſauerint, aut Sedes Diœceſanorum vacauerit, liceat Seruitis conſecrationes, & Sacramenta à propinquiori, ſeu quocunque alio Catholico Antiſtite petere atque recipere.

198 Conceſſa hæc etiam ſunt Eremitis S. Auguſtini in ipſorum Mari magno §.17.18.19. & 21. & Carmelitis in ipſorum etiam Mari magno §.24. & 77. ac partim Prædicatoribus in Mari magno §.8. & Minoribus §.6. quibus in locis, & aliis ibi relatis de hac materia egi.

199 Nota tamen circa clauſulam illam *Salua tamen refectione conſueta in prandio,* &c. merito additam eſſe à Papa in hoc priuilegio ad tollendos ſcrupulos ſimoniæ, qui propterea inſurgere poſſent. Vnde etiam Concilium Tridentinum *ſeſſ.24.de Reformat.cap.3.* Epiſcopo viſitanti ſuam Diœceſim prout tenetur, quamvis prohibeat munerum receptionem, addit verò, *exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderatéque pro temporis tantum neceſſitate, & non vltra, erunt miniſtranda.* Vbi *victualium* nomine intelligi debent ea quæ conſiſtunt in victu, non tamen in aliis neceſſariis, vectura ſcilicet equorum, & ſimilibus. Zerola *in prax. Epiſc.p.2. verbo Viſitatio §.6.* Piaſecius *in ſimil. prax. Epiſcop. p.2. cap.3.* Genuenſis *in Man.prælat.cap.35.n.9. & 10.* Stephanus Vveyms *Conſtit.17.* & Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. Allegat.73. à n.57. & in locum Concilij relatum.* Quæ omnia ſuo modo ad præſens inſtitutum deſeruiunt.

Circa §. 65.

INdulget etiam Pontifex ſub hoc §. Generali Ordinis Seruitarum pro tempore exiſtenti, vt penſatis circumſtantiis perſonarum, temporum, & locorum, poſſint cum ſubditis, in ieiuniis, & abſtinentiis Regulæ; ac in eſu carnium, præterquam tempore Quadrageſimæ, item quod percipiant, & habeant ad vſum & vſumfructum ea quæ ipſis relicta, vel donata fuerint, aut iure hæreditario aut alio quocunque ad eos pertinuerint. 180

Nota primò, hoc priuilegium, quod non video in Mari magno aliorum Mendicantium expreſſum, dici poſſe eſſe explicatiuum iuris communis Prælatorum, cum iuxta dicta *tom.1. cap.7. num.29. & cap.18. num.64.* poſſint iure communi diſpenſare cum ſuis ſubditis in Regulæ Obſeruantiis. Quod etiam ex Sancto Thoma, Caietano, Soto, Rodrig. Nauarro, & Suarez admittit Tamburinus *de Iur. Abbat. tomo 3. diſp.4. quæſ.7. num.6.* Addens *num.7.* poſt Sanchez, & Portellum, poteſtatem hanc ample interpretandam eſſe, & poſſe aptari caſibus expreſſis, & incluſis in expreſſis. De quo tamen, & aliis ſpectantibus ad hanc materiam vide dicta locis relatis, & 3. *tomo verbo Diſpenſare, & diſpenſatio per tot.* Addendum præterea, facultatem iſtam poſſe tolli Generali à Capitulo generali, propter dicta ſæpius, ſcilicet quod Capitulum generale eſt ſuperius ipſo Generali, & quemlibet ſuperiorem poſſe non ſolum tollere priuilegia conceſſa inferioribus, ſed etiam limitare, & coarctare ea, quæ ipſis inferioribus etiam de iure communi competunt. Tamburinus *ſuprà n.15. & 16.* Non obſtante autem, quod prædicta auctoritas iure communi competat Prælatis, non tamen propterea cenſentur ſuperflua hæc, & alia ſimilia priuilegia, nam explicant magis poteſtatem Prælatorum ad tollendos ſcrupulos, vel concedunt aliquam circunſtantiam peculiarem, ad quam non videbatur extendi. Vide Cordubam *in Annotationibus ad Compendium priuilegiorum Mendicantium verbo diſpenſatio*, & Tamburinum *ſuprà q.8.n.1. & ſequentibus*, ac dicta in Mari magno Carmelitarum, §.9. 181

Circa facultatem illam conceſſam Generali ad diſpenſandum cum ſubditis, vt habere poſſint ad vſum, ſeu vſumfructum illa, quæ ipſis donata, ſeu relicta fuerint: nota ſecundò, facultatem iſtam quoad bona ſtabilia ſublatam eſſe à Concil. Trid. *ſeſſ.25. de Regularibus cap.2.* vbi expreſſe decernitur ne *deinceps liceat ſuperioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam.* Quoad bona verò mobilia etiam vacare videtur huiuſmodi priuilegium, ſeruentur quæ tradit idem Conc. loco relato, videlicet quod ea *tradantur Superiori, Conuentuique incorporentur*, licet eorum vſus permittatur *quatenus ſtatui paupertatis conueniat.* De quibus latè *tomo primo cap.6. per tot.* Vnde ſententia plurium Doctorum aſſerentium etiam poſt Concilium licitum eſſe habere aliquod peculium ad nutum ſuperiorum reuocabile, & ad ſolos vſus honeſtos, & legitimos, prout tenent plures relati à Barboſa *in dictum locum Concilij*, quos etiam ſequuntur Diana *parte prima tract.6. Reſol.32.* Bordonus *Reſol.43.n.51.* Tamburinus *de Iure Abb. tom.2. diſp.22. quæſt.5.* & alij. 182

alij, admitti non debet, propter decreta Concilij adducta, & maximè propter decreta Clementis VIII. & Vrbani VIII. quæ retuli eo *cap.* 6. *n.* 8. & declarationes S. Congregationis relatas eo loco *num.* 14. *&* 19. quæ aliqui ipſorum non viderunt, alij verò non curaſſe videntur; his enim decretis, & declarationibus explicatur mens Concilij, quod ſcilicet, neque peculium a Superiorum nutu reuocabile, aut ad adductos *eo cap.* 6. *numero* 21. *&* 22. ſcilicet quando Religio aliter prouidere non poteſt Religioſis, & cum conditionibus ibi adductis. Vide quoque dicta in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 7. *num.* 101.

203 Tertiò circa illud verbum *hæreditario*, quo vtitur Pontifex, nota, ex eo colligi, poſſe iſtos Religioſos ſuccedere iure hæreditario in bona temporalia, non quidem quod ipſi in particulari ea ſibi adquirant, ſed Monaſterio, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. *num.* 79. & Carmelit. *circa* §. 26. *num.* 72. ex aliis priuilegiis ibi adductis.

204 Præterea notandum facultatem hoc loco conceſſam Generali ad diſpenſandum cum ſubditis videre delegabilem ab ipſo, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *n.* 4. *& ſuprà in Mari magno Minorum circa* §. 40. eſt enim facultas competens ex priuilegio perpetuo, & non conceſſa perſonæ, ſed dignitati, vel officio, ac per conſequens non vt nudum miniſterium, ſed adinſtar iuriſdictionis Ordinariæ. Quando enim conceditur aliquid perpetuò dignitati, vel officio, tribuitur iuriſdictio, & non nudum miniſterium, vt docent Bart. *l. ambitioſa, n.* 34. *ff. decret. ab ord. fac.* Ioan. Andr. *addit. ad Speculatorem tit. de legato* §. *vltim. ad fin. verſ. incipienti legatus eſt Ordinarius.* Bald. *cap. fin. n. vnico de offic. Ordinar.* & ibi Imol. *ad fin.* Syluestr. *verbo Delegatus q.* 8. *dicto* 11. Cac. 3. *var. cap.* 20. *n.* 6. *initio, & n.* 9. *ſi. & n.* 10. *initio,* & ex Theolog. Compendium mendicantium *verbo Abſolutio* Ordinaria *quod Fratres ad fin dub.* 2. Paſſarellus *Compend. Minimorum cap.* 15. Henriquez *l.* 13. *de excom. cap.* 24. *num.* 2. Sanchez *lib.* 2. *de matrimonio diſp.* 40. *num.* 14. plures alios referens. Obſtare tamen videtur clauſula illa quæ eſt in hoc priuilegio, ſcilicet: *Sine diſcretio prædicti, & pro tempore exiſtentis Generalis*, &c. Quando enim aliquid committitur alicui cum iſta clauſula *Diſcretioni tuæ mandamus*, tunc cenſetur electa induſtria perſonæ, & illi commiſſum nudum miniſterium, vt habent Maſcardus *de probat. concluſ.* 594. *n.* 3. Marcus Antonius *verb. reſol. lib.* 2. *reſol.* 89. *n.* 2. Mart. *de clauſ. parte* 1. *clauſ.* 199. *n.* 3. Barboſa *in collect. Doct. in cap. fin. de offic. & poteſt. Iudic. delegati num.* 11. Nihilominus; tenendum eſt id quod dixi, nam illa clauſula non ponitur à Pontifice aſſertiuè, aut abſolutè, ſed ſolum narratiuè, & diſiunctiuè, poſtea conceditur d. facultas *iuxta arbitrium conſcientiæ*, quæ eſt conditio vniuerſalis, quæ ineſt in ſimilibus conceſſionibus.

Circa §. 66.

205 STatuit præterea Pontifex, vt nullus Religioſus Ordinis Seruitarum habens aliquod beneficium, aut aliquam penſionem, vel capellanias Seruitiales etiam parui valoris, habeat locum, victum, veſtitum, vocem actiuam, vel paſſiuam, aut aliquod officium, adminiſtrationem, vel Prælaturam in Ordine, niſi id Generali videbitur, aut ex ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia ei fuerit indultum.

206 Similia fermè priuilegia habentur in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 32. & 104. quæ aliquo modo cum iſtis conueniunt, & alio deferunt, licet per communicationem priuilegiorum inter Mendicantes omnia omnibus ſunt communicabilia. Idem dico de alio ſimili etiam priuilegio pro Prædicatoribus, & Minoribus in Bulla *Aurea* dicta §. 7. Quibus in locis & aliis ibi relatis de hac materia egi. Præter dicta autem ibi, vlterius notandum, quod quemadmodum *circa d.* §. 32. dixi ex illo priuilegio colligi poſſe Religioſos capaces eſſe beneficiorum ſiue Regularium, ſiue ſæcularium, ſic etiam in præſenti dicendum ex hoc priuilegio colligi eſſe capaces penſionum ſuper fructibus, & redditibus illorum beneficiorum ex Romani Pontificis diſpenſatione, iuxta dicta *tom.* 2. *c.* 2. *n.* 20. *& cap.* 18. *n.* 37. vbi etiam, an ſine illa quoque ſint capaces penſionis impropriè dictæ, quæ ſcilicet non imponitur ſuper beneficia, ſed ſuper eos, qui illa habent.

Nota præterea, quod quamvis per obtinentes *Capellanias Seruitiales*, vt loquitur Pontifex in hoc priuilegio, intelligi poſſint parochi, ſeu Curati, iuxta facta ſuprà in hoc Mari magno *circa* §. 39. nihilominus quia condiſtinguit illos ab obtinentib. beneficia etiam Curata, & penſiones, ideo per illos intelligi credo eos, qui in aliqua Capella, Oratoria, aut altari deſeruiunt, Miſſas ibi celebrantes, aut diuinis officiis aſſiſtentes deſignato ſtipendio, de quibus Gonzalez *ad Regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 5. & Barboſa *de Iure Eccleſiaſtic. lib.* 3. *cap.* 5. *per totum.* Apud quos plura de huiuſmodi Capellaniis, & ipſarum Capellanis. 207

Item nota Iulium III. litteris ſub ſignatura datis, quæ habentur in Bullario Laërtij in hoc Pontifice *n.* 8. ſtatuiſſe, vt Fratres huius Religionis beneficia aliqua Eccleſiaſtica etiam Regularia aliorum Ordinum in titulum, vel commendam habentes, aut officium Pœnitentiariæ exercentes, non poſſint in domibus Ordinis degere, aut commorari, ſeu officia, & Prælaturas obtinere, aut priuilegiis, & indultis, ſeu voce actiua, & paſſiua potiri, inhibens etiam ipſis, ne de cætero habitum dimittere, aut ad alium Ordinem laxiorem ſe transferre, aut niſi beneficia Eccleſiaſtica, aut officium Pœnitentiariæ exercuerint, extra domos Ordinis manere præſumerent ſine ſui Superioris licentia in ſcriptis ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna; præcipiens quoque ſub eadem excommunicationis pœna Superioribus, vt hanc Conſtitutionem publicarent, & executioni mandarent. 208

Quid importent verba illa *officium, adminiſtratio, Prælatura*, quibus hi Pontifices in his priuilegiis vtuntur, habes ex dictis *tom.* 2. *cap.* 13. Quid etiam vox actiua, & paſſiua, dixi *tom.* 4. *verbo Pœna Eccleſiaſtica num.* 10. *&* 11. *& verbo vox actiua, & paſſiua.* Quod verò verba illa Bullæ Iulij III. *priuilegiis, immunitatibus, & indultis Ordinis* gaudere non poſſint, piè intelligi ſolum debeant de priuilegiis, indultis, &c. quæ in damnum, & incommodum Religionis redundant, non verò de aliis, commodum priuatum concernentibus, dixi *tomo* 1. *cap.* 17. *n.* 18. & ſupra in Bulla *Aurea* dicta *circa* §. 7. 209

Circa §. 67.

COnceditur hoc loco Seruitis, ipſorumque Ordini ampliſſima communicatio priuilegiorum Ordinum Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſt. & Carmelitarum, ſicut eiſdem Ordinibus ad inuicem conceſſa fuit, Prædicatoribus ſiquidem in eorum Mari magno §. 52. Minoribus §. 51. vtriuſque in Bulla *Aurea* dicta §. 9. Eremitis S. Auguſtini §. 52. & Carmelitis §. 105. Quibus 210

In

Google

in locis, & aliis ibi relatis plura de hac materia dicta ſunt.

211 Vlterius nota, quod quamuis Scholiaſtes huius Maris magni in libro cui titulus eſt *Mare magnum Fratrum Seruorum pag.* 74. dicat per hoc priuilegium concedi etiam Seruitis priuilegia non ſolùm conceſſa, ſed etiam concedenda Ordinibus Mendicantium, id tamen non eſt verum, vt legenti conſtabit. Quia tamen Iulius III. in Bulla *Exponi nobis*, quæ habetur *in d. lib. pag.* 156. & in qua confirmat hoc Mare magnum, concedit Seruitis omnia priuilegia conceſſa Prædicatoribus, Minoribus, Eremitis S. Auguſtini, Carmelitis, & Minimis, ac aliis quibuſcunque Ordinibus, cum nos Carmelitæ habeamus ex Clem. VII. communicationem omnium priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum Mendicantibus, & non Mendicantibus Ordinibus, iuxta dicta locis relatis ex Mari magno Prædicatorum, & Carmelitarum, ideo etiam hac generaliſſima communicatione frui poſſunt Seruitæ. Præſertim cum Leo X. in Bulla dudum *in 1. tom. Bullar. in hoc Pontifice num.* 32. conceſſerit omnibus Mendicantibus communicationem priuilegiorum conceſſorum, & concedendorum iuxta dicta illis locis.

212 Nota præterea, quod Iulius III. in Bulla relata dum concedit Seruitis communicationem omnium priuilegiorum conceſſorum Mendicantibus, & aliis Ordinibus, loquitur etiam de *viua vocis oraculo in genere conceſſis*, quod eſt magnum priuilegium, ſiquidem extenditur etiam ad viuæ vocis oracula, quod non ſæpe, ſed raro fit in ſimilibus communicationibus priuilegiorum. Quæ ſint autem iſta priuilegia Prædicatorum, Minorum, Eremitarum Sancti Auguſtini, & Minimorum, quæ communicantur Seruitis, conſule dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum Sancti Auguſtini locis relatis, quoad Carmelitarum priuilegia ipſorum Mare magnum, quod maximum eſt inter alia Mendicantium, Compendia noſtri Ordinis, Bullam Clem. VII. quæ extat in Bullario Laërtij *in hoc Pontifice n.* 32. *in tom.* 1. Caſſasubium *in Compendio priuil. Mendicant.* Rodriguez *in ſuo Bullario*, ac Bullam aliam Sixti IV. quæ etiam appellatur *Mare magnum* & habetur in noſtro Speculo Ordinis, in Bullario Rodriguez *in Sixto IV.* Bulla 38. & in Bullario Fratrum S. Mariæ de Mercede *pag.* 146.

213 Quomodo autem communicatio priuilegiorum inter Mendicantes ſit tanta, vt poſſit Mare magnum, & Bullas vni Ordini illorum conceſſa, in nomina aliorum, cui communicantur transferre ex priuilegio Iulij II. pro Minimis in eorum Mari magno *circa* §. 34.

Circa §. 68.

214 HIc ponuntur pœnæ, ipſæque grauiſſimæ contra inquietantes, ſeu moleſtantes Religioſos iſtos in horum priuilegiorum executione, aut eos cogentes ad aliquid faciendum contra ipſa, vel fauorem ad id dantes, quemadmodum etiam idem reperitur in Mari magno Prædicatorum §. 53. Bulla *Aurea* appellata §. 10. Mari magno Minorum §. 52. Eremitarum S. Auguſtini §. 53. & Carmelitarum §. 106. Quibus in locis, ac aliis, quæ ibi retuli, de hac materia actum eſt.

Circa §. 69.

215 COnſtituuntur hoc loco à Pontifice Iudices Apoſtolici, & Conſeruatores pro executione priuilegiorum, quæ in hoc Mari magno continentur, omnes in dignitate Eccleſiaſt. conſtituti, & Canonici Metropolitanæ, ſeu Cathedralis Eccleſiæ cum ampliſſimis clauſulis ſimilibus iis, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum §. 54. Minorum §. 53. Eremitarum S. Auguſtini §. 54 & Carmelitarum §. 107. quibus in locis, ac maximè *tom. 1. cap.* 10. vbi de Conſeruatoribus egi, ea quæ pertinent ad illos, diſcuſſa manent, & an, & quomodo iis temporibus poſt Conſtitutionem Gregorij XV. eorum authoritas limitata, ſeu coarctata ſit.

Circa ſyndicos Romanæ Eccleſiæ, quibus correſpondent in iis Religionibus Procuratores, & de quibus eſt ſermo in hoc priuilegio, præter dicta in Mari magno Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini, ac *tom* 4. *verbo Procuratores Religionum*. 216
vlterius nota, dictos Procuratores Religionum poſſe appellari ſyndicos, prout colligitur apertè *ex cap. vnic. de ſyndico*, vbi ſyndicus appellatur Procurator conſtitutus à Monaſterio pro ſuis negotiis forenſibus tractandis. Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol.* 129. *n.* 8. Imo etiam poſſunt dici ſyndici Rom. Eccleſiæ, aut Sedis Apoſtolicæ, ſiquidem bona Religioſorum, Mendicantium præſertim, ſpecialiter pertinent ad Sedem Apoſtolicam; iuxta dicta ſæpius in præcedentibus, & tales Procuratores, maxime Procuratores Generales, inſtituuntur cum magna authoritate ex priuilegiis Sedis Apoſtolicæ, iuxta dicta eo verbo *Procuratores Religionum num.* 5. Accedit, quod cum *Syndicus* Græce idem ſit quod *defenſor*, teſte Gloſſa *in d. cap. vnic. de ſyndic.* cum Procuratores ordinum inſtituti ſint ad eos defendendum, procudubio ſyndici etiam appellari poterunt. Hieronymus Rodriguez *ſupra* ex aliis.

Circa §. 70.

NOn obſtantiæ ampliſſimæ, quæ habentur in hoc loco, ſunt ſimiles illis, quæ extant in Mari magno Prædicatorum §. 55. Minorum §. 54. Eremitarum S. Auguſtini §. 55. & Carmelitarum §. 108. quibus locis, & aliis ibi citatis plura dicta ſunt ad intentum. 217

Addendum eſt pro complemento, clauſulam illam poſitam in hoc, & ſimilibus priuilegiis, ſcilicet, *& quæcunque alia, quæ in futurum per nos, vel ſedem Apoſtolicam quomodolibet concedi, ſtatui, vel ordinari contra præſentium litterarum tenorem, &c. irrita, & inania, &c. decernimus*, qua Pontifex declarat non poſſe contrauenir i huiuſmodi priuilegiis à ſe, vel ab aliis Succeſſoribus, non eſſe inutilem aut ſuperfluam. Etſi enim veriſſima ſit Regula illa iuris, quod *Par in parem non habet imperium l. nam, & magiſtratus ff. de recept. arbitr. l. ille, à quo, §. tempeſtiuum ff. ad Trebell. c. inferior, cap. denique 21. diſt. c. innotuit 20. §. quamuis de elect. c. de locato.* Clarus §. *fin. quæſt.* 38. *num.* 3. *verſ. quæro pone.* Bart. Perett. *ad Extrauag. Ambitioſæ de rebus Eccleſiaſt. non alien. verb. prædeceſſor. num.* 5. *p.* 226. Rebuffus *tom.* 1. *ad leges Galliæ, tract. de euocat. num.* 46. *p.* 265. cui Regulæ videtur derogari per iſtam clauſulam, ſiquidem per illam veluti ligantur manus Pontificum ſucceſſorum, ne faciant aliquid contra dicta priuilegia, nihilominus, vt dixi, non eſt inutilis, aut ſuperflua: eo quod, & ſi idem Pontifex qui priuilegia concedit, & ſucceſſores ipſorum poſſint illa reuocare, non tamen cenſentur id facere, etiamſi aliquid ordinent, aut præcipiant in contrarium, niſi expreſſe illis derogent. *cap. cum ordinem. de reſcript.* Doctores *ibidem* communiter, & Suarez *de leg. lib.* 8. *cap.* 39. *num.* 3. Quod adeo eſt verum, quod reſcriptum impetratum contra priuilegiatum non præiudicat ipſi, niſi de priuilegio fiat mentio. Freitas *in cap.* 1. *n.* 14. *verſ. tertio reſtringe*, Berоius *num.* 72. 218

Digitized by Google

num.7 a hoc tit. Abbas *in cap. ex parte, il 1. num. 2.* & Socin. *num. 11. de priuil.* Rebuffus *in prax. tit. differentia inter reſcripta gratia, & iuſtitia, ex num. 31.* Eſtque hoc priuilegium iure communi competens Ciſtercienſibus *capit. cum ordinem* relato, ac proinde etiam aliis Religioſis communicantibus cum ipſis in priuilegiis, quales ſunt Mendicantes. Quæ autem expreſſio priuilegij, ſufficiat ad ipſius derogationem, dixi ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 15. 16. & 17.

Circa §. 71.

219 STatuit hoc loco Pontifex, vt tranſumpto authentico huius Maris magni ea fides indubia adhibeatur, quæ adhiberetur ipſis litteris originalibus, ſi exhiberentur, vel oſtenderentur. Pro quo vide dicta in ſimili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *circa* §. 56. Minorum *circa* §. 54. Minorum *circa* §. 54. Eremitarum Sancti Auguſtini *circa* §. 56. & Carmelitarum *circa* §. 108.

220 Præter quæ circa clauſulam illam *volumus, & decernimus* nota, poſſe dici eam inducere ius nouum, & declarare antiquum. Etenim dictio *volumus* hunc effectum habet, vt poſt Gloſſam *in l. de rerum permut.* & Abbatem *in cap. Sedis Apoſtolic. de reſcript.* ac Barbat. *in Clement. litteras. in 4. col. de reſcript.* tradit Flamin. Paris. *de confident. benef. quaſt. 58. numero 44. in fine.* Quod potiori iure dicitur de dictione illa *decernimus*, iuxta gloſſ. *in cap. eos, de ſentent. excommunic. lib. 6. Clement. 1. de cauſa poſſeſſ. & propriet. Clement. 2.* vbi Gloſſ. *verb. decernimus, de rebus Eccleſ. non alienand.* Flamin. *de reſig. lib. 13. quaſt. 2. num. 3.* Et quod inducit nouum ius & declarat antiquum, poſt Abbatem & Decium *in cap. decernimus de iudic.* & Gloſſ. *verb decernimus, in Clem. per litteras de prabend.* tradit idem Flamin. Paris. *de confident. benefic. q. 58. n. 44.* Barboſa *de dictionibus, diction. 79. n. 1. & 2.* An verò huiuſmodi dictiones *volumus, & decernimus*, importent neceſſitatem præcepti, variant Doctores, de quo ex ipſis Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 4. n. 40. & 41.*

221 Dubitari autem poteſt circa hoc priuilegium, an nomine *Notarij publici*, cuius tranſumptioni horum priuilegiorum Pontifex vult adhiberi fidem, intelligi poſſint Notarij, qui à Regularibus inſtitui poſſunt, iuxta priuilegium Pij V. pro Prædicatoribus, quod retuli *com. 4. verbo Notarius Regularis num. 6.* Et videtur quod ſic, propter ampliſſima illa verba, in quibus concedit illis facultatem, vt poſſint iuxta *mandatorum, conceſſionum, indultorum, priuilegiorum, & reſcriptorum huiuſmodi formam, continentiam, & tenorem, monere, & requirere, aliáque omnia, & ſingula circa ea requiſita, & opportuna facere, agere, exercere, & exequi, ac de eiſdem omnibus, & ſingulis publicos, & publica, actus, & inſtrumenta coram teſtibus ad hoc requiſitis conficere, & ſtipulari, ac in notam redigere, vt exinde, ſemel, vel pluries, prout ad id requiſiti fuerint, vnum, vel plures, ac plura, publicos, & publica, actus, & inſtrumenta, quibus eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra, ac vbique, ac ſi per alios quoſcunque publicos, & authenticos, rogatos Notarios ſtipulata, confecta, & publicata, & authenticata fuiſſent, conficere, & debitis ſignis, & characteribus ſubſcribere, publicare, & authenticare*, &c. Quibus accedit, quod cum libris campſorum, mercatorum, vel ſimilium plena fides adhiberi ſoleat, & conſuetudo, vel lex id ſtatuens valida ſit; vt reſoluunt Viuianus *com. 1. commun. opin. lib. 4. tit. 11. num. 316.* Maſcardus *de probat. concluſ. 973. num. 16.* Surdus *deciſ. 312. num. 3.* Stephanus Gratianus *diſceptat. forenſ. cap. 171. num. 2.* Couarruuias *practic. cap. 12. num. 8. in fin.* & ex ipſis Barboſa *in Collect. DD. in cap. cum dilectus de fid. inſtrument. num. 6.* iuxta mentem ipſius *cap. cum dilectus* illis verbis, *Quod ſi conſuetudo*, maiori ratione id dici debet de inſtrumentis ſtipulatis, ſeu confectis à notariis Regularibus. Præſertim, cum libris ratiocinariorum Monaſteriorum Regularium ſcriptis manu notarij monachi, vel Monialis fides etiam adhiberi ſoleat. Rodriguez *in Addit. ad Summ. tom. 4. cap. 58. num. 11.* alter Rodriguez *in Comp. Reſ. 100. num. 5.* ex aliis, quibus iungitur Quintana Dueñas inferiùs referendus.

Dubitari ſimiliter poterit, an nomine *Notarij publici* intelligi neceſſario debeat Not. Apoſt. ſeu Eccleſiaſt. aut fori Eccleſ. an vero poſſit intelligi Notarius Cæſarius, Regius, ſæcularis, & ſolum pro foro ſæculari deſignatus. Et quidem, licet videatur dicendum ſufficere Notarios fori ſæcularis; cum Pontifex dicat: *Cuiuſcunque Notarij publici*, non exprimendo, quod ſi fori Eccleſiaſtici, & *lex generaliter loquens generaliter ſit intelligenda*, vt habetur ex *l. pretio ff. de de public. in rem act. l. in fraudem §. vlt. ff. de teſtam. mil. l. 1. §. generaliter ff. de leg. praſt. l. 1. §. quod autem ff. de aleat. l. fin. in fin.* vt tenet Quintana Dueñas *in tract. 3. Iubilao dub. 6.* apud quem alia ad intentum. Nihilominus quia cauſa iſta Eccleſiaſtica eſt, & in ea agitur de re ſpirituali, ſcilicet priuilegiis Regularium perſonarum, ideo dicendum requiri quod tales Notarij ſint Apoſtolici. *argum. cap. fin. de fid. inſtrum.* vbi Doctores, ſpecialiter Ioan. Andr. *num. 7.* Abb. *num. 9.* Felin. *num. 3. & 4.* & Rota in Patauina *Decimetta* 10. Martij 1603. coram *deciſion.* 101. 211

MARE MAGNVM MINIMORVM.

IVLIVS *Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Franciſco de Paula Generali, & Prouincialibus, Correctoribus & vniuerſis Fratribus Ord. Minimorum ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Virtute conſpicuos Sacri Ordinis veſtri profeſſores, qui contemplationi cœleſtium feruenter inuigilant*, &c. Omitto alia, quæ habentur in hoc Mari magno, ſeu Bulla Iulij Secundi, quia eadem fermè ad pedem litteræ, etſi cum aliqua alteratione in paragraphis, & mutatione verborum circa perſonas Prælatorum, & Fratrum Ordinis Prædicatorum, ac Ordinis Minimorum, habentur in Bulla Gregorij Vndecimi, quæ extat inſerta in Mari magno Prædicatorum *à n. 1. & ſeqq.* Hoc verò diploma Iulij II. ſeu Mare magnum Minimorum datum fuit Romæ apud S. Petrum Quinto Kalend. Auguſti anno 1506. Pontificatus eiuſdem Iulij anno 3.

COMMENTARIVS IN MARE MAGNVM MINIMORVM.

SVMMARIVM.

Huius Maris magni Minimorum author Iulius II. num. 1.
Quis hic Pontifex. ibid.
Cauſa huius conceſſionis. ibid.
De huius Religionis laudibus, & excellentiis. num. 2.
Generales electi ſunt eo ipſo veri Generales. n. 3.
Alia priuilegia ſimilia. n. 4.

Notanda circa illa. ibid.
Generales amoueri poſſunt à Prouincialibus, & Vigilibus.n.5.
De ſimili aliarum Religionum priuilegio.n.6.
Dictio Indulgemos quid importet.n.7.
Vigiles,qui ſint in Ordine Minimorum.n.8.
Regula Ordinis Minorum.n.9.& 10.
In electionibus Generalium, & Prouincialium tempus à Iure ſtatutum non currit.n.11.
Quando procedit hoc priuilegium.n.12.
An poſſit Religio renunciare ipſi.ibid.
Prælati inſtituti etiam non per electionem exercent ſua officia.num.13.
Quomodo intelligendum. n.14.
Lectores deputati abſque alia licentia legere poſſunt. num.15.
Notanda circa hoc priuilegium.n.16.
Quid pro locis in quibus viget ſtudium generale.n.17.
Decreta pro ſtudiis linguarum.n.18.
Decretum Sacræ Congregationis de propaganda fide. num.19.
Vtile valde pro S. Eccleſiæ augmento.n.20.
Facultas ſuſcipiendi Ordines à quocunque Epiſcopo. num.21.
An ſit reuocata. num.22.
Qui intelligantur per Epiſcopos gratiam, & communionem Sed. Apoſtolic.habentes.n.23.
De intelligentia linguæ Latinæ pro Ordinandis.ibid.
Facultas habendi Oratoria,& altare portatile.n.24.
An reuocata per Concilium Tridentinum.n.25.
Facultas commorandi in excommunicatorum terris. numero 26.
Et petendi ab illis neceſſaria vita.ibid.
Clauſula Niſi id vobis fuerit interdictum.n.27.
Quæ prohibita ſint Chriſtianis cum Iudæis.ibid.
Facultas Prælatis conceſſa ad abſoluendum ſubditos à cenſuris, & diſpenſandum cum illis in irregularitatibus.n.28.
Quomodo intelligenda.n.29.
A quibus cenſuris,aut pœnis.n.30.
Quomodo competat paſſiuè ipſis Superioribus.n.31.
An in vtroque foro.n.32.
Quæ notanda circa illa.n.33.
Quid ſi ſic abſoluti diſcedant ab Ordine.n.34.
Quid de Nouitiis.n.35.
Quid de illis,qui volunt fieri Nouitij.n.36.
De clauſula Etiamſi ſuper hoc eis induciæ concedantur.n.37.
In quibus caſibus remitti debent Religioſi ad Sedem Apoſt.n.38.
Non poſſunt conueniri, aut cogi ad plura, quæ referuntur.n.39.
De hac materia remiſſiuè.ibid.
Prælati corrigunt preuiſos quibuſcunque perſonis, non coguntur Socios aſſignare, nec aliquis aſſumit Fratres pro ſuis negotiis. n.40.
De alio priuilegio Gregorij XI.n.41.
Prouiſi extra Ordinem non admittuntur in Capitulis. num.42.
Quid de Capellanis Principum. n.43.
Capellani Papæ,qui ſint.ibid.
Quid de Deſignatis pro prædicanda Cruciata, & pro Inquiſitoribus.num.44.
An maneat in ſua vi hæc facultas.n.45.
Nullus profeſſus diſcedere poteſt ſine licentia, aut ab alio retineri.n.46.
De ſimili aliorum priuilegio.num.47.
Notanda circa illa.n.48.
Epiſcopi an excommunicari poſſint, aut ſuſpendi. ibidem.
An tales diſcedentes ſine licentia gaudeant priuilegiis ſuarum Religionum.ibid.
De Religioſis exeuntibus ab Ordine prætextu tranſitus ad alios,& non id facientibus.n.49.
De ſtrictione Ordinis Minimorum.n.50.
Alia remiſſiuè.n.51.
Facultas procedendi contra apoſtatas. n.52.
Dom. Epiſcopi non ſuſcipiunt eos ſub ſua protectione. num.53.
Quando cenſeantur id facere.ibid.
Apoſtatæ priuantur eis,quæ poſſident.n.54.
Culpa, & pœna cooperantium ad apoſtaſiam. num.55.
Egreſſi ab Ordine non prædicant, audiunt confeſſiones, aut docent.n.56.
De ſimili conceſſione aliorum Mendicantium.n.57.
Quomodo proceditur contra id facientes, ibid.
An eiecti iam emendati, qui non recipiantur in ſua Religione, debeant ad aliam tranſire.n.58.
An damnandi ad triremes, vel perpetuos carceres cogi poſſint ad tranſitum ad aliam Religionem.ibidem.
Facultas Prælatorum ad licentiandum Fratres ad alios Ordines,quibuſdam exceptis.n.59.
Notanda circa hoc priuilegium.n.60.
De habitu huius Ordinis ab aliis non gerendo.num.61.
De ſimili aliorum Ordinum priuilegio.n.62.
Notanda circa illud. n.63.
Exemptio à decimis de hortis,& virgultis.n.64.
Facultas applicandi debita incerta volentium ingredi Religionem.n.65.
Quomodo vtile ſit hoc priuilegium. n.66.
Alia notanda circa reſtitutionem incertorum. n.67.
Libertas ſepulturæ in Eccleſiis Fratrum. n.68.
Dicta circa hoc priuilegium alibi.n.69.
Cur ſepultura dicatur libera.n.70.
De indulgentiis lucratis à volentibus ſepeliri in Fratrum Eccleſiis.ibid.
An in aliis locis præter Eccleſias, & cæmeteria poſſint Fratres ſepelire defunctos.n.71.
Alia remiſſiuè ibid.
Nullus ſine aſſenſu Fratrum in eorum Eccleſiis ſepelitur, aut officia pro defunctis facit. n.72.
Quæ conſonent huic priuilegio.ibid.
Pro tempore interdicti, & pro familiaribus priuilegia. num.73.
Alia ſimilia pro aliis Mendicantibus. ibid.
Praxis Regularium pro eiiciendis excommunicatis, & interdictis.n.74.
Dare cauſam interdicto quod ſit.n.75.
Confeſſiones Fratrum quibus facienda.n.76.
Num ſit priuilegium hoc derogatum.n.77.
Neceſſitas articuli mortis an extendatur ad mortis periculum.num.78.
Exiſtentes extra Conuentum non excuſantur à confeſſione ratione alicuius notæ.n.79.
Prælatis Eccleſiarum prohibitum audire confeſſiones Fratrum.n.80.
An propterea tales confeſſiones ſint inualidæ.n.81.
An id fieri poſſit de licentia Superiorum Ordinis. ibidem.
De non cogendis Fratribus ad Synodos. n.82.
Nec ad ſubiacendum Conſtitutionibus Prælatorum Eccleſiarum.n.83.
Prohibentur Prælati Eccleſiarum facere Capitula, ſcrutinia,inquiſitiones de Religioſis.n.84.
Aut exigere Obedientiam, ſeu fidelitatem ab ipſis. ibidem.
Monaſteria Sedi Apoſt. ſubiecta immediatè quæ ſint. ibid.
Exemptio à Canonica portione.n.85.
Aliud priuilegium Pauli III.n.86.
An legata poſſint commutari in alium vſum. n.87.
An bona Monaſteriorum transferri poſſint in aliud Monaſterium de licentia Superiorum. n.88.
An hæc ſit alienatio prohibita. ibid.

Cenſuum

Cenſuum impoſitio prohibita Regularibus.n.89.
Bona Regularium an hypothecari, ſeu obligari poſſint. num.90.
An propter hypothecam generalem deueniri poſſit ad executionem, ſeu ſubhaſtationem bonorum ſtabilium ex Rota deciſione.n.91.
Notanda circa ipſam.n.92.
Omnis diſpoſitio accipienda in terminis habilibus. ibidem.
De permutatione bonorum Regularium ſine conſenſu Sedis Apoſt.n.93.
Stylus Curiæ an ſemper faciat legem.ibid.
Cum transferuntur Monaſteria, an bona ipſorum transferri poſſint.94.
Notanda circa hoc priuilegium.n.95.
De alio priuilegio Sixti V. & aliorum Pontificum. num.96.
An quando deſeruntur Monaſteria, ipſorum bona tradi debeant fundatoribus.n.97.
Quando Monaſterium ſuppreſſum perdat ſua priuilegia.n.98.
Exemptio à procurationibus, exactionibus, collectis, &c. ibid.
Declaratio caſuum à quibus Superiores non abſoluunt ſuos ſubditos.n.99.
De hac materia remiſſiuè.n.100.
An abſoluant à ſimonia.n.101.
An diſpenſant in irregularitate ex mutilatione membrorum proueniente.n.102.
An cum lunatico, furioſo, energumeno, & ſimilibus. num.103.
De abſolutione percuſſoris Fratrum.n.104.
Ampliatio priuilegij de decimis non ſoluendis.n.105.
Notanda circa ipſum.n.106.
An tranſeat ad colonos.n.107.
Quid ſi Religioſi habeant aliqua bona in emphyteuſim, ſeu locationem.ibid.
Quid S. Rota deciderit.ibid.
Exemptio à cap volentes.*n.108.*
Priuilegium Bonifacij VIII. vt Prælati Minimorum non teneantur in correctione Fratrum apices iuris, &c.n.109.
Priuilegia ſimilia.n.110.
Ad quid tunc teneantur.n.111.
De non appellando à correctorib us.n.112.
Quomodo id intelligendum.ibid.
Alia remiſſiuè.n.113.
Exemptio Fratrum ab exactionibus, vel contributionibus faciendis Legatis, Nuncijs, &c.114.
Quæ notanda circa hoc priuilegium.n.115.
Tributum, vectigal, gabella, *& ſimilia nomina quid importent.n.119.*
An regulares cogi poſſint ad iurandum.n.117.
Litteræ Sedis Apoſtolicæ quot modis expediuntur in Curia.n.118.
Non obſtantia appoſita.n.119.
Minimi habent communicationem priuilegiorum Mendicantium. n.120.
Poſſunt vti priuilegiis illorum mutatis nominibus. ibidem.
Conceſſa vni domui an alij communicentur.ibid.
Data litterarum Apoſtolicarum quomodo ſupputanda. num.121.

1 QVEMADMODVM Sixtus IV. Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitar. Bullas, quæ *Mare magnum* appellantur, piè concinnauit, & Innocent. VIII. ipſius poſt Alexandr. VI. ſucceſſor, Maris magni Seruitarum author quoque & compilator deuotus extitit, ſic etiam Iulius II. Sixti nepos & Innocentij ſucceſſor Natione Italus, patria Sauonenſis ex Genuenſium ditione anno Dom. 1503. ad Pontificatum aſſumptus Ordini Minimorum deuotiſſimus ipſorum ſimiliter Maris magni concionator voluit eſſe. Deuotionis erga hunc Sacrum Ordinem caſus dicitur fuiſſe, quod eius Sanctiſſimus Patriarcha Franciſcus de Paula eidem Iulio Thorone in Gallis agenti dixerit: *Cum eris Romæ, ſedebis in ſolio Petri; commendo tibi Religionem meam.* Quia ergo propheticæ prædictioni effectus correſpondit, Iulij gratitudo erga ſanctum, eiuſque familiam diploma hoc & plura alia concedentis correſpondere decuit. Cur *Mare magnum* appelletur, habes ex dictis Mari magno Prædicatorum *in principio.* Extat porrò in Bullario Laërtij *tom.1.* inter Bullas huius Pontificis *n.10.* & in Bullario Rodriguez *in Iulio II. Bulla 6.* item inter priuilegia Ordinis Minimorum à Gaſparo Paſſarello Generali Correctore collecta *fol.34.* vbi dixi conformatum, & corroboratum poſtea fuiſſe à Leone X. Adriano VI. ac apud Laurentium de Peirinis eiuſdem etiam Ordinis *in tom.1.priuil, Minimor. inter Conſtit. Iulij II. Conſtit.2.*

De huius autem Sacræ Religionis inſtitutione, excellentia, & viris illuſtribus ſanctitate, & doctrina agunt Paulus Morigia *de Orig. Relig. lib.1. cap.49.* Syluester Marullus *in Oceano Relig. lib.5.* Hieronimus Roman. *de Republ. Chriſtian. lib.6.cap.31.* Petrus Opiner *in Oper. Chronol. tom. 1. ann.1458.* Gualterius *in Tab. Chronolog. ſecul.15. ann.1473.* Platus *de bono ſtat. Relig. lib.2.cap.22.* Azor *inſtit. moral. tom.1. lib.13.cap.* Rodriguez *tom.1.q.regul.q.2.art.7.* Eius Compendiator alter Rodriguez *Reſol.123. num.37.* Claudius Robert. *in Gallia Chriſtiana tit. de General.* Barboſa *de iure Eccleſiaſt. lib.1.cap.41.n.188.* & plures alij tam huius familiæ alumni, quam exteri. 2

Circa §. 1.

ERgo præfatus Pontifex Iulius poſt miras, & ſingulares laudes, ac prærogatiuas Ordinis Minimorum, quas refert, ad inſtantiam ſancti Franciſci de Paula tunc temporis Generalis Correctoris, & prouincialium eiuſdem Ordinis declarat Generales ipſius ſtatim poſtquam electi fuerint, ſecundum regulam, & conſtitutiones eo ipſo eſſe veros Generales, curam animarum habere, liberè gerere, Fratres ligare, ac ſoluere, nec non in eodem Ordine agere poſſe, quæ viderint expedire, & Fratres ipſos eiſdem deuotè, & humiliter obedire, & intendere debere. 3

De hoc priuilegio, & aliis concernentibus plura dicta ſunt in præcedentibus, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §.1. & 2. Minorum *circa* §.1. Eremitarum S. Auguſtini *circa* §.49. Carmelitarum *circa* §.30. & Seruitarum *circa* §.8. Notat vlterius Peirinis huius Maris magni Scholiaſtes *n.1.* ex vi huius priuilegij colligi Generalem ſtatim ac eſt electus, confirmari à Sede Apoſtolica. Cæterum etſi id expreſſè non habeatur in illo, implicitè tamen continetur, imò expreſſè in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & Seruitarum, vt in loco relato ex Mari magno Prædicatorum dixi, quarum Religionum priuilegiis fruuntur etiam Minimi. Obſeruat etiam, quod iure communi poſtquam quis eſt electus ad aliquam dignitatem, ſi ante confirmationem ſe ingerat exercendo aliquem actum ad talem dignitatem ſpectantem, eſt ipſo facto priuatus iure adquiſito per talem electionem, ex *Cap. auaritiæ de electione in 6. & cap. qualiter eod. titul.* De quo etiam dixi *tom.1. capite 15. num.36.* Obſeruanda etiam verba illa *Ordinem ipſum præfatæ Sedi immediatè ſubiectum*, its enim denotatur iure eſſe hanc Religionem ſoli Papæ ſubiectam ex adductis 4

per Tiraquellum, *in l. ſi vnquam, verbo reuertatur n.125. C. de reuocat. donat.* & per Rebellum *de obligat. inſtit. p. 1. lib. 1. q. 6. n. 37.* Item ſine vllo medio, aut ſub aliquo alio niſi ſub Papa, de quo ſæpius dictum eſt in aliis priuilegiis Mendicantium.

Circa §. 2.

5 INdulget hoc loco Pontifex Iulius, vt Generalis huius Ordinis, eiuſque ſucceſſores poſſint amoueri ſecundum Regulam, & Conſtitut. Ordinis à Prouincialibus, & Vigilibus, approbans quidquid hactenus factum fuerat, & concedens Generali liberam facultatem exequendi ſuum officium quoad præmiſſa.

6 De ſimili priuilegio aliorum Mendicantium dictum eſt ſuprà in Mari magno Prædicator. *circa* §. 3. Minorum *circa* §. 1. Carmelit. *circa* § 30. & Seruitarum *circa* §. 8. Notat etiam Peirinis hic Generalem huius Ordinis poſſe amoueri non ſolum in Capitulo Generali; ſed etiam extra illud in tribus caſibus, ſcilicet, ſi fuerit dilapidator bonorum Religionis, ſi incontinenter, aut ſcandaloſè viuat, ſi Regulam deſtruat, aut relaxet. Pro qua vide dicta locis relatis.

7 Circa verbum *Indulgemus* quo vtitur Pontifex, dum loquitur de facultate Vigilum, & Prouincialium ad deponendum Generalem nota, hanc dictionem quandoque denotare conceſſionem priuilegij, vt *in cap. ſi terra de priuileg.* quandoque importare ſolum id quod de iure competit, vt per Gemin. *conſil. 72. num. 2.* refert Card. Tuſchus *pract. concl. tom. 2. litter. D concl. 293.* & Barboſa *in tract. de dictionibus, dict. 158.* Idque *ex cap. quia de procurat. cap. & ſi Chriſtus de iure iurand.* comprobat Seraphinus Freitas *in Bullar. Ord. S. Mariæ de Mercede in ſcholiis ad Bullam 2. Vrbani IV.* Quibus fauent Grammatici aliqui dicentes verbum *Indulgeo* ſignificare idem quod conſenſum, & complacentiam. Hoc ergo poſteriori ſenſu accipiendam credo in præſenti dictionem iſtam *Indulgemus*, cuius ſignum eſt, quod Pontifex ſe remittit ad Regulam, & Conſtitutiones Ordinis, & approbat facta vſque ad illud tempus.

8 Quid importent *Vigiles* in Ordine Minimorum, de quibus fit mentio in hoc priuilegio, & aliis inferius referendis dubitari poteſt. Et dicendum, eos videri eſſe idem quod Diffinitores in aliis Ordinibus Mendicantium, cuius ſignum eſt, quod in ſimili ipſorum priuilegio in eorum Mari magno locis relatis vocantur Diffinitores ij, qui in iſto priuilegio vocantur *Vigiles.* Obſeruat autem Peirin. *ſup. in Conſt. 6. Iulij II. n. 16.* quod non obſtante quod hic Papa præceperit, quod eſſent tales *vigiles*, nihilominus in deſuetudinem id abiiſſe, & tamen vnum vigilem in eo Ordine fuiſſe. Alios autem eius Ordinis profeſſores audio conquerentes quod talium Vigilum munus cum Ordinis detrimento ſuppreſſum ſit.

9 Quia verò in hoc priuilegio, & aliis fit mentio de Regula Ordinis Minimorum, ideo notandum Sanctiſſimum Franciſcum de Paula huius Ordinis fundatorem tres Regulas eidem dediſſe, prout colligitur ex Paſſarello, Peirinis, & aliis eiuſdem Ordinis auctoribus, ac maximè ex Iulio II. in Bulla *Inter cæteros* eas approbante. Prima fuit pro Fratribus, ſecunda pro Monialibus, & tertia pro Tertiariis.

10 In prima de qua hic eſt ſermo, plura pro ipſis Fratribus ſanctiſſimè ordinata ſunt.

Circa §. 3.

COnceditur etiam hoc loco vt in electionibus 11
Generalium, & prouincialium tempus à iure ſtatutum non currat ne in hac parte iuris regulis coarctentur Fratres.

Procedit hoc priuilegium, ſicut & aliud ſimile 12
Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 7. & Minoribus in eorum etiam Mari magno §. 2. quantum ad hoc, quod Religioſi iſti, & alij, qui cum ipſis communicant in priuilegiis, non ſint aſtricti in electionibus Generalium, & Prouincialium, Regulis iuris, quæ non præſcribunt eſſentialia, ſed tantum accidentalia electioni. Vtputa primò, quod electio non fiat ante ſepulturam defuncti. 2. quod electio fiat intra tres menſes computandos à die mortis, vel renunciationis. 3. quod electores electione ſecuta teneantur intra octo dies eam præſentare electo. 4. quod electus teneatur intra menſem computandum à die præſentationis electioni vel conſentire, vel diſſentire. 5. quod poſt conſenſum præſtitum teneatur electus intra tres menſes à die præſtiti conſenſus confirmationem petere. Iuxta dicta loco relato ex Mari magno Minorum poſt Mirandam, Sigiſmundus de Bononia, Peirinis, & Sanctorum. Nota tamen, quod ſi Religio iſta, & aliæ relatæ, ac quæ communicant cum ipſis in hoc priuilegio, habeant conſtitutiones, ſeu ſtatuta, quibus ordinetur obſeruantia dictarum ceremoniarum ſolùm accidentaliter pro electionibus requiſitarum, obſeruari debent tales conſtitutiones, ſeu ſtatuta; maximè ſi ſint auctoritate Papæ confirmata: eo quod per illa videantur renunciaſſe huic priuilegio, vt colligitur *ex cap. ſi terra de priuilegiis*, & ex Regula 61. *de Regul. iur. in 6.* Vbi dicitur: *Quod ob gratiam alicuius conceditur, non eſt in eius diſpendium retorquendum.* Præſertim, quia ea quæ ponuntur in priuilegiis, cenſentur habere clauſulam, *Quatenus pars vti velit.* Oldradus *conſ. 206.* Sarnenſis *de triennal. q. 94. n. 11. & de ann. q. 4.* ac Rota *deciſ. 229. in fin. p. 2. Recent.* Quod tamen intellige, iuxta dicta *tom. 4. verb. Priuilegia Regular. n. 14.* ſi tale priuilegium cenſeatur inutile, aut differens Religioni, propter dicta eo loco, quo etiam ſenſu accipiendus eſt Peirinis hic. Item ſi ſit renunciatum in Capitulo Generali omnium conſenſu. Suarez *de Relig. tom. 4. tract. 8. lib. 2. cap. 22. num. 15.* Sigiſmundus de Bononia *de elect. Prælat. dub. 120. n. 3.* Maximè cum non ſit contrarium Papæ, quia ſi tale eſſet, Religioſi non poſſent renunciare ipſi. Ioannes Andreas *in cap. cum tempore de arbitr.* Franchus *in cap. 1. de pactis in 6. n. 1.* Geminianus *ibi num. 5.* Sigiſmundus *in Addit. ad d. dub. 120.* idem dico, ſi tale ſtatutum factum ſit à Papa per modum præcepti, iuxta dicta ſæpius. De quo etiam Peirinis *tom. 3. priuil. Minim. in addit. ad Conſtit. Iulij II. c. 3. num. 10.*

Circa §. 4.

STatuit quoque hoc loco, vt vigiles, Prouinciales, 13
& Correctores, aut delegati Viſitatores, ſeu Vicegerentes, qui ſecundum ſtatuta huius Ordinis, etiam non per electionem inſtituuntur, poſtquam ſic inſtituti fuerint, habeant curam animarum Fratrum, ipſoſque ligare, & abſoluere poſſint, iuxta Ordinis Inſtituta.

Habetur etiam hoc priuilegium in Mari magno 14
Minorum §. 3. Carmelitarum §. 68. quibus locis, & aliis ibi relatis, quæ neceſſaria videntur circa illud dicta ſunt. Quamvis autem Peirinis *hic* videatur illud reſtringere ſolum ad aliquos Correctores,

nihilo

nihilominus cum illud ſit vniuerſale, intelligi debet de omnibus in ipſo contentis: dummodo (vt inquit Pontifex) *ſecundum ſtatuta eiuſdem Ordinis* instituti ſint. Vide etiam dicta in Mari magno Seruitarum *circa* §.41. vbi ſimile priuilegium ipſis videtur conceſſum; ex vi cuius poſſunt Priores Conuentuales eligere extra Monaſteria quibus præficiuntur & ab aliis Fratribus, quam illis quibus præficiuntur, quod, vt dixi eo loco, notabile priuilegium eſt, & ſupra ius commune. Cum ius commune præſcribat Abbates, & Priores, vt alios Monaſteriorum Præfectos, à monachis, & Fratribus, quibus præficiuntur, & non ab aliis, eligi debere, iuxta dicta ſæpius, præſertim in Mari magno Minorum *circa* §.3.*n.*11.& Carmelitarum *circa* §.7.*in Regula expoſitione num.*47.

Circa §. 5.

15 Conceditur hoc loco, vt Fratres huius Religionis ſecundum ipſius inſtituta pro lectoribus deputati poſſint abſque alicuius licentia Theologiam in Conuentibus legere, exceptis locis, in quibus viget ſtudium generale; ac quando conſuetudine habetur, quod docturus in illa facultate vt Magiſter ſolemniter incipiat.

16 Circa quod priuilegium, præter dicta ſupra in ſimili materia in Mari magno Prædicatorum, & Minorum *circa* §.4. & Carmelitarum *circa* §.85. Nota Peirinis *hic* duo dicere. Primum eſt, quod id quod ſupponitur *cap.* 1.2. *&* 3. *de Magiſtris*, ſcilicet, nullum poſſe docere Theologiam, vel Scripturam, abſque Ordinatij, ſeu ſtudiorum Rectores licentia decerni etiam in Concilio Trid. *ſeſſ.*5.*cap.*1. *de reformat.* Secundum circa limitationem illam poſitam in hoc priuilegio, pro caſu ſcilicet, quod ſit conſuetudo quod aliquis Doctor ſolemniter incipiat; circa quam dicit, quod requiratur hæc licentia, quando Religioſi legunt in illis ſtudiis, in quibus non legunt niſi Magiſtri: Doctoratus gradu inſigniti. Sed quod attinet ad primum, Concilium ſolum loquitur de lectoribus S. Scripturæ, non de lectoribus Theologiæ; imò etiam de lectoribus S. Scripturæ dum in clauſtris Monaſteriorum legunt, quod non requiratur hæc licentia, expreſsè habetur à Concilio loco relato illis verbis: *Quod tamen de lectoribus in Clauſtris Monachorum non intelligatur.* Quod autem Concilium his verbis ſolum loquatur de monachis, nihilominus id etiam intelligi de Regularibus aliis, qui monachi non ſunt, Mendicantibus videlicet, conſtat tum ex vſu, & praxi Eccleſiæ, tum ex declaratione S. Congregationis, quam retuli *tom.* 3. *verb. Epiſcopus quoad Regulares num.* 26. *& tom.* 4. *verbo Lectio quoad Regulares num.* 2. quam etiam refert Naldus *in ſumma verbo Legere, num.*6. & Barboſa *in locum relatum Concilii* ex Galetto & Sellio. Quod attinet verò ad ſecundum, limitatio illa in hoc priuilegio poſita non intelligitur eo modo quo à Peirinis intellecta eſt, ſed ſolum iuxta dicta in Mari magno Minorum *circa* §.4. quando ſcilicet conſuetudine introductum eſt, vt aliquis Doctor ſolemniter incipiat legere. Ita enim habetur etiam ex praxi Religionum, & cum hæc limitatio non habeatur in priuilegio Carmelitarum, vt notaui *circa d.* §.4. Maris magni Minorum poterunt, illa non obſtante, Carmelitæ, & alij, qui cum ipſis communicant in priuilegiis incipere in ſuis Conuentibus, etiam antequam incipiat Doctor ille ſolemniter legere in ſtudiis publicis.

17 Circa limitationem autem illam primam poſitam in hoc priuilegio, ſcilicet *Illis locis exceptis, vbi viget ſtudium generale.* nota primo quod ſtudium generale dicitur illud quod eſt inſtitutum per Papam, Regem, aut Principes. Caſſaneus *in catalog. glor. mund. p.* 10. *conſiderat.* 32. Perez *l.* 1. *tit.* 10. *lib.* 1. *ordin.* Ortiz *in patrocin. pro Gymnaſio Cæſarauguſtano p.* 1. *à num.* 13. *& p.* 3. *num.* 2. Barboſa *ſupra n.* 48. *&* 49. *ac de offic. & poteſt. Epiſcop. Allegat.* 56. *num.* 22. & Trullenc. *in Decalog. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 12. §.9.*n.*3. Nota ſecundò, quod, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §.4. non obſtante hac limitatione conſuetudine etiam obtinetur quod Religioſi, legant in ſuis Conuentibus S. Theologiam, & alias artes ipſis conceſſas, etiam quando tales Conuentus ſunt in locis ſtudiorum generalium.

Notat hoc loco *num.* 19. Peirinis referatur decretum Pauli V. circa ſtudium linguarum exterarum habendum in Monaſteriis Regularium, de quo egi *tom.* 1. *cap.* 18. *n.* 85. *& tom.* 4. *verbo Lectio quoad Regulares num.* 3. *&* 6. vbi etiam retuli decretum aliud S. Congreg. *de Propaganda fide* de anno 1625. ſub Vrbano VIII. quia tamen idem Peirinis poſtea *tom.* 3. *priuileg. Minimor. in Addit. circa Conſtitut. Iulij Secundi c.* 3. *num.* 11. refert aliud decretum eiuſdem S. Congreg. ſub eodem Vrbano VIII. de eadem re die 16. Octob. 1625. ideo placuit illud in præſenti referre, etſi credam illud, vel non fuiſſe publicatum, non fuiſſe receptum, aut executioni mandatum, & forſan moderatum per aliud decretum eiuſdem S. Congregationis ſub eodem Papa Vrbano VIII. quod retuli loco citato, & quod mihi conſtat intimatum eſſe Generalibus Ordinum in multis Capitulis Generalibus, quæ anno 1625. quando editum eſt, celebrabantur, vt dixi *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 85. relato. 18

Decretum porro iſtud talis tenoris eſt. 19

Decretum Sacræ Congregat. de Propaganda Fide.

Quoniam in Concilij Viennenſis (quod habetur *Clem.* 1. *de Magiſtris*) *celebratione, vſque ad præſens experientia comprobauit Regulares, etiamſi multores fuerint communiti linguarum ſtudia, aut non inſtituiſſe, ſicut illis præceptum fuerat, aut inſtituta deſeruiſſe, & nouiſſimè hoc idem compertum eſt ex iis, quæ poſt conſtitutionem felic. record. Papæ Pauli V. & S. Cong. de P. F. decreta contingere. Eadem S. Congregatio doleus opus ad animarum ſalutem neceſſarium tam facile negligi ab iis, qui ad illam procurandam præcipuè à ſanctis Regularium Ordinis fundatoribus, à primæua eorum inſtitutione mancipati ſunt, cupienſque Concilium, Conſtitutionem, ac decreta præfata omnino executioni demandari, vt Euangelicos operarios linguis inſtructos habeat, quos cum neceſſe fuerit ad meſſem Domini ampliſſimam Dei verborum ſitientem mittere poſſit. Præſenti decreto de ſpeciali S. D N. Vrbani VIII. mandato iterum Regularium, cuiuſuis Inſtituti, Societatum, & Congregationum Generalibus, aliiſque eorum ſuperioribus præcipit, vt linguarum, videlicet Hebraicæ, Græcæ litteralis, & communis, Latinæque, ac Arabicæ, & Illyricæ ſtudia iuxta Concilij Conſtitutiones, & decretorum præfatorum præſcriptum omnino inſtituant, inſtitutaque conſeruent, & vbi fieri poteſt, ampliora efficiant; alioquin ſi poſt trium menſium ſpatium in Italia, vel poſt ſex menſes in aliis Europæ prouinciis, Monaſteriis, & conuentibus Almæ Vrbis, & earum ciuitatum, quibus celebriora gymnaſia, ſeu vniuerſitates conſtituta ſunt, vt Bononiæ, Patauij, Pariſiis, Tholoſæ, Valentiæ, Viennæ, Ingoſtadij, Salamancæ, & Compluti, & denique in iis, in quibus generalia, & inſigniora Regularium ſtudia erecta ſunt, mandatum hoc non impleuerint, in eiuſque obſeruatione non perſeuerauerint, ſi generales fuerint, eo ipſo ſuſpenſionem à diuinis Sedi Apoſtolicæ reſeruatam incurrant, & ſi per tantumdem temporis ab exequendo*

hoc mandato deſtiterint, ipſo iure, & facto, etiam ab officio priuati exiſtant, & interim afficium ipſum à Procuratoribus generalibus ad Summis Pontificis, ac eiuſdem Sedis Apoſtolicæ beneplacitum adminiſtretur, ſi verò Generalibus inferiores Prælati in exequendo hoc mandato negligentes, vt ſuprà, fuerint, primo ſuſpenſione à diuinis, vt præfertur, reſeruatam, deinde pœnam inhabilitatis ad maiores Religionis gradus, & dignitates eo ipſo incurrant, à qua inhabilitate non niſi per Sedem Apoſtolicam abſolui poſſint. Verum quia non ſatis eſt Superiores Regularium ſuum in hac re præſtare officium, ſi qui linguis ſtudere debent, opus hoc verè pium detrectent, & negligant, eadem Sacra Congregatio de eiuſdem Sanctiſſimi ſpeciali mandato præcipit, ne elapſo biennio, de quo infrà Regulares ad magiſteria, vel alios gradus ſuarum Religionum, ſeu vbe non ſunt magiſteria & gradus, ad dignitates à Superioribus eorum admittantur, niſi cum Theologia per biennium, & vni ſaltem ex præfatis Linguis operam dederint, eamque ſufficienter calluerint, ſuper qua à perſona per Congregationem deputanda examinari debeant, priuſquam ad ea eos, eaſve aſſumantur. Quod ſi contra præſentis decreti diſpoſitionem ad magiſteria, ſeu gradus, vel dignitates præfatas admiſſi fuerint, magiſterium, ſeu graduum, vel dignitatum præfatarum collatio nulla ſit, & Superiores, qui tranſgreſſi fuerint, paſſiua voce ſint perpetuo priuati. Quoniam autem multi præmiis magis ad virtutes incitantur, quam pœnis, eadem Sacra Congregatio mandauit eos, quos, præter Theologiam vni etiam ex dictis linguis per biennium operam dediſſe ſufficienterq. callere experimento, vt ſuprà facto conſtiterit, ad magiſteria, ſeu alios gradus ſuarum Religionum ad quamlibet ipſorum petitionem, ſtatim, niſi aliud obſtet, promouere, & in electionibus ad officia, & dignitates Regulares, cæteris paribus, iuxta dictam Pauli V. Conſtitutionem aliis omnino præferri debeant, alioquin electio aliter facta irritetur. Cæterum ne decretum hoc vetuſtas vnquam infringat, aut obliuio aboleat, eiuſque ignorantiam quiſque prætendere poſſit, eadem Sacra Congregatio de eiuſdem Sanctiſſimi ſimiliter mandato præcipit, vt in ſingulis capitulis generalibus, & prouincialibus quæ in poſterum conuocabuntur, illud ſemper legatur, & ſuper eius obſeruatione à Generalibus, & Prouincialibus ante ſoluta capitula iuretur ſub pœna priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, ſi alterutrum horum omittatur, ipſa facto incurrenda. Non obſtantibus quibuſcunque, &c.

20 Præter dicta autem ſuperius circa hoc decretum vlterius notandum, quod, & ſi illud aliquatenus rigoroſum videatur, nihilominus vtile, & ſalubre videri pro Eccleſiæ Sanctæ augmento, in qua *Meſſis multa, operarij autem pauci*, & quia multi *paruuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis.* Præſertim, cum, iuxta dicta ſæpius in hoc Opere, Religioſi, maximè Mendicantes, ſint *Coadiutores, & cooperatores Epiſcoporum*, vt propterea multis priuilegiis, de quibus in præſenti, & alibi, dictum eſt, ab Eccleſia Catholica decorati ſunt. Qui ergo tot præmiis honorati fuerunt, tam pios labores refugere non debent. Vt enim habetur in Regulis Iuris *Regul.77.* ſumptum *ex l. ab eo C. de fidei commiſſ. Rationi congruit vt ſuccedat in onere, qui ſubſtituitur in honore.*

Circa §. 6.

21 IN hoc loco conceditur Minimis ab hoc Pontifice, vt poſſint Ordines ſuſcipere à quibuſcunque Catholicis Pontificibus communionem, & gratiam Sedis Apoſtolicæ habentibus, ſine aliquo examine ab ipſis faciendo, & abſque omni promiſſione, vel obligatione.

Extat autem hoc priuilegium in Mari magno Prædicatorum §.8. Minorum §.6. Carmelitarum §.24. quibus in locis, aliiſque ibidem citatis, de hac materia ſufficienter dixi. Specialiter illa quæ huius Maris magni Scholiaſtes Peirinis *num.21. & 23.* dicit, videlicet hoc priuilegium reuocatum eſſe à Concilio Tridentino, & quòd dare litteras dimiſſorias Religioſis pertineat ad eorum Superiores. An verò ſit aliquis caſus, in quo Religioſus poſſit accipere Ordines non à proprio Epiſcopo, ſed ab alio, non obſtante reuocatione huius priuilegij per Concilium Tridentinum facta, conſule dicta in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §.17. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §.24. relatum.

Nota vlterius Peirinis relatus *num.24.* ex Gloſſa *in cap. veniens de præſcript. verb. Gratiam.* & Gloſſa *in cap. Sedem de off. Iudicis Ordinar.* per illam clauſulam huius priuilegij, ſcilicet, *gratiam, & communem Sedis Apoſtolicæ habentibus* intelligi Epiſcopos, qui non ſint excommunicati, ſuſpenſi, aut interdicti. Cæterum, multò magis id intelligi debet de Epiſcopis ſchiſmaticis, aut hæreticis; nam tales minus poſſunt dici habere *gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ* 23

Pro neceſſitate autem intelligentiæ linguæ Latinæ ad Ordinum ſuſceptionem, & quanta debeat eſſe, præter dicta *tom.1. cap.1. n.24.* legendi Reginaldus *lib.30. n.2. cap.1. n.56.* Zanardus *de Ordin. cap.2.* & Quintana Dueñas *in ſingul. tract.6. ſingular.9.10. 11.12. & 13.* 24

Circa §. 7.

COnceditur hic facultas habendi Oratoria in locis, in quibus degunt Minimi, & quod in eis cum altari portatili poſſint Miſſarum ſolemnia, & alia diuina celebrare, ac Eccleſiaſtica recipere Sacramenta. Eadem facultas habetur pro Prædicatoribus in eorum Mari magno §.9. pro Minoribus §.7. & aliquo modo diuerſa pro Carmelitis in ipſorum etiam Mari magno §.36. Quamvis autem quoad primam partem illius, ſcilicet de habendo Oratoria in locis vbi degunt Fratres, ſit de iure communi, iuxta dicta *tom.4. verba Oratoria quoad Regul. n.6. ex cap. vnicuique de conſecrat. diſt.1.* nihilominus, iuxta dicta in Mari magno Minorum *circa* §.39. id ſolum videtur conceſſum per modum priuilegij ad maiorem ſecuritatem conſcientiæ, ſicut ſæpius ſolent Summi Pontifices cum Religioſis agere. 25

Quantum ad ſecundam partem, ſcilicet, de facultate celebrandi in dictis Oratoriis cum altari portatili, quamvis plures, quos refert, & ſequitur Seraphin. Freitas *in Bullar. Ordin. S. Mariæ de Mercede in ſcholiis ad Bullam.2. Martini V.* quibus iunge Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in conſtit. Pyrrhi n.27.* ſentiant reuocatam eſſe per Concil. Trident. *ſeſſ.22. in decr. de obſeru. & euit. in celebr. Miſſ.* cæterum, iuxta dicta ſæpius, præſertim ſuprà Mari magno Prædicator. *circa* §.39. & 40. ex vtroque Rodriguez, Ioanne de Cruce, Portello, Ledeſma, Villalobos, Cardinali Lugo, Marchino, & Paſqualigo, probabile eſt, & practicabile, non eſſe reuocatam à Concilio, niſi ſolum pro caſu quo Epiſcopi id prohibeant aut non permittant. Vbi etiam, & locis ibi relatis de aliis priuilegiis poſt Concilium Tridentinum conceſſis, præſertim Gregorij XIII. pro Ieſuitis, quamvis illa etiam eneruare contendat Freiras relatus. Sed vide dicta locis citatis. Maximè verò circa facultatem celebrandi in Oratoriis ſecularium conſulenda, quæ dixi in Mari magno Carmelitarum *circa* §.37. & quæ nouiſſimè affert Moronus *in Reſponſ.* 26

per totum. Vbi tenet Religioſos de ſola
eriorum licentia poſſe celebrare Miſſas in
cularium habentium ad id facultatem, in
ł difficultas, ſi tale priuilegium regula-
res non excludat. Quod autem habet de facultate adminiſtrandi Euchariſtiam in dictis Oratoriis, tactum *eſt tom. 3. verb. Euchariſtia quoad Regulares n.11.* Alia quæ dicit circa exemptionem Regularium à Conſtitutionibus Synodalibus, tacta ſunt in præcedentibus, & aliis locis huius Summæ.

Circa §. 8.

26 COncedit etiam Pontifex Iulius hoc loco Minimis facultatem commorandi in excommunicatorum terris, ibi neceſſaria vitæ depoſcendi, niſi id fuerit Ipſis interdictum. Quo ſimili priuilegio gaudent Prædicatores in eorum Mari magno §. 13. Minores §. 11. & Carmelitæ §. 53. Quibus in locis, & aliis ibi citatis quæ neceſſaria ſunt pro huius priuilegij notitia dixi, præſertim an ſit purè ius commune, vel aliquid ſupra illud concedat, & quomodo ſe debeant gerere Religioſi in partibus hæreticorum & an ad illas poſſint ſe ſine licentia conferre. Maximè etiam pro cauſa illa huius conceſſionis poſita à Pontifice illis verbis *Quia vos extremam patientes pro Chriſti nomine paupertatem*, vide quæſtionem *eo* §. 11. Maris magni Minorum agitatam, an ſcilicet quando ceſſat cauſa, ſeu motiuum priuilegij ceſſet etiam ipſum priuilegium.

27 Circa clauſulam illam poſitam in hoc priuilegio, ſcilicet *Niſi id vobis fuerit interdictum*, nota primò, eam non fuiſſe poſitam in ſimili priuilegio Prædicatorum, Minorum, aut Carmelitarum, ac proinde, ſaltem propter communicationem priuilegiorum, quæ eſt inter Mendicantes, poſſe vti hac facultate Minimos etiam ſine iſta reſtrictione. Notat ſecundò Peirinis relatus *num.* 25. eam intelligi de interdicto ſpeciali facto rationabili de cauſa ab eo, qui excommunicationem poſuit, & quod non comprehendit extremè indigentes. Sed quoad hoc ſecundum conſule dicta *tom.4. verbo Leges Regularium num.* 25. *&* 56. vbi egi an lex humana obligare poſſit cum periculo mortis. Quoad primum verò vide dicta *tom. 3. verbo Excommunicatio quoad Regulares, & verbo Interdictum quoad Regulares.* An verò licitum ſit prædicare Euangelium in partibus iſtorum excommunicatorum, præſertim ſi hæretici, conſule dicta in Mari magno Carm. loco relato.

28 Obiter etiam nota prohibitum eſſe communicare cum Iudæis; primò, habitando ſimul cum illis; ſecundò, ad eorum conuiuia accedendo, vel eos inuitando, aut cum eis Azyma præcipuè, manducando; tertiò, cum eis balneum intrando, aut cum eis ſe lauando; quartò, eos pro medicandis morbis accerſando; quintò, ab eis medicinas recipiendo; ſextò, eorum filios in domibus nutriendo; ſeptimò, eis famulatum præſtando; octauò, ſeruitutis vinculo eis ſubjiciendo; nonò, eos publicis officiis vti permittendo. Hæc enim cum variis pœnis contra aliter facientes prohibentur *in 6. ſynod. cap.* 11. *c. nullus* 28. *quæſt.* 1. *in conc. Agathenſi c.* 44. *cap. omnes* 28. *quæſt.* 1. *cap. Ad hæc de Iudæis. cap. conſtituit.* 17. *q.* 4. De quibus Azor. *tom.* 1. *lib.* 8. *cap.* 22. Sanchez *tomo* 1. *in Decalog. lib.* 2. *cap.* 31. Suarez *de fide diſp.* 18. *ſect.* 6. Coninch. *diſp.* 18. *dub.* 11. Caſtrus Palaus *p.* 1. *tract.* 4. *diſp.* 1. *punct.* 9. & Trullenc. *lib.* 1. *in Decal cap.* 3. *dub.* 2. poſt Syluestrum, Armillam, Tambienam, & alios Summiſtas *verbo Iudæus.*

Circa §. 9

AMpliſſimum hoc loco conceditur priuilegium Generali, Vigilibus, Prouincialibus, Correctoribus, & eorum Vicariis Minimorum Ordinis ad abſoluendum à cenſuris Fratres, & diſpenſandum cum illis in irregularitatibus, exceptis caſibus propter quos meritò ad Sedem Apoſtolicam forent deſtinandi. Qua etiam authoritate potiri vult ipſos Superiores, ita ſcilicet vt à propriis Confeſſoribus eodem modo abſolui, ac diſpenſari poſſint. Item in ordine ad recipiendos ad Religionem, dummodo ipſi debitis, ſi quæ contraxerant ſatisfecerint, & quod Ordinem intrent, alias in priſtinas ſententias prælabantur. Vult quoque Pontifex, vt in huiuſmodi abſolutionibus impendendis ſcandalum Apoſtolicæ Sedis legatorum, & ordinariorum euitetur. 29

Multa dici poſſent circa priuilegia hoc loco contenta, niſi dicta iam eſſent in Mari magno aliorum Mendicantium, & locis aliis ex quatuor tomis Summæ ibi relatis. Etenim primum illud de facultate conceſſa Superioribus ad abſoluendum ſubditos & diſpenſandum cum illis; præter quam in caſibus, in quibus ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinari deberent, habetur in Mari magno Prædic. §. 14. Minorum §. 14. & Carmelitar. §. 54. & Seruitar. §. 35. Similiter ſecundum illud de facultate conceſſa iiſdem Superioribus; vt poſſint abſolui, & diſpenſari eodem modo, habetur in Mari magno Prædicat. §. 15. Min. §. 13. Carmelitarum §. 55. & Seruitarum §. 35. Tertium etiam illud de eadem facultate vtenda cum illis qui volunt ingredi Religionem, habetur quoque in Mari magno Prædicatorum §. 16. Minorum §. 14. & Carmelitarum §. 56. Quibus in locis, & aliis, vt dixi, ibi citatis, plura de hac materia dicta ſunt. Vnde pro ipſius complemento ſufficiet expendere modò quæ Paſſarellus, & Peirinis huius Religionis Authores circa hanc materiam dixerit, velúti Commentatores huius Bullæ, & priuilegij. 30

Primò ergo Peirinis hic *num.* 17. notat præfatos Superiores abſoluere poſſe dictos ſubditos *ab omnibus ſententiis, & pœnis à iure, vel ab homine generaliter, non particulariter latis.* Cæterum, cum in hoc priuilegio non ſit illud verbum *Pœnis*, & illud non niſi rarò ponatur in ſimilibus priuilegiis, ideo non poteſt dici aliquas pœnas tolli poſſe ex vi huius priuilegij. An verò ex aliorum priuilegiorum id fieri poſſit, conſule dicta ſupra in Mari magno Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 43. *&* 44. & in Mari magno Seruitarum *circa* §. 35. maximè etiam dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 35. *& cap.* 18. *num.* 45. Quod verò attinet ad ſententias (per quas intelliguntur cenſuræ,) bene dicit iſtè author non poſſe tolli per hoc priuilegium illas, quæ ſunt particulariter latæ, quia in ipſo ſolum eſt ſermo de *generaliter* promulgatis. An verò id fieri poſſit ex aliis priuilegiis, videlicet Gregorij XIV. pro Clericis miniſtrantibus infirmis, & Pauli III. pro Ieſuitis, prout idem author contendit, vide dicta *eo cap.* 18. *n.* 37. *&* 3. *tom. verbo Abortus, ſeu Aborſus n.* 8. *&* 19. & ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 12. 13. *&* 14. Quid autem ſit ſententia generalis, & quid particularis, habes ex dictis *tom.* 3. *verbo Cenſura Eccleſiaſtica n.* 12. 31

Notat præterea *n.* 19. circa facultatem conceſſam Superioribus prædictis, vt à ſuis Confeſſoribus abſolui poſſint, ſicut ipſi abſoluunt ſuos ſubditos, ideo conceſſam eſſe, ne Superiores ſint deterioris conditionis, quam ſubditi. De quo tamen ſæpius dixi, ſcilicet *tom.* 1. *capit.* 18. *num.* 52. *& tom.* 4. *verbo Prælatus Regularis num.* 19. cum limitatione quadam 32

ibi ex Cardinali Lugo relata, & eodem *tom.4. verbo Priuilegia Regularium num.5.* maximè vero in ſimili priuilegio Carmelitarum in ipſorum Mari magno *circa* §.55.

32 Notat ſimiliter *num.30.* facultatem iſtam conceſſam ad abſoluendum Nouitios intelligi debere in vtroque foro, cum Pontifex forum non exprimat, aut limitet, & priuilegium Principis late explicandum ſit *l.beneficium, ff. de Conſtit. Princ.* Quod ſatis probabiliter admitti poteſt, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §.16.

33 Quid autem importent verba illa *Obſeruata forma Canonica*, ſeu *ſecundum formam ipſam* poſita in hoc priuilegio, dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Similiter quid importent illa, *ita tamen quod ſi aliqui ex huiuſmodi eiſdem ſententiis propter debitum ſint adſtricti, ſatisfaciant vt tenentur*, & quomodo fieri debeat huiuſmodi ſatisfactio conſule dicta *tomo .. verbo Abſolutio numero* 9. ſupra loco relato ex Mari magno Prædicatorum.

34 Porro circa id quod Pontifex in hoc priuilegio vult, ſcilicet quod ſi iſti ingredi volentes in Religionem abſoluantur dicto modo, & poſtea diſcedant, incidant in eaſdem cenſuras maxime ſi habitum ſuſcipiunt ſolum in fraudem talis cenſuræ, vide dicta *tom.3. verbo Gabella quoad Regulares n.9. & 4.c. verb. Nouitij, & Nouitia Religionum n.34. & 36.*

35 Addit Paſſarellus *in Annotand. circa priuileg. Minim. Annot.33.* quod ſi Nouitij infra tempus Nouitiatus propter priuilegia Religionis abſoluantur à caſibus, à quibus ſi eſſent in ſæculo, abſolui non poſſent, ſed remitti deberent ad Sedem Apoſtolicam, vel alium Iudicem, ſi poſtea non emiſerint profeſſionem, ſed è Religione exierint, teneri ſe præſentari eis, qui alias eos abſoluere poterant, non vt abſoluantur, cum iam abſoluti ſint, ſed ne reincidant in eaſdem cenſuras, iuxta *cap. eos de ſentent. excommunicat. in 6.* quod maximè aduertendum dicit pro caſu, ſæpius inter Nouitios contingere de percuſſione clerici, iuxta doctrinam etiam Angeli *in Summa verbo Excommunicatio* 5.48. Syluestri *verbo Abſolutio* 5.§.7. & Tabienæ *verbo Abſolutio 3. ab excommunicatione* §.10. Cæterum etſi doctrina huius authoris procedere poſſit, quãdo tales Nouitij abſoluti ſunt ex vi priuilegiorum continentium talem limitationem, aut reſtrictionem, quia tamen non omnia continent illam, ſiquidem priuilegium Prædicatorum in eorum Mari magno §.16. illam non habet, idemque dici poteſt de priuilegiis aliis, quæ referunt Suarez *tomo de Religion. tract.8. lib. 2. cap.24. num.8. & 9.* Vecchius *de Nouitiat. diſp.9. dub.25. num.2.* Hieronymus Rodriguez *in Compend. Reſol. 3. num.12.* & Sanctorus *in Comment. ſupra ſtatut. Min. cap.2. ſtat.14. §.7. q.4.* ideo abſoluti ex vi horum priuilegiorum etiamſi recedant poſtea ab Ordine, non reincident prædictas cenſuras, nec tenentur ſe præſentare alicui. Cum abſolutio purè, & ſimpliciter data nunquam ſit explicanda cum onere comparendi, aut ad reincidentiam, niſi in caſibus à iure expreſſis; vel niſi facultas abſoluendi eam reſtrictionem contineat. Suarez *tom.5. de Cenſur. diſput.7. ſect.7. num.35.* Vecchius *ſupr. n.3.* Diana, & Bonacina, quos retuli ad hoc intentum *tom.4. verbo Nouitij, & Nouitia Religionum num.36.* Neque illud *cap. eo qui* à Paſſarello adductum probat intentum ipſius, nam illud ſolum loquitur de abſolutis propter articulum mortis imminentem, vel aliud impedimentum, vel de abſolutis à Papa, vel Legatis cum onere ſe præſentandi, ſatisfaciendi, &c. Vecchius *d. num. 3.* Bordonus *Reſol.28. num.56.* Adde hoc priuilegium, & aliud Minorum in ipſorũ Mari magno §.14. & Carmelitarum. §.56. non loqui de Nouitiis, ſed de iis qui volunt fieri Nouitij, id eſt, volunt ingredi Religionem, vt patet ex verbis ipſorum, non ergo hæc limitatio extendi debet ad Nouitios. Vecchius, & Bordonus *ſupra.* Maximè etiam addendum, quod cum iuxta dicta *eo verbo Nouitij & Nouitia Religionum num.36.* relato ex pluribus authoribus ibi citatis, Nouitij poſſint abſolui ſicut profeſſi virtute priuilegiorum Ordinum, eo quod in huiuſmodi fauorabilibus pro veris Religioſis habentur, ideo quemadmodum profeſſi abſoluuntur ſine dicto onere comparendi, aut reincidentiæ, ita etiam de Nouitiis dici debet. Vecchius, & Bordonus *ſupra.* Hæc porrò omnia procedunt etiam in caſu, quo tales Nouitij ſua culpa expulſi fuerint à Religione, vel propter morbum, aut inopiam parentum inuiti expellantur. Quamuis in contrarium ſentiant. Viualdus *in Candelabro parte ſecunda, titulo de abſolut. num.23.* ac Peirinis *ſupra num.33. & 34.*

Loquendo tamen de iis, qui actu Nouitij non ſunt, ſed tales volunt eſſe, quia ſcilicet volunt ingredi Religionem, de quibus loqui videntur hoc, & ſimilia priuilegia à Peirinis *dicto num.33.* dicit non poſſe abſolui, aut diſpenſari, niſi iuxta limitationem factam à Clemente VIII. in decretis, quæ retuli *tomo primo, cap.19. num.15. & ſequentibus*, poſtea verò in *additam. ad Conſtitut. Iulij II. num.13.* dicit contrarium, eo quod talia decreta loquantur de Confeſſariis Regularium in Ordine ad abſolutionem ſæcularium, qui autem ſunt in procinctu, vt fiant Religioſi, habentur pro Religioſis. Adde & tu, quod priuilegia, de quibus in præſenti non ſunt conceſſa confeſſariis Regularium, ſed Prælatis Regularium. Vide tamen Vecchium *ſupra dub.7. num.5.* & quæ dixi *tom.4. verbo Nouitius, & Nouitia Regularium, num.43.* 36

Quid denotet illa clauſula *Etiamſi ſuper hoc eis inducia à Prælatis Ordinis eiuſdem concedantur*, habes ex dictis in Mari magno Minorum circa §.54. Illa autem clauſula *Cæterum veſtra diſcretio cautè prouideat, vt Apoſtolicæ Sedis, legatorum ipſius, & Ordinariorum locorum in abſolutionibus huiuſmodi ſcandalum euitetur*, quæ etiam habetur in Mari magno Minorum, & Carmelitarum locis relatis, manifeſtè denotat, quod Prælati vtentes huiuſmodi priuilegiis cum volentibus aggregari eorum Religionibus prudenter ſe gerant tum cum ipſis abſoluendis, tum cum Prælatis Eccleſiarum, Ordinariis videlicet, qui, ſi hoc non fiat, ſcandalizari poterunt. Paſſarellus *ſupra d. not.33.* Peirinis *ſupr. ſuper hanc Conſtitutionem Iulij II. n.35.* Præſertim quia multa etiam licita ſunt dimittenda ſcandali vitandi cauſa, vt inquit Panormitan. *in cap. conſiderauimus, num.5. vſque ad fin. de elect.* & ſcandali vitandi cauſa à iure receditur, vt ſubdit Additio ad eundem Panormitanum *vt ſupra* afferens *cap. non poteſt. 23. quæſt.4.* & Cardinalem *in Clem.1. in princip. de pœn.* Sigiſmundus de Bononia *de electi Prælat. dub.45. in fin.* 37

Qui ſint illi caſus in hoc priuilegio, in quibus ad Sedem Apoſtolicam mitti debent, qui in illos inciderint, declaratur infra in hoc eodem Mari magno §.59. ſicut in Mari magno aliorum Mendicantium locis ibi citandis. Qui etiam ſint caſus percuſſionis Clerici de quibus loquitur Paſſarellus ſupra in quibus poſſint Nouitij abſolui ex vi iuris communis, vel priuilegio, conſule dicta *tom.3. verbo Clericus à numero* 11. 38

Circa §.10.

PLura conceduntur ſub hoc §. priuilegia ſpectantia ad exemptionem Minimorum, ſcilicet, quod iſti Religioſi non poſſint à quocunque conueniri, aut cogi ad pecuniarum collectionem; correctionis, viſitationis, ſed Inquiſitionis officij exercitium; 39

Digitized by Google

tium, cauſarum cognitionem, curam Monialium, Monaſteriorum ipſarum viſitationem, confeſſiones illarum audiendum; commiſſiones cauſarum; ſententiarum executiones; ad portandum, ſeu deferendum litteras; denunciandum, vel exequendum ſententias; munus aſſeſſoris, & ſimilia, &c. ſine Sedis Apoſtolicæ mandato expreſſam mentionem, & hoc indulto faciente. De qua materia plura dicta ſunt in præcedentibus in ſimilibus Mendicantium, aliorum priuilegiis, videlicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §.17. Minorum §.15. 19. & 17. Carmelitarum *circa* §.35. 46. & 88. & Seruitarum *circa* §.60. Quibus in locis habes, quid ſint litteræ Apoſtolicæ, quòd nomine Ordinariorum intelligatur; quid legatorum nomine; quid etiam officialium nomine; quid ſimiliter nomine cauſarum veniat intelligendum; & alia ad intentum. Quibus ſi adiungas, quæ Peirinis huius Maris Scholiaſtes habet *hic num. 36. & ſequentibus* ſufficientia habes pro hac materia. Animaduertendo etiam, quæ idem author notat *3. tom. priuileg. Minim. in addit. ad Conſtitut. 2. Iuly II. cap. 3. num.* 14. 15. & 16. circa obſeruantiam priuilegiorum Ord. quando Papæ legati contra ipſa cogunt Religioſos ad aliquid faciendum, præſertim ſi non oſtendunt litteras ſuæ commiſſionis, aut earum copiam tranſmittunt. De quo aliqua dixi *tom. 3. verbo Exemptio Regularium, num.* 14. & ſupra in Mari magno Minor. *circa* §.36. & Carmelit. *circa* §.60.

Circa §. 11.

40 PRiuilegia etiam *hoc* §. contenta ſpectant ad exemptionem Ordinis Minimorum, & authoritatem, quam in ſuos ſubditos Prælati habent. Primò enim, dictis Prælatis conceditur facultas corrigendi, & amouendi Fratres prouiſos authoritate Sedis Apoſtolicæ Archiepiſcopis, Epiſcopis, aut aliis quibuſcunque. Secundò, ne propter litteras Apoſtolicas teneantur aliquos ex Fratribus dictis Archiepiſcopis, Epiſcopis, &c. in Socios deſignare. Tertiò, quod nullus legatus niſi ſolum de latere, nuluſque Prælatus, etiam Cardinalis poſſit aliquos ex Fratribus aſſumere ad ſua negotia, ſeu Eccleſiæ procuranda, vel ad ſecum manendum, niſi iuxta aſſignationem Generalis, vel Prouincialis, & quod tales ſubiaceant Ordin. diſciplinæ. Primum iſtorum habetur in Mari magno Prædicatorum §. 18. & Carmelitarum §.89. quibus in locis de materia ipſius dictum eſt. Secundum etiam habetur eiſdem locis, ac in illis de ipſius quoque materia dictum manet. Tertium quoque habetur etſi cum aliqua variatione, in Mari magno Prædicatorum §.18. Minor. §.10. & Carmelitarum §.89. quibus ſimiliter in locis de hac materia egi.

41 Vlterius notat Peirinis hic Gregorium XI. in Conſtitutione *Per Romani* in Bullario Laertij *tom. 1. in hoc Pontifice, num.6.* idem ſtatuiſſe quod habetur in hoc priuilegio. Cæterùm magis amplum eſt hoc priuilegium, quam Conſtitutio illa Gregorij cum illa ſolum ſit ſermo de Religioſis Capellanis Papæ, & de illis dicit, quod *eorum Superioribus, & Correctoribus in omnibus, & per omnia ſint ſubiecti, ac ſi prædictæ Sedis Capellani non eſſent*, priuilegium autem, de quo in præſenti, de pluribus aliis loquitur, & plura alia continet, prout ex ſe patet. De huiuſmodi autem Capellanis Papæ, & iſta Conſtitutione Gregorij dixi *tom. 2. c. 17. n. 20.* & ſupra in Mari magno Minorum *circa* §.18.19. & 20. & dicam infra *num.* 43.

42 Notat deinde, quod ſi aliquos Religioſos priuilegio Sedis Apoſtolicæ contingeret beneficium aliquod ſiue ſimplex, ſiue curatum obtinere, tales non poſſunt admitti in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, ſub pœna excommunicationis. Sed de hoc priuilegio, & aliis ad ipſum ſpectantibus dixi *tom. 2. c. 18. num. 36.* & ſupra in Bulla *Aurea* vocata *circa* §.7. & in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 32. & 104. ac in Mari magno Seruitarum *circa* §.66.

Item notat quod Capellani Principum ad id habentium authoritatem a Sede Apoſtolica, ſi ſæculares ſint, Ordinariis locorum ſunt ſubiecti, iuxta Concilium Trident. *ſeſſ. 24. de Reform. c. 11.* ſi verò Regulares, ſuis Superioribus, ex dicta Conſtitutione Gregorij XI. Verumtamen de hac re dictum eſt *tomo 1. cap. 17. numero 20.* & ſupra in Mari magno Minorum *circa* §.18. 19. & 20. Vbi dixi Conſtitutionem illam Gregorij extendi etiam ad Capellanos Regum, eſto in illa ſolùm ſit ſermo de Capellanis Papæ. Sed nota quod Capellani Regum vti poſſunt exemptione ab Ordinario, ſi actu fuerint ſeruientes in Capellis Regiis, non ſi extra illas degant. Eraſmus Cochier de *Iuriſdict. Ordin. in exempt. parte 1. quæſt. 32. num. 9.* Stephanus Vveyms *Conſtit. 21. num 16.* Barboſa *in collectan. DD. in Concil. locum relatum, num. 9.* 43

44 Pro Capellanis autem Papæ notandum præterea, illis antiquitus committi ſolitas aliquas cauſas ad beneficia Eccleſiaſtica, & ſimilia pertinentes, coram Summis Pontificibus tractandas in Capella quadam priuata, à qua Capellani dicti ſunt, & propter quam cauſam Auditores Rotæ Papæ Capellani vocantur. Quorum vnus fuit ſanctus Raymundus de Pariafort, quem Gregorius IX. *in Prœm. Decretal.* ſuum Capellanum appellat. Franciſcus Peña *vit. S. Raymund. lib. 1. c. 8.* Bzouius *tom. 3. Annal. ſub anno* 1234. *n.* 15. & 16. Angelus Rocca Auguſtinianus *in Chron. hiſtor. de Apoſtolic. Sacrar. pag.* 50. Addens etiam Eugenium Papam ad Fratres Carmelitas ſcribentem eos appellare *Capellanos ſuos*. De quo *in noſtris annalibus* dicetur.

Circa §. 12.

45 EXtenditur hoc loco authoritas Prælatorum huius Ord. de qua §. *præcedenti* dictum etiam erat, ad remouendum, reuocandum, transferendum, & mutandum Fratres deſignatos ad prædicandum Crucem, vel exercendum munus Inquiſitorum hæreticæ prauitatis, etiam cenſuram Eccleſiaſticam in ipſos exercendo.

46 In ſimili priuilegio Prædicatorum, Minorum, & Carmelitar. actum eſt de materia iſta, ſcilicet in Mari magno Prædicatorum *circa* §.19. Minorum *circa* §.20. & Carmelitar. *circa* §.90. Ex quibus conſtat, quod licet hoc priuilegium maneat modo in ſua vi quantum ad prædicatores Crucis, ſeu Cruciatæ, non tamen quantum ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis, propter priuilegia, vel ſaltem conſuetudinem S. Officij. Vnde Prelati Regulares nullam habent authoritatem ſuprà dictos Inquiſitores in ſpectantibus ad negotia S. Officij, ſed ſolum, quoad obſeruantiam Regularem, & iuxta limitationem poſitam loco relato ex Mari magno Prædicatorum & in Bulla *Aurea* dicta *circa* §.8. ac loco relato ex Mari magno Carmelitarum.

Circa §. 13.

47 INhibet hoc loco Pontifex, ne quis profeſſus in Ordin. Minimorum ab ipſo diſcedat ſine Generalis, aut Prouincialis licentia, nec diſcedentem, abſque ipſorum litteris quis audeat retinere, aliàs liceat

Digitized by Google

liceat dictisGenerali,& Prouincialibus in diſcedentes excommunicationis ſententiam promulgare; detinentes verò niſi eos admoniti reiecerint, excommunicationis ſententiæ ſubiaceant, etiamſi priuilegiati exiſtant.

47 Hæc eſt Summa priuilegij in hoc loca adducti, & ſimilis aliis, quæ habentur in Mari magno Prædicatorum §. 30. Minorum §. 21. Eremit. S. Auguſt. §. 15. Carmelitarum §. 74. & aliquo modo in Mari magno Seruitarum §. 47. Quibus in locis de hac materia ſufficienter egi, adiunctis præſertim illis, quæ in illis, quatuor tomis Summæ locis ibi relatis, de ea dicta ſunt.

48 Notat etiam Peirinis hoc loco *num. 47. & tom. 3. priuileg. Minim. in Addit. ad iſtam Bullam Iulij II. c. 3. n. 17.* quod Epiſcopi retinentes apoſtatas Ordin. non poſſunt excommunicari ex vi huius priuilegij, aut alterius, eo quod Epiſcopi habeant hoc priuilegium iure communi conceſſum, quod excommunicari non poſſunt niſi expreſſa mentio de illis fiat, *cap. quia periculoſum de ſententia excommunication. in 6.* argument. *cap. de multa de prabend. cap. Sedes Apoſt. de reſor.* Concil. Trident. *ſeſſ. 24. de reformat. cap. 4.* Sed, vt dixi *tomo 1. cap. 16. num. 15. in impreſſione Venet.* licet hoc colligatur aliquo modo ex *d. cap. Sedes Apoſt.* & Concil. Trident. cæterum ex illo *cap. quia periculoſum* nihil colligitur, quia ibi ſolum eſt ſermo de ſuſpenſione, & interdicto, non autem de excommunicatione. Similiter ex *cap. de multa de prabend.* nihil video colligi poſſe. Melius addit idem Author *numero 17.* relato remanere excommunicatos dictos Epiſcopos, ſi poſtquam admoniti fuerint, non reſtituerint tales diſcedentes ab Ordine ex vi huius priuilegij illis verbis *Excommunicationis ſententia velamus ſubiacere.* Licet in hoc etiam animaduerti debeat non ſemper verbum illud *ſubiacere* denotare cenſuram latæ ſententiæ, prout dixi loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Quod etiam addit, ſcilicet, excommunicationem iſtam, de qua in iſto priuilegio, non incurri ab illis, qui aliquem Religioſum retinerent, non tanquam fugitiuum, aut apoſtatam, ſed tanquam conſanguineum, amicum, vel familiarem, tactum eſt in loco relato ex Mari magno Pradicatorum.

49 Si quæras an huiuſmodi diſcedentes ab Ordin. gaudeant priuilegiis, & indulgentiis ipſius. Reſpondeo, quod licet hoc poſſit concedi quatenus iſta ſpectant ad forum externum, & poſſunt eſſe illis occaſio vagandi, vel licentiori modo viuendi, credendum eſt, nec Papam, vel Prælatos Ord. velle, quod gaudeant dictis priuilegiis, aut indulgentiis. Hæc verò multo potiori ratione dici debent de iſtis, ſi fuerint veri apoſtatæ; quamuis hoc non colligatur ex decreto Concil. Trid. vt dixi *tomo 1. cap. 16. num. 15.* Vide Mandoſium priuileg. ad inſtar gloſſ. 3. & Quintana Dueñas *Tract. 4. de Iubilao dub. 7.*

Circa §. 14.

50 HIc ſtatuit Pontifex, quod ſi qui Religioſi huius ordinis poſt obtentam à Sede Apoſtolica licentiam transeundi ad aliam Religionem, infra duos, vel tres menſes id non fecerint, liceat Prælatis contra ipſos, ſicut contra alios apoſtatas Ordinis procedere; quod etiam intelligi vult de illis, qui poſt ſuſceptionem habitus alterius Religionis infra tempus probationis, nulla profeſſione facta inde reſilierint, aut ſi poſt profeſſionem ad Religionem laxiorem tranſierint, vel ad ſæculum reuerſi fuerint.

51 Ex hoc priuilegio Peirinis eius Scholiaſtes *hic num. 50.* inquit colligi bonum argumentum ad probandum Ordinem Minimor. ſtrictiorem eſſe omnibus aliis, ſiquidem ab eo non poteſt eſſe tranſitus ad alium ſine Papæ licentia, quod dicere potuit propter illa verba; *Si verò aliqui de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam à Sede pradicta, aut à Nobis ad Religionem aliam tranſeundi*, &c. quæ non habentur in Mari magno Prædicatorum, Minorum, aut Carmelitarum, vbi eſt ſimile priuilegium, ſed in Mari magno Prædicatorum §. 21. & Minorum §. 22. per iſta verba, *Si verò aliqui de Fratribus pradicti Ordinis poſt obtentam licentiam à Sede pradicta, aut à vobis*, &c. & in Mari magno Carmelitarum per iſta, *Si aliqui de Fratribus veſtri Ordinis poſt obtentam licentiam à Sede pradicta, aut Magiſtro Generali*, &c. ex quorum priuilegiorum collatione conſtat tranſitum ad aliam Religionem permitti à Summis Pontificibus in Ordine Prædicatorum, Minorum, & Carmelitarum ſolum cum licentia Generalis, in Ordine autem Minimorum nonniſi ex licentia Papæ. Verumtamen, quamuis hoc admittatur, non propterea infertur Minimorum Ordinem ſtrictiorem eſſe generaliter loquendo omnibus Ordinibus. Tum quia ferè ſimile priuilegium habent Seruitæ in eorum Mari magno §. 47. vbi Innocentius VIII. illis prohibet tranſitum ad aliquem alium Ordinem etiam de licentia alicuius Sedis Apoſtolicæ legati, aut Maioris Pœnitentiarij, & Fratres ſanctæ Mariæ de Merceda habent è Calliſto III. in Bulla *ſuper gregem* in Bullario huius Ordinis *in hoc Pontifice, n. 6.* idem prorſus priuilegium, & tamen nec Seruitæ, nec Fratres ſanctæ Mariæ de Mercede profitentur Ordinem ſtrictiorem cunctis aliis. Nec obſtat, quod Iulius II. & Leo X. in Bullis, quas affert Paſſarellus in ſuo illo opere *de Priuilegiis Minimorum* expreſſe dicant Ordinem Minimor. eſſe *arctiorem, & ſtrictiorem*, & Caliſtus III. de Ord. Fratrum ſanctæ Mariæ de Mercede in Bulla relata dicat, quod videatur aliis Ordinib. *longè arctior.* Nam id dicunt hi Pontifices attendendo præciſè ad quartum votum vitæ quadrageſimalis, & redemptionis captiuorum, quod in his Religionibus emittitur, ex quo tantum colligitur huiuſmodi Religiones in ratione talis voti, & veluti ſecundum quid eſſe aliis ſtrictiores, aut arctiores, non verò ſimpliciter, quia hoc deſumi debet ex aliis capitibus, iuxta dicta *tom. 4. verbo Tranſeuntes Regulares, num. 8. & verbo Votum pro Regularibus, num. 6.* præſertim propter declarationem Clement. VIII. in Bulla ibi relata, vbi dicit, *Declarantes Regulam* (idem dico de Ordine) *ſtrictiorem eſſe indicandam alia ratione, quam reſpectu quarti voti.* Cuius ſignum eſt, quod non obſtante quarto voto Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede Clemens VIII. in illa Bulla prohibet Fratribus huius Religionis receptionem Fratrum Minorum de Obſeruantia, aut alterius ſtrictioris Regulæ; & non obſtante quarto voto Ordinis Minimorum non poſſunt recipere eoſdem Fratres Minores de Obſeruantia, propter priuilegium Iulij II. nec Capuccinos, propter priuilegium Pij V. vt fatetur Paſſarellus *in Annotat. ad priuileg. Minim. notat. 39.*

Alia quæ hoc loco tractat idem Peirinis circa hoc priuilegium, & tranſitum ex vna Religione ad aliam, diſcuſſa ſunt *tom. 1. cap. 23. & tom. 4. verbo Tranſeuntes Regulares*, ac ſupra in hoc opere locis relatis, ex Mari magno Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, & Seruitarum. 52

Circa §. 15.

IN hoc loco conceditur Prælatis Minimorum facultas ad excommunicandum, capiendum, ligandum, incarcerandum, & ſubdendum diſciplinæ rigori apoſtatas Ordinis in quocunque habitu reperti fuerint, etiam inuocato, ſi opus fuerit, auxilio brachij 53

ſæcu

Digitized by Google

ſæcularis. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum, & Minorum, §. 15. & Carmelitarum §. 28. Quibus etiam conſonant alia priuilegia pro Carmelitis in eorum Mari magno §. 31. 74. & 92. & pro ſeruitis §. 34. Quibus in locis, & aliis ibi relatis plura de hac materia dixi.

53 Specialiter notandum, Dominos Epiſcopos nullo pacto poſſe ſuſcipere iſtos apoſtatas ſub ſua protectione, non ſolum propter dicta in hoc Opere de pœnis impoſitis contra illos detinentes in Mari magno Prædicatorum §. 30. Minorum §. 11. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 15. Carmelitarum §. 74. & 91. Seruitarum §. 47. & Minimorum §. 13. Sed etiam propter Bullam Pij V. *Etſi Mendicantium*, quam retuli *tomo* 1. *cap.* 2. *num.* 12. vbi ſpecialiter Pontifex hæc habet: *Inhibemus etiam ipſis Ordinariis, ne Fratres extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis Superioribus detineant.* Tunc autem dicentur Epiſcopi recepiſſe ſub ſua protectione dictos apoſtatas, quando eos defenderint, ne inquirantur, capiantur, puniantur, &c. Etenim *protegere*, idem eſt ac *defendere*, vt notat Gloſſa *in leg. deſertorem* §. *vlt. ff. de re milit.* & dixi *tom.* 3. *verbo Exemptio Regularium, num.* 7. Quod etiam denotat idem Pontifex ibi etiam dicens: *Fratres quoque ſi contigerit eos ad huiuſmodi Ordinarios recurſum habere, à præfatis Generalibus Miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis Superioribus caſtigari, & puniri poſſe, & debere: neque ipſos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere, quinimo præfatos Superiores proceſſus contra fratres ſuos, & Moniales huiuſmodi quando opus fuerit circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis.*

54 Poſſunt propterea Prælati horum apoſtatarum, imo debent, dum in apoſtaſia perſeuerant, ſiue detineantur ab Epiſcopo, ſiue ab aliis, eos priuare libris, & aliis rebus pertinentibus ad eorum vſum, tum propter iuriſdictionem ſpiritualem, & dominium, quod ſupra illos habent, tum in pœnam apoſtaſiæ, tum etiam propter aliqua priuilegia Religionum, ſcilicet Leon. X. pro Minimis, & Pauli II. pro Auguſtinianis, quo cauetur, quod ſi prædicti apoſtatæ, aut fugitiui quæſtuauerint, huiuſmodi quæſtuatione quæſitis priuentur, & Conuentui, in cuius territorio quæſtuauerint, reſtituantur. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim. in Conſtitut.* 13. *Leon. X. num.* 8.

55 Si autem prædicti, aut alij quicunque operati fuerint ad apoſtaſiam Religioſorum, non ſolum peccent mortaliter, ſed etiam tenentur ad reſtitutionem eorum damnorum, quæ Religio paſſa eſt propter dictam apoſtaſiam iuxta dicta *tomo* 1. *cap.* 16. *num.* 14. An autem hoc ſolum ſit verum de cooperantibus poſitiue: ſcilicet ſuadendo, conſolendo, approbando adiuuando, occultando, defendendo, &c. ſed etiam negatiuè, ſcilicet non impediendo, aut non obſtando, &c. & de pœnis id perpetrantium, conſule præter dicta Suarez *tomo* 4. *de Religion. Tractat.* 8. *lib.* 3. *capit.* 3. & Caſtrum Palaum *part.* 3. *tract.* 16. *diſputat.* 4. *punct.* 18.

Circa §. 16.

56 INhibet hoc loco Pontifex, ne ab Ordine Minimorum expulſi, aut ſponte egreſſi audeant prædicare, confeſſiones audire, ſeu docere, niſi de ſuorum Superiorum licentia tranſeant ad alium Ordinem, vbi id licitè facere poſſint. Addit etiam quòd ſi oppoſitum fecerint, poſſunt Prælati illos excommunicare.

De ſimili conceſſione facta Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 24. Minor. §. 24. & 25. Carmel. §. 93. & ex parte Seruitis §. 49. dixi iis locis, vbi etiam, ac aliis ibi relatis hanc materiam concernentibus. Addendum tamen primo facultatem iſtam conceſſam Prælatis ad promulgandam ſententiam excommunicationis contra egreſſos ſponte, ſeu expulſos ſui Ordinis, qui tempore expulſionis ſeu egreſſionis, nec aliam Religionem ingredientes audent prædicare, confeſſiones audire, aut docere, eſſe magis limitatam, & coarctatam, quam ea, quæ ipſis Prælatis competit iure communi, ſiquidem iure communi, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 20. poſſunt Prælati Regulares cum non habeant territoria diuiſa, excommunicare ſuos ſubditos vbique gentium exiſtentes, in hac autem facultate ſolum id conceditur *in illos, quos infra fines ſuarum Prouinciarum iuxta conſuetudinem Ordinis, diſtractos inuenerint*, vt inquit Pontifex. Magis ergo reſtricta & coarctata eſt hæc facultas, quam ea, quæ iure communi competit Prælatis. Credo tamen, datam fuiſſe hanc facultatem expreſſe à Papa, præſertim propter eiectos, ſeu expulſos ab Ordine, quos aliqui exiſtimare poterant excommunicari non poſſe à ſuis Prælatis, quamuis hoc ſit falſum, cum adhuc tempore eiectionis ſubditi maneant Religioſi, & ſolum ab ea ſeparati, donec reſpiſcant, iuxta dicta ſæpius, præſertim *tom.* 3. *verbo Eiecti Regulares ab Ordine, n.* 2. Nota ſecundò, in hoc priuilegio ſupponi, ſeu concedi à Pontifice Generali, & Prouincialibus Minimorum, poſſe licentiare ſuos fratres, eos ſcilicet, quos ab Ordine eiecerint, vel propria ſponte egreſſos, ad tranſeundum ad alium Ordinem. Dicitur enim ibi *Niſi ad alium Ordinem, &c. tranſierint de veſtra licentia ſpeciali.* Quod tamen videtur contrarium aliis priuilegiis huius Pontificis Iulij II. & Leonis X. qui propter arctitudinem quarti voti vitæ quadrageſimalis huius Religionis talem tranſitum illis prohibent. Niſi dicatur, tam hæc, quam alia plura priuilegia interdicentia tranſitum vnius Religionis ad aliam ſolum procedere, quando non adeſt cauſa iuſta ad illam concedendam, prout aliquoties dixi, & ex recentioribus indicat Theſaurus *in prax. part.* 2. *verbo Religioſi, cap.* 4. §. *generaliter, &* §. *Sed aduerte* poſt Nauarrum, Sanchea, Leſſium, Laymannum. Vide dicta *tom.* 4. *verbo Tranſeuntes Regulares, n.* 11. & dicenda *circa* §. 17. ſequentem.

58 Pro dictis autem & dicendis; eſt dubium, an ſi caſus quo Religio iuſtè, vel iniuſtè nollet admittere eiectos iam emendatos, teneantur ipſi ingredi aliam Religionem. Et reſpondendum negatiuè, quia ſolum ſunt obligati ad Religionem, in qua ſunt profeſſi, & à qua fuerunt eiecti. Nauarrus *Comment.* 2. *de Regularibus, n.* 36. Layman. *lib.* 4. *tract.* 5. *cap.* 13. *quæſt.* 5. Caſtrus Palaus *part.* 3. *tract.* 16. *diſput.* 4. *punct.* 12. *num.* 1. poſt Azorium, Leſſium, Sanchea, & Suarez. Neque etiam ad id poſſunt cogi à Prælatis ſuæ Religionis, propter eandem rationem, & quia ſtatus Religioſus debet eſſe omnino voluntarius, ac propter decretum ſacræ Congregationis, de quo § *ſequenti* Palaus *ſuprà*, *num.* 2. Addo tamen, quod caſu quo Religioſus iuſtè damnari poſſet ad triremes, vel perpetuum carcerem, poteſt cogi à Prælatis Religionis ad intrandum in aliam Religionem, aliàs ſubiturus dictam pœnam. Quia hoc non tam eſt onus quam beneficium, vt ab illa pœna liberetur, & quamuis habeat aliquid grauaminis, hoc iuſtè infliguntur propter delicta ab illo Religioſo commiſſa. *Suar. tom.* 4. *de Rel. Tr.* 8. *lib.* 3. *c. n.* 20. *& Tr.* 10. *lib.* 31. *c.* 2. *n.* 7. Layman. & Palaus *ſuprà*. Fauet praxis Societatis Ieſu, quam ipſe Palaus refert, nec contradicit decretum S. Congregationis relatum, quia

ibi ſolum decernitur, ne Prælati Religionum iubeant ſuis eiectis tranſire ad aliam Religionem, non autem quod non poſſint ſuis criminoſis offerre iſtam opinionem; vt ſcilicet, vel ſobeant pœnam illam grauiſſimam, quam merentur, vel pergant ad aliam Religionem. Hæc verò maximè notanda cenſeo pro aliquibus caſibus, in quibus expediens erit vti hac opinione, potius quam infligere grauiſſimam pœnam Religioſo cum magno periculo animæ ipſius, & detrimento honoris Religionis.

Circa §. 17.

59 IN hoc etiam priuilegio. quod eſt veluti appendix ad aliud, de quo *in §. præcedenti*, ſtatuit Pontifex, vt Generalis, vel Prouinciales Minorum poſſint eiectos de ſuo Ordine, vel egreſſos, qui receptione in illo ſunt indigni, & alios fratres eiuſdem Ordinis ex rationabili cauſa, ad quoſcunque Ordines approbatos, *præterquam B. Auguſtini, Templariorum, Hoſpitaliorum & aliorum arma portantium* licentiate, & quod tales non poſſint ad alios Ordines tranſire, nec illi eos recipere, aut retinere ſine Sedis Apoſtolicæ facultate.

60 Præter notata circa ſimilia priuilegia Prædicatorum in ipſorum Mari magno *circa* §. 24. Minorum *circa* §. 14. & Carmelitarum *circa* §. 94. Vlterius notandum, ex hoc priuilegio colligi poſſe id quod dicebam circa priuilegium §. *præcedenti* relatum, ſcilicet poſſe Prælatos nominatos Ordinis Minim. licentiare ſubditos, rationabili exiſtente cauſa, ad tranſeundum ad aliam Religionem laxiorem, quod eſt maximum priuilegium, vt inquit Peirinis *hic n.* 52. Et quamvis id ſolum intelligere videatur de fratribus apoſtatis, & fugitiuis, priuilegium tamen generaliter illis loquitur illis verbis: *Et alios fratres eiuſmodi Ordinis.* Illa autem quæ iunguntur, ſcilicet, *Ad vitandam occaſionem euagandi* poſita videntur, pro ratione illius limitationis, ſcilicet, *Præterquam B. Auguſtini, Templariorum, Hoſpitaliorum, & aliorum arma portantium*, nam in iſtis Ordinibus eſt maior occaſio euagandi. Concordari ergo debet hoc priuilegium cum aliis, quæ habent iidem Minimi, iuxta dicta *circa* §. *præcedentem*. Notat vlterius idem Scholiaſtes, *num.* 51. ex hoc priuilegio deſumi poſſe bonum argumentum ad probandum quod electi, ſi humiliter petierint recipi in Religione, debeant recipi, quod eſt veriſſimum, iuxta dicta *tom* 1. *cap.* 23. *n.* 7. 8. 9 & 12. & ſupra in Mari magno Carmelit. *circa* §. 93. Imo, iuxta ibidem dicta, quando ſunt emendati, poſſunt cogere Religionem, vt illos recipiat. Notat præterea *num.* 51. nunc extare decretum S. Congreg. ſub Vrbano VIII. quaſi denotans per illud eſſe reuocatum hoc priuilegium, præſertim quod attinet ad facultatem licentiandi eiectos ad aliam Religionem. Cæterum, iuxta dicta ſupra in Mari magno Prædicatorum *circa*, 24. non eſt reuocatum iſtud priuilegium per illud decretum, quia in decreto ſolum prohibetur ne Superiores Religionum iubeant ſuis electis tranſire ad aliam Religionem, non autem quòd illis facultatem ad hoc concedant. Quomodo autem litteræ teſtimoniales, de quibus eſt ſermo in hoc priuilegio, etiam à Sede Apoſtolica conceſſæ in fauorem tam horum, quam aliorum, qui diuerſis prætextibus viuunt extra Religionem, examinari poſſint, inſtante Religione, ab Ordinariis, propter priuilegium Iulij II. pro Minorib. quod etiam Minimi, & alij Mendicantes frui poſſunt, dixi ſuprà in Mari magno Carmelitarum *circa* §. 94. & notat Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. in Paulo III. Conſtit.* 3. *n.* 4.

Circa §. 18.

INhibet quoque hoc loco Pontifex, vt nemo extraneus habitum Minimorum, aut conſimilem, vt propterea Minimus exiſtimari poſſit, ferri queat, abſque Sedis Apoſtolicæ mandato, & quod qui id facere præſumpſerint, ad talem habitum deponendum per Diœceſanos locorum per cenſuram Eccleſiaſticam compellantur. 61

Conſimilem conceſſionem habent non ſolum Prædicatores, Minores, Carmelitæ, & Seruitæ, ſed etiam Ciſtercienſes, Auguſtiniani Diſcalceati, Carmelitæ noſtri Diſcalceati, & Capuccini, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 25. vbi etiam, & aliis locis, maximè ex mari magno aliorum Mendicantium de hac materia egi. 62

Circa eam notat Scholiaſtes huius Bullæ Peirinis *n.* 53. ſimilem prohibitionem feciſſe Leonem X. pro Tertiariis ſancti Franciſci ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ipſis præcipiendo ne habitum Minimorum geſtarent, & quod, cum id non facerent in partibus Hiſpaniæ, Romæ in Minimorum fauorem confirmante Paulo V. ſententia prolata ſit, Affert etiam Paſſarellus *in Priuileg. Minimor. in Paulo III. conſtit.* 3. & idem Peirinis *tom.* 2. *Priuil. Minimor. in Paulo III. conſtit.* 3. eiuſdem Pauli priuilegium, quo ſtatuit, quod illi, qui poſt profeſſionem in Ord. Minim. emiſſam diuerſis prætextibus v. gr. adiuuandi parentes, vel alicuius infirmitatis, &c. extra Religionem viuunt, portent habitum aliquo modo diſſimilem habitui Religioſorum intra clauſtra viuentium, ſcilicet *caputium cæteris caputiis per ipſos profeſſores geſtari ſolitus aliquanto breuius, ita quod ſolum ad medium pectoris extendatur*, vt inquit Pontifex. Quod priuilegium, quamuis vt Peirinis inquit, non ſit vſu, ſatis tamen rationabile eſt, & communicabile aliis Religionibus, vt cognoſcantur oues, quæ ſunt intra cauſas gregis, & quæ extra, & euitetur ignominia Religionis, quæ ſolet prouenire ex iis, qui extra Clauſtra viuunt. 63

Circa §. 19.

COnceditur hoc loco Minimis exemptio à decimis de hortis, & virgultis ipſorum, cum inhibitione, ne aliquis de præmiſſis aliquid exigere, vel extorquere præſumat. Sicut etiam conceſſum eſt ab aliis Pontificibus Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 26. Minoribus §. 28. Eremitis ſancti Auguſtini §. 13. Seruitis §. 44. & copioſius Carmelitis §. 46. & 72. Quibus in locis, & aliis ex quatuor tomis Summæ plura de hac materia dixi. Eſt etiam valde ampliatum hoc priuilegium infra §. 30. Vbi etiam de illo dicetur. Imo in alia Bulla huius Pontificis, *Dum ad Sacrum*, quam referunt Paſſarellus, & Peirinis, eximit hunc Ordinem, Eccleſias, Oratoria, domus, & loca tam recepta, quam recipienda *tanquam Sedis, & Eccleſiæ Romanæ ſpecialia)* vt inquit Pontifex) *ab omni decimarum & oblationum perſolutione*, non ſolum de hortis, ac virgultis, ſicut in hoc priuilegio, ſed etiam de *aliis quibuſcunque bonis.* Quia tamen Pontifex veluti pro cauſa huius conceſſionis aſſignat, quod Religioſi iſti. *De latitudine orbis terræ nihil præter domos, & hortos cum virgultis ad ſimplicem tantummodo fratrum vſum* habeant, quo denotari videtur, quod ceſſante iſto modo paupertatis ceſſet etiam hoc priuilegium, ideo conſulenda ſunt, quæ dixi ſupra in Mari magno Minorum circa §. 11. vbi oſtendi id ſolum eſſe verum, quando ceſſat cauſa finalis adæquata priuilegij, non quando ceſſat impulſiua, aut inadæquata finalis, prout in præſenti dici poteſt. 64

Digitized by Google

poteſt. Imò etiam quando aliquod priuilegium, ſeu gratia facta ſunt aliquibus Regularibus pro neceſſaria ſuſtentatione ipſorum, caplicari debere de commodiori ſuſtentatione, habet Rota in Metenſi *Vnionis* coram Caualerio anno 1616. quod ad intentum huius, & ſimilium priuilegiorum deſeruit.

Circa §. 20.

65 COnceditur hoc priuilegio Prouincialibus, & Vigilibus Minimorum, vt ſi contingeret quod volentes ingredi Religionem ipſorum, teneantur reſtituere aliqua bona aliquibus perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, poſſint prædicta bona in pios vſus conuertere, prout ſecundum Deum videbitur expedire. Quo etiam priuilegio gaudent alij Mendicantes, Prædicatores quidem ex ipſorum Mari magno §. 27. Minores §. 59. & Carmelitæ §. 96. Quibus in locis, & aliis ibi relatis de hoc puncto egi.

66 Præter quæ notat Peirinis *hic num.* 54. ea Nauarro, ex Henriquez, ac ea cap. *cum tu de vſuris*, quod id quod conceditur hoc priuilegio fieri poteſt ſine illo. Verumtamen, iuxta dicta in Mari magno Prædicatorum *circa d.* §. 57. licet hoc ita ſit, nihilominus vtile eſt propter varias opiniones, quæ ſunt in hac materia, præſertim circa pauperes, quibus talium incertorum reſtitutio facienda ſit, an ſcilicet debeant eſſe pauperiores, & eiuſdem Ciuitatis, aut loci vbi habitant ij, qui retinent talia bona. Imo etiam vtile erit pro caſu, quo Conuentus iſtorum Religioſorum non ſint conſtituti in neceſſitate, aut indigentia pro victu ipſorum, cùm Pontifex non poſuerit hanc limitationem, & Conuentus Religioſorum alias neceſſitates habeant præter iſtas, iuxta dicta ſuprà in Mari magno Seruitarum *circa* §. 23.

67 Prætereà notanda hic eſt particularis doctrina quorumdam Doctorum circa reſtitutionem incertorum, quæ ad huiuſmodi debita incerta nouitiorum applicari poteſt. Dicunt enim: Debens ſuo creditori centum, ſatisfacit huic debito, ſi debiti prorſus immemor animo liberali tantumdem ei donet. Similiter obnoxius reſtitutioni incertorum pauperibus, poteſt omnes eleemoſynas, quas poſtea ignarus aut illius obligationis immemor, ex ſua deuotione largitus eſt, computare in eius reſtitutionis partem, quia ſi ibi conſcij, aut prædictæ obligationis memores eſſent, non animo liberali, ſed ſatisfaciendi dediſſent. Ita tenet Bartholomæus à ſancto Fauſto *lib.6. de voto obedientiæ, quæſt.* 47. *n.* 4. & ex ipſo Candidus *tom. 1. diſquiſit.* 25. *art.* 20. *n.* 14. Idem ſequitur Moronus *in Reſponſis reſponſ.* 17. De quo tamen alias.

Circa §. 21.

68 IN hoc autem priuilegio conceditur Minimis libertas ſepulturæ in eorum locis, cœmeteriis, & Eccleſiis pro illis qui ibi ſepeliri voluerint, niſi fuerint excommunicati, interdicti, aut publici vſurarij, & ſalua iuſtitia Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumuntur.

69 Circa hoc priuilegium ſufficere poſſunt, quæ in ſimili alio Prædicatorum ex ipſorum Mari magno §. 28. Minorum §. 30. Eremitarum S. Auguſtini §. 2. 3. & 54. Carmelitarum §. 57. & Seruitarum §. 2. 4. & 29. dicta ſunt. Conſonant etiam quæ hic idem Pontifex Iulius II. in alia Bulla *Dum ad ſacrum* quam referunt Paſſarellus, & Peirinis, iiſdem Minimis conceſſit, circa excommunicationem promulgandam contra impedientes dictam libertatem ſepulturæ. Pro quo etiam videndus Moronus infrà citandus *Reſponſ.* 52. agens de pœnis quas incurrit Parochus expolians funera antequam veniant ad eos; ad quos ſpectant.

70 Notat prætereà Peirinis *hic num.* 54. ſepulturam ex eo dici liberam quia à nemine poteſt impediri. Adde etiam, denotare omnimodam & plenam auctoritatem ſepeliendi in propriis Eccleſiis corpora eorum, quæ in ipſis ſepeliri volunt; libertatis enim nomine venit omnimoda, & plena *leg. cum venderet. ff. de actionibus emption.* Rolandus a Valle *conſil.* 5. *num.* 34. *tom.* 1. & *conſil.* 85. *n.* 31. *tom.* 4. Barboſa *de Appell. Verb. iur. ſign. Appell.* 131. Vnde conſequenter conceſſa libera ſepultura cenſetur conceſſa tanquam acceſſorium celebratio pro defuncto. Federicus de Senis *conſ.* 186. *in princip.* Et delatio ipſius proceſſionaliter ad Eccleſiam. Oldradus *conſil.* 555. *num.* 54. *in fin.* Barboſa *de Axiomat. iur. axiom.* 4. *num.* 5. licet hoc intelligi debeat cum moderatione adhibita à Concilio Lateranenſi, & S. Congregatione Regularium, quam retuli in Mari magno Prædicatorum; ſcilicet conuocato Parocho, &c. Item notat, ſepeliri volentes in Eccleſiis Minimorum lucrari omnes indulgentias, quas lucrantur fratres, propter priuilegia Leonis X. & Adriani IV. Et quod quando cadauera ad Eccleſias fratrum deferuntur, officia ſolum à fratribus fieri debeant. Sed de primo dixi *tom.* 4. *verbo ſepultura quoad Regulares, n.* 19. & de ſecundo *tom.* 1. *c.* 14. *n.* 38. & *tom.* 2. *c.* 1. *num.* 47. & maximè *tom.* 3 *verbo defunctus, n.* 6. & 7.

71 Cum Pontif. in hoc priuilegio concedat liberam ſepulturam non ſolum in Eccleſiis, & cœmeteriis, ſed etiam *in locis* fratrum, quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §. 28. & Eremitarum S. Auguſtini §. 2. iden magis confirmatur ea, quæ dixi ſuprà in Mari magno Carmelitar. circa §. 57. ſcilicet, in clauſtris etiam, Capellis, Sacriſtia, &c. poſſe Religioſos ſepelire eos, qui ibi voluerint ſepulturam habere. Quid autem ſignificet clauſula illa, quam Pont. ponit, ſcilicet *Salua iuſtitia illarum Eccleſiarum*, ſæpius dixi in ſimilibus priuilegiis aliorum Mendicantium denotare Canonicam portionem, ſeu quartam funeralem, de qua, & aliis concernentibus hanc materiam plura dicta ſunt locis relatis & aliis, quæ ibi citaui.

72 Alia circa ſepulturæ locum, vocandos ad ipſam electionem ipſius, ius ſepeliendi, & an tranſeat ad hæredes, tale nouiſſimè Moronus *in Reſponſis Reſponſ.* 51. ex variis S. Congregationis declarationibus, & Rotæ deciſionibus quæ omitto, quia de ipſis dixi locis relatis, & vix aliquid continent, quod ibi tactum non ſit.

Circa §. 22.

73 COnſequenter etiam ad priuilegium de libertate ſepulturæ, de quo *in* §. *præcedenti*, inhibet Pontifex hoc loco, vt nulli Religioſi, vel ſæculares, ſine aſſenſu Fratrum Minimorum, in eorum Eccleſiis defunctos ſepelire, Miſſas celebrare, aut exequias pro defunctis facere præſumerent. Quod etiam habetur in Mari magno Prædicatorum §. 18. Minorum §. 31. & Eremitarum ſancti Auguſtini §. 30. Quibus in locis, ac aliis ibi relatis de hoc puncto actum eſt. Conſonat etiam Conſtitutio. *Etſi Mendicantium* Pij V. ſæpius relata illis verbis: *Mandantes etiam vniuerſis locorum Ordinariis, ne mortuorum officia agere Rectores Parochialium in Eccleſiis ipſorum Fratrum contra illorum voluntatem permittant.* De quo dixi *tom.* 2. *c.* 1. *n.* 47. Conſonat etiam Ius commune exemptionis Eccleſiarum, quæ petit; vt nihil in ipſis fiat, Rectoribus ipſarum non conſentientibus. Præſertim, cum Eccleſia ſemper præſupponat ius

ius ſuum poſſidere *leg. raptores §. fin. autem Cod. de Epiſcop. & Cleric.* Gigas *de penſionibus, queſt.46. num.9. & queſt.47.* Flaminius Paris. *de reſignat.beneſic. lib.14. q.7. num.50.* Hoc etiam & alia concernentia hoc & ſimilia priuilegia habentur ex declarationibus ſacræ Congregationis in vna Toletana de Baraxas, & in alia Camerinenſi, quæ habentur in decretis nouiſſimis ſacræ Congregationis additis ad *tertium tom. priuilegiorum Minimorum* Peirinis In prima enim ſacra Congregatio reſpondit; *Non licet Curatis ſepelire cadauera defunctorum, nec officia facere in Eccleſiis Regularium abſque expreſſa licentia Guardiani, aut ſuperioris Eccleſiarum ipſorum Regularium, non obſtante contraria conſuetudine.* Et in ſecunda ad dubium eidem Congregationis propoſitum, an cum cadauera ad Eccleſias fratrum Mendicantium, aliorumque Regularium deferuntur, officia mortuorum, & reliqua munia, quæ in huiuſmodi occaſionibus fieri ſolent, fieri debeant à Canonicis, & Clero, vel ab ipſiſmet Regularibus, reſpondit, *Non à Canonicis nec aliis, ſed ab ipſiſmet Regularibus in propriis eorum Eccleſiis officia ſuper cadaueribus peragi debere.*

Circa §. 23.

74 PLura conceduntur Minimis hoc loco. Primum eſt, facultas celebrandi, & recipiendi Sacramenta tempore interdicti. Secundum, facultas ad dandum Sacramenta, & ſepulturam eorum familiaribus. Tertium, quod Sententiæ excommunicationis, vel interdicti generaliter latæ non comprehendant dictos familiares, ſed quod illis non obſtantibus, niſi fuerint excommunicati, aut interdicti ſpecialiter, aut cauſam dederint interdicto, poſſint audire diuina. Primum iſtorum habetur etiam in Mari magno Prædicatorum §.10. Minorum §.8. Eremitarum S. Auguſtini §.10. & Carmelit. §. 3.4.36.& 50. Secundum quoque habetur in eodem Mari magno Prædicatorum §.12. Minorum §.10. & Carmelitarum §.52. Quibus locis, & aliis ex quatuor tom. Summæ ibi adductis plura de hac materia dicta ſunt. Specialiter iuxta dicta circa §.10. Maris magni Prædicatorum, quoad primum, qualiter illud ſit iure communi conceſſum *cap. Alma mater de ſentent. excommunicat. in ſexto*, illis verbis: *Adycimus præterea, quod ſingulis diebus in Eccleſiis, & Monaſteriis Miſſa celebrentur, & alia dicantur diuina officia ſicut prius, ſubmiſſa tamen voce, ianuis clauſis, excommunicatis ac interdictis excluſis, & campanis etiam non pulſatis.* Quibus ſimilia continentur in hoc priuilegio. Quoad ſecundum verò, & tertium de illis priuilegiis pro familiaribus Religioſorum ſufficienter dictum eſt locis relatis, & *tom. 2. cap. 16. & 57.*

75 Attamen pro praxi ſeruanda à Religioſis in excludendo excommunicatos, & interdictos, prout *in dicto cap. Alma mater, & in hoc* priuilegio continetur obſeruanda ſunt, quæ quoad excommunicatos dixi *tomo 3. verbo excommunicatio quoad Regulares, n.21.* ſcilicet excommunicatos vitandos omnino arcendos eſſe ab officiis diuinis, adeo vt ſi illis velint intereſſe, & admoniti non diſcedant, expelli debeant, præſertim ab Oſtiario, etiam vi & coactione, etiamſi ſint perſonæ Eccleſiaſticæ; ſine periculo incurrendi excommunicationem *cap. ſi quis*, & quod ſi expelli nequeant ſine periculo, omitti etiam debeat Miſſa inchoata, niſi in ea facta fuerit conſecratio. Loquor autem de excommunicatis vitandis, ſeu non toleratis, quales ſunt percuſſores clericorum notorij, & nominatim denunciati, nam alij communicati tolerati, ſeu non vitandi, poſſunt admitti iuxta dicta eo loco *num.10.* Et qoad interdictos, ſcilicet, quod iuxta dicta etiam eo *tomo 3. verbo Interdictum quoad Regulares, n.25.* ipſi etiam expelli eodem modo debent, & ſi expelli non poſſunt, ceſſandum à celebratione diuinorum, niſi pro caſu quo fuerit facta conſecratio. Quod etiam limitandum, iuxta dicta eo loco, ſi tales interdicti fuerint denunciati, vel ſpecialiter, vel ſaltem generaliter cum popolo, vel communitate.

Nota præterea, quod dare cauſam interdicto in hoc priuilegio, & ſimilibus eſt idem, quod perpetrare delictum, propter quod impoſitum eſt interdictum, vel dediſſe auxilium, conſilium, vel fauorem ad illud perpetrandum. Sic colligo ex *dict. cap. Alma mater §. aliis etiam* Doctoribus ibidem, & aliis communiter. Talem ergo cauſam dantes excluduntur in hoc priuilegio. 76

Circa §. 24.

INhibet Pontifex hoc loco, ne aliquis ex Ordine Minimorum, niſi in neceſſitatis articulo, præſumat confiteri ſua peccata aliis, quam ſuis Prælatis, vel aliis Sacerdotibus eiuſdem Ordinis. Quod etiam conceſſum video Prædicatoribus in eorum Mari magno §.29. Minoribus §.31. & Carmelitis §.97. Quibus locis, & aliis relatis ibidem de hac conceſſione, & ipſius materia dictum eſt, 77

Addit autem Peirinis huius Bullæ Scholiaſtes *n.58.* hoc priuilegium eſſe derogatum per decretum Clementis V I I I. *de caſuum reſeruat.* vbi dicitur: *Non liceat Superioribus Regularium ſubditorum confeſſiones audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiſerint, aut ipſimet ſubditi ſponte, aut proprio motu id ab eis petierint.* Verumtamen quia Pontifex in hoc priuilegio non dicit, quod Religioſi debeant ſuis Prælatis ſolum confiteri, ſed addit: *Vel aliis eiuſdem Ordinis Sacerdotibus ſecundum Regulam, & ipſius Ordinis inſtitutum*, ideo non poteſt dici eſſe derogatum per d. Clement. VIII. decretum, quod ſolum prohibet ipſis Prælatis per ſeipſos audire confeſſiones ſubditorum, niſi in caſibus deſignatis in eo decreto. Imò addo, eſſe confirmatum per idem decretum; in eo enim ſubiungitur: *Superiores in ſingulis domibus deputent duos, tres, aut plures confeſſarios pro ſubditorum numero maiori, vel minori, &c. quia non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam abſolutio reſeruatorum committatur, quando caſus occurrerit.* Supponit ergo Pont. fratres confiteri etiam poſſe aliis ſuæ Religionis Religioſis, & non ſolum Prælatis ſuis. Pro aliis, quæ tangit idem author de abſolutione caſuum reſeruatorum Regularium, conſule dicta *tomo 3. verbo Caſus reſeruati Regularium, & verbo Confeſſarius Regul.* 78

Circa illam clauſulam *niſi neceſſitatis vrgente articulo*, quo tempore conceditur poſſe Religioſos iſtos confiteri ſua peccata aliis, quam ſuis Prælatis, aut fratribus ab illis deſignatis, nota, quod quamvis per illam denotari videatur neceſſitas articuli mortis, nihilominus id extendi debet primò ad neceſſitatem periculi mortis, quia in iure articulus mortis, & periculum mortis pro eodem ſumuntur, iuxta dicta *tom. 3. verbo Bulla Cœna, n.53.* Secundò, ad articulum mortis non ſolum verum, ſed etiam prudenter præſumptum, iuxta dicta eo *tom. 3. verbo Bulla Cruciata, n 23.* Imò etiam ad quamlibet aliam vrgentem neceſſitatem iuxta dicta in Mari magno Minorum *circa §. 31.* præſertim cum in Mari magno Carmelitar. §.97. ſolum dicatur *niſi neceſſitate vrgente.* Vide dicta ibi, & locis relatis. 79

Nota etiam pro praxi Religioſorum extra Conuentus ſuos exiſtentium, quod ſi neceſſe eſt illis communicari, vel ſacrum facere habentes conſcientiam

peccati

peccati mortalis, non excuſantur à confeſſione facienda cum aliquo clerico ſæculari, aut Religioſo extraneo, ob vitandam infamiam ſuæ Religionis, quam contrahere poſſunt apod illos propter peccata illis confitenda. Tum quia perſonalis lapſus Religioſi non cauſat infamiam in Religione, tum propter altiſſimum ſigillum quod obſeruare debet, Confeſſarius, tum quia Præceptum diuinum non recipiendi Euchariſtiam non præmiſſa confeſſione peccati mortalis, & difficultas habendi actum contritionis ſuperant præfatum inconueniens. Suarez *tomo 3. in 3. p. diſp. 63. ſect. 4. §. circa primum*, Nugnus *tomo 1. in 3. p. q. 80. art. 4. §. alius caſus*, Candidus *tomo 3. diſq. 2. art. 22. n. 17. & alij.*

Circa §. 25.

80 Eſt hoc priuilegium veluti appendix ad præcedens, in eo namque veluti in confirmationem præcedentis priuilegij inhibet Papa vniuerſis Eccleſiarum Prælatis, ne fratribus Minimis inuitis eorum confeſſiones audire velint. Inhibet præterea ne compelli ab illis poſſint ad ſynodos, ſeu conuocationes ſuas accedere; vel cum eis ad proceſſiones exire, ſuis Conſtitutionibus ſubiacere; Capitula, ſcrutinia, & inquiſitiones in locis eorum, vel alibi de ipſis facere; fidelitatem iuramento firmatam, aut annualem obedientiam ab ipſis exigere; de Prælatorum deſtitutione, aut inſtitutione, ſeu de ſtatutis Religionis ſe intromittere; aut prohibere ne in ciuitatibus, vel villis ædificare poſſint Eccleſias; aut propterea excommunicationem in ipſos, & acceptatores ferre. Quæ omnia ſigillatim expendenda, iuxta dicta ſuprà in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 30. & 31. Minorum *circa* §. 53. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 16. & Carmelitarum *circa* §. 75. & 98. vbi ſimilia habentur.

81 Et quidem circa primum illud de inhibitione facta Prælatis Eccleſiarum, ne audiant confeſſiones Fratrum ipſis inuitis, notat Peirinis *hic n. 62.* tales confeſſiones eſſe inualidas. Quod etſi ſit verum regulariter loquendo, nihilominus, iuxta dicta in mari magno Minorum *circa* 33. caſu dato quod Superior iniuſtè negaret abſolutionem Religioſo, idque certo compertum fuiſſet, vel ſi Superior inuitus non eſſet, poſſet Prælatus Eccleſiæ validè, & legitimè audire confeſſiones Religioſorum. Etiamſi eſſent de peccatis, à quibus Superior Religionis abſoluere non poſſet, iuxta dicta eo loco. Quamvis autem idem Peirinis *num. 63.* dicat Superiorem Religionis non poſſe concedere licentiam ſuo ſubdito confitendi extra Ordinem de caſibus ſibi per Regulam reſeruatis; nihilominus, quamvis ſic faciens contra ſuam Regulam, aut Conſtitutiones malè faciat, iuxta dicta *circa dict.* §. 33. Maris magni Minorum, præſertim cum oporteat, quod proprius paſtor cognoſcat infirmitates ouium ſuarum, & quod non permittat vt ipſarum defectus extraneis propalentur, caſu tamen, quod id fiat, confeſſiones illæ validè erunt, quia fient ex poteſtate delegata ab habente illam iure Ordinario, & non cum limitatione irritationis actus ſi illam deleget, vt ſuppono. Portellus *in Dub. Regul. verbo Prælatus, num 2. & in Addit. num.* 2. Villalobos *in Summ. tom. 1. tract. 9. difficult. 49. num. 11.* Diana *p. 3. tract. 2. Reſolut. 2.* poſt alios.

82 Illud de inhibitione facta Prælatis Eccleſiarum, ne cogant Fratres ad Synodos, aut conuocationes ſuas, tactum eſt in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 30. & 31. Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 16. & Carmelitarum *circa* §. 75. cum aliis locis ibi relatis, vbi etiam qualiter hoc ſit moderatum à Concilio Trident. *ſeſſ. 24. de Reformat. cap. 2.* Similiter illud de inhibitione compellendi Regulares ad proceſſiones moderatum eſt à Concilio Trident. *ſeſſ. 25. de Regularibus cap. 13.* & de eo dixi in Mari magno Prædicatorum loco relato, ac maximè in 4. *tomo, verbo Proceſſio quoad Regulares.*

Circa inhibitionem illam de non cogendis iſtis Religioſis ad ſubiacendum Conſtitutionibus Prælatorum Eccleſiarum, notat Peirinis huius Maris magni Scholiaſtes *num. 67.* Conſtitutiones eſſe in duplici differentia; aliæ enim ſunt, quæ per ſe concernunt reformationem morum Clericorum; aliæ verò, quæ concernunt rectam adminiſtrationem Sacramentorum, & populi reformationem, & de prioribus dicit, Religioſos ad illas non teneri, ſecus verò de poſterioribus. Quod eſt conforme iis, quæ dixi *tom. 1. cap. 11. num. 13. & tom. 4. verbo Leges Regularium, num. 27.* ſcilicet teneri Religioſos obedire Conſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, vt de ieiuniis ſeruandis, feſtis celebrandis, & aliis huiuſmodi. Notandum tamen eſt, quod, iuxta ibidem dicta ex Vaſquez, Sanchez, Villalobos, & Becano, hæc obligatio non eſt ex debito obedientiæ, cum Religioſi exempti, de quibus in præſenti, ſubditi non ſint Epiſcopis, aut Synodis Epiſcopalibus, aut ipſorum iuriſdictioni ſubiecti; ſed debito, & iure naturali, quo ſicut partes, & membra illius populi tenentur ſe conformare toti corpori. Vnde etiam, iuxta dicta eo *num. 27.* ex Suarez, & Diana poſt D. Antonium, Paludanum, Salas, Granadum, Lezam, Zanardum, Portellum, & alios, valde probabile eſt hanc obligationem, ſecluſo ſcandalo, & conſuetudine, non eſſe ad culpam, vel pœnam, ſed ſolum ex quadam decentia, & honeſtate. Imo dato, quod eſſet in conſcientia, eſſet ſolum quoad vim directiuam, non quoad coactiuam, iuxta dicta *eo num. 27.* & colligitur ex exemptione Regularium, & ſimilibus priuilegiis. 33

Illud de prohibitione facta dd. Prælatis Eccleſiarum faciendi Capitula, ſcrutinia, & inquiſitiones de Religioſis, cum ſint conformia, imo neceſſario connexa cum exemptione illorum, ideo ad illa deſeruiunt, quæ de hac materia ſæpius dicta ſunt præſertim *tom. 3. verbo Cauſa Iudicialis Regularium*, verbo *Delinquens Regularis*, verbo *Epiſcopus quoad Regulares*, verbo *Exemptio Regularium*, & verbo *Immunitas Eccleſiaſtica Regularium*, & in hoc Opere circa ſimilia priuilegia. Præſertim pro caſu quo dicti Prælati vellent Monaſteria Regularium viſitare præterquam in caſibus, & rebus à Conc. Trid. illis conceſſis (de quibus egi ſupra in Mari magno Scroit. *circa* §. 15. quomodo ſe gerere debeant Religioſi, habes ex dictis ſupra in Mari magno Minorum §. 36. Carmelitarum §. 60. & 98. Hæc porro omnia applicari etiam poſſunt circa aliam prohibitionem hoc loco poſitam de non exigenda obedientia, aut fidelitate à Prælatis Religionis, & non ſe intromittendo in electionibus, aut depoſitionibus eorum, ſeu ſtatutis Ord. Cæterum illud de fundatione Monaſteriorum ſine licentia Epiſcopi moderatum eſt à Conc. Trident. Clement. VIII. Greg. XV. Vrbano VIII. & ſacra Congregatione, iuxta dicta ſæpius, maximè *tom. 4. verbo Monaſteria Regularium à num. 2.* 34

Quia tamen in Concil. Trident. *ſeſſ. 25. de Regularibus, cap. 8. & 9.* tribuitur aliquod ius Epiſcopis ſuper Monaſteria Sedis Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam quoad viſitationem illorum, & ſæpius diximus, res bona, Monaſteria omnia Mendicantium, ſiue virorum, ſiue mulierum ſubiecta eſſe immediatè Sedi Apoſtolicæ, ideo ne aliquis exiſtimet talia Mendicantium Monaſteria comprehendi illa diſpoſitione Concilij, hic ſpecialiter notandum, quod, vt colligitur ex Concilio *cap. 8.* Monaſteria 35

Sedi Apoſt. immediatè ſubiecta ea ibi vocantur, quæ nullo modo ſobſunt Capitulis generalibus, nec habent Regulares viſitatores Ordinarios; quæ ergo ſobſunt Capitulis generalibus, aut habeot Ordinarios Regulares viſitatores, qualia ſunt Monaſteria Fratrum, & Monialium Mendicantium, non comprehenduntur dicta diſpoſitione Concilij. Vt bene Rota in Marſicana *iuriſdictionis* coram Comitolo aono 1589. vbi etiam quo modo ſtet quod Monaſterium ſit ſub Sede Apoſtolica immediatè, & oihilominus habeat ſuos immediatos Prælatos.

Circa §. 26.

86 Conceditur hoc loco Fratribus Minimis exemptio à ſolutione Canonicæ portionis de iis, quæ ipſi legantur pro cultu diuino, Fratrum victu, aut veſtito, aliiſve rebus, aut neceſſitatibus. Sicut etiam prius conceſſum erat Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 32. Minoribus §. 34. Eremitis ſancti Auguſtini §. 38. 39. & 40. & Carmelitis §. 16. 17. 59. & 99. qoibus in locis, & aliis, & ex quatuor tomis Summæ ibi allegatis plura de hac materia dicta ſunt.

87 Præter quæ vlterius notandum, huic priuilegio conſonare aliud Leonis X. pro Fratribus S. Mariæ de Mercede *in Bullario huius Ordinis in hoc Pontifice Bulla 3.* vbi legata pro redemptione captiuorum nullo modo comprehendi concedit in quibuſuis applicationibus ad pias cauſas à Sede Apoſtolica factis, & faciendis. Item aliud Pauli III. pro Ord. Minorum, quod referunt Paſſarellus *in priuil. Minim. in hoc Pontifice*, & Peirinis *in 2. tomo Priuil. Minim. in Paulo III. Bulla 6.* in eo enim, cum occaſione aliquorum priuilegiorum Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, S. Spiritus in Saxia etiam de Vrbe, & aliarum Eccleſiarum, quæſtiones, ſeu Commiſſarij aliqui à dicto Ordine Minorum partem aliquam de ſibi legatis exigerent, Summus Pontifex concedit nequaquam ab eis, aut ſimilibus vexari, aut moleſtari poſſe, quinimo ipſis quæſtionibus prohibet id facere ſub excommunicationis, & aliarum ſententiarum pœnis. Supponit autem Paſſarellus ſuprà hoc priuilegium communicari etiam Ord. Minimorum, ac per conſequens etiam aliis Mendicantibus, qui cum ipſis communicationem priuilegiorum habeot.

88 Occaſione etiam illorum verborum huius priuilegij, *Dummodo præmiſſa non conuertantur in vſus alios, ſed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur, aut alios etiam, qui in hac conceſſione continentur*, notat Peirinis *hic num.* 74. poſſe Prælatos Regulares, ex vi huius priuilegij commutare legata facta ad vnum vſum in alium ex iis, qui hic ponuntur, v. g. legata pro indumentis conuertere in redemptionem cenſuum; vel victus; non autem in alios hic non explicatos; etſi per alia priuilegia Sixti IV. & Leonis X. id facere poſſint, ſine ſcandalo tamen illorum, ad quos ſolutio dictorum legatorum ſpectat. Verumtamen quod attinet ad iſta priuilegia Sixti IV. & Leonis X. iam dixi *tom. 1. cap. 18. num. 84. & tomo 2. c. 19. num. 47. ac 4. verbo Legata Regularibus relicta, n. 35.* ea parum ſolida eſſe, cum ſint viuæ vocis oraculo, & non authentico conceſſa. Quod attinet vero ad commutationem legatorum, in vſus alios deſignatos in hoc, & ſimilibus priuilegiis, proculdubio fieri poteſt ex vi ipſorum. Vnde quod dixi locis relatis de non facienda huiuſmodi commutatione in alios vſus, intelligi debet de vſibus non aſſignatis in priuilegiis, quales ſunt iſti. Imò etiam, iuxta dicta *eo num. 47. cap. 19. tomo 2.* in caſu talis neceſſitatis, in qua prudenter exiſtimari poſſit voluntatem teſtatoris, ſeu legatoris eam eſſe, poteſt id fieri, & in hoc ſenſu intelligendi ſunt Rodriguez *tom. 2. q. regul. q. 125. art. 9.* Henriquez *lib. 7. de Indulgentiis, cap. 22. fine*, Peregrinus 1. *part. ſui compendij, tit. Commutatio*, §. 4. Caſſar. *in Comp. verb. Commutare, num. 1. & 2.* Semper tamen huiuſmodi commutatio cauſam iuſtam requirit, iuxta dicta *eo cap. 18. n. 94.* Præſertim, cùm poteſtas commutandi legata ſolum competat Papæ de plenitudine poteſtatis, iuxta dicta eo verbo *Legata Regularibus relicta, num. 31.* ex Clem. *Quia contingit de Religioſis domibus.* De quo, præter Auctores ibi relatos Freitas *in Bullario Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede in Leone X. Bulla 3. in Scholiis.* Rota in vna Mileuitana *Bonorum* coram Durano anno 1627. vbi deciditur Sedem Apoſtolicam non ſolere commutare defunctorum voluntates, niſi ex magna cauſa, vel quando adeſt conſenſus omnium intereſſe habentium.

Notat prætereà idem Peirinis *ſuprà* non poſſe Prælatos bona immobilia, aut mobilia pretioſa, ſiue legata Monaſteriis, ſiue ab ipſis acquiſita transferre de vno Monaſterio in aliud. Quod mihi etiam probabilius videtur, iuxta dicta *eo cap. 19. num. 56. tom. 2. & tom. 3. verbo Alienare, ſeu alienatio n.* 11. Quamvis; iuxta dicta ibidem in praxi non obſeruetur, ſed ſola facultate Prælatorum quandoque transferantur bona etiam immobilia, & pretioſa vnius Monaſterij ad aliud eiuſdem Ordinis, quando vtrumque Monaſterium eſt eidem Prælato ſubjectum. Quod admittunt Riccius 1. *p. praxis, deciſ.* 38 & Tamburin. qui illum ſequitur *tom. 3. de Iure Abb. diſp. 13. quæſit. 2. num. 19.* Contradicente tamen Bordono *reſolut.* 27. *n.* 1. Ipſe autem Peirinis *tom. 3. Priuileg. Minim. cap. 3. in Additam. ad Conſtit. Iulij II. n.* 20. retractans id quod ſuperius dixerat, generaliter admittit poſſe Prouincialem cum conſenſu Capituli transferre aliqua bona etiam immobilia de Conuentu aliquo pinguiori in Conuentum pauperem, ad hoc vt ibi competens numerus Fratrum conſtituatur, & diſciplina Regularis melius obſeruetur: ex eo quod finis prohibitionis de non alienandis bonis Eccleſiæ, fuit, vt conſuleretur vniuerſalis Eccleſiæ indemnitati, quæ conſeruatur, etiamſi prædicta bona de vno Monaſterio ad aliud transferantur. Licet poſteà *n. ſeq.* dicat, in hoc attendendum eſſe ad ſtylum Romanæ Curiæ, & doctrinam traditam ſolum debere intelligi intra eandem Religionem, imo aliquando inter diuerſas, quando vnus Conuentus eſſet valde diues, & alter valde pauper. Vide tamen circa hoc priuilegium Sixti V. pro Benedictinis Portugalliæ, quod refero *tom. 4. verbo Monaſt. Reg. n.* 32. | 89

Specialiter circa clauſulam illam huius priuilegij, & ſimilium: *Necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliqua domus veſtri Ordinis obligata noſcuntur*, notandum, quod iuxta dicta *tom. 3. verb. Alienare, ſeu alienatio, n. 5.* Regulares non poſſunt ſine Sedis Apoſtolicæ beneplacito imponere ſibi cenſus, quia cenſus impoſitio, venditio quædam eſt libertatis bonorum Monaſterij, & quædam alienatio ipſorum *l. fin. C. de Reb. Eccl. non alien.* Omnis autem alienatio bonorum immobilium, & mobilium pretioſorum Eccleſiæ prohibita eſt ſine dicto Sedis Apoſtolicæ beneplacito in Extrauag. *Ambitioſæ*, *decreto* S. Congregat. & aliis Iuribus eo verbo *Alienare, ſeu alienatio*, & alibi relatis. Quare talis cenſus impoſitio non eſt admittenda niſi pro caſu *eo n. 5.* relato ſcilicet, quando Religioſi emunt v. g. aliquam vineam; vel domum oneratam aliquo cenſu, quia in tali caſu Eccleſia non tam alienat, quam acquirit bonum illud ſtabile tali onere affectum, quod nullo iure eſt prohibitum. An autem alio modo poſſint ſibi aut ſuis Monaſteriis aliquam obligationem imponere dicti Religioſi, diſquirendum hic eſt pro ipſorum praxi quotidiana.

Et

Digitized by Google

90 Et primò dicendum hypothecam, ſen obligationem bonorum immobilium, aut mobilium pretioſorum eſſe illis prohibitam ſine dicto Sedis Apoſtolicæ conſenſu. Ita enim babetur expreſſe in d. Extrauaganti, & decreto S. Congregationis, vbi inter contractus, ſeu modos alienationis probibitos ipſis numeratur bypotheca. Et colligitur ex *cap. nulli de rebus Eccleſ. non alien. cap. 1. de prabend. & leg. 1. Cod. de rebus alien.* Quia tamen, iuxta dicta *tom. 2. cap. 19. num. 55.* duplex eſt hypotbeca, alia ſpecialis, quando res aliqua ſpecialiter bypothecatur; alia generalis, quando omnia bona bypothecantur; alia generalia, quando omnia bona hypothecæ ſubjiciuntur, ideo de vtraque inquirendum eſt. Et dicendum ſecundò, quod quamuis plurium ſententia ſit tam hypothecam generalem, quam ſpecialem probibitam eſſe in dictis iuribus, provt inter alios tenent Nauarrus *de alien. n. 1.* Quaranta *in Summ. verba Alienatio, n. 17.* & Filliucius *tom. 3. tract. 44. cap. 2. n. 24.* nihilominus conſequenter ad dicta *tom. 2. cap. 19. n. 55.* relato, *tom. 3. eo verba Alienare, ſen alienatio, num. 5.* tenendum ſolum hypothecam ſpecialem, non autem generalem prohibitam eſſe Regularibus in iuribus relatis, provt Molina, & Layman eo *num. 55.* relati, & alij plures tenent. Colligitur ex declaratione S. Congregationis, quam vidi ab Eminentiſſ. Cardinali de Torres ſubſcripta, in qua, cum ab eadem S. Congregat. interrogaretur *An in prohibitione nuper edita de Rebus Regular. non alienan. comprehenderetur hypotheca generalis, nec ne,* reſpondit, *non comprehendi.* Et ex S. Rota in vna Ametina *Bonorum* coram illuſtriſſ. D. Roxas 2. Iunij 1645. vbi, me relato, & conformiter ad alias eiuſdem Rotæ deciſiones, & declarationem S. Congregationis adductam, id defenditur. Ratio autem huius ea eſſe poteſt, quod per hypothecam generalem ſolum fit, vt creditori magis cautum ſit de contractus firmitate, provt eſt neceſſarium ad hoc, quod ſæculares contrahant cum Religioſis, & vt poſſit ſubſiſtere forma communis, qua vtuntur notarij in conficiendo inſtrumenta contractuum, in quibus pro ipſorum firmitate ſemper iſtam generalem hypothecam adjiciunt. Quomodo autem ex ea non ſequatur illud inconueniens, quod timeri poterat, ſcilicet, quod ratione ipſius deueniri poſſit ad diſtractionem, alienationem, ſeu executionem, vel ſubhaſtationem bonorum immobilium, aut mobilium pretioſorum Eccleſiæ, declarat eadem Rota dicens.

95 Qood licet ex prædictis valida ſit hypotheca generalis, abſque aſſenſu Sedis Apoſtolicæ contracta, nihilominus neqneat abſque illo per eam deueniri ad ſubhaſtationem bonorum Eccleſiæ, cùm tunc deueniatur ad caſum, à quo ſine placito Apoſtolico non poteſt incipi, & ceſſat ratio ſupra allegata, quod ſcilicet hypotbeca generalis in ſua primæua origine nihil ſapiat alienationis, quia cum producat in eſſe effectum probibitum, debet & ipſa reputari probibita, tanquam cauſa efficiens dicti actus prohibiti, non autem ex ſui natura, quæ poteſt ſtare, & plures alios effectus producere quam iſtum probibitum. Nam aliaa, ſi admitteretur, qnod vigore hypothecæ generalis poſſit deueniri ad diſtractionem bonorum Eccleſiæ, dateur caſus alienationis eorundem, abſque licentia Sedis Apoſtol. contra diſpoſitionem d. Extrauag. & aperiretur via plutibus ad quas euitandas fuiſſe inuentatam dictam Conſtitutionem Paulinam dixerunt. Rebuff. *conſ. 109. n. 18. & conſil. 111. n. 9. & ſeqq.* cum aliis per Quarant. *in Sum. Bullarij, verba Alienatio rerum Eccleſiarum, n. 24. verſ. ad cuius opinonis corroborationem.* Nec viſum fuit obſtare, quod cum per dictam hypothecam generalem nequeat deueniri ad alienationem, fruſtratoria ſit dicta validitas, tanquam inutilis; quia prætermiſſo, quod data vtilitate poteſt præbere occaſionem Summo Pontif. aſſentiendi diſtractioni per eam faciendæ, vtilitas eſt euidens, cum valeat creditor eius vigore agere vtili Saluiano ad bona bypothecata ad effectum ſibi ſatisfaciendi ex fructibus, & in hoc erit præferendus Crediturribus Chirographariis, Huc vſque Rota.

Cui ſubſcribendum, propter authoritatem ipſius, & quia illo modo magis conſulitur indemnitati bonorum Regularium, ſicque audio nouiſſimè Hiſpali in Hiſpania practicatum, in caſu executionis factæ in bonis cuiuſdam Monaſterij generaliter hypothecatis, quæ ſolum facta dicitur in fructibus bonorum immobilium. Et merito quidem, quia generalis regula eſt, quod omnis diſpoſitio accipi debet in terminis habilibus, & reduci ad id, quod iuſtum, & legitimum eſt, vt notant Bart. *in leg. 1. n. 1. ff de his qui ſunt, & in leg. omnes populi, n. 73. ff. de iuſt. & iur. & in leg. 1. num. 1. C. de Monopol.* Decius *conſ. 17. num. 2.* Alexand. *conſ. 59. n. 9. leg. 1.* Pariſ. *conſ. 19. n. 14 lib. 1. & conſ. 38. n. 53. & conſ. 106. n. 6. lib. 3.* Roland. *conſil. 29.* Felin. *in cap. Eccleſ. ſancta Maria, n. 4. in fine de conſtitut.* Guttier. *de iuram. confir. part. 1. cap. 38. n. 6.* & Rota *deciſ. 780. n. 6. part. 1. diuerſ. & deciſ. 3. n. 17. part. 3. in nouiſſ.* Generalis ergo illa hypothecatio bonorum ſolum reſtringi debuit ad ea, quæ licitè extendi poterant ſine aſſenſu Sedis Apoſtolicæ, videlicet ad bona mobilia non pretioſa, fructus, &c. Licet oppoſitum pro ſe habeat, quod ſi ex iſta hypotheca generali non poſſit deueniri ad executionem omnium bonorum Regularium, videantur decipi, qui cum illis contrahunt, & propterea retardari poſſint à contrahendo cum illis, etiam pro caſibus ipſis vtilibus, maximè cum Regulares non poſſint ſicut ſæculares ſuas perſonas obligare, quod eſt contra libertatem, & exemptionem ipſorum, & impedimentum commercij liciti, quod poteſt eſſe inter Regulares, & ſæculares.

An autem poſſint Regulares permutare, ſeu commutare bona immobilia, ſeu mobilia pretioſa vnius Monaſterij cum aliis alterius, ſine conſenſu Sedis Apoſtolicæ, conſule dicta *tom. 3. verbo Alienare, ſeu alienatio, num. 12.* & Peirinis *tom. 3. priuileg. Minim. in Additam. ad Conſtit. Iulij II. cap. 3. num. 21.* vbi affirmat id fieri poſſe, eo quod in tali permutatione nullum præiudicium inferatur Eccleſiæ Romanæ, cum ſemper illa bona maneant ſub ipſius regimine. Licet poſtea dicat in hoc, & ſimilibus attendendum eſſe ad ſtylum Rom. Curiæ. Quod etiam notaui eo *num. 12.* Sed vlterius animaduertendum talem ſtylum, ſeu praxim Curiæ non inducere ſemper legem de mente Pontificis ſeruandam, quia ſæpius ad Sedem Apoſtolicam ſolet haberi recurſus, & impetrari ab ipſa, quæ ab Ordinariis impetrari ſolent; vel ad tollendos ſcrupulos, vel ad vitandas lites. Ciarlinus *cap. 18. contr. forenſ. num. 32.* Paſqualigus *in Centur. quæſt. moral. quæſt. 95.*

Circa §. 27.

COnceditur hoc loco Fratribus Minimis, quod cum de vno loco ad aliud ſe transferunt, poſſint mobilia Priorum Monaſteriorum ſecum transferre, immobilia verò vendere, ipſorumque pretium in aliorum locorum, ad quæ ſe transferunt, ad ædificationem, ſeu vtilitatem conuertere, provt ipſis melius videbitur expedire. Prohibeturque ne aliqui ſiue Eccleſiaſtici, ſiue ſæculares prædicta loca, ſeu bona ſibi vendicare præſumant, abſque Sedis Apoſt. licentia. Cui priuilegio ſimilia alia conceſſa ſunt Prædicatoribus in eorum Mari magno §. 33. & 34. Min. 94

§.35. & Carmelitis §.100. quibus in locis, ac maxime *tom.4. verbo Monaſteria Regularium, n.32. 37. & 38.* plura circa illud dicta ſunt, ex quibus etiam quid ſentiendum de iis, quæ Peirinis circa hoc priuilegium notat, colligi poteſt.

95 Primò enim id quod dicit *num.77. & 78.* ſcilicet poſſe dictos Religioſos vendere immobilia illorum Conuentuum, quæ deſeruntur per perſonas à Sede Apoſtolica deſignatas, quas ipſe putat eſſe Conſeruatores Ordinis, alij verò eſſe Syndicos, impugnatum eſt eo verbo *Monaſteria Regularium, n.38.* & ſuprà in Mari magno Carmelitar. circa §. 100. ex eo quod decretum ſacræ Congregationis Concil. ſub Vrbano VIII. quod retuli *tom.1. cap.10. & tom.1. cap.19. n.54. & tom. 3. verbo Alienatio, ſeu Alienare,* generaliter abrogat omnia priuilegia Regularibus conceſſa ad quaſcunque alienationes bonorum immobilium, vel mobilium pretioſorum faciendas ſine eiuſdem ſacræ Congregationis licentia; conſequenter ergo abrogatur hoc priuilegium de facienda hac alienatione per dictas perſonas. Et ita credo in praxi obſeruari.

96 Deinde ſecundò, quid ſentiendum de priuilegio Sixti V. pro Benedictinis Portugalliæ, quod ex Rodriguez refert idem Peirinis *num.79.* & ego eo verbo *Monaſteria Regularium, num.32.* ex Miranda, altero Rodriguez, & Portello, conſtat ex dictis ibidem *eo n.32.37. & 38.* ac ſuprà *circa §. præcedentem.* Similiter quomodo intelligendum priuilegium aliud, quod *num.80.* refert ex Sixto IV. pro Minoribus, & aliis Ioannis XXIII. & Pij II. quatenus concedunt facultatem deferendi aliqua Monaſteria, vel illa cum aliis vniendi, dixi eo verbo *Monaſteria Regular. n. 39.40. & 41.* maximè in vltima editione Veneta, vbi etiam de alio priuilegio Vrbani VIII. pro Minimis.

97 Pariter etiam, quæ idem Author tractat *num.82.* an quando Monaſteria deſeruntur, tradi debeant bona ipſorum fundatoribus, dixi eo verbo *Monaſteria Regul. num.43.* Quod autem ſubiungit *n.83. & 84.* de deſignatione Patronorum Monaſteriorum, ad præſens intentum parum deſeruit, ſicut etiam pluta alia, quæ de fundatoribus Monaſteriorum affert *tomo 3. in Additam. ad Conſtit. Iulij II. c.3. n.23. & ſeqq.* vide dicta *tom.2. capitul.11. de Patronis Monaſteriorum.*

98 Nota præterea ex Rota in vna ſanctæ Agathæ Gottorum *Præcedentia* coram Motmano ann. 1629. quod quando Monaſterium aliquod eſt per vim, aut violenter ſuppreſſum, tunc ſi de nouo reſtituatur, habet omnia iura, & priuilegia illi prius competentia: ſecus verò quando ſuppreſſio fit authoritate Superioris, tunc enim omnia iura, & priuilegia illi competentia tanquam acceſſoria fuerunt illi ſublata. Gloſſa *in cap. ſtatutum de elect. in 6.* Felinus *in cap. accedentes de præſcript.* Bartholus *in leg. fin. ſub num. 13. verſ. reſpondeo ff. de Colleg.* Vide Rotam in vna *Nullius*, ſeu Squillacenſi *Iuriſdictionis* coram Martino Andreà 1616. Et duas alias eiuſd. Rotæ deciſiones Vicenſij *Prioratus de Mantlen* de annis 1636. & 1639. coram D. Panzirollo nunc Eminentiſſimo Cardinali, vbi deciditur, quod Monaſterium, ſeu Collegium Regulare ob demerita Religioſorum à Superiore ſuppreſſum manet penitus diſſolutum, & beneficia ipſius ſublata; alia etiam ibi ad intentum.

Circa §. 28.

INdulget Pontifex Minimis hoc loco, vt ad præſtationem procurationum, exactionum, collectarum, ſubſidiorum, vel prouiſionum compelli non poſſint per litteras Sedis Apoſtolicæ, ſeu legatorum ipſius, niſi in illis fuerit facta expreſſa mentio iſtius indulti, & Ordinis Minimorum. Conceſſum autem fuit idem priuilegium Prædicatoribus in Mari magno ipſorum §.35. Minoribus §. 36. Eremitis ſancti Auguſtini §. 34. Carmelitis §. 46. 80. & 100. & Seruitis §. 21. & 44. & ideo his locis de ipſo plura dicta ſunt, ea præſertim, de quibus Peirinis huius Maris magni Scholiaſtes *n.86.* habes loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Alia autem priuilegia iis ſimilia aliis Religionibus conceſſa Hieronymianis, & Fratribus S. Ioannis Ieroſolymitani habes apud Rodriguez *tomo 2. Quæſt. Regul. q.66. art. primo,* Portellum *in Dub. Regular. verbo Tributum, n.3.* & alterum Rodriguez *in Compend. Reſolut. 63. num. 30. & 33.* Item priuilegium Pij V. pro omnibus Mendicantibus in Bulla *Etſi Mendicantium* habes *tom. 2. cap. 1. n. 32. 33. & 34.*

Circa §. 29.

99 DEclarat hoc loco Pontifex, id quod § 9. Minimis conceſſum erat, de facultate ſcilicet conceſſa Prælatis ipſorum ad abſoluendum ipſos ab omnibus caſibus, illis exceptis, in quibus ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinari deberent, dicens *hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, duntaxat eſſe ad Sedem prædictam merito deſtinandos.* Concedit etiam Prælatis huius Ordinis facultatem diſpenſandi cum ſibi ſubditis in omni irregularitate, præterquam *homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum.*

100 De latiſſima materia huius priuilegij plura dicunt ipſius Expoſitores Paſtarellus, & Peirinis locis relatis; plurima quoque de ipſa dixi in ſimili priuilegio Prædicatorum in eorum Mari magno *circa §. 41. & 42.* Minorum *circa § 40.* & 49. Eremitarum ſancti Auguſt. *circa §. 43. & 44.* Carmel. *circa §. 54. 62. & 63.* & Seruitarum *circa §. 35. & 36.* & *tom. 1. cap. 18. à num. 31. vſque ad 45. & 3. tom. verbo Abortus, num. 8. verbo Cenſura Eccleſiaſtica, num. 12. verbo Clauſula, num. 20. verbo Clericus, num 12. & ſeqq. verbo dare, ſeu donare, num. 39. verbo Illegitimi Regulares, num. 17. verbo Interdictum, num. 41. verbo irregularitas, num. 72.* ac *4. tom. verbo Prælatus Regularis, num. 10. & verbo Simonia, num. 30.* Quibus ſufficienter ſatisfactum credo huic materiæ, & iis, quæ circa ipſam prædicti authores ſcribunt.

101 Nihilominus ſpecialiter expendenda, quæ idem Peirinis *tom. 3. Priuil. Minim. in Additam. ad Conſtitutiones Iulij II. c. 3. num. 31. 32. & 33.* animaduertit: Primò quidem, quod licet ipſe dixerit non poſſe Prælatos Regulares abſoluere ſuos ſubditos à ſimonia commiſſa in ſuſceptione Ord. poſtea tamen vidiſſe Portellum *in dub. reg. verbo Prælatus, num. 29.* Sigiſm. *de elect. dub. 99. num. 2.* contrarium dicentes, fundatos in confirmationibus obtentis poſtea à Clement. VIII. & Paulo V. per quas dicunt reualidata fuiſſe antiqua priuilegia: & quod ſi illis objiciatur decretum S. Congreg. ſub Vrbano VIII quod retuli *tom. 1. cap. 19. num. 15. & 16.* in quo S. Congreg. declarat per confirmationes priuilegiorum Regularium à Sede Apoſtol. poſt Concil. Trident. obtentas, non reuixiſſe priuilegia antiqua; dicit reſponderi poſſe d. decretum ſolum declarare per prædictas confirmationes non eſſe reualidata antiqua priuilegia, quoad poteſtatem abſoluendi à caſibus Bullæ Cœnæ, & Epiſcopis reſeruatis, at quoad alia eſſe reualidata per Doctores confirmationes ex certa ſcientia obtentas, quæ vim habent nouæ conceſſionis: ac propterea addit quod cum iſte

casus

caſus non ſit reſeruatus in Bulla Cœnæ, neque ab Epiſcopis, dici poſſe etiam poſt illud decretum abſolui poſſe, intellige à Prælatis Regular. ex vi horum, & ſimilium priuilegiorum. Circa quæ aliqua notanda. Primò, ſententiam illam non ſolum à Portello, & Sigiſmundo defendi, ſed etiam ab Hieronymo Rodriguez *in Compend. reſol. 3. num. 7.* & Sanctoto *in Comment. ſup. Statuta Minorum, cap. 2. ſtat. 14. quaſt. 7.* Secundò, non infirmari dictam ſententiam propter decretum illud ſacræ Congregationis; illud etenim ſolum videtur eſſe pro Regularibus Confeſſariis, & in ordine ad abſolutionem ſæcularium, non pro Prælatis Regularium, aut in Ord. ad abſolutionem ſuorum ſubditorum regularium. Nullum enim verbum eſt in tali decreto quo denotetur ſermonem eſſe in ipſo de dictis Prælatis Regularium in ordine ad abſolutionem ſuorum ſubditorum. Nihilominus tertiò dicendum, eius ſententiæ probabilitatem mihi valde dubiam eſſe, non ſolum, quia dictas Bullas Clem. VIII. & Pauli V. videre non potui, nec ſcire an in illis excipiantur caſus à Sede Apoſtolica reſeruati poſt dicta priuilegia; ſed quia dubium eſt, an in caſu quod illi non excipiantur, intelligantur excepti propter ipſorum ſpecialitatem. De quo alibi. Interim vide Ioannem de Cruce *de Stat. Relig. lib. 1. cap. 6. dub. 15.* & Candidum *tom. 1. diſq. 22. art. 49. in fin.* & cautè procede, animaduertens, quæ locis relatis dixi.

102 Notat ſecundò, poſſe Prælatos Regulares, ex vi ſcilicet horum priuilegiorum, diſpenſare ſuper irregularitate contracta propter mutilationem membrorum, quando fuerit occulta: ad quod affert Llamas, & Molinam. Pro quo tamen vide, quæ dixi *tomo 1. verbo Irregularitas, num. 56.* vbi etſi admiſerim id fieri poſſe ex priuilegio Pij V. pro Dominicanis, quod retuli *tomo 1. cap. 19. num. 31.* non autem poſſe fieri ex vi priuilegiorum, de quibus in præſenti: cum in ipſis expreſſe excludatur hæc irregularitas, quæ eſt ex mutilatione membrorum.

103 Nota tertiò, poſſe Prælatos Regulares, intellige etiam ex vi horum priuilegiorum, diſpenſare cum lunatico, furioſo, ſeu patiente morbum caducum, poſtquam conualuerit, non ſolum vt in ſuſceptis Ordinibus miniſtret, & ad Presbyteratum aſcendat, ſed etiam vt Ordines ſuſcipiat, ſuppoſito, quod nullum habeat. Sed pro hoc vide dicta ſupra in Mari magno Minorum *circa* §. 49. vbi dixi id non fieri poſſe, niſi quando talis defectus non eſſet continuus, ſed temporalis, ita vt iam credatur omnino ceſſaſſe. Vbi etiam ad quem ſpectat iudicium de tali ceſſatione. De quo etiam Candidus *tom. 4. art. 8. num. 7.* poſt alios, quos refert. Quamuis autem dicat idem Peirinis arreptum à dæmone non poſſe intra annum celebrare *Can. comm. dist. 33.* tamen, iuxta dicta eo loco prudentis arbitrio id relinquitur. An autem prædictas infirmitates patiens celebrare quandoque poſſit, ſaltem cum aſſiſtentia alterius Sacerdotis, tractat Molina *tomo 4. de Iuſtitia, tract. 3. diſp. 70.* & ex ipſo Peirinis *ſupra*. Pro quo vide Syluestrum *in Sum. verbo corpore vitiatus, q. 8.* Sayrum *lib. 6. de Cenſur. cap. 9. num. 15. & 12.* & P. Candidum *ſup. num. 9. & 10.*

104 Notat quartò, poſſe Prælatos Regulares abſoluere ſuos ſubditos, qui percuſſiſſent Clericum ſæcularem, non tamen abſoluere poſſe ipſum Clericum ſæcularem, aut Laicum percuſſorem alicuius Religioſi. Pro quo tamen nihil ſpeciale video notandum præter dicta *tom. 3. verbo Clericus, num. 11. & ſeqq.* Vbi latè egi de iis, qui poſſunt abſoluere ab excommunicatione iſta. & an Prælati Regulares ſuos ſubditos, & Confeſſarij Regulares ſuos pœnitentes.

Circa §. 30.

AMpliat hoc loco Pontifex priuilegium de decimis non ſoluendis à Fratribus Minimis, de quo *ſupra* §. 19. ad quaſcunque decimas etiam Papales, & quæcunque ipſorum Fratrum; decernens ad illarum ſolutionem non teneri, etiamſi per quoſcunque Mendicantes ſolui mandarentur, niſi huiuſmodi indulto ſpecificè derogetur. De cuius materia plura dicta ſunt non ſolum in hoc Opere in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 26. Minor. *circa* §. 81. Eremitarum S. Auguſtini *circa* §. 13. Carmelitarum *circa* §. 46. & 72. & Seruitarum *circa* §. 44. Sed etiam in quatuor aliis tomis Summæ, ſcilicet *tom. 1. cap. 31. num. 14. 15. & tomo 2. cap. 1. num. 32. ac tomo 3. verbo Decima quoad Regulares, n. 2. 3. & 4.* ex quibus cellare videtur plura, quæ huius Maris magni Scholiaſtes Peirinis circa hoc priuilegium *n. 21. & ſequentibus* dicit. 105

106 Primò enim quod aſſerit, præter iſtud priuilegium eſſe etiam alia pro Religioſis, etiam cum derogatione *capite nuper de Decimis*, diſcuſſum eſt ſupra loco relato ex Mari magno Prædicatorum. Deinde, quod aſſerit de iure, quod Decimæ Eccleſiaſticis debentur, diſcuſſum etiam eſt eo verbo *Decima quoad Regulares, num. 1.* Vbi etiam quomodo diſtinguatur a primitia, ſeu oblatione. Alia quoque, quæ tractat de Oblationibus, diſcuſſa quoque ſunt quatenus ad Regulares ſpectant *tom. 4. verbo Oblatio facta Regularibus.*

107 Specialiter circa id quod notat *num. 132.* ſcilicet, non ſolum domos, & prædia Religioſorum exempta eſſe à ſolutione decimarum; ſed etiam hoc priuilegium tranſire ad colonos dd. prædiorum; eo quod illud non eſt priuilegium perſonale, ſed reale (quod etiam tenent plures alij, quos ibi refert, & Hieron. Rodrig. *in Compend. Reſol. 50. a. 3.* plura priuilegia Religionum ad id afferens, ac Seraph. Freitas *in Scholiis ad Bullam 4. Gregorij XI. in Bullar. Ord. S. Mariæ de Mercede* poſt alias quoque) notanda quæ dixi eo verbo *Decima quoad Regulares, num. 7.* & eodem *3. tomo, verbo Gabella quoad Regulares, num. 14.* præſertim in vltima impreſſione Veneta anno 1634. Similiter ſpecialiter circa id, quod dicit *num. 133.* ſcilicet, non debere dictos Religioſos decimas ex iis prædiis, quæ habent in emphyteuſim, ſeu locata, notanda etiam ſunt, quæ dixi eo verbo *Decima quoad Regulares, num. 11.* & eo verbo *Gabella quoad Regulares, n. 20.* in dicta impreſſione Veneta. Ex eis enim colligi poteſt attendendum valde eſſe an illa bona erant alias ratione ſui grauata dicto onere ſoluendi decimas, an verò ſolum ratione perſonæ, cuius erant. De quo etiam Freitas ſup. *in Scholiis ad Bullam 1. Innoc. IV.* reſoluens in primo caſu deberi illud onus, non in ſecundo. Notanda quoque valde deciſio Rotæ coram Orano 30. Ianuarij 1589. in vna Conchenſi *Exemptionis Decimarum*, vbi priuilegium quoddam conceſſum Monialibus Conceptionis Ordinis S. Claræ ad non ſoluendum decimas de terris, aut poſſeſſionibus ſuis, quas per ſe, vel per colonos excolunt, non ſolum canonizatur, ſed etiam declaratur in ipſarum Monialium fauorem, ita vt decimas, quas coloni Parochialibus deberent dare, teneantur ſoluere Monialibus; vbi multa etiam circa hoc, & alia priuilegia Regularium. Videndus etiam Caſtrus Palaus *part. 2. tract. 10. diſput. vnic. punct. 11. à num. 8.*

Digitized by Google

Circa §. 31.

108 EXimuntur hoc loco Minimi à iuriſdictione Ordinariorum etiam pro caſibus relatis *in cap. volentes de priuileg. in 6.* ſcilicet, delicti, contractus, ſeu rei, de qua agitur. Quemadmodum etiam exempti ſimiliter ſunt a caſibus dictis Prædicatores in eorum Mari magno §. 36. Minores §. 37. Eremitæ S. Auguſtini §. 32. & Carmelitæ §. 71. ac Seruitæ §. 15. & 32. Quibus in locis, & aliis ex 1. & 3. *tomo* ibi relatis de hac materia plura dicta ſunt; ſpecialiter, an hoc priuilegium reuocatum cenſeatur per decretum Concilij Trident. *ſeſſ. 7. c. 14.* quoad ciuiles cauſas mercedum, & miſerabilium perſonarum, & pro Regularibus extra Monaſterium degentibus. Quibus accedit declaratio quædam ſacræ Congregationis, quam refertur Narbona *l. 59. gloſſ. 1. n. 230. tit. 4. lib. 2. recopilat.* & Barboſa in Collectan. ad d. locum Concilij, in qua habetur quod Religioſi intra Monaſterium manentes pro contractibus, vel debitis conueniendi ſunt coram Superioribus, vel Conſeruatoribus. Quod prout attinet ad Conſeruatores, explicatum eſt *tom. 2. cap. 10. num. 41. & tom. 3. verbo Cauſa iudicialis Regularium, num. 4.* Qui verò Religioſi cenſeantur eſſe, & exiſtere intra Monaſteria, dixi eo verbo *Cauſa iudicialis Regul. n. 5.*

Circa §. 32.

109 HOc loco Pontifex veſtigiis inhærendo Bonifacij VIII. concedit vt Prælati Minimorum in correctione, & punitione Fratrum, ſtimulis, & apicibus iuris poſtpoſitis, liberè poſſint procedere ſecundum conſuetudines approbatas, ac inſtituta Religionis, ipſis Fratribus prohibendo, ne ab eiſdem correctionibus, & punitionibus appellare queant.

110 Nota priuilegium hoc etiam haberi ex eodem Bonifacio VIII. pro Prædicatoribus prout retuli *tom. 1. cap. 27. num. 26.* & pro Minoribus in Bullario Rodriguez *in eodem Bonifacio Bulla 2.* & refertur à Caſſarrub. *in Comp. priuilegiorum Mendicant. verb. Correctio Fratrum, num. 6.* vbi etiam *num. 8.* refertur eodem conceſſio Bonifacij IX. pro Prædicatoribus. Quæ etiam habetur pro Ciſtercienſibus in Bullario Rodrig. *in Bonif. VIII. num. 10.* Item Iulius II. qui hanc conceſſionem Minimis confirmauit, eam fecit Oliuetanis, Leo X. Camaldulenſibus, & Eugenius IV. Benedictinis S. Iuſtinæ. Pro quibus videatur Cardinalis Lugo *tomo 2. de Iuſt. & iur. diſp. 37. ſect. 14. n. 162.*

111 Nota præterea, quod quamuis ex vi huius priuilegij non teneantur Iudices Regulares ad obſeruandum in cauſis, quas faciunt, apices, & ſtimulas iuris, tenentur tamen ſeruare ea, quæ de iure naturali, & diuino, immo, etiam gentium, & ſtatutorum Ordinis ſeruanda ſunt. Quæ porrò ſint talia, habes ex dictis *tomo 3. verb. Iudex, & Iudicium Regular,* & loco relato ex *tomo 1. Summa.* Pro quo etiam videndus Paſſarellus *in Notandis priuilegiorum notand. 17.* & Portellus *in Dub. Regular. verbo Correctio Fratrum, num. 50.*

112 Quod attinet verò ad prohibitionem factam de non appellando à correctionibus, ſeu punitionibus Prælatorum, videnda ſunt, quæ dixi *tom. 3. verbo Appellare, & appellatio,* præſertim *num. 4.* vbi dixi licitam eſſe huiuſmodi appellationem in caſu graui, & raro, in quo euidenter conſtaret Religioſo fieri notabilem iniuriam in fama, & honore, non obſtantibus hoc, & aliis ſimilibus priuilegiis. Pro quo etiam videndus Cardinalis Lugo *ſuprà num. 165.* dicens, ſolum pro hoc caſu licere Regularibus appellationem, & quod de illo non intelligantur priuilegia Religionum, & quod hic modus appellationis admittatur in ipſius Religione. Ad quos facienda ſit, vel fieri poſſit huiuſmodi appellatio, dixi eo verbo *Appellare, & appellatio.* Notat autem Seraphinus Freitas *in Bullario Ordinis S. Mariæ de Mercede in Bulla 4. Benedicti XIII. Pſeudopontificis* à Prælato Religionis appellari non poſſe ad Dominum Nuncium, ſed ad Protectorem, vel ſacram Congregationem, à Conſeruatore autem non fieri appellationem niſi ad Papam. Sed pro primo vide dicta *tom. 1. c. 9. num. 4. 5. & 6. ac 3. tomo verbo Appellare, & appellatio, num. 5. & 6.* & pro ſecundo vide dicta *tomo 2. cap. 10. num. 75.* nota quod licet Ruinus *conſ. 3. lib. 4. num. 4.* reſoluat ad Nuncium appellari non poſſe etiamſi habeat in commiſſione vt agnoſcat de cauſis à Delegato interpoſitis ad Sedem Apoſtolicam, nihilominus in praxi obſeruari video in partibus Hiſpaniæ, vt Regulares tam in hoc, quam in aliis caſibus appellent ad Nuncium, ipſeque ipſorum appellationes acceptet. Pro quo vide dicta ſupra in Mari magno Prædic. *circa* §. 17.

113 Quæ hic notat Peirinis circa obligationem, quam habent Prælati corrigendi, ſeu puniendi ſibi ſubditos, tacta ſunt *tomo 1. cap. 18. num. 15. & tomo verbo Iudex, & Iudicium Regular. num. 5.* vbi de culpis, ſeu delictis propter quæ Prælati procedere debeant contra ſibi ſubditos. Pro quo etiam conſule dicta *tomo 1. cap. 27. num. 6.* Portellum *in Reſponſionibus moralib. tom. 2. caſu 58.* & Cardinalem Lugo *ſuprà à numero 163.*

Circa §. 33.

114 COncedit Pontifex hoc loco, vt Fratres Minimi omnino exempti ſint à quacunque exactione, vel contributione facienda Legatis, Nuntiis, aut Ordinariis locorum, Regibus, aut aliis perſonis ratione domorum, locorum, Monaſteriorum, aut bonorum Ordinis, nec ad id poſſe cogi à quocunque, vel ſuper hoc conueniri, per litteras etiam Sedis Apoſtolicæ, niſi expreſſa mentio de ipſorum Ordin. & de præſentibus litteris habeatur. Circa quæ, præter dicta in ſimilibus aliis priuilegiis tam iſtius, quam aliorum Ordinum Mendicantium, ſolum expendenda, quæ Peirinis huius priuilegij Scholiaſtes animaduertit, remittendo me præſertim ad alia loca, in quibus de ſimilibus egi.

115 Primò enim notat, quod licet Papa tam in hoc quam in aliis priuilegiis concedat, quod ipſa non cenſeantur reuocata per clauſulas generales, nihilominus per illas reuocari poſſe, quando conſtiterit mentem Papæ talem eſſe. De quo tamen latè dixi *ſupra* in Mari magno Minorum *circa* §. 15. 16. & 17. & iuxta illa moderanda præſens doctrina.

116 Secundò notat quid ſit *tributum, vectigal, gabella, telonium, guidagium, tallia, præſtantia,* & ſimilia; quod iure Eccleſiaſtici ſint exempti ab eorum ſolutione; quas pœnas incurrant illa imponentes, præſertim an excommunicationem Bullæ Cœnæ, & an hoc priuilegium tranſeat ad colonos, & illo potiantur clerici coniugati. A quibus tamen mihi modo abſtinendum, quia de ipſis ſufficienter dixi *tomo 1. cap. 3. num. 14. & tomo 2. cap. 1. num. 33. & tom. 3. verb. Bulla Cœnæ, n. 17. 18. 49. & 47. & verbo Gabella quoad Regulares* per totum. Idem dico de alio puncto, de quo idem author tractat, ſcilicet an, & quando clericus dici poſſit negotiator, & propterea obligari ad vectigalia, aut qualiter ſit ipſi prohibita negotiatio. De hoc enim latè egi eo verbo *Gabella quoad Regulares, n. 19. & tom. 4. verbo Negotiatio quoad Regulares.*

Tertiò

117 Tertiò agit tam hoc loco quam 3. *tom. Priuileg. Minim. in Additam. ad Conſtit. Iulij II. cap. 3. à n. 35.* de iuramento à Regularibus extorto, an ſcilicet cogi poſſint ad iurandum in ciuilibus, aut criminalibus; præſertim ſine licentia Prælatorum; & an obligentur ad leges ciuiles in bonum Reipublicæ ordinatas. Sed de primo egi *tom. 3. verbo iuramentum quoad Regulares, n. 7. & ſequentibus*, & aliis locis ibi relatis, de ſecundo autem *tom. 4. verbo Leges Regularium, n. 28. 29. & 30.* ac aliis locis ibi etiam citatis.

118 Quia tamen tam in hoc priuilegio, quam in aliis, de quibus in præcedentibus, ſæpius eſt ſermo de litteris Sedis Apoſtolicæ notandum, quod iuxta dicta *tom. 4. verbo Littera Apoſtolica, n. 1.* & ſuprà in Mari magno Prædicatorum *circa* §. 17. litteræ Apoſtolicæ ſunt illæ, quæ expediuntur in Curia per Papam, vel ipſius Officiales; ex quibus aliæ vocantur *Bullæ*, aliæ *Breuia*, aliæ *Signatura*; aliæ *Mandata Apoſtolica*. De quibus Rebuffus, Petrus Gregorius, Graſſius, & alij eo loco relati. Adde Freitam *in Bullario Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede in Sholiis ad Bullam 7. Clemens. VIII.* Apud quos etiam, & Gomez *in Tractatu de Breuibus* de cauſis, propter quas, & in quibus tales litteræ expediantur. Ad intentum ergo, cùm in hoc, & ſimilibus priuilegiis de litteris Apoſtolicis eſt ſermo, nomine litterarum Apoſtolicarum veniunt prædicta; imo etiam litteræ, ſeu Breuia S. Pœnitentiariæ, iuxta dicta eo verbo *Littera Apoſtolica, n. 2.* Quomodo autem, & quando ſint ſubreptitiæ, obreptitiæ, falſæ, vel falſificatæ, dixi eo loco *à n. 3.* Pro ipſarum, etiam authoritate vide *diſtinct.* 19. fermè per totam, & Doctores *ibidem*, ac Paſſarellum *in notand. ad priuileg. Minimorum notanda.*

Circa §. 34.

119 HOc loco ponit Pontifex, non obſtantias huius Maris magni, derogando videlicet contrariis quibuſcunque illis præſertim, per quæ Minimi excommunicari, ſuſpendi, aut interdici poſſint contra tenorem, & formam iſtorum priuilegiorum. De qua materia ſæpius dictum eſt in præcedentibus, aliiſque locis ibi relatis.

120 Illud tamen animaduertendum, quod quamvis in hoc Mari magno non concedatur Minimis communicatio priuilegiorum aliorum Ordinum Mendicantium, prout in aliorum Mendicantium Mari magno conceſſa cernitur; nihilominus ea potiuntur ex eodem Iulio II. authore huius Maris magni in alia Bulla, quæ incipit *Dum ad Sacrum* Leone X. in Bulla *Dudum per nos*. & Pio V. in Bulla *Etſi Mendicantium*. Et cum tanta extenſione, vt poſſint priuilegiis aliorum Mendicantium vti, & ea tranſcribi facere mutatis eorum nominibus in nomen Fratrum Minorum, ex Iulio II. in dicta Bulla *Dum ad Sacrum*, quod eſt ſingulare priuilegium huius Religionis etſi aliis Mendicantibus propter generalem communicationem priuilegiorum communicabile, prout videtur intellexiſſe Stephanum vſus maris Generalem Prædicatorum, qui in libro priuilegiorum ſui Ordinis plura aliorum Mendicantium priuilegia inſtruit. Quod etiam accidiſſe videtur in hoc Mari magno Prædicatorum, adeo vt incongrua quædam in ipſo reperiantur ex eo ſolum, quod in dicto Mari magno Prædicatorum reperiebantur, vt eſt illud §. 1. *Prædeceſſores tui*, & illud §. 29. de conceſſione ibi relata Gregorij XI. cùm tamen nec ſanctus Franciſcus de Paula, cum quo loquitur Pontifex, habuerit prædeceſſores, cum ipſe fuerit primus Generalis, nec Gregorius XI. potuerit concedere aliquod priuilegium Ordinis Minimorum qui ipſius tempore nondum erat exortus. Item cum tanta etiam extenſione, vt conceſſa vni domui intelligantur etiam aliis conceſſa ea Iulio II. in dicta Bulla *Dum ad Sacrum* Leone X. in Bulla *Dudum per nos* relata, & Clement. VII. in Bulla *Deuotionis augmentum*, vbi non ſolum ad domos ſuſceptas, ſed etiam ad ſuſcipiendas hoc priuilegium extendit, ac Paulo III. in Bulla *Regimini*. Pro quibus omnibus videndus Paſſarellus *ſupra notan. 4. & 5.* ac Peitinis *ſuper Priuilegia Minimorum circa dictas Bullas*, ac ea, quæ dixi ſupra in Mari magno Eremitarum ſancti Auguſtini *circa* §. 7. *num.* 19. & 20.

Notandum præterea circa datam huius Maris magni, quæ eſt apud ſanctum Petrum 5. Kalendas Auguſti 1506. quod in litteris Apoſtolicis aliquando à Natiuitate, prout in Breuibus, & in præſenti. Quando ergo data dicitur ab Incarnatione, ſupputar annos à die 25. Martij, cùm verò à Natiuitate à 25. Decembris. De quibus Couarruuias *lib. 1. var. cap. 11.* Henriquez *lib. 8. cap. 11. §. 16. litera L, & de fine hominis, c. 23. §. 6. litera N, Q.* Freitas *in Bullario Ordinis B. Mariæ de Mercede in Scholiis ad Bullam. 2. Pij V.* vbi etiam de *indictione, & Æra Cæſaris.* 121

Viuæ vocis Oraculum pro Ordine Minimorum.

AD finem Maris magni huius Religionis placuit adiungere quoddam oraculum Viuæ vocis Pauli III. pro inſtitutione eiuſdem Monaſterij Monialium de cuius valore iudicandum eſt, ſicut in Præcedentibus circa Viuæ vocis oracula aliorum Mendicantium in fine Maris magni ipſorum diximus. Hoc verò talis eſt tenoris. 122

Antonius miſeratione diuina tituli ſanctorum quatuor Coronatorum Preſbyter Cardinalis Dilectis in Chriſto Religioſis *Beatis* nuncupatis, domus ſub inuocatione Ieſus Maria ſub certa Regula Ordinis Minimorum ſancti Franciſci de Paula degentibus ſalutem in Domino. Iniunctum à nobis à Sede Apoſtolica ſeruientis officium, nos admonet, & inducit, vt ad ea libenter intendamus per quæ diuinus cultus vbique ſuſcipiat incrementum, & Religioſarum mulierum quæ virginitatem ſuam Deo ſub profeſſionis regularis vinculo dedicare intendunt, ſalubribus votis gratum indebitum præſtemus aſſenſum. Sane exhibita nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod cum vos à quinque annis, vel citra circa in dicta domo nobis amore Dei donata permanſeritis, & clauſuram ſeruaueritis, præterquam quando ad confitendum peccata veſtra, & Sacramentum Euchariſtiæ ſuſcipiendum ad domum Fratrum dicti Ordinis acceſſiſtis, & ſub correctione & obſeruantia Prælati Prouinciæ Caſtellæ, & Generalis dicti Ordinis, quando ad dictas partes accedere contingit vixeritis. Nihilominus quia Regula veſtra, & vxoratis & nuptis, cæteriſque quibuſuis communis exiſtit, nec tria vota ſolemnia emittitis. Cupitis vos (quæ omnes Virgines eſtis) tria vota ſubſtantialia Caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ emittere, veſtramque domum prædictam in Monaſteriorum Monialium profitentium erigi, ſuper quibus ſupplicari feciſtis humiliter nobis per Sedem Apoſtolicam de opportuno remedio prouideri. Nos igitur veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati authoritate D. Papæ huius Pœnitentiariæ curam gerimus, ac de eius ſpeciali mandato ſuper hoc viuæ vocis oraculo vobis facto, domum veſtram prædictam in Monaſteriorum Monialium D. Ordinis tertiæ regulæ profeſſarum erigimus, ita vt tria vota 123

ſubſtan

ſubſtantialia prædicta in manibus ſuperiorum dicti Ordinis Minimorum emittant, & quæ pro tempore Monaſterium veſtrum ingrediuntur Moniales poſt annum & vnum diem probationis elapſum (vt aliorum eſt moris) emittant, omnibuſque & ſingulis priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis, conceſſionibus, & indultis tam ſpiritualibus quam temporalibus quibus aliæ Moniales, quibus dicta tria vota ſubſtantialia emittentes dicti Ordinis Minimorum vtuntur, potiuntur & gaudent, ſeu vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere liberè & licitè poſſitis & valeatis, & pro tempore veſtri Monaſterij huiuſmodi Moniales poſſint & valeant, veris exiſtentibus præmiſſis, tenore præſentium indulgemus, & licentiam, & liberam facultatem concedimus. Non obſtantibus Apoſtolicis ac in prouincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus dicti Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramento confirmata, Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roborata, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ, &c. Habetur hoc viuæ vocis oraculum apud Rodriguez in Bullarium Paulo tertio circa finem.

BVLLA VOCATA,

Mare magnum Priuilegiorum, & gratiarum Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis.

SVMMARIVM.

Confirmatur Ordo ſanctiſſimæ Trinitatis. num. 1.

Nullus poteſt reuocare obſeruantiam huius Religionis, neque id attentare, neque procurare. n. 2.

Huic Religioni communicantur priuilegia conceſſa quatuor Ordinibus mendicantibus. num. 3.

Fratres huius Religionis poſſunt inter infideles mutare veſtem. num. 4.

Fratres huius Religionis poſſunt veſci carnibus in refectorio. num. 5.

Bona relicta pro anniuerſariis, & alia huic Religioni oblata pro redemptione Captiuorum diſpoſitioni Prælatorum, & diffinitorum relinquuntur. n. 6.

Fideles contribuentes eleemoſynas pro redemptione captiuorum conſequuntur indulgentias conceſſas Fratribus huius Religionis. n. 7.

Portantibus deuotionis feruore habitum huius Religionis, aut in eorum Monaſteriis eligentibus ſepulturam, aut dantibus aliquam quantitatem deſignatam per huius Religionis Prælatum pro Redemptione captiuorum, aut deferentibus ſcapularium huius Religionis, etiam ſine voti emiſſione de manu alicuius Prælati, nec non vtriuſque ſexus fratribus germanis nuncupatis præfatæ Religionis conceduntur omnia Religioſis eiuſdem Religionis conceſſa, & frui, & gaudere poſſunt. num. 8.

Conſtituuntur Iudices conſeruatores. n. 9.

Proponuntur clauſula derogatoria. n. 10.

Hæc conceſſio valeat à die qua conceſſa fuit à Leone X. licet ab eo non expedita. n. 11.

Conſeruatores Iudices cum fuerint à prouinciali requiſiti, tenentur conſeruatoriam acceptare. n. 12.

ADrianus Epiſcopus ſeruus, &c. Venerabili Fratri Epiſcopo Vigorienſi, & dilectis filiis Decano Eccleſiæ Burgentij, ac officiali Burgenſi ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Hodie à nobis emanarum litteræ tenoris ſubſequentis. Adrianus Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Rationi congruit, & conuenit honeſtati, vt ea quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, (licet eius ſuperueniente obitu) litteræ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum. Dudum ſiquidem fel. record. Leoni Papæ X. Prædeceſſori noſtro pro parte Chariſſimi in Chriſto filij noſtri, tunc ſui Caroli Romanorum Regis illuſtris in Imperatorem electi, ac quondam Didaci de Gayanges olim miniſtri Monaſterij Miniſtrum gubernari ſoliti, SS. Trinitatis extra muros Burgenſes Ordinis eiuſdem Trinitatis Redemptionis captiuorum, ac illius, & aliorum d. Ordinis monaſteriorum Prouinciæ Caſtellæ, Legionis, & Granatæ Regnorum ſecundùm morem eiuſdem Ordinis prouincialis, magiſtri in Theologia, tunc in humanis agentis, expoſito quod cum quatuor mendicantium Ordines, illorum domus, & fratres pluribus priuilegiis à Sede Apoſt. decorarentur, ac domus, & fratres Ordinum Mendicantium huiuſmodi eiſdem priuilegiis pari modo vterentur, & fratres Ordinis SS. Trinitatis, & Redemptionis captiuorum, ſub Inſtitutis, & obſeruantia regularibus degerent, ac in redimendis Chriſti fidelibus in Sarracenorum manibus, aduerſa fortunæ conditione detentis, pro fidei Catholicæ exaltatione quotidie verſarentur, & in tam Deo accepto Charitatis obſequio, & fidelibus ſic detentis (ne fidem Catholicam, quam profeſſi erant, abnegare cenſerentur) neceſſario præſidio ſemper inuigilarent, vberemque in Chriſtiana Religione fructum afferrent, conueniens exiſtebat, vt quos par labor, pariaque merita coniungebant, paria coniungerent priuilegia, & fauores, & ordo ipſe SS. Trinitatis, & Redemptionis captiuorum, illiuſque monaſteria & fratres, aliis quibuſcunque Mendicantium Ordinibus conceſſis prærogatiuis, & gratiis potirentur, & gauderent. Ac pro parte tam eorundem Caroli in Imperatorem electi, ac Didaci, quàm dilectorum filiorum aliorum miniſtrorum, & fratrum Monaſteriorum Ordinis redemptionis captiuorum, & Prouinciæ prædictorum eidem Prædeceſſori humiliter ſupplicato, vt huiuſmodi regularem obſeruantiam ſub qua fratres Ordinis SS. Trinitatis, & Redemptionis Captiuorum, illiuſque monaſteriis, miniſtris, ſuperioribus, fratribus, & perſonis, quod huiuſmodi priuilegiis, & gratiis eiſdem mendicantium Ordinibus conceſſis, gaudere poſſent, concedere, aliaſque ſtatutis eorum in præmiſſis opportune prouidere de benignitate Apoſtolica dignaretur, præfatus Prædeceſſor, qui vocantibus ſub Religionis obſeruantia ſtudio piæ vitæ Apoſtolici fauoris præſidium libenter impendebat, & in his quæ eorum ſtatus ſolidationem, & profectum concernebant, ſe eis gratioſum, & fauorabilem exhibebat, Didacum, alios miniſtros, & fratres præfatos, & eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quamuis occaſione, vel cauſa latis ſi quibus, quomodolibet innodati exiſtebant ad effectum infraſcriptum duntaxat conſequendum abſoluens, & abſolutos fore cenſens huiuſmodi ſupplicationibus inclinatus ſubditis videlicet 12. Kalend. Auguſti Pontificatus ſui anno 8. Regularem obſeruantiam ſub qua fratres Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum Prouinciæ Regnorum huiuſmodi tunc degebant, vt profertur ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica approbauit, & confirmauit. Ac eiuſdem Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum Generali, vniuerſis aliis, magiſtris, ac prælatis, ſuperioribus, fratribus, & perſonis quibuſcunque

2 cunque etiamſi Epiſcopali, vel alia dignitate, ſeu
Cardinalatus honere præfulgerent, ſub es com.numi-
cationis ſententia, & officiorum ſuorum priuationis
pœnis ipſo facto abſque alia declaratione ſi contra
facerent incurrendis diſtricte præcipiendo inhibuit,
ne fratres Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis huiuſmodi
ad ſtatutum *(ad ſtatum* credo debet dici) fratrum
Clauſtralium adducere, aut obſeruantiam huiuſmodi,
etiam auctoritate, & Decreto Romani Pontificis pro
tempore exiſtentis reuocare, ſeu contra huiuſmodi
obſeruantiam aliquid procurare, aut ſollicitare, vllo
vnquam tempore præſumerent, decernens ex tunc
irritum & inane quidquid ſecus etiam per ipſum Ro-
manum Pontificem pro tempore exiſtentem deſuper
attentatum foret. Et inſuper præfato Ordini ſancti-
3 ſſimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum, ac
illius monaſteriis, miniſtris ſuperioribus fratribus &
aliis quibuſcunque in eiſdem monaſteriis pro tem-
pore degentibus perſonis, vt omnibus, & ſingulis
priuilegiis, prærogatiuis, conceſſionibus, antelationi-
bus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus, & in-
dultis, ac priuatorum remiſſionibus, & indulgentiis,
etiam Mare magnum nuncupatis, & aliis quibuſuis
litteris Apoſtolicis, & quibuſcunque etiam viuæ vo-
cis oraculo eiſdem quatuor mendicantium Ordini-
bus, & eorum ſingulis, etiam quoad interdicti rela-
xationem, miſſarum in eorum feſtiuitatibus, comme-
morationibus, & ſolemnitatibus, celebrationem, &
alias quouis modo per ipſum Leonem, & alios quoſ-
cunque Romanos Pontifices noſtros, tunc ſuos, præ-
deceſſores, ac Sedem Apoſtolicam in genere, vel in
ſpecie tunc, & pro tempore conceſſis, confirmatis, &
Innocentij quorum omnium tenores idem Leo Præ-
deceſſor haberi voluit pro expreſſis, & quibus do-
mus, mores; & fratres Ordinum mendicantium
huiuſmodi de iure, vel conſuetudine, & iuxta priui-
legia, & indulta prædicta vtebantur, potiebantur, &
gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere in omnibus &
per omnia perinde, vt ſi ſingula priuilegia huiuſmo-
di Ordini ſanctiſſimæ Trinitatis & Redemptionis
captiuorum, ac illius monaſteriis, miniſtris ſuperiori-
bus fratribus, & perſonis præfatis ſpecialiter con-
4 ceſſa fuiſſent. Quodque fratres Ordinis ſanctiſſimæ
Trinitatis, & Redemptionis captiuorum, Prouinciæ
huiuſmodi, ſuperiorem veſtem, capam nuncupatam,
albi coloris per eos exterius deferri ſolitam cuius
declarationem de eſſentia regulæ ipſius Ordinis non
exiſtere, aſſerebant, dum ad partes infidelium pro
redimendis captiuis ſe conferrent, de ſuperiorum ſuo-
rum licentia mutare. Ac prædictis, & pro tempore
exiſtentibus prouinciali, & aliis miniſtris monaſte-
riorum Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemp-
5 tionis captiuorum Inſtituta vſus carnium in refe-
ctorio fratribus ipſis interdictus exiſtebat, extra refe-
ctorium prædictum carnibus ipſis veſci, poterant,
vt eiſdem fratribus, quod etiam diebus prædictis in
ipſo refectorio (aduentus tamen, & aliis à iure pro-
hibitis temporibus exceptis) carnibus huiuſmodi
ſi qualitas temporis, aut monaſteriorum neceſſitas, id
6 exigerent veſci, poſſent licentiam concedere. Necnon
cum) ſicut Didacus, & alij miniſtri, ac fratres præ-
dicti etiam aſſerebant) nonnulli Chriſti fideles aliqua
bona eiſdem monaſteriis cum onere celebrationis, &
recitationis nonnullorum anniuerſariorum reliquiſ-
ſent, & ſuper illorum celebratione propter illorum
multitudinem, & fidelium qui bona ipſa reliquerant
nominum, & cognominum incertitudinem nimia
eſſet confuſio, vt ipſorum fidelium voluntates deſu-
per commode per fratres Ordinis ſanctiſſimæ Trini-
tatis, & Redemptionis huiuſmodi adimpleri non
poſſent, & ſecundum d Ordinis ſanctiſſimæ Trinita-
tis, & Redemptionis captiuorum inſtitutiones, omnia
& ſingula mobilia, & immobilia bona pro Redemp-
tione captiuorum huiuſmodi indifferenter relicta in
tres partes diuidi deberent, quarum vnam in eandem
Redemptionem, ac alia in Hoſpitalium pauperum
ſubuentionem, & alia pars huiuſmodi in ipſum fra-
trum ſuſtentationem conuerteretur, præfato Didaco,
& pro tempore exiſtenti miniſtro prouinciali, vt ca-
pitulo prouincialium aſtantibus Definitoribus ſuper
dd. anniuerſarium celebratione etiam in ſingulis
prouinciæ huiuſmodi monaſteriis facienda ſecundum
Deum, & eorum conſcientiæ diſponere, ordinare,
ſtatuere, & moderari. Necnon fratribus Ordinis, &
Prouidentiæ huiuſmodi, ſi pro illorum congrua ſu-
ſtentatione neceſſitas exegerit quod ipſi fratres ex
bonis monaſteriis prædictis pro tempore relictis quo-
rum diuiſio huiuſmodi arbitrio ipſius Didaci, & pro
tempore exiſtentis miniſtri prouinciali dictæ Pro-
uinciæ relinquerentur, dummodo illa non in alios
vſus, quam redemptionem, & pauperum ſubuentio-
nem, ac Hoſpitalium reparationem, ſeu conſtitutio-
nem, ac fratrum Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, &
Redemptionis captiuorum ſuſtentationem conuer-
terentur, vltra tertiam partem huiuſmodi, abſque
alicuius conſcientiæ ſcrupulo percipere, & leuare
valerent concedere. Et inſuper vt fidelium vota tan-
to magis circa oppreſſorum in Sarracenorum mani- 7
bus ſubuentionem concurrerent quando ex præfatæ
ſedis largitione cognoſcerent de Eccleſiæ Theſauro,
eorum animæ ſalutis, & ſpirituali conſolationi con-
ſuli poſſit omnipotentis Dei miſericordia & beato-
rum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate
confiſus, omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus verè
pœnitentibus, & confeſſis, quæ dicti Ordinis ſancti-
ſſimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum, tam
vicorum, quam monialium monaſteriorum Eccle-
ſias; illis anni diebus, quibus peccatorum remiſſio- 8
nes, & indulgentiæ per eoſdem fratres conſequeban-
tur; viſitarent: ac qui deuotionis feruore ducti in ha-
bitu Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptio-
nis captiuorum huiuſmodi decederent, aut eorum
corpora ſeu cadauera, dum ab hoc ſæculo migrarent,
in Eccleſiis monaſteriorum Ordinis ſanctiſſimæ Tri-
nitatis, & Redemptionis captiuorum huiuſmodi ſe-
peliri, ſeu de propriis eorum bonis pro redemptione
prædicta aliquam pecuniæ quantitatem per d. Mi-
niſtrum Prouincialem pro tempore exiſtentem de-
ſignandam erogarent, aut etiam, qui (ſcapularium
eiuſdem Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemp-
tionis captiuorum de manu alicuius illius prælati
etiam abſque alicuius voti emiſſione, ſuſceptum de-
ferrent. Necnon vtriuſque ſexus Ordinis eiuſdem
ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum
fratribus, Hermanis nuncupatis, vt omnes, & ſingu-
las indulgentias, & peccatorum remiſſiones fratribus
Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis huiuſmodi conceſſas
conſequerentur: ac ſuffragiorum in ipſis monaſteriis
pro tempore factorum participes fierent, necnon
priuilegiis, indultis, prærogatiuis, exemptionibus,
fauoribus, conceſſionibus, antelationibus, & gratiis
monaſteriis, & Ordini ſanctiſſimæ Trinitatis hu-
iuſmodi in genere, vel in ſpecie conceſſis, &
quibus fratres Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis,
Redemptionis captiuorum huiuſmodi vtebantur
potiebantur, & gaudebant, ſeu vti, potiri, & gau-
dere poterant quomodolibet in futurum, vti potiri,
& gaudere perinde poſſent, ac ſi illa eiſdem fidelibus,
& fratribus nuncupatis ſpecialiter & expreſſe con-
ceſſa fuiſſent, auctoritate prædicta conceſſit, & in-
dulſit. Ac voluit aliquot Iudices in partibus illis
dari, qui Didaco, & pro tempore exiſtenti Prouin- 9
ciali, & aliis miniſtris ſuperioribus, & fratribus Or-
dinis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptionibus
capti

Digitized by Google

captiuorum huiuſmodi, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſterent, ac conceſſionem, & indultum per dicta firmiter obſeruari, eoſque illis pacifice gaudere facerent, nec eos deſuper per quoſcunque quomodolibet indebitè moleſtari permitterent, contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas appellatione compeſcendo, necnon eiſdem Iudicibus quoſcunque contradictores, moleſtatores, & rebelles conſtito tamen ſummariæ de non ſcito ad eos acceſſio, per edicta publica locis publicis de quibus eſſet veriſimilis coniectura quod ad eorum notitiam peruenire valeret, affigenda; quæ ipſos perinde arctarent, ac ſi eis perſonaliter intimata forent, citandi, ac eis etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis pœnis eorum arbitrio moderandis inhibendi, necnon legitimis deſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas quoties opus fieret etiam iteratis vicibus aggrauandi, & loca in quibus eos morari & ad quæ de-
10 clinare contingeret. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacij Papæ VIII. ſimiliter prædeceſſoris noſtri, quibus inter alia cauetur, ne quis extra ſuam ciuitatem, vel diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra dictam à fine ſuæ diœceſis ad iudicium euocaretur, ſeu ne Iudices à ſede præfata deputati, extra Ciuitatem, vel diœceſim in quibus deputati forent contra quoſcunque procedere, aut alij, vel aliis vices committere præſumerent, & de duabus in Concilio generali editis, & quibuſlibet aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis ſanctiſſimæ Trinitatis, & Redemptioois captiuorum, necnon mendicantium Ordinum prædictorum, etiam Iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis, indultis, & litteris Apoſtolicis eiſdem Ordinibus, illorumque Generalibus monaſteriis, domibus, ſuperioribus, & aliis quibuſcunque perſonis etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam conſiſtorialiter tunc, & pro tempore conceſſis, approbatis, & iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſeruanda eſſet, dictus Leo prædeceſſor tenores huiuſmodi pro ſufficienter expreſſis habens, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogauit, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Ne autem de abſolutione, approbatione, Confirmatione, inhibitione, indulto, voluntate, conceſſione, & derogatione prædictis pro eo quod ſuper illis ipſius Leonis prædeceſſoria (eius ſuperueniente obitu) litteræ confectæ oon fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari; ac Prouincialis, & alij miniſtri & fratres prædicti illorum fruſtrentur effectu, volumus, & præ-
11 fata Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, approbatio, confirmatio, inhibitio, indultum, voluntas, conceſſio, derogatio Leonis prædeceſſoris huiuſmodi perinde à dicta die 12. Calend. Auguſti ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Leonis prædeceſſoris litteræ ſub eiuſdem diei datis confectæ fuiſſent prout ſuperiùs enarratur. Quodque præſentes litteræ ad probandum plenè abſolutionem, approbationem, confirmationem, inhibitionem, indultum, voluntatem, conceſſionem, & derogationem Leonis prædeceſſoris huiuſmodi, vbique ſufficiant ne ad id probationis alterius adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datis Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1522. Prid. Calend. Septemb. Pontificatus noſtri anno primo. Quocirca diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios litteras prædictas, & in eis contenta quæcunque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Prouincialis Superiorum, & fratrum Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis captiuorum prædictorum, ſeu alicuius eorum deſuper fueritis requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis defenſionis præſidio efficaciter aſſiſtentes, faciatis auctoritate noſtra obſeruantiam, inhibitionem, & indultum, ac omnia, & ſingula alia ſupradicta iuxta illorum continentiam, & tenorem obſeruari, necnon Prouincialem, ac fratres præfatos, ac alios, quos præmiſſa quomodolibet concernunt, illis pacificè gaudere. Non permittentes eos, aut eorum aliquem deſuper per quoſcunque quomodolibet indebitè moleſtari. Contradictores moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas pecuniarias veſtro arbitrio moderandas, appellatione poſtpoſita, componendo, ac legitimis, ſuper his (per vos habendis) ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, quoties opus fuerit, iteratis vicibus aggrauando, & loca in quibus eos morari, & ad quæ declinare contigerit, Eccleſiaſtico interdicto ſubiiciendo, illud relaxando, inuocato etiam ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſæcularis, iuxta voluntatem, & conceſſionem Leonis prædeceſſoris huiuſmodi. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit ſede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel vltra certa loca ad iudicium conueniri non poſſint, per litteras Apoſtolicas, oon facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datis Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1522. pridie Kal. Sept. Pontificatus noſtri anno 1. Habetur hæc Bulla in Bullario Rodrig. in Adriano 6. Bulla 4. Et vocatur ab ipſo Mare magnum, & ita placet eam appellare; quia coniuncta ſaltem cum alia Bulla Innocentij III. de qua infra circa §. 1. erit ſermo, continet quamplura priuilegia propter quæ hoc titulo decorari poteſt.

IN MARE MAGNVM Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis Commentarius.

SVMMARIVM.

Inſtitutio Ordinis SS. Trinitatis. num. 1.
Qualiter contigit. num. 2.
Regula Ordinis SS. Trinitatis. n. 3.
Alia de hoc Ordine. n. 4.
Bulla confirmatoria inſtituti. n. 5.
Quid de eiuſmod. priuilegiis ſentiendum. n. 6.
Alia de hac Religione. n. 7.
De priuilegiis, & indulgentiis ipſius. n. 8.
De Congregatione Diſcalceatorum. n. 9.
Quæ in ipſa obſeruentur. n. 10.
Pauli V. *Conſtitutio. n. 11.*
Alia eiuſdem. n. 12.
Vota quæ emittuntur in hac Religione. n. 13.
Prohibitio tranſeundi ad aliam. n. 14.

Eiuſdem

Digitized by Google

Eiuſdem Papæ Confirmatio.n.15.
Conceſſio quoad electiones.n.16.
Conceſſiones quoad Officia celebranda.n.17.
De Veſtitu eiuſdem Congregationis.n.18.
Qui de ipſa ſcripſerunt.n.19.
Alia ex Tamburino.n.20.
Adriani, & Leonis ſummorum Pontificum Bullæ. numero 21.
Qualiter intelligendæ aliquæ clauſulæ ipſi us.n.22.
Mens ſummorum Pontificum circa reformationem Religionis.n.23.
Sunt zelatores reformationis.n.24.
Neceſſe eſt Regularibus reformatè viuere.n.25.
Qui dicantur Reformati.n.26.
Obligatio Prælatorum circa Conuentuum reformationem.n.27.
Indulta Pontificum circa reformationem.n.28.
Communicantur aliis.n.29.
Quatuor bona regularis Obſeruantiæ.n.30.
Primum felicitas.n.31.
Secundum ſecuritas vitæ.n.32.
Varia in Eccleſia genera gratiarum. 33.
Sancti Bonauenturæ doctrina.n.34.& 35.
Spes bona mortis.n.36.
Prudentia practica.n.37.
Regula quid ſit.n.38.
Schedula de cœlo miſſa.n.39.
Succus perfectionis.n.40.
Et velutè quinta eſſentia.n.41.
Vnio cum Deo.n.42.
Stare in conſpectu Dei. n.43.
Communicatio Priuilegiorum mendicantium.n.44.
De illa remiſſiuè n.45.
Cappæ albæ mutatio.n.46.
Cauſa huius conceſſionis.n.47.
Hiſtoria Carmelitarum.n.48.
Conceſſio hæc vtilis.n.49.
Pro quiete conſcientiarum.n.50.
Quæ licentia ad id requiratur.n.51.
Sufficiens licentia Generalis.n.52.
Implicita, ſeu tacita.n.53.
Priuilegium fauorabile latè eſt interpretandum. n.54.
Quid de priuilegiis iuri communi contrariis. n.55.
Habiens regularis ſeptem priuilegia.n.56.
Illud dimittentes ſunt excommunicati. ibid.
Proprius vnius religionis nō poteſt geſtari ab aliis.n.57.
Illum libidinosè tractantes grauiter peccant.n.58.
Sæculares poſſunt cum illo ſepeliri.n.59.
Cum eo decedentes indulgentias viuis conſequuntur. num.60.
Item illum oſculantes.n.61.
Quid de Scapulari Carmelitarum.n.62.
De eſu carnium. n.63.
Quæ notanda circa hoc.n.64.& 65.
Quid importent aliquæ dictiones huius priuilegij.n.66.
Dictio ſi importat conditionem.n.67.
Dictio aut eſt diſiunctiua.n.68.
Per qualitatem temporis quid intelligatur. n.69.
De facultate diſpenendi ſuper anniuerſariorum celebratione.n.70.
Decretum ſacræ Congregationis ſub Vrbano VIII. num.71.
Aliud decretum.n.72.
Quomodo intelligenda conceſſio. n.73.
Tot Miſſæ celebrandæ ſunt, quot ſtipendia ſunt recepta. num.74.
Decretum S.Congregationis.n.75.
Dubium propoſitum n.76.
Fructus generalis Miſſæ an poſſit ſpecialiter applicari. num.77.
Reſolutio affirmatiua.n.78.
Authores pro ipſa. n.79.
Auctoritas S.Thomæ.n.80.
Ratione probatur.n.81.
Ex canone Miſſæ n.82.
E memento Miſſæ.n.83.
Ex quadam ratione Eccleſiæ.n.84.
Ex alia.n.85.
In terminis iuris.n.86.
Taciti, & expreſſi idem eſt iudicium. n.87.
Explicatio reſolutionis.n.88.
Voluntas ſpecialis applicantis vtilior.n.89.
Adminiſtratio bonorum Monaſteriorum conceſſa Prouinciali.n.90.
Coarctata propter decreta ſummorum Pontificum. numero 91.
Conceſſio indulgentiarum, ſuffragiorum, & priuilegiorum n.92.
De Indulgentiis pro viſitantibus Eccleſias. n.93.
Quæ ſint iſtæ indulgentiæ.n.94.
An ſint communicabiles.n.95.
De decedentibus cum habitu religionis.n.96.& 97.
De ſepultura.n.98.
De dantibus eleemoſynam.n.99.
Quid poſt reuocationem Gregorij XIII.n.100.
De geſtantibus ſcapulare.n.101.
De Confratribus.n.102.
De Iudicibus conſeruatoribus.n.103.
De clauſulis derogatoriis.n.104.
Confirmatio Bullæ.n.105.
Facto non minus quàm verbo fit confirmatio. n.106.
Imo plus facto, quam verbo.107.
De confirmatione priuilegiorum remiſſiuè.n.108.

Circa §. 1.

PRæmittenda ſub hoc §. 1. huius Bullæ Adriani 1
VI. recitantis aliam Leonis X. quæ *Mare magnum* Ordinis ſanctiſſimæ Trinitatis nuncupatur, inſtitutio huius ſacræ Religionis, quæ antiquitate, & aliis præeminentiis valde in Eccleſia fulget. Ea porrò contigit circa annum Domini 1198. à duobus verè piis, & ſanctæ vitæ viris, Ioanne Mata, & Felice Eremitis in Galliis, ad captiuos è manibus Barbarorum redimendos ſub Pontifice Innocentio III. Hu-
iuſmodi enim Religioſis vitam Eremiticam, cum pari 2
charitatis feruore ducentibus, cum aliquando tale inſtitutum, abſque certa viuendi Regula approbata periculoſum dubitarent, diuinitùs reuelatum creditur, vt ſummo Pontifici, tunc temporis Innocentio III. tanquam Christi Vicario, normam ſuæ religionis peterent, qua accepta, ſecundum præſcriptum in vinea Domini ſecuriùs laborare potuiſſent. Re ergo per ipſos Pontifici delata, eiſdem bonus Paſtor, habitum, & inſtitutum ſibi oranti ab Angelo determinatum inducit, atque præinſerto diplomate per quædam capita diſtribuit, videlicet.

REGVLA ORDINIS
Sanctiſſimæ Trinitatis.

INNOCENTIVS *Epiſcopus ſeruus ſer-* 3
uorum Dei, Dilectis filiis Ioanni Miniſtro, & fratribus ſanctæ Trinitatis. Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem. Operante diuina diſpoſitionis Clementia, in Sedis Apoſtolicæ ſpecula conſtituti, piis debemus affectibus ſuffragari, & eos, cùm à charitatis radice procedunt, producere ad effectum, præſertim vbi quod quæritur, Ieſu Chriſti eſt, & priuatæ communitatis vtilitas anteferetur. Sane, tu, dilecte in Chriſto fili, frater Ioannes Miniſter, ad noſtram olim præſentiam acceſſiſ-

ſes, & propoſitum tuum, quod ex inſpiratione diuina creditur proceſſiſſe, nobis humiliter ſignificare curaſſes, intentionem tuam poſtulans Apoſtolico munimine confirmari. Nos, vt deſiderium vnum in Chriſto fundatum (propter quem poni non poteſt ſtabile fundamentum) plenius noſceremus, ad venerabilem fratrem noſtrum Epiſcopum, & dilectum filium Abbatem S. Victoris Pariſien. cum noſtris te duximus litteris remittendum: vt per eos, vtpote qui deſiderium tuum perfectius nouerant, de intentione ſua, & intentionis fructu, ac inſtitutione Ordinis, & viuendi modo, inſtructi, aſſenſum noſtrum tibi poſſemus ſecurius, & efficacius impartiri. Quia igitur (ſicut ex eorum litteris cognouimus euidenter) Chriſti lucrum appetere videmini pluſquam veſtrum, volentes, vt Apoſtolicum vobis adſit præſidium, Regulam, iuxta quam viuere debeatis (cuius tenorem dicti Epiſcopus, & Abbas ſuis nobis incluſum litteris tranſmiſerunt, cum his, quæ de diſpoſitione noſtra, & petitione tua fili Miniſter, duximus adiungenda) præſentium vobis, & ſucceſſoribus veſtris auctoritatem concedimus, & illibata perpetuo manere ſancimus. Quoniam tenorem, vt euidentius exprimamus, inferius duximus annotari. In nomine ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, ſub obedientia Prælati Domus ſuæ) qui Miniſter vocabitur) in caſtitate, & ſine proprio viuant. Omnes res vndecunque licitè veniant, in tres partes diuidant æquales. Et in quantum duæ partes ſufficient, exequantur ex illis opera miſericordiæ, cum ſui ipſorum, & eis neceſſario famulantium moderata ſuſtentatione. Tertia verò pars reſeruetur ad redemptionem captiuorum, qui ſunt incarcerati pro fide Chriſti à Paganis, vel dato pretio rationabili pro redemptione ipſorum, vel pro redemptione Paganorum captiuorum, vt poſtea rationabili commutatione, & bona fide redimatur Chriſtianus pro Pagano, ſecundum merita, & ſtatum perſonarum. Cum verò pecunia data fuerit, vel aliquid ſemper de conſenſu illius, qui dederit, tertia pars ſeparetur, & aliter non recipiatur. Exceptis terris, pratis, vineis, nemoribus, ædificiis, nutrituris, & huiuſmodi. Fructus enim inde exeuntes, deductis expenſis, ſcilicet mediatè remota pro expenſis in tres partes diuidantur æquales. Sed qui paucas, vel nullas recipiunt expenſas omnes diuidantur. Cum verò panni, vel calceamenta, vel minuta huiuſmodi (quoties neceſſe ſit vti, quæ vendi, nec conſeruari non expedit) data fuerint, vel à ſeipſis habuerint, non diuidantur, niſi Miniſtro Domus, & fratribus viſum fuerit expedire. De quibus ſingulis Dominicis diebus (ſi fieri poteſt) in Capitulo deliberetur. Si tamen prædicta, vt panni, terræ, nutritura, ſeu minuta venderentur, pretium inde proueniens, in tres partes (vt ſuprà) diuidatur. Omnes Eccleſiæ iſtius Ordinis, intitulentur ſanctæ Trinitatis, & ſine plani operis. Fratres poſſunt eſſe in vna cohabitatione, tres Clerici, & tres Laici: & propterea vnus, qui procurator ſit. Qui non Procurator, ſed Miniſter, vt dictum eſt, nominetur. Vt Frater N. Miniſter ſanctæ Trinitatis. Cui Fratres repromittere, ac impendere obedientiam teneantur. Omnibus fratribus ſuis, ſicut ſibimet, Miniſter fideliter adminiſtret. Veſtimenta ſint linea, & alba; Et liceat eis habere pelliceas, ſingulis ſingulas, & bracchas, quas iacentes non deponant. Iaceant in laneis, ita quod plumea, ſulcra, vel culcitra, niſi in ægritudine laborantes in Domibus propriis minimè habeant. Ceruical verò, ad ſuſtentationem capitis, permittantur habere. In cappis Fratrum imponantur ſigna, equos non aſcendant, nec etiam habeant, ſed aſinos tantum liceat aſcendere, datos, vel accommodatos, vel de propriis nutrituris ſuſceptos. Vinum ſumendum à Fratribus taliter temperetur, vt ſobriè ſumi valeat. Ieiunent ab Idibus Septembris, ſecunda, quarta, & ſexta feria, & ſabbato, niſi ſolemnis feſtiuitas interuenerit, vſque ad Paſcha. Sic tamen, vt ab Aduentu, vſque ad Natiuitatem Dominicam, & à Quinquageſima, vſque ad Paſcha, (exceptis Dominicis diebus, in cibo quadrageſimali ieiunent, & alia ſimiliter ieiunia, quæ conſueuit Eccleſia celebrare. Poteſt tamen quandoque Miniſter ieiunium cum diſcretione relaxare, propter ætatem, vel viam, & aliam iuſtam cauſam, vel facultate inſpecta, etiam augmentare. Carnibus datis, ab his, qui foris ſunt, vel ſumptis de propriis nutrituris, veſci liceat tantum in Dominicis diebus, à Paſcha vſque ad Aduentum Domini, & à Natali vſque ad Septuageſimam, & in Natiuitate, & Epiphania Domini, & in Aſcenſione Domini, & omnium Sanctorum. Nihil emant ad victum, præter panem, & pulmentum, ſcilicet fabas, & piſa, & huiuſmodi legumina, & olera, oleum, oua, lac, caſeos, & fructus. Sed neque carnes, neque piſces, ſiue vinum liceat emere, niſi ad neceſſitatem infirmorum, vel minutorum, vel pauperum, aut in magnis ſolemnitatibus. Liceat nutrituras emere, & nutrire. Cum vero in itinere, ſeu peregrinatione fuerint, liceat eis, ſed parcè, vinum emere, & piſces in Quadrageſima, ſi neceſſe fuerit. Et ſi quid eis datum fuerit, inde viuant, & reſiduum in tres partes diuidant. Tamen ſi fuerint in via profecti ad redimendos captiuos, quidquid eis datum fuerit, totum debent ponere in redemptione captiuorum, præter expenſas. In Ciuitatibus, in Villis, ſiue Caſtellis, in quibus proprias Domos habuerint, nihil omnino extra Domos illas (niſi fortè in Domo Religionis) etiamſi à quouis rogentur, comedant, vel bibant, niſi fortè aquam in Domibus honeſtis. Nec pernoctare præſumant extra huiuſmodi domos; nunquam in Tabernis, vel huiuſmodi locis inhoneſtis habitent, comedant, vel bibant. Qui autem hoc præſumpſerit, iuxta arbitrium Miniſtri, graui vindictæ ſubiaceat. Talis ſit charitas inter Fratres, Clericos, & Laicos, vt eodem victu, veſtitu, dormitorio, refectorio, & eadem menſa vtantur. Infirmi ſeorſum dormiant, & comedant. Ad quorum curam habendam, conuerſus aliquis, Laicus, ſiue Clericus, qui ea, quæ neceſſaria fuerint inquirat, & miniſtret, ſicut fuerit miniſtrandum. Moneantur tamen infirmi, vt lauta, ſiue nimium ſumptuoſa cibaria non requirant, commoda potius, & ſalubri moderatione contenti. Quia hoſpitum, & pauperum, omnium euntium, & redeuntium, vnus de diſcretioribus, & benignioribus fratribus iniungatur, qui audiat eos, & vt expedire viderit, charitatis ſolatium adminiſtret. Requirat tamen ab illis, quos crediderit admittendos, ſi eis, quæ fratribus apponantur, velint eſſe contenti. Ad lauta quidem, & ſumptuoſa cibaria, non oportet quemquam admitti. Quæcunque tamen præſtanda ſunt, cum hilaritate præſtentur: & nulli maledictum pro maledicto reddatur. Si quis, & maximè Religioſus ad hoſpitandum aduenerit, benigne ſuſcipiatur, & charitatiuè, iuxta poſſe domus, illi ſubminiſtretur. Annona tamen, vel aliud in loco auenæ hoſpitibus non detur, ſi fuerint in ciuitate, vel oppido, vel vbi venalis inueniatur, niſi fortè Religioſi ſint hoſpites, vel tales qui ad manus non habeant, & non emere poſſint. Si autem hoſpites venalem non inuenerint, & in domo, quia ſuſcepti fuerint, inueniatur, congruenter eis præbeatur. Nullus frater Laicus, vel Clericus ſit (ſi fieri poteſt) ſine proprio officio. Si quis verò laborare noluerit, & potuerit, locum ipſum deſerere compellatur, cum Apoſtolus dicat. qui non laborat, non manducet. Silentium obſeruent ſemper in Eccleſia ſua, ſemper in refectorio, & ſemper in dormitorio. De neceſſariiſque tamen liceat loqui, in aliis locis, temporibus aptis, & remiſſa voce, humiliter, & honeſtè. Et extra prædicta loca vbique ſermo eorum ſit honeſtus, & ſine ſcandalo. Similiter, & eorum omnis ſtatus, geſtus, vita, & actio, & omnia alia honeſta in eis reperiantur. Capitulum, ſi fieri poteſt, ſingulis Dominicis diebus in ſingulis domibus, Miniſter cum fratribus ſuis teneat: & de negotiis domus, & domui, ſiue fratribus datis, vt ad

redemptio

redemptionem captiuorum, Tertia pàrs depatetur, fratres miniſtris, & miniſter fratribus rationem fideliter reddant, non ſolum fratribus, ſed, & familia pro capacitate ſua. Similiter ſingulis Dominicis diebus, ſi fieri poteſt, exhortatio fiat, vt quid credere, aut agere debeant, ſimpliciter moneantur. De omnibus rebus, & clamoribus, fratres in Capitulo iudicentur. Nullus frater fratrem ſuum in publico accuſet, niſi bene poſſit probare. Qui autem hoc fecerit pœnam ſubeat, quam reus ſubiret, ſi conuinci potuiſſet, niſi miniſter cum eo ex cauſa diſpenſare voluerit: ſi quis ſcandalum, vel aliquid huiuſmodi fecerit, vel (quod abſit) ſe inuicem percuſſerint, iuxta arbitrium miniſtri, maiori, vel minori vindictæ ſubiaceat. Si quis frater in fratrem peccauerit, ſcilicet contra fratrem, idem eo ſolo ſciente, qui iniuriam paſſus eſt, ſuſtineat patienter, licet ſit innocens. Et cùm quieuerit commotio animorum, benignè, ac fraternè commoneat, & corripiat eum, vſque ter, inter ſe, & ipſum ſolum, & pœnitentiam agere de commiſſo, & à ſimilibus in poſterum abſtinere. Quod ſi non audierit, dicat miniſtro & ille corripiat eum ſecreto, ſecundum quod viderit ſaluti eius expedire. Qui verò ſcandalum mouit, ſi per ſe emendare voluerit, totum ante pedes ſcandalizati, petens veniam ſe extendat. Et ſi ſemel non ſufficit, vſque ter illud idem faciat. Si verò hoc in publicum venerit, quæcunque ſecuta fuerit pœnitentia, hæc ſit prior, ſcilicet ante pedes Miniſtri petendo veniam, totius corporis extenſione, & poſtea ſecundum eius arbitrium emendetur. Generale capitulum ſemel in anno celebretur, quod fieri debet in Octauis Pentecoſtes. Si pro neceſſitate domus, debitum fuerit aliquod contrahendum, prius in Capitulo fratribus proponatur, & cum eorum fiat conſilio, & aſſenſu, vt ſic ſuſpenſiones, & murmurationes vitentur. Si quiſque de ſubſtantia domus, violentiam fecerit, & ad Iudicem oportuerit referri, non ante hoc fiat, quàm charitatiuè ille à fratribus primo, poſt ab aliis vicinis ſimiliter moneatur. Electio miniſtri, per commune fratrum conſilium fiat: nec eligatur ſecundum dignitatem generis, ſed ſecundum vitæ meritum, & ſapientiæ doctrinam. Ille verò, qui eligitur, ſacerdos ſit, vel clericus ordinibus aptus. Miniſter verò, ſiue maior, ſiue minor, ſacerdos ſit. Maior miniſter, confeſſiones fratrum omnium congregationum eiuſdem ordinis audire poteſt. Miniſter verò minor, omnium fratrum ſuæ domus audeat confeſſiones, dummodo verecundia repetiti exceſſus, occaſionem minimè præbeat tardius Prælatis ſuis, vel minus pure quàm deceat confitendi. Solicitè verò miniſter prouideat, vt præcepta regulæ, ſicut cæteri fratres per omnia teneat. Poſtquam verò electus fuerit, ſi ex culpa deponi meruerit, per maiorem miniſtrum, conuocatis tribus, vel quatuor miniſtris minoribus deponatur, & alius qui dignus ſit loco eius ſubrogetur. Si verò pro remotione terrarum, vel alia cauſa rationabili, maior miniſter hoc facere non potuerit, miniſtris minoribus, magiſque religioſis committat, & quod illi fecerint, authoritate maioris ratum habeatur. Maior verò miniſter, ſi pro exceſſibus corrigendus, vel deponendus ſit, per quatuor, vel quinque miniſtros eiuſdem ordinis magis religioſos hoc fiat. Qui tamen authoritate capituli generalis eligi ad hoc debent. Si quis huius ordinis frater eſſe voluerit, primò per annum cum expenſis ſuis, præter victum, habitu ſuo, & omnibus ſuos recentis, in ordine pro Deo ſeruiat, & poſt annum, ſi bonum, & conueniens videatur miniſtro domus, & fratribus, & illi, & locus vacauerit, recipiatur. Nihil tamen pro receptione ſua exigatur. Si quid tamen gratis dederit, recipiatur, dum tamen tale ſit, de quo non videatur Eccleſia litigium imminere. Si verò de cuiuſque moribus viſum fuerit dubitandum, prolixior de eo probatio habeatur. Si ante receptionem aliquis ſe intemperanter habuerit, & impatiens diſciplinæ ad arbitrium Miniſtri non emendauerit mores ſuos, tribuatur ei modeſtè licentia, cum omnibus, quæ attulit, recedendi. In Ordine verò aliquis non recipiatur, antequam annum videatur vigeſimum compleuiſſe. Profeſſio vero ad arbitrium Miniſtri relinquatur. Pignera non accipiant, niſi decimas, cum licentia ſui Epiſcopi, de manu laici: iuramenta non faciant, niſi in magna neceſſitate, & vel licentia Miniſtri, vel iuſſi ab Epiſcopo ſuo, vel ab alio vices Apoſtolicas gerente, & hoc pro honeſta, & iuſta cauſa. Si quod vitium in re, quæ venditur, notum fuerit, emptori indicetur. Depoſitum auri, vel argenti, vel pecuniæ, non liceat eis ſuſcipere. Ipſa die qua infirmus venerit, vel aſportatus fuerit; de peccatis ſuis confiteatur, & communicet, omni ſecunda feria, præterquam in Octauis Paſchæ, & Pentecoſtes, & Natiuitatis Domini, & Circumciſionis, & Epiphaniæ, & præterquam in feſtiuitatibus, quæ ad colendum pronunciant; finita miſſa pro fidelibus, fiat abſolutio fidelium defunctorum in cœmeterio, ſingulis quoque noctibus ad minus in hoſpitali coram pauperibus pro ſtatu, & pace ſanctæ Romanæ Eccleſiæ, & totius Chriſtianitatis, & pro benefactoribus, & pro his, pro quibus generalis Eccleſia conſueuit orare, communis fiat oratio. In regularibus horis, morem B. Victoris obſeruent, niſi fortè pauſationes, vel alia prolixitates, & Vigiliæ occaſione laboris, & paucitatis ſeruientium, de conſilio priorum, & Religioſor. Vicorum fuerint remittendæ. Propter paucitatem autem ſuam tantas pauſationes in pſallendo facere non tenebuntur, nec ita tempeſtiuè ſurgere. In raſura ſimiliter Ordinem S. Victoris ſequantur clerici, laici verò barbas non radant, ſed eas creſcere modeſtè permittant. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, & conſtitutionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datis Laterani, decimo Septimo Calendas Ianuarij anno Incarnationis Dominicæ milleſimo, centeſimo nonageſimo octauo Pontificatus noſtri, anno primo.

Habetur hæc Regula in Bullario Laërtij Cherubini *tom.* 1. inter Bullas Innocentij. III. *num.* 1. & refertur à multis, qui de hoc Ordine ſcripſerunt. Dicitur quoque, quod acceptis huiuſmodi litteris Pontificis prædictus B. Ioannes Ordinem ſuum mirum in modum propagare ſtuduit, ſuoſque fratres in partibus infidelium, vbi tunc maximè vigebat bellum ſacrum miſit, vt in exercitu ſauciatos curarent & ſolarentur, ac captiuos redimerent, ſecundum proprium inſtitutum. Illud etiam certum eundem Innocentium hanc Regulam confirmaſſe, alia Bulla, etiam in eodem *tom.* 1. Bullarij inter litteras *præſidiis diſpoſuimus irrigare, quatenus Deo præſtante, miſericorditer intremetum, fructum properat exoptatum. Ea propter, dilecti in Domino filij, veſtris iuſtis poſtulationibus, clementer annuimus, & præfatum Ordinem ſanctiſſimæ Trinitatis, ſub Beati Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus, ſtatuentes, vt quaſcunque poſſeſſiones, quæcumque bona idem Ordo, in præſentiarum iuſtè, & canonicè poſſidet, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum, vel principum, oblatione fidelium, ſiue aliis iuſtis modis, præſtante Domino, poterit adipiſci; firma vobis, veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant. Si quando vero loca, deſerta fuerint eidem Venerabili Ordini, ab aliquo pia deuotione collata liceat vobis ædificare villas, Eccleſias, cæmeteria ad opus hominum ibidem morantium fabricare. Ita tamen, vt illic Vicinia, Abbatia, vel Religioſorum Collegia non exiſtant, quæ hoc valeant perturbare. Sanè non aliis veſtrorum quæ propriis manibus, aut ſumptibus colitis ſiue de nutrimentis animalium veſtrorum hortorum, vel pomorum fructibus, nullus à vobis decimas exigere, vel*

extorquere præſumat. Liceat quoque vobis, clericos, vel laicos, liberos, & abſolutos à ſæculo fugientes ad conuerſationem recipere, & eos ſine contradictione aliqua retinere. Prohibemus inſuper, vt nonnulli fratrum veſtrorum, poſt factam in Ordine veſtro profeſſionem, fas ſit, abſque Miniſtri ſui licentia, niſi arctioris Religionis obtentu, de eodem Ord. diſcedere. Diſcedentem vero abſq. communium literarum cautione, nullus audeat retinere. Chriſma vero, Oleum ſanctum, conſecrationes Altarium, ſeu Baſilicarum veſtrarum, Ordinationes clericorum veſtrorum, qui ad ſacros Ordines fuerint promouendi, & cætera Eccleſiaſtica ſacramenta à diœceſano ſuſcipietis Epiſcopo, ſiquidem Catholicus fuerit, & gratiam, & communionem ſacroſanctæ Romanæ ſedis habuerit, & ea vobis voluerit, ſine prauitate qualibet exhibere. Alioquin liceat vobis quamcunque malueritis Catholicum adire Antiſtitem, gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habentem, qui noſtra fretus auctoritate, vobis quod poſtulatis impendat. Cum autem generale interdictum terræ fuerit, liceat vobis clauſis ianuis, excluſis excommunicatis, & interdictis, non pulſatis campanis, ſuppreſſa voce Diuina officia celebrare. Sepulturam præterea locorum veſtrorum, liberam eſſe decernimus, vt eorum deuotioni, & extremæ voluntati, qui ſe illic ſepelire deliberauerint, niſi forte excommunicati, & interdicti ſint, nullus obſiſtat. Salua tamen iuſtitia illarum Eccleſiarum, à quibus mortuorum corpora aſſumantur. Obeunte verò, te nunc eiuſdem Ordinis Miniſtro, vel tuorum quolibet ſucceſſorum: nullus ibi qualibet ſubreptionis aſtutia, ſeu violentia præponatur, niſi quem fratres communi conſenſu, vel fratrum pars conſilij ſanioris, ſecundum Dei timorem, canonice prouiderint eligendum. Paci, & tranquillitati veſtræ paterna in poſterum ſolicitudine prouidere volentes, authoritate Apoſtolica diſtrictius inhibemus, vt infra clauſuram locorum veſtrorum, nullus rapinam, ſeu furtum facere, ignem apponere, ſanguinem fundere, hominem temere capere, vel interficere, ſeu violentiam audeat exercere. Decernimus ergo, vt nulli omnino hominum liceat, præfatum Ordinem temerè perturbare, vel eius poſſeſſiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, ſeu quibuslibet vexationes fatigare, ſed omnia integrè conſeruentur, eorum, pro quorum gubernatione, & ſuſtentatione conceſſa ſunt, vſibus omnimodis profutura, ſalua Sedis Apoſtolicæ authoritate, & diœceſani Epiſcopi canonica iuſtitia. Si igitur in futurum Eccleſiaſtica ſæcularisue perſona hanc noſtræ conſtitutionis paginã ſciens, contra eam temere vti tentauerit, ſecundo, tertioque commonita reatum ſuum congrua ſatisfactione correxerit, poteſtatiſque ſui careat dignitate, reamque ſe diuino iudicio exiſtere de perpetrata iniquitate cognoſcat, & à ſacratiſſimo corpore, & ſanguine Dei, & Domini Redemptoris noſtri Ieſu Chriſti aliena ſit, atque in extremo examine, & diſtrictæ vltioni ſubiaceat. Cunctis autem eidem loco ſuo iure ſeruientibus, ſit pax Domini noſtri Ieſu Chriſti, quatenus, & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud diſtrictum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen. Amen. Amen. Datum Viterbij per manum Ioannis Mariæ Coſmedim, Diaconi Card. S. R. E. Cancellarij 14. Kalend. Iulij Indictione 2. Incarnationis Dominicæ; anno 1209. Pontif. verò Domini Inn. Papæ III. ann. 12.

6 Quamuis multa dici poſſent circa hæc priuilegia ab Innoc. III. huic ſacro Ordini conceſſa, quia tamen ea ſimilia ſunt aliis priuilegijs conceſſis pro Ordinibus Mendicantium de quibus in proprio loco egimus, ideo ad ea, quæ ibi dicimus lectorem remittimus.

7 De hoc etiam Ordine Tamburinus de Iur. Abb. tract. 2. diſp. 24. q. 4. ait quod Clemens VII. Conſtit. 7. quæ incipit: Gratum, 25. Calend. Maij 1524. eiſdem fratribus confirmauit priuilegium quærendi eleemoſynas pro officio redemptionis. Paulus III. communicauit omnes exemptiones, & gratias, quibus gaudent in Prouincia Caſtellæ Legionis, & Bethica, fratribus Portugalliæ conſtit. 2. quæ incipit: inter curas. idibus Nouembris 1534. Gregorius XIII. authoritatem dedit Prælatis huius Ordinis benedicendi paramenta Conſtit. 31. quæ incipit: expoſcit. 7. Octob. 1575. fratribuſque ad redemptionem, & conuerſionem infidelium euntibus, multas gratias, & priuilegia conceſſit Paulus V. Conſtit. 26. quæ incipit: Ex omnibus, die 8. Februarij, 1608. Plures alias indulgentias conceſſit huic Ordini Clemens VIII. conſtit. 79. Vbi præfinitur forma communicandi harum indulgentiarum. Quia tamen circa priuilegia, conceſſiones, 8
& indulgentias his ſimilia Mendicantibus conceſſa plura diximus in Mari magno ipſorum, ac etiam partim totam ſummam quæſtionum Regularium, ideo ne ſæpius eadem repetamus ad ea loca dicta remittimus etiam lectorem. Hæc porro omnia hauſimus & Tambur. loco relato, legendus Hieron. Rodrig. in Comp. Reſol. 123. num. 19.

Præterea Barb. de iur. Eccl. p. 1. c. 41. n. 187. de hac 9
Relig. hæc ſubiungit. Eſt in hoc Ord. Cong. quædam, quam appellat, diſcalceator. cuius inſtitutor fuit R. P. Ioann. Bapt. qui conſiderans præfatum Ord. temporum iniuria, & hominum ſtupiditate à primi eius inſtituti regularis obſeruantia deflexiſſe, Diuina inſpirante gratia arctioris vitæ zelo deductus primus huius Ordinis inſtitutum imitari cupiens à Clemente VIII. reformationem 10
obtinuit, in qua primitiua regula à fratribus reformatis, ſeu diſcalceatis obſeruaretur, vt conſtat ex eius conſt. 62. incipit ad militantis Eccleſiæ 20. Auguſti 1599. Paulus
vero V. & conuentibus erectis in Hiſpaniæ Regnis, duas 11
Prouincias inſtituit ſub plena gubernatione vnius Vicarij Generalis, qui Miniſtro generali totius Ordinis ſubeſſet, vt in eius conſtit. 59. incip. in ſupremo militantis Eccleſia. Deinde idem Pontifex, prædictam reformam
inter cæteras Religiones mendicantes adſcribi voluit, 12
vt patet ex eius conſtit. 60. incip. Eccleſia Catholica 15.
Decembris 1609. Vltimo verò inſtituit, & ordinauit, vt 13
hi Religioſi reformati, ſeu diſcalceati tempore ſuæ profeſſionis, vltra tria vota ſubſtantialia, quartum aliud votum etiam emitterent non prætendendi ipſi, atque per alios directè, vel indirectè Prælaturam vllam, nec intra, nec extra Religionem, vt in eius conſtit. 61. alias 39. incip. quæ pie 10. februarij 1610. Nouiſſime S. D. N. Vrbanus VIII. per quaſdam literas in
forma Breuis expeditas ſub die 9. Aug. 1634. prohi- 14
buit ne vlli Religioſorum iam profeſſorum inter dictos reformatos, ſeu diſcalceatos ad vllum alium Ordinem ſub quocunque prætextu, ſub Apoſtaſiæ, & perpetuæ infamiæ nota ſe transferre audeat (excepto duntaxat Ordine Carthuſianorum, petita tamen prius, & obtenta licentia ſuorum ſuperiorum) declarans profeſſionem taliũ ſic ſe transferentium irritas, & inefficaces, & nullius eſſe valoris, præcipienſque ſuperioribus aliorum Ordinum vt ſtatim ac fuerint requiſiti tales tranſlatos ad ſuam primam religionem, ſub excommunicationis, ac priuationis officiorum ſuorum pœna remittere debeant. Idem Pontifex hanc Primitiuam regulam pro fratribus diſcalceatis Hiſpaniæ motu proprio reformauit, & ad perfectiorem formam reduxit; nam cum ex peculiari dicta regula inſtituto, perfectiſſimum miſericordiæ opus inter cætera corporalia haberent, videlicet Redemptionem captiuorum, eis etiam adiunxit contemplationem, præcipient, vt in ſingulis diebus, ad minus per duas horas, communis fieret ad Deum mentalis oratio, ſimiliter eis conceſſit ſuum maiorem, ac generalem Miniſtrum, cuius electio facienda eſſet de ſexennio in ſexennium, vt plenius continetur in Bulla ſub Datum Romæ 7. Calend. Octob. 1631. Poſſunt recitare officium ſanctiſſimæ Trinitatis, & ſanctiſſimi Sacramenti, eo modo, & eiſdem diebus, & temporibus, quibus fratres eiuſdem Ordinis non reformati ex priuilegio Clementis VIII. illiſque in

omni

omnibus circa huiuſmodi officia ſe conformare, vt cen-
ſuit S. Congreg. Rit. in cauſa ſanctiſſimæ Trinitatis Re-
18 *demptionis captiuorum 14. february 1615. veſtitus eſt*
penè idem, atque alterius familiæ, ſed ex panno viliori,
cum aliqua tamen differentia in forma, & colore cru-
cis, in pallio. Habet hæc familia reformata ſuum Mo-
naſterium ad S. Carolum propè quatuor fontes in Regio-
ne Montium Huius reforma, & exemplaris vitæ ſuorum
19 *Relig. mentionem fecit D. P. Bernardus de S. Antonio in*
epitome Generalium Redemptionis captiuorum, frater
Marcus de Gualdaxaro, & Xauerius auctor 5. partis
hiſtoriæ Pontifi. ia, & Ægid. Condiſaluus chroniſta ca-
20 *tholicæ Maieſtatis in compendio huius Ordinis.* Hæc
omnia Barboſa, ſuperius relatus ſimilia ferme Tam-
burinus de iure Abbat. *tom. 2. diſputat. 24. quæſt. 4.*
Addens etiam alia circa conſimilis veſtitus Con-
gregationem in Gallia erectam authoritate Vrba-
ni VIII. & viuæ vocis oraculo ipſius facto Car-
dinali Bandino.
21 His præmiſſis circa inſtitutionem, originem, &
propagationem huius Religionis, Adrianus Papa
ſextus *in* §. 1. huius Bullæ, Mare magnum priuile-
giorum, & gratiarum Ordinis ſanctiſſimæ Trinita-
tis appellatæ refert etiam aliam Leonis X. ſui Præde-
ceſſoris, in qua dictus ordo à Sede Apoſtolica ex
certa ſcientia approbatur, & confirmatur, circa
quod plura dici poſſent, circa naturam confirmatio-
nis; diuiſionem ipſius in confirmationem ſolum fa-
ctam in forma communi, & in confirmationem, ex
certa ſcientia, & motu proprio; differentiam quæ
22 inter ipſas eſt, & affectus quos cauſent. Quia tamen
de iis latè diximus. *tom. 4. quæſt. Reg. verb. priuil. Reg.*
num. 23. & circa mare magnum Prædicatorum *in*
§. 38. & in mari magno Erem. S. Aug. *in* §. 58. *&* in
mari magno Carmelit. §. 44. & in mari magno Serui-
torum §. 28. proinde ab iis modo ſuperſedemus.

Circa §. 2.

23
TOtus hic paragraphus eò tendit, vt ſanctam
ſummorum Pontificum mentem circa obſeruan-
tiam, & reformationem huius Religionis conſer-
uandam, oſtendat. Conformiter etiam ad ea quæ
circa Mare magnum Carmelitarum *num. 229. & ſeqq.*
ac in Mari magno Seruitarum, *num.* 188. diximus.
24 Nec mirum ſanè, quia ſummi Pontifices maximi
zelatores reformationis Regularium ſæpiſſimè noſ-
cuntur: eò quod maximè neceſſarium ſit ipſis Re-
25 gularibus reformatè viuere, iuxta ea quæ latè ſcripſi
in opere de *Reformatione Regularium, cap. 1. &* 2.
vbi plura, tum Sanctorum Patrum, tum grauiſſi-
morum Auctorum teſtimonia habentur, quibus id
26 conuincitur. Plura quoque de hac materia dixi 4.
tom. Summa, verbo Reformati Regulares. Præſertim
num. 2. quod tales dicuntur illi, *qui iuxta regula,*
27 *quam profeſſi ſunt, præſcriptum, vitam conſtituunt.* Et
in num. 3. quod omnes Prælati, Mendicantium præ-
ſertim, teneantur debitè reformare Monaſteria ſibi
28 ſubiecta. Et *num.* 4. & 5. afferens notabilia indulta
Pij II. & Pauli II. in fauorem dictæ reformationis.
29 Ac *n.* 6. huiuſmodi conceſſiones eſſe priuilegia quæ-
dam pro Reformatis conceſſa, ac proinde in com-
municatione priuilegiorum Religionum comprehen-
ſa. Quod præſertim in Religione hac ſanctiſſimæ
Trinitatis procedit, cùm iuxta inferius dicenda co-
pioſam habeat communicationem priuilegiorum Or-
30 dinum Mendicantium. Sed placet ad intentum Re-
formationis Regularium afferre quatuor bona, quæ
& doctrina Humberti nonnulli pij recentiores refe-
runt, quibus Religioſi ſuarum Regularum obſerua-
31 tores, & bene Reformati potiuntur, ad maiorem ip-

ſorum ædificationem. Primum eſt facilitas, vt re-
gularis rigor diſciplinæ feratur; Nam quod aliis
egerrimum eſt, ſuauiſſimum, & delectabile fit ob-
ſeruanti Religioſo, qui liberali, & planè regio ani-
mo in omnibus, & per omnia ſe tradit Deo, volun-
tariis ſacrificiis. Hic dilatatum cor habens, viam
mandatorum peruolat, & conſiliorum percurrit, &
quaſi ſine labore vehitur. Rechab etiam hoc ſigni-
ficat ſuperuectus. Secundum bonum eſt, *ſecuritas* 32
vitæ, nam gratia diuina locupletiſſimè adeſt, obſer-
uantibus inſtitutum, in quo vocati ſunt. Varia ſunt 33
in Eccleſia Dei genera gratiarum, & ſpirituum, bo-
na, & ſancta omnia; nihilominus, qui relicta pro-
priæ Religionis inſtitutione, alium ſequitur ſpiritum
licet bonus ſit, non valdè ſecure incedit, ſaltem non
donabitur tot Dei fauoribus, & gratiis. Quare ſan-
ctus Bonauentura monuit. Vide igitur de qua fami- 34
lia velis eſſe, vel cuius ſpiritus ſis, & ſecundum hoc
ſuſcipe onus tibi deputatum, id eſt ſerua Regulas, &
vias, quibus ad perfectionem illius ſtatus poſſis per-
uenire. Impoſſibile namque eſt quemquam aliquam
artem plenè addiſcere, qui regulas eius non vult at-
tendere, vel tenere, nec ſpiritualis fieri poterit, qui
non vult ſpiritu ambulare. Accedit ſecura ſpes bonæ 35
mortis, pignus perſeuerantiæ obſeruatoribus ſui in-
ſtituti. Sanctus Franciſcus, Deo id reuelante, pro- 36
mittebat fratribus ſuis, neminem, qui ſuam regu-
lam obſeruaret, malè moriturum, prout refert Petrus
Rodulphus *libro ſecundo hiſtoriarum ſeraphicæ Reli-* 37
gionis. Tertium bonum eſt, quod obſeruator regula-
rum non minus prudens practicè euadat, licet ſim-
plex, & indoctus ſit, quàm ipſe Author regularum,
& Religionis fundator. Quid eſt Regula, niſi ſa- 38
pientiæ diuinæ ſententia, niſi inſpiratio patens, &
quaſi quædam generalis reuelatio, atque vniuerſale
oraculum voluntatis diuinæ; ideo qui ſecundum re-
gulam operatur, non aliter operatur, quam ſi iuxta
inſpirationem, & reuelationem diuinam, ſingula
opera faceret. Si Angelus deferret nobis de cœlo in 39
ſchedula aliqua ſcripta, quod Deus pro noſtra ſalute
miſericorditer decreuiſſet fieri à nobis, nonne illam
chartam, ſuper caput noſtrum reuerenter poneremus,
humiliter oſcularemur, diligenter cuſtodiremus in ſi-
nu noſtro, imo in noſtris præcordiis vellemus recon-
dere, ſeruaremuſque quidquid in ea præſcriptum
fuiſſet. Idem cum noſtris regulis ſanendum eſt, in 40
quibus conſcripſit Deus quidquid pro noſtra ſalute,
& perfectione fieri oportebat, & in quibus eſt *ſuccus*
& quinta eſſentia perfectionis. Nam ſi de regulis 41
ſuis hoc dixerunt Iuriſperiti *ſuccum*, & veluti Alchy-
miſtæ loquuntur, *quintam eſſentiam*, iuris in eis eſſe
potiori ratione regulis noſtris hoc conuenit. Id cer-
tum per regulam Chriſtus æternus Iudex nos eſt
menſurus. Quartum bonum eſt *vnio cum Deo*, qui 42
enim in minimis ſuam infringit, & vtiliter immolat
voluntatem, ex detrimento amoris proprij diuini
emolumentum lucratur. Stabit itaque integer inſti- 43
tuti ſui cultor in conſpectu Dei cunctis diebus, iux-
ta Hieremiam, *& erit ſanctus Domino*, iuxta Zacha-
riam, *cùm ſuper frenum qui inſcerit ornamenta conſi-*
liorum. Verè profectò filius Rechab; qui etiam in-
terpretatur *Ephippium*. Hæc ad Humberto.

Circa §. 3.

HOc loco conceditur huius Ordinis Religioſis 44
ampliſſima communicatio priuilegiorum con-
ceſſorum quatuor Ordinibus Mendicantium. De
qua materia plura latè dixi tom. 1. Summæ, *cap. 3.*
n. 17. & maximè *tom. 2. c. 1. n. 52. 53. & 54. & ſequen-* 45
tibus, ac tom. 4. verbo priuilegia Regularium, *nume-*
ro 24. & de ſimili priuilegio Fratrum Prædicatorum

in eorum Mari magno circa §. 52.& Minutum, circa
§. 51. Eremitarum ſancti Auguſtini, circa §. 52. &
Setuitarum, §. 67. videnda ergo quæ his locis dixi,
quia ex iis plura dubia, quæ circa hoc priuilegium
Ordini ſanctiſſimæ Trinitatis conceſſum moueri poſ-
ſunt decisa manebunt.

Circa §. 4.

46 FAcultas etiam ipſis hoc loco datur, vt cum ad
partes infidelium pro redimendis captiuis ſe con-
ferunt, poſſint cappam albam, quam deferunt muta-
re, in aliam videlicet veſtem, vel alterius coloris cap-
47 pam. Cuius conceſſionis cauſa eſſe poteſt, quod infi-
deles, Mahometani maximè, cappas albas in Chri-
48 ſtianis exoſas habent. Cuius rei teſtis eſt Carmelita-
rum noſtra Religio, quæ, provt hiſtoriæ noſtræ refe-
runt, & nos ſcripſimus tertio Tomo Annalium circa
annum 642. cùm Homar Rex Arabiæ cum ingenti
multitudine Sarracenorum, Terram ſanctam cœpiſ-
ſet, & Chriſtianos in ea degentes ſuo dominio ſub-
iugaſſet, Sarraceni moleſte ferebant quod noſtræ Re-
ligionis Profeſſores veſte alba deſuper induti incede-
rent, cùm tunc ſolum eorum Satrapæ veſtibus ſic
induti incederent, pluribus ergo eorum interemptis
eas derelinquere coëgerunt, & *Barrata*, id eſt inter-
mixta albis, & nigris barris, ſeu partibus pallia aſſu-
mere.

49 Etſi autem huiuſmodi conceſſio neceſſaria non vi-
deatur, eò quod ex communi ſententia, de qua dixi-
mus *tomo* 1. *cap.* 13. *num* 2. quando Religioſi ſunt in
Terris Infidelium, vel per illas tranſeunt, ſi timent
ſuæ vitæ, propter Infidelium malignitatem, poſſunt,
non obſtante excommunicatione illis impoſita, *cap.* 2.
Ne Clerici, vel Monachi in 6. de non temerè dimitten-
do habitu ſuæ Religionis, illum dimittere, quia tunc
habent iuſtam cauſam ad id faciendum. Provt docent
Gloſſ. eo cap. 2. *verb. temerè* & ibi Dominic. *in princip.
num.* 9. Franc. *in princip. num.* 7. Monach. *cap.* 1 *de ſen-
tent. excom. in* 6. *num.* 12. Sanchez *lib. in Decalog.
50 cap.* 8. *num.* 41. & alij plures: Nihilominus pro quie-
te conſcientiarum, & ad ſedandos ſcrupulos, vtilis fuit
præfata conceſſio: quia per illam non ſolum exi-
muntur hi Religioſi ab excommunicatione impoſita
in illo *cap.* 2. *Ne Clerici, vel Monachi*, ſed etiam id
poſſunt facere licitè, cùm conceſſio abſoluta ſit, &
non reſtricta ſolum ab exemptione de non incur-
51 renda excommunicatione. Quia autem Pontifices in
iſta Bulla addunt clauſulam illam *de Superiorum li-
52 centia*, ideo procul dubio ea requiritur. Quia autem
non dicitur ibi de Superiorum licentia *ſpeciali*. Ideo
credo ſufficere generalem, eam videlicet, per quam
mittuntur Religioſi ad dictas partes Infidelium. Simi-
liter quia nec ibi dicitur, quod ea licentia debeat eſſe
53 *expreſſa*, ſeu *explicita*, ideo etiam credo ſufficere im-
plicitam, ſeu tacitam. Nullum enim eſt fundamentum
ad affirmandum contrarium: iuxta dicta *tom.* 3. *verb.
Licentia quoad Regulares, num.* 2. Quod maximè pro-
54 cedit in hoc caſu, in quo agitur de priuilegio. Priui-
legium namque præſertim fauorabile, & nemini præ-
iudicium afferens, quale eſt iſtud, latè eſt interpretan-
dum iuxta dicta *tom.* 4. *verb. priuilegia Regularium,
num.* 9. Eo quoque, quia in præſenti caſu procedunt
55 aliqua, quæ eo loco diximus, propter quæ etiam
priuilegia iuri communi contraria latè explicari de-
bent.

56 Hîc recolenda ea quæ diximus, *tom.* 3. *verbo ha-
bitus regularis* circa priuilegium illius. Quæ ſunt ſep-
tem, vt ibi diximus. Primum illud, de quo ſupra
quod illum temerè dimittentes ſunt excommunicati
57 excommunicatione maiori, provt diximus. Se-
cundum, quod habitus proprius vnius Religionis
geſtari non poſſit à Religioſis alienis. Tertium, quod 58
ſæculares ludibriosè, ſeu ignominiosè tractantes Re-
ligioſum habitum mortaliter peccent, & grauiter 59
puniri poſſunt. Quartum, quod ſæculares in habitu
religioſo ſepeliri volentes poſſint id facere etiam
Parochis contradicentibus. Quintum, quod ſæculares 60
cum eo decedentes indulgentias varias à ſummis
Pontificibus conceſſas conſequantur. Sextum, quod 61
illum oſculantes conſequantur indulgentias. Septi-
mum quod Ordo Carmelitarum fruitur de ſpeciali 62
protectione Deiparæ ſanctiſſimæ, Fratrum, Con-
fratrum, & Sororum animas, vt à Purgatorij pœnis
liberentur, adiuuando, ſabbatho poſt ipſorum mor-
tem, iuxta diplomata Summorum Pontificum Ian.
XXII. Alexand. V. Clement. VII. Gregorij XIII. &
decreta S. Congregationum Inquiſitionis, & Ri-
tuum. Sed de iis, ac aliis concernentibus eo loco
dictum.

Circa §. 5.

HOc loco conceditur Fratribus huius Religionis 63
vſus carnium in Refectorio extra Aduentum,
alia à iure prohibita tempora cum conditionibus ibi
deſignatis, ſi videlicet *qualitas temporis, aut Mona-
ſteriorum neceſſitas id exigerent.* Circa quod priuile- 64
gium videnda ſunt, quæ diximus circa Mare mag-
num Carmelitarum, *num.* 132. *& ſeqq.* vbi plura ad
intentum. Maximè ea quæ attulimus, *num.* 126. 137.
& 138. ſcilicet carnium nomine intelligi illas, quæ
iuxta communem Chriſtianorum viſum, aut Medi-
corum iudicium a piſcibus contra diſtinguuntur.
Non verò oua, & lacticinia. Quid verò dicendum de 65
ſagimine, ſiue pinguedine inter varias opiniones Do-
ctorum ibi dictum. Sicut etiam de iure, ſeu pulmantis
cum carne coctis.

Quid verò importent dictiones illæ, *ſi qualitas* 66
temporis, aut Monaſteriorum neceſſitas id exigerent,
dubium eſſe poteſt. In quo primò dicendum, quod
cùm iſtæ clauſulæ ſint limitatiuæ, procul dubio vo-
luiſſe Pontifices in iſta conceſſione, quod iſti Religio-
ſi non manducent carnes in Refectorio, tam liberè, &
ad beneplacitum, ſicut illas manducant alij Religioſi,
non habentes talem limitationem in ſuis Regulis. 67
Secundò dico quod cùm in ea apponatur dictio illa
ſi, quæ regulariter importat conditionem, *vt in leg.* 1.
*vbi Doctores ff. de cond. & demonſtr. & in leg. quibus
diebus* §. *quidam Titio, ff. eodem tit. & in leg. quis, ff. de
verborum oblig.* Notant Bartolus *in dicta lege* 1. *n.* 2.
& 3. ideo vna, vel altera ex illis conditionibus non
ſubſiſtente non erit licitus eſus carnium in Refecto-
rio, ſed cenſeri debet prohibitus, eo videlicet modo,
quo Regula, vel Religio obligat. Dixi autem *vna,* 68
vel altera, quia Bulla vtitur dictione, *aut* quæ propriè
eſt disiunctiua, ſaltem regulariter loquendo *leg. ſi ex
toto* §. 1. *ff. de leg.* 1. *l. illa, aut ille in princ. ff. de leg.* 3.
leg. Titio, ff. de leg. 2. Tertiò dico per *qualitatem tem-
poris* intelligi poſſe quod tempus ſit hibernum, aut 69
æſtiuum, vel quod dies ſint feſtiui, & ſolemnes, aut
feriales, & communes. Similiter per *Monaſteriorum
neceſſitatem* notari videtur pro huiuſmodi diſpenſa-
tore, aut carnes carius quam piſces, aut è contra piſ-
ces quàm carnes emantur.

Circa §. 6.

CIrca priuilegium hoc loco conceſſum de facul- 70
tate conceſſa capitulo prouinciali cum Diffini-
toribus ibi aſſiſtentibus ordinandi, diſponendi, ſta-
tuendi, & moderandi ſuper Anniuerſariorum cele-
bratione, cùm magnum, & notabile priuilegium ſit,
plura dici poſſent; niſi illud videretur reuocatum
per

Digitized by Google

per decretum ſacræ Congregationis Concilij ſub
Vrbano VIII. de anno 1625. quæ retulimus
tom. 1. cap. 21. num. 5. & tom. 4. verbo Miſſa, n. 15.
vbi enim hæc habentur circa reuocationem ſimilium
71 priuilegiorum. *Id verò vt deinceps obſeruetur exa-
ctius, ſacra Congregatio eadem authoritate reuocat
priuilegia, & indulta omnia quibuſuis perſonis, Ec-
cleſiis, ac locis piis, tam ſæcularibus, quàm Regula-
ribus cuiuſcunque Ordinis, Congregationis, & Inſti-
tuti, quamcunque ob cauſam conceſſa, quibus indulge-
tur, vt certarum Miſſarum, vel Anniuerſariorum
celebratione, aut aliquibus collectis, ſeu orationibus
plurium Miſſarum oneribus in futurum ſuſcipiendis
72 ſatisfiat.* Præmiſſum autem erat: *Ac primò diſtrictè
prohibet, atque interdicit, ne Epiſcopi in Diœceſana
Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel
alias quoquomodo reducant onera vlla Miſſarum cele-
brandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in
limine fundationis, ſed pro his omnibus reducendis, aut
moderandis, vel commutandis, ad Apoſtolicam Sedem
recurratur, quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod
magis in Domino expedire arbitrabitur; alioquin re-
ductiones, moderationes, & commutationes huiuſmodi ſi
quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit,
73 omnino nullas, atque inanes decernit.* Eſt quidem ve-
rum, quod iſti Religioſi facultate illis conceſſa in hoc
priuilegio vtantur non quidem moderando, redu-
cendo, aut commutando præfata onera Miſſarum, ſeu
Anniuerſariorum, ſed circa celebrationem eorum ali-
quid alio modo ſtatuendo, aut diſponendo, quod non
ſit contra *prædicta decreta*, non videtur ipſis prohi-
74 bitum. Tot tamen Miſſas celebrari debere, quot
ſtipendia ſunt recepta, non obſtantibus hoc, vel aliis
priuilegiis, ſic ſtatuit eadem ſacra Congregatio:
75 *Deinde, vbi plurimis Miſſis, etiam eiuſdem qualitatis
celebrandis plura ſtipendia, quantumcunque incongrua,
& exigua, ſiue ab vna, ſiue à pluribus perſonis collecta
fuerunt, aut conferentur in futurum, Sacerdotibus, Ec-
cleſiis, Capitulis, Collegiis, Hoſpitalibus, ſocietatibus,
monaſteriis, conuentibus, congregationibus, domibus, ac
locis piis quibuſcunque tam ſæcularibus, quàm regulari-
ribus, ſacra Congregatio ſub obteſtatione diuini Iudicij
mandat, ac præcipit, vt abſolutè tot miſſæ celebrentur,
quot ad rationem attributæ eleemoſynæ præſcriptæ fue-
rint; ita vt alioquin ij, ad quos pertinet, ſuæ obligationi
non ſatisfaciant, quinimo grauiter peccent, & ad reſti-
76 tutionem teneantur.* Quamuis autem plura ſpectantia
ad hanc materiam de celebratione miſſarum loco re-
lato ex 4. t. diximus, quia tamen poſtea dubium
quoddam circa eandem à quibuſdam propoſitum
vidi, & quia eius reſolutio vtilis erit pro inſtru-
ctione aliquorum, ideo placuit illud hic adiun-
gere.

77 Dubium porrò tale eſt: *Vtrum ſacerdos celebrans
pro aliquo ob eleemoſynam, ob id ab eo acceptam, vel
alias, poſſit admittere ad ſacrificij participationem ali-
quos ad ſui libitum, puta, parentes, cognatos, amicos, &c.
ſiue viuos, ſiue defunctos, ſic videlicet quod non tantum
oret pro illis in miſſa, ſed offerat etiam pro illis ſacri-
ficium in ſpeciali, & applicet illis in ſpeciali valorem
78 generalem ſacrificij?* Ad quod reſpondeo, quod quam-
uis aliqui dicant ſacerdoti id non licere, ſed ſolummo-
do pro ipſis orare, nihilominus vera reſolutio eſt, *quod
ſacerdos celebrans pro aliquo ob eleemoſynam, vel alias,
poteſt in miſſa & orare pro ſuis parentibus, cognatis, &
79 amicis, &c. & ſimul poteſt pro eis in ſpecie offerre ſa-
crificium, & applicare illis in ſpeciali valorem genera-
lem ſacrificij.* Pro hac reſolutione ſpecialiter referri
poſſunt Guilielmus Durandus *in ſuo Rationabili,
lib. 4. c. 36. n. 14.* Ioannes Baptiſta de Robeis *in ratio-
nali nouo, lib. 2. cap. 67.* fauet Bonac. *de Sacram. diſp. 4.*
80 *quæſt. vlt. punct. 4. num. 2.* colligitur enim ex D. Tho-
ma *3. part. quæſt. 79. art. 7. in corpore*, ſic dicente;
*Hoc Sacramentum ſumentibus quidem prodeſt, & per
modum ſacramenti, & per modum ſacrificij, quia pro
omnibus ſumentibus offertur. Sed aliis, qui non ſumunt
prodeſt per modum ſacrificij, in quantum pro ſalute eo-
rum offertur. Vnde, & in Canone miſſæ dicitur: Me-
mento Domine famulorum, famularumque tuarum, pro
quibus tibi offerimus hoc ſacrificium laudis.* Hoc enim
loco S. Doct. ſatis innuit quod pro illis qui comme-
morantur in *Memento* Miſſæ offeratur ſacrificium.
Cùm ergo in *Memento* Miſſæ oretur ſpecialiter pro
pluribus, etiam poterit pro illis offerri ſacrificium
ſpecialiter, quoad fructum generalem.

Deinde ratione, quia iuxta dicta eo 4. *tom. verb.* 81
miſſa, num. 7. ex triplici effectu, ſeu fructu miſſæ, ſci-
licet generali, ſpeciali, & ſpecialiſſimo, quem aliqui
medium vocant, primus ille eſt, qui ex intentione
Chriſti, & Eccleſiæ applicatur omnibus fidelibus;
ergo quemadmodum fructus ſpecialis, & ſpecialiſ-
ſimus, ſpecialiter applicari poteſt illis pro quibus ap-
plicatur, ita etiam fructus generalis, ſpecialiter ap-
plicari poterit iis pro quibus applicatur. Confirmatur
primò ex vſu, & praxi Eccleſiæ. Nam in Canone
Miſſæ dicitur: *Quæ tibi offerimus pro Eccleſia tua* 82
*ſancta Catholica, vna cum famulo tuo Papa. & omni-
bus orthodoxis* Ibi enim clare offertur ſpecialiter pro
illis, quibus ſolum offertur Miſſa, quoad fructum ge-
neralem. Similiter in *Memento Miſſæ* dicitur: *Me-* 83
*mento Domine famulorum, famularumque tuarum, &c.
& omnium circumſtantium pro quibus tibi offerimus hoc
ſacrificium laudis.* Ibi enim ſimiliter offertur ſpeciali-
ter ſacrificium, quo illis quibus non competit, niſi
fructus generalis. Idem etiam conſtat ex orationibus 84
quibuſdam approbatis ab Eccleſia pro celebratione
Miſſæ. In quadam enim ſic habetur, *Ego volo cele-
brare miſſam, & conficere corpus, & ſanguinem
pro omnibus, qui ſe commendauerunt orationibus meis
in genere, & in ſpecie.* Item in illa oratione, quæ inci- 85
pit, *Pater cæleſtis*, dicitur: *Suſcipe hodie per manus
ſerui tui hoc ſacroſanctum ſacrificium in ſalutem, & ſem-
piternam animæ meæ, & totius domus meæ, & omnium
illorum, quibus aliqua obligatione teneor. In refrige-
rium, & liberationem omnium animarum exiſtentium
in Purgatorio, & maximè illarum quæ auxilium à me
iure expectant.* In his enim orationibus clare habetur 86
quod fructus generalis applicetur ſpecialiter. Confir-
matur ſecundò in terminis iuris, quia cùm fructus
generalis applicetur neceſſariò ſaltem implicite a ſa-
cerdote in omni miſſa, pro quibus applicabilis eſt,
non videtur eſſe vllo modo dubium, quin ſaltem
ex beneplacito ſacerdotis applicari pro aliquibus
poſſit, etiam expreſſe: eo quod generalis mentio
idem operatur quoad omnia, quod ſpecialis, quoad
ſingula, *l. ſi chorus, ff. de legat. 3. leg. ſi duo, ff. de ad-
min. tut.* Gonzalez *ad reg. 8. Concil. gloſſ. 8. in princ.
num. 22.* Surd. *conſil. 2. num. 44. & conſil. 350. n. 20.*
Stephan. Gratianus *diſcept. forenſ. tom. 4. cap. 656.
num. 30. & cap. 766. num. 11.* Et quia *taciti, & ex-* 87
preſſi idem eſt iudicium. *leg. cum quid ff. ſi certum
petatur, leg. ſi filiusfamilias, ff. eodem tit. leg. vltim. ff.
de legibus 2. leg. item quia, ff. de pactis, leg. vltim.*
(quibus cedere poſſunt. Federicus de Senis *conſil. 100.*
Nota tamen non propterea nos dicere quod fructus 88
ille generalis ſpecialiter applicatus tranſeat in ſpe-
cialem, illum ſcilicet, qui loco relato dixi eſt proprius
ſacerdotis applicantis ſacrificium; aut etiam in ſpe-
cialiſſimum, quem aliqui medium vocant, & appli-
catur illis qui eleemoſynam pro Miſſa obtulerunt. Sed
ſolum, quod fructus ille generalis qui applicabilis
eſt pro omnibus fidelibus applicari poſſit ex volun-
tate ſacerdotis aliquibus ſpecialiter. Quæ voluntas 89
ſpecialis vtilior erit illi pro quo applicatur. Nam vt

ait Nugno *in tertiam partem,quaſt.8 3.art.1. Quanto magis applicatur ſacrificium in particulari,tanto magis prodeſt cæteris partibus.*

90 Redeundo ad priuilegium, de quo in præſenti
conceſſione, & §.6.in illo etiam conceditur Prouin-
ciali huius Religionis,de quo ibi fit mentio,facultas
adminiſtrandi bona derelicta fratribus, & monaſte-
riis.Pro quo videnda quæ dixi *tom.1.cap.18.num.13.*
& tom.2. cap.19.num.52. & tom.3.verb. adminiſtra-
*tio, & adminiſtrare, num.*1. Coarctari tamen debet
91 huiuſmodi facultas iuxta decreta Clementis VIII. &
ſacræ Congregationis ſub Vrbano VIII. quæ ha-
bentur *tom.4.Bullarij,* inter Conſtitutiones Vrbani
num.26. Sic enim ibi habetur, *Nullus ex ſuperiori-*
bus locorum adminiſtrationem bonorum,aut aliarum re-
rum, diſpenſationemque pecuniarum, & redditu um ſui
Conuentus,etiam nomine Conuentus per ſe ipſum habe-
re, ſiue exercere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus
fratribus eiuſdem Conuentus à Generali ita demande-
tur & vnus rerum, & bonorum, reddituumque colli-
gendorum, & exigendorum curam habeat, alter tan-
quam depoſitarius pecunias, ac cætera ab illo collecta,
& exacta fideliter aſſeruet,alius de pecuniis,& rebus à
depoſitario acceptis, Priori, & fratribus, ac conuentui
vniuerſa de neceſſariis, mandante tamen ipſo Priore,
non ſecundum proprium affectum, ſed iuxta charitatis
regulam veluti bonus diſpenſator prouideat, officiorum
huiuſmodi confuſione,penitus interdicta. Cæterum hi tres
tam impenſi, quàm accepti ſingulis menſibus ſuperiori
locali,adhibitis etiam duobus,vel tribus fratribus eiuſ-
dem Conuentus probatoribus,rerumque vſu peritis, ra-
tionem reddant; deinde ipſemet rurſus, præſentibus
Priore,& peritis prædictis,Generali, vel Viſitatoribus,
cùm aduenerint. Denique ipſe Generalis, vel Viſi-
tatores in quolibet proximo Capitulo Generali, co-
ram tribus Iudicibus ab ipſo Capitulo ad hoc con-
ſtitutis, illorum omnium, vniuerſæque ſuæ admini-
ſtrationis, tam publica, quàm priuata rationem redde-
re teneantur, cuius etiam exemplum authenticum ex
actis Capituli extrahatur, ad hoc vt ad omne man-
datum noſtrum,vel Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti
poſſit.

Circa §.7. & 8.

92 HOc loco conceduntur huiuſmodi Religioni,
& intuitu illius omnes,& ſingulæ indulgentiæ,
& peccatorum remiſſiones, quæ ipſis Fratribus con-
ceſſæ ſunt,& participatu ſuffragiorum in Monaſteriis
ipſorum pro tempore factorum: nec non priuilegia,
indulta,prærogatiuæ, exemptiones, fauores, conceſ-
ſiones, antelationes, & gratiæ Monaſteriorum, &
fratrum diuerſis perſonis. Primò quidem omnibus
Chriſti fidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis,
viſitantibus Eccleſias iſtorum Religioſorum illis
anni diebus, quibus peccatorum remiſſiones, & in-
dulgentiæ per ipſos fratres conſequebantur. Secun-
dò,in habitu huius Ordinis decedentibus.Tertiò, in
eorum Eccleſiis ſepulturam eligentibus. Quartò,
dantibus aliquam quantitatem pecuniæ deſignatam
per Prouincialem pro tempore exiſtentem pro re-
demptione captiuorum. Quintò, ſcapulare eiuſdem
Ordinis de manu alicuius ipſius Prælati ſuſceptum
deferentibus.Sextò,fratribus ipſius ordinis *Hermanis*
vocatis.

93 Circa quas conceſſiones aliquæ animaduertendæ
occurrunt. Primò quidem circa illum de viſitanti-
bus Eccleſias horum Religioſorum,quod,cùm, iuxta
dicta *tom.1.cap.3.num.19. & tom.3. verbo Indulgen-*
*tia quoad Regulares, num.*8. Indulgentiæ conceſſæ à
Summis Pontificibus pro viſitantibus Eccleſias Re-
gularium, non ſint reuocatæ, neque à Paulo V. vt
diximus eis locis; neque ab alio Pontifice ideo iſtæ
indulgentiæ videntur modo in ſuo vigore manere.
Quæ porrò ſint iſtæ indulgentiæ, quibus fratres 94
huius Religionis potiuntur,& quæ communicantur
viſitantibus eorum Eccleſias, non exprimitur in hac
Bulla:quia tamen in communicatione priuilegiorum
generali,de qua ſupra §.3.huic Religioni conceditur 95
non ſolum communicatio priuilegiorum quatuor
Ordinum Mendicantium, ſed etiam indulgentiarum
ipſis conceſſarum, vt patet illis verbis huius Bullæ
peccatorum remiſſionem,& indulgentias, ideo de huiuſ-
modi indulgentiis aliorum Mendicantium intelligi
debet hæc conceſſio. Quales porrò hæ ſint, & dictis
eo verbo indulgentia quoad Regulares, & aliis locis
noſtræ ſummæ conſtare poterit. Deinde circa illam 96
conceſſionem pro decedentibus in habitu huius Or-
dinis conſulenda quæ diximus eo 3. *tract.verbo Ha-*
bitus Regularis, num.5. & 6. & applicanda ad hoc
intentum, maxime illud *num.5.*adductum, quod vi- 97
delicet fideles ſæculares in habitu religioſo ſepeliri
volentes poſſint id facere, etiam Parochis contradi-
centibus, etiam ſub pœna excommunicationis Papæ
reſeruata. Pro quo videnda quæ diximus eo loco
*num.6.7.& 4.tom.verbo ſepult.quoad.Regulares.*Præ- 98
terea circa illud de ſepulturam eligentibus conſulen-
da ſunt, quæ adduximus eo verbo *ſepultura quoad*
regulares, num.4. vbi diximus ſepulturam in Eccle-
ſiis Mendicantium liberam eſſe debere, & in quo
conſiſtat huiuſmodi libertas,de quo multa eo verbo,
& practicabilia, maximè propter indeuotionem
quorundam.

Illud autem quartum de dantibus quantitatem 99
aliquam primæ deſignatam per Prouincialem huius
Religionis, pro redemptione Captiuorum,cùm,iux-
ta dicta 3. *tom. verbo Indulgentia, quoad Regulares,*
num.14. Pius V.reuocauerit omnes indulgentias pro
quibus conſequendis manus adiutrices porriguntur,
ideo in præſenti vacat hæc conceſſio quoad indul-
gentias. Quia etiam, vt ibidem notauimus Grego- 100
rius 13. in Bulla, *vt ad laudes,*confirmans indulgen-
tias conceſſas viſitantibus Carmelitarum Eccleſias,
confirmauit etiam illas quæ clauſulam continebant
prædictas manus adiutrices, ſeu porrigendi, com-
mutando tamen illas manus adiutrices, ſeu eleemo-
ſynas in alia pia opera, quæ ex verbis ipſius Ponti-
ficis retuli *tom.1.cap.15.num.39.* Ideo hæc religio
per communicationem priuilegiorum, quam habeo
cum noſtra, poterit vti commutatione iſta Grego- 101
rij XIII. authoritate facta. Pro quinto illo de ge-
ſtantibus ſcapulare huius Religionis conſulenda quæ 102
diximus *tom.3. verbo habitus regularis.* Pro ſexto
voto confratres illi *Hermani* nuncupati iidem ſint,
ac *confratres*: Ita enim vocantur confratres in parti-
bus Hiſpaniæ, pro quibus hæc Bulla conceſſa eſt;
propterea iuuant ad intentum, quæ de confratribus
confraternitatum Religionum dicta ſunt latè *tom.2.*
Summ.cap.35.per totum.

Circa §.9. & 10.

IN §.9. conſtituuntur Iudices Conſeruatores in il- 103
lis partibus, qui eiſdem Religioſis aſſiſterent pro
ſua defenſione. De qua materia latè egimus *tom.1.* 104
cap.10.ff.per totum, afferendo limitationes aliquas à
Pontifice factas ſimilibus priuilegiis. Pro clauſulis
derogatoriis, quæ in hac Bulla continentur, videnda
etiam quæ diximus *tom.3. verbo Clauſula*, & ſpar-
ſim ſæpius in hoc tomo.

Circa

Digitized by Google

Circa §. 11. *&* 12.

105 HOc loco implicitè approbat, & confirmat Pon-
tifex Adrian.6. Bullam iſtam à ſuo prædeceſſo-
re Leone X. conceſſam pro Ordine SS. Trinitatis
Redemptionis Captiuorum. Decernens vt habeat
ſuum effectum à die qua conceſſa eſt ab eodem Leo-
ne, ſcilicet 12. Kalend. Auguſti: & deſtinans Con-
ſeruatores Iudices pro executione illius. Vnde etiam
ex hoc vltimo cenſeri debet hæc Bulla ab hoc Pon-
106 tifice confirmata, & ratificata. Siquidem certa res
eſt, quod facto non minus, quam verbo conſenſum
elicitur, & ratificatio, *leg. Paulus leg. non tantum, ff.
rem ratam haberi, leg. de quibus circa fin. de legibus.*
107 Imo plus eſt facto ratificare, quàm verbo, cap. dilecti
filij 5. de appellat. & DD. plures apud Barboſam in
108 axiomat. axiom. 93. *num.* 6. *& ſeqq.* De hac porro ma-
teria de confirmatione priuilegiorum plura diximus
circa Mare magnum Eremitarum ſancti Auguſtini
num. 100. & *ſeqq.* Carmelitarum *num.* 299. & Serui-
tarum *num.* 69. *&* 98.

BVLLA Clem. VII.

Quæ eſt veluti Mare magnum Ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptoris Captiuorum.

SVMMARIVM Bullæ.

Bullæ exordium. num. 1.
Confirmat conceſſa à Bonifacio VIII. Alexandr. IV. Clem. VI. Gregor. XI. Martino V. Eugenio IV. & Calixto III. Generali, & Fratribus Ordinis. num. 2.
Etiam Indulgentias pro animabus conceſſas à Nicolao III. num. 3.
Et Sixti IV. approbationes, & conceſſiones. n. 4.
Item Iulij II. conceſſiones. n. 5.
Similis conceſſio facta fratribus Ordinis SS. Trinitatis. num. 6.
Pro tempore Interdicti. num. 7.
Pro ingredientibus Confraternitatem. num. 8.
Indulgentia conceſſa manus adiutrices prabentibus. numero 9.
Alia ferè ſimiles. num. 10.
Indulta pro fratribus. num. 11.
Pro legatis recipiendis. num. 12.
Leonis Papa conceſſio. num. 13.
Quoad communicationem priuilegiorum Mendicantium. num. 14.
Extenſio conceſſionis Papa Nicolai. num. 15.
Pro indulgentiis ſtationum. num. 16.
Pro dantibus eleemoſynas pro redemptione Captiuorum. num. 17.
Fideliter expendenda in Captiuorum redemptionem. num. 18.
De tertia parte inſumenda in neceſſitatibus. numero 19.
Declaratio circa prædicta legata. num. 20.
Facultas publicandi indulgentias. num. 21.
De non impediendis fratribus in hoc munere. numero 22.
Taxantur pecunia danda Ordinariis. num. 23.
Derogantur contraria. num. 24.
Supplicatio Papæ facta circa præfatas conceſſiones. num. 25.
Illa approbat, & confirmat Papa Clemens VII. n. 26.
Explicat indulgentias. num. 27.
Non obſtantia ponuntur. num. 28.
Iudices Conſeruatores aſſignantur in alia Bulla eodem anno, & die. num. 29.

CLEMENS.

EPiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam 1
rei memoriam Redemptoris Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui nos ad pietatis cultum, & charitatis zelum miſericorditer exercendum ſuis exhortatus exemplis, vices (licet immeriti) gerentes in terris, Romanorum Pontificum præſertim Regularium locorum fœlici ſtatu, & perſonarum in illis ſub ſuaui Religionis iugo altiſſimo famulantium, ac fidelium captiuorum libertati continuo ſtudio vacantium commoditate, ac animarum ſalute geſta, cum à nobis petitur, approbamus, & noſtri patrocinij præſidio communimus, illáque de nouo concedimus, & alias deſuper prouidemus, prout huiuſmodi captiuorum liberationi, & animarum ſaluti conſpicimus in Domino plenius expedire.

Dudum ſiquidem, poſtquam felicis recordationis 2
Bonifacius VIII. Alexandri IV. Clemens VI. Gregorius XI. Martinus V. Eugenius IV: & Calixtus III. Romani Pontifices, prædeceſſores noſtri, tunc generali magiſtro, & fratribus Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum certas erga locorum ordinarios, & alias tunc expreſſas monitiones: necnon peccatorum relaxationes, atque alia indulta, & gratias per diuerſas ſuas litteras conceſſerant. Et piæ memoriæ Nicolaus Papa III. 3
etiam prædeceſſor noſter animabus defunctorum, qui in ſinceritate fidei, ac veritate S. Romanæ Eccleſiæ, ac ſua ſuorumque ſucceſſorum Romanorum Pontificum obedientia, conſtitutione, & confeſſione integra, ſi tempus, & confitendi facultas affuiſſet, ab hac luce migraſſent, & pro quibus duo floreni aurei Aragoniæ, vel prætium æquiualens ad opus Redemptionis Chriſti fidelium apud infideles captiuorum Fratribus dicti Ordinis erogarent, omnem pœnam, quam poſt eorum diſceſſum pro ſuorum expiatione peccatorum pati deberent, per modum ſuffragij, miſericorditer in Domino per alias ſuas relaxauerat.

Ac recolendæ memoriæ Sixtus Papa IV. Similiter 4
prædeceſſor noſter Bonifacij, Alexandri, Clementis, & Gregorij, necnon Martini, & Eugenij Calixti prædeceſſorum litteras huiuſmodi cum illarum ad verbum inſertione per reliquas ſuas litteras approbauerat, & nonnulla alia de nouo conceſſerat.

Nec non ſanctæ memoriæ, Iulius Papa II. etiam 5
prædeceſſor noſter Sixti, & aliorum prædeceſſorum huiuſmodi litteras, quantæcunque eſſent, cum authoritate Apoſtolica approbauerat, & innouauerat, illáſque perpetuæ firmitatis robur obtinere decreuerat; & pro potiori cautela omnia, & ſingula in dictorum prædeceſſorum litteris contenta eiſdem Generali Magiſtro, & fratribus de nouo conceſſerat.
Quodque confeſſor idoneus ſæcularis, quem con- 6
fratres cuiuſque ſexus confraternitatis eiuſdem B. Mariæ Canonicè inſtitutæ pro tempore exiſtentes, & eorum quilibet cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, Ordinis, vel conditionis forent, duxerint eligendum, ipſos ab omnibus, & ſingulis eorum exceſſibus, peccatis, criminibus, & delictis, etiam in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, ſemel in vita, in aliis verò ſemel ſingulis annis, quemadmodum fratribus confraternitatis Ordinis SS. Trinitatis captiuorum ab eadem Sede conceſſum, eiſque pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere poſſet.

Et

7 Etſi prædicti confratres confraternitatis Beatæ Mariæ ad loca Eccleſiaſtico interdicto, ordinaria authoritate, ſuppoſita declinare contigerit, ſi tamen interdicto huiuſmodi cauſam non dediſſent, in illis, clauſis ianuis, excommunicatis, & interdictis excluſis, non pulſatis campanis, & ſobmiſſa voce miſſis, & aliis diuinis officiis intereſſe; Ac qui ex dictis confratribos confraternitatis Beatæ Mariæ Presbyteri forent eas celebrare; necnon eorundem tempore interdicti huiuſmodi decedentium cadauera abſque aliqua pompa ſolemni Eccleſiæ ſepulturæ tradi liberè, & licitè valerent.

8 Quod ſi confratres dictæ confraternitatis Beatæ Mariæ tempore corum in eadem confraternitate ingreſſus coniugati forent, ſolutis per virum, & vxorem triginta, & deindè annuatim ſeptem denariis monetæ Iacenſis, tam vir, quam vxor huiuſmodi confratres dictæ confraternitatis Beatæ Mariæ, eſſe, ac omnibus, & ſingulis conceſſionibus, indulgentiis, & remiſſionibus ſupradictis gaudere cenſeantur. Vel ſi iidem, & alij fideles prædicti eandem confraternitatem Beatæ Mariæ pro tempore ingredientes, in eorum ingreſſu tres ſolidos cum dimidio dictæ monetæ, ſiue 42. denarios ſimiles, ſeu aliam æquiualentem monetam ſoluere mallent, ad dictorum ſeptem denariorum, vel aliquam aliam ſolutionem ratione confraternitatis huiuſmodi faciendam obligari vlterius non poſſent, perpetuò ſtatuerat, & ordinauerat.

9 Et vt eiſdem Ordini, & fratribus Beatæ Mariæ vberiora prouenirent ſubſidia, vniuerſis, & ſingolis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus, & confeſſis, qui aliquam Eccleſiarum domorum dicti Ordinis Beatæ Mariæ in Natiuitatis, & Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, ac Pentecoſtes, nec non omnibus, & ſingulis B. M. totius anni feſtiuitaribus à primis veſperis vſque ad occaſum ſolis dictarum feſtiuitatum, ac in omnibus diebus Dominicis quadrageſimæ deootè viſitarent, & inibi manus adiutrices porrigerent, pro ſingulis feſtiuitatibus, & diebus prædictis, quibus id facerent, decem annos, & toridem quadragenas.

10 Et qui tempore quo dicti captiui redempti forent per diuerſa loca ad miſericordiam Domini propalandam, ſubeius Crucis vexillo ducerentur, triginta denarios ſimiles ipſis fratribus dueentibus erogarent, triginta annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxauerat.

11 Et inſuper vt generalis Magiſter, & fratres prædicti, ac eorum quilibet omnibus, & ſingulis gratiis, conceſſionibus, indulgentiis, & remiſſionibus, quibus confratres Beatæ Mariæ pro tempore exiſtentes, ac illam ingredientes, & Eccleſias viſitantes, & manus adiutrices porrigentes, cœterique benefactores huiuſmodi vtebantur, potiebantur, & gaudebant, ac vti, potiri, & gaudere poterant qnomodolibet in futurum, vterentur, & gaoderent, indulſerat.

12 Nec non eidem, & pro tempore exiſtenti Generali Magiſtro, & ad id de expreſſo eius conſenſu pro tempore deputatis fratribus, quæcunque legata ad Redemptionem captiuorum huiuſmodi pro tempore facta à quibuſuis perſonis, & locis in Hiſpania, & Regis Hiſpaniæ toto Domnio exigendi, & recipiendi plenam, & liberam facultatem.

13 Etiam alias per ſuas conceſſerat fœl. recor. *Leo Papa X.* etiam prædeceſſor noſter: per reliquas ſuas literas ad tunc Generalis Magiſtri, & qui ſeptuaginta captiuos è manibus infidelium redemptos ad Vrbem tunc deduxerant, certorum fratrum, dicti Ordinis ſupplicationem emanatas ſingulas prædeceſſorum huiuſmodi literas: nec non etiam & ſingula alia, immunitates, exemptiones, priuilegia, indulta, & alias gratias dicto Otdini Beatæ Mariæ, & illius fratribus, & locis, & perſonis de illo benemeritis conceſſas, quatenus eſſent in vſu, aotboritate Apoſtolica ex certa ſcientia approbauit, & innouauit, ac illa eidem Ordini Beatæ Mariæ, & eius fratribus, locis, & benefactoribus de nouo.

Necnon omnia, & ſingula, gratias, & priuilegia; & indulta Mendicantium ordinibus, & eorum perſonis, & locis per Sedem prædictam conceſſa, indulſit. 14

Ac voluit quod dicta relaxatio pœnarum Purgatorij animabus defunctorum, pro quibos duo floreni Aragoniæ per Nicolaum prædeceſſorem, vt præfertur conceſſa eiſdem animabus, alias iuxta ipſius Nicolai prædeceſſoris literas qualificatas, etiam ſingulis defunctis, pro quibus niſi vnum florenum ſimilem ad dictæ redemptionis opos erogari contigerit, ſuffragari. 15

Statuit inſuper, & Ordinauit, quod prædicti Ordinis Beatæ Mariæ fratres, quadrageſimalibus, & aliis anni temporibus, & diebus, quibos nonnollæ vrbis, & extra illius muros, conſiſtentes Eccleſiæ pro ſtationibus conſequendis à Chriſti fidelibus viſitabantur, vnum, vel duo altaria in Eccleſiis Domorum dicti Ordinis Beatæ Mariæ ſita deuotè viſitando, omnes, & ſingolas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequerentur, quas conſequi poſſent, ſi ſingulis diebus, & temporibus huiuſmodi vrbis, & extra illius muros exiſtentes Eccleſias prædictas perſonaliter viſitauerint, & omnium, & ſingulorum ſacrificiorum, ieiuniorum, peregrinationum, etiam vltra mare, & aliorum operum, quæ tunc, & pro tempore in ſacroſancta vniuerſali Eccleſia, & omnibus eius membris fierent participes exiſterent. 16

Et quod ſinguli vtriuſque ſexus Chriſti fideles in ciuitatibus, & diœceſibus in quibus dicti Ordinis Beatæ Mariæ aliqua domus conſtiterit, viro & vxore pro vna perſona computatis, qui eidem Ordini, & fratribus ad id pro tempore deputatis triginta denarios monetæ ibidem curſum habentis, ſeu eorum valorem, pro redemptione huiuſmodi erogarent, vltra alias gratias, & indulta benefactoribus ipſius Ordinis Beatæ Mariæ dicta auctoritate Apoſtolica conceſſa, ſemel in vita, & in mortis articulo plenariam indulgentiam omnium peccatorum ſuorum de quibus corde contriti, & ore confeſſi forent, & remiſſionem conſequerentur. 17

Et quod quævis pecuniarum ſumma, aut res alia pro redemptione alicuius perſonæ ſpecificè pro tempore oblata, & per dictos fratres Ordinis Beatæ Mariæ accepta, in redemptionem eiuſdem perſonæ: aliæ verò eleemoſynæ, & pia ſuffragia à Chriſti fidelibus pro Redemptione captiuorum pro tempore erogatæ, & ex prouentuum partibus, quæ à ſingulis dicti Ordinis Beſtæ Mariæ domibus, ſeu eorum præceptoribus ad redemptionem eandem aſſignarentur in ipſum redemptionis opus, dumtaxat fideliter exponi deberent, & in alia pietatis opera commotari non poſſent, ipſaque omnia in arca ad hoc per dictum Magiſtrum ſpecialiter deputandam ſub quatuor clauibus apud quatuor ex principaliter eiuſdem Ordinis Beatæ Mariæ fratribus deponendis cuſtodiendsm congererentur, & conſeruarentur. 18

Atque liceret dicto pro tempore exiſtenti Generali Magiſtro de tertia ſolum parte pecuniarum & rerum pro redemptione in genere coniunctarum in ſuorum, & ipſius Ordinis Beatæ Mariæ domorum pauperum, & eorum, qui in boc opere viuarent; 19

&

& ſe exetceręnt ingruentiom pto tempose neceſſitatum ſubſidium diſponere.

20 Declarauit etiam ſcientia,& Apoſtolica auctoritate ſimilibus, quæcumque ad redemprionem huiuſmodi pro tempore legata, telicta, & donata ſub quibuſuis ad pias cauſas relictorum,& legatorum applicationibus, etiam in fauorem fabricæ Principis Apoſtolosum de vrbe, vel ſubſidium expeditionis contta infideles, etiam in ſpecie de bonis ad idem redemptionis opos pertioentibus factis, & faciendis nequaquam comprehendi, ſed eiſe ab illis perpetuis temporibus prorſus exempta.

21 Demum dictis fratribos Ordlnis Beatæ Mariæ, & commiſſariis ab eis ſoper negotio redemptionis huioſmodi pro tempose deputatis, indulgentiss & peccatorum remiſſiones, cætetaque priuilegia,& indulta Ipſis,& aliis Chriſti fidelibus eorom pia ſuffragia ad præmiſſa exhibentibus pro tempore conceſſa, vbi, & quando, qooties eis opportunum videretor per ſe,vel alium,ſeu alios in Eccleſiis,vel locis,etiam ſolemniter,publicandi,& publicari faciendi,plenam, & liberam licentiam elargitum fuit,

22 Nec non omnibus, & ſingulis locorum ordinariis in virtoto ſanctæ obedientiæ ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, latæ ſententiæ pœna ipſo facto incorrenda,ne dicti Ordinis Beatæ Mariæ fratres, aut commiſſarios,vel alios ab eis,etiam ad prædicationis, ſiue publicationis huiuſmodi opus pro tempote deputatos, aut eorum aliquem, directe, vel indirectè, quæſito quouis colore impedirent,

23 Nec ratione ſingularum literarum, quas ipſis pro poblicatione huiuſmodi in eorum Eccleſiis, ciuitatibus, & diœceſibus commodius, faciendis concedere ſolebant, vltra quinque florenos ſimiles pro ſe, ac ſecretariis,aut aliis miniſtris acciperent, præcepit.

24 Ac literas ſuas deſuper confectas ſub quibuſuis reuocationibus, ſoſpenſionibus per eum, & Sedem prædictam pro tempore factis, nullatenus ſubiacete decreuit, provt in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

25 Com autem ſicut exbibita nobis nuper pro parte dictorum filiorum Hieronymi Petea, & Dominici de Claueria, & Aoguſtini de Molina frattum dicti Ordinis mudernorum pro redemptione,ac liberatione fidelium captiuorum huiuſmodi, provt per fratres dicti Ordinis de triennio in triennium fieri conſueuit, deputatorum petitio continebat: quod eum ipſi cupiant omnia, & ſingula præmiſſa, pro eorum ſubſiſtentia firmiori, etiam per nos approbari; pro parte Hietonymi, & Dominici, ac Auguſtini prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum, vt præmiſſis omnibus,& ſingulis noſtræ approbationis robur adiicere: Et vt Chriſti fideles ad tam neceſſarium charitatis officium ſuffragia promptios exhibeant, quo ex merito maxima præmia conſecuturos ſperauerint,eleemoſynas pro conſequendis indulgentiis prædictis, vt præfertur, ordinatas moderni; aliaſque in præmiſſis opportune pronidere de benignitate Apoſtolica dignatemur.

26 Nos igitur,Hieronymum,& Dominicum,ac Auguſtinum prædictos, nec non eorum ſingulos à quibuſuis excommunicationis, ſoſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis,cenſuris, & pœnis à iure,vel ab homine,quauis occaſione,vel cauſa latis, ſi quibos quomodolibet inclinati exiſtunt ad affectum præſentium dumtaxat conſequendi, harum ſerie abſoluentes,& abſolutos fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula priuilegia, qualiacunque ſint in vſu,ac immunitates, exemptiones & gratias;nec non poſt finitum præſentis iubilei annum, indulgentias prædicta auctoritate Apoſtolica,tenore præſentium approbamus,& ſcripti præſentis pattocinio communimos, *illaque omnia de bono concedimus.*

Et inſuper, vt Chriſti fideles indulgentias prædictas conſequi, & relaxationem pœnarum Purgatorij, per Nicolaom prædeceſſorem animabus defunctorom conceſſas huiuſmodi procurare facilius valeant, volomus, qood indulgentiæ,& relaxatio huiuſmodi, tam viuentibus, quam ſingulorum defunctorum prædictorum animabus, pto quibus ſingulis eos ſolidos monetæ Regni Aragoniæ,ſeu æquiualens ſumma in alia moneta in partibus illis curſum habente ad dictæ Redemptionis opus erogati contigerit,ſimiliter poſt finitum tempus præſentis Iubilei annom ſuffragentur. 27

Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus Apoſtolicis, nec non omnibus illis, quæ in ſingulis literis prædictis conceſſum fuit non obſtare,cæteriſque contrariis quibuſcunque, 28

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis,abſolutionis,communicationis, conceſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hæc attentare præſumpſerit,indignationem omnipotentis Dei,ac beatorum Petri,& Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datis Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1525. decim. calend Octobris Pontificatus noſtri anuo 2.

Eodem etiam die, & anno aliam Bullam dedit idem Pontifex huius tenotis. Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, venerabili fratti Epiſcopo Vigornienſi, & dilectis filiis Abbati Monaſterij de Baynolas Geroodenſis Diœceſis, ac Priori Prioratus Beatæ Mariæ del Pilari Cæranguſtanæ, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Hodie à nobis emanarunt literæ tenoris ſequentis. Clemens Epiſcopus ſeruus ſeruuorum Dei ad perpetuam rei memoriam Redemptoris Domini noſtri, &c. (Hic ... Bulla eiuſdem Clemeotis VIII, ſuperius relata) in fine autem ſic additur. Quocirca diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus quatenus vos, vel duo, aut vnus veſtrum per vos, vel alium, ſeu alios, litteras prædictas, & in eis contenta, quæcunque vbi, quando, quoties opus fuerit, ac pro parte Generalis Magiſtri, & Fratrum pro tempore exiſtentium dicti Ordinis Beatæ Mariæ, ſeu alicuius eorum fueritis requiſiti ſolemniter publicantes, ac eis efficaces defenſionis præſidio aſſiſtentes faciatis auctoritate noſtra, eoſdem Magiſtrum, & fratres omnibus, & ſingulis in eiſdem litteris contentis, pacificè frui, & gaudere non permittentes eos, ſeu aliorum aliquos per ordinarios præfatos, ſeu qooſcunque alios qoomodolibet deſuper indebitè moleſtari, contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, non obſtantibus omnibus ſupradictis, ſeu quod ordinariis prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Datis Romæ apod S. Petrum anno Incarnationis Domini, milleſimo quingenteſimo, vigeſimo quinto, decimo calend. Octobris Pontificatus anno 2. 29

Habetur hæc duplex Bulla in Bullario Ordinis ſanctæ Mariæ de Mercede per P. Seraphinum de Freitas collecto fol. 151.& 158.

MARE

MARE MAGNVM Ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum nuncupatum.

COMMENTARIVS.

SVMMARIVM.

Commendatio huius Ordinis. num.1.
Commendabilis valdè. num.1.
Inſtitutio ipſius, ex relatione viri doctiſſimi.n.3.
Religioſi ſunt teſtes legitimi in rebus ſpectantibus ad ſuam Religionem.num.4.
Tempus fundatoris huius Religionis. num.5.
Reuelatio pro ipſa.num.6.
A beatiſſima Virgine Dei matre. num.7.
Authenticatio. num. 8.
Cur facta tribus inſignibus viris.num.9.
Opere impletur. n.10.
Modus inſtitutionis.n.11.
Habitus Religionis.ibid.
Qui primo induti.n.12.
Quæ domus.n.13.
Quarto voto aſtringuntur à Sancto Petro Nolaſco fundatore.n.14.
Forma huius voti.ibid.
Copioſus numerus virorum huius religionis ſanctitate inſignium.n.15.
Quanto tempore à ſancto Petro Nolaſco gubernata, num.16.
Obitus tempus.n.17.
Egregia facta ipſi.n.18.
Aliorum relatio. n.19.
Fundatio, ex reuelatione.n.20.
Denominatio Ordinis.n.21.
Progreſſus.n.22.
Conſtitutio Gregorij IX. n.23.
Forma proceſſionis.n.ibid.
Oppigneratio plurium.n.24.
Pontificum conceſſiones.n.25.
Authores, qui de hoc Ordine agunt.n.26.
Congregatio alia Diſcalceatorum.n.27.
Confirmata à Paulo V.n.28.
Qui ſtatuerint Gregorius XV. & Vrbanus VIII. num.29.
Indultum recitandi Officium de S. Raimundo Nonnato. num. 30.
An reuelata hæc Congregatio ſancto Petro Nolaſco. num.31.
Qui agunt de hac Reformatione.n.32.
Conceſſiones Bonifacij VIII. & aliorum.n.33.
Specialiter Bonifacij VIII.n.34. & 35.
Indulgentia, & gratia pro tempore interdicti. num.36. & 37.
Receptio Ordinis ſub protectione Sedis Apoſtolicæ num.38.
Commendatur ab Alexand. IV.n.39.
Indulgentia ab ipſo conceſſa.n.40.
Alia priuilegia.n.41.
Alia Bulla.n.42.
Alia quoque.n.43.
Inſuper alia.n.44.
Priuilegia multa in ea conceſſa.n.45.
Quæ Clemens VI. conceſſerit.n.46.
Quæ Gregorius XI.n.47.
Quæ Martinus V.n.48.
Alia Bulla ipſius.n.49.
Item alia n.50.
Eugenij IV. conceſſio.n.51.
Calixti III. n.52.
In alia etiam bulla.n.53.
Notatio circa has conceſſiones. n.54.
Opus Redemptionis Captiuorum valde priuilegiatum. num.55.
Eſt cauſa pia.n.56.
Præfertur à Sixto Papa expeditioni contra Turcas. num.57.
Alia quæ concedit.n.58.
Votum ſpeciale huius religionis.n.59.
Quæ notanda circa illud.n.60.
Commendatur à Bonifacio VIII. n.61.
Eſt licitum, & commendabile. n.62.
Quæ forma emiſſum.n.63.
Qualiter ad illud obligentur Religioſi.n.64.
De indulgentiis pro eleemoſynam tribuentibus.n.65.
An ſint reuocata hoc tempore. n.66.
An commutata.n.67.
Probabile id videtur.n.68.
De aliis conceſſionibus.n.69.
De conceſſione Bonifacij VIII.n.70.
De ſolutione legatorum.n.71.& 72.
De priuilegiis confratrum. n.73. & 74.
Authores qui id tenent.n.85.
Oppoſitum etiam probabile.n.79.
Quid de aliis conceſſionibus.n.77.
De receptione ſub protectione Domus Barchinonenſis. num.78.
Quid de conceſſione Alexandri IV.n.79.
Quid circa aliam eiuſdem.n.80.
Circa legata Religionis relicta.n.8c.
Quando ſint contra votum paupertatis.n.82.
Circa ſupplendos defectus in officio diuino.n.83.
Circa alia remiſſinè.n.84.
Pro quæſtoribus, ſeu quæſtuariis,n.85.
De conceſſionibus Martini V.n.86.
De officiis huius ordinis.n.87. & 88.
Quid ſi contrarium habeatur ex ſtatuto, conſuetudine, &c.num.89.
De conceſſoribus Eugenij IV.n.90.
De Indulgentia Nicolai III. pro defunctis. num.91. & 92.
Quæ circa illam notanda, n.93.& 94.
Quo pacto accipienda.n.95.
Facultas abſoluendi an ſit indulgentia.n.96.
An comprehendatur ſub reuocatione Pij V.n.97.
Saltem prout extenditur ad animas defunctorum. num.98.
De conceſſione Sixti IV.n.99.
De confirmatione facta à Iulio II.n.100.
Conceſſio alia ipſius pro confratribus. n.101.
De priuilegio conceſſo Ordini ſanctiſſimæ Trinitatis, num.102.
De alio pro tempore interdicti.n.103.
De dantibus aliquam pecuniæ ſummam in ingreſſu confratriæ.n.104.
De conceſſione eleemoſynæ pro indulgentia quadam, num.105.
Pro viſitantibus Eccleſias.n.c06.
Viuæ vocis oraculum Pauli V.ibid.
Commutatio manuum adiutricum.n.107.
Communicantur fratribus indulgentiæ confratrũ n.108.
De legatis recipiendis n.109.
Conceſſiones Leonis X.n.110.
Cauſa harum conceſſionum.n.111.
Priuilegia conceſſa approbantur.n.112.
De clauſula Ex certa ſcientia.n.c13.
De communicatione priuilegiorum.n.114.
An extendatur ad priuilegia concedenda.n.115.
Quorundam opinio.n.116.

Reicitur.

*Rejicitur. n.*117.
Probabilis ſententia. n. 118.
Papa Leonis declaratio. n. 119.
De indulgentiis ſtationum, & participatione bonorum operum. n. 120.
De alia indulgentia pro dantibus certam eleemoſynam. n. 121.
*Annotatio circa ipſam. n.*122.
De applicatione legatorum. n. 123.
De tertia parte ipſorum. n. 124.
Congruentia. n. 125.
*Præſentatio legatorum pro Redemptione. n.*126.
*Notatio circa illam. n.*127.
De contentis in aliis locis Bullæ. n. 128.
Alia Bulla Clem. VIII. n. 129.
Dubia alia propoſita. n. 130.
Primum de extenſione indulgentiarum. n. 131.
Secundum de oratoriis confratrum. n. 132.
Tertium de portantibus habitum Ordinis SS. Trinitatis. n. 133.
Quartum de benedictione habitus parui. n. 134.
Quintum de facultate conceſſa Ordini SS. Trinitatis. num. 135.
Sextum de communicatione indulgentiarum. n. 136.
Septimum de indulgentiis portantium ſcapulare paruum. num. 137.
*Octauum de viſitantibus Eccleſias. n.*138.
*Solutio ad primum. n.*139.
Solutio ad ſecundum. n. 140.
*Declaratio S. congregat. n.*141.
Solutio ad tertium. n. 142.
*Solutio ad quartum. n.*143.
*Solutio ad quintum. n.*144.
*Declaratio S. Congregationis Rituum. n.*145.
*Solutio ad ſextum. n.*146.
Ad ſeptimum, & octauum. n. 147.

Circa §. 1. huius Bullæ.

1 IN §. 1. huius Bullæ commendare videtur Ponti-
fex Clem. VII. Religionem hanc ſanctæ Mariæ
de Mercede, eo quòd ad imitationem Redemptoris
Domini noſtri Ieſu Chriſti, Captiuorum libertati
continuo ſtudio vacet. Quæ nobis occaſionem præ-
bent, vt aliqua de ipſius inſtituto dicamus. Eo li-
2 libentius, quod Religio iſta ſub titulo Beatiſſimæ
Virginis Mariæ, ſicut & Carmelitana noſtra, in
Eccleſia fulget: & quia non ſatis cognita extra Hiſ-
paniæ, & Indiarum partes, vbi Religioſorum mul-
titudine, illuſtrium Conuentuum numero, Eccleſia-
rum, & Prælatorum copia, & plurimorum virorum
litteris, & doctrina celebrium gloriâ præfulget. In-
ſtitutionem ergo huius Religionis ex Reuerendo ad-
3 modum Patre Magiſtro Fratre Michaële Alcantara
in hac Curia Romana Vicario, & Procuratore Gene-
rali, Viro doctiſſimo, & propterea in aliquibus Con-
gregationibus ſacris, & pro grauiſſimis negotiis
Conſultore aſcito, acceptam hic apponere placuit.
Nec prudens aliquis eum ſuſpectum habere poteſt,
quòd eiuſdem Ordinis alumnus ſit, cùm pro com-
perto, & in hac Curia etiam praxi, & ſtylo receptum
ſit, quòd Regulares in cauſis ſuarum Religionum
pro idoneis & legitimis teſtibus habeantur, quando
non agitur de ſingulari eorum intereſſe, ſed de ſua
communitate ſolùm, prout firmant Baldus *in c. inſu-*
4 *per, n.* 3. & Felinus *n.* 1. *de teſtibus, gloſſ. in authentica*
de Monachis, §. cogitandum. Maſcardus *de probat. con-*
cluſ. 3. *n.* 12. & alij relati per Farin. *de teſtibus q.* 60.
n. 463. & Rota *dec.* 504. *à n.* 1. *vſque ad* 6. ſecundùm
volumen conſiliorum Farin. & alibi. Tota porrò illa
talis eſt tenoris.

DE FVNDATIONE SACRI Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum.

TEmpore Honorij III. vt ipſius Pontificatus tot 5
ſacrarum Religionum erectionibus glorioſior
exiſteret, accidit ſimul fœliciſſima inſtitutio Redem-
ptionis Captiuorum, ex reuelatione eiuſdem Beatiſ-
ſimæ Virginis Barchinonæ 4. Nonas Auguſti anno
1218. tribus ſelectiſſimis teſtibus facta, videlicet
Sancto Petro Nolaſco nobili Franciæ Principi, qui
hæreſim Albigenſium fugiens Barchinonem vene- 6
rat, & in pauperes, ac præcipuè Captiuos dura ſer-
uitute ab Infidelibus detentos propenſiſſimus ſuas
copias, & opes ad illos alendos, hoſque maximè ex
Barbarorum vinculis redimendos magna cum ala-
critate, ac libenti animo conferebat: Sereniſſimo Ia-
cobo I. Aragonum Regi, cognomento Debellatori,
qui Nolaſcum ſibi ſanguine iunctum ob eximiam
animi pietatem, & candorem maximè diligebat: ac
ſancto Raymundo de Peñafort tunc temporis Ca-
nonico Barchinonenſi, Iacobique, & Nolaſci à con-
feſſionibus, poſtea Ordinis Profeſſori. Quibus om-
nibus vna ipſa nocte, ea ſcilicet, quæ feſtum Sancti
Petri ad vincula immediatè ſubſecuta eſt, *Beatiſſima*
Virgo Dei Mater ſerena fronte ſe conſpiciendam de- 7
dit, ac acceptiſſimum ſibi, ac vnigenito ſuo fore dixit, ſi
ſuum in honorem inſtitueretur Ordo Religioſorum, qui-
bus cura incumberet Captiuos Chriſtianos è tyrannide
Turcarum liberandi. Quæ quidem verba deſumpta
ſunt ex litteris, quibus ſanctus Raymundus de Pe-
ñafort à Clemente VII. Pontifice maximo Sancto- 8
rum catalogo adſcribitur, & ex Lectionibus pro-
priis ſecundi nocturni pro officio diei feſti huiuſ-
modi Reuelationis, ſub titulo feſti Beatæ Mariæ de
Mercede, huic ſacræ Religioni pro Dominica proxi-
miori Kalendis Auguſti a Paulo V. conceſſis. Extat-
que Barchinonæ in archiuio huius Ordinis celeber-
rima epiſtola eiuſdem ſancti Raymundi ad Sanctum
Petrum Nolaſcum, in qua diſertiſſimis verbis de hac
reuelatione Virginis loquitur. Supernâ autem Pro-
uidentiâ his tribus tam egregiis viris hæc apparitio
facta eſt. Nolaſco quidem, vt ſuper ipſum, ſeu ſoli-
diſſimam, ac firmiſſimam petram nouus, ac cœleſtis
erigeretur Ordo, vtque primus habitu ſanctæ Reli-
gionis indutus, vti parens, & fundator à Virgine ele- 9
ctus, illiuſque in tanto munere coadiutor, Maria-
nam familiam regeret, ac propagaret, cuius ipſam
beatam Virginem primam, ac veram inſtitutricem
extitiſſe Paulus V. in Bulla, quæ incipit *Inter omnes*
vitæ regularis Ordines, expreſsè affirmauit. Iacobo, vt
Regia, qua pollebat, auctoritate tanto patrocinare-
tur operi: & denique Raymundo, vtpote quia vtriuſ-
que Confeſſarius eos de diuina voluntate ſecuros
redderet, ac noui Ordinis fundationem dirigeret.
Remque optimè probauit euentus; ſicut enim Do-
mino placuit, & beatiſſima Virgo ſuum, ac filij ſui
intimauit beneplacitum, ita factum eſt: hi namque
collatis inter ſe conſiliis, & conſentientibus animis
prædictum Ordinem B. Mariæ de Mercede fundaue-
runt die 9. à Reuelatione prædicta, videlicet in die
S. Laurentij Martyris eiuſdem anni, in qua in Ec-
cleſia Cathedrali Barcinonæ Miſſâ illuſtriſſimo Do-
mino Berengario Barchinonenſi Epiſcopo ſolemni-
ter celebrante, & ſancto Raymundo concionem ha-
bente, atque è ſuggeſtu admirabilem apparitionem,
ac reuelationem Virginis publicante, coram ipſo

ſereniſſimo Rege Iacobo, cunctoque populo ſo-
11 lemniſſimè poſt offertorium inſtitutos eſt Ordo præ-
dictus, ac ſanctus Petrus Nolaſcus religioſo habi-
tu, tunica ſcilicet, ſcapulario, cappa, & caputio iuxta
Virginis præſcriptum omnino albis indutus; cui
ſtatim pro ſe vniuerſoque Ordine Rex Iacobus ſua
regia inſignia conceſſit, ſcutum nempe cum Carteis
Aragonum rubei, croceique coloris, quibus rogatu
Epiſcopi ſuperpoſita eſt alba crux in memoriam
prædictæ Eccleſiæ, quæ ſub titulis ſanctæ Crucis, &
ſanctæ Eulaliæ Virginis, & Martyris Deo eſt dedi-
12 cata. Poſt Sanctum Petrum Nolaſcum immediatè
alij duodecim fratres ad habitum noui Ordinis ſunt
deputati alij militiæ, & in redemptione Captiuorum
recepti, quorum alij choro, ac diuinis officiis ſunt
adſcripti, quos omnes Iacobus Rex in palatium
ſuum ſecum adduxit, vbi in perpetuum habitatio-
nem competentem cum oratorio prædictæ ſanctæ
13 Eulaliæ dicato donauit. Et hæc prima huius ſacri
Ordinis Domus, ex qua & fratres ad primas redem-
ptiones faciendas ſunt egreſſi, & aliæ Domus, qui-
bus per orbem dilatatus eſt, originem duxerunt, quæ
vſque in hodiernum diem in poſſeſſione Religionis
permanerat, quamvis in ipſa primatum habeat regale
Cœnobium, quod poſt aliquot annos in eadem ciui-
tate propè Arenariam magnificè erectum eſt. Vt au-
tem perfectiùs munus cœlitus ſibi iniunctum exer-
ceret Nolaſcus, ſe ſuoſque fratres quarto, ac ſolemni
voto adſtrinxit, quod eximiæ charitatis ſignum eſt,
& ſub hac forma ab initio Ordinis emitti conſueuit:
14 *Et in Sarracenorum poteſtate in pignus, ſi neceſſe fue-
rit ad redemptionem Chriſti fidelium, detentus mane-*
15 *bo.* In cuius adimpletione quamplurimos habet Mar-
tyres hæc Religio, necnon intra clauſtra beatiſſimos
Confeſſores. Rexit autem ordinem ſuum ſanctus Pe-
trus Nolaſcus per 31. annos, poſteaque officium Ma-
16 giſtri Generalis, quo titulo ab Apoſtolica Sede fue-
rat inſignitus, ætate, & infirmitate grauatus renon-
ciauit, & reliquum vitæ tempus ſoli Deo dedit, ob-
iitque poſt ſeptem annos, de inſtante morte à ſancto
Raymundo Nonnato ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Car-
17 dinali, iam apud Superos degenti, quem ipſe ad Or-
dinem receperat, admonitus; in eaque à Chriſto
Domino, & beatiſſima Virgine confortatus, in vi-
gilia Natiuitatis Domini hora mediæ noctis anno
18 Domini 1256. cùm Pſalmum *Confitebor tibi Do-
mine in toto corde meo*, deuotiſſimè diceret, ad illa
verba: *Redemptionem miſit Dominus populo ſuo*; plu-
ribus mirabilibus operatis, quamplurimis Capti-
uis è Barbarorum poteſtate redemptis, necnon mul-
tis ex Mahometana ſecta ad fidem Chriſti con-
uerſis.

19 Hæc in præfata nobis data relatione huius Or-
dinis, quibus magna ſaltem ex parte accedunt alij
ſcriptores dum dicunt, quod fratrum Beatæ Mariæ
de Mercede Redemptionis captiuorum ordo circa
annum Domini 1218. ortum habuit Barchinonæ
in Aragoniæ Regno, cui initium ipſa cœlorum
Regina ſuis reuelationibus tribuit. Cum enim tunc
temporis tota Hiſpania à Mauris oppreſſa quam-
maximas calamitates pateretur, Chriſtique fideles
in duram ſeruitutem, crudelitate Barbarorum ſæ-
20 uiente, redigerentur, ipſa pia, ac miſericors Ma-
ter Regina noſtra, ſingulari quodam miſerationis
affectu ſanctis Petro Nolaſco, & Raymundo Peña-
fort, & claræ memoriæ Iacobo Aragonum Regi
reuelauit, ſibi gratiſſimum fore ſi Ordinem inſti-
tuerent, cuius fratres ad hoc potiſſimum redemp-
tionis opus totam mentem, ac vires conuerterent.
Annuerunt inſpirationibus diuinis S. Viri, & ab
ipſa glorioſa Virgine reuelante, & fine huius inſti-
21 tuti, fundatam Religionem *B. M. Redemptionis cap-
tiuorum* voluerunt appellari. De progreſſu huius
Congregationis ſatis, ſuperque loquuntur hiſto- 22
riæ, quin etiam quodammodo admiratus ipſe Ia-
cobus Rex, ad perpetuam continuationem illius in
honorem Glorioſæ Virginis, & vtilitatem Chri-
ſtianorum erecti, prædictum Raymundum à con-
feſſionibus Regis ad Summum Pontificem Grego-
rium IX. miſit, vt narrata neceſſitate, & modo in-
ſtitutionis huius Ordinis, ab eodem Pontifice con-
firmationem peteret. Cui benignè annuit Pontifex
hac conſtitutione edita anno 1235. *Gregorius Epi-
ſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filiis Magiſtro, &
fratribus domus S. Eccleſiæ, Barchinonenſ. Salutem, &
Apoſtolicam benedictionem. Deuotionis veſtræ precibus
inclinati, præſentium vobis auctoritate concedimus, vt
cum nondum aliqua ſit à vobis ex Religionibus appro-
batis aſſumpta, B. Auguſtini poſſitis Ordinem profiteri.
Datum Peruſij 16. Calend. februar. Pontificatus noſtri
anno* 8. Confirmato Ordine, in dies magis augeba-
tur fidelium feruor in operibus pietatis, & miſericor-
diæ, inſtituto huius Ordinis præſcriptis: immò in
forma profeſſionis tanquam quartum votum ad-
dunt profeſſores: *Et in Sarracenorum poteſtate in
pignus (ſi neceſſe fuerit ad redemptionem Chriſti fide-
lium) detentus manebo.* Quod obſeruare, oſtendit 23
Syluester Marulus *in Oceano Relig. lib. 5. pag. 336.*
vbi refert quamplures viros inſignes huius Ordi-
nis ſeipſos oppignoraſſe, vt alios captiuos redime-
rent, & propter hoc ſæpe ſæpius vexatos, & vlti-
mis ſuppliciis ab ipſis crudelibus Barbaris ob dela- 24
tionem pecuniæ in eorum redemptione promiſſæ
affectos fuiſſe, ex quibus B. Petrus Armengaudus
diuinitus in ipſo ſupplicio conſeruatus fuit, donec
reportata pecunia, fratres eum liberarunt. Ad huiuſ- 25
modi autem munus promptiùs exequendum Sum-
mi Pontifices varia priuilegia huic Religioni con-
ceſſerunt, circa legata, ſeu eleemoſynas pro re-
demptione captiuorum, eorum receptionem, & alia
concernentia. Agunt de illa præter citatos, Bzouius 26
Annal. Eccleſ. tom. 13. anno Chriſti 1223. num. 10.
Franciſc. Salazar. *in Chron. Merced. & alij Chronici
huius Ordinis*, Barboſa *de iur. Eccl. lib. 1. c. 41. n. 157.*
Eſt inſuper in hoc Ordine Congregatio alia Diſcal-
ceatorum, quæ initium habuit Matriti anno 1603.
Sollicitante R.P. Ioan. Baptiſta à ſanctiſſimo Sacra-
mento, eiuſdem Ordin. Religioſo, huic enim, & aliis
quatuor Religioſis conceſſit Pater Magiſter Ilde-
phonſus de Monroy Ordinis Generalis, vt reforma-
tionem fratrum diſcalceatorum B.M. de Mercede in-
ducerent. Quæ primùm radices egit in Capella Bea- 27
tiſſimæ Virginis de Remediis nuncupata in Mona-
ſterio fratrum Calceatorum Ordinis ſita, eodem an-
no 1603. in feſto apparitionis S. Michaelis Archan-
geli, die octaua Maij; quo anno in eundem diem
incidit feſtum Aſcenſionis Domini noſtri Ieſu
Chriſti. Hanc reformationem confirmauit Paulus V. 28
ſua Conſtit. *inter omnes*, 10. Cal. Septembris 1606.
à calceatis ſeparauit, & Vicarium generalem confir-
mandum à Generali Ordinis ipſi dedit Gregorius
XV. Conſt. *Apoſtolici muneris*, 26. Nouembris 1621.
Quod etiam idem Gregorius confirmauit alia ſua
conſtit. ſub dat. 20. Auguſti 1622. & Vrbanus VIII. 29
in conſt. *in ſede*, 5. Iulij 1627. Et in alia *iniuncti nobis*
pro 19. Ianuar. 1628. prohibuit, ne fratres refor-
mati huiuſmodi tranſirent ad fratres calceatos
eiuſdem Ordinis abſque Domini Pontificis ex-
preſſa licentia. Ex conceſſione etiam Vrbani VIII.
tam hæc Congregatio, quàm tota Religio celebrat
officium, & Miſſam S. Petri Nolaſci, ſui funda-
toris, & S. Raymundi Nonnati Cardinalis eiuſ- 30
dem Ordinis. Videtur demonſtrata hæc noua refor-
matio S. Petro Nolaſco totius Ordinis Parenti 31
in

in quadam reuelasione ſibi facta, quam ſefert vir doctiſſimus eiuſdem Religionis Franciſcus Zumel in ipſius vita, & habetur in conſtitutionibus illius.

32 Agunt de bac inſigni Religione varij Scriptores, ſpecialiter illeſcas, Asnaldus Vinon, Syluestes Marulus, Azos, Mariana, Pineda, Garibai, Zusita, Fesdinandus de Caſtillo, Vrerq, Rodriguez, Miranda, Salazar, Bargas, & Remon, quos ſefert Basboſa *ſuprà n num.* 31.

His poſitis circa fundationem, & ſeformationem ipſius, authoreſque qui de ipſa loquuntus, nunc accedimus ad expoſitionem Bullæ Clementis VII. quam diximus eſſe veluti Mare magnum eius.

Circa §.2.

33 IN boe §. commemorat Papa Clemens conceſſiones factas huie Religioſi per Bonifacium VII. Alexandrum IV. Clementem VI. Gregorium II. Martinam V. Eugenium IV. & Callistum III. Psædeceſſores. Ex quibus Bonifacius VIII. in Bulla *quarelam grauem* ſub datis apud Vrbem veterem Idibus Octobs. anno 3. Pontificatus, Bullario huius Ordinis fol. 37. præcipit ſub pœna officij, & Beneficij, ne fratres huius Religionis impediantur prædicare ea quæſpectant ad Redemptionem captiuorum; & quod trangreſſores punitioni ſubiaceant; præcipit etiam, quod legata ipſi relicta ſine vlla dilatione ſoluantur, &
34 impedientes iubeat punire. In alia autem Bulla *Si iuxta* apud Vrbem veterem 13. Kalend. Nouembris Pontificatus ſui anno 3. in Bullario Osdinis fol. 39. idem Bonifacius vniuerſos Chriſti fideles ſic admonet. *Cum igitur dilecti fily Magiſter, & fratres B.*
35 *Eulalia Barchinonenſis, Ordinis S. Auguſtini pro Redemptione captiuorum, totis viribus elaborent, & ad tranſmarinas partes (pro captiuis Christianis, qui n Sarracenis diuerſis tormentis, vt negent fidem Catholicam cruciantur redimendis) in grent, ibique ſe impignerent pro illis, & tam graui periculo ſe expenant, Vniuerſitatem veſtram ad inſtar facilis recordationis Innocenty, Alexandri, Vrbani, Clementis Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, monemus, & hortamur in Domino, ac remiſſionem vobis iniungimus peccatorum quatenus vt cooperatores ſitis operum pietatis, accedentes ad vos, eorumque nuntios, benignè recipere, & honeſtate tractare curetis, eis grata ſubſidia, & pias eleemoſynas conferentes, vt quod captiuis contuleritis, per manus eorum, in terris, vobis per manus captiuorum theſaurizetis in cælis, cum Apoſtolo ſentientes; quoniam qui parcè ſeminat, parcè & metet, & qui ſeminat in benedictionibus, metet vitam æternam. Nos enim de omnipotentis*
36 *Dei miſericordia, & Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli authoritate, ac ea quam Dominus nobis indulſit poteſtate confiſi, omnibus, qui de facultatibus ſuis ipſis captiuis ſubuenerint annuatim, ſeptimam partem iniunctæ pœnitentiæ relaxamus, authoritate Apoſtolica ſtatuentes, vt his qui eorum fraternitatem aſſumpſerint; ſi Eccleſiæ ad quas pertineat fuerint interdictæ, ipſoſque mori contigerit, niſi excommunicati, vel nominatim interdicti fuerint, ac etiam publici vſurarij, ſepultura Eccleſiaſtica non negetur.*
37 *Statuentes inſuper, vt ſiquis fratrum ipſorum, qui ad eaſdem fraternitates miſſi fuerint, vel collectas in quamlibet ciuitatem, Caſtellum, vicum interdictum aduenerint, in eorum iucundo Aduentu ſemel aperiantur Eccleſiæ annuatim, & Campana pulſentur, & excommunicatis eiectis diuina officia celebrentur.* Idem
38 præterea Bonifacius VIII. in Bulla *Cum à nobis* data Laterani nonis Martij Pontificatus anno 5. in Bullario Osdinis *fol.* 40. perſonas, & locum S. Mariæ

Barcinonenſis de miſericordia cum omnibus bonis ſuis ſub S. Petri, & ſua protectione ſuſcepit, & ea confirmauit.

Deinde Alexander IV. Bulla *Quoniam, vt ait* dat. 39
Neapoli 5. Idus April. Pontific. ann. 1. in Bullario huius Osdinis *folio* 7. commendat hanc Religionem appellando ipſos Religioſos *nouos Machabæos ſub tempore gratiæ.* Concedit etiam Indulgentias tribuen- 40
tibus eleemoſynas dictis Religioſis, & indulget *peccata oblita, & venialia tum generali confeſſione, offenſas patrum, & matrum ſine manuum iniectione, tranſgreſſionem fidei, & iuramentorum, in quibus proximus non læditur, vota fracta ſi ad ea non redierint.* In alia etiam Bulla *ſi iuxta* ſub dat. Anagniæ 2. non. Septembr. Pontific. ann. 1. *in Bullar. Ordin. fol.* 9. Elee- 41
moſynam, & opera Hoſpitalitate commendat; laudat inſtitutum huius Religionis; fideles ad eleemoſynas erogandas Religionis hortatur; & ad inſtar Innocent. IV. prædeceſſoris eleemoſynas illis tribuentibus, & fraternitatem ingredientibus ſeptimam partem iniunctæ pœnitentiæ relaxat; & concedit ſepulturam tempore interdicti; ac quod Eccleſiæ interdictæ aperiantur in aduentu collectorum eleemoſynarum; ac etiam receptores ipſorum ſub protectione Apoſtolica ſuſcipit. Similiter in alia *Cum* 42
dilectis dat. Neapolis V. Idus April. Pontific ann. 1. in Bullar. fol. 10. præcipit quod fratres, cum veniunt pro eleemoſynis quærendis, benigne recipiantur; nec ipſis alij præponantur; nec excommunicentur, aut interdicantur; quin puniantur Parochiani illi, qui ipſis aliquam moleſtiam inferunt; & quod habeant liberam ſepulturam; ac ipſorum corpora cum decedunt ſine pretio ſepeliant; nec decimas ab ipſis exigantur; oratoria, vel cœmeteria benedicantur; deſertores Ordinis ad ipſum reuocentur; aliaque concedit ſimilia iis, quæ in præcedenti Bulla; in alia quoque Incipit *Quarelam grauem* 43
data eodem loco, & die præcipit vt iniungatur Presbyteris ſub pœnis priuationis officij, & beneficij, quod fratres prædicatores de Redemptione captiuorum, & eleemoſynas quærentes permittant; vt legata ſine dilatione ſoluantur; ac Prælatis, ſeu clericis, qui dictis fratribus conſilium, vel auxilium præbuerint, relaxat quidquid in notis debitis dimiſerint; ac denique *Quadragena duodecim Cardinalium, & Archiepiſcopi S. Iacobi omnibus benefactoribus prædicti Ordinis generaliter confirmat.* Denique in alia 44
Bulla quæ incipit *Prout ſcriptura*, Dat. Perusij 5. Non. Maij Pontific. anno 5. in Bullas. *fol.* 16. ſatis benignum ſe erga hanc Religionem oſtendit. Eius autem Bullæ Summarium tale appoſitum eſt in principio ipſius. *Ordinem noſtrum egregiis pietatis operibus, & martyriis commendat, & Fratres noſtros benigne recipi iubet, & fideles in Eccleſiam ad Bullas Apoſtolicas audiendas* 45
conuenire. In aduentu fratrum noſtrorum Eccleſias aperiri iubet, & ibi diuina officia recitari, & mortuos ſepeliri, donec Bulla Apoſtolica legantur, quia nos quæſtores non ſumus. Concedit benefactoribus ſingulis diebus, quibus eleemoſynam præſtiterint vnum annum, & quadraginta dies, necnon eoſdem participes facit in dedicatione, & ſtatione Matris Eccleſiæ, & in peregrinatione Terræ ſanctæ. Item dimittit Clericis ſecularibus, & regularibus, qui nos adiuuant, quidquid in horis Canonicis, & diuinis officiis omiſerint. Remittit omnia vota, præter caſtitatis, religionis, & peregrinationis Terræ ſanctæ diſpenſantibus, & commutantibus fratribus, vel nuntiis pro Redemptione Captiuorum. Item peccata venialia, & oblita, offenſas parentum, iuramenta falſa, pœnitentias non factas, rapinas, & omnia mala, cum quodam moderamine, feſta malè celebrata præcipuè Captiuis. Concedit quod quilibet benefactor poſſit eligere Confeſſorem, qui poſſit abſoluere eum, exceptis

à Papa reſeruatis, & in mortis articulo plenariè ſit
abſolutus. Interdicit Eccleſias impedientium nos, &
dicit adiuuantes, & participes facit omnium beneficio-
rum, & miſſarum Eccleſiæ catholicæ.

46 Præterea Clemens VI. relatus etiam in Bulla Cle-
mentis VII. in alia data Auenione 5. Nonas Octo-
bris, Pontificatus anno 4. in Bullario *fol.* 48. declarat
fratres huius Religionis non intelligi nomine quæ-
ſtuorum, quos Clemens V. prohibuit: imo benefacto-
ſibus concedit ſingulis diebus, vſque ad vnum men-
ſem, & vnum annum, & quadraginta dies.

47 Inſuper Gregorius XI. etiam relatus in Bulla
Clementis 7. in alia quæ incipit, *dum ſambria*, in Bul-
lario *fol.* 54. eximit hos Religioſos à decimis, Regi-
bus, & aliis quibuſcunque ſoluendis, ad inſtar Reli-
gionum Militarium Sancti Ioannis Hieroſolymitani,
de Calatraua, & Monteſia.

48 Pariter etiam Martinus V. relatus quoque à Cle-
ment. VII. in Bulla relata *ſinceræ deuotionis affectus*,
fol. 74. ſub dat. Florentiæ 5. Kalend. Iunij Pontificatus
anno 2. Religioſos ad opus Redemptionis petere
ſine ulla contradictione etiam in Eccleſiis ſæcula-
rium, & regularium, tam exemptorum, quàm non
exemptorum diſponit; quodque à nullo moleſtentur,
49 diſtrictius inhibet. Et in alia, quæ incipit, *ſacræ Reli-*
gionis obſeruantia, ſub eadem data in Bullario *fol.* 76.
ſtatuit, vt nullus frater, qui in huiuſmodi Ordine
profeſſionem emiſerit, ad alium Ordinem ſine Apo-
50 ſtolicæ Sedis licentia transferri queat. Ac in alia,
quæ incipit *ſacra Religionis* ſub datis Florentiæ ſe-
cundo Idus Aprilis, Pontificatus, anno 3. in Bullario
fol. 77. declarauit officia Ordinis annualia, ſiue ma-
nualia eſſe impetrari à Sede Apoſtolica prohibuit, &
impetrationes habitas reuocauit.

51 Eugenius quoque IV. relatus ſimiliter in Bulla
Clementis VIII. in Bulla *cùm à Nobis* ſub datis Flo-
rentiæ 1434. idibus Auguſti in Bullario *fol.* 8. hæc
conceſſit huic Religioni, & iis verbis, *Perſonas ve-*
ſtras, & loca in quo diuinæ eſtis obſequio mancipati,
cum omnibus quæ in præſentiam rationabiliter poſſide-
tis, aut in futurum iuſtis modis præſtante Domino po-
teritis adipiſci, ſub Beati Petri protectione ſuſcipimus,
atque noſtras, omneſque libertates, & immunitates à
Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſiue
priuilegia, vel alias indulgentias, vobis, & Ordini ve-
ſtro indultas; nec libertates, & exemptiones ſæcularium
exactionum, à Regibus, & Principibus, ac aliis Chriſti
fidelibus rationabiliter, vobis, & dicto Ordini conceſſas;
ſpecialiter autem decimas, poſſeſſiones, iura, iuriſdictio-
nes, priuilegia, & alia bona veſtra, ſicuti ea iuſtè, &
pacificè obtinetis, vobis, & per vos eidem Ordini veſtro
auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti
patrocinio communimus. Salua in prædictis Decimis
moderatione Concilij Generalis.

52 Demum Calixtus III. pariter relatus in dicta Bulla
Clementis VII. in ea quæ habetur in Bullario *pag.*
94. ſub datis Romæ apud ſanctum Petrum anno
1557. 6. Idus Iulij Pontificatus anno 3. vniuerſis
Ordinariis mandat, & præcipit, vt omnes, & ſingu-
los Religioſos eiuſdem Ordinis, alioſque tam Cleri-
cos, quàm Laicos, ſeu cuiuſcunque alterius Religio-
nis profeſſores abſque licentia Magiſtri Generalis,
ſeu eiuſdem Ordinis alicuius ex ſuperioribus relicta,
& legata, quæſtas, & eleemoſynas pro Redemptione
quandocunque perpetuo in futurum petentes, indul-
gentiaſque prædicantes, ſeu prædicari facientes, ex-
communicent, carceri tradant, proceſſumque abſque
ſtrepitu, & figura iudicij fabricent, & ad eundem
Magiſtrum Generalem, ſeu ſuperiores prædictas cum
delinquentibus, omnibuſque pecuniis, & rebus, etiam
per huiuſmodi quæſtas, & indulgentias acquiſitis
remittant. Auxiliantes verò, conſilium, vel fauorem
ſupradictis falſis quæſtoribus quouis modo præſtan-
tes, cuiuſcunque dignitatis, etiam pontificalis Rega-
liſque fuerint, excommunicent, ſeu anathematiſent,
ac pro talibus excommunicatis, & anathematizatis
publicè denuncient. In alia etiam, quæ incipit ſuper 53
gregem Dominicum Romæ apud S. Petrum anno
1457. pridie Kalendas Nouembris Pontificatus an-
no 3. in Bullario, *fol.* 95. decreuit nullum, qui in
hoc Ordine profeſſionem emiſerit, ad quemcunque
alium transferri poſſe. Idemque ſtatutum extendit
ad iam tranſlatos, ita vt Magiſter Generalis eos repe-
tere debeat. Tranſlatis ipſis ſub præcepto obedientiæ
imponit, vt redeant. Vniuerſos Patriarchas, Archie-
piſcopos, & quoſcunque in dignitate Eccleſiaſtica
conſtitutos Conſeruatores deputat, eiſque mandat, vt
etiam cum excommunicationis ſententia, & carce-
ratione compelleret eos qui ad alios Ordines tran-
ſierunt, ac in poſterum tranſierint, & extra obedien-
tiam manentes, ad eam reuocare. Addit pleniſſimas
non obſtantias.

Circa quas horum Pontificum conceſſiones, etſi 54
multa dici poſſent, plura tamen ex illis permitti
debent, quia de illis in variis locis noſtræ ſummæ
egimus; & quia de ipſis doctè tractat Seraphinus
à Freitas huius Ordinis alumnus, & harum Bulla-
rum Scholiaſtes; nihilominus aliqua ex illis magis
elucidanda.

Et primo, quod generaliter attinet ad tot priui- 55
legia huic Ordini conceſſa à ſummis Pontificibus,
mirandum id non eſt, cùm opus Redemptionis Ca-
ptiuorum, ad quod eſt inſtitutus, valde priuilegia-
tum ſit, vt conſtat ex iis, quæ diximus in Mari ma-
gno Carmelitarum *circa* §. 59. Propterea enim his
priuilegiis decorari meruit. Quibus addendum quod
Barboſa *in Collectan. DD. ad cap. aurum* 12. *quæſt.* 3.
num 5. dicit cauſam redemptionis Captiuorum verè
eſſe cauſam piam, & valde fauorabilem, ex Tira- 56
quello, Menochio, Mantica, & Stephano Gratiano;
ac eſſe ſummam pietatem, Reipublicæ Chriſtianæ
maxime vtilem, & præclarum munus iuſtitiæ, & Ti-
raquello; ac præterea à pari procedere cum cauſa ali-
mentorum, ex Surdo *conſil.* 367. *num.* 41. videndus
Gregorius Lopez *lib.* 4. *verbo de prædad. tit.* 11. *par-*
te 6. ac Freitas *in Scholiis ad Bullam* 1. *Alexandr.* 4.
& ea quæ generaliter diximus de priuilegiis piæ cau- 57
ſæ *tom.* 4. *verbo legata Regularibus*, *num.* 29. Adden-
dum quoque quod Sixtus IV. in Bulla *Prouidentia*
Sedis in Bullario huius Ordinis, *fol.* 113. opus Re-
demptionis Captiuorum præferre videtur expedi-
tioni contra Turcas, vt notat ibi præfatus Freitas. In-
ſuper Leo X. in Bulla *Dum grata Dio* in eodem
Bullario *fol.* 135. declarauit ex certa ſcientia, &
Apoſtolica authoritate hæc. *Quæcunque ad Redemp-*
tionem huiuſmodi pro tempore legata relicta, & donata
ſub quibuſuis rerum ad pias cauſas relictarum, vel do-
natarum applicationibus, etiam in fauorem fabricæ
Principis Apoſtolorum de Vrbe, vel ſubſidium expedi- 58
tionis contra infideles, etiam in ſpecie de bonis ad ean-
dem Redemptionem pertinentibus, per nos, & Sedem
prædictam factis, & faciendis nequaquam comprehen-
di, ſed eſſe ab illis, perpetuis, futuris temporibus pror-
ſus exceptas. Hæc Pontifex, quæ etiam ampliat idem
Freitas *ſuprà fol.* 139.

Secundò animaduertendum huiuſmodi, & alia 59
priuilegia à Summis Pontificibus conceſſa eſſe huic
Religioni, maximè propter ſpeciale votum, quod
Religioſi ipſius emittunt in ſua profeſſione, modo
quo retulimus *to.* 4. *verbo Votum pro Regularibus*, *n.* 4.
Circa quod votum præter ibi dicta, vlterius dicen- 60
dum, illud ſatis, valdeque commendari à Bonifacio
VIII. in Bulla *Si iuxta* in ſuperioribus relata, vbi
propterea illos Religioſos ſic, mirificè collaudat.
Licet

Digitized by Google

*licet autem indigeatibus vniuerſis aperire eeaeamur
viſcera charitatis; illis tamen ſpecialius, & abundan-
tius quodam modo debemus liberalitatis gratiam exhi-*
61 *bere, qui cum ſint pauperes ſpiritu, ſponte ſubeunt one-
ra paupertatis, vt pauperibus, & Captiuis poſſint co-
pioſius ſubuenire, dum tanquam nihil habentes, & omnia
poſſidentes, volunt penuriam pati, & abundantiam ha-
bere. Vnde dum abundant pauperibus, ſibi egent, &
in ſe aliorum egeſtatem aſſumunt, vt ex indigentia
liberalius miniſtrent hoſpitibus, Captiuis, & egenis.
Hac verò quamvis multi laudabiliter exequantur,
illi tamen ſtudent laudabilius adimplere, qui hoſpitali-
tati vacantes, non ſolum recipiunt hoſpites, ſed & ſub-
eunt, illud propheticam exequentes: frange eſurienti
panem tuum, & egenos, vagoſque induc in domum tuam.
Hi enim tàm paſcunt eſurientes, ſitientes potant, col-
ligant hoſpites, nudos veſtiunt, & non ſolum infirmos
viſitant, imo (quod laudabilius eſt) ſtudent quod dicit
B. Ioannes in Euangelio adimplere: Maiorem chari-
tatem nemo habet, vt animam ſuam ponat quis pro*
62 *amicis ſuis, illa omnia exequuntur.* Deinde illud eſſe
licitum, & valde commendabile: Etſi enim ſit de re
valde ardua, non tamen impoſſibili, ex Dei gratia,
quam impetrant ab ipſo ſancti Fundatores huius
Religionis, Pelizarius in *Man. Regular tom. 1 tract. 4.
cap. 5. ſect. 2. num. 30.* Qui *num. 27.* ait eſſe votum
ſolemne, & emitti hac formula in profeſſione. *Ego
frater N. facio profeſſionem, & promitto obedientiam,
paupertatem, & caſtitatem obſeruare, Deo, & Beata
Maria, & tibi Commendatori huius Domus, &c.* Et
64 paulo poſt: *Ergoque obediens tibi, & ſucceſſoribus
ſuis vſque ad mortem, & in Sarracenorum poteſtate in
pignus (ſi neceſſe fuerit ad redemptionem Chriſti fide-*
64 *lium) detentus manebo.* Vnde ad illud adimplendum
obligantur Religioſi huius ordinis quoties a Supe-
rioribus id ipſis præcipitur, niſi valde rationabilis, &
non doloſa, ſeu affectata cauſa, illos excuſet. Hoc
enim commune eſt omnibus votis, præſertim ſolem-
nibus. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 6. cap. 4.* lo-
quens de voto Societatis Ieſu ad obedientiam Papæ
circa miſſiones, Pelizarius *ſuprà n. 36.* Apud quem
multa in ſequentibus circa modum, & obſeruantiam
huius voti, quæ omittimus, quia plura eorum depen-
dent ex ſtylo, & praxi Religionis, intentione vouen-
tium, & ſimilibus circumſtantiis, de quibus latè egi-
mus ſuis locis.

65 Tertio quoque animaduertendum circa indulgen-
tias conceſſas tam in prædictis Bullis Summorum
Pontificum, quam in aliis infrà referendis, pro illis,
qui aliquam eleemoſynam tribuunt pro Redemptio-
ne Captiuorum, eas ſcilicet, quæ ante Pium V. con-
ceſſæ fuerunt, reuocatas eſſe ab hoc Pontifice in Bul-
66 la *Etſi Domines* de anno 1567. *in 2. tom.* Bullarij,
Bulla 50, ibi enim Pontifex ſic habet: *Omnes & ſin-
gulas indulgentias etiam perpetuas, & remiſſiones pec-
catorum, fabrica, & Eccleſiæ huiuſmodi; necnon S. Ioan-
nis Ieroſolymitani, etiam pro conſtructione, & ædifica-
tione illius nouæ Ciuitatis prædictis, in quibuſlibet aliis
Hoſpitalibus, Monaſteriis, Eccleſiis, domibus, militiis,
Ordinibus etiam Mendicantium, Congregationibus,
Confraternitatibus, & vniuerſitatibus, & piis locis, il-
lorumque Ordinibus, Capitulis, Conuentibus, Magiſtris
Superioribus, & tam ſæcularibus, quàm quorumvis etiam
Mendicantium Ordinum, Regularibus perſonis, tam
ſingulariter, quàm vniuerſaliter, per quoſcunque Ro-
manos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos,
ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſ-
vis clauſulis, & decretis, etiam motu proprio, & ex
certa ſcientia, ac ex quibuſvis etiam vrgentiſſimis
cauſis, etiam cauſa Redemptionis Captiuorum, & alias
quomodolibet conceſſas: pro quibus conſequendis manus
ſunt porrigendæ adiutrices, & qua quæſtuandi faculta-
tem quomodolibet continent, illarum omnium tenores,
formas, derogationes, & decreta præſentibus pro expreſ-
ſis habentes auctoritate Apoſtolica tenore præſentium
perpetuo reuocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus,
ac viribus vacuamus.*

Quia tamen Gregorius XIII. in Bulla, *Vt lau-* 67
des confirmans indulgentias conceſſas viſitantibus
Carmelitarum Eccleſias, confirmauit etiam illas, quæ
clauſulam continebant prædictas manus adiutrices
porrigendi, commutando tamen illas manus adiu-
trices, ſeu eleemoſynas in alia pia opera, quæ ex
verbis ipſius Pontificis retuli *tom. 2. cap. 15. n. 39.* vi-
delicet, quod viſitando Eccleſias Ordinis *ſint con-
triti, & confeſſi, ac loco eleemoſynæ prædictæ iuxta præ-
deceſſorum prædictorum voluntatem eroganda ſepties
orationem Dominicam, itidemque ſalutationem Angeli-
cam, recitent, vel habitum dicti Ordinis ſicuti in lit-
teris Apoſtolicis piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII.
ac Alexandri V. necnon Pij V. prædeceſſorum noſtro-
rum continetur, geſtent, vel veſperas pro defunctis
recitent, aut ante SS. Domini noſtri Ieſu Chriſti corpus
terram oſculentur, & pro hæreſum extirpatione, & ſan-
ctæ Matris Eccleſiæ tranquillitate, Chriſtianorumque
pace, & vnione ad Deum preces effundant, & alia,
iuxta dictorum noſtrorum prædeceſſorum litterarum ſe-
riem orent, aliaſque peragant.* Ideo probabiliter exi- 68
ſtimo hac conceſſione, ſeu commutatione eleemo-
ſynarum, ſeu manuum adiutricum poſſe vti reſpe-
ctiuè, & ſeruata proportione, hunc Ordinem, &
viſitantes eorum Eccleſias. Prout dixi *3. tom. Sum-
ma verbo indulgentia quoad Regulares, num. 41.* &
in Mari magno Ordinis SS. Trinitatis propter com-
municationem priuilegiorum cum Mendicantibus.
Pro quo tamen, & qua moderatione intelligendum
legenda quæ dixi eo *verbo Indulgentia quoad Regu-
lares, n. 8.*

Nunc iam ſpecialiter dicendum de conceſſionibus 69
factis huic Religioni à prædictis ſummis Pontifici-
bus Bonifac. VIII. Alexand IV. Clement VI. Grego-
rio XI. Martino V. Eugenio IV. & Calixto III. relatis
à Clem. VII. in hac Bulla; quam diximus eſſe veluti
Mare magnum eius Ordinis.

Et primò quod attinet ad conceſſionem Bonifacij 70
VIII. qua prohibet ne fratres huius Religionis im-
pediantur prædicare ad opus Captiuorum, & eleemo-
ſynas quærere *ſub pœna officij, & beneficij*, quia, vt
notat Pontifex, prædicti fratres *diuerſis cruciaminibus
in vltramarinis partibus cruciantur*, in ſuo robore, vt
credo permanet, tum propter æquitatem huius con-
ceſſionis, tum propter honeſtatem finis ipſius, qui eſt
adiuuare ad redemptionem Captiuorum. Faciunt
etiam ad intentum ea quæ dixi *tom. 1. Summa, cap. 6.
n. 43. & 44.* ac maxime *tom. 2. cap. 1. n. 4. & 15.* ac li-
bera voluntate, quam habent Mendicantes ad quæ-
rendum eleemoſynas, propter priuilegia, & Bullas
Summorum Pontificum, & declarationes SS. Con-
gregationum.

Quoad illam verò conceſſionem eiuſdem Boni- 71
facij VIII. de ſolutione legatorum relictorum huic
Religioni, legenda quæ dixi *tom. 4. Summa, verbo
legata Regularibus.* Quia etiam talia legata ſunt *pia*,
& ad *pias cauſas* inſtituta, ideo maxime animaduer-
tenda quæ eo loco *num. 29.* dixi Vlterius quoque,
quod huiuſmodi legata habent hypothecariam, do- 72
miniumque ipſo iure in Eccleſiam, piumque locum
transferunt, *leg. vlt. in fin. cap. de ſacroſ. Eccleſ.*
Tiraquellus *de priuileg. piæ cauſæ priuileg. 59.
n. 1.* Couarrouias *lib. 1. variar. cap. 14. n. 14.* Valaſcus
de iur. emphyteu. quæſt. 4. num. 19. Pro aliis autem
priuilegiis huiuſmodi legatorum ad pias cauſas, vi-
dendus Freitas in Scholiis ad hanc Bullam Bonifacij
VIII. ex prædictis, & aliis Doctoribus. Plura etiam
de

de ſimilibus legatis dicta manent variis in locis hu-
ius *tom.* 5.
73 Circa conceſſionem illam eiuſdem Bonifacij VIII.
pro confratribus huius Religionis, videlicet, pro-
vt hic Pontifex habet in Bulla *Si iuxta* in Superio-
ribus relata, *ſi Eccleſia, ad quas pertinent, fuerint
interdicta, ipſoſque mori contigerit, niſi excommuni-
cati, vel nominatim interdicti fuerint, ac etiam pu-
blicè vſurarij, ſepultura Eccleſiaſtica non negetur*, no-
74 tat Freitas *in Scholiis ad iſtam Bullam*, hoc priuile-
gium non competere omnibus Confratribus, ſed ſo-
lum illis, qui ſunt oblati, mutato habitu ſæculari, vel
qui bona ſua dederant inter viros eiſdem Regulari-
bus, retento ſibi quandiu vixerint vſufructu. Quod
probet *ex cap. vt priuilegia de priuilegiis*, & ex ali-
quibus authoribus. Ego tamen oppoſitum probabi-
liter tenui loquens de ſimili priuilegio conceſſo con-
fratribus Carmelitarum *tom. 1. Summæ, cap.* 15. *n.* 37.
& 61. ac in libro de Maria Patrona, *cap.* 12. *n.* 12.
& 14. Non ſolum quia Confratres, de quibus lo-
quitur dictum *caput, vt priuilegia* non videntur eſſe
ij; de quibus loquimur in præſenti, ſed oblati, & Ter-
tij, vt notat Bordonus *tom.* 2. *Reſol.* 72. *n.* 2. & colli-
gitur ex textu capitis, & Gloſſa in figuratione caſus,
ſed etiam, ex eo quod non videtur reuocatum à Con-
cilio Tridentino. Etſi enim *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. inſſerit
interdicta omnia à Regularibus obſeruari debere in-
terdicta omnia à Regularibus obſeruari debere, ta-
men nec ibi, nec *cap.* 22. vbi reuocantur priuilegia
contraria, loquitur de Confratriis, aut Confratri-
bus, ſed ſolum de Religioſis. Et ita ex noſtris au-
thoribus, qui poſt Concilium ſcripſere, ſupponitur
75 à Petro Lucio *in Compend. hiſtor.* Thoma de Ieſu
lib. 2. *de Confraternit. Carmelit. cap.* 5. §. 1. (vbi dicit
ita practicatum fuiſſe in inſigni Salmanticenſi Aca-
demia, annuentibus Doctiſſimis Doctoribus Mancio,
Sancio, Medina, & Rodriguez eiuſdem Gymnaſij
Magiſtris) & Theodorus Stratius in inſtructione
pro fratribus Carmelitis *cap.* 5. *n.* 4. Quibus etiam
modo adiungo Mirandam *in Manuali Prælatorum*,
tom. 2. *q.* 38. *art.* 12. *concluſ.* 15. Henriquez, Rodri-
guez, Saytom, & Ioanne de Cruce, quod refert Pe-
lizarius *in Manuali Regularium, tom.* 1. *tract.* 8. *cap.* 5.
ſect. 6. *n.* 192. ac Hieronymum Rodriguez *in Com-*
76 *pend. Reſol.* 80. *n.* 55. plures etiam referens. Eſto op-
poſitum probabiliter etiam teneant idem Pelizarius,
& Bordonus *tom.* 2. *Reſolut.* 72. *num* 18. ac Nauar-
rus, & alij, & faueat illis declaratio quædam S.
Congregationis, quam affert Garxia *de Beneficiis*,
part. 5. *cap.* 8. *n.* 87. *ad* 8. & quam videtur habere pro
authentica. Et ſanè ſi talis ſit; ei ſtare debemus. Illud
autem quod idem Bonifacius in eadem Bulla con-
77 ceſſit de apertione Eccleſiæ, & pulſatione campana-
rum tempore interdicti in iucundo aduentu Redem-
ptorum, ac celebratione diuinorum excommunicatis
eiectis, an reuocatum modo ſit, tractat idem Freitas
in Scholiis ad hanc Bullam, & ad aliam Innocentij
IV. Ego autem ſolum animaduertam, in iis maximè
conſiderandum eſſe ex vſu, & praxi ſint recepta hu-
iuſmodi priuilegia, & an contraria ſint *cap. vt priui-
legia de priuil.* iam relato.
78 Quantum quoque valeat illud priuilegium de
ſuſceptione Domus ſanctæ Mariæ Barchinonenſis
huius Ordinis, cum eius bonis, ſub beati Petri, & Pa-
pæ protectione, prout idem Bonifacius in alia Bulla
conceſſit, colligi poteſt ex dictis circa Mare mag-
num Ordinum Mendicantium, præſertim Eremita-
rum ſancti Auguſtini, *n.* 24. vbi etiam ad alia loca
me remiſi. De quo etiam Freitas *in Scholiis ad Bul-
lam* 1. *Innocentij IV.*
79 Porro circa conceſſionem Alexandri IV. in Bulla
Quoniam vt ais adducta in præcedentibus, quod at-
tinet ad Indulgentiam propter manus adiutrices, iam
conſtat ex dictis quid ſit dicendum. Quod verò ſpe-
ctat ad conceſſionem eiuſdem de peccatis oblitis, ve-
nialibus, offenſis patrum, & matrum, & aliis de-
ſignatis in ea Bulla, quibus ſimilia conceſſiſſe Ioan-
nem XXIII. benefactoribus Ordinis Prædicato-
rum tenet Caſſarubius *in Compend. priuileg. Men-
dicant. verbo indulgentia*, *n.* 15. notandum, id non
debere intelligi de remiſſione iſtorum quantum ad
culpam, quia hoc non poteſt à Papa extra confeſ-
ſionem ſacramentalem concedi; ſed ſolum quoad
pœnam temporalem debitam pro iſtis peccatis. De
conceſſionibus autem eiuſdem Alexandri IV. in alia
Bulla *Si iuxta* conſtat quid ſentiendum ex dictis in
ſuperioribus.
Circa aliam Bullam *Cum dilectis* eiuſdem Alexan- 80
dri IV. nihil occurrit ſpecialiter dicendum, præter
dicta ſuperius, & alia, quæ circa ſimilia priuilegia
diximus in Mari magno Mendicantium. Sed circa
legata relicta Religioſis præter dicta *tom.* 4. *verbo
legata Regularibus relicta*, vlterius nota, quod le- 81
gata relicta Religioſis cenſentur relicta Monaſterio:
propter commune illud *Quidquid Monachus adqui-
rit, Monaſterio adquirit.* Mantica *de coniect. lib.* 8.
tit. 6. *num.* 16. Freitas *in Scholiis ſuper hanc Bullam.*
Ita vt contrarium non valeat conſuetudo, eo quod 82
eſt contra naturam, & eſſentiam voti paupertatis.
Calderin. *conſ.* 4. *de conſuetud.* Freitas *ibid.* vnde
conſequenter legatum Monacho relictum, acceptari
poteſt à Prælato, etiam inuiſto tali Monacho. Baldus
n. 1. *in leg. ex repudiatione*, Mantica *ſuprà n.* 27. Freitas
ſuprà, vbi etiam alia circa conceſſionem huius Pon-
tificis ad ſupplendum defectus commiſſos in recita-
tione officij diuini, pro quo affert aliqua priuilegia.
Pro illis tamen, & hoc punctu legenda quæ dixi 83
tom. 1. *Summa, cap.* 12. & *tom.* 4. *verbo officium diui-
num.* Tractat etiam quid importet verbum *Quadrage-
na*, de quo etiam dixi *tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad
Regulares, n.* 3. ſed pro illa Quadragena 12. Cardina-
lium, & Archiepiſcopi S. Iacobi conſulendus ipſe
Freitas.
Ea quoque quæ idem Alexander concedit in alia 84
Bulla *Prout ſcriptura* fere ſunt expoſita in præceden-
tibus, & aliis locis noſtræ Summæ. Præſertim illud
de participatione bonorum ſpiritualium explicatur
quomodo intelligendum *tract.* 3. *verbo Bulla Cru-
ciata, n.* 17.
Circa Bullam Clementis VI. vbi agit de quæſtori- 85
bus declarans Fratres Ordinis ſanctæ Mariæ de Mer-
cede non eſſe Quæſtores illos damnatos à Clement.
V. in Concilio Viennenſi, notanda quæ dixi in Mari
magno Carmelitarum *n.* 406. ſimiliter circa Bullam
Gregorij XI. in qua Religioſos iſtos eximit à Deci-
mis, plura dicta ſunt in Mari magno Mendicantium.
Quod attinet ad conceſſiones Martini V. huic 86
Ordini factas, & in ſuperioribus relatas, conceſſio
illa in Bulla *Sinceræ deuotionis*, nullam videtur con-
tinere difficultatem. Conceſſio verò facta in alia
Bulla *Sacra Religionis obſeruantia*, etſi difficultatem
continere poſſit, remittimus tamen Lectorem ad ea
quæ ſcripſimus *tom.* 1. *cap.* 22. & *tom.* 4. *verbo tran-
ſeuntes Regulares.* Pro eo autem, huiuſmodi Pontifex
declarat in alia Bulla *ſacra Religionis*, nempe officia 87
huius Ordinis annualia, ſiue manualia eſſe, notandum
ex hoc colligi poſſe auferri à Prælatis huius Religio-
nis ad nutum Prælatorum eiuſdem. Quia hoc eſt
proprium beneficiorum, ſeu officiorum manualium.
Prout diximus *tom.* 2. *cap.* 17. ex Federico *in tract.
permutationum, quæſt.* 16. & Sanchez *lib.* 7. *in de-
calog. cap.* 29. *num.* 107. Etiamſi ſint collata à Su- 88
periore pro toto tempore vitæ, imo quod promiſe-
rit ſe non reuocaturum, ac ad iſtam reuocationem
validè

validè fauendam non requiri aliquam cauſam: Eſto
quod ad hoc, quod licitè, & prudenter fiat ea requi-
89 ratur. Prout ex aliis dixi loco relato. Notandum ta-
men quod ſi oppoſitum habeatur in hac Religione
ex ſuis conſtitutionibus à Sede Apoſtolica approba-
tis, vel ex conſuetudine legitime præſcripta, ita ob-
ſeruari debet. Pro prohibitione autem facta ab hoc
Pontifice de non impetrandis huiuſmodi officiis, con-
ſulenda quæ diximus in Mari magno Seruitarum,
num. 6 t.

90 Pro conceſſionibus ab Eugenio IV. Papa factis, de
quibus ſuprà conſulenda etiam dicta in ſuperioribus,
& aliis locis Summæ, vbi de ea materia agitur. Idem
dico de conceſſionibus Calixti III. in Bullis relatis.

Circa §. 3.

91 REfert Pontifex in hoc §. conceſſionem quan-
dam Nicolai III. in qua concedit quandam
indulgentiam pro animabus defunctorum. In hac
ergo Bulla, quæ ſub datis Viterbij Nonis Auguſti
Pontificatus ſui anno primo, commendat valdè hanc
Religionem, eo quòd Religioſi ipſius in Eccleſia la-
borent quotidiè ponendo corpora ſua in periculo
mortis, & etiam, quia iuxta illud Chriſti, *Maiorem
charitatem nemo habet, vt animam ſuam ponat quis pro
amicis ſuis.* Propterea dantibus duos florenos auri
Aragoniæ, vel pretium æquivalens dicto Ordini, ſi
contriti fuerint, & confeſſi, *quod poſſint eligere ido-
neum Confeſſorem, qui authoritate noſtra Apoſtolica
ipſos abſoluat ab omnibus peccatis ſuis, ſemel in vita, &
92 in mortis articulo totics, quoties fuerint conſtituti.* De-
inde hæc ſubiungit Pontifex; *Volumus etiam, quod ſi
fortè aliquis prædictam quantitatem dicto Ordini con-
tulerit, pro animabus patris, & matris, qui in ſinceritate
te fidei vnitatis S. Romana Eccleſia, ac obedientia no-
ſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum,
contritione vera, & confeſſione integra, ſi tempus affue-
rit, & poſſibilitas confitendi ab hac vita migrauerint,
nos omnibus huiuſmodi in Chriſto decedentibus de mi-
ſericordia Dei confidentes, de qua magis, ac magis con-
fidimus in cœlis, ipſis authoritate relaxamus in terris
omnem pœnam, quam poſt lucem huius ſæculi pro pecca-
tis purgandis pati merentur, authoritate prædicta Apo-
ſtolica miſericorditer in Domino relaxamus, pariter, &
dimittimus.*

93 Circa quas conceſſiones aduertit primò Freitas,
quod Florenus Aragonius octo ferè valet nummos
regales argenteos Caſtellanos. Couarruu. *de nummis,
cap.* 3. *n.* 8. Secundò notat, quod relata hæc taxatio
ſufficiens cauſa eſt huius conceſſionis propter bonum
94 commune Redemptionis. Henriquez *lib.* 7. *cap.* 14. *in
fin.* Sanchez *lib.* 8. *de matrim. diſput.* 33. *n.* 10. Tertiò
notat quod abſolutio hæc conceſſa concernit etiam
peccata reſeruata, vt conſtat ex particula generali,
ibi: *ab omnibus*, & ex verbis adiunctis, ibi: *ſemel in
95 vita, & in articulo mortis.* Ego tamen, quoad hoc vl-
timum animaduerto, quod cùm in hac conceſſione
ſolum detur facultas abſoluendi à peccatis, nulla fa-
cta mentione de peccatis reſeruatis, ſolum pro non
reſeruatis intelligi debet. Sicut etiam non intelligitur
de abſolutione à cenſuris; quia peccatorum nomine
non veniunt cenſuræ. Excipio tamen tempus articuli
mortis; quia pro eo nullus caſus reſeruatus eſt, neque
quoad peccatum, neque quoad cenſuram. Vide dicta
tom. 3. *verbo caſus reſeruatus.*

96 Vlterius animaduertit idem Freitas quod iſta facul-
tas abſoluendi à peccatis non eſt indulgentia. Quod
eſt veriſſimum, ſiquidem, iuxta dicta, *tom.* 2. *verb. In-
dulgentia quoad Regulares, num.* 2. Indulgentia eſt, *re-
miſſio, ſeu relaxatio pœna temporalis debita propter
peccata actualia:* non ergo eſt facultas abſoluendi à
peccatis.

Id autem, quod vlteriùs animaduertit, videlicet 97
quod in reuocatione facta à Pio V. indulgentiarum,
quæ habent manus adiutrices, qualis eſt iſta, de qua
in præſenti, non comprehendantur Mendicantes, ex
declaratione eiuſdem Pij V. in alio motu proprio,
ex Henriquez *lib.* 7. *cap.* 15. §. 2. *in fin.* non ſubſiſtit,
quia, vt video, ita tenet communis ſententia, & præ-
ter notatos à me dicto verbo *Indulgentia quoad Re-
gulares, num.* 14. Id etiam docent Naldus *in Summa,
verbo Indulgentia, num.* 1. & 13. Pelizarius *in Man.
tom.* 2. *tract.* 8. *cap.* 5. *num.* 243. Id etiam comprobat
Gregorius XIII. in Bulla, *vt laudes* relata in præce-
dentibus, vbi ſupponit talem reuocationem, & prop-
terea Indulgentias noſtro Ordini conceſſas propter
manus adiutrices commutat in alia opera pia. Nec
video talem declarationem Pij V.

Probabilius dici poteſt hanc conceſſionem indul- 98
gentiæ Nicolai Papæ propter manus adiutrices, qua-
tenus extenditur ad animas defunctorum, non eſſe
reuocatam, ſed manere in ſua vi, non obſtante Bulla
reuocatoria Pij V. generaliter omnes indulgentias
eiuſmodi reuocantes. Eo quod indulgentiæ pro mor-
tuis ſunt valdè fauorabiles, & quia ita creditur de
benignitate Summorum Pontificum iuxta dicta
tom. 1. *Summæ, cap.* 3. *num.* 19. & *tom.* 3. *verbo Indul-
gentia quoad Regulares, num.* 11. & 12. Sed & in
hoc etiam vellem audire aliorum ſententiam.

Circa §. 4.

IN hoc loco refert Papa Clemens Bullam aliam 99
Sixti IV. in qua approbat conceſſiones Bonifacij,
Alexandri, Clementis, Gregorij, Martini, Eugenij, &
Calixti prædeceſſorum, & nonnulla alia de nouo
conceſſit. Nempe extendendo indulgentiam conceſ-
ſam ab Alexandro IV. ita vt ſit plenaria. Et quod
conceſſio illa Nicolai III. pro animabus patris, &
matris ſit generalis pro omnibus defunctis. Et quod
fratres poſſint arbitrari circa pretium illud. Inſuper
hos Religioſos, & bona ipſorum ſub B. Petri, & Apo-
ſtolica protectione ſuſcipit. De iis tamen iam eſt di-
ctum in præcedentibus.

Circa §. 5.

SVb hoc §. continetur qualiter Iulius II. approba- 100
uerit, & innouauerit conceſſiones factas huic Or-
dini à Sixto IV. & aliis prædeceſſoribus. Quia tamen
idem Iulius approbauit eas cum iſta clauſula *Qua-
tenus ſunt in vſu*, ideo pro illa videnda ſunt quæ di-
ximus *tom.* 2. *cap.* 15. *n.* 17. & *tom.* 4. *verbo Priuilegia
Regularium, num.* 15. & *ſeqq.*

Circa §. 6.

IN hoc loco continetur aliud priuilegium eiuſdem 101
Iulij II. videlicet quod Confeſſor eligendus à Con-
fratribus huius Religionis ipſos poſſit abſoluere ab
omnibus, & ſingulis exceſſibus, & caſibus etiam Se-
di Apoſtolicæ reſeruatis ſemel in vita: in aliis verò
ſingulis annis, *Quemadmodum* (inquit Pontifex) *Con-
fratribus Ordinis SS. Trinitatis ab eadem Sede eſt
conceſſum.* Pro quo priuilegio videndum eſt aliud
conceſſum Confratribus Carmelitarum à Clement.
VIII. ſimul cum moderationibus ipſius per Clement.
VIII. De quo diximus *tom.* 2. *Summæ, cap.* 15. *num.* 16.
Quale porro ſit priuilegium illud conceſſum *Confra- 102
ternitatis Ordinis SS. Trinitatis*, Pontifex non decla-
rat. Sed quodcunque illud ſit reputandum eſt ex dictis
aliis locis, & ex Clement. VIII. quia ibi Pontifex ge-
neraliter loquitur de Confratribus inſtitutis per Re-
gulares.

Circa §. 7.

103 CVm hoc loco agatur de facultate conceſſa huiuſmodi Confratribus pro tempore interdicti, conſulenda quæ diximus ſuprà *num.* 73. circa priuilegium quoddam Bonifacij VIII. Imo aduertendum quod quamuis Freitas ibi relatus non admittat hoc loco illud priuilegium quod attinet ad ſepulturam tempore interdicti pro omnibus Confratribus, ſed ſolum de illis, pro quibus id admittitur *cap. vt priuilegia de priuileg.* quoad alia verò id admittit pro omnibus *ex regul. leg. præcipimus, cap. de appellat.* De quo alibi.

Circa §. 8.

104 HOc etiam loco refertur aliud priuilegium eiuſdem Iulij II. circa ſolutionem cuiuſdam pecuniæ ſoluendæ à Confratribus dictæ Confraternitatis pro fruendis gratiis, & indulgentiis illius. A quo facilè me expedio dicendo, huiuſmodi contributionem pecuniæ nihil ſuffragari dantibus illam pro conſequutione Indulgentiarum Confraternitatis; quia, vt dictum eſt in præcedentibus, omnes indulgentiæ, pro quibus dantur manus adiutrices, id eſt, aliqua pecunia, ſunt inualidæ. Pro aliis tamen priuilegiis Confraternitatis, quæ non ſunt indulgentiæ poſſe ſuffragari; cum dicta pecunia non detur, vt pretium talis ingreſſus in Confratriam, vt priuilegiorum ipſius, ſed alio titulo honeſto, eleemoſynæ videlicet, vel ſubſidij ad ſuſtinendam ipſam cum debito decore. Vide dicta eo *cap.* 15. *n.* 30. & 56.

Circa §. 9.

105 DE hac indulgentia conceſſa à Iulio II. pro viſitantibus Eccleſias huius Ordinis, & inibi manus adiutrices porrigentibus iam conſtat ex dictis in ſuperioribus quomodo permaneant modo in ſuo vigore, commutatis illis manibus adiutricibus in illa pia opera in quæ Gregorius XIII. commutauit ſimiles indulgentias conceſſas pro viſitantibus Eccleſias Carmelitarum, iuxta dicta *ſuprà num.* 67. & 68. Eo etiam quod indulgentiæ conceſſæ Religionibus pro viſitantibus eorum Eccleſiis non ſunt reuocatæ his temporibus per Paulum V. iuxta ea quæ diximus *tom.* 1. *cap.* 3. *n.* 19. & *tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad*
106 *Regulares.* Et id conſtat ex viuæ vocis oraculo eiuſdem Pauli V. quod retulit Eminentiſſimus Cardinalis Burgia huius Religionis Protector die 25. Auguſti 1616. in eo namque habetur, eundem Paulum V. declaraſſe quod per Breue ſuæ ſanctitatis quo renouauerat omnes indulgentias Regularibus conceſſas non fuiſſe ſuæ mentis reuocare illas, quæ erant conceſſæ quibuſcunque Chriſti fidelibus Eccleſias Ordinis B. Mariæ de Mercede viſitantibus.

Circa §. 10.

107 SImiliter hæc eadem commutatio manuum adiutricium probabiliter deſeruire poteſt pro conſequutione eius indulgentiæ, de qua in hoc §. eſt ſermo, propter dicta ſuperius eo *num.* 68. De conuenientia porrò, & honeſtate quæ eſt in elargiendo eleemoſynam Captiuis cùm iam redempti ſunt, & deferuntur ad terras Chriſtianorum agit Freitas in Scholiis ad hanc Bullam.

Circa §. 11.

108 INdulget hoc loco idem Iulius II. Generali, ac Fratribus huius Ordinis omnes gratias, indulgentias, & remiſſiones conceſſas Confratribus: propterea idem dicendum quoad hoc de ipſis Fratribus, ac dicta ſunt de Confratribus. Sed notandum quod omnes indulgentiæ conceſſæ Regularibus reuocatæ, & moderatæ ſunt à Paulo V. vt dixi *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 19. & *tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares, num.* 9.

Circa §. 12.

IN hoc §. eſt ſermo de facultate conceſſa per eundem Iulium Generali, & Fratribus per ipſum de- 109
ſignatis ad exigendum, & recipiendum legata pro Redemptione Captiuorum in locis, & domibus Hiſpaniæ. De qua etiam in ſuperioribus dictum.

Circa §. 13.

AB hoc loco incipit Papa Iulius referre conceſ- 110
ſiones factas huic Religioni à Leone X. ſuo Prædeceſſore in quadam Bulla, quæ habetur in Bullario huius Ordinis *fol.* 135. & vocatur nobiliſſima, & dicitur quod cauſa eius conceſſionis fuerit, quod cum anno 1516. Ioannes Lupus Commendator Oſcæ, & Arnaldus de Duce Commendator Tholoſæ 158. Chriſtianos magnis ſumptibus, & laboribus è duriſſima Paganorum ſeruitute liberaſſent, & 70. ex
illis Romam perduxiſſent, Pontifex Leo ad pietatem 111
commotus hanc Bullam dederit gratiis, & fauoribus plenã, quam propterea aliqui *Mare magnum* applicati poſſe volunt, cùm tamen hoc nomen potius conueniat Bullæ Clement. VII. quam in præſenti exponimus, cum poſterior ſit illa, eamque referat. & con-
firmet, aliaque adiungat. Igitur Papa Leo, prout in 112
hoc §. refertur priuilegia à prædeceſſoribus conceſſa huic Ordini, quatenus eſſent in vſu, ex certa ſcientia approbauit, & innouauit.

Circa quæ cum in ſuperioribus indicatum ſit 113
quid importet clauſula illa *quatenus ſunt in vſu*, ſolum in præſenti expendenda illa *Ex certa ſcientia.* Et remittendus Lector ad ea quæ variis in locis de ea diximus; præſertim *tom.* 3. *verbo Clauſula, num.* 19. & in Mari magno Prædicatorum, *num.* 134. & 555. Eremitarum ſancti Auguſtini, *num.* 105. Carmelitarum, *num.* 299. & Seruitarum, *n.* 98.

Circa §. 14.

IN hoc loco refertur conceſſio eiuſdem Leonis X. 114
qua Ordini præfato S. Mariæ de Mercede indulget *omnes, & ſingulas gratias, & priuilegia, & indulta Mendicantium Ordinibus, & eorum perſonis, & locis per Sedem Apoſtolicam conceſſa.* Circa quam conceſſionem videnda quæ de ſimili communicatione priuilegiorum diximus ſæpius in noſtra ſumma; præſertim *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 17. & *tom.* 1. *cap.* 1. *num.* 52. & *ſequentibus*, & *tom.* 4. *verbo Priuilegia Regularium, num.* 24. & in Mare magnum Prædicatorum *n.* 166. Minorum §. 51. Eremitarum ſancti Auguſtini §. 52.
Carmelitarum §. 105. & Seruitarum §. 67. ſolum vi- 115
deo dubitatum, an hæc communicatio priuilegiorum Mendicantium facta per Leonem X. huic Religioni extendatur, an ſolum ad conceſſa. In qua difficultate Tamburinus de Iure Abbatum, *tom.* 1. *diſſ.* 17. *quæſt.* 1. *num.* 34. referens ſe ad Rodriguez *tom.* 1. *Quæſt. Re-
gul. quæſt.* 55. *art.* 12. ait huiuſmodi conceſſionem 116
Leonis non extendi ad priuilegia Mendicantium concedenda, ſed tantum ad conceſſa; ac proinde virtute illius ſolùm gaudere hanc Religionem priuilegiis conceſſis Mendicantibus ante datam huius Bullæ Leoninæ, non verò poſt datam: ea vi tamen Conſtitutionis Sixti V. de anno 1589. pro die 26. Aprilis gaudere priuilegiis non ſolùm conceſſis, ſed etiam concedendis Mendicantibus. Veruntamen;
quamvis id quod dicit de Bulla iſta Leonis X. veriſ- 117
ſimum

Google

117 ſimum ſit; quia in ea expreſſe loquitur ſolum de conceſſis; id tamen quod ait de Bulla Sixti V. non videtur verum; non ſolum quia hæc Bulla Sixtina nihil habet de communicatione priuilegiorum aliarum Religionum, ſed ſolum innouat, & de nouo concedit conceſſiones huic Ordini factas: ſed etiam, quia ſolum videtur loqui de conceſſis; cùm nullum verbum habeat de concedendis.

118 Eſt quidem verum quòd cùm in illa innouentur omnes conceſſiones factæ huic Religioni, & inter eas ſit iſta de communicatione priuilegiorum conceſſorum Mendicantibus; & Mendicantibus eſſent conceſſa tempore datæ huius Bullæ Sixti V. priuilegia etiam concedenda, prout conſtat ex his quæ diximus *tom.*1. *c.* 3. *n.* 17. & *tom.* 2. *c.* 1. *n.* 62. Ideo etiam, ſaltem indirectè videntur conceſſa huic Religioni priuilegia concedenda Mendicantibus: ac proinde in hoc ſenſu probabilis eſt ſententia Rodriguez, & Tamburini.

Quæritur etiam an hæc communicatio gratiarum, priuilegiorum, & indultorum Mendicantium facta per Leonem Papam huic Religioni hoc loco extendatur etiam ad indulgentias. Ad quod, præter dicta *tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares*, *n.* 8. & in Mari magno Seruitarum *n.* 178. *&* 179. dico, quod cum nomine *gratiarum* non improbabiliter intelligi poſſint indulgentiæ, vt colligitur ex Mandoſio *in tr. de priuileg. ad inſtar, quæſt.* 10. *gloſſ.* 9. & Leo Papa in hac conceſſione vtatur nomine *gratiarum*, ideo videtur, etſi res ſit incerta, per illud intelligi etiam indulgentias; ita vt hæc communicatio ſicut extenditur ad priuilegia, ſic etiam ad indulgentias.

Circa §. 15.

119 IN hoc §. 15. declarat Pontifex Leo quod illa relaxatio pœnarum Purgatorij conceſſa per Papam Nicolaum ſuffragetur dantibus vnum florenum pro Redemptione Captiuorum. Circa quod nihil occurrit dicendum præter dicta in ſuperioribus.

Circa §. 16.

120 HOc loco ſtatuit idem Pontifex quod Fratres huius Religionis poſſunt lucrari indulgentias ſtationum, vnum, vel duo altaria in ſuis Eccleſiis viſitando, Inſuper, & participare fructum bonorum operum, quæ fiunt in Eccleſia. Et quidem circa primum iſtorum ſtandum eſt reuocationi indulgentiarum ſtationum reſpectu Regularium, & modificationi factæ per Paulum V. iuxta dicta *tom.* 3. *verbo Indulgentia quoad Regulares*, *n.* 21. Quoad ſecundum verò de participatione bonorum operum, quæ fiunt in Eccleſia, videnda ſunt quæ dixi eodem *tom.* 3. verbo *bona*, & verbo *Bulla Cruciata*, *n.* 17.

Circa §. 17.

121 IN hoc loco conceditur indulgentia quædam plenaria dantibus certam eleemoſynam pro Redemptione Captiuorum. Quæ quidem indulgentia, cùm importet manus adiutrices, videtur reuocata per Pium V, iuxta dicta ſæpe in præcedentibus, niſi forſan, iuxta ibidem etiam dicta, tales manus adiutrices cõmutentur in pia
122 illa opera aſſignata à Gregorio XIII. vlterius etiam videtur dici poſſe, quod quamuis hæc indulgentia pro tempore vitæ ſit reuocata; nõ tamen pro articulo mortis; eo quod, iuxta notata in 3. *tom. verbo Indulgentia quoad Regulares*, *n.* 10. articulus mortis eſt ſpeciali nota dignus, maximè ſuppoſita benignitate paterna Summorum Pontificum, & ita ſi non exprimatur, non videtur comprehendi in generali locutione: in Bulla autẽ reuocatoria huiuſmodi indulgentiarum non cernitur nominata expreſſe indulgentia pro articulo mortis.

Circa §. 18. *&* 19.

HIs locis ſtatuit Pontifex qualiter pecuniæ, aut res 123
aliæ datæ huiuſmodi Religioſis pro Redemptione Captiuorum ſolum ad id opus applicari poſſint. Et meritò ſanè, quia, vt in Clement. *Quia contingit in princip. de Religioſ. domibus* habetur: *Quæ ad certum vſum largitione ſunt deſtinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium (ſalua quidem Sedis Apoſtolicæ authoritate) conuerti.* Baldus in *leg. ſi teſtamenta in princip. c. de teſtament.* Couarruuias *c. 1. ua de teſtament. n.* 7. Barboſa *in Collectan. DD. ſuprà hanc Clement. n.* 11. *&* 13. cum pluribus aliis per ipſum allegatis.

Concedit tamen illis facultatem diſponendi de ter- 124
tia parte dictarum pecuniarum, & rerum pro Redemptione Captiuorum in genere congeſtarum in ſubſidium neceſſitatum ſuarum, & ſuarum domorum, & aliorum, qui in hoc ſancto opere verſabuntur. Id enim æquitas, & ratio recta poſtulat. Prout ex aliis Doctori-
bus affert Freitas *in Scholiis ad hanc Bullam Leonis.* 125
Quibus etiam adiungitur, quod, vt affert Collector huius Bullæ, hæc Religio, ſeu Primi Patriarchæ B. Petri Nolaſco conſilium ſecuta plura bona mobilia, & immobilia in Redemptionem Captiuorum conſumpſerat, vt propterea Monaſteria in magnam penuriam deuenerint. Nihilominus tamen iis temporibus, propter decretum Ordinis de anno 1603. & confirmationem ipſius factam à Clement. VIII anno ſequenti, huic priuilegio renunciauit, & bona pro Redemptione Captiuorum, ſolum ad illam, non verò ad alios vſus applicare poteſt.

Circa §. 20.

DEclarat hoc loco Leo Papa ſcientia, & authori- 126
tate Apoſtolica, quæcunque data, ſeu legata ad præfatam Redemptionem Captiuorum non comprehendi ſub quibuſuis rerum ad pias cauſas donatarum applicationibus, etiam in fauorem fabricæ Eccleſiæ S. Petri de Vrbe, vel alias; ſed ſemper eſſe ab illis exempta. Ad quod deſeruiunt ea quæ adduximus ſuprà de pietate operis Redemptionis Captiuorum, & priuilegiis illius: & quæ in variis locis diximus de exemptio-
ne bonorum Regularium ab oneribus, exactionibus, 127
impoſitionibus, &c. & quæ affert idem Freitas *ſuprà.* Vbi etiam quod hoc priuilegium etiam extenditur ad recipienda in futurum, ſicut priuilegium ſuſcipiendi iura, & redditus comprehendit impoſitos, & imponendos, ex Brunone, Cauedo, Menochio, & Narra.

Circa § 21. *& ſeqq. vſque* 28.

EA quæ in his §§. ab iſto 21. vſque ad 28. conti- 128
nentur, non continent nouam difficultatem, quæ ex dictis in ſuperioribus, ac aliis locis noſtræ Summæ explicata non ſint, & idcirco ab ipſorum expoſitione abſtinendum cenſemus, ad alia proponentes.

Circa §. 29.

HOc loco ponitur alia Bulla eiuſdem Clementis 129
VII. eodem die, & anno data, vbi etiam inſeritur Bulla relata: & pro ipſius executione nominantur à Papa Iudices Conſeruatores, cum clauſulis ordinariis. Circa quæ etiã nihil occurrit notandum præter ea quæ variis in locis Summæ, & in hoc maxime tomo, vbi agitur de Mari magno Mendicantium notata manent.

Tandem quia dubia aliqua mihi propoſita ſunt à viro valde graui huius Religionis, ideo præter dicta in ſuperioribus, placuit eorum ſolutionem hoc loco apponere.

DVBIA

DVBIA ALIQVA CIRCA præfatam Bullam Clementis VII. Mare magnum *à nobis appellatam.*

131 PRimum eſt an indulgentiæ, ſiue perpetuæ, ſiue
ad tempus conceſſæ alicui Eccleſiæ huius Ordinis
extendantur ad omnes eiuſdem Religionis Eccleſias.
132 Secundum eſt an Eccleſiæ, Oratoria, & Capellæ, vbi
ſunt erectæ, aut aggregatæ Confraternitates Ordinis
ſanctæ Mariæ de Mercede ſint membra eiuſdem Re-
ligionis, ita vt Confratres, ſeu geſtantes habitum par-
uum Religionis, aut alij fideles conſequantur indul-
gentias conceſſas viſitantibus Eccleſias eiuſdem Or-
133 dinis. Tertium, an indulgentiæ conceſſæ fidelibus
portantibus habitum paruum Ordinis ſanctiſſimæ
Trinitatis extendi poſſint ad portantes habitum Or-
dinis Sanctæ Mariæ de Mercede, aut aliorum Ordi-
134 num. Quartum an fundatores ſæculares, aut Regu-
lares Capellani Confraternitatum Ordinis de Mer-
cede in terris, vbi non ſunt Conuentus eiuſdem Or-
dinis, poſſint benedicere habitum paruum eiuſdem
135 Ordinis. Quintum an facultas conceſſa Ordini ſan-
ctiſſimæ Trinitatis faciendi ſemel in quolibet menſe
proceſſionem ſui ſcapularij, intelligatur etiam con-
ceſſa aliis Ordinibus, qui ſimiliter diſtribuunt ſca-
pularia ſuarum Religionum. Et an dicta proceſſio
136 poſſit exire ex Eccleſia, & per quod ſpatium. Sextum
quas indulgentias poſſit Ordo de Mercede commu-
nicare ſuis Confraternitatibus tam erectis, aut erigen-
137 dis, quam aggregatis, ſeu aggregandis. Septimum qua-
les ſint illæ indulgentiæ, quas poſſunt lucrari portan-
138 tes habitum paruum Ordinis de Mercede. Octauum
quæ ſint indulgentiæ quas lucrantur fideles viſitan-
tes aliquam Eccleſiam ſupradicti Ordinis.

139 Ad quæ ſic reſpondeo. Ad primum quidem, quod
indulgentiæ conceſſæ alicui Eccleſiæ propter par-
ticularem, aut ſpecialem rationem, quæ in ipſa eſt; vt
puta propter aliquam imaginem Beatiſſimæ Virgi-
nis, aut alterius ſancti, magnæ deuotionis, corpus
alicuius ſancti, quod ibi requieſcit,) vel ſimilem
aliam; tunc tales indulgentiæ non extenduntur ad
alias Eccleſias etiam eiuſdem Ordinis; propter dicta
*tom. 2. cap. 1. num. 52. & tom. 3. verbo Indulgentia quoad
Regulares, num.* 8. Quando verò iſtæ indulgentiæ
ſolùm ſunt conceſſæ propter cauſam aliquam com-
munem toti Religioni, verbi gratia deuotionem ha-
bitus, Redemptionem Captiuorum, &c. tunc proba-
bile eſt communicari omnibus Ordinis Eccleſiis;
quia hic intrat commune Iuriſtarum: *vbi eſt eadem
ratio, eſt eadem diſpoſitio:* quod maximè intelligendum
in rebus fauorabilibus, & nemini præiudicialibus.

140 Ad ſecundum dico quod ſi in ipſis Eccleſiis Re-
ligioſorum, aut ita coniuncta, & vnita cum ipſis,
vt ſint partes, aut veluti partes ipſarum, tunc illas
viſitantes conſequentur indulgentias conceſſas vi-
ſitantibus Eccleſias Fratrum. Propterea enim eo 3.
*tom. verbo Indulgentia quoad Regulares, num.*8. ex
Suarez, & Laymano dixi, quod viſitantes cœmete-
ria illarum Eccleſiarum conſequantur indulgentias
viſitantium eas Eccleſias. Secus verò, ſi ſint ſepara-
ta, aut disiuncta, ita vt non cenſeantur partes dicta-
rum Eccleſiarum: Ex quod tales indulgentiæ ſolum
ſunt conceſſæ viſitantibus Eccleſias Fratrum. Vnde 141
S. Congregatio Epiſcoporum, teſte Gauanto *in Man.
verbo Confraternitates, n.* 8. declarauit facultates con- 142
ceſſas Dominicanis pro Societate Roſarij locum
non habere in Societatibus eiuſdem extra eorum Ec-
cleſias.

Ad tertium reſpondeo negatiuè: non enim video 143
hanc communicationem indulgentiarum ſæcularium
fundatam in aliqua Bulla Pontificia; & quia ex illa
oriri poſſet non ſolum magna confuſio, ſed etiam
contemptus indulgentiarum. Eſt quidem, verum,
quod ſi hæ indulgentiæ ſint, aut cenſeantur conceſſæ
Religioni ipſi, iudicandum eſt de illis quoad commu-
nicationem aliis Religionibus iuxta modum, quo ip-
ſæ Religiones habuerint talem communicationem, &
iuxta ea, quæ dixi *tom. 3. q. regul. verbo habitus regula-
ris, n.* 9.

Ad quartum etiam reſpondeo negatiuè; niſi hoc 144
ipſis concedatur à Prælatis Religionis, ad quos ſpe-
ctat benedicere tales habitus. Et ita credo praxi eſſe
receptum.

Ad quintum, conſequenter ad dicta in reſponſio- 145
ne ad tertium, dico, quod cùm inter Confratrias non
ſit communicatio facultatum, aut priuilegiorum fun-
data in aliqua Pontificia conceſſione, propterea fa-
cultas, aut priuilegium vnius non extenditur ad
aliam. Caſu autem quod eſſet talis extenſio fieri poſ-
ſet talis proceſſio non ſolum intra Eccleſiam, ſed
etiam extra ipſam, circa muros tamen eiuſdem Eccle-
ſiæ. Sic enim video declaratum à ſacra Congregatio-
ne, prout ex Gauanto *in Man. Epiſcoper. verbo pro-
ceſſio, num.* 49. dixi *tom. 2. cap. 15. n.* 25. Vide etiam
alias declarationes S. Congregationis apud eundem
Gauantum ſuprà, *n.* 45. 46. 47. & 48. Et nota quod
licet ex iſta declaratione ex Gauanto deſumpta,
proceſſiones Confraternitatum fieri poſſent circa
muros Eccleſiæ, id tamen intelligendum eſt quando
Eccleſia non habet clauſtrum: nam ſi illud habet, ta-
lis proceſſio, ſolum poteſt fieri intra ipſum. Prout pa-
tet ex recentiori alia declaratione S. Congregat.
Rituum de anno 1628. apud Ioannem Mariam No-
uarinum *in lucerna Regularium, verbo Proceſſiones,
num.* 25.

Ad ſextum dico ex Clement. VIII. in Bulla *Quæ-* 146
cunque à Sede de anno 1604. *in* 3. *tom.* Bullarij *conſtit.*
115. quod ſuis Confraternitatibus *ea tantum priuile-
gia, indulgentias, facultates, aliaſque ſpirituales gratias,
& indulta, quæ ipſi Ordini, Religioni, inſtituto, erigenti,
inſtituenti, ac communicanti, &c. nominatim, & in ſpe-
cie, non autem quæ per extenſionem, vel communicatio-
nem ſibi quovis modo conceſſa ſunt: & illa quidem non
ſub generali forma verborum, vel adinſtar, ſed expreſſe,
& in ſpecie, communicare valent.* Pro quo videnda quæ
dixi *tom. 2. cap. 15. n.* 10. & 11. Et etiam *n.* 40. de ſpe-
cialibus indulgentiis conceſſis per Paulum V. Com-
fraternitati Ordinis Carmelitarum, reuocatis omni-
bus aliis antea conceſſis.

Ad ſeptimum, & octauum dico, conſulenda in hoc 147
eſſe Bullaria, ſummaria, & alias collectiones Indul-
gentiarum huius S. Religionis, & ſecundum illa iu-
dicandum.

INDEX

INDEX RERVM
MAGIS NOTABILIVM,
quæ in hoc Tertio Tomo Summæ, in priori & poſteriori Parte ipſius continentur.

Vbi Prædic. *notat Mare Magnum Prædicatorum:* Minor. *Mare Magnum Minorum:* Eremit. *Eremit. Sancti Auguſtini :* Carmel. *Carmelitarum :* Seruit. *Seruitarum :* Minim. *Minimorum*, *ac* Bull. Aur. *Bullam dictam* Auream : Ordin. Trinit. *Ordinis SS. Trinitatis*, S.M. de Merc. *Ord. S. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum.*

A

ABSOLVTIO plenaria conceditur ſemel in vita, & in morte à Confeſſore idoneo. *Seruit*. p.306. n.169. A quibus caſibus tunc abſoluantur. ibid.n.170.

Abſoluunt aliqui Prælati ſuos ſubditos ab omnibus caſibus, paucis exceptis. *Minim*. p.319. n.29. & p.330.n.99.100. & 101. *Seruit*. p.299. n.118. & 119. *Minor*. p.72. n.109. An teneantur propterea illorum confeſſiones audire. p.72. n.110. An ſimiliter ipſi poſſint ab eiſdem caſibus abſolui. ibid. n.111. Facultas hæc an reſtringatur ſolum ad forum internum. ibid.n.112. An ſit delegabilis. ibid.n.113. Quomodo non obſtet *cap. fin.de offi.& poteſtate Iudic.delegat*. p.73.n.114. Priuilegium Minimorum circa hoc. *Minim*. p.319.n.17.& ſeqq. Eremitarum S. Auguſtini quoad hoc. *Eremit*.p.125.n.125. Carmelitarum. *Carmel*. p.228.n.327. & ſeq. A quibus caſibus non abſoluant. ibid.n.328. Prælati ipſi à quibus abſoluantur. ibid. n.335. & 336. An habeant tantam authoritatem ad abſoluendum, ſicut Pœnitentiarij minores. p.255.n.369.& ſeq. An abſoluant peccantes in contemptum clauium. ibid. num.371.

Abſtinentia carnium qualiter præſcripta Carmelitis in ipſorum Regula. *Carmel*.p.195.n.132.& 133. Qualiter in aliis Regulis. ibid.n.133. Licita eſt & honeſta.ibid.n.134. An per illam abbreuietur vita.ibid.num.135. Carnium nomine quæ veniant. ibid.n.136.

Accuſatio Religioſorum à ſe, vel ab aliis, an & quomodo admittenda in Capitulis culparum. *Carmel*. p.193.n.121.& 122.

Adminiſtratio bonorum monaſteriorum conceſſa Prouinciali. *Ord. Trin*. p.344. num.90. Coarctata propter decreta Summorum Pontificum. ibid.n.91.

B. Albertus Regulæ Carmelitarum Auctor quis fuerit. *Carmel*. p.177.num.26. Quare id fecerit. p.180. n.42.

Alienatio bonorum Regularium prohibita. *Eremit*. p.113. num.66. Arborum. p.114. num.67. & ſeqq. An nomine alienationis veniant hypotheca, diſtractio, permutatio. *Minim*. p.329. & ſeq. n.90.& ſeqq.

Altaria Regularium Eccleſiarum non viſitantur ab Epiſcopis, niſi ibi adſit cura animarum. *Minor*. p. 78.n.139.

Altaris portatilis vſus pro Mendicantibus. *Prædic*. p.15. n.23. In locis congruentibus. p.30. n.117. An priuilegia quoad hoc ſint reuocata per Concilium Tridentinum. p.31.num.118. Priuilegium pro Fratribus Minoribus. *Minor*. p.71. n.104.& 106. Pro Eremitis S. Auguſtini. *Eremit*. p.123. n.113. Pro Carmelitis. p.220. n.272. & p.251.n.463.& ſeqq. Pro Seruitis. *Seruit*. p.306. num.71.

Alteratio Regulæ per correctionem, ſeu mitigationem non arguit diſtinctionem, aut mutationem Religionis. *Carmel*. p.178.n.30. Ex Rotæ deciſione.ibid.

Animalium vſus ad vecturam, ſeu laborem, an licitus ex Regula. *Carmel*. p.190.n.106. Quid de animalibus pro nutrimento.ibid.

Anni completi an requirantur pro vacatione officiorum. *Seruit*. p.288.n.37.

Anniuerſariorum ſuper celebratione facultas. *Ord. Trin*. p.342.n.70.

Appellatio à correctionibus Prælatorum an liceat. *Minim*. p.332.n.112.

Apoſtatæ non poſſunt recipi ab Epiſcopis ſub eorum protectione. *Minim*. pag.323. numer.53. Quid de cooperantibus ad eorum apoſtaſiam. ibid. numero 55. Quomodo ſubiaceant excommunicationi. *Prædic*. p 21. num.58. An ipſo facto excommunicati. p.22.n.59. Procedunt contra illos Prælati. p.23. num.66. Quo pacto procedere debeant. ibid.num.67. Non prædicant, docent, aut audiunt confeſſiones. ibid. num.70. Priuantur bonis, quæ habent. *Minim*. pag. 323. numer.54. Impertinenter ſe habet ad illos dimiſſio, vel retentio habitus. *Minor*. p.63. numero 59.& ſeq. Meritò in Religione Minorum denuntiantur excommu

Digitized by Google

Index Rerum Notabilium.

communicati apoſtatæ certis anni diebus. p.64. num.61. Priuilegia ad iſtos capiendum. *Carmel.* pagina 214. numero 242. Etiam in Romana Curia inuentos. pag.353.numer.481. Compelluntur ad redeundum ad Ordinem vbicunque reperti. *Seruit.*pag.304.num.157. & ſeq. An debeant quæri à *Prælatis.* ibid. num.158. Non audiunt confeſſiones,nec docere debent.ibid.n.159. An validè miniſtrent Sacramentum Pœnitentiæ. ibid. & p.305. num.160. Quid ſi id faciant cum approbatione Ordinarij, ſed ſine præſentatione ſuorum Superiorum.ibid.

Arbores in duplici differentia, aliæ fructiferæ, aliæ inſtructiferæ. *Eremit.*pag 114.num.68. Quarum arborum alienatio prohibita ſit Regularibus. ibid. num.69. In quibus caſibus permiſſa. ibid. num.70. & ſeqq. Arbores cæduæ quæ dicantur. ibid.num.74.

Arctitudo Religionis non eſt idem quod perfectio. *Carm.* pagina 209. numer. 219. Vnde ſumenda. ibid.

Arma ſpiritualia Religioſorum, quæ ſint. *Carmel.* pag.197. numero 145. An illis vti ſit ſub præcepto, an ſolùm ſub conſilio. ibid. num.146. & ſeq.

Articulus mortis quid importet. *Min.* pag. 326. num.79.

Auditor Cameræ procedit in multis caſibus in fauorem Religioſorum.*Carmel.* p.239.& ſeq. n.400. & 404.

Auxilium quid importet. *Minor.* pagin. 81. numero 160. Auxilium diuinum regulariter conceditur mediante Oratione. *Carmel.* pag.187.numero 86.

B

BAccalaureatus quomodo ſuſcipiendus in Ordine Seruitarum. *Seruit.*p.305.n.167.

Baptiſmus quando adminiſtretur à Regularibus. *Erem.* p.126.n.189. An extra caſum neceſſitatis. ibid. Incurrendo aliquam pœnam.ibid.

Benedictiones, quas Regulares poſſunt dare in ſuis Eccleſiis, & quarum rerum. *Erem.*pag.118.numero 141.

Beneficia an poſſint à Regularibus obtineri. *Carmel.* pag.216.num.258. Alia in titulum, alia in commendam.ibid.

Beneficiati Regulares non poſſunt habere reſidentiam, aut cameras, ſeu vocem in Conuentibus, ſeu Capitulis. *Bull. Aur.* p.90.num.12. Nec aſſumi poſſunt in Capitulis ad aliqua officia ſine Generalis conſenſu. *Minim.* p.321. num.42. *Carm.* p.216.num.257. Sub excommunicationis pœna. ibid.& p.219.num.519.& ſeq. Ad quos extendatur hæc excommunicatio. An ad illos qui intra Monaſteria beneficiis deſeruiunt. ibid. An incurrant irregularitatem. p.217. num.259. Quibus priuentur in Religione illi qui habent beneficium. *Seruit.*p.311.n.205.Ex Priuilegio Iulij III. ibid. num.208. & 209.

Bona incerta danda pauperibus quomodo cenſeantur data, etiamſi non adſit memoria id faciendi. *Minim.*p.325.n.67.

Bona incerta nouitiorum quibus applicanda. *Minim.* ibid.n.65.& 66.*Carmel.*p.255.n.496.& 497.An idem dicendum de bonis incertis Tertiariarum. ibid. num.497.

Bona Fratrum diſcedentium ab Ordine ad Ordinem deuoluuntur. *Seruit.*pag.304.num.156.Quorum bonorum ſint capaces particulares Religioſi. pag. 310.n.202.

Bona Mendicantium quomodo ad Sedem Apoſtolicam ſpectent. *Minor.* pag.69.num.91. Fratrum Minorum præſertim. ibid. Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta. *Eremit.* pag.119. num.94. In ius, & proprietatem B. Petri. ibid. An ex hoc probetur eorum exemptio. ibid. num.95. Non propterea comprehenduntur deciſione Concil. Trid. *Seſſ.25.de Regul.cap.8.&* 9.p.120.num.98. Pertinent immediatè ad Sedem Apoſtolicam.*Carmel.*p.257.n.508.

Bona Monaſteriorum deſertorum quibus applicanda. *Carmel.* p.257. num.506. *Minim.* pag.330. num.95.96. & 97.*Minor.* pag.69.n.92. *Prædic.* pag.28. num.98. Non poſſunt ea ſibi vendicare Eccleſiarum Prælati.ibid.& ſeq.n.98. & 99. An id ſit ius commune. pag.29. num.100. Bona incerta Nouitiorum quibus applicanda. *Minor.*pag. 66. num.72. Bona Monaſteriorum Monialium deſertorum quibus applicanda.pag.77.num.133. Bonorum nomine veniunt tam mobilia, quàm immobilia. ibid. num. 134. An etiam pecunia. ibid. Ad quem ſpectant talia bona in iure communi ſtando.ibid. num. 135. Monialium nomine quæ veniant. *Eremit.* pag.126. num.132. Bona Monaſteriorum Monialium quibus applicanda. *Carmel.* p.137. num.382. Bona Monaſteriorum an transferri poſſint de vno ad aliud ſolâ licentiâ Prælatorum. *Minim.* pag.328. numer.89. An poſſint ſubhaſtari ſub prætextu hypothecæ generalis ipſorum. pagin.329. num.91. & 92. An commutari cum bonis alterius Monaſterij. ibid. num.93. An transferri cum fratribus. ibid. num.94. Quænam non vendenda.pag.330.n.95. Bona Monaſteriorum ſuppreſſorum cui cedant. ibid.num.98. Bona conceſſa Religioſis an ſubiecta ſint ſolutioni decimæ. *Seru.* pag.309. n.194. Non de illis, quæ conceduntur, vt eleemoſynæ. ibid.& ſeq.n.195.

Bulla Aurea quæ dicatur. *Bull.Aur.*p.88.num.1.Vbi reperitur. ibid. Bulla Pij V. quæ incipit: *Etſi Mendicantium*, non fuit reuocata, ſed redacta ad terminos Concilij Tridentini per aliam Gregorij XIII. quæ incipit *In tanta*, ex Rotæ etiam deciſione. *Eremit.*p.123.n.116.

Bulla *Mare magnum* Prædicatorum vocata à quibus referatur. *Prædic.* pag.12. num.1. Quæ eſt Mare magnum Minorum, à quibus. *Minor.* p.53.num,1.Quæ eſt Eremitarum S.Auguſt. *Eremit.*p.102. num. 1. Quæ eſt Mare magnum Carmelitarum. *Carmel.*p.171.n.1. Vbi habeantur authenticæ. ibid.

Bullarum data quotuplex. *Minim.* p.353.num.121.

Bullæ habent vim legis. *Seruit.*pag.293. numer.74.

Bullæ geminatæ habent vim motus proprij.pag.295. num.81.

C

CAlixtus tertius quid prouiderit pro Conuentibus reformatis. *Carmel.* pag. 213. num. 241. Confirmat ſtatuta Capituli Generalis Pariſienſis. ibid. & ſeq.

Campanarum vſus pro Religioſis. *Carm.* p.203. n.185. An pro Oratoriis.ibid. Quando pulſandæ. ibid.

Campanile conceſſum Religioſis. *Carm.* pag.203. num.185.

Canna quid ſit. *Carmel.* pag.210. num.227. Quot cannarum ſpatium requiratur ad fundandum loca iuxta Carmelitas, ibid. & pag.245. numero 430. Sub pœna excommunicationis. ibidem.

Index Rerum Notabilium.

Canonica portio quando ſoluenda, vel non ſoluenda à Mendicantibus. *Pradic.* pag. 28. n. 94. & ſeq. Quarum rerum debita. pag. 30. num. 110. Quid concordatum in Regno Maioricæ. *Minor.* pag. 69. num. 90. Quid pro Carmelitis. *Carmel.* pag. 207. num. 204. & ſeq. Quid pro Minimis. *Minim.* pag. 328. num. 86.

Cantus eſt conformis Regulæ. *Carmel.* pag. 192. num. 114.

Cappa an portanda à Tertiariis. *Carmel.* pag. 247. & ſeq. num. 452.

Cap. *Volentes*, derogatum pro Mendicantibus. *Carmel.* pag. 175. n. 11. & p. 240. num. 407. & ſeq. ac pag. 257. num. 509. Cap. *Quia propter*, forma ſeruanda in electionibus. *Carmel.* pag. 180. n. 46. Quid ex conſuetudine, & Conſtitutionibus Ordinis. pag. 181. n. 47.

Capella non erigitur in domibus Mendicantium ipſis inuitis. *Eremit.* pag. 113. n. 61.

Capellani Papæ, & Principum quibus ſubſint. *Minimi.* pag. 321. num. 43. & 44. Capellani inter Regulares quibus bonis Religionis priuentur. *Seruit.* pag. 311. num. 207.

Capellanus inſtituendus in Eccleſiis Parochialibus Mendicantium. *Seruit.* pag. 301. n. 127. & 128. *Pradic.* pag. 37. num. 158. Quis debeat eſſe: pag. 38. num. 160. Quem ritum ſeruare debeat in Celebratione Officiorum Diuinorum. *Seruit.* pagina 301. num. 129. A quo eligendus, vel approbandus. *Minor.* pag. 78. num. 140. Quibus fruatur priuilegiis. *Carmel.* pag. 238. num. 393. & ſequentibus.

Capitulum culparum ex Regula habendum. *Carmel.* pag. 192. num. 115. & ſeq. Eius vtilitas ex Patribus. ibid. num. 117. Modus. ibid. numero 119. Quæ in eo tractanda. ibid. num. 120. & ſequentibus.

Carmelitarum Ordinis excellentiæ, & prærogatiuæ. *Carmel.* p. 1. n. 2. Duæ inter alias, ſcilicet Patronatus Deiparæ, & Prophetarum Eliæ, & Eliſei. ibid. & ſeq. n. 3. & 4. Sunt Mendicantes ex vi Regulæ. pag. 190. num. 103. An habere poſſint aliquas poſſeſſiones. pag. 189. & ſeq. num. 102. & 104. Num poſſint tranſire ad alios Mendicantes. pag. 208. num. 209. Nec ad Monachos. ibid. num. 211.

Carnium nomine quæ veniant. *Carmel.* pag. 195. n. 136. & ſeq. Quomodo ſupra mare illis veſci liceat. pag 196. n. 142. Quomodo permiſſæ Carmelitis. pag. 201. num. 173.

Choro deſtinati quomodo ad horas Canonicas teneantur. *Carmel.* pag. 188. num. 94. Chori vſus eſt ſecundùm Regulam noſtram. pag. 191. numero 113. Et ſecundùm Eccleſiæ conſuetudinem. ibid.

Carthuſiani cur admittunt alios Ordines. *Carmel.* pag. 209. num. 215.

Cathedraticum ſubſidium quid ſit. *Eremit.* p. 121. num. 107.

Cauſæ Regularium piiſſimè tractandæ. *Carmel.* pag. 173. n. 9. Illis non committendæ cauſæ extraneorum. p. 220. n. 270. Cauſa quid, & quotuplex. ibid. n. 271. Cauſa interdicti quis dicatur. *Minim.* p. 326. n. 76.

Celebrari an poſſit in domibus ſæcularium. *Carmel.* pag 221. num. 275. An in Oratoriis Epiſcoporum, aut aliorum Prælatorum. ibid.

Cellularum diſtributio quomodo facienda. *Carmel.* p. 181. num. 56. Cellulæ Fratrum quales futuræ. ibid. num. 58. & ſeq. Quales antiquitus in Carmelo. ibid. num. 60. An ſeparatæ, vel coniunctæ eſſe debeant. ibid. Non mutandæ, nec permutandæ. pag. 184. n. 69. Cellula Prioris quo loco tenenda. ibid. & ſeq. num. 71. In cellulis quomodo manendum ex vi Regulæ. ibid. & pagina 185. n. 74. 75. & 79. Quid ex Patribus circa hoc habeatur. ibid. Quomodo iugis oratio, ſeu meditatio in illis habenda. ibid. & ſeq. num. 77. & 78. Quid diſpenſatum circa manſionem in cellulis. pag. 201. num. 173. An ſit vera diſpenſatio, an potiùs declaratio. ibid. num. 175. Vide verbo *Conuentus*.

Cenſus impoſitio ſupra bona Regularium quomodò prohibita. *Minim.* pag. 328. n. 89.

Chriſma à quo Epiſcopo recipiendum à Regularibus. *Eremit.* p. 112. n. 56.

Cibi particulares in Refectorio prohibiti. *Carmel.* pag. 184. num. 66.

Citramontani appellantur Itali, Siculi, Sardi, & qui citra Alpes commorantur. *Seruit.* pag. 305. num. 165.

Clauſula *Inuocato brachio ſæculari*, implicitè continetur in litteris Apoſtolicis. *Pradic.* p. 23. n. 68. Clauſula, *ſaluâ tamen iuſtitiâ Eccleſiarum*, quomodo accipienda. p. 30. n. 109. & p. 33. n. 133. Clauſula, *motu proprio*. pag. 30. n. 112. & 113. Clauſula, *ex certa ſcientia*. ibid. n. 114. & 115. Clauſula, *Mentio ſpecialis*, vel *Expreſſa mentio*, quæ ſolet poni in priuilegiis Regularium, quam vim habeat. *Minor.* p. 61. n. 43. Clauſula, *irritum, & inane*, quid ſignificet. p. 70. n. 97. Clauſula, *Haberi volumus pro expreſſis*. p. 71. n. 101. Clauſula, *ac pro potiori cautela*. ibid. num. 102. Clauſula, *Sicut accepimus*. ibid. num. 105 Clauſula *In omnibus, & per omnia*, quàm ſit vniuerſalis. pag. 81. num. 153. Clauſula *Pacifica poſſeſſione*, vel *quaſi*, quid importet. p. 82. n. 162. De Clauſula, *authoritate noſtra*. ibid. n. 163. Clauſula *Sub protectione Beati Petri, & Sedis Apoſtolicæ*, quam exemptionem tribuat. *Eremit.* pagina 106. num. 24. Clauſula, *Et præſentis ſcripti patrocinio communimus*. pag. 107. num. 25. Clauſula, *Saluâ Sedis Apoſtolicæ authoritate*, ad quid ſeruit. pag. 118. n. 91. Clauſula, *Et à Sacratiſſimo Corpore, & Sanguine Domini aliena fiat*, & alia *Communione careat Chriſtiana*, quam vim habeant. pag. 119. n. 93. Quæ Clauſulæ importent ad exemptionem Regularium. ibid. n. 95. & 96. De Clauſula, *Motu proprio*, & *Ex certa ſcientia*, iterum ex Rotæ deciſione. pag. 121. n. 105. Clauſula *iniunctarum pœnitentiarum*, &c. ad quid deſeruit. pag. 122. n. 110. Clauſula, *Indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Apoſtolorum*, &c. arguit culpam mortalem. *Carmel.* pag. 174. num. 13. Clauſula, *in ius, & proprietatem B. Petri, & Apoſtolicæ Sedis*, quid denotet. pag. 175. n. 18. Clauſula, *Tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus*, quid operetur. ibid. n. 19. Clauſula, *Ac perſonis degentibus in eiſdem*, quid. ibid. n. 20. Clauſula, *De conſenſu*, ſeu *De aſſenſu aliorum*. pag. 183. n. 61. Clauſula, *Conſcientia ſua arbitrium*, quid denotet. pag. 203. num. 181. Clauſula, *Propter quæ Sedes Apoſtolica conſulenda eſt*, quos caſus includat. pag. 206. num. 199. Clauſula, *Ad vſus proprios*, quam vim habeat. pag. 207. n. 208. Clauſula *Sine iuris præiudicio alieni*, intelligitur de alio præiudicio, quàm expreſſo. pag. 210. num. 223. Clauſula *Cum libero ingreſſu, & exitu*, quid denotet. pag. 213. num. 244. Clauſula, *Motu proprio*, quomodo non infirmetur propoſitione, aut petitione gratiæ. pagina 224. numero 297. Quos effectus producit. ibid. Clauſulæ *Ex certa ſcientia*, quanta ſit vis. ibid. numero 298. Clauſulæ *Sup-*

plentes defectus, vis. pag. 225. num. 301. Clauſula *Sicut accepimus*, an egeat iuſtificatione. ibid. n. 303. Clauſula *Ita tamen, vt ſatisfaciant*. p. 230. num. 340. Clauſula *eo ipſo incidant in ſententias*, &c. ibid. num. 341. Clauſula, *Gratiam, & communionem Sedis Apoſtolicæ*, quid denotet. *Minim.* pag. 318. num. 23. Clauſula, *Ab omni iuriſdictione, poteſtate, & dominio*, quam vim habeat. *Seruit.* pag. 289. n. 48. & 49. Ex Rotæ deciſione. ibid. Clauſula *Aliaque iuris opportuna remedia*, quid importet. pag. 299. n. 116. Clauſula *Quoties oportuerit*. ibid. n. 117. Clauſula, *Sub protectione B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ*, quam vim habeat, ex Rotæ deciſione. pag. 302. num. 143. Clauſula, *In genere, vel ſpecie*, quam vim habeat. pag. 307. num. 179. Clauſula, *Saluâ tamen refectione conſunctâ in prandio*. pag. 310. num. 199. Clauſula, quæ apponi ſolet in aliquibus priuilegiis Religionum, ſcilicet: *Quæcunque alia quæ in futurum per Nos, vel Sedem Apoſtolicam quomodolibet concedi, & ſtatui, vel ordinari contra præſentium litterarum tenorem*, &c. *irrita, & inania*, &c. quomodo non inutilis. *Seruit.* pag. 312. num. 218. Clauſula, *Volumus, & decernimus*, an inducat nouum ius. pagina 313. num. 220.

Clemens VIII. tranſcribi fecit Mare magnum Carmelitarum. *Carmel.* pag. 171. n. 1.

Clerici, ſiue in minoribus, ſiue in maioribus poſſunt ad Religionem admitti. *Eremit.* pag. 108. num. 32. & ſeq. Excipe Epiſcopos ſine Papæ licentia. ibid. Quid de Clericis beneficiatis, Abbatibus, & aliis habentibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. ibid. Clericorum nomine qui veniant. *Carmel.* pag. 188. n. 91.

Cœmeteria Fratrum in eo priuilegiata, vt in illis nullus ſepeliri poſſit ipſis Fratribus inuitis. *Eremit.* pag. 104. numero 9. Nomine Cœmeterij an veniat Eccleſia. *Carmelit.* pagina 227. numero 318.

Commiſſariorum deſignatio ſpectat ad Generales. *Seruit.* pag. 284. num. 9.

Commiſſarum perſonarum priuilegia. *Eremit.* pagina 104. num. 12.

Communicare cum Iudæis quomodo prohibitum. *Minim.* pag. 319. n. 27. & ſeq.

Communicatio cum excommunicatis quomodo licita, Mendicantibus præſertim. *Prædic.* pag. 16. num. 30. An ab eis poſtulari poſſit eleemoſyna. *Carmel.* pag. 228. num. 325.

Communicatio priuilegiorum Carmelitarum cum aliis. *Carmel.* pag. 259. n. 522. & ſeqq. Extenditur ad priuilegia concedenda. ibid. num. 523. An per eam conceſſa vni Conuentui, conceſſa cenſeantur aliis. *Minim.* pag. 333. num. 120. An etiam concedenda. *Seruit.* pag. 291. num. 58. & pag. 312. n. 211. Inter Prædicatores, & Minores. *Prædic.* pag. 23. n. 66. Eſt veluti noua conceſſio illorum. pag. 38. n. 167. Extenditur ad priuilegia concedenda. ibid. & ſeq. n. 168. Extenditur etiam ad priuilegia aliorum Mendicantium. *Bull. Aur.* p. 90. n. 15. Canonizata eſt hæc communicatio à S. Rota. ibid. Etiam quoad exemptionem à gabellis. *Eremit.* pag. 122. n. 108.

Compelli non poſſunt Regulares ad Synodos Epiſcoporum. *Prædic.* pag. 27. n. 91. An ad Conſtitutiones Synodales. ibid. An ad proceſſiones. ibid. Non ad onera præſtanda pro Legatis Sedis Apoſtolicæ. pag. 29. num. 101.

Concionatores in Ordine Minorum à quibus approbentur. *Minor.* pag. 57. num. 14. Quid modò tenendum ex Concil. Trident. ibid. num. 15. An quando prædicant extra Aduentum, & Quadrageſimam. ibid. Generales Eremitarum ſancti Auguſtini an ipſos inſtituant. *Eremit.* pag. 104. num. 7.

Confeſſi Mendicantibus quando recipiant ab illis Eucbariſtiam, & Vnctionem. *Minor.* pag. 76. num. 129. & ſeq. An debeant habere ſchedulas atteſtatrices confeſſionis. *Prædic.* pag. 36. num. 152. Non tenentur poſtea parochis confiteri. pag. 38. n. 162. Oppoſitum tenentes puniuntur vt hæretici. ibid.

Confeſſiones Regularium ſolùm ab ipſorum Prælatis audiendæ. *Prædicat.* pag. 27. n. 87. *Minor.* pag. 68. num. 87. *Minim.* pag. 326. num. 77. An hæc authoritas competat Prælatis iure diuino. *Prædic.* p. 27. num. 88. Poſſunt Superiores Prælati illam limitare inferioribus. ibid. Poſſunt eam delegare etiam extraneis. ibid. num. 89. Eccleſiarum Prælati prohibentur audire talium confeſſiones. ibid. num. 91. Inualide id faciunt. *Minor.* pag. 68. num. 88. Superiores Regulares quibus hoc competit, ſunt tam Prælati inferiores, quam ſuperiores. *Minor.* pag. 67. num. 82. Quæ licentia ad hoc ſufficiat. pagina 68. numero 83.

Confeſſiones fratrum ſunt ſolùm ipſorum Superiores. *Carmel.* pag. 256. num. 498. Quid quando morantur fratres extra Monaſteria, & non poſſunt aliis confiteri ſua peccata ſine aliqua infamia. *Minim.* pag. 326. num. 79. A ſuis Superioribus ſolùm approbantur. *Minor.* pag. 67. n. 81. Quid pro confeſſione venialium. pag. 68. num. 85.

Confeſſores Regulares approbantur ab Ordinariis. *Eremit.* pag. 103. num. 4. An Ordinarij ſolùm habeant in hoc nudum miniſterium, nullam illis tribuentes iuriſdictionem propter Clementinam *Dudum*. ibid. Quæ eſt forma præſcripta in dicta Clementina. ibid. Eorum approbatio pro vno Epiſcopatu an ſufficiat pro aliis. ibid. n. 5. An ſit perpetua, vel reſtringibilis. ibid. An prohibere poſſint, ne audiant confeſſiones in domibus ægrotantium. ibid. Non poſſunt cogere Superiores Regulares, vt quando præſentant ipſis fratres pro confeſſionibus, atteſtentur ſub iuramento de ſufficientia præſentatorum. ibid. Confeſſores Regulares an audiant ſine approbatione Epiſcoporum confeſſiones ſecularium, qui ſunt de ipſorum familia. pag. 104. num. 6. An priuilegia Mendicantium alicui Conuentui, vel Monaſterio conceſſa extendantur ad Monaſteria eiuſdem Ordinis. pag. 106. n. 18. Iure communi pars negatiua eſt vera. ibid. num. 19. Ex priuilegiis autem aliquibus ſuadetur pars affirmatiua. ibid. n. 20. Qua limitatione. ibid. An audiant confeſſiones fidelium alterius Diœceſis. *Carmel.* pag. 205. & ſeq. num. 198. An notoriè idonei examinati debeant. *Seruit.* pag. 291. n. 55. An approbati ſine examine poſſint ſine cauſa amoueri. ibid.

Confeſſores Monialium. *Carmel.* pag. 235. n. 371. & 372. Pro tempore Iubilæi. ibid. Qui ſint tales. pag. 256. num. 499.

Confirmatio Generalis Prædicatorum fit eo ipſo quod eſt electus. *Prædic.* pag. 12. n. 5. Authoritate Apoſtolica. ibid. Quorundam aliorum Generalium. ibid. Caſu quo non ſubſiſteret hoc priuilegium, à quo petenda eſſet confirmatio. ibid. n. 6. Confirmationis forma, quæ ſit. *Min.* p. 53. n. 4. Quo tempore danda. *Seruit.* p. 287. n. 29. & 30. Quid ſi non detur, vel non perueniat ad manus electi. ibid. & ſeq. n. 31. 32. & 33.

Confirmatio Ordinis Carmelitarum. *Carmelit.* pagina 174. num. 15. & ſeqq. Quomodo intelligendum, quoad hoc Lugdunenſe Concilium. ibid. num. 16. Quid ex Clemente VI. pag. 173. num. 21. & 22.

Confirmatio priuilegij in forma communi, quæ. *Eremit.* pag. 120. num. 100. In forma ſpeciali. ibid. num. 101. Quos effectus habeat vtraque confirmatio. ibid. num. 102. & ſeqq. Confirmatio *ex certa ſcientia*, aut *motu proprio*, quæ. ibid. num. 103. & 104. & *Carmel.* pag. 224. n. 299. Confirmatio ad inſtantiam, quos effectus pariat. *Seruit.* pag. 296. n. 97. Confirmatio ex certa ſcientia plures habet. p. 297. n. 98.

Confirmatio Regulæ Carmelitarum. *Carmelit.* pagina 180. num. 45.

Confratres Confraternitatum Religioſorum an admitti poſſint cum illis tempore interdicti. *Minor.* pag. 72. num. 108. Eorum confeſſiones an audiantur à noſtris. *Carmel.* p. 306. n. 199. Antiquitas eorum. ibid.

Conſecrationes altarium, ſeu Eccleſiarum à quo Epiſcopo habeant Religioſi. *Eremit.* pag. 111. num. 48. & pag. 115. num. 56. Gratis faciendæ. *Carmelit.* pag. 244. n. 436. Alioquin quid faciunt Religioſi. ibid.

Conſenſus alterius quandò requiritur, an ſine illo aliquid fieri poſſit. *Carmel.* p. 183. n. 61.

Conſeruatores, vide verbo *Protectores*.

Conſilium quid importet. *Minor.* pag. 81. n. 160. Conſilia, quæ ponuntur in Regula, an obligent ad culpam. *Carm.* pag. 179. num. 35. Conſilium particularium Religioſorum à Prælatis inquirendum. *Carmel.* pag. 183. num. 61. Quando teneatur quis ſequi conſilium alterius. ibid.

Conſtitutiones Sanctorum Patrum, quæ dicantur. *Carmel.* pag. 188. num. 95. Conſtitutiones *Carmel.* pag. 250. num. 465.

Conſtitutio *Super Cathedram*, extenſa ad Carmelitas. *Carmel.* pag. 104. num. 187. Inſerta in iure communi. ibid. num. 188. An vacet his temporibus. ibid.

Conſtitutiones à Papa confirmatæ an mutentur à Religione. *Seruit.* pag. 385. n. 15.

Contemptus in tranſgreſſione præceptorum Religionis quantum peccatum. *Carmel.* p. 179. n. 37. In quo conſiſtat. pag. 200. n. 167.

Contractus contra bona Eccleſiarum illegitimè initi, reſcindi poſſunt. *Carmelit.* pag. 246. num. 437.

Conuentus an poſſint Mendicantes per litteras Apoſtolicas. *Prædic.* p. 19. n. 41.

Conuentus Forenſes qui dicantur. *Eremit.* pag. 110. num. 43.

Conuentus quomodo non mutandi ſine licentia. *Carmel.* pag. 184. num. 70.

Conuentus Reformati quibus fruantur Priuilegiis. *Carmel.* pag. 212. num. 235. Non viſitantur à Prouincialibus, niſi per ſeipſos, & cum ſociis, qui ſint ex eiſdem. *Conuentibus.* ibid. num. 238. Non poteſt imponi ipſis maior taxa quàm aliis. ibid. numero 239. An ſi ad illos veniant Religioſi aliorum Conuentuum non Reformatorum, aſtricti aliquibus pœnis, eis remittantur. p. 213. num. 241. An ſtatuta facta pro Conuentibus reformatis alterari poſſint à Religione. ibid. n. 243.

Conuentus habentes duodecim Fratres eligunt ſuos Superiores in Ordine Seruitarum. *Seruit.* pag. 287. num. 35. Quid de aliis Conuentibus. pag. 288. num. 36.

Cruciata quid ſit. *Carm.* p. 252. n. 476. An ad illam aſſumpti Fratres ſubiaceant ipſorum Prælatis. ibid.

Cruciatæ Commiſſarij quam authoritatem habeant in Religioſos. *Prædic.* pag. 21. n. 51.

Cubicularij Principum an poſſint eſſe Religioſi. *Carmel.* pag. 252. n. 473.

Culparum correctio in Capitulo facienda. *Carmelit.* pag. 192. num. 115. & 116.

Cuſtodes in Ordine Minorum qui ſint. *Minor.* pag. 56. num. 10.

D

DEbet, aut *debeat*, an inducat neceſſitatem, ſeu præceptum. *Seruit.* pag. 288. n. 41.

Debilitas corporis excuſans à præcepto Regulæ de abſtinentia à carnibus, qualis debeat eſſe. *Carmel.* pag. 196. num. 140.

Debita incerta Nouitiorum quibus applicanda. *Minor.* pag. 66. num. 73. Quæ talia cenſeantur. ibid. An inuenta, ſeu reperta, quorum dominus ignoratur. ibid. num. 74. Quid de debitis alicui perſonæ abſenti, vel quæ ignoratur, vbi habitat. ibid. num. 75. Quando applicentur aliquibus perſonis, vel Religionibus Sanctiſſimæ Trinitatis, & Sanctæ Mariæ de Mercede. ibid. num. 76.

Decimarum exemptio pro Regularibus. *Prædic.* pag. 24. num. 75. De noualibus iure communi exemptis. ibid. n. 77. Non de terris alictis poſteà acquiſitis, iuxta caput *Nuper, de Decimis.* p. 25. n. 78. An propter aliqua priuilegia. ibid. Etiam de fructibus ſuorum bonorum. pag. 34. n. 145. & ſeqq. An potiantur Religioſi ſimilibus priuilegiis caſu, quo habuerint reddituſ, ſeu prouentus. *Minor.* pag. 65. num. 70. Perdanturne ſimilia priuilegia, ſi Religioſi irreligiosè, & laxè viuant. pag. 66. num. 71. A decimarum ſolutione exempti Fratres Minimi. *Minim.* pag. 324. n. 64. & pag. 331. n. 105. & 106. Eremitæ S. Auguſtini. *Eremit.* pag. 107. n. 29. Quomodo accipiendum hoc priuilegium. ibid. Ampliatur. pag. 121. n. 106. Quid pro Carmelitis. *Carm.* p. 207. n. 206. Tranſeatne hoc priuilegium ad colonos. *Minim.* pagina 331. n. 107. Decimandi ius an pertineat ad Capellanum Eccleſiæ Parochialis Regularium. *Seruit.* pag. 303. n. 130.

Declarationes S. Congregationis circa Confeſſarios. *Seruit.* pag. 291. n. 55.

Decretum electionis mittendum confirmatori, quid ſit. *Eremit.* pag. 128. num. 143. Qualiter neceſſarium. ibid. Decretum de non celebrando in domibus ſæcularium, aut particularibus Oratoriis ſine licentia, &c. *Carmel.* pag. 221. n. 275. Quomodo intelligendum. ibid. n. 277. Decretum de ſtudio linguarum in Religionibus. *Minim.* pag. 317. num. 18. Decreta D. Epiſcopi Piſaurenſis circa Confeſſarios ſuæ Diœceſis. *Seruit.* pag. 290. num. 52. & 53. Quomodo moderata à S. Congregat. Epiſcoporum & Regul. ibid. num. 52. & 54.

Defectus, qui ſupplentur per clauſulam *Supplentes defectus.* *Carm.* pag. 215. n. 31.

Derogatio Priuilegiorum requirentium ad id ſpecialem mentionem, quomodo fiat. *Minor.* pagina 61. num. 43. Quid in Conſtitutionibus ſpectantibus ad officium S. Inquiſitionis. ibid. num. 44.

Detinentes fratres decedentes ex Religionibus ſine licentia, ſubiacent excommunicationi. *Prædic.* pag. 21. num. 57. Quomodo ea excommunicatio intelligenda. pag. 32. n. 60.

Dictio *continuò*, ſeu, *continuè*, quid importet. *Prædic.* p. 16. n. 28. Dictio *Subiaceat*, an importet

cenſuram ipſo facto. pag. 22. num. 60. Dictio *Sine*, quid importet. *Minor*. pag. 81. num. 155. & *Pradic*. pag. 36. num. 152. Dictio *quandoque*, quid ſignificet. pag. 37. num. 154. Dictio Attentatum *quid*. *Minor*. pag. 71. n. 98. Dictio. *Quomodolibet* idem eſt ac *quocunque modo*. *Minor*. p. 73. num. 119. Dictio *prorſus*, quid excludat. pag. 81. num. 154. Dictio *Perinde*, denotat omnimodam ſimilitudinem. ibid. n. 156. Dictio *Inſolidum*, quid ſignificet. ibid. num. 161. Dictio *Contradictores*, notat contradictorem de facto. pag. 81. num. 164. Dictio *liberè*, quam vim habeat. *Bull. Aur.* p. 91. num. 16. Dictio *Si*, eſt conditionalis. *Eremit*. pag. 112. num. 56. Dictio *Rationabiliter*, quid denotet. pag. 118. num. 88. Dictio *A*, & *Ab*, quomodo ſumenda. *Carmel*. pag 194. num. 127. Dictio *Et*, aliquando ſumitur diſiunctiuè. pag. 221. n. 278. Dictio *Indulgemus*, quid importet. *Minim*. pag. 316. n. 7. Dictio *Quicunque*, quàm ſit vniuerſalis. *Seruit*. pag. 302. n. 137.

Dies termini an claudatur in termino. *Carmelit*. pag. 177. num. 27.

Diffinitores quando eligant Priores. *Carmel*. p. 180. num. 45. Quos Priores. ibid. Quomodo deponere poſſint Generalem. pag. 215. n. 250. Propter quæ delicta. ibid. n. 250. & 251. Horum officium quale. *Seruit*. pag. 286. n. 26. & 27.

Dimiſſoriæ pro Sacris Ordinibus conceduntur à Prælatis Regularium. *Pradic*. pag. 14. num. 18. Ad quos Epiſcopos, & cum quibus conditionibus. ibid. Sub quibus pœnis. ibid. Quando non incurrantur. pag. 15. num. 19. Priuilegium Carmelitarum quoad hoc an reuocatum. *Carmel*. pag. 110. num. 224.

Diſcalceati Carmelitæ ſunt verè Mendicantes, & Ordinis Carmelitarum. *Carmel*. pag. 210. n. 227. Priuilegia, quæ habent ad fundandum Monaſteria. ibid.

Diſcedentes à Conuentibus ſine licentia, & eos retinentes, qualiter puniantur. *Carmel*. pag. 243. num. 415. & 416. Retineri non poſſunt ab aliis. pag. 252. & ſeq. num. 477. & 478. & *Minim*. pag. 322. num. 47. & 48. An gaudeant priuilegiis Religionum. ibid. n. 48.

Diſcretione ſemper vtendum. *Carmel*. pag. 200. num. 169.

Diſpenſantur in ieiunio Regulæ ab Exaltatione S. Crucis vſque ad Paſcha Reſurrectionis Carmelitæ obſeruantes. *Carmel*. pag. 194. & ſeq. num. 131. Non qui profitentur Regulam Innocentij IV. ibid. Quomodo diſpenſentur Fratres Seruitæ in ieiuniis, abſtinentiis ac eſu Carnium, &c. *Seruit*. pag. 310. num. 100. An hæc facultas ſit delegabilis. pag. 311. num. 204.

Doctoratus an licitè recipiantur à Religioſis. *Carm*. pag. 205. num. 195. Verba egregia S. Bonauenturæ de Religioſo Magiſtro, *Damno pompoſum, ſed commendo ſtudioſum*. ibid.

Domini temporales monentur aſſiſtere Prælatis ad reformationem Religionis. *Carmel*. pag. 211. num. 231. & 232. Etiam à Concilio Tridentino. ibid.

Dominicis diebus an habendum Capitulum culparum. *Carmel*. pag. 192. num. 118. An ieiunandum. pag. 193. num. 125. In Dominica Reſurrectionis Domini nequaquam. pagina 184. numero 128.

Dominium bonorum quomodo competat Monaſteriis. *Carmel*. pag. 207. n. 208. An ſingulis Religioſis pro indiuiſo. ibid.

Domus Fratrum Eremitarum S. Auguſtini ſunt ſub protectione Beati Petri, & Sedis Apoſtolicæ. *Eremit*. pag. 106. num. 24. Nullum illis damnum inferendum. pag. 118. num. 90. Circa domos Carmelitarum non fundandæ, aut recipiendæ aliæ. *Carmel*. pag. 245. num. 430. Domus fratrum Seruitarum quâ exemptione fruantur. *Seruit*. pag. 289. num. 45. Ea quâ Eremitæ S. Auguſtini. pag. 291. num. 56. Recipiuntur cum dote. pag. 293. n. 65. & pag. 295. n. 80.

Donare ſuis Superioribus non poſſunt Religioſi. *Seruit*. pag. 288. num. 43.

Dos an requiratur pro fundatione Eccleſiarum. *Seruit*. pag. 293. & ſeq. n. 65. & 66.

Diſcoli quomodo reprimendi. *Carmel*. pag. 215. num. 252. & ſeqq. An poſſint cogi ad tranſeundum ad aliam Religionem caſu quo damnati poſſent ad triremes, carceres, &c. *Minim*. pag. 323. num. 58.

E

ECcleſiaſticæ perſonæ quæ dicantur. *Carmel*. pag. 245. num. 433.

Eccleſia non fundanda in loco qui præiudicet alij priùs fundatæ. pag. 246. num. 434.

Eccleſiis violentiam facientes Papalem excommunicationem incurrunt. *Carmelit*. ibid. numero 440. Quid ex priuilegiis Fratrum ſanctæ Mariæ de Mercede. ibid. numero 441. Quid ex priuilegio Sixti IV. pagina 247. num. 446. & 447.

Eccleſiæ Metropolitanæ nomine quæ veniant. *Pradic*. pag. 39. num. 175. Eccleſiæ Cathedralis nomine quæ etiam veniant. ibid. Eccleſiæ Parochiales Regularium, ſeu Regularibus annexæ quibus priuilegiis fruantur. *Carmel*. pag. 238. 393. 394. & ſeqq. De Eccleſiis ſolùm dedicatis an fieri poſſit quotannis officium diuinum. p. 259. num. 518.

Eccleſiæ Regularium quomodo, & in quibus exemptæ ab Ordinariis. *Minim*. pag. 327. n. 84. Quæ nequeunt facere in illis. ibid.

Eiecti à Religionibus non prædicant, neque docent, nec audiunt Confeſſiones. *Carmel*. p. 253. num. 484. & ſeqq. *Minim*. pag. 323. num. 56. & ſeq. *Pradic*. pag. 23. num. 70. Sunt ſuſpenſi ab exercitio Ordinum. ibid. Licentiari poſſunt, vt eant ad alias Religiones, licet non id ipſis præcipiendo. pag. 24. num. 71. Ac ad laxiores Religiones. ibid. num. 72. Proceſſus pro illorum eiectione an comburendi. ibid. num. 73. Meritò prohibentur prædicare, docere, &c. eo quòd ſunt infames infamiâ facti. *Minor*. pag. 64. num. 63. An tranſire poſſint ad quoſcunque Ordines, etiam Monachales. *Minim*. pag. 323. & ſeq. num. 56. & 60. *Carmel*. pag. 209. n. 216. Quomodo id faciendum. ibid. Poſſunt cogere Religionem, vt illos admittat quando ſunt emendati. pag. 254. num. 485. Quomodo ſint infames. ibid. Ad quos Ordines, vel Religiones licentiari poſſint. ibid. num. 487. & 488. An ipſi id poſſint facere propriâ authoritate. ibid. n. 489. Ita vt valeat talis tranſitus. ibid. n. 490. Litteræ teſtimoniales circa hoc videri poſſunt ab Ordinariis. ibid. n. 491. Quid ſi emendati redeant ad Religionem, & ea nolit eos recipere. *Minim*. p. 323. n. 58. An cogi poſſint ad tranſeundum ad aliam Religionem. ibid.

Electiones Regularium quorundam poſſunt fieri ſine obſeruantia plurium regularum iuris. *Minim*. p. 316. n. 12. & *Pradic*. pag. 14. n. 17. Quæ ſint iſtæ regulæ iuris. ibid. An confirmari poſſint, etiamſi habeant aliquem defectum. ibid. num. 85.

Digitized by Google

n. 15. & 16. Regulæ ſoris à quibus eximuntur, non intelliguntur, niſi ſolùm ſolemnitates accidentales. *Minor.* pag. 55. num. 8. In quorum Superiorum electionibus id intelligendum. num. 9. Electiones Monaſteriorum ad ipſos Fratres ſpectant iure communi. *Minor.* ibid. num. 11. Electiones Generalium ad quos ſpectant. *Eremit.* pag. 115. numero 79. An fieri debeant ſecundùm Regulam, vel iuxta caput *Quia propter, de elect.* ibid. Electionis decretum præſentandum confirmatori, quid ſit. pag. 128. num. 143. An ſit de ſubſtantia electionis. ibid. Plenam fidem facit. ibid. An poſt electionem debeat electus accipere poſſeſſionem ſolemniter. ibid. num. 145. Forma electionis ex Regula. *Carmel.* pag. 180. num. 46. Electio an ſit neceſſaria pro Prouincialibus, aut Prioribus, an verò ſine electione inſtitui poſſint. pag. 239. num. 398. *Minim.* p. 316. n. 13. & 14. An in electionibus poſſint nominari aliqui, vt eligantur. *Seruit.* pag. 286. num. 28. Electus legitimè, ſed non confirmatus ſine cauſa legitima, appellare poteſt. pag. 287. num. 34. An interim exercere poſſit ſuum officium. ibid. Electiones Prouincialium, & Priorum vbi faciendæ. pag. 301. n. 133. & 134. An ſolemniùs fiant in Capitulis. ibid. & ſeqq. num. 135.

Eleemoſyna an peti poſſit ab excommunicato. *Prædic.* pag. 17. num. 31. Non poſſunt impediri Religioſi Mendicantes ab ea poſtulanda. *Bull. Aur.* pag. 89. num. 8. Prohibentes dare ipſis eleemoſynam quomodo puniantur vt hæretici. *Eremit.* pag. 129. num. 151. Eleemoſynæ datæ pro habitu noſtro an impediant Indulgentias. *Carmel.* pag. 238. num. 392. Non impedienda dari fratribus noſtris, etiam ſub excommunicationis pœna. pag. 240. num. 404. 405. & 406. Eam inhibentes excommunicationem incurrunt, & ab Inquiſitoribus puniuntur. *Seruit.* pag. 302. num. 138. & 139. Ex eis nulla portio ſolui debet. pag. 309. n. 192. & ſeqq.

Epiſcopalis authoritas diuiditur in legem diœceſanam, & legem iuriſdictionis. *Prædic.* pag. 35. num. 148. A prima eximuntur Religioſi, etiam iure communi: à ſecunda verò ex priuilegiis. ibid.

Epiſcopalia iura, quæ ſint. *Prædic.* pag. 35. n. 147.

Epiſcopi ex Regularibus non aſſumuntur, niſi conſentientibus Prælatis. *Carmel.* pag. 253. numero 480.

Epiſcopi quomodo poſſunt vbique celebrare cum altari portatili. *Minor.* pag. 71. num. 107. An hoc priuilegium reuocetur per Concilium Tridentinum. ibid. An poſſint id concedere Regularibus. ibid. Quomodo reuerendi, & honorandi à Religioſis, etiam exemptis. *Carmel.* pag. 144. num. 425. A quo puniendi Religioſi non reuerentes ipſos. ibid. Incarcerari an poſſint ab Epiſcopis Religioſi delinquentes notoriè extra clauſtra. pag 257. num. 510. Epiſcoporum priuilegium, quod non comprehendantur in quibuſdam cenſuris. *Minim.* pag 322. num. 48. Quomodo non poſſint cenſuras ferre in Religioſos priuilegiatos. *Prædic.* pag. 35. num. 149. Etiamſi poſſint contra quoſcunque alios id facere. ibid. & ſeq. num. 150. Non audiunt Confeſſiones Regularium. *Minor.* pag. 68. n. 88. Quid pro caſu quo Superiores Regulares iniuſtè negarent illis abſolutionem. ibid. Aut conſeoſcerint in hoc. pag. 69. num. 89. Cenſuræ latæ ab Epiſcopis contra Religioſos priuilegiatos ſunt iure communi nullæ, *ex cap. 1. de priuileg. in 6.* vbi id habetur. *Minor.* pag. 71. num. 99. Non viſitant Domini Epiſcopi altaria Regularium, quibus cura animarum non incumbit. pag. 78. num. 139. Nec loca vbi ſeruatur ſanctiſſima Euchariſtia, vel audiuntur confeſſiones. ibid. Nec impediunt vſum priuilegiorum Mendicantium. pag. 81. num. 158. Qualiter peccent aliter facientes. ibid. num. 159. An poſſint Ordines celebrare in domibus Regularium. *Eremit.* pag. 110. num. 44. Poſſunt in illis prædicare. ibid. num. 45. Non verò iuriſdictionem contentioſam exercere. ibid. num. 46. Aut ſe intromittere in electionibus Prælatorum. p. 111. num. 47. Qui dicantur habere gratiam, & communionem S. R. E. *Eremit.* pag. 112. num. 57. Ad quæ nequeunt cogere Regulares. *Carmel.* pag. 243. num. 418. & ſeqq. Poſſunt conuocare proceſſiones ad illorum Eccleſias. pag. 244. n. 423. Nihil accipere poſſunt pro Conſecrationibus Eccleſiarum, &c. *Seruit.* p. 310. n. 197.

Eſſenorum inſtitutum viros, & fœminas habebat. *Carmel.* p. 217. n. 262.

Examinantur Regulares ab Epiſcopo ad Ordines recipiendos. *Prædic.* pag. 15. num. 20. Non obſtantibus priuilegiis. ibid. Quid quando ſunt notoriè litterati, aut eorum Prælati ſpecialiter teſtantur de eorum ſufficientia. ibid. Quomodo practicandum hoc priuilegium. ibid. An Religioſus Doctor debeat examinari. *Minor.* pag. 57. num. 19. Semel reprobatus, & reiectus admitti poteſt ad examen. ibid. Examinandi ad Confeſſiones audiendas, an notoriè ſufficientes. *Seruit.* pag. 291. n. 55.

Excommunicatio propter iniectionem manuum in Clericum, an tollatur à Prælatis Regularibus. *Carmel.* p. 223. 291. & ſeqq.

Excommunicati ſunt Papali excommunicatione, qui impediunt reformationem Conuentuum. *Carmel.* pag. 211. numero 233. Quomodo intelligenda hæc excommunicatio. ibid. Confirmata etiam poſtea. pag. 212. num. 235. Eſt perpetua, & extenditur ad hæc vſque tempora. ibid. num. 237. Excommunicantur etiam qui ſeruientes beneficiis Ordinis officia prætendunt. pag. 216. num. 258. An qui ex ipſis concedunt. ibid. Excommunicantur etiam impedientes dari eleemoſynam fratribus. p. 240. num. 404. & ſeqq.

Exempti habentur pro extraneis. *Carmel.* pag. 222. num. 280. An poſſint renunciare exemptioni. ibid.

Exempta loca ſunt quaſi extra diœceſim. *Carmel.* p. 222. n. 280.

Exemptio quid, & quotuplex ſit. *Carmel.* pag. 234. num. 361. Quomodo eam tueri poſſint Religioſi. p. 217. & ſeq. n. 263. Qualis competat Seruitarum Ordini. *Seruit.* pag. 289. num. 45. A portione ſoluenda de legatis. p. 297. n. 102. & p. 298. n. 105. An debeat allegari. ibid. num. 107. A iuriſdictione Inquiſitorum an ſubſiſtat hoc tempore. p. 299. num. 113. A collectis, ſeu ſubſidiis. pag. 302. n. 140. & 141. Regularium in ciuilibus, & criminalibus. *Prædic.* p. 28. num. 93. A canonica portione. ibid. num. 94. & ſeqq. A conſtitutione capitis *Volentes.* p. 29. num. 105. Quomodo id intelligendum. ibid. & ſeq. n. 106. & 107. Exemptio Regularium antiqua valdè in Eccleſia Dei. pag. 34. num. 136. A quibus Summis Pontificibus conceſſa. ibid. Exemptio à ſubſidiis, exactionibus, collectis, &c. *Minor.* pag. 70. n. 93. Exemptio triplex, perſonalis, localis, & vniuerſalis. pag. 76. num. 125. Conueniunt iſtæ omnes exemptiones Mendicantibus. ibid. Exemptio Eremitarum S. Auguſtini ampliſſima, ex Vrbano VI.

Index Rerum Notabilium.

Eremit. p.104. n.12. Et Alexandro IV. p.105. num.13. Ab exactionibus, oneribus, &c. p.113. num. 64. A ſæcularium exactionibus iure communi. p.118. num.89. Quibus verbis, aut clauſulis denotetur exemptio. pag.119. num. 95. & 96. Exemptio loci, & perſonæ in quo differant. pag.124. numero 120. Eâ non poteſt vti priuilegiatus extra proprium locum, benè tamen iſtâ. ibid. Exemptio à ſolutione collectarum. *Carmel.* pag.225. num.304. A Decimis de Noualibus.ibid. num.306. Ampliſſima exemptio Carmelitarum. pag.234. n.390. & ſeqq. Comparere an teneantur ad illam comprobandam. ibid. n.364.& ſeqq.& pag.256.n.501. Amplixtio huius exemptionis. pag.240. n.407. & ſeqq. Quoad decimas. pag. 241. n.410. Quid pro caſu quo Ordinarij eſſent in poſſeſſione iudicandi de Religioſis. p.244. n.420. Ab aliis negotiis, ſeu cauſis. p.251. n.467. & ſeqq. Quid ſi Ordinarij dicant ſe habere priuilegium ad procedendum. p.256. n.501. Exemptio à Regulari obedientia Superioribus debita non ſuffragatur Religioſis à quocumque concedatur. *Seruit.* p.304. num.154.

Extrauagans *Super Cathedram*, in fauorem Prædicatorum, & Minorum conceſſa extenditur ad Eremitas S. Auguſtini. *Eremit.* pag.104. n.10. Et ad Seruitas. *Seruit.* p.289. & ſeq.n.50. Quid contineat hæc Extrauagans. p.290.n.51.

F

FActum non dicitur, quod non durat factum. *Seruit.* pag.293.num.74. Factum quid denotet. pag 297. num.103.

Facultas procedendi contra impedientes vſum Priuilegiorum Mendicantium. *Prædicat.* pag. 39. num. 174. Facultas ad redimendum hortos, & ſyluas ad fratres Eremitas S. Auguſtini ſpectantes. *Eremit.* pag.116. num.66. Facultas abſoluendi Fratres prodeſt etiam ignorantibus illam. *Carmel.* pag.228. num.329. Facultas adminiſtrandi Eucharistiam, & Extremam vnctionem non includitur in facultate miniſtrandi Sacramen um pœnitentiæ. pag.237. num.380. Facultas commorandi in excommunicatorum terris. *Minim.* pag. 319.n.26.& 27.

Famuli, ſeu familiares Mendicantium recipiunt ab illis Sacramenta, & ſepulturam. *Prædic.* p.16. num.25. Non comprehenduntur ſententiâ generali. ibid. num. 27. Audiunt diuina tempore interdicti. ibid. Familiarium nomine qui veniant. *Minor.* pag.58. num.24. An abſoluantur à caſibus reſeruatis à Confeſſoribus Religioſorum. ibid. num.25. An ligentur caſibus reſeruatis à Prælatis. ibid. num.26. Exemptine ſint à cenſuris generaliter promulgatis ab Ordinariis. ibid. num.27. An hoc tempore poſſint illis adminiſtrari Sacramenta, & tribui ſepultura. *Carmel.* pag.205. num.197. Qui dicantur immorari noſtris obſequiis. pag.227.n.318.& pag.229. num 332. An ſubiaceant communibus cenſuris. pag.227. num. 321.& 322.

Fauor quid importet. *Minor.* p.81.n.160.

Feſtiuitates an annuntiandæ à Regularibus in ſuis Eccleſiis. *Carmel.* pag.251.n.468.

Feſtum Natalis Domini, an ſit excluſum à ieiunio Regulæ. *Carmel.* pag.193. num.126. An à præcepto abſtinentiæ à carnibus.pag.197.n.144.

Feudalia loca non recipienda. *Carmel.* pag. 205. num.183. Quare. ibid. num.184. An ex conceſſione Sixti IV. ibid.

Finis Regulæ Carmelitarum eſt viuere in obſequio Ieſu Chriſti. *Carmel.* pag.179. n.40. Et totius vitæ Religioſæ. ibid.

Forma Canonica ſeruanda in abſolutione à cenſuris, quæ ſit. *Prædic.* pag.19. num.40. An ad eam teneantur Mendicantes. ibid. Forma eligendi Prælatos. *Carmel.* pag.80. & ſeq. numero 46. & 47. Quid ex conſuetudine, & Conſtitutionibus Ordinis. ibid. Forma profeſſionis faciendæ. pag.182.num.50.

Fructus vberes Ordinum Mendicantium. *In ipſorum Mari magno.*

Fugitiui Regulares an ſint excommunicati. *Prædic.* p.21.n.58. An eos detinentes.ibid.

Functiones Parochorum quas Regulares poſſunt facere in ſuis Eccleſiis. *Eremit.* pag.127.n.135. & ſeqq. Maximè n.141.p.128.

Fundatio Monaſteriorum. *Carmel.* p.172.n.8.

G

GAbellarum exemptio. *Eremit.* p.121. n.106. Etiam pro vendentibus, & contrahentibus cum Religioſis. ibid.n.108.

Geminatio verborum maiorem deliberationem, & enixam voluntatem indicat. *Carmel.* pag. 217. num.259.

Generalis Prædicatorum eo ipſo, quod eſt electus, cenſetur confirmatus. *Prædic.*pag.12. n.5. Quæ aliæ Religiones habeant idem priuilegium. ibid. Abſolui, & amoueri poſſunt a Diffinitoribus Capituli Generalis. ibid. num.8. Propter quos defectus. ibid. Quæ aliæ Religiones fruantur eodem priuilegio. ibid. Generales Minorum legitimè electi ſunt confirmati, & exercent ſuum officium. *Minim.* pag.315. numero 3. *Minor.* pag.53. num.3. Abſoluuntur, & amouentur à Prouincialibus, & Cuſtodibus. ibid. Ob quos defectus. ibid. num.5. & 6. Generalis Eremitarum ſancti Auguſtini deſignat Confeſſores, & Concionatores. *Eremit.* pag. 103. num.4. An ſubſiſtat hoc priuilegium his temporibus. ibid. An ſaltem pro caſu raro, quo Epiſcopi ex odio, vel mala voluntate, aut ſine iuſta cauſa noluerint eam facultatem concedere. ibid. Saltem grauiter peccarent ſic facientes. ibid. Et credendum iuſtè feciſſe, niſi clarè conſtet contrarium. ibid. An audiant confeſſiones Monialium ſine approbatione Epiſcoporum. *Carmel.* pag.235. n.371. Eorum electio non indiget confirmatione. *Seruit.* pag.286. num.24. *Carmel.* pag.239. n.397. & 398. Generalibus defunctis qui ſubſtituendi in eorum officiis. pag.246. n.438. An expediat eſſe perpetuos. *Seruit.* pag.286. num.22. Ætas, & profeſſio pro illis requiſita. ibid. num.25. An opponi poſſit contra Generalis electionem. pag. 301.num.132.

Generales ſine Capitulis Generalibus non poſſunt de nouo erigere, fundare, vnire, aut ſeparare Prouincias. *Prædic.* pag.13. n.10. An cum Capitulis id facere poſſint. ibid. Quando fieri debeat ſeparatio. ibid. numero 11. An poſſint, & quando ſine electione inſtituere Priores. *Carmel.* pag.180. num.46. Generalium licentia requiritur ad tranſeundum ad Religionem paris, vel minoris arctitudinis. pag.209. num. 216. Cum primùm ſunt electi,cenſentur confirmati. p.215. num.248. Quomodo deponi poſſint.ibid.n.249. Quibus de cauſis. ibid.num.250. Habent omnimodam authoritatem in ſubditos. *Seruit.* p.284. num.8. Delegant illam. ibid. num.9. Generales an ſint exempti à iuriſdictione Inquiſitorum. *Seruit.*

Seruit. pag. 299. num. 163. Facultas, quam habent ad diſpenſandum cum ſubditis in ieiuniis, obſeruantiis, &c. an ſit delegabilis. pag. 311. num. 204.

Generale Capitulum quâ facultate celebretur inter Mendicantes. *Seruit.* pag. 284. num. 11. Quo tempore celebrandum. pag. 285. num. 17. Qui veniunt ad illud. ibid. num. 18. Eſt ſupra Generalem. pag. 286. num. 23.

Generi per ſpeciem an derogetur. *Carmel.* pag. 209. num. 222.

Graduati in Capitulis Generalibus qui ſint. *Seruit.* pag. 305. num. 164. An poſſint legere in Vniuerſitatibus, ſicut veri Doctores. ibid. num. 165. Graduati in Religionibus inſufficientes, aut ignari repelluntur, etiamſi Indultum à Papa obtinuerint ſine Generalis licentia. ibid. numero 166. & 167.

Gradus Magiſterij, & Doctoratus licitè tenentur in Religionibus. *Carmel.* pag. 105. num. 195. An etiam Doctoratus in Iure Ciuili, & Medicina. ibid. Pulchra verba ſancti Bonauenturæ, *Damno pompoſum, ſed commendo ſtudioſum*; id eſt, Magiſtrum in Religionibus. ibid. Gradus conferendi priuilegia. *Seruit.* pag. 292. num. 62. & ſequentibus. An gradus collati, ſeu recepti contra Ordinum ſtatuta ſint validi. ibid. numero 64.

Grangiæ fratrum liberæ eſſe debent à rapina, furto, ignis appoſitione, &c. *Carmel.* pag. 247. num. 449.

Guardiani in Ordine Minorum, qui ſint. *Minor.* pag. 56. num. 10.

H

HAbitus vnius Religionis non portandus ab aliis. *Carmel.* pag. 255. num. 492. & 493. *Minim.* pag. 324. num. 61. *Prædic.* pag. 24. n. 74. A quo eſt concedendus ſepeliri volentibus cum illo. *Bull. Aur.* pag. 90. num. 51. & *Prædic.* p. 22. num. 59. Impertinenter ſe habet ad apoſtaſiam. *Minim.* pag. 324. num. 59. An poſſint ſuſcipi alterius Religionis ab eo, qui ad illam tranſit antequam admittatur. ibid. num. 60. Habitus eſt ſignum Religionis, & profeſſionis. pag. 325. num. 68. Illum concedere ſpectat ad Sedem Apoſtolicam. ibid. num. 69. An illi, qui deuotionis, aut humilitatis cauſâ habitum nouum portant, incidant in excommunicationem capitis vnici *de Relig. domib. in 6.* ibid. num. 69. Sepeliri volentes cum habito Religioſorum non poſſunt impediri. *Carmel.* pag. 195. num. 136. An poſſint alibi eligere ſepulturam. ibid. Quid de ſecularibus commorantibus in Monaſteriis. ibid. Sepeliri volentes cum habitu noſtro, vbi debeant ſepeliri. *Carmel.* pag. 238. num. 389. & ſeqq. Habitus perſonarum Tertiariarum Ordinis Carmelitarum. pag. 247. num. 452. Habitus Carmelitarum qualis ſit. pag. 255. num. 494. Quomodo ſaluetur diſtinctio habitus Carmelitarum de Obſeruantia, & Diſcalceatorum. ibid. num. 493. Viuentes extra clauſtra an debeant geſtare diuerſum habitum à viuentibus intra illa. *Minim.* pag. 324. num. 63. Cum habitu Seruitarum ſepeliri volentes vbi ſepeliendi. *Seruit.* pag. 300. num. 125. & 126. Habitus Religioſorum neque vanus, neque vilis debet eſſe. ibid. Habitus regularis ſeptem priuilegia. *Ord. Trin.* pag. 342. num. 56. Illum dimittentes ſunt excommunicati. ibid. num. 57. Illum libidinoſè tractantes grauiter peccant. ibid. num. 58. Sæculares poſſunt cum illo ſepeliri. ibid. num. 59. Cum eo decedentes indulgentias pro viuis conſequuntur. ibid. n. 60. Item illum oſculantes. ibid. num. 61. De portantibus habitum Ordinis SS. Trinitatis. *S. M. de Merc.* pag. 358. num. 133. De benedictione habitus parui. ibid. num. 134. & 135.

Hæreditaria ſucceſſio Competit Carmelitis, & aliis Religionibus. *Carm.* pag. 241. n. 411. Siue ex teſtamento, ſiue ab inteſtato. ibid. Quomodo id accipiendum. ibid. Quid de Seruitis, *Seruit.* pag. 311. num. 203.

Hæreſis cauſa non pertinet ad Prælatos Regulares. *Carmel.* pag. 215. num. 250. Nec hæreſis ſuſpicionis. ibid. Deferenda ad S. Officium Inquiſitionis. ibid. Qui deferunt non poſſunt inquietari, ſeu moleſtari. ibid.

Hæreticorum communicatio qualis liceat Religioſis. *Prædic.* pag. 17. num. 32. Qui ſint vitandi. ibid. An nominatim denunciati. ibid. num. 33. An liceat Religioſis ire ad terras hæreticorum ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. pag. 18. numero 34. An prædicare illis. *Carmel.* pagina 228. num. 325.

Hieroſolymam adire ſine licentia Sedis Apoſtolicæ non licet. *Prædic.* pag. 18. n. 34.

Honorare Prælatos qualiter debeant ſubditi. *Carm.* pag. 199. num. 164. Ex Regulis Fundatorum. ibid. num. 165. In quibus exhibendus hic honor. ibid. An, & quomodo ſit hoc ſub præcepto. p. 200. n. 166.

Horæ Canonicæ quomodo in Regula præcipiantur. *Carmel.* pagina 187. numero 88. An in aliis Regulis Religionum. ibid. num. 89. Quid per horas Canonicas intelligatur. ibid. num. 90. Qui ad illas teneantur. pag. 188. num. 94. An profeſſi, qui non ſunt in Sacris Conſtituti. ibid. num. 95.

Hortorum, & Syluarum redemptio de manibus eorum, quibus à Religioſis vendita fuerunt. *Erem.* p. 114. & ſeq. n. 67. & 78.

Hoſpitalariorum Religioſorum nomine qui veniant. *Minor.* p. 64. n. 66.

Hoſpites Religioſi cui debeant confiteri ſua peccata. *Minor.* p. 68. n. 84.

Hoſpites ſæculares commorantes in domibus Religioſis an recipere poſſint Sacramenta à Religioſis. *Carmel.* p. 175. n. 20.

Humilitas Prælatis commendatur. *Carmel.* p. 199. numero 162. Item in aliis Regulis. ibid. numero 163.

Hypotheca generalis bonorum Eccleſiaſticorum permiſſa, etſi non ſpecialis. *Minim.* pag. 329. num. 90. An ratione illius deueniri poſſit ad executionem bonorum immobilium. ibid. numero 91. & 92.

I

IEiunia an annuntianda à Regularibus in ſuis Eccleſiis. *Carmel.* pag. 254. n. 486.

Ieiunium Regulæ quale, & quantum. *Carmel.* pag. 193. num. 123. & ſeqq. Commendatur in aliis Regulis Religioſorum. ibid. n. 124. Quare non pro tempore Paſchali. ibid. Quare non pro Dominicis. ibid. num. 125. An in Dominicis ieiunare ſit peccatum. ibid. Quid de feſto Natalis Domini. ibid. num. 126. Quid de ipſo die Exaltationis S. Crucis. pag. 194. n. 127. In die Dominicæ Reſurrectionis non ieiunatur. ibid. num. 128. Obligatio ad ieiunium Regulæ ſolùm eſt ſub veniali, ſecluſo ſcandalo, contemptu, &c. ibid. num. 129. Obligantur ad ieiunium

Index Rerum Notabilium.

Regulæ Religioſi etiam ante vigeſimumprimum annum. ibid. Faciliùs eum illis diſpenſatur. ibid. In ieiunio Regulæ obſeruandæ ſunt conditiones ieiunij Eccleſiaſtici. ibid. An in illis debeat eſſe abſtinentia à lacticiniis. ibid. Obligat ieiunium Regulæ etiam extra Monaſteria exiſtentes. ibid. Cauſæ excuſantes à tali ieiunio. ibid. num. 130. Ieiunium vnius anni in Regula Carmelitarum an ſit pro potiendo priuilegio mitigationis, an pro indulgentia in articulo mortis. pag. 202. num. 178. Ieiunium an obliget diebus, quibus carnes eduntur. pagina 203. num. 180. Ieiunia quæ obſeruant Carmelitani. ibid. num. 182.

Illegitimi à quibus diſpenſentur. *Carmel.* pag. 236. num. 374. & 376.

Immunitas Eccleſiarum pro reis ad eas confugientibus an illis ſuffragetur qui violenter extrahuntur è manibus ſatellitum. *Eremit.* pagina 117. numero 86. Qualis reperiatur in Eccleſiis Seruitarum. *Seruit.* pag. 308. numero 181. An hac immunitate fruantur Religioſi delinquentes. ibid.

Incarcerari Religioſi delinquentes iure poſſunt. *Carmel.* pag. 216. n. 256. Quomodo carcer habendus in conuentibus. ibid.

Inciſio arborum, quæ prohibita Regularibus. *Eremit.* pag. 112. num. 59. Quæ permiſſa. pag. 129. num. 60. & ſeqq.

Incorrigibilitas quid ſit. *Carmel.* pag. 115. n. 251. Propter eam deponi poſſunt Generales. ibid. Quomodo puniendi incorrigibiles. pag. 254. num. 486.

Induciæ quid importent in Priuilegiis Religionum. *Minor.* pag. 60. num. 39.

Indulgere quid importet in Bullis. *Minim.* pagina 316. num. 7.

Indulgentiæ conceſſæ viſitantibus Eccleſias Prædicatorum, & Minorum manent in ſua vi. *Bull. Aur.* pag. 88. num. 4. An illæ, quæ conceſſæ ſunt exhibentibus manus adiutrices. ibid. Indulgentiæ quomodo obſeruant pro relaxatione iniunctarum pœnitentiarum. *Eremit.* pagina 122. num. 110. Indulgentiæ pro articulo mortis Religioſorum. *Carmel.* pag. 202. num. 179. Quæ indulgentiæ conceſſæ Regularibus ſunt reuocatæ à Paulo V. pag. 246. n. 444. Indulgentiæ conceſſæ Regularibus aliquibus an communicentur aliis. *Seruit* pag. 306. & ſeq. n. 178. & 179. Maximè Indulgentiæ Plenariæ. ibid. Indulgentiæ pro Miſſis dicendis pro animabus Purgatorij propter priuilegium conceſſum Minimis. pag. 307. num. 179. An ſubſiſtant hoc tempore. ibid. num. 180. An communicentur per generalem communicationem Priuilegiorum Indulgentiæ Altaris Priuilegiati. ibid. num. 181. Conceſſio Indulgentiarum, ſuffragiorum, & Priuilegiorum. *Ord. Trin.* pag. 344. n. 91.

De indulgentiis pro Viſitantibus Eccleſias. ibid. num. 93.

Quæ ſint iſtæ Indulgentiæ. ibid. n. 94.

An ſint communicabiles. ibid. n. 95.

Infirmitas, vel debilitas corporis quomodo excuſet à ieiunio Regulæ. *Carmel.* pag. 194. numero 130.

Ingredientes Religionem quibus priuilegiis fruantur quantum ad abſolutionem. *Minim.* pag. 320. numero 36. *Carmel.* pag. 230. num. 338. An ante ſuſceptionem habitus. ibid. num. 339. An reſpectu Prælatorum immediatorum. ibid. numero 340.

Innocentius V I I I. Compilator Maris magni Seruitarum, illorum priuilegia confirmat. *Seruit.* pag. 297. num. 97.

Inquiſitores S. Officij ex Regularibus aſſumpti à quibus conſtituendi, deponendi, puniendi, &c. *Carmel.* pag. 252. num. 476. & *Prædic.* pag. 23. num. 53. & 54. Inquiſitores procedunt contra dicentes quod confeſſi Mendicantibus teneantur iterum confiteri Parochis. pag. 38. num. 162. Olim eligebantur ad id munus à ſuis Prælatis. *Bull. Aur.* pag. 90. num. 13. Procedere poſſunt etiam contra ſuos Prælatos. ibid. An Inquiſitores vnius Religionis procedant contra Inquiſitores alterius. ibid. num. 14. Procedunt Inquiſitores contra Ordinarios prohibentes dari eleemoſynas Mendicantibus. *Eremit.* pag. 129. num. 150. & 151. An etiam contra Dominos Epiſcopos. ibid.

Inſtrumenta ſtipulata à Notariis Regularibus, quam vim habeant. *Seruit.* pag. 313.

Interdicti tempore celebrant Mendicantes, & recipiunt Sacramenta. *Prædic.* pag. 16. num. 24. Admittunt etiam Tertiarios ſuos. pag. 31. n. 119. Conformiter ad caput *Alma Mater*, Bonifacij VIII. *Eremit.* pag. 112. num. 55. Item oblatos, & Commiſſos. pag. 123. num. 133. In Monte Carmelo. *Carmel.* pag. 174. num. 10. Et aliis locis. ibid. numero 11. Quomodo id faciendum. pag. 126. num. 314. Quid de Procuratoribus Ordinum SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede. pag. 127. num. 316. Pro Ordine Minimorum. *Minim.* pag. 325. n. 73.

Ioannes Papa X X I I I. tempore ſchiſmatis. *Seruit.* pag. 295. num. 81.

Ioannis de Poliaco errores circa confeſſiones factas Mendicantibus. *Prædic.* pag. 38. num. 163. A quibus damnati. ibid. & num. 164. Fundamenta Poliaci. *Carmel.* pag. 204. num. 191. Eneruantur. pag. 205. num. 192. & 193. Ipſius ſententia etiam his temporibus damnata. ibid. num. 194.

Irregularitas an etiam ab homine, Papa ſcilicet, imponi poſſit. *Carmel.* pag. 217. n. 259. Quomodo tollatur. pag. 236. num. 375. A quibus Prælatis. ibid. num. 377.

Irregularitates in quibus diſpenſant Prælati aliqui Regulares cum ſuis ſubditis. *Prædic.* pag. 32. num. 127. Non in homicidio, bigamia, & mutilatione membrorum. ibid. num. 128. 129. & 130. Quomodo id intelligendum. ibid. Quibus Prælatis id competat. *Minor.* pag. 78. n. 141. An etiam diſpenſent cum illegitimis. ibid. numero 142. Non in illis irregularitatibus, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animi vitio, quod poſſet ſcandalum fidelibus generare. ibid. numero 143. Non cum ſodomita notorio. ibid. numero 144. Nec cum carente vſu rationis, vel ſimilibus, aut etiam omninò illiteratis. ibid. num. 145. An cum infamibus. ibid. & ſeq. n. 146. An cum damnatis ad triremes. ibid. An cum lunaticis, vel ſimilibus. *Minim.* pag. 331. n. 103. Facultas Prælatorum Ordinis Seruitarum circa diſpenſationem in irregularitatibus. *Seruit.* p. 333. n. 121. & 122.

Itinerantes Religioſi an excuſentur à præcepto Regulæ de abſtinentia à carnibus. *Carmel.* pagina 213. num. 141.

Iubilæi tempore quis audire poſſit Confeſſiones Monialium. *Carmel.* pag. 235. n. 372.

Iudices Conſeruatores pro priuilegiis Mendicantium qui ſint. *Eremit.* pag. 130. num. 156. *Seruit.* pag. 312. num. 218.

Iuramentum à Generali Seruitarum in principio

ſui

Index Rerum Notabilium.

ſui officij. *Seruit.* pag. 188. num. 38. Diuerſum à profeſſione fidei. ibid. num. 40. Quomodo intelligendum. ibid. num. 41. Iuramentum an præſtandum à Prioribus Conuentuum reformatorum Carmelitarum. *Carm.* pag. 213. n. 240.

Iura Epiſcopalia Epiſcopis competentia, quæ ſint. *Prædic.* pag. 55. num. 147. Iura Parochialis Eccleſiæ quæ ſint. *Carmel.* pag. 220. num. 273. & 274. Maximè pag. 251. num. 464.

Iuris apices num obſeruari debeant in iudiciis Religioſorum. *Minim.* pag. 332. n. 110. & 111. Iuris regulæ an obſeruandæ in electionibus. *Minim.* ibid. num. 112. An ſaltem ſi fuerint præſcriptæ in Conſtitutionibus. ibid.

Ius cum quo coquuntur carnes, nomine carnium venit in præcepto abſtinentiæ carnium. *Carmel.* pag. 196. num. 138.

Ius quid denotet. *Seruit.* pag. 297. num. 103. Ius commune quid ſit. ibid. & ſeq. n. 103. & 104.

L

LAbor manualis an, & quomodo præcipiatur in Regula. *Carmel.* pag. 197. num. 149. & ſeqq. Conformiter ad doctrinam Patrum. pag. 198. numero 150. An ſolùm ſub conſilio. ibid. n. 151. Quo labore adimpleatur hoc præceptum. ibid. num. 152. Quid ex Conſtitutionibus Ordinis. ibid. num. 153.

Lacticiniis an vtendum in diebus ieiunij Regulæ. *Carmelit.* pag. 194. num. 129. Conſuetudini ſtandum. ibid.

Laici liberi, & abſoluti recipi poſſunt in Religionibus. *Eremit.* pag. 108. num. 34. Vnde non ſerui, nec coniugati. ibid. num. 34. An qui habent filios, vel parentes in graui, aut extrema neceſſitate conſtitutos. ibid. n. 35.

Lectores Religionum non poſſunt impediri à ſuo munere legendi. *Minim.* pag. 317. numero 15. & 16. *Prædicat.* pag. 13. num. 12. Etiam in Vniuerſitatibus legentes. ibid. Poſſunt à Religionibus inſtitui. ibid. & *Carmelit.* pag. 250. numero 460. Idem in Ordine Minorum. *Minor.* pag. 56. num. 12. An id extendatur ad Lectores Logicæ, Philoſophiæ, vel Metaphyſicæ. ibid. Lectoratus munus quid importet. ibid. n. 13.

Legata Regularibus an transferri poſſint. *Prædic.* pag. 28. num. 96. Non ſoluitur de ipſis aliqua portio. pag. 34. num. 140. Falcidia, Trebellianica, aut alia pars ibid. n. 141. *Eremit.* pag. 123. num. 117. *Carmel.* pag. 208. num. 202. Aut portio canonica pag. 256. num. 502. An conuerti poſſint in alios. pag. 256. vſus. pag. 257. n. 504. & *Minim.* pag. 328. n. 87. Quid in Regnis Hiſpaniæ ratione ſubſidij impoſiti à Pio V. & Gregorio XIII. *Minor.* pag. 73. n. 120. Quomodo Fratres Minores capaces ſint, vel non ſint legatorum. pag. 74. n. 121. Maximè ex S. Rotæ deciſione. ibid. Legata ad pias cauſas quæ dicantur. *Eremit.* pag. 123. n. 117. Maximè pro redemptione captiuorum. ibid. An de legatis ad pios vſus aliquid applicari poſſit Religioſis. *Carmelit.* pag. 223. num. 285. 286. & 287. De illis nulla portio detrahenda. pag. 233. n. 354. & 355. De legatis pro Fratribus Ordinis B. Mariæ de Mercede. ibid. n. 356. De relictis particularibus Religioſis pro ſtudiis, &c. ibid. n. 357. Pro redemptione captiuorum. ibid. n. 358. Pro Fratribus Minoribus. *Minim.* pag. 328. num. 86. An legata Religioſo, qui renunciauit omnia bona ſua in fauorem alicuius ſæcularis, cedant ſæculari, an Religioſo. *Seruit.* pag. 298. num. 106.

Legatorum Sedis Apoſtolicæ litteris an teneantur Mendicantes. *Prædicat.* pag. 19. num. 43. Legati in triplici differentia. pag. 20. num. 45. An poſſint aſſumere Fratres ad ſua negotia. *Carmelit.* pag. 252. n. 471. & 472. An poſſint tribuere Fratribus exemptionem ab obedientia debita Superioribus. *Seruit.* pag. 304. n. 155.

Liber Nicolai Gallici contra Monaſteria in Vrbibus ſita. *Carmel.* pag. 182. num. 54. Licentia quando requiratur petita, & obtenta. *Carmel.* pag. 208. num. 210.

Licentia Papæ an requiſita pro Monaſteriorum fundatione. *Carmel.* pag. 259. n. 518.

Linguarum ſtudia in Religionibus habenda. *Min.* pag. 317. num. 18. & 19.

Litteræ Apoſtolicæ quæ dicantur. *Minim.* p. 333. num. 118. *Prædic.* pag. 19. num. 42. Habent viam executiuam. pag. 40. n. 181. An pro illis ſufficiant verba Papæ, vel requiratur ſcriptura. ibid. num. 182. Litteræ ex propria ſcientia, vel motu proprio quomodo magis qualificatæ. *Eremit.* pag. 122. n. 109.

Litteræ commendatitiæ Papæ. *Carmel.* pag. 172. num. 8.

Litteræ teſtimoniales pro eiectis à Religione. *Carmelit.* pag. 254. num. 487. & ſeqq. Videri, & recognoſci poſſunt ab Ordinariis. ibid. num. 101. & *Minim.* pag. 292. n. 60.

Loca feudalia, ſeu cenſualia an recipi poſſint à Religioſis. *Carmel.* pag. 258. n. 515.

Loca pro conſtruendis Monaſteriis, qualia eſſe debent. *Carmel.* pag. 182. n. 52. & ſeqq. An ſolùm in Eremis. ibid. num. 54. Apta ad vitam actiuam, & contemplatiuam. ibid. n. 55. Noua non recipienda, aut ædificanda ab aliis Mendicantibus iuxta loca Carmelitarum infra ſpatium 140. cannarum. pag. 210. num. 226. Loca exempta ſunt quaſi extra Diœceſim. *Carmel.* pag. 222. num. 280.

M

MAgiſtri an legant ſine licentia Rectoris. *Minim.* pag. 317. num. 16. Magiſtri creantur à Generali Seruitarum cum priuilegiis Magiſtrorum Pariſienſium. *Seruit.* num. 62. An communicetur aliis Mendicantibus hoc priuilegium. ibid. Ampliatio huiuſmodi Priuilegij ad duos Magiſtros. pag. 305. num. 164. An Magiſtri in Capitulis creati legere poſſint in Vniuerſitatibus. ibid. num. 165.

Mantellatarum Priuilegia confirmantur. *Eremit.* pag 124. num. 119. An ipſarum habitus geſtari poſſit ab aliis. *Seruit.* p. 305. n. 162.

Maior pars in electionibus quæ cenſeatur. *Carmel.* pag. 181. num. 48.

Malè adquiſita an applicari queant Religioſis. *Carmel.* pag. 223. num. 285. & 286.

Marchæ centum argenti quomodo de vſuris, rapinis, aut malè adquiſitis accipi poſſint. *Carmel.* pag. 223. num. 285. An etiam de legatis ad pios vſus relictis. ibid.

Mare magnum Prædicatorum à quibus refertur. *Prædic.* pag. 12. num. 1. Quare hæc Bulla dicatur *Mare magnum*. ibid. num. 2. Sixtus IV. Auctor illius. ibid. num. 4. Quis hic Pontifex. ibid. Mare magnum Fratrum Minorum vbi habeatur. *Minor.* pag. 53. num. 1. Eremitarum S. Auguſtini Mare magnum vbi extet. *Eremit.* pag. 102. num. 1. Mare magnum Minimorum à quo, & cur datum. *Minim.* pag. 315. n. 1.

Matrimonio an aſſiſtere poſſint Regulares. *Eremit.* pag. 126.

pagin. 126. numer. 13n. Præſertim pro caſu, quo parochi id nollent facere. ibid. An incurrant excommunicationem, qui aliter facerent. ibid.

Medicorum iudicio an ſemper ſtandum, cùm diſpenſant cum Religioſis in Regula. *Carmel.* p. 196. num. 139.

Mendicantes commorari poſſunt inter excommunicatos, & ab eis vitæ neceſſaria poſtulare. *Prædic.* pag. 16. num. 30. Cum quibus excommunicatis. ibid. Quomodo, aut quando poſſint miniſtrare Euchariſtiam, & ſacram Vnctionem. pag. 36. num. 151. An poſſint hoc priuilegio vti cum ſibi confeſſis pro caſu, quo Parochi nollent dare illis communionem, niſi oſtenderint ſchedulas atteſtatrices confeſſionis factæ cum ipſis. ibid. num. 152. Mendicantes non aſſumuntur in ſocios à quocunque ſine licentia ſuorum Superiorum. *Minor.* pag. 61. num. 50. Mendicantium exemptio notoria. pag. 70. num. 94. An teneantur, & quomodo illam allegare. ibid. Quid facere debeant, ſi Domini Ordinarij agere velint contra eorum priuilegia, & exemptionem. ibid. num. 94. & 95. Ipſorum etiam loca exempta ſunt ab Ordinariorum iuriſdictione. pag. 75. num. 123. Non ſolùm ratione perſonarum. pag. 76. num. 124. Mendicantes non poſſunt tranſire ad Ordines Monaſticos. *Carmel.* pag. 208. num. 212. Ad quos extendatur hæc prohibitio. ibid. num. 213. Mendicantes ſunt cooperatores Prælatorum Eccleſiæ. pag. 211. num. 231. Coadiutores, ſeu cooperatores Epiſcoporum. pag. 222. num. 282. Ex Clementina *Dudum.* ibid. Habent ſermones in Capella Papæ. *Seruit.* pag. 310. num. 196. Quo ordine. ibid.

Metus an excuſet à tranſgreſſione præcepti Eccleſiaſtici *Eremit.* pag. 130. n. 155.

Minimorum Ordinis laudes. *Minim.* p. 315. num. 2. Exemptio. pag. 310. num. 39. 40. 41. & pag. 327. num. 80. & pag. 330. num. 98. & pag. 332. n. 108. ac ibid. num. 114. Strictior eſt. pag. 322. num. 50. & 51. Communicatio priuilegiorum. pag. 333. num. 120.

Minorum Ordinis excellentiæ. *Minor.* pag. 53. numero 2.

Miſſæ præcepto ſatisfaciunt eam audientes quocunque loco, in quo eſt facultas celebrandi. *Eremit.* pag. 123. num. 113. Miſſa quotidie audienda ex vi Regulæ. *Carmel.* pag. 191. num. 109. An ſub mortali, aut ſolùm ſub veniali. ibid. numero 111. Sacerdotes celebrantes ſatisfaciunt huic præcepto. ibid. An Miſſa ſolemnis ibi præcipiatur. ibid. num. 112. Miſſa in Oratoriis priuatis ſæcularium an dicenda. pag. 221. num. 276. & 277. An caſu quo dicatur, ipſi aſſiſtere poſſint familiares habentis priuilegium. ibid. num. 278. Miſſarum reductio quomodo facienda. *Seruit.* pag. 294. num. 78. Pro illa non deſeruit communicatio priuilegiorum Religionum. ibid. Ex decreto S. Congreg. Concilij ibid. De Miſſæ celebratione quoad tempus, & locum Seruitarum priuilegiorum. pag. 306. num. 170. & ſeqq.

Tot Miſſæ celebrandæ ſunt, quot ſtipendia ſunt recepta. *Ord. Trin.* pag. 343. num. 74. Decretum S. Congregationis. ibid. num. 75. Dubium Propoſitum. *Ord. Trin.* ibid. num. 76. Fructus generalis Miſſæ an poſſit ſpecialiter applicari. ibid. num. 77. Reſolutio affirmatiua. ibid. n. 78. Authores pro ipſa. ibid. num. 79. Authoritate S. Thomæ. ibid. num. 80. Ratione probatur. ibid. n. 81. Ex Canone Miſſæ. ibid. num. 82. Ex Memento Miſſæ. ibid. num. 83. Ex quadam oratione Eccleſiæ ibid. num. 84. Ex alia. ibid. num. 85. In terminis iuris. ibid. num. 86. Taciti, & expreſſi idem eſt iudicium. ibid. num. 87. Explicatio reſolutionis. ibid. num. 88. Voluntas ſpecialis applicantis vtilior. ibid. & ſeq. num. 89.

Moderatio Regulæ Carmelitarum facta ab Eugenio IV. *Carmel.* pag. 185. n. 173. In abſtinentia a carnibus continua. ibid. In manſione continua in cellis. ibid.

Monachi nigri qui dicantur. *Carmel.* pag. 208. num. 211. Quinque ipſorum Congregationes. ibid. An ad illos tranſeant Carmelitæ. ibid. numero 212.

Monaſteria, Mendicantium præſertim, exempta ſunt à Dominis Epiſcopis. *Minor.* pag. 76. num. 126. An delinquens in illis ſubiiciatur pœnis impoſitis ab eiſdem Epiſcopis. ibid. Monaſteriorum nomine quid intelligatur. ibid. In illis prohibita rapina, furtum, ignis, appoſitio, ſanguinis effuſio, hominis captio, aut violentia. *Eremit.* pag. 115. num. 84. Quomodo antiquitus in Carmelo, & aliis locis erant. *Carmel.* pag. 191. num. 109. Monaſteriorum reformatorum priuilegia. pag. 212. num. 235. & ſeq. Monaſteria, tam virorum, quàm fœminarum iure communi Ordinariis ſubiecta. *Carmel.* pag. 237. num. 383. Non ſic ex priuilegiis. ibid. num. 384. Intra quod ſpatium cannarum fundari non poſſint. pag. 245. num. 432. Quid de Monaſteriis Seruitarum. *Seruit.* pag. 307. num. 182. An extendatur hoc priuilegium ad poſſeſſiones, ſeu loca ſeparata à Monaſteriis. pag. 308. num. 183. Priuilegium Iulij III. de non fundando intra ſpatium 300. cannarum. ibid. num. 184. Ipſorum Monaſteria ab illis non procurantur. ibid. num. 185. Nec à Reformatis iſtius Religionis. ibid. num. 186. Prohibitio non inferendi iniuriam, ſeu grauamen ad effectum quod amoueantur à ſuis Conuentibus. pag. 309. num. 189.

Monaſtici Ordines qui dicantur. *Carmel.* pag. 208. num. 214. Ad illos non tranſeunt Mendicantes. ibid. & ſeq. n. 211. & 212.

Monachatus an ſit dicendus beneficium. *Seruit.* pag. 292. num. 61.

Monaſteria Monialium, & Pinzocherarum deſtituta, quibus cedant in Ordine Seruitarum. *Seruit.* pag. 300. num. 123. & 124. Cum quibus conditionibus. ibid.

Monialium nomine, quæ fœminæ veniant. *Eremit.* pag. 126. num. 132. Recipiuntur in Ordine Carmelitarum, ſicut in Ordinibus Prædicatorum, & Eremitarum ſancti Auguſtini. *Carmel.* p. 217. n. 2. & ſeq. A temporibus antiquis. ibid. num. 262. Id competit iure communi Religionibus. ibid. Ex Eſſenis ortum habent. ibid. An benefaciant Prælati Religionibus, earum gubernium tradendo ſine cauſa Ordinariis. ibid. & ſeq. n. 263. An validè id fiat. pag. 218. num. 264. An abſoluantur ſicut Fratres à Prælatis. pag. 135. n. 371. Earum Confeſſarij à quibus approbandi. ibid. num. 372. Gaudent priuilegiis ſuarum Religionum. pag. 237. num. 385. Subiiciuntur legibus ipſarum. ibid. & ſeqq. n. 386.

Mutare Fratres de vno Monaſterio in aliud, qualiter facere poſſint Prælati. *Carmel.* pag. 214. num. 245. Quibus Prælatis id competat. ibid. num. 246.

Mutilationis membrorum irregularitas à quo diſpenſetur. *Minim.* pag. 331. n. 102.

Index Rerum Notabilium.

N

NIcolaus Gallicus Ordinis Generalis librum ſcripſit contra Religioſos noſtros in vrbibus habitantes. *Carmel*.p.182.n.54.

Nomina eligentium exprimi non debent in decreto electionis, quod mittitur Confirmatori. *Eremit*. pag.128.n.143.

Non obſtantiæ poſitæ in Priuilegiis Mendicantium quàm vim habeant. *Prædic*.pag.40.num.177. An per illas derogetur generalibus Conciliis. ibid. num.178.& *Carmel*.pag.261.num.532. Quid de Concilio Tridentino. ibid.

Notarij munus eſt ſcribere decretum electionis, quod mittitur Confirmatori. *Eremit*. pag.128. num.143. An illud exercere poſſint Religioſi pro ſeruitio S.Officij Inquiſitionis. *Carmel*. pag. 252. num.474. Notarij publici nomine, an intelligatur Notarius Regularis. *Seruit*. pag. 333. num. 221. An Notarius Apoſtolicus duntaxat. ibid.num.222.

Notorium probatione non eget. *Seruit*. pag. 198. n.108. Exemptio notoria an alleganda.ibid.

Nouitiorum bona incerta applicanda in pios vſus à Prælatis. *Carmel*.pag.255.num.496. *Prædic*. pag. 25. num.79. An id contineat priuilegium, vel ius commune. ibid. num.80. Nouitij grauati debitis incertis an admittendi. ibid. num. 81. Nouitios, tam Clericos, quàm laicos liberos, & abſolutos recipere poſſunt Eremitæ S. Auguſtini, & Fratres S.Mariæ de Mercede. *Eremit*.pag.108. num.32. De iure communi competit hæc facultas cuilibet Religioni approbatæ.ibid.num.32. Quomodo id limitatum. ibid. An ſolis Prælatis ſine Conuentibus.ibid. Aliud eſt recipere ad habitum, aliud ad Religionem. ibid. Priuilegia circa hoc. *Carmel*.pag.214. num.247. Quibus Prælatis, & quomodo. ibid. Nouitius moriens in Eccleſia ſui Ordinis ſepultus an debeat quartam funeralem. pag.231.num.349. Nouitiorum recipiendorum authoritas. *Carmel*. pag.243.num.413. An liceat contradicere ipſorum receptioni. ibid. num.414. Quibus caſibus id liceat.ibid. Nouitiorum abſolutio, & an ſit irrita, ſi è Religionibus exeant. *Minim*.pag.310 n.34.& 35.

Nudum miniſterium quando cenſeatur conceſſum. *Minor*.pag.73.n.114.

Nuntiorum Apoſtolicorum authoritas in Regulares. *Prædic*.pag.20.num.44. An ad illos appellare poſſint. *Minim*.p.332.n.112.

O

OBedientia non petenda, aut recipienda à Religioſis exemptis per Ordinarios *Carm*. pag. 221.num.279. & ſeqq. Quam obedientiam illis præſtare debent.pag.244.num.424.

Oblata efficiuntur eius Eccleſiæ cui offeruntur. *Carmel*.pag.199 num.164.

Oblatarum perſonarum priuilegia. *Eremit*. p.121. num.112.& *Carmelit*.pag.226.num.312.& 313. ac *Seruit*. pag.303.n.146.& 147. An ſuſcipiant habitum Religionis.ibid.num.148. An tranſeant ad aliam Religionem. ibid. Quæ bona debeant offerre ex Decreto S.Congreg.ibid. num.150. An gaudeant immunitate, ſi ſint in procinctu ad faciendam oblationem.ibid.n.151.

Oblationes quæ offeruntur tempore Miſſæ cui cedunt. *Carmel*. pag. 151. num.465. De illis nihil omninò exigi poteſt ab Epiſcopo, vel Parocho. pag.257.n.503.

Obligatio ad Regulæ obſeruantiam vnde proueniat. *Carmel*. pag. 178. num.31.32. & ſeqq. Ex profeſſione, confirmatione à Sede Apoſtolica, & decreto Eccleſiæ. ibid. num.32. Quantitas obligationis illius vnde etiam petenda.pag.179.num. 33. Quædam obligant ſub præcepto communi, quædam vt vota, quædam vt obſeruantiæ Regulares.ibid.num.34.

Obſeruantia regulæ an diſpenſetur à Generalibus. *Seruit*.pag.310.n.200.& 201. Tolli an poſſit hæc facultas per Capitulum Generale.ibid.

Officia diuina, quæ dicantur. *Prædic*. pag.15. numero 23. Fieri poſſunt etiam de Eccleſiis non conſecratis, ſed tantùm dedicatis. *Carmel*.p.259. num.518.

Officia Religionis ſolùm à Prælatis eius concedenda, præterquam a Sede Apoſtolica faciente mentionem de hoc priuilegio. *Seruit*. pag. 292. numero 60. & 61. An communicentur aliis Religionibus.ibid.

Officiales qui dicantur in Priuilegiis Regularium. *Minor*.p.60.n.42.

Oleum Sanctum à quo Epiſcopo habeant Religioſi. *Eremit*. pag.111. num.48. & 49. In qua quantitate. ibid. num. 49. An liceat addere aliquid oleo Sancto, ita vt illud etiam maneat benedictum.ibid.

Operandum aſſiduè ex vi Regulæ. *Carmel*.pag.197. num. 149. Conformiter ad doctrinam Patrum. pag 198. num.150. An ſit hoc præceptum, vel ſolùm conſilium. ibid. numero 151. An ſit intelligendum de labore manuum. ibid. numero 152.

Oracula viuæ vocis conceſſa per communicationem Seruitis. *Seruit*. p.312.n.212.

Orationis mentalis exercitium quomodo in Regulis præſcriptum. *Carmel*. pag.185.num.74. & ſeqq. Quomodo in cellulis. pag.185.& ſeq. num.77. & 78. An & qualiter debeat eſſe iuge, ſeu continuum. ibid. num. 78. & 79. Hoc præceptum qualiter obliget.pag.186.num.80.& ſeqq. Quomodo adimpleatur. ibid. An detur præceptum diuinum Orationis mentalis. ibid. num. 80. & 81. Saltem ex vi Religioſi ſtatus. pag. 187. num. 85. In quibus caſibus detur præceptum diuinum Orationis. ibid. num.86. Regula non eſt diſpenſata quantùm ad continuam orationem. pag. 201. num. 175. Quomodo id intelligendum. ibid.

Oratoria habere poſſunt Mendicantes cum altari portatili. *Prædic*.pag.15.num.23. *Minim*.p.318. num.24.& 25. *Minor*.pag.71.num.104.& 106. Non eriguntur in domibus Mendicantium, ipſis non conſentientibus. *Eremit*.pag.113. num.61. Oratorium in medio cellularum habendum ex vi Regulæ. *Carmel*.pag.191. numero 108. Quale debeat eſſe. ibid num.110. An in illo celebrari poſſit cum altari portatili. pag.220.num.273. de Oratoriis confratrum S.M.de Mercede. pag.358. num.132.

Ordinarij non ſe debent intromittere in iis, quæ ſpectant ad inſtituta Religionum. *Prædic*.pag.14. n.14. Ordinariorum nomine an veniant Legati. pag.20.num.44. An nuncij Apoſtolici. ibid. Qui alij.pag.39.num.171. Non poſſunt impedire dari eleemoſynam Regularibus. *Bull. Aur*. pag. 89. num.8. Nec vſum Priuilegiorum Mendicantium. pag.91. num.16. Nec habent iuriſdictionem in Regulares exemptos, etiam pro caſu quo ipſorum Prælati negligentes fuerint in eis corrigendis. *Seruit*.pag.289.n.46. Quando viſitent Regulares, & quando non poſſunt id facere, ibid.n.47.

Index Rerum Notabilium.

Ordinati Regulares an maneant, caſu quo Epiſcopus Ordinans dixerit ſe non habere intentionem ordinandi habentem talem, vel talem defectum. *Prædic.* pag. 15. num. 19.

Ordines à quo Epiſcopo recipiendi à Regularibus. *Prædic.* pag 15. num. 19. *Minor.* pag. 57. n. 18. Quas qualitates habere debeant ordinandi. ibid. num. 21. Quomodo callere Latinam linguam. ibid. num. 20. An à quocunque Antiſtite. *Minim.* pag. 318. num. 21. & ſeqq. *Carm.* pag. 209. num. 221. & ſeqq. An ſine examine, aut promiſſione aliqua. pag. 245. n. 429.

Ordo S. Auguſtini ad quem non permittitur tranſitus aliorum Religioſorum in priuilegiis Mendicantium, quis ſit. *Minor.* pag. 64. num. 66.

Ordinis Eremitarum ſancti Auguſtini prærogatiuæ. *Eremit.* pag. 105. num. 2. Auctus, & multiplicatus ex variis Monaſteriis Regulam S. Auguſtini profitentibus. pag. 105. num. 17. Ordo Canonicus ibi ſemper conſeruandus. pag. 107. num. 26. Quis ſit Ordo canonicus. ibid.

Ordinis SS. Trinitatis inſtitutio. *Ord. Trin.* p. 33. num. 1. Qualiter contigit. ibid. num. 2. Regula ordinis SS. Trinitatis. ibid. & ſeq. num. 3. Alia de hoc ordine. ibid n. 4. Bulla confirmatoria inſtituti. pag. 339. n. 5. Quid de eiuſmodi priuilegiis ſentiendum. pag 340. n. 6. Alia de hac Religione. ibid. n. 7. De priuilegiis & indulgentiis ipſius. ibid. n. 8. De congregatione Diſcalceatorum. ibid. num. 9. Quæ in ipſa obſeruentur. ibid. num. 10. Pauli V. conſtitutio. ibid. n. 11. Alia eiuſdem. ibid. n. 12. Vota quæ emittuntur in hac Religione. ibid. n. 13. Prohibitio tranſeundi ad aliam. ibid. n. 14. Eiuſdem Papæ confirmatio ibid. num. 15. Conceſſio quoad Electiones. ibid. num. 16. Conceſſio quoad officia celebranda. ibid. num. 17. De veſtitu eiuſdem Congregationis. pag. 341. num. 18. Qui de ipſa ſcripſerunt. ibid. num. 19. Alia ex Tamburino. ibid. n. 20. Adriani, & Leonis ſummorum Pontificum Bullæ. ibid. n. 21. Qualiter intelligendæ aliquæ clauſulæ. ibid. num. 22. Mens ſummorum Pontificum circa reformationem Religionis. ibid. num. 23. Sunt zelatores reformationis. ibid. num. 24. Neceſſe eſt regularibus reformatè viuere. ibid. n. 25. Qui dicantur reformati. ibid. num. 26. Obligatio Prælatorum circa conuentuum reformationem. ibid. num. 27. Indulta Pontificum circa reformationem. pag. 341. num. 28. Communicantur aliis. ibid. num. 29.

Ordinis S. Mariæ de Mercede Redemptionis captiuorum commendatio. *S. M. de Merc.* pag. 349. num. 1. Commendabilis valdè. ibid. num. 2. Inſtitutio ipſius ex relatione viri doctiſſimi. ibid. num. 3. Tempus fundationis huius Religionis. Ibid. num. 5. Reuelatio pro ipſa. ibid. num. 9. An à beatiſſima Virgine Dei matre. ibid. num. 7. Authenticatio. ibid. num. 8. Cur facta tribus inſignibus viris. ibid. n. 9. Opere impletur. ibid. num. 10. Modus inſtitutionis. ibid. num. 11. Habitus Religionis. ibid. Qui primò inducti. ibid. num. 12. Quæ domus. ibid. num. 13. Quarto voto aſtringuntur à Sancto Petro Nolaſco fundatore. ibid. num. 14. Forma huius voti. ibid. Copioſus numerus virorum huius religionis ſanctitate inſignium. ibid. num. 15. Quanto tempore à Sancto Petro Nolaſco gubernata. ibid. num. 16. Obitus tempus. ibid. num. 17. Egregia facta ab ipſis. ibid. num. 18. Aliorum relatio. pag. 350. num. 19. Fundatio ex reuelatione. ibid. num. 20. Denominatio Ordinis. ibid. num. 21. Progreſſus, ibid. n. 22. Conſtitutio Gregorij IX. ibid. num. 23. Forma proceſſionis. ibid. Oppigneratio plurium. ibid. num. 24. Pontificum conceſſiones. ibid. num. 25. Authores, qui de hoc ordine agunt. ibid. num. 26. Congregatio alia Diſcalceatorum. ibid. num. 27. Confirmata à Paulo V. ibid. num. 28. Quid ſtatuerint Gregorius XV. & Vrbanus VIII. ibid. num. 29. An reuelata hæc Congregatio Sancto Petro Nolaſco. ibid. num. 31. Qui agant de hac reformatione. pag. 351. num. 32. Conceſſiones Bonifacij VIII. & aliorum. ibid. num. 33. Specialiter Bonifacij VIII. ibid. num. 34. & 35. Indulgentia, & gratia pro tempore interdicti. ibid. num. 36. & 37. Receptio Ordinis ſub protectione Sedis Apoſtolicæ. ibid. num. 38. Commendatur ab Alexandro IV. ibid. num. 39. Indulgentiæ ab ipſo conceſſæ. ibid. n. 40. Alia priuilegia. ibid. n. 41. Alia Bulla. ibid. n. 42. Alia quoque. ibid. n. 43. Inſuper alia. ibid. n. 44. Priuilegia multa in ea conceſſa. ibid. n. 45. Quæ Clemens VI. conceſſerit. n. 46. Quæ Gregorius XI. ibid. n. 47. Quæ Martinus V. ibid. n. 48. Alia Bulla ipſius. ibid. n. 49. Item alia. ibid. n. 50. Eugenij IV. conceſſio. ibid. n. 51. Calixti III. ibid. num. 52. In alia etiam Bulla. ibid. n. 53. Notatio circa has conceſſiones. ibid. num. 54. Opus Redemptionis captiuorum valde priuilegiatum. ibid. n. 55. Eſt cauſa pia. ibid. num. 56. Præfertur à Sixto Papa expeditioni contra Turcas. ibid. num. 57. Alia quæ concedit. ibid. num. 58. Votum ſpeciale huius Religionis. ibid. n. 59. Quæ notanda circa illud. ibid. n. 60. Commendatur à Bonifacio VIII. pag. 353. n. 61. Eſt licitum & commendabile. ibid. num. 62. Quâ formâ emiſſum. ibid. num. 63. Qualiter ad illud obligentur Religioſi. ibid. n. 64. De indulgentiis pro eleemoſynam tribuentibus. ibid. n. 65. An ſint reuocatæ hoc tempore. ibid. n. 66. An commutatæ. ibid. n. 67. Probabile id videtur. ibid. n. 68. De aliis conceſſionibus. ibid. num. 69. De conceſſione Bonifacij VIII. ibid. n. 70. De ſolutione legatorum. ibid. n. 71. & 72. De priuilegiis confratrum. pag. 354. n. 73. & 74. Authores qui id tenent. ibid. n. 75. Oppoſitum etiam probabile. ibid. n. 76. Quid de aliis conceſſionibus. ibid. n. 77. De receptione ſub protectione domus Barcbinonenſis. ibid. n. 78. Quid de conceſſione Alexandri IV. ibid. n. 79. Quid circa aliam eiuſdem. ibid. n. 80. Circa legata Religioſis relicta. ibid. n. 81. Quando ſunt contra votum paupertatis. ibid. n. 82. Circa ſupplendos defectus in officio diuino. ibid. n. 83. Circa alia remiſſiuè. ibid. n. 84. Pro quæſtoribus, ſeu quæſtuariis. ibid. n. 85. De conceſſionibus Martini. ibid. n. 86. De officiis huius ordinis. ibid. n. 87. & 88. Quid ſi contrarium habeatur ex ſtatuto, conſuetudine, &c. pag. 355. n. 89. De conceſſionibus Eugenij IV. ibid. n. 90. De indulgentia Nicolai III. pro defunctis. ibid. n. 91. & 92. Quæ circa illam notanda. ibid. n. 93. & 94. Quo pacto recipienda. ibid. n. 95. Facultas abſoluendi an ſit indulgentia. ibid. n. 96. An comprehendatur ſub reuocatione Pij V. ibid. n. 97. Saltem prout extenditur ad animas defunctorum. ibid. n. 98. De conceſſione Sixti IV. ibid. n. 99. De confirmatione facta à Iulio II. ibid. n. 100. Conceſſio alia ipſius pro confratribus. ibid. n. 101. De dantibus aliquam pecuniæ Summam in ingreſſu confratriæ. pag. 356. n. 104. de conceſſione eleemoſynæ pro Indulgentia quadam. ibid. n. 105. Pro viſitantibus Eccleſias. ibid. n. 106. Viuæ vocis oraculum Pauli V. ibid. Commutatio manuum

uuum adiutricium. ibid n. 107. Communicantur fratribus Indulgentiæ confratrum. ibid. n. 108. De legatis recipiendis. ibid. n. 109. Conceſſiones Leonis X. ibid. n. 110. Cauſa harum conceſſionum. ibid. n. 111. Priuilegia conceſſa approbantur. ibid. num. 112. De clauſula *Ex certa ſcientia*. ibid. num. 113. de communicatione Priuilegiorum. ibid. n. 114. An extendatur ad priuilegia concedenda. ibid. num. 115. Quorundam opinio. ibid. n. 116. Rejicitur. ibid. & ſeq. n. 117. Probabilis ſententia. pag. 557. n. 118. Papæ Leonis declaratio. ibid. n. 119. De alia Indulgentia pro dantibus certam eleemoſynam. ibid. n. 121. Annotatio circa ipſam. ibid. n. 122. De applicatione legatorum. ibid. n. 123. De tertia parte ipſorum. ibid. n. 124. Congruentia. ibid. n. 125. Præſentatio legatorum pro Redemptione. ibid. n. 126.

Otium vitandum ex vi Regulæ. *Carmelit.* pag. 197. n. 149. Conformiter ad doctrinam Patrum. p. 198. n. 150. Quibus operibus. ibid. n. 151. & ſeqq.

Oua non veniant nomine carnium. *Carmel.* p. 195. num. 137.

P

PApa protector Mendicantium. *Carmel.* pag. 174. n. 10. Maximus Zelator reformationis Regularis. pag. 211. num. 230. Defenſor Mendicantium. pag. 222. num. 285. Quia ſub ſpeciali ipſius protectione ſunt. ibid. Ipſorum veluti immediatus Prælatus. ibid. Ipſius licentia an requiratur pro fundatione Monaſteriorum. pag. 259. n. 518. Reformat Religiones. *Seruit.* pag. 272. num. 13. & 14.

Parentibus ſubuenire quomodo tenemur de iure naturæ. *Eremit.* pag. 109. n. 56. An illis conſtitutis in extrema neceſſitate validè, vel licitè filij ingrediantur Religionem. ibid. n. 35. & 36. In quibus caſibus licite id facere poſſunt. ibid. n. 37.

Parochiales Eccleſiæ concedi poſſunt Mendicantibus. *Prædic.* pag. 57. n. 159. Quibus conditionibus. ibid. Quâ exemptione tunc gaudeant. *Min.* pag. 78. n. 137. & 138. Quæ dicantur Parochiales Eccleſiæ. *Carmel.* pag. 251. n. 274. An recipi poſſint à Carmelitis. p. 258. n. 514. & 516.

Parochorum ſanctiones, quas Regulares poſſunt facere in propriis Eccleſiis. *Eremit.* p. 158. n. 141. An ab ipſis conuenientiùs recipiantur Sacramenta, quam à Religioſis. pag. 159. n. 147. & 148. Parochi admonendi de confeſſionibus ægrotorum. *Seruit.* pag. 191. n. 55.

Paſchæ tempore an Mendicantes adminiſtrent Euchariſtiam ſæcularibus. *Minor.* pag. 76. & ſeq. n. 130. An ratione abſentiæ Parochi, vel quia ipſe non vult illam adminiſtrare. ibid.

Patriarcha quid importet. *Carmel.* p. 180. n. 41. Patriarcharum priuilegia. ibid. Quot ſunt in orbe Chriſtiano. ibid.

Paupertatis Religioſæ modus. *Carmel.* p. 189. n. 98. & 99. Eſt in vita communi. ibid. In quo conſiſtat. ibid. n. 100. Arctiſſima paupertas præſcripta Carmelitis in ſua Regula. ibid. n. 102.

Pedagium, ſeu pedatium, quid denotet. *Eremit.* pag. 151. num. 107.

Peculium an permitti poſſit Religioſis. *Carm.* p. 189. n. 101. An ſaltem in aliquibus caſibus particularibus. ibid Quid de Seruitis. *Seruit.* p. 297. n. 205.

Penſiones an imponi poſſint à Prælatis Regularibus ſuper beneficia Regularia. *Eremit.* p. 153. n. 114. Ex Rotæ deciſione. p. 105. n. 15. Habentes penſiones quibus priuentur in Religionibus. *Seru.* p. 32. n. 205. An illis ſint incapaces Religioſi. ibid.

Perſonarum Eccleſiaſticarum nomine quæ veniant. *Carmel.* pag. 245. n. 433.

Pertinentiarum nomine quæ veniant. *Prædic.* p. 38. n. 161. *Carmel.* p. 175. n. 17.

Pinzocheræ recipiendæ. *Carm.* p. 220. n. 268.

Plenaria abſolutio quid importet. *Bull. Aur.* p. 89. num. 5.

Pœnæ impoſitæ contrauenientibus priuilegiis Mendicantium. *Eremit.* pag. 129. n. 93. & pag. 139. n. 154. Carmelitarum. *Carmel.* pag. 260. n. 536. Seruitarum. *Seruit.* pag. 512. n. 514. Pœnæ priuationum, inhabilitatis, &c. an diſpenſentur ab aliquibus Prælatis. pag. 125. n. 124. An tollantur per abſolutionem, an verò per diſpenſationem. ibid. n. 125. & 126. An tempore viſitationum. pag. 126. n. 127. Pœnæ arctiores quæ ſint. *Carmel.* pag. 215. n. 255. Pœnæ inhabilitatum ad officia an tollantur per Prælatos Mendicantium *Seruit.* pag. 299. n. 119.

Pœnitentiarum iniunctarum relaxatio ad quid valeat. *Eremit.* pag. 152. n. 110.

Pœnitentiarij Papæ audiunt confeſſiones Regularium. *Minor.* pag. 68. n. 84. An Pœnitentiariorum minorum Curiæ facultas communicetur aliquibus Prælatis. *Carmel.* pag. 206. n. 200. 201. & p. 234. & ſeq. n. 368. & 369. Pœnitentiarij Maioris authoritas circa tranſitum Fratrum, vel exemptionem illis concedendam. *Seruit.* p. 304. num. 154. & 155.

Poſſeſſio quorumcunque bonorum confirmatur Eremitis S. Auguſtini. *Eremit.* p. 107. n. 27. Poſſeſſionis appellatione, quæ poſſeſſio veniat. ibid. Quem effectum habeat dicta clauſula. ibid. n. 28. Poſſeſſio an ſit accipienda ab eo, qui eſt electus ad aliquod officium. p. 128. n. 145. Poſſeſſiones nullas habere poſſunt Carmelitæ ex vi Regulæ. *Car.* p. 189. n. 102 Benè tamen poſt Concilium Tridentinum. p. 190. n. 104. Poſſeſſiones Fratrum liberæ eſſe debent à violentiis. p. 247. n. 450.

Praxis procedendi contra apoſtatas. *Prædic.* p. 23. n. 67. Praxis defendendi Regulares contra Prælatos, vel Dominos temporales illos ad aliqua contra ſuam exemptionem, vel priuilegia moleſtantes. *Minor.* p. 70. n. 94. Circa reos confugientes ad Eccleſias Regularium. *Eremit.* p. 117. n. 85. Circa electionem excommunicatorum, ſeu interdictorum ab Eccleſiis. *Minim.* p. 326. n. 74.

Præcepta Regulæ quam obligationem inducunt. *Carmel.* p. 179. n. 35. & 36. An ad mortale, vel veniale. ibid. Præceptum diuinum orationis mentalis an detur pro Religioſis. p. 186. & ſeq. n. 84. & 85. An orationis in genere, & in quibus caſibus. p. 187. n. 86. Quomodo poſſit dari præceptum humanum de oratione mentali. ibid. n. 87.

Prædicationis officium an in Regula Carmelitis præceptum. *Carm.* pag. 197. n. 148. Prædicare an liceat in locis publicis ſine licentia. pag. 251. num. 466.

Præfatio, ſeu prooemiom in priuilegiis attendi maximè debet. *Bull. Aur.* p. 88. n. 3. etiam in Regula, *Carm.* p. 179. n. 40.

Prælati aliqui Religionum ſubſunt immediatè Papæ *Carmel.* p. 253. n. 485. Poſſunt confirmare electiones habentes aliquem defectum. *Prædic.* p. 14. n. 15. Quas electiones. ibid. & n. 16. Prælati Ordinum debent in ipſis eſſe profeſſi. *Carmel.* p. 180. num. 44. An conſuetudine poſſit introduci contrarium. ibid. Non poſſunt eſſe plures pro vno Monaſterio, ſeu conuentu. ibid. n. 45. Quomodo eligendi. n. 46. An teneantur ſub mortali facere capitulum culparum, ſeu corrigere defectus ſubditorum. pag 191. num. 118. Quibus priuilegiis

ſtruantur pro regimine Religionis. p.214. n.243. Quibus quantùm ad abſolutionem. pag. 229. num. 335. & ſeqq. Eorum poteſtas in ſubditos. pag. 239. n.399. An poſſit dici ex iure diuino. ibid. Circa concionatores, Confeſſores, & Lectores. pag.249. n.456. & ſeqq. Circa punitionem. *Seruit.* pag.312. n.114. Abſoluunt ſibi ſubditos à cenſuris, & diſpenſant in irregularitatibus aliquibus. *Prædic.* pag.18. n.37. Etiam volentes intrare Religionem. pag.19. n.38. An etiam pro foro externo. ibid. num.39. Corrigunt, & deputant, ac reuocant Religioſos pro ſeruitio extraneorum. pag.20. num.47. & 48. An poſſint illis permittere viuere extra clauſtra. ibid. n.49. An poſſint reuocare illos, qui deſeruiunt S. Inquiſitioni, vel Cruciatæ. ibid. num.51. Promolgare poſſunt cenſuras contra diſcedentes ab Ordine, pag.21. num.56. Etiamſi ſint extra loca, vbi ſunt Monaſteria, aut ipſi Prælati. pag.22. n.61. Procedunt contra Religioſos exeuntes cum licentia tranſeundi ad alias Religiones, & non id facientes. ibid. num. 62. & 63. Et contra apoſtatas. pag. 23. num. 66. Abſoluunt ſuos ſubditos ab omnibus caſibus, paucis exceptis. pag.31. num. 121. Non ab hæreſi, ſchiſmate, falſificatione litterarum Apoſtolicarum, delatione prohibitorum ad infideles, aut aliquo caſu Bullæ cœnæ. ibid. & ſeq. num.122.123. & ſeqq. Prælati aliter, quam per electionem inſtituti exercere poſſunt ſuum officium. *Minor.* pag.56. n.10. A quibus cenſuris abſoluant ingredi volentes Religionem. pag.59. num.36. & ſeqq. Poſſunt Religioſos beneficiis ſeruientes corrigere, remouere, & reuocare. pag.63. num. 47. Quid ſi illa habeant ex diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ. p.63. num.48. Quid de Capellanis Papæ. ibid. n.49. Diſpenſant plures Prælati cum ſibi ſubditis in irregularitatibus aliquibus. *Eremit.* pag. 125. num. 123. An in pœnis priuationum, inhabilitatum, &c. ibid. num. 124. Prælati Carmelitarum an habeant authoritatem minorum Pœnitentiariorum Curiæ in ſubditos. *Carm.* pag.206. & ſeqq. num. 200. & 201. Habent Prælati Regulares tantam authoritatem in ſubditos, quantam Epiſcopi in ſuas oues. pag.253. num. 479. Quo pacto. ibid.

Præſumptionis nomen quid denotet in pœnis. *Eremit.* pag. 130. num. 154. & 155. An excludat metum. ibid.

Priores quomodo in Ordine Carmelitarum inſtituendi. *Carmel.* pag.154. num.46. Quæ ex conſilio Fratrum agere debeant. pag. 156. num.61. Eorum cellæ vbi debeant eſſe. pag.158. num.71. Sine ipſorum arbitrio nihil agendum. ibid. n.72. Priores Conuentuum reformatorum à quibus eligendi. pag. 212. & ſeq. num. 235. & 236. Promittunt obſeruare, & obſeruari facere Regulam. pag.213. num.240.

Priuilegia Religioſorum laborantium pro conuerſione infidelium. *Prædic.* pag.18. num. 35. Indorum. ibid. num. 36. Pro decimis. pag. 25. n.78. An non obſtante capite *nuper, de Decim.* ibid. An priuilegia Regularium illis ſuffragentur, etiamſi agant contra ſui Ordinis inſtituta. pag. 29. num. 103. Priuilegia Confeſſariorum quomodo interpretanda. pag. 38. num. 164. Priuilegiorum communicatio inter Prædicatores, & Minores. ibid.n.166. Priuilegiorum vſus non poteſt impediri ab Ordinariis. p.39.n.170.

Priuilegiorum tranſumptis fides adhibenda. pag.40. num. 183. & ſeqq.

Priuilegia ſuſcipiendi ordines à quocunque Epiſcopo vacant his temporibus. *Minor.* pag. 58. num. 22. Priuilegia an ceſſent quando ceſſat cauſa finalis, aut impulſiua conceſſionis ipſorum. pag.59. num. 30. & ſeqq.

Priuilegia conceſſa Prædicatoribus, & Minoribus extenduntur ad Moniales, & perſonas eiſdem annexas. *Bull. Aur.* pag. 89. num.7. Priuilegia horum Ordinum, ſiue originalia, ſiue authenticè tranſumpta, habent eandem authoritatem, ac ſi propriis eorum Ordinibus conceſſa eſſent. pag.90. num. 15. Ex Papæ mandato. ibid. Etiam Principes ſæculares poſſunt Religioſis priuilegia concedere. *Eremit.* pag. 104. num. 12. An poſſint poſtea ipſa reuocare. ibid. Confirmata a Sede Apoſtolica maiorem vim habent. ibid. Et à pluribus Pontificibus confirmata difficiliùs tolluntur. ibid. Priuilegia contra ſtatuta Religionum impetrata à particularibus Religioſis, quomodo moderanda. pag.118. num. 88. Quomodo per aliqua priuilegia derogetur Regulæ de iure tertio quæſito non tollendo. pag. 126. num. 121. Priuilegium aliud reale, aliud perſonale. *Carm.* p.174. num. 12. Priuilegium ſuſcipiendi Ordines à quocunque Antiſtite, an reuocatum. p.209. n.222. Priuilegium de non fundando Monaſteria infrà ſpatium aliquarum cannarum, an maneat in ſuo vi. pag. 210. num.227. Priuilegia conuentuum Reformatorum. pag.215. num.235. Quomodo intelligenda. ibid. num.236. Æqualia ſunt. ibid. num. 238. Priuilegia exemptionis Monialium ſubiectarum Religionibus. *Carmelit.* pag.234. num. 366. Ad celebrandum in locis congruentibus, & honeſtis. pag 221. num.275. & ſeqq. Pro Pinzocheris, & Tertiariis. pag.226. n.307. Pro miniſtrandis ſacramentis eiſdem. ibid. n.308. & 309. Pro tempore interdicti. ibid. num. 314. & 315. Pro Procuratoribus Ordinum SS. Trinitatis, & S. Mariæ de Mercede. pag.227. n.316. Pro famulis, ſeu familiaribus. ibid. num. 318. Pro Eccleſiis conſeruandis abſque violentia, &c. pag 147. num.446. & 447. Priuilegiorum conceſſio virtualis eſt confirmatio Religionis, & Regulæ. *Seruit.* pag.284. num. 12. Pro conferendis gradibus Magiſterij in Capitulis Generalibus. pag.292. num.62. & ſeqq.

Proceſſus pro eiectorum expulſione an comburendi. *Prædic.* pag.24. num.73.

Proceſſiones conuocari poſſunt ab Epiſcopis in Eccleſiis Regularium. *Carmel.* p.244. n.423.

Procurationes quæ dicantur. *Prædic.* p.29.n.102.

Procuratores Religionum poſſunt vocari ſyndici. *Seruit.* pag.352. num.216. An ſyndici Sedis Apoſtolicæ. ibid.

Profeſſio filij cuius parens eſt in extrema neceſſitate conſtitutus, an ſit valida. *Eremit.* pag.97. n.36. Profeſſionis inter Carmelitas forma. *Carmel.* pagina 182. num. 50. An ad illam ſufficiat expreſſio ſolùm voti obedientiæ. ibid. Quid in aliis Religionibus. ibid.

Profeſſi non poſſunt diſcedere à Religionibus ſine licentia, &c. *Eremit.* pag. 109. num.40. Profeſſi non conſtituti in Sacris, an teneantur ad Officium Diuinum recitandum. *Carmel.* p.188.n.95.

Prologus Regulæ Alberti. *Carmel.* p.179. n.39.

Promiſſio quam facere debent Priores Conuentuum reformatorum de obſeruantia Regulæ, qualis ſit. *Carmel.* pag.213. num.240. Qualiter obliget. ibid.

Propoſitio malè ſonans quæ dicatur. *Minor.* pagina 80. num.150.

Proprium quomodo non habendum à noſtris Religioſis ex vi Regulæ. *Carmel.* p.189.n.98.& 101.

An

Index Rerum Notabilium.

An Religioſus dicens eſſe aliquid ſibi proprium, peccet. pag.190. n.305. De Iudicibus conſeruatoribus. *Ord. Trin.* pag.144.n.103.

Protectores procedunt contra aſſerentes, quod Confeſſi Fratribus Mendicantibus teneantur eadem peccata Parocho confiteri. *Carmelit.* pag. 239. num.400. & ſeqq. Quanta ſit eorum authoritas. ibid. num.402. Quomodo moderata à Sanctiſſimo D. N. Innocentio. pag. 240. num. 403. Procedunt etiam contra inhibentes dari eleemoſynam Fratribus. ibid. num. 404. Benedicuntur qui rectè exercent ſuum munus. pag. 260. num. 527. Sunt Iudices Conſeruatores pro priuilegiorum executione. ibid. num.528. An procedere poſſint per cenſuras. ibid.

Prouinciales an approbent concionatores. *Minor.* pag.57. num. 16. *Carmel.* pag. 223. num. 284. An fieri poſſint ſine electione. *Carmel.* pag.239. num. 398. Quanto tempore durent in Ordine Seruitarum. *Seruit.* pag.288.n.36.

Prouincias Religionum an fundare, erigere, vnire, ſeu ſeparare poſſint Generales, ſaltem cum Capitulis Generalibus. *Prædic.* pag.19. numero 40. Quando debet fieri ſeparatio. ibid. n.11.

Prouinciale Capitulum quando, & quomodo celebrandum. *Seruit.* pag.283.n.19. & 20.

Pulmenta cocta cum carnibus quas permittuntur comedere Carmelitæ extra domos ſuas, quid importent. *Carmel.* pag.196.n.141. Quando vtantur hoc priuilegio. ibid.

Q.

QVæſtores non eſſe fratres Ordinis S. Mariæ de Mercede, declarauit Clemens V I. *Carmelit.* pag.240. num.405.

Quæſtuarij Regulares quomodo non impediendi ab Ordinariis. *Bull. Aur.* p.891. n.9. Quæ licentia ad id requiratur. ibid.

Qualificantur litteræ Apoſtolicæ per clauſulas, *Ex certa ſcientia, Motu proprio, &c. Eremit.* p.322. num.309.

Qualitates admittendorum ad prædicationem verbi Dei. *Minor.* pag.57. num. 17. Qualitates Tertiariorum Ordinis Seruitarum. *Seruit.* pag. 296. num.89.& ſeqq. Qualitates Oblatorum. p.303. num.150.

Quantitas obligationis Regulæ ex quatuor capitibus ſumitur, ſcilicet ex parte materiæ, ex inſtitutione legiſlatoris, ex verbis quibus vtitur, & ex acceptione Religionis. *Carmel.* p.179. n.33.

Quarta funeralis quomodo non ſoluenda à Regularibus. *Prædic.* pag.33. num.134. Non de Candelis, quæ Fratribus dantur. pag.34. num.136. 137. & 138. Pacta circa ipſius ſolutionem ſeruanda. ibid. n.138. An debeatur ex relictis pro maritandis, ſeu monachandis puellis, vel ſimilibus cauſis piis, ex Rotæ deciſione. ibid. n.144. Priuilegium Eremitarum S. Auguſtini circa quartam. *Eremit.* pag. 123. num. 115. Rotæ deciſio circa illam. ibid. num.116. Quando & quomodo, & de quibus debeatur. *Carmel.* pag.231. n.349. Conuentiones circa illam quando debeant obſeruari. ibid. num.350. Quid ſi Religioſi renunciauerint ſua priuilegia, aut ſoluerint quartam illam non debentes. pag.132. num.351. Quid ex Pauli V. Breui pro Carmelitis. ibid. numero 352. & 355.

Quota quid ſit. *Eremit.* p.121.n.107.

R.

REcedentes à Religionibus puniuntur à ſuis ſuperioribus. *Minor.* p.62.n.52. Non detinentur ab aliquo abſque cautione litterarum ſuorum ſuperiorum. ibid. n.53. Etiam prætextu alicuius priuilegij. ibid. n.54.

Rectores Eccleſiarum qui dicantur. *Prædic.* p.39. n.172. & *Minor.* p.77. n.131.

Redemptio captiuorum valde priuilegiata. *Carmel.* pag.233. n.358.

Redimere poſſunt Religioſi de manu laicorum res ſpectantes ad eorum Eccleſias. *Carmel.* pag. 246. num.435. & 437.

Reductio Miſſarum quomodo facienda. *Seruit.* pagina 294. n. 78. Pro ea non deſeruit communicatio priuilegiorum, ex Decreto S. Congregationis Concilij. ibid.

Refectorium pro communi omnium refectione. *Carmel.* pag.184. num. 62. & ſeq. Nihil extra ipſum comedendum, ſed in ipſo. ibid. num. 64. & 65. Lectio S. Scripturæ in ipſo habenda. ibid. num. 67. Ad quam culpam obliget totum hoc. ibid. n.68.

Reformati Fratres an poſſint Conuentus Reformatorum procurare. *Seruit.* pag.309. n.187. Prohibentur nomina iniurioſa imponere non Reformatis. ibid. n.189.

Reformare Monaſteria præcipitur Generali Seruitarum. *Seruit.* pag.309. num. 188. Debent Fratres acquieſcere Reformationi. ibid. num. 190. Hoc munus pertinet ad Generalem, vel Prouincialem. *Carmel.* pag.216. num. 229. Impedientes reformationem incidunt in excommunicationem Papæ reſeruatam. ibid. Domini temporales monentur auxilium ferre reformationi. ibid. num. 231. & 232. Reformatorum Conuentuum priuilegia. pag.212. num. 335. Non viſitantur à Prouincialibus, niſi per ipſos, & cum ſociis eorumdem Conuentuum. ibid. n.238.

Regimen Religionis an monarchicum, vel mixtum. *Carmel.* pag.183. num. 56. Quod magis aptum. ibid.

Regula Fratrum, & Sororum de conſortio Seruitarum approbata per Martinum V. *Seruit.* pagina 295. num.83.

Regula Fratrum Minorum per extenſum. *Minor.* pag.53. & ſeqq.n.7.

Regula S. Auguſtini etiam per extenſum. *Eremit.* pag. 115. num. 83. Regula primitiua, ſeu primæua Carmelitarum ſimiliter per extenſum. *Carmel.* pag.176. num.25. Author, tempus, & confirmatio, ac cui data. pag.177. num.26. Qui obſeruient illam modò. pag.258. num. 513. In quo differat hæc Regula ab ea quam confirmauit Innocentius I V. pag. 177. & ſeq. num. 27. 28. & 29. In quibus alterata. ibid. & p.258. n.511. & 512. Ipſius alteratio non arguit diſtinctionem Religionis. pag. 178. num. 30. Obligatio ad Regulam quanta. ibid. num. 32. & ſeqq. Finis ipſius Regulæ eſt viuere in obſequio Ieſu Chriſti. pag.179. num. 40. Ipſius præcepta an obligent ad culpam. pag.197.n.147. Ipſius conformitas cum vita Beatiſſimæ Virginis. pag. 200. num. 171. Ipſius moderatio per Eugenium IV. ibid. num.175. Tertiariarum Ordinis Carmelitarum Regula, & modus viuendi. p.248. n.453. Tertiariorum. p.249. n.454.

Quatuor bona regularis obſeruantiæ. *Ord. Trin.* pag. 341. num.30. Primum felicitas. ibid. n.31. Secundum ſecuritas vitæ. ibid. num. 32. Spei

bonæ mortis. *Ord. Trin.* ibid. nu m. 36. Prudentia practica. ibid. num. 37. Regula quid ſit. ibid. num. 38. ſchedula de cœlo miſſa. ibid. num. 39. Succua perfectionis. ibid. num. 40. & veluti quinta eſſentia. ibid. num. 41. Vnio cum cum Deo. ibid. num. 42. ſtare in conſpectu Dei. ibid. n. 43. communicatio Priuilegiorum mendicantium. ibid. num. 44. de illa remiſſiuè. ibid. n. 45. Cappæ albæ mutatio. pag. 342. n. 46. Cauſa huius conceſſionis. ibid. n. 47.

Regulæ de iure tertio quæſito non tollendo derogatur per priuilegia exemptionis. *Eremit.* pag. 124. num. 121.

Regulares, ſiue Religioſi itinerantes cui poſſint confiteri ſua peccata. *Minor.* pag. 68. num. 84. Regulares hoſpites. ibid. A quibus Epiſcopis poſſint petere Epiſcopalia, præſertim an ab hæreticis, & ſchiſmaticis. *Eremit.* pag. 112. n. 59. Quæ poſſint facere in ſuis ſine licentia Parochorum. pag. 127. num. 135. & ſeq. Adminiſtrare Sacramentum Pœnitentiæ ſi ab Ordinariis approbati fuerint. ibid. num. 136. Quid ſi ab illis acceperint hanc facultatem dependenter à conſenſu Parochorum. ibid. Quid de Sacramento Eucbariſtiæ. ibid. num. 137. Quid de Extrema Vnctione. ibid. num. 138. Quid de Matrimonij ſolemnizatione. ibid. num. 139. De aliis Parochorum functionibus. pag. 128. num. 141. An Religioſi obligentur ex Præcepto diuino ad orationem mentalem. *Carmel.* pag. 186. num. 84. & 85. Prouiſi ad aſſiſtendum Archiepiſcopis, &c. ſubſunt Prælatis Ordinis. pag. 252. n. 470. & ſeq. An poſſint eſſe cubicularij Principum. ibid. n. 473. An Notarij pro S. Officio. ibid. n. 474.

Regulares ſententiæ quæ dicantur. *Eremit.* p. 110. n. 41. & *Carmel.* p. 192. n. 117.

Reliqua an mitti poſſint extra Romam. *Seruit.* pagina 306. n. 174.

Religioſorum vita militia quædam ſpiritualis eſt. *Carmel.* p. 197. n. 146. Quæ ſint arma huius militiæ. ibid.

Remiſſio peccatorum in articulo mortis Carmelitis conceſſa quid importet. *Carmel.* p. 202. n. 176. An ſit abrogata. ibid. n. 177. Pro illa an requiratur ieiunium in Regula iniunctum. ibid. n. 178. & 179.

Romam non veniunt Religioſi etiam anno Sancto Iubilæi ſine ſuorum Superiorum licentia. *Minor.* p. 62. n. 54.

Rotæ deciſio pro libertate ſepulturæ in domibus Regularium. *Prædic.* p. 26. n. 86. Pro obligatione aſſiſtendi ad Synodos. p. 28. n. 92. Pro exemptione à quarta funerali. p. 33. n. 134. Pro exemptione à ſolutione alicuius portionis de legatis relictis. p. 34. n. 144. Pro capacitate Fratrum Minorum ad aliqua legata. *Minor.* p. 74. n. 121. Pro penſionibus imponendis ſuper beneficia Regularia. *Erem.* p. 90. & ſeq. n. 15. & 16. Pro clauſula, *Ex certa ſcientia.* p. 121. n. 105. Pro communicatione Priuilegiorum. ibid. n. 108. Pro non ſolutione quartæ funeralis propter communicationem Priuilegiorum. p. 123. n. 116. Pro identitate Religionis, non obſtante alteratione in Regula. *Carmel.* p. 178. n. 30. Pro Monialibus ſubiectis Religioni non tradendis Ordinariis. pag. 258. n. 265. & ſeqq. Circa vim clauſulæ, *Ex certa ſcientia.* p. 254. n. 299. Circa vim clauſulæ, *Ab omni iuriſdictione, poteſtate, & dominio. Seruit.* p. 289. n. 49. Circa exemptionem, & priuilegia Seruitarum. p. 298. & ſeq. n. 110. 111. & 112. Circa vim protectionis B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ. p. 302. n. 143.

S

SAcerdotij dignitas in Religioſis maximè pluris habenda. *Carmel.* p. 222. n. 283.

Sacramenta à quibus recipiant Regulares. *Eremit.* pag. 111. num. 48. 50. & 51. An ab Epiſcopis hæreticis, vel ſchiſmaticis. pag. 112. num. 57. 58. & 59. An à Simoniacis. pagina 113. numero 60.

Sacramenta Euchariſtiæ, & extremæ vnctionis quando adminiſtrant Regulares aliqui iis qui ſibi confeſſi ſunt. *Eremit.* pag. 126. num. 128. An quando curati malitiosè ea nollent adminiſtrare. ibid. A quibus conuenientiùs recipiuntur. p. 129. n. 147. Quomodo vtendum ea facultate. *Carmel.* p. 236. & ſeq. num. 378. 379. & 381.

Sagimen, ſeu pinguedo an veniat nomine carnis in præcepto abſtinentiæ à carnibus. *Carmelit.* pag. 195. num. 137.

Sanior pars in electionibus, quæ cenſeatur. *Carmel.* pag. 181. n. 49.

Sanguis nomine carnis venit in præcepto abſtinentiæ a carnibus. *Carm.* pag. 195. n. 137.

Satisfactio pro debitis quomodo facienda à volentibus ingredi Religionem. *Præd.* p. 19. n. 38.

Scapulare Tertiariarum. *Carmel.* pag. 247. n. 451. Quid de Scapulari Carmelitarum. *Ordin. Trin.* pag. 342. num. 62. De geſtantibus Scapulare. *Ord. Trin.* pag. 344. num. 101. De indulgentiis portantium Scapulare paruum. *S. M. de Merc.* pag. 358. num. 137.

Schedulæ atteſtatrices confeſſionis an iure exquirantur à Parochis pro communione adminiſtranda. *Prædic.* pag. 36. n. 152.

Schiſmatici qui dicantur. *Eremit.* pag. 112. n. 57. Quot ſint genera ſchiſmaticorum. ibid.

Scripturæ antiquæ non egent recognitione. *Prædic.* p. 42. n. 187. S. Scripturæ lectio in Refectorio habenda. *Carmel.* p. 184. n. 67.

Semel in vita, & ſemel in morte abſolutio conceſſa Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus. *Bull. Aur.* pag. 89. n. 5.

Sententiæ datæ contra exemptionem Religioſorum quomodo nullæ. *Carmel.* p. 234. n. 362.

Sepeliri volentes cum habitu Mendicantium vbi debeant ſepeliri. *Prædic.* pag. 37. n. 156.

Septa quid denotent. *Carm.* p. 198. & ſeq. n. 155.

Sepulturæ libertas in Eccleſiis Regularium. *Minim.* pag. 325. num. 68. *Seruit.* pag. 284. n. 5. pag. 298. num. 110. *Prædic.* pag. 26. n. 83. An non expectato Parocho defunctorum. ibid. n. 84. Quid in Regno, & Inſula Maioricæ. ibid. An eam eligant parentes pro filiis impuberibus. ibid. num. 85. Quid propter declarationes Sacræ Congregationis confirmatas per Breue ſanctiſſimi D. N. Innocentij. pag. 25. n. 79. Non poſſunt Regulares ſub excommunicatione reſeruata Papæ inducere ad vouendum, vel iurandum de ſepultura eligenda. *Minor.* pag. 73. num. 116. Qui poſſint ſepulturam eligere. ibid. num. 117. & *Eremit.* pag. 104. num. 8. An prohibiti ſepulturam eligere, poſſint id facere in Regularium domibus. ibid. Priuilegium de ſepulturæ libertate. pag. 113. num. 65. Sepultura pro caſu neceſſitatis quæ. pag. 126. num. 131. Sepultura conceſſa pro cœmeterio, an etiam concedatur pro Eccleſia. *Seruit.* pag. 284. num. 6. & 7. *Carmel.* pag. 227. num. 319. Quanta ſit ſepulturæ libertas. p. 230. num. 343. & ſeqq. An extendatur ad Sacriſtiam, &c. *Minim.* p. 327. n. 71. *Carmel.* p. 231. n. 345. Notanda circa ipſam. ibid. num. 345. Libertati

ſepulturæ

ſepulturæ annexa eſt celebratio Officij. *Minim.* pagina 317. numero 70. In Eccleſiis Regularium nullus eſt ſepeliendus contra voluntatem ipſorum. ibid. numero 72. Nec faciendæ exequiæ. ibid.

Seruitarum Ordinis laudes. *Seruit.* pag. 173. numero 1. Priuilegia. num. 3. Inſtitutio. ibid. numero 4. Commendatio. ibid. & pag. 284. n. 10. Regula, & conſtitutiones confirmatæ. ibid. numero 10. Reformatio. ibid. n. 13. & 14. Capitula quando, & quomodo celebranda. pag. 285. numero 16. & ſeqq. Quæ illis agenda. ibid. n. 21. Mendicare permittuntur. pag. 294. num. 75. An propterea Mendicantes. ibid. n. 76. Quid quando eorum Monaſteria habent redditus ſufficientes. ibid. n. 77. Suffragia petere poſſunt. ibid. n. 78. Seruitarum exemptio quomodo canonizata à Sacra Rota. pag. 298. & ſeq. num. 110. 111. & 112. Eos recipientes, vel retinentes tenentur ad reſtitutionem ipſorum, & illorum bonorum ſub excommunicatione. pag. 304. n. 156. Ipſorum habitus, aut illis conſimilis deferri non poteſt à quocunque alio. pag. 305. num. 162. An aliter faciens puniatur à Prælatis Seruitarum. ibid. numero 163. An extendatur hoc priuilegium ad portantes habitum Tertiariarum. ibid.

Sigillus quid ſit. *Prædic.* pag. 42. n. 188.

Silentij obſeruantia ex Regula. *Carmel.* pag. 198. num. 154. Ex Patribus, & Doctoribus. ibid. & ſeq. num. 155. Obligat ad culpam. pag. 199. num. 157. Obligat omnes. ibid. n. 158. An frangatur ſubmiſſa loquutione. ibid. n. 159. Pœna frangentium ſilentium. ibid. n. 160.

Simoniæ pœna an abſoluatur à Regularibus. *Minim.* pag. 330. n. 101.

Sixtus IV. Compilator Maris Magni Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum. *Prædic.* pag. 12. num. 1. *Minor.* pag. 53. n. 1. *Eremit.* p. 101. n. 1. *Carmel.* p. 171. n. 1. & p. 224. n. 294. Quibus encomiis. ibid.

Solemnitates, in quibus dandæ ſunt abſolutiones, & diſpenſationes generales. *Carmelit.* pag. 229. num. 332.

Stationes Almæ Vrbis quas Indulgentias contineant. *Seruit.* pag. 306. num. 177. An reuocatæ pro Regularibus. ibid.

Statuta approbata authoritate Papæ, an alterari poſſint. *Seruit.* pag. 295. n. 85.

Statuta facta pro Conuentibus reformatis alterari non poſſunt. *Carmel.* pag. 214. n. 1242.

Stola ad collum habenda à Confeſſariis. *Seruit.* pag. 286. num. 55.

Studia generalia quæ dicantur. *Minim.* pag. 317. num. 17.

Subiacere cenſuræ an ſit illam ipſo facto incurrere. *Prædic.* pag. 22. num. 60.

Subſidium charitatiuum quid denotet. *Eremit.* pagina 111. n. 107. Quid pro Regnis Hiſpaniarum. *Carmel.* p. 225. n. 305. An ab illo exempti Religioſi. *Seruit.* p. 293. n. 70. & ſeqq.

Succedunt plures Regulares in bonis temporalibus parentum, & aliorum. *Prædicat.* pagina 25. numero 79.

Suffragiorum nomine quæ veniant. *Seruit.* p. 294. num. 78.

Supererogationis opera quomodo permiſſa Religiogioſis. *Carmel.* p. 100. n. 168.

Suſpecti de hæreſi denuntiandi S. Officio. *Minor.* pag. 80. num. 149.

Synodales Conſtitutiones qualiter obligent Religioſos. *Minim.* p. 68. n. 83.

Synodis Epiſcopalibus aſſiſtere, qui Regulares cogantur, & quomodo. *Prædic.* pag. 18. num. 92. *Carmel.* pag. 244. n. 419.

Syndicus qui ſit. *Prædic.* p. 39. n. 175. Eſt Procurator in cauſis ab vniuerſitate ſeu Collegio electus. ibid. Præſertim reperitur in ordine Minorum. *Minor.* pag. 82. n. 165. An Procuratores Religionum Syndici Sedis Apoſtolicæ vocati poſſint. *Seruit.* pag. 312. n. 236.

T

TAxa aliqua pecuniarum an danda viſitatoribus Prouincialibus, &c. *Carmel.* p. 212. n. 239. Ad quem finem. ibid. Quid ſi non viſitant per ſeipſos. ibid.

Templarij qui fuerint. *Minor.* p. 64. n. 66.

Tertiarias perſonas admittunt Eremitæ S. Auguſtini. *Eremit.* pag. 106. n. 21. Cum communicatione priuilegiorum fratrum. ibid. num. 21. Maximè fœminæ. *Carmel.* pag. 220. n. 268. & 269. Ipſarum priuilegia. pag. 226. n. 307. Quoad Sacramenta eis adminiſtranda. ibid. n. 308. & 309. Quoad ſepulturam. ibid. Facultas recipiendi illas pag. 247. n. 451. Habitus ipſarum. ibid. n. 452. Regula. ibid. & ſeq. n. 453. & 454. Priuilegia. p. 249. n. 455. Tertiariarum bona incerta quibus applicanda. pag. 255. n. 497. Tertiarij Seruitarum quæ ſtatuta habeant. *Seruit.* pag. 195. n. 83. An poſſint mutari. ibid. n. 84. Saltem poſſunt declarari. ibid. n. 85. Quid ſi eſſent inutilia, vel illicita. ibid. Quæ ſint talia Statuta. ibid. n. 86. Tertiariorum inſtitutum valdè diuerſum à Confraternitatibus. pag. 296. n. 88. Conditiones pro illis recipiendis. ibid. n. 89. & ſeqq. Expelli an poſſint, & quomodo. ibid. num. 92. Eorum exemptio à iuriſdictione Ordinarij, & ſubiectio Generali, ex Rotæ deciſione. pag. 299. n. 114. Tertiariarum priuilegia. pag. 303. n. 144. & 145. Ex Rotæ deciſione. ibid.

Tortura an, & quomodo applicari poſſit Religioſis delinquentibus. *Carmel.* p. 226. n. 255. Quid ex Conſtitutionibus Carmelitarum. ibid.

Tranſeuntes ex vna Religione ad aliam qualiter vagari non poſſint. *Prædic.* p. 22. & ſeq. n. 62. 63. & 64. Ire debent cum habitu Religionis à qua decedunt. pag. 23. n. 64. Quâ licentiâ tranſire poſſint ad aliam Religionem. *Minor.* pag. 63. n. 56. Quorum Prælatorum. ibid. An requiratur conſenſus Monaſterij. ibid. n. 57. An quando tranſeunt ſine legitima licentia, eorum receptio, aut profeſſio ſit nulla. pag. 65. n. 67. Carmelitæ non tranſeunt ad alios Mendicantes. *Carmelit.* pag. 208. num. 209. & 216. Nec ad monachos nigros, aut Ciſtertienſes. ibid. num. 211. An ad Ciſtercienſes reformatos. ibid. Mendicantes quomodo non tranſeant ad Monachales. ibid. num. 212. & 213. Quomodo Carmelitæ non tranſeant ad Ordines æqualis, vel minoris arctitudinis. pag. 209. num. 218. An cum licentia Superiorum. ibid. numero 220. An ſit permiſſus tranſitus ad laxiorem Religionem. *Minim.* pag. 324. n. 60. Tranſitus quomodo permiſſus Seruitis. *Seruit.* pag. 304. n. 152. & ſeqq.

Tranſlatio Monaſteriorum de vno loco ad alium in eadem ciuitate quomodo fieri poſſit. *Carmelit.* pag. 245. num. 431.

Tranſumptis Priuilegiorum Mendicantium fides adhibenda. *Prædicat.* pag. 40. num. 180. Eadem, quæ originali, quando in tranſumptione obſeruatæ fuerunt ſolemnitates requiſitæ. ibid. n. 183. Etiamſi caſu dato non reperiantur in Regiſtris. pag 41. num. 184. & 185. Quid quando producuntur

Digitized by Google

ducuntur ex Archiuiis Monaſteriorum. ibid. numero 186. Etiam Maris Magni aliorum Mendicantium. *Seruit.* p.313. n.219. *Eremit.* p.130. n.157. Præſertim ſubſcriptorum per Protectorem. *Carmel.* p.262. n.534.

Tridentino Concilio an derogetur ſolùm per generalem, & non per expreſſam derogationem. *Carmel.* p.261. n.532.

Triremibus pœna infamiam inducit. *Minor.* p.80. num. 147. An irregularitas ex ea procedens diſpenſabilis ſit propter priuilegia Mendicantium. ibid. An imponi poſſit, aut debeat Religioſis. *Carmel.* pag.216. n.554. Quomodo id faciendum. ibid. Ad triremes damnandi an poſſint cogi ad tranſeundum ad aliam Religionem. *Minim.* pag.323. num.58.

V

VAſa Sacra à quibus benedicenda. *Eremitar.* p.111. n.53. Maximè cùm non eſt copia Epiſcoporum. ibid. n.54.

Velum in capite an portent Tertiariæ. *Carmelit.* pag.515. num.252.

Venialis tranſgreſſio Regulæ eſt in ſuo genere grauis. *Carmelitarum.* pag. 179. num.36. Venialia peccata non corrigere in ſubditis an ſit mortale in Prælatis. p.192.n.118.

Verba generalia an ſufficiant ad derogationem Priuilegiorum Mendicantium. *Minor.* p.61. n.45. Verba narratiua Papæ quam vim habeant. *Eremit.* p.119. n.95. *Carmel.* p.172. n.5. Verborum idem ſignificantium multiplicatio quid denotet. p.174. n.16. Verborum geminatio maiorem deliberationem indicat. p.217.n.259.

Verbum Dei quo ſenſu dicatur in Regula Carmelitarum debere abundanter habitare in ore, & corde. *Carmel.* p.197. n.148. An ſolùm id intelligatur pro communibus colloquiis, an verò pro officio prædicationis. ibid.

Vicaria perpetua eſt quaſi parochia. *Minor.* pag.77. num.135.

Vicarij Eccleſiarum qui dicantur. *Minor.* ibid.n.131.

Vicarij Generales etiam Apoſtolici, quomodo nihil facere poſſint contra regimen Conuentuum reformatorum. *Carmel.* p.213. n.241.

Victualium nomine quæ veniant, quando Epiſcopos viſitat. *Seruit.* p.310.n.199.

Vigiles qui dicantur. *Minim.* p.316.n.8.

Violentia prohibita fieri in Monaſteriis Mendicantium. *Eremit.* p.115.n.84. An etiam comprehendat illam, quæ contingeret ſi impedirentur fabricare in illis. p.118.n.87.

Viſitantes domos, ſeu Eccleſias Seruitarum, quibus gratiis fruantur. *Seruit.* p.306.n.176.

Viſitationum tempore an diſpenſent Prælati aliqui Regulares in pœnis priuationum, inhabilitatum, &c. *Eremit.* pag.126. num.127. & *Carmel.* pagina 228. num. 330. Forma abſolutionis, & diſpenſationis, quæ tunc conceditur. ibid. Quantum valeant ſimiles abſolutiones, & diſpenſationes. ibid. & ſeq. num. 335. An ablatis cenſuris per alias, maneant peccata reſeruata. ibid. An valeant pro tollendis pœnis inhabilitatis, &c. ibid. An extendantur etiam ad abſentes. ibid. Dubia circa ipſarum praxim. pag. 222. num.333. Viſitatores Conuentuum Reformatorum quales eſſe debeant. *Carmel.* pag.212. n.238. Quam taxam habere. ibid. n.239. Quam amplam authoritatem habeant. p.213. n. 243. & ſeq.

Vita actiua quomodo finis Regulæ Carmelitarum. *Carmel.* pag.182.n.54.

Vita contemplatiua quomodo finis ſit Regulæ Carmelitarum. *Carmel.* ibid. n.55. An in Vrbibus extra Eremos haberi poſſit. ibid.

Vita communis Religioſorum in quo conſiſtat. *Carmel.* p.189.n.100. Quomodo ad illam teneantur. ibid.num.101.

Vltramontani vocantur Hiſpani, Germani, Galli, &c. *Seruit.* p.305.n.165.

Vnctionis Sacramentum quando adminiſtrari poſſit à Regularibus. *Carmel.* p.237. n.381.

Vnio beneficiorum quid ſit. *Seruit.* p.302. n.142. Tripliciter fit. ibid.

Vota commutari an poſſint in vtilitatem Religioſorum. *Carmel.* p.223.n.588.

Vſusfructus quid ſit. *Carmel.* p.507. n.207. & ſeq.

Vſus quid, & quotuplex ſit. *Carmel.* ibid. n.208. Alius vſus iuris, alius vſus facti. ibid. Qualis prohibitus, aut permiſſus Religioſis. ibid.

Laus Deo, & B. Virgini Carmelitarum Patronæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google